3 1761 06193381 8

Presented to the

LIBRARY *of the*

UNIVERSITY OF TORONTO

by

DR. J. R. WYNNYCKYJ

Dokładny słownik

języka polskiego i niemieckiego

w czterech tomach

opracowali

Franciszek Konarski, Adolf Inlender,
Dr. Feliks Goldscheider i Dr. Albert Zipper.

Dział pierwszy:

Część polsko-niemiecka.

Tom II.

P.—Z. oraz spis imion własnych.

Wiedeń.
Nakładem c. i k. księgarni nadwornej Maurycego Perlesa
I. Seilergasse 4.
(Warszawa: G. Centnerszwer i Sp.)

Vollständiges

Handwörterbuch

der

deutschen und polnischen Sprache

in vier Bänden

bearbeitet von

Franz Konarski, Adolf Inlender,
Dr. Felix Goldscheider und Dr. Albert Zipper.

Erste Abteilung:

Polnisch-deutscher Teil.

II. Band

P.—Z. und Verzeichnis der Eigennamen.

Wien.
Verlag der k. u. k. Hofbuchhandlung Moritz Perles
I. Seilergasse 4.
(Warschau: G. Centnerszwer & C.)

Wszelkie prawa zastrzeżone.

C. i k. nadworna drukarnia Karola Prochaski w Cieszynie.

Vorwort.

Dieser zweite Band des polnisch-deutschen Teiles unseres Handwörterbuches ist mit Unterstützung sachkundiger Freunde von Dr. Felix Goldscheider in Wien bearbeitet und vom Unterzeichneten in derselben Weise wie der erste Band durchgesehen. Dem Verzeichnisse der Eigennamen zu Ende des Werkes wurde besondere Sorgfalt gewidmet. Die Rechtschreibung ist sowohl für die polnische wie für die deutsche Sprache die heute allgemein gebrauchte.

Mehr als ein Jahrzehnt ist verstrichen, seitdem die ersten Hefte dieses reichhaltigsten und modernsten aller Handwörterbücher der polnischen und deutschen Sprache in die Hände des Publikums gelangt sind. Der Fortsetzung und Vollendung des Werkes stellten sich wiederholt nicht geringe Schwierigkeiten entgegen. Allein treu ihrem Wahlspruch „Perseverantia et labore" verstand es die Verlagshandlung, alle Hindernisse aus dem Wege zu räumen und das vertrauensvoll begonnene Unternehmen dem glücklichen Abschlusse zuzuführen. So möge denn das umfangreiche Werk, das der Büchermarkt nur allzulange vermißte, hingehen in die weitesten Kreise der Interessenten, allen erwünschte Aufschlüsse erteilen und so seine Aufgabe erfüllen!

Lemberg, im Oktober 1907.

Prof. Dr. Albert Zipper.

Grammatiſche Abkürzungen. – Skrócenia gramatyczne.

act. Aktivum, tätige Form, strona czynna.
adi., *adject.* Adjektiv, Eigenſchaftswort, przymiotnik.
adv. Adverb, Umſtandswort, przysłówek.
coll., *collect.* Kollektivum, Sammelname, imię zbiorowe.
coni., *conjunct.*, Konjunktion, Bindewort, spójnik.
dim., *dimin.* Diminutivum, Verkleinerungswort, imię zdrobniałe.
f. Femininum, weiblichen Geſchlechtes, rodzaju żeńskiego.
frequent. Frequentativum, czasownik częstotliwy.
imperf. Verbum imperfektum, unvollendetes Zeitwort, czasownik niedokonany.
indecl. Subſtantivum indeklinabile, unabänderliches Hauptwort, rzeczownik nieodmienny.
int., *interj.* Interjektion, Empfindungswort, wykrzyknik.
m. Maskulinum, männlichen Geſchlechts, rodzaju męskiego.
n. Neutrum, ſächlichen Geſchlechts, rodzaju nijakiego.
num. Numerale, Zahlwort, liczebnik.
part. Partizip, Mittelwort, imiesłów.
pass. Paſſivum, leidende Form, strona bierna.
pp., *part. perf.* (*pass.*), Partizip perfekti (paſſivi), Mittelwort der Vergangenheit (der leidenden Form), imiesłów czasu przeszłego (strony biernej).
perf. Verbum perfektum, vollendetes Zeitwort, czasownik dokonany.
pl., *plur.* Plural, Mehrzahl, liczba mnoga.
pl. t., *plur. tant.* Plurale tantum, bloß in der Mehrzahl gebräuchliches Hauptwort, rzeczownik tylko w liczbie mnogiej używany.
ppr., *part. praes.* Partizip präſentis, Mittelwort der Gegenwart, imiesłów czasu teraźniejszego.
praep. Präpoſition, Vorwort, przyimek.
pron. Pronomen, Fürwort, zaimek.
r., *refl.* reflexiv, rückbezüglich, zwrotny.
s. Subſtantiv, Hauptwort, rzeczownik.
sf. Subſtantivum femininum, weibliches Hauptwort, rzeczownik żeński.
sm. Subſtantivum maskulinum, männliches Hauptwort, rzeczownik męski.
sn. Subſtantivum neutrum, ſächliches Hauptwort, rzeczownik nijaki.
sing. tant. Singulare tantum, bloß in der Einzahl gebräuchliches Hauptwort, rzeczownik tylko w liczbie pojedynczej używany.
v. Verbum, Zeitwort, czasownik.
va., *vtr.* Verbum aktivum, tranſitivum, tätig übergehendes Zeitwort, czasownik przechodni.
vn. Verbum neutrum, unübergehendes Zeitwort, czasownik nieprzechodni.
vr., *vrefl.* Verbum reflexivum, rückbezügliches Zeitwort, czasownik zwrotny.

---

v. = vide, ſiehe, zobacz.
Eiſenbahnw., Bergw., Heilk. ꝛc. = Eiſenbahnweſen, Bergweſen, Heilkunde u. ſ. w.

Słownik polsko-niemiecki.

Polnisch-deutsches Wörterbuch.

P.

P. *n. indecl.* siebzehnter Buchſtabe des polniſchen Alphabets.

P. Abkürzung für Herr oder Frau; = pan, pani.

Paca, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Patſche *f.*, Brettchen *n.*; (Maurerwerkzeug).

Pacha, -chy, *pl.* -chy, *sf.*; **Paszka**, -i, *pl.* -i *sf. dim.* Achſelhöhle *f.*; — sklepieniowa Gewölbewinkel *m.*; nieść coś pod pachą unter dem Arme tragen.

Pachciarz, -a, *pl.* -e, *sm.*; **Pachciarka**, -i, *pl.* -i, -rek, *sf.* Milchpächter *m.*, Milchpächterin *f.*

Pachnąć, -nę, -nąłem, *vn. imperf.* duften, riechen, einen Geruch von ſich geben; — czem nach etw. riechen; wiesz czem to pachnie? (wörtlich: weißt du wonach das riecht? = weißt du was für Folgen dies haben kann?).

Pacholę, -cia, *pl.* -ta, -ląt, *sn. dimin.* **Pacholątko**, -a, *pl.* -a, -tek, *sn.* 1) Knabe *m.*; 2) Waffenträger *m.*

Pachołek, -łka, *pl.*, -łki, -łków, *sm.* 1) Burſche (Bedienter) *m.*; chudy — ein armer Schlucker; 2) Stiefelknecht *m.*; 3) Poller *m.*, ein Pfahl auf einem Schiffe, die Seile daran zu binden.

Pachwina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* 1) Leiſte *f.*, Leiſten *plur.*, Leiſtengegend *f.*; 2) ſchlechtes weiches Leder.

Paciepnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* = sosnówka, Kiefernſpanner *m.*

Pacierz, -a, *pl.* -e, -y, *sm.* 1) Vaterunſer *n.*, Gebet *n.*; — odmawiać das Gebet verrichten; 2) Rückgrat *n.*

Pacierzowy, *adi.* das Gebet, das Rückgrat betreffend, Gebet-, Rückgrat-; kość -owa Rückgratsbein *n.*; mlecz — Rückenmark *n.*

Pacierzyczka, -ki, *sf.* Skorpionkraut *n.*

Paciorek, -rka, *pl.* -rki, -rków, 1) *dimin.* von Pacierz; 2) Glasperle *f.*; 3) -rki, Roſenkranz *m.*

Paciuk -a, *pl.* -i, -ów, *sm.* Friſchling *m.*, junger Eber.

Pacnąć, = palnąć.

Pacyent -a, *pl.* -nci, -ntów, *sm.* **Pacyentka**, -i, *pl.* -i, -tek, *sf.*, Patient *m.*, Patientin *f.*

Pacyfikacya, -cyi, -cyę *sf.* Friedensaktion *f.*, Beruhigung *f.*; = uspokojenie.

Pacyfikacyjny, *adi.* beruhigend, den Frieden betreffend; sejm — Friedensreichstag *m.*

Pacyfikał, -u, *pl.* -y, *sm.* Hoſtienſchachtel *f.*

Pacześ, -si, *pl.* -si, *sf.* Heide *m.*, feineres Werg (Werrich) *n.*

Pacześny, *adi.* = zgrzebny von feinerem Werg gemacht, Heide-.

Paczka, -ki, *pl.* -ki, -czek, *sf.* Päckchen, *f.*; Paket *n.*

Paczyć się, *vr. imperf.* ſich werfen, krumm anlaufen, ſich biegen; drzwi się paczą, eine Tür wirft ſich.

Padać, *vn. imperf.* -am, -asz, -ałem, 1) fallen; padam do nóg ich habe die Ehre; pada deszcz es regnet; pada śnieg es ſchneit; pada grad es hagelt; padł na mnie los das Los traf mich; 2) umkommen; 3) verrecken, eingehen.

Padaczka, -ki, *sf.* Fallſucht *f.*, Epilepſie *f.*

Padalec, -lca, *pl.* -lce, -lców, *sm.* Blindſchleiche *f.*

Padlina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Aas *n.*

Padoł, -u, *pl.* -y, *sm.* Tal *n.*; — płaczu Jammertal *n.*

Pagoda, -dy, *pl.* -dy, *sf.* Pagode *f.*

Pagóreczek, -czka, *pl.* -czki, *sm.* Hügelchen *n.*

Pagórek, -a, *pl.* -i, *sm.* Hügel *m.*; ciąg pagórków Hügelkette.

Pagórkowaty, *adi.* hügelig.

Pajac, -a, *pl.* -e, *sm.* Hanswurſt *m.*, Wurſtel *m.*

Pająk, -a, *pl.* -i, *sm.*; **Pajączek**, -czka, *pl.* -czki, *dim.* 1) Spinne *f.*; — krzyżowy Kreuzſpinne *f.*; — morski Seeſpinne *f.*; 2) Kronleuchter *m.*; 3) eine Art à jour-Stickerei; 4) Wucherer *m.*

Pajęczyna, -ny, *pl.* -ny *sf.*, Spinngewebe *n.*, Spinnengewebe *n.*

Pajuk, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Kammerdiener *m.*, Leibjäger *m.*; 2) Gerichtsdiener *m.*; 3) Türsteher *m.*

Paka, -ki, *pl.* -ki, *sf.*, 1) Paket *n.*; 2) Kiste *f.*

Pakiet, -u, *pl.* -y, *sm.* **Pakiecik**, -a, *pl.* -i, *dim.* Paket *n.*, Päckchen *n.*

Pakłak, -u, *pl.* -i, *sm.* Plache *f.*, grobes Tuch *n.*

Pakłakowy, *adi.* von grobem Tuch.

Paklepie, -pia, *sn.*, -py, -lep *sf. plur.* Hanf- oder Flachshülsen.

Pakować, -kuję, -wałem, *va. imperf.* 1) packen, einpacken, einschließen; 2) gierig essen, fressen; **Pakowanie** *sn.* Packen *n.*

Pąkowie, -wia, *sing tant.* = pąkówki *pl. tant.* Knospen *pl.*; — puszczać Knospen treiben.

Pakowny, *adi.* geräumig.

Pakt, -u, *pl.* -a und -y *sm.* 1) Vertrag *m.*, Vergleich *m.*; 2) Verpachtung des Viehs; **Paktarz** = Pachciarz.

Pakuły, *pl. tant.* Werg *n.*

Pakunek, -nku, *pl.* -nki, Gepäcksstück *n.*, Gepäck *n.*; *pl.* -nki Gepäck *n.*

Pal, -a, *pl.*, -e, -i, *sm.*, Pfahl *m.*, Pflock *m.*; wbijać na pal pfählen; odbić od -a mit dem Schiffe ablegen.

Pala, -i, *pl.* -e, *sf.* Kelchtuch *n.*

Palacz, -a, *pl.* -e, *sm.* 1) Heizer *m.*; 2) Brenner *m.*; 3) Verbrenner (der Leichname); 4) — wódki Branntweinbrenner *m.*; 5) Tabakraucher *m.*

Palanka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Plankenzaun *m.*; 2) Verschanzung *f.*; 3) Branntwein *m.*

Palankin, -u, *pl.* -y, *sm.* Sänfte *f.*, Tragsessel *m.*

Palant, -a, *pl.* -y, *sm.* Ballstock *m.*, Ballspiel *n.*

Palantować, -tuję, -wałem, *vn. imperf.* durchprügeln.

Palarnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Brennerei *f.*

Palcat, -a, *pl.* -y, *sm.*; Stecken *m.*, Stöckchen *n.*; gra w palcaty Ballspiel *n.*

Palcowy, *adi.* Finger-; kość -wa Fingerbein *n.*; ziele -we Fingerkraut *n.*

Palczasty, **Palczysty**, *adv.* mit Fingern, fingerig; koło -ste Kammrad *n.*; wał — Kammwalze *f.*

Palec, -lca, *pl.* -lce, *sm.*; **Paluszek**, -ka, *pl.* -ki, *sm. dim.* 1) Finger *m.*; — wielki Daumen *m.*; — wskazujący Zeigefinger *m.*; — średni Mittelfinger; — serdeczny Goldfinger; — mały kleiner Finger *m.*; patrzeć przez palce durch die Finger schauen; palcami wytykać mit Fingern weisen; znać, umieć na palcach auswendig können; z palcam nie wyssał ich habe es nicht aus dem Finger gesogen; — Boży Gottes Finger; goły jak — sehr arm; długopalcy *adi.* diebisch; 2) — (u nogi) Zehe; chodzić, stać na palcach auf den Zehen gehen, stehen; 3) — u koła Wirbel im Kammrade; 4) na — szeroki, długi fingerbreit, -lang.

Palecznik, -a, *pl.* -i, *sm.* Stöckchenkasten *m.*

Palenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Brennen *n.*, Rauchen *n.*; siehe: Palić.

Palenisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* = palisko Feuerraum *m.*

Paleontologia, -gyi, *sing. tant. sf.* Petrefaktenkunde *f.*, Versteinerungskunde *f.*

Palestra, -try, *sf.* Advokaten nebst Gehilfen und Sollizitatoren (im alten Polen), Barreau *n.*, Advokatenberuf *m.*

Palestrancki, *adi.* Juristen-, Anwalts-.

Palestrant, -a, *pl.* -nci, *sm.*; **Palestrancik** *sm. dim.* Advokat *m.* Rechtsanwalt *m.* Jurist *m.*

Palet, -u, *pl.* -y, *sm.* Maut-, Zoll-, Quartierzettel *m.*

Palić, -lę, -lłem, *va. perf.* I. 1) brennen — świecę eine Kerze brennen; — wódkę Branntwein brennen; — i niszczyć mit Feuer und Schwert verwüsten; — koperczaki den Hof machen; — komplimenta Artigkeiten sagen; 2) heizen, — w piecu im Ofen heizen; w starym piecu dyabeł pali Alter schützt vor Torheit nicht; 3) schießen, feuern; — z strzelby feuern, Feuer geben; 4) rauchen; — fajkę eine Pfeife rauchen; II. palić się, *vr. imperf.* brennen; pali się! es brennt! Feuer; robota pali mu się w rękach die Arbeit brennt ihm in den Händen, (er arbeitet sehr rasch); rzeczy się na nim palą er nützt die Sachen sehr schnell ab; — się coraz bardziej immer leidenschaftlicher, brünstiger werden; — się do kogo für jmnden (in Liebe) entbrennen; coraz się bardziej do niej pali er brennt immer heftiger für sie; pali się do tego, do tej rzeczy er entglüht dafür, gibt sich diesem, dieser Sache mit ganzer Seele hin; włosy mu się palą er hat rotes Haar.

Palik, -a, *pl.* -i, *sm. dim.* von Pal; = kołek; Pflock *m.*, Absteckpfählchen.

Palisada, -dy, *pl.* -dy, *sf.* Palisade *f.*, Schanzpfahl *m.*

Palisadować *va. imperf.* palisadieren.

Paliusz, -a, *pl.* -e, *sm.* Pallium *n.*, Bischofsmantel *m.*

Paliwoda, -dy, *pl.* -dy, *sm.* leichtsinniger Brausekopf, schussiger Mensch.

Palma, -my, *pl.* -my, *sf.* 1) Palme *f.*, Palmbaum *m.*; 2) Palme als Siegeszeichen; otrzymać palmę sich mit Ruhm bedecken; 3) Palmzweig.

Palnąć, -nę, -niesz, -nąłem, *va. imperf.* hauen; palnąć kogoś jmndm einen Hieb versetzen; — głupstwo unüberlegt eine Dummheit sagen.

Palnik, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Bohnenbaum *m.*; 2) Brenner *m.* Lampenbrenner *m.*; 3) Kohlenstoff *m.*

Palność, -ści, *sing. tant. sf.* Brennbarkeit *f.*

Palny, *adi.* brennend, zündend, brennbar; broń palna Feuerwaffe *f.*

Palony, *adi.* gebrannt; palona skóra gebranntes Leder.

Palować, -luję, -lesz, -wałem, *va. imperf.* Pfähle einschlagen.

Paluch, -a, *pl.* -y, *sm.* 1) ein großer, starker Finger; 2) Fingerüberzug *m.*; 3) Däumling *m.* am Degengefäß.

Paluszek, -a, *pl.* -i, *sm. dimin.* von Palec; Fingerchen *n.*

Palusznik, -a, *pl.* -i, *sm.* (rośl.) eine Art Fench, Birsegras *n.*

Pała, *sf.* = pałka.

Pałac, -a, *pl.* -e, *sm.* Pałacyk *dim.*, Palast *m.*, Palais *n.*

Pałać, -łam, -łałem, *vn. imperf.* glühen, brennen, entbrannt sein; — nienawiścią vor Haß glühen; twarz mu pała sein Gesicht glüht.

Pałasz, -a, *pl.* -e, *sm.* Säbel *m.*, Pallasch *m.*; Palasik, *sm. dim.*

Pałaszować, -szuję, -szowałem *va. imperf.* 1) mit dem Säbel hauen; 2) tüchtig essen.

Pałąg, Pałąk, -u, *pl.* -i, *sm.* krummer Bügel *m.*

Pałeczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Stäbchen *n.*; 2) Schlägel *m.*, Klöppel *m.*

Pałecznik, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Ackermohn *m.*; 2) Fingerfisch *m.*

Pałka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Keule *f.*, Knüttel *m.*, dicker Stock *m.*; bić się -kami sich mit Knütteln schlagen; 2) Trommel- oder Paukenschlägel *m.*; 3) Samenkolben einiger Gewächse; 4) (bildl.) Kopf *m.*; zabita — ein dicker Schädel; zalać -kę sich betrinken; szalona — Tollkopf *m.*

Pałuba, -by, *pl.* -by, *sf.* 1) Bedeckung *f.*, Wagendecke *f.*; 2) Stamm *m.*, Strunk *m.* (eines Baumes); 3) alte Vettel.

Pamflet, -u, *pl.* -y, *sm.*; **Pamflecik**, -a, *pl.* -i *sm. dim.* Pamphlet *n.*, Schmähschrift *f.*

Pamiątka, -ki, *pl.* -ki; **Pamiąteczka**, -ki, *pl.* -ki *dim. sf.* 1) Andenken *n.*, Erinnerung *f.*, Gedächtnis *n.* (einer Sache); dać na -kę als Andenken geben; obchód na -ę czegoś eine Gedächtnisfeier; 2) Denkzettel *m.*, Denkzeichen *n.*, Denkmal *n.*; to pamiątki naszych przodków das sind die Denkmäler, die uns an unsere Vorfahren erinnern.

Pamięć, -ci, *sing. tant. sf.* 1) Gedächtnis *n.* (eine Kraft der Seele); mieć dobrą — ein gutes Gedächtnis haben; umieć na — auswendig können; być bez -ci besinnungslos sein; wypadło mi z -ci es ist mir entfallen; wbić co w — ins Gedächtnis einprägen; 2) Andenken *n.*, Erinnerung *f.*; żyje — jego die Erinnerung an ihn lebt; świętej pamięci (abgekürzt: ś. p.) bei Christen, błogosławionej pamięci (abgekürzt: bł. p.) bei Juden: seligen Angedenkens, der, die selige; mieć w świeżej -ci im frischen Andenken haben; uwiecznić — czyją jmnds Andenken verewigen; za ludzkiej -ci seit Menschengedenken; 3) Gedanke *m.*

Pamiętać, -tam, -tasz, -tałem, *va. imperf.* gedenken, im Gedächtnis behalten; — o kim an jmndn denken; -taj o mnie gedenke mein; będę ci to -tać całe życie das will ich dir zeitlebens gedenken; — o przyrzeczeniu eingedenk sein des Versprechens; — o sobie an sich denken.

Pamiętnik, -a, *pl.* -i, *sm.*; **Pamiętniczek**, -czka, *pl.* -czki *sm. dim.* 1) Stammbuch *n.*; 2) Memoiren *pl.*, Denkwürdigkeiten *pl*; 3) Tagebuch *n.*; — lekarski medizinisches Tagebuch; — polityczny politisches Journal.

Pamiętny, *adi.*, **Pamiętnie**, *adv.*, denkwürdig.

Pan, -a, -u, *pl.* -owie, *sm.* 1) Herr *m.*; — domu Hausherr *m.*; — Bóg Herrgott *m.*; — młody Bräutigam *m.*; być z kimś za — brat mit jmndm sehr vertraut sein; 2) Herr (als Gebieter); jaki — taki kram wie der Herr so der Knecht; 3) Grundherr *m.*, Edelmann *m.*, großer Herr; — z panów von vornehmer Abkunft; na -a chorować vornehm tun; najgorszy — z chłopa es ist kein Messer, das ärger schiert, als wenn der Bauer Edelmann wird; — krakowski = kasztelan krakowski.

Panak, -u, *sing. tant. sm.* Panaxkraut *n.*, Heilwurzgummi *m.* (thapsia asclegium)

Pancernik, -a, *pl.* -cy, *sm.* 1) Gepanzerter *m.*; 2) Gürteltier *n.*; 3) Panzerschiff *n.*

Pancerny, *adi.* bepanzert

towarzysz — polnischer Kürassier *m.*, zur bepanzerten Abteilung gehörig.

Pancerz, -a, *pl.* -e, *sm.*; **Pancerzyk**, -ka, *pl.* -i *sm. dim.* Panzer *m.*, Harnisch *m.*

Pandekty, Pandekta, -tów, *pl. tant.* Pandekten *pl.*

Paneczek, -czka, *pl.* -czków, *sm.* auch **Panek**, -nka, *pl.* -nków, *sm.* 1) ein junges Herrchen; 2) Gerngroß *m.*

Panegiryk, -a, *pl.* -i, *sm.* Lobrede *f.*, Lobschrift *f.*; = mowa pochwalna; pismo, dzieło pochwalne.

Panegiryczny, *adi.* lobrednerisch.

Panegirysta, -ty, *pl.* -ści *sm.* Lobredner *m.*; = chwalca.

Panew, -nwi, *pl.* -nwie, *sf.* Pfanne *f.*, Kessel *m.*

Panewka, -ki, *pl.* -wek, *sf.* Zündpfanne *f.* (beim Schießgewehr); spaliło mu się na -wce das Gewehr versagte ihm, es war erfolglos (bildl.).

Pani, — *pl.* -nie, pań, *sf.* Herrin *f.*, Frau *f.*, gnädige Frau, Gebieterin *f.*, Dame *f.*; moja — meine Frau; jak się ma pańska — wie geht es Ihrer Frau; — mego serca die Dame meines Herzens.

Paniątko, -ka, *pl.* -ka, *sn.*; **Paniąteczko**, *dimin.* Herrchen *n.*, das junge Kind der Herrschaft.

Panicz, -a, *pl.* -e, *sm.*; **Paniczyk**, -a, *pl.* -i *sm. dim.* 1) reicher, junger Herr *m.*, lediger Sohn des Herrn; 2) ein verhätschelter, fauler Junge.

Paniczny, *adi.* panisch; strach — panischer Schreck.

Panienka, -ki, *pl.* -ki, *sf. dim.* von Panna = (junges) Fräulein.

Panieński, *adi.* jungfräulich; Jungfern-, Nonnen-; stan — Jungfernstand *m.*; klasztor — Frauenkloster *n.*

Panieństwo, -wa, *sing. tant.*

sn. Jungfrauſchaft *f.* Jungferſchaft *f.*; odebrać — entjungfern.

Panisko, -a, *pl.* -a *sm.* und *sn.* guter Herr.

Panna, -y, *pl.* -y, -nien, *sf.* 1) Jungfrau *f.*, Fräulein *n.*, Jungfer *f.*, Ledige *f.*, Mädchen *n.*; najświętsza — heilige Jungfrau *f.*; — służąca Kammerjungfer *f.*; — domu Hausfräulein *n.*; stara — alte Jungfer *f.*; — kasztelanka die Kaſtellanstochter; 2) eine Art Birne; 3) Hand- und Halsfeſſeln; 4) Jungfrau am Himmel; 5) wodna — Libelle *f.*; 6) Kanne *f.*

Panosza, -szy, *pl.* -sze, *sm.* reicher, hochmütiger Herr.

Panoszyć się, -szę, -ysz, -yłem, się *vr. imperf.* reich, groß tun, ſtolzieren, hoffärtig ſein.

Panować, -nuję, -wałem, *vn. imperf.* herrſchen, regieren.

Panowanie, -nia, *pl.* -nia, Regierung *f.*, Herrſchaft *f.*

Pantalon, -a, *pl.* -y, *sm.* Hanswurſt *m.*

Pantalony, -nów, *pl. tant. sn.* Hoſen *pl.*, Beinkleid *n.*

Panteista, -ty, *pl.* -ści, *sm.* Pantheiſt *m.*

Panteistka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Pantheiſtin *f.*

Pantera, -ry, *pl.* -ry, *sf.* Panther *m.*, Panthertier *n.*

Pantofel, -fla, *pl.* -fle, *sm.*; **Pantofelek**, -lka, *pl.* -lki *sm. dim.* Pantoffel *m.*; być pod pantoflem unter dem Pantoffel ſtehen; język mu chodzi w miarę er kann kaum ſprechen (von einem Betrunkenen).

Pantomima, -my, *pl.* -my, *sf.* Pantomime *f.*; Mienenſpiel *n.*

Panujący, -cego, *pl.* -cy *sm.* Herrſcher *m.*, Fürſt *m.*

Panujący, *adi.* herrſchend.

Pański, *adi.* 1) dem Herrn gehörig herrſchaftlich; Herrn-; łaska -ka na pstrym koniu jeździ Herrengunſt währt nicht lange; -kie oko konia tuczy das Auge des Hausherrn wacht am beſten über die Wirtſchaft; 2) herrlich, vornehm, flott; -kie obejście vornehme Manieren; żyć po -ku flott leben; 3) Gott den Herrn betreffend; anioł — das Gebet der Verkündigung; wieczerza -ka der Tiſch des Herrn, das heil. Abendmahl.

Pańskość, -ci, *sing. tant. sf.* herriſches Weſen *n.*

Państwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* 1) Herrſchaft *f.*, Herr und Frau; — młodzi Brautpaar *n.*; 2) Staat *m.*, Reich *n.*

Pańszczyzna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Frondienſt *m.*, Fronarbeit *f.*; robić jak za -nę ungern, nachläſſig etwas tun.

Papa, -py, I. *sm.* Papa *m.*; II. *sf.* Maul; dać w papę = w pysk eine Maulſchelle, eine Ohrfeige verſetzen.

Papawa, oder **Pąpawa**, -wy, *pl.* -wy, *sf.* Butterblume *f.*, Pfaffen-, Mönchsblatt *n.*

Papier, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Papier *n.*; 2) Schriftſtück, Dokument; ważny — ein wichtiges Schriftſtück; jego -y ſeine Dokumente.

Papierek, -rka, *pl.* -rki, *sm. dim.* 1) ein Stück Papier, Papierſchnitzel *m.*; 2) Banknote *f.*

Papiernia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Papierfabrik *f.*, Papiermühle *f.*

Papiernictwo, -wo, *sing. tant. sn.* Papierfabrikation *f.*

Papiernik, -a, *pl.* -nicy, *sm.* Papierfabrikant *m.*

Papieros, -a, *pl.* -y, *sm.*; **Papierosik**, -ka *pl.* -ki, *sm. dim.* Zigarette *f.*

Papierośnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Zigarettendoſe *f.*

Papierotka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Papierbaum *m.*

Papierówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* eine Apfelart.

Papierowy, *adi.* Papier-, papieren.

Papieski, *adi.* päpſtlich.

Papiestwo, -a, *sing. tant. sn.* Päpſttum *n.*, Papſtwürde *f.*

Papież, -a, *pl.* -e, *sm.* Papſt *m.*

Papieżnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Papiſt *m.*

Papilot, -a, *pl.* -y, *sm.* Papillote *f.*, Haarwickel *m.*

Papinkowaty, *adi.* verweibtlicht, verzogen.

Papka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Kinderbrei *m.*

Papla, -li, *pl.* -le, *sm.* und *sf.* Schwätzer *m.*, Schwätzerin *f.*, Plappermaul *n.*

Paplać, -lam, -lałem, *vn. imperf.* ſchwatzen, plappern.

Paplanie, -nia, *sn.* **Paplanina**, -y *sf.* Geſchwätz *n.*, Plappern *n.*, Geplapper *n.*

Paproć, -ci, *pl.* -cie, *sf.*, Farnkraut *n.*, gemeines Engelſüß; kwiat — Wunderblume *f.*

Paprociany, *adi.* Farnkraut-.

Paprocica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Blaſenfarn *m.*

Paprotka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Schildfarn *m.*, Frauenhaar *n.*

Paprotnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Milzkraut *n.*

Paprotnik, -a, *pl.* -i, *sf.* Saumfarn *m.*

Papryka, -ki, *sing. tant. sf.* Paprika *m.*

Paprzyca, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Mühleiſen *n.*, Mühlbock *m.* (worauf der Mühlſtein ruht).

Papuć, -cia, *pl.* -cie, *sm.* Filzoberſchuh *m.*

Papuga, -gi, *pl.* -gi, *sf.*; **Papuzia**, -zi, *pl.* -zie, **Papużka**, -ki, *pl.* -ki *sf. dimin.* Papagei *m.*; paplać jak — Unſinn ſchwatzen, unüberlegt reden.

Papuzi, *adi.* Papageien-.

Para, -ry, *pl.* -ry, *sf.* I. Paar *n.*; młoda — das junge Ehepaar; parami paarweiſe; do pary entſprechend, zueinander paſſen; II. 1) Dampf *m.*, Dunſt *m.*; -ę wypuszczać dampfen, dunſten; 2) Atem *m.*; nie puszczał -ry er rebete gar nicht, ſchwieg ſich aus.

Parabola, -li, *pl.* -le, *sf.* 1) Parabel *f.* (Kegellinie); 2) Gleichnis *n.*, Parabel *f.*

Paraboliczny, *adi.* parabeliſch.

Parać się, -ram, -rałem, *vr. imperf.* ſich abgeben.

Parada, -dy, *pl.* -dy, *sf.* Parade *f.*; Pracht *f.*, Pomp *m.*, być czemś od -y etw. zum Schein bloß ſein; mieć głowę od -y den Kopf zum Schein haben (dumm ſein).

Paradny, *adi.* Paradnie,

adv. 1) parade=; 2) prächtig, köſtlich.

Paradować, -duję, -dowałem, *va. imperf.* parabieren, ſtolzieren, Staat machen.

Paradowanie, -a, *sn.* Parabieren *n.*, Stolzieren *n.*

Parafia, -fii, *pl.* -fie, -fii, *sf.* Kirchſprengel *m.*, Pfarrſprengel *m.*, Pfarre *f.*

Parafialny, *adi.* Pfarr=, szkoła -a Pfarrſchule.

Parafianin, -a, *pl.* -ie, *fem.* **Parafianka** -ki, *pl.* -ki, 1) Pfarrkind *n.*; 2) Spießbürger *m.*, =in *f*; Kleinſtädter *m.*, =in *f.*

Parafiański, *adi.* po parafiańsku *adv.* kleinſtädtiſch, ſpießbürgerlich.

Parafiaństwo, -wa, *sing. tant.* Kleinſtädterei *f.*, Spießbürgerlichkeit *f.*

Paragraf, -u, *pl.* -y, 1) Paragraph *m.*; 2) Schmarre *f.*, Hieb übers Geſicht.

Paralityk, -a, *pl.* -cy, *sm.* Gichtbrüchiger *m.*, Gelähmter *m.*

Paraliż, -u, *pl.* -e, *sm.* Schlagfluß *m.*, Lähmung *f.*; tknięty, ruszony -em vom Schlage getroffen.

Paraliżować, -żuję, -żowałem, *va. imperf.* lähmen.

Paraliżowy, *adi.* Lähmungs=; ziele paraliżowe Gicht=, Schlüſſelblume *f.*

Parapet, -u, *pl.* -y, *sm.* Parapet *m.*, Bruſtwehr *f.*

Parasol, -a, *pl.* -e, *sm.* Regenſchirm *m.*, Schirm *m.*, Sonnenſchirm *m.*

Parasolka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Sonnenſchirm *m.*

Parasolnik, -a, *pl.* -cy, *sm.*; **Parasolniczka**, -ki, *pl.* -ki *sf.* Schirmmacher *m.*, =in *f.*

Parawan, -a, *pl.* -y *sm.*; **Parawanik**, -ka, *pl.* -ki *sm. dimin.* Ofenſchirm *m.*, ſpaniſche Wand *f.*, Wandſchirm *m.*

Parazyt, -a, *pl.* -y, Paraſit *m.*, Schmarotzer *m.*; = pasożyt.

Parch, -u, *pl.* -y, *sm.*; **Parchy**, -ów, *pl. tant.* Grind *m.*, Räude *f.*, Krätze *f.*; parch, -a (verächtlich) Mauſchel *m.*, Jude *m.*

Parcianka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* grober Leinwandkittel.

Parcie, -cia, *pl.* -cia, *sn.* 1) Drängen *n.*, Drücken *n.*; 2) Blähung *f.*

Parcyalność, -ści, *sing. tant. sf.* Parteilichkeit *f.*; = stronniczość.

Parcyalny, *adi.* Parcyalnie *adv.* parteiiſch, parteilich; = stronniczy.

Parczoch, -a, *pl.* -y, Goldbiſtel *f.*

Pardon, -u, *sing. tant. sm.* Pardon *m.*, Verzeihung *f.*, Begnadigung *f.*; bez -u ohne Gnade.

Pardwa, -wy, *pl.* -wy, Schneehuhn *n.*

Pareczka, -ki, *pl.* -ki, *dimin.* von Para *sf.* Pärchen *n.*

Parek, -rka, *pl.* -rki, *sm.* eine Art Schlangen, die paarweiſe leben.

Parentela, -li, *pl.* -le, *sf.* Geſchlecht *n.*, Familie *f.*; = pokolenie, ród.

Parepa, -py, *pl.* -py, *sf.* **Parepka**, -ki, *pl.* -ki *sf. dim.* kleines, ſchlechtes Pferd.

Pargamin, -u, *pl.* -y, *sm.* Pergament *n.*

Pargaminowy, *adi.* Pergament=.

Park, -u, *pl.* -i, *sm.* 1) Park *m.*, Garten *m.*; 2) Artilleriepark.

Parka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Pärchen *n.*; 2) Parze *f.*

Parkacz, -a, *pl.* -e, *sm.* ein alter, ſtinkender Bock.

Parkan, -u, *pl.* -y, *sm.* Bretter=, Plankenzaun *m.*

Parkować się, *vr. imperf.* zicklen, Zickel werfen.

Parkot, -u, *sing. tant. sm.* Bockgeſtank *m.*

Parlament, -u, *pl.* -y, *sm.* Parlament *n.*, Reichsrat *m.*

Parlamentarność, -ści, *sing. tant. sf.* Parlamentarismus *m.*, Verfaſſungsmäßigkeit *f.*

Parlamentarny, *adi.* verfaſſungsmäßig, parlamentariſch (der Würde des Parlaments entſprechend).

Parlamentarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Parlamentär *m.*, Unterhändler *m.*

Parlamentować, -tuję, -wałem, *vn. imperf.* unterhandeln, parlamentieren.

Parlamentowanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Unterhandeln *n.*, Unterhandlung *f.*

Parlatoryum, *pl.* -ya, *sn.* Sprechzimmer *n.* (in Klöſtern).

Parnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* 1) warmes Badezimmer *n.*; 2) Aberfarn *m.*

Parnik, -a, *pl.* -cy, Schlägelgeſell *m.*

Parność, -ści, *sing. tant. sf.* Hitze *f.*, Schwüle *f.*

Parny, *adi.*, **Parno**, *adv.* ſchwül.

Parobek, -bka, *pl.* -bki, oder -bcy, = **Parobczak**, -a, *pl.* -i, *sm.*; **Parobeczek**, -czka, *pl.* czki *sm. dimin.*, Knecht *m.*, Hausknecht *m.*, geſunder, junger Bauer *m.*

Parobkować, -kuję, -wałem, *vn. imperf.* als Knecht dienen.

Paroch, -a, *pl.* -owie, *sn.* Pfarrer *m.*; = proboszcz.

Parochia, -ii, *pl.* -ie, *sf.* Pfarre *f.*; = probostwo.

Parokonny, *adi.*, **Parokonnie**, *adv.* zweiſpännig.

Paroksyzm, -u, *pl.* -y, *sm.* Paroxismus *m.*, Anfall *m.*

Parol, -u, *pl.* -e, *sm.* Loſungswort *n.*, Parole *f.*

Parolist, -u, *pl.* -y, *sm.* Bohnenkaper *f.*, wilder Kapernſtrauch *m.*

Parostatek, -tku, *pl.* -tki, *sm.* Dampfſchiff *n.*

Parów, -owu, *pl.* -owy, Schlucht *f.*

Parować, -ruję, -rowałem, *vn. imperf.* 1) dunſten, tranſpirieren; 2) parieren.

Parowanie, -ia, *sing. tant. sn.* Verdampfung *f.*, Ausdünſtung *f.*

Parowiec, -wca, *pl.* -wce, Dampfſchiff *n.*

Parownica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* 1) Abdampfſchale *f.*; 2) Dampferzeuger *m.*

Parowóz, -wozu, *pl.* -wozy, *sm.* Dampfwagen *m.*, Lokomotive *f.*

Parowy, *adi.* Dampf=; młot — Dampfhammer.

Parsk, -u, *pl.* -i, *sm.* 1) Schnauben *n.*; 2) lautes La-

chen *n.*; 3) Grube *f.* (um Früchte und Erdäpfel aufzubewahren); 4) Schwüle *f.*, Beklommenheit *f.*; 5) — kozi eine Pflanzenart.

Parskać, -kam, -kałem, *vn. imperf.*; **Parsknąć**, -knę, -knąłem, *vn. perf.* 1) schnauben, schnaufen; 2) prasseln, ziſchen; 3) in lautes ſchallendes Gelächter ausbrechen.

Parsknięcie -cia, *pl.* -cia, *sn.* einmaliges Auflachen.

Parszywiec, -wca, *pl.* -wcy, *sm.* Grindiger *m.*, Krätziger *m.*, Räudiger *m.*

Parszywieć, -wieję, -wiałem, *vn. imperf.* räudig, krätzig werden; sparszywieć *vn. perf.*

Parszywy, *adi.* krätzig, räudig; — odlew krätziger Guß *m.*

Part, -u, *sing. tant. sm.* grobe Packleinwand *f.*

Partacki, *adi.* po partacku, *adv.* ſtümperhaft, pfuſcherhaft; robota -cka Stümperarbeit *f.*, Pfuſcherei *f.*

Partactwo, -wa, *pl.* -wa, Stümperei *f.*, ſchlechte Arbeit *f.*

Partacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Stümper *m.*, Pfuſcher *m.*

Parter, -u, *sm.*, Erdgeſchoß *n.*, Parterre *n.*

Parterowy, *adi.* ebenerdig, parterre-.

Partya, -tyi, *pl.* -tye, *sf.* 1) Partie *f.*; 2) Partei *f.*, Fraktion *f.*; 3) Ladung *f.*; kilka -tyi wina einige Ladungen Wein.

Partyka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) ein tüchtiges Stück (Brot, Fleiſch), Portion *f.*, 2) ein formloſes Stück Salz; **Partyczka** *dimin.*

Partykularny, *adi.*, **Partykularnie**, *adv.* privat, partikulär.

Partykularz, -a, *pl.* -e, *sm.* 1) Privatmann *m.*; 2) Privatleben *n.*; 3) Kleinſtadt *f.*, Krähwinkel *m.*

Partytura, -ry, *pl.* -ry, *sf.* Partitur *f.*

Partyzana, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Partiſane *f.*

Partyzancki, *adi.* Parteigänger-.

Partyzant, -a, *pl.* -anci, Parteigänger *m.*

Parzelina, -ny, *sf.* Tragia *f.* (Pflanze).

Parzenie, -nia, *pl.* -nia *sn.*; 1) Bähung *f.*; 2) Paaren *n.*; — się Begattung *f.*

Parzyć, -rzę, -rzyłem, I. *va. imperf.*; 1) brennen, brennende Empfindung verurſachen; pokrzywa parzy die Neſſel brennt; 2) brühen, mit Brühwaſſer begießen; II. — się ſich brennen; 2) ſich paaren.

Parzydło, -dła, *pl.* -dła, *sn.* Spierſtaude *f.*; — wiązowe Sumpfſpierſtaude *f.*, Johanniswedel *m.*

Parzysty, *adi.* zueinander paſſend, gerade; liczba -sta gerade Zahl.

Pas, -a, *pl.* -y, *sm.* 1) Gürtel *m.*, Gurt *m.*, die breite Schärpe in der polniſchen Nationaltracht; — rycerski Rittergürtel *m.*, Ordensband *n.*; 2) Riemen *m.*, Gurt *m.*; — taśmowy Bandgurt *m.*; — stolcowy Spannriegel; 3) die Mitte des Leibes, Taille *f.*; 4) (Redensarten:) za pasem vor der Tür (bildl.); zima za pasem der Winter naht; wziąć nogi za — ſchnell laufen fliehen, Ferſengeld geben; 5) Himmelsgürtel *m.*; 6) Streifen *m.*; sukuia w -y ein geſtreiftes Kleid.

Pasać, *va.* und *vn. frequent.* von Paść.

Pasaż, -u, *pl.* -e, *sm.* Paſſage *f.*, Durchgang *m.*; = przechód, przejście.

Pasażer, -a, *pl.* -rowie, Paſſagier *m.*, Reiſende(r) *m.*

Pascha, -chy, *pl.* -chy, *sf.* 1) Oſtern *pl.*; 2) Oſterbrod *n.*

Pasek, -ska, *pl.* -ski, *sm.* Gürtel *m.*; Streifen *m.* Gängelband *n.*

Pasibrzuch, -a, *pl.* -y, *sm.* Schlemmer *m.*, Freſſer *m.*, Schmarotzer *m.*

Pasiecznik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Bienenwärter *m.*, Bienengärtner *m.*

Pasieczny, *adi.* Bienengarten-; pszczoła -na Gartenbiene *f.*

Pasieka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Bienengarten *m.*; 2) Verhau *m.*; 3) Ackerland im Walde mit Holzſtücken umgeben; 4) Met *m.*

Pasienie, oder **Paszenie**, -nia, *sing. tant. sn.* Weiden *n.*, Hüten *n.*

Pasierb, -a, *pl.* -y, *sm.* 1) Stiefſohn *m.*; 2) blinder Auswuchs am Stamme; 3) Zaunſtütze *f.*

Pasierbica, -cy, *sf.* -ce, *sf.* Stieftochter *f.*

Pasigęba, -by, *pl.* -by, *sm.* = Pasibrzuch.

Pasikonik, -a, *pl.* -i, *sm.* Grashüpfer *m.*

Paskówka, -ki, *pl.* -i, *sf.* Fuchs *m.*

Paskuda, -dy, *pl.* -dy, *sf.* 1) Häßlichkeit *f.*; 2) unſauberes Zeug, Unflat *n.*, Unreinigkeit *f.*, Unkeuſchheit *f.*

Paskudnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Unflätige *f.*, Unſaubere *f.*, häßliches, ſchmutziges, ekelhaftes, unſittliches Weib.

Paskudnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* unflätiger, unſauberer, häßlicher, ekelhafter, unſittlicher Menſch.

Paskudność, -ści, *pl.* -ści *sf.* Häßlichkeit *f.*, Unreinigkeit *f.*, Unkeuſchheit *f.*

Paskudny, *adi.*, **Paskudnie**, *adv.* häßlich, garſtig.

Paskudzić, -dzę, -dziłem, *va. imperf.*; 1) ſudeln, verunreinigen, ſchmutzen, Notdurft am unrichtigen Ort verrichten; 2) verpfuſchen.

Paskudztwo, -a, *pl.* -a, = Paskuda.

Pasmo, -ma, *pl.* -ma, *sn. dimin.*; **Pasemko**, -ka, *pl.* -ka, *sn.* 1) Gebinde *n.*, Reihe *f.*; 2) Kette *f.*; — gór Gebirgskette *f.*; 3) Streifen *m.*; 4) Strähnchen *n.*

Pasmuga, -gi, *pl.* -gi, *sf.* ein Wieſenſtrich im Walde, einem Bach entlang.

Pasorzyt, = Pasożyt, -a, *pl.* -y, *sm.*; Schmarotzer *m.*; Schmarotzer-, Wucherpflanze *f.*

Paść, -szę, -słem, *va. perf.*; **Pasać**, -sam, -sałem, *va. imperf.* 1) Vieh hüten, weiden; 2) füttern.

Paść, padam, padasz, padłem, *va. perf.* fallen.

Paśne, -go, *sn. sing. tant.* Weiderecht *n.*, Hutrecht *n.*

Paśnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Gürtler *m.*

Pasować, -suję, -wałem, *va. imperf.* zum Ritter schlagen; *vn. imperf.* passen (zu etwas); — się, *vr. imperf.* ringen, kämpfen.

Pasożyt, -u, *pl.* -y, *sm.* Schmarotzer *m.*

Pasożytny, *adi.*, Pasożytnie, *adv.* schmarotzerartig, Schmarotzer-.

Pasówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Zapfbirne *f.*

Passya, siehe: Pasya.

Pastela, -li, *pl.* -le, *sf.* Pastell *m.*, Pastelgemälde *n.*; Pastellfarbe *f.*

Pasterka, -ki, *pl.* -ki, *sf. dimin.* Pasterecka; 1) Schäferin *f.*, Hirtin *f.*; 2) Bachstelze *f.*; 3) eine Art Apfel; 4) Hirtenmesse *f.*

Pasternak, -a, *pl.* -i, *sm.* Pastinak *m.*, Pasternak *m.*, Hirschmöhre *f.*, Mohrwurzel *f.*

Pasterski, *adi.* Hirten- Schäfer-; kij — Hirtenstab *m.*

Pasterstwo, -wa, *sing. tant. sn.* Hirtenleben *n.*, Hirtenstand *m.*; — duchowne geistliches Hirtenamt *n.*

Pasterz, -a, *pl.* -e, -y, *sm.* 1) Hirt *m.*, Schäfer *m.*; 2) Seelenhirt *m.*; 3) — różowy Rosendrossel *f.*

Pastewne, -go, *sing. tant. sn.* Weidegeld *f.*

Pastewnik, -a, *pl.* -i, *sm.* umgehegter Weideplatz *m.*

Pastewny, *adi.* Weide-; burak — Turnipsrübe *f.*

Pastka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Falle *f.*, Klappe *f.*, Decke *f.*

Pastor, -a, *pl.* -owie, *sm.* Pastor *m.*, (evangelischer) Pfarrer.

Pastorał, -u, *pl.* -y, *sm.* Bischofsstab *m.*

Pastorowa, -wej, *pl.* -rowe, *sf.* Frau Pastor *f.*, Pastorin *f.*

Pastorski, *adi.* Pastor-, pastorenhaft.

Pastuch, -a, *pl.* -y, *sn.* Viehhirt *m.*, **Pastuszek**, *dim.* **Pastuszka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Hirtin *f.*; 2) Hirtenvogel *m.*

Pastuszy, *adi.* Hirten-, nach Hirtenart.

Pastwa, -wy, *sing. tant.* 1) Viehfutter *n.*; 2) Raub *m.*, — płomieni ein Raub der Flammen; wydać na -wę komu der Grausamkeit jmnds preisgeben.

Pastwić, -wię, -wisz, -iłem, się *vr. imperf.* — nad czem nad kim seinen Zorn, seine Grausamkeit, an jmndm auslassen; sich an jmnds Unglück weiden, sein Mütchen an jmndm kühlen.

Pastwisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Viehweide *f.*, Trift *f.*

Pastylka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Pastille *f.*, Zuckerl *n.*, Zeltel *n.*

Pastynak, -a, *pl.* -i, *sm.* Stachelroche *f.*

Pasya, -yi, *pl.* -ye, *sf.* 1) Leidenschaft *f.*, Passion *f.*; pasyami leidenschaftlich; 2) Zorn *m.*, Aufregung *f.*; -e mnie biorą ich bin vor Zorn außer mir; 3) Passion, Leidensgeschichte Christi, das Kreuz mit einem Christusbilde.

Pasyjka, -jki, *pl.* -jki, *sf.* kleine Leidenschaft *f.*

Pasyonat, -a, *pl.* -naci, *sm.* leidenschaftlicher Mensch *m.*, Brausekopf *m.*

Pasyonatka, -ki, *pl.* -tki, *sf.* leidenschaftliche, heftige Frau.

Pasza, -szy, *pl.* -sze, *sf.* Weide *f.*, Viehfutter *n.*

Paszcza, -y, *pl.* -e, *sf.* Rachen *m.*; Schlund *m.*, Abgrund *m.*

Paszczak, -a, *pl.* -i, *sm.* Sonnenfisch *m.*

Paszczęka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Rachen *m.*; 2) Schlund *m.*, Bergschlund *m.*; 3) ostindische Narzisse (curligo).

Paszczękowaty, *adi.* rachenförmig.

Paszka, -ki, *pl.* -ki *sf.* siehe: Pacha.

Paszkot, -a, *pl.* -y, *sm.* Misteldrossel *f.*

Paszkwil, -u, *pl.* -e, *sm.* Pasquill *n*, Schmähschrift *f.*

Paszkwilant, -a, *pl.* -ci, *sm.* auch **Paszkwilarz**, -a, *pl.* -e, *sm.* Pasquillant *m.*, Verfasser von Schmähschriften.

Paszkwilować, -luję, -wałem, *va.* und *vn. imperf.* Schmähschriften verfassen; schmähen.

Paszować, -szuję, -wałem, *vn. imperf.* 1) weichen; 2) abmagern.

Paszport, -u, *pl.* -y, *sm.* Paß *m.*, Reisepaß *m.*

Pasztecik, -a, *pl.* -i, *sm.* Pastetchen *m.*

Pasztet, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Pastete *f.*; 2) (bildl.) Bescherung *f.*; ładny — eine schöne Bescherung.

Pasztetnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Pastetenbäcker *m.*

Pasztetowy, *adi.* Pasteten-.

Patelnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* (flache) Pfanne *f.*

Patent, -u, *pl.* -y, *sm.* Patent *n.*; Diplom *n.*, Gewerbeschein *m.*; — nauczycielski Lehrbefähigungszeugnis *n.*

Patentować, -tuję, -wałem, *va. imperf.* patentieren.

Patentowy, *adi.* patent-.

Patentowe, -go, *sing. tant. sm.* Patentgebühren *pl.*

Pater, -tra, *pl.* -trowie *sm.* Pater *m.*

Patetycznie, *adv.* pathetisch.

Patetyczność, -ści, *sing. tant. sf.*, pathetisches Wesen.

Patetyczny, *adi.* pathetisch.

Patka, -i, *pl.* -i, *sf.* Patte *f.*, Taschendeckel *m.*

Patoka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Jungfernhonig *m.*, geläuterter Honig *m.*

Patolog, -a, *pl.* -owie *sm.* Pathologe *m.*

Patologia, -gii, *sf. sing. tant.* Pathologie *f.*

Patologiczny, *adi.*, Patologicznie, *adv.* pathologisch.

Patos, -u, *sing. tant. sm.* Pathos *n.*

Patroch, -u, *pl.* -y, *sm.* Eingeweide *n.*

Patrol, -u, *pl.* -e, *sm.* Patrouille *f.*

Patrolować, -luję, -lowałem, *vn. imperf.* patrouillieren.

Patrolowanie, -nia, *sn.* Patrouillieren *n.*

Patron, -a, *pl.* -owie oder -y, *sm.* 1) Patron, Schutz-

heilige *m.*; 2) Advokat *m.*, Sachwalter *m.*, Anwalt *m.*; Gönner *m.*; 3) patron, -u. *pl.* -y, Malſchablone *f.*

Patronka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Schutzheilige *f.*, Schutzherrin *f.*; Gönnerin *f.*

Patroszyć, -szę, -szyłem, *va. imperf.* aufbrechen, aufwerfen (das Wild), das Eingeweide herausnehmen, ausweiden.

Patry, -rów, *pl. tant.* Haſenaugen *pl.*; = ślepie.

Patryarcha, -chy, -chowie, *sm.* Patriarch *m.*

Patryarchalny, *adi.*, **Patryarchalnie**, *adv.* patriarchaliſch.

Patryarchat, -u, *pl.* -y, Patriarchenwürde *f.*, Patriarchat *m.*

Patrycyusz, -a, *pl.* -e, *sm.* Patrizier *m.*

Patrycyuszka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Patrizierin *f.*

Patryota, -ty, *pl.* -ci, Patriot *m.*

Patryotka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Patriotin *f.*

Patryotyczny, *adi.*; **Patryotycznie**, *adv.* patriotiſch.

Patryotyzm, -u, *sing. tant. sm.* Patriotismus *m.*, Vaterlandsliebe *f.*

* **Patrzać, Patrzyć**, = Patrzeć.

Patrzeć, -trzę, -trzyłem, I. *vn. imperf.* ſehen, ſchauen, zuſchauen; — na wszystkie strony die Augen (herum)ſchweifen laſſen; jest na co — es iſt ſehenswert; II. — kogo, czego, *va.* etwas abwarten, pflegen; — końca das Ende abwarten; III. — się, *vr. imperf.* zuſchauen, anſchauen; dom jak się -trzy ein Haus wie ſichs gehört.

Patrzenie, -nia, *sn.* Schauen *n.*

Patyczek, -czka, *pl.* -czki, *sm.* Hölzchen *n.*, Zündhölzchen *n.*

Patyk, -a, *pl.* -i, *sm.* Stöckchen *n.*, Hölzchen *n.*, abgefallener oder abgebrochener Zweig.

Patyna, -y, *pl.* -y, *sf.* 1) Patene *f.*, Oblatenteller *m.*; 2) Patina *f.*

Patynka, -i, *pl.* -i, *sf.* Pantoffel *m.*

Pauper, -pra, *pl.* -pry, *sm.* Bettelſtudent *m.*, Betteljunge *m.*

Pauza, -zy, *pl.* -zy, *sf.* Pauſe *f.*, Unterbrechung *f.*; = przerwa.

Paw, -ia, *pl.* -ie, *sm.* Pfau *m.*

Pawęż, -a, *pl.* -e, *sm.* länglicher mit Leder überzogener Schild.

Pawężnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Meergras *n.*; — psia Steinlebermoos *n.*

Pawężnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Schildknappe *m.*

Pawi, *adi.* Pfau-, Pfauen-, pfauenhaft.

Pawian, -a, *pl.* -y, *sm.* Pavian *m.*

Pawić się, -wię, -wiłem, *vr. imperf.* ſich ſpreizen, aufblaſen.

Pawica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Pfauhenne *f.*

Pawieniec, -ńca, *pl.* -ńce, *sm.* Pfauenkoralle *f.*

Pawik, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Pfauenauge *n.*; 2) Pfauenſchwanz *m.*; 3) Pfauchen *n.*

Pawilon, -u, *pl.* -y, *sm.* Pavillon *m.*

Pawiniec, -ńca, *pl.* -ńce, *sm.* Pfauenkraut *n.*, Pfauenſpiegel *m.*, Pfirſichkraut *n.*

Pawiocząb, -a, *pl.* -y, *sm.* Pfauenfaſan *m.*, Federbuſchträger *m.*

Pawiówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Pfauentaube *f.*, Pfauenmövchen *n.*, Pfauenſchwanz *m.*

Pawłoczny, *adi.* Pawłocznie, *adv.* ſcharlachfärbig, feinzeugig.

Pawłoka, -ki, *pl.* -ki, *sf.*, feines ſcharlachfarbiges Gewebe.

Pawłówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* eine Apfelgattung.

Pazłotka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Gold-, Silberlahn *m.*

Paznokieć, -kcia, *pl.* -kcie, *sm.* Nagel *m.* (am Finger und an der Zehe).

Pazucha, -chy, *pl.* -chy, *sf.* Buſen am Kleide; włożyć co za -chę etw. in den Buſen ſtecken.

Pazur, -a, *pl.* -y, *sm.* 1) Nagel *m.*, Klaue *f.*, Kralle *f.*; 2) Bündel *n.*

Paz, -a, *pl.* -y, *sm.* Pfelz *m.*; = nakładka, fuga, wpust.

Paź, -zia, *pl.* -ziowie, *sm.* Page *m.*

Październik, -a, *pl.* -i, *sm.* Oktober *m.*

Październierz, -a, *pl.* -e, *sf.* Flachsacheln *pl.*, Ageln *pl.*, Flachs- und Hanfſplitter *pl.*

Pączek, -czka, *pl.* -czki, *sm.* 1) Knoſpe *f.*, Baumknoſpe *f.*; 2) Krapfen *m.*, Pfannkuchen *m.*; opływa jak — w maśle er hat alles voll auf.

Pąk, pęku, *pl.* pęki *sm.* = pączek.

Pątlik, -a, *pl.* -i, *sm.* netzförmig gearbeitete Haube *f.*

Pątnik, -a, *pl.* -i oder -cy, *sm.* Pilger *m.*, Wandersmann *m.*

Pątnictwo, -wa, *sing. tant. sn.* Pilgertum *n.*, Pilgerſchaft *f.*

Pce, pców, *plur. tant.* Lagerbaum *m.*

Pchać, pcham, pchałem, *va. imperf.*; 1) ſtoßen, drängen, ſchieben, drücken; — nożem mit einem Meſſer ſtechen; 2) abſchicken.

Pchadło, -ła, *pl.* -ła, *sn.* Löffel *m.*

Pchanie, -nia, *sing. tant. sn.* Drängen *n.*, Stoßen *n.*

Pchła, -ły, *pl.* -ły, *sf.* Floh *m.*; — ziemna Erdfloh *m.*; — wodna Waſſerfloh *m.*; *dimin.* **Pchełka.**

Pchli, *adi.* Floh-, Flöhe-.

Pchlica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Wanzenkraut *n.*

Pchlić, -chlę, -chliłem, *va. imperf.* flöhen.

Pchlisty, *adi.* voll Flöhe.

Pchnięcie, -cia, *pl.* -cia, *sn.* Stoß *m.*

Pczelnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Zitronenmeliſſe *f.*; — polny ſtinkendes Wanzenkraut *n.*

Pecka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* = pecyna *sf.* Schamotte *f.*

Pedagog, -a, *pl.* -gowie, *sm.* Pädagog *m.*

Pedagogia, -gii, *pl.* -gie, *sf.* Pädagogie *f.*, Erziehungslehre *f.*

Pedagogiczny, *adi.* **Pedagogicznie**, *adv.* pädagogiſch.

Pedał, -u, *pl.* -y, *sm.* 1)

Pedał *n.*; 2) Fußwerk *n.*, Trittbrett *n.*

Pedant, -a, *pl.* -nci, *sn.* Pedant *m.*, Schulfuchs *m.*

Pedanterya, -ryi, *sf.* Pedanterie *f.*, Affektation *f.*

Pedantyczny, *adi.*; **Pedantycznie** *adv.* pedantisch

Pedantka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Pedantin *f.*

Pedel, -a, *pl.* -e, *sm.* Pedell *m.* [gaius *m.*

Pegaz, -a, *pl.* -y, *sm.* Pegaz, Pegajs, -a, *pl.* -y, -ów, *sm.* Schläfenlocke *f.*

Pejzaż -u, *pl.* -e, *sm.* Landschaft *f.*, Landschaftsbild *n.*

Pejzażysta -y, *pl.* -ści, *sm.* Landschaftsmaler *m.*

Pektorał -u, *pl.* -y, *sm.* Pektoral *n.*, Pektoralkreuz *n.*

Pela, -li, *pl.* -le, *sf.* Flockseide *f.*

Pelargonia, -nii, *pl.* -nie, *sf.*, Kranich-, oder Storchschnabel *m.*, Pellargonie *f.*

Peleryna, -y, *pl.* -y, *sf.* Kragen *m.*, Pelerine *f.*

Pelikan, -a, *pl.* -y, *sm.* Pelikan *m.*, Kropfgans *f.*

Pełnia, -łni, *pl.* -łnie, *sf.* 1) Fülle *f.*; w (całej) pełni ganz und gar, vollständig, vollkommen; 2) Vollmond *m.*

Pełnić, *va. imperf.* ausfüllen, erfüllen, vollbringen; — obowiązki seine Pflichten erfüllen, seinen Pflichten nachkommen; — służbę den Dienst versehen.

Pełnica, -cy, *pl.* -ce, Frühlingsnieswurzel.

Pełnienie, -nia, *sing. tant. sn.* Erfüllen *n.*, Vollbringen *n.*

Pełnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Trollblume *f.*

Pełniusieńki, *adi.* ganz voll, überfüllt.

Pełno, *adv.* voll, sehr viel.

Pełnoletni, *adi.* großjährig, volljährig, majorenn, mündig.

Pełnoletność, -ści, *sing. tant. sf.* Großjährigkeit *f.*, Volljährigkeit *f.*, Mündigkeit *f.*

Pełnomocnictwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* Vollmacht *f.*

Pełnomocnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Bevollmächtigter *m.*

Pełnomocność, -ści, *sf.* Bevollmächtigung *f.*; Gültigkeit *f.*

Pełnomocny, *adi.* vollmächtig, vollgültig, Vollmachts-.

Pełność, -ści, *sf.* Fülle *f.*, Vollsein *n.*, Völligkeit *f.*

Pełnowładny, *adi.* Pełnowładnie, *adv.* selbstwaltend, unumschränkt.

Pełny, *adi.* voll angefüllt.

Pełzać, -zam, -załem, *vn. imperf.* kriechen; = czołgać.

Pełzacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Baumläufer *m.*, Dünnschnäbler *m.*

Pełznąć, -znę, -nąłem, *vn. perf.* 1) schießen, verschießen, die Farbe verlieren, vergehen, verschwinden; pełzło na niczem es wurde zu Wasser; 2) *vn. perf.* von pełzać.

Pendent, -u, *pl.* -y, *sm.* Degengehenk.

Pendzel, -dzla, *pl.* -dzle, Pinsel *m.*

Pendzlik, -a, *pl.* -i, *dimin. sm.* Pinselchen *n.*

Pendzlować, *va. imperf.* pinseln.

Penitencyarz, -a, *pl.* -e, Beichtvater *m.*

Penitent, -a, *pl.* -nci, *sm.* Büßer; = pokutnik.

Penitentka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Büßerin; = pokutnica.

Pensum, *pl.* pensa *sn.* Pensum *n.*, Aufgabe *f.* = zadanie, lekcya.

Pensya, -syi, *pl.* -sye, *sf.* 1) Pension *f.*, Gehalt *m.*, 2) Pensionat *n.*, Pension *f.*, Erziehungsanstalt *f.*

Pensyjka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* kleine Pension *f.*, kleines Einkommen.

Pensyonarka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Pensionärin *f*; Backfisch *m.*

Pensyonować, -nuję, -nowałem, *va. imperf.* pensionieren, in Ruhestand versetzen.

Percepta, -ty, *pl.* -ty, *sf.* Einnahme *f.*; = dochód.

Perczowiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* Guttaperchabaum *m.*

Perełka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Perlchen *n.*, kleine Perle *f.*; Herzchen *n.*, Liebchen *n.*

Perewiżka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Tigeriltis *m.*

Perfekcya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Vollkommenheit *f.*; = doskonałość.

Perfuma, -my, *pl.* -my, *sf.* Parfum *n.*

Perfumerya, -ryi, *pl.* -rye, *sf.* Parfümerie *f.*

Perfumować, -muję, -mowałem, *va. imperf.* parfümieren. [fümiert.

Perfumowany, *adi.* par-

Pergamin, -u, *pl.* -y, *sm.* Pergament *n.*

Pergamotka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Bergamottenbirne *f.*

Perkal, -u, *pl.* -e, *sm.* feiner weißer Kattun, Perkal *m.*

Perkalowy, *adi.* Perkal-.

Perkoz, -a, *pl.* -y, *sm.* Steißfuß *m.* (Tauchervogel).

Perlanka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Perlenbesatz *m.*, Perlenborte *f.*

Perlica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Perlhuhn *n.*

Perlik, -a, *pl.* -i, *sm.* Handfäustel *m.*, Schlägel *m.*, Faufthammer *m.*

Perlisty, *adi.* mit Perlen besetzt, beperlt; pot — spadał mu z czoła der Schweiß fiel ihm in Tropfen von der Stirn.

Perła, -ły, *pl.* -ły, *sf.* 1) Perle *f.*; 2) perły *pl.* runde hölzerne Scheiben *pl.*

Perłopław, -u, *pl.* -y, *sm.* Perlmuschel *f.*

Perłowiec, -wca, *pl.* -wce, 1) Perlvogel *m.*; 2) Perlit *n.*

Perłowy, *adi.* Perl-, perlen-; -wa kasza Perlgraupen *pl.*; -wa macica, masa Perlmutter *f.*

Perora, -ry, *pl.* -ry, *sf.* Rede *f.*, Strafpredigt *f.*; = mowa.

Perorować, -ruję, -wałem, *va. imperf.* viel reden, eine Strafpredigt halten; = dużo mówić.

Perpendykuł, -u, *pl.* -y, *sm.* Perpendikel *m. f.*, Pendel *m.*; = wahadło.

Perspektywa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* Perspektive *f.*; Aussicht *f.*

Perspektywka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Fernrohr *n.*; = dalekowidz.

Perswadować, -duję, -wałem, *va. imperf.*; — komu jmndm etw. ausreden, jmndn zu etw. bereden; = odwodzić; namawiać.

Perswazya. -zyi, *pl.* -zye, *sf.* Zureden *n.*; = namowa.

Persyko, *indecl. n.* Pfirsichbranntwein *m.*

Pertraktacya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Verhandlung *f.*

Pertraktować, -tuję, -wałem *vn. imperf.* verhandeln, sich in Unterhandlungen einlaſſen.

Perucznik, -a, *pl.* -i, *sm.* Gerberbaum *m.*

Peruka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Perücke *f.*; *dimin.* Peruczka.

Perukarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Perückenmacher *m.*, Friſeur *m.*

Peryod, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Periode *f.*, Zeitraum *m.*; = czasokres, okres; 2) Menſtruation *f.*, monatliche Reinigung.

Peryodyczny, *adi.*, **Peryodycznie**, *adv.* periodiſch; = okresowy, okresowo.

Perz, -u, *sing. tant. sm.* 1) Quecken *pl.*, Queckengras *n.*, Unkraut im Gras; 2) Flocken *pl.*, Wolle auf einigen Kräutern und Stauden.

Perzasty, *adi.* voll Quecken.

Perzyć się, -rzę, -rzyłem, *vr. imperf.*; 1) glimmen, brennen; 2) aufbrauſen.

Perzyna, -ny, *sing. tant. sf.* Loderaſche *f.*

Pestka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Fruchtkern *m.*, Stein *m.*

Petarda, -dy, *pl.* -dy, *sf.* Petarde *f.*

Petrel, -a, *pl.* -e, *sm.* Sturmvogel *m.*

Petycya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Petition *f.*; = Prośba.

Pewien, *adi.* = Pewny.

Pewnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Axiom *m.*, abſolut wahrer Satz; -iem ſicher.

Pewno. *adv.* gewiß, zuverläſſig, ſicher.

Pewność, -ści, *pl.* -ści *sf.* Sicherheit *f.*, Gewißheit *f.*

Pewny. *adi.* gewiß, zuverläſſig, ſicher.

Pęca, -cy, *pl.* -ciny, *sf.* Falkengeſchühe *n.*, Riemen *m.*

Pęcak, -u, *pl.* -i, *sm.* Gerſtengraupe *f.*, Weizengraupe *f.*

Pęcherz, -a, *pl.* -e, *sm.* Blaſe *f.*, Harnblaſe *f.*; 2) Pech- oder Teerofen; 3) Geldbeutel *m.*

Pęcherzowiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* Blaſeneidechſe *f.*

Pęcherzowy, *adi.* Blaſen-; katar — Blaſenkatarrh *m.*

Pęcherzyca, -cy, *pl.* -ce, *sf.* 1) Farnkraut *n.* (ozothalia); 2) Judenkirſche *f.* (physalis alkokengi).

Pęcherzyk, -a, *pl.* -i, *sm.* Bläschen *n.*; — żółciowy Gallenblaſe *f.*; — nasienny Samenblaſe *f.*

Pęcina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Feſſel *m.*, (Teil des Pferdefußes zwiſchen Köte und Krone.)

Pęczek, -czka, *pl.* -czki, *sm.* Bündelchen *n.*, Knoten *m*; — żółty Frühlingsadonis *m*; — brunatny Feuerröschen *n.*

Pęcznieć, -nieję, -niał, -niałem, *vn. imperf.* anſchwellen, aufquellen, auflaufen, ſtrotzen.

Pęczyna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Erdkaſtanie *f.*, Safranbolde *f.*

Pęd, -u, *pl.* -y, *sm.* ſchneller Lauf *m.*, Strömung *f.*; -em *adv.* hurtig, ſchnell.

Pędrak, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Engerling *m.*; 2) Knirps *m.*, kleines Männchen *n.*

Pędzel, -dzla, *pl.* -dle, *sm.* Pinſel *m.*; — murarski Mauerpinſel.

Pędzelnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* eine Art Honiggras.

Pędzić, -dzę, -dziłem, *va. imperf.* 1) treiben, jagen; — bydło das Vieh treiben; — mocz den Urin treiben, fördern; 2) deſtillieren; — wódkę Branntwein deſtillieren, abziehen; 3) — życie das Leben zutringen, verbringen; — życie na próżniactwie das Leben mit Müßiggang vertreiben; 4) — *vn. imperf.* jagen, rennen, ſchnell laufen; — z miasta von der Stadt gerannt kommen; — za kimś jmndm nachrennen; pędzi jak wiatr er jagt, eilt wie der Wind.

Pędziwiatr, **Pędziwichr**, -a, *pl.* -y, -chrów, *sm.*, Windbeutel *m.*, Sauſewind *m.*

Pędziwół, -woła, *pl.* -woły, *sm.* Ochſentreiber *m.*; = wolarz.

Pędzlak, -a, *pl.* -i, *sm.* eine Schimmelpilzgattung.

Pęk, -u, *pl.* -i, *sm.* Bund *m.*, Bündel *n.*; Buſchen *m.*, Paket *n.*, Garbe *f.*

Pękać, -kam, -kałem, *vn. imperf.* platzen, berſten, reißen.

Pękacieć, -cieję, -ciałem, *vn. imperf.* bauchig werden.

Pękacina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Beeren des ſchwarzen Johannisbeerenſtrauches.

Pękatka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* ſchwarze Johannisbeere *f.*, Wanzenbeere *f.*

Pękatość, -ści, *pl.* -ście, *sf.* Bauchigkeit *f.*; Embonpoint *n.*

Pękaty, *adi.*, **Pękato**, *adv.* bauchig; rundbäuchig.

Pęknąć, -knę, -kłem, *perf.* von Pękać.

Pęknięcie, -cia, *pl.* -cia, *sn.* Springen *n.*, Berſten *n.*; Sprung *m.*, Riß *m.*, Ritze *f.*; — resoru Tragfederbruch; — osi Achſenbruch.

Pęknięty, *adi.* geſprungen, geborſten.

Pęp, -u, *pl.* -y, *sm.* Zapfen *m.*, Zapf *m.*, Verzapfung *f.*; — kaniasty Schwalbenſchwanz.

Pępawa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* 1) Nothelfwurzel *f.*, Ruhrwurzel, *f.*, Siebenfingerkraut *n.*; 2) Palmblatt *n.*, Palmſtengel *m.*

Pępek, -pka, *pl.* -pki, *sm.* 1) Nabel *m.*; 2) Magen *m.*, (des Geflügels); 3) eine Pilzart (boletus luteus).

Pępkowaty, *adi.* nabelförmig.

Pępkowy, *adi.* Nabel-.

Pępowina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Nabelſchnur *f.*

Pępówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* eine Flechtengattung (umbilicaria).

Pępownica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Waſſernabel *m.*; — pospolita Art Nabelkraut (cotyledon orbiculata).

Pępownik, -a, *pl.* -i, *sm.* Durchwachskraut *n.*

Pępuszek, -szka, *pl.* -szki, *sm.* Nabelchen *n.*

Pętać, -tam, -tałem, *va. imperf.* binden, feſſeln, koppeln.

Pętelka, *dim.* von Pętla; = kluczka.

Pętla, -i, *pl.* -e, *sf.* Schlinge *f.*, Schleife *f.*, Masche *f.*

Pętlica, -cy, *pl.* -ce, = Pętla

Pęto, -ta, *pl.* -ta, *sn.* (meist im Plural gebräuchlich) Fessel *f.*, Hand- und Fußschelle *f.*, Joch *n.*

Pfe *interi.* pfui.

Piać, pieję, piałem, *vn. imperf.* 1) krähen; 2) singen (nur poetisch).

Piana, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Schaum *m.*; — z białek Schnee *m.*

Pianie, -nia, *sing. tant. sn.* Krähen *n.*

Pianista, -sty, *pl.* -ści, *sm.* Klaviervirtuose *m.*, Klavierspieler *m.*, Pianist *m.*

Pianistka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Klavierspielerin *f.*, Pianistin *f.*

Pianka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* spanischer Wind *m.*; — morska Meerschaum.

Piaszczysty, *adi.* **Piaszczysto**, *adv.* sandig.

Piaseczek, -czka, *pl.* -czki, feiner Sand.

Piasecznica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Sandwelle *f.*

Piaseczniczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Streusandbüchse *f.*

Piasecznik, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Sandpilz *m.*; 2) Sanduhr *f.*; 3) Sandaal *m.*, Sandfisch *m.*; 4) Sandkäfer *m.*

Piasek, -sku, *pl.* -ski, *m.* Sand *m.*; — lotny Flugsand *m.*; — przelotny Staubsand *m.*; — gliniasty Lehmsand *m.*; — ziarnisty grober Sand *m.*; -ski sandige Gegend *f.*

Piaskarnia, -nia, *pl.* -nie, *sf.* Sandgrube *f.*

Piaskocica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* eine Art Afterskorpion (solpuga).

Piaskogrzeb, -bia, *pl.* -bie, *sm.* Makrele *f.* (mastacembelus.

Piaskokrusz, -u, *pl.* -e, *sm.* Sanderz *n.*

Piaskowiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* 1) Sandstein *m.*; — ciosowy Quadersandstein *m.*; 2) Sandhuhn *n.*; 3) Sandkäfer *m.*; 4) Sandkraut *n.*; 5) Meerschwalbe *f.*

Piaskownia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Sandgrube *f.*

Piaskownica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Sandkraut *n.*

Piaskowy, *adi.* sand-.

Piasta, -ty, *pl.* -ty, *sf.* Nabe *f.* Radnabe *f.*; — korby Kurbelnabe.

Piastować, -tuję, -wałem, *va. imperf.* 1) auf den Armen tragen, warten, pflegen; 2) ein Amt bekleiden, verwalten; 3) mit einem zärtlich tun, jmdn zärtlich behandeln.

Piastun, -a, *pl.* -owie, *sm.* Kinderwärter *m.*; Erzieher *m.*

Piastunka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Kinderwärterin *f.*, Kindsfrau *f.*; Erzieherin *f.*

Piąć się, pnę, piąłem, *vr.* klimmen, klettern, sich hinaufarbeiten, emporstreben.

Piątek, -tku, *pl.* -tki, *sm.* Freitag *m.*; wielki — Karfreitag *m.*

Piątka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Fünfer *m.*

Piąty, *num.* der, die, das fünfte.

Pica, -y, *pl.* -e *sf.*; **Piczka**, -i, *pl.* -ki *sf. dim.* weibliche Scham.

Picie, picia, *sing. tant. sn.* Trinken *n.*

Picować, -cuję, -wałem, *va. imperf.* furagieren.

Picownik, -a, *pl.* -i, *sm.* Furageur *m.*, Futterholer *m.*

Piczny, *adi.* feist, fett; -na kuropatwa ein fettes Rebhuhn.

Pić, piję, piłem, *va. imperf.* trinken, saufen; — do kogo jmndm zutrinken; — mi się chce mich dürstet; 2) saugen, einsaugen, in sich ziehen.

Piec, -a, *pl.* -e, *sm.* Ofen *m.*, Heizofen *m.*; — hutniczy Schmelzofen; — piekarski Backofen; — ciągowy Wetterofen; — czerpakowy Krummofen; — smołowy Teerofen; — wapienny Kalkofen; — w kopalni Stecke *f.*, Hoffnungsschlag *m.*; spaść z -a na łeb vom Regen in die Traufe kommen; chowany za -em hinterm Ofen (ohne Erfahrung) erzogen.

Piec, -kę, -czesz, -kłem, *va. imperf.* backen, braten, brennen; -cze mnie w gardle es brennt mich im Halse; słońce piecze die Sonne brennt; — raki erröten.

Piechota, -ty, *sing. tant. sf.* Fußvolk *n.*, Infanterie *f.*; iść -tą zu Fuß gehen; rzecz, która nie chodzi -tą keine Kleinigkeit.

Piechotnik, -a, *pl.* -nicy, *sm.* Fußgänger *m.*, Infanterist *m.*

Piechur, -a, *pl.* -y, *sm.* = Piechotnik.

Piecownik, -a, *pl.* -nicy, *sm.* Ofensetzer *m.*, Ofenmacher *m.*; = zdun.

Piecowy, -wego *pl.* -wi, *sm.* Schlägelgeselle *m.*, Streckenhauer *m.*

Piecuch, -a, *pl.* -y, *sm.* Ofenhocker *m.*, Stubenhocker *m.*

Piecyk, -a, *pl.* -i, *sm.* ein kleiner Ofen; — do palenia kawy Kaffeetrommel *f.*; — przed zaprawą Zündungsofen.

Piecza, -czy, *sing. tant. sf.* Obhut *f.*, Sorge *f.*, Fürsorge *f.*; mieć o kim -czę für jmndn Sorge tragen.

Pieczara, -ry, *pl.* -ry, *sf.* Höhle *f.*, Kluft *f.*, Grotte *f.*

Pieczarka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Herrenpilz *m.*, Champignon *m.*

Pieczarkarnia, -rni, *pl.* -rnie, *sf.* Champignonbeet.

Pieczątka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Siegel *n.*, Petschaft *n.*, Stampialie *f.*

Pieczeń, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Braten *m.*

Pieczeniarstwo, -wa, *sing. tant.* Schmarotzerei *f.*

Pieczeniarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Schlemmer *m.*, Schmarotzer *m.*; = darmojad.

Pieczennik, -a, *pl.* -i, *sm.* Hammerrauch *m.*

Pieczęć, -ci, *pl.* -cie, *sf.* Siegel *n.*; — ołowiana Plombe *f.*; — ważnicza Wiegestempel *m.*

Pieczętarz, -a, *pl.* -e, *sm.* 1) Siegelbewahrer *m*; 2) Siegelstecher *m.*, Graveur *m.*

Pieczętnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Nelkenstein *m.*, versteinerte Koralle *f.*

Pieczętować, -tuję, -wałem,

va. imperf. siegeln, besiegeln, versiegeln; — się czem etwas im Wappen führen.

Pieczołowitość, -ści, *sing. tant. sf.* Besorgtheit *f.*, Sorgsamkeit *f.*; = piecza.

Pieczołowity, *adi.* **Pieczołowicie**, *adv.* sorgsam, besorgt.

Pieczonka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* kleiner Braten.

Pieczony, *adi.* gebraten.

Pieczyste, -go, *pl.* - , *sn.* Gebratene(s) *n.*, Braten *m.*; — ziele Beifuß *m.*, Estragon *m.*

Pieczywo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* Gebäck *n.*

Pieg, -a, *pl.* -i, *sm.* oder **Piega**, -gi, *pl.* -gi, *sf.* Sommersprosse *f.*

Piegowaty, *adi.* sommersprossig.

Piegża, -ży, *pl.* -że, *sf.* Grasmücke *f.*

Piekarczyk, -a, *pl.* -i, *sm.* Bäckerjunge *m.*, Bäckerlehrling *m.*

Piekarka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Bäckerin.

Piekarnia, Bäckerei *f.*, Backstube *f.*

Piekarski, *adi.* Bäcker-.

Piekarstwo, -wa, *sing. tant. sn.* Bäckerhandwerk *n.*

Piekarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Bäcker *m.*

Piekiełko, -ka, *pl.* -ka, = Przypiecek.

Piekielnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Höllenweib *n.*, Furie *f.*

Piekielnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Verdammte(r) *m.*, Höllenfürst *m.*, Satan *m.*, Verruchter *m.*; 2) Luriasbaum *m.* (Euphorbiengattung).

Piekielny, *adi.*, **Piekielnie** *adv.* Höllen-, höllisch; -na brama Höllenpforte *f.*; — ogień Höllenfeuer *n.*; kalter Brand *m.*; — kamień Höllenstein *m.*; -ne ziele Höllenkraut *n.*, Wolfswurz *f.*

Piekło, -ła, *pl.* -ła, *sn.* 1) Hölle *f.*; wstąpić do piekieł einen Umweg machen; 2) Höllenmarter *f.*, Höllenpein *f.*

Piel, -i, *pl.* -e, *sf.* Hundsbille *f.*

Pielacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Jäter *m.*

Pielaczka, -ki, *pl.* -ki, Jäterin *m.*

Pielenie, -nia, *sn.* Jäten *n.*

Pielesz, -y, *pl.* -e, *sf.* Nest *n.* eines Raubvogels, Horst *m.*

Pielęgnować, -nuję, -wałem, *va. imperf.* pflegen, warten.

Pielęgnowanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Pflege *f.*, Wartung *f.*

Pielgrzan, -u, *sing. tant. sm.* afrikanischer Pisang *m.*

Pielgrzym, -a, *pl.* -i oder -owie, oder -y, *sm.* 1) Pilger *m.*, Pilgrim *m.*; 2) Feldkrabbe *f.*

Pielgrzymek, -mka, *pl.* -mki, *sm.* Klappmuschel *f.*, versteinerte Lazarusklappe.

Pielgrzymka, -ki, *pl.* -ki, *sf.*, 1) Pilgerfahrt *f.*, Wallfahrt *f.*, Pilgerschaft *f.*; 2) Pilgerin *f.*

Pielgrzymować, -muję, -wałem, *vn. imperf.* wandern, reisen, wallfahren, pilgern.

Pielgrzymski, **Pielgrzymi**, *adi.* Pilger-.

Pielgrzymstwo, -wa, *sing. tant. sn.* Pilgerfahrt *f.*

Pielucha, -chy, *pl.* -chy, *sf.* Windel *f.*; *dimin.* **Pieluszka** *f.*

Pień, pnia, *pl.* pnie, *sm.* Stamm *m.* eines Baumes; wyciąć w — in die Pfanne hauen, alles über die Klinge springen lassen; wypchać na — do lasu sich in den Wald begeben zur Tataufnahme eines Holzdiebstahles; zboże sprzedać na pniu Getreide auf dem Halme verkaufen; — macierzysty Mutterstock *m.*; — kowadła Amboßstock *m.*, Chabottenstock *m.*, Hammerstock *m.*

Pieniać się, -niam, -niałem, *vr. imperf.* prozessieren.

Pieniacki, *adi.* **Pieniacko**, *adv.* prozeßsüchtig.

Pieniactwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* Prozeßsucht *f.*

Pieniacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Prozeßsüchtige(r) *m.*

Pieniaczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Prozeßsüchtige *f.*

Pieniądz, -a, *pl.* -e, *sm.*, Geldstück *n.*, Münze *f.*; *pl.* -e Geld *n.*

Pieniążek, -żka, *pl.* -żki, *sm.* 1) Geldstückchen *n.*; 2) Pfennigkraut *n.*, Wiesengeld *n.*, Linsenstein *m.*

Pienić, I. -nię, -niłem, *va. imperf.* Schaum machen; II. — się, *vr. imperf.*; schäumen; — się ze złości vor Wut schäumen.

Pieniek, -ńka, -ńki, *sm.* kleiner Stamm *n.*, Block *m.*, kleiner Klotz *m.*; — zęba die Wurzel eines Zahnes; — pióra Federkiel *m.*; mamy coś z sobą na -ńku wir haben miteinander ein Hühnchen zu rupfen.

Pieniężnia, -ni, -*pl.* -nie, *sf.*; **Pieniężnica**, -cy, *pl.* -ce, *sf.*; 1) Münze *f.*, Münzprägeanstalt; = mennica *f.*; 2) Schatzkammer *f.*; = skarbiec, skarbnica.

Pieniężny, *adi.* **Pieniężnie**, *adv.* Geld-.

Pieniężyć, -żę, -żyłem, *va. imperf.* zu Gelde machen.

Pienisława, -wy, *pl.* -wy, *sf.* ostindische Orchidee *f.*

Pienisty, *adi.* **Pieniście**, *adv.* schäumend.

Pieńka -ki, *sf.* Hanf *m.*

Pieprz, -u, *sing. tant. sm.* Pfeffer *m.*; — polski Koriander *m.*; — murzyński Peperi *m.*; gdzie — rośnie wo der Pfeffer wächst (sehr weit weg); rozumieć się na czemś jak kura na -u sich auf etwas verstehen wie das Schwein auf die Gärtnerei.

Pieprzniczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Pfefferbüchse *f.*

Pieprznik, -a, *pl.* -i, *sm.* spanischer Pfeffer, Beißbeere *f.*, Pfefferschwamm *m.*, Pfifferling *m.*

Pieprzność, -ści, *sing. tant. sf.* die pfefferige Schärfe.

Pieprzny, *adi.* **Pieprzno**, *adv.* gepfeffert, Pfeffer-.

Pieprzojad, -a, *pl.* -y, *sm.* Pfeffervogel *m.*, Pfefferfraß *m.*

Pieprzowy, *adi.* pfeffer-.

Pieprzyć, -rzę, -rzyłem, *va. imperf.* pfeffern.

Pieprzyca, -cy, *sing. tant. sf.* — wielka Pfefferkraut *n.*; — mała wilde Kresse *f.*

Pieprzyk, -u, *sing. tant. sm.* 1) würziger Geschmack eines

alten Weines; Aroma *n.*; Blume *f*; 2) Muttermal *n.*, Schönheitsmal *n.*

Pierca, -cy, *pl.* -ce, *sf.* 1) Polster *n.*, Kissen *m.*; 2) *sm* Zungendrescher *m.*, Rabulist *m.*

Pierdel, -dla, *pl.* -dle, *sm.* Wind *m*, Furz *m.*, Farz *m.*

Pierdolić, -lę, -iłem, *va. impers.* 1) fades Zeug schwatzen, plappern; 2) vögeln.

Pierdzić, -dzę, -dziłem, *va. impers.* Winde lassen, furzen, farzen.

Piernacik, -a, *pl.* -i, *sm. dimin.* von Piernat.

Piernat, -a, *pl.* -y *sm.* Federbett *n.*, Federdecke *f.*, Plumeau *n.*

Piernik, -a, *pl.* -i, *sm.* Pfefferkuchen *m.*, Lebkuchen *m.*, *dimin.* Pierniczek.

Piernikarka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Pfefferküchlerin *f.*

Piernikarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Pfefferküchler *m.*, Lebkuchenbäcker *m.*, Lebküchler *m.*

Piernikowy, *adi.* Lebkuchen-.

Pierszeń, -nia, *pl.* -nie, *sm.* wilde Bertramwurzel *f.*

Pierś, -si, *pl.* -si, *sf.* Busen *m.*, Brust *f.*; puchlina piersi Brustwassersucht; dziecię przy -si ein Säugling; odsadzić od -si entwöhnen; chory na -si brustkrank; uderzył się w -si er schlug an seine Brust; śnieżna — ein schneeweißer Busen; — pieca Ofenbrust *f.*

Pierścień, -nia, *pl.* -nie, *sm.* 1) Ring *m.*, Fingerring *m.*; — ślubny Trauring *m.*; — z pieczątką (sygnet) Siegelring *m.*; 2) Ring *m.*, Ringel *n.* (zum Stechen); gonić za -iem nach dem Ringe rennen; gonitwa do -nia Ringelstechen *n.*, Ringelrennen *n.*; 3) Haarringel *n.*; włosy układać w -nie das Haar in Ringel kräuseln; 4) Band *m*, Ring *m.*; — drewniany maźnicowy Dichtungs-, Staubscheibe *f.*; — mimośrodowy Exzenterreifen *m.*; — pilśniowy Filzring *m.*; — soczewkowy Dichtungslinse *f.*; — tłoka Kolbenring *m*; 5) Rippe *f.*, Dille *f.*

Pierścieniec, -ńca, *pl.* -ńce, *sm.* Ringblume *f.*

Pierścieniogrdykowy, *adi.* Kehlkopf-, Schlund-.

Pierścieniopletw, -a, *pl.* -y, *sm.* Seeschnecke *f.*

Pierścieniowaty, *adi.* ringförmig; — a chrząstka Schildknorpel.

Pierścieniowy, *adi.* Ring-, Ringel-; działo -we Ringgeschütz *n.* [ringelt.

Pierścienisty, *adi.* ge-

Pierściennica, -cy, *pl.* -ce, *sf.*; 1) Ringelwurm *m.*; 2) Ring-, Schmuckkästchen *n.*

Pierściennik, -a, *pl.* -i, *sm.* Ringelspinner *m.*, Ringelraupe *f.*

Pierścionek, -nka, *pl.* -nki, *sm.* Ring *m.*, Ringlein *n.*

Pierścionkowe, -go, *sing. tant. sn.* Nadelgeld *n.* der Königin.

Piersiowy, *adi.* Brust-; -wo chory brustkrank.

Piersisty, *adi.* hoch-, starkbrüstig, -busig.

Pierwak, -a, *pl.* -i, *sm.* Vorschwarm (*m*) der Bienen.

Pierwiej, *adv.* vorher, früher, eher.

Pierwiastek, -tka, *pl.* -tki, 1) Urstoff *m.*, Grundstoff *m.*, Element *n.*; 2) Wurzel *f.*; — kwadratowy Quadratwurzel *f.*

Pierwiastka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Frau, die das erstemal geboren hat; Kuh, Stute, die das erstemal kalbt, fohlt.

Pierwiastkowość, -ści, *sing. tant. sf.* Ursprünglichkeit *f.*, die ursprüngliche Beschaffenheit.

Pierwiastkowy, *adi.*; **Pierwiastkowo**, *adv.* ursprünglich.

Pierwiosnek, -snka, *pl.* -snki, *sm.* auch **Pierwiosnka**, -ki, *sf.* Primel *f.*, Schlüsselblümchen *n.*

Pierwobłon, -u, *pl.* -y, *sm.* das im Wasser liegende Steine bedeckende Moos (protoderma).

Pierwociany, *adi.* ursprünglich, anfänglich.

Pierwociny, -cin *pl. tant. sf.* Erstlinge *m. pl.*

Pierwokupno, -na, *pl.* -na, *sn.* Kaufrecht *n.*, Vorkaufsrecht *n.*

Pierworaz, -u, *pl.* -y, *sm.* Neubruch *m.*, Dreßland *n.*

Pierworodność, -ści, *sing. tant. sf.*, Erstgeburt *f.*, das Recht der Erstgeburt.

Pierworodny, *adi.* 1) erstgeboren; 2) angestammt, angeboren; grzech — Erbsünde *f.*

Pierworodztwo, -wa, *sing. tant. sn.* = Pierworodność.

Pierworys, -u, *pl.* -y, *sm.* Abriß *m.*, Skizze *f.*, Planaufnahme *f.*

Pierwotek, -tka, *pl.* -tki, *sm.* Urkügelchen *n.*; śnieżny — roter Schnee.

Pierwotnie, *adv.* ursprünglich.

Pierwotnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Radikal *n.*, Wurzelwort *n.*

Pierwotny, *adi.* ursprünglich; — układ Urgebirge *n.*

Pierwotwór, -woru, *pl.* -wory, *sm.* Originalwerk *n.*

Pierwowzór, -wzoru, *pl.* -wzory, *sm.* Urtypus *m.*

Pierwszeństwo, -wa, *sing. tant. sn.* Vorzug *m.*, Vorrang *m.*

Pierwszy, *adi.* erste; po raz pierwszy zum erstenmal.

Pierwszyna, -ny, *sing. tant. sf.* die erste Handlung, Tat; wszak to mi nie — es ist mir doch nichts Neues.

Pierzany, *adi.* Feder-, Federn-.

Pierzastodzielny, *adi.* federspaltig.

Pierzasty, *adi.* feder-, gefiedert; — kamień Federweiß *n.*

Pierzchać, -cham, -chałem, *vn. imperf.* fliehen, ausreißen, weglaufen, auseinanderstieben; — z placu aus dem Treffen weichen.

Pierzchliwość, -ści, *sing. tant. sf.* Scheu *f.*, Furchtsamkeit *f.*; Ausreißerei *f.*

Pierzchliwy, *adi.*; **Pierzchliwie**, *adv.* flüchtig, furchtsam, zaghaft.

Pierzchnąć, *vn. perf.* von pierzchać.

Pierzchnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Brecheisen *n.*, Zwerchart *f.*

Pierze, -rza, *sing. tant. sn.* 1) Federn *pl.*, Gefieder *n.*; porastać w pierze zu Vermögen, zu Ansehen kommen; 2) Flocken *pl.* an einigen Pflanzen.

Pierzeje, *pl. tant. sn.* Türflügel *pl.* = drzwi *pl.*

Pierzga, -gi, *pl.* -gi, *sf.* Blumenmehl *n.*, Vorstoß *m.* der Bienen, Vorgewächs *n.*, Stopfwachs *n.*

Pierzgnąć, (auch **Pierzchnąć**,) -gam, und -cham, -gnąłem, und -chnąłem, *vn. perf.* bersten, aufspringen (von der Haut).

Pierzgnięta, -niąt, *pl. tant.* Honigäpfel *pl.*

Pierzonogi, *adi.* federfüßig.

Pierzyć się, -rzę, -rzyłem, *vr. imperf.* sich mausern, Federn bekommen.

Pierzyna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Federbett *n.*, Duchent *f.*

Pierzynka, *sf. dimin.* von Pierzyna.

Pierzysko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* buschige Kolbe *f.*, Sonnenstrauß *m.*

Pierzysty, *adi.* Pierzysto, *adv.* federig.

Pies, psa, *pl.* psy, psów, *sm.* 1) Hund *m.*; — domowy Haushund; — myśliwy Jagdhund; — pasterski Schäferhund; głodny jak — hungrig wie ein Wolf; bodaj cię psy zjadły daß dich der Henker hole; nie ciąg psa za ogon, bo ukąsi den schlafenden Hund soll man nicht wecken; 2) der Hund im Gestirn; 3) in den Bergwerken benütztes Wägelchen, Hunt *m.*

Piesek, -ska, *pl.* -ski, 1) Hündchen *n.*; 2) — u skrzypców Saitenbrettchen bei der Violine; 3) -ski *pl.* Schlagpulsadern.

Piestrak, -a, *pl.* -i, *sm.* Trüffel *f.*

Piestrec, -rca, *pl.* -rce, *sm.* Baumschwamm-, pilz *m.*

Piestrzenica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Stein-, Sumpfmorchel *f.*

Pieszczenie, -nia, *sing. tant. sn.* Verhätscheln *n.*

Pieszczoch, -a, *pl.* -y, *sm.* Schoßkind *n.*, Liebling *m.*; Zärtling *m.*, Muttersöhnchen *n.*; Weichling *m.*

Pieszczocha, -chy, *pl.* -chy, *sf.* Schoßkindchen (Mädchen).

Pieszczoszek, -szka, *pl.* -szki, *sm. dimin.* von Pieszczoch.

Pieszczoszka, -ki, *pl.* -ki, *dimin.* von Pieszczocha.

Pieszczony, *adi.* 1) verzärtelt; 2) zart, weich.

Pieszczota, -ty, *pl.* -ty, *sf.* Liebkosung *f.*, Zärtlichkeit *f.*

Pieszczotka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Schätzchen *n.*, Liebchen *n.* Herzchen *n.*

Pieszczotliwy, *adi.* Pieszczotliwie, *adv.* zart, weich, liebkosend, einschmeichelnd.

Pieszka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Erdpapagei *m.*, Erdsittich *m.*

Piesznia, -ni, *pl.* -nie, Beuthacke *f.*, Hohleisen *n.*

Pieszo, *adv.* zu Fuß.

Pieszy, *adi.* Fuß-, zu Fuß gehend; wojsko -sze Fußvolk *n.*; pułk — Infanterieregiment *n.*

Pieścić, -szczę, -ściłem, *va. imperf.* liebkosen, hätscheln — tändeln, zärtlich tun; — się, *vr. imperf.* sich zieren, lieblich sprechen wollen, kosen.

Pieścidło, -dła, *pl.* -dła, *sn.*; *dimin.* **Pieścidełko**, Liebling *m.*, Schätzchen *n.*, Engelchen *n.*; etwas Allerliebstes, gar Sauberes, Niedliches.

Pieśniarstwo, -wa, *sing. tant. sn.* Liederdichtung *f*; Gesang *m.*

Pieśniarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Liederdichter *m.* Dichter; Liedersänger *m.*, Sänger *m.*

Pieśń, -śni, *pl.* -śni, *sf.* Lied *n.*, Gesang *m.*; — pieśni Lied der Lieder, das hohe Lied.

Pietrasznik, -a, *pl.* -i, *sm.* Feldflette *f.*, Klettenkerbel *f.*

Pietruszka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Peterilie *f.*

Pietuch, -a, *pl.* -y, *sm.* Hahn *m.*; = kogut.

Pietyzm, -u, *sing. tant. sm.* Pietät *f.*

Pięć, -ciu, *num.* mit darauffolgendem *gen.* fünf.

Pięćdziesiąt, -sięciu, *num.* mit dem *gen.* fünfzig.

Pięćdziesięcioro, *num.* fünfzig Stück verschiedener Art.

Pięciokąt, -a, *pl.* -y, *sm.* Fünfeck *n.*

Pięciokwit, -u, *pl.* -y, *sm.* verfeinerte Seelilie *f.*, Meerpalme *f.*

Pięciolecie, -cia, *pl.* -cia, *sn.* Zeitraum *m.* von fünf Jahren, Quinquennium *n.* Lustrum *n.*

Pięcioletni, *adi.* fünfjährig.

Pięciolist, -u, *sm.* Fingerkraut *n.*, Fünffingerkraut *n.*, Fünfblatt *n.*

Pięciopręcikowy, *adi.* fünfmännerig, mit fünf Staubfäden.

Pięcioraki, *num.* fünferlei.

Pięcioro, *num.* fünf.

Pięćkroć, *num.* fünfmal, auch fünfmal hundert Tausend.

Pięćkrotny, *adv.* Pięćkrotnie, *adv.* fünffach.

Pięćset, *num.* fünfhundert.

Pięćsetny, *adi.* fünfhundertste.

Piędź, -dzi, *pl.* -dzie, *sf.* Spanne *f.*; Faust *f.* (als Pferdemaß); ani na — nicht einen Finger breit.

Pięknieć, -nieję, -niałem, *vn. imperf.* schöner werden.

Piękno, -na, *sn.* Schöne *n.*

Piękność, -ści, *pl.* -ści, *sf.* Schönheit *f.*, Schöne *n.*

Pięknokwiat, -u, *pl.* -y, *sm.* Schönstendel *m.*, (moluckische Heilpflanze).

Piękny, *adi.*; **Pięknie**, *adv.* schön; -na płeć das schöne Geschlecht.

Piękroszka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) ein schönes Figürchen *n.*; 2) Schmucker *m.*, Putzmacherin *f.*

Piększyć, -szę, -szyłem, *va. imperf.* schön machen, verschönern.

Pięściennik, -a, *pl.* -i, *sm.* Fäustling *m.*, Faustpflock *m.*

Pięść, -ści, *pl.* -ści, *sf.* Faust *f.*; jak — do nosa wie die Faust aufs Auge; bić się na -ści sich boxen.

Pięta, -ty, *pl.* -ty, *sf.* Ferse *f.*; po -tach komu deptać jmndm auf Schritt und Tritt folgen; ma więcej w pięcie niż ty w głowie du reichst ihm das Wasser nicht; poszło mu

w -ty er hat es empfunden.

Piętak, -a, *pl.* -i, *sm.* Beißer *m.* (Maurerhandwerk).

Piętka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Zapfen *m.*, Karnies *n.*, Gesimskranz *m.*; = Pęp.

Piętnaście, *num.* fünfzehn.

Piętnasty, *adi.* fünfzehnte.

Piętno, -na, *pl.* -na, *sn.* Brandzeichen *n.*, Brandmal *n.*

Piętnować, -nuję, -wałem, *va. imperf.* brandmarken.

Piętny, *adi.* Ferſen=.

Piętro, Piątro, -ra, *pl.* -ra, *sn.* Stock *m.*, Etage *f.*, Stockwerk *n.*, Geſchoß *n.*

Piętrzyć, -rzę, -rzyłem, *va. imperf.* türmen, auftürmen; — się, *vr. imperf.* ſich emporheben, ſich türmen, emporſteigen.

Pigłówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* eine Art Birnen.

Pigułka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Pille *f.*; gorzka to dla mnie — es iſt eine bittere Pille für mich.

Pigwa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* Quitte *f.*, Quittenbaum *n.*

Pigwica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Sagatill=, Breiapfelbaum *m.*

Pigwiczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Breiapfelbaum *m.*

Pijacki, *adi.*; **po pijacku**, *adv.* ſäuferiſch, nach Säuferart.

Pijaczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Säuferin *f.*

Pijaczysko, -ka, *sm.* Saufaus *m.*, elender Trunkenbold.

Pijak, -a, *pl.* -cy, *sm.* Säufer

Pijanica, -cy, *pl.* -ce, I. *sm.* Süffling *m.*, Profeſſionstrinker *m.*; II. Sumpfheidelbeere *f.*

Pijaństwo, -wa, *sing. tant. sn.* Trunkſucht *f.*

Pijany, *adi.* trunken, betrunken, beſoffen; po pijanemu in betrunkenem Zuſtande; — jak Bela total betrunken.

Pijatyka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Saufgelage *n.*, Zechgelage *n.*

Pijawka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Blutegel *m.*; — morska Lamprete *f.*

Pika, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Picke *f.*, Pikee *m.* (Stoff); 2) Spieß *m.*, Pike *f.*

Pikieta, -ty, *pl.* -ty, *sf.* Feldlagerwache *f.*, Pikett *n.*

Pikinier, -a, *pl.* -rzy, *sm.* Pikenträger *m.*

Pikować, -kuję, -wałem, *va. imperf.* ſteppen.

Pikowy, *adi.* geſteppt; Pikee=.

Pilarnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* 1) Ballhaus *n.*; 2) Holz=, Marmorſchneideanſtalt *f.*

Pilch, -a, *pl.* -y, *sm.* Bilchmaus *f.*

Pilić, -ę, -iłem, *va. imperf.* 1) feilen; 2) drängen, beſchleunigen.

Pilik, -a, *pl.* -i, *sm.* Nagelſchnabel *m.*

Pilnik, -a, *pl.* -i, *sm*; 1) Feile *f.*, 2) Ballſtock *m.*

Pilnikarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Feilenhauer *m.*

Pilno, *adv.* dringend, unaufſchiebbar; — mi ich habe Eile.

Pilność, -ści, *sing. tant. sf.* Fleiß *m.*

Pilnować, -uję, -wałem, *va. imperf.* hüten, acht geben, etwas abwarten, nicht außer acht laſſen, bewachen, beaufſichtigen; — szklanki, butelki dem Trunke ergeben ſein.

Pilny, *adi.* fleißig; dringend, unaufſchiebbar.

Pilśń, -ni, *sing. tant. sf.* Filz *m.*

Pilśnianka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Filzrock *m.*, Filzſchuh *m.*, Filzmütze *f.*

Pilśniany, *adi.* Filz=.

Pilśniarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Filzfabrikant *m.*

Pilśnić się, *vr. imperf.* ſich verfilzen, wie Filz verwirren.

Pilśniowy, *adi.* Filz=.

Piła, -ły, *pl.* -ły, *sf.* 1) Säge *f.*; — tracka Schrottſäge *f.*; — kłodowa Kloppſäge *f.*; — okrągła Kreisſäge *f.*; — ręczna Handſäge *f.*, Fuchsſchwanz *m.*; 2) Schneidemühle *f.*; 3) Sägefiſch *m.*, Feilenmuſchel *f.*

Piłarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Bretſchneider *m.*

Piłka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Ball *m.*; gra w -kę Ballſpiel; 2) kleine Handſäge.

Piłkarnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Ballhaus *n.*

Piłkowy, *adi.* Ball=.

Piłobrzuch, -a, *pl.* -y, *sm.* Sägebauch *m.*

Piłosz, -a, *pl.* -e, *sm.* Seekrebs *m.* (lupa).

Piłować, -łuję, -wałem, *va. imperf.* ſägen, feilen.

Piłowiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* Sägeblock *m.*

Pimelet, -u, *pl.* -y, *sm.* Nickelgrün *n.*

Pimpinella, -li, *pl.* -le *sf.* Bibernell *m.*, Becherblume *f.*

Pindyrynda, -dy, *pl.* -y, *sf.* Stechapfel *m.*

Pinna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Steckmuſchel *f.*

Pinowca, -ci, *sf.* eine Art Rainfarn, Frauenminze *f.*

Piołun, -u, *pl.* -y, *sm.* Wermut *m.*

Piołunek, -nku, *sing. tant. sm.* 1) Wermutwein *m.*; 2) Wermutgeſchmack *m.*

Piołunówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Wermutbranntwein *m.*

Piołunowy, *adi.* Wermut=; smak — Wermutgeſchmack *m.*

Pion, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Senkel *n.*, Senkblei *n.*, Lot *n.*, Bleiſchnur *f.*; 2) Sondiernadel *f.*, Sondeur *m.* (der Wundärzte); 3) Bauer *m.* (Schachſpiel).

Pionować, -nuję, -wałem, *va. imperf.* 1) mit der Bleiſchnur meſſen, ablöten, abbleien; 2) eine Wunde ſondieren.

Pionowy, *adi.*; **Pionowo**, *adv.* ſenkrecht, vertikal; — korzeń Pfahlwurzel *f.*

Piorun, -u, *pl.* -y, *sm.* Donner *m.*, Blitz *m.*, Donnerſchlag *m.*; jak -em rażony wie vom Blitz getroffen; do stu -ów Donnerwetter!; a bodaj cię — trzasł daß dich der Donner!; idź do -na geh zum Teufel.

Piorunek, -nka, *pl.* -nki, *sm.* Blitzrohr *n.*, Donnerkeil *m.*, Donnerſtein *m.*

Piorunochron, -u, *pl.* -y, *sm.* Blitzableiter *m.*

Piorunować, -nuję, -wałem, *vn. imperf.* donnern, fluchen, donnern und wettern.

Piorunowy, *adi.* Blitz=, Donner=.

Piorunujący, *adi*; **Pioru-**

nująco, *adv.* Knall-, Donner-; -ce złoto Knallgold; -ce spojrzenie ein niederschmetternder Blick.

Piosenka, -ki, *pl.* -ki, auch **Piosnka** *sf.* Lied *n.*, Liedchen *n.*; głuchemu -kę śpiewać tauben Ohren predigen; tę samą -kę śpiewać die alte Leier anstimmen.

Piórko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Federchen *n.*, eine kleine Feder *f.*; — do zębów Zahnstocher *m.*; lekki jak — federleicht.

Piórkowaty, *adi.* federartig.

Piórkówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Federborstengras *n.*; 2) Fennich *m.*

Piórnik, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Federbüchse *f.*, Pennal *n*; 2) Federhülse *f.* der feinen Pinsel; 3) Saumfarn *m.*; 4) Lichtmotte *f.*; 5) Tausendblatt *n.*

Pióro, -ra, *pl.* -ra, *sn.* 1) Feder *f.*, Schreibfeder *f.*; — świdra Bohrspitz *n.*; — klucza Schlüsselbart *m.*; 2) die Art zu schreiben, der Stil; bohater -ra der Federheld; 3) -ra u walca die Wirbel im Kammrad; 4) Ruderblatt *n.*, Ruderplatte *f.*; 5) Floßfeder *f.*, (beim Fisch); 6) ein Stern, ein Fleck von einer anderen Farbe bei einem Pferd; 7) Farnkrautmännlein *n.*, Wasserfeder *f.*; 8) die Rückenborsten des Wildschweines, das zottige Haar der Buckelochsen.

Piórokrusz, -u, *pl.* -e, *sm.* Federerz *n.*

Pióropusz, -u, *pl.* -e, *sm.* Federbusch *m.*

Pióropusznik, -a, *pl.* -i, *sm.* Straußfederfarn *m.*

Pipa, -py, *pl.* -py, *sf.* Pipe *f.*, langes Wein- oder Ölfaß *n.*, Röhrchen *n.*, Federkiel *m.*; **Pipka** *dimin.*

Pipić się, *vr. imperf.* Federn bekommen, hervorwachsen, keimen.

Piple, -li, **Pipelki**, -łek, **Pipówki**, -wek, *pl. tant.* Pipenstäbe *pl.*

Piramida, -dy, *pl.* -dy, *sf.* 1) Pyramide *f.*; 2) Baumkuchen *m.*

Piramidalny, *adi.*; **Piramidalnie**, *adv.* pyramidal, pyramidenförmig.

Piróg, -roga, *pl.* -rogi, *sm.* 1) Maultasche *f.*; 2) gefüllter Kloß.

Pisać, -szę, -sałem, *va. imperf.* schreiben; — się, *rr. imperf.* sich schreiben, sich nennen; — się na co einer Sache (Ansicht) beitreten, beipflichten; jak cię widzą tak cię piszą Kleider machen Leute.

Pisanka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* gefärbtes, bemaltes Osterei *n.*

Pisarstwo, -wa, *pl.* -wa, *vn.* Schreiberamt *n.*; Schriftstellerei *f.*; Schrifttum *n.*

Pisarka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Schreiberin *f.*; Schriftstellerin *f.*

Pisarnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Kanzlei *f.*

Pisarski, *adi.* Schreiber-, Schreib-.

Pisarz, -a, *pl.* -e, 1) Schreiber *m.*; — warsztatowy Werkstättenschreiber; — sądowy Gerichtsschreiber *m.*; miejski Stadtschreiber *m.*; 2) Schriftsteller *m.*

Pisemko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* kleine Schrift, Schriftchen *n.*, Broschüre *f.*

Pisemny, *adi.* **Pisemnie**, *adv.* schriftlich.

Pisk, -u, *pl.* -i, *sm.* Piepen *n.*, Gepiepe *n.*, Gequietsch *n*, Gekreisch *n.*

Pisklę, -cia, *pl.* -ta, *sn.* Küchlein *n.*, Küchelchen *n.*; *dim.* **Piskl**ątko.

Piskliwy, *adi.*; **Piskliwie**, *adv.* pfeifend, kreischend; -wy ton ein schneidender Ton.

Piskornik, -a, *pl.* -i, *sm.* karpfenartiger Fisch (porecilia).

Piskorz, -a, *pl.* -e, *sm.* Beißker *m.*, Peißker *m.*, Schlammpeitzker; wije się jak — er macht Ausflüchte.

Pismak, -a, *pl.* -cy, oder -i, *sm.* Schmierer *m.*, schlechter Schreiber, Schribler *m.*

Pismo -ma, *pl.* -ma, *sn.* Schrift *f.*, Buchstabenschrift *f.*; na -śmie schriftlich; święte die heilige Schrift; zwąchać — nosem Lunte riechen.

Pisnąć, -nę, -nąłem, *vn. perf.* piepen, mucksen, pfeifen; ani — keinen Laut von sich geben, nicht einmal mucksen.

Pisnięcie, -cia, *sing. tant.* Quietschen *n.*, Gekreisch *n.*

Pisownia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Schreibart *f.*; Rechtschreibung *f.*

Pistacya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* grüne Mandel *f.*, Pimpernuß *f.*, Klappernuß *f.*, Pistazie *f.*

Pistakowiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* Pistazie *f.*, Pistazienbaum *m.*

Pistał, **Pistoł**, **Piształ**, -u, *pl.* -y, *sm.* Mörserkeule *f.*

Pistolecik, -a, *pl.* -i, *dim.* von Pistolet.

Pistolet, -u, *pl.* -y, *sm.* Pistole *f.*

Pistoletowy, *adi.* Pistolen-.

Pistuga, -gi, *pl.* -gi, *sf.* Raspelfisch *m.*

Pisywać, -suję, -wałem, *iterat.* von Pisać.

Piszczałka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Pfeife *f.*, Rohrpfeife *f*, Röhre *f.*, Hirtenpfeife *f.*; — w organach Orgelpfeife; 2) — wodna Wasserschierling *m.*; 3) Pfeifenfisch *m.*

Piszczałkowaty, *adi.* rohrförmig.

Piszczeć, *vn. imperf.* siehe: Pisnąć.

Piszczek, -czka, *pl.* -czki, *sm.* 1) Pfeifer *m.*; 2) Nimmersatt *m.*

Piszczel, -i, *pl.* -e, *sf.* 1) Orgelpfeife *f.*; 2) Rohrbein *n.*, Rohrknochen *m.*; 3) Armspille *f.*, Armspeiche *f.*

Piszczelisty, *adi.* fistelförmig.

Piszczelny, Pfeifen-.

Piśmidło, -dła, *pl.* -dła, *sn.* Gehirnere *n.*

Piśmiennica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Schriftgelehrte *f.*, Blaustrumpf *m.*

Piśmiennictwo, -wa, *pl.* -a, *sn.* Literatur *f.*, Schriftstellerei *f.*

Piśmiennik, -a, *pl.* -nicy, *sm.* Schriftgelehrte(r) *m.*

Piśmienny, *adi.*; **Piśmiennie**, *adv.* Schrift-, Schreib-, schriftlich, schriftstellerisch, schriftkundig; nie -ny der nicht schreiben kann.

Piuska, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Priesterkäppchen *f.*

Piwko, -ka, *dim.* von Piwo *sn.* Bierchen *n.*, ein gutes schmackhaftes Bier; 2) Warmbier *n.*

Piwnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Keller *m.*, Bierkeller *m.*, Weinkeller *m.*; *dim.* Piwniczka.

Piwniczny, *adi.* Keller-.

Piwniczy, -czego, *sm.* Kellermeister *m.*

Piwnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Sauerdorn *m.*, Weinschädling *m.*, Weinling *m.*

Piwny, *adi.* Bier-, bierfarbig.

Piwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* Bier *n.*; dać komu na — jmndm ein Trinkgeld geben; nawarzyć sobie piwa sich eine Suppe einbrocken, sich in Verlegenheit bringen.

Piwonia, -nii, *pl.* -nie, *sf.* Päonie *f.*, Pfingstrose *f.*; — wonna Frauenminze *f.*

Piwosz, -a, *pl.* -e, *sm.* Biertrinker *m.*

Piwowar, -a, *pl.* -rzy, *sm.* Bierbrauer *m.*

Piwowarczyk, -a, *pl.* -i, *sm.* Brauerssohn *m.*, Brauerlehrling *m.*

Piwowarka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Bierbrauerin *f.*

Piwowarnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Bierbrauerei *f.*; = Browar.

Piwowarski, *adi.* Bierbrauer-; bierbrauerisch; sprzęty -e Braugeräte *pl.*

Piwowarstwo, -wa, *sing. tant. sn.* Bierbrauerei *f.*

Piwsko, -ka, *sn.* schlechtes, elendes Bier.

Pizda, -y, *pl.* -y siehe: Pica.

Piżemko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Bisamkraut *n.*, Bisam *m.*, Moschus *m.*, Bisamartig *m.*, Bisampappel *f.*

Piżmak, -a, *pl.* -i, *sm.* Abelmoschus *m.*, Bisamstrauch *m.*

Piżmo, -ma, *sing. tant. sn.* Moschus *m.*, Bisam *m.*

Piżmoświń, -ni, *pl.* -nie, *sm.* Bisamschwein *n.*

Piżmoszczur, -a, *pl.* -y, *sm.* 1) Bisam-, Zibetmaus *f.*; 2) Bisam-, Moschusratte *f.*; 3) Bisambiber *m.*

Piżmowiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* Bisam-, Moschustier *n.*, Bisam-, Moschushirsch *m.*, Bisam-, Moschuskäfer *m.*

Piżmowy, Bisam-, Moschus-.

Plac, -u, *pl.* -e, *sm.* 1) Platz *m.*, freier Raum *m.*; — wojny Schlachtfeld *n.*; — targowy Marktplatz *m.*; — żużlowy Schlackenplatz *m.*; dać — nieprzyjacielowi dem Feinde ein Treffen anbieten; na — z czemś wyjechać etw. aufs Tapet bringen; 2) Raum *m.*, Spielraum *m.*, Gelegenheit *f.*

Placek, -cka, *pl.* -cki, *sm.* Fladen *m.*, Kuchen *m.*; 2) Mutterkuchen *m.*; 3) paść plackiem auf das Gesicht fallen; 4) Bärenpfote *f.*

Placenta, -ty, *sing. tant. sf.* Nachgeburt *f.*, Plazenta *f.*

Plachownica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Brustschild *n.*

Placowe, -go, *sing. tant. sn.* Standgeld, Platzgeld *n.*

Placowy, *adi.* Platz-.

Placówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Feldwache *f.*, Vorposten *m.*

Placuszek, -szka, *pl.* -szki, *sm.* Blütenkuchen *m.*, Pille *f.*, Pastille *f.*, Mundkügelchen *n.*

Placyk, -a, *pl.* -i, *sm.* Plätzchen *n.*; *dimin.* von Plac.

Plaga, -gi, *pl.* -gi, *sf.* 1) Hieb *m.*, Schlag *m.*, Stockstreich *m.*; dostać parę plag ein paar Hiebe bekommen; 2) Plage *f.*, Heimsuchung *f.* 3) Weltgegend *f.*, Himmelsstrich *m.*

Plagiat, -u, *pl.* -y, *sm.* Plagiat *n.*, Nachahmung *f.*

Plama, -my, *pl.* -my, *sf.* Flecken *m.*, Schmutzfleck *m.*; *dim.* Plamka, Plameczka *sf.*

Plamić, -mię, -miłem, *va. imperf.* schmutzig machen, beflecken, schänden.

Plamisty, *adi.* 1) fleckig; 2) leicht fleckend; kolor — eine Farbe, die leicht fleckig wird.

Plamowiec, -wca, -wce, *sm.* eine Art bunter Heuschrecken.

Plan, -u, *pl.* -y, *sm.* Plan *m.*, Grundriß *m.*, Entwurf *m.*; — pokładowy Grubenrisse *f.*, Flözkarte *f.*; pomieszać -y die Pläne vereiteln.

Planeta, -ty, *pl.* -ty, *sf.* Planet *m.*, Wandelstern *m.*; droga planet Planetenbahn *f.*

Planetarny, *adi.* planetarisch.

Planetowy, *adi.* Planeten-.

Planimetrya, -yi, *sing. tant. sf.*, Planimetrie *f.*, Flächenmeßkunst *f.*

Plankt, -u, *pl.* -y, *sm.* Klage *f.*, Trauerlied *n.*, Trauergesang *m.*

Plantacya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Plantage *f.*, Pflanzung *f.*, Promenade *f.*

Plantować, -tuję, -wałem, *va. imperf.* ebenen, planieren; — góry Berge abtragen.

Plask, *interi.* plautz! perdautz!

Plask, -u, *pl.* -i, *sm.* Geplätscher *n.*, Klatschen *n.*

Plaskać, -kam, -kałem, *va. imperf.*; **Plasnąć**, -nę, -nąłem, *va. perf.* plätschern, ein klatschendes Geräusch verursachen.

Plaster, -stru, *pl.* -stry, *sm.* Pflaster *n.*; — miodu Honigscheibe *f.*, Honigwabe *f.*; *dimin.* Plasterek.

Plastrować, -ruję, -wałem, *va. imperf.* mit Pflaster belegen; einen Baum okulieren.

Platerować, -ruję, -wałem, *va. imperf.* plattieren.

Platforma, -my, *pl.* -my, *sf.* Plattform *f.*; Blockwagen *m.*; — do budulca Langholztransportwagen *m.*

Platyna, -ny, *sing. tant.* 1) Platin *n.*; 2) Platine *f.*, Flachstäbe *pl.*; — luftowa Lautenblech *n.*, Flintenschloßblech *n.*

Platynek, -nka, *sing. tant. sm.* Platinoxyd *n.*

Plądrować, -ruję, -wałem, *va. imperf.* plündern, durchplündern.

Plądrownik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Plünderer.

Plądrujący, *adi.* Plünder-; -ce gospodarstwo Flehmel-, Plenterwirtschaft *f.*

Pląs, -a, *pl.* -y, *sm.* Sprungspinne *f.*

Pląs, -su, *sm.* gew. *plur.* -y, 1 Tanz *m.*, Springen *n.*, Hüp-

fen *n.*, Sprünge *pl.*; 2) Art lustiger Gedichte.

Pląsać, -sam, -sałem, *vn. imperf.* tanzen, hüpfen, springen.

Pląsacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Gaukler *m.*, einer der tanzt und gestikuliert.

Pląsanie, -nia, *sing. tant.* Tanzen *n.*, Springen *n.*

Pląsawica, -cy, *sing. tant.* Veitstanz.

Plątać, -tam, -tałem, I. *va. imperf.* wickeln, verwickeln, verwirren, verfitzen; II. — się *vr. imperf.* sich verwirren, verwickeln; język mu się plącze er redet wirres Zeug, er stottert; plącze mi się na języku es schwebt mir auf der Zunge; nogi mu się plączą er wankt, er strauchelt.

Plątanina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Gewirr *n.*, verworrenes Zeug.

Pleban, -a, *pl.* -ni, *sm.* Pfarrer *m.*

Plebania, -nii, *pl.* -nie, *sf.* Pfarre *f.*, Pfarrwohnung *f.*, Pfarrhaus *n.*, Pfarrstelle *f.*

Plebański, *adi.* Pfarrer-; -skie obowiązki die Pflichten des Pfarrers.

Plebeusz, **Plebejusz**, -a, *pl.* -e, *sm.* Unadeliger *m.*, Plebejer *m.*

Pleć, pielę, pieliłem, *va. imperf.* jäten.

Pleć, -ci, *pl.* -cie, *sf.* Flechtwerk *n.*

Plecha, -chy, *pl.* -chy, Flechtenblatt *n.*, Flechtenlaub *n.*

Plechomchy, -chów, *pl. tant.* Lebermoose *pl.*

Plecionka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Flechte *f.*, Geflecht *n.*

Pleciony, *adi.* geflochten.

Plecy, -ców, *plur. tant.* Schulter *f.*, Rücken *m.*; nieść na -ach auf dem Rücken tragen; mieć mocne — viel ertragen; mieć za sobą — einen Fürsprecher haben, Protektion haben, eine Stütze, einen Rückhalt haben.

Pleczny, *adi.* Schulter-.

Pleczysty, *adi.* breit-, starkschulterig.

Plegotać, -tam, -tałem, *va. imperf.* 1) schreien wie die Dohle; 2) schwatzen.

Plemię, -mienia, *pl.* -miona, *sn.* Stamm *m.*, Geschlecht *n.*, Familie *f.*

Plemiennica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Heck-, Stammutter *f.*

Plemiennik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Gezeugte(r) *m.*, Abkömmling *m.*, Sohn *m.*, Stammerbe *m.*, Stammgenosse *m.*

Plemienny, *adi.* Stamm-, Zeugungs-.

Plemnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Samentierchen *n.*

Plenić, -nię, -niłem, I. *va. imperf.* 1) verwüsten, verheeren, plündern; 2) fruchtbar machen, befruchten; II. — się, *vr. imperf.* sich fortpflanzen, vermehren.

Plenipotencya, -cyi, *pl.* -cye = Pełnomocnictwo.

Plenipotent, -a, *pl.* -nci, = Pełnomocnik.

Pełność, -ści, *sing. tant.* Fruchtbarkeit *f.*, Ergiebigkeit *f.*

Plenny, *adi.*; **Plenno**, *adv.* fruchtbar.

Pleść, plotę, plotłem, *va. imperf.* 1) flechten; 2) schwatzen, Unsinn reden, schnacken; plecie jak o żelaznym wilku er schwatzt ins Blaue hinein: — koszałki opałki Unsinn reden, faseln.

Pleśń, -śni, *sing. tant. sf.* Schimmel *m.*, Kahm *m.*; — drzewna Hausschwamm *m.*

Pleśniawki, *pl. tant.* Mundfäule *f.*, Schwämmchen *n. pl.* im Munde.

Pleśnieć, -nieję, -niałem, *vn. imperf.* schimmelig werden.

Pleśnik, -a, *pl.* -i, *sm.* sparrige Dürrwurz *f.*, großes Flöhkraut *n.*, gelbe Minze *f.*

Pleśniowaty, *adi.* schimmelartig.

Pleśniowość, -ści, *sing. tant. sf.* Schimmlichkeit *f.*

Pleśniwy, *adi.* Pleśniwie, *adv.* schimmelig.

Plesz, -u, *pl.* -e, *sm.* Platte *f.*, Tonsur *f.* eines Geistlichen.

Pleszek, -szka, *pl.* -szki, *sm.* Bruststück *n.* eines Harnisches, Rückenblech *n.*

Pleszka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Nägelknopffläche *f.*, Nadelknopf *m*; 2) Fruchtlager *n.*

Pleszowacieć, -cieję, -ciałem. *sn. imperf.* kahl werden.

Pleszowatość, -ści, *sing. tant. sf.* Kahlköpfigkeit *f.*

Pleszowaty, *adi.* kahl, haarlos.

Pletliwość, -ści, *sing. tant. sf.* Schwatzhaftigkeit *f.*

Pletliwy, *adi.*; **Pletliwie**, *adv.* schwatzhaft, plauderhaft; -e mowy Geschwätz *n.*

Pletnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* geflochtene Peitsche *f.*, Kantschu *m.*

Pletniak, -u, *pl.* -i, *sm.* ein aus Reisig geflochtener Zaun mit eingelegten Pflöcken.

Pletnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* geflochtenes Korbwerk *n.*

Pletwa, -wy, *pl.* -wy, -tw, *sf.* Flosse *f.*, Flossfeder *f.*

Pletwokret, -a, *pl.* -y, *sm.* Wassermaulwurf *m.*

Pletwonogi, *adi.* Schwimmfüßler *m.*

Pletwolot, -a, *pl.* -y, *sm.* Fliegfisch *m.*, Flossenflügler *m.*

Pletwolusk, -a, *pl.* -i, *sm.* Stillachs *m.*

Pleura, -y, *sing. tant.* Brust-, Rippenfell *n.*

Plewa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* 1) Spreu *f.*, Hülse *f.*, Schale *f.*; 2) Mist *m.*, Kehricht *m.*, schlechtes Zeug *n.*

Plewiacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Jäter *m.*

Plewiaczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Jäterin *f.*

Plewiasty, *adi.*; **Plewiasto**, *adv.* Spreu-, spreuartig.

Plewić, -wię, -wiłem, *va. imperf.* jäten.

Plewisty, **Plewny**, *adi.* voll Spreu, spreuig.

Plewka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* kleine Blumenscheide, Korallenspelze bei den Gräsern; — czerwonawa eine der Hodenhäute.

Plewnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Spreukammer *f.*, eine Art Pflug.

Plichta, -ty, *pl.* -ty, *sf.* Kajüte *f.* auf dem Hinterteile des Flußschiffes.

Plik, -u, *pl.* -i, *sm.* Päckchen *n.*, Bündel *m.*, Stoß *m.*, Faszikel *m.* und *n.*

Plisia, -si, *pl.* -sie, *sf.* Plüsch *m.*

Pliszka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Bachstelze *f.*, Wippschwanz *m.*

Pliszki, *pl. tant.* zu einem Kinderspiel dienende Stäbchen.

Pliwa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* dünne Haut *f.*; *dim.* Pliwka.

Pliwczany, *adi.* dünnhäutig, feinhäutig.

Pliwkowaty, *adi.* häutchenartig.

Plomba, -by, *pl.* -by, *sf.* Plombe *f.*, Bleizeichen *n.*, bleiernes Siegel *n.*

Plombować, -buję, -wałem, *va. imperf.* plombieren.

Plombowanie, -nia, *sing. tant.* Plombieren *n.*

Plon, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Ertrag *m.*, Ausbeute *f.*; 2) Früchte *pl.*, Ernte *f.*

Plondrować, -druję, -wałem, *va. imperf.* plündern, verwüsten.

Plonować, -nuję, -wałem, *va. imperf.* blühen, zu blühen anfangen.

Plotka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Flechte *f.*, Geflochtenes *n.*; 2) Klatscherei *f.*, falsches Gericht, Fabel *f.*, Märchen *n.*

Plotkarka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Klatschweib *n.*, Plappermaul *n.*

Plotkarstwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* Klatschsucht *f.*

Plotkarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Klatschpeter *m.*

Plucha, -chy, *pl.* -chy, *sf.* ein unsauberer Mensch *m.*, Schlange *f.*

Pluchota, -ty, *sing. tant. sf.* Regenwetter *n.*, schmutziges Wetter *n.*

Pluchowaty, *adi.* unsauber.

Plucie, -cia, **Plwanie**, -nia, *sing tant. sn.* Spucken *n.*

Pluć, -pluję, -plułem; **Plwać**, -wam, -wałem, *va. imperf.*; **Plunąć**, -nę, -nąłem, *va. perf.* spucken, speien; — krwią Blut speien; — w oczy ins Gesicht speien.

Plurderki, = Pludry.

Pludrak, -a, *pl.* -i, *sm.* Pluderhosenträger *m.*

Pludry, -drów, *pl. tant.* Pluderhosen *pl.*

Plugastwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* Unsläterei *f.*, Unrat *m*; Ungeziefer *n.*

Plugawić, -wię, -wiłem, *va. imperf.* unsläätig machen, besudeln, verunreinigen.

Plugawiec, -wca, *pl.* -wcy, *sm.* ein unsläätiger Mensch.

Plugawstwo, = Plugastwo.

Plugawy, *adi.* **Plugawie**, *adv.* unsläätig, unsauber.

Plunąć, siehe: Pluć.

Plusk, I. *interi.* Platsch! Plitsch!; II. —, -u, *pl.* -i, *sm.* 1) Klatschen *n.*, Geplätscher *n.*, Regenwetter *n.*; 2) — rybi Fischschwanz *m.*

Pluskać, -kam, -kałem, *va. imperf.*; **Plusnąć**, -snę, -snąłem, *va. perf.* 1) plätschern, zappeln; -ka w wodzie er plätschert im Wasser; 2) bespritzen, spritzen, sprudeln; — się *vr.* schwimmend plätschern.

Pluskanie, -nia, *sn.* Plätschern *n.*

Pluskiewka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) eine kleine Wanze *f.*; 2) Spannagel *m.*

Pluskiewnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Wanzenblume *f.*, Wanzengesicht *n.*

Pluskota, -ty, *sf.* Regenwetter *n.*

Pluskotać, siehe: Pluskać.

Pluskotny, *adi.* regnerisch.

Pluskowiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* Wasserwanze *f.*, Wasserlaus *f.*

Pluskwa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* 1) Wanze *f.*; 2) eine Art Bachstelze *f.*; 3) Wanzensamen *m.*

Pluskwica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Wanzenkraut *n.*

Pluskwowaty, *adi.* wanzenartig.

Plusnąć, siehe: Pluskać.

Plusz, -u, **Plisz**, -u, *sing. tant. sm.* Plüsch *m.*

Pluszowy, *adi.* Plüsch-.

Pluszcz, -a, *pl.* -e, *sm.* 1) Schwätzer *m.*; 2) Wasseramsel *f.*, Wasserstaar *m.*

Pluszczeć, -szczę, -szczesz, -szczałem, *va. imperf.*; **Pluszczyć**, -szczę, -szczysz, -szczyłem, *va. imperf.* unaufhörlich regnen, träufeln, tröpfeln, plätschern, laut sprudeln.

Pluta, = Pluskota.

Plutka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Täubling *m.*

Plutny, siehe: Pluskotny.

Pluton, -u, *pl.* -y, *sm.* Rotte *f.*, Peloton *n.*

Pluwiał, -u, *pl.* -y, *sm.* Kappe *f.*, Mantel *m.* der Geistlichen.

Plwacz, -a, *pl.* -e, *sm.*; **Plwaczek**, -czka, -czki, *sm.* 1) Speier *m.*; 2) Schaumzikade *f.*; 3) Kuckucks-, Froschspeichel *m.*, Frühlingsschaum *m.*

Plwaczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Speierin *f.*; 2) Spucknapf *m.*

Plwociny, -cin, *pl. tant.* Auswurf *m.*, Expektoration *f.*, der ausgeworfene Speichel.

Plwać, siehe: Pluć.

Płaca, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Zahlung *f.*, Lohn *m.*; jaka praca taka — wie die Arbeit so der Lohn; — roczna Jahresgehalt *m.*

Płacenie, -nia, *sing. tant. sn.* Zahlen *n.*

Płachciany, *adi.* von grober Leinwand.

Płachcina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* elender Lappen *m.*

Płachetka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Bogenrundung *f.*, Wölbung *f.*; 2) feine Leinwand.

Płachta, -ty, *pl.* -ty, *sf.* Laken *m.*, Plane *f.*, grobe Leinwand *f.*, Segeltuch *n.*, Jagddecke (Rebhühner und andere Vögel zu bedecken).

Płacić, -cę, -ciłem, *va. imperf.* zahlen, bezahlen, belohnen, lohnen.

Płacinek, -nka, *pl.* -nki, *sm.* Leinwandfleckchen *n.*

Płacz, -u, *pl.* -e, *sm.* Weinen *n.*, Geweine *n.*; padoł -czu Jammertal *n.*

Płaczek, -czka, *pl.* -czkowie, *sm.* Weiner *m.*, Greiner *m.*

Płaczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Klagefrau *f.*; 2) Greinerin *f.*

Płaczlin, -u, *pl.* -y, *sm.* Mastixbaum *m.*

Płaczliwość, -i, *sing. tant. sf.* weinerliches Wesen *n.*

Płaczliwy, *adi.*; **Płaczliwie**, *adv.* 1) weinerlich; 2) zum Weinen geneigt; 3) beweinenswürdig, tränenerregend; punkta -we die Tränenwinkel *pl.*

Płaczowy, *adi.* Tränen-.

Płaczyca, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Hundszahn *m.*

Płakać, płaczę, -kałem, 1) *vn. imperf.* weinen; 2) płakać kogo *va. imperf.* jmndn beweinen.

Płaksa, -sy, *pl.* -sy, *sm.* weinerlicher Mensch *m.*

Płanetnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Planetenleser *m.*, Zauberer *m.*

Płask, -u, *pl.* -i, *sm.* 1) Fläche *f.*, flache Breite *f.*, Blattkrebs *m.*

Płaskaty, *adi.* flach.

Płaskawy, *adi.* etwas flach.

Płaski, *adi.*, **Płasko**, *adv.* 1) flach, glatt, seicht; 2) hohl, abgeschmackt, fade.

Płaskodenny, *adi.* mit einem flachen Boden.

Płaskokąt, -a, *pl.* -y, *sm.* ein flacher Winkel.

Płaskonogi, *adi.* plattfüßig.

Płaskonka, -ki, *pl.* -ki, Kielfrosch *m.*

Płaskonos, -a, *pl.* -y, *sm.* Breitschnäbler *m.*, Löffelgans *f.*

Płaskonosy, *adi.* plattnasig.

Płaskoróg, -rogu, *pl.* -rogi, *sm.* Bärenkrebs *m.*

Płaskorzeźba, -by, *pl.* -by, Basrelief *n.*

Płaskość, -ści, *pl.* -ści, *sf.* 1) Fläche *f.*, Flachheit *f.*, Seichtheit *f.*; 2) Gemeinplatz *m.*, Phrase *f.*

Płaskosz, -a, *pl.* -e, *sm.* Klumpfisch *m.*

Płaskoszczyt, -u, *pl.* -y, *sm.* Gebirgsplatte *f.*, Hochgebirge *n.*

Płaskowąs, -a, *pl.* -y, *sm.* eine Art Schleimfisch.

Płaskowzgórze, -a, *pl.* -a, Plateau *n.*, Hochfläche *f.*

Płaskur, -a, *pl.* -y, *sm.* 1) ein rundes flaches Stück; 2) Oblate *f.*, das geweihte Brot in der griechischen Kirche; 3) zweizeilige große Gerste; 4) Bank *f.*, Erzschichte *f.*

Płaszcz, -a, *pl.* -e, *sm.* 1) Mantel *m.*, Deckmantel *m.*; — z futrem Pelzmantel; — cylindra Funkenfängermantel *m.*; — kotła Kesselbekleidung *f.*; 2) Seefasan *m.*

Płaszcza, -czy, *pl.* -cze, *sf.* jeder platte oder breite Fisch, Scholle *f.*, Flunder *f.*

Płaszczak, -a, *pl.* -i, *sm.* flaches, auf beiden Seiten behauenes Holz.

Płaszczek, -czka, *pl.* -czki, *sm.* Seefisch *m.*, Spiegelfisch *m.*

Płaszczenica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* leinenes Grabtuch *n.*

Płaszczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Platteis *n.*, gemeine Scholle *f.*, Stachelroche *f.*

Płaszczowy, *adi.* Mantel-.

Płaszczyć, *va. imperf.* etwas plattdrücken, -schlagen, flach machen; ziemia jest ku biegunom spłaszczona die Erde ist an den Polen abgeplattet; — się, *vr. imperf.* sich erniedrigen, sich bücken, sich flach machen; — się przed kim vor jmndm kriechen.

Płaszczyca, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Wanze *f.*; = Pluskwa.

Płaszczyk, -a, *pl.* -i, *sm.* *dim.* v. Płaszcz; 1) Mäntelchen *n.*; 2) Schein *m.*, Vorwand *m.*, Anstrich *m.*; pod -kiem cnoty unter dem Deckmantel der Tugend.

Płaszczyna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* ein armseliger Mantel *m.*

Płaszczyzna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Fläche *f.*, Ebene *f.*; — śniegu Schneelehne *f.*; — podstawowa Grundebene *f.*

Płat, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Lappen *m.*, Stück Hader; 2) Blech *n.*, Platte *f.*; 3) Zahlung *f.*, Lohn *m.*, Sold *m.*; język w — dawać jemand für Geld verteidigen.

Płata, -y, *pl.* -y, *sf.* 1) = płat 3); 2) — w krajniku Kranzliste *f.* (Architektur).

Płatać, -tam, -tałem, *va. imperf.* 1) spalten, aufspalten, aufschlitzen; 2) figle — tolle Streiche machen, spielen.

Płatek, -tka, *pl.* -tki, *sm.* Läppchen *n.*, Flickchen *n.*, Fleckchen *n.*; idzie jak z -tka es geht wie geschmiert, nach Wunsch); — śniegu Schneeflocke *f.*; *dim.* **Płatuszek**, -szka, *pl.* -szki, *sm.*

Płatew, -twi, *pl.* -twie, *sf.* Dachpfette *f.*; — grzbietowa Firstpfette *f.*

Płatewka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Scheit *n.* Holz.

Płatka, -tki, *pl.* -tki, *sf.* Zahlung *f.*, Bezahlung *f.*

Płatkonóg, -noga, *pl.* -nogi, *sm.* Wassertreter *m.*, Eiskibitz *m.*

Płatkowy, *adi.* in Blättchen, in Läppchen.

Płatnerz -a, *pl.* -e, *sm.* Waffenschmied *m.*, Harnischmacher *m.*, Plattner *m.*, Zeugschmied *m.*

Płatnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* — kowadła Hammerbahn *f.*, Hammerpinne *f.*

Płatnik, -a, *pl.* -nicy, *sm.* Zahlmeister *m.*, Auszähler *m.*

Płatność, -ści, *sing. tant.* *sf.* Zahlbarkeit *f.*

Płatny, *adi.* 1) besoldet, bezahlt; 2) lohnend, zahlbar.

Płatwa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* 1) Flöße *f.*, Holzflöße *f.*; 2) Dachschwelle *f.*, Dachstuhlschwelle *f.*, Maurerlatte *f.*

Pław, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Wassergeschöpf *n.*, Wassertier *n.*, Schaltier *n.*; 2) Schiffen *n.*, Schiffahrt *f.*; 3) -y die Schwimmhölzer, die das Netz über dem Wasser halten; w — schwimmend.

Pławaczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Schwimmgürtel *m.*

Pławiarnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Schlammstube *f.*

Pławiarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Schlämmer *m.*

Pławić, -wię, -wiłem, I. *va. imperf.* 1) schwemmen; — czarownicę eine Hexe die Wasserprobe bestehen lassen; 2) zu Wasser wegschaffen, schiffen; 3) — kruszce Metalle schmelzen lassen, schlämmen; 4) — się, *vr. imperf.* hinüberschwimmen.

Pławica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Schiff *n.*

Pławidło, -ła, *pl.* -ła, *sn.* Schlammkrücke *f.*, Schlammküste *f.*

Pławik, -a, *pl.* -i, *sm.* Angelkork *m.*

Pławnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Sichertrog *m.*

Pławnisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Schlammherd *m.*; — ruchome Stoßherd *n.*; — zamiatalne Kehrherd *n.*

Pławny, *adi.*; **Pławno**, *adv.* schiffbar, schiffend.

Płaz, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Gewürm *n.*, Lurch *m.*, Amphibie *f.*; 2) die flache Klinge *f.*; -em mit der flachen Klinge, mit der flachen Seite; puścić co -em hingehen lassen, durch die Finger sehen; 3) Plattstein *m.*, Quaderstein *m.*

Płazać, -zam, -załem, *va. imperf.* kriechen.

Płazować, -uję, -wałem *va. imperf.* mit der flachen Klinge schlagen.

Płciowy, *adv.* geschlechtlich; choroby -we Geschlechtskrankheiten *f. pl.*

Płeć, płci, *pl.* płcie, *sf.* 1) Geschlecht *n.*; — piękna das schöne Geschlecht; 2) Gesichtsfarbe *f.*, Haut *f.*, Teint *m.*

Płeszka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* ein kleiner Floh.

Płeszne, -go, *sing. tant.* Flohkraut *n.*

Płet, -u, *pl.* -y, *sm.* Floß *m.*, Floßbaum *m.*

Płetownik, -a, *pl.* -i, *sm.* Holzflößer *m.*

Płetwa, *sf.*, **Płetwisty**, siehe: Płytwa, Płytwisty.

Płocha, -chy, *pl.* -chy, *sf.* 1) Weberkamm *m.*, Weberblatt *n.*; 2) *femin.* von Płochy.

Płochacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Flügvogel *m.*; — górny Alpensänger *m.*; — pokrzywnica Braunelle *f.*

Płochliwość, -ści, *sing. tant. sf.* Unbestand *m.*, Leichtsinn *m.*, Flatterhaftigkeit *f.*, Schüchternheit *f.*

Płochliwy, *adi.* **Płochliwie**, *adv.* unbeständig, flüchtig, leicht, scheu, schüchtern.

Płochość, -ci, *sing. tant. sf.* = Płochliwość.

Płochowiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* Oleander *m.*, Lorbeerrose *f.*

Płochy, *adi.*; **Płochliwy**, *adi.*; **Płocho**, **Płochliwie**, *adv.* flüchtig, unbesonnen, flatterhaft, furchtsam, scheu, eitel, schwach.

Płocica, siehe: Płoć.

Płocina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Geflecht *n.*, Flechte *f.*

Płoć, -ci, *pl.* -cie, *sf.*; **Płotica**, -cy, *pl.* -ce, *sf.*; **Płotka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Plötze *f.*, Weißfisch *m.*, Rotauge *n.*

Płodniczek, -czka, *pl.* -czki, *sm.* Samenbehälter der Rhizospermen, Balg *m.*, Staubbeutel *m.* der männlichen Moosblüte, Scheinfrucht *f.*

Płodnolist, -u, *pl.* -y, *sm.* (bryophyllum) südasiatischer dickblättriger Halbstrauch *m.*

Płodny, *adi.*; **Płodno**, **Płodnie**, *adv.* fruchtbar; -ny pisarz ein fruchtbarer Schriftsteller.

Płodonośny, *adi.*; **Płodorodny**, *adv.* fruchttragend, fruchterzeugend, fruchtbringend.

Płodozmian, -u, *sm.* Fruchtwechsel *m.*

Płodozmienny, *adi.* -ne gospodarstwo Fruchtwechselwirtschaft *f.*

Płoducha, -chy, *pl.* -chy, *sf.* eine Kuh, die gekalbt hat.

Płodzenie, -nia, *pl.* -nia *sn.* Zeugung *f.*

Płodziciel, -a, *pl.* -e, *sm.* Zeuger *m.* Erzeuger *m.*

Płodzić, -dzę, -dzisz, -dziłem, *va. imperf.* 1) zeugen, erzeugen; — się *vr.* sich vermehren (durch Zeugung); 2) hervorbringen, ersinnen.

Płodzieniec, -ńca, *pl.* -ńce, *sm.* Wachtelweizen *m.*

Płodzień, -dnia, *pl.* -dnie, *sm.* Manneštreue *f.*

Płodzisamiec, -mca, *pl.* -mce, *sm.* Waldhirschkraut *n.* Brennkraut *n.*

Płodzist, -tu, *sing. tant. sm.* Winterzwiebel *m.*

Płodzisz, -sza, *sing. tant. sm.* = Płodzisamiec.

Płodziszek, -szka, *sing. tant. sm.* Waldlauch *m.*, Wildlauch *m.*

Płomieniak, -a, *pl.* -i, *sm.* Flammenofen *m.*, Umschmelzofen *m.*

Płomienić, -nię, -nisz, -ni, -niłem, *va. imperf.*; **Płomienieć**, -nieję, -niałem, *vn. imperf.* flammen, flammig machen, werden, entflammen.

Płomienisty, *adi.* **Płomienny**, *adi.* **Płomieniście**, **Płomiennie**, *adv.* flammen-, feuerig; -ny piec Flamm-, Zugofen.

Płomiennik, -a, *pl.* -i, *sm.* Egelkraut *n.*

Płomienny, siehe: Płomienisty.

Płomieńczyk, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Feuerstein *m.*, Feuernelke *f.*, rotes Himmelsröslein, Jerusalemsblume *f.*, Jerusalemskreuz *n.*; 2) Kerzenflechte *f.*

Płomyk, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Flämmchen *n.*; — św. Elmy St. Elmsfeuer; 2) rotgelber Bernstein *m.*; 3) Flammenblume *f.*, Feuerpustel *f.*; 4) Mandragora *f.*, Zauber-, Alraunwurzel *f.*

Płonąć, -nę, -nąłem, *va. imperf.* 1) flammen, in Flammen stehen, vom Feuer verzehrt werden; 2) entbrennen, außer sich sein.

Płonia, siehe: Płoń.

Płonica, -cy *pl.* -ce, *sf.* 1) baumloser Weideplatz, Alm *f.*, Alp *f.*; 2) Scharlach *m.*

Płonić, -nię, -niłem, *va. imperf.* 1) unfruchtbar machen, austrocknen; 2) — się *vr.* rot werden.

Płonieć, -nieję, -niałem, *vn. imperf.* unfruchtbar werden, durch zu große Hitze die Fruchtbarkeit verlieren.

Płonina, -ny, *pl.* -ny, *sf.*; **Płonia**, -ni, *pl.* -nie, *sf.*, ein trockener unfruchtbarer Boden.

Płonipka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Spaltfädler *m.* (Stemodia).

Płonka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Wildling *m.*, wilder Obstbaum *m.*; 2) Pflanzling *m.*, Pfropfreis *m.*

Płonnik, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Baumschule *f.*, Pflanzgarten *m.*; 2) Katzenwedel *m.*; — wodny rolny Knöterich *m.*, Wegetritt *m.*; 3) Laubmoosgattung *f.*, (polytrichen); — pospolity goldener Widerton.

Płonność, -ści, *sing. tant. sf.* 1) Unfruchtbarkeit *f.*; 2) Vergeblichkeit *f.*, Eitelkeit *f.*

Płonny, *adi.* **Płonnie**, *adv.* 1) unfruchtbar, dürr; 2) leer ungegründet, vergeblich, eitel; 3) -na ziemia taube Erde *f.*, totes Gebirge *n.*; -na ruda fauler

Rüſcher *m.*, toter Gang *m.*; 4) — macica eine Schlingpflanze (Tamus communis).

Płoń, -ni, *pl.* -nie, **Płonia**, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Blende *f.*, Eiswuhne *f.*

Płosa, -sy, *pl.* -sy, *sf.* 1) Ackermaß *n.*, Feldſtrich *m.* im Walde, Flur *f.*; 2) Stabeiſen *n.*

Płoskoń, -ni, *pl.* -nie, *sm.* Fimmel *m.*, männlicher Hanf.

Płoskur, -ru, *sing. tant. sm.*; **Płoskurnica**, -cy, *sing. tant. sf.* breitähriges Dinkelkorn *n.*

Płoszczycznik, -a, *pl.* -i, *sm.* Immenblatt *n.*

Płoszczyk, -a, *pl.* -i, *sm.* eiſerne Spitze des Pfeiles *f.*, Gehre *f.*

Płoszyć, -szę, -szyłem, *va. imperf.* ſcheuchen, verſcheuchen, ſcheu machen, — się *vr.* ſcheu werden.

Płoszydło, = Straszydło.

Płot, -u, *pl.* -y, *sm.* Zaun *m.*, Flechtzaun *m.*; Hecke *f.*; — kołowy Zaun *m.*, Pfahlzaun *m.*; — przeciwśnieżny Schneeſchutzzaun *m.*; — pleciony Hürdung *f.*, geflochtene Wand *f.*; — żywy przeciwśnieżny Schneeſchutzhecke *f.*; — wiklinowy, namulny, Schlickzaun *m.*; -tem idzie tratwa das Floß ſchwimmt quer über auf der Seite; trzymać się jak pijany -u von etwas nicht ablaſſen; koło -u chodzić um den Brei herumgehen.

Płotek, -tka, *pl.* -tki, *sm.* 1) ein kleiner Zaun; 2) Feuerſchirm *m.* auf dem Floſſe; 3) płotki *pl.* Dohnen zum Fangen der Haſelhühner.

Płoteń, = Płatew.

Płotka, = Płoć.

Płowa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* taubes Getreide *n.*

Płowaty, *adi.* etwas fahlgelb.

Płowiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* Blei-, Silberglätte *f.*

Płowieć, -wieję, -wiałem, *vn. imperf.* 1) bleichgelb, fahl werden; 2) die Farbe verlieren, ſchießen.

Płowokrusz, -sza, *pl.* -sze, *sm.* Fahlerz *n.*

Płowość, -ści, *sing. tant. sf.* Fahlheit *f.*, Falbigkeit *f.*

Płowy, *adi.* 1) bleichgelb, fahlblond; 2) verſchoſſen.

Płoz, -u, *pl.* -y, *sm.*; **Płoza**, -zy, *pl.* -zy, *sf.* 1) Kufe *f.*, Schlittenkufe *f.*; Schlittenbaum *m.*; 2) Stabeiſen *n.*

Płozić, Płożyć się, -żę, -żyłem, *vr. imperf.*; kriechen.

Płócienko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* 1) feine Leinwand *f.*; 2) Drillich *m.*, gedruckte bunte Leinwand *f.*

Płócienkowy, *adi.* Linnen-, Drillich-.

Płóciennica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* 1) Leinwandniederlage *f.*, Leinwandgewölbe *n.*; 2) Leinwandrock *m.*

Płócienniczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Leinwandweberin *f.*

Płóciennik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Leinwandweber *m.*, Leinwandhändler *m.*

Płócienny, *adi.* Leinwand-, Linnen-.

Płóczek, -czka, *pl.* -czki, *sm.* Erzwäſcher *m.*, Waſcharbeiter *m.*

Płóczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Waſchwerk *n.*, Wäſche *f.*, Erzwäſche; 2) Spültrog *m.*

Płóczkarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Waſcharbeiter *m.*, Waſchjunge *m.*

Płócznica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Waſchkratze *f.* zur Erzreinigung.

Płóczyflak, -a, *pl.* -i, *sm.* Sudelkoch *m.*, Küchenjunge *m.*

Płóczywąs, -a, *pl.* -y, *sm.* Saufaus *m.*, Naßkittel *m.*

Płód, płodu, *pl.* płody, *sm.* 1) Frucht *f.*, Leibesfrucht *f.*; — niedonoszony Frühgeburt *f.*; 2) Erzeugnis *n.*, Frucht *f.*; -y ziemne Erderzeugniſſe *pl.*, Erdfrüchte *pl.*, Erdprodukte *pl.*; 3) Leiſtung *f.*; 4) Nachkomme *m*, Nachkommenſchaft *f.*, Geſchlecht *n.*

Płókać, Płukać, płuczę, płuczesz, płucze, oder płukam, płukasz, płuka, płukałem, ſchwemmen, ſchweifen, ſpülen, waſchen; — gardło gurgeln.

Płókanie, Płukanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* 1) Gurgeln *n.*, Spülen *n.*; 2) Gurgelwaſſer *n.*

Płókanka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Erztrog *m.*; 2) Gurgelwaſſer *n.*

Płótniany, ſiehe: Płócienny.

Płótno, -na, *pl.* -na, *sn.* Leinwand *f.*, Linnen *n.*; blady jak — blaß wie Leinwand; — druciane Drahtgaze *f.*

Płuca, ſiehe: Płuco.

Płucka, -cek, *pl. tant. sn.* Beuſchel *pl.*; Geſchlinge *n.*

Płucnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* 1) Schuppenflechte *f.*; 2) — islandzka isländiſches Moos *n.*

Płucnik, -a, *sing. tant. sm.* Lungenkraut *n.*, Lungenflechte *f.*, Lungenmoos *n*, Baumlunge *f.*, Seelunge *f.*

Płucny, *adi.* Lungen-; choroba -na Lungenkrankheit *f.*

Płuco, -ca, *pl.* -ca, płuc, *sn.* Lungenflügel *m.*; *plur.* -ca Lunge *f.*; zapalenie płuc Lungenentzündung *f.*; mieć mocne -ca eine gute Lunge haben.

Pług, -a, *pl.* -i, *sm.* Pflug *m.*

Pługowy, *adi.* Pflug-.

Płukać, Płukanie, ſiehe: Płókać, Płókanie.

Płuzka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Saitenhälter *m.*, Saitenfeſt *n.*

Płużny, *adi.* Pflugs-, Pflug-; -e żelazo Pflugeiſen *n.*, Pflugſchar *f.*

Płużyca, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Pflug *m.* mit Handhaben.

Płużyć, -żę, -żyłem, I. *vn. imperf.* gelten, Wert haben, im Anſehen ſein; II. — komu *vn. imperf.* jmndm günſtig, erſprießlich, zuträglich ſein; III. — się *vr. imperf.* gedeihen, gut fortkommen, geraten.

Płużysko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* 1) Pfluggeſtell *n.*; 2) ein häßlicher alter Pflug.

Płyn, -u, *pl.* -y, *sm.* Flüſſigkeit *f.*, flüſſiger Stoff *m.*

Płynąć, -nę, -niesz, -nie, -nął m, *vn. imperf.* 1) fließen, ſtrömen, rinnen; krew -nie mu z nosa das Blut rinnt ihm aus der Naſe; źródło już nie -nie die Quelle fließt nicht mehr; 2) ſchwimmen, ſchiffen, vom Waſſer getragen werden; deska ku nam -nie das Brett kommt auf uns zugeſchwom-

men; 3) — czemś etw. mit sich führen; kraj mlekiem i miodem -nący ein Land, wo Milch und Honig fließt; 4) z tobą mi mile -ną chwile mit dir vergeht mir die Zeit angenehm.

Płynienie, -nia, *sing. tant. sn.* Fließen *n.*, Auslauf *m.*; — soków Saftauslauf *m.*

Płynność, -i, *sing. tant. sf.* 1) Flüssigkeit *f.*; 2) Liquidität *f.*; 3) Geläufigkeit *f.*

Płynny, *adi.*; **Płynnie**, *adv.* 1) flüssig, fließend; 2) geläufig.

Płynomiar, -u, *pl.* -y, *sm.* Flüssigkeitswage *f.*

Płyń, -ia, *pl.* -nie *sm.* Gattung der Weichschwanzkrebse (Albunea).

Płyt, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) eine dünne, scharfe Fläche *f.*; 2) Flins *m.*; 3) Plattstein *m.*, Quaderstein *m.*; — ciosany Bruchstein *m.*; 4) — parowy Floß *m.*

Płyta, -ty, *pl.* -ty, *sf.* 1) Platte *f.*; — ogniskowa Herdplatte *f.*; — resoru Tragfederplatte *f.*; — naciskowa Preßblatt *n.*; 2) -ty *pl.* — ciosane Bruchstein *m.*; — ciosane twarde Fliehe *pl.*; — wapienne Kalksteinflieſe *pl.*; 3) der innere Raum des Gießofens.

Płytkawy, *adi.* etwas flach.

Płytki, *adi.*; **Płytko**, *adv.* flach, seicht, nicht tief.

Płytkość, -i, *sing. tant. sf.* Seichtigkeit *f.*, Flachheit *f.*

Płytnice, -tnic, *plur. tant. sf.* Schwimmbänke *pl.*

Płytwa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* 1) Flosse *f.*; 2) Schwimmhaut *f.*

Płytwisty, *adi.* mit Flossen, mit einer Schwimmhaut versehen.

Pływacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Schwimmer *m.*, Schweber *m.*, Tauch-, Wasserkäfer *m.*

Pływaczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Schwemme *f.*; 2) Schwimmerin *f.*; 3) Schwimmgürtel *m.*

Pływać, -wam, -wałem, *vn. imperf.* schwimmen; drzewo pływa po wodzie das Holz schwimmt auf dem Wasser; oczy -wają we łzach die Augen schwimmen in Tränen; kluski -wają w maśle die Klöße schwimmen in Butter.

Pływak, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Schwimmer *m.*; 2) Schwimmstein *m.*; 3) Schwimmer *m.*, Wassergeschwindigkeitsmesser *m.*, Wasserstandzeiger *m.*

Pływalnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Schwimmanstalt *f.*

Pływanie, -nia, *sing. tant. sn.*; Schwimmen *n.*; sztuka -nia Schwimmkunst *f.*

Pływny, *adi.* Schwimm-.

Pneumatyczny, *adi.*; **Pneumatycznie**, *adv.* pneumatisch, Luft-.

Pniak, -a, *pl.* -i, *sm.* Strunk *m.*, Stumpf *m.*, Stammende *n.*, der dicke Stock eines Strauches, ein abgehauener Klotz; *dim.* Pniaczek.

Pniakowaty, *adi.* aus vielen Stümpfen bestehend, Stumpf-, stumpfartig.

Pniakowy, *adi.*; **Pniowy**, *adi.* Stamm-, Stumpf-.

Pniewie, -wia, *sing. tant. sn.* Gesträuch *n.*

Pniewisty, *adi.* strauchig.

Pniowe, -go, *sing. tant. sn.* Stammgeld *n.*, Anweisegeld *n.*

Pniowy, siehe Pniakowy.

Po, *praep.* auf, in, nach, zu, bis, an, über, von, mit, bei; 1) auf, in, chodzić — linie auf dem Seil gehen; chodzić — pokoju, mieście im Zimmer, in der Stadt herumgehen; biegać — ulicy auf der Straße herumlaufen; chodzić — kościołach Kirchen besuchen; — nocy in der Nacht, bei Nacht; 2) nach, bei, zu; jeden — drugim einer nach dem andern; jestem — śniadaniu ich bin nach dem Frühstück; to mi zostało — ojcu das ist mir nach meinem Vater geblieben; — niewczasie zur Unzeit, zur unrichtigen Zeit; — księżycu bei Mondschein; — chwili nach einer Weile; już — mnie es ist aus mit mir, ich bin verloren; 3) bis, um; — kolana bis zu den Knien; mam tego — uszy ich habe es satt; iść — wodę um Wasser gehen; 4) — polsku polnisch; — niemiecku deutsch; — staremu nach alter Sitte, nach altem Brauch; — drodze unterwegs; — co? wozu; — raz ostatni zum letztenmal; cóż mi — tem was liegt mir daran; — dziś dzień bis zum heutigen Tage; — dwóch zwei und zwei; nie pokazał nic — sobie er ließ sich nichts anmerken; dał każdemu — koronie er gab jedem eine Krone; — nitce dojdziesz do kłębka der Faden führt zum Knäuel; — głosie poznać go man erkennt ihn an der Stimme; a ty tu — co? was hast du hier zu suchen? — czemu? wie teuer? nie — tem nichts wert; — całych nocach ganze Nächte hindurch.

Po, eine Partikel in der Zusammensetzung mit Zeitwörtern bedeutet: ein wenig, nach und nach, viel, eine Menge; bildet vollendete Zeit zum Beispiel: **zabijać** *va. imperf.*; **Pozabijać**, *va. perf.*

Pobajać, -jam, -jałem, *va. imperf.* viel nacheinander schwatzen, vorplaudern.

Pobałamucić, -cę, -cisz, -ciłem, *va. perf.* verwirren, verwirrt machen; den Kopf verdrehen.

Pobaraszkować, -kuję, -wałem, *vn. perf.* ein wenig schäkern, sich ein bißchen lustig unterhalten.

Pobawić, -wię, -wiłem, 1) *vn. perf.* — gdzie irgendwo verweilen, verbleiben; 2) *va. imperf.* — kogo jmndn kurzweilen, unterhalten; 3) — się *vr* sich ein wenig unterhalten, amüsieren.

Pobazgrać, -ram, -rałem, *va. perf.* ein wenig kritzeln, genug hinsudeln, beschmieren.

Pobekiwać, -kuję, -wałem, *va. imperf.* von Zeit zu Zeit meckern.

Pobiał, -u, *pl.* -y, *sm.*; **Pobiała**, -ły, *pl.* -ły, *sf.* Verzinnung *f.*, Glasur im Innern der Töpfe.

Pobicie, -cia, *pl.* -cia, *sn.* 1) die Bedeckung des Daches, das, womit es gedeckt ist; 2) Schlagen *n.*, Besiegen *n.*; — nieprzyjaciela der Sieg über den Feind.

Pobić, -biję, -bijesz, -biłem, *va. perf.*; **Pobijać**, -jam, -jałem, *va. imperf.* 1) schlagen, besiegen; 2) prügeln, durchprügeln, durchhauen; 3) niederhauen, töten, erschlagen; 4) etw. eintreiben, einschlagen; — beczkę Reifen um ein Faß legen; — dach das Dach mit Schindeln decken; 5) — się *vr.* sich untereinander schlagen, raufen; -bili się es ist zum Handgemenge gekommen.

Pobiedz, Pobiegnąć, Pobieżeć, -gnę, -gniesz, -głem, *va. perf.*; **Pobiegać**, -gam, -gałem, *va. imperf.* hinlaufen, hinter jmndm laufen; — po co etwas zu holen laufen.

Pobiedować, -duję, -dowałem, *vn. imperf.* Not leiden, sich quälen.

Pobieg, -u, *pl.* -i, *sm.* 1) Streifzug *m.*, Hineilen *n.*; 2) -i, *pl.* Lauf-, Trittbretter auf dem Bord der Flußschiffe.

Pobiegać, siehe Pobiedz.

Pobiegła, *adi.* — krowa eine trächtige Kuh.

Pobiegnąć, siehe: Pobiedz.

Pobielacz, -a, *pl.* -e, *sm.* 1) Tüncher *m.*, Anstreicher *m.*; 2) Glasierer *m.*, Verzinner *m.*

Pobielać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Pobielić**, -lę, -lłem, *va. perf.* 1) weißen, mit weißer Farbe, überziehen, tünchen, anstreichen; 2) glasieren, verzieren; — się *vr.* sich weiß machen.

Pobielanie, -nia, *sing. tant. sn.* 1) Weißen *n.*, Tünchen *n.*; 2) Verzinnen *n.*

Pobielić, siehe: Pobielać.

Pobielony, *adi.* geweißt.

Pobierać, -ram, -rałem, *va. imperf.* 1) beziehen; — pensyę Gehalt beziehen; 2) — naukę Unterricht genießen.

Pobierki, -ków, *plur. tant.* Nachlese *f.*, Ausschuß *m.*

Pobiesiadować, -duję, -wałem, *vn. perf.* eine Zeitlang bankettieren.

Pobieżeć, siehe: Pobiedz.

Pobieżny, *adi.*; **Pobieżnie**, *adv.* beiläufig, flüchtig; przeglądałem to -nie ich habe es flüchtig durchgesehen.

Pobijać, siehe: Pobić.

Pobijak, -a, *pl.* -i, *sm.* Klopfstange des Köhlers *f.*, Schlägel *m.*

Pobijanie, -nia, *sing. tant. sn.* Beschlagen *n.*

Pobitka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Niederlage *f.*; 2) Schlag *m.*; 3) Regendach *n.* über einem Schiffe.

Pobladły, *adi.* bleich geworden.

Pobladnąć, **Poblednąć**, **Poblednieć**, -nę, -niesz, -dłem, *vn. perf.* bleich, blaß werden, erbleichen, erblassen.

Poblizki, *adi.* nahe gelegen, nahe, nebenstehend.

Pobliż, -a, *sing. tant. sm.* Nähe *f.*; gewöhnlich bloß w pobliżu in der Nähe.

Pobłażać, -żam, -żałem, *vn. imperf.* nachsehen, Nachsicht haben, nachsichtig sein, durch die Finger sehen.

Pobłażanie, -nia, *sn.* Nachsicht *f.*

Pobłażliwość, -i, *sf.* Nachsicht *f.*

Pobłażliwy, *adi.* **Pobłażliwie**, *adv.* nachsichtig.

Pobłaźnić, -nię, -nisz, -niłem, *va. perf.* betören, zum Narren machen; — się sich lächerlich machen.

Pobłądzić, -dzę, -dziłem, *vn. perf.* sich irren, einen Fehltritt machen.

Pobłocić, -cę, -cisz, -ciłem, *va. perf.* kotig machen, mit Straßenkot besudeln.

Pobłocony, *adi.* kotig.

Pobłogosławić, -wię, -wisz, -wiłem, *va.* und *vn. perf.* segnen, den Segen geben.

Poblysk, -u, *pl.* -i, *sm.* 1) Schimmer *m.*, abprallender Glanz; 2) Blitz *m.*

Pobocz, Pobok, *adv.* zur Seite.

Pobocze, -cza, *pl.* -cza, *sn.* 1) Bankett *n.*, Berme *f.*; — drogi Straßenbankett *n.*, Schotterbank *f.*; 2) Schlagbaum *m.*

Pobocznica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* 1) Seitenstrecke *f.*; 2) Flanke *f.*; 3) Seitengang *m.*; 4) Seitenzimmer *n.*; 5) Beischläferin *f.*

Pobocznik, -a, *pl.* -icy, oder -i, *sm.* 1) Seiten-, Nebenmann *m.*; 2) Seitenarm *m.*

Poboczny, *adi.* Seiten-, Neben-; rzeczy -ne Nebensachen *pl.*

Pobojczyk, -a, *pl.* -i, *sm.* Labestock *m.*

Pobojowisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Schlachtfeld *n.*, Walstatt *f.*

Pobok, -u, *pl.* -i, *sm.* Wand *f.*, Ulme *f.*, Stoß *m.*; -i przodka Ortstöße *pl.*; — sztolni Stollenulmen *pl.*; — szybu Schachtstöße *pl.*

Poborca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Steuereinnehmer *m.*; — obwodowy Kreissteuereinnehmer *m.*

Poborczy, Poborowy, *adi.* Steuer-.

Pobórgować, -guję, -gujesz, -wałem, *va. perf.* borgen, auf Borg geben, nehmen.

Poborny, *adi.* steuerbar.

Poborować, -ruję, -wałem, *va. perf.* steuern, Steuer zahlen.

Pobórowy, *adi.* Steuer-.

Pobość, -bodzę, -bodziesz, -bodłem, *va. perf.*, stoßen, weiter stoßend treiben.

Pobożność, -i, *sing. tant. sf.* Frömmigkeit *f.*

Pobożny, *adi.*; **Pobożnie**, *adv.* fromm, andächtig.

Pobój, -boju, *pl.* -boje, *sm.* Gemetzel *n.*, Niederlage *f.*

Pobór, -boru, *pl.* -bory, *sm.* Steuer *f.*, Abgabe *f.* = podatek; — wojska, — żołnierza Rekrutierung *f.*, Assentierung *f.*, Truppenaushebung *f.*

Pobrać, -biorę, -bierzesz, -brałem, *va. perf.* alles wegnehmen; — z sobą mitnehmen, — żołnierza assentieren, rekrutieren, Truppen ausheben; — pieniądze Geld einkassieren, fassen; — się, *vr.* sich miteinander verheiraten.

Pobranie, -nia, *sing. tant. sn.* Einkassierung *f.*; Rekrutierung *f.*; — się Verheiratung *f.*

Pobratać się, -tam, -tałem, *vr. perf.* sich verbrüdern, Bruderschaft trinken.

Pobratni, Pobratymczy, *adi.* verwandt, befreundet, stammverwandt, verbrüdert.

Pobratymiec, -mca, *pl.*

-mcy, *sm.* Herzensfreund *m.*, Stammverwandter *m.*, Stammbruder *m.*

Pobratymstwo, -wa, **Pobraterstwo**, -wa, *sing. tant. sn.* Bruderſchaft *f.*, Stammverwandtſchaft *f.*

Pobredzić, -dzę, -dziłem, *va. perf.* faſeln, Unſinn ſprechen; einen kleinen Verſtoß begehen, gegen etw. verſtoßen, einen Fehltritt tun.

Pobroczyć, -czę, -czysz, -czyłem, *va. perf.* mit Blut beſudeln.

Pobrodzić, -dzę, -dzisz, -dziłem, *vn. perf.* hinwaten, eine Zeitlang im Waſſer waten.

Pobroić, -roję, -roisz, -roiłem, *va. perf.* viel Übel nacheinander anrichten.

Pobróździć, -dzę, -dzisz, -dziłem, *va. perf.* 1) Furchen nacheinander hinziehen; 2) verheerend durchſtreifen, verheeren, verwüſten; 3) Verwirrung, Unheil anrichten; 4) einen Strich durch die Rechnung machen.

Pobrudzić, -dzę, -disz, -dziłem, *va. perf.* ſchmutzig machen, beſchmutzen.

Pobrykać, -kam, -kałem, *vn. perf.*; **Pobrykiwać**, -kuję, -wałem, *vn. imperf.* mutwillig herum ſpringen, ausgelaſſen ſein, ſich gütlich tun.

Pobryzgać, -gam, -gałem, *va. perf.* beſpritzen.

Pobrząkać, -kam, -kasz, -kałem, *vn. perf.*; **Pobrzękiwać**, -kuję, -kiwałem, *vn. imperf.* ein bischen klimpern, ein Geklimper machen.

Pobrzeże, -ża, *pl.* -ża, *sn.* Geſtade *n.*, Küſte *f.*, Strand *m.*, Geſtade-, Küſtenland *n.*

Pobrzeżne, -ego, *sing. tant. sn.* Ufer-, Strandgeld *n.*

Pobrzeżność, -ci, **Pobrzegowość**, -ci, *sing. tant. sf.* die Lage am Ufer.

Pobrzeżny, *adi.*; **Pobrzeżnie**, *adv.* Küſten-, Strand-.

Pobudka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Reiz *m.*, Antrieb *m.*, Beweggrund *m.*, Anſporn *m.*, Veranlaſſung *f.*; 2) Reveille *f.*, Weckſied *n.*

Pobudlina, -ny, *sing. tant. sf.* Fühlkraut *n.*, oſtindiſche Sauerkleegattung.

Pobudliwość, -ci, *pl.* -ci, *sf.* Erregbarkeit *f.*

Pobudowa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* Baulichkeit *f.*

Pobudować, -duję, -wałem, *va. perf.* bebauen, viel nacheinander bauen; — się, *vr.* ſich anbauen, ein Haus bauen.

Pobudzać, -dzam, -dzasz, -dzałem, *va. imperf.*; **Pobudzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* 1) aufwecken, erwecken; 2) antreiben, ermuntern, bewegen, anſpornen.

Pobudzanie, Pobudzenie, -nia, *sn.* Anreizen *n.*, Anſpornen *n.*

Pobujać, -jam, -jałem, *vn. perf.* herumflattern, ſchwärmen, die Freiheit genießen.

Pobuntować, -tuję, -wałem, *va. perf.* aufreizen, aufhetzen.

Poburzać, -rzam, -rzałem, *va. imperf.*; **Poburzyć**, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* 1) eins nach dem anderen zerſtören, verwüſten; 2) aufbringen, aufhetzen, aufregen.

Poburzyciel, Poburzycielka, ſiehe: Podburzyciel.

Pobutwieć, -wieję, -wiałem *vn.* faul, morſch werden.

Pobyć, -będę, -będziesz, -byłem, *vn. perf.*; **Pobywać**, -wam, -wałem, *v. iterat. imperf.* eine Zeitlang verweilen, ſich aufhalten.

Pobyt, -u, *sing. tant. sm.* Aufenthalt *m.*, Weilen *n.*, Verweilen *n.*; = miejsce -u Aufenthaltsort *m.*

Pobywać, ſiehe: Pobyć.

Pocałować, -łuję, -wałem, *va. perf.* küſſen, einen Kuß geben.

Pocałowanie, -nia, *sing. tant. sn.* Kuß *m.*; z -niem ręki mit Handkuß, mit Dankbarkeit.

Pocałunek, -nku, *pl.* -nki, *sm.* Kuß *m.*, Küßchen *n.*

Pocapić, -pię, -piłem, *va. perf.* erhaſchen, erwiſchen.

Pocechować, -chuję, -wałem, *va. perf.* mit einem Zeichen verſehen, zeichnen; eichen.

Pocenie się, -nia, *sing. tant. sn.* Schwitzen *n.*; — milerza Schwitzen des Meilers.

Pochełpić się, -pię, -piłem, *vn. perf.* ſich brüſten, wichtig machen.

Pochew, ſiehe: Pochwa.

Pochewka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Futteral *n.*, Scheide *f.*, Kapſel *f.*; — kwiatowa Blütenſcheide *f.*, Balg *m.*, Bälgelein *n.*; — rostkowa Wurzelſcheide *f.*; — piórkowa Scheide des Blattfederchens *f.*

Pochewkowaty, *adi.* ſcheidenförmig.

Pochewkowy, *adi.* Scheiden-.

Pochędożyć, -żę, -żyłem, *va. perf.* (alles nacheinander) reinigen.

Pochlebca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Schmeichler *m.*, Tellerlecker *m.*; — podły, bezwstydny Speichellecker *m.*

Pochlebczy, *adi.* Schmeichler-.

Pochlebiacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Pochlebca.

Pochlebiać, -biam, -białem, *vn. imperf.*; **Pochlebić**, -bię, -biłem, *vn. perf.* ſchmeicheln; to -bia jego próżności das ſchmeichelt ſeiner Eigenliebe.

Pochlebianie, -nia, *sing. tant. sn.* Schmeicheln *n.*

Pochlebnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Schmeichlerin *f.*; **Pochlebnisia**, *dim.*

Pochlebniczek, -czka, *pl.* -czki, *sm.* = Pochlebca.

Pochlebny, *adi.* **Pochlebnie**, *adv.* ſchmeichleriſch, ſchmeichelhaft.

Pochlebstwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* Schmeichelei.

Pochlubić, się, -bię, -bisz, -bił em, *vs. perf.* ſich zur Ehre anrechnen, ſich rühmen.

Pochlubka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Prahlerei *f.*, Ruhmrederei *f.*

Pochłaniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Pochłonąć**, -nę, -niesz, -nąłem, *va. perf.* verſchlingen, verſchlucken, aufnehmen; ogień wszystko -chłonął das Feuer verzehrte alles; zajęcia -chłania wszystek czas moj Beſchäftigungen nehmen alle meine Zeit in An-

ſpruch, abſorbiren mich gänzlich.

Pochłanianie, -nia, *sing. tant. sn.* Verſchlingen; — gazu przez płyn Abſorption *f.*

Pochłon, -a, *pl.* -y, *sm.* Vielfraß *m.*

Pochłonąć, ſiehe: Pochłaniać.

Pochmiel, -u, *pl.* -e, *sm.* Bierrauſch *m.*

Pochmielać, **Pochmielić**, ſiehe: Podchmielać, Podchmielić.

Pochmurnieć, -nieję, -niejesz, -niałem, *vn. imperf.* trübe, umwölkt werden.

Pochmurność, -ści, *sing. tant.* 1) Trübe *f.*, Umwölktheit *f.*; 2) finſteres, düſteres Weſen.

Pochmurny, *adi.* **Pochmurno**, **Pochmurnie**, *adv.* 1) trübe, umwölkt; -rno się robi es wird trübe; 2) finſter, düſter.

Pochmurzyć, ſiehe: Zachmurzyć.

Pochoć, -ci, *pl.* -cie, *sf.* ſinnliche Leidenſchaft, ſinnlicher Trieb *m.*; = Chuć.

Pochod, **Pochód**, -du, *pl.* -dy, *sm.* 1) Gang *m.*, Marſch *m.*, Zug *m.*; 2) Urſprung *m.*, Abſtammung *f.*

Pochodnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Fackel *f.*; — smołowa Pech-, Windfackel *f.*, Leuchte *f.*; **Pochodeńka**, **Pochodniczka**, *dim.*

Pochodnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* 1) Fackelträger *m.*; 2) ein Orangegewächs (Humicum).

Pochodowy, *adi.* Fackel-.

Pochodność, -ści, *sing. tant. sf.* Abſtammung *f.*

Pochodny, *adi.* abgeleitet, abſtammend.

Pochodować, -duję, -wałem, *vn. perf.* offenen Leib haben, miſten.

Pochodzenie, -nia, *sing. tant. sn.* Abſtammung *f.*, Urſprung *m.*, Herkunft *f.*

Pochodzić, -dzę, -dzisz, -dziłem *vn. perf.* 1) — sobie ein wenig herumgehen, auf und ab gehen, ſpazieren; — za czem wegen etwas herumgehen; 2) ſtammen, abſtammen, herkommen, entſpringen, herrühren; -dzi ze szlachty er ſtammt vom Adel ab; skąd to -dzi, że? wieſo kommt es, daß?; 3) — w czemś etwas (von Kleidern) tragen; -dzi rok w tych butach er wird dieſe Schuhe ein Jahr tragen.

Pochodzistość, -ści, *sing. tant. sf.* Abſchüſſigkeit *f.*, Abhang *m.*

Pochodzisty, *adi.* abſchüſſig, abhängig.

Pochop, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Anſatz *m.*, Anlauf *m.*; 2) Beweggrund *m.*, Anlaß *m.*, Antrieb *m.*; z własnego -u aus eigenem Antrieb; 3) Eifer *m.*

Pochopność, -ści, *sing. tant. sf.* 1) Fähigkeit *f.*, Geſchicklichkeit *f.*; 2) Geneigtheit *f.*

Pochopny, *adi.* **Pochopnie**, *adv.* geſchickt, geneigt, friſch, munter.

Pochorować, się, -ruję, -rujesz, -wałem, *vr. perf.* **Pochorzeć**, -eję, -ałem *vn. perf.* nacheinander krank werden.

Pochować, -wam, -wałem, *va. perf.*; 1) alles aufbewahren, aufheben, verſtecken, verbergen; 2) — kogo jmndn begraben, beerdigen.

Pochowanie, -nia, *sing. tant. sn.* 1) Begraben *n.*, Beerdigung *f.*; 2) Verſtecken *n.*

Pochowek, -wka, *pl.* -wki, *sm.* Begräbnis *n.*; Verſteck *n.*

Pochramiać, -miam, -miałem, *va.* und *vn. imperf.*; **Pochromić**, -mię, -miłem, *va.* und *vn perf.* 1) lähmen, lahm machen; 2) ein wenig hinken.

Pochrapać, -pię, -pisz, -pałem, *vn. perf.*; **Pochrapywać**, *vn. iterat.* ein bißchen ſchnarchen, ſchnauben.

Pochrona, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Zufluchtsort *m.*; *dim.* **Pochronka**.

Pochronić, -nię, -nisz, -niłem, *va. perf.*; **Pochraniać**, -niam, -niałem, *va. imperf.* bewahren, beſchützen, Zuflucht gewähren.

Pochrypnąć, -nę, -nąłem *vn. perf.* heiſer werden.

Pochrzcić, -chrzczę, -chrzciłem, *va. perf.* nacheinander taufen.

Pochrzepcizna, **Pochrzypcizna**, -ny, *pl.* -ny, *sf.* das Stück zwiſchen den beiden Schulterblättern.

Pochrześnica, -y, *pl.* -e *sf.* die Getaufte, (weibliches) Taufkind.

Pochrześnik, -niak, -a, *pl.* -cy, *sm.*, der Getaufte (männliches) Taufkind.

Pochrzyn, -u, *pl.* -y, *sm.* Yamswurzel *f.*

Pochrzypażna, ſiehe: Pochrzepcizna.

Pochuchnąć, -nę, -niesz, -nąłem, *va. perf.*; **Pochuchywać**, -chuję, -chiwałem, *va. imperf.* anhauchen.

Pochudnąć, -nę, -niesz, -dłem, *vn. perf.* mägerer werden, abmagern, abzehren.

Pochutnik, -a, *pl.* -ki, *sm.* Schraubenbaum *m*

Pochutniwać, **Pochutnywać**, -nuję, -wałem, *vn. imperf.* jauchzen, frohlocken, fröhliche Gebärden machen.

Pochwa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* 1) Scheide *f.*, Meſſerſcheide *f.*, Degenſcheide *f.*; miecz dobyć z -wy den Degen aus der Scheide ziehen; 2) — maciey Scheide, Mutterſcheide *f.*; 3) — myszki Muskelhaut *f*; 4) — u konia Schwanzriemen *m.*; — u źźbła Schoßbalg des Getreides *m*; 5) Hülſe *f.*; — do chorągiewek Fahnenfutteral *n.*; — do piły Sägenfutteral *n.*; — imadła Schraubenſtockhülſe *f.*; — toporu Beilfutteral *n.*, Axtfutteral *n.*; — zasuwy Führungshülſe *f.* eines Ringels.

Pochwalać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Pochwalić**, -lę, -lisz, -liłem, *va. perf.* 1) (be-) loben, Lob erteilen; 2) billigen, gutheißen.

Pochwalny, *adi.* 1) Lob-; Preis-; list — Belobungsſchreiben *n.*, Ehrendiplom *n.*; 2) = chwalebny.

Pochwała, -ły, *pl.* -ły, *sf.* Lob *n.*, Belobung *f.*

Pochwiać, -wieję, -wiejesz, -wiałem, *vn. perf.*; **Pochwiewać**, -wam, -wałem, *vn. im-*

perf. ein bißchen wackeln, rütteln an etw.

Pochwiatka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* (coleus) eine Lippenblumengattung aromatischer Halbsträucher.

Pochwica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Blumenscheit *n.*

Pochwila, -li, *pl.* -le, *sf.* Weile *f.*

Pochwiściel, -a, *pl.* -e, *sm.*; **Pochwist**, -u, *pl.* -y, *sm.* sausender Wind.

Pochwodziób, -a, *pl.* -y, *sm.* Scheidenvogel *m.*

Pochwowaty, *adi.* scheidenartig.

Pochwowy, *adi.* Scheiden-.

Pochwycenie, -nia, *sn.* Gefangennahme *f.*; Erhaschen *n.*, Ergreifen *n.*

Pochwycić, -cę, -cisz, -ciłem, *va. perf.*; **Pochwytać**, -tam, -tałem, *va. imperf.* ergreifen, erhaschen, packen, nach etwas greifen; — za oręż zu den Waffen greifen; 2) auf-, erfassen.

Pochwyt, -u, *pl* -y, *sm.* 1) Ergreifen *n.*, Raub *m.*, Fang *m.*; 2) Handhabe *f.*

Pochwytny, *adi.* Fang-; -ne nożyce Fangschere *f.*

Pochy, -chów, *s. pl. tant.* Pochtöppel *m.*, Stampfer *m.*

Pochyba, -by, *sing. tant. sf.*, Fehlschlagen *n.*, Verfehlen *n.*; bez -by zweifelsohne, unfehlbar.

Pochybek, -bka, *pl.* -bki, *sm.* Mannesblut *n.*, Blutheil *m.*

Pochybność, -ści, *sing. tant. sf.* Trüglichkeit *f.*, Fehlbarkeit *f.*

Pochybny, *adi.* **Pochybnie**, *adi.* 1) trüglich, fehlschlagend, ungewiß; 2) irrig, fehlerhaft.

Pochychotać, -tam, -tałem, *vn. perf.* ein wenig kichern.

Pochylać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Pochylić**, -lę, -liłem, *va. perf.* neigen, bücken, beugen; — się *vr.* sich bücken, neigen; zboże się -la das Getreide lagert sich.

Pochylenie, -nia, *sing. tant. sn.* Neigung *f.*, Beugung *f.*

Pochylisty, *adi.* neig-, beugbar.

Pochylnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Bremsberg *m.*, Bremsweg *m.*

Pochylony, *adi.* gebeugt.

Pochył, -u, *pl.* -y, *sm.* Abhang *m.*

Pochyłość, -ści, *sing. tant. sf.* Abschüssigkeit *f.*, Abhang *m.*, schiefe Ebene *f.*; — gór Böschung *f.*, Gebirgsabfall *m.*; — drogi Gefälle *pl.*, Fall *m.*, Neigung *f.*

Pochyły, *adi.* **Pochyło**, *adv.* 1) schief; 2) abhängig, abschüssig; 3) gekrümmt, gebeugt, niedrig; na -łe drzewo kozy skaczą über niedrige Steige hüpfen alle Hunde.

Pochynąć, -nę, -nąłem, *vn. perf.* stolpern und fallen.

Pochytrzeć, -trzeję, -trzałem, *vn. perf.* schlauer werden.

Pociask, -u, *pl.* -i, *sm.* Schlammkrücke *f.*, Schaufel *f.*

Pociąć, potnę, potniesz, -ciąłem, *va. perf.*; **Pocinać**, -nam, -nałem, *va. imperf.*; zerschneiden, in Stücke schneiden, umhauen.

Pociąg, -u, *pl.* -i, *sm.* 1) Anziehung *f.*, Neigung *f.*, Reiz *m.*; czuję w sobie wielki — do niej ich fühle mich stark zu ihr hingezogen; 2) Zug *m.*, Ziehen *n.*; — pióra Federzug *m.*, Federstrich *m.*; 3) Zug *m.*, Eisenbahnzug; — błyskawiczny Blitzzug; — bydlęcy Viehzug; — dworski Hofzug; — mieszany gemischter Zug; — kuryerski Kurierzug; — nadzwyczajny Extra-, Separatzug; — osobowy Personenzug; — pospieszny Schnell-, Eilzug; — roboczy Arbeitszug; — sanitarny Lazarett-, Sanitätszug — spacerowy Vergnügungszug; — towarowy Last-, Güterzug; — chybił dobiegu der Zug hat den Anschluß versäumt; — wykoleił się der Zug ist entgleist.

Pociągacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Zugstange *f.*

Pociągać, -gam, -gałem, *va. imperf.*; **Pociągnąć**, -nę, -nąłem, *va. perf.* 1) hinziehen, in die Länge ziehen, ziehen; 2) ziehen, einen Zug tun; — do siebie an sich ziehen; — ze sobą mit sich ziehen; 3) am Leben bleiben (von einem Schwachen, Kranken); może jeszcze rok -gnie er kann noch ein Jahr leben; 4) bestreichen; — się *vr.* sich dehnen, ausdehnen.

Pociągający, *adi.* hinziehend, anziehend.

Pociągłość, -ści, *sing. tant. sf.* Länglichkeit *f.*

Pociągły, *adi.* **Pociągle**, *adv.* länglich.

Pociągnięcie, -cia, *sing. tant. sn.* Strich *m.*, Ziehen *n*; — piórem, pędzlem Feder-, Pinselstrich *m.*

Pociągowy, *adi.* Zug-, Train-; koń — Zugpferd *n.*; lina -wa Zugleine *f.*

Pociążać, -żam, -żałem, *va. imperf.* alles abpfänden, wegnehmen.

Pocichnąć, -nę, -niesz, -chłem, *vn. perf.* nacheinander verstummen, sich beruhigen.

Pocichu, *adv.* im stillen, still.

Pocić się, -cę, -cisz, -ciłem, *vr. imperf.* schwitzen.

Pociec, -ciekę, -cieczesz, -ciekłem, *vn. perf.* hinfließen, herabfließen, hervorquellen; — po czemś über etwas rinnen, fließen.

Pociecha, -chy, *pl.* -chy, *sf.* 1) Trost *m.*; słowa -chy Worte des Trostes; 2) Freude *f.*, Vergnügen *n.*; chowa się na -chę rodziców er gedeiht zur Freude seiner Eltern; 3) Spaß *m.*, Ergötzlichkeit *f.*; mam z nim tysiąc -ech ich habe tausendfachen Spaß mit ihm.

Pocielnica, siehe: Pocilnica.

Pociem, -ćmu, *sm.* Dunkelheit *f.*, dunkler Ort *m.*

Pociemku, **po ciemku**, *adv.* in der Dunkelheit, im Finstern.

Pociemnić, -nię, -nisz, -niłem, *va. perf.* dunkler machen, verdunkeln, verfinstern.

Pociemnieć, -nieję, -niejesz, -niałem, *vn. perf.* dunkel, finster werden.

Pocierać, -ram, -rasz, -rałem, *va. imperf.*; **Potrzeć**, -trę, -trzesz, -tarłem, *va. perf.* 1) wischen, reiben, nach und nach zerreiben; bereiben, bestreichen; 2) zurücksetzen, verächtlich behandeln.

Pocieranie, -nia, *pl.* -nia, **Potarcie**, -cia, *pl.* -cia *sn.* Reiben *n.*, Bestreichen, Bereiben *n.*, Reibung *f.*

Pocierpieć, -pię, -pisz, -piałem, *vn. perf.* eine Zeitlang dulden, leiden, Geduld haben.

Pocierpin, -u, *sm.* (bellonia aspera) bitterer, heilkräftiger Strauch Westindiens.

Pocierpnąć, -nę, -niesz, -nąłem, *vn. perf.* steif, starr werden.

Pociesać, **Pociosać**, -sam, -sałem, *va. perf.*; **Pociosywać**, -suję, -wałem, *va. imperf.*; 1) bezimmern, behauen; 2) bessern, feilen.

Pociosanie, -nia, *sing. tant. sn.* Befeilen *n.*, Bezimmern *n.*

Pocieszać, -szam, -szasz, -szałem, *va. imperf.*; **Pocieszyć**, -szę, -szysz, -szyłem, *va. perf.* trösten, Trost spenden.

Pocieszający, *adi.* Trost spendend, tröstlich, erfreulich.

Pocieszalny, *adi.* Trost-, Kondolenz-.

Pocieszny, *adi.* **Pocieszne**, *adv.* ergötzlich, possierlich, drollig, schnurrig.

Pocieszyciel, -a, *pl.* -e, *sm.* Tröster *m.*

Pocieszycielka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Trösterin *f.*

Pocieszyć, siehe: Pocieszać.

Pocięcie, -cia, *sing. tant. sn.* Zerstückeln *n.*

Pociągiel, -gla, *pl.* -gle, *sm.* 1) Knieriemen *m.*; 2) Stange *f.* zum Auf- und Zumachen.

Pocięty, *adi.* zerstückelt.

Pocilnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Schwitzstube *f.*, Schwitzbad *n.*

Pocinek, -nku, *pl.* -nki, Abschnitzel *n.*

Pocisk, -u, *pl.* -i, *sm.* 1) Wurf *m.*, Geschoß *n.*, Wurfgeschoß *n.*, Pfeil *m.*; 2) Stichelei *f.*; Kränkung *f.*

Pociskać, -kam, -kałem, *va. imperf.*; **Pocisnąć**, -nę, -nąłem, *va. perf.*; 1) etwas drücken, allmählich pressen; 2) alles hinwerfen.

Pociskowy, *adi.* Wurf-Schuß-.

Pocisnąć, siehe: Pociskać.

Pociśnięcie, -cia, *pl.* -cia *sn.* Draufdrücken *n.*, Druck *m.*

Pocukrować, -kruję, -wałem; **Pocukrzyć**, -krzę, -krzyłem, *va. perf.* zuckern, mit Zucker bestreuen, überziehen.

Pocwałować, siehe: Cwałować.

Poćwiartować, -tuję, -wałem, *va. perf.* vierteilen.

Poczarować, -ruję, -wałem, *va. perf.* alle nacheinander bezaubern.

Począć, -cznę, -częłem, *va. perf.*; **Poczynać**, -nam, -nałem, *va. imperf.*; 1) anfangen, den Anfang machen; — płakać zu weinen anfangen, in Tränen ausbrechen; 2) empfangen, schwanger werden.

Począstka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* kleine Ehre *f.*, Ehrenbezeigung *f.*

Początek, -tku, *pl.* -tki, *sm.* 1) Anfang *m.*; z -tku, anfangs; z -tkiem nocy beim Anbruch der Nacht; -tku *pl.* Anfangsgründe *pl.* (einer Wissenschaft); 2) Ursprung *m.*

Początkodawca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Urheber *m.*, Gründer *m.*, Anreger *m.*

Początkować, -kuję, -wałem, *va.* und *vn. imperf.* 1) begründen, schaffen; 2) in den Anfängen sein.

Początkowy, *adi.* **Początkowo**, *adv.* 1) anfänglich, Anfangs-; anfangs 2) Elementar-; -we wiadomości Elementarkenntnisse *pl.*; liczba -wa Grund-, Wurzelzahl *f.*

Początkująca, -ej, -e *sf.* Anfängerin *f.*

Początkujący, -cego, *pl.* -cy, *sm.* Anfänger *m.*

Początnica, -cy, *sf.* -cy, *sf.* Aorta *f.*

Początnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Anfangsstück *n.*, Schlüssel *m.* (des Bolzens).

Poczcić, -czczę, -czcisz, -czciłem, *va. perf.* — kogo jmndn mit etw. beehren, jmndm eine Ehre erweisen.

Poczciw, *adi.* siehe: Poczciwy.

Poczciwiec, -wca, *pl.* -wcy, *sm.* ein guter, ehrlicher, braver Mann, eine ehrliche Haut.

Poczciwość, -ści, *sing. tant. sf.* 1) Rechtschaffenheit *f.*, Ehrlichkeit *f.*, Redlichkeit *f.*; 2) Ehre *f.*; 3) Ehrung *f.*, Verehrung *f.*, Ehrerbietung *f.*

Poczciwy, **Poczciw**, *adi.* **Poczciwie**, *adv.* rechtschaffen, ehrlich; jakem -czciw bei meiner Ehre; 2) ehrbar 3) anständig.

Poczekać, -kam, -kałem, *vn. perf.* warten; -kaj no warte nur!

Poczerniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Poczernić**, -nię, -niłem, *va. perf.* schwärzen, schwarz machen; anschwärzen, verleumden.

Poczerpnąć, -nę, -niesz, -nąłem, *va. perf.* etw. schöpfen, herausschöpfen.

Poczerwieniać, -niam, -niasz, *va. imperf.*; **Poczerwienić**, -nię, -niłem, *va. perf.* röten, rot machen.

Poczerwienieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* rot werden, über und über erröten.

Poczesne, **Poczestne**, -go, *sing. tant. sn.* 1) Trinkgeld *n.*; 2) Ehrengeschenk *n.*

Poczesność, -ści, *sing. tant. sf.* Ehre *f.*, Ehrwürdigkeit *f.*, Verehrung *f.*, Ehrenbezeigung *f.*

Poczesny, *adi.* **Pocześnie**, *adv.* 1) ehrenvoll, ehrbar, achtungswürdig; 2) ansehnlich, groß, zahlreich.

Poczestne, siehe: Poczesne.

Poczet, -cztu, *pl.* -czty, *sm.* 1) Zahl *f.*, Reihe *f.*, Anzahl *f.*; 2) Gefolge *n.*; 3) Kompanie *f.*; Schwadron *f.*

Poczetnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Zahlmeister *m.*

Poczęcie, -cia, *pl.* -cia, *sn.* 1) Anfang *m.*, Beginnen *n.*; 2) Empfängnis *n.*; niepokalane — die unbefleckte Empfängnis.

Poczęstować, -stuję, -wa-

łem, *va. perf.*, bewirten, mit etwas aufwarten, traktieren.

Poczęstunek, -nku, *pl.* -i, *sm.* Traktierung *f.*

Poczmistrz, -a, *pl.* -ę, *sm.* Postmeister *m.*

Poczmistrzowa, -wej, *pl.* -we, *sf.* Postmeisterin *f.*

Poczta, -ty, *pl.* -ty, *sf.* Post *f.*, Postamt *n.*, Posthaus *n.*; — konna Reitpost *f.*; — wozowa Fahrpost *f.*

Pocztarek, -rka, *pl.* -rki oder -rkowie, *sm.* Postillon *m.*, Postknecht *m.*

Pocztarnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Posthalterei *f.*

Pocztarski, *adi.* Post-, Postillon-; trąbka -ka Posthorn *n.*

Pocztarz, -rza, *pl.* -rze, *sm.* Posthalter *m.*

Pocztmistrz, **Pocztmistrzowa**, siehe: Poczmistrz, Poczmistrzowa.

Pocztowiec, -wca, -wce, *sm.* Brieftaube *f.*, Posttaube *f.*

Pocztowy, *adi.* zum Gefolge, zur Schwadron gehörig; Post-.

Poczubić, -bię, -biłem, *va. perf.* beim Kopf nehmen, beim Schopf packen; — się *vr.* streiten, handgemein werden.

Poczucie, -cia, *pl.* -cia, *sn.* Gefühl *n.*, Empfindung *f.*

Poczuć, -czuję, -wałem, *va. perf.*; **Poczuwać**, -wam, -wałem, *va. imperf.*; 1) empfinden, fühlen, spüren; 2) riechen, wittern; **Poczuwać się**, do czego *vr.* 1) sich zu etwas gedrungen fühlen, etw. als seine Pflicht erkennen; — się do obowiązku sich verpflichtet fühlen; 2) sich zu etwas bekennen, sich schuldig, getroffen, fühlen.

Poczwara, -ry, *pl.* -ry, *sf.* 1) eine gräßliche Gestalt *f.*, Schreckbild *n.*, Ungeheuer *n.*, abscheuliche Person *f.*, Mißgeburt *f.*, Popanz; 2) Grämler *m.* (Fledermausart).

Poczwarka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Larve *f.*, Puppe eines Schmetterlings *f.*, Nymphe *f.*

Poczwarkowaty, *adi.* larvenartig.

Poczwarnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Bockkäfermenzunge *f.*

Poczwarować, -ruję, -wałem, *va. perf.*; **Poczwarzyć**, -rzę, -rzyłem, *va. imperf.* viele Umstände machen, bändeln.

Poczworzać, -rzam, -rzałem, *va. imperf.*; **Poczworzyć** -rzę, -rzyłem, *va. perf.* vervierfachen.

Poczwórny, *adi.* vierfach, vierspännig.

Poczynać, siehe: Począć.

Poczyścić, -szczę, -ścisz, *va. perf.* alles nacheinander putzen, reinigen.

Poczytać, -tam, -tałem, *va. perf.*; **Poczytywać**, -tuję, -tywałem, *va. imperf.*; 1) für etwas erklären, ansehen, halten; — komu za zasługę jmndm etwas als Verdienst anrechnen; — to sobie za honor sich zur Ehre anrechnen; 2) eine Zeitlang lesen.

Poćwiartować, -tuję, -wałem, *va. perf.* vierteilen.

Poćwiczyć, -czę, -czysz, -czyłem, *va. perf.* ein bißchen einüben; durchprügeln.

Poćwiertować, = Poćwiartować.

Pod, *praep.* mit *gen.* und *ab'.* 1) unter; — stołem unter dem Tisch; — moją opieką unter meiner Obhut; — czyjem dowództwem? unter wessen Kommando? — panowaniem cesarza unter der Regierung des Kaisers; — pozorem unter dem Vorwand; 2) gegen; — wieczór gegen Abend; 3) zu; apteka — czarnym orłem Apotheke zum schwarzen Adler; gospoda pod gruszką Gasthof zur Birne; 4) bei; — karą bei Strafe; w bitwie — Waterloo in der Schlacht bei Waterloo; bitwa pod Lipskiem die Schlacht bei Leipzig.

Pod, eine Partikel in Zusammensetzung mit Zeitwörtern bedeutet etwa: unter, ein wenig, z. B. podpić sobie sich ein wenig berauschen.

Podać, -dam, -dałem, *va. perf.*; **Podawać**, -daję, -wałem, *va. imperf.* 1) reichen, darreichen; — rękę die Hand reichen; 2) bieten, darbieten; -ała mu się sposobność es bot sich ihm die Gelegenheit (dar); — komu tę myśl jmndm auf den Gedanken bringen, jmdm einen Gedanken eingeben; 4) einreichen, einkommen; — o zapomogę um eine Unterstützung einreichen; 5) aussetzen; — się na pośmiewisko sich dem Gelächter aussetzen; 6) ein Gebot machen, bieten; 7) — do chrztu Taufzeuge sein; 8) — się sich neigen, drehen; 9) — się za kogo sich für jmndn ausgeben; 10) tył — den Rücken kehren, fliehen; — do stołu servieren.

Podagra, -gry, *sing. tant. sf.* Podagra *n.*, Gicht *f.*

Podagrycznik, -a, *sing. tant. sm.* gemeiner Giersch *m.*, Geißfuß *m.*, Geiß-, Zipperleinkraut *n.*

Podagryczny, *adi.* gichtbrüchig.

Podagryk, -a, *pl.* -cy, *sm.* Podagrist *m.*, Gichtbrüchiger *m.*

Podajny, *adi.* von Hand zu Hand gehend; linka — Leitseil *n.*, Laufleine *f.*

Podaminek, -nku, *sing. tant. sm.* Ammei *m.*, Mohrenkümmel *m.*

Podanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* 1) Gesuch *n.*, Eingabe *f.*; 2) Überlieferung *f.*, Tradition *f.*

Podarcie, -cia, *sing tant. sn.* Zerreißen *n.*

Podarek, -rku, *pl.* -rki; **Podarunek**, -nku, *pl.* -nki, *sm.* Geschenk *n.*

Podarzyć, siehe: Podarować.

Podatek, -tku, *pl.* -tki, *sm.* Steuer *f.* Abgabe *f.*; — (osobisty) dochodowy (Personal-) Einkommensteuer; — zarobkowy Erwerbsteuer; wolny od -tku steuerfrei; uległy -tkowi steuerpflichtig.

Podatkować, -kuję, -kowałem, *va. imperf.* steuern, Abgaben zahlen.

Podatkowanie, -nia, *sing. tant. sn.* Steuersystem *n.*

Podatkowy, *adi.* Steuer- Abgaben-.

Podawacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Handlanger *m.*, Vordermann *m.*

Podawać, siehe: Podać.

Podawanie, -nia, *sing. tant. sn.* Einreichen *n.*; Servieren *n.*

Podawca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Überreicher *m.*, Verleiher *m.*, Antragsteller *m.*

Podawczy, *adi.* Bestellungs-, Verleihungs- Einsetzungs-.

Podazotan, -nu, *sm.* Unterſalpeterſäure *f.*

Podbaldaszek, -szka, *pl.* -szki, *sm.* After-, Trugdolde *f.*

Podbarcze, -cza, *pl.* -cza, *sn.* Vorder-, Schulterblatt *n.* eines Vierfüßlers, Kegel *m.* beim Pferde.

Podbechtacz, -cza, *pl.* -cze, *sm.* Aufhetzer *m.*

Podbechtać, -tam, -tasz, -tałem, *va. perf.*; **Podbechtywać**, -tuję, -wałem, *va. imperf.* aufhetzen, anhetzen.

Podbechtanie, -nia, *sing. tant. sn.* Aufhetzung *f.*

Podbereżnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Förſter *m.*

Podbestwiać, -wiam, -wiasz, -wiałem, *va. imperf.*; **Podbestwić**, -wię, -wisz, -wiłem, *va. perf.* gegen jmnden aufbringen.

Podbiał, -u, *pl.* -y, *sm.* Huflattich *m.*

Podbicie, -cia, *pl.* -cia, *sn.* 1) Unterjochung *f.*; 2) Oberfuß *m.*, Hacke *f.*, Fußkehle *f.*

Podbić, -biję, -biłem, *va. perf.*; **Podbijać**, -jam, -jałem, *va. imperf.* 1) unterjochen, unterwürfig machen; 2) — co czem von unten mit etw. ausſchlagen, füttern; dałem płaszcz — futrem ich habe den Mantel mit Pelz füttern laſſen; 3) in die Höhe ſteigern, mehr bieten; 4) — komu oczy jmndm die Augen blutrünſtig ſchlagen; 5) — się *rr.* ſich ſchwingen, emporſchwingen.

Podbiedz, **Podbiegnąć**, -nę, -głem, *va. perf.*; **Podbiegać**, -gałem, *va. imperf.*; laufend näher kommen, im Laufe ſich nähern.

Podbiegunowy, *adi.* Polar-.

Podbielec, -leję, -łałem, *vn. perf.* weißlich werden.

Podbierać, -ram, -rałem, *va. imperf.*; **Podebrać**, -biorę, -brałem, *va. perf.* 1) von unten etw. herausnehmen; 2) (den Rahm) abſchöpfen, ausnehmen; (Honig) ausſchneiden; 3) ab-, wegſpülen.

Podbijacz, -a, *pl.* -e, *sm.* 1) Überwälltiger *m.*; 2) — podkładów Kramper *m.*, Haukrampenarbeiter *m.*

Podbijać, 1) ſiehe: Podbić; 2) — piasek pod podkłady Schwellen mit Sand unterſtopfen, unterkrampen.

Podbijak, -a, *pl.* -i, *sm.* Schlagkrampe *f.*

Podbijanie, -nia, *sing. tant. sn.*, — pokładów Unterkrampung *f.*, Unterſtopfung *f.*; — na krzyż kreuzweiſe Unterkrampung *f.*; — w poprzecz reihenweiſe Unterkrampung *f.*

Podbitka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Unterfutter *n.*

Podbity, *adi.* 1) gefüttert; 2) unterjocht.

Podbożek, -żka, *pl.* -żki, *sm.* Halbgott *m.*

Podbój, -boju, *pl.* -boje, *sm.* Eroberung *f.*, Unterjochung *f.*

Podbójca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Unterjocher *m.*, Eroberer *m.*

Podbójczy, *adi.* unterjochend, erobernd.

Podbródek, -dka, *pl.* -dki Kinn *n.*

Podbrodny, *adi.* Kinn-.

Podbronować, -nuję, -wałem, *va. perf.* untereggen, mit der Egge bedecken.

Podbrzeźniak, -a, *pl.* -i, *sm.* Kapuzinerpilz *m.*

Podbrzusze, -sza, *pl.* -sza, *sn.* Unterbauch *m.*

Podbrzuszny, *adi.* Unterbauch-.

Podbudować, -duję, -wałem, *va. perf.*; **Podbudowywać**, -wuję, -wałem, *va. imperf.* unterbauen.

Podbudowanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Unterbau *m.*

Podbudowywać, ſiehe: Podbudować.

Podbudzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Podbudzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* aufwiegeln; aufregen, erregen.

Podbudziciel, -a, *pl.* -e, *sm.* Aufwiegler *m.*

Podburzać, -rzam, -rzałem, *va. imperf.*; **Podburzyć**, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* aufwiegeln, aufhetzen, zu Unruhen reizen, aufrühreriſch machen.

Podburzanie, **Podburzenie**, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Aufwiegelung *f.*

Podburzyciel, -a, *pl.* -e, *sm.* Aufwiegler *m.*, Aufrührer *m.*

Podcechować, -chuję, -wałem, *va. perf.* insgeheim bemerken, anmerken.

Podchlebca, **Podchlebiać**, etc. ſiehe: Pochlebca, Pochlebiać ꝛc.

Podchmiel, -u, *sing. tant. sm.* Rauſch *m.*, Räuſchchen *n.*

Podchmielać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Pochmielić**, -lę, -lisz, -liłem, *va. perf.* hopfen; *vn.* — sobie ſich ein Räuſchchen antrinken.

Podchmielony, *adi.* angeheitert, benebelt.

Podchodzenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Heranrücken *n.*

Podchodzić, -dzę, -dzisz, -dziłem, *vn. imperf.*; **Podejść**, dejdę, dejdziesz, deszłem, *vn. perf.*; 1) heranrücken, herankommen, herangehen, heranſchleichen; 2) — kogo jmndn hintergehen, täuſchen, überrumpeln, überliſten.

Podchorąży, -żego, *pl.* -żowie, *sm.* Unterfähnrich *m.*

Podchować, -wam, -wałem, *va. perf.*; **Podchowywać**, -wuję, -wywałem, *va. imperf.*; aufziehen, groß ziehen.

Podchowek, -wka, *sm.*, — bydła Jungvieh *n.*

Podchowywać, ſiehe: Podchować.

Podchwycić, -cę, -ciłem, *va. perf.*; **Podchwytywać**, -tuję, -tywałem, *va. imperf.*; 1) ertappen, erhaſchen, auffangen, aufgreifen; — na kłamstwie auf einer Lüge ertappen; 2) faſſen, berücken.

Podchwytka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Fallſtrick *m.*, verfängliches Wort *n*

Podchwytliwość, -ści, *sf.* Verfänglichkeit *f.*

Podchwytliwy, *adi.* **Podchwytliwie**, *adv.* verfänglich.

Podchwytywacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Aufpasser *m.*, Auflauerer *m.*

Podchwytywanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* liſtiges Auffangen *n.*

Podciąć, -detnę, -ciąłem, *va. perf.*; **Podcinać**, -nam, -nałem, *va. imperf.*; 1) von unten abhauen, anhauen; 2) — język die angewachſene Zunge löſen; 3) — biczem mit der Peitſche hauen, Schmitze geben.

Podciąg, -u, *pl.* -i, *sm.* Unterzug *m.*, Unterbalken *m.*, Trag-, Querbalken *m.*, Träger *m.* (Architektur).

Podciągać, -gam, -gałem, *va. imperf.*; **Podciągnąć**, -nę, -nąłem, *va. perf.* unterziehen, unter etwas ziehen.

Podciec, -ciekę, -ciekłem, *va. perf.*; **Podciekać**, -kam, -kałem, *va. perf.* unter etw. hinfließen.

Podcieknąć = Podciec.

Podcienie, -nia, *pl.* -nia, beſchatteter Ort *m.*

Podciennik, -a, *pl.* -i, *sm.* Holz *n.* für den zweiten Betrieb im Mittelwald beſtimmt.

Podcierać, -ram, -rałem, *va. imperf.*; **Podetrzeć**, -trę, -trzesz, -tarłem, *va. perf.* von unten abreiben, abwiſchen.

Podcieś, -si, *pl.* -sie, *sf.* Unterlage *f.*, Unterſchwelle *f.*

Podcięcie, -cia, *pl.* -cia, Unterſchneiden *n.*, Unterſägen *n.*

Podcięgacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Sattelgurt *m.*

Podcinać, ſiehe: Podciąć.

Podcios, -u, *pl.* -y, *sm.* Schram *m.*, Ausſchram *m.*

Podciosać, -sam, -sałem, *va. perf*; **Podciosywać**, -suję, -wałem, *va. imperf.* 1) unter etwas hinhauen oder zimmern; 2) ſchrämen.

Podcycowy, *adi.* unter den Saugwarzen befindlich.

Podcyrulik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Barbiergehilfe *m.*

Podczas, *praep.* mit *gen.* während, zur Zeit.

Podczastwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* Mundſchenkenamt *n.*

Podczaszanka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Tochter des Mundſchenken *f.*

Podczaszostwo, -wa, *sn.* Mundſchenk mit ſeiner Frau.

Podczaszy, -szego, *pl.* -szowie, *sm.* Mundſchenk *m.*; wielki — koronny Großmundſchenk *m.*

Podczaszyc, -ca, *pl.* -ce, *sm.* Sohn *m.* des Mundſchenken.

Podczaszyna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Frau *f.* des Mundſchenken.

Podczerniać, -niam, -niasz, -niałem, *va. imperf.*; **Podczernić**, -nię, -niłem, *va. perf.*, von unten ſchwärzen, ein wenig ſchwärzen; — sobie oczy ſich die Augen ſchwarz unterſtreichen.

Podczesać, -szę, -sałem, *va. perf.*; **Podczesywać**, -suję, -wałem, *va. imperf.* hinaufkämmen.

Podczołek, -łka, *pl.* -łki, *sm.* Säulentor *n.*, Säuleneingang *m.*

Podczos, **Podcios**, -u, *pl.* -y, *sm.* Kohl-, Krautſproſſe *m.*

Podczyszczać, -szczam, -szczałem, *va. imperf.*; **Podczyścić**, -szczę, -ścisz, -ściłem, *va. perf.* aus dem Gröbſten rein machen.

Poddać, -dam, -dałem, *va. perf.*; **Poddawać**, -daję, -wałem, *va. imperf.*; 1) übergeben; 2) — się ſich ergeben, ſich unterwerfen; — się prawom ſich den Geſetzen unterwerfen; miasto -dało się nieprzyjacielowi die Stadt ergab ſich dem Feinde; 3) unterſchieben, eingeben; -dał mi tę myśl er hat mir dieſen Gedanken eingegeben.

Poddachowanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Bedachung *f.*

Poddanie, -nia, *sn.* 1) Übergabe *f.*; 2) Unterwerfung *f.*

Poddanka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Untertanin *f.*, Untergebene *f.*, Leibeigene *f.*

Poddany, -nego, *pl.* -ni, *sm.* 1) Untertane *m.*; 2) *adi.* leibeigen, untertan, untergeben, unterwürfig.

Poddańczuch, -a, *pl.* -y, *sm.* elender Sklave.

Poddaństwo, -wa, *sing. tant. sn.* 1) Untertänigkeit *f.*, Unterwürfigkeit; 2) Sklaverei *f.*, Leibeigenſchaft *f.*

Poddarniowa ruda *sf.* Raſenerz *n.*

Poddasze, -sza, *pl.* -sza, *sn.* Dachgeſchoß *n.*, Dachraum *m.*, Dachzimmer *n.*

Poddaszek, -a, *pl.* -i, *sm.* Wetterdach *n.*

Poddawać, ſiehe: Poddać.

Poddąć, -dmę, -dmiesz, *va. perf.*; **Poddymać**, -mam, -małem, *va. imperf.* aufblaſen, auftreiben.

Poddenny, *adi.* unter dem Boden eines Geſchirres befindlich.

Poddeptać, -tam, -tałem, *va. perf.*; **Poddeptywać**, -tuję, -tywałem, *va. imperf.* untertreten.

Poddłubać, -bię, -bałem, *va. perf.*; **Poddłubywać**, -buję, -wałem, *va. imperf.* von unten aushöhlen.

Poddmuch, -u, *pl.* -y, *sm.* Anblaſen *n.*; Aufhetzen *n.*

Poddmuchnąć, -nę, -niesz, -nąłem, *va. perf.*; **Poddmuchiwać**, -chuję, -chiwałem, *va. imperf.*; 1) von unten anblaſen; 2) heimlich aufhetzen.

Poddoić, -ję, -doiłem, *va. perf.* ein wenig melken, abmelken.

Poddrożnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Viadukt *m.*, Fahrbahn *f.* über Niederungen.

Poddrzewny, *adi.* — korzeń Pfahlwurzel *f.*

Poddymać, ſiehe: Poddąć.

Poddymiać, -miam, -miałem, *va. imperf.*; **Poddymić**, -mię, -miłem, *va. perf.* etw. räucherig machen.

Poddymka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Feuerwedel *m.*, Feuerfächer *m.*

Poddział, -u, *pl.* -y, *sm.* Unterabteilung *f.*

Poddzielać, -lam, -lasz, -lałem, *va. imperf.*; **Poddzielić**, -lę, -lisz, -liłem, *va. perf.* unterabteilen, in kleinere Teile verteilen.

Poddźwigać, -gam, -gałem, *va. perf.*; **Poddźwignąć**, -nę, -nąłem, *va. perf.* in die Höhe heben.

Pode = Pod.

Podebrać, siehe: Podbierać.

Podedwórze, -rza, *pl.* -rza, *sn.* Vorhof *m.*; Hinterhof *m.*

Podegrzać, -grzeję, -grzałem, *va. perf.*; **Podgrzewać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* ein wenig warm machen.

Podejmować, -muję, -wałem, *va. imperf.*; **Podjąć**, -dejmę, -jąłem, *va. perf.*; 1) übernehmen, etwas von unten aufheben, auf sich nehmen; 2) bewirten, frei halten, gastlich aufnehmen.

Podejrzany, *adi.* **Podejrzanie**, *adv.* verdächtig.

Podejrzeć, -rzę, -rzysz, -rzałem, *va. perf.*; **Podzierać**, -ram, -rałem, *va. imperf.*; von unten (an)sehen; ungesehen beobachten, betrachten.

Podejrzenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Verdacht *m.*, Argwohn *m.*; być w -niu im Verdacht stehen; mieć na kogo — Verdacht, Argwohn gegen jmnd haben.

Podejrzliwość, -ści, *sing. tant. sf.* das argwöhnische Wesen.

Podejrzliwy, *adi.* **Podejrzliwie**, *adv.* argwöhnisch, mißtrauisch.

Podejrzon, -u, *pl.* -y, *sm.* Traubenarm *m.*

Podejść, siehe: Podchodzić.

Podejście, -cia, *pl.* -cia, *sn.* List *f.*, Hinterlist *f.*, Verrücken *n.*

Podelga, -gi, *pl.* -gi, *sf.* Querholz *n.* der beiden Deichselarme.

Podelgnąć, -gnę, -gnąłem, *vn perf.* sich unterhalb ansetzen, ankleben.

Podelżyć, -żę, -żyłem, *va. perf.* etwas erleichtern.

Podemlić, **Podemglić**, -lę, -lisz, -liłem, *va. perf.* etwas schwächen.

Podemknąć, -nę, -nąłem, *va. perf.*; **Podmykać**, -kam, -kałem, *va. imperf.* unter etw. schieben, rücken; — się pod co an etw. heranschleichen, insgeheim heranrücken, sich vorschieben.

Podepchać, -cham, -chałem, *va. perf.*; **Podpychać**, -cham, -chałem, *va. imperf.* unterschieben, von unten hineindrücken, hineinzwängen.

Podeprzeć, -przę, -przesz, podparłem, *va. perf.*; **Podpierać**, -ram, -rałem, *va. imperf.* unterstützen, stützen; — się sich auf etwas stützen.

Podeptać, -tam, -tałem, *va. perf.* mit Füßen treten, zertreten, niedertreten.

Podeptany, *adi.* zertreten.

Poderwać, -wę, -wiesz, -wałem, *va. perf.*; **Podrywać**, -wam, -wałem, *va. imperf.*; von unten fortreißen, wegreißen, wegspülen; stark in Anspruch nehmen; — się *vr.* sich verschlagen, die Rehe bekommen.

Poderwany, *adi.* durch schwere Arbeit angestrengt.

Poderznąć, -nę, -nąłem, *va. perf.*; **Podrzynać**, -nam, -nałem, *va. imperf.* von unten beschneiden, nach oben zu schneiden; — komu gardło jmndm die Kehle abschneiden.

Poderznięcie, -cia, *sn.* Abschneiden *n.*

Podeschnąć, -nę, -niesz, -nąłem, *vn. perf.*; **Podsychać**, -cham, -chałem, *vn. imperf.* von unten, allmählich austrocknen, ein wenig, ziemlich, nach und nach trocken werden; już znacznie -schło es ist schon ziemlich trocken geworden.

Podesłać, -ślę, -ślesz, -łałem, *va. perf.*; **Podsyłać**, -łam, -łałem, *va. imperf.* heimlich abschicken, zustecken.

Podesłać, siehe: Podścielać.

Podesłaniec, -ńca, *pl.* -ńcy, *sm.* ein heimlich abgeschickter.

Podessać, -ssę, -ssiesz, -ssałem, *va. perf.*; **Podsysać**, -sam, -sałem, *va. imperf.* etwas aussaugen, absaugen.

Podeszczwać, -wę, -wałem, *va. perf.*; **Podszczuwać**, -czuję, -czułem, *va. imperf.* aufhetzen, anhetzen.

Podeszew, -szwa, *pl.* -szwy, *sm.* = podeszwa *sf.*; — sztendra Sohlplatte des Gerüstes *f.*, Fußplatte *f.*

Podeszłość, -ści, *sing. tant sf.* Bejahrtheit *f.*, Betagtheit *f.*, vorgerücktes Alter.

Podeszły, *adi.* 1) bejahrt, betagt, nicht mehr jung; 2) — czemś mit etw. unterlaufen; krwią -szły blutunterlaufen.

Podeszwa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* Sohle *f.*, Fußsohle *f.*; — wewnętrzna Brandsohle *f.*; dać -wy do butów die Stiefel besohlen; — w budowie Unterschwelle *f.*

Podeszwianek, -nka, *pl.* -nki, *sm.* Sohlenleder *n.*

Podeszwowy, **Podeszwiany**, *adi.* Sohlen-, Fußsohlen-.

Podetkać, -kam, -kałem, *va. perf.* **Podtykać**, -kam, -kałem, *va. imperf.* unter etw. hinstecken, hinschieben.

Podetrzeć, siehe: Podcierać.

Podewrzeć, -wrę, -wrzesz, -dwarłem, *va. perf.*; **Podwierać**, -ram, -rałem, *va. imperf.* etw. aussieden, aufkochen.

Podeżron, -u, *pl.* -y, *sm.* — żółty Vogelmilch *f.*, Ackerzwiebel *f.*

Podfarbować, -buję, -wałem, *va. perf.*; **Podfarbowywać**, -buję, -wałem, *va. imperf.* grundieren, die Grundfarbe auflegen, ein wenig färben.

Podfutrować, -truję, -wałem, *va. perf.* unterfüttern, ausfüttern mit (Brettern, Steinen ꝛc.)

Podgajowy, -wego, *pl.* -wi, *sm.* Forstläufer *m.*, Forstknecht *m.*, Hegereiter *m.*

Podgalać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Podgolić**, -lę, -liłem, *va. perf.* von unten rasieren, abrasieren.

Podgardle, -la, *pl.* -la, *sn.*; **Podgardło**, -ła, *pl.* -ła, *sn.*; **Podgardlek**, -dłka, *pl.* -dłki, *sm.* 1) Vorderhals *m.*, Vordergurgel *f.*; 2) Wamme *f.*; 3) Kehlbraten *m.*

Podgardłowy, **Podgardlany**, *adi.* Vorderhals-, Vordergurgel-, Wammen-.

Podgarle, = Podgardle.

Podgarlica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Kropf *m.* einer Taube.

Podgarnąć, -nę, -niesz, -nąłem, *va. perf.*; **Podgarniać**, -niam, -niasz, -niałem, *va. imperf.* unter etwas ſchieben, raffen, ſcharren.

Podgiąć, -degnę, -degniesz, -giąłem, *va. perf.*; **Podginać**, -nam, -nałem, *va. imperf.* von unten hinaufbiegen, zurückbiegen, aufſchürzen, aufkrempeln.

Podglądać, -dam, -dasz, -dałem, *va. imperf.*; **Podglądnąć**, -nę, niesz, -nąłem. *va. perf.* heimlich beobachten, beſehen, beſchauen, von unten hineinſchauen.

Podglądanie, -nia, *sn.* heimliche Beobachtung *f.*

Podgłębić, -bię, -bisz, -biłem, *va. perf.*; **Podgłębiać**, -biam, -białem, *va. imperf.* unterfahren (im Bergbau), vertiefen; unterkriechen.

Podgłowniczek, -czka, *sm.* (clinandium) Staubbeutelgrube *f.*

Podgłówny, *adv.* unter dem Kopf liegend.

Podgniatać, -tam, -tałem, *va. imperf.*; **Podgnieść**, -niotę, -nieciesz, -niotłem, *va. perf.* kneten, ein wenig eindrücken.

Podgnić, -gniję, -gniłem, *vn. perf.* anfaulen.

Podgnieść, ſiehe: Podgniatać.

Podgniły, *adi.* angefault.

Podgolić, ſiehe: Podgalać.

Podgorywać, -wam, -wałem, *vn. imperf.*; **Podgorzeć**, -rzę, -rzałem, *vn. perf.* von unten auf brennen.

Podgorzał, -u, *sing. tant. sm.* Spindelkraut *n.* (Atractylis).

Podgorzałka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Wildente *f.* [rywać.

Podgorzeć, ſiehe: Podgo-

Podgórny, Podgórski, *adi.* unter einem Berge liegend; -na ulica Bergſtraße *f.*

Podgórzał, -u, *pl.* -y, *sm.* Mariendiſtel *f.*

Podgórze, -rza, *pl.* -rza, *sn.* Untergebirge *n.*, Vorgebirgsterrain *n.*; Fuß *m.*, Abhang *m.* eines Gebirges, Landſchaft *f.* am Gebirge.

Podgrabiać, -biam, -białem, *va. imperf.*; **Podgrabić**, -bię, -bisz, -biłem, *va. perf.* unterrechen, mit dem Rechen unterſcharren.

Podgradzać, -dzam, -dzasz, -dzałem, *va. imperf.*; **Podgrodzić**, -dzę, -dzisz, -dziłem, *va. perf.* bis unter etwas hineinzäunen.

Podgrodzie, -dzia, *pl.* -dzia, *sn.* Vorſtadt *f.*; das am Fuße einer Burg befindliche Gebiet, Burgfreiheit *f.*, Burgglacis *n.*, Feſtungsglacis *n.*

Podgryzać, -zam, -załem, *va. imperf.*; **Podgryźć**, -zę, -złem, *va. perf.* (von unten) benagen.

Podgryziony, *adi.* = Nadgryziony.

Podgrzebać, -bię, -bałem, *va. perf.*; **Podgrzebywać**, -buję, -bałem, *va. imperf.* untergraben.

Podgrzewać, **Podgrzać**, ſiehe: Podegrzać.

Podgrzybiały, *adi.* vom Alter etwas gebückt, ein wenig gealtert.

Podgzemsowanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* geſimsſtützender Teil.

Podhołdować, -duję, -wałem, *va. perf.* unterjochen, ſich unterwürfig machen.

Podhoroszczyzna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Fronreiſen *pl.* (zur Zeit des Untertänigkeitsverhältniſſes).

Podium, *sn. indecl.* ſiehe: Podyum.

Podjadać, -dam, -dałem, *va. imperf.*; **Podjeść**, -jem, -jadłem, *va. perf.*; — sobie den größten Hunger ſtillen, ſich ſatt eſſen.

Podjadek, -dka, *pl.* -dki, *sm.* Wurzelnager *m.*

Podjarzmiać, Podjarzmić, ſiehe: Ujarzmiać, Ujarzmić.

Podjazd, -u, *pl.* -y, *sm.* Streifpartie *f.*, Streifzug *m.*, Rekognoszierung *f.*, Auffahrt *f.*, Zufahrt *f.*

Podjazdowy, *adi.* Streif-, zum Streifzug gehörig; -wojna -owa, Guerillakrieg *m.*, Kleinkrieg *m.*

Podjąć, ſiehe: Podejmować.

Podjechać, -jadę, -jedziesz, -chałem, *vn. perf.*; **Podjeżdżać**, -dżam, -dżałem, *vn. imperf.* heran-, näherfahren, -reiten.

Podjeść, ſiehe: Podjadać.

Podjezdek, -dka, *pl.* -dki, *sm.* Klepper *m.*, kleines Reitpferd.

Podjeździć, -żdżę, -ździłem, *va. perf.* ein bißchen bereiten.

Podjeżdżać, ſiehe: Podjechać.

Podjęcie, -cia, *sn.* Aufnahme *f.*

Podjęzyczny, *adi.* **Podjęzykowy**, *adi.* unter der Zunge befindlich.

Podjudzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Podjudzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* aufreizen, aufhetzen.

Podkacie, -cia, *sn.* **Podkacik**, -a, *sm.* Unterhenker *m.*, Henkersknecht *m.*

Podkadzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Podkadzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* Weihrauch ſtreuen, beräuchern.

Podkanclerski, *adi.* Vizekanzler-; urząd — Vizekanzleramt *n.*

Podkanclerstwo, -wa, *sn.* Vizekanzleramt *n.*

Podkanclerzy, -rzego, **Podkanclerz**, -a, *sm.* Vizekanzler *m.*

Podkanclerzyna, -ny, *sf.* Vizekanzlersfrau *f.*

Podkanonier, -a, *pl.* -rzy, *sm.* Unterkanonier *m.*

Podkarm, -u, *pl.* -y, *sm.* mäßiges Füttern *n.*; Fütterung *f.*; Fütterungsplatz *m.*

Podkarmiać, -miam, -miałem, *va. imperf.*; **Podkarmić**, -mię, -miłem, *va. perf.* auffüttern.

Podkarmiony, *adi.* aufgefüttert.

Podkasać, -szę, -sałem, *va. perf.*; **Podkasywać**, -suję, -wałem, *va. imperf.* aufſchürzen, ſchürzen; — się ſich aufſchürzen, das Kleid hoch aufheben.

Podkasały, *adi.* 1) kurz, aufgeſchürzt; 2) — ptak Sumpfvogel *m.*

Podkasany, *adi.* = podkasały; — las ein von Geſtrüpp und Strauchwerk gereinigter Wald; -ana muza Operetten-, Tingeltangelmuſe *f.*

Podkaska, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Gürtel *m.* (zum Aufſchürzen des Kleides), Leibbinde *f.*; Reifen über dem Fußgelenk bei manchen Waſſervögeln.

Podkasywać, ſiehe: Podkasać.

Podkleić, -kleję, -kleiłem, *va. perf.*; **Podklejać**, -jam, -jałem, *va. imperf.* unterkleben, unterleimen, kaſchieren, aufkaſchieren.

Podklejony, *adi.* von unten aufgeklebt, unterklebt.

Podkloc, -a, *pl.* -e, *sm.* (Sentigera) eine Art flügelloſer Inſekten.

Podklon, -u, *pl.* -y, *sm.* kleiner Ahorn.

Podklinować, -nuję, -wałem, *va. perf.* unterkeilen, feſtmachen.

Podkluczowy, *adi.* = Podobojczykowy.

Podkład, -u, *pl.* -y, *sm.* Unterlage *f.*; Schwelle *f.*, Oberbauſchwelle *f.*; — czołowy Stoßſchwelle; — kolejowy Eiſenbahnſchwelle; — podłużny Langſchwelle; — poprzeczny Querſchwelle; — pośredni Mittelſchwelle.

Podkładać, -dam, -dałem, *va. imperf.*; **Podłożyć**, -żę, -żyłem, *va. perf.*; 1) unterlegen, unterbreiten, grundieren; 2) (Feuer) anlegen; 3) unterwerfen, unterſchieben.

Podkładalny, *adi.* zum Unterlegen.

Podkładek, -dka, *pl.* -dki, *sm.* Brett zur Unterlage der Waſſerſeige im Stollen.

Podkładka, -dki, *pl.* -dki, *sf.* 1) Saite, der fädliche oder haarähnliche Stamm der Fadenpilze; 2) Unterlage *f.*; 3) Unterlagsplatte *f.*, Platte *f.*; — do haka pociągowego Zughaken-Führungsſcheibe *f.*; — końcowa, stykowa Stoßplatte *f.*; — zwrotnicowa Wechſelunterlagsplatte *f.*; — przebijarki Lochring *m.*, Lochſcheibe *f.*; — struga Hobelſohle *f.*; — środkowa Mittelplatte *f.*; — w obręczy mimośrodu Exzenterfutter *n.*

Podkładzina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Träger *m.*, Mauerlatte *f.*

Podkłod, **Podkłód**, -u, *pl.* -y, *sm.* zum Zeidelbaum beſtimmter Stamm.

Podkłuć, -kłuję, -kłułem, *va. perf.* von unten ſtechen.

Podkolan, -u, *pl.* -y, *sm.* Zweiblatt *n.*, zweiblättriges Knabenkraut *n.*

Podkolanek, -nku, *pl.* -nki, *sm.* **Podkolanie**, -nia, *pl.* -nia, *sn.* 1) Kniekehle *f.*, Kniebeuge *f.*; 2) Kniepolſter *n.*

Podkolankowy, *adi.* unter dem Knie befindlich.

Podkomenda, -dy, *pl.* -dy, *sf.* Unterkommando *n.*

Podkomendant, -a, *pl.* -nci, *sm.* Unterkommandant *m.*

Podkomendny, *adi.* untergeordnet, untergeben.

Podkomisarz, -rza, *pl.* -rze, *sm.* Unterkommiſſär *m.*

Podkomorski, *adi.* Kämmerer-.

Podkomorstwo, -wa, *sn.* 1) der Kämmerer mit ſeiner Frau; 2) Kammerherrnwürde *f.*, Kammerherrnamt *n.*

Podkomorzanka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Tochter des Kämmerers.

Podkomorzy, -rzego, *pl.* -rzowie, *sm.* Kämmerer *m.*, Kammerherr *m.*

Podkomorzyc, -a, *pl.* -e, *sm.* Sohn des Kämmerers.

Podkomorzyna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Kämmerersgattin *f.*

Podkoniuszy, -szego, *pl.* -szowie, *sm.* Unter-, Vizeſtallmeiſter *m*

Podkop, -u, *pl.* -y, *sm.* Untergrabung *f.*, Mine *f.*, Grube *f.*, Falle *f.*, Stollen *m.*

Podkopać, -pię, -pałem, *va. perf.*; **Podkopywać**, -puję, -wałem, *va. imperf.* 1) untergraben, unterminieren, unterwühlen; — się durch Minieren ſich nähern, ſich immer weiter eingraben; 2) ſchwächen, wankend machen.

Podkopca, -cy, *pl.* -cy; **Podkopnik**, -a, *pl.* -cy, *sm.* Minierer *m.*

Podkopny, *adi.* untergegraben, unterirdiſch.

Podkopywać, ſiehe: Podkopać.

Podkorzenny, *adi.* unter der Wurzel befindlich.

Podkościelny, *adi.* bei, an der Kirche befindlich.

Podkosić, -szę, -siłem, *va. perf.* ein wenig abmähen.

Podkostny, *adi.* unter dem Knochen befindlich.

Podkoszule, -la, *pl.* -la, *sn.* Unterhemd *n.*

Podkowa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* Hufeiſen *n.*; przybić koniowi -wę einem Pferd ein Hufeiſen aufſchlagen; -wy za kim zbierać nach jmdm Nachleſe halten, in jmds Fußſtapfen treten; — koło oczu blaue Ringe um die Augen.

Podkować, -wam, -wałem, **Podkuwać**, -wam, -wałem, *va. imperf.*; **Podkuć**, -kuję, -kułem, *va. perf.* beſchlagen; — konia das Pferd beſchlagen.

Podkowiasty, *adi.* hufeiſenförmig.

Podkowiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* Blatt-, Hufeiſen-, Kammnaſe *f.* (eine Art Fledermaus).

Podkownik, -a, *pl.* -cy, oder -i, *sm.* 1) Hufſchmied *m.*; 2) Beilkraut *n.*, Pelſchen *f.*

Podkowny, **Podkowowy**, *adi.* Hufeiſen-; — gwóźdź, Hufnagel *m.*

Podkówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) *dim.* von Podkowa; 2) Beilkraut *n.*

Podkradać, -dam, -dałem, *va. imperf.*; **Podkraść**, kradnę, kradłem, *va. perf.* heimlich beſtehlen; — się ſich heimlich heranſchleichen.

Podkrajać, -jam, -jałem, *va. imperf.*; **Podkrawać**, -wam, -wałem, *va. perf.* von unten abſchneiden; beſchneiden.

Podkraść, ſiehe: Podkradać.

Podkreślać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Podkreślić**, -ślę, -śliłem, *va. perf.* unterſtreichen.

Podkreślenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Unterſtreichen *n.*

Podkroić, ſiehe: Podkrajać.

Podkrzesać, -szę, -sałem, *va. perf.*; **Podkrzesywać**, -suję, -wałem, *va. imperf.* von unten beſchneiden (Laubbäume).

Podkrzew, -u, *pl.* -y, *sm.*; **Podkrzewnia**, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Halbſtrauch *m.*

Podkrzewny, *adi.* **Podkrzewowy**, *adv.* ſtaudenartig.

Podksiężycowy, *adi.* **Podksiężyczny**, *adv.* unter dem Monde befindlich.

Podkucharz, -rza, *pl.* -rze, *sm.* Unterkoch *m.*

Podkucie, -cia, *pl.* -cia, *sn.* **Podkowanie**, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Beſchlagen *n.*, Beſchlag *m.*

Podkuć, ſiehe: Podkuwać.

Podkup, -u, *pl.* -y, *sm.* Mehrbieten *n.*, Überbieten *n.*; Beſtechung *f.*

Podkupić, -pię, -piłem, *va. perf.*; **Podkupywać**, -puję, -wałem, *va. imperf.* überbieten, mehrbieten; heimlich beſtechen; wegkaufen, mit dem Kaufe zuvorkommen.

Podkupstwo, = Przekupstwo.

Podkurek, -rka, *pl.* -rki, *sm.* Hahnenwecker *m*; Frühſtück *n.*

Podkurzać, -rzam, -rzałem, *va. imperf.*; **Podkurzyć**, -rzę, -rzyłem, *va perf.* beräuchern; brandſchatzen.

Podkuty, *adi.* mit Hufeiſen beſchlagen.

Podkuć, **Podkuwać**, ſiehe: Podkować.

Podkwas, -u, *pl.* -y, *sm.* Sauerſtoff *m.*

Podkwasić, -szę, -sisz, -siłem, *va. perf.*; **Podkwaszać**, -szam, -szałem, *va. imperf.* anſäuern.

Podlać, -leję, -lałem, *va. perf.*; **Podlewać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* begießen; — kwiaty Blumen begießen; — się ſich berauſchen.

Podlampek, -pka, *pl.* -pki, *sm.* Lampenarm *m.*, Lampenträger *m.*

Podlasie, **Podlesie**, -sia, *pl.* -sia, *sn.* Gebiet an der Waldgrenze.

Podlaszczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Waldveilchen *n.*

Podlatać, -tam, -tałem, *va. imperf.*; **Podlecieć**, -lecę, -ciałem, *va. perf.*; **Potlatywać**, -tuję, -wałem, *va. iterat.* emporfliegen, auffliegen.

Podlatarek, -rka, *pl.* -rki, *sm.* Laternenſtütze *f.*, Laternenträger *m.*

Podle, I. *adv.* und *praep.* mit *gen.* neben, nebenbei, daneben; siedział — króla er ſaß neben dem König; II. ſiehe: Podły. [*sm.* Schuft *m.*

Podlec, -dlca, *pl.* -dlcy, **Podlecie**, -cia, *sing. tant. sn.* Ende *n.* des Frühlings, Früh-, Vorſommer *m.*

Podlecieć, ſiehe: Podlatać.

Podleć, -leję, -lałem, *vn. imperf.* niederträchtig, gemein, werden.

Podlegać, -gam, -gasz, -gałem, *vn. imperf.*; **Podledz**, **Podlegnąć**, -nę, -głem, *vn. perf.* unterliegen; to nie -ga żadnej wątpliwości das unterliegt keinem Zweifel; -łem jego wpływowi ich unterlag ſeinem Einfluß; to -ga karze das iſt unter Strafe verboten; — komu jmndm gehorchen, unterwürfig ſein, unter jmndś Gewalt ſtehen.

Podleganie, -nia, *sn.* Unterliegen *n.*, Nachgeben *n.*

Podległość, -ści, *pl.* -ści *sf.* Abhängigkeit *f.*, Unterwürfigkeit *f.*; *pl.* -ści botmäßige Gebiete.

Podległy, *adi.* unterworfen, untergeben, unter jmndś Gewalt ſtehend; unter etwas liegend; — górze am Fuße des Berges.

Podlegnąć, ſiehe: Podlegać.

Podlekarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Unterarzt.

Podlepczyca, -cy, *pl.* -ce, *sf.* (galleum spureum) eine Art Beifuß.

Podlepiać, -piam, -piałem, *va. imperf.*; **Podlepić**, -pię, -pisz, -piłem, *va. perf.* unterleimen, unterkleben.

Podlesiadły, *adi.* nahe benachbart.

Podlesie, ſiehe: Podlasie.

Podleszczyk, -a, *pl.* -i, *sm.* Blicke *f.*, Güſter *f.*, Plötze *f.*, Bleie *f.*

Podleśniczy, -czego, *pl.* -czowie, *sm.* Unterförſter *m.*

Podleśniczyna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Frau *f.* des Unterförſters.

Podleśny, *adi.* am Walde liegend.

Podlewa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* Staniol *m.*, Blattzinn *n.*, Spiegelfolie *f.*

Podlewać, ſiehe: Podlać.

Podlewanie, -nia, *sn.* Begießen *n.*; — zwierciadeł Spiegelbelegung *f.*

Podleże, -a, *sing. tant. sn.* Blindholz *n.*

Podleźć, -lezę, -lazłem, *va. perf.*; **Podłazić**, -żę, -ziłem, *va. imperf.* unter etwas kriechen, an etwas herankriechen.

Podlice, -lic, *pl. tant.* Leberflecke *pl.*

Podlić, -dlę, -dlisz, -dli, -dliłem, *va. perf.* herabwürdigen; — się *vr. imperf.* ſich erniedrigen, herabwürdigen, ſich durch etwas ſchänden.

Podliść, -ścia, *pl.* -ście, *sm.* (philosia) Art Aſſeln.

Podlizać, -żę, -załem, *va. perf.*; **Podlizywać**, -zuję, -wałem, *va. imperf.* von unten belecken, auslecken, ausſpülen, unterſpülen (vom Fluſſe); — się komu *vr.* ſich bei jmndm einzuſchmeicheln ſuchen.

Podlizywanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Ablecken *n.*, Ausſpülen *n.*; Speichelleckerei *f.*, Schmeichelei *f.*

Podlodowy, *adi.* unter dem Eis befindlich.

Podlot, -u, *pl.* -y, *sm.* Aufflug *m.*

Podlotek, -tka, *pl.* -tki, *sm.* 1) Backfiſch *m.*, junges Mädchen; 2) flügger Vogel *m.*; 3) wilde Ente *f.*

Podłamać, -mię, -małem, *va. perf.*; **Podłamywać**, -muję, -wałem, *va. imperf.* von unten abbrechen, anbrechen, anknicken.

Podłatać, -tam, -tałem,

va. perf. unter etwas hinflicken, unterſetzen.

Podławie, -wia, *pl.* -wia, *sn.* der Raum unter der Bank.

Podławić, -wię, -wiłem, *va. perf.* nacheinander würgen, preſſen, eindrücken, einpreſſen.

Podłaz, -u, *pl.* -y, *sm.* (trogulus) Art Spinne.

Podłazić, ſiehe: Podleźć.

Podłoga, -gi, *pl.* -gi, *sf.* Fuß-, Dielenboden *m.*, bretterner Boden; — krzyżowa półposadzka Friesboden *m.*, Kapuzinerboden *m.*; — ślepa Blindboden *m.*; — w trojnit, w jedlinkę Halbparkettboden *m.*, Fiſchgrätfußboden *m.*; — taflowa getäfelter Fußboden *m.*, Parkett *n.*; — sklejana z tafli Fußboden mit verleimten Tafeln.

Podłoktek, -tka, *pl.* -tki, *sm.* Armkiſſen *n.*

Podłomyślny, *adi.* **Podłomyślnie**, *adv.* niedrig denkend.

Podłomyślność, -ści, *sf.* niedrige Denkart.

Podłopatkowy, *adi.* unter den Schulterblattern befindlich.

Podłość, -ści, *pl.* -ści, *sf.* Niederträchtigkeit *f.*, Gemeinheit *f.*

Podłota, -ty, *pl.* -ty, = Podłość.

Podłoże, -ża, *pl.* -ża, *sn.* Bettung *f.*; Steinlage *f.*, Steinjatz *m.*

Podłożenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Unterlegen *n.*; — farbami Grundieren *n.*, Grundierung *f.*, erſter Ölanſtrich.

Podłożnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Dielenkopf *m.*

Podłożyć, ſiehe: Podkładać.

Podłubać, -bię, -bałem, *va. perf.* ein wenig meißeln, ausklauben.

Podług, *praep.* mit *gen.* nach, gemäß; — oryginału nach dem Original; — miary i wagi nach Maß und Gewicht; — okoliczności den Umſtänden gemäß; został ukarany — zwyczaju er wurde dem Brauch gemäß geſtraft.

Podługowatość, -ści, *sf.* Länglichkeit *f.*

Podługowaty, *adi.* **Podługowato**, *adv.* länglich.

Podłuż, *praep.* mit *gen.* in der Länge, der Länge nach, entlang.

Podłużać, -żam, -żałem, *va. imperf.*; **Podłużyć**, -żę, -żyłem, *va. perf.* verlängern, in die Länge ziehen.

Podłużeć, -żeję, -żałem, *vn. perf.* länger werden.

Podłużka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) jede lange Sache, ein langes Stück; — grzbietowa Firſtbalken *m.*, Firnpfette *f.*, Forſtbalken *m.*; 2) leinene Bandage *f.*

Podłużny, *adi.* **Podłóżnie**, *adv.* länglich; czworokąt — Langviereck *n.*, Rechteck *n.*

Podły, *adi.* Podle, *adv.* gemein, niederträchtig, ſchändlich, ſchlecht, gering; znalazł się podle er hat ſich ſchändlich benommen; to -dły człowiek, das iſt ein gemeiner, niederträchtiger Menſch.

Podłyżkowy, *adi.* zur oberen Bauchgegend gehörend.

Podmaczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Podmoczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* von unten befeuchten, benetzen.

Podmajster, -stra, *pl.* -stry oder -strowie; **Podmajstrzy**, -strzego, *pl.* -strzowie, *sm.* Polier *m.*, Untermeiſter *m.*, Altgeſelle *m.*; Werkführer *m.*; — na tratwach Unterrottmann *m.* auf den Flößen.

Podmakać, -kam, -kałem, *vn. imperf.*; **Podmoknąć**, -nę, -kłem, *vn. perf.* von unten naß, angefeuchtet werden.

Podmalować, -luję, -wałem, *va. perf.*; **Podmalowywać**, -wuję, -wałem, *va. imperf.* untermalen.

Podmarszali, -lego, *pl.* -lowie, *sm.* Untermarſchall *m.* auf den Flußſchiffen.

Podmarzać, -zam, -załem, *vn. imperf.*; **Podmarznąć**, -znę, -złem, *vn. perf.* ein wenig zufrieren.

Podmaślać -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Podmaślić**, -ślę, -ślłem, *va. perf.* ein wenig mit Butter anmachen.

Podmatusiała, **Podmatuskała**, *adi.* ältlich (von einem Fräulein).

Podmawiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Podmówić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* be-, überreden, aufhetzen; — sobie ſich im Wortwechſel überſtürzen.

Podmawianie, -nia, *pl.* -nia *sn.* Bereden *n*, Überredung *f.*

Podmazać, -żę, -załem, *va. perf.*; **Podmazywać**, -zuję, -wałem, *va. imperf.* von unten beſchmieren, beſtreichen.

Podmiatać, -tam, -tałem, *va. imperf.*; **Podmieść**, -miotę, -miotłem, *va. perf.* unterſchieben, verfälſchen; abkehren.

Podmiąć, -mnę, -miąłem, *va. perf.* etwas zerknittern.

Podmierzić, -rzę, -rziłem, *va. perf.* düngen.

Podmieszać, -szam, -szałem, *va. perf.* untermiſchen, eine Zeitlang miſchen.

Podmieść, ſiehe: Podmiatać.

Podmieście, = Przedmieście.

Podmignąć, -gnę, -gnąłem, *va. perf.* heimlich einen Wink mit den Augen geben.

Podmiot, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Subjekt *n.* (in der Grammatik u. ſ. w.); 2) etwas Untergeſchobenes, Verfälſchtes, Unechtes.

Podmiotek, -tka, *pl.* -tki, *sm.* Wechſelbalg *m.*

Podmiotka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Gipsdecke *f.*, Plafond *m.*

Podmiotowy, *adi.* ſubjektiv.

Podmistrzek, -trzka, *pl.* -trzki und -kowie *sm.* Altgeſell *m.*

Podmleć, -mielę, -mlełem, *va. perf.* ein wenig mahlen, zu mahlen anfangen.

Podmłacać, -cam, -całem, *va. imperf.* **Podmłócić**, -cę, -ciłem, *va. perf.* ein wenig abdreſchen.

Podmłoda, -y, *sing. tant.* Ober-, Garbeſe *f.*

Podmoczyć, ſiehe: Podmaczać.

Podmorski, *adi.* unterſeeiſch, in der Nähe des Meeres befindlich.

Podmostny, *adi.* unter der Brücke befindlich.

Podmościć, -szczę, -ścisz, -ściłem, *va. perf.* überbrücken, unter etwas ſtreuen, unterbreiten.

Podmoście, -cia, *pl.* -cia, *sn.* der Raum unter der Brücke, die Gegend in der Nähe der Brücke.

Podmowa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* heimliches Überreden, Aufhetzen *n.*; za jego -ową auf ſein Anſtiften.

Podmówca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Aufhetzer *m.*, Rädelsführer *m.*, Anſtifter *m.*

Podmówić, ſiehe: Podmawiać.

Podmrozić, -żę, -ziłem, *va. perf.* ein wenig frieren machen.

Podmrukiwać, Podmruknąć, ſiehe: Pomrukiwać.

Podmuch, -u, *pl.* -y, *sm.* Anblaſen *n.*, Aufblaſen *n.*, Wehen *n.*; Einflüſterung *f.*

Podmulać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Podmulić**, -lę, -liłem, *va. perf.* ausſpülen, anſchlemmen, Schlamm anſetzen.

Podmurny, Podmurowy, *adi.* unter der Mauer gelegen.

Podmurować, -ruję, -wałem, *va. perf.*; **Podmurowywać**, -wuję, -wałem, *va. imperf.* untermauern.

Podmurowanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Untermauerung *f.*, Grundmauer *f.*, Untergemäuer *n.*

Podmurze, -rza, *pl.* -rza, *sn.* Platz an der Stadtmauer.

Podmuskać, -kam, -kałem, **Podmusnąć**, -nę, -nąłem, *va. perf.*; **Podmuskiwać**, -kuję, -wałem, *va. imperf.* ſtreicheln; — włosy die Haare hinaufſtreichen.

Podmyć, -myję, -myłem, *va. perf.*; **Podmywać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* von unten her wegſpülen, unterſpülen.

Podmycie, -cia, *pl.* -cia, Unterſpulung *f.*, Unterwaſchung *f.*

Podnaprawiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Podnaprawić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* heimlich zu etwas abrichten.

Podniebie, -bia, *sing. tant.* **Podniebiesie**, -sia, *sing. tant.* Ort unter dem freien Himmel; -bie nad tronem, nad ołtarzem Himmel *m.* (über einem Thronſeſſel, Altar).

Podniebienie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* 1) der blaue Himmel; 2) Wölbung *f.*; — paleniska Feuerkaſtendecke *f.*; — sklepienia Gewölbsleibung *f.*, innere Gewölbsfläche *f.*; 3) Gaumen *m.*

Podniebieniowy, Podniebienny, Gaumen-; -a kość Gaumenbein *n.*; -a głoska Gaumenbuchſtabe *m.*

Podniebieski, Podniebny, *adi.* unter dem Himmel befindlich.

Podniecać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Podniecić**, -cę, -ciłem, *va. perf.* anfachen, anblaſen; — ogień das Feuer ſchüren; — kogo jmndn anſpornen, antreiben, aufreizen; to w nim -ciło żądzę ſławy das war für ihn ein Sporn zum Ruhm.

Podniecanie, Podniecenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Anfachen *n.*, Anſpornen *n.*

Podniecić, ſiehe: Podniecać.

Podniecony, *adi.* angeregt.

Podniesienie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Erhebung *f.*, Hebung *f.*; Elevation *f.*

Podnieść, -niosę, -niosłem, *va. perf.*; **Podnosić**, -szę, -siłem, *va. imperf.* heben, aufheben, emporheben, erheben, aufrichten; — co z ziemi etwas von der Erde aufheben; — rękę do góry die Hand emporheben; — ręce do nieba die Hände gegen den Himmel erheben; — rękę na kogo die Hand gegen jmndn erheben; — ramiona die Achſeln zucken; — żagle, zasłonę die Segel, den Vorhang aufziehen; — oczy die Augen aufſchlagen; — oczy na kogo die Augen zu jmndm erheben; — głos die Stimme erheben; — bunt ſich empören, ſich erheben; — cenę den Preis erhöhen; — kogo jmndn aufrichten; — się *vr.* ſich erheben, aufrichten.

Podnieta, -ty, *pl.* -ty, *sf.* Reiz *m.*, Anreiz *m.*, Antrieb *m.*, Zunder *m.*; chciwość jest -tą do złego die Habſucht iſt der Reiz zum Böſen.

Podniosłość, -ści, *pl.* -ści, *sm.* Erhabenheit *f.*

Podniosły, *adi.* erhaben.

Podniżać, -żam, -żałem, *va. imperf.*; **Podniżyć**, -żę, -żyłem, *va. perf.* etwas erniedrigen, herablaſſen.

Podnosić, ſiehe: Podnieść.

Podnosza, -szy, *pl.* -szy, *sf.* Kehl-, Stuhlbalken *m.*

Podnoszenie, -nia, *sn.* Erhebung *f.*; — dula Aufbrechen *n.* des Deuls; — się i spuszczanie tłoka Hubhöhe *f.* des Kolbens, Kolbenhub *m.*

Podnoże, Podnóże, -ża, *pl.* -ża, *sn.* Fußgeſtell *n.*; — gór Fuß *m.* des Gebirges; — grobli Dammfuß *m.*, Dammſohle *f.*

Podnożnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Gegenfüßler *m.*, Antipode *m.*

Podnożny, *adi.* unter den Füßen befindlich.

Podnóżek, -żka, *pl.* -żki, *sm.* Schemel *m.*, Fußſchemel *m.*, Fußbank *f.*, Säulenſtuhl *m.*, Piedeſtal *m.*; — posągu Poſtament *n.* einer Statue; ſługa i — alleruntertänigſter Diener.

Podnukać, -kam, -kałem, *va. imperf.*; **Podnukiwać**, -kuję, -wałem, *va. perf.* antreiben.

Podnurzać, -rzam, -rzałem, *va. imperf.*; **Podnurzyć**, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* u. tertauchen.

Podoba, -by, *pl.* -by, *sf.* Ähnlichkeit *f.*; Schablone *f.*, Muſterriß *m.*; Behagen *n.*, Gefallen *n.*

Podobać, -bam, -bałem, *va. imperf.* — sobie co etw. lieb gewinnen; -bam sobie gdzie es gefällt oder behagt mir wo; — się *vr.* gefallen; każdemu swoje się -ba jedem gefällt das Seine; z twarzy mi

się -basz dein Gesicht gefällt mir; nadzwyczajnie mi się tu -ba es gefällt mir hier außerordentlich; tak mi się podobało es hat mir so gepaßt, beliebt.

Podobieństwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* 1) Ähnlichkeit *f.*; wielkie jest między nimi — es herrscht große Ähnlichkeit zwischen ihnen; 2) Bild *n.*, Ebenbild *n.*; człowiek stworzony jest na — Boga der Mensch ist nach dem Ebenbilde Gottes geschaffen.

Podobizna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Faksimile *n.*; Kopie, *f.*, Photographie *f.*

Podobnica, -cy, *sf.* Homöoplasis *f.*, Anwachsen ebenso gebildeter Teile.

Podobno, *adv.* wie es scheint, man sagt so, angeblich.

Podobny, *adi.* **Podobnie**, *adv.* ähnlich, wahrscheinlich, möglich; być -nym ähnlich sein.

Podobniuchny, **Podobniutki**, **Podobniuteńki**, *adi. dim.* von Podobny.

Podobojczykowy, *adi.* unter dem Schlüsselbeine (befindlich).

Podoccian, -u, *pl.* -y, *sm.* Essigsauerſalz *n.*; — miedzi Grünspan *m.*

Podochmistrzy, -strzego, -strzowie, *sm.* Unterhofmeister *m.*

Podochocić sobie, -cę, -ciłem, *vn. perf.* sich ein Räuschchen antrinken, sich anheitern.

Podochocony, *adi.* angeheitert.

Podochodzić, -dzę, -dziłem, *va. perf.* eins nach dem anderen entdecken, ergründen

Podoczodołkowy, **Podoczojamisty**, *adi.* unter der Augenhöhle befindlich.

Pododmiana, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Spielart *f.*, Unterart *f.*

Podoficer, -a, *pl.* -owie, *sm.* Unteroffizier *m.*

Podogonie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Schwanzriemen *m.*

Podogoniowy, *adi.* Schwanzriemen-, After-.

Podogonowy, *adi.* unter dem Schwanz befindlich.

Podoić, -doję, -doiłem, nacheinander abmelken.

Podokienek, -nka, *pl.* -nki, *sn.* Fensterſohlbank *f.*

Podolesty, *adi.* voll Löcher, voll Täler.

Podolny, *adi.* tief liegend.

Podołać, -łam, -łałem, *va. perf.*; **Podoływać**, -łuję, -wałem, *va. imperf.* gewachsen sein, bestreiten können, vermögen, können.

Podołek, -łka, *pl.* -łki, *sm.* Schoß *m.*; Unterteil *m.* eines Kleides, Unterleib *m.*; wziąć dziecko na — das Kind auf den Schoß nehmen.

Podoływać, siehe: Podołać.

Podorać, -ram, und -rzę, -rałem, *va. perf.*; **Podorywać**, -wam, -rywałem, *va. imperf.* abackern, unterackern, unterpflügen, den Acker stürzen; — się *vr.* in fremdes Gebiet eindringen, sich einackern.

Podorędzie, na -dziu unter der Hand, in Bereitschaft.

Podosek, -ska, *pl.* -ski, *sm.* Achsenschiene *f.*, Achsenblech *n.*, Achseneisen *n.*

Podosinnik, **Podosinownik**, -a, *pl.* -i, *sm.* Kapuzinerpilz *m.*

Podoskowy, *adi.* Achsenblech-, Achseneisen-.

Podostatkiem, *adv.* vollauf, hinreichend, im Überfluß.

Podostrzać, -strzam, strzałem, *va. imperf.*; **Podostrzyć**, -strzę, -strzyłem, *va. perf.* ein wenig schärfen.

Podostrzony, *adi.* ein wenig geschärft.

Podowiadywać, -duję, -wałem, *va. perf.* nacheinander in Erfahrung bringen.

Podozorze, -rza, *pl.* -rza, *sn.* Kehlbraten *m.*, das drüsige Fleisch unter der Ochsenzunge.

Podówczas, *adv.* zu jener Zeit, damals, dazumal.

Podpadać, -dam, -dałem, *vn. imperf.*; **Podpaść**, -dnę, -dniesz, -dłem, *vn. perf.* unterliegen, unterworfen sein, verfallen.

Podpadanie, -nia, *sn.* Unterliegen *n.*

Podpajać, -jam, -jałem, *va. imperf.*; **Podpoić**, -poję, -poiłem, *va. perf.* berauschen, einem ein Räuschchen beibringen.

Podpalać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Podpalić**, -lę, -liłem, *va. perf.* Feuer anlegen, von unten anzünden, brandschatzen; anfeuern; anreizen.

Podpalacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Feuerleger *m.*, Brandstifter *m.*, Mordbrenner *m.*

Podpalały, *adi.* fahl.

Podpalenie, -nia *pl.* -nia, *sn.* Feueranlegen *n.*, Anzündung *f.*, Brandstiftung *f.*; Anfeuern *n.*

Podpalować, -luję, -lowałem, *va perf.* unterpfählen.

Podpał, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Zünder *m.*, Wurfbrander *m.*; 2) Anzünden *n.*; 3) Brandschatzung *f.*

Podpałka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Zünder *m.*

Podparafia, -fii, *pl.* -fie, *sf.* Unterpfarre *f.*, Filialkirche *f.*

Podparcie, -cia, *pl.* -cia, *sn.* Stütze *f.*, Stützen *n.*

Podparty, *adi.* gestützt.

Podpasać, -sam, -sałem, *va. perf.*; **Podpasywać**, -suję, -sywałem, *va. imperf.* umgürten, untergürten, ausschürzen, aufbinden.

Podpasać, -sam, -sałem, *va. imperf.*; **Podpaść**, -pasłem, *va. perf.* fett mästen, mit Futter, Nahrung stärken.

Podpasze, -sza, *pl.* -sza, *sn.* Achselhöhle *f.*

Podpaszny, *adi.* Achselhöhlen-.

Podpaść, siehe: 1) Podpadać; 2) Podpasać.

Podpatrywać, -truję, -wałem, *va. imperf.*; **Podpatrzyć**, -trzę, -trzyłem, *va. perf.* heimlich beobachten, besehen; -trzyć co u kogo jmndm etwas abgucken.

Podpatrzenie, -nia, *sn.* Ausspionieren *n.*

Podpełzać, -zam, -załem, *va. imperf.*; **Podpełznąć**, -nę, -nąłem, *va. perf.* herankriechen, heranschleichen.

Podpępcze, -cza, *pl.* -cza,

sn. der Unterleib unter dem Nabel.

Podpępny, *adi.* unter dem Nabel befindlich.

Podpiąć, -depnę, -depniesz, -piąłem, *va. perf.*; **Podpinać**, -nam, -nałem, *va. imperf.* von unten anschnallen, anknöpfen, angürten, fest anschnallen, anschnüren, straff anziehen, fest anspannen.

Podpić, -piję, -piłem, *vn. perf.*; **Podpijać**, -jam, -jałem, *vn. imperf.*; — sobie einen Trunk tun; sich ein Räuschchen antrinken.

Podpiec, -piekę, -piekłem, *va. perf.*; **Podpiekać**, -kam, -kałem, *va. imperf.* von unten anbacken.

Podpiecek, -cka, *pl.* -cki, *sm.*; **Podpiecze**, -cza, *pl.* -cza, *sn.* Ort am, unter dem Ofen.

Podpieczętować, -tuję, -towałem, *va. perf.* siegeln, mit dem Siegel versehen.

Podpieka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* die braune Brotseite.

Podpiekać, siehe: Podpiec.

Podpienek, -nka, *pl.* -nki, *sm.* Stengel *m.* der Pilze.

Podpierać, -ram, -rałem, *va. imperf.*; **Podeprzeć**, -prę, podparłem, *va. perf.* unterstützen, stützen; — dom belkami ein Haus mit Balken unterstützen; — most palami die Brücke mit Pfählen unterstützen; — się den Kopf auf dem Ellenbogen stützen; die Arme in die Seiten stemmen.

Podpieranie, -nia, *sn.* Unterstützen *n.*, Stützen *n.*

Podpiersień, -śnia, *pl.* -śnie, **Podpiersnik**, -a, *pl.* -i, *sm.* Brustriemen *m.*

Podpiersiowy, *adi.* unter der Brust befindlich; błona — Zwerchfell *n.*

Podpięty, *adi.* geschürzt, hinaufgesteckt, hinaufgeknöpft.

Podpijać, siehe: Podpić.

Podpiłować, -łuję, -łowałem, *va. imperf.*; **Podpiłowywać**, -wuję, -wałem, *va. perf.* von unten durchsägen, teilweise durchsägen.

Podpiły, *adi.* angetrunken, berauscht.

Podpinać, siehe: Podpiąć.

Podpis, -u, *pl.* -y, *sm.* Unterschrift *f.*, Fertigung *n.*

Podpisać, -szę, -sałem, *va. perf.*; **Podpisywać**, -suję, -wałem, *va. imperf.* unterschreiben, (unter)fertigen; -sany Unterschriebene(r) *m.*, Endesgefertigte(r) *m.*

Podpitek, -tku, *pl.* -tki, *sm.* [Rausch *m.*

Podpity, = Podpiły.

Podpiwek, **Półpiwek**, -wku, *sm.* Halbbier *n.*

Podpiwniczy, -czego, *pl.* -czowie, *sm.* Unterkellermeister *m.*

Podplatać, -tam, -tałem, *va. imperf.*; **Podpleść**, -plotę, -plotłem, *va. perf.* unter etw. hinflechten.

Podplątać, -tam, -tałem, *vn. perf.*; **Podplątywać**, -tuję, -wałem, *vn. imperf.* verflechten, verwirren, verwickeln.

Podpleść, siehe: Podplatać.

Podpłomycz, -a, *sm.* Brot-Kassawawurzel *f.*

Podpłomyk, -a, *pl.* -i; **Podpłomyczek**, -czka, *pl.* -czki, *sn.* Aschenbrod *n*, Flammenkuchen *m.*, Pfannenkuchen *m.*

Podpłókać, **Podpłókiwać**, siehe: Podpłukać, Podpłukiwać.

Podpłynąć, -nę, -nąłem, *va. perf.*; **Podpływać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* heranschwimmen, -schiffen; unter etw. fließen.

Podpoić, siehe: Podpajać.

Podpojony, *adi.* angeheitert = Podchmielony.

Podpomagać, -gam, -gałem, *va. imperf.*; **Podpomódz**, -mogę, -możesz, -mogłem, *va. perf.* aufhelfen, unter die Arme greifen.

Podpora, -ry, *pl.* -y, *sf.* Stütze *f.*; — mojej starości die Stütze meines Alters; Grundlage *f.*; Spreize *f.*, Spreizstange *f.*, Steife *f.*, Versteifung *f.*

Podporka, **Podpórka**, -ki, *pl.* -ki, *sf. dim* von Podpora; — maźnicowa Achsenhalter *m.*; — równoległa Parallelleitungsstütze *f.*; — wieszadła Federstütze *f.*

Podporucznik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Sekonde-, Unterleutnant *m.*

Podporzyce, -rzyc, *pl. tant. sf.* Rüstgabeln *f.*

Podpowiadać, -dam, -dałem, *va. imperf.*; **Podpowiedzieć**, -wiem, -działem, *va. perf.* vorsagen, einsagen, einflüstern.

Podpracować, -cuję, -wałem, *vn. perf.* sich etwas müde arbeiten.

Podpraszać, -szam, -szałem, *va. imperf.*; **Podprosić**, -szę, -siłem, *va. perf.* heimlich um etwas nachsuchen, was schon ein anderer hat; einem anderen ein Bein stellen.

Podprawiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Podprawić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* unter etw. legen, setzen, stellen; — kogo do czego jmndn zu etwas abrichten, anstellen.

Podprefekt, -a, *pl.* -a, *sm.* Unterpräfekt *m.* [szać.

Podprosić, siehe: Podpra-

Podprowadzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Podprowadzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* heranführen; heimlich hinführen; ein Stück Weges begleiten.

Podproże, -ża, *pl.* -ża, *sn.* Unterschwelle *f.*

Podpróchnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* von unten morsch werden, anfaulen.

Podpruć, -ję, -prułem, *va. perf.* bis unter etwas hin auftrennen.

Podpruszka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* (Achrostichum) ein Farrnkraut.

Podprzeor, -a, *pl.* -rzy, *sm.* Unterprior *m.*

Podprzeorysza, -szy, *pl.* -sze, *sf.* Unterpriorin *f.*

Podprzęgać, -gam, -gałem, *va. imperf.*; **Podprzęgnąć**, -gnę, -gnąłem, *va. perf.* unter etw. hin anspannen.

Podprzysiądz, -sięgnę, -siągłem, *va. perf.*; **Podprzysięgać**, -gam, -gałem, *va. imperf.* heimlich, hinterlistig schwören.

Podpuchły, *adi.* von unten geschwollen, leicht geschwollen.

Podpuchnąć, -nę, -łem, *vn. perf.* von unten aufschwellen, anschwellen.

Podpułkownik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Oberſtleutnant *m.*

Podpustka, -ki, *pl.* -ki, *sf.*; **Podpuszczka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.*; **Podpuszczadło**, -ła, *pl.* -ła, *sn.* Lab *n.* (zur Gerinnung der Milch).

Podpuszczać, -szczam, -szczałem, *va. imperf.*; **Podpuścić**, -szczę, -ściłem, *va. perf.* 1) bis wohin kommen oder gehen laſſen; 2) mit Lab gerinnen machen.

Podpuszczadło, ſiehe: Podpuszczka.

Podpuszczany, *adi.* künſtlich geronnen; ser — Sahnenkäſe *m.*, Süßkäſe *m.*

Podpuszczka, ſiehe: Podpustka.

Podpuszyć, -szę, -szyłem, *va. perf.* aufblähen.

Podpychać, ſiehe: Podepchnąć.

Podrabiać, -biam, -białem, *va. imperf.*; **Podrobić**, -bię, -biłem, *va. perf.*; 1) (den Strumpf) anſtricken; 2) fälſchen, nachmachen, etwas unterſchieben.

Podraczyć, -czę, -czyłem, *va. perf.* — sobie ein wenig berauſchen, ſich ein Räuſchchen antrinken.

Podramię, -mienia, *pl.* -miona, *sn.* Unterarm *m.*

Podrapać, -pię, -pałem, *va. perf.*; **Podrapywać**, -puję, -wałem, *va. imperf.* zerkratzen.

Podrapany, *adi.* zerkratzt.

Podrastać, -stam, -stałem, *vn. imperf.*; **Podrosnąć**, -nę, -słem, *vn. perf.* aufwachſen, heranwachſen, in die Höhe ſchießen.

Podratować, -tuję, -wałem, *va. perf.*; **Podratowywać**, -wuję, -wałem, *va. imperf.* aus der Not helfen.

Podrażnić, -nię, -niłem, *va. perf.* necken, reizen.

Podrażnienie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Erregtheit *f.*, Gereiztheit *f.*

Podrąbać, -bię, -biłem, *va. perf.*; **Podrąbywać**, -buję, -wałem, *va. imperf.* von unten behauen, anhauen, weghauen.

Podreptać, -tam, -tałem, *vn. perf.* trippeln, mit kleinen Schritten gehen.

Podręcze, -a, *pl.* -e, *sn.* Lehne *f.*, Arm eines Lehnſtuhles.

Podrętwieć, **Potrętwieć**, -wieję, -wiałem, erſtarren.

Podrobić, ſiehe: Podrabiać.

Podroby, ſiehe: Podrób.

Podrosły, *adi.* gewachſen, emporgeſchoſſen.

Podrosnąć, ſiehe: Podrastać.

Podrost, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Aufwachſen *n.*; Aufwuchs *m.*, Jungholz *n.* (ſo alt wie der Betrieb); 2) (Cytinus hypocistis) eine Schmarotzerpflanze *f.*

Podrostek, -stka, *pl.* -stki, *sm.* halbwüchſiger Jüngling.

Podrośl, -i, *pl.* -e, *sm.* vermiſchtes Jungholz (Anflug)

Podrozumieć, -miem, -miałem, *va. perf.*; **Podrozumiewać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* bei etwas ſubſummieren, unter etwas mitverſtehen.

Podrożeć, -żeję, -żałem, *vn. perf.* teuerer werden.

Podrożyć, -żę, -żysz, -żyłem, *va. perf.* verteuern; — się *rr.* nicht gleich auf etw. eingehen, ſich bitten laſſen.

Podrób, -drobu, *pl.* -droby, *sm.*; **Podroba**, -by, *pl.* -by, *sf.*; **Podróbki**, -bek, *pl.* Geſchlinge *n.*, Geſcheide *n.*, Gelänge *n.*, Bäuſchel *n.*

Podrównać, -nam, -nałem, *va. perf.*; **Podrównywać**, -nuję, -wałem, *va. imperf.* von unten ebnen.

Podrównikowy, *adi.* am Äquator gelegen, ſubäquatorial, tropiſch.

Podrównywać, ſiehe: Podrównać.

Podróż, -y, *pl.* -e, *sf.* Reiſe *f.*; robić przygotowania do -ży Anſtalten zur Reiſe machen; puścić się w — eine Reiſe antreten; szczęśliwej -ży! glückliche Reiſe!; koszta -ży Reiſekoſten *pl.*; towarzysz -ży Reiſegefährte *m.*

Podróżna, -nej, *pl.* -ne, *sf.* Reiſende *f.*

Podróżne, -nego, *sn. sing. tant.* Reiſegeld *n.*, Reiſekoſten *pl.*; Wegzehrung *f.*; Reiſepaß *m.*

Podróżnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* 1) Reiſende(r) *m.*; 2) — Feldwegwarte *f.*, Hindläufte *f.*, Cichorie *f.*, Löwenzahn *m.*

Podróżny, *adi.* Reiſe=; -na torba Reiſetaſche *f.*; -ny powóz Reiſewagen *m.*; po -nemu *adv.* reiſemäßig; *subst.* = podróżnik.

Podróżować, -żuję, -wałem, *vn. imperf.* reiſen, auf Reiſen ſein; — po różnych miejscach herumreiſen.

Podróżowanie, -nia, *sn.* Reiſen *n.*

Podrukować, -kuję, -wałem, *va. perf.* nacheinander drucken, abdrucken, bedrucken.

Podrum, -u, *pl.* -y, *sm.*; **Podruna**, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Weinkeller *m.*

Podrusztować, -tuję, -wałem, *va. perf.* ein Gerüſt aufſtellen.

Podrużbić, -bię, -biłem, *va. perf.* zur Hochzeit bitten, Brautführer ſein.

Podruzgotać, -tam, -tałem, *va. perf.* zerſchlagen, zermalmen, zerſchmettern, zertrümmern.

Podrwić, podrwię, podrwisz, podrwiłem, *vn. perf.* 1) einen dummen Streich machen, einen Pudel ſchießen, ein Verſehen machen, etw. ohne Überlegung machen; — sprawę eine Sache verhunzen; 2) — sobie z kogo ſich über jemanden luſtig machen.

Podrybek, -bka, *pl.* -bki, *sm.* Lachsforelle *f.*; ausgewachſener Lachs.

Podryć, -ryję, -ryjesz, -ryłem, *va. perf.* unterwühlen, untergraben.

Podryg, -u, *pl.* -i, *sm.* Zappeln *n.*, Zucken *n.*, Hüpfen *n.*; ostatnie -i die letzten Zuckungen.

Podrygać, -gam, -gałem, *vn. perf.*; **Podrygiwać**, -guję, -wałem, *vn. imperf.*; **Podrygnąć**, -nę, -nąłem, *vn. perf.* zappeln, Sprünge machen, tänzeln; krampfhaft zucken.

Podryjek, -jka, *pl.* -jki, *sm.* (Attelabus) eine Art Käfer.

Podrysztunkowy, *adi.* unter dem Panzer getragen.

Podryw, -u, *pl.* -y, *sm.* Aufhüpfen *n.*; Aufschwung *m.*, Anlauf *m.*; Ausstoß (der Haselhühner).

Podrywać, siehe: Poderwać.

Podrywka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Berückung *f.*, Überlistung *f.*, Falle *f.*, Fallstrick *m*; 2) Senke *f.*, (kleines viereckiges Fischnetz).

Podrządca, -cy, *pl.* -cy, *sm.*, Unterverwalter *m.*; Vizestatthalter *m.*

Podrzeć, -drę, -drzesz, -darłem, *va. perf.* 1) zerreißen; — na kawałki in Stücke reißen; — się sich zerreißen; 2) eine Wiese mit dem Pfluge reißen.

Podrzewka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* eine Art Lerche.

Podrzezać, -zam, -załem, *va. perf.*; **Podrzezywać**, -zuję, -wałem, *va. imperf.* von unten beschneiden, ausschneiden, anschneiden.

Podrzeźlina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* (Browallia) eine Pflanzenart.

Podrzeźniacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Nachahmer *m.*, Nachspotter *m.*

Podrzeźniać, -niam, -niałem, *va.* und *vn. imperf.* nachspotten, nachäffen, Gesichter schneiden.

Podrzędność, -ści, *sing. tant.* Unterordnung *f.*, Subordination *f.*

Podrzędny, *adi.* untergeordnet, subordiniert.

Podrzucać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Podrzucić**, -cę, -ciłem, *va. perf.* in die Höhe werfen aufwerfen, unter etw. hinwerfen; — co komu etw. heimlich unterlegen, hinwerfen, hinlegen; unterschieben; — dziecko ein Kind unterschieben.

Podrzucanie, Podrzucenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Aufwerfen *n.*, Unterlegen *n.*, Unterschieben *n.*

Podrzutek, -tka, *pl.* -tki, *sm.* Findelkind *n.*, Findling *m.*; dom -tków Findelhaus *n.*

Podrzutność, -ści, *sing. tant.* Unterwürfigkeit *f.*, Untertänigkeit *f.*

Podrzutny, *adi.* **Podrzutnie**, *adv.* unterschoben, verfälscht, unecht.

Podrzymać, Podrzemać, -mię, -miesz, -małem, *vn. perf.* ein wenig schlummern.

Podrzynać, -nam, -nałem, *va. imperf.*; **Poderznąć**, -rznę, -rznąłem, *va. perf.* von unten abschneiden, zerschneiden; — gardło die Kehle abschneiden.

Podsad, -u, *pl.* -y, *sm.* Einzelunterlage; — baniasty schalenförmige Einzelunterlage *f.*; — kamienny steinerne Einzelunterlage *f.*; — żelazny eiserne Einzelunterlage *f.*

Podsada, -dy, *pl.* -dy, *sf.* 1) Unterlegen *n.*, Untergelegte *n.*; 2) Hinterlist *f.*, Hinterhalt *m.*, Falle *f.*

Podsadka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Auswuchs *m.*, Knochenfortsatz *m.*; 2) Höcker *m.* an Pflanzenteilen (bei Moosen), Erweiterung *f.* an der Basis der Büchse.

Podsadzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Podsadzić** -dzę, -dziłem, *va. perf.* unterlegen, unterstellen, legen; — miny Minen legen; — jagnię pod maciorę ein Lamm zum Saugen ansetzen; — kogo jmndn heben, emporheben, emporsteigen helfen; — się pod kogo von hinten an jmndn rücken, ihm auf den Hals rücken.

Podsalać, -lam, -lałem *va. imperf.*; **Podsolić**, -lę, -liłem *va. perf.* ein wenig salzen.

Podsaletran, Podsaletrzan, -u, *pl.* -y, *sm.* Salpetersauersalz *n.*

Podsądny, *adi.* vor Gericht gestellt, befindlich, dem Gerichte vorliegend; *sm.* Angeklagte(r) *m.*

Podsekretarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Unterssekretär *m.*

Podsędek, -dka, *pl.* -dkowie, oder -dki, *sm.* Nichterstellvertreter *m.*, Unter-, Vizerichter *m.*; Instruktionsrichter *m.*

Podsędkowstwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* Unterrichteramt *n.*; Instruktionsrichteramt *n.*

Podsiać, -sieję, -siałem, *va. perf.*; **Podsiewać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* unter etw. säen, durchsieben, sichten.

Podsiadać, -dam, -dałem, *va.* und *vn. imperf.*; **Podsieść**, **Podsiąść**, -siądę, -siądziesz, -siadłem, *va.* und *vn. perf.* ein wenig sitzen bleiben, ausharren; — kogo jmndn den Vorsitz abnehmen, den Rang ablaufen; — się sich setzen, klar werden (von Flüssigkeit).

Podsiarczan, Podsiarkan, -u, *pl.* -y, *sm.* Unterschwefelsäure *f.*, Sauerschwefelsalz *n.*

Podsiarczyn, -u, *pl.* -y, *sm.* unterschweflige Säure *f.*

Podsiąkać, -kam, -kałem, *vn. imperf.* (vom Wasser) von unten eindringen.

Podsiąść, siehe: Podsiadać.

Podsiebicie, Podsiębicie, -cia, *pl.* -cia, *sn.* **Podsiębitka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Plafond *m.*, Gipsdecke *f.*, getäfelte Zimmerdecke *f.*

Podsiec, -kę, -czesz, -kłem, *va. perf.*; **Podsiekać**, -kam, -kałem, *va. imperf.* von unten weghauen.

Podsienie, -nia, *pl.* -nia, *sn.*; **Podsionek**, -nka, *pl.* -nki, *sm.* Laube *f.* (vor dem Hause), gedeckte Vorhalle *f.*

Podsiewać, siehe: Podsiać.

Podsiębierny, *adi.* -ne koło unterschlächtiges Wasserrad *n.*

Podsiniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Podsinić**, -nię, -niłem, *va. perf.* blau machen, blau färben.

Podsiniały, *adi.* blau angelaufen.

Podsinieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* blau unterlaufen, blau werden.

Podsiodłowy, *adi.* unter dem Sattel befindlich.

Podsitek, -tka, *pl.* -tki, *sm.* Sieb *n.*

Podskakiwać, -kuję, -wałem, *vn. imperf.*; **Podskoczyć**, -czę, -czyłem, *vn. perf.* emporspringen, aufspringen, Sprünge tun, einen Sprung tun, aufhüpfen, schnell in die Höhe steigen; barometr -czył o trzy stopnie das Barometer ist um drei Grad gestiegen.

Podskarbi, -biego, *pl.* -bio-

wie *sm.* Schatzmeister *m.*; — koronny Kronschatzmeister *m.*

Podskarbianka, -ki, *pl.* -ki. *sf.* Schatzmeisterstochter *f.*

Podskarbic, -a, *pl.* -owie, Schatzmeistersohn *m.*

Podskarbina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Frau des Schatzmeisters *f.*

Podskarbini, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Klosterforbsverwalterin.

Podskarbiowski, *adi.* Schatzmeister-.

Podskarbstwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* Schatzmeisteramt *n.*

Podskibowiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* Pflug *m.*

Podsklepiać, -piam, -piałem, *va. imperf.*; **Podsklepić**, -pię, -piłem, *va. perf.* unterwölben.

Podskoczyć, siehe: Podskakiwać.

Podskok, -u, *pl.* -i, *sm*, Aufspringen *n.*, Aufsprung *m.*, Sprung *m.*; Ansatz *m.*, Anlauf *m.*; — młota Hubhöhe.

Podskórnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* innere Samenhaut *f.*; Kern-, Leder-, Pergamenthaut *f.*

Podskórnik, -a, *pl.* -i, *sm.* (rhizomorpha) Pilzgattung.

Podskórny, *adi.* unter der Haut befindlich.

Podskórze, -rza, *pl.* -rza, *sn.* Unterleder *n.*, Gewebsschichte unter der Haut.

Podskrobać, -bię, -bałem, *va. perf.*; **Podskrobywać**, -buję, -wałem, *va. imperf.* von unten ab-, bekratzen, schaben, beschaben; — drzewka Bäume beschneiden.

Podskrobany, *adi.* von unten gekratzt, geschabt.

Podskrobek, -bka, *pl.* -bki, *sm.* Kuchen *m.* von zusammengekratzten Teigresten.

Podskroniowy, *adi.* unter der Schläfe befindlich.

Podskrzelowy, *adi.* unter den Kiemen liegend.

Podskrzydlny, *adi.* **Podskrzydłowy**, *adi.* unter den Flügeln befindlich.

Podskubać, -bię, -bałem, *va. perf.*; **Podskubywać**, -buję, -wałem, *va. imperf.* (von unten) berupfen, rupfen.

Podsładzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Podsłodzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* ein wenig versüßen.

Podsłodzony, *adi.* ein wenig versüßt.

Podsłoneczny, *adi.* unter der Sonne (liegend).

Podsłój, -łoju, *pl.* -łoje, *sm.* Maserbildung *f.*

Podsłuch, -u, *pl.* -y, *sm.* Belauschen *n.*, Horchen *n.*; być na -u auf der Lauer sein; Kundschaft *f.*; stać na -u auf einem Kundschafterposten stehen.

Podsłuchać, -cham, -chałem, *va. perf.*; **Podsłuchiwać**, -chuję, -wałem, *va. imperf.* belauschen, horchen, belauern; -wał pod drzwiami er horchte, lauschte an der Tür.

Podsłuchiwacz, -a, *pl.* -e, *sm* Horcher *m.*; Lauscher *m.*

Podsłupie, -pia, *pl.* -pia, *sn.* Fußgestell *n.* einer Säule, Säulenstuhl *m.*, Piedestal *m.*

Podsłupień, -pnia, *pl.* -pnie, *sm.* Stielchen *n.* des Eierstocks.

Podsmażać, -żam, -żałem, *va. imperf.*; **Podsmażyć**, -żę, -żyłem, *va. perf.* ein wenig in Fett braten, schmoren.

Podsmażony, *adi.* von unten angebraten.

Podsobny, *adi.* unter jemandem befindlich; koń — Sattelpferd *n.*

Podsokoły, *adi.* zum Falkenbeizen tauglich.

Podsolan, -u, *pl.* -y, *sm.* Sauersalz *n.*

Podsolić, f. Podsalać.

Podspodni, *adi.* Unter-.

Podspód, *adv.* nach unten, darunter.

Podstać się, -stoję, -stałem, *vr. perf.*; **Podstawać**, -wam, -wałem, *vr. imperf.* sich setzen, abklären; gerinnen, dick werden.

Podstarości, -ciego, *pl.* -ciowie, *sm.*; **Podstarosta**, -sty, *pl.* -stowie, *sm.* Vizeburgrichter *m.*, Vizevogt *m.*, Amtmann *m.*, Verwalter *m.*

Podstarościna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* die Frau des Vizeburgrichters, des Vizevogts.

Podstarzały, *adi.* ältlich, bejahrt.

Podstarzeć, -rzeję, -rzałem, *vn. perf.* altern, alt werden.

Podstawa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* Basis *f.*, Grundlinie *f.*; Postament *n.*, Gestell *n.*, Untersatz *m.*, Fuß *m.*; — kominowa Schornsteinuntersatz *m.*; — kowadła Amboßblock *m.*, Amboßstock *m.*, Amboßfutter *n*; — lampy Lampenfuß *m.*, Lampengestell *n.*; — młota Hammergerüst *n.*, Hammergebälk *n.*; — obrotnicy Drehscheibenuntergestell *n.*; — warsztatu Bankknecht *m.*; Grund *m.*, Grundlage *f.*; -wą dobrego rządu jest . . . den Grundpfeiler einer guten Regierung bildet. . .

Podstawek, -wka, *pl.* -wki, *sm.* Steg *m.* (an der Violine); Untersatz *m.*

Podstawiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Podstawić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* unter etw. stellen, schieben, setzen, unterstellen; — komu nogę jmnbm ein Bein stellen.

Podstawka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Tragelloß *m.*, Tragebalken *m.*, Stelze *f.*; Satz-, Futterstufe; 2) Untertasse *f.*

Podstawowy, *adi.* Grund-; — kamień Sohlengestein *n.*, Sohlenkalkstein *m.*

Podstąpić, -pię, -piłem, *va.* und *vn. perf.*; **Podstępować**, -puję, -pywałem, *va.* und *vn. imperf.* unter etw. treten, bis zu etw. heranrücken; — kogo einen mit List fangen, in die Schlinge locken.

Podstęp, -u, *pl.* -y, *sm.* List *f.*, Hinter-, Argliſt *f.*; użyć -u eine List gebrauchen; -pem durch List.

Podstęplować, -pluję, -wałem, *va. perf.* unterstützen pölzen (eine Wand).

Podstępny, *adi.* **podstępnie**, *adv.* hinter-, argliſtig.

Podstępować, siehe: Podstąpić.

Podstolanka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Tochter des Untertruchsessen *f.*

Podstoli, -lego, *pl.* -lowie, *sm.* Untertruchseß *m.*

Podstolic, -a, *pl.* -e, *sm.* Sohn des Untertruchseß *m.*

Podstolina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Frau des Untertruchſeſſen *f.*

Podstolstwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* das Amt eines Untertruchſeſſen.

Podstopek, -pka, *pl.* -pki, *sm.* — krokwi Stichblatt *n.*, Stichbrett *n.*

Podstrajać, -jam, -jałem, *va. imperf.*; **Podstroić**, -troję, -troiłem, *va. perf.*; ein wenig ſtimmen (ein Inſtrument); — kogo na kogo einen gegen jmndn ſtimmen, aufhetzen.

Podstróży, -ża, *pl.* -że, *sm.* Unterwächter *m.*

Podstrychnąć, -nę, -nąłem, *va. perf.* aufſtreichen, in die Höhe ſtreichen.

Podstrzedz, -strzegę, -strzegłem, *va. perf.*; **Podstrzegać**, -gam, -gałem, *va. imperf.* heimlich beobachten, aufpaſſen, ausſpähen.

Podstrzegacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Auflauerer *m.*, Aufpaſſer *m.*, Späher *m.*, Spion *m.*

Podstrzelać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Podstrzelić**, -lę, -liłem, *va. perf.* anſchießen, eine Schußwunde beibringen.

Podstrzelczy, **Podstrzelny**, *adi.* für einen Jäger tauglich.

Podstrzesze, -sza, *pl.* -sze, *sn.* Dachboden *m.*

Podstrzydz, -strzygę, -strzygłem, *va. perf.*; **Podstrzygać**, -gam, -gałem, *va. imperf.* ein wenig beſchneiden, abſchneiden, ſtutzen.

Podstrzyżyny, ſiehe: Postrzyżyny.

Podsufitka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* halbzölliges Brett, Kiſtenbrett *n.*

Podsunąć, -nę, -nąłem, *va. perf.*; **Podsuwać**, -wam, -wałem, *va. imperf.*; unter etw. hin ſchieben, rücken, legen; — stołeczek pod nogi den Schemel unter die Füße ſchieben; — co komu jmndm etw. einflüſtern, eingeben, in die Hände ſpielen.

Podsunięcie, -cia, *pl.* -cia, *sn.* Unterſchieben *n.*

Podsuszać, -szam, -szałem, *va. imperf.*; **Podsuszyć**, -szę, -szyłem, *va. perf.* von unten etw. abtrocknen, auftrocknen.

Podsuszony, *adi.* abgetrocknet.

Podsuw, -u, *pl.* -y, *sm.* zugeſteckes Geſchenk.

Podsuwka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Leibſchüſſel *f.*

Podswarzyć, -rzę, -rzyłem, *vn. perf.* ſich ein wenig zanken, überwerfen.

Podsycać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Podsycić**, -cę, -ciłem, *va. perf.* ſättigen, nähren, Nahrung geben; -cał jego nienawiść er nährte ſeinen Haß; ein Getränk mit etwas verſetzen, vermiſchen.

Podsychać, -cham, -chałem, *vn. imperf.*; **Podeschnąć**, -chnę, -chnąłem, *vn. perf.* ein wenig trocken werden, austrocknen.

Podsyłek, -łka, *pl.* -łki, *sm.* Zuſchicken *n.*, Zugeſchickte *n.*

Podsyłać, ſiehe: Podesłać.

Podsypać, -pię, -pałem, *va. perf.*; **Podsypywać**, -puję, -wałem, *va. imperf.*; unter etw. ſtreuen, ſchütten; — prochu na panewkę Pulver in die Zündpfanne ſchütten; zboże dobrze -puje das Getreide gibt guten Ausdruſch, viel Körner.

Podsypka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Unterſchüttung *f.*; 2) Pulver *n.* auf der Pfanne.

Podsypywać, ſiehe: Podsypać.

Podsyta, -ty, *pl.* -ty, *sf.* Nahrung *f.*, Stärkung *f.*

Podsytnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Gasometer *m.*, Gasreſervoir *n.*

Podszafarz, -rza, *pl.* -rze, *sm.* Unterſchaffner *m.*

Podszańcować się, -cuję, -wałem, *vr. perf.* ſich verſchanzen.

Podszczepiać, -piam, -piałem, *va. imperf.*; **Podszczepić**, -pię, -piłem, *va. perf.* 1) von unten auf ſpalten, pfropfen; 2) — kogo einem ein Bein unterſchlagen, eine Falle legen; — co komu einem etw. abnehmen und ſich aneignen.

Podszczuć, -czuję, -czułem, *va. perf.*; **Podszczuwać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* aufhetzen, aufwiegeln.

Podszef, -a, *pl.* -ſowie, Unterchef *m.*, Vizechef *m.*

Podszepnąć, -nę, -nąłem, *va. perf.*; **Podszeptać**, -tam, -tałem, *va. perf.*; **Podszeptywać**, -tuję, -wałem, *va. imperf.* zuflüſtern, zuraunen, einflüſtern, ins Ohr ſagen.

Podszept, -u, *pl.* -y, *sm.* Einflüſterung *f.*, Ohrenbläſerei *f.*

Podszewka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Unterfutter *n.*; podszewkę dać pod płaszcz den Mantel füttern; 2) trockene Nadelhölzer zur Unterlage des ſchweren Floßholzes.

Podszewnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Vanille *f.* (Epidendrum).

Podszmelcerz, -a, *pl.* -e, *sm.* Unterſchmelzer *m.*

Podsztabniczy, -czego, *pl.* -czowie, *sm.* Unterſteuermann *m.*

Podsztygar, -a, *pl.* -rzy, *sm.* Unterſteiger *m.*

Podszybie, -bia, *pl.* -bia, *sn.* Füllort *m.*

Podszybować, -buję, -wałem, *va. perf.* unter etw. hinſchieben.

Podszycie, -cia, *pl.* -cia, *sn.* 1) Vorſchuhen *n.*; 2) Unterfutter *n.*

Podszyć, -szyję, -szyłem, *va. perf.*; **Podszywać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* 1) unternähen, füttern; 2) vorſchuhen; 3) — się pod kogo ſich auf jmndn berufen, ſich jmndn zum Vorwand nehmen; ſich hinter jmdn ſtecken; nie -waj się po lemnie! laß mich aus dem Spiele! — się pod co ſich einſchleichen; 4) las się -wa das junge Holz wächſt.

Podszyjcze, -cza, *sn.* fleiſchige Unterlage des Fruchtknotens der Doldengewächſe.

Podszyty *adi.* unternäht, gefüttert; lisem — alter Fuchs, ſchlauer Schalk; hinterliſtig, gleißneriſch.

Podściał, -u, *pl.* -y, *sm.* Streu *f.*

Podścielać, ſiehe: Podesłać.

Podśmietana, -ny, *pl.* -ny,

sf.; **Podśmietanie**, -nia, *sn.* unabgeſchöpfte ſaure Milch.

Podśnieżny, *adi.* unter dem Schnee befindlich.

Podświnek, -nka, *pl.* -nki, *sm.* größeres Ferkel.

Podtaczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Podtoczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* bis wohin kollern, wälzen, ſchieben, ſchleppen, rollen; — wóz pod dach den Wagen unter Dach bringen; — kulę pod mur die Kugel bis an die Mauer ſchieben; — się *vr.* hintaumeln, hinrollen.

Podtajać, -jam, -jałem, *vn. perf.* ein wenig abtauen, auftauen.

Podtapiać, -piam, -piałem, *va. imperf.*; **Podtopić**, -pię, -piłem, *va. perf.* unter Waſſer ſetzen, überſchwemmen.

Podtargiwać, -guję, -wałem, *va. imperf.*; **Podtargnąć**, -nę, -nąłem, *va. perf.* ein wenig von unten zerren, zauſen, reißen.

Podtarniowy, *adi.* = podłopatkowy; — muszkuł der Muſkel unter dem Rückgrade.

Podtkać, ſiehe: Podetkać.

Podtłaczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Podtłoczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* unter etwas hintopfen.

Podtoczyć, ſiehe: Podtaczać.

Podtopić, ſiehe: Podtapiać.

Podtorze, -rza, *pl.* -rza, *sn.* Unterbaukrone *f.*; — zapasowe Blindbahn *f.*

Podtratować, -tuję, -wałem, *va. perf.* unter die Füße treten, zertreten.

Podtrącać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Podtrącić**, -cę, -ciłem, *va. perf.* ein wenig anſtoßen, berühren.

Podtrząsać, -sam, -sałem, *vn. imperf.* **Podtrząść**, -sę, -słem, *va. perf.* unterſtreuen, unterſchütten.

Podtuczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Podtuczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* 1) ein wenig mäſten; 2) aufmuntern.

Podtulać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Podtulić**, -lę, -liłem, *va. perf.* unter etw. ſchmiegen, beugen, verſtecken.

Podtwierdzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Podtwierdzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* unterſtützen, Kraft geben.

Podtyczyć, -czę, -czyłem, *va. perf.* (Hopfen) an Stangen ſetzen, Stangen binden, mit Stangen ſtützen.

Podtyć, -tyję, -tyłem, *vn. perf.* ein wenig fett werden, Fett anſetzen.

Podtykać, ſiehe: Podetkać.

Podubiegać, -gam, -gałem, *vn. imperf.* in Abnahme kommen.

Podubożeć -żeję, -żyłem, *vn. perf.* arm werden, in Armut verfallen, verarmen.

Podubożyć, -żę, -żałem, *va. perf.* arm machen.

Poduczać -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Poduczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* die Anfangsgründe beibringen, den Grund einer Wiſſenſchaft legen, einen Anfang im Unterricht machen; — się *vr.* czego etw. ein wenig erlernen.

Poduczony, *adi.* ein wenig unterrichtet.

Podufałość, -ści, *pl.* -ści, *sf.* allzugroße Vertraulichkeit *f.*

Podufały, *adi.* allzu vertraulich.

Podumać, -mam, -małem, *va. perf.* ein wenig nachdenken; — nad czem über etw. nachſinnen.

Podumanie -nia, *sn.* Nachſinnen *n.*

Podupadać, -dam, -dałem, *vn. imperf.*; **Podupaść** -padnę, -padłem, *vn. perf.* herunterkommen, verarmen; verfallen, in Verfall geraten, ſinken.

Podupadłość, -ści, *sf.* Verarmung *f.*

Podupadły, *adi.* verfallen, geſunken, heruntergekommen, verarmt.

Podusić, -szę, -sisz, -siłem, *va. perf.* alle nacheinander erwürgen, erdrücken.

Poduszczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Poduszczyć**, -szczę, -szczyłem, *va. perf.* aufhetzen, reizen, zum Böſen verleiten.

Poduszczony, *adi.* aufgehetzt, verleitet.

Poduszeczka, -ki, *pl.* -ki, *sf. dimin.* von Poduszka; — na szpilki Nadelkiſſen *n.*; — do szycia Nähkiſſen *n.*

Poduszeczkowaty, *adi.* kiſſenförmig.

Poduszka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Kiſſen *n.*, Kopfkiſſen *n.*, Polſter *m*; 2) — do krzyżownic Unterlage des Herzſtückes; 3) -ki, *pl.* Stoßkiſſen (im Waggon); zwei parallel in der Länge des Floßes liegende Hölzer unter der Bartſchenwalze.

Poduszne, -nego, *sing. tant. sn.* Kopfgeld *n.*

Poduszny, *adi.* unter dem Ohre befindlich.

Podużeć, -żeję, -żałem, *vn. perf.* groß werden.

Podwadzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Podwadzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* — kogo z kim ein wenig zuſammenhetzen, in Zank und Streit bringen.

Podwajać, -jam, -jałem, *va. imperf.*; **Podwoić**, -woję, -woiłem, *va. perf.* verdoppeln.

Podwalać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Podwalić**, -lę, -liłem, *va. perf.*; 1) unter etw. hinwälzen; 2) untergraben, erſchüttern.

Podwale, -la, *pl.* -la, *sn.*; **Podwał**, -u, *pl.* -y, *sm.* Unterwall *m.*, Platz am Walle; Kellerwohnung *f.*, Erdgeſchoß *n.*

Podwalina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Unterſchwelle *f.*, Grundſchwelle *f.*, Unterbalken *m.*; Grundmauer *f.*, Unterſatz *m.*, Sockel *m.*; Baſis *f.*, Fundament *n.*, Grundlage *f.*; — drewniana Unterzug *m.*, Unterlage eines hölzernen Gebäudes *f.*; — wyższa Saum-, Bruſtſchwelle *f.*, Auflagkohle *f.*; — stołowa Dachſtuhlſchwelle *f.*

Podwalinka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Mauerlatte *f.*

Podwalny, *adi.* unten am Walle gelegen.

Podwał, siehe: Podwale.

Podwałek, -łka, *pl.* -łki, *sm.* 1) untere Bruſtwehr am Walle; 2) ein Teil des Säulenkapitäls.

Podwałka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Abſatz *m.*

Podwałowy, *adi.* mur — Grund-, Futtermauer *f.*

Podwarzać, -rzam, -rzałem, *va. imperf.*; **Podwarzyć**, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* aufſieden, aufkochen.

Podważać, -żam, -żałem, *va. imperf.*; **Podważyć**, -żę, -żyłem, *va. perf.* von unten in die Höhe heben, mit einem Keil oder Hebebaum aufrichten.

Podważanie, Podważenie, -nia, *sn.* Heben *n.* mittels eines Keiles oder Hebebaums.

Podważka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Keil *m.*, Hebel *m.*

Podweselać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Podweselić**, -lę, -liłem, *va. perf.* erluſtigen, luſtig und fröhlich machen; — się *rr.* ſich luſtig trinken.

Podweselony, *adi.* angeheitert.

Podwęgielny, *adi.* unter dem Eckſtein befindlich; — kamień Eck-, Grundſtein *m.*

Podwiać, -wieję, -wiałem, *va. perf.* **Podwiewać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* von unten anwehen, wehen.

Podwiązać, -żę, -załem, *va. perf.*; **Podwiązywać**, -zuję, -wałem, *va. imperf.*; 1) unterbinden, verbinden; 2) ein Gerüſt unter etw. machen, unterbalken.

Podwiązka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Knie-, Strumpfband *n.*; order -ki Hoſenbandorden *m.*; 2) Kreuzjoch *n.* im Füllorte.

Podwiązkowy, *adi.* Strumpfband-.

Podwiązywać, ſiehe: Podwiązać.

Podwiązany, *adi.* untergebunden.

Podwiczka, ſiehe: Podwika.

Podwić, -wiję, -wiłem, *va. perf.*; **Podwinąć**, -nę, -niesz, -nąłem, *va. perf.*; **Podwijać**, -jam, -jałem, *va. imperf.* aufwickeln, aufbinden, aufſchürzen; -nęła się noga der Fuß iſt ausgeglitten, ausgerutſcht.

Podwieczorek, -rka, *pl.* -rki, *sm.* Vesperbrod *n.*, Jauſe *f.*

Podwieczorkować, -kuję, -wałem, *va. imperf.* jauſen, veſpern.

Podwieczorkowy, *adi.* Veſper-, Jauſen-.

Podwieczorny, *adi* gegen abend.

Podwierać, ſiehe: Podewrzeć.

Podwierzgiwać, -guję, -wałem, *va. imperf.*; **Podwierzgnąć**, -gnę, -głem, *va. perf.* (von hinten) ausſchlagen.

Podwieść, -wiodę, -wiedziesz, -wiodłem, *va. perf.*; **Podwodzić**, -dzę, -dziłem, *va. imperf.* 1) = Podprowadzić; 2) aufrichten, aufhelfen; 3) anſpornen, anleiten, aufhetzen; — na kogo übel von jmndm reden, jmndn fälſchlich anklagen.

Podwiew, -u, *pl.* -y, *sm.* Wehen *n.*, Unterwehen *n.*, Unterblaſen *n.*; Aufhetzen *n.*

Podwiewać, ſiehe: Podwiać.

Podwieźć, -wiozę, -wiozłem, *va. perf.*; **Podwozić**, -żę, -zisz, -ziłem, *va. imperf.* bis wohin fahren, (heimlich) zuführen.

Podwiednąć, -dnę, -dłem, *vn. perf.* anwelken.

Podwijać, ſiehe: Podwić.

Podwika, -ki, *pl.* -ki, *sf.* **Podwiczka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Schleier *m.*; 2) Weibsbild *n.*, Weibsperſon *f.*

Podwinian, -u, *pl.* -y, *sm.* — potażu weinſteinſaures Salz.

Podwlec, -wlokę, -wleczesz, -wlokłem, *va. perf.*; **Podwlekać**, -kam, -kasz, -kałem, *va. imperf.* hinunter ſchleppen, ziehen.

Podwładny, *adi.* untergeben, unterworfen, untergeordnet, ſubaltern.

Podwłoka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Unterzug *m.*

Podwłośnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Pudermantel *m.*

Podwłóczyć, -czę, -czysz, -czyłem, *va. perf.* untereggen.

Podwoda, -dy, *pl.* -dy, *sf.* 1) Fronfuhre *f.*, Fronvorſpann *m.*, Fuhrfron *m.*; Fuhre *f.*, Fuhrwerk *n.*; 2) Sandbank in der See *f.*

Podwodnik, -a, *pl.* -nicy, *sm.* Frondote *m.*, Fronfuhrmann *m.*; Fuhrmann *m.*

Podwodny, *adi.* I. Fron-, Vorſpann-; II. unter dem Waſſer befindlich.

Podwodzić, ſiehe: Podwieść.

Podwoić, ſiehe: Podwajać.

Podwoje, -woi, *plur. tant.* Türpfoſten *pl.*, Flügeltüre *f.*; Tür-, Torflügel *m.*

Podwojenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Verdopplung *f.*

Podwojewodny, -dziego, *pl.* -dzi, *sm.* Vizegeſpan *m.*, Unterwojewode *m.*, Untergeſpan *m.*

Podwojony, *adi.* verdoppelt.

Podwojnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Halmſtiene *f.*

Podwonik, -a, *pl.* -i, *sm.* Baliambüchschen *m.*

Podwojski, -kiego, *pl.* -scy, *sm.* Gerichtsfron *m.*

Podwornik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Hofbeſitzer *m.*

Podworny, Podworowy, *adi.* Hof-, Hofplatz-.

Podworowe, -wego, *pl.* -we, *sn.* Hofplatzgeld *n.*, Bauplatzabgabe *f.*, Grundſteuer *f.*

Podwozie, -zia, *pl.* -zia, *sn.* Wagenuntergeſtelle *n.*

Podwórnik, -a, *pl.* -icy, *sm.* Zuführer *m.*

Podwódka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* = Przewodnik.

Podwój, -woju, *pl.* -woje, *sm.* 1) (idotex) Aſſelgattung; 2) Pfoſten *m.* (Architektur).

Podwójnolistny, *adi.* doppelblättrig.

Podwójnoczek, -czka, *pl.* -czki, *sm.* Hochgucker *m.*, Vierauge *n.*

Podwójność, -ści, *pl.* -ści, Doppeltheit *f.*; = dwoistość.

Podwójny, *adi.*; **Podwójnie**, *adv.* doppelt, zweifach; -ne drzwi Doppeltür *f.*; -ną karę ponieść doppelte Strafe

erleiden *f.*; być w -nem niebiezpieczeństwie sich in doppelter Gefahr befinden; -nie nieszczęśliwy doppelt unglücklich.

Podwórcowy, Podwórzowy, *adi.* Hof-, Hofplatz-.

Podwórko, -ka, *pl.* -ka, *sm.* kleiner Hof, Höfchen *n.*, Hinterhof *m.*

Podwórze, -rza, *pl.* -rza, *sn.* Hof *m.*, Hinterhof *m.*, Hofplatz *m.*, Hofraum *m.*

Podwórzec, -rca, *pl.* -rce, *sm.* großer geräumiger Hofplatz.

Podwórzowy, siehe: Podwórcowy.

Podwóz, -wozu, *pl.* -wozy, *sm.* Zufuhr *f.* (heimliche).

Podwracać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Podwrócić**, -cę, -ciłem, *va. perf.* von unten umwerfen, aufwerfen; umkehren.

Podwrotek, -tka, *pl.* -tki, *sm.* Salzbergwerksbeamt(e)r *m.*

Podwrócić, siehe: Podwracać.

Podwrót, -wrotu, *pl.* -wroty, *sm.* Unfall *m.*, Umsturz *m.*

Podwydziałowy, *adi.* Unterausschuß-.

Podwyż, *adv.* etw. in die Höhe, aufwärts.

Podwyżka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Erhöhung *f.*

Podwyższać, -szam, -szałem, *va. imperf.*; **Podwyższyć**, -szę, -szyłem, *va. perf.* erhöhen; — cenę zboża den Preis des Getreides erhöhen; aufrichten.

Podwyższanie, Podwyższenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Erhöhung *f.*; — ceny Preiserhöhung *f.*; — krzyża Kreuzerhöhung *f.*

Podybać, -bię, -bałem, *vn. perf.* lauernd um etw. herumgehen, auflauern.

Podyktować, -tuję, -wałem, *va. perf.* diktieren.

Podym, -u, *pl.* -y, *sm.* Fußwurzel *f.*

Podyma, -my, *pl.* -my, *sf.* Querholz *n.* der beiden Deichselarme.

Podymie, -mia, *pl.* -mia, *sn.* Feuerstelle *f.*, Haus mit einem Rauchfange.

Podymne, -go, *sing. tant.* Rauchfangsteuer *f.*, Rauchpfennig *m.*

Podyum, *sn. indecl.* Podium *n.*, Erhöhung *f.*

Podzakonny, -nego, *pl.* -ni, *sm.* einem kirchlichen Gesetze unterworfen.

Podzamcze, -cza, *pl.* -cza, *sn.* der Ort, Platz unter dem Schloß *n.*, Schloßstraße *f.*

Podzamkowy, *adi.* unter dem Schlosse befindlich.

Podzelować, -luję, -wałem, *va. perf.* besohlen, sohlen.

Podziać, Podzieć, -dzieję, -działem, *va. perf.*; **Podziewać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* etw. wo lassen, hintun; — się *vr.* wo hingeraten, hinkommen; nie mam się gdzie — ich kann nirgends unterkommen; nie wiem, gdzie się -działo ich weiß nicht, wo es hingekommen ist.

Podział, -u, *pl.* -y, *sm.* Teilung *f.*; — pracy Arbeitsteilung *f.*

Podziałać, -łam, -łałem, *va. perf.*; **Podziaływać**, -ływam, -wałem, *va. imperf.* wirken, Einfluß üben.

Podziałka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Maßstab *m.*, Skala *f.*

Podziałowy, *adi.* Teilungs-.

Podziczeć, -czeję, -czałem, *vn. perf.* wild werden.

Podzielać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Podzielić**, -lę, -liłem, *va. perf.* teilen, verteilen, abteilen; nie -lam pańskiego zdania ich teile Ihre Meinung nicht.

Podzielanie, Podzielenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Teilung *f.*

Podzielna, -nej, *pl.* -ne, *sf.* Dividend *m.*

Podzielność, -ści, *sing. tant. sf.* Teilbarkeit *f.*

Podzielny, *adi.*; **Podzielnie**, *adv.* teilbar.

Podzielonka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Blätterschwamm *m.*

Podziemek, -mka, *pl.* -mki, *sm.* Erdeichel *f.*, Erdnuß *f.*

Podziemie, -mia, *pl.* -mia, *sn.*; **Podziemnica**, -cy, *pl.* -ce, *sf.* unterirdischer Ort *m.*, Kellerwohnung *f.*, Untergeschoß *n.*, Souterrain *n.*

Podziemny, *adi.*; **Podziemnie**, *adv.* unterirdisch.

Podzierać -ram, -rałem, *va. imperf.*; **Podejrzeć**, -rzę, -rzałem, *va. perf.* hinsehen, hinschauen, heimlich zuschauen, belauschen, beobachten.

Podzierzgnąć, -gnę, -głem, *va. perf.* binden, knüpfen.

Podziewać, siehe: Podziać.

Podzięka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Dank *m.*, Danksagung *f.*

Podziękować, -kuję, -wałem, *va. perf.* danken, Dank sagen.

Podziękowanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* = Podzięka.

Podzimek, -mka, *pl.* -mki, *sm.*; **Podzimie**, -mia, *pl.* -mia, *sn.* der herannahende Winter, Übergang vom Herbst zum Winter, Herbstende und Winteranfang, Spätherbst *m.*, Früh-, Vorwinter *m.*

Podzióbać, -bię, -bałem, *va. perf.* mit dem Schnabel picken, durchlöchern.

Podzióbany, *adi.* zerpickt, durchlöchert.

Podziśdzień, *adv.* bis auf den heutigen Tag.

Podziurawić, -wię, -wiłem, *va. perf.* durchlöchern, viele Löcher machen.

Podziurawiony, *adi.* durchlöchert.

Podziw, -u, *pl.* -y, *sm.* Bewunderung *f.*, Verwundern *n.*; nad — zum Verwundern, über alle Maßen, unglaublich, außerordentlich.

Podziwiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.* bewundern; — się sich verwundern.

Podziwienie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* = Podziw.

Podziwny, *adi.* wunderbar.

Podznaczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Podznaczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* unterstreichen, anmerken.

Podznaczny, *adi.* unter dem Zeichen.

Podzór, -oru, *pl.* -ory, *sm.* Arawohn *m.*

Podzwonić, -nię, -niłem, *va. perf.* ein wenig klingeln, läuten.

Podzwonne, -nego, *sing. tant.* das Geld, die Bezahlung für das Läuten.

Podzwrotnikowy, *adi.* tropisch, subäquatorial.

Podźwig, -u, *pl. sing. tant.* Aufrichtung *f.*, Wiederherstellung *f.*, Aufraffen *n.*

Podźwiga, -gi, *pl.* -gi, *sf.* (iriartea) peruanische Palmenart.

Podźwigać, -gam, -gałem, *va. imperf.*; **Podźwignąć**, -gnę, -gnąłem, *va. perf.* aufrichten, in die Höhe richten, wieder aufrichten; — się *vr.* sich aufheben, sich heraushelfen, sich aufraffen; sich durch zu schweres Heben eine Muskelzerrung verursachen.

Podżarzać, -rzam, -rzałem, *va. imperf.*; **Podżarzyć**, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* von unten anzünden, anfachen.

Podżeberny, **Podżebrowy**, *adi.* unter den Rippen befindlich.

Podżebrza, -brzy, *plur. tant.* Weichen *pl.*

Podżegać, -gam, -gałem, *va. imperf.*; **Podżegnąć**, -gnę, -głem, *va. perf.* aufhetzen, entflammen; czy cię piekło -ga? bist du besessen?

Podżoga, -gi, *pl.* -gi, *sf.* Zünder *m.*, Nährung *f.* des Feuers.

Podżołądkowy, *adi.* unter dem Magen liegend.

Podżupek, -pka, *pl.* -pkowie, *sm.*; **Podżupnik**, -a, *pl.* -cy, *sm.* Bergwerksaufseher *m.*

Podżwirowanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Bouffierung *f.*

Podżyły, *adi.* ältlich, alt; abgelebt, verlebt.

Poemat, -u, *pl.* -y, *sm.* Gedicht *n.*, Dichtung *f.*; *dim.* Poemacik.

Poeta, -y, *pl.* -ci, *sm.* Dichter *m.*, Poet *m.*

Poetycki, **Poetyczny**, *adi.*; **Poetycznie**, *adv.* poetisch, dichterisch.

Poetyka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Poetik *f.*, Dichtkunst *f.*

Poezya, -zyi, *pl.* -zye, *sf.* Poesie *f.*, Dichtung *f.*

Pofajdać, -dam, -dałem, *va. perf.* beschmutzen, besudeln.

Pofałdować, -duję, -wałem, *va. perf.* in Falten legen, falten, runzeln.

Pofałszować, -szuję, -wałem, *va. perf.* verfälschen.

Pofantować, -tuję, -wałem, *va. perf.* alles nacheinander pfänden, ausspfänden.

Pofarbować, -buję, -wałem, *va. perf.* an-, befärben, bestreichen.

Pofarbowany, *adi.* gefärbt.

Pofatygować się, -guję, -wałem, *va. perf.* sich bemühen; -guj się pan też jutro do niego haben Sie die Güte sich morgen zu ihm zu bemühen.

Pofolgować, -guję, -wałem, *vn. perf.*; — komu einem etw. nachsehen, nachgeben, nachlassen.

Poforsować, -suję, -wałem, *va. perf.* mit Nachdruck betreiben.

Poforytować, -tuję, -wałem, *vn. perf.* begünstigen.

Pofruwać, -wam, -wałem, *vn. perf.* herumflattern.

Pofryzować, -zuję, -wałem, *va. perf.* (alle nacheinander) frisieren.

Pofukać, -kam, -kałem, *va. perf.* ausschelten.

Pogadać, -dam, -dałem, *va. perf.* — z kim mit jmndm ein wenig reden, sich unterhalten, besprechen, Rücksprache nehmen; -damy o tem wir werden noch darüber reden.

Pogadanka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* vertrauliche Unterhaltung *f.*, vertrauliches Gespräch *n.*, Plauderei *f.*

Pogadzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Pogodzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* versöhnen, aussöhnen; — się z kim sich mit jmndm aussöhnen; ausgleichen, vergleichen, einen Streit beilegen; in Einklang bringen, vertragen; raz chwali, drugi raz gani, jak to pogodzić? einmal lobt er, ein andermal tadelt er, wie verträgt sich das mit einander?

Pogana, -ny, *pl.* -ny, *sf.* kleiner Tadel *m.*, Vorwurf *m.*

Poganiacz, -a, *pl.* -e, *sm.* 1) Treiber *m.*, Viehtreiber *m.*, Pflugtreiber *m.*; Pferdeknecht *m.*; Pferde-, Ochsenlenker beim Pflügen; 2) Bärenhäuter *m.*, (ein Gestirn); 3) Treibemann *m.*; 4) -e *pl.* Seitenbalken des Holzflokes.

Poganiaczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Treiberin *f.*, Viehtreiberin *f.*

Poganiać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Pogonić**, -nię, -niłem, *va. perf.*; 1) treiben, antreiben, vor sich hintreiben; 2) — się *vr.* rindern (von Kühen).

Poganianie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Treiben *n.*

Poganić, -nię, -niłem, *va. perf.* tadeln.

Poganieć, -nieję, -niałem, *vn. imperf.* heidnisch, Heide, gottlos werden.

Poganin, -na, *pl.* -ganie, *sm.* Heide *m.*

Poganka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Heidin *f.*

Pogański, *adi.* heidnisch; — synu! Gottloser!

Pogaństwo, -a, *sing. tant. sn.* Heidentum *n.*

Pogańszczyzna, -ny, *sf.* heidnisches Wesen *n.*, Heidentum *n.*

Pogarbek, -bka, -bki, *sm.* (koenigia) eine Pflanze.

Pogarbić, -bię, -biłem, *va. perf.* krümmen, runzeln, bucklig machen.

Pogarbiony, *adi.* bucklig, krumm.

Pogarda, -dy, *pl.* -dy, *sf.* Verachtung *f.*; spojrzeć na kogo z -dą jmndn über die Achsel ansehen, auf jmndn verächtlich herabsehen; mieć co w -dzie etwas verachten; -dy godny verachtungswürdig.

Pogardliwy, *adi.*; **Pogardliwie**, *adv.* verächtlich.

Pogardzać, -dzam, -dzałem, *vn. imperf.*; **Pogardzić**, -dzę, -dziłem, *vn. perf.* verachten, verschmähen; boleść moja -dza taką pociechą mein Schmerz verschmäht solchen Trost.

Pogarnąć, -nę, -niesz, *va. perf.*; **Pogarniać**, -niam, -niałem, *va. imperf.* alles nacheinander nehmen, zusammenraffen.

Pogarszać, -szam, -szałem, *va. imperf.*; **Pogorszyć**, -szę, -szyłem, *va. perf.* verschlimmern, verschlechtern, schlechter, ärger machen; — się *vr.* sich verschlimmern, ärger werden; choroba się -sza die Krankheit nimmt zu; zamiast poprawić -szył się statt zu verbessern, hat er es verschlimmert.

Pogasić, -szę, -siłem, *va. perf.* nacheinander auslöschen.

Pogasnąć, -nę, -niesz, -nąłem, *vn. perf.* nacheinander erlöschen, ausgehen.

Pogatunkować, -kuję, -wałem, *va. perf.* in Klassen teilen.

Pogębek, -bka, *pl.* -bki, *sm.* Ohrfeige *f.*, Maulschelle *f.*

Pogębkować, Pogębować, -buję, -wałem, *va. perf.* ohrfeigen.

Pogęsta, -sty, *sing. tant. sf.* (modecca) Pflanzenart *f.*

Pogiąć, -gnę, -giąłem, *va. perf.*; **Poginać**, -nam, -nałem, *va. imperf.* biegen, beugen, krumm machen.

Pogięcie, -cia, *pl.* -cia, *sf.* Biegung *f.*

Pogięty, *adi.* krumm, gebogen.

Poginąć, -nę, -nąłem, *vn. perf.* nacheinander umkommen.

Pogląd, -u, *pl.* -y, *sm.* Blick *m.*, Überblick *m.*; Aussehen *n.*, perspektivische Zeichnung *f.*; Anschauung *f.*

Poglądać, -dam, -dałem, *va. imperf.*; **Poglądnąć**; -nę, -nąłem, *va. perf.* — na co wo hinsehen, hinschauen.

Poglądowy, *adi.* Anschauungs-; nauka -wa Anschauungsunterricht *m.*

Pogłada, -dy, *pl.* -dy, *sf.* Zierde *f.*, Putz *m.*

Pogładzić, -dzę, -dziłem, *va. perf.* glätten, streicheln, ausfeilen.

Pogłaskać, -kam, -kałem, *va. perf.*; **Pogłaskiwać**, -kuję, -wałem, *va. imperf.* streicheln.

Pogłębiacz, -a, *pl*, -e, *sm.* = Pogłębiak.

Pogłębiać, -biam, -białem, *va. imperf.*; **Pogłębić**, -bię, -biłem, *va. perf.*; vertiefen; — szyb abteufen, Schächte absinken.

Pogłębiak, -a, *pl.* -i, *sm.* Bagger *m.*; — łyżkowaty Baggerschaufel *f.*; — szczypcowaty zweiteiliger Kübelbagger *m.*; — siatkowy wozkowy Stielbagger *m.*

Pogłębiarka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Baggermaschine *f.*; — czerpakowa Schaufelbaggermaschine *f.*; — kubłowa Eimerkettenmaschine *f.*; — parowa Dampfbagger *m.*; — ssąca Pumpenbaggermaschine *f.*

Pogłos, -u, *pl.* -y, *sm.* Nachhall *m.*

Pogłoska, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Gerücht *n.*

Pogłowie, -wia, *pl.* -wia, *sn.* 1) Mensch *m*, Person *f.*, Kopf *m.*; przez -wia nach Köpfen; 2) Geschlecht *n.*

Pogłówczyzna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Kopfsteuer *f.*

Pogłówek, -główka, *pl.* -główki, *sm.* Kopfnuß *f.*, (Schlag auf den Kopf).

Pogłówne, -nego, *sing. tant.* Kopfgeld *n.*, Kopfsteuer *f.*

Pogłówny, *adi.* nach Köpfen.

Pogłuchnąć, -nę, -niesz, -nąłem, *vn. perf.* nacheinander taub werden.

Pogłupieć, -pieję, -piałem, *vn. perf.* dumm werden.

Pogłuszyć, -szę, -szyłem, *va. perf.* alle nacheinander taub machen, betäuben, dämpfen.

Pogmatwać, -wam, -wałem, *va. perf.* verwickeln, zerknüllen, zusammendrücken, durcheinander mengen; -wane stosunki verworrene, komplizierte Verhältnisse.

Pognać, = Pogonić.

Pognębić, -bię, -biłem, *va. perf.* nacheinander bedrängen, unterdrücken.

Pognębienie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Unterdrückung *f.*

Pognić, -nię, -niłem, *vn. perf.* nacheinander faul werden, verfaulen.

Pognieciony, *adi.* zerknüllt, zermalmt, verdrückt.

Pognieść, -niotę, -niecieszę, -niotłem, *va. perf.* zerdrücken, zerknüllen; -niotła jagody sie zerdrückte die Beeren.

Pogniewać, -wam, -wałem, *va. perf.* bös, zornig machen; — się *vr.* bös, zornig werden; — się z kim sich mit jmndm entzweien, überwerfen.

Pognoić, -noję, -noisz, -iłem, *va. perf.* düngen.

Pognój, -noju, *pl.* -noje, *sm.* Dung *m.*, Dünger *m.*

Pogoda, -dy, *pl.* -dy, *sf.* Witterung *f.*, jaką mamy dziś -dę? was für Witterung haben wir heute?; schönes, heiteres Wetter; podczas -dy bei schönem Wetter.

Pogodny, *adi.*; **Pogodnie, Pogodno**, *adv.* schön, heiter, froh; -na twarz ein heiteres Gesicht; -ne niebo ein heiterer wolkenloser Himmel.

Pogodzenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Versöhnung *f.*

Pogodzić, -dzę, -dziłem, *va. perf.*; **Pogadzać**, -dzam, -dzałem, *va. imperf.* versöhnen, vergleichen, aussöhnen; — nieprzyjaciół Feinde aussöhnen; — się z kim sich mit jmndm aussöhnen, vergleichen.

Pogolić, -lę, -liłem, *va. perf.* nacheinander rasieren.

Pogonia, = Pogoń.

Pogonić, siehe: Poganiać.

Pogoniec, -ńca, *pl.* -ńce, *sm.* Spürhund *m.*

Pogoń, -ni, *pl.* -nie, *sf.* 1) Nachsetzung *f.*, Verfolgung *f.*; puścić się za kim w — jmndm nachsetzen; 2) Wappen des Herzogtums Litauen.

Pogończy, *adi.* nachsetzend, nachjagend.

Pogorszać, = Pogarszać.

Pogorszenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Verschlimmerung *f.*

Pogorszyć, siehe: Pogarszać.

Pogorywać, -wam, -wałem, *vn. imperf.*; **Pogorzeć**, -rzeję, -rzałem, *vn. perf.* nacheinander verbrennen, in Feuer vergehen, abbrennen.

Pogorzel, -i, *pl.* -e, *sf.*; **Pogorzelina**, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Brand *m.* Feuersbrunst *f.*

Pogorzelec, -lca, *pl.* -lcy, *sm.* Abgebrannte(r) *m.*

Pogorzelisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Brandstätte *f.*

Pogościć, -szczę, -ściłem, *vn. perf.* — gdzie wo verweilen, zu Gaſt ſein.

Pogotować, -tuję, -wałem, *va. perf.* fertig machen, abkochen.

Pogotowie, -wia, *pl.* -wia, *sn.* Bereitſchaft *f.*

Pogotowiu, *adv.* w — in Bereitſchaft, fertig.

Pograbić, -bię, -biłem, *va. perf.* mit dem Rechen zuſammenbringen, alles wegnehmen, wegraffen.

Pograć, -gram, -grałem, *vn. perf.* ein wenig ſpielen.

Pogranicze, -cza, *pl.* -cza, *sn.* Grenzſcheide *f.*, Grenzort *m.*, Grenze *f.*, Grenzſtrich *m.*, Grenzland *n*; Mark *f.*; na -czu an der Grenze.

Pograniczny, *adi.* **Granicznie**, *adv.* angrenzend, an der Grenze liegend, wohnend, befindlich.

Pogrążać, -żam, -żałem, *va. imperf.*; **Pogrążyć**, -żę, -żyłem, *va. perf.* verſenken, hineinſtürzen; — okręt ein Schiff in den Grund bohren; — w wodzie untertauchen; — w nędzę ins Elend ſtürzen; — co w wiecznej niepamięci etwas in Vergeſſenheit bringen.

Pogrążony, *adi.* verſunken; — w rozpaczy in Verzweiflung verſunken, verzweiflungsvoll.

Pogrobek, -bka, *pl.* -bki, *sm.*; **Pogrobowiec**, -ca, *pl.* -ce, *sm.* nachgeborener Sohn (nach des Vaters Tode geboren).

Pogrobowy, *adi.* **Pogrobny**, *adi.* = Pośmiertny.

Pogrom, -u, *pl.* -y, *sm.* Niederſchmetterung *f.*, vollſtändige Niederlage *f.*

Pogromca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Bezwinger *m.*, Beſieger *m.*, Überwältiger *m.*, Bändiger *m.*

Pogromiciel, -la, *pl.* -le, *sm.* = Pogromca.

Pogromić, -mię, -miłem, *va. perf.* beſiegen, eine vollſtändige Niederlage beibringen, bezwingen.

Pogrozić, -żę, -ziłem, *vn. perf.* ein wenig drohen, eine Drohung ergehen laſſen.

Pogródka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Gehege *n.*, Terraſſe *f.*, Gartenbeet *n.*, Roſenbeet *n.*, Waſſergerinne *n.*, Gefluder *n.*; — odpływowa Untergerinne *n.*; — przypływowa Obergerinne *n.*; Waſſergang *m.*; -ki, *pl.* Gatter *n.*, Schutzgatter eines Teiches.

Pogróżka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Drohung *f.*, drohende Erklärung *f.*

Pogrubiać, -biam, -białem, *va. imperf.*; **Pogrubić**, -bię, -biłem, *va. perf.* dick oder grob machen.

Pogrubieć, -bieję, -białem, *vn. perf.* dick, grob, ſchwanger werden.

Pogruchotać, -tam, -tałem, *va. perf.* zerſchmettern; — komu kości jmndm die Knochen zerſchmettern, jmndn krumm und lahm ſchlagen.

Pogruchotanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Zerſchmettern *n.*

Pogryziony, *adi.* zerbiſſen.

Pogryzmolić, -lę, -liłem, *va. perf.* kritzeln, vollſchmieren, vollſudeln, ein wenig ſchmadbern.

Pogryźć, -ryzę, -ryzłem, *va. perf.* zerbeißen.

Pogrzać, -rzeję, -rzałem, *va. perf.*; **Pogrzewać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* ein wenig, nacheinander wärmen.

Pogrząznąć, **Pogrząść**, -znę, -złem, *va. perf.* nacheinander ſtecken bleiben.

Pogrzeb, -u, *pl.* -y, *sm.* Begräbnis *n.*, Leichenbegängnis *n.*; — komu wyprawić jmndm ein Begräbnis veranſtalten; iść na czyj — zu jmnds Leichenbegängnis gehen, ihn zu Grabe geleiten; na — dzwonić zum Begräbnis läuten; być na pogrzebie einem Begräbnis beiwohnen.

Pogrzebacz, -a, *pl.* -e, *sm.*; **Pogrzebaczka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) der, die Begrabende; 2) Schürſtock *m.*, Schürſtab *m.*, Schürhaken *m.*, Ofenkrücke *f.*; — kowalski Schweif *m.*

Pogrzebać, **Pogrześć**, -bię, -bałem, *va. perf.* begraben, beerdigen; die Erde ein wenig aufſcharren, nachgraben.

Pogrzebisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* elendes, armſeliges Begräbnis *n.*

Pogrzebny, *adi.* ſiehe: Pogrzebowy.

Pogrzebowy, *adi.* Begräbnis-; — bankiet Begräbnismahl *n.*; obchód — Begräbnisfeier *f.*; koszta -owe Begräbniskoſten *pl.*; dzień -owy Begräbnistag *m.*

Pogrzeszyć, -szę, -szyłem, *va. perf.* ein wenig ſündigen.

Pogrześć, ſiehe: Pogrzebać.

Pogrzmieć, -mię, -mi, -miałem, *vn. perf.*; **Pogrzmiewać**, -wam, -wałem, *vn. imperf.* ein wenig donnern.

Pogrzybieć, -bieję, -białem, *vn. perf.* alt und krumm werden.

Pogrzybnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* (oxyporus) eine Käferart.

Pogubić, -bię, -biłem, *va. perf.* verlieren, nacheinander verlieren, vernichten, verderben.

Pogwałcenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Vergewaltigung *f.*; — wód Gewältigen der Grubenwäſſer.

Pogwałcić, -łcę, -ciłem, *va. perf.* Gewalt antun, ausüben.

Pogwizd, -u, *pl.* -y, *sm.* = gwizd, świst.

Pogwizdać, -dam, -dałem, *vn. perf.*; **Pogwizdywać**, -duję, -wałem, *vn. imperf.* eine Weile pfeifen.

Pohałasować, -suję, -wałem, *vn. perf.* Lärm machen, lärmen; — kogo *va. perf.* jmndn auszanken, tüchtig ausſchelten.

Pohamować, -muję, -wałem, *va. perf.* bändigen, hemmen, bezähmen; — się ſich bezwingen.

Pohaniec, -ńca, *pl.* -ńcy, *sm.* = Poganin.

Pohańbiać, -biam, -białem, *va. imperf.*; **Pohańbić**, -bię, -biłem, *va. perf.* beſchimpfen, entehren, ſchänden.

Pohańbienie, -nia, *pl.*

-nia, *sn.* Schändung *f.*, Schmach *f.*

Pohasać, -sam, -sałem, *va. perf* mutwillig, lustig herumspringen.

Poheblować, -bluję, -wałem, *va. perf.* glatt hobeln.

Poheblowany, *adi.* glatt abgehobelt.

Pohołdować, -duję, -wałem, *va. perf.* einen nach dem anderen sich unterwürfig, abhängig machen.

Pohulać, -lam, -lałem, *va. perf.* ein wenig schwärmen, schwelgen, lustig und locker leben, tüchtig essen und trinken.

Pohulanka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Gelage *n.*, Trinkgelage *n.*

Pohybel, -bla, *sing. tant.* 1) Untergang *m.*, Verderben *n.*; na — zum Verderben; na — naszego nieprzyjaciela ein Pereat unserem Feinde; 2) der Galgen.

Poić, -poję, -poiłem, *va. imperf.* tränken, zu trinken geben; — się sich nähren; — się nadzieją sich einer schmeichelhaften Hoffnung hingeben; — się rozkoszą in Wollust schwelgen, Wonne empfinden.

Poidło, -ła, *pl.* -ła, *sn.* Tränke *f.*

Poigrać, -gram, -grałem, *vn. perf.*; **Poigrawać**, **Poigrywać**, -wam, -wałem, *vn. imperf.* ein wenig spielen, tändeln, schäkern.

Poimać, siehe: Pojmać.

Poinaczyć, -czę, -czyłem, *va. perf.* nacheinander verändern

Poinformować, -muję, -wałem, *va. perf.* informieren, jmndm Auskunft erteilen.

Pojadać, -dam, -dałem, *va. imperf.*; **Pojeść**, -jem, -jadłem, *va. perf.* auffessen, aufzehren, auftreffen; jak gdyby wszystkie rozumy -jadł er tut, als hätte er alle Weisheit mit Löffeln gefressen.

Pojałowieć, -wieję, -wiałem, *va. perf.* unfruchtbar werden.

Pojarmarcze, -cza, *pl.* -cza, *sn.* Tag *m.* nach dem Markte.

Pojaśniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Pojaśnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* hell machen, beleuchten.

Pojaśnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* heller werden.

Pojaw, -u, *pl.* -y, *sm.* Erscheinung *f.*

Pojawiać się, -wiam, -wiałem, *vr. imperf.*; **Pojawić się**, -wię, -wiłem, *vr. perf.* erscheinen, sich offenbaren, sich zeigen, sich sehen lassen.

Pojazd, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Fahrzeug *n.*, Kalesche *f.*, Wagen *m.*; — kolejowy Eisenbahnfahrzeug *n.*; — drogowy Straßenfahrzeug *n.*; 2) Fahrt *f.*, Reise *f.*; 3) Weg *m.*, Bahn *f.*

Pojazdowy, *adi.* Fahrzeugs=, Wagen=.

Pojaździka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* kleine Fahrt.

Pojąć, -jąłem, *va. perf.*; **Pojmować**, -muję, -wałem, *va. imperf.* 1) begreifen, fassen; on trudno -muje er begreift schwer; nie mogę tego — ich kann es nicht fassen; 2) nehmen, wegnehmen; -jął ją za żonę er nahm sie zur Frau; — w niewolę gefangennehmen.

Pojątrzyć -trzę, -trzysz, -trzyłem, *va. perf.* ein wenig eitern machen; aufregen, erregen, auseinanderbringen.

Pojechać, -jadę, -jedziesz, -chałem, *vn. perf.* hinfahren, hinreiten, hinreisen; — do Warszawy nach Warschau reisen.

Pojednać, -nam, -nałem, *va. perf.*; **Pojednywać**, -nuję, -wałem, *va. imperf.* versöhnen, aussöhnen; ausgleichen, vergleichen.

Pojednanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Versöhnung *f.*, Aussöhnung *f.*

Pojednany, *adi.* ausgesöhnt.

Pojednawczy, *adi.*; **Pojednawczo**, *adv.* versöhnend, schiedsgerichtlich; versöhnlich; sąd -czy Schiedsgericht *n.*

Pojednaczyć, -czę, -czysz, -czyłem, *va. perf.* in eins verbinden.

Pojednywać, siehe: Pojednać.

Pojedynek, -nku, *pl.* -nki, *sm.* Duell *n.*, Zweikampf *m.*; -nkiem *adv.* einzeln; wyzwać kogo na — jmndn zum Zweikampfe herausfordern.

Pojedynka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Flinte *f.*; 2) Stutzkopf *m.* (Fisch); na -kę einzeln.

Pojedynkarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Duellant *m.*

Pojedynkować się, -kuję, -wałem, *vr. imperf.* sich duellieren.

Pojedynczy, *adi.* **Pojedynczo**, *adv.* einfach, einzeln.

Pojedyństwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* Einheit *f.*

Pojemność, -i, *sf.* Fassungskraft *f.*, Laderaum *m.*

Pojenie, -nia, *sing. tant. sn.* Tranken *n.*

Pojeść, siehe: Pojadać.

Pojeżdżać, -dżam, -dżałem, *va. imperf.*; **Pojeździć**, -dżę, -dziłem, *va. perf.* kutschieren, tüchtig zufahren, hin und her fahren, reiten.

Pojęcie, -cia, *pl.* -cia, *sn.* 1) Fassungskraft *f.*, Fassungsvermögen *n.*, Begriff *m.*, Begreifen *n.*; nie ma -cia o tem er hat davon keinen Begriff; to przechodzi ludzkie — das übersteigt alle menschlichen Begriffe; zastosować się do czyjegoś -cia sich nach der Fassungskraft jmndś richten; 2) Abschnitt *m.*, Pfeilerabschnitt *m.*

Pojęciowy, *adi.* Begriffs=.

Pojętność, -i, *sing. tant. sf* Fassungskraft *f.*, Fassungsgabe *f.*, Gelehrigkeit *f.*

Pojętny, *adi.* **Pojętnie**, *adv.* gelehrig, mit schneller Fassungskraft begabt, leicht fassend.

Pojma, -my, *pl.* -my, *sf.* 1) Deichelband *n.*; 2) Tauwasser *n.*

Pojmać, -mę, -małem, *va. perf.* gefangennehmen, festnehmen.

Pojmanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Gefangennahme *f.*

Pojmaniec, -úca, *pl.* -úcy, *sm.* Gefangener *m.*

Pojmować, siehe: Pojąć.

Pojmowanie, -nia, *sn.* Begreifen *n.*

Pojrzeć, -rzę, -rzałem, *va. perf.*; **Pozierać**, -ram, -rałem, *va. imperf.* hinſchauen, hinblicken.

Pojezierze, -rza, *pl.* -rza, *sn.* Seegebiet *n.*, Seenplatte *f.*

Pojne, -nego, *sing. tant.* Tränkgebühr *f.*

Pojuczyć, -czę, -czyłem, *va. perf.* mit dem Saumſattel belegen, bepacken.

Pojuszyć, -szę, -szyłem, *va. perf.* bebluten, blutig machen.

Pojutrze, *adv.* übermorgen; po — den Tag nach übermorgen.

Pojutrzejszy, *adi.* übermorgig.

Pokaić się, -ję, -jałem, *vr. perf.*; **Pokajać się**, -jam, -jałem, *vr. imperf.* Buße tun, bereuen und ſich beſſern.

Pokajanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Reue *f.*, Buße *f.*

Pokalać, -lam, -lałem, *va. perf.* verunreinigen, beflecken; — się *vr.* ſich beflecken.

Pokalany, *adi.* befleckt.

Pokaleczyć, -czę, -czyłem, *va. perf.* viele verwunden.

Pokapać, -pię, -pałem, *va. perf.* etwas voll träufeln, träufelnd Flecke machen.

Pokapłonić, -nię, -niłem, *va. perf.* einen Hahn nach dem anderen kapaunen.

Pokarać, -ram, -rałem, *va. perf.* mehrmals abſtrafen, beſtrafen.

Pokarbować, -buję, -wałem, *va. perf.* einkerben.

Pokarbowany, *adi.* gekerbt.

Pokarm, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Nahrung *f.*, Speiſe *f.*, Futter *n.*; mięso jest doskonałym -em Fleiſch iſt eine ausgezeichnete Nahrung; 2) Muttermilch *f.*; — zdrowy, obfity geſunde, reichliche Muttermilch; zboczenie -u Milchverſetzung *f.*

Pokarmiać, -miam, -miałem, *va. imperf.*; **Pokarmić**, -mię, -miłem, *va. perf.* ein wenig füttern, zu eſſen geben, mäſten, alle mit Speiſe erquicken.

Pokarmowy, *adi.* Nahrungs-, Speiſe-; przyrząd — Speiſungsapparat *m.*, Nachfüllungsvorrichtung *f.*

Pokaszlać, -lę, -lesz, -lałem, *vn. perf.*; **Pokaszliwać**, -luję, -wałem, *vn. imperf.* ein wenig huſten, eine Zeitlang huſten.

Pokatować, -tuję, -wałem, *va. perf.* zu Ende martern, verſtümmeln.

Pokatowany, *adi.* verſtümmelt.

Pokawałkować, -kuję, -wałem, *va. perf.* in Stücke zerteilen, zerſchlagen.

Pokawić, -wię, -wiłem, *vn. perf.* einen Bock ſchießen, ein Verſehen machen.

Pokaz, -u, *pl.* -y, *sm.* Zeigen *n.*, Vorzeigen *n.*; na — um zu zeigen, um zu erweiſen; als Muſter.

Pokazać, -żę, -załem, *va. perf.*; **Pokazywać**, -zuję, -wałem, *va. imperf.* 1) zeigen, weiſen, vorzeigen, ſehen, laſſen; — komu list jmndm den Brief zeigen; — komu drogę jmndm den Weg zeigen; -każ nam swoją żonę laß uns deine Frau ſehen; skutek to -że die Folgen werden es zeigen; 2) — co po sobie ſich etwas merken laſſen; nie -każ tego po sobie laß dir nichts davon merken; 3) zeigen, beweiſen, an den Tag legen; to -zuje szlachetne zasady das beweiſt edle Grundſätze; **Pokazać się** *vr. perf.*; **Pokazywać się** *vr. imperf.* ſich zeigen, erſcheinen, zum Vorſchein kommen, ſichtbar werden; — we śnie im Traume erſcheinen; wysypka -zała się ein Ausſchlag wurde ſichtbar; unter die Augen treten, ſich ſehen laſſen; nie -zuj mi się na oczy komm mir nicht unter die Augen; ſich erweiſen, beweiſen; — się wdzięcznym ſich dankbar erweiſen.

Pokazały, *adi.* **Pokazale**, *adv.* = Okazały, Okazale.

Pokazanie, -nia, *sn.*; **Pokazywanie**, -nia, *sn.* Zeigen *n.*, Vorzeigen *n.*

Pokazić, -żę, -zisz, -ziłem, *va. perf.* nacheinander verderben.

Pokaźność, -i, *sing. tant.* Okazałość.

Pokaźny, *adi.* = Okazały.

Pokąd, *adv.* bis wie weit, bis wie lange.

Pokąpać, -pię, -pałem, *va. perf.* eins nach dem anderen baden.

Pokąsać, -szę, -sałem, *va. perf.* nacheinander beißen.

Pokąsany, *adi.* gebiſſen, mehreremal gebiſſen, zerbiſſen.

Pokątnik, -a, *pl.* -nicy, *sm.* Winkelhocker *m.*, einſamer Menſch *m.*

Pokątny, *adi.*; **Pokątnie**, *adv.* verſtohlen, verſteckt, heimlich; pisarz — Winkelſchreiber *m.*

Pokiełzać, -zam, -załem; **Pokiełznąć**, -znę, -znąłem, *va. perf.* alle nacheinander aufzäumen.

Pokiereszować, -szuję, -wałem, *va. perf.* zerhauen, mit dem Säbel viele Narben, Wunden verſetzen.

Pokiereszowany, *adi.* mit dem Säbel zerhauen.

Pokierować, -ruję, -wałem, *va. perf.* die Richtung geben, in Gang bringen leiten.

Pokinąć, -nę, -nąłem, *va. perf.* wegwerfen, verlaſſen.

Pokiwać, -wam, -wałem, *vn. perf.* winken, zuwinken, nicken.

Poklask, -u, *pl.* -i, *sm.* Applaus *m.*, Beifallklatſchen *n.*

Poklaskiwać, -skuję, -wałem, *va. imperf.*; **Poklasnąć**, -snę, -snąłem, *va. perf.* Beifall klatſchen.

Pokłat, -u, *pl.* -y, *sm.* Weinlaube *f.*

Pokląć, -klnę, -klniesz, -kląłem, *va. perf.* mit Fluch belegen, verfluchen.

Pokląskwa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* Steinſchmätzer *m.*, Steinſchnäpper *m.*

Poklecić, -cę, -ciłem, *va. perf.* nacheinander zuſammenbaſteln.

Pokleić, -ję, -iłem, *va. perf.* mit Leim überziehen, zuſammenleimen.

Poklekotać, -tam, -tałem, *va. perf.* viel herſchwatzen.

Poklepać, -pię, -pałem, *va. perf.* klopfen, auf die Schulter klopfen.

Pokletnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* 1) Dach *m.*, Bedachung *f.*, Gewölbe *n.*; 2) Weinlaube *f.*; 3 (semidium) eine Käferart.

Poklękać, -kam, -kałem, **Pokląknąć**, -nę, -niesz, -kąłem, *vn. perf.* nacheinander niederknien.

Poklon, -u, *pl.* -y, *sm.* Maßholder *m.*, Maßahorn *m.*

Pokluć, -uję, -ułem; **Poklwać**, -wam, -wałem, *va. perf.* mit dem Schnabel picken, zerstechen.

Pokład, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Schichte *f.*, Lage *f.*, Unterlage *f.*; — węgla Steinkohlenlager *n.*; — belek Tramlage *f.*, Balkenlage *f.*; — faszynowy Faschinenlage *f.*; — mostu Brückenbahngerippe *n.*; — mostu obrotowego Drehbrückenbahn *f.*; — obrotnicy Drehscheibenplateau *n.*; 2) Schiffsverdeck *n.*; 3) — roli das Stürzen des Ackers.

Pokładać, -dam, -dałem, *va. imperf.*; **Pokłaść**, -dę, -dłem, *va. perf.* 1) hinlegen, hinstrecken, niederlegen; 2) — co czem mit etwas auslegen; 3) — w kim nadzieję seine Hoffnung auf jmdn setzen; 4) — konie verschneiden, wallachen; 5) — rolę den Acker stürzen, felgen.

Pokładne, -nego, *pl.* -ne, *sn.* Grabstättengebühr *f.*, Geld *n.* für die Grabstätte.

Pokładnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Schatzkammer *f.*

Pokładnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Depositär *m.*, Hinterleger eines Legats.

Pokładny, *adi.* zur Schau ausgelegt; — chleb Schaubrot *n*

Pokładowy, *adi.* Felgen-.

Pokładziny, -dzin, *sf. plur. tant.* Beilager *n.*

Pokłębić, -bię, -biłem, *va. perf.* Wolken, dichte Massen bilden.

Poklon, -u, *pl.* -y, *sm* Kniefall *m.*, Kniebeugung *f.*, Verbeugung *f.*, Verneigung *f.*, Verehrung *f.*, Fußfall *m.*; — oddać cześć kniefall tun, sich zur Erde neigen; -y oddawać bałwanom den Götzenbildern göttliche Verehrung bezeugen.

Pokłonić się, -nię, -niłem, *vr. perf.* sich verbeugen, verneigen; -kłoń się twemu panu grüße mir deinen Herrn.

Poklopotać, -tam, -tałem, *va. perf.* — kogo jmndn aufbringen, unwillig machen; — — się *vr.* 1) in Streit, Zank geraten; 2 sich Sorgen machen.

Pokłosie, -sia, *pl.* -sia, *sn.* Nachlese *f.*, Ährenlese *f.*

Pokłócić, -cę, -ciłem, *va. perf.* zusammenhetzen, zerzanken, gegen einander aufbringen; — się *vr.* in Zank und Streit geraten.

Pokłuć, -ję, -łem, *va. perf.* nacheinander stechen.

Pokochać, -cham, -łem, *va. perf.* liebgewinnen; — — się *vr.* sich verlieben.

Pokoić, siehe: Uspokoić.

Pokoik, -u, *pl.* -i, *sm.*; **Pokoiczek**, -czku, *pl.* -czki, *sm.* Zimmerchen *n.* Stübchen *n.*

Pokojołomca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Friedensstörer *m.*, Friedensbrecher *m.*

Pokojowa, -wej, *pl.* -we, *sf.*; **Pokojówka** -ki, *pl.*, -ki, *sf.* Stubenmädchen *n.*, Kammermädchen *n.*, Kammerjungfer *f.*

Pokojowiec, -wca, *pl.* -wcy, *sm.* 1) Kammerdiener *m.*; 2) Friedensanhänger *m.*, Friedensapostel *m.*

Pokojowy, *adi.* 1) Stuben-, Zimmer-; malarz — Stuben-, Zimmermaler *m.*; spuzety -e Zimmergerät *n.*; 2) Friedens-; rokowania -we Friedensverhandlungen.

Pokolanek, -nka, *pl.* -nki, *sm.* Kniestück *n.* in der Batterie.

Pokolenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Geschlecht *n.*, Stamm *m.*, Generation *f.*

Pokołatać, -tam, -tałem, *va. perf.* 1) nacheinander anklopfen, anpochen; 2) zerklopfen, zerschlagen.

Pokołysać, -szę, -sałem, *va. perf.* nacheinander wiegen, schaukeln.

Pokomosić, -szę, -siłem, *va. perf.* entrüstet machen, entweihen, aufbringen.

Pokonać, -nam, -nałem, *va. perf.* **Pokonywać**, -nuję, -wałem, *va. imperf.* besiegen, bezwingen, überwältigen, den Garaus machen.

Pokonany, *adi.* bezwungen.

Pokonopić, -pię, -piłem, *va. perf.* kulfatern.

Pokończenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Endigen *n.*

Pokończyć, -czę, -czyłem, *va. perf.* alles nacheinander beendigen.

Pokopać, -pię, -pałem, *va. perf.*; **Pokopywać**, -puję, -wałem, *va. imperf.* nacheinander graben.

Pokopcić, -cę, -cisz, ciłem, *va. perf.* mit Rauch beschmutzen, anrußen, berußen.

Pokopcieć, -cieję, -ciałem, *vn. perf.* durch Rauch schmutzig, rußig werden.

Pokora -ry, *sf.*, *sing. tant.* Demut *f.* wilcza — scheinbare Demut; — obłoki przebija des Demütigen Gebet dringt durch die Wolken.

Pokorniuchny, **Pokorniuteńki**, **Pokorniutki**, *adi.* äußerst demütig, untertänig.

Pokorność, -ści, *sf.* Demütigkeit *f.*

Pokorny, *adi.* **Pokornie**, *adv.* demütig.

Pokorzel, -i, *sf. sing. tant.* (catasbaea) krappartiger Strauch.

Pokorzenie, **Pokorzyć**, siehe: Upokorzenie, Upokorzyć.

Pokos, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Abmähen *n.*, Mahd *f.*; 2) Schwaden *m.*; 3) -em *adv.* hingestreckt.

Pokosić, -szę, -siłem, *va. perf.* alles nacheinander abmähen.

Pokosmaciały, *adi.* zottig geworden.

Pokosmacić, -cę, -ciłem, *va. perf.* zottig machen.

Pokosmacieć, -cieję, -ciałem, *vn. perf.* zottig werden.

Pokost, -u, *pl.* -y, *sm.* Firnis *m.*, Lackfirnis *m.*, Lack *m.*; — dać na co etw. mit Firnis überstreichen; — kopalowy Kopalfirnis *m.*; —

olejny Öl=, Leinölfirnis *m.*; — smołowy Asphaltlack *m.*; — szybkoschnący Sikkativfirnis *m.*, Trockenfirnis *m.*; — wyskokowy Weingeistfirnis *m.*; — żelazny Eisenlack *m.*; — żywiczny Harzölfirnis *m.*

Pokostować, -tuję, -wałem, *va. perf.* mit Firnis überziehen, lackieren, anstreichen.

Pokostowanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Lackieren *n.*

Pokostowany, *adi.* lackiert.

Pokostownia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Firnisfabrik *f.*

Pokosztować, -tuję, -wałem, *va. perf.* ein wenig kosten, versuchen.

Pokotem, *adv.* nach der Reihe (liegend).

Pokowa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* Honigzins *m.*

Pokój, -koju, *pl.* -koje, *sm.* 1) Zimmer *n.*, Stube *f.*; — jadalny, sypialny, bawialny, do przyjęcia Speise=, Schlaf=, Besuchs=, Empfangszimmer *n.*; — dla dam Damenzimmer *n.*; — gościnny Gast=, Fremdenzimmer *n.*; 2) Friede *m.*, Ruhe *f.*; — zawrzeć Frieden schließen, machen, stiften; zawarcie -ju Friedensschluß *m.*; daj mi — laß mich in Ruh; daj — laß es bleiben; nie dać komu -koju jmndm keine Ruhe lassen; daj mu Panie — wieczny Gott habe ihn selig; — temu domowi Friede diesem Hause; sędzia -koju der Friedensrichter *m.*

Pokpić, -pię, -pisz, -piłem, *va. perf.* 1) sich über jmndn lustig machen; 2) — sprawę etwas verderben.

Pokraczki, *pl.* na -kach orać zwei Furchen ackern und wieder zwei überspringen.

Pokrajać, -jam, -jałem, *va. perf.* in Stücke zerschneiden, tranchieren.

Pokrajki, -ków, *plur. tant. sn.* Endseiten *pl.*, Enden *pl.*

Pokraka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) lautes Murren, Schelten *n.*, Zank *m.*, Streit *m.*; 2) ein verstümmelter, verstümmerter Mensch; Mißgeburt *f.*, Krüppel *m.*

Pokrakać, -kam, -kałem, *vn. perf.* Pokrakiwać, -kuję, -wałem, *vn. imperf.* eine Zeitlang krächzen.

Pokrapiać, -piam, -piałem, *va. imperf.*; **Pokropić**, -pię, -piłem, *va. perf.* besprengen.

Pokrasić, -szę, -siłem, *va. perf.* schön machen, beschönigen.

Pokraść, -dnę, -dłem *va. perf.* nach und nach stehlen, zusammenstehlen.

Pokreślić, -lę, -lisz, -liłem, *va. perf.* mit Strichen bezeichnen; zerkritzeln.

Pokrewieństwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* Verwandtschaft *f.*

Pokrewna, -nej, *pl.* -ne, *sf.* Verwandte *f.*, Blutsfreundin *f.*

Pokrewny, *adi.* verwandt, blutsverwandt; Blutsfreund *m.*

Pokręcać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Pokręcić**, -cę, -ciłem, *va. perf.* herumdrehen, drehen; -ciłem się trochę po mieście ich ging ein bischen in der Stadt herum; — wąsa den Schnurrbart aufdrehen.

Pokręcony, *adi.* verdreht, zusammengedreht.

Pokręt, -u, *pl.* -y, *sm.* Herumdrehen *n.*, Umwinden *n.*; Windung *f.*

Pokrętny, *adi.* herumgewunden, sich herumwindend.

Pokroczyć, -czę, -czysz, -czyłem, *vn. perf.* hinschreiten, vorwärts schreiten.

Pokropić, siehe: Prokrapiać.

Pokropienie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Besprengen *n.*, Bespritzen *n.*

Pokropnik, -a, *pl.* -i, *sm.* (aspergillum) Wurmart.

Pokrostawieć, -wieję, -wiałem, *vn. perf.* mit Blattern, Flechten bedeckt werden.

Pokrotochwilić, -lę, -lisz, -liłem, *va. perf.* Kurzweil treiben.

Pokrowa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* Dach *n.*

Pokrowcowy, *adi.* Überzugs=.

Pokrowiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.*; **Pokrowczyk**, -a, *pl.* -i, *sm.* Überzug *m.*, Futteral *n.*, Hülle *f.*, Decke *f.*

Pokrócić, -cę, -ciłem, *va. perf.* kürzer machen.

Pokrólować, -luję, -wałem, *va. perf.* eine Zeitlang König sein, herrschen.

Pokrótce, *adv.* kürzlich, in der Kürze.

Pokrów, -owu, *pl.* -owy, *sm.* piecowy Ofenschirm *m.*

Pokrówne, -nego, *sing. tant. sn.* Kuhsteuer *f.*

Pokruszenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Zermalmung *f.*, Zerbröckelung *f.*

Pokruszyć, -szę, -szysz, -szyłem, *va. perf.* zermalmen, zerbröckeln, zerstückeln.

Pokrwawić, -wię, -wiłem, *va. perf.* blutig machen, mit Blut beflecken.

Pokrwawiony, *adi.* blutig, blutbefleckt.

Pokrycie, -cia, *pl.* -cia, *sn.* 1) Bedachung *f.*, Dach *n.*; Überzug *m.*; Bedeckung *f.*; — kasowe Kassendeckung *f.*; 2) Verbergung *f.*, Verhehlung — suwaka Schieberdeckung *f.*; dla -cia swego pomieszania um seine Verwirrung zu verbergen.

Pokryć, -ję, -łem, *va. perf.*; **Pokrywać**, -wam, -wałem, *va imperf.* 1) bedachen, decken, zudecken, bedecken; — dom gontami das Haus mit Schindeln decken; — co milczeniem etw. mit Schweigen übergehen; — szkodę den Schaden decken, gutmachen; 2) verheimlichen, verhehlen, bemänteln; ma wady, ale umie je — er hat Fehler, aber weiß sie zu bemänteln.

Pokrywanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Deckung *f.*, Bedeckung *f.*; Verheimlichen *n.*, Bemänteln *n.*, Verbergen *n.*

Pokryjomu, *adv.* heimlich, verstohlen.

Pokryty, *adi.* bedeckt, überzogen

Pokrywa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* 1) Deckel *m.*; — cylindra Zylinderdecke *f.*; 2) Flügeldecke *f.*; Samenkapsel *f.*

Pokrywka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) *dim* von Pokrywa = Deckel *m.*; — dławnicy Stopfbüchsendeckel *m.*; — maźnicy Schmierdeckel *m.*, Achsenbüchsendeckel *m.*; — włazu Mann-

lochdeckel *m.*; — panewki Lagerdeckel *m.*; 2) Deckmantel *m.*

Pokrząkać, -kam, -kałem, *vn. perf.*; **Pokrząkiwać**, -kuję, -wałem, *vn. imperf.* dann und wann grunzen, hüsteln, sich räuspern.

Pokrzątać się, -tam, -tałem, *vr.* ein bißchen herumwirtschaften.

Pokrzepiać, -piam, -piasz, -diałem, *va. imperf.*; **Pokrzepić**, -pię, -piłem, *va. perf.* stärken erquicken.

Pokrzepiający, *adi.* stärkend.

Pokrzepienie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Stärkung *f.*, Erquickung *f.*

Pokrzesać, -sam, -sałem, *va. perf.*; **Pokrzesywać**, -suję, -wałem, *va. perf.* behauen, bezimmern; — ognia Feuer schlagen (mit dem Zündstein).

Pokrzewka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Sänger *m.*, Erbsänger *m.*, Nachtigall *f.*; — wodniczka Binsensänger *m.*; — kopciuszka Hausrotschwänzchen *n.*; — jarzębiata gesperberte Grasmücke *f.*; — modra Blaukehlchen *n.*; — czarnogłówka Mönch *m.*, Schwarzkuppel *m.*

Pokrzyczeć, -czę, -czałem, *va. perf.* eine Zeitlang schreien.

Pokrzyk, -u, *pl.* -i, *sm.* 1) Lärmen *n.*, Schreien *n.*; — żurawi Geschrei *n.*, der Kraniche; 2) Tollkirsche *f.*, Alraun *m.*; — lekarski Tollbeere *f.*, Wolfskirsche *f.*, Belladonna *f.*

Pokrzykiwać, -kuję, -wałem, *va. imperf.*; **Pokrzyknąć**, -knę, -knąłem, *va. perf.* nacheinander schreien, ein Geschrei erheben.

Pokrzywa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* Nessel *f.*, Brennessel *f.*; — wielka Donnernessel *f.*

Pokrzywdzenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Unrecht *n.*

Pokrzywdzić, -dzę, -dziłem, *va. perf.* Unrecht zufügen, beschädigen, benachteiligen.

Pokrzywiać się, -wiam, -wiałem, *vr. imperf.* Gesichter schneiden, jmdm nachmachen, nachäffen.

Pokrzywiany, **Pokrzywny**, *adi.* Nessel-.

Pokrzywić, -wię, -wiłem, *va. perf.* krumm machen, krümmen.

Pokrzywiony, *adi.* verkrümmt, verbogen.

Pokrzywka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) kleine Brennessel *f.*; 2) Nesselseide *f.*, Nesselranke *f.*, Nesselgarn *n.*, Nesseltuch *n.*; 3) Nessel-, Zaun-, Meisen-, Schnee- oder Winterkönig *m.*; 4) Nesselausschlag *m.*

Pokrzywniczek, -czka, *pl.* -czki, *sm.* Zaunschlüpfer *m.*, Zaunkönig *m.*, Nesselkönig *m.*

Pokrzywnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Nesselfalter *m.*

Pokrzywny, *adi.* siehe: Pokrzywiany.

Pokrzyżować, -żuję, -wałem, *va. perf.* durchkreuzen, zu Schanden machen; — komu plany jmndm in die Quere kommen.

Poksyk, -u, *pl.* -i, *sm.* Gezisch *n.*

Poksykać, -kam, -kałem, *va. imperf.*; **Poksyknąć**, -ne, -nąłem, *va. perf.* an-, auszischen, bespötteln.

Pokuć, -kuję, -kułem, *va.* -kułem, *va. perf.* nacheinander beschlagen, in Fesseln schlagen.

Pokudłać, -łam, -łałem, *va. perf.* zerraufen, zerzausen.

Pokulać, -lam, -lałem, *va. perf* lahmend gehen.

Pokulawić, -wię, -wiłem, *va. perf.* lahm machen.

Pokulawieć, -wieję, -wiałem, *vn. perf.* lahm werden.

Pokulbaczyć, -czę, -czysz, -czył-m, *va. perf.* alle satteln.

Pokumać się, -mam, -małem, *vr. perf.* Gevatterschaft machen, sich verbrüdern.

Pokumany, *adi.* befreundet.

Pokup, -u, *pl.* -y, *sm.* Aufkaufen *n.*, Zusammenkaufen *n.*, Absatz *m.*, Abgang *m.* (im Kaufe).

Pokupić, -pię, -piłem, *va. perf.* viel kaufen, an- aufkaufen.

Pokupność, -i, *sing. tant.* *sf.* guter, schneller Abgang der Ware.

Pokupny, *adi.* gut abgehend, gesucht (im Kaufe).

Pokurcz, -a, *pl.* -e, *sm.* Bastardhund *m.* von Dogge und Windspiel.

Pokurczony, *adi.* zusammengezogen.

Pokurczyć, -czę, -czyłem, *va. perf.* zusammenziehen, verkürzen.

Pokurzyć, -rzę, -rzysz, -rzyłem, *va* und *vn. perf.* beräuchern, bestauben.

Pokusa, -sy, *pl.* -sy, *sf.* Versuchung *f.*, verführerische Lockung *f.*; Anreizungs-, Verführungsmittel *n.*; — mnie bierze ich gerate in Versuchung; -sie opierać się der Lockung widerstehen.

Pokusić, -szę, -siłem, *va. perf.*; **Pokuszać**, -szę, -siłem, *va. imperf.* in Versuchung führen; — się o co sich zu etw. verleiten lassen, in Versuchung geraten (nach etw. zu trachten, sich um etw. bewerben); — się o zwycięstwo den Sieg anstreben.

Pokuszenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Versuchung *f.*; i nie wódź nas na — und führe uns nicht in Versuchung.

Pokuta, -ty, *pl.* -ty, *sf.* Buße *f.*; -tę odprawić Buße tun; -tę oznaczyć eine Buße auflegen; za -tę als Buße, zur Strafe; iść na -tę zur Buße gehen; być na -cie Buße üben; — kościelna Kirchenbuße *f.*; dzień -ty Bußtag *m.*

Pokutnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Büßerin *f.*

Pokutnik, -a, *pl.* -nicy, *sm.* Büßer *m.*

Pokutny, *adi.* bußfertig, Buß-; psalm — Bußpsalm *m.*; dzień — Bußtag *m.*

Pokutować, -tuję, -wałem, *vn. imperf.* Buße tun, büßen, Strafe leiden; — za winy niepopełnione für unverschuldete Sünden büßen.

Pokwapić, -pię, -pisz, -piłem, się *vr. perf.* sich beeilen.

Pokwapliwie, = Skwapliwie.

Pokwasić, -szę, -sisz, -siłem, *va. perf.* alle(s) nacheinander sauer machen, in schlimme Laune bringen.

Pokwękać, -kam, -kałem, *vn. perf* ein bißchen stöhnen.

Pokwilać, -lam, -lałem, *vn. imperf.*; **Pokwilić**, -lę, -lisz, -liłem, *vn. perf.* weinerlich wehklagen, wimmern.

Pokwit, -u, *pl.* -y, *sm.* Lilientier *n.*

Pokwitać, -tam, -tałem, *vn. imperf.*; **Pokwitnąć**, -nę, -nąłem, *vn. perf.* 1) eine gewisse Zeit blühen; 2) verschimmeln.

Pokwitować, -tuję, -wałem, *va. perf.* quittieren; — się z kim sich mit einem abfinden, quitt werden.

Pokwitowanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Quittung *f.*

Polać -leję, -lałem, *va. perf.*; **Polewać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* begießen, übergießen; — garnki Töpfe glasieren, mit Glasur überziehen.

Polana, -ny, *pl.* -ny, *sf.*; **Polanina**, -ny, *pl.* -ny, *sf.*; **Polanka**, -i, *pl.* -i, *sf.* Waldwiese *f.*; Alm *f.*, Halde *f.*

Polano, -na, *pl.* -na, *sn.* Holzscheit *n.*

Polarny, *adi.* Polar-.

Polatać, -tam, -tałem, *vn. perf.* ein bischen herumfliegen.

Polatka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Flitter *m.*

Polatucha, -chy, *pl.* -chy, *sf.* fliegendes Eichhörnchen *n.*

Pole, -la, *pl.* -la, *sn.* 1) Feld *n.*; ma obszerne -la er hat große Äcker; — bitwy Schlachtfeld *n.*; wywabić nieprzyjaciela na otwarte — den Feind ins offene Feld locken; w — wyruszyć z wojskiem mit dem Heere ins Feld ziehen; stracić — das Feld räumen müssen; dotrzymać -a Stand halten; — dać eine Schlacht bieten; nie dawać -a der Schlacht ausweichen; — sławy das Feld des Ruhms; — elektryczne elektrisches Feld *n.*; — magnetyczne magnetisches Feld *n.*; — kopalniane Grubenfeld *n.*; — sztolni Stollnfeld *n.*; wywieść kogo w — jmndn anführen, hinters Licht führen; 2) Jagdflur *f.*, Jagdbezirk *m.*; czarne — Wildjagd *f.*; 3) Gelegenheit *f.*, Wirkungskreis *m.*; tu masz — do pokazania swego talentu da hast du Gelegenheit dein Talent zu zeigen.

Polecać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Polecić**, -cę, -ciłem, *va. perf.* einen Auftrag geben, beauftragen; empfehlen; -cił mi go jak najlepiej er hat ihn mir aufs beste empfohlen; — się Bogu sich dem göttlichen Schutze anvertrauen; -cam się łaskawej pamięci ich empfehle mich dem gütigen Andenken.

Polecający, *adi.* Empfehlungs-; list — Empfehlungsschreiben *n.*, -brief *m.*

Polecanie, **Polecenie**, -nia, *pl.* -nia, *sn.* 1) Auftrag *m.*, Befehl *m.*; mam — pójść do niego ich bin beauftragt zu ihm zu gehen; z jego -nia in seinem Auftrage; 2) Empfehlung *f.*; twoje — było mi bardzo użyteczne deine Empfehlung war für mich von großem Nutzen.

Polecie, -cia, *pl.* -cia, *sn.* Nachsommer *m.*, Spätsommer *m.*, Herbstanfang *m.*

Polecieć, -cę, -ciałem, *vn. perf.*; **Polatywać**, -tuję, -wałem, *vn. imperf.* wegfliegen, davonlaufen; — dokąd hinfliegen, hinlaufen, hineilen; — w górę in die Höhe steigen, fliegen.

Poleczyć, -czę, -czysz, -czyłem, *va. perf.* eine Zeitlang heilen, nacheinander heilen.

Polednia, -ni, *pl.* -nie, *sf.*; **Poleń**, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Hängestange *f.*, Schwebe *f.* um etw. daranzuhängen.

Poledz, **Polegnąć**, -nę, -niesz, *va. perf.* bleiben, auf dem Schlachtfelde fallen, hinfallen, liegen bleiben.

Polegać, -gam, -gałem, *va. imperf.* 1) sich auf etw. lehnen, stützen; -gając na jego złożeniach sich auf seine Aussagen stützend; — na kimś sich auf jmndn verlassen; -gaj na mnie jak na Zawiszy vertraue mir ganz und gar; 2) auf etw. beruhen, von etw. abhängen.

Poległy, *adi.* gefallen (im Kriege).

Polej, -u, *pl.* -e, *sm.* Polei *n.*, Flohkraut *n.*; — dziki Poleimelisse *f.*, Katzen-, Bergminze *f.*; — gęsi Pfennigkraut *n.*; — żali Bachbunge *f.*

Polemiczny, *adi.* Polemicznie, *adv.* polemisch.

Polemika, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Polemik *f.*

Polenić się, -nię, -nisz, -niłem, *vr. imp.* saumselig sein, saumselig werden.

Polepa, -py, *pl.* -py, *sf.* Bekleibung *f.*, Kleibelehm *m.*

Polepiać, -piam, -piałem, *va. imperf.*; **Polepić**, -pię, -piłem, *va. perf.* bekleben, bekleiben.

Polepszać, -szam, -szałem, *va. imperf.*; **Polepszyć**, -szę, -szyłem, *va. perf.* in besseren Zustand setzen, verbessern; — gospodarstwo die Wirtschaft in besseren Stand setzen; — czyjś stan jmnds Lage verbessern, jmndm unter die Arme greifen; — się *vr.* sich bessern; choremu się -sza der Kranke befindet sich auf dem Wege der Besserung.

Polepszanie, **Polepszenie**, -nie, *pl.* -nia, *sn.* Besserung *f.*

Polerować, -ruję, -wałem, *va. imperf.* polieren, glätten, blank machen.

Polerownik, -a, *pl.* -nicy, *sm.* 1) Polier-, Glättstahl *n.*, Wolfszahn *m.*; 2) Polierer *m.*

Polerowny, *adi.* poliert, glatt; gesittet, gebildet.

Polerunek, -nku, *pl.* -nki, *sm.* Politur *f.*; Kultur *f.*, Abgeschliffenheit *f.*

Polesie, -sia, *pl.* -sia, *sn.* Waldland *n.*

Poleśne, -ego, *sn.* Abgabe der Waldzeidler.

Poleśnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* (alyzia) Apocyneengattung *f.*

Poletek, -tka, *pl.* -tki, *sm.* ein Teil, gewöhnlich der dritte Teil der Felder.

Polewa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* Glasur *f.*, Emaille *f.*

Polewać, siehe: Polać.

Polewacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Tüncher *m.*, Verzinner *m.*

Polewaczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Gießkanne *f.*

Polewak, -a, *pl.* -i, *sm.* zerklüfteter Firstsandstein.

Polewka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Suppe *f.*, Brühe *f.*; — mięsna Bouillon *f.*

Polewnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Bouillon *m*

Poleźć, -lezę, -lazłem, *vn. perf.*; Połazić, -łażę, -ziłem, *vn. imperf.* hinkriechen.

Polędwica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Lendenstück *n.*, Lendenbraten *m.*, Lungenbraten *m.*

Polękać się, -kam, -kałem, *vr. imperf.*; Polęknąć się, -knę, -kłem, *vr. perf.* ein wenig erschrecken, nacheinander erschrecken.

Polgnąć, -nę, -nąłem, *vn. perf.* nacheinander stecken bleiben, versinken.

Polica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* 1) Leiste *f.*, Topfbrett *n.*, Fächerschrank *m.*; 2) Kragstein *m.*; 3) — asekuracyjna Versicherungspolizze *f.*

Policya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Polizei *f.*, Sicherheitsbehörde *f.*; — tajna Geheimpolizei *f.*; dyrektor -cyi Polizeidirektor *m.*; komisarz -cyi Polizeikommissär *m.*; oddać kogoś pod dozór -cyi jmndn unter polizeiliche Aufsicht stellen.

Policyant, -a, *pl.* -ci, *sm.* Wachmann *m.*, Polizeisoldat *m.*

Policyjny, *adi.*; **Policyjnie**, *adv.* polizeilich; Polizei-; ustawie -nej przeciwny polizeiwidrig.

Policzać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; Policzyć, -czę, -czyłem, *va. perf.* zählen, abzählen, zusammenzählen; — kogo w poczet swoich przyjaciół jmndn unter die Zahl seiner Freunde aufnehmen.

Policzek, -czka, *pl.* -czki, *sm.* 1) Wange *f.*, Backe *f.*; 2) Maulschelle *f.*, Ohrfeige *f.*, Backenstreich *m.*, Watsche *f.*

Policzkować, -kuję, -wałem, *va. perf.* ohrfeigen, eine Maulschelle, einen Backenstreich geben, versetzen.

Policzkowy, *adi.* Backen-, Wangen-.

Policzyć, siehe: Policzać.

Poligamia, -ii, *sing. tant. sf.* Polygamie *f.*, Vielweiberei *f.*

Poligamiczny, *adi.* polygamisch.

Poliglotta, -ty, *pl.* -ty, *sm.* Polyglott *m.*, ein Mann, der mehrere Sprachen beherrscht.

Polip, -a, *pl.* -y, *sm.* Polyp *m.*

Polipień, -nia, *pl.* -nie, *sm.* Koralle *f.*, Korallenriff *n.*

Polipowy, *adi.* Polyp-, polypenartig.

Polisty, *adi.* voll Felder, Äcker.

Politechniczny, *adi.* polytechnisch; akademia -na polytechnische Hochschule.

Politechnika, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Polytechnik *f.*, technische Hochschule *f.*

Politować się, -tuję, -wałem, *vr. perf.* sich erbarmen.

Politowanie, -nia, *sn.* Mitleiden, Erbarmen *n.*

Politura, -ry, *pl.* -ry, *sf.* Politur *f.*, Glanz *m.*

Polityczny, *adi.* **Politycznie**, *adv.* 1) politisch, Staats-; -ne pisma politische Schriften; -ne zapatrywania politische Anschauungen; przestępstwo -ne Staatsverbrechen *n.*; -ne prawo Staatsrecht *n.*; 2) weltklug, höflich, artig.

Polityk, -a, *pl.* -cy, *sm.* 1) Staatsmann *m.*; Politiker *m.*; 2) ein feiner kluger Mann, ein pfiffiger Mensch.

Polityka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Politik *f.*, Staatskunst *f.*, Ład w -ce popełnić einen Staatsfehler begehen; 2) Klugheit *f.*, Höflichkeit *f.*, Manierlichkeit *f.*

Politykować, -kuję, -wałem, *vn. perf.* 1) politisieren, kannegießern; 2) sich hofmännisch benehmen, aus Politik höflich sein.

Poliwka, = Polewka.

Polizać, -żę, -załem, *va. perf.*; Poliznąć, -nę, -nąłem, *va. imperf.* ein wenig lecken, belecken.

Pollucya, -cyi, *sing. tant. sf.* Pollution *f.*

Polnik, -a, *pl.* -ce, *sm.* Erd-, Feldmaus *f.*

Polny, *adi.* Feld-; artyleryа -na Feldartillerie *f.*; — kwiat Feldblume *f.*; — hetman Feldhauptmann *m.*

Polonez, -a, *pl.* -y, *sm.* Polonaise *f.*

Polor, -u, *pl.* -y, *sm.* Glanz *m.*, Politur *f.*; Geschliffenheit *f.*; nie ma -ru er ist ein ungeschliffener Mensch; czczy — eitler Schimmer.

Polot, -u, *sm.* Flug *m.*; jednym -tem flugs *adv.*; dać wyższy — swojej wyobraźni einen höheren Schwung nehmen.

Polotny, *adi.*; **Polotnie** *adv.* flüchtig, schnell hinfliegend.

Polować, -luję, -wałem, *va. imperf.* jagen, Jagd machen, auf der Jagd sein, auf die Jagd gehen.

Polowanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Jagd *f.*; iść na — auf die Jagd gehen.

Polowiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* (Episinus) Spinnengattung.

Polowy, *adi.* Feld-; praca -wa Feldarbeit *f.*

Polowy, -wego, *pl.* -wi, *sm.* Feld-, Stoppelvogt *m*

Polszczeć, -czeję, -czałem, *vn. perf.* polnisch werden.

Polszczyć, -czę, -czyłem, *va. perf.* polonisieren.

Polubić, -bię, -bisz, -biłem, *va. perf.* liebgewinnen, an etwas Wohlgefallen finden.

Polubowny, *adi.*; **Polubownie**, *adv.* schiedsrichterlich; sędzia — Schiedsrichter *m.*; sąd — Schiedsgericht *n.*

Poludnić, -nię, -nisz, -niłem, *va. perf.* bevölkern.

Polutować, -tuję, -wałem, *va. perf.* nacheinander verlöten.

Położyć, -żę, -żyłem, *va. perf.* schimpflich behandeln, beschimpfen; — się *vr.* sich Schmach zuziehen.

Pola, -y, *pl.* -y, *f.* 1) großes zweiwändiges Vogelfangnetz; Jagdtuch *n.*; 2) — sukni Schoß *f.* am Kleide; 3) Bretthölz *n.*

Polacać, -cam, -całem, *va. imperf.*; Połacić, -cę, -ciłem, *va. perf.* mit Latten belegen, belatten.

Połać, -ci, *pl.* -cie, *sf.*

Häuserreihe *f.*; — dachu Dachseite *f.*; — słoniny Speckseite *f.*

Poladnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Schönfrucht *f.* (malaiische Wirbelbeere).

Połajać, -jam, -jałem, *va. perf.* ein wenig ausschelten.

Połakomić się, -mię, -misz, -miłem, *vr. perf.* nach etw. lüstern werden, gelüsten.

Połamać, -mię, -małem, *va. perf.* zerbrechen; — szyki komu einen aus dem Geleise bringen.

Połamany, *adi.* zerbrochen.

Połapać, -pię, -pałem, *va. perf.* erhaschen, auffangen; — się, *vr.* sich herausfinden.

Połapka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Falle *f.*; 2) (Pedalium) indische Pflanze *f.*

Połapkowy, *adi.* Fall-, dołek — Fallgrube *f.*

Połatać, -tam, -tałem, *va. perf.* flicken, zusammenflicken.

Poławiać, -wiam, -wiasz, -wiałem, *va. imperf.*; **Połowić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* viel fangen, fischen.

Poławie, -wia, *pl.* -wia, *sn.*; **Poławnik**, -a, *pl.* -i, *sm.* Bankpolster *n.*

Połazić, -żę, -zisz, -ziłem, *vn. perf.* eine Zeitlang herumkriechen, wohin kriechen, kriechend wohin gelangen.

Połączać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Połączyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* verbinden, vereinigen; — dwoje ludzi zwei Leute verheiraten; — się *vr.* sich vereinen.

Połączenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Vereinigung *f.*, Verbindung *f.*; — bezpośrednie direkte Verbindung *f.*; — dwóch torów Gleisanschluß *m.*; —, zetknięcie szyn Schienen-, Stoßverbindung *f.*; — zębate Zahnverbindung *f.*

Połcha, -y, *pl.* -y, *sf.* Bilich *m.*

Połechtać, -tam, -tałem, *va. perf.* ein wenig kitzeln.

Połeć, -łcia, *pl.* -łcie, *sm.* Speckseite *f.*; tłusty — smarować Wasser in den Brunnen tragen; -łciem, na -ciu leżeć ausgestreckt liegen.

Połknąć, -nę, -nie*sz*, -nął*em*, *va. perf.*; **Połykać**, -kam, -kałem, *va. imperf.* verschlingen, verschlucken; — co oczyma etwas mit den Augen verschlingen; -łykam ślinkę es läuft mir das Wasser im Mund zusammen; — łzy die Tränen verschlucken.

Połogi, *adi.* abhängig, abschüssig.

Połogowy, *adi.* Wochenbett-; gorączka -wa Wochenbett-, Puerperalfieber *n.*

Połoić, -łoję, -iłem, *va. perf.* mit Talg beschmieren.

Połomka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Isis *f.*

Połonica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Alm *f.*, Berghalde *f.*

Połonicznik, -a, *sm.* (Herniaria) Harntraut *n.*

Połonka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Eisklende *f.*

Połotrować, -truję, -wałem, *va. perf.* zu Lottergesindel, zu Spitzbuben machen; — sobie liederliche Streiche machen.

Połowa, -wy, *pl.* -wy, *sf.*

Połówka, -ki, *pl.* -ki, *sf. dim.* Hälfte *f.*; o -wę mniejszy halb so klein; na -wę co przełamać in zwei gleiche Teile brechen, entzweibrechen.

Połowica, -cy, *pl.* -ce, *sf.*

Połowina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Hälfte *f.*; Ehehälfte *f.*

Połowiczny, *adi.* zur Hälfte gehörig, halb und halb; podział — Teilung der Hälfte nach.

Połowiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* Feldspat *m.*

Połownik, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Halbhüfner *m.*, Halbbauer; 2) -wniak -u, *pl.* -i, *sm.* halb Hafer, halb Gerste.

Połoz, -u, *pl.* -y, *sm.* Boa *m.*

Połozowąż, -węża, *pl.* -węże, *sm.* Pythonschlange *f.*

Położenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* 1) Lage *f.*; 2) Legen *n.*, Hinlegen *n.*, Lagern *n.*

Położnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Wöchnerin *f.*; odwiedzenie -cy Wochenbesuch *m.*

Położniczy, *adi.* Wochenbett-, Hebammen-; klinika -cza Gebärklinik *f.*; sztuka -cza Hebammenkunst *f.*

Położnik, -a, *pl.* -nicy, *sm.* Geburtshelfer *m.*

Położny, *adi.* = Połogowy.

Położyć, -żę, -żysz, -żyłem, *va. perf.* legen, hinlegen; — trupem tot hinstrecken; — się *vr.* sich hinlegen, hinstrecken; siehe: Kłaść *va. imperf.*

Położysty, *adi.*; **Położysto**, *adv.* in gleicher Fläche abhängig, abschüssig.

Połóg, -łogu, *pl.* -łogi, *sm.* Niederkunft *f.*, Wochenbett *n.*, Kindbett *n.*, Entbindung *f.*; Wochen *pl.*; był ciężki — es war eine schwere Entbindung; gdy będzie w -łogu wenn sie ins Wochenbett kommt; umrzeć w -łogu im Wochenbett sterben; szczęśliwie odbyła — sie ist glücklich entbunden worden; trzy dni po -łogu drei Tage nach der Entbindung.

Połów, łowu, *pl.* -łowy, *sm.* Fang *m.*, Beute *f.*; znaczny — reiche Beute *f.*; iść na — auf Beute ausgehen.

Południca, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Mittagsgespenst *n.*, Dude *f.*

Południe, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Mittag *m.*, Süden *m.*; wyjechać na — nach dem Süden verreisen; Mittagszeit *f.*

Południk, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Mittagskreis *m.*, Meridian *m.*; 2) Zaser-, Mittagsblume *f.*

Południkowy, *adi.* Meridian-.

Południować, -duję, -wałem, *vn. imperf.* Mittag, Mittagsschlaf, Mittagsrast halten.

Południowiec, -wca, *pl.* -wcy, *sm.* Südländer *m.*

Południowowschodni, *adi.* südöstlich.

Południowozachodni, *adi.* südwestlich.

Południowy, *adi.* Mittags-; Süd-, südlich; wiatr — Südwind *m.*

Połuja, -ji, *sf.* die Hälfte der Honigernte, die der Zeidler dem Grundherrn zinst.

Połupać, -pię, -pisz, -piłem, *va. perf.*; **Połupywać**, -puję, -pywałem, *va. imperf.* nacheinander zerspalten.

Połupić, -pię, -pisz, -piłem, *va. perf.* ausplündern.

Połyk, -u, *pl.* -i, *sm.* Schlundkopf *m.*

Połykacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Verschlinger *m.*

Połykać, siehe: Połknąć.

Połykanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Verschlingen *n.*, Verschlucken *n.*

Połysk, -u, *pl.* -i, *sm.* Schimmer *m.*, Glanz *m.*, Lüstre *n.*

Połyskać, -kam, -kałem, *vn. perf.*; **Połyskiwać**, kuję, -wałem, *vn. imperf.* schimmern, glänzen, blitzen, blinken, strahlen.

Połyskanie, Połyskiwanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Schimmern *n.*, Wetterleuchten *n.*

Połyskliwy, Połyskowny, *adi.* schimmernd, blitzend.

Pomacać, -cam, -całem, *va. perf.* betasten, befühlen.

Pomachać, -cham, -chałem, *va. perf.*; **Pomachnąć**, -nę, -nąłem, *va. perf.* etw. hin und her bewegen, schwenken.

Pomachlować, -luję, -wałem, *va. perf.* verfälschen.

Pomaczać, -czam, -czałem, *va. perf.*; **Pomoczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* nacheinander einweichen, eintauchen, naß machen.

Pomada, -ły, *pl.* -dy, *sf.* Pomade *f.*

Pomadować, -duję, -wałem, *va. imperf.* mit Pomade einschmieren, salben.

Pomagacz, = Pomocnik.

Pomagać, -gam, -gasz, -gałem, *va. imperf.*; **Pomódz**, -mogę, -mogłem, *va. perf.* helfen; — komu w potrzebie jmndm in der Not helfen; w tej wojnie żaden inny naród im nie -gał in diesem Kriege wurden sie von keinem anderen Volke unterstützt; pomóż mi szukać hilf mir suchen; to lekarstwo mu pomogło dieses Mittel half ihm; tak mi Boże pomóż so wahr mir Gott helfe; to ci nic nie pomoże das wird dir nichts helfen, nichts nützen; — do czego etw. befördern.

Pomaganie, = Pomoc.

Pomagier, -a, *pl.* -owie, *sm.* Handlanger *m.*

Pomaleńku, Pomalusienku, Pomalutku, *adv.* sachte, langsam, nach und nach, ganz gemächlich, ganz gemach.

Pomalować, -luję, -wałem, *va. perf.* bemalen.

Pomału, *adv.* sachte, langsam, gemach.

Pomarańcza, -czy, *pl.* -cze, *sf.* (citrus aurantium) Orange *f.*, Pomeranze *f.*

Pomarańczarnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Orangerie *f.*, Orangentreibhaus *n.*

Pomarańczowiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* Pomeranzenmade *f.*

Pomarańczowy, *adi.* Pomeranzen=, Orangen=; kwiat — Orangenblüte *f.*; skórka -wa Orangenschale *f.*; — kolor Orangenfarbe *f.*

Pomarańczówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Pomeranzenbranntwein *m.*, Pomeranzenbitter *m.*

Pomarlica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Viehseuche *f.*; -ce *pl.* erfrorener Bienenschwarm.

Pomarmurować, -ruję, -wałem, *va. perf.* mit Marmor bekleiden; mit Marmormustern bemalen, marmorieren.

Pomarmurowany, *adi.* mit Marmor bekleidet; mit Marmormustern bemalt, marmoriert.

Pomarnotrawić, -wię, -wisz, -wiłem, *va. perf.*; **Pomarnować**, -nuję, -wałem, *va. perf.* alles nacheinander durchbringen, verschwenden.

Pomarszczenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Runzeln *n.*

Pomarszczyć, -czę, -czysz, -czyłem, *va. perf.* in Falten legen, runzeln; czas mu twarz -czył die Zeit grub ihm Runzeln ins Gesicht.

Pomartwiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Pomartwić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* betrüben, mit Herzleid erfüllen.

Pomartwieć, -wieję, -wiałem, *vn. perf.* nacheinander erstarren, absterben.

Pomartwiony, *adi.* gekränkt.

Pomarznąć, -nę, -niesz, -rzłem, *va. perf.* sämtlich erfrieren.

Pomarzły, *adi.* erfroren.

Pomaszczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Pomaścić**, -czę, -ciłem, *va. perf.* nacheinander salben, besalben, mit Butter oder Fett begießen.

Pomawiać, -wiam, -wiałem, *va.* u. *vn. imperf.* eine Weile reden; — po kim jmnds Sprache nachahmen; — z kim Rücksprache nehmen; — kogo jemanden bereden, von jmndm Übles sagen.

Pomawianie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Bereden *n.*; Klatscherei *f.*

Pomazać, -żę, -załem, *va. perf.*; **Pomazywać**, -zuję, -wałem, *va. imperf.* 1) beschmieren, besudeln; 2) salben; — na króla zum König salben.

Pomazanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Besudeln *n.*, Beschmieren *n.*; Salbung *f.*

Pomazaniec, -ńca, *pl.* -ńcy, *sm.* Gesalbte(r) *m.*; — boży der Gottgesalbte.

Pomazanka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Butterschnitte *f.*

Pomazownik, -a, *pl.* -nicy, -ków, *sm.* Einreiber *m.*, Frottierer *m.*, Quacksalber *m.*

Pomazywać, siehe: Pomazać.

Pomazywanie, = Pomazanie.

Pomącenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Trübung *f.*

Pomącić, -cę, -cisz, -ciłem, *va. perf.* nacheinander trüben, trübe machen; alles verwirren.

Pomączyć, -czę, -czysz, -czyłem, *va. perf.* mit Mehl bestreuen.

Pomcha, -chy, *pl.* -chy, *sf.* (Byssus) Pflanzenart *f.*; = Bisior.

Pomdleć, -dleję, -dlejesz, -dlałem, *vn. perf.* kraftlos, ohnmächtig werden.

Pomek, pomka, pomki, *sm.*; **Pomyk**, -a, *pl.* -i, *sm.* Sprenkel *m.*, Vögel zu fangen; na pomku, *adv.* bei der Hand bereit.

Pomęczyć, -czę, -czysz, -czyłem, *va. perf.* alle nacheinander martern, eine Weile lang martern, müde machen.

Pomędrkować, -kuję, -wałem, *vn. perf.* eine Zeitlang klügeln.

Pomętlować, -luję, -wałem, *va. perf.* verwickeln, verwirren.

Pomglić, -glę, -glisz, -gli, -gliłem, *va. perf.* mit Nebel bedecken, benebeln, bewölken.

Pomian, -na, *pl.* -ny, *sm.* Parole *f.*, Losungswort *n.*; Waldecho *n.*, Försterlosung *f.*

Pomiar, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Vermessung *f.*, Kataster *m.*, Ab-, Ausmessen *n.*, Symmetrie *f.*; 2) Maß *n.*, Mäßigung *f.*

Pomiarka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Modell *n.*

Pomiarkować, -kuję, -wałem, I. *va. perf.* 1) aus-, vergleichen, mäßigen; 2) merken, begreifen, fassen; nie mogę go — ich kann ihn nicht begreifen, ich kann aus ihm nicht klug werden; II. — się *vr.* 1) sich zurechtfinden; 2) sich eines Besseren besinnen.

Pomiarkowanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Mäßigung *f.*, Mäßigkeit *f.*

Pomiarkowany, *adi.* gemäßigt.

Pomiarowy, *adi.* Messungs-, zum Messen gehörig.

Pomiatać, -tam, -tałem, *va. imperf.* 1) hin-, wegwerfen; — czem, etwas verachten, mißachten, verächtlich behandeln, zu niedrigen Diensten gebrauchen; nie -taj mną tak bardzo achte mich nicht so gering, setze mich nicht so zurück; 2) **Pomieść**, -miotę, -tłem, *va. perf.* 1) zu früh Junge werfen; vorzeitig gebären; = Poronić; 2) abkehren, fegen.

Pomiąć, -mnę, -mniesz, -miąłem, *va. perf.* zerknittern, zerknüllen.

Pomidor, -a, *pl.* -y, *sm.* Adams-, Liebes-, Paradiesapfel *m.*, Tomate *f.*

Pomiecenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* 1) Jungewerfen *n.*; 2) Abortierung *f.*; = Poronienie.

Pomieciny, = Śmiecie.

Pomieniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Pomienić**, -nię, -niłem, *va. perf.* 1) vertauschen; 2) nennen, beim Namen anführen; — się *vr.* mit jmdm etwas austauschen.

Pomiernik, -a, *pl.* -i und -cy Feldmesser *m.*

Pomierność, -ści, *sf.* 1) Größenverhältnis *n.*, Ebenmaß *n.*, Symmetrie *f.* = proporcyonalność, symetrya; 2) Mittelmäßigkeit *f.*, Mäßigkeit *f.* = Pomiarkowanie.

Pomierny, *adi.* **Pomiernie**, *adv.* symmetrisch, ebenmäßig, mäßig, ermeßbar.

Pomierzać, -rzam, -rzałem, *vn. imperf.* **Pomierzyć**, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* alles nacheinander ausmessen.

Pomierzchliwy, *adi.* Dunkelheit verbreitend, verfinsternd.

Pomierzchłość, -ści, *sf.* Verfinsterung *f.* = Zaćmienie.

Pomierzchnąć, -nę, -niesz, *vn. perf.* nachgerade dunkel werden.

Pomierzić się, -rzę, -rzyłem, *vr. perf.* — z kim sich mit jmndm überwerfen.

Pomierzwić, -wię, -wiłem, *vn. perf.* 1) düngen, mit Dünger bedecken; 2) verwirren.

Pomieszać, -szam, -szałem, *va. perf.* alles untereinander mischen, vermengen; — wszystko jak groch i kapustę das Hundertste in das Tausendste mischen; verwirren, in Unordnung bringen; — komu szyki jmnds Pläne vereiteln; verwechseln; — kogo jmndn verwirren, konfus machen, außer Fassung bringen; — się *rr.* sich verwirren, in Unordnung geraten; -szało mi się w głowie es ist mir ganz wirr im Kopfe.

Pomieszanie, -nia, *sing. tant. sn.* 1) Verwirrung *f.*, Verwechslung *f.*; — zmysłów Irrsinn *m.*, Wahnsinn *m.*; 2) Bestürzung *f.*

Pomieszany, *adi.* verwirrt; irrsinnig, wahnsinnig; -ne żyły sich scharende Gänge.

Pomieszczać, -szczam, -szczałem, *va. imperf.*; **Pomieścić**, -szczę, -ścisz, *va. perf.* unterbringen, plazieren, Raum geben, fassen; — się *vr.* Platz finden; nie -ści się tyle gości w moim domu so viele Gäste werde ich in meinem Hause nicht unterbringen können; to się w jego głowie nie -ści das geht über seinen Horizont, dazu ist sein Kopf zu enge.

Pomieszczenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Unterbringung *f.*

Pomieszek, -szka, *pl.* -szki, *sm.* Gemengsel *n.*, Vermischung *f.*

Pomieszkać, -kam, -kałem, *vn. perf.* eine Zeitlang wo wohnen, sich aufhalten.

Pomieszkalny, *adi.* = Mieszkalny.

Pomieszkanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Wohnung *f.*, Aufenthalt *m.* [szczać.

Pomieścić, siehe: Pomieszczać.

Pomieść, siehe: Pomiatać.

Pomietlisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Kehrichtort *m.*

Pomięcie, -cia, *pl.* -cia, *sn.* Zerknüllung *f.*

Pomiędzy, = Między.

Pomiękczyć, -czę, -czysz, -czyłem, *va. perf.* nach einander weich machen, erweichen.

Pomiętosić, -szę, -sisz, -siłem, *va. perf.* zerknittern.

Pomięty, *adi.* zerknüllt.

Pomigać, -gam- -gałem, *vn. imperf.*; **Pomignąć**, -nę, -głem, *vn. perf.* wohin winken, winkend bedeuten.

Pomijać, -jam, -jałem, *va. imperf.*; **Pominąć**, -nę, -nąłem, *va. perf.* übergehen, nicht berücksichtigen, von etw. absehen; pominąwszy to, że abgesehen davon, daß; przy rozdawaniu nagród -nięto go er wurde beim Verteilen der Preise übergangen.

Pomilczeć, -czę, -czysz, -czy, -czałem, *vn. perf.* eine Zeitlang schweigen.

Pomilknąć, -nę, -niesz, -nąłem, *vn. perf.* nacheinander verstummen.

Pomilne, -nego, *sn.* Meilengeld *n.*

Pomimo, *praep.* mit *gen.* und *acc.* trotz, ungeachtet.

Pomimowolny, *adi.* **Pomimowolnie**, *adv.* unwillkürlich.

Pominąć, siehe: Pomijać.

Pominki, -ków, *plur. tant. sn.* Ablesen der Totenliste bei Gebet.

Pomiot, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Auskehricht *m.*, Auswurf *m.*; 2) Wurf *m.*, Werfen *n.*, Gebären (von Tieren); jednym -em wydała kotka siedmioro die Katze hat auf einmal sieben Junge geworfen; cały — utopiono der ganze Wurf wurde ertränkt.

Pomiotek, -tka, *pl.* -tki, *sm.* tote Leibesfrucht *f.*

Pomiotło, -ła, *pl.* -ła, *sn.* 1) Backofenbesen *m.*, Ofenwisch *m.*; 2) Fußhader *m.*, Spielball *m.*; być czyims -łem, jmnds Fußhader sein; stać się -łem głupiej żądzy ein Spielball seiner Leidenschaft sein.

Pomiotnik, siehe: Wrzosówka.

Pomirzyć, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* ausgleichen, verjöhnen.

Pomklica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Herzezia.

Pomknąć, -nę, -niesz, -nąłem, *va.* und *vn. perf.* weiter rücken, schieben, fortführen, rasch vorwärtsstreben; — komu czego etw. hinzufügen.

Pomleć, -mielę, -mielesz, -mełłem, *va. perf.* fertig mahlen.

Pomłodnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* wieder jung werden.

Pomłodzić, -dzę, -dzisz, -dziłem, *va. perf.* wieder jung machen.

Pomłotny, *adi.* im Dreschen ergiebig.

Pomłócić, -cę, -cisz, -ciłem, *va. perf.* fertig dreschen.

Pomnażać, -żam, -żałem, *va. imperf.*; **Pomnożyć**, -żę, -żyłem, *va. perf.* vervielfältigen, multiplizieren, vermehren, bereichern.

Pomnażanie, -nia, *sn.* Multiplikation *f.*, Vervielfältigung *f.*

Pomnieć, -nę, -niesz, -nąłem, *va. imperf.* im Gedächtnisse behalten, gedenken; -nij na ojca twego, mężny Achillesie denke an deinen Vater, tapferer Achilles.

Pomniejszać, -szam, -szałem, *va. imperf.*; **Pomniejszyć**, -szę, -szyłem, *va. perf.* verkleinern, vermindern.

Pomniejszenie, -nia, *sn.* Verkleinerung *f.*

Pomniejszy, *adi.* etwas kleiner, geringer.

Pomnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Denkmal *n.*, Monument *n.*

Pomnikowy, *adi.* Denkmal-, monumental; wydanie -we Monumentalausgabe *f.*

Pomniszyć, -szę, -szysz, -szyłem, *va. perf.* 1) zum Mönche machen; 2) siehe: Omniszyć.

Pomnożenie, -nia, *pl.* -nie, *sn.* Vermehrung *f.*, Multiplikation *f.*

Pomnożny, *adi.* vergrößernd, vermehrend.

Pomnożyciel, -a, *pl.* -e, *sm.* Mehrer *m.*, Vermehrer *m.*

Pomny, *adi.* eingedenk = pamiętający.

Pomoc, -y, *pl.* -e, *sf.* Hilfe *f.*, Beistand *m*; z boską -ą mit Gottes Hilfe; za -ą czego mittels, vermittels; używać czyjej -y jmnds Beistand anrufen; na — zu Hilfe; dawanie -y Hilfeleistung *f.*; potrzebujący -y hilfsbedürftig.

Pomocne, -nego, *sn.* Hilfssteuer *f.*

Pomocnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Gehilfin *f.*

Pomocniczy, *adi.* Hilfs-.

Pomocnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* 1) Gehilfe *m*, Helfer *m.*; — kotlarski Kesselschläger *m*, Kesselschmiedhelfer *m.*; — konduktora Aushilfskondukteur *m.*; 2) geflecktes und doldiges Wintergrün *n.*

Pomocny, *adi.* 1) behilflich, helfend, nützlich; był mi — w tej robocie er war mir bei dieser Arbeit behilflich; czego się nauczysz za młodu, to będzie ci w późniejszych latach -ne was du in deiner Jugend erlernst, wird dir in späteren Jahren von Nutzen sein; 2) wirksam, heilsam; to lekarstwo jest na kaszel -ne diese Arznei ist wirksam gegen Husten.

Pomoczyć, siehe: Pomaczać.

Pomodlić się, -dlę, -dlisz, -dliłem, *vr. perf.* eine Zeitlang, ein wenig beten.

Pomoknąć, -nę, -niesz, *va. perf.* naß werden, eine Zeitlang im Wasser weichen.

Pomordować, -duję, -wałem, *va. perf.* alle nacheinander ermorden.

Pomorek, -rku, *pl.* -rki, *sm.* Seuche *f.*, Viehpest *f.*

Pomornik, -a, *pl.* -i, *sm.* — górny Engel-, Falkkraut *n.*, Berg-, Wohlverleih *m.*

Pomorski, *adi.* am Meere gelegen, Ufer-, Küsten-.

Pomorszczyzna, -ny, *sf.* 1) Küsten-, See-, Regenwind *m.*; 2) ein mehrtägiger feiner Regen bei Westwind.

Pomort, -u, *pl.* -y, *sm.* Baßpommer *m.*, Brummer *m.*

Pomorzanin, -a, *pl.* -anie, *sm.* Küstenbewohner *m.*

Pomorzanka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Küstenbewohnerin *f.*

Pomorze, -rza, *pl.* -rza, *sn.* Küstenland *n.*

Pomorzyć, -rzę, -rzysz, -rzyłem, *va. perf.* ums Leben bringen, verhungern lassen; — się verwesen (von Samenkörnern).

Pomorzyca, -cy, *pl.* -ce, *sf.* brasilianischer Schlafbaum *m.* (anda).

Pomost, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Brückenbettung *f.*, Brückendecke *f.*, Bretterboden *m.*; — gichtowy Gichtbühne *f.*; — przesuwany Rollbrücke *f.*, Schiebetür *f.*; — mostu Brückenbelag *m.*; — hamuleczny Bremsenplateau *n.*; — ładunkowy Aufladerampe *f.*; — wagowy Brückenwageplateau *n.*; 2) (übertr.) Brücke *f.*; -em *adv.* massenweis nebenund übereinander.

Pomostnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Brückenbohle *f.*

Pomościan, -u, *pl.* -y, *sm.* Bretterbrücke *f.*

Pomościć, -szczę, -ścisz, -ciłem, *va. perf.* mit Brettern belegen, bebrücken.

Pomotać, -tam, -tałem, *va. perf.* verwickeln, verwirren.

Pomowa, -wy, *pl.* -wy, *sf.*; **Pomówka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.*;

Pomówisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* üble Nachrede *f.*, Verleumdung *f.*

Pomór, -u, *pl.* -y, *sm.* Hinsterben *n.*, Seuche *f.*

Pomówić, siehe: Pomawiać.

Pompa, -py, *pl.* -py, *sf.* 1) Pumpe *f.*; — kopalniana Schachtpumpe *f.*; — ogniowa Feuerspritze *f.*; — powietrzna Luftpumpe *f.*; — ssąca Saugpumpe *f.*; — tłocząca Druckpumpe *f.*; — ssąco tłocząca Saug- und Druckpumpe *f.*; — zawieszalna Hängepumpe *f.*; — obrotowa Rotationspumpe *f.*; — odśrodkowa Zentrifugalpumpe *f.*; — o działaniu pojedynczem einfachwirkende Pumpe *f.*; — o działaniu podwójnem doppelwirkende Pumpe *f.*; — podnosząca Hebepumpe *f.*; — smoczkowa Dampfstrahlpumpe *f.*; — sprzężona Pumpe mit doppeltem Kolben *f.*; — tętnicza Dampfvakuumpumpe *f.*; — wahadłowa Oszillationspumpe *f.*; — wodna Warmwasserpumpe *f.*; — zasilająca Speisepumpe *f.*; 2) Pomp *m.*, Prunk *m.*; z wielką -pą wjeżdżał do miasta er zog mit großem Pomp in die Stadt ein.

Pompadura, -ry, *pl.* -ry, *sf.* Pompadourtäfchchen *n.*

Pompatyczność, -ści, *sf.* pomphaftes Wesen.

Pompatyczny, *adi.* Pompatycznie, *adv.* pomphaft; schwülstig, hochtrabend.

Pompiarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Pumpen-, Röhrmeister *m.*

Pompować, -puję, -wałem, *va. imperf.* pumpen.

Pomroczny, *adi.*; Pomrocznie, *adv.* trübe, düster, finster.

Pomroczyć, -czę, -czysz, -czyłem, *va. perf.* überziehen, verfinstern, verdunkeln.

Pomrok, -u, *pl.* -i, *sm.* Dämmerung *f.*, Finsternis *f.*, Düsterheit *f.*, Dunkelheit *f.*, dichter Nebel *m.*

Pomrowie, -wia, *sing. tant. sn.* Gleiße *f.*, Gartenschierling *m.*

Pomrozić, -żę, -zisz, -ziłem, *va. perf.* frieren machen, mit Frost durchdringen.

Pomrów, -rowia, *pl.* -rowie, *sm.* Brachwurm *m.*, Engerling *m.*

Pomróz, -rozu, *pl.* -rozy, *sm.* kleiner Frost *m.*, kalter Schauder *m.*

Pomrugać, -gam, -gałem, *vn. perf.*; **Pomrugiwać**, -guję, -wałem, *vn. imperf.*; **Pomrugnąć**, -gnę, -gnąłem, *vn. perf.* mit den Augen zwinken, zwinkern.

Pomrugliwy, *adi.* zwinkernd.

Pomruk, -u, *pl.* -i, *sm.* Gebrumme *n.*, Gemurre *n.*

Pomrukiwać, -kuję, -wałem, *va. imperf.*; **Pomruknąć**, -nę, -niesz, -nąłem, *va. perf.* knurren, murren, brummen.

Pomrukliwość, -ści, *sf.* brummiges Wesen *m.*

Pomrukliwy, *adi.* brummig.

Pomrzeć, -mrę, -rzesz, -marłem, *vn. perf.* nacheinander hinsterben.

Pomsta, -sty, *pl.* -sty, *sf.* Rache *f.*; = Zemsta.

Pomszyć, -szę, -szysz, -szyłem, *va. perf.* mit Moos bedecken; — się moosig, zaserig werden.

Pomścić, -szczę, -ścisz, -ścił-m. *va. perf.* rächen.

Pomucha, -chy, *pl.* -chy, *sf.* Viehseuche *f.*

Pomuchla, -chli, *pl.* -chle, *sf.* Dorich *m.*, Pamuchel *f.*

Pomulać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Pomulić**, -lę, -lisz, -liłem, *va. perf.* mit Schlamm und Kot besudeln, beschlammen.

Pomurek, -rka, *pl.* -rki, *sm.* Mauerklette *f.*, Mauerläufer *m.*, Mauerspecht *m.*

Pomurnik, -a, *sing. tant. sm.* (Parietaria) Glas-, Mauerkraut *n.*

Pomurny, *adi.* Mauer-.

Pomurzyć, -rzę, -rzysz, -rzyłem, *va. perf.* schwarz machen.

Pomuskać, -kam, -kałem; **Pomusnąć**, -snę, -sniesz, *va. perf.*; **Pomuskiwać**, -kuję, -kiwałem, *va. imperf.* leicht streichen, bestreichen.

Pomycie, -cia, *sing. tant. sn.* Abwaschen *n.*

Pomyć, -myję, -myjesz, -łem, *va. perf.*; **Pomywać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* abwaschen.

Pomydlić, -dlę, -dlisz, -dliłem, *va. perf.* einseifen.

Pomyjak, -a, *pl.* -i, *sm.*; **Pomyjnik**, -a, *pl.* -i, *sm.* Spültaß *n.*, Gußstein *m.*

Pomyje, -jów, *plur. tant. sn.* Spülicht *n.*

Pomyk, -a, *pl.* -i, *sm.* Sprenkel *m.*, Dohne *f.*; — krokwiowy Schub *m.*

Pomykać, siehe: Pomknąć.

Pomylić, -lę, -lisz, -liłem, *va. perf.* verwirren in Unordnung bringen.; — się *rr.* sich irren, ein Versehen machen.

Pomyłka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Versehen *n.*, Irrtum *m.*

Pomysł, -u, *pl.* -y, *sm.* Gedanke *m.*, Einfall *m.*; dziwny — ein eigentümlicher Einfall.

Pomyśleć, -ślę, -ślisz, -śliłem, *va. perf.* denken, nachdenken, sinnen; — o czem auf etwas denken, für etwas sorgen; — o kim für jmndn sorgen, die Augen auf jmndn werfen, an jmndn denken; czas ci już — o żonie es ist schon Zeit, daß du an deine Verheiratung (an eine Frau) denkst; -ślę i ja o tem, aby . . . auch ich werde daran denken, daß . . .; anim nie -ślał o tem es ist mir nie in den Sinn gekommen, das habe ich mir nie einfallen lassen.

Pomyślność, -ści, *pl.* -ści, *sf.* Wohlstand *m.*, Wohl *n.*, eine gute, glückliche, erwünschte Lage *f.*; dzielić z kim -ści i przeciwności Glück und Unglück mit jmndm teilen; tobie zawdzięczam moją — dir habe ich meinen Wohlstand zu verdanken; od tego zależy — kraju das Wohl des Landes hängt davon ab; winszuję ci szczęścia, zdrowia i (wszelkich) — ich wünsche dir Glück, Gesundheit und Wohlergehen.

Pomyślny, *adi.* Pomyślnie. *adv.* erwünscht, nach Wunsch, günstig; — skutek

günſtiger Erfolg *m.*; — wiatr günſtiger Wind *m.*; -ślna odpowiedź günſtige Antwort *f.*; dotąd wszystko mu szło -ślnie bisher iſt ihm alles nach Wunſch gegangen.

Pomywacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Aufwäſcher *m.*, Abwaſcher *m.*; — wagonów Wagenputzer *m.*

Pomywaczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Aufwäſcherin *f.*

Pomywalnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Waſchſtube *f.*

Pomywalnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Waſchfaß *n.*

Ponabiegać, -gam, -gałem, *vn. perf.* auflaufen; żyły mu -gały die Adern ſind ihm aufgelaufen.

Ponabijać, -jam, -jałem, *va. perf.* ſämtlich nacheinander einpacken, vollfüllen, laden, beſchlagen.

Ponabrzmiewać, -wam, -wałem, *vn. perf.* aufgedunſen, aufgelaufen werden.

Ponabywać, -wam, -wałem, *va. perf.* ſämtlich an ſich bringen.

Ponachodzić, -dzę, -dzisz, -dziłem, *va. perf.* von allen Seiten zuſammenkommen, ſämtlich auffinden.

Ponacinać, -nam, -nasz, -nałem, *va. perf.* an verſchiedenen Stellen einhauen, einkerben.

Ponad, *praep.* mit dem 4. und 6. Fall, längshin; — rzeką dem Fluße entlang; hinüber weg; leciał — dom er flog über das Haus hinweg.

Ponadawać, -daję, -wałem, *va. perf* verleihen, geben.

Ponagniatać, -tam, -tałem, *va. perf.* alle eindrücken.

Ponakazywać, -zuję, -wałem, *va. perf.* viele ſtrenge Befehle erteilen.

Ponalatać, -tam, -tałem, *vn. perf.* von überall zuſammenfliegen; — się *rr.* ſich durch vieles Herumlaufen ermüden.

Ponalewać, -wam, -wałem, *va. perf.* nacheinander vollgießen.

Ponapełniać, -niam, -niałem, *va. perf.* nach und nach füllen, nacheinander füllen.

Ponapożyczać, -czam, -czałem, *va. perf.* viel bei allen borgen.

Ponaprawiać, -wiam, -wiałem, *va. perf.* alles ausbeſſern, verbeſſern, wieder herſtellen.

Ponarastać, -tam, -tałem, *vn. perf.* allmählich auswachſen, einen Auswuchs bilden.

Ponarowić, -wię, -wiłem, *va. perf.* die Pferde verwöhnen, verderben.

Ponaszpilać, -lam, -lałem, *va. perf.* aufſpicken, aufſetzen.

Ponaścielać, -lam, -lasz, -lałem, *va. perf.* nacheinander ausſtreuen, ausbetten.

Ponatężać, -żam, -załem, *va. perf.* alle anſtrengen.

Ponawiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Ponowić**, -wię, -wisz, -wiłem, *va. perf.* erneuern, wiederholen; — walkę den Kampf erneuern; — prośbę die Bitte wiederholen.

Ponawozić, -wożę, -ziłem, *va. perf.* vieles hinbringen, hinführen.

Ponazywać, -wam, -wałem, *va. perf.* alle benennen.

Poncyny, -cyn, *plur. tant. sf.* Bunzen *pl.*, Punzen *pl.*

Poncz, -u, *pl.* -e, *sm.* Punſch *m.*

Ponęcić, -cę, -cisz, -ciłem, *va. perf.* ein wenig locken, reizen.

Ponękać, -kam, -kasz, -kałem, *va. perf.* 1) zu etwas antreiben, nötigen; 2) quälen.

Ponęta, -ty, *pl.* -ty, *sf.* Lockſpeiſe *f.*, Lockung *f.*, Reiz *m*; — do złego die Lockung zum Böſen.

Ponętlin, -u, *pl.* -y, *sm.* Heckenkniſe *f.*

Ponętny, *adi.* **Ponętnie**, *adv.* lockend, verlockend, verführeriſch.

Poniechać, -cham, -chasz, -chałem, *va perf.* bleiben laſſen, unterlaſſen.

Poniedziałek, -łku, *pl.* -łki, *sm.* Montag *m.*

Poniedziałkować, -kuję, -wałem, *vn. perf.* blauen Montag halten.

Poniedziałkowy, *adi.* montäglich, Montags-.

Poniekąd, *praep.* einigermaßen, gewiſſermaßen.

Poniemieć, -mieję, -miałem, *vn. perf.* ſämtlich verſtummen.

Ponieść, poniosę, poniosłem, *va. perf.*; **Ponosić**, ponoszę, ponosłem, *va. imperf.* 1) ertragen, erleiden; — klęskę eine Niederlage erleiden; 2) hintragen, hinführen; poniosę to do miasta ich werde das in die Stadt tragen; pójdę gdzie mnie oczy poniosą ich will gehen, wohin mich meine Augen führen; wiatr porwał dach z domu i poniósł go na pole der Wind riß das Dach vom Hauſe und trug es aufs Feld.

Poniewalać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Poniewolić**, -lę, -liłem, *va. perf.* zwingen, nötigen.

Ponieważ, *praep.* weil.

Ponieważać, -żam, -żałem, *va. imperf.*; **Ponieważyć**, -żę, -żysz, -żyłem, *va. perf.* verunehren, verächtlich behandeln, für nichts achten.

Poniewierać, -ram, -rałem, *va. imperf.* herumſtoßen, ſchnöde behandeln, etwas zu Schanden machen, nicht ſchonen, beſchmutzen, zerreißen; — się *vr.* ſich herumtreiben, herumgeworfen ſein; książka -ra się po stole das Buch wird am Tiſch herumgeworfen; dać się komu — ſich von jmndm als Fußhader behandeln laſſen.

Poniewierka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Herumtreiben *n.*, Herumziehen *n.*; 2) Mißachtung *f.*

Poniewoli, **Poniewolnie**, *adv.* wider Willen, gezwungen.

Poniewolny, *adi.* unfreiwillig, willkürlich.

Ponik, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) unterirdiſcher Waſſerlauf *m.*, Waſſerader *f.*; ein feiner Waſſerſtrahl, ein kleines Bächlein; 2) -ki, *pl.* Fallen *pl.* Fallſtricke *pl.*

Ponikać, -kam, -kałem, *vn. imperf.*; **Poniknąć**, -nę, -kłem, *vn. perf.* ſämtlich verſchwinden.

Ponikło, -kła, *sing. tant. sn.* Eleocharis (eine Pflanze).

Poniszczyć, -szczę, -szczyłem, *va. perf.* nach und nach vernichten ruinieren.

Poniż, **Poniżej**, *praep.* mit *gen.* und *adv.* unterhalb.

Poniżać, -żam, -żałem, *va. imperf.*; **Poniżyć**, -żę, -żysz, -żyłem, *va. perf.* erniedrigen, demütigen; kto się wywyższa, będzie -żony wer sich selbst erhöht, wird erniedrigt werden.

Poniżający, *adi.* erniedrigend, demütigend.

Poniżanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Erniedrigung *f.*, Demütigung *f.*

Pono, *adv.* = Podobno.

Ponocnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Nachtschwärmer *m.*, Schlaraffe *m.*

Ponocny, *adi.* nächtlich.

Ponosić, siehe: Ponieść.

Ponotować, -tuję, -wałem, *va. perf.* anmerken, aufnotieren, aufzeichnen.

Ponowa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* 1) Erneuerung *f.*; 2) frische Wildspur *f.*

Ponowić, siehe: Ponawiać.

Ponowienie, -nia, *sn.* Erneuerung *f.*

Ponowny, *adi* wiederholt, neuerlich.

Pons, -u, *pl.* -y, *sm.* = pąs hochrote Farbe *f.*

Ponsowy, *adi.*; **Ponsowo**, *adv.* = pąsowy, pąsowo hochrot.

Pontyfikalny, *adi.*; **Pontyfikalnie**, *adv.* bischöflich.

Pontyfikał, -u, *pl.* -y, *sm.* Agende *f.* für die Bischöfe.

Ponudzić, -dzę, -dzisz, -dziłem, *va. perf.* langweilen.

Ponukać, -kam, -kałem, *va. perf.*; **Ponukiwać**, -kuję, -wałem, *va. imperf.* anspornen, anreizen.

Ponumerować, -ruję, -wałem, *va. perf.* mit Nummern versehen, numerieren.

Ponur, -a, *pl.* -y, *sm.* Flutbett *n.*, Abschlußboden *m.*, Schleußenboden *m.*

Ponurość, -ści, *sing. tant.* Düsterheit *f.*, finsteres Aussehen *n.*, trüber Blick *m.*

Ponury, *adi.* **Ponuro**, *adv.* düster, finster, unfreundlich, unheimlich; -ry wzrok ein düsterer finsterer Blick *m.*; -re mysli trübe und finstere Gedanken.

Ponurzać, -rzam, -rzałem, *va. imperf.*; **Ponurzyć**, -rzę, -rzysz, -rzyłem, *va. perf.* untertauchen.

Ponurznik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Wiedertäufer *m.*, Anabaptist *m.*

Pończocha, -chy, *pl.* -chy, *sf.*; **Pończoszka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Strumpf *m.*; -chę robić Strumpf stricken; oko w -czosze Masche *f.*

Pończoszkowy, *adi.* Strick-, gestrickt; -wa robota Strickarbeit *f.*; -wą robotą kaftanik ein gestricktes Leibchen *n.*

Pończosznik, -a, *pl.* -nicy, *sm.* Strumpfwirker *m.*, Strumpfstricker *m.*

Ponczyk, -a, *pl.* -i, *sm. dim.* von Poncz.

Poo-, **Poob-**, **Pood-**, zusammengesetzte Präpositionen, die den Nebenbegriff einer Wiederholung der Handlung andeuten.

Poobalać, -lam, -lałem, *va. perf.* nacheinander umwerfen.

Poobcierać, -ram, -rałem, *va. perf.* alles abwischen.

Poobdzierać, -ram, -rałem, *va. perf.* alles abreißen, rundum abreißen.

Poobejmować, -muję, -wałem, *va. perf.* umfassen, übernehmen.

Poobciosywać, -suję, -wałem, behauen.

Poobiedni, *adi.* nachmittags-, nachmittäglich.

Poobiedzie, -dzia, *pl.* -dzia, *sn.* Nachmittag *m.*, die Zeit nach dem Mittagessen.

Poobjawiać, -wiam, -wiałem, *va. perf.* offenbaren.

Pooblekać, -kę, -czesz, -kłem, *va. perf.*; **Poobłoczyć**, -czę, -czysz, -czyłem, *va. imperf.* bekleiden, überziehen, umwolken.

Poobłupywać, -puję, -wałem, *va. perf.* schälen, von der Schale befreien, rundum abspalten.

Poobmiatać, -tam, -tałem, *va. perf.* abkehren.

Poobracać, -cam, -całem, *va. perf.* umkehren, umwandeln, verwandeln.

Poobrywać, -wam, -wałem, *va. perf.* abreißen.

Poobsadzać, -dzam, -dzałem *va. perf.* besetzen.

Poobstępować, -puję, -wałem, *va. perf.* umringen.

Poobwijać, -jam, -jałem, *va. perf.* umwickeln.

Poobudzać, -dzam, -dzałem, *va. perf.* alle aufwecken.

Poobwijać, -jam, -jałem *va. perf.* umwickeln.

Poobwieszać, -szam, -szałem, *va. perf.* überall aufhängen.

Poobwiniać, -niam, -niałem, *va. perf.* beschuldigen.

Poobwodzić, -dzę, -dzisz, -dziłem, *va. perf.* umgeben, umfassen.

Poocierać, = Poobcierać.

Poodbywać, -wam, -wałem, *va. perf.* abfertigen, beendigen.

Poodchodzić, -dzę, -dzisz, -dziłem, *va. perf.* ab-, weggehen.

Poodciągać, -gam, -gałem, *va. perf.* abziehen, abspenstig machen.

Pooddalać, -lam, -lałem, *va perf.* weggeben, entfernen.

Pooddawać, -daję, -wałem, *va. perf.* alles zurückgeben.

Pooddzierać, -ram, -rałem, *va. perf.* abreißen.

Poodejmować, -muję, -wałem, *va. perf.* abnehmen.

Poodgniatać, -tam, -tałem, *va. perf* abdrücken.

Poodkładać, -dam, -dałem, *va. perf.* verlegen, verschieben.

Poodmarzać, -rzam, -rzałem, *va. perf.* nacheinander abfrieren.

Poodmawiać, -wiam, -wiałem, *va perf.* absagen, abschlagen, abspenstig machen.

Poodmieniać, -niam, -niałem, *va. perf.* auswechseln, austauschen.

Poodmładzać, -dzam, -dza-

łem, *va. perf.* jünger machen, verjüngen.

Poodmrażać, -żam, -żałem, *va. perf.* abfrieren, erfrieren.

Poodpadać, -dam, -dałem, *vn. perf.* abfallen.

Poodpędzać, -dzam, -dzałem, *va. perf.* wegjagen.

Poodpinać, -nam, -nałem, *va. perf.* aufknöpfen.

Poodsadzać, -dzam, -dzałem. *va. perf.* abjetzen.

Poodsądzać, -dzam, -dzałem, *va. perf.* aburteilen, gerichtlich absprechen.

Poodsedniać, -niam, -niałem, *va. perf.* wundreiben.

Poodstępować, Poodstępywać, -puję, -wałem, *vn. perf.* abtreten, verlassen.

Poodsuwać, -wam, -wałem, *va. perf.* wegschieben.

Poodzyskiwać, -kuję, -wałem, *va. perf.* nach und nach wiedergewinnen.

Poomdlewać, -wam, -wałem, *vn. perf.* ohnmächtig werden.

Poopadać, -dam, -dałem, *va.* und *vn. perf.* abfallen, herabfallen; herfallen (über jmndn).

Poorać, -ram, -rałem, *va. perf.* pflügen.

Poorany, *adi.* durchfurcht.

Poosadzać, -dzam, -dzałem, *va. perf.* ansiedeln, besetzen.

Poostrzyć, -trzę, -trzyłem, *va. perf.* schärfen, spitzen.

Pootwierać, -ram, -rałem, *va. perf.* alles öffnen.

Poożywiać, -wiam, -wiałem, *va. perf.* beleben.

Poósme, *adv.* achtens, zum achtenmal.

Pop, -a, *pl.* -y, *sm.* Pope *m.*, (Priester der griechischen Kirche); (verächtlich) Pfaffe *m.*).

Popaczony, Popaczyć, siehe: Spaczony, Spaczyć.

Popadać, -dam, -dałem, *vn. perf.*; **Popaść**, -dam, -dałem, *vn. perf.* 1) fallen; 2) Risse bekommen, aufbersten.

Popadya, -yi, *pl.* -ye, *sf.* Frau *f.* des Popen.

Popakować, -kuję, -wałem, *va. perf.* einpacken, packen.

Popalić, -lę, -lisz, -liłem, *va. perf.* alles verbrennen.

Popamiętać, -tam, -tałem, *va. perf.* lange gedenken.

Popar, -u, *pl.* -y, *sm.* Erwärmung *f.*, des Erdreichs durch Dünger.

Poparowy, *adi.* wohl gedüngt.

Poparszywieć, -wieję, -wiałem, *vn. perf.* krätzig, räudig werden.

Poparzeliny, -in, *pl. tant. sf.* Brandwunden *f. pl.*, Brandstellen *sf. pl.* auf der Haut.

Poparzyć, -rzę, -rzysz, -rzyłem, *va. perf.* alles verbrühen, versengen.

Popas, -u, *pl.* -y, *sm.* Fütterung *f.* (auf der Reise während des Tages), Fütterungszeit *m.*; obroku wystarczy na dwa popasy das Futter wird noch für zweimal reichen.

Popasać, -sam, -sałem, *va.* und *vn. imperf.*; **Popaść**, -szę, -słem, *va.* und *vn. perf.* unterwegs füttern; sich aufhalten, verweilen; nie długo tu będziesz -sał du wirst hier nicht lange verweilen.

Popasek, -ska, oder -sku, *pl.* -ski, *sm.* Waldweide *f.*, Waldmast *m.*

Popaskudzić, -dzę, -dzisz, -dziłem, *va. perf.* verunreinigen.

Popaść, -dnę, -dniesz, -ółem, *vn. perf.* hineinfallen, verfallen; — w chorobę in Krankheit verfallen.

Popatrzeć, -trzę, -trzałem, *va. imperf.*; **Popatrzyć**, -trzę, -trzyłem *va. perf.* mit den Augen suchen, schauen.

Popachać, -cham, -chałem, *va. perf.* beriechen.

Popchnąć, -chnę, -chnąłem, *va. perf.*; **Popychać**, -cham, -chałem, *va. imperf.* stoßen; — kogoś w przepaść jmndn in den Abgrund stürzen; — kim jmndn zu allerlei Diensten, nach Belieben gebrauchen.

Popchnięcie, -cia, *pl.* -cia, *sn.* Stoß *m.*

Popek, -pka, *pl.* -pki, *sm.* Dompfaff *m.*, Gimpel *m.*, Pfäffchen *n.*, Gartenrotschwänzchen *n.*, Schwarzkehlchen *n.*, Mauernachtigall *f.*

Popełniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Popełnić**, -nię, -nisz, -niłem, *va. perf.* begehen, verüben; -niłeś wielkie głupstwo du hast eine große Dummheit begangen.

Popełzać, -zam, -załem, *vn. perf.*; **Popełznąć**, -znę, zniesz, -znąłem, *va. imperf.* kriechen.

Popełznąć, -znę, -zniesz, -znąłem, *vn. imperf.* schießen, Farbe verlieren.

Popęd, -u, *pl.* -y, *sm.* Trieb *m.*, Drang *m.*, Schwung *m.*; czuć — do czego einen Trieb, einen Drang zu etw. fühlen; z własnego -u aus eigenem Antriebe; — płciowy Geschlechtstrieb *m.*

Popędliwość, -i, *sf.* Hastigkeit *f.*, Heftigkeit *f.*, Unbesonnenheit *f.*, Hitze *f.*

Popędliwy, *adi.* **Popędliwie**, *adv.* heftig, hastig, hitzig.

Popędzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Popędzić**, -dzę, -dziłem, *va.* und *vn. perf.* hintreiben, vorwärts treiben, jagen.

Popękać, -kam, -kałem, *vn. perf.* bersten, springen, zerplatzen, Risse bekommen.

Popętać, -tam, -tałem, *va. perf.* zusammenfesseln.

Popi, *adi.* Pfaffen-, Popen-; -ia główka Pfaffenblatt *n.*, Löwenzahn *m.*; -ie jajka Kälberkopf *m.*; -ie oczy gierige Augen, die Augen größer wie der Magen.

Popiastować, -tuję, -wałem, *va. perf.* eine Zeitlang pflegen, bekleiden.

Popić, siehe: Popijać.

Popiec, -piekę, -piekłem, *va. perf.* backen, ausbacken; — się *rr.* sich verbrennen, verbrühen.

Popieczętować, -tuję, -wałem, *va. perf.* alles besiegeln.

Popielarz, -a, *pl.* -e, *sm.*; **Popielnik**, -a, *pl.* -cy, *sm.* Aschenerer *m.*, Aschenbrenner *m.*, Aschenschwäler *m.*

Popielaty, *adi.* **Popielato**, *adv.* aschgrau.

Popielcowy, *adi.* Aschermittwoch-.

Popielec, -lca, *pl.* -lce, *sm.* Aschermittwoch *m.*

Popieleć, -leję, -lałem, *vn. perf.* zu Asche werden.

Popieleń, -nia, *pl.* -nie, *sm.* Spodium *m.*

Popielgrzymować, -muję, -wałem, *vn. perf.* pilgern.

Popielica, -cy, *pl.* -e, *sm.* 1) Bilchmaus *f.*, Billich *m.*; -ce *pl.* Bilchpelz *m.*, Fehpelz *m.*; 2) — miedziana Flötzasche *f.*, verkohlte mit Sand vermischte Schwarzerde *f.*

Popielić, -lę, -liłem, *va. perf.* zu Asche brennen, äschern.

Popielnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.*; **Popielnica**, -cy, *pl.* -ce, *sf.* 1) Aschenkrug *m.*, Aschenurne *f.*; 2) Staubplatz *m.* in der Ringschule.

Popielniczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Aschenschale *f.*

Popielnik, -a, *pl.* -i, 1) siehe: Popielarz; 2) Aschenbecher *n.*, Aschenschale *f.*; — piecowy Aschenherd *m.*, Aschenfall *m.*

Popieluch, -a, *pl.* -y, *sm.* Aschenbrödel *n.*

Popielucha, -chy, *pl.* -chy, *sf.* Aschenwicke *f.*

Popienić, -nię, -niłem, *va. perf.* mit Schaum bedecken.

Popień, -pnia, *pl.* -pnie, *sm.* Baumstamm *m.* bis zur Astentwicklung.

Popieprzyć, -rzę, -rzysz, -rzył em, *va. perf.* pfeffern.

Popierać, -ram, -rałem, *va. imperf.*; **Poprzeć**, -prę, -parłem, *va. perf.* unterstützen, verfechten; — czyją prośbę wszelkimi sposobami jmnds Bitte auf alle mögliche Art unterstützen; bekräftigen, belegen; — swoje zeznanie przysięgą seine Aussage eidlich bekräftigen.

Popiersie, -ia, *pl.* -ia, *sn.* Brustbild *n.*, Büste *f.*

Popiersnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Brustriemen *m.*

Popierzyć, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* voll Federn machen, einfedern.

Popieścić, -szczę, -ściłem, *va. perf.* ein wenig liebkosen, hätscheln.

Popiętka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Floß *n.* mit fünf Sperren.

Popiętrzyć, -trzę, -trzyłem, *va. perf.* auftürmen, aufwerfen.

Popijać, -jam, -jałem, *va. imperf.*; **Popić**, -piję, -piłem, *va. perf.* nach-, drauftrinken, einen Schluck nach dem anderen trinken; — sobie gemächlich trinken.

Popilnować, -nuję, -wałem, *va. perf.* eine Zeitlang warten, ein wenig achtgeben.

Popiłować, -łuję, -wałem, *va. perf.* feilen.

Popiołowy, *adi.* Aschen-.

Popiół, -piołu, *pl.* -pioły, *sm.* Asche *f.*; w popiele leżeć im Staube liegen, nichts gelten; — cynowy Zinnasche *f.*; — cynkowy Zinkasche *f.*; — cyno-ołowiany Zinn- und Bleioxyd *m.*; — ołowiany Bleiasche *f.*; — wulkaniczny vulkanische Asche *f.*; — kruszcowy Hüttenrauch *m.*, Hüttennichts *n.*, Fluggestübe *n.*

Popis, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Volksschätzung *f.*; 2) Revue *f.*, Musterung *f.*, Heerschau *f.*; 3) Rekrutierung *f.*, Aushebung *f.*, Ausschreibung *f.* der Soldaten, Konskription *f.*, Heerbann *m.*; 4) Schulprüfung *f.*, Prüfung *f.*, Examen *n.*

Popisać, -szę, -sałem, *va. perf.*; **Popisywać**, -suję, -wałem, *va. imperf.* aufschreiben, schreiben; coś tam -sał? was hast du dort aufgeschrieben?; — się *vr.* sich hervortun, großtun, mit etw. prahlen, sich auszeichnen; popisz się i ty zeige auch du deine Kunst; mogę się z tem — ich kann mich damit produzieren.

Popisanie, -ia, *pl.* -ia, *sn.* Hervortun *n.*, Produktion *f.*

Poplamić, -mię, -misz, -miłem, *va. perf.* beflecken.

Popląsać, -sam, -sałem, *vn. perf.* herumtanzen.

Poplątać, -tam, -tałem, *va. perf.* verwickeln, verwirren.

Poplecznik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Beschützer *m.*, Verfechter *m.*, Helfer *m.*, Rückhalt *m.*

Poplenić, -nię, -niłem, *va. perf.* in die Gefangenschaft wegführen.

Popleść, -lotę, -lotłem, *va. perf.* 1) zusammenflechten; 2) schwatzen, plaudern.

Poplot, -u, *pl.* -y, *sm.* (echtes) Klammstrauch *m.*

Poplota, -ty, *pl.* -ty, *sf.* Flechtwerk *n.*

Popluć, -luję, -lułem, *vn. perf.*; **Popluwać**, -wam, -wałem, *vn. imperf.* hie und da speien, spucken.

Poplugawić, -wię, -wiłem, *va. perf.* schmutzig machen, besudeln.

Popluskać, -kam, -kałem, *vn. perf.* eine Zeitlang plätschern.

Popłacać, -cam, -całem, *vn. imperf.* gelten, im Preise sein, Wert haben; teraz nauka nie -ca jetzt gilt die Wissenschaft nicht viel; poczciwość nie -ca u takich ludzi Rechtschaffenheit hat bei solchen Leuten keinen Wert.

Popłacić, -cę, -ciłem, *va. perf.* bezahlen; — długi die Schulden tilgen.

Popłakać, -czę, -kałem, *vn. perf.*; **Popłakiwać**, -kuję, -wałem, *vn. imperf.* eine Zeitlang weinen.

Popłat, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Zahlung *f.*, Bezahlung *f.*; 2) Wertschätzung *f.*

Popłatać, -tam, -tałem, *va. perf.* verüben.

Popłatek, -tku, *pl.* -tki, *sm.* Abgabe *f.*, Steuer *f.*

Popłatność, -ści, *sing. tant.* = Popłat.

Popłatny, *adi.* viel geltend, Wert habend.

Popław, -u, *pl.* -y, *sm.* Hinfließen *n.*, Hinschwimmen *n.*

Popławiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; Popławić, -wię, -wiłem, *va. perf.* nach einander schwemmen.

Popłoch, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Scheu *f.*, Schreck *m.*, Furcht *f.*, Bestürzung *f.*; — rzucić między nieprzyjaciół eine allgemeine Verwirrung unter den Feinden verursachen, den Feind verzagt machen, dem Feinde den Mut nehmen; na tę wieść powstał — w wojsku dieses Gerücht verbreitete unter dem Heere einen all-

gemeinen Schreck, machte das Heer bestürzt und zaghaft; 2) Krebsdistel *f.*

Popłodzić, -dzę, -dzisz, -dziłem, *va. perf.* erzeugen, zeugen.

Popłoszyć, -szę, -szyłem, *va. perf.* nacheinander verscheuchen, schüchtern machen.

Popłowieć, -wieję, -wiałem, *vn. perf.* die Farbe verlieren, schießen.

Popłókać, Popłukać, -czę, -kałem, *va. perf.* spülen, nachspülen.

Popłun, -u, *pl.* -y, *sm. sm.* (caladium) westindischer schön blühender Beerenstrauch.

Popłynąć, -nę, -nąłem, *vn. perf.* wohin schwimmen, schiffen, segeln.

Popłynięcie, -cia, *sn.* Hinschwimmen *n.*, Hinsegeln *n.*

Popocić się, -cę, -ciłem, *vr. perf.* schwitzen.

Popodbijać, -jam, -jałem, *va. perf.* 1) alle besiegen, unterwerfen; 2) wund schlagen.

Popodkładać, -dam, -dałem, *va. perf.* nacheinander unterlegen.

Popodlewać, -leję, -lewałem, *va. perf.* begießen.

Popodnosić, -szę, -siłem, *va. perf.* alle aufheben.

Popodpierać, -ram, -rałem, *va. perf.* alle stützen.

Popodsmalać, -lam, -lałem, *va. perf.* besengen.

Popoić, -ję, -iłem, *va. perf.* alle trunken, besoffen machen.

Popołudnie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Nachmittag *m.*

Popołudniowy, *adi.* Popołudniu, *adv.* nachmittäglich, nachmittags.

Popościć, -szczę, -ściłem, *vn. perf.* eine Zeitlang fasten.

Popotopowy, *adi.* nachsintflutig.

Popowa, -wy, *pl.* -we, = Popadya.

Popowicz, -a, *pl.* -e, *sm.* Sohn *m.* des Popen.

Popowski, *adi.* Geistlichen-, Pfaffen-.

Popoznawać, -ję, -wałem, *va. perf.* viel kennen lernen.

Popór, -u, *pl.* -y, *sm.* Stützen *n.*

Popówna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Tochter *f.* des Popen.

Popracować, -cuję, -wałem, *vn. perf.* ein wenig arbeiten.

Poprać, -piorę, -prałem, *va. perf.* alles auswaschen.

Poprasować, -suję, -wałem, *vn. perf.* alles ausbügeln, auspressen, glätten, plätten.

Poprawa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* Verbesserung *f.*, Besserung *f.*; obiecuje -ę er verspricht sich zu bessern; dom -wy Besserungs-, Korrektionshaus *n.*; Zuchthaus *n.*

Poprawdzie, *adv.* der Wahrheit gemäß, in Wirklichkeit.

Poprawiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Poprawić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* verbessern, besser machen, veredeln, nachhelfen, korrigieren; — błędy wymowy die Fehler der Aussprache korrigieren; — się z pieca na łeb es schlechter wie zuvor machen; -wię się na drugi raz ein anderes Mal werde ich es besser machen; -raw sobie włosy mache dir die Haare besser zurecht; — kogo jmndm zur Besserung helfen; — komu jmndm den Lohn erhöhen, eine bessere Stellung verschaffen; — zadania die Aufgaben korrigieren.

Poprawiny, -win, *plur. tant. sf.* Nachschmaus *m.*, Nachhodzeit *f.*

Poprawiony, *adi.* gebessert.

Poprawka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Korrektur *f.*; Amendement *n.*; Nachtragsprüfung *f.*

Poprawny, *adi.* Poprawnie, *adv.* korrekt, fehlerfrei.

Poprażyć, -żę, -żyłem, *va. perf.* pregeln.

Poprąg, Popręg, -a, *pl.* -i, *sm.* Bauchgurt *m.*, Sattelgurt *m.*; ściągnąć — u konia den Sattelgurt fester ziehen.

Popręcina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* lange dürre Stange *f.*

Popręgowy, *adi.* Sattelgurt-.

Poprężnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Seitenader *f.* eines Pferdes.

Poprężyć, -żę, -żyłem, *va. perf.* nacheinander ausspannen, ausstrecken, ausrecken.

Poprosić, -szę, -siłem, *va. perf.* bitten, ersuchen, einladen.

Poprostu, po prostu *adv.* ganz einfach, geradezu, schlechtweg.

Poprowadzić, -dzę, -dziłem, *va. perf.* führen, hinführen, hinleiten, hinziehen.

Popróchnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* faul und morsch werden.

Poprość, siehe: Poprzć.

Poprószyć, -szę, -szyłem, *va. perf.* bestauben, mit etw. Feinkörnigem bestreuen.

Poprożnicy, *adv.* = daremnie umsonst, vergeblich.

Poprożnować, -nuję, -wałem, *vn. perf.* eine Zeitlang faulenzen.

Poprzć, -pruję, -prułem, *va. perf.* auftrennen.

Popryskać, -kam, -kałem, *va. perf.*; **Poprysnąć**, -snę, -snąłem, *va. imperf.* bespritzen.

Popryszczony, *adi.* voll Wimmerl; -a kora eine aufgesprungene, vom Krebs befallene Baumrinde.

Poprząść, -rzędę, -rządłem, *va. perf.* spinnen.

Poprzątać, -tam, -tałem; **Poprzątnąć**, -nę, -nąłem, *va. perf.* wegräumen, auf-, abräumen.

Poprzebierać, -ram, -rałem, *va. perf.* 1) umziehen, umkleiden, verkleiden; 2) auslesen, auswählen.

Poprzebijać, -jam, -jałem, *va. perf.* durch-, niederstoßen.

Poprzeciągać, -gam, -gałem, *va. perf.* durchziehen.

Poprzecierać, -ram, -rałem, *va. perf.* durchwischen.

Poprzecinać, -nam, -nałem, *va. perf.* durchschneiden.

Poprzecz, Poprzek, *adv.* in die Quere, quer durch.

Poprzecz, -a, *pl.* -e, *sm.* Querbrett *n.*

Poprzecze, -cza, *pl.* -cza, *sn.* Quere *f.*

Poprzeczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Querholz *n.*, Einstrich *m.*

Poprzecznica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Quergasse *f.*, Querstange *f.*, Kreuzstange *f.*, Mittelstück *n.*

Poprzecznik, -a, *pl.* -i, *sm.* Querschnitt *m.*, Querband *n.*

Poprzeczność, -ści, *sing. tant. sf.* Querlage *f.*

Poprzeczny, *adi.* **Poprzecznie**, *adv.* Quer-, querliegend; — sztuka Querstück *n.*, Loshołz *n.*

Poprzeć, siehe: Popierać.

Poprzedni, *adi.* **Poprzednio**, *adv.* vorhergehend, vorig, früher, vorgängig; -niego dnia am vorigen Tage; jużem to -dnio powiedział ich habe es schon zuvor gesagt.

Poprzedniczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Vorgängerin *f.*

Poprzednik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Vorgänger *m*, Vorfahr *m.*, Vorläufer *m.*, Vordersatz *m.*

Poprzedzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Poprzedzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* vorangehen, vorhergehen, vorausschreiten, vorgehen; konsula poprzedzało dwunastu liktorów idąc jeden za drugim vor dem Konsul schritten zwölf Liktoren, einer nach dem andern, einher; jego przybycie poprzedziła wieść o zwycięstwie das Gerücht von dem Siege ging seiner Ankunft voran.

Poprzedzający, *adi.* vorhergehend.

Poprzedzanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Voranschreiten *n.*, Vorangehen *n.*; — kątowe mimośrodków Voreilen infolge Vorstellung des Exzentriks um den Voreilungswinkel; — odpływu pary Voröffnung des Auslaßkanals; — przypływu pary Voreilen für den Eintritt, Voröffnung des Einlaßkanal; — suwaka linijne lineare Voreilung des Schiebers.

Poprzegrywać, -wam, -wałem, *va. perf.* alles durchspielen.

Poprzegryzać, -zam, -załem, *va. perf.* durchbeißen.

Poprzekładać, -dam, -dałem, *va. perf.* hinübertragen, übersetzen; — czem mit etw. durchschießen.

Poprzekrawać, -kraję, -krawałem, *va. perf.* durchschneiden.

Poprzenosić, -szę, -siłem, *va. perf.* hinübertragen, versetzen.

Poprzepasywać, -suję, -wałem, *va. perf.* umgürten.

Poprzestawać, -staję, -wałem, *va. imperf.*; **Poprzestać**, -tanę, -tałem, *va. perf.* aufhören; — czego etw. fahren lassen, von etw. abstehen, etw. aufgeben; — na czem es dabei bewenden lassen, die Sache nicht weiter verfolgen.

Poprzestawiać, -wiam, -wiałem, *va. perf.* nacheinander umstellen.

Poprzestrajać, -jam, -jałem, *va. perf.* umkleiden, umputzen.

Poprzetykać, -kam, -kałem, *va. perf.* — czem mit etw. bestecken, durchweben; — igłami mit Nadeln bestecken.

Poprzewiązywać, -zuję, -wałem, *va. perf.* durchbinden, querüber, festbinden.

Poprzewracać, -cam, -całem, *va. perf.* durcheinander werfen, alles umkehren, umwerfen.

Poprzychodzić, -dzę, -dzisz, -dziłem, *vn. perf.* nacheinander ankommen.

Poprzyczepiać, -piam, -piałem, *vn. perf.* nacheinander anhängen, anheften.

Poprzygotowywać, -wuję, -wałem, *va. perf.* vorbereiten, zurichten.

Poprzyjaźnić, -nię, -niłem, *va. perf.* befreunden, Freundschaft schließen.

Poprzyjeżdżać, -dżam, -dżałem, *vn. perf.* ankommen (zu Pferde oder zu Wagen).

Poprzyjmować, -muję, -wałem, *va. perf.* annehmen, aufnehmen; — do służby in Dienst nehmen, aufdingen.

Poprzykrywać, -wam, -wałem, *va. perf.* zudecken.

Poprzypinać, -nam, -nałem, *va. perf.* anheften, anstecken, aufstecken.

Poprzyprawiać, -wiam, -wiałem, *va. perf.* zubereiten; anheften, anmachen.

Poprzysiądz, -sięgnę, -sięgłem, *va. perf.*; **Poprzysięgać**, -gam, -gałem, *va. imperf.* beschwören, durch Eid bekräftigen, eidlich geloben; — komu miłość wieczną jmndm ewige Liebe geloben.

Poprzysuwać, -wam, -wałem, *va. perf.* hinschieben, näher schieben.

Poprzysychać, -cham, -chałem, *vn. perf.* antrocknen; drogi poprzysychały die Straßen sind etwas trockener geworden.

Poprzywłaszczać, -czam, -czałem, *va. perf.* sich (alles oder nacheinander) aneignen.

Popsnąć się, -nę, -nąłem, *vr. perf.* stolpern; einen Verstoß begehen.

Popsocić, -cę, -ciłem, *vn. perf.* einige Streiche machen.

Popsować, -wam, -wałem, **Popsuć**, -suję, -sułem, *va. perf.* verderben, verschlimmern; — się *vr. perf.* verderben.

Popularność, -ści, *sing. tant. sf.* Popularität *f.*, Volksgunst *f.*, Volkstümlichkeit *f.*

Popularny, *adi.* **Popularnie**, *adv.* populär, volkstümlich, dem Volke gefällig.

Popularzysta, -sty, *pl.* -ści, *sm.* Volksfreund *m.*; Pupularitätsjäger *m.*, Popularitätshascher *m.*

Popularyzować, -zuję, -wałem, *va. perf.* populär machen, popularisieren.

Popustoszeć, -szeję, -szałem, *vn. perf.* wüst, öde werden, veröden.

Popustoszyć, -szę, -szyłem, *va. perf.* verwüsten, veröden.

Popuszczać, -czam, -czałem, *va.* und *vn. imperf.*; **Popuścić**, -szczę, -ściłem, *va.* und *vn. perf.* nachlassen, ein wenig nachlassen; — cugli die Zügel schießen lassen; zimno, mróz -cza die Kälte, der Frost läßt nach.

Popychać, -cham, -chałem, siehe: Popchnąć.

Popychadło, -dła, *pl.* -dła, *sn.* Vorgeschobene *n.*; Lückenbüßer *m.*, Notnagel *m.*, Aschenbrödel *n.*; ein Mensch, den

man überall und zu allem gebraucht.

Popychanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Schieben *n.*, Vorwärtsſchieben *n.*; Schub *m.*; Stoßen *n.*; — pociągu Verſchieben des Zuges.

Popylić, -lę, -lisz, -iłem, *va. perf.* beſtauben.

Popyskać, -kam, -kałem, *va.* und *vn. perf.* mit dem Rüſſel wühlen.

Popyszczkać, -kam, -kałem, *vn. perf.* ſich ſchnäbeln.

Popyt, -u, *pl.* -y, *sm.* Nachfrage *f.*

Popytać się, -tam, -tałem, *vr. perf.* nachfragen, ſich erkundigen.

Por, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Pore *f.*, Schweißloch *n.*, Ausdunſtungskanal *m.*; 2) Porrei *f.*, Porre *f.*, ſpaniſcher Lauch.

Pora, -ry, *pl.* -ry, *sf.* 1) rechte, gelegene Zeit *f.*, Gelegenheit *f.*; w samą -ę zur rechten Zeit; teraz nie — na to jetzt iſt nicht die richtige Zeit dazu; 2) Zeit *f.*; — roku Jahreszeit *f.*; w tej -rze zu dieſer Zeit.

Porabiać, -biam, -białem, *va. imperf.* etwas machen, ſich beſchäftigen; cóż -biasz was machſt du? wie geht es dir; co tu -biasz was machſt du hier?

Porabować, -buję, -wałem, *va. perf.* alle berauben, alles wegnehmen.

Porachować, -chuję, -wałem, *va. perf.* alles zählen, berechnen.

Porachunek, -nku, *pl.* -nki, *sm.* Berechnung *f.*, Abrechnung *f.*

Porada, -dy, *pl.* -dy, *sf.* Beratung *f.*; Anraten *n.*, Rat *m.*, Ratſchlag *m.*

Poradlić, -dlę, -dliłem, *va. perf.* zwiebrachen.

Poradlne, -nego, *sing. tant. sn.* Pflug-, Grundſteuer *f.*

Poradnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Ratgeber *m.*; — lekarski ärztlicher Ratgeber.

Poradność, -ści, *sing. tant. sf.* Fähigkeit *f.* zum Ratgeben, Klugheit *f.*; Tüchtigkeit *f.*, Geſchicklichkeit *f.*, Anſtelligkeit *f.*

Poradny, *adi.* **Poradnie**, *adv.* wohlratend, geſchickt im Ratgeben; tüchtig; handfertig; anſtellig.

Poradować się, -duję, -wałem, *vr. perf.* ſich ein wenig ergötzen, ſeine Freude zu erkennen geben.

Poradzić, -dzę, -dzisz, -dziłem, *va.* und *vn. perf.* raten, anraten; Rat ſchaffen, mit etwas fertig werden; nie -dzisz temu du biſt der Sache nicht gewachſen; już teraz nikt nie -dzi jetzt iſt jede Hilfe umſonſt.

Poranek, -nku, *pl.* -nki, *sm.* Morgen *m.*; o -nku bei frühem Morgen, bei Morgengrauen.

Poranić, -nię, -nisz, -niłem, *va. perf.* verwunden, Wunden beibringen.

Poranny, *adi.* Morgen-; modlitwa -na Morgengebet *n.*

Porastać, -tam, -tałem, *vn. imperf.*; **Porosnąć**, Porość, -nę, -słem, *vn. perf.* bewachſen; -mchem mit Moos bewachſen; — w pierze reich werden, zu Anſehen gelangen, an Weisheit zunehmen.

Poratować, -tuję, -wałem, *va. perf.* helfen, aushelfen, retten.

Porażać, -żam, -żałem, *va. imperf.*; **Porazić**, -żę, -ziłem, *va. perf.* zu Boden ſchlagen, hinſtrecken, aufs Haupt ſchlagen; lähmen; -ził nieprzyjaciela er hat den Feind geſchlagen, dem Feinde eine Niederlage beigebracht.

Porażenie, -a, *sn.* Lähmung *f.*

Porażka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Niederlage *f.*, Schlappe *f.*

Porażony, *adi.* geſchlagen, gelähmt.

Porąb, porębu, *pl.* poręby, *sm.* Gehaue *n.*, Haue *f.*; Holzſchlag *m.*; roczny — Jahreshaljung *f.*; = Poręb.

Porąbać, -bię, biesz, -bałem, *va. perf.* zerhacken, kurz und klein hauen.

Porcelana, -ny, *sf.* Porzellan *n.*; *pl.* -ny Porzellangegenſtände *pl.*, Porzellannippes *pl.*

Porcelaniec, -ńca, *pl.* -ńce, *sm.* Feldſpat *m.*

Porcelanka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Porzellanſchnecke *f.*

Porcelanowy, *adi.* Porzellan-, von Porzellan.

Porcelanówka, -ki, *sf.* Porzellanerde *f.*

Porcya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Portion *f.*; dać komu dobrą -cyę kijów jmndm eine gute Tracht Prügel geben; *dim.* **Porcyjka.**

Pordzewieć, -wieję, -wiałem, *vn. perf.* roſtig werden, verroſten.

Poręb, -u, *pl.* -y, *sm.* = Porąb.

Porębne, -go, *sn.* Holzhauerlohn *m.*

Porębnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Holzhacker *m.*

Porębowy, *adi.* Schlag-, Hau-; -wa wyprawa Schlagwirtſchaft *f.*

Poręcz, -y, *pl.* -e, *sf.* Geländer *n.*, Lehne *f.*; krzesło z -czami Armſeſſel *m.*, Lehnſtuhl *m.*; — hamulcowa Bremſengeländer *n.*; — mostu Brückengeländer.

Poręczenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* = Poręka.

Poręcznik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Bürge *m.*

Poręczyć, -czę, -szysz, -czyłem, *va.* und *vn. perf.* für jmnd, für etw. bürgen, ſich verbürgen, haften.

Poręka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Bürgſchaft *f.*, Haftung *f.*, Haftpflicht *f.*, Garantie *f.* stowarzyszenie z ograniczoną -ką Genoſſenſchaft mit beſchränkter Haftung.

Porękawiczne, -go, *sing. tant. sn.* Handſchuh-, Nadel-, Schlüſſelgeld *n.*

Porfir, -u, *pl.* -y, *sm.* Porphyr *m.*; — rogowcowy Euritporphyr; — neleńcowy Dioritporphyr, Grünſteinporphyr — ilasty tonartiger Porphyr.

Pornąć, **Porknąć**, -nę, -nąłem, *va.* und *vn. perf.* untertauchen.

Porność, -ści, *pl.* -ści *sf.* ſcharfer Geruch *m.*, ſcharfer Geſchmack *m.*

Porny, *adi.* ſcharf riechend.

Porobić, -bię, -bisz, -biłem, *va. perf.* fertig arbeiten, machen; eine Zeitlang bei der Arbeit verweilen; — głupstwa Dummheiten anſtellen.

Poroczek, -czka, *pl.* -czki, *sm.* gerichtlicher Termin Tagfahrt *f. pl.* -czki Gerichtsſeſſion *f.*, Gerichtskadenz *f.* (eines Provinzialgerichtshofes in Polen).

Porodzić, -dzę, -dzisz, -dziłem, *va. perf.* gebären, zur Welt bringen; — się *vr.* geboren werden.

Porogacieć, -cieję, -ciałem, *vn. perf.* Hörner bekommen; hornig werden, verhärten.

Poronia, -nii, *pl.* -nie, *sf.* (Janthina) Kreiſelſchnecke *f.*

Poroniątko, ſiehe: Porończę.

Poronić, -nię, -nisz, -niłem, *va.* und *vn. perf.* 1) abortieren, fehlgebären, abtreiben; poroniła ſie hat eine Fehlgeburt gehabt; 2) wegwerfen, fallen laſſen.

Poronienie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Frühgeburt *f.*, Fehlgeburt *f.*, Abortus *n.*

Poronny, *adi.* die Leibesfrucht abtreibend.

Poronnia, -nii, *pl.* -nie, *sf.* Athatoda.

Porończę, -nięcia, *pl.* -nięta, *sn.*; **Poroniątko**, -ka, *pl.* -ka, *sn.* unzeitige Leibesfrucht *f.*

Porosić, -szę, -sisz, -siłem, *va. perf.* betauen.

Porosły, *adi.* bewachſen.

Porosnąć, ſiehe: Porastać.

Porost, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Wachſen *n.*, Wachstum *n.*, Wuchs *m.*; 2) Anwuchs *m.*; 3) Haarwuchs *m.* = zarost; 4) Flechte *f.*, Aftermoos *n.*

Porostnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* (Marchantia) Steinkraut *n.*, Brunnenkraut *n.*, Brunnenleberkraut *n.*

Porostnik, -a. *pl.* -i, *sm.* 1) Dornfuß *m.* (Phoxichilus) 2) Grundſtoff des isländiſchen Mooſes.

Porostowy, *adi.* Auswuchs-, Gewächs-, auswüchſig.

Porość, ſiehe: Porastać.

Poroſl, -i, *pl.* -e, *sf.*; **Poroślina**, -ny, *pl.* -ny, *sf.* 1) mit Pflanzen bewachſener Ort; 2) Auswuchs *m.*

Poroślak, -a, *pl.* -i, *sm.* verkrüppelter Laubholzſtrauch.

Porozbiegać się, -gam, -gałem, *vr. perf.* auseinanderlaufen.

Porozbiorowy, *adi.* nach der Teilung (beſtehend, übrig geblieben); Polska -wa Polen nach den Teilungen; dzieje Polski -we Geſchichte Polens nach den Teilungen.

Porozchodzić się, -dzę, -dzisz, -dziłem, *vr. perf.* auseinandergehen.

Porozcinać, -nam, -nałem, *va. perf.* zerſchneiden, auseinanderſchneiden.

Porozdawać, -daję, -wałem, *va. perf.* (alles) verteilen.

Porozdzielać, -lam, -lałem, *va. perf.* verteilen.

Porozdzierać, -ram, -rałem, *va. perf.* zerreißen, auseinanderreißen.

Porozganiać, -niam, -niałem, *va. perf.* auseinandertreiben.

Porozgniatać, -tam, -tałem, *va. perf.* zerquetſchen, zermalmen, zerdrücken.

Porozjeżdżać, -dżam, -dżałem, *va. perf.* zerfahren; — się *vr.* auseinander fahren, nach allen Richtungen fahren.

Porozkopywać, -puję, -wałem, *vn. perf.* auseinandergraben, alles aufgraben.

Porozmawiać, -wiam, -wiałem, *vn. perf.* eine Weile ſprechen.

Porozmiatać, -tam, -tałem, *va. perf.*; **Porozmiatywać**, -tuję, -wałem, *va. imperf.* auseinanderkehren, zerſtreuen.

Porozplatać, -tam, -tałem, *va. perf.* aufflechten.

Porozpoczynać, -nam, -nałem, *va. perf.* (alles oder nacheinander) anfangen.

Porozpożyczać, -czam, -czałem, *va. perf.* alles anderen leihen, borgen.

Porozprowadzać, -dzam, -dzałem, *va. perf.* auseinanderführen, verteilen.

Porozpruwać, -wam, -wałem, *va. perf.* alles zertrennen.

Porozprzestrzeniać, -niam, -niałem, *va. perf.* ausbreiten.

Porozpychać, -cham, -chałem, *va. perf.* auseinanderſtoßen.

Porozróżniać, -niam, -niałem, *va. perf.* nacheinander unterſcheiden.

Porozruszać, -szam, -szałem, *va. perf.* alle in Bewegung ſetzen.

Porozrywać, -wam, -wałem, *va. perf.* auseinanderreißen, auseinandertreiben.

Porozrzucać, -cam, -całem, *va. perf.* auseinanderwerfen.

Porozsadzać, -dzam, -dzałem, *va. perf.* zerſprengen, zerſetzen.

Porozstawiać, -wiam, -wiałem, *va. perf.* an verſchiedenen Orten hinſtellen; — warty Wachen ausſtellen; — konie Pferde unterlegen (in die Poſtſtationen vorausſchicken).

Porozsypywać, -puję, -wałem, *va. perf.* verſchütten, verſtreuen.

Porozszarpywać, -puję, -wałem, *va. perf.* auseinanderreißen, zerfleiſchen.

Porozumieć się, -mię, -miałem, *vr. perf.*; **Porozumiewać się**, -wam, -wałem, *vr. imperf.* ſich verſtändigen; muszę się z nim — o tem ich muß mit ihm darüber Rückſprache nehmen.

Porozumienie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Einverſtändnis *n.*, Verſtändigung *f.*; być w -niu z nieprzyjacielem mit dem Feinde im Einverſtändnis ſein.

Porozwalać, -lam, -lałem, *va. perf.* auseinanderwerfen, zertrümmern.

Porozwiązywać, -zuję, -wałem, *va. perf.* aufbinden.

Porozwijać, -jam, -jałem, *va. perf.* auseinanderwickeln, entfalten.

Porozwlekać, -kam, -kałem, *va. perf.* auseinanderſchleppen.

Porozwozić, -żę, -ziłem, *va. perf.* überall (mittels Wagen

oder zu Pferde) hinbringen, hinführen.

Poroże, -ża, *pl.* -ża, *sn.* Geweih *n.*, Gehörn *n.*, Krone *f.* (des Wildes).

Poród, -u, *pl.* -y, *sm.* Geburt *f.*, Entbindung *f.*, Gebären *n.*

Pórój, -u, *pl.* -e, *sm.* erster Nachschwarm der Bienen.

Porównać, -nam, -nałem, *va. perf.*; **Porównywać**, -nuję, -wałem, *va. imperf.* 1) vergleichen; — dwie rzeczy ze sobą zwei Dinge miteinander vergleichen; nie może się z nim — er reicht ihm das Wasser nicht, er kann sich mit ihm gar nicht vergleichen; 2) gleichstellen, ausgleichen; — zwaśnionych die Streitenden versöhnen; = Pogodzić.

Porównanie, Porównywanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Vergleichung *f.*, Vergleich *m.*; bez -nia unvergleichlich; unvergleichbar; kein Vergleich; w -niu z nim im Vergleich mit ihm; przez — dojść czego durch Vergleich etwas ergründen; — dnia z nocą Tag- und Nachtgleiche *f.*; Anquinoxium *n.*; stopnie -nia Vergleichungsgrade, -stufen.

Porównawczy, *adi.* **Porównawczo**, *adv.* vergleichend; anatomia -cza vergleichende Anatomie; filologia -cza vergleichende Philologie.

Poróżnić, -nię, -nisz, -niłem, *va. perf.* entzweien, verfeinden, veruneinigen; — się *vr.* sich entzweien, sich überwerfen.

Poróżować, -żuję, -wałem, *va. perf.* rosa färben; — twarz das Gesicht rot schminken.

Porefekta, -ty, *sf.*, Heraushebung *f.*, Salzförderung *f.*

Port, -u, *pl.* -y, *sm.* Hafen *m.*, Zufluchtsort *m.*; do -u zawinąć in den Hafen einlaufen; śmierć jest najpewniejszym -em w nieszczęściu der Tod ist der sicherste Hafen im Unglück.

Portatyl, -a, *pl.* -e, *sm.* Tragaltar *m.*

Porter, -u, *pl.* -y, *sm.* Porter *m.*, Porterbier *n.*

Portki, -ków und -tek, *pl. tant.*; **Porteczki**, -ków und -czek, *dim.* Hosen *pl.*, Höschen *pl.*

Porto, -ta, *pl.* -ta, *sn.* Porto *n.*, Briefbestellgeld *n.* = Opłata.

Portorya, -i, *sf.* = Porto.

Portowe, -go, *sing. tant. sn.* Hafengeld *n.*, Hafengebühr *f.*

Portowy, *adi.* Hafen-; miasto -we Hafenstadt *f.*

Portret, -u, *pl.* -y, *sm* Porträt *n.*, Bildnis *n.*

Portrecista, -sty, *pl.* -ści, *sm.* Porträtmaler *m.*

Portulaka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Burzelkraut *n.*, Portulak *m.*

Portyer, -a, *pl.* -rzy, *sm.* Portier *m.*

Portyera, -ry, *pl.* -ry, *sf.* Portiere *f.*, Vorhang *m.*

Portyk, -u, *pl.* -i, *sm.* Säulengang *m.*, Vorhalle *f.*

Porubca, Poróbca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Hurer *m.*

Porubstwo, Poróbstwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* Hurerei *f.*

Poruch, -u, *pl.* -y, *sm* Bewegung *f.*

Poruchacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Einpeitscher *m.* (bei den Wahlen).

Poruczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Poruczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* auftragen, übertragen; anvertrauen; anempfehlen, auftragen; Boże w ręce Twoje -czam mego ducha Gott in deine Hände empfehle ich meinen Geist.

Poruczanie, Poruczenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Auftrag *m.*, Anvertrauen *n.*

Poruczeństwo, -wa, *sn.* Obhut *f.*, Aufsicht *f.*, Beauftragung *f.*

Porucznik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Leutnant *m.*

Porucznikowstwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* 1) Leutnantsstelle *f.*; 2) der Leutnant mit seiner Frau.

Porujnować, -nuję, -wałem, *va. perf.* ruinieren.

Poruszać, -szam, -szałem, *va. imperf.*; **Poruszyć**, -szę, -szyłem, *va. perf.* bewegen, von der Stelle wegrücken, in Bewegung setzen, rühren; nie mogę ręki — ich kann die Hand nicht bewegen; — niebo i ziemię Himmel und Erde bewegen; wszystko — alles in Bewegung setzen; — do łez zu Tränen rühren.

Poruszanie, Poruszenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Bewegung *f.*, Anrühren *n.*; — umysłu Gemütsbewegung *f.*

Poruszlin, -u, *pl.* -y, *sm.* (Desmodium) eine Pflanze.

Porwa, *interj.* ans Werk! faßt an!

Porwać, -wę, -wałem, *va. perf.*; **Porywać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* 1) hinreißen, fortreißen, entreißen, aufreißen, wegschleppen, fortschleppen; — kogo do więzienia jmndn ins Gefängnis schleppen; ktoś mi książkę -wał jmnd hat mir das Buch weggenommen; prąd go -wał er wurde von der Strömung fortgerissen; dokąd was zapał młodzieńczy -rywa wohin reißt euch das jugendliche Feuer; jego wymowa -rywa umysły seine Beredsamkeit reißt die Gemüter mit sich fort; 2) greifen, ergreifen; — za co zu etwas greifen; — za broń die Waffen ergreifen; -rywa mnie co es ergreift mich etwas, es befällt mich etwas; bole mnie -rwały Schmerzen ergriffen mich; bodaj cię choroba -wała! daß dich die schwere Not!; bodaj to dyabli -wali hole das der Henker; 3) — się *vr.* aufspringen, auffahren, aufbrechen, sich eilig fortmachen; — się na co sich über etwas hermachen, sich an etwas wagen.

Porwanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Entführung *f.*, Raub *m.*; — Sabinek der Raub der Sabinerinnen.

Porwaniec, -ńca, *pl.* -ńcy, *sm.* 1) Häscher *m.*; 2) Entführte(r) *m.*

Porwanka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Entführte *f.*

Porwisz, -a, *pl.* -e, Packan *m.* (Hundename).

Poryczeć, -czę, -czałem, *vn. perf.* eine Weile brüllen.

Poryć, -ję, -łem, *va. perf.*

zerwühlen, zergraben, durchfurchen.

Poryk, -u, *pl.* -i, *sm.* Gebrüll *n.*, Brüllen *n.*; Brunſtruf *m.*

Porysować, -suję, -wałem, *va. perf.* verkritzeln, zerkratzen; hinzeichnen; Riſſe, Spalten machen; — się *vr.* riſſig werden; mur się -sował die Mauer hat Sprünge bekommen.

Poryw, -wu, *pl.* -wy *sm.* Aufſchwung *m.*; Regung *f.*; Begeiſterung *f.*; Elan *m.*; szlachetne -wy edle Regungen; za -wem serca dem Zuge des Herzens folgend; w -wie gniewu in einer Anwandlung des Zornes; za pierwszym -wem beim erſten Anlauf.

Porywacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Entführer *m.*

Porywczość, -ści, *sing. tant. sf.* Hitze *f.*, Haſtigkeit *f.*, auffahrendes Weſen, Übereilung *f.*; Jähzorn *m.*

Porywczy, *adi.* **Porywczo**, *adv.* haſtig, hitzig, jäh, voreilig, unüberlegt; jähzornig; -czy krok ein voreiliger, unüberlegter Schritt.

Porządek, -dku, *pl.* -dki, *sm.*; 1) Ordnung *f.*, Folgenreihe *f.*; do -dku przyprowadzić in Ordnung bringen; w -dku mieć wszystko alles in Ordnung haben; -dkiem der Ordnung, der Reihe nach; przyzwyczaić kogo do -dku jmndn an Ordnung gewöhnen; zamiłowanie -dku Ordnungsliebe *f.*; przeciwny -dkowi ordnungswidrig; do -dku! zur Ordnung!; 2) Säulenordnung *f.*; — ateński atheniſche Säulenordnung; — dorycki doriſche Säulenordnung; — jonicki joniſche Säulenordnung; — koryncki korinthiſche Säulenordnung; — rzymski römiſche Ordnung; — toskański toskaniſche Ordnung; 3) -dki *pl.* Gerätſchaften *pl.*; Feuergerätſchaften *pl.*

Porządkować, -kuję, -wałem, *va. perf.* Ordnung machen, ordnen.

Porządkowanie, -nia, *sn.* Ordnen *n.*, Anordnung *f.*

Porządkowy, *adi.* Ordnungs-; -wa liczba Ordnungszahl *f.*

Porządkowy, -wego, *pl.* -wi, *sm.* Großknecht *m.*

Porządność, -ści, *sing. tant. sf.* Ordnungsliebe *f.*, Ordentlichkeit *f.*

Porządny, *adi.* **Porządnie**, *adv.* 1) ordentlich; 2) tüchtig; dać komu -ną porcyę mięsa jmndm eine tüchtige Portion Fleiſch geben; -nie komu wygarbować skórę jmndn tüchtig durchhauen.

Porzecze, -cza, *pl.* -cza, *sn.* Ufergebiet *n.*

Porzeczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Johannisbeere *f.*, Ribiſel *f.*, Johannistraube *f.*

Porzeczkowy, *adi.* Johannisbeer-; sok — Johannisbeerſaft *m.*

Porzezać, -zam, -załem, *va. perf.* abſchlachten.

Porznąć, -nę, -nąłem, *va. perf.*; **Porzynać**, -nam, -nałem, *va. imperf.* (alles) ſchneiden, zerſchneiden.

Porzucać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Porzucić**, -cę, -ciłem, *va. perf.* 1) wegwerfen, weggeben; von etw. laſſen, ablaſſen; verlaſſen; — próżną obawę von der eitlen Furcht laſſen; -rzuć ten smutek laß dies Trauern; -rzuć te dzieciństwa laß dieſe Poſſen; — dom rodzinny das väterliche Haus verlaſſen; — przyjaciela w potrzebie den Freund in der Not im Stiche laſſen; 2) vorzeitig Junge werfen, ſich verwerfen; krowa -ciła die Kuh hat (ſich) verworfen.

Porzucanie, **Porzucenie**, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Hinwerfen *n.*, Wegwerfen *n.*

Porzut, -u, *pl.* -y, *sm.* Hinwerfen *n.*, Wurf *m.*; Verwerfen *n.*

Porzutek, -tka, *pl.* -tki, *sm.* 1) Findelkind *n.*; 2) tote Leibesfrucht.

Porzutka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Verlaſſene *f.*; 2) Muttertier *n.*, das verworfen hat.

Porzysty, *adi.* porös.

Posada, -dy, *pl.* -dy, *sf.* 1) Anſiedlungsort *m.*, Stelle *f.*; 2) Grundlage *f.*, Grundmauer *f.*, Sockel *m.*; — milerza Unterſchichte, Grundſchichte des Meilers; — zastrzałów Auflager *m.* der Streber; 3) Dienſtſtelle *f.*, Anſtellung *f.*

Posadne, -nego, *sn.* Laudemium *n.*

Posadowić, -wię, -wiłem, *va. perf.* alle ſetzen, plazieren; — się ſich (bequem) ſetzen.

Posadzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Posadzić**, -dzę, -dzisz, -dziłem, *va. perf.* ſetzen, wohin ſetzen, einſetzen.

Posadzka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Parkettboden *m.*

Posag, -u, *pl.* -i, *sm.* Brautſchatz *m.*, Mitgift *f.*, Heiratsgut *n.*; dał córce wielki — er gab der Tochter eine große Mitgift; panna bez -u Mädchen ohne Mitgift.

Posażny, *adi.* gut ausgeſtattet; -na panna Mädchen mit einer namhaften Mitgift.

Posądliwy, **Posądny**, *adi.* mißtrauiſch, leicht Verdacht ſchöpfend.

Posądzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Posądzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* verdächtigen, auf jmndn Verdacht werfen, ſeinen Argwohn lenken; beſchuldigen, beargwöhnen.

Posądzanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Beſchuldigung *f.*, Verdächtigung *f.*, Verdacht *m.*, Argwohn *m.*

Posąg, -u, *pl.* -i, *sm.* Bildſäule *f.*, Statue *f.*; stał jak — ſie ſtand wie eine Bildſäule.

Posągowy, **Posążny**, *adi.* Statuen-, ſtatuenhaft, monumental; -żna kupa gekuppelte Bildſäule.

Posążnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Bildhauer *m.* = snycerz, rzeźbiarz.

Poschnąć, -nę, -niesz, -nąłem, *vn. perf.* trocknen, austrocknen; hinwelken.

Poschodzić, -dzę, -dzisz, -dziłem, *vn. perf.* heruntergehen; — się *vr.* zuſammenkommen, ſich verſammeln.

Poselski, *adi.* Geſandten-

Abgeordneten-, Landboten-; mandat — Abgeordneten-mandat *n.*

Poselstwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* Gesandtschaft *f.*, Botschaft *f.*; Abgeordnetenamt *n.*; zdać sprawę z -wa über seine Tätigkeit als Gesandter berichten.

Poseł, -sła, *pl.* -słowie oder -sły, *sm.* Bote *m.*; Gesandte(r) *m.*, Botschafter *m.*; Abgeordnete(r) *m.*, Landbote *m.*; przez -sły nikt nie tyje willst du, daß es gelinge, so schau selbst zum Dinge.

Posełka, = Posyłka.

Posesor, -a, *pl.* -owie, *sm.* 1) Besitzer *m.*; 2) Gutspächter *m.*, Pachter *m.*

Posesorka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Besitzerin *f.*; 2) Pächterin *f.*

Posesya, -syi, *pl.* -sye, *sf.* Besitz *m.*, Besitztum *n.*; Pacht *f.* trzymać w -syi in Pacht halten.

Posesyonat, -a, *pl.* -ci, *sm.* Erbgutbesitzer *m.*; Latifundienbesitzer *m.*

Posępiać, piam, -piałem, *vn. imperf.*; **Posępić**, -pię, -piłem, *vn. perf.* düster, trübe werden, verfinstern; trüben; trübsinnig werden.

Posępność, -ści, *sing. tant. sf.* Trübsinn *m.*, Düsterheit *f.* finsteres, düsteres Wesen.

Posępny, *adi.*, **Posępnie**, *adv.* düster, finster; trübsinnig.

Posiać, -sieję, -siałem, *va. perf.*; **Posiewać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* säen, besäen.

Posiadacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Besitzer *m.*

Posiadaczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Besitzerin *f.*

Posiadać, -dam, -dałem, *va. imperf.*; **Posiąść**, -siądę, -siadłem, *va. perf.* besitzen, mit einer Eigenschaft begabt sein; — jakiś język einer Sprache mächtig sein; myśli, że -siadł wszystkie rozumy er tut, als hätte er alle Weisheit mit Löffeln gefressen; nie — się z radości vor Freude außer sich sein, sich nicht fassen können.

Posiadanie, -nia, *sing. tant. sn.* Besitzen *n.*

Posiadłość, -ści, *pl.* -ści, *sf.* Besitztum *n.*, Besitzung *f.*; Anwesen *n.*, Realität *f.*

Posiąść, -siądę, -siadłem, *va. perf.* 1) siehe: Posiadać; 2) Besitz ergreifen, in Besitz nehmen.

Posiec, -kę, -czesz, -kłem, *va. perf.*; **Posiekać**, -kam, -kałem, *va. imperf.* zerhacken, klein hacken; wundhauen.

Posiecz, -y, *pl.* -e, *sf.*; **Posieka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* = rzeź.

Posiedzenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Sitzung *f.*; zagaić — eine Sitzung eröffnen.

Posiedzieć, -dzę, -dzisz, -działem, *vn. perf.* eine Zeitlang sitzen, verweilen.

Posiew, -u, *pl.* -y, *sm.* Saat *f.*, Aussaat *f.*; Besäen *n.*; Saatzeit *f.*

Posiewacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Säer *m.*, Sämann *m.*

Posiewka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Brachvogel *m.*

Posiewny, *adi.* Saat-, säbar.

Posikać, -kam, -kałem, *va. perf.* bespritzen.

Posilać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Posilić**, -lę, -lisz, -liłem, *va. perf.* stärken, erquicken, beleben; — się *vr.* sich laben.

Posilający, *adi.* labend, stärkend, kräftigend, nahrhaft.

Posilanie, -nia, *sing. tant. sn.* Laben *n.*, Erquicken *n.*

Posiłek, -łku, *pl.* -łki, *sm.* 1) Labung *f.*, Erfrischung *f.*, Stärkung *f.*; Nahrung *f.*; potrzebuje -łku er braucht Labung; bez -łku ohne Nahrung, ohne Labsal; 2) -łki *pl.* Hilfstruppen *pl.*, Verstärkungen *pl.*; Hilfsgelder *pl.*, Subsidiengelder *pl.*

Posiłkować, -kuję, -wałem, *va. imperf.*; — kogo jmndm Hilfe leisten, jmndn unterstützen.

Posiłkowanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Hilfeleistung *f.*

Posiłkowy, *adi.* Hilfs-; -wa linia Hilfslinie *f.*; -we wojska Hilfstruppen *pl.*, Hilfsvölker *pl.*; słowo -we Hilfszeitwort *n.*

Posilność, -ści, *sing. tant. sf.* Nahrhaftigkeit *f.*

Posilny, *adi.* kraftgebend, kräftigend, kräftig; nahrhaft.

Posinić, -nię, -niłem, *va. perf.* blau färben; blau und braun schlagen.

Posinieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* blau werden; erblassen; -niały mu wargi, ręce die Lippen, die Hände sind ihm blau angelaufen.

Posiodłać, -łam, -łałem, *va. perf.* alle satteln.

Posiwieć, -wieję, -wiałem, *vn. perf.* grau werden, ergrauen.

Poskakiwać, -kuję, -wałem, *vn. imperf.*; **Poskoczyć**, -czę, -czysz, -czyłem, *vn. perf.* aufspringen, einen Sprung tun, springen, hüpfen.

Poskarżać, -rżałem, -rżasz, -rżałem, *va. imperf.*, **Poskarżyć**, -rżę, -rżysz, -rżyłem, *va. perf.* anklagen, klagen, sich beschweren; — się *vr.* sich beklagen.

Posklepiać, -piam, -piasz, -piałem, *va. imperf.*, **Posklepić**, -pię, -pisz, -piłem, *va. perf.* überwölben.

Poskładać, -dam, -dałem, *va. perf.* zusammenlegen, zusammensetzen, zusammenstellen.

Poskocz, -a, *pl.* -e, *sm.* (Eresus) Gattung der Tigerspinnen.

Poskoczny, *adi.*; **Poskocznie**, *adv.* hüpfend, springend.

Poskok, -u, *pl.* -i, *sm.* Sprung *m.*; z -iem strumień płynie das Bächlein hüpft dahin.

Poskomlić, -lę, -lisz, -liłem, *vn. perf.* eine zeitlang winseln.

Poskorupieć, -pieję, -piałem, *vn. perf.* eine Schale bekommen, von einer Schale überzogen werden; verschorfen, verharschen.

Poskramiacz, -a, *pl.* -e, *sm.*; Bändiger *m.*, Zähmer *m.*, Bezwinger *m.*; — rozpędowy konischer Pendel als Regulator.

Poskramiać, -miam, -miałem, *va. imperf.*; **Poskromić**, -mię, -miłem, *va. perf.* bändigen, zähmen, hemmen, be-

zwingen, bezähmen; -krom twój gniew mäßige deinen Zorn.

Poskramianie, -nia, *sn.* Bezähmung *f.*, Bezwingung *f.*, Bändigung *f.*

Poskrobać, -bię, -bisz, -bałem, *va. perf.* ein wenig schaben, beschaben, kratzen, abkratzen; — się *vr.* sich kratzen.

Poskrzypieć, -pię, -piłem, *vn. perf.* ein wenig knarren.

Poskubać, -bię, -bałem, *va. perf.* ein wenig rupfen.

Poskwierczyć, -czę, -czysz, -czyłem, *vn. perf.* ein wenig piepen, zwitschern, wimmern.

Posłabieć, -bieję, -białem, *vn. perf.*; **Posłabnąć**, -nę, -nąłem, *vn. perf.* schwach, unwohl werden.

Posłać, -szlę, -słałem, *va. perf.*; **Posyłać**, -łam, -łałem, *va. imperf.* schicken, senden, hinschicken, hinsenden; muszę — po krawca ich muß um den Schneider schicken; czy posyłasz dziś kogo do miasta? schickst du heute jmndm in die Stadt? posyła się po doktora man holt einen Arzt.

Posłać, **Pościelić**, -ścielę, -ścieliłem, -ścieliłem, *va. perf.* betten, aufbetten, Betten machen, ausbreiten; jak sobie pościelisz, tak się wyśpisz wie du dir bettest, so wirst du liegen; was du dir eingebrockt, mußt du auslöffeln.

Posłanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Lager *n.*, die Betten *pl.*; — ze słomy Strohlager *n.*

Posłaniec, -ńca, *pl.* -ńce, *sm.* Bote *m.*, Abgesandte(r) *m.*; Stadtträger *m.*, Dienstmann *m.*, Kommissionär *m.*; — niebieski Himmelsbote.

Posłanka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Abgesandte *f.*, Botin *f.*

Posłannictwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* Sendung *f.*, Botschaft *f.*

Posłannik, -a, *pl.* -ńcy, *sm.* = Posłaniec Abgesandte(r) *m.*

Posłańczy, *adi.* Boten-, Abgesandten-.

Posłodzić, -dzę, -dzisz, -dziłem, *va. perf.* versüßen.

Posłoneczny, *adi.* mit der Sonne gehend.

Posłonek, -nka, *pl.* -nki, *sm.* Sonnenröschen *n.*, Erdepheu *m.*

Posłowa, -wej, *pl.* -we, *sf.* Gesandtin *f.*, Gemahlin des Gesandten.

Posłować, -łuję, -wałem, *vn. perf.* Bote, Gesandter *m.*, Abgeordneter *m.*, Volksvertreter *m.* sein; -wał do sejmu er war Landtagsabgeordneter.

Posłuch, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Anhören *n.*, Gehör *n.*; dawać — Gehör geben, sein Ohr leihen; 2) Gerücht *n.*, Hörensagen *n.*; doszedł mnie — es kam mir das Gerücht zu Ohren.

Posłuchać, -cham, -chałem, *va. perf.* anhören, zuhören; gehorchen.

Posłuchalnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Audienzzimmer *n.*

Posłuchanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Anhören *n.*, Gehör *n.*; Audienz *f.*; proszę o — ich bitte mich anzuhören; dać komu — jmndm Gehör schenken; jmndm Audienz erteilen.

Posługa, -gi, *pl.* -gi, *sf.* Bedienung *f.*, Dienst *m.*, Dienstleistung *f.*; oddać komu ostatnią -gę jmndm den letzten Dienst, die letzte Ehre erweisen.

Posługacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Aufwärter *m.*, Bedient(r) *m.*; Stadtträger *m.*, Dienstmann *m.*, Kommissionär *m.*; — tłumokowy Gepäckträger *m.*; = tragarz.

Posługaczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Bedienerin *f.*, Aufwärterin *f.*

Posługiwać, -guję, -wałem, *vn. imperf.* bedienen, Aufwärterdienste leisten; — się kim sich jmnds bedienen.

Posłuszeństwo, -wa, *sing. tant. sn.* Gehorsam *m.*; — komu okazać jmndm Gehorsam leisten; w -wie utrzymać im Gehorsam erhalten.

Posłuszny, *adi.*; **Posłusznie**, *adv.* gehorsam, folgsam; -sznym być gehorsam sein; -sznym być na czyj rozkaz jmnds Befehl Folge leisten.

Posłużyć, -żę, -żysz, -żyłem, *vn. perf.* eine Zeitlang dienen; jak mu -żysz ze trzy lata wenn du ihm drei Jahre gedient hast; — komu jmndm einen Dienst erweisen, von Nutzen sein; to świadectwo może ci — do usprawiedliwienia się dieses Zeugnis kann dir zur Rechtfertigung dienen; jeżeli mi zdrowie -ży wenn es meine Gesundheit erlaubt; tego roku nie -żyły mi kąpiele dieses Jahr haben mir die Bäder nicht gut getan.

Posłyszeć, -szę, -szałem, *va. perf.* hören, vernehmen, erfahren; -szałem i ja o tem auch ich habe davon gehört; co tylko -szy, zaraz roznosi was er nur auffängt, das bringt er gleich unter die Leute.

Posmak, -u, *pl.* -i, *sm.* Vorgeschmack *m.*; Nachgeschmack *m.*

Posmakować, -kuję, -wałem, *va.* und *vn. perf.* = Pokosztować.

Posmarować, -ruję, -wałem, *va. perf.* beschmieren, bestreichen, beschmutzen.

Posmażyć, -żę, -żysz, -żyłem, *va. perf.* backen, schmoren.

Posmolić, -lę, -lisz, -liłem, *va. perf.* bepichen, beteeren, beschmieren.

Posmrodzić, -dzę, -dzisz, -dziłem, *va. perf.* bestänkern, unflätig machen.

Posmukać, -kam, -kałem, *va. perf.*; **Posmukiwać**, -kuję, -wałem, *va. imperf.* schnalzend anfrischen, dem Pferde die Zügel geben.

Posmycz, -y, *pl.* -e, *sf.*; **Posmyk**, -a, *pl.* -i, *sm.* Hingleiten *n.*, Herabgleiten *n.*, schneller Lauf.

Posnąć, -snę, -snąłem, *vn. perf.* einschlafen.

Posnować, -wam, -wałem, *va. imperf.*; **Posnuć**, -nuję, -nułem, *va. perf.* umwinden; ausspinnen.

Posoch, -u, *pl.* -y, *sm.* Stab *m.*, Zepter *n.*, Stock *m.*

Posoczyć, -czę, -czysz, -czyłem, *va. perf.* mit Blut besudeln.

Posoczysty, *adi.* voll Bluteiter.

Posoka, -ki, *sing. tant. sf.* Eiter mit Blut vermischt, Blut *n.* Bluteiter *m.*; zamordowany

zbrodniarz czarną -ką splugawił ziemię der ermordete Verbrecher besudelte mit seinem schwarzen Blute die Erde.

Posolić, -lę, -lisz, -liłem, *va. perf.* salzen, mit Salz bestreuen, einsalzen.

Posowa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* Stubendecke *f.*, Bretterdecke *f.*; Bretterfußboden *m.*

Posowieć, -wieję, -wiałem, *vn. perf.* finster, trübe werden; trübsinnig werden.

Pospacerować, -ruję, -wałem, *vn. perf.* ein wenig spazieren.

Pospać, -pię, -pałem, *vn. perf.* ein wenig schlafen.

Pospadać, -dam, -dałem, *va. perf.* nacheinander herabfallen.

Pospajać, -jam, -jałem, *va. perf.* zusammenfügen, verbinden.

Pośpiech, -u, *pl.* -y, *sm.* Eile *f.*, Eilfertigkeit *f.*, Übereilung *f.*; w -u in der Eile; z -u aus Übereilung.

Pospieszać, -szam, -szałem, *vn. imperf.*; **Pospieszyć**, -szę, -szysz, -szyłem, *vn. perf.* eilen, sich beeilen; -szam uwiadomić mego brata ich beeile mich meinen Bruder zu benachrichtigen.

Pospieszny, *adi.*; **Pospiesznie**, *adv.* eilig, eilfertig, flink; — pociąg Eilzug *m.*

Pośpiewać, -wam, -wałem, *va.* und *vn. perf.* eine Weile singen.

Pospinać, -nam, -nałem, *va. perf.* zusammenheften, -nadeln, -knöpfen.

Posplatać, -tam, -tałem, *va. perf.*; **Posplatywać**, -tuję, -tywałem *va. imperf.* zusammenflechten.

Pospłacać, -cam, -całem, *va. perf.* alles abzahlen.

Pospolicie, *adv.* gewöhnlich, insgemein, gemeiniglich; jak to — bywa wie es zu geschehen pflegt.

Pospolicieć, -cieję, -ciałem, *vn. perf.* gemein, gewöhnlich werden.

Pospolitak, -a, *kl.* -cy, *sm.* Landsturmmann *m.*, Heerbannist *m.*

Pospolitość, -ści, *pl.* -ści, *sf.* Allgemeinheit *f.*, Gemeinschaft *f.*; Alltagserscheinung *f.*; to — das ist etwas Gewöhnliches, nichts Besonderes.

Pospolitować, -tuję, -wałem, *va. perf.* etwas gemein machen, entweihen, entheiligen; — się *vr.* sich gemein machen; — się z kim mit jmdm vertrauten Umgang pflegen.

Pospolity, *adi.* gemein, gewöhnlich, ordinär; — człowiek ein gemeiner Mensch *m.*; — przysłowie ein gemeines Sprichwort *n.*; rzecz — Gemeinwesen *n.*; Republik *f.*; Rzecz Pospolita polska die Republik Polen.

Pospolu, *adv.* zusammen, gemeinschaftlich.

Posporzyć, -rzę, -rzysz, -rzyłem, *vn. perf.* gedeihen, guten Fortgang haben; -rzyło mu es ist ihm wohl ergangen; -rzyły mu dostatki sein Wohlstand gedieh.

Pospólstwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* 1) das gemeine Volk *m.*, Pöbel *m.*; 2) Gemeinschaft *f.*

Posprawiać, -wiam, -wiasz, -wiałem, *va. perf.* alle abfertigen, abtun, abschaffen; anschaffen.

Posprzątać, -tam, -tałem, **Posprzątnąć**, -nę, -nąłem, *va. perf.* aufräumen; abräumen.

Pospuszczać, -czam, -czałem, *va. perf.* herab-, herunterlassen.

Posrebrzać, -rzam, -rzałem, *va. imperf.*; **Posrebrzyć**, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* versilbern.

Posrebrzanie, Posrebrzenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Versilberung *f.*

Posromić, -mię, -misz, -miłem, *va. perf.*; **Posromocić**, -cę, -ciłem, *va. perf.* beschämen, verunehren, Schmach, Schande, Schimpf antun; — się *vr.* sich entehren, seine Ehre beflecken.

Posronić, -nię, -nisz, -niłem, *va. perf.* bereifen.

Possać, -ssę, -ssesz, -ssałem, *va.* und *vn. perf.* eine Weile saugen.

Post, -u, *pl.* -y, *sm.* Fasten *n.*, Fastenzeit *f.*; jeść z -em Fastenspeisen essen; dziś — heute ist Fasttag; — zachować Fasten beobachten; wielki — die großen Fasten.

Postać, -ci, *pl.* -cie, *sf.* Gestalt *f.*, Form *f.*; Erscheinung *f.*; — zewnętrzna äußere Gestalt; — piękna i poważna schöne und würdevolle Gestalt; zmienić — eine andere Gestalt annehmen; pokazał się w swojej prawdziwej — er zeigte sich in seiner wahren Gestalt; komunia w obu postaciach das Abendmahl in beiderlei Gestalt.

Postać, -stoję, -stoisz, -stałem, *vn. perf.* 1) eine Weile stehen bleiben; -stoisz tu parę godzin du wirst hier ein paar Stunden stehen müssen; 2) betreten; nie -niesz więcej u mnie du sollst meine Schwelle nicht wieder betreten; w tem miejscu nigdy ludzka noga nie -ła der Ort ist nie von einem menschlichen Fuße betreten worden.

Postanawiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Postanowić**, -wię, -wisz, -wiłem, *va. perf.* verordnen, beschließen, den Beschluß, Vorsatz, fassen, bestimmen, festsetzen; -wiłem natychmiast wyjechać ich faßte den Entschluß, gleich abzureisen.

Postanowienie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Beschluß *m.*, Entschluß *m.*, Vorsatz *m.*; Verordnung *f.*

Postarać się, -ram, -rałem, *vr. perf.* Vorsorge tragen, sich bestreben; — o co etwas besorgen, für etwas sorgen; -ram się o to, by ci na niczem nie zbywało ich will dafür sorgen, daß es dir an nichts fehlen soll.

Postarzeć się, -rzeję, -rzałem, *vr. perf.*, altern, alt werden.

Postaw, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Ballen *m.*; — sukna Tuchballen; — płótna Leinwandballen; 2) Aufzug *m.*, bei den Webern, Faden *m.*;

-u wiele, wątku mało viel Geſchrei und wenig Wolle.

Postawa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* 1) Geſtalt *f.*, Figur *f.*, Taille *f.*; 2) Stellung *f.*, Poſitur *f.* w jakiej -wie mam cię fotografować in was für einer Stellung ſoll ich dich photographieren; 3) -wy *pl.* do walców Walzenſtänder *pl.* Walzengeſtell *n.*

Postawić, -wię, -wisz, -wiłem, *va. perf.* hinſtellen, hinſetzen; aufſtellen, ſetzen; postaw to na stole ſtelle es auf den Tiſch; -wił-m koronę na loteryę ich ſetzte eine Krone in die Lotterie; — kogo na nogi jmndm auf die Beine helfen; — na swojem ſeinen Willen durchſetzen; — się *vr.* ſich erweiſen; — się komu Stellung jmndm gegenüber nehmen.

Postawienie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Hinſtellen *n.*, Hinſetzen *n.*

Postawnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Schwielendolde *f.*; — weszkowaty (molespermum cicutarium).

Postawny, *adi.* **Postawnie**, *adv.* 1) anſehnlich, prächtig; 2) affektiert.

Postąpić, -pię, -pisz, -piłem, *va.* und *vn. perf.*; **Postępować**, -puję, -pywałem, *va.* und *vn. imperf.* ſchreiten, fortſchreiten; einen Schritt tun; ſich aufführen, ſich betragen; już za daleko -pił żeby się mógł cofnąć er iſt ſchon zu weit gegangen um zurück zu können; -pując krok za krokiem dojdziesz do celu langſam fortſchreitend wirſt du ans Ziel gelangen; nie wiem jak — w tym wypadku ich weiß nicht wie ich mich in dieſem Falle benehmen ſoll; 2) — sobie ſich benehmen; źle sobie -piłeś du haſt dich ſchlecht benommen.

Posterunek, -nku, *pl.* -nki, *sm.* Poſten *m.*; — telegraficzny Telegraphenamt-Station *f.*; żandarmeryi Gendarmeriepoſten; na -nku auf Poſten.

Postękać, -kam, -kałem, *vn. perf.*; **Postękiwać**, -kuję, -wałem, *vn. imperf.* eine Zeitlang ächzen.

Postęp, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Fortſchritt *m.*; Fortgang *m.*; znaczne zrobiłeś w języku francuskim -y du haſt große Fortſchritte im Franzöſiſchen gemacht; z -pem czasu mit dem Fortgange der Zeit; wstrzymać — dzieła den Fortgang des Werkes aufhalten; Progreſſion *f.*, fortſchreitende Zahlenreihe.

Postępek, -pku, *pl.* -pki, *sm.* Handlung *f.*, Tat *f.*, Aufführung *f.*, Betragen *n.*; ten — wcale nie chwalebny dieſe Tat, iſt nichts weniger als löblich; sądź mnie po -pkach nie po słowach richte mich nach meinen Handlungen nicht nach meinen Worten; jego -pki nie podobają mi się ſeine Handlungsweiſe gefällt mir nicht.

Postępowanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* 1) Handlungsweiſe *f.*, Benehmen *n.*, Betragen *n.*; 2) Schreiten *n.* Fortſchreiten *n.*

Postępowiec, -wca, *pl.* -wcy, *sm.* Fortſchrittliche(r) *m.*, Fortſchrittler *m.*, Fortſchrittsmann *m.*, Fortſchrittsfreund *m.*

Postępowy, *adi.* fortſchrittlich, fortſchreitend.

Postnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Faſterin *f.*

Postnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Faſter *m.*

Postny, *adi.* Faſten-, Faſt-; -na potrawa Faſtenſpeiſe *f.*; — dzień Faſttag *m.*

Postoły, -łów, *pl. sn.* Baſtſchuhe *pl.*

Postoj, -u, *pl.* -e, -jów, *sm.* Standquartier *n.*; Aufenthalt *m.*, Zugsaufenthalt *m.*

Postponować, -nuję, -wałem, *va. perf.* hintanſetzen.

Postrach, -u, *pl.* -y, *sm.* Schreck *m.*; dla -u um Furcht einzujagen, zum Schrecken; wystrzelić na — einen Schreckſchuß tun; siać — Schrecken verbreiten.

Postradać, -dam, -dałem, *va. perf.* verlieren, einbüßen, um etwas kommen; — przyjaciela einen Freund verlieren; wszystko -łem ich habe alles eingebüßt.

Postraszyć, -szę, -szysz, -szyłem, *va. perf.* eine Zeitlang ſchrecken.

Postrącać, -cam, -całem, *va. perf.* herunterwerfen, herunterſchmeißen, herunterſtürzen.

Postroić, -ję, -isz, -iłem, *va. perf.* aufputzen, ankleiden.

Postronek, -nka, *pl.* -nki, *sm.* Strick *m.*, Strang *m.*

Postronny, *adi.* **Postronnie**, *adv.* 1) Seiten-, Neben-, Grenz-, angrenzend, benachbart; -a droga Seitenweg *m.*; -nni nieprzyjaciele die benachbarten Feinde; 2) ausländiſch, fremd.

Postrugać, -gam, -gałem, *va. perf.* ſchnitzen, ſchälen.

Postrzał, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Schuß *m.*, Streifſchuß *m.*; 2) Hexenſchuß *m.*

Postrzałowy, *adi.* Schuß-; -wa rana Schußwunde *f.*

Postrzedz, **Postrzegać**, -gam, -gałem, *va. perf.* gewahr werden, gewahren, bemerken, beobachten.

Postrzelić, -lę, -lisz, -liłem, *va. perf.* anſchießen, durch einen Schuß verwunden.

Postrzelony, *adi.* angeſchoſſen; toll, beſeſſen; leci jak — er rennt wie verrückt.

Postrzemienny, *adi.* — pies der an den Steigbügel des Jägers angebundene Jagdhund.

Postrzeżenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* = Spostrzeżenie.

Postrzęp, -u, *pl.* -y, *sm.* (elaeocarpus) Ganiterbaum *m.*

Postrzydz, -strzygę, -strzyżesz, -strzygłem, *va. perf.*; **Postrzygać**, -gam, -gałem, *va. imperf.* ſcheren, abſcheren; zerſchneiden; -żono już owce man hat die Schafe ſchon geſchoren.

Postrzygacki, *adi.* Tuchſcherer-; -kie rzemiosło Tuchſchererhandwerk *n.*; -kie nożyce Tuchſchere *f.*

Postrzygactwo, -wa, *sn.* Tuchſchererei *f.*

Postrzygacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Tuchſcherer *m.*, Schafſcherer *m.*, Wollſcherer *m.*

Postrzygalnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Tuchſchererwerkſtatt *f.*

Postrzyżyny, -żyn, *pl.* 1) Haarbeſchneidung *f.*; 2) Wollſchur *f.*, Schafſchur *f.*

Postudzić, -dzę, -dzisz, -dziłem, *va. perf.* alles abkühlen.

Postukać, -kam, -kałem, *va. perf.* eine Zeitlang klopfen.

Postulać, -lam, -łałem, *va. perf.* zuſammendrücken; zuſammenlegen; aneinander ſchmiegen.

Postulat, -a, *pl.* -y, *sm.* Poſtulat *n.*; = żądanie.

Postument, -u, *pl.* -y, *sm.* Poſtament *n.*, Fußgeſtell *n.*, Baſis *f.*; = podstawa.

Postura, -ry, *pl.* -ry, *sf.*; **Pozytura**, -ry, *pl.* -ry, *sf.* Poſitur *f.*, Haltung *f.*; = postawa.

Postwarzać, -rzam, -rzałem, *va. perf.* nacheinander ſchaffen, ſchöpfen, beſchaffen.

Postykać, -kam, -kałem, *va. perf.* zuſammenſtoßen, aneinanderſtoßen.

Postyla, -li, *pl.* -le, *sf.* Poſtille *f.*, Erbauungsbuch *n.*

Postylarz, -a, *pl.* -e, *sm.*; **Postylista**, -sty, *pl.* -ści, *sm.* Poſtillenſchreiber *m*, Poſtillengelehrter *m.*, Poſtillenprediger *m.*

Posucha, **Posusza**, -szy, *pl.* -sze, *sf.* Dürre *f.*, Trockenheit *f.*

Posuć, -suję, -sujesz, -sułem, *va. perf.* aufſtreuen, aufwerfen.

Posut, -u, *pl.* -y, -ów, *sm.* großer Schlägel *m.*, Treibfauſtel *f.*

Posunąć, -nę, -niesz, -nąłem, *va.* und *vn. perf.*; **Posuwać**, -wam, -wałem, *va.* und *vn. imperf.* 1) rücken, vorwärtsrücken, vorwärtsſchieben; — wskazówki na zegarku die Zeiger an der Uhr rücken; -suń do mnie talerz ſchiebe mir den Teller zu; 2) treiben; — za daleko zu weit treiben, gehen; za daleko -wasz twój gniew du treibſt deinen Zorn zu weit; prośby swoje -nął aż do upodlenia in ſeinen Bitten verſtieg er ſich bis zur Erniedrigung; — się *vr.* heraufrücken; — się do czego bis es zu etwas kommen laſſen, ſich zu etw. hinreißen laſſen.

Posuwanie, -nia, *sn.* Rücken *n.*, Vorrücken *n.*, Vorrückung *f.*

Posuwisty, *adi.* ſchleifend, ſchiebbar, hingleitend; krok — ein raſcher, guter, ſtarker Schritt; iść -stym krokiem ſtarken Schritt gehen; — taniec ein langſamer, weitſchrittiger Tanz, Gleittanz *m.*

Poswar, -u, *pl.* -y, *sm.*; **Poswarek**, -rku, *pl.* -rki, *sm.* **Poswarka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Wortwechſel *m.*, Wortſtreit *m.*, Gezänk *n.*; -ki szukać Händel ſuchen.

Poswarzyć, -rzę, -rzysz, -rzyłem, *va. perf.* aufeinander hetzen, zerzanken, verhetzen; — się in Streit geraten, ſich überwerfen.

Poswatać, -tam, -tałem, *va. perf.* ein Paar zuſammenbringen; — się *vr.* ſich verſchwägern.

Poswawolić, -lę, -lisz, -liłem, *vn. perf.* ein wenig luſtig ſein, mutwillig herumſpringen, ſchäkern.

Posworować, **Posforować**, -ruję, -wałem, *va. perf.* zuſammenkoppeln.

Posyłać, ſiehe: Posłać.

Posyłka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Sendung *f.*; Herumſchicken *n.*, Schicken *n.*; chłopak do -łek Laufburſche *m.*

Posypać, -pię, -pałem, *va. perf.*; **Posypywać**, -puję, -wałem, *va. imperf.* beſtreuen, beſchütten.

Posypanie, **Posypywanie**, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Beſtreuen *n.*, Beſchütten *n.*, Beſtreuung *f.*

Posypek, -pka, *pl.* -pki, *sm.* Trauben-, Tauſendkorn *n.*

Posypka, -pki, *pl.* -pki, *sf.* Vogelnetz *n.*, Lockſpeiſe *f.*

Poszaleć, -leję, -łałem, *vn. perf.* toben, ſchwärmen, verrückt, toll werden.

Poszanować, -nuję, -wałem, *va. perf.* 1) achten, hochachten, verehren; 2) ſchonen.

Poszanowanie, -nia, *sn.* 1) Hochachtung *f.*, Verehrung *f.*, Achtung *f.*; -nia godny achtungswert; — należne wiekowi podeszłemu die Achtung wie ſie dem Alter gebührt; 2) Schonung *f.*; mieć suknie w -niu die Kleider ſchonen.

Poszanowany, *adi.* geachtet; geſchont.

Poszargać, -gam, -gałem, *va. perf.* kotig, ſchmutzig machen, beſchlumpern.

Poszarpać, -pię, -piesz, -pałem, *va. perf.* zerfetzen, zerreißen.

Poszastać, -tam, -tałem, *va. perf.* zerſpalten, zerhauen, zerhacken; verſchwenden; — się *vr.* ſich herumtummeln.

Poszczać, -czam, -czałem, *va. perf.* bepiſſen.

Poszczebiotać, -tam, -tałem, *va. perf.* eine Zeitlang zwitſchern, plappern, girren.

Poszczególny, *adi.*; **Poszczególnie**, *adv.* einzeln, im einzelnen.

Poszczekać, -kam, -kałem, *vn. perf.*; **Poszczekiwać**, -kuję, -wałem, *vn. imperf.* eine Weile bellen, hie und da bellen.

Poszczenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Faſten *n.*

Poszczepać, -pam, -pałem, *va. perf.* ſpalten, zerſpalten.

Poszczepiać, -piam, -piałem, *va. perf.* zuſammenheften.

Poszczepić, -pię, -pisz, -piłem, *va. perf.* 1) pflanzen, ſetzen; 2) impfen.

Poszczerbić, -bię, -bisz, -biłem, *va. perf.* ſchartig machen.

Poszczędzić, -dzę, -dzisz, -dziłem, *va. perf.* ſchonen.

Poszczęścić, -czę, -szczisz, -ściłem, *va. perf.* beglücken; — komu co jmndm Glück und Segen zu etw. geben, etw. gedeihen machen; niech Pan Bóg -ści der Himmel gebe ſeinen Segen; jeżeli mi się -ści w małżeństwie wenn meine Ehe glücklich iſt.

Poszczuć, -czuję, -czułem, *va. imperf.*; **Poszczuwać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* aufhetzen, hetzen; — kogo psa-

mi die Hunde auf jmndn hetzen.

Poszczuplać, -łam, -lasz, -łałem, *va. imperf.*; **Poszczuplić**, -plę, -plisz, -liłem, *va. perf.* schmälern, kleiner, schwächer machen, schwächen.

Poszczupleć, -leję, -łałem, *vn. perf.* magerer werden, abmagern.

Poszczypać, -pię, -piesz, -pałem, *va. perf.* kneifen, abzwicken, zwicken; abpflücken.

Poszept, -u, *pl.* -y, *sm.* Flüstern *n.*, Einflüsterung *f.*, Geflüster *n.*

Poszeptać, -tam, -tałem, *va.* und *vn. perf.*; **Poszeptywać**, -tuję, -wałem, *va.* und *vn. imperf.* halblaut sprechen, flüstern, zuflüstern, ins Ohr sagen.

Poszew, -wy, *pl.* -wy, *sf.*; **Poszewka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Zieche *f.*, Überzug *m.*, Polsterüberzug *m.*

Poszewy, *adi.* krumm, geneigt, gekrümmt.

Poszkapić się, -pię, -piłem, *vr. perf.* stolpern, straucheln; sich vergallopieren, einen Bock schießen, ein Versehen machen.

Poszkaradzić, -dzę, -dziłem, *va. perf.* verunstalten, häßlich machen.

Poszkodzić, = Uszkodzić.

Poszlak, -u, *pl.* -i, *sm.*; **Poszlaka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Spur *f.*; Verdacht *m.*, Verdachtsgrund *m.*

Poszóstny, *adi.*; **Poszóstno**, *adv.* sechsfach, sechsspännig.

Poszpecić, -cę, -cisz, -ciłem, *va. perf.* verunstalten, häßlich machen.

Poszpetnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* häßlich werden.

Poszpekować, -kuję, -wałem, *va. perf.* alles spicken.

Poszrotować, -tuję, -wałem, *va. perf.* zerstückeln.

Posztukować, -kuję, -kujesz, -kiwałem, *va. perf.* zusammenstückeln.

Poszturchać, -cham, -chałem, *va. perf.*; **Poszturchnąć**, -chnę, -chnąłem, *va. perf.*; **Poszturchiwać**, -chuję, -wałem, *va. imperf.* einige Stöße geben, in die Seite stoßen, mit dem Ellenbogen stoßen; schlecht behandeln.

Poszukać, -kam, -kałem, *va. perf.* suchen, aufsuchen; -kaj mi chustki suche mir das Taschentuch.

Poszukiwacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Sucher *m.*, Forscher *m.*, Nachforscher *m.*

Poszukiwać, -kuję, -wałem, *va. imperf.* suchen, nachforschen; — czego etwas suchen; — kogo jmndn nachforschen; — swego prawa sein Recht verfolgen; — szkody auf Schadenersatz belangen; na tobie tego — będę dich werde ich zur Verantwortung ziehen.

Poszukiwanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Untersuchung *f.*, Nachforschung *f.*; — górnicze Versuchsarbeiten *pl.* Schürfen *n.*

Poszumieć, -mię, -misz, -miałem, *vn. perf.* rauschen, lärmen; schwärmen, lustig leben.

Poszwa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* Überzug *m.*, Bettüberzug *m.*; = Poszewka.

Poszwank, -u, *pl.* -i, *sm.* Schwanken *n.*, Straucheln *n.*, Verletzung *f.*

Poszybować, -buję, -wałem, *vn. perf.* (dahin)schieben.

Poszycie, -cia, *pl.* -cia, *sn.* Strohdach *n.*, Rohrdach *n.*; Boże — Schopf *m.*

Poszyć, -szyję, -szyjesz, -szyłem, *va. perf.*; **Poszywać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* 1) fertig nähen, mit etwas überziehen; 2) ein Strohdach legen, decken.

Poszyjek, -jka, *pl.* -jki, *sm.* Schlag *m.* auf den Hals.

Poszyjkować, -kuję, -wałem, *va. perf.* jmndn in den Nacken schlagen.

Poszykować, -kuję, -wałem, *va. perf.* in Reih und Glied aufstellen, anordnen.

Poszyplać, -lam, -łałem, *vn. perf.* mit Zaubern die Zeit verlieren.

Poszyt, -u, *pl.* -y, *sm.* Heft *n.*, Lieferung *f.*; -tami heftweise.

Poszytowy, *adi.* in Heften.

Pościan, -u, *pl.* -y, *sm.* Lichtschatten *m.* eines Gegenstandes.

Pościągać, -gam, -gałem, *va. perf.* herab-, herunterziehen, zusammenziehen.

Pościałka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Streu *f.*

Pościć, -szczę, -ścisz, -ściłem, *vn. perf.* fasten.

Pościel, -i, *pl.* -e, *sf.*; **Pościałka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Betten *pl.* Bettzeug *n.*; ziemia była mu -ą, niebo przykryciem die Erde war sein Bett, der Himmel seine Decke.

Pościelić, -cielę, -ciłem, *va. perf.* betten, das Bett machen.

Pościerać, -ram, -rałem, *va. perf.* abreiben, abwischen.

Poścież, -y, *pl.* -e, *sf.* Allee *f.*, Fußsteig *m.*

Pościg, -u, *pl.* -i, *sm.* Nachsetzen *n.*, Nachjagen *n.*, Verfolgung *f.*, Einholung *f.*; = pogoń.

Pościgać, -gam, -gałem, *va. imperf.* nachsetzen, nachjagen, verfolgen.

Poścignąć, -nę, -niesz, -nąłem, *va. perf.* ereilen, einholen.

Pościnać, -nam, -nałem, *va. perf.* abhauen, köpfen.

Pośład, -u, *pl.* -y, *sm.* Kaff *m.*; Afterkorn *n.*, Auswurf von Getreide; Ausschuß *m.*

Pośladek, -dka oder -dku, *pl.* -dki, *sm.* 1) Hinterkeule *f.*, Hintervierte *n.*; — cielęciny Kalbskeule *f.*, Kalbsschlegel *m.*, 2) Hintere *n.*

Pośladkowy, *adi.* 1) Hinter-; 2) = pośledni.

Pośladować, **Poślakować**, -kuję, -wałem, *va. perf.* entdecken, aufspüren, auf die Spur kommen.

Poślak, **Poślaka**, siehe: Poszlak, Poszlaka.

Pośledni, *adi.* **Poślednio**, *adv.* 1) Hinter-; -nie koła Hinterräder; 2) schlechter, weniger gut, geringer; -nia mąka Aftermehl *n.*; -nie wino der schlechtere Wein.

Pośledzić, -dzę, -dzisz, -dziłem, *va. perf.* nachspüren; hinter etw. kommen, nachkommen.

Poślepić, -pię, -pisz, -piłem, *va. perf.* blenden.

Poślepnąć, -nę, -niesz, -nąłem, *vn. perf.* erblinden, blind werden.

Poślinić, -nię, -nisz, -niłem, *va. perf.* mit Speichel benetzen.

Pośliznąć się, -nę, -niesz, -nąłem, *vr. perf.* ausgleiten, ausglitſchen, einen Fehltritt tun, verſtoßen.

Poślnąć, -nę, -niesz, *vn. perf.* erblinden, blind werden.

Poślubiać, -biam, -białem, *va. imperf.*; **Poślubić**, -bię, -bisz, -biłem, *va. perf.* heiraten; — komu co jmnḍm etwas geloben, verſprechen, angeloben.

Poślubiny, -bin, *plur. tant.* Trauung *f.*

Poślubnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Gibiſch *m.*

Poślubny, *adi.* der Trauung, der Hochzeit folgend; podróż -na Hochzeitreiſe *f.*

Pośmiać się, -mieję, -miejesz, -miałem, *vr. perf.* eine Zeitlang lachen.

Pośmiech, -u, *pl.* -y, *sm.* Auslachen *n.*, Gelächter *n.*

Pośmiertny, *adi.* nach dem Tode ſich zutragend, aus dem Nachlaſſe, poſthum; dzieła -ne tego autora der Nachlaß dieſes Schriftſtellers; dzieło -ne ein nachgelaſſenes Werk.

Pośmierzyć, -rzę, -rzysz, -rzyłem, *va. perf.* beſänftigen.

Pośmiewać, -wam, -wałem, *va. imperf.* lächeln, zulächeln; auslachen, verſpotten.

Pośmiewisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Gelächter *n.*, Spott *m.*, Geſpött *n.*, Verſpottung *f.*; służyć za — zum Geſpött dienen; wydać siebie na — ſich zur Zielſcheibe des allgemeinen Spottes machen.

Pośniadać, -dam, -dałem, *vn.* und *va. perf.* frühſtücken.

Pośniedzieć, -dzieję, -działem, *vn. perf.* von Roſt anlaufen.

Pośnieżyć, -żę, -żysz, -żyłem, *va. perf.* beſchneien, mit Schnee beſtreuen.

Pośpiech, **Pośpieszać**, ſiehe: Pospiech, Pospieszać.

Pośredni, *adi.* **Pośrednio**, *adv.* mittelbar; -nia przyczyna mittelbare Urſache.

Pośrednictwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* Vermittlung *f.*; za jego -wem durch ſeine Vermittlung.

Pośredniczenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* = Pośrednictwo.

Pośredniczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Vermittlerin *f.*

Pośredniczy, *adi.* Pośredniczo, *adv.* vermittelnd.

Pośredniczyć, -czę, -czysz, -czyłem, *va.* und *vn. perf.* vermitteln, unterhandeln.

Pośrednik, -a, *pl.* -cy, *sm.* 1) Vermittler *m.*; użyć kogoś za -a jmnḍn als Vermittler gebrauchen; on był -kiem pokoju między obywatelami er vermittelte den Frieden unter den Bürgern; — posyłek towarowych Spediteur *m.*; 2) Bergmittel *n.*, Zwiſchenmittel *n.*

Pośrodek, -dku, *pl.* -dki, *sm.* 1) Mittelpunkt *m.*, Mitte *f.*; 2) Mittelſtück *n.*, Kuppelungswelle *f.*, Zwiſchenwelle *f.*

Pośród, *adv.* mitten, in der Mitte; wybrali jednego z — siebie ſie wählten einen aus ihrer Mitte; stanął w — nich er ſtellte ſich mitten unter ſie.

Poświadczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Poświadczyć**, *va. perf.* beſtätigen, bezeugen, beglaubigen.

Poświadczanie, **Poświadczenie**, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Bezeugung *f.*, Beglaubigung *f.*, Beſtätigung *f.*

Poświata, -ty, *pl.* -ty, *sf.* Himmelslicht *n.*, Mondhelle *f.*

Poświecać, -cam, -całem, *vn. imperf.*; **Poświecić**, -cę, -cisz, -ciłem, *vn. perf.* leuchten; — komu ze schodów jmnḍm die Stiege herunterleuchten.

Poświegotać, -tam, -tałem, *vn. perf.* ein wenig zwitſchern, girren.

Poświerka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Ammer *f.*, Gerſtenammer *f.*

Poświernik, -a, *pl.* -i, *sm.* Ketmie *f.*

Poświęcać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Poświęcić**, -cę, -cisz, -ciłem, *va. perf.* weihen, einweihen, widmen, opfern; — kościół eine Kirche weihen; — cały wolny czas naukom ſeine ganze freie Zeit den Wiſſenſchaften widmen; -cał się cały tej sprawie er widmete ſich ganz dieſer Sache; — komu dzieło jmnḍm ein Werk widmen; — życie ojczyźnie ſein Leben dem Vaterlande als Opfer darbringen; — się *vr.* ſich opfern; -cił się dla brata er opferte ſich für ſeinen Bruder.

Poświęcanie, **Poświęcenie**, -nia, *pl.* -nia, *sn.* 1) Weihung *f.*, Einweihung *f.*; — kościoła die Einweihung der Kirche; 2) Aufopferung *f.*, Opfer *n.*; z wielkim -niem tego dokazał er hat es mit großer Aufopferung zu ſtande gebracht.

Poświęciny, -cin, *plur. tant.* Einweihung *f.*, Erteilung *f.* der Weihe.

Poświetne, -nego, *sing. tant. sn.* Kirchengut *n.*

Poświętny, *adi.* geheiligt, geweiht.

Poświst, -u, *pl.* -y, *sm.* Pfiff *m.*, das Pfeifen.

Poświstać, -tam, -tałem, *va.* und *vn. perf.*; **Poświstywać**, -tuję, -wałem, *va.* und *vn. imperf.* eine Weile pfeifen.

Pot, -u, *pl.* -y, *sm.* Schweiß *m.*, Schwitzen *n.*; — się ze mnie leje ich triefe von Schweiß; zimny — mnie oblewa kalter Schweiß bedeckt meine Glieder; cały jestem w -ach ich ſchwitze über und über, bin in Schweiß gebadet; w pocie czoła pracować im Schweiße des Angeſichtes arbeiten; lekarstwo na -y ein ſchweißtreibendes Mittel.

Potaczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Potoczyć**, -czę, -czysz, -czyłem, *va. perf.* hinwälzen, hinkollern, hinſchieben, hinrollen.

Potaić, -ję, -isz, -iłem, *va. perf.* verheimlichen, verbergen.

Potajemny, *adi.* **Potajemnie**, *adv.* geheim, heimlich; insgeheim (*adv.*).

Potakiwać, -kuję, -wałem, *vn. perf.* in allem beipflichten, zu allem ja ſagen.

Potakiwanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Beipflichtung *f.*, Beiſtimmung *f.*

Potańcować, -cuję, -wałem, *vn. perf.* ein Tänzchen machen, eine Weile tanzen.

Potanieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* wohlfeiler werden.

Potarcie, -cia, *pl.* -cia, *sn.* Reiben *n.*, Reibung *f.*, przez — bursztyn nabywa elektrycznej ſiły durch Reiben erhält der Bernſtein elektriſche Kraft; za -ciem wydaje bursztyn zapach gerieben riecht der Bernſtein.

Potarczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Scharmützel *n.*

Potargać, -gam, -gałem, *va. perf.* zerzauſen, zerreißen, zerfetzen.

Potargnąć, -nę, -niesz, -nąłem, *va. perf.* zupfen, reißen.

Potargować, -guję, -wałem, *va. perf.* handeln, feilſchen; kupić nie kupić — wolno wenn ich auch nicht kaufe ſo ſteht es mir frei, zu feilſchen; — się *vr.* handeln; -guj się trochę, może ci co opuści handle ein wenig, vielleicht läßt er etwas vom Preiſe nach.

Potarzyny, -rzyn, *pl. tant.* Nachhochzeit *f.*

Potas, -u, *sm.* Kalium *n.*; — zwodzony Waſſerſtoffkalium *n.*

Potasek, -sku, *sm.* Kaliumoxyd *m.*, Kali *n.*; — wodny Kalihydrat *m.*; — kohlenſaures Kali *n.*

Potaszczyć, -szczę, -szczysz, -szczyłem, *va. perf.* wohin ſchleppen.

Potaż, -u, *sm.* Pottaſche *f.*, Kali *n.*; — gryzący Ätzkali *n.*

Potażarnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Pottaſchſiederei *f.*

Potem, *adv.* 1) hernach, nachher, nachmals, hinterher, ſpäter; na — für die Zukunft; da a — chce żeby mu oddać er gibt und will es hinterher zurückhaben; w kilka dni — einige Tage nachher; przyjdź — komme ſpäter; 2) = potem; cóż — was nutzt das; cóż mi — was kann mir das nützen.

Potąd, *adv.* ſo lange, bis jetzt, bisher. [paſſend.

Potemny, *adi.* gelegen,

Potemu, *adv.* demgemäß, tauglich, gewachſen.

Potencya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Potenz *f.*, Macht *f.*; Staat *m.*, Großmacht; = mocarstwo.

Potentat, -a, *pl.* -ci, *sm.* Potentat *m.*, Herrſcher *m.*, Machthaber *m.*

Potęga, -gi, *pl.* -gi, *sf.* 1) Macht *f.*, Kraft *f.*; — morska Seemacht *f.*; — lądowa Landmacht; z całą -gą mit ganzer Macht; cała ich — opiera się na konnicy ihre ganze Macht beſteht in der Reiterei; 2) Potenz *f.* (Mathem.); wynieść do drugiej -gi zur zweiten Potenz erheben.

Potęgować, -guję, -wałem, *va. perf.* ſteigern, vergrößern; potenzieren (Mathem.).

Potęgowanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Steigern *n.*, Steigerung *f.*; Potenzieren *n.*, Potenzierung *f.*

Potępiać, -piam, -piałem, *va. imperf.*; **Potępić**, -pię, -pisz, -piłem, *va. perf.* verdammen, ſchuldig erklären, den Stab über jmdm brechen; nie -piajmy nikogo nie wyſłuchawszy łatwo nas niemand verdammen, ohne ihn anzuhören.

Potępianie, **Potępienie**, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Verdammung *f.*; Verdammnis *f.*; dla -nia go um ihn zu verdammen; na wieczne — zur ewigen Verdammnis.

Potępieniec, -ńca, *pl.* -ńcy, *sm.* Verdammte(r) *m.*, wrzeszczy jak — er ſchreit wie ein Beſeſſener.

Potęsknić, -knię, -knisz, -kniłem, *vn. perf.* ſich ein wenig ſehnen, Heimweh haben.

Potężnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* mächtig werden.

Potężny, *adi.*, **Potężnie**, *adv.* mächtig, rüſtig, ſtark, kräftig, gewaltig, zahlreich.

Potka, -tki, *sf.* weibliche Scham, weibliches Glied.

Potkać, -kam, -kałem, *va. perf.*; **Potykać**, -kam, -kałem, *va. imperf.* treffen, begegnen, entgegenkommen, widerfahren; — się *vr.* zuſammentreffen.

Potknąć się, -nę, -niesz, -nąłem, *vr. perf.* ſtolpern, ſtraucheln.

Potłaczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Potłoczyć**, -czę, -czysz, -czyłem, *va. perf.* zerdrücken, niederdrücken, niederſtampfen.

Potłuc, -kę, -czesz, -kłem, *va. perf.* zerſchlagen, zerklopfen, zerſtampfen; — kogo jmndn krumm und lahm ſchlagen; — sobie głowę ſich den Kopf zerſchlagen; przy wywrocie nikt się nie -kł beim Umwerfen iſt niemand zu Schaden gekommen; jestem tak -czony, że się ruszać nie mogę ich bin ſo zerſchlagen, daß ich mich nicht rühren kann.

Potłumiać, -miam, -miałem, *va. imperf.*; **Potłumić**, -mię, -misz, -miłem, *va. imperf.* unterdrücken, erſticken, bändigen.

Potłuścić, -szczę, -ścisz, -ściłem, *va. perf.* fett machen, einfetten.

Potłuścieć, -ścieje, -ściałem, *vn. perf.* fett werden.

Potnica, -cy, *sing. tant. sf.* übermäßiges Schwitzen *n.*

Potnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* ſchwitzen.

Potnik, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Schwitzbad *n.*, 2) Schwitzbank *f.*, 3) Schweißblatt *n.*

Potny, *adi.* Schweiß-, ſchwitzig.

Potoczek, -czka, *pl.* -czki, *sm.* Bächlein *n.*

Potocznik, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Berle *f.*, Bachbunge *f.*, Merk *m.*; 2) Brunnenkreſſe *f.*

Potoczny, *adi.* Potocznie, *adv.* gewöhnlich, einfach, ſchlicht, gangbar, kurrent; -czna mowa die Alltagsſprache, Sprache des Verkehrs.

Potoczyć, ſiehe: Potaczać.

Potoczystość, -ści, *sing. tant. sf.* Beweglichkeit *f.*, außerordentliche Gewandtheit *f.*; — mowy Redefluß *m.*

Potoczysty, *adi.* Poto-

czysto, Potoczyście, *adv.* gewandt, fließend.

Potok, -u, *pl.* -i, *sm.* Bach *m.*, Gießbach *m.*, Regenbach *m.*, Sturzbach *m.*; łzy leją się -kiem die Tränen fließen in Strömen; niech się krew leje -kiem das Blut soll in Strömen fließen.

Potomek, -mka, *pl.* -mkowie, *sm.* Nachkomme *m.*, Abkömmling *m.*

Potomność, -ści, *sing. tant. sf.* Nachwelt *f.*, Nachkommenschaft *f.*

Potomny, *adi.* Potomnie, *adv.* die Nachwelt betreffend, nachfolgend; spät; -e wieki die späten Jahrhunderte, w -ne czasy bis auf die späte Nachwelt.

Potomstwo, -wa, *sing. tant. sn.* Nachkommenschaft *f.*, Nachkommen *pl.*

Potonąć, -nę, -niesz, -nąłem, *vn. perf.* sämtlich ertrinken.

Potop, -u, *pl.* -y, *sm.* Sündflut (Sintflut) *f.*; Sprungflut, Sturmflut; Überschwemmung *f.*

Potopić, -pię, -pisz, -piłem, *va. perf.* ertränken; überschwemmen.

Potopowiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* (Eryon) versteinerte Krebsgattung.

Potopowy, *adi.* Sündflut-, die Sündflut betreffend; sündflutartig.

Potówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Schwitz-, Hitzblatter *f.*

Potracić, -cę, -cisz, -ciłem, *va. perf.* alles verlieren; alle hinrichten.

Potrafić, -fię, -fisz, -fiłem, *va. perf.* können, vermögen, imstande sein auszuführen, ausrichten; tego nie -fię das werde ich nicht können; — czemu für etwas Rat schaffen, einer Sache abzuhelfen, wissen, einen Ausweg treffen.

Potrajać, -jam, -jałem, *va. imperf.*; Potroić, -ję, -iłem, *va. perf.* verdreifachen.

Potrapić, -pię, -pisz, -piłem, *va. perf.* eine Zeitlang quälen, kränken.

Potratować, -tuję, -wałem, *va. perf.* zerstampfen, niedertreten.

Potraw, -u, *pl.* -y, *sm.* Nachgras *n.*, Grummet *m.*, Spätheu *n.*

Potrawa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* Speise *f.*, Gericht *n.*; prawda jest gorzką -wą Wahrheit schmeckt bitter.

Potrawić, -wię, -wisz, -wiłem, *va. perf.* verdauen; verzehren.

Potrawka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Eingemachte(s) *n.*, Ragout *n.*; — z kurcząt Hühnerragout *n.*

Potrąbić, -bię, -bisz, -biłem, *vn. perf.* ins Jagdhorn, in die Trompete stoßen, blasen.

Potrącać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Potrącić**, -cę, -cisz, -ciłem, *va. perf.* 1) stoßen, anstoßen; 2) abrechnen, in Abzug bringen.

Potręt, -u, *pl.* -y, *sm.* (Jacintha) Pflanzenart *f.*

Potrojenie, -nia, *sing. tant. sn.* Verdreifachung *f.*

Potrosze, *adv.* ein wenig, nach und nach, in kleinen Bißchen.

Potrójny, *adi.*; **Potrójnie**, *adv.* dreifach.

Potruchleć, -leję, -lałem, *vn. perf.* erschrecken, vor Angst erstarren.

Potrucie, -cia, *sn.* Vergiftung *f.*

Potruć, -ję, -jesz, -łem, *va. perf.* alle vergiften.

Potrudzić, -dzę, -dzisz, -dziłem, *va. perf.* durch Anstrengungen ermüden; bemühen.

Potrwać, -wam, -wałem, *vn. perf.* dauern, währen.

Potrwożyć, -żę, -żysz, -żyłem, *va. perf.* bestürzt machen, erschrecken, in Angst versetzen.

Potrzask, -u, *pl.* -i, *sm.* Dohne *f.*, Vogelsprenkel *m.*; łapać w -i auf Dohnen fangen.

Potrzaskać, -kam, -kałem, *va. perf.* zertrümmern, zerschmettern.

Potrząsać, -sam, -sałem, *va. imperf.*; **Potrząsnąć**, Potrząść, -snę, -sniesz, -snąłem, *va. perf.* 1) bestreuen; 2) schütteln, rütteln.

Potrzeba, -by, *pl.* -by, *sf.* 1) Bedürfnis *n.*; czuję -bę przejścia się ich fühle das Bedürfnis ein wenig Bewegung zu machen; nie wiele mieć -b wenig Bedürfnisse haben; zaspokojenie moich -b die Befriedigung meiner Bedürfnisse; 2) Not *f.*, Notlage *f.*, Notfall; być w wielkiej -bie in großer Not sein; opuścić kogo w -bie jmndn im Stiche lassen; przyjaciela poznajemy w -bie ein zuverlässiger Freund wird in der Not erkannt; niema -by es hat keine Not, es ist nicht notwendig; w razie -by im Notfall, nötigenfalls; — prawo łamie Not kennt kein Gebot, Not bricht Eisen; 4) Schlacht *f.*; w -bie okaż się mężnym im Kampfe zeige deinen Mut; 5) -y *pl.* Ausrüstung *f.*, Ausrüstungsgegenstände *pl.*; -y krawieckie Schneiderzubehör *n.*; -y kontusza Unterfutter und Besatz des Kontusch; 6) Notdurft *f.*; odbyć -bę (cielesną) seine Notdurft verrichten.

Potrzeba, *adv.* es ist nötig, man muß, man braucht; -ba ci wiedzieć du mußt wissen; jeżeli będzie — wenn es nötig sein wird; — mi tego ich brauche es; na to — wiele pieniędzy dazu ist viel Geld notwendig.

Potrzebić, siehe: Wytrzebić, Trzebić.

Potrzebizna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Mangel *m.*, Bedürfnis *n.*

Potrzebka, -ki, *pl.* -ki, *dim.* von: Potrzeba.

Potrzebnica, -cy, *pl.* -cy, *sf.* Beischläferin *f.*

Potrzebny, *adi.*; **Potrzebnie**, *adv.* bedürftig; notwendig, nötig.

Potrzebować, -buję, -wałem, *va. imperf.* — czego etw. brauchen, etw. nötig haben, bedürfen.

Potrzecie, *adv.* drittens, zum dritten.

Potrzeć, -trzę, -trzesz, -tarłem, *va. perf.* siehe: Pocierać.

Potrzepać, -pię, -piesz, -pałem, *va. perf.* ausklopfen.

Potrzeszcz, -a, *pl.* -e, *sm.* Grau-, Gerstenammer *f.*

Potrzos, -u, *pl.* -y, *sm.* Rohrammer *m.*, Rohrſperling *m.*

Potrzymać, -mam, -małem, *va. perf.* eine Weile halten, anhalten.

Potucha, -chy, *pl.* -chy, *sf.* Troſt *m.*, Beiſtimmung *f.*, Aufmunterung *f.*

Potulia, -lii, *pl.* -lie, *sf.* Wailliantia *f.*; galium cruciata.

Potulność, -ści, *sing. tant. sf.* Fügſamkeit *f.*, Sanftmut *m.*

Potulny, *adi.*; **Potulnie**, *adv.* ſtill, duldſam, ſanft, fügſam.

Poturbować, -buję, -wałem, *va. perf.* beunruhigen, in Verwirrung bringen; — kogo jmndn übel zurichten.

Poturczyć, -czę, -czysz, -czyłem, *va. perf.* zum Türken machen.

Potuszać, -szam, -szałem, *va. imperf.*; **Potuszyć**, -szę, -szysz, -szyłem, *va. perf.* ſriſchen Mut machen, wieder beleben.

Potwar, -u, *sing. tant. sm.* (Calyphtrantes) Schleierblume *f.*

Potwarca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Verleumder *m.*

Potwarczy, *adi.*; **Potwarczo**, *adv.* verleumderiſch.

Potwarczyni, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Verleumderin.

Potwarek, -rka, *pl.* -rki, *sm.* (Richartia) eine Pflanzenart *f.*

Potwarz, -y, *pl.* -e, *sf.* Verleumdung *f.*; rzucić na kogo — verleumden.

Potwarzać, -rzam, -rzałem, *va. imperf.*; **Potwarzyć**, -rzę, -rzysz, -rzyłem, *va. perf.* verleumden.

Potwierdzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Potwierdzić**, -dzę, -dzisz, -dziłem, *va. perf.* beſtätigen; wiadomość ta się -dza dieſe Nachricht beſtätigt ſich; — co przyſięgą etw. eidlich beſtätigen.

Potwierdzenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Beſtätigung *f.*

Potwora, ſiehe: Potwór.

Potworność, -i, *pl.* -i, *sf.* Ungeheuerlichkeit *f.*, Abſcheulichkeit *f.*, Abenteuerlichkeit *f.*, Seltſamkeit *f.*

Potworny, *adi.*; **Potwornie**, *adv.* mißgeſtaltet, abſcheulich, ſeltſam, widernatürlich.

Potworowaty, *adi.* ungeheuerlich.

Potworzyć, -rzę, -rzysz, -rzyłem, *va. perf.* ſchaffen, umſchaffen.

Potwór, -oru, *pl.* -ory, *sm.*; **Potwora**, -ry, *pl.* -ry, *sf.* 1) Mißgeburt *f.*, Scheuſal *n.*, Ungeheuer *n.*; 2) Seeratze *f.*, Pfeilbrache *m.*

Potycz, -y, *pl.* -e, *sf.* Stange zum Aufhängen der Netze.

Potyczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Treffen *n.*, Scharmützel *n.*

Potyć -ję, -łem, *vn. perf.* fett werden.

Potykać się, -kam, -kałem, *vr. perf.* 1) zuſammentreffen, eintreffen, liefern; 2) ſiehe: Potkać.

Potylica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Hintertopf *m.*

Potynkować, -kuję, -wałem, *va. perf.* übertünchen, tünchen.

Potyrać, -ram, -rałem, *va. perf.* zu Schanden treiben, vernachläſſigen; — się *vr.* ſich herumtreiben.

Pouchodzić, -dzę, -dzisz, -dziłem, *vn. perf.* ſämtlich davon-, entlaufen, ſich aus dem Staube machen.

Pouciekać, -kam, -kałem, *vn. perf.* davonlaufen, entfliehen.

Poucierać, -ram, -rałem, *va. perf.* abwiſchen, abreiben.

Poucinać, -nam, -nałem, *va. perf.* abſchneiden, beſchneiden, abhauen.

Pouczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Pouczyć**, -czę, -czysz, -czyłem, *va. perf.* belehren.

Poufać, -fam, -fałem, *va. perf.* Vertrauen in jmndn ſetzen; — komu co jmndm etw. anvertrauen.

Poufalić się, -lę, -liłem, *vr. perf.* ſich vertraut machen, vertrauten Umgang pflegen.

Poufałość, -ści, — *pl.* ści, *sf.* Vertraulichkeit *f.*

Poufały, *adi.*; **Poufale**, *adv.* vertraulich; proszę nie tak -le ze mną ich verbitte mir dieſe Vertraulichkeit.

Poufny, *adi.*; **Poufnie**, *adv.* vertraulich.

Poukładać, -dam, -dałem, *va. perf.* zuſammenlegen; ordnen, abfaſſen.

Poukończać, -czam, -czałem, *va. perf.*; **Poukończyć**, -czę, -czysz, -czyłem, *va perf.* fertig machen, ausfertigen.

Poukręcać, -cam, -całem. *va. perf.* abdrehen.

Poukruszać, -szam, -szałem, *va. perf.* abbröckeln.

Poułatwiać, -wiam, -wiałem, *va. perf.* leichter machen, erleichtern.

Poumierać, -ram, -rałem, *vn. perf.* abſterben, ſterben.

Poupierzać, -rzam, -rzałem, *va. perf.* befiedern.

Pouprzątać, -tam, -tałem, *va. perf.* wegräumen, aus dem Wege ſchaffen.

Pourażać, -żam, -żałem, *va. perf.* alle verletzen, beleidigen.

Pourzynać, -nam, -nałem, *va. perf.* nacheinander abſchneiden.

Pouspakajać, **Pouspokajać**, -jam, -jałem, *va. perf.* beruhigen.

Poustawać, -staję, -stałem, *vn. perf.* aufhören.

Poustawiać, -wiam, -wiałem, *va. perf.* aufſtellen.

Poustępować, -puję, -pywałem, *va.* und *vn. perf.* wegtreten, abtreten; zurückweichen.

Pousuwać, -wam, -wałem, *va. perf.* wegſchieben.

Poutracać, -cam, -całem, *va. perf.* alles verlieren.

Poutrącać, -cam, -całem, *va. perf.* abſchlagen.

Pouwozić, -żę, -zisz, -ziłem, *va. perf.* (mittels Wagen) wegführen.

Powab, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Reiz *m.*, Anmut *f.*; -y ciała körperliche Reize; życie nie ma już dla mnie -u das Leben hat keinen Reiz für mich mehr; 2) Spinnſchuldigkeit *f.*

Powaba, -by, *pl.* -by, *sf.* Erntetag *m.*

Powabiać, -biam, -białem,

va. imperf.; Powabić, -bię, -bisz, -biłem, *va. perf.* locken, reizen, herausfordern.

Powabka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Herausforderung *f.*

Powabny, *adi.*; Powabnie, *adv.* lockend, reizend, anmutig anziehend.

Powadzić, -dzę, -dzisz, -dziłem, *va. perf.* aufhetzen; — się *vr.* in Streit geraten, sich überwerfen.

Powaga, -gi, *pl.* -gi, *sf.* Ansehen *n.*, Autorität *f.*; Ernst *m.*

Powalać, -lam, -lałem, *va. perf.* beschmutzen, beschmieren.

Powalać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; Powalić, -lę, -lisz, -liłem, *va. perf.* niederstrecken, niederwerfen; — się sich hinstürzen, zu Boden fallen.

Powalanie, -nia, *sn.* Beschmutzen *n.*

Powalenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Niederwerfen *n.*, Hinstürzen *n.*; Umsturz *m.*

Pował, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Windfall *m.*; 2) Hinstrecken *n.*, Niederhauen *n.*; na — in Haufen hingestreckt, aufgetürmt.

Powała, -ły, *pl.* -ły, *sf.* Zimmerdecke *f.*, Plafond *m.*; Schwellenwerk *n.*

Powałeczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Pille *f.*, Arzneifügelchen *n.*

Powałka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Kloß *m.*, Erdkloß *m.*; — chlebna derber Brotwecken; Armenbrot *n.*; 2) (Crataeva) tropischer Kapernstrauch.

Powałkować, -kuję, -wałem, *va. perf.* walken.

Powartować, -tuję, -wałem, *vn. perf.* herumsuchen, durchstöbern; eine Weile auf Wache stehen.

Powaryować, -ryuję, -ryowałem, *vn. perf.* wahnsinnig, verrückt werden.

Powarzyć, -rzę, -rzysz, -rzyłem, *va. perf.* 1) abbrühen, kochen; 2) versengen; (vom Frost); jak -y wie vor den Kopf gestoßen.

Powaśnić, -nię, -nisz, -niłem, *va. perf.* entzweien, aufbringen.

Poważać, -żam, -żałem, *va. imperf.* schätzen, achten, hochachten; — kogoś Achtung für jmndn hegen.

Poważać się, -żam, -żałem, *vr. imperf.*; Poważyć się, -żę, -żysz, -żyłem, *vr. perf.* sich erkühnen, sich unterstehen, wagen; nie poważ się dotknąć tego unterstehe dich nicht es anzurühren.

Poważanie, -nia, *sing. tant. sn.* Achtung *f.*, Hochachtung *f.*; z największem -niem mit größter Hochachtung; zażywał ogólnego -ia er erfreute sich der allgemeinen Achtung.

Poważnić się, *vr. perf.* -żnię, -niłem, sich ein Ansehen geben, sich wichtig machen.

Poważny, *adi.* Poważnie, *adv.* ernst, ernsthaft, gravitätisch, ehrwürdig, angesehen.

Powąchać, -cham, -chałem, *va. perf.* riechen, beriechen.

Powątlić, -tlę, -tlisz, -tliłem, *va. perf.* schwächen.

Powątpiewać, -wam, -wałem, *va. imperf.* zweifeln, bezweifeln, anzweifeln.

Powątpiewanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Zweifel *m.*, Anzweiflung *f.*

Powąz, -węza, *pl.* -y, *sm.* Heubaum *m.*, Wiesenbaum *m.*

Powązka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Seihtuch *n.*

Powchodzić, -dzę, -dzisz, -dziłem, *vn. perf.* nacheinander hereingehen.

Powciągać, -gam, -gałem, *va. perf.* hineinziehen; einschreiben.

Powdziewać, -wam, -wałem, *va. perf.* nacheinander anziehen.

Powerek, -rka, *pl.* -rki, *sm.* Zubertange *f.*, Trägerstange *f.*, Zubertragstock *m.*

Poweselić, -lę, -lisz, -liłem, *va. perf.* heiter, lustig machen, erheitern; — się *vr.* lustig, heiter sein.

Powet, -u, *pl.* -y, *sm.* Schadenersatz *m.*

Powetować, -tuję, -wałem, *va. perf.* wieder gut machen, ersetzen, entschädigen; stracony majątek — możesz, ale straconego czasu nigdy das verlorene Vermögen kannst du wieder einbringen, aber die verlorene Zeit läßt sich nicht ersetzen.

Powetowanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Entschädigung *f.*

Powędrować, -druję, -wałem, *vn. perf.* hinwandern.

Powędzić, -dzę, -dzisz, -dziłem, *va. perf.* nacheinander räuchern.

Powiać, -wieję, -wiałem, *vn. perf.*; Powiewać, -wam, -wałem, *vn. imperf.* wehen, durchwehen.

Powiadać, -dam, -dałem, *va. imperf.*; Powiedzieć, powiem, -działem, *va. perf.* sagen, erzählen, verkündigen; cóż na to powiesz was sagst du dazu? co ludzie na to powiedzą was werden die Leute dazu sagen; -wiedziano mi, że . . . man hat mir gesagt, daß . . .; powiadają, że . . . man sagt, daß . . .; powiedz mi bajkę erzähle mir ein Märchen; — słowo Boże Gottes Wort verkündigen, predigen.

Powiadanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Sagen *n.*, Erzählen *n.*, Verkündigen *n.*

Powiadomy, *adi.* kundig, erfahren.

Powiastka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Erzählung *f.*, Histörchen *n.*

Powiat, -u, *pl.* -y, *sm.* Bezirk *m.*, Kreis *m.*, Distrikt *m.*

Powiatowy, *adi.* Bezirks-, Kreis-, Distrikts-; sędzia — Bezirksrichter *m.*; komisarz — Bezirkskommissär; sejmik — Kreistag *m.*; -wa kasa Bezirkskasse *f.*

Powiatr, -u, *pl.* -y, *sm.* günstiger Wind.

Powiąsło, Powiązło, -ła, *pl.* -ła, *sn.* Strohband *n.* zum Binden der Garben.

Powiązać, -żę, -żesz, -załem, *va. perf.* binden, zusammenbinden.

Powichrzyć, -rzę, -rzysz, -rzyłem, *va. perf.* verwirren, zerzausen; verfeinden; eine Zeitlang übel wirtschaften.

Powicie, -cia, *pl.* -cia, *sn.*

Windel *n.*; — dziecka das Wickeln des Kindes; dziecko w -ciu Wickelkind *n.*

Powić, -wiję, -wiłem, *va. perf.*; **Powijać**, -jam, -jałem, *va. imperf.* 1) aufwickeln, wickeln, winden, windeln; 2) gebären, niederkommen, entbinden; moja żona -ła syna meine Frau hat einen Sohn geboren, ist von einem Sohn entbunden worden.

Powidlnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Tamarinde *f.*, ostindische Sauerdattel, Sonnenbaum *m.*

Powidło, -ła, *pl.* -ła, *sn.* Mus *n.*; — ze śliwek Pflaumenmus *n.*, Powidl *f.*; — z wisien Kirschenmus *n.*; -ła smażyć Pflaumenmus kochen.

Powiedzenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Gesagte *n.*; — to było nieostrożne co was unvorsichtig, das zu sagen.

Powiedzieć, siehe: Powiadać.

Powieka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Augenlid *n.*; zamknąć -ki die Augenlider zumachen, die Augen schließen, entschlafen; opad -ki Augenlidvorfall *m.*; porażenie -ki Augenlidlähmung *f.*

Powiekotwórstwo, -wa, *sing. tant. sn.* Blepharoplastik *f.*, künstliche Augenlidbildung.

Powiekowy, *adi.* Augenlid-.

Powiekozlep, -u, *sing. tant. sm.* (lippitudo palpebrarum) klebrige Augenentzündung.

Powiekozrost, -u, -y, *sm.* verwachsenes Augenlid.

Powieranie, -nia, *sing. tant. sn.* Aberglaube *m.*

Powiercać, -cam, -casz, -całem, **Powiercić**, -cę, -cisz, -ciłem, *va. perf.* eine Zeitlang bohren; — się *vr.* sich ein wenig herumdrehen.

Powiernica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Vertraute *f.*

Powiernik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Vertraute(r) *m.*, Busenfreund *m.*

Powierzać, -rzam, -rzałem, *va. imperf.*; **Powierzyć**, -rzę, -rzysz, -rzyłem, *va. perf.* anvertrauen; — się komu całkiem sich jmdm ganz anvertrauen; -rzam ci co mam najdroższego ich vertraue dir mein Teuerstes an.

Powierzchnia, -ni, *pl.* -ni, *sf.* Oberfläche *f.*; — biegowa koła Radlauffläche; — ogrzewawcza Heizfläche, Erwärmungsfläche; — rusztów Rostfläche; — skośna schräge, schiefe Fläche; -e trące Reibungsflächen *pl.*; -nia usuwowa Rutschfläche; — złomu Bruchfläche.

Powierzchowność, -ści, *pl.* -ści *sf.* 1) Äußere(s) *n.*, Außenseite *f.*; ma przyjemną — er hat ein angenehmes Äußere; nie należy sądzić o rzeczach z -ści man muß die Sachen nicht nach der Außenseite beurteilen; 2) Oberflächlichkeit *f.*

Powierzchowny, *adi.* **Powierzchownie**, *adv.* äußerlich, oberflächlich.

Powierzenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Anvertrauen *n.*

Powiesić, -szę, -sisz, -siłem, *va. perf.* aufhängen, aufhenken.

Powieściopisarka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Romanschriftstellerin *f.*

Powieściopisarski, *adi.* Roman(dichter).

Powieściopisarstwo, -wa, *sing. tant. sn.* Romanschriftstellerei *f.*

Powieściopisarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Romanschriftsteller *m.*

Powieść, -ści, *pl.* -ści, *sf.* Roman *m.*; Erzählung *f.*

Powietka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Lufthütte *f.*

Powietnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Kreisbewohner *m.*

Powietrzalec, -lca, *pl.* -lce, *sm.* (Pterodaktylus) vorweltliches Tier.

Powietrze, -trza, *pl.* -trza, *sn.* 1) Luft *f.*; — atmosferyczne atmosphärische Luft; — zgęszczone kondensierte Luft; wysadzić co w — in die Luft sprengen; na wolnem -trzu in freier Luft, im Freien; 2) — morowe Pest *f.*, Seuche *f.*, Pestluft *f.*

Powietrznia, -ni *sing. tant. sf.* Luftkreis *m.*, Atmosphäre *f.*

Powietrznik, -a, *pl.* -i, *sm.* Wetterfahne *f.*

Powietrzny, *adi.*; **Powietrznie**, *adv.* 1) Luft-, luftig; balon — Luftballon *m.*; — żeglarz Luftschiffer *m.*; 2) Pest-; — wrzód Pestbeule *f.*; -ne ziele Pestilenzwurz *f.*

Powietrzociąg, -u, *pl.* -i, *sm.* Luftpumpe *f.*

Powietrzokrąg, -ęgu, -ęgi, *sm.* Dunstkreis *m.*, Luftkreis *m.*, Atmosphäre *f.*

Powietrzomierz, -a, *pl.* -e, *sm.* Aerometer *m.*, Luftdruckmesser *m.*

Powiew, -u, *pl.* -y, *sm.* Wehen *n.*, Hinwehen *n.*, Säuseln *n.*

Powiewać, siehe: Powiać.

Powiewny, *adi.* wehend, flatternd, leicht beweglich, luftig; wiatr — günstiger Wind.

Powieźć, -wiozę, -wieziesz, -wiozłem, *va. perf.* hinfahren, hinführen.

Powiędnąć, -dnę, -dniesz, -dłem, *vn. perf.* welken.

Powiększać, -szam, -szasz, -szałem, *va. perf.*; **Powiększyć**, -szę, -szysz, -szyłem, *va. perf.* vergrößern.

Powiększanie, **Powiększenie**, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Vergrößerung *f.*

Powięzić, -żę, -zisz, -ziłem, *va. perf.* einsperren, einkerkern.

Powijacz, -a, *pl.* -e, *sm.*; **Powijak**, -a, *pl.* -i, *sm.* Windel-, Wickelband *n.*, Fatschen *pl.*

Powijać, siehe: Powić.

Powijać się, -jam, -jałem, *vr. imperf.*; **Powinąć się**, -nę, -niesz, -nąłem, *vr. perf.* straucheln, ausgleiten; noga mu się -nęła i upadł er strauchelte und fiel; noga mu się -nęła es glückte ihm nicht, es mißlang ihm.

Powikłać, -kłam, -kłasz, -kłałem, *va. perf.* verwickeln, verwirren.

Powinien, **Powinna**, **Powinno**, *adi.* schuldig, verpflichtet; — jesteś man muß, man soll; nie -neś (powinien jesteś) się zaraz gniewać du sollst nicht gleich böse werden; -naś (powinna jesteś) za to podziękować du sollst dafür danken.

Powinność, -i, *pl.* -i, *sf.*

Schuldigkeit *f.*, Pflicht *f.*; to jest twoja — das ist deine Pflicht; pełnić swoją — seine Pflicht tun; postąpić jak — każe pflichtgemäß handeln; = obowiązek.

Powinny, *adi.*; **Powinnie**, *adv.* schuldig, verpflichtet; być komu za co -nym jmndm für etw. verpflichtet sein; z -nem uszanowaniem mit gebührender Achtung; składać komu -ne podziękowanie jmndm den schuldigen Dank bezeigen.

Powinowacenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Verschwägerung *f.* = Spokrewnienie.

Powinowacić się, -cę, -cisz, -ciłem, *vr. imperf.* sich verschwägern.

Powinowactwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* 1) Verschwägerung *f.*, Verwandtschaft *f.*; — chemiczne Wahlverwandtschaft *f.*, chemische Verwandtschaft *f*, Affinität *f.*, Stoffverwandtschaft *f.*; 2) Verpflichtung *f.*

Powinowaty, *adi.* verschwägert, durch Heirat verwandt.

Powinszować, -szuję, -wałem, *va. perf.* wünschen, gratulieren.

Powinszowanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Gratulation *f.*, Glückwunsch *m.*; list z -niem Glückwunschschreiben *n.*; bilet z -niem Gratulationskarte *f.*; z -niem imienin mit Glückwünschen zum Namenstage.

Powionąć, -nę, -niesz, -nąłem, *vn. perf.* wehen.

Powisieć, -szę, -sisz, -siłem, *vn. perf.* eine Zeitlang hängen.

Powit -u, *pl.* -y, *sm.* Willkomm *m.*, Begrüßung *f.*

Powitać, -tam, -tasz, -tałem, *vn. perf.* begrüßen, bewillkomm(n)en, willkommen heißen.

Powitalny, *adi.* Begrüßungs-, Willkomm-.

Powitanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Begrüßung *f.*, Empfang *m.*, Bewillkommnung *f.*

Powlec, -lokę, -leczesz, -lokłem, -lókł, *va. perf.*; **Powlekać**, -kam, -kałem, *va. imperf.* 1) überziehen, bedecken; trzeba — pościel man muß die Betten überziehen; 2) hinziehen, hinschleppen; 3) in die Länge ziehen; — się *vr.* langsam gehen, kriechen; nie wiem dokąd się to -lókł ich weiß nicht, wo er hingekrochen ist; jeszcze się to -lecze jaki tydzień es wird sich noch eine Woche hinschleppen, hinziehen.

Powładać, -dam, -dasz, -dałem, *vn. perf.* eine Zeitlang herrschen.

Powłazić, -żę, -zisz, -ziłem, *vn. perf.* hineinkriechen.

Powłocznik, -a, *pl.* -i, *sm.* (Exosporium) eine Schwammart.

Powłok, -u, *pl.* -i, *sm.*; **Powłoczek**, -czka, *pl.* -czki, *sm.* Tiraß *m.*, Streichnetz *n.*, Zuggarn *n.*

Powłoka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Überzug *m.*, Futteral *n.*, Hülle *f.*, Decke *f.*, Bemäntelung *f.*; 2) Anstrich *m.*

Powłosta, -sty, *pl.* -sty, *sf.* (Chätogastra) Pflanzenart.

Powłóczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) feiner Überzug, Hülle *f.*; 2) feine Haut.

Powłóczyć, -czę, -czysz, -czyłem, *va. perf.* 1) überziehen; 2) übereggen, noch einmal eggen; 3) — się *vr.* sich herumtreiben.

Powłóczyny, -czyn, *pl.* 1) Herumtreiben *n.*, Herumschleppen *n.*; 2) Einkleidung *f.*

Powodnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Führer *m.*, des Handpferdes.

Powodny, *adi.* 1) leitend, anläßlich, führend; — koń Leit-, Handpferd *n.*; 2) -na strona klägerische Partei.

Powodować, -duję, -dujesz, -wałem, *va.* und *vn. perf.*, veranlassen, bewegen; leiten; -wany jego prośbami durch seine Bitten veranlaßt; — się *vr.*, sich leiten lassen; — cudzem zdaniem sich von fremder Meinung leiten lassen; dać się — namiętnościom sich von seinen Leidenschaften leiten lassen.

Powodyr, -a, *pl.* -y oder -owie, *sm.* Leithammel *m.*

Powodzenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Erfolg *m.*; Befinden *n.*, Wohlergehen *n.*

Powodzić, -dzę, -dzisz, -dziłem, *va. imperf.*; **Powieść**, -wiodę, -wiodłem, *va. perf.* führen, hinführen, leiten, hinleiten; — się *vr. perf.* gehen, ergehen, glücken; jak ci się -dzi wie geht es dir?; jak wam się w drodze -dziło wie ist es euch unterwegs ergangen; jeżeli mi się to -wiedzie wenn mir das glückt; to przedsięwzięcie nie -wiodło się dieses Unternehmen ist nicht geglückt; -wodzi mu się nie źle es geht ihm nicht schlecht.

Powojczyk, -a, *pl.* -i, *sm.* (Linaria Elatini) = Nadwodnik.

Powojnik, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) (Clemates) Waldrebe *f.*; — wniesiony Brennkraut *n.*; = pryszczenica; 2) Wickelband *n.*

Powojować, -juję, -wałem, *va.* und *vn. perf.* bekriegen; (eine Weile) Krieg führen, am Kriege teilnehmen.

Powoli, *adv.* langsam, gemach, allmählich, sachte; — jechać langsam fahren; — postępować allmählich fortschreiten; — upadać allmählich in Verfall geraten; wyciągnął — chustkę z kieszeni sachte zog er das Tuch aus der Tasche.

Powolnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* sich verlangsamen, langsam, gemächlich werden.

Powolniuchny, Powolniutki, *adi.* außerordentlich langsam; willfährig.

Powolność, -ści, *sing. tant. sf.* 1) Langsamkeit *f.*, langsames Wesen *n.*; 2) Willfährigkeit *f.*, Folgsamkeit *f.*; wielką w tem okazał — er hat sich da sehr willfährig bewiesen.

Powolny, *adi.*; **Powolnie**, *adv.* 1) langsam; — chód ein langsamer Gang; — człowiek ein langsamer Mensch; 2) langmütig; 3) willfährig, folgsam, fügsam; on jest — wszystkim moim życzeniom er willfährt allen meinen Wünschen.

Powołać, -łam, -łałem, *va. perf.*; **Powoływać**, -łuję,

-wałem, *va. imperf.* berufen; — kogo na świadka jmndn als Zeugen anrufen; Pan Bóg -łał go do swej chwały Gott hat ihn zu sich berufen; — się sich berufen; — na kogo sich auf jmndn berufen.

Powołanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Beruf *m.*, Neigung *f.*, Berufung *f.*, Ruf *m.*; czuję w sobie — na księdza ich fühle in mir die Neigung Priester zu werden; nie czuję do tego -nia ich fühle dazu keinen Beruf; nie z powołania, ale z potrzeby został nauczycielem nicht aus Neigung, sondern aus Not wurde er Lehrer.

Powonienie, -nia, *sn.* Geruch *m.*, Geruchsinn *m.*

Powoskować, -kuję, -wałem, *va. perf.* mit Wachs überziehen; bohnen.

Powozić, -żę, -żisz, -ziłem, *vn. imperf.* kutschieren, fahren.

Powoźnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* 1) Kutschierer *m.*, 2) Ruderer *m.*, Ruderknecht *m.*

Powożenie, -nia, *sing. tant. sn.* Kutschieren *n.*, Kutschierkunst *f.*

Powód, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Veranlassung *f.*, Ursache *f.*, Beweggrund *m.*; dał — do kłótni er gab die Veranlassung zum Streit; co było -dem wojny was die Ursache des Krieges war; bez -u obraził ją er beleidigte sie ohne Grund und Ursache; 2) Leitriemen *m.*, Zugriemen *m.*, Leitseil *n.*; dać się wieźć na -dzie sich am Gängelbande führen lassen; 3) Tonnenleitung *f.*, Streichlinie *f.*; 4) —, -da Kläger *m.*

Powódca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* = Powodnik.

Powódka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Klägerin *f.*

Powódź, -wodzi, *pl.* -wodzi, *sf.* Überschwemmung *f.*; Wasserflut *f.*

Powój, -u, *pl.* -e, *sm.* 1) Efeu *m.*, Epheu *m.*; Winde *f.*, Windeglöcklein *n.*, Windekraut *n.*; — płotowy Zaunwinde; — polny Ackerwinde; — wonny kozi Jelängerjelieber *n.*; — kolący ościsty italienische Sassaparille; 2) Wickel-, Weinrebenraupe *f.*

Powóz, -u, *pl.* -y, *sm.* Fuhrwerk *n.*, Wagen *m.*, Kutsche *f.*, Kalesche *f.*, Equipage *f.*

Powpadać, -dam, -dałem, *vn. perf.* hineinfallen.

Powpisywać, -suję, -wałem, *va. perf.* einschreiben; hineinschreiben.

Powplatać, -tam, -tałem, *va. perf.* einflechten.

Powprowadzać, -dzam, -dzałem, *va. perf.* einführen.

Powpychać, -cham, -chałem, *va. perf.* hineinstoßen.

Powracać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **owrócić**, -cę, -cisz, -ciłem, *va. perf.* zurückgeben, -stellen; zurückkommen, -kehren; gdy -cał do domu als er auf dem Wege nach Hause war; jeszcze nie -cił er ist noch nicht zurückgekehrt.

Powrosło, . **Powrósło**, **Powrząsło**, -ła, *pl.* -ła, *sn.* Strohseil *n.*, Stroh-, Garbenband *n.*

Powrotny, *adi.* Retour-, zur Rückfahrt gültig.

Powrotowy, *adi.* hin und her gehend.

Powrozek, -zka, *pl.* -zki, *sm.* Schnur *f.*

Powroziany, *adi.* **Powrozi**, *adi.* Strick-; -ziana drabina Strickleiter *f.*

Powrozobiegun, -a, *pl.* -y, *sm.* Seiltänzer *m.*; = linoskoczek.

Powrozobiegunka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Seiltänzerin *f.*; = Linoskoczka.

Powrozowaty, *adi.* strick-, seilartig.

Powrozowy, *adi.* Strick-, Seil-.

Powroźnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Seilerei *f.*, Seilerbahn *f.*

Powroźnictwo, -wa, *sing. tant. sn.* Seilerhandwerk *n.*

Powroźnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Seiler *m.*

Powroźniczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Seilerin *f.* Frau des Seilers.

Powrót, -rotu, *pl.* -roty, *sm.* Wiederkehr *f.*, Rückkunft *f.*, Rückgabe *f.*; oddać na — zurückgeben; w -rocie do domu auf der Rückreise; bez -rotu ohne Wiederkehr; jutro spodziewamy się go z powrotem morgen erwarten wir seine Rückkehr; tam i na — hin und zurück, hin und retour.

Powróz, -rozu, *pl.* -rozy, *sm.* Strang *m.*, Strick *m.*, Seil *n.*, Tau *n.*

Powrożka, -ki, *pl.* -ki, *sm.* Wahrsagung *f.*, Vorhersage *f.*

Powrożyć, -żę, -żysz, -żyłem, *va. perf.* wahrsagen.

Powrzeć, -rzę, -rzesz, -rzałem, *vn. perf.* eine Zeitlang kochen, sieden, aufkochen.

Powrzeszczeć, -szczę, -szczałem, *vn. perf.* eine Zeitlang kreischen, schreien.

Powrzos, -u, *pl.* -y, *sm.* Erika *f.* = Wrzos.

Powschodzić, -dzę, -dzisz, -dziłem, *vn. perf.* aufgehen.

Powsiadać, -dam, -dałem, *vn. perf.* einsteigen, sich hineinsetzen.

Powsinoga, -gi, *pl.* -gi, *sm.* Herumstreicher *m.*, Herumtreiber *m.*

Powstać, -stanę, -stałem, *vn. perf*; **Powstawać**, -staję, -stawałem, *vn. imperf.* 1) entstehen; człowiek -stał z prochu i w proch się zamieni der Mensch ist aus Staub entstanden und wird wieder zu Staub werden; chmury -stają z par die Wolken entstehen aus Dünsten; — z niczego aus nichts entstehen; -stał wielki śmiech es entstand ein großes Gelächter; stąd -stała sprzeczka daraus entstand ein Streit; wiele chorób -staje z niewstrzemięźliwości viele Krankheiten entstehen aus Unenthaltsamkeit; 2) aufstehen, sich erheben; sich auflehnen, sich empören; — z choroby von der Krankheit aufstehen; z martwych — auferstehen; -stawali wszyscy alle erhoben sich; — przeciw nadużyciom panów sich gegen die Mißbräuche der Herren auflehnen; — na kogo, na coś jmndn anfahren, auf jmndn losziehen, etwas mißbilligen, tadeln; Maryusz -wał ciągle

na dumę szlachty Marius tadelte immer den Stolz des Adels.

Powstanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* 1) Aufſtand *m.*, Aufruhr *m.*, Empörung *f.*; — zrobić einen Aufſtand machen, erregen, anſtiften; — wybuchło ein Aufruhr entſtand, brach aus; 2) Entſtehung *f.*; 3) Aufſtehen *n.*

Powstaniec, -ńca, *pl.* -ńcy, *sm.* Aufrührer *m.*, Empörer *m.*, Revolutionär *m.*

Powstańczy, *adi.* aufrühreriſch, revolutionär, aufſtändiſch.

Powstawanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Aufſtehen *n.*

Powstrzymać, -mam, -małem, *va. perf.*; **Powstrzymywać**, -muję, -wałem, *va. imperf.* aufhalten, zurückhalten; verzögern, — się *vr.* ſich enthalten.

Powstrzymywanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Aufhalten *n*; Verzögern *n.*

Powstydzić się, -dzę, -dziſz, -dziłem, *vr. perf.* ſich ſchämen; nie -dzę się mojej roboty ich brauche mich meiner Arbeit nicht zu ſchämen; nie -dzę się jego wychowaniem ſeine Erziehung wird mir keine Schande bringen.

Powszechność, -ści, *sing. tant. sf.* Allgemeinheit *f.*, Allgemeine *n.*, Gemeinweſen *n.*

Powszechny, *adi.*; **Powszechnie**, *adv.* allgemein; univerſal, univerſell; to jest -na opinia das iſt die allgemeine Meinung; -nie wiadomo es iſt allgemein bekannt; -ne dobro das gemeine Wohl.

Powszedni, *adi.*; **Powszednio**, *adv.* alltäglich, Alltags-; — chleb das tägliche Brot -nia suknia Alltagsgewand *n.*; grzech -ni eine läßliche Sünde.

Powszednieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* alltäglich werden.

Powściągać, -gam, -gałem, *va. imperf.*; **Powściągnąć**, -nę, -nąłem, *va. perf.* hemmen, zurückhalten; — konia das Pferd zügeln; — kogo jmndn im Zaume halten, zügeln; — się *vr.* ſich mäßigen; — się w gniewie ſeinen Zorn mäßigen.

Powściągliwość, -ści, *sing. tant. sf.* Enthaltſamkeit *f.*, Mäßigung *f.*, Selbſtbeherrſchung *f.*

Powściągliwy, *adi.*; **Powściągliwie**, *adv.* mäßig, enthaltſam.

Powtarzać, -rzam, -rzałem, *va. imperf.*; **Powtórzyć**, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* wiederholen; to się -rza od czasu do czasu es wiederholt ſich von Zeit zu Zeit; — żądanie die Forderung wiederholen; wiecznie -rza to samo er wiederholt immer dasſelbe; — klasę repetieren.

Powtarzający, *part., adi.* wiederholend; — się wiederkehrend.

Powtarzanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Wiederholung *f.*; Repetition *f.*; — kątów Repetieren der Winkel.

Powtóre, *adv.* zweitens, zum zweiten.

Powtórki, -rek, *plur. tant.* Nachſchwarm *m.* der Bienen.

Powtórny, *adi.* **Powtórnie**, *adv.* wiederholt, wiederholentlich.

Powtórzenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Wiederholung *f.*, Repetition *f.*

Powtykać, -kam, -kałem, *va. perf.* hineinſtecken.

Powybierać, -ram, -rałem, *va. perf.* ausleſen, auswählen, herausnehmen.

Powybijać, -jam, -jałem, *va. perf.* ausſchlagen, zerſchlagen, totſchlagen.

Powyciągać, -gam, -gałem, *va. perf.* ausziehen, ausdehnen.

Powycinać, -nam, -nałem, *va. perf.* ausſchneiden.

Powydawać, -ję, -jesz, -wałem, *va. perf.* herausgeben, ausgeben, ausliefern; — córki die Töchter verheiraten, an :en Mann bringen.

Powydobywać, -wam, -wałem, *va. perf.* herausho.en, herausbringen, zu Tage fördern.

Powydrążać, -żam, -żałem, *va. perf.* aushöhlen.

Powydzierać, -ram, -rałem, *va. perf.* herausreißen, entreißen.

Powyganiać, -niam, -niałem, *va. perf.* herausjagen.

Powykopywać, -puję, -wałem, *va. perf.* ausgraben.

Powykradać, -dam, -dałem, *va. perf.* herausſtehlen, entführen.

Powykrawywać, -wuję, -wywałem, *va. iter.* herausſchneiden.

Powykręcać, -cam, -całem, *va. perf.* auswinden, ausdrehen.

Powylatać, -tam, -tałem, *vn. perf.*; **Powylatywać**, -tuję, -wałem, *vn. imperf.* ausfliegen.

Powymykać się, -kam, -kałem, *vr. perf.* entſchlüpfen.

Powymyślać, -ślam, -ślałem, *va. perf.* 1) ausdenken; 2) beſchimpfen, fluchen.

Powymywać, -wam, -wałem, *va. perf.* auswaſchen.

Powynajdywać, -duję, -wałem, *va. perf.* ausſuchen, herausfinden, ausfindig machen.

Powynosić, -szę, -sisz, -siłem, *va. perf.* herausſtragen; erheben; — się *vr.* ſich ſämtlich aus dem Staube machen, das Weite ſuchen.

Powypadać, -dam, -dałem, *vn. perf.* herausfallen.

Powypłacać, -cam, -całem, *va. perf.* auszahlen.

Powyprowadzać, -dzam, -dzałem, *va. perf.* herausführen; — się *vr.* ausziehen (aus einer Wohnung).

Powypychać, -cham, -chałem, *va. perf.* 1) ausſtoßen; 2) ausſtopfen.

Powyrastać, -stam, -stałem, *vn. perf.* auswachſen.

Powyrębywać, -buję, -wałem, *va. perf.* aushacken.

Powyrywać, -wam, -wałem, *va. perf.* ausreißen.

Powyrzynać, -nam, -nałem, *va. perf.* ausſchneiden, herausſchneiden.

Powyskakiwać, -kuję, -wałem, *vn. perf.* herausſpringen.

Powysyłać, -łam, -łałem, *va. perf.* ausſchicken.

Powyśledzać, -dzam, -dzałem, *va. perf.* ausſpionieren, ausfundſchaften, ausforſchen, entdecken.

Powytrącać, -cam, -całem, *va. perf.* ausſtoßen.

Powywracać, -cam, -całem, *va. perf.* umwerfen.

Powyzdychać, -cham, -chałem, *vn. perf.* ſämtlich krepieren, verrecken.

Powyżej, *adv.* höher, oben, oberhalb.

Powyższać, -szam, -szałem, *va. imperf.*; **Powyższyć**, -szę, -szyłem, *va. perf.* erhöhen.

Powzdychać, -cham, -chałem, *vn. perf.* einigemal ſeufzen.

Powziąć, -wezmę, -weźmiesz, -wziąłem, *va. perf.* nehmen, faſſen; — zamiar den Entſchluß faſſen; — dla kogo szacunek Achtung für jmdn faſſen; usprawiedliwił -wziętą o sobie opinię er rechtfertigte die von ihm gefaßte Meinung; — o czem wyobrażenie ſich einen Begriff von etw. machen; — z kasy zaliczkę einen Vorſchuß nehmen.

Poza, -zy, *pl.* -zy, *sf.* Poſe *f.*

Poza, *praep.* mit 4. und 6. Fall (po za) hinter; z — hinter . . . hervor.

Pozabiegać, -gam, -gałem, *va perf.* vorbeugen, verhüten.

Pozabierać, -ram, -rałem, *va perf.* alles wegnehmen.

Pozabijać, -jam, -jałem, *va. perf.* töten, totſchlagen.

Pozachodzić, -dzę, -dzisz, -dziłem, *vn. perf.* untergehen, verrehen, verkommen.

Pozaciągać, -gam, -gałem, *va. perf.* zuſammenziehen, ziehen.

Pozacieśniać, -niam, -niałem, *va. perf.* enger machen.

Pozaczynać, -nam, -nałem, *va. perf.* alles anfangen.

Pozad, *adv.* hinten, im Rücken.

Pozadłużać, -żam, -żałem, *va. perf.* verſchulden; überſchulden; — się *vr.* ſich verſchulden, in Schulden geraten.

Pozadzierać, -ram, -rałem, *va. perf.* 1) alles anreißen, 2) — się *vr. perf.* ſich mit allen überwerfen.

Pozagradzać, -dzam, -dzałem, *va. perf.* verſperren.

Pozajeżdżać, -dżam, -dżałem, *va. perf.* 1) vorfahren, vorreiten, zu Schanden reiten; 2) viele Länder überfallen, mit Krieg überziehen.

Pozajmować, -muję, -mywałem, *va. perf.* einnehmen; übernehmen.

Pozajutro, *adv.* übermorgen.

Pozakrzywiać, -wiam, -wiałem, *va. perf.* verbiegen, krumm machen.

Pozakładać, -dam, -dałem, *va. perf.* anlegen, ſtiften, gründen; hin-, einlegen.

Pozaludniać, -niam, -niałem, *va. perf.* bevölkern.

Pozamarzać, -rzam, -rzałem, *va. perf.* erfrieren, zufrieren.

Pozamawiać, -wiam, -wiałem, *vn. perf.* beſtellen; auffordern, einladen.

Pozamykać, -kam, -kałem, *va. perf.* verſchließen, verſperren.

Pozaniedbywać, -buję, -wałem, *va. perf.* vernachläſſigen.

Pozanosić, -szę, -siłem, *va. perf.* hintragen.

Pozaoczy, *adv.* (poza oczy) hinter dem Rücken.

Pozapadać, -dam, -dałem, *vn. perf.* einfallen, ver-, zufallen.

Pozapieczętowywać, -wuję, -wałem, *va. perf.* beſiegeln, verſiegeln.

Pozapiekać, -kam, -kałem, *va. perf.* verkruſten, mit dünner Rinde überziehen; — włosy die Haare brennen.

Pozapisywać, -suję, -wałem, *va. perf.* einſchreiben; vollſchreiben; verſchreiben; — w testamencie, testamentarnie vermachen (im Teſtament).

Pozapominać, -nam, -nałem, *va. perf.* alles vergeſſen.

Pozaprawiać, -wiam, -wiałem, *va. perf.* anrichten, zubereiten.

Pozarastać, -tam, -tałem, *vn.* und *va. perf.* verwachſen, überwuchern.

Pozarażać, -żam, -żałem, *va. perf.* alle anſtecken.

Pozarzynać, -nam, -nałem, *va. perf.* alle abſchlachten.

Pozasadzać, -dzam, -dzałem, *va. perf.* bepflanzen; überall aufſtellen.

Pozasiadać, -dam, -dałem, *vn. perf.* Platz nehmen.

Pozaspakajać, -jam, -jałem, *va. perf.* zufriedenſtellen, befriedigen, beruhigen.

Pozasuwać, -wam, -wałem, *va. perf.* zuſchieben, vorſchieben, verriegeln.

Pozastanek, -nku, *pl.* -nki, *sm.* Hinterbühne *f.*, Ort hinter der Szene.

Pozaszywać, -wam, -wałem, *va. perf.* zu-, ver-, einnähen.

Pozawierać, -ram, -rałem, *va. perf.* zu-, abſchließen.

Pozawieszać, -szam, -szałem, *va. perf.* verhängen, aufhängen.

Pozawijać, -jam, -jałem, *va. perf.* einwickeln.

Pozawodzić, -dzę, -dziłem, *va. perf.* täuſchen, hintergehen, enttäuſchen.

Pozawracać, -cam, -całem, *va. perf.* verdrehen, verkehren; umkehren, zur Umkehr veranlaſſen.

Pozawstydzać, -dzam, -dzałem, *va. perf.* alle beſchämen.

Pozazdraszczać, -szczam, -szczałem, *va. imperf.*; **Pozazdrościć**, -szczę, -ściłem, *va. perf.* beneiden.

Pozbawiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Pozbawić**, -wię, -wisz, -wiłem, *va. perf.* berauben, um etw. bringen; — kogo życia jmndn ums Leben bringen; -wił mnie ostatniej nadziei er raubte mir die letzte Hoffnung.

Pozbawka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* (Priva) = konopnica; — pacierzykowata (lappulecca).

Pozbiegać, -gam, -gałem, *va. perf.* herunterlaufen; — się *vr.* zuſammenlaufen; bielizna -ła się w praniu die

Wäsche ist beim Waschen eingegangen.

Pozbierać, -ram, -rałem, *va. perf.* zusammenklauben, zusammennehmen, zusammenlesen; — się *vr.* sich versammeln.

Pozbijać, -jam, -jałem, *va. perf.* zusammenschlagen; widerlegen.

Pozbliżać, -żam, -żałem, *va. perf.* nähern, näher bringen.

Pozbyć, -będę, -byłem, *va. perf.*; **Pozbywać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* etwas los werden, sich vom Halse schaffen.

Pozdejmować, -muję, -wałem, *va. perf.* herunternehmen, abnehmen.

Pozdrawiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Pozdrowić**, -wię, -wisz, -wiłem, *va. perf.* grüßen, begrüßen; bądź -wiona Maryo gegrüßet seist du Maria; -zdrów go ode mnie überbringe ihm meine Grüße, grüße ihn von mir, ich lasse ihn grüßen.

Pozdrowienie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Gruß *m.*; serdeczne -nia herzliche Grüße; — anielskie der englische Gruß.

Pozdychać, -cham, -chałem, *vn. perf.* krepieren, verrecken.

Pozdzierać, -ram, -rałem, *va. perf.* herunterreißen.

Pozew, -zwu, *pl.* -zwy, *sm.* Vorladung *f.*, Zitation *f.*; dostać — eine Vorladung erhalten; starość jest śmierci -zwem das Alter ist die Vorladung des Todes.

Pozewne, -go, *sing. tant. sn.* Vorladungsgeld *n.*

Pozewny, Pozwowy, *adi.* Vorladungs-.

Pozgadywać, -duję, -wałem, *va. perf.* erraten.

Pozganiać, -niam, -niałem, *va. perf.* zusammenjagen; verjagen; — nieprzyjaciół z pola den Feind vom Schlachtfelde jagen.

Pozginać, -nam, -nałem, *va. perf.* herabbeugen, herabneigen; krümmen.

Pozielenić, -nię, -nisz, -niłem, *va. perf.* grün machen, grün färben.

Pozielenieć, -nię, -nisz, -niłem, *vn. perf.* grün werden, ergrünen.

Poziemczak, -a, *pl.* -i, *sm.* Erdbeerenfrucht *f.*

Poziemie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Untergeschoß *n.*, Erdgeschoß *n.*, Parterre *n.*; = Przyziemie.

Pozierać, -ram, -rasz, -rałem, *va. imperf.*; **Pojrzeć**, -rzę, -rzałem, *va. perf.* hinblicken, hinsehen.

Poziew, -u, *pl.* -y, *sm.* Duft *m.*, Hauch *m.*

Poziewać, -wam, -wałem, *vn. imperf.*; **Poziewnąć**, -nę, -nąłem, *vn. perf.* gähnen.

Poziewnik, -a, *pl.* -i, *sm.* (Galeopsis) Hanf-, Taubnessel *f.*; = koci pysk.

Poziębić, -bię, -biłem, *va. perf.* nacheinander erkalten.

Pozimek, -mka, *pl.* -mki, *sm.* Nachwinter *m.*

Pozioło, -na, *sing. tant. sn.* (Trasera) eine Pflanzenart.

Poziom, -u, *pl.* -y, *sm.* Niveau *n.*, Horizontale *n.*, Horizont *m.*; Erdfläche *f.*; — morza Meeresspiegel *m.*; Meeresniveau *n.*; tysiąc metrów nad -em morza tausend Meter über dem Meeresspiegel, tausend Meter Seehöhe; — geognostyczny geognostischer Horizont; — osuszony Wasserfohle *f.*; — wód zaskórnych Wasserspiege *f.*; — na wierzchni, — torowiska Nivellette *f.*; — wody rzeczywisty, prawdziwy wirkliches Wasserniveau.

Poziomka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Erdbeere *f.*, Walderdbeere *f.*; — górna Knackerdbeere *f.*

Poziomkowy, *adi.* Erdbeer-; -we ziele Erdbeerenkraut *n.*; — sok Erdbeersaft *m.*

Poziomnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* 1) Wasserwage *f.*, Grundwage *f.*; = libella; — ciesielska Bleiwage *f.*, Setzwage *f.*, Pendelwage *f.*; 2) Wasser-, Spinnjungfer *f.*, Teufelsnadel *f.*

Poziomować, -muję, -wałem, *va. imperf.* nivellieren.

Poziomowanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Nivellieren *n.*; = niwelacya.

Poziomy, *adi.*; **Poziomo**, *adv.* horizontal, wagrecht.

Pozjadać, -dam, -dałem, *va. perf.* alles aufessen.

Pozjeżdżać, -dżam, -dżałem, *va.* alle heruntermachen, verputzen; *vn. perf.* herunterfahren; — się von überall gefahren kommen.

Pozlatać, -tam, -tałem, *vn. imperf.*; **Pozlatywać**, -tuję, -wałem, *vn. imperf.* herabfliegen; herabfallen; — się zusammengeflogen kommen.

Pozlepiać, -piam, -piałem, *va. perf.* zusammenkleben.

Pozlewać, -wam, -wałem, *va. perf.*; zusammengießen, zusammenschütten.

Pozłacać, -cam, -całem, *va. perf.*; **Pozłocić**, -cę, -cisz, -ciłem, *va. perf.* vergolden.

Pozłacanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Vergolden *n.*

Pozłocenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Vergolden *n.*; Vergoldung *f.*

Pozłota, -ty, *pl.* -ty, *sf.* **Pozłotka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Vergoldung *f.*; głowa do -ty Schafskopf *m.*

Pozłotnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Vergolder *m.*

Pozłotny, *adi.* zum Vergolden.

Pozmazywać, -zuję, -wałem, *va. perf.* wegwischen.

Pozmiatać, -tam, -tałem, *va. perf.* wegkehren, zusammenkehren.

Pozmykać, -kam, -kałem, *va. perf.* loslassen (die Hunde von der Leine); *vn. perf.* entwischen.

Pozmyślać, -lam, -lałem, *va. perf.* ausdenken, erdichten.

Pozmywać, -wam, -wałem, *va. perf.* auswaschen.

Poznaczyć, -czę, -czysz, -czyłem, *va. perf.* bezeichnen.

Poznać, -nam, -nałem, *va. perf.*; **Poznawać**, -naję, -wałem, *va. imperf.* erkennen, wieder erkennen; kennen lernen; merken, bemerken; einsehen; -jemy Boga z dzieł jego wir erkennen Gott aus seinen Werken; tak się zmienił, żem go nie -nał er hat sich so verändert,

daß ich ihn nicht erkannt habe; -łem go zeszłego roku w Warszawie ich habe ihn vorigen Jahr in Warschau kennen gelernt; dać komu coś — jmndm etwas zu erkennen geben; -najęˌ że się gniewasz ich merke, daß du zornig bist; nie dał — po sobie zmartwienia er ließ sich die Kränkung nicht anmerken; -najęˌ żem zkładził ich erkenne, daß ich gefehlt habe; — się *vr. perf.*, — się z kim jmndś Bekanntschaft machen; — się na kim jmndn durchschauen, ergründen, genau kennen lernen; — się na czem den Wert einer Sache würdigen, etwas recht beurteilen.

Poznajamiać, -miam, -miałem, *va. imperf.*; **Poznajomić**, -mię, -misz, -miłem, *va. perf.* bekannt machen.

Poznaka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Merkmal *n.*, Kennzeichen *n.*, Symptom *n.*

Poznanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Bekanntschaft *f.*, Kennenlernen *n.*; od chwili naszego -nia seit dem Augenblick, da wir einander kennen gelernt; Erkenntnis *f.*; jak przyjdzie do -nia bis er zur Erkenntnis gelangt; starać się o -nie prawdy nach der Erkenntnis der Wahrheit streben.

Poznaszać, -szam, -szałem, *va. imperf.*; **Poznosić**, -szę, -sisz, -siłem, *va. perf.* zusammentragen; aufheben; -sił krępujące przepisy er hob die hemmenden Vorschriften auf.

Poznikać, -kam, -kałem, *vn. perf.* verschwinden.

Pozorność, -ści, *sing. tant. sf.* Scheinbarkeit *f.*

Pozorny, *adj.* **Pozornie**, *adv.* 1) scheinbar; 2) ansehnlich.

Pozostać, -staję, -stałem, *vn. perf.*; **Pozostawać**, -wam, -wałem, *vn. imperf.* zurückbleiben, sich wo aufhalten, an einem Orte verweilen, zurückbleiben.

Pozostałość, -ści, *pl.* -ści, *sf.* Überrest *m.*, Rückstand *m.*, Überbleibsel *n*; Nachlaß *m.*

Pozostały, *adv.* übriggeblieben, hinterlassen, zurückgelassen.

Pozostawiać, -wiam, -wiasz, -wiałem, *va. imperf.*; **Pozostawić**, -wię, -wisz, -wiłem, *va. perf.* zurücklassen, verlassen; hinterlassen.

Pozować, -zuję, -wałem, *vn. perf.* posieren; — komu jmndm zu einem Bilde sitzen.

Pozór, -zoru, *pl.* -zory, *sm.* 1) Achtung *f.*, Aufmerksamkeit *f.*; dawać —, daj — Sachte! Achtung!; 2) Schein *m.*, Anschein *m.*, Aussehen *n.*, Äußere(s) *n.*; na — dem Äußeren nach; sądząc z -ru nach dem Aussehen urteilend; -y łudzą, mylą der Schein trügt; pod -rem cnoty unter dem Scheine der Tugend; -rem szczodrobliwości pokrywał rozrzutność mit dem Scheine von Freigebigkeit bemäntelte er seine Verschwendung; to nie ma nawet -ru prawdy es hat nicht einmal den Schein von Wahrheit; 3) Vorwand *m.*; pod -rem choroby został w domu unter dem Vorwande von Krankheit blieb er zu Hause; pod błahym, czczym -rem unter einem nichtigen Vorwande; użyć czego za — etwas zum Vorwande nehmen.

Pozrywać, -wam, -wałem, *va. perf.* herunterreißen.

Pozrzekać się, -kam, -kałem, *vr. perf.* — się czegoś auf etwas verzichten.

Pozrzucać, -cam, -całem, *va. perf.* herab-, herunterwerfen, herabstürzen.

Pozsiadać, -dam, -dałem, *vn. perf.* herunterſteigen.

Pozszywać, -wam, -wałem, *va. perf.* zusammennähen.

Pozwabiać, -biam, -białem, *va. perf.* herlocken.

Pozwać, -zwę, -zwiesz, -zwałem, *va. perf.*; **Pozywać**, -wam, -wałem, *va. imperf.*; gerichtlich fordern, verklagen, vor Gericht ziehen.

Pozwalać, -lam, -łałem, *va. imperf.*; **Pozwolić**, -lę, -lisz, -liłem, *va. perf.* erlauben, zugeben, zulassen; -zwól mi wyjść erlaube mir auszugehen; jeżeli okoliczności -zwolą wenn es die Umstände erlauben; nie mogę na to — ich kann es nicht zulassen; kiedy -zwalasz na jedno, musisz i na drugie wenn du das eine zugibſt, mußt du auch das andere erlauben; — sobie *vr. perf.* sich erlauben, sich herausnehmen, sich die Freiheit nehmen; za wiele sobie -zwalasz du nimmſt dir zu viel heraus; masz dosyć pieniędzy by sobie na to — du haſt Geld genug, um dir das erlauben zu können.

Pozwalanie, -nia, *sing. tant. sn.* Erlaubnis *f.*

Pozwanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Vorladung *f.*

Pozwieszać, -szam, -szałem, *va. perf.* herabhangen laſſen.

Pozwijać, -jam, -jałem, *va. perf.* zuſammenrollen; zuſammenwickeln.

Pozwodzić, -dzę, -dzisz, -dziłem *va. perf.*; 1) zuſammenführen, zuſammenfügen; 2) betrügen, verführen.

Pozwolenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Erlaubnis *f.*; — mieć die Erlaubnis haben; za twojem -niem mit deiner Erlaubnis; za -niem erlauben ſie.

Pozwyciężać, -żam, -żałem, *va. perf.* alle beſiegen.

Pozycya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* 1) Poſition *f.*; Lage *f.*; = położenie; 2) Stellung *f.*; Poſten *m.*

Pozyskać, -kam, -kałem, *va. perf.* erwerben, gewinnen, erlangen.

Pozytyw, -u, *pl.* -y, *sm.*; **Pozytywek**, -wka, *pl.* -wki, *sm.*; **Pozytywka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Poſitiv *n.*, kleine Orgel *f.*; Leierkaſten *m.*, Vogelwerkel *n.*

Pożżymać, -mam, -małem, *va. perf.* zuſammenſchrumpfen laſſen.

Pożalić się, -lę, -liłem, *vr. perf.* 1) ſich erbarmen; -żal się Boże daß ſich Gott erbarme; -żal się Boże jego o co prosić der iſt zu bedauern, der ihn um etwas bittet; 2) ſich beklagen.

Pożałować, -łuję, -wałem, *va. perf.* 1) bedauern; 2) mißgönnen, neiden; pożało-

wać komu łyżki wody jmndm keinen Schluck Waſſer gönnen.

Pożar, -u, *pl.* -y, *sm.* Brand *m.*, Feuersbrunſt *f.*; wzniecić — einen Brand verurſachen; — zniszczył całe miasto der Brand hat die ganze Stadt verwüſtet.

Pożarcie, -cia, *sing. tant. sn.* Freſſen *n.*, Auffreſſen *n.*, Fraß *m.*

Pożarnice, -nic, *pl. tant.* Windpocken *pl.*

Pożartować, -tuję, -wałem, *vn. perf.* eine Zeitlang ſpaßen, ſcherzen.

Pożąć, -żnę, -żnąłem, *va. perf.* mähen.

Pożądać, -dam, -dałem, *va. perf.* — czego etwas begehren, nach etwas verlangen, lüſtern ſein.

Pożądanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Begehren *n.*, Begierde *f.*

Pożądany, *adi.* begehrt; willkommen; gość — ein willkommener Gaſt.

Pożądliwość, -ści, *pl.* -ści *sf.* Lüſternheit *f.*, Begierde *f.*

Pożądliwy, *adi.*; **Pożądliwie**, *adv.* begehrlich, habſüchtig, lüſtern.

Pożeglować, -luję, -wałem, *vn. perf.* ſegeln.

Pożegnać, -nam, -nałem, *va. perf.* Abſchied nehmen; — kogo, — się z kim von jmndm Abſchied nehmen; -gnaj się nazawsze z tą nadzieją dieſer Hoffnung kannſt du auf immer Lebewohl ſagen.

Pożegnalny, *adi.* Abſchieds-.

Pożegnanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Abſchied *m.*, Lebewohl *n.*; był u mnie z -niem er war bei mir um Abſchied zu nehmen; bez -nia odejść ohne Abſchied weggehen.

Pożenić, -nię, -nisz, -niłem, *va. perf.* verheiraten; = skojarzyć.

Pożerać, -ram, -rałem, *va. imperf.*; **Pożreć**, -żrę, -żresz, -żarłem, *va. perf.* freſſen, auffreſſen, verſchlingen, verzehren.

Pożerak, -a, *pl.* -i, *sm.* waſſereinſaugender Stein.

Pożerakowy, *adi.* waſſereinſaugend; — szyb waſſereinſaugender Schacht.

Pożerny, *adi.* gefräßig.

Pożoga, -gi, *pl.* -gi, *sf.* Morbrennerei *f.*, Brandſtiftung *f.*, Verwüſtung *f.* durch Feuer; szeroko roznosić -gi Verwüſtungen weit und breit anrichten.

Pożonąć, -nę, -niesz, -niłem, *va. perf.* hintreiben.

Pożółcić, -cę, -cisz, -ciłem, *va. perf.* gelb machen, mit Gelb überziehen.

Pożółknąć, -nę, -niesz, -nąłem, *vn. perf.* gelb werden.

Pożuć, -ję, -jesz, -łem, *va. perf.* kauen, zerkauen.

Pożycie, -cia, *pl.* -cia, *sn.* 1) Lebensweiſe *f.*, Lebenswandel *m.*; 2) Zuſammenleben *n.*, Miteinanderleben *n.*; — małżeńskie das eheliche Leben, Eheleben *n.*; jakież będzie wasze —, kiedy się przed ślubem zgodzić nie możecie wie werdet ihr euch in der Ehe vertragen, da ihr vor der Trauung nicht in Eintracht leben könnt.

Pożyczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Pożyczyć**, -czę, -czysz, -czyłem, *va. perf.* leihen, borgen, entlehnen; nie -czaj dobry zwyczaj borgen macht Sorgen; -czanemi pieniądzmi robić interesa mit geliehenem Gelde Geſchäfte machen.

Pożyczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Anleihe *f.*; Darlehen *n.*; Leihen *n.*, Borgen *n.*

Pożynki, = Dożynki, Okrężne.

Pożyteczność, -ści, *sing. tant. sf.* Brauchbarkeit *f.*, Nützlichkeit *f.*

Pożyteczny, *adi.*; **Pożytecznie**, *adv.* nützlich, brauchbar.

Pożytek, -tku, *pl.* -tki, *sm.* Nutzen *m.*; — przynosić Nutzen bringen, gewähren; nie pójdzie ci to na — das wird dir nicht zum Nutzen bekommen.

Pożytkować, -kuję, -wałem, *va. perf.* Nutzen ziehen.

Pożytkowny, *adi.* Nutzen bringend.

Pożywać, -wam, -wałem, *va. imperf.*; **Pożyć**, -ję, -jesz, -łem, *va. perf.* genießen, eſſen, verzehren.

Pożywić, -wię, -wisz, -wiłem, *va. perf.* nähren, jmndn ſättigen, mit Nahrung erquicken; — się *vr. perf.* ſich durch Speiſe erquicken; przy nim się nikt nie -żywi bei ihm wird niemand ſatt, er läßt keinen ſatt werden; nie -wisz się przy tem du wirſt keine Seide dabei ſpinnen, du wirſt davon nicht fett werden.

Pożywienie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Nahrung *f.*; zwierzęta służą nam do pracy i do -nia die Tiere dienen uns zur Arbeit und zur Nahrung.

Pożywność, -ści, *sing. tant. sf.* Nahrhaftigkeit *f.*

Pożywny, *adi.* nahrhaft.

Pójście, -ścia, *sing. tant. sn.* Gehen *n.*, Hingehen *n.*; Gang *m.*

Pójść, -jdę, -jdziesz, poszedłem, *vn. perf.* gehen; -jdź tu komm (hie)her; -jdź do mnie komm zu mir; dobrze poszło es iſt gut gegangen; — za mąż heiraten; — z kim o zakład mit jmndm eine Wette eingehen; wszystko poszło do czarta alles iſt daraufgegangen, alles hat der Teufel geholt; — na co zu etwas verbraucht werden; na wystawienie domu poszły roczne dochody die jährlichen Einkünfte ſind für den Bau des Hauſes verbraucht worden; to ci nie pójdzie na zdrowie das wird dir nicht wohl bekommen; nie pójdzie gładko es wird nicht glatt abgehen; — na grzyby, maliny Schwämme, Himbeeren ſammeln gehen.

Póki, *adv.* ſo lange als, ſo lange bis; -ż wie lange noch.

Pólko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Feldchen *n.*, kleines Feld; Stück *n.* Acker.

Pół, *indecl. sf.* halb, Hälfte *f.*; — do dziesiątej halb zehn; — funta ein halbes Pfund; — mili eine halbe Meile; trzy i pół drei ein halb; przełamać na — etwas in zwei Hälften brechen; ująć kogo w — jmndn in der Mitte umfaſſen, mitten um

den Leib faſſen; na — umarły halb tot; na — uczony halb gelehrt.

Półaksamit, -u, *pl.* -y, *sm.* Halbſamt *m.*

Półarkusz, -a, *pl.* -e, *sm.*; **Półarkuszek**, -szka, *pl.* -szki, *sm.* ein halber Bogen.

Półbeczek, -czka, *pl.* -czki, *sm.* halbe Tonne.

Półbóg, -boga, *pl.* -bogi, *sm.*; **Półbożek**, -żka, *pl.* -żki, *sm.* Halbgott *m.*

Półcalówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* halbzölliges Brett.

Półczwarta, *num.* drei ein halb, vierthalb.

Półćwiartek, -rtka, *pl.* -rtki, *sm.* Oktavblatt *n.*

Półczyna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Halbrundholz *n.*

Półdarmo, *adv.* halb umſonſt.

Półdniowy, *adi.* halbtägig.

Półdniówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* halbe Tagesſchichte.

Półdrapacz, -a, *pl.* -e, *sm.* grober Schlichthobel.

Półdziesiąta, *numer.* neun ein halb.

Półdyablę, -ęcia, *pl.* -ęta, *sn.* Halbteufel *m.*, halber Teufel.

Półdziewiąta, *numer.* acht ein halb, neunthalb.

Półfuncie, -cia, *pl.* -cia, *sn.* halbes Pfund, Halbpfund *n.*

Półgarncówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* ein Maß von zwei Quart, zwei Liter.

Półgarncowy, *adi.* zwei Quart, zwei Liter enthaltend.

Półgębek, -bka, *pl.* -bki, *sm.* halber Mund; -bkiem gadać mit halbem Mund reden.

Półgęsek, -ska, *pl.* -ski, *sm.* Spickgans *f.* geräucherte Gans, Gänſebruſt *f.*

Półgłosem, *adv.* mit halber, mit leiſer Stimme, halblaut.

Półgłówek, -wka, *pl.* -wki, *sm.* Schafskopf *m.*, Einfaltspinſel *m.*, Tor *m.*

Półgodzinny, *adi.* halbſtündig.

Półgroszek, -szka, *pl.* -szki, *sm.*; **Półgroszówka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* halber Groſchen *m.*, halber Heller, halber Pfennig.

Półgrzędek, -dka, *pl.* -dki, *sm.* Stichbalken *m.*, kurzer Balken.

Półhak, -a, *pl.* -i, *sm.* kleine Hakenbüchſe.

Półjedwab, -iu, *pl.* -ie, *sm.* Halbſeide *f.*

Półjedwabny, *adi.* halbſeiden.

Półka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Fach *n.*, Brett *n.*

Półkaczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Tauchente *f.* (Mergus).

Półkirys, -u, *pl.* -y, *sm.* (Hypotomus) eine Art Panzerfiſch *m.*

Półkmieć, -cia, *pl.* -cie, *sm.* Halbbauer *m.*

Półkole, -ła, *pl.* -ła, *sn.* Halbzirkel *m.*, Halbkreis *m.*; stanąć w — einen Halbkreis bilden; — zawieszalne Hängezeug *n.* mit Grabbogen.

Półkoszek, -szka, *pl.* -szki, *sm.* Wagenflechte *f.*, Wagenkorb *m.*

Półkoszulek, -lka, *pl.* -lki, *sm.* Vorhemdchen *n.*

Półkrąglak, -a, *pl.* -i, *sm.* Halbrundholz *n.*

Półkręże, -ża, *pl.* -ża, *sn.* 1) Halbkreis *m.*, Halbbogen *m.*; 2) Wulſt *m.*, Viertelſtab *m.*

Półkrokiew, -kwi, *pl.* -kwie, *sf.* Kehlſchifter *m.*

Półkruszec, -szca, *pl.* -szce, *sm.* Halbmetall *n.*, Halbprodukt *n.*

Półkryty, *adi.* halbgedeckt.

Półksiężyc, -a, *pl.* -e, *sm.* 1) Halbmond *m.*; 2) Gichtfiſch *m.*

Półkula, -li, *pl.* -le, *sf.* Halbkugel *f.*

Półkwarcie, -cia, *pl.* -cia, *sn.* Halbquart *n.*, ein halber Liter.

Półlanek, -nka, *pl.* -nki, *sm.* Halbleinwand *f.*

Półłanek, -nka, *pl.* -nki, *sm.* halbe Hufe.

Półłokciowy, *adi.* halbellenlang.

Półmartwy, *adi.* halbtot.

Półmędrek, -drka, *pl.* -drki, *sm.* Halbgelehrte(r) *m.*

Półmiesięczny, *adi.*; **Półmiesięcznie**, *adv.* halbmonatig.

Półmisek, -ska, *pl.* -ski, *sm.* Schüſſel *f.*

Półnagi, *adi.*; **Półnago**, *adv.* halbnackt.

Półniebie, -bia, *pl.* -bia, *sn.* Scheitelpunkt *m.*, Nadir *m.*

Północ, -y, *pl.* -e, *sf.* Mitternacht *f.*, Norden *m.*

Północnik, -a, *pl.* -i oder -cy, *sm.* Nordländer *m.*

Północnowschodni, *adi.* nordöſtlich.

Północnozachodni, *adi.* nordweſtlich.

Północny, *adi.* mitternächtlich, nördlich.

Półodrzwiowy, *adi.*, -wa oprawa halbe Türſtockzimmerung *f.*

Półpanek, -nka, *pl.* -nki, *sm.* Gernegroß *m.*, Afterherr *m.*

Półpięta, *numer.* fünfthalb.

Półpiętrze, -trza, *pl.* -trza, *sn.* Hoch-, Halbparterre *n.*, Zwiſchen-, Halbgeſchoß *n.*

Półpłynny, *adi.* halbflüſſig.

Półposadzka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Halbparkettboden *m.*

Półposążę, -ża, *pl.* -ża, *sn.* Bruſtbild *n.*, Büſte *f.*, Herme *f.*

Półpoście, -cia, *pl.* -cia, *sn.* Mittfaſten *n.*

Półprzeźroczysty, *adi.* halbdurchſichtig.

Półrocze, -cza, *pl.* -cza, *sn.* Halbjahr *n.*, Semeſter *n.*

Półroczny, *adi.* halbjährig.

Półrolnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Halbbauer *m.*

Półsetek, -tka, *pl.* -tki, *sm.* Halbhundert *n.*

Półskórek, -rka, *pl.* -rki, *sm.* 1) Halbledereinband *m.*; 2) Halbkaiſertuch *n.*

Półsłówko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* halbes Wort, Andeutung *f.*; wyrażał się -kami er ſprach in Andeutungen.

Półsłupie, -pia, *pl.* -pia, *sn.* Halbſäule *f.*, Pilaſter *m.*

Półspust, -u, *pl.* -y, *sm.*; **Półspuszcz**, -a, *pl.* -y, *sm.* halbe Rauchbank, grober Schlichthobel.

Półstaje, -ja, *pl.* -ja, *sn.* halber Morgen Ackers.

Półstopa, -py, *pl.* -py, *sf.* halber Fuß.

Półsukno, -na, *pl.* -na, *sn.*; **Półsukienko**, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Halb-, Kaiſertuch *n.*

Półszkutek, -tka, *pl.* -tki, *sn.* kleines Flußſchiff.

Półszorki, -ków, *pl.* Pferdehalbgeſchirr *n.*

Półszósta, *numer.* ſechſthalb.

Półton, -u, *pl.* -y, *sm.* halber Ton, Halbton *m.*, halbe Note.

Półtora, *numer.* anderthalb.

Półtorasta, *numer.* hundert und fünfzig, anderthalb Hundert.

Półtorówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* halbes Spundbrett.

Półtowy, *adi.* Schweine-; -we mięso Schweinefleiſch *n.*

Półtrzecia, *numer.* dritthalb.

Półtuzin, -a, *pl.* -y, *sm.* halbes Dutzend, Halbdutzend *n.*

Półubrany, *adi.* halbangekleidet.

Półuczony, *adi.* halbgelehrt.

Półwalcowaty, *adi.* halb walzenförmig.

Półwalczyk, -a, *pl.* -i, *sm.* Halbwalze *f.*, (architektoniſche Verzierung).

Półwiadro, -dra, *pl.* -dra, *sn.*; **Półwiaderko**, -a *pl.* -a *sn.* halber Eimer.

Półwiecze, -cza, *pl.* -cza, *sn.* halbes Jahrhundert.

Półwozie, -zia, *pl.* -zia, *sn.*; **Półwózek**, -zka, *pl.* -zki, *sm.* Gepäckkarren *m.*; Vorderwagen *m.*

Półwyrób, -robu, *pl.* -roby, *sm.* Halbprodukt *n.*; — pudlowy Rohſchienen *f.*; — spawalny geſchweißtes Halbprodukt.

Półwysep, -spu, *pl.* -spy, *sm.* Halbinſel *f.*

Półzegarze, -rza, *pl.* -rza, *sn.* Zwölfſtunden-Uhr *f.* (im Gegenſatz zur Vierundzwanzigſtunden-Uhr).

Półzłotek, -tka, *pl.* -tki, *sm.*; **Półzłotówka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Halbguldenſtück *n.*

Półżłobek, -bka, *pl.* -bki, *sm.* Viertelhohlkehle *f.*

Półżywy, *adi.* halblebend(ig).

Póty, *adv.* bis dahin, ſo lange, ſo weit.

Później, *adv.* ſpäter; ſiehe: Późno.

Poźny, *adi.*; **Późno**, *adv.* ſpät; za -o zu ſpät; -o w noc ſiedzieli ſie ſaßen ſpät in die Nacht; już -o es iſt ſchon ſpät; -źne gruszki die ſpäten Birnen; -źniejsi pisarze die ſpäteren Schriftſteller; aż do -źnej nocy bis in die ſpäte Nacht hinein; -y jęczmień Spätgerſte *f.*; -y groch Späterbſe *f.*

Pra-, eine untrennbare Partikel: Ur-.

Prababa, -by, *pl.* -by, *sf.*; **Prababka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Urgroßmutter *f.*, Ahnfrau *f.*

Praca, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Arbeit *f.*, Mühe *f.*; — umysłowa geiſtige Arbeit *f.*; — maszyny Arbeit, Leiſtung *f.* einer Maſchine; — mechaniczna mechaniſche Arbeit; — ogniowa das Treiben des Meilers; przywyknąć do -cy ſich an die Arbeit gewöhnen; żyć będziesz z -cy rąk twoich du wirſt von deiner Hände Arbeit leben; — niewdzięczna undankbare Arbeit; jego uczone -ce ſeine gelehrten Arbeiten; został nagrodzony za -ce er wurde für ſeine Mühe belohnt; wiele mnie to -cy kosztowało es hat mich viel Mühe gekoſtet; to moja gorzka — das iſt mein ſaurer Schweiß.

Pracodawca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Arbeitgeber *m.*

Pracować, -cuję, -wałem, *va.* und *vn. imperf.* arbeiten; on -cuje na naszą zgubę er arbeitet an unſerem Untergange; -wałem przez całą noc ich arbeitete die ganze Nacht hindurch; — dla ogólnego dobra für das allgemeine Wohl arbeiten; -cuj a Bóg ci dopomoże arbeite und Gott wird dir helfen; szczerze nad tem -wałem ich habe es mit wahrem Eifer betrieben; — nad kim jmndn bearbeiten; -cuję nad sobą, by się opanować ich trachte eifrigſt, mich zu beherrſchen; — na kawałek chleba durch Arbeit ſein tägliches Brod verdienen.

Pracowanie, -nia, *sn.* Arbeiten *n.*

Pracowitość, -ści, *sing. tant. sf.* Arbeitſamkeit *f.*, raſtloſe Tätigkeit, Emſigkeit *f.*

Pracowity, *adi.*; **Pracowicie**, *adv.* arbeitſam, tätig, emſig; mühſam, mühevoll; długie i -te poszukiwania lange und emſige Nachforſchungen.

Pracownia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Arbeitsſtube *f.*, Arbeitsraum *m.*, Arbeitszimmer *n*; Werkſtatt, Werkſtätte *f.*; — reparacyjna Reparaturwerkſtätte; — telegraficzna Telegraphenwerkſtatt; — zestawnicza Montierwerkſtätte; — chemiczna chemiſches Laboratorium.

Pracownica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Arbeiterin *f.*

Pracownik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Arbeiter *m.*

Pracz, -a, *pl.* -e, *sm.* Wäſcher *m.*, Walker *m.*

Praczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Wäſcherin *f.*, Waſchfrau *f.*

Prać, piorę, pierzesz, prałem, *va. imperf.* waſchen, — kogo jmndn ſchlagen, hauen.

Pradawny, *adi.* uralt.

Pradziad, -a, *pl.* -y oder -dowie *sm.* Urgroßvater *m.*, Urahne *m.*; miecz -dów das Ahnenſchwert.

Pradziadowski, *adi.* urgroßväterlich, von den Ahnen herrührend.

Praglec, -glca, *pl.* -glce, *sm.* Frühflachs *m.*

Pragnący, *adi.* dürſtend, wünſchend, begehrend.

Pragnąć, -gnę, -gniesz, -gnąłem, *va.* und *vn. imperf.* dürſten; wünſchen, begehren, ſich nach etwas ſehnen; -gnę pokoju ich ſehne mich nach Frieden; -gnąłbym dostać tę posadę ich möchte ſehr dieſe Stellung bekommen; niczego tak gorąco nie -gnę, jak widzieć cię szczęśliwym ich wünſche nichts ſo ſehnlich, wie dich glücklich zu ſehen; ja tylko twego dobra -gnę ich wünſche nur das Beſte für dich.

Pragnienie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Durſt *m.*; — mieć Durſt haben; — gasić den Durſt löſchen; umieram z -nia ich verdurſte; Begierde *f.*, Trachten *n.*, Wunſch *m.*; — chwały Ruhmſucht *f.*

Praktyczność, -i, *sf.* Klugheit *f.*, Erfahrung *f.*, Brauchbarkeit *f.*

Praktyczny, *adi.*; **Praktycznie**, *adv.* praktiſch.

Praktyk, -a, *pl.* -cy oder -owie, *sm.*, Praktikus *m.*, erfahrener Mann.

Praktyka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Praxis *f.*, Erfahrung *f.*; mieć więcej -ki jak teoryi mehr Praxis als Theorie haben; -kę porzucić die Praxis aufgeben; wiem to z -ki ich weiß es aus Erfahrung; — lekarska ärztliche Praxis; 2) -ki, *pl.* Kunſtgriffe *pl.*; Ränke *pl.*, Anſchläge *pl.*

Praktykant, -a, *pl.* -ci, *sm.* Praktikant *m.*; Praktikus *m.*

Praktykantka, -ki, *sf.* -ki, *sf.* Praktikantin *f.*; erfahrene Perſon.

Praktykować, -kuję, -wałem, *va.* und *vn. imperf.* 1) praktizieren, ausüben; 2) Ränke ſchmieden.

Praktykowanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Praktizieren *n.*

Pralnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Waſchſtube *f.*, Wäſcherei *f.*, Putzerei *f.*

Pralnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Waſchbleuel *m.*, Waſchholz *n.*, Waſchpracker *m.*

Prałactwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* Prälatur *f.*, Prälatenwürde *f.*

Prałat, -a, *pl.* -ci, *sm.* Prälat *m.*

Pranie, -nia, *sing. tant. sn.* Waſchen *n.*; Hauen *n.*; wielkie — große Wäſche.

Praojciec, -ojca, *pl.* -cowie, *sm.* Stammvater *m.*, Urvater *m.*, Urahne *m.*, Vorfahr *m.*

Prapapier, -u, *pl.* -y, *sm.* Papyrusſtaude *f.* (Cyperus papyrus).

Praprababka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Urgroßmutter *f.*

Prapradziad, -a, *pl.* -owie oder -y, *sm.* Urgroßvater *m.*

Praprawnuczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Urenkelin *f.*

Praprawnuk, -a, *pl.* -i, *sm.* Urenkel *m.*

Prasa, -sy, *pl.* -sy, *sf.* Preſſe *f.*; — oliwna Ölpreſſe; — drukarska Buchdruckerpreſſe; — do kopiowania Kopierpreſſe, Kopiermaſchine *f.*; — do prostowania szyn Schienenpreſſe; — do próby rur płomiennych Siederohrprobiermaſchine *f.*; — hydrauliczna hydrauliſche Preſſe; — śrubowa Schraubenpreſſe, Prägewerk *n.*; cała — milczy o tem die ganze Preſſe ſchweigt darüber.

Prask! *interject.* plauz!

Praskać, -kam, -kałem, *vn. imperf.*; **Prasknąć**, -knę, -kniesz, -knąłem, *vn. perf.* klatſchen, platzen.

Prasol, -a, *pl.* -y oder -owie, *sm.* Salzverkäufer *m.*, Salzfaktor *m.*

Prasołka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Salzverkäuferin *f.*

Prasołstwo, -wa, *sing. tant. sn.* 1) Salzhandel *m.*; 2) Steuer *f.* vom Salzhandel.

Prasować, -suję, -wałem, *va. imperf.*; 1) preſſen, keltern; 2) bügeln, plätten.

Prasowaczka, -i, *pl.* -i *sf.* Büglerin *f.*

Praszczę, -szczęcia, *pl.* -szczęta, *sn.* 1) Spießrute *f.*; 2) -szczęta *pl.* Not *f.*, Pein *f.*

Praszczur, -a, *pl.* -y, *sn.* 1) Urahne *m.*; 2) Urenkel *m.*

Praśnik, **Praśnica**, **Prażny** ſiehe: Przażnik, Przażnica, Przażny.

Prawak, -a, *pl.* -i, *sm.* Rechtshänder *m.* (der ſich der rechten Hand bedient).

Prawda, -dy, *pl.* -dy, *sf.* 1) Wahrheit *f.*; to — niezaprzeczona das iſt eine ausgemachte Wahrheit; zbliżyć się do -dy najbardziej der Wahrheit am nächſten kommen; podług -dy der Wahrheit gemäß; — w oczy kole Wahrheit hört man ungern; powiedz -dę ſag die Wahrheit; za -dę fürwahr; do -dy wahrhaftig, wirklich; zamiłowanie -dy Wahrheitsliebe *f.*; czysta -da die reine Wahrheit; za -dę powiadam wam wahrlich, ich ſage euch; 2) Schüſſelring *m.*, Schüſſelkranz *m.*

Prawdolubca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Wahrheitsfreund *m.*

Prawdolubny, *adi.* wahrheitsliebend.

Prawdomowca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Wahrheitsſprecher *m.*

Prawdomowność, -ści, *sing. tant. sf.* Wahrhaftigkeit *f.*, Wahrheitsliebe *f.*; Aufrichtigkeit *f.*

Prawdomowny, *adi.* wahrredend, wahrheitsliebend; aufrichtig.

Prawdopodobieństwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* Wahrſcheinlichkeit *f.*

Prawdopodobny, *adi.* **Prawdopodobnie**, *adv.* wahrſcheinlich.

Prawdzić, = sprawdzać.

Prawdziwość, -ści, *sing. tant. sf.* Wahrhaftigkeit *f.* Wirklichkeit *f.*, Glaubwürdigkeit *f.*; Echtheit *f.*

Prawdziwy, *adi.* **Prawdziwie**, *adv.* wirklich, wahr, wahrhaftig; echt; -we zdarzenie eine wahre Begebenheit; to -we perły das ſind echte Perlen.

Prawica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Rechte *f.*, rechte Hand *f.*

Prawiczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Jungfer *f.*

Prawić, -wię, -wiłem, *va. imperf.* ſagen, erzählen, reden, ſprechen, ſchwatzen; = Powiadać; — morały Moral predigen; — duby albernes Zeug vorbringen.

Prawidełko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Plättlein *n.*

Prawidło, -ła, *pl.* -ła, *sn.* 1) Lineal *n.*; 2) Bleiwage *f.*; 3) Stiefelholz *n.*, Stiefelleiſte *f.*; 4) Vorſchrift *f.*; 5) Lehre *f.*, Schablone *f.*; — blachowe Blechlehre; — do kół Räderſpurlehre; — do nacinania pokładów Schwellenlehre, Derellehre.

Prawidłowość, -ści, *sing. tant. sf.* Regelmäßigkeit *f.*

Prawidłowy, *adi.* regelmäßig, regelrecht.

Prawie, *adv.* 1) faſt, beinahe; zabrał — wszystko er hat faſt alles weggenommen; on już — tak wielki jak ja er iſt faſt ſo groß wie ich; 2) gehörig, vorſchriftsmäßig, geſetzmäßig.

Prawiejaszczur, -a, *pl.* -y, *sm.* (plesio saurus) fossiles Krokodil.

Prawnictwo, -wa, *sn.* Rechtskunde *f.*, Rechtswissenschaft *f.*

Prawniczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Rechtsgelehrte *f.*, Juristin *f.*

Prawniczy, *adi.* Prawniczo, *adv.* Rechtsgelehrten-.

Prawnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Rechtsgelehrte(r) *m.*, Jurist *m.*

Prawnuczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Urenkelin *f.*

Prawnuk, -a, *pl.* -i, *sm.* Urenkel *m.*

Prawny, *adi.* Rechts-, Gesetz-, gesetzlich, gesetzmäßig; -ne postępowanie gesetzliches Verfahren; -ne przeszkody gesetzliche Hindernisse.

Prawo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* 1) Recht *n.*; Berechtigung *f.*; jakiem -wem mit welchem Rechte?; dochodzić swego -wa sein Recht verfolgen; utrzymać się przy swojem -wie sein Recht behaupten; stosownie do -a rechtmäßig; przeciw prawu rechtswidrig; ten czyn daje ci — do mojej przyjaźni diese Tat gibt dir ein Recht auf meine Freundschaft; nie masz do tego -wa du hast keine Berechtigung dazu; 2) Gesetz *n.*, Recht *n.*; stosownie do -wa gesetzmäßig studyować -wa die Rechte studieren; — wekslowe, handlowe Wechsel-, Handelsrecht; — wywłaszczania Enteignungsrecht; 3) Anspruch *m.*; on rości sobie -wa do korony er macht Ansprüche auf die Krone.

Prawobierca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Lehnsmann *m.*

Prawodawca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Gesetzgeber *m.*

Prawodawczy, *adi.* gesetzgebend.

Prawodawstwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* Gesetzgebung *f.*

Prawołomca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Übertreter *m.* des Gesetzes.

Prawomocność, -ści, *sing. tant. sf.* Rechtskraft *f.*

Prawomocny, *adi.* rechtskräftig.

Prawosławie, -wia, *sing. tant. sn.* griechisch-orthodoxes Glaubensbekenntnis; griechisch-orthodoxe (nichtunierte) Kirche.

Prawosławny, *adi.*; Prawosławnie, *adv.* orthodox, griechisch-nichtuniert.

Prawość, -ści, *sing. tant. sf.* Rechtlichkeit *f.*, Loyalität *f.*

Prawoślaz, -u, *sing. tant. sm.* (Althea) Eibisch *m.*; = Topolówka.

Prawować się, -wuję, -wałem, *vr.* Prozeß führen, einen Rechtsstreit führen, prozessieren.

Prawowierność, -ści, *sing. tant. sf.* Rechtgläubigkeit *f.*

Prawowierny, *adi.* Prawowiernie, *adv.* rechtgläubig.

Prawowitość, -ści, *sing. tant. sf.* Legitimität *f.*

Prawowity, *adi.*; Prawowicie, *adv.* legitim.

Prawoznawca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Rechtskenner *m.*, Rechtskundige(r) *m.*

Prawoznawstwo, -wa, *sing. tant. sn.* Rechtskenntnis *f.*, Rechtskunde *f.*

Prawy, *adi.* 1) recht; -we skrzydło armii der rechte Flügel der Armee; boli mnie -wa ręka die rechte Hand tut mir weh; on jest moją -wą ręką er ist meine rechte Hand; 2) rechtlich, rechtschaffen; to — człowiek das ist ein rechtschaffener Mensch; 3) echt, wahr; najmniej panowie mają -wych przyjaciół a najwięcej pochlebców die großen Herren haben wenig echte Freunde, aber viele Schmeichler.

Prazma, -my, *pl.* -my, *sf.* Prasem *m.*, Praser *m.*, Lauchstein *m.*

Praźnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Kirchmesse *f.*, Kirchweihfest *n.*

Praželnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Röstungsplatz *m.*, Röststätte *f.*, Röste *f.*

Praželnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* 1) Röster *m.*, Rostführer *m.*, Erzröster *m.*; 2) Röstgewölbe *n.*

Praželny, *adi.* Röst-; — piec Röstofen *m.*, Flammenröstofen; — piec rumfordzki Kalkofen.

Praženie, -nia, *sing. tant. sn.* Rösten *n.*; — rud Röstung *f.* der Erze.

Pražmo, -ma, *pl.* -ma, *sn.* geröstete nicht gereifte Ähre, gerösteter Weizen.

Pražucha, -chy, *pl.* -chy, *sf.* Heidesterz *m.*; -chy *pl.* gedörrte Mehlklöße *pl.*

Pražyć, -żę, -żysz, -żyłem, *va. imperf.* pregeln, rösten dörren; — kruszce Metalle zementieren; słońce -ży die Sonne brennt; — z armat mit Geschützfeuer überschütten.

Prąd, -u, *pl.* -y, *sm.* Strömung *f.*; Strudel *m.*, Wirbel *m.*; — bierny Ruhestrom *m.*, konstanter Strom; — czynny Arbeitsstrom; — elektryczny elektrischer Strom; — wzbudzony Induktionsstrom; — zmienny Wechselstrom; niesiony -dem vom Strome getragen; nowe -dy w literaturze neue Strömungen in der Literatur.

Prądomierz, -a, *pl.* -e, *sm.* Stromquadrant *m.*; — Volty Voltameter *m.*

Prądoskaz, -u, *pl.* -y, *sm.* Galvanoskop *m.*

Prądowina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* im Strombette festgerannter Baumstamm.

Prądowód, -wodu, *pl.* -wody, *sm.* Leitungsdraht *m.*

Prątek, -tka, *pl.* -tki, *sm.* Gerte *f.*, Stöcklein *n.*, Stäblein *n.*, dünne Rute; Staubfaden *m.* der Blüten.

Prątniakowe, -wych, *plur. tant.* (bryaceae) Familie der Laubmoose.

Prątnik, -u, *pl.* -i, *sm.* (bryum) Laubmoosgattung *f.*

Prążka, -ki, *pl.* -ki, *sf.*; **Prążek**, -żka, *pl.* -żki, *sm.* Streifchen *n.*

Prążkowaty, *adi.* gestreift, voll Streifen.

Prebenda, -dy, *pl.* -dy, *sf.* Präbende *f.*, Pfründe *f.*

Prebendarka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Pfründnerin *f.*

Prebendarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Pfründner *m.*

Precel, -cla, *pl.* -cle, *sm.* Brezel (Prezel) *f.*; = Obwarzanek.

Preceptor, -ra, *pl.* -rzy, *sm.* Lehrer *m.*, Präzeptor *m.* = nauczyciel.

Precyoza, *pl.* -zów, *sf.* Kostbarkeiten *pl.*, Pretiosen *pl.* = kosztowności.

Precyzya, -zyi, *sing. tant. sf.* Präzision *f.*, Akkuratesse *f.*, Genauigkeit *f.*; = ścisłość, dokładność.

Precz, *adv.* weg, hin, fort; iść — weggehen; — ode mnie gehe mir vom Leibe, weg mit dir; — stąd packe dich hinweg; — z tem weg damit.

Predestynacya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Vorherbestimmung *f.*, Prädestination *f.*; = przeznaczenie.

Predominować, -nuję, -wałem, *vn. imperf.* vorherrschen; = górować, przeważać.

Predykat, -u, *pl.* -y, *sm.* Prädikat *n.*; = przydomek, tytuł.

Prefekt, -a, *pl.* -kci, *sm.* Präfekt *m.* = przełożony (powiatu, zakładu, bursy).

Prefektowa, -wej, *pl.* -we, *sf.* die Frau des Präfekten.

Prefektura, -ry, *pl.* -ry, *sf.* Präfektur *f.*

Preferans, -a, *pl.* -y, *sm.* Preference *f.* (Kartenspiel).

Preferencya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Vorliebe *f.*; Vorrang *m.*; Vorzug *m.* = pierwszeństwo.

Preferować, -ruję, -wałem, *va. imperf.* mehr lieben; = woleć.

Prejudykat, -u, *pl.* -y, *sm.* Vorbescheid *m.*

Preludyum, *indecl. sn.* Präludium *m.*, Vorspiel *m.*

Premia, -mii, *pl.* -mie, *sf.*; **Premium**, *indecl. sn.* Preis *m.*, Prämium *n.*; premium szkolne Schulpreis.

Premiant, -a, *pl.* -ci, *sm.* Prämiant *m.*, Preisträger *m.*

Premiantka, -i, *pl.* -i, *sf.* Prämiantin *f.*, Preisträgerin *f.*

Premiować, -uję, -wałem *va. perf.* prämiieren, mit einem Preise auszeichnen; einen Preis zuerkennen, zusprechen.

Prenumerata, -ty, *pl.* -ty, *sf.* Vorausbezahlung *f.*; Pränumeration *f.*, Abonnement *n.*; = Przedpłata.

Prenumerator, -a, *pl.* -rzy, *sm.* Abonnent *m.*, Vorausbezahler *m.*

Prenumeratorka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Abonnentin *f.*, Vorausbezahlerin *f.*

Prenumerować, -ruję, -wałem, *va. imperf.* abonnieren, vorausbezahlen, pränumerieren.

Preopinant, -a, *pl.* -a, *sm.* Vorredner *m.* = poprzedni mowca.

Preparacya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Präparation *f.*, Vorbereitung *f.*; = przygotowanie.

Preparat, -u, *pl.* -y, *sm.* Präparat *n.*; — anatomiczny anatomisches Präparat; — chemiczny chemisches Präparat.

Preparować, -ruję, -wałem, *va. imperf.* präparieren.

Prerogatywa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* Vorrecht *n.*, Prärogative *f.*; — królewska königliche Machtbefugnis, Prärogative.

Preskrypcya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Verjährung *f.*; = Przedawnienie.

Preskrypt, -u, *pl.* -y, *sm.* Vorschrift *f.*, Befehl *m.*; = Przepis.

Pretekst, -u, *pl.* -y, Vorwand *m.*; = Pozór.

Pretendent, -a, *pl.* -ci, *sm.* Bewerber *m.*, Prätendent *m.*; — do tronu, do korony Thron-, Kronprätendent; — do ręki tej panny ein Bewerber um die Hand dieses Fräuleins.

Pretendować, -uję, -wałem, *va.* und *vn. imperf.* Ansprüche erheben, prätendieren, sich bewerben; — o posadę sich um einen Posten bewerben.

Pretensya, -syi, *pl.* -sye, *sf.* Anspruch *m.*, Forderung *f.*, Prätension *f.*; rościć sobie do kogo -sye Ansprüche, Forderungen an jmndn stellen; człowiek pełen -syi ein anspruchsvoller Mensch; on rości sobie -sye do korony er macht Ansprüche auf die Krone.

Pretensyonalny, *adi.*; **Pretensyonalnie**, *adv.* anspruchsvoll, prätentiös.

Prewet, -u, *pl.* -y, *sm.* Abtritt *m.*, Abort *m.*

Prezbyterianin, -na, *pl.* -nie, *sm.* Presbyterianer *m.*, schottischer Reformierter.

Prezbyteryum, *indecl. sn.* Pfarrwohnung *f.*; Presbyterium *n.*

Prezent, -u, *pl.* -y, *sm.* Geschenk *n.*, Präsent *n.*; = Podarek.

Prezenta, -ty, *pl.* -ty, *sf.* Präsentation *f.*, Präsentationsrecht *n.*; Besetzungsvorschlag *m.*; — na tę posadę die Präsentation für diesen Posten; otrzymał -tę na probostwo er wurde für eine Pfarre vorgeschlagen.

Prezentować, -tuję, -wałem, *va. imperf.* präsentieren, vorstellen; das Präsentationsrecht ausüben; — kogo na probostwo jmndn für eine Pfarrer vorschlagen.

Prezerwatywa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* Abwehrmittel *n.*, Präservative *n.*

Prezes, -sa, *pl.* -sowie, *sm.* Präses *m.*, Präsident *m.*, Vorsitzende(r) *m.*

Prezesowa, -ej, *pl.* -e *sf.* Präsidentin *f.*, Vorsitzende *f.*; Frau des Präsidenten.

Prezesostwo, -wa, *sn.* 1) Präsidentenamt *n.*, Präsidentenwürde *f.*; 2) der Präsident und dessen Gemahlin.

Prezydent, -a, *pl.* -ci, *sm.* Präsident *m.*, Vorstand *m.*, Obmann *m.*; — miasta Bürgermeister *m.*

Prezydować, -duję, -wałem, *vn. imperf.* präsidieren, den Vorsitz führen.

Pręciak, -a, *pl.* -i, *sm.* (baculites) stabförmige Muschelart.

Pręcik, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Gerte *f.*, Rute *f.*; 2) Staubfaden *m.* der Blüten; 3) Veredelungs-, Pfropfreis *n.*; — sztabzkowy Schaupfropfhaken *m.*

Pręcikowaty, *adi.* staubfadenförmig.

Pręcikowy, *adi.* stangenförmig.

Pręciuśko, **Prędziuśko**, *adv.* äußerst schnell.

Prędki, *adi.*; **Prędko**, *adv.* 1) schnell, rasch, geschwind, flink,

jäh; -ki koń ſchnelles Pferd; -ka decyzya raſcher Entſchluß; -ka śmierć ein jäher Tod; -dzej ſchneller, eher, früher; im -dzej tem lepiej je eher, deſto beſſer; -dzej albo później früher oder ſpäter, über kurz oder lang; 2) übereilt, heftig; to — człowiek das iſt ein jähzorniger Menſch.

Prędkobiegacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Schnelläufer *m.*

Prędkolotny, *adi.* ſchnellfliegend.

Prędkomówność, -ści, *sing. tant. sf.* ſchnelles Reden; die Gabe ſchneller Rede.

Prędkomowny, *adi.* ſchnellredend.

Prędkomierz, -a, *pl.* -e, *sm.* Geſchwindigkeitsmeſſer *m.*, Tachymeter *m.*

Prędkonikły, *adi.* ſchnell verſchwindend; vergänglich.

Prędkonogi, *adi.* ſchnellfüßig.

Prędkoplynny, *adi.* ſchnellfließend.

Prędkość, -i, *sf.* 1) Geſchwindigkeit *f.*, Schnelligkeit *f.*; — biegu pociągu Zuggeſchwindigkeit; — dozwolona zuläſſige Geſchwindigkeit; — kątowa Winkelgeſchwindigkeit; — obrotowa Umdrehungsgeſchwindigkeit; — opóźniona verzögerte Geſchwindigkeit; — początkowa Anfangsgeſchwindigkeit; — przyspieszona beſchleunigte Geſchwindigkeit; — tłoka Kolbengeſchwindigkeit *f.*; — wyciekania płynu Ausflußgeſchwindigkeit; 2) Heftigkeit *f.*, Übereilung *f.*; Jähzorn *m.*

Prędziuchny, *adi.*; **Prędziuchno**, *adv.* äußerſt ſchnell.

Pręga, -gi, *pl.* -gi, *sf.* Streifen *m.*; Striemen *m.*; -gi mieć na całem ciele Striemen am ganzen Körper haben.

Pręgierz, -a, *pl.* -e, *sm.* Pranger *m.*; pod -em kogo postawić jmndn an den Pranger ſtellen.

Pręgowaty, *adi.* geſtreift.

Pręgowiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* Backenhörnchen *n.*, Einhörnchen *n.*

Pręt, -a, *pl.* -y, *sm.* 1) Rute *f.*, Gerte *f.*, Spitzrute *f.*, Stange *f.*; Stab *m.*; Stiel *m.*, — hamulcowy Bremſenzugſtange; — kierowniczy Leitſtange; — mimochodowy Exzentrikſtange; — naciskowy hamulca Bremſenbrückſtange; — poziomy do zwrotniej Wechſelzugſtange; — przewodowy Verbindungsſtange; — świdra Bohrſpindel *f.*; — zaprzęgowy Kuppelſtange; — znacznika Riegel *m.* des Streichmaßes; 2) Rute *f.* (Längenmaß); — kwadratowy Quadratrute.

Prętnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Haarlauch *m.*

Prętooczek, -czka, *pl.* -czki, *sm.* Stielauge *m.*, Stielträger *m.*

Prętowiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* Spreuſtein *m.*, Skapolith *m.*, Stengelſtein *m.*

Prętowy, *adi.* Stecken-, Garten-.

Prężacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Spreize *f.*, Spannjoch *n.*, Strebeſtengel *m.*, Expanſionskraft *f.*; Ausdehnungsfähigkeit *f.*

Prężność, -ści, *sing. tant. sf.* Spannkraft *f.*, Ausdehnung *f.*, Expanſion *f.*, Expanſionskraft *f.*, Ausdehnungsfähigkeit *f.*

Prężyć, -żę, -żysz, -żyłem, *va. imperf.* ſpannen, dehnen, ausdehnen; — się ſich krumm werfen.

Primadonna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Primadonna *f.*, erſte Sängerin.

Probacya, -yi, *pl.* -ye, *sf.* Probezeit *f.* in einem Orden; Kloſterprüfung *f.*

Probant, -a, *pl.* -ci, *sm.* 1) Erfahrene(r) *m.*; 2) einer, der die Ordensprobezeit beſteht.

Probantka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* eine, die im Kloſter ihre Probezeit beſteht.

Probata, -ty, *pl.* -ty, *sf.* Beweis *m.*

Probierczy, *adi.* Probier-; -cze iglice Strichnadeln *pl.*; kamień -czy Probierſtein *m.*

Probierka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Probierzylinder *m.*

Probierstwo, -wa, *sing. tant. sn.* Probierkunſt *f.*

Probierz, -a, *pl.* -e, *sm.* Probierer *m.*, Wardein *m.*, Münz-, Bergwardein *m.*

Problemat, -u, *pl.* -a, *sm.* Problem *n.*, Aufgabe *f.*

Problematyczny, *adi.* **Problematycznie**, *adv.* rätſelhaft, fraglich, problematiſch.

Probojowy, *adi.* — szpona Widerhaken *m.*, Häkchen *n.*

Probostwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* Pfarramt *n.*, Probſtei *f.*, Pfarre *f.*; Pfarrgebäude *n.*, Pfarrerswohnung *f.*

Proboszcz, -a, *pl.* -e, *sm.* Pfarrer *m.*, Probſt *m.*

Proboszczowski, *adi.* Pfarrer-, Probſt-.

Probój, -boju, *pl.* -boje, *sm.* 1) Durchſchläger *m.*; Durchſchlag *m.*, Ausſchlageiſen *n.*, Locheiſen *n.*; 2) Stielkloben *m.*, Vorhalter *m.*

Proca, -cy, *pl.* -ce, *sf.* 1) Schleuder *f.*; jak z -cy blitzſchnell, vogelſchnell; 2) Erizſchlange *f.*

Procar, -a, *pl.* -rzy, *sm.*; **Procnik**, -a, *pl.* -cy, *sm.* Schleuderer *m.*

Proceder, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Gewerbe *n.*; 2) Verfahren *n.*, Handlungsweiſe *f.*, Prozedur *f.*

Procederowe, -wego, *sing. tant. sn.* Gewerbeſteuer *f.*

Procederowy, *adi.* Gewerbe-.

Procedura, -ry, *pl.* -ry, *sf.* Verfahren *n.*; = Postępowanie.

Procent, -u, *pl.* -y oder -a, *sm.* Prozent *n.*; -a *pl.* Zinſen *pl.*, Intereſſen *pl.*; lichwiarskie -a Wucherzinſen *pl.*; brać wysoki — od kogo hohe Zinſen von jmndm nehmen; jeszcze nie zapłacił -u er hat die Zinſen noch nicht bezahlt; oddam ci to z -em ich werde es dir mit Zinſen wiedergeben, (bildl.) ich werde es dir heimzahlen.

Procentować się, -tuję, -wałem, *vr.* Zinſen tragen.

Proces, -u, *pl.* -a, *sm.* Prozeß *m.*; — chemiczny chemiſcher Prozeß.

Procesować się, -suję, -wałem, *vr.* prozeſſieren.

Procesya, -syi, *pl.* -sye, *sf.* Prozeſſion *f.*, Umgang *m.*;

jutro będzie -sya morgen wird eine Prozeſſion abgehalten; z -syą iść an der Prozeſſion teilnehmen.

Procesyonalny, *adi.*; **Procesyonalnie**, *adv.* prozeſſionsmäßig.

Proch, -u, *pl.* -y, *sm.* Pulver *n.*; Staub *m.*; — strzelniczy Schießpulver; — węglowy Kohlenſtaub, Gießſtaub; z -u powstałeś w — się obrócisz aus Staub biſt du entſtanden und zu Staub wirſt du werden; -u znieść nie módz das Pulver nicht riechen können; strzelać bez -u ins Blaue ſchießen; (bildl.) lügen, aufſchneiden.

Prochować, -chuję, -wałem. *va. imperf.* beſtauben, ſtauben.

Prochowe, -wego, *sing. tant. sn.* Geldſtrafe *f.* für Erſchießen eines Jagdhundes.

Prochownia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* 1) Pulvermühle *f.*; 2) Pulvermagazin *n.*, Pulverturm *m.*

Prochownica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Pulverbüchſe *f.*, Pulverhorn *n.*

Prochownik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Pulvermüller *m.*, Pulverfabrikant *m.*

Prochowy, *adi.* Pulver-.

Prochówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) (Clathrus) Boviſt *m.*, Stäuber *m.*, Staubſchwamm *m.*; 2) Beſtübben *n.* des Meiſters.

Procznik, -a, *pl.* -i, *sm.* (Coricus) Schnellfiſch *m.*

Producent, -a, *pl.* -nci, *sm.* Erzeuger *m.*, Produzent *m.*; = Wytwórca.

Produkcya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Erzeugung *f.*, Produktion *f.*; = Wytwarzanie.

Produkcyjny, *adi.* Produktions-.

Produkować, -kuję, -wałem, *va. imperf.* 1) erzeugen, produzieren = wytwarzać; 2) vorbringen, vorzeigen = okazać; — się *vr.* ſich produzieren, ſich zeigen, Proben ablegen, ſeine Kunſt zeigen; = Popisywać się.

Produkt, -u, *pl.* -y, *sm.* Erzeugnis *n.*, Produkt *n.*; = Wytwór *m.*

Profanacya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Verunehrung *f.*, Profanation *f.*, Entheiligung *f.*, Entwürdigung *f.*; = Bezcześczenie.

Profanować, -nuję, -wałem, *va. imperf.* verunehren, profanieren; entheiligen; = Bezcześcić.

Profanowanie, -nia, *sn.* = Profanacya.

Profes, -a, *pl.* -y, *sm.* Mönch *m.* nach der Ablegung der Gelübde.

Profesor, -a, *pl.* -rowie und (ſelten) -rzy, *sm.* Profeſſor *m*, Lehrer; — gimnazyalny Gymnaſialprofeſſor; — uniwersytetu, wszechnicy Univerſitäts-, Hochſchulprofeſſor; — zwyczajny ordentlicher Profeſſor; — nadzwyczajny außerordentlicher Profeſſor.

Profesorka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Profeſſorin *f.*, Lehrerin *f.*

Profesorski, *adi.* Profeſſoren-; katedra -ska Lehrſtuhl.

Profesorstwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.*; **Profesura**, -ry, *pl.* -ry, *sf.* Profeſſur *f.*, Profeſſorenſtelle *f.*

Profesya, -syi, *pl.* -sye, *sf.* 1) Profeſſion *f.*, Stand *m.*, Beruf *m.*; Gewerbe *n.*, Handwerk *n.*; 2) Bekenntnis *n.*; = Wyznanie.

Profil, -u, *pl.* -e, *sm.* Profil *n.*

Profesyonista, -sty, *pl.* -ści, *sm.* Handwerker *m.*

Profit, -u, *pl.* -y, *sm.* Gewinn *m.*, Profit *m.*; = Zysk.

Profitka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Lichtknecht *m.*

Profitować, -tuję, -wałem, *va. imperf.* Nutzen ziehen, profitieren; = Korzystać, Zyskiwać.

Profos, -a, *pl.* -y, *sm.* [Profos *m.*

Prognostyk, -u, *pl.* -i, *sm.* Prognoſtikon *n.*, Prognoſe *f.*; = Wróżba; Vorbedeutung *f.*

Prognostyka, -ki, *sing. tant. sf.* Wahrſagung *f.*, Zeichendeutung *f.*; Prognoſtik *f.*; = Wróżenie.

Prognostykować, -kuję, -wałem, *va. imperf.* vorherſagen, prognoſtizieren; = Wróżyć.

Prognoza, -zy, *pl.* -zy, *sm.* Prognoſe *f.*, Vorandeutung *f.*; = Przepowiednia.

Program, -u, *pl.* -y, *sm.* Programm *n.*; — polityczny politiſches Programm; — partyjny Parteiprogramm; — szkolny Lehrplan *m.* der Schule; — koncertu Konzertprogramm.

Progres, -u, *pl.* -y, *sm.* Fortſchritt *m.*; = Postęp.

Progresista, -y, *pl.* -ści, *sm.* Fortſchrittler *m.*, Progreſſiſt *m.*; Fortſchrittsfreund *m.*; = Postępowiec.

Projekcista, -sty, *pl.* -ści, *sm.* Projektenmacher *m.*

Projekt, -u, *pl.* -a, *sm.* Vorſchlag *m.*, Vorhaben *n.*; = Zamysł.

Projektować, -tuję, -wałem, *va. imperf.* planen, projektieren; = Zamierzać.

Proklamacya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Proklamation *f.*, Aufruf *m.*; = Odezwa.

Prokura, -ry, *pl.* -ry, *sf.* Vollmacht *f.*; Prokura *f.*

Prokurat, -a, *pl.* -ci; **Prokurator**, -a, *pl.* -rzy, *sm.* 1) Sachwalter *m.*; Bevollmächtigter *m.*; 2) Staatsanwalt *m.*

Prokuratorski, *adi.* ſtaatsanwaltlich, Staatsanwalts-.

Prokuratorya, -ryi, *pl.* -rye, *sf.* Staatsanwaltſchaft *f.*, Prokuratur *f.*; Prokuratorenamt *n.*; — skarbowa Finanzprokuratur.

Proletaryusz, -a, *pl.* -e, *sm.* Proletarier *m.*

Proletaryat, -u, *sing. tant. sm.* Proletariat *n.*

Prolog, -u, *pl.* -i, *sm.* Prolog *m.*; Vorſpiel *n.*

Prolongacya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Prolongation *f.*, Verlängerung *f.*; = Przedłużenie.

Prolongować, -guję, -wałem, *va. imperf.* prolongieren, verlängern; = Przedłużyć.

Prom, -u, *pl.* -y, *sm.* Pram *m.*, Fähre *f.*, Überfuhr *f.*; — kolejowy Trajektſchiff *n.*

Promenada, -dy, *pl.* -dy, *sf.* Promenade *f.*, Spaziergang *m.*, Anlage *f.*

Promieniak, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) (Geaster) Pilzgattung *f.*; 2) Strahltier *n.*

Promieniejący, *adi.* strahlend.

Promienić, -nię, -nisz, *vn. imperf.* ſtrahlen, Strahlen werfen.

Promieniec, -ńca, *pl.* -ńce, *sm.* 1) Rankenbarſch *m.*; 2) Strahlſtein *m.*, Aktinit *m.*

Promienieć, -nieję, -niałem, *vn. imperf.* ſtrahlen, ausſtrahlen; -nieje z radości er ſtrahlt vor Freude.

Promienienie, -nia, *sing. tant. sn.* Ausſtrahlen *n.*, Strahlenwerfen *n.*, Strahlung *f.*

Promienistość, -ści, *sing. tant. sf.* ſtrahlendes Weſen.

Promienisty, *adi.*; **Promienisto**, *adv.* ſtrahlend.

Promień, -nia, *pl.* -nie, *sm.* Strahl *m.*; -nie słoneczne Sonnenſtrahlen *pl.*; odbijające się -nie światła die zurückfallenden Lichtſtrahlen.

Promocya, -cyi, *pl.* -cyi, *sf.* Promotion *f.*, Beförderung *f.*, Verſetzung *f.*

Promocyjny, *adi.* Beförderungs-, Verſetzungs-; — egzamin Verſetzungsprüfung *f.*

Promot, -a, *pl.* -ci, *sm.* Graduierte(r) *m.*, Promovierte(r) *m.*

Promotor, -a, *pl.* -owie, *sm.* 1) Promotor *m.*; 2) Förderer *m.*; — różańca der Vorſteher der Roſenkranzbruderſchaft.

Promować, -wuję, -wałem, *va. imperf.* 1) fördern, begünſtigen; 2) promovieren.

Promyczek, -czka, *pl.* -czki, *sm.* Strählchen *n.*, kleiner Strahl.

Promyk, -a, *pl.* -i, *sm.* kleiner Strahl; Schimmer *m.*, Funke *m.*; zniknął ostatni — nadziei der letzte Schimmer von Hoffnung ſchwand.

Pronuncyacya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Ausſprache *f.*; = Wymowa.

Propaganda, -dy, *pl.* -dy, *sf.* Propaganda *f.*; = Rozpowszechnianie.

Propagować, -guję, -wałem, *va. imperf.* verbreiten; = Rozszerzać.

Propinacya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Propination *f.*; Propinationsrecht *n.*; Schankrecht *n.*; Branntweinſchenke *f.*

Propinacyjny, *adi.* Propinations-.

Propinator, -a, *pl.* -rzy, *sm.* Schankwirt *m.*

Propinatorka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Schankwirtin *f.*

Proponować, -nuję, -wałem, *va. imperf.* vorſchlagen, in Vorſchlag bringen, proponieren.

Proporcya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Proportion *f.*, Ebenmaß *n.*

Proporcyonalność, -ści, *sf.* Ebenmaß *n.*

Proporcyonalny, *adi.*; **Proporcyonalnie**, *adv.* verhältnismäßig, proportioniert, ebenmäßig.

Proporczyk, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Fähnrich *m.*; 2) Fähnlein *n.*

Proporzec, -rca, *pl.* -rce, *sm.* Fahne *f.*

Propozycya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Vorſchlag *m.*, Antrag *m.*, Propoſition *f.*

Prorektor, -a, *pl.* -rzy, *sm.* Prorektor *m.*, Rektorſtellvertreter *m.*

Proroctwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* Prophezeiung *f.*; Prophetengabe *f.*

Proroczy, *adi.* prophetiſch.

Prorok, -a, *pl.* -cy, *sm.* Prophet *m.*; fałszywy — ein falſcher Prophet.

Prorokini, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Prophetin *f.*

Prorokować, -kuję, -wałem, *va. imperf.* prophezeien, wahrſagen.

Prosektoryum, *indecl. sn.* Proſektorium *n.*, Proſektur *f.*

Prosiak, -a, *pl.* -i, *sm.* Ferkel *n.*, Schweinchen *n.*

Prosiątko, -tka, *pl.* -tka, *sn.* Sauferkel *n.*, Spanferkel, Ferklein *n.*

Prosić, -szę, -sisz, -siłem, *va. imperf.* I. bitten, erſuchen; — o co um etwas bitten, erſuchen; — o rękę córki um die Hand der Tochter bitten; — o przebaczenie um Vergebung bitten; — kogo na obiad jmndn zu Mittag einladen; już cię nie będę o nic więcej -sił ich werde dich um nichts mehr bitten; -szę grzecznie ich erſuche höflich; -szę cię, daj mi pokój ich bitte dich, laß mich in Ruhe; nie dać się długo — ſich nicht lange bitten, nötigen laſſen; -szę o przyspieszenie decyzyi ich erſuche um Beſchleunigung der Entſcheidung; — się *vr.* inſtändig und flehentlich bitten; II. ferkeln, werfen.

Prosienniczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.*; **Prosenka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Ferkelkraut *n.*

Prosiennik, -a, *pl.* -i, *sm.*; **Prośniczek**, -czka, *pl.* -czki, *sm.* Koſtenkraut *n.*

Prosię, -sięcia, *pl.* -sięta, *sn.* Ferkel *n.*

Prosięcina, -ny, *sing. tant. sf.* Ferkelfleiſch *n.*

Prosięcy, *adi.* Ferkel-.

Proskrypcya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Proſkription *f.*, Verbannung *f.*

Proso, -sa, *sn.* (Panicum) Hirſe *f.*, Fennich *m.*; — zwyczajne Rispenhirſe; — ber Kolbenhirſe; — wróble wilde Meerhirſe; — kozie ammi visnaga; cudze — oganiać ſich für andere Leute abmühen.

Prosownica, -cy, *sf.* Hirſegras *n.*

Prosowy, *adi.* Hirſen-.

Prosówka, -ki, *sf.* 1) (Oplismenus) Grannenbart *m.*; 2) (Miliaria) Frieſelausſchlag *m.*

Prospekt, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Proſpekt *m.*, ausführliche Anzeige; 2) Ausſicht *f.*; 3) -a *pl.* Ausſichten *pl.*, Hoffnungen *pl.*; otwarły się świetne -a es eröffneten ſich glänzende Ausſichten.

Prost, wprost, *adv.* geradezu, geradeaus.

Prostacki, **Prostaczy**, *adi.* ungebildet, ungeſchliffen, einfältig, grob.

Prostactwo, -wa, *sing. tant. sn.* 1) Ungeſchliffenheit *f.*, Rohheit *f.*, Gemeinheit *f.*, Ungezogenheit *f.*, Einfalt *f.*; 2) gemeines Volk.

Prostaczeć, -czeję, -czałem,

vn. imperf. roh, grob, ungeschliffen werden, verbauern.

Prostaczek, -czka, *pl.* -czki, *sm.* einfacher, ungebildeter, einfältiger Mensch; ungeschliffener, ungeschlachter, grober Mensch; z -czkiem trzeba po prostu auf einen groben Klotz gehört ein grober Keil.

Prostaczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* ein einfältiges Weib.

Prostak, siehe: Prostaczek.

Prostka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Rohspiritus *m.*, ordinärer Branntwein.

Prostnica, -cy, *sf.* Liebesgras *n.*

Prosto, *adv.* gerade, einfach, direkt, schlechtweg; trzymać się — sich gerade halten; udał się — do króla er hat sich direkt an den König gewendet; ubierać się — sich einfach kleiden; sprowadzam towar — z Paryża ich beziehe die Ware direkt aus Paris.

Prostoduszność, -ści, *sf.* Seeleneinfalt *f.*, Herzensschlichtheit *f.*; Gradheit *f.*, Offenherzigkeit *f.*

Prostoduszny, *adi.*; **Prostodusznie**, *adv.* offenherzig, zutraulich.

Prostodzióbek, -bka, *pl.* -bki, *sm.* Geradschnäbler *m.*

Prostokąt, -a, *pl.* -y, *sm.* rechtwinkliges Dreieck.

Prostokątny, *adi.*; **Prostokątnie**, *adv.* rechtwinklig.

Prostokreślny, *adi.* geradlinig.

Prostomówność, -ści, *sf.* Offenheit *f.*; = Szczerość.

Prostomówny, *adi.*; **Prostomównie**, *adv.* offen, gerade heraus sprechend; = Szczery, szczerze.

Prostopadły, *adi.*; **Prostopadle**, *adv.* senkrecht, lotrecht, vertikal.

Prostoróg, -rogu, *pl.* -rogi *sm.* Geradhorn *m.*

Prostoszpon, -u, *pl.* -y, *sm.* Spornfuß *m.*, Spornkuckuck *m.*

Prostościan, -u, *pl.* -y *sm.* Rechteck *n.*

Prostościenny, *adi.* rechtseitig.

Prostość, -ści, *sf.* Geradheit *f.*, Schlichtheit *f.*, Einfachheit *f.*

Prostota, -ty, *sf.* Schlichtheit *f.*, Einfachheit *f.*, Einfalt *f.*, ungekünsteltes Wesen; — w wyrażeniu das Schlichte und Einfache im Ausdruck; — obyczajów die Einfachheit der Sitten.

Prostowacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Geraderichter *m.* der Stäbe.

Prostować, -tuję, -wałem, *va. imperf.* gerade machen, richten, berichten.

Prostowanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Richten *n.*, Geraderichten *n.*; — szyn Schienenrichten.

Prostownik, -a, *pl.* -i, *sm.* Streckmuskel *f.*, Ausstreckmuskel *f.*

Prosty, *adi.* 1) gerade; w -tym kierunku in gerader Richtung; -tą drogą iść den geraden Weg gehen; kąt — ein rechter Winkel; pochodzi w -stej linii od królów er stammt in gerader Linie von Königen ab; 2) einfach -ste piwo einfaches Bier; żywot — einfache Lebensweise; 3) schlicht, einfältig; to -sta dusza er ist eine einfältige Seele; 4) gemein; — żołnierz ein gemeiner Soldat; człowiek -stego urodzenia ein Mensch von gemeiner Herkunft.

Proszczek, -szczka, *pl.* -szczki, *sm.* Zypressenkraut *n.*, gemeine Stabswurz.

Proszek, -szku, *pl.* -szki, *sm.* Pulver *n.*, Pulverchen *n.*; — na przeczyszczenie Abführpulver; — na wymioty Brechpulver; — do zębów Zahnpulver; — na owady Insektenpulver; — karbolowy Karbolpulver.

Proszenie, -nia, *sn.* Bitten *n.*

Proszkować, -kuję, -wałem, *va. imperf.* pulverisieren.

Proszkowaty, *adi.* pulverig, pulverförmig, pulverartig.

Proszniak, -u, *pl.* -i, *sm.* Pulverpilz *m.*

Prośba, siehe: Prożba.

Protegować, -guję, -wałem, *va. imperf.* begünstigen, protegieren, beschützen.

Protekcya, -cya, *pl.* -cye, *sf.* Protektion *f.*, Schutz *m.*, Gunst *f.*; wziąć kogo pod swoją -cyę jmndn in seinen Schutz nehmen; przez -cyę coś osiągnąć durch Protektion etwas erreichen.

Protektor, -a, *pl.* -rzy, *sm.* Protektor *m.*, Beschützer *m.*, Gönner *m.*

Protektorka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Protektorin *f.*, Beschützerin *f.*, Gönnerin *f.*

Protest, -u, *pl.* -y, *sm.* Protest *m.*, Einspruch *m.*

Protestacya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Protestation *f.*, Einspruch *m.*

Protestancki, *adi.* protestantisch.

Protestant, -a, *pl.* -nci, *sm.* Protestant *m.*

Protestantka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Protestantin *f.*

Protestantyzm, -u, *sm.* Protestantismus *m.*

Protestować, -tuję, -wałem, *va.* und *vn. imperf.* Einspruch erheben, protestieren; — weksel einen Wechsel protestieren.

Protokół, -u, *pl.* -y, *sm.* Protokoll *n.*, schriftliche, gerichtliche Verhandlung.

Protokolarny, *adi.* protokollarisch, protokollmäßig.

Protokolista, -sty, *pl.* -ści, *sm.* Protokollführer *m.*, Schriftführer *m.*

Prowadnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Gleitbahn *f.*, Führung *f.*

Prowadzenie, -nia, *sing. tant. sn.* Führung *f.*

Prowadzić, -dzę, -dzisz, -dziłem, *va. imperf.* führen, leiten, herleiten; — za rękę bei der Hand führen; — pannę młodą do ołtarza die Braut zum Altar führen; — psy na smyczy die Hunde an der Leine führen; — do więzienia ins Gefängnis führen; — z kim rozmowę ein Gespräch mit jmndm führen; wiesz, do czego to -dzi weißt du, wohin das führt; niech cię Bóg -dzi Gott geleite dich; — do czego wo hinausführen, wollen; nie wiem do czego -dzisz ich weiß nicht, wo du hinaus willst; — się *vr. imperf.* sich

aufführen; dobrze się -dzi er führt sich gut auf; — się z kim pod rękę Arm in Arm mit jmndm gehen.

Prowent, -u, *pl.* -y, *sm.* Einnahme *f.*, Einkünfte *pl.*; (Boden-) Renten *pl.*

Prowentowy, *adi.* Einnahme-, Branntweinbrennerei-; pisarz — Schreiber bei einer Branntweinbrennerei.

Prowiant, -u, *sm.* Proviant *m.*, Mundvorrat *m.*, Zehrbedarf *m.*, Lebensmittel *pl.*

Prowiantowy, *adi.* Proviant-.

Prowincya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Provinz *f.*; — kościelna Kirchenprovinz; -cye zabrane, -cye zachodnie die von Rußland annektierten Provinzen Polens (im Gegensatz zu Kongreßpolen; Litauen, Wolhynien, Podolien).

Prowincyalstwo, -wa, *sn.* Provinzialswürde *f.*

Prowincyał, -a, *pl.* -owie, *sn.* Provinzial *m.*

Prowincyonalizm, -u, *pl.* -y, *sm.* Provinzionalismus *m.*, provinzionale Eigentümlichkeit.

Prowincyonalny, *adi.* provinzional, provinzlerisch; -nalne ustawodawstwo Provinzgesetzgebung *f.*; -nalne wrażenie provinzlerischer, ländlicher Eindruck.

Prowizor, -a, -rzy, *sm.* [Provisor *m.*

Prowizoryum, *indecl. sn.* Provisorium *n.*

Prowizya, -yi, *pl.* -ye, *sf.* 1) Provision *f.*, Mundvorrat *m.*; 2) Vermittlungsgebühr *f.*; Vermittlerhonorar *n.*, Provision *f.*

Prowokacya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Herausforderung *f.*, Provokation *f.*; = Wyzwanie.

Prowokator, -a, *pl.* -rzy, *sm.* Provokateur *m.*

Prowokować, -kuję, -wałem, *va. imperf.* provozieren; = Wyzywać.

Proza, -zy, *pl.* -zy, *sf.* Prosa *f.*, ungebundene Rede.

Prozaiczność, -ści, *sing. tant. sf.* prosaisches, trockenes Wesen.

Prozaiczny, *adi.*; **Prozaicznie**, *adv.* prosaisch.

Prozelita, -ty, *pl.* -ci, *sm.* Proselyt *m.*

Prośba, -by, *pl.* -by, *sf.* 1) Bitte *f.*, Bitten *n.*; na czyją -bę auf jmndś Bitte; wysłuchać czyjąś -bę jmndś Bitte erhören; 2) Gesuch *n.*, Bittschrift.

Prożek, -żka, *pl.* -żki, *sm.* 1) kleine Schwelle; 2) Greifbrett *n.* auf der Violine.

Próba, -by, *pl.* -by, *sf.* Probe *f.*, Prüfung *f.*, Versuch *m.*; -bę robić Probe halten; przyjść do -by zur Probe kommen; na mnie zrobił pierwszą -bę swojej sztuki er hat an mir den ersten Versuch mit seiner Kunst gemacht; — złota Goldprobe; — srebra Silberprobe; — kotła Kesselprobe; — wytrzymałości Festigkeitsprobe.

Próbierka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Probierzylinder *m.*

Próbka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Pröbchen *n.*, Muster *n.*, Probestange *f.*, Warenprobe *f.*

Próbny, *adi.* Muster-, Probe-.

Próbować, -buję, -wałem, *va. imperf.* 1) probieren, versuchen; — szczęścia sein Glück versuchen; — swych sił seine Kräfte versuchen; — suknię ein Kleid anprobieren; 2) — czego kosten; = Kosztować.

Próbowanie, -nia, *sn.* Probieren *n.*

Próchnian, -u, *sm.* — ammonu Ammoniakbittererde *f.*

Próchnica, -cy, *sf.* faules, morsches Erdreich, moderiger Boden, Staub-, Moder-, Damm-, Moorerde *f.*, Humus *m.*; niedokwasek -cy Humin-, Dammerdesäure *f.*

Próchnicowy, *adi.* humisch, humussauer; kwas — Huminsäure *f.*

Próchnieć, -nieję, -niałem, *vn. imperf.* modern, verfaulen, morsch, faul werden.

Próchnienie, -nia, *sn.* Faulen *n.*, Modern *n.*

Próchno, -na, *pl.* -na, *sn.* 1) Moder *m.*, Moderstaub *m.*; 2) morsches Stück Holz *n.*, Zunder *m.*, Zunderschwamm *m.*; spalić co na — etwas zu Zunder verbrennen.

Prócie, -cia, *sn.* Auftrennen *n.*

Prócz, *praep.* mit dem *gen.* außer, ausgenommen, außerdem, überdies; — twego ojca nie było nikogo deinen Vater ausgenommen war niemand da; — tego dostała wyprawę i posag außerdem bekam sie Aussteuer und Mitgift.

Próć, siehe: Prać.

Próg, progu, *pl.* progi, *sm.* 1) Schwelle *f.*; za — kogo nie wypuścić jmndn den Fuß über die Schwelle nicht setzen lassen; za wysokie -i na twoje nogi die Schwelle ist zu hoch für deine Füße, du darfst nicht so hoch steigen wollen, man soll den Fuß nicht höher strecken als die Decke geht; 2) Grundholz *n.*, Sohlholz *n.*, Schwelle *f.*, Fußpfahl *m.*, Anpfahl *m.*, Steg *m.*; 3) Stromschnelle *f.*; 4) — wylotowy Fuchsdamm *m.*

Prószyć, -szę, -szysz, -szyłem, *vn. imperf.* stäuben, Staub streuen; snieg -szy der Schnee stöbert.

Próżen, *adi.* = Próżny.

Próżnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Leere *f.*, Lücke *f.*, leerer Raum, Luftleere *f.*

Próżniacki, **Próżniaczy**, *adi.* müßig, Faulenzer-, müßiggängerisch; prowadzić żywot — ein müßiges Leben führen.

Próżniactwo, -wa, *sn. sing. tant.* Müßiggang *m.*, Faulheit *f.*; -wu się oddawać der Faulheit frönen, sich dem Müßiggang ergeben.

Próżniaczeć, -czeję, -czałem, *vn. imperf.* faul, müßig werden.

Próżniaczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Müßiggängerin *f.*, Faulenzerin *f.*

Próżniaczyć, -czę, -czysz, -czyłem, *vn. imperf.* faulenzen.

Próżniak, -a, *pl.* -cy, *sm.* Faulenzer *m.*

Próżnica, -cy, *pl.* -cy, *sf.* leere eitle Sache; po -cy umsonst, vergeblich.

Próżniusienki, **Próżniutki**, *adi. dimin.* siehe: Próżny.

Próżno, *adv.* leer; umſonſt, vergebens.

Próżnogłówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* leerer Kopf, Windbeutel *m.*

Próżnomowca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Schwätzer *m.*

Próżnomowny, *adi.*; **Próżnomownie**, *adv.* geſchwätzig.

Próżność, -ści, *pl.* -ści, *sf.* 1) Leere *f.*, Leerheit *f.*; 2) Eitelkeit *f.*; zrobił to z -ści er tat es aus Eitelkeit; 3) Nichtigkeit *f.*, Vergeblichkeit *f.*; — jego usiłowań die Vergeblichkeit ſeiner Bemühungen.

Próżnować, -nuję, -wałem, *vn. imperf.* müßig gehen, faulenzen, nichts tun; niech pieniądz nie -nuje laß das Geld nicht müßig liegen; i my nie -nujemy wir bringen unſere Zeit auch nicht müßig zu.

Próżnowanie, -nia, *sn.* Faulenzen *n.*

Próżny, *adi.* 1) leer; -ne miejsce ein leerer Platz; -ne naczynie ein leeres Gefäß; -na gadanina leeres Geſchwätz; -ny brzęk słów leerer Wortſchwall; z -nego nie naleje wo nichts iſt, hat der Kaiſer ſein Recht verloren; 2) eitel; vergeblich; — człowiek ein eitler Menſch; -ne nadzieje eitle Hoffnungen.

Pruć, -ję, -jesz, -łem, *va. imperf.* trennen, auftrennen; czółno -uje fale das Boot zieht durch die Fluten.

Prum, *sm.* = Prom.

Prusyan, -u, *sing. tant. sm.* — potażu Blutlaugenſalz *n.*, blauſaures Eiſenkali.

Prusz, -u, *sing. tant. sm.* 1) Gemüll *n.*; 2) Bienenſtock *m.*

Prychać, -cham, -chałem, *vn. imperf.* ſchnauben.

Pryciać, **Pruciać**, -ciam, -ciałem, *vn. imperf.* wittern, ſchnuppern.

Prycz, -u, *pl.* -e, *sm.*; **Prycza**, -czy, *pl.* -cze, *sf.* Pritſche *f.*

Pryk, -a, *pl.* -i, *sm.* Sperrſtange *f.*

Prym, -u, *pl.* -y, *sm.* Vorzug *m.*, Vorrang *m.*, erſte Stimme *f.*; — wodzić die erſte Geige ſpielen.

Prymarya, -ryi, *pl.* -rye, *sf.* 1) Frühmeſſe *f.*; 2) Primariat *n.*

Prymaryusz, -a, *pl.* -e, *sm.* Primarar;t *m.*

Prymas, -a, *pl.* -owie, *sm.* Primas *m.*

Prymasowski, *adi.* Primas-.

Prymasowstwo, -wa, *sing. tant. sn.* Würde *f.* des Primas.

Prymicya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Primizmeſſe *f.*

Prymka, -ki, *sing. tant. sf.* Kautabak *m.*

Prymetal, -u, *pl.* -e, *sm.* Prinzmetall *m.*

Pryncypalny, *adi.*; **Pryncypalnie**, *adv.* hauptſächlich, Grund-.

Pryncypał, -a, *pl.* -łowie, *sm.* 1) Prinzipal *m.*, Lehrherr *m.*, Brotherr *m.*, Meiſter *m.*; 2) Hauptſtimme *f.*

Prysk, -u, *pl.* -i, *sm.* Brennen *n.*; glühende Aſche.

Pryskacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Spritzfiſch *m.*

Pryskać, -kam, -kałem, *vn. imperf.*; **Prysnąć**, -snę, -śniesz, -snąłem, *vn. perf.* 1) ſpritzen; błoto -ska na suknie der Kot ſpritzt auf die Kleider; jadem -skać Gift und Galle ſpeien; 2) ſprudeln, hervorquellen; 3) ſchnauben; 4) ſpringen, platzen, berſten; pałasz -snął na dwoje der Degen ſprang entzwei; 5) vergehen, verſchwinden; -snął er verſchwand.

Pryskanie, -nia, *sing. tant. sn.* Spritzen *n.*, Springen *n.*; — surowizny Roheiſenfunken *pl.*

Pryskawka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Spritzloch *n.*

Pryskirnik, -a, *pl.* -i, *sm.*; **Pryszczeniec**, -ńca, *pl.* -ńce, *sm.* brennende Waldrebe, Brennkraut *n.*

Pryszcz, -a, *pl.* -e, *sm.*; **Pryszczyk**, -a, *pl.* -i, *sm.* Schwär *m.*, Brandblaſe *f.*, Wimmerl *n.*

Pryszczawnik, -a, *sm. sing. tant.* Kantharidenkampfer *m.*

Pryszczeć, -czeję, -czałem, *vn. imperf.* blaſen, ziehen, ſchwären; — się *vr. imperf.* Blaſen werfen, ſich mit Blaſen bedecken.

Pryszczel, -a, *pl.* -e, *sm.* = Pryszcz.

Pryszczenica, -ny, *pl.* -ce, *sf.* 1) Reizkäfer *m.*; 2) Mauerpfeffer *m.* (Clematis).

Pryszczeniec, -ńca, *sm. sing. tant.* Brennkraut *n.*

Pryszczeń, -nia, *pl.* -nie, *sm.* ein Ausſchlag; = Bąblica.

Pryszczowaty, *adi.* voll Blaſen, mit Wimmerln bedeckt.

Pryszczyć, -czę, -czyłem, *vn. imperf.* Blaſen ziehen, verurſachen.

Pryszczydło, -dła, *sing. tant. sn.* Senfpflaſter *m.*

Pryszczyk, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Bläschen *n.*; 2) Blaſenfliege *f.*

Pryszczyrnik, -a, *sing. tant. sm.* 1) (Sedum acre) = rozchodnik pospolity; 2) Mauerpfeffer *m.* (Clematis erecta).

Prysnięcie, -cia, *sn.* Springen *n.*, Platzen *n.*

Prywata, -ty, *pl.* -ty, *sf.* 1) Privatleben *n.*; 2) Eigennutz *m.*; powodować się -tą ſich von Eigennutz leiten laſſen.

Prywatny, *adi.*; **Prywatnie**, *adv.* privat, nicht öffentlich; człowiek — ein Privatmann; docent — Privatdozent *m.*

Pryzma, -my, *pl.* -my, *sf.*; **Pryzmat**, -u, *pl.* -y, *sm.* Prisma *n.*; = Graniastosłup.

Pryzmatoida, -dy, *pl.* -dy, *sf.* ein prismaförmiges Mineral.

Praśnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.*; **Praśnik**, -a, *pl.* -i, *sm.* jüdiſches Oſterbrot, Matze *f.*

Praśny, *adi.*; **Praśnie**, *adv.* ungeſäuert.

Prządca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Spinner *m.*

Prządka, -ki, *pl.* -ki, *sm.* 1) Spinnerin *f.*; 2) — mniszka Sinnraupe *f.*; — towarzysz Prozeſſionsſpinner *m.*; — sosnowiec Kiefernſpinner.

Prządnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Spinnerei *f.*; = Przędzalnia.

Przebaczać, -czam, -czałem, *va.* und *vn. imperf.*; **Przebaczyć**, -czę, -czysz, -czyłem, *va.* und *vn. perf.* verzeihen, vergeben; — czego vergeſſen.

Przebaczalny, *adi.* verzeihlich.

Przebaczanie, Przebaczenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Verzeihung *f.*, Vergebung *f.*; to błąd nie do -nia das ist ein unverzeihlicher Fehler; proszę o — ich bitte um Verzeihung.

Przebaczny, *adi.* verzeihend, verzeihlich.

Przebadać, -dam, -dałem, *va. imperf.*; **Przebadywać**, -duję, -wałem, *va. perf.* vorher ausforschen; durchforschen.

Przebajać, -jam, -jałem, *va. imperf.* verplaudern, mit Plaudern die Zeit vertreiben.

Przebalować, -luję, -wałem, *va. imperf.* mit Bällen durchbringen.

Przebankietować, -tuję, -wałem, *va. perf.* verschmausen.

Przebarszczać, -czam, -czałem, *vn. imperf.* wählerisch sein, gar zu sehr wählen; — nad kim seinen Mutwillen an jemd auslassen, jemd eigenmächtig behandeln.

Przebarwić, -wię, -wisz, -wiłem, *va. imperf.* umfärben.

Przebąkiwać, -kuję, -wałem, *va.* und *vn. imperf.*; **Przebąknąć**, -knę, -kniesz, -knąłem, *va.* und *vn. perf.* halblaut sprechen, mucksen, etwas hinmurmeln, halblaut reden.

Przebeczeć, -czę, -czysz, -czałem, *va. imperf.* weinend verbringen.

Przeberować, -ruję, -wałem, *va. perf.* durchbohren.

Przebicie, -cia, *pl.* -cia, *sn.* Durchstoßen *n.*; — tunelu Durchstich des Tunnels.

Przebić, -biję, -jesz, -łem, *va. perf.*; **Przebijać**, -jam, -jałem, *va. imperf.* 1) durchstoßen, durchbringen, durchbohren, durchschlagen, durchbringen; — kogo szpadą jemanden mit dem Degen durchbohren; — kogo jmndn erstechen; — pokład w głąb szybu ein Lager durchsinken; pokora -bija obłoki des Demütigen Gebet bringt durch die Wolken; -bił się przez środek nieprzyjaciół er schlug sich mitten durch die Feinde durch; 2) *vn.* durchdringen, durchleuchten, durchscheinen, durchschimmern; kolor niebieski -bija przez białą powłokę die blaue Farbe schlägt durch den weißen Überzug durch; słońce -bija przez chmury die Sonne bricht zwischen den Wolken hervor; w jego pochwałach -bija zazdrość aus seinem Lob spricht der Neid.

Przebiedować, -duję, -wałem, *vn. perf.* elend durchbringen.

Przebiedz, -biegnę, -biegniesz, -biegłem, *va. perf.*; **Przebiegać**, -gam, -gałem, *va. imperf.* durchlaufen, durchstreichen; -głem ulicę ich durchlief die Gasse; zając -biegł mu przez drogę ein Hase lief ihm über den Weg; -głem całą książkę ich habe das ganze Buch durchlaufen.

Przebieg, -u, *pl.* -i, *sm.* 1) Kunstgriff *m.*, Streich *m.*, Kniff *m.*; = Wybieg; 2) Schlupfwinkel *m.*; 3) Lauf *m.*, Verlauf *m.*; jaki był — choroby wie war der Verlauf der Krankheit.

Przebieganie, -nia, *sing. tant. sn.* Durchlaufen *n.*, Verfließen *n.*

Przebieglec, -glca, *pl.* -glce, *sm.* Schlaukopf *m.*, ein verschlagener, verschmitzter durchtriebener Mensch.

Przebiegłość, -i, *pl.* -i, *sf.* Durchtriebenheit *f.*, Schlauheit *f.*, Pfiffigkeit *f.*

Przebiegły, *adi.*; **Przebiegle**, *adv.* durchtrieben, schlau, gerieben.

Przebielać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Przebielić**, -lę, -lisz, -liłem, *va. perf.* durchaus weiß machen; frisch (mit Kalkanstrich) tünchen.

Przebieracz, -a, *pl.* -e, *sm.* 1) Kostverächter *m.*; wählerischer Mensch; 2) Erzscheider *m.*

Przebierać, -ram, -rałem, *va. imperf.*; **Przebrać**, -biorę, -brałem, *va. perf.* 1) auslesen, auswählen; — w jedzeniu wählerisch im Essen sein; ta panna będzie tak długo — aż osiądzie na koszu das Fräulein wird so lange wählen bis sie sitzen bleibt; 2) sich übernehmen, überschreiten; — miarę das Maß überschreiten; -brała się miarka das Maß ist übervoll worden; 3) — palcami fingern, in den Fingern spielen; 4) -brali dziewczynę za chłopca sie verkleideten ein Mädchen als Knaben; — się *vr.* sich umkleiden, verkleiden; jeżeli wychodzę, muszę się — wenn ich ausgehe, muß ich mich umkleiden; 5) erzscheiden.

Przebieranie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* 1) Auswählen *n.*; 2) Umkleidung *f.*, Verkleidung *f.*

Przebierczy, *adi.* wählerisch.

Przebierność, -i, *sing tant. sf.* Leckerhaftigkeit *f.*

Przebierny, *adi.* gewählt, kostverachtend, lecker.

Przebiesiadować, -duję, -wałem, *va. perf.* verprassen.

Przebijać, siehe: Przebić.

Przebijanie, -nia, *sn.* Durchstoßen *n.*, Durchbohren *n.*

Przebijak, -a, *pl.* -i, *sm.* Stecher *m.*, Brennborn *m.*, Laßeisen *n.*, Lauflaßspieß *m.*, Durchschlag *m*, Aufhauer *m.*; — kowalski Durchtreiber *m.*, Ausschlageisen *n.*; — trzonowy Durchschlaghammer *m.*

Przebijarka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* = dziurownica Lochmaschine *f.*, Lochpresse *f.*, Lochwerk *n.*, Durchstoßmaschine *f.*

Przebiór, -u, *sing. tant. sm.* 1) Auswahl *f.*; 2) Ausschuß *m.*

Przebiórka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Reinscheiden *n.*, Erzscheiden *n.*, Klauben *n.*, Klaubarbeit *f.*

Przebiśnieg, -u, *pl.* -i, *sm.* Schneeglöckchen *n.*

Przebitka, -tki, *pl.* -tki, *sf.* Durch-, Querschlag *m.*, Querstollen *m.*

Przebłagać, -gam, -gasz, -gałem, *va. perf.* durch Flehen begütigen, besänftigen, aussöhnen, versöhnen, Verzeihung erlangen.

Przebłagany, *adi.* versöhnt.

Przeblyskać, -skam, -skałem, *vn. perf.*; **Przebłyskiwać**, -kuję, -wałem, *vn. im-*

perf. 1) durchſchimmern; 2) wetterleuchten.

Przebogaty, *adi.* überreich, ungeheuer reich.

Przeboleć, -leję, -lejesz, -lał, *vn.* und *va. perf.* verſchmerzen, den Schmerz überwinden, überwinden, überſtehen.

Przeborek, -rka, *pl.* -rki, *sm.* Stirnaderlaßbinde *f.*

Przebość, -bodę, -bodziesz, -bodł, *va. perf.* (mit den Hörnern) durchſtoßen, durchbohren, durchſtechen.

Przebóg, *interject.* um Gottes willen, allmächtiger Gott.

Przebój, -boju, *pl.* -boje, *sm.* 1) Durchbrechen *n.* (der Schlachtordnung), Durchſchlagen *n.*; pójść na — ſich in das dichteſte Kampfgewühl werfen, (bildl.) allen Schickſalsunbilden Trotz bieten; -bojem durch dick und dünn, über Stock und Stein; 2) Durchſchlag *m.*, Locheiſen *n.*

Przebrakować, -kuję, -wałem, *va. perf.* ausſondern, bracken, ausſuchen.

Przebranie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Verkleidung *f.*

Przebraniec, -ńca, *pl.* -ńce, *sm.* Auserleſene(r) *m.*, Auserkorene(r) *m.*, Auserwählte(r) *m.*

Przebrnąć, -brnę, -brniesz, -brnąłem, *va.* und *vn. perf.* 1) durchwaten; 2) überwinden, durcharbeiten.

Przebrodzić, -dzę, -dzisz, -dziłem, *va. perf.* durchwaten.

Przebronować, -nuję, -wałem, *va. perf.* durcheggen.

Przebród, -brodu, *pl.* -brody, *sm.* Durchwaten *n.*

Przebrudzić, -dzę, -dzisz, -dziłem; **Przebrukać**, -kam, -kałem, *va. perf.* durch Gebrauch ein wenig beſchmutzen.

Przebrukować, -kuję, -wałem, *va. perf.* das Pflaſter ändern, umpflaſtern, neu bepflaſtern.

Przebruzdzić, -zdzę, -zdzisz, *va. perf.* durchfurchen.

Przebrząkać, -kam, -kałem, *vn. perf.*; **Przebrząkiwać**, -kuję, -kiwałem *vn. imperf.* einen klimpernden Ton von ſich geben; die Zeit mit Klimpern verbringen, durchklimpern; — nad kim jmndm mitſpielen, meiſtern.

Przebrzmieć, -mię, -misz, -mi, -miałem, *vn. perf.* verklingen, verhallen.

Przebrzydki, *adi.* ungemein häßlich.

Przebrzydły, *adi.*; **Przebrzydle**, *adv.* äußerſt verhaßt, widerwärtig, abſcheulich, ſcheußlich, abſtoßend.

Przebuć, Przebuwać, ſiehe: Przeżuć, Przeżuwać.

Przebudowa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* Umbau *m.*

Przebudować, -duję, -wałem, *va. perf.*; **Przebudowywać**, -wuję, -wałem, *va. imperf.* umbauen.

Przebudzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Przebudzić**, -dzę, -dzisz, -dziłem, *va. perf.* aufwecken; — się *vr.* aufwachen.

Przebudzenie, -nia, *sn.* Aufwachen *n.*, Erwachen *n.*

Przebycie, -cia, *sing. tant. sn.* 1) Überſtehen *n.*; 2) Durchgang *m.*, Paſſieren *n.*

Przebyć, -będę, -będziesz, -byłem, *va. perf.*; **Przebywać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* überſtehen; przebyłem ciężką chorobę ich überſtand eine ſchwere Krankheit.

Przebyt, -u, *pl* -y, *sm.* Aufenthalt *m.*, Übergang *m.*

Przebytny, *adi.*; **Przebyty**, *adi.* überſteiglich, paſſierbar.

Przebywać, -wam, -wałem, *va.* und *vn. imperf.* 1) ſiehe: Przebyć; 2) verweilen, weilen, ſich aufhalten.

Przebywanie, -nia, *sing. tant. sn.* Aufenthalt *m.*, Verweilen *n.*

Przecadzka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Durchſeiher *m.*, Durchſchlag *m.*

Przecedzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Przecedzić**, -dzę, -dzisz, -dziłem, *va. perf.* durchſeihen.

Przecedzanie, Przecedzenie, -nia, *sing. tant. sn.* Durchſeihen *n.*

Przeceniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Przecenić**, -nię, -nisz, -niłem, *va. perf.* überſchätzen, zu hoch anſchlagen; -niasz twoje siły du überſchätzeſt deine Kräfte.

Przechadzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Przechodzić**, *va. perf.* durch langes Tragen abnützen; — się *vr.* hin und her gehen, ſpazieren; 2) ſiehe: Przechodzić.

Przechadzka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Spaziergang *m.*; pójść na -ę ſpazieren gehen.

Przecharsły, *adi.* krankhaft zuckend.

Przecharśnięcie, -cia, *pl.* -cia, *sn.* krankhaftes Zucken (der Pferde).

Przechera, Przechyra, -ry, *pl.* -ry, *sf.* Naſeweiſe(r) *m.*, Spötter *m.*, Krittler *m.*, Tadler *m.*

Przecherka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Wortſpiel *n.*

Przecherność, -ści, *sing. tant. sf.* Naſeweisheit *f.*, Tadelſucht *f.*, Hinterliſt *f.*

Przecherny, *adi.*; **Przechernie**, *adv.* naſeweis, tadelſüchtig, ſpöttelnd.

Przechędożyć, -żę, -żysz, -żyłem, *va. perf.* ein wenig reinigen, ſäubern, putzen.

Przechlubiać się, -biam, -białem, *vr. imperf.* prahlen, ſich rühmen; = Chełpić się.

Przechładzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Przechłodzić**, -dzę, -dzisz, *va. perf.* kühlend, erfriſchen, abkühlen.

Przechłostać, -stam, -stałem, *va. perf.* durchprügeln, durchhauen.

Przechodka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* (Scatopse) eine Art Gelſe.

Przechodni, *adi.* durchgangs-, durchgänglich; -nia brama Durchgangstor *n.*; — dom Durchhaus *n.*

Przechodnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Allee *f.*, Promenade *f.*, Schattengang *m.*

Przechodować, -duję, -wałem, *vn. perf.* ſeine Notdurft verrichten.

Przechodowy, *adi.* Durchgangs-, Tranſito-; -wy utwór Übergangsgebirge *n.*

Przechodzący, *adi.* vorbeigehend.

Przechodzić, -dzę, -dzisz, -dziłem, *va.* und *vn. imperf.*; **Przejść**, -dę, -dziesz, -szedłem, *va.* und *vn. perf.* 1) vorbeigehen, vorübergehen, übergehen, durchgehen, übersetzen; passieren, übergehen durchwandern; -szedłem kraj cały ich durchwanderte das ganze Land; -jdź przez rzekę gehe über den Fluß; -dziłem tędy przed dwoma dniami ich ging hier vor zwei Tagen vorbei; dom -szedł w jego ręce das Haus ging auf ihn über; on -szedł na wiarę katolicką er trat zum katholischen Glauben über; 2) übertreffen, übersteigen; -szedł sam siebie er übertraf sich selbst; to -chodzi wszelkie ludzkie pojęcia das übertrifft alle menschlichen Begriffe; to -chodzi moje siły das übersteigt meine Kräfte; to -chodzi granice prawdopodobieństwa das überschreitet die Grenzen der Wahrscheinlichkeit; 3) — przez myśl in den Sinn kommen, einfallen; ani mi to przez myśl nie -szło ich ließ es mir nicht einfallen; 4) vergehen, verfließen; -szło lat wiele viele Jahre sind vergangen; 5) — za mąż heiraten; -szłabyś za mąż? möchtest du heiraten? 6) siehe: Przechadzać.

Przechodzień, -dnia, *pl.* -dnie, *sm.* Vorübergehende(r) *m.*, Passant *m.*

Przechodzisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Durchgangsort *m.*

Przechodzony, *adi.* abgenutzt (von Kleidern).

Przechorować, -ruję, -wałem, *va. perf.* krank zubringen; -wał całe życie er hat sein ganzes Leben gekränkelt; *vr.* — się krank gewesen sein.

Przechować, -wam, -wałem, *va. perf.*; **Przechowywać**, -wuję, -wałem, *va. imperf.*; 1) aufbewahren, verwahren; — owoce przez całą zimę Früchte den ganzen Winter hindurch aufbewahren; 2) verhehlen, heimlich verbergen.

Przechowanie, Przechowywanie, -nia, *sing. tant. sn.* Aufbewahrung *f.*, Verwahrung *f.*; wziąć coś do -nia etwas zur Aufbewahrung übernehmen.

Przechowna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* (Techona) Inkbaum *m.*

Przechód, -chodu, *pl.* chody, *sm.* Durchgang *m.*, Durchzug *m.*; — wojska der Durchzug des Heeres.

Przechów, -chowu, *pl.* -chowy, *sm.* Bewahren *n.*, Aufbewahren *n.*; Verhehlen *n.*; Schlupfwinkel *m.*

Przechówek, -wka, -wki, *sm.* überwintertes Vieh.

Przechrapać, -pię, -piesz, -pałem, *va. perf.* durchschnarchen, eine Zeitlang schnarchend zubringen.

Przechrobry, *adi.* äußerst tapfer.

Przechrustać, -stam, -stałem, *va. perf.* durchknorpeln, zermalmen.

Przechrzcianka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Getaufte *f.*, Neophitin *f.*

Przechrzcić, -cę, -cisz, -ciłem, *va. perf.* umtaufen, taufen; dać się — sich umtaufen lassen.

Przechrzczenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Umtaufen *n.*

Przechrzta, -ty, *pl.* -ty, *sf.* Getaufte(r) *m.*, Neophit *m.*

Przechwalać, -lam, -lałem, *va. perf.*; **Przechwalić**, -lę, -lisz, -liłem, *va. imperf.* sehr rühmen, übermäßig loben; — się *vr.* prahlen, sich rühmen.

Przechwalanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Prahlerei *f.*, Ruhmredigkeit *f.*, Rühmen *n.*

Przechwalca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Prahler *m.*, Prahlhans *m.*, Großtuer *m.*

Przechwalebny, *adi.* äußerst lobenswert.

Przechwała -ły, *pl.* -ły, *sm.* Ruhmredigkeit *f.*, Großtuerei *f.*

Przechwałka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Prahlerei *f.*, 2) Herausforderung *f.*

Przechwycić, -cę, -ciłem, *va. perf.*; **Przechwytywać**, -tuję, -wałem, *va. imperf.* wegschnappen, auffangen.

Przechybnąć, -bnę, -bniesz, -bnąłem, *vn. perf.* überschlagen, umkippen.

Przechylać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Przechylić**, -lę, -lisz, -liłem, *va. perf.* hinüberneigen, senken; — szalę die Wage sinken lassen; — się *vr.* sich neigen, umschlagen; szala -la się die Wage bekommt einen Ausschlag; zwycięstwo -liło się na stronę Rzymian der Sieg neigte sich auf die Seite der Römer.

Przechylanie, Przechylenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Neigen *n.*

Przechylisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* jäher Abhang.

Przeciąć, -tnę, -tniesz, -ciąłem, *va. perf.*; **Przecinać**, -nam, -nałem, *va. imperf.*; durchschneiden, durchhauen, abschneiden.

Przeciąg, -u, *pl.* -i, *sm.* 1) Durchzug *m.*, Durchmarsch *m.*; 2) Zug *m.*, Luftzug *m.*; w tym pokoju jest — in diesem Zimmer ist ein Zug; być na -u dem Luftzuge ausgesetzt sein; 2) Dauer *f.*; — czasu Zeitdauer *f.*; w -u dwóch lat zdał wszystkie egzamina binnen zwei Jahren legte er alle Prüfungen ab.

Przeciągać, -gam, -gałem, *va. imperf.*; **Przeciągnąć**, -gnę, -gniesz, -gnąłem, *va. perf.* 1) ausdehnen, verlängern, in die Länge ziehen; — zabawę aż do rana die Unterhaltung bis zum Morgen ausdehnen; -gali naumyślnie tę sprawę sie zogen diese Sache absichtlich in die Länge; 2) durchziehen, hinüberziehen; -gnij sznurek przez kółko zieh die Schnur durch den Ring; udało nam się — brata na naszą stronę es ist uns gelungen, den Bruder auf unsere Seite hinüberzuziehen; 3) dehnen, gedehnt aussprechen; on -ga z mazurska er spricht mit masurischem Tonfall; 4) *vn.* durchziehen, durchmarschieren; cały dzień -gały wojska przez miasto den ganzen Tag zogen Truppen durch die Stadt; tłum -ciąga ulicą die Menge zieht durch die Straße.

Przeciąganie, -nia, *pl.*

-nia, *sn.* 1) Ausziehen *n.*, Ausdehnen *n.*; 2) Durchmarsch *m.*; 3) Schnepfenzug *m.*, Schnepfenstrich *m.*

Przeciągany, *adi.* ausgezogen, verlängert; -na stal gewalzter Stahl, Walzstahl *m.*

Przeciągły, *adi.*; **Przeciągle**, *adv.* gedehnt, ausgereckt; lang während.

Przeciągnięcie, -cia, *sing. tant. sn.* Durchziehen *n.*

Przeciążać, -żam, -żałem, *va. imperf.*; **Przeciążyć**, -żę, -żysz, -żyłem, *va. perf.* überladen, überlasten; überhäufen.

Przeciążanie, Przeciążenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Überladung *f.*, Überlastung *f.*

Przecie, Przecież, *adv.* doch, dennoch, gleichwohl, dessenungeachtet, ja, nichtsdestoweniger, denn; zna rzecz, a — popełnił wielki błąd er kennt die Sache und doch hat er einen groben Fehler begangen; chociaż jesteś królem, — jesteś człowiekiem obwohl du König bist, bist du dennoch ein Mensch; przyszedłeś — du bist doch gekommen; znałem go — ich habe ihn ja gekannt.

Przeciec, -knę, -kniesz, -kłem, *vn. perf.*; **Przeciekać**, -kam, -kałem, *vn. imperf.* laufen, rinnen, triefen, durchtröpfeln, durchregnen; — przez co durch etwas triefen.

Przecierać, -ram, -rałem, *va. imperf.*; **Przetrzeć**, -trę, -trzesz, -tarłem, *va. perf.* durchreiben, reiben; — sobie oczy sich die Augen reiben; auswischen, überwischen; -trzej mi okulary wische mir die Augengläser aus; — się *vr.* sich durchreiben, aufheitern, klären (Himmel); niebo się -ciera der Himmel heitert sich auf.

Przecierpieć, -pię, -pisz, -piałem, *va.* und *vn. perf.* ausleiden, ausdulden, überstehen.

Przecięcie, -cia, *pl.* -cia, *sn.* Durchschnitt *m.*; punkt -cia Durchschnittspunkt *m.*; — pionowe Aufriß *m.*, Vertikalriß; — poziome Grundriß; — owalne Ovalschnitt; — podłużne Längendurchschnitt; — poprzeczne Querschnitt; — trapezoidalne Trapezoidsektion *f.*

Przeciętny, *adi.*; **Przeciętnie**, *adv.*; **Przecięciowo**, *adv.* durchschnittlich; Durchschnitts- n. p. miara -na Durchschnittsmaß *n.*

Przecinak, -a, *pl.* -i, *sm.* Abschröter *m.*, Stielschrot *m.*

Przecinalnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Eisenspalterei *f.*, Eisenspaltwerk *n.*, Schneidewerk *n.*

Przecinanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Durchschneiden *n.*

Przecinek, -nka oder -nku, *pl.* -nki, *sm.* 1) Komma *n.*, Beistrich *m.*; 2) Wechsel *m.*

Przecinka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Mittelschram *m.*

Przeciosać, -sam, -sałem, *va. perf.* umzimmern; in zwei Teile spalten.

Przeciskać, -skam, -skałem, *va. imperf.*; **Przecisnąć**, -snę, -snąłem, *va. perf.* durchdrücken, durchzwängen, durchdrängen; — się *vr.* sich durchdrängen.

Przeciw, Przeciwko, *praep.* mit dem *gen.* und *dat.* wider, gegen, entgegen; wyruszył — nieprzyjaciołom er zog wider die Feinde; stało się to — mojej woli das geschah gegen meinen Willen; co masz -wko mnie was hast du gegen mich; na -wko tego domu jest moje biuro diesem Haus gegenüber befindet sich mein Bureau; nie mam nic -wko temu ich habe nichts dagegen.

Przeciwdziałać, -łam, -łałem, *va.* und *vn. imperf.* entgegenarbeiten, entgegenwirken.

Przeciwdławnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Stopfbüchsenbrille *f.*

Przeciwdziałanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Gegenwirkung *f.*

Przeciwić się, siehe: Sprzeciwiać się.

Przeciwień, -wnia, *pl.* -wnie, *sm.* (Kleinia) Doldentraubenpflanze.

Przeciwieństwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* 1) Gegenteil *n.*; Gegensatz *m.*, Kontrast *m.*; w -wie do tego im Gegensatze hiezu; 2) Widerwärtigkeit *f.*, Mißgeschick *n.*

Przeciwgnilny, *adi.* fäulniswidrig, fäulnishindernd, antiseptisch.

Przeciwkolistkowy, *adi.* entgegengesetztblätterig.

Przeciwkołokop, -u, *plur.* -y, *sm.* Gegenverschanzung *f.*

Przeciwkostop, -a, *pl.* -owie, *sm.* Gegenfüßler *m.*, Antipode *m.*; = Przeciwnożnik.

Przeciwkozłek, -łka, *pl.* -łki, *sm.* Gegenbock *m.* (Knorpelblättchen am äußeren Ohr).

Przeciwkozłkowy, *adi.* antitragisch.

Przeciwkurczowy, *adi.* krampfstillend.

Przeciwległy, *adi.*; **Przeciwlegle**, *adv.* gegenüberliegend, gegenüberstehend.

Przeciwmutra, -try, *pl.* -try, *sf.* Stellmutter *f.*, Gegenmutter *f.*

Przeciwnaturalny, *adi.*; **Przeciwnaturalnie**, *adv.* widernatürlich.

Przeciwniczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Gegnerin *f.*

Przeciwnie, *adv.* im Gegenteil, umgekehrt.

Przeciwnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Gegner *m.*, Widersacher *m.*

Przeciwność, -ści, *pl.* -ści, *sf.* 1) Gegenteil *n.*, Gegensatz *m.*; 2) Mißgeschick *n.*, Widerwärtigkeit *f.*

Przeciwnożnik, -a, *sm.* Gegenfüßler *m.*, Antipode *m.*

Przeciwnożny, *adi.* Gegenfüßler-, gegenfüßlerisch, antipodisch.

Przeciwny, *adi.* 1) entgegen, entgegengesetzt; po -wnej stronie auf der entgegengesetzten Seite; w -wnym wypadku in entgegengesetztem Falle; w -wnym razie widrigenfalls; — rozkaz Gegenbefehl *m.*; -na partya Gegenpartei *f.*; 2) widrig, ungünstig; okoliczności -ne widrige, ungünstige Umstände; 3) widersprechend, widerstreitend; to jest wprost -wne twemu własnemu zdaniu das widerspricht direkt deiner eigenen Behauptung.

Przeciwokresowy, *adi.*

antiperiodiſch, die periodiſche Wiederkehr verhütend.

Przeciwprostokątnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Hypotenuſe *f.*

Przeciwprzodki, -ków, *pl. tant. sm.* Gegenorttreiben *n.*

Przeciwrobaczkowy, *adi.*; **Przeciwwężowaty**, *adi.* antiperiſtaltiſch, der wurmförmigen Eingeweidebewegung entgegenſtrebend.

Przeciwspad, -u, *pl.* -y, *sm.* Fallſchirm *m.*

Przeciwstawiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Przeciwstawić**, -wię, -wisz, -wiłem, *va. perf.* gegenſtellen, entgegenſtellen, gegenüberſtellen.

Przeciwstawienie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Entgegenſtellung *f.*; w -niu do tego im Gegenſatze dazu.

Przeciwstopień, -nia, *pl.* -nie, *sm.* Gegenfüßler *m.*, Antipode *m.*

Przeciwstopny, *adi.* gegenfüßleriſch, antipodiſch.

Przeciwszyba, -by, *pl.* -by, *sf.* Gegenſchaufel *f.*

Przeciwszyna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Zwangſchiene *f.*, Leitſchiene, Führungsſchiene.

Przeciwtrucizna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Gegengift *n.*

Przeciwwaga, -gi, *pl.* -gi, *sf.*, Gegengewicht *n.*

Przeciwzołzowy, *adi.* ſkrofelwidrig.

Przecknąć się, -knę, -kniesz, -knąłem, *vr. perf.* plötzlich erwachen.

Przecuchnąć, -nę, -niesz, -nąłem, *vn. perf.* durchſtänkern.

Przecucenie, **Przecucić**, ſiehe: Ocucenie, Ocucić.

Przecudny, *adi.*; **Przecudnie**, *adv.* wunderſchön, wundervoll, herrlich.

Przecwał, na, *adv.* im größten Galopp.

Przecyganić, -nię, -nisz, -niłem, *va. perf.* durchſchwindeln, verſchachern.

Przecz, *praep.* warum, weswegen, weshalb (veralt.).

Przeczący, *adi.*; **Przeczą-co**, *adv.* verneinend.

Przeczekać, -kam, -kałem, *va. perf.* wartend aushalten, hübſch lange warten.

Przeczenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Verneinung *f.*; Verneinen *n.*; Negation *f.*

Przeczernić, -nię, -nisz, -niłem, *va. perf.* mit Schwärze überziehen.

Przeczesać, -szę, -szesz, -sałem, *va. perf.*; **Przeczesywać**, -suję, -wałem, *va. imperf.* durchkämmen; noch einmal kämmen.

Przeczniak, -a, *pl.* -i, *sm.* Kreuzſtengel *m.* an den Wänden der Strecke.

Przecznica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* 1) Querſtraße *f.*; 2) Querſchlag *m.*; 3) Diagonale *f.*

Przecznicowy, *adi.* Quer-, Diagonal-; — całokształt Querbau *m.*, Diagonalbau.

Przeczność, ſiehe: Sprzeczność.

Przeczny, *adi.* 1) verneinend, widerſtreitend, widerſprechend; 2) in die Quere gehend.

Przeczołgać się, -gam, -gałem, *vr. perf.* kriechend gelangen, durchkriechen.

Przeczos, -u, *pl.* -y, *sm.* Aushäutung *f.*, Ausbalgung *f.*

Przeczucie, -cia, *pl.* -cia, *sn.* Vorgefühl *n.*, Ahnung *f.*, Vorahnung *f.*, Vorempfindung *f.*; mam złe -cia ich ahne etwas Böſes, mir ſchwant etwas Schlimmes.

Przeczuć, -czuję, -czujesz, -czułem, *va. perf.*; **Przeczuwać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* ahnen, vorempfinden, eine Ahnung haben.

Przeczuwanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* = Przeczucie.

Przeczyć, -czę, -czysz, -czyłem, *va.* und *vn. perf.* verneinen, leugnen, ableugnen, widerſprechen; -czy wszystkiemu, co tylko powiadam er widerſpricht allem, was ich ſage; -czy wszystkim pogłoskom er verneint alle Gerüchte.

Przeczyniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Przeczynić**, -nię, -nisz, -niłem, *va. perf.* umarbeiten.

Przeczystka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Boerhavia (eine Pflanze).

Przeczysty, *adi.* unbefleckt, ſehr rein; -sta Panna unbefleckte Jungfrau.

Przeczyszczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Przeczyścić**, -szczę, -ściłem, *va. perf.* reinigen, ſäubern; — kogo purgieren; — się *vr.* abführen, laxieren.

Przeczyszczenie, -nia, *sing. tant. sn.* Reinigung *f.*; Abführen *n.*; środek na — Abführmittel *n.*

Przeczytać, -tam, -tasz, -tałem, *va. perf.* durchleſen, überleſen.

Przeczytanie, -nia, *sing. tant. sn.* Durchleſen *n.*

Przeć, prę, przesz, parłem, *va. imperf.* 1) drängen, drücken; — nieprzyjaciela na bagno den Feind in den Sumpf drängen; — na kogo, na co in jmndn, auf etwas drängen; prze mnie w piersiach es drückt mich auf der Bruſt; 2) = Zeprzeć.

Przeć, przeję, przejesz, przałem, *vn. imperf.* ſich erhitzen, große Hitze haben.

Przećwiczyć, -czę, -czysz, -czyłem, *va. perf.* 1) tüchtig üben, einüben; 2) — kogo jmndn durchprügeln.

Przed, *praep.* mit dem 4. und 6. Fall; vor, im voraus; stać — bramą vor dem Tore ſtehen; — dwudziestu laty vor zwanzig Jahren; — czasem vor der Zeit, zu zeitlich, frühzeitig; dał mi pierwszeństwo — innymi er gab mir den Vorrang vor anderen; uciekać — kim vor jmndm fliehen (Anmerkung: man ſagt oft in zuſammengeſetzten Worten przede ſtatt przed; przedemną vor mir; przedewszystkiem vor allem).

Przedać, **Przedawać** = Sprzedać, Sprzedawać.

Przedajnia, **Przedażnia**, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Kaufhaus *n.*

Przedajność, -ści, *sf.* Käuflichkeit *f.*

Przedajny, *adi.*; **Przedajnie**, *adv.* käuflich, feil, zum Verkauf.

Przedalpejski, *adi.* dieß-

seits der Alpen liegend, cisalpin.

Przedarcie, -cia, *sing. tant. sn.* Aufreißen *n.*, Zerreißen *n.*, Durchreißen.

Przedarować, -ruję, -wałem, *va. perf.*; **Przedarowywać**, -wuję, -wałem, *va. imperf.* mit Geschenken gewinnen, bestechen.

Przedarty, *adi.* entzweigerissen, durchgerissen.

Przedawca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Verkäufer *m.*

Przedawczy, *adi.* verkäuflich, käuflich.

Przedawnienie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Verjährung *f.*

Przedaż, = Sprzedaż.

Przedać, -dmę, -dałem, *va. perf.*; **Przedymać**, -mam, -małem, *va. imperf.* 1) durchblasen, durchwehen, überblasen; 2) durch zu starkes Blasen etwas zersprengen.

Przedbarcze, -cza, *pl.* -cza, *sn.*; **Przedbark**, -u, *pl.* -i, *sm.* (Antibrachium) Vorderarm *m.*, Oberarm *m.*; = Przedramię.

Przedborze, -rza, *pl.* -rza, *sn.* freier Raum vor einem Walde, Gegend *f.* vor einem Walde, Waldessaum *m.*, Waldlisiere *f.*

Przedbramny, *adi.* vor dem Tore befindlich.

Przedcal, -a, *pl.* -e, *sm.* vorletztes Gestöre im Floße.

Przedchrześcijański, *adi.* vorchristlich.

Przeddworze, -rza, *pl.* -rza, *sn.* Vorhof *m.*

Przeddzień, -dnia, *pl.* -dnie, *sm.* Vortag *m.*, Vorabend *m.*

Przedech, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Luftloch *n.*, Kellerloch *n.*; 2) Transpiration *f.*

Przededniem, *adv.* vor Tagesanbruch, vor Morgengrauen.

Przedeptać, -tam, -tałem, *va. perf.*; **Przedeptywać**, -tuję, -wałem, *va. imperf.* durchtreten; — ścieżkę einen Fußsteig (durch häufiges Begehen) machen.

Przedestylować, -luję, -wałem, *va. perf.* durchdestillieren.

Przedeżniwek, -wku, *pl.* -wki, *sm.* Vorerntezeit *f.*

Przedęcie, -cia, *pl.* -cia, *sn.* Durchblasen *n.*

Przedganek, -nku, *pl.* -nki, *sm.* Galerie *f.* vor dem Hause.

Przedgłówek, -wka, *pl.* -wki, *sm.* zweites Gestöre im Floße.

Przedgłowie, -wia, *pl.* -wia, *sn.* (Caput succedaneum) eine Beule auf dem Kopfe eines Neugeborenen.

Przedgórze, -rza, *pl.* -rza, *sn.* Vorgebirge *n.*, Vorgebirgsterrain *n.*, Vorberge *m. pl.*; Bergabhang *m.*

Przedgranicze, -cza, *pl.* -cza, *sn.* Grenzgebiet *n.*, Grenzland *n.*; Mark *f.*; wschodnie — Ostmark; = Pogranicze, Kresy.

Przedgrzewacz, -cza, *pl.* -cze, *sm.* Vorwärmer *m.*

Przedgrywka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Vorspiel *n.*, Einleitung *f.*, Präludium *n.*

Przedhuta, -ty, *pl.* -ty, *sf.* Vorderhütte *f.*

Przedimek, -mka, *pl.* -mki, *sm.* Geschlechtswort *n.*, Artikel *m.*

Przedjesień, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Vorherbst *m.*

Przedjutrze, -trza, *pl.* -trza, *sn.* Vortag *m.*, Vorabend *m.*

Przedkładać, siehe: Przedłożyć.

Przedkościele, -la, *pl.* -la, *sn.* Kirchenvorhalle *f.*; = Kruchta.

Przedkwitnienie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* (Praefloratio) Lage der Blumenblätter vor dem Aufblühen.

Przedlas, -u, *pl.* -y, *sm.* Vorwald *m.*

Przedlecie, -cia, *pl.* -cia, *sn.* Vorsommer *m.*

Przedlistnienie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Gestaltung der Blume in der Knospe.

Przedłożyć, -żę, -żysz, -żyłem, *va. perf.*; **Przedkładać**, -dam, -dałem, *va. imperf.* vorlegen.

Przedłubać, -bię, -biesz, -bałem, *va. perf.* bohrend, meißelnd aushöhlen, durchbohren.

Przedłużać, -żam, -żałem, *va. imperf.*; **Przedłużyć**, -żę, -żysz, -żyłem, *va. perf.* 1) verlängern, in die Länge ziehen; 2) überschulden, mit Schulden belasten.

Przedłużenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Verlängerung *f.*; — okresu Fristverlängerung *f.*

Przedłużnice, -nic, *pl. tant. sf.* Schaft *m.*, Mittelstück *n.*, Bohrstange *f.*, Gestänge *n.*

Przedmiejski, *adi.* vorstädtisch.

Przedmieszczanin, -nina, *pl.* -anie, *sm.* Vorstädtler *m.*

Przedmieszczanka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Vorstädtlerin *f.*

Przedmieście, -cia, *pl.* -cia, *sn.* Vorstadt *f.*

Przedmiot, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Gegenstand *m.*; 2) Objekt *n.*

Przedmiotowość, -ści, *sing. tant. sf.* Objektivität *f.*; Sachlichkeit *f.*

Przedmiotowy, *adi.*; **Przedmiotowo**, *adv.* objektiv; sachlich.

Przedmostek, -stka, *pl.* -stki, *sm.* Vorderteil *m.* des Bruststückes der Insekten.

Przedmostowy, *adi.* vor der Brücke befindlich; — szaniec Brückenkopf *m.*

Przedmoście, -cia, *pl.* -cia, *sn.* Platz *m.* vor der Brücke.

Przedmowa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* Vorrede *f.*, Vorwort *n.*

Przedmuchać, -cham, -chałem, *va. perf.*; **Przedmuchiwać**, -chuję, -wałem, *va. imperf.* durchblasen, durch Blasen etwas herausbringen.

Przedmur, -u, *pl.* -y, *sm.*; **Przedmurze**, -rza, *pl.* -rza, *sn.* Vormauer *f.*, Schutzwehr *f.*; — chrześcijaństwa Vormauer der Christenheit.

Przedmurowy, *adi.* Vormauer-, vor, jenseit der Stadtmauer befindlich.

Przednarożnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Halbmondschanze *f.*, Lünette *f.*

Przedni, *adi.* 1) vorder-, vor-; -nia część Vorderteil *m.*;

-nia część głowy Vorderhaupt *n.*; -nie zęby Vorderzähne *pl.*; 2) —, przednio *adv.* vortrefflich, ausgezeichnet, vorzüglich; fein, vornehm.

Przednica, -cy, *pl.* -ce, *sf.*; **Przedniczka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Vorderseite *f.*, Besatz *m.*; 2) Vorschneiderin *f.*; erste Schnitterin.

Przednik, siehe: Przodownik.

Przedniość, -ści, *sf.* Vortrefflichkeit *f.*; erste Qualität, prima Qualität.

Przednowek, -wku, *pl.* -wki, *sm.*; **Przednowie**, -wia, *pl.* -wia, *sn.* Vorerntezeit *f.*; na -iu vor der Erntezeit.

Przedobiedni, *adi.* vormittäglich, Vormittags-.

Przedonegdajszy, *adi.*; **Przedonegdaj**, *adv.* vorgestrig; vorgestern.

Przedostatni, *adi.* der vorletzte.

Przedostojny, *adi.* hochehrwürdig.

Przedpiekło, -kła; **Przedpiekle**, -kla, *pl.* -kla, *sn.* Vorhölle *f.*

Przedpieprz, -rzu, *pl.* -rze, *sm.* Habrelia (eine Pflanze).

Przedpiersie, -sia, *pl.* -sia, *sn.* Brustmauer *f.*

Przedpiersień, -śnia, *pl.* -śnie, *sm.* Brustwehr *f.*

Przedpokojowy, *adi.* Vorzimmer-.

Przedpokój, -koju, *pl.* -koje, *sm.* Vorzimmer *n.*

Przedpołudnie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Vormittag *m.*

Przedpołudniowy, *adi.* Vormittags-; -we nabożeństwo Vormittagsgottesdienst *m.*

Przedpostny, *adi.* vorfastlich; — dzień Vorabend eines Fasttages.

Przedpotopowy, *adi.* vorsündflutlich.

Przedrabić, -bię, -biłem, *va. perf.*; **Przedrabować**, -buję, -wałem, *va. perf.* durchstreifen.

Przedramię, -mienia, *pl.* -miona, *sn.* Vorderarm *m.*, Oberarm *m.*

Przedrapać, -pię, -pałem, *va. perf.*; **Przedrapywać**, -uję, -wałem, *va. imperf.* durchkratzen.

Przedrasnąć, -nę, -niesz, -nąłem, *va. perf.* durchritzen.

Przedrodek, -dka, *pl.* -dki, *sm.* 1) Blattanhang der keimenden Samenkörner der Moose und Farnkräuter; 2) Pilzlager *n.*

Przedrożać, -żam, -żałem, *va. imperf.*; **Przedrożyć**, -żę, -żyłem, *va. perf.* überteuern, verteuern; — się *vr.* sich zieren.

Przedrożenie, -nia, *sn.* Überteuerung *f.*

Przedruk, -u, *pl.* -i, *sm.* Nachdruck *m.*

Przedrukować, -kuję, -wałem, *va. perf.*; **Przedrukowywać**, -wuję, -wałem, *va. imperf.* umdrucken; von neuem drucken, nachdrucken.

Przedrwiwać, -wam, -wałem, *va. imperf.* auslachen, necken, spötteln.

Przedrzeć, -drę, -drzesz, -darłem, *va. perf.*; **Przedzierać**, -ram, -rałem, *va. imperf.* durchreißen; — się *vr.* sich durchdrängen; -dzierać się z kim jmndn necken, reizen.

Przedrzeźniać, -niam, -niałem, *va. perf.* verspotten, nachspotten; — kogo jmndn höhnen.

Przedrzymać, **Przedrzemać**, -mię, -małem, *va. perf.* schlummernd verbringen; — się *vr.* ein wenig schlummern.

Przedscena, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Vorbühne *f.*

Przedsienie, -nia, *pl.* -nia, *sn.*; **Przedsionek**, -nka, *pl.* -nki, *sm.* Vorhalle *f.*, Vorhaus *n.*, Vorhof *m.*, Vorsaal *m.*, Vestibül *n.*; — świątyni Vorhalle des Tempels.

Przedsiębiorczość, -ści, *sing. tant.* Unternehmungsgeist *m.*

Przedsiębiorca, **Przedsiębierca**, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Unternehmer *m.*

Przedsiębiorczy, *adi.*; **Przedsiębiorczo**, *adv.* unternehmend.

Przedsiębiorstwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* Unternehmung *f.*; — budowy Bauunternehmung.

Przedsiębrać, -biorę, -biorzesz, -brałem, *va. imperf.*; **Przedsięwziąć**, -wezmę, -weźmiesz, *va. perf.* unternehmen; — sobie się vornehmen; -sięwziąłem sobie, że to zrobię ich habe mir vorgenommen, es zu tun.

Przedsięwzięcie, -cia, *pl.* -cia, *sn.* Vorsatz *m.*, Vorhaben *n.*; Unternehmen *n.*

Przedsionek, siehe: Przedsienie.

Przedskórek, -rka, *pl.* -rki, *sm.* Vorhaut *f.*

Przedskrzynie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Vorherd *m.*, Vordergestell *n.*

Przedsłowie, -wia, *pl.* -wia, *sn.* Vorwort *n.*, Vorrede *f.*

Przedsobie, -bia, *pl.* -bia, *sn.* Strecke *f.*, gerader Stoß.

Przedsobni, *adi.* — całokształt Ortsbau *m.*, Strebebau *m.*

Przedstanek, -nku, *pl.* -nki, *sm.* Prosjenium *n.*

Przedstanowczy, *adi.* -cze roboty Ausrichtung *f.*

Przedstawiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Przedstawić**, -wię, -wisz, -wiłem, *va. perf.* vorstellen, darstellen, repräsentieren; -wiam panu moją żonę ich stelle Ihnen meine Frau vor; to -wia wartość dwóch tysięcy koron das repräsentiert einen Wert von zweitausend Kronen; — się *vr.* sich vorstellen.

Przedstawiciel, -a, *pl.* -e, *sm.* Vertreter *m.*, Repräsentant *m.*

Przedstawicielka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Vertreterin *f.*, Repräsentantin *f.*

Przedstawicielstwo, -stwa, *dl.* -stwa, *sn.* Vertretung *f.*, Repräsentation *f.*

Przedstawienie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* 1) Vorstellen *n.*; 2) Vorstellung *f.*; — amatorskie Dilettanten-, Liebhabervorstellung.

Przedślubny, *adi.* der Trauung vorangehend, vor der Trauung.

Przedśmiertny, *adi.* vor dem Tode.

Przedświętny, *adi.* vorfestlich, vorfeiertägig.

Przedświt, -u, *pl.* -y, *sm.* Morgendämmerung *f.*, Vordämmer *m.*, erstes Tagesgrauen.

Przedtanecznica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Vortänzerin *f.*

Przedtanecznik, -a, *pl.* -nicy, *sm.* Vortänzer *m.*

Przedtem, *adv.* ehemals, vormals, vorher, früher.

Przedugoda, -dy, *pl.* -dy, *sf.* 1) Vorvertrag *m.*, Präliminarien *pl.*; 2) Punktation *f.*

Przedugodny, *adi.* vorläufig, präliminär; -dne punkta Präliminarartikel *pl.*

Przedumać, -mam, -małem, *va. perf.* in Nachsinnen, in Betrachtungen verbringen.

Przedwarzać, -rzam, -rzałem, *va. imperf.* aufziehen, durchziehen, durchhecheln.

Przedwczesny, *adi.*; **Przedwcześnie**, *adv.* vorzeitig, frühzeitig.

Przedwczorajszy, *adi.* **Przedwczoraj**, *adv.* vorgestrig; vorgestern.

Przedweselny, *adi.* vor der Hochzeit.

Przedwieczerze, -rza, *pl.* -rza, *sn.* Abendanbruch *m.*

Przedwieczność, -ści, *sn. sf.* ewiges Dasein.

Przedwieczny, *adi.*; **Przedwiecznie**, *adv.* ewig, von Ewigkeit her; uralt.

Przedwiekowy, *adi.* von alters her, seit Jahrhunderten.

Przedwiertek, -tka, *pl.* -tki, *sm.* Vorbohrer *m.*

Przedymać, siehe: Przedąć.

Przedysputować, -tuję, -wałem, *va. perf.* im Disput durchdringen, beim Disputieren die Oberhand behalten; durchdisputieren.

Przedziać, -dzieję, -działem, *va. perf.* 1) durchbohren, durchschießen; 2) umkleiden; — czystą koszulę ein frisches Hemd anlegen.

Przedział, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Abteilung *f.*; — dla dam Damencoupé *n.*; — dla niepalących Nichtrauchercoupé; — pakunkowy Packraum *m.*; — pocztowy Korrespondenzcoupé; — na psy Hundekasten *n.*; — w szybie Fach *n.*, Schachtscheide *f.*, Verfachung *f.*; — dobywalny Tonnenfach, Förderungsabteilung *f.*; — pompowy Pumpenabteilung; — przewiewny Luftloch *n.*, Wetterscheider *m.*; — zjazdowy Fahrschacht *m.*, Mannsfahrt *f.*; 2) Scheidewand; 3) Unterschied *m.*, Zwischenraum *m.*, Abstand *m.*; zbyt wielki jest między nami — es ist ein zu großer Abstand, eine zu weite Kluft zwischen uns.

Przedziałka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) kleine Abteilung *f.*; 2) kleine Scheidewand; 3) Teilstrich *m.* einer Meßskala.

Przedzielać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Przedzielić**, -lę, -lisz, -liłem, *va. perf.* teilen, trennen, scheiden, sondern.

Przedzielanie, **Przedzielenie**, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Teilung *f.*, Scheidung *f.*, Trennung *f.*, Absonderung *f.*

Przedzielny, *adi.* teilbar.

Przedzierać, siehe: Przedrzeć.

Przedzierzgać, -gam, -gałem, *va. imperf.*; **Przedzierzgnąć**, -gnę, -gnąłem, *va. perf.* durchschlingen, durchknüpfen; — się *vr.* sich verwandeln.

Przedziurawiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Przedziurawić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* durchlöchern.

Przedziwny, *adv.*; **Przedziwnie**, *adv.* wundervoll, vorzüglich, vortrefflich, köstlich.

Przedzwaniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Przedzwonić**, -nię, -nisz, -niłem, *va. perf.* ausläuten, nachläuten; *vn.* wie Glockenton erschallen; -nia mi w uchu es läutet mir in den Ohren.

Przedżniwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* Vorerntezeit *f.*; = Przednowek.

Przefacyendować, -duję, -wałem, *va. perf.* vertauschen; einen schlechten Tausch machen.

Przefałszować, -szuję, -wałem, *va. perf.* verfälschen.

Przefarbować, -buję, -wałem, *va. perf.* umfärben.

Przeformować, -muję, -wałem, *va. perf.* umformen.

Przefrymarczyć, -czę, -czysz, -czyłem, *va. perf.* (unehrenhaft) vertauschen, verhandeln, verschachern.

Przegadać, -dam, -dałem, *va. perf.*; **Przegadywać**, -duję, -wałem, *va. imperf.* überschwatzen; — kogo jmnđn durch langes Reden überwältigen, einen überdisputieren; przecież go -dałem ich habe ihn doch durch langes Reden zum Schweigen gebracht; -dałeś mnie, ale nie przekonałeś du hast mich überschrien, aber nicht überzeugt.

Przeganiać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Przegonić**, -nię, -nisz, -niłem, *va. perf.* herumjagen; — kogo jmnđn überholen.

Przegarbować, -buję, -wałem, *va. perf.* durchgerben, durchprügeln.

Przegarnąć, -nę, -niesz, -nąłem, *va. perf.* umscharren; — popiół die Asche durchscharren; — zboże w spichlerzu die Getreidehaufen im Speicher umscharren, umlagern; — włosy das Haar scheiteln, sich durch das Haar fahren.

Przegdakać, -kam, -kałem, *va. perf.* übergackern, durch Gackern übertönen; durchgakkern.

Przegderać, -ram, -rałem, *va. perf.* knurrend die Zeit zubringen.

Przegiąć, -gnę, -gniesz, -giąłem, *va. perf.*; **Przeginać**, -nam, -nałem, *va. imperf.* umbiegen, hinüberbeugen, krümmen; — się sich hin und her beugen.

Przegięcie, -cia, *pl.* -cia, *sn.* Biegung *f.*

Przegięcina, -ny, *pl.* -ny, *sf.*; **Przegiętka**, -tki, *pl.* -tki, *sf.* Umbeugung *f.*, Krümmung *f.*, Gelenk *n.*

Przegląd, -u, *pl.* -y, *sm.* Durchsicht *f.*, Übersicht *f.*, Musterung *f.*, Rundschau *f.*, Revue *f.*; — wojska Heerschau *f.*; — powszechny allgemeine

Rundschau; — codzienny Tagesrundschau (Zeitungstitel).

Przeglądać, -dam, -dałem, *va. imperf.*; **Przeglądnąć**, -dnę, -dniesz, -dnąłem, *va. perf.* durchsehen, übersehen, mustern; — kogo jmndn durchschauen; — się *vr.* sich spiegeln, sich besehen, sich betrachten.

Przeglądanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Durchsehen *n.*, Durchschauen *n.* Durchsicht *f.*,

Przeglądność, Przeględność, -ści, *pl.* -ści, *sf.* Vorausſehen *n.*, Vorausſicht *f.*; Vorſicht *f.*

Przeglądowy, *adi.* Überſichts-, überſichtlich.

Przegładzić, -dzę, -dzisz, -dziłem, *va. perf.* glätten, glatt machen.

Przegłodać, -dam, -dałem, *va. imperf.* durchnagen, durchbeißen.

Przegłodzić, -dzę, -dzisz, -dziłem, *va. perf.* eine Zeitlang hungern laſſen.

Przegłosować, -suję, -wałem, *va. perf.* überſtimmen.

Przegłosowanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Überſtimmung *f.*

Przegłównik, -a, *pl.* -i, *sm.* Durchbinder *m.*

Przegłuszać, -szam, -szałem, *va. imperf.*; **Przegłuszyć**, -szę, -szysz, -szyłem, *va. perf.* betäuben.

Przegnać, ſiehe: Przeganiać.

Przegniatać, -tam, -tałem, *va. imperf.*; **Przegnieść**, -gniotę, -gnieciesz, -gniotłem, *va. perf.* durchkneten.

Przegnić, -gnię, -gniłem, *vn. perf.* durch und durch faulen, durchfaulen.

Przegnoić, -gnoję, -gnoisz, -iłem, *va. perf.* durchdüngen.

Przegodować, -duję, -wałem, *va. perf.* durchbanketieren, mit Bankettieren zubringen.

Przegolić, -lę, -lisz, -liłem, *va. perf.* ein wenig ſcheren, raſieren; vertrinken.

Przegon, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Durchtrieb *m.*, Durchtreiben *n.*; 2) Viehtrift *f.*, Trift *f.*; 3) Waſſerfurche *f.*, Furchenſtrich *m.*; 4) Wettlauf *m.*

Przegonica, ſiehe: Przegon.

Przegonić, ſiehe: Przeganiać.

Przegonisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Schwenzel *m.*, Schwemmſel *m.*

Przegorzały, *adi.* durchbrannt.

Przegorzan, -nu, *sing. tant. sm.* Kugelbiſtel *f.*; = Jeżonóg.

Przegorzeć, -rzeję, -rzałem, *vn. perf.* durchbrennen.

Przegorzki, *adi.* ſehr bitter.

Przegorzknąć, -nę, -nąłem, *vn. perf.* bitter werden, von Bitterkeit durchdrungen werden.

Przegorzkniały, *adi.* durch und durch bitter.

Przegospodarować, -ruję, -wałem, *va. perf.*; **Przegospodarzyć**, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* verwirtſchaften.

Przegotować, -tuję, -wałem, *va. perf.* zerkochen; noch einmal kochen, überkochen; abkochen.

Przegrabić, -bię, -bisz, -biłem, *va. perf.* durchrechen.

Przegrać, -ram, -rałem, *va. perf.*; **Przegrywać**, -wam, -wałem, *va. imperf.*; 1) verſpielen, beim Spiele verlieren; 2) vor-, durchſpielen.

Przegradzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Przegrodzić**, -dzę, -dzisz, -dziłem, *va. perf.* ſcheiden, trennen, abteilen, abſchneiden; Francyę od Hiszpanii -dzają Pireneje Frankreich iſt von Spanien durch die Pyrenäen getrennt; rów ten -dza dwa pola dieſer Graben ſcheidet zwei Felder.

Przegrana, -nej, *pl.* -na, *sf.* 1) verlorenes Spiel, Verluſt *m.*; 2) Niederlage *f.*, verlorene Schlacht.

Przegraniczyć, = Rozgraniczyć.

Przegranie, -nia, *sing. tant. sn.* 1) Verluſt *m.*, Verlieren *n.*; 2) Vorſpielen *n.*

Przegrażać, -żam, -żałem, *vn. imperf.*; **Przegrozić**, -żę, -zisz, -ziłem, *vn. perf.* drohen; — się komu gegen jmndn Drohungen ausſtoßen.

Przegręplować, Przegremplować, -luję, -wałem, *va. perf.* durchkrempeln.

Przegroda, -dy, *pl.* -dy, *sf.*; *dim.* **Przegródka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Scheidewand *f.*, Zwiſchenwand *f.*; Verſchlag *m.*, Fach *n.*; szafa z -dami ein Schrank mit Fächern; — sprężyn gumowych Bufferzwiſchenſcheibe *f.*; — krążków kauczukowych Zwiſchenſcheiben für Gummiringe; 2) Zwerchfell *n.*

Przegrodny, Przegrodowy, Przegródkowaty, *adi.* abteilbar, Abteilungs-; przegródkowaty rak Gallertkrebs *m.*

Przegróżka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Drohung *f.*

Przegrywać, ſiehe: Przegrać.

Przegrywka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Zwiſchen-, Vor-, Nachſpiel *n.*

Przegryzać, -zam, -załem, *va. imperf.*; **Przegryźć**, -zę, -ziesz, -złem, *va. perf.*; 1) durchbeißen, durchfreſſen; materya -zła ciało aż do kości der Eiter hat das Fleiſch bis auf den Knochen durchgefreſſen; 2) verbeißen, zu ſich nehmen, genießen; muszę coś — ich muß etwas zu mir nehmen; — wargi ſich auf die Lippen beißen.

Przegryzek, -zka, *pl.* -zki *sm.*; **Przegryzka**, -zki, *pl.* -zki, *sf.* 1) Zu-, Imbiß *m.*; 2) Stichelrede *f.*, Stichelei *f.*

Przegrzać, -rzeję, -rzejesz, -rzałem, *va. perf.*; **Przegrzewać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* durchwärmen; aufwärmen; zu ſehr wärmen.

Przegrzanie, -nia, *sing. tant. sn.* Überwärmung *f.*, Überheizung *f.*; — pary Überhitzung des Dampfes.

Przegrzebek, -bka, *pl.* -bki, *sm.*; **Przegrzebka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* (Pecten) Kammmuſchel *f.*

Przegrzebywać, -wam, -wałem, *va. imperf.* durchgraben; — węgle Kohlen ziehen und ſortieren.

Przegrzewacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Überhitzröhre *f.*

Przegrzmieć, -mię, -miesz, -mi, -miałem, *va. perf.*; **Przegrzmiewać**, -wam, -wałem,

va. imperf. aufhören zu donnern.

Przegub, -u, *pl.* -by, *sm.* **Przeguba**, -y, *pl.* -by, *sf.* 1) Bug *m.*, Beugung *f.*, Krümmung *f.*; 2) Falte *f.*; 3) Gelenk *n.*, Scharnier *m.*; 4) Leiſtengegend *f.*

Przegubiak -a, *pl.* -i, *sm.*; (Torula) eine Schwammart.

Przegubiatek, -tka, *pl.* -tki, *sm.* Käfermuſchel *f.*, Käferſchnecke *f.*

Przegubny, *adi.* 1) Gelenk-, gelenkig; 2) zur Leiſtengegend gehörig, in der Leiſtengegend gelegen.

Przegwarzyć, -rzę, -rzysz, -rzyłem, *va. perf.* mit Plaudern verbringen.

Przegwizdać, -dam, -dałem, *va. perf.*; **Przegwizdywać**, -duję, -wałem, *va. imperf.* eine Zeitlang pfeifen; durch Pfeifen übertönen.

Przehajtować, -tuję, -wałem, *va. perf.* verhütten.

Przehandlować, -luję, -wałem, *va. perf.* verhandeln, verkaufen; im Handel verlieren.

Przeheblować, -luję, -wałem, *va. perf.* überhobeln, durchhobeln.

Przehuczeć, -czę, -czysz, -czałem, 1) *va. perf.* überſchreien, übertoſen; 2) *vn.* aufhören zu toſen.

Przehulać, -lam, -lałem, *va. perf.* durchjauchzen, durchjubeln, verpraſſen.

Przeigrać, -gram, -grałem, *va. perf.* mit Spielen zubringen.

Przeinaczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Przeinaczyć**, -czę, -czysz, -czyłem, *va. perf.* umändern, umformen.

Przeinatka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* (Charicis) eine Pflanze.

Przeistaczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Przeistoczyć**, -czę, -czysz, -czyłem, *va. perf.* umſchaffen, verwandeln.

Przeistoczenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Verwandlung *f.*, Umgeſtaltung *f.*

Przejadać, -dam, -dałem, *va. imperf.*; **Przejeść**, -jem, -jadłem, *va. perf.*; 1) verzehren, aufeſſen, verfreſſen, alles aufeſſen; — wszystkie pieniądze, ſein ganzes Geld verfreſſen; 2) — się *vr.* zu viel eſſen, ſich übereſſen, ſich zum Ekel übereſſen; des Guten genug ſein; już mi się -jadł ich habe ihn ſchon ſatt.

Przejazd, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Durchfahrt *f.*, Durchreiſe *f.*; 2) Übergang *m.*; — dołem Wegunterfahrt *f.*, Wegunterbrückung *f.*, Wegunterführung *f.*; — górą Überfahrt, Wegüberbrückung; — podziemny Tunnel *m.*; — prosty rechtwinkliger Niveauübergang; — ukośny ſchräger Niveauübergang; — w poziomie Wegüberſetzung *f.*, Niveauüberſetzung, Bahnübergang, Rampe *f.*

Przejazdowe, -wego, *sing. tant. sn.* Fahrgeld *n.*

Przejazdowy, 1) *adi.* Durchfahrts-; 2) -wego, *pl.* -wi, *sm.* Rampenwächter *m.*, Barrierenwächter.

Przejażdżka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Spazierfahrt *f.*

Przejąć, -jmę, -jąłem, *va. perf.*; **Przejmować**, -muję, -wałem, *va. perf.*; 1) auffangen; — listy Briefe auffangen; 2) ergreifen, durchdringen, rühren; durchgreifen; strach mnie -muje die Angſt durchdringt mein Herz; zgroza mnie -jmuje Entſetzen ergreift mich; -jmująca chwila ein ergreifender Augenblick; 3) etwas übernehmen, erlernen, annehmen; — czyje obyczaje jmnds Sitte annehmen; — czyj sposób pisania ſich jmnds Schreibart aneignen.

Przejąkać, -kam, -kałem, *va. imperf.*; **Przejąknąć**, -knę, -knąłem, *va. perf.* hervorſtottern, herausſtottern.

Przejechać, -jadę, -jedziesz, -chałem, *va.* und *vn. perf.*; **Przejeżdżać**, -dżam, -dżałem, *va.* und *vn. imperf.* durchfahren, durchreiten, durchreiſen, überfahren, vorbeifahren; -chał wóz dziewczynę der Wagen überfuhr ein Mädchen; -jadę tędy o trzeciej ich werde da um drei Uhr vorbeifahren; -chał Francyę i Anglię er durchreiſte Frankreich und England; — konia ein Pferd zureiten, abrichten; — kijem po plecach mit dem Stock über den Rücken fahren; — się *vr.* ſpazieren, fahren, ausreiten, ausfahren.

Przejechanie -nia, *pl.* -nia, *sn.* Durchfahren *n.*; Überfahren *n.*

Przejednać, -nam, -nałem, *va. perf.*; **Przejednywać**, -nuję, -wałem, *va. imperf.* ausſöhnen, verſöhnen.

Przejednanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Ausſöhnung *f.*

Przejednawczy, *adi.* ausſöhnend, verſöhnlich.

Przejęcie, -cia, *pl.* -cia, *sn.* 1) Auffangen *n.*; 2) Entzücken *n.*

Przejem, -jmu, *pl.* -jmy, *sm.* Auffangegeld *n.*

Przejemca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Aufgreifer *m.*

Przejemny, *adi.* durchgreifbar, durchfaßbar.

Przejeść, ſiehe: Przejadać.

Przejęty, *adi.* durchdrungen.

Przejma, -my, *pl.* -my, *sf.* Wechſel *m.*

Przejmować, ſiehe: Przejąć.

Przejmujący, *adi.* durchdringend, ergreifend.

Przejrzadełko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Spiegel *m.*

Przejrzałość, -ści, *sing. tant. sf.* 1) Vorſichtigkeit *f.*; 2) Überreife *f.*

Przejrzały, *adi.*; **Przejrzale**, *adv.* 1) vorſichtig; 2) überreif.

Przejrzeć, ſiehe: Przeglądać.

Przejrzeć, -rzę, -rzałem, *vn. perf.*; **Przejrzewać**, -wam, -wałem, *vn. imperf.* 1) überreifen; 2) das Augenlicht wieder erlangen, zur Einſicht kommen; 3) *va.* vorherbeſtimmen.

Przejrzenie, -nia, *sing. tant. sn.* Vorſehung *f.*; — pańskie göttliche Vorbeſtimmung.

Przejrzeń, -nia, *pl.* -nie,

sm. (Sternoptyx) Sternfaltenfisch *m.*

Przejrzystość, -ści, *sing. tant. sf.* Durchsichtigkeit *f.*

Przejrzysty, *adi.*; **Przejrzysto**, *adv.* durchsichtig.

Przejście, -ścia, *pl.* -ścia, *sn.* Durchgang *m.*, Übergang *m*; Übergangszeit *f.*

Przejść, siehe: Przechodzić.

Przekabacić, -ci, -cisz, -ciłem, *va. perf.* auf seine Seite hinüberziehen; — się *vr.* zur anderen Partei übergehen, seine Gesinnung ändern.

Przekadzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Przekadzić**, -dzę, -dzisz, -dziłem, *va. perf.* ausräuchern, durchräuchern.

Przekalać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Przekłóć**, -kłóję, -kolę, -kłółem, *va. perf.* durchlöchern, durchstechen.

Przekapać, -pię, -pałem, *va. perf.* vertröpfeln, durchträufeln.

Przekarm, -u, *pl.* -y, *sm.* Überfüttern *n.*, Durchfüttern *n.*

Przekarmiać, -miam, -miasz, -miałem, *va. imperf.*; **Przekarmić**, -mię, -misz, -miłem, *va. perf.* eine Zeitlang füttern, ernähren; überfüttern.

Przekartować, -tuję, -wałem, *va. perf.* 1) die Karten mischen; 2) umkartieren (bei der Post).

Przekaszlać, -szlę, -szlałem, *va. perf.* durchhusten.

Przekawęczeć, -czę, -czyłem, *va. perf.* verwimmern; — cały rok daß ganze Jahr hindurch kränkeln.

Przekaz, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Anweisung *f.*, Überweisung *f.*, Übertragung *f.*, Assignation *f.*; — pieniężny Geldanweisung; — pocztowy Postanweisung; 2) Hindernis *n.*, Drohung *f.*

Przekaza, -zy, *pl.* -zy, *sf.* Hindernis *n.*

Przekazać, -żę, -żesz, -załem, *va. perf.*; **Przekazywać**, -zuję, -wałem, *va. imperf.* überweisen, vermachen, anweisen, übertragen, überliefern; -załem mu pocztą pieniądze ich habe ihm per Post Geld angewiesen; wiek ostatni -zał naszemu wiele szacownych odkryć daß letzte Jahrhundert überwies dem unsrigen viele wertvolle Entdeckungen; przodkowie -zali mu nieskażone imię seine Vorfahren hinterließen ihm einen unbefleckten Namen.

Przekąs, -u, *pl.* -y, *sm.* Spott *m.*, Spottrede *f.*, Stichelei *f.*; z -kąsem *adv.* beißend, stichelnd, ironisch.

Przekąsać, -sam, -sałem, *va. imperf.*; **Przekąsić**, -szę, -sisz, -siłem, *va. perf.* 1) durchbeißen, zerbeißen, beißen, verbeißen; 2) ein wenig essen; — co etw. zu sich nehmen.

Przekąska, -ski, *pl.* -ski, *sf.* Imbiß *m.*

Przekątna, -tnej, *pl.* -ne, *sf.*; **Przekątnia**, -tni, *pl.* -tnie, *sf.* Diagonale *f.*

Przekinąć, -nę, -niesz, -nąłem, *va. perf.* umwerfen, übers Bein werfen; — się *vr.* abfallen, übergehen.

Przekipieć, -pię, -pisz, -piałem, *vn. perf.* überkochen, überlaufen.

Przekisły, *adi.* durchgesäuert, zu sauer.

Przekisnąć, -nę, -niesz, -nąłem, *vn. perf.* durchsäuern.

Przeklarować, -ruję, -wałem, *va. perf.* abklären; = Przeczyścić.

Przekląć, -klnę, -klniesz, -klątem, *va. perf.*; **Przeklinać**, -nam, -nasz, -nałem, *va. imperf.* verfluchen, verwünschen; — swoich prześladowców seine Verfolger verfluchen; -klinam swój los ich verwünsche mein Schicksal.

Przekleić, -ję, -isz, -iłem, *va. perf.* umkleben.

Przeklejenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Umkleben *n.*

Przeklekotać, -tam, -tasz, -tałem, *va. perf.* schnatternd, plappernd, plaudernd verbringen.

Przekleństwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* Verwünschung *f.*, Verfluchung *f.*, Fluch *m.*; jakieś — ciąży na tym kraju ein Fluch lastet auf diesem Lande; miatać na kogo -stwa gegen jemanden Verwünschungen schleudern.

Przeklepać, -pię, -pałem, *va. perf.* 1) durchklopfen, ausklopfen; 2) hinplappern.

Przeklęcie, -cia, *pl.* -cia, *sn.* Verfluchung *f.*

Przeklęczeć, -czę, -czysz, -czałem, *va. perf.* eine Zeitlang knien.

Przeklętnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* verfluchtes Weib, Verfluchte *f.*, Fluchbeladene *f.*

Przeklętnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Verfluchte(r) *m.*, Fluchbeladene(r) *m.*

Przeklęty, *adi.*; **Przeklęcie**, *adv.* verflucht, verwünscht, verdammt; — dzień, w którym się urodził verflucht sei der Tag, an dem er geboren; -ta gra pozbawiła go majątku daß verwünschte Spiel brachte ihn um sein Vermögen; idźcie -kleci w ogień wieczny fort mit euch Verdammten ins ewige Feuer.

Przeklinanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Verfluchen *n.*

Przekluć, -luję, -lułem, *va. perf.*; **Przekluwać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* durchpicken (die Eischale), aus der Eischale kriechen.

Przekład, -u, *pl.* -y, *sm.* Übersetzung *f.*, Übertragung *f.*

Przekładać, -dam, -dasz, -dałem, *va. imperf.*; **Przełożyć**, -żę, -żysz, -żyłem, *va. perf.* 1) umlegen, anderswohin legen; — masło z talerza do garnka die Butter vom Teller in den Topf legen; — co czem durchschießen, dazwischen legen; przełóż opłatki marmeladą lege Salse zwischen die Oblaten; -żyłem kartki książki bibułką ich legte Seidenpapier zwischen die Blätter des Buches; 2) übertragen; 3) auslegen, erklären, vorlegen; -żyłem mu moje zdanie ich habe ihm meine Meinung auseinandergesetzt; krótko panu całą rzecz -łożę ich werde Ihnen die Sache kurz erklären; 4) vorziehen, höher halten; cnotę nad szczęście -kładaj halte Tugend

höher als Glück; 5) verlegen, verschieben.

Przekładanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* 1) Umlegen *n.*; 2) Durchschießen *n.*; 3) Übertragen *n.*; 4) Vorziehen *n.*; 5) Verlegung *f.*

Przekładaniec, -ńca, *pl.* -ńce, *sm.* eine Art Kuchen, Fächerkuchen *m.*

Przekładnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Wortversetzung *f.*

Przekładny, *adi.* übertragbar.

Przekładowe, -wego, *sing. tant. sn.* Umladegebühr *f.*

Przekłopotać, -tam, -tałem, *va. perf.* kümmerlich durchbringen.

Przekłosować, -suję, -wałem, *va. imperf.* die Ähren von oben wegdreschen.

Przekłucie, -cia, *pl.* -cia, *sn.* Durchstechen *n.*, Durchlöchern *n.*

Przekłuć, siehe: Przekalać.

Przekłusować, -suję, -wałem, *va. perf.* durchtraben.

Przekobiecić, -cę, -cisz, -ciłem, *va. perf.* in ein Weib verwandeln.

Przekoczować, -czuję, -wałem, *va. perf.* kampierend durchbringen.

Przekołatać, -tam, -tałem, *va. perf.* durchklopfen, mit Mühe durchbringen; — się *vr.* sich mühselig durcharbeiten, durchschlagen.

Przekomarzać się, -rzam, -rzałem, *vr. imperf.*; sich necken, gegenseitig sticheln.

Przekomarzanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Sticheln *n.*, Neckеn *n.*

Przekonać, -nam, -nałem, *va. imperf.*; **Przekonywać**, -nuję, -wałem, *va. imperf.* überzeugen, überführen; jestem -nany, że stało się nieszczęście ich bin überzeugt, daß ein Unglück geschehen ist; -nasz się, że mam słuszność du wirst dich überzeugen, daß ich recht habe.

Przekonanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Überzeugung *f.*; z -nia aus Überzeugung; przyjść do -nia zur Überzeugung gelangen.

Przekonopczyć, -czę, -czysz, -czyłem, *va. perf.* durchkalfatern.

Przekonywająco, *adv.* überzeugend.

Przekonywanie, -nia, *sn.* Überzeugen *n.*

Przekop, -u, *pl.* -y, *sm.* Graben *m.*, Feldgraben *m.*, Quergraben *m.*; Abgrabung *f.*, Nachgraben *n.*; Durchstich *m.*

Przekopać, -pię, -piesz, -pałem, *va. perf.* **Przekopywać**, -puję, -wałem, *va. imperf.* durchgraben, durchstechen; umgraben.

Przekopanie, -nia, *sn.* Durchgraben *n.*

Przekopcić, -cę, -cisz, -ciłem, *va. perf.* durchräuchern.

Przekopcieć, -cieję, -ciałem, *vn. perf.* durchräuchert werden.

Przekopisty, *adi.* von Gräben durchschnitten.

Przekopnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Borstenschwanz *m.*

Przekopny, *adi.* Graben-.

Przekor, -u, *pl.* -y, *sm.*; **Przekora**, -ry, *pl.* -ry, *sf.* Trotz *m.*, Widerstand *m.*; Widerwärtigkeit *f.*; Hindernis *n.*; na — zum Trotz.

Przekornik, -a, *pl.* -i, *sm.* Bastkäfer *m.*

Przekorny, *adi.* widerspenstig, widrig, eigensinnig.

Przekostnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* 1) Bein-, Knochenhaut *f.*; 2) = Niesplik.

Przekować, -wam, -wałem, *va. imperf.*; **Przekuć**, -kuję, -kułem, *va. perf.* 1) umschmieden; 2) durchschlagen, durchhauen.

Przekowanie, **Przekucie**, -cia, *pl.* -cia, *sn.* Umschmieden *n.*; Durchschlagen *n.*

Przekraczać, -czam, -czasz, -czałem, *va. imperf.*; **Przekroczyć**, -czę, -czysz, -czyłem, *va. perf.* überschreiten, übertreten, übersetzen; -czył mój zakaz er übertrat mein Verbot; -czyli granicę sie überschritten die Grenze; — budżet das Budget überschreiten; — kredyt den Kredit überschreiten.

Przekraczający, *adi.* überschreitend; — układ warstw übergreifende Schichtung.

Przekraczanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Überschreitung *f.*

Przekradać, -dam, -dasz, -dałem, *va. imperf.*; **Przekraść**, -dnę, -dniesz, -dłem, *va. perf.* einschwärzen, einschmuggeln; — się *vr.* durchschlüpfen, durchschleichen, heimlich passieren.

Przekradanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.*; **Przekradzenie**; **Przekradnięcie**, -cia, *sn.* Durchschmuggeln *n.*; Durchschleichen *n.*, heimliche Überschreitung.

Przekradkiem, *adv.* heimlich; = Ukradkiem.

Przekrasek, -ska, *pl.* -ski, *sm.* Cierus (eine Art Käfer).

Przekrasny, *adi.* sehr schön.

Przekrapiać, -piam, -piałem, *va. imperf.*; **Przekropić**, -pię, -pisz, -piłem, *va. perf.* 1) durchnässen; 2) durchprügeln.

Przekraplać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Przekroplić**, -plę, -plisz, -pliłem, *va. perf.* 1) durchdestillieren, filtrieren; 2) in Tropfenform darstellen.

Przekrawać, -wam, -wałem, *va. imperf.*; **Przekroić**, -ję, -isz, -iłem, *va. perf.* durchschneiden.

Przekrawanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Durchschneiden *n.*

Przekreskować, -kuję, -wałem, *va. perf.* überstimmen.

Przekreślać, -lam, -lasz, -lałem, *va. imperf.*; **Przekreślić**, -lę, -lisz, -liłem, *va. perf.* durchstreichen.

Przekreślanie, **Przekreślenie**, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Durchstreichen *n.*

Przekręcać, -cam, -casz, -całem, *va. imperf.*; **Przekręcić**, -cę, -cisz, -ciłem, *va. perf.* verdrehen, überdrehen; — zegarek, sprężynę die Uhr, die Feder überdrehen.

Przekręcanie, **Przekręcenie**, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Verdrehen *n.*, Verdrehung *f.*; Abdrehung *f.*, Überdrehung *f.*

Przekroczenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Überschreitung *f.*; Übertretung *f.*

Przekroczyć, siehe: Przekraczać.

Przekroić, siehe: Przekrawać.

Przekrojenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Durchſchneiden *n.*

Przekropić, siehe: Przekrapiać.

Przekroplenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Deſtillation *f*; Darſtellung *f.* in Tropfenform; = Destylacya.

Przekroplić, siehe: Przekraplać.

Przekrój, -kroju, *pl.* -kroje, *sm.* Durchſchnitt *m.*, Schnitt *m.*; — podłużny Längendurchſchnitt, Längenprofil *n.*; — poprzeczny Querſchnitt; — stożka Kegelſchnitt.

Przekrwa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* Antirrhoea (eine Pflanzenart).

Przekrwienie, -nia, *sing. tant. sn.* (Hyperaemia) Blutüberfülle *f.*

Przekrycie, -cia, *pl.* -cia, *sn.* 1) Decke, Hülle, Umhülle; = Pokrycie; 2) Verſteck *m.*; Verſtecken *n.*, Verwahrung *f*; = Przechowanie.

Przekryć, -ję, -łem, *va. perf.*; **Przekrywać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* verdecken; verhehlen, verſtecken.

Przekrzyczeć, -czę, -czysz, -czałem, *va. perf.* überſchreien.

Przekrzykiwać, -kuję, -wałem, *vn. imperf.* von Zeit zu Zeit einen Schrei ausſtoßen.

Przekrzykiwanie, -nia, *pluv.* -nia, *sn.* 1) (ſtoßweiſes) Schreien *n.*; 2) der Schrei des Stieglitz.

Przekrzywiać, -wiam, -wiasz, -wiałem, *va. imperf.*; **Przekrzywić**, -wię, -wisz, -wiłem, *va. perf.* verdrehen, verrenken, krümmen.

Przekształcać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Przekształcić**, -lcę, -ciłem, *va. perf.*; **Przekształtować**, -tuję, -wałem, *va. perf.* umgeſtalten, umbilden, umformen.

Przekształcanie, Przekształcenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Umgeſtaltung *f.*, Umbildung *f.*

Przekuć, ſiehe: Przekuwać.

Przekukać, -kam, -kałem, *va. perf.* mit Kuckuckrufen überſchreien.

Przekulbaczyć, -czę, -czysz, -czyłem, *va. perf.* aufs neue ſatteln.

Przekup, -u, *pl.* -y, *sm.* Trödelhandel *m.*; Schacher *m.*; Beſtechung *f.*

Przekupić, -pię, -pisz, -piłem, *va. perf.*; **Przekupywać**, -puję, -wałem, *va. imperf.* 1) beſtechen; 2) höken, Hökerei treiben; 3) einen höheren Preis bieten.

Przekupienie, -nia *pl.* -nia, *sn.* 1) Beſtechen *n.* 2) Preisüberbietung *f.*

Przekupień, -pnia, *pl.* -pnie, *sm.* Tröbler *m.*, Höker *m.*, Verkäufer *m.*

Przekupiony, *adi.* beſtochen.

Przekupka, -pki, *pl.* -pki, *sf.* Verkäuferin *f.*, Hökerin *f.*, Tröblerin *f.*

Przekupny, *adi.* beſtechlich.

Przekupstwo, -wa, *plur.* -wa, *sn.* Beſtechlichkeit *f.*, Verkäuflichkeit *f.*; Beſtechung *f.*

Przekurzać, -rzam, -rzałem, *va. imperf.*; **Przekurzyć**, -rzę, -rzysz, -rzyłem, *va. perf.* durchräuchern.

Przekwas, -u, *pl.* -y, *sm.* überſaurer Körper.

Przekwasić, -szę, -sisz, -siłem, *va. perf.* überſäuern, durchſäuern.

Przekwasorodnić, -dnię, -dnisz, -dniłem, *va. perf.* oxydieren; = Przetlenić.

Przekwaszenie, -nia, *sing. tant. sn.* Überſäuerung *f.*

Przekwaszony, *adi.* überſäuert.

Przekwaśny, *adi.* überſauer, übermäßig ſauer.

Przekwiat, -u, *pl.* -y, *sm.* Raffleſia (eine Pflanze).

Przekwilać się, *vr. imperf.* ziemia -la die Erzader ändert die Farbe, geht in eine andere Farbe über.

Przekwintarz, -a, *pl.* -e, *sm.* 1) Wortklauber *m.*, Silbenſtecher; 2) Tändler *m.*

Przekwintować, -tuję, -wałem, *va. perf.* mäkeln, tadeln; zu gewählt, zierlich fein; ſich zieren; ſpotten.

Przekwinty, -tów, *plur. tant. sm.* Ziererei *f.*; Spottreden *f.*; brać na — zum Geſpött machen.

Przekwitać, -tam, -tasz, -tałem, *vn. imperf.*; **Przekwitnąć**, -tnę, -tniesz, -tnąłem, *vn. perf.* verblühen, abblühen.

Przekwitanie, -nia, *sn.* Verblühen *n.*

Przekwitnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Medeola (Pflanze).

Przekwitnięcie, -cia, *pl.* -cia, *sn.* Abblühen *n.*

Przelać, -leję, -lałem, *va. perf.*; **Przelewać**, -wam, -wasz, -wałem, *va. imperf.* 1) übergießen, aus einem Gefäß in ein anderes gießen, umleeren; 2) überfüllen, zu viel eingießen; 3) vergießen; — krew niewinnych das Blut der Unſchuldigen vergießen; 4) übertragen; -lałem na niego wszystkie moje prawa ich habe auf ihn alle meine Rechte übertragen.

Przelaksować, -ksuję, -wałem, *va. perf.* purgieren; = Przeczyścić.

Przelaksowanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Abführen *n.*, Purgieren; = Przeczyszczenie.

Przelanie, -nia, *sing. tant. sn.* Umleeren *n.*, Vergießen *n.*; Übertragung *f.*

Przelatać, -tam, -tałem; **Przelatywać**, -tuję, -wałem, *va.* und *vn. imperf.*; **Przelecieć**, -cę, -ciłem, *va.* und *vn. perf.* durchfliegen, vorbeifliegen, hinüberfliegen; ptak -ciał przez otwór w wieży ein Vogel flog durch die Öffnung im Turme; -ciałem całe miasto ich durchflog die ganze Stadt; -ciał na drugą stronę er flog auf die andere Seite hinüber; durchfallen, hindurchfallen; ziarna -tują przez przetak die Körner bringen durch das Sieb durch und fallen heraus; Przelecieć się *vr.* ein wenig zum Vergnügen herumlaufen, herumbummeln.

Przelatanie, Przelatywanie, -nia, *sing. tant. sn.* Vorbeifliegen *n.*

Przeląc, siehe: Przelęknąć się.

Przelecić, -lecę, -lecisz, -leciłem, *va. perf.* lau machen.

Przeleczyć, -czę, -czysz, -czyłem, *va. perf.* die Zeit mit Kurieren durchbringen.

Przeledwie, *adv.* kaum; = Zaledwie.

Przelegać się, -gam, -gałem, *vr. imperf.* eine Zeitlang im Bette liegen; auf der faulen Haut liegen.

Przelew, -u, *pl.* -y, *sm.*; **Przelewek**, -wku, *pl.* -wki, *sm.* Vergießen *n.*; to nie -wki das ist kein Spaß, es ist wirkliche Gefahr.

Przelewać, siehe: Przelać.

Przelewanie, -nia, *sing. tant. sn.* Umleeren *n.*, Umgießen *n.*

Przeleźć, siehe: Przełazić.

Przeleżeć, -żę, -żysz, -żałem, I. *vn. perf.* liegend zubringen, das Bett hüten; II. — się *vr. perf.* 1) ausruhen; 2) durch zu langes Liegen Schaden leiden.

Przelękły, Przelękniony, *adi.* erschrocken.

Przelęknąć, Przeląc, -lęknę, -lękniesz, -lęknąłem, *va. perf.* erschrecken, in Schrecken setzen; — się *vr.* in Schrecken geraten, erschrecken.

Przelękniony, *adi.* siehe: Przelękły.

Przeliczać, -czam, -czasz, -czałem, *va. imperf.*; **Przeliczyć**, -czę, -czysz, -czyłem, *va. perf.* durchzählen; — się *vr.* sich verrechnen.

Przeliczanie, Przeliczenie, -nia, *sn.* Durchzählen *n.*

Przeliczkowe, -wego, *sing. tant. sn.* Zählgebühr *f.*

Przelina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* durchgeriebene Stelle, Wolf *m.*

Przelinić się, -nię, -nisz, -niłem, *vr. perf.*; **Przelinieć**, -nieję, -niałem, *vn. perf.* die Haare, die Haut an einer Stelle verlieren, sich durch-, ausreiben; die Haare wechseln (vom Sommer- zum Winterhaar und umgekehrt).

Przelizać, -żę, -załem, *va. perf.*; **Przelizywać**, -zuję, -wałem, *va. imperf.* durchlecken.

Przelot, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Durchflug *m.*; w -locie im Fluge; 2) Wundkraut *n.*, Wollblume *f.*

Przelotny, *adi.*; **Przelotnie**, *adv.* flüchtig, vorüberlaufend, vorbeifliegend; piasek -ny Staubsand *m*, Flugsand; -ny ptak Wandervogel *m.*, Zugvogel *m.*

Przeludniać, -niam, -niasz, -niałem, *va. imperf.*; **Przeludnić**, -nię, -nisz, -niłem, *va. perf.* übervölkern.

Przeludnienie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Übervölkerung *f.*

Przeładować, -duję, -wałem, *va. perf.*; **Przeładowywać**, -wuję, -wałem, *va. imperf.* 1) überladen, zu sehr beladen; 2) umladen.

Przeładowanie, Przeładowywanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Umladung *f.*; Überladung *f.*

Przełaj, -a, oder -u, *pl.* -e, *sm.* 1) (Tamus) eine Schlingpflanze; 2) Abschneiden *n.*, Verlegung *f.* des Weges; na — über Stock und Stein; iść na — drauf losgehen.

Przełam, -u, *pl.* -y, *sm.* Krisis *f.*, Wendezeit *f.*; Wendepunkt *m.*

Przełamać, -mię, -miesz, -małem, *va. perf.*; **Przełamywać**, -muję, -wałem, *va. perf.* durchbrechen, brechen; besiegen, überwältigen; — jego upór ich habe seinen Starrsinn gebrochen.

Przełamanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Durchbrechen *n.*, Durchbruch *m.*; Besiegung *f.*, Überwindung *f.*

Przełaz, -u, *pl.* -y, *sm.*; **Przełazek**, -zku, *pl.* -zki, *sm.* Überschreiten *n.*; der Ort im Zaun, wo man hinübersteigt, Übersteig *m.*

Przełazić, -żę, -zisz, -ziłem, *va. imperf.*; **Przeleźć**, -leżę, -łazłem, *va. perf.* 1) durchkriechen, hinübersteigen, hinüberklettern, durchdringen; mysz tą dziurą -zła die Maus ist durch dieses Loch gekrochen; -łazł przez mur er hat die Mauer überstiegen; nitka nie chce -leźć przez uszko od igły der Faden will nicht durch das Nadelöhr hindurchgehen; 2) *vn.* vorbeikriechen.

Przełgać, gam, -gasz, -gałem, *va. perf.* sich durchlügen, die Zeit mit Lügen verbringen.

Przełęcz, -y, *pl.* -e, *sf.* 1) Einsattlung *f.*; 2) Gebirgspaß *m*, Paß *m.*

Przełknąć, -nę, -niesz, -nąłem, *va. perf.*; **Przełykać**, -kam, -kałem, *va. imperf.* schlucken, verschlucken; nie mogę tego — ich kann es nicht verschlucken, hinunterbringen.

Przełoga, -gi, *pl.* -gi, *sf.* Stellschraube *f.* an einer Presse.

Przełom, -mu, *pl.* -my, *sm.*; **Przełomek**, -mku, *pl.* -mki, *sm.* Durchbruch *m.*, Bresche *f.*

Przełomikamień, -nia, *pl.* -nie, *sm.* (Filipendula) Rotsteinbruch *m.*, Erdeichel *f.*, Weinblume *f.*

Przełomka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Eisloch *n.*, Luftloch *n.* im Eise; = Przerębla.

Przełotrować, -truję, -wałem, *va. perf.* auf liederliche Weise zubringen.

Przełożenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Umstellen *n.*, Umstellung *f.*; Verlegung *f.*

Przełożeński, *adi.* Vorgesetzten-.

Przełożeństwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* Oberaufsicht *f.*, die Würde des Vorgesetzten; Vorstand *m.*; = Zwierzchność.

Przełożony, 1) *adi.* vorgesetzt; 2) -nego, *pl.* -żeni, *sm.* Vorgesetzte(r) *m.*, Vorsteher *m.*

Przełożyć, siehe: Przekładać.

Przełupać, -pię, -pisz, -piłem, *va. perf.*; **Przełupywać**, -puję, -wałem, *va. imperf.* entzweispalten.

Przełysieć, -sieję, -siałem, *vn. perf.* ein wenig kahl werden.

Przełyskiwać się, -kuję, -wałem, *vr. perf.* von Zeit zu Zeit blitzen; wetterleuchten.

Przemacać, -cam, -całem, *va. perf.*; **Przemacywać**, -cuję, -wałem, *va. imperf.* durchfühlen, durchgreifen, durch Tasten erkennen, bestimmen.

Przemachać, -cham, -chasz, -chałem, *va. perf.*; **Przemachiwać**, -chuję, -wałem, *va. imperf.* etwas schnell durchlaufen, mit etwas schnell fertig werden.

Przemaczać, -czam, -czasz, -czałem, *va. imperf.*; **Przemoczyć**, -czę, -czysz, -czyłem, *va. perf.* durchnässen.

Przemagać, -gam, -gasz, -gałem, *va.* und *vn. imperf.*; **Przemódz**, -mogę, -możesz, -mogłem, *va.* und *vn. perf.* überwinden, bezwingen, überwältigen, die Oberhand behalten, überwiegen; jego zdanie -gło seine Meinung siegte; bojaźń -maga w nim nad miłością die Angst übersteigt in ihm die Liebe; — samego siebie sich selbst überwinden.

Przemaglować, -gluję, -wałem, *va. perf.* überrollen, übermangeln.

Przemakać, -kam, -kasz, -kałem, *vn. imperf.*; **Przemoknąć**, -nę, -niesz, -nąłem, *va. perf.* naß werden, durchnäßt werden.

Przemalować, -luję, -wałem, *va. perf.*; **Przemalowywać**, -wywuję, -wywałem, *va. imperf.* durchmalen, noch einmal malen, nachmalen; übermalen.

Przemarnować, -nuję, -wałem, *va. perf.* vertun, vergeuden, verbrauchen.

Przemarzać, siehe: Przemorzyć.

Przemarzać, -zam, -załem, *vn. imp.*; **Przemarznąć**, -znę, -złem, *vn. perf.* durchfrieren.

Przemaszerować, -ruję, -wałem, *va.* und *vn. perf.* durchmarschieren.

Przemaścić, -szczę, -ścisz, -ściłem, *va. perf.* durchsalben.

Przemawiać, -wiam, -wiasz, -wiałem, *va.* und *vn. imperf.*; **Przemówić**, -wię, -wisz, -wiłem, *va.* und *vn. perf.* zu sprechen anfangen, reden, sich vernehmen lassen; — do kogo jmnḍn anreden; — za kim für jmnḍn sprechen, sich für jmnḍ. verwenden; -mów też za mną do niego lege doch ein gutes Wort für mich bei ihm ein; -mówił mu do sumienia er redete ihm ins Gewissen; wszystko za tem -mawia alles spricht dafür; — się (*vr.*) z kim in Wortwechsel geraten.

Przemawianie, -nia, *pl* -nia, *sn.* Reden *n.*, Sprechen *n.*; Rede *f.*

Przemazać, -żę, -żesz, -załem, *va. perf.*; **Przemazywać**, -zuję, -wałem, *va. imperf.* durchstreichen, ausstreichen.

Przemądrość, -ści, *f.* Naseweisheit *f.*

Przemądry, *adi.* 1) überklug, pfiffig; 2) überaus, sehr klug; 3) naseweis.

Przemądrzały, *adi.* überklug, superklug.

Przemądrzeć, -drzeję, -drzałem, *vn. perf.* überklug, pfiffig werden.

Przemęczyć, -czę, -czysz, -czyłem, *va. perf.* Qual, Pein ertragen; — się *vr.* sich eine Zeitlang plagen.

Przemędrować, -druję, -wałem, *vn. perf.* es zu weit treiben, es zu klug machen wollen.

Przemian, na — *adv.* abwechselnd.

Przemiana, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Abwechslung *f.*, Auswechslung *f.*, Vertauschung *f.*, Veränderung *f.*, Wechsel *m.*, Metamorphose *f.*

Przemianek, -nku, *pl.* -nki, *sm.* Bei-, Zuname *m.*; = Przezwisko.

Przemianować, -nuję, -wałem, *va. perf.* einen anderen Namen, eine andere Benennung geben.

Przemiatać, siehe: Przemieść.

Przemiąć, -mnę, -mniesz, -miąłem, *va. perf.* durchknüllen.

Przemieniać, -niam, -niasz, -niałem, *va. imperf.*; **Przemienić**, -nię, -nisz, -niłem, *va. perf.* verwechseln, verändern, vertauschen, verwandeln, umwechseln.

Przemienienie, -nia, *sing. tant. sn.* Veränderung *f.*, Verwandlung *f.*; — Pańskie das Fest der Verklärung Christi.

Przemiennik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Umschalter *m.*, Wechsel *m.*; = Zwrotnik.

Przemienność, -ści, *sing. tant. sf.* Wandelbarkeit *f.*, Veränderlichkeit *f.*

Przemienny, *adi.* wandelbar, veränderlich, abwechselnd; -ne warstwowanie wechselweise Schichtung, Wechsellagerung *f.*; — gospodarstwo Niederwaldwirtschaft *f.*

Przemierzać, -rzam, -rzasz, -rzałem, *va. imperf.*; **Przemierzyć**, -rzę, -rzysz, -rzyłem, *va. perf.* durchmessen, nacheinander messen, wiedermessen; — się *vr.* sich vermessen.

Przemierzłość, -ści, *sing. tant. sf.* Verhaßtheit *f.*, Ekligkeit *f.*, abschreckende Häßlichkeit.

Przemierzły, *adi.* Przemierźle, *adv.* widerlich, ekelhaft, verhaßt, abscheulich.

Przemierznąć, -rzam, -rzłem, *vn. perf.* zum Ekel werden; *va. perf.* zum Ekel machen; = Obmierznąć, Obrzydzić.

Przemiesić, -szę, -sisz, -siłem, *va. perf.* den Teig durchkneten.

Przemieszać, -szam, -szasz, -szałem, *va. perf.* durchmischen, durchrühren.

Przemieszkać, -kam, -kasz, -kałem, *va.* und *vn. perf.*; **Przemieszkiwać**, -kuję, -wałem, *va.* und *vn. imperf.* eine Zeitlang wohnen, sich aufhalten, zubringen.

Przemieszkiwanie, -nia, *sing. tant. sn.* Aufhalten *n.*, Aufenthalt *m.*, zeitweiliges Wohnen.

Przemieść, -miotę, -miotłem, *va. perf.*; **Przemiatać**, -tam, -tałem, *va. imperf.* auf einem Fleck abkehren; durchkehren.

Przemiękczyć, -czę, -czysz,

-czyłem, *vn. perf.* weich machen, durchweichen, erweichen.

Przemiękki, *adi.* ſehr weich.

Przemięknąć, -nę, -niesz, -nąłem, *vn. perf.* weich werden, durchweichen.

Przemignąć, -nę, -niesz, -nąłem, *vn. perf.* vorbeiflimmern, flimmernd verſchwinden.

Przemijać, -jam, -jasz, -jałem, *vn. imperf.*; **Przeminąć**, -nę, -niesz, -nąłem, *vn. perf.* vergehen, ſchwinden, verlaufen; nic trwałego niema na świecie, wszystko -ja nichts dauert ewig auf der Welt, alles vergeht.

Przemijający, *adi.* vergänglich, vorübergehend.

Przemijanie, -nia, *sing. tant. sn.* Vergehen *n.*, Vergänglichkeit *f.*

Przemilczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Przemilczeć**, -czę, -czysz, -czałem, *va. perf.* verſchweigen, unerwähnt laſſen.

Przemilczenie, -nia, *sing. tant. sn.* Verſchweigen *n.*

Przeminięcie, -cia, *sing. tant.* Vergehen *n.*

Przemiotać, -tam, -tałem, *va. perf.* durchſtöbern, durchſuchen; durcheinander werfen.

Przemitrężenie, -nia, *sing. tant. sn.* Zeitvertrödelung *f.*

Przemitrężyć, -żę, -żysz, -żyłem, *va. perf.* Zeit vertrödeln.

Przemknąć, -knę, -kniesz, -knąłem, *vn. perf.*; **Przemykać**, -kam, -kasz, -kałem, *vn. imperf.* durchſchieben, durchrücken, durchdrücken; vorbeihuſchen; — się *vr.* durchſchleichen, vorbeiſchleichen, raſch vorbeieilen.

Przemleć, -mielę, -mełłem, oder -mieliłem, *va. perf.* durchmahlen.

Przemłócić, -cę, -cisz, -ciłem, *va. perf.* durchdreſchen; noch einmal dreſchen.

Przemna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* (Premnas) Zweiſtachel *m.*, (Schuppenfloſſer) *m.*

Przemnogi, *adi.* ſehr zahlreich; zu zahlreich.

Przemnożyć, -żę, -żysz, -żyłem, *va. perf.* noch einmal multiplizieren.

Przemoc, -y, *pl.* -e, *sf.* 1) Übermacht *f.*, Gewalt *f.*; -ą mit Gewalt; musiano użyć -y man mußte Zwangsmittel anwenden; 2) höhere Gewalt; = Vis major.

Przemocny, *adi.*; **Przemożnie**, *adv.* überaus kräftig, gewaltig.

Przemocować, -cuję, -wałem, *va. perf.* überwältigen.

Przemoczyć, ſiehe: Przemaczać.

Przemoga, -gi, *sf.* -gi, *sf.* 1) Kraft *f.*, Vermögen *n.*; 2) Übermacht *f.*; 3) (Hyperſthenia) übermäßige Tätigkeit der Nerven.

Przemokły, *adi.* durchnäßt.

Przemoknąć, ſiehe: Przemakać.

Przemoknięcie, -cia, *sing. tant. sn.* Durchnäſſen *n.*

Przemor, -u, *pl.* -y, *sm.*; **Przemorek**, -rku, *pl.* -rki, *sm.* Heißhunger *m.*, Wolfshunger *m.*

Przemorzyć, -rzę, -rzysz, -rzyłem, *va. perf.*; **Przemarzać**, -rzam, -rzałem, *va. imperf.* mit Hunger quälen, hungern laſſen; — się *vr.* eine Zeitlang freiwillig hungern.

Przemotać, -tam, -tasz, -tałem, *va. perf.* umweifen, umwerfen, verfitzen.

Przemowa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* Anſprache *f.*, Anrede *f.*, Rede *f.*

Przemożenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Überwindung *f.*, Bezwingung *f.*

Przemożność, -ści, *sing. tant. sf.* Übermacht *f.*, Kraft *f.*, große Macht.

Przemożny, *adi.*; **Przemożnie**, *adv.* 1) übermächtig, gewaltig, kräftig, viel vermögend; 2) beſiegbar.

Przemódz, ſiehe: Przemagać.

Przemór, = Przemor.

Przemówienie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Anſprache *f.*

Przemrażać, -żam, -żasz, -żałem, *va. imperf.*; **Przemrozić**, -żę, -zisz, -ziłem, *va. perf.* durchfrieren laſſen; abfrieren.

Przemrażanie, Przemrożenie, -nia, *sing. tant. sn.* Durchfrieren *n.*, Abfrieren *n.*

Przemruczeć, -czę, -czysz, -czałem, *va. perf.* eine Zeitlang brummen, knurren.

Przemrzeć, Przemierać, ſiehe: Przymrzeć, Przymierać.

Przemulić, -lę, -lisz, -liłem, *va. perf.* völlig verſchlammen.

Przemurować, -ruję, -wałem, *va. perf.*; **Przemurowywać**, -wuję, -wałem, *va. imperf.* umbauen, ummauern.

Przemurowanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Umbau *m.*, Ummauern *n.*

Przemurze, -rza, *pl.* -rza, eine Wand *f.* im Innern des Hauſes, Innenwand *f.*

Przemycacz, -a, *pl.* -a, *sm.* = Przemytnik.

Przemycać, -cam, -casz, -całem, *va. imperf.*; **Przemycić**, -cę, -cisz, -ciłem, *va. perf.* ſchwärzen, einſchwärzen, ſchmuggeln, Schleichhandel betreiben.

Przemycanie, Przemycenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Schmuggeln *n.*, Schwärzen *n.*, Schmuggelgeſchäft *n.*

Przemycie, -cia, *sing. tant. sn.* Durchwaſchen *n.*, Aufwaſchen *n.*

Przemyć, -ję, -jesz, -łem, *va. perf.*; **Przemywać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* auswaſchen, reinigen, aufwaſchen.

Przemykać, ſiehe: Przemknąć.

Przemysł, -u, *pl.* -y, *sm.* Induſtrie *f.*, Gewerbe *n.*; Kunſtfleiß *m.*, Gewerbfleiß *m.*, Betriebſamkeit *f.*

Przemysłowiec, -wca, *pl.* -wcy, *sm.* Induſtrielle(r) *m.*, Gewerbetreibende(r) *m.*

Przemysłowy, *adi.* Induſtrie-, Gewerbe-.

Przemyślać, -ślam, -ślałem, *va.* und *vn. perf.*; **Przemyśliwać**, -wam, -wałem, *va.* und *vn. imperf.* überdenken, erwägen, nachdenken, überlegen.

Przemyślanie, Przemyśliwanie, -nia, *sing. tant. sn.* Überdenken *n.*, Nachdenken *n.*, Erwägung *f.*

Przemyślność, -ści, *sing.*

tant. sf. Erfindungsgeiſt *m.*, Betriebſamkeit *f.*; Durchtriebenheit *f.*

Przemyślny, *adi.*; **Przemyślnie**, *adv.* erfinderiſch, betriebſam; induſtriös, ſinnreich; durchtrieben, fintenreich.

Przemyta, -ty, *sing. tant. sf.* 1) Schwärzung *f.*, Einſchwärzung *f.*, Schmuggel *m.*; 2) Zollbehandlung *f.*, Zollverfahren *n.*

Przemytnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Schmuggler *m.*

Przemywacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Reiniger *m.*; — kotłów Keſſelreiniger.

Przemywanie, -nia, *sing. tant. sn.* Waſchen *n*, Reinigung *f.*; — kotła Keſſelreinigung.

Przenabożny, *adi.* ſehr andächtig; bigott.

Przenagabać, -buję, -bałem, *va. perf.*; **Przenagabywać**, -wuję, -wałem, *va. imperf.* anfechten, beunruhigen; überlaufen; — się *vr.* ſich aufdrängen, läſtig werden.

Przenagły, *adi.*; **Przenagle**, *adv.* übereilig.

Przenająć, -jmę, -jmiesz, -jąłem, *va. perf.*; **Przenajmywać**, -muję, -wałem, *va. imperf.* erkaufen, beſtechen, zu etw. dingen.

Przenajczystszy, *adi.* allerreinſt; — Panna die allerreinſte Jungfrau.

Przenajdować, -duję, -wałem, *va. imperf.*; **Przenaleźć**, -najdę, -najdziesz, -lazłem, *va. perf.* 1) vergewiſſern; 2) durch Bitten etw. erfinden, erlangen.

Przenajmować, ſiehe: Przenająć.

Przenajświętszy, *adi.* allerheiligſt; -sza rodzina die heilige Familie.

Przenaznaczyć, -czam, -czyłem, *va. perf.* beſtimmen, vorherbeſtimmen; = Przeznaczyć.

Przenęt, -u, *sm.*; **Przenęta**, -ty, *sf. sing. tant.* (Prenantkes) Haſenſtrauch *m.*, Waldlattich *m.*

Przeniańczyć, -czę, -czysz, -czyłem, *va. perf.* als Kinderwärterin zubringen.

Przenicować, -cuję, -wałem, *va. perf.* 1) wenden (ein Kleid); 2) durchhecheln, bereden.

Przenicowanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* 1) Wenden *n.*; 2) Hecheln *n.*, Durchhecheln *n.*, Klatſchen *n.*

Przeniechać, -cham, -chasz, -chałem, *va. perf.* eine Zeitlang ruhen laſſen.

Przeniemczeć, **Przeniemczyć**, = Zniemczeć, Zniemczyć.

Przeniesienie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Übertragung *f.*, Verſetzung *f.*; z -nia Übertrag *m.* (in Handelsbüchern); — się Überſiedlung *f.*

Przenieść, -niosę, -niesiesz, -niosłem, *va. perf.*; **Przenosić**, -noszę, -sisz, -siłem, *va. imperf.* übertragen, herüberſchaffen, herüberbringen, verſetzen; -nieś te krzesła do drugiego pokoju trage die Seſſel ins andere Zimmer; -niosłem rachunki do głównej książki ich übertrug die Rechnungen ins Hauptbuch; -nieś to do domu bringe es ins Haus hinüber; mnóstwo urzędników zostało -nych do innego miasta viele Beamte wurden in eine andere Stadt verſetzt; — się *vr.* überſiedeln, hinüberziehen; -słem się ze Lwowa do Krakowa ich überſiedelte aus Lemberg nach Krakau; ptaki te -noszą się na zimę do ciepłych krajów dieſe Vögel ziehen für den Winter in warme Länder.

Przeniewalać, -lam, -lasz, -lałem, *va. imperf.*; **Przeniewolić**, -lisz, -iłem, *va. perf.* auf ſeine Seite ziehen, ſich dienſtbar machen; ſich zu Willen machen.

Przeniewierca, -cy, *pl.* -cy, *sm.*; **Przeniewiernik**, -a, *pl.* -cy, *sm.* Treuloſe(r) *m.*, Wortbrüchige(r) *m.*, Abtrünnige(r) *m.*

Przeniewierczy, *adi.*; **Przeniewierczo**, *adv.* treulos, wortbrüchig, abtrünnig.

Przeniewierka, -ki, *pl.* -ki, *sf.*; **Przeniewierstwo**, -wa, *pl.* -wa, *sn.* Treuloſigkeit *f.*, Wortbrüchigkeit *f.*

Przeniewierzać, -rzam, -rzasz, -rzałem, *va. imperf.*; **Przeniewierzyć**, -rzę, -rzysz, -rzyłem, *va. perf.* veruntreuen, defraudieren; — się *vr.* untreu, treulos werden, täuſchen, die Treue brechen.

Przeniewierzanie, **Przeniewierzenie**, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Veruntreuung *f.*, Defraudation *f.*

Przenigdy, *adv.* nimmermehr, niemals.

Przenikać, -kam, -kasz, -kałem, *va.* und *vn. imperf.*; **Przeniknąć**, -nę, -niesz, -nąłem, *va.* und *vn. perf.* 1) durchdringen; ciepło -ka wszystkie ciała die Wärme durchdringt alle Körper; boleść serce mi -ka der Schmerz durchdringt mein Herz; światło -ka wszystkie ciała przejrzyste das Licht durchdringt alle durchſichtigen Körper; taki widok wskróś mnie -nął dieſer Anblick drang mir durch Mark und Bein; 2) durchſchauen, durchblicken; nie chciałem — twych tajemnic ich wollte deine Geheimniſſe nicht durchſchauen; — czyjeś myśli jmnds Gedanken durchſchauen.

Przenikający, *adi.* durchdringend.

Przenikanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.*, **Przeniknięcie**, -cia, *pl.* -cia, *sn.* Durchdringen *n.*, Durchſchauen *n.*

Przenikla, -li, *sing. tant.* *sf.* Unscia (eine Pflanze).

Przenikliwość, -ści, *sing. tant. sf.* Durchdringlichkeit *f.*, Scharfſinn *m.*, Scharfſichtigkeit *f.*, Scharfblick *m.*

Przenikliwy, *adi.*; **Przenikliwie**, *adv.* 1) durchdringend, durchdringlich; gellend; -we zimno eine durchdringende Kälte; głos -wy eine gellende Stimme; 2) ſcharfſichtig, ſcharfſinnig.

Przenizać, -zam, -zasz, -załem, *va. imperf.* einen Faden durch eine Nadel oder durch ein kleines Loch durchziehen.

Przenocować, -cuję, -wałem, *vn. perf.* übernachten; — kogo *va. perf.* jmdn über Nacht beherbergen.

Przenosić, ſiehe: Przenieść.

Przenosiny, -sin, *plur. tant. sf.* 1) Umzug *m.*, Versetzung *f.*, Übertragung *f.*; 2) Heimführung *f.* der Neuvermählten.

Przenoszenie, siehe: Przeniesienie.

Przenośnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* 1) Metapher *f.*; 2) Übertragungsapparat *m.*, Translation *f.*

Przenośnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Winkelmesser *m.*, Transporteur *m.*

Przenośny, *adv.*; **Przenośnie**, *adv.* 1) tragbar; 2) bildlich, allegorisch, metaphorisch.

Przenudzić, -dzę, -dziłem, *va. perf.* langweilend verbringen.

Przeoblec, -kę, -kłem, *va. perf.*; **Przeoblekać**, -kam, -kasz, -kałem, *va. imperf.* umkleiden; einkleiden (von Ordenspersonen).

Przeobleczenie, **Przeoblekanie**, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Umkleiden *n.*; Einkleidung *f.*

Przeobraza, -zy, *pl.* -zy, *sf.* Umgestaltung *f.*, Umformung *f.*

Przeobrazić, -żę, -zisz, -ziłem, *va. perf.*; **Przeobrażać**, -żam, -żasz, -żałem, *va. imperf.* umgestalten, umformen, umwandeln, verwandeln, umbilden; — się *vr.* sich verpuppen; sich verwandeln, verklärt werden.

Przeobrażenie, -nia, *sn.* Umgestaltung *f.*, Umwandlung *f.*, Umbildung *f.*; Verklärung *f.*

Przeoczenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Übersehen *n.*

Przeoczyć, -czę, -czysz, -czyłem, *va. perf.* 1) übersehen, nicht beachten; 2) durch das (Jagd-, Fischer-) Netz durchbrechen.

Przeodziać, -dzieję, -działem, *va. perf.*; **Przeodziewać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* umkleiden.

Przeor, -a, *pl.* -owie, *sm.* Abt *m.*, Prior *m.*

Przeorać, -ram, -rasz, -rałem, *va. perf.*; **Przeorywać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* umpflügen, stürzen.

Przeorstwo, -wa, *sing. tant. sn.* Priorswürde *f.*

Przeorysza, -szy, *pl.* -sze, *sf.* Äbtissin *f.*, Priorin *f.*

Przeorzech, -a, *pl.* -y, *sm.* Hickorynuß *f.*, amerikanischer Walnußbaum.

Przeostry, *adi.* übermäßig scharf.

Przeostrzyć, -rzę, -rzysz, -rzyłem, *va. perf.* überschärfen; zu sehr schärfen.

Przepachnąć, -nę, -niesz, -nąłem, *vn. perf.* mit Wohlgeruch durchdringen.

Przepad, -u, *pl.* -y, *sm.*; **Przepadek**, -dku, *pl.* -dki, *sm.* 1) Pfandverfall *m.*; Verlust *m.*; 2) Loch *m.*

Przepadać, -dam, -dasz, -dałem, *vn. imperf.*; **Przepaść**, -dnę, -dniesz, -dłem, *vn. perf.* 1) durchfallen, verfallen, verloren gehen, verschwinden; księżyca światło -dało przez gałęzie des Mondes Licht drang durch die Äste; -dło, już za późno es ist verfallen, es ist schon zu spät; nie wykupiony zastaw -da das nicht ausgelöste Pfand verfällt; -dł bez wieści er verschwand und man hat keine Nachrichten von ihm; er ist verschollen; zgiń, -dnij! vergehe, verschwinde!; bodajbyś -dł! daß dich der Teufel hole, daß dich die Pest; niech -dnę, jeżeli skłamałem ich will des Todes sein, wenn ich gelogen; 2) — za kim, za czem für jmndn, für etw. sehr eingenommen sein; -dam za tą osobą ich bin in diese Person vernarrt; rozumie się, że wszystkie kobiety za nim -dają natürlich sind alle Frauen in ihn vernarrt; -dam ze złości ich vergehe vor Zorn.

Przepadanie, -nia, *sing. tant. sn.*; **Przepadnięcie**, -cia, *sing. tant. sn.* Durchfall *m.*, Verfallen *n.*; — za kim die Eingenommenheit für jmndn.

Przepadlina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* 1) zusammengefallener Ort; 2) Felsenspalt *m.*, Kluft *f.*

Przepadzistość, -ści, *sf.* 1) Abgrund *m.*, bodenlose Tiefe; 2) Abschüssigkeit *f.*, Gefälle *n.*; Zerklüftung *f.*

Przepadzisty, *adi.*; **Przepadlisty**, *adi.* 1) voll Löcher, holperig; zerklüftet; abschüssig; 2) abwechselnd, unbeständig; — deszcz ein Regen, der aufhört und bald wieder beginnt; — koń ein Pferd von unregelmäßigem Gang.

Przepakować, -kuję, -wałem, *va. perf.*; **Przepakowywać**, -wuję, -wałem, *va. imperf.* noch einmal packen, umpacken; überpacken; -wany übergepackt.

Przepakowanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Umpacken *n.*, Überpacken *n.*

Przepalać, -lam, -lasz, -lałem, *va. imperf.*; **Przepalić**, -lę, -lisz, -liłem, *va. perf.* 1) durchheizen, verbrennen; — w piecu ein wenig im Ofen heizen; 2) überheizen, zu stark heizen; 3) abziehen, destillieren; -liśmy wódkę wir haben den Branntwein abgezogen; — kruszec das Erz abschwefeln, abbrennen.

Przepalanie, **Przepalenie**, -nia, *pl.* -nia, *sn.* 1) Durchheizen *n.*, Abziehen *n.*, Überheizen *n.*; 2) Brand *m.* der Pflanzen.

Przepalanka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* abgezogener Branntwein.

Przepalniczek, -czka, *pl.*, -czki, *m.* Brandröhre *f.*, Brandrute *f.*

Przepalniczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Zünder *m.*, Kartusche *f.*

Przepalony, *adi.* überheizt, überbrannt; — żelazo verbranntes, überwärmtes Eisen.

Przepał, -u, *sing. tant. sm.* 1) stark ausgebrannte Ziegel; 2) Commersonia (eine Pflanze).

Przepamiętać, -tam, -tasz, -tałem, *va. imperf.* — czego etw. ganz vergessen.

Przeparać, -ram, -rasz, -rałem, *va. imperf.*; **Przepruć**, -pruję, -prułem, *va. perf.* auftrennen, durchstechen.

Przeparka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* ausgebrühte Leinwand.

Przeparzać, -rzam, -rzasz, -rzałem, *va. imperf.*; **Prze-**

parzyć, -rzę, -rzysz, -rzyłem, *va. perf.* durchbrühen.

Przeparzanie, Przeparzenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Durchbrühen *n.*

Przepas, -u, *pl.* -y, *sm.* Gurt *m.*

Przepasać, -szę, -sałem, *va. perf.*; **Przepasywać**, -suję, -wałem, *va. imperf.* gürten, umschnallen, umbinden.

Przepasanie, Przepasywanie, -nia, *sing. tant. sn.* Umgürten *n.*, Umschnallen *n.*

Przepaska, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Binde *f.*, Gürtel *m.*; Band *n.*

Przepaścistość, -ści, *sing. tant. sf.* Abschüssigkeit *f.*

Przepaściste, *adi.*; **Przepaściście**, *adv.* abschüssig.

Przepaść, siehe: Przepadać.

Przepaść, -ści, *pl.* -ście, *sf.* Abgrund *m.*, Schlund *m.*, bodenlose Tiefe; strącić kogo w — jmndn in den Abgrund stürzen; stać nad -ścią am Rande des Verderbens stehen.

Przepatrywać, -truję, -wałem, *va. imperf.*; **Przepatrzeć**, -trzę, -trzysz, -trzyłem, *va. perf.* 1) durchschauen, durchsehen, durchspähen, durchsuchen; inspizieren, visitieren; 2) vorausſehen; 3) — się *vr.* sich wo umsehen.

Przepchać, -cham, -chałem; **Przepchnąć**, -chnę, -chnąłem, *va. perf.*; **Przepychać**, -cham, -chasz, -chałem, *va. imperf.* 1) durchstoßen, hinüberstoßen; durchbringen, hinüberbringen; 2) schnell absetzen, los werden; 3) — się *vr.* sich durchdrängen.

Przepełniać, -niam, -niasz, -niałem, *va. imperf.*; **Przepełnić**, -nię, -nisz, -niłem, *va. perf.* überfüllen, überladen, zu voll machen; serce moje -niło się radością mein Herz war von Freude übervoll; sala jest -niona der Saal ist überfüllt.

Przepełzać, -zam, -załem, *vn. imperf.*; **Przepełznąć**, -znę, -zniesz, -znąłem, *vn. perf.* kriechend verbringen; kriechend gelangen; durch-, hinüberkriechen.

Przepędzać, -dzam-, dzasz, -dzałem, *va. imperf.*; **Przepędzić**, -dzę, -dzisz, -dziłem, *va. perf.* 1) durchtreiben, vorbeitreiben; — bydło przez wieś das Vieh durch das Dorf treiben; 2) destillieren; 3) verweilen, verbringen; -dziłem tam dwa lata ich verbrachte dort zwei Jahre; wakacye -dzę u mego przyjaciela die Ferien werde ich bei meinem Freunde zubringen.

Przepędzanie, Przepędzenie, -nia, *sing. tant. sn.* Vorbeitreiben *n.*; Verbringen *n.*; Destillation *f.*

Przepękać, -kam, -kasz, -kałem, *vn. imperf.*; **Przepęknąć**, -knę, -kniesz, -knąłem, *vn. perf.*; bersten, aufplatzen; -pęknął wrzód das Geschwür ist aufgegangen.

Przepękla, -li, *sing. tant. sf.* (Momordica) Balsamkürbis *m.*

Przepętlin, -u, *sing. tant. sm.* Liparia (eine Pflanze).

Przepiąć, -pnę, -pniesz, -piąłem, *va. perf.*; **Przepinać**, -nam, -nasz, -nałem, *va. imperf.* umstecken; noch einmal stecken.

Przepicie, -cia, *sing. tant. sn.* Vertrinken *n.*

Przepić, -piję, -pijesz, -piłem, *va. perf.*; **Przepijać**, -jam, -jasz, -jałem, *va. imperf.* vertrinken, versaufen; — się *vr.* sich mit einem Trinkschmause loskaufen; sich dem Trunke ergeben.

Przepiec, -piekę, -pieczesz, -piekłem, *va. perf.*; **Przepiekać**, -kam, -kasz, -kałem, *va. imperf.* durchbacken, durchbraten, überbraten.

Przepieczętować, -tuję, -wałem, *va. perf.* noch einmal siegeln, umsiegeln.

Przepielać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Przepleć**, -plelę, -pełłem, *va. perf.* überall ausjäten, stellenweise ausjäten.

Przepieniać, -niam, -niałem, *va. perf.* verprozessieren.

Przepieprzać, -przam, -przasz, -przałem, *va. imperf.*; **Przepieprzyć**, -przę, -przyłem, *va. perf.* überpfeffern, zu stark pfeffern.

Przepierać, -ram, -rasz, -rałem, *va. imperf.*; **Przeprzeć**, -prę, -parłem, *va. perf.* durchdringen, durchsetzen; — się *vr.* miteinander streiten, hadern; widerlegen.

Przepierać, -ram, -rałem, *va. imperf.*; **Przeprać**, -piorę, -prałem, *va. perf.* auswaschen, durchwaschen.

Przepierzchnąć, -nę, -niesz, -nąłem, *vn. perf.* aufplatzen, aufspringen.

Przepierzenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* 1) Verschlag *m.*, Zwischenwand *f.*, dünne Scheidewand, Bretterwand; 2) — w szybie Schachtlatten *m.*, Verschalung *f.*, Schalwand *f.*, faule Rüschel.

Przepierzyć, -rzę, -rzysz, -rzyłem, *va. perf.* eine Scheidewand setzen.

Przepięcie, -cia, *sing. tant. sn.* Umstecken *n.*

Przepiękność, -ści, *sing. tant. sf.* Wunderschönheit *f.*

Przepiękny, *adi.* **Przepięknie**, *adv.* wunderschön, überaus schön.

Przepikować, -kuję, -wałem, *va. perf.* durchsteppen.

Przepiłować, -łuję, -wałem, *va. perf.* durchfeilen; durchsägen.

Przepinać, siehe: Przepiąć.

Przepiór, -ra, *pl.* -ry, *sm.* 1) (Oryx) eine Wachtelart; 2) Wachtelruf *m.* (Trommel oder Pfeife zum Locken der Wachteln).

Przepiórczę, -częcia, *pl.* -częta, *sn.* das Junge der Wachtel.

Przepiórczy, *adi.* Wachtel-.

Przepiórka, -ki, *pl.* -ki, *sf. dim.* **Przepióreczka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Wachtel *f.*; — bije die Wachtel schlägt.

Przepiórować, -ruję, -wałem, *va.* und *vn. imperf.* 1) trillern, trillernd singen; 2) verspotten.

Przepióry, *pl. tant.* Wachtelpfeifen *n.*

Przepiórzyk, -a, *pl.*, -i, *sm.* Wachtel-, Laufhuhn *n.*

Przepis, -u, *pl.* -y, *sm.*

1) Abſchrift *f.*; 2) Vorſchrift *f.*, Verordnung *f.*; -y Vorſchriften *pl.*, Inſtruktion *f.*; — bezpieczeństwa Sicherheitsvorſchriften *pl.*; — przewozowy Betriebsreglement *n.*; — sygnałowy Signaliſierungsvorſchrift; — taryfowy Tarifbeſtimmungen *pl.*; trzymać się -sów die Vorſchriften befolgen; podług -u vorſchriftsmäßig.

Przepisać, -szę, -szesz, -sałem, *va. perf.*; **Przepisywać**, -suję, -wałem, *va. imperf.* 1) abſchreiben, kopieren; 2) vorſchreiben.

Przepisanie, Przepisywanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Abſchreiben *n.*; Vorſchreiben *n.*

Przepiszczeć, -szczę, -szczysz, -szczałem, *va. perf.* eine Zeitlang piepen.

Przeplatać, -tam, -tasz, -tałem, *va. imperf.*; **Przepleść**, -lotę, -lotłem, *va. perf.* durchflechten, durchweben; — włosy kwiatami die Haare mit Blumen durchflechten; poważną rozmowę -tał żartami eine ernſte Unterredung durchflocht er mit Scherzen; szczęście nieszczęściem -tane bywa Glück und Unglück wechſeln gewöhnlich ab, wandern auf einem Steig.

Przeplatanie, -nia, *sn.* Durchflechten *n.*

Przeplenić, -nię, -nisz, -niłem, *va. perf.* 1) dünn machen, verringern; 2) veröden, durchplündern, entvölkern.

Przeplewiać, -wiam, -wiasz, -wiałem, *va. imperf.*; **Przeplewić**, -wię, -wisz, -wiłem, *va. perf.* durchjäten, vom Unkraut reinigen.

Przeplewianie, Przeplewienie, -nia, *sing. tant. sn.* Ausjäten *n.*

Przepłacać, -cam, -casz, -całem, *va. imperf.*; **Przepłacić**, -cę, -cisz, -ciłem, *va. perf.* überzahlen, überteuer kaufen; — kogo jmndn bestechen.

Przepłacanie, Przepłacenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Überzahlen *n.*; — kogo Beſtechung *f.*

Przepłakać, -płaczę, -płaczesz, -kałem, *va. perf.* weinend zubringen, eine Zeitlang weinen, durchweinen.

Przepłaszać, -szam, -szasz, -szałem, *va. imperf.*; **Przepłoszyć**, -szę, -szyłem, *va. perf.* verſcheuchen.

Przepłatać, -tam, -tasz, -tałem, *va. perf.* flach durchhauen.

Przepław, -u, *pl.* -y, *sm.* Vorbeiſchiffen *n.*; Überfahrt *f.* (zu Schiffe).

Przepławiać, -wiam, -wiasz, -wiałem, *va. imperf.*; **Przepławić**, -wię, -wisz, -wiłem, *va. perf.* 1) überſchiffen, überſetzen, durchſchwimmen; 2) läutern, durchſchmelzen.

Przepłoch, -u, *pl.* -y, *sm.* große Verwirrung.

Przepłodnienie, -nia, *sing. tant. sn.* Überfruchtung *f.*

Przepłodny, *adi.* überaus furchtbar.

Przepłot, -u, *pl.* -y, *sm.* Leiter *f.* zum Trocknen des Getreides.

Przepłókać, -kam, -kasz, -kałem, *va. perf.*; **Przepłókiwać**, -kuję, -wałem, *va. imperf.* ausſpülen, durchſpülen, abſpülen.

Przepłókanie, Przepłókiwanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Durch-, Ausſpülen *n.*

Przepłynąć, -nę, -niesz, -nąłem, *va. perf.*; **Przepływać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* durchſchwimmen, durchfließen; vorbeiſchwimmen, vorbeifließen; -nąwszy na drugi brzeg als er das andere Ufer erreicht hatte; Dunaj -wa Węgry die Donau durchfließt Ungarn.

Przepłynięcie, Przepływanie, -nia, *sing. tant. sn.* Durchſchwimmen *n.*, Durchfließen *n.*

Przepocenie, -nia, *sing. tant. sn.* Durchſchwitzen *n.*

Przepocić, -cę, -cisz, -ciłem, *va. perf.* durchſchwitzen.

Przepoczwarzyć się, -rzę, -rzysz, -rzyłem, *vr.* ſich verpuppen.

Przepolaczyć, -czę, -czysz, -czyłem, *va. perf.* polniſieren; — się *vr.* polniſch werden.

Przepolszczyć, -czę, -czysz, -czyłem, *va. perf.* ins Polniſche übertragen; polniſieren.

Przepominać, -nam, -nasz, -nałem, *va. imperf.*; **Przepomnieć**, -mnę, -mniesz, -mniałem, *va. perf.* vergeſſen.

Przepomnienie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Vergeſſen *n.*, Vergeſſenheit *f.*; = Zapomnienie.

Przepomódz, -mogę, -możesz, -mogłem, *va. perf.* — co etw. vermögen, im ſtande ſein.

Przepompować, -puję, -wałem, *va. perf.* überpumpen; auspumpen.

Przepona, -ny, *pl.* -ny, *sf.* 1) Hindernis *n.*, Schwierigkeit *f.*; 2) Zwerchfell *n.*

Przeponka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Samenkapſelſcheidewand *f.*

Przeponny, *adi.* -na przepuklina Zwerchfellbruch *m.*

Przepór, -u, *pl.* -y, *sm. dim.*; **Przeporek**, -rka, *pl.* -rki, *sm.* Schlitz *m.* am Kleide.

Przepościć, -szczę, -ścisz, -ściłem, *va. perf.* eine Zeitlang faſten, durchfaſten, ſich gehörig aushungern.

Przepotek, -tka, *pl.* -tki, *sm.* Stilago (eine Pflanze).

Przepotnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* von Schweiß durchdrungen ſein.

Przepowiadacz, -cza, *pl.* -cze, *sm.*; **Przepowiednik**, -a, *pl.* -cy, *sm.* Verkündiger *m.*, Vorherſager *m.*, Wahrſager *m.*

Przepowiadać, -dam, -dałem, *va. imperf.*; **Przepowiedzieć**, -wiem, -działem, *va. perf.* vorherſagen, prophezeien, verkündigen; -działem, mu smutny koniec ich habe ihm ein trauriges Ende vorhergeſagt; prorocy -dali przyjście Mesyasza die Propheten verkündigten die Ankunft des Meſſias.

Przepowiadanie, Przepowiedzenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Vorherſagen *n.*, Verkündigen *n.*,

Vorherſagung *f.*, Verkündigung *f.*

Przepowiedni, *adi.* vorherſagend.

Przepowiednia, -ni, *pl.* -nie, *sf.*; **Przepowiedź**, -dzi, *pl.* -dzi *sf.* Prophezeiung *f.*, Verkündigung *f.*; Vorbote *m.*; ta klęska była -nią przyszłych nieszczęść dieſer Schlag war der Vorbote künftigen Unglücks.

Przepowijać, -jam, -jałem, *va. imperf.*; **Przepowinąć**, -nę, -niesz, -nąłem, *va. perf.* umwickeln (ein kleines Kind), trocken legen.

Przepracować, -cuję, -wałem, *va. perf.* überarbeiten.

Przepracowanie, -nia, *sing. tant. sn.* Überarbeitung *f.*

Przeprać, ſiehe: Przepierać.

Przepranka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* halbgebleichte Leinwand.

Przeprasować, -suję, -wałem, *va. perf.* durchbügeln, durchplätten.

Przepraszać, -szam, -szasz, -szałem, *va. imperf.*; **Przeprosić**, -szę, -sisz, -siłem, *va. perf.* abbitten, um Verzeihung bitten, Abbitte tun; daj się — laß dich beſänftigen, verzeihe dem Abbittenden; -praszam ich bitte um Entſchuldigung, entſchuldigen Sie, nehmen Sie es nicht übel; — się *vr.* ſich ausſöhnen.

Przepraszanie, **Przeproszenie**, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Abbitte *f.*, Entſchuldigung *f.*, Ausſöhnung *f.*

Przeprawa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* 1) Überfahrt *f.*, Übergang *m.*, Überſetzen *n.*; 2) Schwierigkeit *f.*

Przeprawiać, -wiam, -wiasz, -wiałem, *va. imperf.*; **Przeprawić**, -wię, -wisz, -wiłem, *va. perf.* überſetzen, überführen; — przez rzekę über den Fluß bringen; — się *vr.* paſſieren, ſich überſetzen laſſen.

Przeprawianie, **Przeprawienie**, -nia, *sn.* Überſetzung *f.*, Überfahrt *f.*, Paſſierung *f.*

Przeprawiny, -win, *plur. tant. sf.* Überfahrt *f.*, Paſſage *f.*

Przeprawny, *adi.* wegſam, paſſierbar, furtbar.

Przeprawować, -wuję, -wałem, *va. perf.* verproteſtieren.

Przeprażyć, -żę, -żysz, -żyłem, *va. perf.* durchbrühen, durchhitzen.

Przeprosiny, -sin, *plur. tant. sf.* Verſöhnung *f.*, Abbitte *f.*

Przeprostek, -stka, *pl.* -stki, *sm.* (Lithuites) ein verſteinertes Weichtier *n.*

Przeprowadzać, -dzam, -dzasz, -dzałem, *va. imperf.*; **Przeprowadzić**, -dzę, -dzisz, dziłem, *va. perf.* 1) durchführen, durchbringen, durchſetzen; -dził on w szkołach nowe reformy er führte in den Schulen neue Reformen durch; -dzę moje zdanie ich werde meine Anſicht durchſetzen; 2) überführen, hinüberleiten; 3) — się *vr.* ausziehen, überſiedeln.

Przeprowadzanie, **Przeprowadzenie**, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Überführung *f.*, Überſiedlung *f.*, Ausziehen *n.*; — wiatru Windführung *f.*

Przeprowadziny, -dzin, *plur. tant. sf.* Überſiedlung *f.* Umzug *m.*

Przeprowadzka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* = Przeprowadziny.

Przeprócha, -chy, *pl.* -chy, *sf.* durchſtoßenes Muſterbild, Patrone *f.*, Schablone *f.*

Przepróchnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* durch und durch morſch werden.

Przeprószyć, -szę, -szysz, -szyłem, *va. perf.* beſtreuen.

Przepryskać, -kam, -kasz, -kałem, *va. imperf.*; **Przeprysnąć**, -nę, -niesz, -nąłem, *va. perf.* durch und durch ſpritzen.

Przeprządz, -gnę, -gniesz, -gnąłem, *va. perf.*; **Przeprzęgać**, -gam, -gasz, -gałem, *va. imperf.* umſpannen.

Przeprząg, -ęgu, *pl.* -ęgi, *sm.* Umſpann *m.*, Umſpannen *n.*

Przeprząść, -ędę, -ędziesz, ądłem, *va. perf.* umſpinnen; durchſpinnen, mit Spinnen zubringen.

Przeprzeć, ſiehe: Przepierać.

Przeprzęgowy, *adi.* Umſpann-.

Przepudrować, -druję, -wałem, *va. perf.* noch einmal pudern, mit Puder beſtreuen.

Przepuklina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Bruch *m.*, Leiſtenbruch *m.*; = Ruptura.

Przepuklinny, **Przepuklinowy**, *adi.* Bruch-; opaska -nowa Bruchband *n.*

Przepukłość, -ści, *pl.* -ści, *sf.* Aufberſtung *f.*, Riß *m.*

Przepuknąć, -knę, -kniesz, -knąłem, *va. perf.* aufplatzen, aufberſten.

Przepurgować, -guję, -wałem, *va. perf.* purgieren; = Przeczyścić.

Przepust, -u, *pl.* -y, *sm.* Durchlaß *m.*, Zutritt *m.*; — kryty Deckeldohle *f.*; — rurowy Röhrendurchlaß; -sklepiony gewölbter Durchlaß; — zamykany Siel *m.*, Schutzſiel *m.*

Przepustka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Paſſierſchein *m.*; Halbpaß *m.*

Przepustnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* 1) Schablone *f.*; 2) Kaliberring *m.*; 3) Droſſelklappe *f.*, Droſſelventil *n.*

Przepustnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Dampfklappe *f.*

Przepustny, **Przepustowy**, *adi.* Durchlaß-.

Przepuszczać, -czam, -czasz, -czałem, *va. imperf.*; **Przepuścić**, -szczę, -ścisz, -ściłem, *va. perf.* 1) durchlaſſen, vorbeigehen laſſen; skóra nie -szcza wilgoci das Leder läßt die Feuchtigkeit nicht durch; szkło -szcza światło das Glas läßt das Licht durch; -ścił go przez bramę er ließ ihn durch das Tor durch; 2) verzeihen, nachſichtig ſein, vergeben; -szczam mu niejedno ich ſehe ihm manches nach; nie -puścił mi ani razu er vergab mir nicht ein einziges Mal; 3) durchſeihen; 4) verputzen, vergeuden, verſchwenden.

Przepuszczalność, -ści, *sing. tant. sf.* 1) Durchlässigkeit *f.*, Porosität *f.*; 2) Erläßlichkeit *f.*

Przepuszczalny, *adi.* durchlässig; erläßlich.

Przepuszczanie, -nia, *sing. tant. sn.* Durchlassen *n.*; Erlassen *n.*, Nachsehen *n.*

Przepych, -u, *pl.* -y, *sm.* Pracht *f.*, Prunk *m.*, Luxus *m.*, Aufwand *m.*

Przepyszlin, -u, *pl.* y, *sm.* (Gardenie) Gardenie *f.*, ostindische Krappflanze.

Przepyszność, -ści, *sf.* Pracht *f.*, prachtvolle Schönheit.

Przepyszny, *adi.*; **Przepysznie**, *adv.* prachtvoll, prächtig, glänzend, herrlich, wunderschön.

Przepytać, -tam, -tasz, -tałem, *va. perf.*; **Przepytywać**, -tuję, -wałem, *va. imperf.* nachfragen, nachforschen; ausfragen, abfragen; — się sich durchfragen; -tasz się o drogę du wirst nach dem (richtigen) Wege fragen.

Przerabiać, -biam, -biasz, -białem, *va. imperf.*; **Przerobić**, -bię, -bisz, -biłem, *va. perf.* umarbeiten, umschaffen; durchnehmen, durcharbeiten; krawcowa -biła tę suknię die Schneiderin hat dieses Kleid umgearbeitet; -biał ze mną zadania er machte, nahm mit mir die Aufgaben durch; — surowiznę szarą na białą Rheisen weiß machen.

Przerabianie, -nia, *sn.* Umarbeiten *n.*, Durcharbeiten *n.*, Umarbeitung *f.*, Durcharbeitung *f.*

Przerachować, -chuję, -wałem, *va. perf.* durchzählen, durchrechnen; — się *vr.* sich verrechnen.

Przeradzać, -dzam, -dzasz, -dzałem, *va. imperf.*; **Przeradzić**, -dzę, -dzisz, -dziłem, *va. perf.* mit seinem Rat durchdringen.

Przeradzać się, -dzam, -dzisz, -dzałem, *vr. imperf.*; **Przerodzić się**, -dzę, -dzisz, -dziłem, *vr. perf.* sich umwandeln, sich in etw. anderes verwandeln; in etw. anderes übergehen.

Przerastać, -tam, -tasz, -tałem, *va.* und *vn. imperf.*; **Przerosnąć**, -nę, -niesz, -nąłem, *va.* und *vn. perf.* überwachsen, im Wuchse übertreffen; durchwachsen.

Przerastanie, -nia, *sing. tant. sn.* Durchwachsen *n.*; Überwachsen *n.*

Przerazić, -żę, -zisz, -ziłem, *va. perf.*; **Przerażać**, -żam, -żasz, -żałem, *va. imperf.* erschrecken; erschüttern, bestürzt machen, rühren; wiadomość ta strasznie mnie -ziła diese Nachricht erschreckte, erschütterte mich sehr; — się *vr.* erschrecken, in Schrecken geraten, sich entsetzen.

Przeraźliwość, -ści, *sing. tant. sf.* Durchdringlichkeit *f.*; Schrille *f.* (vom Schalle).

Przeraźliwy, *adi.*; **Przeraźliwie**, *adv.* durchdringlich, durchdringend; schrill.

Przerażenie, -nia, *sing. tant. sn.* Bestürzung *f.*, Entsetzen *n.*

Przerąbać, -bię, -bisz, -bałem, *va. perf.*; **Przerąbywać**, -buję, -wałem, *va. imperf.* durchhacken, durchsägen; — się *vr.* sich durchhauen.

Przerąbywanie, Przerębywanie, -nia, *sing. tant. sn.* Durchhacken *n.*, Durchhauen *n.*

Przerębla, -bli, *pl.* -ble, *sf.* Eisbuhne *f.*, Eisloch *n.*, Luftloch *n.* für die Fische.

Przerobienie, -nia, *plur.* -nia *sn.* Umarbeitung *f.*

Przerodność, -ści, *sing. tant. sf.* Metamerie *f.* (Verschiedenheit chemischer Verbindungen in ihren Eigenschaften).

Przerodny, *adi.* 1) ausgeartet, entartet; 2) fortwährend sich ergänzend, neu hervorwachsend; unausrottbar.

Przerodzony, *adi.* von erschöpfter Gebärkraft, Zeugungskraft.

Przerosna, -ny, *pl.* -ny *sf.* Agathis (eine Pflanze).

Przerost, -u, *sing. tant. sm.* Hypertrophie *f.* (krankhafte Vergrößerung eines Organs).

Przerozkoszny, *adi.* überreizend, sehr ergötzend.

Przeróbka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Umarbeitung *f.*

Przerównać, -nam, -nasz, -nałem, *va. perf.*; **Przerównywać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* durchordnen, durchschlichten; — kogo jmndn übertreffen.

Przeróżność, -ści, *sf.* Mannigfaltigkeit *f.*, Verschiedenartigkeit *f.*

Przeróżny, *adi.*; **Przeróżnie**, *adv.* verschieden, verschiedenartig, mannigfaltig.

Przerwa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* 1) Unterbrechung *f.*, Pause *f.*; mówił godzinę bez -wy er sprach eine Stunde ohne Unterbrechung; bez -wy in einem fort; z -wami mit Unterbrechungen; — prądu Stromunterbrechung; — ruchu Verkehrsunterbrechung; 2) Zwischentiefe *f.*; 3) Durchbruch *m.*, Riß *m.*

Przerwać, -wę, -wiesz, -wałem, *va. perf.*; **Przerywać**, -wam, -wasz, -wałem, *va. imperf.* 1) durchreißen, durchbrechen, zerreißen; -łem nitkę ich riß den Faden entzwei; trzęsienie ziemi -wało górę das Erdbeben sprengte den Berg auseinander; 2) unterbrechen, brechen, stören, in die Rede fallen; -wano rozmowę man unterbrach das Gespräch; — milczenie das Schweigen brechen; — komu jmndn stören, unterbrechen; 3) hier und dort ausreißen (zu dicht stehende Gewächse); 4) — się *vr.* zerreißen, springen, platzen.

Przerwanie, Przerywanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Unterbrechen *n.*, Zerreißen *n.*

Przerwiej, -u, *sing. tant. sm.* Rührkraut *n.*

Przerwipęp, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Durchwachs *m.*; 2) Hasenöhrlein *n.*

Przerwistość, -ści, *sing. tant. sf.* Rissigkeit *f.*

Przerwisty, *adi.* klüftig, zerklüftet, voller Klüfte, Risse.

Przeryczeć, -czę, -czysz, -czałem, *va.* und *vn. perf.* überbrüllen, durch Gebrüll

übertönen; (die Zeit) mit Brüllen verbringen.

Przeryć, -ję, -jesz, -łem, *va. perf.* durchwühlen.

Przerys, -u, *pl.* -y, *sm.* Kopie *f.* einer Zeichnung.

Przerysować, -suję, -wałem, *va. perf.*; **Przerysowywać**, -wuję, -wałem, *va. imperf.* umzeichnen; abzeichnen, nachzeichnen, kopieren.

Przerywka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Unterbrechung *f.*

Przerzasnąć, -nę, -niesz, -snąłem, *vn. perf.* vor Schreck auffahren.

Przerzedniały, *adi.* gelichtet.

Przerzednieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* dünner werden; sich lichten.

Przerzedzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Przerzedzić**, -dzę, -dzisz, -dziłem, *va. perf.* durchlichten, verdünnen; — się *vr.* sich lichten.

Przerzedzanie, Przerzedzenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Verdünnung *f.*, Durchlichtung *f.*

Przerznąć, -nę, -nąłem, *va. perf.*; **Przerzynać**, -nam, -nasz, -nałem, *va. imperf.* durchsägen, durchschneiden, durchschlagen; — się *vr.* durchringen, sich durcharbeiten; durch den Feind durchbrechen, sich durchschlagen.

Przerznięcie, Przerzynanie, -ia, *pl.* -ia, *sn.* Durchschneiden *n.*, Durchsägen *n.*

Przerzucać, -cam, -casz, -całem, *va. imperf.*; **Przerzucić**, -cę, -cisz, -ciłem, *va. perf.* 1) durchwerfen, hindurchwerfen, hinüberwerfen, hinüberschleudern; — czem mit etw. herumwerfen; — książkę ein Buch durchblättern; 2) — zboże das Getreide durchstechen, mit der Schaufel umschütten, schwingen, lüften; 3) — się *vr.* von einer Seite auf die andere übergehen.

Przerzucanie, Przerzucenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Herüberwerfen *n.*, Hin- und Herwerfen *n.*, Herumwerfen *n.*; Parteiwechsel *m.*, Stellungswechsel *m.*

Przerzut, -u, *pl.* -y, *sm.* Metastase *f.* (Verschleppung eines Krankheitskeimes aus einem Körperteile in einen anderen).

Przerzutny, *adi.* 1) unzuverlässig, leicht die Partei wechselnd, von schwankender Gesinnung; 2) metastatisch; — wrzód metastatisches Geschwür; -ne zapalenie metastatische Entzündung.

Przesada, -dy, *pl.* -dy, *sf.* Übertreibung *f.*; Affektation *f.*, Ziererei *f.*; pisać bez -dy ohne Affektation schreiben.

Przesadny, *adi.*; **Przesadnie**, *adv.* übertrieben.

Przesadowić, -wię, -wisz, -wiłem, *va. perf.* wo anders hinsetzen; — się *vr.* sich wo anders, sich bequemer hinsetzen.

Przesadzać, -dzam, -dzasz, -dzałem, *va. imperf.*; **Przesadzić**, -dzę, -dzisz, -dziłem, *va. perf.* 1) umsetzen, versetzen, umpflanzen; -dziłem to drzewko ich habe dieses Bäumchen umgepflanzt; muszę tych chłopców przesadzić ich muß diese Buben wo anders setzen; 2) übersetzen, überspringen; na koniu -dził rów zu Pferde übersetzte er über den Graben; 3) — kogo w czem einen übertreffen; 4) *vn.* und *va.* übertreiben, zu weit gehen, zu viel von etw. nehmen, überladen; w niczem nie należy — man soll in nichts übertreiben; — złe das Schlechte übertreiben.

Przesadzanie, Przesadzenie, -nia, *sing. tant. sn.* Umsetzen *n.*, Überpflanzen *n.*, Umpflanzen *n.*; Übertreiben *n.*

Przesalać, -lam, -lasz, -lałem, *va. imperf.*; **Przesolić**, -lę, -lisz, -liłem, *va. perf.* übersalzen, zu viel salzen, versalzen.

Przesączać, -czam, -czałem, *va.* und *vn. imperf.*; **Przesączyć**, -czę, -czysz, -czyłem, *va.* und *vn. perf.* durchsickern.

Przesąd, -u, *pl.* -y, *sm.* Aberglaube *m.*; Vorurteil *n.*

Przesądny, *adi.*; **Przesądnie**, *adv.* 1) abergläubisch; vorurteilsvoll; 2) präjudizierlich.

Przesądzać, -dzam, -dzasz, -dzałem, *va.* und *vn. imperf.*; **Przesądzić**, -dzę, -dzisz, -dziłem, *va.* und *vn. perf.* voreilig urteilen, absprechen; präjudizieren.

Przeschnąć, -nę, -niesz, -nąłem, *vn. perf.*; **Przesychać**, -cham, -chałem, *vn. imperf.* ein wenig trocknen, trocken werden, durch und durch trocken werden; zu stark trocknen; zu trocken werden.

Przeschnięcie, -cia; **Przesychanie**, -nia, *sn.* Austrocknen *n.*, Durchtrocknen *n.*

Przesejmikować, -kuję, -wałem, *va. perf.*; **Przesejmować**, -muję, -wałem, *va. perf.* die Zeit mit Beratungen, auf Landtagen verbringen.

Przesiać, -sieję, -siałem, *va. perf.*; **Przesiewać**, -wam, -wasz, -wałem, *va. imperf.* 1) durchsieben; — przez sito durch ein Sieb laufen lassen; 2) durchsichten, dazwischen säen.

Przesiadać, -dam, -dasz, -dałem, *vn. imperf.*; **Przesiąść**, -siadę, -siędziesz, -siadłem, *vn. perf.* 1) sich wo anders setzen, den Platz wechseln; 2) umsteigen; na tej linii kolejowej trzeba dwa razy — auf dieser Bahnstrecke muß man zweimal umsteigen.

Przesiadanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Umsteigen *n.*

Przesiadywać, -duję, -wałem, *vn. imperf.*; **Przesiedzieć**, -dzę, -działem, *vn. perf.* lange sitzen, eine Zeitlang sitzend zubringen, viel sitzen; -wał u mnie po całych dniach er brachte bei mir ganze Tage zu; -dział trzy noce drei Nächte brachte er sitzend zu.

Przesianie, -nia, *sing. tant. sn.* Durchsieben *n.*

Przesiąć, Przesiąknąć, -knę, -kniesz, -knąłem, *vn. perf.*; **Przesiąkać**, -kam, -kasz, -kałem, *vn. imperf.* durchtränken, durchdringen, durchnäßt werden; einsaugen; ziemia nasza krwią -kła unsere Erde ist mit Blut durchtränkt; całkiem -siąkł jego zasadami er ist von seinen Grundsätzen ganz durchdrungen.

Przesiąkanie, -nia; Prze-

siąknięcie, -cia, *sing. tant. sn.* Durchtränken *n.*, Durchdringen *n.*, Durchsickern *n.*

Przesiąkliwość, -ści, *sing. tant. sf.* Durchdringbarkeit *f.*; Kapillarität *f.*

Przesiąkły, *adi.* durchdrungen.

Przesiąść, siehe: Przesiadać.

Przesiec, -kę, -czesz, -kłem, *va. perf.*; **Przesiekać**, -kam, -kasz, -kałem, *va. imperf.* durchhacken, durchhauen.

Przesiecz, -y, *pl.* -e; **Przesieka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Durchhau *m.*; Verhau *m.*

Przesieczenie, Przesiekanie, -nia, *sing. tant. sn.* Durchhacken *n.*, Durchhauen *n.*

Przesiedlać, -lam, -lasz, -lałem, *va. imperf.*; **Przesiedlić**, -dlę, -dlisz, -dliłem, *va. perf.* versetzen, übersiedeln; — się *vr.* übersiedeln, den Wohnsitz wechseln.

Przesiedlanie, Przesiedlenie, -nia, *sing. tant. sn.* Versetzen *n.*, Übersiedeln *n.*

Przesieka, -i, *pl.* -i *sf.* siehe: Przesiecz.

Przesiekać, siehe: Przesiec.

Przesiewać, siehe: Przesiać.

Przesiewiny, -win, *plur. tant. sf.* Durchsieb *m.*

Przesiewny, *adi.* zum Durchsieben, siebbar.

Przesięgać, -gam, -gałem, *vn. imperf.*; **Przesiągnąć**, -nę, -niesz, -nąłem, *vn. perf.* über etw. hinausreichen, überragen; zu weit greifen, übertreiben.

Przesilać się, -lam, -lałem, *vr. imperf.*; **Przesilić się**, -lę, -liłem, *vr. perf.* sehr anstrengen, mit zu großer Kraft betreiben, überspannen; ermatten, sich erschöpfen; choroba się -ła die Krankheit hat nachgelassen.

Przesilenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* 1) Krisis *f.*; 2) — dnia z nocą Sonnenwende *f.*

Przesiodłać, -dłam, -dłałem, *va. perf.* umsatteln.

Przeskakiwać, -kuję, -wałem, *va.* und *vn. imperf.*; **Przeskoczyć**, -czę, -czysz, -czyłem, *va.* und *vn. perf.* überspringen; — rów den Graben überspringen; — dwa wiersze zwei Zeilen überspringen.

Przesklepienie, -nia, *sing. tant. sn.* Überwölbung *f.*

Przeskoczenie, -nia, *sing. tant. sn.* Überspringen *n.*

Przeskok, -u, *pl.* -i, *sm.* Überspringen *n.*, Übersprung *m.*

Przeskotnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Erdbeerbaum *m.*

Przeskrobać, -bię, -bałem, *va. perf.*; **Przeskrobywać**, -buję, -wałem, *va. perf.* 1) durchschaben, durchkratzen, ausradieren; 2) *vn.* über die Schnur hauen, sich etw. zu Schulden kommen lassen.

Przesłać, -ślę, -słałem, *va. perf.*; **Przesyłać**, -łam, -łałem, *va. imperf.* senden, zusenden, übersenden, schicken.

Przesłać, Prześcielić, -lę, -lisz, -liłem, *va. perf.* umbetten, das Bett, das Lager richten.

Przesładzać, -dzam, -dzasz, -dzałem, *va. imperf.*; **Przesłodzić**, -dzę, -dzisz, -dziłem, *va. perf.* versüßen, übermäßig süßen, zu süß machen.

Przesłaniać, -niam, -niasz, -niałem, *va. imperf.*; **Przesłonić**, -nię, -nisz, -niłem, *va. perf.* verhängen, verdunkeln.

Przesłanianie, -nia, *sing. tant. sn.* Verhängen *n.*

Przesłanie, -nia, *sing. tant. sn.* Versenden *n.*, Verschicken *n.*, Absendung *f.*

Przesłaniec, -ńca, *pl.* -ńce, *sm.* Vorläufer *m.*, Vorbote *m.*

Przesłanka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Vorläuferin *f.*, Vorbotin *f.*; 2) Prämisse *f.*

Przesławiać, -wiam, -wiasz, -wiałem, *va. imperf.*; rzesławić, -wię, -wisz, -wiłem, *va. perf.* übermäßig loben; — się *vr.* sich rühmen, sich berühmen, prahlen.

Przesławianie, Przesławienie, -nia, *sing. tant. sn.* übermäßiges Lob; Prahlerei *f.*, Ruhmredigkeit *f.*

Przesławny, *adi.*; **Przesławnie**, *adv.* sehr berühmt; berüchtigt.

Przesłodki, *adi.* übermäßig süß.

Przesłodzenie, -nia, *sing. tant. sn.* Übersüßen *n.*

Przesłona, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Zwischenvorhang *m.*

Przesłony, *adi.* zu gesalzen, übermäßig gesalzen.

Przesłuchać, -cham, -chasz, -chałem, *va. perf.*; **Przesłuchiwać**, -chuję, -wałem, *va. imperf.* verhören; überhören.

Przesłuchanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Verhör *n.*

Przesłużyć, -żę, -żysz, -żyłem, *va. perf.* im Dienste zubringen.

Przesłyszeć, -szę, -szysz, -szałem, *va. perf.* überhören, nicht vernehmen; — się *vr.* verhören, nicht recht hören.

Przesmrodzenie, -nia, *sing. tant. sn.* Durchstänkern.

Przesmrodzić, -dzę, -dzisz, -dziłem, *va. perf.* durchstänkern, mit Gestank erfüllen.

Przesmyk, -u, *pl.* -ki, *sm.* Engpaß *m.*

Przesnuć, -ję, -jesz, -łem, *va. perf.* durchspinnen.

Przesolan, -u, *pl.* -y, *sm.* salzsaures Eisenoxyd.

Przesolenie, -nia, *sing. tant. sn.* Versalzen *n.*

Przesolony, *adi.* versalzen.

Przespać, -spię, -spisz, -spałem, *va. imperf.*; **Przesypiać**, -piam, -piasz, -piałem, *va. imperf.* durchschlafen, schlafend zubringen; — się *vr.* ein Schläfchen machen.

Przespanie, -nia, *sing. tant. sn.* Durchschlafen *n.*

Prześpiewać, -wam, -wasz, -wałem, *va. perf.* singend zubringen, durchsingen.

Przestać, -stoję, -stałem, *vn. perf.* stehend zubringen; — się *vr.* überreifen.

Przestać, -nę, -niesz, -łem, *vn. imperf.*; **Przestawać**, -taję, -tałem, *vn. imperf.* 1) aufhören, innehalten; -stał chodzić do szkoły er hat aufgehört die Schule zu besuchen; -stań już raz hör' doch schon einmal auf; deszcz nie -staje padać es hört nicht auf zu regnen; 2) — na czem sich mit etwas begnügen, sich mit

etwas zufriedengeben; — na małem ſich mit geringem begnügen; 3) — z kim mit jmndm verkehren, ſich mit jmndm abgeben; z jakim -stajesz takim się stajesz ſage mir, mit wem du umgehſt, und ich werde dir ſagen, wie du biſt; wer mit Hunden ſchläft, ſteht mit Flöhen auf.

Przestały, *adi.* überreif; ſchlecht von zu langem Stehen, überſtanden; -a woda überſtandenes, abgeſtandenes Waſſer.

Przestanek, -nku, *pl.* -nki, *sm.* Aufhören *n.*; bez -nku unaufhörlich.

Przestarzałość, -ści, *pl.* -ści, *sm.* Veralten *n.*, Veraltete s) *n*; Antiquiertheit *f.*

Przestarzały, *adi.* veraltet, antiquiert.

Przestarzeć, -rzeję, -rzałem, *vn. perf.* veralten.

Przestawiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Przestawić**, -wię, -wisz, -wiłem, *va. perf.* umſtellen, umſetzen, verſetzen.

Przestawianie, Przestawienie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Umſtellen *n.*, Umſetzen *n.*

Przestawny, *adi.* verſetzbar, umſtellbar.

Przestąpić, -pię, -pisz, -piłem, *va. perf.*; **Przestępywać**, -puję, -wałem, *va. imperf.* überſchreiten, übertreten.

Przestąpienie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Übertreten *n.*, Überſchreiten *n.*; Übertretung *f.*, Überſchreitung *f.*

Przestękać, -kam, -kałem, *va. perf.* jammernd, ächzend zubringen, durchſtöhnen.

Przestęp, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Übergang *m.*; 2) jüdiſche Oſtern (Bibelausdruck); 3) Zaunrübe *f.*, Hundskürbis; — pospolity czarny Gichtrübe; — biały rozdzielnopłciowy zweihäutige oder rotfruchtige Zaunrübe.

Przestępca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Verbrecher *m.*, Frevler *m.*, Geſetzesübertreter *m.*

Przestępczyni, *pl.* -nie, *sf.*; **Przestępnica**, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Übertreterin *f.*, Verbrecherin *f.*, Frevlerin *f.*

Przestępek, -pku, *pl.* -pki, *sm.* Übertretung *f.*

Przestępny, *adi.* übertretend, überſchreitend; rok — Schaltjahr *n.*

Przestępstwo, -wa, *pl.* -wa, Übertretung *f.*, Frevel *m.*

Przestrach, -u, *pl.* -y, *sm.* Schreck *m.*, plötzlicher Schreck.

Przestrajać, -jam, -jałem, *va. imperf.*; **Przestroić**, -ję, -isz, -iłem, *va. perf.* umſtimmen, anders ſtimmen; — się *vr.* ſich umkleiden, ſich verkleiden.

Przestraszać, -szam, -szałem, *va. imperf.*; **Przestraszyć**, -szę, -szysz, -szyłem, *va. perf.* erſchrecken, Schrecken einjagen; — się *vr.* in Schrecken geraten.

Przestraszanie, Przestraszenie, -nia, *sing. tant. sn.* Erſchrecken *n.*

Przestroga, -gi, *pl.* -gi, *sf.* Warnung *f.*; ſłuchać czyjej -gi auf jmnds Warnung hören; niech ci to będzie -gą laß es dir zur Warnung dienen.

Przestrojnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Danans (Inſektenart).

Przestrojony, *adi.* umgeſtimmt.

Przestron, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Kohlenſack *m.*; 2) Bauch *m.*

Przestronność, -ści, *sing. tant. sf.* Geräumigkeit *f.*

Przestronny, *adi.* Przestronnie, *adv.* geräumig, weit; -ne mieszkanie eine geräumige Wohnung; mieć -ne serce ein weites Herz haben.

Przestrugać, -gam, -gałem, *va. imperf.*; **Przestrugiwać**, -guję, -wałem, *va. imperf.* zu viel beſchnitzeln; des Guten zu viel tun, übertreiben, über die Schnur hauen.

Przestrzał, -u, *pl.* -y, *sm.* Enfilade *f.*, Durchſchuß *m.*; okna otworzyć na — in gerader Linie gegenüberliegende Fenſter öffnen; na — durch und durch.

Przestrzedz, -gę, -żesz, -głem, *va. perf.*; **Przestrzegać**, -gam, -gałem, *va. imperf.* 1) warnen, auf etwas aufmerkſam machen; -gam, cię jeszcze raz ich warne dich noch einmal; 2) — czego etw. hüten, beobachten; — porządku die Ordnung hüten; pilnie -gają, aby . . . ſie ſehen ſorgfältig darauf, daß . . .

Przestrzeganie, -nia, *sing. tant. sn.* Warnen *n.*, Hüten *n.*

Przestrzelać, -lam, -lasz, -lałem, *va. imperf.*; **Przestrzelić**, -lę, -lisz, -liłem, *va. perf.* durchſchießen, durch und durch ſchießen.

Przestrzelon, -u, *sing. tant.* (Amberboa) Durchwachs *m.*, gemeine Flockenblume.

Przestrzeniać, -niam, -niałem, *vn. imperf.*; **Przestrzenić**, -nię, -niłem, *vn. perf.* erweitern; -nić się *vr.* ſich weiten, ſich dehnen.

Przestrzeniacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Erweiterer *m.*; — kanału urynowego Katheter *m.*

Przestrzenny, *adi.* voluminös, ſperrig.

Przestrzeń, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Raum *m.*; Weltraum *m.*; Feld *n.*, Spielraum *m.*; ciała niebieskie krążą w -ni die Himmelskörper kreiſen im Weltraume; na całej -ni królestwa im ganzen Gebiete des Königtums; — nieskuteczna ſchädlicher Raum; — parowa Dampfraum; — robocza Arbeitsſchmelz, Glühraum; — pod budowę Bauſtelle *f.*; 2) Weite *f.*, große Ausdehnung.

Przestrzeżenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Warnen *n.*, Warnung *f.*

Przestrzygać, -gam, -gasz, -gałem, *va. imperf.*; **Przestrzygnąć, Przestrzydz**, -gnę, -gniesz, -gnąłem, *va. perf.* durchſchneiden; ſtutzen.

Przestrzyganie, Przestrzyżenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Durchſchneiden *n.*

Przestudzać, -dzam, -dzasz, -dzałem, *va. imperf.*; **Przestudzić**, -dzę, -dzisz, -dziłem, *va. perf.* kühlen, abkühlen.

Przestudzanie, Przestu-

dzenie, -nia, *sing. tant. sn.* Abkühlen *n.*

Przestwór, -wory, *pl.* -wory, *sm.*; **Przestworze**, -rza, *pl.* -rza, *sn.* großer, unendlicher Raum, Weltraum *m.*; Zwischenraum *m.*, Spielraum.

Przestworność, -ści, *sing. tant. sf.* Geräumigkeit *f.*

Przestworny, *adi.*; **Przestwornie**, *adv.* geräumig, weit.

Przestygnąć, -nę, -niesz, -głem, *vn. perf.* ein wenig erkalten, abkühlen.

Przesunąć, -nę, -niesz, -nąłem, *va. perf.*; **Przesuwać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* durchschieben, schieben; verschieben; — się *vr.* vorübergehen, passieren, vorüberschleichen.

Przesunięcie, **Przesuwanie**, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Schieben *n.*, Verschiebung *f.*, Verschieben *n.*

Przesuszać, -szam, -szałem, *va. imperf.*; **Przesuszyć**, -szę, -szysz, -szyłem, *va. perf.* ein wenig trocknen, trocken werden lassen; zu sehr trocknen lassen.

Przesuszny, *adi.* — młyn Trockenmühle *f.*

Przesuw, -u, *pl.* -y, *sm.* -y suwacza obere und untere Schieber *m.*, Schubkasten *pl.*

Przesuwacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Schieber *m.*; — wagonów Wagenschieber; — starszy Rangiermeister *m.*, Oberschieber.

Przesuwalny, *adi.* verschiebbar.

Przesuwnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Reit-, Dockenstock *m.*, Docke *f.*, Hohldocke *f.*; —, pomost suwany Schiebebühne *f.*; — hydrauliczna hydraulische Schiebebühne; — parowa Dampfschiebebühne; — pozioma unversenkte Schiebebühne; — zagłębiona versenkte Schiebebühne.

Przeswarzyć, -rzę, -rzysz, -rzyłem, *va. perf.* mit Zanken verbringen; durch Zank und Streit überwältigen.

Przeswawolić, -lę, -lisz, -liłem, *va. perf.* die Zeit mit übermütigen Streichen ausfüllen.

Przesycać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Przesycić**, -cę, -cisz, -ciłem, *va. perf.* sättigen, übersättigen.

Przesycanie, **Przesycenie**, -nia, *sing. tant. sn.*, Sättigung *f.*, Übersättigung *f.*

Przesychać, siehe: Przeschnąć.

Przesychanie, -nia, *sing. tant. sn.* Austrocknen *n.*

Przesyłak, -a, *pl.* -i, *sm.* Sender *m.*, Sendeapparat *m.*; — telefoniczny Telephonsender *m.*, Sprechmuschel *f.*

Przesyłanie, -nia, *sn.* Senden *n.*, Schicken *n.*; — ruchu Übertragung *f.*, Transmission *f.*, Leitung *f.*

Przesyłka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Sendung *f.*, Übersendung *f.*; — częściowa Fracht in Teilladungen; — niedoręczalna unanbringliche Sendung; -ki pojedyncze drobne Stückgut *n.*; — pospieszna Eilgut *n.*; — powolna Frachtsendung.

Przesypać, -pię, -piesz, -pałem, *va. perf.*; **Przesypywać**, -puję, -puje, -wałem, *va. imperf.* umschütten; zuschütten; — czem dazwischen schütten; — konia ein Pferd versangen, rehe machen.

Przesypanie, -nia, *sing. tant. sn.* Verschütten *n.*

Przesypiać, siehe: Przespać.

Przesyt, -u, *sing. tant. sm.* Überdruß *m.*, Ekel *m.*; do -tu bis zum Überdruß; — życia Lebensüberdruß *m.*

Przeszachrować, -ruję, -wałem, *va. perf.* verschachern.

Przeszacować, -cuję, -wałem, *va. perf.* überschätzen.

Przeszacowanie, -nia, *sing. tant. sn.* Überschätzung *f.*

Przeszarpać, -pię, -piesz, -pałem, *va. perf.* durchzerren, durchzausen.

Przeszarzeć, -rzeję, -rzałem, *vn. perf.* grau, abgeschabt, fadenscheinig werden.

Przeszastać, -stam, -stałem, *va. perf.* durchtummeln, durchbringen, vergeuden.

Przeszczekać, -kam, -kasz, -kałem, *va. perf.* überbellen, überschreien.

Przeszczepać, -pię, -pałem, *va. perf.* durch-, zerspalten.

Przeszczepiać, -piam, -piałem, *va. imperf.*; **Przeszczepić**, -pię, -piłem, *va. perf.* über-, umpfropfen; umheften.

Przeszczuć, -ję, -jesz, -łem, *va. perf.*; **Przeszczuwać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* durchsetzen.

Przeszczypać, -pię, -pałem, *va. perf.* durchkneipen.

Przeszemrzeć, -rzę, -rzesz, -mrałem, *va. perf.* anhaltend murren.

Przeszeptać, -tam, -tasz, -tałem, *va. perf.*; **Przeszeptywać**, -tuję, -wałem, *va. imperf.* durchflüstern, eine Zeitlang flüstern.

Przeszkadzać, -dzam, -dzałem, *vn. imperf.*; **Przeszkodzić**, -dzę, -dzisz, -dziłem, *vn. perf.* hindern, stören, verhindern; nie mogę temu — ich kann es nicht verhindern; czy nie -dzam store ich nicht; starać się czemu — etw. zu verhindern suchen.

Przeszkadzanie, **Przeszkodzenie**, -nia, *sn.* Stören *n.*, Hindern *n.*, Störung *f.*, Verhinderung *f.*

Przeszkoda, -dy, *pl.* -dy, *sf.* Störung *f.*, Hindernis *n.*, Hinderung *f.*; być -dą hinderlich, im Wege sein; bez -dy ohne Hindernis; — w dostawie Ablieferungshindernis; — w jeździe Fahrthindernis; — w ruchu Betriebsstörung *f.*

Przeszkodnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* schlechter Leiter.

Przeszkodny, *adi.* störend, hinderlich.

Przeszkodzić, siehe: Przeszkadzać.

Przeszlamować, -muję, -wałem, *va. perf.* durchschlämmen.

Przeszło, *adv.* mehr als, über; uszedłem — trzy mile ich bin mehr als drei Meilen gegangen; on ma już — osiemdziesiąt lat er ist schon über achtzig Jahre alt.

Przeszłodniowy, *adi.* vom vorigen Tage, vorjährig.

Przeszłoroczny, *adi.* vorjährig, vom vorigen Jahre.

Przeszłość, -ści, *sing. tant. sf.* Vergangenheit *f.*

Przeszły, *adi.* vergangen, verfloſſen; -łego roku vergangenen Jahres, vergangenes Jahr; -łej niedzieli vorigen, verfloſſenen Sonntag.

Przesznurować, -ruję, -wałem, *va. perf.* umſchnüren.

Przeszorować, -ruję, -wałem, *va. perf.* durchſcheuern, durchreiben.

Przeszperać, -ram, -rałem, *va. perf.* durchſuchen, durchſtöbern.

Przeszpilać, -lam, -łałem, *va. imperf.*; **Przeszpilić**, -lę, -lisz, -liłem, *va. perf.* umſtecken; durchſtechen, annadeln.

Przeszpiegować, -guję, -wałem, *va. perf.* ausſpionieren.

Przeszukać, -kam, -kasz, -kałem, *va. perf.*; **Przeszukiwać**, -kuję, -wałem, *va. imperf.* durchſuchen.

Przeszumieć, -mię, -misz, -miałem, *va. perf.* durchpraſſen, ausſpraſſen.

Przeszustnąć, -nę, -niesz, -nąłem, *va. perf.* plötzlich hinüberwerfen.

Przeszycie, -cia, *sing. tant. sn.* Durchnähen *n.*, Durchſtechen *n.*

Przeszyć, -ję, -jesz, -łem, *va. perf.*; **Przeszywać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* 1) durchnähen, ſteppen; 2) durchſtechen, durchſtoßen, durchbohren; pierś mu strzała -szyła ein Pfeil durchbohrte ihm die Bruſt; -szył go wzrokiem er durchbohrte ihn mit dem Blicke.

Przeszydzać, -dzam, -dzasz, -dzałem, *va. imperf.* durchhecheln, verhöhnen.

Prześcielać, ſiehe: Prześłać.

Prześcienny, *adi.* — kamień Quer-, Steilſtein *m.*

Prześcieradło, -dła, *pl.* -dła, *sn.* Bettuch *n.*, Leintuch *n.*, Bettlaken *n.*

Prześcieruszka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* (Lucina) Gattung der Herzmuſchel.

Prześcigać, -gam, -gasz, -gałem, *va. imperf.*; **Prześcignąć**, -gnę, -gniesz, -gnąłem, *va.* übertreffen, überflügeln, überholen; — się *vr.* wetteifern; ſich ſelbſt übertreffen; -gali cię w grzecznościach ſie wetteiferten in Artigkeitsbeweiſen; -gnał się tem dziełem er hat mit dieſem Werke ſich ſelbſt übertroffen.

Prześcigla, -li, *pl.* -li, *sf.* (Mauritia) eine Pflanze.

Prześcigły, *adi.* überreif.

Prześcignięcie, -cia, *sing. tant. sn.* Überholen *n.*, Übertreffen *n.*

Prześladować, -duję, -wałem, *va. imperf.* verfolgen.

Prześladowanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Verfolgung *f.*; — chrześcijan Chriſtenverfolgung.

Prześladowca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Verfolger *m.*

Prześladowczy, *adi.* verfolgeriſch, Verfolger-; mania -cza Verfolgungswahn *m.*

Prześlągwa, -wy, *sing. tant. sf.* rosmarinblättriger Seidenbaſt, Steinröschen *n.*

Prześlągły, *adi.* — koń Hirſchhals *m.*

Prześledzać, -dzam, -dzasz, -dzałem, *va. imperf.*; **Prześledzić**, -dzę, -dzisz, -dziłem, *va. perf.* durchſpüren, durchforſchen; nachſuchen, nachſpüren, ausſpüren.

Prześlepiać, -piam, -piasz, -piałem, *va. imperf.*; **Prześlepić**, -pię, -pisz, -piłem, *va. perf.* überſehen, nicht wahrnehmen.

Prześlepienie, Prześlepienia, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Überſehen *n.*

Prześlęczeć, -czę, -czysz, -czałem, *va. perf.* die Zeit mit Nachgrübeln, Nachſinnen, Hocken über Büchern verbringen.

Prześliczny, *adi.*; **Prześlicznie**, *adv.* wunderſchön, herrlich.

Prześlizgać się, -gam, -gasz, -gałem, *vr. imperf.*; **Prześliznąć się**, *vr. perf.* durchgleiten, durchſchlüpfen, vorübergleiten.

Prześnić, -nię, -nisz, -niłem, *va. perf.* durchträumen, mit Träumen die Zeit verbringen.

Prześpiewać, ſiehe: Przespiewać.

Prześrubować, -buję, -wałem, *va. perf.* umſchrauben.

Przeświadczać, -czam, -czasz, -czałem, *va. imperf.*; **Przeświadczyć**, -czę, -czysz, -czyłem, *va. perf.* überzeugen, überführen.

Przeświadczenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Überzeugung *f.*

Prześwidrować, -druję, -wałem, *va. imperf.*; **Prześwidrowywać**, -wuję, -wywałem, *va. imperf.* durchbohren.

Przeświecać, -cam, -casz, -całem, *vn.* und *va. imperf.*; **Przeświecić**, -cę, -cisz, -ciłem, *vn.* und *va. perf.* durchleuchten, durchſchimmern; anfleuchten.

Przeświecanie, -nia, *sing. tant. sn.* Durchleuchten *n.*

Prześwietlać, -lam, -lasz, -łałem, *va. imperf.*; **Prześwietlić**, -lę, -lisz, -liłem, *va. perf.* durchleuchten, durchſcheinen, durchſchimmern.

Prześwietny, *adi.*; **Prześwietnie**, *adv.* 1) glänzend, hervorglänzend; 2) hochlöblich.

Prześwięcać, -cam, -casz, -całem, *va. imperf.*; **Prześwięcić**, -cę, -cisz, -ciłem, *va. perf.* von neuem weihen.

Przeświętować, -tuję, -wałem, *va. perf.* die Feiertage wo zubringen.

Prześwięty, *adi.* ſehr heilig.

Prześwistać, -tam, -tasz, -tałem, *va. perf.*; **Prześwistywać**, -tuję, -wałem, *va. imperf.* 1) eine Zeitlang pfeifen; 2) durch die Gurgel jagen.

Prześwitać, -tam, -tasz, -tałem, *vn. perf.* durchſchimmern.

Przetaczać, -czam, -czasz, -czałem, *va. imperf.*; **Przetoczyć**, -czę, -czysz, -czyłem, *va. perf.* 1) durchrollen, durchwälzen; 2) wo anders hin wälzen; umzapfen, aus einem Behälter in einen anderen füllen; 3) durchfreſſen, durchnagen.

Przetacznica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Löwenmaul *n.*

Przetacznik, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Siebmacher *m.*, 2) Ehrenpreis *m.* (ein Kraut).

Przetajać, -jam, -jasz, -jałem, *vn. perf.* hie und da auftauen.

Przetak, -a, *pl.* -i, *sm.* Baſtſieb *n.*

Przetakowy, *adi.* Baſtſieb-.

Przetańcować, -cuję, -cowałem; **Przetańczyć**, -czę, -czysz, -czyłem, *va. perf.* durchtanzen, durch Tanzen vertun.

Przetapiać, -piam, -piasz, -piałem, *va. imperf.*; **Przetopić**, -pię, -pisz, -piłem, *va. perf.* durchſchmelzen, umſchmelzen.

Przetapianie, -nia, *sn.* Umſchmelzen *n.*, Umſchmelzung *f.*

Przetarcie, -cia, *sn.* Durchreiben *n.*, Ausreiben *n.*

Przetargać, -gam, -gasz, -gałem, *va. imperf.*; **Przetargnąć**, -gnę, -gniesz, -gnąłem, *va. perf.* durch-, hinüberzerren; się *vr.* ſich durcharbeiten, durchbrechen, durchdringen.

Przetargować, -guję, -wałem, *va. perf.* verhandeln, verkaufen.

Przetarty, *adi.* durchgerieben.

Przetchlina, -ny, *pl.* -ny, *sf.*; **Kluft** *f.*, **Abgrund** *m.*

Przetchlinka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Atemöffnung *f.*

Przętęchla, -li, *pl.* -le, *sf.* (Foetidia) eine Pflanze.

Przętęchnąć, -nę, -niesz, -nąłem, *vn. perf.* durch und durch muffig werden.

Przętęsknić, -nię, -nisz, -niłem, *va. perf.* durchſchmachten.

Przetkać, -tkam, -tkasz, -tkałem, *va. perf.*; **Przetykać**, -kam, -kasz, -kałem, *va. imperf.* durchweben, durchwirken.

Przetknąć, -nę, -niesz, -nąłem, *va. perf.*; **Przetykać**, -kam, -kasz, -kałem, *va. imperf.* durchſtechen, durchſtecken.

Przetleć, -tleję, -tlisz, -tlałem, *vn. perf.* verglimmen.

Przetłoczyć, -czę, -czysz, -czyłem, *va. perf.* durchdrängen; durchſtampfen.

Przetłuc, -kę, -czesz, -kłem, *va. perf.*; **Przetłukiwać**, -kuję, -kiwałem, *va. imperf.* durchklopfen, zerklopfen, zerſtampfen.

Przetłumaczenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Überſetzung *f.*

Przetłumaczyć, -czę, -czysz, -czyłem, *va. perf.* überſetzen, übertragen.

Przeto, *adv.* daher, deswegen, darum, folglich.

Przetoczyć, ſiehe: Przetaczać.

Przetopić, ſiehe: Przetapiać.

Przetopienie, -nia, *sn.* Umſchmelzen *n.*

Przetorować, -ruję, -wałem, *va. perf.* bahnen, die Bahn brechen.

Przetrawiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Przetrawić**, -wię, -wisz, -wiłem, *va. perf.* 1) verdauen; 2) auszehren.

Przetrawianie, Przetrawienie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Verdauung *f.*

Przetrawny, *adi.* verdaulich.

Przetrąbić, -bię, -bisz, -biłem, *va. perf.* etwas auf der Trompete vortragen; eine Zeitlang blaſen; verſaufen.

Przetrącać, -cam, -casz, -całem, *va. imperf.*; **Przetrącić**, -cę, -cisz, -ciłem, *va. perf.* 1) durchſtoßen, entzweiſchlagen, zerſchlagen; 2) einen kleinen Imbiß nehmen.

Przetrącanie, Przetrącenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Entzweiſchlagen *n.*

Przetropić, -pię, -pisz, -piłem, *va. perf.* durchſpüren, nachſpüren.

Przetrwać, -wam, -wasz, -wałem, *va. perf.* überdauern, überleben, aushalten, ſtandhaft ertragen; niejedną burzę -wał er überſtand ſtürmiſche Zeiten; — burzę losu die Stürme des Schickſals beſtehen; piramidy Egiptu -wały (przez) wiele wieków die Pyramiden Ägyptens überdauerten viele Jahrhunderte.

Przetrwanie, -nia, *sing. tant. sn.* Überdauern *n.*

Przetrwonić, -nię, -nisz, -niłem, *va. perf.* vergeuden, verſchwenden, durchbringen, verpraſſen.

Przetrząsać, -sam, -sasz, -sałem, *va. imperf.*; **Przetrząść, Przetrząsnąć**, -snę, -niesz, -nąłem, *va. perf.* 1) durchſchütteln; 2) durchſtöbern, durchſtören, durchſuchen; — wszystkie kąty alle Winkel durchſuchen; -trzęśli cały kuferek ſie durchſtöberten den ganzen Koffer.

Przetrząsanie, Przetrząśnięcie, -ia, *pl.* -ia, *sn.* Durchſchütteln *n.*, Durchſuchen *n.*

Przetrzebiać, -biam, -biasz, -białem, *va. imperf.*; **Przetrzebić**, -bię, -bisz, -biłem, *va. perf.* durch Aushauen lichten.

Przetrzebianie, Przetrzebienie, -nia, *sn.* Durchlichten *n.*

Przetrzeć, ſiehe: Przecierać.

Przetrzepać, -pię, -piesz, -pałem, *va. perf.*; **Przetrzepywać**, -puję, -wałem, *va. perf.* durchklopfen, ausklopfen; durchwichſen, durchprügeln.

Przetrzepanie, -nia, *sn.* Durchklopfen *n.*; Durchprügeln *n.*

Przetrzeźwiać, -wiam, -wiasz, -wiałem, *va.* und *vn. imperf.*; **Przetrzeźwić**, -wię, -wisz, -wiłem, *va.* und *vn. perf.* nüchtern machen; = ocucić; — się *vr.* zu ſich kommen, den Rauſch ausſchlafen.

Przetrzymać, -mam, -masz, -małem, *va. imperf.*; **Przetrzymywać**, -muję, -wałem, *va. perf.* aushalten, hinhalten, lange ausdauern.

Przetrzymanie, Przetrzymywanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Aushalten *n.*, Hinhalten *n.*

Przetułać, -łam, -łasz, -łałem, *vn. perf.* herumirren.

Przetwarzać, -rzam, -rzasz, -rzałem, *va. imperf.*; Prze-

tworzyć, -rzę, -rzysz, -rzyłem, *va. perf.* umwandeln, umbilden, umgestalten, umschaffen; — się *vr.* sich umwandeln, (in etwas) übergehen.

Przetwarzanie, Przetworzenie, -nia, *sn.* Umwandeln *n.*, Umwandlung *f.*

Przetwór, -oru, *pl.* -ory, *sm.* Umwandlungsprodukt *n*; — chemiczny chemisches Produkt, Chemikalie *f.*

Przetwórca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Umgestalter *m.*, Umwandler *m*, Umschaffer *m.*

Przetycie, -cia, *sing. tant. sn.*; **Przetyłość**, -ści, *sing. tant. sf.* übermäßiges Dickwerden, Fettleibigkeit *f.*

Przetyczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Durchstecher *m.*, Pfeifenräumer *m.*; Zahnstocher *m.*; 2) Knebel *m.*, Spanner *m.*, Splint *m.*

Przetyć, -tyję, -tyłem, *vn. perf.* übermäßig dick, fett werden.

Przetykać, siehe: 1) Przetkać; 2) Przetknąć. [tkanie.

Przetykanie, siehe: Przetkanie.

Przeuczenie, -nia, *sn.* übermäßiges Lernen.

Przeuczyć, -czę, -czysz, -czyłem, *va. perf.* zu viel lehren; anders lehren; się *vr.* zu viel lernen; umlernen.

Przewabiać, -biam, -biasz, -białem, *va. imperf.*; **Przewabić**, -bię, -bisz, -biłem, *va. perf.* hinüberlocken.

Przewabianie, Przewabienie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Hinüberlocken *n.*

Przewaga, -gi, *pl.* -gi, *sf.* Übergewicht *n.*; wielką w kraju mieć -gę großes Übergewicht im Lande haben.

Przewalać, -lam, -lasz, -lałem, *va. imperf.*; **Przewalić**, -lę, -lisz, -liłem, *va. perf.* herüber, hinüber wälzen, umstoßen, umstürzen, umwerfen; — się *vr.* umstürzen, umfallen; sich herumwälzen, sich hin und her wälzen; -lił się na prawą stronę er wälzte sich auf die rechte Seite.

Przewalczenie, -nia, *sing. tant. sn.* Auskämpfen *n.*, Durchkämpfen *n.*

Przewalczyć, -czę, -czysz, -czyłem, *va. perf.* im Kampfe überwinden; durchkämpfen, mit Kampf verbringen.

Przewaleczny, *adi.*; **Przewalecznie**, *adv.* sehr tapfer.

Przewalenie, -nia, *sing. tant. sn.* Umwälzen *n.*, Überwälzen *n.*; Umstürzen *n.*

Przewał, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Überfall *m.*, Staudamm *m.*, Schluchtdamm *m.*, 2) Moräne *f.*; 3) Wolkenbruch *m.*

Przewałkować, -kuję, -wałem, *va. perf.* durchwalken.

Przewarzać, -rzam, -rzasz, -rzałem, *va. imperf.*; **Przewarzyć**, -rzę, -rzysz, -rzyłem, *va. perf.* durchwärmen, überkochen, aufkochen.

Przewarzanie, Przewarzenie, -nia, *sn.* Überkochen *n.*, Durchwärmen *n.*

Przeważać, -żam, -żasz, -żałem, *va.* und *vn. imperf.*; **Przeważyć**, -żę, -żysz, żyłem, *va.* und *vn. perf.* 1) abwägen, durchwägen; -waż jeszcze raz masło wäge die Butter noch einmal durch; 2) überwiegen, das Übergewicht haben, das Übergewicht erlangen; w tem towarzystwie -żała intelligencya in dieser Gesellschaft überwog das intelligente Publikum; pomiędzy obrazami -żały krajobrazy unter den Bildern überwogen die Landschaften; litość -żyła nad złością Mitleid gewann die Oberhand über den Zorn; — 3) się *vr.* sich hinüberbiegen, lenken, das Gleichgewicht verlieren.

Przeważność, -ści, *sing. tant. sf.* Überwiegenheit *f.*

Przeważny, *adi.*; **Przeważnie**, *adv.* überwiegend.

Przewąchać, -cham, -chasz, -chałem, *va. perf.* durchriechen, durchschnüffeln, den Braten riechen, etw. merken.

Przewąstka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* (Eumenes) bienenartiges Insekt.

Przewdziać, -dzieję, -dziejesz, -działem, *va. perf.*; **Przewdziewać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* umkleiden, anziehen, Kleider wechseln; — się *vr.* sich umkleiden.

Przewdziękla, -li, *pl.* -le, *sf.* (Commelina) tropische Knollenpflanze.

Przewertować, -tuję, -wałem, *va. perf.* durchblättern.

Przewędrować, -druję, -wałem, *va. perf.* durchwandern.

Przewędzenie, -nia, *sing. tant. sn.* Abräuchern *n.*

Przewędzić, -dzę, -dzisz, -dziłem, *va. perf.* durch Räuchern trocknen, abtrocknen.

Przewiać, -wieję, -wiałem, *va. perf.*; **Przewiewać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* durchwehen, durchblasen; — zboże das Getreide schwingen, lüften, umstechen, worfeln.

Przewiadywać, -duję, -wałem, *va. imperf.*; **Przewiedzieć**, -wiem, -działem, *va. perf.* durchforschen.

Przewiąsło, -sła, *pl.* -sła, *sn.* Querband *n.*

Przewiąz, -więzu, *pl.* -więzy, *sm.* Insekt *n.*, Kerbe *f.*

Przewiązać, -żę, -żesz, -załem, *va. perf.*; **Przewiązywać**, -zuję, -wałem, *va. imperf.* durchbinden, umbinden, unterbinden.

Przewiązanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Unterbinden *n.*, Umbinden *n.*

Przewiązka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Binde *f.*, Gürtel *m.*, Bandage *f.*; 2) (Fasciolaria) Art Stachelschnecke.

Przewicie, -cia, *pl.* -cia, *sn.*; **Przewinięcie**, -cia, *sn.* Umwickeln *n.*

Przewić, -wiję, -wijesz, -wiłem; **Przewinąć**, -nę, -niesz, -nąłem, *va. perf.*; **Przewijać**, -jam, -jasz, -jałem, *va. imperf.* 1) umwickeln, umbinden, anders binden, trocken legen; 2) durchweben; 3) — się *vr.* schnell vorbei-, vorübergehen, herumstreichen.

Przewidnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Perspektivschnecke *f.*

Przewidywać, -duję, -wałem, *va. imperf.*; **Przewidzieć**, -dzę, -dzisz, -dziłem, *va. perf.* vorhersehen, voraussehen.

Przewidywanie, Przewi-

dzenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Vorhersehen *n.*, Voraussicht *f.*

Przewidzialny, *adi.* voraussehbar.

Przewielebność, -ści, *pl.* -ści, *sf.* Ehrwürdigkeit *f.*, Ehrwürde; wasza — Euer Hochwürden.

Przewielebny, *adi.* ehrwürdig, hochwürdig.

Przewielmożny, *adi.* übermächtig.

Przewiercać, -cam, -casz, -całem, *va. imperf.*; **Przewiercić**, -cę, -cisz, -ciłem, *va. perf.* durchbohren.

Przewiercanie, Przewiercenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Durchbohren *n.*, Durchbohrung *f.*

Przewiercień, -rtnia, *pl.* -rtnie, *sm.* (Bupleurum) Jelängerjelieber *n.*, Geißblatt *n.*

Przewiertek, -rtka, *pl.* -rtki, *sm.* Bohrmuschel *f.*

Przewierzbia, -bii, *pl.* -bie, *sf.* Oleaster *m.*, wilder Ölbaum.

Przewierzbowaty, *adi.* Oleaster-; -te rośliny oleasterartige Pflanzen.

Przewierzgać, -gam, -gasz, -gałem, *va. imperf.*; **Przewierzgnąć**, -gnę, -gniesz, -gnąłem, *va. perf.* 1) herüber-, umwerfen, einem ein Bein unterschlagen; 2) übergehen, herüberziehen; — się *vr.* sich (plötzlich, unerwartet) umwandeln.

Przewierzgnik, -a, *pl.* -i, *sm.* (Protacus) ein Infusionstierchen.

Przewieszać, -szam, -szasz, -szałem, *va. imperf.*; **Przewiesić**, -szę, -sisz, -siłem, *va. perf.* umhängen, überhängen, quer über etw. hängen.

Przewieść, -wiodę, -wiedziesz, -wiodłem, *va. perf.*; **Przewodzić**, -dzę, -dzisz, -dziłem, *va. imperf.*; 1) überführen, übersetzen; -wiedzie nas przewodnik doświadczony ein erfahrener Führer wird uns überführen; 2) anführen, leiten; — nad kim, kommandieren, befehligen.

Przewietrzać, -trzam, -trzasz, -trzałem, *va. imperf.*; **Przewietrzyć**, -trzę, -trzysz, -trzyłem, *va. perf.* auslüften, lüften, durchlüften; — się *vr.* ins Freie gehen, frische Luft schöpfen.

Przewietrzanie, Przewietrzenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Lüften *n.*, Durchlüften *n.*, Ventilation *f.*

Przewiew, -u, *pl.* -y, *sm.* Luftzug *m.*, Ventilation *f.*, Luftwechsel *m.*; Wetterlösung *f.*, Windzug *m.*

Przewiewnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Ventilator *m.*

Przewiewny, *adi.*; **Przewiewnie**, *adv.* luftig, dem Zuge ausgesetzt.

Przewiezienie, -nia, *sing. tant. sn.* Überführung *f.*

Przewieźć, -wiozę, -wieziesz, -wiozłem, *va. perf.*; **Przewozić**, -wożę, -wozisz, -woziłem, *va. imperf.* (im Wagen oder zu Pferde) überführen, übersetzen; überschiffen.

Przewiędły, *adi.*; **Przewiędle**, *adv.* halbwelk.

Przewiędnąć, -nę, -niesz, -nąłem, *vn. perf.* halb verwelken.

Przewięziak, -a, *pl.* -i, *sm.* Gliederhülse *f.*

Przewięzica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* (Lomentaria) eine Alge.

Przewięzistość, -ści, *sing. tant. sf.* Gekerbtheit *f.*

Przewięzisty, *adi.* gekerbt; lang gestreckt, schlank.

Przewięź, -zi, *pl.* -zie, *sf.* Verbindung *f.*

Przewięźniak, -a, *pl.* -i, *sm.* (Lomentum) Samenhülse *f.*, Frucht einer Pflanze.

Przewijać, -jam, -jasz, -jałem, *va. imperf.* siehe: Przewić.

Przewijanie, siehe: Przewicie.

Przewilżać, -żam, -żasz, -żałem, *va. imperf.*; **Przewilżyć**, -żę, -żysz, -żyłem, *va. perf.* durchfeuchten; anfeuchten.

Przewilżanie, Przewilżenie, -nia, *sn.* Durchfeuchten *n.*

Przewinąć, siehe: Przewić.

Przewiniać, -niam, -niasz, -niałem, *vn. imperf.*; **Przewinić**, -nię, -nisz, -niłem, *vn. perf.* verschulden, verwirken; — komu się an einem vergehen, versündigen.

Przewinianie, Przewinienie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Vergehen *n.*, Verschulden *n.*, Verschuldung *f.*; Übertretung *f.*

Przewinięcie, siehe: Przewicie.

Przewionąć, -nę, -niesz, -nąłem = Przewiać.

Przewlec, -lekę, -leczesz, -lokłem, *va. perf.*; **Przewlekać**, -kam, -kasz, -kałem, *va. imperf.*; **Przewlóczyć**, -czę, -czysz, -czyłem, *va. perf.* 1) durchziehen: nitkę przez igłę den Faden durch die Nadel ziehen; hinüberschleppen, hinüberziehen; — 3) umziehen, umkleiden; — suknię das Kleid wechseln; 4) — się *vr.* in die Länge ziehen, sich verzögern; wszystko lekko się przez twój brak energii alles wurde durch deinen Mangel an Energie in die Länge gezogen.

Przewlekanie, Przewleczenie, -nia, *sn.* Durchziehen *n.*, Hinüberschleppen *n.*; Hinziehen *n.*

Przewlekłość, -ści, *sing. tant. sf.* Weitschweifigkeit *f.* = Rozwlekłość.

Przewlekły, Przewlekle, siehe: Rozwlekły, Rozwlekle.

Przewłoczny, *adi.* zögernd, zaudernd.

Przewłoka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Verzögerung *f.*, Verzug *m.*, Aufschub *m.*; 2) Landstreicher, *m.*; 3) Myrrhendolde *f.*; 4) Splint *m.*

Przewłóczenie, -nia, *sn.* = Przewlekanie.

Przewłóczka, -ki, *sing. tant. sf.* Herumtreiben *n.*

Przewłóczyć, siehe: Przewlekać.

Przewodni, *adi.* leitend, führend; -nia niedziela der weiße Sonntag.

Przewodnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Führung *f.*

Przewodnictwo, -wa, *sn.* 1) Führung *f.*, Leitung *f.*; 2) Leitungsfähigkeit *f.*; — ciepła Wärmeleitungsvermögen *n.*

Przewodniczenie, -nia,

sing. tant. sn. Leiten *n.*, Führen *n.*

Przewodniczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Führerin *f.*

Przewodniczy, *adi.*; **Przewodniczo**, *adv.* führend, leitend.

Przewodniczyć, -czę, -czysz, -czyłem, *vn. imperf.* führen, leiten, den Vorsitz führen.

Przewodnik, -ka, *pl.* -cy, *sm.* Führer *m.*, Leiter *m.*, Wegweiser *m.*; — ciepła Wärmeleiter; — elektryczności elektrischer Leiter, Elektrizitätsleiter.

Przewodny, *adi.* = Przewodni.

Przewodzenie, -nia, *sn.* Führen *n.*, Leiten *n.*

Przewodzić, siehe: Przewieść.

Przewoina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* lange und biegsame Weiden zum Flechten.

Przewora, -ry, *pl.* -ry, *sf.* Scheidewand *f.*; Stallbaum *m.*

Przewozić, siehe: Przewieść.

Przewozowe, Przewoźne, -nego, *sing. tant. sn.* Fährgeld *n.*, Frachtgebühr *f.*, Frachtgeld *n.*, Transportgebühr *f.*, Porto *n.*; — najmniejsze Minimalfracht *f.*; — niedobrane zu wenig erhobene Fracht; — poprzednie Vorfracht; — przedpłatne Frankatur, Frankaturnote *f.*; — przekazane überwiesene Frachtgebühr *f.*; — za wielkie zu viel erhobene Fracht.

Przewozowy, *adi.* Fähr-, Fracht-, Transport-.

Przewoźna, -nej, *pl.* -ne, *sf.* Frachtzettel *m.*, Frachtschein *m.*; Begleitadresse *f.*

Przewoźnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Fährmann *m.*, Fährknecht *m.*

Przewożenie, -nia, *sing. tant. sn.* Überführen *n.*

Przewód, -wodu, *pl.* -wody, *sm.* 1) Durch-, Überführung *f.*; 2) Leitung *f.*; Führungsweg *m.*; — oddechowy Atmungsweg; Atmungsapparat *m.*, Respirator *m.*; — pęcherzo-wątrobowy Leberblasengang *m.*; — do kurków przewiewnych Leitung zum Reinigungshahn; — dopływowy Einströmungsrohr *n.*; — druciany Drahtleitung *f.*; — odpływowy Ausströmungsweg *m.*; — pary Dampfrohr *n.*; — pary w cylindrze Dampfweg *m.*, Dampfkanal *m.*; — pociągowy Zugvorrichtung *f.*; — podziemny Erdleitung *f.*; — ssący Saugrohr *n.*; — telefonowy Telephonleitung *f.*; — telegraficzny Telegraphenleitung *f.*; — wody Wasserleitungsröhre *f.*; — wypływu Ausströmungsrohr *n.*

Przewódca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Führer *m.*, Anführer *m.*

Przewóz, -wozu, *pl.* -wozy, *sm.* Überfahrt *f.*, Übersetzen *n.*; Überfuhr *f.*; Beförderung *f.*, Transport *m.*, Verfrachtung *f.*; — bez opakowania Transport in losem Zustande, unverpackt; — bezpłatny frachtfreier Transport, Regietransport; — bezpośredni unmittelbare Durchfuhr; — pospieszny Eilguttransport; — przechodowy Transito *n.*, Durchgang *m.*, Durchfuhr *f.*; — z przeładunkiem mittelbare Durchfuhr; — zwyczajny Frachtguttransport; masz wóz i — du mußt eins von beiden wählen.

Przewózka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Förderung *f.*; — urobku Grubenförderung *f.*, Streckenförderung *f.*

Przewracać, -cam, -casz, -całem, *va. imperf.*; **Przewrócić**, -cę, -cisz, -ciłem, *va. perf.* 1) umwerfen, umstürzen; uważaj bo -wrócisz stół gib acht, sonst wirst du den Tisch umwerfen; 2) umkehren, umwenden, umdrehen; — kartki książki die Seiten des Buches umwenden; — na lewą stronę auf die linke Seite umwenden; — oczy die Augen verdrehen; — ułamek den Bruch umkehren; — co do góry nogami, etwas ganz verdrehen, durcheinander werfen; 3) — się *vr.* fallen, umfallen, sich wälzen; -ciło mu się w głowie er ist verrückt geworden; aż mi się w głowie od jego gadania przewraca es wird mir von seinem Reden ganz wirr im Kopfe.

Przewracanie, Przewrócenie, -nia, *sn.* Umwenden *n.*, Umwerfen *n.*

Przewrotny, *adi.*; **Przewrotnie**, *adv.* verkehrt; verdreht; widernatürlich; -tne skłonności perverse Neigungen.

Przewrotność, -ści, *sing. tant. sf.* Verkehrtheit *f.*; Perversität *f.*

Przewrót, -otu, *pl.* -oty, *sm.* Umkehren *n.*, Umgestaltung *f.*, Umwerfen *n.*; grundstürzende Änderung.

Przewrzasnąć, -snę, -śniesz, -snąłem, *vn. perf.* aufschreien.

Przewrzeć, -wrę, -wrzesz, -wrzałem, *vn. perf.* überkochen, noch einmal kochen; zu viel kochen.

Przewrzeszczeć, -szczę, -szczysz, -szczałem, *va. perf.* eine Zeitlang schreien; überschreien.

Przewyborny, *adi.*; **Przewybornie**, *adv.* ausgezeichnet, vortrefflich.

Przewymowny, *adi.* außerordentlich beredt.

Przewyżka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Übergewicht *n.*, Differenz *f.*, Unterschied *m.*, Überschuß *m.*

Przewyższać, -szam, -szasz, -szałem, *va. imperf.*; **Przewyższyć**, -szę, -szysz, -szyłem, *va. perf.* übersteigen, überragen, übertreffen; długi -szają wartość dóbr die Schulden übersteigen den Wert der Güter; on go -wyższa rozumem er übertrifft ihn an Verstand; to zadanie -sza moje siły diese Aufgabe übersteigt meine Kräfte.

Przewyższanie, Przewyższenie, -nia, *sing. tant.* Übersteigen *n.*, Übertreffen *n.*, Überragen *n.*

Przez, *praep.* mit dem 4. Fall 1) durch; iść — miasto durch die Stadt gehen; igła przeszła — sukno die Nadel drang durch das Tuch; kula przeleciała — powietrze eine Kugel flog durch die Luft; służył przy wojsku — trzy

lata er diente drei Jahre (lang) beim Militär; to można osiągnąć tylko — protekcyę das kann man nur durch Protektion erreichen; stałem tu — całą godzinę ich stand da eine ganze Stunde (lang); został zabity — nieprzyjaciela er wurde vom Feinde getötet; — ciebie straciłem majątek durch dich habe ich mein Vermögen verloren; — się an und für sich; to się rozumie samo — się das versteht sich von selbst; 2) über; szedłem — most ich ging über die Brücke; 3) bei; — Boga żywego beim lebendigen Gott.

Przezacny, *adi.*; **Przezacnie**, *adv.* hochansehnlich, äußerst edel veranlagt; hochgeehrt.

Przezbytkować, -tkuję, -wałem, *va. perf.* durchbringen, verschwenden.

Przezbywać, -wam, -wasz, -wałem, *va. imperf.* widerlegen.

Przezgłownik, -a, *pl.* -i, *sm.* ein Bausteín, der quer durch die Mauer bis auf beide Mauerflächen durchgeht.

Przezierać, -ram, -rasz, -rałem, *va* und *vn. imperf.* durchsehen, durchschauen, hervorschimmern; das Augenlicht nach und nach wiedergewinnen.

Przeziernik, -a, *pl.* -i, *sm.* Diopter *m.*; — oczny Okulardiopter; — przedmiotowy Objektivdiopter.

Przeziew, -u, *pl.* -y, *sm.* Aushauchung *f.*

Przeziewać, -wam, -wasz, -wałem, *va. perf.* mit Gähnen zubringen.

Przeziewanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Ausdünstung *f.*

Przeziewniki, -ków, *pl. tant.* Poren *pl.*, Schweißlöcher *pl.*

Przeziębić (się), -bię, -bisz, -biłem, *va. (vr.) perf.* **Przeziębnąć**, -nę, -niesz, -nąłem, *vn. perf.* erkälten, sich erkälten.

Przeziębienie, **Przeziębnięcie**, -cia, *pl.* -cia, *sn.* Erkältung *f.*, Verkühlung *f.*

Przezim, -u, *pl.* -y, *sm.*; **Przezima**, -my, *pl.* -my, *sf.* Überwinterung *f.*

Przezimować, -muję, -wałem, *vn. perf.* und *va. perf.* überwintern.

Przezimowanie, -nia, *sn.* Überwintern *n.*

Przezmian, -u, *pl.* -y, *sm.* Schnellwage *f.*, Balkenwage *f.*

Przeznaczać, -czam, -czasz, -czałem, *va. imperf.*; **Przeznaczyć**, -czę, -czysz, -czyłem, *va. perf.* bestimmen; ojciec -czył te pieniądze na dobroczynne cele der Vater bestimmte das Geld für wohltätige Zwecke; w -czonej na ten cel sali in dem zu diesem Zwecke bestimmten Saale; śmierć i żona od Boga -czona der Tod und die Frau sind uns von Gott vorherbestimmt (poln. Sprichwort).

Przeznaczenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Bestimmung *f.*; udać się na miejsce -nia sich an seinen Bestimmungsort begeben; to było jego -czeniem das war seine Bestimmung; nie można walczyć przeciw -niu man kann gegen die Bestimmung nicht kämpfen.

Przezorność, -ści, *pl.* -ści *sf.*, Vorsicht *f.*, Umsicht *f.*, Bedachtsamkeit *f.*

Przezorny, *adi.*; **Przezornie**, *adv.* vorsichtig, umsichtig, bedachtsam.

Przezór, -zoru, *pl.* -zory, *sm.* Vorsicht *f.*; Nachgiebigkeit *f.*

Przezrocz, -a, *pl.* -e, *sm.* (Alima) Schaufelkrebs *m.*

Przezrocze, -cza, *pl.* -cza, *sn.* Durchsichtige *n.*

Przeźroczystość, -ści, *sf.* Durchsichtigkeit *f.*

Przeźroczysty, *adi.*; **Przeźroczysto**, **Przeźroczyście**, *adv.* durchsichtig; klar.

Przezuć, -zuję, -zujesz, -zułem, *va. perf.*; **Przezuwać**, -wam, -wasz, -wałem, *va. imperf.* Schuhwerk wechseln.

Przezwać, -zwę, -zwałem, *va. perf.*; **Przezywać**, -wam, -wasz, -wałem, *va. imperf.* anders benennen, einen Beinamen geben; — się *vr.* sich gegenseitig schelten; einen anderen Namen annehmen.

Przezwisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Zuname *m.*, Beiname *m.*, Spitzname *m.*

Przezwyciężać, -żam, -żasz, -żałem, *va. imperf.*; **Przezwyciężyć**, -żę, -żysz, -żyłem, *va. perf.* überwinden, besiegen; -żyłem jej upór ich habe ihren Widerstand besiegt; — się sich überwinden.

Przezwyciężanie, **Przezwyciężenie**, -nia, *sing. tant. sn.* Überwindung *f.*

Przezywać, siehe: Przezwać.

Przeźrotka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* (Phania) eine Fliegenart.

Przeźrzały, **Przeźrzeć**, **Przeźrzewać**, siehe: Przejrzały, Przejrzeć, Przejrzewać.

Przeżartować, -tuję, -wałem, *va. perf.* mit Späßen zubringen.

Przeżąć, -nę, -niesz, -nąłem, *va. perf.*; **Przeżynać**, -nam, -nałem, *va. imperf.* durchmähen.

Przeżąć, -żmę, -żnąłem, *va. perf.*; **Przeżymać**, -mam, -masz, -małem, *va. imperf.* stark ausdrücken, auspressen.

Przeżeglować, -gluję, -wałem, *va. perf.* durchsegeln.

Przeżegnać, -nam, -nasz, -nałem, *va. perf.* das Zeichen des Kreuzes machen, segnen; — się *vr.* sich bekreuzigen, das Kreuz schlagen.

Przeżerać, -ram, -rasz, -rałem, *va. imperf.*; **Przeżreć**, -żrę, -żresz, -żarłem, *va. perf.* durchfressen.

Przeżuchowiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* Schmetterlingsart.

Przeżucie, -cia; **Przeżuwanie**, -nia, *sing. tant. sn.* Wiederkäuen *n.*

Przeżuć, -żuję, -żujesz, -żuwałem, *va. perf.*; **Przeżuwać**, -wam, -wasz, -wałem, *va. imperf.* wiederkauen, vorkauen.

Przeżuwacz, -a, *pl.* -e, *sm.* 1) Wiederkäuer *m.*; 2) Meerbrachse *f.*

Przeżycie, -cia, *sing. tant. sn.* Überleben *n.*, Verleben *n.*

Przeżyć, -żyję, -żyłem, *vn.*

und *va. perf.*; **Przeżywać**, -wam, -wasz, -wałem, *vn.* und *va. perf.* durchleben, verleben, überleben; on straty tej nie -żyje er wird diesen Verlust nicht überleben.

Przeżywiać, -wiam, -wiałem *va. imperf.*; **Przeżywić**, -wię, -wisz, -wiłem *va. perf.* durch Nähren erhalten, durchfüttern.

Przędka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* = Prządka.

Przędza, -y, *pl.* -e, *sf.* Garn *n.*, Spinngarn *n.*

Przędzalnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Spinnerei *f.*

Przędzarnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* = Przędzalnia.

Przędzenie, -nia, *sing. tant. sn.* Spinnen *n.*

Przędzik, -a, *pl.* -i, *sm.* (Tegenaria) eine Spinnenart.

Przędziono, -na, *pl.* -na, *sn.* = Motek.

Przędziwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* Gespinst *n.*, Spinnmaterial *n.*

Przęsło, -ła, *pl.* -ła, *sn.* Fach *n.*, Zwischenraum zwischen zwei Paar Zaunpfählen; Joch *n.*, Brückenjoch *n.*

Przęstka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Roßschweif *m.*, Tannen-, Wasserwedel *m.*

Przęśl, -i, Roßschwanz *m.*, Meersträubel *n.*

Przęślica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* 1) Rockenstock *m.*, Spinnrocken *m.*; 2) oberes Wellzapfenlager; 3) Stachelsaflor *m.*

Przęślik, -a, *pl.* -i, *sm.* der Flachs am Spinnrocken.

Przętr, -u, *pl.* -y, *sm.* Speicher *m.*, Getreidemagazin *m.*

Przmiel, -i, *sf.* (Eronymus) Spindelbaum *m.*, Lerchenbrot *n.*, Pfaffenhütchen *n.*

Przodek, -dka, *pl.* -owie, *sm.* 1) Vorfahre *m.*, Ahne *m.*, Ahnherr *m.*; 2) -dku, *pl.* -dki, *sm.* Vorderteil *m.*; — chodnika Ort *m.*; — ogniska Vorherd *m.*

Przodkara, -ry, *pl.* -ry, *sf.* Protzkasten *m.*

Przodkować, -kuję, -wałem, *vn. imperf.* voraus-, vorangehen; die erste Geige spielen.

Przodkowy, *adi.* Vorder-, vorne befindlich.

Przodonóg, -ga, *pl.* -gi, *sm.* Zweihand *f.* (Eidechse).

Przodować, -duję, -wałem, *vn. imperf.* in der ersten Reihe sein; die erste Geige spielen, die führende Rolle spielen, führen, leiten.

Przodowąs, -a, *pl.* -y, *sm.* (Archinus) eine Karpfenart.

Przodownica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* 1) Vorgängerin *f.*; 2) Vorarbeiterin *f.*, Vorschnitterin *f.*

Przodownik, -a, *pl.* -cy, *sm.* 1) Vordermann *m.*; 2) Vorschnitter *m.*, Vorarbeiter *m.*

Przodowy, *adi.* Vorder-.

Przodozgięcie, -cia, *pl.* -cia, *sn.*; — macicy die Umbeugung der Gebärmutter nach vorne.

Przód, -odu, *pl.* -ody, *sm.* Vordere *n.*, Vorderteil *m.*; — głowy Vorderkopf *m.*; na — vorwärts; poszedł na — er ist vorangegangen; na przodzie, na przedzie vorn.

Prztyk, -a, *pl.* -i; **Przty-czek**, -czka, *pl.* -czki, *sm.* Nasenstüber *m.*

Przty kać, -kam, -kasz, -kałem, *vn. imperf.*; **Przty-knąć**, -knę, -kniesz, -knąłem, *vn. perf.* 1) ein Knipschen schlagen, schnalzen; 2) von der Pfanne abbrennen.

Przy, *praep.* den VI. Fall regierend, bei, neben, an; siedzieć — kim bei jmndm sitzen; usiąść — stole sich an den Tisch setzen; służył — dworze er diente bei Hof; był posłem — niemieckich dworach er war Gesandter bei deutschen Höfen; — stole była mowa o tem es war bei Tische die Rede davon; nie mam — sobie pieniędzy ich habe kein Geld bei mir; zastałem go — robocie ich habe ihn bei der Arbeit getroffen; — takim majątku wszystko idzie łatwiej alles geht leichter bei so einem Vermögen; — świecy pracował er arbeitete bei Licht; nie być — zmysłach nicht bei Sinnen sein; wychował się — moich dzieciach er wurde mit meinen Kindern erzogen; — tem wszystkiem bei alldem; — tem babei; — Bożej pomocy mit Gottes Hilfe; stać — czem auf etw. bestehen; stać — swojem zdaniu seine Meinung aufrechthalten, bei seiner Ansicht beharren.

Przyaresztować, -tuję, -wałem, *va. perf.* arretieren, gefangennehmen, festnehmen.

Przybarwić, -wię, -wisz, -wiłem, *va. perf.* Farben hinzumischen.

Przybawiać, -wiam, -wiasz, -wiałem, *va. imperf.*; **Przybawić**, -wię, -wisz, -wiłem, *va. perf.* noch mehr hinzutun, vermehren; — się *vr.* sich noch mehr zuziehen.

Przybeczeć, -czę, -czysz, -czałem, *va. perf.* abbüßen, für etwas büßen.

Przybęda, -dy, *pl.* -dy, *sf.* (Tamonea) eine Pflanze.

Przybicie, -cia, *sn.* Anschlagen *n.*; Anlegen *n.* (eines Schiffes), Landen *n.*

Przybić, -biję, -bijesz, -biłem, *va. perf.*; **Przybijać**, -jam, -jasz, -jałem, *va. imperf.* 1) anschlagen, annageln, festschlagen, zuschlagen; 2) *vn.* — do brzegu landen.

Przybiedz, -gnę, -gniesz, -głem, *vn. perf.*; **Przybiegać**, -gam, -gasz, -gałem, *vn. imperf.* laufen, laufend ankommen, herbei-, herzulaufen.

Przybierać, -ram, -rasz, -rałem, *va.* und *vn. imperf.*; **Przybrać**, -biorę, -bioresz, -brałem, *va.* und *vn. perf.* I. *va.* 1) dazunehmen, annehmen, zunehmen; adoptieren; — do pomocy zur Hilfe nehmen; — za córkę als Tochter annehmen, adoptieren; 2) schmücken, putzen; -brali go w złoto i purpurę sie kleideten ihn in Gold und Purpur; niebo -brane w gwiazdy der mit Sternen geschmückte Himmel; — co w piękne słówka etwas mit zierlichen Worten ausdrücken; wiosna -rała ziemię w zieloność i kwiaty der Frühling schmückte die Erde mit Grün und Blumen; 3) — cugli, wędzidła die Zügel anziehen; II.

vn. zunehmen, anschwellen; III. — się *vr.* — w co sich mit etwas versorgen; — do czego sich zu etwas anschicken.

Przybieranie, Przybranie, -nia, *sn.* 1) Annehmen *n.*; Zunehmen *n.*, Zunahme *f.*, Wachsen *n.*; 2) Putz *m.*; Ausrüstung *f.*

Przybijaczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Weberkanne *f.*, Weberblatt *n.*

Przybijać, siehe: Przybić.

Przybijanie, -nia, *sn.* 1) Anschlagen *n.*; 2) Besatz *m.*, Besetzen *n.* der Bohrlöcher.

Przybiór, -oru, *pl.* -ory, *sm.* Schmuck *m.*, Putz *m.*

Przybitka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Zuschlag *m.*; 2) Pfropfen *m.*

Przyblaknąć, -knę, -kniesz, -kłem, *vn. perf.* ein wenig erbleichen, erblassen, die Farbe verlieren, schießen.

Przybliżać, -żam, -żasz, -żałem, *va. imperf.*; **Przybliżyć,** -żę, -żysz, -żyłem, *va. perf.* nähern, näher rücken, näher bringen, annähern; — się *vr.* sich nähern.

Przybliżanie, Przybliżenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Nähern *n.*, Annäherung *f.*; w -żeniu annähernd.

Przybłąkać się, -kam, -kasz, -kałem, *vr. imperf.* sich wohin verirren, zufällig wohin kommen.

Przybłęda, -dy, *pl.* -dy, *sm.* und *sf.* Eingewanderte(r) *m.*, (in verächtlichem, geringschätzigem Sinne:) Hergelaufene(r) *m.*

Przybłonek, -ka, *pl.* -ki, *sm.* Oberhäutchen *n.* der Schleimhäute.

Przybłotny, *adi.* bei, an Sümpfen befindlich.

Przyboczny, *adi.* Neben-, Seiten-, an der Seite befindlich; Leib-; — lekarz Leibarzt *m.*; -na straż Leibwache *f.*

Przyboleć, -lę, -lisz, -lałem, *vn. perf.*; **Przybolewać,** -wam, -wałem, *vn. imperf.* schmerzlich empfinden, büßen.

Przybor, -u, *pl.* -y, *sm.* Maurerverband *m.*

Przybory, -rów, *plur. tant.* Ausrüstungsstücke *pl.*, Requisiten *pl.*, Utensilien *pl.*, Gerätschaften *pl.*; — do szyn Kleinmaterial *n.*; — kominkowe Kamingeräte *pl.*; — pociągowe Zugsausrüstungsgegenstände *pl.*; — do szycia Nähzeug *n.*

Przyborowy, *adi.* — mur Mauer aus Quadern.

Przybość, -bodę, -bodziesz, -bodłem, *va. perf.* mit Stoßen und Stechen antreiben.

Przybrany, *adi.* 1) geschmückt, geputzt; 2) angenommen; Adoptiv-, z. B. -na córka Adoptivtochter *f.*

Przybrudzać, -dzam, -dzałem *va. imperf.*; **Przybrudzić,** -dzę, -dzisz, -dziłem; **Przybrukać,** -kam, -kasz, -kałem, *va. perf.* ein wenig beschmutzen.

Przybrząkiwać, -kuję, -wałem, *vn. imperf.* mit Saitenspiel begleiten, klimpern.

Przybrzeże, -ża, *pl.* -ża, *sn.* Küstengegend *f.*, Küstenland *n.*

Przybrzeżny, *adi.* Küsten-.

Przybrzydnąć, -nę, -niesz, -dłem, *vn. perf.* ziemlich häßlich werden; zum Ekel werden.

Przybudować, -duję, -wałem, *va. perf.*; **Przybudowywać,** -wuję, -wałem, *va. imperf.* anbauen, zubauen, hinzubauen.

Przybudowanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Hinzubauen *n.*; Nebengebäude *n.*

Przybudowek, -wku, *pl.* -wki, *sm.* Anbau *m.*

Przybudówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Nebenbau *m.*, Seitengebäude *n.*, Nebengebäude *n.*

Przybuś, -siu, *sing. tant. sm.* Flußschatten *m.*, Flußkannenkraut *n.*

Przybyć, -będę, -będziesz, -byłem, *vn. perf.*; **Przybywać,** -wam, -wasz, -wałem, *vn. imperf.* 1) ankommen, anlangen; król -był do stolicy der König kam in der Hauptstadt an; -waj na pomoc komme zu Hilfe; 2) — czego zunehmen, wachsen, vermehren, größer werden; roboty -wa co dzień die Arbeit wird jeden Tag größer; -było nam dwóch stołowników die Zahl unserer Tischherren hat sich um zwei vermehrt; -bywa księżyca der Mond nimmt zu, ist im Zunehmen.

Przybycie, -cia, *sing. tant. sn.* Ankunft *f.*, Eintreffen *n.*

Przybysz, -a, *pl.* -e, *sm.* 1) Ankömmling *m.*; 2) Kletter-vogel *m.*

Przybyszowy, *adi.* eingeschaltet; rok — Schaltjahr *n.* = Rok przestępny.

Przybyt, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Eingang *m.*, Kassaeingang *m.*; 2) Ansatz *m.*

Przybytek, -tku, *pl.* -tki, *sm.* 1) Hinzukommen *n.*, Zunahme *f.*, Zuwachs *m.*; od -tku głowa nie boli je mehr, desto besser; 2) Stiftshütte *f.*, Zelle *f.*; — Pański die Wohnung des Herrn; święty — die heilige Halle.

Przycapić, -pię, -pisz, -piłem, *va. perf.*; **Przycapnąć,** -pnę, -pniesz, -pnąłem, *va. imperf.* plötzlich ergreifen, fassen, packen, erwischen, ertappen.

Przychciwić, -wię, -wisz, -wiłem, *va. perf.* gierig, lüstern auf etw. machen.

Przychęcać, -cam, -casz, -całem, *va. imperf.*; **Przychęcić,** -cę, -cisz, -ciłem, *va. perf.* anlocken.

Przychęta, -ty, *pl.* -ty, *sf.* Anlockung *f.*; Aufmunterung *f.*

Przychodni, *adi.* fremd angekommen.

Przychodowy, *adi.* Einnahme-.

Przychodzić, -dzę, -dzisz, -dziłem, *vn. imperf.*; **Przyjść,** -jdę, -jdziesz, -szedłem, *vn. perf.* kommen, herkommen, ankommen; -jdę jutro do was ich werde morgen zu euch kommen; -jdź w niedzielę do kościoła komme Sonntag in die Kirche; każ — służącemu sage dem Diener, daß er herkommt; zaraza -szła ze wschodu die Seuche kam vom Osten; ten list wczoraj -dł z Londynu dieser Brief kam gestern von London; ci którzy po nas -jdą die nach uns kommen werden; -jdzie i na ciebie kolej

die Reihe wird auch an dich kommen; -chodzi mi na myśl es kommt, es fällt mir in den Sinn; skąd ci to -szło wieso ist es dir gekommen; ani mi to na myśl nie -szło es ist mir gar nicht in den Sinn gekommen; lichwą -szedł do majątku durch Wucher ist er zu Vermögen gekommen; -szedł wreszcie do rozumu endlich ist er zu Verstand gekommen; zemdlał, ale przyszedł znów do siebie er fiel in Ohnmacht, kam aber wieder zu sich (erlangte wieder die Besinnung); bez pośrednictwa przyjaciela byłoby -szło do procesu ohne die Intervention des Freundes wäre es zu einem Prozeß gekommen; -jdzie ci może żebrać du wirst vielleicht genötigt sein zu betteln; co ci z tego -jdzie was hast du davon; z trudnością mi to -dzi es kommt mir schwer an; -jdzie, -szła kreska na Matyska man soll den Tag nicht vor dem Abend loben, Glück und Glas wie leicht bricht das.

Przychodzień, -dnia, *pl.* -dnie, *sm.* Vorbeigehende(r) *m.*, Passant *m.*, Ankömmling *m.*

Przychorować, -ruję, -wałem, *vn. perf.* durch Krankheit für etw. büßen.

Przychować, -wuję, -wałem, *va. perf.*; **Przychowywać**, -wuję, -wałem, *va. imperf.* aufziehen, großziehen.

Przychowek, -wku, *pl.* -wki, *sm.* junges Zuchtvieh, junger Zuwachs.

Przychód, -u, *pl.* -y, *sm.* Einnahme *f.*, Einkommen *n.*, Einkünfte *pl.*

Przychrząstnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* (Perichondrium) Knorpelhaut *f.*

Przychudnąć, -dnę, -dniesz, -dłem, *vn. perf.* ein wenig abmagern.

Przychwalać, -lam, -lasz, -lałem, *va. imperf.*; **Przychwalić**, -lę, -lisz, -liłem, *va. perf.* loben, rühmen; -lać się *vr.* sich rühmen; = Chełpić się.

Przychwycić, -cę, -cisz, -ciłem, *va. perf.*; **Przychwytywać**, -tuję, -wałem, *va. imperf.* 1) ergreifen, an sich reißen; 2) bei etwas ergreifen, betreten; — na gorącym uczynku auf frischer Tat, in flagranti betreten, ertappen.

Przychylać, -lam, -lasz, -lałem, *va. imperf.*; **Przychylić**, -lę, -lisz, -liłem, *va. perf.* neigen, bücken, biegen; radbym mu nieba -lić ich möchte den Himmel zu ihm herabneigen, ich möchte ihm das Beste wünschen und bieten; — się, *vr.* sich geneigt zeigen, beitreten, beipflichten, gewähren; -lił się do jego prośby er gab seiner Bitte Gehör, Folge.

Przychylanie, Przychylenie, -nia, *sing. tant. sn.* Beugen *n.*, Bücken *n.*, Neigen *n.*

Przychylność, -ści, *sf.* Geneigtheit *f.*, Zuneigung *f.*, Wohlwollen *n.*; zyskać czyją — jmnds Zuneigung, Wohlwollen gewinnen.

Przychylny, *adi.*; **Przychylnie**, *adv.* geneigt, zugetan, wohlwollend.

Przyciasny, *adi.* zu eng.

Przyciąć, siehe: Przycinać.

Przyciąg, -u, *pl.* -i, *sm.* Verankerung *f.*

Przyciągać, -gam, -gasz, -gałem, *va. imperf.*; **Przyciągnąć**, -nę, -niesz, -nąłem, *va. perf.* zuziehen, zu sich ziehen, anziehen, heranziehen, anlocken, herschleppen.

Przyciągający, *adi.* anziehend.

Przyciąganie, -nia, *sn.* Anziehung *f.*, Zugkraft *f.*, Anziehungskraft *f.*, Attraktion *f.*

Przyciągnięcie, -cia, *sing. tant. sn.* Anziehen *n.*, Zuziehen *n.*

Przycichnąć, -nę, -niesz, -nął, *vn. perf.* still, stiller werden, verstummen.

Przyciemniać, -niam, -niasz, -niałem, *va. imperf.*; **Przyciemnić**, -nię, -nisz, -niłem, *va. perf.* verdunkeln; — się *vr.* dunkel werden, sich verdunkeln.

Przycieniać, -niam, -niasz, -niałem, *va. imperf.*; **Przycienić**, -nię, -nisz, -niłem, *va. perf.* ein wenig beschatten, schattieren.

Przycień, -nia, *pl.* -nie, *sm.* (Paenumbra) Nebenschatten *m.*

Przycier, -u, *pl.* -y, *sm.*; **Przycierek**, -rka, *pl.* -rki, *sm.* 1) Maischtrog *m.*; 2) Setzfaß *n.*, Setzwäsche *f.*

Przycierać, -ram, -rasz, -rałem, *va. imperf.*; **Przytrzeć**, -trę, -trzesz, -tarłem, *perf.* ein wenig reiben, abreiben, abnutzen; — komu rogów jmndn bändigen; -tarł sobie rogów er hat sich das Geweih abgerieben; hat ausgetobt.

Przycierpieć, -pię, -pisz, -piałem, *vn. perf.* ein wenig leiden, dulden.

Przycieś, -si, *pl.* -sie, *sf.* Unterlage *f.*, Unterzug *m.*, Grundbalken *m.*, Schwelle *f.*; = Podwalina.

Przycieśniać, -niam, -niasz, -niałem, *va. imperf.*; **Przycieśnić**, -nię, -nisz, -niłem, *va. perf.* ein wenig verengen.

Przycięcie, -cia, *pl.* -cia, *sn.* 1) Abschneiden *n.*, 2) Sticheleі *f.*

Przyciężać, -żam, -żasz, -żałem, *va. imperf.*; **Przyciężyć**, -żę, -żysz, -żyłem, *va. perf.* beschweren, bedrücken.

Przycięższy, *adi.* ein wenig schwer, beschwerlich.

Przycinać, -nam, -nasz, -nałem, *va. perf.*; **Przyciąć**, -tnę, -tniesz, -ciąłem, *va. imperf.*; 1) abschneiden, abhauen, stutzen; — komu skrzydeł jmndm die Flügel stutzen, beschneiden; — pióro die Feder schneiden; 2) *vn.* — komu sticheln, einen Seitenhieb versetzen.

Przycinek, -nku, *pl.* -nki, *sm.* 1) Sticheleі *f.*, Seitenhieb *m.*; 2) Komma *n.*, Beistrich *m.*

Przyciosać, -sam, -sasz, -sałem, *va. perf.* zurechtzimmern, behauen.

Przycisk, -u, *pl.* -i, *sm.* 1) Druck *m.*, Aufdrucken *n.*; 2) Akzent *m.*, Ton *m.*, Nachdruck *m.*, starke Betonung; 3) Briefbeschwerer *m.*; 4) Däumling *m.*, Hebebaum *m.*

Przyciskacz, -a, *pl.* -e, *sm.* 1) Briefbeſchwerer *m.*; 2) Walzenwalke *f.*

Przyciskać, -kam, -kasz, -kałem, *va. imperf.*; **Przycisnąć**, -nę, -śniesz, -nąłem, *va. perf.* drücken, aufdrücken, andrücken, bedrücken; — kogo do serca jmndn ans Herz drücken; bieda go -snęła die Not drückte ihn; — kogo do ściany jmndn in die Enge treiben, an die Wand drücken.

Przyciskowy, *adi.* — młot Schwanzhammer *m.*

Przyciśnięcie, -cia, *pl.* -cia, *sn.* Zudrücken *n.*

Przycuchnąć, -nę, -niesz, -nąłem, *vn. perf.* ſtinkend werden.

Przycukrować, -ruję, -wałem, *va. perf.* ein wenig mit Zucker anmachen.

Przycumować, -muję, -wałem, *va. perf.* mit dem Schiffstau anbinden.

Przycupać, -pię, -pisz, -piłem, *va. perf.* erwiſchen.

Przycupnąć, -nę, -niesz, -nąłem, *vn. perf.* ſich ducken, mäuschenſtill ſitzen.

Przyczajać, -jam, -jasz, -jałem, *va. imperf.*; **Przyczaić**, -ję, -isz, -iłem, *va. perf.* verſtecken, verbergen, heimlich auf Wache ſtellen, auf die Lauer legen; — się *vr.* lauſchen, auf der Lauer ſitzen, ſich auf die Lauer legen, lauern; ſich ducken.

Przyczaśnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* innere Schädelbeinhaut.

Przyczepa, -py, *pl.* -py, *sm.* und *sf.* Aufdringling *m.*, zudringlicher Menſch, Klette *f.* (bildlich).

Przyczepiać, -piam, -piasz, -piałem, *va. imperf.*; **Przyczepić**, -pię, -pisz, -piłem, *va. perf.* anhäkeln, anhängen; — wagon einen Wagen ankoppeln; — się *vr.* ſich anhängen, anklammern.

Przyczepka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Anhängſel *n.*

Przyczepność, -ści, *sing. tant. sf.* Adhäſion *f.*

Przyczepny, *adi.* 1) anhängbar, anheftbar; 2) adhärierend; 3) emſig, arbeitſam.

Przyczernić, -nię, -nisz, -niłem, *va. perf.* ſchwärzen.

Przyczesać, -szę, -szesz, -sałem, *va. perf.*; **Przyczesywać**, -suję, -wałem, *va. imperf.* die Haare richten, zurechtmachen; — się *vr.* ſich das Haar richten.

Przyczołek, -łku, *pl.* -łki, *sm.* 1) Vorgiebel *m.* eines Hauſes; 2) Landpfeiler *m.*, Widerlager *m.*, Brückenkopf *m.*; pole -łka Giebelfeld *n.*

Przyczołgać się, -gam, -gasz, -gałem *vr. perf.* herbeikriechen.

Przyczyna, -ny, *pl.* -ny, *sf.*; *dim.* **Przyczynka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Urſache *f.*, Veranlaſſung *f.*, Grund *m.*; bez -y ohne Urſache; szukać -ny do kłótni eine Veranlaſſung zum Streite ſuchen; ty jesteś -ną mego nieszczęścia du biſt die Urſache meines Unglücks.

Przyczynek, -nku, *pl.* -nki, *sm.* 1) Beitrag *m.*; 2) Zugabe *f.*, Draufgabe *f.*

Przyczyniać, -niam, -niasz, -niałem, *va. imperf.*; **Przyczynić**, -nię, -nisz, -niłem, *va. perf.* zugeben, vermehren, hinzutun; beitragen; — się *vr.* beitragen, mitwirken.

Przyczynianie, Przyczynienie, -nia, *sing. tant. sn.* Beitragen *n.*, Hinzutun *n.*

Przyczynny, *adi.* beitragend, ſich verwendend.

Przyczynowy, *adi.* urſächlich, Kauſal-.

Przyćmić, -mię, -misz, -miłem, *va. perf.* verdunkeln, in Schatten ſtellen.

Przyćwiczać, -czam, -czasz, -czałem, *va. imperf.*; **Przyćwiczyć**, -czę, -czysz, -czyłem, *va. perf.* einüben, jmndn zu etw. anhalten.

Przydać, -dam, -dasz, -dałem, *va. perf.*; **Przydawać**, -ję, -jesz, -wałem, *va. imperf.* hinzugeben, zufügen, hinzuſetzen; — się *vr.* zu etwas gut ſein, nützlich, brauchbar ſein; to się na nic nie -da das wird gar nichts nützen.

Przydacznia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Dreiſpaltmuſchel *f.*

Przydarzać się, Przydarzyć się = Przytrafiać, Przytrafić się.

Przydatek, -tku, *pl.* -tki, *sm.* Zugabe *f.*, Draufgabe *f.*; Beilage *f.*, Zuſatz *m.*

Przydatkowy, *adi.* hinzugeſetzt, hinzugetan.

Przydatność, -ści, *sing. tant. sf.* Brauchbarkeit *f.*, Nützlichkeit *f.*, Verwendbarkeit *f.*

Przydatny, *adi.*; **Przydatnie**, *adv.* brauchbar, nützlich.

Przydąć, -dmę, -dmiesz, -dmie, -dąłem, *va. perf.*; **Przydymać**, -mam, -masz, -małem, *va. imperf.* herbeiblaſen.

Przydbać, -bam, -basz, -bałem, *va. perf.* — czego durch Aufmerkſamkeit, Sorgfalt etwas vermehren.

Przydech, -u, *pl.* -y, *sm.* Hauch *m.*, Aſpiration *f.*; Spiritus *m.*

Przydechowy, *adi.* Hauch-; Aſpirations-.

Przydenek, -nku, *pl.* -nki, *sm.* Bodenknopf *m.*, Anguß *m.* am Boden einer Kanone.

Przydeptać, -tam, -tasz, -tałem, *va. perf.*; **Przydeptywać**, -tuję, -tujesz, -wałem *va. imperf.* niedertreten, niederſtampfen; — trzewik den Schuhabſatz abtreten.

Przydęty, *adi.* herbeigeblaſen.

Przydłoniak, -ńka, *pl.* -ńki, *sm.* Handwurzel *f.*, Handgelenk *n.*

Przydługi, *adi.* überlang.

Przydoić, -ję, -isz, -iłem, *va. perf.* noch ein wenig melken.

Przydomek, -mku, *pl.* -mki, *sm.* Beiname *m.*; Adelsprädikat *n.*

Przydreptać, -tam, -tasz, -tałem, *vn. perf.* trippelnd ankommen, herbeitrippeln.

Przydrobić, -bię, -bisz, -biłem, *va. perf.* klein bröckeln, klein zerbröckeln.

Przydrożeć, -żeję, -żałem, *vn. perf.* teurer werden.

Przydrożny, *adi.* am Wege gelegen, befindlich; kamień — der am Wege liegende Stein.

Przydrukować, -kuję, -wałem, *va. perf.* hinzudrucken.

Przydrzeć, -drę, -drzesz, -darłem, *va. perf.* ein wenig zerreißen.

Przydrzeźniać, -niam, -niasz, -niałem, *va. imperf.* nachäffen, spötteln, hänseln.

Przyduszać, -szam, -szasz, -szałem, *va. imperf.*; **Przydusić**, -szę, -sisz, -siłem, *va. perf.* dämpfen, niederdrücken, erſticken; -dusił go do ściany er drückte ihn an die Wand; -duszę płomień ich werde die Flamme erſticken.

Przyduszanie, Przyduszenie, -nia, *sn.* Dämpfen *n.*, Niederdrücken *n.*, Erſticken *n.*

Przydwajać, -jam, -jasz, -jałem, *va. imperf.*; **Przydwoić**, -ję, -isz, -iłem, *va. perf.* verdoppeln.

Przydybać, -bię, -bałem, *va. perf.* ertappen, erwiſchen, betreten; begegnen.

Przydymić, -mię, -misz, -miłem, *va. perf.* räucherig machen; — się *vr.* räucherig werden.

Przydymiony, *adi.* räucherig; rosół jest — die Suppe ſchmeckt nach Rauch.

Przydziać, -dzieję, -działem, *va. perf.*; **Przydzielać**, -lam, -lasz, -lałem, *va. imperf.* hinzufügen.

Przydzielać, -lam, -lasz, -lałem, *va. imperf.*; **Przydzielić**, -lę, -lisz, -liłem, *va. perf.* zuteilen; został -lony do dziesiątego pułku er wurde dem zehnten Regiment zugeteilt.

Przydzielanie, Przydzielenie, -nia, *sn.* Zuteilen *n.*

Przydzierzeć się, -rzę, -rzysz, -rzyłem, *vr.* czego ſich woran halten.

Przydzwonić, -nię, -nisz, -niłem, *va. perf.* durch Läuten herbeirufen, herbeiläuten.

Przydźwierek, -rka, *pl.* -rki, *sm.* Vorhof *m.*, Vorhalle *f.*, Vorſatz *m.* vor der Haupttür.

Przyfastrygować, -guję, -wałem, *va. perf.* anheften.

Przygadzać się, -dzam, -dzasz, -dzałem, *vr. imperf.*; **Przygodzić się**, -dzę, -dzisz, -dziłem, *vr. perf.* ſich zutragen, ſich begeben, ſich ereignen; to mi się -dziło przed dwoma dniami das iſt mir vor zwei Tagen paſſiert.

Przygalopować, -puję, -wałem, *vn. perf.* herbeigalopieren.

Przygana, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Tadel *m.*, Vorwurf *m.*; bez -ny ohne Tadel.

Przyganiać, -niam, -niasz, -niałem, *va. imperf.*; **Przygonić**, **Przygnać**, -nę, -nasz, -nałem, *va. perf.* herbei-, heranntreiben; -gnano bydło z paszy man hat das Vieh von der Weide herangetrieben.

Przyganiać, -niam, -niasz, -niałem, *va. imperf.*; **Przyganić**, -nię, -nisz, -niłem, *va. perf.* tadeln, ausſetzen; — komu ſich über jmnden aufhalten.

Przyganianie, Przyganienie, -nia, *sn.* Tadeln *n.*, Ausſetzen *n.*

Przyganny, *adi.* tadelnswert; tadelſüchtig.

Przygarbić, -bię, -bisz, -biłem, *va. perf.* bücken, buckelig machen; — się *vr.* ſich bücken, ſich krümmen, ein wenig buckelig werden.

Przygarbienie, -nia, *sing. tant. sn.* Gebücktwerden *n.*

Przygarnąć, -nę, -niesz, -nąłem, *va. perf.*; **Przygarniać**, -niam, -niasz, -niałem, *va. imperf.* an ſich ſcharren, ziehen, zu ſich hinſcharren, hinnehmen; -garnął biedną sierotę er nahm die arme Waiſe zu ſich.

Przygarść, -ści, *pl.* -ści, Handvoll *f.*

Przygasać, -sam, -sasz, -sałem, *vn. imperf.*; **Przygasnąć**, -nę, -niesz, -nąłem, *vn. perf.* nach und nach ausgeben, verlöſchen.

Przygasić, -szę, -sisz, -siłem, *va. perf.*; **Przygaszać**, -szam, -szasz, -szałem, *va. imperf.* auslöſchen, dämpfen, erſticken.

Przygasły, *adi.* erloſchen.

Przygęściejszy, *adi.* etw. dick.

Przygęstnieć, -nieję, -niejesz, -niałem, *vn. perf.* etw. verdicken.

Przygiąć, -gnę, -gniesz, -giąłem, *va. perf.*; **Przyginać**, -nam, -nasz, -nałem, *va. imperf.* heran-, niederbiegen; starość go -gięła das Alter hat ihm den Rücken gebeugt.

Przygiełka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* (Rhynhospora) = Sitek, Dziobak.

Przygięcie, -cia; **Przyginanie**, -nia, *sing. tant. sn.* Niederbiegen *n.*

Przyglądać się, -dam, -dasz, -dałem, *vr. imperf.*; **Przyjrzeć się**, -rzę, -rzysz, -rzałem, *vr. perf.* betrachten, ſich anſchauen; muszę mu się bliżej — ich muß ihn näher betrachten.

Przyglądanie, -nia, *sing. tant. sn.* Betrachten *n.*

Przyglinkowaty, *adi.* lehmartig.

Przygładzać, -dzam, -dzasz, -dzałem, *va. imperf.*; **Przygładzić**, -dzę, -dzisz, -dziłem, *va. perf.* glätten, glatt machen.

Przygłaskać, -kam, -kasz, -kałem, *va. perf.*; **Przygłaskiwać**, -kuję, -wałem, *va. imperf.* glatt ſtreicheln; willfahren.

Przygłodek, -dku, *pl.* -dki, *sm.* Hungersnot *f.*

Przygłos, -u, *pl.* -y, *sm.*; **Przygłoska**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Tonzeichen *n.*, Akzent *m.*

Przygłośny, *adi.* überlaut.

Przygłówek, -wka, *pl.* -wki, *sm.* — śruby Schraubenkopfhalter *m.*; Schraubennaſe *f.*

Przygłównik, -a, *pl.* -i, *sm.* Betthaupt *n.*, Kopfende *n.*

Przygłuch, -u, *pl.* -y, *sm.* Harthörige(r) *m.*, Schwerhörige(r) *m.*

Przygłuchnąć, -nę, -niesz, -nąłem, *vn. perf.* ein wenig taub werden.

Przygłuchy, *adi.* ſchwerhörig.

Przygłuszać, -szam, -szasz, -szałem, *va. imperf.*; **Przygłuszyć**, -szę, -szysz, -szyłem, *va. perf.* betäuben; dämpfen, übertönen.

Przygłuszanie, Przygłuszenie, -nia, *sing. tant. sn.* Betäuben *n.*

Przygnać, siehe: Przyganiać.

Przygnanie, -nia, *sing. tant. sn.* Hertreiben *n.*

Przygnębiać, -biam, -biasz, -białem, *va. imperf.*; **Przygnębić**, -bię, -bisz, -biłem, *va. perf.* niederdrücken, unterdrücken, bedrücken.

Przygnębianie, Przygnębienie, -nia, *sing. tant. sn.* Unterdrückung *f.*, Bedrückung *f.*

Przygniatać, -tam, -tasz, -tałem, *va. imperf.*; **Przygnieść**, -niotę, -niecieſz, -niotłem, *va. perf.* niederdrücken, ausdrücken.

Przygnić, -ję, -jesz, -łem, *vn. perf.* anfaulen.

Przygoda, -dy, *pl.* -dy, *sf.* 1) Abenteuer *n.*, Begebenheit *f.*, Zufall *m.*, Ereigniß *n.*; w podróży miałem wiele -gód ich erlebte viele Abenteuer auf der Reiſe; 2) Unglücksfall *m.*, Mißgeſchick *n*, Verhängniß *n.*; głupi, kto po szkodzie radzi o -dzie dumm ſind die, wenn ſie den Schaden ſchon leiden, ſich klug beraten, wie er wär' zu meiden.

Przygodność, -ści, *sing. tant. sf.* Vorteil *m.*, Tauglichkeit *f.*

Przygodny, *adi.*; **Przygodnie**, *adv.* 1) paſſend, tauglich; 2) zufällig.

Przygodzić się, ſiehe: Przygadzać się.

Przygorzałość, -ści, *sing. sf.* Brandgeſchmack *m.*

Przygorzały, *adi.* angebrannt.

Przygorzeć, -rzeję, -rzałem, *vn. perf.* verſengen, anbrennen, verſengt werden.

Przygorzki, *adi.* ein wenig bitter.

Przygorzknąć, -nę, -niesz, -nąłem, *vn. perf.* bitter werden, einen bitterlichen Geſchmack bekommen, ranzig werden.

Przygotować, -tuję, -wałem, *va. perf.*; **Przygotowywać**, -wuję, -wałem, *va. imperf.* vorbereiten, bereit halten, zurichten, rüſten; -wałem już wszystko ich habe ſchon alles vorbereitet; — się *vr.* ſich vorbereiten; -tuj się do lekcyi fortepianu bereite dich zur Klavierſtunde vor.

Przygotowanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Vorbereitung *f.*, Zurüſtung *f.*, Anſtalt; robić — Anſtalten treffen; bez -nia ohne Vorbereitung; — warstwy Vorrichtung *f.*, des Grubenfeldes; — rud Aufbereitung der Erze.

Przygotowawczy, *adi.* Vorbereitungs-; kurs — Vorbereitungskurs *m.*

Przygórek, -rka, *pl.* -rki, *sm.* Vorhügel *m.*

Przygrabiać, -biam, -biasz, -białem, *va. imperf.*; **Przygrabić**, -bię, -bisz, -biłem, *va. perf.* mit dem Rechen überharken, zuharken.

Przygramolić się, -lę, -lisz, -liłem, *vr. perf.* herbeigekrochen kommen.

Przygrodek, -dka, *pl.* -dki, *sm.* Burgflecken *m.*

Przygrodzić, -dzę, -dzisz, -dziłem, *va. perf.* dazu einhegen.

Przygromadzić, -dzę, -dzisz, -dziłem, *va. perf.* hinzuſammeln, aufhäufen.

Przygróżka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* = Pogróżka.

Przygruby, *adi.*; **Przygrubo**, *adv.* zu dick, grob.

Przygrywać, -wam, -wasz, -wałem, *va.* u. *vn. imp.* mit Muſik begleiten, akkompagnieren.

Przygryzać, -zam, -zasz, -załem, *va. imperf.*; **Przygryźć**, -zę, -ziesz, -złem, *va. perf.* zubeißen, dazwiſchen beißen, benagen; piłem wodę -zając chlebem ich trank Waſſer und kaute dazwiſchen Brot; — wargi ze złości aus Zorn die Lippen zerbeißen; -zł wargi, by się nie śmiać er biß ſich auf die Lippen, um nicht lachen zu müſſen; — komu ſticheln.

Przygryźliwy, *adi.*; **Przygryźliwie**, *adv.* beißend, ſtichelnd.

Przygrzać, -rzeję, -rzałem, *va. perf.*; **Przygrzewać**, -wam, -wasz, -wałem, *va. imperf.* wärmen, ein wenig aufwärmen.

Przygrzebać, -bię, -biesz, -bałem, *va. perf.* dazuſcharren, zuſammenſcharren.

Przygwizdywać, -duję, -wałem, *vn. imperf.* vor ſich hinpfeifen.

Przygwoździć, -żdżę, -ździsz, -ździłem, *va. perf.* feſt annageln, feſtnageln.

Przyhaczać, -czam, -czasz, -czałem, *va. imperf.*; **Przyhaczyć**, -czę, -czysz, -czyłem, *va. perf.* anhaken.

Przyimek, -mka, *pl.* -mki, *sm.* Vorwort *n.*, Präpoſition *f.*

Przyjaciel, -a, *pl.* -e, *sm.* Freund *m.*; — sztuk Kunſtfreund; — ludzkości Menſchenfreund; -u! (lieber) Freund! (als Anrede); -u, pokaż mi drogę Freund, zeige mir den Weg; w potrzebie poznać -a in der Not erkennt man den wahren Freund.

Przyjacielski, *adi.* freundſchaftlich, zugetan; po -sku freundſchaftlich.

Przyjacielskość, -ści, *sing. tant. sf.* Freundſchaftlichkeit *f.*

Przyjacielstwo, -wa, *sing. tant. sn.* Freundſchaft *f.*

Przyjaciółka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Freundin *f.*

Przyjadać, -dam, -dasz, -dałem, *va. imperf.*; **Przyjeść**, -jem, -jesz, -jadłem, *va. perf.* zubeißen, dazu eſſen.

Przyjazd, -u, *pl.* -y, *sm.* Ankunft *f.*, Ankommen *n.*; — pociągu Ankunft des Zuges; — spóźniony verſpätete Ankunft.

Przyjazny, *adi.*; **Przyjaźnie**, *adv.* freundſchaftlich.

Przyjaźnić się, -nię, -nisz, -niłem, *vr.* ſich befreunden, zum Freunde machen.

Przyjaźń, -źni, *pl.* -źnie, *sf.* Freundſchaft *f.*

Przyjąć, -jmę, -jmiesz, -jąłem, *va. perf.*; **Przyjmować, Przyjmywać**, -muję, -wałem, *va. imperf.* empfangen, annehmen, nehmen; — chrzest die Taufe empfangen; -jęła gości w salonie ſie empfing die Gäſte im Salon; nic od niego nie

-jmę, ich werde von ihm nichts annehmen; jak -jął tę wiadomość? wie hat er diese Nachricht aufgenommen? -jąłem dziś dwie sługi ich habe heute zwei Dienstboten aufgenommen; — się Wurzel schlagen; in Gebrauch, in Aufnahme kommen; ten kwiat się na tym gruncie nie przyjmie diese Blume wird in diesem Boden keine Wurzeln schlagen; ten zwyczaj -jął się diese Sitte ist in Aufnahme gekommen.

Przyjądrze, -rza, *pl.* -rza, *sn.* (Epidydymis) Nebenhode *f.*

Przyjechać, -jadę, -jedziesz, -chałem, *vn. perf.*; **Przyjeżdżać**, -dżam, -dżasz, -dżałem, *vn. imperf.* kommen, ankommen (zu Wagen, zu Pferde); kiedy -dża twój brat wann kommt dein Bruder an; przyjedź raz do nas komme einmal zu uns.

Przyjemka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Nebendolde *f.*

Przyjemnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Rezipient *m.*, Destillervorlage *f.*

Przyjemność, -ści, *pl.* -ści, *sf.* Annehmlichkeit *f.*, Vergnügen *n.*

Przyjemny, *adi.*; **Przyjemnie**, *adv.* angenehm.

Przyjeść, siehe: Przyjadać.

Przyjezdny, *adi.* durchreisend.

Przyjęcie, -cia, *pl.* -cia, *sn.* Aufnahme *f.*, Empfang *m.*, Übernahme *f.*; znaleźć dobre — eine gute Aufnahme finden; u ministra było dziś wielkie -cie beim Minister war heute großer Empfang.

Przyjrzeć, siehe: Przyglądać.

Przyjście, -cia, *sing. tant. sn.* Kommen *n.*

Przyjść, siehe: Przychodzić.

Przykadek, -dka, *pl.* -dki, kleiner Bottich.

Przykarać, -rzę, -rzesz, -rałem, *va. perf.* ein wenig bestrafen, milde züchtigen.

Przykaz, -u, *pl.* -y, *sm.* strenger Befehl.

Przykazanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Gebot *n.*, Befehl *m.*; dziesięcioro -zań die zehn Gebote Gottes.

Przykazywać, -zuję, -wałem, *va. imperf.*; **Przykazać**, -żę, -żesz, -załem, *va. perf.* anbefehlen, gebieten.

Przykaźny, *adi.* anempfohlen und verbürgt.

Przykącek, -ska, *pl.* -ski, *sm.* = Przekąska.

Przykąsić, -szę, -sisz, -siłem, *va. perf.* zubeißen, ein wenig abbeißen.

Przykątek, -tka, *pl.* -tki, *sm.* Seitenwinkel *m.*

Przykipieć, -pię, -pisz, -piłem, *vn. perf.* ein wenig überlaufen.

Przykisnąć, -nę, -niesz, -nąłem, *vn. perf.* säuerlich werden.

Przyklask, -u, *pl.* -i, *sm.* Beifall *m.*, Beifallklatschen *n.*

Przyklaskiwać, -kuję, -wałem, *va. imperf.*; **Przyklasnąć**, -nę, -niesz, -nąłem, *va. perf.* Beifall klatschen, zustimmen.

Przyklaskiwanie, -nia, **Przyklaśnięcie**, -cia, *pl.* -cia, *sn.* Beifallklatschen *n.*

Przyklejać, -jam, -jasz, -jałem, *va. imperf.*; **Przykleić**, -ję, -isz, -iłem, *va. perf.* ankleben, anleimen.

Przyklejanie, Przyklejenie, -nia, *sn.* Ankleben *n.*, Anleimen *n.*

Przyklepać, -pię, -piesz, -pałem, *va. perf.* zuhämmern, zuklopfen.

Przyklęk, -u, *sm.* (Styposcys) Därling *m.*

Przyklękać, -kam, -kasz, -kałem, *vn. imperf.*; **Przyklęknąć**, -nę, -niesz, -nąłem, *vn. perf.* niederknien, sich auf ein Knie niederlassen.

Przykład, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Beispiel *n.*; iść za czyimś -dem jmnds Beispiel folgen; dać dobry — ein gutes Beispiel geben; niech ci to posłuży jako odstraszający — das soll dir als abschreckendes Beispiel dienen; na — (n. p.) zum Beispiel (z. B.); 2) Anschlag *m.* (eines Feuergewehres); 3) Setzhammer *m.*

Przykładacz, -cza, *pl.* -cze, *sm.* Setzhammer *m.*

Przykładać, -dam, -dasz, -dałem, *va. imperf.*; **Przyłożyć**, -żę, -żysz, -żyłem, *va. perf.* anlegen, auflegen, beilegen, hinzulegen; — dziecko do piersi das Kind an die Brust legen; -dać plaster ein Pflaster auflegen; — drzewa do ognia Holz zum Feuer zulegen; — pieczęć das Siegel anlegen, aufdrücken; — się *vr.* do czego zu etw. beitragen, Anteil an etw. nehmen, sich mit Eifer beteiligen, sich einer Sache befleißen, befleißigen; — się wyłącznie do nauk sich einzig und allein den Wissenschaften widmen.

Przykładanie, Przyłożenie, -nia, *sing. tant. sn.* Zulegen *n.*, Beilegen *n.*, Auflegen *n.*; — się Eifer *m.*, Fleiß *m.*

Przykładek, -dka, *pl.* -dki, *sm.*; **Przykładka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Zulage *f.*, Zuwage *f.*; 2) Kompresse *f.*, leinenes Läppchen.

Przykładnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Zuleginstrument *n.*, Zulegzeug *n.*

Przykładność, -ści, *sing. tant. sf.* Musterhaftigkeit *f.*

Przykładny, *adi.*; **Przykładnie**, *adv.* musterhaft, exemplarisch.

Przykłaniać, -niam, -niasz, -niałem, *va. imperf.*; **Przykłonić**, -nię, -nisz, -niłem, *va. perf.* hinneigen; głowę — seinen Kopf hinneigen.

Przykłonny, *adi.* geneigt.

Przykłusować, -suję, -wałem, *vn. perf.* herantraben.

Przykoić, -ję, -isz, -iłem, *va. perf.* ein wenig besänftigen.

Przykołatać się, -tam, -tasz, -tałem, *vr.* sich mit Mühe durcharbeiten, unter Mühen und Anstrengungen wohin gelangen.

Przykomorek, -rka, *pl.* -rki, *sm.* Nebenzollamt *n.*

Przykop, -u, *pl.* -y, *sm.*

Laufgraben *m.*, Graben *m.*, Tranchee *f.*

Przykopać, -pię, -piesz, -pałem, *va. perf.*; **Przykopywać**, -puję, -wałem, *va. imperf.* dazugraben; untergraben.

Przykopciały, *adi.* mit Ruß geſchwärzt.

Przykopcić, -cę, -cisz, -ciłem, *vn. perf.* mit Ruß ſchwärzen, anrußen.

Przykopcieć, -cieję, -ciałem, *vn. perf.* rußig werden.

Przykopcony, *adi.* angerußt.

Przykopowy, *adi.* Laufgraben=.

Przykopycie, -cia, *pl.* -cia, *sn.* Hackenſtück *n.*, Ferſenleder *n.*

Przykoronek, -nka, *pl.* -nki, *sm.* Nebenblumenkrone *f.*

Przykorzenić, -nię, -nisz, -niłem, *va. perf.* würzen, mit Gewürz anmachen.

Przykosić, -szę, -sisz, -siłem, *va. perf.* ein wenig abmähen.

Przykostek, -stka, *pl.* -stki, *sm.*; **Przykostnia**, -ni, -nie, *sf.*; **Przykoście**, -ścia, *sing. tant. sn.* Knochenhaut *f.*, Beinhaut *f.*

Przykostny, *adi.* am Knochen befindlich.

Przykować, **Przykuć**, -kuję, -kułem, *va. perf.*; **Przykowywać**, **Przykuwać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* anſchmieden, feſſeln.

Przykowanie, -nia; **Przykucie**, -cia, *sn.* Anſchmieden *n.*, Feſſelung *f.*

Przykowany, **Przykuty**, *adi.* angeſchmiedet; siedział jak -ty er ſaß wie angenagelt; -ty do łoża boleści an das Krankenlager gefeſſelt.

Przykradać, -dam, -dasz, -dałem, *va. imperf.*; **Przykraść**, -dnę, -dniesz, -dłem, *va. perf.* mehr dazuſtehlen; — się *vr.* ſich heranſchleichen.

Przykrajać, -jam, -jasz, -jałem, *va. imperf.*; **Przykrawać**, -wam, -wasz, -wałem, *va. imperf.*; **Przykroić**, -ję, -isz, -iłem, *va. perf.* zuſchneiden.

Przykraszać, -szam, -szasz, -szałem, *va. imperf.*; **Przykrasić**, -szę, -sisz, -siłem, *va. perf.*; 1) beſchönigen; 2) etwas Fett dazu geben.

Przykrawacz, -a, *pl.* -e, *sm.* 1) Zuſchneider *m.*; 2) Brettmeiſter *m.*

Przykręcać, -cam, -casz, -całem, *va. imperf.*; **Przykręcić**, -cę, -cisz, -ciłem, *va. perf.* zudrehen, drehend zuſammenziehen.

Przykręcanie, **Przykręcenie**, -nia, *sn.* Zudrehen *n.*

Przykrępować, -puję, -wałem, *va. perf.* feſt zuſammenklemmen, an etwas anſchnüren.

Przykrojenie, -nia, *sn.* Zuſchneiden *n.*

Przykrostka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* kleine Unannehmlichkeit.

Przykrość, -ści, *pl.* -ści, *sf.* Unannehmlichkeit *f.*, Verdrießlichkeit *f.*, Widerwärtigkeit *f.*, Beſchwerlichkeit *f.*, Verdruß *m.*; wiele muszę znosić -ści ich muß viele Unannehmlichkeiten ertragen; nie chcę mu zrobić tej -ści ich will es ihm nicht antun; z -ścią muszę skonstatować mit Verdruß (leider) muß ich feſtſtellen; zrobiłeś mi wielką — du haſt mir eine große Unannehmlichkeit bereitet.

Przykrócenie, -nia, *sn.* Verkürzen *n.*, Verkürzung *f.*, Schmälerung *f.*

Przykrócić, -cę, -cisz, -ciłem, *va. perf.* ſchmälern, verkürzen, zügeln; — komu jmnḍm den Daumen aufs Auge ſetzen.

Przykrótki, **Przykrótszy**, *adi.* zu kurz.

Przykruszyć, -szę, -szysz, -szyłem, *va. perf.* hinzubröckeln.

Przykry, *adi.*; **Przykro**, *adv.* 1) läſtig, unangenehm, beſchwerlich, widrig, peinlich, zuwider, verdrießlich; bardzo mi —, że ci to muszę odmówić es iſt mir ſehr peinlich, daß ich dir das abſchlagen muß; w obejściu jest on bardzo -kry im Verkehr iſt er ſehr unangenehm; -kry człowiek ein widriger Menſch; -kra praca eine läſtige Arbeit; 2) ſteil, jäh.

Przykrycie, -cia, *pl.* -cia, *sn.* Deckung *f.*, Zudecken *n.*; Überzug *m.*, Überwurf *m.*, Decke *f.*

Przykryć, -ję, -jesz, -łem, *va. perf.*; **Przykrywać**, -wam, -wasz, -wałem, *va. imperf.* decken, bedecken, zudecken, verdecken; — kogo płaszczem jmnḍn mit dem Mantel zudecken; — dom daś Haus mit einem Dache verſehen.

Przykrytość, -ści, *sing. tant. sf.*; **Przykryctwo**, -wa, *sing. tant. sn.* Heuchelei *f.*

Przykryty, *adi.* 1) bedeckt; 2) verſtellt, gleißneriſch.

Przykrywadło, -dła, *pl.* -dła, *sn.* Deckel *m.*

Przykrywanie, -nia, *sn.* Zudecken *n.*

Przykrywka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Deckel *m.*; Decke *f.*; Deckmantel *m.*

Przykrzesać, -szę, -szesz, -sałem, *va. perf.*; **Przykrzesywać**, -suję, -wałem, *va. imperf.* behauen (Mauerziegel).

Przykrzyć, -rzę, -rzysz, -rzyłem, *va.* und *vn. imperf.* — komu co jmnḍm etw. verekeln; — sobie co an etw. Überdruß empfinden; — się *vr.* komu jmḍm überdrüſſig werden; to mi się już przykrzy, sprzykrzyło ich bin deſſen ſchon überdrüſſig.

Przykrzykać, -kam, -kasz, -kałem, *va.* und *vn. imperf.*; **Przykrzyknąć**, -nę, -niesz, -nąłem, *va.* und *vn. perf.* Beifall ſchreien.

Przykrzywiać, -wiam, -wiasz, -wiałem, *va. imperf.*; **Przykrzywić**, -wię, -wisz, -wiłem, *va. perf.* hinbeugen, beugen; = Przygiąć.

Przykształcać, -cam, -casz, -całem, *va. imperf.*; **Przykształcić**, -cę, -cisz, -ciłem, *va. perf.* nach etwas geſtalten, formen; verſchönern.

Przykucie, ſiehe: Przykowanie.

Przykuć, ſiehe: Przykować.

Przykupić, -pię, -pisz, -piłem, *va. perf.*; **Przykupywać**, -puję, -wałem, *va. imperf.* dazukaufen, hinzukaufen.

Przykupienie, -nia, *sing. tant. sn.* Hinzukaufen *n.*

Przykupno -na, *pl.* -na, *sn.* Dazugekaufte(s) *n.*

Przykupny, *adi.* dazugekauft.

Przykurczać, -czam, -czasz, -czałem, *va. imperf.*; **Przykurczyć**, -czę, -czysz, -czyłem, *va. perf.* verkürzen.

Przykurzać, -rzam, -rzasz, -rzałem, *va. imperf.*; **Przykurzyć**, -rzę, -rzysz, -rzyłem, *va. perf.* bestäuben.

Przykusy, *adi.* = Przykrótki.

Przykuty, *adi.* siehe: Przykowany.

Przykuwać, siehe: Przykować.

Przykwas, -u, *pl.* -y, *sm. dim.* = **Przykwasek**, -sku, *pl.* -ski, *sm.* Säuerlichkeit *f.*, saurer Beigeschmack.

Przykwasić, -szę, -sisz, -siłem, *va. perf.*; **Przykwaszać**, -szam, -szałem, *va. imperf.* säuerlich machen, einen säuerlichen Beigeschmack geben.

Przykwaśnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* säuerlich werden.

Przykwaśny, *adi.* säuerlich.

Przylać, -leję, -lałem, *va. perf.*; **Przylewać**, -wam, -wasz, -wałem, *va. imperf.* hinzugießen, zugießen.

Przylaszczka, **Przelaszczka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* (Hepatica) Sumpfviole *f.*, Leberkraut *n.*, Waldveilchen *n.*

Przylatać, -tam, -tasz, -tałem, *vn. imperf.*; **Przylatywać**, -tuję, -wałem, *vn. imperf.*; **Przylecieć**, -cę, -cisz, -ciałem, *vn. perf.* herbeifliegen, angeflogen kommen; rasch, schnell, eiligst kommen, herbeieilen.

Przylądek, -dku, *pl.* -dki, *sm.* Vorgebirge *n.*, Kap *n.*

Przylądnik, -a, *pl.* -i, *sm.* (Eriphia) Stachelstirn *f.* (Gattung der Spinnkrebse).

Przylądować, -duję, -wałem, *vn. perf.* landen, anlanden, anlegen.

Przylecenie, -nia, *sing. tant. sn.* Herbeifliegen *n.*

Przylegać, -gam, -gasz, -gałem, *vn. imperf.*; **Przyledz**, **Przylegnąć**, -nę, -niesz, -głem, *vn. perf.* anliegen, dicht anschließen, ankleben; benachbart sein, angrenzen.

Przyleganie, -nia, *sing. tant. sn.* Anliegen *n.*, Anschließen *n.*, Ankleben *n.*; Adhäsion *f.*

Przyległość, -ści, *pl.* -ści, *sf.* Zubehör *n.*, Angrenzende(s) *n.*

Przyległy, *adi.*; **Przylegle**, *adv.* anliegend, angrenzend.

Przyleń, -nia, *pl.* -nie, *sm.* träger Mensch.

Przylepiać, -piam, -piasz, -piałem, *va. imperf.*; **Przylepić**, -pię, -pisz, -piłem, *va. perf.* ankleben.

Przylepianie, **Przylepienie**, -nia, *sn.* Ankleben *n.*

Przylepka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Anklebsel; 2) Ranft *m*, Ränftchen *n.*, Anschnitt *m.*; 3) Coquette *f.*; 4) (bildlich) Schmeichelkatze *f.*

Przylepnąć, -nę, -niesz, -płem, *vn. perf.* kleben, bleiben.

Przylepny, *adi.* klebrig.

Przylew, -u, *pl.* -y, *sm.*; **Przylewek**, -wku, *pl.* -wki, *sm.* Zugießen *n.*, Nachgießen *n.*

Przylewać, siehe: Przylać.

Przyleźć, -lezę, -leziesz, -lazłem, *vn. perf.*; **Przylazić**, -łażę, -łazisz, -ziłem, *vn. imperf.* herbeikriechen, herbeigekrochen kommen.

Przyleżytość, -ści, *sf.* -ści, *sf.* Anliegende(s) *n.*, anliegende Gegend, Grenz-, Nachbar-.

Przylgnąć, -nę, -niesz, -nąłem, *vn. perf.* — do czego sich an etwas hängen, ankleben; — do kogo jmnom zugetan sein.

Przylgnia, -gni, *pl.* -gnie, *sf.* — wentyla Ventilsitzfläche *f.*, Ventilspiegel *m.*

Przylgnięcie, -cia, *sing. tant. sn.* Kleben *n.*, Hängen *n.*

Przyliczać, -czam, -czasz, -czałem, *va. imperf.*; **Przyliczyć**, -czę, -czysz, -czyłem, *va. perf.* dazuzählen, hinzuzählen.

Przyliczanie, **Przyliczenie**, -nia, *pl.* -a, *sn.* Hinzuzählen *n.*, Hinzuzählung *f.*

Przyliczny, *adi.* — złodziej ein Dieb, bei dem man gestohlenes Gut vorfindet.

Przylistek, -tku, *pl.* -tki, *sm.* (den Stengel umfassendes) Afterblatt *n.*

Przylizać, -żę, -żesz, -załem, *va. perf.*; **Przylizywać**, -zuję, -wałem, *va. imperf.* belecken; — się *vr.* sich durch Speichelleckerei einschmeicheln.

Przylot, -u, *pl.* -y, *sm.* Anflug *m.*, Heranfliegen *n.*; Angeflogene(s) *n.*

Przylotny, *adi.* herbeifliegend, herbeikommend.

Przylutować, -tuję, -wałem, *va. perf.*; **Przylutowywać**, -wuję, -wałem, *va. imperf.* anlöten, anschweißen.

Przylutowanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Anlöten *n.*, Anlötung *f.*

Przyłagodzić, -dzę, -dzisz, -dziłem, *va. perf.* = Przygotować.

Przyłamać, -mię, -miesz, -małem, *va. perf.*; **Przyłamywać**, -muję, -wałem, *va. imperf.* abbrechen.

Przyłamanie, -nia, *sing. tant. sn.* Abbrechen *n.*

Przyłanek, -nku, *pl.* -nki, *sm.* kleine Hufe, Kleinhufe *f.*; Stückchen *n.* Acker.

Przyłaskawić, -wię, -wisz, -wiłem, *va. perf.* bezähmen, sich geneigt machen.

Przyłatać, -tam, -tasz, -tałem, *va. perf.* anflicken.

Przyławek, -wku, *pl.* -wki, *sm.* Auslagetisch *m.*

Przyłazić, siehe: Przyleźć.

Przyłączać, -czam, -czasz, -czałem, *va. imperf.*; **Przyłączyć**, -czę, -czysz, -czyłem, *va. perf.* anschließen, beitragen, hinzufügen; — się *vr.* sich anschließen, anhängen, zugesellen.

Przyłączanie, **Przyłączenie**, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Anschließen *n.*, Hinzufügen *n.*

Przyłbica, -cy, *pl.* -ce, *sf.*; *dim.* **Przyłbiczka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Sturmhaube *f.*,

Stirnhaube *f.*, Visier *n.*; Helmschnecke *f.*; 2) versteinerte Knickhornart.

Przyłoga, -gi, *pl.* -gi, *sf.* Deckel *m.*, Arbeitsleiste *f.*

Przyłomek, -mku, *pl.* -mki, *sm.* unten abgebrochenes Stück *n.*, Bruchstück *m.*

Przyłomny, *adi.* abbrechbar.

Przyłożenie, siehe: Przykładanie.

Przyłożyć, siehe: Przykładać.

Przyłóg, -łogu, *pl.* -łogi, *sm.* Brachacker *m.*, Brachfeld *n.*

Przyłuda, -dy, *pl.* -dy, *sf.* Anlockung *f.*, Lockspeise *f.*, Reiz *m.*; Täuschung *f.*

Przyłudny, *adi.* lockend, reizend; täuschend.

Przyłudzać, -dzam, -dzasz, -dzałem, *va. imperf.*; **Przyłudzić**, -dzę, dzisz, -dziłem, *va. perf.* (listig) anlocken, herbeilocken, anziehen.

Przyłudzanie, Przyłudzenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Anlocken *n.*, Herbeilocken *n.*

Przymacniać, -niam, -niasz, -niałem, *va. imperf.*; **Przymocnić**, -nię, -nisz, -niłem, *va. perf.* befestigen.

Przymacnianie, -niania, *sn.* Befestigen *n.*

Przymaglować, -luję, -wałem, *va. perf.* überrollen, übermangeln.

Przymalować, -luję, -wałem, *va. perf.* dazumalen.

Przymamić, -mię, -misz, -miłem, *va. perf.* herbeilocken, gaukelnd herbeilocken.

Przymarzać, -rzam, -rzasz, -rzłem, *vn. imperf.*; **Przymarznąć**, -nę, -niesz, -nąłem, *vn. perf.* ein wenig gefrieren, anfrieren.

Przymarzyć się, -rzę, -rzysz, -rzyłem, *vr. perf.* einem träumen, im Traume vorkommen.

Przymarznięcie, -cia, *sing. tant. sn.* Anfrieren *n.*

Przymaszerować, -ruję, -wałem, *vn. perf.* herbeimarschieren.

Przymaszerowanie, -nia, *sing. tant. sn.* Herbeimarschieren *n.*, Herbeimarsch *m.*

Przymawiać, -wiam, -wiasz, -wałem, *vn. imperf.*; **Przymówić**, -wię, -wisz, -wiłem, *vn. perf.* sticheln; — **się** *vr.* komu eine Anspielung worauf machen, jmdm seinen Wunsch zu verstehen geben, seine Meinung sagen; nieznacznie mu się -mówił o obietnicę die Gelegenheit benützend erinnerte er ihn an sein Versprechen; -mów mu się, to ci da deute es ihm an und er wird es dir geben.

Przymawianie, Przymówienie, -nia, *sn.* Sticheln *n.*; Andeuten *n.*

Przymęczyć, -czę, -czysz, -czyłem, *va. perf.* martern, foltern; durch Martern zum Geständnis zwingen.

Przymiar, -u, *pl.* -y, *sm.* Anpassen *n.*, Anmessen *n.*; Zumessen *n.*

Przymiarek, -rku, *pl.* -rki, *sm.* Übermaß *n.*, Zugabe *f.* beim Messen.

Przymiąć, -mnę, -mniesz, -miąłem, *va. perf.* ein wenig knüllen, kneten.

Przymierać, -ram, -rasz, -rałem, *vn. imperf.*; **Przymrzeć**, -mrę, -mrzesz, -marłem, *vn. perf.* langsam sterben; — z głodu Hunger leiden, der Hungersnot ausgesetzt sein.

Przymierny, *adi.* Bundes-.

Przymierzać, -rzam, -rzasz, -rzałem, *va. imperf.*; **Przymierzyć**, -rzę, -rzysz, -rzyłem, *va. perf.* anprobieren, messen, abmessen, anpassen; -rzyłem nową suknię ich habe das neue Kleid anprobiert; nie uwierzy, aż -rzy er wird es nicht glauben, bis er es nicht fühlt; nie -rzając ohne anzüglich zu sein, ohne zu vergleichen, ohne auf etwas anzuspielen, mit Erlaubnis.

Przymierzanie, Przymierzenie, -nia, *sn.* Anprobieren *n.*, Messen *n.*

Przymierzchnąć, -nę, -niesz, -nąłem, *vn. perf.* etw. dunkel werden, dunkeln.

Przymierze, -rza, *pl.* -rza, *sn.* Bündnis *n.*, Bund *m.*; Waffenstillstand *m.*; zawrzeć z kimś — ein Bündnis mit jmndm schließen; złamać -rze das Bündnis brechen oder verletzen; — zaczepno-odporne Trutz- und Schutzbündnis; arka -rza Bundeslade *f.*

Przymierzić, Przymierzły, siehe: Obmierzić, Obmierzły.

Przymieszać, -szam, -szasz, -szałem, *va. perf.* hinzumischen, beimischen.

Przymieszka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Beimischung *f.*, Legierung *f.*

Przymieść, -miotę, -miecisz, -miotłem, *va. perf.*; **Przymiatać**, -tam, -tasz, -tałem, *va. imperf.* herbeikehren.

Przymigać, -gam, -gasz, -gałem, *vn. imperf.*; **Przymignąć**, -nę, -niesz, -głem, *vn. perf.* durch Zuwinken seine Einwilligung geben.

Przymilać, -lam, -lasz, -łałem, *va. imperf.*; **Przymilić**, -lę, -lisz, -liłem, *va. perf.* lieblicher, reizender machen; — się *vr.* sich bei jmndm beliebt machen, sich angenehm zu machen suchen, freundlich tun.

Przymilanie, Przymilenie, -nia, Einschmeicheln *n.*

Przymilczyć, -czę, -czysz, -czyłem, *vn. imperf.*; **Przymilknąć**, -nę, -niesz, -nąłem, *vn. perf.* plötzlich schweigen.

Przymiłować, -łuję, -wałem, *va. perf.* aneinander legen (das Knüppelholz, welches ein Gestöre bilden soll).

Przymiot, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Eigenschaft *f.*, Beschaffenheit *f.*; — ognisty Feuermal *n.*; 2) Kreuzwurz *f.*, Kreuzkraut *n.*; 3) Syphilis *f.*

Przymiotnik, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Eigenschaftswort *n.*, Beiwort *n.*; 2) Flöhkraut *n.*, spanische Kresse.

Przymiotny, Przymiotowy, *adi.*; **Przymiotowo**, *adv.* adjektivisch; -towe ziele (Herba consolidae, sarracinea).

Przymknąć, -nę, -niesz, -nąłem, *va. perf.*; **Przymykać**, -kam, -kasz, -kałem, *va. imperf.* 1) heranrücken, sich nähern; 2) anlehnen, halb zumachen; leise, sanft schließen.

Przymknięcie, Przymykanie, -nia, *sing. tant. sn.* Anlehnen *n.*

Przymleć, -mielę, -mielesz, -mełłem, *va. perf.* noch ein wenig dazumahlen.

Przymłócić, -cę, -cisz, -ciłem, *va. perf.* noch ein wenig dazudreſchen.

Przymnażać, -żam, -żasz, -żałem, *va. imperf.*; **Przymnożyć**, -żę, -żysz, -żyłem, *va. perf.* vermehren.

Przymnożek, -żka, *pl.* -żki, *sm.* Zuwachs *m.*

Przymocnić, ſiehe: Przymacniać.

Przymocnienie, ſiehe: Przymacnianie.

Przymocować, -cuję, -wałem, *va. perf.*; **Przymocowywać**, -wuję, -wałem, *va. imperf.* befeſtigen.

Przymoczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Kataplasma *f.*, erweichender Umſchlag.

Przymoczyć, -czę, -czysz, -czyłem, *va. perf.* ein wenig einweichen.

Przymorski, *adi.* am Meere, an der See gelegen.

Przymorze, -rza, *pl.* -rza, *sn.* Seeküſte *f.*, Meeresſtrand *m.*

Przymostek, -stku, *pl.* -stki, *sm.* Seitenbrücke *f.*, Nebenbrücke *f.*

Przymowa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* Beſprechung *f.* (durch Zauberformeln).

Przymówca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Spötter *m.*, Stichelredner *m.*

Przymówczy, Przymówny, *adi.* ſtichelnd.

Przymówić, ſiehe: Przymawiać.

Przymówienie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Anſpielung *f.*, Stichelei *f.*

Przymówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Anſpielung *f.*, Stichelrede *f.*

Przymroczenie, -nia, *sing. tant. sn.* Verfinſterung *f.*

Przymroczyć, -czę, -czysz, -czyłem, *vn. perf.* verfinſtern.

Przymrok, -u, *pl.* -i, *sm.*; **Przymroka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Dämmern *n.*, Dämmerung *f.*; — wieczorna abendliches Dunkel, Abenddämmerung *f.*

Przymrozek, -zku, *pl.* -zki, *sm.* kleiner Froſt, kleiner Nachtfroſt, Vorfroſt *m.*

Przymrozić, -żę, -zisz, -ziłem, *va. perf.* ein wenig gefrieren machen.

Przymrużać, -żam, -żasz, -żałem, *va. imperf.*; **Przymrużyć**, -że, -zysz, -żyłem, *va. perf.* die Augen halb zudrücken.

Przymrużanie, Przymrużenie, -nia, *sing. tant. sn.* das Halbzudrücken der Augen.

Przymrzeć, ſiehe: Przymierać.

Przymszały, *adi.* bemooſt.

Przymulenie, -nia, *sing. tant. sn.* Beſchlämmen *n.*

Przymulić, -lę, -lisz, -liłem, *va. perf.* beſchlämmen.

Przymurek, -rku, *pl.* -rki, *sm.* eine kleine Nebenmauer.

Przymurować, -ruję, -wałem, *va. perf.* dazumauern, hinzumauern.

Przymurowanie, -nia, *sn.* Hinzumauern *n.*

Przymurze, -a, *pl.* -a, *sn.* Platz *m.* an einer Mauer, Mauerfuß *m.*; Zwinger *m.*

Przymus, -u, *sm.* Zwang *m.*; z -u co zrobić aus Zwang etwas tun; użyć -u Zwang gebrauchen.

Przymusić, -szę, -sisz, -siłem, *va. perf.*; **Przymuszać**, -szam, -szasz, -szałem, *va. imperf.* zwingen, nötigen.

Przymuskać, -kam, -kasz, -kałem, *va. perf.*; **Przymuskiwać**, -kuję, -wałem, *va. imperf.* glatt ſtreichen.

Przymuszanie, -nia, *sn.* Zwingen *n.*, Nötigen *n.*

Przymuszczek, -szczka, *pl.* -szczki, *sm.* Speichelleckerei *m.*

Przymuszczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Schmeichelei *f.*; Verſtellung *f.*

Przymyk, -u, *pl.* -i, *sm.* Schlagleiſten *m.*

Przymykać, ſiehe: Przymknąć.

Przymyśliwać, -wam, -wałem, *vn. imperf.* über etwas nachdenken.

Przymytek, -tku, *sing. tant. sm.* Weilarbeit *f.*, Nebenarbeit *f.*

Przynaglać, -glam, -głałem, *va. imperf.*; **Przynaglić**, -glę, -glisz, -gliłem, *va. perf.* beſchleunigen, zur Eile antreiben; nötigen.

Przynaglający, *adi.* zur Eile antreibend.

Przynaglanie, Przynaglenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Beſchleunigen *n.*, Antreiben *n.* zur Eile, (moraliſche) Nötigung *f.*, Zwang *m.*

Przynająć, -jmę, -jmiesz, -jąłem, *va. perf.*; **Przynajmywać**, -muję, -wałem, *va. imperf.* dazu mieten; in Dienſt nehmen, aufdingen.

Przynajęcie, -cia; **Przynajmowanie**, -nia, *sn.* Mieten *n.*, Aufdingen *n.*

Przynajmniej, *adv.* wenigſtens, zum wenigſten.

Przynalegać, -gam, -gasz, -gałem, *va. imperf.* — na kogo jmnom ſtark zuſetzen.

Przynależeć, -żę, -żysz, -żałem, *vn. perf.* gehören, gebühren, zukommen; zuträglich ſein.

Przynależność, Przynależytość, -ści, *pl.* -ści, *sf.* 1) Zugehör *n.*; 2) Zuſtändigkeit *f.*, Zugehörigkeit *f.*; 3) Heimatsberechtigung *f.*, Heimatsrecht *n.*

Przynależny, Przynależyty, *adi.*; **Przynależnie, Przynależycie**, *adv.* zugehörig; zuſtändig, heimatsberechtigt.

Przynawek, -wka, *pl.* -wki, *sm.* Schiffskuttel *f.*, Kahnmuſchel *f.*, gemeines Schiffsbort, Segler *m.*

Przynerka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Nebenniere *f.*

Przynęcać, -cam, -casz, -całem, *va. imperf.*; **Przynęcić**, -cę, -cisz, -ciłem, *va. perf.* anlocken, ködern, kirren.

Przynęcanie, Przynęcenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Anlocken *n.*, Lockung *f.*

Przynęta, -ty, *pl.* -ty, *sf.* Lockſpeiſe *f.*, Köder *m.*, Fangbrocken *m.*

Przynętny, *adi.*; **Przynętnie**, *adi.* verlockend, reizend.

Przyniesienie, Przynoszenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Hertragen *n.*

Przynieść, -niosę, -niosłem, *va. perf.*; **Przynosić,** -szę, -sisz, -siłem, *va. imperf.* herbei= herzubringen, holen, bringen; -nieś mi szklankę wody bringe mir ein Glas Waſſer; -niosłem krzesło z drugiego pokoju ich holte aus dem zweiten Zimmer einen Seſſel.

Przyniewalać, -lam, -lasz, -lałem, *va. imperf.*; **Przyniewolić,** -lę, -lisz, -liłem, *va. perf.* nötigen, veranlaſſen, (moraliſch) zwingen.

Przyniewalanie, Przyniewolenie, -nia, *sn.* Zwingen *n.*

Przynóżka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Winzer=, Gärtnermeſſer *n.*

Przynuczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Przynuczyć,** -czę, -czysz, -czyłem, *va. perf.* zwingen, nötigen.

Przynuka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Zwang *m*, Nötigung *f.*

Przyobiecać, -cam, -casz, -całem, *va. perf.*; **Przyobiecywać,** -cuję, -wałem, *va. imperf.* verſprechen, zuſagen.

Przyobierać, -ram, -rasz, -rałem, *va. imperf.*; **Przyobrać,** -biorę, -brałem, *va. perf.* noch hinzuwählen.

Przyoblec, -kę, -kłem, *va. perf.*; **Przyoblekać,** -kam, -kasz, -kałem, *va. imperf.* überziehen, bekleiden.

Przyoczki, -ków, *plur. tant. sn.* Auglein *pl.*, Punktaugen *pl.* (der Inſekten).

Przyodziać, -dzieję, -działem, *va. perf.*; **Przyodziewać,** -wam, -wasz, -wałem, *va. imperf.* anziehen, umhüllen, ankleiden.

Przyodzienie, -nia, *pl.* -nia, *sn.*; **Przyodziewek,** -wku, *pl.* -wki, *sm.* Kleidung *f.*, Anzug *m.*

Przyorać, -ram, -rasz, -rałem, *va. perf.*; **Przyorywać,** -wam, -wasz, -wałem, *va. imperf.* einackern, bepflügen.

Przyozdabiać, -biam, -biasz, -białem, *va. imperf.*; **Przyozdobić,** -bię, -bisz, -biłem, *va. perf.* verzieren, ſchmücken, ausſchmücken.

Przyozdabianie, Przyozdobienie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Verzierung *f.*, Ausſchmückung *f.*, Schmuck *m.*

Przypadać, -dam, -dasz, -dałem, *vn. imperf.*; **Przypaść, Przypadnąć,** -nę, -niesz, -dłem, *vn. perf.* 1) dazufallen; -dł do ziemi er duckte ſich an die Erde; -dł do niego er ſtürzte zu ihm hin, auf ihn los; 2) auf etwas fallen, treffen; święto -pada na niedzielę der Feiertag fällt auf einen Sonntag; wielkie -padło na niego dziedzictwo eine große Erbſchaft fiel ihm zu; kolej -da na mnie ich bin an der Reihe; 3) — do czego etwas entſprechen, auf etwas fallen; -dło mi do gustu es entſprach meinem Geſchmack; to mi nie -pada do humoru es ſagt meiner Laune nicht zu.

Przypadanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Herfallen *n.*, Hinzufallen *n.*

Przypadek, -dku, *pl.* -dki, *sm.*; *dim.* **Przypadeczek,** -czku, *pl.* -czki, *sm.* 1) Fall *m.*, Zufall *m.*, Ereignis *n.*, Kaſus *m.*, Begebenheit *f.*; taki mi się — wydarzył w podróży ſo ein Ereignis erlebte ich auf dieſer Reiſe; na wszelki — auf alle Fälle, auf jeden Fall; -dkiem *adv.* zufällig; to zależy od -dku das hängt vom Zufall ab; coż cię tu za szczęśliwy sprowadza — was für ein glücklicher Zufall führt dich her; 2) Beugefall *m.*, Endung *f.*, Kaſus; w czwartym -dku im vierten Falle.

Przypadkować, -kuję, -wałem, *va. perf.* deklinieren, abändern.

Przypadkowanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Abänderung *f.*, Beugung *f.*, Deklination *f.*

Przypadkowy, *adi.*; **Przypadkowo,** *adv.* zufällig.

Przypadłość, -ści, *pl.* -ści, *sf.* zufällige Eigenſchaft; krankhafter Zuſtand.

Przypalać, -lam, -lasz, -lałem, *va. imperf.*; **Przypalić,** -lę, -lisz, -liłem, *va. perf.* durchheizen, ausbrennen, anbrennen, verbrennen.

Przypalanie, Przypalenie, -nia, *sn.* Anbrennen *n.*

Przypalenie, -nia, *sing. tant. sn.*; **Przypalenizna,** -ny, *sing. tant. sf.* Brand *m.* der Pflanzen.

Przypamiętać, -tam, -tasz, -tałem, *vn. perf.* ſich ins Gedächtnis zurückrufen.

Przyparka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Erweichungsmittel *n.*, Erweichender Umſchlag.

Przyparzenie, -nia, *sing. tant. sn.* Bebrühen *n.*, Verbrühen *n.*

Przyparzyć, -rzę, -rzysz, -rzyłem, *va. perf.* bebrühen, verbrühen.

Przypasać, -sam, -sałem, *va. perf.*; **Przypasywać,** -suję, -wałem, *va. imperf.* umgürten; — miecz, szablę das Schwert, den Säbel umgürten.

Przypaska, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Gürtelband; 2) Schnalle *f.* am Gurte.

Przypatrywać się, -truję, -wałem, *vr. imperf.*; **Przypatrzeć się,** -trzę, -trzysz, -trzyłem, *vr. perf.* zuſehen, zuſchauen, betrachten; pozwól, niech ci się -trzę laß mich dich betrachten; -wałem się zabawie ich ſchaute dem Spiele zu.

Przypchnąć, -nę, -niesz, -nąłem, *va. perf.*; **Przypychać,** -cham, -chasz, -chałem, *va. imperf.* herbeiſtoßen, herbeiſchieben, herbeidrängen.

Przypełzać, -zam, -załem, *vn. imperf.*; **Przypełznąć,** -nę, -niesz, -nąłem, *vn. perf.* herankriechen.

Przypędzać, -dzam, -dzasz, -dzałem, *va. imperf.*; **Przypędzić,** -dzę, -dzisz, -dziłem, *va. perf.* herbeitreiben, herantreiben; -pędź krowy do domu treibe die Kühe nach Hauſe.

Przypędzanie, Przypędzenie, -nia, *sn.* Heran=, Herbeitreiben.

Przypępie, -pia, *sing. tant. sn.* Kennwarze *f.*, Nabelwulſt *m.*

Przypiąć, -pnę, -pniesz, -piąłem, *va. perf.*; Przypi-

nać, -nam, -nałem, *va. imperf.* anheften, anſpendeln, annadeln, anhafteln, anknöpfen; -piąć komu rogi jmndm Hörner aufſetzen; — kwiatek do kożucha, żeby mu ciepło było unnötigen und unpaſſenden Prunk treiben.

Przypicie, -cia; **Przypijanie**, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Zutrinken *n.*

Przypić, -ję, -jesz, -łem, *vn. perf.*; **Przypijać**, -jam, -jasz, -jałem, *vn. imperf.* zutrinken; — do kogo jmdm zutrinken; — do kogo, do czego auf jmnd, auf etw. anſpielen; — się *vr.* ſich anſaugen.

Przypiecek, -cka, *pl.* -cki, *sm.* Mauerbank *f.* an einem Ofen, Niſche *f.* beim Ofen, angemauerter Sitz dicht am Ofen.

Przypiec, -kę, -czesz, -kłem, *va. perf.*; **Przypiekać**, -kam, -kasz, -kałem, *va. imperf.* ein wenig röſten; brennen; überbacken, überbraten.

Przypieczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Beifußwolle *f.*

Przypieczenie, **Przypiekanie**, -nia, *sing. tant. sn.* Röſten *n.*, Anbacken *n.*

Przypiekle, -kla; **Przypiekło**, -kła, *sing. tant. sn.* Nebenhölle *f.*

Przypieprzyć, -rzę, -rzysz, -rzyłem, *va. perf.* zupfeffern.

Przypierać, -ram, -rasz, -rałem, *vn.* und *va. imperf.*; **Przyprzeć**, -prę, -przesz, -parłem, *vn.* und *va. perf.* 1) anlehnen; 2) — kogo jmndn in die Enge treiben, feſt andrücken; — komu einem hart zuſetzen.

Przypierzchnąć, -nę, -niesz, -nąłem, *vn. perf.* mit etwas beſtreut ſein.

Przypierzać, -rzam, -rzasz, -rzałem, *va. imperf.*; **Przypierzyć**, -rzę, -rzysz, -rzyłem, *va. perf.* 1) mit Federn ſchmücken; 2) *vn.* an etwas ſtoßen, grenzen.

Przypięcie, -cia; **Przypinanie**, -nia, *sn.* Anſpendeln *n.*, Annadeln *n.*, Anknöpfen *n.*

Przypiększać, -szam, -szasz, -szałem, *va. imperf.*; **Przypiększyć**, -szę, -szysz, -szyłem, *va. perf.* zieren, ausputzen, beſchönigen.

Przypijać, ſiehe: Przypić.

Przypilić, -lę, -lisz, -liłem, *va. perf.* in jmndn drängen; eilig ſein; -liło mu er hatte große Eile.

Przypilnować, -nuję, -wałem, *va. perf.* fleißig abwarten, achtgeben.

Przypilnowanie, -nia, *sing. tant. sn.* Achtgeben *n.*

Przypiłować, -łuję, -wałem, *va. perf.* ein wenig zufeilen.

Przypinać, ſiehe: Przypiąć.

Przypinanie, -nia, *sing. tant. sn.* = Przypięcie.

Przypinka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Geſteck *n.*

Przypis, -u, *pl.* -y, *sm.*; *dim.* **Przypisek**, -sku, *pl.* -ski, *sm.* 1) Zueignung *f.*, Widmung *f.*; 2) Note *f.*, Anmerkung *f.*; Nachſchrift *f.*

Przypisać, -szę, -sałem, *va. perf.*; **Przypisywać**, -suję, -wałem, *va. imperf.* 1) dazuſchreiben, hinzuſchreiben; 2) zuſchreiben, beimeſſen; 3) widmen, dedizieren.

Przypisanie, **Przypisywanie**, -nia, *sn.* 1) Hinzuſchreiben *n.*; 2) Zueignen *n.*, Dedizieren *n.*; Zueignung *f.*, Dedikation *f.*

Przyplatać, -tam, -tasz, -tałem, *va. imperf.*; **Przypleść**, -plotę, -pleciesz, -plotłem, *va. perf.* hinzu-, anflechten.

Przyplatanie, -nia, *sing. tant. sn.* Dazuflechten *n.*

Przyplątać, -tam, -tasz, -tałem, *va. perf.* hinzumiſchen; — się *vr.* von ungefähr dazu kommen.

Przyplenić, -nię, -nisz, -niłem, *va. perf.* vermehren.

Przypleśnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* beſchimmeln.

Przypłacać, -cam, -casz, -całem, *va. imperf.*; **Przypłacić**, -cę, -cisz, -ciłem, *va. perf.* dazuzahlen, büßen; -cił to zdrowiem er hat es mit ſeiner Geſundheit gebüßt.

Przypładzać, -dzam -dzasz, -dzałem, *va. imperf.*; **Przypłodzić**, -dzę, -dzisz, -dziłem, *va. perf.* vermehren, noch mehr erzeugen.

Przypłakać, -czę, -czesz, -kałem, *vn. perf.* — czego etw. mit Weinen büßen.

Przypłaski, *adi.* ein wenig flach.

Przypłaszczenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Flachdrücken *n.*

Przypłaszczyć, -czę, -czysz, -czyłem, *va. perf.* flach machen, flach drücken.

Przypławiać, -wiam, -wiasz, -wiałem, *va. imperf.*; **Przypławić**, -wię, -wisz, -wiłem, *va. perf.* heranſchaffen (zu Waſſer), heranflößen; heranſchwemmen; — łódź do brzegu den Kahn ans Ufer bringen; — się *vr.* herangeſchwommen kommen.

Przypłodeczek, -czka, *pl.* -czki, *sm.* Fortpflanzungsſtaub *m.* der Flechten, Keimpulver *n.*, Keimmehl *n.*

Przypłodek, -dku, *pl.* -dki, *sm.* 1) junger Zuwachs, junge Zuzucht; 2) natürlicher Sohn.

Przypłodkowy, *adi.* Vermehrungs-, Mehr-; grosz — Heckgroſchen *m.*

Przypłodzenie, -nia, *sing. tant. sn.* Vermehren *n.*

Przypłowieć, -wieję, -wiałem, *vn. perf.* ein wenig die Farbe verlieren, verſchießen.

Przypłynąć, -nę, -niesz, -nąłem, *vn. perf.*; **Przypływać**, -wam, -wasz, -wałem, *vn. imperf.* heranſchwimmen, herzuſtrömen, hinzukommen.

Przypływ, -u, *pl.* -y, *sm.* Hinzuſtrömen *n.*, Hinzukommen *n.*; Flut *f.*; — i odpływ Flut und Ebbe; — pary Dampfeinſtrömung *f.*

Przypochlebiać, -biam, -białem, *vn. imperf.*; **Przypochlebić**, -bię, -bisz, -biłem, *vn. perf.* ſchmeicheln; — się *vr.* ſich einſchmeicheln.

Przypodobać się, -bam, -bałem, *va. perf.* — komu einem zu gefallen ſuchen, ſich beliebt machen.

Przypodobniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Przypodobnić**, -nię, -niłem, *va.*

perf. ähnlich, gleich machen, assimilieren.

Przypodobnienie, -nia, *sing. tant. sn.* Assimilierung *f.*

Przypoić, -ję, -isz, -iłem, *va. perf.* anfügen, fest anmachen; — się *vr.* sich anschließen.

Przypolnica, -cy, *sf.* Mittagsgespenst *n.*; = Południca.

Przypołudnica, -cy, *sing. tant. sf.* Mittagsschläfchen *n.*, Mittagsruhe *f.*

Przypołudnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Zocherblume *f.*; — czerwony Tausendschön(chen) *n.*

Przypominać, -nam, -nasz, -nałem, *va. imperf.*; **Przypomnąć**, **Przypomnieć**, -nę, -niesz, -niałem, *va. perf.* erinnern, in Erinnerung rufen; — sobie co sich etw. ins Gedächtnis zurückrufen; -nam go sobie ich erinnere mich seiner; -minam sobie dobrze ich kann mich ganz gut erinnern.

Przypominanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Erinnern *n.*, Erinnerung *f.*

Przypomnienie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Erinnerung *f.*, Mahnung *f.*

Przypora, -ry, *pl.* -ry, *sf.* Strebepfeiler *m.*

Przyporządzać, -dzam, -dzasz, -dzałem, *va. imperf.*; **Przyporządzić**, -dzę, -dzisz, -dziłem, *va. perf.* herrichten, vorbereiten, zurichten, zubereiten.

Przypowiadać, -dam, -dasz, -dałem, *va. imperf.*; **Przypowiedzieć**, -wiem, -wiadałem, *va. perf.* ankündigen, ansagen, anordnen; — się do czego sich zu etw. melden.

Przypowiastka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Sittenspruch *m.*, Parabel *f.*; 2) Märchen *n.*

Przypowiestny, *adi.* sprichwörtlich.

Przypowieszczać, -szczam, -szczałem, *va. imperf.*; **Przypowieszczyć**, -szczę, -szczysz, -szczyłem, *va. perf.* zur Erfüllung des schon gefällten Urteils einladen.

Przypowieść, -ści, *pl.* -ści, *sf.* Gleichnisrede *f.*, Parabel *f.*, Gleichnis *n.*

Przypozew, -zwu, *pl.* -zwy, *sm.* Nebenzitation *f.*, fernere Vorladung.

Przypozwać, -zwę, -zwiesz, -zwałem, *va. perf.*; **Przypozywać**, -wam, -wasz, -wałem, *va. imperf.* mitverklagen.

Przypożyczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Przypożyczyć**, -czę, -czysz, -czyłem, *va. perf.* hinzuleihen.

Przypóźnić, -żnię, -żnisz, -żniłem, *vn. perf.* etwas spät werden.

Przyprasować, -suję, -wałem, *va. perf.* glatt bügeln.

Przyprawa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* 1) Ansetzung *f.*, Anfügung *f.*; Ansatz *m.*; 2) Zubereitung *f.*, Zutat *f.*, Würze *f.*; głód jest najlepszą -wą Hunger ist der beste Koch; 3) Zierat *f.*, Schmuck *m.*, Putz *m.*

Przyprawiać, -wiam, -wiasz, -wiałem, *va. imperf.*; **Przyprawić**, -wię, -wisz, -wiłem, *va. perf.* 1) anbinden, anleimen, anschlagen, ansetzen, anfügen; — sobie brodę sich einen falschen Bart ansetzen; muszę sobie — trzonek do noża ich muß mein Messer mit einem Stiel versehen; 2) zubereiten, anmachen, anrichten; kucharka źle -wiła sałatę die Köchin hat den Salat schlecht zubereitet; 3) — o co um etw. bringen; mało mnie ta wycieczka o życie nie -wiła dieser Ausflug hätte mich beinahe ums Leben gebracht.

Przyprawianie, **Przyprawienie**, -nia, *sing. tant. sn.* Zubereiten *n.*, Zurichten *n.*

Przyprawność, -ści, *sing. tant. sf.* Würzigkeit *f.*, Würze *f.*

Przyprawny, *adi.*; **Przyprawnie**, *adv.* zubereitet, angerichtet; künstlich, falsch.

Przyprażyć, -żę, -żysz, -żyłem, *va. perf.* rösten.

Przyprowadzać, -dzam, -dzasz, -dzałem, *va. imperf.*; **Przyprowadzić**, -dzę, -dzisz, -dziłem, *va. perf.* bringen, herbeibringen, her-, zu-, herzu-, hinführen; kto cię tu -dził? wer hat dich hergebracht? on mnie jeszcze do rozpaczy -dzi er wird mich noch zur Verzweiflung bringen.

Przyprowadzanie, **Przyprowadzenie**, -nia, *sn.* Herbringen *n.*, Herführen *n.*

Przyprószenie, -nia, *sn.* Bestäuben *n.*

Przyprószyć, -szę, -szysz, -szyłem, *va. perf.* bestauben, bestreuen, beschütten; już mu starość -szyła włosy schon hat ihm das Alter das Haar mit Reif bedeckt.

Przyprządz, -przęgę, -przężesz, -prządłem, *va. perf.*; **Przyprzęgać**, -gam, -gasz, -gałem, *va. imperf.* einspannen, dazuspannen, vorspannen.

Przyprząg, -ęgu, *pl.* -ęgi, *sm.* Zugespann *n.*, Pferd zum Zuspannen, Vorspann *m.*

Przyprząść, -przędę, -przędziesz, -prządłem, *va. perf.* dazuspinnen.

Przyprzeć, siehe: Przy-

Przypsnąć, -nę, -niesz, -nąłem, *vn. perf.* abfallen, abbrechen.

Przypstrzyć, -strzę, -trzysz, -strzyłem, *va. perf.* bunt ausschmücken.

Przypudrować, -druję, -wałem, *va. perf.* bepudern.

Przypust, -u, *pl.* -y, *sm.* Zulassen *n.*, Zulassung *f.*; Zutritt *m.*

Przypustne, -nego, *sing. tant. sn.* Einlaß-, Eintrittsgeld *n.*

Przypustnice, -nic, *pl.* Träger *pl.* unter den Dachsparren hervorragend, um die Traufe breiter zu machen.

Przypuszczać, -czam, -czasz, -czałem, *va. imperf.*; **Przypuścić**, -szczę, -ścisz, -ściłem, *va. perf.* 1) voraussetzen, annehmen; -ścmy, że setzen wir voraus, daß, nehmen wir an, daß; angenommen, gesetzt den Fall, daß; nie -szczam, by się to stać mogło ich glaube nicht, daß es geschehen könnte; -szczał, że mu tego nie zrobisz, er nahm an, daß du es ihm nicht antun wirst; 2) zulassen, zugeben; — ogiera do klaczy den Hengst zu der Stute lassen; 3) — szturm Sturm laufen, stürmen.

Przypuszczalność, -ści, *sing. tant. sf.* Zuläſſigkeit *f.*, Annehmbarkeit *f.*

Przypuszczalny, *adi.* annehmbar; zuläſſig; möglich; denkbar; vermutlich.

Przypuszczanie, **Przypuszczenie**, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Vorausſetzung *f.*, Annahme *f.*, Vermutung *f.*, Hypotheſe *f.*

Przypuśnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Aufſchübling *m.*, Quagen *m.*

Przypychać, -cham, -chasz, -chałem, *va. imperf.*; **Przypchnąć**, -chnę, -chniesz, -chnąłem, *va. perf.*; **Przypychać**, -cham, -chasz, -chałem, *va. imperf.* heranſtoßen, herbeiſtoßen.

Przypytać się, -tam, -tasz, -tałem, *vr. imperf.*; **Przypytywać się**, -tuję, -wałem, *vr. perf.*; — do kogo, do czego ſich jmndm, ſich an etwas anſchließen; -tał się do nas nie wiedzieć dlaczego er ſchloß ſich uns an, Gott weiß warum; skąd się do niego ta choroba -tała? wie iſt er zu dieſer Krankheit gekommen?

Przyrabiać, -biam, -biasz, -białem, *va. imperf.*; **Przyrobić**, -bię, -bisz, -biłem, *va. perf.* dazu erwerben, ſein Vermögen vermehren.

Przyrachować, -chuję, -wałem, *va. perf.* dazuzählen.

Przyrachowanie, -nia, *sn.* Dazurechnen *n.*

Przyrańszy, *adi.* gar zu früh.

Przyrastać, -tam, -tasz, -tałem, *vn. imperf.*; **Przyrosnąć**, -ne, -śniesz, -słem, *vn. perf.* anwachſen, zuwachſen; język jest -śnięty die Zunge iſt angewachſen.

Przyrastanie, -nia; **Przyrośnięcie**, -cia, *sn.* Anwachſen *n.*

Przyroda, -dy, *sing. tant. sf.* Natur *f.*; Angeborene(s) *n.*

Przyrodni, **Przyrodny**, *adi.* 1) angeboren; 2) Halb-; — brat Halbbruder *m.*; -na siostra Halbſchweſter *f.*; 3) -ne rośliny Schmarotzerpflanzen *pl.*

Przyrodnictwo, -wa, *sing. tant. sn.* Naturforſchung *f.*

Przyrodniczy, *adi.* Natur-, naturwiſſenſchaftlich.

Przyrodnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Naturforſcher *m.*

Przyrodoznawstwo, -wa, *sing. tant. sn.* Naturerkenntnis *f.*

Przyrodzenie, -nia, *sing. tant. sn.* Natur *f.*, angeborene Eigentümlichkeit, Beſchaffenheit *f.*

Przyrodzoność, -ści, *sing. tant. sf.* Naturell *n.*

Przyrodzony, *adi.* angeboren, natürlich; -ne prawo Naturrecht *n*; -na wada angeborener Fehler; -ne nauki Naturwiſſenſchaften *pl.*

Przyrok, -u, *pl.* -i, *sn.* = Urok.

Przyrosły, *adi.* angewachſen.

Przyrost, -stu, *pl.* -sty, *sm.* 1) Zuwachs *m.*; 2) Anwachſen *n.*, Anwuchs *m.*

Przyrostek, -stka, *pl.* -stki, *sm.* 1) Auswuchs *m.*, überzähliges Glied; 2) Anhängſel *n.*, Anlaut *m.*

Przyrowek, -wku, *pl.* -wki, *sm.* kleiner Seitengraben.

Przyród, -rodu, *pl.* -rody, *sm.* natürliche Gattung.

Przyrównać, -nam, -nasz, -nałem, *va. perf.*; **Przyrównywać**, -nuję, -wałem, *va. imperf.* 1) ebnen, gleichmachen; 2) vergleichen.

Przyrównanie, **Przyrównywanie**, -nia, *sing. tant. sn.* 1) Vergleichen *n.*; 2) Ebnen *n.*

Przyrumieniać, -niam, -niasz, -niałem, *va. imperf.*; **Przyrumienić**, -nię, -nisz, -niłem, *va. perf.* braun röſten, backen, braten.

Przyrwa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* Meerbuſen *m.*

Przyrwać, -rwę, -rwiesz, -wałem, *va. perf.*; **Przyrywać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* kurz abreißen; — czego abrupfen; — komu zęba jmndm den Zahn abbrechen.

Przyrwanie, **Przyrywanie**, -nia, *sing. tant. sn.* Abbrechen *n.*, Abreißen *n.*

Przyrynek, -nku, *pl.* -nki, *sm.* Nebenmarktplatz *m.*

Przyrząd, -ądu, *pl.* -ądy, *sm.* Vorrichtung *f.*, Einrichtung *f.*, Apparat *m.*, Werk *n.*; — gromowy elektriſche Batterie *f.*; — do mierzenia szybkości Geſchwindigkeitsmeſſer *m.*, Schnelligkeitsmeſſer *m.*; — do ciągnienia rur Röhrenziehbank *f.*; — do parzenia drzewa Holzdämpfer *m.*; — do poziomowania Nivellierungsinſtrument *n.*; — Morsego Morſeſchreibapparat *m.*; — sygnałowy Signalvorrichtung *f.*; — wstrząsający Schüttelwerk *n.*, — zamykający Abſperrvorrichtung *f.*; — zasilający Speiſeapparat *m.*; — zwrotniczy Weichenbock *m.*, Wechſelſtänder *m.*; -dy ładownicze Laderequiſiten *pl.*, Ladeutenſilien *pl.*

Przyrządzać, -dzam, -dzasz, -dzałem, *va. imperf.*; **Przyrządzić**, -dzę, -dzisz, -dziłem, *va. perf.* herrichten, zurichten, vorbereiten.

Przyrządzanie, **Przyrządzenie**, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Herrichtung *f.*, Vorbereitung *f.*

Przyrządnik, -a, *pl.* -i, *sm.*; — do smarowania Schmierbüchſe *f.*

Przyrzec, -rzekę, -rzeczesz, -rzekłem, *va. perf.*; **Przyrzekać**, -kam, -kasz, -kałem, *va. imperf.* verſprechen, zuſagen, verheißen.

Przyrzeczenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Verſprechen *n.*, Zuſage *f.*

Przyrznąć, -rznę, -rzniesz, -rznąłem, *va. perf.*; **Przyrzynać**, -nam, -nałem, *va. imperf.* dicht ab-, beſchneiden, zuſchneiden.

Przyrzucać, -cam, -casz, -całem, *va. imperf.*; **Przyrzucić**, -cę, -cisz, -ciłem, *va. perf.* dazuwerfen, hinzuwerfen, zulegen; — się *vr.* etwas umwerfen, ſich raſch mit etwas bedecken.

Przyrzucanie, **Przyrzucenie**, -nia, *sn.* Zuwerfen *n.*, Zulegen *n.*

Przyrzut, -u, *pl.* -y, *sm.* Zuwurf *m.*, Zugabe *f.*

Przyrzutny, *adi.* 1) zufällig hinzukommend; 2) anſteckend.

Przysada, -dy, *pl.* -dy, *sf.*; **Przysad**, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Beimiſchung *f.*, Hinzufügung *f.*, Zuſatz *m.*; 2) Ziererei *f.*, Affektation *f.*

Przysadczyk, -a, *pl* -i, *sm.* Materialiſt *m.* (Arbeiter in der Glashütte).

Przysadek, -dka, *pl.* -dki, *sm.* Neben-, Deckblatt *n.*

Przysadka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* die Stelle unter dem Schwanz, wo das Krebsweibchen ſeine Eier anklebt.

Przysadkowaty, *adi.* 1) mit Afterblättern verſehen; 2) kurz und dick, unterſetzt.

Przysadzać, -dzam, -dzasz, -dzałem, *va. imperf.*; **Przysadzić**, -dzę, -dzisz, -dziłem, *va. perf.* 1) anlegen, anſetzen; -dziła dziecko do piersi ſie legte das Kind an die Bruſt; — komu pijawkę do nosa jmndm einen Blutegel an die Naſe ſetzen; 2) mehr dazu ſetzen, hinzufügen; 3) — się *vr.* den Anſatz nehmen, ſich anſetzen.

Przysadzanie, Przysadzenie, -nia, *sn.* Anſetzen *n.*

Przysadzisty, *adv.* kurz und dick, gedrungen, unterſetzt.

Przysalać, -lam, -łałem, *va. imperf.*; **Przysolić**, -lę, -lisz, -liłem, *va. perf.* dazuſalzen, noch mehr ſalzen.

Przysądnik, -a, *pl.* -nicy, *sm.* Gerichtsbeiſitzer *m.*, Aſſeſſor *m.*

Przysądzać, -dzam, -dzasz, -dzałem, *va. imperf.*; **Przysądzić**, -dzę, -dzisz, -dziłem, *va. perf.* zuſprechen, gerichtlich zuerkennen.

Przysądzenie, -nia, *sn.* Zuerkennung *f.*, erſter Zuſchlagstermin.

Przyschnąć, -nę, -niesz, -nąłem, *vn. perf.*; **Przysychać**, -cham, -chasz, -chałem, *vn. imperf.* an etw. antrocknen, etw. abtrocknen; ein wenig trocknen, zu trocknen beginnen; drogi -chają die Wege beginnen zu trocknen.

Przyschły, *adi.* angetrocknet.

Przysep, -u, *pl.* -y, *sm.* Anſchutt *m.*

Przysiać, -sieję, -siałem, *va. perf.*; **Przysiewać**, -wam, -wasz, -wałem, *va. perf.* daneben hinſäen, mehr dazu ſäen.

Przysiadać, -dam, -dasz, -dałem, *va.* und *vn. imperf.*; **Przysiąść**, **Przysiedzieć**, -siądę, -siędziesz, -siadłem, *va.* und *vn. perf.* 1) ſich auf etw. ſetzen; — komu suknię ſich jmndm aufs Kleid ſetzen; — fałdów unabläſſig ſitzen, fleißig arbeiten; 2) niederkauern, niederbücken.

Przysiądz, **Przysięgnąć**, -nę, -niesz, -głem, *vn.* und *vn. perf.*; **Przysięgać**, -gam, -gasz, -gałem, *vn.* und *va. imperf.* ſchwören, beſchwören, den Eid, den Schwur leiſten; — na ewangelię auf das Evangelium ſchwören; — komu wierność jmndm die Treue ſchwören; mógłbym —, że ich könnte ſchwören, daß . . .

Przysiec, -kę, -czesz, -kłem, *va. perf.*; **Przysiekać**, -kam, -kasz, -kałem, *va. imperf.* noch mehr dazu hacken; noch einen Hieb führen; — szablą einen Nachhieb (mit dem Säbel) führen.

Przysiek, -u, *pl.* -i, *sm.*; **Przysieka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Queraxt *f.*; 2) Banſe *f.*, Fach *n.* in der Scheune, Lochbeutel *m.*

Przysienie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* (Atrium) Vorhalle *f.*

Przysiewek, -wku, *pl.* -wki, *sm.*; **Przysiew**, -u, *pl.* -y, *sm.* Bei-, Zuſaat *f.*, als Lohn der Knechte.

Przysięga, -gi, *pl.* -gi, *sf.* Schwur *m.*, Eid *m.*; -gę odbierać den Eid abnehmen; -gę składać den Eid ablegen; -gą się do czegoś zobowiązać ſich eidlich zu etwas verpflichten; czytać komu rotę -gi jmndm die Eidesformel vorleſen.

Przysięgać, ſiehe: Przysiądz.

Przysięgły, -ego, *pl.* -gli, I. *sm.* 1) Geſchworene(r) *m.*; ſąd -głych Geſchwornengericht *n.*; 2) Bergſchöppe *m.*, Berggeſchworene(r) *m.*; II. *adi.* beeidet, vereidet, geſchworen.

Przysięgołomca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Eidbrecher *m.*, Eidbrüchige(r) *m.*

Przysięgołomny, *adi.* eidbrecheriſch, eidbrüchig.

Przysięgołomstwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* Eidesbruch *m.*, Eidbruch *m.*

Przysiężny, *adi.* = Przysięgły.

Przysiodłać, -łam, -łasz, -łałem, *va. perf.* ſatteln; — konia das Pferd ſatteln; (bildl.:) unterjochen.

Przysiołek, -łka, *pl.* -łki, *sm.* Vorwerk *n.*

Przysionek, -nku, *pl.* -nki, *sm.* Vorſaal *m.*, Vorhalle *f.*

Przyskakiwać, -kuję, -wałem, *vn. imperf.*; **Przyskoczyć**, -czę, -czysz, -czyłem, *vn. perf.* herzuſpringen, heranſpringen.

Przyskał, -u, *sing. tant. sm.* Nebengeſtein *n.*

Przyskąpy, *adi.*; **Przyskąpo**, *adv.* ein wenig knapp, knauſerig.

Przysklepić, -pię, -pisz, -piłem, *va. perf.* überwölben, bedecken.

Przyskok, -u, *pl.* -i, *sm.* Herbeiſpringen *n.*, Zuſprung *m.*

Przyskórka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Widerwärtigkeit *f.*, Beſchwerlichkeit *f.*

Przyskórnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Oberhaut *f.*, Epidermis *f.*

Przyskórny, *adi.* Oberhaut-, an der Oberhaut haftend, epidermiſch.

Przyskramiać, -miam, -miasz, -miałem, *va. imperf.*; **Przyskromić**, -mię, -miłem, *va. perf.* 1) bändigen, zähmen; 2) enthaltſamer machen, zurückhalten.

Przyskrzelowy, *adi.* an den Riemen befindlich.

Przyskrzynić, -nię, -nisz, -niłem, *va. perf.*; **Przyskrzynąć**, -nę, -niesz, -nąłem, *va. perf.* einklemmen.

Przyskwara, -ry, *pl.* -ry, *sf.*; **Przyskwarka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* drückende Hitze.

Przyskwarny, *adi.*; **Przyskwarnie**, *adv.* drückend heiß.

Przyskwierać, -ram, -rasz, -rałem, *vn. imperf.* — komu jmndm zuſetzen, jmndm den Kopf warm machen.

Przysłać, -ślę, -ślesz,

-słałem, *va. perf.*; przysyłać, -łam, -łasz, -łałem, *va. imperf.* zuſchicken, zuſenden, herſchicken; -łał trzy razy po mnie dreimal hat er um mich geſchickt.

Przysładzać, -dzam, -dzasz, -dzałem, *va. imperf.*; Przysłodzić, -dzę, -dzisz, -dziłem, *va. perf.* verſüßen, ſüßer machen.

Przysłaniać, -niam, -niasz, -niałem, *va. imperf.*; Przysłonić, -nię, -nisz, -niłem, *va. perf.* verdecken, verhängen, verhüllen, verſchleiern.

Przysłodki, *adi.* ſüßlich, ein wenig ſüß; zu ſüß, überſüß.

Przysłoneczny, *adi.*, — punkt Perihelium *n.*, Sonnennähe des Planeten.

Przysłony, *adi.* ein wenig geſalzen.

Przysłowie, -wia, *pl.* -wia, *sn.* Sprichwort *n.*, stać się -wiem zum Sprichwort werden.

Przysłowiowy, *adi.*; Przysłowiowo, *adv.* ſprichwörtlich.

Przysłowny, *adi.* = Przysłowiowy.

Przysłówek, -wka, *pl.* -wki, *sm.* Umſtandswort *n.*, Adverbium *n.*

Przysłuch, -u, *sm.* Auskultation *f.*, Ausforſchung *f.* durch Horchen.

Przysłuchać się, -cham, -chasz, -chałem, *vr. perf.*; Przysłuchiwać się, -chuję, -wałem, *vr. imperf.* komu, czemu jmdm, einer Sache zuhören, jmdn, etw. anhören.

Przysługa, -gi, *pl.* -gi, *sf.* Gefälligkeit *f.*, Dienſtbezeigung *f.*, Dienſt *m.*; uczynić komu -gę jmdm eine Gefälligkeit erweiſen; wielką mi tem wyrządził -gę er hat mir damit einen großen Dienſt geleiſtet.

Przysługiwać się, -guję, -wałem, *va. imperf.*; Przysłużyć się, -żę, -żysz, -żyłem, *vr. perf.* — komu jmdm gefällig ſein, Dienſte erweiſen.

Przysłużność, -ści, *sing. tant. sf.* Dienſtfertigkeit *f.*, Dienſtwilligkeit *f.*

Przysłużny, *adi.*; Przysłużnie, *adv.* dienſtfertig, dienſtwillig.

Przysmaczek, -czku, *pl.* -czki; Przysmak, -u, *pl.* -i, *sm.* 1) Leckerbiſſen *m.*, 2) Beigeſchmack *m.*, Nachgeſchmack *m.*

Przysmalać, -lam, -lasz, -lałem, *va. imperf.*; Przysmalić, -lę, -lisz, -liłem, *va. perf.* anbrennen, anfengen.

Przysmażać, -żam, -żasz, -żałem, *va. imperf.*; Przysmażyć, -żę, -żysz, -żyłem, *va. perf.* pregeln, ſchmoren.

Przysmradzać, -dzam, -dzasz, -dzałem, *va. imperf.*; Przysmrodzić, -dzę, -dzisz, -dziłem, *va. perf.* ſtinkend machen.

Przysolić, ſiehe: Przysalać.

Przyspa, -py, *pl.* -py, *sf.* 1) Gegendamm *m.*; 2) Sandwehe *f.*

Przysparzać, -rzam, -rzasz, -rzałem, *va. imperf.*; Przysporzyć, -rzę, -rzysz, -rzyłem, *va. perf.* vermehren, vergrößern; — komu roboty jmndm mehr Arbeit verſchaffen.

Przyspieszać, -szam, -szałem, *va. imperf.*; Przyspieszyć, -szę, -szysz, -szyłem, *va. perf.* beſchleunigen, fördern.

Przyspieszanie, Przyspieszenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Beſchleunigen *n.*, Beſchleunigung *f.*

Przyspiesznik, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Treibmuskel *f.*; 2) Schnellwage *f.*

Przysposabiać, -biam, -biasz, -białem, *va. imperf.*; Przysposobić, -bię, -bisz, -biłem, *va. perf.* 1) zurichten, zubereiten, vorbereiten; 2) adoptieren, an Kindes Statt annehmen.

Przysposobiciel, -a, *pl.* -e, *sm.* Adoptivvater *m.*

Przysposobienie, -nia, *sing. tant. sn.* 1) Vorbereitung *f.*; 2) Adoption *f.*

Przysposobiony, *adi.* vorbereitet, hergerichtet.

Przysposobieniec, -ńca, *pl.* -ńce, *sm.* Adoptivſohn *m.*

Przyssać się, -ssam, -ssasz, -ssałem, *vr. perf.* ſich feſtſaugen.

Przystać, -nę, -łałem, *vn. perf.*; Przystawać, -taję, -wałem, *vn. imperf.* 1) Halt machen, ſtehen bleiben; 2) ſich decken; anpaſſen, ſchließen, anliegen; drzwi nie -stają die Tür ſchließt nicht gut; deska nie przystaje das Brett liegt nicht genau an; 3) beitreten, zutreten, ſich anſchließen; — do wojska unter die Soldaten gehen; -stań do nas verbinde dich mit uns; — na co in etwas einwilligen; 4) paſſen, geziemen, ſich ſchicken; nie -stoi tak odpowiadać przełożonym es ſchickt ſich nicht, den Vorgeſetzten ſo zu antworten; dzieciom -stoi milczeć, gdy starsi mówią den Kindern geziemt es zu ſchweigen, wenn ältere Leute reden.

Przystanąć, -nę, -niesz, -nąłem, *vn. perf.* Halt machen, ſtehen bleiben.

Przystanek, -nku, *pl.* -nki, *sm.* Halteſtelle *f.*, Halteſtation *f.*, Haltepunkt *m.*, Anhaltepunkt *m.*

Przystankowy, *adi.*, — zawiadowca Halteſtellenaufſeher *m.*

Przystanie, -nia, *sing. tant. sn.* 1) Beitritt *m.*; 2) Einwilligung *f.*

Przystań, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Landungsplatz *m.*, Hafen *m.*, Anland *n.*, Schiffslände *f.*

Przystarczać, -czam, -czasz, -czałem, *va. imperf.*; Przystarczyć, -czę, -czysz, -czyłem, *va. perf.* verſorgen, liefern, verſehen.

Przystarzały, *adi.* ältlich.

Przystaw, -a, *pl.* -y, *sm.* Ministerialis, Begleiter *m.*, Aufſeher *m.*

Przystawa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* 1) Begleitung *f.*; 2) Stütze *f.*, Nebenpfeiler *m.*, Wandpfeiler *m.*, Wiederlage *f.*

Przystawek, -wka, *pl.* -wki, *sm.* Boden-, Sohlſtein *m.* (unter dem Steingeſtelle des Hochofens).

Przystawiać, -wiam, -wiasz, -wiałem, *va. imperf.*; Przystawić, -wię, -wisz, -wiłem, *va. perf.* anſetzen, hinſtellen, hinſetzen.

Przystawka, -ki, *pl.* -ki, *sf.*; Przystaweczka, -ki, *pl.*

-ki, *sf.* eine kleine Schüſſel *f.*; Entree *n.*, Vorſpeiſe *f.*

Przystawstwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* 1) Standort *m.*, Standquartier *n.*; 2) Aufſeher-, Begleiteramt *n.*; 3) Lieferung *f.*

Przystąpić, -pię, -pisz, -piłem, *vn. perf.*; **Przystępować**, -puję, -wałem, *vn. imperf.* zutreten, beitreten, hinzutreten; — do kogo zu jmndm treten; — do ołtarza, an den Altar treten; — do komunii zum Abendmahl gehen; — do jakiegoś towarzystwa einer Geſellſchaft beitreten; -stąpmy do rzeczy kommen wir zur Sache; żeby tylko gorączka nie -piła das Fieber ſoll nur nicht dazutreten.

Przystąpienie, -nia, *sing. tant. sn.* Beitreten *n.*, Beitritt *m.*

Przysterować, -ruję, -wałem, *va. perf.* heran-, herbeiſteuern.

Przystękać, -kam, -kasz, -kałem, *vn. perf.* ein wenig ſeufzen, ſtöhnen, ächzen.

Przystęp, -u, *pl.* -y, *sm.* Zutritt *m.*, Zugang *m.*; mieć — do kogo Zutritt zu jmndm haben; wszyscy mają do niego — alle haben Zutritt zu ihm; wyspa ta nie ma z tej strony -u dieſe Inſel iſt von der Seite nicht zugänglich.

Przystępność, -ści, *sing. tant. sf.* Zugänglichkeit *f.*

Przystępny, *adi.*; **Przystępnie**, *adv.* zugänglich; mäßig, nicht zu hoch im Preiſe.

Przystępować, ſiehe: Przystąpić.

Przystojność, -ści, *sing. tant. sf.* 1) Anſtändigkeit *f.*, Schicklichkeit *f.*, Wohlanſtändigkeit *f.*, Anſtand *m.*; 2) Wohlgeſtalt *f.*

Przystojny, *adi.*; **Przystojnie**, *adv.* 1) wohlgeſtaltet, wohlgebildet, von ſchönem Wuchs; 2) anſtändig, wohlanſtändig, ſchicklich.

Przystół, -u, *pl.* -y, *sm.* Altartiſch *m.*

Przystosować, -suję, -wałem, *va. perf.*; **Przystosowywać**, -wuję, -wałem, *va. imperf.* anpaſſen, bequemen.

Przystosowanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Anpaſſung *f.*

Przystrajać, -jam, -jasz, -jałem, *va. imperf.*; **Przystroić**, -ję, -isz, -iłem, *va. perf.* verzieren, ſchmücken, ausputzen; — się *vr.* ſich ſchmücken.

Przystrajanie, **Przystrojenie**, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Verzierung *f.*, Ausſchmückung *f.*

Przystrzedz, -gę, -żesz, -głem, *va. perf.*; **Przystrzegać**, -gam, -gasz, -gałem, *va. imperf.* genau beobachten, halten, achtgeben.

Przystrzydz, -gę, -żesz, -głem, *va. perf.*; **Przystrzygać**, -gam, -gasz, -gałem, *va. imperf.* ein wenig abſchneiden, ſtutzen.

Przystudzać, -dzam, -dzasz, -dzałem, *va. imperf.*; **Przystudzić**, -dzę, -dzisz, -dziłem, *va. perf.* ein wenig abkühlen.

Przysuch, -u, *pl.* -y, *sm.*; **Przysucha**, -chy, *pl.* -chy, *sf.* 1) ein von der Speckſeite abgeſchnittenes mageres Stück Fleiſch, das man roh ißt; 2) Trockenplatz *m.*

Przysucie, -cia, *sing. tant. sn.* Beſtreuen *n.*

Przysuć, -suję, -sułem, *va. perf.* beſtreuen.

Przysunąć, -nę, -niesz, -nąłem, *va. perf.*; **Przysuwać**, -wam, -wasz, -wałem, *va. imperf.* zuſchieben, anrücken, näherrücken, anſchieben.

Przysunięcie, -cia, *pl.* -cia, *sn.* Zuſchieben *n.*, Zurücken *n.*

Przysuszać, -szam, -szasz, -szałem, *va. imperf.*; **Przysuszyć**, -szę, -szysz, -szyłem, *va. perf.* ein wenig auftrocknen, trocken machen.

Przysuwanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Herſchieben *n.*, Zuſchieben *n.*, Verſchiebung *f.*

Przysuwnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.*; **Przysuwniczka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Anſchübling *m.*, Anſchiftsſporren *m.*, Knagge *f.*

Przyswajać, -jam, -jasz, -jałem, *va. imperf.*; **Przyswoić**, -ję, -isz, -iłem, *va. perf.* ſich aneignen, zu eigen machen; akklimatiſieren; zähmen.

Przyswajalny, *adi.* aneigenbar; akklimatiſierbar.

Przyswędek, -dka, *pl.* -dki, *sm.*; **Przyswędlina**, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Räucherige(s) *n.*, Angebrannte(s) *n.*, Brandigkeit *f.*

Przyswędzać, -dzam, -dzasz, -dzałem, *va. imperf.*; **Przyswędzić**, -dzę, -dzisz, -dziłem, *va. perf.* anbrennen, räucherig, brenzlig machen.

Przysychać, ſiehe: Przyschnąć.

Przysyłać, ſiehe: Przysłać.

Przysypać, -pię, -pisz, -pałem, *va. perf.*; **Przysypywać**, -puję, -wałem, *va. imperf.* zuſchütten, verſchütten.

Przysypisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Angeſchüttete *n.*, angeſchwemmtes Erdreich.

Przyszańcować się, -cuję, -wałem, *vr. perf.* in Laufgräben anrücken, ſich immer näher angraben.

Przyszarzać, -rzam, -rzałem, *va. perf.* ſtark abnützen.

Przyszczep, -u, *pl.* -y, *sm.*; **Przyszczepek**, -pku, *pl.* -pki, *sm.* Pfropfreis *m.*; Schuhflick *m.*

Przyszczepiać, -piam, -piasz, -piałem, *va. imperf.*; **Przyszczepić**, -pię, -pisz, -piłem, *va. perf.* zuflicken.

Przyszczepka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Schuhflick *m.*

Przyszcznąć, -nę, -niesz, -knąłem, *va. perf.* nahe am Ende abkneipen, abreißen.

Przyszczuwać, -wam, -wasz, -wałem, *va. imperf.*; **Przyszczwać**, -wam, -wałem, *va. perf.* anhetzen.

Przyszłoroczny, *adi.* vom kommenden Jahr.

Przyszłość, -ści, *sing. tant. sf.* Zukunft *f.*; myśleć o -ści an die Zukunft denken; na — für die Zukunft, künftighin; zapewnić sobie — ſich die Zukunft ſichern; w -ści künftighin.

Przyszły, *adi.* zukünftig, künftig, kommend; na -ły rok künftiges Jahr; na -ły tydzień kommende Woche.

Przyszpecić, -cę, -cisz, -ciłem, *va. perf.* verunſtalten.

Przysztukować, -kuję, -wałem, *va. perf.* anſtückeln.

Przysztukowanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Anſtückeln *n.*, Anſtückelung *f.*

Przyszwa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* 1) Vorderteil *m.* des Fußes, Fußwurzel *f.*; 2) Schuhoberleder *n.*

Przyszycie, -cia, *sing. tant. sn.* Annähen *n.*

Przyszyć, -szyję, -szyjesz, -szyłem, *va. perf.*; **Przyszywać**, -wam, -wasz, -wałem, *va. imperf.* annähen, anheften.

Przyścielać, -lam, -lasz, -lałem, *va. imperf.*; **Przysłać**, -ślam, -ślałem, *va. perf.* die Bettſtreue neben etw. hinmachen, noch mehr dazu betten.

Przyścienny, *adi.* an der Wand befindlich.

Przyścignąć, -nę, -niesz, -nąłem, *va. perf.* einholen und ertappen, erwiſchen.

Przyślubić, -bię, -bisz, -biłem, *va. imperf.* geloben, zuſagen, verſprechen.

Przysłużniak, -a, *pl.* -i, *sm.* (Carcinoma epitheliale) krebsartiges Neugebilde auf der Schleimhaut.

Przyśmiardnąć, -nę, -niesz, -nąłem, *vn. perf.* etw. ranzig, ſtinkend werden.

Przyśmiechnąć się, -chnę, -niesz, -nąłem, *vr. perf.* zulächeln.

Przyśmiertny, *adi.* Todes-, beim Tode ſich ereignend.

Przyśmierzyć, -rzę, -rzysz, -rzyłem, *va. perf.* ein wenig beſänftigen, ſtillen.

Przyśmieszny, *adi.*; **Przyśmieszne**, *adv.* lächerlich.

Przyśnić się, -nię, -nisz, -niłem, *vr. perf.*, — się komu im Traume erſcheinen.

Przyśpiewać, -wam, -wałem, *vn. perf.*; **Przyśpiewywać**, -wuję, -wałem, *vn. imperf.* dazu ſingen, mit Geſang begleiten, vor ſich hinſingen.

Przyśrubować, -buję, -wałem, *va. perf.*; **Przyśrubowywać**, -wuję, -wałem, *va. imperf.* anſchrauben.

Przyświadczać, -czam, -czasz, -czałem, *va. imperf.*; **Przyświadczyć**, -czę, -czysz, -czyłem, *va. perf.* beiſtimmen, bezeugen, beſtätigen.

Przyświecać, -cam, -casz, -całem, *vn. imperf.*; **Przyświecić**, -cę, -cisz, -ciłem, *va. perf.* 1) vorleuchten, zu etwas leuchten; słońce wszystkim -ca die Sonne leuchtet allen; — przykładem mit dem Beiſpiele vor(an)leuchten; 2) phoſphoreszieren.

Przytaczać, -czam, -czasz, -czałem, *va. imperf.*; **Przytoczyć**, -czę, -czysz, -czyłem, *va. perf.* 1) herbeirollen, herbeiwälzen; 2) zitieren, anführen; 3) — się *vr.* torkeln.

Przytaczanie, Przytoczenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* 1) Herbeirollen *n.*; 2) Anführen *n.*, Zitieren *n.*; Anführung *f.*, Zitat *n.*

Przytajać, -jam, -jasz, -jałem, *va. imperf.*; **Przytaić**, -ję, -isz, -iłem, *va. perf.* verheimlichen; — się *vr.* ſich verſtecken, einſchleichen.

Przytarcie, -cia, *sing. tant. sn.* Abreiben *n.*

Przytargać, -gam, -gasz, -gałem, *va. imperf.*; **Przytargnąć**, -gnę, -gniesz, -gnąłem, *va. perf.* herbeizauſen, herbeizerren.

Przytępnąć, -nę, -niesz, -nąłem, *vn. perf.* etw. dumpfig werden.

Przytępia, -piam, -piałem, *va. imperf.*; **Przytępić**, -pię, -piłem, *va. perf.* abſtumpfen, ſtumpf machen.

Przytępieć, -pieję, -piałem, *vn. perf.* ſtumpf werden.

Przytkać, -kam, -kasz, -kałem, *va. perf.*; **Przytykać**, -kam, -kałem, *va. imperf.* anweben.

Przytknąć, -nę, -niesz, -nąłem, *va. perf.*; **Przytykać**, -kam, -kasz, -kałem, *va.* und *vn. imperf.* angrenzen, an etw. ſtoßen, etw. berühren, in Berührung bringen; jego dom -ka do mego ſein Haus grenzt an meines an; — komu flaszkę do nosa jmndm eine Flaſche unter die Naſe ſetzen.

Przytleć, -tleję, -tliłem, *vn. perf.* glimmen.

Przytłaczać, -czam, -czasz, -czałem, *va. imperf.*; **Przytłoczyć**, -czę, -czysz, -czyłem, *va. perf.* erdrücken, niederdrücken, niederſtoßen.

Przytłuc, -kę, -czesz, -kłem, *va. perf.* zuſammenſchlagen, quetſchen.

Przytłumiać, -miam, -miasz, -miałem, *va. imperf.*; **Przytłumić**, -mię, -misz, -miłem, *va. perf.* dämpfen, unterdrücken, erſticken.

Przytłumianie, Przytłumienie, -nia, *sing. tant. sn.* Dämpfung *f.*, Unterdrückung *f.*

Przytoczenie, ſiehe: Przytaczanie.

Przytocznik, -a, *pl.* -i, *sm.* Anführungszeichen *n.*

Przytoczyć, ſiehe: Przytaczać.

Przytok, -u, *sing. tant. sn.* Anſchieben *n.* der Wagen.

Przytomność, -ści, *sing. tant. sf.* Gegenwart *f.*, Beſinnung *f.*, Bewußtſein *n.*; w mojej -ści in meiner Gegenwart; — umysłu Geiſtesgegenwart *f.*; stracić — die Beſinnung verlieren; leżał trzy dni bez -ści drei Tage verblieb er im Zuſtande der Beſinnungsloſigkeit.

Przytomny, *adi.*; **Przytomnie**, *adv.* 1) bei Beſinnung, bei Sinnen; 2) geiſtesgegenwärtig; 3) anweſend, gegenwärtig.

Przytorze, -rza, *pl.* -rza, *sn.* Perron *m.*

Przytracić, -cę, -cisz, -ciłem, *va. perf.*, — kant eine verlorene Kante machen.

Przytrafiać się, -fiam, -fiałem, *vr. imperf.*; **Przytrafić się**, -fię, -fiłem, *vr. perf.* ſich ereignen, zuſtoßen, ſich zutragen.

Przytrącać, -cam, -casz, -całem, *va. imperf.*; **Przytrącić**, -cę, -cisz, -ciłem, *va. perf.* ein wenig abſtoßen; — się ſich ein wenig hineinmiſchen.

Przytrupieć, -pieję, -piałem, *vn. perf.* erſtarren, eine halbe Leiche werden.

Przytrzasnąć, -nę, -śniesz, -snąłem, *va. perf.* mit Geräuſch zuſchlagen.

Przytrząsać, -sam, -sałem, *va. imperf.*; **Przytrząsnąć**, -nę, -niesz, -nąłem, *va. perf.* beſtreuen, ein wenig erſchüttern.

Przytrzeć, ſiehe: Przycierać.

Przytrzymać, -mam, -masz, -małem, *va. perf.*; **Przytrzymywać**, -muję, -wałem, *va. imperf.* anhalten, aufhalten; — konia ein Pferd anhalten; — kogo jmndn aufhalten.

Przytrzymanie, **Przytrzymywanie**, -nia, *sing. tant. sn.* Anhalten *n.*, Aufhalten *n.*

Przytuczony, *adi.* ein wenig gemäſtet.

Przytulać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Przytulić**, -lę, -lisz, -liłem, *va. perf.* an ſich drücken, herzlich umarmen; — się *vr.* ſich anſchmiegen.

Przytulanie, **Przytulenie**, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Umarmung *f.*, Anſchmiegen *n.*

Przytulia, -li, *pl.* -lie, *sf.* (Galium) Labkraut *n.*, Stein-, Honigklee *m.*

Przytulisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Zufluchtsort *m.*, Aſyl *n.*; Verſorgungsanſtalt *f.*, Hoſpital *n.*; — dla starców Greiſenaſyl.

Przytułek, -łku, *pl.* -łki, *sm.* Zuflucht *f.*, Zufluchtsort *m.*, Zufluchtsſtätte *f.*; dać komu — jmndm eine Zufluchtsſtätte gewähren.

Przytwardy, *adi.* etwas hart.

Przytwierdzać, -dzam, -dzasz, -dzałem, *va. imperf.*; **Przytwierdzić**, -dzę, -dzisz, -dziłem, *va. perf.* 1) befeſtigen, feſt anmachen, anheften; 2) bekräftigen, beſtätigen.

Przytwierdzanie, **Przytwierdzenie**, -nia, *pl.* -nia, *sn.* 1) Befeſtigen *n.*, Anmachen *n.*; 2) Hörigkeit *f.*, Leibeigenſchaft *f.*

Przytwór, -oru, *pl.* -ory, *sm.* Vorhalle *f.* (des Tempels).

Przytycie, -cia, *sing. tant.* Dickwerden *n.*

Przytyć, -tyję, -tyjesz, -tyłem, *vn. perf.* dicker werden.

Przytyk, -u, *pl.* -i, *sm.*; **Przytyczek**, -czku, *pl.* -czki, *sm.* Stichelwort *n.*, Stichelei *f.*, Seitenhieb *m.*, Anſpielung *f.*

Przytykać, ſiehe: Przytkać, Przytknąć.

Przytyskować, -kuję, -wałem, *vn. perf.* — komu einem zuſetzen.

Przyubożeć, -żeję, -żałem, *vn. perf.* ärmer werden.

Przyuczać, -czam, -czasz, -czałem, *va. imperf.*; **Przyuczyć**, -czę, -czysz, -czyłem, *va. perf.* an etwas gewöhnen, etwas lehren, zu etwas anhalten.

Przyuczanie, **Przyuczenie**, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Belehren *n.*, Gewöhnen *n.*, Anhalten *n.*

Przyumierać, -ram, -rasz, -rałem, *va. imperf.*; **Przyumrzeć**, -rę, -rzesz, -marłem, *va. perf.* durch ſeinen Tod auf einen fallen laſſen.

Przyuzdać, -dam, -dałem, *va. perf.* (das Pferd) zäumen; ein wenig bändigen.

Przywabiać, -biam, -białem, *va. imperf.*; **Przywabić**, -bię, -bisz, -biłem, *va. perf.* anlocken, herbeilocken.

Przywalać, -lam, -lasz, -lałem, *va. imperf.*; **Przywalić**, -lę, -lisz, -liłem, *va. perf.* auf etwas legen, drücken, bedecken, zuwälzen; -lić otwór kamieniem einen Stein auf die Öffnung wälzen.

Przywaliny, -lin, *plur. tant. sf.* (über etwas hingeſtürzte) Laſten, Trümmer.

Przywalny, *adi.* Wall-, beim Wall befindlich.

Przywałek, -łku, *pl.* -łki, *sm.* Bruſtwehre *f.*

Przywałkować, -kuję, -wałem, *va. perf.* ein wenig ausrollen.

Przywar, -u, *pl.* -y, *sm.* Schaleneiſen *n.*; -y nieczyste Knieſtöcklinge *pl.*, Darrlinge *pl.* -y panownicze Pfannenſtein *m.*

Przywara, -ry, *pl.* -ry, *sf.* 1) Fehler *m.*, Mangel *m.*, Gebrechen *n.*; 2) das Angebrannte im Topfe.

Przywarzać, -rzam, -rzasz, -rzałem, *va. imperf.*; **Przywarzyć**, -rzę, -rzysz, -rzyłem, *va. perf.* ein wenig aufwärmen.

Przywątpiewać, -wam, -wałem, *va. imperf.* einigen Zweifel hegen; in einiger Beſorgnis ſein.

Przywdziać, -dzieję, -dziejesz, -działem, *va. perf.*; **Przywdziewać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* anziehen, umnehmen, anlegen; — żałobę Trauer anlegen; -dziej chustkę nimm dir ein Tuch um.

Przywdzięczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Przywdzięczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* angenehm machen, einladender darſtellen.

Przywdzięk, -u, *pl.* -i, *sm.* Liebkoſung *f.*

Przywędrować, -druję, -wałem, *vn. perf.* herbeigewandert kommen.

Przywiać, -wieję, -wiałem, *va.* und *vn. perf.*; **Przywiewać**, -wam, -wałem, *va.* und *vn. imperf.* blaſen, wehen, zuwehen.

Przywianek, -nku, *pl.* -nki, *sm.* 1) Morgengabe *f.*; 2) Nadelgeld *n.*

Przywiązać, -żę, -załem, *va. imperf.*; **Przywiązywać**, -zuję, -wałem, *va. imperf.* anbinden; — kogo do drzewa jmndn an einen Baum binden; — wartość, znaczenie do czego einem Dinge Wert, Bedeutung beilegen; —się *vr.* ſich anhängen, anſchließen, Zuneigung fühlen.

Przywiązanie, **Przywiązywanie**, -nia, *sing. tant. sn.* 1) Binden *n.*, Anbinden *n.*, Legen *n.*; 2) -zanie Anhänglichkeit *f.*

Przywiązany, *pp.* und *adi.* zugetan.

Przywidywać się, -duję, -wałem, *vr. imperf.*; **Przywidzieć się**, -dzę, -działem, *vr. perf.* dünken, träumen; -działo ci się tylko du haſt nur geträumt; — sobie ſich einbilden.

Przywidzenie, -nia, *sn.* Gutdünken *n.*, Einbildung *f.*

Przywiedzenie, -nia, *sing. tant. sn.* Herbeiführen *n.*, Herbeiſchaffen *n.*

Przywierać, -ram, -rasz, -rałem, *va. imperf.*; **Przywrzeć**, -wrę, -wrzesz, -warłem, *va. perf.* anlehnen, zumachen.

Przywiercić, -cę, -cisz, -cilem, *va. perf.*; — co do czego ein Loch in etwas bohren und darin etwas befeſtigen.

Przywieszać, -szam, -szałem, *va. imperf.*; **Przywiesić**, -szę, -sisz, -siłem, *va. perf.* bei etwas hängen.

Przywieść, -wiodę, -wiedziesz, -wiodłem, *va. perf.*; **Przywodzić**, -dzę, -dzisz, -dziłem, *va. imperf.* herbeiführen, herbeiſchaffen, bringen, beibringen, bewegen, heranziehen; kogo do rozpaczy jemd zur Verzweiflung bringen.

Przywież, -zi, *pl.* -zie, *sf.* Strick *m.* zum Anbinden.

Przywieźć, -wiozę, -ziesz, -wiozłem, *va. perf.*; **Przywozić**, -żę, -zisz, -ziłem, *va. imperf.* (zu Wagen, zu Schiff) herbeibringen.

Przywiędnąć, -nę, -niesz, -dłem, *vn. perf.* verwelken, ein wenig welk werden.

Przywijać, -jam, -jałem, *va. imperf.*; **Przywinąć**, -nę, -niesz, -nąłem, *va. perf.* an-, auf-, umwickeln, -binden.

Przywilej, -u, *pl.* -e, *sm.* Privilegium *n.*, Vorrecht *n.*, Ausnahmsrecht *n.*

Przywionąć, ſiehe: Przywiać.

Przywitać, -tam, -tasz, -tałem, *va. perf.* bewillkomm(n)en, begrüßen; — się *vr.* grüßen, ſeinen Gruß entbieten.

Przywitanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Bewillkommnung *f.*, Begrüßung *f.*, Empfang *m.*

Przywlec, -lokę, -leczesz, -lokłem, -lókł, *va. perf.*; **Przywlekać**, -kam, -kłem, *va. imperf.* 1) herbeiſchleppen, heranſchleppen; 2) überziehen, bedecken; 3) unterackern.

Przywłaszczać, -czam, -czasz, -czałem, *va. perf.*; **Przywłaszczyć**, -szczę, -szczysz, -szczyłem, *va. perf.* zueignen, aneignen, ſich beimeſſen.

Przywłaszczanie, Przywłaszczenie, -nia, *sn.* Aneignung *f.*, Beimeſſung *f.*

Przywodzenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Anführen *n.*, Anführung *f.*, Zitat *n.*

Przywodzić, ſiehe: Przywieść.

Przywołać, -łam, -łasz, -łałem, *va. perf.*; **Przywoływać**, -łuję, -wałem, *va. imperf.* herbeirufen, hinzurufen; vorladen.

Przywozić, ſiehe: Przywieźć.

Przywód, -wodu, *pl.* -wody, *sm.* Beweggrund *m.*, Antrieb *m.*; Führung *f.*; Streifzug *m.*

Przywódca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Anführer *m.*; Rädelsführer *m.*

Przywódka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) eine Inſektenart; 2) -ę łapać das Floß bei einer Untiefe anhalten.

Przywój, -woju, *pl.* -woje, *sm.* Türpfoſten *m.*, Türpfoſte *f.*

Przywóz, -wozu, *pl.* -wozy, *sm.* Zufuhr *f.*; Einfuhr *f.*

Przywracać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Przywrócić**, -cę, -cisz, -ciłem, *va. perf.* wiederherſtellen, zurückgeben; — co do dawnego stanu rzeczy etwas in ſeinen vorigen Stand verſetzen; — komu zdrowie jmndm ſeine Geſundheit wiedergeben; — komu tron jmndn auf den Thron wiedereinſetzen.

Przywracanie, Przywrócenie, -nia, *sn.* Wiederherſtellung *f.*

Przywrotny, *adi.* wiederherſtellbar, zurückkehrend.

Przywrót, -wrotu; **Przywrotnik**, -a, *sm.* Sinau *m.*, Frauenmantel *m.*, Löwenfuß *m.*

Przywrzeć, ſiehe: Przywierać.

Przywykać, -kam, -kałem, *vn. imperf.*; **Przywyknąć**, -nę, -niesz, -kłem, *vn. perf.* ſich an etwas gewöhnen, gewöhnt werden.

Przywykłość, -ści, *sing. tant. sf.* Gewohnheit *f.*

Przywziąć, -wezmę, -wziąłem, *va. perf.* noch dazunehmen.

Przyzawieszać, -szam, -szałem, *va. imperf.*; **Przyzawiesić**, -szę, -siłem, *va. perf.* noch dazu aufhängen.

Przyzbierać, -ram, -rałem, *va. imperf.*; **Przybrać**, -biorę, -brałem, *va. perf.* noch hinzuſammeln; hinzunehmen, herbeiziehen.

Przyzbrajać, -jałem, -jam, *va. imperf.*; **Przyzbroić**, -ję, -iłem, *va. perf.* ausrüſten, bewaffnen.

Przyzielenić, -nię, -nisz, -niłem, *va. perf.* grün färben, ein wenig grün machen.

Przyziemek, -mka, *pl.* -mki, *sm.* Waldlaubvogel *m.*

Przyziemny, *adi.* an der Erde befindlich.

Przyzierać, -ram, -rasz, -rałem, *va. imperf.*, — czego etwas beobachten, beachten; — się *vr.* etwas betrachten, einer Sache zuſehen.

Przyzimny, *adi.* ein wenig kalt.

Przyziomek, -mku, *pl.* -mki, *sm.* Grundmauer *f.*, Unterſatz *m.*

Przyznać, -znam, -znasz, -znałem, *va. perf.*; **Przyznawać**, -znaję, -wałem, *va. imperf.* zuerkennen, zuſprechen, zugeſtehen, zugeben; -ję, żem cię obraził ich geſtehe, daß ich dich beleidigt habe; — komu pierwszą nagrodę jmndm den erſten Preis zuerkennen; nawet nieprzyjaciel musi przyznać, że . . . . ſogar der Feind muß zugeben, daß . . . . . wszyscy mu to -ją alle ſagen es ihm nach; — się *vr.* geſtehen; — się do czego ſich zu etwas bekennen; nikt się do tego dziecka nie chce — niemand will ſich zu dieſem Kinde bekennen; — się do kradzieży den Diebſtahl geſtehen.

Przyznanie, Przyznawanie, -nia, *sn.* Anerkennen *n.*, Zugeſtehen *n.*

Przyzostać, -tanę, -taniesz, -tałem, *vn. perf.* vorſtehen (vom Jagdhunde).

Przyzuwać, -wam, -wałem, *va. imperf.*; **Przyzuć**,

-zuję, -zułem, *va. perf.* anziehen (Schuhe).

Przyzwać, -zwę, -zwałem, *va. perf.*; **Przyzywać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* zu sich rufen, berufen, zu sich bescheiden.

Przyzwalać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Przyzwolić**, -lę, -lisz, -liłem, *va. perf.* einwilligen, erlauben, einräumen, zugestehen, sich etw. gefallen lassen; zdanie -zwolone Einräumungssatz *m.*

Przyzwalanie, Przyzwolenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Einwilligung *f.*, Erlaubnis *f.*

Przyzwanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Berufung *f.*

Przyzwoitość, -ści, *sing. tant. sf.* Anstand *m.*, Anständigkeit *f.*, Wohlanständigkeit *f.*

Przyzwoity, *adi.*; **Przyzwoicie**, *adi.* anständig, gebührend, angemessen, entsprechend.

Przyzwolenie, Przyzwolić, siehe: Przyzwalać, Przyzwalanie.

Przyzwyczaić, -ję, -iłem, *va. perf.*; **Przyzwyczajać**, -jam, -jałem, *va. imperf.* gewöhnen, angewöhnen; — się *vr.* sich gewöhnen.

Przyzwyczajenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Gewohnheit *f.*, Angewöhnung *f.*

Przyzywać, siehe: Przyzwać.

Przyżarliwy, *adi.* zu eifrig.

Przyżąć, -żnę, -żnąłem, *va. perf.*; **Przyżynać**, -nam, -nałem, *va. imperf.* kurz abmähen.

Przyżegiwać, -guję, -wałem, *va. imperf.* brennen, ätzen, kauterisieren.

Przyżółknąć, -nę, -niesz, -nąłem, *vn. perf.* vergilben, etwas gelblich werden.

Przyżuchwowy, *adi.* am Oberkiefer befindlich.

Psalm, -u, *pl.* -y, *sm.* Psalm *m.*

Psalmista, -sty, *pl.* -ści, *sm.* Psalmendichter *m.*, Psalmist *m.*

Psalmowy, *adi.* Psalmen-, Psalm-.

Psalterysta, Psalterzysta, -sty, *pl.* -ści, *sm.* Psaltersänger *m.*

Psałterz, -a, *pl.* -e, *sm.*; **Psałterzyk**, -a, *pl.* -i, *sm.* Psalter *m.*, Psalmenbuch *n.*

Psammit, -u, *sm.* Kohlensandstein *m.*

Pseudonim, -u, *pl.* -y, *sm.* Pseudonym *n.*

Psi, *adi.* Hunde-, Hunds-, hündisch; słuchać psiej skóry der Trommel folgen; to jest twoja psia powinność das ist deine Hundspflicht; — figiel hundsföttischer Streich, Schelmenstreich *m.*; psiego się ważyć ein Schelmstück wagen; psie zęby komu pokazać jmndn anblecken; — jad Wolfssturmhut *m.*; — len Flohsame *m.*; — mech Hundsmoos *m.*, Hundsflechte *f.*, — mlecz Wolfsmilch *f.*; psia pasza kriechender Weizen; — ziemień Hundskamille *f.*, stinkende Kamille; — ogórek Eselsgurke *f.*; psia cebula (Bulbus vomitorius) eine Art Märzblume; psia rzeżucha wilde Kresse; psie mleko Eselswolfsmilch *f.*; psie koślaski Knabenkraut *n.*; psie wiśnie Judenkirschen *pl.*; psia łoboda Hundsmelde *f.*; — język Hundszunge *f.*; psia krew, psia jucha Hundeblut *n.*; Kanaille *f.*, Bestie *f.*; psia kość Hundeknochen *m.*; psia dusza Hundseele *f.*

Psiak, -a, *pl.* -i, *sm.* kleiner Hund.

Psianka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Nachtschatten *m.*; 2) Bittersüß *m.*

Psiarek, -rka, *pl.* -rki, *sm.* Hundewärter *m.*, Hundejunge *m.*

Psiarka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Schlehe *f.*

Psiarnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Hundestall *m.*; Hundemeute *f.*

Psiarskie, -kiego, *sing. tant. sn.* ehemalige Pflicht der Untertanen, die landesherrlichen Jagdhunde zu füttern.

Psiarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Hundewärter *m.*; Hundeliebhaber *m.*

Psica, -cy, *pl.* -ce, *sf.*; **Psiczka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Hündin *f.*, Bețe *f.*

Psię, -cia, *pl.* -ta, *sn.* junges Hündchen.

Psieć, psieję, psiałem, *vn. perf.* schlecht werden.

Psik, *interject.* Ausruf beim Niesen.

Psikus, -a, *pl.* -y, *sm.* Schelmenstreich *m.*, Streich *m.*, Schabernack *m.*

Psina, -ny, *pl.* -ny, *sf.*; ein armes elendes Hündchen; -ny niewieście Stephanskraut *n.*, Waldklette *f.*

Psiniec, -ńca, *pl.* -ńce *sn.* Hundestall *m.*

Psioczyć, -czę, -czyłem, *vn. imperf.* na kogo, na co über jemd, über etw. niederträchtig schimpfen.

Psisko, -ka, *pl.* -ka, *sm.* ein großer Hund.

Psiuk, -a, *pl.* -i, *sm.* ein kleiner Hund *m.*

Psocenie, -nia, *sing. tant. sn.* Schabernackspielen *n.*

Psocić, -cę, -cisz, -ciłem, *vn. imperf.* Schabernack treiben, einen Streich spielen; — się *vr.* Unzucht treiben.

Psota, -ty, *pl.* -ty, *sf.* 1) Streich *m.*, Schabernack *m.*, Mutwillen *m.*; 2) Unzucht *f.*, Onanie *f.*

Psotliwość, -ści, *sing. tant. sf.* 1) Geilheit *f.*; 2) Geneigtheit zum Mutwillen.

Psotliwy, *adi.*; **Psotliwie**, *adv.* 1) geil; 2) schelmisch, mutwillig.

Psotnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* schelmisches Weib, Schelmin *f.*

Psotnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Schelm *m.*, ein loser Vogel.

Psotny, *adi.* = Psotliwy.

Psować, Psowanie, siehe: Psuć, Psuwać.

Pst, *interject.* pst.

Pstrąg, -a, *pl.* -i, *sm.* (Salmo fario) Forelle *f.*

Pstrągodorsz, -a, *pl.* -e, Salmenart *f.*

Pstrągówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* eine Birnenart.

Pstrążeń, -żnia, *pl.* -żnie, *sm.* eine Untergattung der Salmbrachsen.

Pstrobarwny, *adi.* scheckig.

Pstrocentkowany, *adi.* bunt gesprenkelt.

Pstroci(z)na, -ny, *pl.* -ny,

sf. Buntſcheckiges *n.*, buntes Allerlei, Gemiſch *n.*

Pstroczek, -czka, *pl.* -czki, *sm.* Schattenblume *f.*

Pstrokacizna, ſiehe: Pstroci(z)na.

Pstrokacz, -a, *pl.* -e, *sf.* eine Gattung der Umberfiſche.

Pstrokatość, -ści, *sing. tant. sf.* Buntſcheckigkeit *f.*

Pstrokaty, *adi.*; **Pstrokato**, *adv.* ſcheckig, buntſcheckig.

Pstrokosz, -a, *pl.* -e, *sm.*; **Pstrosz**, -a, *pl.* -e, *sm.* Schecke *f.*

Pstrokrusz, -a, *pl.* -e, *sm.* Wismutblume *f.*

Pstrost, -a, *pl.* -y, *sm.* Mariendiſtel *f.*

Pstróżka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Pfeilſchlange *f.*

Pstrucha, -chy, *pl.* -chy, *sf.*; **Pstruszka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* buntſcheckige Kuh, Ziege *f.*

Pstry, *adi.*; **Pstro**, *adv.* bunt; — koń Schecke *m.*; łaska pańska na pstrym koniu jeździ auf Herrengunſt nicht bau', noch gutem Wetter trau'; Herrengunſt und Lerchenſang klinget wohl und währt nicht lang; — kot w krobi eine bunte Katze im Sack; mieć pstro w głowie nicht recht geſcheit ſein, ein Durcheinander im Kopfe haben.

Psubrat, -a, *pl.* -cia, *sm.* Hundekerl *m.*, Hundsfott *m.*, Taugenichts *m.*

Psuć, psuję, psułem, *va. imperf.*; **Zepsuć**, -psuję, -psułem, *va. perf.* 1) verderben, ruinieren; — komu apetyt jmndm den Appetit verderben; złym humorem psuje zabawę mit ſeiner ſchlechten Laune verdirbt er das ganze Spiel; szatan miłość wszędy psuje der Teufel ſucht die Liebe überall zu zerſtören; — sobie krew ſich umſonſt ärgern; — komu u kogo eś jmndm bei einem verderben; — komu kredyt jmndś Kredit untergraben; 2) — się *vr.* ſich verſchlechtern; ſchlecht werden; verfaulen; psujesz się z każdym dniem du wirſt jeden Tag ſchlechter; te owoce zaczynają się — dieſe Früchte fangen an zu faulen.

Pstrzęga, -gi, *pl.* -gi, *sf.* Alandblecke *f.*, Strunſe *f.*, Rotſtreife *m.*

Pstrzyć, -rzę, -rzysz, -rzyłem, *va. perf.* bunt machen, ſchmücken; — się *vr.* bunt ſchimmern; bunt werden; ſich ſchmücken.

Pstrzykać, -kam, -kałem, *va. imperf.*; **Pstrzyknąć**, -nę, -nąłem, *va. perf.* ſpritzen.

Psychiatra, -ry, *pl.* -rzy, *sm.* Pſychiater *m.*, Irrenarzt *f.*

Psychiatrya, -ryi, *sing. tant. sf.* Pſychiatrie *f.*, Lehre *f.* von den Geiſteskrankheiten.

Psycholog, -a, *pl.* -owie, *sm.* Pſycholog *m.*

Psychologia, -gii, *sf.* Pſychologie *f.*, Seelenlehre *f.*, Seelenkunde *f.*

Psychologiczny, *adi.*; **Psychologicznie**, *adv.* pſychologiſch.

Psychopatya, -tyi, *sing. tant. sn.* Geiſteskrankheit *f.*, krankhafte Geiſtesveranlagung.

Psykać, -kam, -kałem, *vn. imperf.*; **Psyknąć**, -nę, -nąłem, *vn. perf.* ziſchen; pſt rufen; praſſeln.

Psykanie, -nia, *sing. tant.* Ziſchen *n.*, Praſſeln *n.*

Psylomelan, -u, *pl. sing. tant. sm.* Schwarzbraunſtein *m.*

Psyt, *interject.* pſt.

Pszczelarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Bienenzüchter *m*, Imker *m.*

Pszczelnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* (Molucella) eine Pflanze.

Pszczelnictwo, -wa, *sn.* Bienenzucht *f.*, Imkerei *f.*

Pszczelnik, -a, *sm.* 1) *pl.* -cy, Bienenwärter *m.*, Bienenmann *m.*, Zeidler *m.*; 2) *pl.* -ki, Bienenſtand *m.*, Bienengarten *m.*, Bienenhaus *n.*, Bienenlager *n.*; 3) Drachenkopf *m.*, türkiſche Meliſſe.

Pszczelny, *adi.* Bienen-.

Pszczolarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Weſpenbuſſard *m.*

Pszczoła, -ły, *pl.* -ły, *sf.* Biene *f.*, Imme *f.*

Pszczołojad, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Bienen-, Immenwolf *m.*; 2) Weſpenfalk *m.*, Bienengeier *m.*, Bienenſpecht *m.*; 3) ſchwarzgefleckter Bienenkäfer.

Pszczołołupa, -py, *pl.* -py, *sf.* Honigdieb *m.*

Pszczołowaty, *adi.* Hautflügler-.

Pszczółka, **Pszczółeczka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Bienchen.

Pszenica, -cy, *sing. tant. sf.*; **Pszeniczka**, -ki, *sing. tant. sf.* Weizen *m.*

Pszeniczny, **Pszenny**, *adi.* Weizen-; — chleb Weizenbrot *n.*; -na mąka Weizenmehl *n.*; -ne pole Weizenfeld *n.*

Pszeniczysko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* 1) Weizenfeld *n.*; 2) ſchlechter Weizen.

Pszeniec, -ńca, *pl.* -ńce, *sm.* (Melampyrum) Wachtelweizen *m.*

Pszonak, -a, *pl.* -i, *sm.* Heberich *m.*, Ackerrettig *m.*, Feldkohl *m.*

Pszonka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Feigwarzenranunkel *f.*

Pszono, -na, *sing. tant. sn.* Hirſe *f.*

Ptactwo, -wa, *sing. tant. sn.* Federvieh *n.*, Geflügel *n.*

Ptak, -a, *pl.* -i, *sm.* Vogel *m.*; *dim.* **Ptaszek**, -szka, *pl.* -szki; **Ptaszeczek**, -czka, *pl.* -czki, *sm.*; **Ptaszę**, -cia, *pl.* -ta, *sn.*, Vöglein *n.*

Ptakowstręt, -a, *pl.* -y, *sm.* Vogmar *n.* (Bandfiſchart).

Ptasi, **Ptaszy**, *adi.* Vogel-; — śrut Vogeldunſt *m.*, Vogelſchrot *m.*; — języczek Knötel *m.*, Wegetritt *m.*; -sia wyka wiosenna Roß-, Waldwicke *f.*, Faſanenkraut *n.*; -sia nóżka, stopka Vogelklaue *f.*, Vogelfuß *m.*; -sie gniazdo wilde Möhre *f.*, Vogelneſt *n.*, Hirſchwurz *f.*; -sie oczko Gamanderlein *f.*; -sie mleko Vogelmilch *f.*, Ackerzwiebel *f.*; brakuje mu chyba -siego mleka es geht im ſehr gut.

Ptasioziob, -u, *pl.* -y, *sm.* Hartriegel *m.*

Ptasinóg, -a, *pl.* -i, *sm.* Vogelfuß *m.*

Ptaszarnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.*; **Ptaszyniec**, -ńca, *pl.* -ńce, *sm.* Vogelhaus *n.*, Vogelherd *m.*, Volière *f.*

Ptasznica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Vogelflinte *f.*

Ptasznictwo, -wa, *sing. tant. sn.* Vogelfang *m.*, Vogelstellen *n.*

Ptaszniczy, *adi.* zum Vogelfang gehörend.

Ptasznik, -a, *pl.* -cy, *sm.* 1) Vogelfänger *m.*; Vogelhändler *m.*; Vogelwärter *m.*; Cesarz Henryk — Kaiser Heinrich der Vogler, der Finkler; 2) Miniersspinne *f.*

Ptaszysko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* häßlicher Vogel.

Pterodaktyl, -a, *pl.* -e, *sm.* Pterodaktylus *m.* (ein vorsintflutliches Tier).

Pteropoda, -dy, *pl.* -dy, *sf.* Flossenfüßer *m.*

Publicysta, -sty, *pl.* -ści, *sm.* Publizist *m.*

Publicystyczny, *adi.*; **Publicystycznie**, *adv.* publizistisch.

Publiczność, -ści, *sing. tant. sf.* Publikum *n.*

Publiczny, *adi.*; **Publicznie**, *adv.* öffentlich; dobro -e Gemeinwohl *n.*, öffentliches Wohl.

Publikacya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Bekanntmachung *f.*, Publikation *f.*; Eröffnung *f.*; = Ogłoszenie.

Publikować, -kuję, -wałem, *va. perf.* veröffentlichen, bekanntmachen, publizieren; = Ogłosić, Ogłaszać.

Puc, -a, *pl.* -e, *sm.*; **Pucek**, -cka, *pl.* -cki, *sm.* 1) Baus *m.*, Bausbacke *f.*; 2) Kriebs *m.*, Kerngehäuse *n.*; 3) -cki u kur Bartläppchen *pl.*

Puch, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Flaumfedern *pl.*, Daunen *pl.*, Flaumen *pl.*, Pflanzenwolle *f.*; 2) schädliche Luft im Bergwerke.

Puchacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Uhu *m.*, Bergeule *f.*

Puchar, -a, *pl.* -y, *sm.* 1) Boletus ramosus; 2) siehe: Puchacz.

Puchlina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Geschwulst *f.*; — wodna Wassersucht *f.*; — żywota Trommelsucht; — powietrza Luft-, Windgeschwulst *m.*, Emphysem *n.*

Puchnąć, -nę, -rłesz, -nąłem, *vn. perf.* schwellen, anschwellen.

Puchowiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* Eriodendron *m.*

Pucka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) pausbäckiges Mädchen *n.*; 2) Nachteule *f.*

Pucołowaty, *adi.*; **Pucołowato**, *adv.* pausbäckig.

Puczuk, -a, *pl.* -i, *sm.* (Costus arabicus) prächtige Kostwurz.

Pud, -a, oder -u, *pl.* -y, *sm.* Pud *n.* (russisches Gewicht von 40 Pfund).

Pudding, -u, *pl.* -i, *sm.* Auflauf *m.*, Koch *m.*, Pudding *m.* (englische Nationalmehlspeise).

Pudel, -dla, *pl.* -dle, *sm.* Pudel *m.*

Pudełko, **Pudełeczko**, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Schachtel *f.*; Schächtelchen *n.*

Puder, -dru, *pl.* -dry, *sm.* Puder *m.*

Pudlarski, *adi.*, -kie walce Luppenwalzwerk *n.*

Pudlarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Pudler *m.*

Pudlica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Pudelhündin *f.*

Pudling, -u, *sm.* Puddling *m.*, Puddlingeisen *n.*; piec -gowy Rührofen *m.*

Pudlowanie, **Pudlingowanie**, -nia, *sing. tant. sn.* Puddeln *n.*, bei der Frischarbeit im Flammofen, Puddlingsarbeit *f.*

Pudło, -ła, *pl.* -ła, *sn.* 1) Schachtel *f.*; 2) Wagen-, Kutschenkasten *m.*; 3) Fehlschuß *m.*, Pudeln *n.*; 4) — toczaka Kasten unter dem Schleifstein.

Pudłować, -łuję, -wałem, *va. imperf.* pudeln, fehlschießen.

Pudowy, *adi.* Pud-; ein Pud wiegend; -wa kapusta großköpfiger Kohl.

Pudrować, -druję, -wałem, *va. imperf.* pudern.

Pudrowanie, -nia, *sing. tant. sn.* Pudern *n.*

Puf, -u, *pl.* -y, *sm.* Puffspiel *n.*

Pugilares, -a, *pl.* -y, *sm.*; **Pulares**, -a, *pl.* -y, *sm.*; *dim.* **Pugilaresik**, **Pularesik**, -a, *pl.* -i, *sm.* Portemonnaie *n.*, Geldbörse *f.*; Brieftasche *f.*

Puginał, -u, *pl.* -y, *sm.*; *dim.* **Puginalik**, -a, *pl.* -i, *sm.* (zweischneidiger) Dolch *m.*; Hiftmesser.

Puha, -hy, *pl.* -hy, *sf.* eine tatarische Peitsche.

Puhacz, siehe: Puchacz.

Puhar, -a, *pl.* -y, *sm.* Pokal *m.*, Trinkbecher *m.*

Pujna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Steinschwelle *f.* im Flusse.

Puk, -u, *pl.* -i, *sm.* Knall *m.*, Puff *m.*

Pukać, -kam, -kałem, *vn. imperf.*; **Puknąć**, -nę, -niesz, -nąłem, *vn. perf.* 1) klopfen, pochen; knallen; 2) aufbrechen, bersten; pączki -kają die Knospen springen auf.

Pukanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.*; **Pukanina**, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Klopfen *n.*, Anklopfen *n.*; Geklopfe *n.*

Pukawka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Knallbüchse *f.*

Pukiel, -kla, *pl.* -kle, *sm.* Locke *f.*, Büschel *n.*, Haarbüschel *m.*

Puklasty, *adi.*; **Puklasto**, *adv.* mit Buckeln besetzt; bauchig gewölbt.

Puklerz, -a, *pl.* -e, *sm.* Schild *m.*

Pula, -li, *pl.* -le, *sf.* Pulle *f.*, der Einsatz im Spiele.

Pularda, -dy, *pl.* -dy, *sf.* Poularde *f.*

Pulchnieć, -nieję, -niałem, *vn. imperf.* locker werden, schwellen.

Pulchniutki, *adi.* sehr locker, weich und zart.

Pulchność, -ści, *sing. tant. sn.* 1) Lockerheit *f.*, Schwellende *n.*, Weichheit *f.*, Zartheit *f.*; 2) Mulm *m.*

Pulchny, *adi.* locker, zart, weich, schwellend, mulmicht.

Pulpet, -u, *pl.* -y, *sm.* eine Art Fleischknödel.

Pulpit, -u, *pl.* -y, *sm.* Pult *n.*

Pulpitowy, *adi.* Pult-.

Puls, -u, *pl.* -a, *sm.* Puls *m.*; — bije der Puls geht, schlägt; za — kogo brać jmnbm den Puls fühlen.

Pulsacya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Pulsſchlag *m.*

Pulsowy, *adi.* Puls-.

Pultynek, -nku, *pl.* -nki, *sm.* Nähpult *n.*

Pulweryzacya, -cyi, *sing. tant. sf.* Pulveriſation *f.*

Pulweryzować, -zuję, -wałem, *va. imperf.* pulveriſieren, zu Staub reiben.

Pułap, -u, *pl.* -y, *sm.* Stubendecke *f.*, Plafond *m.*; — ślepy Fehldecke *f.*, Schrägboden *m.*, Stichhölzer *f.*

Pułapka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Falle *f.* [giment *n.*

Pułk, -u, *pl.* -i, *sm.* Re-

Pułkownik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Oberſt *m*, Obriſt *m.*

Pułkownikowa, -ej, *pl.* -we, *sf.* Oberſtengattin *f.*

Pułka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* zurückgelaſſenes taubes Geſtein im Bergwerk.

Puma, -my, *pl.* -my, *sf.* Puma *m.*, amerikaniſcher Silberlöwe.

Pumeks, **Pumit**, -u, *pl.* -y, *sm.* Bimsſtein *m.*

Punca, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Punze *f.*

Punkiel, -kla, *pl.* -kle, *sm.* Kegel *m.* oder Stempel *m.* zur Mutter der Lettern.

Punkt, -u, *pl.* -y, *sm.*; *dim.* **Punkcik**, **Punkciczek**, -a, *pl.* -i, *sm.* Punkt *m.*; Spitze *f.*; położyć — einen Punkt ſetzen; to czarny punkt w jego działaniu das iſt der ſchwarze Punkt in ſeiner Tätigkeit; na tym -cie się nie zgadzamy in dieſem Punkte ſtimmen wir nicht überein; — przesuwalny Reitnagel *m.*; — końcowy szlaku kolejowego Endpunkt der Linie; — martwy toter Punkt; — podpory Stützpunkt *m.*; — styczności Berührungspunkt *m.*; — zerowy Nullpunkt *m.*; wygrałem pięć -tów ich habe fünf Points gewonnen.

Punktacya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* 1) Punktation *f.*, Vorvertrag *m.*; Punktierung *f.* (chirurgiſche Operation), Einſtich *m.*

Punktować, -tuję, -wałem, *va. imperf.* punktieren, einen Einſtich machen.

Punktualny, *adi.*; **Punktualnie**, *adv.* pünktlich.

Punktualność, -ści, *sing. tant. sf.* Pünktlichkeit *f.*

Pupek, -pka, *pl.* -pki, *sm.* Bauchſtück *n.* eines koſtbaren Tierfelles, Pelzwerkes.

Pupil, -a, *pl.* -e, *sm.* 1) Schüler *m.* = Wychowanek; 2) Mündel *m.*

Pupilarny, *adi.*; **Pupilarnie**, *adv.* pupillariſch, Mündel-; sąd -ny Vormundſchaftsgericht *n.*, Vormundſchaftsbehörde *f.*; papiery -ne pupillariſchere Papiere; = Opiekuńczy.

Pupilka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Schülerin *f.*; 2) Mündel *f.*

Purchatka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Bimsſtein *m.*

Purchatka, **Purchawka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Kugelſchwamm *m.*, Boviſt *m.*; 2) ſchwammartige Geſchwulſt.

Purchatość, -ści, *sing. tant. sn.* Schwammigkeit *f.*

Purchaty, *adi.* ſchwammig, löcherig, voll Löcher.

Purgacya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.*; **Purgans**, -a, *pl.* -e, *sm.* Abführmittel *n.*, Abführen *n.*

Purgować, -guję, -wałem, *va. imperf.* purgieren, laxieren.

Purpura, -ry, *pl.* -ry, *sf.* Purpur *m.*

Purpurat, -a, *pl.* -ci, *sm.* Purpurträger *m.*, Kardinal *m.*

Purpurować, -ruję, -wałem, *va. imperf.* purpurn färben.

Purpurowy, **Purpurzany**, *adi.*; **Purpurowo**, *adv.* purpurn, purpurrot, purpurfarbig; na -o co ufarbować etwas purpurn färben; -wy ubiór Purpurkleid *n.*; -wy płaszcz Purpurmantel *m.*

Purpuryna, -ny, *sing. tant. sf.* Purpurfarbe *f.*

Puryfikacya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Purifikation *f.*, Reinigung *f.*

Puryfikator, -a, *pl.* -rzy, *sm.* Purifikator *m.*, Reiniger *m.*

Puryfikować, -kuję, -wałem, *va. imperf.* reinigen.

Purytanin, -a, *pl.* -ie, *sm.* Puritaner *m.*

Purytanizm, -u, *sing. tant. sm.* Puritanertum *n.*

Purytanka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Puritanerin *f.*

Pustać, -ci, *pl.* -cie, *sf.* Torfboden *m.*

Pustaczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* loſes, ausgelaſſenes Weib.

Pustak, -a, *pl.* -i, *sm.* Schwindelkopf *m.*, Springinsfeld *m.*; Hohlkopf *m.*

Pustelnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Einſiedelei *f.*

Pustelnica, -cy, *pl.* -ce; **Pustelniczka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Einſiedlerin *f.*, Eremitin *f.*

Pustelnictwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* Einſiedlerleben *n.*

Pustelniczy, *adi.*; **Pustelniczo**, *adv.* Einſiedler-, einſam.

Pustelnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Einſiedler *m.*, Eremit *m.*

Pustka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Einöde *f.*; wüſte Gegend; -ki, *pl.* Leere *f.*; w teatrze były -ki das Theater war leer; — w głowie nichts im Kopfe, keine Kenntniſſe, keine Gedanken; 2) Einſamkeit *f.*

Pustkowie, -wia, *pl.* -wia, *sn.* wüſte Bauſtelle; einſame Gegend, Wüſtung *f.*

Pustnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Galanterieware *f.*

Pustogłowy, *adi.* mutwillig, ausgelaſſen.

Pustołka -ki, *pl.* -ki, *sf.* Turmfalk *m.*, Wannenreifer *m.*

Pustorośl, -śli, *pl.* -śle, *sf.* wilder Schoß, Räuber *m.*

Pustosz, -a, *pl.* -e, *sm.* 1) Bohrkäfer *m.*, Bücherſchabe *f.*; 2) Aſchel *f.*

Pustoszeć, -szeję, -szałem, *vn. imperf.* wüſt, einſam, werden.

Pustoszyć, -szę, -szyłem, *va. perf.* verheeren, verwüſten.

Pustość, -ści, *sing. tant. sf.* Leere *f.*

Pustota, -ty, *pl.* -ty, *sf.* Übermut *m.*, Mutwille *m.*; Leichtſinn *m.*

Pustuleczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* kleiner Turmfalk.

Pusty, *adi.*; **Pusto**, *adv.* 1) leer, wüſt, unbebaut; -a izba leere Stube; -a głowa ein leerer, wüſter Kopf; dom stoi -sto das Haus ſteht leer; 2) mutwillig, übermütig, leicht-

finnig; — śmiech mutwilliges Lachen.

Pustynia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Wüste *f.*, Einöde *f.*

Pustynka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Einsiedelei *f.*

Pustynny, *adi.* Wüsten-.

Puszcza, -szczy, *pl.* -szcze, *sf.* Wildnis *f.*, Waldgebirge *n.*; Urwald *m.*; — białowieska Białowieścher Urwald.

Puszczać, -szczam, -szczałem, *va. imperf.*; **Puścić**, -szczę, -ścisz, -ściłem, *va. perf.*; I. 1) lassen, loslassen, laufen lassen, überlassen, einlassen, fahren lassen; nie chce mnie -ścić er will mich nicht gehen lassen; nie puszczę go więcej do mego domu ich werde ihn in mein Haus nicht mehr einlassen; puść, albo ci wezmę przemocą laß los, sonst werde ich es dir mit Gewalt nehmen; — ptaka na wolność einen Vogel freilassen; — pogłoskę ein Gerücht in Umlauf setzen; — rakietę eine Rakete steigen lassen; parę — Dampf geben; nie — pary o czemś etwas verschweigen; — krew zu Ader lassen; — co w niepamięć etwas absichtlich vergessen; 2) durchbringen, unterbringen; -ścił cały swój majątek er brachte sein ganzes Vermögen durch; — co w kurs etwas in Umlauf bringen, setzen; 3) — piec den Ofen anblasen; II. *vn.* ausgehen, abfärben (Farbe) te plamy nie -szczą dieſe Flecke werden nicht ausgehen; ta farba -szcza dieſe Farbe geht aus; III. — się *vr.* — w drogę sich auf den Weg machen; — się w podróż sich auf die Reise begeben; — się za kimś w pogoń jmndn verfolgen; — się na morze in See stechen; — się do kogo sich um jmndn bewerben, jmndm den Hof machen, mit jmndm anzuknüpfen suchen; — się na lekki chleb leichtes Brot suchen.

Puszczadło, -ła, *pl.* -ła, *sn.* Schnepper *m.*, Laßeisen *n.*, Trokar *m.*

Puszczak, -a, *pl.* -i, *sm.* (Ascophora) Gattung der Faden- oder Schimmelpilze.

Puszczanie, -nia, *sn.* Lassen *n.*, Aberlassen *n.*

Puszczanka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Hechtangel *f.*

Puszczyk, -a, *pl.* -i, *sm.* Nachteule *f.*, Kauz *m.*, Käuzchen *n.*

Puszek, -szka, *pl.* -szki, *sm.* 1) Flaum *m.*; 2) Puderquaste *f.*

Puszenie, -nia, *sing. tant. sn.* Aufblasen *n.*, Aufgeblasenheit *f.*

Puszka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Büchse *f.*, Sparbüchse *f.*; — dla ubogich Armenbüchse *f.*; 2) Knallkapselbüchse *f.*; 3) Sporenschlauch *m.*, Schlauchzelle *f.*

Puszkarnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Büchsenmacherwerkstatt *f.*

Puszkarski, *adi.* Büchsenmacher-, Feuerwerker-.

Puszkarz, -a, *pl.* -e, *sm.* 1) Büchsenmacher *m.*, Büchsenschmied *m.*; 2) Kanonier *m.*, Artillerist; 3) Staffierer *m.*

Puszkorośl, -u, *pl.* -y, *sm.* Balgalge *f.*

Puszkowy, *adi.* Büchsen-

Puszyć, -szę, -szysz, -szyłem, *va.* u. *vn. imperf.* befiedern, aufblähen; — się ſich aufblähen, aufblasen.

Puszysty, *adi.* aufgequollen, aufgeblasen; mit Flaum bedeckt.

Puścizna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Nachlaß *m.*, Verlassenschaft *f.*

Puślisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Steigbügelriemen *m.*, Brustriemen *m.* am Zugseil.

Putać, -tam, -tasz, -tałem, *va. imperf.* vergeuden.

Puzan, -u, *pl.* -y, *sm.* Posaune *f.*

Puzdro, -dra, *pl.* -dra, *sn.*; *dim.* **Puzderko**, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Futteral *n.*; Besteck *n.*

Puzna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* fettes Rebhuhn; = Tłusta kuropatwa.

Puzyna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* oberſte Spitze der Kornähre.

Puzyrnik, -a, *pl.* -i, *sm.* (Ceanothus) Säckelblume *f.*, Säckelstrauß *m.*

Pycha, -chy, *sing. tant. sf.* Stolz *m.*, Hoffart *f.*, Hochmut *m.*; — go ze skóry wypycha die Hoffart treibt ihn aus der Haut heraus; zrzuć -chę z serca laſſe deinen Hochmut.

Pychalec, -lca, *pl.* -lce; **Pyszałek**, -łka, *pl.* -łki, ein ſtolzer, aufgeblaſener Menſch.

Pykać, -kam, -kałem, *va.* und *vn. perf.* rauchen (eine Pfeife), ſchmauchen.

Pyleniec, -ńca, *pl.* -ńce, *sm.* Steinkraut *n.*, Leindotter *n.*

Pylić, -lę, -lisz, -liłem, *vn. imperf.* ſtauben.

Pylny, *adi.* Staub-.

Pył, -u, *sing. tant.*; *sm.* Staub *m.*, Staubkorn *n.*

Pyłek, -łku, *pl.* -łki, *sm.* Blütenſtaub *m.*

Pyłkowina, -ny, *sing. tant. sf.* Pollenmaſſe *f.*

Pyłkowy, *adi.* -we nitki Staubfäden *pl.*; -we żyjątka Samentiere *pl.*

Pylnik, -a, *pl.* -i, *sm.* (Pollenium) Blütenſtaub *m.*

Pypeć, -pcia, *pl.* -pcie, *sn.* Pips *m.*, (Hühnerkrankheit); — mieć pipſig ſein; — zedrzeć einem Huhn den Pips reißen.

Pyrciać, -ciam, -ciałem, *vn. imperf.* ſchnüffeln (von Schweinen).

Pyrka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Kartoffel *f.* (im Schleſiſchen).

Pyrometr, -tru, *pl.* -try, *sm.* Pyrometer *m.* (Inſtrument zum Meſſen hoher Temperaturen); = Ogniomierz.

Pyrz, -rzu, *sing. tant. sn.* Quecke *f.*, Queckengras *n.*

Pysk, -a, *pl.* -i, *sm.* Maul *n.*, Freſſe *f.*, Schnauze *f.*; dać komu w — jmndm eine Maulſchelle verſetzen; daj -a gib mir einen Kuß; stul -a halt's Maul; jak by mi w — dał ich bin ganz verdutzt, ich bin wie aus den Wolken gefallen.

Pyskać, -kam, -kałem, *vn. imperf.* mit dem Rüſſel wühlen.

Pyskaty, *adi.*; **Pyskato**, *adv.* ſchnauzig, der ein loſes Maul hat.

Pysklać, -lam, -lałem, *vn. imperf.*; **Pysklić**, -lę, -liłem, *vn. perf.* verunreinigen.

Pyszałek, siehe: Pychalec.

Pyszałka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* aufgeblasenes Weib.

Pyszczek, -szczka, *pl.* -szczki, *sm.* Schnauzchen *n.*, Mäulchen *n.*

Pyszka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Graupe *f.*, Gerstengraupe *f.*

Pyszlin, -u, *pl.* -y, *sm.* Drauthlume *f.*

Pysznić się, -nię, -niłem, *vr. imperf.* stolz sein, stolzieren, stolz tun, sich brüsten, aufblasen.

Pysznieć, -nieję, -niałem, *vn. imperf.* aufgeblasen werden.

Pyszniś, -sia, *pl.* -sie, *sm.* = Pychalec, Pyszałek.

Pysznokwiat, -u, *pl.* -y, *sm.* Prachtlilie *f.*

Pyszny, *adi.*; **Pysznie**, *adv.* 1) stolz, aufgeblasen, hoffärtig, hochmütig; 2) pompös, herrlich, prachtvoll, vortrefflich, ausgezeichnet, kostbar, köstlich.

Pytać, -tam, -tałem, *va. imperf.* fragen, befragen, ausfragen; — kogo o co jmndn um etw. befragen; — się *vr.* fragen, sich erkundigen; -tano się dziś o ciebie man hat heute nach dir gefragt; nie -taj frage lieber nicht; — się o drogę nach dem Wege fragen.

Pytajnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Fragezeichen *n.*

Pytanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Frage *f.*; rozwiązać — die Frage lösen; przedmiot -nia Fragepunkt *m.*; to jeszcze —, czy . . . es ist noch immer die Frage, ob.

Pytel, -tla, *pl.* -tle, *sm.*; *dim.* **Pytlik**, -a, *pl.* -i, *sm.* Beutelsieb *m.*, Beutel in der Mühle.

Pytka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Plumpsack *m.*, eine Art Kinderspiel; 2) peinliche Frage *f.*; -ki *pl.* Tortur *f.*; wziąć na -ki auf die Folter spannen.

Pytlować, -tluję, -wałem, *va. imperf.* 1) beuteln; 2) abplappern, schnell lesen; — językiem mit der Zunge dreschen.

Pytlowy, *adi.* gebeutelt, Beutel-.

Pytlówka, -ki, *sing. tant. sf.* Mahl-, Müllergebühren *pl.*

Pyza, -ry, *pl.* -ry, *sf.* 1) Bausbacke *f.*; 2) eine Art Klöße.

Pyzaty, *adi.* pausbäckig.

R.

R, achzehnter Buchstabe des polnischen und des allgemeinen Alphabets.

Rabarbar, -u, **Rabarbarum**, *indecl. sing. tant. sm.* (Rheum) Rhabarber *n.*

Rabat, -u, *pl.* -y, *sm.* Rabatt *m.*

Rabbi, -ego, *pl.* — *sm.* Rabbi *m.*

Rabin, -a, *pl.* -i, *sm.* Rabbiner *m.*

Rabować, -buję, -wałem, *va.* und *vn. imperf.* plündern, rauben.

Rabowanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Plündern *n.*, Plünderung *f.*

Rabunek, -nku, *pl.* -nki, *sm.* 1) Plünderung *f.*, Raub *m.*; 2) Rauben *n.*, Holzrauben *n.*

Rabunkowy, *adi.* Raub-; — robota Raubbau *m.*

Rabusiowski, *adi.* räuberisch.

Rabuś, -sia, *pl.* -sie, *sm.* Räuber *m.*

Raca, -cy, *pl.* -cy, *sf.* Rakete *f.*

Rachitis, *indecl. sing. tant. sf.* englische Krankheit, Rhachitis *f.*; = Angielska choroba.

Rachityczny, *adi.* rhachitisch.

Rachmistrz, -trza, *pl.* -trze, *sm.* Rechenmeister *m.*, Rechnungsführer *m.*, Kalkulant *m.*, Rechnungsbeamte(r) *m.*

Rachować, -chuję, -wałem, *va.* und *vn. imperf.* rechnen, zählen; uczyć się — rechnen lernen; — na kogoś auf jemanden rechnen; — się *vr.* abrechnen, Rechnung halten; — się z sumieniem mit seinem Gewissen Rechnung halten; — się z kim, z czem mit jmndm, mit etw. rechnen.

Rachowanie, -nia, *sn.* Rechnen *n.*

Rachuba, -by, *pl.* -by, *sf.* Berechnung *f.*, Rechnung *f.*; podług mojej -by meiner Berechnung nach.

Rachuneczek, -czku, *pl.* -czki, *sm.* eine kleine Rechnung.

Rachubnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* — przesuwowa Rechenstab *m.*, Rechenschieber *m.*

Rachubnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Geschwindigkeitsmesser *m.*

Rachunek, -nku, *pl.* -nki, *sm.* Rechnung *sf.*; brać towary na — Waren auf Rechnung nehmen; kładę to na — twego pomieszania ich lege es auf Rechnung deiner Verwirrung; składać -ki Rechnung legen; prowadzić -i Rechnungen führen; książka -ów Rechnungsbuch *n.*; — kupiecki Faktura *f.*, Rechnung *f.*

Rachunkowość, -ści, *sing. tant. sf.* Buchhaltung *f.*; Rechnungswesen *n.*; — państwowa Staatsverrechnungskunde *f.*; egzamin -ści Prüfung aus dem Staatsverrechnungswesen.

Rachunkowy, *adi.* Rechnungs-, rechnungsmäßig.

Racica, -cy, *pl.* -ce; *dim.* **Raciczka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Klaue *f.*, die gespaltene Klaue des Rindes, Hirsches, Rehes.

Raciczník, -a, *pl.* -ki, *sm.* (Heterotropa) eine Pflanze.

Raciczny, *adi.* Huf-, Klauen-.

Racya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* 1) Grund *m.*, Recht *n.*, Ursache *f.*; nie masz -cyi, du bist nicht im Recht; także — auch eine Ursache; 2) Portion *f.*, Ration.

Racyonalista, -sty, *pl.* -ści, *sm.* Rationalist *m.*, Vernunftgläubiger *m.*

Racyonalizm, -u, *sing. tant. sm.* Rationalismus *m.*, Vernunftglaube *m.*

Racyonalność, -ści, *sing. tant. sf.* Rationalität *f.*; Berechenbarkeit *f.*; Denkvermögen *n.*; vernunftmäßige Beschaffenheit, Vernunftmäßigkeit *f.*

Racyonalny, *adi.* rationell, vernunftmäßig.

Raczej, *adv.* vielmehr, eher, lieber; — umrzeć niż . . . . eher sterben als . . . ; to nie tak złość jak — nierozwaga das ist nicht Bosheit als vielmehr Unbesonnenheit.

Raczek, -czka, -czki, *m.* 1) *dimin.* von Rak; 2) Baumschere *f.*, zur Herausnahme von Raupennestern.

Raczkować, -kuję, -wałem, *vn. imperf.* auf allen vieren kriechen.

Raczy, Rakowy, *adi.* Krebs-.

Raczyć, -czę, -czysz, -czyłem, *vn. imperf.* 1) geruhen, belieben; najjaśniejszy Pan -czył wydać to rozporządzenie Seine Majestät haben geruht, diese Verordnung zu erlassen; 2) bewirten, traktieren.

Rać, -ci, *sf.* Kuhfuß *m.*, Geißfuß *n.*

Rad, *adi.* zufrieden, befriedigt, gern, lieb, froh; — cię widzę froh bin ich, dich zu sehen; opowiada — swoje przygody gern erzählt er seine Abenteuer; —bym wiedział ich möchte gern wissen.

Rad, -u, *sm.*; **Radium, Radyum**, *indecl. sn.* Radium *n.*

Rada, -dy, *pl.* -dy, *sf.* Rat *m.*; dawać -dę einen Rat erteilen; mądra — ein kluger Rat; — miejska Gemeinderat; — zawiadowcza Verwaltungsrat; — związkowa Bundesrat; — wojenna Kriegsrat; na to niema -dy es ist kein Rat dafür; -dę dać komu jmndm beikommen, gewachsen sein; nie dam temu -dy das übersteigt meine Kräfte; dać sobie -dę sich zu helfen wissen; już ja sobie z nim dam -dę ich werde mir schon mit ihm Rat schaffen.

Radca, -cy, *pl.* -cy oder -owie, *sm.* Rat *m.*; — cesarski kaiserlicher Rat; — dworu Hofrat; — rządowy Regierungsrat; — przy najwyższym trybunale (Hof-)Rat am Obersten Gerichtshofe; — stanu Staatsrat; — gabinetowy Kabinettsrat; — sądu krajowego Landesgerichtsrat; — sądu krajowego wyższego Oberlandesgerichtsrat; — skarbu Finanzrat; tajny — Geheimrat.

Radczyni, -ni, *pl.* -e, *sf.* [Rätin *f.*

Radełko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Beinfeile *f.*

Radlanka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Zweibrachen *n.*, Zwiebrachen *n.*; zweibrachter Acker.

Radlić, -lę, -liłem, *va. imperf.* mit dem Hakenpflug zweibrachen.

Radlica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Hakenschar *f.*

Radło, -dła, *pl.* -dła, *sn.* Hakenpflug *m.*

Radnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Ratsmann *m.*

Radny, 1) -nego, -dni, *sm.* Gemeinderat *m.*, Ratsherr *m.*; 2) *adi.* Rats-.

Radosny, Radośny, *adi.*; **Radośnie**, *adv.* froh, fröhlich, freudig.

Radostka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Stroh-, Papierblume *f.*, Achilleskraut *n.*

Radość, -ści, *pl.* -ści, *sf.* Freude *f.*, Vergnügen *n.*; — komu sprawić jmndm ein Vergnügen bereiten; upojony -ścią freudetrunken; skakać z -ści vor Freude hüpfen.

Radować się, -duję, -wałem, *vr. imperf.* sich freuen, frohlocken; czem über etw.

Radówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* eine 35 Zentimeter im Umfang haltende Teertonne.

Radykalność, -ści, *sing. tant. sf.* Gründlichkeit *f.*; radikale Gesinnung.

Radykalny, *adi.*; **Radykalnie**, *adv.* radikal, gründlich.

Radykał, -a, *pl.* -y, *sm.* Radikale(r) *m.*

Radzenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Raten *n.*; Beratschlagen *n.*, Beratung *f.*

Radzić, -dzę, -dzisz, -dziłem, *va.* und *vn. imperf.* raten, Rat erteilen; beraten, beratschlagen; — komu jmndm raten; nie radzę ci rozpoczynać kłótni ich rate dir nicht einen Streit anzufangen; — się *vr.*, sich beraten, sich Rats erholen; — się kogo jmndn um Rat fragen; — sobie sich helfen; -dzę sobie jak mogę ich helfe mir, wie ich kann.

Radziecki, *adi.* Ratsherrn-, Ratsmänner-.

Radziectwo, -wa, *sn.* Ratsherrnwürde *f.*

Rafa, -fy, *pl.* -fy, *sf.* 1) Riff *n.*, Raufe *f.* im Stalle; Durchwurf *m.*, Reibefieb *n.*; 2) Riff *n.*, Felsenriff *n.*, Klippe *f.*

Rafinacya, -cyi, *sf.*; **Rafinowanie**, -nia, *sing. tant. sn.*, Raffinieren *n.*; Raffiniertheit *f.*

Rafinada, -dy, *pl.* -dy *sf.* Raffinade *f.*

Rafinerya, -ryi, *pl.* -rye, *sf.* 1) Raffinerie *f.*; — cukru Zuckersiederei *f.*; — stali Stahlraffinerie, Stahlraffinierhütte *f.*; — żelaza Feineisenfeuer *n.*, Reineisenfeuer *n.*, Weißofen *m.*; 2) Verfeinerung *f.*; 3) Schlauheit *f.*, Durchtriebenheit *f.*, Geriebenheit *f.*

Rafinować, -nuję, -wałem, *va. imperf.* raffinieren, verfeinern, läutern; erkünsteln; — stal gerben.

Rafinowy, *adi.* -we ognisko Feinbrennherd *m.*, Silberraffinierherd *m.*

Rafla, -fli, *pl.* -fle, *sf.* eine Art Fischernetz.

Rafować, -fuję, -wałem, *va. imperf.* Erz durch das Reibfieb durchwerfen.

Rafowanie, -nia, *sing. tant. sn.* Durchwerfen *n.*

Raiciel, -a, *pl.* -e, *sm.* Vermittler *m.*

Raicielka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Vermittlerin *f.*

Raić, -ję, -iłem, *va. imperf.* verschaffen, vermitteln, zuweisen, zuführen.

Raj, -u, *pl.* -e, *sm.* Paradies *n.*, Eden *n.*, Gottesgarten *m.*

Raja, rai, *pl.* raje, *sf.* Rochen *m.*

Rajca, -y, *pl.* -y, *sm.* Ratsherr *m.*

Rajczanka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Tochter des Ratsherrn.

Rajczy, *adi.* Ratsherrn-.

Rajczyc, -ca, *pl.* -ce, *sm.* Sohn des Ratsherrn.

Rajczyna, -ny, *pl.* -ne, *sf.* Frau des Ratsherrn.

Rajfkluba, -by, *pl.* -by, *sf.* — tokarska Reifkloben *m.*

Rajfur, -a, *pl.* -y, *sm.* Faktor *m.*, Vermittler *m.*, Kuppler *m.*

Rajfurka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Vermittlerin *f.*, Kupplerin *f.*

Rajfurować, -ruję, -wałem, *vn. imperf.* vermitteln, Kuppelei treiben.

Rajgras, -u, *pl.* -y, *sm.* Riedgras *n.*

Rajls, -u, *pl.* -e, *sm.* Schiene *f.*, Eiſenbahnſchiene *f.*

Rajski, *adi.* Paradies-, paradieſiſch.

Rajmówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Raumaſche *f.*

Rajmowanie, -nia, *sing. tant. sn.* Räumen *n.*

Rajtar, -a, *pl.* -y, *sm.* Kavalleriſt *m.*, berittener Söldner.

Rak, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Krebs *m.*; -i łapać Krebſe fangen; leźć jak — langſam gehen wie ein Krebs; czerwony jak — rot wie ein Krebs; spiec -ka (bildl.:) rot werden; 2) Krebsgeſchwür *n.*, Krebskrankheit *f.*, Krebs *m.*; 3) Nagelziehring *m.*, Schraubenziehring *m.*; -i *pl.* hölzerne Kugeln an der Rahſtange.

Rakarka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Krebshändlerin *f.*, Krebſerin *f.*

Rakarz, -a, *pl.* -e, *sm.* 1) Krebſer *m.*, Krebshändler *m.*; 2) Schinder *m.*

Rakieta, -ty, *pl.* -ty, *sf.* 1) Rakete *f.*; 2) Rakett *n.*, Rakette *f.* (zum Ballſpiel).

Rakowacieć, -cieję, -ciałem, *vn. imperf.* krebsartig werden.

Rakowy, *adi.* Krebs-; -wa zupa Krebsſuppe *f.*

Rakówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Krebsſtein *m.*, Krebsauge *n.*

Rama, -my, *pl.* -my, *sf.* Rahmen *m.*; oprawić w -mę einrahmen; — szufladowa Schlitze *f.*, Falz in der Fuge; — zasuwowa Ständer mit Leiſten und Rollen; — dolna Unterrahmen; — górna Kaſtenoberrahmen; — okienna Fenſterrahmen; — paleniska Feuerbüchſenrahmen; — regulatora Regulatorführung *f.*; — rusztu Roſtrahmen.

Ramiączko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Griff *m.*, Henkel *m.*

Ramienica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* (Pflanze) Armleuchter *m.*; — zwyczajna Waſſerſchafthen *n.*

Ramienicowy, *adi.* -we rośliny (Characeae) Armleuchtergewächſe *pl.*

Ramieniowy, **Ramienny**, *adi.* Arm-, Schulter-.

Ramienisty, *adi.* 1) mit kräftigen Armen, Schultern, breitſchulterig; 2) armig, kreuzſtändiſch.

Ramiennik, -a, *pl.* -i, *sm.* Wellkranz *m.*

Ramię, -ienia, *pl.* -iona, *sn.* Arm *m.*; ganze Hand; Schulter *f.*, Achſel *f.*; patrzeć na kogo przez — jmnds über die Achſel anſchauen; -ionami ruszać mit den Achſeln zucken; wysłany z -ienia rządu von (ſeiten) der Regierung geſandt; z czyjego -ienia auf weſſen Befehl; na — broń! Gewehr auf! Schultert! z -ienia broń! Gewehr ab!; duszę mieć na -ieniu vor Furcht halb tot ſein; — dźwigni Hebelarm; — drążka ſtawidłowego Hebelarm des Anlaßhebels; — korby Kurbelarm; — łuku Bogenſchenkel *m.*; — mażnicowe Achsgabelarm; — węgielnicy Zunge des Winkelmaßes; — siły Kraftarm; — wału Wellenarm.

Ramifikacya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Verzweigung *f.*

Ramiona, -ny, *pl.* -ny, *sf.* indiſcher Trichterfiſch.

Ramionopławe małże Armfüßler *pl.*

Ramka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* *dim.* von Rama.

Ramota, -ty, *pl.* -ty, *sf.*; *dim.* **Ramotka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Schmiererei *f.*, Sudelei *f.*, ſchlechtes Werk *n.*

Rana, -ny, *pl.* -ny, *sf.*; *dim.* **Ranka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Wunde *f.*; -nę zadać eine Wunde ſchlagen; można go do -ny przyłożyć er iſt ſo gut, daß man ihn als Heilmittel gegen Wunden brauchen könnte.

Ranek, -nku, *pl.* -nki, *sm.* Morgen *m.*, der frühe Morgen.

Ranga, -gi, *pl.* -gi, *sf.* Rang *m.*

Ranić, -nię, -nisz, -niłem, *va. imperf.* verwunden, Wunden ſchlagen; — śmiertelnie tödlich verwunden.

Raniuchny, **Raniutki**, **Raniuśki**, *adi.*; **Raniuchno**, **Raniuśko**, **Raniutko**, *adv.* äußerſt früh.

Rannik, -a, *pl.* -i, *sm.* Bruchkraut *n.*, Frühlingsnieswurz *f.*

Ranny, *adi.* 1) verwundet; 2) Morgen-, früh; -ne powietrze Morgenluft *f.*; -na msza Frühmeſſe *f.*; -ny ptaszek ein Frühaufſteher.

Rano, -na, *pl.* -na, *sn.* Frühe *f.*, Morgen *m.*

Rano, *adv.* früh; kto — wstaje, temu Pan Bóg daje Morgenſtunde hat Gold im Munde; jutro — morgen früh; bardzo — ſehr früh.

Ranunkuł, -u, *pl.* -y, *sm.* Ranunkel *m.*; = Jaskier azyatycki.

Rańtuch, -a, *pl.* -y, *sm.*; *dim.* **Rańtuszek**, -szka, *pl.* -szki, *sm.* großes Überſchlagtuch der Weiber, Fürtuch *n.*; Arbeitsſchurz *m.*

Rap, -a, *pl.* -y, *sm.* Aſpe *f.*, Minne *f.*, Rappen *m.*, Weißfiſch *m.*

Rapa, -py, *pl.* -py, *sf.* Mylete *f.*, Stilfalm *m.*

Rapcie, -ciów, *pl. tant. sn.* Säbelſchnüre *pl.*, Säbelkuppel *f.* [Rapier *n.*

Rapier, -a, *pl.* -y, *sm.*

Rapontyk, -u, *pl.* -i, *sm.* Rapontikawurzel *f.*

Rapontyka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* — liściowa zielna Feldſalat *m.*, Rapunze *f.*; — korzeniowa Rapunzelwurz *f.*

Raport, -u, *pl.* -y, *sm.* Rapport *m.*, Bericht *m.*; = Sprawozdanie.

Rapować, -puję, -wałem, *va. imperf.* übertünchen.

Rapsodya, -dyi, *pl.* -dye, *sf.* Rhapſodie *f.*

Raptem, *adv.* plötzlich.

Raptowny, *adi.*; **Raptownie**, *adv.* plötzlich.

Raptularz, -a, *pl.* -e, *sm.* Schmierbuch *n.*, Sudelbuch *n.*, Kladde *f.*, Konzeptbuch *n.*

Raptus, -a, *pl.* -y, *sm.* Hitzkopf *m.*

Raróg, -roga, *pl.* -rogi, *sm.* Blaufuß *m.*, Spreiz *m.*; spoglądać na kogo jak na -roga jmndn mit großen Augen ansehen, jmdn wie ein Wundertier anstarren.

Rarytas, -u, *pl.* -y, *sm.* Rarität *f.*, Seltenheit *f.*

Rasa, -sy, *pl.* -sy, *sf.* Rasse *f.*, Schlag *m.*; czysta — reine Rasse.

Rasowość, -ści, *sing. tant. sf.* Stammeseigentümlichkeit *f.*; reine Rasse.

Rasowy, *adi.* Rassen-, von Rasse.

Rastrum, *indecl. sn.* Rastral *m.*, Rostral *m.*

Raszka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Rotkehlchen *n.*

Raszpla, -pli, *pl.* -ple, *sf.* Raspel *f.*, Raspelfisch *m.*

Raszplować, -pluję, -wałem, *va. imperf.* raspeln.

Raszplowanie, -nia, *sing. tant. sn.* Raspeln *n.*

Rata, -ty, *pl.* -ty, *sf.* Rate *f.*

Ratafia, -fii, *sf.* Ratafia *f.*, Obstbranntwein *m.*

Rataj, -a, *pl.* -e, *sm.* zum Kriegsdienst verpflichteter Bauer *m.*, Ganzbauer *m.*

Ratować, -tuję, -wałem, *va. imperf.* retten, beistehen, zu Hilfe kommen; -tuj kto w Boga wierzy helft in Gottes Namen; ratujcie! rettet!; — się ucieczką sich durch die Flucht retten, sein Heil in der Flucht suchen.

Ratowanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Retten *n.*, Rettung *f.*

Ratunek, -nku, *pl.* -nki, *sm.* Rettung *f.*, Hilfe *f.*; wzywać kogo na — jmndn zu Hilfe rufen; dla mnie nie ma -ku für mich gibt es keine Hilfe.

Ratunkowy, *adi.* Rettungs-; pogotowie -we Rettungsbereitschaft *f.*, Rettungsstation *f.*; towarzystwo -we Rettungsgesellschaft *f.*; akcya -wa Rettungs-, Hilfsaktion *f.*

Ratusz, -a, *pl.* -e, *sm.* Rathaus *n.*

Ratuszowy, *adi.* Rathaus-.

Ratyfikacya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Ratifikation *f.*

Ratyfikować, -kuję, -wałem, *va. imperf.* ratifizieren.

Raut, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Raute *f.*; 2) Abendunterhaltung *f.*

Raz, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Stoß *m.*, Hieb *m.*, Schlag *m.*, Schmiß *m.*; zadać komu — mieczem jmndm einen Hieb mit dem Schwerte versetzen; śmiertelny — komu zadać jmndm den Todesstoß versetzen; 2) Fall *m.*; w takim razie in diesem Falle; w najgorszym razie im schlimmsten Falle; 3) Mal *n.*; trzy razy dreimal; na — auf einmal; wystarczy na dwa razy es wird für zweimal reichen; jeszcze tylko ten jeden — nur noch dieses eine Mal.

Raz, *adv.* einmal, einst, mal; z -u anfänglich; — po — zu wiederholten Malen; od -u auf einmal, sofort; to mu w — daß paßt ihm; razem zusammen, zugleich.

Razić, -żę, -zisz, -ziłem, *va. perf.* verwunden, treffen; -żony piorunem vom Blitze getroffen; 2) blenden, stechen, übel berühren; światło mnie -zi das Licht blendet mich; twoje zachowanie -zi mnie dein Benehmen berührt mich übel.

Razowy, *adi.* geschroten; chleb — Kommißbrot *n.*

Raźliwy, *adi.* durchdringend, stechend.

Raźność, -ści, *sing. tant. sf.* Munterkeit *f.*, Flinkheit *f.*, Frische *f.*

Raźny, *adi.*; **Raźnie**, *adv.* rüstig, munter; nett, hübsch.

Rażenie, -nia, *sn.* Treffen *n.*

Rąb, rębu, *pl.* ręby, *sm.*; *dim.* **Rąbek**, -bku, *pl.* -bki, *sm.* Rand *m.*, Saum *m.*, Besäumung *f.*; ręby die linke Seite eines Zeuges.

Rąbacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Holzknecht *m.*

Rąbać, -bię, -bałem, *va. imperf.* hacken, hauen; — pałaszem na prawo i lewo mit dem Säbel nach rechts und nach links hauen; gdzie drwa -bią, tam trzaski lecą wo Holz gehackt wird, dort fallen Späne, wo Feuer ist, dort raucht es.

Rąbalne, -nego, *sing. tant. sn.* Holzfällerlohn *m.*

Rąbanina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Gemetzel *n.*, Metzelei *f.*

Rąbek, -bku, *pl.* -bki, *sm.* Saum *m.*, Rand *m.*; Schleierflor *m.*

Rąbkowy, *adi.* von Florleinwand.

Rączę, -cia, *pl.* -ta, *sn.* Händchen *n.*

Rączka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Händchen *n.*; 2) Griff *m.*; Feuerhalter *m.*; — sprzęgła z gałką Schraubenkuppelschwenger mit Gewicht; — zwrotnicy Wechselhebel *m.*; -ki, *pl.* Knabenkraut *n.*; — Chrystusowa Händleinwurz *f.*

Rącznik, -a, *pl.* -i, *sm.* Wunderbaum *m.*

Rączość, -ści, *sing. tant. sf.* Flinkheit *f.*, Raschheit *f.*, Behendigkeit *f.*, Hurtigkeit *f.*

Rączy, *adi.*; **Rączo**, *adv.* flink, hurtig, rasch, behend.

Rączyna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* das kleine Händchen.

Rączysko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* die große, feiste Hand.

Raest, -u, *sing. tant. sm.* (Polygonum) Flöhkraut *n.*, Wasserpfeffer *m.*, Dürrwurz *f.*, Knöterich *m.*, Wegtritt *m.*; — wodny Samkraut *n.*, Froschlattich *m.*; — wężownik Natter-Schlangenwurz *f.*; — czarny Pfauen-Spiegel-Mönchskraut *n.*; — ptasi Vogelknöterich *m.*, Saugras *n.*, Angerkraut *n.*

Rdestnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* — pływająca gemeiner Froschlaich *m.*; — wązkolistna Hechtkraut *n.*

Rdza, -zy, *pl.* -ze, *sf.* Rost *m.*; — miedziana Grünspan *m.*, — w zbożu (Getreide-, Korn-)Brand *m.*; — miodowa Honiggras *n.*, Gewirk *n.*, Waben *pl.*

Rdzawić, -wię, -wiłem, *va. imperf.* mit Roſt bedecken.

Rdzawieć, -wię, -wiłem, *vn. imperf.* roſtig werden, roſten.

Rdzawisty, *adi.* roſtfleckig.

Rdzawka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Moorgrund *m.*

Rdzawonóg, -oga, *pl.* -ogi, *sm.* kleine Falkengattung.

Rdzawy, *adi.* roſtig; braun-dig; roſtfarben.

Rdzeniak, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) (Fungus medullaris); 2) Mark-ſchwamm *m.*

Rdzennik, -a, *pl.* -i, *sm.* Pflanzenmarkſtoff *m.*

Rdzenny, *adi.*; **Rdzennie**, *adv.* Kern-; im Grunde, aus dem Grunde; — strzał Kern-ſchuß *m.*; — promień Mark-ſtrahl *m.*; -ne drzewo Kern-holz *n.*

Rdzeń, -nia, *pl.* -nie, *sm.* Mark *n.*, Kern *m.*; — drzewny Baummark *n.*, Herz *n.*; — śruby Schraubenkern *n.*

Rdzewieć, -wieję, -wiałem, *vn. imperf.* roſten.

Rdzewienie, -nia, *sing. tant. sn.* Roſten *n.*

Rdzębina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Verpaliſadierung *f.*

Rea, rei, *pl.* reje, *sf.* (Nandu) Nanduvogel *m.*

Reagować, -guję, -wałem, *vn. imperf.* reagieren; = Działać.

Reakcya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Reaktion *f.*, Rückwirkung *f.*, Rückſchlag *m.*

Reakcyjny, *adi.*; **Reakcyjnie**, *adv.* reaktionär; = Wsteczny.

Realista, -sty, *pl.* -ści, *sm.* Realiſt *m.*; Realſchüler *m.*

Realistyczność, -ści, *sing. tant. sf.* Realiſtik *f.*

Realizacya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Verwirklichung *f.*, Realiſierung *f.*; = Urzeczywistnienie.

Realizm, -u, *sing. tant. sm.* Weſenheits-, Wirklichkeits-lehre *f.*, Realismus *m.*

Realizować, -zuję, -wałem, *va. imperf.* verwirklichen; flüſſig machen, realiſieren; = Urzeczywistnić.

Realność, -ści, *pl.* -ści, *sf.* 1) Realität *f.*, Wirklichkeit *f.*; Zuverläſſigkeit *f.*; 2) Realität *f.* (Grund- oder Hausbeſitz).

Realny, *adi.*; **Realnie**, *adv.* wirklich, weſentlich, Real-; szkoła -na Realſchule *f.*; ciężary, długi -lne Hypothekarlaſten, -ſchulden *pl.*; apteka -na Realapotheke *f.*, radizierte Apotheke.

Reasumować, -muję, -wałem, *va. imperf.* wieder zuſammenfaſſen; reaſſumieren; — uchwałę einen Beſchluß aufheben.

Reasumpcya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Zuſammenfaſſung *f.*; Reaſſumierung *f.*

Rebelizant, -a, *pl.* -nci, *sm.* Rebell *m.*, Aufſtändiſche(r) *m.*; = Rokoszanin.

Recenzent, -a, *pl.* -nci, *sm.* Rezenſent *m.*, Kritiker *m.*

Recenzya, -zyi, *pl.* -zye, *sf.* Rezenſion *f.*

Recepcya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Rezeption *f.*, Empfang *m.*; = Przyjęcie.

Recepis, -u, *pl.* -y, *sm.* Rezepiſſe *n.*, Quittung *f.*

Recepta, -ty, *pl.* -ty, *sf.* Rezept *n.*

Reces, -u, *pl.* -a, *sm.* Rezeß *m.*, Abtretungsvertrag *m.*, Erbrezeß *m.*, Abſchied *m.*, Rückſtand *m.*; — sejmowy Landtagsabſchied *m.* (= Beſchluß).

Recydywa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* Rückfall *m.*, Rezidive *f.*

Recytować, -tuję, -wałem, *va. imperf.* herſagen, rezitieren; = Wygłaszać.

Redagować, -guję, -wałem, *va. imperf.* redigieren.

Redakcya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Redaktion *f.*

Redaktor, -a, *pl.* -owie, *sm.* Redakteur *m.*

Redaktorka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Redaktrice.

Redukcya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Reduktion *f.*, Reduzierung *f.*; = Zmniejszenie.

Redukować, -kuję, -wałem, *va. imperf.* reduzieren; = Zmniejszać.

Reduta, -ty, *pl.* -ty, *sm.* 1) Redoute *f.*, Maskenball *m.*; 2) Schanze *f.*, Redoute *f.*, Befeſtigungswerk *n.*

Redutny, Redutowy, *adi.* Redouten-.

Refa, -fy, *pl.* -fy, *sf.*; **Refka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Reif *m.*, Ring *m.*, Spann-, Zangen-ring *m.*, Magd *f.*

Refektarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Kloſterſpeiſeſaal *m.*, Refektorium *m.*

Referat, -u, *pl.* -y, *sm.* Referat *n.*, Bericht *m.*; = Sprawozdanie.

Referendarstwo, -wa, *sing. tant. sn.* das Amt eines Referenten, Referendarius.

Referendaryusz, -a, *pl.* -e, *sm.*; **Referendarz**, -a, *pl.* -e, *sm.* Referendarius.

Referent, -a, *pl.* -nci, *sm.* Referent *m.*, Berichterſtatter *m.*; = Sprawozdawca.

Referować, -ruję, -wałem, *va. imperf.* Bericht erſtatten; = Sprawę zdawać.

Refleks, -u, *pl.* -y, *sm.* Reflex *m.*, Abglanz *m.*; = Odbicie.

Refleksya, -syi, *pl.* -sye, *sf.* 1) Betrachtung *f.*, Reflexion *f.*; 2) Reflexion *f.* (des Lichtes).

Reflektować, -tuję, -wałem, *va. imperf.* ermahnen, aufmerkſam machen; — się *vr.* ſich anders oder eines Beſſeren beſinnen.

Reforma, -my, *pl.* -my, *sf.* Reform *f.*, Veränderung *f.*

Reformacya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Reformation *f.*

Reformacyjny, *adi.* Reformations-.

Reformator, -a, *pl.* -rzy, *sm.* Reformator *m.*

Reformatorski, *adi.* reformatoriſch.

Reformować, -muję, -wałem, *va. imperf.* reformieren.

Refrakcya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Refraktion *f.*, Strahlenbrechung *f.*; = Załamywanie się.

Regalia, -lii, *plur. tant. sn.* Kronrechte *pl.*, Krongüter *pl.*, Regalien *pl.*

Regał, -u, *pl.* -y, *sm.* Regal *n.* in der Orgel.

Regencya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Regentſchaft *f.*, Reichsverweſerſchaft *f.*

Regeneracya, -cyi, *pl.* -cye,

sf. Regeneration *f.*, Wiedergeburt *f.*; = Odrodzenie.

Regent, -a, *pl.* -nci, *sm.* Regent *m.*

Regentka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Regentin *f.*

Regiment, -u, *pl.* -y, *sm.* Regiment *n.* = Pułk; Regierung *f.* = Rząd.

Regimentarstwo, -stwa, *sing. tant. sn.* Generalregimentariat *n.*

Regimentarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Generalregimentarius *m.*

Reglówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Fachwerk *n.*

Regulacya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Regulierung *f.*

Regulamin, -u, *pl.* -y, *sm.* Reglement *n.*

Regularność, -ści, *sing. tant. sf.* 1) Regelmäßigkeit *f.*; 2) Monatsfluß *m.*, Regel *f.*

Regularny, *adi.*; **Regularnie**, *adv.* regelmäßig.

Regulator, -a, *pl.* -y, *sm.* Regulator *m.*

Regulować, -luję, -wałem, *va. imperf.* regulieren.

Reguła, -ły, *pl.* -ły, *sf.*; **Regułka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Regel *f.*; Ordensregel *f.*; Orden *m.*

Rehabilitacya, -cyi, *sf.* Rehabilitierung *f.*

Rehabilitować, -tuję, -wałem, *va. imperf.* rehabilitieren.

Reinstalacya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Wiedereinstallierung *f.*

Rej, -u, *pl.* -e, *sm.* Vorrang *m.*, Vorzug *m.*, Reigen *m.*, Vortanz *m.*; — wodzić die erste Geige spielen.

Reja, rei, *pl.* reje, *sf.* 1) Rahe *f.*, Segelstange *f.*; 2) ein in zwei Schichten auf dem Floße aufgesetzter Haufen Klotzholz.

Rejencya, Rejencyjny = Regencya, Regencyjny.

Rejent, -a, *pl.* -nci, *sm.* Notar *m.*

Rejestr, -u, *pl.* -y, *sm.* Register *n.*, Verzeichnis *n.*; = Spis.

Rejestrator, Regiſtrator *m.*

Rejestratura, -ry, *pl.* -ry, *sf.* Regiſtratur *f.*

Rejestrować, -ruję, -wałem, *va. imperf.* regiſtrieren.

Rejestrowy, *adi.* einregiſtriert; kozak -wy ein ins Staatsregiſter eingetragener Koſak.

Rejwach, -u, *pl.* -y, *sm.* Spektakel *n.*

Rekapitulacya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Rekapitulation *f.*, Wiederholung *f.*; = Powtarzanie.

Rekapitulować, -luję, -wałem, *va. imperf.* rekapitulieren; = Powtarzać.

Reklama, -y, *sf.* Reklame *f.*, Ankündigung *f.*

Reklamacya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Reklamation *f.*

Reklamować, -muję, -wałem, *va. imperf.* reklamieren.

Rekognicya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Rekognition *f.*, anerkannte Schuldverſchreibung.

Rekognoskować, -kuję, -wałem, *va. imperf.* rekognoszieren.

Rekolekcya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Rekollektion *f.*, Bußandacht *f.*, Erbauungsſtunde *f.*, geiſtliche Übung.

Rekomendacya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Rekommandation *f.*, Empfehlung *f.*; = Polecenie.

Rekomendacyjny, *adi.* Rekommandations-, Empfehlungs-; = Polecający.

Rekomendować, -duję, -dowałem, *va. imperf.* rekommandieren, einſchreiben (einen Brief); empfehlen; = Polecić.

Rekreacya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Rekreation *f.*, Zerſtreuung *f.*, Erholung *f.*, freie Stunde; = Wczas.

Rekreacyjny, *adi.* Rekreations-, Erholungs-.

Rekrucki, *adi.* Rekruten-.

Rekrut, -a, *pl.* -ci, *sm.* Rekrut *m.*

Rekrutacya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Rekrutierung *f.*

Rekrutnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Rekrutierer *m.*, Werber *m.*

Rekrutować, -tuję, -wałem, *va. imperf.* rekrutieren.

Rektor, -a, *pl.* -owie, *sm.* Rektor *m.*

Rektorat, -u, *pl.* -y, *sm.*; **Rektorstwo**, -wa, *pl.* -wa, *sn.* Rektorat *n.*

Rektorski, *adi.* Rektors-.

Rektyfikacya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Rektifikation *f.*, Berichtigung *f.*; = Sprostowanie.

Rektyfikować, -kuję, -wałem, *va. imperf.* berichtigen, rektifizieren; = (S)prostować.

Rekurs, -u, *pl.* -y, *sm.* Rekurs *m.*, Berufung *f.*

Rekuza, -zy, *pl.* -zy, *sf.* Abſage *f.*, Korb *m.*; = Odmowa.

Rekwirować, -ruję, -wałem, *va. imperf.* requirieren.

Rekwizycya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Requiſition *f.*, Forderung *f.*, Begehren *n.*

Rekwizyta, -tów, *pl. tant. sn.* Erforderniſſe *pl.*; = Przybory.

Relacya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Relation *f.*, Berichterſtattung *f.*, Bericht *m.*; zdać -cyę, Bericht erſtatten; = Sprawozdanie.

Relatywny, *adi.*; **Relatywnie**, *adv.* relativ, verhältnismäßig; = Względnie.

Relegacya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Relegierung *f.*, Ausſchließung *f.*; = Wydalenie.

Relegować, -guję, -wałem, *va. imperf.* relegieren, ausſchließen; = Wydalić.

Religia, -gii, *pl.* -gie, *sf.* Religion *f.*

Religiant, -a, *pl.* -nci, *sm.* religiöſer, frommer Menſch.

Religiantka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* religiöſe, fromme Frau.

Religijność, -ści, *sing. tant. sf.* Religioſität *f.*

Religijny, *adi.*; **Religijnie**, *adv.* religiös.

Relikwia, -wii, *pl.* -wie, *sf.* Reliquie *f.*

Relikwiarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Reliquienkäſtchen *n.*, Reliquiar *n.*

Remanent, -u, *pl.* -a, *sm.* Reſt *m.*, Übergebliebene(s) *n.*

Remisya, -syi, *pl.* -sye, *sf.* Erlaſſung *f.*

Remisz, Remiz, -za, *pl.* -zy, *sm.* Beutelmeiſe *f.*

Remiza, -zy, *pl.* -zy, *sf.* Remiſe *f.*, Wagenſchuppen *m.*

Remonstracya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Remonſtration *f.*, Vorſtellung *f.*, Gegenvorſtellung *f.*

Remonstrować, -struję, -wałem, *va. imperf.* Vorstellungen machen, remonstrieren.

Remuneracya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Remuneration *f.*; = Wynagrodzenie.

Ren, -a, *pl.* -y, *sm.* 1) Renntier *n.*; 2) Fockmast *m.*

Renegat, -a, *pl.* -ci, *sm.* Renegat *m.*; = Odszczepieniec.

Reneta, -ty, *pl.* -ty, *sm.* Renette *f.*, Renettapfel *m.*, Lederapfel *m.*

Renifer, -a, *pl.* -y, *sm.* Renntier *n.*

Renomista, -sty, *pl.* -ści, *sf.* Renommist *m.*, Prahler *m.*

Renowacya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Renovierung *f.*, Erneuerung *f.*

Renta, -ty, *pl.* -ty, *sf.* Rente *f.*; — gruntowa, ziemska Bodenrente.

Rentować się, -tuję, -wałem, *vr. imperf.* sich rentieren.

Renuncyacya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Renuntiation *f.*, Verzicht *m.*, Entsagung *f.*; = Zrzeczenie się.

Reorganizacya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Reorganisation *f.*

Reorganizować, -zuję, -wałem, *va. imperf.* reorganisieren.

Reparacya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Herstellung *f.*, Reparatur *f.*; = Naprawa.

Repertuar, -u, *pl.* -y, **Repertuarz**, -a, *pl.* -e, *sm.* Repertoire *n.*, Spielplan *m.*

Repetent, -a, *pl.* -nci, *sm.* Repetent *m.*

Repetować, -tuję, -wałem, *va.* und *vn. imperf.* repetieren, wiederholen; in derselben Klasse sitzen bleiben; = Powtarzać.

Repetyer, -a, *pl.* -y, *sm.* Repetieruhr *f.*

Repetyerka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Repetiergewehr *n.*

Repetytor, -a, *pl.* -rzy, *sm.* Wiederholer *m.*

Replika, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Replik *f.*, Beantwortung *f.*

Reporter, -a, *pl.* -rzy, *sm.* Reporter *m.*, Zeitungsberichterstatter *m.*

Reprezentacya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Repräsentanz *f.*; Vorstellung *f.*

Reprezentacyjny, *adi.* Repräsentations-.

Reprezentant, -a, *pl.* -nci, *sm.* Repräsentant *m.*, Vertreter *m.*; = Przedstawiciel.

Reprezentantka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Repräsentantin *f.*; = Przedstawicielka.

Reprezentować, -tuję, -wałem, *vn. perf.* repräsentieren, vorstellen; = Przedstawić.

Reprodukcya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Reproduktion *f.*, Wiederhervorbringung *f.*; Ergänzung *f.*

Reprodukcyjny, *adi.* Reproduktions-, reproduktiv, ergänzend.

Reprodukować, -kuję, -wałem, *va. imperf.* reproduzieren, wiedererzeugen, wiederergänzen.

Reprymenda, -dy, *pl.* -dy, *sf.* Verweis *m.*, Zurechtweisung *f.*

Republika, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Republik *f.*; = Rzeczpospolita.

Republikanin, -na, *pl.* -nie, *sm.* Republikaner *m.*

Republikanka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Republikanerin *f.*

Republikański, *adi.* republikanisch.

Reputacya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Reputation *f.*, Ruf *m.*

Reskrypt, -u, *pl.* -a, *sm.* Bescheid *m.*, Reskript *n.*

Respekt, -u, *pl.* -y, *sm.* Respekt *m.*, Achtung *f.*

Respektować, -tuję, -wałem, *va. imperf.* respektieren, achten.

Respiracya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Respiration *f.*, Atmung *f.*; = Oddech.

Respirator, -a, *pl.* -y, *sm.* Respirator *m.*, Atmungsschützer *m.*

Resory, -rów, *plur. tant. sn.* Federn *pl.*, Wagenfedern *pl.*

Restancya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Restanz *f.*, Übriggebliebene(s) *n.*

Restauracya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* 1) Restaurant *n.*, Gasthaus *n.*; 2) Restauration *f.*, Wiederherstellung *f.*

Restaurator, -a, *pl.* -rzy, *sm.* 1) Restaurateur *m.*, Wirt *m.*, Gasthausbesitzer *m.*; 2) Wiederhersteller *m.*

Restaurować, -ruję, -wałem, *va. imperf.* restaurieren, wiederherstellen.

Restrykcya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Einschränkung *f.*, Vorbehalt *m.*

Restytucya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Restitution *f.*, Wiederherstellung *f.*, Zurückgabe *f.*; = Przywrócenie, Zwrot.

Restytuować, -tuuję, -wałem, *va. imperf.* restituieren, wiederherstellen, zurückgeben; = Przywracać, Zwracać.

Resursa, -sy, *pl.* -sy, *sf.* Kasino *n.*

Reszka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Rotkehlchen *n.*

Reszta, -ty, *pl.* -ty, *sf.*; *dim.* **Resztka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Rest *m.*; -kami gonić aus dem letzten Loche pfeifen; zresztą *adv.* schließlich, übrigens; nareszcie *adv.* endlich.

Resztować, -tuję, -wałem, *vn. imperf.* restieren, verbleiben; = Pozostawać.

Reta, -ty, *sing. tant. sf.* Färberröte *f.*, Krapp *m.*

Retenta, -tów, *plur. tant. sn.* Rückstände *pl.*

Retentowy, *adi.* rückständig.

Retka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Scheidekamm *m.*, Öffner *m.*

Retor, -a, *pl.* -rzy, *sm.* Redner *m.*, Schönredner *m.*; = Krasomówca.

Retorta, -ty, *pl.* -ty, *sf.* Retorte *f.*

Retoryczny, *adi.*; **Retorycznie**, *adv.* rhetorisch.

Retoryka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Rhetorik *f.*, Redekunst *f.*; = Krasomówstwo.

Retuszować, -szuję, -wałem, *va. imperf.* retuschieren

Rety, *interj.* zu Hilfe!

Reumatyczny, *adi.* rheumatisch.

Reumatyzm, -u, *sing. tant. sm.* Rheuma *n.*, Gliederreißen *n.*, Rheumatismus *m.* = Gościec.

Rewanż, -u, *pl.* -e, *sm.* Revanche *f.*, Wiedervergeltung *f.*

Rewanżować się, -żuję, -wałem, *vr. imperf.* sich revanchieren, Vergeltung üben.

Rewelacya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Revelation *f.*, Entdeckung *f.*, Verkündigung *f.*, Offenbarung *f.*; = Objawienie.

Rewerber, -u, *pl.* -y, *sm.* Laterne *f.*

Rewerenda, -dy, *pl.* -dy, *sf.* Prieſterrock *m.*

Rewers, -u, *pl.* -y, *sm.* Schein *m.*; za rewersem gegen Empfangſchein.

Rewia, -wii, *pl.* -wie, *sf.* Revue *f.*, Heerſchau *f.*, Muſterung *f.*; = Przegląd.

Rewidować, -duję, -wałem, *va. imperf.* revidieren, durchſehen, beſichtigen, viſitieren.

Rewizya, -zyi, *pl.* -zye, *sf.* Reviſion *f.*, Durchſuchung *f.*, Viſitation *f.*; — celna Zollreviſion.

Rewizor, -a, *pl.* -rzy, *sm.* Reviſor *m.*

Rewokacya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Widerruf *m.*; = Odwołanie.

Rewokować, -kuję, -wałem, *va. imperf.* revozieren, widerrufen; = Odwołać.

Rewolta, -ty, *pl.* -ty, *sf.* Revolte *f.*, Aufſtand *m.*

Rewolucya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Revolution *f.*

Rewolucyonista, -sty, *pl.* -ści, *sm.* Revolutioniſt *m.*, Revolutionär *m.*

Rewolucyjny, *adi.*; **Rewolucyjnie**, *adv.* revolutionär.

Rewolwer, -u, *pl.* -ry, *sm.* Revolver *m.*

Reza, ſiehe: Ryza.

Rezeda, -dy, *pl.* -dy, *sf.*; *dim.* **Rezedka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Reſede *f.*

Rezerwa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* Reſerve *f.*; Vorbehalt *m.*; Zurückhaltung *f.*

Rezerwista, -y, *pl.* -ści, *sm.* Reſerviſt *m.*, Reſerveſoldat *m.*; = Zapasowy.

Rezerwować, -wuję, -wałem, *va. imperf.* reſervieren, vorbehalten.

Rezerwowy, *adi.* reſerviert; zur Reſerve gehörig.

Rezolucya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* 1) Entſchloſſenheit *f.*; 2) Beſchluß *m.*, Reſolution *f.*

Rezolutny, *adi.*; **Rezolutnie**, *adv.* reſolut, entſchloſſen.

Rezolwować, -wuję, -wałem, *va. imperf.* Beſcheid geben, entſcheiden; = Rozwiązać, Rozstrzygnąć.

Rezon, -u, *sing. tant. sm.* Mut *m.*, dreiſtes Weſen; recht; ma — er hat recht.

Rezonować, -nuję, -wałem, *va. imperf.* räſonieren; = Wygadywać.

Rezultat, -u, *pl.* -y, *sm.* Reſultat *n.*; = Wynik.

Rezurekcya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Auferſtehung *f.*

Rezurekcyjny, *adi.* Auferſtehungs-.

Rezydencya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Reſidenz *f.*, Reſidenzſtadt *f.*

Rezydencyonalny, *adi.* Reſidenz-.

Rezydent, -u, *pl.* -ci, *sm.* Reſident *m.*; Geſellſchafter *m.*; Verwalter *m.*

Rezydentka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Reſidentin *f.*; Geſellſchafterin *f.*

Rezydować, -duję, -wałem, *vn. imperf.* reſidieren.

Rezygnacya, -cyi, *sing. tant. sf.* Reſignation *f.*, Entſagung *f.*, Verzichtleiſtung *f.*

Rezygnacyjny, *adi.* Reſignations-.

Rezygnować, -nuję, -wałem, *vn. imperf.* reſignieren, entſagen, verzichten.

Reż, -y, *sing. tant. sf.* Roggen *m.*; — krowia Kuhweizen *m.*

Reżyser, -a, *pl.* -rzy, *sm.* Regiſſeur *m.*

Ręb, -u, *pl.* -y, *sm.* Schlag *m.*, Einſchlag *m.*, Gehaue *n.*; — ciemny Dunkelſchlag.

Rębacz, -a, *pl.* -e, *sm.* 1) Holzhauer *m.*, Hauer *m.*, Berghauer *m.*; 2) Raufbold *m.*, Schläger *m.*, Fechter *m.*

Rębanina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Schlägerei *f.*, Hauerei *f.*, Gefecht *n.*

Rębowy, *adi.* -we gospodarstwo Hochwald-, Sonnenholzbetrieb *m.*

Ręczniak, -a, *pl.* -i, *sm.* Handlanger *m.*

Ręcznik, -a, *pl.* -i, *sm.* Handtuch *n.*

Ręczny, *adi.*; **Ręcznie**, *adv.* Hand-; -a robota Handarbeit *f.*

Ręczyciel, -a, *pl.* -e, *sm.* Bürge *m.*

Ręczyć, -czę, -czysz, -czyłem, *vn. perf.* bürgen.

Rędzina, -ny, *sing. tant. sf.* Kreidemergelerde *f.*, ſchwerer, fruchtbarer Boden.

Ręka, -ki, *pl.* -ce, *sf.* Hand *f.*; Arm *m.*; wziąć za -kę bei der Hand nehmen; prowadzić się pod -kę Arm in Arm gehen; skonał na moich -kach er ſtarb in meinen Armen; od ręki co robić etwas gleich machen; założyć -ce die Arme verſchlingen; opuścić -ce die Hände in den Schoß legen; -kę komu podać jmndm die Hand reichen; na -ce komu patrzeć jmndm auf die Finger ſchauen; z rąk co wypuścić etwas aus den Händen laſſen, auslaſſen; pod -ką być bei der Hand ſein; dostać się w czyje -ce in jmnds Gewalt geraten; żyć z pracy rąk swoich von ſeiner Hände Arbeit leben; — rękę myje eine Hand wäſcht die andere; z -ki do -ki von Hand zu Hand; z próżnemi -koma mit leeren Händen; lekką -kę mieć leicht Geld ausgeben, eine offene Hand haben; to mi nie jest na -kę das paßt mir nicht.

Rękacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Fußtier *n.*

Rękaw, -a, *pl.* -y, *sm.* Ärmel *m.*

Rękawek, -wka, *pl.* -wki, *sm.* 1) Ärmelchen *n.*, Hembärmelrand *m.*; 2) Muff *m.*; = Zarękawek.

Rękawica, -cy, *pl.* -ce, *sf.*; **Rękawiczka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Handſchuh *m.*, Fechthandſchuh *m.*

Rękawicznica, -cy, *pl.* -ce, *sf.*; **Rękawiczniczka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Handſchuhmacherin *f.*

Rękawicznictwo, -wa, *sing. tant. sn.* Handſchuhmachergewerbe *n.*

Rękawicznik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Handſchuhmacher *m.*

Rękawiczny, *adi.* Handſchuh-.

Rękawkowy, Rękawowy, *adi.* Handſchuh-.

Rękoczyn, -u, *pl.* -y, *sm.* Operation *f.*; -ny Manöver *n.*, praktiſche Geſchützbedienung.

Rękodajny, *adi.*; **Rękodajnie**, *adv.* auf Treu und Glauben verpflichtet, mit dem Handſchlag angelobt.

Rękodzielnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Manufaktur *f.*

Rękodzielnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Manufakturiſt *m.*, Gewerbarbeiter *m.*

Rękodzielny, *adi.* Manufaktur-, induſtriell.

Rękodzieło, -ła, *pl.* -ła, *sn.* Manufaktur *f.*

Rękojemca, -cy, *pl.* -cy, *sf.* Bürge *m.*

Rękojemstwo, -wa, *sing. tant. sn.* Verbürgung *f.*, Bürgſchaftsleiſtung *f.*

Rękojeść, -ści, *pl.* -ście, *sf.* Griff *m.*, Handgriff *m.*, Heft *n.*, Stiel *m.*

Rękojmia, -mi, *pl.* -mie, *sf.* Bürgſchaft *f.*; twoja obecność jest mi najlepszą -mią, że . . . deine Anweſenheit iſt mir die beſte Bürgſchaft, daß . . .

Rękopis, Rękopism, -u, *pl.* -y, *sm.* Handſchrift *f.*, Manuſkript *n.*

Rękopismowy, Rękopisowy, Rękopiśmienny, *adi.* Manuſkript-, handſchriftlich.

Rękowiny, -win, *plur. tant. sn.* Verlöbnis *n.*, Verſprechen *n.*

Rob, -u, *sing. tant. sm.* Salſe *f.*

Robactwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* Gewürm *n.*, Ungeziefer *n.*

Robaczek, -czka, *pl.* -czki, *sm.* Würmchen *n.*

Robaczkowaty, *adi.* wurmähnlich, wurmartig.

Robaczliwy, Robaczny, *adi.* wurmſtichig, voll Würmer.

Robacznik, -a, *pl.* -i, *sm.* Wurmmoos *n.*

Robaczy, *adi.* Wurm-.

Robaczyna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* armes Würmchen.

Robaczysko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* häßlicher Wurm.

Robaczywieć, -wieję, -wiałem, *vn. perf.* wurmſtichig werden.

Robaczywość, -ści, *sing. tant. sf.* Wurmſtichigkeit *f.*

Robak, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Wurm *m.*; 2) Bienenbrut *f.*

Robić, -bię, -biłem, *va. imperf.* machen, tun, arbeiten, verfertigen; — pończochy Strümpfe ſtricken; cóż ty robisz? was machſt du?; nie wiem, co z tem mam zrobić ich weiß nicht, was ich damit machen ſoll; cóż miałem — was ſollte ich tun; -bię, co mogę ich tue, was ich kann; z muchy woła — einen Elefanten aus einer Mücke machen; rób, co ci się podoba mache, was du willſt; on -bi na tem majątek er macht ein Vermögen dabei; nic nie — nichts tun; — piersiami mit der Bruſt arbeiten; — żarty Spaß treiben; umieć dobrze — bronią die Waffen gut zu führen verſtehen.

Robienie, -nia, *sing. tant. sn.* Arbeiten *n.*, Machen *n.*, Tun *n.*

Robocizna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Handfrone *f.*, Frone *f.*, Fronarbeit *f.*

Roboczość, -ści, *sing. tant. sf.* Arbeitſamkeit *f.*

Roboczy, *adi.*; **Roboczo**, *adv.* Arbeits-, arbeitſam; siły -cze Arbeitskräfte *pl.*; — pszczoła Arbeitsbiene *f.*; dzień — Arbeitstag *m.*, Wochentag *m.*

Roboracya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* gerichtliche Beſtätigung.

Roborować, -ruję, -wałem, *va. imperf.* gerichtlich beſtätigen.

Robota, -ty, *pl.* -ty, *sf.* Arbeit *f.*; — betonowa Betongründung *f.*; — dzienna Tagarbeit; — gruba kowalska Grobſchmiedearbeit; — kamieniarska Steinmetzarbeit; — przygotowawcza Vorarbeit; — ugodowa Akkordarbeit; — ziemna Erdarbeit, Erdbau *m.*; przyjąć u kogo -tę bei jmndm Arbeit annehmen; -ty szukać Arbeit ſuchen; dać do -ty in die Arbeit geben; mieć co w -cie etw. in Arbeit haben; nie mieć nic do -ty nichts zu tun haben; to artystyczna -ta das iſt künſtleriſche Arbeit; to jego — das iſt ſein Werk; uważaj, żeby kij nie był w -cie gib acht, daß der Stock nicht zu ſchaffen bekommt.

Robotne, -nego, *sing. tant. sn.* Dienſtgeld *n.*

Robotnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Werkſtätte *f.*

Robotnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Arbeiterin *f.*

Robotniczy, *adi.* Arbeiter-.

Robotnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Arbeiter *m.*

Robotność, -ści, *sing. tant. sf.* Arbeitsfähigkeit *f.*

Robotny, = Roboczy.

Rocha, -chy, *pl.* -chy, *sf.* Hairoche *f.*

Rochmanić, -nię, -niłem, *va. imperf.* zähmen.

Roczek, -czku, *pl.* -czki, *sm.* Jährchen *n.*; -czki *pl.* Gerichtstermin *m.* vor einem Provinzialgerichtshofe.

Roczeń, -cznia, *pl.* -cznie, *sm.*; **Roczniak**, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Jährling *m.*; 2) Spießer *m.*

Rocznica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Jahrestag *m.*, Jahresfeſt *n.*

Rocznik, -a, *pl.* -i, *sm.* Jahrbuch *n.*; Jahrgang *m.* einer Zeitung, Zeitſchrift; -i Annalen *pl.*

Roczny, *adi.*; **Rocznie**, *adv.* Jahr-, Jahres-, jährlich; co — alljährig.

Rod, -u; **Roden**, -u, *sm.* Rodum *n.*

Rodaczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Landsmännin *f.*, Eingeborene *f.*

Rodak, -a, *pl.* -cy, *sm.* Landsmann *m.*, Eingeborene(r) *m.*, Einheimiſche(r) *m.*

Rodek, -dku, *sing. tant. sm.* Rhodiumoxyd *n.*

Rodnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Generation *f.*

Rodnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* (Apertura vaginae) äußere Öffnung der Scheide.

Rodny, *adi.* fruchtbar, hervorbringend, erzeugend, Zeugungs-; list — Geburtsſchein *m.*

Rododendron, -u, *pl.* -y, *sm.* Rhododendron *n.*

Rodopis, -a, *pl.* -y, *sm.* Genealog *m.*

Rodowity, *adi.*; **Rodowicie**, *adv.* geboren, eingeboren; -ty Anglik ein gebürtiger Engländer.

Rodowód, -wodu, *pl.* -wody, *sm.* Stammrolle *f.*, Stamm *m.*; Stammbaum *m.*; Genealogie *f.*; Nationale *n.*; — górniczy Mannschaftsbuch *n.*

Rodowy, *adi.* Geschlechts=; imię -we Geschlechtsname *m.*

Rodzaj, -u, *pl.* -e, *sm.* 1) Art *f.*, Gattung *f.*; jedyny w swoim -u einzig in seiner Art; rozmaite bywają -e tych kwiatów es gibt verschiedene Gattungen dieser Blumen; jakiego to -u charakter was für eine Art Charakter ist es; 2) Geschlecht *n.*; to nieprzyjaciel ludzkiego -u das ist ein Feind des menschlichen Geschlechtes; jakiego ten rzeczownik jest rodzaju? welches Geschlechtes ist dieses Hauptwort?

Rodzajność, -ści, *sing. tant. sf.* Fruchtbarkeit *f.*

Rodzajny, *adi.* fruchtbar, fruchttragend. [niać.

Rodzajować, = Odmie-

Rodzajowy, *adi.* Geschlechts=, generisch; Genre=; obrazek — Genrebild *n.*; malarz — Genremaler *m.*

Rodzenek, Rozynek, -nka, *sm.*; **Rodzynka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Rosine *f.*

Rodzenie, -nia, *sing. tant. sn.* Gebären *n.*

Rodzeński, *adi.* Geschwister=.

Rodzeństwo, -wa, *sing. tant. sn.* Geschwister *pl.*

Rodzic, -a, *pl.* -e, *sm.* Erzeuger *m.*, Vater *m.*; Ahne, *m.*, Urahne *m.*

Rodzice, -ców, *plur. tant.* Eltern *pl.*

Rodzicielka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Gebärerin *f.*, Mutter *f.*; Boża — Gottesgebärerin *f.*

Rodzicielski, *adi.* elterlich.

Rodzić, -dzę, -dzisz, -dziłem, I. *vn.* und *va. imperf.* gebären, erzeugen, in Kindesnöten liegen; już -dziła, gdy przyszedł lekarz sie war schon in Kindesnöten, als der Arzt kam; już — nie może sie kann keine Kinder mehr bekommen; to drzewo obficie -dzi dieser Baum trägt reichlich Früchte; fałszywe pojęcia -dzą fałszywe wnioski i sądy falsche Begriffe erzeugen falsche Urteile und Schlüsse; II. — się *vr. imperf.* 1) geboren werden; — z kogo von jmndm abstammen; 2) hervorkommen, gedeihen, geraten; 3) — z czego entstehen.

Rodzimek, -mku, *pl.* -mki, *sm.* gediegenes Erz, gediegenes Metall.

Rodzimość, -ści, *sing. tant. sf.* Nationale(s) *n.*, Volkstümliche(s) *n.*

Rodzimy, *adi.* national, volkstümlich; echt.

Rodzina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Familie *f.*; mam liczną -nę ich habe eine zahlreiche Familie.

Rodziniec, -ńca, *pl.* -ńce, *sm.* gemeines Bingelkraut.

Rodzinny, *adi.* Familien=, Geburts=; miejsce -ne Geburtsort *m.*; kraj — Heimatland *n.*

Rodzoniusienki, Rodzoniutenki, *adi. dim.* von Rodzony.

Rodzony, *adi.* geboren, leiblich.

Rodzynek, -nka, *pl.* -nki, siehe: Rodzenek.

Rogacieć, -cieję, -ciałem, *vn. imperf.* verhornen, hornig werden.

Rogacizna, -ny, *sing. tant. sf.* Hornvieh *n.*

Rogacz, -a, *pl*, -e, *sm.* 1) Rehbock *m.*; Bock *m.*; 2) Hirschkäfer *m.*; 3) Hornfisch *m.*; 4) Pflugsterze *f.*

Rogaczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Tartschen *pl.*, Schuppenflechte *f.*

Rogal, -a, *pl.* -e, *sm.* 1) Kipfel *n.*, Hornkuchen *m.*; 2) Sperrhorn *n.*, Hornamboß *m.*; 3) Hahnrei *m.*, Hörnerträger *m.*

Rogalica, -cy, *sing. tant.* (Cenchrus) Eckiggras *n.*

Rogatek, -tka, *pl.* -tki, *sm.* Hornblatt *n.*, Horngras *n.*

Rogatka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Schlagbaum *m.*, Sperre *f.*, Barriere *f.*, Absperrschranken *m.*; — drążkowa Stangenbarriere; — łańcuchowa Kettenbarriere; — mechaniczna Ziehbarriere, Zugbarriere, Drahtzugbarriere, Drahtziehbarriere; — obrotowa Drehbarriere; — dwuskrzydłowa zweiteilige Drehbarriere; — zapadowa Schlagbaumbarriere; — zasuwana Schiebebarriere.

Rogatnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* — korsykańska Wurmmoos *n.*

Rogaty, *adi.*; **Rogato**, *adv.* gehörnt, eckig; -ta dusza hartes Gemüt (bildl.).

Rogatywka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* viereckige Mütze *f.*

Rogojęzykowy, *adi.* — mięsień Hornzungenmuskel *m.*

Rogokrusz, -u, *sing. tant. sm.* Hornerz *n.*

Rogopołykowy, *adi.* — mięsień Hornschlundmuskel *m.*

Rogowacieć, -cieję, -ciałem, *vn. imperf.* hornig werden, sich in Horn verwandeln.

Rogowaty, *adi.* hornartig.

Rogowe, -wego, *sing. tant. sn.* Abgabe vom Hornvieh.

Rogowiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* Hornstein *m.*, Hornfels *m.*; — drzewny Holzstein *m.*

Rogownica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Hornkraut *n.*

Rogownik, -a, *pl.* -cy, *sm.* 1) Hornarbeiter *m.*, Horndrechsler *m.*; 2) Grat=, Eckſparren *m.*

Rogowy, *adi.* Horn= Bein=, hörnern, beinern; -wa błona Hornhaut *f.*

Rogozi, *adi.* Binsen=.

Rogozina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* binsiger Ort.

Rogoża, -ży, *pl.* -że, *sf.*; **Rogóżka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.*; **Rogóż**, -goży, *pl.* -goże, *sm.* Binse *f.*, Rohrkolbe *f.*; Binsenmatte *f.*, Binsendecke *f.*

Rogożnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Binsenmattenverfertiger *m.*

Rogówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Reifrock *m.*; 2) Mieder *n.*, Korsett *n.*; 3) Hornhaut *f.*

Rohatyna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Wurfspieß *m.*

Rohatyniec, -úca, *pl.* -úce, **Rohatnik**, -a, *pl.* -cy, *sm.* ein mit dem Wurfspieß Bewaffneter.

Roić, -roję, -roisz, -roiłem, *vn. imperf.* I. träumen, einfallen; — sobie sich einbilden; II. — się *vr.* schwärmen, wimmeln; co ci się roi was fällt dir ein.

Roik, -a, *pl.* -i, *sm.* kleiner Schwarm.

Rojalista, -sty, *pl.* -ści, *sm.* Königsanhänger *m.*, Royalist *m.*; = Zwolennik królewski.

Rojba, -by, *pl.* -by, *sf.* Ausschwärmen *n.* der Bienen.

Rojnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Ameisenlaufen *n.*, Kriebelkrankheit *f.*

Rojnik, -a, *pl.* -i, *sm.* (Sempervivum) Immergrün *n.*, Hauswurz *f.*, Hauswurzlauch *m.*

Rojność, -ści, *sing. tant. sf*; Gewimmel *n.*, Belebtheit *f.*

Rojny, *adi.*; **Rojnie**, *adv.* schwärmend; wimmelnd, belebt, volkreich.

Rojownik, -a, *pl.* -i, *sm.* Melisse *f.*

Rok, -u, *pl.* = lata *sm.* Jahr *n.*; tego -u, w tym -u heuer, in diesem Jahre; na przyszły — künftiges Jahr; jak — długi das ganze Jahr hindurch; przed -kiem ein Jahr ist es her; w trzy lata później drei Jahre später; za — übers Jahr; — w — jahraus, jahrein; co dwa lata alle zwei Jahre; już od -u nie żyje er ist schon seit einem Jahre tot; roki *pl.* Gerichtstermin *m.* (vor dem Haupttribunal).

Rokambuł, -u, *pl.* -y, *sm.* (Alcum Scorodoprasum) Rokambole *f.*, Rockenbolle *f.*, Schlangenknoblauch *m.*

Rokicina, -ny, *sf.* Zwergweide *f.*

Rokicinka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Werftweide *f.*, langgespitzte Weide.

Rokiet, -u, *pl.* -y, *sm.* (Hypnum) Laubmoosgattung.

Rokieta, -ty, *pl.* -ty, *sf.* 1) Chorhemd *n.* eines geistlichen Würdenträgers; 2) Hängebirke *f.*

Rokietnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Hyphäne *f.*, Leder-, Wabenpalme *f.*

Rokita, -ty, *pl.* -ty, *sf.* Sandweide *f.*

Rokitniczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Rohrsänger *m.*

Rokosz, -u, *pl.* -e, *sm.* Aufruhr *m.*, Empörung *f.*

Rokoszanin, -a, *pl.* -anie, *sm.* Aufrührer *m.*, Empörer *m.*

Rokoszański, *adi.* Aufrührer-, aufrührerisch.

Rokować, -kuję, -wałem, *va. imperf.* mutmaßen, schließen, Schlüsse ziehen, unterhandeln; — sobie hoffen, sich Hoffnungen machen.

Rokowanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Unterhandlung *f.*

Rokroczny, *adi.*; **Rokrocznie**, *adv.* alljährig, alljährlich.

Rola, -li, *pl.* -le; *dim.* **Rolka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Acker *m.*, Ackerfeld *n.*, Saatfeld; urodzajna — fruchtbarer Acker; 2) Rolle *f.*; dobrze się -li uczyć die Rolle gut lernen, einstudieren; on grał ważną -lę w tej sprawie er spielte eine wichtige Rolle in dieser Sache.

Rolnica, -cy, *sing. tant. sf.* (Agropyrum) kriechender Weizen.

Rolnictwo, -wa, *sing. tant. sn.* Ackerbau *m.*, Feldbau *m.*, Landbau *m.*, Landwirtschaft *f.*

Rolniczy, *adi.* Ackerbau-, ackerbauend, Landbau-.

Rolnik, -a, *pl.* -cy; *dim.* **Rolniczek**, -czka, *pl.* -czki, *sm.* Ackersmann *m.*, Landwirt *m.*

Rolny, *adi.* Feld-, Land-.

Roman, -u, *sing. tant. sm.* Esels-, Zypressenwolfsmilch *f.*

Romanek, -nku, *sing. tant. sm.* Euphorbia helioscopia (Pflanze).

Romanista, -sty, *pl.* -ści, *sm.* Romanist *m.*

Romans, -u, *pl.* -e, *sm.*; *dim.* **Romansik**, -u, *pl.* -i, *sm.* Roman *m.*; Liebesverhältnis *n.*, Liebschaft *f.*

Romansista, -sty, *pl.* -ści; **Romansopisarz**, -a, *pl.* -e, *sm.* Romanschreiber *m.*

Romansować, -suję, -wałem, *vn. imperf.* einen Liebesroman führen, Liebschaften haben.

Romansowy, *adi.*; **Romansowo**, *adv.* Roman-, romanhaft, Liebeshändeln nachgehend.

Romantyczność, -ści, *sing. tant. sf.* Romantik *f.*

Romantyczny, *adi.*; **Romantycznie**, *adv.* romantisch.

Romantyk, -a, *pl.* -cy, *sm.* Romantiker *m.*

Romb, -u, *pl.* -y, *sm.* Rhombus *m.*, Raute *f.*

Romboedr, -u, *pl.* -y, *sm.* Rhomboeder *n.*

Romboid, -u, *pl.* -y, *sm.* Rhomboid *n.*, Stachelrücken *m.*

Rondel, -dla, *pl.* -dle; **Rondelek**, -lka, *pl.* -lki, *sm.* Kasserolle *f.*, Topfpfanne *f.*, Schmortiegel *m.*

Rondo, -da, *pl.* -da, *sn.* 1) Rondeau *n.*, Kreis *m.*; 2) Rundtanz *m.*

Ronić, -nię, -niłem, I. *va. imperf.* fallen lassen, fahren lassen, verlieren, verwerfen, vergießen; — łzy Tränen vergießen; 2) werfen, mißgebären, fehlgebären; II. — się *vr.* sich federn, sich hären, das Geweih, die Haut abwerfen.

Ronienie, -nia, *sing. tant. sn.* 1) Verlieren *n.*; 2) Fehlgeburt *f.*

Ront, -u, *pl.* -y, *sm.* Runde *f.*, Ronde *f.*, Patrouille *f.*

Ropa, -py, *pl.* -py, *sf.* 1) Eiter *m.*, Materie *f.*; 2) Roh-(erd)öl *n.*; 3) Salzlauge *f.*, Salzlacke *f.*

Ropiący, *adi.* eiternd.

Ropić, -pię, -piłem, *vn. imperf.* eitern lassen; — się Eiter absetzen.

Ropieć, -pieję, -piałem, *vn. imperf.* zu Eiter werden.

Ropienie, -nia, *sing. tant. sn.* Eiterung *f.*

Ropień, -pnia, *pl.* -pnie, *sm.* Absceß *m.*, Geschwür *n.*

Ropistość, -ści, *sing. tant. sf.* Eiterige *n.*

Ropisty, *adi.* eiternd, eiterartig, voll Eiter.

Ropiwość, -ści, *sing. tant. sf.* Anlage *f.*, Neigung *f.* zum Eitern.

Ropnica, -cy, *sing. tant. sf.* (Pyaemia) Blutvergiftung *f.* durch Eiter.

Ropucha, -chy, *pl.* -chy, *sf.* Kröte *f.*

Ropuszy, *adi.* Kröten=.

Roraty, -tów, *plur. tant. sm.* Morgenandacht *f.* im Advent; Mette *f.*

Rosa, -sy, *sing. tant. sf.* Tau *m.*; — pada der Tau fällt; po -sie chodzić im Tau herumgehen.

Rosaki, -ków, *plur. tant. sn.* Ringelwürmer *pl.*

Rosiata, -ty, *sing. tant. sf.* dickgesottene Milch mit Eiern.

Rosiczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Sonnentau *m.*, Jungfernblüte *f.*, Löffelkraut *n.*

Rosić, -szę, -siłem, *va. imperf.* betauen, mit Tau benetzen, begießen.

Rosisty, *adi.*; **Rosisto**, *adv.* voll Tau; taufrisch.

Roskosz, siehe: Rozkosz.

Rosłość, -ści, *sing. tant. sf.* großer kräftiger Wuchs.

Rosły, *adi.* groß, stark gewachsen, wohlgebaut.

Rosnąć, Rość, -snę, -śniesz, -słem, *vn. imperf.* wachsen, gedeihen, größer werden, aufquillen; to drzewko pięknie -śnie w górę das Bäumchen wächst schön in die Höhe; ta roślina najlepiej -śnie na wilgotnych miejscach diese Pflanze gedeiht am besten an feuchten Orten; kapitał -śnie das Kapital wächst; choroba -śnie die Krankheit nimmt zu; stąd dla niego nowe pociechy -są daraus erwachsen ihm neue Freuden.

Rosocha, -chy, *pl.* -chy, *sf.* Gabelholz *n.*, Gabelstück *n.*

Rosochaty, *adi.* gabelständig; stark verästet; die Äste weit ausbreitend.

Rosołek, siehe: Rosół.

Rosołowy, *adi.* Suppen=; -we mięso Suppenfleisch *n.*

Rosomak, -a, *pl.* -i, *sm.* Vielfraß *n.* (Gulo).

Rososzka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Trageband *n.*, Stütze *f.*

Rososzlę, -li, *pl.* -le *sf.* (Mertensia) eine Art Farnkraut.

Rosół, -sołu, *pl.* -soły; *dim.* **Rosołek**, -łku, *pl.* -łki, *sm.* Suppe *f.*, Rindsuppe *f.*, Fleischbrühe *f.*

Rostbif, -u, *pl.* -y, *sm.* Roastbeef *n.*

Rostek, -stku, *pl.* -stki, *sm.* Zweig *m.*, Sprößling *m.*, Sprosse *m.*

Rostkować, -kuję, -wałem, *vn. imperf.* Sprossen treiben.

Rostkowy, *adi.* Wurzel=; -wa pochewka Wurzelscheide *f.*

Rostnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Malz *n.*, das noch keine Sprossen treibt.

Rostopaść, -ści, *sing. tant. sf.* (Glaucium) großblättriges Schöllkraut.

Rostruchan, -u, *pl.* -y, *sm.* großer Pokal.

Rostruchaniec, -ńca, *pl.* -ńce, *sm.* verkrüppelter Baum mit vertrockneten Ästen.

Rostrucharstwo, -stwa, *sing. tant. sn.* Roßhandel *m.*, Roßtausch *m.*

Rostrucharz, -a, *pl.* -e, *sm.* Roßtäuscher *m.*; Seelenverkäufer *m.*

Rostrzał, -u, *pl.* -y, *sm.* Sandbüchsenbaum *m.*

Rostwark, Rostwork, -u, *pl.* -i, *sm.* Rostwerk *n.*

Roszczenie, -nia, *sing. tant. sn.* Geltendmachen *n.*, Anmaßen *n.*, Anmaßung *f.*

Roszczka, siehe: Rószczka.

Roszt, Ruszt, -u, *pl.* -y, *sm.* Schwellenwerk *n.*, Rost *m.*, Feuerrost *m.*, Weinlatte *f.*

Rościć, -szczę, -ściłem, *va. imperf.* beanspruchen; — sobie prawo sein Recht geltend machen; — sobie pretensye Ansprüche machen, sich etwas anmaßen.

Roślimianek, -nku, *pl.* -nki, *sm.* Jungfern=, Mädchenblume *f.*, Bastardmutterkraut *n.* (Parthenium).

Roślina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Pflanze *f.*, Gewächs *n.*; królestwo roślin Pflanzenreich *n.*

Roślinarnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Gewächshaus *n.*, Treibhaus *n.*

Roślinisty, *adi.* pflanzenreich.

Roślinność, -ści, *sing. tant. sf.* Pflanzenleben *n.*; Vegetation *f.*

Roślinny, *adi.* Pflanzen=; sok — Pflanzensaft *m.*; -na sól Pflanzensalz *n.*; -ne części Pflanzenteile *pl.*; soki -ne Pflanzensäfte *pl.*; ziemia -na Humusboden *m.*

Roślinoznawstwo, -wa, *sing. tant. sn.* Pflanzenkenntnis *f.* (Phytognosia).

Roślinożerca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Pflanzenfresser *m.*

Roślinożerny, *adi.* pflanzenfressend.

Rośniata, -ty, *pl.* -ty, *sf.* (Lecanium) ein wanzenähnliches Insekt.

Rośnięcie, -cia; **Rośnienie**, -nia, *sing. tant. sn.* Wachsen *n.*, Wachstum *n.*

Rośnik, -a, *pl.* -i, *sm.* = Rosiczka.

Rosurta, -ty, *sf.* (Butomus) Wasserviole *f.*, Blumenbinse *f.*

Rota, -ty, *pl.* -ty, *sf.* 1) Rotte *f.*, Schar *f.*; 2) Formel *f.*; — przysięgi Eidesformel *f.*

Rotabalya, -lyi, *pl.* -lye, *sf.* schwedische Abart der Kohlrübe.

Rotacya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Rotation *f.*; = Obrót.

Rotacznica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* (Rudbeckia purpurea) amerikanische Pflanze.

Rotgiser, -a, *pl.* -rzy, *sm.* Messinggießer *m.*, Rotgießer *m.*

Rotman, -a, *pl.* -ni, *sm.*; 1) Lotse *m.*, Bootsmann *m.*; 2) Butterfisch *m.*

Rotmistrz, -a, *pl.* -e, *sm.* Rittmeister *m.*

Rotmistrzowa, -wej, *pl.* -we, *sf.* Rittmeisterin *f.*

Rotonda, Rotunda, -dy, *pl.* -dy, *sf.* 1) Rotunde; 2) Pelzkragen *m.*, Pelzmantel *m.*

Rotowy, *adi.* Rotten=; — ogień Rottenfeuer *n.*

Rowek, -wku, *pl.* -wki, *sm.* kleiner Graben, Vertiefung *f.*, Furche *f.*, Rut *f.*

Rowisko, -ka, *pl.* -ka, großer, häßlicher Graben.

Rowisty, *adi.* voll Gräben.

Roz, — eine unzertrennliche Partikel in Verbindung mit Zeitwörtern so viel als ... zer—, ver—, er—, auseinander.

Rozbaczać się, -czam, -czałem, *vr. imperf.*; **Rozbaczyć**, -czę, -czysz, -czyłem, *va. perf.* prüfen; = Rozważać.

Rozbaczny, *adi.* prüfend, überlegt.

Rozbadać, -dam, -dałem, *va. perf.* überall erforschen, recht überlegen.

Rozbań, -nia, *pl.* -nie, *sm.* (Balimus) Vielfraßschnecke *f.*, Bauchschnecke *f.*

Rozbazgrać, -ram, -rałem, *va. perf.* auseinanderschmieren; — się *vr.* viel schmieren, schreiben; = Rozpisać się.

Rozbawiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Rozbawić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* unterhalten, belustigen, amüsieren; — się *vr.* sich zu unterhalten, belustigen, amüsieren anfangen.

Rozbechtać, -tam, -tałem, *va. perf.* aufhetzen.

Rozbeczeć się, -czę, -czałem; **Rozbeksać się**, -ksam, -ksałem *vr. perf.* in Weinen ausbrechen, zu flennen anfangen.

Rozbestwiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Rozbestwić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* wild, rasend, viehisch machen; — się wild rasend, viehisch werden.

Rozbestwienie, -nia, *sing. tant. sn.* tierische Wut, Bestialität *f.*

Rozbestwiony, *adi.* tierisch, rasend.

Rozbębnić, -nię, -niłem, *va. perf.* überall trommeln, überall zu wissen geben; austrommeln, bei Trommelschlag verkünden.

Rozbicie, -cia, *pl.* -cia, *sn.* Zerschellen *n.*, Zerschlagen *n.*; — okrętu Schiffbruch *m.*; — namiotu Aufschlagen *n.* eines Zeltes.

Rozbić, -biję, -biłem, *va. perf.*; **Rozbijać**, -jam, -jałem, *va. imperf.* 1) zerschlagen, zerschmettern, scheitern machen; -bij dwa jaja zerschlage zwei Eier; -biłem szybę ich zerschlug die Scheibe; pałką -bił mu głowę mit dem Knüttel zerschmetterte er ihm den Kopf; minister -bił nasze układy der Minister machte unsere Vereinbarungen scheitern; 2) Straßenraub treiben; 3) aufschlagen; — namioty Zelte aufschlagen; — się scheitern, zerschellen; okręt -bił się o skały das Schiff ist an den Felsen gescheitert; padając w przepaść, -bił się na wystających skałach indem er in den Abgrund stürzte, zerschellte er an den hervorstehenden Felsen; nasze nadzieje się -ły unsere Hoffnungen sind gescheitert.

Rozbiedz się, -gnę, -głem, *vr. perf.*; **Rozbiegać się**, -gam, -gałem, *vr. imperf.* auseinanderlaufen, sich verlaufen; ins Laufen kommen, durchgehen; divergieren.

Rozbieg, -u, *pl.* -i, *sm.* 1) Zerstreuung *f.*, Abzweigung *f.*; 2) Anlauf *m.*, voller Lauf; 3) — żył kruszcowych Zersetzung der Erzgänge.

Rozbiegać się, siehe: Rozbiedz się.

Rozbierać, -ram, -rałem, *va. imperf.*; **Rozebrać**, -biorę, -brałem, *va. perf.*; 1) auskleiden, ausziehen; 2) auseinandernehmen, -legen, -bringen; zerlegen, zergliedern; — zegarek eine Uhr zerlegen; 3) demolieren, abtragen; 4) bei sich überlegen, überprüfen, erwägen, untersuchen, kritisieren; 5) vergreifen; w jednej chwili rozebrali cały transport in einem Augenblick war der ganze Transport vergriffen; 6) durchdringen; ból mi kości -biera der Schmerz dringt mir durch die Knochen; 7) chemisch analysieren.

Rozbieralny, *adi.* zerlegbar.

Rozbieranie, -nia, *sn.* Ausziehen *n.*, Zerlegen *n.*, Zergliedern *n.*, Analyse *f.*

Rozbijanie, -nia, *sing. tant. sn.* Zerschlagen *n.*

Rozbiorczy, *adi.* analytisch.

Rozbiórka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Abtragen *n.*, Demolierung *f.* eines Hauses.

Rozbiorowy, *adi.*; **Rozbiorowo**, *adv.* analytisch, auflösend, zerlegend.

Rozbiór, -bioru, *pl.* -biory, *sm.* 1) Zerlegung *f.*, Auseinandernehmen *n.*, Teilung *f.*; 2) Analyse *f.*, Kritik *f.*, Prüfung *f.*

Rozbitek, -tka, *pl.* -tki, *sm.* Schiffbrüchige(r) *m.*

Rozbitka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Schiffbrüchige *f.*

Rozbitki, -tków, *plur. tant. sn.* Trümmer *pl.* eines gescheiterten Schiffes.

Rozbity, *adi.* zerschlagen.

Rozblask, -u, *pl.* -i, *sm.* Glanz, der sich nach allen Seiten hin verbreitet, Glast *m.*; — słońca Sonnenglast *m.*

Rozbłąkać się, -kam, -kałem, *vr. perf.* sich gänzlich verirren, zerstreuen.

Rozbłąkany, *adi.* verirrt, zerstreut.

Rozbłysnąć, -nę, -nąłem, *vn. perf.*; **Rozbłyskiwać**, -kuję, -wałem, *vn. imperf.* hie und da hervorblitzen.

Rozbocz, -a, *pl.* -e, (Isca) eine Krabbenart.

Rozbogacać się, -cam, -całem, *vr. imperf.*; **Rozbogacić się**, -cę, -ciłem, *vr. perf.* unermeßlich reich werden.

Rozbolały, *adi.* schmerzvoll.

Rozboleć, -leję, -lałem, *vn. perf.* zu schmerzen anfangen, Schmerzen bekommen.

Rozbój, -oju, *pl.* -oje, *sm.* Straßenraub *m.*, Straßenmord *m.*, Raub *m.*

Rozbójca, -cy, *pl.* -cy, *sm.*; **Rozbójnik**, -a, *pl.* -cy, *sm.* Räuber *m.*, Straßenräuber *m.*, Bandit *m.*

Rozbójka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* (Laphria) eine Insektenart.

Rozbójnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Räuberhöhle *f.*, Räubernest *n.*

Rozbójnictwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* Räuberhandwerk *n.*, Räuberei *f.*

Rozbójniczy, *adi.*; **Rozbójczo**, *adv.* Räuber-, Raub-, Straßenräuber-, räuberisch.

Rozbójski, *adi.* = Rozbójniczy.

Rozbójstwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* = Rozbój.

Rozbrajać, -jam, -jałem, *va. imperf.*; **Rozbroić**, -ję, -iłem, *va. perf.* entwaffnen.

Rozbrajanie, Rozbrojenie, -nia, *sing. tant. sn.* Entwaffnung *f.*

Rozbraniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Rozbronić**, -nię, -niłem, *va. perf.* Streitende auseinanderbringen.

Rozbrat, -u, *pl.* -y, *sm.* Aufhebung *f.*, Aufkündigung *f.* (der Freundschaft), Bruch *m.*, Trennung *f.*, Entzweiung *f.*; od dziś dnia czynimy — von heute an sind wir geschiedene Leute; — wziąć z światem der Welt entsagen, von der Welt scheiden.

Rozbratać się, -tam, -tałem, *vr. perf.* sich entzweien, jemandem die Freundschaft kündigen, mit jmndm brechen.

Rozbroić, Rozbrojenie, siehe: Rozbrajać, Rozbrajanie.

Rozbronić, siehe: Rozbraniać.

Rozbrykać się, -kam, -kałem, *vn. perf.* ausgelassen, toll werden, übermütig werden; -kał się jak młode źrebię er wurde ausgelassen wie ein junges Füllen.

Rozbrzechtać, -tam, -tałem, *va. perf.* zertreten, zerrühren.

Rozbrzmieć, -mieję, -miałem, *vn. perf.*; **Rozbrzmiewać**, -wam, -wałem, *vn. imperf.* erklingen, ertönen.

Rozbudzić, -dzę, -dzisz, -dziłem, *va. perf.* aufwecken, erwecken, zum Bewußtsein bringen.

Rozbujać, -jam, -jałem, *va. perf.* in Schwingung bringen, stark schwingen; — się *vr.* in große Bewegung, Schwingung geraten; übermütig werden, ausschweifen, lustig leben, ausgelassen werden.

Rozbujały, *adi.* übermütig, ausschweifend.

Rozburzenie, -nia, *sing. tant. sn.* Zertrümmerung *f.*, Zerstörung *f.*

Rozburzyć, -rzę, -rzyłem, *va. imperf.* zerstören, zertrümmern.

Rozchlastać się, -tam, -tałem, *vr. imperf.* die Kleidung herunterreißen.

Rozchlipać się, -pię, -pałem, *vr. perf.* = Rozbeczeć się.

Rozchmurzać, -rzam, -rzałem, *va. imperf.*; **Rozchmurzyć**, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* die Wolken verscheuchen; — czoło das Gesicht klären; — się *vr.* sich aufheitern.

Rozchodnica, -cy, *sing. tant. sf.* (Sesuvium) Gliederkraut *n.*

Rozchodnik, -a, *sing. tant. sm.* Mauerpfeffer *m.*, Hauswurz *f.*, Hauslauch *m.*; bulwowy — Fetthenne *f.*

Rozchodowy, *adi.* Ausgabe-.

Rozchodzić, -dzę, -dzisz, -dziłem, I. *va. perf.* austreten, auseinandertreten, durch das Gehen erweitern; II. się *vr. imperf.*; **Rozejść się**, -zejdę, -zeszłem, *vr. perf.* 1) auseinandergehen, sich scheiden; tu się nasze drogi -dzą hier scheiden sich unsere Wege; -zeszliśmy się przy kupnie o trzy talary beim Kaufe sind wir wegen zwei Taler auseinandergegangen; 2) — się o co um etw. gehen, handeln; o co się -dzi? um was geht es denn? -dziło się właśnie o to es hat sich eben darum gehandelt; 3) zergehen, verschwinden, zerrinnen; jak się zeszło, tak się -szło wie gewonnen, so zerronnen.

Rozchodzisty, *adi.*; **Rozchodzisto**, *adv.* ausspreizend.

Rozchorować się, -ruję, -wałem, *vr. perf.* krank werden, in eine Krankheit verfallen.

Rozchód, -odu, *pl.* -ody, *sm.* Ausgabe *f.*, Verbrauch *m.*

Rozchwiać, -wieję, -wiałem, *va. perf.*; **Rozchwiewać**, -wam, -wałem, I. *va. imperf.* 1) in Schwung bringen; 2) vereiteln, zerschlagen; II. — się *vr.* vereitelt werden, zu Wasser werden, sich zerschlagen.

Rozchwycenie, Rozchwytanie, -nia, *sing. tant. sn.* Vergreifen *n.*

Rozchwycić, -cę, -ciłem; **Rozchwytać**, -tam, -tałem, *va. perf.*; **Rozchwytywać**, -tuję, -wałem, *va. imperf.* wegraffen, an sich reißen, auseinanderreißen, gierig vergreifen, ausplündern.

Rozchylać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Rozchylić**, -lę, -lisz, -liłem, *va. perf.* auseinanderbiegen; — się *vr.* sich entfalten, sich erschließen.

Rozciąć, -zetnę, -ciąłem, *va. perf.*; **Rozcinać**, -nam, -nałem, *va. imperf.* entzweischneiden, zerschneiden, entzweihauen.

Rozciągać, -gam, -gałem, *va. imperf.*; **Rozciągnąć**, -gnę, -niesz, -nąłem, *va. perf.* ausbreiten, ausspreizen, ausspannen, ausdehnen, ausstrecken; — skrzydła nad kim die Flügel über jmndn ausbreiten; — swoje panowanie aż po Ren seine Herrschaft bis an den Rhein ausbreiten; — swoją opiekę nad kim jmndm Schutz angedeihen lassen; rozporządzenie -nięto na wszystkich die Verordnung wurde auf alle ausgedehnt; — się *vr.* sich ausbreiten, sich ausdehnen, sich verbreiten; miasto -ga się aż do rzeki die Stadt breitet sich bis zum Flusse aus; jego władza nie -ga się tak daleko seine Gewalt reicht nicht so weit; jego opieka -ga się i nad nami sein Schutz umfaßt auch uns.

Rozciągadło, -ła, *pl.* -ła, *sn.* Ausdehner *m.*, Strecker *m.*

Rozciąganie, -nia, *sing. tant. sn.* Ausdehnen *n.*, Ausstrecken *n.*

Rozciągliwość, -ści, *sf.* Ausdehnbarkeit *f.*, Dehnbarkeit *f.*

Rozciągłość, -ści, *sing. tant. sf.* Ausdehnung *f.*, Raum *m.*; — warstwy das Streichen des Flözes.

Rozciągły, *adi.*; **Rozciągle**, *adv.* ausgedehnt, weitläufig.

Rozciągnięcie, -cia, *sing. tant. sn.* Ausdehnen *n.*

Rozciec, -ciekę, -ciekłem, *vn. perf.*; **Rozciekać**, -kam,

-kałem, *vn. imperf.* — się *vr.* zerfließen.

Rozciecz, y, *pl.* -e; **Rozcieczka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.*; **Rozciek**, -u, *pl.* -i, *sm.* Zerfließen *n.*, Tauwetter *n.*

Rozciekawiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Rozciekawić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* neugierig machen, die Neugierde erregen.

Rozciemniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Rozciemnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* aufklären, erhellen, die Finsternis auseinandertreiben.

Rozcieńczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Rozcieńczyć**, -czę, -czysz, -czyłem, *va. perf.* verdünnen.

Rozcierać, -ram, -rasz, -rałem, *va. imperf.*; **Rozetrzeć**, -trę, -trzesz, -tarłem, *va. perf.* zerreiben.

Rozcieralny, *adi.* zerreibbar.

Rozcieranie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Zerreiben *n.*

Rozcięcie, -cia, *pl.* -cia, *sn.* Aufschneiden *n.*, Zerschneiden *n.*

Rozcinacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Splint-, Spalthammer *m.*; Papiermesser *n.*, Falzbein *n.*

Rozcinanie, -nia, *sn.* Zerschneiden *n.*

Rozcinek, -nku, *pl.* -nki, *sm.* Abschnitt *m.*, Abschnitzel *n.*

Rozciskać, -kam, -kałem, *va. imperf.*; **Rozcisnąć**, -nę, -niesz, -nąłem, *va. perf.* zerdrücken, zerschmettern; auseinanderwerfen.

Rozczarować, -ruję, -wałem, *va. perf.* enttäuschen; entzaubern.

Rozczarowanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Enttäuschung *f.*

Rozczepiać, -piam, -piałem, *va. imperf.*; **Rozczepić**, -pię, -piłem, *va. perf.* aufhängen, ausbreiten.

Rozczepierzać, -rzam, -rzałem, *va. imperf.*; **Rozczepierzyć**, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* ausspreizen, ausbreiten.

Rozczesać, -szę, -sałem, *va. perf.*; **Rozczesywać**, -suję, -wałem, *va. imperf.* auseinanderkämmen.

Rozczłonkować, -kuję, -wałem, *va. imperf.* zergliedern.

Rozczochrać, -ram, -rałem, *va. imperf.* zerraufen.

Rozczochraniec, -ńca, *pl.* -ńce, *sm.* Struwwelpeter *m.*

Rozczulać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Rozczulić**, -lę, -liłem, *va. perf.* tief, innigst rühren, wehmütig machen, das Gefühl erweichen; — się sehr gerührt werden.

Rozczulanie, Rozczulenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Rührung *f.*

Rozczulony, *adi.* gerührt.

Rozczyn, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Auflösung *f.*, Zersetzen *n.*, Zersetzung *f.*; 2) Lösung *f.*; 3) gesäuerter Teig, Sauerteig *m.*

Rozczyniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Rozczynić**, -nię, -nisz, -niłem, *va. perf.* einrühren, einteigen, auflösen, anmachen; taką wodą najlepiej można — wapno mit solchem Wasser kann man am besten Kalk aufrühren.

Rozczynnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Auflösungsmittel *n.*

Rozczynny, *adi.* Auflösungs-.

Rozczytać się, -tam, -tałem, *vr. perf.*; **Rozczytywać się**, -tuję, -wałem, *vr. imperf.* lesen, sich ins Lesen vertiefen.

Rozczytanie, -nia, *sing. tant. sn.* Vertiefen *n.* in die Lektüre.

Rozćwiekla, -li, *pl.* -le, *sf.* (Desmoncus) Stechpalme *f.*

Rozćwiertować, -tuję, -wałem, *va. perf.* vierteilen.

Rozdać, -dam, -dałem, *va. perf.*; **Rozdawać**, -daję, -wałem, *va. imperf.* verteilen, austeilen, vergeben, verschenken, spenden.

Rozdanie, Rozdawanie, -nia, *sn.* Verteilen *n.*, Vergeben *n.*

Rozdarcie, -cia, *sn.* Zerreißen *n.*, Riß *m.*

Rozdarciny, -cin, *plur. tant. sn.* zerrissene, abgerissene Stücke.

Rozdarlina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Riß *m.*, Trennung *f.*, Spalte *f.*

Rozdarować, -ruję, -wałem, *va. perf.*; **Rozdarowywać**, -wuję, -wałem, *va. imperf.* schenken; verschenken.

Rozdartki, -tek, *plur. tant.* = Rozdarciny.

Rozdarty, *adi.* zerrissen.

Rozdawca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Spender *m.*

Rozdawnictwo, -wa, *sing. tant. sn.* Verteilung *f.*

Rozdąć, -zedmę, -dąłem, *va. perf.*; **Rozdymać**, -mam, -małem, *va. imperf.* aufblasen, aufblähen.

Rozdąsać, -sam, -sałem, *va. perf.* in Zorn, in Harnisch bringen, aufreizen; — się *vr.* aufgebracht werden, grollen, schmollen.

Rozdebka, Rozdepka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Schwimmschnecke *f.*

Rozdeptać, -tam, -tałem, *va. perf.*; **Rozdeptywać**, -tuję, -wałem, *va. imperf.* zertreten, auseinandertreten.

Rozdestnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* (Coccoloba) Seetraube *f.*

Rozdęcie, -cia, *sing. tant. sn.* Aufblasen *n.*, Aufblähen *n.*; Blähung *f.*; — żołądka Magenerweiterung *f.*

Rozdłubać, -bię, -bałem, *va. perf.*; **Rozdłubywać**, -buję, -wałem, *va. imperf.* zerkratzen, zerbohren, zerklauben; auseinandernehmen.

Rozdmuchać, -cham, -chałem; **Rozdmuchnąć**, -chnę, -chnąłem, *va. perf.*; **Rozdmuchiwać**, -chuję, -wałem, *va. imperf.* auseinanderblasen; anfachen; — ogień, pożar das Feuer, den Brand anfachen.

Rozdniewać się, -wam, -wałem, *vr. imperf.*; **Rozednieć**, -nieję, -niałem, *vn. perf.* tagen, Tag werden; -nieje es tagt.

Rozdobruchać się, -cham, -chałem, *vr. perf.* außerordentlich gut und gnädig werden, in gute Laune kommen.

Rozdół, -ołu, *pl.* -oły, *sm.* tiefe Höhlung, Schlucht *f.*

Rozdrabiać, -biam, -białem; **Rozdrabniać**, -niam, -niałem, *va. imperf.*; Roz-

drobić, -bię; -biłem; **Rozdrobnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* zerſtückeln, zerkleinern, zerbröckeln; parzellieren.

Rozdrabianie, Rozdrobnienie, -nia, *sn.* Zerſtückeln *n.*; Zerſtückelung *f.*

Rozdrapać, -pię, -piesz, -pałem, *va. perf.* zerkratzen; (bildl.:) auseinanderreißen, berauben; -pano jego fortunę ſein Hab und Gut wurde ausgeplündert.

Rozdrażniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Rozdrażnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* reizen, aufreizen, erbittern, aufbringen.

Rozdrażnianie, Rozdrażnienie, -nia, *sn.* Aufreizung *f.*, Erbitterung *f.*, Erregung *f.*

Rozdręb, -u, *pl.* -y, *sm.* Schönmütze *f.* (myrtenähnliche Pflanze).

Rozdroczyć, -czę, -czysz, -czyłem, *va. perf.* aufreizen, aufbringen.

Rozdroga, -gi, *pl.* -gi, *sf.*; **Rozdroże**, -ża, *pl.* -ża, *sn.* Kreuz-, Scheideweg *m.*

Rozdrożny, *adi.* am Scheidewege gelegen.

Rozdrzymać, -mię, -miałem, *vn. imperf.*; **Rozdrzymnąć**, -nę, -nąłem, *vn. perf.* im Schlummer verfallen, ſchlaftrunken werden, ſich des Einſchlummerns nicht erwehren können.

Rozdwajać, -jam, -jałem, *va. imperf.*; **Rozdwoić**, -ję, -iłem, *va. perf.* zerſpalten, entzweien, teilen; — umyſły die Gemüter entzweien; zdania były -jone die Meinungen waren geteilt.

Rozdwojenie, -nia, *sing. tant.* 1) Entzweiung *f.*, Uneinigkeit *f.*, Zwieſpalt *m.*; 2) Schiefer *m.* im Eiſen.

Rozdwojony, *adi.* entzwei geſpalten.

Rozdymać, ſiehe: Rozdąć.

Rozdymić się, -mię, -miłem, *vr. perf.* Rauch entwickeln, rauchen; zu rauchen anfangen; pola się -miły od mgły die Felder rauchen von Nebel.

Rozdziać, -dzieję, -działem, *va. perf.*; **Rozdziewać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* auskleiden.

Rozdział, -u, *pl.* -y, *sm.* Verteilung *f.* — pary, sił Dampf-, Kräfteverteilung.

Rozdziawiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Rozdziawić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* den Mund aufſperren, aufreißen.

Rozdziawnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Opertorium *n.* (chirurgiſches Inſtrument zur Aufſperrung des Mundes).

Rozdziczeć, -czeję, -czałem, *vn. perf.* verwildern, wild werden.

Rozdzielać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Rozdzielić**, -lę, -lisz, -liłem, *va. perf.* verteilen; trennen; cały majątek -lił między biednych das ganze Vermögen hat er unter die Armen verteilt.

Rozdzielanie, Rozdzielenie, -nia, *sn.* Verteilung *f.*, Abteilung *f.*, Trennung *f.*

Rozdzieliny, -in, *pl. sm.* Abteilung *f.*; Teilungsverfahren *n.*

Rozdzielnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Ab-, Zerteiler *m.*

Rozdzielnopłciowy, *adi.* zweigeſchlechtlich, zweihäuſig; -płciowe kwiatowe rośliny Zweihäusler *pl.*, diöziſche Pflanzen, welche männliche und weibliche Blüten auf beſonderen Stengeln tragen.

Rozdzielność, -ści, *sing. tant.* Trennbarkeit *f.*, Teilbarkeit *f.*

Rozdzielny, *adi.*; **Rozdzielnie**, *adv.* teilbar, zertrennbar; abgeſondert.

Rożdzieniec, Rożdżeniec, -ńca, *pl.* -ńce, *sm.* (Acanthus) Bärenklau *m.*

Rozdzierać, -ram, -rałem, *va. perf.*; **Rozedrzeć**, -drę, -drzesz, -darłem, *va. imperf.* zerreißen, auseinanderreißen, aufreißen; nie mogę się przecież — ich kann mich doch nicht zerreißen.

Rozdzierający, *adi.* zerreißend, durchdringend, erſchütternd.

Rozdzieranie, -nia, *sn.* Zerreißen *n.*

Rozdzierzgać, -gam, -gałem, *va. imperf.*; **Rozdzierzgnąć**, -nę, -nąłem, *va. perf.* aufknüpfen, aufbinden, einen Knoten löſen.

Rozdzierzgły, *adi.* auftrennbar, auflösbar.

Rozdziew, -u, *pl.* -y, *sm.* Aufſperren *n.* des Rachens, des Maules, der aufgeſperrte Rachen; (bildl.:) Lücke *f.*, klaffende Öffnung.

Rozdziewać, ſiehe: Rozdziać.

Rozdziewalnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Auskleidezimmer *n.*, Toilettezimmer *n.*

Rozdziewny, *adi.* aufgeſperrt.

Rozdziorek, -rka, *pl.* -rki, (Anoectantum) eine Moosart.

Rozdziwić się, -wię, -wiłem, *vr. imperf.* ſich verwundern.

Rozdźwięk, -u, *pl.* -i, *sm.* 1) ein weithin ſchallender Klang; 2) Disharmonie *f.*, Kakophonie *f.*

Rozebrać, ſiehe: Rozbierać.

Rozebranie, -nia, *sn.* Auskleidung *f.*, Auseinandernehmen *n.*; Zergliederung *f.*, Analyſe *f.*

Rozedma, -my, *pl.* -my, *sf.* (Emphysema) Blähung *f.*, Windgeſchwulſt *f.*, Aufgedunſenheit *f.*; Emphyſem *n.*

Rozednić, -nię, -niłem, *va. perf.* Tag, Licht machen.

Rozedrzeć, ſiehe: Rozdzierać.

Rozegnać, -nam, -nałem, *va. perf.*; **Rozganiać**, -niam, -niałem, *va. imperf.* auseinandertreiben, -jagen, -hetzen; — się *vr.* ins Jagen, ins Rennen kommen.

Rozegrać, -ram, -rałem, *va. perf.*; **Rozgrywać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* entſcheiden; — się *vr.* ſich abſpielen; ſich entſcheiden; ſich vom Spiele hinreißen laſſen.

Rozegrzać, -rzeję, -rzałem, *va. perf.*; **Rozgrzewać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* erwärmen.

Rozegzić się, -żę, -ziłem, *vr. perf.* ins Feuer geraten, tollen.

Rozejm, -mu, *pl.* -y, *sm.*

Vergleich *m.*, Schlichten *n.*, Vertrag *m.*; Schiedsſpruch *m.*; Waffenſtillſtand *m.*

Rozejmować, -muję, -mowałem, *va. imperf.*; **Rozjąć**, -zejmę, -jąłem, *va. perf.* zerteilen, zerlegen, auseinanderbringen; ſchlichten.

Rozejmowy, *adi.* ſchiedsgerichtlich, Waffenſtillſtands-.

Rozejrzeć się, -rzę, -rzałem, *vr. perf.* ſich überall umſchauen, Umſchau halten.

Rozejść się, -jdę, -szłem, *va. perf.* ſiehe: Rozchodzić.

Rozemknąć, -nę, -niesz, -nąłem, *va. perf.*; **Rozmykać**, -kam, -kałem, *va. imperf.* öffnen, voneinander ſchieben, aufziehen, auftun.

Rozemknięcie, -cia, *sn.* Aufziehen *n.*, Auftun *n.*

Rozenek, ſiehe: Rozynek.

Rozepchać, **Rozepchnąć**, -nę, -nąłem, *va. perf.*; **Rozpychać**, -cham, -chałem, *va. imperf.* 1) auseinanderſtoßen, -treiben, -ſpreizen; 2) mäſten; 3) aufblaſen, vergrößern.

Rozeprzeć, -rę, -parłem, *va. perf.*; **Rozpierać**, -ram, -rałem, *va. imperf.* auseinanderdehnen, auseinanderſpreizen; aufblaſen, aufblähen; — się *vr.* ſich ſpreizen, ſich breit machen.

Rozerwać, -wę, -wiesz, *va. perf.*; **Rozrywać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* 1) auseinanderreißen, zerreißen, entzweireißen; — związki przyjaźni die Bande der Freundſchaft zerreißen; — szyki nieprzyjacielskie die feindliche Schlachtordnung zerſprengen, auseinanderjagen; 2) — kogo jmndn unterhalten, zerſtreuen; — się *vr.* ſich unterhalten, zerſtreuen.

Rozerwanie, **Rozrywanie**, -nia, *sn.* 1) Zerreißen *n.*, Auseinanderreißen *n.*; 2) Zerſtreuen *n.*

Rozerznąć, -nę, -niesz, -nąłem, *va. perf.*; **Rozrzynać**, -nam, -nałem, *va. imperf.* zerſchneiden, zerhauen, auseinanderſchneiden.

Rozerznięcie, -cia, *sn.* Zerſchneiden *n.*

Rozeschły, *adi.* vor Dürre geſprungen, leck.

Rozeschnąć się, *vr. perf.*; **Rozsychać się**, *vr. imperf.* vor Dürre ſpringen, leck werden, auseinanderfallen; verlechzen.

Rozesłać, -szlę, -słałem, *va. perf.*; **Rozsyłać**, -łam, -łałem, *va. imperf.* verſchicken, ausſchicken, überall hinſchicken.

Rozesłać, -łam, -łałem, *va. perf.*; **Rozścielać**, -lam, -liłem, *va. imperf.* ausbreiten, hinbetten.

Rozesłanie, -nia, *sn.* 1) Ausſchicken *n.*; 2) Ausbreiten *n.*

Rozespać się, -pię, -pałem, *vr. perf.*; **Rozsypiać się**, -pię, -pałem, *vr. imperf.* ſich vom Schlafe nicht erholen können, feſt ſchlafen; ſchlaftrunken werden.

Rozeta, -ty, *pl.* -ty; **Rozetka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Roſette *f.*

Rozetkać, -kam, -kałem, *va. perf.*; **Roztykać**, -kam, -kałem, *va. imperf.* 1) auseinanderſpreizen; dick machen, mäſten; 2) da und dort einſtecken.

Rozetrzeć, ſiehe: Rozcierać.

Rozewrzeć, -rę, -rzesz, rozwarłem, *va. perf.*; **Rozwierać**, -ram, -rałem, *va. imperf.* öffnen, aufmachen; — oczy die Augen aufmachen; — konia einem Pferde die Zügel ſchießen laſſen; — się *vr.* zerberſten, ſich ſpalten; ziemia się warła die Erde öffnete ſich; warły się spusty niebieskie die Schleußen des Himmels öffneten ſich.

Rozeznać, -nam, -nałem, *va. perf.*; **Rozeznawać**, -naję, -wałem, *va. imperf.* unterſcheiden, erkennen; — prawdę od fałszu das Wahre von dem Falſchen unterſcheiden; nie mogłem go — w takiej odległości ich konnte ihn aus ſolcher Entfernung nicht erkennen.

Rozfałdować, -duję, -wałem, *va. perf.* ausglätten, die Falten glätten.

Rozgadać, -dam, -dałem, *va. perf.*; **Rozgadywać**, -duję, -wałem, *va. imperf.* ausplauſchen, ausplaudern; — się *vr.* ins Plaudern geraten, nicht aufhören zu reden.

Rozgadanie, -nia, *sing. tant. sn.* 1) Ausplaudern *n.*; 2) Gerede *n.*, Geſchwätz *n.*

Rozgadka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Unterhaltung *f.*

Rozgałęzić się, -żę, -ziłem, *vr. perf.* ſich in Zweige ausbreiten, ſich verzweigen.

Rozgałęzienie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Verzweigung *f.*

Rozganiać, ſiehe: Rozegnać.

Rozgardyas, **Rozgardyasz**, -u, *pl.* -e, *sm.* Wirrwarr *m.*, Rummel *m.*, Lärm *m.*

Rozgarnąć, -nę, -niesz, -nąłem, *va. perf.*; **Rozgarniać**, -niam, -niałem; **Rozgartywać**, -tuję, -tywałem, *va. imperf.* auseinanderſcharren, auseinanderbringen; — się *vr.* ſich auskennen, ſich orientieren.

Rozgarnianie, -nia, *sn.* Auseinanderſcharren *n.*

Rozgarnięcie, **Rozgarnienie**, -nia, *sing. tant. sn.* Vernunft *f.*, Überlegenheit *f.*, Bedachtſamkeit *f.*

Rozgarnięty, **Rozgarniony**, *adi.* vernünftig, bedachtſam, überlegt.

Rozgaszczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Rozgościć**, -szczę, -ściłem, *va. perf.* ins Haus als Gaſt aufnehmen, einquartieren; — się *vr.* ſeinen Wohnſitz auf längere Zeit nehmen, feſten Fuß faſſen, ſich es bequem machen, ſich feſtſetzen.

Rozgatunkować, -kuję, -wałem, *va. perf.* nach Gattungen, Arten verteilen, ſortieren.

Rozgdakać, -czę, -kałem, *va. perf.* ins Gackern geraten; (bildl.:) ausplappern.

Rozgęścić, -szczę, -ścisz, -ściłem, *va. perf.*; **Rozgęszczać**, -czam, -czałem, *va. imperf.* dicht machen, verdichten.

Rozgiąć, -zegnę, -zgiąłem, *va. perf.*; **Rozginać**, -nam, -nałem, *va. imperf.* auseinanderbiegen.

Rozglądać się, -dnę, -dniesz, -dłem, *vr. imperf.*;

Rozglądnąć się, -dnę, -dnąłem, *vr. perf.* ſich umſchauen, Umſchau halten.

Rozgłaszać, -szam, -szałem, *va. imperf.*; **Rozgłosić**, -szę, -siłem, *va. perf.* ausposaunen, eine Nachricht ruchbar, kundmachen, verbreiten.

Rozgłaszanie, Rozgłoszenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* das Verbreiten, Kundmachen einer Nachricht.

Rozgłos, -u, *pl.* -y, *sm.* Widerhall *m.*; Verbreitung des Schalles; Gerücht *n.*

Rozgłośność, -ści, *sing. tant. sf.* Ruchbarkeit *f.*, Kundbarkeit *f.*

Rozgłośny, *adi.* kundbar, ruchbar; weithin bekannt.

Rozgmatwać, -wam, -wałem, *va. perf.* auseinanderwickeln, entwirren.

Rozgniatać, -tam, -tałem, *va. imperf.*; **Rozgnieść**, -niotę, -niotłem, *va. perf.* zerkneten, zerknüllen, zerdrücken, zertreten, zermalmen zerquetſchen.

Rozgnić, -nię, -niłem, *vn. perf.* verfaulen.

Rozgniecenie, -nia, *sn.* Zerquetſchen *n.*, Zermalmen *n.*, Zertreten *n.*

Rozgniewać, -wam, -wałem, *va. perf.* erzürnen, in Zorn, Wut bringen; — się *vr.* böſe, zornig, aufgebracht werden, in Zorn geraten.

Rozgnoić, -noję, -iłem, *vn. perf.* faulen, eitern machen; — się faulen, eitern, faulig werden.

Rozgon, -u, *pl.* -y, *sm.* Auseinanderjagen *n.*, Zerſprengung *f.*

Rozgorączkować się, -kuję, -wałem, *vr. imperf.* ſich erhitzen, in heftige Aufregung geraten, in Fieber verfallen.

Rozgorszać, -szam, -szałem, *va. imperf.*; **Rozgorszyć**, -szę, -szysz, -szyłem, *va. perf.* erbittern.

Rozgorzeć się, -rzeję, -rzałem, *vr. perf.* ſich erhitzen, ſich entzünden.

Rozgościć się, ſiehe: Rozgoszczać się.

Rozgospodarować, -ruję, -wałem, *va. perf.* — czem über etwas verfügen; — się *vr.* die Wirtſchaft in Schwung, in Blüte bringen; ſich einquartieren, ſich wo einniſten und den Herrn ſpielen.

Rozgotować, -tuję, -wałem, *va. perf.*; **Rozgotowywać**, -wuję, -wałem, *va. imperf.* zerkochen.

Rozgowor, Rozhowor, -u, *pl.* -y, *sm.* langes Geſpräch.

Rozgrabiać, -biam, -białem, *va. imperf.*; **Rozgrabić**, -bię, -biłem, *va. perf.* auseinanderharken, wegraffen, ausplündern.

Rozgradzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Rozgrodzić**, -dzę, -dzisz, -dziłem, *va. perf.* durch einen Zwiſchenzaun abſondern; abgrenzen; trennen.

Rozgradzanie, -nia, *sn.* Abzäunung *sf.*

Rozgraniczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Rozgraniczyć**, -czę, -czysz, -czyłem, *va. perf.* abgrenzen, eine Grenze dazwiſchen ziehen, trennen, abſondern.

Rozgraniczający, *adi.* abſondernd, abgrenzend.

Rozgraniczanie, Rozgraniczenie, -nia, *sn.* Abſonderung *f.*, Abgrenzung *f.*

Rozgrodzenie, -nia, *sn.* Zwiſchenzaun *m.*

Rozgrom, -u, *pl.* -y, *sm.* Zerſtreuung *f.*, völlige Niederlage.

Rozgromić, -mię, -misz, -miłem, *va. perf.* aufs Haupt ſchlagen, eine Niederlage beibringen.

Rozgromienie, -nia, *sing. tant. sn.* = Rozgrom.

Rozgryzać, -zam, -załem, *va. imperf.*; **Rozgryźć**, -zę, -złem, *va. perf.* zerbeißen, zernagen, aufbeißen.

Rozgryźnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* (Trogosita) eine Art Käfer.

Rozgrzać, -grzeję, -grzałem, *va. perf.*; **Rozgrzewać**, -wam, -wałem, *va. imperf.*; erwärmen; nie mogę sobie rąk -rzać ich kann die Hände nicht warm bekommen; — się warm werden.

Rozgrzewający, *adi.* erwärmend.

Rozgrzanie, Rozgrzewanie, -nia, *sn.* Glühen *n.*, Erwärmung *f.*; — do białości Weißglühhitze *f.*; — do czerwoności Rotglühhitze *f.*, Rotglut *f.*

Rozgrzebać, -bię, -bałem, *va. perf.*; **Rozgrzebywać**, -buję, -wałem, *va. imperf.* auseinanderſcharren, aufgraben.

Rozgrzeszać, -szam, -szałem, *va. imperf.*; **Rozgrzeszyć**, -szę, -szysz, -szyłem, *va. perf.* losſprechen, abſolvieren, die Sünden erlaſſen; — się ſich etwas erlauben, etwas tun, was man für unerlaubt hält.

Rozgrzeszalny, *adi.* Abſolutions-.

Rozgrzeszenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Abſolution *f.*, Entſündigung *f.*

Rozgrzewać, Rozgrzewanie, ſiehe: Rozgrzać, Rozgrzanie.

Rozgrzmieć, -mieję, -miałem, *vn. perf.*; **Rozgrzmiewać**, -wam, -wałem, *vn. imperf.* erdonnern, donnern.

Rozgrzmocić, -cę, -ciłem; **Rozgrzmotnąć**, -tnę, -tłem, *va. perf.* zertrümmern.

Rozgurtować, -tuję, -wałem, *va. perf.* aufgürten.

Rozgwar, -u, *pl.* -y, *sm.* großer Lärm.

Rozgwiazda, -dy, *pl.* -dy, *sf.* Seeſtern *m.*

Rozhardzieć, -dzieję, -działem, *vn. perf.* ſtolz, keck werden.

Rozhuk, -u, *pl.* -i, *sm.* weitſchallendes Getöſe, Detonation *f.*

Rozhukać, -kam, -kałem, *va. perf.* wild, tobend machen; — się *vr.* toben, tollen.

Rozhukały, Rozhukany, *adi.* tobſüchtig, toll.

Rozhulać, -lam, -łałem, *va. perf.* ausgelaſſen, recht luſtig, liederlich machen; — się *vr.* ausgelaſſen, luſtig, liederlich werden.

Rozhultaić się, -taję, -iłem, *vr. perf.* recht liederlich werden.

Rozigrać się, -gram, -grałem, *vr. perf.*; **Rozigrywać się**, -wam, -wałem, *vr. imperf.* recht lustig werden, nicht aufhören zu schäkern.

Rozigrany, *adi.* voll Lust, ganz der Unterhaltung ergeben.

Rozindyczony, *adi.* aufgebracht, rot vor Zorn.

Rozindyczyć, -czę, -czysz, -czyłem, *va. perf.* böse, aufgebracht machen (wie einen Truthahn).

Roziskrzony, *adi.* voll Funken, funkensprühend.

Roziskrzyć, -rzę, -rzysz, -rzyłem, *va. perf.* funkelnd machen; — się *vr.* funkelnd, sprühend werden.

Rozjad, -u, *pl.* -y, *sm.* Ingrimm *m.*

Rozjadać, -dam, -dałem, *va. imperf.*; **Rozjeść**, -jem, -jadłem, *va. perf.* zerfressen, ganz zerfressen; — się *vr.* recht ins Essen kommen, nicht genug essen können.

Rozjadowić, -wię, -wiłem, *va. perf.* giftig machen, vergiften; (bildl.:) — się *vr.* sich recht sehr erbosen, ergrimmen.

Rozjaśniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Rozjaśnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* aufhellen, aufklären, aufheitern, leuchtend, hell machen; — się *vr.* hell, leuchtend werden, sich aufheitern, aufhellen.

Rozjaśnianie, Rozjaśnienie, -nia, *sn.* Aufheiterung *f.*, Aufhellen *n.*

Rozjaśniony, *adi.* aufgehellt, aufgeheitert, hell, heiter.

Rozjazd, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Auseinanderfahren *n.*; Trennung *f.*, Scheidung *f.*; 2) reitende Patrouille; 3) Rebhühnernetz *n.*; 4) Herzstück *n.*, Herz *n.*; = Krzyżownica; — lany Gußherzstück *n.*; — rozwarty Doppelkreuzungsstück; — szynowy Schienenherzstück; — zwrotnica Weiche *f.*; — lewy linke Weiche.

Rozjątrzać, -trzam, -trzałem, *va. imperf.*; **Rozjątrzyć**, -trzę, -trzyłem, *va. perf.* 1) eiternd machen; 2) erzürnen, ergrimmen, aufhetzen.

Rozjątrzanie, Rozjątrzenie, *sn.* Erbitterung *f.*, Ergrimmung *f.*, Aufhetzung *f.*

Rozjechać, -jadę, -chałem, *va. perf.*; **Rozjeżdżać**, -dżam, -dżałem, *va. imperf.* zerfahren, durchfahren; — co etwas durch Überfahren zertrümmern; — kogo jmndn überfahren; — się *vr.* auseinanderfahren, sich trennen, nach verschiedenen Richtungen fahren, reiten; goście zaczynają się -jeżdżać die Gäste beginnen abzureisen; już się wszyscy -chali alle sind schon weggefahren.

Rozjem, -u, *pl.* -y, *sm.* = Rozejm.

Rozjemca, -cy, *pl.* -cy, *sm.*; **Rozjemnik**, -a, *pl.* -cy, *sm.* Schiedsmann *m.*, Schiedsrichter *m.*

Rozjemczy, Rozjemny, *adi.* schiedsgerichtlich, schiedsrichterlich; Schieds-.

Rozjemstwo, -wa, *pl.* -wa, Schiedsrichteramt *n.*

Rozjędrnić, -nię, -niłem, *va. perf.* kernig machen.

Rozjędrnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* kernig werden.

Rozjędyczyć, Rozjędyczony, siehe: Rozindyczyć, Rozindyczony.

Rozjuczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Rozjuczyć**, -czę, -czysz, -czyłem, *va. perf.* den Saumsattel abgürten, abpacken.

Rozjurzać, -rzam, -rzałem, *va. imperf.*; **Rozjurzyć**, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* geil machen; — się *vr.* geil werden.

Rozjuszać, -szam, -szałem, *va. imperf.*; **Rozjuszyć**, -szę, -szyłem, *va. perf.* in Harnisch bringen, wütend machen; — się *vr.* in Grimm, Zorn geraten, wütend, böse werden, ergrimmen.

Rozjuszenie, -nia, *sing. tant. sn.* Wildheit *f.*, grausame Ausgelassenheit.

Rozjuszony, *adi.* wütend, zornig, wild, ergrimmt.

Rozkaić się, -ję, -iłem, *vr. imperf.*; **Rozkajać się**, -jam, -jałem, *vr. perf.* sich gereuen lassen, bereuen; reumütig werden.

Rozkal, -i, *sing. tant. sf.* Tauen *n.*, Aufgehen *n.* des Eises, der Flüsse; Tauwetter *n.*; — wiosenna Frühlingstauwetter *n.*

Rozkarbować, -buję, -wałem, *va. perf.* die Falten, die Biegungen ausglätten; — się *vr.* wieder glatt werden.

Rozkaz, -u, *pl.* -y, *sm.* Befehl *m.*, Geheiß *n.*, Gebot *n.*; wydawać -y Befehle erteilen; z czyjego -u auf wessen Befehl; wypełnić — den Befehl erfüllen; słuchać czyich -ów jmnds Befehlen gehorchen.

Rozkazać, -żę, -załem, *va.* und *vn. perf.*; **Rozkazywać**, -zuję, -wałem, *va* und *vn. imperf.* befehlen, heißen, gebieten, anbefehlen; -załem to i to ich habe das und das befohlen; umieć — zu befehlen verstehen.

Rozkazujący, *adi.*; **Rozkazująco**, *adv.* gebietend, befehlend; gebieterisch.

Rozkąsać, -sam, -sasz, -sałem, *va. imperf.*; **Rozkąsić**, -szę, -sisz, -siłem, *va. perf.* zerbeißen, aufbeißen.

Rozkiełznać, -nę, -niesz, -nąłem, *va. perf.* abzäumen; entfesseln; — konia das Pferd abzäumen, dem Pferde den Zaum abnehmen; — namiętności seinen Leidenschaften freien Lauf lassen.

Rozkisać, -sam, -sałem, *va. imperf.*; **Rozkisić**, -szę, -siłem, *va. perf.* gären machen, in Gärung bringen.

Rozkisieć, -sieję, -siałem, *vn. imperf.*; **Rozkisnąć**, -snę, -snąłem, *vn. perf.* gären, sauer werden.

Rozkleić, -ję, -iłem, *va. perf.*; **Rozklejać**, -jam, -jałem, *va. perf.* voneinanderleimen, auflösen; in größerer Anzahl ankleben; — afisze Zettel (an vielen Stellen) ankleben; — się *vr.* aus dem Leime gehen.

Rozklejanie, Rozklejenie, -nia, *sn.* Auseinanderkleben *n*; — afiszów Plakatierung *f.*

Rozklektać, Rozklekotać, -tam, -tałem, *va. perf.* auseinanderklöppeln; — komu

głowę einem den Kopf durch zu vieles Schwatzen warm machen.

Rozklepać, -pię, -pałem, *va. perf.*; **Rozklepywać**, -puję, -wałem, *va. imperf.* zerklopfen, breit schlagen, dünn klopfen.

Rozkloc, -u, *pl.* -e, *sm.* Tragbalken *m.* des Steuerruders (auf flachen Flußschiffen).

Rozkład, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Zerlegung *f.*, Auflösung *f.*, Analyse *f.*, Zersetzung *f.*; Zerfall *m.*, Verfall *m.*; — jazdy Fahrordnung *f.*; — sił Zerlegung der Kräfte; 2) Einteilung *f.*; — tego mieszkania jest niekorzystny die Einteilung dieser Wohnung ist unvorteilhaft.

Rozkładać, -dam, -dałem, *va. imperf.*; **Rozłożyć**, -żę, -żyłem, *va. perf.* zerlegen, auseinanderlegen, ausbreiten; — ręce die Hände ausbreiten; -łóż wszystko na stole lege alles auf den Tisch aus; — spłatę na trzy raty die Abzahlung in drei Raten einteilen; — się *vr.* sich ausbreiten, ausziehen, hinstrecken; sich einquartieren; sich auflösen, zerfallen.

Rozkładalność, -ści, *sing. tant. sf.* Zerlegbarkeit *f.*

Rozkładanie, -nia, *sn.* Ausbreitung *f.*; Zerlegung *f.*, Zerfall *m.*

Rozkłopotać, -tam, -tałem, *va. perf.* Sorgen bereiten; — komu głowę einem durch fortwährende Ungelegenheiten den Kopf wirr machen; — się in Sorgen geraten.

Rozkłócić, -cę, -ciłem, *va. perf.* zersprudeln, zerquirlen, zerrühren.

Rozkłuć, -ję, -łem, *va. perf.* zerstechen, aufstechen, durch Stechen öffnen.

Rozkochać, -cham, -chałem, *va. perf.*, verliebt machen; — się *vr. perf.* sich sehr verlieben, sich ergötzen.

Rozkochanie, -nia, *sn.* Verliebtheit *f.*

Rozkochany, *adi.* verliebt.

Rozkocz, -a, *pl.* -cze, *sm.* (Orchestia) Gattung der Flohkrebse.

Rozkoczować się, -czuję, -wałem, *vr. perf.* Zelte aufschlagen, sich lagern.

Rozkokoszyć się, -szę, -szyłem gar stolz und aufgeblasen (wie der Hahn im Hühnerhofe) werden; den Hahn im Korbe spielen.

Rozkolec, -lca, *pl.* -lce, *sm.* Purpurmuschel *f.*, Purpurschnecke *f.*

Rozkołysać, -szę, -sałem, *va. perf.* ins Schaukeln, in Schwingung bringen; — się *vr.* ins Schwingen geraten; morze się -łysało das Meer geriet in wiegende Bewegung.

Rozkomosić, -szę, -siłem, *va. perf.* wild ausgelassen machen; — się *vr.* wild ausgelassen werden.

Rozkop, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Grenzgraben *m.*, Rösche *f.*, Graben, zum Ablassen des Tagwassers; 2) Durchstich *m.*, Transchee *f.*

Rozkopać, -pię, -pałem, *va. perf.*; **Rozkopywać**, -puję, -wałem, *va. imperf.* auseinandergraben, durchgraben, aufgraben; schleifen, abtragen.

Rozkorzeniać się, -niam, -niałem, *vr. imperf.*; **Rozkorzenić się**, -nię, -niłem, *vr. perf.* Wurzeln verbreiten, sich verbreiten.

Rozkosz, -y, *pl.* -e, *sf.* Vergnügen *n.*, Freude *f.*, Lust *f.*, Wollust *f.*, Wonne *f.*; wielką mi to sprawiło — es hat mir großes Vergnügen bereitet; w -ach żyć in Wollust leben; oddać się wszelkim -om sich allen Wollüsten ergeben; ach co za —! ach, welche Wonne! to prawdziwa —, słyszeć jego grę es ist eine wahre Lust, seinem Spiele zuzuhören.

Rozkosznik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Wollüstling *m.*

Rozkoszność, -ści, *sf.* 1) Ergötzlichkeit *f.*; 2) Hang *m.* zur Wollust.

Rozkoszny, *adi.*; **Rozkosznie**, *adv.* fröhlich, lustig, vergnügt, ergötzlich, köstlich, wollüstig, wonnig; -ne miejsce ein herrlicher Ort; -na mina lustige, vergnügte Miene; to -ne uczucie es ist ein wonniges Gefühl.

Rozkoszować, -szuję, -wałem, *va. perf.* jmndn ergötzen, jmndm großes Vergnügen machen, gewähren; — się *vr.* sich über etw. freuen, etw. genießen, sich an etw. ergötzen.

Rozkosztować się, -tuję, -wałem, *vr. perf.* — się w czem an etwas großen Geschmack finden.

Rozkować, -wam, -wałem; **Rozkuć**, -kuję, -kułem, *va. perf.* auseinanderschmieden; — kajdany die Fesseln abnehmen; — konie dem Pferde die Hufeisen abnehmen.

Rozkoźlać się, -lam, -lałem, *vr. imperf.*; **Rozkoźlić się**, -lę, -liłem, *vr. perf.* das Bastfell am Holzpflock, am Zeidelbaum abwinden.

Rozkraczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Rozkraczyć**, -czę, -czysz, -czył em, *va. perf.* spreizen, auseinanderspreizen; — nogi die Beine ausspreizen, voneinander sperren.

Rozkradać, -dam, -dałem, *va. imperf.*; **Rozkraść**, -dnę, -dłem, *va. perf.* wegstehlen.

Rozkradanie, **Rozkradzenie**, -nia, *sn.* Wegstehlen *n.*

Rozkrajać, -jam, -jałem; **Rozkrawać**, -wam, -wałem, *va. imperf.*; **Rozkroić**, -ję, -iłem, *va. perf.* zerschneiden, aufschneiden.

Rozkręcać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Rozkręcić**, -cę, -ciłem, *va. perf.* aufdrehen.

Rozkrój, -oju, *pl.* -oje, *sm.* Durchschnitt *m.*

Rozkruszać, -szam, -szałem, *va. imperf.*; **Rozkruszyć**, -szę, -szyłem, *va. perf.* zerbröckeln, zertrümmern.

Rozkrwawiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Rozkrwawić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* blutig machen, blutig schlagen.

Rozkrwawiony, *adi.* ganz blutig.

Rozkryć, -ję, -łem, *va. perf.*; **Rozkrywać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* aufdecken, enthüllen.

Rozkrza, -y, *pl.* -e, *sf.* eine Art Weichtier.

Rozkrzepla, -i, *pl.* -i, *sf.* (Rochea) eine Pflanze.

Rozkrzewiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Rozkrzewić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* fortpflanzen, verbreiten.

Rozkrzewianie, Rozkrzewienie, -nia, *sn.* Verbreitung *f.*, Fortpflanzung *f.*

Rozkrzewiciel, -a, *pl.* -e, *sm.* Fortpflanzer *m.*, Verbreiter *m.*

Rozkrzyczeć się, -czę, -czałem, *vr. perf.* inš Schreien kommen.

Rozkrzyżować, -żuję, -wałem, *va. perf.* kreuzweise anbringen, ausbreiten; — ręce die Arme kreuzweise ausstrecken.

Rozkrzyżowany, *adi.* kreuzweise ausgebreitet.

Rozkuć, Rozkuty, siehe: Rozkować, Rozkowany.

Rozkudlać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Rozkudlić**, -dlę, -dliłem, *va. perf.* zerzausen.

Rozkulbaczyć, -czę, -czyłem, *va. perf.* absatteln.

Rozkup, -u, *pl.* -y, *sm.* guter Absatz, Verschleiß *m.*

Rozkupić, -pię, -piłem, *va. perf.*; **Rozkupywać**, -puję, -wałem, *va. imperf.* wegkaufen, alles kaufen, aufkaufen.

Rozkurczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Rozkurczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* ausdehnen, ausrecken, ausstrecken, ausbreiten.

Rozkurzać, -rzam, -rzałem, *va. imperf.*; **Rozkurzyć**, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* ausseinanderstäuben, zerstäuben, zerstreuen.

Rozkurzyny, *plur. tant.* Mehl, das beim Mahlen des Getreides in der Luft herumfliegt, Mahlstaub *m.*

Rozkwiecać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Rozkwiecić**, -cę, -cisz, -ciłem, *va. perf.* erblühen machen.

Rozkwilić, -lę, -liłem, *va. perf.* zum Weinen bringen; — się bis zum Weinen gerührt werden, sehr weinen, greinen.

Rozkwitać, -tam, -tałem, *vn. imperf.*; **Rozkwitnąć**, -nę, -nąłem, *vn. perf.* aufblühen.

Rozkwitły, *adi.* reif, aufgeblüht.

Rozlać, -leję, -lałem, *va. perf.*; **Rozlewać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* verschütten, vergießen, ausschütten, überschwemmen; — się *vr.* sich verbreiten, sich ergießen.

Rozlan, -u, *pl.* -y, *sm.* (Elaphrium) Leichtholz *n.*

Rozlany, *adi.* verschüttet, vergossen.

Rozlatywać się, -tuję, -wałem, *vr. imperf.*; **Rozlecieć się**, -cę, -ciałem, *vr. perf.* zerfallen, auseinanderfallen, auseinanderfliegen, sich zerstreuen, auseinanderstieben.

Rozlazłość, -ści, *sing. tant. sf.* Zerfahrenheit *f.*, Nachlässigkeit *f.*, Indolenz *f.*

Rozlazły, *adi.*; **Rozlaźle**, *adv.* zerfahren, nachlässig, schlumprig, indolent.

Rozląg, -a, *pl.* -i, *sm.* (Acanthea) eine Art Wanze.

Rozlegać się, -gam, -gałem, *vr. imperf.*; **Rozledz się**, -gnę, -głem, *vr. perf.* erschallen, ertönen, widerhallen; głos jego -lega się po puszczy seine Stimme erschallt in der Wüste; śmiech -legł się w sali Lachen ertönte im Saale; gdy się ta wieść -gła po kraju als sich das Gerücht im ganzen Lande verbreitet hatte.

Rozległość, -ści, *sing. tant. sf.* große Ausdehnung, weiter Raum; Geräumigkeit *f.*

Rozległy, *adi.*; **Rozlegle**, *adv.* ausgedehnt, ausgebreitet; geräumig, weit.

Rozlenić się, -nię, -niłem, *vr. perf.*; **Rozleniwieć**, -wię, -wiałem, *vn. perf.* faul, träge werden.

Rozlew, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Vergießen *n.*; — krwi Blutvergießen; bez krwi -u ohne Blutvergießen; 2) das ausgetretene Wasser.

Rozlewać, siehe: Rozlać.

Rozlewny, *adi.* aus-, vergießbar.

Rozleźć się, -lezę, -lazłem, *vr. perf.*; **Rozłazić się**, -żę, -ziłem, *vr. imperf.* zerkriechen, auseinanderkriechen, sich zerstreuen, auseinandergehen.

Rozliczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Rozliczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* abzählen; — się abrechnen.

Rozliczanie, Rozliczenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Abrechnung *f.*

Rozliczność, -ści, *sing. tant. sf.* Mannigfaltigkeit *f.*

Rozliczny, *adi.* Rozlicznie, *adv.* zahlreich, mannigfaltig, vielfach, verschiedentlich.

Rozliściać się, -ciam, -ciałem, *vr. imperf.*; **Rozliścić się**, -ścię, -ściłem, *vr. perf.* sich belauben.

Rozliścianie, -nia, *sn.* Belaubung *f.*

Rozlitować się, -tuję, -wałem, *vr. perf.* Mitleid fassen.

Rozlokować, -kuję, -wałem, *va. perf.* einlogieren, einquartieren.

Rozlot, -u, *pl.* -y, *sm.* Auseinanderfliegen *n.*, Ausschwärmen *n.*

Rozlotny, *adi.* zerstreut herumfliegend, ausschwärmend.

Rozlubować się, -buję, -wałem, *va. perf.* sich verlieben, Vorliebe, Geschmack für etwas fassen.

Rozlutować, -tuję, -wałem, *va. perf.* auflöten, auseinanderlöten.

Rozładować, -duję, -wałem, *va. perf.* auspacken, abladen.

Rozłakomić, -mię, -miłem, *va. perf.* lüstern machen; — się *vr.* sich etwas gelüsten lassen.

Rozłamać, -mię, -miesz, -małem, *va. perf.*; **Rozłamywać**, -muję, -wałem, *va. imperf.* zerbrechen, entzweibrechen.

Rozłazić, siehe: Rozleźć.

Rozłączać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Rozłączyć**, -czę, -czysz, -czyłem, *va. perf.* trennen, scheiden, absondern; trzeba ich -czyć man muß sie voneinander trennen; muszę się z tobą -czyć ich muß von dir scheiden.

Rozłączanie, Rozłączenie, -nia, *sing. tant.* Scheidung *f.*, Trennung *f.*

Rozłączka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Trennung *f.*, Scheidung *f.*

Rozłączność, -ści, *sing. tant. sf.* Trennbarkeit *f.*

Rozłączny, *adi.* trennbar.

Rozłąka, Rozłęka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* = Rozłączenie, Rozłączka.

Rozłogowy, *adi.* wurzelsprossend.

Rozłom, -u, *pl.* -y, **Rozłomek**, -mku, *pl.* -mki, *sm.* Bruchstück *n.*

Rozłomny, *adi.* zerbrechlich, zerbrochen.

Rozłożnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* (Euryale) Medusenstern *m.*

Rozłożyć, siehe: Rozkładać.

Rozłożystość, -ści, *sing. tant. sf.* weite Ausdehnung.

Rozłożysty, *adi.*; **Rozłożyście**, *adv.* weit ausgebreitet, sich weithin ausbreitend.

Rozłóg, -łogu, *pl.* -łogi, *sm.* 1) ein weiter Raum, eine weite Strecke, eine weite Flur; 2) Nabelkraut *n.*, Venusnabel *n.*, Wurzelsprosse *m.*

Rozłup, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Plündern *n*, Plünderung *f.*; 2) Steinbruch *m.*

Rozłupać, -pię, -pałem, *va. perf.*; **Rozłupywać**, -puję, -wałem, *va. imperf.* aufspalten, aufknacken.

Rozmachać, -cham, -chałem, *va. perf.*; **Rozmachiwać**, -chuję, -chiwałem, *va. imperf.* in Schwingung, Bewegung bringen; — się *vr.* einen Anlauf nehmen, sich in rasche Bewegung setzen; tüchtig zugreifen.

Rozmaczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Rozmoczyć**, -czę, -czysz, -czyłem, *va. perf.* erweichen, durchnässen, einwässern.

Rozmagać się, -gam, -gałem, *vr. imperf.*; **Rozmódz się**, -mogę, -mogłem, *vr. perf.* sehr stark werden, an Kraft und Macht zunehmen.

Rozmaitość, -ści, *pl.* -ści, *sf.* Verschiedenheit *f.*, Mannigfaltigkeit *f.*

Rozmaity, *adi.*; **Rozmaicie**, *adv.* verschieden, mannigfaltig, vielerlei.

Rozmakać, -kam, -kałem, *vn. imperf.*; **Rozmoknąć**, -nę, -kłem, *vn. perf.* durchgenäßt, durchgeweicht sein.

Rozmamać się, -mię, -małem, *vr. perf.* sich entblößen, die Brust entblößen; sich (in der Kleidung) vernachlässigen.

Rozmamany, Rozmamczony, *adi.* nachlässig, liederlich angezogen.

Rozmarnować, -nuję, -wałem, *va. perf.* verschwenden, vergeuden.

Rozmarszczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Rozmarszczyć**, -szczę, -szczyłem, *va. perf.* entrunzeln, entfalten.

Rozmaryn, -u, *pl.* -y, *sm.* Rosmarin *m.*; — polny dziki Mutterkraut *n.*

Rozmarynek, -nku, *pl.* -nki, *sm.* (Andromeda) = Modrzewnica.

Rozmarynowy, *adi.* Rosmarin-; — spirytus Rosmaringeist *m.*; — olejek Rosmarinöl *n.*

Rozmarynówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Rosmarinapfel *m.*

Rozmarzać, -rzam, -rzałem, *vn. imperf.*; **Rozmarznąć**, -nę, -nąłem, *vn. perf.* auftauen, aufgehen.

Rozmarzenie, -nia, *sn.* Träumerei *f.*

Rozmarzyć, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* duselig machen, den Kopf verdrehen, in Träumerei versenken; — się *vr.* in Träumerei versinken.

Rozmawiać, -wiam, -wiałem, *vn. imperf.*; **Rozmówić**, -wię, -wiłem, *vn. perf.* sprechen, konversieren, ein Gespräch führen, schwatzen, plaudern, sich unterhalten, sich unterreden; właśnie -wiali o tem sie haben eben darüber gesprochen; -wiać z kim sich mit jmdm unterhalten; — się *vr.* sich verständigen, sprechen, sich besprechen; muszę się z nim — ich muß mit ihm reden; -wiłem się z nim ich habe mit ihm eine Unterredung gehabt; jak ty się z nim -wisz, kiedy nie rozumiesz po niemiecku wie wirst du dich mit ihm verständigen, wenn du nicht Deutsch verstehst.

Rozmawianie, -nia, *sing. tant. sn.* Reden *n.*, Sprechen *n.*

Rozmazać, -żę, -żałem, *va. perf.*; **Rozmazywać**, -zuję, -wałem, *va. imperf.* 1) zerwischen, zerkleckſen; 2) weiter bringen, verbreiten; 3) — się *vr.* greinen, in Weinen ausbrechen.

Rozmazany, *adi.* grantig, weinerlich.

Rozmącać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Rozmącić**, -cę, -ciłem, *va. perf.* auflösen, einrühren.

Rozmęt, -u, *pl.* -y, *sm.* Mittel, um weiches, sprödes Eisen geschmeidiger zu machen.

Rozmiar, -u, *pl.* -y, *sm.* Dimension *f.*, Ausmessung *f.*, Verhältnis *n.*, Proportion *f.*, Maßverhältnis *n.*

Rozmiarkować, -kuję, wałem, *va. perf.* vorausberechnen, merken.

Rozmiatać, -tam, -tałem, *va. imperf.*; **Rozmieść**, -miotę, miotłem, *va. perf.* auseinanderfegen, auseinanderwerfen, auseinanderschleudern; wiatr śnieg -ta der Wind verweht den Schnee; wicher -miótł po polu brogi der Sturmwind hat die Getreidehaufen auf dem Felde zerstreut.

Rozmiąć, -zemnę, -zmiąłem, *va. perf.* zerknittern.

Rozmieniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Rozmienić**, -nię, -niłem, *va. perf.* umwechseln, wechseln.

Rozmierzać, -rzam, -rzałem, *va. imperf.*; **Rozmierzyć**, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* ausmessen; vermessen.

Rozmiesić, -szę, -siłem, *va. perf.* aufkneten.

Rozmieszać, -szam, -szałem, *va. imperf.* vermischen, verrühren, anmachen.

Rozmieść, siehe: Rozmiatać.

Rozmiękać, -kam, -kałem, *vn. imperf.*; **Rozmięknąć**, -nę, -nąłem, *vn. perf.* erweicht, aufgeweicht werden.

Rozmiękczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Rozmiękczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* erweichen, aufweichen.

Rozmijać się, -jam, -jałem, *vr. imperf.*; **Rozminąć**, -nę, -nąłem, *vr. perf.* einen verfehlen, mit einem nicht zusammentreffen, sich kreuzen; listy się -minęły die Briefe haben sich gekreuzt.

Rozmiłować się, -łuję, -łowałem, *vr. perf.* liebgewinnen.

Rozmnażać, -żam, -żałem, *va. imperf.*; **Rozmnożyć**, -żę, -żyłem, *va. perf.* die Zahl vergrößern, vermehren, vervielfältigen; — się *vr.* sich vervielfältigen, sich fortpflanzen.

Rozmnażanie, **Rozmnożenie**, -nia, *sn.* Vervielfältigung *f.*, Vermehrung *f.*

Rozmnożny, *adi.* vermehrbar, vermehrungsfähig; fortpflanzungsfähig.

Rozmnożysty, *adi.* leicht vermehrbar, vervielfältigungsfähig.

Rozmoczki, -ków, *plur. tant.* Auf-, Durchweichen *n.* des Erdreichs.

Rozmoczyć, siehe: Rozmaczać.

Rozmokły, *adi.* aufgeweicht.

Rozmoknąć, siehe: Rozmakać.

Rozmotać, -tam, -tałem, *va. perf.* entwirren.

Rozmowa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* Gespräch *n.*, Unterredung *f.*, Unterhaltung *f.*

Rozmowny, *adi.* gesprächig.

Rozmożenie, -nia, *sn.* Vermehrung *f.*, Verstärkung *f.*

Rozmódz się, siehe: Rozmagać się.

Rozmówić się, siehe: Rozmawiać się.

Rozmówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* kleines Gespräch, kurze Unterredung; *pl.* rozmówki Gespräche *pl.* zum Erlernen einer Sprache, Gesprächsübungen *pl.*; Gesprächbuch *n.*

Rozmównia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Sprechzimmer *n.*, Gesellschaftszimmer *n.*

Rozmównica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Sprechzimmer *n.* im Kloster.

Rozmrażać, -żam, -żałem, *va. imperf.*; **Rozmrozić**, -żę, -ziłem, *va. perf.* auftauen lassen, zum Auftauen bringen.

Rozmroczyć, -czę, -czysz, -czyłem, *va. perf.* erhellen, die Finsternis vertreiben.

Rozmrużyć, -żę, -żyłem, *va. perf.* — oczy die Augen aufmachen.

Rozmykać, siehe: Rozemknąć.

Rozmysł, -u, *pl.* -y, *sm.* Überlegung *f.*, Besinnen *n.*, Nachdenken *n.*; z rozmysłem co robić mit Vorbedacht etwas tun.

Rozmyślać, -ślam, -ślałem, *vn.* und *va. imperf.*; **Rozmyślić**, -lę, -lisz, -błem, *vn.* und *va. perf.* nachdenken, nachsinnen, überlegen, Betrachtungen anstellen; trzy lata -ślałem na puszczy drei Jahre verbrachte ich in der Wüste mit Betrachtungen; — się *vr.* sich anders besinnen.

Rozmyślanie, -nia, *sn.* Betrachtung *f.*, Nachdenken *n.*

Rozmyślność, -ści, *sf.* Vorbedacht *m.*, Überlegung *f.*

Rozmyślny, *adi.*; **Rozmyślnie**, *adv.* absichtlich, mit Vorbedacht; zrobił to -nie er hat es mit Vorbedacht getan.

Roznarowić, -wię, -wiłem, *va. perf.* unartig, wild machen; — się *vr.* wild, flutzig werden.

Rozniecać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Rozniecić**, -cę, -cisz, -ciłem, *va. perf.* anschüren, erregen, aufflammen; — ogień Feuer anmachen; — miłość Liebe entflammen.

Roznieść, -niosę, -niosłem, *va. perf.*; **Roznosić**, -szę, -siłem, *va. imperf.* austragen, umherreichen, verbreiten, ausstreuen, in Stücke zerreißen.

Roznos, -u, *pl.* -y, *sm.* Rösche *f.*

Roznosiciel, -a, *pl.* -e, *sm.* Herumträger *m.*, Austräger *m.*, Verbreiter *m.*

Roznoszenie, -nia, *sn.* Austragen *n.*

Roznośny, *adi.* austragbar.

Rozochocenie, -nia, *sn.* große Lustigkeit.

Rozochocić, -cę, -ciłem, *va. perf.* lustig machen; — się *vr.* lustig werden.

Rozognić, -nię, -nisz, -niłem, *va. perf.* entflammen; — czyją złość jmnds Wut entflammen; — się *vr.* sich entzünden, entbrennen; rana się -niła die Wunde hat sich entzündet.

Rozognienie, -nia, *sn.* Entzündung *f.*, Entflammung *f.*, Entbrennen *n.*

Rozoki, *adi.* schielend.

Rozorać, -ram, -rałem, *va. perf.*; **Rozorywać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* zerpflügen, aufpflügen; — komu czoło jmndm die Stirn zerhauen, zerackern.

Rozpacz, -czy, *sf.* Verzweiflung *f.*; do -czy mnie przyprowadzasz du bringst mich zur Verzweiflung; — mnie porywa Verzweiflung ergreift mich; poddawać się -czy sich der Verzweiflung hingeben.

Rozpaczać, -czam, -czałem, I. *vn. imperf.* verzweifeln, verzagen; II. — się *vr. imperf.*; **Rozpaczyć się**, *vr. perf.* sich werfen, krümmen.

Rozpaczający, *adi.* verzweifelnd.

Rozpaczliwy, *adi.*; **Rozpaczliwie**, *adv.* verzweiflungsvoll, verzweifelt.

Rozpaczyć się, siehe: Rozpaczać się.

Rozpad, -u, *pl.* -y, *sm.* Zerfallen *n.*, Zerfall *m.*, Verfall *m.*, Zersetzung *f.*

Rozpadać się, -dam, -dałem, *vr. imperf.*; **Rozpaść się**, -padnę, -padniesz, -padłem, *vr. perf.* zerfallen, auseinanderfallen, klaffen, bersten.

Rozpadki, -ków, *plur. tant.* abgefallene Stücke.

Rozpadlina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Kluft *f.*, Erdkluft *f.*, Felsenkluft *f*, Riß *m.*, Spalte *f.*

Rozpadlisty, **Rozpadzisty**, *adi.* zerklüftet, voll Klüfte, Risse.

Rozpadły, *adi.* zerfallen.

Rozpajać, -jam, -jałem, *va. imperf.*; **Rozpoić**, -poję, -poiłem, *va. perf.* ans Saufen gewöhnen, trunken machen; — się *vr.* sich dem Sufe, dem Trunke ergeben.

Rozpakować, -kuję, -wałem, *va. perf.*; **Rozpakowywać**, -wuję, -wałem, *va. imperf.* auspacken.

Rozpakowanie, Rozpakowywanie, -nia, *sn.* Auspacken *n.*

Rozpalać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Rozpalić**, -lę, -liłem, *va. perf.* entzünden, anzünden, entflammen, entbrennen; rozpal w piecu mache im Ofen Feuer, zünde das Feuer im Ofen an; drzewo się nie chce rozpalić das Holz will nicht Feuer fangen; — się *vr.* ſich entzünden; entflammen, entbrennen.

Rozpalanie, Rozpalenie, -nia, *sn.* Anzünden *n.*, Entbrennen *n.*

Rozpalony, *adi.* entflammt, entbrannt; — gniewem in Zorn entbrannt.

Rozpamiętywać, -tuję, -wałem, *va. imperf.* überdenken; ſich ins Gedächtnis zurückrufen; — swoje grzechy ſeine Sünden überdenken, ins Gedächtnis zurückrufen.

Rozpamiętywanie, -nia, *sn.* fromme Betrachtung.

Rozpaplać, -plam, -plałem, *va. perf.* ausplauſchen, ausplaudern.

Rozpar, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) große Hitze *f.*; 2) Ausdünſtung *f.*

Rozparać, -ram, -rałem, *va. imperf.*; **Rozpruć**, -pruję, -prułem, *va. perf.*; 1) zertrennen, auftrennen, aufſchlitzen; 2) auflöſen; 3) ſchlichten.

Rozparchowaty, *adi.* -ta ruda höckerige, ſchuppige Erzader.

Rozparcie, -cia, *sing. tant. sn.* Spalten *n.*

Rozparny, *adi.* mitzündend, erhitzend.

Rozparowy, *adi.* dunſtförmig.

Rozparzać, -rzam, -rzałem, *va. imperf.*; **Rozparzyć**, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* durchwärmen, durchbrühen, erhitzen.

Rozpasać, -szę, -sałem, *va. imperf.*; **Rozpasywać**, -suję, -wałem, *va. perf.* 1) aufgürten, losgürten, den Gurt aufmachen; 2) loslaſſen, freien Lauf laſſen, ausſchweifen; 3) — się *vr.* den Gürtel ablegen; üppig werden, toben.

Rozpasanie, -nia, *sing. tant. sn.* Ausſchweifung *f.*

Rozpasany, *adi.* liederlich, ausſchweifend.

Rozpaskudzić, -dzę, -dziłem, *va. perf.* verſchmieren, beſudeln.

Rozpaść, -sę, -słem, *va. perf.*; **Rozpasać**, -sam, -sałem, *va. imperf.* auf der Weide mäſten, feiſt machen; — się *vr.* üppig gedeihen, feiſt werden.

Rozpatrywać, -truję, -wałem, *va. imperf.*; **Rozpatrzeć**, -trzę, -trzyłem, *va. perf.* genau betrachten, durchſchauen, ſorgfältig beſichtigen.

Rozpatrywanie, Rozpatrzenie, -nia, *sn.* Beſichtigung *f.*, Betrachtung *f.*

Rozpąki, -ków, *plur. tant. sm.* Spreizſtöcke *pl.* in Fiſchernetzen.

Rozpełzać, -zam, -załem, *va. imperf.*; **Rozpełznąć**, -znę, -znąłem, *va. perf.* auseinanderkriechen, zerkriechen, ſich zerſtreuen.

Rozpęczniały, *adi.* aufgequollen.

Rozpęcznieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* aufquellen.

Rozpęd, -u, *pl.* -y, *sm.* heftiger Lauf, Sturz *m.*, Ausholen *n.*, Umlauf *m.*, Schwung *m.*, Anlauf *m.*

Rozpędowy, *adi.* Anlauf-, Umlauf-; -we koło Göpelwelle *f.*

Rozpędzać, -dzam, -dzałem, I. *va. imperf.*; **Rozpędzić**, -dzę, -dziłem, I. *va. perf.*, auseinanderjagen, verjagen, auseinandertreiben, verwehen, zerſtreuen; — bydło na pastwisku das Vieh auf der Weide auseinandertreiben; 2) in ſchnelle Bewegung ſetzen, gewaltig antreiben; II. — się ins Laufen kommen, einen Anlauf nehmen, dahin-, losrennen.

Rozpękać, -kam, -kałem, *vn. imperf.*; **Rozpęknąć**, -nę, -nąłem, *vn. perf.* berſten, zerplatzen, aufberſten.

Rozpętać, -tam, -tałem, *va. perf.* entfeſſeln, von den Feſſeln befreien, freimachen; aus einem Floße die Tafelgebinde herausnehmen.

Rozpętlać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Rozpętlić**, -tlę, -tliłem, *va. perf.* aufwickeln, entwickeln, auseinanderwickeln.

Rozpiąć, -zepnę, -piąłem, *va. perf.*; **Rozpinać**, -nam, -nałem, *va. imperf.* ausſpannen, aufknöpfen, ausbreiten, mit Nägeln anheften.

Rozpiąka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Spreizholz *n.* der Weber.

Rozpić się, -je, -łem, *vr. perf.*; **Rozpijać się**, -jam, -jałem, *va. imperf.* ſich dem Trunke ergeben, ſaufen.

Rozpiec, -kę, -kłem, *va. perf.*; **Rozpiekać**, -kam, -kałem, *va. imperf.* erhitzen, gut ausbacken.

Rozpieczętować, -tuję, -wałem, *va. perf.*; **Rozpieczętowywać**, -wuję, -wałem, *va. imperf.* entſiegeln, öffnen, das Siegel brechen.

Rozpieracz, -a, *pl.* -e, *sm.* Spannriegel *m.*

Rozpierać, ſiehe: Rozeprzeć.

Rozpierzać, -rzam, -rzałem, *va. imperf.*; **Rozpierzyć**, -rzę, -rzysz, -rzył em, *va. perf.* zerſtreuen, zerſtieben machen.

Rozpierzchać się, -cham, -chałem, *vr. imperf.*; **Rozpierzchnąć się**, *vr. perf.* ſich zerſtreuen, zerſtieben, auseinanderlaufen, ſich nach verſchiedenen Orten hinflüchten, plötzlich die Flucht ergreifen, ſich zerſtreuen.

Rozpieszczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Rozpieścić**, -szczę, -ściłem, *va. perf.* verweichlichen, verhätſcheln, verzärteln.

Rozpieszczanie, Rozpieszczenie, -nia, *sn.* Verhätſcheln *n.*, Verweichlichung *f.*

Rozpieszczony, *adi.* verhätſchelt, verweichlicht.

Rozpięcie, -cia, *sn.* Aus-, Aufſpannen.

Rozpiętość, -ści, *sf.* Spannweite *f.*; — sklepienia Ge-

wölbsspannweite; — teoretyczna Stützweite *f.*, Tragweite; — w świetle Lufтweite, lichte Weite.

Rozpijać się, siehe: Rozpić się.

Rozpiłować, -łuję, -wałem, *va. perf.*; **Rozpiłowywać**, -wuję, -wałem, *va. imperf.* zerfeilen, zersägen.

Rozpinać, siehe: Rozpiąć.

Rozpis, -u, *pl.* -y, *sm.* Widerspruch *m.*

Rozpisać, -szę, -sałem, *va. perf.*; **Rozpisywać**, -suję, -wałem, *va. imperf.* ausschreiben; — się *vr.* ins Schreiben geraten, weitläufig schreiben.

Rozpisanie, Rozpisywanie, -nia, *sn.* Ausschreiben *n*; — konkursu Konkursausschreibung *f.*

Rozplatać, -tam, -tałem, *va. imperf.*; **Rozpleść**, -plotę, -plotłem, *va. perf.* auseinanderflechten, aufflechten.

Rozpląsać się, -sam, -sałem, *vr. perf.* ins Tanzen geraten.

Rozplątać, -tam, -tałem, *va. perf.*; **Rozplątywać**, -tuję, -wałem, *va. imperf.* auseinanderwickeln, auseinanderknüpfen, aufmachen, entwirren.

Rozpleciny, -cin, *plur. tant. sf.* das Aufflechten der Zöpfe vor der Hochzeit.

Rozplemiać, -miam, -miałem; **Rozpleniać**, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Rozplemić**, -mię, -miłem; **Rozplenić**, -nię, -niłem, *va. perf.* vermehren, fortpflanzen, vervielfältigen.

Rozpłacać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Rozpłacić**, -cę, -ciłem, *va. perf.* auszahlen, abzahlen; Schlußabrechnung pflegen; — się *vr.* z kim jmds Schlußabrechnung regulieren.

Rozpładzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Rozpłodzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* fortpflanzen, vermehren; = Rozkrzewiać.

Rozpłakać się, -czę, -kałem, *vr. perf.* zu weinen anfangen; in Tränen ausbrechen, in Tränen zerfließen.

Rozpłaszać, -szam, -szałem, *va. imperf.*; **Rozpłoszyć**, -szę, -szyłem, *va. perf.* auseinandertreiben, verscheuchen.

Rozpłaszczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Rozpłaszczyć**, -szczę, *va. perf.* platt, flach machen; pod młotem — abflachen, plätten.

Rozpłatać, -tam, -tałem, *va. perf.* spalten, zerspalten; — rybę schlitzen, reißen.

Rozpława, -wy, *pl.* -wy, *sf.* (Pontederia) eine Narzissenart.

Rozpławiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Rozpławić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* zerschmelzen.

Rozpłodzić, siehe: Rozpładzać.

Rozpłodowy, *adi.* Zucht-.

Rozpłomieniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Rozpłomienić**, -nię, -niłem, *va. perf.* entzünden, entflammen.

Rozpłomienianie, Rozpłomienienie, -nia, *sn.* Entflammung *f.*, Entzündung *f.*

Rozpłonąć, -nę, -nąłem, *vn. perf.* in hellen Flammen entbrennen, aufflammen.

Rozpłoszenie, -nia, *sn.* Verscheuchen *n.*

Rozpłód, -u, *pl.* -ody; **Rozpłodek**, -dku, *pl.* -dki, *sm.* 1) junge Brut *f.*, Jungzucht *f.*, Setzling *m.*; Keimpflanze *f.* 2) Fortpflanzung *f.*, Vermehrung *f.*

Rozpłynąć się, -nę, -nąłem, *vr. perf.*; **Rozpływać się**, -wam, -wałem, *vr. imperf.* 1) zerfließen, zerschmelzen; cukier -wa się w wodzie Zucker zerfließt in Wasser; 2) auseinander schwimmen, segeln, schiffen; 3) — się nad czem sich an etw. ergötzen, von etwas entzückt sein; — się z radości vor Freude außer sich sein.

Rozpływanie się, -nia, *sn.* 1) Zerfließbarkeit *f.*; 2) Zerfließen *n*; 3) Entzücken *n.*

Rozpocząć, -czę, -czałem, *va. perf.*; **Rozpoczynać**, -nam, -nałem, *va. imperf.* anfangen, beginnen; -czałem tę robotę przed tygodniem ich habe diese Arbeit vor einer Woche angefangen.

Rozpoczęcie, Rozpoczynanie, -nia, *sn.* Anfang *m.*, Anfangen *n.*, Beginn *m.*, Beginnen *n.*

Rozpogadzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Rozpogodzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* aufheitern; — czoło die Stirn entrunzeln; — się *vr.* sich aufheitern (vom Wetter).

Rozpogadzanie, Rozpogodzenie, -nia, *sn.* Aufheiterung *f.*

Rozpoić, siehe: Rozpajać.

Rozpojony, *adi.* dem Trunke ergeben.

Rozpoławiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Rozpołowić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* in Hälften teilen, halbieren.

Rozpoławianie, Rozpołowienie, -nia, *sing. tant. sn.* Teilung *f.* in zwei Teile, Halbierung *f.*

Rozpominać, -nam, -nałem, *va. imperf.*; **Rozpomnieć**, -nę, -niałem, *va. perf.* durchdenken, überlegen; — się *vr.* mit Aufmerksamkeit erinnern, über etwas nachsinnen.

Rozpona, -ny, *pl.* -ny, *sf.* ausgebreitetes Tuch, ausgespannter Vorhang.

Rozponka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* (Rapunculus) Rapunzel *f.*

Rozpora, -ry, *pl.* -ry, *sf.* Kehlbalken *m.*, Querbalken *m.*, Einstrich *m.*, Strebe *f.*, Spreize *f.*, Stütze *f.*, Spannriegel *m.*, Brustriegel *m.*, Mittelschwelle *f.*; — wyższa Hahnbalken *m.*

Rozporaić, -ję, -iłem, *va. perf.* verschiedentlich versorgen, ausstatten.

Rozporek, siehe: Rozpór.

Rozporny, *adi.* zertrennbar.

Rozporządzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Rozporządzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* verfügen, anordnen, Anordnungen treffen.

Rozporządzalność, -ści, *sf.* Verfügungsfähigkeit *f.*, Dispositionsfähigkeit *f.*

Rozporządzalny, *adi.* verfügbar.

Rozporządzenie, Rozporządzanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.*

Verordnung *f.*, Anordnung *f.*, Disposition *f.*, Verfügung *f.*

Rozposażać, -żam, -żałem, *va. imperf.*; **Rozposażyć**, -żę, -żyłem, *va. perf.* ausspenden, vertun, vergeuden.

Rozpostarcie, -cia, *sn.* Ausbreiten *n.*, Ausziehen *n.*

Rozpostarty, *adi.* ausgebreitet, ausgestreckt.

Rozpościerać, -ram, -rałem, *va. imperf.*; **Rozpostrzeć**, -strzę, -starłem, *va. perf.* ausbreiten, ausstrecken, ausdehnen; drzewo -ściera gałęzie der Baum breitet die Äste aus; -ściera nademną swoją opiekę er breitet seinen Schutz über mich aus; — skrzydła die Flügel ausbreiten; — się *vr.* sich breit machen, dick tun; sich ziehen, dehnen.

Rozpościeranie, -nia; **Rozpostarcie**, -cia, *n.* Ausbreiten *n.*, Ausdehnen *n.*

Rozpostarty, *adi.* ausgebreitet.

Rozpotnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* in Schweiß zerfließen.

Rozpotrzebować, -buję, -wałem, *va. perf.*; **Rozpotrzebywać**, -wuję, -wałem, *va. imperf.* verbrauchen, aufwenden.

Rozpowiadać, -dam, -dałem, *va.* und *vn. imperf.*; **Rozpowiedzieć**, -powiem, -powiedziałem, *va.* und *vn. perf.* erörtern, umständlich erzählen, etwas mehreren sagen, erzählen, ausschwatzen, ausplaudern.

Rozpoznać, -nam, -nałem, *va. perf.*; **Rozpoznawać**, -ję, -wałem, *va. imperf.* unterscheiden, erkennen, kennen lernen, prüfen.

Rozpożyczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Rozpożyczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* verborgen, ausleihen.

Rozpór, -poru, *pl.* -pory, *sm.*; **Rozporek**, -rku, *pl.* -rki, *sm.* Schlitz *m.*

Rozpórka, -ki, *pl.* -ki, *sf.*; — zwrotnicza Wechselverbindungsstange *f.*, Weichenverbindungsstange *f.*

Rozprach, -u, *sing. tant. sm.* rotbrüchiges Eisen.

Rozpragniony, *adi.* sehr dürstend.

Rozprasząć, -szam, -szałem, *va. imperf.*; **Rozprószyć**, -szę, -szyłem, *va. perf.* zerstreuen, auseinanderbringen.

Rozpraszanie, **Rozproszenie**, -nia, *sn.* Zerstreuung *f.*

Rozprawa, -wy, *pl.* -wy, *sf.*; **Rozprawka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Unterredung *f.*; Verhandlung *f.*; Debatte *f.* — sądowa gerichtliche Verhandlung *f.*; 2) Dissertation *f.*, Abhandlung *f.*

Rozprawca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Schlichter *m.*, Vermittler *m.*

Rozprawiać, -wiam, -wiałem, I. *vn. imperf.*; **Rozprawić**, -wię, -wiłem, I. *vn. perf.* verhandeln, umständlich, ein langes und breites sprechen, reden, schreiben, abhandeln, disputieren; obszernie o tem -wiał er verbreitete sich umständlich über diesen Gegenstand (mündlich); II. *va.* — swój dom sein Haus bestellen, über sein Haus verfügen; III. — się *vr.* — z kim sich mit jmdm auseinandersetzen.

Rozprawianie, **Rozprawienie**, -nia, *sn.* Unterredung *f.*, Auseinandersetzung *f.*

Rozprawiczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Rozprawiczyć**, -czę, -czałem, *va. perf.* entjungfern, schwächen.

Rozprawiczenie, -nia, *sn.* Entjungferung *f.*, Schwächung *f.*

Rozprawniś, -sia, *pl.* -sie, *sm.* redseliger Mensch.

Rozprawność, -ści, *sing. tant. sf.* Redseligkeit *f.*

Rozprawny, *adi.* redselig, gesprächig.

Rozprężać, -żam, -żałem, *va. imperf.*; **Rozprężyć**, -żę, -żyłem, *va. perf.* ausdehnen, ausspreizen, spannen; cieplik -preża powietrze der Wärmestoff dehnt die Luft aus; krew żyły -ęża das Blut spannt die Adern; ból -preża mi serce der Schmerz spannt mir das Herz; — się *vr.* sich ausdehnen.

Rozprężanie, **Rozprężenie**, -nia, *sn.* Ausdehnung *f.*, Spannung *f.*

Rozprężliwość, -ści, *sing. tant. sf.* Spannkraft *f.*, Elastizität *f.*

Rozprężliwy, **Rozprężysty**, *adi.*; **Rozprężliwie**, **Rozprężyście**, *adv.* elastisch, ausdehnbar.

Rozpromieniać, -niam, -niałem, *va.* und *vn. imperf.*; **Rozpromienić**, -nię, -niłem, *va.* und *vn. perf.* überallhin Strahlen werfen, strahlen; mit Strahlen erhellen, durchdringen; — się *vr.* zu strahlen beginnen, strahlen; (bildl.:) sich aufheitern, in glänzende Laune verfallen.

Rozpromieniony, *adi.* strahlend; gut gelaunt, heiteren Antlitzes.

Rozprostować, -tuję, -wałem, *va. perf.*; **Rozprostowywać**, -wuję, -wałem, *va. imperf.* wieder gerade biegen.

Rozproszenie, siehe: Rozpraszanie.

Rozprowadzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Rozprowadzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* auseinanderführen, -bringen, voneinander trennen, verteilen, auseinanderwickeln.

Rozprowadzanie, **Rozprowadzenie**, -nia, *sf.* Verteilung *f.*; — pary Verteilung des Dampfes, Dampfverteilung *f.*

Rozpryskiwać, -kuję, -wałem, *va. imperf.*; **Rozprysnąć**, -nę, -nąłem, *va. perf.* nach verschiedenen Seiten hin spritzen, zerstieben; — się *vr.* zerstieben.

Rozprządz, -gnę, -głem, *va. perf.*; **Rozprzęgać**, -gam, -gałem, *va. imperf.* ausspannen, auflösen, trennen, scheiden, zerrütten; — się *vr.* aus den Fugen geraten, sich auflösen.

Rozprzęganie, **Rozprzężenie**, -nia, *sn.* Ausspannen *n.*, Scheiden *n.*, Auflösen *n.*, Zerrütten *n.*

Rozprząść, -przędę, -prządłem, *va. perf.* zerspinnen, ausseinanderspinnen.

Rozprzątać, -tam, -tałem,

va. imperf.; **Rozprzątnąć**, -nę, -nąłem, *va. perf.* in Ordnung legen, ordnen.

Rozprzedać, -dam, -dałem, *va. perf.*; **Rozprzedawać**, -duję, -wałem, *va. imperf.* ausverkaufen.

Rozprzedaż, -y, *pl.* -e, *sf.* Verkauf *m.*, Ausverkauf *m.*

Rozprzestrzeniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Rozprzestrzenić**, -nię, -niłem, *va. perf.* erweitern, ausdehnen.

Rozprzestrzenianie, Rozprzestrzenienie, -nia, *sn.* Ausdehnung *f.*

Rozprzęg, -a, *pl.* -i, *sm.* (Cheilodactylus) eine Art Lippfisch.

Rozprzęgać, siehe: Rozprządz.

Rozprzęganie, Rozprzężenie, -nia, Ausspannen *n.*

Rozpuchnąć, -nę, -chłem, *vn. perf.* anschwellen.

Rozpuk, -u, *sing. tant. sm.* Zerplatzen *n.*, Zerbersten *n.*; śmiać się do -u sich krankachen.

Rozpuklina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Spalte *f.*, Riß *m.*

Rozpuknąć się, -nę, -kłem, *vr. perf.* zerbersten, zerspalten, aufspringen.

Rozpulchniać, -niam, -niłem, *va. imperf.*; **Rozpulchnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* auflockern, locker machen.

Rozpust, -u, *pl.* -y, *sm.* Lösung *f.*; = Roztwór.

Rozpusta, -sty, *pl.* -sty, *sf.* Ausgelassenheit *f.*, Zügellosigkeit *f.*, Ausschweifung *f.*

Rozpustnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* ausgelassenes, liederliches Weib, Buhlerin *f.*

Rozpustnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Wollüstling *f.*, Buhler *m.*, ein ausschweifender Mensch.

Rozpustny, *adi.*; **Rozpustnie**, *adv.* wollüstig, ausschweifend, liederlich; -nie żyć wollüstig leben, der Wollust frönen; -ne życie prowadzić ein ausschweifendes Leben führen.

Rozpuszczać, -czam, -czałem, I. *va. imperf.*; **Rozpuścić**, -szczę, -ściłem, I. *va. perf.* 1) auslassen, auseinanderlassen, entlassen; — wojsko das Heer entlassen; 2) auflösen, zerlassen; — masło die Butter zerlassen; woda -szcza sole das Wasser löst die Salze; w tej wodzie mydło nie chce się — in diesem Wasser will sich die Seife nicht auflösen; — włosy das Haar auflösen; 3) verbreiten; — fałszywą pogłoskę eine falsche Nachricht verbreiten; 4) erweitern, weiter machen; tę suknię trzeba — das Kleid muß man erweitern, auslassen; 5) in schnelle Bewegung bringen, in Schwung bringen, freien Lauf lassen; — wodze imaginacyi der Einbildungskraft freien Lauf lassen; II. się *vr.* ausgelassen werden; -ścił się jak bicz dziadowski er wurde furchtbar ausgelassen.

Rozpuszczalność, -ści, *sing. tant. sf.* Auflösbarkeit *f.*, Löslichkeit *f.*

Rozpuszczalny, *adi.* lösbar, auflösbar.

Rozpuszczanie, Rozpuszczenie, -nia, *sn.* Auflösung *f.*, Verbreitung *f.*, Auslassung *f.*

Rozpychać, siehe: Rozepchać.

Rozpylacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Zerstäuber *m.*

Rozpyskać, -kam, -kałem, *va. perf.*; **Rozpyskiwać**, -kuję, -wałem, *va. imperf.* mit der Schnauze zerwühlen.

Rozpyskować się, -kuję, -wałem, *vr. perf.* ins Maulen geraten, der Zunge freien Lauf lassen.

Rozpysznieć, -nię, -niałem, *vn. perf.* stolz werden.

Rozpytać się, -tam, -tałem, *vr. perf.*; **Rozpytywać się**, -tuję, -wałem, *vr. imperf.* ausfragen, ausforschen, sich erkundigen.

Rozrabiać, -biam, -białem, *va. imperf.*; **Rozrobić**, -bię, -biłem, *va. perf.* einrühren, anmachen, verdünnen, auflösen.

Rozrachować, -chuję, -wałem, *va. perf.* aus-, berechnen; — się *vr.* z kim mit jmdm abrechnen.

Rozrachunek, -nku, *pl.* -nki, *sm.* Abrechnung *f.*

Rozrada, -dy, *pl.* -dy, *sf.* Widerrede *f.*, Abrede *f.*

Rozradnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Widerrater *m.*

Rozradować, -duję, -wałem, *va. perf.* sehr erfreuen; — się *vr.* hoch erfreut sein.

Rozradowanie, -nia, *sing. tant. sn.* Freudenausbruch *m.*, helle Freude.

Rozradzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Rozradzić**, -dzę, -dzisz, -dziłem, *va. perf.* ab-, widerraten; = Odradzać.

Rozradzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Rozrodzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* fortpflanzen; — się *vr.* sich sehr vermehren, verzweigen, fortpflanzen.

Rozramienić się, -nię, -niłem, *vr. perf.* sich verzweigen.

Rozramieniony, *adi.* verzweigt.

Rozraniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Rozranić**, -nię, -niłem, *va. perf.* verwunden, die geheilte Wunde wieder aufreißen; wundreiben, wund machen.

Rozrastać się, -tam, -tałem, *vr. imperf.*; **Rozrosnąć**, -snę, -słem, *vr. perf.* sich ausbreiten, in die Länge wachsen, an Umfang gewinnen, hoch aufschießen; drzewo się -sta der Baum wächst, breitet sich aus.

Rozraszczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Rozrościć**, -szczę, -ściłem, *va. perf.* sehr groß machen.

Rozrażać, -żam, -żałem, *va. imperf.*; **Rozrazić**, -żę, -ziłem, *va. perf.* zerschlagen, wundschlagen, verwunden.

Rozrąbać, -bię, -bałem, *va. perf.*; **Rozrąbywać**, -buję, -wałem, *va. imperf.* zerhacken, zerhauen, zerspalten.

Rozrobić, siehe: Rozrabiać.

Rozrobienie, -nia, *sn.* Anmachen *n.*, Anrichten *n.*

Rozrodczy, *adi.* Zeugungs-; -cze narzędzie Zeugungsorgan *n.*

Rozrodność, -ści, *sing. tant. sf.* = Rozród.

Rozrodzić, siehe: Rozradzać.

Rozrodzony, *adi.* verbreitet.

Rozroić się, -ję, -iłem, *vr. perf.* in Schwärmen ausfliegen, ausschwärmen.

Rozropić się, -pię, -piłem, *vr. perf.* eitern, eiterig werden.

Rozrosły, *adi.* sehr stark ausgewachsen, weit umher gewachsen.

Rozrosnąć, siehe: Rozrastać.

Rozrost, -u, *sing. tant. sm.* Wachstum *m.*, Ausbreitung *f.* (durch Wachstum).

Rozrożek, -żka, *pl.* -żki, *sm.* (Claviger) eine Käferart.

Rozrównać, -nam, -nałem, *va perf.*; **Rozrównywać**, -nuję, -wałem, *va. imperf.* ausgleichen, nivellieren.

Rozróżniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Rozróżnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* unterscheiden, voneinander scheiden.

Rozrubaszyć się, -szę, szyłem, *vr. perf.* grobe, plumpe Manieren annehmen, verbauern; mutwillig werden.

Rozruch, -u, *pl.* -y, *sm.* Unruhe *f.*, Aufruhr *m.*, Auflauf *m.*, Tumult *n.*, Getümmel *n.*

Rozruszać, -szam, -szałem, *va. imperf.*; **Rozruszyć**, -szę, -szyłem, *va. perf.* in Bewegung bringen, beweglich machen, aufrühren, erschüttern; — się *vr.* sich rühren, lebhaft werden.

Rozruszanie, Rozruszenie, -nia, *sn.* Aufmunterung *f.*, Aufrühren *n.*

Rozryczeć się, -czę, -czałem, *vr. perf.* ins Brüllen geraten; flennen.

Rozryć, -ję, -łem, *va. perf.* zerwühlen, aufwühlen.

Rozrywać, siehe: Rozerwać.

Rozrywka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Zerstreuung *f.*, Zeitvertreibung *f.*, Unterhaltung *f.*

Rozrywkowy, *adi.* Unterhaltungs-, Zerstreuungs-.

Rozrząd, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Anordnung *f.*; — domu die Bestellung des Hauses; 2) Testament *n.*

Rozrządzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Rozrządzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* anordnen, in Ordnung bringen, verfügen, verordnen.

Rozrzedzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Rozrzedzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* verdünnen.

Rozrzedzanie, Rozrzedzenie, -nia, *sn.* Verdünnung *f.*

Rozrzewniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Rozrzewnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* zu Tränen rühren, Rührung erwecken; — się *vr.* wehmütig, gerührt werden.

Rozrzewnianie, Rozrzewnienie, -nia, *sn.* Rührung *f.*

Rozrzeźwiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Rozrzeźwić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* wieder nüchtern, munter machen; erfrischen; — się *vr.* sich ermuntern.

Rozrzeźwieć, -wieję, -wiałem, *vn. perf.* wieder nüchtern, munter werden.

Rozrzucać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Rozrzucić**, -cę, -ciłem, *va. perf.* auseinanderwerfen, umherwerfen, zerstreuen; verschwenden; abtragen, einreißen, niederreißen.

Rozrzucanie, Rozrzucenie, -nia, *sn.* Zerstreuung *f.*, Verschwenden *n.*

Rozrzutnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Verschwenderin *f.*

Rozrzutnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Verschwender *m.*

Rozrzutność, -ści, *sing. tant. sf.* Verschwendung *f.*

Rozrzutny, *adi.*; **Rozrzutnie**, *adv.* verschwenderisch.

Rozrzynać, siehe: Rozerznąć.

Rozsada, -dy, *pl.* -dy, *sf.* Setz-, Kohlpflanze *f.*, Setzling *m.*

Rozsadnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Setzpflanzenbeet *n.*

Rozsadowy, *adi.* Setzpflanzen-.

Rozsadzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Rozsadzić**, -dzę, -dzisz, -dziłem, *va. perf.* 1) voneinander setzen, verpflanzen; — kapustę Kohl an verschiedenen Orten setzen; 2) sprengen, auseinandersprengen; myślałem, że mi głowę -dzi ich glaubte, es wird mir den Kopf zersprengen; — się *vr.* bersten.

Rozsadzanie, Rozsadzenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.*, Sprengung *f.*, Auseinandersetzen; — ogniem Feuersetzen *n.*

Rozsapać się, -pię, -pałem, *vr. perf.* atemlos werden, den Atem verlieren, schnauben, schnaufen; — z gniewu, gniewem vor Zorn schnauben.

Rozsądek, -dku, *pl.* -dki, *sm.* 1) Vernunft *f.*, Verstand *m.*, Menschenverstand *m.*; zdrowy — tak radzi das rät der gesunde Verstand; bez -u ohne Vernunft; 2) Einsicht *f.*, Urteilskraft *f.*

Rozsądny, *adi.*; **Rozsądnie**, *adv.* vernünftig, gescheit.

Rozsądzać, -dzam, -dzałem, *vn.* und *va. imperf.*; **Rozsądzić**, -dzę, -dziłem, *vn.* und *va. perf.* schlichten, entscheiden, das Urteil fällen; -sądź ty sei du Richter.

Rozsępiać, -piam, -piałem, *va. imperf.*; **Rozsępić**, -pię, -piłem, *va. perf.* entrunzeln, entfalten, klären.

Rozsiać, -sieję, -siałem, *va. perf.*; **Rozsiewać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* aussäen, ausstreuen; verbreiten, verstreuen.

Rozsiad, -u, *sing. tant. sm.* (Peplis) Herbstzeitlose *f.*, Herbstblume *f.*

Rozsiadać się, -dam, -dałem, *vr. imperf.*; **Rozsiąść się**, -siędę, -siadłem, *vr. perf.* sich gemächlich hinsetzen, sich an verschiedenen Orten setzen, sich breit hinsetzen; wieś -siadła się u stóp góry das Dorf breitet sich am Fuße des Berges aus.

Rozsiadlina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Spalte *f.*, Riß *m.*

Rozsiadły, *adi.* weithin angesessen.

Rozsianie, -nia, *sn.* Aussäen *n.*, Ausstreuen *n.*

Rozsiany, *adi.* ausgestreut, ausgesäet.

Rozsiec, -kę, -kłem, *va. perf.*; **Rozsiekać**, -kam, -kałem, *va. imperf.* zerhacken, zerhauen, in Stücke hauen.

Rozsiedlać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Rozsiedlić**, -dlę, -dliłem, *va. perf.* ansiedeln, Wohnsitze anweisen; — się *vr.* sehr lange sitzen, sich hie und da ansetzen, sich ansässig machen.

Rozsierdzić, -dzę, -dziłem, *va. perf.* aufbringen, entrüſten; — się *vr.* in Zorn geraten, zornig werden.

Rozsierdzony, *adi.* aufgebracht, ergürnt.

Rozsiewać, ſiehe: Rozsiać.

Rozsiodłać, -dłam, -dłałem, *va. perf.* abſatteln.

Rozskakiwać, -kuję, -wałem, *vn. imperf.*; **Rozskoczyć**, -czę, -czyłem, *vn. perf.* auseinanderſpringen, -rennen, -laufen.

Rozskrobać, -bię, -bałem, *va. perf.* zerkratzen, zerſchaben.

Rozsławiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Rozsławić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* den Ruhm ausbreiten, weit und breit rühmen; — się *vr.* weiten Ruhm erwerben.

Rozsłynąć, -nę, -nąłem, *vn. perf.* ruchbar, berühmt werden; = Zasłynąć.

Rozsmakować, -kuję, -wałem, *vn. perf.* an etwas Geſchmack finden.

Rozsmyczować, -czuję, -wałem, *va. perf.* — charty Jagdhunde loslaſſen, abkoppeln.

Rozsnowa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* Entwicklung *f.*

Rozsnować etc., ſiehe: Rozsnuwać etc.

Rozsnucie, -cia; **Rozsnowanie**, -nia, *sn.* Entwickeln *n.*

Rozsnuć, -ję, -łem, *va. perf.*; **Rozsnuwać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* auseinanderwickeln, entwirren.

Rozsnuwacz, -a, *pl.* -e, *sf.* Weberknechtsſpinne *f.*

Rozsocha, -chy, *pl.* -chy; **Rozsoszka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Geweihzacke *f.*, Geweihzinke *f.*; gabelförmiger Aſt; Pflugſterze *f.*; Schlüſſelbein *n.*

Rozsochacieć, -cieję, -ciałem, *vn. perf.* zackig wachſen, zackige Äſte bekommen.

Rozsochacz, -a, *pl.* -e, *sm.* 1) ſpaniſcher Reiter (Hindernis im Belagerungskriege); 2) gabeliger Wurfſpieß.

Rozsochatość, -ści, *sing. tant. sf.* Zackigkeit *f.* Gabelförmigkeit *f.*

Rozsochaty, *adi.* zackig, gabelförmig.

Rozspora, -ry, *pl.* -ry, *sf.* Sperr-, Querholz *n.*

Rozsrożeć, -żeję, -żałem, *vn. perf.*; **Rozsrożyć się**, -żę, -żyłem, *vr. perf.* ergrimmen, erboſt werden.

Rozsrożyć, -żę, -żyłem, *va. perf.* erboſt machen, erzürnen.

Rozstać się, -ję, -łem, *vr. perf.*; **Rozstawać**, -wam, -wałem, *vr. imperf.* ſcheiden, ſich trennen, Abſchied nehmen; — się z światem die Welt verlaſſen; — się z życiem aus dem Leben ſcheiden.

Rozstaj, -u, *pl.* -e, *sm.* Scheideweg *m.*, Wegſcheide *f.*

Rozstajny, *adi.* Scheide-.

Rozstanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* 1) Scheiden *n.*, Trennung *f.*, Abſchied *m.*; 2) Scheideweg *m.*

Rozstawać, ſiehe: Rozstać.

Rozstawiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Rozstawić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* auseinanderſtellen, an verſchiedenen Orten hinſtellen; — straże Wachen ausſtellen.

Rozstawianie, Rozstawienie, -nia, *sn.* Auseinanderſtellen *n.*; — maszyn Aufſtellung *f.* der Maſchinen; — kół Radabſtand *m.*, Radſtand *m.*; — osi Entfernung *f.* der Achſen; — spojów Fugenſtellung *f.*

Rozstąpić się, -pię, -piłem, *vr. perf.*; **Rozstępywać się**, -puję, -wałem, *vr. imperf.* auseinandertreten, Platz machen; ſich öffnen, ſich auftun, auseinanderklaffen; oby się ziemia -piła podemną die Erde ſoll ſich unter mir öffnen.

Rozstąpienie, Rozstępywanie, -nia, *sn.* Auseinandertreten *n.*, Auseinanderklaffen *n.*

Rozstękać się, -kam, -kałem, *vr. perf.* ſchwer ächzen und ſtöhnen.

Rozstęp, -u, *pl.* -y, *sm.* leerer Platz, Lichtung *f.*, Öffnung *f.*

Rozstępka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Dilatationsblech *n.*

Rozstępny, *adi.* ſich öffnend, auftuend.

Rozstrajać, -jam, -jałem, *va. imperf.*; **Rozstroić**, -ję, -iłem, *va. perf.* verſtimmen.

Rozstrajanie, Rozstrojenie, -nia, *sn.* Verſtimmung *f.*

Rozstraniacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Expanſator *m.*

Rozstraszyć, -szę, -szyłem, *va. perf.* verſcheuchen.

Rozstronienie, -nia, *sing. tant. sn.* Expanſion *f.*, Dampfſpannung *f.*; — stałe ſtete Expanſion; — zmienne wechſelnde Spannung.

Rozstrój, -oju, *pl.* -oje, *sm.* Verſtimmung *f.*, Disharmonie *f.*

Rozstrychnąć, -nę, -chłem, *va. perf.* zerſtreuen.

Rozstrystka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* (Ruellia) Cruſtolle *f.* (tropiſche Pflanze).

Rozstrzał, -u, *pl.* -y, *sm.* Erſchießen *n.*, Zerſchießen *n.*

Rozstrzelać, -lam, -łałem, *va. imperf.*; **Rozstrzelić**, -lę, -liłem, *va. perf.* füſilieren, durch Pulver und Blei hinrichten, erſchießen; zerſchießen, zerſprengen, zerſtreuen; — czcionki geſperrt ſetzen; — się *vr.* ſich zerſtreuen.

Rozstrzelanie, Rozstrzeliwanie, -nia, *sn.* 1) Füſilierung *f.*, 2) Zerſchießen *n.*, Sperren *n.*

Rozstrzelony, *adi.* zerſtreut; geſperrt; -ne czcionki geſperrte Lettern.

Rozstrzeń, -ni, *pl.* -nie, *sf.*; — naczyń Gefäßverknöcherung *f.*; — oskrzelu Erweiterung der Luftröhrenäſte.

Rozstrzyg, -u, *pl.* -i, *sm.* Entſcheidung *f.*; Spaltung *f.*, Trennung *f.*

Rozstrzygać, -gam, -gałem, *va.* und *vn. imperf.*; **Rozstrzygnąć**, -gnę, -głem, *va.* und *vn. perf.* 1) entſcheiden, ſchlichten; miecz niech -nie das Schwert ſoll entſcheiden; ta bitwa -nie nasz los dieſe Schlacht wird über unſer Schickſal entſcheiden; 2) zerſchneiden; 3) — się *vr.* ſich entſcheiden; dziś się -gnie nasza sprawa heute wird unſere Angelegenheit ſich entſcheiden.

Rozstrzyganie, Rozstrzygnięcie, -cia, *sn.* Entſcheidung *f.*

Rozsunąć, -nę, -nąłem, *va. perf.*; **Rozsuwać,** -wam, -wałem, *va. imperf.* auseinanderrücken, auseinanderſchieben; — się *vr.* ſich auseinanderſchieben, auseinandergehen.

Rozsuwalny, *adi.* zum Auseinanderſchieben.

Rozsuwanie, -nia, *sn.* Auseinanderſchieben *n.*

Rozswawolić się, -lę, -liłem, *vr. perf.* recht übermütig, toll werden.

Rozsforować, -ruję, -wałem, *va. perf.* loskoppeln, von der Koppel laſſen; — język der Zunge die Zügel ſchießen laſſen.

Rozsycać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Rozsycić,** -cę, -ciłem, *va. perf.* den Honig zerlaſſen.

Rozsychać, ſiehe: Rozeschnąć.

Rozsyłacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Dampfverteiler *m.*

Rozsyłać, ſiehe: Rozesłać.

Rozsyłka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Verſchickung *f.*, Ausſendung *f.*

Rozsypać, -pię, -pałem, *va. perf.*; **Rozsypywać,** -puję, -wałem, *va. imperf.* ausſchütten, ausſtreuen, zerſtreuen; — się *vr.* auseinanderfallen, ſich zerſtreuen.

Rozsypanie, Rozsypywanie, -nia, *sn.* Ausſtreuen *n.*, Zerſtreuen *n.*

Rozsypka, -ki, *sing. tant. sf.* Zerſtreuung *f.*; pójść w -kę zerſtreut werden.

Rozsypny, *adi.* zerſtreubar.

Rozsafować, -fuję, -wałem, *va. perf.* reichlich verſchenken, ſpenden, vertun.

Rozszalały, *adi.* raſend.

Rozszaleć, -leję, -lałem, *vn. perf.* raſend, toll werden.

Rozszarpać, -pię, -pałem, *va. perf.*; **Rozszarpywać,** -puję, -wałem, *va. imperf.* zerreißen, in Stücke reißen, zerſtückeln, zerfleiſchen; psy go -pały er iſt von den Hunden zerriſſen worden.

Rozszarpanie, -nia; **Rozszarpnięcie,** -cia, *sn.* Riß *m.*, Zerreißen *n.*, Zerfleiſchen *n.*

Rozszczebiotać, -tam, -tałem, *va. perf.* ausſchwatzen, ausplauſchen; — się *vr.* ins Schwatzen, Plaudern geraten.

Rozszczekać, -kam, -kałem, *va. perf.* ausbellen; — się *vr.* ins Bellen geraten.

Rozszczep, -u, *pl.* -y, *sm.*; **Rozszczepek,** -pku, *pl.* -pki, *sm.* 1) Riß *m.*, Aufgeſpaltene(s) *n.*; 2) Vogelſprenkel *m.*

Rozszczepiać, -piam, -piałem, *va. imperf.*; **Rozszczepić,** -pię, -piłem, *va. perf.* auf-, zerſpalten.

Rozszczepienie, -nia, *sn.* Auf-, Zerſpaltung *f.*

Rozszczypać, -pię, -pałem, *va. perf.*; **Rozszczypnąć,** -nę, -płem, *va. perf.* zerzupfen.

Rozszerzacz, -a, *pl.* -e; **Rozszerzyciel,** -a, *pl.* -e, *sm.* Verbreiter *m.*

Rozszerzacz, -a, *pl.* -e, *sm.* verbreiternder Muskel.

Rozszerżać, -rzam, -rzałem, *va. imperf.*; **Rozszerzyć,** -rzę, -rzyłem, *va. perf.* verbreiten, erweitern, ausbreiten; — granice państwa die Grenzen eines Landes erweitern; — się *vr.* ſich verbreiten, vergrößern.

Rozszerzadło, -ła, *pl.* -ła, *sn.* Sperrer *m.*, Spiegel *m.* (chirurgiſches Inſtrument).

Rozszerzanie, Rozszerzenie, -nia, *sn.* Verbreitung *f.*, Ausdehnung *f.*; — mostu nad przyczółkami Anfahrtserweiterung *f.*

Rozszerzalność, -ści, *sing. tant. sf.* Ausdehnbarkeit *f.*, Expanſion *f.*

Rozszlochać się, -cham, -chałem, *vr. perf.* ins Schluchzen geraten, zu ſchluchzen anfangen.

Rozsznurować, -ruję, -wałem, *va. perf.* aufſchnüren; — się *vr.* das Mieder abnehmen.

Rozszykować, -kuję, -wałem, *va. perf.* ordnen, in Ordnung bringen, ordentlich abteilen.

Rozścielać, -lam, -lałem, *va. imperf*; Rozesłać, Rozścielić, -lę, -liłem, *va. perf.* ausbreiten, betten.

Rozścieże, -a, *pl.* -a, *sn.* = Rozdroże.

Rozśmiać się, -mieję, -miałem, *vr. perf.* in lautes Lachen ausbrechen, zu lachen anfangen.

Rozśmieszać, -szam, -szałem, *va. imperf.*; **Rozśmieszyć,** -szę, -szyłem, *va. perf.* zum Lachen bringen, Lachen erregen.

Rozśpiewać, -wam, -wałem, *va. perf.* zum Singen bringen.

Rozśrubować, -buję, -wałem, *va. perf.* auseinanderſchrauben.

Rozświecać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Rozświecić,** -cę, -cisz, -ciłem, *va. perf.* erhellen, hell, licht machen, erleuchten, aufklären, erhellen; — się *vr.* zu brennen, zu ſchimmern, zu leuchten anfangen.

Rozświetlać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Rozświetlić,** -lę, -liłem, *va. perf.* = Rozświecać, Rozświecić.

Rozświetleć, -leję, -lałem, *vn. perf.* klar, hell werden, ſich aufklären.

Rozświetlenie, -nia, *sn.* Aufhellen *n.*, Aufklären *n.*

Rozświetnąć, -nę, -niłem, *vn. perf.* zu leuchten anfangen, ſchimmernd werden.

Rozświeżać, -żam, -żałem, *va. imperf.*; **Rozświeżyć,** -żę, -żyłem, *va. perf.* ganz friſch machen, wieder auffriſchen.

Rozświt, -u, *pl.* -y, *sm.* Tagesanbruch *m.*

Rozświtać, -tam, -tałem, *vn. imperf.*; **Rozświtnąć,** -nę, -łem, *vn. perf.* Tag werden, tagen.

Roztaczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Roztoczyć,** -czę, -czyłem, *va. perf.* 1) auseinanderwalzen, auswalken; 2) zerfreſſen (von Würmern); 3) vergießen, verſchütten; 4) ausbreiten; — się *vr.* ſich ausdehnen.

Roztaczanie, Roztoczenie, -nia, *sn.* Ausbreiten *n.*, Auswalken *n.*

Roztajać, -jam, -jałem, *vn. perf.* auftauen.

Roztańcować się, -cuję, -wałem, *vr. perf.* ins Tanzen geraten, dem Tanze frönen.

Roztapiać, -piam, -piałem, *va. imperf.*; **Roztopić**, -pię, -piłem, *va. perf.* ſchmelzen, zerlaſſen; — się *vr.* zerſchmelzen, zergehen.

Roztarcie, -cia, *sn.* Zerreiben *n.*

Roztargać, -gam, -gałem, *va. imperf.*; **Roztargnąć**, -nę, -łem, *va. perf.* zerzauſen, zerreißen.

Roztargnienie, -nia, *sn.* Zerſtreutheit *f.*

Roztargniony, *adi.* zerſtreut.

Roztarty, *adi.* zerrieben.

Rozterka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Zwiſtigkeit *f.*, Zwieſpalt *m.*, Zwietracht *f.*

Roztęsknić się, -nię, -niłem, *vr. perf.* ſehnſüchtig werden, Sehnſucht bekommen.

Roztłaczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Roztłoczyć**, -czę, -czysz, -czyłem, *va. perf.* zermalmen, zerdrücken, zerſtampfen.

Roztłoczenie, -nia, *sn.* Zerdrücken *n.*, Zermalmen *n.*

Roztłuc, -kę, -kłem, *va. perf.* zerſchlagen, entzweiſchlagen.

Roztocz, -y, *pl.* -e, *sf.* Vergießen *n.*; — przywłosny Milbe *f.*

Roztok, -u, *pl.* -i, *sm.* das völlige Auftauen am Ende des Winters, Schnee- und Eistaue *f.*

Roztop, -u, *pl.* -y, *sm.* Fluß *m.*, Zuſchlag *m.*; — ilasty tonartiger Fluß; — wapienny Kalkzuſchlag; -y *pl.* Flußmittel *pl.*; — biały weißer Fluß; — czarny ſchwarzer Fluß.

Roztopa, -py, *sf.* Tauwetter *n.*

Roztopienie, -a, *sn.* Schmelzung *f.*, Abſchmelzung *f.*

Roztopnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* zerſchmelzen, ſchmelzen.

Roztopny, *adi.* ſchmelzbar.

Roztracać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Roztracić**, -cę, -cisz, -ciłem, *va. perf.* verlieren, vergeuden.

Roztratować, -tuję, -wałem, *va. perf.* zerſtampfen.

Roztrąbić, -bię, -biłem, *va. perf.* auspoſaunen.

Roztrącać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Roztrącić**, -cę, -ciłem, *va. perf.* zerſchlagen, zerſchellen, zerſtoßen, auseinanderſtoßen.

Roztroczyć, -czę, -czysz, -czyłem, *va. perf.* aufbinden, aufſchnüren.

Roztroić, -ję, -isz, -iłem, *va. perf.* in drei Teile zerteilen.

Roztropność, -ści, *sing. tant. sf.* Vernunft *f.*, Klugheit *f.*, Umſicht *f.*

Roztropny, *adi.*; **Roztropnie**, *adv.* vernünftig, umſichtig, klug.

Roztruchan, Rostruchan, -u, *pl* -y, *sm.* 1) großer Pokal; 2) Purpurſchnecke *f.*, Purpurmuſchel *f.*

Roztrwaniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Roztrwonić**, -nię, -niłem, *va. perf.* vergeuden, verſchleudern, vertun.

Roztryskać, -kam, -kałem; **Roztrysnąć**, -nę, -nąłem, *vn. perf.*; **Roztryskiwać**, -kuję, -wałem, *vn. imperf.* nach verſchiedenen Seiten hin verſpritzen.

Roztrzaskać, -kam, -kałem; **Roztrzasnąć**, -nę, -nąłem, *va. perf.*; **Roztrzaskiwać**, -kuję, -kiwałem, *va. imperf.* zerſplittern, zerſchmettern; — się *vr.* zerplatzen.

Roztrząsać, -sam, -sałem, *va. imperf.*; **Roztrząsnąć**, -nę, -łem, *va. perf.* 1) durch-, aufrütteln, ſchütteln, 2) erforſchen, prüfen, unterſuchen.

Roztrząsanie, -nia, *pl.* -nia; **Roztrząśnięcie**, -cia, *sn.* 1) Aufrütteln *n.*, Durchſchütteln *n.*; 2) Unterſuchung *f.*, Erforſchung *f.*

Roztrzebiać, -biam, -białem, *va. imperf.*; **Roztrzebić**, -bię, -biłem, *va. perf.* ausſhauen, ausweiden.

Roztrzepać, -pię, -pałem, *va. perf.*; **Roztrzepywać**, -puję, -wałem, *va. imperf.* zerklopfen, zerſchlagen.

Roztrzepanie, -nia, *sn.* Zerſtreutheit *f.*

Roztrzepaniec, -ńca, *pl.* -ńce, *sm.* Flattergeiſt *m.* ein luſtiger, windiger Patron, Windbeutel *m.*, zerſtreuter Menſch.

Roztrzepany, *adi.* zerſtreut, flatterhaft, leichtſinnig.

Roztrzeźwiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Roztrzeźwić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* nüchtern, munter machen, zu ſich bringen, aufmuntern.

Roztuczniеć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* fett werden, ſich mäſten.

Roztuczyć, -czę, -czyłem, *va. perf.* mäſten, fett werden laſſen.

Roztwarty, *adi.* offen.

Roztwarzać, -rzam, -rzałem, *va. imperf.*; **Roztworzyć**, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* 1) verdünnen, auflöſen; 2) umſchaffen.

Roztwarzalny, *adi.* auflösbar.

Roztwierać, -ram, -rałem, *va. imperf.*; **Roztworzyć**, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* öffnen, aufmachen.

Roztwieranie, Roztworzenie, -nia, *sn.* Öffnen *n.*, Aufmachen *n.*

Roztworzyna, -ny, *sf.* Mutterlauge *f.*

Roztwór, -woru, *pl.* -wory *sm.* Löſung *f.*, Auflöſung *f.*

Roztycie, -cia, *sing. tant. sn.* Dickwerden *n.*

Roztyć się, -ję, -łem, *vr. perf.* dick werden.

Roztykać, ſiehe: Rozetkać.

Roztyłość, -ści, *sf.* Dicke *f.*, Fettleibigkeit *f.*

Roztyły, *adi.* dick, fett, fettleibig.

Roztyrać, -ram, -rałem, *va. perf.* zerſtreuen, verſchwenden, vergeuden.

Rozum, -u, *pl.* -y, *sm.* Verſtand *m.*, Vernunft *f.*; wiele w tem okazał -u er hat dabei viel Verſtand bewieſen; myśli, że wszystkie -y pojadł er tut, als ob er die Weisheit mit Löffeln gefreſſen hätte; nie wiem, gdzieś nabrał tyle -u ich weiß nicht, woher du ſo

geſcheit biſt; nauczyć kogo -u jmnḋm den Kopf zurechtſetzen, ihn Moreſ lehren; być niespełna -u nicht recht bei Sinnen ſein; tak radzi zdrowy — ſo rät der geſunde Menſchenverſtand; masz też ty — biſt du denn recht bei Sinnen; kogo Pan Bóg chce pokarać, temu — odbierze wenn Gott einen ſtrafen will, ſo tut er ihm die Augen zu; jak na mój — ſo wie es mir ſcheint, nach meinem Dafürhalten.

Rozumek, 1) -mku, *pl.* -mki, *sm.* feiner Verſtand, Mutterwitz *m.*; 2) -mka, *pl.* -mki *sm.* Naſeweis *m.*

Rozumieć, -mię, -miałem, *vn.* und *va. imperf.* verſtehen, einſehen, begreifen; nie -miem go ich verſtehe ihn nicht; nic nie -miem ich verſtehe gar nichts; — po niemiecku Deutſch verſtehen; nie -miem, dlaczegoby to miało być inaczej ich verſtehe nicht, warum es anders ſein ſollte; czy -miesz nareszcie ſiehſt du es endlich ein; nie tak to -miałem ich habe es nicht ſo gemeint; — się *vr.* ſich verſtehen; my się już -miemy wir verſtehen uns ſchon; — się na czemś ſich auf etwas verſtehen.

Rozumienie, -nia, *sn.* Verſtehen *n.*

Rozumność, -ści, *sing. tant. sf.* Verſtändigkeit *f.*

Rozumny, *adi.*; **Rozumnie**, *adv.* vernünftig, verſtändig, weiſe, klug, gelehrt, geſcheit; ludzie są istoty -mne Menſchen ſind vernünftige Weſen; toś zrobił bardzo -nie daß haſt du ſehr geſcheit gemacht.

Rozumować, -muję, -wałem, *vn. imperf.* räſonieren, vernünfteln.

Rozumowanie, -nia, *sn.* Vernünfteln *n.*, Räſonieren *n.*, Beweisführung *f.* (durch Vernunftgründe).

Rozumowy, *adi.* Verſtandes-, vernünftig, verſtandesmäßig.

Rozuzdać, -dam, -dałem, *va. perf.* entzügeln, entfeſſeln, loslaſſen.

Rozuzdanie, -nia, *sing. tant. sn.* Zügelloſigkeit *f.*

Rozuzdany, *adi.* zügellos, ausgelaſſen.

Rozwadzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Rozwadzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* Zankende auseinanderbringen, verſöhnen.

Rozwaga, -gi, *sf.* Bedachtſamkeit *f.*, Erwägung *f.*, Überlegung *f.*, Anſchauung *f.*, Reflexion *f.*

Rozwalać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Rozwalić**, -lę, -liłem, *va. perf.* zerſtören, herunterreißen (Gebäude), entzweihauen, voneinander wälzen, zertrümmern; — się *vr.* 1) auseinanderfallen, einſtürzen; 2) ſich müßig ausſtrecken, faulenzen, der Länge nach hingeſtreckt liegen.

Rozwalanie, Rozwalenie, -nia, *sn.* Zertrümmern *n.*, Zerhauen *n.*

Rozwalina, -ny, *pl.* -ny, *sf.*; **Rozwaliny**, -lin, *pl. tant.* Trümmer *pl.*, Ruinen *pl.*

Rozwalisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Trümmer, *pl.*, Ruinen *pl.*

Rozwalniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Rozwolnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* nachlaſſen, erleichtern, lockern, löſen; abführen.

Rozwalnianie, -nia, *sn.* Lockern *n.*

Rozwałkować, -kuję, -wałem, *va. perf.* auswalken, zerwalken.

Rozwarcie, -cia, *sn.* Öffnen *n.*

Rozwarty, *adi.* = Roztwarty.

Rozwarzać, -rzam, -rzałem, *va. imperf.*; **Rozwarzyć**, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* zerkochen.

Rozważać, -żam, -żałem, *va. imperf.*; **Rozważyć**, -żę, -żyłem, *va. perf.* 1) abwiegen, nach dem Gewichte verteilen; 2) etwas überlegen, erwägen, in Betrachtung ziehen; muszę to sobie dobrze -żyć ich muß mir das gründlich überlegen.

Rozważanie, Rozważenie, -nia, *pl.* -nia, Überlegen *n.*, Erwägen *n.*

Rozważność, -ści, *sing. tant. sf.* = Rozwaga.

Rozważny, *adi.*; **Rozważnie**, *adv.* vernünftig, bedächtig, bedachtſam, überlegt; — zamiar ein überlegter Entſchluß.

Rozwdzięcznia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Jacquinia (eine Pflanze).

Rozweselać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Rozweselić**, -lę, -lisz, -liłem, *va. perf.* erheitern, aufmuntern, fröhlich ſtimmen.

Rozwiać, -wieję, -wiałem, *va. perf.*; **Rozwiewać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* verwehen, zerwehen, auseinanderwehen.

Rozwiany, *adi.* verweht.

Rozwiązać, -żę, -załem, *va. perf.*; **Rozwiązywać**, -zuję, -zywałem, *va. imperf.* 1) aufbinden, losbinden; 2) auflöſen, löſen, loslöſen, nie mogę tej zagadki — ich kann dieſes Rätſel nicht löſen; komisarz -zał zgromadzenie der Kommiſſär löſte die Verſammlung auf; — komu język jemandem die Zunge löſen.

Rozwiązalny, *adi.* löſbar, auflöſbar.

Rozwiązanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* 1) Löſung *f.*, Auflöſung *f.*; 2) Entbindung *f.*

Rozwiązany, *adi.* aufgelöſt, aufgebunden.

Rozwiązłość, Rozwięzłość, -ści, *sing. tant. sf.* Sittenloſigkeit *f.*, Zügelloſigkeit *f.*

Rozwiązły, Rozwięzły, *adi.* ſittenlos, zügellos.

Rozwichrzyć, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* zerzauſen, ſtürmiſch auseinanderwehen.

Rozwić, -ję, -łem, *va. perf.*; **Rozwijać**, -jam, -jałem, *va. imperf.*; **Rozwinąć**, -nę, -nąłem, *va. perf.* aufwickeln, aufrollen, auseinanderwickeln, entfalten; — się *vr.* ſich entwickeln, auseinandergehen aufblühen.

Rozwidlony, *adi.* gabelförmig, gegabelt; — drąg Gabelholz *n.*

Rozwidniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Rozwidnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* aufhellen, heller machen; — się *vr.* tagen.

Rozwidnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* tagen, hell werden.

Rozwidnienie, -nia, *sing. tant. sn.* Aufhellen *n.*

Rozwiedzenie, -nia, *sn.* Auseinandergehen *n.* Scheiden *n.*

Rozwiedziony, *adi.* geschieden.

Rozwieliczyć, -czę, -czysz, -czyłem, *va. perf.* sehr zahlreich machen, sehr vermehren.

Rozwielmożnić, -nię, -niłem, *va. perf.* mächtig machen; — się *vr.* mächtig werden; den großen Herrn spielen.

Rozwierać, siehe: Rozewrzeć.

Rozwieranie, -nia, *sing. tant. sn.* Öffnen *n.*

Rozwiercacz, -cza, *pl.* -cze, *sm.* Aufreibbohrer *m.*

Rozwiercać, -cam, -całem, *va. imperf.* zerbohren, größer bohren.

Rozwiertak, -a, *pl.* -i, *sm.* Reibahle *f.*

Rozwiertnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Räumer *m.*

Rozwieszać, siehe: Rozwiesić.

Rozwieszanie, Rozwieszenie, -nia, *sn.* Ausspannen *n.*, Aufhängen *n.*

Rozwieść, -wiodę, wiedziesz, -wiodłem, I. *va. perf.*; Rozwodzić, -dzę, -dzisz, -dziłem, I. *va. imperf.* 1) auseinander führen, trennen, sondern, scheiden; 2) ausbreiten, ausdehnen, erweitern; II. — się *vr.* 1) sich scheiden, sich trennen, nie mógł się zgodzić ze żoną, więc się -wiedli er konnte sich mit seiner Frau nicht einigen und deshalb ließen sie sich scheiden; 2) — się nad czem sich über etwas auslassen, verbreiten.

Rozwiewać, siehe: Rozwiać.

Rozwiezienie, -nia, *sn.* Auseinanderbringen *n.*, Ausführen *n.* (per Wagen).

Rozwieźć, -wiozę, -wiozłem, *va. imperf.*; Rozwozić, -żę, -ziłem, *va. perf.* nach verschiedenen Orten hinfahren.

Rozwiększać, -szam, -szałem, *va. imperf.*; Rozwiększyć, -szę, -szyłem, *va. perf.* vergrößern.

Rozwięźle, Rozwięzłość, Rozwięzły, siehe: Rozwiązle, Rozwiązłość, Rozwiązły.

Rozwijać, siehe: Rozwić.

Rozwijanie, -nia, *sn.* Auswickeln *n.*, Entwickeln *n.*, Auseinanderwickeln *n.*

Rozwijalnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Haspel *f.* — jedwabiu Seidenhaspel *f.*

Rozwijka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Evolute *f.*, Abwicklungslinie *f.*

Rozwikłać, -łam, -łałem, *va. perf.* entwirren, entwickeln, lösen.

Rozwikłanie, -nia, *sn.* Auswickeln *n.*, Entwickeln *n.*, Lösung *f.*

Rozwilżać, -żam, -żałem, *va. imperf.*; Rozwilżyć, -żę, -żyłem, *va. perf.* durchfeuchten.

Rozwilżanie, Rozwilżenie, -nia, *sn.* Durchfeuchten *n.*

Rozwinąć, siehe: Rozwić.

Rozwinięcie, -cia, *sn.* = Rozwijanie.

Rozwinięty, *adi.* entwickelt.

Rozwity, *adi.* auseinandergewickelt.

Rozwlec, -lokę, -lokłem, *va. perf.*; Rozwlekać, -kam, -kałem, *va. imperf.*; Rozwłóczyć, -czę, -czyłem, *va. perf.* auseinanderschleppen, -ziehen, -schleifen, ausfädeln.

Rozwlekłość, -ści, *sf.* Gedehntheit *f.*, Weitläufigkeit *f.*, das Schleppende.

Rozwlekły, *adi.*; Rozwlekle, *adv.* breit, gedehnt, weitläufig, umständlich, schleppend.

Rozwłoka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Aufschieben *n.*, Verschieben *n.*

Rozwłóczenie, -nia, *sing. tant. sn.* Verschleppung *f.*

Rozwłóczyć, -czam, -czyłem, *va. perf.* verschleppen; — się *vr.* sich verbummeln; zum Landstreicher werden.

Rozwodniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; Rozwodnić, -nię, -niłem, *va. perf.* wässerig machen.

Rozwodny, Rozwodowy, *adi.* Scheidungs-.

Rozwodzenie, -nia, *sing. tant. sn.* = Rozwiedzenie.

Rozwodzić, siehe: Rozwieść.

Rozwolnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* schütterer, lockerer werden, erschlaffen, zügellos, ausschweifend werden.

Rozwolnienie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* 1) Diarrhöe *f.*, Abweichen *n.*, Durchfall *n.*; 2) Zügellosigkeit *f.*, Ausschweifung *f.*

Rozwolniony, *adi.* zügellos, ausschweifend, lockerer, schütter.

Rozwołać, -łam, -łałem, *va. perf.*; Rozwoływać, -łuję, -wałem, *va. imperf.* ausrufen, ausschreien, ausposaunen.

Rozwoń, -ni, *sf.* Magnolie *f.*

Rozwora, -ry, *pl.* -ry, *sf.* Kuppelbaum *m.*, Verlängerungsstange *f.*

Rozwozić, siehe: Rozwieźć.

Rozwozowy, *adi.* Transport-.

Rozwoźnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Verschleißer *m.*

Rozwód, -wodu, *pl.* -wody, *sm.* Scheidung *f.*, Trennung *f.*; iść do -u sich scheiden lassen; podać o — die Scheidung antragen.

Rozwór, -woru, *pl.* -wory, *sm.* Öffnung *f.*, Spalte *f.*

Rozwózka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Vertrieb *m.*, Verschleiß *m.*

Rozwrzeszczeć się, -szczę, -szczałem, *vr. perf.* ins Schreien geraten, zu schreien anfangen.

Rozwściec się, -kę, -kłem, *vr. perf.* wütend werden.

Rozwścieklić, -klę, -kliłem, *va. perf.* wütend machen.

Rozynek, -nka, *pl.* -nki, *sm.* Rosine *f.*

Rozynkowy, *adi.* Rosinen-.

Rozzieleniać się, -niam, -niałem, *vr. imperf.*; Rozzielenić się, -nię, -niłem, *vr. perf.* grün werden.

Rozzłościć, -szczę, -ścisz, -ściłem, *va. perf.* jmnden in Zorn, Wut bringen; — się *vr.* zornig werden.

Rozzuchwalać, -lam, -lasz, -lałem, *va. imperf.*; Rozzuchwalić, -lę, -liłem, *va. perf.*

frech machen; — się sich erfrechen.

Rozzuchwalanie, Rozzuchwalenie, -nia, *sn.* Frechheit *f.*

Rozzucie, -cia, *sn.* Schuh-, Stiefelausziehen *n.*

Rozzuć, -ję, -łem, *va. perf.*; **Rozzuwać,** -wam, -wałem, *va. imperf.* Schuhe, Stiefel ausziehen.

Rozżalać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Rozżalić,** -lę, -liłem, *va. perf.* erweichen, rühren, schmerzlich berühren; — się sich erbarmen, gerührt werden.

Rozżalenie, -nia, *sn.* Leid *n.*, Rührung *f.*

Rozżarty, *adi.* ergrimmt, grimmig, erzürnt, bitterböse.

Rozżarzać, -rzam, -rzałem, *va. imperf.*; **Rozżarzyć,** -rzę, -rzyłem, *va. perf.* in Glut versetzen, entfachen.

Rozżarzenie, -nia, *sn.* Entfachung *f.*

Rozżegać, -gam, -gałem, *va. imperf.*; **Rozżegnąć,** -nę, -głem, *va. perf.* entbrennen, erhitzen, anfachen.

Rozżucie, -cia, *sing. tant. sn.* Zerkauen *n.*

Rozżuć, -ję, -łem, *va. perf.*; **Rozżuwać,** -wam, -wałem, *va. imperf.* zerkauen.

Rożanecznik, -a, *pl.* -i, *sm.* Rosenbaum *m.*; — krążkowy pieniążkowy Paternoster *n.* mit Schellen.

Rożaniec, -ńca, *pl.* -ńce, *sm.* — rdzawy alpejski (Rhododendron ferrugineum) Alpenrose *f.*

Rożdrzyca, -cy, *sf.* (Ceratopteris) Farnkrautgattung *f.*

Rożek, Różek, -żka, *pl.* -żki, *sm.* 1) Hörnchen *n.*, Eckchen *n.*; Pulverhorn *n.*; Waldhorn *n.*; 2) -i, *pl.* Johannisbrot *n.*; 3) After-, Mutterkorn *n.*; 4) Kipfel *n.*

Rożen, -żna, *pl.* -żny; *dim.* **Rożenek,** -nka, *pl.* -nki, *sm.* Spieß *m.*, Bratspieß *m.*; pieczeń na — wsadzić den Braten an den Spieß stecken; pieczeń z -żna Spießbraten *m.*

Rożeniec, -ńca, *pl.* -ńce, *sm.* (Rhodolia) Winde *f.*

Rożkowaty, *adi.* hornförmig, mit Ecken.

Rożkonóg, -oga, *pl.* -ogi, *sm.* Korophie *f.* (Gattung der Heuschreckenkrebse).

Rożkowiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* Johannisbrotbaum *m.*; — właściwy, prawy Bockshornbaum *m.*

Rożnielica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Hainblümchen *n.*

Rożnowaty, *adi.* spießförmig.

Ród, rodu, *pl.* rody, *sm.* Stamm *m.*, Geschlecht *n.*, Herkunft *f.*, Abstammung *f.*, Familie *f.*, Dynastie *f.*; królowie z rodu Piastów Könige des Piastengeschlechts; na nim wygasł ród Jagiellonów mit ihm ist die Dynastie der Jagellonen erloschen; — ludzi das Menschengeschlecht; z zacnego rodu von vornehmer Herkunft; skąd on -dem von wo stammt er?

Róg, rogu, *pl.* rogi, *sm.* 1) Horn *n.*, Geweih *n.*; rogi księżyca die Hörner des Mondes; — mu wyrastają er wird trotzig; przypiąć komu — jmndm Hörner aufsetzen; róg obfitości Füllhorn; — kowadła Amboßhorn; — struga Hobelnase *f.*; w — zatrąbić ins Horn stoßen; 2) Spitze *f.*, Ecke *f.*; na wszystkich rogach ulic an allen Straßenecken; 3) Fischbein *n.*; stanik na -ach eine Taille mit Fischbein.

Rój, roju, *pl.* roje, *sm.* Schwarm *m.*; — pszczół Bienenschwarm.

Rójka, -ki, *pl.* -ki; **Rojba,** -by, *pl.* -by, *sf.* Ausschwärmen *n.* der Bienen.

Rószczka, Rożdżka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Zweiglein *n.*; Reis *n.*, Rute *f.*; — czarodziejska Zauberrute *f.*

Rów, rowu, *pl.* rowy, *sm.* 1) Graben *m.*; — graniczny Grenzgraben; — kryty gedeckter Graben; — boczny Seitengraben; — ochronny Graben am Fuße der Böschung; — odciekowy Abzugsgraben; — osuszający Entwässerungsgraben; — otwarty offener Graben; 2) Kerbe *f.*, Einschnitt *m.*

Równien, *adi.* = Równy.

Równiennica, Równieśnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.*; **Równieśniczka,** -ki, *pl.* -ki, *sf.* Altersgenossin *f.*, Gespielin *f.*

Równienniczy, Równieśniczy, *adi.* gleichalterig.

Równiennik, Równieśnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Altersgenosse *m.*, Zeitgenosse *m.*, Gespiele *m.*

Równkowaty, *adi.* voll Einschnitte und Kerben.

Równacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Flügelbohrer *m.*, Doppelhobel *m.*, Meißel *m.* mit Ohren.

Równać, -nam, -nałem, I. *va. imperf.* 1) ebnen, ausgleichen, gleich machen; śmierć nas wszystkich -na der Tod macht uns alle gleich; 2) — z kim mit jmndm vergleichen; on się z nim — nie może er kann sich mit ihm nicht vergleichen; II. — się *vr.* sich gleichstellen; — się czemu einer Sache gleich sein, entsprechen.

Równanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Gleichung *f.*; — milerza Gleichen *n.* des Meilers.

Równia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* 1) Ebene *f.*; — pochyła eine schiefe Ebene; — pochyła dla statków Schiffseisenbahn *f.*; — z wyciągnią linową Seilrampe *f.*, Seilebene; 2) Gleichstellung *f.*, Gleichgewicht *n.*

Równiak, -a, *pl.* -i, *sm.* Schlichthobel *m.*; Gleichschlegel *m.*

Równianka, -ki, *pl.* -ki; **Równianeczka,** -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Nichtstroh *m.*; 2) Strauß *m.*, Sträußchen *n.*, Fruchtschnur *f.*, Girlande *f.*

Równiat, -a, *pl.* -y, *sm.* Guttaperchabaum *m.*

Równie, Również, *adi.* gleichfalls.

Równik, -a, *pl.* -i, *sm.* Äquator *m.*

Równikowy, *adi.* Äquator-, äquatorial.

Równina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Ebene *f.*

Równiuchny, Równiutki, Równiusienki, *adi.*; **Równiutko, Równiuchno, Równiusienko,** *adv.* eben, ganz gleich.

Równobarwny, *adi.* gleichfarbig.

Równoboczność, -ści, *sing. tant. sf.* Gleichseitigkeit *f.*

Równoboczny, *adi.* gleichseitig.

Równobok, -u, *pl.* -i, *sm* gleichseitige Figur.

Równobrzmiący, *adi.* gleichlautend.

Równociepły, *adi.* isothermisch.

Równoczesny, *adi.*; **Równocześnie**, *adv.* gleichzeitig.

Równoimienny, *adi.* gleichnamig.

Równokąt, -u, *pl.* -y, *sm.* Rechteck *n.*

Równokątny, *adi.*; **Równokątnie**, *adv.* rechteckig.

Równoległa, -łej, *pl.* -łe, *sf.* Parallele *f.*

Równoległoboczny, *adi.* parallelogrammisch.

Równoległobok, -u, *pl.* -i, *sm.* Parallelogramm *n.*, gleichseitiges Viereck.

Równoległociąg, -u, *pl.* -i, *sm.* Gegenlenkungsvorrichtung *f.*

Równoległościan, -u, *pl.* -y, *sm.* Parallelepiped *n.*

Równoległy, *adi.*; **Równolegle**, *adv.* parallel, gleichabständig.

Równoleżnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* — cylindra parowego Gradführungslineal *n.*

Równoleżnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Parallelkreis *m.*

Równoleżność, -ści, *sing. tant. sf.* Parallelismus *m.*, Gleichlauf *m.*, Übereinstimmung *f.*

Równołusk, -u, *pl.* -i, *sm.* Zartriet *m.*

Równomyślny, *adi.* gleichdenkend.

Równoobwodowy, *adi.* von gleichem Umfange.

Równoramienny, *adi.* gleichschenklig.

Równorodny, *adi.* gleichbürtig; ebenbürtig.

Równorzutnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Parabel *f.*

Równość, -ści, *sf.* Gleichheit *f.*

Równouprawnienie, -nia, *sn.* Gleichberechtigung *f.*

Równowaga, -gi, *sf.* Gleichgewicht *n.*

Równowarstwowy, *adi.* isodomisch; mur — gleichgehaute Mauer *f.*

Równoważnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Äquivalent *n.*, Ersatzgewichtsmenge *f.*

Równoważyć, -żę, -żyłem, *va. imperf.* das Gleichgewicht halten, balancieren.

Równoziarnisty, *adi.* gleichkörnig.

Równoznaczność, -ści, *sing. tant. sf.* Synonymität *f.*, Sinnverwandtschaft *f.*

Równoznaczny, *adi.* sinnverwandt, synonym.

Równy, *adi.*, **Równo**, *adv.* gleich, eben; -na droga glatter, ebener Weg; -nego wzrostu von gleichem Wuchs; -nym być komu stanem von gleichem Stande mit jmndm sein; -nym sposobem in gleicher Weise; włosy -o uczesać die Haare glatt kämmen; -o z dniem mit Tagesanbruch.

Rózga, -gi, *pl.* -gi; *dim.* **Rózeczka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Rute *f.*, Zweig *m.*; Spießrute *f.*; przez -gi puścić Spießruten laufen lassen; wyróść z -gi der Rute entwachsen; -gi *pl.* Rutenstrafe *f.*; — oliwna Ölzweig *m.*

Rózgowy, *adi.* Ruten-, rutenförmig.

Róż, -u, *sing. tant. sm.* rote Schminke.

Róża, -ży, *pl.* -że, *sf.* 1) Rose *f.*; — polna dzika Feldrose; — psia pszczelna Hunds-, Hagerose; — czarna słoneczna Pappelrose; — lisia Wolfswurz *f.*; — kutnerowata Filzrose; — winiówka Wein-, Rostrose; — biedrzenioliścia Pimpinellrose; zniknęły z twych jagód -że die Rosen deiner Wangen sind verblichen; droga -żami usłana ein mit Rosen bestreuter Weg; nie ma bez kolca -ży keine Rose ohne Dornen; 2) Rose *f.*, Rotlauf *m.*

Różak, -a, *pl.* -i, *sm.* Hundsrose *f.*

Różanecznik, -a, *pl.* -i, *sm.* siehe: Rożanecznik.

Różaniec, -ńca, *pl.* -ńce, *sm.* 1) Rosenkranz *m.*, Rosenkranzgebet *n.*, Rosenkranzandacht *f.*; — odmawiać den Rosenkranz beten; bractwo -ca die Gesellschaft der Rosenkränzler; 2) Paternosterwerk *n.*, Eimerkunst *f.*, Schaufelkunst *f.*

Różany, *adi.* Rosen-; olejek — Rosenöl *n.*

Różnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Unterschied *m.*, Differenz *f.*, Verschiedenheit *f.*; to mi nie czyni najmniejszej -cy das macht mir nicht den geringsten Unterschied; bez -cy wyznania ohne Unterschied der Konfession.

Różnić, -nię, -niłem, *va. imperf.* unterscheiden, einen Unterschied machen; — się *rr.* sich unterscheiden.

Różniczkowy, *adi.* differential; — rachunek Differentialrechnung *f.*

Różnobarwisty, **Różnobarwny**, *adi.* verschiedenfarbig.

Różnobarwność, -ści, *sing. tant. sf.* Verschiedenfarbigkeit *f.*

Różnoboczny, *adi.* ungleichseitig.

Różnobok, -u, *pl.* -i, *sm.* Trapezoid *n.*

Różnocienni, -nych, *plur. tant. sm.* Bewohner *pl.* der beiden gemäßigten Zonen.

Różnogłośność, -ści, *sing. tant. sf.* Disharmonie *f.*

Różnogłośny, *adi.* disharmonisch.

Różnojęzyczny, *adi.* vielzüngig, verschiedensprachig.

Różnoimienny, *adi.* verschiedennamig.

Różnokreślny, *adi.* verschiedenlinig.

Różnokrętny, *adi.* verschieden geschlängelt.

Różnokształtny, *adi.* von verschiedenen Formen.

Różnolity, *adi.* nicht aus einem Guß.

Różnomyślny, *adi.* verschieden, anders denkend.

Różnonarodowy, *adi.* von verschiedenen Nationalitäten.

Różnopióry, *adi.* verschieden gefiedert.

Różnoplemienny, *adi.* verschiedenen Stammes.

Różnoraki, *adi.* verſchiedenartig.

Różnorodny, *adi.* heterogen, ungleichartig.

Różnostronny, *adi.* vielſeitig.

Różność, -ści, *pl.* -ści, *sf.* 1) Verſchiedenheit *f.*, Mannigfaltigkeit *f.*; 2) Ungleichheit *f.*, Unähnlichkeit *f.*

Różnowierca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Andersgläubige(r) *m.*; Häretiker *m.*, Ketzer *m.*

Różnowierstwo, -stwa, *sn.* Andersgläubigkeit *f.*, Ketzerei *f.*, Häreſie *f.*

Różnowierczy, *adi.* andersgläubig; ketzeriſch, häretiſch.

Różnowzory, **Różnowzorzysty**, *adi.* verſchieden gemuſtert.

Różnozęb, -a, *pl.* -y, *sm.* Keſtrazion *m.* (Haifiſchgattung).

Różnoznaczny, *adi.* von verſchiedener Bedeutung.

Różny, *adi.*; **Różnie**, *adv.* verſchieden, mannigfaltig, ungleich, unähnlich, abweichend; -nymi czasami zu verſchiedenen Zeiten; -nego jestem zdania ich bin einer anderen Meinung; -nie bywa es geht verſchiedentlich, mannigfaltig zu; -żni -żnie o tem sądzą es gibt verſchiedene Meinungen darüber.

Różować, -żuję, -wałem, *va. imperf.* rot ſchminken; — się *rr.* ſich (rot) ſchminken.

Różowanie, -nia, *sn.* Schminken *n.*

Różowy, *adi.*; **Różowo**, *adv.* roſafarbig, roſig.

Różyca, -cy, *sf.* 1) Roseola; 2) Erythema (Ausſchläge der Haut).

Różyczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Röschen *n.*; — p. Maryi muiejsza Becherblume *f.*; 2) Roſette *f.*; 3) -i *pl.* w stali Stahlroſe *f.*

Rtęcica, -cy, *sf.* Queckſilbervergiftung *f.*

Rtęcienie, -nia, *sn.* Verquickung *f.*, Vermiſchung *f.* mit Queckſilber, Amalgamierung *f.* mit Queckſilber.

Rtęciek, -u, *sing. tant. sm.* Queckſilberoxyd *n.*

Rtęcik, -a, *sing. tant. sm.* Queckſilberoxydul *n.*

Rtęć, -ci, *sing. tant. sf.* Queckſilber *n.*

Rubacha, -chy, *pl.* -chy, *sm.* derber luſtiger Menſch.

Ruban, -u, *pl.* -y; **Rubanek**, -nku, *pl.* -nki, *sm.* Rauhhobel *m.*, Rauhbank *f.*

Rubaszność, -ści, *sf.* ungeniertes Weſen *n.*, Derbheit *f.*

Rubaszny, *adi.*; **Rubasznie**, *adv.* ungeniert, gerade, derb.

Rubel, -bla, *pl.* -ble, *sm.* Rubel *m.*

Rubelit, -u, *pl.* -y, *sm.* Rubellit *m.*

Rubin, -u, *pl.* -y, *sm.* Rubin *m.*

Rubrycela, -li, *pl.* -le, *sf.* Rubrizelle *f.*, Auszug aus dem Brevier.

Rubryka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Rubrik *f.*; 2) Rotſtift *m.*, Rötel *m.*, Rotſtein *m.*

Ruch, -u, *pl.* -y, *sm.* Bewegung *f.*; Verkehr *m.*; — jednostajnie przyspieszony gleichförmig beſchleunigte Bewegung; — jednostajnie opóźniony gleichförmig verzögerte Bewegung; — kątowy Winkelbewegung; — kołowy Kreisbewegung; — krzywolinijny krummlinige Bewegung; — mimośrodowy exzentriſche Bewegung; — niejednostajny ungleichförmige Bewegung; — obrotowy rotierende Bewegung; — odwrotny Rückbewegung; — opóźniony niederſteigende Bewegung; — po linii sercowatej herzförmige Bewegung; — postępowy fortſchreitende Bewegung; — pozorny ſcheinbare Bewegung; — prostolinijny geradlinige Bewegung; — przeciwdziałający Gegenbewegung; — rosnący aufſteigende Bewegung; — rzeczywisty wirkliche Bewegung; — tam i napowrót auf und nieder gehende Bewegung; — wahadłowy oszillierende Bewegung, Pendelbewegung; — zmienny veränderliche Bewegung; — kolejowy Eiſenbahnbetrieb *m.*; — bezpośredni direkter Verkehr; — krajowy inländiſcher Verkehr; — osobowy Perſonenverkehr *m.*, — przejęty Anſchlußverkehr; Tranſito *m.*; — przesyłek powolnych Frachtverkehr; — przesyłek pospiesznych Eilgutverkehr; w — wprawić maszynę eine Maſchine in Gang bringen; w ciągłym -u być in beſtändiger Bewegung ſein; bez -u bewegungslos; — rewolucyjny die Revolutionsbewegung; wielki — panuje w mieście ſtarker Verkehr herrſcht in der Stadt.

Ruchacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Crossarchus (Luchsart).

Ruchadło, -dła, *pl.* -dła, *sn.* Schwengel *m.*

Ruchawka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Landſturm *m.*, Aufgebot *n.*; 2) Inſurrektion *f.*

Ruchliwość, -ści, *sing. tant. sf.* Beweglichkeit *f.*

Ruchliwy, *adi.*; **Ruchliwie**, *adv.* beweglich, regſam, munter.

Ruchodawca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Motor *m.*, bewegende Kraft.

Ruchodawczy, *adi.* treibend; koło -cze Triebrad *n.*; siła -cza Triebkraft *f.*

Ruchomość, -ści, *pl.* -ści, *sf.* 1) Bewegung *f.*, Beweglichkeit *f.*; 2) -ści *pl.* Mobilien *pl.*, bewegliche Güter, fahrende Habe.

Ruchomy, *adi.*; **Ruchomie**, *adv.* beweglich, mobil.

Ruciany, *adi.* Rauten-.

Ruczaj, -u, *pl.* -e, *sm.* Bach *m.*, Bächlein *n.*

Ruda, -dy, *pl.* -dy, *sf.* Erz *n.*; — drobna Grubenklein *n.*; — gruźlasta Graupen *pl.*; — przesiana Stauberz; — tłuczkowa Pocherz; — zbita Eiſenſtein *m.*; — mialka mulmiges Eiſenerz; — sucha Dürrerz; — zimna Kieſeleiſenſtein *m.*; — ostra ſprödes Erz; -dy ubogie Fluß-, Quickerze *pl.*, Gemeinſteine *pl.*; — rozprachowata Rotbruch *m.*; — cynkowa Zinkerz; — cynowa Zinnerz; — gniazdowa Neſt *n.*, Nester *pl.*; — miedziana Kupfererz, Fahlerz; — pokładowa Flözerz; — żelazna Eiſenerz, Eiſenſtein *m.*

Rudarnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Roſtſtatteln *pl.*, Röſtſtadel *m.*

Rudawiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* roſtfarbige giftige Schlange.

Rudawizna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* ſchlammiges Eiſenerz; — czerwona Engliſchrot *n.*

Rudawy, *adi.* 1) erzartig, erzfarbig; 2) rötlich, roſtfarbig; rötlichblond.

Rudel, -dla, *pl.* -dle, *sm.* Ruder *n.*, Steuerruder *n.*

Rudnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Schmelzhaus *n.*

Rudnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Bergmann *m.*, Eiſenerzbergmann *m.*, Erzgräber *m.*, Bergknappe *m.*

Rudobrody, *adi.* rotbärtig; Fryderyk — Friedrich der Rotbart.

Rudochwost, -u, *pl.* -y, *sm.* Rotſchwänzchen *n.*

Rudokop, -u, *pl.* -y, *sm.* Erzgräberei *f.*

Rudopiór, -pióra, *pl.* -pióry, *sm.* Braunvogel *m.*

Rudopstrąg, -ga, *pl.* -gi, *sm.* Hauchforelle *f.*

Rudowłosy, *adi.* rothaarig.

Rudunek, -nku, *pl.* -nki, *sm.* Rodung *f.*

Rudy, *adi.* rötlich, braunrot, rothaarig.

Rudziasty, *adi.* erzhaltig.

Rudzieniec, -ńca, *pl.* -ńce, *sm.* Rutil *m.*, braunroter Titanſchörl, Gallizinit *m.*

Rudzik, -a, *pl.* -i, *sm.* Steinſchmätzer *m.*, Steinſchnäpper *m.*

Rufa, -fy, *pl.* -fy, *sf.* Hinterteil *n.* eines Schiffes.

Rug, -u, *pl.* -i, *sm.* Rüge *f.*, gerichtliche Unterſuchung; -i sejmowe Wahlprüfungen der Abgeordneten, Prüfung *f.* der Abgeordnetenmandate; -i sądowe, egzekucyjne gerichtliche Beſitzabſprechung, exekutive Delogierung.

Rugować, -guję, -wałem, *va. imperf.* gerichtlich unterſuchen; gerichtlich entfernen, vertreiben.

Ruina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Ruine *f.*, Zerſtörung *f.*, Trümmer *pl.*

Ruja, -ji, *pl.* -je, *sf.* Brunſt *f.*, Brunft *f.*, Brunſtzeit *f.*, Brunftzeit *f.*

Rujnować, -nuję, -wałem, *va. imperf.* ruinieren; — się *vr.* ſich ruinieren, zu Grunde richten.

Rujnowanie, -nia, *sn.* Ruinieren *n.*

Rukiew, -kwi, *pl.* -kwie, *sf.* (Nasturtium) Brunnenkreſſe *f.*, Rauke *f.*

Rukiewnik, -a, *pl.* -i, *sm.* (Bunias) Steckrübe *f.*

Rukwiel, -i, *pl.* -e, *sf.* (Cahile) Meerſenf *m.*

Rulada, -dy, *pl.* -dy, *sf.* Roulade *f.*

Ruleta, -ty, *pl.* -ty, *sf.* Roulette *f.*

Rum, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Raum *m.*, Platz *m.*; 2) Stück-, Minutienſalz *n.*; 3) Schutt *m.*; 4) Rum *m.*

Rumacya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Umzug *m.*

Rumacyjny, *adi.* Umzugs-; termin — Umzugszeit *f.*

Rumak, -a, *pl.* -i, *sm.* mutiges feuriges Roß, Renner *m.*

Rumbarbarum, *indecl. sn.* Rhabarber *m.*

Rumel, -mla, *pl.* -mle, *sm.* Pikettſpiel *n.*; w — trafić gerade recht treffen.

Rumfordzki, *adi.* -ka zupa billige Gemüſeſuppe.

Rumian, -u, *sing. tant. sn.* Kamille *f.*; — polny wilde Kamille; — włoski edle Kamille.

Rumianek, -nku, *pl.* -nki, *sm.* (Matricaria) 1) Mutterkraut *n.*; — psi Kuhdille *f.*, Stinkkamille *f.*; 2) Kamillentee *m.*

Rumianiawy, *adi.* rötlich.

Rumianica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Lotwurz *f.*

Rumiankowy, *adi.* Kamillen-.

Rumianość, -ści, *sing. tant. sf.* Geſichtsröte *f.*, Röte *f.* der Wangen.

Rumiany, *adi.* rot, rotbackig.

Rumieniak, -a, *pl.* -i, *sm.* Hyporhodius (eine Schwammart).

Rumienica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Rotfloſſer *m.*

Rumienić, -nię, -nisz, -niłem, *va. imperf.* röten; — się *vr.* erröten.

Rumienidło, -dła, *sn.* rote Schminke.

Rumieniec, -ńca, *pl.* -ńce, *sm.* Röte *f.* der Wangen.

Rumienieć, -nieję, -niałem, *vn. imperf.* rot werden.

Rumieniuchny, -teńki, -teniuśki, *adi.* hochrot, feuerrot.

Ruminować, -nuję, -wałem, *vn. imperf.* überdenken, überlegen.

Rumolep, -u, *pl.* -y, *sm.* Pudding *m.*, Puddingſtein *m.*

Rumor, -u, *pl.* -y, *sm.* Lärm *m.*, Getöſe *n.*

Rumosz, -a, *sing. tant. sn.* eine Art erfältende Erde.

Rumotać, -tam, -tałem, *va. imperf.* rumoren.

Rumować, -muję, -wałem, *va. imperf.* Raum, Platz machen, räumen, ausräumen; — się *vr.* wegziehen.

Rumowisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Geröll(e) *n.*, taube Erde, taubes Geſtein, taube Bergart; Trümmerhalde *f.*, Geſteinhalde *f.*

Rumówka, -ki, *sing. tant. sn.* Salzminutien *pl.*, Minutienſalz *n.*

Rumstek, -a, *pl.* -i, *sm.* Rumſteak *m.*, auf engliſche Art gebratenes Rückenſtück.

Rumunek, -nku, *pl.* -nki, *sm.* Wüſtung *f.*

Runąć, -nę, -nąłem, *vn. perf.* plötzlich umſtürzen, herabſtürzen, niederſtürzen, zuſammenfallen, einfallen; wieża z okrutnym trzaskiem -ęła der Turm ſtürzte mit entſetzlichem Krachen ein.

Runiczny, *adi.* Runen-; -czne znaki Runenzeichen *pl.*; -czne pismo Runenſchrift *f.*

Runo, -na, *pl.* -na, *sn.* Vließ *n.*; złote — das goldene Vließ; order złotego -a der Orden des goldenen Vließes.

Runy, run, *pl.* Runen *pl.*, Runenzeichen *pl.*, Runenſchrift *f.*

Ruń, -ni, *pl.* -nie, *sf.* grünendes Wintergetreide.

Rup, -pia, *pl.* -pie, *sm.* Wurm *m.*; -pie, *plur. tant.* 1) Eingeweidewürmer *pl.* (besonders bei Pferden); 2) Kummer *m.*, nagender Wurm.

Rupiecie, -ci, *plur. tant.* altes Gerümpel, Plunder *m.*, altes Geräte.

Rupieć, -pci, *pl.* -pcie, *sf.* Geröll(e) *n.*, Brackenstein *m.*

Rupia, -pii, *pl.* -pie, *sf.* Rupie *f.*

Ruptura, -ry, *pl.* -ry, *sf.* Bruch *m.*, Leistenbruch *m.*

Rupturny, *adi.* Bruch-.

Rura, -ry, *pl.* -ry, *sf.* 1) Röhre *f.*, Bratröhre *f.*; — dmuchawki Blasrohr; — kanałowa Leitungsrohr; — kolankowa Knierohr, Kniestück *n.*; — krysowa Flanschenrohr; — krzyżowa Kreuzröhre; — nadsztukowana vernietetes Rohr; — ogrzewawcza Heizröhre, Wärmeröhre; — osuszająca Drainröhre; — parowa smoczkowa Injektorträger *m.*; — płomienna Flammenrohr; — powietrzna Wetterlotte *f.*; — sikawki Spritzrohr, Einspritzungsröhre; — ssąca Saugröhre; — ściekowa Fallrohr, Abfallrohr; — tłocząca Druckrohr; — wypustowa Auslaßrohr; — zasilająca Speiserohr, Füllrohr; — zlewna Ausgußrohr, Ausleerungsrohr; — bezpieczeństwa Sicherheitsrohr; — wznoszenia Stiefelrohr; — tłokowa Kolbenrohr; — wylewka Gußrohr; — wiatrowa Windleitung *f.*, Windleitungsrohr; 2) Röhrknochen *m.*; 3) Rohr *n.*, Lauf des Gewehres; 4) ungeschliffener einfältiger Mensch.

Rurajz, -u, *pl.* -y, *sm.* Rühreisen *n.*

Rurecznia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Röhrenkoralle *f.*

Rurka, Rureczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Röhrchen *n.*, kleines Röhrchen; -ki oddechowe Luftröhrchen *pl.* der Insekten; — bezpieczeństwa Überlaufungsrohr *n.*; — do oliwiarki Schmierröhrchen; — knotowa Dochthalter *m.*, Dille *f.*; — przewiewna Sturmrohr; — maźnicowa Lagerschmierröhrchen; — wodoskazowa Wasserstandsglas *n.*; -ki, *pl.* do włosów Kolbeisen *n.*, Brenneisen *n.*

Rurkopysk, -a, *pl.* -i, *sm.* Großmaul *m.* (Fisch).

Rurkowaty, *adi.* röhrenförmig.

Rurkowiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* 1) Wurmröhre *f.*; 2) Untergattung der Flohkrebse.

Rurkowy, *adi.* Röhren-, röhrenartig, röhrenförmig.

Rurmistrz, -a, *pl.* -e, *sm.* Röhrenmeister *m.*

Rurmus, -u, *pl.* -y, *sm.* Wasserleitung *f.*

Rurnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Kühlfaß *n.* beim Destillieren, Kühlvorlage *f.*, Trompetenbaum *m.*

Rurnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Ort, wo die Wasserröhren durchgehen.

Rurny, *adi.* Röhren-.

Rurowanie, -nia, *sing. tant. sn.* Röhren *n.*, Verröhrung *f.*, Röhrung des Bohrloches.

Rurowy, *adi.* Rohr-.

Rurówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Röhrenwurm *m.*, Wurmschnecke *f.*

Rusak, -a, *pl.* -i, *sm.* Fleischermesser *n.*

Rusałka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Nymphe *f.*, Nixe *f.*

Rusawy, Rusowaty, *adi.*; **Rusawo, Rusowato**, *adv.* braunrötlich.

Rusobrody, *adi.* rotbärtig.

Rusowacieć, -cieję, -ciałem, *vn. perf.* rotköpfig werden, rote Haare bekommen.

Rusy, *adi.* = Rudy.

Ruszać, -szam, -szałem, I. *va. imperf.*; **Ruszyć**, -szę, -szysz, -szyłem, I. *va. perf.* 1) rühren, berühren; nie -szaj cudzej własności rühre nicht an fremdem Eigentum; — ramionami die Achseln zucken; 2) bewegen; nie mogłem — ani ręką ani nogą ich konnte weder Hand noch Fuß bewegen; — konceptem mit einem Vorschlage hervortreten; nie -szyłem dziś nogą z domu ich setzte heute den Fuß nicht über die Schwelle; II. *vn.* sich in Bewegung setzen, aufbrechen; — dalej die Reise fortsetzen; -szaj fahre vorwärts! geh!, lauf schnell hin! III. się *vr.* sich rühren, sich bewegen; aufgehen, wackeln; ciasto się -sza der Teig geht auf; ząb się -sza der Zahn wackelt.

Ruszanie, Ruszenie, -nia, *sn.* Rühren *n.*, Berührung *f.*

Rusznica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Büchse *f.*, Feuerbüchse *f.*, Feuergewehr *n.*

Rusznikarka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Frau *f.* des Büchsenmachers.

Rusznikarstwo, -wa, *sing. tant. sn.* Büchsenmacherhandwerk *n.*

Rusznikarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Büchsenmacher *m.*

Ruszt, -u, *pl.* -y, *sm.* Gerüst *n.*, Rost *m.*, Feuerrost *m.*, Rosthaufen *m.*; — schodowy Treppenrost *m.*

Rusztbelki, -lek, *plur. tant. sf.* Rostbalken *pl.*

Rusztowaczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Spieß *m.*, Schüreisen *n.*

Rusztować, -tuję, -wałem, *va. imperf.* schüren, lüften.

Rusztowanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Gerüst *n.*; Bühne *f.*; Schafott *n.*

Ruta, -ty, *sing. tant. sf.* Raute *f.*; — skalna Mauerraute; — górna Bergraute; — ptasza Erdrauch *m.*; — — żółta Wiesenraute.

Ruten, -u, *sing. tant. sm.* Rhutenium *n.*

Rutewka, Rutka, -ki, *pl.* -ki; **Rutwica**, -cy, *pl.* -cy, *sf.* Galege *f.*, Geißraute *f.*; — żółta Wiesenraute.

Rutyna, -ny, *sing. tant. sf.* Routine *f.*

Rwać, rwę, rwiesz, rwałem, I. *va. imperf.* 1) reißen, abreißen, zerreißen; — nici den Faden reißen; — zęby Zähne reißen; — za włosy bei den Haaren reißen; psy rwą jelenia die Hunde reißen den Hirsch; 2) pflücken, abpflücken; rwę kwiaty ich pflücke Blumen; II. — się *vr. imperf.*; 1) reißen, springen, platzen; 2) — się do czego sich wonach drängen, sich zu etw. anbieten; po co się rwiesz do tego, czemu nie sprostasz warum willst du durchaus etw. tun, dem du

nicht gewachsen bist; III. — *vn.* reißen, zwicken; rwie mnie w udzie es reißt mich im Schenkel.

Rwanie, -nia, *sn.* Reißen *n.*, Pflücken *n.*

Rwetes, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Reißerei *f.*, Gereiße *n.*; 2) Geschrei *n.*, Gezeter *n.*

Rwiślin, -u, *pl.* -y, *sm.* südamerikanische Fleckenblume.

Ryba, -by, *pl.* -by, *sf.* Fisch *m.*; -by łowić fischen; w mętnej wodzie -by łowić im trüben Wasser fischen.

Rybacki, *adi.* Fischer-.

Rybactwo, -wa, *sing. tant. sn.* Fischerei *f.*, Fischerhandwerk *n.*

Rybaczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Fischerin *f.*

Rybak, -a, *pl.* -cy, *sm.* 1) Fischer *m.*; 2) Seeschwalbe *f.*

Rybałt, -a, *pl.* -łci, *sm.* fahrende(r) Schüler; Kirchenvorsänger *m.*

Rybeczka, **Rybeńka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Fischlein *n.*; Liebchen *n.*

Rybi, *adi.* Fisch-; — targ Fischmarkt *m.*; -bie oko Fischaugenstein *m.*

Rybiat, -u, *pl.* -y, *sm.* (Renilla) eine Polypenart.

Rybitw, -a, *pl.* -y, *sm.* 1) Fischer *m.*; 2) Fischaar *m.*

Rybitwa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* Seeschwalbe *f.*, Meerschwalbe *f.*; — białoczelna Zwergschwalbe; — białoskrzydła Silberseeschwalbe.

Rybka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* = Rybeczka.

Rybnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Fischteich *m.*, Fischhälter *m.*

Rybny, *adi.* Fisch-, fischreich.

Rybojad, -a, *pl.* -y; **Rybojedz**, -a, *pl.* -e, *sm.* Fischesser *m.*

Rybojaszczur, -a, *pl.* -y, *sm.* Fischeidechse *f.*

Rybojeż, -a, *pl.* -e, *sm.* Zweizahn *m.*, Igelfisch *m.*

Rybołowny, *adi.* fischfangend.

Rybołowstwo, -wa, *sing. tant. sn.* Fischfang *m.*, Fischerei *f.*

Rybołów, -a, *pl.* -y, *sm.* 1) Fischadler *m.*, Flußadler *m.*; 2) weißgraue Möwe.

Rybołówek, -wka, *pl.* -wki, *sm.* Sturmmöwe *f.*

Rybołówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Piscidia.

Rybosz, -a, *pl.* -e, *sm.* Wasserassel *f.*

Rybotruj, **Rybotrut**, -u, *pl.* -y, *sm.* Fisch-, Mondsame *m.*

Rybowesz, -wszy, *pl* -wszy, *sf.* Fischlaus *f.*, Fischschildfloh *m.*

Rybożer, -a, *pl.* -y, *sm.* Ohrenrobbe *f.*, gemähnter Seelöwe, Seebär *m.*

Rybsko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* großer häßlicher Fisch.

Rycerka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Heldin *f.*

Rycerski, *adi.* Ritter-, ritterlich.

Rycerskość, -ści, *sing. tant. sf.* Ritterlichkeit *f.*

Rycerstwo, -wa, *sing. tant. sn.* 1) Ritterschaft *f.*, Ritterstand *m.*; 2) Heldenschar *f.*

Rycerz, -a, *pl.* -e, *sm.* Ritter *m.*; Held *m.*

Rychleć, -leję, -lałem, *vn. imperf.* schnell sein, herbeieilen.

Rychlej, *adv.* früher, schneller.

Rychlik, -a, *pl.* -i, *sm.* Frühfrucht *f.*; -kiem, *adv.* bald.

Rychłość, -ści, *sing. tant. sf.* Geschwindigkeit *f.*

Rychły, *adi.*; **Rychło**, **Rychle**, *adv.* früh, zeitig, bald, geschwind; -ło przyjdzie? wird er bald kommen?

Rychtować, -tuję, -wałem, *va. imperf.* vorbereiten, herrichten.

Rycie, -cia, *sing. tant. sn.* 1) Wühlen *n.*; 2) Gravieren *n.*

Rycina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Stich *m.*, Bild *n.*; Illustration *f.*

Rycyk, -a, *pl.* -i, *sm.* Sumpfläufer, -wader *m.*, Pfuhlschnepfe *f.*

Ryczałt, -u, *pl.* -y, *sm.* Rutscherzins *m.*; Pauschale *f.*; -tem *adv.* im ganzen, in Pausch und Bogen.

Ryczałtowy, *adi.* Pauschal-, Groß-, en gros; handel -wy Großhandel *m.*

Ryczan, -u, *pl.* -y, *sm* Onocus (eine Pflanze).

Ryczeć, -czę, -czałem, *vn. imperf.*; **Ryknąć**, -nę, -nąłem, *vn. perf.* brüllen.

Ryczenie, -nia, *sn.* Brüllen *n.*, Gebrüll *n.*

Ryć, -ję, -łem, *va. imperf.* 1) wühlen (mit der Schnauze); 2) graben; 3) gravieren, stechen.

Rydel, -dla, *pl.* -dle; *dim.* **Rydelek**, -lka, *pl.* -lki, *sm.* Spaten *m.*, Grabscheit *n.*, Stichschaufel *f.*

Rydelek, -lka, *pl.* -lki, *sm.* 1) siehe: Rydel; 2) Schild *m.*, Schirm *m.* (an der Mütze).

Rydlec, -lca, *pl.* -lce, *sm.* (Ibacus) Gattung der Fischerschwanzkrebse.

Rydwan, -u, *pl.* -y; **Rydwanik**, -a, *pl.* -i, *sm.* Kutsche *f.*, Reisewagen *m.*, Wagen *m.* (poetisch).

Rydykiul, -a, *pl.* -e, *sm.* Handtäschchen *n.*, Retikül *n.*

Rydz, -a, *pl.* -e, *sm.* Reizker *m.*, Rötling *m.*; lepszy — jak nic besser etwas als gar nichts.

Rydzawiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* Blei-, Silberglätte *f.*

Rydzawy, **Rydzy**, *adi.* fuchs-, feuerrot.

Rydzobranie, -nia, *sn.* Sammeln *n.*, Suchen *n.* von Pilzen.

Ryga, -gi, *pl.* -gi, *sf.* Reihe *f.*, Linie *f.*, Notenlinie *f.*

Rygal, -a, *pl.* -e, *sm.* Regal *n.* unter dem Schriftkasten.

Rygiel, -gla, *pl.* -gle, *sm* Riegel *m.*; drzwi na — zamknąć, die Tür verriegeln: -gle, *plur. tant.* Rohschienen *pl.*, Riegeln *pl.*

Rygor, -u, *pl.* -y, *sm.* Strenge *f.*

Rygorysta, -sty, *pl.* -ści, *sm.* strenger, genauer Mensch.

Rygować, -guję, -wałem, *va. imperf.*; 1) mit großen Stichen zusammenheften, fest anheften, annähen; 2) Notenlinien ziehen.

Ryj, -a, *pl.* -e, *sm.*; *dim.* **Ryjek**, -jka, *pl.* -jki, *sm.* Rüssel *m*, Rüsselchen *n.*; — formy Mundstück *n.* der Form;

-- miecha Mund *m.* des Blaſebalges.

Ryjaczek, -czka, *pl.* -czki, *sm.* (Sisyrinchium) Schweinrüſſel *m.*

Ryjek, -jka, *pl.* -jki, *sm.* 1) Rüſſelkäfer *m.*; 2) Saugrüſſel *m.* der Inſekten.

Ryjkoryb, -a, *pl.* -y, *sm.* (Solenostoma) Rüſſelfiſch *m.*, Langſchnabel *m.*

Ryjkowaty, *adi.* rüſſelförmig.

Ryjny, *adi.* grabend, wühlend.

Ryk, -u, *pl.* -i, *sm.* Gebrüll *n.*

Rykcya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* (Riccia) Flechte *f.*

Rykiel, -kla, *pl.* -kle, *sm.* Beſchlahe *f.*

Rykliwy, *adi.* brüllend.

Ryknąć, ſiehe: Ryczeć.

Ryknięcie, -cia, *sing. tant. sn.* Aufbrüllen *n.*

Rylec, -lca, *pl.* -lce, *sm.* 1) Grabſtichel *m.*; 2) Hebelſtift *m.*

Rym, -u, *pl.* -y, *sm.* Reim *m.*; -my pisać Verſe ſchreiben, dichten; to nie do -u das reimt ſich nicht.

Rymarczyk, -a, *pl.* -i, *sm.* Riemerlehrling *m.*

Rymarka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Riemersfrau *f.*; 2) Riemergewerbe *n.*

Rymarski, *adi.* Riemer-.

Rymarstwo, -wa, *sing. tant. sn.* Riemerhandwerk *n.*

Rymarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Riemer *m.*

Rymopis, -a, *pl.* -y; **Rymotwór- ca**, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Dichter *m.*, Reimſchmieder *m.*, Reimſchmied *m.*

Rymopisarstwo, -wa, *sing. tant. sn.* Dichtkunſt *f.*, Reimerei *f.*

Rymotwórczy, *adi.* dichteriſch.

Rymować, -muję, -wałem, *va. perf.* reimen, dichten; — się *vr.* ſich reimen.

Rymowy, *adi.* Reim-.

Ryna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* 1) Rinne *f.*; 2) Stumpfnaſe *f.* (ein Fiſch).

Ryneczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Pfanne *f.*, Reindel *n.*

Rynek, -nku, *pl.* -nki, *sm.* Ringplatz *m.*, Ring *m.*, Markt *m.*, Marktplatz *m.*

Ryngraf, -u, *pl.* -y, *sm.* Ringkragen *m.*, Halsharniſch *m.*, Halsberge *f.*

Rynienkowaty, *adi.* rinnenförmig.

Rynka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Reindel *n.*, Schmorpfanne *f.*, Kaſſerolle *f.*

Rynna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Rinne *f.*; Dachrinne *f.*, Gerinne *n.*; — ściekowa Abfallrinne; z deszczu pod -nę vom Regen in die Traufe.

Rynoceros, -a, *pl.* -e, *sm.* = Nosorożec.

Rynsztok, -a oder -u, *pl.* -i, *sm.* Rinnſtein *m.*, Goſſe *f.*, Gerinne *n.*

Rynsztokowy, *adi.* Rinnſtein-, Goſſen-.

Rynsztunek, -nku, *pl.* -nki, *sm.* Rüſtung *f.*

Rynwa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* = Rynna.

Rypa, -py, *pl.* -py, *sf.* 1) Moräne *f.*; 2) -py, *plur.* Rippen *pl.*

Rypać, -pam, -pałem, *va.* und *vn. imperf.*; **Rypnąć**, -pnę, -pnąłem, *va.* und *vn. perf.* ſchnell etw. tun; ſchnarren, knarren; kratzen; werfen.

Ryps, -u, *sm.* Rips *m.* (ein Stoff).

Rys, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Zug *m.*; -y twarzy Geſichtszüge *pl.*, — charakteru Charakterzug; 2) Riß *m.*, Abriß *m.*

Rysa, -sy, *pl.* -sy, *sf.* Spalte *f.*, Ritz *m.*, Riß *m.*, Kluft *f.*, Strich *m.*

Rysi, *adi.* Luchs-.

Rysik, -a, *pl.* -i, *sm.* Griffel *m.*, Schiefergriffel *m.*

Rysica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Luchsweibchen *n.*

Rysię, -cia, *pl.* -ta, *sn.* Luchsjunge(s) *n.*

Rysopis, -u, *pl.* -y, *sm.* Signalement *n.*

Rysować, -suję, -wałem, *va. imperf.*; 1) zeichnen; — z natury nach der Natur zeichnen; 2) Riſſe machen; — się *vr.* Riſſe bekommen.

Rysowanie, -nia, *sn.* Zeichnen *n.*

Rysownia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Zeichenſaal *m.*

Rysownica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Reißbrett *n.*, Zeichenbrett *n.*

Rysowniczy, *adi.* zeichneriſch.

Rysownik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Zeichner *m.*

Rysunek, -nku, *pl.* -nki, *sm.* Zeichnung *f.*; nauka -ków Zeichenkunſt *f.*; Zeichenunterricht *n.*; nauczyciel -ów Zeichenlehrer *m.*; szkoła -ów Zeichenſchule *f.*; lekcya -u Zeichenſtunde *f.*; — kropkowany Punktierzeichnung; — szczegółowy Detailzeichnung.

Rysunkowy, *adi.* Zeichen-, zeichneriſch.

Ryś, rysia, *pl.* rysie, *sm.* Luchs *m.*

Ryśnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Reißfeder *f.*

Rytm, -u, *pl.* -y, *sm.* Rhythmus *m.*

Rytmiczność, -ści, *sing. tant. sf.* Rhythmiſche(s) *n.*; Taktmäßigkeit *f.*

Rytmiczny, *adi.*; **Rytmicznie**, *adv.* rhythmiſch; taktmäßig, im Takt.

Rytować, -tuję, -wałem, *va. imperf.* ſtechen, gravieren.

Rytowanie, -nia, *sn.* Gravieren *n.*, Stechen *n.*

Rytownictwo, -wa, *sing. tant. sn.* Stechen *n.*, Gravieren *n*; Stechkunſt *f.*, Gravierkunſt *f.*; Holzſchneidekunſt *f.*

Rytowniczy, *adi.* Graveur-, Stecher-.

Rytownik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Graveur *m.*, Stecher *m.*; Kupfer-, Stahlſtecher; Holzſchneider *m.*

Rytualny, *adi.* rituell.

Rytuał, -u, *pl.* -y, *sm.* Ritual *n.*, Agende *f.*, Kirchenagende *f.*

Rywadlnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Grabſtichel *m.*, Graviernadel *f.*

Rywal, -a, *pl.* -e, *sm.* Rival(e) *m.*, Nebenbuhler *m.*; = Współzawodnik.

Rywalizacya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Rivaliſieren *n.*: = Współzawodnictwo.

Rywalizować, -zuję, -wałem, *va. imperf.* rivaliſieren, wetteifern.

Rywalka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Rivalin *f.*, Nebenbuhlerin *f.*

Rywula, -ły, *pl.* -ły, *sm.* feiner Rheinwein.

Ryza, -zy, *pl.* -zy, *sf.* 1) Ries *n.* (Papier); 2) Zaum *m.*, Ordnung *f.*; trzymać kogo w -zie jmndn kurz, ſtreng halten.

Ryzować, -zuję, -wałem, *va. imperf.*; 1) das Getreide umſchaufeln; 2) das Holz zu Flößen ſchaffen.

Ryzyko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Riſiko *n.*; Gefahr *f.*; Wagnis *n.*

Ryzykować, -kuję, -wałem, *va. imperf.* riskieren, wagen, aufs Spiel ſetzen.

Ryzykowny, *adi.* riskant, gewagt.

Ryż, -u, *sing. tant. sm.* Reis *m.*

Ryżobrody, *adj.* rotbärtig, fuchsbärtig.

Ryżość, -ści, *sing. tant. sf.* rote Farbe.

Ryżowy, *adi.* Reis-.

Ryżowisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Reisfeld *n.*

Ryży, *adi.* rot, rötlich, feuerrot, fuchsrot.

Rzadki, *adi.*; **Rzadko**, *adv.* 1) dünn, ſchütter, locker, ſpärlich; -kie mleko dünne Milch; -kie włosy ſpärliches Haar; -dko tkać locker weben; 2) ſelten; niewiasta -kiej piękności ein Weib von ſeltener Schönheit; — ptak ein ſeltener Vogel; to -dko się zdarza das kommt ſelten vor; — kiedy ſelten einmal.

Rzadkobrody, *adi.* mit ſchütterem Bart, dünnbärtig.

Rzadkomierz, -a, *pl.* -e, *sm.* Luftdichtemeſſer *n.*

Rzadkość, -ści, *pl.* -ści, *sf.* Seltenheit *f.*, Rarität *f.*; Dünnheit *f.*

Rzadkowłosy, *adi.* dünnhaarig, ſchütter behaart.

Rzadzieć, -dzieję, -działem, *vn. imperf.* dünn, ſelten werden.

Rzadziuka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Lophosia (ein Inſekt).

Rzadzizna, -ny, *pl.* -ny, Jungmoſt *m.*, Weinmaiſche *f.*

Rzaz, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Schnitt *m.* mit der Säge, Sägeſchnitt *m.*; 2) *sing. tant.* = Rzeżucha.

Rząb, -u, *pl.* -y, *sm.* (Jacaranda) mexikaniſcher Nußbaum.

Rząd, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Regierung *f.*, (daſſelbe *plur.* -dy); komu powierzyć -y? wem ſoll man die Regierung anvertrauen?; za -ów tego ministra während der Regierung dieſes Miniſters; objąć -y die Regierung antreten; — krajowy Landesregierung *f.*; — wydał nakaz die Regierung hat den Befehl erlaſſen; 2) Ordnung *f.*

Rząd, -ędu, *pl.* -ędy, *sm.* Reihe *f.*, Glied *n.*; w którym -dzie są nasze krzesła? in welcher Reihe ſind unſere Seſſel?; ustawić w dwa -y in zwei Reihen aufſtellen; 2) Ordnung *f.*, Klaſſe *f.*; 3) — na konia Geſchirr *n.*, Pferdegeſchirr *n.*

Rządca, **Rządzca**, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Regent *m.*, Herrſcher *m.*; Verwalter *m.*

Rządczyni, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Regentin *f.*, Herrſcherin *f.*; Verwalterin *f.*

Rządek, **Rzędek**, -dku, *pl.* -dki, *sm.* kleine Reihe, Zeile *f.*

Rządność, -ści, *sing. tant. sf.* Ordentlichkeit *f.*, Wirtſchaftlichkeit *f.*, Ordnungsliebe *f.*

Rządny, *adi.*; **Rządnie**, *adv.* ordentlich, wirtſchaftlich.

Rządowy, *adi.* Regierungs-.

Rządzenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Regieren *n.*, Verwalten *n.*, Leiten *n.*

Rządzić, -dzę, -dzisz, -dziłem, I. *va. imperf.* herrſchen, regieren, leiten, lenken; — światem die Welt regieren; żona nim -dzi die Frau beherrſcht ihn; wszędzie chce — er will überall den Herrn ſpielen, den Ton angeben; przyimek rządzi 4. przypadkiem das Vorwort regiert den 4. Fall; II. — się *vr. imperf.* 1) das Hausweſen, die Geſchäfte verwalten; 2) den Herrn ſpielen, das Regiment führen; 3) — się czemś etwas zur Richtſchnur nehmen, ſich nach etwas richten; ſich von etw. leiten laſſen; własną wolą się -dzi ſein Wille iſt die Richtſchnur, nach welcher er handelt.

Rząp, -ia, *pl.* -ie, *sm.* 1) Stur; *m.* im Schwanze der Tiere; 2) Zifterne *f.*, Becken *m.*, Waſſerbehältnis *n.*; 3) Sumpf *m.*; Schlichtfaß *n.*; — błotny Schlammgraben *m.*

Rząpiarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Pfützer *m.*

Rząpek, -ka, *pl.* -ki, *sm.* Vorſumpf *m.*

Rząpnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Rache *f.*

Rzec, -kę, -kłem; **Rzeknąć**, -nę, -łem, *va. perf.* ſagen, ſprechen, reden; nic na to nie rzekł er ſagte nichts dazu; -nij słowo ſage nur ein Wort; i rzekł do mnie und er ſprach zu mir.

Rzechlin, -u, *pl.* -y, *sm.* (Petivera) antilliſche Melde.

Rzechot, -u, *pl.* -y, *sm.* Quaken *n.*, Gequake *n.*

Rzechotać, **Rzegotać**, **Rzekotać**, -tam, -tałem, *vn imperf.* quaken, reckern; — się *vr.* laut lachen.

Rzechotanie, **Rzegotanie**, **Rzekotanie**, -nia, *sn.* Quaken *n.*, Reckern *n.*

Rzechotliwy, **Rzegotliwy**, *adi.* quakend.

Rzecz, -y, *pl.* -y, *sf.* 1) Sache *f.*, Ding *n.*, zabrać swoje -y, ſeine Sachen wegnehmen; to nie twoja — das iſt nicht deine Sache; przystąpmy do -y kommen wir zur Sache; gadasz od -y du redeſt nicht zur Sache, du redeſt Unſinn; jak się ma ta — wie ſteht die Sache; wasze -y stoją dobrze eure Angelegenheiten ſtehen gut; cała — od ciebie zawisła die ganze Sache hängt von dir ab; przyszłych -y nikt zbadać nie może zukünftige Dinge kann niemand ergründen; 2) Tat *f.*, Handlung *f.*, Wirklichkeit *f.*; jak przyjdzie do -czy wenn es zur Tat kommt; w samej -y in der Tat; 3) na jego — zu ſeinen Gunſten; wielkie -y z czego robić große Stücke auf etwas halten; do -y paſſend, treffend; taką -ą wenn

es so steht, wenn es sich so verhält.

Rzeczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Flüßchen *n.*; 2) Leistengraben *m.*, Gasse *f.*

Rzecznik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Sachwalter *m.*, Rechtsanwalt *m.*, Advokat *m.*, Fürsprecher *m.*

Rzeczny, *adi.* Fluß-; -na ryba Flußfisch *m.*

Rzeczownik, -a, *pl.* -i, *sm.* Hauptwort *n.*, Substantiv *n.*

Rzeczownikowy, *adi.*; **Rzeczownikowo**, *adv.* substantivisch.

Rzeczpospolita, -y, *pl.* -te, *sf.* Republik *f.*, Freistaat *m.*; — polska die Republik Polen.

Rzeczywistość, -ści, *pl.* -ści, *sf.* Wirklichkeit *f.*

Rzeczywisty, *adi.*; **Rzeczywiście**, *adv.* wirklich.

Rzednieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* schütter werden.

Rzedzić, -dzę, -dziłem, *va. imperf.* dünn machen, verdünnen.

Rzeka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Strom *m.*, Fluß *n.*

Rzekomy, *adi.*; **Rzekomo**, *adv.* angeblich.

Rzekot, siehe: Rzechot.

Rzekotka, **Rzegotka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Klapper *f.*, Schnarre *f.*

Rzekotliwy, *adi.* rauhtönend, schnarrend.

Rzemienica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Ruhriemen *m.*, Himanthalia (eine Tange).

Rzemieniec, -ńca, *pl.* -ńce, *sm.* Bittersüß *n.*

Rzemieniowaty, *adi.* riemenartig.

Rzemienny, *adi.* ledern, Riemen-; -nym dyszlem jeździć mit häufigen Unterbrechungen reisen, überall einkehren.

Rzemień, -nia, *pl.* -nie, *sm.* Riemen *m.*; — okienny Fensterzugriemen.

Rzemieślnictwo, -wa, *sing. tant. sn.* Handwerkerei *f.*

Rzemieślniczek, -czka, *pl.* -czki, *sm.* Handwerkslehrling *m.*, Handwerksgesell *m.*

Rzemieślniczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Handwerkersfrau *f.*, Handwerkerin *f.*, Handarbeiterin *f.*

Rzemieślniczy, *adi.* Handwerker-, handwerksmäßig.

Rzemieślnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Handwerker *m.*

Rzemiosło, -sła, *pl.* -sła, *sn.* Handwerk *n.*, Gewerbe *n.*

Rzemiosłowość, -ści, *sing. tant. sf.* Handwerksmäßigkeit *f.*

Rzemiosłowy, *adi.*; **Rzemiosłowo**, *adv.* handwerksmäßig, gewerbsmäßig.

Rzemyk, -a, *pl.* -i; **Rzemyczek**, -czka, *pl.* -czki, *sm.* Riemen *m.*, Riemchen *n.*; — u trzewika Schuhriemen *m.*; od -a aż do stryczka vom Stehlen eines Riemens kommt man bald zum Strick (d. h. an den Galgen).

Rzep, -iu, *sing. tant. sn.* Acker-, Odermennig *m.*, Leberklette *f.*; — pospolity, świni Spitzklette; — płonny Klettengras *n.*

Rzepa, -py, *pl.* -py, *sf.* weiße Rübe, Wasserrübe *f.*

Rzepak, -a, *pl.* -ki, **Rzepaczek**, -czku, *pl.* -czki, *sm.* Rübenkohl *m.*, Rübsamen *m.*, Rübsaat *f.*, Rübsenöl *n.* Rips *m.*, Raps *m.*

Rzepakowy, *adi.* Raps-.

Rzepiasty, *adi.* rübenartig.

Rzepiczyny, -czyn, *plur. tant. sf.* Rübenstroh *n.*

Rzepik, -u, *pl.* -i, *sm.* Odermennig *m.*; — płonny leśny Gänserich *m.*

Rzepikowy, *adi.* Odermennig-.

Rzepisko, **Rzepnisko**, -ka, *pl.* -ka, *sf.* Rübenfeld *n.*

Rzepka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Rübchen *n.*; — zajęcza weiße Eberwurzel, doldentraubige Giftdistel; 2) Kniescheibe *f.*

Rzepnica, -cy, *pl.* -cy, *sf.* (Ruphanistrum arvense) Acker-, Heidenrettich *m.*, Feldkohl *m.*

Rzepniczek, -czka, *pl.* -czki, *sm.* Ptychotis.

Rzepnik, -u, *pl.* -i, *sm.* (Bunium) Erdknoten *m.*, Erdnuß *f.*; (Brassica oleifera campestris) Rapskohl *m.*; — letni Sommerraps *m.*

Rzepny, *adi.* Rüben-.

Rzesza, -szy, *pl.* -sze, *sf.* Schar *f.*, Haufe *m.*; — powietrzna die geflügelte Schar; — niemiecka das Deutsche Reich.

Rzeszot, -a, *pl.* -y, *sm.* Balkenbrücke *f.*; Gatterbrücke *f.*; Gatter *n.*

Rzeszotarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Bastfiedmacher *m.*

Rzeszotnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Pfefferschwamm *m.*

Rzeszotny, *adi.* Bastfied-.

Rzeszoto, -ta, *pl.* -ta, *sn.* Bastfied *n.*, Sieb *n.*

Rześki, **Rzeźki**, *adi.*; **Rześko**, **Rzeźko**, *adv.* frisch, rüstig, resch; munter, hurtig, flink, gewandt, aufgeweckt; — starzec ein rüstiger Greis.

Rześkość, **Rzeźkość**, -ści, *sing. tant. sf.* Raschheit *f.*, Munterkeit *f.*, Aufgewecktheit *f.*; Rüstigkeit *f.*, (geistige und körperliche) Frische *f.*

Rzetelność, -ści, *sing. tant. sf.* Redlichkeit *f.*, Ehrlichkeit *f.*, Aufrichtigkeit *f.*, Rechtschaffenheit *f.*

Rzetelny, *adi.*; **Rzetelnie**, *adv.* redlich, aufrichtig, rechtschaffen.

Rzewień, -wnia, *pl.* -wienie *sm.* Rhabarber *m.*

Rzewnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* (Casuarina) Kasuar-, Streitkolbenbaum *m.*

Rzewność, -ści, *sing. tant. sf.* innige Rührung, Wehmut *f.*

Rzewny, *adi.*; **Rzewnie**, *adv.* innig, rührend; bitter, bitterlich, wehmütig; -nie płakał er weinte bitterlich.

Rzezać, -zę, -załem, *va. imperf.* 1) schneiden; schnitzen, schnitzeln; 2) schlachten, schächten.

Rzezak, -a, *pl.* -i, Schlacht-, Schächtermesser *n.*; Gartenmesser *n.*, Strohmesser *n.*; Stemmeisen *n.*, Futterklinge *f.*; — ukośny Balleisen *n.*

Rzezanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Schlachten *n.*, Schächten *n.*; Schneiden *n.*, Schnitzeln *n.*

Rzezaniec, -ńca, *pl.* -ńce, *sm.* Verschnittene(r) *m.*, Kastrat *m.*

Rzezany, *adi.* geschnitzelt, geschliffen.

Rzezec, -zca, *pl.* -zce, *sm.* krummes Bienenmeſſer.

Rzezimieszek, -szka, *pl.* -szki, *sm.* Beutelſchneider *m.*

Rzezimiesznictwo, -wa, *sing. tant. sn.* Beutelſchneiderei *f.*

Rzeź, -zi, *pl.* -zie, *sf.* 1) Schlachten *n.*, Metzelei *f.*, Gemetzel *n.*; 2) Schlachtbank *f.*

Rzeźba, -by, *pl.* -by, *sf.* Schnitzwerk *n.*, geſchnitzte Arbeit; Bildhauerei *f.*, Skulptur *f.*

Rzeźbiarka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Bildhauerin *f.*

Rzeźbiarski, *adi.* Bildhauer=, bildhaueriſch.

Rzeźbiarstwo, -wa, *sing. tant. sn.* Bildhauerkunſt *f.*, Bildhauerei *f.*, Skulptur *f.*

Rzeźbiarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Bildhauer *m.*

Rzeźbić, -bię, -biłem, *va. imperf.* ausſhauen, ſchnitzen.

Rzeźbienie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* 1) Ausſhauen *n.*, Schnitzen *n.*; 2) Schnitzwerk *n.* Schnitzereiarbeiten *pl.*

Rzeźki, Rzeźkość, ſiehe: Rześki. Rześkość.

Rzeźnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Schlachthaus *n*, Kuttelhof *m.*, Schlachtbank *f.*

Rzeźnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* = Rzeźnia.

Rzeźnictwo, -wa, *sing. tant. sn.* Fleiſchhauerei *f.*, Fleiſchhauergewerbe *n.*

Rzeźniczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Fleiſchhauerin *f*, Fleiſchhauersgattin *f.*

Rzeźniczy, *adi.* Fleiſchhauer=, Fleiſcher=.

Rzeźnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Fleiſchhauer *m.*, Fleiſcher *m.*, Schlächter *m.*, Metzger *m.*

Rzeźność, -ści, *sf.* Schneidigkeit *f.*. Schärfe *f.*

Rzeźny, *adi.* 1) ſchneidend, ſcharf; 2) Schlacht=, ſchlachtbar, zum Schlachten reif; -e bydło Schlachtvieh *n.*

Rzeźwić, -wię, -wiłem, *va. imperf.* aufmuntern, erfriſchen, beleben.

Rzeźwieć, -wieję, -wiałem, *vn. perf.* munter, friſch werden.

Rzeźwiuchny, *adi.* munter und geſund.

Rzeźwość, -ści, *sf.* Munterkeit *f.*, Lebhaftigkeit *f.*

Rzeźwy, *adi.*; **Rzeźwo**, *adv.* munter, lebhaft, regſam, friſch.

Rzeżączka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Harnzwang *m.*; Tripper *m.*, Gonorrhöe *f.*

Rzeżucha, -chy, *pl.* -chy, *sf.* Bergkreſſe *f.*, Gauchblume *f.*, Schaumkraut *n.*; — łąkowa, wodna Wieſen=, Waſſer=, Brunnenkreſſe; — błotna Sumpfkranke, ſchmalblätterige Berle, Merk *n.*; — siewna ogrodna Garten=, Steinkreſſe; — świnia Schweinskreſſe; — zimowa ſtumpfblättrige(r) Heberich.

Rzeżuchowiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* Kreſſenweißling *m.*

Rzeżuszany, *adi.* Kreſſen=.

Rzędowy, *adi.* Reihen=; — siewnik Drillmaſchine *f.*; -wo siać in Reihen ſäen, drillen; -wy siew Reihenſaat *f.*

Rzępolić, -lę, -likem, *vn. imperf.* ſchlecht geigen.

Rzępoła, -y, -y, *sm.* elender Muſikant.

Rzęsa, -sy, *pl.* -se, *sf.* 1) Wimper *f.*; Augenwimper *f.*; 2) Stengel *m.*, Meerlinſe *f.*, Entengrütze *f.*, Entenkraut *n.*; — wietrzna Frauen=, Venusnabel *m.*

Rzęsieć, -sieję, -siałem, *vn. imperf.* der Länge nach einen Riß bekommen.

Rzęsistość, -ści, *sing. tant. sf.* Menge *f.*, Vielheit *f.*, Dichtheit *f.*

Rzęsisty, *adi.*; **Rzęsisto**, **Rzęsiście**, *adv.* häufig, zahlreich, reichlich, dicht; -ste oklaski rauſchender Beifall; -sty deszcz dichter Regen; -ście oświetlona sala glänzend beleuchteter Saal.

Rzęsowaty, *adi.* haarförmig, wimperförmig.

Rzęśl, -i, *pl.* -e, *sf.* Waſſerſtern *m.*

Rzęśnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Eſparjette *f.*

Rzęzić, -żę, -ziłem, *vn. imperf.* röcheln, ſchnarchen.

Rzężenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Röcheln *n.*, Geröchel *n.*

Rznączka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Tripper *m.*, Gonorrhöe *f.*

Rznąć, Rżnąć, -nę, -nąłem, *va. imperf.* 1) ſchneiden, ſägen, ſchnitzen; — drzewo Holz ſchneiden; — coś z kości słoniowej etwas aus Elfenbein ſchnitzen; 2) — kogo jmndn tüchtig hauen, prügeln, bearbeiten; 3) tüchtig geigen, aufſpielen.

Rzniączka, Rżniączka, -ki, *sing. tant. sf.* Ried=, Schnittgras *n*, ſchneidende Segge.

Rzodkiew, -kwi, *pl.* -kwie, *sf.* Rettich *m.*

Rzodkiewka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Rettich *m.*, Radieschen *n.*

Rzodkiewnik, -a, *pl.* -i, *sm.* (Sisymbrium) Rauke *f.*

Rzodkwiany, *adi.* Rettich=.

Rzodkwiarka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Rettichverkäuferin *f.*

Rzodkwiarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Rettichverkäufer *m.*

Rzucać, -cam, -całem, I. *va. imperf.*; **Rzucić**, -cę, -ciłem, I. *va. perf.* werfen, wegwerfen, wegſchmeißen, ſchleudern, hinwerfen; — kogo o ziemię jmndn zu Boden werfen; — zręcznie kamień geſchickt einen Stein ſchleudern; — kostki die Würfel werfen; to rzuca złe światło na ciebie das wirft ein ſchlechtes Licht auf dich; — na kogo podejrzenie auf jemanden den Verdacht werfen; — okiem einen Blick werfen; — groch o ścianę Hopfen und Malz verlieren; II. — się *vr.* 1) ſich werfen, ſich ſtürzen; — się na kogoś jmndn überfallen; 2) Krämpfe bekommen; 3) plötzlich hervorbrechen; krew mu się ciła nosem i ustami das Blut ſtürzte ihm aus Naſe und Mund.

Rzucanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Werfen *n.*, Stürzen *n.*

Rzucawka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Fallſucht *f.*, Epilepſie *f.*

Rzumpiarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Pfützer *m.*

Rzumple, -li, *plur. tant. sm.* Gerümpel *n.*

Rzut, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Wurf *m.*; — oka Blick *m.*; na pierwszy — oka auf den erſten Blick.

Rzutki, Rzutny, *adi.*; **Rzutko, Rzutnie,** *adv.*; gewandt, flink.

Rzutkość, Rzutność, -ści, *sing. tant. sf.* Gewandtheit *f.*, Flinkheit *f.*

Rzygać, -gam, -gałem, *va. imperf.* brechen, kotzen, rülpsen.

Rzyć, -ci, *pl.* -cie, *sf.* Hintere *m.*, Steiß *m.*

Rzygacz, -a, *pl.* -e; **Rzygulec,** -lca, *pl.* -lce, *sm.* Rülpser *m.*

Rzytny, *adi.* Steiß-.

Rżysko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Roggen-, Stoppelfeld *n.*

S.

S, siebzehnter Buchstabe des lateinischen und neunzehnter des polnischen Alphabets.

Sa! sa! *interj.* ein Jäger-Schallwort, womit man die Hunde zu sich ruft.

Sabat, Szabas, -u, *pl.* -y, *sm.* Sabbat *m.*; = Sobota.

Sabatnik, Sabaśnik, Szabaśnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Sabbatleuchter *m.*

Sabina, Sawina, Szawina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Sabenbaum *m.*, Sewenbaum *m.*, Rossischschwanzbaum *m.*

Saboty, -tów, *plur. tant. sn.* Holzschuhe *pl.*

Sad, -u, *pl.* -y; *dim.* **Sadek,** -dku, *pl.* -dki; **Sadeczek,** -czku, *pl.* -czki, *sm.* Obst-, Fruchtgarten *m.*

Sadliczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Schwerwurz *f.*, Leindotter *m.*, Steinkraut *n.*

Sadlisty, *adi.* feist (vom Wildschweine).

Sadło, -ła, *pl.* -ła, *sn.* 1) Schmer *m.*; czuje pies — er riecht den Braten; głupi jak — dumm wie ein Ochs; 2) — ziemne Erdpech *n.*

Sadłowaty, *adi.* schmierig, fettig, speckig.

Sadłowian, -u, *pl.* -y, *sm.* fettsaueres Salz.

Sadłowy, *adi.* Schmer-, Fett-; — kwas Fettsäure *f.*

Sadnić, Sednić, -nię, -niłem, *va. imperf.* wundreiten.

Sadnisty, Sednisty, *adi.* wund geritten.

Sadno, Sedno, -a, *sn.* wund geriebene Stelle, Wolf *m.*; trafić w same — den wunden Punkt treffen; ins Schwarze treffen.

Sadowić, -wię, -wiłem, *va. imperf.* setzen, hinsetzen, placieren; — się *vr.* sich setzen, sich niederlassen.

Sadowiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* Zellen-, Tapezierspinne *f.*

Sadowienie, -nia, *sn.* Hinsetzen *n.*

Sadowisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Grundlage *f.*, Grundpfeiler *m.*; Wohnsitz *m.*

Sadownictwo, -wa, *sing. tant. sn.* Baum-, Obstgärtnerei *f.*

Sadowniczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Baum-, Obstgärtnerin *f.*; Obstgartenpächterin *f.*

Sadownik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Obstgärtner *m.*; Obstgartenpächter *m.*

Sadyba, -by, *pl.* -by, *sf.* Wohnsitz *m.*, Wohnstätte *f.*

Sadz, -a oder -u, *pl.* -e, *sm.* Käfig *m.* Kasten *m.*, Behälter *m.*; — rybny Fischkasten *m.*

Sadza, -dzy, *sm.* Ruß *m.*, Kienruß *m.*

Sadzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.* setzen.

Sadzak, -a, *pl.* -i, *sm.* Ast *m.*, Scheidchenstiel *m.*

Sadzanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Setzen *n.*

Sadzawica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Fischbehälter *m.*, Fischkasten *m.*

Sadzawka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Wasserbehälter *m.*, Satzteich *m.*

Sadzawkowy, *adi.* Satzteich-.

Sadzawnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Teichaufseher *m.*, Fischmeister *m.*

Sadzel, -a, *pl.* -e, *sm.* Geschwür *n.*, Schwär *m.*

Sadzenie, -nia, *sn.* Pflanzen *n.*, Pflanzung *f.*

Sadzić, -dzę, -dzisz, -dziłem, I. *va. imperf.* 1) setzen; — kurę na jajach eine Henne auf Eier setzen; 2) setzen, pflanzen; trzeba już zacząć — kartofle man muß mit dem Erdäpfelstecken schon beginnen; — groch Erbsen stecken; 3) laufen, über etwas setzen, Sätze machen; 4) — naboje Chargen einsetzen; II. — się *vr. imperf.* prunken, sich anstrengen, um etw. Besonderes zu zeigen; na dowcip się -dził daremnie er machte vergebliche Versuche, witzig zu sein.

Sadziec, -dźca, *pl.* -dźce, *sm.* (Eupatorium) Wasserdost *m.*, Wasserhanf *m.*

Sadznik, -a, *pl.* -i, *sm.* Baumschule *f.*

Sadzonka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Setzling *m.*, Setzreis *n.*; — łozowa Weidensetzling.

Sadzony, *adi.* gesetzt, gepflanzt, Setz-; -ne jaja Spiegeleier *pl.*

Safanduła, -ły, *pl.* -ły, *sm.* Salbader *m.*, Schlapps *m.*, Schlapparius *m.*, Schlafmütze *f.*

Safian, -u, *pl.* -y, *sm.* Saffian *m.*, Maroquin *m.*, Marokkoleder *n.*

Safianowy, *adi.* Maroquin-, Saffian-.

Saflor, -u, *sing. tant. sn.* Saflor *m.*, Zaffer *m.*

Sagan, -u, *pl.* -y; **Saganek,** -nka, *pl.* -nki, *sm.* Irdling *m.*, Küchen-, Wasserkessel *m.*, Grapp *m.*

Sago, *indecl.*, *sn.* Sago *n.*

Sagowiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* ostindischer Sagobaum.

Sagownica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* indische Sagopalme.

Sagowy, *adi.* Sago-; -we drzewa Sagobaumarten *pl.*

Sahajdaczny, -nego, *pl.* -ni, *sm.* Anführer *m.* der Bogenschützen; Kosakenhetman *m.*

Saja, -ji, *pl.* -je, *sm.* Soje *f.*, Art Rajch.

Sajan, -u, *pl.* -y; **Sajanik,** -a, *pl.* -i, *sm.* Waffenrock *m.*, Kriegsmantel *m.*

Sajdak, -u, *pl.* -i, *sm.* Köcher *m.*

Sajeta, -ty, *pl.* -ty, *sf.* Kleid *n.* von Soje.

Sak, -u, *pl.* -i, *sm.* 1) Sack *m.*, Beutel *m.*; 2) Sackmantel *m.*, 3) Netz *n.*, Wurfgarn *n.*, Wurfnetz *n.*, Falle *f.*; w — wpaść in die Falle geraten.

Sakiewka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Beutel *m.*, Geldbeutel *m.*, Geldbörse *f.*

Sakra, -ry, *pl.* -ry, *sf.* Prieſterweihe *f.*, Biſchofsweihe *f.*

Sakrament, -u, *pl.* -y, *sm.* Sakrament *n.*; — ołtarza Altarsſakrament *n.*; opatrzony w święte -a mit den heiligen Sakramenten verſehen.

Sakramentalny, *adi.* Sakraments-, ſakramental.

Sakramentarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Sakramentierer *m.*, Reformierter *m.*

Sakryfikować, -kuję, -wałem, *va. imperf.* opfern, ſakrifizieren; = Poświęcać.

Sakwa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* Querſack *m.*, Rückſack *m.*

Sala, -li, *pl.* -le; *dim.* **Salka**, ki, *pl.* -ki, *sf.* Saal *m.*; Sälchen *n.*; — jadalna Speiſeſaal; — do przyjęć Empfangsſaal; — koncertowa Konzertſaal; — pasażerska Warteraum *m.*, Warteſaal.

Salamandra, -ry, *pl.* -ry, *sf.* Salamander *m.*

Salamania, -nii, *pl.* -nie, *sf.* türkiſche Derwiſchflöte.

Salamoniak, -a, *sing. tant. sm.* = Salmiak.

Salaterka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Salatteller *m.*, Salatſchüſſel *f.*

Salceson, -u, *pl.* -y, *sm.* Preßwurſt *f.*

Saldować, -duję, -wałem, *va. imperf.* ſaldieren, die Bilanz machen, die Rechnung abſchließen.

Salep, -u, *sing. tant. sm.* [Salep *m.*

Saletra, -try, *sing. tant. sf.* Salpeter *m.*; — chilijska Chili- oder Natronſalpeter; — pospolita Kaliſalpeter; — sześcienna Würfelſalpeter.

Saletran, -u, *sing. tant. sm.* Salpeterſalz *n.*; — sody ſalpeterſaures Natron; — ołowiu ſalpeterſaures Bleioxyd; — potażu Kaliſalpeter *m.*

Saletrarnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Salpeterſiederei *f.*, Salpeterhütte *f.*

Saletrnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Salpeterfabrikant *m.*

Saletroród, -rodu, *pl.* -rody, *sm.* Salpeterſtoff *m.*, Azot *m.*

Saletrowy, **Saletrzany**, *adi.* Salpeter-.

Saletrzysty, *adi.* ſalpeterig.

Salicylowy, *adi.* Salizyl-; — kwas Salizylſäure *f.*

Salina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Saline *f.*, Salzgrube *f.*, Salzberg *m.*, Salzſiederei *f.*

Saliwacya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Speichelfluß *m.*

Salka, ſiehe: Sala.

Salmiak, -u, *sing. tant. sm.* Salmiak *m.*, Ammoniakſalz *n.*

Salmiakowy, *adi.* Salmiak-.

Salomonek, -nka, *pl.* -nki, *sm.* Teufelswurz *f.*, Kapell-, Sturm-, Eiſenhut *m.*

Salon, -u, *pl.* -y; *dimin.* **Salonik**, -u, *pl.* -i, *sm.* Salon *m.*, Empfangszimmer *n.*

Salonowiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* Salonmann *m.*

Salonowość, -ści, *sing. tant. sf.* Salonweſen *n.*, Salonton *m.*

Salonowy, *adi.* Salon-, ſalonmäßig, geſchliffen.

Salopa, -py, *pl.* -py; *dim.* **Salopka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Salopp *f.*, halblanger Mantel.

Salsefia, -fii, *pl.* -fie, *sf.* Bocksbart *m.*, Haferwurz *f.*

Salsefiny, -fin, *plur. tant. sn.* (Scorzonera hispanica) Schwarzwurzel *f.*

Saltarel, -a, *pl.* -e, *sm.* Hämmerchen *n.* im Klavier, das an die Saiten ſchlägt.

Saltarella, -li, *pl.* -le, *sf.* Saltarella *f.* (ein Tanz).

Salutacya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.*; **Salutowanie**, -nia, *sing. tant. sn.* Begrüßen *n.*, Salutieren *n.*

Salutować, -tuję, -wałem, *vn. imperf.* grüßen, ſalutieren.

Salwa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* Salve *f.*

Salwować, -wuję, -wałem, *va. imperf.* erretten; — się *vr.* ſich ſalvieren.

Sałaciany, *adi.* Salat-.

Sałamacha, -chy, *pl.* -chy, *sf.* Mehlbrei *m.*, Brei *m.*

Sałata, -ty, *pl.* -ty, *sf.* Salat *m.*; — ogrodowa Gartenſalat; — z ziemniaków Erdäpfelſalat; — z ogórków Gurkenſalat; — mieszana gemiſchter Salat; — pierna Kreſſe *f.*

Sałatka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Acker-, Zaunlattich *m.*, Leberdiſtel *f.*; — polna Valeriana olitoria.

Sam! *interj.* hier! hieher!

Sam, **Sama**, **Samo**, *pr.* 1) ſelbſt, allein, lauter; — (a nie kto inny) ſelbſt; — (jeden, z nikim więcej) allein; poszedłem — do niego ich bin ſelbſt zu ihm gegangen; to się rozumie samo przez się das verſteht ſich von ſelbſt; został — jeden na świecie er blieb ganz allein auf der Welt; -me tylko kłamstwa opowiada er erzählt lauter Lügen; 2) — na — Mann gegen Mann; chcę mówić z tobą — na — ich will mit dir unter vier Augen ſprechen; 3) — dient oft zur genauen Bezeichnung einer Stelle oder eines Zeitpunktes; zanurzył się po -mą szyję er tauchte bis an den Hals unter; zarumienił się po -me uszy er wurde bis über die Ohren rot; przy -mym brzegu dicht am Rande; w -mą porę gerade zur rechten Zeit; 4) ten — derſelbe; taki — ein eben ſolcher.

Samara, -ry, *pl.* -ry, *sf.* Gepäck *n.* = Juki.

Samarytanin, -a, *pl.* -nie, *sm.* Samariter *m.*

Samarytanka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Samariterin *f.*

Samarytański, *adi.* Samariter-.

Samcołożnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Knabenſchänder *m.*, Päderaſt *m.*, Buſerant *m.*

Samcołóżstwo, -wa, *sing. tant. sn.* Knabenſchändung *f.*, Päderaſtie *f.*

Samcowy, **Samczy**, *adi.* männlich, Männchen-.

Samica, -cy, *pl.* -ce; *dim.*

Samiczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Weibchen *n.*; 2) Buche *f.*

Samiec, -mca, *pl.* -mce; *dim.* **Samczyk**, -a, *pl.* -i, *sm.* Männchen *n.*

Samit, -u, *pl.* -y, *sm.* Sammetblume *f*, Tauſendſchön *n.*

Samiuchny, Samiutki, Samiut(en)eńki, Samiuczki, *dim.* von Sam.

Samobitnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Selbſtfang *m.*, Falle *f.*; Bärenfalle *f.*; Fangeiſen *n.*

Samobójca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Selbſtmörder *m.*

Samobójczy, *adi.* ſelbſtmörderiſch.

Samobójczyni, —, *pl.* -nie, *sf.* Selbſtmörderin *f.*

Samobójstwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* Selbſtmord *m.*

Samobrzmiący, *adi.* ſelbſttönend.

Samobytność, -ści, *sing. tant. sf.* Selbſtändigkeit *f.*

Samobytny, *adi.* ſelbſtſtändig.

Samochcący, Samochętny, *adi.*; **Samochcąc, Samochętnie**, *adv.* gutwillig, freiwillig.

Samochlubny, Samochlubca, Samochlubstwo, ſiehe: Samochwalczy, Samochwalca etc.

Samochód, -odu, *pl.* -ody, *sm.* Automobil *n.*, Motorwagen *m.*, Selbſtfahrer *m.*

Samochwalczy, *adi.* prahleriſch.

Samochwalstwo, Samochlubstwo, -a, *sn.* Selbſt-, Eigenlob *n.*, Prahlerei *f.*

Samochwał, -a, *pl.* -y; **Samochwalec**, -lca, *pl.* -lce, *sm.*, Prahler *m.*, Prahlhans *m.*

Samochwalca, -lcy, *pl.* -lcy; **Samochlubiec**, -bca, *pl.* -bcy, *sm.* Prahler *m.*, Prahlhans *m.*, Großſprecher *m.*, Großtuer *m.*

Samociążki, -ków, *plur. tant. sn.* ein zweiräderiges Wägelchen, von Menſchen gezogen, zur Holzausfuhr.

Samociek, -u, *pl.* -i, *sm.* 1) (Hedwigia) Baum auf San Domingo; 2) eine Art Moos.

Samoczwarty, *adi.*; **Samoczwart**, *adv.* ſelbviert, mit drei anderen, zu vieren.

Samodwunasty, *adi.*; **Samodwunast**, *adv.* ſelbzwölft.

Samodział, -u, *pl.* -y, *sm.* Hausleinwand *f.*, Haustuch *n.*

Samodziałający, *adi.* automatiſch, ſelbſttätig.

Samodziałowy, *adi.* Hausleinwand-, Haustuch-.

Samodzielność, -ści, *sing. tant. sf.* Selbſtändigkeit *f.*, Selbſtkraft *f.*, Selbſttätigkeit *f.*, Selbſtwirkſamkeit *f.*

Samodzielny, *adi.*; **Samodzielnie**, *adv.* ſelbſtändig, ſelbſtwirkſam, ſelbſttätig.

Samodzierczy, Samodzierżny, Samodzierżawczy, *adi.* ſelbſtherrſchend, autokratiſch.

Samodzierstwo, -wa, *sing. tant. sn.* Selbſtherrſchaft *f.*, Autokratie *f.*

Samodzierżca, Samodzierca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Selbſtherrſcher *m.*, Autokrat *m.*

Samodzierżczyni, Samodzierżycielka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Selbſtherrſcherin *f.*

Samodziesiąty, *adi.*; **Samodziesiąt**, *adv.* ſelbzehnt, mit neun anderen.

Samogłoska, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Selbſtlaut *m.*, Selbſtlauter *m.*, Vokal *m.*

Samogłoskowy, *adi.* Selbſtlauter-, vokaliſch.

Samogłośny, *adi.* ſelbſttönend, ſelbſtlautend.

Samogłów, -owu, *pl.* -owy, *sm.* Mühlenſteinfiſch *m.*, Stachelbauch *m.*

Samogwałt, -u, *pl.* -y, *sm.* Selbſtbefleckung *f.*, Onanie *f.*

Samoistność, -ści, *sing. tant. sf.* Selbſtändigkeit *f.*

Samoistny, *adi.*; **Samoistnie**, *adv.* ſelbſtändig.

Samojad, -a, *pl.* -y; **Samojedz**, -a, *pl.* -e, *sm.* Menſchenfreſſer *m.*; ein Tier, das Tiere eigenen Geſchlechtes frißt.

Samojazd, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Draiſine *f.*; Velociped *n.*, Laufwagen *m.*; 2) = Samochód.

Samojedny, *adi.* ganz allein, ein einziger.

Samojętny, *adi.*; **Samojętnie**, *adv.* abgeſondert.

Samokupiec, -pca, *pl.* -pcy, *sm.* Alleinhändler *m.*, Monopoliſt *m.*

Samokupstwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* Alleinhandel *m.*, Monopol *n.*

Samokwiat, -u, *pl.* -y, *sm.* Brugmansia.

Samokwitły, *adi.* immer blühend.

Samolub, -a, *pl.* -y, *sm.* Egoiſt *m.*, Selbſtſüchtige(r) *m.*

Samolubny, *adi.*; **Samolubnie**, *adv.* egoiſtiſch, ſelbſtſüchtig.

Samolubstwo, -wa, *sing. tant. sn.* Egoismus *m.*, Selbſtſucht *f.*

Samołowny, *adi.* verfänglich.

Samołówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Fallgrube *f.*

Samołuda, -dy, *pl.* -dy, *sf.* Halluzination *f.*, krankhafte Viſion.

Samołusk, -a, *pl.* -i, *sm.* Glasſchleiche *f.*

Samoósmy, *adi.* ſelbacht, mit ſieben anderen.

Samopalnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Musketier *m.*

Samopał, -a, *pl.* -y, *sm.* Feuergewehr *n.*, Muskete *f.*

Samopas, *adv.* ganz allein, jeder für ſich ſelbſt.

Samopas, -a, *pl.* -y, *sm.* Herumtreiber *m.*, Vagabund *m.*

Samopaska, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Herumtreiberei *f.*

Samopaśność, -ści, *sing. tant. sf.* Lockerheit *f.*

Samopaśny, *adi.* ausgelaſſen.

Samopiąt, *adv.* ſelbfünft, mit vier anderen.

Samopłynny, *adi.* von ſelbſt fließend.

Samopływ, -u, *pl.* -y, *sm.* Schnellſegler *m.*

Samopomoc, -y, *sing. tant. sf.* Selbſthilfe *f.*

Samopoznanie, -nia, *sing. tant. sn.* Selbſterkenntnis *f.*

Samopsza, -pszy, *sing. tant. sf.* (Triticum dicoccum Amelkorn *n.*, Emmerkorn *n.*

Samorodek, -dka, *pl.* -dki, *sm.* reines Erz; — żelaza gediegenes Eisen.

Samorodność, -ści, *sing. tant. sf.* Natürlichkeit *f.*, Originalität *f.*, Urwüchsigkeit *f.*

Samorodny, *adi.*; **Samorodnie**, *adv.* natürlich, gediegen, ungekünstelt, originell; -ne wino Naturwein *m.*; (beſondere Weingattung) Szamorodner *m.*

Samorost, -u, *pl.* -y, *sm.* = Winne ziele.

Samoruch, -u, *pl.* -y, *sm.*; **Samoruchnia**, -ni, *pl.* -nie, *sf.* ein ſich ſelbſt bewegendes Werk, Selbſtbewegungsmaſchine *f.*, Selbſtgetriebe *n.*, Automat *m.*

Samoruchy, **Samoruszny**, *adi.* ſelbſtbeweglich, automatiſch.

Samoruszność, -ści, *sing. tant. sf.* Selbſtbeweglichkeit *f.*, Selbſtbewegung *f.*, Automatismus *m.*

Samorząd, -du, *pl.* -dy, *sm.*; **Samowładztwo**, -wa, *sing. tant. sn.* 1) Selbſt-, Alleinherrſchaft *f.*; 2) Autonomie *f.*

Samorządca, **Samowładca**, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Selbſtherrſcher *m.*, Alleinherrſcher *m.*

Samorządczyni, **Samowładczyni**, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Selbſtherrſcherin *f.*, Alleinherrſcherin *f.*

Samosądny, *adi.* ſelbſtrichtend.

Samosiódmy, *adi.*; **Samosiódm**, *adv.* ſelbſtſiebent, mit ſechs anderen.

Samosłaniec, -ńca, *pl.* -ńce, *sm* Pſeudoapoſtel *m.*

Samosłaństwo, -wa, *sing. tant. sn.* Pſeudoapoſtolismus *m.*, Pſeudomiſſion *f.*

Samosmar, -a, *pl.* -y, *sm.* Selbſtöler *m.*, Selbſtſchmierer *m.*

Samostrzał, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Selbſtſchuß *m.*, Selbſtgeſchoß *n.*; 2) Armbruſt *f.*, Drückbogen *m.*

Samostrzelnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Armbruſtmacher *m.*

Samoszósty, *adi.*; **Samoszóst**, *adv.* ſelbſechſt, mit fünf anderen.

Samoszywka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Nähmaſchine *f.*

Samotaki, *adi.* tautologiſch.

Samotnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Einöde *f.*, einſam gelegener Ort.

Samotnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Einſame *f.*

Samotnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* 1) Einſame(r) *m.*; 2) Sandläufer *m.* (Vogel); 3) Schnepfe *f.*

Samotność, -ści, *sf.* Einſamkeit *f.*

Samotny, *adi.*; **Samotnie**, *adv.* einſam.

Samotoczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Garnhaſpel *f.*

Samotok, -u, *pl.* -i, *sm.* 1) Vorſprung *m.*, Vorlauf *m.*; 2) der beim Keltern zuerſt ablaufende Moſt.

Samotreść, -ści, *sing. tant. sf.* Beermoſt *m.*, Beerwein *m.*, Ausbruch *m.*

Samotrzask, -u, *pl.* -i, *sm.* Falltüre *f.*, Falle *f.*, Vogelnetz *n.*, Vogelgarn *n.*

Samotrzeci, *adi.*; **Samotrzeć**, *adv.* ſelbdritt, mit zwei anderen.

Samotwórca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Art Holzwurm (Parthenope).

Samouczek, -czka, *pl.* -czki; **Samouk**, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Autodidakt *m.*, Selbſtgelehrter *m.*; 2) Lehrbuch *n.* zum Selbſtunterricht.

Samouczny, *adi.* autodidaktiſch.

Samowar, -u, *pl.* -y; *dim.* **Samowarek**, -rku, *pl.* -rki, *sm.* ruſſiſche Teemaſchine, Teekeſſel *m.*, Samowar *m.*

Samowiarek, -rka, *pl.* -rki; **Samowiernik**, -a, *pl.* -cy, *sm.* einer, der auf dem Glauben allein die Seligkeit baut.

Samowładca, **Samowładczyni**, etc. ſiehe: Samorządca etc.

Samowola, -li; **Samowolność**, -ści, *sing. tant. sf.* Willkür *f.*, Eigenmächtigkeit *f.*

Samowolny, *adi.*; **Samowolnie**, *adv.* eigenmächtig, willkürlich, eigenwillig; -ne zapalenie się Selbſtentzündung *f.*

Samowtóry, *adi.*; **Samowtór**, *adv.* zu zweien, mit nur einem noch.

Samozapalność, -ści, *sing. tant. sf.* Selbſtentzündbarkeit *f.*

Samozłuda, -dy, *pl.* -dy, *sf.* Halluzination *f.*

Samozwaniec, -ńca, *pl.* -ńcy, *sm.* einer, der ſich einen fremden Namen, eine falſche Stellung beilegt; Dymitr — der falſche Demetrius.

Samozwańczy, *adi.* betrügeriſch.

Samozwaństwo, -wa, *sing. tant. sn.* Betrug *m.*, Täuſchung *f.*, Aneignung *f.* eines fremden Namens.

Samsonowy, *adi.* Samſon-; -wa kolumna der aus einigen Stücken zuſammengeſetzte große Maſt.

Samspad, -a, *pl.* -y, *sm.* Taſchentier *n.*, Kuskus *m.*, Phalanger *m.*

Samura, -ry, *pl.* -ry, *sf.* Bache *f.*, Wildſau *f.*

Sancyt, -u, *pl.* -y, *sm.* Reichstagsbeſchluß *m.*

Sandacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Sander *m.*, Zander *m.*, Schill *m.*, Fogoſch *m.*

Sandalina, -ny, *pl.* -ny, *sf.*; — mniejsza Feigwarzenranunkel *f.*

Sandał, -u, *pl.* -y, *sm.* Sandale *f.*, Riemenſchuh *m.*

Sandałowiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* Sandelholz *n.*

Sandałowy, *adi.* Sandel-, aus Sandelholz.

Sandaraka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Wacholderharz *n.*; 2) Zinnoberrot *n.*

Sandomirka, -ki, *sing. tant. sf.* Sandomirer Weizen.

Saneczki, *dim.* von Sanie.

Sangwiniczność, -ści, *sf.*; **Sangwinizm**, -mu, *sm.* Sanguinismus *m.*

Sangwiniczny, *adi.* ſanguiniſch.

Sanie, -ń; **Sanki**, -nek; **Sanice**, -nic, *plur. tant. sf.* 1) Schlitten *m.*, 2) sanki wodzika Kreuzkopfbacken *pl.*, Kreuzkopfſchlitten *m.*, Geradeführung *f.*

Sanitarny, *adi.* Sanitär-, Geſundheits-.

Sankarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Schlittenkutſcher *m.*

Sankcya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Sanktion *f.*, amtliche, ſtaatliche Beſtätigung; — pragmatyczna pragmatiſche Sanktion.

Sankcyonować, -nuję, -wałem, *va. imperf.* ſanktionieren, die Beſtätigung der Staatsbehörde erteilen.

Sanki, -nek; **Saneczki**, -czek, *plur. tant. sf.* Schlüſſelbein *n.* = Obojczyk.

Sanktyfikacya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Sanktifikation *f.* = Uświęcenie.

Sanktissimum, *indecl. sn.* Allerheiligſte(s) *n.*, heilige(s) Sakrament = Przenajświętszy sakrament.

Sanna, -ny, *sing. tant. sf.* Schlittenbahn *f.*

Santalina, -ny, *sing. tant. sf.* Schwalbenkraut *n.*, Goldwurz *f.*

Sap, -u, *pl.* -y, *sm.* flacher Sandboden, der gleich unter der erſten Schichte, wo Lette beginnt, feucht iſt; Schliefboden *m.*

Sapać, -pię, -pałem, *va. imperf.* ſchnauben, ſchnarchen, ſchnaufen, brauſen.

Saper, -a, *pl.* -y, *sm.* Sapeur *m.*

Sapiasty, *adi.* verſchnupft, ſumpfig.

Sapient, -a, *pl.* -ci, *sm.* — akademicki Pedell *m.*

Sapieżanka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* eine Birnengattung.

Sapisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* = Sap.

Sapka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* (Corrhyza, Rhinitis) Schleimhautentzündung *f.* in der Naſe.

Saporek, -rku, *pl.* -rki; **Sapor**, -u, *pl.* -y, *sm.* Leckerbiſſen *m.*

Sapowaty, *adi.*; **Sapowato**, *adv.* dumpfig, ſumpfig, ſchliefig, feucht.

Sarabanda, -dy, *pl.* -dy, *sf.* Sarabande *f.* (ein ſpaniſcher Tanz).

Sarafan, -a, *pl.* -y, *sm.* der Anzug der ruſſiſchen Bauern; ein langes Frauenkleid, Schlafrock *m.*

Sardela, -li, *pl.* -le; **Sardelka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Sardelle *f.*

Sardelowy, *adi.* Sardellen=; -we masło Sardellenbutter *f.*

Sardoniczny, *adi.*; **Sardonicznie**, *adv.* ſarkaſtiſch, ſpöttiſch, ſardoniſch.

Sardonik, **Sardyk**, -a, *pl.* -i, *sm.* Karnel *m.*, Sardonyx *m.*, Sarder *m.*

Sardynka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Sardine *f.*

Sarenka, ſiehe: Sarna.

Sark, -u, *pl.* -i, *sm.* Schnauſen *n.*

Sarkać, -kam, -kałem, *vn. imperf.*; **Sarknąć**, -nę, -nąłem, *vn. perf.* ſchlürfen, ſchnarchen; — na co über etwas murren, unzufrieden ſein, unwillig ſein, ſchimpfen.

Sarkacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Schnarchklappe *f.*

Sarkanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Schnarchen *n.*, Schnauben *n.*, Räſonieren *n.*

Sarkazm, -u, *pl.* -y, *sm.* Sarkasmus *m.*, beißender Spott.

Sarkofag, -u, *pl.* -i, *sm.* Sarkophag *m.*, Sarg *m.*

Sarna, -ny, *pl.* -ny; *dim.* **Sarenka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Reh *n.*, — samica Ricke *f.*, Geiß *f.*

Sarni, *adi.* Reh=

Sarnię, -nięcia, *pl.* -ięta; *dim.* **Sarniątko**, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Rehkalb *n.*, Kitz *f.*

Sarnina, -ny, *sing. tant. sf.* Rehfleiſch *n.*, Rehbraten *m.*

Sarsaparilla, -li, *sing. tant. sf.* Sarſaparille *f.* (Arzneimittel aus den Wurzeln der Pflanze Smelax).

Sas, -sa, *pl.* -sowie, *sm.* Sachſe *m.*, König *m.* aus dem ſächſiſchen Geſchlecht.

Sasafrzan, -u, *pl.* -y, *sm.* Saſſafras *m.*, Fenchelholz *n.*

Sasak, -a, *pl.* -i, *sm.* Kartoffel *f.*

Sasanka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Zeitloſe *f.*, Herbſtzeitloſe *f.*, Windröschen *n.*, Küchenſchelle *f.*

Sasankwa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* (Camellia sasanqua) eine Art Kamelie.

Sasina, -ny, *sing. tant. sf.* geſchnittenes Schilf als Dünger benützt.

Sassolin, -u, *pl.* -y, *sm.* Borſäure *f.* in Kriſtallen.

Saszułka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Schote *f.*, Hülſe *f.* = Strączek.

Satelita, -ty, *pl.* -ci, *sm.* Satellit *m.*; (bildl.) ein unzertrennlicher Gefährte.

Satrapa, -py, *pl.* -pi, *sm.* Satrap *m.*

Satyna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Satin *m.* (gemeine Gattung Atlas).

Satynować, -nuję, -wałem, *va. imperf.* ſatinieren, dem Papier Glanz und Glätte verleihen.

Satyra, ry, *pl.* -ry, *sf.* Satire *f.*, Spottſchrift *f.*, Spottrede *f.*

Satyryczność, -ści, *sing. tant. sf.* ſatiriſche(s), ſpöttiſche(s) Weſen.

Satyryczny, *adi.* ſatiriſch, Spott=, ſpottend, beißend.

Satyryk, -a, *pl.* -cy; **Satyropis**, -a, *pl.* -y, *sm.* Satiriker *m.*

Satysfakcya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Genugtuung *f.*, Satisfaktion *f.*

Sawanna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Savanne *f.*, fruchtbares, mit Gras oder Bäumen bedecktes Flachland in Nordamerika.

Sawantka, -ki, *pl.* -ki, Blaufrumpf *m.*

Sawina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Sebenbaum *m.*, ſtinkender Wacholder.

Sawojka, -ki, *sing. tant. sf.* eine Gattung welſchen Salats = Sabaudka.

Sączek, **Sęczek**, -czka, *pl.* -czki, *sm.* 1) kleiner Knorren, Knötchen *n.*; 2) Seihetuch *n.*, Durchſchlag *m.*; 3) — u wędki Haken *m.*, Stachel *m.* oder Zahn *m.* an der Fiſchangel; 4) -i *pl.* Drains *pl.*

Sączenie, -nia, *sn.* Sickern *n.*

Sącznica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Grubenwaſſer *n.*

Sączyć, -czę, -czyłem, *vn. imperf.* 1) ſickern, triefen, quillen; woda -czy się do statku das Waſſer ſickert in das Schiff ein; 2) tropfenweiſe fließen, von ſich geben.

Sąd, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Gericht *n.*; nowy budynek -u

das neue Gerichtsgebäude; w sądzie się z kimś rozprawić gegen jmndn gerichtlich verfahren; pozwać kogo do -u jmndn vor Gericht verklagen; 2) Richterspruch *m.*, Urteil *n.*; — wydać ein Urteil fällen; -y Boże Gottesurteil *n.*; — ostateczny jüngste(s) Gericht.

Sądny, *adi.* Gerichts=; — dzień 1) jüngster Tag 2) Versöhnungsfest *n.* bei den Juden.

Sądownictwo, -wa, *sing. tant. sn.* Gerichtswesen *n.*, Gerichtsstand *m.*, richterliche Gewalt.

Sądowny, *adi.* gerichtlich.

Sądowość, -ści, *sing. tant. sf.* gerichtliche Gewalt.

Sądowy, *adi.* Gerichts=; rozprawa -wa Gerichtsverhandlung *f.*

Sądzenie, -nia, *sn.* Richten *n.*

Sądzić, -dzę, -dzisz, -dziłem, *va.* und *vn. imperf.* 1) richten, Gericht halten, Recht sprechen; on nas będzie -dził er wird uns richten; 2) urteilen; nie sądź o ludziach z pozoru beurteile nicht die Menschen nach dem Scheine; niech inni -dzą andere mögen urteilen; jak -dzisz? wie glaubst du?

Sąg, -u, *pl.* -i, *sm.* Raumklafter *f.*, Kubikklafter *f.*, Klafter *f.*

Sągwa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* eine Art Regenwurm.

Sąsiad, -a, *pl.* -edzi, *sm.* Nachbar *m.*; wiedzą -edzi jak kto siedzi dem spähenden Auge des Nachbars entgeht nichts.

Sąsiadka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Nachbarin *f.*

Sąsiadować, -duję, -wałem, *vn. imperf.* benachbart sein, Nachbarschaft halten; — z kim jmndś Nachbar sein.

Sąsiedni, Sąsiedzki, *adi.* nachbarlich, benachbart.

Sąsiedztwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* Nachbarschaft *f.*

Sąsiek, -a, *pl.* -i, *sm.* Bank *f.* zu beiden Seiten der Tenne, Scheuerfach *n.*

Sążeń, -żnia, *pl.* -żnie, *sm.* Klafter *f.*

Sążniarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Klafterschläger *m.*, Holzhauer *m.*

Sążniarstwo, -wa, *sing. tant. sn.* Klafterschlagen *n.*

Sążniować, -niuję, -wałem, *va. imperf.* nach Klaftern messen.

Sążniowe, -wego, *sing. tant. sn.* Klaftergeld *n.*

Sążniowy, *adi.* Klafter=, klafterlang.

Sążnisty, *adi.* riesenmäßig, klafterlang.

Scapieć, -pieję, -piałem, *vn. perf.* dumm wie ein Bock werden.

Scedzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Scedzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* abseihen, wegseihen.

Scena, -ny, *pl.* -ny, *sf.* 1) Bühne *f.*; wypadki na -nie die Vorgänge auf der Bühne; 2) Szene *f.*, Auftritt *m.*; w której to dzieje się -nie? in welcher Szene kommt das vor?

Sceniczny, *adi.* die Bühne betreffend, bühnenmäßig.

Sceptyzm, -u, *sing. tant. sm.*; **Sceptyka**, -ki, *sing. tant. sf.* Skeptizismus *m.*, Zweifelsucht *f.*; = Powątpiewanie.

Sceptyczny, *adi.* skeptisch, zweiflerisch, zweifelsüchtig; = Wątpiący.

Sceptyk, -a, *pl.* -cy, *sm.* Skeptiker *m.*, Zweifler *m.*; = Powątpiewający o wszystkiem.

Schab, -u, *pl.* -y, *sm.*; *dim.* **Schabek**, -bka, *pl.* -bki, *sm.* 1) Rippenstück *n.*, Schweinsrippen *pl.*; 2) Rippenspeer *n.*; 3) magerer Mensch, Hungerleider *m.*

Schadzać, -dzam, -dzałem; **Schodzić**, -dzę, -dziłem, I. *va.* und *vn. imperf.*; **Zejść**, -jdę, -szedłem, -szłam, I. *va.* und *vn. perf.* 1) heruntergehen, herunterkommen, absteigen, heruntersteigen; proszę cię, zejdź na dół ich bitte dich, komm herunter; -dząc na dół upadłem im Heruntergehen bin ich gefallen; 2) vergehen, verfließen; czas -dzi, a myśmy nic nie zrobili die Zeit vergeht und wir haben nichts getan; dzień nam zeszedł bardzo przyjemnie der Tag verging uns sehr angenehm; 3) abgehen, weggehen, heruntergehen; ta plama nie chce zejść dieser Fleck will nicht weg(gehen); zszedł z tego świata er ist von dieser Welt abgeschieden; 4) aufsprossen, aufkeimen; pszenica już -ła der Weizen ist schon aufgekeimt; 5) durchkreuzen, durchqueren, durchgehen; -szedłem kraj cały a jego nie znalazłem ich habe das ganze Land durchkreuzt und ihn nicht gefunden; 6) abtragen; — suknie die Kleider abtragen; II. — kogo jmndn überraschen; III. — się *vr.* 1) zusammenkommen, sich versammeln, sich begegnen, sich kreuzen; -szliśmy się na pogadankę wir sind zu einem Plauderstündchen zusammengekommen; schadzaliśmy się co niedzieli wir sind jeden Sonntag zusammengekommen; -szliśmy się na moście wir sind uns auf der Brücke begegnet; tu się -dzą szyny hier kreuzen sich die Geleise; 2) sich müde gehen.

Schadzka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Zusammenkunft *f.*, Rendezvous *n.*

Scheda, -dy, *pl.* -dy, *sf.* Erbe *n.*, Erbschaft *f.*, Erbteil *n.*, Nachlaß *m.*

Schema, *sing. indecl. pl.* -ta, *sn.* Schema *n.*, Muster *n.*; = Wzór, forma.

Schematyczny, *adi.*; **Schematycznie**, *adv.* schematisch, bildlich.

Schematyzm, -u, *pl.* -y, *sm.* Schematismus *m.*

Scherzo, -za, *pl.* -za, *sn.* Scherzo *n.*, ein Teil der Sonate; = Ustęp wesoły sonaty.

Schizma, -my, *pl.* -my, *sf.* Schisma *n.*, Abfall *m.* von der Kirche, Kirchenspaltung *f.*

Schizmatycki, *adi.* schismatisch.

Schizmatyk, -a, *pl.* -cy, *sm.* Schismatiker *m.*

Schlastać, -tam, -tałem, *va. perf.* 1) bespritzen; 2) zersetzen, zerschlagen.

Schlebiać, -biam, -białem, *vn. imperf.*; **Schlebić**, -bię, -biłem, *vn. perf.* schmeicheln.

Schlebianie, -nia, *sn.* Schmeicheln *n.*

Schludność, -ści, *sing. tant. sf.* Sauberkeit *f.*

Schludny, *adi.*; **Schludnie**, *adv.* sauber, nett.

Schłopieć, -pieję, -piałem, *vn. perf.* zum Bauer werden.

Schłostać, -tam, -tałem, *va. perf.* durchprügeln.

Schnąć, -nę, -nąłem, *vn. imperf.*; 1) trocknen; ta farba schnie jeszcze dieſe Farbe trocknet noch; 2) verdorren; drzewa schną w tym upale die Bäume verdorren in dieſer Hitze; 3) verſchmachten, ſich abzehren, vergehen; — ze zmartwienia, tęsknoty vor Kummer, Sehnſucht vergehen.

Schodek, -dka, *pl.* -dki, *sm.* Stufe *f.*; -dki, *pl.* Treppe *f.*

Schodowy, *adi.* Treppen-, — wznoszący całokształt budowy Firſtenbau *m.*, Strebeſtöße *f.*; — spuszczający całokształt budowy Stroſſenbau *m.*

Schody, ſiehe: Schód.

Schodówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Treppenmuſchel *f.*

Schodzenie, -nia, *sing. tant. sn.* Heruntergehen *n.*, Herabſteigen *n.*

Schodzić, ſiehe: Schadzać.

Schodzistość, -ści, *sing. tant. sf.* Abſchüſſigkeit *f.*

Schodzisty, *adi.*; **Schodzisto**, *adv.* abſchüſſig, abhängig.

Scholastyczność, -ści, *sing. tant. sf.* Scholaſtik *f.*

Scholastyczny, *adi.*; **Scholastycznie**, *adv.* ſcholaſtiſch, ſchulgerecht, ſpitzfindig.

Scholastyk, -a, *pl.* -cy, *sm.* Scholaſtikus *m.*, Scholaſtiker *m.*

Scholastyka, -ki, *sing. tant. sf.* Scholaſtik *f.*, Schulweisheit *f.*

Scholia, -lii, *pl.* -lie, *sf.* Scholie *f.* (meiſt *pl.* Scholien, Erklärungen zu den alten griechiſchen und lateiniſchen Klaſſikern).

Scholiasta, -sty, *pl.* -ści, *sm.* Scholiaſt *m.*, Erklärer *m.*, Ausleger *m.* der Klaſſiker.

Schorowany, **Schorzały**, *adi.* kränklich, durch Krankheit abgezehrt, hinfällig.

Schorzałość, -ści, *sing. tant. sf.* Kränklichkeit *f.*

Schować, -wam, -wałem, *va. perf.* verſtecken, verwahren, aufheben, verbergen, ſiehe: Chować; — się *vr.* ſich verſtecken, ſich verbergen.

Schowalnia, -ni, *pl.* -nie; **Schowek**, -ka, *pl.* -ki, *sm.*; **Schówka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Aufbewahrungsort *m.*

Schowalny, *adi.* verwahrbar.

Schowanie, -nia, *sn.* 1) Verwahrung *f.*, Aufbewahrung *f.* Aufbewahrungskammer *f.*

Schód, schodu, *pl.* schody, *sm.* Stufe *f.*, Treppe *f.*; schody, *pl.* 1) Stiege *f.*, Treppe; spaść ze schodów die Treppe herunterfallen; — boczne Nebentreppe; — dwuramienne zweiarmige Treppe; — kręcone Wendeltreppe; — łamane gebrochene Treppe, Podeſttreppe, abgeflözte Treppe; — mieszane Treppe aus gemiſchtem Material; — ogniotrwałe feuerfeſte Stiege; — wewnętrzne eingebaute Treppe; — wieżowe Turmtreppe; 2) Stiege *f.*, Aufſtieg *m.*; 3) Stroſſen *pl.*, Firſtenbau *m.*

Schromieć, -mieję, -miałem, *vn. perf.* lahm werden.

Schronić, -nię, -niłem, *va. perf.* aufbewahren, in Sicherheit bringen, bergen; — się *vr.* flüchten, ſich verbergen, verſtecken.

Schronienie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Zuflucht *f.*, Zufluchtsort *m.*

Schronisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Zufluchtsort *m.*, Aſyl *n.*; Schutzhaus *n.*, Schutzhütte *f.*

Schropawieć, -wieję, -wiałem, *vn. perf.* rauh werden.

Schrupać, -pię, -pałem, *va. perf.* aufknabbern.

Schudnąć, -nę, -dłem, *vn. perf.* mager werden, abmagern.

Schudnięcie, -cia, *sing. tant. sn.* Abmagerung *f.*

Schwycenie, -nia, *sing. tant. sn.* Fangen *n.*

Schwycić, -cę, -ciłem; **Schwytać**, -tam, -tałem, *va. perf.* ergreifen, packen, aufgreifen, auffangen.

Schwyt, -u, *pl.* -y, *sm.* Vogelſprenkel *m.*

Schylać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Schylić**, -lę, -liłem, *va. perf.* bücken, beugen; — się *vr.* ſich bücken, ſich beugen, ſich herablaſſen; ſiehe: Chylać.

Schylanie, **Schylenie**, -nia, *sn.* Bücken *n.*, Beugen *n.*

Schyłek, -łku, *sing. tant. sm.* Neige *f.*, Ablauf *m.*, das nahe Ende; na łku, *adv.* auf der Neige, zu Ende, beim Ablauf.

Schytrzeć, -trzeję, -trzałem, *vn. perf.* ſchlau, durchtrieben werden.

Scyatyczny, *adi.* Hüftweh-.

Scyatyk, -a, *pl.* -cy, *sm.* ein an Hüftweh leidender Menſch.

Scyatyka, -ki, *sing. tant. sf.* Hüftweh *n.*, Iſchias *n.*

Scudzołożyć, -żę, -żyłem, *va. perf.* zur Ehebrecherin machen.

Scudzoziemczeć, -czeję, -czałem, *vn. perf.* ſeinem Vaterlande ſich entfremden.

Scyllityna, -ny, *sing. tant. sf.* chemiſches Präparat aus Meerzwiebel erhältlich.

Scysya, -syi, *pl.* -sye, *sf.* Meinungsverſchiedenheit *f.*, Zwiſt *m.*, Zwietracht *f.*; = Niezgoda, Spór.

Scyzoryk, -a, *pl.* -i, *sm.* Federmeſſer *n.*

Scyzorykowaty, *adi.* federmeſſerartig.

Sczernieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* ſchwarz werden.

Sczerstwieć, -wieję, -wiałem, *vn. perf.* trocken werden (vom Gebäck).

Sczerwieniałość, -ści, *sing. tant sf.* Rötung *f.*

Sczerwienić, -nię, -niłem, *va. perf.* rot färben; — się *vr.* rot werden, erröten.

Sczerwienieć, -nię, -niałem, *vn. perf.* rot werden.

Sczesywać, -suję, -wałem, *va. imperf.*; **Sczesać**, -szę, -sałem, *va. perf.* herabkämmen.

Sczeznąć, -nę, -złem, *vn. perf.* verloren gehen.

Secina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* hundert Stück *pl.*; Hundertschaft *f.*

Sedenterya, -ryi, *sing. tant. sf.* sitzende Lebensweise; = Życie siedzące.

Sedno, -na, *pl.* -na, *sn.* vgl. Sadno.

Segieta, -ty, *pl.* -ty, *sf.* Tragesessel *m.*, Sänfte *f.*; = Lektyka.

Sejm, -u, *pl.* -y, *sm.* Landtag *m.*, Reichstag *m.*

Sejmik, -a, *pl.* -ki, (Provinzial-) Landtag *m.* im alten Polen.

Sejmikować, -kuję, -wałem, *vn. perf.* 1) Landtag halten, tagen; 2) ohne Ordnung beraten.

Sejmikowanie, -nia, *sing. tant. sn.* 1) das Abhalten des Landtages; 2) unnütze Diskussionen.

Sejmowy, *adi.* Landtags-, Reichstags-.

Sekatura, -ry, *pl.* -ry, *sf.* Sekfatur *f.*, Zusetzen *n.*; = Dokuczanie.

Sekcya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* 1) Sektion *f.*, Pluton *m.*; 2) Abteilung *f.*; = oddział; szef sekcyi Sektionschef *m.*; 3) Sektion *f.*, Leichenöffnung *f.*

Sekiel, -a, *pl.* -e, *sm.* siebenbürgisches Pferd.

Sekować, -kuję, -wałem, *va. imperf.* reizen, sekkieren, verfolgen.

Sekowanie, -nia, *sing. tant. sn.* = Sekatura.

Sekrecya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Absonderung *f.*, Sekretion *f.*; = Wydzielanie.

Sekrecyjny, *adi.* Absonderungs-.

Sekret, -u, *pl.* -y; *dim.* **Sekrecik**, -u, *pl.* -i, *sm.* Geheimnis *n.*; w -recie im geheimen; pod -tem unter dem Siegel der Verschwiegenheit; proszę o — ich bitte es geheim zu halten; = Tajemnica.

Sekretarczyk, -a, *pl.* -i, *sm.* ein Sekretär von geringer Bedeutung.

Sekretarka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Sekretärin *f.*, Geheimschreiberin *f.*

Sekretarstwo, -wa, *sn.* Sekretäramt *n.*, Sekretärwürde *f.*; Sekretariat *n.*

Sekretaryat, -u, *pl.* -y, *sm.* Sekretariat *n.*

Sekretarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Sekretär *m.*, Geheimschreiber *m.*, Sekretarius *m.*; — główny Generalsekretär.

Sekretarzowa, -wej, *pl.* -we, *sf.* Sekretärin *f.*, die Frau des Sekretärs.

Sekretarzówna, -ny, *pl.* -ne, *sf.* die Tochter des Sekretärs.

Sekretarzyk, -a, *pl.* -i, *sm.* Schreibtisch *m.* mit Geheimfächern.

Sekretnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Geheimnisvolle(r) *m.*, Geheimnistuer *m.*

Sekretny, *adi.* geheim; = Tajemniczy.

Seksta, -sty, *pl.* -sty, *sf.* 1) der sechste Ton der Oktave; 2) Sext *f.* (Gebetstunden).

Sekstans, -u, *pl.* -e, *sm.* Sechstelkreis *m.*

Sekstern, -u, *pl.* -y, *sm.* Heft *n.*; = Zeszyt.

Seksualny, *adi.*; **Seksualnie**, *adv.* sexuell, geschlechtlich; = Płciowy.

Sekta, -ty, *pl.* -ty, *sf.* Sekte *f.*, Glaubensgenossenschaft *f.*; Lehr-, Meinungszunft *f.*

Sektarski, **Sekciarski**, *adi.* sektiererisch.

Sektarstwo, **Sekciarstwo**, -wa, *pl.* -wa, *sn.* Sektiererei *f.*, Sektierertum *n.*

Sektarz, **Sekciarz**, -a, *pl.* -e, *sm.* Sektierer *m.*

Sekularyzacya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Säkularisation *f.*, Verweltlichung *f.*, Einziehung *f.* geistlicher Besitzungen.

Sekularyzować, -zuję, -wałem, *va. perf.* säkularisieren, geistliche Güter zu weltlichem Gebrauche einziehen.

Sekunda, -dy, *pl.* -dy, *sf.* Sekunde *f.*

Sekundant, -a, *pl.* -nci, *sm.* Sekundant *m.*

Sekundować, -duję, -wałem, *vn. imperf.* sekundieren, helfen.

Sekutnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* ein lästiges Weib, eine böse Sieben, eine Hexe.

Sekutnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Plagegeist *m.*, ein unausstehlicher Mensch.

Sekutny, *adi.*; **Sekutnie**, *adv.* lästig, plagend.

Sekwens, -u, *pl.* -y, *sm.* Reihe *f.*; = Kolej.

Sekwestr, -u, *pl.* -y, *sm.*; **Sekwestracya**, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Beschlagnahme *f.*, Sequestration *f.*; = Zajęcie rzeczy przez skarb.

Sekwestrator, -a, *pl.* -rzy, *sm.* Sequestrator *m.*

Sekwestrować, -truję, -wałem, *va. perf.* sequestrieren.

Seledynowy, *adi.* hellgrün.

Selen, -u, *sing. tant. sm.* Selenium *n.*

Seleneczek, -czku, *sing. tant. sf.* Selenoxyd *n.*

Selenek, -nku, *pl.* -nki, *sm.* — miedzi Berzelin *m.*; — ołowiu Klaustalith *m.*, Selenblei *n.*; — srebra Naumanit *m.*

Seleniaki, -ków, *plur. tant. sn.* Seleniden *pl.*, dem Selenium verwandte Mineralien.

Selenian, -u, *sing. tant. sm.* Selensäure *f.*

Selenin, -u, *sing. tant. sm.* selenige Säure.

Selenit, -u, *pl* -y, *sm.* Mondstein *m.*, Marienglas *n*, Spiegelspat *m.*, Fraueneis *n.*

Seler, -u, *pl.* -y, *sm.* Sellerie *f.*; — kłębiasty Knollensellerie; — naciowy Staudensellerie.

Selterski, *adi.* Selters-.

Semafor, -u, *pl.* -y, *sm.* Semaphor *m.*, Armsignal *n.*, optischer Telegraph; = Zamieniec.

Semestr, -u, *pl.* -y, *sm.* Semester *n.*; = Półrocze.

Seminaryum, *indecl. sn.* Seminar *n.*

Seminarzysta, -sty, *pl.* -ści, *sm.* Seminarist *m.*, Zögling *m.* des Seminars.

Sen, snu, *pl.* sny, *sm.*; *dim.* **Senek**, -nku, *pl.* -nki, *sm.* 1) Schlaf *m.*; we śnie im Schlafe; — mnie morzy ich kann mich des Schlafes nicht erwehren;

w głębokim śnie im tiefen Schlafe; przypominam sobie jak we śnie . . . ich erinnere mich wie im Schlafe . . .; 2) Traum *m.*; dziwne sny miałem ich hatte wunderliche Träume; ukazał mi się we śnie er erschien mir im Traume; — mara Bóg wiara Träume sind Schäume; 3) Träumerei *f.*, Hirngespinst *n.*

Senat, -u, *pl.* -y, *sm.* Senat *m.*; uchwała -u Senatsbeschluß *m.*

Senator, -a, *pl.* -rzy, *sm.* Senator *m.*

Senatorowa, -wej, *pl.* -we, *sf.* Frau *f.* des Senators.

Senatorstwo, -wa, *sing. tant. sn.* Senatorenwürde *f.*

Senatorówna, -ny, *pl.* -ne, *sf.* Senatorstochter *f.*

Senes, -u, *sing. tant. sm.* (Cassia senna) Sennesbaum *m.*

Senesowy, *adi.* Sennes-.

Senior, -a, *pl.* -rzy, *sm.* Senior *m.*, Älteste(r) *m.*; = Najstarszy.

Seniorat, -u, *pl.* -y, *sm.* Seniorat *n.*, Erbfolge *f.* nach dem Alter.

Senliwość, -ści, *sing. tant. sf.* Schläfrigkeit *f.*

Senliwy, *adi.* schläfrig.

Sennik, -a, *pl.* -i, *sm.* Traumbuch *n.*; Traumdeuter *m.*

Sennodajny, *adi.* schlafbringend.

Senność, -ści, *sing. tant. sf.* Schlafsucht *f.*, Schlaftrunkenheit *f.*, Schläfrigkeit *f.*

Senny, *adi.*; **Sennie**, *adv.* Schlaf-, Traum-, schlaftrunken, schläfrig.

Sens, -u, *pl.* -a, *sm.* Sinn *m.*, Verstand *m.*, Inhalt *m.*; w tem nie ma -u das hat keinen Sinn; — moralny Lehre *f.*, Moral *f.*, Idee *f.*

Sensacya, Senzacya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Sensation *f.*, Aufsehen *n.*; = Wrażenie.

Sensacyjny, Senzacyjny, *adi.* aufsehenerregend.

Sensat, -a, *pl.* -ci, *sm.* ernster, gesetzter Mann.

Sensatka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* ernste, gemessene Dame.

Sentencya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Sentenz *f.*, Sinnspruch *m.*; Meinung *f.*, Erachten *n.*, Urteil *n.*; Ausspruch *m.*; = Zdanie. Mniemanie.

Sentencyonalny, *adi.*; **Sentencyonalnie**, *adv.* voll Sinnsprüche, Sentenzen, sententiös.

Sentencyarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Stimmenprotokoll *n.* der Gerichtsbeisitzer.

Sentencyonować, -nuję, -wałem, *vn. imperf.* seine Stimme geben, stimmen.

Sentyment, -u, *pl.* -a oder -y, *sm.* Empfindung *f.*, Gefühl *n.* = Uczucie.

Sentymentalność, -ści, *sing. tant. sf.* Sentimentalität *f.*, Empfindsamkeit *f.*, Empfindelei *f.*; = Uczuciowość.

Sentymentalny, *adi.*; **Sentymentalnie**, *adv.* sentimental, empfindend, empfindsam, gefühlvoll; = Uczuciowy.

Sep, spu, spy, *sm.* Körnerabaabe *f.*, Körnerzehnt *m.*

Sepa, -py, *pl.* -py, *sf.* = Sepia.

Separacya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Separation *f.*, kirchliche Trennung; Scheidung *f.*; Auseinandersetzung *f.*; = Rozłączenie.

Separacyjny, *adi.* Separations-, Trennungs-.

Separatka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Separatzug *m.*; 2) geschiedene Frau; = Rozwódka; 3) Chambre separée *f.*, Chambre particulière im Gasthause.

Separować się, -ruję, -wałem, *vr. imperf.* sich trennen; = Rozłączyć się.

Sepia, -pii, *pl.* -pie, *sf.* 1) Sepiabein *n.*, Blockfischbein *n.*; 2) Sepiafarbe *f.*

Septet, -u, *pl.* -y, *sm.* eine Komposition für sieben Stimmen oder Instrumente, Septett *n.*

Septyma, -my, *pl.* -my, *sf.* der siebente Ton der Oktave.

Ser, -a, *pl.* -y, *sm.*; *dim.* **Serek**, -rka, *pl.* -rki, *sm.* Käse *m.*, Topfen *m.*, Quark *m.*

Seraf, -a, *pl.* -y, *sm.* Seraph *m.*; = Anioł.

Serafícki, *adi.* seraphisch; = Anielski.

Seraj, -u, *pl.* -e, *sn.* Serail; = Pałac sułtana.

Serajowy, *adi.* Serail-.

Sercak, -a, *pl.* -i, *sm.*; **Sercówka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Herzmuschel *f.*

Sercaskrycie, -cia, *pl.* -cia, *sn.* gemeine Herzerbse.

Serce, -ca, *pl.* -ca, *sn.* 1) Herz *n.*; — bije das Herz schlägt; do -ca przycisnąć ans Herz drücken; na -cu mi to leży es liegt mir am Herzen; mieć co na -cu etwas auf dem Herzen haben; z pełnego -ca aus vollem Herzen; co na -cu, to i na języku das Herz auf der Zunge tragen; co idzie od -ca, to do -ca trafia was vom Herzen kommt, geht wieder zu Herzen; z całego -a vom ganzen Herzen; z duszy z -ca herzlich gern; — swoje komu otworzyć sein Herz vor jmndm ausschütten; brać sobie co do -ca sich etw. zu Herzen nehmen; -ce mi się kraje das Herz bricht mir; nabrać -ca Mut fassen; moje —! mein Herzchen! przyjaciel od -ca Herzensfreund; bicie -ca Herzklopfen *n.*; 2) — dzwonu Glockenschwengel *m.*, Klöppel *m.*

Sercogłów, -owu, *pl.* -owy, *sm.* Eckenkopf *m.* (Schlange.

Sercowaty, *adi.* herzförmig; -te drzewo Kernholz *n.*

Sercowy, *adi.*; **Sercowo**, *adv.* Herz-; -wa żyła Herzader *f.*; -wo chory herzleidend.

Serdak, -a, *pl.* -i; *dim.* **Serdaczek**, -czka, *pl.* -czki, *sm.* Brustlatz *m.*, Brusttuch *n.*, Busentuch *n.*, Bauernjacke *f.*, Wams *n.*

Serdecznik, -a, *pl.* -ki, *sm.* 1) Herzstein *m.*, Löwenschwanz *m.*, Herzgespan *m.*; 2) Tausendguldenkraut *n.*, kretische Hirschwurz, Alpen-, Augenwurz *f.*, Hirschwurzel *f.*

Serdeczność, -ści, *sing. tant. sf.* Herzlichkeit *f.*

Serdeczny, *adi.*; **Serdecznie**, *adv.* herzlich, Herzens-, Herz-.

Serdelek, -lka, *pl.* -lki, *sm.* Knackwurst *f.*

Serdeńko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Liebchen *n.*

Serduszko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Herzchen *n.*, Herzlein *n.*, Herzliebchen *n.*

Serduszkowaty, *adi.* herzförmig.

Serek, -rka, *pl.* -rki, *sm.* 1) Käse *m.*; 2) Käseuntersatz *m.*

Serenada, -dy, *pl.* -dy, *sf.* Serenade *f.*, Ständchen *n.*

Serfinki, -nek, *plur. tant.* (serres-fines) dünne chirurgische Zangen.

Sernica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* 1) Käsemilbe *f.*; 2) Käsehaus *n.*

Sernik, -a, *pl.* -cy, *sm.* 1) Käsemacher *m.*, Käsehändler *m.*; 2) Käsehorde *f.*, Käsekorb *m.*, Käsehaus *n.*; 3) Käsekuchen *m.*; 4) Käsestoff *m.*

Serny, **Serowy**, *adi.* Käse-.

Serokosz, -a, *pl.* -e, *sm.* großer grauer Würger, Bergelster *f.*

Serokoszek, -szka, *pl.* -szki, *sm.* rotrückiger Würger, Dorndreher *m.*, Neuntöter *m.*

Serotoczek, -czka, *pl.* -czki, Käsemilbe *f.*

Serowatość, -ści, *sing. tant. sf.* Käsigkeit *f.*

Seroway, *adi.* käseartig, käsig.

Serowian, -u, *sing. tant. sn.* Kasein *n.*, Käsestoff *m.*

Serowiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* 1) Käsemilbe *f.*; 2) Käsekuchen *m.*

Serownik, -u, *sing. tant. sm.*; — roślinny Pflanzenkasein *n.*

Serpentyna, -ny, *pl.* -ny, *sf.*; 1) Feldschlange *f.*; 2) krummer Säbel; 3) Serpentinenstraße *f.*, Straßenwindung *f.*, Windung *f.*

Serpentynowy, *adi.* serpentinen-, schlangenartig; taniec — Serpentinentanz *m.*

Serwantka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Eckspind *m.*, Servante *f.*

Serwaser, -u, *pl.* -y, *sm.* Scheidewasser *n.*

Serwatczaność, -ści, *sing. tant. sf.* Molkigkeit *f.*, molkiges Wesen.

Serwatczeć, -czeję, -czałem, *vn. imperf.* zu Molke werden.

Serwatka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Molke *f.*, Milchwasser *n.*, Käsewasser *n.*

Serweta, -ty, *pl.* -ty; *dim.* **Serwetka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Serviette *f.*, Mundtuch *n.*

Serwis, -u, *pl.* -y, *sm.* Service *n.*, Tafelgerät *n.*; — do kawy Kaffeeservice *n.*; 2) Quartiergeld *n.*

Seryo, *adv.* ernst, seriös, ernsthaft.

Serzeń, -nia, *sing. tant. sm.* Käsestoff *m.*

Serzysko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Käselab *n.*

Sesam, -u, *pl.* -y, *sm.* Sesamkraut *n.*

Sesya, -syi, *pl.* -sye, *sf.* Session *f.*, Sitzung *f.*; — parlamentarna Parlamentssession *f.*

Setek, -tka, *pl.* -tki, *sm.* hundert Stück.

Setka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* = Setek.

Setkować, -kuję, -wałem, *va. imperf.* in Abteilungen von hundert einteilen.

Setnia, **Sotnia**, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Abteilung *f.* von hundert Soldaten, Sotnie *f.*

Setnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Anführer *m.* von hundert Mann, Hauptmann *m.*

Setny, *adi.*; **Setnie**, *adv.* 1) hundertste, hundertfältig; 2) tüchtig; — chłop ein tüchtiger Bursche.

Sezon, -u, *pl.* -y, *sm.* Saison *f.*, Jahreszeit *f.*

Sęczek, -czka, *pl.* -czki, *sm.* ein kleiner Knorren.

Sęczówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* erbsenartige Wicke.

Sęczysty, *adi.* knotig.

Sędzia, -dziego, *pl.* -dziowie oder -dzie, -dziów, *sm.* Richter *m.*; — pokoju Friedensrichter; — polubowny Schiedsrichter; — ziemiański Landesgerichtsrat *m.*; — apelacyjny Appellationsrat *m.*

Sędzianka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Richterstochter *f.*

Sędzic, -a, *pl.* -e, *sm.* Richtersohn *m.*

Sędzielizna, -ny, *pl.* -ny, *sf.*; **Sędzioł**, -u, *pl.* -y, *sm.* Schneeanhang *m.*; Reif *m.*; Nebel *m.*

Sędzina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Richtersfrau *f.*, Richtersgattin *f.*

Sędziostwo, **Sędziowstwo**, -wa, *sing. tant. sn.* 1) Richteramt *n.*; 2) der Richter und dessen Frau.

Sędziowski, *adi.* Richter-.

Sędziwość, -ści, *sing. tant. sf.* Ehrwürdigkeit *f.*; das vorgeschrittene Alter.

Sędziwy, *adi.* ehrwürdig, gesetzt, alt.

Sęk, -u oder -a, *pl.* -i, *sm.* Knorren *m.*, Knoten *m.* (im Holze); w tem — da liegt der Hund begraben, hier stehen die Ochsen am Berge, da steckt's; w sitowiu -a szukać dort Schwierigkeiten suchen, wo keine sind.

Sękacz, -a, *pl.* -e, *sm.* ein knorriger Baum.

Sękacz, -a, *pl.* -e, *sm.* (Eurynome) eine Krabbenart.

Sękalec, -lca, *pl.* -lce, *sm.* ein 8 Meter langer Holzhaken.

Sękatość, -ści, *sing. tant. sf.* Knorrigkeit *f.*

Sękaty, *adi.*; **Sękato**, *adv.* knorrig, knotig, äftig.

Sękoprzód, -odu, *pl.* -ody, *sm.* (Mene) Gattung der Schmalfische.

Sęp, -a, *pl.* -y, *sm.* Geier *m.*; — kasztanowaty płowy weißköpfiger Geier; — rdzawy Lämmergeier; postawić -a na czole eine düstere Miene machen, ein finsteres Gesicht schneiden.

Sępi, *adi.* Geier-; -pie oko Geierauge *n.*

Sępić, -pię, -piłem, *va. perf.* verfinstern; — się *vr.* sich betrüben.

Sfabrykować, -kuję, -wałem, *va. perf.* fabrizieren, herstellen; fälschen; = Wytwarzać.

Sfałdować, -duję, -wałem, *va. perf.* in Falten legen.

Sfałszować, -szuję, -wałem, *va. perf.* fälschen, nachmachen; = Podrobić.

Sfanatyzować, -zuję, -wałem, *va. perf.* fanatisch machen, fanatisieren, aufreizen.

Sfastrygować, -guję, -wałem, *va. perf.* zusammenheften.

Sfatygować, -guję, -wałem, *va. perf.* müde machen; = Zmęczyć.

Sfen, -u, *pl.* -y, *sm.* Sphen *m.*, Titanit *m.*

Sfera, -ry, *pl.* -ry, *sf.* Sphäre *f.*, Region *f.*; w wyższych -rach in höheren Regionen.

Sferoida, -dy, *pl.* -dy, *sf.* Sphäroid *m.*, Afterkugel *f.*, unvollkommene Rundung.

Sferoidalny, *adi.* sphäroidisch, rundlich.

Sferyczność, -ści, *sing. tant. sf.* Rundung *f.*, Kugelgestalt *f.*; = Kulistość.

Sfolgować, -guję, -wałem, *va.* und *vn. perf.* nachlassen.

Sfora, Swora, Zwora, -ry, *pl.* -ry, *sf.* Koppel *f.*

Sformować, -muję, -wałem, *va. perf.* formen, gestalten; = Ukształcić.

Sformowanie, -nia, *sn.* Formen *n.*, Gestaltung *f.*

Sformułować, -łuję, -wałem, *va. perf.* formulieren; = Ułożyć.

Sformułowanie, -nia, *sn.* Formulierung *f.*

Sforność, -ści, *sing. tant. sf.* Folgsamkeit *f.*

Sforny, *adi.*; **Sfornie**, *adv.* folgsam.

Sforować, Sworować, -ruję, -wałem, *va. imperf.* zusammenkoppeln.

Sforowanie, -nia, *sing. tant. sn.* Zusammenkoppelung *f.*

Sforsować, -suję, -wałem, *va. perf.* übermäßig anstrengen; = Zmęczyć.

Sforsowanie, -nia, *sn.* übermäßige Anstrengung *f.*

Sfragistyka, -ki, *sing. tant. sf.* Siegellehre *f.*, Sphragistik *f.*; = Nauka o pieczęciach.

Sfrancuziały, *adi.* französisch geworden.

Siać, sieję, siałem, *va. imperf.* säen, die Saat bestellen; głupich nie -ją, sami się rodzą Unkraut wächst von selbst; — niezgodę Zwietracht säen.

Siadać, -dam, -dałem, *vn. imperf.*; **Siąść**, siędę, siadłem, *vn. perf.* sich setzen, niedersetzen, niederlassen; -daj nehmen Sie Platz; nie -dłszy nie padłszy mir nichts dir nichts.

Siadanka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Zeidelbrett *n.*; 2) Sitzbretter *pl.* der Flößer.

Siadło, -ła, *pl.* -ła, *sn.* 1) Sitz *m.*, Wohnsitz *m.*; 2) Vogelauffallen *n.*

Siadły, *adi.* untersetzt.

Siadywać, -duję, -wałem, *vn. iterat.* zu sitzen pflegen.

Siak, *adv.* in einigen Redensarten der Umgangssprache, z. B. ni tak ni — weder so noch so; jeden tak drugi — einer so, der andere so, der eine will rechts, der andere links.

Siaki, taki, *adi.* nicht schlecht, möglich.

Sianie, -nia, *sing. tant. sn.* Säen *n.*

Siano, -na, *sn.*; *dim.* **Sianko**, -ka, *sn.* Heu *n.*; — wielbłądzie Kamelheu.

Sianokos, -u, *sm.*; **Sianożęcie**, -cia, *sn.* Heuernte *f.*, Heuschlag *m.*

Sianożęć, -ci, *pl.* -cie, *sf.* Heuwiese *f.*

Siara, -ry, *sing. tant. sf.* Brustmilch *f.*, erste Milch nach dem Kalben.

Siarczak, -u, *pl.* -i, *sm.* Schwefelverbindung *f.*, Sulphurit *m.*

Siarczan, -u, *pl.* -y, *sm.* Schwefelsäure *f.*; — cynku Zinkvitriol *m.*, Galizenstein *m.*; — kobaltu roter Vitriol; — miedzi Kupfervitriol; — zelaza grüner Vitriol, Eisenvitriol; — wapna Gips *m.*; — ołowiu schwefelsaures Bleioxyd; — wody Schwefelsäurehydrat *n.*

Siarczany, *adi.* Schwefel-, Schwefel enthaltend.

Siarczyk, -u, *pl.* -i, *sm.* Schwefelstoff *m.*; — merkuryusza Zinnober *m.*; — ołowiu Galen *n.*, Bleiglanz *m.*, Ofenbruch *m.*; — żelaza kristallisiertes Pyrit; — wodoru Schwefelwasserstoffsäure *f.*

Siarczyn, -u, *sing. tant. sm.* schwefelige Säure.

Siarczystość, -ści, *sing. tant. sf.* Sulfuration *f.*, Schwefelung *f.*, Verbindung *f.* mit Schwefel.

Siarczysty, *adi.*; **Siarczyście**, *adv.* schwefelartig, geschwefelt; hitzig.

Siarek, -rka, *pl.* -rki, *sm.* Sulfat *n.*, Verbindung des Schwefels mit einem anderen Körper.

Siarka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Schwefel *m.*; — surowa Rohschwefel.

Siarkan, -u, *pl.* -y, *sm.* Sulfat *n.*; — magnezyi Bitterſalz *n.*; — wapna Schwefelkalk *m.*

Siarkować, -kuję, -wałem, *va. imperf.* schwefeln; mit Schwefel überziehen.

Siarkownia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Schwefelhütte *f.*

Siarkowodór, -oru, *sm.* Schwefelwasserstoffgas *n.*

Siarkowy, *adi.* Schwefel-; azoteczek -wy Schwefelstickstoff *m.*

Siarnik, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Schwefelfaden *m.*; 2) Zündhölzchen *n.*

Siatczany, *adi.* netzförmig, Netz-.

Siatecznia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* (Retepora) Netzkoralle *f.*

Siatka, -ki, *pl.* -ki; *dim.* **Siateczka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Netz *n.*, Netzchen *n.*; Netzhaube *f.*; — w oku Netzhaut *f.*; — pajęcza Spinngewebe *n.*

Siatkoskrzydły, *adi.* mit netzartigen Flügeln.

Siatkować, -kuję, -wałem, *va. imperf.* Netze machen, netzähnlich wirken.

Siatkowaty, *adi.* netzartig, netzförmig, netzähnlich.

Siatkowiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* eine Schwammgattung.

Siatkówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Netzhaut *f.*

Siatkowy, *adi.* Netz-; mur -wy römische Mauer.

Siatnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Netzstricker *m.*

Siąg, -egu, *pl.* -egi, *sm.* Klafter *f.*, Faden *m.*

Siągnąć, = Sięgnąć.

Siąkać, -kam, -kałem, *vn. imperf.*; **Siąknąć**, -nę, -nąłem, *vn. perf.* Luft einsaugen; — nos die Nase schneuzen.

Siąść, siehe: Siadać.

Sidełko, -ka, *pl.* -ka, *sn. dimin.* von Sidło.

Sidlić, -lę, -liłem, *va. imperf.* umgarnen, umstricken, in eine Schlinge fangen.

Sidlnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Schlingensteller *m.*

Sidło, -ła, *pl.* -ła, *sn.*; *dim.* **Sidełko**, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Vogelgarn *n.*, Vogelnetz *n.*, Schlinge *f.*; -ła zastawić Schlingen legen; wpaść w -ła in die Schlinge geraten.

Sidłowy, *adi.* Schlingen-.

Siebie, się, sobie, sobą, *pr. reflex.* sich; 1) sobie, się in zurückführender Bedeutung, wenn nämlich das Fürwort sich auf das Subjekt des Satzes bezieht, dient für alle drei Personen der Einzahl sowie der Mehrzahl; kładę się do łóżka ich lege mich ins Bett; uważam się za mądrego ich halte mich für gescheit; ubieraj się ziehe dich an; ty się sam krzywdzisz du tust dir selber unrecht; będziemy się bronić wir werden uns verteidigen; nie damy sobie zrobić krzywdy wir werden uns kein Unrecht antun lassen; weźcie sobie to nehmt euch das; 2) do litra wody bierze się pół litra octu zu einem Liter Wasser nimmt man einen halben Liter Essig; konfitury smażą się w lecie Eingesottenes wird im Sommer gesotten; tu się zatrzymuje pociąg hier hält der Zug; 3) dziać się geschehen; starzeć się altern; uczyć się lernen; śmiać się lachen; polepszać się bessern werden; 4) kochają się sie lieben einander; siedzą przy sobie sie sitzen nebeneinander; oddalił ich od siebie er hat sie voneinander getrennt; 5) przez się an und für sich, an sich, durch sich selbst; idź sobie geh weg; być u siebie zu Hause sein; odchodzić od siebie die Besinnung verlieren; brać co na siebie etwas umnehmen; etwas auf sich nehmen, übernehmen.

Siec, -kę, -kłem; **Siekać**, -kam, -kałem, *va. imperf.* hauen, züchtigen; — kogo rózgami jmndn mit Ruten züchtigen; — mieczem mit dem Schwerte hauen; 2) hacken; -kać mięso Fleisch hacken.

Siecz, -y, *pl.* -e, *sf.* Gemetzel *n.*, Hauen *n.*

Sieczba, -by, *pl.* -by, *sf.* Hauen *n.*, Mähen *n.*

Sieczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Häcksel *n.*, Häckerling *m.*

Sieczkarnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Häckselkammer *f.*, Siedemaschine *f.*

Sieczkarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Häckselschneider *m.*

Sieczna, -nej, *pl.* -ne, *sf.* Sekante *f.*

Sieczny, *adi.* Hieb-, Hau-; broń -na blanke Waffe; -na linia Sekante *f.*

Sieć, -ci, *pl.* -cie oder -ci, *sf.* Netz *n.*, Zuggarn *n.*

Siedem, siehe: Siedm.

Siedlaczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Zeidelbrett *n.*

Siedleczka, -ki, *sf.* -ki, *sf.* Wurfschaufel *f.*

Siedlić się, -dlę, -dliłem, *vr. imperf.* sich ansiedeln.

Siedlisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.*; **Siedliszcze**, -cza, *pl.* -cza, *sn.* Sitz *m.*, Wohnsitz *m.*

Siedm, **Siedem**, *numer.* sieben.

Siedmdziesiąt, **Siedemdziesiąt**, *numer.* siebzig.

Siedmdziesięcioletni, *adi.* siebzigjährig.

Siedmdziesiątnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Sonntag Septuagesima.

Siedmdziesiąty, *adi.* siebzigste.

Siedmiobarwny, *adi.* siebenfarbig.

Siedmiodniowy, *adi.* siebentägig.

Siedmiofuntowy, *adi.* sieben Pfund wiegend, siebenpfündig.

Siedmiogłosy, *adi.* stimmig.

Siedmiogłowy, *adi.* siebenköpfig.

Siedmiogodzinny, *adi.* siebenstündig.

Siedmiokąt, -a, *pl.* -y, *sm.* Siebeneck *n.*

Siedmiokątny, *adi.*; **Siedmiokątnie**, *adv.* siebeneckig.

Siedmiokilowy, *adi.* sieben Kilo wiegend.

Siedmiolatka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Schnittlauch *m.*

Siedmiolecie, -cia, *pl.* -cia, *sn.* ein Zeitraum von sieben Jahren, Septennium *n.*

Siedmioletni, *adi.* siebenjährig.

Siedmiolistny, *adi.* siebenblättrig.

Siedmiomiesięczny, *adi.* siebenmonatlich.

Siedmionogi, *adi.* siebenfüßig.

Siedmiooki, *adi.* siebenäugig.

Siedmiopręcikowy, *adi.* heptandrisch, mit sieben Staubfäden.

Siedmioraki, *adi.*; **Siedmiorako**, *adv.* siebenfach, siebenfältig.

Siedmiornasób, *adv.* siebenmal so viel.

Siedmioro, -ga, *numer.* sieben Stück.

Siedmiosłupkowy, *adi.* heptagynisch, mit sieben Griffeln.

Siedmiostopny, **Siedmiostopowy**, *adi.* siebenfüßig.

Siedmiostruny, *adi.* siebensaitig.

Siedmiotysięczny, *adi.* 7000 enthaltend; siebentausendste(r).

Siedmiozgłoskowy, *adi.* siebensilbig.

Siedmkrotny, *adi.* siebenmalig.

Siedmlist, -u, *pl.* -y, *sm.* Siebenblatt *n.*, Heil-, Ruhrwurzel *f.*

Siedmnastka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* die Zahl, Nummer siebzehn.

Siedmmiesięczny, *adi.* siebenmonatlich.

Siedmnastoletni, *adi.* siebzehnjährig.

Siedmnasty, *adi.* siebzehnte(r).

Siedmnaście, *numer.* siebzehn.

Siedmnaścioraki, *adi.* siebzehnfältig.

Siedmnaścioro, -rga, *numer.* siebzehn Stück.

Siedmpagórkowy, *adi.* siebenhügelig.

Siedmpalecznik, -a, *pl.* -i, *sm.* Gänse-, Siebenfingerkraut *n.*

Siedmset, *numer.* siebenhundert.

Siedmsetny, *adi.* siebenhundertſte(r).

Siedza, -dzy, *pl.* -dze, *sf.* = Siedlisko.

Siedzenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Sitzen *n.*; Sitzplatz *m.*

Siedziba, -by, *pl.* -by, *sf.* Sitz *m.*, Wohnſitz *m.*

Siedzieć, -dzę, -działem, *vn. imperf.* ſitzen; — na ławce auf der Bank ſitzen; — w więzieniu im Gefängnis ſitzen; ten gwóźdź mocno -dzi dieſer Nagel ſitzt feſt.

Siedź, -dzia, *pl.* -dzie, *sm.* (Boletus frondusus) Aſtmorchel *f.*

Sieja, -i, *pl.* -je, *sf.* Art Moräne.

Siejba, -by, *pl.* -by, *sf.* Saatzeit *f.*, Ausſaat *f.*

Siek, -u, *pl.* -i, 1) Hieb *m.*; 2) Steinbeißer *m.*; 3) Schwanzſtück *n.* von einem geſchlachteten Tiere.

Siekać, ſiehe: Siec.

Siekacz, -a, *pl.* -e, *sm.* 1) Hauer *n.*; 2) Hackmeſſer *n.*; 3) — krzyżowy Kreuzmuſchel *f.*

Siekaczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Hackmeſſer *n.*, Hippe *f.*, Feldhaue *f.*

Siekalnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Hackbrett *n.*

Siekaniec, -ńca, *pl.* -ńce, *sm.* gehacktes Blei zum Schießen.

Siekanina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* 1) Gemetzel *n.*, Metzelei; 2) gehacktes Fleiſch.

Siekanka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Haſchee *n.*, gehacktes Fleiſch.

Siekiera, -ry, *pl.* -ry, *sf.* Axt *f.*, Zimmer-, Bundaxt *f.*, Handhacke *f.*; — do węgla Kohlenhacke.

Siekierka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* kleine Axt; -ki, *pl.* Acker-Feldritterſporn *m.*

Siekierne, -nego, *sing. tant. sn.* eine Ablöſung der Bauverpflichtung.

Siekiernica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Süßklee *m.*, Honigklee *m.*

Siekiernik, -a, *pl.* -i, *sm.* Beilſtein *m.*

Siekierowaty, *adi.* axtförmig.

Siekierzysko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* 1) ſchlechte Axt; 2) Axtſtiel *m.*

Siekosz, -a, *pl.* -e, *sm.* (Hepatus) eine Krabbenart.

Sielanin, -a, *pl.* -lanie, *sm.* Dörfler *m.*, Dorfbewohner *m.*

Sielanka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Dorfbewohnerin *f.*; 2) Idylle *f.*, Idyll *n.*, Hirten-, Schäfergedicht *n.*

Sielankopisarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Idyllendichter *m.*, Idylliker *m.*

Sielankowy, *adi.* Idyllen-; idyllenhaft, idylliſch.

Sielawa, -wy, *pl.* -wy; **Sielawka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Moräne *f.*; — sukwica (Muraenula).

Sielski, *adi.* ländlich, Dorf-.

Sielskość, -ści, *sing. tant. sf.* Ländlichkeit *f.*

Siemienisty, *adi.* voll Samen.

Siemieniucha, -chy, *pl.* -chy, *sf.* Suppe *f.* aus Hanfſamen.

Siemienny, *adi.* Samen-.

Siemieszka, -ki, *sing. tant. sf.* Haſer *m.*, Korn *n.*, Gerſte *f.*, halb mit Heidegrütze unterſät.

Siemię, -mienia, *pl.* -miona, *sn.* 1) Samen *m.*, Samenkorn *n.*; 2) Leinſamen *m.*

Siennik, -a, *pl.* -i, *sm.* Strohſack *m.*

Sienny, *adi.* 1) Heu-; 2) Hausflur-.

Sień, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Hausflur *f.*, Vorhaus *n.*

Siepacki, *adi.* Henkers-.

Siepacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Henkersknecht *m.*, Häſcher *m.*

Siepać, -pam, -pałem, *va. imperf.*; **Siepnąć**, -nę, -nąłem, *va. perf.* rütteln, raufen, reißen.

Sierak, -a, *pl.* -i, *sm.* grauer Rock.

Sierciany, **Sierściany**, *adi.* aus Tierhaaren.

Siercisty, **Sierścisty**, *adi.* voll kurzer Haare.

Sierć, **Sierść**, -i, *sf.* Tierhaar *n.*

Sierdzić się, -dzę, -dziłem, *vr. imperf.* ſich ärgern, zürnen.

Sierdzień, -nia, *pl.* -nie, *sm.* Sperrnagel *m.*, Bolzen *m.*

Sierdzistość, -ści, *sing. tant. sf.* heftiger Zorn, Aufgebrachtheit *f.*, Grimm *m.*, Jähzorn *m.*

Sierdzisty, *adi.*; **Sierdziście**, *adi.* grimmig, jähzornig.

Sierlęcza, -czy, *pl.* -cze, *sf.* Wurfſchaufel *f.*

Siermięga, -gi, *pl.* -gi, *sf.* grober Bauernkittel.

Sierobnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Werkſtatt *f.*

Sierocić, -cę, -ciłem, *va. imperf.* zur Waiſe machen.

Sierocieć, -cieję, -ciałem, *vn. imperf.* verwaiſt werden.

Sieroctwo, -wa, *sing. tant. sn.* Waiſenſtand *m.*, Verwaiſtheit *f.*

Sierocy, *adi.* Waiſen-; waiſenhaft.

Sierospojka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* (Nucula) Nußmuſchel *f.*

Sierota, -ty, *pl.* -ty; **Sierotka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Waiſe *f.*; dom -rót Waiſenhaus *n.*; 2) das dünne Ende des Weidenſeils.

Sierp, -a, *pl.* -y, *sm.* 1) Sichel *f.*, 2) körniger Sandſtein; 3) Färbeſcharte *f.*

Sierpanka, **Sierpianka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Fliegentuch *n.*

Sierpień, -pnia, *pl.* -pnie, *sm.* Auguſt *m.*, Erntemonat *m.*

Sierpik, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Grubentſcherper *m.*, Tſcherper *m.*; 2) Scharte *f.*, Schartenkraut *n.*

Sierpnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Sichelkraut *n.*, Sicheldolde *f.*

Sierpniowy, *adi.* Auguſt-.

Sierposz, -a, *pl.* -e, *sm.* Büchermilbe *f.*

Sierpowaty, *adi.* ſichelförmig.

Sierpowy, *adi.* Sichel-.

Sierszeń, **Szerszeń**, -nia, *pl.* -nie, *sm.* Horniß *f.*

Sierść, ſiehe: Sierć.

Sierżant, -a, *pl.* -ci, *sm.* Sergeant *m.*

Siestrzan, -u, *pl.* -y, *sm.* Träger *m.*, Unterbalken *m.*, Unterzugbalken *m.*

Siestrzan, *adi.* Schweſter-, ſchweſterlich.

Siestrzon, -u, *pl.* -y, *sm.* Rippe *f.*

Sietnica, -cy, *sing. tant. sf.* Siechtum *n.*

Siew, -u, *pl.* -y, *sm.* Saat *f.*, Saatzeit *f.*, Säen *n.*

Siewać, siehe: Siać.

Siewca, -cy, *pl.* -cy; **Siewacz**, -a, *pl.* -e, *sm.*; **Siewnik**, -a, *pl.* -cy, Sämann *m.*, Säer *m.*

Siewierzec, -rzca, *pl.* -rzce, *sm.* Arktizit *m.*, Skapolyth *m.*, Paranthinstein *m.*, Wernerit *m.*

Siewka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Saat *f.*; Baum *m.* aus der Samenschule *f.*; 2) Regenpfeifer *m.*; — obrożna buntschnäbliger Halsbandregenpfeifer; — rzeczna schwarzbindiger Regenpfeifer, Sandhühnchen *n.*, Sandläufer *m.*, Flußschwalbe *f.*; — złota pluskotna Goldregen *m.*, gemeiner, grüner, goldgrüner Regen, Brach-, Saat-, Tutvogel *m.*, grüner Kiebitz, Heidenpfeifer *m.*

Siewnia, **Siewalnia**, -ni, *pl.* -ne, *sf.* Sätuch *n.*

Siewnica, -cy, *pl.* -cy, *sf.* gefleckter Kiebitz.

Siewnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Säemaschine *f.*

Siewny, *adi.* Saat-, Aussaat-; fäbar.

Się, siehe: Siebie.

Sięga, -gi, *pl.* -gi, *sf.* (Sillago) Stachelflosser *m.*

Sięgać, -gam, -gałem, *va.* und *vn. imperf.*; **Sięgnąć**, -nę, -nąłem, *va.* und *vn. perf.* reichen, langen, strecken; jak daleko -ga jego władza wie weit reicht seine Macht; wysoko -gać hoch hinaus wollen.

Siękla, -li, *sing. tant. sf.* (Ammannia) indisches blasenziehendes Kraut.

Sięzybób, -obu, *pl.* -oby, *sm.* Mutterzimt *m.*

Sigillaria, -rii, *pl.* -rie, *sf.* Sigillarie *f.* (vorsintflutliche Pflanze).

Sikać, -kam, -kałem, *va.* und *vn. imperf.*; **Siknąć**, -nę, -nąłem, *va.* und *vn. perf.* spritzen, spritzend hervorsprudeln; pissen.

Sikawka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Spritze *f.*, Feuerspritze *f.*; — czterokołowa Wagenspritze; — dwukołowa Karrenspritze; — przenośna Buttenspritze; — ręczna Handspritze.

Sikora, -ry, *pl.* -ry, *sf.*; **Sikorka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Meise *f.*; — bogatka Kohlmeise; — uboga Sumpfmeise; 2) -rka Profitchen *n.*

Silec, -lca, *sing. tant. sm.*; — właściwy Moosstärke *f.*

Silić, -lę, -iłem, *va. imperf.* zwingen, anstrengen; — się *vr. imperf.* sich zwingen, sich anstrengen, sich sehr anstrengen; napróżno się -lisz du strengst dich umsonst an; — się o co mit aller Kraft nach etwas streben.

Silnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Maschine *f.*

Silnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Kraftmotor *m.*, Motor *m.*, Beweger *m.*; — elektryczna Elektromotor, elektrischer Beweger *m.*; — gazowa Gasmaschine *f.*, Gaskraftmaschine *f.*; — hydrauliczna Wassermotor, Wasserkraftmotor; — parowa Dampfmotor, Dampfmaschine; — parowa o działaniu pojedynczem einfachwirkende Dampfmaschine; — parowa o działaniu podwójnem doppeltwirkende Dampfmaschine; — parowa wysokiego ciśnienia Hochdruckdampfmaschine; — parowa pionowa vertikale Dampfmaschine; — parowa pozioma horizontale Dampfmaschine; — parowa podwójna Zwillingsdampfmaschine; — parowa przenośna Lokomobile *f.*; — parowa stała feststehende Dampfmaschine; — parowa z rozprężeniem Expansionsdampfmaschine; — powietrzna kaloryczna Heißluftmaschine, kalorische Maschine; — wodna Wassermotor.

Silnoramienny, **Silnoręki**, *adi.* starkarmig.

Silność, -ści, *sing. tant. sf.* Kräftigkeit *f.*, Stärke *f.*

Silny, *adi.*; **Silnie**, *adv.* stark, derb, kräftig; — głos eine starke Stimme; ten człowiek jest zdrów i — das ist ein gesunder und kräftiger Mensch; -ne wrażenie ein starker Eindruck; -nie go uderzył er hat ihm einen derben Schlag versetzt.

Siła, -ły, *pl.* -ły, *sf.* Kraft *f.*, Stärke *f.*, Macht *f.*; — duszy Seelenstärke; to wielka — das ist eine große Macht; ponad nasze -ły über unsere Kräfte; -łą woli durch Willensstärke; — ciążenia Schwerkraft — bezwładności Trägheits-, Beharrungsvermögen *n.*; — ciśnienia Druckkraft *f.*; — dośrodkowa Zentripetalkraft; — drążka Hebelkraft; — nominalna Nominalkraft; — odgrzewawcza Heizkraft; — odpychająca Abstoßungs-, Repulsionskraft; — opóźniająca verzögernde Kraft; — parowa Dampfkraft; — odśrodkowa Zentrifugalkraft; — pociągowa Zugkraft; — połączeń Bindungskraft; — poruszająca Triebkraft; — prądu Stromstärke; — przewozowa Transportvermögen *n.*; — przyspieszająca beschleunigende Kraft; — resoru Federkraft; — robocza Arbeitskraft; — rozciągająca Zugkraft; — składowa Komponente; — skręcenia Zerdrehungskraft; — skuteczna Nutzkraft; — stała konstante, beständige Kraft; — styczna tangierende Kraft, Tangentialkraft; — ścinająca horizontale Schwerkraft; — ściskająca Druck *m.*; — uderzenia Kraft des Zusammenstoßes, Stoßkraft; — wypadkowa, wynikowa resultierende Kraft, Mittelkraft; — wyższa, przemoc höhere Gewalt (vis major); — zgięcia biegende Kraft; — złączenia Bindungskraft; — żywa lebendige Kraft; — skuteczna Nutzeffekt *m.*, Leistung *f.*

Siłacz, -a, *pl.* -e, *sm.* kräftiger Mensch, Kraftmensch *m.*, Athlet *m.*

Siłka, -ki, *pl.* -ki; **Siłeczka**, -ki, *pl.* -ki, *dim.* von Siła.

Siłomierz, -a, *pl.* -e, *sm.* Kraftmesser *m.*, Dynamometer *m.*

Sin, -u, *sing. tant. sm.* Cyan *n.*, Blausäure *f.*, Blaustoff *m*

Sinak, -a, *sm.* (Boletus cyanensens constrictus) eine Art Schwämme.

Sinawo-czarny, *adi.* bläulichschwarz.

Sinek, -nka, *sm.* Cyankalium *n.*

Siniak, -a, *pl.* -i; **Siniec**, -ńca, *pl.* -ńce, *sm.* blauer Fleck (vom Stoß, Schlag oder Fall).

Sinian, -u, *sing. tant. sm.* Cyansäure *f.*

Sinić, -nię, -niłem, *va. imperf.*; 1) blau und braun schlagen; 2) blau färben.

Siniec, -ńca, *pl.* -ńce, *sm.* 1) siehe: Siniak; 2) Holz-, Hohltaube *f.*; 3) (Plumbago) eine Pflanze; 4) eine Art Mineral; = Ołów błyszczący.

Sinieć, -ieję, -iałem, *vn. imperf.* blau werden.

Sinik, -a, *pl.* -i, *sm.*; **Sinoło**, -ła, *sing. tant. sn.* (Isatis tinctoria) Waid *m.*

Sinizna, **Sinowizna**, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Cyanose *f.*, blaue Flecke am Körper.

Sinnik, -a, *sing. tant. sm.* Blausäurestoff *m.*

Sinobiały, *adi.* blauweiß.

Sinodziób, -a, *pl.* -y, *sm.* Schwalbenwürger *m.*

Sinogarlica, -cy, *pl.* -ce; **Sinogarliczka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Lachtaube *f.*

Sinogarliczy, *adi.* Lachtauben-.

Siność, -ści, *sing. tant. sf.* Bläue *f.*; Blau *n.*

Sinozłoty, *adi.* blaugoldig.

Siny, *adi.*; **Sino**, *adv.* blau, bläulich, schwarzblau, bleifarbig, ins Blaue fallend; — ze zimna blau vor Kälte; — kamień Kupfervitriol *n.*

Siodełko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* 1) Schienenstuhl *m.*, Stuhl *m.*, Schuh *m.*; — lane przy klocu hamulcowym Bremskeil *m.*, Stellkeil; — łożysko Auflager *n.*, Lager *n.*; — płaskie Flächenlager; — przegubowe Gelenklager; — wahadłowe Kipplager, Pendellager; — wałkowe Rollenlager; — śruby hamulcowej Bremsspindellager; — zwrotnicze Wechselchair *m.*, Kreuzungsstuhl *m*; — furty Türschwelle *f.*; 2) *dim.* von Siodło.

Siodlarczanka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* die Tochter des Sattlers.

Siodlarczyk, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Sohn *m.* des Sattlers; 2) Sattlerlehrling *m.*

Siodlarka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* die Frau des Sattlers.

Siodlarnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Sattelkammer *f.*

Siodlarski, *adi.* Sattler-.

Siodlarstwo, -a, *sn.* Sattlerhandwerk *n.*

Siodlarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Sattlermeister *m.*, Sattler *m.*

Siodłać, -łam, -łałem, *va. imperf.* satteln.

Siodłak, -a, *pl.* -cy, *sm.* Landmann *m.*, Bauernwirt *m.*

Siodłanie, -nia, *sn.* Satteln *n.*

Siodłaty, *adi.* mit einem großen Fleck auf dem Rücken.

Siodło, -ła, *pl.* -ła, *sn.* 1) Sattel *m.*; 2) Einsattelung *f*, Bergeinsattelung; 3) Rückenstück, worein die Akten geheftet werden, Aktenumschlag *m.*; 4) Klemmstück *n.*; 5) Stammblock *m.*; 6) Steuerwiderlager *n.*, Ständer, auf dem das Steuerruder liegt.

Siodłosz, -a, *pl.* -e, *sm.* (Clitellaria) eine Insektenart.

Sioło, -ła, *pl.* -ła, *sn.* Dorf *n.*

Sionka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Gang *m.*, Vorhäuschen *n.*, Gänsehäuschen *n.*

Siostra, -ry, *pl.* -ry; *dim.* **Siostrzyczka**, -ki, *pl.* -ki; **Siostrunia**, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Schwester *f.*; rodzona — leibliche Schwester; przyrodnia — Halbschwester; mleczna — Milchschwester; cioteczna — Base *f.*, Cousine *f.*; -stry miłosierdzia die Barmherzigen Schwestern.

Siostrobójca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Schwestermörder *m.*

Siostrobójczy, *adi.* Schwestermörder-, schwestermörderisch.

Siostrobójczyni, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Schwestermörderin *f.*

Siostrobójstwo, -wa, *sing. tant. sn.* Schwestermord *m.*

Siostrzan, siehe: Siestrzan.

Siostrzany, *adi.* Schwester-, schwesterlich.

Siostrzenica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Schwestertochter *f.*, Nichte *f.*

Siostrzeniec, -ńca, *pl.* -ńcy, *sm.* Schwestersohn *m.*, Neffe *m.*

Siostrzyca, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Schwester *f.*

Siostrzyczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) siehe: Siostra; 2) Stiefmütterchen *n.*, Dreifaltigkeitsblume *f.*

Siódemka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* die Zahl, die Ziffer sieben; Sieben *f.*

Siódmaczek, -czka, *pl.* -czki, *sm.* Sternblümchen *n.*, Siebenstern *m.*

Siódmak, -a, *pl.* -i, *sm.* Siebener *m.*, Schüler der 7. Klasse, Mann *m.* aus der 7. Abteilung.

Siódmy, *adi.* siebente(r).

Sit, -a, *sing. tant. sm.* (Juncus) Binse *f.*; — żabi Krötenbinse.

Sitarski, *adi.* Siebmacher-.

Sitarstwo, -wa, *sing. tant. sn.* Siebmacherei *f.*

Sitarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Siebmacher *m.*

Sitko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* 1) *dim.* von Sito; Teesieb *n.*; 2) Brause *f.*, 3) Bienenkappe *f.* mit Drahtgitter.

Sitnik, -a, *pl.* -i, *sm.* (Boletus subtomentosus) eine Art Pilz.

Sitny, **Sitowy**, *adi.*; Sieb-.

Sito, -ta, *pl.* -ta, *sn. dim.* **Sitko**, Sieb *n.*; — wiszące Setzsieb; przez — przepuszczać durch das Sieb schlagen.

Sitowaty, *adi.* siebartig; -te drzewo schimmliges Holz.

Sitowie, -wia, *pl.* -wia, *sn.*; **Sitowina**, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Binse *f.*, Binsengras *n.*

Sitowiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* 1) Wasserviole *f.*, Blumenbinse *f.*; 2) — pliszka Binsenfänger *m.*, Binsenbachstelze *f.*

Sitowisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Binsengestrüpp *n.*; mit Binsen bewachsener Ort.

Sitówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* heuriges Lamm.

Siwak, -a, *pl.* -i, *sm.* Kalkstein *m.*

Siwawy, *adi.* grau; grau angelaufen; angegraut.

Siwek, -wka, *pl.* -wki, *sm.* Schimmel *m.*

Siwiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* Graukopf *m.*

Siwieć, -wieję, -wiałem, *vn. perf.* grau werden.

Siwiosnka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Bergpolei *m.*, Rosmarin *m.*, Bergslavendel *m.*

Siwiotek, -tka, *pl.* -tki, Kiefern- oder Fichtenschwärmer *m.*

Siwiuchny, Siwiuteńki, Siwiusieńki, *adi.* ganz grau.

Siwizna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* graues Haar, Grauheit *f.*

Siwka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* eine graue Stute.

Siwobroda, -dy, *pl.* -dy, *sm.* Graubart *m.*

Siwobrody, *adi.* graubärtig.

Siwogłowy, *adi.* grauköpfig.

Siwojabłkowity, *adi.* — koń Apfelschimmel *m.*

Siwokrusz, -u, *sing. tant. sm.* Graukupfererz *n.*

Siwokrzyn, -nu, *pl.* -ny, *sm.* (Pavetta) Schellkorn *n.*

Siwonakrapiany, *adi.* grau gesprenkelt.

Siwooki, *adi.* grauäugig.

Siwopiór, -a, *pl.* -y, *sm.* Rabenwürger *m.*, Grauvogel *m.*

Siwordzawy, *adi.* graurostfärbig.

Siwosz, -a, *pl.* -e, *sm.* Graukopf *m.*, Grauschimmel *m.*

Siwość, -ści, *sing. tant. sf.* Grauheit *f.*, graue Farbe.

Siwowąsy, *adi.* mit einem grauen Schnurrbart.

Siwowłosy, *adi.* grauhaarig.

Siwucha, -chy, *pl.* -chy, *sf.* ein ordinärer Schnaps.

Siwy, *adi.*; **Siwo**, *adv.* grau; -we główki Bergpolei *m.*

Skafandra, -dry, *pl.* -dry, *sf.* Skafander *m.*, Taucheranzug *m.*

Skakać, -czę, -kałem, *vn. imperf.*; **Skoczyć**, -czę, -czyłem, *vn. perf.* springen, hüpfen: — z radości vor Freude hüpfen; — jak kto zagra nach jmnds Pfeife tanzen; — do góry in die Höhe springen.

Skakanina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Springerei *f.*; Überspringen *n.* von einem Gegenstande zum anderen.

Skal, -u, *pl.* -e, *sm.* Spurbiene *f.*

Skala, -li, *pl.* -le, *sf.* Maßstab *m.*, Skala *f.*; Tonleiter *f.*; na wielką -lę dom prowadzić großen Aufwand treiben; na mniejszą -lę in kleinerem Maßstabe.

Skalać, -lam, -lałem, *va. perf.* besudeln.

Skalcynować, -nuję, -wałem, *va. perf.* verkalken, in Kalk verwandeln.

Skaleczyć, -czę, -czyłem, *va. perf.* verwunden, siehe: Kaleczyć.

Skalina, -ny, *pl.* -ny; **Skałubina**, -ny, *pl.* -ny; **Skałuba**, -by, *pl.* -by, *sf.* 1) Aschenloch *n.*; 2) Bruch *m.*, Felsen-, Baumstammspalt *m.*, Riß im Metall.

Skalisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* großer, steiler Fels, abgebrochenes Felsenstück.

Skalistość, -ści, *sing. tant. sf.* Felscharakter *m.*

Skalisty, *adi.* felsig, felsenhart, voll Felsen; schroff, abschüssig.

Skalkulować, -luję, -wałem, *va. perf.* berechnen; = Obliczać.

Skalnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Steinbruch *m.*

Skalnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* — palczasta Sandsteinbruch *m.*; — ziarnista körniger Sandsteinbruch.

Skalnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Steinhauer *m.*

Skalny, *adi.* Felsen- Fels-; olej — Steinöl *n.*, Petroleum *n.*, Naphtha *f.*

Skalpel, -a, *pl.* -e, *sm.* Seziermesser *n.*

Skała, -ły, *pl.* -ły, *sf.* Felsen *m.*, Fels *m*, Klippe *f.*; — w morzu Riff *n.*; twardy jak — felsenhart; jak — niewzruszony felsenfest.

Skałka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) kleiner Fels, Riff *n.* 2) Feuerstein *m.*; 3) ein weißer Fleck am Auge; 4) Holzsplitter *m.*

Skałkówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Feuerschloßgewehr *n.*

Skałoczepek, -pka, *pl.* -pki, *sm.* (Orbicula) versteinerte Ring- oder Scheibenmuschel.

Skałokur, -a, *pl.* -y, *sm.* (Rupicola) Felsen-, Klippenhuhn *n.*

Skałosz, -a, *pl.* -e, *sm.* Klippentier *n.*, Klippendachs *m.*

Skałoszyn, -u, *sing. tant. sf.* (Hyrax capensis) Dassenpiß *m.*

Skałotocz, -a, *pl.* -e, *sm.* (Pholas) Bohrmuschel *f.*

Skałuba, -by, *pl.* -by, *sf.* Felsen-, Baumstammspalt *m.*

Skamieniałość, -ści, *pl.* -ści, *sf.* Versteinerung *f.*, Petrifikat *n.*; -ści, *pl.* Fossilien *pl.*, Petrefakten *pl.*

Skamieniały, *adi.* versteinert.

Skamienieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* versteinern.

Skandal, Szkandal, -u, *pl.* -e, *sm.* Skandal *m.*; = Zgorszenie.

Skandaliczność, Szkandaliczność, -ści, *sing. tant. sf.* das Skandalöse.

Skandaliczny, Szkandaliczny, *adi.* skandalös, ärgerniserregend; = Gorszący.

Skandować, -duję, -wałem, *va. imperf.* skandieren.

Skapać, -pię, -pałem, 1) *va. perf.* betropfen; 2) *vn. perf.* herabträufeln.

Skapcanieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* heruntergekommen sein, verarmen.

Skapieć, -pieję, -piałem, *vn. perf.* schwinden, vergehen, herunterkommen.

Skapitalizować, -zuję, -wałem, *va. perf.* kapitalisieren, flüssig machen.

Skaptować, -tuję, -wałem, *va. perf.* gewinnen, einnehmen; = Zjednać.

Skarać, -ram, -rałem, *va. perf.* bestrafen.

Skaranie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Bestrafung *f.*; — boskie Gottesgeißel *f.*; Unheil *n.*, Unglück *n.*

Skarb, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Schatz *m.*; — zakopać einen

Schatz vergraben; mój -bie jedyny mein einziger Schatz; cnota jest to — wieczny die Tugend ist ein unerschöpflicher Schatz; 2) Arar *n.*, Fiskus *m.*, Staatsfinanzen *pl.*; minister -u Finanzminister *m.*

Skarbić, -bię, -biłem, *va. imperf.* Schätze sammeln; — sobie *rr. perf.* coś sich etwas sichern, etwas zu erwerben suchen.

Skarbiec, -bca, *pl.* -bce, *sm.* Schatzkammer *f.*, Schatz *m.*

Skarbnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Schatzkasten *m.*, Schatzkästchen *n.*

Skarbniczek, -czka, *pl.* -czki, *sm.* leichter altmodischer Wagen ohne Federn.

Skarbniczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Sparbüchse *f.*

Skarbnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* 1) Schatzmeister *m.*; 2) Fouragenwagen *m.*; 3) Berggeist *m.*, Kobold *m.*

Skarbnikowa, -ej, *pl.* -e, *sf.* Schatzmeisterin *f.*

Skarbnikowicz, -a, *pl.* -e, *sm.* Schatzmeisterssohn *m.*

Skarbnikowstwo, -wa, *sing. tant. sn.* 1) Schatzmeisterswürde *f.*; 2) Schatzmeisterehepaar *n.*

Skarbokradztwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* Diebstahl *m.* öffentlicher Gelder.

Skarbona, -ny, *pl.* -ny; *dim.* **Skarbonka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Sammelbüchse *f.*

Skarbowość, -ści, *sing. tant. sf.* Schatz-, Finanzwesen *n.*; nauka -ści Finanzlehre, Staatswirtschaftslehre.

Skarbowy, *adi.* Schatz-, Finanz-; dyrekcya -wa Finanzdirektion.

Skarbówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Proviantbude *f.* auf dem Flußschiffe.

Skarcenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Bestrafen *n.*, Zurechtweisen *n.*

Skarga, -gi, *pl.* -gi, *sf.* Klage *f.*, Klageschrift *f.*

Skarłowaciały, *adi.* zwergartig geworden, verkümmert, verkrüppelt.

Skarłowacieć, -cieję, -ciałem, *vn. perf.* zwergartig werden, verkümmern, verkrüppeln.

Skarłupa, -py, *pl.* -py, *sf.* = Skorupa.

Skarmić, -mię, -miłem, *va. perf.* aufessen, verzehren.

Skarogniady, *adi.* schwarzbraun; koń Rappe *m.*

Skarp, -pia, *pl.* -pie, *sm.* 1) Rautenscholle *f.*, Steinbutte *f.*; 2) Raute *f.* (Versteinerung).

Skarpa, -py, *pl.* -py, *sf.* Abdachung *f.*, Böschung *f.*; Eskarpe *f.*

Skarpetka, -tki, *pl.* -tki, *sf.* Socke *f.*, Fußsocke *f.*

Skarpnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* (Cecrops) Flußschifflaus *f.*

Skarpowaty, *adi.* abschüssig.

Skaryfikacya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Schröpfen *n.*, Einschneiden *n.*

Skaryfikator, -a, *pl.* -y, *sm.* Schröpfschnepper *m.*

Skaryfikować, -kuję, -wałem, *va. imperf.* schröpfen.

Skarykaturować, -ruję, -wałem, *va. perf.* karikieren, ein Karikatur machen.

Skarykaturowanie, -nia, *sn.* Karikieren *n.*

Skarzyk, -a, *pl.* -i, *sm.* Vorstoß *m.* im Bienenkorbe.

Skarżenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Klagen *n.*, Angeben *n.*; Angeberei *f.*

Skarżyciel, -a, *pl.* -e, *sm.* Kläger *m.*, Angeber *m.*

Skarżycielka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Klägerin *f.*, Angeberin *f.*

Skarżyć, -rżę, -rżyłem, *va. imperf.* klagen, angeben; — się na kogo, na co *rr.* sich über jmndn. über etwas beklagen.

Skatalogować, -guję, -wałem, *va. perf.* einen Katalog zusammenstellen, katalogisieren.

Skatować, -tuję, -wałem, *va. perf.* zermartern, martern; fast zu Tode prügeln.

Skaza, -zy, *pl.* -zy, *sf.* 1) kleiner Fleck, Riß *m.*; Flecken *m.*, Schandfleck *m.*; 2) Schaden *m.*, Nachteil *m.*; Verderbnis *f.*; 3) rosenrote(r) Sommerwurz.

Skazać, -żę, -załem, *va. perf.*; **Skazywać**, -zuję, -wałem, *va. imperf.* 1) verurteilen, verdammen; -zali go na śmierć przez powieszenie man hat ihn zum Tod durch den Strang verurteilt; 2) weisen, zeigen.

Skazanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Verurteilung *f.*

Skazaniec, -ńca, *pl.* -ńcy, *sm.* Verurteilte(r) *m.*; Delinquent *m.*

Skaziciel, -a, *pl.* -e, *sm.* Verderber *m.*, Vernichter *m.*; Schänder *m.*

Skazicielka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Verderberin *f.*, Befleckerin *f.*

Skazić, -żę, -ziłem, *va. perf.* beflecken, verderben, verletzen; schänden; — się *vr.* verderben; sich beflecken.

Skazitelność, -ści, *sing. tant. sf.* Verletzbarkeit *f.*, Verderbnis *f.*

Skazitelny, *adi.* verletzbar, leicht verderblich.

Skazka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Sage *f.*

Skazówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Weiser *m.*, Zeiger *m.*; 2) Andeutung *f.*, Fingerzeig *m.*

Skazywać, siehe: Skazować.

Skaźnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Zeiger *m.*; — pochyłości drogi Neigungszeiger, Gradientenzeiger, Niveaubruchzeiger.

Skaźń, -i, *pl.* -ie, *sf.* Richterspruch *m.*

Skażenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Beflecken *n.*, Verunreinigen *n.*; Befleckung *f.*

Skąd, *adv.* woher? von wo?

Skądeś, *adv.* von irgendwo.

Skąpać, -pię, -pałem, *va. perf.* baden.

Skąpanie, -nia, *sing. tant. sn.* Baden *n.*

Skąpia, -pi, *pl.* -pie, *sf.* Gerberstrauch *m.*, Gerbermyrte *f.*, Perückenbaum *m.*

Skąpica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* geizige Frau, Knickerin *f.*

Skąpić, -pię, -piłem, *vn.* und *va. imperf.* geizen, knausern.

Skąpiec, -pca, *pl.* -pcy, *sm.* Geizhals *m.*, Knicker *m.*, Knauser *m.*, Geizkragen *m.*

Skąpieć, -pię, -piłem, *vn. perf.* knauserig, knickerig, geizig werden.

Skąpka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Bartkneiper *m.*, Bartmuſchel *f.*

Skąpość, -ści, *sing. tant. sf.* Mangel *m.*, Kargheit *f.*

Skąpstwo, -wa, *sing. tant. sn.* Geiz *m.*, Knauſerei *f.*, Filzigkeit *f.*, Knickerei *f.*

Skąpy, *adi.*; **Skąpo**, *adv.* geizig, knickerig, knauſerig, filzig, knapp; — dwa razy traci der Geizige verliert doppelt.

Skąsać, -sam, -sałem, *va. perf.* ganz zerbeißen.

Skiba, -by, *pl.* -by; *dim.* **Skibka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Furche *f.*, Erdfurche *f.*, Erdſcholle *f.*; 2) Brotſchnitte *f.*

Skidać się, -dam, -dałem, *rr. perf.* vergehen, zu nichte werden.

Skiełzem, *adv.* ſchief.

Skierować, -ruję, -wałem, *va. perf.* lenken.

Skinąć, -nę, -nąłem, *vn. perf.* winken, ein Zeichen geben; — głową mit dem Kopfe nicken.

Skinienie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Winken *n.*, Nicken *n.*

Skipieć, -pię, -piałem, *vn. perf.* übergehen, überkochen.

Skisły, *adi.* verſäuert.

Skisnąć, -nę, -nąłem, *vn. perf.* ſauer werden.

Sklecać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Sklecić**, -cę, -ciłem, *va. perf.* zuſammenſtellen, -kleben, -binden, unordentlich machen.

Skleić, -ję, -iłem, *va. perf.*; **Sklejać**, -jam, -jałem, *va. imperf.* zuſammenkleben, picken.

Sklejny, *adi.* klebbar; verbindbar; verträglich.

Sklep, -u, *pl.* -y, *sm.* Gewölbe *n.*; Laden *m.*, Handlung *f.*, Geſchäft *n.*

Sklepak, -a, *pl.* -i, *sm.* = Matecznik.

Sklepia, -pi, *pl.* -pie, *sf.* Pomoxkraut *n.*, Heilwurz *f.*

Sklepienie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Wölbung *f.*, Gewölbe *n.*; — kolebkowate, żłobiaste, beczkowate Tonnengewölbe; — ostrokregowe böhmiſches Gewölbe; — gotyckie, dwuluczne gotiſcher Bogen; — krzyżowe Kreuzgewölbe; — kopankowate, klasztorne Kloſtergewölbe; — nieckowe Muldengewölbe; — odwodowe odnośne Strebe-, Entlaſtungsgewölbe; — skośne Schrägbogen *m.*; — żaglaste, parciaste, kozubkowate Bogenrundung *f.*; — spłaszczone gedrücktes Gewölbe; — podwyższone, wzniosłe, odpierające Entlaſtungsbogen *m.*; — rechtes Gewölbe, Firſtengewölbe; — prosto spuszczające się czyli szyjowe Kellerhausmauerung *f.*; — kręcone na schody Schraubengewölbe.

Sklepieniec, -ńca, *pl.* -ńce, *sm.* Gewölbſtein *m.*

Sklepik, -u, *pl.* -i, *sm.* 1) Kramladen *m.*, kleiner Laden; 2) Fuchsgewölbe *n.*; 3) Muffelgewölbe *n.*, Niſche *f.*; -i, *pl.* Rahme *f.*

Sklepikarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Greißler *m.*, Krämer *m.*

Sklepiony, *adi.* gewölbt.

Sklepisty, *adi.*; **Sklepisto**, *adv.* gewölbt.

Sklepnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Gewölbſtein *m.*; Wölbung *f.*; Durchgang *m.*

Sklepowa, -wej, *pl.* -we, *sf.*; **Sklepówka**, -i, *pl.* -i, *sf.* Ladenfräulein *n.*, Ladenmädchen *f.*, Verkäuferin *f.*

Sklepowy, *adi.* Laden-, Gewölbe-.

Sklęsły, *adi.* zuſammengefallen, eingefallen.

Sklęsnąć, -nę, -nąłem, *vn. perf.* zuſammenfallen, einfallen.

Sklinowanie, -nia, *sing. tant. sn.* — minerałów Milderung *f.* der Kriſtalle.

Sklistyn, -u, *pl.* -y, *sm.* Augit *m.*, Kolophoniumſtein *m.*, Pyroxen *m.*

Sklud, **Sklut**, -a, *pl.* -y, *sm.* Beil *n.*, Breitbeil *n.*, Zimmerbeil *n.*

Skład, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Zuſammenſetzung *f.*, Zuſammenſtellung *f.*; w — tego lekarstwa wchodzi i arszenik in dieſer Arznei iſt auch Arſenik enthalten; — pociągu Zugsanalyſe *f.*; rzeczy w — czego wchodzące die Beſtandteile einer Sache; 2) Geſtalt *f.*, Bildung *f.*, Bau *m.*, Grundriß *m.*, — ciała Körperbau; — twarzy Geſichtsbildung *f.*; 3) — apostolski apoſtoliſches Glaubensbekenntnis; 4) Niederlage *f.*, Vorratskammer *f.*, Stapelplatz *m.*, Magazin *n.*, Lager *n.*; — bezpłatny Freilager *n.*; — celny Zollſchuppen *m.*; — drugorzędny Filialdepot *n.*; — materyałów Materialdepot *n.*; — drzewa Holzniederlage *f.*; 5) Stock *m.*; — piętrzony Stockwerk *n.*, Trümmerſtock *m.*, Gangnetz *n.*

Składacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Zuſammenleger, -ſetzer *m.*, Aufſteller *m.*, Monteur *m.*, Setzer *m.*

Składalny, **Składany**, *adi.* zuſammenlegbar.

Składać, -dam, -dałem, I. *va. imperf.*; **Złożyć**, -żę, -żyłem, I. *va. perf.* 1) zuſammenlegen, -falten, -ſetzen, -bilden; złóż swoje rzeczy w porządku lege deine Sachen in Ordnung zuſammen; — ręce jak do modlitwy die Hände wie zum Gebete falten; — wyrazy Worte zuſammenſtellen; — list den Brief zuſammenfalten; 2) ſammeln, ſparen; złożył już dużo pieniędzy er hat ſchon viel Geld zuſammengeſpart; — na biednych für die Armen ſammeln; 3) niederlegen, legen, ſtrecken, ablegen; cały swoj majątek -żył w kasie oszczędności er legte ſein ganzes Vermögen in der Sparkaſſe nieder; -żył urząd er legte das Amt nieder; wczoraj -żono ciało jego w rodzinnym grobie geſtern wurde ſeine Leiche im Familiengrabe beigeſetzt; nieprzyjaciel -żył broń der Feind ſtreckte die Waffen; nie mam gdzie głowy -żyć ich habe nicht wo meinen Kopf niederzulegen; — żałobę die Trauer ablegen; — przysięgę einen Eid ablegen; 4) beibringen, darbringen, abſtatten; — ofiary bogom den Göttern Opfer darbringen; -żyli u nas pierwszą wizytę ſie ſtatteten uns den erſten Beſuch ab; — komu uszanowanie jemdm ſeine Aufwartung machen; II. — co na kogo etwas

auf jmndn schieben; -da na mnie całą winę er schiebt mir die ganze Schuld zu; III. — się *vr.* 1) sich zusammenlegen, -setzen; tak się -da chustki so werden Tücher zusammengelegt; myśmy wszyscy się na to -żyli wir haben alle dazu beigetragen; — się we dwoje sich tief bücken, sehr untertänig tun; — się jak szyzoryk sich wie ein Federmesser zusammenlegen, nachgeben, demütig sein; 2) (beim Fechten) sich auslegen; 3) sich fügen; tak się -żyło es fügte sich so.

Składalność, -ści, *sing. tant. sf.* Zusammenlegbarkeit *f.*

Składalny, *adi.* zusammenlegbar.

Składanie, -nia, *sn.* Zusammenlegen *n.*; — machiny, przyrządu Bau *m.*; Zurichtung *f.*, Montierung *f.*, Aufstellen *n.*

Składka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Kollekte *f.*, Sammlung *f.*; -kę zrobić eine Kollekte machen; kościół wystawiono ze -dek man hat die Kirche aus Beiträgen erbaut; — na pogorzelców eine Sammlung für Abbrändler.

Składkować, -kuję, -wałem, *va. imperf.* beisteuern, beitragen.

Składkowy, *adi.* Sammlungs-, Beisteuer-.

Składnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* 1) Konstruktion *f.*; 2) Harmonie *f.*; 3) Syntax *f.*, Satzlehre *f.*

Składniczy, *adi.* Bestandteil-.

Składnik, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Bestandteil *m.*; 2) Lagerbesitzer *m.*

Składność, -ści, *sing. tant. sf.* Gewandtheit *f.*, Harmonie *f.*; Übereinstimmung *f.*

Składny, *adi.*; **Składnie**, *adv.* ebenmäßig, proportioniert, wohlgebildet, wohlgestaltet, harmonisch, sich reimend, geschickt, niedlich.

Składowe, -wego, *sing. tant. sn.* Lagergeld *n.*, Lagergebühr *f.*, Lagerzins *m.*

Składowy, *adi.* Niederlags-, Stapel-, Lager-.

Skłamać, -mię, -małem, *va.* und *vn. perf.* lügen, siehe: Kłamać.

Skłaniać, -niam, -niałem, I. *va. imperf.*; **Skłonić**, -nię, -niłem, I. *va. perf.* 1) hinneigen, hinbeugen; — głowę den Kopf neigen; 2) veranlassen; co cię do wojny -niło was hat dich zum Kriege veranlaßt; II. — się *vr.* sich neigen, sich beugen; dzień -nia się ku końcowi der Tag neigt sich zu Ende.

Skłanianie, -nia, *sn.* Hinneigen *n.*, Hinbeugen *n.*

Skłębić, -bię, -biłem, *va. perf.* verwickeln; zusammenballen; siehe: Kłębić.

Skłonność, -ści, *pl.* -ści, *sf.* Neigung *f.*, Anlage *f.*, Hang *m.*; — do poezyi Hang zum Dichten; — do płaczu Hang zum Weinen; złe -ści schlechte Anlagen.

Skłonny, *adi.* geneigt; — do gniewu jähzornig, auffahrend; — do pokoju friedliebend, friedfertig, friedlich gesinnt.

Skłopotać, -tam, -tałem, *va. perf.* siehe: Kłopotać.

Skłopotany, *adi.* bekümmert, voll Sorgen.

Skłos, -u, *sing. tant. sm.* Strich *m.* (Richtung des Haarwuchses); w — gegen den Strich des Barthaares.

Skłótnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Punktkoralle *f.*

Sknera, -ry, *pl.* -ry, *sm.* Geizhals *m.*, Knicker *m.*, Knauser *m.*, Filz *m.*

Sknerowatość, -ści, *sing. tant. sf.* Geiz *m.*, Knickerei *f.*, Knauserkeit *f.*, knickeriges, knauseriges Wesen.

Sknerstwo, -wa, *sing. tant. sn.* Geiz *m.*, Knickerei *f.*, Knauserei *f.*

Skobel, -bla, *pl.* -ble, *sm.* Riegel *m.*, Schließhaken *m.*, Schließeisen *n.*; Schließklammer *f.*

Skobliczek, -czka, *pl.* -i, *sm.* Klammer *f.* zum Zusammenhalten von Brettern.

Skobliczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* kleiner sichelartiger Meißel.

Skocz, -a, *pl.* -e, *sm.* (Catarractes) Brandente *f.*, Fuchsgans *f.*

Skoczek, -czka, *pl.* -czki, *sm.* 1) Springer *m.*, Springmaus *f.*; 2) Heupferd *n.*, Grashüpfer *m.*, Feldgrille *f.*; 3) Mittelkarpfen *m.*; 4) — uszaty Zikadelle *f.*; — czerwono kwiatowy Hauswurz *f.*; — wielki Wunderbaum *m.*

Skoczność, -ści, *sing. tant. sf.* Lustigkeit *f.*; Flottheit *f.*

Skoczny, *adi.*; **Skocznie**, *adv.* hüpfend, springend, lustig, tanzlustig; — taniec flotter, hinreißender Tanz.

Skoczoogon, -a, *pl.* -y, *sm.* Wasserfloh *m.*

Skoczyć, siehe: Skakać.

Skojarzenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Zusammenbringen *n.*, Verbindung *f.*, Vereinigung *f.*

Skojarzyć, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* zusammenbringen, -binden, verbinden, siehe: Kojarzyć.

Skojka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* (Anodont.) Teichmuschel *f.*, zahnlose Muschel, Schwammmuschel *f.*

Skok, -u, *pl.* -i, *sm.* 1) Sprung *m.*; -kiem sporn-streichs, im Sprunge; zrobił wielki — er tat einen großen Sprung; 2) Lauf *m.*, Fuß *m.* des Hasen; 3) Kröpfung *f.*, Radbahn *f.*; — tłoka Kolbenhub *m.*, Kolbenspiel *n.*

Skokowy, *adi.*, -wa kość Sprungbein *n.*

Skolecyt, -u, *pl.* -y, *sm.* Skolezit *m.*

Skołatać, -tam, -tałem, *va. perf.* zerschlagen, zerrütten, erschüttern.

Skołojrza, -rzy, *sing. tant. sf.* breiter Wegebreit.

Skołupian, -u, *pl.* -y, *sm.* die größte Art der Farnkräuter.

Skomleć, **Skomlić**, -lę, -liłem, *vn. imperf.* winseln.

Skomoroch, -a, *pl.* -y, *sm.* Gaukler *m.*, Bärenführer *m.*, Spaßmacher *m.*

Skompletować, -tuję, -wałem, *va. perf.* komplett machen, vervollständigen; = Uzupełnić.

Skomplikować, -kuję, -wałem, *va. perf.* komplizieren,

verwickeln, ſchwieriger machen; = Zawikłać, Utrudnić.

Skomplikowanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Komplikation *f.*, Verwicklung *f.*; = Zawikłanie.

Skomponować, -nuję, -wałem, *va. perf.* komponieren, verfaſſen; = Ułożyć.

Skon, -u, *pl.* -y, *sm.* Tod *m.*, Verſcheiden *n.*; das Lebensende *n.*; wierny do -u treu bis zum Tode.

Skonać, -nam, -nałem, *vn. perf.* verſcheiden.

Skonanie, -nia, *sn.* Verſcheiden *n.*

Skoncentrować, -ruję, -wałem, *va. perf.* konzentrieren, ſammeln (auf einen Punkt); = Skupić.

Skoncentrowanie, -nia, *sn.* Konzentrierung *f.*; = Skupienie.

Skonfederować, -ruję, -wałem, *va. perf.* einen Bund bilden.

Skonfiskować, -kuję, -wałem, *va. perf.* konfiszieren, mit Beſchlag belegen.

Skonfrontować, -tuję, -wałem, *va. perf.* vergleichen, gegenüberſtellen; konfrontieren; = Porównać, Przedstawić oko w oko.

Skonfundować, -duję, -wałem, *va. perf.* verwirren, beſchämen; = Zmieszać, Zawstydzić.

Skonstruować, -uję, -wałem, *va. perf.* konſtruieren, zuſammenſtellen; = Zestawić.

Skonsumować, -muję, -wałem, *va. perf.* konſumieren, verzehren; = Spożyć.

Skończenie, -nia, *sn.* Beendigung *f.*

Skończoność, -ści, *sing. tant. sf.* Endlichkeit.

Skończyć, -czę, -czyłem, *va.* und *vn. perf.* beendigen, fertig machen; enden; verſcheiden.

Skop, -a, *pl.* -y, *sm.* 1) Schöps *m.*, Hammel *m.*; 2) -u, *pl.* -y, Abtragsmaſſe *f.*

Skopać, -pię, -pałem, *va. perf.*; **Skopywać**, -puję, -wałem, *va. imperf.* 1) abgraben; 2) mit den Füßen wegſtoßen.

Skopek, -pka, *pl.* -pki, *sm.* 1) weißes Veilchen, Frauenviole *f.*; 2) = Skopiec Milchfaß *n.*, Melkeimer *m.*, Gelte *f.*

Skopić, -pię, -piłem, *va. perf.* hammeln, Schafböcke kaſtrieren.

Skopowina, -ny, *sing. tant. sf.* Hammelfleiſch *n.*, Schöpſerne(s) *n.*

Skopowy, *adi.* Schöpſen=, Hammel=.

Skopycenie, -nia, *sn.* Hufſpahn *m.* (eine Pferdekrankheit).

Skopycić się, -cę, -ciłem, *vr. perf.* ausgleiten.

Skorek, -rka, *pl.* -rki, *sm.* (Forficula) Aſſel *f.*, Kellerwurm *m.*

Skorochód, -odu, *pl.* -ody, *sm.* Schnellgänger *m.*

Skorodrzały, *adi.*, — dąb Sommereiche *f.*, Stiele *f.*

Skorodrzew, -u, *pl.* -y, *sm.* (Ptelea trifoliata) nordamerikaniſcher Kleebaum.

Skorodyt, -u, *pl.* -y, *sm.* Skorodit *m.*

Skoropis, 1) -u, *pl.* -y, *sm.* Schnellſchrift *f.*, Stenographie *f.*; 2) -a, *pl.* -y, *sm.* Schnell=, Geſchwindſchreiber *m.*, Stenograph *m.*

Skorostrzelny, *adi.* ſchnellfeuernd; broń -na Schnellfeuergewehr *n.*; -na piszczałka Mitrailleuſe *f.*

Skorość, -ści, *sing. tant. sf.* Geſchwindigkeit *f.*

Skorośnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Seslania.

Skorotop, -u, *sing. tant. sm.* Flußmittel *n.* (zur Beſchleunigung des Schmelzprozeſſes).

Skorowidz, -u, *pl.* -y, *sm.* alphabetiſches Inhaltsverzeichnis, Regiſter *n.*; — cennikowy Tariftabelle *f.*, Tariftableau *n.*; — odległości Kilometerzeiger *m.*; — zarządów taborowych Adreſſenverzeichnis der Wagenverwaltungen.

Skorówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Netz *n.* der Nachgeburt, Lederhaut *f.*

Skorpion, -a, *pl.* -y, *sm.* Skorpion *m.*

Skorupa, -py, *pl.* -py; *dim.* **Skorupka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Scherbe *f.*, Tonſcherbe *f.*, czem — za młodu nasiąknie, tem na starość trąci jung gewohnt, alt getan; 2) Schale *f.*, Kruſte *f.*

Skorupi, *adi.* Kruſten=, Schalen=, Scherben=.

Skorupiak, -a, *pl.* -i, *sm.* Schalen=, Kruſtentier *n.*

Skorupiany, *adi.* aus Tonſcherben, Scherben=.

Skorupiasty, Skorupiaty, *adi.* ſchalen=, kruſtenartig, ſcherbenförmig.

Skorupieć, -pieję, -piałem, *vn. perf.* eine Kruſte bekommen, ſich mit einer Kruſte überziehen.

Skorupina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Schale *f.*

Skorupisz, -u, *sing. tant. sm.* Margel *m.*

Skorupka, ſiehe: Skorupa.

Skorupokrusz, -u, *pl.* -e, *sm.* Scherbenkobalt *m.*

Skorupsko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* eine häßliche Schale, Scherbe.

Skory, *adi.*; **Skoro**, I. *adv.* ſchnell, flink, hurtig, raſch; II. *coni.* ſobald, ſobald als, wie nur; -ro tylko przyjdzie ſobald er, wie er nur kommt.

Skoryca, -cy, *sing. tant. sf.* früherer Name des Zimtes; = Cynamon.

Skorzystać, -tam, -tałem, *vn.* und *va. perf.* profitieren, ausnützen, ſiehe: Korzystać.

Skos, -u, *pl.* -y, *sm.* Böſchung *f.*; na — *adv.* ſchief.

Skosić, -szę, -siłem, *va. perf.* abmähen.

Skosisty, Skośny, *adv.*; **Skosisto, Skośno, Skośnie**, *adv.* ſchief, ſchräge, abſchüſſig; -śnie złożyć ſchräg zuſammenlegen; płótno -nie krajać die Leinwand in die Quere ſchneiden.

Skostniały, Skościały, *adi.* erſtarrt, erfroren.

Skostnieć, -nieję, -niałem; **Skościeć**, -cieję, -ciałem, *vn. perf.* erſtarren, erfrieren.

Skośnozęb, -zęba, *pl.* -zęby, *sm.* Einfleck *m.*, Art Salmbrachſen.

Skot, -a, *pl.* -y, *sm.* Vieh *n.*, Kleinvieh *n.*

Skotarek, -rka, *pl.* -rki, *sm.* Viehjunge *m.*

Skotarka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Viehhüterin *f.*

Skotnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.*; **Skotnik**, -a, *pl.* -i, *sm.* Viehweg *m.*, Trift *f.*

Skotopaska, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Hirtin *f.*, Schäferin *f.*

Skotopastwo, -wa, *sing. tant. sn.* Hirtenleben *n.*

Skować, -wam, -wałem; **Skuć**, -ję, -łem, *va. perf.* zuſammenſchmieden, zuſammenſchweißen.

Skowroda, -dy, *pl.* -dy, *sf.* Pfanne *f.* ohne Henkel.

Skowronek, -nka, *pl.* -nki; *dim.* **Skowroneczek**, -czka, *pl.* -czki, *sm.* Lerche *f.*; — dzwoni, przepióruje die Lerche ſingt, ſchlägt.

Skowrończę, -częcia, *pl.* -częta, *sn.* Lerchenjunge(s) *n.*

Skowrończy, *adi.* Lerchen-.

Skowyczeć, -czę, -czałem, *vn. imperf.* winſeln, wimmern.

Skowyra, -ry, *pl.* -ry, *sm.* 1) alter unbrauchbarer Jagdhund; 2) Brummbart *m.*

Skóra, -ry, *pl.* -ry, *sf.* 1) Haut *f.*; kolor -ry Hautfarbe *f.*; wysypka na -rze Hautausſchlag *m.*; nic tylko — i kości na nim ei ſt nur Haut und Knochen; chciałoby się ze -ry wyskoczyć man möchte aus der Haut fahren; dać komu w -rę jmndn durchprügeln; on ma twardą -rę, er hat eine harte Haut, er iſt nicht empfindlich, er verträgt viel; -rę komu wytrzepać, wygarbować jmndn durchprügeln, durchbleuen; nie chciałbym być w jego -rze ich möchte nicht in ſeiner Haut ſtecken, in ſeiner Lage ſein; drzeć, łupić kogo ze -ry jmndm die Haut über die Ohren ziehen; wrzeszczy jak gdyby go ze -ry odzierano er ſchreit, als ob er am Spieße ſteckte; modli się przed figurą a ma dyabła za -rą er betet vor dem Kreuze und hat den Teufel in der Haut, (obraz.) er iſt ein Heuchler, ein Tartüffe; 2) Haut *f.*, Fell *n.*, Leder *n.*, Balg *m.*; — surowa niewyprawiona weißgares, alaungares Leder; — zamszona Öllleder *n.*, ſämiſchgares Leder; na wołowej skórze tegoby nie spisał eine Ochſenhaut würde nicht reichen, um das alles niederzuſchreiben; -rę z siebie zrzucać ſich häuten; woła odzierać ze -ry einem Ochſen die Haut abziehen; 3) Rinde *f.*; 4) eine Art Mineral: Aluta montana.

Skórek, ſiehe: Skorek.

Skórka, **Skóreczka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Häutchen *n.*, dünne Haut; 2) Kruſte *f.*, Rinde *f.*; 3) -rka na buty Taugenichts *m.*, Schelm *m.*

Skórkowaty, *adi.*; **Skórkowato**, *adv.* häutchenförmig, -ähnlich.

Skórkowy, *adi.* ledern, Leder-.

Skórnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Stiefelette *f.*, Gamaſche *f.*

Skórnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* (Dermatocarpon) 1) eßbare Lederflechte; 2) Mäuſe-, Lederholz *n.*

Skórnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* 1) Lederhändler *m.*, Lederarbeiter *m.*; 2) lederner Schlauch.

Skórny, *adi.* Haut-; choroby -ne Hautkrankheiten.

Skórzak, -a, *pl.* -i, *sm.* (Dermea) ein Pilz.

Skórzanka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Netz *n.* der Nachgeburt, Lederhaut *f.*

Skórzany, *adi.* Leder-, ledern, von Leder.

Skówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Beſchlag *m.*, Reifen *m.*, Ring *m.*, Helmblech *n.*; — lutownika Schnabel *m.* eines Lötrohres; — miedziana Siederohrtrichter *m.*; — resorowa Tragfederband *n.*, Federbügel *m.*, Federbandring *m.*; — trzonka młota Hammerhelmbeſchläge *pl.*; 2) Pinie *f.*, verſtählte Kante des Schuhmacherhammers.

Skra, -ry, *pl.* -ry, *sf.* = Iskra.

Skrab, -u, *pl.* -y, *sm.* Ungleichheit *f.*, Höckerigkeit *f.* der Baumrinde.

Skrabowaty, *adi.* höckerig, nicht glatt.

Skracać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Skrócić**, -cę, -ciłem, *va. perf.* abkürzen, verkürzen, kürzen.

Skracanie, **Skrócenie**, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Ab-, Verkürzung *f.*

Skradać, -dam, -dałem, *va. imperf.*; **Skraść**, -dnę, -dłem, *va. perf.* ſtehlen, wegſtehlen; — się *vr.* ſich heranſchleichen; kot -da się na ptaka die Katze beſchleicht den Vogel.

Skraisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* der äußerſte Rand.

Skraj, -u, *pl.* -e, *sm.* Rand *m.*

Skrajać, -jam, -jałem, **Skrawać**, -wam, -wałem, *va. imperf.*; **Skroić**, -ję, -iłem, *va. perf.* abſchneiden, beſchneiden, zuſchneiden; — komu kurtę jmndm einen Streich ſpielen.

Skrajny, *adi.* am Rande gelegen, äußerſt; extrem, radikal.

Skrapiać, -piam, -piałem, *va. imperf.*; **Skropić**, -pię, -piłem, *va. perf.* beſpritzen, benetzen, befeuchten, beſprengen.

Skraplać, -lam, -lałem, *va. imperf.* kondenſieren, zum flüſſigen Zuſtande zurückbringen.

Skraplanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Kondenſierung *f.*; — pary Kondenſierung *f.*, Kondenſation *f.* des Dampfes.

Skraplarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Kondenſator *m.*, Kühlgefäß *n.*

Skrawać, ſiehe: Skrajać.

Skrawek, -wka, *pl.* -wki, *sm.* Abſchnitzel *n.*

Skrąglać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Skrąglić**, -lę, -liłem, *va. perf.* abrunden.

Skrążać, -żam, -żałem, *va. imperf.*; **Skrążyć**, -żę, -żyłem. *va. perf.* 1) in runde Schnitte zerſchneiden; 2) (einen Ort) umkreiſen, durchſtreifen; 3) aufſchütteln beim Aufſtehen.

Skredowacina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Gerinnſel *n.*

Skreślać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Skreślić**, -lę, -liłem,

va. perf.; 1) mit Worten zeichnen, erzählen, vorstellen; 2) durchstreichen.

Skrewić, -wię, -wiłem, *vn. perf.* sein Wort brechen.

Skręcać, -cam, -całem, I. *va. imperf.*; **Skręcić**, -cę, -ciłem, I. *va. perf.* 1) drehen, zusammendrehen, umdrehen, umlenken, wenden; skręć mi z tych nici sznur drehe mir diese Fäden zu einem Strick zusammen; 2) — wegmausen, wegschaffen, verbergen; — w prawo nach rechts wenden, die Richtung nach rechts nehmen; — komu kark jmndm den Hals umdrehen; III. — się *vr.* 1) umschlagen, umlegen; 2) sich drehen und wenden, sich nicht zu helfen wissen.

Skręcanie, Skręcenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Drehung *f.*, Wenden *n.*, Verdrehung *f.*, Torsion *f.*

Skrępować, -puję, -wałem, *va. perf.* binden, fesseln.

Skręt, -u, *pl.* -y, *sm.* Biegung *f.*, Drehung *f.*, Krümmung *f.*, Umdrehung *f.*; powróz o trzech -ach ein dreidrähtiges Seil; -y włosów Haarringel *n.*, Haarlocken *pl.*; na -cie drogi bei der Wegbiegung; 2) Umdrehen *n.*, Umlenken *n.*; 3) Deichselarm *m.*, Pfuhl *m.*; 4) Krümmling *m.*, Kropfstück *n.*, Drehwirbel *m.*, Litze *f.*; — iglicy Zungenwurzel *f.*, Wurzel *f.* der Spitzenschiene; 5) Kreiselschnecke *f.*

Skrętek, -tka, *pl.* -tki, *sm.* 1) Kugelassel *f.*; 2) (Funaria) eine Laubmoosgattung.

Skrętka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* ein langes Weidenseil.

Skrętogrodek, -dka, *pl.* -dki, *sm.* Posthornschnecke *f.*

Skrob, -iu, *pl.* -ie, *sm.* Kraftmehl *n.*, Stärke *f.*

Skrobacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Schaber *m.*

Skrobaczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.*; **Szkrobadło**, -ła, *pl.* -a, *sn.* Schab-, Kratzeisen *n.*, Schraper *m.*, Schabmesser *n.*, Gründungseisen *n.*, Ziehklinge *f.*

Skrobać, -bię, -bałem, *va. imperf.* 1) schaben, kratzen, schälen; — marchew, kartofle Karotten, Erdäpfel schaben; — głowę den Kopf kratzen; — rybę den Fischabschuppen; 2) sticheln.

Skrobak, -a, *pl.* -i, *sm.* Indre *f.*, Zeigetier *n.*

Skrobanie, -nia, *sn.* Kratzen *n.*

Skrobanina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Abschabsel *n.*, Geschabte *n.*, Gekratzte *n.*, ausradierte Schrift.

Skrobanka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* ein Kiefernstamm zu Balken bestimmt.

Skrobia, -bi, *pl.* -bie, *sf.* = Skrob.

Skrobić, -bię, -biłem, *va. imperf.* stärken.

Skrobnięcie, -cia, *sn.* einmaliges Kratzen.

Skrofuliczny, *adi.* skrofulös.

Skrofuły, -uł, *plur. tant. sm.* Skrofeln *pl.*, Drüsenanschwellung *f.*

Skroić, siehe: Skrawać.

Skrom, -u, *sing. tant. sm.* Hasenschmer *n.*, Hasenfett *n.*

Skromić, -mię, -miłem, *va. imperf.* besänftigen, mildern.

Skromnisia, -si, *pl.* -sie, *sf.* ein stilles, bescheidenes Frauenzimmer.

Skromniś, -sia, *pl.* -sie, *sm.* ein stiller, bescheidener Mensch.

Skromniuchny, Skromniutki, Skromniusienki, *adi.* höchst bescheiden.

Skromność, -ści, *sing. tant. sf.* 1) Bescheidenheit *f.*, Sittsamkeit *f.*; 2) Einfachheit *f.*, Beschränktheit *f.*

Skromnotka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* (Ehretia) eine rauhblätterige Pflanze.

Skromny, *adi.*; **Skromnie**, *adv.* 1) bescheiden, mäßig, sittsam, enthaltsam, einfach, schlicht; — obiad ein bescheidenes Mittagessen; -na panna ein bescheidenes Fräulein; 2) fett; — zając ein fetter Hase.

Skroniowy, *adi.* Schläfen-.

Skroń, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Schläfe *f.*

Skropić, Skroplić, siehe: Skrapiać, Skraplać.

Skroplenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Vertropfen *n.* (Flüssigwerden des Dampfes).

Skrostawieć, -wieję, -wiałem, *vn. perf.* von einem Ausschlag bedeckt werden.

Skrócenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Ver-, Abkürzung *f.*

Skrócić, siehe: Skracać.

Skrócony, *adi.* abgekürzt.

Skrucha, -chy, *pl.* -chy, *sf.* Reue *f.*, Zerknirschung *f.*

Skrupić, -pię, -piłem, *va. perf.* das Getreide schroten, grob zermalmen; — się *vr.* na kim sich an jmndm rächen; to się na nim -piło er hat dafür büßen müssen.

Skrupulat, -a, *pl.* -ci, *sm.* ein skrupulöser, peinlicher, genauer Mensch, Pedant *m.*

Skrupulatka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* eine skrupulöse, peinliche, genaue Frau, Pedantin *f.*

Skrupulatność, -ści, *sing. tant. sf.* Genauigkeit *f.*, Peinlichkeit *f.*, Pünktlichkeit *f.*, Gewissenhaftigkeit *f.*

Skrupulatny, *adi.*; **Skrupulatnie**, *adv.* skrupulös, genau, gewissenhaft, pünktlich, peinlich.

Skrupulizować, -zuję, -wałem, *vn. imperf.* skrupulieren, bedenklich sein; Bedenklichkeiten machen.

Skrupuł, -u, *pl.* -y, *sm.* Skrupel *m.*, Gewissenszweifel *m.*, Bedenklichkeit *f.*

Skruszeć, -szeję, -szałem, *vn. perf.* mürbe, zerknirscht werden.

Skruszony, *adi.* reuig, demütig.

Skruszyć, -szę, -szyłem, *va. perf.* zerbröckeln, zertrümmern, zermalmen, zerknirschen; — się *vr.* in kleine Stücke zerfallen; reumütig werden.

Skrutator, -a, *pl.* -rzy, *sm.* Skrutator *m.*

Skrutynium, *indecl. sn.* Skrutinium *n.*, Stimmenkontrolle *f.* bei den Wahlen.

Skrwawić, -wię, -wiłem, *va. perf.* blutig machen, mit Blut bespritzen.

Skryba, -by, *pl.* -owie, *sm.* Schreiber *m.*, Stribent *m.*; = Pisarz.

Skryć, ję, -łem, *va. perf.*; **Skrywać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* verbergen, verstecken.

Skrypt, -u, *pl.* -a, *sm.* Schrift *f.*, Handſchrift *f.*, Revers *m.*; — dłużny Schuldſchein *m.*, Schuldverſchreibung *f.*

Skrystalizować, -zuję, -wałem, *va. perf.* kriſtalliſieren.

Skrystalizowanie, -nia, *sn.* Kriſtalliſierung *f.*

Skrytek, -tka, *pl.* -tki, *sm.* Sinau *n.*, Frauenmantel *m.*, Dohnkraut *n.*

Skrytka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) geheimes Fach, Verſteck *n.*, Schlupfwinkel *m.*, Niſche *f.*; 2) (Clandestina) Schuppenwerk *n.*

Skrytobójstwo, -wa, *pl.* -a, *sn.* Meuchelmord *m.*

Skrytopłciowy, kryptogamiſch, mit unkenntlicher Blüte, mit verborgenen Geſchlechtsteilen.

Skrytosz, -a, *pl.* -e, *sm.* Liſtkrabbe *f.* (Gattung der Rückenfüßler).

Skrytość, -ści, *pl.* -ści, *sf.* Verborgenheit *f.*, Verſteckтheit *f.*; w -ści im ſtillen, verſteckt, heimlich.

Skryty, *adi.*; **Skrycie**, *adv.* verborgen, verſteckt, heimlich.

Skrzeczeć, -czę, -czałem; **Skrzekotać**, -tam, -tałem, *vn. imperf.* krächzen, quaken.

Skrzeczek, -czka, *pl.* -czki, *sm.* Hamſter *m.*

Skrzeczenie, Skrzekotanie, -nia, *sn.* Quaken *n.*, Krächzen *n.*, Gequake *n.*, Gekrächze *n.*

Skrzeczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Speckgriebe *f.*

Skrzek, -u, *pl.* -i, *sm.* 1) Gekrächze *n.*, Gequake *n.*, Kreiſchen *n.*; 3) Flußmuſchel *f.*; 4) — żabi Froſchlaich *m.*

Skrzela, -li, *pl.* -le, *sf.* Kiemendeckel *pl.*, Fiſchohren *pl.*; Kiemen *pl.*

Skrzelice, -lic; **Skrzeliny**, -lin, *plur. tant. sf.* Jalouſien *pl.*, Fenſtergitter *pl.*, Schalterladen *m.*

Skrzelołusk, -u, *pl.* -i, *sm.* (Pomatus) ein Barſchfiſch.

Skrzelowy, *adi.* Kiemen-.

Skrzelówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Zahnkieme *f.*

Skrzemieniały, *adi.* verkieſelt.

Skrzemienienie, -nia, *sn.* Verkieſelung *f.*

Skrzep, -u, *pl.* -y, *sm.* geronnene Flüſſigkeit, Gerinnſel *n.*

Skrzepczenie, -nia, *sn.* Abhärtung *f.* [bar.

Skrzepliwy, *adi.* gerinn-

Skrzepłość, -ści, *pl.* -ści, *sf.* Gerinnen *n.*, Erſtarren *n.*; Gerinnſel *n.*

Skrzepły, *adi.* geronnen, ſteif, erſtarrt.

Skrzepnąć, -nę, -nąłem, *vn. perf.* gerinnen, erſtarren, ſteif werden.

Skrzepnielina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* ein geronnenes Stück Blut, Blutkuchen *m.*

Skrzesać, -szę, -sałem, *va. perf.* behauen, abmeißeln; — ognia Feuer ſchlagen (mit dem Feuerſtein).

Skrzesz, -a, *pl.* -e, *sm.* eine Art Kuchen.

Skrzęta, Skrzętwa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* emſige Arbeit.

Skrzętnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* der emſige, geſchäftige Menſch.

Skrzętność, -ści, *sing. tant. sf.* Emſigkeit *f.*, Geſchäftigkeit *f.*

Skrzętny, *adi.*; **Skrzętnie**, *adv.* emſig, geſchäftig.

Skrzyb, -a, *pl.* -y, *sm.* Schachtelhalm *m.*, Schafheu *n.*; — polny Scheuerkraut *n.*

Skrzybaczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Schrageiſen *n.*

Skrzybać, -bię, -bałem, *va. imperf.* mit der Schaufel oder dem Spaten wegkratzen, weakehren.

Skrzyć = Iskrzyć.

Skrzydelnik, -a, *pl.* -i; **Skrzydlatek**, -tka, *pl.* -tki, *sm.* Flügelſchnecke *f.*

Skrzydełko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Flügelchen *n.*; Flügel *m.* am Spinnrade, bei den Schmetterlingsblumen.

Skrzydełkowaty, *adi.* flügelartig.

Skrzydlacz, -a, *pl.* -e, *sm.* (Pterospermum) Flügelkern *m.* (Malvengattung).

Skrzydlak, -a, *pl.* -i, *sm.* (Samara) Flügelfrucht *f.*

Skrzydlasty, Skrzydlaty, *adi.* geflügelt; -te koło Schaufelrad *n.*

Skrzydlica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* 1) Flügelfloſſer *m.*; 2) (Alaria) Tange *f.*

Skrzydlić, -lę, -liłem, *va. imperf.* beflügeln, mit Flügeln verſehen.

Skrzydligroch, -u; **Skrzydlin**, -u, *sing. tant. sm.* (Pterocarpus) Flügelfrucht *f.*

Skrzydlisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* großer unförmlicher Flügel.

Skrzydło, -dła, *pl.* -dła, *sm.*; *dim.* **Skrzydełko**, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Flügel *m.*; na -dłach miłości auf den Flügeln der Liebe; obciąć komu -dła jmndm die Flügel ſtutzen; schronić się pod czyjeś -dła ſich unter jmnds Schutz begeben; — drzwi Türflügel; — sztolni Stollenflügel; -dła upustu Schleuſenflügel *pl.*; -dła rozjazdu Knieſchienen, Flügelſchienen, Hornſchienen *pl.*; — szluzy Schleuſenflügel *pl.*

Skrzydłobiały, *adi.* weißgeflügelt.

Skrzydłobłonisty, *adi.* hautflügelig.

Skrzydłolotny, *adi.* ſchnell fliegend.

Skrzydłonogi, *adi.* flügelfüßig.

Skrzydłopalcat, -a, *pl.* -y, *sm.* Pterodaktylus *m.* (ein vorſintflutliches Tier).

Skrzydłopławy, *adi.* floſſenfüßig; -we mięczaki Floſſenfüßler *pl.*

Skrzydłoryb, -a, *pl.* -y, *sm.* Flügelfiſch *m.*

Skrzydłoszpon, -u, *pl.* -y, *sm.* Wehrvogel *m.*, Großfußhuhn *n.*, Kamuckel *m.*, Hornträger *m.*

Skrzydłowaty, *adi.* flügelartig.

Skrzydłowy, *adi.* Flügel-; adjutant — Flügeladjutant *m.*

Skrzydłówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* (Clio) Gattung der Weichtierklaſſe der Floſſenfüßler.

Skrzynia, -ni, *pl.* -nie, -yń; *dim.* **Skrzyneczka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.*; **Skrzynka**, -ki, *pl.*

-ki, *sf.* Kiste *f.*, Kasten *m.*, Lade *f.*; -nia na ryby Fischbehälter *m.*; — ciepła Ausgußkasten *m.*, heißer Brunnen; — na wodę Wasserbehälter *m.*; — nurkowa, kesson Senk-, Versenkkasten *m.*; — płukalna Setzwäsche *f.*, Setzfaß *n.*; -nie sitowe nieruchome unbewegliche Wasch-Schlammherde; -nie sitowe potrząsalne bewegliche Herde, Stoßherde *pl.*; -nia przesuw Steuerungsdampfkasten, -nia wiatrowa Windsperrungskasten, Windstock *m.*; — cementacyjna Zementierkasten; — ogniowa Feuerkasten; -nka w kopalni Schlepptrog *m.*; — do formowania Formkasten; — tokarni Docke *f.*; — do łoju Talgbüchse *f.*; — do manometru Manometergehäuse *n.*; — do narzędzi Werkzeugkasten; — do sygnałów Signalgläserkasten *f.*; — opatrunkowa Rettungsmedikamentenkasten; — parowa Dampfhaube *f.*, Dampfkoffer *m.*; — wentylowa Ventilkasten; — zwrotnicy Weichenbock *m.*; — na listy Briefkasten.

Skrzyniowy, Skrzynny, *adi.* Kasten-, Lade-, kastenförmig, kastenartig.

Skrzynkowy, *adi.* kastenförmig; — miech Kastengebläse *n.* mit beweglichen Kolben; — piec Zementierofen *m.*

Skrzyp, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Gekrarre *n.*; 2) -ia, *pl.* -ie, *sm.* Schachtelhalm *m.*, Zinnkraut *n.*

Skrzypce, -ców oder -piec *plur. tant. sn.*; *dim.* **Skrzypeczki,** -czek; **Skrzypki,** -pek, *plur. tant.* Geige *f.*, Violine *f.*

Skrzypcowaty, *adi.* geigenförmig.

Skrzypcowy, *adi.* Geigen-.

Skrzypek, -pka, *pl.* -pki, *sm.* Geiger *m.*, Geigenspieler *m.*

Skrzypica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* ein Zeitlich (Lyra).

Skrzypiciel, -a, *pl.* -e, *sm.* Bierfiedler *m.*

Skrzypiec, -pca, *pl.* -pce, *sm.* Fiedel *f.*; Halseisen *n.*

Skrzypieć, -pię, -piałem, *vn. imperf.*; **Skrzypnąć,** -nę, -nąłem, *vn. perf.* 1) knarren, knistern; buciki -pią die Stiefel knarren; śnieg -pi pod nogami der Schnee knistert unter den Füßen; 2) schlecht geigen.

Skrzypioliści, *adi.*, kazwaryna -a Streitkolbenbaum *m.*

Skrzypnięcie, -cia, *sn.* Knarren *n.*, Knistern *n.*

Skrzypka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Geigerin *f.*, Violinspielerin *f.*; 2) (Silene inflata) weißer Besen.

Skrzypliwość, -ści, *sing. tant. sf.* Gekrarre *n.*, Gekmister *n.*

Skrzypliwy, *adi.*; **Skrzypliwie,** *adv.* knarrend, knisternd.

Skrzywdzenie, -nia, *sn.* Unrecht *n.*

Skrzywdzić, -dzę, -dziłem, *va. perf.* jmndm unrecht tun, siehe: Krzywdzić.

Skrzywić, -wię, -wiłem, *va. perf.* krümmen, biegen; — twarz, — się *vr.* das Gesicht verziehen, verzerren, siehe: Krzywić.

Skrzywienie, -nia, *sn.* Verbogenheit *f.*, Krümmung *f.*

Skrżyżować, -żuję, -wałem, *va. perf.* kreuzen.

Skubać, -bię, -bałem, *va. imperf.*; **Skubnąć,** -nę, -nąłem, *va. perf.* zupfen, rupfen, pflücken; — wełnę Wolle zupfen; — gęś eine Gans rupfen; — kwiatki Blumen pflücken.

Skubanie, -nia, *sn.* Rupfen *n.*, Zupfen *n.*

Skubanka, -ki, *sf.* Scharpie *f.*

Skubnięcie, -cia, *sn.* ein einmaliges Zupfen, Rupfen.

Skucie, -cia, *sn.* Zusammenschmieden *n.*

Skuć, siehe: Skować.

Skudłać, -łam, -łałem; **Skudlić,** -lę, -liłem, *va. perf.* die Haare verwirren, zerzausen.

Skudło, -ła, *pl.* -ła, *sn.* Schindel *f.*, Schale *f.*

Skulić, -lę, -liłem, *va. perf.* zusammenkugeln, zusammenballen; — się *vr.* sich zusammenrollen; sich bücken.

Skulisz, -a, *pl.* -e, *sm.* eine Heuschreckenkrebsgattung.

Skulptura, -ry, *pl.* -ry, *sf.* 1) Skulptur *f.*, Bildhauerkunst *f.* = Rzeźbiarstwo; 2) Skulptur *f.*, Bildhauerwerk *n.*; = Rzeźba.

Skulpturowy, *adi.* Skulptur-, Bildhauer-; = Rzeźbiarski.

Skuner, -u, *pl.* -y, *sm.* Schoner *m.*, ein kleiner Zweimaster.

Skupiać, -piam, -piałem, *va. imperf.*; **Skupić,** -pię, -piłem, *va. perf.* zusammenbringen, -rücken, -häufen, -stellen; — się *vr.* sich zusammenhäufen, -pressen, -rotten; sich (geistig) sammeln.

Skupienie, -nia, *sn.* (umysłu) Sammlung *f.*; Andacht *f.*; słuchać ze -niem mit Andacht zuhören.

Skupieniec, -ńca, *pl.* -ńce, *sm.* Aggregat *n.*

Skupność, -ści, *sf.* leichte und schnelle Verkäuflichkeit.

Skupny, *adi.* 1) gut abgehend, rasch verkäuflich; 2) zusammengekauft.

Skupować, -puję, -wałem, *va. imperf.*; **Skupić,** -pię, -piłem, *va. perf.* zusammenkaufen, aufkaufen.

Skupowanie, -nia, *sn.* Auf-, Zusammenkaufen *n.*

Skurcz, -u, *pl.* -e, *sm.* Krampf *m.*

Skurczenie, -nia, *sn.* Zusammenziehen *n.*; Schwinden *n.*

Skurczony, *adi.* zusammengezogen, gekrümmt.

Skurczyć, -czę, -czyłem, *va. perf.* zusammenziehen, krümmen; einlaufen, schwinden.

Skurczypałka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Taumellolch *m*

Skusić, -szę, -siłem, *va. perf.* versuchen, in Versuchung führen; — się *vr.* in Versuchung geraten; siehe: Kusić.

Skuteczność, -ści, *sf.* Wirksamkeit *f.*, Erfolg *m.*

Skuteczny, *adi.*; **Skutecznie,** *adv.* wirksam, erfolgreich.

Skutek, -tku, *pl.* -tki, *sm.* Wirkung *f.*, Folge *f.*, Erfolg *m.*, Effekt *m.*; wziąłem lekar-

stwo, ale było bez -tku ich habe die Arznei genommen, aber ohne Wirkung; z dobrym -tkiem mit gutem Erfolg; ciekawy jestem, jakie to będzie mieć -tki ich bin neugierig, was für Folgen das haben wird; w — tego infolgedessen; nie wątpię o -tku twojej prośby ich zweifle nicht an dem Erfolg deiner Bitte.

Skutkować, -kuję, -wałem, *vn. imperf.* wirken, Wirkung haben; całkiem nie -wało es hat gar nicht gewirkt.

Skutnik, -a, *pl.* -i, *sm.*; gwóźdź — Schiffsnagel *m.*

Skuwać, siehe: Skuć, Skować.

Skuty, *adi.* 1) zusammengeschmiedet; 2) betrunken.

Skwapliwość, -ści, *pl.* -ści, *sf.* Hastigkeit *f.*, Hast *f.*, Bereitwilligkeit *f.*, Eilfertigkeit *f.*; Entgegenkommen *n.*

Skwapliwy, *adi.*; **Skwapliwie**, *adv.* bereitwillig, eilfertig, hastig; entgegenkommend.

Skwar, -u, *pl.* -y, *sf.* Hitze *f.*, Glut *f.*, Sonnenhitze *f.*, Schwüle *f.*

Skwara, -ry, *pl.* -ry, *sf.* Schlacke *f.*

Skwarek, -rka, *pl.* -rki; **Skwareczek**, -czka, *pl.* -czki, *sm.* Speckgriebe *f.*

Skwarnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.*; — wymiotna brechenerregende Kopfbeere, echte Brechwurzel.

Skwarny, *adi.*; **Skwarno**, *adv.* heiß, schwül.

Skwarzyć, -rzę, -rzyłem, *va. imperf.* 1) pregeln, rösten; — torf Torf verkohlen; 2) — się *vr.* rösten; — się na słońcu an der Sonne braten.

Skwaśnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* sauer werden.

Skwer, -u, *pl.* -y, *sm.* Gartenanlage *f.*, Square *n.*

Skwierczeć, -czę, -czałem, *vn. imperf.* 1) zischen, raschen, knistern, kreischen; 2) wimmern, winseln, weinen.

Skwierczenie, -nia, *sn.* Zischen *n.*, Knistern *n.*, Kreischen *n.*, Winseln *n.*

Skwierk, -u, *pl.* -i, *sm.* Geschwirre *n.*, Gewimmer *n.*

Skwierkliwość, -ści, *sing. tant. sf.* das quirrende Wesen, das Wimmern und Jammern, Wehklagen *n.*, Stöhnen *n.*

Skwierkliwy, *adi.*; **Skwierkliwie**, *adv.* ungeduldig, stöhnend, wehklagend, wimmernd, jammernd.

Skwinancya, -cyi, *sing. tant. sf.* Halsgeschwür *n.* (Tierkrankheit) = Ślinogórz.

Skwitować, -tuję, -wałem, *va. perf.* quittieren; — się *vr.* quitt sein.

Sluks, -u, *pl.* -y, *sm.* Schluck *m.*, Schluck *m.* (Bernstein).

Słabieć, -bieję, -białem; **Słabnąć**, -nę, -błem, *vn. imperf.* schwach werden, erschlaffen.

Słabieńki, Słabiutki, Słabiuchny, *adi.* äußerst schwach, matt.

Słabizna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Weichen *pl.*

Słabnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* eine Art Netz.

Słabość, -ści, *pl.* -ści, *sf.* 1) Krankheit *f.*, Schwächlichkeit *f.*, Unpäßlichkeit *f.*; 2) Schwäche *f.*; ma swoje -ści er hat seine schwachen Seiten; umieć korzystać z czyjej -ści jmnds Schwäche auszunützen wissen; mam dla niego — ich habe eine Schwäche (ein Faible) für ihn; 3) Wochenbett *n.*

Słabostka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Schwäche *f.*, schwache Seite.

Słabować, -buję, -wałem, *vn. imperf.* kränkeln.

Słabowitość, -ści, *sing. tant. sf.* Kränklichkeit *f.*, Schwächlichkeit *f.*

Słabowity, *adi.* kränklich, schwächlich.

Słaby, *adi.* 1) schwach; to -be wino das ist ein schwacher Wein; — powróz schwaches Seil; -ba głowa schwacher Kopf; -ba strona schwache Seite; stawiano — opór schwacher Widerstand wurde geleistet; te rymy bardzo -be diese Reime sind sehr schwach; 2) krank, unwohl, unpäßlich.

Słać, ścielę oder słam, ścieliłem oder słałem, *va. imperf.* I. 1) ausbreiten, hinstreuen; 2) betten; ścielę właśnie łóżka ich mache eben die Betten; 3) — drogę den Weg bahnen, bereiten; II. *vr.* sich hinstrecken, hinwerfen; — się komu do nóg jmndm zu Füßen fallen; — się komu jmndm gelingen, siehe: Pościelić, Posłać.

Słać, szlę, słałem, *va. imperf.* schicken, senden, siehe: Posłać, Posyłać.

Słaniać się, -niam, -niałem, *vr. imperf.* wanken, wackeln, nicht fest stehen.

Sława, -wy, *pl.* -wy, *sf.* Ruhm *m.*, Ruf *m.*, Ehre *f.*: za -wą się ubiegać nach dem Ruhme streben; to ci -wę przynosi das bringt dir Ehre -wy komu ujmować jmndm gutem Rufe schaden.

Sławetny, *adi.*; **Sławetnie**, *adv.* achtbar, wohledel, ehrenhaft.

Sławiciel, -a, *pl.* -e, *sm.* Lobpreiser *m.*, Verkünder *m.*

Sławicielka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Lobpreiserin *f.*, Verkünderin *f.*

Sławić, -wię, -wiłem, *va. imperf.* preisen, verkünden, rühmen.

Sławienie, -nia, *sn.* Lobpreisung *f.*, Verkündigung *f.*

Sławin, -u, *pl.* -y, *sm.* (Tephorsia) Aschenwicke *f.*

Sławność, -ści, *sing. tant. sf.* Berühmtheit *f.*, Ruhm *m.*

Sławny, *adi.*; **Sławnie**, *adv.* berühmt.

Sławolubny, *adi.* ruhmliebend.

Słoboda, -dy, *pl.* -dy, *sf.* Vorwerk *n.*; Kolonie *f.*, eine Art Vorstadt.

Słocza, -czy, *pl.* -czy, *sf.* Zuckerraline *f.*

Słodeczny, *adi.* süß angemacht.

Słodkawość, -ści, *sing. tant. sf.* Süßlichkeit *f.*

Słodkawy, *adi.*; **Słodkawo**, *adv.* süßlich.

Słodki, *adi.* süß, lieblich, angenehm.

Słodkobrzmiący, *adi.* süßklingend.

Słodkogorz, -u, *sing. tant. sm.* Bittersüß *n.* [süß.

Słodkogorzki, *adi.* bitter-

Słodkokwaskowaty, Słodkokwaśny, *adi.* ſauerſüß, ſüßſauer.

Słodkomocz, Słodomocz, -u, *pl.* -e, *sm.* (Diabetes) Zuckerkrankheit *f.*

Słodkomówność, -ści, *sing. tant. sf.* freundliche Anrede, ſüße Worte.

Słodkomowny, *adi.*; **Słodkomownie**, *adv.* ſüß redend, voll ſüßer Worte.

Słodkość, -ści, *sing. tant. sf.* Süße *f.*, Süßigkeit *f.*; Annehmlichkeit *f.*

Słodnąć, Słodnieć, -nieję, -niałem, *vn. imperf.* ſüß werden.

Słodnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Süßöl *n.*; Süßſtoff *m.* in Ölen.

Słodować, -duję, -wałem, *va. imperf.* malzen.

Słodownia, -ni, *pl.* -nie, Malzhaus *n.*, Malzdörre *f.*

Słodownik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Mälzer *m.*

Słodowy, *adi.* Malz-; -we cukierki Malzbonbons *n. pl.*

Słodycz, -y, *pl.* -e, *sf.* 1) Süße *f.*, Süßigkeit *f.*; 2) Anmut *f.*, Lieblichkeit *f.*

Słodyczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Bergkraut *n.*

Słodyś, -sia, *pl.* -sie; **Słodziuszek, -szka**, *pl.* -szki, *sm.* ein ſüßes Herrchen, Süßholzraſpler *m.*

Słodyszek, -szka, *pl.* -szki, *sm.* Rapsalanzkäfer *m.*

Słodzenie, -nia, *sf.* Süßmachen *n.*, Zuckern *n.*

Słodzić, -dzę, -dziłem, *va. imperf.* ſüß machen, zuckern, verſüßen.

Słodziny, -dzin, *plur. tant. sf.* Treber *pl.*

Słodziuchny, Słodziutki, Słodziusienki, *adi. dimin.* von słodki.

Słodź, -dzi, *pl.* -dzie, *sf.* (Linctus) ſüße Salbe.

Słoik, Słojek, Słoiczek, -a, *pl.* -i, *sm.* Tiegel *m*, Büchſe *f.*, Einſiedeglas *n.*, Apothekerbüchſe *f.*, Krauſe *f.*

Słojarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Büchſen-, Krauſenmacher *m.*

Słojecznica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* (Urceolaria) eine Flechtenart.

Słojowatość, -ści, *sing. tant. sf.* Geäder *n.*

Słojowaty, *adi.* fladerig, geädert, maſerig; büchſenförmig.

Słoma, -my, *pl.* -my, *sf.* Stroh *n.*; -mą ogień gasić Öl ins Feuer gießen.

Słomiak, -a, *pl.* -i, *sm.* Bienenkorb *m.* aus Stroh.

Słomianka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Strohdecke *f.*; Strohkorb *m.*; Strohhut *m.*

Słomianożółty, *adi.* ſtrohgelb.

Słomiany, *adi.* Stroh-.

Słomiasty, *adi.*; **Słomiasto**, *adv.* ſtrohreich, ſtrohartig.

Słomisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* ſchlechtes Stroh.

Słomka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Strohhalm *m.*; 2) Waldſchnepfe *f.*

Słomkowy, *adi.* Stroh-, Reisſtroh-.

Słonawy, *adi.* ein wenig ſalzig, geſalzen.

Słoneczko, Słonko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* die liebe Sonne.

Słonecznica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Sonnenſchuß *m.*, Sonnenſchwäche *f.* der Augen, Sonnenkoller *m.* bei den Pferden.

Słonecznik, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Sonnenblume *f.*, Sonnenkrone *f.*; — bulwowy Erdbirne *f.*; 2) Sonnenuhr *f.*

Słoneczny, *adi.* Sonnen-, ſonnig; — kamień weißer Feldſpat; — kwiat gemeine Ciſtenroſe; -na kąpiel Sonnen-, Lichtbad *n.*; -ne widmo Sonnenſpektrum *n.*; dzień — ſonniger Tag.

Słoni, *adi.* Elefanten-, elefantenhaft.

Słoniawa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* trockener ſalziger Boden.

Słonica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Elefantenweibchen *n.*

Słonić, -nię, -niłem, *va. imperf.* bedecken, verdecken; — się *vr.* 1) ſich decken; 2) ſich ſonnen.

Słonieć, -nieję, -niałem, *vn. imperf.* ſalzig werden.

Słonina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Speck *m.*

Słoniniec, -ńca, *pl.* -ńce; **Słoninnik**, -a, *pl.* -i, *sm.* Speckſtein *m.*

Słoninowaty, *adi.* ſpeckartig.

Słoninowy, *adi.* Speck-.

Słoniorośl, -i, *pl.* -e, *sf.* (Phytelephas) peruaniſche Pflanze.

Słoniowacina, -ny, *sf.* Elephantiaſis *f.*, Knollſucht *f.*

Słoniowaty, *adi.* elefantenartig.

Słoniowy, *adv.* Elfenbein-; -wa kość Elfenbein *n.*

Słonistęp, -a, *pl.* -y, *sm.* (Elephantopus) Elefantenfuß *m.*

Słonne, -go, *sing. tant. sn.* Sonnenſeite *f.*, des Gebirgsabhanges.

Słonomiar, -u, *pl.* -y, *sm.* Solwage *f.*, Salzſpindel *f.*, Solenſpindel *f.*

Słoność, -ści, *sing. tant. sf.* Salzigkeit *f.*, Salzgehalt *m.*

Słony, *adi.*; **Słono**, *adv.* ſalzig, geſalzen.

Słoń, -nia, *pl.* -nie, *sm.* Elefant *m.*

Słońce, -ca, *pl.* -ca, *sn.* Sonne *f.*; wschód -ca Sonnenaufgang *m.*; zachód *m.* -ca Sonnenuntergang *m.*; grzać się na -cu ſich ſonnen; plamy na -cu ſzukać einen Fleck in der Sonne ſuchen; nim — zejdzie, rosa oczy wyje ehe die Sonne aufgeht, wird der Tau die Augen ausfreſſen; ehe das Gras nachwächſt, ſtirbt das Pferd.

Słońcokwiat, -u, *pl.* -y, *sm.* Sonnenwende *f.*, Sonnenwendſtein *m.*

Słopiec, -pca, *pl.* -pce, *sm.* Falle *f.*, Schlinge *f.*

Słota, -ty, *pl.* -ty, *sf.* Regenwetter *n.*, naſſe, ſchlechte Witterung.

Słotny, *adi.*; **Słotno**, *adv.* regneriſch.

Słowiczy, *adi.* Nachtigalls-.

Słowień, -wnia, *pl.* -wnie, *sm.* Spätflachs *m.*

Słowik, -ka, *pl.* -ki; *dim.* **Słowiczek**, -czka, *pl.* -czki, *sm.* Nachtigall *f.*; — szary, Sproſſer *m.*, polniſche, ungariſche Nachtigall; — rdzawy gemeine Nachtigall.

Słownictwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* Nomenklatur *f.*; — jałowe Wortkram *m.*

Słownik, -a, *pl.* -i, *sm.*; *dim.* **Słowniczek**, -czka, -czki, *sm.* Wörterbuch *n.*, Lexikon *n.*; Wörterbüchlein *n.*, Taschenwörterbuch *n.*

Słownikarski, *adi.* lexikographisch, Wörterbuch-.

Słownikarstwo, -wa, *sing. tant. sn.* Lexikographie *f.*

Słownikarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Lexikograph *m.*

Słowność, -ści, *sing. tant. sf.* Worthalten *n.*, Pünktlichkeit *f.*, Genauigkeit *f.*

Słowny, *adi.*; **Słownie**, *adv.* worthaltend; wörtlich genau, pünktlich.

Słowo, -wa, *pl.* -wa, słów, *sn.* Wort *n.*; -wami co wyrazić etwas mit Worten ausdrücken; jednem -wem mit einem Wort; -wem: wszystko kurz: alles; -wami in Worten, sage; nie mów o tem ani -wa rede davon kein Wort; ostatnie — das letzte Wort; ostatniemi -wami mnie zwymyślał er hat mich mit den gröbsten Ausdrücken beschimpft; co — to kłamstwo soviel Worte so viel Lügen; dobre — ein gutes Wort; — Boże opowiadać Gottes Wort predigen; nie dać komu przyjść do -wa jmndn nicht zu Worte kommen lassen; mądrej głowie dość po -wie einem gescheiten Menschen genügt ein Wort, um zu verstehen; — dać das Wort geben; być po -wie mit dem Worte gebunden sein; trzymać kogo za — jmndn beim Worte halten; 2) Zeitwort *n.*, Verbum *n.*

Słoworód, -odu, *pl.* -ody, *sm.* 1) Stammwort *n.*; 2) Wortableitung *f.*, Etymologie *f.*

Słowosiewca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Wortkrämer *m.*, Windmacher *m.*

Słowotwórca, -cy, *pl.* -cy, Wortmacher *m.*, Worterfinder *m.*

Słowotwórstwo, -wa, *sn.* Wortmacherei *f.*, Worterfindung *f.*

Słód, -odu, *sm.* Malz *n.*

Słój, słoja, *pl.* słoje, *sm.* 1) Einsiedglas *n.*, Tiegel *m.*; — stosowy Batterieglas *n.*; 2) Flader *f.*, Maser *f.*, Maserholz *n.*, Geäder *n.* im Holz, Streif *m.* im Steine; 3) Jahresring *m.* im Baume.

Słówko, **Słóweczko**, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Wörtchen *n.*, Vokabel *f.*

Słuch, -u, 1) *sing. tant. sm.* Gehör *n.*, Hörkraft *f.*, Hören *n.*; mieć słaby — ein schwaches Gehör haben; wiem o tem tylko ze -u ich weiß es nur vom Hörensagen; 2) -y, *plur. tant.* Luser *pl.*, Löfel *pl.*, Luchser *pl.*; -y zająca Löffel *pl.*; -y psa Gehänge *n.*

Słuchacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Hörer *m.*, Zuhörer *m.*

Słuchaczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Hörerin *f.*

Słuchać, -cham, -chałem, I. *vn. imperf.* horchen; -łam pod dzwiami ich horchte an der Tür; -chali w milczeniu sie horchten schweigend; II. *va. imperf.* I. hören, zuhören, anhören; nie mam czasu — cię ich habe keine Zeit, dich anzuhören; lubię go — ich höre ihm gern zu; 2) gehorchen, folgen, befolgen, Folge leisten; czemu nie -chasz warum gehorchst du nicht; nie -chaj jego złych rad gehorche nicht seinen schlechten Ratschlägen.

Słuchalnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Hörsaal *m.*

Słuchanie, -nia, *sn.* Horchen *n.*; Gehorchen *n.*, Folgen *n.*

Słuchawka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Stethoskop *n.*; 2) Hörmuschel *f.*

Słuchota, -ty, *sf.* Seeohrversteinerung *f.*

Słuchowy, *adi.* Gehör-.

Sługa, -gi, *pl.* -dzy und -gi, *sm.* Diener *m.*, Bediente(r) *m.*; uniżony — ergebenster Diener; jak pan każe, — musi wenn der Herr befiehlt, muß der Diener gehorchen.

Sługa, -gi, *pl.* -gi, *sf.* Dienerin *f.*, Dienstmädchen *n*, Bediente *f.*

Sługus, -a, *pl.* -y, *sm.* ein schlechter Diener.

Słup, -a, *pl.* -y, *sm.* Pfeiler *m.*, Säule *f.*, Pfoste *f.*, Ständer *m.*; — dymu Rauchsäule *f.*; — soli Salzsäule; — drogowy Wegweiser *m.*, Wegsäule; — kilometrowy Kilometerpfahl *m.*; — narożny klatki wozowej Wagenkastensäule; — stolcowy dachu Stuhlsäule; — telegraficzny Telegraphensäule; — wiszący Hängesäule; — z ostrzeżeniem Warnungstafel *f.*; — calizny Bergfeste *f.*; — zaprawy Gestell *n.*; — spodni Tiegel *m.*, Herd *m.*, Untergestell *n.*; — wierzchni Obergestell *n.*; -y podstawowe wielkiego pieca Stützen *pl.*, Säulen *pl.*; -y rusztowania młotowego Drahm-, Hammersäule; -y stawidłowe w śluzie Pforte *f.*; -y narożne Eckstiele *pl.*; -y pośrednie Zwischenstiele *pl.*; -y drzwiowe Türpfosten *pl.*; -y wiążące Bundstiele *pl.*; stoi jak — er steht wie ein Klotz da; oczy mu -em stanęły seine Augen wurden starr.

Słupek, -pka, *pl.* -pki; **Słupeczek**, -czka, *pl.* -czki, *sm.* Säulchen *n.*; Bolzen *m.*, Spreize *f.*, Tragstengel *m.*; Stempel *m.* (Botanik); — — boczny galeryjki hamulcowej Bremsengeländersäule *f.*; — poprzeczny do drzwi Türsäule für offene Kastenwagen; — poziomiczy Nivellierpflock *m.*; — zwrotniczy Weichenständer *m.*; -pki do poręczy Geländerstäbe *pl.*

Słupiasty, *adi.* 1) säulenförmig; 2) holzig.

Słupiatka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* graue Leimerde.

Słupica, -cy, *pl.* -cy, *sf.* eiserner Stab, der die Deichsel mit dem Pfluggestell verbindet.

Słupiec, -pca, *pl.* -pce, *sm.* 1) Tragpfeiler *m.*, Dachstuhlsäule *f.*; — wiszący Dach-, Giebelspitze *f.*; 2) Angelspitze *f.* an der Tür; 3) Spille *f.* an einer Wendeltreppe; 4) Schaft *m.* des Leuchters; 5) das dickste Ochsenleder vom Kreuze; 6) Kratz *m.* (Hinterteil der Sohle).

Słupieć, -pieję, -piałem, *vn. imperf.* starren, erstarren.

Słupień, -pnia, *sm.* Basalt *m.*

Słupik, -a, *pl.* -i, *sm.* eine kleine Säule.

Słupisty, Słupny, *adi.* wie eine Säule, säulengleich, säulenartig.

Słupkowy, *adi.* sól -wa Steinsalz in Blöcken.

Słupnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Säulenheilige(r) *m.*

Słupogłów, -owa, *pl.* -owy, *sm.* Säulenkapitäl *n.*

Słupopień, -pnia, *pl.* -pnie, *sm.*, Säulenschaft *m.*

Słupopis, -u, *pl.* -y, *sm.*; **Słupopismo**, -ma, *pl.* -ma, *sn.* Lapidarschrift *f.*

Słupostolec, -lca, *pl.* -lce, *sm.* Säulenstuhl *m.*, Säulenbasis *f.*, Säulenpostament *n.*, Säulenuntersatz *m.*

Słupowy, *adi.* -wa budowa Pfeilerbau *m.*

Słupieś, -sia, *pl.* -sie, *sm.* (Columella) Sonnensäulchen *n.*

Słuszność, -ści, *sing. tant. sf.* 1) Billigkeit *f.*, Recht *n.*; 2) hoher Wuchs, Staatlichkeit *f.*

Słuszny, *adi.*; **Słusznie**, *adv.* 1) recht, billig, geziemend; -ne żądania billige Forderungen; 2) groß, stattlich; kobieta -nego wzrostu eine Frau von stattlichem Wuchse.

Służalczość, -ści, *sf.* knechtische(s) Wesen; Liebedienerei *f.*

Służalczy, *adi.*; **Służalczo**, *adv.* knechtisch; liebedienerisch.

Służalec, -lca, *pl.* -lcy, Knecht *m.*, Diener *m.*

Służąca, -cej, *pl.* -ce, *sf.* Dienstmadchen *n.*, Dienerin *f.*, Bedienstete *f.*; panna — Kammerjungfer *f.*

Służący, -cego, *pl.* —, *sm.* Diener *m.*, Bedienstete(r) *m.*

Służba, -by, *pl.* -by, *sf.* 1) Dienst *m.*; -by szukać einen Dienst suchen; przyjąć kogo do -by jemanden in Dienst nehmen; być w -bie im Dienst sein; -bę bożą odprawiać den Gottesdienst verrichten; jestem dziś na -bie ich habe heute Dienst; — administracyjna Verwaltungsdienst; — drogowa, szlakowa Bahnerhaltungs-Streckendienst; — parowozowa Zugförderungsdienst; — przetokowa Rangier-, Verschubdienst; przewozowa Expeditions-, Transportdienst; — reklamacyjna Reklamationsdienst; — ruchu Betriebsdienst; — stacyjna Stationsdienst; — wykonawcza Exekutivdienst; 2) Dienerschaft *f.*, Personal *n.*

Służbiczka, Służebka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Schanktischchen *n.*

Służbista, -sty, *pl.* -ści, ein dienstefriger Mensch, Beamter.

Służbistość, -ści, *sf.* Dienstefrigkeit *f.*; Disziplin *f.*

Służbisty, *adi.* dienstefrig; im Dienste aufgehend; Disziplin einhaltend.

Służbowy, *adi.* Dienst-, Dienstes-, dienstlich.

Służebna, -nej, *pl.* -ne; **Służebnica**, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Dienerin *f.*, Magd *f.*

Służebnictwo, -wa, *sn.* Dienstpflicht *f.*, Dienstbarkeit *f.*

Służebniczy, *adi.* dienstbar.

Służebnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* 1) dienstbarer Geist; 2) Diener *m.* (Gottes); 3) Gerichtsdiener *m.*

Służebność, -ści, *sf.* Dienstbarkeit *f.*, Servitut *n.*

Służebny, *adi.* dienstbar.

Służenie, -nia, *sn.* Dienen *n.*

Służka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Dienerin *f.*; 2) *sm.* (demütiger) Diener *m.*, untertäniger Geist, Knecht *m.*; — boży demütiger, ergebener Diener Gottes.

Służyć, -żę, -żyłem, *vn. imperf.*; 1) dienen, bedienstet sein; im Dienste stehen; -żyła u mnie przez trzy lata sie war bei mir drei Jahre bedienstet; królowi wiernie — dem König treu dienen; — w wojsku dienen; -żę panu ich stehe zu Ihren Diensten; czem mogę —? womit kann ich dienen? 2) bekommen, behagen, wohl tun; tutejsze powietrze mi nie -żyje die hiesige Luft bekommt mir nicht; czy to lekarstwo ci -żyło? tut dir diese Arznei gut?; zdrowie mu nie -żyje er hat eine schwache Gesundheit; niech to ci -ży es soll dir wohl bekommen; 3) zu etwas gut, nützlich sein; kora dębowa -ży do garbowania skóry die Eichenrinde wird zum Gerben des Leders verwendet.

Słych, -u, *pl.* -y, *sm.* Gerücht *n.*; ani słychu es verlautet nichts, nichts ist zu hören, man vernimmt nichts.

Słychać, *vn. defectivum* es verlautet, man hört; nie nie — man hört gar nichts; cóż tam u was — nowego? was hört man bei euch Neues?

Słychany, Słyszany, *adi.* möglich, bekannt, von dem man schon gehört hat; czy to -chane rzeczy sind das mögliche Sachen; to niesłychane nadużycie das ist ein unerhörter Mißbrauch.

Słynąć, -nę, -nąłem, *vn. imperf.* berühmt sein, im Rufe sein; to miasto -nie z dobrych win diese Stadt ist ihrer guten Weine wegen berühmt.

Słynny, *adi.* berühmt.

Słysz! *interj.* höre! halt!

Słyszalność, -ści, *sf.* Hörbarkeit *f.*

Słyszalny, *adi.*; **Słyszalnie**, *adv.* hörbar.

Słyszeć, -szę, -szałem, *vn.* und *va. imperf.* hören; -szałem, że ich habe gehört, daß; nie nie -szę ich höre gar nichts; -szysz? hörst du? dać się — sich hören lassen; -szałem go śpiewającego ich hörte ihn singen.

Słyszenie, -nia, *sn.* Hören *n.*

Smaczelina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Garciana mangostana (ostindische Gummipflanze).

Smaczliwka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Kampferlorbeerbaum *m.*

Smaczność, -ści, *pl.* -ści, *sf.* Schmackhaftigkeit *f.*, Wohlgeschmack *m.*

Smaczny, Smaczniuchny, *adi.*; **Smacznie, Smaczniuchno**, *adv.* schmackhaft; -nego (apetytu) guten Appetit.

Smagać, -gam, -gałem, *va. imperf.* peitschen, geißeln, züchtigen.

Smaganiec, -ńca, *pl.* -ńcy, *sm.* Gepeitschte(r) *m.*

Smagla, -li, *pl.* -le, *sf.* Berglachs *m.*

Smagliczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* (Alyssum) Blumenlauch *m.*, Saufraut *n.*, Sauranke *f.*

Smagławość, -ści, *sing. tant. sn.* bräunliche Gesichtsfarbe, Gebräuntheit *f.*

Smagławy, *adi.*; **Smagławo**, *adv.* schwärzlich, bräunlich, gebräunt.

Smagłość, -ści, *sing. tant. sf.* 1) Schlankheit *f.*, Geschmeidigkeit *f.*; 2) dunkle Hautfarbe.

Smagły, *adi.*; **Smagle**, *adv.* 1) schmächtig, schlank, geschmeidig, biegsam; 2) von dunkler Hautfarbe, gebräunt.

Smak, -u, *pl.* -i, *sm.* 1) Geschmack *m.*; to ma dziwny — das hat einen eigentümlichen Geschmack; nie w — mi to idzie das ist nicht nach meinem Geschmack, das gefällt mir nicht; 2) Tunke *f.*, Sauce *f.* pieczeń na winnym -u Braten in Weintunke.

Smakosz, -a, *pl.* -e, *sm.* Feinschmecker *m.*, Gourmand *m.*

Smakować, -kuję, -wałem, 1) *vn. imperf.* schmecken, munden; 2) *va. imperf.* kosten; verkosten.

Smakowitość, -ści, *sf.* Wohlgeschmack *m.*, Schmackhaftigkeit *f.*

Smakowity, *adi.*; **Smakowicie**, *adv.* schmackhaft, wohlschmeckend.

Smakownictwo, -wa, *sing. tant. sn.* Feinschmeckerei *f.*, Gastronomie *f.*

Smakownik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Feinschmecker *m.*, Leckermaul *m.*

Smakowny, *adi.* geschmackvoll; lieblich.

Smalec, -lcu, *pl.* -lce, *sm.* Schmalz *n.*; — świński, gęsi Schweins-, Gansfett *n.*

Smalić, -lę, -liłem, *va. imperf.* schwarz brennen, schwärzen; — cholewki sich die Hacken ablaufen, den Hof machen.

Smalta, -ty, *sing. tant. sf.* Smalte *f.*

Smaltyna, -ny, *sf.* Speiskobalt *m.*

Smaragd, siehe: Szmaragd.

Smarczysty, *adi.* rotzig.

Smard, **Smerd**, -a, *pl.* -y, *sm.*; 1) Unflat *m.*; unflätiger Mensch; 2) Sklave *m.*, Leibeigene(r) *m.*

Smardz, -a, *pl.* -e, *sm.* (Morchella) Morchel *f.*, Morchelschwamm *m.*

Smark, -u, *pl.* -i, **Smarkot**, -a, *pl.* -y, **Smarkiel**, -kla, *pl.* -kle, *sm.* Rotz *m.*

Smarkacz, -cza, *pl.* -cze, *sm.* Rotzbub *m.*, Rotzlöffel *m.*, Fratz *m.*

Smarkaczka, -ki, *pl.* -ki; **Smarkula**, -li, *pl.* -le, *sf.* Rotzmädel *n.*, naseweises Mädchen.

Smarkać, -kam, -kałem, *vn. imperf.*; **Smarknąć**, -nę, -nąłem, *vn. perf.* schnüffeln; rotzen.

Smarkanie, -nia, *sn.* Schnüffeln *n.*, Rotzen *n.*

Smarkatka, -ki, *pl.* -ki, Kockellicht *n.*, schlechtes Talglicht.

Smarkaty, *adi.* rotzig.

Smarować, -ruję, -wałem, *va. imperf.* schmieren, einschmieren.

Smarowanie, -nia, *sn.* Schmieren *n.*, Schmiererei *f.*, Ölen *n.*, — wozów Wagenschmierung *f.*; — okresowe periodische Schmierung; — ustawiczne kontinuierliche Schmierung.

Smarowidło, -dła, *pl.* -dła, *sn.* Schmiere *f.*, Schmiermaterial *n.*, Schmiermittel *n.*; — ciekłe flüssige Schmiere; — letnie Sommerschmiere; — gęste dickflüssige Schmiere; — stałe, skrzepłe feste, starre Schmiere; — zimowe Winterschmiere.

Smarownik, -a, *pl.* -cy; **Smarowóz**, -woza, *pl.* -wozy, *sm.* Schmierer *m.*, Wagenschmierer *m.*

Smażenie, -nia, *sn.* Sieden *n.*, Schmoren *n.*, Rösten *n.*, Einbrennen *n.*

Smażyć, -żę, -żyłem, *va. imperf.* rösten, schmoren, backen, einbrennen; — konfitury Obst einsieden, Konfekt machen; -żone kurczęta Backhühner; — sobie głowę sich den Kopf zerbrechen; — konfekt mit vieler Not Einfälle ausheden; — się *vr.* schmoren, rösten; będziesz smażył się w piekle du wirst in der Hölle braten.

Smażywiecheć, -chcia, *pl.* -chcie, *sm.* Knicker *m.*, Filz *m.*

Smelka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Mehlsuppe *f.*

Smerda, -dy, *pl.* -dy, *sm.* Schelm *m.*, Naseweis *m.*, Balg *m.*, Fratz *m.*

Smętarz = Cmentarz.

Smętność, -ści, *sf.* Traurigkeit *f.*, Melancholie *f.*

Smętny, *adi.*; **Smętnie**, *adv.* traurig, melancholisch.

Smłód, -odu, *pl.* -ody, *sm.* Augenwurz *f.*; — biały (Daucus carota) Laserkraut *n.*, fichelblättriges Hasenohr.

Smoczek, -czka, *pl.* -czki, *sm.* 1) kleiner Drache; 2) — parowy Injektor *m.*; 3) Saugrüssel der Insekten; 4) Heber *m.*; 5) Fadenwurm *m.*

Smoczę, -cia, *pl.* -ta, *sn.* Drachenjunge(s) *n.*, Drachenbrut *f.*

Smocznik, -a, *pl.* -i, *sm.* (Trachinus) Drachenfisch *m.*, Petermännchen *n.*

Smoczy, *adi.* Drachen-.

Smoczyca, -cy; **Smokinia**, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Drachenweibchen *n.*, weiblicher Drache.

Smoczydrzew, -a, *pl.* -y, *sm.* (Draceana) Drazene *f.*

Smok, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Drache *m.*, Drachenschlange *f.*, eine Art fliegender Eidechsen; 2) Fußventil *n.*, Grundventil *n.*

Smokiew, -kwi, *pl.* -kwie, *sf.*; **Smokowiec**, -wca, *pl.* -wce, *sm.* Drachenbaum *m.*

Smoktać, -tam, -tałem, *vn. imperf.*; **Smoknąć**, -nę, -nąłem, *vn. perf.* schmatzen; *va.* einen Schmatz geben.

Smolak, -a, *pl.* -i; **Smolaczek**, -czka, *pl.* -czki, *sm.* Kienspan *m.*, Kienholz *n.*, Kienfackel *f.*

Smolanka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Kuckucks-, Feuer-, Gauchblume *f.*, Wiesenkresse *f.*, Schaumkraut *n.*

Smolany, *adi.* Pech-.

Smolarnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Teerbrennerei *f.*, Teerſchwelerei *f.*, Pechhütte *f.*

Smolarski, *adi.* Pechbrenner-.

Smolarz, -a, *pl.* -e; **Smolnik**, -a, *pl.* -i, *sm.* Teerbrenner *m.*, Teerſchweler *m.*

Smolasty, *adi.*; **Smolisty**, *adi.* pechig, voll Pech.

Smoleniec, -ńca, *sm.* Bergteer *m.*

Smolić, -lę, -liłem, *va.* und *vn. imperf.* ſchmieren, ſchmutzen, bepichen, mit Teer beſchmieren.

Smolne, -nego, *sing. tant. sn.* Schwelzins *m.*

Smolnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Kienbrand *m.*, Kienfackel *f.*

Smolnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Teerbüchſe *f.*, Teerbutte *f.*, Schmiereimer *n.*

Smolnik, -a, *sm.* Oſterluzei *f.*

Smolność, -ści, *sing. tant. f.* Harzigkeit *f.*, Harzfett *n.*

Smolny, *adi.* harzig, fett, pechig; -ne drzewo Pechholz *n.*, Harzholz *n.*

Smoluch, -a, *pl.* -y, *sm.* Schmierfink *m.*

Smoła, -ły, *pl.* -ły, *sf.* Teer *m.*, Pech *n.*; — z węgli kamiennych Steinkohlenteer; — ziemna Aſphalt *m.*

Smołka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Weihrauch *m.*, Teergalle *f.*, Schweiß *m.*; 2) klebrige Lichtnelke *f.*, Pechnelke *f.*, Pechblume *f.*

Smołowcowy, *adi.* Dachpappen-, von Dachpappe.

Smołowiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* 1) Grundpflaſter *n.*, Erdharz *n.*, Judenpech *n.*, Bergpech *n.*; 2) Dachpappe *f.*; 3) Pechvogel *m.*

Smołowień, -wnia, *pl.* -wnie, *sm.* Retinit-Pechſtein *m.*

Smrodliwość, -ści, *sing. tant. sf.* Stänkerei *f.*, Stinken *n.*

Smrodliwy, *adi.*; **Smrodliwie**, *adv.* ſtinkig, ſtinkend; ſtänkeriſch.

Smrodnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Hintere *m.*

Smrodynia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* ſchwarze Bocksbeere.

Smrodzenie, -nia, *sing. tant. sn.* Stinken *n.*; Stänkern *n.*

Smrodzić, -dzę, -dziłem, *vn. imperf.* ſtänkern, Geſtank machen.

Smrodzina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* gemeine Heckenkirſche.

Smród, -odu, *pl.* -ody, *sm.* 1) Geſtank *m.*, übler Geruch; 2) Miſtfink *m.*

Smucenie, -nia, *sn.* Betrübnis *f.*

Smucić, -cę, -ciłem, *va. imperf.* betrüben; — się *vr.* ſich kränken, betrübt, traurig ſein.

Smuga, -gi, *pl.* -gi, *sf.* 1) Streifen *m.*, ein langer, ſchmaler Wieſenſtrich, Strich *m.*; 2) Schwiele *f.*, Strieme *f.*; 3) Beſteg *m.*, Geleit *n.*; 4) Gelenge *n.*, Settel *m.*, Strichel *n.*

Smugowaty, *adi.* ſchmal und eng.

Smukać, -kam, -kałem, *va. imperf.*; **Smuknąć**, -nę, -nąłem, *va. perf.* ſtreichen, ſtreicheln; — się *vr.* ſich fortmachen, ſich ſchnell bewegen.

Smukla, -li, *pl.* -le, *sf.* Raſpelpalme *f.*

Smukłość, -ści, *sing. tant. sf.* Schlankheit *f.*

Smukły, *adi.*; **Smukło**, **Smukle**, *adv.* ſchlank, geſchmeidig.

Smukowny, *adi.* glatt.

Smukwa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* (Scolia) bienenartiges Inſekt.

Smulec, -lca, *sm.* unreines Steinſalz.

Smutek, -tku, *pl.* -tki, *sm.* Traurigkeit *f.*, Trauer *f.*, Betrübnis *f.*

Smutność, -ści, *sf.* Traurigkeit *f.*, Betrübtheit *f.*

Smutny, *adi.*; **Smutno**, **Smutnie**, *adv.* traurig, betrübt, betrübend; czemuś taki -ny? warum biſt du ſo traurig? — koniec mieć ein trauriges Ende nehmen; to -ne widoki na przyszłość das ſind traurige Ausſichten für die Zukunft.

Smycz, -y, *pl.* -e, *sf.* Hetzriemen *m.*, Koppel *f.*; na -y kogo wodzić jmndn am Gängelbande führen; spuścić ze -y von der Koppel laſſen.

Smyczek, -czka, *pl.* -czki, *sm.* Violin-, Fiedelbogen *m.*

Smyczkowy, *adi.* Streich-; instrument — Schreichinſtrument *n.*

Smyk, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Baßgeigenbogen *m.*; 2) Drehbogen *m.*, Bogenbohrer *m.*, Drillbogen *m.*; 3) Schleife *f.*; 4) Mauſer *m.*, Windbeutel *m.*, Fant *m.*

Smyk! *interj.* huſch! hui!

Smykać, -kam, -kałem, *vn. imperf.*; **Smyknąć**, -nę, -nąłem, *vn. perf.* 1) huſchen, raſch vorbeilaufen; 2) *va.* mauſen, entwenden.

Snać, **Snadź**, *adv.* vielleicht, ſicherlich, wahrſcheinlich.

Snadniuchny, **Snadniuteńki**, *adi.* außerordentlich leicht.

Snadność, -ści, *sing. tant. sf.* Leichtigkeit *f.*, Fertigkeit *f.*

Snadny, *adi.*; **Snadnie**, **Snadno**, *adv.* leicht, fertig, bereit, geſchickt zu etwas.

Snażyć się, -żę, -żyłem, *vr. imperf.* ſtreben, ſich anſtrengen.

Snop, -a, *pl.* -y; *dim.* **Snopek**, -pka, *pl.* -pki, *sm.* Garbe *f.*, Bund *n.*

Snopek, -pka, *pl.* -pki, *sm.* Bündel *n.*, Stroh-, Dachſchaube *f.*

Snopowy, *adi.* Garben-.

Snować, -wam, -wałem; **Snuć**, -ję, -łem, *va. imperf.* ſpinnen, winden, wickeln, abwinden, ſpulen, weifen; Parki snują pasmo naszego życia die Parzen ſpinnen den Faden unſeres Lebens; — się *vr.* ſich entwickeln, entſpinnen, ſich tummeln, vorſchweben; różne myśli snują mi się po głowie vielerlei Gedanken kreuzen ſich in meinem Kopfe; mnóstwo żebraków snuje się po mieście in der Stadt wimmelt es von Bettlern.

Snowidło, -dła, *pl.* -dła, *sn.* Garnwinde *f.*, Garnhaſpe *f.*, Scherrahme *f.*, Weife *f.*

Snowidz, -a, *pl.* -e; **Snownik**, -a, *pl.* -cy, *sm.* Traumſeher *m.*

Snowieszczek, -szczka, *sm.* Traumdeuter *m.*

Snoza, -zy, *pl.* -zy, *sf.* Seitenholz im Joche, Querholz *n.*, Leiterſproſſe *f.*

Snucie, -cia, *sn.* Spinnen *n.*, Winden *n.*

Snuć, ſiehe: Snować.

Snukadło, -dła, *pl.* -dła, *sn.* Spulrad *n.*

Snuż, -a, *pl.* -e, *sm.* Raubbiene *f.*

Snycernia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Schnitzerwerkſtatt *f.*

Snycerski, *adi.* Schnitzer-.

Snycerstwo, -wa, *sing. tant. sn.* Schnitzerei *f.*

Snycerszczyzna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Schnitzwerk *n.*, Bildſchnitzerarbeit *f.*

Snycerz, -a, *pl.* -e, *sm.* Schnitzer *m.*, Bildſchnitzer *m.*

Sobaczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Sperrhaken *m.*

Sobaczy, *adi.* hündiſch.

Sobaka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Hund *m.*, Hündin *f.*

Sobek, -bka, *pl.* -bkowie oder -bki, *sm.* Selbſtſüchtige(r) *m.*, Egoiſt *m.*; pierwej sobkowi potem dobkowi jeder iſt ſich ſelbſt der nächſte.

Sobkostwo, -wa, *sn.* Egoismus *m.*, Selbſtſucht *f.*

Sobkowski, *adi.* egoiſtiſch, ſelbſtſüchtig.

Sobol, -a, *pl.* -e, *sm.* Zobel *m.*

Soboli, **Sobolowy**, *adi.* Zobel-, von Zobel.

Sobolno, *adv.* in Zobelpelzen.

Sobota, -ty, *pl.* -ty, *sf.* Samstag *m.*; wielka — Karſamstag.

Sobótka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Johannisfeuer *n.*, Sonnwendfeuer *n.*

Sobotni, **Sobotny**, *adi.* Samstag-, ſamstägig, ſamstäglich.

Sobotnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Sabbatfeierer *m.*

Sobotować, -tuję, -wałem, *vn. imperf.* den Sabbat feiern.

Socha, -chy, *pl.* -chy, *sf.* 1) Gabelholz *n.*, Gabelſtange *f.*, Pfluggabel *f.*, Krummholz am Pfluge; 2) ein Haken Landes, Hakenhube *f.*

Socyalista, -sty, *pl.* -ści, *sm.* Sozialiſt *m.*

Socyalistka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Sozialiſtin *f.*

Socyalizm, -u, *sing. tant. sm.* Sozialismus.

Socyalny, *adi.*; Socyalnie, *adv.* Sozial-, ſozial.

Socyusz, -a, *pl.* -e, *sm.* Gefährte *m.*, Kamerad *m.*; Kompagnon *m.*

Soczek, -czka, *pl.* -czki, *sm.* Säftchen *n.*

Soczewica, -cy, *sing. tant. sf.* Linſe *f.*

Soczewicowaty, *adi.* linſenförmig; linſenartig.

Soczewiczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Platterbſe *f.*, rote Kichern.

Soczewiczny, *adi.* Linſen-.

Soczewka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Linſe *f.*, Linſenglas *n.*

Soczewkowy, *adi.* Linſen-, Linſenglas-.

Soczewnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Phacidium (Art Schwämme).

Soczница, -cy, *pl.* -ce, *sf.* 1) Baumſaftzeit *f.*; 2) Wendenharz *n.*, Purgierwurzel *f.*

Soczник, -a, *pl.* -i, *sm.* (Paraphysis) Schößling *m.*; Nebenfaden *m.*

Soczyć, -czę, -czyłem, *va. imperf.* Saft abzapfen, mit Saft füllen; — się *vr.* Saft ſchwitzen, ſich in Saft auflöſen.

Soczystość, -ści, *sing. tant. sf.* Saftigkeit *f.*

Soczysty, *adi.*; **Soczysto**, **Soczyście**, *adv.* ſaftig.

Sod, -u, *sing. tant. sm.* Natrium *n.*

Soda, -dy, *sing. tant. sf.* Soda *f.*, kohlenſaures Natron, Aſchenſalz *n.*; — gryząca Ätzſoda.

Sodek, -dku, *sn.* Natriumoxyd *n.*; — wodny wodeczkowy Natronhydrat *n.*, Ätznatron *n.*; — chlorowy Chlornatrium *n.* (Kochſalz).

Sodnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Salzkraut *n.*

Sodomia, -mii, *sf.* Sodomie *f.*

Sofa, -fy, *pl.* -fy; *dim.* **Sofka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Sofa *n.*

Sofista, -sty, *pl.* -ści, *sm.* Sophiſt *m.*

Sofistyczność, -ści, *pl.* -ści, *sf.* Sophiſterei *f.*, Spitzfindigkeit *f.*

Sofistyczny, *adi.*; **Sofistycznie**, *adv.* ſophiſtiſch, ſpitzfindig.

Sofizm, **Sofizmat**, -u, *pl.* -y, *sm.* Trugſchluß *m.*, Vernünftelei *f.*

Soja, -ji, *sing. tant. sf.* Soja *f.*, Sojabohne *f.* (Glycine Soja); Sojaſauce *f.*

Sojka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Häher *m.*; — pospolita Holzhäher; — orzechówka Nußhäher.

Sojusz, -u, *pl.* -e, *sm.* Bündnis *n.*; Allianz *f.*; Verband *m.*

Sojusznik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Verbündete(r) *m.*

Sojuszowy, *adi.* Bundes-.

Sok, -u, *pl.* -i, *sm.* Saft *m.*; — drzewny Holzſaft; — przyrostowy Kambium *n.* (Bildungsgewebe *n.* der Bäume), Pflanzenſaft; — malinowy Himbeerſaft.

Sokodyniec, -ńca, *pl.* -ńcy, *sm.* Schwarzwildbretjäger *m.*

Sokoła, -li, *sf.* — grecka (Delphinium staphisagria) Art Ritterſporn.

Sokolarnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Falkenhof *m.*

Sokolę, -cia, -ta, *sn.* Falkenjunge(s) *n.*, junger Falk.

Sokoli, *adi.* Falken-.

Sokolik, -a, *pl.* -i, *sm.* Baumfalk *m.*, Schwarzbäckchen *n.*

Sokolnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Falkonett *n.*

Sokolnictwo, -wa, *sing. tant. sn.* Falknerei *f.*, Falkenbeize *f.*, Falkenjagd *f.*

Sokolniczy, *adj.* zur Falknerei gehörig.

Sokolniczy, -czego, *sm.*; **Sokolnik**, -a, *pl.* -cy, *sm.* Falkenier *m.*, Falkenmeiſter *m.*

Sokora, -ry, *pl.* -ry, *sf.* Schwarzpappel *f.*

Sokorzyna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Schwarzpappelhain *m.*

Sokowy, *adi.* Saft-.

Sokół, -koła, *pl.* -koły, *sm.* Falke *m.*; — wędrowny Wander-, Schlechtfalke; nie będzie

nigdy sowa kotem eine Eule wird nie zum Falken.

Solan, -u, *sm.* Salzsäure *f.*

Solanina, -ny, *sing. tant. sf.* Solen *n.*

Solanka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Sole *f.*, Salzsole *f.*, Salzquelle *f.*; — stężona warzelna Garsole, Gutsole, Siedesole; 2) Salztonne *f.*; 3) Salz-, Sodakraut *n.*; 4) Salzlake *f.*, Fischsauce *f.*

Solankowy, *adi.* Sol-.

Solarnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* 1) Salzsiedewerk *n.*; 2) Einsalzkammer *f.*

Solarz, -a, *pl.* -e, *sm.* 1) Salzsieder *m.*; 2) Salzhändler *m.*

Solec, -lca, *pl.* -lce, *sm.* Kreš *m.* (Windengattung).

Solen, -u, *pl.* -y, *sm.* Scheidenmuschel *f.*

Solenie, -nia, *sn.* Salzen *n.*, Einsalzen *n.*, Pökeln *n.*, Einpökeln *n.*

Solenizacya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Feier *f.*

Solenizant, -a, *pl.* -nci, *sm.* Namens-, Geburtstagskind *n.*; Gefeierte(r) *m.*

Solenizantka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Namens-, Geburtstäglerin *f.*; Gefeierte *f.*

Solenizować, -zuję, -wałem, *va. imperf.* feiern, feierlich begehen.

Solenność, -ści, *sf.* 1) Festlichkeit *f.*, Feierlichkeit *f.*; 2) feierliches Wesen.

Solenny, *adi.* feierlich.

Solenoid, -u, *pl.* -y, *sm.* Solenoid *n.*

Solić, -lę, -lłem, *va. imperf.* salzen; einsalzen, in Salz einlegen; einpökeln; -lone mięso Pökelfleisch *n.*; — ryby Salzfische *pl.*

Solidarność, -ści, *sf.* Solidarität *f.*, gegenseitige gemeinschaftliche Verpflichtung.

Solidarny, *adi.*; **Solidarnie**, *adv.* solidarisch, samt und sonders haftend.

Solidometrya, -tryi, *sing. tant. sf.* Solidometrie *f.*, Stereometrie *f.*, Körpermeßkunst *f.*

Soliród, -rodu, *pl.* -rody, *sm.* (Salicornia) Salzpflanze *f.*, Salzsalat *m.*

Solista, -sty, *pl.* -ści, *sm.* Solist *m.*, Solosänger *m.*, Solotänzer *m.*

Solistka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Solistin *f.*, Solosängerin *f.*, Solotänzerin *f.*

Soliter, -a, *pl.* -y, *sm.* 1) Bandwurm *m.*; siehe: Tasiemiec; 2) Solitär *m.*, ein großer Brillant.

Solnica, -cy, *pl.* -ce; **Solniczka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Salzfaß *n.*, Salzmäßte *f.*

Solniczy, -czego, *pl.* -czy, *sm.* Salzinspektor *m.*

Solnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* 1) Salzhändler *m.*; 2) Chlor *n.*; 3) Salzkraut *n.*

Solny, *adi.* Salz-.

Solo, *indecl. sn.* Solo *n.* (in der Musik).

Solowar, -a, *pl.* -y, *sm.* Salzsieder *m.*

Solowarnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Salzsiederei *f.*

Solowiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* Salzwasserkrebs *m.*

Solówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Salztonne *f.*; 2) Salzstrauch *m.*

Solucya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* 1) Solution *f.*, Auflösung *f.*; Lösung *f.*; = Rozwiązanie; 2) Lösung *f.*; = Rozczyn; 3) Stuhl *m.*, Entleerung *f.*

Sołdat, -a, *pl.* -ci, *sm.* Soldat *m.* (verächtlich), Söldling *m.*

Sołdziuszka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* gemeines Engelsüß.

Sołtys, -a, *pl.* -i, *sm.* Schultheiß *m.*, Schulze *m.*

Sołtysi, *adi.* Schulzen-, Schultheiß-.

Sołtysowstwo, **Sołtystwo**, -wa, *pl.* -wa, *sn.* Schulzenwürde *f.*, Schultheißamt *n.*

Somatologiczny, *adi.* somatologisch.

Somatologia, -gii, *sing. tant. sf.* Somatologie *f.*

Somnambul, -a, *pl.* -e, *sm.* Somnambule *m.*, Nachtwandler *m.*; = Sennowłok, Lunatyk.

Somnambulizm, -u, *sm.* Somnambulismus *m.*, Nachtwandeln *n.*

Sonata, -ty, *pl.* -ty, *sf.* Sonate *f.*

Sonda, -dy, *pl.* -dy, *sf.* Sonde *f.*, Senknadel *f.*, Senkblei *n.*, Bergbohrer *m.*; = Zgłębnik.

Sondować, -duję, -wałem, *va. imperf.* sondieren, mit der Sonde untersuchen, ausforschen; = Zgłębiać, Badać.

Sondowanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Sondieren *n.*, Sondierung *f.*

Sonet, -u, *pl.* -y, *sm.* Sonett *n.*

Sopek, -pka, *pl.* -pki, *sm.* Grabhügel *m.*, Tumulus *m.*

Sopel, -pla, *pl.* -ple, *sm.* 1) Zapfen *m.*, Stalaktit *m.*, Warzenstein *m.*, Tropfstein *m.*; Nasentropfen *m.*; — lodu Eiszapfen *m.*; 2) Dorn *m.* im Schlosse.

Sopka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Rauchwolke *f.* eines feuerspeienden Berges.

Sopleniec, -ńca, *pl.* -ńce, *sm.* 1) Tropfstein *m.*; 2) Zöpfchenkraut *n.*

Soplica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* (Dammara) molluskischer Harzbaum, riemenblumenblätterige Agathis.

Soplowaty, *adi.* zapfen-artig.

Sopor, -u, *sm.* Schlafsucht *f.*

Soporyficzny, *adi.* soporyphisch, Schlaf-, Starr-; = Senny.

Sopran, -u, *pl.* -y, *sm.* Sopran *m.*; -stimme *f.*; -sänger *m.*, -sängerin *f.*

Sopranowy, *adi.* Sopran-.

Soraz, -u, *pl.* -y, *sm.* Schürer *m.*

Sorba, -by, *pl.* -by, *sf.* Sorbapfel *m.*, Sorbbirne *f.*

Sorbać, -bam, -bałem, *vn. imperf.* schlürfen.

Sorbet, -u, *pl.* -y, *sm.* Sorbett *n.*, Kühltrank *m.*

Sorokop, -u, *pl.* -y, *sm.* (Alersisma crispum) Astenmorchel *f.*

Sortować, -tuję, -wałem, *va. imperf.* sortieren, nach Gattungen teilen; = Gatunkować.

Sortowanie, -nia, *sn.* Sortieren *n.*

Sortyment, -u, *pl.* -y, *sm.* Sortiment *n.*, Auswahl *f.*; = Zbiór wyborowy.

Sortymentowy, *adi.* Sortiments-, Auswahl-.

Sos, -u, *pl.* -y, *sm.*; *dim.* **Sosik**, -u, *pl.* -i, *sm.* 1) Sauce *f.*, Tunke *f.*, Bratenbrühe *f.*, Saft *m.*; — słony Salzlager *n.*; 2) Laune *f.*; w złym -sie in übler Laune; nie w swoim -sie nicht bei Laune, mißgestimmt.

Sosenka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) (Anemone pulsatilla) eine Art Anemone = Sosenka zwyczajna; 2) *dim.* von Sosna.

Sosik, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Schößling *m.*, kleiner Zweig; 2) —, -u, *pl.* -i, *sm. dim.* von Sos.

Sosna, -ny, *pl.* -ny; **Sosenka**, **Sosneczka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Fichte *f.*, Föhre *f.*, Kiefer *f.*, Forche *f.*, Kiene *f.*; — czołgająca się Berg-Knieholz *n.*, Krummholz, Zwergkiefer, Latsche *f.*, Spurtföhre; — czarniawa Schwarz-, österreichische Kiefer; — limba Zirbelkiefer, Zirbe *f.*, Arve *f.*

Sosnka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Wolfsmilch *f.*, Bisamgünsel *f.*

Sosnoweczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Roßschweif *m.*, Tannen-, Wasserwedel *m.*

Sosnowiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* Kiefernborkenkäfer *m.*, Kieferrüsselkäfer *m.*

Sosnowy, *adi.* Kiefer-, kiefern.

Sosnówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* schwarze Meise.

Sosyerka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Sauciere *f.*, Saucenapf *m.*

Sosznik, -a, *pl.* -i, *sm.* Sech *n.*, Spitzen am Gabelpflug.

Sośnina, -ny, *sf.* Kiefernholz *n.*; Kiefernwald *m.*

Sotnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Hundertschaft *f.*, Rotte *f.*; — kozaków Kosakensotnie.

Sowa, -wy, *pl.* -wy; *dim.* **Sówka**, **Soweczka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Eule *f.*, Nachteule; — śnieżna Schneeeule; — leśniczka Waldohreule; — uszata Ohreule; — płomykowata Schleierkauz *m.*, Perl-, Flammeneule; biją na mnie jak wróble na -we ich bin wie die Eule unter den Krähen.

Sowi, *adi.* Eulen-; -wie oczy Eulenaugen *pl.*; -wia strzała Afterblutkraut *n.*; mniejsza -wia strzała kleine Bibernelke; -wi groch Waldbohne *f.*; -wim dniem robić am Eulentage arbeiten (bei Nacht, verstohlenerweise).

Sowicha, -chy, *sing. tant. sf.* Leder-, Wabenpalme *f.*

Sowieć, -wieję, -wiałem, *vn. imperf.* traurig, mürrisch werden.

Sowitość, -ści, *sf.* Reichlichkeit *f.*

Sowity, *adi.*; **Sowicie**, **Sowito**, *adv.* reichlich, voll, im Überfluß.

Sowiz(d)rzalstwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* Eulenspiegelstreich *m.*

Sowiz(d)rzał, -a, *pl.* -y, *sm.* Windbeutel *m.*, Springinsfeld *m.*, Eulenspiegel *m.*

Sowiz(d)rzałowy, *adi.* eulenspiegelrisch.

Sól, soli, *pl.* sole, *sm.* 1) Salz *n.*; — amoniacka Salmiak *m.*; — gorzka Bittersalz; — kuchenna Kochsalz; — kopalna Steinsalz; — warzelna Siedsalz; — osadowa Seesalz; — Bertoleta Bertoletsalz; — szczawikowa Kleesalz; być komu -lą w oku jmndm ein Dorn im Auge sein; 2) — babia Meerfenchel *m.*

Sól, soła, *pl.* soły; **Sołek**, -łka, *pl.* -łki, *sm.* Speicher *m.*; = Zytnica.

Sówka, *dim.* von Sowa.

Spacer, -u, *pl.* -y, *sm.* Spaziergang *m.*; = Przechadzka.

Spacerować, -ruję, -wałem, *vn. imperf.* spazieren.

Spacerowanie, -nia, *sn.* Spazieren *n.*

Spacerowy, *adi.* Spazier-.

Spachnąć, -nę, -nąłem, *vn. perf.* rückwärts gehen.

Spachy, **Spachowiny**, *pl. tant. sf.* Spreu *f.*; = Plewy.

Spacyum, *indecl. sn.* 1) Spatium *n.*, Durchschuß *m.* (Buchdruckerkunst); 2) Zwischenraum *m.*

Spacyować, -uję, -wałem, *va. imperf.* Spatien zwischen die Lettern setzen, spationieren.

Spaczenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Verziehen *n.*, Werfen *n.*, Biegen *n.* (von Holz); Verzerren *n.*

Spacznica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* 1) Quer-, Kimmreifen *m.*; 2) Ort *m.* (Ende einer Arbeitsstrecke oder eines Stollens).

Spaczyć, -czę, -czyłem, *va. imperf.* werfen, biegen, krümmen, verdrehen; verzerren, ins Gegenteil verkehren; — się *vr.* sich werfen, verziehen, krumm werden.

Spać, śpię, spałem, *vn. imperf.* schlafen; — u kogo bei jmndm schlafen; — na oba uszy ganz ruhig, fest schlafen; iść — schlafen gehen; — mi się chce ich bin schläfrig; nie — tätig sein; dyabeł nie śpi der Teufel feiert nicht.

Spad, -u, *pl.* -y, *sm.* Abfall *m.*, Fall *m.*; Gefälle *n.*

Spadać, -dam, -dałem, I. *vn. imperf.*; **Spaść**, -dnę, -dłem, I. *vn. perf.* 1) fallen, herab-, herunterfallen, stürzen; spadł z konia er ist vom Pferde gestürzt; — ze schodów die Treppe herunterfallen; zasłona mu spadła z oczu der Schleier ist ihm von den Augen gefallen; z nieba — vom Himmel herunterfallen, hereingeschneit kommen, ganz unverhofft ankommen; 2) senken, abnehmen; cena zboża -da der Preis des Getreides sinkt; — z ciała mager werden; II. — się *vr.* bersten, zerfallen.

Spadanie, -nia; **Spadnięcie**, -cia, *sn.* Herunterfallen *n.*, Fallen *n.*, Sinken *n.*

Spadek, -dku, *pl.* -dki, *sm.* 1) Gefälle *n.*; = Spadzistość; — drogi Neigung *f.*; 2) Erbe *n.*, Erbschaft *f.*, Nachlaß *m.*; wziął po nim — er hat ihn beerbt; 3) Bruch *m.*, Fallen *n.*; — ceny Fallen des Preises; 4) Honigtau *m.*; 5) -dki, *pl.* Rasten *pl.*

Spadkobierca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Erbe *m.*

Spadkobierczyni, -nie, *pl.* -nie, *sf.* Erbin *f.*

Spadkodawca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Erblaſſer *m.*

Spadkodawczyni, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Erblaſſerin *f.*

Spadkować, -wuję, -wałem, *va. imperf.* deklinieren, abändern.

Spadkowy, *adi.* Erb-, Erbfalls-; -we prawo Erbrecht *n.*, Erbfallsrecht *n.*; -we dobra *pl.* Erbgüter *pl.*; -wa kąpiel Sturzbad *n.*

Spadlisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Pinge *f.*; szereg -lisk Pingenzug *m.*

Spadnięcie, ſiehe: Spadanie.

Spadochron, -u, *pl.* -y, *sm.* Fallſchirm *m.*

Spadówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Bähung *f.*

Spadzistość, -ści, *pl.* -ści, *sf.* Neigung *f.*, Gefälle *n.*, Abſchüſſigkeit *f.*, Abhang *m.*; — mała kleines Gefälle; — średnia mittleres Gefälle; — wielka, stroma großes, ſteiles Gefälle; — żelazka w strugu Schräge *f.*, Neigung *f.* des Hobeleiſens.

Spadzisty, *adi.*; **Spadzisto**, *adv.* abſchüſſig, jähe, ſteil.

Spajacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Zughobel *m.*, Fügebank *f.*

Spajać, -jam, -jałem, *va. imperf.*; **Spoić**, -ję, -iłem, *va. perf.* zuſammenfügen, -kleben, -leimen, -knüpfen, verbinden.

Spajanie, **Spojenie**, -nia, *sn.* Vereinigen *n.*; Zuſammenkleben *n.*; Löten *n.*, Lötung *f.*, Schweißen *n.*; = Lutowanie.

Spalać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Spalić**, -lę, -liłem, *va. perf.* verbrennen; (bei einer Prüfung) werfen; — się *vr.* verbrennen, abbrennen, niederbrennen.

Spalenie, -nia, *sn.* Verbrennen *n.*; Durchfall *m.* (bei einer Prüfung).

Spalenisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.*; leśne żyta Korn-, Faulbrand *m.*

Spalenizna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* 1) Brandgeruch *m.*; 2) Angebrannte(s) *n.*

Spalisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Brandſtätte *f.*

Spalistość, **Spalność**, -ści, *sm.* Verbrennbarkeit *f.*, Brennbarkeit *f.*

Spalisty, *adi.* verbrennbar, brennbar.

Spalnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Schlafzimmer *n.*

Spała, -ły, *pl.* -ły, *sf.* Einſchnitt *m.* in einem Baum (zur Harzgewinnung).

Spałować, -łuję, -wałem, *va. imperf.* in harzreiche Bäume zur Gewinnung von Harz einſchneiden.

Spamiętać, -tam, -tałem, *vn. perf.* im Gedächtnis behalten, ſich merken.

Spamiętanie, -nia, *sn.* das Behalten im Gedächtniſſe.

Spanie, -nia, *sn.* Schlafen *n.*, Schlaf *m.*

Spaniolet, -u, *pl.* -y, *sm.* Fenſterſtange *f.*

Spanoszały, *adi.* hochmütig, hoffärtig.

Spanoszeć, -szeję, -szałem, *vn. perf.* hochmütig, hoffärtig werden.

Spanoszyć, -szę, -szyłem, *va. perf.* hoch-, übermütig machen; — się *vr.* ſich überheben, den großen Herrn ſpielen.

Spar, -u, *pl.* -y; **Sparek**, -rka, *pl.* -rki, *sm.* Lockkäfig *m.*

Sparafianieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* Provinzler werden, Provinzlermanieren annehmen, verbauern.

Sparaliżować, -żuję, -wałem, *va. perf.* paralyſieren, lähmen, hemmen, durchkreuzen.

Sparaliżowanie, -nia, *sn.* Lähmung *f.*, Paralyſe *f.*

Sparaliżowany, *adi.* gelähmt.

Sparceta, -ty, *sing. tant. sf.* Süß-, Honigklee *m.*, Hahnenkopf *m.*

Sparciały, *adi.* faſerig, holzig, pamplig.

Sparek, -rka, *pl.* -rki, *sm.* Schwüle *f.* nach einem Platzregen.

Sparny, *adi.* auf dem Spalt, zwiſchen Fingern, Zehen, Klauen befindlich.

Sparodyować, -dyuję, -wałem, *va. perf.* parodieren, nachahmen; = Śmiesznie naśladować.

Sparszywiały, *adi.* krätzig.

Sparszywieć, -wieję, -wiałem, *vn. perf.* krätzig, ſchäbig werden.

Spartolenie, -nia, *sn.* Pfuſchen *n.*, Stümpern *n.*

Spartolić, -tolę, -liłem, *va. perf.* verpfuſchen, ſtümpern.

Sparzelina, **Sparzelizna**, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Brandwunde *f.*, Brandſchaden *m.*

Sparznąć, -rzne, -rznąłem, *vn. perf.* Reißaus nehmen.

Sparzenie, -nia, *pl.* -nia, *sn. perf.* Verbrennung *f.*, Brandwunde *f.*

Sparzyć, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* verbrennen, verbrühen; abſieden, abbrühen; — się *vr.* ſich verbrennen, verbrühen.

Spasać, -sam, -sałem, *va. imperf.*; **Spaść**, -sę, -słem, *va. perf.* abweiden, abhüten; — się *vr.* ſich anfreſſen.

Spaskudzenie, -nia, *sn.* Verekeln *n.*, Verunreinigung *f.*, Verunſtaltung *f.*

Spaskudzić, -dzę, -dziłem, *va. perf.* verekeln, verunreinigen, verunſtalten; — się *vr.* ſich verunreinigen.

Spasłość, -ści, *sf.* Dicke *f.*, Fettheit *f.*

Spasły, *adi.*; **Spaśle**, *adv.* dick, fett, gemäſtet.

Spasówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* eine Birnenart.

Spaś, -si, *pl.* -sie, *sf.* Viehſchaden *m.*

Spaść, ſiehe: Spadać, Spasać.

Spaśne, -go, *sing. tant. sn.* Weide-, Fütterungsgeld *n.*

Spat, -u, *pl.* -y, *sm.* Spat *m.*; — cynkowy Zinkſpat; — gorzki Bitterſpat; — islandzki Kalk-, Doppelſpat; — lodowaty Eisſpat, glaſiger Feldſpat, Ryakolith *m.*; — magnezowy Magneſitſpat; — manganowy Manganſpat, roter Braunſtein; — wapienny Kalkſpat; — żelazny Spateiſenſtein *m.*

Spatrzać, **Spatrzyć**, -trzę, -trzyłem, *va. perf.* 1) unter-

ſuchen, beſichtigen, ſehen, ſchauen; 2) verſuchen; — się *vr.* z kim ſich mit jemandem meſſen.

Spatula, -li, *pl.* -le, *sf.* Spatel *m.*, *f.*

Spawać, -wam, -wałem, *va. imperf.* ſchweißen; — stal z żelazem Stahl und Eiſen zuſammenſchweißen.

Spawalność, -ści, *sing. tant. sf.* Schweißbarkeit *f.*

Spawalny, *adi.* ſchweißbar; — piec Schweißofen *m.*

Spawanie, -nia, *sn.* Schweißen *n.*

Spazm, -u, *pl.* -y, *sm.* Krampf *m.*, Zuckung *f.*; = Kurcz.

Spazmatyczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* eine, die an Krämpfen leidet.

Spazmatyczny, *adi.* ſpasmatiſch, krampfhaft.

Spazmatyk, -a, *pl.* -cy, *sm.* einer, der an Krämpfen leidet.

Spazmodyczny, *adi.* an Krämpfen leidend, krampfhaft; überſpannt.

Spazmologia, -gii, *sf.* Lehre von den Krämpfen.

Spazmowy, *adi.* Krampf-.

Spąchać, -cham, -chałem, *vn. perf.* wittern; — się *vr.* z kim ſich mit einem verbinden; — się od kogo ſich von einem anſtecken.

Spąg, -u, *pl.* -i, *sm.* Sohle *f.*, Unterlage *f.*

Specyalista, -sty, *pl.* -ści, *sm.* Spezialiſt *m.*; Spezialarzt *m.*

Specyalizm, -u, *sing. tant. sm.* Spezialiſtentum *n.*, Betreiben *n.* eines Sonderfaches.

Specyalizować, -zuję, -wałem, *va. imperf.* ſpezialiſieren; unterſcheiden; — się *vr.* ſich für ein Sonderfach ausbilden, ſich einem Sonderfache widmen.

Specyalizowanie, -nia, *sn.* Spezialiſieren *n.*

Specyalność, -ści, *pl.* -ści, *sf.* Spezialität *f.*, beſondere Eigentümlichkeit; Sonderfach *n.*

Specyalny, *adi.*; **Specyalnie**, *adv.* Spezial-, ſpeziell.

Specyał, -u, *pl.* -y; *dim.* **Specyalik**, -u, *pl.* -i, *sm.* Leckerei *f.*, Leckerbiſſen *m.*, Delikateſſe *f.*

Specyficzny, *adi.*; **Specyficznie**, *adv.* ſpezifiſch, beſonders eigentümlich, beſtimmt; = Wyłączny.

Specyfik, -u, *pl.* -i, *sm.* Eigenmittel *n.*, eigentümliches Heilmittel.

Specyfikacya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Spezifikation *f.*, Spezifizierung *f.*, genaue Aufzählung; = Wyszczególnienie.

Specyfikować, -kuję, -wałem, *va. imperf.* ſpezifizieren, aufzählen; = Wyszczególniać.

Specyfikowanie, -nia, *sn.* Spezifizierung *f.*, Aufzählung *f.*; = Wyszczególnianie.

Spedycya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Spedition *f.*, Beförderung *f.*; Frachtgeſchäft *n.* = Przewożenie, Wysyłanie.

Spedycyjny, *adi.* Speditions-, Beförderungs-; zakład — Speditionsgeſchäft *n.*

Spedytor, -a, *pl.* -rzy, *sm.* Spediteur *m.*, Verfrachter *m*; = Pośrednik przesyłek.

Spektakel, -klu, *pl.* -kle, *sm.* Spektakel *m.*, *n.*, Anblick *m.*

Spektator, -a, *pl.* -rzy, *sm.* Zuſchauer *m.*, Beobachter *m.*; = Widz.

Spektatorka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Zuſchauerin *f.*, Beobachterin *f.*

Spekulacya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* 1) Spekulation *f.*; kaufmänniſche Gewinnvorausberechnung; gewagte Unternehmung *f.*; = Przedsięwzięcie handlowe; 2) Betrachtung *f.*, Beobachtung *f.*, Nachſinnen *n.*; = Subtelne rozmyślanie.

Spekulacyjny, *adi.*; **Spekulacyjnie**, *adv.* 1) Spekulations-, ſpekulativ; = Przedsiębiorczy; 2) forſchend, grübelnd, unternehmend.

Spekulant, -a, *pl.* -nci, *sm.* 1) Spekulant *m.*, Unternehmer *m.*; = Przedsiębiorca; 2) Forſcher *m.*

Spekulantka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Spekulantin *f.*, Unternehmerin *f.*; 2) Forſcherin *f.*

Spekulować, -luję, -wałem, *vn. imperf.* 1) ſpekulieren, unternehmen, rechnen; 2) beobachten, nachſinnen, forſchen.

Spełna, *adv.* voll, vollzählig; on jest nie — rozumu er iſt nicht bei vollem Verſtand.

Spełniać, -niam, -niałem 1) *va. imperf.*; **Spełnić**, -nię, -niłem, I. *va. perf.* 1) erfüllen, vollziehen, vollbringen; 2) austrinken, leeren, ausbringen, auf jemandes Geſundheit trinken; II. — się *vr.* vollbracht werden, zu ſtande kommen, ſich erfüllen.

Spełnianie, **Spełnienie**, -nia, *sn.* Vollbringung *f.*, Erfüllung *f.*

Spełznąć, -nę, nąłem, *vn. perf.* ſchießen (die Farbe), verſchwinden; zu nichte werden; wszystkie moje plany -zły na niczem alle meine Pläne ſind zu Waſſer geworden.

Spencer, -a, *pl.* -y; *dim.* **Spencerek**, -rka, *pl.* -rki, *sm.* Spenzer *m.* (Art Jacke).

Sperka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Speckgrammel *f.*; = Skwarek słoniny.

Spermacet, -u, *sm.* Walrat *m.*

Spessartyn, -u, *sm.* Speſſartin *m.* (Mangantongranat).

Spestak, -u, *pl.* -i, *sm.* Stollengrund *m.*, Stollenerdboden *m.*, Sohle *f.*

Spęcherzykowanie, -nia, *sn.* Blaſenbildung *f.*

Spędzać, -dzam, -dzałem, I. *va. imperf.*; **Spędzić**, -dzę, -dziłem, I. *va. perf.* wegjagen, wegſcheuchen, heruntertreiben; — płód die Leibesfrucht abtreiben; II. *vn.* verbringen.

Spętać, -tam, -tałem, *va. perf.* feſſeln, umſtricken.

Spętlik, -a, *pl.* -i, *sm.* Schnalle *f.*

Spiczak, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Milchbart *m.*; 2) Spießer *m.*, einjähriger Hirſch; 3) Keilhaue *f.*, Schrämmhauer *m.*

Spiec, -kę, -kłem, *va. perf.* zuſammenbacken, -dörren -trocknen, -braten; — raczka rot werden, erröten.

Spieka, -ki, *pl.* -ki; **Spiekota**, -ty, *pl.* -ty, *sf.* Hitze *f.*, Schwüle *f.*, Dürre *f.*

Spiekłość, -ści, *sf.* Dürre *f.*, Ausgetrocknetheit *f.*

Spienić, -nię, -niłem, *va. perf.* zu Schaum machen.

Spieniężać, -żam, -żałem, *va. imperf.*; **Spieniężyć**, -żę, -żyłem, *va. perf.* in Geld umsetzen, zu Gelde machen; verwerten.

Spieniony, *adi.* schaumig, schäumend.

Spień, -nia, *pl.* -nie, *sm.* 1) Dorn *m.* in der Schnalle; 2) Zunge *f.* am Weberschiffe.

Spierać, -ram, -rałem, I. *va. imperf.*; **Zeprzeć**, -prę, sparłem, *va. perf.* zurückdrängen, zurückwerfen, herunterstemmen, verdrängen; II. **Spierać się**, *vr.* sich streiten, auf seiner Meinung bestehen; durchaus recht haben wollen; — z kim jmnem widersprechen, widerstreiten.

Spierać, -ram, -rałem, *va. imperf.*; **Sprać**, spiorę, -rałem, *va. perf.* auswaschen, überwaschen, ausbrühen; — kogo jmnem den Pelz ausklopfen.

Spierzchnąć, -nę, -chłem, *vn. perf.* eine Gänsehaut bekommen.

Spieszność, -ści, *sf.* Eile *f.*

Spieszyć, -szę, -szyłem, *vn. imperf.* eilen; — się *vr.* sich beeilen.

Spieszny, *adi.*; **Spiesznie**, *adv.* eilig, eilends.

Spieścić, -szczę, -ściłem, *va. perf.* verhätscheln, verwöhnen.

Spięcie, -cia, *pl.* -cia, *sn.* 1) Zusammenstecken *n.*; 2) Agraffe *f.*, Schnalle *f.*

Spiętrzyć, -trzę, -trzyłem, *va. perf.* hoch aufstellen, aufeinanderstellen, übereinandertürmen.

Spiętrzenie, -nia, *sn.*; Aufeinandertürmung *f.*; — wody Aufqualm *m.*, Wasserstauung *f.*

Spijać, -jam, -jałem, *va. imperf.*; **Spić**, -ję, -łem, *va. perf.* von oben etwas wegtrinken, wacker zutrinken; — się *vr.* sich berauschen.

Spikać się, -kam, -kałem, *vr. imperf.*; **Spiknąć się**, -nę, -nąłem, *vr. perf.* sich verschwören, vereinigen, verbinden; wszystko się na mnie -knęło alles hat sich gegen mich verschworen.

Spikanarda, -dy, *sf.* Spiekenard *m.*, Lavendel *m.*, Bardenbartgras *n.*

Spikanie, -nia; **Spiknięcie**, -cia, *sn.* Verschwören *n.*, Vereinigen *n.*, Verbinden *n.*

Spilanka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* eine Zwiebelart.

Spilart, -a, *pl.* -y, *sm.* Schusternadel *f.*, Ahle *f.*

Spiłować, -łuję, -wałem, *va. perf.* abfeilen.

Spina, -ny, *sf.* Rückgrat *n.*

Spinacz, -a, *pl.* -e, *sm.* (Sparassus) eine Bohrwespenart.

Spinać, -nam, -nałem, *va. imperf.*; **Spiąć**, zepnę, spiąłem, *va. perf.* 1) zusammenfügen, -stecken, -hafteln, -spendeln; — sprzączką zusammenschnallen; — konia popręgami das Pferd zusammengürten; — wozy kolejowe Eisenbahnwagen zusammenkuppeln; 2) spannen; — łuk den Bogen spannen; — konia ostrogami dem Pferde die Sporen geben; 3) — się auf die Zehen treten, sich auf die Fußspitzen stellen, sich bäumen.

Spinalny, *adi.* zusammenfügbar.

Spinanie, -nia; **Spięcie**, -cia, *sn.* 1) Zusammenheften, -spendeln *n.*; 2) Kuppelung *f.*

Spinel, **Szpinel**, -u, *pl.* -e, *sm.* Spinell *m.* (Rubin).

Spinet, -u, *pl.* -y, *sm.* Spinett *n.* (Tonwerkzeug).

Spinka; *dim.* **Spineczka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Spange *f.*, Schnalle *f.*, Knopf *m.*; — do mankietów Manschettenknopf; — do koszuli Hemdknopf; — sprężyny Federnietbolzen *m.*

Spir, **Szpir**, -u, *pl.* -y, *sm.* Kreuzmast *m.*, der dritte Mast am hinteren Schiffsteil.

Spiracya, -cyi, *sing. tant.* *sf.* Spiration *f.*, Atem *m.*; Atmung *f.*; = Tchnienie.

Spiralna, -nej, *pl.* -ne, *sf.* Schnecken-, Schraubenlinie *f.*, Spirale *f.*

Spiralny, *adi.*; **Spiralnie**, *adv.* spiral, Spiral-, gewunden, schnecken-, schraubenförmig; = Kręcony.

Spireja, -ji, *pl.* -je, *sf.* Spierstaude *f.*

Spirometr, -tra, *pl.* -try, *sm.* Atmungsmesser *m.*; = Dechomierz.

Spirometrya, -tryi, *sf.* Atmungsmessung *f.*; = Mierzenie objętości płuc.

Spirytualista, **Spirytysta**, -sty, *pl.* -ści, *sm.* 1) Spiritualist *m.*, Idealist *m.*; 2) Spiritist *m.*; 3) Alkoholiker *m.*

Spirytualistka, **Spirytystka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Spiritistin *f.*

Spirytualizm, -u, *sing. tant. sf.* 1) Spiritualismus *m.*, Spiritismus *m.*; = Wiara w duchy; 2) geistiger, geistlicher Charakter.

Spirytualny, **Spirytystyczny**, *adi.* geistig, unkörperlich, übersinnlich; geistlich; = Duchowy, Duchowny.

Spirytus, -u, *pl.* -y, *sm.* Spiritus *m.*; — winny Weingeist *m.*; — mydlany Seifengeist.

Spis, -u, *pl.* -y, *sm.* Verzeichnis *n.*, Register *n.*

Spisa, -sy, *pl.* -sy, *sf.* Spieß *m.*, Lanze *f.*

Spisać, -szę, -sałem, *va. imperf.*; **Spisywać**, -suję, -wałem, *va. perf.* aufschreiben, verzeichnen; — się *vr.* sich auszeichnen, sich hervortun.

Spisanie, **Spisywanie**, -nia, *sn.* Aufschreiben *n.*, Aufzeichnen *n.*

Spisek, -sku, *pl.* -ski, *sm.* Verschwörung *f.*, Geheimbund *m.*, Komplott *n.*; — uknuwać eine Verschwörung anzetteln; mający udział w -sku Mitverschworene(r) *m.*, Teilnehmer *m.* an einer Verschwörung.

Spiskować, -kuję, -wałem, *vn. imperf.* Verschwörungen machen, Verschwörungen an-

zetteln, an Verschwörungen teilnehmen, konspirieren.

Spiskowiec, -wca, *pl.* -wcy, *sm.* Verschwörer *m.*

Spiskowy, *adi.* Verschwörungs-, verschwörerisch.

Spisowy, *adi.* Verzeichnis-, Register-; registriert; kozak — ein registrierter Kosak.

Spiwrzód, -odu, *sm.* Pfennigkraut *n.*, Egelkraut, gelber Weiderich; — mniejszy Flöhalant *m.*

Spiż, -u, *pl.* -e, *sm.* und *sf.* Geschützerz *n.*, Stückgut *n.*, Kanonenmetall *n.*, Erz *n.*; — dzwonowy Bronze *f.*, Glockenmetall, Glockenspeise *f.*

Spiżowiec, -wca, *sm.* Bronzit *m.*

Splamić, -mię, -miłem, *va. perf.* fleckig machen; beflecken; — się *vr.* sich beflecken, (bildl.) sich entehren.

Splanchnografia, -fii, *sf.* beschreibende Eingeweidelehre; = Nauka o wnętrznościach.

Splanchnologia, -gii, *sf.* Eingeweidelehre *f.*

Splanchnologiczny, *adi.* Eingeweidelehre-.

Splanchnotomia, -mii, *sf.* Eingeweidezergliederung *f.*, Anatomie der Eingeweide.

Splatać, -tam, -tałem, *va. imperf.*; **Spleść**, splotę, splecieszsplotłem, *va. perf.* flechten, zusammenflechten; — się *vr.* sich fügen; dziwnie się splata es fügt sich seltsam.

Splatanka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Geflecht *n.*; Flechtarbeit *f.*

Splątać, -tam, -tałem, *va. perf.* verwickeln.

Spleczny, *adi.* verrenkt, gelähmt.

Spleczyć się, -czę, -czyłem, *vr. perf.* eine Verrenkung, eine Lähmung bekommen.

Spleć, -cię, *pl.* -cie, *sm.*; **Splecenie**, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Verrenkung *f.*, Lähmung *f.* des Fußes bei Pferden und Hunden.

Splenalgia, -gii, *sing. tant. sf.* Milzstechen *n.*; = Choroba śledziony.

Splenetyczny, **Splenizny**, *adi.*; **Splenetycznie**, *adv.* 1) Milz-, milzsüchtig; 2) mürrisch, hypochondrisch.

Splenizacya, -cyi, *sf.* Verwandlung *f.* der Lunge in ein milzähnliches Gewebe; = Stwardnienie płuc.

Splenologia, -gii, *sf.* Milzlehre *f.*, Abhandlung *f.* über die Milz; = Opisanie śledziony.

Splenopatya, -tyi, *sf.* Milzkrankheit *f.*; = Choroba śledziony.

Splenotomia, -mii, *sf.* Anatomie der Milz, Milzschnitt *m.*, Milzausschneidung *f.*; = Dyssekcya anatomiczna śledziony.

Spleśniałość, -ści, *sf.* Verschimmelung *f.*

Spleśniały, *adi.* schimmelig, verschimmelt.

Spleśnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* schimmelig werden, verschimmeln.

Splin, **Spleen**, -u, *pl.* -y, *sm.* Spleen *m.*, Milzsucht *f.*, Hypochondrie *f.*, Melancholie *f.*; = Smutnodur.

Splondrować, **Splądrować**, -druję, -wałem, *va. perf.* ausplündern, verwüsten, ausrauben.

Splot, -u, *pl.* -y, *sm.*; *dim.* **Splotka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Flechte *f.*, Haarflechte *f.*, Zopf *m.*

Splugawiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Splugawić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* besudeln, unflätig machen.

Splunąć, -nę, -nąłem, *vn. perf.*; **Spluwać**, -wam, -wałem, *vn. imperf.* spucken, ausspucken, speien.

Splunięcie, -cia; **Spluwanie**, -nia, *sn.* Spucken *n.*

Spluskać, -kam, -kałem, *va. imperf.*; **Splusnąć**, -nę, -nąłem, *va. perf.* bespritzen; oberflächlich abwaschen, abspülen.

Spluwaczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Spuckfasten *m.*, Spucknapf *m.*

Spłacać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Spłacić**, -cę, -ciłem, *va. perf.* abzahlen, auszahlen, abtragen; abfinden.

Spłacheć, -chcia, *pl.* -chcie, *sm.* Hader *m.*, Fetzen *m.*, Stückchen *n.*, Lumpen *pl.*

Spłakać się, -czę, -kałem, *vr. perf.* sich ausweinen, bittere Tränen vergießen.

Spłaszczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Spłaszczyć**, -szczę, -szczyłem, *va. perf.* platt drücken, zusammendrücken, flach machen; — się *vr.* sich demütig ducken, unterwürfig tun.

Spłaszczanie, **Spłaszczenie**, -nia, *sn.* Plattdrücken *n.*, Flachmachen *n.*

Spłata, -ty, *pl.* -ty, *sf.* Abzahlung *f.*, Bezahlung *f.* rückständiger Beiträge; Zahlungsrate *f.*, Teilzahlung *f.*; na -ty auf Raten, gegen Teilzahlungen.

Spłatać, -tam, -tałem, *va. perf.* 1) zerhauen, (mit dem Säbel) fürchterlich zurichten; 2) etwas anstellen, einen Streich spielen; — komu figla jmndm einen Schabernack spielen.

Spław, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Abfall *m.* des Flußlaufes, Flut *f.*; 2) Flößen *n.*; Flößerei *f.*, Trift *f.*, Drift *f.*; 3) -y *pl.* u sieci Schwimmhölzer *pl.* am Fischernetze; -y, *pl.* kleine Fischkasten.

Spławiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Spławić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* 1) flößen, herabschwemmen; 2) schlämmen; 3) abschwemmen; — konie in der Schwemme baden.

Spławialny, *adi.* flößbar.

Spławianie, **Spławienie**, -nia, *sn.* 1) Flößen *n.*; 2) Schlämmen *n.*

Spławik, -a, *pl.* -i, *sm.* Schwimmschnecke *f.*

Spławina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Deckreisig *m.*

Spławisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* 1) Abflußort *m.*, Abflußstelle *f.*; 1) Pferdeschwemme *f.*

Spławki, -ków, *plur. tant. sm.* taube Körner.

Spławne, -nego, *sing. tant. sn.* Schiffssteuer *f.*, Flößzoll *m.*

Spławnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Schwimmkork *m.* (an der Angelschnur, am Netz); = Pływak.

Spławność, -ści, *sing. tant. sf.* Schiffbarkeit *f.* eines Flusses.

Spławny, *adi.* schiffbar.

Spłodzenie, -nia, *sn.* Erzeugen *n.*, Zeugen *n.*

Spłodzić, -dzę, -dziłem, *va. perf.* zeugen, erzeugen.

Spłonąć, -nę, -nąłem, *vn. perf.* verbrennen, in Feuer aufgehen.

Spłonka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* — wybuchowa Knallsignal *n.*, Knallkapsel *f.*

Spłoszyć, -szę, -szyłem, *va. perf.* verscheuchen, vertreiben; scheu machen; — się *vr.* scheu werden, scheuen.

Spłowiały, *adi.* verschossen, gebleicht.

Spłowieć, -wieję, -wiałem, *vn. perf.* schießen, die Farbe verlieren.

Spłukiwać, -kuję, -wałem, *va. imperf.*; **Spłukać**, -czę, -kałem, *va. perf.* schwemmen, abwaschen, abspülen.

Spływ, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Vermischung *f.*, Legierung *f.*, Metallversetzung *f.*; 2) Säulenablauf *m.*, Untersaum an der Säule; 3) Abfluß *m.*

Spłynąć, -nę, -nąłem, *vn. perf.*; **Spływać**, -wam, -wałem, *vn. imperf.* 1) herabschwimmen, -fließen, -schweben; — na kogo jmnðm zu teil werden; krew jego -nie na ciebie sein Blut wird über dich kommen; 2) vergehen; czas nam mile -wa die Zeit vergeht uns angenehm.

Spływ, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Zusammenfluß *m.*, Abfluß *m.*, Fluß *m.*; 2) Abstich *m.*; — solanki Schippe *f.*

Spływek, -wka, *pl.* -wki, *sm.* Holzkehle *f.*

Spochmurnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* wolkig, umwölkt, trübe, mürrisch, verdrossen werden.

Spocić się, -cę, -ciłem, *vr. perf.* verschwitzt werden, in Schweiß geraten, schwitzen.

Spocznik, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Ruhebahre *f.*, Absatz *m.*, Rast *f.*; 2) Bohlendecke *f.* über einem Sumpfe.

Spoczynek, -nku, *sm.* 1) Ruhe *f.*, Ausruhen *n.*, Rast *f.*; udać się na — sich zur Ruhe begeben; — wieczny ewige Ruhe; 2) Ruheplatz *m.*

Spoczynkowy, *adi.* Ruhe-, Rast-.

Spoczywać, -wam, -wałem, *vn. imperf.*; **Spocząć**, -czę, -czął em, *vn. perf.* ausruhen, ruhen, sich erholen; -nij sobie trochę ruhe dich ein wenig aus; -czywaj w Bogu ruhe sanft.

Spoczywanie, -nia, *sn.* Ausruhen *n.*, Ruhen *n.*

Spodeczek, -czka, *pl.* -czki, *sm.* Untertasse *f.*

Spodek, -dka, *pl.* -dki, *sm.*; *dim.* **Spodeczek**, -czka, *pl.* -czki, *sm.* 1) Unterbrett *n.*, Untersatz *m.*, Untertasse *f.*; 2) Bodenstein *m.*; — mazańcy Lagergehäuseunterteil *m.*; — fryszerski Frischplatte *f.*, Frischboden *m.*; — w piecach Boden *m.*, Herd *m.*; — miechów trójkątnych Unterkasten *m.* der Balgengebläse.

Spodlenie, -nia, *sn.* Erniedrigung *f.*, Herabsetzung *f.*; — monety Verschlechterung *f.* der Münze, des Münzfußes.

Spodlić, -lę, -lisz, -liłem, *va. perf.* erniedrigen; herabsetzen, sich gemein machen.

Spodni, *adi.* untere, Unter-.

Spodnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.*; *dim.* **Spodniczka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.*; 1) Weiberrock *m.*, Weiberunterrock *m.*; 2) Wagenbrett *n.*

Spodnie, -ni, *plur. tant. sm.*; *dim.* **Spodeńki**, Hosen *pl.*, Hose *f.*, Beinkleider *pl.*

Spodnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Unterkleid *n.*

Spodniowy, *adi.* Hosen-, Beinkleid-.

Spodobać się, -bam, -bałem, *vr. perf.* gefallen.

Spodobelk, -u, *pl.* -i, *sm.* (Epistylium) Architrav *m.*, Haupt-, Bindebalken *m.*

Spodziewać się, -wam, -wałem, *vr. imperf.* hoffen, erwarten; -wam się, że się wszystko na lepsze zmieni ich hoffe, daß sich alles zum Guten wenden wird; dzisiaj się go -wam heute erwarte ich ihn; nie -wam się tego das will ich nicht hoffen; nie -wałem się tego po nim das habe ich von ihm nicht erwartet; prędzej byłbym się śmierci -wał, niż twego przybycia ich hätte eher den Einsturz des Himmels (poln.: den Tod) erwartet als dich; mądry wszystkiego się -wa ein vernünftiger Mensch ist auf alles gefaßt.

Spodziewanie się, -nia, *sn.* Erwarten *n.*, Hoffen *n.*

Spodziewany, *adi.*; **Spodziewanie**, *adv.* erwartet, erhofft; nie— unverhofft, unerwartet; nad— über alle Erwartung.

Spoganieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* zum Heiden werden.

Spoglądać, -dam, -dałem, *vn. imperf.*; **Spoglądnąć**, -dnę, -dnąłem, *vn. perf.* blicken, schauen, anschauen, hinsehen.

Spoić, siehe: Spajać.

Spoistość, -ści, *sf.* innere Verbindung, Zusammenhang *m.* der Teile.

Spoisty, *adi.* vereinbar; zusammenhängend; zusammenziehend.

Spoiwo, -wa, *sn.* Kitt *m.*, Bindemittel *n.*; Bindematerial *n.*

Spojenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Fuge *f.*, Gelenk *n.*

Spójnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* 1) Anziehungskraft *f.*, Attraktion *f.*; 2) Band *n.*, Bindeglied *n.*

Spójnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Bindehaut *f.*; innere Schleimhaut der Lider.

Spojówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Bindehaut *f.* des Auges.

Spojrzeć, -rzę, -rzałem, *vn. perf.*; **Spozierać**, -ram, -rałem, *vn. imperf.* blicken, schauen, hinausschauen, ansehen.

Spojrzenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Blick *m.*, Ansehen *n.*

Spokojność, -ści, *sf.* Ruhe *f.*, Stille *f.*

Spokojny, **Spokojniutki**, **Spokojniuchny**, *adi.*; **Spokojnie**, **Spokojniuchno**, **Spokojniutko**, *adv.* ruhig, friedlich, still; — człowiek

ein ruhiger Mensch; — umysł ein ruhiges Gemüt; — sen, dzień ruhiger Schlaf, Tag; -ne morze stilles Meer; ocean — der Stille Ozean; -ne życie prowadzić ein friedliches Leben führen; jestem co do niego całkiem -ny ich bin seinetwegen ganz beruhigt.

Spokój, -u, *sm.* Ruhe *f.*; daj mi — laß mich in Ruhe.

Spokrewniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Spokrewnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* verwandt machen; — się *vr.* verwandt werden, sich verschwägern.

Spokrewnienie, -nia, *sn.* Verwandtwerden *n.*, Verschwägerung *f.*

Spolić, -lę, -liłem, *va. perf.* verbinden, zusammen vereinigen.

Spolszczyć, -czę, -czyłem, *va. perf.* 1) ins Polnische übersetzen; 2) zum Polen machen, polonisieren; — się *vr.* zum Polen werden, sich polonisieren.

Społeczeński, Społeczny, *adi.*; **Społecznie**, *adv.* gesellschaftlich, Gemeinschafts-; sozial, Sozial-.

Społeczeństwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* Gesellschaft *f.*, Gemeinschaft *f*; bürgerliche Gesellschaft.

Społecznik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Genosse *m.*, Teilnehmer *m.*

Społeczność, -ści, *sf.* Gemeinschaft *f.*, Gesellschaft *f.*

Społem, *adv.* zusammen, gemeinsam.

Spona, -ny, *pl.* -ny, *sf.* 1) Feder *f.*, Klammer *f.*, Holzklammer *f.*, Einschubleisten *m.*, Gratleisten *m.*; — kaniasta Steinklammer *f.*, Donnerkeil *m.*; — resorowa Tragfederband *n.*, Federbindplatte *f.*; — probojowa Höckchen *n.*; 2) Klebkraut *n.*

Spondaiczny, *adi.* spondäisch, aus zwei Längen bestehend.

Spondylitis, *indecl. sf.* Spondylitis *f.*, Wirbelentzündung *f.*; = Zapalenie kości pacierzowej.

Sponka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Klemme *f.*

Spopieleć, -lę, -lałem, *vn. perf.* sich in Asche verwandeln; in Staub und Asche zerfallen, vermodern.

Spopielenie, -nia, *sn.* Einäscherung *f.*; Vermoderung *f.*

Spopielić, -lam, -liłem, *va. perf.* in Asche verwandeln, einäschern.

Spopularyzować, -zuję, -wałem, *va. perf.* populär machen, volkstümlich darstellen.

Spor, -u, *sm.* Profit *m.*, Gewinst *m.*

Sporadyczność, -ści, *sf.* sporadisches Auftreten; Seltenheit *f.*

Sporadyczny, *adi.*; **Sporadycznie**, *adv.* sporadisch, vereinzelt auftretend.

Sporek, -rka, *pl.* -rki, *sm.* Spark *m.*, Futterkraut *n.*

Spornik, -a, *pl.* -i, *sm.* Gegner *m.*, Streiter *m.*

Spornostka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* kleiner Streit.

Sporność, -ści, *sf.* Streitsucht *f.*, Streitigkeit *f.*

Sporny, *adi.*; **Spornie**, *adv.* Streit-, streitig; streitsüchtig; strittig; strony -ne streitige Parteien, Streitparteien *pl.*; — grunt strittiges Grundstück; sprawy -ne Streitsachen *f. pl.*

Sporość, -ści, *sf.* ziemliche Größe, Menge, Anzahl.

Spory, *adi.*; **Sporo**, *adv.* 1) ziemlich groß, ziemlich viel; jeszcze jest -ry kawał drogi es ist noch ein ziemlich großes Stück Weges, już — chłopak ein ziemlich großer Bursche; 2) ziemlich schnell; robota idzie -ro die Arbeit geht gut von der Hand; nie -ro mu idzie z robotą seine Arbeit kommt nicht vorwärts; 3) ausgiebig, ergiebig; zboże w tym roku nie jest -re das Getreide gibt heuer nicht viel aus.

Sporysz, -a, *pl.* -e, *sm.* Afterkorn *n.*, Mutterkorn *n.*, Harnkraut *n.*, Vogelknöterich *m.*, Saugras *n.*, Angerkraut *n.*, Blutgras *n.*, Bluthirse *f.*; — mleczny Teufelsmilch *f.*

Sporysznik, -a, *pl.* -i, *sm.* (Ergotinum) Ergotin *n.*, wirksamer Bestandteil des Mutterkorns.

Sporządzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Sporządzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* bereiten, zubereiten, herstellen, einrichten, ausbessern, flicken.

Sporządzenie, -nia, *sn.* Ausfertigung *f.*, Herstellung *f.*, Ausbesserung *f.*

Sporzyć, -rzę, -rzyłem, *va.* und *vn. perf.* gedeihen, gelingen lassen; — się *vr.* sich reichlich vermehren, gedeihen.

Sposobić, -bię, -biłem, *va. perf.*; **Sposabiać**, -biam, -białem, *va. imperf.* vorbereiten, veranstalten, bereiten; — kogo w co jmnđn mit etwas versehen, versorgen; — kogo do czegoś jmnđn zu etw. vorbereiten.

Sposobność, -ści, *pl.* -ści, *sf.* 1) Gelegenheit *f.*; szukać -ści eine günstige Gelegenheit suchen; nadarzyła się — es bot sich die Gelegenheit (dar); korzystać ze -ści eine Gelegenheit benützen; ergreifen; 2) Fähigkeit *f.*

Sposobny, *adi.*; **Sposobnie**, *adv.* geeignet, passend; tauglich, geschickt, fähig.

Sposób, -sobu, *pl.* -soby, *sm.* Art *f.*, Weise *f.*, Mittel *n.*, Art und Weise; takim -bem auf diese Weise; rozmaitymi -sobami auf verschiedene Arten; a to jakim -bem wie so denn? znajdzie się i na to — es wird sich auch dafür ein Mittel finden; trzeba użyć wszelkich możliwych -bów man muß alle möglichen Mittel anwenden; na to niema -u dem ist nicht abzuhelfen.

Spospolitały, *adi.* gemein geworden.

Spospolicieć, -cieję, -ciałem, *vn. perf.* gemein werden.

Spostrzegać, -gam, -gałem, *vn.* und *va. imperf.*; **Spostrzedz**, -gę, -głem, *vn.* und *va. perf.* erblicken, bemerken, gewahr werden; beobachten; — się *vr.* innewerden, sich eines Besseren besinnen.

Spostrzeganie, Spostrzeżenie, -nia, *sn.* Erblicken *n.*,

Bemerken *n.*; Bemerkung *f.*; Beobachtung *f.*; robić -żenia naukowe wiſſenſchaftliche Beobachtungen anſtellen.

Spostrzegawczy, *adi.* beobachtend; zmysł, dar — Beobachtungsgabe *f.*

Spotęgować, -guję, -wałem, *va. perf.* verſtärken, vergrößern, mächtiger machen; potenzieren; -wane gospodarſtwo intenſive Landwirtſchaft.

Spotężnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* mächtig(er), ſtärk(er) werden.

Spotkać, -kam, -kałem, *vn. perf.*; **Spotykać**, -kam, -kałem, *vn. imperf.* begegnen, treffen; -tkałem go na ulicy ich bin ihm auf der Straße begegnet; — się *vr.* ſich treffen, ſich begegnen, zuſammentreffen; ich oczy spotkały się ihre Blicke begegneten einander.

Spotkanie, Spotykanie, -nia, *sn.* Begegnung *f.*, Zuſammentreffen *n.*; Treffen *n.*; unikać czyjegoś -nia jmnds Begegnung ausweichen; wyjechać na czyjeś -nie jmndm entgegenfahren.

Spotniały, *adi.* verſchwitzt.

Spotnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* ſich mit Schweiß bedecken.

Spotrzebować, -buję, -wałem, *va. perf.* verbrauchen, verwenden; -wałem całą sztukę materyi ich habe das ganze Stück Stoff verbraucht.

Spotwarzać, -rzam, -rzałem, *va. imperf.*; **Spotwarzyć**, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* verleumden.

Spoufalać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Spoufalić**, -lę, -liłem, *va. perf.* vertraulich machen; — się *vr.* z kim mit jmndm vertraut werden; ſich mit jmndm abgeben.

Spoważnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* ernſt, ernſter werden.

Spowiadać, -dam, -dałem, *va. perf.* Beichte hören; kto ciebie -dał bei wem haſt du gebeichtet? — się *vr.* beichten; — się komu jmndm Beichte ablegen; — się z czego etwas beichten.

Spowiadanie, -nia, *sn.* Beichten *n.*, Beichtabnahme *f.*

Spowicie, -cia, *pl.* -cia, *sn.* Wickeln *n.*, Umwickelung *f.*, Umhüllung *f.*

Spowić, -ję, -łem, *va. perf.*; **Spowijać**, -jam, -jałem, *va. perf.* wickeln, einwickeln.

Spowiednia, -ni, *pl.* -nie; **Spowiednica**, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Beichtſtuhl *m.*

Spowiedniczy, *adi.* Beicht-, beichtväterlich.

Spowiednik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Beichtvater *m.*

Spowiedź, -dzi, *pl.* -dzie, *sf.* Beichte *f.*; iść do — zur Beichte gehen; — zauszna, sekretna Ohrenbeichte.

Spowinowacać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Spowinowacić**, -cę, -ciłem, *va. perf.* verwandt, verſchwägert machen; — się *vr.* ſich verſchwägern; = Spokrewnić.

Spowinowacenie, -nia, *sn.* Verſchwägerung *f.*

Spowodować, -duję, -wałem, *va. perf.* veranlaſſen; herbeiführen.

Spowolnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* langſam(er) werden.

Spowszechnieć, Spowszednieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* allgemein, gemein werden.

Spozierać, ſiehe: Spojrzeć.

Spozimek, -mku, *pl.* -mki, *sm.* Nachwinter *m.*, Winterausgang *m.*; Vorfrühling *m.*

Spoziomować, -muję, -wałem, *va. perf.* niedrig, mit dem Erdboden gleich machen; auf gleiche Höhe herabbringen, nivellieren.

Spożycie, -cia, *sn.* Verzehren *n.*

Spożyć, -ję, -łem, *va. perf.*; **Spożywać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* verzehren, aufzehren, verbrauchen.

Spożytkować, -kuję, -wałem, *va. perf.* ausnützen; verbrauchen.

Spożywczy, *adi.* Eß-, Konſum-; środki -cze Lebensmittel *pl.*; podatek — Verzehrungsſteuer *f.*

Spód, -odu, *pl.* -ody, *sm.* Boden *m.*, Unterteil *m.*, Unterlage *f.*, Untergeſtell *n.*; na — opadać zu Boden ſinken; osiadać na -dzie ſich zu Boden ſetzen; — powozu das Untergeſtell der Kutſche; u -u unten; u samego -u ganz unten; biorę z pod -u wełnianą spódnicę ich nehme von unten einen wollenen Rock.

Spój, -oju, *pl.* -oje, *sm.* 1) Lötſtelle *f.*, Lötfuge *f.*, Schweißſtelle *f.*; Zuſammenfügung *f.*; Band *n.*; — pionowy Stoßfuge; 2) Konſiſtenz *f.*

Spójkowie, -wia, *pl.* -wia, *sn.* Lötmittel *n.*; Schweißmittel; — cynowe Weich-, Weißlot *n.*, Zinn-, Schnellot; — miedziane Hart-, Kupfer-, Schlag-, Strenglot; — mosiężne Lötzinn *n.*

Spójnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Bindewort *n.*, Konjunktion *f.*

Spójność, -ści, *sf.* 1) Kohäſion *f.*, Zuſammenhang *m.*; 2) Schweißbarkeit *f.*

Spójny, *adi.* lötbar, ſchweißbar; zuſammenhängend.

Spółbiesiadnik, -ka, *pl.* -cy, *sm.* Mitzecher *m.*, Schmausteilnehmer, Zechbruder *m.*

Spółbrat, -a, *pl.* -cia, *sm.* Mitbruder *m.*

Spółcechowy, *adi.* mitzünftig, zur ſelben Zunft gehörig.

Spółczucie, -cia, *sn.* Mitgefühl *n.*

Spółczynnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Koeffizient *m.*

Spółdziedzic, -a, *pl.* -e, *sm.* Miterbe *m.*

Spółdziedziczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Miterbin *f.*

Spółgłoska, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Mitlaut *m.*, Konſonant *m.*

Spólistność, Spólistotność, -ści, *sf.* Weſeneinheit *f.*, Gemeinſchaft *f.* des Weſens.

Spólistny, Spólistotny, *adi.* gleichen Weſens.

Spółka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Gemeinſchaft *f.*, Geſellſchaft *f.*, Kompagnie *f.*; — handlowa Handelsgeſellſchaft *f.*; rachunek -ki Geſellſchaftsrechnung *f.*

Spółkować, -kuję, -wałem, *va. perf.* 1) Gemeinschaft pflegen, haben; 2) sich fleischlich vermischen, geschlechtlich verkehren, den Koitus ausüben.

Spółmierność, -ści, *sf.* Proportion *f.*

Spółmieszkać, -kam, -kałem, *va. imperf.* mitwohnen.

Spółmieszkaniec, -ńca, *pl.* -ńcy, *sm.* Miteinwohner *m.*, Mitbewohner *m.*

Spółmiłośnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Nebenbuhlerin *f.*

Spólnictwo, -wa, *sn.* Teilnahme *f.*, Gemeinschaft *f.*; Kompagnieverhältnis *n.*

Spólnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Teilnehmer *m.*, Genosse *m.*; Teilhaber *m.*, Kompagnon *m.*

Spólniczka, -ki, *pl.* Teilnehmerin *f.*, Genossin *f.*

Spólność, -ści, *sf.* Gemeinschaft *f.*, Gemeinsamkeit *f.*

Spólny, *adi.*; **Spólnie**, *adv.* gemeinsam, gemeinschaftlich.

Spółobwiniony, *adi.* Mitschuldige(r) *m.*, Mitbeschuldigte(r) *m.*

Spółobywatel, -a, *pl.* -e, *sm.* Mitbürger *m.*

Spółobywatelka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Mitbürgerin *f.*

Spółopiekun, -a, *pl.* -owie, *sm.* Mitvormund *m.*

Spółpracownictwo, -wa, *sn.* Mitarbeiterschaft *f.*

Spółpracownik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Mitarbeiter *m.*

Spółpracowniczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Mitarbeiterin *f.*

Spółrządca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Mitregent *m.*

Spółśrodkowy, *adi.* konzentrisch.

Spólstołownik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Tischgenosse *m.*

Spółświadek, -dka, *pl.* -dkowie, *sm.* Mitzeuge *m.*

Spółtowarzysz, -a, *pl.* -e, *sm.* Mitgenosse *m.*, Kollege *m.*, Gefährte *m.*

Spółtowarzyszka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Mitgenossin *f.*, Gefährtin *f.*

Spółubiegać się, -gam, -gałem, *vr. imperf.* sich bewerben, konkurrieren.

Spółubieganie, -nia, *sn.* Mitbewerbung *f.*, Konkurrenz *f.*

Spółuczeń, -cznia, *pl.* -cznie, *sm.* Mitschüler *m.*

Spółuczennica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Mitschülerin *f.*

Spółwięzień, -źnia, *pl.* -źnie, *sm.* Mitgefangene(r) *m.*, Haftgenosse *m.*

Spółwinny, *adi.* mitschuldig.

Spółwinowajca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Mitschuldige(r) *m.*

Spółwłaściciel, -a, *pl.* -e, *sm.* Miteigentümer *m.*

Spółwłaścicielka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Miteigentümerin *f.*

Spółwychowannica, -cy, *pl.* -ce; **Spółwychowanka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Erziehungsgenossin *f.*

Spółwychowaniec, -ńca, *pl.* -ńcy, *sm.* Mitzögling *m.*, Erziehungsgenosse *m.*

Spółwygnaniec, -ńca, *pl.* -ńcy, *sm.* Mitverbannte(r) *m.*

Spółwyznawca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Mitbekenner *m.*, Glaubensgenosse *m.*

Spółwyznawczyni, —, *pl.* -nie, *sf.* Mitbekennerin *f.*, Glaubensgenossin *f.*

Spółzalotnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Nebenbuhlerin *f.*

Spółzalotnictwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* Nebenbuhlerei *f.*

Spółzalotnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Nebenbuhler *m.*

Spółzawodnictwo, -wa, *sn.* Wettbewerb *m.*, Konkurrenz *f.*

Spółzawodnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Mitbewerber *m.*, Konkurrent *m.*

Spółziemianin, -a, *pl.* -nie, *sm.* Landschaftskamerad *m.*, Landsgenosse *m.*

Spór, -oru, *pl.* -ory, *sm.* Streit *m.*, Zwist *m.*, Zank *m.*; — rozstrzygnąć einen Streit schlichten, entscheiden.

Spóźniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Spóźnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* verspäten; — pociąg den Zug verspäten; — się *vr.* zu spät kommen, sich verspäten.

Spóźnienie, -nia, *sn.* Verspätung *f.*

Spracować się, -cuję, -wałem, *vr. perf.* sich müde arbeiten, abarbeiten.

Spragniony, *adi.* durstig, schmachtend, lechzend; — czego schmachtend, lechzend nach etwas.

Spraszać, -szam, -szałem, *va. imperf.*; **Sprosić**, -szę, -siłem, *vn. perf.* einladen, zusammenbitten, zusammenladen.

Sprawa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* 1) Angelegenheit *f.*, Geschäft *n.*, Affäre *f.*, Sache *f.*; co tu masz za -wę was für eine Affäre hast du hier; zła z nim — es ist unangenehm, mit ihm zu tun zu haben; na dobrą -wę von Rechts wegen, genau genommen, billigerweise, nach Recht und Gerechtigkeit; 2) Handlung *f.*, Tat *f.*; to znowu twoja — das hast du wieder getan, du trägst wieder Schuld daran; ja sam odpowiem za moje -wy meine Handlungen will ich selbst verantworten; 3) Rechtssache *f.*, Prozeß *m.*; w tej -wie ja nie mogę być sędzią in dieser Sache kann ich nicht Richter sein; ufam mojej słusznej -wie ich vertraue auf meine gerechte Sache; 4) Bericht *m.*, Berichterstattung *f.*, Rechenschaft *f.*; zdać -wę z czego von etwas Rechenschaft ablegen.

Sprawca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* 1) Täter *m.*, Urheber *m.*, Stifter *m.*; to — mojego szczęścia das ist der Stifter meines Glücks; -cy kłótni die Urheber des Zankes; 2) Gouverneur *m.*, Chef *m.*; Beauftragte(r) *m.*, Prokurist *m.*

Sprawczyni, —, *pl.* -nie, *sf.* Täterin *f.*, Stifterin *f.*, Urheberin *f.*

Sprawdzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Sprawdzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* 1) wahr machen, bewahrheiten; 2) die Wahrheit feststellen, verifizieren; — się *vr.* sich bewahrheiten, in Erfüllung gehen, sich erfüllen.

Sprawdzanie, Sprawdzenie, -nia, *sn.* Prüfung *f.*, Verifikation *f.*, Konstatierung *f.*, Kontrierung *f.*, Bewährung *f.*, Beglaubigung *f.*

Sprawiać, -wiam, -wiałem, I. *va. imperf.*; **Sprawić**,

-wię, -wiłem, I. *va. perf.* 1) anſchaffen, machen laſſen; kaufen; -wił sobie nowe ubranie er hat ſich einen neuen Anzug angeſchafft; 2) ausrichten, anrichten, verurſachen, anſtellen, bereiten; dobrocią więcej -wisz niż gwałtem mit Güte wirſt du mehr als mit Gewalt ausrichten; nic nie -wiwszy wrócili ſie kehrten unverrichteter Dinge zurück; kto chce dobrze —, trzeba się zabawić gut Ding braucht Weile; -wiłeś mi tem wielką radość du haſt mir damit eine große Freude bereitet; 3) aufſtellen, ordnen; 4) ausweiden; 5) wegſchaffen; II. — się *vr.* ſich benehmen, aufführen, verhalten; jak się moja córka -wiała wie hat ſich meine Tochter benommen.

Sprawianie, Sprawienie, -nia, *sn.* Anſchaffen *n.*, Anſchaffung *f.*; Ausrichten *n.*, Bereitung *f.*

Sprawiedliwość, -ści, *sf.* Gerechtigkeit *f.*; Gerechtigkeitspflege *f.*; Juſtiz *f.*; — oddawać Gerechtigkeit widerfahren laſſen; — czynić Gerechtigkeit üben; oddać kogo w ręce -ści jmndn den Händen der Gerechtigkeit überliefern; minister -ści Juſtizminiſter *m.*; — wymierzać Recht ſprechen.

Sprawiedliwy, *adi.*; **Sprawiedliwie,** *adv.* gerecht.

Sprawka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Tat *f.*, Handlung *f.*, Streich *m.*; Anſtiftung *f.*; twoja to — das iſt gewiß dein Werk, den Streich haſt du geſpielt.

Sprawność, -ści, *sf.* 1) Geſchicklichkeit *f.*, Gewandtheit *f.*; 2) Leiſtungsfähigkeit *f.*; — fabryki die Leiſtungsfähigkeit der Fabrik.

Sprawny, *adi.* geſchickt, gewandt, geeignet; leiſtungsfähig.

Sprawota, -ty, *pl.* -ty, *sf.* Prozedur *f.*, gerichtliches Verfahren.

Sprawować, -wuję, -wałem, *va. imperf.* (ein Amt) bekleiden, verwalten, etwas verrichten; — się *vr.* ſich aufführen, betragen; — się komu ſich bei einem rechtfertigen.

Sprawowanie, -nia, *sn.* Verwaltung *f.*; — się Aufführung *f.*, Betragen *n.*

Sprawozdanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Bericht *m.*, Berichterſtattung *f.*, Rechenſchaftslegung *f.*, Referat *n.*, Rapport *m.*; — kwartalne Quartalrapport; — o postępie robót Arbeitsfortſchrittsrapport; — roczne Jahresbericht.

Sprawozdawca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Berichterſtatter *m.*, Reporter *m.*; Referent *m.*

Sprawozdawczy, *adi.* berichterſtattend, referierend.

Sprawunek, -nku, *pl.* -nki; *dim.* **Sprawuneczek,** -czka, *pl.* -czki, *sm.* Auftrag *m.*, Geſchäft *n.*, Beſorgung *f.*; mam dziś wiele -ków ich habe heute viele Beſorgungen zu machen.

Spręża, -ży, *pl.* -że, *sf.* Röhrenſchwamm *m.*

Sprężak, -a, *pl.* -i, *sm.* Eſelsgurke *f.*, Eſelskürbis *m.*

Sprężnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Kautſchuk *m.*

Sprężyk, -a, *pl.* -i, *sm.* Springkäfer *m.*

Sprężyna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Feder *f.*, Springfeder *f.*, Antrieb *n.*, Feder im Schloſſe; — cylindra parowego Kolbenfeder; — hamulcowa Bremſendruckfeder; — kauczukowa Zugſtangengummifeder; — klapy bezpieczeństwa Federwage *f.*; — łańcucha zapasowego Notkettenfeder; — nośna Tragfeder; — odbojowa Buffervolutfeder; — odwodowa Abreißfeder, Spiralfeder; — pasowa wsporna Blattragfeder; — szczelnicy Stopfbüchſenfeder; — delikatna Haarfeder; -ny miechowe Springfedern *pl.*

Sprężystość, -ści, *sf.* Elaſtizität *f.*, Spring-, Spann-, Feder-, Schnellkraft *f.*

Sprężysty, *adi.*; **Sprężysto,** *adv.* elaſtiſch, ſpannkräftig, energiſch.

Sprofanować, -nuję, -wałem, *va. perf.* profanieren, entweihen.

Sprofitować, -tuję, -wałem, *vn. perf.* profitieren, gewinnen; = Zyskać.

Sprosić, ſiehe: Spraszać.

Sprosnomówny, *adi.* unflätig, unzüchtig redend.

Sprosność, -ści, *sf.* Gemeinheit *f.*, Unzüchtigkeit *f.*, gemeines Weſen, gemeines Betragen.

Sprosny, *adi.*; **Sprośnie,** *adv.*; gemein, unflätig, unzüchtig.

Sprostaczeć, -czeję, -czałem, *vn. perf.* gemein werden, verbauern.

Sprostać, -tam, -tałem, *vn. perf.* gewachſen ſein, ausrichten können, den Vergleich aushalten.

Sprostować, -tuję, -wałem, *va. perf.* richtigſtellen, berichtigen, dementieren; erklären.

Sprostowanie, -nia, *sn.* Richtigſtellung *f.*, Berichtigung *f.*, Dementi *n.*

Sproszkować, -kuję, -wałem, *va. perf.* pulveriſieren, in Pulver, in Staub verwandeln.

Sproszkowanie, -nia, *sn.* Pulveriſation *f.*, Einpulvern *n.*

Sprośnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* gemeines, unzüchtiges Weib.

Sprowadzać, -dzam, -dzałem, I. *va. imperf.*; **Sprowadzić,** -dzę, -dziłem, I. *va. perf.* 1) herſchaffen, herbeiſchaffen, kommen laſſen, herbeiführen; -łem dwie nowe książki ich habe zwei neue Bücher kommen laſſen; to on -dził rozmowę na ten temat, er hat dieſes Geſpräch herbeigeführt; 2) bringen, herbeibringen; coraz nowych -dzasz gości du bringſt immer neue Gäſte herbei; 3) beziehen; skąd -dziłeś te towary woher haſt du dieſe Waren bezogen; II. — się *vr.* einziehen, eine neue Wohnung beziehen.

Sprowadzanie, Sprowadzenie, -nia, *sn.* Einziehen *n.*, Herbeiſchaffen *n.*, -bringen *n.*

Spróchniałość, -ści, *sf.* Morſchheit *f.*; Morſche(s) *n.*; Wurmſtich *m.*

Spróchniały, *adi.* morſch, wurmſtichig.

Spróchnieć, -nieję, -nia-

łem, *vn. perf.* verstocken, morschig werden, vermorschen.

Spróchnienie, -nia, *sn.* Vermorschen *n.*, Verstocken *n.*

Spróć, siehe: **Sprué.**

Sprych, Szprych, -u, *pl.* -y, *sm.* **Sprycha, Szprycha**, -chy, *pl.* -chy, *sf.*, Speiche *f.*, Radarm *m.*, Radspeiche *f.*

Sprys, -u, *sm.*; **Sprysa**, -sy, *sf.* 1) Bootshaken *m.*, Spreiz-, Schifferstange *f.*; 2) Strebepfeiler *m.*

Sprysak, -a, *pl.* -i, *sm.* Spreizhaken *m.*

Sprysz, -u, *pl.* -e, *sm.* Spritzlinge *pl.*, Spretzlinge *pl.*, Auswurf *m.* auf geschmolzenem Silber.

Spryszczeć, -czeję, -czałem, *vn. perf.* in eine Schwäre verwandeln; sich mit Schwären bedecken.

Spryt, -u, *sing. tant. sm.* Geist *m.*, Witz *m.*; Gewandtheit *f.*, Klugheit *f.*, List *f.*

Sprytny, *adi.*; **Sprytnie**, *adv.* geistreich, witzig; gewandt, klug, listig.

Sprzączka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Schnalle *f.*

Sprządz, -ędę, -ędłem, *va. perf.*; **Sprzęgać**, -gam, -gałem, *va. imperf.* koppeln, zusammenspannen, verbinden; — koła parowozowe die Räder der Lokomotive koppeln.

Sprząg, -ęgu, *pl.* -ęgi, *sm.* Gespann *n.*, Zug *m.*; Verbindung *f.*

Sprzągłość, -ści, *sf.* Eintracht *f.*, wechselseitige Hilfe.

Sprząść, -ędę, -ędłem, *va. perf.* aufspinnen.

Sprzątać, -tam, -tałem, *va. imperf.*; **Sprzątnąć**, -tnę, -tłem, *va. perf.* 1) aufräumen, wegräumen; muszę teraz — ich muß jetzt aufräumen; -tnij to ze stołu räume es vom Tisch weg; 2) das Getreide wegräumen, einernten; 3) — beiseite schaffen, entwenden, wegraffen, mausen.

Sprzątanie, Sprzątnięcie, -cia, *sn.* Räumen *n.*, Aufräumen *n.*; główne — gründliches Räumen.

Sprzeciwiać się, -wiam, -wiałem, *vr. imperf.*; **Sprzeciwić się**, -wię, -wiłem, *vr. perf.* widersprechen, widerstreiten, sich widersetzen.

Sprzeciwianie się, Sprzeciwienie się, -nia, *sn.* Widersprechen *n.*, Widerspruch *m.*; Widersetzen *n.*, Widersetzlichkeit *f.*

Sprzeczać się, -czam, -czałem, *vr. imperf.* streiten; — się z kim o co mit jemandem über etwas streiten.

Sprzeczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Streit *m.*, Wortwechsel *m.*, Wortstreit *m.*, Hader *m.*

Sprzeczność, -ści, *sf.* Widerspruch *m.*; być z czem w -ści mit etwas im Widerspruch sein.

Sprzeczny, *adi.*; **Sprzecznie**, *adv.* 1) widersprechend, kontrastierend; 2) zänkisch, streitsüchtig.

Sprzedać, -dam, dałem, *va. perf.*; **Sprzedawać**, -daję, -dawałem, *va. imperf.* verkaufen, feilbieten.

Sprzedajność, -ści, *sf.* Verkäuflichkeit *f.*; Bestechlichkeit *f.*

Sprzedajny, *adi.*; **Sprzedajnie**, *adv.* verkäuflich; bestechlich.

Sprzedanie, Sprzedawanie, -nia, *sn.* Verkauf *m.*

Sprzedaż, -y, *pl.* -e, *sf.* Verkauf *m.*

Sprzeniewierzać, -rzam, -rzałem, *va. imperf.*; **Sprzeniewierzyć**, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* veruntreuen, defraudieren; — się *vr.* untreu werden; -rzył się swoim zasadom er hat seine Grundsätze verraten.

Sprzeniewierzanie, Sprzeniewierzenie, -nia, *sn.* Veruntreuung *f.*; Treulosigkeit *f.*, Wortbruch *m.*

Sprzęganie, -nia, *sn.* Kuppelung *f.*; — wozów Wagenkuppelung.

Sprzęgło, -gła, *pl.* -gła, *sn.* Kuppel *f.*; Kuppelung *f.*, Kuppelvorrichtung *f.*; — łańcuchowe Gliederkuppel; — śrubowe Schraubenkuppel.

Sprzęt, -u, *pl.* -y, *sm.*; *dim.* **Sprzęcik**, -u, *pl.* -i, *sm.* 1) Geschirr *n.*, Möbel *n.*; Gerät *n.*; 2) Ernte *f.*

Sprzężajny, *adi.* Zugtier-; -na robocizna Spanndienst *m.*

Sprzężny, Sprzężysty, *adi.* zusammenspannbar.

Sprzyjać, -jam, jałem, *vn. imperf.* wohlwollen, zugetan, gewogen sein, günstig sein.

Sprzyjanie, -nia, *sn.* Gewogenheit *f.*, Sympathie *f.*

Sprzykrzyć, -krzę, -krzyłem, *va. perf.* verekeln, überdrüssig machen; — się *vr.* langweilig, eklig werden; = Przykrzyć.

Sprzymierzać się, -rzam, -rzałem, *vr. imperf.*; **Sprzymierzyć się**, -rzę, -rzyłem, *vr. perf.* sich verbinden, ein Bündnis schließen.

Sprzymierzanie, Sprzymierzenie, -nia, *sn.* Bündnis *n.*; Allianz *f.*

Sprzymierzeniec, -ńca, *pl.* -ńcy, *sm.* Verbündete(r) *m.*, Bundesgenosse *m.*

Sprzymierzeński, *adi.* Bundes-, Bundesgenossen-.

Sprzysięgać się, -gam, -gałem, *vr. imperf.*; **Sprzysiądz się**, -sięgnę, -siągłem, *vr. perf.* sich verschwören.

Sprzysiężenie, -nia, *sn.* Verschwörung *f.*

Sprzysiężeniec, -ńca, *pl.* -ńcy, *sm.* Verschworene(r) *m.*

Sprzysiężnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Mitverschworene(r) *m.*, Eidgenosse *m.*

Spuchnąć, -nę, -nąłem, *vn. perf.* anschwellen.

Spudłować, -łuję, -wałem, *vn. perf.* fehlschießen, fehlen.

Spulchniacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Auflockerer *m.*

Spulchniać, -niam, -niałem, *va. imperf.* auflockern.

Spulchnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* locker werden.

Spulweryzować, -zuję, -wałem, *va. perf.* zu Pulver, Staub machen; = Zetrzeć na proszek.

Spust, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Fallthür *f.*, Fallgitter *n.*; 2) Rollschütte *f.*, Schütte *f.*, Stich *m.*, Spur *f.*, Stehöffnung *f.*, Schlammloch *n.*, Schlammsack *m.*; — pieca smołowego Pechtrog *m.*; — ciesielski He-

bel; 3) Ablassen *n.*, Abfluß *m.* des Wassers, Schleuse *f.*; 4) Schneller *m.*, Schnapper *m.*, Riegel *m.* im Schloß, Ruhe *f.*, Rast *f.* am Gewehrschlosse; 5) Bergabhang *m.*, Berglehne *f.*; — usłonny Südseite *f.*; — opaczny Nordseite *f.*; 6) Holzfällen *n.*

Spustny, *adi.* abhängig, sanft herabhängend, leicht abzudrücken, zum Herablassen.

Spustoszałość, -ści, *sf.*; **Spustoszenie**, -nia, *sn.* Verwüstung *f.*, Verheerung *f.*

Spustoszeć, -szeję, -szałem, *vn. perf.* veröden.

Spustoszyć, -szę, -szyłem, *va. perf.* verwüsten.

Spuszczać, -czam, -czałem, I. *va. imperf.*; **Spuścić**, -szczę, -ściłem, *va. perf.* herab-, hinab-, herunterlassen, senken; — deszcz rzęsisty einen starken Regen fallen lassen; — coś na sznurze etwas am Seil herunterlassen; — głos die Stimme senken; — oczy die Augen senken; 2) — drzewo fällen, abhauen, stämmen; 3) — wodę ablassen; 4) herab-, niedriger stimmen; — z tonu die Saiten herabstimmen; gelindere Saiten aufziehen; — nos na kwintę die Flügel hängen lassen; 5) weglassen; spuść coś z ceny lasse etwas vom Preise nach; 6) — rzeką den Strom hinab-, hinunterschiffen; 7) nie — kogo z oczu jemanden nicht aus den Augen lassen; 8) zusammenlassen; — klacz die Stute belegen, beschälen, bespringen lassen; — buhaja den Stier zur Kuh lassen; II. *vn.* nachlassen; -ścili okrucieństwa sie haben in den Grausamkeiten nachgelassen; III. — się *vr.* sich herab-, herunterlassen; sich fleischlich vermischen; — się na kogo sich auf jemanden verlassen, zu jemandem Vertrauen haben; myślę, że się z tem na ciebie — mogę ich glaube, daß ich mich in dieser Sache auf dich verlassen kann.

Spuszczanie, Spuszczenie, -nia, *sn.* Herab-, Herunterlassen *n.*; — drzewa Holzfällen *n.*; — stawu Ablassen des Teiches.

Spuścizna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Erbschaft *f.*, Nachlaß *m.*

Spychacz, -a, *pl.* -e, *sm.*; — siana Heuschaufel *f.*

Spychać, -cham, -chałem, *va. imperf.*; **Zepchnąć**, -nę, -nąłem, *va. perf.*: 1) herab-, hinab-, herunterstoßen; — kogo z góry jmndn vom Berge hinabstoßen; -pchnął go z muru w morze er stürzte ihn von der Mauer ins Meer; 2) sich vom Halse schaffen.

Spylić, -lę, -iłem, *va. perf.* zu Staub zermalmen.

Spytać, -tam, -tałem, *va.* und *vn. perf.* anfragen, fragen, siehe: Pytać.

Sracz, -a, *pl.* -e, *sm.* 1) Scheißhaus *n.*; 2) Scheißer *m.*

Sraczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Durchfall *m.*; Scheißerei *f.*

Srać, sram, srałem, *vn. imperf.* scheißen.

Sralka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Schlehe *f.*

Sreberko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* kleines Gerät von Silber.

Srebrek, -rka, *sm.*; — złota Silbergold *n.*

Srebrniak, -a, *pl.* -i, *sm.* Silbererz *n.*; — czerwony fahles Rotgültigerz; — jasnoczerwony Rotgültigerz, Rubinblende *f.*; — czarny Röschgewächs *n.*, Schwarzgültigerz.

Srebrnik, -a, *pl.* -i, *sm.*, 1) Silbergroschen *m.*, Silberling *m.*; 2) Silberarbeiter *m.*; 3) Silber-, Gänsekraut *n.*, Gänserich *m.*, weißes Fünfblatt, Fünffingerkraut *n.*

Srebrnobarwny, *adi.* silberfarbig.

Srebrnołuski, *adi.* silberschuppig.

Srebrnopióry, *adi.* mit silbernem Gefieder.

Srebrnowłosy, *adi.* silberhaarig.

Srebrny, *adi.* Silber-, silbern; -na moneta Silbergeld *n.*; — ruda Silbererz *n.*; -nego koloru silberfarben; — dźwięk Silberklang *m.*

Srebro, -ra, *pl.* -ra, *sn.* Silber *n.*; — malarskie Blattsilber; — żywe Quecksilber; — pozłacane vergoldetes Silber; — złociste güldisch gediegen Silber; — chińskie Chinasilber; nowe — Neusilber; -ra *pl.* Silbergerät *n.*, Silbergeschirr *n.*

Srebrodajny, *adi.* silberhaltig, Silber ergiebig.

Srebrogłów, -owiu, *pl.* -owia, *sm.* Silberstoff *m.*

Srebrokres, -u, *pl.* -y, *sm.* Silberstich *m.* (Tagschmetterling).

Srebronośny, *adi.* silberhaltig.

Srebrowy, -wego, *pl.* -wi, *sm.* Silberschließer *m.*

Srebrzyć, -rzę, -rzyłem, *va. imperf.* versilbern, mit Silberlicht bescheinen; — się *vr.* einen Silberschein von sich geben.

Srebrzyk, 1) -a, *pl.* -i, *sm.* Silberfisch *m.*; 2) -u Silberoxydul *n.*

Srebrzystobiały, *adi.* silberweiß.

Srebrzysty, *adi.*; **Srebrzysto**, *adv.* silberartig, -farbig, -glänzend.

Sroczę, -cia, *pl.* -ta, *sn.*; **Sroczątko**, -ka, *pl.* -ka, *sn.* das Junge der Elster.

Sroczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Acker-, Feldrittersporn *m.*; 2) siehe: Sroka.

Sroczy, *adi.* Elster-.

Srogi, *adi.*; **Srodze, Srogo**, *adv.* 1) grausam, grimmig; — człowiek grausamer Mensch; -ga kara grausame Strafe; — ból grausamer Schmerz; 2) furchtbar, fürchterlich, sehr groß, sehr streng; -ga zima ein sehr strenger Winter.

Srogość, -ści, *sf.* 1) Grausamkeit *f.*, Grimmigkeit *f.*; 2) Furchtbarkeit *f.*, Fürchterlichkeit *f.*; 3) große Strenge.

Srojadki, -ków, *plur. tant. sn.* eine Art Pilze.

Sroka, -ki, *pl.* -ki, *sf.*; *dim.* **Sroczka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Elster *f.*; dwie sroki za ogon trzymać (zwei Elstern beim Schwanze halten) Diener zweier Herren sein, zwei Hasen zugleich nachjagen; nie -ce z pod ogona wypadłem ich bin auch nicht

auf einem Misthaufen geboren, ich bin auch kein Hergelaufener.

Srokacizna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Buntheit *f.*

Srokacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Scheckе *m.*, scheckiges Tier.

Srokatość, -ści, *sf.* = Srokacizna.

Srokaty, *adi.*; **Srokato**, *adv.* scheckig, bunt.

Srokosz, -a, *pl.* -e, *sm.* rotköpfiger Würger, großer roter Neuntöter.

Srom, -u, *pl.* -y, *sm.* Scham *f.*, Schande *f.*

Sromać się, -mam, -małem, *vr. perf.* sich schämen.

Sromiężliwość, -ści, *sf.* Schamhaftigkeit *f.*

Sromiężliwy, *adi.* schamhaft, verschämt.

Sromocić, -cę, -ciłem, *va. perf.* schänden, Schande machen.

Sromota, -ty, *pl.* -ty, *sf.* Scham *f.*, Schande *f.*, Schandtat *f.*

Sromotność, -ści, *sf.* Schändlichkeit *f.*

Sromotny, *adi.*; **Sromotnie**, *adv.* schändlich.

Srożeć, -żeję, -żałem, *vn. imperf.* grausam, grimmig werden.

Srożyć się, -żę, -żyłem, *vr. imperf.* gewaltig toben, zürnen, ergrimmen, wüten; zaraza -żyła się w kraju die Seuche wütete im Lande.

Srykówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Seil *n.* aus Weidenbast.

Ssać, ssę, ssiesz, ssie, ssałem, *va.* und *vn. imperf.* saugen; dać — dziecku das Kind säugen; zwierzęta ssące Säugetiere; pompa ssąca Saugpumpe *f.*

Ssanie, -nia, *sn.* Saugen *n.*

Ssawce, -ców, *plur. tant. sm.* Säugetiere *pl.*

Ssiekwiat, -u, *pl.* -y, *sm.* Drosselbaumläufer *m.*

Stabilizować, -zuję, -wałem, *va. imperf.* stabilisieren, ständig anstellen; = Przyjąć na stałe.

Stachunek, -nku, *sm.* Ablösung *f.*

Staciwo, -wa, *sn.* Stellwerk *n.*, Stückhölzer *pl.* des Webestuhls.

Stacya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Station *f.*; — czołowa Kopfstation; — dobrzegowa Zugsanschlußstation; — graniczna Übergangs-, Grenzstation; — końcowa Endstation; — pobytu Domizilstation; — przekładowa Umladestation; — rozbieżna Abzweigungs-, Gabelstation; — towarowa Güterbahnhof *m.*; — wodna Wasserstation; — wymijania Kreuzungsstation; — zborna dla wozów Wagendirigierungs-, Sammelstation; — zestawnicza Rangierbahnhof *m.*; — zmiany parowozów Lokomotivwechselstation; — ratunkowa Rettungsstation.

Staczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Stoczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* 1) herab-, hinab-, herunterwälzen, -kollern, -kugeln, -rollen; stocz tę beczkę do piwnicy rolle dieses Faß in den Keller; 2) kugelrund machen; 3) auffressen (von Würmern); 4) — bitwę eine Schlacht liefern, schlagen; — spór einen Streit führen, disputieren; — się *vr.* herab-, herunterrollen, -kollern.

Stać, stoję, stałem, *vn. perf.* I. 1) stehen; — nie mogę, tak mnie nogi bolą die Füße tun mir so weh, daß ich nicht stehen kann; stał jak posąg er stand wie eine Bildsäule da; jak stoi teraz twoja sprawa? wie steht es jetzt mit deiner Sache? łzy mu stały w oczach Tränen standen ihm in den Augen; dom jego stoi dla wszystkich otworem sein Haus ist für alle offen; ciągle mi to stoi przed oczyma das steht mir immerfort vor den Augen; 2) — na czem beruhen, sich gründen, stützen; 3) — o co auf etwas achten, auf etwas einen Wert legen, sich aus etwas machen; sich um etwas bewerben; nie -ję o to ich stehe nicht darum, ich mache mir nichts daraus, es liegt mir nichts daran; 4) — za łeb das umgekippte Floß am Vorderteil anbinden; II. *vn.* — hinreichen, zureichend sein; — mnie na to ich bin es im stande; nie wiem, czy jego — na to ich weiß nicht, ob er die Mittel dazu hat; III. — się *vr.* geschehen, werden; co się tu -ło was ist hier geschehen; — się wielkim groß werden; -ło się es ist geschehen, es ist vollbracht.

Stadyum, *indecl. sn.* 1) Stadium *n.*; 2) Lauf *m.*, Periode *f.*; = Okres.

Stadło, -ła, *pl.* -ła, *sn.* Paar *n.*, Ehepaar *n.*

Stadnicze, -czego, *sn.* Beschälungsgeld *n.*

Stadniczy, *adi.* Beschäler-.

Stadnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* 1) Stamm-, Zuchtochse *m.*, Bulle *m.*; Zuchthengst *m.*; 2) Viehhirt *m.*

Stadnina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Gestüt *n.*, Stuterei *f.*

Stadny, **Stadowy**, *adi.* Herden-, Gestüt-.

Stado, -da, *pl.* -da, *sn.* Herde *f.*; — kuropatw, skowronków ein Strich Rebhühner, Lerchen.

Stagnacya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Stagnation *f.*, Stillstand *m.*; = Nieruchomość.

Staiska, staisk, *plur. tant. sn.* Pflugwende *f.*

Stajać, -jam, -jałem, *vn. perf.* zergehen, tauen.

Staje, staj, *plur. tant. sn.* 1) Feldweg *m.*; 2) Feldmaß *n.* von ungefähr 100 Schritt.

Stajenne, -go, *sn.* Stall-, Standgeld *n.*

Stajenniczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Stallmagd *f.*

Stajenny, *adi.* Stall-.

Stajenny, -nego, *pl.* -ni, *sm.* Stallknecht *m.*, Stalljunge *m.*

Stajnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.*; *dim.* **Stajenka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Stall *m.*; Pferdestall *m.*

Stal, -i, *sf.* Stahl *m.*; — surowa Rohstahl, Schmelz-, Luppstahl; — cementowana Brennstahl; — rafinowana Gerbestahl; — lana Gußstahl; — srebrzysta Silberstahl; — damasceńska, dziwerowana

Damaszener Stahl; — hartowana gehärteter Stahl; — indyjska indischer Wetzstahl; — katalońska Rennflußstahl; — kurczy się der Stahl wirft sich; — miękka weicher Stahl; — nieprzekuta ungeschmiedeter Gußstahl; — ogniskowa naturalna Frisch-Schmelzstahl; — pęcherzysta Blasenstahl; — prętowa Rundstahl; — pilnikowa Feilenstahl; — pudlowa Puddelstahl; — rysuje się, pęka, odkrusza der Stahl reißt auf, springt auf, bröckelt ab; — spawana schweißbarer Stahl; — specyalna Wolframstahl; — zlewna Flußstahl; — żarowa Glühstahl.

Stalagmit, -u, *pl.* -y, *sm.* Stalagmit *m.*, Tropfstein *m.*; = Ociek.

Stalaktyt, -u, *pl.* -y, *sm.* Stalaktit *m.*, Tropfstein *m.*; = Naciek.

Stalica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* 1) Eisenholzbaum *m.*; 2) Polierstahl *m.*; -ce, *pl.* Pfähle *pl.*

Stalisty, *adi.* voll Stahl, stählern.

Stalić, -lę, -liłem, *va. imperf.*; **Stalować**, -luję, -wałem, *va. imperf.* stählen, verstärken, befestigen.

Stalka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Feuer-, Wetz-, Ziehklingsstahl *m.*; Stahlfeder *f.*

Stalogryz, -a, *pl.* -y, *sm.* Eisenfresser *m.*, Bramarbas *m.*

Staloryt, -u, *pl.* -y, *sm.* Stahlguß *m.*

Stalownia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Stahlschmiede *f.*, Stahlfabrik *f.*

Stalowny, *adi.* gestählt.

Stalowoszary, *adi.* stahlgrau.

Stalowy, *adi.* Stahl-, stählern.

Stalówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Stahlfeder *f.*, 2) Stahlerz *n.*

Staluga, Sztaluga, -gi, *pl.* -gi, *sf.* Staffelei *f.*

Stałość, -ści, *sf.* Beständigkeit *f.*, Standhaftigkeit *f.*, Beharrlichkeit *f.*, Festigkeit *f.*

Stały, *adi.*; **Stale**, *adv.* fest, standhaft, beständig, beharrlich; ciało -łe ein fester Körper; ląd — das feste Land; -łe ceny feste Preise; mieć — dochód ein festes, sicheres Einkommen haben; mam -łe przedsięwzięcie ich bin fest entschlossen; -le kochać beständig in der Liebe sein; -le się trzymać swoich zasad seinen Vorsätzen getreu bleiben.

Stambułka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* türkische Pfeife; Pfeifenkopf *m.*

Stamtąd, *adv.* von dort aus, v. d. her.

Stan, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Taille *f.*, Leibstück *n.*; ta suknia za długa w -ie dieses Kleid ist in der Taille zu lang; 2) Stand *m.*; to człowiek nizkiego -u das ist ein Mensch vom geringen Stande; — rycerski Ritterstand; -y państwa Reichsstände; zwołać -y die Stände zusammenberufen; 3) Stand *m.*, Zustand *m.*, Umstand *m.*; — wody Wasserstand; być w innym -ie in anderen Umständen sein; ten dom jest w bardzo złym -ie dieses Haus ist in sehr schlechtem Zustande; w takim -ie rzeczy unter solchen Umständen; nie jestem w -ie ich bin nicht im stande; 4) Staat *m.*, Reich *n.*; Zjednoczone -y Ameryki die Vereinigten Staaten Amerikas.

Stanąć, -nę, -nąłem, *vn. perf.*; **Stawać**, -wam, -wałem, *vn. imperf.* 1) stehen bleiben, Halt machen; -nęło na tem es blieb dabei; na czem -nęliśmy bei was sind wir stehen geblieben; 2) zum Stehen kommen, erstarren, gefrieren; rzeki -nęły lodem die Flüsse sind zugefroren; 3) sich aufrichten, stehen; włosy -ją na głowie die Haare stehen zu Berge, die Haare sträuben sich; 4) sich stellen; — na głowie sich auf den Kopf stellen; pod miastem -nął obozem er lagerte sich vor der Stadt; 5) treten, einkehren, anlangen, erreichen; łzy mu w oczach -nęły Tränen traten ihm in die Augen; -nęliśmy w gospodzie wir kehrten im Gasthof ein; na wieczór -niemy w mieście abends werden wir die Stadt erreichen; 6) ein Ende nehmen, enden, übereinkommen, beschließen; na czemże -nęło? was hat man zuletzt beschlossen? 7) zu stande kommen, geschlossen werden; 8) musiałem w jego sprawie — przed sądem ich mußte in seiner Angelegenheit vor Gericht erscheinen; 9) — przy kim jemandem beistehen, jemanden verteidigen; — mężnie sich auszeichnen, seinen Mann stellen; 10) stecken bleiben; w gardle mi -je das bleibt mir schon im Halse stecken; 11) — piecem den Hochofen auslöschen.

Stancya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Stube *f.*, Wohnung *f.*, Logis *n.*; być u kogo na -cyi bei jemandem in Kost und Quartier sein.

Stangret, -a, *pl.* -ci, *sm.* Kutscher *m.*; Reitknecht *m.*

Stanie, -nia, *sn.* Stehen *n.*, Erscheinen *n.* vor Gericht; Standort *m.*, Einkehr *f.*, Wohnung *f.*; Stillstand *m.*

Stanik, -a, *pl.* -i, *sm.* Korsett *n.*, Mieder *n.*, Taille *f.*

Stannica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Standquartier *n.*; — kozacka Kosakenstannize *f.* = Garnison *f.*

Stanowczość, -ści, *sf.* Entschiedenheit *f.*

Stanowczy, *adi.*; **Stanowczo**, *adv.* entscheidend, entschieden; resolut, entschlossen; -cza bitwa die Entscheidungsschlacht *f.*

Stanowić, -wię, -wiłem, *va. imperf.* 1) bestimmen, anordnen, verordnen, festsetzen; tak -wią nasze prawa so bestimmen es unsere Gesetze; 2) beschließen, über etwas entscheiden; on -wi o naszem szczęściu er kann über unser Glück entscheiden; ta bitwa -wi o naszym losie diese Schlacht wird über unser Schicksal entscheiden; 3) ausmachen, bilden; przeważną część ludności -wią Rusini den größten Teil der Bevölkerung machen die Ruthenen aus; 4) wichtig sein, zu sagen haben, bedeuten; to nic nie -wi das hat nichts zu bedeuten.

Stanowidło, -dła, *pl.* -dła, *sn.* 1) Rückhalt *m.*, Hemmung *f.*; 2) Wehr *n.*, Schleuse *f.*

Stanowisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* 1) Stellung *f.*, Standort *m.*, Posten *m.*, Standquartier *n.*; 2) Reede *f.*; 3) Anstand *m.* bei den Jägern.

Stanowniczy, -czego, *sm.* Quartiermacher *m.*, Quartiermeister *m.*

Stanowny, *adi.*; — ogier Beschälhengst *m.*

Stanowy, *adi.* Stände-.

Stapel, -pla, *pl.* -ple, *sm.* Stapel *m.*, Schiffswerkstatt *f.*

Starać się, -ram, -rałem, *vr. imperf.* trachten, sich bemühen, sich Mühe geben; -ram się wszystkimi sposobami go zadowolić ich gebe mir alle erdenkliche Mühe, ihn zu befriedigen; -raj się tam dostać trachte dorthin zu gelangen; — się o kogoś um jemanden werben; muszę się — o mieszkanie ich muß mich nach einer Wohnung umschauen.

Staranie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Bemühung *f.*, Sorge *f.*, Mühe *f.*; mieć o kim — jmndn betreuen, pflegen.

Staranność, -ści, *sf.* Sorgfalt *f.*, Sorgsamkeit *f.*

Staranny, *adi.*; **Starannie**, *adv.* sorgfältig.

Starcie, -cia, *pl.* -cia, *sn.* 1) Vertreiben *n.*, Verwischen *n.*, Reibung *f.*; 2) Zusammenstoß *m.*

Starczyć, -czę, -czysz, -czyłem, *vn. imperf.* genügen, ausreichen, liefern.

Starek, -rka, *pl.* -rkowie, *sm.* Großvater *m.* von mütterlicher Seite.

Starenny, *adi.* hochbetagt, bejahrt.

Stareńki, *adi.* alt, uralt, sehr alt.

Stargać, -gam, -gałem, *va. perf.* zerreißen; zerrütten, schwächen, entkräften, erschöpfen.

Starganie, -nia, *sm.* Zerreißen *n.*, Zerrütten *n.*

Stargować, -guję, -wałem, *va. perf.* abhandeln, den Preis herabdrücken; — się *vr.* über den Preis einig werden.

Starka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) altes Mütterchen; 2) -ki w ulu die alten Bienen im Stocke; 3) alte Rebhenne; 4) alter abgelagerter Branntwein; 5) alter Baum.

Starobabski, *adi.* Altweiber-; -kie gadanie Altweibertratsch *m.*

Starobój, -boja, *pl.* -boje, *sm.* alter Haudegen.

Starodawność, -ści, *sf.* Altertümlichkeit *f.*

Starodawny, *adi.* altertümlich.

Starodrzew, -u, *pl.* -a, *sm.* alter Baum, altes Holz; Hochwald *m.*

Starodrzewny, *adi.* Hochwald-.

Starodub, -a, *pl.* -y, *sm.* 1) alter Einfaltspinsel; 2) Enzian *m.*, Meisterwurz *f.*

Starodziejski, *adi.* altmodisch.

Starogrecki, *adi.* altgriechisch.

Starokawalerski, *adi.* Hagestolz-.

Starokawalerstwo, -wa, *sn.* Hagestolztum *n.*

Staromiejski, *adi.* altstädtisch.

Staromodny, *adi.*; **Staromodnie**, *adv.* altmodisch.

Staropolski, *adi.* altpolnisch; po -ku nach alter polnischer Sitte, Art, Weise.

Staropolszczyzna, -ny, *sf.* Altpolnische(s) *n.*; Altpolentum *n.*

Starorodny, *adi.* von altem Herkommen.

Starosta, -sty, *pl.* -stowie, *sm.* 1) Statthalter *m.*, Gouverneur *m.*; Starost *m.*, Burghauptmann *m.*; Bezirkshauptmann *m.*, Kreishauptmann *m.*; 2) Hochzeitsmarschall *m.*, Hochzeitsälteste(r) *m.*

Starostować, -tuję, -wałem, *vn. perf.*; 1) die Würde eines Kreishauptmannes bekleiden; 2) Hochzeitsmarschall sein.

Starostwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* 1) Bezirkshauptmannschaft *f.*; 2) Starostei *f.*; Starostenwürde *f.*; 3) der Starost und seine Frau.

Starościński, *adi.* Starosten-; sąd — königliche Gerichtsbehörde im alten Polen.

Starościanka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Tochter *f.* des Starosten, des Bezirkshauptmanns.

Starościc, -a, *pl.* -e, *sm.* Starostensohn *m.*

Starościna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Starostenfrau *f.*, Bezirkshauptmannsgattin *f.*

Starość, -ści, *sing. tant.* *sf.* Alter *n.*, Bejahrtheit *f.*; żyć do późnej -ści bis ins Greisenalter leben; doczekać się późnej -ści ein hohes Alter erreichen; na — auf die alten Tage; — nie radość das Alter bringt keine Freuden.

Staroświecczyzna, -ny, *sf.* altväterisches Zeug.

Staroświecki, *adi.* altväterisch, altmodisch, vom alten Schlage.

Staroświeckość, -ści, *sf.* alter Schlag, das Altmodische.

Starowieczny, *adi.* uralt.

Starowierca, -cy, *pl.* -cy, Altgläubige(r) *m.*

Starowierczy, **Starowierny**, *adi.* altgläubig.

Starowierność, -ści, *sf.*; **Starowierstwo**, -wa, *sn.* Altgläubigkeit *f.*

Starowina, -ny, *pl.* -ny, *sm.*, *sf.*; *dim.* **Starowinka**, -ki, *pl.* -ki, *sm.*, *sf.* der, die arme Alte.

Starowność, **Starowny** = Staranność, Staranny.

Starozakonny, *adi.*; **Starozakonnie**, *adv.* alttestamentarisch, jüdisch, mosaisch.

Starozakonny, -nego, *pl.* -ni, *sm.* Israelit *m.*, Jude *m.*

Starożytność, -ści, *sf.* 1) Altertum *n.*; 2) *pl.* -ści Altertümer *pl.*, Antiquitäten *pl.*

Starożytny, *adi.*; **Starożytnie**, *adv.* altertümlich, alt, sehr alt, antik (Griechen und Römer); -ne narody die alten Völker; -ni die Alten.

Starszeństwo, -wa, *sn.* 1) höheres Alter; prawo -wa das Vorrecht des Alters; 2) Oberaufsicht *f.*, Oberverwaltung *f.*, Vorsteheramt *n.*

Starszy, -szego, *pl.* -si, *sm.* Ältere *m.*, Älteste *m.*

Starszyzna, -ny, *sf.* die Vorgesetzten *pl.*, die Oberhäupter *pl.*

Starty, *adi.* abgerieben.

Staruch, -a, *pl.* -y, *sm.* der Alte, alter Kauz.

Starucha, -chy, *pl.* -chy, *sf.* Alte *f.*

Staruchny, Staruczki, Starusienki, *adi.* sehr alt, steinalt.

Starunek, -nku, *pl.* -nki, *sm.* = Staranie.

Staruszek, -szka, *pl.* -szkowie, *sm.* das gute alte Väterchen, ehrwürdiger Alter.

Staruszka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* gutes altes Mütterchen, ehrwürdige Alte.

Staruszkowatość, -ści, *sf.* das ältliche Aussehen.

Staruszkowaty, *adi.* ältlich.

Stary, *adi.*; **Staro**, *adv.* alt; -ra baba altes Weib; -ra rodzina eine alte Familie; -ra pani 1) alte Frau; 2) (euphemistisch) Hintere *m.*, Steiß *m.*; moj -ry mein Alter; -szy älter; -szy brat der ältere Bruder; on -szy odemnie er ist älter als ich; 2) -re ziele Altmannskraut *n.*

Starzyk, -a, *pl.* -i, *sm.* Sperlingspapagei *m.*

Starzec, -rca, *pl.* -rcy, *sm.* Greis *m.*; zgrzybiały — abgelebter Greis.

Starzeć się, -rzeję, -rzałem, *vr. imperf.* altern, alt werden.

Starzejszy, -szego, *pl.* -si, *sm.* Senior *m.*, Grubengehilfe *m.*, Althäuer *m.*

Starzyzna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* 1) altes Zeug, alte Sachen; 2) ein seit langer Zeit unbebautes Feld; 3) Abbau *m.*, abgebaute Grube *f.*

Stateczniec, -nieję, -niałem. *vn. imperf.* gesetzt werden.

Stateczność, -ści, *sf.* 1) Standhaftigkeit *f.*, Beständigkeit *f.*; 2) Ernst *m.*, gesetztes Wesen.

Stateczny, *adi.*; **Statecznie**, *adv.* standhaft, beständig, beharrlich; gesetzt, ernsthaft.

Statek, -tku, *pl.* -tki, *sm.* 1) Gerät *n.*, Geschirr *n.*; -tki kuchenne Küchengeschirr *n.*; 2) Fahrzeug *n.*; Schiff *n.*; — wojenny Kriegsschiff; — kupiecki Kaufmannsschiff; 3) Habe *f.*, Hab und Gut = Dobytek; 4) Gesetztheit *f.*

Statkować, -kuję, -wałem, *vn. imperf.*; 1) ordentlich leben, sich gut aufführen, beharren, standhaft sein; 2) ausharren, seine Dienste tun.

Statua, -tuy, *pl.* -tuy, *sf.* Statue *f.*, Bildsäule *f.*; = Posąg; stała jak — skamieniała sie stand wie u einer Bildsäule erstarrt.

Statura, -ry, *pl.* -ry, *sf.* Statur *f.*, Gestalt *f.*; = Postawa.

Statut, -u, *pl.* -y oder -ta, *sm.* Statut *n.*, Grundgesetz *n.*; = Ustawa, prawo; według -u statutengemäß; przeciwko -tom statutenwidrig.

Statyka, -ki, *sf.* Statik *f.*, Gleichgewichtslehre *f.*; — budowli Baumechanik *f.*

Statysta, -ty, *pl.* -ści, *sf.* 1) Statist *m.*; 2) (selten) Staatsmann *m.*

Statystyczny, *adi.*; **Statystycznie**, *adv.* statistisch.

Statystka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Statistin *f.*

Statystyka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Statistik *f.*; Staatenkunde *f.*

Statywa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* Stativ *n.*, Gestell *n.*

Staw, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Teich *m.*, See *m.*; — zapasowy Sammel-, Reserveteich *m.*; 2) Gelenk *n.*; ból w -ach Gelenkschmerzen *pl.*

Stawać, siehe: Stanąć.

Stawczyzna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Teichgeld *n.*

Stawiać, -wiam, -wiałem, I. *va. imperf.*; **Postawić**, -wię, -wiłem, I. *va. perf.* 1) stellen; — warty przy bramach Wachen an die Tore stellen; — kogo na nogi jemanden auf die Füße stellen; -wiam tego poetę wyżej nad innych ich stelle, schätze diesen Dichter höher als die anderen; 2) setzen; czy często -wiasz na loteryi setzest du oft in die Lotterie? 3) -wiać komu czoło jemandem die Stirn bieten; 4) aufrichten, errichten, bauen; on -wia te wszystkie domy er baut alle diese Häuser; II. — się *vr.* sich stellen; — się do wojska sich zur Assentierung stellen; winny sam się -wił sędziemu der Schuldige hat sich selbst dem Richter gestellt; — się komu sich jmndm stellen, sich widersetzen, jmndm die Stirn bieten.

Stawianie, Stawienie, -nia, *sn.* Stellen *n.*, Stellung *f.*; — się Widersetzlichkeit *f.*

Stawianka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Art Angelhaken.

Stawiączka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* steile Schrift.

Stawiarka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Teichgraben *m.*, Teichschlamm *m.*

Stawidło, -dła, *pl.*, -dła, *sn.* 1) Steuerung *f.*; — kulisowe Kulissensteuerung; — przepustowe Ventilsteuerung; — zwrotne Umsteuerung; 2) Fallbrett *n.*, Schütze *f.*, Falle *f.*, Hemme *f.*, Dammbrett *n.*, Schutzbrett *n.*; — nadskokowe Überfallsschütze; — skokowe Druckwasserschütze.

Stawidłowy, -wego, *sm.* Wassermann *m.*, Wasserwerksaufseher *m.*

Stawienie, -nia, *sn.* Stallbäume *pl.* zwischen den Pferden in den Ställen.

Stawiennictwo, -wa, *sn.* das Erscheinen vor Gericht, Termineinhaltung *f.*

Stawisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* ein schlechter verwachsener Teich.

Stawka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Einsatz *m*, Satz *m.*, Einlage *f.*; 2) ein Beutelklotz oben auf dem Zeidelbaum angebunden.

Stawnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* (Eylais) eine Wassermilbengattung.

Stawniki, -ków, *plur. tant. sn.* Steh-, Standreifen (beim Büttner).

Stawowatość, -ści, *sf.* Gegliederte(s) *n.*

Stawowaty, *adi.* gegliedert, gliederig.

Stawowy, *adi.* Gelenks-, Glied-.

Stąd, Ztąd, *adv.* von hier, daher; deswegen; daleko — weit von hier.

Stągiew, -gwi, *pl.* -gwie, *sf.*, Ständer *m.*, Wasserständer *m.*, Bottich *m.*

Stągwa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* (Flustra) Seerinde *f.*

Stągwica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Tonne *f.* (Schneckengattung).

Stąpać, -pam, -pałem, *vn. imperf.*; **Stąpić**, -pię, -piłem, *vn. perf.* treten, schreiten, einherschreiten, Schritte machen.

Stąpienie, -nia, *sn.* Tritt *m.*, Schritt *m.*

Stąpor, Stępor, -a, *pl.* -y, *sm.* Stampfer *m.*, Stößer *m.*, Pochwerksatz *m.*, Unterschür *f.*, Pumpenkolben *m.*

Stearyna, -ny, *sf.* Stearin *n.*

Stearynowy, *adi.* Stearin-.

Steba, -by, *pl.* -by, *sf.* (Stoebe) südeuropäische Becherblume.

Stebnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Bienenkeller *m.*

Stebnować, -nuję, -wałem, *va. imperf.* steppen.

Stebnówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Stepperei *f.*; Stepparbeit *f.*

Stek, -u, *pl.* -i, *sm.* Sammelplatz *m.*, Zusammenfluß *m.*; Zusammentreffen *n.*; Auswurf *m.*, Gosse *f.*; — mleczy Chylusgefäß *n.*

Stelmach, -a, *pl.* -owie, *sm.* Stell-, Radmacher *m.*, Wagner *m.*

Stelmachostwo, -wa, *sn.* Stellmacherhandwerk *n.*

Stelmachowa, -wej, *pl.* -we, *sf.* Stellmacherin *f.*, Wagnerin *f.*

Stelwaga, -gi, *pl.* -gi, *sf.* Vorderwage *f.*, Wage *f.* an der Deichsel.

Stempel, -pla, *pl.* -ple, *sm.* 1) Stempel *m.*; — w pompie Pumpenstempel, Plungerkolben *m.*, — menniczy Münzstempel; 2) Ladestock *m.*; 3) Stützbalken *m.*; 4) Stempelpapier *n.*

Stemplarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Stempelschneider *m.*

Stemplować, -pluję, -wałem, *va. imperf.* 1) stempeln, bezeichnen; 2) stützen; 3) laden, mit dem Ladestock einpfropfen.

Stemplowanie, -nia, *sn.* Stützung *f.*, Rüstung *f.*; Stempelzug *m.*; Stempeln *n.*

Stemplowy, *adi.* Stempel-; — papier Stempelpapier *n.*

Stenograf, -a, *pl.* -owie, *sm.* Stenograph *m.*, Schnell-, Kurzschreiber *m.*; = Skoropisarz.

Stenografia, -fii, *sf.* Stenographie *f.*, Kurz-, Schnellschreiberei *f.*, Kurz-, Schnellschrift *f.*; = Skoropisarstwo.

Stenograficzny, *adi.*; **Stenograficznie**, *adv.* stenographisch.

Stenografować, -fuję, -wałem, *va. imperf.* stenographieren.

Stentorowy, *adi.* Stentor-, lauttönend; = Głośny, dźwięczny.

Step, -u, *pl.* -y, *sm.* Steppe *f.*, Heide *f.*, Wüste *f.*

Stepowy, *adi.* Steppen-, steppenartig.

Stepówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Steppenhuhn *n.*

Ster, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Steuer *n.*, Steuerruder *n.*; być u -u, przy -rze das Ruder führen; powierzyć komuś — państwa jemandem das Ruder des Staates anvertrauen; 2) Steuerfedern *pl.*; 3) Sterz *m.*, Wendeholz *n.*; 5) Stere *f.*, Kiloliter *n.*; = Metr sześcienny.

Sterać, -ram, -rałem, *va. perf.* abnützen, ruinieren.

Stercz, -u, *pl.* -e, *sm.* (Prostata) Vorsteher-, Samendrüse *f.*

Sterczeć, Sterczyć, -czę, -czysz, -czałem, *vn. imperf.* empor-, hervorragen.

Sterczokolc, -a, *pl.* -e, *sm.* (Serinus) Klippfisch *m.*

Sterczołusk, -a, *pl.* -i, *sm.* Stachelleguan *m.*

Sterczopysk, -a, *pl.* -i, *sm.* (Lepidoleprus) Grenadier *m.* (ein Fisch).

Sterczozęb, -zęba, *pl.* -zęby, *sm.* (Ancylodonus) Untergattung der Umbersische.

Stereografia, -fii, *sing. tant. sf.* Stereographie *f.*, Lehre von den Körpern; = Nauka o bryłach.

Stereometrya, -tryi, *sing. tant. sf.* Stereometrie *f.*, Lehre von der Körpermessung; = Nauka o mierzeniu brył.

Stereometryczny, *adi.*; **Stereometrycznie**, *adv.* stereometrisch.

Stereotyp, -u, *pl.* -y, *sm.* Stereotyp *n.*

Stereotypia, -pii, *sing. tant. sf.* Stereotypie *f.*

Stereotypować, -puję, -wałem, *va. imperf.* stereotypieren.

Sterkulia, -lii, *pl.* -lie, *sf.* Stinkmalve *f.*

Sternictwo, -wa, *sn.* Steuermannskunst *f.*, Steuerung *f.*, Leitung *f.*

Sterniczy, *adi.* Ruder-.

Sternik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Steuermann *m.*; (bildl.) Leiter *m.*, Lenker *m.*

Sterować, -ruję, -wałem, *vn. imperf.* steuern, das Steuerruder führen, lenken.

Sterowanie, -nia, *sn.* Steuern *n.*

Sterowy, *adi.* Steuer-; -we pióra Steuerfedern *pl.*

Sterówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Steuerfeder *f.*

Sterta, -ty, *pl.* -ty, *sf.* 1) Schober *m.*, Feim *m.*; 2) -ty morskie spitze Hügel am Seeufer.

Stetoskop, -u, *pl.* -y, *sm.* Stethoskop *n.* (ärztliches Hörrohr); = Słuchawka lekarska.

Stęchlina, Stęchlizna, -ny, *sf.* dumpfige, verdorbene Luft, dumpfiger, muffiger Geruch.

Stęchlinka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* (Sepedonium) Pflanze auf verfaulten Pilzen.

Stęchły, *adi.* dumpfig, anbrüchig, muffig.

Stęchnąć, -nę, -nąłem, *vn. perf.* dumpfig, anbrüchig, muffig werden.

Stęk, -u, *pl.* -i, *sm.* Stöhnen *n.*

Stękać, -kam, -kałem, *vn. imperf.*; **Stęknąć**, -nę, -nąłem, *vn. perf.* ächzen, stöhnen.

Stękanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Stöhnen.

Stękliwy, *adi.* stöhnend, wimmernd.

Stęp, -a, *sm.* Schritt *m.*, Pferdeschritt *m.*

Stępa, -py, *pl.* -py, *sf.* Pochstatten *m.*, Stampfe *f.*; — na sukno Walkmühle *f.*; -py kruszcowe Pochwerk *n.*

Stępak, -a, *pl.* -i, *sm.* Paßgänger *m.*; Zelter *m.*, Klepper *m.*

Stępić, -pię, -piłem, *va. perf.* stumpf machen.

Stępieć, -pieję, -piałem, *vn. perf.* stumpf werden.

Stępica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Falle *f.*

Stępka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) kleine Stampfe; 2) Schiffskiel *m.*; 3) Zapfenloch *n.*

Stępkarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Arbeiter *m.* in der Stampfe, Stampfer *m.*

Stępnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Fasthuhn *n.*

Stępor, -a, *pl.* -y, *sm.* Stampfer *m.*, Pumpenkolben *m.*, Stößel *m.*

Stępornia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Stampfgang *m.*

Stępować, -puję, -wałem, *va. imperf.*; **Stąpić**, -pię, -piłem, *va. perf.*; — sukno das Tuch dekatieren, krumpen, krämpen, einlaufen lassen.

Stęsknić się, -nię, -niłem, *vr. perf.* Sehnsucht bekommen, Sehnsucht fühlen.

Stężeć, -żeję, -żałem, *vn. perf.* steif werden, erstarren.

Stężenie, -nia, *sn.* 1) Erstarrung *f*; 2) Konzentration *f.*, Entwässerung *f.*

Stężyber, -bru, *pl.* -bry, *sm.* (Eleusine) eine Grasgattung.

Stleć, -ję, -łałem, *vn. perf.* verglimmen, glimmend verbrennen.

Stlenienie, -nia, *sn.* Oxydation *f.*

Stlić, -leję, -lałem, *va. perf.* beim Glimmen verbrennen.

Stłaczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Stłoczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* 1) zusammenpressen, -drücken, -walzen, -treten; 2) dick einlaufen lassen.

Stłaczenie, **Stłoczenie**, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Zusammenpressung *f.*

Stłoczny, **Stłoczysty**, *adi.* zusammendrückbar, -preßbar.

Stłoczystość, -ści, *sf.* Zusammenpreßbarkeit *f.*

Stłuc, -kę, -kłem, *va. perf.* zerschlagen, zerbrechen.

Stłuczenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Zerschlagen *n.*, Zerbrechen *n.*

Stłuczyna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Kontusion *f.*, Quetschung *f.*, Stoßwunde *f.*

Stłumiać, -miam, -miałem, *va. imperf.*; **Stłumić**, -mię, -miłem, *va. perf.* erdrücken, unterdrücken, ersticken; — powstanie einen Aufstand unterdrücken; — głos sumienia die Stimme des Gewissens ersticken.

Stłumianie, **Stłumienie**, -nia, *sn.* Erdrückung *f.*, Erstickung *f.*

Stłuszczenie, -nia, *sn.* Verfettung *f.*

Stłuścieć, -cieję, -ciałem, *vn. perf.* fett werden.

Sto, *numer.* hundert; po — je hundert; — razy hundertmal; — lat hundert Jahre.

Stoarkuszny, **Stoarkuszowy**, *adi.* hundert Bogen stark.

Stobarwny, *adi.* hundertfarbig.

Stochmal, -u, *sm.* Staubmehl *n.*

Stoczek, -czka, *pl.* -czki, *sm.* 1) Wachsstock *m.*; 2) Perückenstock *m.*; 3) Tellerschnecke *f.*; 4) -czki, *pl.* Wein-, Bierreste im Faß, Neige *f.*, Bodensatz *m.*

Stoczyć, siehe: Staczać.

Stoczysko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Zisterne *f.*, Quelle *f.*

Stoczystość, -ści, *sf.* Abschüssigkeit *f.*

Stoczysty, *adi.* abschüssig.

Stodolny, **Stodołowy**, *adi.* Scheunen-.

Stodolny, -nego, *pl.* -ni, *sm.* Scheunenvogt *m.*

Stodoła, -ły, *pl.* -ły, *sf.* Scheune *f.*, Scheuer *f.*

Stogon, -a, *pl.* -y, *sm.* (Hyperia) ein krebsartiges Tier.

Stoicki, **Stoiczny**, *adi.*; **Po stoicku**, **Stoicznie**, *adv.* stoisch, standhaft, unempfindlich.

Stoicyzm, -u, *sm.* Stoizismus *m.*, Standhaftigkeit *f.*, Gleichgültigkeit *f.*

Stoik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Stoiker *m.*, Standhafte(r) *m.*, Gleichgültige(r) *m.*

Stojadło, -dła, *pl.* -dła, *sn.* Ständer *m.*, Spreize *f.*

Stojak, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Ständer *m.*; — żórawia Kranständer, Kransäule *f.*; -i, *pl.* Gestell *n.*, 2) Standbild *n.*, stehende Stuhlsäule; 3) Haspelstütze *f.*; 4) Gehstuhl *m.*; 5) Faulenzer *m.*

Stojan, -u, *pl.* -y, *sm.* dürre Kiefer.

Stojący, *adi.*; **Stojąco**, *adv.* stehend; -ca warstwa seigerer Flöz, stehender Gang.

Stojączka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Stehen *n.*; na -kę, w -ki, im Stehen, stehend, stehenden Fußes.

Stojec, -jca, *pl.* -jce, *sm.* Dach-, Giebelspitze *f.*

Stok, -u, *pl.* -i, *sm.* 1) Zusammenfluß *m.* des Wassers, Zisterne *f.*; 2) das Glacis der Festung; 3) Abhang *m.*, Gebirgsabfall *m.*; — szkarpa Böschung *f.*, Dossierung *f.*; — grobli Dammböschung; — usypu natürliche Böschung; -i od wody vordere Böschung; -i za wodą rückwärtige Böschung; 4) Abfluß *m.*; 5) Abdachung *f.*, Abhang *m.*

Stokfisz, -a, *pl.* -e, *sm.* Stockfisch *m.*

Stokfiszowy, *adi.* Stockfisch-.

Stokłosa, -sy, *sf.*; **Stokłos**, -u, *sm. sing. tant.* Treipe *f.*

Stokłosiasty, *adi.* voll Treipen.

Stokłoska, -ki, *sf.* echter römischer Kümmel.

Stokłośny, *adi.* Treipen-.

Stokorodny, *adi.* quellenerzeugend.

Stokowy, *adi.* Quellen-, Abhang-; -wa galerya w pod-

kopach die Galerie unter dem Glacis.

Stokowy, -wego, *pl.* -wi, *sm.* Böſcher *m.*, Doſſierer *m.*, Böſchungsarbeiter *m.*; = Skarpiarz.

Stokroć, *adv.* hundertmal.

Stokroć, -ci, *pl.* -cie; **Stokrótka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Maßliebe *f.*, Gänſeblümchen *n.*; — trwała Tauſendſchön *n.*

Stokrotny, *adi.*; **Stokrotnie**, *adv.* hundertfältig.

Stolarczyk, -a, *pl.* -i, *sm.* Tiſchlerlehrling *m.*, Tiſchlergeſelle *m.*

Stolarka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Tiſchlerin *f.*; 2) Werktiſch *m.*, Hobelbank *f.*; 3) Schreiner-, Tiſchlerarbeit *f.*; 4) Tiſchlerhandwerk *n.*

Stolarnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Tiſchlerwerkſtatt *f.*, Tiſchlerei *f.*

Stolarski, *adi.* Tiſchler-, Schreiner-.

Stolarstwo, -wa, *sn.* Tiſchlerei *f.*, Schreinerei *f.*, Tiſchlerhandwerk *n.*

Stolarszczyzna, -ny, *sf.* Tiſchlerarbeit *f.*

Stolarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Tiſchler *m.*, Schreiner *m.*

Stolcobuwie, -wia, *sn.* Säulenſtuhl *m.*

Stolcokryw, -u, *pl.* -y, *sm.* Säulenfuß *m.*, Schaftgeſims *n.*

Stolcowy, *adi.* Stuhl-; pas — Spannriegel *m.*; -wa podwalina Dachſtuhlſchwelle *f.*; rama -wa Pfette *f.*, Dachrahme *f.*; słup — Bundpfoſten *m.*

Stolcować, -cuję, -wałem, *vn. imperf.* Stuhl haben.

Stolec, -lca, *pl.* -lce, *sm.* 1) Sitz *m.*, Thron *m.*; Richterſtuhl *m.*; Reſidenz *f.*; 2) Stuhl *m.*, Stuhlgang *m.*; 3) Gerüſt *n.*; — dachu Dachſtuhl; — pośredni Leergeſperr *n.*, Freigebind *n.*, Zwiſchengeſperr *n.*; — wiszący Hängewerk *n.*; 4) gefrorene Kruſte einer Quelle beſonders am Bergabhange.

Stolica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Hauptſtadt *f.*, Reſidenz *f.*; — apostolska päpſtlicher Stuhl.

Stolik, -a; **Stoliczek**, -czka, *pl.* -czki, *sm.* Tiſchchen *n.*; kleiner Tiſch; — mierniczy Meßtiſch *m.*, Reißtafel *f.*

Stolnica, -cy, *pl.* -ce; **Stolniczka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Nudel-, Schneide-, Hackbrett *n.*

Stolnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* 1) Tafeldecker *m.*; Truchſeß *m.*; 2) Stollenarbeiter *m.*, Steinſalzbauer *m.*

Stolnikiewicz, -a, *pl.* -e, *m.* Truchſeßſohn *m.*

Stolnikostwo, -wa, *sn.* 1) Tafeldecker-, Truchſeßamt *n.*; 2) Truchſeßpaar *n.*

Stolnikowa, -wej, *pl.* -we, *sf.* Truchſeſſin *f.*

Stolny, *adi.* Stollen-.

Stoła, -ły; **Stolnia**, -ni, *sf.* Stollen *m.*

Stołeczny, *adi.* Hauptſtadt-, Reſidenz-.

Stołek, -łka; **Stołeczek**, -czka, *pl.* -czki, *sm.* Stuhl *m.*, Stühlchen *n.*, Seſſelchen *n.*; -łka komu przystawić jmndm den Fuß unterſtellen; na dwóch -łkach ſiedzieć auf zwei Stühlen ſitzen; (stołeczek) Stuhlgang *m.* (bei Kindern).

Stołować, -łuję, -wałem, *va. imperf.* beköſtigen, Tiſch geben; — się *vr.* ſich beköſtigen, wo eſſen, ſpeiſen.

Stołowanie, -nia, *sn.* 1) Beköſtigung *f.*, Speiſung *f.*; 2) Stollengerüſt *n.*, Bretterdecke *f.*

Stołowe, -go, *sn.* Koſtgeld *n.*

Stołownik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Tiſchgenoſſe *m.*, Koſtgänger *m.*, Speiſegaſt *m.*

Stołowy, *adi.* Tiſch-, Speiſe-, Tafel-; -we wino Tiſchwein *m.*; -we dobra Tafelgüter *pl.*

Stołpiasty, *adi.*; -sta sól Steinſalz in kleinen Blöcken, Klößen.

Stonka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Johannsblut *n.*, polniſcher Kermes, Sonnenkäfer *m.*

Stonoga, -gi, *pl.* -gi, *sf.* Kellerwurm *m.*, Aſſel *f.*, Kelleraſſel *f.*, Holzlaus *f.* Tauſendfuß *m.*

Stonogowiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* Hirſchzunge *f.*

Stop, -u, *pl.* -y, *sm.* Legierung *f.*; — brytanika Britanniametall *n.*; — dzwonowy Glockenſpeiſe *f.*, Glockengut *n.*; — łatwotopliwy Schnell-, Weich-, Zinnlot *n.*; — panewkowy Kompoſitions-, Hartmetall; — trudnotopliwy Schlag-, Hartlot.

Stopa, -py, *pl.* -py, *sf.*; *dim.* **Stopka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Fuß *m.*, Plattfuß, Fußſohle *f.*, Fußtapfe *f.*, Fußblatt *n.*; 2) Baſis *f.*; — kowadła Amboßfuß *m.*, Amboßſchenkel *m.*; 3) Fuß *m.*; — procentowa Zinsfuß; — monety Münzfuß; — polska polniſcher Fuß; żyć na wielką stopę auf großem Fuße leben; 4) kozia — Geißfuß; — niedźwiedzia Bärenfuß; — wronia Wegetritt *m.*

Stopak, -a, *pl.* -i, *sm.* Schlackenhaken *m.*

Stopić, -pię, -pisz, -piłem, *va. perf.*; **Stapiać**, -piam, -piałem, *va. imperf.* ſchmelzen; ſiehe: Topić; — się *vr.* ſchmelzen, zerſchmelzen; = Stopnieć.

Stopień, -pnia, *pl.* -pnie, *sm.* Stufe *f.*, Potenz *f.*, Grad *m.*; Fußtritt *m.*; — parowozowy Lokomotivenſtufe; — podwójny doppelter Fußtritt; — zahartowania Härtegrad; -nie schodowe Stufen; -nie pełne Vollſtufen; -nie wczopowane verſetzte Stufen; wiele jest dziś stopni zimna? wieviel Grad Kälte haben wir heute?; do tego -nia posunął swoją zuchwałość er ging ſo weit in ſeinem Übermute; do tego -nia się rozgniewał er geriet dermaßen in Zorn; ilość podnieść do trzeciego -nia eine Größe zur dritten Potenz erheben.

Stopka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Vogelfuß *m.*; 2) Stiel *m.*, Stengel *m.* (am Obſt); 3) Teller-, Fußhammer *m.*

Stopkowiec, -wca, *sm.* Fußblatt *n.*, Entenfuß *m.*

Stopniarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Stiegenreiniger *m.*

Stopnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* zerſchmelzen.

Stopnik, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) ein nach Fußen eingeteilter Maßstab *m.*; 2) schuhlanger Fisch.

Stopniować, -niuję, -wałem, *va. imperf.* steigern, abstufen.

Stopniowanie, -nia, *sn.* Steigerung *f.*, Komparation *f.*; Stufengang *m.*, Stufenfolge *f.*

Stopniowy, *adi.*; **Stopniowo**, *adv.* stufenweise, allmählich.

Stopnisty, *adi.* abgestuft, stufenweise steigend.

Stopofunt, -a, *pl.* -y, *sm.* Fußpfund *n.*

Stopowy, *adi.* einen Fuß lang, fußlang.

Stora, -ry, *pl.* -ry, *sf.* Fensterrollette *f.*, Rouleau *n.*, Store *f.*; -ry *pl.* Jalousien *pl.*

Storc, Sztorc, Storcz, -u, *pl.* -e, *sm.* 1) Sturz *m.*, Türsturz; 2) Stürze *f.*, Urwellstürze *f.*, Platten für Bleche, Urwellstab *m.*; 3) aufrechte scharfe Kante; na storc, storcem, auf der Kante, aufrecht; zum Trotz.

Storczyć, -czę, -czysz, -czyłem, *va. imperf.* aufrecht stellen, aufrichten.

Storczyk, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Stendelwurz *f.*, Knabenkraut *n.*, Orchis *f.*; 2) Dach-, Giebelspitze *f.*

Storczykowaty, *adi.* orchisartig.

Storczyny, -czyn, *sn. plur. tant.* Haspelstützen *pl.*

Storczypięta, Storczypiętka, -ki, *pl.* -ki, *sm.* Großtuer *m.*, Prahlhans *m.*

Story, siehe: Stora.

Storzysko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Heuschoberpfahl *m.*

Storzyszek, -szka, *pl.* -szki, *sm.* (Clinopodium) Maßkraut *n.*; — pospolity Wirbeldoste *f.*

Stos, -u, *pl.* -y, *sm.* Stoß *m.*, Haufe(n) *m.*, Scheiterhaufe(n) *m.*; na — kogo skazać jmndn zum Feuertode verdammen; — węglarski Meiler *m.*; 2) Batterie *f.*; — elektryczny elektrische Batterie; — galwaniczny galvanische Batterie; — Wolty voltaische Batterie; — wtóry Sekundärbatterie; 3) — pacierzowy Wirbelsäule *f.*

Stosił, -u, *pl.* -y, *sm.* Heilwurz *f.*, Panakkraut *n.*

Stosina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* dünnerer Stock-, Federteil *m.*

Stosować, -suję, -wałem, *va. imperf.* anpassen; anwenden; stützen; — wyrazy do myśli die Worte den Gedanken anpassen; możnaby to do niego — man könnte es auf ihn anwenden; — się *vr.* passen, sich wonach richten, fügen, anbequemen; to się do ciebie -suje das ist an dich gerichtet; szpada -suje się do pochwy der Degen paßt in die Scheide; umieć się do okoliczności — sich den Umständen zu fügen wissen.

Stosowanie, -nia, *sn.* Anwendung *f.*, Anpassung *f.*

Stosowany, *adi.* angewandt, angewendet; sztuka -na Kunstgewerbe *n.*; -na chemia angewandte Chemie.

Stosowność, -ści, *sing. tant. sf.* Angemessenheit *f.*; Proportionalität *f.*; Verhältnismäßigkeit *f.*

Stosowny, *adi.*; **Stosownie**, *adv.* verhältnismäßig, entsprechend, angemessen, passend, gemäß; ta mowa nie jest -na do okoliczności die Rede ist den Umständen nicht angemessen; -nie do jego rozkazu, seinem Befehle gemäß; ten kapelusz nie jest -ny do żałoby dieser Hut ist für Trauer nicht passend; został -nie do swoich zasług wynagrodzony er wurde seinen Verdiensten entsprechend belohnt; postąpiłeś nie -nie du hast dich unpassend benommen.

Stosuga, -gi, *pl.* -gi, *sf.* 1) Gelenk *n.*, Fuge *f.*; — pozwina Lagerfuge; — pionowa Stoßfuge.

Stosunek, -nku, *pl.* -nki, *sn.* Verhältnis *n.*, Proportion *f.*; — arytmetyczny, geometryczny arithmetisches, geometrisches Verhältnis; -nki krzywiznowe Krümmungsverhältnisse *pl.*; — nachylenia Neigungsverhältnisse; żyć z kim w przyjaznych -nkach mit jmndm in freundschaftlichem Verhältnisse stehen; wejść z kim w -nki sich mit jmndm einlassen, mit jmndm eine Verbindung eingehen; -nki się zmieniły die Verhältnisse haben sich geändert.

Stosunkowy, *adi.*; **Stosunkowo**, *adv.* verhältnismäßig, relativ.

Stosygiel, -gla, *pl.* -gle, *sm.* Stoßhebel *m.*

Stotysięczny, *adi.* hunderttausend-.

Stowarzyszać, -szam, -szałem, *va. imperf.*; **Stowarzyszyć**, -szę, -szyłem, *va. perf.* versammeln, vereinen; — się *vr.* sich versammeln, vereinen; — się z kim mit jmndm in Kompagnie treten; in ein vertrautes Verhältnis treten.

Stowarzyszenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Verbindung *f.*, Verein *m.*

Stowrzód, -odu, *pl.* -ody; **Stowrzodowiec**, -wca, *pl.* -wce, *sm.* Pfennigkraut *n.*

Stożek, -żka, *pl.* -żki, *sm.* 1) Kegel *m.*; 2) Kuppe *f.*

Stożkowatość, -ści, *sf.* Kegelform *f.*; Kegelfläche *f.*

Stożkowaty, *adi.* kegelförmig; -ta kapusta Zuckerhutskohl *m.*

Stożkowy, *adi.* kegelförmig; -we przecięcie Kegelschnitt *m.*; -wa kula Spitzgeschoß *n.*

Stożyć, -żę, -żyłem, *va. imperf.* schobern.

Stół, stołu, *pl.* stoły, *sm.*; *dim.* **Stolik**, -a, *pl.* -i, *sm.*; **Stoleczek**, -czka, czki, *sm.* 1) Tisch *m.*, Tafel *f.*; nakrywać do stołu den Tisch decken; dawać na — die Speisen auftragen; do stołu prosić zu Tische bitten; usługiwać, podawać przy stole bei der Tafel aufwarten, servieren; 2) Beköstigung *f.*, Essen *n.*; 3) Falzbock *m.*; 4) — pański heiliges Abendmahl, Kommunion *f.*

Straceniec, -ńca, *pl.* -ńcy, *sm.* dem Tode Geweihte(r) *m.*,

Verurteilte(r) *m.*, Delinquent *m.*; Schlachtopfer *n.*

Strach, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Schreck *m.*, Schrecken *m.*, Furcht *f.*, Angst *f.*; — mnie bierze die Angst packt mich; — pomyśleć eś ist schrecklich, daran zu denken; od -u vor Schrecken, vor Furcht; nie wiedzieć co robić ze -u vor Schrecken außer sich sein; w -u być in großer Angst sein; w okropnym byłem -u ich war in tausend Ängsten; zblednąć ze -u vor Furcht blaß werden; — ma wielkie oczy die Angst hat große Augen; aż — schrecklich, fürchterlich; 2) -a, *pl.* -y, *sm.* Schreckbild *n.*, Gespenst *n.*, Spuk *m.*; — nocny Nachtgespenst; powieść o -ach eine Gespenstergeschichte.

Strachać się, -cham, -chałem, *vr.* sich sehr ängstigen, fürchten, Angst haben, scheuen.

Strachliwość, -ści, *sf.* Schreck-, Zaghaftigkeit *f.*

Strachliwy, *adi.* schreck-, zaghaft.

Strachowisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Schreckbild *n.*

Stracić, -cę, -cisz, -ciłem, I. *vn. imperf.* verlieren; II. *va. perf.* 1) verlieren, vergeuden; 2) hinrichten, siehe: Tracić.

Straconka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* verlorene Zimmerung, Verzimmerung *f.*

Stradać, -dam, -dałem, *va. imperf.* verlieren, einbüßen.

Stradałka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* (Moringa) Behen-, Ölnußbaum *m.*

Stragan, -u, *pl.* -y, *sm.* Schragen *m.*, Scharren *m.*, Krambude *f.*, Kram-, Verkaufsbank *f.*

Straganiarka, Stragarka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Verkäuferin *f.*, Höferin *f.*; = Przekupka.

Stragarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Trage-, Querbalken *m.*

Strangurya, -ryi, *sf.* Harndrang *m.*, Harnzwang *m.*; = Trudne odlewanie moczu.

Strapić, -pię, -piłem, *va. perf.* kränken, Kränkung verursachen, siehe: Trapić.

Strapienie, -nia, *sn.* Betrübnis *f.*, Leiden *n.*

Stras, Strasz, -u, *pl.* -e, *sm.* Straß *m.*; = Fałszywy kamień.

Straszak, -a, *pl.* -i, *sm.* Gespenst *n.*; Wauwau *m.*, gra w -a ein Kinderspiel.

Straszek, -szka, *pl.* -szki, *sm.* Heuschreckenkrebs *m.*, Maulfüßler *m.*

Straszliwość Straszność, -ści, *pl.* -ści, *sf.* Fürchter-, Schrecklichkeit *f.*

Straszliwy, Straszny, *adi.*; **Straszliwie, Strasznie**, *adv.* furchtbar, fürchterlich, schrecklich, scheußlich, schauderhaft; -na potęga fürchterliche Macht; -ny widok ein schrecklicher Anblick; opowiadać -ne rzeczy schauderhafte Dinge erzählen; -ne rzeczy (ironisch) große Sachen.

Strasznica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* abschreckendes, häßliches Weib, Scheusal *n.*

Strasznik, -a, *pl.* -i, *sm.* Scheusal *n.*

Straszyć, -szę, -szyłem, I. *va. imperf.* schrecken, erschrecken, mit Gespenstern drohen; II. *vn. imperf.* spuken (von Gespenstern).

Straszydło, -dła, *pl.* dła, *sn*, 1) Gespenst *n.*, Schreckbild *n.*, Scheusal *n.*, Spukgeist *m.*; 2) Vogelscheuche *f.*, Popanz *m.*; 3) Blattnase *f.* (Fledermaus).

Strata, -ty, *pl.* -ty, *sf.* Verlust *m.*, Schaden *m.*

Strategia, -gii, *sf.* Strategie *f.*, Heerführung *f.*, Kriegskunst *f.*; = Sztuka dowodzenia wojskiem.

Strategiczny, *adi.*; **Strategicznie**, *adv.* strategisch.

Strategik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Stratege *m.*, Heerführer *m.*, Feldherr *m.*

Stratny, *adi.* verlustig, verschwenderisch.

Stratować, -tuję, -wałem, *va. perf.* niedertreten, zusammenstampfen, siehe: Tratować.

Strawa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* Nahrung *f.*, Kost *f.*, Essen *n.*; służyć za -wę zur Nahrung dienen; — bydlęca Viehfutter *n.*; psia — Hundefressen *n.*

Strawić, -wię, -wisz, -wiłem, *va. perf.* verdauen, siehe: Trawić.

Strawienie, -nia, *sn.* Verdauung *f.*

Strawin, -u, *sm.* Pepsin *n.*, Magensaft *m.*

Strawne, -go, *sn.* Kostgeld *n.*, Diäten *pl.*

Strawność, -ści, *sf.* Verdaulichkeit *f.*

Strawny, *adi.* (leicht) verdaulich.

Strawować, -wuję, -wałem, *va. imperf.* beköstigen, bewirten; — się *vr.* sich beköstigen.

Strawunek, -nku, *sm.* Beköstigung *f.*, Kostgeberei *f.*

Straż, -y, *pl.* -e, *sf.* Wache *f.*, Schildwache *f.*, Hut *f.*; — dzienna Tagwache — nocna Nachtwache; — honorowa Ehrenwache; — graniczna Grenzwache; na -y być auf Wache sein; -e rozstawiać Wachen ausstellen; pod -ą osadzić in Gewahrsam halten; — przednia, tylna Vor-, Nachhut.

Strażnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Wachtturm *m.*, Warte *f.*, Wartturm *m.*, Schilderhaus *n.*

Strażniczy, *adi.* Wacht-.

Strażnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Aufseher *m.*, Wächter *m.*, Forstbeamte(r) *m.*; — graniczny Grenzaufseher, Mautner *m.*; — wielki Generalwachtmeister *m.*; — blokowy Blockerwächter.

Strażyniec, -ńca, *pl.* -ńce, *sm.* Wachtturm *m.*, Redoute *f.*

Strącać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Strącić**, -cę, -cisz, -ciłem, *va. perf.* hinabstoßen, herunterstürzen, abschlagen, abstoßen.

Strącanie, Strącenie, -nia, *sn.* Hinab-, Hinunterstürzen *n.*, Fällung *f.*

Strączasty, Strączysty, *adi.* schotig, voll Schoten.

Strącze, -cza, *sing. tant. sn.* Schoten *pl.*

Strączek, -czka, *pl.* -czki, *sm.* Schötchen *n.*, Hülse *f.*

Strączka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Abzug *m.*

Strączkowaty, *adi.* ſchotenförmig, ſchotenartig.

Strączkowy, *adi.* Schoten-; -we rośliny Schotengewächſe *pl.*, Hülſenfrüchte *pl.*

Strącznik, -a, *pl.* -i, *sm.* Schminkbohnenſtoff *m.*

Strączyca, -cy, *pl.* -ce, *sf.* (Halidrys) eine Algengattung.

Strączyna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Schotenhülſe *f.*, Schotenſchale *f.*

Strączyniec, -ńca, *pl.* -ńce, *sm.* Mutterzimt *m.*

Strąk, -a, *pl.* -i, *sm.* Schote *f.*

Strąkojad, -u, *pl.* -y, *sm.* (Bruchus) Erbſenfreſſer *m.*, Erbſenkäfer *m.*

Strąkowacieć, -cieję, -ciałem, *vn. imperf.* Schoten treiben, ſchießen.

Strąkowaty, *adi.* ſchoten-, hülſenartig.

Strefa, -fy, *pl.* -fy, *sf.* Zone *f.*; Streif *m.*, Streifen *m.*

Strefić, -fię, -fiłem, *va. perf.* 1) ſtreifen, mit Streifen bezeichnen; 2) trefe machen (für den Genuß nach den jüdiſchen Speiſegeſetzen ungeeignet machen); 3) das Haar in Locken brennen.

Strefisty, *adi.* ſtreifig, geſtreift.

Strejk, **Strajk**, -u, *pl.* -i, *sm.* Streik *m.*, Ausſtand *m.*, Arbeitseinſtellung *f.*; = Zawieszenie robót.

Strejkować, **Strajkować**, -kuję, -wałem, *vn. perf.* ſtreiken, die Arbeit einſtellen; strejkujący Streikende(r) *m.*

Streszczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Streścić**, -szczę, -ściłem, *va. perf.* den Inhalt kurz angeben.

Streszczenie, -nia, *sn.* kurze Inhaltsangabe.

Strębować, -buję, -wałem, *va. imperf.*; **Strąbić**, -bię, -biłem, *va. perf.* zuſammenblaſen, durch Blaſen verſammeln, zuſammenrufen.

Stręczarka, **Stręczycielka**, -ki, *pl.* -ki, *f.* Zuweiſerin, Vermieterin *f.*

Stręczenie, -nia, *sn.* Zuweiſen *n.*; biuro -czeń Vermittlungsbureau *n.*

Stręczyć, -czę, -czyłem, *va. imperf.* zuweiſen, zuſchanzen, mäkeln.

Stręczyfura, -ry, *pl.* -ry, *sf.* Kommiſſionär *m.*, Spediteur *m.*

Stręp, -u, *pl.* -y, *sm.* Zeidelbaum *m.* vom Sturm entgipfelt.

Strętwa, -wy, *pl.* -wy, *f.* Krampffiſch *m.*

Strętwieć, -wieję, -wiałem, *vn. perf.* erſtarren.

Stroczek, -czka, *pl.* -czki, *sm.* (Meruleus) Hutpilzgattung *f.*; — rosisty Feucht-, Tränenſchwamm *m.*

Stroczyć, -czę, -czyłem, *va. perf.* zuſammenbinden.

Strofa, -fy, *pl.* -fy, *sf.*; **Strofka**, -ki, *pl.* -ki, Strophe *f.*

Strofować, -fuję, -wałem, *va. imperf.* ſchelten, verweiſen, eine Strafe geben.

Strofowanie, -nia, *sn.* Schelten *n.*

Stroiciel, -a, *pl.* -e, *sm.* Stimmer *m.*, Klavierſtimmer.

Stroicielka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Stimmerin *f.*

Stroiczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Lobelie *f.*

Stroić, -ję, -isz, -iłem, I. *va. imperf.* 1) ſchmücken, putzen, ausſchmücken, aufputzen; — ołtarz kwiatami den Altar mit Blumen ſchmücken; — rozum nauką den Verſtand mit Kenntniſſen ſchmücken; 2) bereiten, zubereiten, zurechtmachen; 3) — miny, grymasy Geſichter ſchneiden; 4) — sobie z kogo żarty, drwinki ſich über jemanden luſtig machen; 5) ſtimmen; trzeba już znowu — fortepian man muß wieder das Klavier ſtimmen; II. — się, *vr. imperf.* ſich ſchmücken, putzen, anziehen; — się w cudze piórka ſich mit fremden Federn ſchmücken.

Stroik, -u, *pl.* -i, *sm.* 1) Kopfputz *m.* für Frauen; 2) Blättchen *n.*, Zungenblatt *n.*, welches auf den Schnabel der Klarinette geſetzt wird.

Stroipostawa, -wy, *pl.* -wy, *sm.* Gleisner *m.*

Stroisz, -a, *pl.* -e, *sm.* Steckpfahl *m.*

Stroiszowy, *adi.* — płot Steckpfahlzaun *m.*

Strojka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Comellyna (eine Knollenpflanze).

Strojna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Kranich-, Storchſchnabel *m.*

Strojnat, -a, *pl.* -y; **Strojniś**, -sia, *pl.* -sie, *sf.* Putznarr *m.*, Zieraffe *m.*

Strojnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Stimmhammer *m.*

Strojnisia, -si, *pl.* -sie, *sf.* Zierpuppe *f.*, Putzſüchtige *f.*

Strojnoczub, -a, *pl.* -y, *sm.* Schopfvogel *m.*; = Kruczyna.

Strojność, -ści, *sing. tant. sf.* 1) Beſtändigkeit *f.*; 2) Harmonie *f.*; 3) Pracht *f.* der Kleidung; Kleidſamkeit *f.*

Strojny, *adi.*; **Strojnie**, **Strojno**, *adv.* 1) geputzt, zierlich gekleidet; kleidſam; 2) geſtimmt, harmoniſch, beſtändig.

Stroka, **Stroczka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* andersfarbiger Streifen, Borte *f.*; — morza Meerſtrich *m.*

Stromy, *adi.*; **Stromo**, *adv.* ſteil, ſchroff.

Strona, -ny, *pl.* -ny, *sf.* 1) Seite *f.*; przepiszesz to dwie -ny du wirſt dieſe zwei Seiten abſchreiben; z tej -ny diesſeits; z tamtej -ny jenſeits; na odwrotnej -nie auf der Rückſeite; jasna — tej rzeczy die helle Seite dieſer Sache; ze wszystkich stron von allen Seiten; ani z mojej -ny, ani ze -ny mego brata niema żadnych przeszkód weder von meiner Seite noch von der Seite meines Bruders ſind welche Hinderniſſe vorhanden; to jest jego słaba — das iſt ſeine ſchwache Seite; wziąć kogo na -nę jmdn beiſeite nehmen; żart na -nę Scherz bei Seite; dać się poznać z dobrej -ny ſich von der guten Seite zeigen; każdy ciągnie na swoją -nę jeder ſucht aus der Sache Vorteil zu ziehen; -mi ſeitwärts, ſtrichweiſe, hie und da; — (wielkiego pieca) robocza, spustowa Vorwand *f.*, Arbeitsſeite; — tylna Rückſeite, Rück-

wand; — formowa Ulme *f.*, Formseite; — przeciwwiatrowa Windseite; 2) Gegend *f.*; w obcych -ch in fremden Gegenden; cztery -ny niebieskie die vier Himmelsgegenden; 3) Partei *f.*; — przeciwna die Gegenpartei; -ny zawierające kontrakt die kontrahierenden Parteien; — pozwana die belangte Partei.

Stroncyana, -ny, *sf.* Strontianerde *f.*, Strontian *m.*

Stroncyanit, -u, *pl.* -y, *sm.* Strontianit *m.*

Stronica, Stronnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Seite *f.*, Buchseite *f.*, Pagina *f.*

Stronić, -nię, -niłem, *vn. imperf.* sich ferne halten; — od kogo jmndn meiden, fliehen.

Stronnictwo, -wa, *pl.* -wa, *sf.* 1) Parteigeist *m*; 2) Partei *f.*

Stronniczość, -ści, *sf.* Parteilichkeit *f.*

Stronniczy, *adi.*; **Stronniczo**, *adv.* parteiisch, parteilich, Partei-.

Stronnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Parteigänger *m.*, Parteiangehörige(r) *m.*

Stronność, -ści, *sf.* Parteilichkeit *f.*

Stronten, -u, *sing. tant. sm.* Strontium *n.*

Strop, -u, *pl.* -y, *sm.* Balkenlage *f.*, Gebälk *n.*, Dach *n.*, Zimmerdecke *f.*, Deckenstück *n.*; — wnękowy, koszykowy, wytworny Felderdecke *f.*; — skrzyni ogniowej Dach des Feuerkastens; — niebios Himmelsgewölbe *n.*

Stropić, -pię, -piłem, *va. perf.* von der Fährte wegtreiben; — się *vr.* sich entsetzen, in Verwirrung geraten.

Stropowy, *adi.* Decken-, Gebälk-; -wa oprawa Förstenkappe *f.*

Stroskanie, -nia, *sn.* Betrübnis *f.*

Stroskany, *adi.* betrübt, bekümmert, gebeugt, gekränkt.

Strożyny, -żyn, *plur. tant.* Schornsteinbalken *pl.* aus Flechtwerk.

Strój, -oju, *pl.* -oje, *sm.* 1) Putz *m.*, Aufputz *m.*, Kleidung *f.*, Anzug *m.*; narodowy — Nationalkleidung, Nationaltracht *f.*; zbytek w -jach der Luxus in der Kleidung; 2) Veranstaltung *f.*, Anordnung *f.*; 3) Saitenklang *m.*, Saitenspiel *n.*; Saitenstimmen *n.*; 4) -oje Hoden *pl.* Geilen *pl.*; strój bobrowy Bibergeil *n.*

Stróna, siehe: Struna.

Stróż, -a, *pl.* -e, *sm.* 1) Wächter *m.*; Hausmeister *m.*, Hausbesorger *m.*; Beschützer *m.*, Bewacher *m.*; anioł — Schutzengel *m.*; — nocny Nachtwächter; cnota czystości najlepszym jest -em wierności żon die Tugend der Keuschheit ist die beste Beschützerin (der beste Hort) der Frauentreue; 2) -e, *pl.* Radstößer *pl.*, Prellsteine *pl.*

Stróża, -ży, *pl.* -że, *sf.* Nachtwache *f.*

Stróżka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Hausmeisterin *f.*, Hausbesorgerin *f.*; Aufseherin *f.*; 2) Schlacke *f.*

Stróżne, -go, *sn.* Wächtergeld *n.*, Wachgeld *n.*

Stróżowa, -wej, *pl.* -we, *sf.* Hausbesorgerin *f.*, Hausmeisterin *f.*; Wächterin *f.*

Stróżować, -żuję, -wałem, *vn. imperf.* wachen, bewachen, Wache halten, Wächter sein.

Stróżówna, -nej, *pl.* -ne, *sf.* Hausmeisterstochter *f.*

Strucla, -li, *pl.* -le, *sf.*; *dim.* **Strucelka**, -ki, *pl.* -ki, Striezel *m.*, *f.*, Wecken *m.*

Struchlałość, -ści, *sf.* Erstarrung *f.*, Erstarren vor Bangigkeit.

Struchlały, *adi.* erstarrt, vor Schrecken erstarrt, schreckgebannt.

Struchleć, -lejȩ, -lałem, *vn. perf.* vor Furcht, Bangigkeit, Staunen erstarren.

Strucie, -cia, *sn.* Vergiften *n.*, Vergiftung *f.*

Strué, -ję, -łem, *va. perf.* vergiften, siehe: Truć.

Strudel, -dla, *pl.* -dle, *sm.* Strudel *m.*; — z jabłkami Apfelstrudel; — z makiem, z serem Mohn-, Quark-(Topfen-)strudel.

Strudzenie, -nia, *sn.* Ermüdung *f.*

Strudzić, -dzę, -dzisz, -dziłem, *va. perf.* ermüden, siehe: Trudzić.

Strudzony, *adi.* müde.

Strug, -a, *pl.* -i; **Struch**, -a, *pl.* -y, *sm.* 1) Hobel *m.*, Schnitzmesser *n.*; — bednarski, ośniak Schnitt-, Reis-, Zug-, Ziehmesser; — boczny Wandhobel; — druciak Zündhölzerhobel; — dwuręczny Band-, Speichenhobel; — gładzący, podwójny, gładzidło Doppelfügenhobel, Rauchbank *f.*, Putzhobel; — gładzący pojedynczy Fug-, Bankhobel, Rauh-, Fugebank; — kątnik Sims-, Gesimshobel; — kątnik krawędziowy Falzhobel; — kątnik odsadzkowy Wangenhobel; — kątnik ukośny Schräger *m.*; — krajnik Kehlhobel; — krzywiak Schiefhobel; — listewkowy Leistenhobel; — okrągły Rundhobel; — rozsuwany Falzhobel; — równiak Schlicht-, Glätthobel; — skrobacz Schab-, Speichenhobel; — spajak Fugenhobel; — wpustnik Nut-, Spundhobel; — wypustnik Federhobel; — wycinany, gzemsowy, karnesowy, Karnies-, Stab-, Hohlhobel; — zasuwnik Grathobel; — zębak Zahnhobel; — żłobień Hohlkehlhobel; — do kopyt końskich Wirkeisen *n.*; 2) eine Art Barke.

Struga, -gi, *pl.* -gi, *sf.* Wasserader *f.* Wiesenbach *m.*; Quelle *f.*; Flut *f.*; strumyk przepływa pole dwoma -mi der Bach durchrieselt das Feld in zwei Arme geteilt; — łez ein Strom von Tränen.

Strugać, -gam, -gałem, *va. imperf.* schnitzeln, schaben; — kartofle Erdäpfel schälen; — marchew gelbe Rüben schaben.

Struganie, -nia, *sn.* Schnitzeln *n.*; Schälen *n.*

Strugałek, -łka, *pl.* -łki, *sm.* geschnitztes Bild.

Strugałka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Schnitzmesser *n.*; Hobel *m.*

Struganina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Geschnitzel *n.*

Strugarnia, -ni, *pl.* -nie; **Strugarka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Hobelmaschine *f.*, Hobelbank *f.*; Hobelwerkstatt *f.*

Strugarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Hobler *m.*, Schnitz(l)er *m.*

Strukać, -kam, -kałem, *va. imperf.* wie ein Kranich schreien.

Struktura, -ry, *pl.* -ry, *sf.* Struktur *f.*, Bau *m.*, Bauart *f.*; = Budowa.

Strum, -u, *pl.* -y, *sm.* Knopf am Halse.

Strumienisty, *adi.* voll Bäche.

Strumienny, *adi.* Bach-.

Strumień, -nia, *pl.* -nie, *sm.* Bach *m.*, reißender Bach, Gießbach; krew płynęła -niami das Blut floß in Strömen; -mienie łez wylewać einen Strom von Tränen vergießen; — wody Wasserstrahl *m.*

Strumiłka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Malcolmia (eine Pflanze).

Strumyk, **Strumyczek**, -czka, *pl.* -czki, *sm.* Bächlein *n.*, Bach *m.*

Struna, **Stróna**, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Saite *f.*

Strunowy, *adi.* Saiten-.

Strup, -a, *pl.* -y; *dim.* **Strupek**, -pka, *pl.* -pki, *sm.* Grind *m.*, Schorf *m.*; Ausschlag *m.*; -y na głowie Kopfausschlag; słodki — Honiggeschwulst *f.*, mierziony — böser Grind; -y końskie Mauken *pl.*, Rappe *f.* (eine Pferdekrankheit).

Strupiasty, **Strupisty**, **Strupliwy**, *adi.* grindig, schorfig.

Strupić, -pię, -piłem, *va. imperf.* mit Schorf, Grind bedecken.

Strupieć, -pieję, -piałem, *vn. imperf.* sich mit Grind, Schorf bedecken.

Strupień, -nia, *sm.* Kopfgrind *m.*, Milchschorf *m.*

Strupieszałość, **Strupiałość**, -ści, *sf.* Morschheit *f.*

Strupieszały, *adi.* morsch.

Strupieszyć, -szę, -szyłem, *va. perf.* morsch machen.

Strupnica, -cy, *sf.* Nagelflechte *f.*

Strusi, *adi.* 1) Strauß-; -e pióra Straußfedern; — żołądek Straußmagen *m.*, eiserner Magen; 2) -sie pióro Flügelfarn *m.*

Struś, -sia, *pl.* -sie, *sm.* Strauß *m.*, Straußvogel *m.*

Struty, *adi.* vergiftet.

Strużek, -żka, *sm.*; **Strużka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Bächlein *n.*

Strużyć = Strugać.

Strużyna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* 1) Späne *m. pl.* beim Schnitzeln, Hobelspäne; 2) Mist *m.*

Strwonić, -nię, -nisz, -niłem, *va. perf.* vergeuden, siehe: Trwonić.

Strwonienie, -nia, *sn.* Vergeudung *f.*

Strwożenie, -nia, *sn.* Erschrecken *n.*, Bangigkeit *f.*

Strwożony, *adi.* erschrocken, bang.

Strwożyć, -żę, -żyłem, *va. perf.* erschrecken, bang machen; — się *vr.* erschrecken, bang werden, siehe: Trwożyć.

Strych, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Boden *m.*, Mansarde *f.*; idę na — ich gehe auf den Boden; pożar wybuchł na strychu das Feuer entstand auf dem Boden; 2) = Sztrych Strich *m.*, Maß *n.*, Linie *f.*; wszyscy pod równy — prawa iść muszą alle müssen sich im gleichen Maße dem Gesetze unterwerfen; satyry pod jeden — wszystkich biorą die Satire behandelt alle gleichmäßig; 3) Art *f.*, Weise *f.*; dawnym -chem budować nach alter Weise bauen; kozackim -chem nach Kosakenart; 4) Knaster *m.*, Knasterbart *m.*; 5) -y, *pl.* Striche, Hölzer im halben Monde am Blasebalge.

Strycharstwo, -wa, *sn.* Ziegelstreicherei *f.*

Strycharz, -a, *pl.* -e, *sm.* Ziegelstreicher *m.*

Strychnina, -ny, *sf.* Strychnin *n.*

Strychninowy, *adi.* Strychnin-.

Strychować, -chuję, -wałem, *va. imperf.*; **Strychnąć**, -nę, -nąłem, *va. perf.* 1) mit dem Streichholze das Getreide im Scheffel abstreichen, bestreichen; 2) das Tuch streichen, taxieren, durchstreichen; 3) die Meilerstelle aufmachen, eben zurichten.

Strychulec, -lca, *pl.* -lce, *sm.* Streichbrett *n.*, Strichholz *n.*, Streckholz *n.*, Streichpflock *m.*

Stryczek, -czka, *pl.* -czki, *sm.* Strick, Strang *m.*; na — kogo skazać jmndn zum Strange verurteilen; godzien -czka für den Galgen reif; do -czka zdatny er taugt zum Hundefangen.

Stryczkowaty, *adi.* strickartig.

Stryczkowy, *adi.* Strick-.

Stryj, -a, *pl.* -owie, *sm.* 1) Vetter *m.*, Oheim *m.* (von väterlicher Seite); 2) günstiger Wind.

Stryjanka, **Stryjenka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Tante *f.*, Muhme *f.*, die Frau des Oheims.

Stryjaszek, -szka, *pl.* -szkowie, *sm.* Onkelchen *n.*

Stryjeczny, *adi.* Oheims-; — brat Cousin *m.*, Vetter *m.*; -na siostra Cousine *f.*, Base *f.*; -ni bracia Geschwister-, Bruderskinder *pl.*

Stryjostwo, -wa, *sn.* der Onkel (väterlicherseits) mit seiner Frau.

Stryktura, -ry, *pl.* -ry, *sf.* Striktur *f.*, Kanalverengung *f.*; = Zwężenie przewodu.

Stryszek, -szku, *pl.* -szki, *sm.* kleiner Boden, Dachkämmerchen *n.*

Strywializować, -zuję, -wałem, *va. perf.* trivial, gemein machen.

Strzalijad, -u, *sn.* gefingerter Schotenklee.

Strzał, -u, *pl.* -y, *sm.* Schuß *m.*; — z pistoletu Pistolenschuß; — armatni Kanonenschuß; padł — ein Schuß fiel; zbliżyć się na odległość -u sich auf Schußweite nähern.

Strzała, -ły, *pl.* -ły, *sf.* 1) Pfeil *m.*; jak — pfeilschnell; przyleciał jak — er kam pfeilschnell geflogen; — pierś mu przeszyła der Pfeil drang ihm in die Brust; — procna

Schleuderpfeil; 2) Wiesel *n.*; 3) Pfeil *m.*, ein Teil von dem halben Durchmesser eines Zirkels; 4) die größte innere Höhe der Wölbung; 5) — sowia Pimpinelle *f.*, gefingerter Schotenklee; 6) — drzewa Stock *m.*, Holzkörper *m.*

Strzałka, -ki, *pl.* -ki, *sf.*; **Strzałeczka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Pfeilchen *n.*; 2) Strahl *m.*, Stern *m.*, eine schmale Bläße an der Stirn einiger Tiere; 3) Pfeilkraut *n.*; 4) Strahl *m.*, Gabel *f.*, der mittlere Teil der Pferdehufe; 5) Eisenkiel *m.* an der Pflugschar; 6) Holzkeil *m.*; 7) Pfeil *m.*, Pfeilhöhe *f.*, Einbiegung *f.*; — krzywizny Pfeilhöhe des Federbogens in unbelastetem Zustande; — sklepienia Bogenstich *m.*; — magnesowa Magnetnadel *f.*

Strzałkowaty, *adi.* pfeilförmig.

Strzałolotny, *adi.* pfeilschnell.

Strzałonośny, *adi.* pfeiltragend.

Strzałowy, **Strzalisty**, *adi.* Pfeil-, strahlenförmig; szew -listy, spojenie -łowe Pfeilnaht *f.* an der Hirnschale.

Strzaskać, -kam, -kałem, *va. perf.* zertrümmern, zerschmettern.

Strząsać, -sam, -sałem, *va. imperf.*; **Strząsnąć**, **Strzęsnąć**, -nę, -nąłem, *va. perf.* 1) abschütteln, herunterschütteln; — owoce z drzewa das Obst vom Baume schütteln; — kurz z sukni den Staub vom Kleide abschütteln; 2) ausforschen, durchsuchen.

Strząsanie, -nia; **Strząśnięcie**, -cia, *sn.* Abschütteln *n.*

Strzecha, -chy, *pl.* -chy, *sf.* 1) Strohdach *n.*; 2) Dach *n.*; Wohnung *f.*; Obdach; Haus *n.*; Bucht *f.*; pod -chą rodzinną im Vaterhause; pod jedną -chą mieszkać unter einem Dache wohnen; przyjąć kogo pod-chę jmnḍm Dach und Fach gewähren; 3) Haube *f.* des Kohlenmeilers.

Strzechałka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* ein Werkzeug beim Strohdachdecken.

Strzecharz, -a, *pl.* -e, *sm.* Dachdecker *m.*

Strzechwa, -chwy, *pl.* -chwy, *sf.* Grimma (eine Moosart).

Strzedz, **Strzec**, -gę, -żesz, -głem, I. *va. imperf.* hüten, behüten, bewachen, bewahren, achten; pies -że domu der Hund bewacht das Haus; niech cię Pan Bóg -że Gott behüte dich; czego -ż Boże was Gott verhüte; Bóg niech go -że przed nieszczęściem Gott bewahre ihn vor einem Unglück; — niewinności swojej córki die Unschuld seiner Tochter bewachen; sześć tam chorągwi granicy -że sechs Regimenter bewachen dort die Grenze; strzeżonego Pan Bóg strzeże den Achtsamen bewacht der Himmel, wer sich selbst in acht nimmt, den bewahrt auch Gott vor dem Unglück; II. — się *vr.* sich hüten, auf der Hut sein; -ż się złych towarzyszy hüte dich vor schlechten Kameraden; ona się starannie -że zbytków w ubiorze sie vermeidet sorgfältig jeden Luxus in der Kleidung.

Strzel, -a, *pl.* -e, *sm.* Brachinus (eine Käferart).

Strzelać, -lam, -łałem, I. *va. imperf.*; **Strzelić**, -lę, -liłem, I. *va. perf.* 1) schießen, feuern; — z łuku Bogen schießen; — do tarczy nach einer Scheibe schießen; -lić z armaty eine Kanone abfeuern; — na kogo auf jmnḍn losfeuern, losschießen; gniew mu z oczu -ła der Zorn schießt ihm aus den Augen; płomień -lił do góry die Flamme schoß empor; — komu w łeb jmnḍn vor den Kopf schießen; — sobie w łeb sich eine Kugel durch den Kopf jagen; cała noc -lano z szańców die ganze Nacht wurde von den Schanzen geschossen; człowiek -la a Pan Bóg kule nosi (der Mensch schießt und Gott trägt die Kugeln), der Mensch denkt und Gott lenkt; -lać bez prochu ohne Pulver schießen, viel Lärm um nichts machen; 2) — oczyma die Augen herumschießen lassen, die Blicke herumwerfen; — bąki tändeln, die Zeit vergeuden, faulenzen, 3) schnell rennen; 4) schieben, in die Höhe schießen, schnell emporschießen; 5) niedźwiedź -la albo wichrzy der Bär schleudert Steine, Holz; II. — się *vr.* sich duellieren, auf einander schießen, Kugeln wechseln; przysięgli — się przez niedźwiedzią skórę sie schwuren, auf die Entfernung einer Bärenhaut die Kugeln zu wechseln.

Strzelający, *adi.* schießend — jące złoto Knall-, Platz-Prasselgold *n.*

Strzelany, *adi.* -na robota Sprengarbeit *f.*

Strzelak, -a, *pl.* -i, *sm.* Funken sprühendes, knisterndes Brennholz.

Strzelanie, **Strzelenie**, -nia, *sn.* Schießen *n.*; -lanie do kurka das Vogelschießen; w obozie więcej grzeszenia niż -lania im Lager wird mehr gesündigt als geschossen.

Strzelanina, -ny, *sf.* Schießerei *f.*; gęsta — heftiges Feuergefecht.

Strzelba, -by, *pl.* -by, *sf.* 1) Gewehr *n*, Flinte *f.*, Schießgewehr; 2) Schießen *n.*, Feuern *n.*

Strzelbiszcze, -cza, *sn.* Schußweite *f.*

Strzelbny, *adi.* Schießgewehr-.

Strzelcowa, -wej, *pl.* -we, *sf.* die Frau des Jägers.

Strzelczy, *adi.* Schieß-, Schuß-; -cza ręka Schußweite *f.*, Schußmäßigkeit *f.*; na -czą rękę przyjść in Schußweite kommen, in den Schuß kommen.

Strzelczyk, -a, *pl.* -i, *sm.* Jägerbursche *m.*

Strzelczyna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Jägerin *f.*, Schützin *f.*

Strzelec, -lca, *pl.* -lcy, *sm.* 1) Jäger *m.*, Schütze *m.*, Jägersmann *m.*; dobry z niego — er ist ein guter Schütze; strzelcy w Austryi mają zielone wyłogi die Jäger in Österreich haben grüne Aufschläge; 2) Schieß-, Augen-, Angelschlange *f.*

Strzelecki, *adi.* Jäger=, Schützen=; towarzystwo -ckie Schützenverein *m.*; prawo -ckie Jägerrecht *n.*; kapelusz — Jägerhut *m.*; po -cku *adv.* jäger=, ſchützenmäßig.

Strzelectwo, -wa, *sn.* 1) Jägerei *f.*; 2) Schützenweſen *n.*, Schützenkunſt *f.*

Strzelica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Strahl *m.*, Gabel *f.* am Pferdehufe.

Strzeliga, -gi, *pl.* -gi, *sf.* Theophrastea (eine amerikaniſche Pflanze).

Strzelisty, *adi.*; **Strzeliście**, *adv.* 1) Pfeil=, voll Pfeile; wie ein Pfeil in die Höhe fliegend; ſchlank emporſchießend, emporragend; -ste wieże miasta die ſchlanken Türme der Stadt; 2) inbrünſtig, andächtig; akta -ste Stoßſeufzer *pl.*, inbrünſtige Gebete.

Strzelna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Agave (amerikaniſche Baumaloe).

Strzelne, -go, *sn.* Schuß=, Jagdgeld *n.*

Strzelnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* 1) Schießhaus *n.*; Schießloch *n.*; Schießſcharte *f.*; Schießſtätte *f.*; 2) Schützenhaus.

Strzelniczy, *adi.* Schieß=, Schützen=; proch — Schießpulver *n.*; bractwo -cze Schützenbrüderſchaft *f.*

Strzemienne, -go, *sn.* Satteltrunk *m.*, Steigbügeltrunk *m.*, Abſchiedstrunk *m.*; pić — zum Abſchied noch eins austrinken.

Strzemienny, *adi.* Steigbügel=; —, -nego, *pl.* -ni, *sm.* Reitknecht *m.*

Strzemię, -mienia, *pl.* -miona; *dim.* **Strzemionko**, -ka, *pl.* -ka, *sn.* 1) Steigbügel *m.*; 2) Steigbügel(knochen) *m.* im Ohr; 3) Hängeeiſen *n.*, Hängezeug *n.*

Strzemionko, **Strzemiączko**, -ka, *pl.* -ka, *sn.* 1) ſiehe: Strzemię; 2) Strippe *f.*, Strupfen *m.* an den Hoſen.

Strzepać, -pię, -pałem, *va. perf.*; **Strzepnąć**, -nę, -nąłem, *va. perf.* abſchütteln, abklopfen; — proch den Staub abſchütteln; — komu skórę jmndm den Pelz abklopfen.

Strzeżek, -żka, *pl.* -żki, *sm.* Pinother *m.*, Pinnien=, Muſchelwächter *m.*

Strzeżenie, -nia, *sn.* Wachen *n.*, Bewachung *f.*

Strzępczasty, *adi.* faſerig, voll Faſern.

Strzępeczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Scheuerkraut *n.*, Katzen=, Schachtelhalm *m.*

Strzępek, -pka, -pki, *sm.*; **Strzępka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Krause *f.*, Faſer *f.*, Fetzen *m.*; podrzeć co na -ki etwas zerfetzen, in Fetzen zerreißen.

Strzępia, -pi, *pl.* -pie, *sf.* Einſchnittsziegel *f.*, Verzahnung *f.*, Schmatzen *m.*, Mauerſchmatzen *m.*

Strzępiasty, *adi.* voll Faſern, Faden, ausgefranſt.

Strzępić, -pię, -piłem, I. *va. perf.* 1) kräuſeln, kraus, faſerig machen; 2) — wodę Wellen werfen; 3) — głos trillern; II. — się *vr.* ſich aufdrieſeln.

Strzępkowaty, *adi.* faſerig, ſchachtelhalmartig.

Strzępnik, -a, *pl.* -i, *sf.* Euridice (Aſſelgattung).

Strzęsnąć, ſiehe: Strząsać.

Strzosować, -suję, -wałem, *va. perf.* an den Pfahl anbinden.

Strzydz, **Strzyc**, -gę, -żesz, -głem, *va. imperf.* ſchneiden, mit der Schere ſchneiden, ſcheren; — komu włosy jemandem die Haare ſchneiden; — owce die Schafe ſcheren; — uszami die Ohren ſpitzen, ſie hin und her bewegen; — oczyma ſchneidende Blicke auf etwas werfen; (jak ja) golono, (to on) -żono ſage ich weiß, ſo ſagt er ſchwarz.

Strzyga, -gi, *pl.* -gi; **Strzygonia**, -nii, *pl.* -nie, *sf.* weibliches Nachtgeſpenſt, Hexe *f.*

Strzygon, -u, *pl.* -y, *sm.* männliches Nachtgeſpenſt.

Strzygoń, -nia, *pl.* -nie, *sm.* hülſenartige Sinnpflanzengattung.

Strzykać, -kam, -kałem, *vn.* und *va. imperf.*; **Strzyknąć**, -knę, -knąłem, *vn.* und *va. perf.* 1) ſpritzen, ſprudeln; 2) ſtechen, zwicken, kneipen; -ka mi w uchu es ſticht mich im Ohre.

Strzykanie, -nia, *sn.* — uszu Ohrenweh *n.*, Ohrenſchmerz *m.*

Strzykawa, -wy, *pl.* -wy; **Strzykawka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Springbrunnen *m*; 2) Spritze *f.*; 3) Spritz=, Nervenröhre *f.*

Strzykaweczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) (Siphunculus) Huberwurm *m.*, 2) Saugrüſſelchen *n.*

Strzyż, -ża, *sm.* Schur *f.*

Strzyż, -a; **Strzyżyk**, -a, *pl.* -i, *sm.* Goldhähnchen *n.*, Zaunkönig *m.*

Strzyżenie, -nia, *sn.* Scheren *n.*

Strzyżeniec, -ńca, *pl.* -ńce, *sm.* Glattgeſchorene(r) *m.*

Strzyżyny, -żyn, *plur. tant.* Schur *f.*, Schafſchur.

Stuarkuszowy, *adi.* Hundertbogen=.

Studa, -dy, *pl.* -dy, *sf.* Kühlapparat *m.* vor dem Pottaſcheofen.

Studencki, *adi.* Studenten=; — pokój Studentenzimmer *n.*; po -cku *adv.* ſchülermäßig, ſtudentenmäßig.

Student, -a, *pl.* -nci; *dim.* **Studencik**, -a, *pl.* -i, *sm.* Student *m.*, Studioſus *m.*, Schüler *m.*

Studenterya, -ryi; **Studenctwo**, -wa, *sn.* Schülertum *n.*, Studententum *n.*, die Studenten.

Studnia, -ni, *pl.* -nie; *dim.* **Studzienka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Brunnen *m.*, Schöpf=, Ziehbrunnen.

Studniarz, -a, *pl.* -e; **Studziennik**, -a, *pl.* -cy, *sm.* Brunnengräber *m.*, Brunnenmeiſter *m.*, Brunnenarbeiter *m.*

Studnica, -cy, *pl.* -ce; *dim.* **Studniczka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Brunnenquell *m.*

Studniczysko, **Studnisko**, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Brunnenhöhle *f.*, Brunnengraben *m.*; elender Brunnen.

Studniowy, *adi.* hundertägig.

Studniówka, -ki, *sf.* Faſſonziegel *m.*

Studyować, -dyuję, -wałem, *va. imperf.* ſtudieren.

Studyum, *indecl.*; *pl.* **Studya**, -ów, *sn.* Studium *n.*; Studien *pl.*; Studie *f*; — z natury Naturſtudie *f.*

Studzenie, -nia, *sn.* Kühlung *f.*, Abkühlung *f.*, — grapia Abkühlen des Eiſenklumpens; — sztuki Abkühlen des Meilers.

Studzić, -dzę, -dzisz, -dziłem, *va. imperf.* kühlen, abkühlen, auskühlen.

Studzienina, -ny, *sf.* Gallerte *f.*, Dickſaft *m.*; Geſulze(s) *n.*

Studzienki, -nek, *plur. tant.* Schulterblätter *pl.*

Studzienny, *adi.* Brunnen=; -na woda Brunnenwaſſer *n.*

Stugębny, *adi.* hundertmündig; -na fama die hundertmäulige Fama.

Stugłowy, *adi.* hundertköpfig.

Stuk, -u, *pl.* -i, *sm.* Geklopfe *n.*, Gepolter *n.*, Lärm *m.*, Klopfen *n.*

Stukać, -kam, -kasz, -kałem, *va. imperf.*; **Stuknąć**, -nę, -nąłem, *va. perf.* klopfen, lärmen, poltern, pochen, anpochen; — czem mit etwas anſchlagen; ktoś -ka do drzwi jmnd pocht an die Tür.

Stukadło, -dła, *pl.* -dła, *sn.* Türklopfer *m.*

Stukanie, -nia, *sn.* Anklopfen *n.*, Anpochen *n.*, Lärmen *n.*, Klopfen *n.*

Stukolumnowy, *adi.* hunderſäulig.

Stukomnatny, *adi.* mit hundert Gemächern.

Stukot, -u, *pl.* -y, *sm.* Lärm *m.*, Gepolter *n.*

Stulać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Stulić**, -lę, -liłem, *va. perf.* zuſammendrücken; =preſſen, ſchließen, zuſammenhalten; — powieki die Augen zudrücken (einem Sterbenden); — gębę den Mund ſchließen; stul gębę, pysek halt's Maul; -la pies ogon der Hund läßt den Schweif hängen; kwiat listki -la die Blume faltet ihre Blätter zuſammen; — się *vr.* ſich ſchließen.

Stulecie, -cia, *pl.* -cia, *sn.* Jahrhundert *n.*; w dwunastem -ciu im zwölften Jahrhundert.

Stulejka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* — wodna Vorhautverengung *f.* durch Waſſergeſchwulſt.

Stulenie, Stulanie, -nia, *sn.* Zuſammendrücken *n.*, Zuſammenſchließen *n.*

Stuletni, *adi.* hundertjährig.

Stulistny, *adi.* hundertblätterig.

Stulisz, -a, *pl.* -e, *sm.* — właściwy Sophienkraut *n.*, Sophienraute *f.*, Wieſenraute *f.*

Stuła, -ły, *pl.* -ły, *sf.* Stola *f.*, geweihte Prieſterbinde.

Stułbia, -bii, *pl.* -bie, *sf.* eine Polypenart.

Stupina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Zünder *m.*, Zündſchnur *f.*, — niebezpieczeństwa Sicherheitslunte *f.*

Stupurczyć się, -czę, -czałem, *vr. imperf.* ſich brüſten, ſtolzieren, im Gehen affektieren.

Sturbować, -buję, -wałem, *va. perf.* ermüden.

Sturbowany, *adi.* ſorgenvoll, niedergeſchlagen.

Sturczeć, -czeję, -czałem, *vn. perf.* Türke werden.

Stustopniowy, *adi.* hundertgradig.

Stwardnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* hart werden, verhärten.

Stwardziałość, Stwardniałość, -ści, *pl.* -ści, *sf.* Verhärtung *f.*

Stwarzać, -rzam, -rzałem, *va. imperf.*; **Stworzyć**, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* ſchaffen, erſchaffen; i Tyś mnie -rzył, boś tak chciał, Panie und Du haſt mich geſchaffen, denn das war Dein Wille, Herr.

Stwierdzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Stwierdzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* beſtätigen, bekräftigen, befeſtigen.

Stwora, -ry, *pl.* -ry, *sf.* Ungeheuer *n.*

Stworzenie, -nia, *sn.* 1) Geſchöpf *n.*; dzikie jakieś — irgend ein wildes Geſchöpf; 2) Schöpfung *f.*; — świata die Schöpfung der Welt.

Stworzyciel, -a, *pl.* -e; **Stwórca**, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Schöpfer *m.*

Stworzycielka, -ki, *pl.* -ki, Schöpferin *f.*

Stworzystość, -ści, *sf.* Erſchaffbarkeit *f.*

Stworzysty, *adi.* erſchaffbar.

Stwórczy, *adi.* ſchöpferiſch.

Styczeń, -cznia, *sm.* Jänner *m.*, Januar *m.*

Styczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Zuſammenſtoß *m.*

Styczna, -nej, *pl.* -ne, *sf.* Tangente *f.*, Berührungslinie *f.*

Styczniowy, *adi.* Jänner=, Januar=; -we mrozy die Jännerfröſte.

Styczność, -ści, *sf.* Berührung *f.*, Zuſammenhang *m.*, Verbindung *f.*; nie mam z nim żadnej -ności ich komme mit ihm in gar keine Berührung, ich verkehre mit ihm gar nicht.

Styczny, *adi.* berührend, anſtoßend.

Stygnąć, -nę, -nąłem, *vn. imperf.* aus=, abkühlen, kalt werden, erkalten; chodź do stołu, bo zupa już -nie komm zu Tiſche, denn die Suppe wird ſchon kalt.

Styk, -u, *pl.* -i, *sm.* 1) Pflugreute *f.*, Pflugſchar *f.*; 2) Zeidelſtange *f.* mit Gabeln am dünnen Ende.

Stykać, -kam, -kałem, *va. imperf.*; **Zetknąć**, -nę, -nąłem, *va. perf.* zuſammenſtecken, in Berührung bringen, eine Sache mit etwas berühren; kiedy swe usta zetknął z jej ustami als er ihre Lippen mit den ſeinen berührte; — się *vr.* zuſammenlaufen, einander berühren, ſich begegnen, zuſammenkommen; nigdy się prawie z nim nie -kam ich komme faſt gar nicht mit ihm zuſammen; tu się -kają te dwie drogi hier begegnen ſich dieſe zwei Wege.

Stykanie, -nia, *sn.* Berührung *f.*, Kontakt *m.*

Styl, -u, *pl.* -e, *sm.* 1) Stil *m.*, Art *f.*; kościół w -u gotyckim eine Kirche im gotischen Stil; mieć dobry — eine gute Schreibart, einen guten Stil haben; w górnolotnym -u in hochtrabendem Stil; 2) Stylus *m.*, Schreibgriffel *m.* der Römer.

Stylbit, -u, *sing. tant. sm.* Stylbit *m.*

Stylisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Hammerstiel *m.*, Hammerhelm *m.*

Stylista, -sty, *pl.* -ści, *sm.* Schönschreiber *m.*, Stilist *m.*

Stylistyka, -ki, *sf.* Stillehre *f.*, Stilistik *f.*

Stylizacya, -cyi, *sf.* Stilisierung *f.*

Stylometr, -u, *pl.* -y, *sm.* Säulenmesser *m.*; = Narzędzie do mierzenia kolumn.

Stylometrya, -tryi, *sf.* Säulenmeßkunst *f.*; = Sztuka mierzenia kolumn.

Stylowy, *adi.* Stil-, stilgerecht, stilvoll.

Stykuczub, -a, *pl.* -y, *sm.* Hoazin *m.*, Haubenfasan *m.*

Stymulować, -luję, -wałem, *va. imperf.* anreizen, anregen, anspornen, anstacheln; = Podrażnić.

Stynka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Stint *m.* (Fisch).

Stypa, -py, *pl.* -py, *sf.* Leichen-, Trauer-, Begräbnismahl *n.*, Leichenessen *n.*, Begräbnisschmaus *m.*; -pę wyprawić einen Leichenschmaus geben.

Stypendysta, -sty, *pl.* -ści, *sm.* Stipendist *m.*

Stypendyum, —, *pl.* -dya, *sn.* Stipendium *n.*

Stypulacya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Bedingung *f.*, Bestimmung *f.*, Verabredung *f.*, Stipulation *f.*; = Umowa.

Stypulować, -luję, -wałem, *va. imperf.* vertragsmäßig angeloben, ausbedingen, ausmachen, abmachen, verabreden, stipulieren; = Wymówić sobie.

Styrać, siehe: Sterać.

Styrak, -a, *pl.* -i, *sm.* Storax *m.*

Styrakowiec, -wca, *sm.* flüssiger Amber oder Storax.

Styrk, -u, *pl.* -i, *sm.* Stammstück *m.* eines vom Sturm umgeworfenen Baumes.

Stysk, -u, *pl.* -i, *sm.* Gejammer *n.*, Geklage *n.*, Gewimmer *n.*

Styskać, -kam, -kałem, *vn. imperf.* klagen, seufzen; — sobie überdrüssig sein.

Subalternacya, -cyi, *sf.* Versetzung *f.*, untergeordnete Stellung; = Podwładność, Podrzędność.

Subarendować, -duję, -wałem, *va. imperf.* an einen Unterpächter vergeben.

Subdelegat, -a, *pl.* -ci, *sm.* Unterabgeordnete(r) *m.*, Subdelegierte(r) *m.*

Subdyakon, -a, *pl.* -i, *sm.* Subdiakon *m.*

Subdyakoństwo, -wa, *sn.* Subdiatonat *n.*

Subdywizya, -zyi, *pl.* -zye, *sf.* Unterdivision *f.*, Unterabteilung *f.*

Suberyna, -ny, *sf.* Korkstoff *m.*, Korksäure *f.*

Subhastacya, -cyi, *sf.* Subhastation *f.*, gerichtliche Versteigerung.

Subija, -ji, *sf.* Schlegel *m.*, Fäustel *n.*

Subjekcya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Ungelegenheit *f.*, Unbequemlichkeit *f.*; -cyę komu robić jmndm Ungelegenheit machen, Unbequemlichkeit verursachen, jmndn genieren; jeżeli to Panu nie zrobi -cyi wenn es Ihnen nicht beschwerlich sein wird; nie rób sobie dla mnie -cyi bemühe dich meinetwegen nicht, mache mit mir keine Umstände; uzyskałem to bez wielkich -cyi ich habe es ohne große Mühe erreicht; bez -cyi ohne Umstände; = Trud, Niedogodność.

Subjekt, -a, *pl.* -ci, *sm.* Handlungsgehilfe *m.*, Verkäufer *m.*, Gehilfe *m.*, Kommis *m.*

Sublimacya, -cyi, *sf.* Sublimation *f.* Läuterung *f.*, Emportreibung *f.*, Verflüchtigung *f.*

Sublimat, -u, *pl.* -y, *sm.* Sublimat *n.*; — gryzący Korrosivsublimat.

Sublimować, -muję, -wałem, *va. imperf.* sublimieren, emportreiben, hinaufläutern, verflüchtigen.

Subordynacya, -cyi, *sf.* Subordination *f.*; = Karność.

Subordynować, -nuję, -wałem, *va. imperf.* unterordnen; = Poddać.

Subpetit, -u, *pl.* -y, *sm.* Subpetitdruck *m.* (Druck um einen Punkt kleiner als der Petitdruck).

Subretka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Soubrette *f.*; Kammerzofe *f.*

Subrogacya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Subrogation *f.* (Erlangung der Rechte eines anderen durch Übertragung).

Subskrybent, -a, *pl.* -nci, *sm.* Subskribent *m.*, Abonnent *m.*

Subskrypcya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* 1) Unterschrift *f.*, Unterzeichnung *f.*; Subskription *f.*, Abonnement *n.*; 2) Geldsammlung *f.*

Substancya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* 1) Substanz *f.*, Stoff *m.*; 2) Nahrungsstoff *m.*, Kraft *f.*, Mark *n.*, Saft *m.*; 3) Wesentliche(s) *n.*, wesentlicher Inhalt, Kern *m.*, Gehalt *m.*; 4) Lebensnotdurft *f.*, Hab und Gut, Vermögen *n.*

Substrakcya, -cyi, *sf.* Abziehen *n.*, Subtraktion *f.*; = Odejmowanie.

Substytucya, -cyi, *sf.* Unterschiebung *f.*, Substitution *f.*, Vertauschung *f.*, Stellvertretung *f.*; Einsetzung *f.* an eines anderen Stelle, Ersatz *m.*; = Ustanowienie, Zastępstwo.

Substytuować, -wuję, -wałem, *va. imperf.* stellvertreten, substituieren; = Zastępować.

Substytut, -a, *pl.* -ci, *sm.* Substitut *m.*, Bevollmächtigter *m.*, Stellvertreter *m.*, Amtsvertreter *m.*; = Urzędowy zastępca.

Subsystencya, -cyi, *sf.* Lebensunterhalt *m.*, Subsistenz *f.*, Auskommen *n.*; = Utrzymanie.

Subtelniczek, -czka, *pl.* -czki, *sm.* subtiler, feiner, zärtlicher Mensch.

Subtelnieć, -nieję, -niałem, *vn. imperf.* subtil, fein, zart werden.

Subtelnostka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Kleinlichkeit *f.*, Spitzfindigkeit *f.*

Subtelność, -ści, *pl.* -ści, *sf.* 1) Subtilität *f.*, Feinheit *f.*, Zartheit *f.*; 2) Scharfsinnigkeit *f.*, Spitzfindigkeit *f.*, Grübelei *f.*

Subtelny, Subtelniuchny, *adi.*; **Subtelnie**, *adv.* 1) subtil, fein, zart, dünn; 2) scharfsinnig, spitzfindig, schlau, verfänglich; zbyt -ne słów rozbieranie Wortklauberei *f.*

Subtylizacya, -cyi, *sf.*; **Subtylizowanie**, -nia, *sn.* 1) Wortklauberei *f.*, Sophisterei *f.*; 2) Verfeinerung *f.*, Verdünnung *f.*

Subtylizować, -zuję, -wałem, *va. imperf.*; 1) subtilisieren, grübeln, klügeln; 2) verfeinern, verdünnen.

Sucha, -chej, *sf.* Match *n.*, Schlemm *m.* (beim Spiele).

Suchar, -a, *pl.* -y, *sm*; **Sucharek**, -rka, *pl.* -rki, *sm.* Zwieback *m.*, Biskuit *n.*; — okrętowy Schiffszwieback.

Sucharkowy, Sucharowy, *adi.* Zwieback-.

Sucharz, Suchorz, -rza, *sm.* verdorrte Kiefer ohne Rinde.

Suchawy, *adi.* etwas trocken.

Suchedni, —, *plur. tant. sn.* Quatember *m. pl.*, Fasten *f. pl.*

Suchedniowy, *adi.* Quatember-.

Sucho, *adv.* trocken; — na dworze draußen ist es trocken; — odpowiedzieć trocken antworten; — kaszlał er hustete trocken; na — ohne Strafe, straflos; tym razem uszliście na — diesmal seid ihr mit heiler Haut davongekommen; nie ujdzie ci to na — das soll dir nicht so hingehen; nie puszczę tego na — das werde ich nicht so hingehen lassen.

Suchobolny, *adi.* gichtisch.

Suchodrzew, -u, *pl.* -y, *sm.* Beinholz *n.*, Heckenkirsche *f.*

Suchogrzbiet, -a, *pl.* -y, *sm.* Borkentier *n.*, Seekuh *f.*

Suchokwiat, -u, *pl.* -y, *sm.* Strohblume *f.*

Suchomelszczyzna, -ny, *sf.* Mühlenzins *m.* (von Wind-, Roß- und Handmühlen).

Suchooki, *adi.* schwer zum Weinen zu bringen.

Suchoręcz, -a, *pl.* -e, *sm.* ein trockener, abgestorbener Ast, Reisholz *n.*

Suchorlawieć, -wieję, -wiałem, *vn. imperf.* mager und dürr werden.

Suchorlawość, -ści, *sf.* Dürrsucht *f.*, Magerwerden *n.*

Suchorlawy, *adi.* hager, mager.

Suchorzyna, -ny, *sf.* Weiß-, Silberpappel *f.*

Suchość, -ści, *sf.* 1) Trockenheit *f.*; 2) Magerkeit *f.*

Suchotnica, -cy, *pl.* -ce; **Suchotniczka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Lungenkranke *f.*, Schwindsüchtige *f.*

Suchotnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* 1) Lungen-, Schwindsüchtige(r) *m.*; 2) Lungenmoos *n.*

Suchotny, *adi.* schwindsüchtig, hektisch.

Suchoty, -chot, *plur. tant. sf.* Schwindsucht *f.*; mieć — die Schwindsucht haben; wpaść w — die Schwindsucht bekommen; — gardłowe Halsschwindsucht; — płucne Lungensucht; — drzewne Baumfraß *m.*

Suchowietrzyca, -cy, *sf.* große Trockenheit der Witterung.

Suchożylny, *adi.* Nerven-.

Suchy, Suchutki, Suchuteńki, *adi.* 1) trocken; -che drzewo trockenes Holz; -cha pora trockenes Wetter; -chy grunt trockener Boden; gdy deszcz pada na św. Wojciecha, lud pewny jest -chego lata wenn es zu Sankt Adalbert regnet, ist das Volk eines trockenen Sommers sicher; -chy chleb spożywać trockenes Brot (ohne Butter) verzehren; -chy kaszel trockener Husten; suchemi oczyma patrzał na swoje nieszczęście trockenen Auges schaute er sein Unglück; Izraelici przeszli -chą nogą przez morze die Israeliten durchschritten trockenen Fußes das Meer; -che farby trockene Farben, Pastelle; -cha łaźnia Schwitzbad *n.*; -chą kąpiel komu sprawić jmndm das Fell durchklopfen; -che razy Schläge *pl.*, Hiebe *pl.*; -chy las Spießruten *pl.*; -chy ból Gicht *f.*; 2) dürr, unfruchtbar; -chy rok dürres Jahr; 3) konopie -che Fimmel *m.*, Bastling *m.*; 3) mager, nicht fleischig; 4) che drzewo Bachweide *f.*, Zaunkirsche *f.*, Zäunling *m.*

Suczka, Suka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Hündin *f.*

Suczy, *adi.* hündisch; — syn Hundesohn *m.*

Sudamność, Sudanność, -ści, *sf.* Eleganz *f.*, Niedlichkeit *f.*

Sudamny, Sudanny, *adi*; **Sudamnie, Sudannie**, *adv.* elegant, niedlich, wunderschön.

Sufit, -u, *pl.* -y, *sm.* Plafond *m.*, Stuben-, Zimmerdecke *f.*

Sufitówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Rohrnagel *m.*

Sufler, -a, *pl.* -rzy, *sm.* Souffleur *m.*

Suflernia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Souffleurhäuschen *n.*, -bude *f.*

Suflerski, *adi.* Souffleur-.

Sufokacya, -cyi, *sf.* Ersticken *n.*; = Duszenie.

Sufragan, -a, *pl.* -owie, *sm.* Weihbischof *m.*

Suhak, Sudak, -a, *pl.* -i, *sm.* tatarische Antilope.

Suka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Hündin *f.*, Betze *f.*; 2) Zauche *f.*, Tache *f.*; 3) Deichsel *f.* eines Holzschlittens.

Sukces, -u, *pl.* -y, *sm.* Erfolg *m.*; = Powodzenie; z wielkim -em mit großem Erfolg.

Sukcesor, -a, *pl.* -rzy, *sm.* Nachfolger *m.*, Erbe *m.*

Sukcesorka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Nachfolgerin *f.*, Erbin *f.*

Sukcesya, -syi, *pl.* -sye, *sf.* Erbschaft *f.*, Nachfolge *f.*

Sukcesyjny, Sukcesyonalny, *adi.* erblich, Thronfolger-; wojna -jna Erbfolgekrieg *m.*

Sukienka, **Sukieneczka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Kleidchen *n.*, Röckchen *n.*

Sukienko, -ka, *pl.* -ki, *sn.* Halbtuch *n.*, Damentuch *n.*

Sukiennia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Tuchfabrik *f.*

Sukiennica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Tuchkram *m.*, Tuchgeschäft *n.*; -ce, *pl.* Tuchlauben *f. pl.*

Sukiennictwo, -wa, *sn.* Tuchmachergewerbe *n.*, Tuchfabrikation *f.*

Sukienniczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Tuchhändlerin *f.*

Sukienniczy, *adi.* Tuchmacher=; cech — Tuchmacherinnung *f.*, =zunft *f.*

Sukiennik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Tuchmacher *m.*; Tuchhändler *m.*

Sukienny, *adi.*; Tuch=, von Tuch; suknia -na Tuchkleid *n.*; — przemysł Tuchhandel *m.*

Sukmana, -ny, *pl.* -ny; **Sukmanka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Bauernrock *m.* aus Loden.

Suknia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* 1) Kleid *n.*, Kleidungsstück *n.*; wdział na siebie -nie kobiece er zog Frauenkleider an; -nia nie czyni człowieka das Kleid macht nicht den Mann, man soll nicht nach dem Kleide, nach dem Äußeren urteilen; 2) Gefieder *n.*

Suknina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* armseliger Rock.

Suknisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* häßliches schlechtes Tuch, Kleid.

Sukno, -na, *pl.* -na, *sn.* Tuch *n.*

Suknowalski, *adi.* -ka glina Walker=, Fullererde *f.*

Suknowiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* Tuchschabe *f.*, Kleidermotte *f.*

Sukrowica, **Sukrwica**, -cy, *sf.* Bluteiter *m.*

Suks, -u, -y, *sm.* mindere Gattung von Bernstein.

Sukurs, -u, *pl.* -y oder -a, *sm.* Sukkurs *m.*, Hilfe *f.*; = Pomoc.

Sularz, -a, *pl.* -e, *sm.* Schürer *m.*; = Palacz.

Sulica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Wurfspieß *m.*

Sultan, -a, *pl.* -i und -owie, *sm.* Sultan *m.*

Sułtana, -ny, *pl.* -ny; **Sułtanka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Sultanin *f.*

Sułtański, *adi.* Sultan=.

Sum, -a, *pl.* -y, *sm.* Wels *m.*

Suma, -my, *pl.* -my; *dim.* **Sumka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Summe *f.*, Geldsumme *f.*; zebrać znaczną -mę pieniędzy na biednych eine beträchtliche Geldsumme für Arme sammeln; okrągła -ka eine runde Summe; 2) kurzer Inbegriff, Hauptinhalt *m.*; 3) Hochamt *n.*; odprawiać -mę das Hochamt zelebrieren.

Sumak, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Sumach *m.*; — garbarski Gerberbaum *m.*; — jadowity giftiger Sumach; 2) = Suhak.

Sumara, -ry, *pl.* -ry, *sf.* Sau *f.*, Mutterschwein *n.*

Sumaryczny, *adi.*; **Sumarycznie**, *adv.* summarisch.

Sumaryusz, -a, *pl.* -e, *sm.* Verzeichnis *n.* von Dokumenten, Kompendium *n.*, kurzer Auszug.

Sumiasty, *adi.* welsartig; — was ein langer Schnauzbart.

Sumienie, -nia, *sn.* Gewissen *n.*; mieć czyste — ein reines Gewissen haben; we wszystkich czynach idź za głosem twego -nia in allen Taten folge der Stimme deines Gewissens; — go gryzie er hat Gewissensbisse; mogę z czystem -niem powiedzieć, żem nic nie zawinił ich kann mit reinem Gewissen sagen, daß ich nichts verbrochen habe; biorę to na swoje — ich nehme das auf mein Gewissen, ich will es vor Gott verantworten; — mi na to nie pozwala mein Gewissen erlaubt mir nicht, das zu tun; maszże ty też — bić tak małe dziecko hast du denn kein Gewissen, daß du ein kleines Kind so schlägst; człowiek bez -nia ein gewissenloser Mensch.

Sumienność, -ści, *sing. tant. sf.* Gewissenhaftigkeit *f.*; z wielką -ścią spełniał swoje obowiązki er erfüllte seine Pflichten mit großer Gewissenhaftigkeit.

Sumienny, *adi.*; **Sumiennie**, *adv.* gewissenhaft.

Sumki, -mek, *plur. tant. sn.* Quersäcke *pl.*, Satteltaschen *pl.*

Sumować, -muję, -wałem, *va. imperf.* addieren, summieren, zusammenzählen.

Sumpt, -u, *pl.* -a, *sm.* Aufwand *m.*, Kosten *pl.*; własnym -em auf eigene Kosten.

Sunąć, -nę, -nąłem, *vn.* und *va. imperf.* und *perf.*; **Suwać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* 1) schreiten, rücken; gdzie tak prędko -niesz? wohin gehst du so schnell?; -nął naprzód, nie zważając na nich er rückte vor, ohne auf sie zu achten; 2) schieben, schleifen; — nogami die Füße schleifen; 3) — się *vr.* sich schieben.

Supeł, -pła, *pl.* -pły; *dim.* **Supełek**, -łka, *pl.* -łki, *sm.* Knoten *m.*; = Węzeł.

Superarbiter, -tra, *pl.* -owie, *sm.* Oberschiedsrichter *m.*

Superintendencya, -cyi, *sf.* Superintendentur *f.*

Superintendent, -a, *pl.* -ci, *sm.* Superintendent *m.*

Superior, -a, *pl.* -rzy, *sm.* Superior *m.*, Abt *m.*; Militärpfarrer *m.*

Superiorka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Äbtissin *f.*; = Ksieni.

Suplika, -ki, *pl.* -ki; **uplikacya**, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* untertänige Bitte, Bittschrift *f.*; -cye, *pl.* Bittgesänge *pl.*

Suplikant, -a, *pl.* -ci, *sm.* Bittsteller *m.*

Suplikantka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Bittstellerin *f.*

Suplikować, -kuję, -kowałem, *vn. imperf.* bitten, untertänigst bitten.

Suponować, -nuję, -wałem, *va. imperf.* vermuten, annehmen, voraussetzen; = Przypuszczać.

Supozycya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Vermutung *f.*, Voraussetzung *f.*

Supraport, -u, *pl.* -y, *sm.* Supraporte *f.*, Türaufsatz *m.*; = Naddźwierek.

Supuracya, -cyi, *sf.* Suppuration *f.*, Eiterung *f.*; = Materyzowanie.

Supuracyjny, *adi.* eiterfördernd.

Surducina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* ſchlechter, armſeliger Rock.

Surdut, -a, *pl.* -y; *dim.* **Surducik**, -a, *pl.* -i, *sm.* Rock *m.*; Oberrock *m.*; Männerrock *m.*

Surdutowiec, -wca, *pl.* -wcy, *sm.* ein in einem Rock herumgehender, Rockträger *m.*

Surdutowy, *adi.* Oberrock-, Rock-.

Surma, -my, *pl.* -my, *sf.* Zinke *f.* (Art Pfeife).

Surmacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Zinkenbläſer *m.*; Pfeifer *m.*; Trompeter *m.*

Surmia, -mii, *pl.* -mie, *sf.* Trompetenbaum *m.*, Trompetenblume *f.*

Surmiczy, Surmikowy, *adi.* antimonial, ſpießglanzig.

Surmiczyny, -yn, *pl. tant.* (Antimoniaca) Spießglanzmittel *pl.*

Surmik, -a, *pl.* -i, *sm.* (Antimonium) Spießglanz *m.*

Surmikwiat, -u, *pl.* -y, *sm.* Trompetenblume *f.*, Spießapfel *m.*

Surogat, -u, *pl.* -y, *sm.* Surrogat *n.*

Surojadka, Surojeżka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Honigtäubling *m.* (Pilzgattung).

Suropieki, -ków, *plur. tant.* längliche Fleiſchklöße.

Surowica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* 1) — solna Salzlöſe *f.*; 2) Serum *n.*; Blutwaſſer *n.*; - przeciw dyfteryi antidiphtheritiſches Serum.

Surowić, -wię, -wiłem, *va. imperf.* hart und rauh machen.

Surowiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* 1) Rohſtoff *m.*, Rohmaterial *n.*; 2) rohes Leder, roher Riemen; 3) rohes Eiſen; 4) Pottaſchenfluß *m.*

Surowieć, -wieję, -wiałem, *vn. imperf.* hart und rauh werden.

Surowizna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* 1) Roheit *f.*; 2) roher Stoff; = Surowiec; 3) Roheiſen *n.*; — biała weißes Roheiſen, Friſcherroheiſen, Weichfloß *m.*; — listkowa, listkowo-ziarnista Spiegelfloß, Hautfloß, Rohſtahleiſen, weißgares Roheiſen; — cynku Werk-, Tropfzink *m.*; — cyny gemeines Zinn; — drzewna Holzkohlenroheiſen; — dziurkowata gąbczasta lochiges, luckiges Roheiſen; — gruboziarnista grobkörniges Roheiſen; — jasnoszara hellgraues Roheiſen; — kamienna Steinkohlenroheiſen; — koksowa Koksroheiſen; — kowna hämmerbares, ſchmiedbares Roheiſen; — miedzi Roh-, Kupferſtein *m.*; — oczyszczona rafinowana Fein-, Reineiſen; — odlewnicza Gießereiroheiſen; — połowiczna halbiertes Roheiſen; — stalista Spiegel-, Spangeleiſen, Spiegel-, Rohſtahlfloß; — szara graues Roheiſen; — w grapiach Roheiſen in Blöcken; — w gęsiach Roheiſen in Stangen; — w bochenkach Roheiſen in Barren; — z przełomem łuskowym blätteriges Roheiſen; 4) — w żołądku etwas Unverdauliches im Magen, Krudität *f.*

Surowość, -ści, *sf.* 1) Roheit *f.*; 2) Strenge *f.*, Schärfe *f.*; prawo kanoniczne poczęło w Europie — praw nieludzkich łagodzić das kanoniſche Recht begann in Europa die Strenge der unmenſchlichen Geſetze zu mildern; — kary die Schärfe der Strafe; 3) Roharbeit *f.*

Surowy, *adi.*; **Surowo**, *adv.* 1) roh, ungekocht; unbearbeitet; -we mięso rohes Fleiſch; -we płótno ungebleichte Leinwand; -we drzewo nicht ausgetrocknetes Holz; 2) ſtreng, ſcharf; -wy nakaz ein ſtrenger Befehl; -wa kara eine ſtrenge Strafe; -wo komu zakazać jmndm ſtreng verbieten; -wo się z kim obchodzić jmndn ſtreng behandeln; obrócił ku nim swoją twarz -wą er wandte ihnen ſein ſtrenges Geſicht zu; 3) ernſthaft, ernſt, hart.

Surówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) ungebrannter Ziegel; 2) ungebleichte Leinwand.

Sus, -a, *pl.* -y, *sm.* Sprung *m.*, Satz *m.* (wohin); dać -a einen Sprung machen; biedz w -ach in Sätzen ſpringen.

Suseł, -sła, *pl.* -sły, *sm.* Zieſel *m.*, Zieſelmaus *f.*; — centkowany geperlter Zieſel.

Susfał, -u, *pl.* -y; **Suszfałek**, -łka, *pl.* -łki, *sm.* Schurzfell *n.*

Suspendować, -duję, -wałem, *va. imperf.* ſuſpendieren, verhängen, auf Zeit abſetzen; = zawiesić; — urzędnika einen Beamten ſuſpendieren, für einige Zeit ſeines Amtes entheben.

Suspendowanie, -nia, *sn.* Suspendierung *f.*, Suſpenſion *f.*

Suspensa, -sy, *sf.* Aufſchiebung *f.*, Ausſetzung *f.*, einſtweilige Amtsentſetzung; = Wstrzymanie, Zawieszenie sprawy.

Suspensoryum, —, *pl.* -rya, *sn.* Suſpenſorium *n.*, Tragbeutel *m.*; Bruchband *n.*

Sustentacya, -cyi, *sf.* Erhaltung *f.*, Suſtentation *f.*; = Utrzymywanie.

Susz, -u, *sm.* 1) dürre Äſte, Zweige, Späne; 2) getrocknetes Obſt; 3) leere Bienenzellen, Wachszelle *f.* ohne Honig, Wabe *f.*

Susza, -szy, *pl.* -sze, *sf.* 1) trockener Boden; 2) Dürre *f.*; nastała wielka — es trat große Dürre ein.

Suszalnia, Suszarnia, Susznia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Trockenſtube *f.*, Darrkammer *f.*, Darre *f.*; — do drzewa Trockenhaus *n.*; — słodowa Malzdarre.

Suszalny, Suszarny, *adi.* Trockenhaus-.

Suszec, -szca, *pl.* -szce, *sm.* eine Schwammart.

Suszenie, -nia, *sn.* Trocknen *n.*, Dörren *n.*

Suszka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Afterholz *n.*, Abholz *n.*; 2) Fimmel *m.*, Baſtling *m.*, gemeiner Hanf.

Suszyca, -cy, *sf.* (Tabes mesenterica) Gekröſedarrſucht *f.*

Suszyć, -szę, -szyłem, I. *va. imperf.* 1) trocknen, dörren; — chmiel Hopfen dörren; — bieliznę Wäſche trocknen; -one owoce gedörrtes Obſt; -one

grzyby getrocknete Pilze (Schwämme); 2) — komu głowę jmndm den Kopf warm machen; — komu głowę o co jmndm beſtändig in den Ohren liegen; — sobie mózg, głowę ſich den Kopf zerbrechen; II. *vn. imperf.* faſten; III. — się, *vr. imperf.* 1) trocknen; bielizna -szy się w słońcu die Wäſche trocknet in der Sonne; 2) ſich abhärmen.

Sutana, Sutanna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Soutane *f.*, Talar *m.*, Prieſterrock *m.*

Sutek, -tka, *sm.*; **Sutka,** -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) weibliche Bruſtwarze, Milchdrüſe *f.*; 2) -tki, *plur. tant.* enge Quergaſſe.

Suterena, Suteryna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Souterrain *n*, Kellerwohnung *f.*

Sutkowy, *adi.* -wa brodawica Schutzblatterpuſtel *f.*

Suty, *adi.*; **Suto,** *adv.* reichlich, prächtig; suto zastawione stoły reichlich gedeckte Tiſche; -ta suknia ein reich beſetztes Kleid; -to nas przyjął er hat uns reichlich bewirtet.

Suwać, ſiehe: Sunąć.

Suwacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Steuerung *f.*, Schubſteuerung *f.*

Suwak, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Schenkeltier *n.*; 2) = Sprawidło; 3) Dampfſchieber *m.*, Dampfverteiler *m.*, Schieber *m.*; — muszlowy Muſchelſchieber; — obrotowy Drehſchieber; — rozprężniczy Expanſionsſchieber.

Suwalny, *adi.* ſchiebbar.

Suwanie, -nia, *sn.* Schieben *n.*

Suweren, -a, *pl.* -i, *sm.* Landesfürſt *m.*, Herrſcher *m.*; = Monarcha, Panujący.

Suwata, -ty, *sf.* kleines Fiſchnetz an zwei Stangen.

Swacha, -chy, *pl.* -chy, *sf.* 1) Brautwerberin *f.*; 2) Kupplerin *f.*

Swachna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Brautjungfer *f.*

Swactwo, -wa, *sn.* Brautwerberei *f.*

Swadziebny, *adi.* hochzeitlich.

Swadźba, -by, *sf.* Hochzeit *f.*

Swak, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Schwager *m.*; 2) Nebenbuhler *m.*

Swakowstwo, -wa, *sn.* 1) Schwägerſchaft *f.*; 2) Nebenbuhlerſchaft *f.*

Swałki, -łek, *plur. tant. sf.* Daumeneiſen *n.*

Swar, -u, *pl.* -y, *sm.* Zank *m.*, Hader *m.*, Zänkerei *f.*; nie chcę się mieszać w wasze -y ich will mich in eueren Zank nicht mengen; te ciągłe -y muszą się mu w końcu sprzykrzyć er muß doch endlich dieſer ewigen Zänkereien ſatt werden.

Swarliwość, -ści, *sf.* Zankſucht *f.*, Haderſucht, Hang *m.* zu Zänkereien.

Swarliwy, *adi.*; **Swarliwie,** *adv.* zankſüchtig, zänkiſch.

Swarzenie, -nia, *sn.* Zanken *n.*

Swarzyć się, -rzę, -rzyłem, *vr. imperf.* zanken, hadern; darmo się -rzycie ihr zankt umſonſt.

Swaszka, Swatka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Heiratsvermittlerin *f.*, Brautwerberin *f.*

Swat, -a, *pl.* -y oder -ci, *sm.* Brautwerber *m.*, Heiratsvermittler *m.*; w -y jechać als Brautwerber wohin gehen, fahren; -em być den Brautwerber machen; ani mi on brat ni — er iſt mit mir weder verwandt noch befreundet.

Swatać, -tam, -tałem, *va. imperf.* den Brautwerber machen, eine Ehe ſtiften, vermitteln; -li moją siostrę z tym młodym człowiekiem man hat meiner Schweſter die Ehe mit dieſem jungen Mann angeraten, angetragen; — się *vr.* freien; (bildl.) dicke Freundſchaft ſchließen.

Swatanie, -nia, *sn.* Brautwerben *n.*, Heiratsvermitteln *n.*

Swawola, -li, *pl.* -le, *sf.* Eigen-, Mutwille *m.*, Übermut *m.*, Ausgelaſſenheit *f.*; twoja — musi być ukaraną dein Mutwille muß beſtraft werden; dość -li, czas przyszedł na poważniejsze rzeczy genug des Übermutes, die Zeit für ernſtere Dinge iſt gekommen; — i rozpusta panowały między młodzieżą Ausgelaſſenheit und Ausſchweifung herrſchten unter der Jugend.

Swawolić, -lę, -iłem, *vn. imperf.* Mutwillen treiben, mutwillig, ausgelaſſen ſein, ſchäkern; — z dziećmi mit Kindern ſpielen, ſchäkern; nie zważając na swój wiek, swawolisz jak dziecię dein Alter nicht beachtend, biſt du ausgelaſſen, mutwillig, wie ein Kind.

Swawolnica, -cy, *pl.* -ce; *dim.* **Swawolniczka,** -ki, *pl.* -ki, *sf.* ausgelaſſenes, mutwilliges Mädchen.

Swawolnik, -a, *pl.* -cy; *dim.* **Swawolniczek,** -czka, *pl.* -czki, *sm.* mutwilliger, ausgelaſſener Knabe, mutwilliger, ausgelaſſener Menſch.

Swawolność, -ści, *sf.* = Swawola.

Swawolny, *adi.*; **Swawolnie,** *adv.* mutwillig, eigenwillig, ausgelaſſen, übermütig; -na dziewczyna skoczyła przez płot i znikła das übermütige Mädchen ſprang über den Zaun und verſchwand.

Swąd, swędu, *sing. tant. sm.* Dunſt *m.*, Rauch *m.*: Brandgeruch *m.*; — jest z pieca der Ofen ſtinkt; swędu narobić Dunſt machen, verurſachen; psim swędem umſonſt, unverrichteter Dinge, ohne Reſultat; zbyć kogo psim swędem jmndn mit langer Naſe abziehen laſſen.

Swądliwy, Swędliwy, *adi.* nach Brand riechend, dunſtig.

Swędnieć, -nieję, -niałem, *vn. imperf.* brenzeln, Brandgeruch verbreiten, brandig riechen.

Swędra, -ry, *pl.* -ry, *sf.* 1) gelber Flecken auf der Haut, Schmutzflecken *m*, Roſtflecken; 2) ſchmutziger Kerl.

Swędzenie, -nia, *sn.* Jucken *n.*

Swędzić, Swiędzić, -dzę, -dziłem, I. *vn. imperf.* 1)

jucken; skóra mnie -dzi die Haut juckt mich; ręka mnie -dzi, żeby go uderzyć die Hand juckt mich, ihm eins zu verſetzen; 2) dämpfen, ſtinken; II. *va. imperf.* ängſtigen, Kummer machen; III. — się *vr.* ſich härmen.

Swędzik, -a, *pl.* -i, *sm.* juckender Ausſchlag.

Swirena, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Pfeilhecht *m.*

Swoboda, -dy, *pl.* -dy, *sf.* Freiheit *f.*, Unabhängigkeit *f.*, Ungebundenheit *f.*; -dę cenił nad wszystko er ſchätzte die Freiheit über alles; odziedziczony majątek zapewnił mu jego -dę das ererbte Vermögen ſicherte ihm die Unabhängigkeit; — ruchów die Freiheit der Bewegungen; 2) -dy *pl.* Freiheiten, Privilegien, Vorrechte; król im nadał różne -dy der König gab ihnen verſchiedene Privilegien; 3) Wohlſtand *m.*, Wohlergehen *n.*, Wohlbefinden *n.*; -da duszy, Seelenruhe *f.*, Seelenwohl *n.*

Swobodnieć, -nieję, -niałem, *vn. imperf.* freier werden, mehr Freiheit erlangen.

Swobodność, -ści, *sf.* Freiheit *f.*, Unbefangenheit *f.*; on traci w towarzystwie całą swoją — er verliert in Geſellſchaft ſeine ganze Unbefangenheit.

Swobodny, *adi.*; **Swobodnie**, *adv.* frei, unbefangen, bequem; od dziś dnia jesteś zupełnie —, postępuj, jak ci się podoba von heute an biſt du vollkommen frei, du kannſt machen, was du willſt; -ny, jak gdyby nic nie zaszło unbefangen, als ob gar nichts vorgefallen wäre; -nie się roześmiała ſie lachte ganz unbefangen.

Swobodzić, -dzę, -dziłem, *va. imperf.* befreien.

Swojak, -a, *pl.* -cy, *sm.* Landsmann *m.*, Einheimiſche(r) *m.*; Sohn *m.* eines Freibauers.

Swojski, *adi.* einheimiſch, zahm; Haus-; -kie zwierzęta Haustiere *pl.*

Swojstwo, -wa, *sn.* Eigentümlichkeit *f.*

Swojszczeć, -czeję, -czałem, *vn. imperf.* zahm werden.

Sworzenek, -nka, *pl.* -nki, *sm.* Nagel *m.*, Stift *m.*

Sworzeń, -rznia, *pl.* -rznie, *sm.* Bolzen *m.*, Döbel *m.*, Spann-, Sperriegel *m.*; — do krzyżaka Kreuzkopfbolzen; — lubkowy do szyn Laſchenbolzen, -ſchraube *f.*; — kierownika Drehſchemelbolzen; — opaski resorowej Tragfederbolzen; — sprzęgła Kuppelungsbolzen; — stawidła Steuerungsbolzen; — śruby Schraubenpudel *m.*, Schraubenbolzen; — zawiasowy Tragfeder-, Hängegliedbolzen.

Swój, swoja, swoje, *pron. possesiv.* 1) ſein, ſeine, ſein; der, die, das Seinige; (aber auch) mein, dein, unſer, euer, ihr; mam — dom ich habe mein Haus; masz — dom du haſt dein Haus; ma — dom er hat ſein, ſie hat ihr Haus; mamy — dom wir haben unſer Haus; macie — dom ihr habt euer Haus; mają — dom ſie haben ihr Haus; wziąłem — kapelusz w rękę ich habe meinen Hut in die Hand genommen; zabrał wszystkie -je książki er hat alle ſeine Bücher mitgenommen; każdy powinien być panem -jej woli jeder ſoll Herr ſeines Willens ſein; każdy proteguje -ich jeder ſucht die Seinigen zu protegieren; 2) eigen; patrz -jego kümmere dich um deine eigenen Angelegenheiten; widziałem to na -je oczy ich habe es mit eigenen Augen geſehen; 3) gewöhnlich, natürlich; jestem dziś jakiś nieswój bin heute nicht recht wohl; nie był dziś w -im sosie er war heute übelgelaunt, er war heute nicht ſo wie gewöhnlich; -ją śmiercią umrzeć eines natürlichen Todes ſterben; 4) po -jemu nach ſeiner gewöhnlichen Art; trafił — na -jego er hat auf den Richtigen getroffen, er hat ſeinen Meiſter gefunden; na -jem postawić das Gewünſchte erreichen, mit ſeiner Anſicht durchdringen, ſeinen Willen durchführen; wyjść na -je gute Geſchäfte machen, ſeine Rechnung dabei finden; przypomnę mu w -im czasie ich werde ihn zur rechten Zeit, rechtzeitig erinnern; -jego czasu zu ſeiner Zeit; kto tam? Swój! wer da? Gut Freund; mam ja teraz za -je ich muß es jetzt ſchwer büßen; dostał za -je er hat ſeinen Lohn bekommen; ja mówię a on zawsze -je ich mag reden was ich will, er bleibt beim alten.

Sybarycki, *adi.* ſybaritiſch, ſchwelgeriſch, weichlich.

Sybaryta, -ty, *pl.* -ci, *sm.* Sybarit *m.*, Wollüſtling *m.*, Weichling *m.*; = Pasibrzuch, Papinkarz.

Sybarytyzm, -u, *sing. tant. sm.* Genußſucht *f.*, Schwelgerei *f.*; Weichlichkeit *f.*; = Zgnuśniałość.

Sybilla, -li, *sf.* Seherin *f.*, Sibylle *f.*, heilige Wahrſagerin; = Wieszczka.

Sycenie, -nia, *sn.* Sättigen *n.*

Sycić, -cę, -ciłem, I. *va. imperf.* 1) ſättigen, nähren; — głodnych die Hungrigen ſättigen; 2) miód — Met brauen; II. *vn. imperf.* ſättigen; taki obiad nie nie -ci ein ſolches Mittagmahl ſättigt gar nicht; III. — się *vr.* ſich ſättigen.

Sycz, -y, *sf.* Röhre *f.*

Syczący, *adi.* pfeifend, ziſchend.

Syczeć, -czę, -czałem, *vn. imperf.*; **Syknąć**, -knę, -knąłem, *vn. perf.* ziſchen; żmija -czy die Natter ziſcht; — z bolu vor Schmerz aufſchreien.

Syfilis, -u, *sm.* Syphilis *f.*, Luſtſeuche *f.*

Syfilizacya, -cyi, *sf.* ſyphilitiſche Anſteckung.

Syfon, -u, *pl.* -y, *sm.* Siphon *m.*

Sygnał, -u, *pl.* -y, *sm.* Signal *n.*, Zeichen *n.*, Loſung *f.*; — akustyczny akuſtiſches, hörbares Signal; — alarmowy Not-, Alarmſignal; — blokujący Blockſignal; — elektryczno-akustyczny elektro-

akuſtiſches Signal; — hamuj Bremſen feſt; — hamuj miernie Bremſen mäßig feſt; — jazda freie Fahrt; — manewrowy, przetokowy przy zestawianiu pociągów Rangierſignal; — naprzód Vorwärts; — wstecz Zurück, Rückwärts; — masztowy, słupowy Maſt-, Flügel-, Armſignal; — na żórawiu wodnym Signal am Waſſerkran; — ochronny Deckungsſignal; — o pomoc Hilfsſignal; — podróżnych międzywozowy Interkommunikationsſignal; — spłonkowy petardowy Knallſignal; — stały feſtſtehendes, fixes Signal; — przedstacyjny Diſtanzſignal; — zwrotniczy Wechſelſignal.

Sygnałowanie, -nia, *sn.* Signaliſieren *n.*

Sygnałowy, *adi.* Signal-.

Sygnatura, -ry, *pl.* -ry, *sf.* 1) Signatur *f.*, Bezeichnung *f.*; 2) Unterſchrift *f.*

Sygnaturka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Etikette *f.*, Zettel *m.* mit Aufſchrift; 2) kleinſte Kirchenglocke.

Sygnet, -u, *pl.* -y; *dim.* **Sygnecik**, -a, *pl.* -i, *sm.* Siegelring *m.*

Sygnować, -nuję, -wałem, *va. imperf.* 1) ſignieren, an-, bezeichnen; unterſchreiben, unterzeichnen; 2) mit der Glocke ein Zeichen geben, läuten.

Syk, -u, *pl.* -i, *sm.* Ziſchen *n.*, Ziſchlaut *m.*; jak — węża wie das Ziſchen einer Schlange.

Sykanie, -nia, *sn.*; **Sykнięcie**, -cia, *sn.* Ziſchen *n.*, Geziſch *n.*

Sykofancya, -i, *sf.* Angeberei *f.*, Sykophantie *f.*; Ohrenbläſerei *f.*; = Zdrada, Oszuſtwo.

Sykofanta, -ty, *pl.* -ci, *sm.* Angeber *m.*, Denunziant *m.*, Hallunke *m.*, Schuft *m.*; = Obłudnik, Zdrajca, Oszczerca.

Sykomor, -a, *pl.* -y, *sm.* Sykomore *f.*, Maulbeerfeigenbaum *m.*

Sylaba, -by, *pl.* -by, *sf.* Silbe *f.*; = Zgłoska.

Sylabizować, -zuję, -wałem, *va. imperf.* ſyllabiſieren.

Sylf, -a, *pl.* -y, *sm.* 1) Luftgeiſt *m.*, Sylph(e) *m.*; 2) Reporter *m.* (Warſchauer Lokalausdruck).

Sylfida, -dy, *pl.* -dy, *sf.* Luftgeiſt *m.*, Sylphe *f.*

Sylogistyczny, *adi.*; **Sylogistycznie**, *adv.* ſyllogiſtiſch.

Sylogizm, -u, *pl.* -y, *sm.* Syllogismus *m.*, Vernunftſchluß *m.*

Sylogizmowy, *adi.* Syllogismus-.

Sylurski, *adi.* ſiluriſch; — górotwór ſiluriſches Gebilde.

Sylwan, -u, *sm.* Schriftерz *n.*

Sylweta, -ty, *pl.* -ty; *dim.* **Sylwetka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Silhouette *f.*

Symbol, -u, *pl.* -e, *sm.* Sinnbild *n.*, Kennzeichen *n.*, Wahlſpruch *m.*; Glaubensbekenntnis *n.*, Symbol *n.*

Symboliczność, -ści, *sf.* ſymboliſcher Sinn, ſymboliſche Bedeutung; Symboliſmus *m.*

Symboliczny, *adi.*; **Symbolicznie**, *adv.* ſymboliſch, ſinnbildlich.

Symbolika, -ki, *sf.* Symbolik *f.*

Symbolizować, -zuję, -wałem, *va. imperf.* verſinnlichen, ſymboliſieren.

Symetrya, -tryi, *sf.* Symmetrie *f.*, Ebenmaß *n.*, Übereinſtimmung *f.* aller Teile.

Symetryczność, -ści, *sf.* = Symetrya.

Symetryczny, *adi.*; **Symetrycznie**, *adv.* ſymmetriſch, gleichmäßig, ebenmäßig.

Symfonia, -nii, *pl.* -nie, *sf.* 1) Symphonie *f.*; 2) Gleichklang *m.*

Symfonista, -ty, *pl.* -ści, *sm.* ſymphoniſt *m.*, Komponiſt *m.* von Symphonien.

Sympatya, -tyi, *pl.* -tye, *sf.* Sympathie *f.*, Mitgefühl *n.*; Seelenverwandtſchaft *f.*; on cieszy się ogólną sympatyą er erfreut ſich allgemeiner Sympathie.

Sympatyczny, *adi.*; **Sympatycznie**, *adv.* ſympathiſch; mitfühlend; to człowiek nadzwyczaj -ny das iſt ein überaus ſympathiſcher, angenehmer, liebenswürdiger Menſch.

Sympatyzować, -zuję, -wałem, *vn. imperf.* ſympathiſieren, mitfühlen, mitempfinden, übereinſtimmen, Anteil nehmen, haben.

Symplak, -a, *pl.* -cy, *sm.* roher, ungebildeter, einfältiger Menſch, Simpel *m.*

Symptom, -u, *pl.* -y; **Symptomat**, -u, *pl.* -y oder -a, *sm.* Symptom *n.*, Anzeichen *n.*, Vorbote *m.*, Krankheitszeichen *n.*

Symptomatyczny, *adi.* ſymptomatiſch, kennzeichnend.

Syn, -a, *pl.* -owie, verächtlich -y; *dim.* **Synek**, -nka, *pl.* -nkowie oder -nki; **Synaczek**, -czka, *pl.* -czki oder -czkowie, *sm.* Sohn *m.*; Söhnchen *n.*, Söhnlein *n.*; — zwykle do ojca podobny der Sohn ſieht gewöhnlich dem Vater ähnlich; chrzestny — Patenkind; psi — Hundeſohn; pogański — Heide *m.*; — marnotrawny der verlorene Sohn; — Boży Gottesſohn.

Synagoga, -gi, *pl.* -gi, *sf.* Synagoge *f.*, Bethaus *n.*, Tempel *m.*; = Bóżnica.

Synal, -a, *pl.* -e; **Synalek**, -lka, *pl.* -lkowie und -lki, *sm.* Sohn *m.*, Söhnchen *n.*

Synapizm, -u, *pl.* -y, *sm.* Senf-, Ziehpflaſter *n.*

Syndesmografia, -fii, *sf.* Sehnen- und Bänderbeſchreibung *f.*

Syndesmologia, -gii, *sf.* Sehnen- und Bänderlehre *f.*

Syndyctwo, -wa, *sn.* Amt *n.* oder Würde *f.* des Syndikus.

Syndyk, -a, *pl.* -cy, *sm.* Syndikus *m.*, Anwalt *m.*

Synkopa, -py, *pl.* -py, *sf.* 1) Synkope *f.*, Verkürzung eines Wortes in der Mitte; 2) plötzliche Unterbrechung; 3) plötzliche Entkräftung, Ohnmacht *f.*

Synod, -u, *pl.* -y, *sm.* Synode *f.*, Kirchenverſammlung *f.*, Konzil *n.*

Synodalny, *adi.*; **Synodalnie**, *adv.* ſynodal.

Synogarlica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Lachtaube *f.*

Synogarliczy, *adi.* Lachtauben-.

Synonim, -u, *pl.* -y, *sm.* Synonym *n.*, sinnverwandtes Wort.

Synonimowy, *adi.* synonym, sinnverwandt.

Synoptyczny, *adi.* synoptisch, übersichtlich, kurz gefaßt.

Synostwo, -wa, *sn.* Sohnschaft *f.*

Synowa, -wej, *pl.* -we, *sf.* Schwiegertochter *f.*

Synowica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Nichte *f.*, Bruderstochter *f.*

Synowiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* Neffe *m.*, Brudersohn *m.*

Synowski, *adi.*; **po -sku** *adv.* Sohnes-, nach Art des Sohnes.

Syntaksa, -sy, *sf.* Syntax *f.*, Wort-, Satzfügung *f.*; = Składnia.

Syntetyczność, -ści, *sf.*; **Syntetyka**, -ki, *sf.* Synthetik *f.*

Syntetyczny, *adi.*; **Syntetycznie**, *adv.* synthetisch, zusammensetzend, verbindend.

Synteza, -zy, *pl.* -zy, *sf.* Syntheſe *f.*, Zusammensetzung *f.*, Begriffsverbindung *f.*

Sypać, -pię, -pałem; **Sypnąć**, -nę, -nąłem, I. *va. imperf.* 1) schütten (von trockenen Sachen); — zboże w wory das Getreide in die Säcke schütten; — ziemniaki do piwnicy Kartoffel in den Keller schütten; — kamienie na kupę Steine auf einen Haufen werfen; jak -nie złotem, wszystkich wyborców będzie miał wenn er reichlich Geld ausschüttet, wird er alle Wähler für sich haben; 2) aufwerfen; -liśmy właśnie szańce, gdy się w dali jazda nieprzyjacielska ukazała wir waren eben mit dem Aufwerfen der Schanzen beſchäftigt, als ſich in der Ferne die feindliche Kavallerie zeigte; — groblę einen Damm aufwerfen; 3) — czem reichlich ſpenden, verſtreuen; panowie ci złotem jak piaskiem -li dieſe Herren vergeudeten Geld, wie wenn es Sand wäre; pan wielkie -ał wydatki der Herr gab viel Geld aus; II. *vn.* śnieg -pie es herrſcht Schneetreiben, es iſt ein Schneegeſtöber; III. — się *vr.* 1) verſchwendet, vergeudet, vertan, ausgegeben werden; 2) ſtrömen, zuſtrömen; -pią się pieniądze das Geld ſtrömt zu wie Waſſer; tłumy ludu -pią się do miasta Volksmaſſen ſtrömen in die Stadt; 3) herauslaufen, herausſchütten; pierze się -pie z poduszki Federn laufen aus dem Polſter heraus; 4) zerfallen; ten jedwab się już -pie dieſe Seide zerfällt ſchon, bekommt Riſſe.

Sypanie, -nia, *sn.* 1) Schütten *n.*; 2) Speicher *m.*; — nabojów do wielkiego pieca Aufgeben der Gichten (Bergweſen).

Sypanka, -ki, *pl. sf.* 1) Schlafſtelle *f.*; 2) Gefäß *n.* zum Einſchütten.

Sypiać, -piam, -piałem, *vn. imperf.* zu ſchlafen pflegen, ſchlafen; nigdy nie -piam po obiedzie ich ſchlafe nie nachmittags; po południu -pia er pflegt nachmittags zu ſchlafen; po nocach — nie mogę ich bringe die Nächte ſchlaflos zu.

Sypialnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Schlafzimmer *n.*, Schlafkammer *f.*, Schlafgemach *n.*; otwórz okna w -ni öffne die Fenſter im Schlafzimmer; — służbowa Übernachtungslokal *n.*

Sypialny, *adi.* Schlaf-; pokój — Schlafſtube *f.*, Schlafzimmer *n.*

Sypień, -pnia, *pl.* -pnie, *sm.* Schütt-, Gießtrichter *m.*, Schöpfergelte *f.*

Sypki, *adi.*; **Sypko**, *adv.* ſchüttbar, kleinkörnig, bröckelnd; — grunt leichter Boden; — — kamień Stein, der ſich bröckelt; kasza -o ugotowana derb gekochte Grütze.

Sypkość, -ści, *sf.* Schüttbarkeit *f.*; Lockerheit *f.*

Syrena, -ny, *pl.* -ny, *sf.* 1) Sirene *f.*, verführeriſches Weib; = kobieta wabiąca wdziękami; 2) Nebelhorn *n.*; 3) Fiſchmolch *m.*, Seekuh *f.*

Syrojeszka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* roter Täubling.

Syrojeszkówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Täubling *m.*

Syrop, -u, *pl.* -y; *dim.* **Syropek**, -pku, *pl.* -pki, *sm.* Sirup *m.*, Zuckerſaft *m.*; — dziecięcy Kindermet *m.*

Syropowy, *adi.* Sirup-.

Syrynga, -gi, *pl.* -gi, *sf.* Spritze *f.*; = Strzykawka.

Sysak, -a, *pl.* -i, *sm.*; **Sysuń**, -nia, *pl.* -nie, *sm.* Bruſttier *n.*, ein noch ſäugendes Tier.

System, -u, *pl.* -y, *sm.* Syſtem *n.*, planmäßige Verbindung, zweckmäßiges Ganze(s), Ordnung *f.*; Verfahren *n.*, Plan *m.*; = Układ; — słoneczny Sonnenſyſtem; — planetarny Planetenſyſtem; maszyna najnowszego -u eine Maſchine neueſter Konſtruktion; — dziesiętny Dezimalſyſtem; — okręgów Zonenſyſtem; — parowozów Lokomotivenſyſtem; — wagonów Wagenſyſtem.

Systematyczność, -ści, *sf.* Syſtematismus *m.*, wiſſenſchaftliche Anordnung.

Systematyczny, *adi.*; **Systematycznie**, *adv.* 1) ſyſtematiſch, plan-, zweckmäßig; -nie wydalano z urzędów wszystkich innowierców ſyſtematiſch wurden alle Andersgläubigen aus den Ämtern entfernt; 2) wiſſenſchaftlich geordnet.

Systematyka, -ki, *sf.* Syſtematik *f.*

Syt, -u, *sm.* Sättigung *f.*; do -u zur Genüge; najedliśmy się do -a wir haben uns ſatt gegeſſen; nabawiliśmy się do -a wir haben uns zur Genüge unterhalten.

Syta, -ty; **Sytka**, -ki, *sf.* 1) Honigwaſſer *n.*, Honigtrank *m.*; 2) -ka, Milchkraut *n.*

Sytnieć, -nieję, -niałem, *vn. imperf.* ſatt werden.

Sytność, -ści, *sf.* Nahrhaftigkeit *f.*

Sytny, *adi.*; **Sytnie**, *adv.* nahrhaft, ſättigend; -na gęś fette Gans.

Sytość, -ści, *sf.* Sattſein *n.*, Sättigung *f.*, Überladung *f.*

Sytuacya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Situation *f.*, Lage *f.*,

Stellung *f.*, Zuſtand *m.*; = Położenie; — stawała się coraz niemożliwsza die Situation wurde immer unmöglicher; — tragiczna, komiczna tragiſche, komiſche Situation.

Sytuacyjny, *adi.* Situations-.

Sytuowany, *adi.* ſituiert, liegend, gelegen, befindlich, geſtellt; = Położony; to człowiek dobrze -ny das iſt ein gut ſituierter Menſch.

Syty, *adi.* ſatt, geſättigt, wohlgenährt.

Sza! *interj.* pſt! ruhig! ſtill!

Szabalbon, Szabelbon, -u, *sing. tant. sm.* (Phaseolus vulgaris) gewöhnliche Fiſole.

Szabas, -u, *pl.* -y, *sm.* Sabbat *m.*

Szabasować, -suję, -wałem, *vn. imperf.* Sabbat feiern.

Szabasowy, *adi.* Sabbat-.

Szabasówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) kleines Talglicht; 2) Sabbatſchnaps *m.*

Szabaśnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Sabbatleuchter *m.*

Szabaśny = Szabasowy.

Szabazyt, -u, *pl.* -y, *sm.* Würfelzeolith *m.*, Chabaſit *m.*

Szabelka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Säbelchen *n.*

Szabelnia, -ni, *sf.* Säbelfabrik *f.*

Szabelnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* 1) Säbelmacher *m.*, Schwertfeger *m.*; 2) Schwertträger *m.*

Szabelny, *adi.* Säbel-.

Szaber, -bru, *sm.*; **Szobry**, -rów, *plur. tant.* Steinſchlag *m.*, Steinabfälle *pl.*, Knack *m.*, Schotter *m.*, Kies *m.*

Szabeta, -ty, *pl.* -ty, *sf.* Gürteltaſche *f.* der polniſchen Bauern.

Szabla, -li, *pl.* -le, *sf.*; *dim.* **Szabelka**, -ki, *pl.* -ki 1) Säbel *m.*; na -lach go roznieśli ſie maſſakrierten ihn mit ihren Säbeln; napadł przeciwnika na ulicy w pięćdziesiąt -bel er überfiel den Gegner auf der Gaſſe mit fünfzig ſäbelbewaffneten Männern; 2) Hauer *m.* des Wildſchweines; 3) ſäbelförmiges Stück Holz.

Szablak, -a, *sm.* türkiſche Feuerbohne.

Szablasty, *adi.* ſäbelförmig.

Szablica, -cy, *pl.* -ce, *sf.*; **Szablisko**, -ka, *pl.* -ka, *sn.* großer Säbel.

Szablina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* elender Säbel.

Szablodziób, -a, *pl.* -y, *sm.* Säbelſchnäbler *m.*

Szablogrzbiet, -u, *pl.* -y, *sm.* Meerſchwein *n.*

Szablon, -u, *pl.* -y, *sm.*; **Szablona**, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Schablone *f.*, Lehre *f.*, Drehbrett *n.*; — w formowaniu odlewów Schablone für die Lehmformerei; według -u nach der Schablone.

Szabota, -ty, *pl.* -ty, *sf.* Schavette *f.*, Amboßfutter *n.*

Szabrować, -ruję, -wałem, *va. imperf.* ſchaben, abſchaben, die Löcher in der Mauer mit Ziegelſtücken ausfüllen.

Szabrowanie, -nia, *sn.* Beſchotterung *f.*

Szach, -a, *pl.* -owie, *sm.* 1) Schah *m.*; 2) -y, *pl.* Schachſpiel *n.*; w -y grać Schach ſpielen; — królowi Schach dem König.

Szacher, -chru, *sm.*; **Szacherka**, -ki, *sf.* Schacher *m.*, unredlicher Handel.

Szacherski, *adi.* Schacher-.

Szachista, -sty, *pl.* -ści, *sm.* Schachſpieler *m.*

Szachować, -chuję, -wałem, *va. imperf.* 1) Schach bieten; 2) ſchachten, in Vierecke teilen.

Szachownica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* 1) Schachbrett *n.*; w -cę co ułożyć etwas in kleine Vierede teilen; 2) Schach-, Tiger-, Kiebitzblume *f.*

Szachowy, *adi.* Schach-.

Szachraj, -a, *pl.* -e, *sm.* Schacherer *m.*, Betrüger *m.*, Schwindler *m.*

Szachrajka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Schacherin *f.*, Betrügerin *f.*, Schwindlerin *f.*

Szachrajski, *adi.* Schacher-, ſchacherhaft, betrügeriſch, ſchwindleriſch.

Szachrajstwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* Schacherei *f.*, Schacher *m.*, Betrug *m.*

Szachrować, -ruję, -wałem, *vn. imperf.* ſchachern, betrügen.

Szacht = Szyb.

Szachtynować, -nuję, -wałem, *va. imperf.* mit dem Schachthalm polieren, die letzte Politur geben.

Szachulec, -lca, *sm.* viereckiges Bindwerk, geſchachtetes Fachwerk; ſtarke Bohlen, Dielen.

Szacisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* ſchlechtes, elendes Kleid.

Szacować, -cuję, -wałem, *va. imperf.* 1) ſchätzen, abſchätzen, taxieren; zaprzysiężony taksator -wał całe jej srebro ein beeideter Schätzmeiſter taxierte ihr ganzes Silber; 2) achten, ſchätzen, hochhalten; szacujemy zdanie poważnych mężów wir achten die Meinung würdiger Männer.

Szacowanie, -nia, *sn.* Schätzen *n.*, Schätzung *f.*, Taxierung *f.*

Szacownik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Schätzmeiſter *m.*, Taxator *m.*, Abſchätzer *m.*

Szacowność, -ści, *sf.* Schätzbarkeit *f.*

Szacowny, *adi.*; **Szacownie**, *adv.* ſchätzbar.

Szacunek, -nku, *sm.* 1) Schätzen *n.*, Taxieren *n.*, Schätzung *f.*, Taxierung *f.*; 2) Achtung *f.*, Hochachtung *f.*; cieszyć się ogólnym -kiem ſich allgemeiner Hochachtung erfreuen; ona zasługuje na wszelki — ihr gebührt alle Achtung; pełen -nku voller Achtung; z -nkiem achtungsvoll.

Szacunkowy, *adi.* Schätzungs-; cena -wa Schätzungspreis *m.*; ſchätzungsweiſe.

Szadawy, *adi.* grau = Popielaty.

Szadzas, -a, *pl.* -y, *sm.* geklöppelte Zierſchnur.

Szadzieć, -dzieję, -działem, *vn. imperf.* grau werden.

Szadź, -dzi, *pl.* -dzie, *sf.* Reif *m.* = Szron.

Szafa, -fy, *pl.* -fy, *dim.*; **Szafka**, -ki, *pl.* -ki; **Szafeczka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.*

Schrank *m.*, Kaſten *m.*, Spind *m.*; — na książki Bücherkaſten; — na bieliznę Wäſcheſchrank; szafa na suknie Kleiderſchrank; -fka na instrumenta Inſtrumentenſchrank; wsadź te suknie do szafy lege dieſe Kleider in den Kaſten; zapomniałeś zamknąć szafę du haſt den Schrank abzuſperren vergeſſen.

Szafarka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Beſchließerin *f.*, Schaff(n)erin *f.*, Haushälterin *f.*, Ausſteilerin *f.*; Marya — łask boskich Marie, die Ausſteilerin der Gnaden Gottes; własnej woli — ihre eigene Herrin.

Szafarnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Speiſekaſten *m.*, Speiſekammer *f.*

Szafarski, *adi.* Schaffner-, Speiſekammer; — urząd Schaffneramt *n.*

Szafarstwo, -wa, *sn.* 1) Schaffnerei *f.*, Schaffneramt *n.*, Haushalten *n.*; Verwaltung *f.*; 2) Verteilung *f.*

Szafarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Schaffner *m.*, Verwalter *m.*, Beſchließer *m.*, Ausſteiler *m.*, Haushälter *m.*

Szafarzyć, -rzę, -rzyłem, *va.* und *vn. imperf.* Schaffner, Verwalter, Beſchließer ſein; *va. imperf.* ausſteilen.

Szafel, -fla, *pl.* -fle; **Szaflik**, -a, *pl.* -i, *sm.* Schaff *n.*, Scheuer-, Spül-, Abwaſchſchaff, -trog *m.*, Fußwanne *f.*

Szafir, **Safir**, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Saphir *m.* (Edelſtein); 2) himmelblaue, ſaphirblaue Farbe.

Szafirek, -rka, *pl.* -rki, *sm.* Muskathyazinthe *f.*

Szafirkować, -kuję, -wałem, *va. imperf.* — komu jemandem recht ſchmeicheln.

Szafirowy, *adi.*; **Szafirowo**, *adv.* Saphir-; ſaphirblau.

Szafować, -fuję, -wałem, *va. imperf.* 1) reichlich ausſteilen, vergeben, ſpenden, ſchalten und walten; ostrożnie czem — mit etwas ſparſam umgehen; nie -fuj tak pochwałami ſei nicht ſo freigebig mit deinen Lobeserhebungen; — przekleństwami keine Flüche ſparen; 2) — komu co jmndm etwas verſchaffen, liefern, ſchaffen.

Szafowanie, -nia, *sn.* Verteilung *f.*, Ausſteilen *n.*, Spenden *n.*

Szafowy, *adi.* Kaſten-, Schrank-, ſchrankförmig, kaſtenartig.

Szafran, -u, *sm.* 1) Safran *m.*; flaki w -ie Kuttelflecke mit Safran zubereitet; lepszy funt -u niż wóz siana ein Pfund Safran iſt beſſer als ein Wagen Heu; 2) gelbe ſafranfarbige Stiefel; nie każdy szlachcic co w -ie chodzi nicht jeder, der gelbe Stiefel trägt, iſt ein Edelmann, die Kappe macht keinen zum Mönch.

Szafraniasty, *adi.* ſafranartig; ſafrangelb.

Szafranić, -nię, -niłem, *va. imperf.* mit Safran anrichten; — się *vr.* ſafrangelb werden.

Szafranica, -cy, *sf.* Gelbwurz *f.* (ſtengelloſe Anemonengattung).

Szafraniec, -ńca, *pl.* -ńcy, *sm.* 1) Gelbhaarige(r) *m.*; 2) Safranhändler *m.*; 3) (Mexicolon) Beerenbaum *m.*

Szafranny, *adi.*; **Szafrano**, *adv.* mit Safran angemacht, gewürzt.

Szafranowacieć, -cieję, -ciałem, *vn. imperf.* gelblich werden.

Szafranowy, *adi.*; **Szafranowo**, *adv.* Safran-; -wego koloru ſafranfarbig.

Szafranówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Safranapfel *m.*

Szaft, -u, *pl.* -y, *sm.* ein Weberrahmen.

Szafunek, -nku, *pl.* -nki, *sm.* Verwalten *n.*, Verwaltung *f.*; Vergebungsrecht *n.*

Szajka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Bande *f.*, Haufe *m.*, Geſindel *n.*; — złodziejska Diebsbande.

Szakal, -a, *pl.* -e, *sm.* Schakal *m.*

Szakalik, -a, *pl.* -i, *sm.* Holzſpan *m.*

Szakłaczek, -czka, *pl.* -czki, *sm.* (Pittosporum) Gelbbeerenſtrauch *m.*

Szakłak, -u, *pl.* -i, *sm.* gemeiner Kreuzdorn, Wegedorn *m.*, Färber-, Rainbeere *f.*; — pstrokaty immergrünender Alaternenbaum; — kruszyna Faul-, Spillbaum, Pulver-, Pinnholz *n.*, Spritzer *m.*

Szakłakowaty, *adi.* kreuzdornartig.

Szal, -u, *pl.* -e; *dim.* **Szalik**, -a, *pl.* -i, *sm.* Schal *m.*; — koronkowy Spitzenſchal; — jedwabny Seidenſchal; — turecki türkiſcher Schal; z ramion zrzuciła — ſie ließ den Schal von den Schultern fallen.

Szala, -li, *pl.* -le; *dim.* **Szalka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Schale *f.*, Wagſchale *f.*; -lki *plur.* Schalwage *f.*; to duże nierówne -le das ſind zwei ungleiche Wagſchalen; kłaść co na -lę rozsądku etwas auf die Wagſchale der Vernunft legen; — sprawiedliwości die Wage der Gerechtigkeit; brać coś na -lę rozumu etwas mit dem Verſtande prüfen; -le pokażą, co rzeczy zaważą (die Wage wird über das Gewicht der Sachen entſcheiden), alles muß geprüft werden, um beurteilt werden zu können.

Szelba, -by, *sf.* Vollkraut *n.*

Szalbierczy, *adi.*; **Szalbierczo**, *adv.* betrügeriſch, ſchwindleriſch.

Szalbierka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Betrug *m.*, Betrügerei *f.*, Gaukelei *f.*, Schwindel *m.*; — polityczna politiſche Gaukelei; 2) Gauklerin; Betrügerin *f.*, Schwindlerin *f.*

Szalbierować, -ruję, -wałem; **Szalbierzyć**, -rzę, -rzyłem, *vn. imperf.* betrügen, beſchwindeln, auf Betrug ausgehen, Schwindeleien machen.

Szalbierski, *adi.* Betrüger-, Schwindler-.

Szalbierowanie, -nia; **Szalbierstwo**, -wa, *pl.* -wa, *sn.* Betrug *m.*, Betrügerei *f.* Schwindelei *f.*

Szalbierz, -rza, *pl.* -rze, Gaukler *m.*, Betrüger *m.*, Schwindler *m.*

Szaleć, -leję, -lałem, *vn. imperf.* 1) rasen, tollen, wüten, verrückt sein; — z rozpaczy vor Verzweiflung den Verstand verlieren; — za kim in jmnon rasend verliebt sein; — za czem einer Sache bis zur Raserei nachjagen, einen Narren an etw. gefressen haben; babsko stare za chłopami -je die alte Kachel jagt den Männern nach; 2) toll, ausgelassen sein.

Szalej, -u; **Szaleń**, -nia, *sm.* Bilsen-, Tollkraut *n.*; — jadowity Wasserschierling *m.*, Wüterich *m.*; — nakrapiany gefleckter Schierling.

Szalejowy, *adi.* Bilsenkraut-, Tollkraut-; napić się odwaru -wego Tollkrauttee trinken.

Szalejnik, -a, *sm.* Atropin *n.* (Laugensalz der Belladonna).

Szalenie, *adv.* verrückt, rasend; on ją pomimo jej wad — kocha er liebt sie rasend trotz ihrer Fehler; postąpić sobie — verrückt, wahnsinnig handeln.

Szaleniec, -ńca, *pl.* -ńcy, *sm.* Rasende(r) *m.*, Wüterich *m.*; Verrückte(r) *m.*, Irrsinnige(r) *m.*; — jakiś podpalił dom wśród zamieszania ein Rasender steckte während der Verwirrung das Haus in Brand; wiele jest między wami -ńców, którzy nad upadkiem własnym pracują es gibt unter euch viele Verrückte, die an dem eigenen Untergange arbeiten.

Szaleństwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* 1) Raserei *f.*, Wahnwitz *m.*; Wahnsinn *m.*, Tollheit *f.*, Tollwut *f.*; wpaść w — in Raserei geraten, wahnsinnig, rasend werden; ból go do -ństwa doprowadzał der Schmerz machte ihn rasend; wasza głupota może mnie do -stwa doprowadzić eure Dummheit könnte mich toll machen; ależ to — z tak małymi środkami zakładać tak wielkie przedsiębiorstwo es ist Wahnsinn, mit so kleinen Mitteln ein so großes Unternehmen zu gründen; 2) Bienenwut *f.*

Szalonka, -ki, *sf.* Sumpfheidelbeere *f.*

Szaloność, -ści, *sf.* Raserei *f.*

Szalony, *adi.*; **Szalenie**, *adv.* rasend, wahn-, irrsinnig, toll; gdzie biegniesz jak — wo rennst du wie verrückt; -na głowa toller Kopf; -na myśl toller Einfall; — wrzask rasendes Geschrei; -ne wydatki rasende Ausgaben; -ną pracą zrujnował sobie zdrowie durch wahnsinnige Arbeit ruinierte er seine Gesundheit; -ne szczęście rasendes Glück.

Szalotka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Schalotte *f.*, Eschlauch *m.*

Szalować, -luję, -wałem, *va. imperf.* verschalen, mit Brettern verschlagen.

Szalowanie, -nia, *sn.* Verschalung *f.*, Vertäfelung *f.*, Bretterverschlag *m.*

Szalówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Schalbrett *n.*; — podpodłogowa Fußbodenbrett *n.*

Szalupa, -py, *pl.* -py; *dim.* **Szalupka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Schaluppe *f.*, kleines Seeschiff; spuszczono z okrętu -pę, by tonących ratować man ließ vom Schiff die Schaluppe herunter, um die Ertrinkenden zu retten.

Szałamacha, **Sałamacha**, -chy, *sf.* ein Gericht aus Weizenmehl, Graupen, Salz und Speck; Mischmasch *m.*, Gemengsel *n.*

Szałamaja, -ji, *pl.* -je, *sf.* Schalmei *f.* (Blasinstrument).

Szałaputwo, -wa, *sn.* tolle, unruhige, verschwenderische Wirtschaft.

Szałaput, -a, *pl.* -ty; **Szaławiła**, -ły, *sm.* Tollkopf *m.*, Wirrkopf; Verschwender *m.*, cóż ten — znowu nabroił was hat dieser Tollkopf wieder angerichtet.

Szałas, -u, *pl.* -y; *dim.* **Szałasik**, -a, *pl.* -i, *sm.* Feld-, Laubhütte *f.*, Baracke *f.*

Szałesznik, -a, *sm.* Portulakmelde *f.*

Szałsza, -szy, *pl.* -sze, *sf.*; — nowa Lachenknoblauch *m.*; — pierna breitblätterige Kresse.

Szałwia, **Szałwija**, -ji, *sf.* Salbei *f.*; — leśna Roßpolei *f.*, Andorn *m.*; — czarna Scharlachkraut *n.*; — rzymska Frauenminze *f.* großes Balsamkraut; — łąkowa polna Ritterkreuz *n.*

Szałwiowy, *adi.* Salbei-; herbata -wa Salbeitee *m.*

Szaman, -a, *pl.* -i, *sm.* Schamane *m.*

Szambelan, -a, *pl.* -owie oder -i, *sm.* Kammerherr *m.*, Kämmerer *m.*

Szambelanic, -a, *pl.* -owie oder -e, *sm.* Kammerherrnsohn *m.*

Szambelania, -nii, *pl.* -nie, *sf.* Kämmereramt *n.*, -würde *f.*

Szambelanka, -ki, *pl.* -ki; **Szambelanówna**, -nej, *pl.* -ne, *sf.* Tochter *f.* des Kammerherrn.

Szambelanowa, -wej, *pl.* -we, *sf.* Gemahlin *f.* des Kammerherrn.

Szambelanować, -nuję, -wałem, *vn. imperf.* Kammerherr sein, die Kammerherrnwürde bekleiden.

Szambelański, *adi.* Kammerherr(n)-; klucz — Kammerherrnschlüssel *m.*

Szambelaństwo, -wa, *sn.* 1) Kammerherrnwürde *f.*; 2) der Kammerherr samt Gemahlin.

Szamerować, -ruję, -wałem, *va. imperf.* mit Schnüren besetzen, verbrämen.

Szamerowanie, -nia, *sn.*; **Szamerunek**, -nku, *sm.* Schamierung *f.*, Verschnürung *f.*

Szamoazyt, -u, *pl.* -y, *sm.* Chamoasit *m.*

Szamota, -ty, *pl.* -ty, *sf.*; **Szamotanie**, -nia, *sn.* Herumreißen *n.*, Herumbalgen *n.*

Szamotać, -tam, -tałem, *va. imperf.* rütteln, herumreißen, zerren; — się *vr.* sich winden, sich hin und her werfen; — się z kim sich mit jmndm herumbalgen; długo się z nim -tał, nim mu się udało obalić go na ziemię er mußte lange mit ihm herumbalgen, bis es ihm gelang, ihn zu Boden zu werfen.

Szamotłoch, *sm.* Bartramia (eine Moosgattung).

Szampan, -a, *pl.* -y, *sm.* Champagner *m.*, =wein *m.*; — mu w głowie przewrócił der Champagner iſt ihm zu Kopfe geſtiegen; ten — jest fałszowany dieſer Champagnerwein iſt gefälſcht.

Szampanka, -ki, *pl.* -ki, Champagnerflaſche *f.*

Szampański, *adi.* Champagner=.

Szaniec, **Szańc**, -ńca, *pl.* -ńce, *sm.* 1) Schanze *f.*, Verſchanzung *f.*; -ńce sypać Schanzen aufwerfen, errichten; już przeszli -ńce, już byli pod wałem ſie hatten ſchon die Schanzen überſchritten, ſie waren ſchon unter den Wällen; wszak wiesz, że miasto nie ma innych -ńców prócz naszych mieczy du weißt doch, daß die Stadt außer unſeren Schwertern keine anderen Schanzen beſitzt; 2) Gefahr *f.*; na — przyjść in Gefahr geraten; na — stawić in die Schanze ſchlagen, der Gefahr ausſetzen, daran wagen; 3) Einſatz *m.*

Szanować, -nuję, -wałem, *va. imperf.* ſchätzen, ehren, ſchonen, achten; -nuję twoją boleść ich achte deinen Schmerz; suknie — Kleider ſchonen; — zdrowie die Geſundheit ſchonen; -nuj twoje oczy, byś na stare lata nie oślepł ſchone deine Augen, damit du auf deine alten Tage nicht blind wirſt; — kogo jmndn ehren, verehren, achten; dopóki wiara kwitła, -wano prawa ſolange der Glaube blühte, wurden die Geſetze geachtet; -nujmy obyczaje ludu, który nas przyjął gościnnie achten wir die Bräuche des Volkes, das uns gaſtfreundlich aufnahm; -nuj tę rękę ojcowską, co bije achte die väterliche Hand, die dich ſchlägt; jak Pana -ję ſo wahr ich Sie ſchätze; żył wśród nich -wany i lubiany przez wszystkich er lebte unter ihnen von allen geehrt und geliebt; — się *vr.* ſich ſchonen.

Szanowanie, -nia, *sn.* Schätzen *n.*; Ehren *n.*; Schonen *n.*, Schonung *f.*

Szanowność, -ści, *sf.* Achtbarkeit *f.*

Szanowny, *adi.* achtbar, geehrt, ehrwürdig, löblich; — mowca der verehrte Redner; -ni słuchacze geehrte Zuhörer; do -nej Redakcyi an die geehrte Redaktion.

Szansa, -sy, *pl.* -se, *sf.* Chance *f.*, Zufall *m.*; = Hazardowność, Obrót rzeczy.

Szanta, -ty, *pl.* -ty, *sf.* Andorn *m.*

Szantaż, -u, *sm.* Erpreſſung *f.*; = Wymuszenie.

Szańczyk, -a, *pl.* -i, *sm.* kleine Schanze.

Szar, -u, *pl.* -y, *sm.* eine auf zwei Latten genagelte Reihe Schindeln.

Szara, **Siara**, -ry, *pl.* -ry, *sf.* erſte Muttermilch, Bieſtmilch *f.*

Szaraczek, 1) -czku, *sm.* graumeliertes, aſchgraues Tuch; 2) -czka, *sm.* einfacher, armer Edelmann.

Szaraczkowy, *adi.* aſchgrau, aus aſchgrauem Tuch gemacht; szlachcic — einfacher, armer Edelmann.

Szarafan, -u, *pl.* -y, *sm.* Sarafan *m.*, eine Art Kleid.

Szaragi, -gów, *plur. tant. sm.* Kleiderrechen *m.*, Kleiderhaken *m.*

Szarak, -a, *pl.* -i, *sm.* Haſe *m.*, Lampe *m.*

Szarakula, -li, *sf.* allerlei ſchwimmender Schmutz.

Szaranek, -nka, *pl.* -nki, *sm.* kleiner Karpfen.

Szarańcza, -czy, *pl.* -cze, *sf.* 1) Wanderheuſchrecke *f.*; jedzenie Jana Chrzciciela były -cze die Nahrung Johannes des Täufers beſtand aus Heuſchrecken; 2) großer Schwarm, Haufe; barbarzyńców ein unabſehbarer Haufe Barbaren 3) Faulenzer *m.*, unnütze(r) Broteſſer; ludzi uczciwych oddala a otacza się -czą dworską er entfernt ehrliche Leute und umgibt ſich mit höfiſchen Faulenzern; 4) — św. Jana Johannisbrot *n.*; Bockshornbaum *m.*; 5) Sammet=, Sonnen=, Toten=, Studentenblume *f.*

Szarańczowy, *adi.* Heuſchrecken=; -we drzewo Heuſchreckenbaum *m.*

Szarańczyk, -a, *pl.* -i, *sm.* Heuſchreckenbiut *f.*

Szarapata, -ty; **Szarapatka**, **Szarepetka**, -ki, *pl.* -ki, *sm.* abgeriſſener, lumpiger Menſch; -tki Lumpengeſindel *n.*

Szarawary, -rów, *plur. tant. sn.* Pluderhoſen *pl.*, Pump=, weite Reithoſen.

Szarawobiały, *adi.* grauweiß.

Szarawy, *adi.*; **Szarawo**, *adv.* graulich, ins Graue fallend.

Szarek, -rka, *pl.* -rki, *sm.* 1) Graurock *m.*; 2) grauer Hund.

Szarfa, -fy, *pl.* -fy, *sf.* Schärpe *f.*

Szarga, **Szaruga**, -gi, *sf.* Sauwetter *n.*, naſſes, ſchmutziges, ekelhaftes Wetter.

Szargać, -gam, -gałem, *va. imperf.*; **Szargnąć**, -nę, -nąłem, *va. perf.* beſchlumpern, beſchmutzen, in Kot wälzen; — się *vr.* ſich beſchlumpern; in Schulden geraten.

Szarganiec, -ńca, *pl.* -ńce; **Szargawiec**, -wca, *pl.* -wce, *sm.* ſchlumpiger, ſchmutziger Menſch.

Szarlatan, -a, *pl.* -i oder -y, *sm.* Scharlatan *m.*, Marktſchreier *m.*, Quackſalber *m.*, Windbeutel *m.*; = Kuglarz Szalbierz, Oszust.

Szarlatanerya, -ryi, *sf.*; **Szarlataństwo**, -wa, *sn.*; **Szarlatanizm**, -u, *sm.* Scharlatanerie *f.*, Marktſchreierei *f.*, Windbeutelei *f.*

Szarlatanka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Scharlatanin *f.*, Quackſalberin *f.*, Marktſchreierin *f.*; = Kuglarka, Oszustka, Szalbierka.

Szarlatański, *adi.* Scharlatans=, Quackſalber=, ſcharlatanhaft.

Szarlota, -ty; **Szarlotka**, -ki, *sf.* Charlotte *f.*, Äpfelkoch *m.*

Szarłacic, **Szarłat**, ſiehe: Szkarłacić, Szkarłat i t. d.

Szarmancki, *adi.* zuvorkommend, ſcharmant; = Nadzwyczajnie ugrzeczniony.

Szarnier, -u, *pl.* -y, *sm.* Scharnier *n.*

Szaroczarny, *adi.* grauſchwarz.

Szaromiedniak, Szaromiedziak, -a, *pl.* -i, *sm.* Fahlerz *n.*, Kupferfahlerz; — ołowiany Bleifahlerz, Schwarzſpiegelerz; — srebronośny Sprödglasererz; — żelazisty Kupferfahlerz; — cynowy Zinnkies *m.*

Szarooki, *adi.* grauäugig.

Szaropióry, *adi.* grau gefiedert.

Szarosiwy, *adi.* — koń Grauſchimmel *m.*

Szaroskał, -u, *pl.* -y, *sm.* Grauſtein *m.*; = Doleryt.

Szarość, -ści, *sf.* 1) Zwielicht *n.*; 2) graue Farbe.

Szarowaka, -ki, *sf.* Grauwacke *f.*

Szarowakowy, *adi.* Grauwacken-; — łupek Grauwackenſchiefer *m.*

Szarozielonawy, *adi.* graugrünlich.

Szarozielony, *adi.* graugrün.

Szarpacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Placker *m.*, Leutequäler *m.*, Plünderer *m.*, Räuber *m.*

Szarpać, -pię, -pałem, I. *va. imperf.*; **Szarpnąć**, -nę, -nąłem, I. *va. perf.* zerren, reißen, raufen, zauſen, zupfen, rütteln; — pazurami mit den Klauen zerreißen; zgryzota -pie mi serce der Kummer zerfleiſcht mir das Herz; głód -pie wnętrzności der Hunger zerrt an den Eingeweiden; łódź szarpana wiatrem das von dem Winde gerüttelte Boot; -piąca Polskę wewnętrzna niezgoda der an Polen rüttelnde innere Unfriede; — za włosy an den Haaren zauſen; — za dzwonek an der Glocke zerren; — kogo jmndn ſchinden, plündern, austrauben; — kogo, czyją sławę, czyje imię jmndm böſen Leumund machen, jmnds gutem Rufe ſchaden; jmndn verleumden, jmndn kränken, verletzen; II. — się *vr.* 1) ſich loszumachen ſuchen, ſich hin und her werfen; jakże się ten biedak -pie wie ſich der Arme hin und her wirft; 2) — się z kim ſich mit jmndm herumbalgen, -wälzen; 3) — się na kogo ſeinem Unwillen gegen jmndn freien Lauf laſſen; 4) — na co ſich an etwas wagen, ſich anſtrengen; musiałeś się porządnie -nąć, by to kupić du haſt dich ordentlich anſtrengen müſſen, um das kaufen zu können; 5) — się o co ſich um etwas reißen; III. *vn.*; -pie mnie w uchu ich habe Ohrreißen.

Szarpak, -a, *pl.* -i, *sm.* Soldat *m.*, Haudegen *m.*

Szarpanie, -nia, *sn.* Zerren *n.*, Zupfen *n.*; — parowozu Zucken *n.* oder Rücken *n.* einer Lokomotive, Stoßbewegung *f.* beim Gange der Lokomotive; — w członkach Gliederreißen *n.*

Szarpanina, -ny; **Szarpaninka**, -ki, *sf.* 1) Raufen *n*, Zerreißen *n.*; 2) Jägerrecht *n.*; 3) w -kę iść zerfleiſcht, zerfetzt werden.

Szarpia, -pii, *pl.* -pie, *sf.* Scharpie *f.*

Szarpny, *adi.* reißend.

Szarucha, -chy, *sf.* graue Salbe.

Szaruga, -gi, *sf.* = Szarga.

Szarwarczny, Szarwarkowy, *adi.* Scharwerks-.

Szarwark, -u, *pl.* -i, *sm.* 1) Scharwerk *n.*, Fron *f.*; Fronarbeit *f.*; = Robocizna; 2) Lärm *m.*, Wirrwarr *m.*

Szarwarkowe, -wego, *sn.* Loskaufgeld *n.* (für Befreiung vom Scharwerk).

Szary, *adi.*; **Szaro**, *adv.* grau; bleigrau, dunkelgrau; -ra maść graue Salbe; -re bielmo grauer Star; -ra godzina Dämmerſtunde *f.*, każdy wilk ma -rą sierść bei Nacht ſind alle Kühe ſchwarz; — koniec u stołu das untere Ende des Tiſches; wszyscy godniejsi wyszli, sam tylko — koniec został die angeſehenen Gäſte waren alle weggegangen, bloß unbedeutende Figuren blieben zurück.

Szarytka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Barmherzige Schweſter; = Siostra miłosierdzia.

Szarzać, -rzam, -rzałem, *va. imperf.* abnützen, herumwerfen, beſudeln, beſchmutzen; — się *vr.* ſchmutzig werden; — się po świecie ſich in der Welt herumſtoßen.

Szarzeć, -rzeję, -rzałem, *vn. imperf.* grau, dunkel werden; dämmern.

Szarzyzna, -ny *sf.* graues Kleid; eintönige, einförmige Maſſe.

Szarża, -ży, *pl.* -że, *sf.* 1) Charge *f.*, Ehrenſtelle *f.*; 2) Angriff *m.*, Attacke *f.*; = Napad, Atak; 3) Satz *m.*, Scharge *f.*

Szarżować, -żuję, -wałem, *va. imperf.* 1) chargieren, angreifen; 2) *vn.* übertreiben; = Przesadzać.

Szast! *interj.* Huſch! Plautz!

Szastać, -tam, -tałem, I. *va. imperf.*; **Szastnąć**, -nę, -nąłem, I. *va. perf.* 1) mit Geräuſch etwas hin und her bewegen; — nogami mit den Füßen ſchlenkern; 2) — czem mit etwas herumwerfen, etwas vergeuden; — pieniądzmi unnützerweiſe viel Geld ausgeben, Geld verpraſſen; II. — się *vr.* ſich herumtummeln, herumflattern, herumſpringen; — się na kogo auf jmndn einen Pick haben; — się do dziewczyny einem Mädchen den Hof machen.

Szastanie, -nia, *sn.* Bewegung *f.*; Vergeudung *f.*

Szaszak, Szaszek, -szka, *pl.* -szki, *sm.* Poſſenreißer *m.*

Szaszanki, -nek, *plur. tant. sn.* Tauſendguldenkraut *n.*

Szaszor, -a, *m.* 1) Rohrſperling *m.*, Rohrſpatz *m*; 2) ſchnelle geräuſchvolle Bewegung, Geraſſel *n.*

Szata, -ty, *pl.* -ty; *dim.* **Szatka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Kleid *n.*, Gewand *n.*; mnisie -ty Mönchsgewänder; biała -ta weißes Kleid; świąteczne -ty Feſtgewänder; — dodaje śmiałości, wiary,

urody, godności Kleider machen Leute.

Szatan, -a, *pl.* -i, *sm.* Satan *m.*, Satanas *m.*, Teufel *m.*; to — nie kobieta das Weib ist ein wahrer Satan; — w swej własnej postaci der leibhaftige Satan.

Szataniec, -ńca, *pl.* -ńce, *sm.* Phitecia (eine Affenart).

Szatański, *adi.* Satans-, Teufels-, satanisch, teuflisch; — śmiech przerwał mu mowę ein teuflisches Lachen unterbrach seine Rede.

Szataństwo, -wa, *sn.* Satanische *n.*, Teuflische *n.*, Teufelei *f.*

Szater, -tru, *sm.*; **Szatna**, -ny, *sf.* 1) Zelt *n.*; 2) Art Vogelnetz.

Szatkować, -kuję, -wałem, *va. imperf.* mit dem Krauthobel hobeln, klein schneiden; — kapustę Kraut schneiden.

Szatkownica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Krauthobel *m.*

Szatna, -nej, *pl.* -ne, *sf.* Garderobiere *f.*

Szatnia, -ni, *pl.* -nie; **Szatnica**, -cy, *pl.* -ce; **Szatarnia**, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Garderobe *f.*, Kleiderkammer *f.*

Szatniczy, Szatny, -nego, *sm.* Garderobier *m.*, Kleiderwärter *m.*, Aufseher *m.* über die Kleiderkammer.

Szatyn, -a, *pl.* -i, *sm.* einer, der dunkelbraune Haare hat.

Szatynka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* eine, die dunkelbraune Haare hat.

Szawłok, -a, *pl.* -i, *sm.* Lederjack *m.*, -schlauch *m.*

Szczaczka, -ki, *sf.* (Stranguria) Harndrang *m.*

Szczać, -czę, -czałem, *vn. imperf.* brunzen, pissen, harnen.

Szczalnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Pißwinkel *m.*, Abort *m.*

Szczapa, Szczepa, -py, *pl.* -py, *sf.* Span *m.*, Scheit *n.*; — drzewa Scheitholz *n.*, Spaltholz, Klufthol z.

Szczaw, -wiu, *sm.* Sauerampfer *m.*; — krwawy Blutampfer, Drachenblut *n.*, rote Mengelwurz; — kobyli Grindwurz *f.*; — jeleni kleines Milchkraut; — górny obrazkolistny Alpenampfer; — kędzierzawy krauser Ampfer; — tępolistny Mengel-, Steifwurzel; — wodny glatter Roßampfer; — zajęczy Sauer-, Pferde-, Kuckucksklee *m.*

Szczawa, -wy, *sf.* Mineralquelle *f.*, Säuerling *m.*

Szczawian, -u, *sm.* Kleesäure *f.*, Sauerkleesalz *n.*; — polny, mały, kwaśny oxalsaures Kali.

Szczawik, -u, *pl.* -i, *sm.* Sauer-, Pferde-, Hasenklee *m.*, Hasenkohl *m.*; 2) Stich *m.* (der säuerliche Geschmack des Weines, wenn er zu verderben anfängt); 3) Säuerling *m.*; — żelazisty Eisensäuerling.

Szczawikowy, *adi.* Oxal-, Sauerklee-.

Szczawiowy, *adi.* Sauerampfer-; zupa -wa Sauerampfersuppe *f.*

Szczawiomocz, -u, *sm.* Oxalurie *f.*, oxalsaure Diathese.

Szczawiór, -oru, *sm.* Oxyria *f.* (eine Alpenpflanze).

Szczawnica, -cy, *pl.* -ce, Säuerling *m.*

Szczął, -ętu, *pl.* -ęty, *sm.*; *dim.* **Szczątek**, -tku, *pl.* -tki, *sm.* Rest *m.*, Überbleibsel *n.*; do -ętu, ze -ętem gänzlich, ganz und gar, bis auf den Grund; -tki rodzimej poezyi die Überbleibsel der einheimischen Poesie; uratował mu choć -tki tej wielkiej fortuny er rettete für ihn wenigstens die Überbleibsel dieses großen Vermögens.

Szczebel, -bla, *pl.* -ble, *sm.*; *dim.* **Szczebelek**, -lka, *pl.* -lki; **Szczeblik**, -lika, *pl.* -liki *sm.* Sprosse *f.*, Leitersprosse *f*, Stufe *f.*; był już na przedostatnim -blu, gdy drabina się złamała er war schon auf der vorletzten Sprosse, als die Leiter brach; tu cywilizacya stanęła na najwyższym -blu rozwoju hier erreichte die Zivilisation die höchste Stufe der Entwicklung; wyjść na najwyższy — die höchste Stufe erreichen; po -blach, -blami stufenweise; -belek u okna Rahmeisen *n.*, Fensterspro sse *f.*

Szczebiot, -u, *sm.*; **Szczebiotanie**, -nia, *sn.* 1) Geschwirr *n.*, Gezwitscher *n.*, Gezirp(e) *n.*, Plappern *n.*, Geplauder *n.*; — ptasi budzi mnie z rana das Vogelgezwitscher weckt mich in der Frühe; dziecię uprzyjemniało mu życie swoim -biotem das Kind machte ihm durch sein Geplauder das Leben angenehm; 2) Schwätzer *m.*, Plapperhans *m.*; 3) Wind *m.*, Azel *m.*, Predigerkrähe *f.*

Szczebiotać, -czę, -tałem, *vn. imperf.* zwitschern, plappern, plaudern; to dziecko nieustannie -bioce dieses Kind plaudert unaufhörlich.

Szczebiotka, -tki, *sf.* Plauderin *f*, Schwätzerin *f.*, Plappermäulchen *n.*

Szczebiotliwość, -ści, *sf.* Geschwätzigkeit *f.*, Plauderhaftigkeit *f.*

Szczebiotliwy, *adi.*; **Szczebiotliwie**, *adv.* zwitschernd, geschwätzig, plappernd, plauderhaft, schwatzhaft.

Szczebla, -bli, *pl.* -ble, *sf.* Elritze *f.*, Ellerling *m.*, Bitterfisch *m.*, Butzli *m.*

Szczeblisty, *adi.* voll Sprossen.

Szczebrzuch, -a, *pl.* -y, *sm.* 1) Hausgerät *n.*; 2) (Scandix) Kerbel *m.*

Szczeciasty, Szczecisty, Szczeciany, *adi.* borstig, borstenförmig.

Szczecica, -cy, *sf.* Borstenfennich *m.*

Szczecina, -ny, *sf.* -ny, *sf.* Borste *f.*, Schweinsborste *f.*

Szczecinka, Sztetynka, -ki, *sf.* Stettiner Apfel.

Szczecinowaty, *adi.*; **Szczecinowato**, *adv.* borstenförmig.

Szczecinowy, *adi.* Borsten-, borstentragend.

Szczeczek, -czka, *sm.* Verferer *m.*, Verleumder *m.*

Szczeczuja, Szczeżuja, -ji, *sf.* Teichmuschel *f.*

Szczeć, -ci, *sing. tant. sf.* 1) Borste *f.*, Schweinsborste *f.*; pendzel ze -ci Borstenpinsel

m.; 2) Weberkraut *n.*, Kardendistel *f.*; 3) abgefallene Nadel; 4) Blütenstiel *m.*

Szczególność, -ści, *sf.* Einzelne(s) *n.*, Besondere(s) *n.*, Spezielle(s) *n.*; Besonderheit *f.*, Sonderbarkeit *f.*, Merkwürdigkeit *f.*; kłaniaj się każdemu w -ności grüße jeden besonders; o powinnościach w ogólności a w -ści o tych ... von den Pflichten im allgemeinen und insbesondere von denen ...; — tego wypadku die Sonderbarkeit dieses Falles.

Szczególny, *adi.*; **Szczególnie**, *adv.* besonders, insbesondere, einzeln, einzig allein; sonderbar, merkwürdig; speziell; to -ny przypadek das ist ein merkwürdiger Zufall, Fall; -ną przykładam uwagę do fachowego wykształcenia ich lege besonderes Gewicht auf die Fachbildung; zależy mi -nie na jego obecności es liegt mir besonders an seiner Anwesenheit; jako -ną łaskę królewską pozwolono im mieszkać w obrębie miasta als besondere königliche Gnade wurde ihnen erlaubt, innerhalb der Stadtgrenzen zu wohnen; nic niema w tem -nego daran ist nichts Merkwürdiges, Besonderes.

Szczegół, -u, *pl.* -y; *dim.* **Szczegółik**, -liku, *pl.* -liki; **Szczegółek**, -łku, *pl.* -łki, *sm.* Einzelne(s) *n.*, Besondere(s) *n.*, Einzelheit *f.*, Spezielle(s) *n.*; rozpowiedział całą przygodę wraz z najdrobniejszymi -łami er erzählte die ganze Begebenheit haarklein, mit den kleinsten Einzelheiten; nie wchodzę tu we wszystkie -góły ich gehe hier nicht auf alle Einzelheiten ein; przytaczać wszystkie -góły alle einzelnen Umstände anführen.

Szczegółowość, -ści, *sf.* Umständlichkeit *f.*

Szczegółowy, *adi.*; **Szczegółowo**, *adv.* speziell, einzeln; umständlich, mit allen Einzelheiten.

Szczek, -u, *pl.* -i, *sm.* Gebell *n.*, Bellen *n.*

Szczekacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Beller *m.*, Kläffer *m.*, Schreihals *m.*

Szczekać, -kam, -kałem, *va. imperf.*; **Szczeknąć**, -nę, -nąłem, *va. perf.* 1) bellen, kläffen, anbellen; pies -ka na złodzieja der Hund bellt den Dieb an; pies co bardzo -ka, nie bardzo kąsa ein Hund, der viel bellt, beißt nicht, viel Lärm um nichts; 2) lügen; — na kogo verleumden; wolno psu i na Pana Boga — bellt doch der Hund selbst Gottesbilder an, bellt doch der Hund selbst den Mond an, es ist keine Tugend so rein, daß sie vor Verleumdung sicher wäre.

Szczekanie, -nia, *sn.* Bellen *n.*, Gebell *n.*

Szczekliwy, *adi.* bellerisch.

Szczekuła, -ły, *pl.* -ły, *sm.* ein unaufhörlicher Beller.

Szczekuszka, -ki, *sf.* Pfeilhase *m.*, Hasenmaus *f*, sibirische Hasenratte.

Szczelina, -ny, *pl.* -ny; *dim.* **Szczelinka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Spalte *f.*, Ritze *f.*; — struga = dziura klinowa struga Keilloch *n.* eines Hobels, Spanloch *n.*, Maul *n.*; -ka w drzewie Kerriß *m.*, Riß, Spalt *m.* im Holz; 2) Setzlinie *f.* der Buchdrucker.

Szczelinisty, *adi.* voll Spalten, rissig.

Szczelnica, -cy, *sf.* Stopfbüchse *f.*, Stopfungsbüchse *f.*; — deszczułka Staubscheibe *f.*

Szczelnienie, -nia, *sn.*; Dichtung *f.*; — kręgu tłoka Liderung *f.* der Kolbenscheiben, metallische Liderung.

Szczelność, -ści, *sf.* Dichtheit *f.*, Dichte *f.*, genaues Zusammenpassen.

Szczelny, *adi.*; **Szczelnie**, *adv.* dicht, genau zusammenpassend, luftdicht (verschlossen).

Szczeniak, -a, *pl.* -i, *sm.* großer junger Hund.

Szczenić się, -nię, -niłem, *vn. imperf.* Junge werfen, wölfen.

Szczenienie, -nia, *sn.* Jungewerfen *n.*

Szczenię, -cia, *pl.* -ta; *dim.* **Szczeniątko**, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Hündlein *n.*; Junge(s) *n.* der Hunde, Wölfe, Bären, Füchse, Löwen.

Szczeniuk, -a, *pl.* -i, *sm.* häßlicher junger Hund.

Szczenna, *adi.* trächtig.

Szczep, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Pfropf *m.*, Pfropfreis *m.*, gepfropfter Obstbaum; 2) Stamm *m.*, Volksstamm; te dwa narody z jednego -u pochodzą diese beiden Völker haben einen gemeinschaftlichen Stamm.

Szczepa, Szczapa, -py, *pl.* -py; *dim.* **Szczepka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Holzscheit *n.*

Szczepać, -pam, -pałem, *va. imperf.* spalten; — się *vr.* sich spalten.

Szczepić, -pię, -piłem, *va. imperf.* 1) pfropfen; — za korę in die Rinde pfropfen; — w szparę in den ganzen Spalt pfropfen; 2) impfen; trzeba to dziecko dać — man muß dieses Kind impfen lassen; 3) ausbreiten, verbreiten, fortpflanzen.

Szczepie, -pia, *sing. tant. sm.* gepfropfte Bäume.

Szczepienie, -nia, *sn.* 1) Pfropfen *n*; 2) Impfen *n.*; 3) Fortpflanzen *n.*, Ausbreiten *n.*

Szczepisko, -ka, *sn.* klobiges Stück Holz.

Szczepki, **Szczepisty**, **Szczepny**, *adi.* spaltbar, leicht zu spalten.

Szczepliniak, -a, *sm.* Schlitzblume *f.*

Szczepnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.*; **Szczepnik**, -a, *pl.* -i, *sm.* Pflanzschule *f.*, Pflanz-, Baumgarten *m.*

Szczepnik, -a, *pl.* -cy, **Szczepniarz**, -a, *pl.* -e, *sm.* Pflanzgärtner *m.*, Pfropfer *m.*

Szczepność, -ści, *sf.* 1) Spaltbarkeit *f.*; 2) Impfbarkeit *f.*, Übertragbarkeit *f.* durch Impfung.

Szczepowy, *adi.* 1) Stamm-; 2) Pfropf-.

Szczerb, -u, *pl.* -y, *sm.*; **Szczerba**, -by, *pl.* -by, *sf.* 1) Scharte *f.*, Lücke *f.*; Zahnlücke *f.*; — wargi Hasenscharte *f.*; 2) Einschnitt *m.*, Einhau *m.*; Kerbe *f.*

Szczerbak, -a, *pl.* -i, *sm.* Endivie *f.*

Szczerbal, -a, *pl.* -e, *sm.* ein Mensch, der Zahnlücken hat.

Szczerbaty, *adi.*; **Szczerbato**, *adv.* schartig; zahnlückig.

Szczerbić, -bię, -biłem, *va. imperf.* schartig machen; — się *vr.* schartig werden, Lücken bekommen.

Szczerbiec, -bca, *pl.* -bce, *sm.* schartiges Schwert, schartiger Säbel.

Szczerbina, -ny, *sf.* Kluft *f.*

Szczerk, -u, *sm.* Kieselerde *f.*, Grießsand *m.*, Grießboden *m.*

Szczerkać, -kam, -kałem; **Szczerkotać**, -tam, -tałem, *vn. imperf.*; **Szczerknąć**, -knę, -knąłem, *vn. perf.* hervorsprudeln, rieseln; ein sprudelndes Getös machen.

Szczerkowaty, *adi.* voll kleiner Steine, kieselhaltig, kiesig, griesig.

Szczerosrebrny, *adi.* aus reinem Silber.

Szczerość, -ści, *sf.* Lauterkeit *f.*, Unverfälschheit *f.*, Echtheit *f.*, Redlichkeit *f.*, Aufrichtigkeit *f.*, Offenherzigkeit *f*; Mojżesz zakazywał kumać się żydom z obeckrajowcami, by — narodu utrzymaną została Moses verbot den Juden, sich mit Ausländern zu verschwägern, damit die Reinheit des Volkes erhalten bliebe; nie wierzę w — jego wyznania ich glaube nicht an die Echtheit seines Bekenntnisses; gdzie wiele ceremonii, tam -ści mało wo viel Zeremoniell, dort ist wenig Aufrichtigkeit; w -ści serca mi wyznał er hat mir ganz offenherzig bekannt.

Szczerozłoty, *adi.* aus echtem Golde.

Szczerożyczliwy, *adi.* ganz aufrichtig, aufrichtig ergeben, offenherzig.

Szczery, *adi.*; **Szczerze**, *adv.* 1) wahr, aufrichtig, offenherzig, redlich; -ry przyjaciel ein aufrichtiger Freund; -rze kochać aufrichtig lieben; tam wstyd —, tam poczciwość dort ist wahre Scham, dort ist Güte; -rze się rozśmiał er lachte ganz aufrichtig; czy -rze to mówisz sagst du das aufrichtig, ist das dein Ernst?; 2) rein, lauter, echt; puhar ze -rego złota ein Kelch aus lauterem Gold; innego napoju nie pijał tylko -rą wodę er trank kein anderes Getränk als reines Wasser; -re pole nichts als Feld, reines offenes Feld.

Szczerzyca, -cy, *sf.* jähriges Bingelkraut.

Szczerzyć, -rzę, -rzyłem, *va. imperf.* — zęby die Zähne zeigen; — ząbki do kogo kokett sein.

Szczeznąć, -znę, -źnie, -złem, *vn. perf.* verloren gehen.

Szczeżuja, siehe: Szczeczuja.

Szczędzić, -dzę, -dziłem, *va. imperf.* sparen; schützen, schonen; nie — ani fatygi ani wydatków weder Mühe noch Kosten sparen; w obronie praw słabszego nie -dzili rycerze zdrowia bei der Verteidigung der Rechte des Schwächeren schonten die Ritter nicht ihr Leben; nie — dla kogo pochwał mit jmnds Lob nicht sparen.

Szczęk, -u, *pl.* -i, *sm.* Gerassel *n.*, Geklirre *n.*, Klappern *n.*; na odgłos -u pałaszy beim Echo des Säbelgeklirrs.

Szczęka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Kinnlade *f.*, Kinnbacken *m.*, Kiefer *m.*; — imadła Maul *n.* des Schraubstockes; — hamulca Bremsbacke *f.*

Szczękać, -kam, -kałem, *vn. imperf.*; **Szczęknąć**, -knę, -knąłem, *vn. perf.* klirren, rasseln, klappern; — zębami ze zimna vor Kälte mit den Zähnen klappern.

Szczękanie, -nia, *sn.* Geklirre *n.*, Gerassel *n.*; Geklapper *n.*

Szczękacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Schreihals *m.*

Szczękomól, -ola, *sm.* Schabkäfer *m.*

Szczękościsk, -u, *sm.* Mundsperre *f.*

Szczękosz, -a, *sm.* eine Gattung Zahnfüßler.

Szczękowy, *adi.* Kinnladen-.

Szczęścić, -szczę, -ściłem, *vn. imperf.* glücken, Glück geben, Glück wünschen; szczęść Boże! Glück zu! Glück auf! -ści się komu w czem es glückt jmndm bei etw.; ciągle mu się -ści er hat beständig Glück.

Szczęście, -ścia, *sing. tant. sn.* Glück *n.*, Wohlergehen *n.*; ślepe — blindes, dummes Glück; spuścić się na — es dem Glücke überlassen, es auf das Glück ankommen lassen; na los -ścia auf gut Glück, aufs Geratewohl; — jest fortuna ślepa, niedoskonała, cnocie częstokroć nieprzyjazna, niesprawiedliwa das Glück ist der blinde unvollständige Zufall, oftmals der Tugend feindlich und ungerecht; Pan Bóg -ściem władnie Gott ist Herr des Glückes; — pobłaża, nie podnoś się, — się sprzeciwi, nie upadaj, sei nicht übermütig im Glück und unverzagt im Unglück; nie — człowieka, ale człowiek — robi, wszyscyśmy -ścia naszego kowale jeder ist seines Glückes Schmied; gwiazda -ścia Jagiellonów zabłysnęła jak nigdy der Glücksstern der Jagellonen erstrahlte wie noch nie; nie mam -ścia znać Pana ich habe nicht das Glück, das Vergnügen, Sie zu kennen; dla mnie -ścia jeno tyle, co przy tobie ich bin nur bei dir glücklich; mieć — do panien bei den Mädchen Glück haben; masz — dein Glück; masz —, żeś przyszedł das ist dein Glück, daß du gekommen bist; wcale -ścia nie mieć weder Glück noch Stern haben; to jeszcze —, jeżeli się nic gorszego nie wydarzyło du kannst noch von Glück reden, daß dir nichts Ärgeres passiert ist; kiedyż mnie spotka to — wann wird mir dieses Glück zu teil; — jak szkło nietrwałe Glück und Glas wie leicht bricht das; -ściem glücklicherweise.

Szczęśliwiec, -wca, *pl.* -wcy, *sm.* Glückskind *n.*, Glückspilz *m.*

Szczęśliwość, -ści, *sf.* Glückſeligkeit *f.*; doznawać -ści wiecznej die ewige Glückſeligkeit genießen.

Szczęśliwy, Szczęsny, *adi.*; **Szczęśliwie**, *adv.* glücklich, glückſelig; -wy jesteś w wyborze twoich przyjaciół du biſt in der Wahl deiner Freunde glücklich; -wy, kogo Bóg takiemi dziećmi obdarzył glücklich iſt, wen Gott mit ſolchen Kindern beſchenkt hat.

Szczkać, -kam, -kałem, *vn. imperf.*; **Szcznąć**, -nę, -nąłem, *vn. perf.* Schlucken haben, ſchlucken.

Szczkawka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Schlucken *m.*

Szczmić, -mię, -miłem, *va. imperf.* zuſammendrücken, zuſammenziehen.

Szczodrak, -a, *sm.* 1) Brot, das am Dreikönigstage an die Armen verteilt wird; 2) Rhawontikwurzel *f.*, Schneekenkleе *m.*

Szczodrobliwość, -ści; **Szczodrość**, -ści; **Szczodrota**, -ty, *sf.* Freigebigkeit *f.*; — we środku między skąpstwem a rozrzutnością położona die Freigebigkeit liegt in der Mitte zwiſchen Geiz und Verſchwendung; łącz oszczędność z -ścią vereinige die Sparſamkeit mit der Freigebigkeit.

Szczodrobliwy, *adi.*; **Szczodrobliwie**, *adv.* freigebig.

Szczodry, *adi.*; **Szczodrze**, *adv.* freigebig, mildtätig; reichlich.

Szczodrzenica, -cy, *sf.*; **Szczodrzeniec**, -ńca, *sm.* Geiß-, Schneeklee *m.*, Bohnenbaum *m.*, Schotenſtrauch *m.*; — leżąca, czarnawa wielokwiatowa niedriger, ſchwärzlicher, breitblätteriger Bohnenbaum.

Szczołb, -a, *pl.* -y, *sm.* Tierſchädel *m.*; — wołowy Ochſenkopf *m.* (römiſches dekoratives Motiv).

Szczotka; *dim.* **Szczoteczka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Bürſte *f.*; — do butów Schuhbürſte; — do zamiatania Kehrbeſen *m.*; — do mebli Möbelbürſte; — do rzeczy Kleiderbürſte; — do armat Kanonenbürſte, Wiſcher *m.*; -teczka do zębów Zahnbürſte; — do lnu Flachshechel *m.*, Flachskamm *m.*; 2) Diſtelkopf *m.*; -ki Kardendiſtel *f.*

Szczotkarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Bürſtenmacher *m.*, Bürſtenbinder *m.*

Szczotkasty, Szczotkowaty, *adi.* bürſtenartig; ſcharfborſtig.

Szczotkować, -kuję, -wałem, *va. imperf.* bürſten.

Szczotkoząb, -zęba, *pl.* -zęby, *sm.* Klippfiſch *m.*

Szczotolimba, -by, *sf.* eine Föhrenart.

Szczoty, -tów, *plur. tant. sn.* Rechnungsbrett *n.*; = Liczydło.

Szczubiałka, -ki; **Szczublica**, -cy, *sf.*; **Szczublę**, -cia; **Szczublątko**, -ka, *sn.* kleiner Hecht, Hechtchen *n.*

Szczucie, -cia, *sn.* Hetzen *n.*, Aufhetzen *n.*

Szczuć, -ję, -łem, *va. imperf.* aufhetzen, hetzen, aufbringen; — psy na kogo die Hunde auf jmndn hetzen.

Szczudlaty, *adi.* Stelzen-, auf Stelzen; (bildl.) geſpreizt, geziert.

Szczudłać, -dłam, -dłałem, *vn. imperf.* auf Stelzen hüpfen; herumreißen, raufen.

Szczudło, -dła, *pl.* -dła, *sn.* Stelzbein *n.*, Stelze *f.*; żebrak na -dle stanął przed nim ein Bettler mit einem Stelzbein ſtand vor ihm; chodzić jak na -dłach wie auf Stelzen gehen.

Szczudłowaty, *adi.* ſtelzenartig.

Szczuka, -ki, *pl.* -ki, *sf.*; **Szczupak**, -a, *pl.* -i, *sm.* Hecht *m.*

Szczupakowaty, *adi.* hechtartig.

Szczupakowy, *adi.* Hecht-.

Szczupla, -li, *sf.* Schmalkopf *m.*

Szczupleć, -leję, -lałem, *vn. imperf.* mager, dünner, ſchwächer, geringer werden.

Szczuplić, -lę, -liłem, *va. imperf.* dünner, geringer machen.

Szczuplinek, -nka, *pl.* -nki, *sm.* langfüßige Fadenaſſel.

Szczupluchny, Szczuplutki, Szczuplutenki, *adi.* mager, ſehr gering, ſpindeldünn.

Szczupłogłów, -owu, *sm.* Sudis (eine Fiſchart).

Szczupłonóg, -oga, *pl.* -ogi, *sm.* Dalea (Gattung der Spinnkrebſe).

Szczupłość, -ści, *sf.* Magerkeit *f.*; Winzigkeit *f.*, Kleinheit *f.*, Geringheit *f.*

Szczupły, *adi.*; **Szczupło, Szczuple**, *adv.* gering, winzig, klein, ſchmächtig; wesźła osoba młoda o -płej nieznacznej poſtaci eine junge Perſon trat ein von ſchmächtiger unanſehnlicher Geſtalt; pozostaje mu tylko do życia jego -płą pensyjka es bleibt ihm nur ſeine kleine, geringe Penſion zum Lebensunterhalt.

Szczur, -a, *pl.* -y, *sm.*; *dim.* **Szczurek**, -rka, *pl.* -rki, *sm.* 1) Ratte *f.*; 2) Fichtenhacker *m.*, Fichtendickſchnabel *m.*, Fichtenkernbeißer *m.*, Hakkenkernbeißer *m.*, Bienenfraß *m.*, Bienenfreſſer *m.*

Szczurowaty, *adi.* rattenartig.

Szczurzy, *adi.* Ratten-.

Szczurzyć się, -rzę, -rzyłem, *vr. imperf.* knurren, drohen.

Szczutek, -tka, *pl.* -tki, *sm.* Naſenſtüber *m.*; dać komu -tka w nos jmndm einen Naſenſtüber verſetzen.

Szczutkować, -kuję, -wałem, *va. imperf.* naſenſtübern.

Szczwacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Hetzjäger *m.*

Szczwać, -wam, -wałem, *va. imperf.* mit Hunden jagen.

Szczwalnia, -nia, *sf.* Tierhetze *f.*

Szczwany, *adi.* 1) mit Hunden gehetzt; 2) gerieben, pfiffig, ſchlau; — to lis das iſt ein ſchlauer, pfiffiger Menſch.

Szczwół, -oła, *sm.* Schierling *m.*

Szczycić się, -cę, -ciłem się, *vr.* ſich rühmen, prahlen;

— się czem ſich etw. zu gute tun; -cę się tem, że własną pracą dorobiłem się majątku i stanowiska ich rühme mich deſſen, daß ich durch eigene Arbeit Vermögen und Stellung erworben habe; -cę się jego przyjaźnią ich rechne mir ſeine Freundſchaft zur Ehre an.

Szczygieł, -gła, *pl.* -gły, *sm.* 1) Stieglitz *m.*; 2) pfiffiger Menſch.

Szczykać, -kam, -kałem, *va. imperf.*; **Szczyknąć**, -nę, -nąłem, *va. perf.* pflücken, abpflücken, abrupfen.

Szczyniać, -niam, -niałem, *va. imperf.* Körner ſieben, durch Sieben ſortieren.

Szczyny, -yn, *plur. tant. sf.* Urin *m.*, Harn *m.*

Szczyp, 1) -a, *sm.* Silberſalm *m.*; 2) -u, *sm.* Kienfackel *f.*

Szczypacz, -a, *pl.* -e, *sf.* Tadler *m.*, Stichler *m.*

Szczypać, -pię, -pałem, *va. imperf.*; **Szczypnąć**, -nę, -nąłem, *va. perf.* 1) zwicken, kneifen, kneipen; — kogo w ramię jmndn in den Arm kneifen; pieprz -pie w język der Pfeffer beißt auf der Zunge; 2) pflücken; owieczka -pała trawkę das Schaf pflückte das Gras; 3) beißen, ſchneiden; dym -pie w oczy der Rauch beißt in die Augen; mróz -pie w twarz die Kälte ſchneidet ins Geſicht; 4) ſticheln.

Szczypanie, -nia, *sn.* Zwicken *n.*, Kneipen *n.*

Szczypawka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Ohrwurm *m.*

Szczypawość, -ści, *sf.* beißender Geſchmack.

Szczypawy, *adi.* beißend, von beißendem Geſchmack.

Szczypce, -ców, *plur. tant. sn.*; *dim.* **Szczypczyki**, -ków, *plur. tant. sn.* Zange *f.*, Kneipzange, Beißzange, Kornzange; — do ognia Feuerzange; — konduktorskie Coupierzange, Locheiſen *n.*; — plombowe Plombenſchräger *m.*; — do cukru Zuckerſchere *f.*; — do świecy Putzſchere, Lichtſchere.

Szczypiór, -pioru, *sing. tant. sm.*; *dim.* **Szczypiórek**, -rka, *sm.* Schnittlauch *m.*, Schnittling *m.*; abgeſchnittenes Kraut der Zwiebel.

Szczypka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) = Szczypta Priſe *f.*; 2) Stichelrede *f.*; 3) Kneifen *n.*

Szczypliwy, **Szczypny**, *adi.* beißend, kneifend.

Szczypnica, -cy, *sf.* Wollkrebs *m.*; — trójzębna Giftkrabbe *f.*

Szczypta, -ty, *pl.* -ty, *sf.* Priſe *f.*; Bißchen *n.*; nie -tami, ale garściami dawał er gab nicht mit Fingerſpitzen, ſondern mit vollen Händen.

Szczyr, -u, *sm.* Bingelkraut *n.*; — trwały gemeines Bingelkraut; — roczny jähriges Bingelkraut.

Szczyt, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Giebel *m.*, Zinnen *pl.*; Spitze *f.*, Gipfel *m.*, Grat *m.*, Firſt *m.*; -y gór pokryte były śniegem die Gipfel der Berge waren mit Schnee bedeckt; i na pamiątkę zawiesili dzwon u -u wieży und zum Andenken hingen ſie eine Glocke an der Spitze des Turmes auf; był u -u potęgi i chwały, gdy śmierć nieubłagana przerwała nić jego żywota er befand ſich auf dem Gipfel der Macht und des Ruhmes, als der unerbittliche Tod ſeinen Lebensfaden zerriß; dostać się na sam — ſich auf den höchſten Gipfel emporſchwingen; -em mierzyć gehäuft zumeſſen, ohne mit dem Streichholze abzuſtreichen; 2) Zierde *f.*; 3) Schild *m.*

Szczytnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Schildmacher *m.*

Szczytność, -ści, *sf.* Erhabenheit *f.*, höchſte Stufe; — myśli, poezyi die Erhabenheit der Gedanken, der Poeſie.

Szczytny, *adi.* erhaben.

Szczytoowocowy, *adi.* ſchopfſruchtig.

Szczytowy, *adi.* Giebel-, Gipfel-.

Szef, -a, *pl.* -owie, *sm.* Chef *m.*, Vorgeſetzte(r) *m.*; — biura Bureauchef; — sekcyi Sektionschef; to jest mój — das iſt mein Vorgeſetzter; = Przełożony.

Szejdować, -duję, -wałem, *va. imperf.* ſcheiden (in der Metallbearbeitung).

Szelak, -u, *sm.* Schellack *m.*

Szeląg, -a, *pl.* -i, *sm.* Groſchen *m.*, Schilling *m.*, Heller *m.*, Pfennig *m.*; ani -a nie ustąpię ich laſſe keinen Heller davon ab; jestem bez -a ich bin ganz ohne Geld, ohne Kreuzer, ohne Groſchen; rozumu nie ma ani za -a er hat nicht für einen Groſchen Verſtand; to i -a nie warte das iſt keinen Heller wert; zwrócił mu wydatki co do -a er hat ihm die Ausgaben bei Heller und Pfennig wieder erſtattet; rachunek zgadza się co do -a die Rechnung ſtimmt auf Heller und Pfennig; kto grosza nie szanuje, -a nie wart wer einen Groſchen nicht zu ſchätzen weiß, iſt ſelber keinen Heller wert, wer den Kreuzer nicht ehrt, iſt den Heller nicht wert; do -a zgrał się er hat alles bis zum letzten Groſchen verſpielt; znają go jak zły — er iſt wie ein ſchlechter Groſchen bekannt; nie wziął od nikogo ani złamanego -a er hat von niemandem auch nur einen Heller genommen.

Szelążek, -żka, *pl.* -żki, *sm.* 1) *dim.* von Szeląg; 2) Naſenblume *f.*, Klapperkraut *n.*, Wieſenklapper *m.*, Hahnenkamm *m.*, Pfennigkraut *n.*

Szelążkowaty, *adi.* wie ein kleiner Schilling.

Szelest, -u, *pl.* -y, *sm.* Geräuſch *n.*, Säuſeln *n.*, Rauſchen *n.*; cisza panowała w pokoju, przerywana tylko czasem -em obracanych kartek Stille herrſchte im Zimmer, die nur manchmal durch das Geräuſch der umgeſchlagenen Seiten unterbrochen wurde.

Szelestny, *adi.* rauſchend.

Szeleścić, -szczę, -ściłem, *vn. imperf.*; **Szelesnąć**, -snę, -snąłem, *vn. perf.* ſäuſeln, rauſchen, ein Geräuſch machen; liście ostrożnie rozsuwane cicho -ściały die vorſichtig auseinandergeſchobenen Blätter rauſchten leiſe; -szcząc jedwabiami dumnie przeszła koło nas mit dem Seidenkleide

rauſchend, ſchritt ſie ſtolz an uns vorüber; wietrzyk po gałęziach -ści ein leiſer Wind flüſtert durch die Äſte.

Szeleścik, -u, *sm.* Stärkkraut *n.*

Szeleźne, -go, *sn.* Abgabe *f.*, Trankſteuer *f.*

Szelężnik, -a, *sm.* = Szelążek.

Szelina, -ny, *sf.* dicker Wald, Dickicht *n.*

Szelinarz, -a *pl.* -e, *sm.* Buſchjäger *m.*, Waldſtreicher *m.*

Szelit, -u, *sm.* Kalkſcheel *m.*

Szelityn, -u, *sm.* Scheelbleierz *n.*, Stolzit *m.*

Szelka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Hoſenträger *m.*, Tragband *n.*; 2) Achſenſeil *n.*, Laufſeil *n.*, Siele *f.*

Szelma, -my, *pl.* -my, *sm.* und *sf.* Schelm *m.*, Schurke *m.*, Böſewicht *m.*, Canaille *f.*, Gaunerin *f.*

Szelmostwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* Schurkerei *f.*, Schelmerei *f.*; Schurkenſtreich *m.*, Schelmſtück *n.*

Szelmować, -muję, -wałem, *va. imperf.*; — kogo einen unehrlich, zum Schelm, Schurken machen.

Szelmowski, *adi.*; **Szelmowsko**, *adv.* ſchelmiſch, ſchurkig, nichtswürdig.

Szełomnik, -a, *pl.* -i, *sm.* verſteinerter Seeigel.

Szemat, -u, *pl.* -y, *sm.* Riß *m.*, Figur *f.*, Plan *m.*, Syſtem *n.*, Schema *n.*; = Wzór, Model.

Szematyzm, -u, *pl.* -y, *sm.* Schematismus *m.*

Szemrać, -ram, -rałem; **Szemrzeć**, -rzę, -rałem, *vn. imperf.* murmeln, murren; co tam -rzesz was murmelſt du dort; -rali wszyscy przeciwko zwierzchności es murrten alle gegen die Obrigkeit.

Szemranie, -nia, *sn.* Murmeln *n.*, Murren *n.*

Szemranina, -ny, *sf.* Gemurre *n.*, Gemurmel *n.*

Szendować, -duję, -wałem, *va. imperf.* heißes Glas ins Waſſer werfen, ſo daß es zerfällt.

Szeniec, -ńca, *pl.* -ńce, *sm.* Glattholz *n.* (Töpfergerät).

Szepietliwy, **Szepietliwość** = Szepleniący, Szeplenienie.

Szeplenić, -nię, -niłem, *vn. imperf.* liſpeln, undeutlich ausſprechen, beim Reden mit der Zunge anſtoßen.

Szeplenienie, -nia, *sn.* Liſpeln *n.*; Anſtoßen *n.* mit der Zunge.

Szepleniuch, -a, *pl.* -y; **Szeplun**, -a, *pl.* -ni; **Szepielak**, -a, *pl.* -cy, *sm.* Liſpler *m.*; einer, der mit der Zunge anſtößt.

Szeplunka, -nki; **Szepiotka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Liſplerin *f.*; eine, die mit der Zunge anſtößt.

Szepnąć, -nę, -nąłem, *vn.* und *va. perf.*; **Szeptać**, -tam, -tałem, *vn.* und *va. imperf.* murmeln, flüſtern, tuſcheln, ziſchen; -tali coś ze sobą ſie tuſchelten etw. miteinander; mówili -cąc, by nie zbudzić króla ſie redeten flüſternd, um den König nicht zu wecken; czekał śmierci -tając pacierze er erwartete den Tod, indem er Gebete murmelte; -tano na dworze o niełasce królewskiej, która spadła na niego man flüſterte bei Hofe von der Ungnade des Königs, die auf ihn gefallen war.

Szepnięcie, -cia; **Szeptanie**, -nia, *sn.* Ziſcheln *n.*, Flüſtern *n.*, Tuſcheln *n.*, Murmeln *n.*

Szept, -u, *pl.* -y, *sm.* Geflüſter *n.*

Szeptarz, -a, *pl.* -e, *sm.*; **Szeptuch**, -a, *pl.* -y, *sm.* Flüſterer *m.*; Geheimniskrämer *m.*

Szerbel, -bla, *pl.* -ble, **Szerblat**, -u, *sm.* Luppen *pl.*, Schirbel *m.*, Scherbel *m.*, Teil *m.*

Szerchla, -chli, *sf.* ziegenhaarige ſchlechte Schafwolle.

Szereg, -u, *pl.* -i, *sm.* Reihe *f.*, Glied *n.*; Tatarów jeszcze nie widać, zasłania je — skał, które się na przeciwnym brzegu rzeki podnoszą die Tataren ſind noch nicht ſichtbar, ſie ſind von einer Reihe Felſen, die ſich auf dem entgegengeſetzten Flußufer erheben, verdeckt; w tej gazecie wyszedł cały — artykułów o wojnie rosyjsko-japońskiej in dieſer Zeitung erſchien eine ganze Reihe von Artikeln über den ruſſiſch-japaniſchen Krieg; ciągnęli krzyżacy niezliczonymi -ami es zogen die Kreuzritter in unzählbaren Reihen; do -u in Reih und Glied; kule nieprzyjacielskie przerzedzały ich -i die feindlichen Kugeln lichteten ihre Reihen.

Szeregować, -guję, -wałem, *va. imperf.* in Reih und Glied ſtellen.

Szeregowiec, -wca, *pl.* -wcy, *sm.* gemeiner Soldat.

Szeregowy, 1) *adi.* Reihen-, Glied-; 2) -wego *sm.*; = Szeregowiec.

Szerepetka, -ki, *pl.* -ki, *sm.* abgeriſſener, ungeſchliffener Menſch.

Szermierka, -ki, *sf.* Fechtkunſt *f.*; Streit *m.*, Polemik *f.*

Szermierski, *adi.* Fecht-, fechteriſch, Fechtkunſt-, gladiatoriſch.

Szermierstwo, -wa, *sn.* 1) Fechtkunſt *f.*; 2) Federkrieg *m.*

Szermierz, -a, *pl.* -e, *sm.* Fechter *m.*, Fechtmeiſter *m.*, Kämpfer *m.*, Streiter *m.*, Gladiator *m.*

Szermować, -muję, -wałem, *vn. imperf.* fechten; — piórem einen Federkrieg führen, mit der Feder fechten; — językiem mit der Zunge fechten; — na wiatr Luftſtreiche führen.

Szeroki, *adi.*; **Szeroko**, *adv.* 1) breit; deska na pół metra -ka ein einen halben Meter breites Brett; suknia -kim pasem aksamitu obłożona ein mit einem breiten Samtſtreifen beſetztes Kleid; 2) weit, weitläufig, ausgedehnt; ten pasek jest mi za — dieſer Gürtel iſt mir zu weit; on ma -kie serce er hat ein weites Herz; -kie włości große Güter; -ko o tem opowiadał er erzählte davon weitläufig,

ausführlich, weit und breit, des weiten und breiten; z -kiego serca aus tiefem Herzen; -ka gęba loses, unhöfliches Maul.

Szerokobieżny, *adi.* — całokształt odbudowy kopalni Weitungsbau *m.*

Szerokoboczny, *adi.* breitseitig.

Szerokodziób, -a, *pl.* -y, *sm.*; **Szerokonos**, -a, *pl.* -y, *sm.* Breitschnabel *m.*

Szerokogębny, *adi.* breitmäulig. [köpfig.

Szerokogłowy, *adi.* breit-

Szerokogon, -u, *pl.* -y, *sm.* Breit-, Plattschwanz *m.*, Schlange *f.*

Szerokolistny, *adi.* breitblätterig.

Szerokonogi, Szerokostopy, *adi.* breitfüßig.

Szerokonosy, *adi.* breitnasig.

Szerokopiersi, *adi.* breitbrüstig.

Szerokopleczny, *adi.* breitschultrig.

Szerokoramienny, *adi.* breitarmig, breitschulterig.

Szerokorzutny, *adi.* breitwürfig.

Szerokość, -ści, *sf.* 1) Breite *f.*; droga w tem miejscu ma pięć metrów -ści der Weg ist an dieser Stelle fünf Meter breit; miejsce to leży pod pięćdziesiątym stopniem północnej -ści dieser Ort liegt unter dem fünfzigsten Grade nördlicher Breite; w -ści in der Breite; — geograficzna geographische Breite; — toru Spurweite *f.*; 2) Ausdehnung *f.*, Geräumigkeit *f.*, Weitläufigkeit *f.*; — żyły Mächtigkeit *f.* der Erzader, des Ganges.

Szerokotwarzy, *adi.* breiten Gesichtes.

Szerokousty, *adi.* breitmäulig.

Szerokowładny, *adi.* weitherrschend.

Szerpentyna, -ny, *pl.* -ny; **Szerpentynka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* krummer Säbel.

Szerszatka, -ki, *pl.* -ki *sf.* Schusternadel *f.*

Szerszeń, -nia, *pl.* -nie, *sm.* Hornisse *f.*, Hornischer *m.*

Szeryf, -a, *pl.* -owie, *sm.* Sheriff *m.* (englischer Beamter); = Urzędnik municypalny angielski.

Szerz, w szerz, *adv.* in die Breite, in der Breite.

Szerz, -y, *pl.* -e, *sf.* — wiosłowa Ruderblatt *n.*, Ruderplatte *f.*

Szerzyć, -rzę, -rzyłem; I. *va. imperf.* verbreiten, ausbreiten, ausdehnen, breiter machen; -rzył niezgodę między braćmi er verbreitete Unfrieden unter den Brüdern; -rzyli oni między ludem wiarę i oświatę sie verbreiteten unter dem Volke Glauben und Bildung; -rzące fałszywe pogłoski szkodził mi, jak mógł indem er falsche Gerüchte in Umlauf setzte, schadete er mir, soviel er nur konnte; II. — się *vr.* 1) sich ausbreiten, ausdehnen, sich verbreiten; wrzód się -rzy das Geschwür breitet sich aus; w kraju -rzyły się wtedy różne choroby im Lande grassierten damals verschiedene Krankheiten; 2) großtun, prahlen.

Szerzyna, Szerzyzna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* eine sehr große Breite, breite Fläche; — podszybowa Füll-, Anschlageort *m.*; — kołowrotowa, machinowa Haspel-, Hornstätte *f.*

Szezlong, -u, *pl.* -i, *sm.* Chaiselongue *f.*, Sofa *n.*; = Sofa.

Szesnastka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Zahl sechzehn; Sechzehntel *n.* (Buchformat).

Szesnastocalowy, *adi.* sechzehn Zoll lang, breit oder hoch, sechzehnzöllig.

Szesnastodniowy, *adi.* sechzehntägig.

Szesnastofuntowy, *adi.* sechzehn Pfund wiegend; sechzehnpfündig.

Szesnastogodzinny, *adi.* sechzehnstündig.

Szesnastoletni, *adi.* sechzehnjährig.

Szesnastomiesięczny, *adi.* sechzehnmonatig.

Szesnastotygodniowy, *adi.* sechzehnwöchig.

Szesnasty, *adi.* sechzehnte(r).

Szesnaście, *numer.* sechzehn.

Szester, -a, *pl.* -y, *sm.* Chesterkäse *m.*; = Ser angielski.

Sześcian, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Würfel *m.*, Kubus *m.*; 2) Kubikzahl *f.*; podnieść liczbę do -u eine Zahl zur dritten Potenz, zum Kubus erheben.

Sześcienny, *adi.* Kubik-, kubisch; metr — Kubikmeter *m.*

Sześciniedziałka, -ki; **Sześciniedzielnica**, -cy, *sf.* Wöchnerin *f.*, Sechswöchnerin *f.*

Sześcioboczny, *adi.* sechsseitig.

Sześciobok, -u, *pl.* -i, *sm.*; **Sześciokąt**, -a, *pl.* -y, *sm.* Sechseck *n.*

Sześciodniowy; Sześciodzienny, *adi.* sechstägig.

Sześciogłosowy, *adi.* sechsstimmig.

Sześciogodzinny, *adi.* sechsstündig.

Sześciogran, -u, *pl.* -y, *sm.* Sechsfant *m.*, sechsseitiges Prisma.

Sześciograniasty, *adi.* sechskantig; sechseckig.

Sześciokątny, *adi.* sechseckig.

Sześciokonny, *adi.* sechsspännig; sechspferdig; motor — Motor von sechs Pferdekräften.

Sześciokrotny, *adi.*; **Sześciokrotnie**, *adv.* sechsfach; sechsmal.

Sześciolecie, -cia, *sn.* Zeitraum *m.* von sechs Jahren.

Sześcioletni, *adi.* sechsjährig. [blätterig.

Sześciolistny, *adi.* sechs-

Sześcioliście, -cia, *sn.* Sechsblatt *n.*

Sześciołokciowy, *adi.* sechs Ellen lang.

Sześciomiarowy, *adi.* sechsfüßig; — wiersz Hexameter *m.*

Sześciomiesięczny, *adi.* sechsmonatig.

Sześcionogi, Sześcionożny, *adi.* sechsfüßig.

Sześciooki, *adi.* sechsäugig.

Sześciopalcowy, Sześciopalczasty, *adi.* sechsfingerig.

Sześciopręcikowy, *adi.* sechsmännerig, mit sechs Staubfäden.

Sześcioraki, *adi.* sechserlei.

Sześcioramienny, *adi.* sechsarmig.

Sześcioro, Sześciorga, *numer.* sechs verschiedene Stücke.

Sześciorządkowy, *adi.* sechszeilig.

Sześcioskrzydlasty, Sześcioskrzydlaty, *adi.* sechsflügelig.

Sześciosłupkowy, *adi.* sechsweiberig, sechsgriffelig.

Sześciosłupny, *adi.* sechsfältig.

Sześciostopowy, *adi.* sechszeilig.

Sześcioszpar, -a, *pl.* -y, *sm.* Notiolanus (Haifischart).

Sześciotysięczny, *adi.* sechstausendfach; aus sechs Tausend bestehend; sechstausend Mann stark.

Sześciowiersz, -a, *pl.* -e, *sm.* Hexameter *m.*

Sześć, *numer.* sechs.

Sześćdziesiąt, *numer.* sechzig.

Sześćdziesiątka, -ki, *sf.* Zahl sechzig; Sechzigstel *n.*

Sześćdziesiątletni, *adi.* sechzigjährig.

Sześćdziesiątnica, -cy, *sf.* der Sonntag Sexagesimä.

Sześćdziesiąty, *adi.* sechzigste(r).

Sześćkroć, *adv.* sechsmal, sechsfältig.

Sześćset, *num.* sechshundert.

Sześćsetny, *adi.* sechshundertste(r).

Szew, szwu, *pl.* szwy, *sm.* Naht *f.*; nie po szwie mu się porze es geht ihm nicht nach Wunsch; — pękł die Naht ist aufgeplatzt; — przedmiotu odlanego Naht, Formnaht, Gußnaht, Gußreif *m.*, Fugenspur *f.*; — wklęsły po zeszwejsowaniu Schweißnaht.

Szewc, -a, *pl.* -y, *sm.* Schuster *m.*, Schuhmacher *m.*; kiedyś — pilnuj kopyta Schuster, bleib bei deinem Leisten; leci jak — z butami na jarmark er läuft wie ein Bürstenbinder.

Szewcowa, -wej, *sf.* Schusterin *f.*, Schuhmachersfrau *f.*

Szewcowy, Szewski, *adi.* Schuster=.

Szewcówna, -nej, *sf.* Schuhmacherstochter *f.*

Szewczyk, -a, *pl.* -i, *sm.* Schusterbub(e) *m.*, Schusterjunge *m.*, Schustergesell *m.*

Szewek, -wka, *pl.* -wki, *sm.* fibröse Muskelhülle.

Szewluch, -a, *pl.* -y, *sm.* Taugenichts *m.*, Schindmähre *f.*

Szewstwo, -wa, *sn.* Schuhmacherhandwerk *n.*, Schuhmacherei *f.*

Szkalować, -luję, -wałem, *va. imperf.* schimpfen, lästern, schmähen, verleumden.

Szkalownik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Schmäher *m.*, Verleumder *m.*

Szkamonia = Socznica.

Szkandela, -li, *pl.* -le, *sm.* Wärmflasche *f.*, Bettwärmer *m.*, Thermophor *m.*

Szkapa, -py, *pl.* -py, *sf.*; *dim.* Szkapinka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Gaul *m.*, Mähre *f.*, Schindmähre *f.*

Szkapi, *adi.* Roß=, Gaul=, Schindmähren=.

Szkapina, -ny, *sf.* 1) Pferdefleisch *n.*; 2) armer, elender Gaul.

Szkaplerz, -a, *pl.* -e, *sm.* Skapulier *n.*

Szkaplerzny, Szkaplerzowy, *adi.* Skapulier=.

Szkarada, -dy, *pl.* -ły, *sf.* Abscheulichkeit *f.*; Scheusal *n.*, Ungeheuer *n.*

Szkaradnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* 1) abscheuliches, ekliges Frauenzimmer *n.*; 2) Drachenfisch *m.*

Szkaradnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* abscheulicher, ekelhafter Mensch.

Szkaradność, -ści, *sf.* Häßlichkeit *f.*, Abscheulichkeit *f.*; Schändlichkeit *f.*

Szkaradny, *adi.*; **Szkaradnie**, *adv.* häßlich, grundhäßlich, ekelhaft, abscheulich, greulich, scheußlich.

Szkaradzić, -dzę, -dziłem, *va. imperf.* häßlich machen, verunstalten, verunglimpfen, schänden.

Szkaradzieństwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* Abscheulichkeit *f.*, Häßlichkeit *f.*; abscheuliche Sache; Niedertracht *f.*

Szkarłacić, -cę, -ciłem, *va. imperf.* scharlachrot färben; — się *vr.* sich röten, sich rot färben.

Szkarlatyna, -ny, *pl.* -ny, Scharlach *m.*, Scharlachfieber *n.*

Szkarłat, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Scharlach *m.*; Scharlachrot *n.*, Purpur *m.*; Scharlachtuch *n.*; Scharlachkleid *n.*; 2) Fuchsschwanz *m.*, Tausendschön *n.*; 3) Scharlachbaum *m.*, Scharlacheiche *f.*; Muskatellersalbei *f.*, Scharlachkraut *n.*; 4) rötliches Bleigelb, gebranntes Bleiweiß, Mennig *m.*; — indygowy schwedisches Moos; 5) Rundschnecke *f.*, Kreisel=, Mondschnecke.

Szkarłacisko, -ka, *sn.* elender Scharlach.

Szkarłatek, -tka, *pl.* -tki, *sm.* (Surus) eine Milbe von der Bdellenart, Tausendschön *n.*

Szkarłatka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* amerikanische Scharlachbeere, Kermesbeere.

Szkarłatnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Porphyra (ein Seegewächs).

Szkarłatnawy, *adi.* scharlachartig.

Szkarłatny, *adi.* scharlachrot, Scharlach=.

Szkarłatówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* blauer Schmuckvogel.

Szkarłupnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* stachelhäutiges Strahlentier, Echinodermit *m.*; — gwiazdowa Seestern *m.*

Szkarp, -u, *pl.* -y, *sm.* Wall *m.*; Eskarpe *f.*

Szkarpetka, Skarpetka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Socke *f.*, Fußsocke.

Szkatuła, -ły, *pl.* -ły; **Szkatułka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Schatulle *f.*

Szkic, -u, *pl.* -e, *sm.* Skizze *f.*

Szkicować, -cuję, -wałem, *va. imperf.* ſtizzieren.

Szkielet, -u, *pl.* -y, *sm.* Skelett *n.*, Gerippe *n.*; schudł jak — er iſt zum Gerippe abgemagert; — wozu Wagen-, Kaſtengerippe.

Szkiełko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Glas *n.*, Stück Glas; — do zegarka Uhrglas; — do lampy Zylinder *m.*; — do okularów Brillenglas.

Szklanica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* großes Glas.

Szklanka, -ki, *pl.* -ki; *dim.* **Szklaneczka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Glas *n.*, Trinkglas *n.*; Gläschen *n.*; podajcie mi -ki, reicht mir die Gläſer; chciałem -ką mleka ugasić dręczące mnie pragnienie ich wollte mit einem Glaſe Milch den mich plagenden Durſt löſchen.

Szklaność, **Szklanność**, -ści, *sf.* Glasartigkeit *f.*, Gläſernheit *f.*; Glasigkeit *f.*

Szklany, **Szklanny**, *adi.* gläſern, Glas-, von Glas; glaſig; -ne naczynia Glasgeſchirr *n.*; -ny serwis Glasſervice *n.*; -ne okno Glasfenſter *n.*; -ny dzwon Glasglocke *f.*; kula -na Glaskugel *f.*; handel -ny Glashandel *m.*; huta -na Glashütte *f.*, Glasfabrik *f.*; patrzał na mnie -nemi oczyma er ſchaute mich mit gläſernen Augen an.

Szklarczyk, -a, *pl.* -i, *sm.* Glaſerbube *m*, Glaſergeſelle *m.*, Glaſerlehrling *m.*

Szklarek, -rka, *pl.* -rki, Aeschna (Inſektenart).

Szklarnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Glaſerwerkſtatt *f.*, Glaſerei *f.*; Glashütte *f.*, Glasfabrik *f.*

Szklarski, *adi.* Glaſer-.

Szklarstwo, -wa, *sn.* Glaſerhandwerk *n*, Glaſerei *f.*

Szklarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Glaſer *m.*, Glasſchneider *m.*

Szklarzowa, -wej, *sf.* Glaſerin *f.*

Szklić, -lę, -liłem, *va. imperf.* in Glas verwandeln; — się *vr.* zu Glas werden; einen gläſernen Glanz haben, gläſern ſchimmern, glänzen, blinken.

Szklisty, *adi.* gläſern ſchimmernd, blinkend.

Szklistość, -ści, *sf.* Gläſernheit *f.*, Glaſigkeit *f.*

Szkliwka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Glas-, Achatfirniſche *f.*

Szkliwo, -wa, *sn.* Schmelzglas *n.*, Email *n.*

Szkło, -ła, *pl.* -ła, *sn.* Glas *n.*; — moskiewskie Frauenglas, Fenſterglimmer *m.*; — wodne Waſſerglas; — boczne Seitenglas; — palące Brennglas; — powiększające Vergrößerungsglas; — matowe mattes Glas; — pełne maſſives Glas; — wodowskazowe Waſſerſtandsglas; — czeskie böhmiſches Glas; — rznięte geſchliffenes Glas.

Szkoda, -dy, *pl.* -dy, *sf.*; *dim.* **Szkódka**, **Szkodeczka**, -ki, *sf.* Schade(n) *m.*; Nachteil *m.*; nie będzie to z twoją -dą es ſoll nicht dein Schade ſein; pożar wyrządził -dę na przeszło sto tysięcy koron das Feuer richtete einen Schaden von über hundert tauſend Kronen an; na moją -dę auf meine Rechnung und Gefahr; cieszy się z cudzej -dy er iſt ſchadenfroh; -dę przynieść zum Schaden gereichen; czyja szkoda, tego grzech zum Schaden hat man immer noch den Spott, weſſen Schaden, deſſen auch die Schuld, wir ſelber ſind an unſerem Mißgeſchick ſchuld; — przygoda do mądrości droga Schaden macht klug; mądry Polak po -dzie der Pole iſt nach dem Schaden klug, d. h. die Weisheit iſt zu ſpät gekommen, durch Schaden wird man klug; — w zbożu Vieh-, Weideſchaden; (adverbiell gebraucht:) ſchade, es iſt ſchade; — na to wydawać tyle pieniędzy es iſt ſchade, dafür ſo viel Geld auszugeben; — go, człowiek był to uczciwy es iſt ſchade um ihn, er war ein ehrlicher Menſch; — tego talentu, który tu się marnuje na prowincyi es iſt ſchade um dieſe Begabung, die hier in der Provinz zu Grunde geht; —, żeś nie przyszedł ſchade, daß du nicht gekommen biſt; wielka —, że nie mogliście tego widzieć es iſt ewig ſchade daß ihr das nicht ſehen konntet; — opisywać, bo i tak nie zrozumią es verlohnt ſich nicht es zu beſchreiben, ſie werden es ſo wie ſo nicht verſtehen.

Szkodliwość, -ści, *sf.* Schädlichkeit *f.*

Szkodliwy, *adi.*; **Szkodliwie**, *adv.* ſchädlich, nachteilig; chrząszcz jest owadem bardzo -wym der Maikäfer iſt ein ſehr ſchädliches Inſekt.

Szkodnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Schadenſtifterin *f.*, Schädigerin *f.*

Szkodniczy, *adi.* ſchädlich.

Szkodnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Schadenſtifter *m.*, einer, der viel Schaden anrichtet.

Szkodny, *adi.* ſchädlich, Schaden bringend, Schaden zufügend.

Szkodować, -duję, -wałem, *vn. imperf.* Schaden leiden.

Szkodzić, -dzę, -dziłem, *vn. imperf.* ſchaden, ſchädlich ſein, Schaden zufügen, verurſachen; ſchädigen; cóż to -dzi was ſchadet es denn; nic nie -dzi ſchadet nicht, macht, tut nichts; nie -dzi, jeżeli mu to powiesz es kann nicht ſchaden, wenn du ihm das ſagſt; zimna strawa zawsze mi -dzi kaltes Eſſen iſt mir immer ſchädlich; -dził mu, gdzie tylko mógł er ſchadete ihm, wo er nur konnte.

Szkolarski, *adi.* Schulmeiſter-, ſchulfeind, pedantiſch, kleinlich

Szkolarstwo, -wa, *sn.* Pedanterie *f.*, Schulfuchſerei *f.*

Szkolarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Pedant *m.*, Schulfuchs *m.*, Schulmeiſter *m.*

Szkolnictwo, -wa, *sn.* Schulweſen *n.*, Schulfach *n.*

Szkolnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Schullehrer *m.*, Schulgelehrte(r) *m.*, Schulmeiſter *m.*, Schulaufſeher *m.*

Szkolność, -ści, *sf.* Schulmanier *f.*

Szkolny, *adi.* Schul-; — kolega Schulfreund *m.*; rada -na Schulrat *m.*; rada -na krajowa Landesschulrat; rada -na okręgowa Bezirksschulrat; rada -na miejscowa Ortsschulrat; -ne książki Schulbücher *pl.*; -ne ustawy Schulgesetze *pl.*

Szkoła, -ły, *pl.* -ły, *sf.*; *dim.* **Szkółka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Schule *f.*; — wiejska Dorfschule; — ludowa Volksschule; — wydziałowa Bürgerschule; — średnia Mittelschule; — przemysłowa Gewerbeschule; — główna Hochschule *f.*; iść do -ły in die Schule gehen; chodzić do -ły die Schule besuchen; -łę otworzyć die Schule eröffnen; oddać kogo do Jezuitów do -ły jmndn zu den Jesuiten in die Schule geben; -ły ukończyć die Studien beendigen; dziś nie ma -ły heute ist keine Schule; to najlepsza — doświadczenia das ist die beste Schule der Erfahrung; przeszedłszy ciężką -łę życia nachdem er die schwere Schule des Lebens durchgemacht hatte; chodzić po za -łę die Schule schwänzen; ten obraz należy do szkoły flamandzkiej dieses Bild gehört zur flämischen Schule; szkółka Baumschule *f.*

Szkopek, **Skopek**, -pka, *pl.* -pki, *sm.* Melkfaß *n.*, Gelte *f.*

Szkopuł, -u, *pl.* -y, *sm.* Klippe *f.*

Szkorbut, -u, *pl.* -y, *sm.* Skorbut *m.*, Scharbock *m.*; = Gnilec.

Szkorbutnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Skorbutkranke *f.*

Szkorbutnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Skorbutkranke(r) *m.*

Szkorbutyczny, *adi.* skorbutisch, an Skorbut erkrankt.

Szkudlarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Schindelmacher *m.*, Schindeldecker *m.*

Szkudła, -dły, *pl.* —, *f.*; **Szkudło**, -dła, *pl.* -dła, *sn.* Schindel *f.*, Dachschindel *f.* (aus hartem Holze und ohne Aut).

Szkudłak, -a, *pl.* -i, *sm.* Schindelnagel *m.*

Szkuta, -ty, *pl.* -ty, *sf.* flaches Flußschiff, Schüte *f.*

Szkutnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* 1) Schütenführer *m.*; 2) Schiffszimmermann *m.*; 3) Brettnagel *m.*

Szlaban, **Slaban**, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Schlafbank *f.*; 2) Schlagbaum *m.*

Schlachcianka; *dim.* **Szlachcianeczka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Edelfräulein *n.*, Edelfrau *f.*

Szlachcić, -cę, -ciłem, *va. imperf.* 1) adeln, in den Adelstand erheben; 2) veredeln.

Szlachcic, -a, *pl.* -e, *sm.* Edelmann *m.*, Edle(r) *m.*, Adelige(r) *m.*; dawny — ein Edelmann vom alten Adel; -em kogo zrobić jmndn adeln; jakem — so wahr ich ein Edelmann bin; — na zagrodzie równy wojewodzie der kleinste Edelmann ist dem Woiwoden gleich, gleiches Recht für alle.

Szlachcina, -ny, *pl.* -ny, *sm.* armer Edelmann.

Szlachciura, -ry, *pl.* -ry; **Szlachcisko**, -ka, *pl.* -ka, *sm.* grober, ungeschliffener, gemeiner Edelmann.

Szlachecki, *adi.* adelig; — dom adeliges Haus; — — przywilej Adelsprivileg *n.*; -ka duma Adelsstolz *m.*; — sąd Adelsgericht *n.*; -kie piwo Halbbier *n.*, Dünnbier; po -ku, *adv.* edelmännisch, nach Art der Edelleute.

Szlachectwo, -wa, *sn.* Adelsstand *m.*, Adel *m.*; nadać komu — jmndn in den Adelsstand erheben, jmndm den Adel verleihen; lepsza cnota bez -wa niż — bez cnoty beſſer iſt Tugend ohne Adel als Adel ohne Tugend.

Szlachetczyzna, -ny, *sf.* Rittergut *n.*, adeliger Besitz; Adel *m.*

Szlachetka, -ki, *pl.* -ki, *sm.* geringer, armer, Edelmann; umyślnie ubogiego -tki grał rolę er spielte absichtlich die Rolle eines armen, unbedeutenden Edelmannes.

Szlachetnieć, -nieję, -niałem, *vn. imperf.* edler, feiner werden.

Szlachetnienie, -nia, *sn.* Edlerwerden *n.*; Veredelung *f.*

Szlachetność, -ści, *sing. tant. sf.* Edelmut *m.*, Adel *m.*, edle Gesinnung; — rodu adelige Herkunft; — jego czynów zawstydziła nas wszystkich der Adel seiner Handlungen beschämte uns alle — serca Edel-, Hochherzigkeit *f.*; — widać z jego twarzy in seinem Antlitz malt sich Seelenadel.

Szlachetny, *adi.*; **Szlachetnie**, *adv.* edel, edelmütig; -niejsze części ciała die edleren Organe; -na postawa edle Gestalt; to był uczynek — das war eine edle Tat; — sposób myślenia edle Denkungsart; -ne metale die Edelmetalle.

Szlachta, -ty, *sing. tant. sf.* Adel *m.*

Szlachtawa, -wy, *sf.* Dürrwurz *f.*

Szlachtuz, -u, *pl.* -y, *sm.* Schlachthaus *n.*, Schlächterei *f.*

Szlaczek, -czka, *pl.* -czki, *sm.* Besatz *m.*, Borte *f.*

Szlafmyca, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Schlafmütze *f.*; = Czapka nocna.

Szlafrok, -a, *pl.* -i, *sm.*; *dim.* **Szlafroczek**, -czka, *pl.* -czki, *sm.* Hauskleid *n.*, Schlafrock *m.*, Morgenkleid *n.*

Szlaga, -gi, *sf.* Schlegel *m.*, Schlage *f.*, Holzschlegel.

Szlagier, -a, *sm.* Schläger *m.*

Szlak, -u, *pl.* -i, *sm.* I. 1) Weg *m.*, Paß *m.*; — drogowy Straßenzug *m.*; — kolejowy Bahnstrecke *f.*, Bahnlinie *f.*; — odnajęty Peagestrecke *f.*; — wskazany Instradierung *f.*, Leitung *f.*; wojsko szło trzema -ami das Heer marschierte auf drei Wegen; -i niebieskie Himmelsgegenden *pl.*; -i tatarskie die Einfallsrouten der Tataren; iść czarnym -iem beschleichen; 2) Rand *m.*, Besatz *m.*, Bordüre *f.*; suknia, a na niej szeroki — krepy das Kleid und auf dem Kleide ein breiter Rand aus Krepp; II. (in gemeiner Rede) Schlag *m.*,

Schlagfluß *m.*; — go trafił er iſt vom Schlage gerührt worden; bodaj by cię — trafił der Schlag ſoll dich treffen.

Szlaka, -ki, *sf.* Schlacke *f.*, Friſchlacke *f.*

Szlakować, -kuję, -wałem, *va.* und *vn. imperf.* der Spur nachgehen.

Szlam, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Schlamm *m.*; 2) Bauchſtücke *pl.* des Rauchwerkes.

Szlama, -my, *pl.* -my, *sf.* 1) fette Erde, hochaufliegender Tonboden; 2) Bauch- und Seitenfelle *pl.* von Füchſen.

Szlamistość, -ści, *sf.* Schlammreichtum *m.*; Schlammüberfluß *m.*; Schlammartigkeit *f.*, Schlammigkeit *f.*

Szlamisty, *adi.*; **Szlamisto**, *adv.* ſchlammreich; ſchlammig.

Szlamnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Sumpfwader *m.*

Szlamować, -muję, -wałem, *va. imperf.* ſchlämmen, abſchleimen.

Szlamowanie, -nia, *sn.* Schlämmen *n.*, Löffeln *n.*; — gliny Schlämmen des Tones.

Szlamowaty, *adi.* Schlamm-, ſchlammartig.

Szlara, -ry, *pl.* -ry; *dim.* **Szlarka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Falbel *f.*, Beſatz *m.*, Saum *m.*

Szlaz, Ślaz, , -u, *sm.* Eibiſch *m.*, ſiehe: Ślaz.

Szląg, -u, *pl.* -i, *sm.* Pferdeſchlinge *f.*, Schlinge, Sitzſchlinge, Seil zum Herablaſſen.

Szlemię, -ienia, *pl.* -iona, *sn.* Querbalken *m.*, Forſtbalken *m.*, Querbaum *m.*, Querholz *n.*, Firſtbalken.

Szlich, -u, *pl.* -y, *sm.* Schlich *m.* (gepulverte mit Waſſer vermiſchte Erzerde).

Szlichowanie, -nia, *sn.* Schlichen *n.*

Szlichta, -ty, *sing. tant. sf.* Schlichte *f.* der Leinweber, (ein Brett, womit ſie den Aufzug ſteifen).

Szlichtada, -dy, *pl.* -dy, *sf.* Schlittenfahrt *f.*, Pierutſchade *f.*

Szlichtowanie, -nia, *sn.* Schlichten *n.*; — -szyn Gleichen *n.* des Eiſens, Abgleichen; — drzewa Glatthobeln *n.* des Holzes.

Szlifa, Szlufa, -fy, *pl.* -fy, *sf.* Schleife *f.*; Epaulette *f.* mit Troddeln.

Szlifierka, Szlufierka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Polierſcheibe *f.*

Szlifiernia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Schleifmühle *f.*; Schleifanſtalt *f.*

Szlifierski, *adi.* Schleifer-, Polierer-.

Szlifierstwo, -wa, *sn.* Schleiferhandwerk *n.*, Schleiferei *f.*

Szlifierz, -a, *pl.* -e, *sm.* Schleifer *m.*, Polierer *m.*; — drogich kamieni Edelſteinſchneider *m.*, Edelſteinſchleifer *m.*

Szlifować, -fuję, -wałem, *va. imperf.* ſchleifen, abſchleifen, ſchmirgeln, polieren; -wany kamień geſchliffener Stein.

Szlifowanie, -nia, *sn.* Schleifen *n.*, Polieren *n.*; — z grubego Vorſchleifen *n.*; — kamieni Steinſchneiden *n.*, Steinſchleiferei *f.*

Szloch, -u, *pl.* -y, *sm.* Schluchzen *n.*

Szlochać, -cham, -chałem, *vn. imperf.* ſchluchzen, laut weinen.

Szlochanie, -nia, *sn.* Schluchzen *n.*, lautes Weinen.

Szlufa, -fy, *pl.* -fy, *sf.* Schleife *f.*

Szlusak, -a, *pl.* -i, *sm.* Schließhaken *m.*

Szluza, -zy, *pl.* -zy, *sf.* Schleuſe *f.*, Teichſchleuſe *f.*, Fluttor *n.*; — upustowa Zufluß-, Einlaßſchleuſe; — wypustowa Abfluß-, Ablaßſchleuſe; — stawowa Abſperrſchleuſe.

Szłap, -i, *sing. tant. sf.* großer Pferdeſchritt, Trott *m.*

Szłapać, -pię, -pałem, I. *vn. imperf.* den Schritt gehen, niedertreten, mit den Schuhen klappern; — nogami mit den Füßen ſchlürfen; koń -pał nogę za nogą das Pferd ging langſam Schritt für Schritt; II. *va. imperf.* etwas niedertreten; III. — się *vr.* langſam nachkriechen, ſich nachſchleppen.

Szłapak, -a, *pl.* -i; *dim.* **Szłapaczek**, -czka, *pl.* -czki, *sm.* Paß-, Fußgänger *m.*

Szłapanie, -nia, *sn.* Schlürfen *n.*, Nachſchleppen *n.*

Szłapisty, *adi.* weitſchreitend.

Szłyk, Słyk, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) hohe koniſche Mütze; 2) Baumwipfel *m.*, ſchlanker, ſpitzzulaufender Baum.

Szmaciak, -a, *pl.* -i, *sm.* Sparassis; — kędzierzawy Aſtenmorchel *f.*

Szmaciany, *adi.* Fetzen-, Lumpen-; — papier Lumpenpapier *n.*

Szmacina, -ny, *sf.* unſcheinbarer, armſeliger Lappen, Fetzen *m.*

Szmacisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* garſtiger Lappen, Fetzen.

Szmaga, -gi, *pl.* -gi, *sf.* Art leichten Bootes.

Szmaragd, Smaragd, -u, *pl.* -y, *sm.* Smaragd *m.*

Szmaragdowozielony *adi.* ſmaragdgrün.

Szmaragdowy, *adi.* Smaragd-, ſmaragden.

Szmat, -u, *pl.* -y; *dim.* **Szmatek**, -tka, *pl.* -tki, *sm.* abgeriſſenes Stück, Fleck *m.*; — lasu, roli ein Stück Wald, Acker; posiadam jeden łąki -tek ich beſitze nur ein Fleckchen Acker; rozpaść się na -ty in Stücke zerfallen.

Szmata, -ty, *pl.* -ty; *dim.* **Szmatka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Fetzen *m.*, Lumpen *m.*, Lappen *m.*; -ty, *pl.* = gałgany Hadern *pl.*, Lumpen *pl.*, Stratzen *pl.*

Szmelc, -u, *sm.* Schmelz *m.*, Email *n.*; — kowalski Schmelze *f.*

Szmelcarski, *adi.* Schmelz-; sztuka -ska Schmelzkunſt *f.*

Szmelcarz, Szmelcerz, -a, *pl.* -e, *sm.* Schmelzer *m.*

Szmelcować, -cuję, -wałem, *va. imperf.* ſchmelzen, mit Schmelz überziehen, mit Schmelzmalerei verſehen.

Szmelcowanie, -nia, *sn.* Schmelzen *n.*

Szmelcowny, *adi.* 1) ſchmelzbar; 2) in Schmelz gemalt.

Szmelcuga, -gi, *pl.* -gi, *sf.* Weideaſchefabrik *f.*

Szmer, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Geräuſch *n.*, Rauſchen *n.*, Murmeln *n.*, Säuſeln *n.*; — powstał w sali im Saale entſtand ein Geräuſch; 2) — polny Thymian *m.*

Szmerać, -ram, -rałem, *vn. imperf.* rauſchen, ſäuſeln.

Szmergiel, -glu, *pl.* -gle, *sm.* Schmirgel *m.*

Szmerglować, -luję, -wałem, *va. imperf.* ſchmirgeln.

Szmergnąć, -nę, -nąłem, *vn. imperf.* mit Geräuſch wegeilen, huſchen, ins Holz fahren, rücken; *va. imperf.* mit Geräuſch, heftig hinwerfen.

Szmerka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Art Baumläufer.

Szmermel, -mla, *pl.* -mle, *sm.* Schwärmer *m.*

Szmiga, -gi, *pl.* -gi, *sf.* Radarm *m.*

Szmigownica, -cy, *sf.* Standbüchſe *f.*

Szmirglowy, *adi.* — proszek Schmirgelpulver *n.*

Szmirpas, -u, *pl.* -y, *sm.* bernſteinhaltige Erdſchichte.

Szmizeta, -ty, *pl.* -ty; *dim.* **Szmizetka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Vorhemd *n.*; = Półkoszulek.

Szmuklerka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Poſamentiererin *f.*

Szmuklerski, *adi.* Poſamentier-.

Szmuklerstwo, -wa, *sn.* Poſamentierhandwerk *n.*

Szmuklerz, -a, *pl.* -e, *sm.* Poſamentierer *m.*

Sznajdyza, -zy, *pl.* -zy, *sf.* = Gwintownica.

Szniak, -u, *pl.* -i, *sm.* Klotz *m.*, aus dem Schindeln geſchnitten werden.

Sznic, -u, *pl.* -e, *sm.* Schnitz *m.*, Waſſerſeige *f.*

Sznice, -ic, *plur. tant.* Deichſelarme *pl.*, Spalte *f.*, Schere *f.* am Wagen.

Sznur, -a, *pl.* -y, *sm*; *dim.* **Sznurek**, -rka, *pl.* -rki, *sm*; **Sznureczek**, -czka, *pl.* -czki, *sm.*; 1) Schnur *f.*, Schnürchen *n.*, Strick *m.*; — mierniczy Meßſchnur; -rek konopny Hanfſtrick; — ciesielski Richtſchnur der Zimmerleute; — jedwabny Seidenſchnur; kręcony -rek gedrehte Schnur; — szmuklerski Poſamentiererſchnur; — korali Korallenſchnur; — ptaków ciągnie ku północy ein Strich Vögel zieht gegen Norden; na -rze rozwiesiła swieżo wypraną bieliznę am Stricke hing ſie die friſchgewaſchene Wäſche auf; wszystko poszło jak po -ku alles ging wie am Schnürchen; pod — ciągnąć nach der Schnur ziehen; prosto jak po -rze ſchnurgerade, nach der Schnur; po -rze czegoś dochodzić dem Faden nachgehen; z lepszych czasów nic mi się nie pozostało prócz -rka perel nichts iſt mir aus den beſſeren Zeiten geblieben außer einer Perlenſchnur; krwi -rek ukazał się ein ſchmaler Streifen Blut zeigte ſich; 2) Richtſchnur, Regel *f.*; 3) Geſchirr *n.*, Pferdegeſchirr *n.*; 4) Fährte *f.*

Sznura, -ry, *pl.* -ry, *sf.* Band *n.*, Binde *f.*

Sznureczek, -czka, *pl.* -czki, *sm.* 1) Schnürchen *n.*; 2) Fädchen, an dem ein Samenkorn hängt; 3) Nabelſchnur *f.*

Sznurkować, -kuję, -wałem, *va. imperf.* mit Schnüren ausnähen, beſetzen, einfaſſen.

Sznurkowaty, *adi.* ſchnurartig.

Sznurkowy, *adi.* Schnur-.

Sznurować, -ruję, -wałem, *va. imperf.* 1) ſchnüren; -wałem właśnie buciki ich ſchnürte gerade die Schuhe; — usta den Mund zuſammenziehen; Geſichter ſchneiden; 2) abflechten.

Sznurowadło, -dła, *pl.* -dła, *sn.* Schnürgebinde *n.*; — do bucików Schuhriemen *m.*, Schuhband *n.*

Sznurowanie, -nia, *sn.* Schnüren *n.*

Sznurowy, *adi.* Schnur-.

Sznurówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Mieder *n.*

Sznurzyć, -rzę, -rzyłem, *vn. imperf.* die Richtung ändern (von einer Erzader).

Sznurzynek, -nka, *pl.* -nki, *sm.* Anthura (Aſſelgattung).

Sznurzysty, *adi.* voll Schnüre.

Szodo, -da, *pl.* -da, *sn.* Chaudeau *m.*, Weintunke *f.*; = Sos winny.

Szołdra, -dry, *pl.* -dry, *sf.* 1) Schweinskeule *f.*, Schinken *m.*; 2) Steckmuſchel *f.*

Szołomić, -mię, -miłem, *va. imperf.*; **Oszołomić**, -mię, -miłem, *va. perf.* berauſchen, wirr machen, betäuben; byłem jak -miony ich war wie betäubt.

Szop, -a, *pl.* -y, *sm.* Waſchbär *m.*, Schuppenbär *m.*; -y, *pl.* Schoppenpelz *m.*

Szopa, -py, *pl.* -py, *sf.* 1) Schuppen *m.*, Schoppen *m.*; pracownię stolarską miał w -pie er hatte ſeine Tiſchlerwerkſtatt im Schuppen; — elekcyjna Wahlſchoppen *m.*; 2) Schwanzriegel *m.*; 3) Säulengang *m.*, Säulenſtellung *f.*, Säulenlaube *f.*, Halle *f.*; = Wiata, Powieć, Powietka, Portyk.

Szopka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Krippe *f.*, Marionettentheater, die Geburt Jeſu darſtellend; a to dopiero — das iſt erſt eine Komödie, eine Hetze.

Szopisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* 1) ſchlechter Schoppenpelz; 2) großer Schuppen.

Szopnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Steuermann *m.*

Szopny, 1) -nego, *pl.* -ni, *sm.* Schuppenaufſeher *m.*; 2) *adi.* Schuppen-.

Szor, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Geſchirr *n.*, Pferdegeſchirr *n.*; 2) Ungewitter *n.*, Wetter *n.*, Seeſturm *m.*; 3) zwanzig Paar; — kożuszków lisich zwanzig Paar Fuchsbälge.

Szorbach, -u, *sm.* = Szkorbut, Zgnilec.

Szorc, -u, *pl.* -e, *sm.* Schurzfell *n.*

Szorować, -ruję, -wałem, *va. imperf.* 1) ſcheuern, reiben; co soboty -wała podłogę i naczynie jeden Samstag ſcheuerte ſie den Fußboden und das Geſchirr; myją i -rują a krwawa plama zejść nie chce ſie waſchen und reiben, doch der blutige Fleck will nicht verſchwinden; 2) ſtark bewegen, ſchütteln; lisy ogonami piasek

-rują mit ihren Schwänzen rühren die Füchse den Sand auf; sanie -rują w śniegu der Schlitten wühlt im Schnee; — nogami mit den Füßen scharren; — liściem die Blätter stark bewegen; suknią -ruje po ziemi sie schleift das Kleid auf der Erde; 3) schnell gehen, laufen; 4) — drwa do pieca hucianego Holz in den Scheuerofen werfen.

Szorowanie, -nia, *sn.* Scheuern *n.*, Reiben *n.*, Putzen *n.*, Reinigen *n.*; — w wielkim piecu Reinmachen *n.*, Reinhalten *n.*, des Gestells, Rengeln *n.*, Durchreiben des Eisenkastens; — blachy Scheuern der Bleche.

Szorownia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Scheuerofen *m.* in den Schmelzhütten.

Szorst, -a, *pl.* -y, *sm.* Micippa (Krabbenart).

Szorstki, *adi.*; **Szorstko**, *adv.* rauh; steifhaarig; struppig; ungeschliffen; z pracy dostałem ręce -kie die Arbeit hat meine Hände rauh gemacht; -kiem obejściem zraził sobie wszystkich durch sein rauhes Benehmen hatte er sich alle feindlich gestimmt; -ka powłoka, lecz serce złote, das Äußere zwar rauh, aber dafür ein Herz von Gold.

Szorstkołusk, -a, *pl.* -i, *sm.* Rauhschuppe *f.*

Szorstkość, -ści, *sf.* Rauhigkeit *f.*, Rauheit *f.*; Steifhaarigkeit *f.*; — mowy Rauhigkeit der Rede; — skóry Rauhigkeit der Haut.

Szorstnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Sägefisch *m.*

Szorulec, -lca, *pl.* -lce, *sm.* Ofenrücke *f.*, Schürstock *m.*

Szos, -u, *pl.* -y, *sm.* Schoß *m.*; Steuer *f.*, Abgabe *f.*

Szosa, -sy, *pl.* -sy, *sf.* Chaussee *f*, mit Kieseln beschütteter Weg.

Szosowy, *adi.* Schoß-; Steuer-.

Szóstak, -a, *pl.* -i, *sm.* Sechser *m.*, Zehnkreuzerstück *n.*

Szóstka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Zahl sechs; 2) = Szóstak; 3) Sechstel *n.*; 4) Sechsgespann *n.*

Szósty, *adi.* sechste; — z rzędu wstał staruszek als sechster stand ein Greis auf; — raz mi się to zdarza das passiert mir schon zum sechstenmal; właśnie wybiła -ta (godzina) es hat gerade sechs (Uhr) geschlagen; -ta część ludności składa się tam z żydów der sechste Teil der dortigen Bevölkerung besteht aus Juden.

Szpachla, -li, *pl.* -le; **Szpachlówka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Malerspatel *m.*, Temperiermesser *n.*

Szpachlować, -luję, -wałem, *va. imperf.* mit dem Spatel glätten.

Szpaczek, -czka, *pl.* -czki, *sm.* Star *m.*; -czkiem, *adv.* wie ein junger Star schwatzend.

Szpaczkować, -kuję, -wałem, *vn. imperf.* wie ein Star schwatzen, necken.

Szpaczy, *adi.* Star-.

Szpada, -dy, *pl.* -dy, *sf.* 1) Degen *m.*; 2) — morska Schwertfisch *m.*

Szpadel, -dla, *pl.* -dle, *sm.* Spaten *m.*

Szpadowy, *adi.* Degen-.

Szpagat, -u, *pl.* -y, *sm.* Bindfaden *m.*, Spagat *m.*, Segelgarn *m.*; związ tę małą paczkę -em binde dieses kleine Paket mit einem Bindfaden zusammen; obwiązał mocno słoik -em er band einen Spagat fest um das Glas; — do plombowania Plombierschnur *f.*

Szpagatowy, *adi.* Spagat-, Bindfaden-.

Szpagatówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Fusel *m.*, Schnaps *m.*

Szpak, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Star *m.*, Starmatz *m.*, Specht *m.*; gadać jak — wie ein Star schwatzen; -ami karmiony pfiffiger Kerl; 2) — solny Salzspat *m.*, Kluft-, Bittersalz *n.*

Szpakowaty, *adi.* grau gesprenkelt; -te włosy grau gesprenkeltes, ergrauendes Haar.

Szpaler, -u, *pl.* -y, *sm.* Spalier *n.*, Gartengeländer *n.*, Tapete *f.*

Szpalerny, *adi.* Spalier-.

Szpalerować, -ruję, -wałem, *va. imperf.* mit Spalieren besetzen.

Szpalta, -ty, *pl.* -ty, *sf.* Spalte *f.*, Druckspalte *f.*

Szpaldówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Spaltziegel *m.*

Szpanować, -nuję, -wałem, *va. imperf.* spannen, ausspannen.

Szpara, -ry, *pl.* -ry, *sf.* 1) Spalte *f.*, Schnitt *m.*, Riß *m.*, Ritze *f.*; — zrobiła się w ścianie die Wand hat einen Riß bekommen; mysz siedziała w -rze eine Maus saß in der Spalte; przez -ry na coś patrzeć auf etwas durch die Finger sehen; przez okienne -ry zaglądało słońce die Sonne schien durch die Ritzen in den Fensterläden; 2) Erdkluft *f.*

Szparag, -u, *pl.* -i, *sm.* Spargel *m.*; -gi sadzić Spargel legen; -gi wyrzynać Spargel stechen.

Szparagarnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Spargelbeet *n.*; -nię zakładać Spargelbeete anlegen.

Szparagowiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* Spargelstein *m.*

Szparagowy, *adi.* Spargel-.

Szparela, -li, *pl.* -le, *sf.* Sonde *f.*

Szpargalista, -sty, *pl.* -ści, *sm.* der mit alten Büchern, Scharteken zu tun hat, Bücherwurm *m.*

Szpargał, -u, *pl.* -y, *sm.* altes Buch, Scharteke *f.*, Wisch *m.*, alter Schmöker.

Szparka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Ritzchen *n.*, kleine Spalte.

Szparki, *adi.*; **Szparko**, *adv.* schnell, geschwind, rasch.

Szparkość, -ści, *sf.* Geschwindigkeit *f.*, Raschheit *f.*

Szparno, *adv.* dicht.

Szparotwór, -oru, *pl.* -ory, *sm.* Mündung *f.*

Szparować, -ruję, -wałem, *va. imperf.* 1) beim Lackieren Randstriche ziehen; 2) sparen.

Szparóg, -ogu, *pl.* -ogi, *sm.* Sperrhorn *n.*, Horn *n.*

Hornamboß *m.*; — jednonogi Galgenamboß *m.*

Szparzyca, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Salpe *f.*, leuchtender Meerwurm.

Szpat, -u, *sm.* 1) Spat *m.*; — islandzki isländischer Spat, Doppeltspat *m.*, Kalkspatkristall *m.*; 2) Hufspat *m.* (eine Pferdekrankheit).

Szpatel = Szpadel.

Szpatulki, -łek, *plur. tant.* Dachspäne *pl.*

Szpąga, -gi, *pl.* -gi, *sf.* Querband *n.*, Querleiste *f.*, Schiffsrippe *f.*, Bauchstück *n.*

Szpecenie, -nia, *sn.* Verunstalten *n.*

Szpecić, -cę, -cisz, -ciłem, *va. imperf.* verunstalten, häßlich machen, entstellen; znaki z ospy twarz mu szpecą die Blatternarben verunstalten sein Gesicht; nie -ci cię to das bringt dir keine Unehre.

Szpencer, -ra, *pl.* -ry; *dim.* **Szpencerek**, -rka, *pl.* -rki, *sm.* Spenzer *m.*

Szperacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Grübler *m.*, Forscher *m.*

Szperać, -ram, -rałem, *va. imperf.* wühlen, kramen, sorgfältig suchen, nachsuchen, grübeln, nachspüren; cały dzień tylko -ra po bibliotekach den ganzen Tag tut er nichts als Bibliotheken durchsuchen.

Szperanie, -nia, *sn.* Suchen *n.*, Wühlen *n.*, Grübeln *n.*, Nachspüren *n.*

Szperanina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Sucherei *f.*, Grübelei *f.*

Szperka, Szpyrka; *dim.* **Szpereczka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Speck *m.*, Speckgriebe *f.*; 2) Profitchen *n.*; 3) Sperrstunde *f.*; Sperrgeld *n*, Sperrsechser *m.*

Szpernal, -a, *pl.* -e, *sm.* Sparrennagel *m.*

Szperować, -ruję, -wałem, *va. imperf.* die Sperrvorrichtung einschalten.

Szperownik, -a, *pl.* -cy, *sm.* 1) Aufsucher *m.*, Indagator *m.*, Sperrbeamte(r) *m.*; 2) Klischeur *m.*

Szpetnieć, -nieję, -niałem, *vn. imperf.* häßlich werden.

Szpetnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* häßlicher Mensch, Kerl.

Szpetność, -ści, *sf.* Häßlichkeit *f.*

Szpetny, *adi.*; **Szpetnie**, *adv.* häßlich, garstig; niemasz u kobiety -niejszej wady nad zazdrość es gibt keinen häßlicheren Fehler bei einer Frau als den Neid; nie taki — dyabeł, jak go maluja der Teufel ist nicht so schwarz, wie man ihn malt; -ną twarz cnota ozdobić może, niecnocie gładkość nic nie pomoże die Tugend kann sogar ein häßliches Gesicht verschönen, der Untugend hilft aber keine Schönheit.

Szpic, -u oder -a, *pl.* -e, *sm.* 1) Brechstange *f.*, Spatel *m.*, Rührstange *f.*; 2) Spitze *f.*, spitziges Ende; 3) Spitz *m.*, Spitzhund *m.*

Szpichlerz, -a, *pl.* -e, *sm.* Speicher *m.*

Szpichlerznik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Speicheraufseher *m.*

Szpicruta, -ty, *pl.* -ty, *sf.* Spitzrute *f.*, Reitpeitsche *f.*

Szpieg, -a, *pl.* -owie, -dzy oder -i, *sm.* Spion *m.*, Kundschafter *m.*; nie chcę mieć ze -giem do czynienia ich will nicht mit einem Spion zu tun haben.

Szpiegostwo, Szpiegowstwo, -wa, *sn.* Spionage *f.*, Kundschafterei *f.*

Szpiegowski, *adi.* Spion-, spionisch.

Szpiglica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Spicknadel *f.*

Szpik, -u, *pl.* -i, *sm.* Mark *n.*; mróz aż do -u przejmujący durch Mark und Bein gehender Frost.

Szpikanarda, -dy, *sf.* Spicknard *m.*, Lavendel *m.*, Nardenbartgras *n.*

Szpikować, -kuję, -wałem, *va. imperf.* spicken; zając -wany słoniną mit Speck gespickter Hase.

Szpikowanie, -nia, *sn.* Spicken *n.*

Szpikowy, *adi.* Mark-.

Szpikulec, -lca, *pl.* -lce, *sm.* Spicknadel *f.*

Szpil, -u, *sm.* 3—6 Meter langes Holz zum Topp (Mastspitze).

Szpilard, -a, *pl.* -y, *sm.* Pflöckert *m.*

Szpilecznia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* (Yucca) Adamsnadel *f.*, Brotwurzel *f.*

Szpilcza, -czy, *pl.* -cze, *sf.* Hyazinthe *f.*; = Hyacynt.

Szpilić, -lę, -iłem, *va. imperf.* stecken.

Szpilka, -ki, *pl.* -ki, *sf.*; *dim.* **Szpileczka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Stecknadel *f.*; — do włosów Haarnadel; — do krawatki Krawattennadel; — do kapelusza Hutnadel; na -ki Nadelgeld; ani na -kę nicht ein bißchen, nicht ein Stäubchen; siedzieć, stać, jak na -kach wie auf Nadeln sitzen, stehen; -ki jodłowe, sosnowe Tannen-, Fichtennadeln, Tangel *m.*, Fichtentangel *m.*; 2) Stricknadel *f.*; 3) Speiler *m.*

Szpilkarka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Nadlerin *f.*

Szpilkarstwo, -wa, *sn.* Nadelfabrikation *f.*

Szpilkarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Nadler *m.*

Szpilkobok, -a, *pl.* -i, *sm.* Sägeschwanz *m.*

Szpilkować, -kuję, -wałem, *va. imperf.* mit Stecknadeln anheften.

Szpilkowaty, *adi.* nadelförmig, nadelartig.

Szpilkownica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* — świetna Adamswurzel *f.*, Brotwurzel.

Szpilkowy, *adi.* Nadel-; drzewa -we Nadelbäume.

Szpinak, -u, *sm.* Spinat *m.*

Szpinet, -u, *pl.* -y, *sm.* Spinett *n.*

Szpinka, Spinka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Hemd-, Manschettenknopf *m.*

Szpindel, -dla, *pl.* -dle, *sm.* Spindel *f.*, Dockenspindel.

Szpital, -a, *pl.* -e, *sm.*; *dim.* **Szpitalik**, -a, *pl.* -i, *sf.* Spital *n.*, Hospital *n.*, Krankenhaus *n.*; umarł w -u er starb im Krankenhause; — powszechny allgemeines Krankenhaus; — krajowy Landesspital; — powiatowy Bezirks-

ſpital; — dla dzieci Kinder-ſpital; — chorób zakaźnych Pavillon *m.* für anſteckende Krankheiten.

Szpitalnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* 1) Krankenpfleger *m.*; 2) häufiger Spitalgaſt, breſthafter Menſch.

Szpitalny, *adi.* Spital-; Krankenhaus-; zupa -na Krankenſuppe *f.*

Szpon, -u, *pl.* -y, *sm.*; **Szpona**, -ny, *pl.* -ny, *sf.* 1) Klaue *f.* eines Raubvogels; co mu się w -ny dostanie, nikt mu już nie wydrze was er einmal in ſeinen Klauen hat, das reißt ihm niemand heraus; jastrząb spuścił się z góry jak strzała i porwał najpiękniejszego gołębia w swe szpony ein Habicht flog wie ein Pfeil herunter und ſchleppte die ſchönſte Taube in ſeinen Klauen fort; nie chciałbym się dostać w jego -ny ich möchte in ſeine Klauen nicht geraten; 2) Klammer *f.*, Zwinge *f.*; 3) Querband *n.*, Winkelkloß *m.*, Eckleiſte *f.*; 4) Klebkraut *n.*

Szponder, -dra, *pl.* -dry, Spunner *m.*, Spön *f.*

Szponiatka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Teufelsklaue *f.*, Flügelſchnecke *f.*

Szponiasty, *adi.* mit Klauen verſehen.

Szponoogon, -a, *pl.* -y, *sm.* Acantophis (Gattung von Vipern).

Szpotawość, -ści, *sf.* Klumpfuß *m.*, Krummbeinigkeit *f.*

Szpotawy, *adi.* krummbeinig, klumpfüßig.

Szpryca, -cy; *dim.* **Szprycka**, -ki, *sf.* Spritze *f.*

Szprych, -u, *pl.* -y, *sm.* Radſpeiche *f.*

Szpula, -li, *pl.* -le; *dim.* **Szpulka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Spule *f.*, 2) Leier *f.* der Drahthütte.

Szpulować, -luję, -wałem, *va. imperf.* ſpulen.

Szpunt, -u, *pl.* -y, *sm.* Spund *m.*, Feder *f.*; Spundloch *n.*; Spundzapfen *m.*; = Czop.

Szpuntować, -tuję, -wałem, *va. imperf.* ſpünden; — drzewo pfropfen (Bäume).

Szpuntowe, -go, *sn.* Zapfengeld *n.*, Trankſteuer *f.*

Szpuntowy, *adi.* Spund-.

Szpuntpal, -a, *pl.* -e, *sm.* Spundpfahl *m.*

Szram, -u, *pl.* -y, *sm.*; **Szrama**, -my, *pl.* -my, *sf.* Schramme *f.*, Schmarre *f.*

Szramować, -muję, -wałem, *va. imperf.* 1) jmndm eine Schramme verſetzen, beibringen; 2) Tuch auf den Rahmen ſpannen; 3) ſchrammen, ſchrämmen, ein ſchmales Loch in die Seitenwand eines Ganges treiben, eine ſchmale Vertiefung neben dem Bohrloche machen, wenn man Erz durch Sprengen gewinnen will.

Szramowaty, *adi.* ſchrammig, voll Schmarren.

Szranki, -nek, *plur. tant. sn.* Schranken *f. pl.*, wstąpił w — er trat in die Schranken; pojedynek w -ach Zweikampf in den Schranken; przełamać — die Schranken durchbrechen.

Szrankować, -kuję, -wałem, *va. imperf.* mit Schranken umgeben, umſchränken.

Szrankowy, *adi.* Schranken-.

Szron, -u, *pl.* -y, *sf.* Reif *m.*; rano dachy pokryte były -em am Morgen waren die Dächer mit Reif bedeckt.

Szrotować, -tuję, -wałem, *va. imperf.* abſchroten, vorhobeln.

Szrutować, -tuję, -wałem, *va. imperf.* einen Baum abhauen, abſägen.

Szryk, -u, *pl.* -i, *sm.* Sperre *f.*, Sperrbalken *m.* zum Anhalten des Floßes.

Szrykować, -kuję, -wałem, *va. imperf.* ſperren.

Sztab, -u, *pl.* -y, *sm.* Stab *m.*; — główny, generalny Generalſtab *m.*; panujący otoczony -bem przyglądał się ćwiczeniom der Herrſcher vom Stabe umgeben ſchaute den Übungen zu.

Sztaba, -by, *pl.* -by, *sf.*; *dim.* **Sztabka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Stab *m.*, Zain *m.*, Stange *f.*, Schiene *f.*, Barre *f.*; — stalowa Stahlſtab *m.*, Stahlſtange *f.*; — żelazna Eiſenſtab *m.*, Eiſenſtange *f.*; złoto w -bach Stangengold *n.*, Barrengold; 2) Vorderteil *n.* des Schiffes.

Sztabikowy, *adi.* Stab-, ſtabförmig; -we żelazo Stabeiſen *n.*

Sztabowy, *adi.* 1) Stabs-; — oficer Stabsoffizier *m.*; 2) Stab-; -wa walcownia Grobeiſenwalzwerk *n.*; -wa forma Stangengießform *f.*

Sztabrok, -u, *pl.* -i, *sm.* Arbeitsöffnung *f.*, Schauloch *n.*, Spähloch *n.*

Sztabrokowy, *adi.* -wa zatyczka Pfropf *m.*, Schaupfropf *m.*

Sztachetować, -tuję, -wałem, *va. imperf.* verpaliſadieren, mit Staketen einſchließen.

Sztachety, **Sztakiety**; *dim.* **Sztacheciki**, -ków, *plur. tant. sn.* Staketen *pl.*

Sztachla, -li, *pl.* -le, *sf.*; **Sztachulec**, -lca, *pl.* -lce, *sm.* Krücke *f.*, Stecheiſen *n.*, Handſtachel *m.*

Sztachować, -chuję, -wałem, *va. imperf.* vorbeiſteuern, ſtauchen.

Sztafeta, -ty, *pl.* -ty, *sf.* Stafette *f.*, Eſtafette *f.*, Eilbotſchaft *f.*

Sztafirować, -ruję, -wałem, *va. imperf.* ausputzen.

Sztak, -u, *pl.* -i, *sm.* ſtarkes Tau, Schiffstau *n.*, Tag *m.*

Sztaluga, -gi, *pl.* -gi, *sf.* Säge-, Holzbock *m.*; Staffelei *f.*

Sztamować, -muję, -wałem, *va. imperf.* 1) verſtemmen, Löcher ausfüllen; 2) die beiden Kanten am Sägebock gleichhacken.

Sztanca, -cy, *pl.* -cy, *sf.* Stanzenhammer *m.*

Sztancować, -cuję, -wałem, *va. imperf.* prägen, preſſen, ſtanzen.

Sztancowanie, -nia, *sn.* Prägen *n.*, Stanzen *n.*

Sztandar, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Standarte *f.*, Fahne *f.*;

wojsko bez żołdu -y opuszcza das Heer ohne Sold verläßt die Fahne; 2) Ständer *m.*, Gerüſtſtänder *m.*

Sztandarowy, 1) *adi.* Standarten=; 2) -wego, *pl.* -wi, *sm.* Standartenträger *m.*

Sztebnówka, Stebnówka, -ki, *sf.* Steppnaht *f.*

Sztender, -dra, *pl.* -dry, *sm.* Ständer *m.*, Ständergerüſt *n.*; -dry balansyera Balancierſtänder *pl.*; -dry tokarni Drechslerſtänder; — kragowy Docke *f.*; -dry walców Walzenſtänder.

Szterling, -a, *pl.* -i, *sm.* Sterling *m.*

Sztetyna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Stettiner Apfel.

Sztok, -u, *pl.* -i, *sm.* pijany jak — ſtockbeſoffen.

Sztokada, -dy, *pl.* -dy, *sf.* Fechten *n.* auf den Stich, auf den Stoß, Stoßfechten.

Sztolnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Stolle *f.*, Stollen *m.*; — dziedziczna tiefer Stollen, Erb=, Haupt=, Waſſerloſungsſtollen; — poszukiwalna Suchſtollen; — przewozowa Förderungsſtollen; — spławna ſchiffbarer Stollen; — wjazdowa Einfahrtsſtollen.

Sztolnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Bergmeiſter *m.*

Sztorc, -u, *pl.* -e, *sm.* 1) Sturz *m.*, aufrechte Kante; -em coś postawić etwas auf die Kante ſtellen; 2) Urwellſtürze *f.*, Stürze *f.*, Platten *pl.* für Bleche; -e duże na blachę kotłową Keſſelblechſtürze *pl.*; — mały na blachę pobielaną Urwellſtab *m.*, 3) (bildl.) -em, na — zum Trotz.

Sztorcista, -sty, *pl.* -ści, *sm.* Baßpfeifenbläſer *m.*

Sztorcować, -cuję, -wałem, *ca. imperf.* ſtürzen.

Sztorcowy, *adi.* — młot Urwellhammer *m.*

Sztorcówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) kaltbauende Arbeitsbiene *f.*; 2) Stange *f.* zum Feſthalten der Floßhölzer.

Sztort, -u, *pl.* -y, *sm.* große Baßpfeife.

Sztos, -a, *pl.* -y, *sm.* eine Art Haſardſpiel.

Sztraby = Strzępia.

Sztuba, -by, *pl.* -by, *sf.* erſte Elementarklaſſe (verächtlich).

Sztubak, -a, *pl.* -i, *sm.* Elementarſchüler *m.*, Abcſchütz(e) *m.*

Sztuciec, -éca, *pl.* -éce, *sm.* 1) Stutzen *m.*, Stutzbüchſe *f.*; 2) Beſteck *n.*

Sztuczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Stückchen *n.*; 2) Kunſtſtückchen *n.*; Trick *m.*

Sztuczność, *adi.* Künſtlichkeit *f.*; Künſtelei *f.*

Sztuczny, *adi.*; **Sztucznie**, *adv.* künſtlich; gekünſtelt; to -ne kwiaty das ſind künſtliche Blumen, Kunſtblumen; ognie -ne Feuerwerk *n.*; bardzo to -nie zrobione das iſt ſehr kunſtvoll, kunſtreich gemacht.

Sztufada, -dy, *pl.* -dy, *sf.* gedämpfter, gedünſteter Braten.

Sztuka, -ki, *pl.* -ki, *sf.*; *dim.* **Sztuczka**; 1) Stück *n.*; — mięsa Rindfleiſch *n.*, ein Stück Fleiſch; -ka płótna ein Stück Leinwand; resztek materyi nie mam, ale mogę uciąć ze -ki ich habe keine Stoffreſte, kann ihnen aber vom Stücke ſchneiden; słup składa się z trzech sztuk die Säule beſteht aus drei Stücken; — złota Goldſtück; kupiłem pięć sztuk bydła ich habe fünf Stück Vieh gekauft; rozerwał je na -ki er hat es in Stücke zerriſſen; w tutejszym teatrze grano tę -kę pięćdziesiąt razy z rzędu dieſes Stück hat man im hieſigen Theater fünfzigmal hintereinander aufgeführt; ostatnia przez niego napisana — była dość słabą das letzte von ihm geſchriebene Stück war ziemlich ſchwach; -kami, *adv.* ſtückweiſe; robotnik od -ki Stückarbeiter *m.*; płacę koronę od -ki ich zahle eine Krone per Stück; 2) Kunſt *f.*, Kunſtſtück *n.*; -ki piękne die ſchönen Künſte; -ki wyzwolone die freien Künſte; — stosowana Kunſtgewerbe *n.*; — współczesna ma rozmaite kierunki die zeitgenöſſiſche Kunſt hat verſchiedene Richtungen; — plastyczna die bildende Kunſt; wykonywać -kę eine Kunſt ausüben; — chleba szuka die Kunſt geht nach Brot; całkiem się -ce poświęcić ſich ganz der Kunſt widmen; — próbowania kruszców Probierkunſt, Dokimaſie *f.*; Akademia sztuk pięknych Kunſtakademie *f.*; talent do -ki Kunſtanlage *f.*; powołanie do -ki Kunſtberuf *m.*; zapał do -ki Kunſteifer *m.*; miłośnik -ki Kunſtfreund *m.*; dziedzina -ki Kunſtgebiet *n.*; nie — bezbronnego zwyciężyć bronią es iſt keine Kunſt, einen Wehrloſen mit Waffen zu überwinden; dokazał -ki er hat ein Kunſtſtück zu ſtande gebracht; to nie — das iſt keine Kunſt; pokaż twoje -ki laß deine Künſte ſehen; 3) Liſt *f.*; Kunſtgriff *m.*; -ki użyć ſich eines Kunſtgriffes bedienen; -ką dokazać czego durch Kunſt etwas erreichen; 4) Streich *m.*; spłatać komu -kę jmndm einen Streich ſpielen.

Sztukaterya, -ryi, *pl.* -rye, *sf.* Stukkatur *f.* Gips=, Mörtelarbeit *f.*

Sztukator, -a, *pl.* -rzy, *sm.* Stukkateur *m.*, Stukkaturarbeiter *m.*

Sztukmistrz, -a, *pl.* -e, *sm.* Künſtler *m.*, Tauſendkünſtler; — strzelbowy Feuerwerker *m.*

Sztukować, -kuję, -wałem, *vn.* und *va. imperf.* anſtückeln, ſtückeln, ein Stück einſetzen; -kuję jak mogę ich ſuche auszukommen, wie ich nur kann; musiałam -wać suknię, bo mi materyi nie starczyło ich habe das Kleid anſtückeln müſſen, weil der Stoff nicht ausgereicht hat.

Sztukowanie, -nia, *sn.* Stückeln *n.*

Sztukowe, -go, *sn. sing. tant.* Stückzoll *m.* vom Vieh.

Sztupry, -rów, *plur. tant. sn.* Setzholz *n.*

Szturchać, Szturkać, -kam, -kałem, *va. imperf.*; **Szturchnąć, Szturknąć**, -nę, -nąłem, *va. perf.* ſtoßen,

einen Stoß versetzen, geben; nie -chaj mnie stoße mich nicht.

Szturchanie, Szturkanie, -nia; **Szturknięcie,** -cia, *sn.* Stoßen *n.*

Szturchaniec, Szturkaniec, -ńca, *pl.* -ńce, *sm.* Stoß *m.*, Rippenstoß *m.*; dałem mu dobrego -ńca ich habe ihm einen tüchtigen Stoß versetzt.

Szturm, -u, *pl.* -y, *sm.* Sturm *m.*, Attacke *f.*; — przypuszczać Sturm laufen; przypuścić — do miasta die Stadt angreifen; -em miasto zdobyć eine Stadt im Sturme erobern; — odeprzeć den Sturm abschlagen.

Szturmak, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Sturm-, Pickelhaube *f.*, 2) Sturmhaken *m.*; 3) Sturmbüchse *f.*; 4) ungeschlachter Mensch; ungeschlachtes Frauenzimmer, Trulle *f.*

Szturmować, -muję, -wałem, *vn.* und *va. imperf.* stürmen, Sturm laufen; — kogo jmndn bestürmen.

Szturmownik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Stürmer *m.*

Szturmowy, *adi.* Sturm-.

Sztych, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Stich *m.*, Stich beim Nähen, Degenstich; na — kogo wystawić jmndn der Gefahr preisgeben; 2) Stich, der mit dem Grabscheit in der Erde gemacht wird; 3) Stich, Kupferstich, Stahlstich = Miedzioryt, Staloryt; 4) Tausch-, Stichhandel *m.*

Sztycharka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Kupfer-, Stahlstecherin *f.*

Sztycharnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Stecherwerkstatt *f.*; = Rytownia.

Sztycharski, *adi.* Stecher-; = Rytowniczy.

Sztycharstwo, -wa, *sn.* Kupfer-, Stahl-, Petschierstechkunst *f.*; = Rytownictwo.

Sztycharz, -a, *pl.* -e, *sm.* Kupfer-, Stahl-, Petschierstecher *m.*

Sztychować, -chuję, -wałem, *va. imperf.* stechen, gravieren; = Ryć.

Sztychowy, *adi.* Stich-.

Sztychówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Stichbalken *m.*

Sztychulec, -lca, *pl.* -lce, *sm.* Stichleisten *m.* der Schuster.

Sztyft, -u, *pl.* -y, *sm.*; *dim.* **Sztyfcik,** -a, *pl.* -i, *sm.* Stift *m.*, Stiftchen *n.*; — klingi Angel *f.*

Sztyftować, -tuję, -wałem, *va. imperf.* stiften, formieren, bilden.

Sztyftowanie, -nia, *sn.* Stiften *n.*, Formieren *n.*, Bilden *n.*

Sztygar, -a, *pl.* -y oder -owie, *sm.* Steiger *m.*, Grubensteiger *m.*; — młodszy Untersteiger; — starszy Obersteiger; — płóczki Waschsteiger; — machinowy Kunststeiger; — tłuczki Pochsteiger.

Sztylać, -lam, -lałem, *vn. imperf.* schwerfällig gehen, hinken.

Sztylet, -u, *pl.* -y; *dim.* **Sztylecik,** -a, *pl.* -i, *sm.* Stilett *n.*, Dolch *m.*; uderzenie -em Dolchstich *m.*; w prawej ręce trzymał mocno — in der rechten Hand hielt er fest den Dolch.

Sztyletnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* 1) Bandit *m.*, Strolch *m.*; 2) Dornfuß *m.* (Krabbenart).

Sztylfa, -fy, *pl.* -fy; **Sztylpa,** -py, *pl.* -py, *sf.* Stülpe *f.*, Stiefelstülpe.

Sztymbelek, -lka, *pl.* -lki; **Sztymbloszek,** -szka, *pl.* -szki, *sm.* Steuerbalken *m.* auf Flußschiffen.

Sztymbor, Sztymbork, Sztymbort, -u, *sm.* Steuerbord *m.*

Sztynka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Stint *m.*

Sztywnieć, -nieję, -niałem, *vn. imperf.* steif werden, ersteifen; ręce mi -wnieją ze zimna die Hände erstarren mir vor Kälte.

Sztywność, -ści, *sf.* Steifheit *f.*; — jego ruchów każdemu wpadała w oko die Steifheit seiner Bewegungen fiel jedem auf.

Sztywny, *adi.*; **Sztywnie,** *adv.* steif; -wnie chodzić einen steifen Gang haben; przyjął mnie zimno i -nie er empfing mich kalt und steif; wyglądał jak -wna figurka z gipsu er sah wie eine steife Gipsfigur aus.

Szuba, -by, *pl.* -by; *dim.* **Szubka,** -ki, *pl.* ki, *sf.* Pelzrock *m.*, Schaube *f.*

Szubienica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* 1) Galgen *m.*; ujść -cy dem Galgen entgehen; wygląda jak gdyby się urwał z -cy er schaut aus wie vom Galgen gefallen; doczeka się -cy er wird es noch zum Galgen bringen; dostać się na -cę an den Galgen kommen; nie miło złodziejowi patrzeć na -cę der Dieb sieht ungern den Galgen; 2) ein Unterhaltungsspiel.

Szubienicznik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Galgenstrick *m.*, Gehenkte(r) *m.*; ten — naigrawa się z mego nieszczęścia dieser Galgenstrick spottet meinem Unglücke.

Szubieniczny, *adi.* Galgen-.

Szubkielnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Schüppe *f.*, eiserner Löffel in der Schmelzhütte.

Szubrawiec, -wca, *pl.* -wcy, *sm.* Lumpenkerl *m.*, Lump *m.*, Schuft *m.*, Schurke *m.*

Szubrawstwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* 1) Lumpengesindel *n.*; 2) Lumperei *f.*, Schufterei *f.*

Szufata, -ty, *pl.* -ty, *sf.* Fischernetz *n.* an zwei Stöcken.

Szufla, -li, *pl.* -le; *dim.* **Szufelka,** -ki, *pl.* -ki, *sf.* Schaufel *f.*

Szuflada, -dy, *pl.* -dy, *sf.*; *dim.* **Szufladka,** -dki, *pl.* -dki, *sf.* Schublade *f.*

Szuflować, -luję, -wałem, *va. imperf.* schaufeln.

Szuja, -ji, *sm.* Schuft *m.*, Lump *m.*

Szujowaty, *adi.* schuftig.

Szukacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Sucher *m.*

Szukać, -kam, -kałem, *va. imperf.* suchen, forschen; -ka a prosi Boga, żeby nie znalazła sie sucht und bittet Gott, daß sie es nicht findet; -kajcie a znajdziecie, mówi pismo święte wer sucht, der findet, sagt die Heilige Schrift; — przygód auf Abenteuer ausgehen; ty, widzę, guza -kasz du suchst Schläge; -kaj sobie

innej żony ſuche dir eine andere Frau; teraz takiego ze świecą -kaj jetzt kannſt du ſolche Menſchen mit der Kerze ſuchen; — wiatru w polu etw. Unerreichbarem nachjagen.

Szukajło, -ły, *sm.* Strauchdieb *m.*, Buſchklepper *m.*

Szukalny, *adi.* ſuchbar.

Szukanie, -nia, *sn.* Suchen *n.*; wszystko twoje — nadaremno all dein Suchen iſt vergeblich.

Szuler, -a, *pl.* -rzy, *sm.* Spieler *m.*, Falſchſpieler *m.*

Szulerka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Spielerin *f.*; 2) Spielen *n.*

Szulerować, -ruję, -wałem, *vn. imperf.* leidenſchaftlich ſpielen; ſchwindeln.

Szulernia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Spielhöhle *f.*, Spielhaus *n.*

Szulerski, *adi.* Spiel-, Schwindel-.

Szulerstwo, -wa, *sn.* Spielerprofeſſion *f.*; Schwindelei *f.*

Szulerz, -a, *pl.* -e, *sm.* Ofenheizer *m.* in der Glashütte.

Szum, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Sauſen *n.*, Brauſen *n.*, Rauſchen *n.*, — w uszach Ohrenſauſen; — wiatru Brauſen des Windes; — lasu Rauſchen des Waldes; 2) Schaum *m.*; 3) unreiner Bernſtein; 4) Graus *m.*, Firniſſtein *m.*

Szumbuga, -gi, *pl.* -gi, *sf.* Lavarnt *m.*, Fiſchart der Aſche.

Szumieć, -mię, -miałem, *vn. imperf.* 1) ſauſen, brauſen, rauſchen; burza okropnie -mi der Sturm ſauſt fürchterlich; -iące lasy rauſchende Wälder; -mi w głowie es ſauſt im Kopfe; młodemu zawsze -mi w głowie die Jugend muß austoben; 2) = szumnie żyć in Saus und Braus leben.

Szumiłeb, -łba, *pl.* -łby, *sm.* Brauſekopf *m.*, Wirr-, Tollkopf.

Szumisty, *adi.* ſauſend, voll Saus und Braus.

Szumność, -ści, *sf.* Großtuerei *f.*, Prahlerei *f.*, Leben *n.* in Saus und Braus, Aufgeblaſenheit *f.*

Szumny, *adi.*; **Szumnie**, *adv.* 1) ſauſend, brauſend, rauſchend; 2) flott; -nie żyć flott leben; 2) ſchwülſtig, übertrieben; -nie rozprawiać geſchwollen reden; 4) ſtolz, prächtig, wohlklingend; -ne tytuły ſtolze, wohlklingende Titel; -nie stąpać ſtolz und gravitätiſch einherſchreiten; -no dumno a w pięty zimno ſtolzer Bettelmann.

Szumować, -muję, -wałem, *va. imperf.* 1) ſchäumen, abſchäumen; 2) ſchaumen, ſchlotten.

Szumowaty, *adi.* ſchaumig; -ta surowizna löckeriges Roheiſen, ſchaumiges Eiſen, lockiger Floß, übergares Roheiſen.

Szumowiny, -in, *plur. tant.* *sn.* 1) Schaum *m.*, Abſchaum *m.*; (bildl.) Abſchaum, Hefe *f.*; — społeczeństwa der Abſchaum der Geſellſchaft; 2) Abſtrichblei *n.*, ſchwarze Glätte.

Szumowisko, -ka, *sn.* unreiner Schaum.

Szumownica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Schaumlöffel *m.*, Abſchöpflöffel.

Szumówka, -ki, *sf.* der zweite Branntwein.

Szupina, -ny, *pl.* -ny, *sf.*; *dim.* **Szupinka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Schelfe *f.*, Balg *m.* an einem Samenkorn.

Szupiniasty, **Szupinowaty**, *adi.* voll Schelfen, Bälglein.

Szurać, **Szurgać**, -gam, -gałem, *vn.* und *va. imperf.*; **Szurnąć**, **Szurgnąć**, -nę, -nąłem, *vn.* und *va. perf.* ſchieben, ſchleppen, Geräuſch machen, geräuſchvoll bewegen; nie -raj nogami ſchleppe nicht ſo die Füße nach; -ruj stąd ſchau, daß du weiter kommſt.

Szurganie, **Szurgotanie**, -nia, *sn.* Schleppen *n.*, Nachziehen *n.*

Szurgot, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) geräuſchvolles Bewegen, Rücken; 2) Schlampe *f.*, Schlumpe *f.*

Szurfarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Schürfer *m.*

Szurfowanie, -nia, *sn.* Schürfen *n.*

Szurpaty, *adi.* aufgeſchürft, rauh; -ta kora geſprungene Birkenrinde.

Szurpek, -pka, *pl.* -pki, *sm.* Orthotrichum (Laubmooſsgattung).

Szus, -u, *pl.* -y, *sm.* toller Einfall, Schuß *m.*; mieć -a einen Schuß haben; -a dostać einen Schuß bekommen; jak mu — przyjdzie do głowy wenn er einen Schuß bekommt.

Szusowaty, *adi.*; **Szusowato**, *adv.* toll.

Szust! *interj.* ſchuſt! pauz! plauz! huſch; — już go nie było mit einem Ruck war er draußen; on do kija a ja — za piec er griff zum Stecken und huſch! war ich hinterm Ofen.

Szustać, -tam, -tałem, *va. imperf.*; **Szustnąć**, -tnę, -tnąłem, *vn. perf.* 1) rauſchen, hinrauſchen, hinplatzen; 2) mit Geräuſch herumſpringen.

Szuszfałek, -łka, *pl.* -łki, *sm.* -łki, *pl.* Faſern *pl.*, Abfälle *pl.*; Kleinigkeiten *pl.*

Szuwaks, -u, *pl.* -y, *sm.* Schuhwichſe *f.*

Szuwar, -u, *pl.* -y, *sm.* Kalmus *m.*, Seetang *m.*, Seegras *m.*, Schilf *m.*; = Tatarak.

Szuwata, -ty, *pl.* -ty, langes Fiſchnetz, Strichwate *f.*, Scherenhamen *m.*

Szwab, -a, *pl.* -y, *sm.* 1) (verächtlich) Deutſche(r) *m.*; 2) Küchenſchabe *f.* (Ungeziefer).

Szwabka, -ki, *pl.* -ki, *f* (verächtlich) Deutſche *f.*

Szwabski, *adi.*; **po szwabsku**, *adv.* (verächtlich) deutſch.

Szwaczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Näherin *f.*; 2) Roßpflaume *f.*, Spilling *m.*

Szwadron, -u, *pl.* -y, *sm.* Schwadron *f.*, Eskadron *f.*

Szwadronowy, *adi.* Schwadron-.

Szwadronować, -nuję, -wałem, *vn. imperf.* ſchwadronieren.

Szwagier, -gra, *pl.* -growie, *sm.* Schwager *m.*

Szwagierka, -ki, *pl.* -ki, *sf.*; **Szwagrowa**, -wej, *pl.* -we, *sf.* Schwägerin *f.*

Szwagrostwo, -wa, *sn.* 1) Schwägerſchaft *f.*; 2) der Schwager mit der Frau.

Szwagrzyć się, -grzę, -grzyłem, *vr. imperf.* ſich verſchwägern.

Szwajca, Szwejca, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Pfriem *m.*, große Ahle.

Szwajcar, -a, *pl.* -y, *sm.* Türſteher *m.*, Schweizer *m.*, Portier *m.*

Szwajcarski, *adi.* ſchweizeriſch; ser — Schweizerkäſe *m.*

Szwajs, -a, *sm.* Schweißhitze *f.*; = Gorąco spawalne.

Szwajsować, -suję, -wałem, *va. imperf.* ſchweißen.

Szwajsownik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Schweißer *m.*

Szwajsowny, *adi.* Schweiß-; ſchweißbar; — piec Schweißofen *m.*; = Piec spawalny.

Szwal, -u, *sm.* Schwal *m.*, Garſchlacke *f.*

Szwalnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Nähwerkſtatt *f.*

Szwank, -u, *pl.* -i, *sm.* Schaden *m.*, Beſchädigung *f.*, Verluſt *m.*, Gefahr *f.*; — ponieść zu Schaden kommen, Schaden nehmen, ſich verletzen, beſchädigen; spadł z konia, ciężkiego jednak -u nie odniósł er fiel vom Pferde, erlitt aber keinen ſchweren Schaden; na — zdrowie narazić die Geſundheit einer Gefahr ausſetzen; bez -u na czci i honorze ohne ſeiner Ehre zu ſchaden.

Szwankować, -kuję, -wałem, *vn. imperf.* ſchwanken, hin und her wanken, ſtolpern, Schaden nehmen; — na co an etw. leiden; — na oczy an den Augen leiden; — na zdrowiu keine feſte Geſundheit haben; — na sławie keinen guten Ruf genießen, üblen Leumund genießen.

Szwarc, -u, *pl.* -e, *sm.* Schwärze *f.*; — do butów Schuhwichſe *f.*; — do kuchni Ofenſchwärze.

Szwargot, -u, *pl.* -y, *sm.* Geplapper *n.*, Plappern *n.*, unverſtändliches Reden; nie rozumiem tego -u dieſes Kauderwelſch iſt mir unverſtändlich.

Szwargotać, -tam, -tałem, *vn.* und *va. imperf.* plappern, unverſtändlich reden.

Szwargotka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Plappermaul *n.*, Schwätzerin *f.*

Szwendać się, -dam, -dałem się *vr.* ſich hin und her bewegen, ſich herumdrehen.

Szwendalski, -ego, -scy *sm.*; **Szwendalska**, -kiej, -kie, *sf.* einer, der, eine, die ſich fortwährend herumdreht.

Szwercya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* — trwała Schwertja *f.*

Szyb, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Schacht *m.*; — ściekowy Abfallsſchacht; — żórawiowy Kranſchacht; — dobywalny Förder-, Treib-, Kunſt-, Maſchinenſchacht; — pochyły Bremsſchacht; — poszukiwalny Verſuchsſchacht; — przewiercony Wetterſchacht; — rudny Duckel *m.*; — stracony verlorene Zimmerung; — światowy Tagesſchacht; — wjazdowy Fahrſchacht; — wodny Kunſtſchacht, Waſſerhaltungsſchacht; — wierzchni Hochofenoberſchacht; — kopać einen Schacht abſinken, abteufen; — cembrować einen Schacht auskonnen; 2) Schub *m.*; -em, *adv.* pfeilſchnell, flugs.

Szyba, -by, *pl.* -by; *dim.* **Szybka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Scheibe *f.*, Fenſterſcheibe *f.*; -bę zbić eine Scheibe zerſchlagen; -bę wstawić eine Scheibe einſetzen; blask księżyca przebijał się przez -by der Mondſchein glänzte durch die Scheiben; -bki z okna, kafli z pieca mu się zachciewa er verlangt nach den Sternen vom Himmel; 2) Schaufel *f.*; -by koła wodnego gebrochene Schaufel und Gegenſchaufel.

Szybał, -a, *pl.* -y, *sm.* Schalk *m.*, verſchmitzter Betrüger.

Szybalski, *adi.* betrügeriſch.

Szybalstwo, -wa, *sn.* Verſchmitztheit *f.*, Betrug *m.*

Szyber, -a, *pl.* -y, *sm.* 1) Klappe *f.*, Riegel *m.*; 2) Schieber *m.*; dać -a (in der Kanzleiſprache) die Erledigung eines Aktes hinausſchieben.

Szybiasty, *adi.* ſcheibenförmig.

Szybik, -u, *sm.* Geſenk *n.*, Rollſchacht *m.*, Rolloch *n.*, Rolle *f.*, blinder Schacht.

Szybikowy, *adi.* Schacht-; -wa sól Schachtſalz *n.*

Szybki, *adi.*; **Szybko**, *adv.* ſchnell, geſchwind; biegł -ko jak strzała er lief pfeilſchnell.

Szybkobieg, -a, *pl.* -i, *sm.* Schnelläufer (Schnell-läufer) *m.*

Szybkobieżny, *adi.* ſchnellaufend.

Szybkolotny, *adi.* ſchnellfliegend.

Szybkonogi, *adi.* ſchnellfüßig.

Szybkość, -ści, *pl.* -ści, *sf.* Schnelligkeit *f.*, Raſchheit *f.*; -ść jazdy Fahrgeſchwindigkeit *f.*

Szybkostrzelny, *adi.* ſchnellfeuernd.

Szybować, -buję, -wałem, *vn. imperf.* ſchieben, fortſchieben, emporſchwingen, ſich ſchnell bewegen; kreiſen; orzeł -buje wysoko der Adler zieht hoch ſeine Kreiſe.

Szybowny, *adi.* ſchiebend, ſchwingend.

Szybowy, 1) *adi.* Schacht-; 2) -wego, *pl.* -wi, *sm.* Schachtaufſeher *m.*

Szych, -u, *pl.* -y, *sm.* (unechtes Gold oder Silber, mit Gold oder Silber überzogene Fäden) Flitter *m.*, Flittergold *n.*, Flitterſilber *n.*

Szychowy, *adi.* aus unechten Gold- und Silberfäden gewirkt; Flitter-.

Szychta, -ty, *pl.* -ty, *sf.* 1) Schichte *f.*, Schicht *f.*, Flöz *n.*; — półdobowa lange Schicht; — nadzwyczajna ledige Schicht; 2) Gicht *m.*, oberer Teil eines Schachtofens, Geier *m.* auf dem Schmelzofen; 3) Holzſchragen *m.*, Holzſchrank *m.*, eine Reihe dicht aufeinander und nebeneinander geſetzter Hölzer.

Szychtarka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Geierbrücke *f.*

Szychtmistrz, -a, *pl.* -e, *sm.* Schichtmeiſter *m.*

Szychtować, -tuję, -wałem, *va. imperf.* ſchichten, zurichten, ordnen, zubereiten.

Szycie, -cia, *sn.* Nähen *n.*

Szyć, -ję, -łem, *va.* und *vn. imperf.* 1) nähen; uczyć się — nähen lernen; -ję i tem zarabiam na życie ich nähe und damit verdiene ich mir meinen Lebensunterhalt; — bieliznę Wäsche nähen; — komu buty an jmnds Niederlage arbeiten, jmnds Unglück vorbereiten; 2) durchdringen, stechen; — z łuku strzałami Pfeile abschießen.

Szydebny, *adi.* spöttisch.

Szydełko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Häkelnadel *f.*

Szyderca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Spötter *m.*, Verhöhner *m.*

Szyderczy, Szyderski, *adi.*; **Szyderczo, Szydersko**, *adv.* höhnisch, spöttisch; śmiech -rski rozległ się po sali ein höhnisches Lachen erklang im Saale.

Szyderka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Spötterin *f.*

Szyderstwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* Verhöhnen *n.*, Spotten *n.*, Spott *m.*, Verspotten *n.*, Hohn *m.*, Verhöhnung *f.*; — nie jest na miejscu, raczej żałować go należy Spott ist hier nicht am Platze, er ist eher zu bedauern.

Szydlarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Ahlen-, Pfriemenschmied *m.*, -macher *m.*

Szydło, -dła, *pl.* -dła, *sn.* 1) Ahle *f.*, Pfriem *m.*; wylazło -dło z worka nun spürt man den Braten, nun zeigt der Teufel den Pferdefuß; -dła komu golą es kälbern jmndm sogar die Ochsen, alles geht ihm nach Wunsch, ihm grünen sogar Besenstiele; -dłem patrzeć schielen; -dłem, schiebend; 2) (Sabularia) Wasserpfriemkraut *n.*

Szydłowaty, *adi.* pfriemenartig, pfriemenförmig.

Szydność, -ści, *sf.* Lächerlichkeit *f.*, Spöttelei *f.*

Szydny, Szydliwy, *adi.* spöttisch, höhnisch.

Szydzić, -dzę, -dziłem, *va. imperf.* spotten, höhnen, auslachen; kto z dobrych -dzi, tym się Bóg brzydzi Gott verachtet denjenigen, der die Gerechten auslacht, verspottet.

Szyfoniera, -ry, *pl.* -ry; *dim.* **Szyfonierka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Kleiderschrank *m.* (mit einfacher Tür).

Szyja, -i, *pl.* -je; *dim.* **Szyjka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Hals *m.*; długa, krótka — langer, kurzer Hals; nosić łańcuch na -i eine Kette um den Hals tragen; chustkę sobie zawiązać naokoło -i sich ein Tuch um den Hals binden; rzucić się komu na -ję sich jmndm um den Hals werfen; na łeb na -ję über Hals und Kopf; -ję bym dał za to, że . . . ich will meinen Hals daran setzen, daß . . .; na swoją -ję co wziąć etwas auf eigene Verantwortung unternehmen; na łeb na -ję uciekać über Hals und über Kopf weglaufen; -ję pod jarzmo położyć den Nacken unters Joch beugen, sich unterjochen lassen; -ja mufli Hals, Vorlage *f.*; piwniczna — Kellerhals; — w fortyfikacyi Kehllinien *f.*; -ka flaszki Flaschenhals; -ka osi Schenkel *m.*; -ka szyny Schienensteg *m.*, Schienenhals; -ka Griffel *m.*, Staubweg *m.*

Szyjkonitka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Griffelsäule *f.*

Szyjnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Trachymene *f.*

Szyjny, Szyjowy, *adi.* Hals-.

Szyjołom, -u, *pl.* -y, *sm.* Halsbrecher *m.*

Szyjowaty, *adi.* dickhalsig.

Szyk, -u, *pl.* -i, *sm.* 1) Ordnung *f.*, Folge *f.*, Reihenfolge; — słów Wortfügung *f.*, Wortstellung *f.*, Wortfolge; — wojenny Schlachtordnung; wojsko w -u ustawić das Heer in Reih' und Glied stellen; wojsko w -u na nieprzyjaciela prowadzić das Heer in Schlachtordnung gegen den Feind führen; pomieszać komu -i jmndm die Pläne verwirren, jmndm einen Strich durch die Rechnung machen; 2) Schick *m.*, Eleganz *f.*; z wielkim -kiem ubrana sie ist mit vielem Schick gekleidet.

Szykana, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Schikane *f.*

Szykanować, -nuję, -wałem, *va. imperf.* schikanieren; = Dokuczać.

Szykować, -kuję, -wałem, *va. imperf.*; 1) anordnen, in Reih' und Glied stellen, anschicken, in Schlachtordnung stellen; wyrazy są źle -wane die Worte sind schlecht geordnet; — wojsko das Heer in Schlachtordnung aufstellen; 2) vorbereiten, bereiten, zurecht machen.

Szykowanie, -nia, *sn.* 1) Ordnen *n.*; 2) Vorbereiten *n.*

Szykowność, -ści, *sf.* Geschicklichkeit *f.*; Nettigkeit *f.*, Feschheit *f.*

Szykowny, *adi.*; **Szykownie**, *adv.* schick, fesch, elegant, nett; geschickt.

Szylkrot, -u, *sm.* Schildpatt *n.*, Schildkrötenschale *f.*

Szylnik, -a, *pl.* -i, *sm.* — wodny Froschlöffel *m.*, Wasserwegerich *m.*

Szyna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Schiene *f.*, Eisenbahnschiene; — dwugłowa zweiköpfige Stuhlschiene, Parallelschiene; — grzybkowa einköpfige Stuhlschiene; — odbojowa Leitschiene; — oporowa Stock-, Gegen-, Ausschlagschiene; — płaska Flachschiene; — siodełkowa Stuhlschiene; — siodłowata Sattelschiene; — szerokostopowa, — płaskostopowa breitbasige Schiene, plattfüßige Schiene; — u drzwi Türlaufschiene; — zębata Zahnschiene.

Szynal, -a, *pl.* -e, *sm.* Straßenschienennagel *m.*, Schienen-, Radnagel.

Szynel, -a, *pl.* -e, *sm.* Soldatenmantel *m.*

Szynk, -u, *pl.* -i, *sm.* 1) Schank *m.*, Gassenschank, Schenke *f.*, Krug *m.*; dniami całymi przesiaduje w -u tagelang sitzt er in der Schenke; 2) Ausschank *m.*

Szynka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Schinken *m.*; 2) Steckmuschel *f.*

Szynkarka; *dim.* **Szynkareczka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Schenkersfrau *f.*, Schenkwirtin *f.*;

Schenkerstochter *f.*, Schankmädchen *n.*

Szynkarski, *adi.* Schank-, Schenker-.

Szynkarstwo, -wa, *sn.* Schankgewerbe *n.*; Schenkwirtschaft *f.*

Szynkarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Schenker *m*, Schankwirt *m.*, Zapfenwirt.

Szynkiel, -kla, *pl.* -kle, *sn.* Achsenspitze *f.*, Achse *f.*

Szynkować, -kuję, -wałem, *va.* und *vn. imperf.* schenken, einschenken, ausschenken, einen Ausschank halten.

Szynkownia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Schenke *f.*, Branntweinschenke *f.*

Szynkowny, *adi.* Schenken-.

Szynkwas, -u, *pl.* -y, *sm.* Schenktisch *m.*

Szynowy, *adi.* Schienen-.

Szypel, **Szypeł**, -pla, *pl.* -ple, *sm.* Knoten *m.*

Szyper, -pra, *pl.* -prowie oder -pry, *sm.* Bootsmann *m.*, Schiffer *m.*, Schiffsknecht *m.*

Szyperstwo, -wa, *sn.* Schiffergewerbe *n.*

Szyplać, -lam, -łałem, *va. imperf.* zupfen, rupfen, um sich greifen, raufen.

Szyplanina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Klauberei *f.*

Szyprować, -ruję, -wałem, *vn. imperf.* Schiffer sein.

Szypszyna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* gemeine Hecken-, Zaunrose *f.*

Szypulatka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Hovenia (Kreuzdorngattung).

Szypułka; *dim.* **Szypułeczka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Stiel *m.*, Stengel *m.*, Obst-, Fruchtstiel.

Szypułkowy, *adi.* Stengel-.

Szyszak, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Helm *m.*, Sturmhut *m.*, Sturmhaube *f.*; 2) Helmvogel *m.*

Szyszczasty, *adi.* zapfenartig.

Szyszcze, -cza, *sn.* Zirbel-, Knopfbaum *m.*

Szyszka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Tannenzapfen *m.*, Zapfen der Nadelhölzer überhaupt; Kätzchen *n.* an den Haselstauden; 2) Blutgeschwür *n.* im Leibe.

Szyszkojagoda, -dy, *pl.* -dy, *sf.* Zypressennuß *f.*

Szyszkonos, -a, *pl.* -y, *sm.* Kuraſſo *m.*, Hocko *m.* (judaeisische Puterart).

Szyszkowy, *adi.* Zapfen-, Nadelzapfen-, zapfentragend; — korzeń weiße Narzisse; — wyrostek Zirbeldrüse *f.*

Szyszynka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Zirbeldrüse *f.*

Szyta, -tej, *sf.* Holzflotz *m.* für den Streckofen in der Glashütte.

Szyzma, -my, *sf.* Schisma *n.*, Abtrünnigkeit *f.*; griechisch-orthodoxes Bekenntnis.

Szyzmatyk, -a, *pl.* -cy, *sm.* Schismatiker *m.*, Abtrünniger; Griechisch-orthodoxe(r) *m.*

Ściana, -ny, *pl.* -ny, *sf.*; *dim.* **Ścianka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Wand *f.*, Mauer *f.*, Schutzwehr *f.*; — dworowa naczelna Vordermauer; — podnasypowa podwałowa Grund-, Futtermauer; — przedogniowa Brandmauer; — przedziałowa Scheidewand; — zagrodowa Umfassungsmauer; — cierniowa Gradierwand; — drewniana Bindewerkswand; — odwiązana Riegelwand; — wisząca Sprengwand; — szczytowa Giebel *m.*; — odśniegowa Schneeschutzwand; — boczna paleniska Seitenwand der Feuerkiste; — przednia dymnika Stirnseite des Rauchkastens; — rurowa paleniska Röhrenwand des Feuerkastens; — tylna paleniska Heizturwand; — solna Salzwand; — węglowa Kohlenwand; o -nę z kim mieszkać jmnds Wandnachbar sein; rzucać groch o -nę tauben Ohren predigen; powiesić co na -nie etwas an die Wand hängen; 2) Fläche *f.*

Ścianka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) *dim.* von Ściana; gra w -nki Titschen *n.*, Pfennigwerfen *n.* an die Wand; 2) Gartenglashäuschen *n.*; 3) -nki, *plur.* Schlippe *f.*, Brandgasse *f.*, schmaler Zwischenraum zwischen zwei Häusern; 4) — pełna Stehblech *n.*

Ścianwa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* Wanze *f.*; = Pluskwa.

Ściąć, siehe: Ścinać.

Ściągać, -gam, -gałem, I. *va. imperf.*; **Ściągnąć**, -nę, -nąłem, *va. perf.* 1) herab-, herunter-, zusammenziehen; -nij mocniej pas ziehe den Gürtel strammer an; — płaszcz sprzęczką den Mantel mit der Schnalle zusammenziehen; — śrubami schrauben, zuschrauben; — dwie samogłoski na dwugłoskę zwei Selbstlaute zu einem Doppellaute zusammenziehen; wina -gające zusammenziehende Weine; ocet ma moc -gającą der Essig hat eine zusammenziehende Kraft; -nij no to z półki ziehe das nur vom Regal herunter; -nął go z wyżyn na ziemię er zog ihn von den Höhen zur Erde herunter; -nął buty i pończochy er zog Schuhe und Strümpfe herunter; — z kogo skórę jmndm das Fell abziehen, über die Ohren ziehen; 2) sich zuziehen; -nął na siebie nienawiść wszystkich sprawiedliwych er zog sich den Haß aller Gerechten zu; 3) zusammenkommen lassen, versammeln, eintreiben, einziehen; -nął wszystkie swoje pieniądze er machte sein ganzes Geld flüssig; -gał do siebie wszystkich próżniaków er versammelte um sich alle Faulenzer; — podatki Steuern eintreiben, einziehen; — wojska Truppen konzentrieren; 4) -gać rękę die Hand ausstrecken; — rękę na kogo Hand an jmndn legen; 5) mausen, stehlen, wegschnappen; przyznaj się, komu -nąłeś tę kieskę gestehe, wem du diese Börse gemaust hast; 6) ableiten, abfließen lassen, abziehen; trzeba wodę z pól — do rowów man muß das Wasser vom Felde in die Gräber abfließen lassen; — wino, piwo z beczek Wein, Bier vom Fasse abziehen; II. *vn.* zusammenkommen; ludzie -gają ze wszystkich stron, by widzieć obraz cudowny die Leute kommen von allen Gegenden zusammen, um das wundertätige Bild zu sehen;

wojsko na noc -nie do obozu die Truppen werden für die Nacht im Lager ankommen; III. — się *vr.* 1) sich zusammenziehen, zusammenschnüren; zusammenkommen; 2) sich auf jmndn beziehen; to się całkiem do Pana nie -ga das bezieht sich gar nicht auf Sie, betrifft Sie gar nicht.

Ściąganie, Ściągnienie, -nia, *sn.* Zusammenziehen *n.*, Herunterziehen *n.*, Abziehen *n.*; — wód Wasserhaltung *f.* der Grube, Gewältigen *n.* der Grubenwässer; -ganie żużla Abwerfen *n.* der Schlacken.

Ścichnąć, -chnę, -chłem, *vn. perf.* still werden.

Ściec, -kę, -kłem, *vn. perf.*; **Ściekać,** -kam, -kałem, *vn. imperf.* ab-, herunter tropfen, ab-, herunterfließen, absickern, abtriefen.

Ścieg, -u, *pl.* -i, *sm.* Stich *m.*; to szyte jest całkiem drobnymi -ami das ist mit ganz kleinen Stichen genäht.

Ściek, -u, *pl.* -i, *sm.* Abfluß *m.*; Kanal *m.*, Ablauf *m.*, Abzugskanal *m.*; linia -u Talweg *m.*, Rinnsal *n.*, Stromrinne *f.*; — dachowy Kehlrinne, Dachkehle *f.*

Ściekowisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Gosse *f.*

Ściekwa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* Zisterne *f.*

Ściel, -i, *pl.* -e, *sf.* Stubendecke *f.*

Ścielić, -lę, -liłem, *va. imperf.* betten, ausbreiten, siehe: Stać.

Ściełka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* abgefallene Baumblätter, Laubdecke *f.*

Ściemnieć, -nieję, -niałem, *vn. imperf.* dunkeln, dunkler werden; — się, *vr.* sich verdunkeln; -mnia się es wird dunkel.

Ściemnić, -nię, -niłem, *va. perf.*; **Ściemniać,** -niam, -niałem, *va. imperf.* dunkler machen, verdunkeln.

Ściennik, -a, *pl.* -i, *sm.* Strähn *m.*, Handhaspel *f.*

Ścienny, *adi.* Wand-; — zegar Wanduhr *f.*

Ścieńczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Ścieńczyć,** -czę, -czyłem, *va. perf.* dünner machen, verdünnen; — żelazo strecken, ausdehnen.

Ścieńczenie, -nia, *sn.* Verdünnen *n.*; — żelaza Abfinnen *n.*

Ścierać, -ram, -rałem; I. *va. imperf.*; **Zetrzeć,** -trę, starłem, I. *va. perf.* 1) zerreiben, abreiben, mahlen; zetrę cię na proch ich werde dich zu Staub zermalmen; koniec starł się od ciągłego użytku die Spitze hat sich durch den fortwährenden Gebrauch abgerieben, abgenützt; 2) abwischen; zetrzyj w tym pokoju prochy wische in diesem Zimmer den Staub ab; 3) aufschürfen; starłem sobie skórę na nodze ich habe mir die Haut am Fuße aufgeschürft; II. — się *vr.* 1) sich abreiben, abwetzen, verwischen; starło się z czasem pismo die Schrift hat sich mit der Zeit verwischt; 2) zusammentreffen, sich schlagen, aneinander geraten; po raz ostatni starły się oba wojska zum letztenmal trafen die beiden Heere zusammen; zdania się starły die Meinungen traten einander entgegen.

Ścieranie, -nia, *sn.* Abwischen *n.*, Mahlen *n.*, Zermahlen *n.*, Zerreiben *n.*

Ścierka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Wischlappen *m.*, Scheuerlappen, Hader *m.*, Wischtuch *n.*, 2) Mehlgraupensuppe *f.*

Ścierniówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* rzepa — Steckkohlrübe *f.*

Ściernisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Stoppelfeld *n.*

Ściernisty, *adi.* stoppelig.

Ścierń, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Stoppelhalm *m.*; Stoppeln *pl.*

Ścierpieć, -pię, -piałem, *vn. perf.* leiden, ertragen, dulden; takiej zuchwałości — nie mogę ich kann eine solche Frechheit nicht leiden; nie -pię go dłużej u siebie ich werde ihn nicht länger bei mir dulden; nie -pię na sobie tej hańby diese Schande werde ich auf mir nicht sitzen lassen.

Ścierpły, *adi.* erstarrt.

Ścierpnąć, -pnę, -płem, *vn. perf.* erstarren; siehe: Cierpnąć.

Ścierw, -a, *pl.* -a, *sm.*; **Ścierwo,** -wa, *pl.* -wa, *sn.* Aas *n.*; Luder *n.*; koń nabiera -wa, traci -wo das Pferd bekommt Luder, das Luder fällt dem Pferde vom Leibe; to -wo lepszego losu nie warte dieses Luder ist keines besseren Loses wert.

Ścierwisko, Ścierwowisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Schindanger *m.*

Ścierwisty, *adi.* fett, fleischig, feist.

Ścierwojad, -u, *pl.* -y, *sm.* Hühnergeier *m.*, Aasgeier *m.*

Ścierwowiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* (Musca Cadaverica) Aasfliege *f.*

Ścierwowy, *adi.* Aas-.

Ścierwożer, -u, *pl.* -y, *sm.* Hasenwall *m.*

Ścierwożerny, *adi.* aasfressend, sich von Aas nährend.

Ścieśniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Ścieśnić,** -nię, -niłem, *va. perf.* enger machen, beschränken, einschränken; — suknię w pasie das Kleid in der Taille enger machen; — czyją władzę jmnds Macht einschränken; — się *vr.* enger werden, sich verengern.

Ścieśnianie, Ścieśnienie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Engermachen *n.*, Einschränken *n.*; enge Stelle; — pokładów Geschiebe *n.*, Verdrückung *f.*

Ścieśnina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* (Strictura) Kanalverengung *f.*

Ścież, -a, *pl.* -e, *sm.*; **Ścieża,** -ży, *pl.* -że, *sf.*; **Ścieżeja,** -ji, *pl.* -je, *sf.* Türöffnung *f.*; — okna Fensteröffnung; drzwi, okna na — otwarte das Fenster, die Tür steht offen, ist sperrangelweit geöffnet.

Ścieżka; *dim.* **Ścieżeczka,** -ki, *pl.* -ki; **Ścieżyna,** -ny, *pl.* -ny, *sf.* Pfad *m.*, Fußweg *m.*, Fußpfad *m.*, Steg *m.*; — na poboczu nasypu Fußgängerbankett *n.*; — dylowa Holzrutsche *f.*, Holzriese *f.* (mit

Rundholz gesicherter Graben, in dem man von Höhen Holz zu Tal rutschen läßt).

Scieżysko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* unangenehmer, beschwerlicher Fußweg.

Ścięcie, -cia, *pl.* -cia, *sn.* Enthauptung *f.*, Hinrichtung *f.* durch Beil oder Schwert.

Ścięga, -gi, *pl.* -gi, *sf.* Bandgeschwulst *f.* (Desmodium).

Ścięgacz, Ściągacz, -a, *pl.* -e, *sm.* 1) Flechse eines Muskels, Spannader *f.*; 2) Zieheisen *n.*, Ziehstange *f.*

Ścięgnisty, *adi.* breitsehnig; -ta pochwa mięśni Muskelhaut *f.*

Ścięgno, -na, *pl.* -na, *sn.* 1) Sehne *f.*; 2) Zugstange *f.*

Ściętobród, -oda, *pl.* -ody, *sm.* (Equula) Seepferdchen *n.*

Ścięty, *adi.* 1) total besoffen; 2) — ostrosłup Kegelstumpf *m.*, Stutzkegel *m.*

Ściga, -gi, *pl.* -gi, *sf.* (Tachydromus) Läufer *m.*, Schnellvogel *m.*

Ścigać, -gam, -gałem, *va. imperf.*; **Ścignąć**, -gnę, -gnąłem, *va. perf.* verfolgen, nachlaufen, nachjagen, nachsetzen, einzuholen suchen; -gany jego zemstą, nie mógłem znaleźć nigdzie spokoju von seiner Rache verfolgt, konnte ich nirgends Ruhe finden; -gał go trzy dni i trzy noce i nie mógł go schwytać er jagte ihm drei Tage und drei Nächte nach und konnte ihn nicht fangen; — czego na kim jmndn wegen etw. zur Verantwortung ziehen.

Ściganie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Verfolgung *f.*

Ścigłoń, -ni, *sf.* Visnea (Strauch).

Ścigłość, -ści, *sf.* Raschheit *f.*; — charta Raschheit des Windhundes.

Ścinać, -nam, -nałem, I. *va. imperf.*; **Ściąć**, zetnę, ściąłem, I. *va. perf.* 1) abschneiden; fällen, abhauen, niederhauen, niederschlagen; — drzewa w lesie die Bäume im Walde fällen; 2) enthaupten, köpfen; -ęto go z rozkazu przywódcy er wurde auf Geheiß des Häuptlings enthauptet; podczas rewolucyi francuskiej ścinano wszystkich zwolenników króla während der französischen Revolution wurden alle Anhänger des Königs geköpft; 3) abnagen, abmähen, abbeißen, wegbeißen; szarańcza ścięła zboże die Heuschrecken haben das Korn abgenagt; 4) — zęby die Zähne zusammenbeißen; — wargi die Lippen zusammendrücken; strach -na jej wargi der Schreck macht ihre Lippen starr; 5) erstarren, erfrieren; mróz wodę w lód -na der Frost macht das Wasser zu Eis gefrieren; 6) — kogo z nóg jmndn zu Boden werfen, zu Boden schlagen, entkräften, ans Bett fesseln; jak gdyby go z nóg ściął als wenn man ihm die Füße weggeschlagen hätte; II. — się *vr.* 1) erstarren, gefrieren, stocken, gerinnen; krew -na się w żyłach na samo wspomnienie tych okropności das Blut stockt in den Adern bei der bloßen Erinnerung an diese Greuel; — się z kim scharf aufeinander geraten, mit jmndm in einen Wortstreit geraten.

Ścinanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* 1) Fällen *n.*, Abschneiden *n.*, Zusammenpressen *n.*, Erstarren *n.*; 2) Abscheren *n.*

Ścisk, -u, *sm.* 1) Gedränge *n.*; w -u zgubił mi się mój towarzysz im Gedränge habe ich meinen Gefährten verloren; — wielki a każdy pcha naprzód jak może das Gedränge ist groß und jeder schiebt vorwärts, wie er kann; 2) Krampf *m.* (Trismus).

Ściskacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Knecht *m.*, Zwinge *f.*, Stell-, Stehknecht *m.*, Schraubenzwinge, Leimschraube *f.*, Zarge *f.*

Ściskać, -kam, -kałem, I. *va. imperf.*; **Ścisnąć**, -nę, -nąłem, I. *va. perf.* 1) drücken, zusammendrücken, -pressen; beengen, zusammendrängen; — kogo za rękę jmndm die Hand drücken; tak -śniony byłem między dwoma otyłemi osobami, że musiałem bokiem siedzieć przy stole ich war so fest zwischen zwei beleibten Personen eingeklemmt, daß ich bei Tische schief sitzen mußte; -nął mocno brzegi rany a krew przestała płynąć er preßte die beiden Ränder der Wunde fest zusammen und das Blut hörte auf zu fließen; ta suknia mnie -ka das Kleid beengt mich; trzewik mnie ciśnie der Schuh drückt mich; — wargi, zęby die Lippen, Zähne zusammenpressen; — słowa mit der Sprache nicht recht heraus wollen; — zgłoski die Buchstaben gedämpft aussprechen; musiałem -nąć te rzeczy w pudle, bo inaczej by się nie było zamknęło ich mußte diese Sachen in der Schachtel zusammendrängen, sonst wäre sie nicht zugegangen; -śnięte powietrze we flaszce wysadziło korek die verdichtete Luft in der Flasche drängte den Kork heraus; mróz -nął bagna der Frost hat die Sümpfe harsch gemacht; — serce das Herz zerreißen, zerschneiden, verwunden, -nęło mi serce, gdym ujrzał tę nędzę es zerschnitt mir das Herz, es schnitt mich ins Herz, als ich dieses Elend erblickte; 2) umarmen, an sich drücken; -kał mnie i całował, jak gdybym mu rodzonem dzieckiem był er umarmte und küßte mich, als ob ich sein eigenes Kind wäre; pozwólcie mi tylko jeszcze raz matce kolana — erlaubt mir nur noch einmal der Mutter Knie umfassen; II. — się *vr.* 1) sich zusammendrücken, -pressen, -krämpfen; -nęło mi się serce das Herz krampfte sich mir im Leibe zusammen; 2) — się z kim einander umarmen; na znak przyjaźni braterskiej -liśmy się zum Zeichen der brüderlichen Freundschaft haben wir einander umarmt; 3) sich schnüren, geschnürt sein.

Ściskanie, -nia; **Ściśnięcie**, -cia, *sn.* 1) Zusammendrück-

ken *n.*, Zusammenpressen *n.*, Schnüren *n.*, Zusammenpressung *f.*; — ręki Händedruck *m.*; — powietrza Verdichtung *f.* der Luft; 2) Umarmung *f.*

Ściśliwość, -ści, *sf.* Zusammendrückbarkeit *f.*; Zusammenziehbarkeit *f.*

Ściśliwy, *adi.* zusammendrückbar, -ziehbar, preßbar.

Ścisłość, -ści, *sf.* 1) Enge *f.*; 2) Genauigkeit *f.*, Pünktlichkeit *f.*; przedewszystkiem przestrzegać -ści w wykonywaniu rozkazów lekarza vor allem sind die Befehle des Arztes pünktlich zu befolgen; 3) Zusammendrückbarkeit *f.*, Kompressibilität *f.*

Ścisły, *adi.*; **Ściśle**, **Ścisło**, *adv.* eng, gedrängt, schmal; genau, pünktlich, aufs genaueste; scharf, streng; był -ły zakaz opuszczać mury miasta es bestand ein strenges Verbot, die Mauern der Stadt zu verlassen; -ła karność wojskowa strenge militärische Zucht; w -łem znaczeniu tego wyrazu, im engen Sinne, in enger Bedeutung dieses Wortes; najściślejsze związki przyjaźni die engsten Freundschaftsbande; -śle się trzymać ustawy sich genau an das Gesetz halten; nauki — die exakten Wissenschaften.

Ściszyć, -szę, -szyłem, *va. perf.* stiller, leiser machen.

Ślacharz, -a, *pl.* -e, *sm.* Tauchente *f.*, Säger *m.*

Ślad, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Spur *f.*, Fußstapfe *f.*, Fährte *f.*; znać jeszcze na jej twarzy -y dawnej piękności man sieht noch auf ihrem Gesichte die Spuren einstiger Schönheit; w — za nim hinter ihm her, seinem Beispiel folgend; iść -dem die Spur verfolgen, der Spur nachgehen; wstępować w czyje -y in jmds Fußstapfen treten; na ciele były widoczne -y zażytej trucizny am Körper waren sichtbare Spuren des eingenommenen Giftes; nie zostało z tego wszystkiego ani -u es ist von dem allem keine Spur geblieben, es ist keine Spur von dem allem mehr vorhanden; gdybym tylko mógł znaleźć — jaki wenn ich nur auf irgend eine Spur kommen könnte; 2) Hufe *f.* Landes; 3) Strich *m.*, den die Zimmerleute mit der Kohle auf dem zu zimmernden Holze machen.

Śladować, -duję, -wałem, *va. imperf.* der Spur nachgehen, nachspüren.

Śladownik, -a, *pl.* -cy, *sm* Verfolger *m.*, Nachsetzer *m.*

Ślamazarnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* unzuverlässiges, langsames, faules, nachlässiges Frauenzimmer.

Ślamazarnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* unzuverlässiger, langsamer, fauler, nachlässiger Mensch.

Ślamazarność, -ści, *sf.* Langsamkeit *f.*, Faulheit *f.*, Nachlässigkeit *f.*, Unzuverlässigkeit *f.*

Ślamazarny, *adi.* langsam, faul, unzuverlässig, nachlässig.

Ślaz, -u, *sing. tant. sm.* 1) (Althaea) Malve *f.*, Poppelkraut *n.*; — ogrodowy Stockrose *f.*, Rosenpappel *f.*, Pappelrose; — polny Wetterröslein *n.*; — kędzierzawy Kohlmalve; — wianeczny Eibisch *m.*, Ibisch *m.*, Eibischkraut *n.*; 2) Fettmagen *m.*, Lab *n.* (der vierte Magen der Wiederkäuer).

Ślazibodek, -dka, *pl.* -dki, *sm.* (Monsonia) rundblättriger Storchschnabel.

Ślazowaty, *adi.* malvenartig.

Ślazownica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Samtpappel *f.*

Ślazowy, *adi.* Malven-, Eibisch-; -wa herbata Eibischtee *m.*; -we cukierki Eibischzuckerl *pl.*, Eibischzeltchen *pl.*

Ślazówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Lavathera (Malvengattung).

Śląka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Waldschnepfe *f.*

Ślązawa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* Malope (purpurviolette Zierpflanze).

Śledczy, *adi.* Untersuchungs-; sędzia — Untersuchungsrichter *m.*

Ślednik, -*s*, *pl.* -i, *sm.* Sonde *f.*

Śledzenie, -nia, *sn.* Untersuchen *n.*, Forschen *n.*; Spionieren *n.*; Beobachten *n.*

Śledziarka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Heringhändlerin *f.*, -verkäuferin *f.*

Śledziarski, *adi.* Heringhändler-.

Śledziarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Heringhändler *m.*

Śledzić, -dzę, -dzisz, -dziłem, *vn.* und *va. imperf.* nachspüren, der Spur folgen; untersuchen, forschen, beobachten; spionieren; -dziłem z daleka wszystkie jego ruchy ich beobachtete aus der Ferne alle seine Bewegungen; -dzili tak długo, aż odkryli jego kryjówkę sie forschten so lange, bis sie sein Versteck entdeckten; -dził brat nocne jego kroki der Bruder ging seinen nächtlichen Schritten nach.

Śledziennica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* 1) Milzkraut *n.*, Steinkresse *f.*; 2) Milzsucht *f.*, Schwermut *f.*, Hypochondrie *f.*

Śledziennik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Milzsüchtige(r) *m.*, Hypochonder *m.*

Śledziona, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Milz *f.*

Śledzionka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* (Ceterach, Asplenium) Milz-, Streifenfarn *m.*; — lekarska Ab-, Widerton *m.*

Śledzionowy, *adi.* Milz-; żyła -wa Milzader *f.*

Śledziowy, *adi.* Herings-.

Śledziówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Kahlrücken *m.*, Finnaal *m.*; 2) Heringstonne *f.*; 3) Heringslake *f.*

Śledztwo, -wa, *pl.* -wa, *sm.* Untersuchung *f.*; wdrożono już — die Untersuchung wurde schon eingeleitet; — zostało zastanowione die Untersuchung wurde eingestellt.

Śledź, -dzia, *pl.* -dzie, *sm.* Hering *m.*; — wędzony Räucherhering, Rauchhering, Bückling *m.*; — marynowany marinierter Hering; bałtycki

Ostseehering; — pocztowy Posthering; wymokły i chudy jak — ausgewässert und mager wie ein Hering.

Ślemię, -ienia, *pl.* -iona, *sn.* Sparrenbalken *m.*

Ślep, -ia, *pl.* -ie; **Ślepak**, -a, *pl.* -i, *sm.*; **Ślepiec**, -pca, *pl.* -pce; **Ślepek**, -pka, *pl.* -pki; **Ślepaczek**, -czka, *pl.* -czki, *sm.* Kurzsichtige(r) *m.*; **Blinde(r)** *m.*

Ślepak, -a, *pl.* -i, *sm.* Pferdebremse *f.*; Zicke *f.*

Ślepiać, -piam, -piałem, *vn. imperf.* glotzen; — nad czem die Augen anstrengen; — kogo jmnbn blenden, blind machen.

Ślepie, Ślipie, -pia, *pl.* -pia, *sn.* Äuglein *n.*, Auge *n.*; czego strzeżysz -pia? was glotzt du so?

Ślepiec, -pca, *pl.* -pce, *sm.* 1) Blindtier *n.*; 2) siehe: Ślep.

Ślepień, -pnia, *pl.* -pnie, *sm.* 1) Viehbremse *f.*; 2) Blindschleiche *f.*

Ślepietnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Baumhöhle *f.*, in der Waldbienen wohnen.

Ślepki, Ślipki, -ków; **Ślepięta**, -piąt, *plur. tant. sn.* Äuglein *pl.*, schöne Augen.

Ślepnąć, -pnę, -płem, *vn. imperf.* blind werden, erblinden.

Śleponarodzony, *adi.* blindgeboren.

Ślepota, -ty, *sing. tant. sf.* Blindheit *f.*

Ślepowron, -a, *pl.* -y, *sm.* Nachtrabe *m.*, Nachtschwalbe *f.*

Ślepucha, -chy, *pl.* -chy, *sf.* 1) Blindschleiche *f.*; 2) altes blindes Weib.

Ślepuszonka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Spitzmaus *f.*

Ślepy, *adi.*; **Ślepo**, *adv.* blind; trzeba być -pym, by tego nie widzieć man muß blind sein, um das nicht zu sehen; i -py to widzi das leuchtet sogar einem Blinden ein; -po słuchał jego rozkazów er gehorchte blind seinen Befehlen; -py zabobon blinder Aberglaube; co tu mówić -pemu o kolorach was weiß ein Blinder von Farben; -pa babka blinde Kuh; na -po blindlings; trafiło się -pej kurce ziarnko es findet wohl auch ein blindes Huhn ein Körnchen.

Ślęczeć, -czę, -czałem, *vn. imperf.* über etwas sitzen, grübeln, picheln, sich abmühen; — nad książkami fortwährend über Büchern sitzen.

Ślęczenie, -nia, *sn.* Nachgrübeln *n.*, Nachforschen *n.*

Ślicznia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Lambertia (Pflanzenart).

Śliczniuchny, Śliczniutki, *adi.* wunderschön, allerliebst.

Śliczność, -ści, *pl.* -ści, *sf.* Schönheit *f.*; Hübsche *n.*, Wunderschöne *n.*

Śliczny, *adi.*; **Ślicznie**, *adv.* schön, wunderschön, hübsch, niedlich.

Śliga, -gi, *pl.* -gi, *sf.* Stint *m.*

Ślimaczenie, -nia, *sn.* Sintern *n.*, Tröpfeln *n.*

Ślimacznica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Volute *f.*, Schnecke *f.*

Ślimacznik, -a, *pl.* -i, *sm.* Löffelsamen *m.*

Ślimaczy, Ślimakowy, *adi.* schneckenartig, Schnecken-, schneckenhaft; -czy krok Schneckenschritt *m.*; -kowa linia Schneckenlinie *f.*

Ślimaczyć, -czę, -czyłem, *vn. imperf.* 1) schleimen, Schleim von sich geben; 2) sintern.

Ślimak, -a, *pl.* -i; *dim.* **Ślimaczek**, -czka, *pl.* -czki, *sm.* 1) Schnecke *f.*, Schneck *m.*; lezie powoli jak — er kriecht langsam wie eine Schnecke; 2) (Cochlea) Schnecke *f.* des Ohres.

Ślimaczkowaty, *adi.* schneckenartig, schneckenförmig.

Ślina, -ny, *pl.* -ny, *sf.*; *dim.* **Ślinka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Speichel *m.*; mówić, co komu — do gęby przyniesie reden, was einem auf die Zunge kommt; aż — na idzie do gęby das Wasser läuft einem im Munde zusammen; -ki idą do gęby es wässert jmnbm der Mund nach etwas; -ki komu narobić na co jmnbm den Mund wässerig machen; -ka na co Appetit auf etwas; -kę połykać Speichel schlucken, seinen Appetit nicht befriedigen können; vergebens nach etwas gelüsten.

Śliniak, -a, *pl.* -i, *sm.* Geiferer *m.*, Geifermaul *n.*

Śliniaczek, -czka, *pl.* -czki, Barterl *n.*, Unterlegtücherl *n.* für Säuglinge, Speicheltuch *n.*

Śliniany, Ślinny, Śliniasty, *adi.* Speichel-, speichelartig.

Ślinić, -nię, -niłem, I. *va. imperf.* begeifern, mit Speichel benetzen; II. — się, *vr.* geifern, den Speichel aus dem Munde fließen lassen.

Ślinienie, -nia, *sn.* Geifern *n.*, Speicheln *n.*; — się Geiferung *f.*

Ślinik, -a, *pl.* -i, *sm.* Nacht-, Wagenschnecke *f.*

Ślinnik, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Ptyclinum (im Speichel befindlicher Urstoff); 2) (Spilanthes) südamerikanische Fleckenblume.

Ślinogorz, -a, *pl.* -e, *sm.* 1) Bombyx neustria (Nachtfalterart); 2) Bräune *f.*

Ślinogorzowaty, *adi.* bräunekrank.

Ślinopłyn, -u, *pl.* -y, *sm.* (Salivatio) Speichelfluß *m.*, krankhafte Speichelabsonderung.

Śliń, -nia, *pl.* -nie, *sm.* Aphrophora (Wanzenart).

Śliski, Ślisko, 2c. siehe: Ślizki, Ślizko 2c.

Śliwa, -wy, *pl.* -wy, *sf.*; **Śliwka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.*; *dim.* **Śliweczka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Pflaumenbaum *m.*; Pflaume *f.*; Zwetsche *f.*, Zwetschge *f.*; — krzywa Zwergpflaume.

Śliwczanka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Pflaumensuppe *f.*, Pflaumenbrei *m.*

Śliwczany, *adi.* Pflaumen-, Zwetschgen-, aus Pflaumen.

Śliwiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* (Spondias) Mombinpflaume *f.*

Śliwina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Pflaumenholz *n.*

Śliwkowy, *adi.* Pflaumen-, pflaumenförmig, pflaumenartig; -wego koloru pflaumenfarbig.

Śliwnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* (Ulva pruniformis) Seepflaume *f.*, Gallertalpe *f.*

Śliwnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Pflaumengarten *m.*

Śliwo-brunatny, *adi.* pflaumenbraun.

Śliwodaktyl, -a, *pl.* -e, *sm.* Dattelpflaume *f.*

Śliwowica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Sliwowitz *m.*, Pflaumenbranntwein *m.*

Śliwowy, *adi.* Pflaumen-.

Śliz, -u, *pl.* -e, *sm.* Gestänge *n.*; = Smyk.

Śliz, Śliż, -a, *pl.* -e, *sm.* Schmerle *f.*, Grundel *f.*; — właściwy gemeiner Schmerl, Schmerling, Bartgrundel; — kózka Steinpeitzker *m.*

Ślizga, -gi, *pl.* -gi, *sf.* Schleimfisch *m.*

Ślizgać się, -gam, -gałem, *vr. imperf.* gleiten, schleifen, glitschen; Schlittschuh laufen; noga -zga się na mokrym bruku der Fuß gleitet auf dem nassen Pflaster aus.

Ślizganie, -nia, *sn.* Gleiten *n.*, Glitschen *n.*; Schlittschuhlaufen *n.*, Eislauf *m.*; — się kół Schleifen *n.*, der Räder.

Ślizgawica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Glatteis *n.*

Ślizgawka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Schlittschuhlaufbahn *f.*, Schlittschuhlaufplatz *m.*, Gleit-, Glitschbahn *f.*; 2) Schlittschuhlaufen *n.*, Schleifen.

Śliziennica, -cy, *sf.* -ce, *sf.* Magenruhr *f.*, Bauchfluß *m.*

Ślizki, *adi.*; **Ślizko**, *adv.* 1) glatt, schlüpfrig, glitschig, glitscherig; -ki jak węgorz aalglatt; 2) unsicher, ungewiß.

Ślizkość, -ści, *sf.* 1) Glätte *f.*, Schlüpfrigkeit *f.*; 2) Ungewißheit *f.*, Unzuverlässigkeit *f.*

Ślizoryb, -a, *pl.* -y, *sm.* Lebias (Karpfengattung).

Ślub, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Trauung *f.*, Vermählung *f.*; dawać — trauen, kopulieren; brać — heiraten; — się odbył w kościele Św. Szczepana die Trauung fand in der Kirche zu St. Stephan statt; 2) Gelübde *n.*, Gelöbnis *n.*; uczynić — ein Gelübde tun, ablegen; -u dopełnić sein Gelübde erfüllen; -y czystości Keuschheitsgelübde; od -u kogo uwolnić jmndn seines Gelübdes entbinden.

Ślubiny, -in; **Ślubowiny**, -win, *plur. tant.* Verlobung *f.*

Ślubny, *adi.* 1) Trauungs-; ehelich; — pierścionek Trauring *m.*; — suknia Braut-, Hochzeitskleid *n.*; to moja -na żona das ist die mir ehelich angetraute Gattin; -ne dziecko eheliches Kind; 2) Gelübde-, Gelöbnis-.

Ślubodawca, -cy, *pl.* -cy, *sf.* der die Trauung vollzieht.

Ślubołomca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Wort-, Gelübde-, Eidbrüchige(r) *m.*

Ślubołomny, *adi.*; **Ślubołomnie**, *adv.* wort-, gelübde-, eidbrüchig.

Ślubować, -buję, -wałem, *vn.* und *va. imperf.* 1) geloben, ein Gelübde ablegen; die Angelobung leisten; -wał pielgrzymkę do Jerozolimy er gelobte nach Jerusalem zu pilgern; 2) ehelichen, sich trauen lassen.

Ślubowanie, -nia, *sn.* Geloben *n.*

Ślusarczyk, -a, *pl.* -i oder -cy, *sm.* Schlosserlehrling *m.*; Schlossergehilfe *m.*; Schlossersohn *m.*

Ślusarka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Schlossersfrau *f.*; 2) Schlosserarbeit *f.*; Schlosserhandwerk *n.*

Ślusarnia, -ni, *pl.* -nie, Schlosserei *f.*, Schlosserwerkstätte *f.*

Ślusarski, *adi.* Schlosser-.

Ślusarstwo, -wa, *sn.* Schlosserhandwerk *n.*

Ślusarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Schlosser *m.*, Kleinschmied *m.*

Śluz, -u, *pl.* -y, *sm.* (Numus) Schleim *m.*

Śluza, -zy, *pl.* -ze, *sf.* Schleuse *f.*, siehe: Szluza.

Śluzak, -a, *pl.* -i, *sm.* Schleimtier *n.*

Śluzem, *adv.* zur Seite, überzwerch, in die Quere; — uderzyć einen Seitenhieb geben, führen.

Śluzowy, *adi.* Schleim-; błona -wa Schleimhaut *f.*; zapalenie błony -wej Schleimhautentzündung *f.*

Śmiać się, śmieję, śmiałem, *vr. imperf.* lachen; — się z kogo jmndn auslachen, über jmndn lachen; — się z czego über etwas lachen; — się do rozpuku sich ausschütten vor Lachen; -ej się z tego mach' dir nichts daraus, kannst darüber lachen; — się do kogo jmndn anlachen; — mi się chce ich möchte lachen; mnie się chce płakać, nie — mir ist das Weinen näher als das Lachen; oczy mu się do tego -ją er hat Lust dazu; nie śmiej się dziadku z cudzego upadku, co mnie dziś, tobie jutro być może mache dich über fremdes Unglück nicht lustig, es kann dich auch treffen.

Śmiałek, -łka, *pl.* -łkowie oder -łki, *sm.* 1) Wag(e)hals *m.*, Verwegene(r) *m.*; i -łków psy kąsają kühner Mut schützt nicht immer vor Gefahr; 2) Wasserhirse *f.*, Wasserschmiele *f.*

Śmiałkostwo, -wa, *sn.* Waghalsigkeit *f.*

Śmiałkować, -kuję, -wałem, *vn. imperf.* den Wag(e)hals spielen, ein Wag(e)stück ausführen.

Śmiałość, -ści, *sf.* Dreistigkeit *f.*, Kühnheit *f.*, Mut *m.*; miał — mnie się o to pytać er hatte die Dreistigkeit, mich darum zu fragen; wybaczcie moją — verzeiht meine Kühnheit; — pomysłu die Kühnheit der Idee.

Śmiały, *adi.*; **Śmiało**, *adv.* kühn, dreist, mutig, waghalsig; tylko -ło naprzód nur mutig vorwärts; -łym skokiem uszedł niebezpieczeństwa mit einem kühnen Sprunge

entging er der Gefahr; -ło! nur Mut! lasse den Mut nicht sinken; -ły za płotem er ist dreist hinter dem Zaune, wenn nichts zu befürchten ist; -łym szczęście sprzyja dem Mutigen gehört die Welt; -łemu najrychlej się dostanie allzu kühn bringt Schaden.

Śmiech, -u, *pl.* -y, *sm.* Lachen *n.*, Gelächter *n.*; do -u pobudzić zum Lachen reizen; -u warte es ist zum Lachen; — wzbudzić w kim bei jmndm Lachen erregen; pękać ze -u vor Lachen bersten; parsknąć -em laut auflachen; — mnie bierze das finde ich lächerlich; — powstał es entstand allgemeines Gelächter; gdy się odezwał, wszyscy w — als er zu reden anfing, entstand allgemeines Gelächter; w — co obrócić etwas ins Lächerliche ziehen; szyderczy — spöttisches Gelächter.

Śmiecie, -cia, *pl.* -cia, *sn.* Kehricht *m.*, Unrat *m.*, Mist *m.*; wyrzucić co do -ci etwas wegwerfen; to nie na twojem -ciu wyrosło das ist nicht auf deinem Grund, in deinem Kopfe gewachsen; na własnych -ciach, na własnem -ciu in eigenem Hause.

Śmieciowy, *adi.* Kehricht-, Mist-.

Śmiecisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Kehrichthaufe *m.*, Misthaufe *m.*, Gemülle *n.*; umrzeć na -ku elend zu Grunde gehen.

Śmiecisty, *adi.* voll Kehricht.

Śmieciuch, -a, *pl.* -y, *sm.*; *dim.* **Śmieciuszek**, -szka, *pl.* -szki, *sm.* 1) Wiedehopf *m.* 2) unflätiger Mensch, Mistfink *m.*

Śmieciucha, -chy, *pl.* -chy, *sf.* Haubenlerche *f.*

Śmieć, śmiem, śmiałem, *vn.* u. *va. imperf.* wagen, sich erdreisten, erkühnen; nie śmiem cię o to prosić ich wage nicht, dich darum zu bitten.

Śmielka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* (Scleranthus perennis) Knaul *m.*; = Sporysz.

Śmiercioraz, -u, *pl.* -y, *sm.* Bergschwaden *pl.*

Śmierciorodny, *adi.* todeserzeugend, todbringend.

Śmiercioskrzydły, *adi.* todbeflügelt.

Śmierć, -ci, *sing. tant. sf.* Tod *m.*; — naturalna, swoja natürlicher Tod; — gwałtowna gewaltsamer Tod; nie swoją -cią zginąć keines natürlichen Todes sterben; -ci śmiało w oczy zajrzeć dem Tode gefaßt entgegengehen; — w oczy zagląda der Tod schwebt vor den Augen, der Tod naht; na — skazać zum Tode verurteilen; na — iść in den Tod gehen; na — kogo zbić jmndn zu Tode prügeln; na to jest kara -ci dafür steht die Todesstrafe; na — o czemś zapomnąć etwas ganz und gar vergessen; bać się czegoś jak -ci etwas wie den Tod fürchten; to się -ci równa das ist, um des Todes zu werden; taka niepewność gorsza jest od -ci diese Ungewißheit ist ärger als der Tod; na — niema lekarstwa für den Tod ist kein Kraut gewachsen; wyrok -ci Todesurteil *n.*; wierny aż do -ci treu bis in den Tod; blady jak — totenblaß, bleich wie der Tod; -ci godny todeswert, todeswürdig.

Śmierdnąć, -nę, -nąłem, *vn. imperf.* stinkend werden.

Śmierdzący, *adi.*; **Śmierdząco**, *adv.* stinkend; -ce jaja stinkende, schlechte Eier; -cy kamień Stink-, Saustein *n.*

Śmierdzenie, -nia, *sn.* Stinken *n.*

Śmierdziec, -dzca, *pl.* -dzce, *sm.* Stink-, Steinbohnenbaum *m.*

Śmierdzieć, -dzę, -działem, *vn. imperf.* stinken; — jak cap wie ein Bock stinken; ni -dzi ni pachnie es riecht nicht und stinkt nicht, weder gehauen noch gestochen.

Śmierdziel, -a, *pl.* -e, *sm.* (Mephitis) 1) Stinktier *n.*, Civette *f.*; 2) Stinkkäfer *m.*

Śmierdziomuch, -a, *pl.* -y, *sm.* Stinkfliege *f.*

Śmierdziuch, -a, *pl.* -y, *sm.* 1) Stinker *m.*, Stänker *m.*, 2) Fratz *m.*, Rotzlöffel *m.*

Śmierdziucha, -chy, *pl.* -chy; *dim.* **Śmierdziuszka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) schmutziges, stinkendes, unflätiges Weib; 2) Fusel *m.*

Śmiertelniczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Sterbliche *f.*

Śmiertelnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Sterbliche(r) *m.*

Śmiertelność, -ści, *sf.* Sterblichkeit *f.*; w ostatnich latach zmniejszyła się — in den letzten Jahren hat sich die Sterblichkeit verringert.

Śmiertelny, *adi.*; **Śmiertelnie**, *adv.* 1) sterblich; jestem tylko -nym człowiekiem ich bin nur ein sterblicher Mensch; 2) tödlich; -na rana eine tödliche Wunde; -nie chory lebensgefährlich krank; -ny raz komu zadać jmndm einen tödlichen Hieb versetzen; 3) Todes-, Tod-; w -nym strachu in Todesangst; -ny sen Todesschlaf *m.*; -ny grzech Todsünde *f.*; 4) Sterbe-; -na koszula Sterbehemd *n.*; -ne łoże Sterbelager *n.*, Totenbett *n.*

Śmiertuszka, -ki, *sf.* der liebe Tod, Freund Hein.

Śmierzyć, -rzę, -rzyłem, *va. imperf.* besänftigen, mäßigen, stillen; — ból den Schmerz stillen; — czyj gniew jmnds Zorn besänftigen; — — głód, pragnienie den Hunger, Durst stillen; — swoje chuci seinen Begierden Einhalt tun.

Śmieszek, -szka, *pl.* -szki, *sm.* 1) Spaßmacher *m.*, Possenreißer *m.*, Hanswurst *m.*; 2) Lacher *m.*, Lachgeist *m.*; zjeść -ka in einem fort lachen, zum Lachen aufgelegt sein; 3) anmutiges, mildes Lächeln.

Śmieszka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Spaßmacherin *f.*, Lacherin *f.*; 2) Lachmöwe *f.*

Śmieszność, -ści, *pl.* -ści, *sf.* Lächerlichkeit *f.*; Possierlichkeit *f.*; Lächerliche(s) *n.*

Śmieszny, *adi.*; **Śmiesznie**, **Śmieszno**, *adv.* lächerlich, poſſierlich, drollig, komiſch.

Śmieszyć, -szę, -szyłem, *vn.* und *va. imperf.* lächerlich ſein, zum Lachen reizen.

Śmietana, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Rahm *m.*, ſaures Obers; — wapienna Kalkmilch *f.*

Śmietanka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Sahne *f.*, Obers *n.*; — do bicia Schlagſahne, Schlagobers; 2) das Beſte, die obere Geſellſchaft, Elite *f.*, Creme *f.*

Śmietankowy, *adi.* Sahne-, Obers-, aus Sahne; -we maſło Teebutter *f.*

Śmietnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Kehrichthaufen *m.*, Gemüllegrube *f.*

Śmiga, -gi, *pl.* -gi, *sf.* 1) Windmühlenflügel *m.*; 2) Schmiege *f.*, Winkelpaſſer *m.*, Schrängenmaß *n.*; 3) Geißel *f.*

Śmigać, -gam, -gałem, I. *va. imperf.* 1) ſchmitzen; — biczem mit der Peitſche knallen; 2) — z łuku Pfeile ſchleudern; 3) laufen, fliegen; II. *va. imperf.* — kogo ſchlagen, hauen.

Śmigownica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* lange Kanone, Feldſchlange *f.*

Śmigus, -a, *pl.* -y, *sm.* Beſprengen *n.* mit Waſſer, Schmackoſtern *pl.*

Śniadać, -dam, -dałem, *vn.* und *va. imperf.* frühſtücken.

Śniadalny, *adi.* Frühſtücks-.

Śniadanie, -nia, *pl.* -nia; *dim.* **Śniadańko**, *sn.* Frühſtück *n.*; Lunch *m.*; pokój do -ń Frühſtückzimmer *n.*

Śniadawy, *adi.* ſchwärzlich, bräunlich, falb, fahl.

Śniadość, -ści, *sf.* ſchwarzbraune Farbe, Fahle *n.*

Śniady, *adi.*; **Śniado**, *adv.* ſchwärzlich, ſchwarzbraun, fahl.

Śniat, -u, *pl.* -y, *sm.* Stamm *m.* eines Baumes, Klotz *m.*

Śnić, śnię, śniłem, *vn.* und *va. imperf.*; **Śnić się**, *vr.* träumen; ani mi się nie -ło es iſt mir nicht einmal im Traume eingefallen.

Śniecić, -cę, -ciłem, *vn. imperf.* brandig werden.

Śniecistość, -ści, *sf.* Brandigkeit *f.*

Śniecisty, *adi.* brandig; -ste żyto Brandkorn *n.*

Śnieć, -ci, *sing. tant. sf.* (Uredo) Brandpilz *m.*; — zbożowa Saatrüſtbrand *m.*; — żytna Roggenbrand, Getreidebrand, Mutterkorn *n.*; -cie, *pl.* Brandpilze *pl.*

Śniedek, -dka, *pl.* -dki, *sm.* Vogelmilch *f.*, Stern *m.* aus Bethlehem, Sternblume *f.*

Śniednik, -a, *pl.* -cy oder -i, *sm.* 1) Speiſemeiſter *m.*; 2) Klaffmuſchel *f.*

Śniedny, *adi.* eßbar.

Śniedzieć, -dzieję, -działem, *vn. imperf.* roſten, ſchmutzig und roſtig werden, Grünſpan anſetzen, ſchimmeln.

Śniedź, -dzi, *sf.* Roſt *m.*, Kupferroſt *m.*, Grünſpan *m.*, Schimmel *m.*

Śnieg, -u, *pl.* -i, *sm.* Schnee *m.*; — czerwony, krwisty roter Schnee, Schneeurkorn *n.*; biały jak — ſchneeweiß.

Śniegołom, -u, *pl.* -y, *sm.* Schnee-, Duftbruch *m.*

Śniegowczyk, -a, *pl.* -i, *sm.* Pflugſcharre *f.*; = Płużek.

Śniegowiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* Schneeſchuh *m.*

Śniegowy, *adi.* Schnee; -wa góra Schneeberg *m.*; -wa zawierucha Schneegeſtöber *n.*

Śniegozwał, -u, *pl.* -y, *sm.* Lawine *f.*, Schneelähne *f.*

Śniegówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Schneewaſſer *n.*; 2) — groniasta, krzewista Schneebeere *f.*

Śnieguła, -ły, *pl.* -ły; **Śniegułka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Schneeammer *f.*; Schnee-, Winterſperling *m.*; Schneelerche *f.*, Schneevogel *m.*, Schneehuhn *n.*

Śniegulec, -lca, *pl.* -lce, *sm.* Petersſtrauch *m.*

Śniegulik, -a, *pl.* -i, *sm.* Schneefloh *m.*

Śnieżka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Schneekoppe *f.*; Schneeball *m.*; Schneeglöckchen *n.*

Śnieżnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Schneegeſtöber *n.*; Schneeberg *m.*

Śnieżny, *adi.* ſchneeig, Schnee-; -ne drzewo Schneeflockenbaum *m.*; -nej białości obrus ein ſchneeweißes Tiſchtuch; — deszcz Schneeregen *m.*; -na droga Schneeweg *m*; Panna Marya -na Maria im Schnee.

Śnieżyca, -cy, *pl.* -ce, *sf.* 1) Schneegeſtöber *m.*, Schneewetter *n.*; Schneelawine *f.*; 2) Schnee-, Lenzglöckchen *n.*; Schneelilie *f.*; Schneeveilchen *n.*

Śnieżysty, *adi.* voll Schnee.

Śnit, -u, *pl.* -y, *sm.*; **Śnoza**, -zy, *pl.* -zy, *sf.* Querholz *n.*

Śnitka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* (Sium) Merk *n.*; 2) (Aegopodium) Geißfuß *m.*

Śpiący, *adi.* ſchlafend, ſchläfrig.

Śpiączka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Schlafſucht *f.*, Drang *m.* zum Schlafe; — mnie napada ich kann mich des Schlafes nicht erwehren.

Śpiczak, -a, *pl.* -i, *sf.* 1) Milchbart *m.*; 2) einjähriger Hirſch, Keilhaue *f.*, Schlämmhauer *m.*

Śpica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Spitze *f.*, Speiche *f.*, Radſpeiche *f.*

Śpiczastogłowy, *adi.* ſpitzköpfig.

Śpiczastość, -ści, *pl.* -ści, *sf.* Spitzigkeit *f.*

Śpiczasty, *adi.* ſpitzig, ſcharf.

Śpiesznik, -a, *pl.* -i, *sm.* Laufſpinne *f.*

Śpieszność, -ści, *sf.* Eile *f.*; Eilfertigkeit *f.*

Śpiew, -u, *pl.* -y, *sm.* Geſang *m.*; — kościelny Kirchengeſang.

Śpiewać, -wam, -wałem, *vn.* und *va. imperf.* ſingen; pięknie — ſchön ſingen; cienko — dünn ſingen, pfeifen, (bildl.) demütig ſein, klein beigeben; — pieśń na chwałę Boga zur Ehre Gottes ein Lied ſingen, niedługo przyjdzie nam jego piosenkę — bald werden wir nach ſeiner Pfeife tanzen.

Śpiewak, -a, *pl.* -cy, *sm.* Sänger *m.*; — nadworny Hofsänger, Kammersänger; — kościelny Kirchensänger; — operowy, teatralny Opern-, Bühnensänger.

Śpiewaczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Sängerin *f.*

Śpiewalnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Singsaal *m.*

Śpiewanie, -nia, *sn.* Singen *n.*, Gesang *m.*

Śpiewanina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Singsang *m.*

Śpiewka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Liedchen *n.*

Śpiewliwość, -ści, *sf.* singendes Wesen, singender Ton; Biegsamkeit *f.* der Stimme.

Śpiewliwy, *adi.* singend.

Śpiewnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* erhöhter Platz im Vorderraum der Bühne, Sängertribüne *f.*

Śpiewność, -ści, *sf.* Wohlklang *m.*, Musikalische(s) *n.* einer Stimme; Sangbarkeit *f.*

Śpiewny, *adi.* wohlklingend, musikalisch; Sing-, Gesang-; biegsam, zum Gesang geeignet, sangbar.

Śpioch, -a, *pl.* -y; *dim.* **Śpioszek**, -szka, *pl.* -szki, *sm.*; **Śpiocha**, -chy, *pl.* -chy; *dim.* **Śpioszka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Schlafhaube *f.*, Langschläfer *m.*, Schlafmütze *f.*

Śpiwrzód, -odu, *pl.* -ody, *sm.* Pfennigkraut *n.*, Egelkraut *n.*, gelber Weiderich; — mniejszy Flöhalant *m.*

Śpiżarnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Speise-, Vorrats-, Proviantkammer *f.*

Śpiżarniany, *adi.* Speisekammer-.

Średni, *adi.*; **Średnio**, *adv.* 1) Mittel-, mittlere; mittelmäßig; szkoły -nie Mittelschulen; kobieta -dniego wieku eine Frau in mittleren Jahren; — palec Mittelfinger *m.*; -dnia droga der Mittelweg; — stan Mittelstand *m.*; — wiek mittlere Jahre, mittleres Alter; -nie wieki Mittelalter *n.*; czas -dnio-europejski mitteleuropäische Zeit; -dniej jakości mittelmäßiger Qualität.

Średniak, -a, *pl.* -ki, *sm.* Mittelknecht *m.*

Średnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Durchmesser *m.*

Średnicomiar, -u, *pl.* -y, *sm.* Gabelmaß *n.*

Średniec, -a, *pl.* -e, *sm.* Riegel *m.*, Riegelband *n.*, Querholz *n.*

Średnik, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Strichpunkt *m.*, Semikolon *n.*; 2) Bogenstück an einem gotischen Gewölbe; 3) Fries *m.*, Borte *f.*

Średniość, -ści, *sf.* Mittelmäßigkeit *f.*

Średniowieczny, *adi.* mittelalterlich.

Średniówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Zäsur *f.*, Einschnitt *m.*, Verseinschnitt *m.*

Średzina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* 1) Binnenland *n.*; 2) Quandel *m.*, Mittelpunkt *m.* eines Meilers.

Średziennik, -a, *pl.* -i, *sm.* Richtscheit *n.*, Quandel *m.*

Średzinny, *adi.* Quandel-; — słupek, -na tyka Quandelpfahl *m.*; -na żerdź Quandelstecken *m.*

Śreżoga, -gi, *pl.* -gi, *sf.* 1) Frostbrand *m.*, Frost *m.*; 2) Meltau *m.*; 3) zu große Frühlingshitze, wodurch die jungen Triebe vernichtet werden.

Środa, -dy, *pl.* -dy, *sf.* Mittwoch *m.*

Środek, -dku, *pl.* -dki, *sm.* 1) Mitte *f*, Mittelpunkt *m.*, Zentrum *n.*; w samym -dku gerade in der Mitte; — koła der Mittelpunkt des Kreises; — ciężkości Schwerpunkt *m.*; w -dku zimy mitten im Winter; — ciśnienia Mittelpunkt des Druckes; Druckpunkt *m.*; — obrotu Drehungspunkt; — przyciągania Attraktionszentrum; — wahania Schwingungsmittelpunkt; — uderzenia Stoßpunkt; 2) -dka, *pl.* -dki, *sm.* Mittel *n.*; takie -dki nie prowadzą do celu solche Mittel führen nicht zum Ziele; dawał mu jakieś tajemne -dki przeciwko tej chorobie er gab ihm Geheimmittel gegen diese Krankheit; -dki, *pl.* Geldmittel *pl.*; jestem całkiem bez -dków ich bin ganz mittellos, ohne Mittel, ohne Geld; 3) Mittelweg *m.*; Mittelstraße *f.*; -a się trzymać den Mittelweg einhalten; 4) Medium *n.*; woda jest -dkiem gęściejszym od powietrza Wasser ist ein dichteres Medium als Luft.

Środkobierny, *adi.* mittelschlächtig; -ne koło mittelschlächtiges Wasserrad.

Środkować, -kuję, -wałem, *vn. imperf.* die Mitte halten; vermitteln, den Vermittler machen, sich ins Mittel schlagen.

Środkowiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* einer, der die Mitte hält, Anhänger *m.* der Mittelpartei.

Środkowy, *adi.* mittel, mittler, zentral, in der Mitte befindlich; — punkt Mittelpunkt *m.*

Środopostny, *adi.* die Mittfasten betreffend.

Środopoście, -cia, *sing. tant. sn.* Mittfasten *pl.*

Środosłoneczny, *adi.* heliozentrisch; -ne położenie planety heliozentrische Lage des Planeten.

Środowisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Mittelpunkt *m.*

Środoziemny, *adi.* geozentrisch.

Śród = Wśród.

Śródbelk, -ka, *pl.* -ki, *sm.* Fries *m.*

Śródjelicie, -cia, *pl.* -cia, *sn.* — przyokrężne Grimmdarmgekröse *n.*; — przyodchodne Mastdarmgekröse *n.*

Śródmieście, -cia, *pl.* -cia, *sn.* innere Stadt.

Śródmostcze, -cza, *sn.* Mitte *f.* des Brustbeines.

Śródnasienna, -ni, *sf.* Zwischenhülle *f.* des Samenkornes.

Śródnoże, -ża, *pl.* -ża, *sn.*; **Śródstopa**, -py, *pl.* -py, *sf.* Mittelfuß *m.*

Śródowocnia, -ni, *sf.* Fruchtfleisch *n.*

Śródpiersie, -sia, *pl.* -sia, *sn.* Mitte *f.* des Brustschildes.

Śródpiersiowy, *adi.* in der Mitte der Brust befindlich; -wa błona Brustfell *n.*

Śródręcze, -cza, *pl.* -cza, *sn.* Vor-, Mittelhand *f.*

Śródsierdzie, -dzia, *pl.* -dzia, *sn.* innere Haut des Herzens, Endokardium *n.*

Śródskórnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Zellgewebe *n.* zwischen den beiden Oberhäuten eines Blattes.

Śródwaga, -gi, *pl.* -gi, *sf.* Schrot-, Bleiwage *f.*

Śródziemny, *adi.* mittelländisch; -ne morze Mittelmeer, Mittelländisches Meer, Binnenmeer.

Śruba, -by, *pl.* -by, *sf.*; *dim.* **Śrubka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Schraube *f.*; — bez końca Schraube ohne Ende, Schnecke *f.*; — bez mutry Kopfschraube; — drzewna Holzschraube; — hamulcowa Bremsspindel *f.*; — klinowa Keilschraube, Splintbolzen *m.*; — kotwiczna Ankerschraube; — krągłogłowa rundköpfige Schraube; — — lewa linksgängige Schraube; — łącznikowa Verbindungsbolzen; — maźnicy Lagergehäuseschraube; — nacięta Stein-, Klauenschraube; — nalewna oliwiarki Lagerschmier-, Öffnungsschraube; — płaskogłowa flachköpfige Schraube; — pochwy zderzakowej Bufferhülsen-Befestigungsschraube; — resorowa Federschraube; — skrzydlata Flügelschraube; — sprzęgła Kuppelungsbolzen; — teowa T-Bolzen; — umacniająca Laschenbolzen; — z główką sześcienną Bolzen mit sechseitig verschnittenem Kopf; — z główką wpuszczoną Bolzen mit versenktem Kopf; — z gwintem i nasrubkiem Schraubbolzen mit Mutter; — z gwintem kwadratowym flachgängige Schraube; — z gwintem trójkątnym scharfkantige Schraube.

Śrubarnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Schraubendrehbank *f.*

Śrubiarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Schraubenmacher *m.*, -schneider, *m.*, -dreher *m.*

Śrubibób, -bobu, *pl.* -boby, *sm.* Schraubenbaum *m.*

Śrubka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Schräubchen *n.*; — inżynierska Frieme *f.*, Verziehschraube *f.*, Prahne *f.*

Śrubować, -buję, -wałem, *vn.* und *va. imperf.* schrauben, eine Schraube einsetzen.

Śrubołoże, -ża, *pl.* -ża, *sn.* Schraubenmutter *f.*, Mutterschraube *f.*

Śruborosty, -tów, *plur. tant.* 1) (Gyrophycae) Schraubengänge *pl.*, Schraubengefäße *pl.*; 2) Schraubentierchen *pl.*

Śruborznica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Schraubenkluppe *f.*, Schneideisen *n.* mit Mutter.

Śrubowiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.*; — parowy Schraubendampfer *m.*

Śrubowy, *adi.* Schrauben-, schraubenartig.

Śrub(o)sztak, -a, *pl.* -i, *sm.* Schraubstock *m.*

Śrubunek, -nka, *pl.* -nki, *sm.* messingene Schlauchröhre.

Śrut, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Schrot *m.*; ziarnko -u Schrotkorn *n.*; 2) Schrotmehl *n.*

Śrutnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Schrotbeutel *m.*

Śrutować, -tuję, -wałem, 1) schroten, grob mahlen; 2) spalten, in Stücke zerlegen; — mięso Fleisch ausschroten; 3) abschroten, vorhobeln.

Śrutówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Schrotbüchse *f.*

Śrutownia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Schrotmühle *f.*

Śrutownik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Schröter *m.*

Śrutowy, *adi.* Schrot-, schrotkorngroß.

Śrzeź, -zi, *sf.* Grundeis *n.*

Śrzeźny, *adi.* Grundeis-; -na osep Schüttabgabe *f.*

Świadczenie, -nia, *sn.* 1) Bezeugen *n.*, Erweisen *n.*; 2) Leistung *f.*; — pieniężne Geldleistung; — na rzecz skarbu państwowego (Steuer-) Leistung an den Staatsschatz; -nia w naturze Naturalleistungen *pl.*

Świadczyć, -czę, -czyłem, I. *vn. imperf.* zeugen, bezeugen, Zeugnis ablegen, Zeuge sein; — o czem für etwas zeugen; do dziś dnia -czą o tem dwie tablice pamiątkowe bis zum heutigen Tage bezeugen es zwei Gedenktafeln; -czę niniejszem, że ... ich bezeuge hiemit, daß ...; II. *va.* etw. erweisen, leisten; — komuś przysługę jmndm einen Gefallen erweisen; — podatki Steuern leisten; — komu dobrodziejstwa jmndm Wohltaten erweisen; — ubogim Arme unterstützen; III. się *vr.* sich auf jmndn berufen, sich auf jmnds Zeugnis berufen, jmndn als Zeugen anführen; Bogiem się -czę Gott ist mein Zeuge; -czy się cygan swojemi dziećmi der Gauner führt seine Kinder als Zeugen an, der Dieb gibt den Hehler als Zeugen an.

Świadectwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* Zeugnis *n.*, Attest *n.*, Zertifikat *n.*, Bescheinigung *f.*, — celne Zollschein *m.*; — lekarskie ärztliches Zeugnis; — szkolne Schulzeugnis; — z egzaminu Prüfungszeugnis; — składać Zeugnis ablegen; — komu wystawić jmndm ein Zeugnis ausstellen; — na co złożyć ein Zeugnis für etw. beibringen; wystąpić ze -ctwem przeciwko komu Zeugnis gegen jmndn ablegen.

Świadeczny, *adi.* Zeugnis-, zum Zeugnis dienend; — list Attest *n.*

Świadomca, -cy, *pl.* -cy, *sf.* Kundige *m.*

Świadek, -dka, *pl.* -dki oder -dkowie, *sm.* Zeuge *m.*; -dka stawić Zeugen stellen, anführen; ja byłem -dkiem ich nieszczęścia ich war Zeuge ihres Unglücks; Boga wzywam na -dka ich rufe Gott zum Zeugen an; wezwać kogo na -dka jmndn als Zeugen aufrufen; przesłuchiwanie -dków Zeugenverhör *n.*; fałszywych -dków podstawić falsche Zeugen aufstellen; te rany i blizny są -dkami jego męstwa diese Wunden und Narben sind Zeugen seiner Tapferkeit.

Świadomość, -ści, *sf.* Erfahrung *f.*, Kenntnis *f.*; Rechenschaft *f.*, Bewußtsein *n.*; ona nie zdaje sobie z tego -ści sie iſt ſich deſſen nicht bewußt.

Świadomy, *adi.*; **Świadomie**, *adv.* kundig; bewußt; ſachkundig.

Świat, -a, *pl.* -y, *sm.* 1) Welt *f.*; pięć części -a die fünf Weltteile; Stwórca -a der Weltſchöpfer; niezliczona ilość -ów ungezählte Menge von Welten; od stworzenia -a czegoś podobnego się nie zdarzyło ſeit der Erſchaffung der Welt iſt etwas Ähnliches nicht paſſiert; przyszła na — w noc Bożego Narodzenia ſie kam zur Welt in der Weihnachtsnacht; wydać na — zur Welt bringen; zejść ze -a ſterben; rozstać się ze -em dieſe Welt verlaſſen, das Zeitliche ſegnen; na tamtym świecie in einer anderen Welt, im Jenſeits; wyprawić kogoś na tamten — jmndn ins Jenſeits befördern; pojść w — in die Welt gehen, auf die Wanderung gehen; najgłupszy człowiek na świecie der dümmſte Menſch in der ganzen Welt; na całym -ecie takiego niema in der ganzen Welt findet man nicht ſeinesgleichen; jak — -em ſolange die Welt ſteht; obywatel -a Weltbürger *m.*; znajomość -a Weltkenntnis *f.*; nie znasz -a! du kennſt die Welt nicht; wielki — die große, vornehme Welt; żyć na wielkim -ecie in der großen, vornehmen Welt leben; cały — mówi o dziełach tego poety die ganze Welt ſpricht von den Werken dieſes Dichters; powiedz mu rano coś w tajemnicy a wieczór już cały — wie o tem ſage ihm in der Früh ein Geheimnis und abends weiß es ſchon alle Welt; 2) Öffentlichkeit *f.*, Publikum *n.*

Świątek, -tka, *pl.* -tki, *sm.* kleine Welt; pół— Halbwelt *f.*

Świątło, -tła, *pl.* -tła, -teł; *dim.* **Świątełko**, -ka, *pl.* -ka, *sn.* 1) Licht *n.*; Beleuchtung *f.*; — górne Oberlicht; — ładunku Normalladeprofil *n.*; przejazdu Lichtraumprofil; — sklepienia Bogenlicht; — żarowe Glühlicht; — żarowe płomienne Licht des unvollſtändigen Kontaktes; — słońca Sonnenlicht; — księżyca Mondlicht; przedstawić coś w korzystnem -tle etwas im vorteilhaften Lichte darſtellen; to tylko na ciebie rzuca złe — das wirft nur ein ſchlechtes Licht auf dich; przy -tle dziennem bei Tageslicht; gaszono już -tła man löſchte ſchon die Lichter aus; mieć wolny opał i — freie Beheizung und Beleuchtung haben; 2) Aufklärung *f.*; Gelehrſamkeit *f.*, Verſtand *m.*

Świątłocień, -nia, *pl.* -nie, *sm.* Lichtſchatten *m.*

Świątłodawca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Lichtgeber *m.*, Erleuchter *m.*

Świątłodruk, -u, *pl.* -i, *sf.* Lichtdruck *m.*; Photographie *f.*

Świątłokrąg, -ęgu, *pl.* -ęgi, *sm.* Lichtkreis *m.*

Świątłonośny, *adi.* lichtbringend.

Świątłorodny, *adi.* lichterzeugend.

Świątłość, -ści, *pl.* -ści, *sf.* 1) Licht *n.*, Helle *f.*; — wiekuista das Licht des ewigen Lebens; 2) Glanz *m.*; 3) Erleuchtung *f.*, Aufklärung *f.*

Świątłowstręt, -u, *sm.* Lichtſcheu *f.* der Augenkranken.

Świątły, *adi.*; **Świątło**, **Świetle**, *adv.* 1) hell, licht; -tłe metale weiße, klare Metalle; 2) gebildet, aufgeklärt; -tły rozum heller Verſtand; to człowiek -tły das iſt ein aufgeklärter Menſch.

Świątoburca, -cy, *pl.* -ce, *sm.* Weltzerſtörer *m.*

Świątogromca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Welteroberer *m.*

Świątogromczy, *adi.* welterobernd.

Świątolubny, *adi.* weltliebend.

Świątopis, -a, *pl.* -sy; **Świątopisarz**, -a, *pl.* -e, *sm.* Kosmograph *m.*, Weltbeſchreiber *m.*; = Kosmograf.

Świątopisarski, *adi.* kosmographiſch, weltbeſchreibend; = Kosmograficzny.

Świątopisarstwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* Weltbeſchreibung *f.*, Kosmographie *f.*; = Kosmografia.

Świątopogląd, -u, *pl.* -y, *sm.* Weltanſchauung *f.*

Świątowiec, -wca, *pl.* -wcy, *sm.* Kosmopolit *m.*, Weltmann *m.*, Weltgeiſt *m.*

Świątowładca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Weltbeherrſcher *m.*

Świątowładny, *adi.* weltbeherrſchend.

Świątowość, -ści, *sf.* Weltlichkeit *f.*, weltliches Leben; Weltgeiſt *m.*; Weltton *m.*

Świątowy, *adi.* weltlich, Welt-, weltlich geſinnt.

Świąd, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Ungewitter *n.*, Sturm *m.*, Schneewetter *n.*; — ciągnie po górach im Gebirge herrſcht ein Ungewitter; 2) = Swąd.

Świąteczny, *adi.*; **Świątecznie**, *adv.* Feiertags-, Feſt-, feſtlich, feiertäglich.

Świątek, -tka, *pl.* -tki, *sm.* Heilige(r) *m.*

Świątka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Trumpf *m.*

Świątki, -tek, *plur. tant. sn.* zielone — Pfingſten *pl.*

Świątkować, -kuję, -wałem, *vn. imperf.* 1) feiern; 2) Feierabend machen.

Świątnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Tempel *m.*; Heiligtum *n.*

Świątobliwość, -ści, *sing. tant. sf.* Gottgefälligkeit *f.*, Gottſeligkeit *f.*, Heiligkeit *f.*

Świątobliwy, *adi.*; **Świątobliwie**, *adv.* gottgefällig; -wy żywot gottgefälliger Lebenswandel.

Świątynia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* 1) Heiligtum *n.*; 2) Tempel *m.*

Świder, -dra, *pl.* -dry, *sm.*; *dim.* **Świderek**, -rka, *pl.* -rki, *sm.* Bohrer *m.*, Reibahle *f.*; — angielski, amerykański Gewind-, Schraubenbohrer; — centralny Zentrumbohrer; — ciesielski

drzewny Zimmermannsbohrer; — czworograniasty vierflügeliger Bohrer; — kalibrowy Schlicht-, Kaliberbohrer; — korbowy Reib-, Raumahle; — łyżkowy Löffelbohrer; — odśrodkowy Bohrschneide *f.*; — okrągły Glätt-, Polierahle; — rozsuwany Universalbohrer; — ziemny Sonde *f.*, Visitiereisen *n.*; — dłutowy Meißel *m.* mit Vorbohrer; — koronowy gezähnte Büchse; — łopatowy Schaufelbohrer; Sandlöffel *m.*; — stożkowy Spitzbohrer; — strzelniczy Anbohrer, Anfänger *m.*; — zwinięty hohler Bohrer; — tyblowy Stäber *m.*; -ek Nagel-, Frettbohrer; -ek nacinany Kolben *m.*, Frisierbohrer; -kiem napuszczać anbohren; -rem, -kiem patrzeć schielen.

Świdlak, -a, *pl.* -i, *sf.* Hartriegelstock *m.*

Świdrak, -a, *pl.* -i, *sf.* 1) Bohrkäfer *m.*, Bohrwurm *m.*; 2) (Teredo) Bohr-, Pfahlmuschel *f.*

Świdropręt, -a, *pl.* -y, *sm.* Bohrstange *f.*

Świdrować, -druję, -wałem, *va. imperf.* bohren; — kogo oczyma jmndn mit den Augen durchbohren.

Świdrowaty, *adi.*; **Świdrowato**, *adv.* bohrerartig, -förmig.

Świdrownia, -ni, *pl.* -nie, *sf.*; **Świdrownik**, -a, *pl.* -i, *sm.* Bohrmaschine *f.*

Świdrowy, *adi.* Bohr-; przybór — Bohrgestänge *n.*

Świdryk, -a, *pl.* -i, *sm.* Totenuhr *f.*, Wandbohrer *m.*

Świdrzyć, -drzę, -drzyłem, *vn. imperf.*; — oczyma die Augen verdrehen, mit den Augen rollen, schielen.

Świdwa, -wy, *pl.* -wy, *sf.*; **Świdwina**, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Hundsbeerstrauch *m.*, Hartriegel *m.*, wilder Kornelbaum.

Świeca, -cy, *pl.* -ce; *dim.* **Świeczka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Licht *n.*, Kerze *f.*; — łojowa Talglicht; — woskowa, stearynowa Wachs-, Stearinkerze; -cę zasadzić, zapalić, zgasić eine Kerze aufstecken, anzünden, auslöschen; przy -cy pracować bei Kerzenlicht arbeiten; takich ludzi w dzisiejszych czasach ze -cą trzeba szukać solche Leute muß man in jetzigen Zeiten mit einer Laterne suchen; trzymać się prosto jak — sich kerzengerade halten; 2) Knorren *m.* mitten am Baume; 3) vierzöllige Kiefernstange.

Świecarnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Licht-, Kerzenfabrik *f.*

Świecarz, -a, *pl.* -e, *sm.* 1) Lichtzieher *m.*; 2) Leuchtjunge *m.*, Vorleuchter *m.*, Fakelträger *m.*

Świecić, -cę, -cisz, -ciłem, I. *vn. imperf.* leuchten, scheinen, vorleuchten; dniem słońce, w nocy gwiazdy i księżyc -cą bei Tag leuchtet die Sonne, bei Nacht der Mond und die Sterne; słońce -ci w oczy die Sonne blendet; w tym pokoju całe przedpołudnie słońce -ci in diesem Zimmer scheint die Sonne den ganzen Vormittag; oczy kota -ciły jak dwa żarzące węgle die Augen der Katze leuchteten wie zwei glühende Kohlen; cnotami i dobrym przykładem innym -cił er leuchtete mit Tugenden und gutem Beispiele anderen vor; — komu jmndm leuchten; światłość wiekuista niechaj mu -ci das Licht der ewigen Glückseligkeit leuchte über ihn; Panie świeć nad jej duszą Gott habe sie selig; — łokciami durchlöcherte Ellenbogen zeigen; — bokami abgerissen sein; II. *va.* — komu bakę jmndm schmeicheln; — lampę die Lampe anzünden; III. się, *vr.* glänzen, blinken, leuchten; wszystko -ci się jak nowe alles glänzt wie neu; -ci się w pokoju es ist Licht im Zimmer; świeca się źle -ci die Kerze brennt schlecht; -cą się zdala stalowe zbroje es glänzen in der Ferne die Stahlpanzer; nie wszystko złoto, co się -ci es ist nicht alles Gold, was glänzt.

Świecidło, -dła, *pl.* -dła; *dim.* **Świecidełko**, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Flitter *m.*; Flitter-, Blendwerk *n.*

Świecki, *adi.*; **po świecku**, *adv.* Welt-, weltlich, nicht geistlich; -ki ksiądz Weltpriester *m.*, Weltgeistliche(r) *m.*; po -ku chodzić sich weltlich kleiden.

Świeckość, -ści, *sf.* Weltlichkeit *f.*, weltliche Gesinnung, Weltsinn *m.*; Weltton *m.*; Weltleben *n.*

Świeconośny, *adi.* lichttragend.

Świecoradło, -dła, *pl.* -dła, Lichtputze *f.*

Świeczek, -czka, *pl.* -czki, *sm.* Irrlicht *n.*; = Ognik.

Świeczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Lichtchen *n.*, Lichtel *n.*, Kerzchen *n.*; Zündlicht *n.*; -kę na kogo zgasić jmndn in den Bann tun; szukać słońca ze -ką mit dem Lichte die Sonne suchen; 2) Mark *n.* im Rückgrat; 3) -czki, *pl.* Augentrost *m.*, Augendienst *m.* (Pflanzenart).

Świeczkowy, *adi.* Licht-; taniec — Fackel-, Lichtertanz *m.*

Świecznica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* (Nitella) Armleuchtergewächs *n.*

Świecznik, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Leuchter *m.*; szabasowy — Sabbatleuchter *m.*; 2) Leuchte *f.*, Zierde *f.*

Świegot, -u, *sm.*; **Świegotanie**, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Zwitschern *n.*, Gezwitscher *n.*

Świegotać, -tam, -tałem, *vn. imperf.* zwitschern, schwirren, zirpen, plaudern, schwatzen, schnattern.

Świegotka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Schwätzerin *f.*, Plaudertasche *f.*

Świegotliwy, **Świegotny**, *adi.* schwatzhaft, plauderhaft, schwirrend, zwitschernd.

Świekier, -kra, *pl.* -krzy, *sm.* Schwäher *m.*, Schwiegervater *m.*; -kry, *pl.* Schwiegereltern *pl.*

Świekra, -kry, *pl.* -kry, *sf.* Schwiegermutter *f.*

Świektać, -tam, -tałem, *vn. imperf.* beſchmutzen, beſudeln.

Świerczyna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Rottannen-, Fichtenholz *n.*; Rottannen-, Fichtenwald *m.*

Świergot, Świergotać = Świegot, Świegotać.

Świergotek, -tka, *pl.* -tki, *sm.* Pieper *m.*; — drzewny Baumpieper; — łączny Wieſenlerche *f.*; — polny Brachlerche, Feldbachſtelze *f.*

Świerk, -u, *pl.* -i, *sm.* Rottanne *f.*; Fichte *f.*; Gräne *f.*

Świerkowy, *adi.* Rottannen-, Rotfichten-, aus Rotholz.

Świerszcz, -a, *pl.* -e; *dim.* **Świerszczyk**, -a, *pl.* -i, *sm.* Grille *f.*, Heimchen *n.*

Świerszczeć, -czę, -czałem, *vn. imperf.* zirpen, ſchwirren.

Świerszczenie, -nia, *sn.* Zirpen *n.*, Gezirp *n.*

Świerząbek, -bka, *pl.* -bki, *sm.* (Chaerophylium) Kerbel *m.*

Świerzb, -u, *pl.* -y, *sm.*; **Świerzba**, -by, *pl.* -by, *sf.* Krätze *f.*; — u psów Räude *f.*; — u koni Schabe *f.*

Świerzbiączką, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) = Świerzb; 2) Jucken *n.*; — do czego die Luſt, die Sucht nach etwas.

Świerzbić, -bię, -biłem, *vn. imperf.* jucken; język go -bi es juckt ihn auf der Zunge, er möchte etwas erzählen; -bi cię skóra? juckt dich die Haut? möchteſt du Prügel? dłoń mię -bi die Hand juckt mich, ich möchte dreinhauen.

Świerzbiec, -bca, *pl.* -bce, *sm.* Mucuna (braſilianiſche Hülſenpflanze).

Świerzbienie, -nia, *sn.* Jucken *n.*, Gejucke *n.*

Świerzbnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* (Centaurea scabiosa) Stöbe *f.*

Świerzbowatość, -ści, *sf.* Krätzausſchlag *m.*

Świerzbowaty, *adi.* krätzig; juckend.

Świerzbowiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* Krätzmilbe *f.*

Świerzop, -u, *sm.* Art Senf und Rettig.

Świerzopa, -py, *pl.* -py, *sf.* ungezähmte Stute.

Świetlany, *adi.* voll Licht, leuchtend; lichtumfloſſen.

Świetlec, -lca, *pl.* -lce, *sm.*; — mały Zahnwurz *f.*

Świetleć, -leję, -lałem, *vn. imperf.* leuchten.

Świetlenie, -nia, *sn.* Phosphoreszenz *f.*

Świetlica, Świetlnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* 1) Gaſtzimmer *n.*; gute Stube; 2) Vorder-, Giebelſeite *f.* eines Gebäudes.

Świetliczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Seeleuchte *f.* (Fiſchart).

Świetlik, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Lichtſtoff *m.*, Leuchtſtoff *m*; 2) Johanniswürmchen *n.*, Johanniskäfer *m.*

Świetlisko, -ka, *sn.* elender Schein, elendes Licht.

Świetlisty, *adi.* voll Licht, lichtvoll, lichtſtrahlend.

Świetliwo, -wa, *sn.* Licht-, Leuchtſtoff *m.*, Beleuchtungsmaterial *n.*

Świetlnik, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Licht-, Luftloch *n.*; 2) Meerweihe *f.* (Fiſchart); 3) leuchtender Körper.

Świetluszka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Lichtwurm *m.*; 2) Meerweihe *f.*

Świetnić, -nię, -niłem, *va. imperf.* glänzend machen, verherrlichen.

Świetnieć, -nieję, -niałem, *vn. imperf.* glänzen, ſchimmern, erglänzen; glänzend, ſchimmernd werden.

Świetnik, -a, *pl.* -i, *sm.* einen Meter lange an einem Ende flachbehauene Stange.

Świetnoczub, -a, *pl.* -y, *sm.* Trägvogel *m.*, Helmkuckuck *m.*

Świetność, -ści, *sf.* Pracht *f.*, Glanz *m.*, Prunk *m.*, Schimmer *m.*; — jego imienia der Glanz ſeines Namens; — jego świty die Pracht ſeines Gefolges.

Świetny, *adi.*; **Świetnie**, *adv.*; 1) glänzend, prachtvoll, köſtlich; -nie zdał egzamin er hat die Prüfung glänzend beſtanden; a to -na historya das iſt eine köſtliche Geſchichte; 2) löblich, wohllöblich; do -nego sądu powiatowego w X. an das wohllöbliche Bezirksgericht in X.

Świeżenie, -nia, *sn.* Friſchen *n.*, Friſchprozeß *m.*, — na stal Rohfriſchen; — na żelazo Garfriſchen; — w ognisku Herdfriſchen; — w żarze Glühfriſchen.

Świeżość, -ści, *sn.* Friſche *f.*; Neuheit *f.*

Świeżuchny, Świeżutki, Świeżutenki, *adi.* funkelnagelneu, ganz friſch.

Świeży, *adi.*; **Świeżo**, *adv.* 1) friſch; -że masło friſche Butter; wyjść aby zaczerpnąć -żego powietrza friſche Luft ſchöpfen gehen; kwiaty wyglądają jeszcze całkiem -że die Blumen ſchauen noch ganz friſch aus; -żo mam to jeszcze w pamięci ich habe es noch ganz friſch im Gedächtnis; przysyłać -że posiłki friſche Hilfstruppen ſchicken; wyglądała -żo jak kwiat polny ſie ſah ſo friſch aus wie eine Feldblume; rankiem powietrze było nieco -że in der Früh war die Luft ein wenig friſch, kühl; 2) neu; -żo mianowani urzędnicy die neu ernannten Beamten; jestem jak gdyby -żo narodzony ich bin wie neugeboren; -żo ukończona wojna der erſt unlängſt beendigte Krieg; to jest -żo sprowadzone ze stolicy es iſt erſt jetzt aus der Hauptſtadt bezogen worden.

Święcenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Weihe *f.*, Einweihung *f.*; -nia kapłańskie Prieſterweihen *pl.*

Święcić, -cę, -ciłem, I. *va. imperf.* weihen, feiern, heiligen; pamiętaj, abyś dzień święty -cił du ſollſt den Feiertag heiligen; — kościół eine Kirche einweihen; — kogo na księdza jmnbm die Prieſterweihe erteilen; -cę jego pamięć ich ehre ſein Angedenken; żydzi -cili Sabat die Juden feierten den Sabbat; II. — się *vr.* 1) geſegnet ſein; święć się imię Twoje Dein Name ſei geſegnet; święć się pamięć

naszego ojca gesegnet sei das Andenken unseres Vaters; 2) vorgehen; nie wiem, co się tam -ci ich weiß nicht, was dort vorgeht; już domyślam się, co się tu święci ich ahne schon, was da vorgeht; 3) Trumpf sein; Trumpf aufschlagen.

Święcone, -go, *sing. tant. sn.*; **Święconka**, -ki, *sf.* Geweihte(s) *n.*, geweihte(s) Ostermahl; być proszonym na — zu Ostern eingeladen sein, an dem Osterfrühstück teilnehmen.

Świędzik, -a, *pl.* -i, *sm.* Kerfmilbe *f.*

Świętny, *adi.* geweiht, Trumpf-.

Święto, -ta, *pl.* -ta, *sn.* Feier-, Festtag *m.*, Fest *n.*; -ta wielkanocne Ostern *pl.*; u leniwych zawsze — bei den Faulen ist immer Feiertag.

Świętobliwy, ꝛc. siehe: Świątobliwy ꝛc.

Świętochostwo, -wa, *sn.* Bigotterie *f.*

Świętojanek, -nka, *pl.* -nki, *sm.* Johannisbrotbaum *m.*

Świętojanka, -ki, *sf.* Johannisbeere *f.*; czerwona — süßer St. Johannis-Apfel.

Świętojański, *adi.* Johannis-; — robaczek Johanniswürmchen; -kie ziele Hartheu *n.*, Johanniskraut *n.*

Świętojańskie, -go, *sing. tant. sn.* An-, Miet-, Handgeld *n.* (zum Johannistermin).

Świętokaźca, -cy, *pl.* -cy, *sf.* Entheiliger *m.*, Entweiher *m.*, Schänder *m.*, Frevler *m.*

Świętokaźny, *adi.* entheiligend, frevlerisch.

Świętokradca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* 1) Tempel-, Kirchenräuber *m.*; 2) gottloser Mensch.

Świętokradczy, **Świętokradzki**, *adi.* kirchenschänderisch; gottlos.

Świętokradztwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* Kirchen-, Tempelschändung *f.*; Entweihung *f.*; Gottlosigkeit *f.*; Irreligiosität *f.*

Świętokupiec, -pca, *pl.* -pcy, *sm.* Simonist *m.*, Käufer oder Verkäufer kirchlicher Sachen, Ämter.

Świętokupstwo, -wa, *sn.* Simonie *f.*

Świętolina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* (Santolina) Zypressenkraut *n.*, weibliche Stabwurze *f.*

Świętopietrze, -trza, *sing. tant. sn.* Peterspfennig *m.*

Świętoszek, -szka, *pl.* -szki oder -szkowie, *sm.* Scheinheilige(r) *m.*, Frömmler *m.*, Mucker *m.*, Pietist *m.*

Świętoszka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Scheinheilige *f.*, Frömmlerin *f.*, Pietistin *f.*

Świętoszkostwo, -wa, *sn.* Scheinheiligtum *n.*, Muckertum *m.*

Świętość, -ści, *pl.* -ści, *sf.* 1) Heiligtum *n.*; chować co jak — etwas wie ein Heiligtum bewahren; 2) Heiligkeit *f.*; — miejsca nie pozwala mi na to, inaczej . . . . die Heiligkeit des Ortes erlaubt es mir nicht, sonst . . . .

Świętować, -tuję, -wałem, *vn. imperf.* 1) feiern, Feiertag haben; 2) faulenzen.

Święty, *adi.*; **Święcie**, *adv.* 1) heilig, selig; -ta Panna Marya die heilige Jungfrau Maria; -tej pamięci seligen Angedenkens; weiland, gottselig, selig; pamięć jego zawsze pozostanie mi -tą sein Andenken wird für mich immer heilig bleiben; pismo -te die Heilige Schrift; -te prawdy religii die heiligen Wahrheiten der Religion; święto wszystkich -tych Allerheiligen (tag *m.*); Ojciec-ty Heiliger Vater; ojca rozkazy są mi -te die Befehle des Vaters sind mir heilig; -ta prawda heilige, reinste Wahrheit; on tam nic nie robi, tylko je i pije, -te życie ma er macht dort nichts, als essen und trinken, er lebt wie ein König, er führt ein sorgenfreies Leben; 2) -tego Piotra łupina (Succisa pratensis) Schuppenkopf *m.*; -tej Łucyi drzewo Prunus mahaleb (Pflaumenbaumart).

Świni, *adi.* Schweine-, Schweins-; schweinern; -a pieczeń Schweinsbraten *m.*; -a głowa Schweinskopf *m.*; -e wrzody Bräune *f.*; -a wesz gefleckter Schierling; -a rzeżucha Krähenfuß *m.*, Schweinskresse *f.*; -e ziele Ferkelkraut *n.*; — mlecz, pysk Mönchskopf *m.*; Pfaffenplatte *f.*; Löwenzahn *m.*; Kuh-, Butter-, Dotterblume *f.*; -a sałata Schweinesalat *m.*; — wrzód Pfennigkraut *n.*, kleines Schöllenkraut; -a rzepka, — list Löwenblatt *n.*, Löwenfuß *m.*; — mord Gänsefuß, Sautod *m.*

Świnia, -ni, *pl.* -nie; *dim.* **Świnka**, **Świneczka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Schwein *n.*, Sau *f.*; Schweinigel *m.*; Schweinkerl *m.*; -ka morska Meerschweinchen *n.*; -nia dzika Wildschwein; -nia umyta wróci się do kałuży wenn du das Schwein auch wäschst, es kehrt in den Pfuhl zurück, der Frosch hüpft wieder in den Pfuhl, wenn er auch säß' auf goldenem Stuhl; -nia kwiczy a wór drze das Schwein reißt den Sack auf und dabei schreit es, er schlägt und ruft o weh! -nie tobie paść, a nie w urzędzie siedzieć du paßt besser zum Schweinehüter als zum Beamten; -ń ani gęsi razem nie paśliśmy, więc skąd ta poufałość wir haben weder Schweine noch Gänse zusammen gehütet, woher also diese Vertraulichkeit; -nia nigdy się nie myje dieser Schweinigel, dieser schmutzige Mensch wäscht sich nie; 2) -nię ubić unvorsichtigerweise das Floß quer über den Fluß umwerfen; 3) eine Klafter Holz von 216 K. F., deren Scheite 6 Fuß lang ist; 4) -nka Nase *f.*, Näßling *m.*, Schwarzbauch *m.* (Fischart); 5) -nka (Rhymovis) Blätterpilz *m.*, Baum-, Lärchenschwamm *m.*

Świniak, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Möhre *f.*, Hexenpilz *m.*, Erdfeige *f.*, Erdnuß *f.*; 2) Schweinigel *m.*

Świniarka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Schweinemagd *f.*; 2) Agaricus trivialis (Giftpilzart).

Świniarski, *adi.* Schweine-hirt-.

Świniarz, -a, *pl.* -e; **Świnopas**, -a, *pl.* -y, *sm.* 1) Schweinehirt *m.*, Schweintreiber *m.*; Schweinhändler *m.*; 2) Schweinigel *m.*, Schweinehund *m.*

Świnić, -nię, -nisz, -niłem, *vn. imperf.* verunreinigen = Paskudzić.

Świnina, -ny, *sing. tant. sf.* Schweinefleisch *n.*

Świniobój, -boja, *pl.* -boje, *sm.* Schweinefleischhauer *m.*, Schweineschlächter *m.*

Świniogorz = Ślinogorz.

Świnnik, -a, *pl.* -i; **Świniniec**, -ńca, *pl.* -ńce, *sm.* Schweinestall *m.*

Świnokrop, -u, *sing. tant. sm.* Spergula arvensis (Pflanzenart).

Świnopłot, -u, *pl.* -y, *sm.* Anthracoterium (nicht mehr existierende Säugetierart).

Świntuch, -a, *pl.* -y, *sm.* Schweinehund *m.*, Schweinigel *m.*

Świński, *adi.*; **Świńsko**, *adv.* 1) schweinisch, säuisch; = Świni; -ński targ Schweinemarkt *m.*; -ka skóra Schweinsleder *n.*; 2) schmutzig, schweinisch.

Świństwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* Schweinerei *f.*; jak możesz wysiedzieć w tem -wie i brudzie wie kannst du in dieser Schweinerei und in diesem Schmutze verbleiben; zrobił —, którego mu nigdy nie zapomnę er hat eine Schweinerei begangen, die ich ihm nie vergessen werde; takich -ństw się nie powtarza solche Schweinereien wiederholt man nicht.

Świrena, -ny, *pl.* -ny, *sf.* (Sphyraena) Pfeilhecht *m.*

Świrzepa, -py, *pl.* -py, *sf.* 1) Feldsenf *m.*; 2) Ackerrettich *m.*

Świsnąć, -nę, -nąłem, 1) *vn. perf.* siehe: Świstać; 2) *va. perf.* wegschnappen, mausen; -nął mi to z przed nosa er hat es mir vor der Nase weggeschnappt.

Świst, -u, *pl.* -y; *dim.* **Świstek**, -ka, *pl.* -ki, *sm.* 1) Pfeifen *n.*, Pfiff *m.*; — wiatru das Pfeifen des Windes; 2) Zettel *m.*; Papierstück *n.*

Świstactwo, -wa, *sn.* Windbeutelei *f.*

Świstaczek, -czka, -czki, *sm.* Hundepfeife *f.*

Świstaczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* windige Weibsperson.

Świstać, -tam, -tałem, *vn. imperf.*; **Świsnąć**, -nę, -nąłem, *vn. perf.* pfeifen; kula -neła mi koło ucha die Kugel pfiff mir am Ohre vorbei; szpaka wyuczył -tać różne melodye er lehrte den Star verschiedene Melodien pfeifen; 2) sich aus dem Staube machen.

Świstak, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Murmeltier *n.*; 2) windiger Patron, Windbeutel *m.*; 3) Weiselzelle *f.*

Świstałka, **Świstawka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Pfeife *f.*; Dampfpfeife *f.*; — z pływakiem Speiserufer *m.*

Świstek, -stka, *pl.* -stki, *sm.* Wisch *m.*, Papierfetzen *m.*; Pfifferling *m.*; na -kach to notował er notierte es auf kleinen Papierfetzen; co to za — was ist das für ein Wisch.

Świstki, *adi.* hochgewachsen; -e drzewo hochgewachsener, schlanker Baum ohne Unterholz.

Świstuła, -ły, *pl.* -ły, *sf.* 1) größte Gattung Wildenten; 2) Weiselzelle *f.*

Świstun, -a, *pl.* -y, *sm.* 1) Pfeifente *f.*; 2) hohle Nuß.

Świszcz, -a, *pl.* -e, *sm.* Murmeltier *n.*

Świszczeć, -czę, -czałem, *vn. imperf.* pfeifen, zischen, sausen.

Świszczek, -czka, *pl.* -szczki, *sm.* Hamster *m.*

Świszczenie, -nia, *sn.* Pfeifen *n.*, Zischen *n.*, Gepfeife *n.*, Gezisch *n.*, Sausen *n.*

Świszczypała, -ły, *pl.* -ły, *sm.* Windbeutel *m.*

Świt, -u, *pl.* -y, *sm.* Tagesanbruch *m.*, Morgendämmerung *f.*; przed -em vor Tagesanbruch; wstać ze -em mit Tagesanbruch aufstehen.

Świta, -ty, *pl.* -ty, *sf.* Gefolge *n.*, Suite *f.*

Świtka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Bauernrock *m.*

Świtać, -tam, -tałem, *vn. imperf.* dämmern, tagen; -ta die Morgendämmerung bricht an, der Tag bricht an, es tagt; -ta mu w głowie es rappelt bei ihm im Kopfe; -ta w worku es dämmert im Beutel, der Beutel ist ausgeleert.

Świtanie, -nia, *pl.* -nia, *sm.* Morgendämmerung *f.*

Świtek, -tku, *pl.* -tki, *sm.* 1) Swietenie *f.*; 2) ein Bündel gekämmten Flachses.

Świtlucha, -chy, *pl.* -chy, *sf.* Holzessig *m.*

T.

T, zwanzigster Buchstabe des polnischen Alphabets.

Ta, siehe: ten.

Tabaczarka, -ki, *pl.* -ki; **Tabacznica**, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Tabakschnupferin *f.*

Tabaczarnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Tabakgewölbe *n.*, Tabakverschleiß *m.*; Tabak(s)-, Rauchstube *f.*

Tabaczarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Tabakschnupfer *m.*

Tabaczka, -ki, *pl.* -ki, 1) *dim.* von Tabaka; 2) feiner Grieß.

Tabaczkowy, *adi.* tabakfarben; Tabak-.

Tabaczne, -go, *sn.* Tabaksteuer *f.*

Tabaczniczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Tabakverkäuferin *f.*; 2) = Tabaczarka.

Tabacznik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Tabakſchnupfer *m.*; Tabakhändler *m.*; Tabakpflanzer *m.*; Tabakraucher *m.*

Tabaczy, *adi.* Tabaks-.

Tabaka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Tabak *m.*, Schnupftabak *m.*; zażywać -ki Tabak ſchnupfen; zażyć -ki eine Priſe nehmen; siedzi jak — w rogu er ſitzt mäuschenſtill da, ohne etwas zu verſtehen.

Tabakiera, -ry, *pl.* -ry; *dim.*; Tabakierka, Tabakiereczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Tabaksdoſe *f.*, Tabatiere *f.*

Tabakierczyna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* armſelige Tabaksdoſe.

Tabakierczysko, -ka, *pl.* -ka, *sf.* große, unförmige Tabaksdoſe.

Tabakierkowy, Tabakierowy, *adi.* Tabaksdoſen-; doſenförmig.

Tabakiernik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Tabaksdoſenfabrikant *m.*

Taban, -u, *pl.* -y, *sm.* beſte perſiſche Säbelklinge.

Tabela, Tabella, -li, *pl.* -le, *sf.* Tabelle *f.*

Tabelarny, *adi.* Tabellen-, tabellariſch.

Tabelaryczny, *adi.*; Tabelarycznie, *adv.* tabellariſch.

Tabin, -u, *pl.* -y, *sm.* Tobin *m.* (Taffetart).

Tablatura, Tabulatura, -ry, *pl.* -ry, *sf.* 1) Tablatur *f.*, Tabulatur *f.*, (Bezeichnung der Töne durch Ziffern und Buchſtaben); 2) Ordnung und Regelmäßigkeit; z -ry ſtąpa er geht mit allzu abgemeſſenem Schritt einher.

Tablica, -cy, *pl.* -ce; *dim.* Tabliczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Tafel *f.*; — kamienna Stein-, Schiefertafel; -ce genealogiczne genealogiſche Tafeln, Stammbäume *pl.* — nabojowa Gichtentafel; — łuków toru kolejowego Geleiskurventafel; — ogłoszeń Kundmachungstafel; -czka próby kotła Ausweistafel der Keſſelprobe; -czka mnożenia Einmaleins *n.*; — kapitelu Deckplatte eines Kapitäls.

Tablicowy, Tabliczny, Tabliczkowy, *adi.* Tafel-, Taferl-, tafelförmig; czekolada -wa Tafelſchokolade *f.*

Tabor, -u, *pl.* -y; *dim.* Taborek, -rku, *pl.* -rki, *sm.* 1) Lager *n.*, Feldlager; w -rze cygańskim im Zigeunerlager; rozłożyli się -rem na górze ſie ſchlugen ihre Zelte auf dem Berge auf; 2) Wagenburg *f.*, Wagenpark *m.*; — kolejowy Eiſenbahn-Fahrbetriebsmittel *pl.*; — lokomotyw Lokomotivenpark; — zbiegły, wozy zbiegłe entlaufene, abgerollte Wagen.

Taboret, Taburet, -a, *pl.* -y; *dim.* Taburecik, -a, *pl.* -i, *sm.* Stockerl *n.*, Taborett *n.*, Seſſel *m.* ohne Lehne.

Taborować, -ruję, -wałem, *vn. imperf.* lagern.

Taborowy, *adi.* Lager-, Wagenburg-.

Tabula, -li, *pl.* -le, *sf.* Grundbuch *n.*, Grundbuchsamt *n.*

Tabularyusz, -a, *pl.* -e, *sm.* Grundbuchsführer *m.*

Tabularny, *adi.*; Tabularnie, *adv.* grundbücherlich, hypothekariſch.

Tabulat, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) blecherne Decke eines Springbrunnens; 2) getäfelter Boden, Tafelwerk *n.*, in Zimmern.

Tabun, -u, *pl.* -y, *sm.* Pferdeherde *f.*, Pferdekoppel *f.*

Tabunowy, *adi.* Pferdekopppel-; koń — Steppenpferd *n.*

Taca, -cy, *pl.* -ce; *dim.* Tacka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Kaffee-, Tee-, Servierbrett *n.*, Präſentierteller *m.*; -cka do szczypców Putzſcherenteller.

Taceta, -ty, *pl.* -ty, *sf.* Tazette *f.*, Büſchelnarziſſe *f.*

Tacher, -chru, *pl.* -chry, *sm.* Decher *m.* (Maß im Leder-, Pelzhandel), Dutzend *n.*

Tachlować, -chluję, -wałem, *va. imperf.* ſchachern, verſchachern, vertauſchen.

Tachlowanie, -nia, *sn.* Schachern *n.*, Vertauſchen *n.*

Tachometr, -a, *pl.* -y, *sm.* Tachymeter *n.*, Geſchwindigkeitsmeſſer *m.*

Tachygraf, -u, *pl.* -y, *sm.* Tachygraph *m.*

Taczać, -czam, -czałem, I. *va. imperf.* wälzen, rollen, vorſchieben; — ciasto den Teig walken; II. — się, *vr.* torkeln, taumeln.

Taczanie, -nia, *sn.* Rollen *n.*, Wälzen *n.*

Taczkarka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Schubkarrenſchieberin *f.*, Schubkärrnerin *f.*

Taczkarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Schubkarrenſchieber *m.*, Schubkärrner *m.*

Taczki, -czek, *plur. tant. sn.* Schubkarren *m.*, Laufkarren, Scheibtruhe *f.*; — dwukołowe Getreiderollwagen *m.*

Taczkować, -kuję, -wałem, *va. imperf.* karren, mit dem Schubkarren arbeiten.

Taczkowy, *adi.* Schubkarren-.

Tadeusza śpiewać, an den Bettelſtab kommen; będziesz ty śpiewał — es wird dir ſchlecht ergehen.

Tafelnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Tafelſtrecker *m.*, in der Glashütte.

Tafla, -fli, *pl.* -fle; *dim.* Tafelka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Tafel *f.*, Scheibe *f.*; — szklana Glastafel; — marmurowa Marmortafel.

Taflany, Taflowy, *adi.* Tafel-.

Taflować, -luję, -wałem, *va. imperf.* täfeln, austäfeln; -wana posadzka getäfelter Fußboden.

Taflowanie, -nia, *sn.* Täfelung *f.*, Täfelwerk *n.*

Tafta, -ty, *pl.* -ty, *sf.* Taffet *m.*, Taft *m.*

Taftowy, *adi.* Taffet-.

Taić, -ję, -iłem, I. *va. imperf.* verbergen, geheimhalten, verhehlen, verheimlichen; — co przed kim etwas vor jmndm geheimhalten; II. — się *vr.* geheimtun; — się z czem ein Geheimnis aus etw. machen; nie taj się, powiedz otwarcie verbirg, verheimliche nichts, ſage die Wahrheit.

Tajanie, -nia, *sn.* Schmelzen *n.*, Tauen *n.*

Tajeć, -ję, -jałem, *vn. imperf.* ſchmelzen, zergehen, tauen; -je es taut, es tritt

Tauwetter ein; marcowy śnieg -je der Märzschnee schmilzt.

Tajemnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Geheimnis *n.*; to nie jest żadna — das ist kein Geheimnis mehr; w tem jest jakaś — dahinter steckt irgend ein Geheimnis; w -cy im geheimen, insgeheim; pod -cą unter dem Siegel der Verschwiegenheit.

Tajemniczość, -ści, *sf.* Geheimnisvolle(s) *n.*; Heimlichkeit *f.*; Geheimnistuerei *f.*, -krämerei *f.*

Tajemniczy, *adi.*; **Tajemniczo**, *adv.* geheimnisvoll.

Tajemność, -ści, *sf.* Heimlichkeit *f.*

Tajemny, *adi.*; **Tajemnie**, *adv.* heimlich, geheim, im geheimen.

Tajenie, -nia, *sn.* Verheimlichung *f.*, Verhehlen *n.*

Tajnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Geheime(s) *n.*

Tajnik, -a, *pl.* -i, *sf.* geheimer Winkel; Geheimfach *n.*

Tajność, -ści, *sf.* Heimlichkeit *f.*, Geheime(s) *n.*

Tajny, *adi.*; **Tajnie**, **Tajno**, *adv.* geheim; -ny radca Geheimer Rat, Geheimrat *m.*; -ne schadzki geheime Zusammenkünfte; -ny wpływ geheimer Einfluß.

Tajstra, -ry, *pl.* -ry, *sf.* 1) Torniſter *m.*, Schnappſack *m.*; 2) schwarzer Storch.

Tak, *adv.* 1) ja; czy żądasz tego? Tak verlangſt du es? Ja; 2) ſo, alſo, auf dieſe Weiſe; — się to robi ſo wird es gemacht; rzecz się — ma die Sache verhält ſich ſo; już i — masz dosyć du haſt ſchon ſo genug; nie jest on — bardzo bogaty er iſt nicht ſo ſehr reich; nie — bardzo dawno es iſt nicht ſo lang her; ot — ſo, ſo!; — jest ſo iſt es; dobrze i — auch ſo iſt gut; — doszedł do majątku auf dieſe Weiſe kam er zu Vermögen; — mówili ſie redeten alſo; czy — czy ſiak ſo oder ſo; niech i — będzie meinetwegen; jak Kuba Bogu, — Bóg Kubie wie du mir, ſo ich dir; hauſt du meinen Juden, hau' ich deinen Juden; jak można być — głupim wie kann man ſo dumm ſein; i — nam wszystko zabrali ſie haben uns ſo wie ſo alles weggenommen; a gdyby — było und wenn es ſo wäre; — ci freilich ſo; — ci to na tym świecie ja, ſo iſt es auf dieſer Welt; — czy — ſo wie ſo; — się często w życiu zdarza ſo kommt es oft im Leben vor; — się ze mną obchodzisz ſo behandelſt du mich; — dalej iść nie może ſo kann es nicht weiter gehen; jeżeli ty to — rozumiesz wenn du es ſo auffaßt.

Taki, **Taka**, **Takie**, *pron.* ſolcher, ſolche, ſolches; -ki sam eben ſo einer; -ki, -ki, ſo und ſo beſchaffen; -kim sposobem auf dieſe Art; -ki i owaki ſo und ſo einer; wywoływać na kogoś a -ki a owaki jmndn mit allerlei Schimpfnamen belegen; jaki-ki gleichviel welcher, wenn nur einer; -kiż derſelbe; jaki pan, -ki kram wie der Herr, ſo der Diener; jaka praca, -ka płaca wie die Arbeit, ſo der Lohn; -kich ludzi dziś już mało jest na świecie ſolche Menſchen gibt es jetzt nur wenige auf der Welt; coś -kiego mnie się musi wydarzyć und ſo etwas muß mir paſſieren; nie, coś -kiego! nein, ſo was!; -imi są ci ludzie ſo ſind dieſe Menſchen; -im dotychczas nigdy wobec mnie nie byłeś ſo haſt du dich noch nie mir gegenüber benommen.

Taksa, -sy, *pl.* -sy, *sf.* Taxe *f.*, Wertbeſtimmung *f.*; podług -sy nach der Taxe; podwyższyć -sę die Taxe erhöhen; = Cena, Opłata.

Taksacya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Schätzung *f.*, Abſchätzung, Wertbeſtimmung *f.*; = Oszacowanie, Ocenianie.

Taksator, -a, *pl.* -rzy, *sm.* Taxator *m.*, Schätzmeiſter *m.*, Wertbeſtimmer *m.*, Abſchätzer *m.*

Taksatorski, *adi.* Schätzmeiſter-.

Taksować, -suję, -wałem, *va.* *imperf.* taxieren, ſchätzen, den Wert beſtimmen.

Taksowanie, -nia, *sn.* Taxieren *n.*, Wertbeſtimmung *f.*

Takt, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Takt *m.*, Zeit-, Tonmaß *n.*; — wybijać den Takt ſchlagen; wybijać — nogą den Takt mit dem Fuße ſchlagen; — zachowywać Takt halten; klaskał w — muzyki er klatſchte nach dem Takt der Muſik; 2) Takt *m.*, Feingefühl *n.*; brak -u Taktloſigkeit *f.*

Taktowność, -ści, *sf.* Takt *m.*; Taktgefühl *n.*

Taktowny, *adi.*; **Taktownie**, *adv.* voll Takt, taktvoll; jego -ne znalezienie się ułatwiło nam sytuacyę ſein taktvolles Benehmen hat uns die Situation erleichtert; nie — taktlos.

Taktowy, *adi.* Takt-.

Taktyczny, *adi.*; **Taktycznie**, *adv.* taktiſch, kriegskundig; to był błąd -ny das war ein taktiſcher Fehler *m.*

Taktyk, -a, *pl.* cy, *sm.* Taktiker *m.*

Taktyka, -ki, *sing. tant.* *sf.* Taktik *f.*, Kriegskunde *f.*; zmienić swoją -kę ſeine Taktik ändern.

Także, *adv.* auch, ebenfalls, gleichfalls; ja — chcę pójść z wami ich will auch mitgehen; — coś was fällt dir denn ein; i ty — und du auch; — tak auch ſo; on ją kocha i ja — er liebt ſie und ich auch; w tem jest — zasługa twojej ciotki das iſt teilweiſe das Verdienſt deiner Tante; przecież ty — z nami byłeś du warſt doch auch mit uns.

Talar, -a, *pl.* -y; *dim.* **Talarek**, -rka, *pl.* -rki, *sm.* Taler *m.*, Reichstaler *m.*; bity — harter Taler; 2) Talar *m.*, langer, faltenreicher Mantel, geiſtliches, richterliches Amtkleid; 3) -rek Scheibe *f.*; pokrajać co w -rki etw. in Scheiben ſchneiden.

Talent, -u, *pl.* -y; *dim.* **Talencik**, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Talent *n.*, Anlage *f.*, Gabe *f.*, Fähigkeit *f.*, Geſchicklichkeit *f.*;

to człowiek z -em das iſt ein talentvoller Menſch; to człowiek bez -u das iſt ein talentloſer Menſch; on do tego nie ma -u er hat dazu keine Begabung; to dzieło pisane jest z wielkim -em dieſes Werk iſt mit viel Talent geſchrieben; sądząc z tego, ma ona wielki — do poezyi danach zu urteilen, beſitzt ſie eine große dichteriſche Begabung; 2) Talent *m.* (altgriechiſche Rechnungsmünze).

Talerz, -a, *pl.* -e; *dim.* **Talerzyk**, -a, *pl.* -i, *sm.* Teller *m.*, Tellerchen *n.*, głęboki, płytki, deserowy — tiefer, flacher, Deſſertteller; zmienić -e die Teller wechſeln; z cudzego -a żyć, na cudzy — patrzeć von anderer Leute Tiſch eſſen; oblizywać -e die Teller lecken, ſehr begierig eſſen; wyłożyć co jak na -u etwas ſo deutlich beweiſen, daß man es mit Händen greifen kann.

Talerzowy, *adi.* Teller-, tellergroß.

Talerzykowaty, *adi.* tellerartig, tellerförmig.

Talizman, -u, *pl.* -y, *sm.* Talisman *m.*

Talizmanowy, *adi.* Talisman-.

Talia, -lii, *pl.* -lie, *sf.* 1) Taille *f.*, Schluß *m.*, 2) ein Spiel, Paß Karten.

Talk, -u, *sm.* Talk *m.*, Fettſtein *m.*, Speckſtein *m.*

Talka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Docke *f.*, Strähne *f.* (Seide, Zwirn).

Talmud, -u, *pl.* -y, *sm.* Talmud *m.*

Talmudyczny, *adi.* Talmud-, talmudiſch.

Talmudysta, -sty, *pl.* -ści, *sm.* Talmudiſt *m.*, Talmudgelehrter *m.*

Tałałajstwo, -stwa, *pl.* -stwa, *sn.* Lumpenpack *n.*, Geſindel *n.*

Tam, *adv.* dort, da, dahin, dorthin, jeden — drugi sam der eine dahin, der andere dorthin; — na dole dort unten; czy pójdziesz — wirſt du dorthin gehen; kto —? wer iſt da? jest — kto? iſt jmnd da? gdzie wiara, — miłość wo Glaube, da Liebe; co mi — po tem? was habe ich denn davon? ale gdzie — aber wo denn; kto go — zna wer kennt ihn denn.

Tama, -my, *pl.* -my; *dim.* **Tamka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Damm *m.*, Deich *m.*; Einbau *m.*; Buhne *f.*; — chwytna kierunkowa Schöpfbuhne; — kobylicowa Lockbuhne; — namulająca Fang-, Anlandungsbuhne; — ochronna Schutzbuhne; — odchylona deklinante Buhne; — podłużna Parallelwerk *n.*, — poprzeczna Traverſe *f.*, Querbuhne; — prostopadła ſenkrechte Buhne, Spornbuhne; — przedziałowa Separationswerk; — przychylona inklinante Buhne; — skrzydłowa Flügelwerk; — spędowa Treibbuhne; — ukośna ſchiefe Buhne; — zaporowa Sperrbuhne; — piaskowa Sandfeuerdamm.

Tamarynda, -dy, *pl.* -dy, *sf.* Tamarinde *f.*, Sauerdattel *f.*

Tamaryndowiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* Sauerdattel-, Sonnenbaum *m.*

Tamaryszek, -szka, *sm.* (Tamarix) Tamariske *f.*

Tamborek, **Tamburek**, -rka, *pl.* -rki, *sm.* Stick-, Strick-, Nährahmen *m.*

Tambur, -a, *pl.* -y, *sm.* = Dobosz.

Tameczność, -ści, *sing. tant.* *sf.* Dortige(s) *n.*, Dasige(s) *n.*; Anweſenheit *f.* an jenem Orte; dortiger Wohnſitz.

Tameczny, **Tamtejszy**, *adi.* dortige(r).

Tamować, -muję, -wałem, *va. imperf.* dämmen, hemmen; ſtopfen; hindern; — krew das Blut ſtillen; oddech — den Atem anhalten; — bieg rzeki dem Laufe des Fluſſes hinderlich ſein, den Lauf des Fluſſes hemmen.

Tamowy, *adi.* Damm-.

Tampon, -u, *pl.* -y, *sm.* Tampon *m.*, Scharpiebauſch *m.*, Schwammpfropf *m.*; = Zwój waty lub szarpii dla tamowania krwi.

Tamten, **Tamta**, **Tamto**, *pron.* jener, jene, jenes, der, die, das dort; ten tak, — inaczej dieſer ſo, jener anders; na -tym świecie im Jenſeits, in jener Welt.

Tamtędy, *adv.* dort durch, da hindurch; — przeszli ſie ſind dort durchgegangen; — iść nie można dort durch kann man nicht gehen.

Tamtoczesny, *adi.* aus jener Zeit, damalig.

Tamże, *adv.* ebendort, ebendaſelbſt.

Tan, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Lohe *f.*, Gerberlohe *f.*; 2) Tanz *m.*

Tanagra, -gry, *pl.* -gry, *sf.* (Tanagra) Prachtmeiſe *f.*; — czerwona Scharlachmeiſe; 2) Tanagrafigur *f.*

Tancerka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Tänzerin *f.*

Tancerz, -a, *pl.* -e, *sm.* Tänzer *m.*

Tancmistrz, -a, *pl.* -e, *sm.* Tanzmeiſter *m.*

Tancmistrzowski, *adi.* Tanzmeiſter-.

Tandeciarka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Trödlerin *f.*

Tandeciarski, *adi.* Trödler-; trödelhaft.

Tandeciarstwo, -wa, *sn.* Tröblertum *n.*, Trödlerhandel *m.*

Tandeciarz, -a, *pl.* -e; **Tandetnik**, -a, *pl.* -cy, *sm.* Trödler *m.*

Tandeta, -ty, *pl.* -ty, *sm.* 1) Trödelmarkt *m.*, Tandelmarkt *m.*, Trödel *m.*; 2) Schleuderarbeit *f.*, Tandelware *f.*

Tandetny, *adi.*; **Tandetnie**, *adv.* trödelhaft; trödleriſch; Trödler-, Trödel-.

Taneczek, -czka, *pl.* -czki, *sm.* Tänzchen *n.*

Tanecznica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Tänzerin *f.*

Tanecznik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Tänzer *m.*, Tanzliebhaber *m.*

Taneczny, **Tańcowy**, *adi.* Tanz-.

Tangorzek, Tangurzyk, -a, *pl.* -i, *sm.* Kardinalvogel *m.*

Tani, *adi.*; **Tanio,** *adv.* billig, wohlfeil; -ni towar billige Ware; w tem mieście życie nie jest -nie in dieser Stadt iſt das Leben nicht billig; -nie czasy wohlfeile Zeiten; za -nie pieniądze psy mięso jedzą iſt das Fleiſch wohlfeil, freſſen es die Hunde, wohlfeil hat keinen Wert; 2) gering; -nio co oszacować etwas gering ſchätzen; będzie on -ńszy er wird ſchon demütiger werden.

Taniec, -ńca, *pl.* -ńce, *sm.* Tanz *m.*; lekcya -ńców Tanzſtunde *f.*; prosić kogo do -ńca jmnḍn zum Tanze bitten, auffordern; zaprosić nieprzyjaciela do -ńca den Feind zum Kampfe herausfordern; iść z kim w — mit jmnḍm einen Tanz machen; do -ńca i do rożańca gleich tüchtig im Tanz wie im Roſenkranz, der ſich in jeder Lage zu benehmen weiß; — tatarski tatariſche Kampfweiſe; — marsowy Schlacht *f.*

Tanieć, -nieję, -niałem, *vn. imperf.* billiger werden, wohlfeiler werden, im Preiſe fallen.

Taniość, -ści, *sf.* Billigkeit *f.*

Tantal, -u, *sm.* Tantal *m.*; = Kolumbium.

Tantalowy, *adi.* Tantal-; kwas — Tantalſäure *f.*; męki -we Tantalusqualen *pl.*

Tantyema, -my, *pl.* -my, *sm.* Tantieme *f.*

Tańcować, -cuję, -wałem; **Tańczyć,** -czę, -czyłem, *vn. imperf.* tanzen.

Tanięty, -nięt, *plur. tant. sn.* Wölbſteine *pl.* an einem Bogen.

Tapczan, -u, *pl.* -y, *sm.* Pritſche *f.*, Feldbett *n.*

Tapicer, -a, *pl.* -rzy, *sm.* Tapezierer *m.*

Tapicerski, *adi.* Tapezierer-.

Tapioka, -ki, *sf.* Tapioka *f.*, Mehl *n.* aus dem Kaſſawaſtrauch.

Tapir, -a, *pl.* -y, *sm* Tapir *m.*

Tapirować, -ruję, -wałem, *vn. imperf.* toupieren, das Haar toupieren.

Tapirowiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* urweltliches, tapirartiges Tier.

Taraban, -u, *pl.* -y, *sm.* große Trommel, Heerpauke *f.*

Tarabanić, -nię, -niłem, *vn. imperf.* trommeln, die große Trommel, die Pauke ſchlagen; — się *vr.* ſich herumſchleppen.

Taradajka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* unbequemer, ſchüttelnder Wagen.

Taran, -u, *pl.* -y, *sm.* Mauerbrecher *m.*, Sturmbock *m.*, Rammblock *m.*, Rammtau *n.*, Widder *m.*, Stößer *m.*, Stoßheber *m.*

Tarant, -a, *pl.* -y, *sm.* Apfelſchimmel *m.*

Tarantas, -u, *pl.* -y, *sm.* Tarantas *m.*, ruſſiſcher Rieſenwagen.

Tarantela, -li, *sf.* Tarantelle *f.* (italieniſcher Volkstanz).

Tarantowy, *adi.* apfelſchimmelig, getigert.

Tarantula, -li, *pl.* -le, *sf.* Tarantelſpinne *f.*

Tarapata, -ty, *pl.* -ty, *sf.* große Verlegenheit, Not *f.*; być w -ch in großer Not ſein; w -tę wpaść in die Tinte kommen; w -tę kogo wprowadzić jmnḍn in die Tinte bringen, ſetzen, tunken.

Tarara! Tararamtam! Taramtaram! *interi.* trara!

Taras, -a, *pl.* -y, *sm.*; **Terasa,** -sy, *pl.* -sy, *sf.* 1) Terraſſe *f.*; Bajuei *f.*, Erdwall *m.*; Plateau *n.*; 2) Kerker *m.*

Tarasować, -suję, -wałem, *va. imperf.* 1) verrammeln, verriegeln, verbarrikadieren; 2) einkerkern.

Tarasowe, -go, *sn.* Turm-, Kerkergeld *n.*

Tarasowy, *adi.* 1) Terraſſen-; 2) Kerker-.

Taratatka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* polniſcher Oberrock.

Tarcica, -cy, *pl.* -ce; *dim.* **Tarciczka,** -ki, *pl.* -ki, *sf.* geſägtes Brett.

Tarciany, *adi.* Brett-, aus roh gehobelten Brettern; — gwóźdź Brettnagel *m.*

Tarcie, -cia, *pl.* -cia, *sn.* Reibung *f.*; — bezpośrednie unmittelbare Reibung; — posuwiste gleitende Reibung; — potoczyste rollende Reibung.

Tarcza, -czy, *pl.* -czy, *sf.* 1) Schild *m.*; 2) Scheibe *f.*; — obrotowa Wechſelſcheibe; — do zamku Schloßblech *n.*, Deckplatte *f.*, Dille *f.*; — prętu spadkowego Nivellierſcheibe; — sygnałowa Signalſcheibe; — sygnałowa blaszana blecherne Signalſcheibe; — sygnałowa na zderzaku Puffer-, Signalſcheibe; — sygnałowa obrotowa Wendeſcheibe; — sygnałowa plecionkowa geflochtene Signalſcheibe; — sygnałowa samowrotna ſelbſttätige Signalſcheibe; — sygnałowa zatrzymująca Halteſcheibe; — sygnałowa zwrotnicza Wechſelſcheibe; — tłuczka zderzakowego Pufferſcheibe, Pufferteller *m.*; — tokarska Planſcheibe; 3) Schießſcheibe; 4) Schild *m.* der Schildkröte; 5) Schirm *m.*, Schutz *m.*; Bóg jest naszym ratunkiem i -czą Gott iſt unſere Hilfe und unſer Schutz; 5) Koniga (Kreuzblumengattung).

Tarczak, -a, *pl.* -i, *sm.* (Plagusia) Krabbenart.

Tarczołusk, -a, *pl.* -i, *sm.* Harniſchfiſch *m.*

Tarczownik, -a, *pl.* -cy, *sm.* 1) Schildträger *m.*; Schildmacher *m.*; 2) = Tarczownica Parmelia (Flechtenart).

Tarczowy, *adi.* Schild-, Scheiben-.

Tarczyca, -cy, *pl.* -ce, *sf.* (Scutellaria) Helm-, Schildkraut *n.*

Tarczyk, -a, *pl.* -i, *sm.* Schildkäfer *m.*

Tarecznik, -a, *pl.* -i, *sm.* Tlindorsia (Pflanzenart).

Targ, -u, *pl.* -i, *sm.* 1) Markt *m.*, Marktplatz *m.*; — na bydło Viehmarkt; — wołowy, zbożowy, świński Ochſen-, Getreide-, Schweinemarkt; — rybi Fiſchmarkt;

kupiłem to na -u ich habe es auf dem Marktplatze gekauft; na — wyprowadzić, przynieść zu Markte führen, bringen; nie rada koza na —, ale musi muß ist eine harte Nuß; puścić co na — zagraniczny etwas auf den auswärtigen Markt bringen; 2) Handel *m.*; Marktbesuch *m.*; dobiliśmy -u der Kauf ist perfekt; słaby dziś — der Marktbesuch ist heute schwach, der (Kauf=)Verkehr ist heute matt; zły — po jarmarku die günstige Verkaufsgelegenheit ist vorübergegangen, wer die Gelegenheit nicht ergreift von vorn, der ergreift sie beim Schweif und daran ist ein Dorn; 3) Handeln *n.*, Feilschen *n.*; — w — zgodziliśmy się na 100 koron nach beiderseitigem langen Handeln sind wir auf 100 Kronen übereingekommen; iść z kim w -i mit jmdm feilschen; krakowskim -iem nach Krakauer Art gehandelt, wo man die Hälfte bietet.

Targać, -gam, -gałem, I. *va. imperf.*; **Targnąć**, -nę, -nąłem, I. *va. perf.* zerren, reißen, zausen, zupfen, raufen, hin und her ziehen; — kogo jmndn zerren; — kogo za włosy jmndn bei den Haaren ziehen; włosy sobie — sich die Haare raufen; — kogo za suknię, za rękaw jmndn beim Kleide, beim Ärmel zupfen; — słomę das Stroh zerzausen, zerpflücken; — zdrowie die Gesundheit untergraben; — siły die Kräfte schwächen; — więzy die Ketten sprengen; — prawa den Gesetzen Gewalt antun; II. — się *vr.* 1) sich hin und her werfen; 2) sich reißen; 3) — się na kogo sich an jmndm vergreifen wollen, jmndm Gewalt antun wollen, Hand an jmndn legen; — się na czyjeś życie jmndm das Leben nehmen wollen; — się na własne życie einen Selbstmordversuch begehen; — się na czyjąś sławę jmnds guten Ruf gefährden, jmnds Ehre antasten; — się na prawa die Gesetze gewaltsam umstoßen wollen.

Targanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* 1) Reißen *n.*, Zerren *n.*; 2) Luppenmachen *n.* im Puddelofen.

Targaniec, -ńca, *pl.* -ńce, *sm.* 1) Zupfstrick *m.* zum Kalfatern; Schwungriemen *m.* am Wagen; 2) Zahnbrecher *m.*

Targanina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Rauferei *f.*, Zerrerei *f.*

Targnięcie, -cia, *pl.* -cia, *sn.* Zerren *n.*, Riß *m.*; — się Attentat *n.*

Targanka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Wirrstroh *n.*

Targować, -guję, -wałem, *vn.* und *va. imperf.* handeln, kaufen, verkaufen, Handel treiben; nie każdy co -guje kupi nicht jeder, der handelt, wird kaufen; co dzień -guję sto koron za towary jeden Tag verkaufe ich Ware für hundert Kronen; — się *vr.* handeln, feilschen; tu się zawsze trzeba —, bo żądają za wszystko podwójną cenę wartości hier muß man immer feilschen, weil man für alles den doppelten Geldeswert verlangt; nie -guj się ze mną, tylko rób to, co każę feilsche nicht mit mir, sondern folge meinen Befehlen.

Targowanie, -nia, *sn.* Handeln *n.*, Feilschen *n.*

Targowe, -go, *sn.* Standgeld *n.*, Marktgebühr *f.*

Targowica, -cy, *pl.* -ce, *sf.*; **Targowisko**, -ka, *pl.* -ka, *sn.*; **Targownia**, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Marktplatz *m.*, Markthalle *f.*

Targownik, -a, *sm.* Bergklee *m.*

Targowy, *adi.* Markt=; dzień — Markttag *m.*; plac — Marktplatz *m.*; cena -wa Marktpreis *m.*; komisarz — Marktkommissär *m.*

Tarka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) = **Tarko**, **Tarło**, -ła, *pl.* -ła, *sn.* Reibeisen *n.*, Reibebrett *n.*, Reibstock *m.*; 2) Feile *f.*, Raspel *f.*, Glättholz *n.*; 3) (Prunus spinosa) Schlehdorn *m.*

Tarkować, -kuję, -wałem, *va. imperf.* die Tünche mit dem Glättholz zerreiben.

Tarlica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* 1) Flachsbreche *f.*; 2) Reibebrett *n.*

Tarlisko, -ka, *pl.* -ka; **Tarło**, -ła, *pl.* -ła, *sn.* 1) Fischlaiche *f.*, Streichen *n.*, Laichzeit *f.*; 2) Flachsbrechort *m.*; 3) Streichteich *m.*

Tarmosić, -szę, -siłem, *va. imperf.* schütteln, zerren; — się *vr.* z kim mit jmndm raufen.

Tarniący, *adi.* (pruritivus) die Haut zwickend, Jucken hervorrufend.

Tarnieć, -nieję, -niałem, *vn. imperf.* erstarren, stumpf, steif werden, einschlafen; = Dretwieć.

Tarnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Raspel *f.*

Tarnina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Schlehdorngesträuch *n.*, Schlehendickicht *n.*

Tarninowy, **Tarniowy**, Schlehendorn=.

Tarniówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Schlehdornbranntwein *m.*

Tarniwoń, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Borbonia (Pflanzenart).

Tarnośliwa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* Kriechen=, Haferschlehe *f.*

Tarń, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Schlehendorn *m.*, Schwarzdorn *m.*, Schlehenstrauch *m.*

Tarowanie, -nia, *sn.* Tarieren *n.*

Tartak, -u, *pl.* -i, *sm.* 1) Sägemaschine *f.*, Schneidemaschine; 2) Säge=, Schneidemühle *f.*

Tartakowy, *adi.* Sägemühlen=.

Tartaróg, -ogu, *pl.* -ogi, *sm.* Schildkröte *f.*

Tartas, -u, *pl.* -y, *sm.* Lärm *m.*, Getöse *n.*

Tartofla, -fli, *pl.* -fle, *sf.* Trüffel *f.*

Taryfa, -fy, *pl.* -fy, *sf.* Tarif *m.*; Zolltaxe *f.*; — bezpośrednia direkter Tarif; — dla koni i bydła Tarif für den Pferde= und Viehtransport; — komunikacyi bezpośredniej Nachbartarif; — konkurencyjna zniżkowa Konkurrenztarif durch Unterbietung; — miejscowa Lokal-

tarif; — międzynarodowa internationaler Tarif; — najniższa Minimaltarif; — najwyższa Maximaltarif; — objętościowa Raumtarif; — ogólna allgemeiner Tarif; — osobowa Personentarif, Fahrpreistabelle *f.*; — ponownej wysyłki Tarif für Weiterversendung; — przesyłek pospiesznych Eilguttarif; — przewozu przejętego Transitotarif; — przywozu Einfuhrtarif, Importtarif; — różniczkowa Differentialtarif; — szczegółowa Spezialtarif; — tłumokowa, pakunkowa Gepäcktarif; — towarowa Güter-, Frachttarif; — wyjątkowa Ausnahmetarif; — uwzględniająca Partikular-, Begünstigungstarif; — wywozu Exporttarif; — zamorska überseeischer Tarif; — zastosowana angewandter Tarif; — związkowa Verbandstarif (Verkehrsw.).

Taryfowość, -ści, *sf.* Tarifwesen *n.*

Tarzać, -rzam, -rzałem, *va. imperf.* wälzen, herumwälzen; — w błocie im Kot herumwälzen, beschmutzen; — się *vr.* sich wälzen.

Tarzanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Herumwälzen *n.*

Tarzyca, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Scutellaria galericulata (Pflanzenart).

Tasak, Tesak, -a, *pl.* -i, *sm.* kurzes, breites Hackmesser, Bindmesser *n.*, Faschinenmesser; Pioniersäbel *m.*; kurzes, breites Schwert.

Tasiemecznik, -a, *pl.* -i, *sm.* Brayera (abessinischer Baum).

Tasiemiec, -mca, *pl.* -mce, *sm.* Bandwurm *m.*

Tasiemka; *dim.* **Tasiemeczka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Band *n.*; — do bucików Schuhband, Schuhriemen *m.*; rozwiązała mi się — od spódnicy die Rockbänder sind mir aufgegangen.

Tasiemkowaty, *adi.* bandförmig.

Tasiemnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Zostera (Pflanzenart).

Tasować, -suję, -wałem, *va. imperf.* die Karten mischen.

Tasowanie, -nia, *sn.* Mischen *n.*, der Karten.

Tasza, -szy, *pl.* -sze, *sf.* Lump *m.* (Fisch).

Taszka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Täschchen *n.*

Tasznik, Tesznik, -a, *pl.* -i, *sm.* (Thlaspi) Täschelkraut *n.*, Bauernsenf *m.*, Hirtentasche *f.*

Taśma, -my, *pl.* -my, *sf.* 1) Borte *f.*, starkes Band Bandseil *n.*; — Morsego Telegraphenstreifen *m.*; — piły Sägeblatt *n.*, Band der Säge; 2) -my *pl.* Bänder *pl.* im tierischen Körper.

Taśmia, -mii, *pl.* -mie, *sf.* Cestum (gallertartiges Pflanzentier).

Taśmiany, Taśmowy, Tasiemkowy, *adi.* Band-, Borten-.

Taśmiarka, Tasiemkarka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Bandmacherin *f.*, Bortenflechterin *f.*

Taśmiarski, Tasiemkarski, *adi.* Bandmacher-, Bortenflechter-.

Taśmiarstwo, Tasiemkarstwo, -wa, *sn.* Band-, Bortenfabrikation *f.*; Band-, Bortenhandel *m.*

Taśmiarz, Tasiemkarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Bandmacher *m.*, Band-, Bortenfabrikant *m.*

Tata, Tato, -ty, *pl.* -ty; *dim.* **Tatek**, -tka; **Tatko, Tatunio**, -nia, **Tatuńcio**, -cia; **Tatulo**, -la, *pl.* -wie oder -le, *sm.* Papa *m.*, Väterchen *n.*, Vaterl *n.*, Papachen *n.*

Tatarak, -u, *pl.* -i, *sm.* (Acorus) Kalmus *m.*

Tatarakowy, *adi.* Kalmus-.

Tatarczanka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Buchweizenstroh *n.*, Heidekornstroh; 2) kleinkörniges Eisenerz.

Tatarczany, *adi.* Buchweizen-, Heidekorn-; -na mąka Buchweizenmehl *n.*; -na kasza Buchweizen-, Heidegrütze *f.*

Tatarczuch, -a, *pl.* -y, *sm.* Brot *n.*, Kuchen *m.*, Klöße *pl.* aus Heidemehl.

Tatarczysko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Buchweizenfeld *n.*; Buchweizenstoppeln *pl.*

Tatareczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* (Alium schoenoprasum) Schnittlauch *m.*

Tatarka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Buchweizen *m.*, Heidekorn *n.*

Tatarkowy, *adi.* Schnittlauch-.

Tatarski, *adi.* tatarisch; -e ziele Kalmus *m.*; -e obejście rohes Benehmen.

Tatarszczyzna, -ny, *sf.* tatarischer Gebrauch; Streifereien *pl.*, Raubzüge *pl.* der Tataren.

Tatnaż, -u, *sm.* Tätowierung *f.*

Tatuować, -wuję, -wałem, *va. imperf.* tätowieren.

Tatusieć, -sieję, -siałem, *vn. imperf.* ältlich werden.

Tautologia, -gii, *sf.* Tautologie *f.* = Powtarzanie tej samej myśli w innej formie.

Tawerna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Schenke *f.*, Bier-, Weinhaus *n.*

Tawuła, -ły, *pl.* -ły, *sf.* (Spiraea) Spierstaude *f.*

Tążyć, Tużyć, -żę, -żyłem, *va. imperf.* sich ängstlich sehnen, bangen, nach etwas schmachten; = Tęsknić.

Tchawica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Luftröhre *f.*

Tchawicowy, *adi.* Luftröhren-.

Tchlin, -u, *sm.* Panerätium (Zierpflanzenart).

Tchnąć, -nę, -niesz, -nąłem, -nęliśmy, I. *vn. imperf.* 1) atmen; — miłością, radością, zemstą Liebe, Freude, Rache atmen; -ęło to wszystko prawdą das alles atmete Wahrheit; 2) beseelt sein; ten zapał który -nie z każdego ich czynu diese Begeisterung, die jede ihrer Taten beseelt; II. *va. imperf.* einatmen, Atem holen; — w kogo co jmndm etwas einhauchen, einflößen; — w kogo życie jmndn beleben.

Tchnienie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Atemzug *m.*, Atmen *n.*, Hauch *m.*; wypił cały kielich jednem -m in einem Zuge trank er den ganzen Becher aus; — wiosny Frühlingshauch.

Tchórz, -a, *pl.* -e, *sm.* 1) Iltis *m.*, Stänker *m.*; 2) Feigling *m.*, feiger Mensch, Memme *f.*, Hasenfuß *m.*; -em podszyty feig, feigherzig; — go obleciał das Herz ist ihm in die Hosen gefallen.

Tchórzątko, -ka, *pl.* -ka; **Tchórzę**, -cia, *pl.* -ta, *sn.* 1) kleiner Iltis; 2) kleiner Hasenfuß.

Tchórzenie, -nia, *sn.* Erschrecken *n.*, Fürchten *n.*

Tchórzostwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* Feigheit *f.*, Poltronnerie *f.*

Tchórzowy, *adi.* Iltis-.

Tchórzyć, -rzę, -rzyłem, *vn. imperf.* furchtsam, feig werden, das Herz in die Hosen fallen lassen, sich feig benehmen.

Tchu, siehe: Dech.

Teatr, -u, *pl.* -y oder -a, *sm.* Theater *n.*; — ludowy Volkstheater *n.*; — marionetek Marionettentheater, Puppentheater; — amatorski Dilettantentheater, Dilettantenvorstellung *f.*; — wojny Kriegsschauplatz *m.*; a to ci — das ist aber eine Komödie.

Teatralność, -ści, *sing. tant. sf.* Theatralische(s) *n.*, Schauspielmäßige(s) *n.*; theatralisches Wesen.

Teatralny, *adi.*; **Teatralnie**, *adv.* theatralisch, schauspielmäßig, Theater-.

Tebel, -bla, *pl.* -ble; *dim.* **Tebelek**, -lka, *pl.* -lki, *sm.* Tiebel *m.*, Döbel *m.*, hölzerner Pflock.

Tebinki, -nek, *plur. tant.* Sattelzierat *m.*

Teblowy, *adi.* Döbel-.

Techniczność, -ści, *sing. tant. sf.* technische Eigentümlichkeit, Förmlichkeit, Einzelheit, Kunstgerechte(s) *n.*; technische Seite.

Techniczny, *adi.* **Technicznie**, *adv.* technisch, kunst-, handwerksmäßig; — wyraz technischer Ausdruck; -na szkoła technische Fach-, Gewerbeschule.

Technik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Techniker *m.*, Kunstverständige(r) *m.*

Technika, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Technik *f.*; Fach-, Gewerbeschule; 2) Technik *f.*, Kunstfertigkeit *f.*, Kunstlehre *f.*, Kunstverfahren *n.*

Technolog, -a, *pl.* -owie, *sm.* Technolog *m.*, Gewerbekundige(r) *m.*

Technologia, -gii, *sing. tant. sf.* Technologie *f.*, Gewerbekunde *f.*

Technologiczny, *adi.*; **Technologicznie**, *adv.* technologisch, gewerblich, gewerbekundig; -ny słownik Wörterbuch *n.* der gewerblichen Kunstsprache.

Te Deum, *indecl.* Tedeum *n.*, Lobgesang *m.*; = Hymn: Ciebie Boże chwalimy.

Tedy, *coni.* alsdann; hiedurch; dann; folglich; widzisz —, że miałem, słuszność du siehst folglich, daß ich recht hatte; jeżeli jesteś moim przyjacielem, — to uczynisz wenn du mein Freund bist, dann wirst du es tun.

Tegoczesny, *adi.*; **Tegocześnie**, *adv.* jetzig, aus jetziger Zeit.

Tegomiesięczny, *adi.* von diesem Monat, diesmonatlich.

Tegoroczny, *adi.* heurig, diesjährig.

Tein, -u, *sing. tant. sm.*; **Teina**, -y, *sing. tant. sf.* Theïn *n.*; = Pierwiastek znajdujący się w herbacie.

Teka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Mappe *f.*, Hefttasche *f.*, Schrifttasche; Portefeuille *n.*; mądrość jego w -ce seine ganze Klugheit ist in seiner Mappe; — na nuty Notentasche; — na skrypta Aktentasche; — ministeryalna Ministerportefeuille *n.*; minister bez -ki Minister ohne Portefeuille.

Tekin, -u, *pl.* -y, *sm.* türkisches Saffianleder.

Tekst, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Text *m.*, Inhalt *m.*; 2) Schrift *f.*, Frakturschrift.

Tekstualny, *adi.*; **Tekstualnie**, *adv.* wörtlich; = Dosłowny.

Telefon, -u, *pl.* -y, *sm.* Telephon *n.*, Fernsprecher *m.*; — międzymiastowy interurbanes Telephon.

Telefoniczny, *adi.*; **Telefonicznie**, *adv.* telephonisch; rozmowa -na telephonisches Gespräch; cela -na Fernsprechzelle *f.*; aparat — Telephon-, Fernsprechapparat *m.*; połączenie -ne telephonische Verbindung; linia -na Fernsprechlinie *f.*; drut — Fernsprechleitung *f.*; urząd — Fernsprechamt *n.*, Telephonamt *n.*; służba -na Fernsprechdienst *m.*, Fernsprechbetrieb *m.*, Telephondienst, Telephonbetrieb *m.*

Telefonista, -sty, *pl.* -ści, *sm.* Telephonbeamte(r) *m.*, Telephonist *m.*

Telefonistka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Telephonistin *f*; Telephonfräulein *f.*, Telephonbeamtin *f.*

Telefot, -u, *pl.* -y, *sm.* Telephot *n.* = Elektryczny przyrząd do przenoszenia wrażeń światła.

Telefotografia, -fii, *pl.* -fie, *sf.* Telephotographie *f.* = Fotografowanie oddalonych przedmiotów.

Telefonowanie, -nia, *sn.* Fernsprechen *n.*, Telephonieren *n.*

Telega, -gi, *pl.* -gi, *sf.* Bauernwagen *m.*, Telege *f.*

Telegraf, -u, *pl.* -y, *sm.* Telegraph *m.*; — drukujący Drucktelegraph, Typenapparat *m.*; — optyczny, powietrzny optischer Telegraph, Lufttelegraph, Signaltelegraph; — piszący schreibender Telegraph; — przenośny portativer Zugtelegraph; — wskazówkowy Zeigertelegraph; — wojskowy Feldtelegraph; — bez drutu drahtloser Telegraph.

Telegrafia, -fii, *sf.* Telegraphie *f.*, Fernschreibekunst *f.*; — bez drutu drahtlose Telegraphie.

Telegraficzny, *adi.*; **Telegraficznie**, *adv.* telegraphisch; -na wiadomość telegraphische Nachricht; -nie komuś przesłać pieniądze jmndm telegraphisch Geld anweisen; urząd -ny Telegraphenamt *n.*

Telegrafika, -ki, *sf.* Telegraphielehre *f.*

Telegrafista, -sty, *pl.* -ści, *sm.* Telegraphist *m.*

Telegrafistka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Telegraphiſtin *f.*

Telegrafować, -fuję, -wałem, *vn. imperf.* telegraphieren.

Telegram, -u, *pl.* -y, *sm.* Telegramm *n.*, Depeſche *f.*, Drahtbericht *m.*; ſzyfrowany — chiffriertes Telegramm.

Telepać, -pię, -pałem, *va. imperf.* ſchütteln, rütteln; ten wóz mocno -pie dieſer Wagen ſchüttelt ſtark; — się *vr.* ſchwer, ungeſchickt gehen, ſich kaum fortbewegen.

Telepanie, -nia, *sn.* 1) Schütteln *n.*, Rütteln *n.*; 2) Gangart *f.* des Bären.

Teleskop, -u, *pl.* -y, *sm.* Teleſkop *n.*, Fernrohr *n.*; = Dalekowidz.

Teleskopiczny, *adi.* teleſkopiſch, fern ſehend; — kocioł Teleſkopkeſſel *m.*; — gazomierz Teleſkopgaſometer *n.*

Teleskopowy, *adi.* Teleſkop-, Fernrohr-.

Tellina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Klaffmuſchel *f.* = Odgiętek.

Tellur, -u, *sing. tant. sm.* Tellur *n.*

Telluran, -u, *pl.* -y, *sm.* Telluräure *f.*

Tellurek, -rka, *pl.* -rki, *sm.* Tellurid *n.*, Tellurverbindung *f.*; — bismutu Tellurwismut *m.*; — ołowiu Tellurblei *n.*; — srebra Tellurſilber *n.*; — złota Schrifterz *n.*, Weißſilbererz; — blaszkowy złota i ołowiu Blättererz, Blättertellur *n.*, Nagyagit *n.*

Telluryn, -u, *sn.* tellurige Säure.

Telurzaki, -ków, *plur. tant.* Tellurerze *pl.*, telurhaltige Mineralien.

Temblak, -u, *pl.* -i, *sm.* 1) Säbel-, Degenband *n.*, Säbel-, Degenriemen *m.*; 2) Armbinde *f.*; nosić ramię na -ku den Arm in der Schleife tragen.

Temperament, -u, *pl.* -a, *sn.* Temperament *n.*, Gemütsſtimmung *f.*; — krwisty ſanguiniſches Temperament; — flegmatyczny phegmatiſches, langſames Temperament; — choleryczny, gwałtowny choleriſches Temperament; to człowiek z -em das iſt ein temperamentvoller, lebhafter Menſch.

Temperatura, -ry, *pl.* -ry, *sf.* Temperatur *f.*

Temperować, -ruję, -wałem, *va. imperf.* 1) temperieren, mäßigen; 2) — ołówek, pióro den Bleiſtift, die Feder ſpitzen, ſchneiden.

Tempo, -pa, *pl.* -pa, *sn.* Tempo *n.*, Zeitmaß *n.*; a — im urſprünglichen Tempo (muſik.); zur rechten, zur paſſenden Zeit.

Temporalik, -a, *pl.* -i, *sm.* Federmeſſer *n.*

Temprówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Temperofen *m.*

Ten, ta, to, tego, tej, tego, *pl.* ci, te, tych, *pron.* der, die, das, dieſer, dieſe, dieſes; pan — a — Herr Soundſo; — sam derſelbe; ten a ten der und der; to a to das und das; raz żąda tego to znów owego einmal verlangt er das, dann wieder jenes; ta osoba, o której ci wspominałam jene Perſon, die ich ſchon dir gegenüber erwähnt habe; ta szyje, ten pisze, ten się uczy, ta pierze, każdy się do pracy bierze dieſe näht, der ſchreibt, der andere lernt, jene wäſcht, jeder nimmt ſich zur Arbeit; to życie jest tylko snem dieſes Leben iſt nur ein Traum; dlatego deshalb, darum; co ci do tego was geht das dich an; bez tego ohnedies, ohnehin; bez tego się nie obejdzie ohne dies wird es nicht gehen; dostaniesz ty za to du wirſt ſchon dafür bekommen; proszę cię o to ich bitte dich darum; nic z tego nie będzie daraus wird nichts; nic po tem das nützt nichts, das iſt vergeblich; do tego dażu; już ja w tem jestem ich ſorge ſchon dafür, laß das ſchon meine Sorge ſein; mam w tem coś ich habe eine Abſicht dabei; kto łże, ten i kradnie wer lügt, der ſtiehlt auch; wziąłem to, bo moje ich habe es genommen, weil es mir gehört; co mi to za wódz, co swego wojska nie zna was iſt das für ein Feldherr, der ſeine Truppen nicht kennt; tego miesiąca nie mogę ci dać pieniędzy dieſen Monat kann ich dir kein Geld geben; tą drogą przyszedłem dieſen Weg bin ich gekommen; tymi dniami dieſer Tage; pod tym względem in dieſer Hinſicht; tym sposobem auf dieſe Weiſe.

Tennantyt, -u, *sm.* Kupferblende *f.*

Tenardyt, -u, *sm.* Naturglauberſalz *n.*

Tender, -dra, *pl.* -dry, *sm.* Tender *m.*, Vorratswagen *m.*

Tenor, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Tenor *m.*, Tenorſänger *m.*; 2) Tenorſtimme *f.*; śpiewać -em mit Tenorſtimme ſingen; 3) Inhalt *m.*, Wortlaut *m.*

Tenorowy, *adi.* Tenor-.

Tenotomia, -i, *sf.* Sehnenſchnitt *m.*; = Przecięcie ścięgna.

Tentacya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Verſuchung *f.*; = Pokusa.

Tentent, -u, *pl.* -y, *sm.* Hufſchlag *m.*, Hufegeſtampf *n.*, Pferdegetrampel *n.*

Tentować, -tuję, -wałem, *va. imperf.* verſuchen; = Kusić.

Tentowanie, -nia, *sn.* Verſuchen *n.*, Verſuchung *f.*; = Kuszenie.

Tenuta, -ty, *pl.* -ty, *sf.* Pacht *f.*; wieczna — Erbpacht; = Dzierżawa.

Tenutaryusz, -a, *pl.* -e, *sm.* Pächter *m.*; = Dzierżawca.

Teobromin, -u, *sm.* Theobromin *n.*

Teodolit, -u, *pl.* -y, *sm.* Theodolit *n.* (Meßwerkzeug).

Teofania, -nii, *sf.* Theophanie *f.*, Erſcheinung eines Gottes.

Teokracya, -cyi, *sf.* Theokratie *f.*, Gottes-, Prieſterherrſchaft *f.*

Teokratyczny, *adi.*; **Teokratycznie**, *adv.* theokratiſch.

Teokratyk, -a, *pl.* -cy; **Teokrata**, -ty, *pl.* -ci, *sm.* Theokrat *m.*

Teolog, -a, *pl.* -dzy und -gowie, *sm.* Theolog *m.*, Gottesgelehrte(r) *m.*, Geiſtliche(r) *m.*

Teologia, -gii, *sf.* Theologie *f.*, Gottesgelehrtheit *f.*

Teologiczny, *adi.*; **Teologicznie**, *adv.* theologisch, gottesgelehrt.

Teorban, -u, *pl.* -y, *sm.* Teorban *m.* (ukrainisches Musikinstrument).

Teoretyczny, *adi.*; **Teoretycznie**, *adv.* theoretisch.

Teoretyk, -a, *pl.* -cy, *sm.* Theoretiker *m.*

Teorya, -ryi, *pl.* -rye, *sf.* Theorie *f.*, Lehre *f.*; — światła Lichttheorie.

Teozof, -a, *pl.* -owie, *sm.* Theosoph *m.*, Gottweiser *m.*, Erforscher *m.*, der göttlichen Geheimnisse.

Teozofia, -i, *sf.* Theosophie *f.*; = Filozoficzne mniemanie o Bogu lub bóstwie.

Teozoficzny, *adi.*; **Teozoficznie**, *adv.* theosophisch.

Terać, -ram, -rałem, *va. imperf.* abnützen, vergeuden, verschwenden, ruinieren; — się *vr.* sich herumwälzen, herumirren, von einem Ort zum anderen wandern.

Terapeutyczny, *adi.*; **Terapeutycznie**, *adv.* therapeutisch, die praktische Heilkunde betreffend.

Terapia, -pii, *sf.* Therapie *f.*, praktische Heilkunde; Behandlung *f.*, Kur *f.*; = Leczenie.

Teraz, *adv.* jetzt, gegenwärtig; — nie czas na to jetzt ist nicht die (richtige) Zeit dazu; — nie tak myślisz, jak dawniej, a później inaczej będziesz myślał, jak — jetzt denkst du anders wie früher und später wirst du anders denken wie jetzt; — zaraz jetzt gleich, auf der Stelle; jak na — to dosyć für jetzt ist es genug.

Teraźniejszość, -ści, *sf.* Gegenwart *f.*, jetzige Zeit, Jetztzeit *f.*

Teraźniejszy, *adi.* gegenwärtig, jetzig; w -ch czasach in jetzigen Zeiten; czas — Präsens *n.*, gegenwärtige Zeit, Gegenwart *f.*

Tercelet, -u, *pl.* -y, *sm.* Terzienflöte *f.* der Orgel.

Tercerola, -li, *pl.* -le, *sf.* Taschenpistole *f.*, Terzerol *n.*

Tercet, -u, *pl.* -y, *sm.* Terzett *n.*

Tercya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* 1) Terze *f.*, Terz *f.*; 2) dritte Gymnasialklasse.

Tercyan, -a, *pl.* -i, *sm.* Schuldiener *m.*, Pedell *m.*

Tercyana, -y, *sf.* dreitägiges Fieber, Wechselfieber *n.*

Tercyarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Franziskanerbruder mit halben Gelübden.

Teredo, -da, *sn.* Bohr-, Pfahlmuschel *f.*

Terefere, *inter.* Kikelkakel! Papperlapap!

Tereśnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* = Trześnia.

Terkot, -u, *pl.* -y, *sm.* Gackelhans *m.*, Schwätzer *m.*

Terkotać, -tam, -tałem, *vn. imperf.* gackeln, plappern, schwatzen.

Terkotka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Gackellieſe *f.*, Plaudertasche *f.*, Schwätzerin *f.*

Terlarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Zimmerling *m.*, Berg-, Grubenzimmermann *m.*

Terlica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* 1) Sattelholz *n.*; 2) Satteldecke *f.*; Schabracke *f.*

Termin, -u, *pl.* -y oder -a, *sm.* 1) Termin *m.*, Frist *f.*; w -nie stanąć zum Termin erscheinen; — komu wyznaczyć einen Termin, eine Frist bestimmen, jmndm einen Termin ansetzen, anberaumen; — odłożyć den Termin, die Frist aufschieben; w -nie zapłacić zur bestimmten Zeit bezahlen; prosić o przydłużenie -u um Aufschub oder Verlängerung des Termins, um Fristerstreckung bitten; 2) Lehre *f.*, Lehrjahre *pl.*; oddać chłopca do -u einen Jungen in die Lehre geben; być w -nie u stolarza bei einem Tischler in der Lehre sein; już odbył — er hat die Lehrjahre schon überstanden; 3) gerichtliche Vorladung, Tagfahrt *f.*, Tagsatzung *f.*; 4) Umstand *m.*; być w ciężkich -nach sich in einer schwierigen Lage befinden.

Terminalność, -ści, *sf.* strikte Terminologie; Rechtsformalität *f.*

Terminalny, *adi.* schulgerecht, nach den Rechtsformen.

Terminata, -ty, *pl.* -ty; *dim.* **Terminatka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) kurzes Verzeichnis; 2) Gerichtsformel *f.*; 3) Gesindelosschein *m.*, Entlassungsschein, Dienstattest *n.* der Dienstboten, des Gesindes, Dienstzeugnis *n.*

Terminator, -a, *pl.* -rzy, *sm.* Handwerkerlehrling *m.*, Lehrbursche *m.*, -junge *m.*

Terminologiczny, *adi.* terminologisch.

Terminologia, -gii, *sf.* Terminologie *f.*; Kenntnis *f.* der Fach-, Kunstausdrücke.

Terminować, -nuję, -wałem, *vn. imperf.* in der Lehre sein; -chłopiec -nujący Lehrbursche *m.*

Terminowanie, -nia, *sn.* Lehrjahre *pl.*, Lehre *f.*

Terminowy, *adi.* Termin-, Frist-; Lehr-.

Termobarometr, -a, *pl.* -y, *sm.* Thermobarometer *n.*

Termofor, -a, *pl.* -y, *sm.* Thermophor *n.*, Wärmebehälter *m.*

Termomanometr, -a, *pl.* -y, *sm.* Thermomanometer *n.*

Termometr, -a, *pl.* -y, *sm.* Thermometer *n.*, Wärmemesser *m.*; = Ciepłomierz.

Termometrograf, -a, *pl.* -y, *sm.* Registrierthermometer *n.*

Termometryczny, *adi.* thermometrisch.

Termomultiplikator, -a, *pl.* -y, *sm.* Thermomultiplikator *m.*

Termoskop, -u, *pl.* -y, *sm.* Thermoskop *n.*, Wärmemesser *m.*. Wärmezeiger *m.*

Termy, term, *plur. tant. sn.* Bäder *pl.*, warme Quellen, Warmbad *n.*

Terpentyna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Terpentin *m.*

Terpentynowiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* Terpentinbaum *m.*

Terpentynowy, *adi.* Terpentin-; — olejek Terpentinöl *n.*

Terrakota, -ty, *pl.* -ty, *sf.* gebrannte Erde, Terrakotta *f.*

Terrytoryum, *indecl. sn.* Territorium *n.*, Gebiet *n.*, Bereich *m.*

Terrytoryalny, *adi.*; **Terytoryalny**, *adv.* territorial, Gebiets=, Territorien=.

Testament, -u, *pl.* -a; *dim.* **Testamencik**, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Teſtament *n.*, letzter Wille, letztwillige Verfügung; zrobić — das Teſtament machen, aufſetzen; — obalić das Teſtament umſtoßen; napisać — den letzten Willen niederſchreiben; zwalczać ważność -u die Gültigkeit des Teſtaments anfechten; 2) stary — Altes Teſtament; nowy — Neues Teſtament; = Zakon.

Testamentarz, -a, *pl.* -e; **Testamentnik**, -a, *pl.* -cy; **Testator**, -a, *pl.* -rzy, *sm.* Teſtator *n.*, Teſtierer *m.*, Erblaſſer *m.*

Testamentowy, **Testamentalny**, *adi.* Teſtaments=; -tarne rozporządzenie Teſtamentsanordnung *f.*

Testator, -a, *pl.* -rzy, *sm.* Erblaſſer *m.*

Testatorka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Erblaſſerin *f.*

Testatorski, *adi.* Teſtator=, Erblaſſers=.

Testymonium, *indecl. sn.* Teſtimonium *n.*, Zeugnis *n.*; = Świadectwo.

Teszlik, -a, *pl.* -i, *sm.* (Pellataria) rotes Steinbrech.

Teść, -ścia, *pl.* -ście oder -ściowie, *sm.* Schwiegervater *m.*; -ściowie, *pl.* Schwiegereltern *pl.*

Teściowa, -wej, *pl.* -we, *sf.* Schwiegermutter *f.*

Teściowski, *adi.* ſchwiegerväterlich; ſchwiegermütterlich; Schwiegereltern=.

Tetaniczny, *adi.* ſtarrkrampfig, vom Starrkrampf befallen.

Tetanizacya, -cyi, *sf.* Erzeugung *f.* von Starrkrampf.

Tetanizować, -zuję, -wałem, *vn. imperf.* Starrkrampf erzeugen.

Tetanus, -u, *sing. tant. sm.* Starrkrampf *m.*; = Tężec.

Tetrakord, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Tetrachord *n.*, vierſeitige Leier; 3) Tetrakkord *m.*, die vier Töne einer Quarte.

Tetryczeć, -czeję, -czałem, *vn. imperf.* mürriſch, unfreundlich, ſauertöpfiſch werden.

Tetryczenie, -nia, *sn.* Mürriſchwerden *n.*

Tetryczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* mürriſche, unfreundliche Perſon.

Tetryczność, -ści, *sf.* mürriſches, unfreundliches Weſen.

Tetryk, -a, *pl.* -cy, *sm.* mürriſcher, unfreundlicher, ſauertöpfiſcher Menſch, Murrkopf *m.*, Hypochonder *m.*

Teutonizm, -u, *sing. tant. sm.* Teutonismus *m.*

Teza, -zy, *pl.* -zy, *sf.* Theſis *f.*, Theſe *f.*, Satz *m.*, Streitſatz *m.*

Też, *coni.* auch, denn, wohl doch; mniej pracuje, mniej — zarabia er arbeitet weniger und verdient auch weniger; my wszyscy — pójdziemy wir alle werden auch mitgehen; ani ja — ich auch nicht; co — w tem zawiniątku być może was kann denn in dieſem Bündel wohl ſein; może ci to pomódz, ale — zaszkodzić może das kann dir helfen, kann dir aber auch ſchaden; dobra to materya, ale — kosztuje dosyć es iſt ein guter Stoff, koſtet aber auch genug; co — ty o tem myślisz was denkſt du wohl darüber; czemu — nie powiedziałeś tego prędzej warum haſt du denn das nicht früher geſagt; gdzież — cały dzień byłeś wo warſt du denn den ganzen Tag; przyjdź — kiedy i do mnie komm doch auch einmal zu mir; trzeba — przecie mieć jakiś wzgląd dla wieku man muß doch Rückſichten gegen das Alter haben; niby — ſcheinbar; niby — nic o tem nie wiedziałeś du tuſt ſo, als ob du nichts davon gewußt hätteſt.

Tęchnąć, -nę, -łem, *vn. imperf.* 1) dumpfig, anbrüchig werden, muffeln, mufflig werden; 2) ſich ſetzen, verlaufen, fallen.

Tęcza, -czy, *pl.* -cze, *sf.* Regenbogen *m.*; patrzeć jak w -czę jmnḍn mit Bewunderung anſtarren.

Tęczak, -a, *pl.* -i, *sn.* Junkerfiſch *m.*, Meerjucker *m.*

Tęczowanie, -nia, *sn.* Regenbogenſpiel *n.*

Tęczowy, *adi.* Regenbogen=; błona -a Regenbogenhaut *f.*

Tęczówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Regenbogenhaut *f.* des Auges, Iris *f.*, Irishaut *f.*

Tędy, *adv.* hiedurch, hindurch, hier durch, hier vorüber; nie — droga da führt nicht der Weg durch; przechodził — przed godziną er iſt da vor einer Stunde vorübergegangen; — owędy hier und da, hin und her.

Tęgi, *adi.*; **Tęgo**, *adv.* 1) ſteif, feſt, drall, ſtark; — powróz feſtes Seil; -gie sukno feſtes Tuch; — mróz feſter Froſt; -ga zima ſtarker, kalter Winter; glinę -go umieść den Ton dicht, feſt kneten; 2) tüchtig; dwa -gie rumaki zwei tüchtige Hengſte; -go się trzymał er hat ſich tüchtig gehalten; -go go wyłajał er hat ihm einen tüchtigen Verweis gegeben; -gi jeździec tüchtiger Reiter.

Tęgokrusz, -u, *pl.* -e, *sm.* ſtahldichtes Erz.

Tęgoskór, -a, *pl.* -y, *sm.* Hartháutler *m.* (Piljart).

Tęgoster, -a, *pl.* -y, *sm.* Holzhauer *m.*, Kletterſchwanz *m.*

Tęgostka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* (Desmochaeta) Bandhaar *n.*

Tęgopokrywy, *adi.* mit Flügeldecken verſehen, hornflügelig.

Tęgoryjec, -jca, *pl.* -jce, *sm.* Eingeweidewurm *m.* im Zwölffingerdarm.

Tęgość, -ści, *sf.* Steifheit *f.*, Steife *f.*, Feſtigkeit *f.*, Derbheit *f.*, Stärke *f.*; Tüchtigkeit *f.*

Tępiciel, -a, *pl.* -e, *sm.* Ausrotter *m.*

Tępić, -pię, -piłem, *va. imperf.* 1) ausrotten; 2) abſtumpfen, ſtumpf machen.

Tępieć, -pieję, -piałem, *vn. imperf.* ſtumpf werden.

Tępogłowy, *adi.* ſtumpfköpfig.

Tępogłów, -owu, *pl.* -owy, *sm.* Meeräſche *f.*, Meeralant *m.*

Tępokątny, *adi.* ſtumpfwinklig; ſtumpfkantig.

Tęponosy, *adi.* ſtumpfnaſig.

Teporogi, *adi.* ſtumpfhörnig.

Tępość, -ści, *sf.* Stumpfheit *f.*; — ſłuchu Stumpfheit des Gehörs; — umysłu Stumpfſinn *m.*; — pojęcia Begriffsſtützigkeit *f.*

Tępozęb(n)y, *adi.* ſtumpfzahnig.

Tępy, *adi.*; **Tępo**, *adv.* 1) ſtumpf; 2) ſtumpfſinnig; -pa głowa Schwachkopf *m.*; -pe pojęcie ſchwere Faſſungskraft; -po pojmować ſchwer begreifen.

Tęskliwość, **Tęskność**, -ści, *pl.* -ści; **Tęsknota**, -ty, *pl.* -ty; **Tęsknica**, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Sehnſucht *f.*, Bangigkeit *f.*, Wehmut *f.*; — za krajem, domem Heimweh; oczekuję go z -tą ich erwarte ihn mit Sehnſucht.

Tęskliwy, **Tęskny**, *adi.*; **Tęskliwie**, **Tęsknie**, **Tęskno**, *adv.* ſehnſüchtig, ſehnſuchtsvoll, bange; -no mi za wami ich ſehne mich nach euch; -ne dni wlokły się powoli bange Tage zogen ſich langſam dahin; -no mi tu mir iſt hier bange.

Tęsknić, -nię, -niłem, *vn. imperf.* ſich ſehnen, Sehnſucht haben; — do domu, do kraju Heimweh haben.

Tęsknienie, -nia, *sn.* Sehnen *n.*

Tęsknocin, -u, *pl.* -y, *sm.* Iresine (Pflanzenart).

Tętent, -u, *pl.* -y, *sm.* = Tentent.

Tętniak, -a, *pl.* -i, *sm.* Schlagadergeſchwulſt *f.*

Tętnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Schlagader *f.*, Pulsader, Arterie *f.*; wielka — Aorta *f.*, Hauptſchlagader.

Tętnicowy, **Tętniczy**, *adi.* Schlagader-, arteriell, arteriös.

Tętniczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* kleines arterielles Blutgefäß.

Tętnić, -nię, -niłem, *vn. imperf.* 1) pulſieren; 2) trampeln, mit den Füßen ſtampfen.

Tętnienie, -nia, *sn.* 1) Pulſieren *n.*; 2) Trampeln *n.*, Stampfen *n.*

Tętnistość, -ści, *sf.* (Arterielitas, Hyperynosis) faſerige Blutvergiftung.

Tętno, -na, *pl.* -na, *sn.* Puls *m.*, Pulsſchlag *m.*

Tętnomnożny, *adi.* (polysphygmicus) pulsbeſchleunigend.

Tęża, -ży, *pl.* -że, *sf.* (Agave) amerikaniſche Baummalve.

Tężcowy, *adi.* Starrkrampf-.

Tężec, -żca, *pl.* -żce, *sm.* Starrkrampf *m.*

Tężeć, -żeję, -żałem, *vn. imperf.* erſtarren, ſteif werden; żelazo -je das Eiſen wird teigig.

Tężenie, -nia, *sn.* Erſtarren *n.*, Steifwerden *n.*; — solanki Gradierung *f.* der Sole; — cierniowe Dorngradierung; — solanki lodowe Eisgradierung; — słoneczne Sonnengradierung.

Tężnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Gradierhaus *n.*, Gradierwerk *n.*, Dornengradierung *f.*

Tężnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Gradierer *m.*

Tężyć, -żę, -żyłem, *va. imperf.* ſteif machen.

Tfu! *interi.* Pfui!

Tiul, -u, *pl.* -e, *sm.* Tüll *m.*; — w punkta Erbſentüll.

Tiara, -ry, *pl.* -ry, *sm.* Tiara *f.*, päpſtliche Krone.

Tkacki, **Tkaczy**, *adv.* Weber-.

Tkactwo, -wa, *sn.* Weberhandwerk *n.*, Weberei *f.*; Weberhandel *m.*

Tkacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Weber *m.*

Tkaczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Weberin *f.*

Tkaczyk, -a, *pl.* -i, *sm.* Schnaumotte *f.*

Tkać, tkam, tkałem, *va. imperf.* 1) ſtopfen, drücken, hineindrücken; 2) weben; — płótno Leinwand weben; złotem -ne golddurchwirkt.

Tkalnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Weberei *f.*; Webſtuhl *m.*

Tkanie, -nia, *sn.* Weben *n.*

Tkanina, -ny, *pl.* -ny; *dim.* **Tkanka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Gewebe *n.*, gewebtes Zeug; Band *n.*, Streif *m.*, Beſatz *m.*

Tkanka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Zellengewebe *n.*, Zelle *f.* im Körper.

Tkankowaty, *adi.* zellenförmig, zellenartig, zellig.

Tkankowy, *adi.* Gewebe-.

Tkliwość, -ści, *sf.* Rührung *f.*, Empfindſamkeit *f.*, Erregbarkeit *f.*

Tkliwy, *adi.*; **Tkliwie**, *adv.* rührend, empfindlich, rührbar.

Tknąć, -nę, -nąłem, *va. perf.*; **Tykać**, -kam, -kałem, *va. imperf.* 1) rühren, anrühren; — się czego an etwas die Hände legen, etwas ſcharf anfaſſen; nieprzyjemnie mnie to tknęło, że . . . es berührte mich unangenehm, daß . . .; 2) durchdringen, erſchüttern.

Tykać, -kam, -kałem, *va. imperf.* duzen, mit du anreden.

Tkwić, tkwię, tkwiłem, *vn. imperf.* ſtecken; kula tkwi jeszcze ciągle w ranie die Kugel ſteckt noch immer in der Wunde; to mi tkwi w pamięci das iſt mir im Gedächtnis geblieben; przesadza, ale przecież cząstka prawdy tkwi w jego słowach er übertreibt, aber es ſteckt doch ein Teilchen Wahrheit in ſeinen Worten.

Tleć, **Tlić**, -lę, -liłem, *vn. imperf.* glimmen, ſchwelen; drzewo mokre tli, lecz nie pali się naſſes Holz glimmt, aber brennt nicht; gdzieniegdzie tlił jeszcze mały ogień hie und da glomm noch ein kleines Feuer.

Tlen, -u, *sing. tant. sm.* Sauerſtoff *m.*, Oxygen *n.*

Tlenek, -nku, *pl.* -nki, *sm.* Oxyd *n.*; — węgla Kohlenoxydgas *m.*, Kohlenſauerſtoff *m.*; — azotu Stickſtoffoxyd *n.*; — żelaza Eiſenoxyd.

Tlenie, -nia, *sn.* Glimmen *n.*

Tlennik, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Oxyd *n.*, Sauerstoffverbindung *f.*; 2) Metallkalk *m.*; — żelaza Magneteisenstein *m.*

Tlenosól, -soli, *pl.* -sole, *sf.* Sauerstoffsalz *n.*

Tło, tła, *pl.* tła, *sn.* 1) Grund *m.*, Hintergrund *m.*; to się będzie dobrze odbijać na ciemnem tle das wird von dem dunklen Grunde gut abstechen; te piękne przymioty stanowią — jego charakteru diese schönen Eigenschaften bilden den Grund seines Charakters; biały domek odbijał się od malowniczego tła starych dębów das weiße Häuschen stach von dem malerischen Hintergrunde der alten Bäume ab; 2) Fußboden *m.*, Boden *m.*; — odlewane gegossener Estrich.

Tłoczenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Pressen *n.*, Drücken *n.*

Tłoczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.*; — do biletów Kupierstempel *m.*, Billettstempelapparat *m.*

Tłocznia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* 1) Presse *f.*, Druckerpresse; 2) Kelter *m.*; 3) Stoß-, Prägewerk *n.*; — zawiasowa Quetschwerk.

Tłoczyć, -czę, -czyłem, *va. imperf.* drücken, pressen, zusammendrücken, zusammenpressen; — masło w fasce die Butter im Fasse pressen; — wino, oliwę Wein, Öl pressen; wszystko w kupę — alles zusammendrängen; smutek-y mi serce der Kummer drückt mir das Herz; — stopą ziemię mit dem Fuße die Erde drücken; — książki Bücher drucken; — się *vr.* sich drängen, pressen; -czyli się wszyscy ku wyjściu, tak że nie sposób było się cofnąć alles drängte zum Ausgang, so daß es unmöglich war, sich zurückzuziehen; różne myśli -czą mi się do głowy verschiedene Gedanken drängen sich mir im Kopfe.

Tłok, -u, *pl.* -i, *sm.* 1) Gedränge *n.*; taki był — w kościele, że musieliśmy czekać na dworze es war so ein Gedränge in der Kirche, daß wir draußen warten mußten; 2) —; *dim.* **Tłoczek**, -czka, *pl.* -czki, *sm.* Kolben *m.*, Stampfer *m.*, Stößel *m.*, Stempel *m.*; — cylindra parowego Dampfkolben; — klapowy durchbrochener Kolben, Ventilkolben; — maszyny wodociągowej Treibkolben; — pompy Pumpen-, Mönchskolben; — przebijaczki Drucker *m.*, Stempel oder Mönch der Lochmaschine.

Tłoka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Hilfsdienst *m.*, Frondienst *m.*; 2) Fruchteinsammlung *f.*, Ernte *f.*

Tłokarnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Weinkelter *m.*, Ölpresse *f.*; Preßhaus *n.*

Tłokarski, *adi.* Kolben-.

Tłokarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Kelterer *m.*, Presser *m.*

Tłuc, -kę, -czesz, -kłom, I. *vn. imperf.* schlagen, stoßen; — głową o ścianę mit dem Kopfe an die Wand schlagen; tłukł pięściami o drzwi, aż się w całym domu rozlegało er hämmerte mit den Fäusten an die Tür, so daß es im ganzen Hause dröhnte; II. *va. imperf.* zerschlagen, zerstoßen; bearbeiten; — pieprz w moździerzu den Pfeffer im Mörser zerstoßen; tarczę — orężem mit dem Schwerte an den Schild schlagen; — co na miazgę etwas zu Brei zerstoßen; — orzechy Nüsse knacken; — kogo pięściami jmndn mit den Fäusten bearbeiten; III. — się, *vr.* 1) schlagen, klopfen, pochen, Lärm machen; — się jak Marek po piekle einen Höllenlärm machen; kto się tam -cze do drzwi? wer pocht dort so heftig an die Tür? 2) sich herumtreiben; — się po nocach die ganzen Nächte herumlaufen, herumschwärmen; pojadę w dzień, bo czemu mam się — po nocy ich werde bei Tag fahren, denn wozu soll ich mich bei Nacht strapazieren; — się po świecie sich in der Welt herumtreiben.

Tłucarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Erzstoßer *m.*

Tłucz, **Tłucza**, -czy, *pl.* -cze; **Tłuka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Brei *m.*, Hunde-, Vogelfutter *n.*

Tłuczek, -czka, *pl.* -czki, *sm.* Stößer *m.*, Mörserkeule *f.*; — zderzaka cylindrowy Bufferstößer; — zderzaka o tarczy płaskiej Bufferstange mit flacher Scheibe; — zderzaka o tarczy wypukłej Bufferstange mit ovaler Scheibe.

Tłuczenie, -nia, *sn.* Zerschlagen *n.*, Zerstampfen *n.*, Zerstoßen *n.*; — rud Erzpochen *n.*; — suche Trockenpochen *n.*; — mokre Naßpochen *n.*, Mahlführung *f.*; — miałko Tod-, Zähpochen *n.*

Tłuczeniec, -ńca, *pl.* -ńce, *sm.* Gebäck *n.* aus gestoßenen Mandeln.

Tłuczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Stampfe *f.*; Pochwerk *n.*, Pochhammer *m.*; — stęporowa Stengelpochhammer; — młotowa Hammerpochwerk; 2) Rührfaß *n.*, Butterrührfaß *n.*; 3) Herumstreicherin *f.*

Tłuk, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Stampfer *m.*, Stößer *m.*; 2) Pflastertreter *m.*, Taugenichts *m.*, Tunichtgut *m.*

Tłum, -u, *pl.* -y, *sm.* Haufen *m.*, Masse *f.*, Menge *f.*, Schwarm *m.*; -y ludu zebrały się przed parlamentem Volksmassen sammelten sich vor dem Parlament; w -ie im Gedränge; — przykrych myśli ein Schwarm unangenehmer Gedanken.

Tłumactwo, -wa, *sn.* 1) Dolmetschgewerbe *n.*, Dolmetscherei; 2) Auflärung *f.*, Auslegung *f.*

Tłumacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Übersetzer *m.*, Dolmetsch *m.*, Dolmetscher *m.*; Ausleger *m.*, Erklärer; — tych dzieł trzymał się dokładnie oryginału der Übersetzer dieser Werke hielt sich genau an das Original; zaprzysiężony — sądowy beeideter Gerichtsdolmetsch; on niech będzie -em moich uczuć er soll der Dolmetsch meiner Gefühle sein; — na język niemiecki Übersetzer ins Deutsche, Verdeutscher.

Tłumaczenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* 1) Übersetzung *f.*; on żyje

tylko z -czeń er lebt nur von Übersetzungen; 2) Ausdrücken *n.*, Auslegen *n.*; do -nia myśli swoich um seine Gedanken auszudrücken; 3) — się Entschuldigung *f.*, Rechtfertigung *f.*; to twoje — się chorobą nie jest prawdopodobne die Krankheit, die du als Entschuldigung angibst, ist nicht wahrscheinlich.

Tłumaczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Übersetzerin *f.*; Auslegerin *f.*

Tłumaczyć, -czę, -czyłem, *va. imperf.* 1) übersetzen, übertragen; — co z polskiego na niemieckie etwas aus dem Polnischen ins Deutsche übersetzen, verdeutschen; 2) auslegen, erklären; -czyłem mu to, jak mogłem, wszystko nadaremnie ich erklärte es ihm, wie ich es konnte, alles umsonst; — sny Träume auslegen; — co według swego widzimisię etwas deuteln; — komu swoje uczucia jmndn über seine Gefühle aufklären; 3) ausdrücken, wiedergeben; ten wyraz nie dobrze tłumaczy twą myśl dieser Ausdruck gibt nicht richtig deinen Gedanken wieder; ja chcę tylko myśl — ich will bloß den Gedanken wiedergeben; II. — się *vr.* 1) sich rechtfertigen, sich entschuldigen; 2) — się czem etw. vorschützen.

Tłumić, -mię, -miłem, *va. imperf.* dämpfen, unterdrücken; ersticken (bildl.); — ogie ńdas Feuer unterdrücken; — łzy westchnienia Tränen, Seufzer unterdrücken; starałem się — w sobie myśl o zemście ich trachtete den Gedanken an Rache in mir zu unterdrücken.

Tłumny, *adi.*; **Tłumnie**, *adv.* zahlreich, gedrängt, haufenweise.

Tłumok, -a, *pl.* -i; *dim.* **Tłumoczek**, -czka, *pl.* -czki, *sm.* Bündel *n.*, Ränzel *n.*, Ranzen *m.*, Gepäck *n.*, Paket *n.*, Reisesack *m.*; Bettsack *m.*

Tłustawy, *adi.* ein wenig fett; sich fett anfühlend.

Tłustka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Madia (Pflanzenart).

Tłustodrzew, -a, *pl.* -y, *sm.* Balsambaum *m.*

Tłustosz, -a, *pl.* -e, *sm.* Fettkraut *n.*, Bürzelkraut *n.*, — szkarłatny rotes Dickblatt; — pomorski Portulakmelde *f.*

Tłustoszklisty, *adi.* fettglänzend.

Tłustość, -ści, *pl.* -ści, *sm.* 1) Fett *n.*; 2) Fettigkeit *f.*; 3) Schlüpfrigkeit *f.*

Tłusty, *adi.*; **Tłusto**, *adv.* 1) fett; chętnie -to jadać gern fett essen; wyglądać -to dick und fett aussehen; -ty grunt fetter Boden; 2) schlüpfrig, schmutzig; -te dowcipy gepfefferte Witze.

Tłuszcz, -u, *pl.* -e, *sm.* Fett *n.*

Tłuszcza, -czy, *pl.* -cze, *sm.* Volkshaufe *m.*, Mob *m.*, Pöbel *m.*

Tłuszczak, -a, *pl.* -i, *sm.* Fettgeschwulst *f.*

Tłuszczowy, *adi.* Fett-.

Tłuścić, -szczę, -ściłem, *va. imperf.* fettig, schmierig machen.

Tłuścieć, -cieję, -ciałem, *vn. imperf.* dick, fett werden.

Tłuścioch, -a, *pl.* -y, *sm.* fetter, dicker Mensch, Dickerchen *n.*, Dickwanst *m.*

Tłuściocha, -chy, *pl.* -chy; *dim.* **Tłuścioszka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* dicke Frauensperson.

To, I. siehe: Ten; II. *coni.* 1) so, dann; gdyby kto inny był na czele, — rzeczy by wzięły inny obrót wenn jemand anderer an der Spitze wäre, so würden die Dinge einen anderen Verlauf nehmen; a jak uczynię coś innego, — z twojej winy und wenn ich was anderes tun werde, dann ist es deine Schuld; 2) — — bald . . . bald; — śmieje się, — płacze bald lacht er, bald weint er; — tak, — owak bald so, bald anders; — na tę, — na tamtę stronę bald auf diese, bald auf jene Seite.

Tobijak, -a, *pl.* -i, *sm.* Sandaal *m.*, Tobiasfisch *m.*

Toboła, -ły, *pl.* -ły, *sf.*; *dim.* **Tobołek**, -łka, *pl.* -łki, *sm.* 1) Hirten-, Reisetasche *f.*; 2) Gepäckstück *n.*, Paket *n.*, Ballen *m.*

Toczak, -a, *pl.* -i, *sm.* Schleifstein *m.*

Toczarnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Schleiferei *f.*

Toczek, -czka, *pl.* -czki, *sm.* 1) runde Scheibe; 2) runder flacher Hut, Toque *f.*; 3) kleiner, roter Hof um die Schutzblatternpusteln; 4) — szlifierski Schmirgelscheibe; 5) -czkiem, *adv.* kugelnd, rollend.

Toczenica, -cy, *pl.* -ce; *sf.* 1) runde Weiberhaube; 2r Wulst *m.*; 3) Viertelstab *m.*,

Toczenie, -nia, *sn.* 1) Drechseln *n.*; 2) Wälzen *n.*(Rollen *n.*

Toczność, -ści, *sf.* Beweglichkeit *f.*, Geschmeidigkeit *f.*, Wälzbarkeit *f.*

Toczny, *adi.* wälzbar, geschmeidig, beweglich.

Toczyć, -czę, -czyłem, I. *va. imperf.* 1) wälzen, rollen; — kamienie Steine wälzen; — beczkę ein Faß rollen strumień -czy swe wody przez dolinę der Bach rollt seine Gewässer durch das Tal; — oczyma po sali seine Augen im Saale umherrollen lassen; 2) drechseln; 3) schleifen, wetzen; 4) zapfen, schöpfen, pumpen; — wodę ze studni das Wasser aus dem Brunnen pumpen; — wino, piwo Wein, Bier zapfen; — pianę schäumen, Schaum von sich geben; 4) zernagen, zerfressen; zdrowego drzewa robak nie -czy einen gesunden Baum zernagt der Wurm nicht; smutek serce mu -czy der Kummer nagt ihm am Herzen; zazdrość go -czy der Neid verzehrt ihn; 5) führen; — z kim rozmowę ein Gespräch mit jmndm führen; — z kim spór einen Streit mit jmndm führen; II. — się *vr.* 1) rollen, kollern, sich drehen; strumień w dolinie się -czy der Bach rollt durch das Tal dahin; fortuna kołem się -czy Glück und Glas wie bald bricht das, Glück ist veränderlich; 2) fließen, strömen; łzy strumieniem -czyły się po jej twarzy Tränen flossen in Strömen über ihr Gesicht; krew -czy się z rany Blut

ſtrömt aus der Wunde; 3) im Gange ſein, ſtattfinden, geführt werden, von ſich gehen; od pięciu lat wojna się -czy ſeit fünf Jahren wird der Krieg geführt; rozmowa -czyła się o polityce das Geſpräch wurde über Politik geführt; przed tutejszym sądem -czy się rozprawa o oszustwo vor dem hieſigen Gerichte findet eine Verhandlung über Betrug ſtatt; sprawa się -czy już dwa lata die Sache iſt ſchon zwei Jahre im Gange.

Toczydło, -dła, *pl.* -dła, *sn.* Schleif-, Wetzſtein *m.*, Polierſcheibe *f.*

Toczysty, *adi.* rund, wie gedrechſelt.

Toć, *adv.* = Przecie.

Toga, -gi, *pl.* -gi, *sf.* Toga *f.*; Talar *m.*

Toina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* (Apocynum) Hundskohl *m.*, Hundswolle *f.*

Tojad, -u, *pl.* -y, *sm.* (Aconitum) Eiſen-, Sturmhut *m.*, Venus-, Himmelswagen *m.*; — mordownik Rappel-, Sturmhut; — wilkomord Fuchs-, Wolfsſturmhut.

Tojadnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Akonit *n.*

Tojeść, -ści, *sing. tant. sf.* (Lysimachia) Seiden-, Schwalbenwurz *f.*, Äskulapie *f.*, Schwalbenkraut *n.*; — wielka gelber Weiderich.

Tojowiec, -wca, *sm.* Marsdenias (Pflanzenart).

Tok, -u, *pl.* -i, *sm.* 1) Fließen *n.*, Gleiten *n.*; regelmäßiger Gang, Lauf *m.*; Richtung *f.*; w -u rozmowy wspomniał o długu im Laufe des Geſpräches erwähnte er die Schuld; rokowania wzięły pomyślny — die Unterhandlungen nahmen eine günſtige Richtung; rzeczy idą ciągle tym samym -iem die Sachen gehen immer den regelmäßigen Gang; inny jest teraz — rzeczy die Sache hat jetzt eine andere Wendung erhalten, genommen; — myśli Gedankengang; 2) Form *f.*, Geſtalt *f.*, Art *f.*; 3) Tenne *f.*, Dreſchtenne; 4) Wulſt *m.*, Viertelſtab *m.*; 5) Töpferſcheibe *f.*; 6) Lanzenſchuh *m.*; Karabinerhaken *m.*; 7) Strang *m.*, Schienenſtrang, Schienenreihe *f.*; — łuku Kurvenſtrang.

Tokaj, -u, *pl.* -e, *sm.* Tokaier *m.*, Ungarwein *m.*

Tokarczyk, -a, *pl.* -ki, *sm.* Drechſlerlehrling *m.*, Drechſlergeſelle *m.*

Tokarka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Drechſlerin *f.*, Drechſlermeiſterin *f.*; 2) Drehbank *f.*, Drechſelbank; — do kruszcu Metalldrehbank; — do obtaczania kół Räderdrehbank; — przedmiotów owalnych Ovaldrehwerk; — pociągowa, mechaniczna Maſchinendrehbank; — pociągowa z podstawkiem ręcznym Gliederdrehbank; — podwójna Duplexdrehbank; — tarczowa Scheibendrehbank, Plandrehbank.

Tokarnia, -ni, *pl.* nie, *sf.* Drechſlerwerkſtatt *f.*, Drechſlerei *f.*

Tokarski, *adi.* Drechſler-; -ka robota Drechſlerarbeit *f.*

Tokarstwo, -wa, *sn.* Drechſlerhandwerk *n.*

Tokarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Drechſler *m.*

Tokłoska, -ki, *sf.* echter römiſcher Kümmel.

Tokować, -kuję, -wałem, *vn. imperf.* ſchleifen, balzen, ſich paaren, ſich begatten (von Auer-, Wild-, Haſelwild).

Tokowanie, -nia, *sn.* Balzen *n.*, Schleifen *n.*

Tokowisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* 1) Tenne *f.*; 2) Balz *m.*, Ort, wo das Balzen geſchieht.

Toksykolog, -a, *pl.* -owie, *sm.* Toxikolog *m.*, Giftkenner *m.*; = Znający się na truciznach.

Toksykologia, -gii, *sf.* Toxikologie *f.*, Giftkunde *f.*; = Nauka o truciznach.

Tolerancya, -cyi, *sf.* Toleranz *f.*, Duldung *f.*, Duldſamkeit *f.*; = Pobłażanie.

Tolerancki, *adi.*; **Tolerancko**, *adv.* tolerant, duldſam, nachſichtig.

Tolerować, -ruję, -wałem, *va. imperf.* tolerieren, dulden, nachſichtig ſein.

Tolerowanie, -nia, *sn.* Tolerieren *n.*, Dulden *n.*

Tołombas, **Tołumbas**, -u, *pl.* -y, *sm.* türkiſche Trommel, Janitſcharenpauke *f.*

Tołp, -pia, *pl.* -pie, *sm.* (Madrepora) Sternkoralle *f.*

Tołub, -bia, *pl.* -bie; *dim.* **Tołubek**, -bka, *pl.* -bki, *sm.* gefütterter Oberrock, Pelzrock *m.*

Tołuba, -by, *pl.* -by, *sf.* Crovea (Pflanzenart).

Tom, -u, *pl.* -y; *dim.* **Tomik**, -u, *pl.* -i, *sm.* Band *m.*, Bändchen *n.*; już wyszedł drugi — historyi der zweite Band der Geſchichte iſt ſchon erſchienen.

Tombak, -u, *sing. tant. sm.* Tombak *m.*, rotes Meſſing, Rotguß *m.*, Mannheimer Gold.

Tombakowy, *adi.* Tombak-, von Tombak.

Tomiłek, -łka, *pl.* -łki, *sm.* (Heliotropium) Sonnenwende *f.*

Tomka, -ki, *sf.* Riechgras *n.*

Tomkownica, -cy, *sf.* Pferdegras *n.*

Tomsonit, -u, *sm.* Thomſonit *m.*, Kongtonit *m.*

Ton, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Ton *m.*, Stimme *f.*, Klang *m.*; fałszywy — falſcher Ton; miły — angenehmer Ton; dzwon ma przyjemny — die Glocke hat einen ſchönen Klang; słodkie, tkliwe, smutne -y wydobywał ze skrzypiec ſüße, rührende, traurige Töne brachte er aus der Geige hervor; musisz wziąć o pół -u wyżej du mußt um einen halben Ton höher greifen; wypaść z -u aus dem Tone kommen; 2) Ton *m.*, Redeweiſe *f.*, Betragensart *f.*; zuchwały — przybrać frech werden, in einer frechen Weiſe reden; to jest — teraźniejszego świata das iſt der jetzt herrſchende Weltton; człowiek dobrego -u ein Mann von gutem Ton; to należy do dobrego -u das gehört zum guten Ton; spuścił z -u er iſt jetzt beſcheidener geworden; w rozkazującym -ie im befehlenden Tone.

Tonacya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Tonart *f.*, Skala *f.*

Tonąć, -nę, -nąłem, *vn. imperf.* ertrinken, untergehen, zu Grunde gehen, versinken; okręt -nie das Schiff geht unter; -nę w tem błocie ich gehe in diesem Kot unter; — we łzach in Tränen zerfließen; co ma wisieć nie utonie Unkraut verdirbt nicht; -nący chwyta się brzytwy der Ertrinkende klammert sich auch an einen Strohhalm (an ein Rasiermesser).

Toniczność, -ści, *sf.* normale Spannkraft der Muskeln, Tonus *m.*

Toniczny, *adi.* 1) tonisch, Ton-; 2) tonisch, die Spannkraft der Gewebe betreffend; — kurcz Starrkrampf *m.*

Tonika, -ki, *sf.* Tonika *f.*, Grundton *m.*

Tonizować, -zuję, -wałem, *va. imperf.* Spannkraft verleihen.

Tonkowiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* Tonkabohne *f.*

Tonna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Tonne *f.*; — angielska englische Tonne; — francuska französische Tonne.

Tontyna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Tontine *f.*, Leibrentengesellschaft *f.*

Toń, -ni, *pl.* -nie, *sf.* 1) Tiefe *f.*, Abgrund *m.*, tiefes Wasser; 2) Zug *m.* gefangener Fische; 3) -nie der mit Netzen umstellte Strich des Wassers.

Topaz, -zu, *pl.* zy, *sm.* Topas *m.*; — biały Pikrit *m.*; — fałszywy Bergkristall *m.*

Topialny, *adi.* Schmelz-, Gieß-.

Topian, -u, *sm.* Pistia (Pflanzenart).

Topiciel, -a, *pl.* -e, *sm.* Gießer *m.*

Topić, -pię, -piłem, I. *va. imperf.* 1) ertränken, ersäufen, untertauchen; -iono za dawnych czasów mniemane czarownice man ertränkte vor Zeiten die vermeintlichen Hexen; troski w winie — die Sorgen in Wein ersäufen; — okręt ein Schiff versenken, in Grund bohren; 2) gießen, schmelzen, zerfließen lassen; — kruszce, szkło, wosk Erze, Glas, Wachs schmelzen; 3) (bildl.) versenken, heften, bohren, stoßen; — wzrok w słońcu seinen Blick auf die Sonne heften, sie unverwandt anschauen; — wzrok w czyjemś oku seinen Blick auf jmnds Auge heften; — żelazo w czyich piersiach das Eisen in jmnds Brust bohren, stoßen; II. — się *rr.* ertrinken, sich versenken, vertiefen; ratujcie mnie, bo się -pię rettet mich, weil ich sonst ertrin'e; myślę iść — się do Wisły ich will zur Weichsel gehen, um mich zu ertränken; 2) zergehen, schmelzen, zerfließen; z metalów najprędzej -pi się ołów von allen Metallen schmilzt Blei am schnellsten.

Topiel, -i, *pl.* -e, *sf.*; **Topielisko**, -ka, *pl.* -ka, *sn.* 1) Wasserabgrund *m.*, Wasserschlund *m.*, Wasserstrudel *m.*; — morska Meeresflut *f.*; 2) Ertrinken *n.*; ujść -i der Gefahr des Ertrinkens entgehen.

Topielec, -lca, *pl.* -lce, *sm.* Ertrunkene(r) *m.*, Wasserleiche *f.*, Wassergespenst *n.*, Wassermann *m.*

Topielica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* 1) Wasserfrau *f.* Nixe *f.*; 2) Ertrunkene *f.*; 3) (Ranatra) Wasserwanze *f.*

Topielisty, *adi.* voll Wasserschlünde.

Topienie, -nia, *sn.* 1) Schmelzen *n.*; 2) Versenken *n.*, Untertauchen *n.*

Topień, -nia, *pl.* -nie, *sm.* Schmelzstein *m.*

Topinambur, -u, *pl.* -y, *sm.* (Helianthus tuberosus) Topinambur *m.*

Topliwość, -ści; **Topnistość**, -ści, *sf.* Schmelzbarkeit *f.*

Topliwy, **Topnisty**, **Topny**, schmelzbar.

Topnieć, -nieję, -niałem, *vn. imperf.* schmelzen, zergehen; śnieg -nieje w słońcu der Schnee schmilzt in der Sonne; metale -nieją w ogniu die Metalle schmelzen im Feuer; — jak wosk wie Wachs schmelzen.

Topnienie, -nia, *sn.* Schmelzen *n.*, Zergehen *n.*, Zerschmelzen *n.*, Zerfließen *n.*

Topnik, -a, *pl.* -i, *sm* Schmelzzuschlag *m.*, Fluß *m.* Flußmittel *n.*, Flußspat *m.*

Topograf, -a, *pl.* -owie, *sm.* Topograph *m.*, Ortsbeschreiber *m.*

Topografia, -fii, *sf.* Ortsbeschreibung *f.*, Topographie *f.*

Topograficzny, *adi.* topographisch, ortsbeschreibend.

Topola, -li, *pl.* -le, *sf.* Pappel *f.*, Pappelbaum *m.*; — biała, czarna, włoska weiße, schwarze, italienische oder Silberpappel; — nadwiślańska Weichselpappel, Saarlauchbaum *m.*, Saarlauchbreche *f.*, Scheinweide *f.*, Mückenbaum *m.*; — osa, osika, drżąca trzepiecina Zitterpappel; — balsamiczna Balsampappel.

Topolina, -ny, *sf.* Pappelbaumholz *n.*; Pappelwäldchen *n.*

Topolipka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* (Thespasia) Göttermalve *f.*

Topolisty, *adi.* voll Pappeln; schlank wie eine Pappel.

Topologia, -gii, *sf.* Topologie *f.*, Unterstützung *f.* des Gedächtnisses durch einen Ort.

Topolowy, **Topolny**, *adi.* Pappeln-.

Topolówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* (Althaea) Pappelkraut *n.*; — różowa Rosenpappel.

Toporek, -rka, *pl.* -rki, *sm.* kleine Hacke, kleines Beil; — z młotkiem Tischlerhaue *f.*, Handbeil *n.*

Topornia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Hau-, Breitenfeuer *n.*

Toporowy, *adi.* Beil-.

Toporzysko, -ka, *sn.* 1) Stiel *m.*, Helm *m.*, Beilhelm; Hammerstiel *m.* in den Eisenhämmern; 2) schlechtes, großes Beil.

Topór, -pora, *pl.* -pory; *dim.* **Toporek**, -rka, *pl.* -rki, *sm*, Beil *n.*, Axt *f.*, Breit-, Dünn-, Zimmerbeil; — motykowaty Dechsel *m.*, Dechsel *f.*, Haue *f.*; — ciesielski Zimmeraxt *f.*, Lenkbeil *n.*; — do podkładów Schwellenbeil.

Tor, -u, *pl.* -y, *sm.* I. Bahn *f.*, gebahnter Weg; Geleise *n.* sprowadzić rozmowę na inne -y das Gespräch in andere Bah-

nen lenken; iść -em cnoty die Bahn der Tugend verfolgen; zbić kogo z -u jmndn auf Abwege bringen; — boczny drogi żelaznej Nebengeleise, Seitengeleise; — drewniany Holzbahn; — graniczny Grenzgeleise; — ładowni Verladerampengeleise; — łukowy Kurvenbogengeleise; — odjazdowy Abfahrtsgeleise; — parowoziarni Heizhausgeleise; — poziomy horizontale Strecke; — przemysłowy Industriegeleise; — rdzenny, nawiezny Mutter-, Stammgeleise; — rozdziałowy Verteilungs-, Rangier-, Ausrangiergeleise; — szlakowy, na linii Streckengeleise, kurrente Strecke; — ślepy Stock-, Blind-, Sturzgeleise; — wykładowy, do wyładowania Ablade-, Entladegeleise; — zajęty verstelltes Geleise; — zapasowy Bereitschafts-, Aufstellungsgeleise, Neben-, Seitengeleise; — zestawniczy, zestawowy Formierungs-, Zugbildungs-, Rangiergeleise *n.*; -y zbierne Fächergeleise, konvergierende Geleise; II. —, -u, *sm.* Thorium *n.* (Metall).

Tora, -ry, *sf.* Thora *f.*, Lehre *f.*, Gesetz *n.* Mosis; Thorarolle *f.*, Gesetzesrolle.

Torba, -by, *pl.* -by; *dim.* **Torebka**, **Torbeczka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Tasche *f.*, Sack *m.*, Säckchen *n.*, Täschchen *n.*, Retikule *n.*, Beutel *m.*; — podróżna Reisesack; — żebracka Bettelsack; do -by przyjść an den Bettelsack kommen; pójść z -mi betteln gehen; to wór a to — eines taugt gerade so wenig wie das andere.

Torbiak, -a, *pl.* -i, *sm.* (Cystoides) zusammengewachsene Geschwülste *pl.*

Torbiarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Bettler *m.*

Torbiasty, *adi.* taschen-, sackartig.

Torbiel, -a, *pl.* -e, *sm.* (Cystis) 1) Blasen-, Eitergeschwür *n.*, Geschwulst *f.*; 2) — woskowy Hornhaut *f.*, Gelbhaut am Vogelschnabel.

Torbielec, -lca, *pl.* -lce, *sm.* vergrößerte eitrige Drüse.

Torbomięsak, -a, *pl.* -i, *sm.* Balgfleischgeschwulst *f.*

Torbotłuszczak, -a, *pl.* -i, *sm.* Fettgeschwulst *f.*

Torbotwór, -oru, *pl.* -ory, *sm.* blasenartiges Steingebilde.

Torebczak, -a, *pl.* -i, *sm.* mehrsamige Schließfrucht.

Torebka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) siehe: Torba; 2) Kapsel *f.*, Fruchthülle *f.*, Fruchtkapsel *f.*

Torebkowy, *adi.* Hülsen-, Kapseln-, hülsen-, taschenartig.

Torebnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Hackentier *n.*

Torek, -rka, *sm.* Thoriumoxyd *n.*, Thorerde *f.*

Torf, -u, *pl.* -y, *sm.* Torf *m.*; — darniowy Rasentorf; — prasowany gepreßter, Preßtorf; — słoisty, lisciowaty Blätter-, Papiertorf; — tłusty, smolisty fetter Torf, Pechtorf; — ziemny Erdtorf; — żyłkowaty Fasertorf; — łowiony Baggertorf.

Torfiarnia, -ni, *pl.* -nie, *f.*; **Torfowisko**, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Torfgräberei *f.*, Torfstich *m*; Torflager *n.*

Torfisty, **Torfowy**, *adi.* Torf-; torfartig, torfiger Struktur.

Torfiarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Torfstecher *m.*, -gräber *m.*

Torfowiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* Torfmoos *n.*

Torfowisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Torfgrund *m.*, Torfmoor *n.*, Torflager *n.*, Torfbruch *m.*

Torfowy, *adi.* Torf-.

Torhun, -u, *sm.* Dragun-, Beifuß *m.*, Estragon *m.*, Dragonkel *m.*

Toromierz, -a, *pl.* -e, *sm.* Spurmaß *n.*, Geleislehre *f.*

Torować, -ruję, -wałem, *va. imperf.* einen Weg bahnen, ebnen; on pierwszy -wał drogę dla wiedzy er war der erste, der der Wissenschaft den Weg bahnte.

Torowanie, -nia, *sn.* Bahnen *n.*; **Torowisko**, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Bahnplanum *n.*, Plateau *n.*

Tort, -u, *pl.* -y; *dim.* **Torcik**, -a, *pl.* -i, *sm.* Torte *f.*, Kuchen *m.*; — migdałowy, czekoladowy, jabłkowy Mandel-, Schokolade-, Apfeltorte.

Tortarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Tortenbäcker *m.*

Tortura, -ry, *pl.* -ry, *sm.* Tortur *f.*, Folter *f.*; wziąć kogo na -ry jmndn auf die Folterbank spannen; mężnie znosił wszelkie -ry mannhaft ertrug er alle Folterqualen.

Torturowy, *adi.* Tortur-, Folter-.

Torun, -u, *sm.* Schlangenkraut *n.*

Toryna, -ny, *sf.* Torinerde *f.*

Torzyśniat, -a, *pl.* -y, *sm.* (Cossus) Weidenbohrer *m.* Weidenspinner *m.*

Totumfacki, *adi.* Faktotum *n.*

Towar, -u, *pl.* -y, *sm.* Ware *f.*, Gut *n.*; — brakujący abgängiges Gut; — cłowy Zollgut; — doładowany Zuladung *f.*, Beiladung; — kruchy zerbrechliches Gut; — nadliczbowy überzähliges Gut; — niedoręczony, niedoręczalny unbestellbares, unanbringliches Gut; — nieopakowany, loses, lediges Gut; — pospieszny Eilgut; — przestrzenny sperriges, voluminöses Gut; — zawleczony verschlepptes Gut; — tobołkowy Stückgut; — wstrzymany vorenthaltene Fracht; — wybrakowany Brackware; Ramsch *m.*; — wybuchowy explodierbarer Gegenstand, — wykluczony, wyłączony od przewozu gefährliches, vom Transporte ausgeschlossenes Gut; — wywozowy Exportgut; — zapalny brennbarer Gegenstand; — zbiorowy, wielki Massengut; -y kolonialne Kolonialwaren *pl.*, Drogen *pl.*, Drogeriewaren; — bławatne Schnittwaren; — norymbergskie Kurzwaren.

Towarowy, *adi.* Waren-; Güter-; pociąg — Güterzug *m.*

Towarzyski, *adi.*; **Towarzysko**, *adv.* gesellig; gesellschaftlich.

Towarzyskość, -ści, *sf.* Geselligkeit *f.*

Towarzystwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* Gesellschaft *f.*; Genossenschaft *f.*; Gemeinschaft *f.*, Vereinigung *f.*, Verein *m.*; byłem w -wie kilku zaprzyjaźnionych mi osób ich war in der Gesellschaft einiger mir befreundeter Personen; złe — miało taki wpływ na niego schlechte Gesellschaft hatte einen solchen Einfluß auf ihn; — Jezusowe die Gesellschaft Jesu; — wzajemnej pomocy gegenseitiger Unterstützungsverein; — naukowe wissenschaftliche Gesellschaft; — akcyjne Aktiengesellschaft; — kolejowe Eisenbahngesellschaft.

Towarzysz, -a, *pl.* -e, *sm.* Gefährte *m.*, Gesellschafter *m.*, Genosse *m.*, Kamerad *m.*; — podróży Reisegefährte; — broni Waffenbruder *m.*; — nieszczęścia Unglücksgenosse *m.*; — pancerny Husar *m.* (adeliger polnischer Kürassier).

Towarzyszka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Gefährtin *f.*, Gesellschafterin *f.*, Kameradin *f.*, Genossin *f.*

Towarzyszyć, -szę, -szyłem, *vn. imperf.* begleiten, Gesellschaft leisten; -łem mu w tej uciążliwej podróży ich begleitete ihn auf dieser beschwerlichen Reise.

Tożsamość, -ści, *sf.* Identität *f.*

Tracenie, -nia, *sn.* Verlieren *n.*

Tracheotomia, -mii, *sf.* Tracheotomie *f.*, Luftröhrenschnitt *m.*

Trachitis, *indecl. sf.* Luftröhrenentzündung *f.*; = Zapalenie tchawicy.

Trachoma, -my, *sf.* Trachom *n.*, granulöse Augenlidentzündung.

Tracić, -cę, -cisz, -ciłem, 1) *vn. imperf.* verlieren; na tem tylko ja -cę dabei verliere ich nur; 2) *va. imperf.* verlieren, einbüßen; vernichten, zerstören, ruinieren; — sen, apetyt den Schlaf, den Appetit verlieren; — całą nadzieję die ganze Hoffnung verlieren; — głowę den Verstand, den Kopf verlieren; -ci równocześnie dwóch synów er verliert gleichzeitig zwei Söhne; — odwagę den Mut sinken lassen; nie -cąc czasu ohne viel Zeit zu verlieren; nie -ć czasu laß deine Zeit nicht unbenutzt verstreichen; -cił po kolei wszystkie zyski z roku poprzedniego er verlor nacheinander allen Gewinn des vorigen Jahres; — cały majątek das ganze Vermögen durchbringen; -cisz w jednej chwili honor i dobrą sławę in einem Augenblicke büßest du deine Ehre und deinen guten Namen ein; — pieniądze Geld verschwenden; — ciało schwinden, mager werden, Fleisch verlieren, vom Fleische abfallen; — płód die Leibesfrucht abtreiben; — równowagę aus dem Gleichgewichte fallen; skąpy dwa razy -i der Geizige verliert doppelt (siehe: Stracić).

Tracz, -a, *pl.* -e, *sm.* 1) Säger *m.*, Brettschneider *m.*, Schrotter *m.*; 2) Brettsäge *f.*, Sägemühle; 3) Sägefisch *m.*; 4) Taucher *m.*, Sägetaucher *m.*

Tradować, -duję, -wałem, *va. imperf.* tradieren, übergeben; vortragen.

Tradowanie, -nia, *sn.* Tradieren *n.*, Übergeben *n.*; Vortrag *m.*

Tradycya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* 1) Tradition *f.*, Überlieferung *f.*; 2) amtliche Übergabe, Übergabe *f.* von Hand zu Hand.

Tradycyjny, *adi.*; **Tradycyjnie**, *adv.* traditionell, überliefert, Traditions-, Überlieferungs-.

Traf, -u, *pl.* -y, *sm.* Zufall *m.*, zufälliges Eintreffen; dziwnym -em durch einen wunderlichen Zufall; na — auf gut Glück, aufs Geratewohl; -em, *adv.* zufällig.

Trafak, -a, *pl.* -i, *sm.* zufälliges Erzlager, Steinkohlenflöz *n.*

Trafiać, -fiam, -fiałem, I. *vn.* und *va. imperf.*; **Trafić**, -fię, -fiłem, I. *vn.* und *va. perf.* treffen; — w cel das Ziel treffen; — kogo w samo serce jmndn mitten ins Herz treffen; — kogo kamieniem w głowę jmndn mit einem Stein an den Kopf treffen; myśli, że -fił na durnia, ale grubo się myli er glaubt, auf einen Dummkopf getroffen zu haben, aber er täuscht sich gewaltig; -łem właśnie na obiad ich kam gerade zum Mittagessen an; -fił swój na swego er hat seinesgleichen gefunden; nie mogę mu — do gustu ich kann nicht seinen Geschmack treffen; — jak kulą w płot nicht richtig treffen, wie mit einer Kugel in den Zaun; -ła kosa na kamień die Sense traf auf einen Stein, er hat seinen Mann gefunden; — w samo sedno ins richtige Fleckchen treffen, die empfindliche Stelle treffen, jmndn bei der schwachen Seite packen; fotografia nie jest dobrze -fioną das Bild ist nicht gut getroffen; portret dobrze -fiony ein gut getroffenes Bild; tak był pijany, że nie mógł — do domu er war so betrunken, daß er nicht nach Hause treffen konnte; nie znając drogi, nie mogłem — do wsi da ich den Weg nicht kannte, konnte ich nicht ins Dorf treffen; II. — się *vr.* 1) sich treffen; -fia się wieś tanio do kupienia es trifft sich ein billiger Gutskauf; jak się -i wie sich's trifft; -ło się jej wyjść za mąż sie hatte Gelegenheit zu heiraten; gdyby się -fił tanio dom, kupiłbym go natychmiast wenn sich billig ein Haus träfe, so möchte ich es gleich kaufen; 2) sich ereignen, zustoßen, zutragen; -ło mu się nieszczęście es stieß ihm ein Unglück zu; -fi się i najmędrszemu potknąć auch der Klügste kann stolpern.

Trafienie, -nia, *sn.* Treffen *n.*

Trafika, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Trafik *f.*

Trafikant, -ta, *pl.* -ci, *sm.* Trafikant *m.*

Trafikantka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Trafikantin *f.*

Trafność, -ści, *sf.* 1) Treffende(s) *n.*, Richtige(s) *n.*, Richtigkeit *f.*; — twoich uwag zadziwia mnie die Richtigkeit deiner Bemerkungen setzt mich

in Verwunderung; 2) Treffsicherheit *f.*; 3) Trefflichkeit *f.*, Vortrefflichkeit *f.*

Trafny, *adi.*; **Trafnie,** *adv.* treffend, zutreffend, genau; treffsicher.

Trafunek, -nku, *pl.* -nki, *sm.* Zufall *m.*

Trafunkowość, -ści, *sf.* Zufälligkeit *f.*

Trafunkowy, *adi.* zufällig.

Traganek, -nku, *pl.* -nki, *sm.* Tragant *m.*

Tragarski, *adi.* Träger-.

Tragarz, -a, *pl.* -e, *sm.* 1) Träger *m.*, Gepäckträger *m.*; 2) Tragebalken *m.*, Träger *m.*

Tragedya, -dyi, *pl.* -dye, *sf.* Trauerspiel *n.*, Tragödie *f.*

Tragedyopisarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Tragödienverfasser *m.*, Trauerspieldichter *m.*

Tragiczno-komiczny, *adi.* tragikomisch.

Tragiczność, -ści, *sf.* Tragische(s) *n.*, Tragik *f.*

Tragiczny, *adi.*; **Tragicznie,** *adv.* tragisch.

Tragik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Tragöde *m.*, Tragiker *m.*

Trajkotać, -tam, -tałem, *imperf.* plappern, schwatzen.

Trajkotanie, -nia, *sn.* Plappern *n.*

Trajtak, -u, *pl.* -i, *sm.* Angebetrog *m.*, Kasten *m.*

Trakarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Trecker *n.* (der das Erz auf dem Schubkarren herbeiführt).

Trakcya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Beförderung *f.*, Traktion *f.* — podwójna Beförderung mit Vorspann.

Trakt, -u, *pl.* -y, *sm.* Trakt *m.*, Land-, Fahr-, Hauptstraße *f.*, Chaussee *f.*; ta wieś leży na -cie dieses Dorf liegt an der Hauptchaussee.

Traktament, -u, *pl.* -y oder -a, *sm.* 1) Behandlung *f.*; 2) Traktament *n.*, Bewirtung *f.*, Aufwartung *f.*, Schmaus *m.*; 3) Sold *m.*, Löhnung *f.*

Traktat, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Traktat *m.*, Übereinkunft *f.*, Vertrag *m.*; — handlowy Handelsvertrag *m.*; 2) Abhandlung *f.*, Dissertation *f.*

Traktować, -tuję, -wałem, *va. imperf.* 1) aufwarten, traktieren, bewirten; -wała nas wszystkiem, co tylko miała w domu sie wartete uns mit allem, was sie nur zu Hause hatte, auf; 2) behandeln; 3) — o co z kim mit jmndm um etw. unterhandeln.

Traktowanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* 1) Aufwarten *n.*, Bewirten *n.*; 2) Behandeln *n.*; 3) Unterhandeln *n.*

Traktyernik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Speisewirt *m.*. Garkoch *m.*

Traktyerka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Speisewirtin *f.*

Traktyernia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Speisehaus *n.*, Wirtshaus, *n.*, Garküche *f.*

Tram, -u, *pl.* -y, *sm.* Haupt-, Keilbalken *m.*

Trama, -my, *pl.* -my, *sf.* Unter-, Bindebalken *m.*, Architrav *m.*, Unterzug *m.*, Oberschwelle *f.*

Tramiec, -mca, *pl.* -mce; **Tramek,** -ka, *pl.* -ki, *sm.* Balken *m.*

Tramowanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Gebälk *n.*

Tramowica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Balkenkopf *m.*

Tramowy, *adi.* Balken-; — gwóźdź Balkennagel *m.*

Tramwaj, -u, *pl.* -e, *sm.* Tramway *f.*, Trambahn *f.*; — elektryczny elektrische Tramway; — konny Pferdebahn; — powietrzny Drahtseilbahn *f.*

Tramwajowy, *adi.* Tramway-; szyny -we Tramwayschienen *pl.*; wóz — Tramwaywagen *m.*

Tran, -u, *pl.* -y, *sm.* Tran *m.*, Fischfett *n.*, Fischtran; beczka -u Tranfaß *n.*; zapach -u Trangeruch *m.*

Trank, -u, *sing. tant. sm.* Dürrwurz *f.*; — jeleni Schartenkraut *n.*; — anielski Engelkraut *n.*, Engelkrautwurz *f.*; — św. Kunegundy Wasserdost *m.*

Transakcya, Tranzakcya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Transaktion *f.*, Geschäft *n.*; Verhandlung *f.*, Unterhandlung *f.*; Vergleich *m.*, Vertrag *m.*; — giełdowa Börsengeschäft.

Transakcyjny, *adi.* Transaktions-, Geschäfts-.

Transatlantycki, *adi.* transatlantisch, überseeisch.

Transkaspijski, *adi.* jenseit des Kaspischen Meeres, transkaspisch.

Transkaukazki, *adi.* jenseit des Kaukasus gelegen, transkaukasisch.

Transcendentalność, -ści *sf.* 1) Übersinnliche(s) *n.*; Übersinnlichkeit *f.*; 2) transzendentaler Zustand; 3) transzendentale Philosophie; = Nadzmysłowość.

Transcendentalny, *adi.* **Transcendentalnie,** *adv.* 1) übersinnlich, phantastisch, ausschweifend; 2) transzendental, aprioristisch, spekulativ, metaphysisch; -na filozofia transzendentale Philosophie.

Transferować, -ruję, -wałem, *va. imperf.* transferieren, übertragen, verlegen, versetzen; = Przenieść.

Transfiguracya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Transfiguration *f.*, Gestaltveränderung *f.*, Umgestaltung *f.*; Verklärung *f.*; = Przeistoczenie, Przeobrażenie.

Transfigurować, -ruję, -wałem, *va. imperf.* umgestalten, umbilden, eine andere Gestalt annehmen; verklären; = Przeistoczyć, Przeobrażać.

Transformacya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Transformation *f.*, Umgestaltung *f.*, Umbildung, Verwandlung *f.*; = Zmiana, Odmiana.

Transformować, -muję, -wałem, *va. imperf.* verwandeln, umbilden, umgestalten; = Przemieniać.

Transfuzya, -zyi, *pl.* -zye, *sf.* 1) Umgießen *n.*, Hinübergießen *n.*; 2) Blutüberleitung, Bluttransfusion *f.*; Einspritzung *f.* von Milch oder Salzlösung.

Transfuzyjny, *adi.* einflößbar; übergießbar.

Translator, -a, *pl.* -rzy, *sm.*; **Translatować,** -tuję, -wałem, *va. imperf.*; = Tłumacz, Tłumaczyć.

Translitawski, *adi.* jenseit der Leitha, transleithanisch.

Translokacya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Versetzung *f.*, Translokation *f.*, Ortsveränderung *f.*; = Przeniesienie.

Translokować, -kuję, -wałem, *va. imperf.* versetzen, verlegen; = Przenosić.

Transmisya, -syi, *pl.* -sye, *f.* 1) Übertragung *f.*, Fortpflanzung *f.*; 2) Transmission *f.*; Transmissionsriemen *m.*, -kette *f.*; 3) Warenspedition *f.*, Warentransport *m.*

Transparent, -u, *pl.* -a, *sm.* Transparent *n.*, durchscheinendes Gemälde.

Transpiracya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Transpiration *f.*, Schweißabsonderung *f.*, Schwitzen *n.*

Transpirować, -ruję, -wałem, *vn. imperf.* 1) schwitzen, transpirieren; 2) -ruje es verlautet; transpiriert.

Transponować, -nuję, -wałem, *va. imperf.* 1) übersetzen, übertragen; 2) aus einer Tonart in eine andere übertragen, transponieren.

Transport, -u, *pl.* -y oder -a, *sm.* 1) Transport *m.*, Beförderung *f.*, Fortschaffen *n.*, Fortschaffung *f.*, Fortbringung *f.*, Verschicken *n.*, Versenden *n.*; koszta -u, Transportkosten; 2) Übertrag *m.* (in der Buchführung).

Transportować, -tuję, -wałem, *va. imperf.* transportieren, übertragen, fortschaffen.

Transportowanie, -nia, *sn.* Übertragen *n.*, Transportieren *n.*

Transportowy, *adi.* Transport-, Fracht-, Last-.

Transwersalny, *adi.* quer-, diagonal, transversal.

Tranzet, -u, *pl.* -y, *sm.* Abort *m.*, Abtritt *m.*

Tranzyt, -u, *pl.* -y, *sm.* Transito *n.*, Durchgang *m.*

Tranzytowy, *adi.* Transit-, Durchgang(s)-.

Trapez, -u, *pl.* -y, *sm.* Trapez *n.*

Trapiciel, -a, *pl.* -e, *sm.* Quäler *m.*, Placker *m.*

Trapić, -pię, -piłem, *va. imperf.* quälen, ängstigen, kränken, sorgen; sumienie go -pi das Gewissen quält ihn, das Gewissen läßt ihm keine Ruhe; — się *vr.* sich kränken, sich grämen; -pię się tem das kränkt mich; -pię się całymi dniami i nocami ich grämе mich tage- und nächtelang.

Trapienie, -nia, *sn.* Grämen *n.*, Kränken *n.*

Trapista, -sty, *pl.* -ści, *sf.* Trappist *m.*

Trasa, -sy, *pl.* -sy, *sf.* Trasse *f.*

Traser, -a, *pl.* -rzy, *sm.* Trassierer *m.*

Trasować, -suję, -wałem, *va. imperf.* trassieren.

Tratować, -tuję, -wałem, *va. imperf.* stampfen, niedertreten, zer-, festtreten; — zboże Korn niedertreten.

Tratwa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* Holztrafte *f.*, Floß *m.*; — z towarem mit Holz auf der hohen, schmalen Seite behauen.

Tratwak, -a, *pl.* -i, *sm.* Trag-, Tretwerk *n.*

Tratwiany, **Tratwowy**, *adi.* Floß-.

Tratwiarz, -rza, *pl.* -rze, *sm.* Flößer *m.*, Holzflößer *m.*

Trawa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* Gras *n.*; — angielska, — błotna Salzgras Salzbinse *f.*; — brodata Bartgras, Männerbart *m.*, — boża Bockshorn *n.*, Kuhhornklee *m.*, griechisches Heu; — — kanarkowa Glanzgras; — krwawa Blutgras; — kupkowa Knaulkraut *n.*; — kwietna Blumengras; — miodowa Honiggras; — manniana Mannaschwingel *m.*; — perłowa Perlgras; — piórowa Pfriemengras; — morska Wasserriemen *m.*, Seegras; — rogata Igelskolben *m.* eckiges Gras; — św. Tymoteusza Lieschgras; — turza Riedgras; — wiechowa Graskraut; — wonna Riechgras; — żabia Salzbinse; — zajęcza Hasengras; gryźć -wę Gras fressen; zasiać -wą mit Gras bebauen; -wą puszczać zu grünen anfangen; nie wszystko — co się zieleni nicht alles ist Gras, was grünt, der Schein trügt oft; słyszeć jak — rośnie das Gras wachsen hören, sehr gescheit sein; wyjdzie mu na zdrowie jak psu — das wird ihm bekommen wie dem Hund das Gras.

Trawersa, -sy, *pl.* -sy, *sf.* Querbalken *m.*, Querband *n.*, Querholz *n.*, Querriegel *m.*

Trawestacya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Travestie *f.*, entstellende Nachahmung.

Trawestować, -tuję, -wałem, *va. imperf.* travestieren, verkleiden, entstellend nachahmen.

Trawiany, *adi.* Gras-, grasig.

Trawiasty, *adi.* grasartig.

Trawiączka, -ki, *pl.* ki, *sf.* (Febris hectica) Zehrfieber *n.*

Trawica, -cy, *sing. tant.* (Lolium temulentum) Winterlolch *m.*, englisches Raigras.

Trawić, -wię, -wiłem; I. *vn. imperf.*; **Strawić**, -wię, -wiłem, *vn. perf.* 1) verdauen, verschlucken; by dobrze —, trzeba dobrze gryźć um gut zu verdauen, muß man gut kauen; nie mogę — tego człowieka ich kann diesen Menschen nicht verdauen, nicht leiden; 2) ab-, auszehren, verbrauchen; zgryzota go -wi Kummer verzehrt ihn; gorączka -wiąca Zehrfieber; — siły, zdrowie die Kräfte, die Gesundheit aufreiben; 3) verbringen, verwenden; — życie na zbieraniu pieniędzy das Leben mit Geldaufhäufen verbringen; II. — się *vr.* schwinden, abgenützt werden.

Trawienie, -nia, *sn.* 1) Verdauen *n.*; złe — schlechte Verdauung; dolegliwości przy -niu Verdauungsbeschwerden *pl.*; proces -nia Verdauungsgeschäft *n.*; 2) Verbringen *n.*; — czasu na niczem Zeitvergeudung *f.*

Trawieniec, -ńca, *pl.* -ńce, *sm.* vierter Magen, der Wiederkäuer, Lab *m.*, Fettmagen *m.*

Trawiennik, -a, *pl.* -cy, *sm.* (Pepsinum) Magenhautschleimstoff *m.*

Trawienny, *adi.* Verdauungs-.

Trawisko, Trawsko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* häßliches Gras.

Trawisty, *adi.* voll Gras.

Trawka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Gräschen *n.*; 2) Grashalm *m.*

Trawnica, -cy, *pl.* -ce, *sf* (Zanichellia) Strahlenscheide *f.*

Trawniczek, -czka, *pl.* -czki, *sm.* 1) Grasmücke *f.*; 2) kleiner Rasenplatz.

Trawnik, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Grasplatz *m.*, Rasen *m.*; 2) Grashecht *m.*, kleiner Hecht.

Trawny, *adi.* grasig, grasreich: Gras-; grasend, grasfressend.

Traworodny, *adi.* grasreich.

Trawożerny, grasfressend.

Trąba, -by, *pl.* -by, *sf.* 1) Trompete *f.*, Horn *n.*, Posaune *f.*; dźwięk -by Trompetenschall, -klang *m.*; grać na -bie die Trompete blasen; — sygnałowa Wächterrufhorn *n.*; 2) Rüssel *m.*, Elefantenrüssel *m.*, Gebiß *n.*; 3) — powietrzna, morska Wind-, See-, Wasserhose *f.*; 4) — stawowa Teichgerinne *n.*; — upustowa Schleusengerinne *n.*, Brunnenstange *f.*; — wodna Wassertrommel *f.*; — wiatrowa Wettertrommel *f.*, Harzer Wetterzaz

Trąbczasty, *adi.* trompetenartig, hörnchenartig.

Trąbić, -bię, -biłem, *vn. imperf.* 1) trompeten, in die Trompete blasen, ins Horn stoßen; — do ataku zum Angriff blasen; — do odwrotu zum Rückzug blasen; — na alarm Alarm blasen; 2) laut schreien; — komu do uszu jmndm laut in die Ohren schreien; — czyje pochwały jmnds Lob ausposaunen; 3) fest trinken, saufen.

Trąbienie, -nia, *sn.* Blasen *n.*, Posaunen *n.*, Trompeten *n.*; Saufen *n.*

Trąbik, -a, *pl.* -i, *sm.* Brüllhorn *n.*, Trompetenschnecke *f*, Ringhornschnecke *f.*

Trąbiróg, -roga, *pl.* -rogi, *sm.* Hornbläser *m.*

Trąbka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) *dim.* von Trąba; — sygnałowa Kondukteurrufhorn *n.*, Signalhorn; 2) Rolle *f.*, Düte *f.*; w -bkę co zwinąć etw. zusammenrollen; 3) (Tecoma) Trompetenbignomie *f.*; 4) Posthornschneckenversteinerung *f.*; 5) — uszna Hörrohr *n.*; 6) Fühlhorn *n.*, Fühlfaden *m.*, Fühler *m.*

Trąbnik, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Trompeten-, Blashornmacher *m.*; 2) Verbindungsrohr *n.* zwischen Retorte und Vorlage; 3) Kühlgefäß *n.* zum Abkühlen der Röhren in den Brauereien und Brennereien.

Trąboróg, -roga, *pl.* -rogi, *sm.* Trompetenmuschel *f.*

Trącać, -cam, -całem, *vv. imperf.*; **Trącić**, -cę, -ciłem; I. *va. perf.* anstoßen, stoßen; — kogo przechodząc mimo jmndn im Vorübergehen stoßen; -ciłem go skrycie, by milczał ich versetzte ihm heimlich einen Stoß, damit er schweige; II. — *vn.* czemś nach etw. riechen.

Trącanie, Trącenie, -nia, *sn.* Stoßen *n.*

Trąd, 1) -a, *pl.* -y, *sm.* (Fucus) Drohne *f.*, Brutbiene *f.*, Hummel *m.*; 2) -ędu oder -ądu, *pl.* -y, *sm.* Aussatz *m.*; — słoniowy Elephantiasis *f.*; 3) weißes Moos (Krankheit der Pflaumenbäume).

Trefić, -fię, -fiłem, *va. imperf.* 1) frisieren, kräuseln; 2) das Koschere verunreinigen (bei den Juden).

Trefienie, -nia, *sn.* 1) Verunreinigen *n.*; 2) Kräuseln *n.*

Trefniczek, -czka, *pl.* -czkowie; **Trefniś**, -sia, *pl.* -sie, *sm.* Witzling *m.*, Spaßvogel *m.*, Spaßmacher *m.*, Hofnarr *m.*

Trefność, -ści, *sf.* 1) Verunreinigung *f.*; 2) Spaßhaftigkeit *f.*

Trefnować, -nuję, -wałem; **Trefnisiować**, -siuję, -wałem, *vn. imperf.* witzig scherzen, Spaß machen, den Narren machen.

Trefny, *adi.*; **Trefnie**, *adv.* verunreinigt, nicht koscher.

Trel, -u, *pl.* -e; *dim.* **Trelik**, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Triller *m.*; 2) = **Tryl**, -a, *pl.* -e, *sm.* Treib-, Treppel-, Trinkweg *m.* an einem Flusse.

Trelisty, *adi.*; **Trelisto**, *adv.* trillernd.

Trelować, -luję, -wałem, 1) *vn. imperf.* trillern, Triller schlagen; 2) *va.* ein Schiff treideln, mit Seilen fortziehen, trecken.

Tren, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Klagelied *n.*, Trauerge ang *m.*; 2) Schleppe *f.*

Trener, -a, *pl.* -rzy, *sm.* Trainer *m.*; = Ujeżdżacz.

Trenować, -nuję, -wałem, *va. imperf.* trainieren; = Ujeżdżać.

Trenowanie, -nia, *sn.* Trainieren *n.*; = Ujeżdżanie.

Trenzla, Trendzla, -li, *pl.* -le, *sf.* Trense.

Trenzlowe, -wego, *sn.* Sattelgeld *n.*

Trepan, -u, *pl.* -y, *sm.* Trepan *m.*, Schädelbohrer *m.*

Trepanować, -nuję, -wałem, *va. imperf.* trepanieren, den Schädel bohren, durchlöchern.

Trepka, -ki, *pl.* -ki oder -pcie, *sf.* Holz-, Klotzschuh *m.*

Tresa, -sy, *pl.* -sy, *sf.* Tresse *f.*

Treska, Trestka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Röhrchen *n.*

Tresklina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Sprockholz *n.*, Sprockelweide *f.*

Tresować, -suję, -wałem *va. imperf.* dressieren, zähmen, abrichten.

Tresowanie, -nia, *sn.* Dressieren *n.*, Dressur *f.*, Abrichtung *f.*, Abrichten *n.*

Treścian, -u, *pl.* -y, *sm.* Bericht *m.*, Bulletin *n.*; = Biuletyn.

Treściowy, *adi.* Inhalt-.

Treściwość, -ści, *sf.* Bündigkeit *f.*, Prägnanz.

Treściwy, *adi.*; **Treściwie**, *adv.* bündig, kernig, prägnant, inhaltreich.

Treść, -ści, *pl.* -ści, *sm.* 1) Inhalt *m.*, kurzer Abriß; tej samej -ści gleichlautend; z podaniem -ści mit Inhaltsan-

gabe; 2) Hauptſache *f.*, Beſtand *m.*, Weſen *n.*; 3) Innere(s) *n.*, Inwendige(s) *n.*; 4) Vorlauf *m.*; — miodu klarer geläuterter Honigſaft.

Tret, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Weg *m.*; 2) Gang *m.* auf dem Schiffe, Tritt *m.*, Auftritt; 3) Trödelmarkt *m.*

Treta, -ty, *pl.* -ty, *sf.* 1) Verwirrung *f.*, Wirrnis *n.*; 2) Sohlennaht *f.* beim Damenſchuh.

Trębacki, *adi.* Trompeter-.

Trębacz, -a, *pl.* -e, *sm.* 1) Trompeter *m.*; 2) guter Zecher; 3) Macrorhinus (Seehundart).

Trębaczowy, **Trębaczy**, *adi.* = Trębacki.

Trędowacieć, -cieję, -ciałem, *vn. imperf.* ausſätzig werden.

Trędowaciny, -in, *plur. tant.*; **Trędowacizna**, -ny; **Trędowatość**, -ści, *sing. tant. sf.* Ausſatz *m.*

Trędowaty, *adi.* 1) ausſätzig; 2) kupferig im Geſicht.

Trędownik, -u, *sing. tant. sm.* (Scrophularia) Braunwurz *f.*, Bertramkamille *f.*; — mniejszy kleines Schöllkraut.

Trędownikowaty, *adi.* -te roſliny Scrophulineae.

Trętwa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* = Drętwik.

Trętwian, -u, *pl.* -y, *sm.* Tetragonia.

Trętwica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Gefühlloſigkeit *f.*, Nervenerſtarrung *f.*

Trętwieć, -wieję, -wiałem, *vn. imperf.* erſtarren, ſiehe: Drętwieć.

Triangulacya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Triangulation *f.*, Landvermeſſung *f.*

Trias, -u, *sm.* Trias *f.*

Trochę, -chy; **Troszkę**, -ki; **Trocha**, -chy; **Troszka**, **Troszeczkę**, -ki, *sf.* Bißchen *n.*, ein wenig, etwas daj mi -ę pieniędzy gib mir ein wenig Geld; to -ę mało das iſt etwas zu wenig; on dziś -ę niezdrów er iſt heute ein bißchen unwohl; chciałabym się -ę zabawić ich möchte mich ein wenig unterhalten; -ę późno przychodzisz du kommſt ein wenig zu ſpät; gdybym miał -ę czasu wenn ich ein wenig Zeit hätte; po -sze nach und nach; po -sze wydał wszystkie pieniądze nach und nach, in kleinen Mengen gab er das ganze Geld aus; po -sze domyślam się, o co chodzi einigermaßen errate ich, worum es ſich handelt.

Trociczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Räucherkerzchen *n.*

Trociny, -cin, *plur. tant. sf.* Sägeſpäne *pl.*, Feilſpäne.

Troczyć, -czę, -czyłem, *va. imperf.* binden, ſchnüren, feſſeln, zuſammenbinden.

Troiczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Manniera (Pflanzenart).

Troiczlin, -u, *pl.* -y, *sm.* Loddigesia (Pflanzenart).

Troić, -ję, -iłem, *va. imperf.* in drei Teile teilen; verdreifachen.

Troiskrzyn, -u, *pl.* -y, *sm.* Codiaeum (Pflanzenart).

Troistość, -ści, *sf.* Dreifachheit *f.*, Dreifaltigkeit *f.*

Troisty, *adi.*; **Troisto**, *adv.* dreifach, dreifaltig.

Troiścina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Goodia (Pflanzenart).

Trojadek, -dka, *pl.* -dki, *sm.* Gomphocarpus (Pflanzenart).

Trojajest, -u, *pl.* -y, *sm.* (Neottia) Wendelähre *f.*

Trojak, -a, *pl.* -i; *dim.* **Trojaczek**, -czka, *pl.* -czki, *sm.* 1) Dreier *m.*, Drilling *m.*; 2) Dreiblatt *n.*

Trojaki, *adi.*; **Trojako**, *adv.* dreierlei, dreifach.

Trojakość, -ści, *sf.* Dreifachheit *f.*

Trojał, -u, *pl.* -y, *sm.* Sandoricum (Pflanzenart).

Trojan, -u, *pl.* -y, *sm.* Menyanthes trifoliata; — wodny Bitterklee *m.*

Trojanek, -nka, *pl.* -nki, *sm.* (Hepatica triloba) Leberblümchen *n.*, Edelleberkraut *n.*

Troje, -jga, *num.* drei, drei Stück verſchiedener Gattung.

Trojecznik, -a, *pl.* -i, *sm.* Onoseris (Pflanzenart).

Trojednik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Colochortus (Pflanzenart).

Trojenie, -nia, *sn.* Verdreifachen *n.*, Verdreifachung *f.*

Trojeść, -ści, *sf.* Asclepias; = Tojeść.

Troki, -ków, *plur. tant.* Riemen *pl.*, Strick: *pl.*, Bande *pl.*, Feſſeln *pl.*

Trokować, -kuję, -wałem, *va. imperf.* ein Schiffstau ſtark anziehen, trecken.

Trokowanie, -nia, *sn.* Trecken *n.*

Trokówki, -wek, *plur. tant. sf.* Jagdgarn *n.*, Jagdnetz *n.*

Tron, -u, *pl.* -y, *sm.* Thron *m.*; wstępować na — den Thron beſteigen; z -u złożyć vom Throne ſtürzen; ogłosić za złożonego z -u des Thrones verluſtig erklären; wsadzić kogo na — jmndn auf den Thron ſetzen, heben, erheben; wstąpienie na — Thronbeſteigung *f.*; następca -u Thronerbe *m.*, Thronfolger *m*, Kronprinz *m.*

Tronowy, *adi.* Thron-; mowa -wa Thronrede; -wa izba Thronſaal *m.*

Trop, -u, *pl.* -y, *sm.* Fährte *f.*, Spur *f.*; — znaleźć, wyśledzić die Fährte finden, ausforſchen; pies przeciął — der Hund hat die Fährte gefunden; psy zgubiły — die Hunde haben die Fährte verloren; iść za kimś w -y jmnds Spur verfolgen; bied za kimś w -y jmndm nachz eilen.

Tropić, -pię, -piłem, *va imperf.* wittern, ſpüren, der Spur nachgehen, ſie verfolgen.

Tropowy, *adi.* Spur-; — pies Spürhund *m.*

Troska, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Sorge *f.*, Kummer *m.*, Gram *m.*; bez trosk ohne Sorgen; pełen trosk ſorgenvoll; -ki odpędzać die Sorgen vertreiben; — o chleb codzienny die Sorge ums tägliche Brot.

Troskać, **Troskanie** = Troszczyć, Troszczenie.

Troskliwość, -ści, *sf.* Sorgfalt *f.*, Sorgſamkeit *f.*,

Beſorgtheit *f.*; z wielką -ścią mit großer Sorgſamkeit *f.*; — macierzyńska mütterliche Beſorgtheit.

Troskliwy, *adi.*; **Troskliwie**, *adv.* ſorgſam, ſorgfältig, beſorgt; -we wychowanie dał swoim dzieciom er hat ſeinen Kindern eine ſorgfältige Erziehung gegeben; matka nie mogłaby być wobec mnie -liwszą eine Mutter könnte mir gegenüber nicht beſorgter ſein.

Troszczenie, -nia, *sn.* Sorgen *n.*, Bekümmern *n.*

Troszczyć, -czę, -czyłem, I. *va. imperf.* 1) ſorgen, grämen, kränken; 2) alte angefaulte Stämme zerhacken; II. się *vr.* ſich ſorgen, ſich kümmern, ſich bekümmern, ſich grämen, ſich härmen, ſich betrüben; ty się o to nie -czysz, więc pewnie źle idzie du bekümmerſt dich nicht darum, natürlich daß es dann ſchlecht geht; -łem się o ciebie, gdy byłeś mały, teraz musisz sam na siebie uważać ich ſorgte für dich, ſolange du klein warſt, jetzt mußt du ſelbſt auf dich achtgeben; on się o to nie -czy er kümmert ſich nicht darum.

Trójbarwistość, -ści, *sf.* Dreifarbigkeit *f.*

Trójbarwisty, *adi.*; **Trójbarwisto**, *adv.* dreifarbig.

Trójbocze, -cza, *sn.* Dreieckmuſchel *f.*

Trójca, -cy, *sing. tant. sf.* Dreieinigkeit *f*, Dreifaltigkeit *f.*

Trójczak, -a, *pl.* -i, *sm.* Trinitarier *m.*

Trójdroże, Trzydroże, -ża, *sn.* dreifache Wegſcheide.

Trójdrożny, *adi.* dreiwegig.

Trójdzielny, *adi.* dreiteilig.

Trójganiec, -ńca, *pl.* -ńce, *sm.* Trilemma *n.*

Trójgłos, -u, *pl.* -y, *sm.* dreitöniger Akkord.

Trójgłoska, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Dreilauter *m.*, Triphthong *m.*

Trójgłowy, Trzygłowy, *adi.* dreiköpfig.

Trójgran, -u, *pl.* -y, *sm.* Dreikant *m.*

Trójgraniastość, -ści, *sf.* Dreikantigkeit *f.*

Trójgraniasty, *adi.* dreikantig; dreieckig.

Trójimienny, *adi.* dreinamig.

Trójjedyny, *adi.* dreieinig.

Trójka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Dreier *m.*; Terz *f.*; Drittel *n.*; — walców kleine Walzen *pl.*; — koni Dreigeſpann *n.*

Trójkąt, -a, *pl.* -y, *sm.* Dreieck *n.*; — równoboczny gleichſeitiges Dreieck; — prostokątny rechtwinkeliges Dreieck; — różnoboczny ungleichſeitiges Dreieck.

Trójkątny, *adi.*; **Trójkątnie**, *adv.* dreieckig; -ny miech Spitzbalg *m.*, Holzbalg *m.*

Trójkłapcie, -cia, *sn.* Trilobit *m.*, dreihülſige oder dreilappige Verſteinerung.

Trójkolc, -a, *pl.* -e, *sm.* (Triacanthus) Dornfiſch *m.*

Trójkolorowy, *adi.* dreifarbig.

Trójkończasty, *adi.* dreiſpitzig.

Trójkształtny, *adi.* dreigeſtaltig.

Trójkwiat, -u, *pl.* -y, *sm.* (Triplaris) dreiblumige Narziſſe.

Trójlicz, -a, *sn.* Regeldetri *f.*; = Reguła trzech.

Trójlistny, *adi.* dreiblätterig.

Trójlbisty, *adi.* dreiköpfig.

Trójmnożny, *adi.* dreifachmehrend.

Trójnasób, *adv.* dreimal ſo viel; oddać w — dreimal ſo viel zurückgeben; w — zwiększyć dreifach vergrößern.

Trójnasobny, *adi.* dreifach, dreifältig.

Trójnatka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Trichilia (Pflanzenart).

Trójniak, -a, *pl.* -i, *sm.* dreijähriger Met.

Trójnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* (Nica) Nika *f.*, Garneelenkrebs *m.*

Trójnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Trias *f.*

Trójnit, -u, *pl.* -y, *sm.* Heringsgrätenverband *m.*, Fiſchgräte *f.*; = Jedlinka, Oścież.

Trójnitny, *adi.* dreidrähtig, dreifädig.

Trójnóg, -noga, *pl.* -nogi, *sm.* 1) Dreifuß *m.*; 2) Stativ *n.* des Meßtiſches.

Trójnogi, Trójnożny, *adi.* dreifüßig.

Trójność, -ści, *sf.* Dreifachheit *f.*

Trójoki, Trójoczny, *adi.* dreiäugig.

Trójpalczasty, *adi.* dreifingerig.

Trójpaszczęki, *adi.* dreiſchlündig, drei Schlünde, Rachen habend.

Trójpręcikowy, *adi.* mit drei Staubfäden verſehen.

Trójróg, -rogu, *pl.* -rogi, *sm.* Dreiſpitz *m.*

Trójrząd, -rzędu, *pl.* -rzędy, *sm.* Kleinkopf *m.* (Viperngattung).

Trójsieczny, *adi.* mit drei Klingen verſehen, dreiſchneidig.

Trójścienny, *adi.* dreiſeitig; dreikantig; dreiwandig.

Trójśpiczasty, *adi.* dreiſpitzig.

Trójwrąb, -ębu; **Trójwrębek**, -bka, *pl.* -bki, *sm.* Triglyph *m.*, Dreiſchlitz *m.*

Trójząb, -zęba, *pl.* -zęby, *sm.* Dreizack *m.*, Dreizahn *m.*

Trójzębny, *adi.* dreizackig.

Trójżeniec, -ńca, *sm.* Burmannia (Pflanzenart).

Trubadur, -a, *pl.* -rzy, Troubadour *m.*, Minneſänger *m.*, Sänger *m.*

Truchleć, -leję, -lałem, *vn. imperf.* kraftlos werden, vor Furcht erſtarren.

Truchlin, -u, *pl.* -y, *sm.* Globba (Pflanzenart).

Truchliwy, *adi.* furchtſam

Trucht, -u; *dim.* **Truchcik**, -a, *sm.* Trab *m.*, Trott *m.*; = Kłus.

Truciciel, -a, *pl.* -e, *sm.* Giftmiſcher *m.*

Trucicielka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Giftmiſcherin *f.*

Trucie, -cia, *sn.* Vergiften *n.*, Vergiftung *f.*

Trucizna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Gift *n.*; gwałtowna —

ſchnellwirkendes Gift; wziąć, zażyć -ny Gift nehmen.

Truciznodrzew, -u, *pl.* -a, *sm.* Rhus toxicodendron (Pflanzenart).

Truciznowy, *adi.* Gift=.

Truć, -ję -łem, *va. imperf.* 1) vergiften; -jące rośliny giftige Pflanzen; truł młode umysły er vergiftete die jungen Gemüter; 2) vergeſſen, vernichten; 3) — się *vr.* ſich giften.

Trud, -u, *pl.* -y, *sm.* Mühe *f.*, Plage *f.*, Ermüdung *f.*, Beſchwerde *f.*, Strapaze *f.*, Arbeit *f.*, Mühſal *f.*, Mühſeligkeit *f.*; dzieci bez -u i trosk wychować trudno es iſt ſchwer, ohne Mühe und Sorgen Kinder zu erziehen; po tylu -ach nach ſo viel ausgeſtandenen Mühen; -y wojenne Kriegsſtrapazen *pl.*

Trudnić, -nię, -niłem, *va. imperf.* Mühe machen, beſchäftigen, ſtören, beläſtigen; — się *vr.* ſich befaſſen, ſich beſchäftigen; — się czemś ſich mit etw. abgeben, etw. betreiben.

Trudność, -ści, *pl.* -ści, *sf.* Schwierigkeit *f.*, Mühſeligkeit *f.*, Beſchwerlichkeit *f.*; proszę cię, nie rób mi tych -ści ich bitte dich, mache mir doch nicht dieſe Schwierigkeiten; z -ścią mógł się tylko posuwać naprzód er konnte ſich nur mit Mühe vorwärts bewegen; — polega na tem, że.... die Schwierigkeit beruht darauf, daß ....; bez wielkich -ści ohne große Schwierigkeiten; przezwyciężyć wszelkie -ści alle Schwierigkeiten überwinden.

Trudnotopliwy, *adi.* ſchwerflüſſig, ſchwerſchmelzbar.

Trudny, *adi.*; **Trudno**, *adv.* ſchwer, ſchwierig, beſchwerlich, mühſelig; -ne przedsięwzięcie ein ſchweres Unternehmen; -ne zadanie ſchwere Aufgabe; to jest człowiek -ny do pożycia das iſt ein Menſch, mit dem es ſich ſchwer leben läßt; -ne miejsce ſchwierige Stelle; -na rada da iſt guter Rat teuer; chcącemu nic -nego williges Herz macht leichte Füße; -no nie płakać, kiedy boli es iſt nicht leicht, die Tränen zu unterdrücken, wenn es ſchmerzt; -no mi było odejść, ale musiałem es wurde mir ſchwer wegzugehen, aber ich mußte; nie chcesz słuchać, to -no wenn du nicht folgen willſt, ſo kann ich dir nicht helfen; mnie -no siedzieć a ty mi stać każesz mir iſt das Sitzen beſchwerlich und du verlangſt von mir, daß ich ſtehen ſoll; -no będzie skłonić go do tego es wird ſchwerfallen, ihn dazu zu bewegen; w dzisiejszych czasach -no o takich ludzi in heutigen Zeiten ſind ſolche Männer ſelten.

Trudzenie, -nia, *sn.* Bemühung *f.*, Mühe *f.*; Ermüden *n.*

Trudziczka, -czki, *pl.* -czki, *sf.* Combretum (Pflanzenart).

Trudzić, -dzę, -dzisz, -dziłem, *va. imperf.* ermüden, müde machen; beläſtigen, beſchweren, bemühen; -dząca robota ermüdende Arbeit; to mnie nie -dzi das ermüdet mich gar nicht, das fällt mir gar nicht ſchwer; — ciało den Leib kaſteien; — głowę ſich den Kopf zerbrechen; — się *vr.* ſich bemühen; proszę się dla mnie nie — bitte ſich für mich nicht zu bemühen; bardzo mi przykro, że pan się po to sam -dził es tut mir ſehr leid, daß Sie ſich ſelbſt darum bemüht haben.

Trufla, -fli, *pl.* -fle, *sf.* (Tuber) Trüffel *f.*; pasztet z -ami Trüffelpaſtete *f.*

Truflowy, *adi.* Trüffel=.

Trujetlina, -ny, *sf.* Drimia (Pflanzenart).

Trukać, -kam, -kałem, *vn. imperf.* girren.

Trukanie, -nia, *sn.* Girren *n.*

Trukawka, **Turkawka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Turteltaube *f.*

Trukczaszy, -szego, *sm.* Truchſeß *m.*, Tafeldecker *m.*

Trukwa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* Ruta (Pflanzenart).

Trumienny, *adi.* Sarg=.

Trumna, **Truna**, -ny, *pl.* -ny; *dim.* **Trumienka**, **Trunienka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Sarg *m.*, Särglein *n.*; złożyć do -ny in den Sarg legen; spuścić -nę do grobu den Sarg ins Grab hinunterlaſſen.

Trunąć, -nę, -nąłem, *vn. imperf.* muckſen.

Trunek, -nku, *pl.* -nki, *sm.* Getränk *n.*, Trank *m.*; chłodzący — kühlendes Getränk; wyszynk -ków Getränkeausſchank *m.*; dobry — na frasunek der Wein vertreibt Grillen und Sorgen; — miłosny Liebestrank.

Trunkowy, *adi.* Getränke=, Trank=; dem Alkoholgenuß ergeben.

Trup, -a, *pl.* -y; *dim.* **Trupek**, -pka, *pl.* -pki, *sm.* Leiche *f.*, Leichnam *m.*; blady jak — leichenblaß, blaß wie eine Leiche; całe pole pokryte było -ami das ganze Feld war mit Leichen bedeckt; -em kogo położyć jmnden töten; złożono -a w trumnie man legte den Leichnam in einen Sarg.

Trupa, -py, *pl.* -py, *sf.* Truppe *f.*, Schauſpieler=, Artiſtengeſellſchaft *f.*; — wędrownych artystów wandernde Schauſpielergeſellſchaft, Schmiere *f.*

Trupi, *adi.* Leichen=, Leichnams=; leichenhaft; zapach -- Leichengeruch *m.*; -a bladość Leichenblaſſe *f.*; -a głowa Totenkopf *m.*; -a główka Totenkopf (Schmetterlingsart); -e główki kleiner Torant.

Trupiasty, *adi.* leichenartig.

Trupieć, -pieję, -piałem; **Trupieszeć**, -szeję, -szałem, *vn. imperf.* erſtarren wie eine Leiche; leichenblaß werden.

Trupień, -nia, *pl.* -nie, *sm.* Malum mortuum (Ausſatzart).

Trupisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* häßliche, widerwärtige Leiche.

Trupizna, -ny, *sf.* Leichengeruch *m.*

Trupowatość, -ści, *sf.* Leichenartigkeit *f.*

Trupowaty, *adi.* leichenartig.

Trupowy, *adi.* 1) Leichen=, Leichnams=; 2) Truppen=.

Trusia, -si, *pl.* -sie, *sy.* 1) Kaninchen *n.*; 2) liebe Unschuld.

Truskawka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Gartenerdbeere *f.*, Ananasbeere.

Trusklin, -u, *pl.* -y, *sm.* Swainsonia (Pflanzenart).

Truszczelina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Colutea; — drzewkowata gemeiner Blasenstrauch, falscher Sennesblattstrauch.

Truszla, -szli, *pl.* -szle, *sf.* Podalyria (Pflanzenart).

Truś, Truś, *interj.* Lockruf für Truthähne und Kaninchen.

Truteń, -tnia, *pl.* -tnie, *sm.* 1) Drohne *f.*: — borowy Walddrohne; 2) Narr *m.*, Esel *m.*, Dummkopf *m.*, Taugenichts *m.*, Nichtstuer *m.*, Tagdieb *m.*, Tölpel *m.*, Strohkopf *m.*, Gimpel *m.*

Trutka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Giftmischung *f.* gegen Wölfe, Füchse; 2) (Menispermum cocculus) Kockel *m.*

Trutynować, -nuję, -wałem, *va. imperf.* erwägen, abwägen, prüfen.

Trwać, trwam, trwałem, *vn. imperf.* dauern, währen, ausharren, beharren, ausdauern; co długo — ma, porządnie musi być zrobione was lang dauern soll, muß sorgfältig gemacht werden; cnota trwa najdłużej Tugend währt am längsten; — w swem przedsięwzięciu bei seinem Vorhaben beharren; niedługo -ła radość die Freude dauerte nicht lange; — przy czem einer Sache treu bleiben.

Trwalić, -lę, -liłem, *va. imperf.* befestigen, dauerhaft machen.

Trwałokwiat, -u, *pl.* -y, *sm.* Mogiphanes (Pflanzenart).

Trwałość, -ści, *sf.* Dauerhaftigkeit *f.*; za — tej materyi ręczę ich garantiere für die Dauerhaftigkeit dieses Stoffes.

Trwały, *adi.*; **Trwało, Trwale**, *adv.* dauerhaft; -łe zdrowie ausdauernde Gesundheit; długo -ły von langer Dauer; krótko -ły von kurzer Dauer; nic -łego niema na ziemi nichts ist von Dauer auf dieser Erde; to wino nie jest -łe dieser Wein kann sich nicht lange halten.

Trwanie, -nia, *sn.* Dauer *f.*

Trwoga, -gi, *pl.* -gi, *sf.* 1) Furcht *f.*, Panik *f.*, Angst *f.*, Schrecken *m.*; — mnie ogarnia na samą myśl o tem Angst packt mich bei dem bloßen Gedanken daran; -gę szerzyć, rozsiewać Schrecken verbreiten, säen; byłem w ciągłej -dze ich war in beständiger Angst; kiedy — to do Boga Gott ist unsere Zuflucht, in Angst flehen wir zu Gott; 2) Alarm *m.*; dzwonić na -gę Sturmglocken läuten; trąbić na -gę Alarm, Sturm blasen.

Trwoniciel, -a, *pl.* -e, *sm.* Verschwender *m.*

Trwonicielka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Verschwenderin *f.*

Trwonić, -nię, -niłem, *va. imperf.* vergeuden, verschwenden, ausgeben; — czas Zeit verschwenden; — pieniądze Geld vergeuden; — dobrodziejstwa Wohltaten verschwenden.

Trwonienie, -nia, *sn.* Verschwendung *f.*

Trwożliwość, -ści, *sf.* Furchtsamkeit *f.*, Zaghaftigkeit *f.*

Trwożliwy, *adi.*; **Trwożliwie**, *adv.* furchtsam, zaghaft, kleinmütig.

Trwożenie, -nia, *sn.* Erschrecken *n.*, Versetzen *n.* in Angst, Furcht.

Trwożność, Trwożny = Trwożliwość, Trwożliwy.

Trwożyć, -żę, -żyłem, *va. imperf.* erschrecken, ängstigen, in Furcht versetzen; — się *vr.* sich fürchten, sich ängstigen.

Tryangulacya = Triangulacya.

Tryanguł, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Triangel *m.*; 2) Dreieck *n.*

Tryb, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Art *f.*, Weise *f.*, Gang *m.*, Lauf *m.*; wszystko szło zwykłym -em alles ging nach gewohnter Weise: — życia Lebensweise; — to jest zwyczajny — rzeczy das ist der gewöhnliche Lauf der Dinge; rzecz idzie innym -em die Sache hat einen anderen Verlauf genommen; zmienić — rzeczy der Angelegenheit eine andere Richtung geben; 2) Modus *m.*, Weise *f.*, Art *f.* (in der Grammatik); — rozkazujący Befehlsweise, befehlende Art, Imperativ *m.*; — oznajmujący Anzeigeweise, anzeigende Art, Indikativ *m.*; — łączący verbindende Art, Konjunktiv *m.*; — warunkowy Bedingweise, bedingende Art, Konditional *m.*; 3) —; *dim.* **Trybik**, -a, *pl.* -i, *sm.* Getriebe *n.*; kleines Getriebe; Räderwerk *n.*; Triebrad *n.*; -ik dźwigarki Nuß *f.*

Trybarz, -a, *pl.* -e, *sm* Treiber *m.*, Pferdeknecht *m.*

Trybować, -buję, -wałem; I. *va. imperf.* 1) treiben: — srebro das Silber von Blei befreien; 2) plagen, martern; — ząb o ząb einen Zahn auf den anderen drücken; II. *vn. imperf.* 1) treiben (von Gewächsen); 2) gären, arbeiten; piwo -buje das Bier gärt.

Trybowanie, -nia, *sn.* Treiben *n.*

Trybowy, *adi.* 1) Treib-: koło -we Treibrad *n.*: — piec Treibofen *m.*, Treib-, Bleiherd *m.*: 2) regelmäßig.

Trybula, -li, *pl.* -le; *dim.* **Trybulka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* (Anthriscus) Kerbel *m.*, Schnittlauch *m.*

Trybulacya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Drangsal *n.*, Trübsal *n.*, Widerwärtigkeit *f.*, Leiden *n.*; = Zmartwienie, Niepokój.

Trybularz -a, *pl.* -e, *sm.* Rauchfaß *n.*, Rauchfäßchen *n.*; = Kadzielnica.

Trybun, -a, *pl.* -i oder -owie, *sm.* Tribun *m.*, Volkstribun; — wojskowy Kriegstribun; = Obrońca praw ludu.

Trybuna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Tribüne *f.*, Rednerbühne *f.*; = Mównica.

Trybunalski, *adi.* Tribunal-.

Trybunał, -u, *pl.* -y, *sm.* Tribunal *n.*, Richterstuhl *m.*

Gerichtshof *m.*; — handlowy Handelsgericht *n.*; najwyższy — der oberste Gerichtshof; przed -łem sędziów przysięgłych vor dem Geschworenengericht.

Trybunat, -u, *pl.* -y, *sm.* Tribunat *n.*, Amt *n.* des Tribunen.

Trybuński, *adi.* Tribun-.

Trybus, -a, *pl.* -y, *sm.* Dreifuß *m.*; = Trójnóg.

Trybuszon, -a, *pl.* -y, *sm.* Pfropfen-, Kork-, Stöpselzieher *m.*; = Korkociąg.

Trybut, -u, *pl.* -y, *sm.* Tribut *m.*, Zoll *m.*, Zins *m.*; = Pobór, Czynsz, Haracz.

Trychiasis, *indecl.* *sf.* Trichiasis *f.*, Einwärtskehrung *f.* der Augenwimpern.

Trychina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Trichine *f.*

Trychinosis, *indecl.* *sf.* Trichinose *f.*, Trichinenkrankheit *f.*

Trychiniczny, *adi.* trichinös, trichinenhaltig.

Trychotomiczny, *adi.* dreiteilig.

Trychotomia, -mii, *sf.* Dreiteilung *f.*

Trifolium, *indecl.* *sn.* Trifolium *n.*, Drillingsbogen *m.*

Tryglifa, -fy, *pl.* -fy, *sf.* Triglyph *m.*, Dreischlitz *m.*; = Trójwrąb.

Trygonometrya, -tryi, *sf.* Trigonometrie *f.*, Dreiecksberechnung *f.*, Dreieckslehre *f.*, Dreiecksmeßkunst *f.*

Trygonometryczny, *adi.*; **Trygonometrycznie**, *adv.* trigonometrisch.

Tryk, -a, *pl.* -i; **Trykacz**, -a, *pl.* -e, *sm.* Zuchtwidder *m.*

Tryklinium, *indecl.* *sn.* Triklinium *n.*, römisches Speisezimmer.

Tryks, -u, *pl.* -y, *sm.* Hörnerstoß *m.*

Tryksać, **Trykać**, -kam, -kałem, *va. imperf.* mit den Hörnern stoßen.

Tryl, -u, *pl.* -e, *sm.* = Trel.

Trylemmat, -u, *pl.* -y, *sm.* Trilemma *n.*, dreigehörnter Schluß, Wahl *f.* zwischen drei Möglichkeiten; = Trójganiec.

Trylion, -u, *pl.* -y, *sm.* Trillion *f.*

Trylobit, -u, *pl.* -y, *sm.* (Tribitis) Trylobit *m.* (dreihülsige Versteinerung).

Trylogia, -gii, *pl.* -gie, *sf.* Trilogie *f.*, Werk *n.* in drei Teilen.

Tryna, -ny, *sf.* Feilstaub *m.*, Bohrmehl *n.*

Tryngielt, -u, *pl.* -y, *sm.* Trinkgeld *n.*; = Napiwek.

Trynitarski, *adi.* Trinitarier-.

Trynitarz, -rza, *pl.* -rze, *sm.* Trinitarier *m.*

Tryper, -pru, *pl.* -pry, *sm.* Tripper *m.*; = Rzeżączka.

Trypla, -pli, *pl.* -ple, *sf.*; **Trypel**, -pla, *pl.* -ple, *sm.* Trippel *m.*, Trippelstein *m.*; Trippelerde *f.*

Tryptyk, -u, *pl.* -i, *sm.* Triptychon *n.*, Triptykon *n.*, dreiteiliger Altar, dreiteiliges Bild.

Tryskacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Brause *f.*, Spritzrohr *n.*

Tryskać, -kam, -kałem, *vn. imperf.*; **Trysnąć**, -nę, -nąłem, *vn. perf.* spritzen, sprühen, sprudeln; woda -nęła ze skały Wasser sprudelte aus dem Felsen; z oczu ogień -ska die Augen sprühen Feuer; — zdrowiem von Gesundheit strotzen.

Trysła, -sły, *pl.* -sły, *sf.* Lohkuchen *m.*, gebrauchte Gerberlohe *f.*

Tryszak, -u, *pl.* -i; *dim.* **Tryszaczek**, -czka, *pl.* -czki, *sm.* Treschack *n.* (Kartenspiel).

Tryszernik, -a, *pl.* -i, *sm.* Spritzgurke *f.*

Tryton, -a, *pl.* -y, *sm.* 1) Wassermolch *m.*, Trompetenschnecke *f.*; 2) Meermann *m.*, Triton *m.*; 3) übermäßige Quarte.

Tryumf, -u, *pl.* -y, *sm.* Triumph *m.*, Sieg *m.*; — odbywać einen Triumph feiern; — odnieść einen Triumph erringen; w -fie do miasta wjeżdżać im Triumph in die Stadt einziehen.

Tryumfalny, *adi.*; **Tryumfalnie**, *adv.* Triumph-, Sieges-; wjazd -ny Triumpheinzug *m.*; łuk -ny Triumphbogen *m.*; pieśń -na Triumphgesang *m.*, Triumphlied *n.*; wóz -ny Siegeswagen *m.*

Tryumfator, -a, *pl.* -rzy, *sm.* Triumphator *m.*

Tryumfatorka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Triumphatorin *f.*

Tryumfatorski, *adi.* triumphatorisch, siegreich.

Tryumfować, -fuję, -wałem, *vn. imperf.* triumphieren, frohlocken, siegen, den Sieg davontragen; -fujący kościół die triumphierende Kirche.

Tryumfowanie, -nia, *sn* Siegen *n.*, Triumphieren *n.*, Frohlocken *n.*

Tryumwir, -a, *pl.* -owie *sm.* Triumvir *m.*

Tryumwiralny, **Tryumwirski**, *adi.* Triumvirs-, Triumvirats-.

Tryumwirat, -u, *pl.* -ci, *sm.* Triumvirat *n.*, Dreiherrschaft *f.*

Trywialność, -ści, *sf.* Trivialität *f.*, Alltäglichkeit *f.*, Unbedeuten(d)heit *f.*; = Zwykłość.

Trywialny, *adi.*; **Trywialnie**, *adv.* trivial, gemein, niedrig, gewöhnlich; = Zwykły, Płaski.

Trza, siehe: Trzeba.

Trzamoklon, -u, *pl.* -y, *sm.* Cussonia (Pflanzenart).

Trzask, -u, *pl.* -i, *sm.* Knall *m.*, Gekrache *n.*, starkes Geräusch; — bicza Peitschenknall; więcej -u niż roboty viel Geschrei und wenig Wolle; z -iem, *adv.* krachend, lärmend, knallend, mit Geräusch; z -iem zapadły się drzwi krachend fiel die Tür zu; drzewa z wielkim -iem padają die Bäume stürzen krachend.

Trzask, *interj.* krach!; — i drabina się złamała krach und die Leiter zerbrach.

Trzaska, **Drzazga**; *dim.* **Trzaseczka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Splitter *m.*, Splitterchen *n.*, Span *m.*, Holzspan; — mi wlazła za paznokieć ein Splitter ist mir unter den Nagel geraten; gdzie drwa rąbią, tam -ki lecą wo gehobelt

wird, da fliegen Späne, wo Feuer ist, da raucht's; 2) Epiphyllum (Pflanzenart).

Trzaskać, -kam, -kałem, I. *vn. imperf.*; **Trzasnąć**, -nę, -nąłem, I. *vn. perf.* 1) krachen, knallen, knistern, knacken; drzewo -ka w piecu das Holz knistert im Ofen; — palcami mit den Fingern knacken; piorun -nął w dom der Blitz schlug in das Haus; — drzwiami die Türen geräuschvoll zuschlagen, mit Heftigkeit zuwerfen; 2) platzen, zerspringen; szklanka -sła mi w ręce das Glas zersprang mir in der Hand; bodajbyś -sł zerspringen sollst du; II. *va.* einen Schlag versetzen; — kogo w papę jmndm eine derbe Ohrfeige versetzen; a bodaj cię piorun -sł daß dich der Donner; III. — się, *vr.* springen, ausfaseln, reißen; sich werfen (von Holz); = Paczyć się.

Trzaskanie, -nia, *pl.* -nia; **Trzasnięcie**, -cia, *pl.* -cia, *sn.* 1) Knallen *n.*, Knistern *n.*, Krachen *n.*; 2) Springen *n.*, Zerspringen; 3) Schlagen *n.*

Trzaskawica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Donnergekrach *n.*; Donnerwetter *n.*

Trzaskawka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Peitschenschnur *f.*

Trzaskowisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Ort *m.*, wo Holz gefällt wird.

Trząść, -ęsę, -ęsiesz, -ęsłem oder -ąsłem, I. *va. imperf.*; **Trząsnąć**, -nę, -nąłem, I. *va. perf.* 1) schütteln, rütteln; — głową den Kopf schütteln; — drzewem den Baum rütteln; — całym światem die ganze Welt beherrschen; febra go -ęsie er wird vom Fieber geschüttelt; 2) — kogo, co jmndn, etwas durchsuchen, revidieren; II. *vn.* schütteln, rütteln; ten wóz -ęsie w niemożliwy sposób dieser Wagen schüttelt auf eine unmögliche Weise; III. — się, *vr.* zittern, beben, geschüttelt werden; — się ze strachu vor Angst beben; podłoga się -ęsie pod jego ciężkim krokiem der Fußboden zittert unter seinem schweren Schritt; grzmiało, że aż się szyby w oknach -sły es donnerte so stark, daß die Scheiben in den Fenstern zitterten; — się od zimna vor Kälte zittern; -ął się ze złości, gdy się o tych plotkach dowiedział er zitterte vor Wut, als er von diesem Tratsch erfuhr; ręka mu się -ęsła, gdy podpisywał die Hand zitterte ihm beim Unterschreiben.

Trząsienie, **Trząśnienie**, -nia, *sn.* Zittern *n.*, Schütteln *n.*, Beben *n.*

Trzciałka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Röhrchen *n.*, Halm *m.*

Trzcianka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* röhriger Schaft.

Trzcina, -ny, *pl.* -ny, *sf.*; *dim.* **Trzcinka**, **Trzcineczka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Rohr *n.*; — laskowa spanisches Rohr; — pospolita Schilfrohr; — bambusowa Bambusrohr; — cukrowa Zuckerrohr; — do wyplatania Sesselrohr; staw -ną zarosły ein mit Rohr bewachsener Teich; domy -ną pokrywać Häuser mit Rohr decken; sufit z -ny eine Rohrdecke; giętki jak — biegsam wie ein Rohr.

Trzcinal, -a, *pl.* -e, *sm.* Plafond-, Deckennagel *m.*

Trzciniany, *adi.* Rohr-, Schilf-.

Trzciniasty, *adi.* rohr-, schilfartig, rohrförmig.

Trzcinisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Schilfstumpf *m.*, Röhricht *n.*

Trzcinisty, *adi.* schilfig, voll Schilf.

Trzcinka, **Trzcineczka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) = Trzcina; 2) Schilfröhrchen *n.* in der Weberspule.

Trzcinnik, -a, *pl.* -i; *dim.* **Trzcinniczek**, -czka, *pl.* -czki, *sm.* 1) Rohrsperling *m.*, Rohrammer *f.*; 2) Sumpf-, Bartmeise *f.*; 3) (Calamagrostis) Reitgras *n.*

Trzcinny, *adi.* Rohr-, Schilf-, sich im Rohre aufhaltend; ptaki -ne Rohrvögel *pl.*, Rohrsänger *pl.*

Trzcinokwiat, -u, *pl.* -y, *sm.* Blumenrohr *n.*

Trzcinować, -nuję, -wałem, *va. imperf.* rohren, berohren.

Trzcinowanie, -nia, *sn.* Rohrwerk *n.*

Trzcinowy, *adi.* Rohr-, Schilf-; -we krzesło Rohrsessel *m.*; -wa ściana Rohrwand *f.*

Trzcionka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Wassernachtigall *f.*, Rohrsänger *m.*; 2) = Czcionka.

Trzciun, -u, *sm.* Gundua (Pflanzenart).

Trzeba (Trza), *verb. defect.* man muß, es muß, es ist nötig; nie było rady, — było wracać piechotą es war kein anderer Rat, man mußte zu Fuße zurückkehren; tego mi jeszcze — było das habe ich noch nötig gehabt; — mi będzie jutro z nim pomówić ich werde morgen mit ihm sprechen müssen; — się było jeszcze babie na stare lata zakochać die Alte mußte sich noch auf ihre alten Tage verlieben; — cimianowicie wiedzieć du mußt nämlich wissen; do tego — mieć wiele sprytu dazu muß man viel Findigkeit haben.

Trzebiciel, -a, *pl.* -e, *sm.* Verschneider *m.*

Trzebić, -bię, -biłem, *va. imperf.* 1) reinigen, roden; — pole ein Land roden; — zielska w ogrodzie das Unkraut im Garten jäten; 2) ausweiden, die Geweide herausnehmen; 3) verschneiden, kastrieren, wallachen; 4) aussondern, lichten.

Trzebienie, -nia, *sn.* 1) Reinigen *n.*; 2) Verschneiden *n.*; 3) Ausweiden *n.*

Trzebieniec, -ńca, *pl.* -ńcy, *sm.* Verschnittene(r) *m.*

Trzebież, -y, *pl.* -e, *sf.* 1) Roden *n.*, Ausroden *n.*; 2) Rodeplatz *m.*, Rodeland *n.*; 3) Reinigungsholzschlag *m.*

Trzebucha, -chy, *pl.* -chy, *sf.* (Tordylium) Drehkraut *n.*, kretischer Berglümmel.

Trzebula, -li, *pl.* -le, *sf.* 1) = Frybula; 2) = Bleskot pospolity.

Trzech, *gen. pl.* von **trzy**, święto — króli Dreikönigsfest *n.*

Trzechdzienny, *adi.* drei Tage dauernd.

Trzechgłowny, *adi.* dreiköpfig.

Trzechletni, *adi.* dreijährig, drei Jahre dauernd.

Trzechmiesięczny, *adi.* dreimonatlich, drei Monate dauernd.

Trzechsetny, *adi.* dreihundertste(r).

Trzechtysięczny, *adi.* dreitausendste(r).

Trzeci, -cia, -cie, *adi.* 1) der (die, das) dritte; już była -cia po południu es war schon drei Uhr nachmittag; powtarzam ci to już — raz ich wiederhole es dir schon zum drittenmal; znajdziesz to w -cim tomie du wirst es im dritten Bande finden; w -cim rzędzie in der dritten Reihe; to — podobny wypadek das ist der dritte ähnliche Fall; wczoraj urodziło mi się -cie dziecko gestern wurde mir das dritte Kind geboren; mieszkamy na -ciem piętrze wir wohnen im dritten Stock; co — dzień jeden dritten Tag; 2) po -cie *adv.* drittens.

Trzeciaczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* dreitägiges Fieber.

Trzeciak, -a, *pl.* -i, *sf.* 1) dritter Teil der Ernte; 2) Spreize *f.*

Trzecina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* dritter Teil einer Hufe.

Trzeciodniowy, **Trzeciomiesięczny**, **Trzeciotygodnowy**, *adi.* am dritten Tage, Monat, in der dritten Woche geschehend, für den dritten Tag, Monat, für die dritte Woche bestimmt.

Trzeciorzędny, *adi.* in der dritten Reihe befindlich; drittklassig.

Trzeciorzędowy, *adi.*; tertiär; -we utwory Tertiärformation *f.*

Trzeciowy, *adi.* von dritter Formation.

Trzecizna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Drittel *n.*; z -ny trzymać grunta Boden, Land pachten gegen den dritten Teil der Ernte.

Trzeć, trzę, trzesz, tarłem, I. *va. imperf.* 1) reiben; trę oko, bo mię swędzi ich reibe das Auge, weil es mich juckt; — coś na tarku etwas auf dem Reibeisen reiben; — chrzan Kren reiben; — co na proszek etwas zu Pulver reiben; 2) dreschen; — zboże das Getreide dreschen; 3) — konopie, len Hanf, Flachs brechen; 4) sägen; — drzewo w lesie das Holz im Walde sägen; 5) — na co auf etw. bringen, bestehen; II. — się *vr.* 1) laichen (von Fischen); 2) — się o co sich an etw. reiben; 3) — się z kim mit jmndm streiten, aneinandergeraten.

Trzej, *numer.* drei.

Trzelitka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Tridax (Pflanzenart).

Trzemcha, -chy, *pl.* -chy, *sf.* 1) = Czeremcha; 2) Phillyrae (Pflanzenart).

Trzemdała, -ły, *pl.* -ły, *sf.* (Dictamnus) falscher Diptam.

Trzemięta, -ty, *pl.* -ty, *sf.* Espeletia (Pflanzenart).

Trzemucha, -chy, *pl.* -chy, *sf.* 1) = Trzemcha, Czeremcha; 2) (Allium ursinum) Bärenlauch *m.*

Trzeń, -nia, *pl.* -nie, *sm.* (Cossonus) Holzrüssel *m.*, Schnabelkäfer *m.*

Trzep, -pia, *pl.* pie, *sm.* Ortalis (Insektenart).

Trzepaczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Pracker *m.*, Klopfer *m.*; — na muchy Fliegenwedel *m.*, Fliegenklatsche *f.*; — arlekińska Pritsche *f.*

Trzepać, -pię, -pałem, *va. imperf.* 1) klopfen, durchklopfen, ausklopfen; — suknie, dywany Kleider, Teppiche klopfen; -pać kogo jmndn schlagen; 2) plappern, schnell hersagen; — jak na kołowrotku wie ein Spinnrad schnurren; — pacierze Gebete schnell hersagen; gramatykę -pie jak pacierz die Regeln der Grammatik weiß er herzuplappern wie das Vaterunser; jużeś strzepał modlitwy? hast du schon deine Gebete abgedroschen? 3) klatschen; deszcz -pie es regnet, daß es klatscht.

Trzepanie, -nia, *sn.* 1) Klopfen *n.*; 2) Plappern *n.*; 3) Klatschen *n.*

Trzepanina, -ny, *pl.* -ny, *sf.*; **Trzepanka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Klopferei *f.*, Prügelei *f.*; -nkę dostać Prügel bekommen; będzie -ka es wird Prügel geben.

Trzepiecina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* (Populus tremula) Zitterpappel *f.*

Trzepiotać, **Trzepotać**, -tam, -tałem, *vn. imperf.* mit den Flügeln schlagen, flattern; — się *vr.* flattern, mit den Flügeln schlagen.

Trzepiotanie, **Trzepotanie**, -nia, *sn.* Flattern *n.*, Herumflattern *n.*, Herumschlagen *n* mit den Flügeln.

Trzepnąć, -nę, -nąłem, *va. perf.* einen Schlag versetzen; — kogo w pysk jmndm eins übers Maul geben; — kogo po plecach jmndm einen Schlag in den Rücken versetzen; — -nę cię po rękach, jeżeli zaraz nie przestaniesz ich werde dir einen Schlag auf die Hände versetzen, wenn du nicht gleich aufhörst.

Trzeszcze, -ów, *plur. tant.* Hasenaugen *pl.*

Trzeszczeć, -czę, -czałem, *vn. imperf.* knistern, knastern, krachen, knacken, prasseln; ciągnął linę, lecz -czała, więc bał się, że się urwie er zog das Tau, aber da es knisterte, fürchtete er, daß es reißen werde; lód -czał, gdy po nim stąpali das Eis krachte unter ihren Schritten; siadł z tak wielką mocą, że aż ława dębowa pod nim -ła er setzte sich mit solcher Wucht, daß die Eichenbank unter ihm krachte; meble nie są jeszcze suche, więc paczą się i -szczą die Möbel sind noch nicht trocken, darum werfen sie sich und krachen; ogień -czący prasselndes Feuer; -cząca sól Knister

ſalz *n.*; aż mi w głowie -szczy od jej trajkotania der Kopf berſtet mir von ihrem vielen Plappern.

Trzeszczenie, -nia, *sn.* Kniſtern *n.*, Raſſeln *n.*, Krachen *n.*, Knacken; — cyny Rauſchen *n.*, Kritzeln *n.* des Zinnes, Zinnknirſchen *n.*

Trzeszczki, 1) -ków, *plur. tant.* (Sesamoides) Gelenk-, Gleichbeine *pl.*, Seſamknöchelchen *pl.*; 2) —, szczek, *plur. tant.* Catnanche (Pflanzenart).

Trześnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Kirſche *f.*; Kirſchbaum *m.*; — groniasta Traubenkirſchbaum *m.*

Trześniobranie, -nia, *sn.* Kirſchenernte *f.*

Trześniowy, *adi.* Kirſchen-; kirſchfarbig.

Trzewia, ſiehe: Trzewo.

Trzewiak, -a, *pl.* -i, *sm.* Eingeweidewurm *m.*

Trzewiczlik, -a, *pl.* -i; **Trzewiczek**, -czka, *pl.* -czki, *sm.* (Cypripedium) Venus-, Frauen-, Marienſchuh *m.*

Trzewiczne, -go, *sing. tant. sn.* Schuhgeld *n.*

Trzewicznia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Schuhblume *f.*, indiſche Euphorbenart.

Trzewik, -a, *pl.* -i, *sm.*; *dim.* **Trzewiczek**, -czka, *pl.* -czki, *sm.* Schuh *m.*, Stiefel *m.*; -i wdziewać Schuhe anziehen, ſich beſchuhen; — mnie gniecie der Schuh drückt mich; te -i są za ciasne dieſe Schuhe ſind zu eng, zu klein; para -ów ein Paar Schuhe; szczotka do -ów Schuhbürſte *f.*

Trzewikowy, **Trzewiczkowy**, *adi.* Schuh-.

Trzewiowy, *adi.* Eingeweide-; — kamień Gekröſeſtein *m.*

Trzewnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Erythronium (Pflanzenart); = Psi ząb.

Trzewny, **Trzewowy**, *adi.* Darm-, Gedärme-, Eingeweide-.

Trzewo, -wa, *pl.* -wa, *sn.*; **Trzewa**, **Trzewia**, trzew, *plur. tant.* Darm *m.*, Gedärme *pl.*, Eingeweide *pl.*; nauka o -wach Eingeweidelehre *f.*, Spanchnologie *f.*

Trzeźwić, -wię, -wiłem, *va. imperf.* zur Beſinnung bringen, erquicken, erfriſchen, ermuntern, munter machen; nüchtern machen, den Rauſch vertreiben; -wili omdloną kobietę octem i winem man ſuchte die Ohnmächtige mit Eſſig und Wein zur Beſinnung zu bringen.

Trzeźwieć, -wieję, -wiałem, *vn. imperf.* zur Beſinnung kommen, aus einer Ohnmacht wieder zu ſich kommen; nüchtern werden.

Trzeźwienie, -nia, *sn.* Ernüchterung *f.*, Zuſichkommen *n.*

Trzeźwość, -ści, *sf.* Nüchternheit *f.*; — jest jedną z najważniejszych przymiotów u robotnika Nüchternheit iſt eine der wichtigſten Eigenſchaften bei einem Arbeiter.

Trzeźwy, *adi.*; **Trzeźwo**, *adi.* nüchtern; po -źwemu im nüchternen Zuſtande; na tę kwestyę trzeba się zapatrywać -wo i bez sentymentalności dieſe Frage muß man nüchtern und ohne Sentimentalität erwägen; dobrze jest być -wym człowiekiem, ale trzeba mieć także serce es iſt gut ein nüchterner Menſch zu ſein, man muß aber auch ein Herz haben; co po pijanemu mówił, żałował zawsze po trzeźwemu was er in der Trunkenheit ſagte, bedauerte er immer im nüchternen Zuſtande.

Trzęsak, -a, *pl.* -i, *sf.* (Cancer colloides) Gallertkrebs *m.*

Trzęsawa, -wy, *pl.* -wy, *sf.*; **Trzęsawica**, -cy, *pl.* -ce, *sf.*; **Trzęsawisko**, -ka, *pl.* -ka, *sn.* 1) Sumpf *m.*, Moraſt *m.*, Moor *n.*, Quabbe *f.*; 2) Zittern in den Gliedern; 3) Veränderlichkeit *f.*, Wechſel *m.*

Trzęsawiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* (Gymnotus) Zitteraal *m.*

Trzęsawisty, *adi.* moorig, ſumpfig, voll Moräſte.

Trzęsawka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Zitternadel *f.*, Flitter *m.*

Trzęsianka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Krümm-, Schüttſtroh *m.*

Trzęsiączka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Zittern *n.* der Glieder.

Trzęsidło; *dim.* **Trzęsidełko**, -ka, *pl.* -ka, *sn.* 1) Flitter *m.*, Flittergold *n.*; 2) (Nostoc) Himmelsblume *f.*, Sternſchnuppe *f.*

Trzęsidłowaty, *adi.* -te wodorosty Confervinae (Waſſerpflanzenart).

Trzęsiec, -śca, *pl.* -śce, Tayloria (Pflanzenart).

Trzęsienie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Zittern *n.*, Rütteln *n.*, Schütteln *n.*; — ziemi Erdbeben *n.*

Trzęsiogon, -a, *pl.* -y, *sm.*; **Trzęsiogonek**, -nka, *pl.* -nki, *sm.*; **Trzęsidupka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Wippſterz *m.*, Wippſchwanz *m.*, Bachſtelze *f.*; = Pliszka.

Trzęsło, -sła, *pl.* -sła, *sn.* Batrachospermus (Pflanzenart).

Trzęslica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Molinia (Pflanzenart)

Trzmić, -mię, -miłem, *vn. imperf.* ſtecken, ragen.

Trzmiel, -a, *pl.* -e, *sm.* (Bombus) Erd-, Feldbiene *f.*, Hummel *f.*

Trzmielina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* (Evonymus) Spill-, Spul-, Hunds-, Spindelbaum *m.*, Pfaffenholz *n.*, Pfaffenhütlein *n.*

Trzmielinowy, *adi.* Spindbaum-.

Trzmielka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Mallota (bienenartiges Inſekt).

Trzmielojad, -u, *pl.* -y, *sf.* Falkeneule *f.*

Trzmielowy, *adi.* Erd-, Feldbienen-, Hummel-.

Trzmielówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Volucella (bienenartiges Inſekt).

Trznadel, -dla, *pl.* -dle, *sm.* Goldammer *m.*, Grünfink *m.*

Trznąć, -nę, -nąłem, *vn. perf.*; **Trztać**, -tam, -tałem, *vn. imperf.* dünn ſcheißen, heftigen Durchfall haben.

Trzoda, -dy, *pl.* -dy, *sf.*; *dim.* **Trzódka**, -ki, *pl.* -ki,

sf. 1) Herde *f.*; — bydła, koni, wołów, świń Vieh-, Pferde-, Ochſen-, Schweineherde; kościół jest -dą owiec, których Pan Jesus pasterzem die Kirche iſt eine Herde Schafe, deren Hirt Herr Jeſus iſt; 2) Kleinvieh *n.*

Trzodny, *adi.* Herden-; in Herden lebend.

Trzon, -u, *pl.* -y, *sm.*; *dim.* **Trzonek**, -nka, *pl.* -nki, *sm.* 1) Stange *f.*; — mimośrodu, ekscentra Exzentrikſtange, Exzenterſtange, Exzentergabel *f.*; — pompy Pumpenſtock *m.*; — popędowy, drąg korbowy Leiſtſtange, Triebſtange, Kurbel-, Bleuel-, Pleuelſtange; — korby regulatora Regulatorkurbel *f.*; — sprzęgający, pręt, drąg zaprzęgowy Kuppelſtange; — stawidła, drąg stawidła Steuerungs-, Reverſierſtange; — tamy Buhnenwurzel *f.*; — tłuczka zderzakowego, drążek kierowniczy tłuczka, — buforowy Bufferſtange, Bufferführungsſtange; 2) Gichtplatte *f.*; — pieca Unterlage eines Feuerherdes; 3) Heft *n.*, Griff *m.*, Handgriff *m.*; — dłuta Griff eines Stechbeiles; 4) Fuß *m.*, Stiel *m.* eines Schwammes, eines Pilzes; 5) -y, *pl.* Backenzähne *pl.*

Trzonowy, *adi.* 1) Stangen-; 2) Heft-; 3) ząb — Backen-, Mahlzahn *m.*; wyrywać komu ząb — jmdm einen Backenzahn ziehen.

Trzonozęb, -zęba, *pl.* -zęby, *sm.* Mylodon (vorſintflutliches Säugetier).

Trzop, -u, *pl.* -y, *sm.* = Czerep, Skorupa.

Trzos, -a oder -u, *pl.* -y, *sm.*; *dim.* **Trzosik**, -a, *pl.* -i, *sm.* Katze *f.*, Geldkatze *f.*, Geldgürtel *m.*, Geldtaſche *f.*; — pełen złota eine Katze voll Gold; poszedł na wędrówkę opasany sporym -em er ging auf die Wanderſchaft mit einer ziemlich dicken Geldkatze.

Trzosła, -seł, *plur. tant.* *sn.* Lenden *pl.*

Trzosło, -ła, *pl.* -ła, *sn.* Pflugſterze *f.*

Trzpiennik, -a, *pl.* -i, *sm.* Holzweſpe *f.*

Trzpień, -nia, *pl.* -nie, *sm.* 1) Dorn *m.*, Spitze *f.* in einer Schnalle; 2) — wiszący Hängeſäule *f.*, Hängeſtänder *m.*; 3) — u zawiasy Spindel *f.*; 4) Dorn *m.*, Dobel *m.*; Bolzen *m.*; — kruka Kegel *m.*; — nita Nietenbolzen, Nietſchaft *m.*; — sprężyny resoru Federnietbolzen.

Trzpiot, -a, *pl.* -y, *sm.*; *dim.* **Trzpiotek**, -tka, *pl.* -tki, *sm.* Windbeutel *m.*, Flattergeiſt *m.*, leichtſinniger, flatterhafter Menſch.

Trzpiotać się, -tam, -tałem, *vr. imperf.* herumflattern, leichtſinnig, unüberlegt handeln.

Trzpiotalski, Trzpiotowski, *adi.* Windbeutel-, Flattergeiſt-, flatterhaft, unüberlegt, zerſtreut.

Trzpiotalstwo, Trzpiotostwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* Flatterhafte *n.*, Windige *n.*, Windbeutelei *f.*, Unüberlegtheit *f.*

Trzpiotka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* leichtſinniges, flatterhaftes Mädchen, Weib.

Trzpiotostwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* Flatterhaftigkeit *f.*; leichtſinnige(r) Streich.

Trzpiotowatość, -ści, *sf.* = Trzpiotostwo.

Trzpiotowaty, *adi.* flatterhaft, leichtſinnig, unüberlegt.

Trztaczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* heftiger Durchfall.

Trzustka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Magendrüſe *f.*, Bauchſpeicheldrüſe *f.*

Trzy, Trzech, *numer.* drei; — razy — jest dziewięć dreimal drei iſt neun; pleść, gadać, mówić — po — ohne jeden Zuſammenhang plappern, Unſinn zuſammenreden; trzech zliczyć nie umie er kann nicht bis drei zählen, er iſt unbeholfen, er weiß nie ſich Rat zu ſchaffen; — dni, miesiące, lata drei Tage, Monate, Jahre; — ćwierci dreiviertel; wszędzie musisz wścibić swoje — grosze überall mußt du deine Naſe hineinſtecken; — razy z rzędu dreimal nacheinander; ſiehe: Troje, Trzej.

Trzyczęściowy, *adi.* dreiteilig.

Trzyćwierciowy, *adi.* Dreiviertel-; takt — Dreivierteltakt *m.*

Trzydniowy, Trzydzienny, *adi.* dreitägig.

Trzydniówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* drei Tage *pl.*, Zeitraum *m.* von drei Tagen.

Trzydzielny, *adi.* dreiteilig, dreigeteilt; dreiteilbar.

Trzydziestka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) die Zahl dreißig; 2) Alter *n.* von dreißig Jahren; 3) Dreißigſtel *n.*

Trzydziestnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* am dreißigſten Tage ſtattfindende Andacht.

Trzydziestny, *adi.* dreißig enthaltend.

Trzydziestodzienny, *adi.* dreißigtägig.

Trzydziestokrotny, *adi.* dreißigmalig, dreißigfach.

Trzydziestoletni, *adi.* dreißigjährig.

Trzydziestomiesięczny, *adi.* dreißig Monate dauernd; dreißig Monate alt.

Trzydziestoroczny, *adi.* dreißig Jahre dauernd; dreißig Jahre alt.

Trzydziesty, *adi.* dreißigſte(r).

Trzydzieści, *num.* dreißig; on już ma blizko — lat er iſt ſchon bald dreißig Jahre alt; -stu żołnierzy, mężów dreißig Soldaten, Männer; — kobiet dreißig Weiber.

Trzydzieścioro, *num.* dreißig (verſchiedenen oder ſächlichen Geſchlechtes oder bei *plur. tant.*) — dzieci dreißig Kinder; — bydła dreißig Stück Rinder.

Trzyfuntowy, *adi.* dreipfündig.

Trzyfuntówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Dreipfünder *m.*

Trzygarncowy, *adi.* drei Quart enthaltend.

Trzygłosowy, *adi.* dreiſtimmig.

Trzygodzinny, *adi.* dreistündig.

Trzygroszowy, *adi.* Dreigroschen-, drei Groschen kostend.

Trzygroszówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Dreigroschenstück *n.*

Trzykilowy, *adi.* drei Kilo wiegend.

Trzykonny, *adi.* dreispännig.

Trzykorcowy, *adi.* drei Scheffel enthaltend.

Trzykroć, **Trzykrotnie**, *adv.* dreimal; dreifach; — sto tysięcy reńskich dreimal hunderttausend Gulden.

Trzykrotka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Tradescantia (Pflanzenart); = Dobownik.

Trzykrotny, *adi.*; **Trzykrotnie**, *adv.* dreimalig, dreifach.

Trzykwartowy, *adi.* drei Quart enthaltend.

Trzykwaterkowy, *adi.* drei Viertel Liter enthaltend.

Trzylatek, -tka, *pl.* -tki, *sm.* Dreiläufer *m.* (zwölf Wochen alter Hase).

Trzylecie, -cia, *pl.* -cia, *sn.* Zeitraum *m.* von drei Jahren, Triennium *n.*

Trzyletni, *adi.* dreijährig.

Trzylistek, -stka, *pl.* -stki, *sm.* (Menyanthes trifoliata) Dreiblatt *n.*

Trzylistnik, -a, *pl.* -i, *sm.* (Satyrium) Stendelwurz *f.*, Knabenkraut *n.*; — domowy Schabziegerklee *m.*

Trzylistny, *adi.* dreiblätterig; -na koniczyna dreiblätteriger Klee.

Trzyłokciowy, *adi.* drei Ellen lang.

Trzymacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Schraubenstock *m.*; Kluppe *f.*

Trzymać, -mam, -małem, I. *va. imperf.* 1) halten; — topór za toporzysko ein Beil am Stiel halten; — co w ręku etw. in der Hand halten; — kogo za rękę jmndn bei der Hand halten; — konia za cugle das Pferd bei den Zügeln halten; — co pod kluczem etw. unter Schloß halten; — dziecko do chrztu ein Kind zur Taufe halten; — dziecko na ręku ein Kind auf dem Arm halten; — co przeciw światłu etw. gegen das Licht halten; — kogo za słowo jmndn beim Worte halten; — wioskę w dzierżawie ein Dorf pachten, in Pacht halten; — kogo w więzieniu jmndn im Gefängnisse halten; — zakazane towary na składzie verbotene Waren auf Lager halten; -łem go tyle lat darmo, teraz mam jednak dosyć tego dobrego ich habe ihn so viele Jahre umsonst gehalten, jetzt habe ich aber des Guten genug; będąc zazdrosny -mał cały rok żonę na wsi da er eifersüchtig war, hielt er seine Frau das ganze Jahr auf dem Lande; -maj głowę prosto halte den Kopf in die Höhe; — kogo krótko, ostro, w ryzie jmndn kurz, streng in der Zucht halten; — liczną służbę eine zahlreiche Dienerschaft halten; — konie i powóz Pferde und Wagen halten; — nauczyciela do dzieci einen Lehrer für die Kinder halten; — miasto w oblężeniu die Stadt belagern; złapał pies zająca i mocno go zębami -ma der Hund fing den Hasen und hält ihn mit den Zähnen fest; złapał kozak Tatarzyna a Tatarzyn go za łeb -ma der Kosak fing den Tataren, doch der Tatar hält ihn beim Schopf; — głowę wysoko den Kopf hoch halten; — co w pogotowiu etw. bereit halten; — co, kogo ciepło etw., jmndn warm halten; — co w sekrecie, w tajemnicy etw. geheimhalten; — język za zębami jest to cnota nad cnotami reinen Mund halten ist eine große Tugend, Reden ist Silber, Schweigen ist Gold; 2) halten, aufhalten; -maj, łapaj złodzieja haltet, fanget den Dieb; wiatry go na morzu -mają Winde halten ihn auf dem Meere; — kogo na wodzy jmndn im Zaume halten; — nieprzyjaciela na szabli den Feind mit seinem Degen aufhalten; rada ich cały dzień -ła die Beratungen hielten sie den ganzen Tag auf; jeszcze go zły duch tu -ma? hält ihn der böse Geist noch hier? choroba -ła mnie przykutego do łoża die Krankheit hatte mich ans Bett gefesselt; — z kim mit jmndm halten, mit jmndm gemeinsame Sache machen; mit jmndm unter einer Decke stecken; ja z nim -mam ich bin auf seiner Seite, ich halte mit ihm; 3) — co o kim = mniemać urteilen, meinen, halten; ja to -mam, uważam za kłamstwo ich halte es für eine Lüge; co o nim -masz, mniemasz was hältst du von ihm?; wiele o kim — auf jmndn große Stücke halten; dobrze o kim —, mieć o kim dobre mniemanie eine gute Meinung von jmndm haben; ja go -mam, mam za złodzieja ich halte ihn für einen Dieb; —, sądzić wiele o sobie viel von sich halten; 4) — w sobie enthalten, umfassen; — w sobie trzy litry drei Liter enthalten; 5) — bank die Bank halten; — takt Takt halten, beobachten; — krok Schritt halten; II. *vn. imperf.* halten; kolor -ma die Farbe hält; wapno, powróz, sukno -ma der Kalk fällt nicht ab, der Strick, das Tuch hält, reißt nicht; mróz ciągle jeszcze -ma der Frost hält noch immer an; III. 1) — się *vr.* sich halten; — się dobrze, prosto na nogach sich gut, gerade, aufrecht halten; — się źle, krzywo sich schlecht, krumm halten; ledwo się -ma na nogach er hält sich kaum auf den Beinen; -maj się halte dich wacker, weiche nicht, gib nicht nach; — się ciepło sich warm halten; twierdza się jeszcze -ma, ale nie długo będzie musiała się poddać die Festung hält sich noch, aber bald wird sie sich ergeben müssen; — się za boki od śmiechu sich vor Lachen ausschütten wollen, sich die Seiten vor lauter Lachen halten; czemu się -masz za głowę warum hältst du dich beim Kopfe; — się muru, poręczy sich an der Mauer, am

Geländer anhalten; — się końskiej grzywy sich an der Pferdemähne anhalten; 2) sich halten, nicht verderben; owoce się nie -ły die Früchte hielten sich nicht; przetopione masło -ma się całą zimę Schmelzbutter hält sich den ganzen Winter; 3) — się czego sich an etwas halten; -mam się przepisów religii ich halte mich an die Vorschriften der Religion; — się kontraktu sich an den Vertrag halten; — się czyjego słowa sich an jmnds Wort halten; — się pierwotnej umowy sich an die ursprüngliche Vereinbarung halten; nie wiedzieć czego się — man weiß nicht, woran man sich halten soll; — się z daleka od czego sich fern von etw. halten; nie ma się czego — er hat nichts, woran er sich halten könnte; — się kogo sich an jmndn anschließen, es mit jmndm halten, sich an jmndn halten, an jmndn Ersatzansprüche stellen; jak mi nie odda, ciebie się będę -mał wenn er mir nicht zahlt, mußt du mich schadlos halten; — się ręczyciela sich an den Bürgen halten; 4) — się kupy zusammenhalten, zusammenhängen, zusammenkleben; plecie trzy po trzy, a co mówi kupy się nie -ma er schwatzt wirres Zeug ohne jeden Zusammenhang; 5) — się kogo, czego; etw. hält fest an jmndm; bieda się go zawsze -ma er muß ewig mit dem Mangel kämpfen; że też się ciebie zawsze złe żarty -ją daß du doch ewig zu schlechten Scherzen aufgelegt bist; niechże się też ciebie takie żarty nie -ją laß doch diese Scherze beiseite.

Trzymaczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Schraubstock *m.*, Zwinge *f.*

Trzymadło, -dła, *pl.* -dła, *sm.* Werkzeug *n.* zum Halten, Kluppe *f.*

Trzymanie, -nia, *sn.* Halten *n.*; — się Haltung *f.*

Trzymasztowy, *adi.* dreimastig; — okręt Dreimaster *m.*

Trzymga, -gi, *pl.* -gi, *sf.* Trixis (Pflanzenart).

Trzymiarowy, *adi.* Dreimaß-; — koń drei Faust hohes Pferd.

Trzymiesięczny, *adi.* dreimonatig, Quartal-; -czne wymówienie dreimonatige Kündigung.

Trzymilowy, *adi.* von drei Meilen.

Trzymonaw, -a, *pl.* -y, (Echeneis) Schiffshalter *m.*, Schildfisch *m.*

Trzynastoletni, *adi.* dreizehnjährig.

Trzynastu, *num.* dreizehn (bei Personen männlichen Geschlechtes); — zbójców, żołnierzy, senatorów dreizehn Räuber, Soldaten, Senatoren.

Trzynasty, *adi.* dreizehnte(r).

Trzynaście, *num.* dreizehn; — par dreizehn Paare.

Trzynaścioraki, *adi.* dreizehnerlei, dreizehnfach.

Trzynaścioro, *num.* dreizehn (bei sächlichem oder verschiedenem Geschlechte oder bei *plur. tant.*).

Trzynogi, Trzynożny, *adi.* dreifüßig.

Trzynożek, -żka, *pl.* -żki, *sm.* Dreifuß *m.*; = Trójnożek.

Trzyoczny, *adi.* dreiäugig.

Trzypalcowy, Trzypalczasty, Trójpalczasty, *adi.* dreifingerig, dreikrallig.

Trzypcian, -u, *pl.* -y, *sm.* Triopteris (Pflanzenart).

Trzypiędzisty, *adi.* dreispannig, drei Spannen lang; drei Faust hoch (von Pferden).

Trzypiątrowy, *adi.* dreistöckig.

Trzypolowy, *adi.* Dreifelder-; dreihufig; -we gospodarstwo Dreifelderwirtschaft *f.*

Trzypotrzyca, -cy, *pl.* ce, *sf.* (Trifolium) Dreiblatt *n.*

Trzypręcikowy, *adi.* dreimännerig, mit drei Staubfäden versehen.

Trzyrogi, Trzyrożny, Trzyrogaty, *adi.* dreieckig, dreikantig, dreihörnig.

Trzyrożniki, -ków, *plur. tant.* Trygonelle (versteinerte Muscheln).

Trzysążniowy, *adi.* drei Klafter lang, breit.

Trzysłupkowy, *adi.* dreiweiberig, mit drei Stempeln.

Trzysta, -stu, *numer.* dreihundert; idź do -stu dyabłów geh zu allen Teufeln.

Trzystawny, *adi.* dreigelenkig.

Trzystoletni, *adi.* dreihundert Jahre alt, dreihundertjährig.

Trzystopny, Trzystopowy, *adi.* drei Fuß, drei Schuh lang.

Trzystronny, *adi.* dreiseitig.

Trzystrunny, Trzystrunowy, *adi.* dreisaitig.

Trzyczerepny, *adi.* dreispaltig.

Trzytulny, *adi.* — basza Pascha von drei Roßschweifen.

Trzyząb, -zęba, *pl.* -zęby, *sm.* Triodia (Pflanzenart).

Trzyzębaty, *adi.* dreizähnig.

Trzyziarnisty, *adi.* dreikörnig.

Tu, *adv.* hier, da; kto — idzie wer kommt daher; co — robisz was machst du hier; — i ówdzie hie und da; — i tam hier und dort; — się powieść urywa hier bricht der Roman ab; — leży N. N. hier ruht N. N.; — na dole hier unten; jestem — ich bin hier; — w tem miejscu popełniono morderstwo hier an diesem Orte ist ein Mord begangen worden; przychodzę —, aby ich komme her, um ....; wolałabym, żeby — był mir wäre es lieber, wenn er hier wäre; ani —, ani tam weder hier noch dort; jak — pracować, kiedy niema żyć z czego wie soll man da arbeiten, wenn man nicht wovon zu leben hat; co — począć was soll man da tun, was soll man da anfangen.

Tualeta, Toaleta, -ty, *pl.* -ty *sf.*; *dim.* **Tualetka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Toilette *f.*, Toilettetisch *m.*; = Gotowalnia; 2) Toilette *f.*, Ankleiden *n.*; = Ubieranie się; 3) Toilette *f.*,

Kleid *n.*, Kleidung *f.*, Anzug *m.*; = Suknia, Ubranie.

Tuba, -by, *pl.* -by, *sf.* Trompete *f.*, Sprachrohr *n.*, Tuba *f.*

Tubalny, *adi.* laut, donnernd, Tuba=; — głos Tubaſtimme *f.*

Tuberkuliczny, *adi.* 1) Tuberkel=, tuberkulös; 2) Knoten=, Höckerchen=.

Tuberkulacya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Tuberkelbildung *f.*

Tuberkulizacya, -cyi, *sf.* Tuberkelbildung *f.*, Tuberkuloſität *f.*

Tuberkuł, -u, *pl.* -y, *sm.* Tuberkel *m.*

Tuberosa, -sy, *pl.* -sy, *sf.* (Polyanthes tuberosa) Tuberoſe *f.*

Tubulatura, -ry, *pl.* -ry, *sf.* Tubulatur *f*; = Szyjka retorty.

Tubylec, -lca, *pl.* -lcy, *sm.* Einheimiſche(r) *m.*, Hieſige(r) *m.*, Autochthone *m.*

Tubylczy, *adi.* autochthon.

Tucya, -cyi, *sing. tant. sf.* Tutia *f.*, Ofenbruch *m.*

Tucz, -czy, *pl.* -cze, *sf.* 1) Fettigkeit *f.*, Fett *n.*; 2) Maſt *f.*, Mäſtung *f.*

Tucza, -czy, *pl.* -czy, *sf.* 1) Gewitterwolke *f.*, Gewitter *n.*; 2) — końska wilde Kaſtanie; 3) = Tucz.

Tuczanka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* gemäſtete Henne, Poularde *f.*

Tuczec, -czca, *pl.* -czce, *sm.* Schulterbein *n.* eines Tieres.

Tuczenie, -nia, *sn.* Mäſten *n.*, Maſt *f.*

Tuczeniec, -ńca, *pl.* -ńce, *sm.* Sparaxis (Pflanzenart).

Tucznieć, -nieję, -niałem, *vn. imperf.* feiſt, dick werden.

Tucznik, -a, *sm.* (Aesaelin) Schillerſtoff *m.*, Enallochrom *n.*, Polychrom *n.*

Tuczność, -ści, *sf.* Feiſtigkeit *f*, Dicke *f.*

Tuczny, *adi.* 1) fett, gemäſtet, Maſt=; -ny wół Maſtochs *m.*; — wieprz Maſtſchwein *n.*; -na gęś Maſtgans *f.*; 2) nahrhaft, mäſtend; żołądź dla świń bardzo tuczna Eicheln ſind zum Mäſten der Schweine ſehr gut.

Tuczybrzuch, -a, *pl.* -y, *sm.* Bauchmäſter *m.*

Tuczyć, -czę, -czyłem, *va. imperf.* mäſten, feiſt, dick machen; — wieprza, wołu, gęś das Schwein, den Ochſen, die Gans mäſten; pańskie oko konia -czy des Herrn Auge mäſtet das Pferd, willſt du, daß es gelinge, ſo ſchaue ſelbſt zum Dinge; nadzieją kogo — jmnden mit leeren Hoffnungen hinhalten; nadzieja karmi, ale nie -czy von Hoffnung wird man nicht dick; — w sercu gniew, nienawiść in ſeinem Herzen Zorn, Haß nähren; — się *vr.* ſich mäſten, ſich nähren.

Tudzież, *adv.* desgleichen, ingleichen, wie auch; wezwał do siebie radę — senatorów er berief zu ſich den Rat wie auch die Senatoren.

Tuf, **Tof**, -u, *pl.* -y, *sm.* Tuffſtein *m.*; = Martwica.

Tuj, *interi.* Kommandoruf: „Legt an!“

Tuja, -ji, *pl.* -je, *sf.* Thuia (Zypreſſenart); = Żywotnik.

Tujałka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Salpiglossis (Pflanze in Chile).

Tuk, -u, *pl.* -i, *sn.* 1) Fett *n.*; 2) Mark *n.* in den Knochen.

Tukan, -a, *pl.* -y, *sn.* Ramphastos (Pfefferfreſſer), Tukan *m.*

Tukowy, *adi.* Mark=; kość -wa. Markbein *n.*

Tulej, -a, *pl.* -e, *sm.* Crossandra (Pflanzenart).

Tuleja, -ji, *pl.* -je, *sf.*; *dim.* **Tulejka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Lanzen=, Speerende *n.*; 2) Köcher *m.*; 3) Aufſatzhülſe *f.*, Dornhülſe, Tülle *f.*, Dille *f.*, Düle *f.*

Tulić, -lę, -liłem, *va. imperf.* ſanft drücken, herzen, bergen, beſänftigen, beſchwichtigen, beruhigen, zur Ruhe bringen; — do piersi an die Bruſt drücken; -li rozpłakaną dziecinę ſie beruhigt das weinende Kind; dziecko -li do łona ſie drückt das Kind an die Bruſt; wściekły pies biegnąc, -li ogon pod siebie ein wütender Hund drückt im Laufen den Schwanz unter die Füße; — się *vr.* ſich drücken, ſich anlehnen; -liła się z płaczem do matki ſie drückte ſich weinend an die Mutter; wszyscy się -lą do niego alles ſchmiegt ſich an ihn, alles begibt ſich in ſeinen Schutz; — się do ziemi ſich an die Erde drücken; — się do poduszki ſich an das Polſter ſchmiegen.

Tuliłezka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Roridula (Pflanzenart).

Tulipan, -a, *pl.* -y, *sm.* Tulpe *f.*; — leśny (Tulipana silvestris) wilde Tulpe; — ogrodowy (T. gesneriana) Gartentulpe.

Tulipanowiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.*; **Tulipanowe drzewo** (Liriodendron tulipifera) Tulpenbaum *m.*

Tulipanowy, *adi.* Tulpen=.

Tułacki, **Tułaczy**, *adi.*; **Tułacko**, **Tułaczo**, *adv.* herumirrend, herumwandernd, heimatlos; -kie życie heimatloſes, herumirrendes Leben.

Tułactwo, -wa, *sn.*; **Tułaczka**, -ki, *sf.* Herumtreiben *n.*, Herumirren *n.*; Emigration *f.*, Verbannung *f.*

Tułacz, -a, *pl.* -e, *sm.* 1) Herumirrende(r) *m.*, Heimatloſe(r) *m.*, Verbannte(r) *m.*, Emigrant *m.*; żyd wieczny — der ewige Jude; 2) (Ocypode) Laufkrabbe *f.*

Tułać się, -łam, -łałem, *vr. imperf.* herumirren, herumſchweifen, von einem Erdenwinkel in den anderen getrieben werden, kein Obdach finden, heimatlos ſein; — się po świecie ſich in der Welt herumtreiben; — się na wygnaniu in der Verbannung herumirren; -łamy się jak ślepi po omylnych drogach świata tego wir irren wie Blinde auf den Irrwegen dieſer Welt herum.

Tułanie się, -nia, *sn.* Herumirren *n.*

Tułów, -owia, *pl.* -owie; **Tułub**, -bia, *pl.* -bie, *sm.* Rumpf *m.*; wzięto — męczennika i spalono go na stosie man nahm den Rumpf des Märtyrers und verbrannte ihn auf dem Scheiterhaufen.

Tum, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Dom *m.*, Kathedrale *f.*; 2) Kuppel *f.*, Dom *m.*

Tumak, -a, *pl.* -i, *sm.* = Kuna.

Tuman, -a oder -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Staubwolke *f.*; Luftspiegelung *f.*; — dymu Rauchwolke; wiatr podnosił całe -y piasku, które przysłaniały im widok der Wind trieb ganze Sandwolken in die Höhe, die ihnen die Aussicht bedeckten; — komu w oczy puścić jmndm etw. Falsches vorspiegeln wollen, jmndm Sand in die Augen streuen, jmndm einen blauen Dunst vormachen; jmndm etw. einreden wollen; 2) zerstreuter, vergeßlicher Mensch.

Tumanić, -nię, -niłem, *va. imperf.* irreführen, foppen; kogo — jmndm Sand in die Augen streuen, jmndm einen blauen Dunst vormachen, jmndm was einreden wollen.

Tumor, -u, *pl.* -y, *sm.* Geschwulst *f.*, Tumor *m.*, Geschwür *n.*, Neugebilde *n.*; = Nowotwór, Guz, Wrzód.

Tumult, -u, *pl.* -y, *sm.* Tumult *m.*, Wirrwarr *m.*, Lärm *m.*; = Zamieszanie.

Tuna, -ny, *pl.* -ny, *sf.*; *dim.* **Tunka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Fäßchen *n.*

Tundra, -dry, *pl.* -dry, *sf.* moosbedecktes Moor, Tundra *f.*

Tunel, -u, *pl.* -e, *sm.* Tunnel *m.*

Tunetek, -tka, *pl.* -tki, *sm.*; **Tuńczyk**, -a, *pl.* -i, *sm.* (Thynnus) Tunfisch *m.*

Tungsten, -u, *sm.* Wolfram *m.*, Tungsten *m.*, Schwerstein *m.*

Tungstenowy, *adi.* von Schwerstein, Schwerstein-.

Tupać, -pię, -pałem, *vn. imperf.*; **Tupnąć**, -pnę, -pnąłem, *vn. perf.* stampfen, mit den Füßen stampfen; -nął ze złości er stampfte vor Zorn den Boden.

Tupanie, -nia; **Tupnięcie**, -cia, *sn.* Stampfen *n.* mit den Füßen.

Tupet, -u, *pl.* -y, *sm.* Toupet *n.*, Perücke *f.*; = Peruka.

Tupot, -u, *pl.* -y, *sm.*; **Tupotanie**, -nia, *sn.* Stampfen *n.*, Gestampf(e) *n.*

Tupotać, -tam, -tałem, *vn. imperf.* stampfen, lärmend auftreten.

Tur, -a, *pl.* -y, *sm.* Auerochs *m.*, Ur *m.* = Żubr.

Turbacya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Sorge *f.*, Beunruhigung *f.*

Turban, -u, *pl.* -y, *sm.* Turban *m.*; = Zawój.

Turbator, -a, *pl.* -rzy, *sm.* Beunruhiger *m.*, Ruhestörer *m.*

Turbina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Turbine *f.*, Kreiselrad *n.*; = Wirowe koło.

Turbit, -u, *pl.* -y, *sm.* (Ipomoea turpethum) Kugelblume *f.*

Turbować, -buję, -wałem, *va. imperf.* beunruhigen, belästigen, Unannehmlichkeiten bereiten, zu schaffen machen; — się, *vr.* sich sorgen, sich beunruhigen, sich ängstigen; nie -buj ty się o to, ja wszystko załatwię beunruhige du dich nicht deshalb, ich werde alles besorgen.

Turbownik, -a, *pl.* -i, *sm.* Hybanthus (Pflanzenart).

Turczenie się, -nia, *sn.* Übertritt *m.* zum mohammedanischen Glauben.

Turczyć, -czę, -czyłem, *va. imperf.* zum Türken machen; — się, *vr.* Renegat, Mohammedaner werden, zum mohammedanischen Glauben übertreten.

Turek, -rka, *pl.* -rki, *sm.* 1) Samtnelke *f.*; 2) gelbe Rose.

Turecki, *adi.* türkisch; — tytoń türkischer Tabak; goły jak — święty splitternackt; arm wie eine Kirchenmaus.

Turecznia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Lacosonia (Pflanzenart).

Turf, -u, *sm.* Turf *m.*, Rennbahn *f.*; = Plac wyścigowy.

Turka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* (Urospermus) Haferwurzel *f.*

Turkawka, -ki, *pl.* -ki, *sf.*; *dim.* **Turkaweczka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Turteltaube *f.*

Turkot, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Getöse *n.*, Gerassel *n.*; — powozów Wagengerassel; 2) Trommeltaube *f.*

Turkotać, -tam, -tałem, *vn. imperf.* rasseln, lärmen; powóz turkocze po bruku der Wagen rasselt auf dem Pflaster.

Turkotanie, -nia, *sn.* Rasseln *n.*, Gerassel *n.*

Turkuć, -cia, *pl.* -cie, *sm.* = Podjadek.

Turkus, -a oder -u, *pl.* -y, *sm.* Türkis *m.*

Turkusowy, *adi.* Türkis-; pierścień — Türkisenring *m.*

Turliban, -u, *pl.* -y, *sm.* Isciolirion (Pflanzenart).

Turma, -my, *pl.* -my, *sf.* Gefängnis *n.*, Turm *m.*; do -my wsadzić ins Gefängnis stecken; siedzieć w -mie im Turm, im Gefängnis sitzen.

Turmalin, -u, *sm.* Turmalin *m.*, elektrischer Schörl; — — czarny schwarzer Schörl.

Turnep, **Turneps**, -u, *pl.* -y, *sm.* (Brassica rapa depressa) Futterrübe *f.*

Turnesol, -u, *sm.* Lackmusfarbe *f.*; = Błękitna roślinna farba.

Turnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* 1) Keller *m.*; 2) (felsiger) Berg *m.*, Berggipfel *m.*

Turniej, -u, *pl.* -e, *sm.*; **Turnieja**, -ji, *pl.* -je, *sf.* 1) Turnier *n.*; wyprawić -je ein Turnier abhalten; wziąć udział w -u an einem Turnier teilnehmen; 2) Verwirrung *f.*, Streit *m.*, Unruhe *f.*, Kampf *m.*

Turniejować, -uję, -wałem, *vn. imperf.* turnieren.

Turnować, -nuję, -wałem, *vn. imperf.* die Stimmen nach der Reihe abgeben.

Turnus, -u, *sm.* Stimmabgabe *f.* nach der Reihe; Reihenfolge *f.*

Turówka, -ki, *sing. tant. sf.* (Hierochloe) Pferdegras *n.*; = Tomkownica.

Turunda, -dy, *pl.* -dy, *sf.* Geschwürtampon *m.*

Turzy, *adi.* Auerochs-; — trawa Sandsegge *f.*

Turzyca, -cy, *sing. tant. sf.* 1) (Carex) Riedgras *n.*, Segge *f.*; 2) Auerkuh *f.*; 3) Hasenfell *n.*

Tusz, -u, *pl.* -e, *sm.* 1) Tusch *m.* (chinesische Lampenrußfarbe); 2) Tusch *m.* (in der Musik); 3) Dusche *f.*, Brause *f.*; -e zimne, ciepłe kalte, warme Duschen.

Tusza, -szy, *pl.* -sze, *sf.* Leibesstärke *f.*, Beleibtheit *f.*, Korpulenz *f.*; dobra — Wohlbeleibtheit; dobrej -szy, wohlbeleibt, stark, dick; człowiek miernej -szy ein Mann von mittlerer Leibesstärke; nabierać -szy an Leibesumfang zunehmen.

Tuszować, -szuję, -wałem, *va. imperf.* 1) duschen; 2) tuschieren, mit Tusche malen; 3) tuschieren, mit ätzenden Mitteln behandeln; 4) totschweigen.

Tuszowanie, -nia, *sm.* 1) Duschen *n.*; 2) Tuschieren *n.*, Behandlung *f.* mit ätzenden Mitteln; 3) Malen *n.* mit Tusche.

Tuszyć, -szę, -szyłem, *vn. imperf.* glauben, meinen, voraussehen, hoffen, ahnen; nie -łem, nie spodziewałem się ich habe es nicht geglaubt, nicht erwartet; — sobie co ſich mit einer Hoffnung schmeicheln, ſich einer Hoffnung hingeben; — komu śmierć jmndm den Tod vorhersagen.

Tuś, *pron.* = tu jesteś hier bist du.

Tutaj, *adv.* = Tu.

Tutejszy, *adi.* hieſig, hierortig; — biskup wydał list pasterski der hieſige Biſchof hat einen Hirtenbrief erlaſſen; on — er iſt ortsanſäßig, er ſtammt von hier.

Tutka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Düte *f.*, Hülſe *f.*; -ki do papierosów Zigarettenhülſen; 2) (Terebellum) Tutte *f.*, (Kammkiemenſchneckengattung), Springhörnchen *n.*

Tuwalnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* breites Handtuch; Kommunikantentuch *n.*

Tuz, -a, *pl.* -y, *sm.* Daus *n.*, 1) As *n.*; na co -a ruszać kiedy można szóstką zabić warum ſoll man das Daus verſtechen, wenn man den Stich mit der Sechs nehmen kann, was man mit einer Nadel zerſtechen kann, ſoll man nicht mit einer Lanze durchbohren; oczy w kogo wlepić jak w -a jmndn unverwandt anſchauen; 2) -y, *pl.* Stöße, Hiebe *pl.*; iść z kim w -y mit jmndm eine Schlägerei anfangen; do -ów przyszło es kam zu Schlägen; 3) Zweigeſpann *n.*

Tuzin, -a, *pl.* -y, *sf.* Dutzend *n.*; -ami dutzendweiſe.

Tuzinkowy, *adi.* ſchlecht, einfach ordinär, Dutzend-; — towar Dutzendware *f.*; -wa robota Dutzendarbeit *f.*

Tuzinowy, *adi.* vom Dutzend.

Tuzować, -zuję, -wałem, *va. imperf.* feſt prügeln, ſchlagen.

Tuż, *adv.* hier gleich, unmittelbar nahe, ſofort; śmierć jest — za starością der Tod iſt gleich hinter dem Alter; szedł — za nim er ging unmittelbar hinter ihm her; — pod miastem zbudował sobie willę in der unmittelbaren Nähe der Stadt baute er ſich eine Villa; — nad rzeczką hart am Flüßchen; nieprzyjaciele byli — za nami die Feinde waren knapp hinter uns, uns dicht auf den Ferſen; pułkownik idzie — po jenerale der Oberſt folgt unmittelbar dem General; —, — ſchon gleich; —, — biegł za nim er lief ihm auf der Ferſe nach; przytłumił bunt już — wybuchnąć mający er erſtickte den Aufſtand, der eben ausbrechen ſollte.

Twardnąć, **Twardnieć**, -nieję, -niałem, *vn. imperf.* hart werden, verhärten; ziemia bez deszczu -nieje jak kamień die Erde wird ohne Regen ſteinhart.

Twardo, *adv.* 1) hart; jaja ugotować na — die Eier hart kochen; — zgotowane jaja hartgeſottene Eier; na tym tapczanie — leżeć es liegt ſich hart auf dieſer Pritſche; — mi tu siedzieć es ſitzt ſich hart hier; — się z kim obchodzić jmndn hart behandeln; — uciskać hart bedrängen, zuſetzen; 2) ſtreng; — pościć ſtreng faſten; — obstawać przy swojem prawie ſtreng auf ſeinem Recht beſtehen — co zachowywać etw. ſtreng beobachten; 3) feſt; — spi er ſchläft feſt; — spać einen feſten Schlaf haben; 3) ſchwer; — mu idzie w nauce das Lernen fällt ihm ſchwer.

Twardogłowy, *adi.* Dickſchädel-.

Twardokuty, *adi.* hartgeſchmiedet.

Twardoskorupy, *adi.* hartſchalig.

Twardoskórny, **Twardoskóry**, *adi.* hartḧäutig.

Twardosz, -a, *pl.* -e, *sm.* Hypoxis (Pflanzenart).

Twardoszyjny, *adi.* ſteifhalſig, ſteifnackig, unbeugſam.

Twardość, -ści, *sf.* 1) Härte *f.*; — serca Hartherzigkeit *f.*; 2) harte Stelle, Schwiele *f.*

Twardouchy, *adi.* harthörig.

Twardoustość, -ści, *sf.* Hartmäuligkeit *f.*

Twardousty, *adi.* hartmäulig.

Twardy, *adi.* hart; -szy härter; — jak kamień hart wie Stein, ſteinhart; porfir -szy od marmuru Porphyr iſt härter als Marmor; -de łoże hartes Lager; — chleb hartes Brot; -de jaja harte Eier; -da woda hartes Waſſer; — orzech harte Nuß; — orzech do zgryzienia eine harte Nuß zum Knacken, eine große Schwierigkeit zum Überwinden; — stolec harter Stuhlgang; — talar harter Taler; -de życie harte Lebensart; — odlew gehärtetes Roheiſen, harter Guß; — odlew walców harter Zylinderguß; -da robota harte, mühſame Arbeit; na -de drzewo -dej potrzeba siekiery auf einen groben Klotz gehört ein grober Keil; trzeba mu czemś -dem grzbiet przerać man muß ihn mit etw. Hartem durchprügeln; 2) hart, unerbittlich, unerſchütterlich, ſtreng; -de serce hartes, unbarmherziges Herz; — czło-

wiek harter, unerbittlicher Mensch); w tym klasztorze jest reguła nader -da in diesem Kloster ist die Regel überaus streng; 3) ausdauernd, gegen Strapazen unempfindlich; 4) fest, befestigt; -de miejsce befestigter Ort; — sen fester Schlaf; 5) schwer, hart; -de zadanie schwere Aufgabe; -de warunki harte Bedingungen; -da głowa ungelehriger, schwerbegreifender Kopf, harter Schädel *m.*

Twardziczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Exallonia (Pflanzenart).

Twardzieć, siehe: Twardnieć.

Twardziel, -i, *pl.* -e, *sf.* Verhärtung *f.*

Twardzizna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* 1) harter Boden, harte Erde; 2) harte Haut, Beule *f.*; 3) Gerinnsel *n.*

Twarogowy, *adi.* Topfen-, Quark-.

Twaróg, -ogu, *pl.* -ogi, *sm.*; *dim.* **Twarożek**, -żka, *pl.* -żki, *sm.* Quark *m.*

Twarz, -rzy, *pl.* -rze; *dim.* **Twarzyczka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Gesicht *n.*, Antlitz *n.*, Angesicht *n.*; ściągła — längliches Gesicht; — okrągła, blada, rumiana, ładna, szpetna ein rundes, blasses, rosiges, schönes, häßliches Gesicht; — jest zwierciadłem duszy das Antlitz ist der Spiegel der Seele; — w — von Angesicht zu Angesicht; krew mi wstąpiła w — das Blut stieg mir ins Gesicht; zasłonił — rękami i gorzko płakał er verhüllte sein Antlitz mit den Händen und weinte bitterlich; dać komu w — jmndm ins Gesicht schlagen; w — dostać eine Ohrfeige bekommen; padli na — przed sułtanem sie fielen vor dem Sultan aufs Gesicht; coś jest do -y, nie do -y etw. steht (gut), steht nicht (gut) zu Gesicht; w czerwonym kolorze jest mi do -y rote Farbe steht mir gut zu Gesicht; 2) Gesicht, Blick *m.*, Miene *f.*; wyszła do mnie z zasmuconą -ą sie kam mir mit einer traurigen Miene entgegen; nie śmieć -y podnieść do kogo den Blick zu jmndm nicht zu erheben wagen; 3) niema — stummes Geschöpf, unvernünftige Kreatur.

Twarzysko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Fratzengesicht *n.*

Twierdza, -dzy, *pl.* -dze, *sf.* 1) Festung *f.*, Schanze *f.*, Befestigung *f.*, Burg *f.*, Zitadelle *f.*; 2) Schutz *m.*, Schirm *m.*

Twierdzenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Behauptung *f.*, Bejahung *f.*, Theorem *n.*

Twierdzić, -dzę, -dziłem, *va. imperf.* behaupten; -dził, że stosunek ten nigdy nie istniał er behauptete, daß dieses Verhältnis nie bestanden hätte; pomimo dowodów -dzi, że . . . trotz der Beweise behauptet er, daß . . .; nigdy tego nie -lem ich habe es nie behauptet; -dzący *adi.*, — co *adv.* bejahend, behauptend, affirmativ; zdanie -dzące affirmativer, bejahender Satz; -dząco skinął głową er nickte bejahend mit dem Kopfe.

Tworzenie, -nia, *pl.* nia, *sn.* Bildung *f.*, Hervorbringung *f.*

Tworzyć, -rzę, -rzyłem, *va. imperf.* bilden, hervorbringen, schaffen; — nowe wyrazy neue Ausdrücke bilden; — koło einen Kreis bilden; -liśmy lewe skrzydło wir bildeten den linken Flügel; — się *vr.* sich bilden; na powierzchni -rzyły się małe pęcherzyki auf der Oberfläche bildeten sich kleine Bläschen.

Tworzydło, -dła, *pl.* -dła, *sn.* 1) Form *f.*, Käseform, Käsenapf *m.*; kleine Schale; 2) Unschlittbüchse *f.*

Twój, Twoja, Twoje, *pl.* **Twoi, Twoje**, *pronom.* dein, deine, dein, deiner, deine, dein, der, die, das deinige; czy to -ja własność ist das dein Eigentum; ten twój wieczny płacz zaczyna mnie nudzić dieses dein ewiges Weinen fängt an mich zu langweilen; twój ci oddany dein dir ergebener; mój brat wyjechał z -im mein Bruder ist mit dem deinigen verreist; on czycha na -ją zgubę er lauert auf dein Verderben.

Twór, -oru, *pl.* -ory, *sm.* Schöpfung *f.*, Geschöpf *n.*; Gebilde *n.*, Bau *m.*; to są -ory jego geniusza das sind Schöpfungen seines Genies.

Twórca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Schöpfer *m.*; Urheber *m.*; Verfasser *m.*

Twórczość, -ści, *sf.* schöpferische Kraft, Schaffende(s) *n.*, Schöpfende(s) *n.*

Twórczy, *adi.*; **Twórczo**, *adv.* schöpferisch; -cza siła natury schöpferische Kraft der Natur; — talent schöpferisches Talent; -cza imaginacya erfinderische, erfindungsreiche Einbildungskraft.

Ty, *pronom.* ciebie, tobie, tobą, w tobie, *pl.* wy, was, wami, was; du; tyżeś to bił du es; nie ciebie szanują nicht dich ehrt man; masz tobie! da hast du die Bescherung; jakże cię nie kochać wie soll man dich nicht lieben; w tobie cała moja nadzieja auf dich baue ich meine ganze Hoffnung; mówić komu ty jmndn duzen; ty sam bu allein; szukałem was od godziny ich suchte euch seit einer Stunde; mój Ty Boże kochany du lieber Herrgott; wszak byłem z wami razem ich war doch mit euch zusammen.

Tybel = Tebel.

Tycie, -cia, *sn.* Dick-, Fettwerden *n.*

Tycz, -y, *pl.* -e, *sf.*; **Tyk**, -u, *pl.* -i, *sm.*; **Tyka**, -ki, *pl.* -ki, *f.*; *dim.* **Tyczka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* dünne Stange, Stecken *m.*; Hopfen-, Bohnenstange *f.*; Rebenpfahl *m.*, Rebenstecken.

Tyczeć się, Tyczyć się, -czę, -czyłem, *vr. imperf.* 1) belangen, betreffen, anbelangen; co się mnie -czy was mich anbelangt; to się ciebie nie -czy das betrifft dich nicht; co się zaś twego zamiaru -czy was aber deine Absicht betrifft; 2) sich beziehen, angehen; to się mnie -czy das bezieht sich auf mich.

Tyczenie, -nia, *sn.* Stäbeln *n.*, Pfählen *n.*

Tyczkowy, *adi.* Stangen-, Pfahl-.

Tyczyć, -czę, -czyłem, *va. imperf.* pfählen, ſtäbeln, mit Rebſtöcken ſtützen.

Tyć, -ję, -łem, *vn. imperf.* dick, fett werden, an Leibesumfang zunehmen; przy tem się nie -je dabei wird man nicht fett, dabei kann man keine Seide ſpinnen; — z radości vor Freude wachſen.

Tyćki, *adi.*; **Tyćko**, *adv.* ſo klein.

Tydzień, -godnia, *pl.* -godnie, *sm.* Woche *f.*; cały — die ganze Woche; całymi -godniami przesiadywał u mnie wochenlang ſaß er bei mir; raz na — einmal in der Woche; co — jede Woche; w ciągu -godnia im Laufe der Woche; wielki — Karwoche *f.*; w przyszłym -godniu in der nächſten Woche; za dwa -godnie in vierzehn Tagen; trzy razy na — dreimal in der Woche.

Tyfiarnia, -ni, *sf.* Keſſelſchmiede *f.*

Tyfiarski, *adi.*; — młot Treibe-, Tiethammer *m.*; -skie dłuto Treibbunzen *m.*

Tyfoid, -u, *pl.* -y, *sm.* Typhoid *n.*, Geſchwulſt *f.* beim Typhus.

Tyfoidalny, *adi.* typhusartig, typhös.

Tyfomania, -nii, *sf.* mit Stumpfſinn verbundenes Irreſein *n.* beim Typhus.

Tyfon, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Wirbelwind *m.*, Taifun *m.*; 2) oſtindiſcher Reiher.

Tyfowany, *adi.*; -na robota Keſſelware *f.*

Tyfus, -u, *sm.* Typhus *m.*; = Dur, Lożnica.

Tyfusowy, *adi.* Typhus-.

Tygiel, -gla, *pl.* -gle, *sm.*; *dim.* **Tygielek**, -lka, *pl.* -lki, *sm.* Tiegel *m.*, Schmelztiegel; — destylacyjny Deſtillationstiegel; — gliniany Tontiegel; — grafitowy Graphittiegel; — porcelanowy Porzellantiegel; — kruszcowy Metalltiegel; — ogniotrwały feuerfeſter Tontiegel; — probierczy Probiertiegel, Probiertute *f.*; — wylepiony gefütterter Kohlentiegel; — heski, passawski Paſſauer Tiegel, Tute.

Tyglowy, **Tyglany**, *adi.* Tiegel-; — piec Tiegelofen *m.*

Tygodnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Wochenſchrift *f.*; — illustrowany illuſtrierte Wochenſchrift.

Tygodniowy, *adi.*; **Tygodniowo**, *adv.* Wochen-, wöchentlich; -wa robota, zapłata Wochenarbeit *f.*, Wochenlohn *n.*; -wo zarabiam dziesięć koron ich verdiene wöchentlich zehn Kronen.

Tygrys, -a, *pl.* -y, *sm.* Tiger *m.*; — bengalski bengaliſcher Tiger.

Tygrysi, *adi.* Tiger-; -sia skóra Tigerhaut *f.*

Tygrysica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Tigerin *f.*

Tygrysię, -cia, *pl.* -ta, *sn.*; *dim.* **Tygrysiątko**, -tka, *pl.* -tka, *sn.* Tigerjunge(s) *n.*

Tygrysik, -a, *pl.* -i, *sm.*; **Tygrysówka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Tigridia (Pflanzenart).

Tygrzyplos, -a, *pl.* -y, *sm.* Lygodium (Pflanzenart).

Tyk, tyk; tyk, tak, *indecl.* Ticktack *n.* (der Uhr).

Tyka, -ki, *pl.* -ki, *sf.*; *dim.* **Tyczka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) ſiehe Tycz; 2) Stab *m.*, Ausſtech-, Viſierſtab; — średzienna Quandelpfahl *m.*

Tykać, -kam, -kałem, *va. imperf.*; **Tknąć**, -knę, -knąłem, *va. perf.* I. berühren, rühren; nie tykaj tego rühre es nicht an; anim nie tknął tego nawet ich habe es nicht einmal berührt; nieprzyjemnie mnie to tknęło es hat mich unangenehm berührt; II. tykać się, *vr.* ſich duzen; — się z kim jmnbu duzen.

Tykalny, *adi.* berührbar.

Tykanie, -nia, *sn.* 1) Rühren *n.*; 2) Ticken *n.* der Uhr; 3) — się Duzen *n.*

Tykwa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* 1) Flaſchenkürbis *m.*, 2) Kürbisflaſche *f.*; w -wy z kim pójść ſich bei den Köpfen kriegen.

Tykwiany, **Tykwowy**, *adi.* Kürbisflaſchen-, Kürbis-.

Tykwica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Telfaria (Pflanzenart).

Tylczak, -a, *pl.* -i, *sm.* Wurm *m.* (Pferdekrankheit).

Tyle, *adi.* und *adv.* ſo viel; — cnoty, — wdzięków, — pięknych przymiotów ſo viel Tugend, ſo viel Reize, ſo viel ſchöne Eigenſchaften; dwa razy — zweimal ſo viel; po -lu trudach nach ſo viel Mühen; — zniosłem, — wycierpiałem ich habe ſo viel ertragen, ich habe ſo viel gelitten; dam ci — a — ich werde dir ſo und ſo viel geben; — razy ſo viele Male; drugie — noch einmal ſo viel; ile — ein wenig; ani — nicht einmal ſo viel.

Tylekroć, *adv.* ſo viel mal, ſo oft.

Tyli, Tylki, *adi.* ſo groß.

Tylko, *adv.* 1) nur, bloß, lediglich; powiedziałem — kilka słów ich habe nur paar Worte geſagt; chciałem — wspomnieć ich wollte nur erwähnen; on — sam był u mnie er allein nur war bei mir; umiem — po polsku ich kann nur polniſch; nie — słowem ale przykładem ich uczył er lehrte ſie nicht nur mit dem Worte, ſondern auch mit dem Beiſpiele; gdyby — przyszedł wenn er nur kommen möchte; żeby to — była prawda wenn es nur wahr wäre; — się nie gniewaj ſei nur nicht böſe; — że to nie łatwo takiego człowieka znaleźć es iſt nur nicht leicht einen ſolchen Menſchen zu finden; kogo się — pytam wen ich nur frage; — nie bądź taki prędki ſei nur nicht ſo ſchnell; samo — opowiadanie mnie rozdrażniło die bloße Erzählung hat mich aufgeregt; powiedziałem mu — ich habe ihm bloß geſagt; to — kwestya finansowa das iſt lediglich eine Finanzfrage; 2) — co beinahe, nahe, kaum; — co nie upadł er iſt beinahe gefallen; tak zły jest, że — co nie kąsa er iſt ſo böſe, daß er beinahe beißt; — co go nie widać er muß gleich kommen; — co wyszedłeś.

przyszedł twój przyjaciel du warſt kaum weg, als dein Freund kam; — co wszedłem do pokoju, gdy powstał straszny hałas ich war kaum ins Zimmer eingetreten, als ein großer Lärm entſtand.

Tylec, -lca, *pl.* -lce, *sm.* Rücken *m.*; — gonta Schindelrücken *m.*

Tylnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Schlußnagel *m.* am Wagen.

Tylny, *adi.*; **Tylnie**, *adv.* rückwärtig, Hinter-; -na część Hinterteil *n.*; -na część domu Hinterhaus *n.*; -na część głowy Hinterkopf *m.*; -ne koło Hinterrad *n.*; -na noga Hinterbein *n.*; -ny dziedziniec Hinterhof *m.*; -na izba Hinterkammer *f.*, Hinterſtube *f.*; -na oś Hinterachſe *f.*; -ny pokład Hinterdeck *n.*; -ny maszt Hintermaſt *m.*; -na furtka Hinterpforte *f.*; -ne udo Hinterſchenkel *m.*; -ny żagiel Hinterſegel *m.*; -na łapa Hintertatze *f.*; -na straż Nachhut *f.*, Nachtrab *m.*

Tylokrotny, *adi.*; **Tylokrotnie**, *adv.* ſo viel mal, ſovielmalig.

Tyloletni, *adi.* ſovieljährig.

Tylolistny, *adi.* ſovielblätterig.

Tyloraki, *adi.* ſo verſchiedenartig.

Tylu, *num.* ſo viel (bei Perſonen männlichen Geſchlechts).

Tył, -u, *pl.* -y, *sm.* Hinterteil *n.*; — okrętu Hinterteil des Schiffes; — filaru mostowego Pfeilerhinterhaupt *n.*; — domu Hinterhaus *n*, — głowy Hinterkopf *m.*; — — zwierząt Hinterleib *m.*; na — nach rückwärts, hinten hinaus; okna wychodzą na — die Fenſter gehen nach rückwärts; na -le stoją powozy im Hofe ſtehen die Wagen; z -łu napaść von rückwärts überfallen; w — się cofać ſich zurückziehen; w -le zostać zurückbleiben; — podać nieprzyjacielowi dem Feinde den Rücken kehren, die Flucht ergreifen; -łem się do kogo obrócić jmndm den Rücken zukehren; ręce komu w — związać jmndm die Hände auf dem Rücken binden; zabezpieczyć sobie — ſich den Rückzug ſichern; — komu zasłaniać jmndm den Rücken decken; upaść w — rücklings fallen; -em iść rücklings gehen; lewo, prawo, w — links, rechts um, kehrt euch.

Tyłek, -łka, *pl.* -łki, *sm.* Hinterteil *n.*, Geſäß *n.*

Tyłonóg, -oga, *pl.* -ogi, *sm.* Zweifuß *m.*

Tym, ſiehe: Ten.

Tymczasem, *adv.* mittlerweile, einſtweilen, unterdeſſen, indeſſen; idź — do ogrodu gehe einſtweilen in den Garten; ty pisz a ja — wyjdę du ſchreibe und ich werde einſtweilen ausgehen; ja idę a ty — wszystko przygotuj ich gehe und du bereite einſtweilen alles vor; obiecał mi przynieść a — niema go dotychczas er hat mir verſprochen zu bringen, indeſſen iſt er noch nicht da.

Tymczasowość, -ści, *sf.* Einſtweiligk(s) *n.*, Interimiſtiſche(s) *n.*, Proviſorium *n.*

Tymczasowy, *adi.*; **Tymczasowo**, *adv.* einſtweilig, interimiſtiſch, proviſoriſch; einſtweilen.

Tymian, -u, *sm.*; *dim.* **Tymianek**, -nku, *sm.* (Thymus vulgaris) Thymian *m.*, Quendel *m.*

Tymf, **Tynf**, -a, *pl.* -y, *sm.*; *dim.* **Tymfik**, **Tynfik**, -a, *pl.* -i, *sm.* Pfennig *m.*, Heller *m.*

Tymotka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Lieſchgras *n.*

Tynk, -u, *pl.* -i, *sm.* Tünche *f.*, Putz *m.*, Mauerbewurf *m.*

Tynkować, -kuję, -wałem, *va. imperf.* tünchen; verputzen.

Tynkowanie, -nia, *sn.* Tünchen *n.*, Verputzen *n.*

Tynktura, -ry, *pl.* -ry, *sf.* Tinktur *f.*

Typ, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Typus *m.*, Gepräge *n*, Vorbild *n.*; 2) Type *f.*, Druckbuchſtabe *m.*

Typiczny, *adi.* typiſch, charakteriſtiſch.

Typograf, -a, *pl.* -owie, *sm.* Typograph *m.*, Buchdrucker *m.*, Setzer *m.*

Typografia, -fii, *sf.* Typographie *f.*, Buchdruckerkunſt *f.*

Typograficzny, *adi.*; **Typograficznie**, *adv.* typographiſch, Buchdruckerkunſt-.

Typowy, *adi.*; **Typowo**, *adv.* = Typiczny.

Tyrać, **Tyranie** = Terać, Teranie.

Tyralier, -a, *pl.* -rzy, *sm* Tirailleur *m.*

Tyralierka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Tirailleren *n.*, Tirailleurgefecht *n.*, Gefecht *n.* in aufgelöſter Schwarmlinie.

Tyran, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Tyrann *m.*, Deſpot *m.*, Gewaltherrſcher *m.*; 2) Grauſame(r) *m.*, Wüterich *m.*, 3) Tyrann *m.* (Tyranus, Vogelart).

Tyrania, -nii, *sf.*; **Tyrańſtwo**, -wa, *sn.* Tyrannei *f.*, Gewalt-, Zwangsherrſchaft *f.*, Deſpotismus *m.*

Tyranizować, -zuję, -wałem, *va. imperf.* tyranniſieren, grauſam herrſchen.

Tyranka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Tyrannin *f.*

Tyranobójca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Tyrannenmörder *m.*

Tyranobójstwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* Tyrannenmord *m.*

Tyrański, *adi.*; **Tyrańsko**, *adv.* tyranniſch.

Tyras, -a, *pl.* -y, *sm.* Tiraß *m.*, Streichnetz *n.*

Tyrlicz, -a, *pl.* -e, *sm.* Kreuzwurz *f.*, Enzian *m.*

Tysiąc, -ca, *pl.* -ce, *num.* Tauſend; dziesięć -ęcy hundert Tauſend; -cami zu Tauſenden; — razy tauſendmal; cóż masz z -ęcy, gdy je chowasz zamiast używać was haſt du von Tauſenden, wenn du ſie aufhebſt, ſtatt ſie zu gebrauchen.

Tysiąclecie, -cia, *sn.* Jahrtauſend *n.*

Tysiącletni, *adi.* tauſendjährig.

Tysiąclist, -u, *pl.* -y, *sm.* (Millefolium aquaticum) Tauſendblatt *n.*

Tysiącnóg, -oga, *pl.* -ogi, *sm.* (Scolopendra) Tauſendfuß *m.*, Kellerwurm *m.*, Aſſel *f.*

Tysiącogłośny, *adi.* tauſendſtimmig.

Tysiącomilowy, *adi.* tauſendmeilig.

Tysiączek, -czka, *pl.* -czki, *sm.* tauſend Stück.

Tysiączka, -ki, *pl.*, -ki, *sf.* Tauſender *m.*, Tauſendernote *f.*

Tysiącznik, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Tauſendblatt *n.*, Tauſendguldenkraut *n.*

Tysiącznobarwny, *adi.* tauſendfarbig.

Tysiączny, *adi.* tauſendfach, tauſendſte.

Tyszarnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Steinbruch *m.*

Tytan, -a, *pl.* -y. *sm.* 1) Titan(e) *m.*; 2) Titan *n.*, Titanium *n.* (Metall).

Tytanian, -u, *sm.*; — żelaza Menakeneiſenſtein *m.*

Tytanit, -u, *sm.* edler Titanit, Sphen *m.*

Tytanka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Titanin *f.*

Tytański, *adi.* titaniſch, titanenhaft, Titanen-.

Tytel, -tla, *pl.* -tle, *sm.* Abbreviatur *f.*, Abkürzung *f.*

Tytoń, **Tytuń**, -niu, *pl.* -nie, *sm.* Tabak *m.*, Rauchtabak; — palić, kurzyć Tabak rauchen, ſchmauchen; handel -niu Tabakshandel, Trafik *f.*

Tytularny, *adi.* Titular-; profesor — Titularprofeſſor *m.*

Tytularz, -a, *pl.* -e, *sm.* Titularbuch *n.*, Titelverzeichnis *m.*

Tytulatura, -ry, *pl.* -ry, *sf.* Titulatur *f.*

Tytuł, -u, *pl.* -y, *sm.*; *dim.* **Tytulik**, -u, *pl.* -i, *sm.* 1) Titel *m.*; sądzić o dziele z -u daś Werk nach dem Titel beurteilen; pod jakim -em? unter was für einem Titel?; — książęcy Herzogstitel; — honorowy Ehrentitel; papieżowi daje się — Świętobliwości dem Papſte gibt man den Titel Heiligkeit; — wielki, dochód mały Titel ohne Mittel; najlepszy — być poczciwym der beſte Titel iſt gut, ehrlich zu ſein; cóż po -le, kiedy próżno w szkatule? was nützen Titel ohne Mittel?; 2) (Rechts-)Titel *m.*, Recht *n.*, Vorwand *m.*; jakim -łem wziąłeś tę wieś w posiadanie? unter welchem Vorwand, mit welchem Rechte haſt du dieſes Gut übernommen?; -em pożyczki unter dem Titel eines Darlehens; -em starszeństwa unter dem Titel der Erſtgeburt.

Tytułat, -a, *pl.* -ci, *sm.* Betitelte(r) *m.*

Tytułować, -łuję, -wałem, *va. imperf.* titulieren, nennen, benennen; każe się księciem — er läßt ſich Herzog nennen.

Tytułowanie, -nia, *sn.* Titulieren *n.*

Tytułowy, *adi.* Titel-; kartka -wa Titelblatt *n.*

Tytuniarka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Tabakshändlerin *f.*

Tytuniarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Tabaksraucher *m.*; Tabakshändler *m.*

Tytuniowy, *adi.* Tabaks-.

Tytuń, ſiehe: Tytoń.

Tyzanna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Trank *m.*; — wiórowa Holztrank *m.*

U.

U, *indecl.* einundzwanzigſter Buchſtabe des polniſchen Alphabets.

U, I. *praep.* mit dem Genetiv, bei, zu, am; siedzieć — stołu bei Tiſche ſitzen; — dworu bei Hofe; byłem wczoraj — niego ich war geſtern bei ihm; służy — mego brata er dient bei meinem Bruder; pochowano go — Kapucynów man hat ihn bei den Kapuzinern begraben; co mnie — tego poety zachwyca was mich bei dieſem Dichter entzückt; tak samo jak — nas ganz wie bei uns; — nas w kraju bei uns zulande; — niego wszyscy ludzie równi bei ihm ſind alle Menſchen gleich; co to — niego wydać tysiąc koron was heißt das bei ihm, tauſend Kronen auszugeben; to — niego nic daś hält er für nichts; cóż — dyabła ma to znaczyć was in Teufels Namen ſoll das heißen; co — dyabła was zum Teufel, was zum Henker; czyń, jakbyś był — siebie w domu tue, als ob du zu Hauſe wäreſt; — twego boku an deiner Seite; uwiesił mi się — szyi er hängte ſich mir an den Hals; II. zuſammengeſetzt mit Zeitwörtern drückt aus 1) die Entfernung von einem Orte; 2) die Verminderung um einen Teil; 3) die Vollendung einer Handlung.

Ubaczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Ubaczyć**, -czę, -czyłem, *vn. perf.* 1) erſpähen, auserſehen, vorausſehen; 2) einſehen; 3) — się, *vr.* in ſich gehen, ſich beſinnen.

Ubaczanie, **Ubaczenie**, -nia, *sn.* Erſpähen *n.*, Vorausſehen *n.*

Ubarwiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Ubarwić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* färben, einen Anſtrich geben; (bildl.) ſchmücken, ausſchmücken, beſchönigen, übertreiben.

Ubarwianie, **Ubarwienie**, -nia, *sn.* 1) Färben *n.*; 2) Ausſchmücken *n.*; Beſchönigung *f.*, Übertreiben *n.*; 3) -wienie *n.* Farbe *f.* (des Gefieders, des Pelzes); — żubra zottiges Haar des Buckelochſen.

Ubarwik, -a, *pl.* -i, *sm.* Panagaeus (Käferart).

Ubawiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Ubawić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* abnehmen, etw. wegnehmen, kürzen.

Ubawić, -wię, -wiłem, *va. perf.* 1) ſiehe: Ubawiać; 2) unterhalten, zerſtreuen; — się, *vr.* ſich unterhalten, ſich zerſtreuen; świetnie się tem -wiliśmy wir haben uns dabei glänzend unterhalten.

Ubezczynniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Ubezczynnić**, -nię, -niłem, *va. perf.*

lähmen, untätig machen jmnds Tätigkeit lahmlegen.

Ubezpieczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Ubezpieczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* sichern, sicherstellen, versichern, in Sicherheit bringen, verwahren, befestigen; — miasto od napadów nieprzyjacielskich die Stadt gegen feindliche Überfälle sichern; — miasto eine Stadt befestigen; — kogo jmnḍn versichern, assekurieren; być -czonym versichert sein; jestem -czony na czterdzieści tysięcy koron ich bin auf vierzigtausend Kronen versichert; dom ten jest -czony od ognia dieses Haus ist gegen Feuersgefahr versichert; — się, *vr.* sich versichern, sich in Sicherheit bringen.

Ubezpieczanie, Ubezpieczenie, -nia, *sn.* Versichern *n.*, Sichern *n.*, Versicherung *f*; towarzystwo -czeń Assekuranz-, Versicherungsgesellschaft *f.*

Ubezwładniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Ubezwładnić**, -nię, -niłem, *vn. perf.* lähmen, paralysieren, machtlos machen.

Ubezwładnianie, Ubezwładnienie, -nia, *sn.* Lähmen *n.*, Paralysieren *n.*

Ubezwłasnowolić, -lę, -liłem, *va. imperf.* entmündigen, unter Kuratel stellen.

Ubezwłasnowolnienie, -nia, *sn.* Entmündigung *f.* — cywilne Unterkuratelstellung *f.*

Ubicie, -cia; **Ubijanie**, -nia, *sn.* Totschlagen *n.*; Festschlagen *n.*, Feststampfen *n.*

Ubiczować, -czuję, -wałem, *va. perf.* zu Tode peitschen.

Ubić, -biję, -biłem, I. *va. perf.*; **Ubijać**, -jam, -jałem, I. *va. imperf.* 1) erschlagen, niederstrecken, töten, zu Tode prügeln, totschlagen; ubiję cię, jeżeli się ruszysz z miejsca ich werde dich totschlagen, wenn du dich von der Stelle rührst; -biłbym takiego bez litości ich möchte einen solchen ohne Erbarmen töten; — dzika ein Wildschwein erlegen; — świnię ein Floß durch Unvorsichtigkeit umkippen; 2) treffen; ubił sześć kręgli er hat sechs Kegel geschoben; 3) feststampfen, rammen; -ta droga ein ebener, gebahnter Weg; — śnieg den Schnee fest stampfen; 4) festschlagen; — pianę z białek Schnee von Eierklar schlagen; — żółtko z cukrem das Eidotter mit Zucker rühren; II. -jać się *vr. imperf.* sich um etw. reißen, nach etw. ringen; -jałeś się naprzód o ten urząd, a teraz się o nic nie troszczysz du hast dich zuerst um das Amt gerissen und jetzt kümmerst du dich um gar nichts.

Ubiedzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Ubiedzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* wozu bewegen, bereden, zwingen, nötigen.

Ubieg, -u, *pl.* -i, *sm.* Verfließen *n.*, Verfluß, Ablauf *m.*; — ważności Ablauf der Giltigkeitsdauer.

Ubiegać, -gam, -gałem, *vn.* und *va. imperf.*; **Ubiedz, Ubieżeć**, -gę, -głem, *vn.* u. *va. perf.* 1) verfließen, vergehen; -gły cztery tygodnie i nikt się nie zgłaszał es vergingen vier Wochen und niemand meldete sich; dzieje -głych czasów die Geschichte vergangener Zeiten; 2) laufen; -głszy dwie mile padł z wycieńczenia nachdem er zwei Meilen gelaufen war, fiel er vor Ermüdung nieder; -głszy sto kroków stanął nachdem er hundert Schritte gelaufen war, blieb er stehen; 3) — kogo jmnḍm zuvorkommen, ihm den Rang ablaufen, jmnḍn überrumpeln; — nieprzyjaciela, miasto den Feind, die Stadt überrumpeln; II. -gać się *vr. imperf.* streben; — się o co nach etw. trachten, streben, etw. zu erlangen suchen; — się o czyją łaskę nach jmnḍs Gunst streben; — się z kim mit jmnḍm wetteifern; — się z kim o pierwszeństwo mit jmnḍm zugleich nach dem Vorrang in einer Sache streben, jmnḍm den Vorrang streitig machen, mit jemnḍ um den Vorrang buhlen; — się za czem nach etw. haschen.

Ubieganie, Ubieżenie, -nia, *sn.* Vergehen *n.*; Laufen *n.*; Streben *n.*

Ubielać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Ubielić**, -lę -liłem, *va. perf.* weißen, weiß machen.

Ubierać, -ram, -rałem, *va. imperf.*; **Ubrać**, -biorę, -brałem, *va. perf.* anziehen, ankleiden, schmücken; — komu czepek jmnḍm die Haube aufsetzen; — piękne suknie schöne Kleider anziehen; suknia -na kwiatami ein mit Blumen verziertes Kleid; -li ołtarz kwiatami sie schmückten den Altar mit Blumen; — kogo jmnḍn hineinlegen, in die Patsche bringen; a toś mnie -ła da hast du mich schön hineingelegt; 2) abnehmen, wegnehmen; ubrał mi ktoś pieniędzy es hat mir jmnḍ vom Gelde weggenommen; — się *vr.* sich anziehen, ankleiden.

Ubijaczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Stampfer *m.*, Stampfe *f.*

Ubijatyka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Totschlägerei *f.*, Kampf *m.*

Ubiór, -u, *pl.* -y, *sm.*; *dim.* **Ubiorek**, -rku, *pl.* -rki, *sm.* 1) Anzug *m.*, Kleidung *f.*; wspaniały — prachtvoller Anzug; dziecinny -rek Kinderanzug; 2) Putz *m.*, Verzierung, *f.* Bekleidung *f.*; — na konia, Pferdegeschirr *n.*

Ubitość, -ści, *sf.* Festigkeit *f.*, Gleichheit *f.*

Ubliżać, -żam, -żałem, *vn. imperf.*; **Ubliżać**, -żę, -żyłem, *vn. perf.* 1) komu czego jmnḍm etw. verweigern, entziehen; 2) komu jmnḍn beleidigen, jmnḍm nahetreten, jmnḍn zurücksetzen, unwürdig behandeln; -żyłeś mi, więc żądam zadośćuczynienia du bist mir nahegetreten, jetzt fordere ich Satisfaktion; — sobie sich etw. vergeben.

Ubliżanie, Ubliżenie, -nia, *sn.* Nahetreten *n.*, Zurücksetzung *f.*; żądaj uszanowania bez -nia go drugim

fordere Achtung, ohne sie jedoch andern zu verweigern; należy być grzecznym, ale bez -nia sobie man muß höflich sein, ohne sich jedoch etw. zu vergeben; mówię to bez -nia tobie ich sage es, ohne deiner Ehre Abbruch zu tun.

Ubłagać, -gam, -gałem, *va. imperf.* 1) — kogo jmndn durch Bitten besänftigen, versöhnen; 2) — co etw. erflehen, durch Bitten erreichen.

Ubłagalnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Sühntempel *m.*

Ubłagalny, *adi.* Sühn=; -na ofiara Sühnopfer *n.*

Ubłocenie, -nia, *sn.* Verschmieren *n.*, Beschmutzen *n.* mit Kot.

Ubłocić, -cę, -ciłem, *va. perf.* mit Kot verschmieren, beschmutzen; — się *rr.* sich beschlumpern, sich kotig machen, sich mit Kot beschmutzen.

Ubocz, -y, *pl.* -e, *sf.*; **Ubocze**, -cza, *pl.* -cza, *sn.* 1) abseits gelegener Ort; na -czy abseits, seitlich; wziąć kogoś na — jmndn bei Seite nehmen; stanęli sobie na -czu i cicho rozmawiali sie stellten sich abseits und sprachen leise miteinander; 2) Abweg *m.*; zejść na — auf Abwege geraten; zwieść kogo na — jmndn auf Abwege bringen; wszystko idzie na — sprawiedliwości alles entfernt sich vom Wege der Gerechtigkeit; 3) Abdachung *f.*, Bergseite *f.*

Uboczność, -ści, *sf.* Nebensächlichkeit *f.*

Uboczny, *adi.*; **Ubocznie**, *adv.* Seiten=, Neben=, abseits, entlegen; to jest rzecz -na das ist Nebensache; -ny dochód Nebenverdienst *m.*; -na brama Seitentor *n.*; -na droga Nebenweg *m.*; to tylko -ne pytanie das ist bloß eine Nebenfrage; -nie powiedziawszy nebenbei gesagt; -nie położone seitwärts gelegen.

Ubodzenie, -nia, *sn.* Stoß *m.*; Stoßen *n.*, Verletzen *n.*

Ubogi, *adi.*; **Ubogo**, *adv.* arm, ärmlich; nie ten —, który ma mało, ale ów, który więcej mieć pragnie nicht der ist arm, der wenig besitzt, sondern derjenige, der mehr haben will; nie jest -gi, bo może opędzić potrzeby domowe er ist nicht arm, weil er den häuslichen Bedarf bestreiten kann; — na duchu geistesarm; -gi język arme Sprache; stał się -ższym w pieniądze, ale bogatszym w doświadczenie er ist ärmer an Geld, aber reicher an Erfahrung geworden; to stulecie -gie jest w poetów dieses Jahrhundert ist arm an Dichtern; — jak mysz kościelna arm wie eine Kirchenmaus; -dzy i bogaci równi są wobec śmierci arm oder reich, d.r Tod macht alle gleich; błogosławieni -dzy duchem, bo ich jest królestwo niebieskie gesegnet die Armen am Geiste, denn ihrer ist das Himmelreich; -giego zdanie nie dba nikt na nie es kümmert sich niemand um des Armen Meinung; -go lecz chędogo ärmlich aber rein; -go ubrany ärmlich gekleidet; -go żyć ein armseliges Leben führen.

Ubogość, -ści, *sf.* Armut *f.*, Ärmlichkeit *f.*

Ubolewać, -wam, -wałem, *vn. imperf.*; — nad czem, nad kim etw., jmndn bemitleiden, bedauern, jmndm sein Beileid ausdrücken; mocno -wam nad nim er tut mir sehr leid, ich bedaure ihn lebhaft; -wam nad twoim losem ich bedaure dein Schicksal; -wam nad tem, że w tej sprawie nic uczynić nie mogę ich bedauere sehr, daß ich in dieser Sache nichts tun kann.

Ubolewanie, -nia, *sn.* Bedauern *n.*, Bemitleiden *n.*; Beileidsbezeigung *f.*

Ubość, -dę, -dłem, *va. imperf.* 1) mit den Hörnern stoßen; 2) sticheln, kränken, verdrießen; -dł mnie do żywego er hat mich tief gekränkt; to mnie -dło das hat mir weh getan.

Ubożeć, -żeję, -żałem, *vn. imperf.* arm, ärmlich werden, verarmen; przez zbytnie podatki wieśniacy -żeją durch übermäßige Steuern verarmen die Bauern.

Ubożenie, -nia, *sn.* Verarmen *n.*

Ubożnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Armenhaus *n.*, Armenhospital *n.*

Ubożuchność, -ści, *sf.* große Armut, Ärmlichkeit *f.*

Ubożuchny, *adi.* blutarm.

Ubożyn, -u, *pl.* -y, *sm.* Daviesia (Pflanzenart).

Ubóstwiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.* vergöttern, anbeten, göttlich verehren; -wiał swoją żonę er vergötterte seine Frau.

Ubóstwianie, -nia, *sn.* Vergöttern *n.*, Vergötterung *f.*

Ubóstwo, -wa, *sn.* 1) Armut *f.*; żyć -wie in Armut leben; popaść w — in Armut geraten; — ducha Geistesarmut; — myśli Gedankenarmut; — języka Armut der Sprache; — nie hańbi człowieka Armut schändet nicht; świadectwo -wa Armutsschein *m.*, Armutszeugnis *n.*; prawo -wa Armenrecht *n.*; przysięga na dowód -wa Armeneid *m.*; 2) Dürftigkeit *f.*, dürftige Habe.

Ubramować, -muję, -wałem, *va. perf.* verbrämen, einfassen.

Ubramowanie, -nia, *sn.* Verbrämung *f.*, Einfassung *f.*

Ubranie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* 1) Anzug *m.*; nowe — ein neuer Anzug; frakowe — Frackanzug; 2) Verzierung *f.*, Schmuck *m*, Putz *m.*; — na głowę Kopfputz; — sukni Verzierung des Kleides.

Ubranysz, -u, *pl.* -e, *sm.* Amictus (Insektenart).

Ubrdać, -dam, -dałem, *va. perf.* — sobie co sich etw. einbilden, sich etw. in den Kopf setzen; -dało mu się, że . . . er kam auf den albernen Einfall, daß . . .

Ubrdanie, -nia, *sn.* komischer, närrischer Einfall, Hirngespinst *n.*, Grille *f.*

Ubroczenie, -nia, *sn.* Besudelung *f.*; Besudeln *n.*, Begießen *n.*, Eintauchen *n.*

Ubroczyć, -czę, -czyłem, *va. imperf.* beſudeln, beſchmieren, eintauchen; — ręce we krwi niewinnych die Hände in das Blut der Unſchuldigen tauchen.

Ubrudzenie, Ubrukanie, -nia, *sn.* Beſchmutzung *f.*, Beſchmutzen *n.*

Ubrudzić, -dzę, -dziłem; **Ubrukać**, -kam, -kałem, *va. perf.* ſchmutzig machen, beſchmutzen.

Ubrukować, -kuję, -wałem, *va. imperf.* (be)pflaſtern.

Ubycie, -cia, *sn.* Abnahme *f.*, Abnehmen *n.*

Ubyć, -ję, -łem, *vn. perf.*; **Ubywać**, -wam, -wałem, *vn. imperf.* abnehmen, vermindern, weniger werden; księżyca -wa der Mond nimmt ab; -wa mi sił meine Kräfte nehmen ab; wody już dużo -ło das Waſſer iſt bedeutend gefallen; trzecia część -ła ze spadku von der Erbſchaft iſt der dritte Teil abgegangen; -był nam z towarzystwa jeden członek unſere Geſellſchaft hat ein Mitglied verloren, iſt um ein Mitglied ärmer geworden.

Ubywanie, -nia, *sn.* Vermindern *n.*, Abnehmen *n.*, Abgehen *n.*; Abnahme *f.*; — sił Abnahme der Kräfte, Kräfteverfall *m.*; — księżyca Abnehmen des Mondes; — wody Fallen *n.* des Waſſers; — członków Abgang *m.* der Mitglieder.

Ubyt, -u, *pl.* -y, *sm.*; **Ubytek**, -tku, *pl.* -tki, *sm.* 1) Abgang *m.*, Abnahme *f.*, Verminderung *f.*, Verluſt *m.*; ten dochód nie ulega żadnemu -kowi dieſes Einkommen unterliegt keiner Abnahme, Verringerung; — klienteli martwił go bardzo die Abnahme der Klientel kränkte ihn ſehr; — ten wynagrodzę ci już jakoś dieſen Abgang werde ich dir ſchon irgendwie erſetzen.

Ucałkowicić, -cę, -ciłem, *va. perf.* vervollſtändigen.

Ucałkowienie, -nia, *sn.* Vervollſtändigung *f.*

Ucałować, -łuję, -wałem, *va. imperf.* küſſen, einen Kuß geben; — rękę die Hand küſſen.

Ucałowanie, -nia, *sn.* Kuß *m.*; Küſſen *n.*; — rączek Handkuß *m.*

Ucedzić, -dzę, -dziłem, *va. perf.* abſeihen, abtröpfeln, abgießen.

Uchlastnąć, -nę, -nąłem, *va. perf.* anſpritzen, anſchütten; beſchmutzen, beſchmieren.

Uchlipnąć, -nę, -nąłem, *va. imperf.* abnippen, abſchlürfen.

Uchlustać, -tam, -tałem, *va. imperf.*; **Uchlusnąć**, -nę, -nąłem, *va. perf.* anſpritzen, anſchütten; tüchtig beſudeln, beſchmutzen; — się *vr.* ſich beſchlumpern.

Uchmielić, -lę, -liłem, *va. perf.* 1) mit Hopfen anmachen, hopfen; 2) berauſchen.

Ucho, ucha, *pl.* uszy oder ucha; *dim.* **Uszko**, -ka, *pl.* -ka, *sn.* 1) Ohr *n.* wziąć kogo za — jmnḍm beim Ohr nehmen; targać kogo za uszy jmnḍn an den Ohren zupfen; rybie uszy Kieme *f.*; = Oskrzela; pies z wiszącemi uszyma ein Hund mit hängenden Ohren; wewnętrzne — mittleres, inneres Ohr; po uszy bis über die Ohren, bis zum Hals; zaczerwienić się po uszy bis über die Ohren rot werden; mieć długów po uszy bis über die Ohren in Schulden ſtecken; być zakochanym po uszy bis über die Ohren verliebt ſein; dać komu poza uszy jmnḍm einen Denkzettel geben, eins hinters Ohr reiben; natrzeć komu uszu jmnḍm den Kopf warm machen, waſchen; dzwonienie w uszach Klingen *n.*, Brauſen *n.*, Sauſen *n.* in den Ohren, Ohrenſauſen; spuścić uszy die Ohren hängen laſſen; mówić komu co na — oder do ucha jmnḍm etw. ins Ohr ſagen; takie głupstwa prawi, że aż uszy bolą er redet einen ſolchen Unſinn zuſammen, daß einem die Ohren weh tun; na własne uszy słyszałem ich habe es mit eigenen Ohren gehört; obiło mi się o uszy es drang zu meinen Ohren; mimo uszu co puszczać etw. in den Wind ſchlagen, etw. unbeachtet laſſen; to razi moje — das verletzt mein Ohr; spać na oba uszy feſt wie eine Katze ſchlafen; mieć gębę od ucha do ucha ein Maul von einem Ohr bis zum anderen, ein loſes Maul haben; grać na skrzypcach od ucha do ucha auf der Geige von einem Ohr zum anderen ſtreichen, die Geige recht tüchtig kratzen; z zdrowemi, całemi uszami wyjść mit ganzen Ohren, mit einem blauen Auge davonkommen; źle słyszę na to — ich höre auf dieſes Ohr ſchlecht, davon will ich nicht hören; zapisz to sobie za uszami ſchreibe dir das hinters Ohr, merke dir das; mieć dyabła za uszami den Schalk im Nacken haben; nadstawiać uszy die Ohren ſpitzen; uszy między ludźmi puścić ſeine Ohren unter die Leute ſchicken, horchen, was die Leute reden; jednem uchem słucha a drugiem rozpuszcza zu einem Ohr läßt er es hinein, zum anderen läßt er es hinaus, er hat keine Ohren dafür, was man ihm ſagt, das ſchlägt er in den Wind; jednem uchem wchodzi a drugiem wychodzi zu einem Ohr kommt es herein, zum anderen heraus; brać co w uszy einer Sache ein geneigtes Ohr leihen, etw. gern hören; doszło do moich uszu, że masz zamiar wyjechać es iſt zu meinen Ohren gekommen, daß du die Abſicht habeſt, wegzufahren; 2) Ohr *n.*, Gehör *n.*; on ma dobre muzykalne — er hat ein gutes muſikaliſches Ohr, Gehör; kto ma rozum a uszy, niechaj się domyśli wer Verſtand und Gehör hat, ſoll es erraten; skłonić ucha Gehör leihen; — jedno daj skarżącemu, drugie chowaj obwinionemu leihe Gehör dem Kläger wie dem Beklagten; 3) ſwinie — ein ſchmutziger Ort, Loch *n.*; 4) — od igły Nadelöhr *n.*; łatwiej wielbłą-

dowi przejść przez — igielne niż bogatemu wejść do nieba es geht ein Kamel eher durch ein Nadelöhr, denn ein Reicher durch die Pforte des Himmels; 5) Henkel *m.*, Schleife *f.*, Schlinge *f.*; garnek z dwoma uchami ein Topf mit zwei Henkeln; urwało się — od bucika die Schlinge vom Stiefel ist gerissen; zbił — od dzbana er hat den Henkel beim Kruge zerschlagen; — kotwy Ankeröse *f.*, Ankerauge *n.*, Ohr *n.*, Schließenritze *f.*; — siekiery Ohr *n.*, Haube *f.*, Haus *n.*; — z mutrą łańcucha zapasowego Notkettenkloben *m.*; — rozjazdu, — krzyżownicy Herzohr *n*, Herzlappe *f.*; 6) — judaszowe (Tremella auricula) Judasohr; — zajęcze Durchwachs *m.*, Hasenöhrchen *n.*

Uchaty, *adi.* mit Henkeln versehen.

Uchodni, *adi.* entweichend, entgehend.

Uchodzenie, -nia, *sn.* Entweichen *n.*, Entgehen *n.*, Entkommen *n.*, Passieren *n.*

Uchodzić, -dzę, -dzisz, -dziłem, *vn. imperf.*; **Ujść**, -jdę, -szedłem, *vn. perf.* 1) entgehen, entfliehen, entweichen, entkommen; ujść niebezpieczeństwa der Gefahr entgehen; uchodź póki możesz fliehe solange es möglich ist; uszedł potajemnie er ist heimlich entwichen; 2) vermeiden, entgehen; czego ujść możesz, w to się nie wdawaj was du vermeiden kannst, das laß sein; to nie uszło jego uwagi das entging nicht seiner Aufmerksamkeit; dziwi mnie, jak to mogło ujść bystrości twego rozumu es wundert mich, wie das deinem Scharfsinn entgehen konnte; to miejsce uszło mojej pamięci diese Stelle ist meinem Gedächtnisse entfallen; 3) weichen, vergehen, verlassen; noc przed dniem -dzi die Nacht weicht dem Tage; szczęście uszło z mego domu das Glück hat mein Haus verlassen; czas -dzi a my dotychczas nic nie zdziałaliśmy die Zeit vergeht und wir haben bisher nichts geleistet; 4) sich ergießen, fließen; Dunaj -dzi do morza Czarnego die Donau ergießt sich ins Schwarze Meer; krew -dzi z rany Blut fließt aus der Wunde; wino -dzi z beczki Wein fließt aus dem Faß; powietrze -dzi die Luft entweicht; 5) abgehen; verloren gehen, auf die Seite gehen; 6) coś uchodzi, ujdzie etw. schickt sich, etw. geht an, ist annehmbar, es macht sich; nie -dzi, tyle razy się upominać es schickt sich nicht, so viele Male zu mahnen; -dzi komu się für jmndn schicken, geziemen, jmndm anstehen; to mu nie -dzi das paßt für ihn nicht; myślisz, że to ci ujdzie na sucho glaubst, daß das dir so (ungestraft) hingehen wird; jemu wszystko -dzi płazem ihm läßt man alles ungestraft hingehen; 7) — za kogo za co für jmndn, für etw. gelten, gehalten werden; on ogólnie -dzi za człowieka uczciwego er wird allgemein für einen ehrlichen Menschen gehalten; — za znawcę für einen Kenner gelten; chcieć — za coś sich für etw. ausgeben, für etw. gelten wollen; II. *va.* 1) eine Strecke zurücklegen, gehen; uszedłem milę ich bin eine Meile gegangen; 2) — kogo jmndn besänftigen, zähmen, für sich gewinnen; III. — się, *vr.* sich müde gehen.

Uchodzień, -dnia, *pl.* -dnie, *sm.* Flüchtling *m.*, Entkommene(r) *m.*

Uchogłów, -owu, *pl.* -owy, *sm.* Othanthera (Strauch mit sauren Beeren).

Uchotka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Öhrling *m.*

Uchować, -wam, -wałem, *va. perf.* 1) verhüten, bewahren, beschützen, erhalten; czego Boże -waj was Gott verhüte! Gott behüte! 2) erziehen, aufziehen, groß ziehen; — klacz ze stadnikiem eine Stute beschälen; — się *vr.* am Leben bleiben; takiś mądry, że boję się, że się nie -wasz du bist so gescheit, daß ich fürchte, du wirst nicht am Leben bleiben.

Uchowiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* Ohrschnecke *f.*

Uchód, -odu, *pl.* -ody, *sm.* Entweichen *n.*, Entfliehen *n.*, Rückzug *m.*

Uchrona, Ochrona, -ny, *pl.* -ny, *sf.*; *dim.* **Uchronka, Ochronka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Zufluchtsort *m.*, Zuflucht *f.*; 2) Vermeiden *n.*; 3) — prawna Gerichtsausnahme *f.* Asylort *m.*

Uchronić, -nię, -niłem, *va. perf.* bewahren; — kogo od czego jmndn vor etw. bewahren; etw. von jmndm abwenden; — kogo od nieszczęścia jmndn vor Unglück bewahren; — się, *vr.* od kogo, czego jmndm, einer Sache entgehen, sich vor jmnd, etw. bewahren, behüten.

Uchronienie, -nia, *sn.* Bewahren *n.*

Uchronny, *adv.* vermeidbar.

Uchwalać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Uchwalić**, -lę, -liłem, *va. perf.* beschließen, verordnen; na ostatnim sejmie -lono to jednogłośnie in dem letzten Landtage wurde es einstimmig beschlossen; -liliśmy w tej sprawie nic nie czynić wir beschlossen, in dieser Sache nichts zu tun.

Uchwalanie, Uchwalenie, -nia, *sn.* Beschließen *n.*, Verordnen *n.*

Uchwała, -ły, *pl.* -ły, *sf.* Beschluß *m.*; według -ły laut Beschluß; — sejmowa Landtagsbeschluß.

Uchwycenie, -nia, *sn.* Auffangen *n.*, Ergreifen *n.*, Fassen *n.*

Uchwycić, -cę, -ciłem, *va. perf.* ergreifen, erfassen, fangen, erhaschen, auffangen; — kogo za rękę jmndn bei der Hand fassen; — sposobność die Gelegenheit ergreifen; — kogo za słowo jmndn beim Worte nehmen; — myśl den Gedanken auffassen; — się *vr.* sich klammern, sich fassen; — się czegoś sich an etw. klammern; — się za

głowę sich beim Kopfe faſſen.

Uchwyt, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Erhaſchen *n.*, Ergreifen *n.*; 2) Patrone *f.*; — świdrów Bohrrolle *f.*, Hülſe *f.*

Uchwytność, -ści, *sf.* Ergreifbarkeit *f.*, Greifbarkeit *f.*

Uchwytny, *adi.* ergreifbar, greifbar.

Uchybiać, -biam, -białem, *vn.* und *va. imperf.*; **Uchybić**, -bię, -biłem, *vn.* und *va. perf.* fehlen, verfehlen, verſtoßen, ein Verſehen, einen Mißgriff machen, begehen; — w czem in etw. fehlen; — przeciwko etykiecie gegen die Etikette verſtoßen; — komu jmnḋm nahe treten, jmnḋm beleidigen, — sobie samemu ſich ſelber etw. vergeben; — celu das Ziel verfehlen.

Uchybianie, **Uchybienie**, -nia, *sn.* Verfehlen *n.*, Verſehen *n.*, Fehler *n.*, Verſtoß *m.*, Beleidigung *f.*, Hintanſetzung *f.*, Geringſchätzung *f.*; uważa to za — sobie er ſieht das für eine Geringſchätzung an.

Uchylać, -lam, -lałem, I. *va. imperf.*; **Uchylić**, -lę, -liłem, I. *va. perf.* 1) wegbeugen, heben; ein wenig öffnen; beſeitigen, ab-, wegwenden; -lić gałęzi, by widzieć, co się dzieje w altanie er bog die Zweige beiſeite, um zu ſehen, was in der Laube vorgeht; — drzwi, okna die Tür, das Fenſter ein wenig öffnen; — przed kim kapelusz den Hut vor jmnḋm lüften; — sukni, zasłony das Kleid, den Vorhang in die Höhe heben; — głowy den Kopf neigen; — kolano das Knie beugen; 2) — co etw. aufheben, rückgängig machen; — testament, ustawę das Teſtament, das Geſetz aufheben; 3) — kogo od czego jmnḋm von etw. entfernen, zurückdrängen; — kogo od tronu jmnḋm von der Thronfolge ausſchließen; — kogo z urzędu jmnḋm des Amtes entſetzen; II. — się *vr.* 1) ſich neigen; 2) — komu, czemu jmnḋm, etw. nachgeben, weichen; — się potrzebie der Notwendigkeit weichen; 3) — się od czego ſich entziehen, ausweichen; — się od obowiązków ſeinen Pflichten nicht nachgehen; — się całkiem od rządu ſich ganz von den öffentlichen Geſchäften zurückziehen.

Uchylanie, **Uchylenie**, -nia, *sn.* Beugen *n.*, Heben *n.*, Aufheben *n.*; — ustawy das Aufheben eines Geſetzes; -niem ciała uratował sobie życie durch eine Wendung des Körpers rettete er ſich das Leben.

Uchyłek, -łku, *pl.* -łki, *sm.* Zufluchtsort *m*; Verſteck *m.* und *n.*; uchyłkiem *adv.* heimlich, hinterrücks.

Uciąć, -tnę, -ciąłem, *va. perf.*; **Ucinać**, -nam, -nałem, *va. imperf.* abſchneiden, abhauen, abſägen; — komu głowę, rękę jmnḋm den Kopf, die Hand abhauen; — komu włosy jmnḋm das Haar abſchneiden; — mowę płötzlich abbrechen; mówił z zapałem, lecz widząc, że większość słuchaczy zajęta czem innem, -ciął nagle i zwrócił się do mnie . . . er redete mit großem Eifer, aber da er merkte, daß die Mehrzahl der Hörer mit etw. anderem beſchäftigt iſt, brach er plötzlich ab und wendete ſich an mich; jak -ciął, jak siekierą -ciął wie abgehauen, wie abgeſchnitten; jak długo pytano go z łaciny, szło wszystko gładko, ale gdyby przyszło do greki, jak gdyby -ciął ſolange er im Lateiniſchen examiniert wurde ging alles glatt, wie es aber zum Griechiſchen kam, blieb er ſtecken; 2) — sobie walczyka, wiścika, piosenkę einen Walzer ſpielen, ein Whiſtpartiechen machen, ein Lied anſtimmen; 3) = Dociąć.

Uciągać, -gam, -gałem, *va. imperf.*; **Uciągnąć**, -gnę, -gnąłem, *va. perf.* 1) — czego etw. abziehen; — wina do butelek Wein in die Flaſchen abziehen; 2) ziehen können, im ſtande ſein zu ziehen; jeden koń tego ciężaru pod górę nie -gnie ein Pferd iſt nicht im ſtande dieſe Laſt bergauf zu ziehen.

Uciągaczka, -ki, *pl.* -ki, *vf.* Kratze *f.*, Raumeiſen *n.*

Uciąganie, -nia, *sn.* Abziehen *n.*

Uciążać, -żam, -żałem, *va. imperf.*; **Uciążyć**, -żę, -żyłem, *va. perf.* beſchweren, belaſten; drücken, bedrücken, erſchweren.

Uciążanie, **Uciążenie**, -nia, *sn.* Beſchweren *n.*, Belaſten *n.*; Bedrücken *n.*, Beläſtigen *n.*; Erſchwerung *f.*, Erſchweren *n.*

Uciążliwość, -ści, *sf.* Beſchwerlichkeit *f.*, Druck *m.*, Laſt *f.*, Beſchwerde *f.*

Uciążliwy, *adi.*; **Uciążliwie**, *adv.* beſchwerlich, läſtig, beläſtigend, drückend ſchwer; droga była bardzo -wa, der Weg war ſehr beſchwerlich; -wy obowiązek eine läſtige Pflicht.

Ucichać, -cham, -chałem, *vn. imperf.*; **Ucichnąć**, -chnę, -chłem, *vn. perf.* verſtummen, ſtill werden, ſich beruhigen; ſich beſänftigen, ſich legen; burza -chła der Sturm hat ſich gelegt; działa -chły die Kanonen ſind verſtummt; -chło wszystko w koło alles ringsum wurde ſtill; płakała długo dziecina, aż wreszcie -chła das Kindlein weinte lange, bis es ſchließlich ſtill wurde; gwary dnia -chają der Tageslärm verſtummt nach und nach.

Ucichnięcie, -cia, *sn.* Verſtummen *n.*

Uciec, -kę, -kłem; **Uciekać**, -kam, -kałem, *vn. imperf.* fliehen, entkommen, weglaufen; nieprzyjaciel -ka, der Feind flieht; uciec z więzienia, z domu rodzicielskiego aus dem Gefängniſſe, aus dem Elternhauſe fliehen; — w pole, w lasy ins Feld, in die Wälder entkommen; -kać od grzechu vor der Sünde fliehen; -kam od niego, jak od złego powietrza ich meide ihn wie die Peſt; czas -ka die Zeit flieht; co się odwlecze, to nie -cze aufgeſcho-

ben ist nicht aufgehoben; — się, *vr.* — do kogo, do czego seine Zuflucht zu jmndm, zu etw. nehmen; — się do kłamstwa seine Zuflucht zur Lüge nehmen; — się do kogoś po ratunek sich in jmnds Schutz begeben.

Uciecha, -chy, *pl.* -chy, *sf.* Freude *f.*, Vergnügen *n.*, Lustbarkeit *f.*, Belustigung *f.* wielką mu tem sprawisz -chę du wirst ihm damit eine große Freude bereiten; a to mi dopiero -cha das nenne ich eine Freude.

Ucieczenie, Uciekanie, -nia, **Ucieknięcie**, -cia, *sn.* Entfliehen *n.*, Flucht *f.*

Ucieczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Flucht *f.*; do -ki zmusić in die Flucht schlagen; — z Egiptu die Flucht aus Ägypten; -ką się ratować sich durch die Flucht retten; w -czce szukać ocalenie in der Flucht Rettung suchen; 2) Zuflucht *f.*; jedną mam jeszcze -kę eine Zuflucht bleibt mir noch übrig; Bóg jest -czką moją Gott ist meine Zuflucht; — grzesznych die Zuflucht der Sünder = Maria, Fürsprecherin der Sünder.

Ucieczkowy, *adi.* Flucht-.

Ucieleśniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Ucieleśnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* verkörpern, Gestalt, Körper verleihen; w każdym żyjącym tworze jest -niona jedna z myśli bożych in jedem lebenden Geschöpfe ist ein Gedanke Gottes verkörpert.

Ucieleśnienie, -nia, *sn.* Verkörpern *n.*; Verkörperung *f.*

Uciemiężać, -żam, -żałem, *va. imperf.*; **Uciemiężyć**, -żę, -żyłem, *va. perf.* bedrücken, bedrängen, knechten; -żony naród das bedrückte Volk.

Uciemiężanie, Uciemiężenie, -nia, *sn.* Bedrücken *n.*, Bedrängen *n.*, Knechten *n.*; Bedrückung *f.*, Bedrängnis *f.*

Uciemiężliwość, -ści, *sf.* Bedrückende *n.*

Uciemiężliwy, *adi.*; **Uciemiężliwie**, *adv.* bedrückend.

Uciemiężyciel, -a, *pl.* -e, *sm.* Bedrücker *m.*, Bedränger *m.*

Uciemiężycielka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Bedrückerin *f.*

Ucieniować, -niuję, -wałem, *va. perf.* schattieren.

Ucierać, -ram, -rałem, I. *va. imperf.*; **Utrzeć**, -trę, -tarłem, I. *va. perf.* 1) reiben, zerreiben, abreiben, abtreiben; — cukru, bułki, pieprzu Zucker, Semmel, Pfeffer reiben; — chrzan Kren (Meerrettig) reiben; — jaja z cukrem Eier mit Zucker abtreiben; — komu rogów, nosa jmndm die Hörner abstoßen, die Flügel beschneiden, den Kopf waschen; 2) — drogę den Weg bahnen; iść utartą drogą den gebahnten, den gewöhnlichen Weg gehen; 3) geläufig machen; to są utarte wyrazy das sind geläufige, gangbare Worte; z czasem się ten wyraz utrze mit der Zeit wird dieses Wort gebräuchlicher werden; 4) abwischen, putzen; — sobie nos sich die Nase putzen; — sobie usta sich den Mund abwischen; — świecę die Kerze, das Licht putzen; 5) — co etw. zu stande bringen; abmachen; II. — się, *vr.* 1) — z kim mit jmndm einen Wortstreit haben, mit jmndm streiten, kämpfen, scharmützeln; 2) gangbar, geläufig werden; utarło się es ist allgemein angenommen worden, es fand Annahme, es ist Brauch geworden.

Ucieranie, -nia; **Utarcie**, -cia, *sn.* Reiben *n.*; Abwischen *n.*; Abputzen *n.*; — się Geläufigwerden *n.*

Ucierpieć, -pię, -piałem, *vn.* u. *va. perf.* erleiden, erdulden, ausstehen, Schaden ertragen; jazda nasza wiele -piała unsere Kavallerie hat viel Schaden erlitten; — na majątku, na sławie, na honorze am Vermögen, am Ruhme, an der Ehre Schaden erleiden; kolor ten -piał na słońcu diese Farbe hat in der Sonne gelitten.

Ucieszać, -szam, -szałem, *va. imperf.*; **Ucieszyć**, -szę, -szyłem, *va. perf.* erfreuen, ergötzen, Freude bereiten; nie bardzo go ta obietnica -szy dieses Versprechen wird ihn nicht besonders freuen; -szał go rozmaitemi anegdotkami er ergötzte ihn mit verschiedenen Anekdoten; niczem byś mnie tak — nie mógł du könntest mit nichts anderem mir eine solche Freude bereiten; -szony nagłym zwrotem rzeczy über die plötzliche Wendung der Dinge erfreut; — się, *vr.* sich freuen, -szył się niezmiernie tą wiadomością er freute sich sehr über diese Nachricht.

Ucieszanie, Ucieszenie, -nia, *sn.* Erfreuen *n.*, Ergötzen *n.*; Freude *f.*

Ucieszność, -ści, *sing. tant. sf.* Erfreulichkeit *f.*, Ergötzlichkeit *f.*, Possierlichkeit *f.*

Ucieszny, *adi.*; **Uciesznie, Ucieszno**, *adv.* erfreulich, ergötzlich; belustigend, lustig, drollig, possierlich, spaßhaft.

Ucięcie, -cia; **Ucinanie**, -nia, *sn.* Wegschneiden *n.*, Weghauen *n.*; Schnitt *m.*, Hieb *m.*; -cie pokładu Ausschneiden *n.*

Ucinek, -nku, *pl.* -nki, *sm.* 1) Abschnitzel *n.*; dobry rzemieślnik mało robi -nków ein guter Handwerker macht wenig Abschnitzel; 2) Stichelei *f.*, Stichelrede *f.*, sarkastisches Epigramm; 3) Abbruch *m.*, Mangel *m.*

Ucinkowy, *adi.* abgerissen; stichelnd.

Ucios, -u, *pl.* -y, *sm.* Hohlkehle *f.*, Hohlleiste *f.*, Gehrung *f.*; — pionowy Lotschmiege *f.*; — boczny Wangen-, Backenschmiege; — poziomy Fußschmiege, — podwójny doppeltschräger Stoß.

Uciosać, -sam, -sałem, *va. perf.* abhauen, abfägen.

Uciosanie, -nia, *sn.* Abhauen *n.*

Ucisk, -u, *pl.* -i, *sm.* Druck *m.*, Bedrückung *f.*, Drangsal *n.*, Bedrängnis *f.*; zniósłszy tyle -ów nachdem sie so viele Bedrückungen ertragen haben; ciężki —, który naród doznawał, oburzył go der harte Druck, den das Volk erlitt, empörte es; żyć w -u in Bedrängnis leben; droga do nieba

tylko przez -i der Weg zum Himmel führt nur durch Bedrängnisse.

Uciskać, -kam, -kałem, *va. imperf.*; **Ucisnąć**, -nę, -nąłem, *va. perf.* bedrücken, bedrängen; gdzie część obywateli może bezkarnie — drugą, tam już niema wolności wo ein Teil der Bürger straflos den anderen Teil bedrängen kann, dort gibt es keine Freiheit; -śniony naród pragnął wolności das bedrückte Volk verlangte nach Freiheit.

Uciskadło, -dła, *pl.* -dła, *sn.* Kompressorium *n.*, Preßbinde *f.*, Preßmaschine *f.*

Uciskanie, Uciśnienie, -nia, *sn.* Bedrängen *n.*, Bedrücken *n.*, Bedrängnis *f.*, Bedrückung *f.*

Uciszać, -szam, -szałem, *va. imperf.*; **Uciszyć**, -szę, -szyłem, *va. perf.* beruhigen, stillen, besänftigen, zum Schweigen bringen; — się, *vr.* sich beruhigen, sich legen, sich still verhalten; -szcie się panowie ruhig, ihr Herren; beruhigen Sie sich, meine Herren; -szyło es ist still geworden.

Uciszenie, -nia, *sn.* Beruhigung *f.*, Stille *f.*, Ruhe *f.*

Uciułać, -łam, -łałem, *va. perf.* ersparen, sammeln, zusammenläppern; -łałem ładną sumkę ich habe ein hübsches Sümmchen erspart.

Uciułanie, -nia, *sn.* Ersparen *n.*

Ucukrować, -kruję, -wałem; **Ucukrzyć**, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* bezuckern, zuckern, verzuckern.

Ucukrowanie, Ucukrzenie, -nia, *sn.* Zuckern *n.*, Verzuckern *n.*

Ucywilizować, -zuję, -wałem, *va. perf.* zivilisieren, bilden; -wany człowiek zivilisierter, gebildeter Mensch.

Ucywilizowanie, -nia, *sn.* Zivilisieren *n.*, Bilden *n.*

Ucząstek, -tka, *pl.* -tki, *sm.* Teilchen *n.*

Uczcić, -czę, -cisz, -czciłem, *va. perf.* ehren, beehren, verehren, Ehre erweisen; — czyją pamięć jmnds Andenken ehren; — kogo pomnikiem, bankietem, wiwatem, wierszem jmndm zu Ehren ein Denkmal errichten, ein Gastmal geben, einen Toast ausbringen, ein Gedicht machen; — czyje zwłoki pogrzebem wspaniałym jmnds Leiche durch ein prächtiges Begräbnis ehren; tem go nie -cisz damit wirst du ihm keine Ehre erweisen; uczciwszy uszy mit Respekt zu sagen; (ironisch) jmndn übel empfangen, jmndn ausschimpfen, übel zurichten, jmndm eine Tracht Prügel geben; a toś go uczcił du hast ihn aber schön empfangen, das war ein netter Willkommen.

Uczciwość, -ści, *sing. tant. sf.* Ehrlichkeit *f.*, Ehrbarkeit *f.*, Rechtschaffenheit *f.*, Bravheit *f.*; spuszczam się na twoją — ich verlasse mich auf deine Ehrlichkeit; na — bei meiner Ehrlichkeit.

Uczciwy, *adi.*; **Uczciwie**, *adv.* ehrlich, rechtschaffen, ehrbar; anständig; -we życie prowadzić ein ehrliches Leben führen; -wych miał rodziców er hatte rechtschaffene Eltern; -wie zarobione pieniądze ehrlich verdientes Geld; -wie żyć anständig leben; -wie nas przyjął er hat uns auf eine anständige Weise empfangen; -wie się wobec nas znalazł er hat sich uns gegenüber anständig benommen.

Uczczenie, -nia, *sn.* Ehrung *f.*; dla -nia go um ihm eine Ehre zu erweisen.

Uczenie, -nia, *sn.* Lehren *n.*, Unterrichten *n.*, Unterricht *m.*; — się Lernen *n.*

Uczennica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Schülerin *f.*

Uczeń, -nia, *pl.* -nie oder -niowie, *sm.* 1) Schüler *m.*; — gimnazyalny Gymnasialschüler; — szkoły realnej, handlowej, przemysłowej Real-, Handels-, Gewerbeschüler; — szkoły ludowej Volksschüler; 2) Jünger *m.*; -niowie Jezusa Chrystusa die Jünger Jesu Christi.

Uczep, -u, *sm.* (Bidens) Zweizahn *m.*

Uczepek, -pka, *pl.* -pki, *sm.* Tenakel *m.*, Halter *m.*

Uczepiać, -piam, -piałem, *va. imperf.*; **Uczepić**, -pię, -piłem, *va. perf.* anhängen, anheften; ankoppeln; — się, *vr.* sich klammern, sich anhängen; — się tej myśli sich an diesen Gedanken anklammern; czegoś się mnie -pił was willst du von mir.

Uczepianie, Uczepienie, -nia, *sn.* Anhängen *n.*, Anklammern *n.*

Uczernić, -nię, -niłem, *va. perf.* schwärzen, schwarz färben.

Uczernienie, -nia, *sn.* Schwärzen *n.*

Uczerpać, -pię, -pałem, *va. imperf.*; **Uczerpnąć**, -nę, -nąłem, *va. perf.* abschöpfen, ein wenig abschöpfen, wegschöpfen.

Uczerwienić, -nię, -niłem, *va. perf.* röten, rot färben.

Uczesać, -szę, -sałem, *va. perf.* kämmen, frisieren, das Haar ordnen; kto cię tak dobrze -sał? wer hat dich so gut frisiert?

Uczesanie, -nia, *sn.* Frisieren *n.*, Frisur *f.*, Kämmen *n.*

Uczestniczyć, -czę, -czyłem, *vn. imperf.* teilnehmen, beteiligt sein; -czyli w tym koncercie między innymi... es nahmen an diesem Konzert unter anderen .... teil.

Uczestnictwo, -wa, *sn.* Teilnehmen *n.*, Gemeinschaft *f.*

Uczestniczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Teilnehmerin *f.*, Teilhaberin *f.*

Uczestniczy, *adi.* Teilnehmer-.

Uczestnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Teilnehmer *m.*, Teilhaber *m.*

Uczęstować, -tuję, -wałem, *va. perf.* bewirten.

Uczęstowanie, -nia, *sn.* Bewirtung *f.*

Uczęszczać, -czam, -czałem, *vn. imperf.* besuchen; häufig besuchen, frequentieren; — do kogo jmndn besuchen; — do szkoły die Schule besuchen; — na wykłady die Vorträge besuchen; -czane miejsce ein besuchter Ort.

Uczęszczanie, -nia, *sn.* Besuchen *n.*

Uczkur, -a, *pl.* -y, *sm.* Hosenriemen *m.*, Leibriemen *m.*

Uczłonkować, -kuję, -wałem, *va. perf.* gliedern.

Uczłonkowanie, -nia, *sn.* Gliederung *f.*

Uczołgać się, -gam, -gałem, *vr. perf.* kriechend zurücklegen.

Uczoność, -ści, *sf.* Gelehrsamkeit *f.*; Gelehrtheit *f.*

Uczony, *adi.*; **Uczono**, Uczenie, *adv.* gelehrt; mąż bardzo — ein sehr gelehrter Mensch; — prawnik ein gelehrter Jurist; — wykład ein gelehrter Vortrag; prowadzić -ne rozmowy gelehrte Gespräche führen; wprawdzie chcesz uchodzić za bardzo -ną, jednakże nie rozumiesz najprostszych rzeczy du willst zwar für sehr gelehrt gelten, verstehst aber die einfachsten Sachen nicht.

Uczony, -nego, *pl.* -czeni, *sm.* Gelehrte(r) *m.*; wszyscy -ni zgadzają się na to alle Gelehrten sind darüber einig; -ni całego świata die Gelehrten der ganzen Welt.

Uczta, -ty, *pl.* -ty, *sf.* Schmaus *m.*, Gastmahl *n.*, Bankett *n.*; -tę wyprawić ein Bankett geben; być na -cie beim Schmause sein; lukullusowa — lukullisches Mahl.

Ucztować, -tuję, -wałem, *vn. imperf.* schmausen, bankettieren.

Ucztowanie, -nia, *sn.* Schmausen *n.*, Bankettieren *n.*

Uczucie, -cia, *pl.* -cia, *sn.* Gefühl *n.*; Empfindung *f.*; miłe, słodkie -cia angenehme, süße Gefühle; przykre, bolesne -cia unangenehme, schmerzliche Gefühle; tego -cia opisać ci nie mogę dieses Gefühl kann ich dir gar nicht beschreiben; wszystkie ludzkie -cia w kim wyniszczyć alle menschlichen Gefühle in jmdm ausrotten; moje -cia są zawsze niezmienione meine Gefühle sind immer unverändert; z -ciem śpiewać mit Gefühl singen; — bolu die Empfindung des Schmerzes, Schmerzgefühl; ten widok wzbudza w mem sercu przyjemne -cia dieser Anblick erfüllt mein Herz mit angenehmen Empfindungen.

Uczuciowość, -ści, *sf.* Empfindung *f.*, Empfindsamkeit *f.*, Gefühlsduselei *f.*

Uczuciowy, *adi.* Gefühls-, gefühlvoll; człowiek — gefühlvoller Mensch.

Uczuwać, -wam, -wałem, *vn. imperf.*; **Uczuć**, -ję, -łem, *vn. perf.* fühlen, empfinden; verspüren; co w tej chwili -łem, tego opisać nie mogę was ich in diesem Augenblick empfand, das kann ich nicht beschreiben; — ból Schmerz empfinden.

Uczuwanie, -nia, *sn.* Empfinden *n.*

Uczyć, -czę, -czyłem, *va. imperf.* lehren, unterrichten, Unterricht erteilen; — kogo czego jmndn etw. lehren; — kogo pisać, tańcować jmndn schreiben, tanzen lehren; — czego publicznie etw. öffentlich lehren; ten przykład nas uczy dieses Beispiel lehrt uns; tego uczy zdrowy rozum das lehrt der gesunde Menschenverstand; — się, *vr.* lernen, Unterricht genießen; ucz się pilnie lerne fleißig; uczę się teraz języków starożytnych ich lerne jetzt die alten Sprachen; — się na pamięć auswendig lernen; człowiek uczy się do śmierci der Mensch lernt bis zum Tode.

Uczynek, -nku, *pl.* -nki, *sm.* Tat *f.* Handlung *f.*, Werk *n.*; na gorącym -nku złapać auf frischer Tat ertappen; z -nku, nie ze słów człowieka poznają den Menschen erkennt man nicht nach den Worten, sondern nach den Taten; nie miłujmy słowem albo językiem, ale -nkiem i prawdą lieben wir nicht mit Worten oder mit der Zunge, sondern mit Taten und in Wahrheit; dobry — ein gutes Werk; miłosierny — ein Werk der Barmherzigkeit.

Uczynić, -nię, -niłem, *va. perf.* tun, machen, vollbringen; maszli co —, czyń dobrze wenn du was zu tun hast, so tue es gut; -nił go hrabią er hat ihn zum Grafen gemacht; — komu szkodę, krzywdę jmndm einen Schaden anrichten, ein Unrecht tun; zadość — befriedigen, siehe: Czynić.

Uczynkowy, *adi.* Tat-, Handlungs-.

Uczynność, -ści, *sf.* Gefälligkeit *f.*, Dienstfertigkeit *f.*

Uczynny, *adi.*; **Uczynnie**, *adv.* gefällig, dienstfertig; bądź dla drugich -nym sei den anderen gefällig.

Udać siehe: Udawać.

Udanie, -nia, *sn.* 1) Gelingen *n.*; 2) Verstellung *f.*

Udany, *adi.* 1) falsch, verstellt, Schein-; 2) gelungen, wohlgeraten, wohlgetroffen.

Udar, -u, *pl.* -y, *sm.* Schlag *m.*; Stich *m.*; — słoneczny Sonnenstich *m.*; — serca, — sercowy Herzschlag *m.*

Udaremniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Udaremnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* vereiteln.

Udarować, -ruję, -wałem, *va. perf.* beschenken.

Udatność, -ści, *sf.* 1) Geschicklichkeit *f.*; 2) Anmut *f.*, Wohlgeratenheit *f.*, gefälliges Äußere(s).

Udatny, *adi.*; **Udatnie**, *adv.* wohlgestaltet, wohlanständig, anmutig.

Udawać, -daję, -wałem, I. *va.* und *vn. imperf.*; **Udać**, -dam, -dałem, *va.* und *vn. perf.* darstellen, vorstellen; verstellen, nachmachen, sich ausgeben, sich den Anschein geben, etw. vorspiegeln, vormachen, eine Rolle spielen; — głupiego sich dumm stellen; — wielkiego człowieka sich den Schein eines bedeutenden Menschen geben; — ojca, starca, pijanego einen Vater, einen Greis, einen Betrunkenen spielen; -je bardzo zasmuconego a w duszy raduje się z naszego nieszczęścia er stellt sich betrübt und innerlich freut er

się unseres Unglücks; -je że spi, bo mu się wstawać nie chce er stellt sich schlafend, weil er nicht aufstehen will; -je pana a nie ma centa w kieszeni er gibt sich den Anschein eines großen Herrn und hat keinen Kreuzer in der Tasche; on tylko tak -je er verstellt sich nur so; umie — er weiß, er versteht sich zu verstellen; nie -waj verstelle dich nicht, stelle dich nicht so; udać co za co eine Sache für etw. ausgeben; — co przed kim jmndm etw. vorspiegeln, weismachen, einreden, einzureden suchen; -wał przedemną, że wyjeżdża, a tymczasem widziano go dziś w mieście er machte mir weis, daß er verreise, und einstweilen hat man ihn heute in der Stadt gesehen; — głosy ptaków die Stimmen der Vögel nachmachen; II. — się, *vr.* 1) gelingen, glücklich von statten gehen, gut geraten; -ło mu się nareszcie znaleźć odpowiednie zajęcie es ist ihm endlich gelungen, eine entsprechende Beschäftigung zu finden; -ło mi się go przekonać es ist mir gelungen, ihn zu überzeugen; -ły się wszystkie pieczywa alles Gebäck ist gelungen; nie — się mißlingen, schlecht geraten; do czego się biorę, wszystko się nie -je was ich auch anfange, alles mißlingt mir; 2) — się dokąd sich wohin begeben, wohin reisen; — się do kogo sich zu jmndm begeben, sich an jmndn wenden; -dał się na spoczynek er begab sich zur Ruhe; -dał się w drogę, w podróż er begab sich auf den Weg, auf die Reise; — się pod czyją obronę, opiekę sich in jmnds Schutz begeben; -dał się do mnie z prośbą o ratunek er wendete sich an mich mit der Bitte um Hilfe; udaj się do niego o poradę wende dich an ihn um Rat; 3) ergreifen; — się do ostatecznego środka das letzte Mittel ergreifen; 4) — się w kogo jmndm nachraten, jmndm ähneln; dzieci czasem -ją się w matkę, czasem w ojca die Kinder ähneln manchmal der Mutter, manchmal dem Vater.

Udawanie, -nia, *sn.* 1) Verstellung *f.*, Schein *m.*; to tylko — das ist bloß Schein; porzuć to — laß doch diese Verstellung; 2) się Begeben *n.*

Udelikacenie, -nia, *sn.* Verfeinerung *f.*, Verzärtelung *f.*

Udelikacić, -cę, -ciłem, *va. perf.* verfeinern, verzärteln.

Udeptać, -tam, -tałem, *va. perf.*; **Udeptywać**, -tuję, -wałem, *va. imperf.* etw. fest, gleich, dicht treten; austreten; — glinę den Ton durch Treten bereiten; -na droga deptane gebahnte, ausgetretene Weg.

Udeptanie, Udeptywanie, -nia, *sm.* Treten, Festtreten *n.*

Uderzać, -rzam, -rzałem, I. *va. imperf.*; **Uderzyć**, -rzę, -rzyłem, I. *va. perf.* 1) schlagen, stoßen, einschlagen, einen Schlag versetzen; angreifen; — kogo kijem jmndm einen Schlag mit einem Stock versetzen; — kogo w twarz jmndm einen Schlag ins Gesicht versetzen; -rzył go przechodząc er schlug ihn im Vorübergehen; — kogo kamieniem w głowę jmndn mit einem Steine auf den Kopf schlagen; — kogo o ziemię jmndn zu Boden schlagen; — głową o mur mit dem Kopfe an die Wand schlagen, den Kopf an die Wand stoßen; 2) einen heftigen Eindruck machen; — zmysły auf die Sinne einen Eindruck machen; 3) auffallen, frappieren; gdy tylko wszedłem, -rzyło mnie to, że wszyscy posmutnieli als ich nur eintrat, fiel es mir gleich auf, daß alle so traurig geworden sind; -rzyło mnie nadzwyczajne podobieństwo braci die ungewöhnliche Ähnlichkeit der Brüder fiel mir auf; co go -rzyło was ihn frappierte; II. *vn.* schlagen, stoßen, treffen; — mieczem o tarczę mit dem Schwerte an den Schild schlagen; okręt -rzył o skałę das Schiff schlug an einen Felsen; piąta -rzyła es hat fünf Uhr geschlagen; godzina -rzyła die Stunde hat geschlagen; wóz -rzył o kamień der Wagen stieß an einen Stein; mieczem w siebie -rzył er stieß sich das Schwert in den Leib; piorun -rzył w ten dom der Blitz hat in dieses Haus eingeschlagen; jak -rzony piorunem wie vom Blitz gerührt; — w co auf etw. losschlagen; — pięścią w stół mit der Faust an den Tisch schlagen; — w dzwony die Glocken läuten; — z dział die Kanonen, Geschütze abfeuern; — w bębny die Trommeln rühren, lostrommeln; — na trwogę Lärm schlagen, Sturm läuten; — w kogo auf jmndn losgehen, jmndn angreifen, gegen jmndn losbrechen; — na kogo, na co jmndn, etw. angreifen, jmndn, etw. überfallen; -rzył z nienacka na nieprzyjaciela er überfiel plötzlich den Feind; kawalerya -rzyła z całą siłą na lewe skrzydło nieprzyjacielskie die Kavallerie griff mit der ganzen Kraft den linken feindlichen Flügel an; -rzył na mnie nagły strach es überfiel mich ein plötzlicher Schrecken; krew -rzyła na mózg das Blut warf sich aufs Gehirn; poty -rzają na mnie der Schweiß bricht bei mir aus; cała krew -rzyła mi do głowy alles Blut stieg mir zum Kopfe; — czołem auf die Knie fallen, mit der Stirn an die Erde schlagen; — w płacz in Weinen, in Tränen ausbrechen; — w lament zu wehklagen anfangen; — w nogę Reißaus nehmen, das Hasenpanier ergreifen; — gdzie się wohin wenden, wo anklopfen, wo berühren, treffen; -rzył w moją najsłabszą stronę er berührte meine schwächste Seite; III. — się, *vr.* sich anschlagen, schlagen, sich stoßen; — się w czoło sich an die Stirn schlagen; — się w piersi sich an die Brust schlagen, in sich hinein gehen, seine Schuld bekennen; — łokciem

o drzwi mit dem Ellenbogen an die Tür ſtoßen; wychodząc -rzył się tak nieszczęśliwie w głowę beim Herausgehen ſtieß er ſo unglücklich mit dem Kopfe an.

Uderzanie, Uderzenie, -nia, *sn.* Schlag *m.*, Hieb *m.*, Stoß *m.*; — do głowy Kongeſtion *f.*, Blutandrang *m.* gegen den Kopf.

Udławić, -wię, -wiłem, *va. perf.* erſticken; erwürgen; — się, *vr.* erſticken; erwürgen; — się czem an etw. erſticken; — się kością an einem Knochen würgen.

Udławienie, -nia, *sn.* Erſticken *n.*, Erwürgen *n.*

Udnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Eumerus (bienenartiges Inſekt).

Udo, uda, *pl.* uda, *sm.*; *dim.* **Udko,** -ka, *pl.* -ka, *sn.* Schenkel *m.*, Schenkelchen *n.*; Keule *f.*, Schlegel *m.*, Stelze *f.*

Udobruchać, -cham, -chałem, *va. imperf.* beſänftigen, wieder gutmachen; — się, *vr.* ſich beſänftigen, wieder gut werden.

Udogodnić, -nię, -niłem, *va. perf.* bequemer, leichter machen.

Udoić, -ję, -iłem, *va. perf.* ein wenig abmelken.

Udokładniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Udokładnić,** -nię, -niłem, *va. perf.* genauer machen, vervollſtändigen, vervollkommnen.

Udolność, -ści, *sf.* Tauglichkeit *f.*, Fähigkeit *f.*, Geſchicklichkeit *f.*, Vermögen *n.*; = Zdolność.

Udolny, *adi.*; **Udolnie,** *adv.* tauglich, fähig, geſchickt.

Udoskonalać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Udoskonalić,** -lę, -liłem, *va. perf.* vervollkommnen, verbeſſern.

Udoskonalanie, Udoskonalenie, -nia, *sn.* Vervollkommnung *f.*

Udostatkować, -kuję, -wałem, *va. perf.* gehörig verſehen.

Udostojniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Udostojnić,** -nię, -niłem, *va. perf.* würdig machen, eine Würde verleihen.

Udowodniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Udowodnić,** -nię, -niłem, *va. perf.* beweiſen, erhärten, darlegen, dartun; podejrzenie padło na służącą, ale nie można jej było nic — der Verdacht fiel auf die Dienſtmagd, man konnte ihr aber nichts beweiſen; jak ci to już -łem wie ich es dir ſchon bewieſen habe.

Udowodnianie, Udowodnienie, -nia, *sn.* Beweis *m.*, Erweis *m.*

Udowy, *adi.* Schenkel-, Keulen-.

Udozął, -zęba, *pl.* -zęby, *sm.* Tropidia (bienenartiges Inſekt).

Udój, -oju, *pl.* -oje, *sm.* Gemelke *n.*, Melkergebnis *n.*

Udramatyzować, -zuję, -wałem, *va. perf.* dramatiſieren.

Udramatyzowanie, -nia, *sn.* Dramatiſierung *f.*

Udrapać, -pię, -pałem; **Udrapnąć,** -nę, -nąłem, *va. perf.* kratzen, ein Stück abkratzen, durch Kratzen abreißen.

Udrapnąć, -nę, -nąłem, *vn. perf.* das Weite ſuchen, Reißaus nehmen.

Udrapować, Udraperować, -tuję, -wałem, *va. perf.* drapieren, in Falten legen.

Udrepcić, -cę, -ciłem, **Udreptać,** -tam, -tałem, *va. perf.* niedertreten, austreten, feſttreten; mit kleinen Schritten ein Stückchen Weges gehen.

Udręczać, -czam, -czałem, *vn. imperf.*; **Udręczyć,** -czę, -czyłem, *vn. perf.* bedrängen, plagen, martern.

Udręczanie, Udręczenie, -nia, *sn.* Martern *n.*, Bedrängen *n.*, Plagen *n.*

Udrobić, -bię, -biłem, *va. perf.* zerbröckeln.

Udry, -drów, *plur. tant. sn.* Rauferei *f.*; iść na — z kim ſich um etw. reißen, jmndn angreifen, jmndm zuſetzen.

Udrzeć, udrę, udarłem, *va. imperf.*; **Udzierać,** -ram, -rałem, *va. perf.* abreißen, abbrechen.

Uduchownić, -nię, -niłem, *va. perf.* vergeiſtigen.

Uduchowienie, Uduchownienie, -nia, *sn.* Vergeiſtigung *f.*

Udusić, -szę, -siłem; I. *va. perf.* 1) erdroſſeln, erſticken, erwürgen; -szę go własną ręką ich werde ihn mit eigener Hand erdroſſeln; w' obłędzie -siła własne dziecko im Wahnſinn hat ſie das eigene Kind erwürgt; 2) dünſten, dämpfen; II. — się, *vr.* erſticken, ſich erwürgen.

Uduszenie, -nia, *sn.* Erdroſſelung *f.*, Erwürgung *f.*

Udybać, -bię, -bałem, *va. perf.* erwiſchen, erlauern.

Udyszeć, -szę, -szałem, *vn. perf.* außer Atem kommen, keuchen.

Udział, -u, *pl.* -y, *sm.* Anteil *m.*, Teilnahme *f.*, Teil *m.*; Anteilſchein *m.*; mieć — w czem an etw. Anteil haben; wszyscy mieli wspólny — w tem przedsiębiorstwie alle hatten gleichen Anteil an dieſem Unternehmen; cóż mi przypadło w -le was fiel mir zu teil; brał żywy — w rozruchach er nahm lebhaften Anteil an den Unruhen; płacz i nędza są moim -łem Tränen und Elend ſind mir zu teil geworden.

Udziałać, -łam, -łałem, *va. perf.* anhaben, antun, verrichten, ausarbeiten, verfertigen.

Udziałowy, *adi.* partiell-, Anteil-; towarzystwo -we Genoſſenſchaft *f.* (auf Anteile); towarzystwo -we z ograniczoną poręką Genoſſenſchaft mit beſchränkter Haftung.

Udziec, -dźca, *pl.* -dźce, *sm.* Keule *f.*, Schlegel *m.*; -sarni Rehſchlegel, Rehkeule; — skopowy Hammelkeule.

Udzielać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Udzielić,** -lę, -liłem, *va. perf.* mitteilen, verleihen, geben, erteilen, zukommen laſſen; pod wielką tajemnicą -lił mi tej wiadomości als großes Geheimnis teilte er mir dieſe Nachricht mit; -lał mi lekcyi historyi er erteilte mir Geſchichtsſtunden; udziel i mnie także swojej mądrości laß mir auch ein wenig

von deiner Geſcheitheit zukommen; -lili mu prawo pobierania podatków ſie erteilten ihm das Recht, Steuern einzuheben; -lono mu tytuł tajnego radcy man verlieh ihm den Titel eines Geheimen Rats; — się, *vr.* ſich mitteilen.

Udzielanie, Udzielenie, -nia, *sn.* Mitteilen *n.*, Erteilen *n.*, Verleihen *n.*

Udzielność, -ści, *sf.* Selbſtändigkeit *f.*, Unabhängigkeit *f.*, Souveränität *f.*

Udzielny, *adi.*; **Udzielnie,** *adv.* ſelbſtändig, unabhängig, ſouverän; — książę reaierender, ſouveräner Fürſt.

Udzieranie, -nia, *sn.* Abreißen *n.*

Udźwignąć, -gnę, -głem, *va. perf.* heben, aufheben, ertragen können; zna swoje siły i wie, że ciężar ten — może er kennt ſeine Kräfte und weiß, daß er die Laſt ertragen kann; tego nie -gnę das geht über meine Kräfte.

Ufać, -fam, -fałem, *vn. imperf.* vertrauen, trauen; — w kim auf jmndn vertrauen; nie ufaj tylko sobie trau nicht nur dir ſelber; w Bogu -fam ich vertraue auf Gott; -my w łaskę Pańską wir vertrauen auf die Gnade des Herrn.

Ufałdować, -duję, -wałem, *va. perf.* in Falten legen, falten.

Ufanie, -nia, *sn.* Vertrauen *n.*

Ufarbować, -buję, -wałem, *va. perf.* färben, Farbe verteilen.

Ufarbowanie, -nia, *sn.* Färben *n.*

Ufigurować, -ruję, -wałem, *va. perf.* geſtalten, Geſtalt verleihen.

Ufigurowanie, -nia, *sn.* Geſtalten *n.*

Ufnal, -a, *pl.* -e, *sm.*; *dim.* **Ufnalik,** -a, *pl.* -i, *sm.* Hufnagel *m.*

Ufność, -ści, *sf.* Vertrauen *n.*, Zuverſicht *f.*; — pokładać w kim ſein Vertrauen auf jmndn ſetzen.

Ufny, *adi.*; **Ufnie,** *adv.* vertrauend, zuverſichtlich, voll Zuverſicht; -ny w swoją siłę ſeiner Kraft vertrauend.

Uformować, -muję, wałem, *va. perf.* formieren, formen, geſtalten; = Ukształtować.

Uformowanie, -nia, *sn.* Formen *n.*, Geſtalten *n.*

Ufrakować, -kuję, -wałem, *va. perf.* mit einem Frack bekleiden.

Ufryzować, -zuję, -wałem, *va. perf.* friſieren, kämmen.

Ugadać, -dam, -dałem, *va. imperf.*; **Ugadnąć,** -dnę, -dnąłem, *va. perf.* erraten.

Ugadzać, -dzam, dzałem, I. *va. imperf.*; **Ugodzić,** -dzę, -dziłem, I. *va. perf.* 1) treffen, nicht fehlen; — w cel das Ziel treffen; — w samo serce mitten ins Herz treffen; 2) — w co nach etw. zielen, nach etw. trachten, es auf etw. abgeſehen haben, etw. beabſichtigen; 3) einen Schlag verſetzen; kijem w głowę — mit dem Stocke auf den Kopf ſchlagen; — mieczem w piersi das Schwert in die Bruſt ſtoßen; II. *vn.* 1) — komu nachgeben, willfahren, recht machen; 2) *va.* etw. dingen, erhandeln; III. — się, *vr.* einig werden, ſich vergleichen.

Ugaj, -u, *pl.* -e, *sm.* Holzungsgerechtigkeit *f.*, Reiſerſammeln *n.* in Staatsforſten.

Ugajne, -go, *sing. tant. sn.* Abgabe *f.* für Holzung.

Ugajnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Reiſerſammelnberechtigte(r) *m.*

Ugajny, *adi.*; — dzień Holztag *m.*

Ugalonować, -nuję, -wałem, *va. perf.* galonieren, mit Treſſen ausſtaffieren.

Ugałęzienie, -nia, *sn.* Zweige *pl.*, Verzweigung *f.*

Uganiać, -niam, -niałem; I. *va. imperf.*; **Ugonić,** -nię, -niłem; **Ugnać,** -nam, -nałem; I. *va. perf.* nachjagen, nachſetzen, erreichen; — za zdobyczą einer Beute nachjagen; II. *vn.* fliehen, entkommen; III. — się, *vr.* herumtollen, herumlaufen, herumrennen; — się za dziewczętami den Mädchen nachlaufen; — się za rozkoszą, za próżną chwałą dem Vergnügen, dem leeren Ruhme nachjagen.

Uganianie, -nia, *sn.* Nachrennen *n.*, Nachjagen *n.*

Ugarnirować, -ruję, -wałem, *va. perf.* garnieren, ſchmücken, zieren.

Ugarnirowanie, -nia, *sn.* Garnierung *f.*, Verzierung *f.*

Ugaszać, -szam, -szałem, *va. imperf.*; **Ugasić,** -szę, -siłem, *va. perf.* löſchen, auslöſchen, dämpfen; — ogień das Feuer auslöſchen; — pragnienie den Durſt löſchen.

Ugaszczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Ugościć,** -szczę, -ściłem, *va. perf.* bewirten, gaſtfreundlich empfangen, aufnehmen, beherbergen.

Ugaszczanie, Ugoszczenie, -nia, *sn.* Bewirtung *f.*, Beherbergung *f.*

Ugaszenie, -nia, *sn.* Löſchen *n.*, Löſchung *f.*

Ugiąć, -gnę, -giąłem, *va. perf.*; **Uginać,** -nam, -nałem, *va. imperf.* biegen, umbiegen, beugen, niederbeugen; — czyj kark jmnds Nacken beugen; — przed kim kolana das Knie vor jmndm beugen; — się, *vr.* ſich beugen, ſich biegen, ſich krümmen; ſich demütigen; drzewo -na się pod ciężarem owoców der Baum beugt ſich unter der Laſt der Früchte; wszyscy się przed jego wolą — müſſen alle müſſen ſich vor ſeinem Willen beugen.

Ugier, -gru, *pl.* -gry, *sm.* Ocker *m.*

Ugierowy, *adi.* Ocker-.

Ugięcie, -cia; **Uginanie,** -nia, *sn.* Beugen *n.*, Biegen *n.*, Umbiegen *n.*, Krümmen *n.*

Ugipsować, -suję, -wałem, *va. perf.* gipſen, mit Gips überziehen.

Uglin, -u, *pl.* -y, *sm.* Glinus (Pflanzenart).

Ugładzenie, -nia, *sn.* Ausglätten *n.*; weltmänniſches Benehmen.

Ugładzić, -dzę, -dziłem, *va. perf.* ausglätten, glatt ſtreichen.

Ugłaskać, -kam, -kałem, *va. perf.* beſänftigen, zähmen,

bändigen; — lwa, niedźwiedzia einen Löwen, einen Bären zähmen.

Ugłaskanie, -nia, *sn.* Zähmen *n.*, Zähmung *f.*, Besänftigen *n.*, Bändigen *n.*, Bändigung *f.*

Ugniatać, -tam, -tałem, *va. imperf.*; **Ugnieść**, -niotę, -niotłem, *va. perf.* kneten, fertig kneten, durchkneten, zusammenkneten; — kulę ze śniegu einen Schneeball zusammenkneten.

Ugniatacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Knetmaschine *f.*

Ugniatanie, **Ugniecenie**, -nia, *sn.* Zusammenkneten *n.*

Ugnić, -ję, -łem, *vn. perf.* durchfaulen, abfaulen.

Ugniewać się, -wam, -wałem, *vr. perf.* sich ärgern, ärgerlich werden.

Ugnieździć się, -żdżę, -ździłem, *vr. perf.* sich einnisten, sich ansiedeln.

Ugniłki, -łek, *plur. tant. sn.* faule Reste *pl.*; Faulbirnen *pl.*; Fall-, Faulobst *n.*

Ugniłość, -ści, *sing. tant. sf.* Durchgefaultheit *f.*

Ugniły, *adi.* durchgefault, abgefault.

Ugnoić, -ję, -iłem, *va. perf.* tüchtig düngen.

Ugnojenie, -nia, *sn.* Düngen *n.*, Düngung *f.*

Ugoda, -dy, *pl.* -dy, *sf.* 1) Übereinkunft *f.*, Vergleich *m.*, Übereinkommen *n.*, Vertrag *m.*; stanęła pomiędzy nimi nareszcie — es ist zwischen ihnen endlich zu einem Vergleiche gekommen; zawrzeć z kim -dę mit jmndm ein Übereinkommen treffen; według naszej -dy unserer Übereinkunft gemäß; 2) Lohn *m.*, Gedinge *n.*, Akkord *m.*, Handakkord.

Ugodny, *adi.*; **Ugodnie**, *adv.* Vertrags-, Vergleichs-, Übereinkommen-, im Vertragswege.

Ugolić, -lę, -iłem, *va. perf.* wegrasieren, abrasieren; darankriegen.

Ugorny, **Ugorowy**, *adi.* brach, brach liegend.

Ugorować, -ruję, -wałem, I. *va. imperf.* brach liegen lassen; II. *vn. imperf.* brach liegen.

Ugorzałość, -ści, *sing. tant. sf.* Versengtheit *f.*; Sonnengebräuntheit *f.*

Ugorzeć, -rzeję, -rzałem, *vn. perf.* verbrennen, verbrannt werden; von der Sonne gebräunt werden.

Ugorzyć, -rzę, -rzałem, *va. imperf.* einen Acker brach liegen lassen, einen Acker brachen.

Ugór, -oru, *pl.* -ory, *sm.* Brache *f.*, Brachacker *m.*, Brachfeld *n.*, -orem leżeć brach liegen; na -orze siać in der Brache säen; na -orze zostawić brach liegen lassen.

Ugoszczenie, -nia, *sn.* Bewirtung *f.*

Ugotować, -tuję, -wałem, *va. perf.* kochen, sieden, abkochen, garkochen; -tuj te cztery jaja na twardo laß diese vier Eier hart kochen; — się, *vr.* sich fertig kochen.

Ugotowanie, -nia, *sn.* Abkochen *n.*, Absieden *n.*

Ugrabacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Zusammenharker *m.*; -recher *m.*

Ugrabić, -bię, -biłem, *va. perf.* harken, rechen.

Ugrabienie, -nia, *sn.* Harken *n.*, Rechen *n.*

Ugranicze, -cza, *pl.* -cza, *sn.* Grenzland *n.*

Ugraniczny, *adi.* Grenz-.

Ugruntować, -tuję, -wałem, *va. perf.* den Grund legen; befestigen, begründen, festsetzen.

Ugruntowanie, -nia, *sn.* Befestigung *f.*, Begründung *f.*, Befestigen *n.*

Ugrupować, -puję, -wałem, *va. perf.* gruppieren, zusammenstellen.

Ugrupowanie, -nia, *sn.* Gruppieren *n.*, Gruppierung *f.*, Zusammenstellung *f.*

Ugryzek, -zku, *pl.* -zki, *sm.* 1) Abgebissene(s) *n.*, abgebissenes, angebissenes Stück; Bissen *m.*; 2) Stichelei *f.*

Ugryzienie, -nia, *sn.* Biß *m.*, Abbeißen *n.*; — żmiji może być śmiertelne der Biß einer Kreuzotter kann tödlich sein.

Ugryźć, -zę, -złem, *va. perf.* beißen, abbeißen.

Ugryźliwy, *adi.* beißend, stichelnd.

Ugrzać, -rzeję, -rzałem, *va. perf.* völlig auf-, erwärmen.

Ugrząźć, **Ugrzęznąć**, -nę, -złem, *vn. perf.* stecken bleiben; — w błocie im Kote stecken bleiben.

Ugwieździć, -żdżę, -ździłem, *va. perf.* mit Sternen schmücken, besäen.

Uhaftować, -tuję, -wałem, *va. perf.* sticken.

Uhamować, -muję, -wałem, *va. perf.* hemmen, mäßigen, aufhalten.

Uheblować, -bluję, -wałem, *va. perf.* abhobeln, fertig hobeln.

Uiskrzyć, -krzę, -krzyłem, *va. perf.* mit Funken besäen.

Uistaczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Uistoczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* verwirklichen.

Uistaczanie, **Uistoczenie**, -nia, *sn.* Verwirklichung *f.*

Uiszczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Uiścić**, -szczę, -ściłem, *va. perf.* 1) erstatten, erfüllen; 2) versichern, verbürgen; 3) erfüllen, verwirklichen; nie zapomnij — daną obietnicę vergiß nicht das gegebene Versprechen zu erfüllen; — się, *vr.* Genüge leisten, sich abfinden; — się z długu eine Schuld abzahlen, abtragen, begleichen.

Uiszczanie, **Uiszczenie**, -nia, *sn.* Verbürgung *f.* Versicherung *f.*, Erfüllung *f.*, Verwirklichung *f.*, Begleichung *f.*

Ujadać, -dam, -dałem, *vn. imperf.* stark bellen, heftig bellen, kläffen.

Ujadać, -dam, -dałem, *va. imperf.*; **Ujeść**, -jem, -jadłem, *va. perf.* ein Stück wegessen.

Ujadanie, -nia, *sn.* heftiges Bellen, Gekläff *n.*; Wegbeißen *n.*

Ujarzmiać, -miam, -miałem, *va. imperf.*; **Ujarzmić**, -mię, -miłem, *va. perf.* unterjochen, unter das Joch bringen.

Ujarzmiciel, -a, *pl.* -e, *sm.* Unterjocher *m.*

Ujarzmienie, -nia, *sn.* Unterjochung *f.*

Ujaśniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Ujaśnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* Glanz verleihen; = Uświetniać.

Ujawić, -wię, -wiłem, *va. perf.* verwirklichen; — się, *vr.* sich verwirklichen.

Ujawniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Ujawnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* entdecken, veröffentlichen.

Ujazd, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Entweichen *n.*, heimliche Abreise; 2) Grenz-, Feldzeichen *n.*

Ująć, ujmę, ująłem, I. *va. perf.*; **Ujmować**, -muję, -wałem, I. *va. imperf.* 1) fassen, nehmen; — co zębami etw. mit den Zähnen fassen; — — kogo za rękę jmndn bei der Hand nehmen, fassen; — kogo w pół jmndn um den Leib fassen; — co w należyte karby etw. in Ordnung bringen; 2) abnehmen, vermindern, schmälern, verringern; — komu dochodu, strawy jmnds Einkommen vermindern, jmnds Nahrung schmälern; nie ujmie ci to powagi das wird dein Ansehen nicht schmälern; — komu czegoś jmndm etw. absprechen; nie -muję ci wcale zdolności do malarstwa, ale do doskonałości dużo ci jeszcze brakuje ich spreche dir das Malertalent nicht ab, jedoch zur Vollkommenheit fehlt dir noch viel; 3) — kogo za serce jmnds Herz gewinnen, einnehmen; -jęła mnie jego nadzwyczajna skromność seine ungewöhnliche Bescheidenheit hat mich für ihn eingenommen; -mujący einnehmend, gewinnend; II. — się, *vr.* 1) — czego etw. anfassen, etw. vornehmen, unternehmen; aby wszystko, czego się ujmiecie, szło wam gładko damit alles, was ihr unternehmen möget, glatt ablaufe; 2) — się za kim jmnds Partei ergreifen, jmndn in Schutz nehmen, sich jmnds annehmen.

Ujechać, -jadę, -chałem, I. *vn. perf.*; **Ujeżdżać**, -dżam, -dżałem, I. *vn. imperf.* fahrend, reitend zurücklegen; -chaliśmy już spory kawał drogi, gdy spostrzegliśmy, że brakuje nam kufer wir hatten schon ein gutes Stück Weg zurückgelegt, als wir bemerkten, daß uns ein Koffer fehlt; II. -żdżać, *va. imperf.*; **Ujeździć**, -żdżę, -dziłem, *va. perf.* bereiten, zureiten; fahrbar machen, befahren.

Ujechanie, **Ujeżdżenie**, -nia, *sn.* Zurücklegen *n.*; Bereiten *n.*; Befahren *n.*

Ujednać, -nam, -nałem, *va. imperf.*; **Ujednywać**, -wam, -wałem, *va. perf.* gewinnen, einnehmen, verschaffen; — się *vr.* sich jmndm vermieten.

Ujednanie, -nia, *sn.* Erreichen *n.*, Gewinnen *n.*

Ujednostajniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Ujednostajnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* gleichmäßig machen, ausgleichen.

Ujednostajnianie, **Ujednostajnienie**, -nia, *sn.* Ausgleichen *n.*

Ujedwabiać, -biam, -białem, *va. imperf.*; **Ujedwabić**, -bię, -biłem, *va. perf.* mit Seide überziehen.

Ujedwabianie, **Ujedwabienie**, -nia, *sn.* Überziehen *n.* mit Seide.

Ujemnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Negative *f.*

Ujemność, -ści, *sf.* Negativität *f.*, Abträglichkeit *f.*; — charakteru Minderwertigkeit *f.* des Charakters; — kształtów Unansehnlichkeit *f.* der Formen.

Ujemny, *adi.*; **Ujemnie**, *adv.* abträglich, negativ, abfällig.

Ujeżdżacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Bereiter *m.*, Zureiter *m.*

Ujeżdżalnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Reitschule *f.*, Reitbahn *f.*

Ujeżdżanie, -nia, *sn.* Bereiten *n.*, Zureiten *n.*; Befahren *n.*

Ujęcie, -cia, *sn.* 1) Ergreifen *n.*, Ergreifung *f.*; 2) Griff *m.*, Handgriff *m.*; — strzelby Kolben *m.*

Ujma, -my, *pl.* -my, *sf.* Abnahme *f.*, Abbruch *m.*, Schmälerung *f.*, Entziehung *f.*; bez -my i bez dodatku ohne Abbruch und ohne Zugabe; nie czyniąc -my twojej czci ohne deiner Ehre Abbruch zu tun, nahe zu treten; 2) -my *pl.* Maßtaue *pl.*

Ujmowanie, -nia, *sn.* Anfassen *n.*, Ergreifen *n.*

Ujrzeć, -rzę, -rzałem, *va. perf.* erblicken, gewahr werden; więcej -rzą dwa niż jeden zwei sehen besser als einer; i oto -rzał und da wurde er gewahr; — się, *vr.* sich erblicken; -rzała się w źwierciedle wody sie erblickte ihr Bild im Wasserspiegel.

Ujrzenie, -nia, *sn.* Erblicken *n.*

Ujść siehe Uchodzić.

Ujście, -cia, *pl.* -cia, *sn.* 1) Mündung *f.*; — rzeki Mündung eines Flusses; — sztolni Mundloch *n.*, Stollmundloch *n.*; Weideloch *n.*; 2) Flucht *f.*

Ujuczenie, -nia, *sn.* Beladen *n.*, Bepacken *n.*

Ujuczyć, -czę, -czyłem, *va. perf.* beladen, bepacken.

Ukajać, -jam, -jałem, *va. imperf.*; **Ukoić**, -ję, -iłem, *va. perf.* besänftigen, stillen; — czyjś ból jmnds Schmerz stillen; — wzburzone umysły die aufgeregten Gemüter beruhigen; — się, *vr.* sich beruhigen, sich besänftigen.

Ukamienować, -nuję, -wałem, *va. perf.* steinigen; barbarzyńcy opadli go za miastem i -wali die Barbaren überfielen ihn hinter der Stadt und steinigten ihn.

Ukamienowanie, -nia, *sn.* Steinigung *f.*

Ukapki, -ków, *plur. tant. sn.* Trauf-, Tropf-, Ledwein *m.*

Ukarać, -ram, -rałem, *va. perf.* bestrafen; kogo Bóg — chce, temu rozum odbiera wen Gott strafen will, dem nimmt er den Verstand; został -rany za swoją ciekawość er wurde für seine Neugierde bestraft.

Ukaranie, -nia, *sn.* Bestrafung *f.*

Ukarmić, -mię, -miłem, *va. perf.* aufziehen, aufmästen,

durch Mästen großziehen; — się, *vr.* ſich tüchtig anfreſſen.

Ukartować, -tuję, -wałem, *va. perf.* abkarten.

Ukartowanie, -nia, *sn.* Abkarten *n.*

Ukasać się, -szę, -sałem, *vr. perf.* ſich aufſchürzen.

Ukaz, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Zeigen *n.*, Vorzeigen *n.*; Erſcheinen *n.*; 2) Befehl *m.*, Verordnung *f.*, Ukas *m.*

Ukazać, -żę, -załem, *va. perf.*; **Ukazywać**, -zuję, -wałem, *va. imperf.* zeigen, vorzeigen; — palcem mit dem Finger zeigen; — psie zęby mit einer beißenden Rede hervortreten; — się, *vr.* erſcheinen, ſich ſehen laſſen; — się na niebie am Himmel erſcheinen; we śnie -zała mu się Matka Boska im Traume erſchien ihm die Mutter Gottes.

Ukazanie, Ukazywanie, -nia, *sn.* Zeigen *n.*, Vorzeigen *n.*; — się Erſcheinen *n.*, Erſcheinung *f.*

Ukąsić, -szę, -siłem, *va. perf.* beißen, abbeißen; wściekły pies go -sił ein toller Hund hat ihn gebiſſen; -ką kawałek beiße ein Stück ab; — kogo w rękę jmndn in die Hand beißen; pchła go -siła ein Floh hat ihn gebiſſen; — się, *vr.* ſich beißen; -ką się w język ſchweige lieber.

Ukąszenie, -nia, *sn.* Biß *m.*; Stich *m.*; — węża Schlangenbiß *m.*; — komara Mückenſtich *m.*

Ukędzierzawić, -wię, -wiłem, *va. perf.* kräuſeln, kreppen.

Ukęśla, -śli, *pl.* -śle, *sf.* (Dillenia) Roſenapfel *m.*

Ukisić, -szę, -siłem; **Ukwasić**, -szę, -siłem, *va. perf.* einſäuern, ſäuern, einlegen; — ogórków Gurken einlegen; -siłem dwie beczki kapusty ich habe zwei Fäſſer Kraut eingeſäuert; -szony geſäuert; -szony ogórek Salzgurke *f.*

Ukisnąć, -nę, -nąłem; **Ukwaśnieć**, -nieję, -niałem, *vn. perf.*; **Ukisić się**, -szę, -siłem; **Ukwasić się**, -szę, -siłem, *vr. perf.* ſauer werden.

Ukiszenie, Ukwaszenie, -nia, *sn.* Säuern *n.*

Ukiśnięcie, -cia, *sn.* Sauerwerden *n.*

Ukla, -li, *pl.* -le, *sf.* Wildente *f.*

Uklajstrować, -ruję, -wałem, *va. perf.* mit Kleiſter beſchmieren, beſtreichen.

Uklarować się, -ruję, -wałem, *vr. perf.* ſich klären, rein, durchſichtig werden.

Uklecenie, -nia, *sn.* Zuſammenſchlagen, Zimmern *n.*

Uklecić, -cę, -ciłem, *va. perf.* zuſammenſchlagen, zimmern.

Ukleić, -ję, -iłem, *va. perf.* leimen, mit Leim herſtellen, zuſammenleimen.

Uklej, -ji, *pl.* -je, *sf.*; *dim.* **Uklejka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Ukelei *f.*, Neſtling *m.*, Schneiderfiſch *m.*, Laugeli *n.*

Ukleja, -ji, *pl.* -je, *sf.* Polyp *m.*

Uklejowaty, *adi.* polypenartig.

Uklepać, -pię, -pałem, *va. perf.* feſttreten, niedertreten.

Uklękać, -kam, -kałem, *vn. imperf.*; **Uklęknąć**, -nę, -kłem, *vn. perf.* niederknien.

Uklęknięcie, -cia, *sn.* Niederknien *n.*

Układ, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Anordnung *f.*, Zuſammenſtellung *f.*, Plan *m.*, Entwurf *m.*; Klaſſifikation *f.*, Syſtem *n.*; — roślin Pflanzenſyſtem *n.*; — minerałów Mineralienklaſſifizierung *f.*; 2) Verband *m.*; — spojów Ziegel-, Mauerverband; = Wiązanie; — kowadełkowy Blockverband, engliſcher Verband; — krzyżowy Kreuzverband; — twierdzowy Feſtungs-, Stromverband; 3) Vergleich *m.*, Übereinkunft *f.*; Unterhandlung *f.*; wchodzić w -y Unterhandlungen pflegen; robią się -y z Anglią es werden Unterhandlungen mit England gepflegen; zerwać -y die Unterhandlungen abbrechen; załatwiono tę kwestyę podczas ostatnich -ów dieſe Frage wurde während der letzten Unterhandlungen erledigt; według naszego wczorajszego -u unſerem geſtrigen Übereinkommen gemäß.

Układać, -dam, -dałem, 1) *va. imperf.*; **Ułożyć**, -żę, -żyłem, I. *va. perf.* 1) ordnen, in Ordnung bringen; klaſſifizieren, ſyſtematiſch einteilen, — książki, papiery Bücher, Papiere ordnen; — drzewo w sągi Holz in Klafter legen; poczekaj aż sobie -łożę włosy warte, bis ich mir das Haar in Ordnung gebracht habe; 2) verfertigen, machen; — testament, warunki pokoju das Teſtament, die Friedensbedingungen aufſetzen; — wielkie rzeczy große Entwürfe machen; — plan wojny den Kriegsplan entwerfen; — dzieło ein Werk entwerfen, verfaſſen; — kazanie die Predigt aufſetzen; — sobie co w myśli ſich etwas in Gedanken zurechtlegen; -łożyłem sobie taki śliczny plan a przez ciebie wszystko spełznie na niczem ich habe mir einen ſo ſchönen Plan zurechtgelegt und durch dich wird alles zu Waſſer; 3) beſprechen, verabreden, einrichten; -łem się z moim bratem, żeby mi codziennie masło ze wsi przysyłał ich habe mit meinem Bruder verabredet, daß er mir täglich Butter vom Lande ſchicke; -li się, by razem pójść do teatru ſie verabredeten, miteinander ins Theater zu gehen; 4) abrichten; bilden; dobrze ułożony człowiek ein wohlgeſitteter, artiger Menſch; 4) legen; — kogo w łóżku jmndn ins Bett legen, jmndn betten; — twarz das Geſicht in (künſtliche) Falten legen, eine falſche erheuchelte Miene nehmen; — twarz do uśmiechu ein freundliches, lächelndes Geſicht machen; — minę surową ein ernſtes, ſtrenges Geſicht machen; — czcionki Drucklettern ſetzen; — II. — się, *vr.* 1) ſich ordnen; — się do równowagi ſich ins Gleichgewicht ſetzen; 2) heucheln, ſich verſtellen; 3) -dać się z kim mit jmndm verhandeln, erwägen, etw. unterhandeln, -żyć się

z kim mit jmndm eine Übereinkunft treffen, ſich mit jmndm vergleichen; -żyć się z dłużnikami ſich mit den Gläubigern ausgleichen.

Układanie, Ułożenie, -nia, *n.* 1) Ordnen *n.*, Einrichten *n.*, Verfertigen *n.*, Entwerfen *n.*, Aufſetzen *n.*, Abrichten *n.*, 2) äußerer Anſtand, Benehmen *n.*, Manieren *pl.*; 3) — twarzy Verziehen des Geſichtes; 4) — się Verhandeln *n.*, Vergleich *m.*

Układnictwo, -wa, *pl.* wa, *sn.* Klaſſifikation *f.*, Syſtem *n.*, Einteilung *f.*

Układność, -ści, *sf.* Geſchmeidigkeit *f.*, Schmiegſamkeit *f.*, Gewandtheit *f.*, äußerer Anſtand, feines Benehmen.

Układny, *adi.* **Układnie,** *adv.* artig, manierlich, geſchmeidig, geſchliffen, gewandt; wohl geordnet; leicht zu ordnen.

Układać się, -dę, -łożyłem, *vr. perf.* ſich legen, ſich niederlegen.

Ukłon, -u, *pl.* -y, *sm.* Verbeugung *f.*; Empfehlung *f.*, Gruß *m.*; zgrabny, głęboki — eine zierliche, tiefe Verbeugung; zasyłam piękne -ny ich ſende ſchöne Grüße, Empfehlungen; oświadcz mu moje -y melde ihm meine Empfehlungen.

Ukłonić się, -nię, -niłem, *vr. perf.* ſich verbeugen, grüßen; -nił mu się aż do ziemi er verbeugte ſich vor ihm bis zur Erde; przechodząc koło okna -nił się am Fenſter vorübergehend, grüßte er.

Ukłonny, *adi.* willfährig, artig, höflich.

Ukłosić, -szę, -siłem, *va. perf.* mit Ähren bedecken.

Ukłucie, -cia, *pl.* -cia, *sn.* Stich *m.*, Stechen *n.*; poczułem w nodze jak gdyby — igłą ich ſpürte im Fuße ſo etwas wie einen Nadelſtich.

Ukłuć, -łuję, -łułem, *va. perf.* ſtechen, einen Stich verſetzen; — się, *vr.* ſich ſtechen; przy upinaniu sukni -łam się w palec beim Stecken des Kleides ſtach ich mich in den Finger.

Uknować, -wam, -wałem, **Uknuć,** -nuję, -nułem, *va. perf.* 1) entwerfen, ſchmieden, anzetteln; — zdradę Verrat ſpinnen; — podstępy Ränke ſchmieden; 2) einbilden, ſich vorſpiegeln.

Uknowanie, -nia; **Uknucie,** -cia, *sn.* Schmieden *n.*, Erſinnen *n.*

Ukochać, -cham, -chałem, *va. perf.* liebgewinnen; jam go -chał całą duszą moją ich gewann ihn aus ganzer Seele lieb; dziecię moje -chane mein geliebtes Kind.

Ukochanie, -nia, *sn.* Liebgewinnen *n.*

Ukoić ſiehe Ukajać.

Ukojenie, -nia, *sn.* Beruhigung *f.*, Stillen *n.*, Beſänftigung *f.*

Ukolonizować, -zuję, -wałem, *va. perf.* koloniſieren.

Ukolorować, -ruję, -wałem, *va. perf.* färben, Farbe verleihen; verſchönern, ausſchmücken.

Ukolorowanie, -nia, *sn.* Färben *n.*, Einlaſſen *n.* mit Farbe; Ausſchmückung *f.*

Ukołatać, -tam, -tałem, *va. perf.* durch Klopfen, Stoßen ermüden; — się, *vr.* ſich müde rütteln.

Ukołysać, -szę, -sałem, *va. perf.* einwiegen, ſtillen, beruhigen.

Ukołysanie, -nia, *sn.* Einwiegen *n.*, Stillen *n.*, Beruhigen *n.*

Ukontentować, -tuję, -wałem, *va. perf.* zufriedenſtellen, befriedigen, mit Befriedigung erfüllen.

Ukontentowanie, -nia, *sn.* Befriedigung *f.*, Zufriedenſein *f.*; Vergnügen *n.*

Ukonać się, -nam, -nałem, *vr. perf.*; **Ukonywać się,** -nuję, -wałem, *vr. imperf.* ſich völlig ermüden, erſchöpfen.

Ukończenie, -nia, *sn.* Ende *n.*, Beendung *f.*, Beenden *n.*, Schluß *m.*; strejk zbliżał się już ku -niu der Ausſtand nahte ſchon ſeinem Ende.

Ukończyć, -czę, -czyłem, *va. perf.* beendigen, enden, zu Ende führen; — dzieło ein Werk vollenden; -czyli już układy ſie haben die Unterhandlungen ſchon zum Abſchluß gebracht.

Ukopać, -pię, -pałem, *va. perf.* aus-, abgraben, eine beſtimmte Strecke graben.

Ukopanie, -nia, *sn.* Ab-, Ausgraben *n.*

Ukoronować, -nuję, -wałem, *va. perf.* krönen, die Krone aufs Haupt ſetzen; -wane głowy gekrönte Häupter; -wane dzieło ein preisgekröntes Werk.

Ukoronowanie, -nia, *sn.* Krönung *f.*

Ukorzyć, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* demütigen; — się, *vr.* ſich demütigen, beugen.

Ukorzenie, -nia, *sn.* Demütigung *n.*

Ukos, -u, *pl.* -y, *sm.* ſchräge, ſchiefe Lage, Schrägheit *f.*, Abdachung *f.*; na —, z -a, -em, *adv.* ſchräg, ſchief, überzwerch, überquer; patrzeć na kogo z -a jmndn ſcheel anſehen.

Ukośnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* 1) (Begonia) Schiefblatt *n.*, tropiſche, kriechende Zierpflanze; 2) Stellwinkel *m.* Schmiege *f.*; 2) Diagonale *f.* = Ukośnia.

Ukośność, -ści, *sf.* Schiefe *f.*, Schrägheit *f.*; ſchiefe, ſchräge Lage, Richtung; Abdachung *f.*, Gefäll(e) *n.*, Abhängigkeit *f.*

Ukośny, *adi.*; **Ukośnie,** *adv.* ſchräg, ſchief, überzwerch gehend.

Ukować, -wam, -wałem; **Ukuć,** -ję, -kułem, *va. perf.* ſchmieden, beſchlagen; komu Bóg rozumu nie dał, kowal mu go nie -je wem Gott den Verſtand verſagt hat, dem wird kein Schmied ihn ſchmieden; — konia ein Pferd beſchlagen.

Ukowanie, -nia; **Ukucie,** -cia, *sn.* Schmieden *n.*, Beſchlagen *n.*

Ukracać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Ukrócić,** -cę, -ciłem, *va. perf.* kürzen, verkürzen, abkürzen, kürzer machen, verringern, ſchmälern; — nieprzyjaciela den Feind bändigen; — dumę czyjąś jmnds Stolz demütigen.

Ukracanie, Ukrócenie, -nia, *sn.* Ab-, Verkürzen *n.*

Ukradać się, -dam, -dałem, *vr. imperf.* sich heranſchleichen.

Ukradanie się, -nia, *sn.* Anſchleichen *n.*, Anſchlich *m.* (verſtohlenes, ſtilles Nachſetzen des Stöberhundes mit ſeltenem Anſchlag).

Ukradka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Entwenden *n.*, Verheimlichen *n.*

Ukradkiem, *adv.* verſtohlen, heimlich; — się wysunął i zniknął między drzewami er ſchlich ſich heimlich davon und verſchwand zwiſchen den Bäumen.

Ukradkowy, *adi.*; **Ukradkowo,** *adv.* heimlich, verſtohlen.

Ukradzenie, -nia, *sn.* Stehlen *n.*

Ukrajać, -jam, -jałem, *va. imperf.*; **Ukroić,** -ję, -iłem, *va. perf.* ſchneiden, abſchneiden; ukrój mi kawałek chleba ſchneide mir ein Stück Brot ab; ukroił spory kawał er ſchnitt ein tüchtiges Stück ab; — się, *vr.* ſich ſchneiden, verwunden.

Ukrajanie, Ukrojenie, -nia, *sn.* Abſchneiden *n.*

Ukrasić, -szę, -siłem, *va. perf.* 1) verſchönern, verzieren; 2) färben.

Ukraść, -dnę, -dłem, *va. perf.* ſtehlen; -dziono mi złoty zegarek man hat mir eine goldene Uhr geſtohlen; pewnie to gdzieś -dł er hat es gewiß irgendwo geſtohlen.

Ukręcać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Ukręcić,** -cę, -ciłem, *va. perf.* drehen, abdrehen, durchdrehen; formieren, fertig drehen.

Ukrętny, *adi.* abdrehbar.

Ukrochmalenie, -nia, *sn.* Stärken *n.*

Ukrochmalić, -lę, -iłem, *va. perf.* ſtärken, einſtärken.

Ukroczyć, -czę, czyłem, *vn. perf.* vom Wege abweichen.

Ukrop, -u, *pl.* -y, *sm.* Sud *m.*, ſiedendes Waſſer; zerwał się z miejsca jakby sparzony -em er ſprang in die Höhe wie mit ſiedendem Waſſer verbrannt; ucieka, jakby go -em zlał er läuft davon wie ein begoſſener Hund.

Ukrócenie, -nia, *sn.* Verkürzen *n.*, Verminderung *f.*

Ukrój, -oju, *pl.* -oje, *sm.* 1) Zuſchnitt *m.*; 2) Zeideln *n.*, Beſchneiden *n.* der Bienenſtöcke.

Ukruszyć, -szę, -szyłem, *va. perf.* abbröckeln; — sobie zęba ſich den Zahn abbrechen; — chleba Brot abbröckeln; — się, *vr.* ſich abbröckeln.

Ukrwawić, -wię, -wiłem, *va. perf.* mit Blut bedecken.

Ukrycie, -cia, *sn.* Verſtecken *n.*, Verheimlichen *n.*; Verſteck *n.*; w -ciu im Verſteck.

Ukryć, -ję, -łem, *va. perf.*; **Ukrywać,** -wam, -wałem, *va. imperf.*; verſtecken, verheimlichen, verbergen; -wał to długo przedemną er hat es mir lange verheimlicht; -ta za firanką, śledziła wszystkie jego ruchy hinter dem Vorhang verſteckt, verfolgte ſie jede ſeiner Bewegungen; — się, *vr.* ſich verbergen, ſich verſtecken; -wał się dni parę, aż uciekł do Niemiec er verbarg ſich einige Tage, bis er nach Deutſchland entkam; — się długo nie będziesz mógł lange wirſt du dich nicht verbergen können; to się — nie może das wird ſich nicht verheimlichen laſſen.

Ukrywacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Hehler *m.*

Ukrywaczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Hehlerin *f.*

Ukrywalny, *adi.* verbergbar, verſteckbar.

Ukrywka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Verſteck *n.*; Verborgenheit *f.*

Ukrzepiać, -piam, -piałem, *va. imperf.*; **Ukrzepić,** -pię, -piłem, *va. perf.* ſtärken, laben; befeſtigen; — się, *vr.* ſich ſtärken, ſich laben.

Ukrzesać, -sam, -sałem, *va. imperf.*; **Ukrzesić,** -szę, -sałem, *va perf.* 1) wetzen, hauen, fuchteln; — ogień Feuer ſchlagen; 2) behauen; (bildl.:) ſchleifen, glätten, Schliff geben.

Ukrzywdzenie, -nia, *sn.* Beeinträchtigung *f.*, Kränkung *f.*

Ukrzywdziciel, -a, *pl.* -e, *sm.* Bedrücker *m.*, der beeinträchtigt, kränkt, unrecht tut.

Ukrzywdzić, -dzę, -dziłem, *va. perf.* unrecht tun, beeinträchtigen, kränken.

Ukrzyżować, -żuję, -wałem, *va. perf.* kreuzigen, ans Kreuz ſchlagen; Chrystus był -ny za grzechy nasze Chriſtus wurde für unſere Sünden ans Kreuz geſchlagen.

Ukrzyżowanie, -nia, *sn.* Kreuzigung *f.*

Ukształcać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Ukształcić,** -cę, -ciłem, *va. perf.* formen, ſchönere Formen geben, bilden; -umysł jej już doskonale -cony ihr Geiſt iſt ſchon vollkommen gebildet; człowiek -cony ein gebildeter Menſch; — się, *vr.* ſich bilden, ſich formen.

Ukształtować, -tuję, -wałem, *va. perf.* geſtalten.

Ukształtowanie, -nia, *sn.* Geſtaltung *f.*, Geſtalten *n.*

Ukurzyć, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* recht beſtauben, mit Staub bedecken.

Ukwalifikować, -kuję, -wałem, *va. perf.* qualifizieren, tauglich, geeignet machen.

Ukwalifikowanie, -nia, *sn.* Qualifikation *f.*, Tauglichkeit *f.*, Eignung *f.*

Ukwap, -iu, *pl.* -y, *sm.* Filzkraut *n.*, Ruhrkraut *n.*, Wieſenwolle *f.*

Ukwapić się, -pię, -piłem, *vr. perf.* ſich übereilen.

Ukwapienie, -nia, *sn.* Übereilung *f.*

Ukwapliwy, *adi.* übereilt, haſtig.

Ukwasić, Ukwaśnić, ſiehe: Ukisić, Ukiśnieć.

Ukwaszanie, Ukwaszenie, ſiehe: Ukiszanie etc.

Ukwestować, -tuję, -wałem, *va. perf.* durch Sammeln zuſammenbringen.

Ukwiał, -a, *pl.* -y, *sm.* Actinis (Pflanzentierart).

Ukwiecać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Ukwiecić,** -cę, -ciłem, *va. perf.* mit Blumen ſchmücken, bedecken.

Ukwiecenie, -nia, *sn.* Geblümtheit *f.*, Schmücken *n.* mit Blumen.

Ul, -a, *pl.* -e, *sm.*; *dim.* **Ulik**, -a, *pl.* -i, *sm.* Bienenstock *m.*, Bienenkorb *m.*

Ulać, -leję, -lałem, *va. perf.*; **Ulewać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* abgießen, gießen, abformen; surdut leży jakby ulał der Rock liegt wie angegossen; — posąg ze złota eine Statue aus Gold gießen.

Ulamować, -muję, -wałem, *va. perf.* galonieren.

Ulanie, -nia, *sn.* Gießen *n.*

Ulatniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Ulotnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* verflüchtigen; — się, *vr.* sich verflüchtigen; sich aus dem Staube machen, verschwinden.

Ulatnianie, -nia, *sn.* Verflüchtigen *n.*, Verflüchtigung *f.*

Ulatywać, -tuję, -wałem, *vn. imperf.*; **Ulatać**, -tam, -tałem, *vn. imperf.*; **Ulecieć**, -cę, -ciałem, *vn. perf.* 1) entfliegen, entfliehen, davonlaufen; — do nieba gegen den Himmel entfliegen; 2) verfließen, entschwinden; cała moja nadzieja -ciała meine ganze Hoffnung ist entschwunden; szczęście z dymem -ciało das Glück ist wie Rauch verschwunden.

Uleczalność, -ści, *sf.* Heilbarkeit *f.*

Uleczalny, *adi.* heilbar.

Uleczenie, -nia, *sn.* Kurieren *n.*, Heilen *n.*; Heilung *f.*

Uleczyć, -czę, -czyłem, *va. perf.* heilen, gesund machen turieren; — kogo z czego jmndn von etw. heilen; — chorego einen Kranken gesund machen; jestem już całkiem -czony ich bin schon vollständig geheilt.

Ulegać, -gam, -gałem, *vn. imperf.*; **Uledz**, -gnę, -głem, I. *vn. perf.* 1) erliegen, unterliegen; — nieprzyjacielowi dem Feinde unterliegen; — przemocy der Übermacht weichen; miasto niebawem -gnie die Stadt wird bald unterliegen; — pod ciężarem unter der Last erliegen; to nie -ga żadnej wątpliwości das unterliegt keinem Zweifel; 2) gehorchen; — prawu dem Recht gehorchen; 3) — komu jmndm nachgeben, nachgiebig sein, sich jmnds Willen fügen, willfahren; nie przystoi mi nadto ci — es schickt sich nicht für mich, dir zu viel nachzugeben; po długich namowach -gł nach vielem Zureden fügte er sich; II. — się, *vr.* durch Liegen reif werden, sich reif liegen.

Uleganie, -nia, *sn.* Fügen *n.*, Willfahren *n.*, Weichen *n.*, Unterliegen *n.*

Uległość, -ści, *sf.* Nachgiebigkeit *f.*, Willfährigkeit *f.*, Gehorsam *m.*, Fügsamkeit *f.*; -ścią tu nic nie wskórasz mit Nachgiebigkeit wirst du hier nichts erreichen.

Uległy, *adi.*; **Ulegle**, *adv.* fügsam, folgsam, nachgiebig.

Ulekczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Ulekczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* leichter machen, erleichtern.

Ulep, -u, *pl.* -y, *sm.*; *dim.* **Ulepek**, -pku, *pl.* -pki, *sm.* Julepp *m.*, Sirup *m.*, beruhigendes Getränk.

Ulepiać, -piam, -piałem, *va. imperf.*; **Ulepić**, -pię, -piłem, *va. perf.* zusammenkleben, -picken; klebend, pickend zusammenstellen, zusammenleimen, aus Lehm formen; dziecię małe jest jak wosk, z którego aniołka lub szatana — można ein kleines Kind ist wie Wachs, aus dem man einen Engel oder einen Satan formen kann; garncarz z gliny — może co chce der Töpfer kann aus Lehm formen, was er will.

Ulepianie, **Ulepienie**, -nia, *sn.* Zusammenkleben *n.*, Leimen *n.*, Formen *n.* aus Lehm.

Ulepszać, -szam, -szałem, *va. imperf.*; **Ulepszyć**, -szę, -szyłem, *va. perf.* verbessern, veredeln; — grunt, rolę den Boden, den Acker verbessern; — rasę die Rasse veredeln.

Ulepszalność, -ści, *sf.* Verbesserungsfähigkeit *f.*

Ulepszanie, **Ulepszenie**, -nia, *sn.* Verbessern *n.*, Veredeln *n.*, Verbesserung *f.*, Veredelung *f.*, Melioration *f.*

Ulewa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* Gußregen *m.*, Regenguß *m.*, Platzregen *m.*; ciągłe -wy anhaltende Regengüsse; zaskoczyła nas w drodze — unterwegs überraschte uns ein Regenguß.

Ulewny, *adi.* strömend; — deszcz strömender Regen, Platzregen *m.*

Ulezć, -zę, -lazłem, *vn. perf.* kriechend zurücklegen; ledwo mogłem — ich konnte kaum kriechend hingelangen.

Ulężałka, **Ulęgałka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Teig-, Most-, Holzbirne *f.*

Uleżeć, -żę, -żałem, *vn. perf.* liegen, liegen bleiben; nie możesz chwilki — spokojnie w łóżku du kannst nicht einen Augenblick im Bett ruhig liegen bleiben; — się, *vr.* 1) teig werden, durch Liegen reif werden; -żałe mięso abgelegenes Fleisch; 2) durch langes Liegen wund werden, sich wund liegen.

Uleżenie, -nia, *sn.* Liegen *n.*

Uleknąć się, -knę, -kłem, *vr. perf.* erschrecken; — się czego, vor etw. erschrecken; -kłem się jego miny surowej ich bin vor seinem strengen Gesicht erschrocken.

Uleknienie się, -nia, *sn.* Erschrecken *n.*

Ulga, -gi, *pl.* -gi, *sf.* Erleichterung *f.*, Linderung *f.*; po lekarstwie tem poczułem wielką -gę nach dieser Arznei habe ich eine große Erleichterung gespürt; to ci sprawi -gę das wird dir Linderung verschaffen; byłaby to dla niego -ga es wäre für ihn eine Erleichterung.

Ulgnąć, -gnę, -gnąłem, *vn. perf.* stecken bleiben.

Ulica, -cy, *pl.* -ce, *sf.*; *dim.* **Uliczka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Gasse *f.*, Straße *f.*; Gäßchen *n.*; przy której -cy mieszkasz? in welcher Gasse wohnst du?; — poprzeczna Querstraße; — bez wyjścia, — zamknięta Sackgasse; wybiegł na -cę er ist auf die Gasse hinausgeeilt;

— (z drzew) Allee *f.*, Baumgang *m.*; 2) Hauptlauf *m.*

Ulicznica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Gaſſenmädchen *n.*, Straßendirne *f.*

Ulicznik, -a, *pl.* -cy, *sm.* 1) Gaſſenjunge *m.*, Gaſſenbube *m.*; 2) Wachs-, Honigſcheibe *f.* am Flugloch.

Uliczny, *adi.* Straßen-, Gaſſen-.

Ulik, -a, *pl.* -i, *sm.* kleiner Bienenkorb.

Ulistnienie, -nia, *sn.* Blätter *pl.*, Blätterentwicklung *f.*; Belaubung *f.*

Ulokować, -kuję, -wałem, *va. perf.* unterbringen, anlegen, lozieren, placieren; -łem ją u moich przyjaciół ich habe ſie bei meinen Freunden untergebracht; -wał wszystkie pieniądze w akcyach tego banku er hat das ganze Geld in Aktien dieſer Bank angelegt.

Ulot, -u, *pl.* -y, *sm.* Davonfliegen *n.*

Ulokowanie, -nia, *sn.* Lozieren *n.*, Unterbringen *n.*, Anlegen *n.*, Placieren *n.*

Ulotnienie się, -nia, *sn.* Verflüchtigung *f.*

Ulotność, -ści, *sf. sing. tant.* Flüchtigkeit *f.*

Ulotny, *adi.*; **Ulotnie**, *adv.* flüchtig; entrinnend; -ne pismo Flugſchrift *f.*

Ulowaty, *adi.* Bienenſtock-, bienenkorbartig.

Ulownica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Bienengarten *m.*

Ulowy, *adi.* Bienenſtock-, Bienenkorb-.

Ultramaryn, -u, *sing. tant. sm.*; **Ultramaryna**, -ny, *sing. tant. sf.* Ultramarinblau *n.*, Ultramarin *n.*, Laſurblau *n.*

Ultramontalność, -ści, *sing. tant. sf.*; **Ultramontanizm**, -u, *sing. tant. sm.* Ultramontanismus *m.*, Römlingtum *n.*

Ultramontalny, *adi.*; **Ultramontalnie**, *adv.* ultramontan.

Ultramontanin, -a, *pl.* -nie, *sm.* Ultramontaner *m.*, Römling *m.*

Ultymatum, *indecl. sn.* Ultimatum *n.*, letzter Vorſchlag, letzte Forderung.

Ulubić, -bię, -biłem, *va. perf.* liebgewinnen; -biona potrawa Lieblingsſpeiſe *f.*

Ulubienica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Geliebte *f.*, Liebſte *f.*, Favoritin *f.*

Ulubienie, -nia, *sn.* Liebgewinnen *n.*

Ulubieniec, -ńca, *pl.* -ńcy, *sm.* Liebſte(r) *m.*, Liebling *m.*

Ululać, -lam, -lałem, *va. perf.* einlullen, einſchläfern.

Ulżan, -u, *pl.* -y, *sf.* Hedargia (Pflanzenart).

Ulżenie, -nia, *sn.* Erleichtern *n.*, Entlaſtung *f.*, Erleichterung *f.*

Ulżyć, -żę, -żyłem, *va. perf.* erleichtern, leichter machen; — komu pracy jmnḋm die Arbeit erleichtern; zaraz mi ulżyło es iſt mir gleich leichter worden; — się, *vr.* leichter werden.

Ułabudać, -dam, -dałem, *va. perf.* mit Not und Mühe zuſammenklauben.

Ułacniać, **Ułacnić** = Ułatwiać, Ułatwić.

Uładować, -duję, -wałem, *va. perf.* laden, verladen, fertig laden.

Ułagadzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Ułagodzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* beſänftigen, mildern, mäßigen; ledwo zdołałem — gniew jego kaum gelang es mir, ſeinen Zorn zu beſänftigen.

Ułagodzenie, -nia, *sn.* Beſänftigung *f.*, Milderung *f.*

Ułakomić, -mię, -miłem, I. *va. perf.*; — kogo na co in jmnḋm die Begierde nach etw. wachrufen; II. — się, *vr.* na co auf etw. gierig ſein, nach etw. Gelüſten tragen.

Ułam, -u, *pl.* -y, *sm.* Bruch *m.*, Bruchſtück *n.*

Ułamać, -mię, -małem, *va. perf.*; **Ułamywać**, -muję, -wałem, *va. imperf.* abbrechen; -mał koniec noża er hat die Meſſerſpitze abgebrochen; — się, *vr.* abbrechen.

Ułamanie, **Ułamywanie**, -nia, *sn.* Abbrechen *n.*

Ułamek, -mka, *pl.* -mki, *sm.* Bruch *m.*, Bruchſtück *n.*; Bruchzahl *f.*

Ułamkowy, *adi.* Bruch-, Bruchzahl-.

Ułan, -a, *pl.* -i, *sm.* Ulane *m.*

Ułania, -nii, *sf.* Ulanen *pl.*

Ułański, *adi.* Ulanen-.

Ułapić, -pię, -piłem, *va. perf.* fangen, gefangen nehmen, erwiſchen, erhaſchen.

Ułapka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Gripſen *n.*, Grapſen *n.*

Ułaskawiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Ułaskawić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* 1) zähmen, zahm, ſanft machen; -wione zwierzę zahmes Tier; 2) begnadigen; -wiono mordercę der Mörder wurde begnadigt.

Ułaskawianie, **Ułaskawienie**, -nia, *sn.* 1) Zähmung *f.*; 2) Begnadigung *f.*

Ułatwiać, -wiam, -wiałem; **Ułacniać**, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Ułatwić**, -wię, -wiłem; **Ułacnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* erleichtern, die Schwierigkeiten aus dem Wege räumen; — komu naukę jmnḋm das Lernen erleichtern; to mi znacznie -wiło rozwikłanie tej sprawy das hat mir das Abwickeln dieſer Sache bedeutend erleichtert.

Ułatwianie, **Ułacnianie**, **Ułatwienie**, **Ułacnienie**, -nia, *sn.* Erleichterung *f.*

Uławicenie, -nia, *sn.* Schichtung *f.*

Uławiconу, *adi.* geſchichtet, in Schichten gelagert.

Ułoić, -je, -iłem, *va. perf.* mit Talg einſchmieren.

Ułomność, -ści, *sf.* Gebrechlichkeit *f.*, Schwäche *f.*, Siechtum *n.*; Gebrechen *n.*

Ułomny, *adi.*; **Ułomnie**, *adv.* gebrechlich, ſiech, krüppelhaft.

Ułowić, -wię, -wiłem, *va. perf.* 1) erjagen, erwiſchen, erhaſchen, fangen; 2) etw. durch Liſt bekommen, einjagen; — się, *vr.* ins Netz geraten.

Ułowienie, -nia, *sn.* Erjagen *n.*

Ułożenie, -nia, *sn.* 1) Einrichten *n.*, Beſprechen *n.*, An-

ſetzen *n.*, Feſtſetzen *n.*; 2) Benehmen *n.*

Ułów, -owu, *pl.* -owy, *sm.* Jagdbeute *f.*, Strecke *f.*

Ułuda, -dy, *pl.* -dy, *sf.* 1) Täuſchung *f.*; 2) Anlockung *f.*, Lockung *f.*, Verführung *f.*

Ułudzać, -dzę, -dziłem, *va. perf.* irreführen, täuſchen.

Ułupać, -pię, -pałem, *va. perf.* abſpalten, abſchlagen.

Um, -u, *pl.* -y, *sm.* Verſtand *m.*, Vernunft *f.*, Sinn *m.*

Umacniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Umocnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* 1) befeſtigen, feſt machen; — przyjaźń die Freundſchaft befeſtigen; — miasto die Stadt befeſtigen; — mur żelaznemi sztabami die Mauer mit eiſernen Stäben befeſtigen; — przymierze przez związki małżeńskie das Bündnis durch Eheverbindungen befeſtigen; 2) bekräftigen; — zeznanie przysięgi die Ausſage durch einen Eid bekräftigen.

Umacnianie, Umocnienie, -nia, *sn.* Befeſtigen *n.*, Befeſtigung *f.*

Umaczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Umoczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* eintauchen, tauchen, naß machen, benetzen; nie chcę w tem rąk — ich will da meine Hände nicht mit im Spiele haben; umoczyć pióro w atramencie tauche die Feder in Tinte ein; zaledwie -czył usta kaum hatte er die Lippen benetzt.

Umaczanie, Umoczenie, -nia, *sn.* Eintauchen *n.*, Benetzen *n.*

Umaglować, -luję, -wałem, *va. perf.* fertig rollen, mangeln.

Umaić, -ję, -iłem, *va. perf.*; **Umajać**, -jam, -jałem, *va. imperf.* belauben, mit Laub bekleiden, mit Blumen ſchmücken, bekränzen; wstańcie łąki -jone ſteht auf ihr mit Blumen geſchmückten Wieſen; -jano miasto man ſchmückte die Stadt mit Laub; czas już — nasze czoła es iſt ſchon Zeit, unſere Stirnen zu bekränzen.

Umajanie, Umajenie, -nia, *sn.* Schmücken *n.* mit Laub, Blumen.

Umajętnić, -nię, -niłem, *va. perf.* reich machen, mit Vermögen ausſtatten.

Umakać, -kam, -kałem, *vn. imperf.*; **Umoknąć**, -knę, -kłem, *va. perf.* naß werden, durchweichen, durchnäſſen.

Umalenie, -nia, *sn.* Verkleinern *n.*, Kleinermachen *n.*

Umalić, -lę, -liłem, *va. perf.* kleiner machen, verkleinern.

Umalować, -luję, -wałem, *va. perf.* ausmalen, bemalen.

Umalowanie, -nia, *sn.* Bemalen *n.*, Ausmalen *n.*; Bemalung *f.*

Umarły, 1) -łego, *pl.* -li, *sm.* Verſtorbene(r) *m.*, Tote(r) *m.*; modlić się za -ch für die Toten beten; Bóg przyjdzie sądzić żywych i -ch Gott wird kommen über die Lebendigen und Toten Gericht zu halten; 2) *adi.* tot, verſtorben; -łe języki die toten Sprachen; na wpół — halb tot.

Umarszczenie, -nia, *sn.* Falten *n.*, Runzeln *n.*; Faltung *f.*, Runzelung *f.*

Umarszczyć, -czę, -czyłem, *va. perf.* falten, runzeln, in Falten zuſammenlegen.

Umartwiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Umartwić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* 1) das Leben nehmen, tot, unbelebt machen; 2) kränken, grämen; 3) kaſteien, plagen, martern, abtöten; — swe ciało ſeinen Leib kaſteien; 4) — się, *vr.* ſich kränken; ſich kaſteien.

Umartwianie, Umartwienie, -nia, *sn.* Töten *n.*; Kränken *n.*; Kaſteien *n.*, Kaſteiung *f.*; Plagen *n.*, Martern *n.*

Umarzać, -rzam, -rzałem, *va. imperf.*; **Umorzyć**, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* 1) den Hungertod ſterben laſſen, verhungern laſſen; 2) vernichten, ſtillen, dämpfen; 3) amortiſieren, abtragen; 3) niederſchlagen; — sprawę die Sache niederſchlagen.

Umarzanie, Umorzenie, -nia, *sn.* Verhungern *n.*; Vernichten *n.*; Niederſchlagen *n.*

Umarzalny, *adi.* amortiſierbar.

Umarznąć, -nę, -nąłem, *vn. perf.* erfrieren; zu Tode frieren.

Umawiać, -wiam, -wiałem, I. *va. imperf.*; **Umówić**, -wię, -wiłem, I. *va. perf.* beſprechen, verabreden; — co z kim etw. mit jmndm beſprechen, verabreden; -wionym sposobem verabredetermaßen; według -wionego znaku nach dem verabredeten Zeichen; -wiłem z nim wszystkie warunki ich beſprach mit ihm alle Bedingungen; 2) — sobie kogo ſich jmndn beſtellen, mieten; II. — się, *vr.* o co etw. verabreden, über etw. übereinkommen, eine Verabredung treffen.

Umawianie, Umówienie, -nia, *sn.* Beſprechen *n.*, Verabreden *n.*, Beſprechung *f.*; Verabredung *f.*, Übereinkommen *n.*

Umazać, -żę, -załem, *va. perf.*; **Umazywać**, -zuję, -wałem, *va. imperf.* beſchmieren, beſudeln, beſchmutzen; wzięli suknię Józefową i -zali ją we krwi kozła ſie nahmen Joſephs Kleid und beſchmierten es mit dem Blute eines Bockes.

Umazanie, Umazywanie, -nia, *sn.* Beſchmieren *n.*, Beſudeln *n.*, Beſchmutzen *n.*

Umączenie, -nia, *sn.* Beſtauben *n.* mit Mehl.

Umączyć, -czę, -czyłem, *va. perf.* mit Mehl beſtäuben.

Umbra, -bry, *pl.* -bry, *sf.* 1) Umbra *f.*, Umbraun *n.*, Umber *m.*; 2) Lampenglocke *f.*, Lampenſchirm *m.*; 3) (Sciaena) Umberfiſch *m.*

Umbrela, -li, *pl.* -le; *dim.* **Umbrelka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Licht-, Augenſchirm *m.*

Umerlak, -a, *pl.* -i, *sm.* Siechling *m.*, kränklich ausſehender Menſch.

Umęczanie, -nia, *sn.* 1) Martern *n.*, Gemarter *n.*; Ermüdung *f.*

Umęczyć, -czę, -czyłem, *va. perf.* martern, zermartern;

ermüden; jestem strasznie -czony ich bin furchtbar ermüdet.

Umianować, -nuję, -wałem, *va. perf.* ernennen.

Umianowanie, -nia, *sm.* Ernennung *f.*

Umiar, -u, *pl.* -y, *sm.* das rechte Verhältnis, Symmetrie *f.*, rechte Proportion.

Umiarek, -rka, *pl.* -rki, *sm.* Homalum (Pflanzenart).

Umiarkować, -kuję, -wałem, *va. perf.* 1) das rechte Maß, Verhältnis finden, das rechte Maß treffen, bestimmen; — ciepło das rechte Verhältnis der Wärme finden; — siłę potrzebną do czego die zu etw. nötige Kraft finden; -wany gemäßigt; -wana lewica die gemäßigte Linke.

Umiarkowanie, -nia, *sn.* 1) Mäßigung *f.*; mówić z -niem mit Mäßigung sprechen; 2) rechtes Verhältnis, Maß *n.*

Umiarkowany, *adi.*; **Umiarkowanie**, *adv.* gemäßigt, mäßig, maßvoll; klimat -ny gemäßigtes Klima; ciepło -ne gemäßigte Wärme; -na cena, kara mäßiger Preis, mäßige Strafe; wszystkiego trzeba używać -nie alles muß man mit Maß genießen; mówił bardzo -nie er sprach sehr maßvoll; to człowiek z -nym charakterem das ist ein Mensch von gemäßigtem Charakter.

Umiatać, -tam, -tałem, *va. imperf.*; Umieść, umiotę, umiotłem, *va. perf.* 1) wegkehren, Kehricht wegräumen; 2) eben machen, ebnen.

Umiatanie, Umiecenie, -nia, *sn.* Wegkehren *n.*

Umiąć, umnę, umiąłem, *va. perf.* zerdrücken, zerknüllen, zerknittern.

Umieć, umiem, umiałem, *va. imperf.* können, Kenntnisse haben, verstehen, unterrichtet sein; — matematykę Mathematik können; — grać, śpiewać spielen, singen können; — milczeć schweigen können; wiele umie, kto milczeć umie wer zu schweigen versteht, kann viel; pokaż, co umiesz zeige, was du kannst; — sobie poradzić sich zu helfen wissen; — się z kim obchodzić mit jmndm umzugehen verstehen; — się zastosować do okoliczności sich den Verhältnissen anzupassen verstehen; jak mogłeś się brać do rzeczy, której całkiem nie umiesz? wie konntest du dich an eine Sache wagen, die du gar nicht verstehst?

Umiejętność, -ści, *pl.* -ści, *sf.* Wissenschaft *f.*, Geschicklichkeit *f.*, Kenntnis *f.*; Verständnis *n.*; Können *n.*; akademia -ści Akademie *f.* der Wissenschaften; -ści matematyczne die mathematischen Wissenschaften; — życia das Verständnis des Lebens; — taryfowania Tarifwesen *n.*

Umiejętny, *adi.*; **Umiejętnie**, *adv.* kenntnisreich, wissenschaftlich gebildet, künstlich, kunstvoll, geschickt; -nie się wziął do tego er hat sich mit Geschick dazu genommen; -ne rządzenie krajem verständiges Regieren des Landes; badanie -ne wissenschaftliche Forschungen.

Umiejscowienie, -nia, *sn.* Lokalisierung *f.*; — choroby Lokalisierung der Krankheit.

Umienie, -nia, *sn.* Können *n.*

Umierać, -ram, -rałem, *vn. imperf.*; **Umrzeć**, umrę, umarłem, *vn. perf.* 1) sterben; — śmiercią naturalną, gwałtowną eines natürlichen, eines gewaltsamen Todes sterben; człowiek -ra w chwili, gdy się dusza od ciała oddziela der Mensch stirbt in dem Augenblicke, wenn sich die Seele vom Körper trennt; wolę raz -rzeć, niż codziennie -rać ich will lieber einmal sterben, als jeden Tag im Sterben liegen; -rzeć ze starości, choroby, głodu vor Alter, Krankheit, Hunger sterben; na jaką chorobę umarł? an was für einer Krankheit ist er gestorben? -rzeć na suchoty an der Schwindsucht sterben; -rzeć na polu chwały, na łożu, na krzyżu auf dem Felde der Ehre, im Bette, am Kreuze sterben; -rzeć za ojczyznę, za wiarę für das Vaterland, für den Glauben sterben; dla świata już dawno -łem für die Welt bin ich schon lange abgestorben; 2) vergehen; -ram ze śmiechu, wstydu, tęsknoty ich vergehe vor Lachen, Scham, Sehnsucht.

Umieranie, -nia, *sn.* Sterben *n.*

Umierzenie, -nia, *sn.* Abmessen *n.*

Umierzyć, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* abmessen, abpassen, abzielen.

Umieszać, -szam, -szałem, *va. perf.* recht durcheinander mischen.

Umieszczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Umieścić**, -szczę, -ściłem, *va. perf.* 1) unterbringen, placieren; zaprosiłbym go do siebie, ale nie mam go gdzie — ich möchte ihn zu mir einladen, aber ich habe ihn nirgends unterzubringen; -ścił syna u OO. Dominikanów w mieście er brachte seinen Sohn bei den PP. Dominikanern in der Stadt unter; — kapitał u kogo das Kapital bei jmndm placieren; 2) einrücken, einsetzen, drucken; -ściłem anons w gazecie ich habe eine Annonce in die Zeitung einrücken lassen.

Umieszczenie, -nia, *sn.* Unterbringung *f.*, Placierung *f.*, Einrücken *n.*; — inseratu Einrückung *f.* einer Anzeige.

Umięcie, -cia, *sn.* Zerdrücken *n.*, Zerknüllen *n.*, Zerknittern *n.*

Umiękczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Umiękczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* erweichen, weicher machen.

Umiękczanie, Umiękczenie, -nia, *sn.* Erweichen *n.*

Umilać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Umilić**, -lę, -liłem, *va. perf.* angenehm, lieb machen; nic bardziej człowieka nie -la nad radość nichts macht den Menschen so angenehm als die Freude; Bogu się najlepiej podobać i — pragniemy wir möchten am liebsten Gott gefallen und ihm

lieb werden; — się, *vr.* schmeicheln, lieb, angenehm zu werden trachten, sich einschmeicheln.

Umilkać, -kam, -kałem, *vn. imperf.*; **Umilknąć**, -knę, -knąłem, *vn. perf.* verstummen, schweigen, abbrechen, innehalten, zu reden aufhören; dzwony -kły die Glocken verstummten; spostrzegł, że słuchacze roztargnieni, więc umilkł er bemerkte, daß die Zuhörer zerstreut waren, und brach plötzlich ab; -knij, serce! schweig still, mein Herz!

Umilkanie, -nia; **Umilknięcie**, -cia, *sn.* Verstummen *n.*, Schweigen *n.*, Innehalten *n.*

Umiłować, -łuję, -wałem, *va. perf.* liebgewinnen; -wałem ją jak rodzoną siostrę ich hatte sie wie eine leibliche Schwester liebgewonnen; tak Bóg -wał świat, iż syna swego dał dlań Gott hatte die Welt so lieb, daß er seinen Sohn für sie hingab; byście miłowali jedni drugich jako -wał was damit ihr euch untereinander liebt, wie er euch geliebt hat.

Umiłowanie, -nia, *sn.* Liebgewinnen *n.*

Umitrzyć, -trzę, -trzyłem, *va. perf.* mit der Mitra bekleiden.

Umizg, -u, *pl.* -i, *sm.* Liebkosen *n.*, Schöntun *n.*, Liebeln *n.*, Liebkosung *f.*, Kompliment *n.*; -i, *pl.* Liebelei *f.*, Koketterie *f.*

Umizgać się, -gam, -gałem, *vr. imperf.*; **Umizgnąć się**, -gnę, -gnąłem, *vr. perf.* schöntun, kokettieren, schmeicheln, kareſſieren, die Cour, den Hof machen; — się do panny einem Fräulein den Hof machen; zawsze się -gasz do mnie, gdy ci mojej pomocy potrzeba du tuſt immer ſchön mit mir, wenn du meine Hilfe benötigſt; nie -zgaj się, nie ci to nie pomoże ſchmeichle nicht, denn es wird dir nichts nützen.

Umizgalska, -skiej, *pl.* -skie, *sf.* Kokette *f.*

Umizgalski, -ego, *pl.* -scy, *sm.* Schmeichler *m.*, Schöntuer *m.*

Umizgalstwo, -wa, *sn.* Schöntuerei *f.*, Koketterie *f.*

Umizgliwy, *adi.* kokett, zum Liebäugeln geneigt.

Umkliwy, *adi.* flink, entſchlüpfend.

Umknąć, -knę, -knąłem, I. *vn. perf.*; **Umykać**, -kam, -kałem, I. *vn. imperf.* 1) entſchlüpfen, entfliehen, entweichen, Reißaus nehmen, davonlaufen, ſich davonmachen; -kaj! fliehe! — do kogo zu jmndm entfliehen; — komu jmndm aus dem Wege gehen, vor jmndm fliehen; II. *va.* etw. wegrücken, wegſchieben; — swoją rękę ſeine Hand verweigern; III. się, *vr.* 1) weggehen; 2) — się komu jmndm Platz machen, jmndm aus dem Wege gehen; ziemia -ka się nam pod nogami der Boden ſchwindet uns unter den Füßen.

Umknienie, -nia; **Umknięcie**, -cia, *sn.* Entſchlüpfen *n.*, Entfliehen *n.*

Umleć, -ielę, -ełem, *va. perf.* fertig mahlen.

Umłot, -u, *pl.* -y, *sm.* Ausdruſch *m.*, Dreſchertrag *m.*

Umłotny, *adi.* ergiebig im Dreſchen, ausgiebig, gut ſchüttend.

Umłócić, -cę, -ciłem, *va. perf.* fertig dreſchen.

Umnictwo, -wa, *sn.* Wiſſenſchaft *f.*, Kenntnis *f.*

Umniszenie, -nia, *sn.* Kaſtrierung *f.*

Umniejszać, -szam, -szałem, *va. imperf.*; **Umniejszyć**, -szę, -szyłem, *va. perf.* verkleinern, vermindern, verringern.

Umniejszanie, -nia, *sn.* Verkleinerung *f.*, Verminderung *f.*

Umniszyć, -szę, -szyłem, *va. perf.* kaſtrieren.

Umnożyć, -żę, -żyłem, *va. perf.* vermehren, multiplizieren.

Umocnić, ſiehe: Umacniać.

Umocnienie, -nia, *sn.* Befeſtigung *f.*, Beſtärkung *f.*

Umocować, -cuję, -wałem, *va. perf.*; **Umocowywać**, -wuję, -wałem, *va. imperf.* 1) befeſtigen, beſtärken; 2) — do czego jmndn zu etw. berechtigen, bevollmächtigen; -ny Bevollmächtigte(r) *m.*

Umocowanie, **Umocowywanie**, -nia, *sn.* Befeſtigen *n.*, Beſtärkung *f.*; Bevollmächtigung *f.*, Vollmacht *f.*

Umodlenie, -nia, *sn.* Erlangen *n.*, Erreichen *n.* durch Gebete.

Umodlić, -dlę, -dliłem, *va. perf.* durch Beten erlangen, erbeten.

Umoknięcie, -cia; **Umoknienie**, -nia, *sn.* Naßwerden *n.*

Umolestować, -tuję, -wałem, *va. perf.* beläſtigen.

Umor, -u, *pl.* -y, *sm.* Tod *m.*; do -u, na — auf Tod und Leben; do -u bić zu Tode prügeln; na — śmiać się ſich zu Tode lachen; pić na — ſich zu Tode beſaufen; męstwo niezłomne aż do -u bis zum Tode unbeugſamer Mut.

Umora, -ry, *sf.* Geoffraea (Pflanzenart).

Umoralniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Umoralnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* moraliſch machen, ſittlich heben.

Umoralnianie, **Umoralnienie**, -nia, *sn.* Hebung *f.* der Sittlichkeit.

Umordować, -duję, -wałem, *va. perf.* ermüden, matt, halb tot machen.

Umorusać, -sam, -sałem, *va. perf.* ſchmutzig machen, verſchmieren.

Umorusanie, -nia, *sn.* Verſchmieren *n.*

Umorzenie, -nia, *sn.* Amortiſierung *f.*, Niederſchlagung *f.*

Umotać, -tam, -tałem. *va. perf.* verwickeln, umwickeln, verſtricken; -tał pająk muchę w sidła swoje die Spinne verſtrickte die Fliege in ihr Netz; — się, *vr.* ſich verſtricken, ſich verwickeln; -tała się biedna ptaszyna w sidła i trzepocze bezradnie skrzydełkami das arme Vögelchen hat ſich in das Netz verſtrickt und ſchlägt ratlos mit den Flügeln.

Umotanie, -nia, *sn.* Verſtricken *n.*, Verwickeln *n.*

Umowa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* Verabredung *f.*, Kontrakt *m.*, Vertrag *m.*, Akkord *m.*, Übereinkunft *f.*; ustna — mündliche Verabredung; — o dostawę Lieferungskontrakt; — o wzajemnem używaniu wozów Wagenkartell *n.*

Umozaikować, -kuję, -wałem, *va. perf.* mit Mosaik verzieren, decken; mannigfach gestalten.

Umozaikowanie, -nia, *sn.* Verzieren *n.*, Schmücken *n.* mit Mosaik.

Umożebniać, -niam, -niałem, **Umożliwiać**, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Umożebnić**, -nię, -niłem, **Umożliwić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* ermöglichen, möglich machen; aby związek —, trzeba było wprzódy niejedną przeszkodę z drogi usunąć um das Bündnis zu ermöglichen, mußte man vorerst manches Hindernis aus dem Wege räumen; -wił mu studya i przez to zapewnił mu przyszłość er ermöglichte ihm das Studium und sicherte ihm dadurch eine Zukunft; właśnie dopiero to drugie -wia to pierwsze gerade erst das zweite ermöglicht das erste.

Umówienie, -nia, *sn.* Verabreden *n.*; Verabredung *f.*

Umówny, *adi.* Verabredungs-, Vertrags-.

Umroczenie, -nia, *sn.* Verdunkelung *f.*, Verfinsterung *f.*

Umroczyć, -czę, -czyłem, *va. perf.* verdunkeln, verfinstern.

Umundurować, -ruję, -wałem, *va. perf.* uniformieren.

Umundurowanie, -nia, *sn.* Uniformieren *n.*, Uniformierung *f.*

Umurzać, -rzam, -rzałem, *va. imperf.*; **Umurzyć**, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* verschmieren, beschmutzen, schwärzen.

Umurzanie, Umurzenie, -nia, *sn.* Verschmieren *n.*, Beschmutzen *n.*, Schwärzen *n.*

Umuskać, -kam, -kałem, *va. perf.* streicheln, streichen, liebkosen.

Umuskanie, -nia, *sn.* Streicheln *n.*, Liebkosen *n.*

Umycie, -cia, *sn.* Abwaschen *n.*, Abwaschung *f.*

Umysł, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Sinn *m.*, Gemüt *n.*, Geist *m.*; uspokoić wzburzone -y die aufgebrachten Gemüter beruhigen; wpajać co w czyjś — jmndm etw. zu Gemüte führen; spokojność -u Gemütsruhe *f.*; chory na -śle gemüts-, geisteskrank; wykształcić — seinen Geist ausbilden; wielkość -u Geistesgröße *f.*; przytomność -u Geistesgegenwart *f.*; wzgardzenie znikomościami tego świata okazuje wielkość -u die Verachtung der Nichtigkeiten dieser Welt bezeugt Geistesgröße; przymioty -u Geistesanlagen *pl.*, Geistesgaben *pl.*; 2) Absicht *f.*; z -u mit Absicht, absichtlich; z -u tam nie poszedłem ich bin absichtlich nicht hingegangen.

Umyślnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Syllogismus *m.*

Umysłowość, -ści, *sing. tant. sf.* Geistige(s) *n.*, Geistigkeit *f.*

Umysłowy, *adi.*; **Umysłowo**, *adv.* geistig, Geistes-, Gemüts-; -wa praca geistige Arbeit; -wa choroba Geisteskrankheit *f.*; -wo pracować geistig arbeiten; władza -wa Geisteskraft *f.*

Umyślenie, -nia, *sn.* Beschließen *n.*, Beschluß *m.*

Umyślić, -ślę, -śliłem, *va. perf.* beschließen, sich vornehmen; -łem wycofać się z tego przedsiębiorstwa ich habe beschlossen, mich von diesem Unternehmen zurückzuziehen.

Umyślność, -ści, *sf.* Absichtlichkeit *f.*

Umyślny, *adi.*; **Umyślnie**, *adv.* absichtlich, vorsätzlich, mit Fleiß; -ślnie udawałem, że go nie widzę ich habe absichtlich so getan, als ob ich ihn nicht sehen würde; -ne zabójstwo absichtlicher, vorsetzlicher Mord.

Umywać, -wam, -wałem, *va. imperf.*; **Umyć**, -ję, -łem, *va. perf.* abwaschen, waschen; — dziecko das Kind waschen; — sobie twarz, ręce sich das Gesicht, die Hände waschen; — ręce seine Hände in Unschuld waschen; rób sobie zatem, co chcesz, ale ja się więcej nie mieszam i umywam od wszystkiego ręce tue also, was du willst, ich werde mich nicht hineinmischen und wasche meine Hände in Unschuld; — się, *vr.* 1) sich waschen; 2) sich vergleichen, sich messen können; ani się nie umył do poprzedniego er kann sich mit dem vorigen gar nicht vergleichen, er hält ihm lange nicht die Wage, er muß sich vor ihm verstecken.

Umywalnia, -ni, *pl.* -nie; **Umywalnica**, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Waschkasten *m.*, Toilette *f.*

Umywanie, -nia, *sn.* Waschung *f.*, Waschen *n.*, Abwaschen *n.*; — nóg Fußwaschung *f.*

Unaoczniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Unaocznić**, -nię, -niłem, *va. perf.* ersichtlich machen.

Unaocznianie, Unaocznienie, -nia, *sn.* Ersichtlichmachen *n.*

Uncya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Unze *f.*

Uncyowy, *adi.* Unzen-.

Undulacya, Ondulacya, -cyi, *sf.* Wellenbewegung *f.*, Undulieren *n.*: = Falowanie.

Undulacyjny, Ondulacyjny, *adi.* Wellen-, Undulations-; teorya -cyjna Wellentheorie *f.*

Undolować, Ondulować, -luję, -wałem, *vn. imperf.* undulieren; = Falować.

Unędznić, -nię, -niłem, *va. perf.* zum Elend bringen, elend machen.

Unia, -nii, *pl.* -nie, *sf.* Union *f.*, Vereinigung *f.*, — lubelska die Lubliner Union.

Unicki, *adi.* uniert.

Unicestwiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Unicestwić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* vernichten; krępuje i -wia działalność pojedynczych osób er hindert und vernichtet die Tätigkeit einzelner Personen.

Unicestwianie, Unicestwienie, -nia, *sn.* Vernichtung *f.*

Uniejednostajniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Uniejednostajnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* ungleichmäßig machen, gestalten.

Uniejednostajnianie, Uniejednostajnienie, -nia, *sn.* Verungleichmäßigung *f.*

Uniepodabniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Uniepodobnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* unmöglich machen, vereiteln.

Uniepokoić, -ję, -iłem, *va. perf.* beunruhigen.

Uniesienie, -nia, *sn.* 1) Aufbrausen *n.*, Zorn *m.*, Hitze *f.*; Entzücken *n.*, Enthusiasmus; w -niu dobył miecza im Zorne zog er das Schwert; w -niu go uderzył er hat ihm in der Hitze einen Schlag versetzt; zawołał w -niu; co za piękność er rief hingerissen: was für eine Schönheit; w -niu radości im Freudentaumel.

Unieszczęśliwiać, -wię, -wiłem, *va. imperf.*; **Unieszczęśliwić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* unglücklich machen, ins Unglück stürzen; -wił tym postępkiem całą swoją rodzinę er machte durch diese Tat seine Familie unglücklich.

Unieszczęśliwianie, Unieszczęśliwienie, -nia, *sn.* Stürzen *n.* ins Unglück.

Unieść, -niosę, -niosłem, I. *va. perf.*; **Unosić**, -noszę, -siłem, I. *va. imperf.* 1) davontragen, forttragen; in die Höhe heben; entreißen, entführen; konie go uniosły die Pferde gingen mit ihm durch; uniósł w nocy połowę kosztowności er trug in der Nacht die Hälfte der Kostbarkeiten weg; namiętność, gniew, żądza go uniosła die Leidenschaft, der Zorn, die Begierde riß ihn fort; wiatr -sił tumany kurzu der Wind hob Staubwolken in die Höhe; 2) ertragen, erschleppen können; lód nie mógł — ciężaru i pękł pod jego nogami das Eis konnte die Last nicht ertragen und barst unter seinen Füßen; 3) — ptaka einen Stoßvogel zähmen, abrichten; II. — się; *vr.* 1) sich erheben, schweben; — się w powietrzu in der Luft schweben; — się ponad wodę sich über das Wasser heben; mgła -nosi się nad lasem der Nebel schwebt über dem Walde; -niósł się wysoko w powietrze er schwang sich hoch in die Luft; 2) sich von etw. hinreißen lassen, zu weit gehen, außer sich sein, hitzig werden, sich ereifern; -niósł się strasznym gniewem er ließ sich von einem ungeheuren Zorn hinreißen; nie unoś się Pan lassen Sie sich nicht hinreißen, mäßigen Sie sich; 3) — się nad czem, nad kim jmndn, etw. bewundern, in Entzücken über jmndn, etw. geraten, sich in Lobeserhebungen über jmndn, etw. ergießen.

Unieśmiertelniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Unieśmiertelnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* unsterblich, bei der Nachwelt berühmt machen; — się, *vr.* sich verewigen.

Unieważniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Unieważnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* ungültig machen, erklären; beanstanden; — kontrakt einen Kontrakt stornieren, rückgängig machen; — marki obliterieren, abstempeln; — monetę demonetisieren; — małżeństwo eine Ehe für ungültig erklären; -niony testament ungültig erklärtes Testament.

Unieważnianie, Unieważnienie, -nia, *sn.* Ungültigkeitserklärung *f.*, Rückgängigkeitserklärung, Storno *n.*, Stornierung *f.*

Uniewinniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Uniewinnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* 1) entschuldigen; 2) unschuldig erklären, freisprechen; — się, *vr.* sich entschuldigen.

Uniewinnianie, Uniewinnienie, -nia, *sn.* Entschuldigung *f.*; Unschuldigerklärung *f.*, Freispruch *m.*

Uniewolenie, -nia, *sn.* Zwingen *n.*, Zwang *m.*, Versetzen *n.* in eine Zwangslage, Willensberaubung *f.*

Uniewolić, -lę, -iłem, *va. perf.* zwingen, Gewalt antun.

Uniform, -u, *pl.* -y, *sm.* Uniform *f.*, Waffenrock *m.*, Amtsgewand *n.*; = Mundur.

Uniformowy, *adi.* Uniform-.

Unikać, -kam, -kałem, *va. imperf.*; **Uniknąć**, -nę, -kłem, *va. perf.* meiden, vermeiden, ausweichen; -kam go jak ognia ich meide ihn wie das Feuer; -kaj złych, ale nie pokazuj nigdy, że się ich boisz meide die Bösen, aber zeige nie, daß du sie fürchtest; -nąć niebezpieczeństwa der Gefahr entgehen.

Unikanie, -nia, Uniknięcie, -cia, *sn.* Meiden *n.*, Vermeiden *n.*, Ausweichen *n.*, Entgehen.

Unikat, -u, *pl.* -y, *sm.* Unikum *n.*, einziges Exemplar.

Unikczemniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Unikczemnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* gemein, niederträchtig, schlecht machen.

Unita, -ty, *pl.* -ci, *sm.* Unierte(r) *m.*

Unitka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Unierte *f.*

Uniweczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Uniweczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* vernichten, zu Schanden machen, vereiteln.

Uniwersalność, -ści, *sf.* Universalität *f.*, Allgemeinheit *f.*; = Powszechność.

Uniwersalny, *adi.*; **Uniwersalnie**, *adv.* allgemein, universal, universell; = Powszechny.

Uniwersał, -u, *pl.* -y, *sm.* Umlaufsschreiben *n.*, Kundmachung *f.*; Manifest *n.* an die Nation im alten Polen.

Uniwersum, *indecl. sn.* Universum *n.*, Weltall *n.*; = Wszechświat.

Uniwersytecki, *adi.* Universitäts-, Hochschul-; — budynek Universitätsgebäude *n.*

Uniwersytet, -u, *pl.* -y, *sm.* Universität *f.*, Hochschule *f.*; = Wszechnica.

Uniżać, -żam, -żałem, *va. imperf.*; **Uniżyć**, -żę, -żyłem, *va. perf.* erniedrigen, niedriger machen; — się, *vr.* 1) sich herablassen; 2) sich erniedrigen.

Uniżanie, Uniżenie, -nia, *sn.* Erniedrigung *f.*

Uniżoność, -ści, *sf.* Untertänigkeit *f.*, Ergebenheit *f.*, Unterwürfigkeit *f.*

Uniżony, *adi.*; **Uniżenie**, *adv.* ergeben, gehorsam, untertänig; -żony sługa gehorsamer, ergebener Diener; proszę o to -żenie ich bitte darum untertänigst.

Unobilitować, -tuję, -wałem, *va. perf.* adeln; = Uszlachcić.

Unoszenie, -nia, *sn.* Erheben *n.*; Schweben *n.*, Schwingen *n.*; — się Entzücken *n.*, Außersichgeraten *n.*; — gniewem Zorn *m.*

Unurzać, -rzam, -rzałem, *va. imperf.*; **Unurzyć**, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* tauchen, eintauchen.

Unużać, -żam, -żałem, *va. imperf.*; **Unużyć**, -żę, -żyłem, *va. perf.* ermüden, entkräften.

Unużanie, Unużenie, -nia, *sn.* Ermüden *n.*, Entkräften *n.*

Uobecniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Uobecnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* vergegenwärtigen.

Uobecnianie, Uobecnienie, -nia, *sn.* Vergegenwärtigung *f.*

Uobojętnić, -nię, -niłem, *va. perf.* gleichgültig machen.

Uobyczajać, -jam, -jałem, *va. imperf.*; **Uobyczaić**, -ję, -iłem, *va. perf.* gesittet machen, zivilisieren.

Uobyczajenie, -nia, *sn.* Zivilisierung *f.*, Zivilisation *f.*

Uogólniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Uogólnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* verallgemeinern.

Uogólnianie, Uogólnienie, -nia, *sn.* Verallgemeinerung *f.*

Uorganizować, -zuję, -wałem, *va. perf.* organisieren, ordnen.

Uorganizowanie, -nia, *sn.* Organisieren *n.*, Organisierung *f.*

Uosobiać, -biam, -białem, *va. imperf.*; **Uosobić**, -bię, -biłem, *va. perf.* verkörpern, personifizieren.

Uosabianie, Uosobienie, -nia, *sn.* Verkörperung *f.*, Personifikation *f.*

Upad, -u, *pl.* -y, *sm.*; **Upadek**, -dku, *pl.* -dki, *sm.* 1) Fallen *n.*, Fall *m.*, Einsturz *m.*; Untergang *m.*; grozić -dkiem einzustürzen drohen, baufällig sein; -dek Adama der Sündenfall; — domu handlowego der Sturz eines Handelshauses; do -dku przyjść den Untergang finden; 2) Verfall *m.*; — państwa der Verfall des Reiches; — sił Kräfteverfall; 3) Unglück *n.*, Verderben *n.*; przyprowadzić kogo do -dku jmndn ins Verderben stürzen; 4) Sinken *n.*, Schwinden *n.*; 5) Verlust *m.*, Abbruch *m.*, Schade(n) *m.*; 5) Fallende(s) *n.*; Fallen *n.*

Upadać, -dam, -dałem, I. *vn. imperf.*; **Upaść**, -dnę, -dłem, I. *vn. perf.* 1) fallen; — na ziemię zu Boden, auf die Erde fallen; pośliznął się i upadł tak nieszczęśliwie, że złamał nogę er glitt aus und fiel so unglücklich, daß er das Bein brach; -dła mi szpilka na dywan i nie mogę jej znaleźć eine Stecknadel ist mir auf den Teppich gefallen und ich kann sie nicht finden; — na twarz auf das Gesicht fallen; — na wznak auf den Rücken fallen; -dłem i nabiłem sobie guza na głowie ich habe mir eine Beule am Kopfe geschlagen; -dam do nóg ich falle Ihnen zu Füßen; dziecko -dło na równej drodze das Kind fiel auf ebener Erde; — na kolana auf die Knie fallen; wiele domów handlowych -dło viele Handelshäuser sind gefallen, sind bankerott geworden; początkowo go wspierał, ale widząc, że nic nie pomaga, dał mu — er unterstützte ihn zuerst, aber da er sah, daß es nichts hilft, ließ er ihn fallen; upadł śnieg, deszcz, grad es hat geschneit, geregnet, gehagelt; 2) sinken; vom moralischen Standpunkt fallen, fehlen, sündigen, zu Falle kommen; na ten widok -dła cała moja odwaga bei diesem Anblick ist mein ganzer Mut gesunken; tak nizko już -dłeś, że nawet wstydu odczuć nie umiesz du bist so tief gesunken, daß du nicht einmal Scham empfinden kannst; chlubniej jest podnieść się z -dku aniżeli nigdy nie — es ist ruhmvoller, sich vom Falle zu erheben, als nie zu fallen; 3) schwinden, sinken, abnehmen; siły moje -dają, czuję, że zbliża się ostatnia godzina meine Kräfte schwinden, ich fühle, daß die letzte Stunde naht; zupełnie -dł na umyśle er ist vollständig geistesschwach, stumpfsinnig geworden; — na duchu mutlos werden; — na zdrowiu anfangen zu kränkeln; 4) unterliegen, untergehen; — pod ciężarem nieszczęść der Last des Unglücks unterliegen; 5) — na nogę hinken; II — się, *vr.* zerfallen, bersten, platzen.

Upadanie, Upadnięcie, -cia, *sn.* Fall *m.*, Fallen *n.*, Hinfallen *n.*

Upadlać, Upadlanie = Upodlać, Upodlanie.

Upadliny, -dlin, *plur. tant. sn.* Ruinen *pl.*

Upadłość, -ści, *pl.* -ści, *sf.* Hinfälligkeit *f.*; Bankerott *m.*, Krida *f.*; Konkursmasse *f.*

Upadły, 1) *adi.* hinfällig, gefallen, arm, verfallen, elend; pracować do -dłego bis zum Umsinken arbeiten; do -dłego bronić się sich aufs äußerste verteidigen; pić do -dłego bis zum Hinsinken saufen.

Upajać, -jam, -jałem, *va. imperf.*; **Upoić**, -ję, -iłem, *va. perf.* betäuben, berauschen; upoił mnie nadzieją er hat mich mit Hoffnung berauscht; -jony radością freudetrunken, von Freude berauscht; — się, *vr.* berauscht werden.

Upajanie, Upojenie, -nia, *sn.* Rausch *m.*, Berauschen *n.*; Taumel *m.*

Upakować, -kuję, -wałem, *va. perf.* einpacken, gut einpacken.

Upakowanie, -nia, *sn.* Einpacken *n.*; Einpackung *f.*, Emballage *f.*

Upalać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Upalić, -lę, -liłem,** *va. perf.* 1) abbrennen, wegbrennen, ein wenig brennen; — kawę Kaffee brennen; — włosów sich das Haar absengen; 2) durchglühen, erhitzen, entzünden; piec na chleb -lony der zum Backen des Brotes erhitzte Ofen; 3) verbrennen, bräunen; słońce -liło mu twarz die Sonne hat ihm das Gesicht verbrannt.

Upalanie, Upalenie, -nia, *sn.* Ab-, Wegbrennen *n.*

Upalikować, -kuję, -wałem, *va. perf.* mit Pfählen abgrenzen, absondern.

Upalisadować, -duję, -wałem, *va. perf.* mit einer Palisade umgeben.

Upalisadowanie, -nia, *pl.* **-nia,** *sn.* Verpalisadierung *f.*

Upalować, -luję, -wałem, *va. perf.* das Floß anpfählen.

Upał, -u, *pl.* **-y,** *sm.* Hitze *f.*, Sonnenglut *f.*; mieliśmy tego lata wielkie -y wir hatten diesen Sommer große Hitze; podczas tych -ów wielu ludzi umarło na udar słoneczny während dieser Hitze starben viele Leute an Sonnenstich.

Upamiętać, -tam, -tałem, *va. perf.*; **Upamiętywać, -tuję, -wałem,** *va. imperf.*; zur Besinnung bringen, besänftigen; — się, *vr.* zur Besinnung kommen, sich besinnen, in sich gehen; den Zorn fahren lassen; -taj się, co też czynisz, szalony besinne dich, was du tust, Verrückter; -tałem się nareszcie i zacząłem prowadzić spokojne życie ich kam endlich zur Besinnung, zur Vernunft und begann ein ruhiges Leben zu führen.

Upamiętanie, -nia, *sn.* Besinnen *n.*, Rückkehr *f.* zur Vernunft; daj mu Boże wczas — laß ihn, o Gott, rechtzeitig zur Besinnung kommen.

Upamiętniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Upamiętnić, -nię, -niłem,** *va. perf.* verewigen, unvergeßlich, denkwürdig machen; rozruchy i rzeź upamiętniły dzień ten po wszelkie czasy die Unruhen und die Metzelei machten diesen Tag für alle Zeiten unvergeßlich; -nił rządy swoje szeregiem pięknych czynów er machte seine Regierungszeit durch eine Reihe von schönen Taten unvergeßlich.

Upamiętnianie, Upamiętnienie, -nia, *sn.* Verewigen *n.*, Unvergeßlichmachen *n.*

Upancerzenie, -nia, *sn.* Bepanzerung *f.*; Panzer *m.*, Panzerung *f.*

Upancerzyć, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* mit Panzer bekleiden, bepanzern.

Uparać, -ram, -rałem, *va. imperf.*; **Upruć, -pruję, -prułem,** *va. perf.* zertrennen; zerstechen zerschneiden.

Uparciuch, -a, *pl.* **-y,** *sm.* Hartschädel *m.*, eigensinniger Mensch, Starrkopf *m.*

Upartość, -ści, *sing. tant. sf.* Eigensinn *m.*, Trotz *m.*, Trotzigkeit *f.*, Halsstarrigkeit *f.*; = Upór.

Uparty, *adi.*; **Uparcie,** *adv.* eigensinnig, starrköpfig, hartnäckig, halsstarrig; — jak kozioł eigensinnig wie ein Bock; -ta choroba eine hartnäckige Krankheit; -cie się trzymał swego punktu widzenia er beharrte hartnäckig auf seinem Standpunkt; -ta bitwa hartnäckiger Kampf.

Upas, -u, *sing. tant. sm.* Strychnos (Giftpflanzenart).

Upasać, -sam, -sałem, *va. imperf.*; **Upaść, -szę, -słem,** *va. perf.* mästen, fett machen, auf der Weide fett machen.

Upasanie, Upaszenie, -nia, *sn.* Mästen *n.*, Mästung *f.*, Mast *f.*

Upatentować, -tuję, -wałem, *va. perf.* patentieren, ein Patent, ein Diplom verleihen.

Upatentowanie, -nia, *sn.* Patentieren *n.*, Patentverleihung *f.*

Upatrek, -trka, *pl.* **-trki,** *sm.* (Eupatorium) Dostenkraut *n.*, Hirschklee *m.* = Sadziec.

Upatrywać, -truję, -wałem, *va. imperf.*; **Upatrzeć, -trzę, -trzyłem** *va. perf.* 1) sehen, umsehen, suchen, beobachten, wahrnehmen, ausspähen; -trzyłem sobie na ten cel bardzo ładny plac przylegający do naszego domu ich habe mir zu diesem Zwecke einen sehr schönen Platz, der an unser Haus angrenzt, ausgesucht; -trzył sobie dogodną porę i czas er hat die günstige Gelegenheit und Zeit ersehen, wahrgenommen; ty we wszystkiem -trujesz coś złego du siehst in allem etw. Schlimmes; — człowieka zdolnego do tej czynności einen zu dieser Tätigkeit tauglichen Menschen ersehen; -trzył ją sobie na synowę er hat sie sich zur Schwiegertochter ersehen; — w kim czego etw. in jmndm suchen, finden wollen; -jesz zawsze tylko cudze wady a zalet widzieć nie chcesz du findest immer nur fremde Fehler und die guten Eigenschaften willst du nicht sehen; — sobie coś do kogo gegen jmndn voreingenommen sein, eine irrige Meinung von jmndm haben; 2) erlauern, erpassen, abpassen; -trzył chwilę, gdy go nikt nie obserwował, i rzucił się z drugiego piętra na dół er erlauerte den Augenblick, da ihn niemand beobachtete, und stürzte sich vom zweiten Stocke in die Tiefe; 3) vorausſehen.

Upatrywanie, Upatrzenie, -nia, *sn.* Sehen *n.*, Suchen *n.*, Wahrnehmung *f.*, Beobachtung *f.*, Aussuchen *n.*, Erlauern *n.*

Upchać, -cham, -chałem; Upchnąć, -nę, -nąłem, *va.*

perf. ſchieben können, im ſtande ſein zu ſchieben.

Upełnoletniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Upełnoletnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* volljährig erklären, machen; -niono mnie przy wyjściu za mąż man hat mich bei meiner Heirat für volljährig erklärt.

Upełnoletnianie, Upełnoletnienie, -nia, *sn.* Volljährigkeitserklärung *f.*

Upełnomocniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Upełnomocnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* bevollmächtigen, die Vollmacht erteilen; -niony bevollmächtigt.

Upełnomocnienie, Upełnomocnianie, -nia, *sn.* Bevollmächtigung *f.*; Vollmacht *f.*

Upełzać, -zam, -załem, *va. imperf.*; **Upełznąć**, -nę, -nąłem, *va. perf.* kriechend zurücklegen, erreichen.

Uperfumować, -muję, -wałem, *va. perf.* parfümieren, mit Wohlgerüchen beſpritzen, einreiben; — się, *vr.* ſich parfümieren.

Uperfumowanie, -nia, *sn.* Parfümieren *n.*, Parfümierung *f.*

Uperlać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Uperlić**, -lę, -liłem, *va. perf.* mit Perlen, Perlentropfen bedecken, beſäen; krople rannej rosy, któremi słońce liście -la i kwiaty die Morgentropfen des Taues, mit denen die Sonne die Blätter und Blumen bedeckt.

Upewniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Upewnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* verſichern, vergewiſſern; -niam pana, że niema najmniejszego niebezpieczeństwa ich verſichere Sie, daß nicht die kleinſte Gefahr vorhanden iſt; — się, *vr.* ſich vergewiſſern; nim tu wymówię miejsce, muszę się —, czy dostanę inne zajęcie bevor ich hier die Stelle kündige, muß ich mich vergewiſſern, ob ich eine andere Beſchäftigung bekomme.

Upewnianie, Upewnienie, -nia, *sn.* Verſichern *n.*, Vergewiſſern *n.*

Upędzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Upędzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* laufend zurücklegen, wegtreiben, wegjagen; — się, *vr.*; — się z kim ſich mit jmndm herumjagen; — się za czem nach etw. haſchen, trachten, einem Dinge nachjagen; — się za zwierzyną dem Wilde nachjagen; -dzasz się za głupstwami a o poważnych rzeczach nie myślisz du haſcheſt nach Dummheiten und denkſt nicht an ernſte Dinge.

Upędzanie, Upędzenie, -nia, *sn.* Nachjagen, Nachrennen *n.*; Wegtreiben *n.*, Wegjagen *n.*

Upętać, -tam, -tałem, *va. perf.* feſſeln, verſtricken, verwickeln; — kogo w sidła jmndn ins Fangnetz verſtricken; — się, *vr.* ſich verſtricken, verwickeln.

Upętanie, -nia, *sn.* Verwickeln *n.*, Verſtricken *n.*, Feſſeln *n.*

Upiąć, -pnę, -piąłem, *va. perf.*; **Upinać**, -nam, -nałem, *va. imperf.* ſtecken, aufſtecken; upnij sobie włosy wyżej ſtecke dir das Haar höher hinauf; upnij ubranie na sukni a potem zobaczysz, jak całość wygląda ſtecke den Aufputz am Kleide feſt und dann wirſt du ſehen, wie das Ganze ausſieht; upięłaś to trochę zanadto fantastycznie du haſt es ein wenig zu originell aufgeſteckt.

Upić, -je, -łem, *va. perf.*; **Upijać**, -jam, -jałem, *va. imperf.* betrinken, berauſchen; — się, *vr.* ſich betrinken, ſich berauſchen; -łeś się, więc nie wiesz, co mówisz du haſt dich betrunken und weißt nicht, was du redeſt; -jałem się jej widokiem ich berauſchte mich an ihrem Anblicke.

Upiec, -kę, -kłem, *va. perf.* backen; braten; trzeba dziś — ciastka man muß heute Kuchen backen; czy gęś już -czona? iſt die Gans ſchon gebraten?; — raczka rot werden; — się, *vr* 1) braten, backen; 2) ſich verbrennen; -kłam się w palec ich habe mir den Finger verbrannt.

Upieczenie, -nia, *sn.* Braten *n*, Backen *n.*

Upienić, -nię, -niłem, *va. perf.* mit Schaum bedecken, zu Schaum machen.

Upierać się, -ram, -rałem, *vr. imperf.*; **Uprzeć się**, uprę, uparłem, *vr. perf.* worauf beſtehen, beharren, ſich hartnäckig halten; — się przy czem auf etw. beharren, beſtehen; — się przy swojem zdaniu bei ſeiner Meinung beharren; nie -raj się przy rzeczy, której sam nie rozumiesz beſtehe nicht auf einer Sache, die du ſelber nicht verſtehſt; jak się uprze raz, to go już nikt nie przekona wird er einmal eigenſinnig, ſo wird ihn niemand überzeugen; -rał się tak długo przy tym jednym punkcie, aż postawił na swojem er beſtand ſo lange auf dieſem einen Punkte, bis er ſeinen Willen durchſetzte.

Upieranie się, -nia; Uparcie się, -cia, *sn.* Beharren *n.*, Beſtehen *n.*

Upierwotnianie, -nia, *sn.* Metalliſierung *f.*, Vererzung *f.*, Erzbildung *f.*; = Metalizacya, Odkwasorodnienie.

Upierzenie, -nia, *sn.* Gefieder *n.*

Upierzyć, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* mit Federn bedecken, ſchmücken, befiedern.

Upięcie, -cia, *pl.* -cia, *sn.* Geſteck *n.*; Stecken *n.*

Upiększać, -kniam, -kniałem, *va. imperf.*; **Upięknić**, -knię, -kniłem, *va. perf.* verſchönern, ſchmücken.

Upięknianie, Upięknienie, -nia, *sn.* Schmücken *n*, Verſchönern.

Upiększać, -szam, -szałem, *va. imperf.*; **Upiększyć**, -szę, -szyłem, *va. perf.* verſchönern, ſchmücken, putzen; twarz jej -szona wyrazem wielkiej łagodności ihr Geſicht durch einen Ausdruck großer Milde verſchönert.

Upiększanie, Upiększenie, -nia, *sn.* Verſchönerung *f.*, Schmücken *n.*; Zierde *f.*

Upijanie, -nia, *sn.* Betrinken *n.*

Upilnować, -nuję, -wałem, *va. perf.* behüten, bewachen, durch Wachſamkeit bewahren, ein wachſames Auge haben; nie mógł jej — all ſein Hüten war bei ihr nutzlos.

Upilnowanie, -nia, *sn.* Hüten *n.*, Bewachen *n.*

Upiłować, -łuję, -wałem, *va. perf.* abfeilen, wegfeilen, abſägen.

Upinanie, -nia, *sn.* Stecken *n.*, Aufſtecken *n.*

Upiorzyca, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Vampir *m.*, Blutſaugerin *f.*, weibliches Geſpenſt.

Upiór, -a, *pl.* -y, *sm.*; *dim.* **Upiorek, -rka,** *pl.* -rki, *sm.* Vampir *m.*, Blutſauger *m.*, Totengeſpenſt *n.*, Geſpenſt *n.*; wiara w -ory Geſpenſterglaube *m.*; czerwony jak — rot wie ein Vampir.

Upiżmować, -muję, -wałem, *va. perf.* mit Moſchus einreiben, parfümieren.

Uplantować, -tuję, -wałem, *va. perf.* 1) nivellieren, planieren, eben machen; 2) bepflanzen, einen Garten anlegen.

Uplatać, -tam, -tałem, *va. imperf.*; **Upleść, uplotę, uplotłem,** *va. perf.* 1) flechten; -lotła mu z swoich włosów pierścionek ſie flocht ihm aus ihrem Haar einen Ring; 2) durchflechten, ſchmücken; mowa -ciona kwiatami eine blumenreiche Rede; 3) verwickeln, verſtricken; — ſię, *vr.* ſich verwickeln, verſtricken.

Uplatanie, Uplecenie, -nia, *sn.* Flechten *n.*

Upleć, -ielę, -iłem, *va. perf.* jäten, fertig jäten.

Upleniać, -niam, -niałem, *va. perf.* ausrotten, weniger machen, vermindern; w Portugalii inkwizycya tak -niła ludu, że większa część ziemi leży odłogiem in Portugal hat die Inquiſition die Bevölkerung ſo vermindert, daß der Boden größtenteils brachliegt.

Uplot, -u, *pl.* -y, *sm.*; *dim.* **Uplotek, -tka,** *pl.* -tki; **Uplotka, -ki,** *pl.* -ki, *sf.* Geflecht *n.*, Geflochtene(s) *n.* Kranz *m.*

Upluć, -luję, -łułem; **Uplwać, -wam, -wałem,** *va. perf.* beſpucken, begeifern, mit Geifer beſudeln.

Upluskać, -kam, -kałem, *va. perf.* beſchlumpern; — ſię, *vr.* ſich beſchlumpern.

Upluskanie, -nia, *sn.* Beſchlumpern *n.*

Upłacać, -cam, -całem, *va. perf.* teilweiſe abzahlen.

Upłacanie, Upłacenie, -nia, *sn.* Abzahlung *f.*

Upładniać, -niam, -niałem; **Upładzać, -dzam, -dzałem,** *va. imperf.*; **Upłodnić, -nię, -niłem,** *va. perf.* befruchten.

Upładnianie, Upłodnienie, -nia, *sn.* Befruchten *n.*; Befruchtung *f.*

Upłakać, -czę, -kałem, *va. perf.*; — sobie oczy ſich die Augen rot weinen; — ſię, *vr.* ſich müde weinen.

Upłaszczenie, -nia, *sn.* 1) Plattmachen *n.*; 2) Kriecherei *f.*, Demütigtun *n.*

Upłaszczyć, -czę, -czyłem, *va. perf.* platt machen.

Upław, -u, *pl.* -y, -ów, *sm* 1) Pollution *f.*, Samenfluß *m.*; 2) Periode *f.*; Fluß *m.*; białe -y weißer Fluß.

Upławić, -wię, -wiłem, *va. perf.* abfließen laſſen; -ſię, *vr.* ſich baden; -ſię we krwi nieprzyjaciela im Blute des Feindes baden.

Upłaz, -u, *pl.* -y, *sm.* Terraſſe *f.*

Upłazisto, *adv.* terraſſenartig; Erdaufſchüttung *f.*

Upłodnik, -a, *sm.* Befruchtungsſtoff *m.*

Upłoszenie, -nia, *sn.* Verſcheuchen *n.*

Upłoszyć, -szę, -szyłem, *va. perf.* verſcheuchen, wegſcheuchen.

Upłynąć, -nę, -nąłem, *vn. perf.*; **Upływać, -wam, -wałem,** *vn. imperf.* abfließen, verfließen; vergehen; czas -wa die Zeit vergeht; wiele wody -nęło od tego czasu viel Waſſer iſt ſeit dieſer Zeit verfloſſen; nie -nęło i pół godziny, gdy ſię znowu zjawił wśród nas es iſt nicht einmal eine halbe Stunde vergangen, als er wieder in unſerer Mitte erſchien.

Upływ, -u, *pl.* -y, *sm.* Abfluß *m.*; Ausſtrömen *n.*, Ausfluß *m.*; — pary Ausſtrömen des Dampfes, Dampfaustritt *m.*, Dampfentweichung *f.*; — krwi Blutverluſt *m.*; — prądu Stromableitung *f.*; Stromverzweigung *f.*

Upocić, -cę, -ciłem, *va. perf.* mit Schweiß bedecken; — ſię, *vr.* ſich mit Schweiß bedecken.

Upodlać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Upodlić, -lę, -liłem,** *va. perf.* gemein, niederträchtig machen, erniedrigen, herabwürdigen; — ſię, *vr.* gemein, niedrig werden, ſich herabwürdigen.

Upodlanie, Upodlenie, -nia, *sn.* Herabwürdigung *f.*, Erniedrigung *f.*

Upodobać, -bam, -bałem, *va. perf.* liebgewinnen, Gefallen finden; każdemu wielce miło, co sobie -bał jedem iſt das ſehr angenehm, was er liebgewann; -bał sobie biedną dziewczynę i chce ją pojąć za żonę er fand Gefallen an einem armen Mädchen und will es zur Frau nehmen; — ſię, *vr.* gefallen; — ſię komu jmnḋm gefallen.

Upodobanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* 1) Gefallen *m.*, Vorliebe *f.*; znajdować w czem — an etw. Gefallen finden; według -nia nach Belieben; postąpić według swego -nia ſeiner Vorliebe gemäß handeln; 2) Geſchmack *m.*, Neigung *f.*

Upodobniać -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Upodobnić, -nię, -niłem,** *va. perf.* gleich, ähnlich machen; — ſię, *vr.* gleich, ähnlich werden.

Upodwładniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Upodwładnić, -nię, -niłem,** *va. perf.* unterwerfen, untergeben machen, unterjochen.

Upodwładnianie, Upodwładnienie, -nia, *sn.* Unterwerfen *n.*, Unterjochen *n.*

Upogadzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Upogodzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* beruhigen, aufheitern, beſänftigen, völlig aufheitern.

Upojenie, -nia, *sn.* Rauſch *m.*; Taumel *m.*; ſiehe: Upajanie.

Upokarzać, -rzam, -rzałem, *va. imperf.*; **Upokorzyć**, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* demütigen; — ſię, *vr.* ſich demütigen; Chrystus ſię -korzył Chriſtus demütigte ſich; -kórz ſię przed Panem demütige dich vor dem Herrn.

Upokarzanie, Upokorzenie, -nia, *sn.* Demütigung *f.*

Upokoić = Uspokoić.

Upolerować, -ruję, -wałem, *va. perf.* polieren, ausſpolieren, glatt machen.

Upolerowanie, -nia, *sn.* Polieren *n.*, Politur *f.*

Upolować, -luję, -wałem, *va. perf.* erjagen, auf der Jagd ſchießen, erbeuten, fangen.

Upominać, -nam, -nałem, *va. imperf.*; **Upomnieć**, -nę, -niałem, *va. perf.* ermahnen, mahnen; -nał go i chciał sprowadzić na drogę cnoty er ermahnte ihn und wollte ihn auf den Weg der Tugend zurückführen; — ſię, *vr.* mahnen, etw. zurückfordern; -nij ſię u niego o te pieniądze mahne ihn um dieſes Geld; długo ſię nie -nałem o ten dług, ale teraz sam jestem w potrzebie ich habe lange an dieſe Schuld nicht gemahnt, aber jetzt habe ich es ſelber nötig; kto przypomina, ten ſię -mina wer erinnert, der fordert zurück.

Upominanie, Upomnienie, -nia, *sn.* Ermahnen *n.*, Mahnen *n.*; Warnen *n.*; Zurückfordern *n.*

Upominek, -nku, *pl.* -nki, *sm.* Geſchenk *n.*, Andenken *n.*; przyjmij to w -nku odemnie nimm das als ein Andenken von mir.

Upominkować, -kuję, -wałem, *va. imperf.* beſchenken, zum Andenken ſchenken.

Uporać ſię, -ram, -rałem, *va. perf.* fertig werden.

Uporanie ſię, -nia, *sn.* Fertigwerden *n.*

Uporczywość, -ści, *sf.* Hartnäckigkeit *f.*

Uporczywy, *adi.*; **Uporczywie**, *adv.* hartnäckig; -wy kaszel hartnäckiger Huſten; -wa obrona twierdzy der hartnäckige Widerſtand der Feſtung; -wie ſię czego trzymać ſich hartnäckig an etw. halten.

Uporządkować, -kuję, -wałem, *va. perf.* ordnen, in Ordnung bringen; -wałem już wszystkie rzeczy ich habe ſchon alle Sachen in Ordnung gebracht.

Uporządkowanie, -nia, *sn.* Ordnen *n.*

Uposadzenie, -nia, *sn.* Bett *n.* (geologiſch); = Łożysko.

Uposażać, -żam, -żałem, *va. imperf.*; **Uposażyć**, -żę, -żyłem, *va. perf.* ausſtatten, ausſteuern; dwie córki -żył i wydał er hat zwei Töchter ausgeſtattet und verheiratet; hojnie -żony z natury von der Natur reich ausgeſtattet; wdzięki, któremi ją natura -żyła die Reize, mit denen die Natur ſie ausgeſtattet hat.

Uposażenie, Uposażanie, -nia, *sn.* Ausſteuern *n.*, Ausſtatten *n.*; Ausſteuer *f.*, Ausſtattung *f.*

Uposoczyć, -czę, -czyłem, *va. perf.* mit Blut beſudeln.

Upospolicić, -cę, -ciłem, *va. perf.* gemein, alltäglich machen.

Upostaciać, -ciam, -ciałem, *va. imperf.*; **Upostacić**, -cę, -ciłem, *va. perf.* geſtalten, formen.

Upostacianie, Upostaciowanie, -nia, *sn.* Geſtaltung *f.*

Upośledzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Upośledzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.*; benachteiligen, verkürzen, hintanſetzen, zurückſetzen, vernachläſſigen; natura go -dziła die Natur hat ihn ſtiefmütterlich behandelt; pod każdym względem -dzony in jeder Hinſicht zurückgeſetzt.

Upośledzanie, Upośledzenie, -nia, *sn.* Benachteiligung *f.*, Vernachläſſigung *f.*, Zurück-, Hintanſetzung *f.*, Verkürzung *f.*

Upotrzebiać, -biam, -białem, *va. imperf.*; **Upotrzebić**, -bię, -biłem, *va. perf.* verbrauchen?

Upoważniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Upoważnić**, -żnię, -żniłem, *va. perf.* berechtigen, ermächtigen, autoriſieren, die Befugnis erteilen, bevollmächtigen; -żnił mnie do zastąpienia go w tej sprawie er hat mich ermächtigt, ihn in dieſer Sache zu vertreten; co pana -żniło do tego kroku? was hat Sie zu dieſem Schritte berechtigt?

Upoważnienie, -nia, *sn.* 1) Berechtigung *f.*, Bevollmächtigung *f.*, Ermächtigung *f.*, Befugnis *f.*; 2) Anweiſung *f.*; — na wypłatę Zahlungsanweiſung.

Upowić, -wię, -wiłem, *va. perf.* einwickeln, in Windeln einwickeln.

Upowszechniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Upowszechnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* verallgemeinern; — jakieś pojęcie irgend einen Begriff verallgemeinern; — ſię, *vr.* ſich verallgemeinern, verbreitet werden.

Upowszechnianie, Upowszechnienie, -nia, *sn.* Verallgemeinerung *f.*, allgemeine Verbreitung.

Upowszedniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Upowszednić**, -nię, -niłem, *va. perf.* alltäglich machen.

Upowszednianie, Upowszednienie, -nia, *sn.* Veralltäglichen *n.*

Upoziomować, -muję, -wałem, *va. perf.* nivellieren, in das gleiche, in das richtige Niveau bringen.

Upozorować, -ruję, -wałem, *va. perf.* mit einer Vorſpiegelung decken, den Anſchein geben.

Upozorowanie, -nia, *sn.* Anſchein *m.*, Vorwand *m.*

Upór, -oru, *pl.* -ory, *sm.* Eigenſinn *m.*, Hartnäckigkeit *f.*, Halsſtarrigkeit *f.*, Starrſinn *m.*; tutaj -rem nic nie wskórasz hier wirſt du mit Eigenſinn nichts erreichen; na — niema lekarstwa wem nicht zu raten, dem iſt auch nicht zu helfen, gegen Eigenſinn gibt es keine Medizin.

Upracować, -cuję, -wałem, *va. perf.* ermüden, müde machen; — się, *vr.* ſich ermüden, ſich erſchöpfen, ſich müde arbeiten, ſich abarbeiten.

Upracowanie, -nia, *sn.* Ermüdung *f.* Erſchöpfung *f.*

Uprać, -piorę, -prałem, *va. perf.* auswaſchen, waſchen.

Upragnąć, -gnę, -gnąłem, *va. perf.* 1) Durſt bekommen; 2) — czego etw. erſehnen, heftig verlangen, begehren, ſehnſuchtsvoll erwarten; w końcu nadeszła chwila tak długo -gniona endlich iſt dieſer ſo lang erſehnte Augenblick gekommen; gość -gniony der ſehnſuchtsvoll erwartete Gaſt.

Upraszać, -szam, -szałem, *va. imperf.*; **Uprosić**, -szę, -siłem, *va. perf.* erbitten, erſuchen, bitten; dać się -sić ſich erbitten laſſen; -sić co etw. durch Bitten erlangen, erreichen; -sić sobie co u kogo ſich etw. von jmndm erbitten; nie dać się -sić unerbittlich ſein, ſich nicht bewegen laſſen.

Upraszczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Uprościć**, -szczę, -ściłem, *va. perf.* vereinfachen; skomplikowany ten system można bardzo łatwo — dieſes komplizierte Syſtem kann man ſehr leicht vereinfachen.

Upraszczanie, Uproszczenie, -nia, *sn.* Vereinfachung *f.*

Uprawa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* Bau *m.*, Kultur *f.*; — roli Ackerbau, Feldbau, Beſtellung *f.* des Ackers; — kopalni Grubenbetrieb *m.*, Abbau *m.* der Grube; — umysłu geiſtige Bildung; — serca, woli Bildung des Herzens, des Willens; — leśna Waldbau.

Uprawca, -cy, *pl.* -cy; **Uprawiacz**, -a, *pl.* -e, *sm.* Anbauer *m.*, Pflanzer *m.*

Uprawiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Uprawić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* 1) bearbeiten; — pole das Feld beſtellen; — rolę den Acker zurichten, bauen; — nauki den Wiſſenſchaften obliegen; — sport den Sport betreiben; 2) Bergbau treiben; abbauen.

Uprawianie, Uprawienie, -nia, *sn.* = Uprawa.

Uprawialność, -ści, Bauhafthaltung *f.* der Grube.

Uprawniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Uprawnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* berechtigen, Rechtskraft verleihen, legitimieren.

Uprawnienie, -nia, *sn.* Berechtigung *f.*; — do wysyłki Abfertigungsbefugnis *f.*

Uprawność, -ści, *sf.* Anbaufähigkeit *f.*

Uprawny, *adi* urbar gemacht, beſtellt.

Uprażyć, -żę, -żyłem, *va. perf.* rösten.

Uprojektować, -tuję, -wałem, *va. perf.* projektieren, planen.

Uprojektowanie, -nia, *sn.* Projektieren *n.*, Planen *n.*

Upromienić, -nię, -niłem, *va. perf.* beſtrahlen, mit Strahlen umgeben.

Uproporcyonować, -nuję, -wałem, *va. perf.* die richtigen Proportionen geben, die richtigen Verhältniſſe verleihen.

Uprościć, ſiehe: Upraszczać.

Uprostować, -tuję, -wałem, *va. perf.* geradebiegen.

Uprostowanie, -nia, *sn.* Gerademachen *n.*

Uprowadzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Uprowadzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* entführen, wegführen; — kogo w bezpieczne miejsce jmndn an einen ſicheren Ort entführen; dała się — bez uporu ſie ließ ſich ohne Widerſtand entführen.

Uprowadzanie, Uprowadzenie, -nia, *sn.* Entführung *f.*, Wegführung *f.*

Uprószyć, -szę, -szyłem, *va. perf.* ganz beſtauben.

Upróżniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Upróżnić**, -żnię, -niłem, *va. perf.* entleeren, ausleeren; abnehmen, geringer machen; — się, *vr.* fertig werden, ſich entledigen.

Uprząść, -przędę, -prządłem, *va. perf.* ſpinnen, fertig ſpinnen; dziewka pasmo już -przędła die Magd hat ſchon den Strähn fertig geſponnen; — sobie co w głowie ſich etw. ausheden, ſich etw. einbilden, ſich etw. in den Kopf ſetzen.

Uprzątacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Wegſchaffer *m.*, Wegräumer *m.*; Waſer *m.*, Waſenmeiſter *m.*, Schinder *m.*

Uprzątać, -tam, -tałem, *va. imperf.*; **Uprzątnąć**, -nę, -tłem, *va. perf.* aufräumen, wegräumen, aus dem Wege räumen, wegſchaffen, beſeitigen; — w pokoju im Zimmer aufräumen; — kamienie z pola die Steine vom Felde wegſchaffen; — przeszkody die Hinderniſſe beſeitigen.

Uprzątanie, Uprzątnienie, -nia, *sn.* Aufräumen *n.*, Wegräumen *n*, Wegſchaffung *f.*, Beſeitigung *f.*

Uprząż, -ęży, *pl.* -ęże, *sf.* Geſchirr *n.*, Pferdegeſchirr *n.*; Geſpann *n.*

Uprzedać, -dam, -dałem, *va. imperf.*; **Uprzedawać**, -daję, -wałem, *va. imperf.* von etw. verkaufen, abſetzen; wiele -łeś już ze stu, które miałeś wie viel haſt du ſchon von dem Hundert, das du hatteſt, verkauft.

Uprzedmiotować, -tuję, -wałem, *va. perf.* objektivieren.

Uprzedni, *adi.*; **Uprzeduio**, *adv.* früher, vorangehend, obig.

Uprzedzać, -dzam, -dzałem, I. *va. imperf.*; **Uprzedzić**, -dzę, -dziłem, I. *va. perf.* 1) zuvorkommen, vorteilen, vorausgehen; -dził mnie i on też uzyskał tę posadę er iſt mir zuvorgekommen und hat auch richtig die Stelle erhalten; rzecz stworzona nie

może — stworzyciela swojego die Schöpfung kann ihrem Schöpfer nicht vorausgehen; — wojnę einem Kriege vorbeugen; — czyje życzenie jmnds Wünschen zuvorkommen; rozum czasem -dza lata der Verstand kommt manchmal vor den Jahren; — dzający zuvorkommend, dienstfertig; 2) benachrichtigen, warnen; -dzeni o przyjeździe króla prystroili świątecznie miasto von der Ankunft des Königs benachrichtigt, schmückten sie feierlich die Stadt; -dzam cię, że to się źle skończy ich warne dich, daß das schlecht enden wird; — sądem einen vorläufigen Richterspruch fällen; 3) — kogo przeciw komu jmndn gegen einen einnehmen, ihm eine nachteilige Meinung von jmndm beibringen; możliwe, że jestem w tym wypadku -dzony i nie mogę sądzić objektywnie es ist möglich, daß ich in diesem Falle voreingenommen bin und nicht objektiv urteilen kann; II. — się, *vr.* voreingenommen sein, eine üble Meinung annehmen.

Uprzedzanie, Uprzedzenie, -nia, *sn.* 1) Vorauseilen *n.*, Zuvorkommen *n.*; 2) Benachrichtigen *n.*, Warnen *n.*, Benachrichtigung *f.*, Warnung *f.*; 3) Voreingenommenheit *f.*, Vorurteil *n.*; sądzić z -niem mit Voreingenommenheit urteilen; mówię tu bez -dzeń ich spreche hier ohne Vorurteile; człowiek bez -dzenia ein vorurteilsfreier, vorurteilsloser, unbefangener Mensch; mieć wiele -dzeń von vielen Vorurteilen befangen sein.

Uprzejmość, -ści, *pl.* -ści, *sf.* Leutseligkeit *f.*, Freundlichkeit *f.*, Höflichkeit *f.*, Liebenswürdigkeit *f.*, Wohlwollen *n.*; przyjął mnie z wielką -ścią i obiecał uczynić, co będzie w jego mocy er empfing mich mit großer Höflichkeit und versprach, alles zu tun, was in seiner Macht liegen werde; nie wiem, czem zasłużyłem na tyle -ści ich weiß nicht, womit ich so viel Freundlichkeit verdient habe.

Uprzejmy, *adi.*; **Uprzejmie**, *adv.* freundlich, höflich, leutselig, wohlwollend; był dla mnie zawsze nader -my er war mit mir immer überaus freundlich; -mie kogo przyjąć jmndn höflich empfangen; wzywać kogo -mie jmndn höflich ersuchen, auffordern.

Uprzestrzeniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Uprzestrzenić**, -nię, -niłem, *va. perf.* vergrößern, erweitern; — komu miejsca jmndm Platz machen.

Uprzyjemniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Uprzyjemnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* angenehm machen; cnoty towarzyskie -niają życie tych wszystkich, co nas otaczają die gesellschaftlichen Tugenden machen allen denen, die uns umgeben, das Leben angenehm; starał się -nić mi ten nudny pobyt na wsi, ale nadaremnie er trachtete diesen langweiligen Aufenthalt auf dem Lande mir angenehm zu machen, aber vergeblich.

Uprzyjemnianie, Uprzyjemnienie, -nia, *sn.* Angenehmmachen *n.*

Uprzykrzać się, -krzam, -krzałem, *vr. imperf.*; **Uprzykrzyć się**, -krzę, -krzyłem, *vr. perf.* lästig, langweilig werden; — sobie co sich etw. überdrüssig machen; -krzony unangenehm, lästig.

Uprzytomniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Uprzytomnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* vergegenwärtigen.

Uprzytomnianie, Uprzytomnienie, -nia, *sn.* Vergegenwärtigung *f.*

Uprzywilejować, (praesens ungebräuchlich) -wałem, *va. perf.* privilegieren; -wany privilegiert.

Upsnąć się, -nę, -nąłem, *vr. imperf.* stolpern, mit dem Fuße anstoßen; — się, *vr.* w czem ein Versehen machen.

Upstrzenie, -nia, *sn.* Buntscheckigkeit *f.*

Upstrzyć, -trzę, -trzyłem, *va. perf.* buntscheckig machen; — się, *vr.* sich buntscheckig kleiden.

Upudrować, -druję, -wałem, *va. perf.* pudern; -wała się tak silnie, by pokryć czerwoną od łez twarz sie hat sich so stark gepudert, um das von Tränen gerötete Antlitz zu decken.

Upudrowanie, -nia, *sn.* Pudern *n.*

Upulchniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Upulchnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* weich machen, auflockern.

Upulchnianie, Upulchnienie, -nia, *sn.* Lockermachen *n.*

Upurpurować, -ruję, -wałem, *va. perf.* mit Rot bedecken; mit dem Purpur bekleiden.

Upust, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Schleuse *f.*, Seil *n.*, Zapfen *m.*; 2) Ablassen *n.*, Herunterlassen *n.* des Wassers.

Upuszczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Upuścić**, -szczę, -ściłem, *va. perf.* 1) fallen lassen, fahren lassen, loslassen, aus den Händen lassen; — szklankę, zegarek ein Glas, eine Uhr fallen lassen; 2) nachlassen, nachgeben; im Eifer erkalten; — coś z swoich pretensyi etw. von seinen Ansprüchen nachgeben; — coś z ceny etw. vom Preise nachlassen; 3) ablassen, abzapfen; — komu krwi jmndm zur Ader lassen.

Upuszczanie, Upuszczenie, -nia, *sn.* Nachlassen *n.*; Loslassen *n.*; Ablassen *n.*

Upuszenie, -nia, *sn.* Befiedern *n.*

Upuszyć, -szę, -szyłem, *va. perf.* mit Daunen befiedern.

Upysznić, -nię, -niłem, I. *va. perf.* hoch, prunkvoll machen.

Urabiać, -biam, -białem, *va. imperf.*; **Urobić**, -bię, -biłem, *va. perf.* 1) bearbeiten, verfertigen, verarbeiten, bilden, formen, modellieren; 2) fest durchkneten; durchkauen; 3) erarbeiten, ver-

bienen; II. — się, *vr.* 1) sich bilden; 2) sich abarbeiten.

Urabianie, Urobienie, -nia, *sn.* Verarbeiten *n.*, Verfertigen *n.*, Bilden *n.*, Formen *n.*

Uraczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Uraczyć,** -czę, -czyłem, *va. perf.* 1) bewirten, gastfreundlich aufnehmen; hojnie kogo — jmndn reichlich bewirten; 2) jmndm zusetzen, jmndn gut zurichten; a toś go -czył da hast du ihn schön zugerichtet; — się, *vr.* sich gütlich tun, sich schmecken lassen.

Uraczanie, Uraczenie, -nia, *sn.* Bewirtung *f.*

Urada, -dy, *pl.* -dy, *sf.* Beschluß *m.*, Entschließung *f.*

Uradować, -duję, -wałem, *va. perf.* erfreuen; -wał mnie tem niezmiernie er hat mich damit ungemein erfreut; — się, *vr.* sich erfreuen; zobaczysz, że serce ci się -duje du wirst sehen, daß dein Herz sich erfreuen wird.

Uradowanie, -nia, *sn.* Freude *f.*, Erfreuen *n.*

Uradzenie, -nia, *sn.* Beratung *f.*, Beschlußfassung *f.*

Uradzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Uradzić,** -dzę, -dziłem, *va. perf.* beschließen einen Beschluß im Rate fassen; beratschlagen; -liśmy wczoraj wysłać do nieprzyjaciela pośrednika wir haben gestern im Rate beschlossen, einen Mittler zum Feinde zu schicken; radzili i radzili a nic nie -dzili sie haben hin und her geraten und nichts beschlossen.

Uragan, -u, *pl.* -y, *sm.* Sturm *m.*, Orkan *m.*, Sturm-, Wirbelwind *m.*

Uran, -u, *sm.* Uranium *n.*; — czarny Schwarzuranerz *n.*, Pechuran *n.*, Pechblende *f.*

Uraniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Uronić,** -nię, -niłem, *va. perf.* 1) fallen lassen, fahren lassen; verlieren; ptak lecąc -ronił pióro der Vogel ließ im Fluge eine Feder fallen; — pierze Federn fallen lassen; — łzy Tränen vergießen; i na mym grobie łzę słodką -roni mit süßen Tränen wird er mein Grab benetzen; ani łzy nie -ronił nad swej żony zgonem keine Träne vergoß er über den Tod seiner Gattin; z wielką uwagą słuchałem jego mowy, nie -roniłem ani słowa mit großer Aufmerksamkeit hörte ich seiner Rede zu und ließ mir kein Wort entgehen; 2) vergessen.

Uraniaki, -ków, *plur. tant. sn.* uraniumhaltige Mineralengruppe.

Uranić, -nię, -niłem, *va. perf.* leicht verwunden.

Uranit, -u, *pl.* -y, *sm.* Uranit *m.*, Uranglimmer *m.*, Urankalk *m.*

Uranityczny, *adi.* Uranit betreffend, -haltig.

Uranografia, -fii, *sf.* Himmelsbeschreibung *f.*; = Opis nieba.

Uranograficzny, *adi.* himmelbeschreibend; = Opisujący nieba.

Uranologia, -gii, *sf.* Himmelslehre *f.*; = Nauka o ciałach niebieskich.

Uranoskop, -u, *pl.* -y, *sm.* Himmelsgucker *m.*, Uranoskop *n.*; = Narzędzie ułatwiające poznanie nieba gwiaździstego.

Uranoskopia, -pii, *sf.* Himmelsbeobachtung *f.*; Sternseherei *f.*; = Badanie i przepowiednia z gwiazd.

Uranowy, *adi.* Uran betreffend, uranhaltig; -nowa okra Uranblüte *f.*, Uranocker *m.*

Uras, *indecl. sm.* Tronafalz *n.*, Trona *f.*

Urastać, -tam, -tałem, *vn. imperf.*; **Urość, Urosnąć,** -nę, -słem, *vn. perf.* 1) wachsen, gewachsen sein, groß wachsen, aufwachsen; jeszcześ nie urósł, aby się mieszać w takie sprawy bu bist noch nicht groß genug gewachsen, du bist noch zu jung, um dich in solche Angelegenheiten zu mischen; jak -śniesz wenn du groß gewachsen sein wirst; chciałby urość cudzą krzywdą er möchte durch den Schaden anderer groß werden; 2) erwachsen, entspringen; z tego -sły mi same nieprzyjemności daraus sind mir lauter Unannehmlichkeiten erwachsen; ciekawym, co z tego -śnie ich bin neugierig, was daraus entspringen wird.

Urastanie, Urośnięcie, -cia, *sn.* Erwachsen *n.*, Aufwachsen *n.*, Entspringen *n.*

Urat, -u, *sm.* harnsaures Salz.

Uratować, -tuję, -wałem, *va. perf.* retten, erretten; — komu życie jmndm das Leben retten; -wałem z wielką biedą resztkę majątku ich habe mit großer Not den Rest des Vermögens gerettet; — miasto od pożaru die Stadt vor dem Brande retten; cudem prawie -wany fast durch ein Wunder gerettet; — się, *vr.* sich retten.

Uratowanie, -nia, *sn.* Retten *n.*, Rettung *f.*, Erretten *n.*

Uraz, -u, *pl.* -y, *sm.* Verletzung *f.*, Verrenkung *f.*, Quetschung *f.*, Anstoß *m.*; — na grzbiecie końskim od siodła die Verrenkung des Pferderückens infolge des Sattels.

Uraza, -zy, *pl.* -zy, *sm.* Beleidigung *f.*, Kränkung *f.*, Groll *m.*; -zę komu darować jmndm eine Kränkung verzeihen; nie czuję do ciebie z tej przyczyny żadnej -zy ich fühle dir gegenüber deshalb keinen Groll, ich trage dir deshalb nichts nach; pamiętać -zy die Beleidigungen im Gedächtnis behalten; brać co za -zę etw. für eine Kränkung ansehen.

Uraziciel, -a, *pl.* -e, *sm.* Beleidiger *m.*

Urazitelność, Urażliwość, -ści, *sf.* 1) leichte Verletzbarkeit, Empfindlichkeit *f.*, Anzüglichkeit *f.*; 2) Unheilbarkeit *f.* einer Wunde.

Urażliwy, *adi.* empfindlich, anzüglich, kränkend.

Urażać, -żam, -żałem, I. *va. imperf.*; **Urazić,** -żę, -ziłem, I. *va. perf.* 1) eine schmerzhafte Stelle, Wunde berühren, anrühren, drücken;

weh tun, Schmerzen verursachen; -ziłeś mnie w bolącą rękę du hast mich auf die schmerzende Hand gedrückt; 2) beleidigen, kränken, nahetreten; słowa te musiały go głęboko — diese Worte mußten ihn tief kränken; nie chciałem go wcale — ich wollte ihm gar nicht nahetreten; — kogo na siebie sich jmndn abspenstig machen, bei jmndm anstoßen; II. — się, *vr.* 1) sich weh tun, sich an einer schmerzenden Stelle berühren; -łem się w nogę ich habe mir an dem Fuße weh getan, ich habe die schmerzende Stelle des Fußes berührt; 2) sich gekränkt fühlen; — się na kogo jmndm etw. übelnehmen.

Urażenie, -nia, *sn.* Beschädigen *n.*, Verletzen *n.*, Beschädigung *f.*, Verletzung *f.*; Kränken *n.*, Beleidigen *n.*, Kränkung *f.*, Beleidigung *f.*

Urąbać, -bię, -bałem, *va. perf.* abhacken, abhauen, spalten; urąb trochę szczypek spalte ein wenig Späne; tego nikt siekierą nie -bie das ist niemand im stande mit der Axt zu hacken.

Urąbek, -bka, *pl.* -bki, *sm.* (Donax) Dreieckmuschel *f.*

Urągać, -gam, -gałem, *vn. imperf.*, — się, *vr.* jmndn verhöhnen, höhnen, über jmndn spotten, jmndn verspotten; -ga mi a ja bezbronną jestem er verhöhnt mich und ich bin wehrlos; nie -gaj się z biednego verhöhne nicht einen Armen; -gali Jezusowi a on im przebaczył sie verhöhnten Jesu und er hat ihnen verziehen; kto czyni krzywdę ubogiemu, -ga Stworzycielowi swojemu wer einem Armen unrecht tut, spottet seines Schöpfers.

Urąganie, -nia, *sn.* Verspottung *f.*, Verhöhnung *f.*

Urągliwy, *adi.*; **Urągliwie**, *adv.* spottend, höhnisch.

Urągowisko, -ka, *sn.* Spott *m.*, Hohn *m.*, Verhöhnung *f.*; być -kiem gawiedzi ulicznej ein Spott des Gassenpöbels werden; naraził mnie na — wszystkich er hat mich dem Spotte aller Leute preisgegeben; na — królem go nazywali zum Hohne nannte man ihn König.

Uregestrować, **Urejestrować**, -ruję, -wałem, *va. perf.* registrieren, ordnen.

Uregulować -luję, -wałem, *va. perf.* regulieren, regeln, ordnen; żyje teraz w stosunkach zupełnie -wanych er lebt jetzt in vollständig geregelten Verhältnissen.

Uregulowanie, -nia, *sn.* Regeln *n.*, Ordnen *n.*

Uremia, -mii, *sf.* Urämie *f.*, Blutvergiftung *f.* durch Harn; = Mocznica.

Uremiczny, *adi.* urämisch; napad — urämischer Anfall.

Uretran, -u, *sm.* harnsaures Salz.

Uretritis, *indecl. sf.* Harnröhrenentzündung *f*; = Zapalenie przewodu moczowego.

Uretroskop, -u, *pl.* -y, *sm.* Harnröhrenspiegel *m.*; = Zwierciadło do badania cewki moczowej.

Uretrotom, -u, *pl.* -y, *sm.* Harnröhrenspalter *m.* (instrument chirurga).

Urewiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* Schlacke *f.*; — górnisty Graunichts *n.*, Ofenbruch *m.*, Tutie *f.*; — mszysty weißes Nichts, Pompholyx *f.*

Uręczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Uręczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* versichern, bürgen, garantieren.

Uręczanie, **Uręczenie**, -nia, *sn.* Versichern *n.*, Bürgen *n.*, Garantie *f.*

Urfa, -fy, *pl.* -fy, *sf.* (Cyprinus Orfus) Orff *m.* (Fischart).

Urjantówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Birnenart.

Urlop, -u, *pl.* -y, *sm.* Urlaub *m.*; wziąć, dać — einen Urlaub nehmen, geben; byłem trzy tygodnie na -pie ich war drei Wochen auf Urlaub; — z powodu choroby Urlaub wegen Krankheit; podanie o — Urlaubsgesuch *n.*; przedłużenie -u Urlaubsverlängerung *f.*

Urlopnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Urlauber *m.*, Beurlaubte(r) *m.*

Urlopować, -puję, -wałem, *va. perf.* beurlauben.

Urlopowy, *adi.* Urlaubs-; Urlauber *m.*; = Urlopnik.

Urna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Urne *f.*, Gefäß *n.*

Urobek, -bka, *pl.* -bki, *sm.* Ausbeute *f.*, tägliche Ausbeute, Eingebrachte(s) *n.*; Verdienst *m.*

Urobienie, -nia, *sn.* Ausbildung *f.*; — głosu Modulation *f.* der Stimme.

Urobny, *adi.* leicht zu bearbeiten.

Urocie, -cia, *sing. tant. sn.* durch natürliche Grenzen abgeschlossenes Forstrevier.

Urocznik, -a, *pl.* -i, *sm.* (Umbilicus) Singwurz *f.*

Uroczy, *adi.*; **Uroczo**, *adv.* 1) bezaubernd, lieblich, herrlich; z uśmiechem uroczym na ustach mit einem bezaubernden Lächeln auf den Lippen; -cza piękność bezaubernde Schönheit; 2) schädlich, mit böser Kraft behaftet; -cze oczy böser Blick.

Uroczyć, -czę, -czyłem, *va. perf.* bezaubern, bereden; den bösen Blick werfen.

Uroczyn, -u, *pl.* -y, *sm.* (Plumieria) Plumerie *f.*

Uroczysko, -ka, *pl.* -ka; **Uroczyszcze**, -szcza, *pl.* -szcza, *sn.* 1) Grenzstein *m.*, Malhaufen *m.*; 2) von Gespenstern, von Hexen aufgesuchter Ort.

Uroczystość, -ści, *pl.* -ści, *sf.* Feier *f.*, Feierlichkeit *f.*, Festlichkeit *f.*, feierliche Begehung.

Uroczysty, *adi.*; **Uroczyście**, *adv.* feierlich, festlich, Fest-; -ste święto Festtag *m.*; co znaczy ta mina -sta was bedeutet diese feierliche Miene; zostałem -ście zaproszony ich wurde feierlich eingeladen; co roku obchodzono -ście jej imieniny ihr Namenstag wurde jedes Jahr festlich begangen.

Uroda, -dy, *pl.* -dy, *sf.* 1) Wuchs *m.*, Statur *f.*, Gestalt *f.*; był -dy niewielkiej er war nicht groß von Gestalt; 2) Schönheit *f.*, wohlgefälliges

Äußere; -dy wprawdzie dość, ale serca mało Schönheit iſt zwar genug vorhanden, aber wenig Herz; — jej była tak niezwykła, że wszystkie serca ku sobie pociągała ihre Schönheit war ſo ungewöhnlich, daß ſie alle Herzen anzog; na -dę auf Kredit.

Urodka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Callomyia (Inſektenart).

Urodlin, -u, *pl.* -y, *sm.* (Asimina) Aſimine *f.*, Rahmapfel *m.*

Urodny, *adi.* hübſch, ſchön, wohlgeſtaltet.

Urodzaj, -u, *pl.* -e, *sm.* Ernte *f.*; fruchtbares Jahr; w przeszłym roku były niezłe -e voriges Jahr war die Ernte nicht ſchlecht; -e znaczą się w tym roku die Feldfrüchte laſſen in dieſem Jahre eine gute Ernte hoffen; ziemia -u das verſprochene, gelobte, geſegnete Land.

Urodzajność, -ści, *sf.* Fruchtbarkeit *f.*

Urodzajny, *adi.*; **Urodzajnie**, *adv.* fruchtbar; ziemia -na fruchtbare Erde.

Urodzenie, -nia, *sn.* Geburt *f.*, Herkunft *f.*, Abkunft *f.*; wysokiego -nia hoher Herkunft, Abſtammung.

Urodzić, -dzę, -dziłem, I. *va. perf.* gebären; jakoby ich jedna matka -ła als wenn ſie eine Mutter geboren hätte; już -dziła ſie iſt ſchon niedergekommen; żona mu syna -dziła die Frau hat ihm einen Sohn geboren; wysoko -dzony Wohlgeboren, Hochgeboren; nie -dzi sowa sokoła die Eule wird keinen Falken gebären, der Apfel fällt nicht weit vom Stamme; II. — się, *vr.* 1) geboren werden, zur Welt kommen, wachſen; jeszcze się ten nie -dził, ktoby wszystkim dogodził man kann es nicht allen recht machen, derjenige iſt noch nicht geboren, der es allen recht machen würde; -dził się w małem miasteczku na Litwie er wurde in einer kleinen Stadt in Litauen geboren; 2) gedeihen, geraten; pszenica się tego roku nie -ła der Weizen iſt dieſes Jahr nicht geraten; 3) aus etw. entſtehen, durch etw. verurſacht, veranlaßt ſein; stąd -dziło się kilka pytań das gab Veranlaſſung zu mehreren Fragen.

Urodziny, -dzin, *plur. tant. sn.* 1) Geburt *f.*; 2) Geburtstag *m.*; u protestantów obchodzą uroczyście — a u katolików imieniny bei den Proteſtanten wird der Geburtstag, bei den Katholiken der Namenstag gefeiert.

Urodziwość, -ści, *sf.* Schönheit *f.*

Urodziwy, *adi.*; **Urodziwie**, *adv.* ſchön, wohlgeſtaltet.

Uroić, -ję, -iłem, *va. perf.* einbilden; — sobie coś niemożliwego ſich etw. Unmögliches einbilden; — się, *vr. defect.* entſtehen; -ło mu się coś w głowie es iſt etw. in ſeinem Kopfe entſtanden.

Urojenie, -nia, *sn.* Hirngeſpinſt *n.*, Einbildung *f.*; żyje w ciągłych -niach er lebt in beſtändiger Einbildung; to jest — powstałe w twojej fantazyi das iſt ein Hirngeſpinſt, das in deiner Phantaſie entſtanden iſt.

Urok, -u, *pl.* -i, *sm.* 1) Reiz *m.*, Anmut *f.*, Zauber *m.*; już ta rzecz nie ma dla mnie tego -u co dawniej dieſe Sache hat für mich nicht denſelben Reiz wie früher; pełna -u anmutsvoll; co za — w jej uśmiechu was für ein Reiz in ihrem Lächeln; 2) Beſchreiung *f.*, Berufung *f.*, Bezauberung *f.*; bez -u unberufen; — zdjąć jmndn entzaubern; na psa — unbeſchrieen, ich ſoll nichts verſchreien; wörtlich: der Zauber, das Unglück ſoll den Hund befallen.

Uroklina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Lagerstroemia (Pflanzenart).

Urologia, -gii, *sf.* Harnlehre *f.*, Lehre von den Erkrankungen des Harnapparates.

Uron, -u, *pl.* -y, *sm.* Galictis (Luchsart).

Uronka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Ceratochilus (Pflanzenart).

Urosić, -szę, -siłem, *va. perf.* benetzen, betauen.

Uroskopia, -pii, *sf.* Harnſchau *f.*, Harnunterſuchung *f.*; = Nauka o moczu, badanie moczu.

Urost, -u, *pl.* -y, *sm.* großer Wuchs, Größe *f.*, Hoheit *f.*

Uroszczenie, -nia, *sn.* 1) Anmaßung *f.*, Anſpruch *m.*; 2) Düngen *n.*

Uroszenie, -nia, *sn.* Benetzen *n.*, Betauen *n.*

Urościć, -szczę, -ściłem, *va. perf.* 1) düngen, fett machen; den Wuchs beſchleunigen; 2) — sobie ſich ſchaffen, ſich aushecken, anmaßen.

Urowany, -na, *pl.* -ni, *sm.* Droſſel *f.*; = Drozd.

Urozmaicać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Urozmaicić**, -cę, -ciłem, *va. perf.* mannigfaltig, verſchiedenartig geſtalten, bilden, Abwechſlung ſchaffen; -cał nam czas różnemi zabawami towarzyskiemi er ſchaffte uns Abwechſlung durch verſchiedene Geſellſchaftsſpiele; miasta, wsie, pola i niezliczona ilość rozsypanych przy drodze domów -cały tę podróż Städte, Dörfer, Felder und die unzähligen am Wege verſtreuten Häuſer geſtalteten die Reiſe mannigfaltig.

Urozmaicanie, Urozmaicenie, -nia, *sn.* Verſchiedenartigkeit *f.*

Urównać, -nam, -nałem, *va. perf.*; **Urównywać**, -nuję, -wałem, *va. imperf.* ganz gleich und eben machen.

Urson, -a, *pl.* -y, *sm.* kanadiſches Stachelſchwein; = Jeżozwierz.

Urty, urt, *plur. tant. sn.* Schafhürde *f.*

Urtęcianie, -nia, *sing. sn.* Vermiſchung *f.* mit Queckſilber, Auflöſung *f.* in Queckſilber, Amalgamation *f.*

Urtykacya, -cyi, *sing. tant. sf.* Veranlaſſung *f.* von Neſſelausſchlägen.

Urtykarya, -ryi, *sing. tant. sf.* Nesselausschlag *m.*, Urtikaria *f.*; = Pokrzywka.

Uruchomić, -mię, -miłem, *va. perf.* in Bewegung setzen, in Bewegung bringen; mobilisieren.

Uruchomienie, -nia, *sn.* Inbewegungsetzen *n.*; Mobilisierung *f.*

Urumieniać, -nię, -niłem, *va. imperf.*; **Urumienić**, -nię, -niłem, *va. perf.* röten, bräunen, rot, braun machen.

Urumować, -muję, -wałem, *ca. perf.* Raum machen.

Urwa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* 1) Felsstück *n.*, abgerissenes Erdstück, Hängekluft *f.*; 2) -wy *plur. tant.* Rauferei *f.*, Schlägerei *f.*; 3) Urva (Luchsart).

Urwać, -wę, -wałem, I. *va. perf.*: Urywać, -wam, -wałem, I. *va. imperf.* 1) reißen, abreißen, wegreißen, losreißen, abpflücken, abzwicken; — kwiatek, jabłko eine Blume, einen Apfel abpflücken; -ła lalce rękę sie hat der Puppe die Hand abgerissen; jeżeli wrócisz bez niego, -wę ci głowę wenn du ohne ihn zurückkehrst, werde ich dir den Kopf abreißen; 2) abzwacken, abreißen, abziehen, abrechnen; -łem mu sześć koron z rachunku ich habe ihm von der Rechnung sechs Kronen abgezogen; — sobie od gęby sich vom Munde abbrechen, sich vom Munde absparen, sich die Speise abdarben; — czas od zatrudnień seinen Geschäften Zeit wegstehlen; 3) plötzlich in der Rede stehen bleiben, abbrechen, stocken, stecken bleiben, nicht weiter reden; widząc, że temat schodzi na nieprzyjemne mi tory, -wał nagle rozmowę da er sah, daß der Gegenstand eine mir unangenehme Richtung nahm, brach er plötzlich das Gespräch ab; -wanym głosem mit abgerissener Stimme; — kogo jmnđn bald von dieser, bald von jener Seite angreifen; — nieprzyjaciela z tyłu dem Feinde von rückwärts zusetzen; II. — się, *vr.* abreißen, abgebrochen werden, springen; wszystkie sprzączki się -wały alle Klammern sind abgerissen; struna -wała się die Saite sprang; rozmowa nagle się -wała das Gespräch brach plötzlich ab; -wał się od szubienicy der hat sich vom Galgen losgerissen, d. h. eigentlich sollte er hängen; -wało się es fehlte; -wało mu się er hat den Faden verloren, er hat ausgespielt, er hat nichts mehr zuzusetzen; ten dochód mu się -wał er hat dieses Einkommen verloren.

Urwaniec, -ńca, *pl.* -ńcy, *sm.* Galgenstrick *m.*, Galgenvogel *m.*

Urwański, *adi.* räuberisch, Räuber-.

Urwipołeć, -łcia, -łcie, *sm.* Taugenichts *m.*

Urwisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* abgerissener Fels, Felsabhang *m.*, Hängekluft *f.*, Abbruch *m.*, Uferbruch *m.*

Urwisty, *adi.*; **Urwisto**, *adv.* abschüssig, abgerissen, abgebrochen; voller Klüfte.

Urwisz, -a, *pl.* -e, *sm.* Gauner *m.*, Schurke *m.*, Schelm *m.*, Beutelschneider *m.*

Urwiszubienica, -cy, *pl.* -ce, *sm.* Galgenstrick *m.*

Uryanka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* orientalische Perle.

Urychlić się, -chlę, -chliłem, *vr. perf.* sich beeilen, sich tummeln.

Uryk, -u, *sm.* Uranoxydul *n.*

Uryn, -u, *sm.* Urenin *n.*, Bestandteil des Urins.

Uryna, -ny, *sf.* Urin *m.* Harn *m.*; = Mocz; analiza -ny Harnanalyse *f.*

Urynał, -u, *pl.* -y, *sm.* Nachttopf *m.*, Nachtgeschirr *n.*; Uringlas *n.*, Harnglas, Urinkolben *m.*

Urynometr, -u, *pl.* -y, *sm.* Harnmesser *m.*

Urynować, -nuję, -wałem, *vn. imperf.* urinieren, harnen, sein Wasser abschlagen; = Wypuszczać mocz, Szczać.

Urynowanie, -nia, *sn.* Harnen *n.*, Urinieren *n.*

Urynowy, *adi.* 1) Urin-, Harn-, kwas — Harnsäure *f.* rurka -wa Harnröhre *f.*; 2) urin-, harnartig.

Urywanie, -nia, *sn.* Abreißen *n.*, Losreißen *n.*, Abzwicken *n.*; Abziehen *n.*, Abrechnen *n.*

Urywczy, *adi.*; **Urywczo**, *adv.* schnell einfallend, in der Geschwindigkeit Abbruch tuend, abgebrochen, unterbrochen; gelegentlich.

Urywek, -wku, *pl.* -wki, *sm.* Bruchstück *n.*, Abbruch *m.*, Abgerissene(s) *n.*

Urywiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* (Flores zinci) Zinkoxyd *n.*

Urywkowy, *adi.*; **Urywkowo**, *adv.* Bruchstück-, abgerissen, abgebrochen; bruchstücksweise.

Urząd, -ędu, *pl.* -ędy, *sm.* Amt *n.*; Behörde *f.*; Magistrat *m.*, być w -ędzie im Amte sein; — wysyłkowy Expedit *n.*, — przesyłek pospiesznych Eilgüterexpedit; — cłowy Zollamt; — podatkowy Steueramt; sprawować — ein Amt bekleiden; z -ędu von Amts wegen; starać się o — sich um ein Amt bewerben; na — auf Bestellung, absichtlich, vorsätzlich, als ob es so sein müßte; na — kłamać wie auf Bestellung lügen.

Urządzać, -dzam, -dzałem, I. *va. imperf.*; **Urządzić**, -dzę, -dziłem, I. *va. perf.* 1) veranstalten; -dził wielkie przyjęcie er veranstaltete einen großen Empfang; 2) einrichten; — mieszkanie eine Wohnung einrichten; świeżo -dzony frisch eingerichtet; 2) — kogo jmnđn herrichten, zurichten, jmnđn auffitzen lassen; II. — się, *vr.* sich einrichten; sich errichten; sich zurichten.

Urządzanie, **Urządzenie**, -nia, *sn.* Einrichtung *f.*; Veranstaltung *f.*; lepsze -dzenia zaprowadzić w swojem gospodarstwie bessere Einrichtungen in seiner Wirtschaft einführen; -dzenie balu pociąga za sobą wielkie koszta die Veranstaltung eines Balles zieht große Kosten nach sich; sprawił sobie do salonu nowe — er hat sich eine frische

Saloneinrichtung angeschafft; — drogi żelaznej Eisenbahnanlagen *pl.*; — dylatacyjne Dilatationsvorrichtung.

Urzec, -knę, -rzekłem; **Urzeknąć**, -rzekę, -rzekłem, *va. perf.* beschreien, berufen.

Urzeczenie, Urzekanie, -nia, *sn.* Beschreien *n.*, Berufen *n.*

Urzeczywistniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Urzeczywistnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* verwirklichen, realisieren; przyszłość to -stni die Zukunft wird es verwirklichen; — się, *vr.* zur Wirklichkeit werden, sich verwirklichen, realisieren; wątpię, czy marzenia twoje się kiedykolwiek -nią ich bezweifle, ob deine Träume je zur Wirklichkeit werden.

Urzeczywistnianie, Urzeczywistnienie, -nia, *sn.* Verwirklichung *f.*, Realisierung *f.*

Urzekła, -kli, *pl.* -kle, *sf.* Gosteria (Pflanzenart).

Urzet, -u, *sm.* (Isatis) Waid *m.*, Waidkraut *n.*

Urzetelniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Urzetelnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* erfüllen, in Erfüllung bringen.

Urzezać, -zam, -załem; **Urznąć**, -rznę, -rznąłem, I. *va. perf.*; **Urzynać**, -nam, -nałem, I. *va. imperf.* absägen, abschneiden; bluźniercom -nano język den Gotteslästerern wurde die Zunge abgeschnitten; — komu rękę, nogę jmndm den Fuß, die Hand absägen; — kogo w gębę jmndm aufs Maul schlagen, jemdm eine Maulschelle versetzen; II. — się, *vr.* 1) sich schneiden; -rznął się w palec er hat sich in den Finger geschnitten; 2) seine Notdurft verrichten; 3) sich betrinken, besaufen; a to się -nął da hat er sich ordentlich betrunken.

Urzezanie, -nia; Urznięcie, -cia; Urzynanie -nia, *sn.* Abschneiden *n.*, Beschneiden *n.*, Absägen *n.*; Betrinken *n.*

Urzeźbić, -bię, -biłem, *va. perf.* schnitzen.

Urzędniczęta, *plur. tant. sn.* Beamtenkinder *pl.*

Urzędniczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Beamtin *f.*; Beamtenfrau *f.*

Urzędniczy, *adi.* Beamten-; bal — Beamtenball *m.*

Urzędniczyna, -ny, *pl.* -ny, *sm.* armer, unansehnlicher Beamter.

Urzędnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* 1) Beamte(r) *m.*; — sądowy Gerichtsbeamter; — prywatny Privatbeamter; 2) Amtmann *m.*, Verwalter *m.*, Wirtschaftsverwalter.

Urzędować, -duję, -wałem, *vn. imperf.* amtieren, ein Amt bekleiden, Beamter sein, ein Amt verwalten.

Urzędowanie, -nia, *sn.* Amtieren *n.*, Amtsverwaltung *f.*

Urzędowność, -ści, *sf.* amtlicher Charakter.

Urzędowny, Urzędowy, *adi.*; **Urzędownie, Urzędowo**, *adv.* amtlich, offiziell; -we doniesienie amtlicher Bericht; mina -wa Amtsmiene *f.*; -we obowiązki Amtspflichten *pl.*; -wa pieczęć Amtssiegel *n.*; -wnie kogo zawiadomić jmndn amtlich benachrichtigen.

Usadka, Usadzka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Hinterhalt *m.*

Usadowić, -wię, -wiłem, *va. perf.* setzen, hinsetzen; — się, *vr.* sich setzen, sich hinsetzen; sich festsetzen.

Usadowienie, -nia, *sn.* 1) Hinsetzen *n.* Setzen; 2) Einwaggonierung *f.*

Usadzać, -dzam, -dzałem, I. *va. imperf.*; **Usadzić**, -dzę, -dziłem, I. *va. perf.* 1) setzen, pflanzen, stellen; — ogród, winnicę einen Garten, einen Weinberg pflanzen; 2) — byka einen Bock schießen, eine Dummheit sagen; II. — się, *vr.* etw. zu erreichen trachten, etw. zu bewerkstelligen suchen, stark und fest auf etw. bestehen; jak się nieszczęście na kogo -dzi, ciągle go prześladuje wenn das Unglück jmndn zu verfolgen anfängt, so hört es nicht auf.

Usadzanie, Usadzenie, -nia, *sn.* Pflanzen *n.*, Setzen *n.*, Stellen *n.*

Usamowolnić, -nię, -niłem, *va. perf.* die Freiheit, die Selbständigkeit geben, emanzipieren, freilassen, freigeben; für mündig erklären.

Usamowolniciel, -a, *pl.* -e, *sm.* Emanzipator *m.*, Befreier *m.*

Usamowolnienie, -nia, *sn.* Emanzipation *f.*, Gewährung der Rechtsfreiheit, Freilassung *f.*; Mündigkeitserklärung *f.*

Uschłość, -ści, *sf.* Trockenheit *f.*, Verdorrtheit *f.*, Dürre *f.*

Uschnąć, -schnę, -schnąłem, *vn. perf.*; **Usychać**, -cham, -chałem, *vn. imperf.* trocknen, verdorren, trocken, dürr, werden, absterben, verschmachten; roślina ta pozbawiona klimatu, w którym wzrosła, powoli -cha diese Pflanze, dem Klima, in dem sie aufgewachsen, entzogen stirbt langsam ab; a bodaj -schła ta ręka, co się przeciw ojcu podniosła möge die Hand verdorren, die sich gegen den Vater erhoben hat; odkąd zniknęła jak sen jaki złoty, umieram z żalu, -cham z tęsknoty seitdem sie wie ein goldener Traum verschwand, sterbe ich vor Schmerz und verschmachte vor Sehnsucht; serce mi -sycha ze zmartwienia der Kummer verzehrt mein Herz.

Usiadać, -dam, -dałem, *vn. imperf.*; **Usiąść**, -siądę, -siadłem, *vn. perf.* sich setzen, sich niederlassen, sich niedersetzen; -siądź, ja ci podyktuję setze dich und ich werde dir diktieren; — na gałęzi sich an einen Zweig setzen; czart od początku świata na tem miejscu -siadł, aby nas od prawdy odwodzić der Teufel hat sich von Anfang der Welt an diesem Orte niedergelassen, um uns der Wahrheit abspenstig zu machen; — się, *vr.* sich senken; sich auf den Boden setzen; fester werden.

Usiadanie, Usiedzenie, -nia, *sn.* Setzen *n.*

Usiarczenie, Usiarkowanie, -nia, *sn.* Schwefeln *n.*

Usiarczyć, -czę, -czyłem, *va. perf.* schwefeln, mit Schwefel anmachen.

Usidłać, -lam, -łałem, *va. imperf.*; **Usidlić**, -lę, -liłem, *va. perf.* ins Netz fangen, verwickeln, in Schlingen fangen, verstricken.

Usidłanie, Usidlenie, -nia, *sn.* Verwickeln *n.*, Verstricken *n.*

Usiec, -kę, -kłem, **Usiekać**, -kam, -kałem, *va. perf.* hacken, hauen, ab-, zerhauen; abmähen; verwunden.

Usieczenie, Usiekanie, -nia, *sn.* Hacken *n.*, Hauen *n.*: Zerhauen *n.*, Abmähen *n.*

Usiedzieć, -dzę, -działem, *vn. perf.* sitzen bleiben, sitzend ausdauern, abwarten; nie -dzi ani pięć minut spokojnie er bleibt nicht fünf Minuten ruhig sitzen; nie -dzisz na tym tronie du wirst dich auf diesem Throne nicht halten.

Usikać się, -kam, -kałem, *vr. imperf.*; **Usiknąć się**, -knę, -kłem, *vr. perf.* sich naß machen, sich nässen; Wasser abschlagen.

Usilność, -ści, *sf.* eifriges Bestreben, Kraftanstrengung *f.*, Bemühung *f.*

Usilny, *adi.*; **Usilnie**, *adv.* eifrig, kräftig; dringend, inständig, rastlos; -na prośba inständige Bitte; -ne żądanie eifriges Verlangen; -ne staranie się rastloses Bemühen; -nie się czegoś domagać etw. dringend verlangen.

Usiłować, -łuję, -wałem, *vn. imperf.* trachten, sich bemühen, sich die Mühe geben; — dopiąć czego etw. zu erreichen sich bemühen; -wał wszystkimi sposobami utrzymać się na stanowisku er trachtete mit allen Mitteln, sich in seiner Stellung zu erhalten.

Usiłowanie, -nia, *sn.* Bemühung *f.*, Anstrengung *f.*; wszystkie jego -nia spełzły na niczem alle seine Bemühungen sind zu nichte geworden.

Uskakiwać, -kuję, -wałem, *vn. imperf.*; **Uskoczyć**, -czę, -czyłem, *vn. perf.* zur Seite springen, beiseite springen, abspringen, ausweichen, entwischen; widząc nadjeżdzający wóz, -czył zręcznie na bok da er den Wagen heranfahren sah, sprang er geschickt zur Seite.

Uskakiwanie, Uskoczenie, -nia, *sn.* Abspringen *n.*, Sprung *m.* zur Seite; Ausweichen *n.*; Entweichen *n.*

Uskarbić, -bię, -biłem, *va. perf.* erlangen, erringen.

Uskarbienie, -nia, *sn.* Erlangen *n.*, Erringen *n.*

Uskarżać się, -rżam, -rżałem, *vr. imperf.*; **Uskarżyć się**, -rżę, -rżyłem, *vr. perf.*; sich beklagen, sich beschweren; — się na kogo sich über jmndn beklagen; — się na brak zajęcia sich über Mangel an Beschäftigung beschweren; nie mam się nawet przed kim — ich habe nicht einmal jmndn, vor dem ich mich beschweren könnte.

Uskąpiać, -piam, -piałem, *va. imperf.*; **Uskąpić**, -pię, -piłem, *va. perf.* abzwicken, absparen, abziehen.

Uskipieć, -pię, -piałem, *vn. perf.* siedend überlaufen.

Usklepiać, -piam, -piałem, *va. imperf.*; **Usklepić**, -pię, -piłem, *va. perf.* wölben, ein Gewölbe aufstellen.

Usklepienie, -nia, *sn.* Fertigwölben *n.*; Wölbung *f.*

Uskok, -u, *pl.* -i, *sm.* 1) Sprung *m.*, Seitensprung *m.*; Entfliehen *n.*, Entspringen *n.*; 2) Sprung *m.*, Durchwurf *m.*, Wechsel *m.*, Verschiebung *f.* (Geologie); 3) Böschungsabsatz *m.*, Berme *f.*; 2) Wachtelflug *m.*, Wegrücken *n.*, Wegstreichen *n.*

Uskramiać, -miam, -miałem, *va. imperf.*; **Uskromić**, -mię, -miłem, *va. perf.* bezähmen, bezwingen, besiegen, bändigen, zügeln, unterdrücken, dämpfen; — swoje namiętności seine Leidenschaften bezähmen; — powstanie einen Aufstand unterdrücken; — dzikie zwierzęta wilde Tiere bändigen; — się, *vr.* seine Geschäfte abtun, Muße bekommen; — się z czem mit etw. fertig werden, sich eines Geschäftes entledigen.

Uskramianie, Uskromienie, -nia, *sn.* Bezähmen *n.*, Unterdrücken *n.*

Uskromniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Uskromnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* bescheidener machen.

Uskrzydlić, -dlę, -dliłem, *va. perf.* beflügeln, Flügel verleihen.

Uskrzynąć, Uskrzypnąć, -nę, -nąłem, *va. perf.* abquetschen, abzwicken, verletzen, einklemmen; kogo raz-ną drzwi, palca drugi raz między nie nie kładzie gebrannte Kinder fürchten das Feuer; — się, *vr.* sich einklemmen.

Uskubać, -bię, -bałem; **Uskubnąć**, -bnę, -błem, *va. perf.* abzausen, abreißen, abzupfen, losreißen, abrupfen.

Uskubanie, -nia, *sn.* Abzupfen *n.*, Losreißen *n.*, Abzausen *n.*, Abreißen *n.*

Uskuteczniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Uskutecznić**, -nię, -niłem, *va. perf.* ausführen, verwirklichen, zustande bringen, bewerkstelligen; najłatwiejsza rzecz poradzić, ale -nić, to sztuka leicht ist zu raten, aber auszuführen ist eine Kunst; rozkaz został w tej chwili -niony der Befehl wurde sofort ausgeführt.

Uskutecznianie, Uskutecznienie, -nia, *sn.* Ausführen *n.*, Ausführung *f.*, Bewerkstelligen *n.*, Bewerkstelligung *f.*, Verwirklichen *n.*, Verwirklichung *f.*

Uskwarzenie, -nia, *sn.* Rösten *n.*, Braten *n.*, Kröschen *n.*

Uskwarzyć, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* kreischen, kröschen, schmelzen, braten, rösten; — słoninę Speck kröschen; — łój Talg schmelzen; — się, *vr.* -rzę się na tem gorącu ich werde in dieser Hitze braten.

Usłać, -łam, -łałem; **Uścielić**, -lę, -liłem, *va. perf.* 1) betten, ein Lager bereiten; — łóżko das Bett machen; — drogę den Weg bahnen, ebnen; 2) bestreuen; bedecken; — pole trupami nie-

przyjaciół das Feld mit den Leichen der Feinde bedecken.

Usłanie, Uścielenie, -nia, *sn.* 1) Betten *n.*; 2) Bedecken *n.*; 3) Bahnen *n.*

Usławić, -wię, -wiłem, *va. perf.* mit Ruhm bedecken.

Usłonić, -nię, -niłem, *va. perf.* 1) versteckt halten, verbergen; 2) (durch Decken) bewahren, beschützen, schirmen.

Usłoń, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Sonnenseite *f.*

Usłonny, *adi.* sonnenseitig.

Usłuchać, -cham, -chałem, *va. perf.* folgen, gehorchen, Gehör geben; — dobrej rady einen guten Rat befolgen; gdybyś mnie był -chał, wszystko byłoby inaczej wypadło wenn du mir gefolgt hättest, wäre alles anders ausgefallen.

Usłuchanie, -nia, *sn.* Befolgen *n.*, Befolgung *f.*, Folgen *n.*, Folgeleistung *f.*, Gehorchen *n.*

Usługa, -gi, *pl.* -gi, *sf.* 1) Dienst *m.*, Bedienung *f.*; jestem na -gi pańskie ich stehe zu Ihren Diensten; do usług zu Diensten, zu Befehl; — w tym hotelu jest niżej wszelkiej krytyki die Bedienung in diesem Hotel ist unter aller Kritik; dać komu człowieka do -gi jmndm einen Menschen zur Bedienung beistellen; 2) Dienst *m.*, Gefälligkeit *f.*; oddać komu -gę jmndm einen Dienst erweisen; chęcią nie datkiem mierzą się -gi die Gefälligkeiten werden nach dem Willen, nicht nach der Gabe gemessen; — przyjacielska Freundschaftsdienst *m.*

Usługacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Bediener *m.*, Diener *m.*

Usługaczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Bedienerin *f.*, Dienerin *f.*

Usługiwać, -guję, -wałem, *vn. perf.* bedienen, aufwarten; — przy stole servieren; — chorym die Kranken bedienen; samemu sobie — sich selber bedienen; nie zwykłem — ich bin an das Bedienen nicht gewöhnt.

Usługiwanie, -nia, *sn.* Bedienen *n.*

Usłużenie, -nia, *sn.* Dienst *m.*, Dienstleistung *f.*

Usłużyć, -żę, -żyłem, *va. perf.* Dienst(e) leisten; — komu jmndm einen Dienst, eine Gefälligkeit erweisen, behilflich sein; jeżeli ci mogę w tem — wenn ich dir dabei behilflich sein kann.

Usłyszeć, -szę, -szałem, *va. perf.* hören, vernehmen, zu hören bekommen; pomimo wielkiego natężenia nie mogłem nic z ich rozmowy — trotz großer Anstrengung konnte ich nichts von ihrem Gespräche vernehmen; -szał krzyk przeraźliwy er hörte ein durchdringendes Geschrei; -szawszy to, wyszedł z pokoju bez pożegnania nachdem er dies gehört hatte, verließ er das Zimmer, ohne sich zu verabschieden.

Usłyszenie, -nia, *sn.* Hören *n.*

Usmalać, -lam, -łałem, *va. imperf.*; **Usmolić,** -lę, -liłem, *va. perf.* bepichen, mit Pech beschmieren, anrußen, berußen; ansengen, versengen.

Usmalanie, Usmolenie, -nia, *sn.* Bepichen *n.*; Berußen *n.*; Versengen *n.*

Usmarkać się, -kam, -kałem, *vr. perf.* sich beroßen.

Usnadnić, -nię, -niłem, *va. perf.* beschleunigen; erleichtern.

Usnadnienie, -nia, *sn.* Beschleunigung *f.*; Erleichterung *f.*

Usnąć, -nę, -nąłem, *vn. perf.*; **Usypiać,** -piam, -piałem, *vn. imperf.* einschlafen; nie mogłem — ze strachu ich konnte vor Schreck nicht einschlafen; dziecko spłakawszy się -nęło das Kind weinte sich aus und schlief dann ein; właśnie chora -pia, więc nie wchodź do pokoju die Kranke schläft gerade ein, also geh nicht ins Zimmer.

Usnować, Usnuć, -ję, -łem, *va. perf.* spinnen, ausdenken, schaffen; na tem tle -ta bajka auf diesem Grunde ausgesponnenes Märchen.

Usnowanie, -nia; **Usnucie,** -cia, *sn.* Ausspinnen *n.*; Ausdenken *n.*

Uspakajać, Uspokajać, -jam, -jałem, I. *va. imperf.*; **Uspokoić,** -ję, -iłem, I. *va. perf.* beruhigen, besänftigen; -ił mnie i teraz już nie mam żadnych obaw er hat mich beruhigt und jetzt habe ich keine Befürchtungen mehr; — kraj das Land beruhigen; II. — się, *vr.* 1) sich beruhigen; -kój się na miłość Boską beruhige dich um Gottes willen; 2) still werden, sich legen; nachlassen, sich verziehen; burza się -koiła der Sturm hat sich gelegt; bole się -koiły die Schmerzen haben nachgelassen.

Uspakajanie, Uspokajanie, Uspokojenie, -nia, *sn.* Beruhigung *f.*; to jest potrzebne do (dla) mego -nia das ist zu meiner Beruhigung notwendig; jemu zawdzięczamy — umysłów ihm verdanken wir die Beruhigung der Gemüter.

Uspławnić, -nię, -niłem, *va. perf.* schiffbar machen.

Uspolenie, -nia, *sn.* Einigung *f.*

Uspolić, -lę, -liłem, *va. perf.* einigen, zusammenfügen.

Uspołeczniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Uspołecznić,** -nię, -niłem, *va. perf.* vergesellschaftlichen, gesittet machen, kultivieren.

Uspołecznianie, Uspołecznienie, -nia, *sn.* Vergesellschaftlichung *f.*, Kultivierung *f.*, Kultur *f.*

Usposabiać, -biam, -białem, *va. imperf.*; **Usposobić,** -bię, -biłem, *va. perf.* heranbilden, befähigen; — kogo jmndn zu etw. vorbereiten, tüchtig machen; — kogo na śmierć jmndn auf den Tod vorbereiten; — kogo do stanu duchownego jmndn für den geistlichen Stand vorbereiten, ihn mit den nötigen Kenntnissen ausrüsten; jestem dziś źle -biony ich bin heute schlecht aufgelegt.

Usposobienie, Uspasabianie, -nia, *sn.* 1) Vorbereiten *n.*, Befähigen *n.*; 2) Ge-

ſchicklichkeit *f.*, Fähigkeit *f.*; Veranlagung *f.*; 3) Laune *f.*, Stimmung *f.*; nie jestem dziś w -niu do takich głupstw ich bin heute nicht zu ſolchen Dummheiten aufgelegt, ich bin heute nicht in der Stimmung, ſolche Dummheiten zu machen, zu ertragen; to zależy od -nia, w jakiem go znajdziesz das hängt von der Stimmung ab, in der du ihn finden wirſt.

Usprawiedliwiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Usprawiedliwić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* entſchuldigen, rechtfertigen; czem -dliwisz twoją zuchwałość womit wirſt du deine Frechheit rechtfertigen; to go w moich oczach nie -wia das rechtfertigt ihn nicht in meinen Augen; -wił swoją nieobecność er hat ſeine Abweſenheit entſchuldigt; — się, *vr.* ſich entſchuldigen, ſich rechtfertigen.

Usprawiedliwianie, -nia; **Usprawiedliwienie**, -nia, *sn.* Entſchuldigung *f.*, Rechtfertigung *f.*; dla -nia się um ſich zu rechtfertigen.

Usrać, -sram, -srałem, *va. perf.* ſcheißen; — się, *vr.* ſich beſcheißen, ſich beſudeln.

Usrebrzenie, -nia, *sn.* Verſilbern *n.*

Usrebrzyć, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* verſilbern.

Ussać, -ssam, -ssałem, *va. perf.* ein wenig ſaugen; ſaugend wegnehmen.

Usta, ust, *plur. tant. sn.*; *dim.* **Usteczka**, -czek, *plur. tant. sn.* Mund *m.*, Lippen *pl.*; małe, wielkie, słodkie — kleiner, großer, ſüßer Mund; woda do ust Mundwaſſer *n.*; wrzód w -ch Mundgeſchwür *n.*; przyłożyć rękę do ust die Hand an die Lippen legen; koralowe — Korallenmund; nigdyby coś takiego przez moje — nie przeszło nie würde etw. Ähnliches über meine Lippen kommen; nie ma co do ust włożyć er hat nichts zu beißen; rozdziawić — den Mund aufſperren; cały czas nie otworzył ust er hat die ganze Zeit den Mund nicht aufgemacht; zatkać komu — jmndm den Mund ſtopfen; ślina mi do ust przychodzi na sam widok tej potrawy der Speichel (das Waſſer) läuft mir im Munde zuſammen bei dem bloßen Anblick dieſer Speiſe; od ust sobie odejmować ſich vom Munde abſparen; z ust mi wyjął pan to słowo Sie nahmen mir das Wort aus dem Munde; czuć mu z ust er riecht aus dem Munde; słyszałem to z jego własnych ust ich habe es aus ſeinem eigenen Munde gehört; rachować, co kto do ust włoży jmndm die Biſſen in den Mund zählen; miałem na -ch gorzką odpowiedź, ale się wczas rozmyśliłem ich hatte eine bittere Antwort auf den Lippen, aber ich habe es mir rechtzeitig überlegt; z pełnemi -mi mit vollem Munde; pianę miał na -ch er hatte Schaum auf den Lippen; uśmiech ironiczny igrał na jego -ch ein ironiſches Lächeln ſpielte auf ſeinen Lippen; co innego ma w -ch a co innego w sercu er redet anders und anders fühlt er, was anderes hat er im Munde und was anderes im Herzen; miód w -ch a żółć w sercu Honig im Munde und Galle im Herzen; mieć co zawsze na -ch etw. immer im Munde führen; nie wziąłbym tego do ust ich würde das nicht in den Mund nehmen; wieść szybko z ust do ust przechodzi das Gerücht geht ſchnell von Mund zu Mund.

Ustać, -nę, -tałem, *vn. perf.*; **Ustawać**, -ję, -wałem, *vn. imperf.* I. aufhören, nachlaſſen; deszcz, śnieg, wojna, zaraza -ła der Regen, der Schnee, der Krieg, die Peſt haben aufgehört; deszcz już -je der Regen läßt ſchon nach; nie -wać ani na chwilę w pracy nicht für einen Augenblick in der Arbeit ruhen; ból w ręce kompletnie ustał, natomiast mam inne dolegliwości der Schmerz in der Hand hat vollſtändig aufgehört, dafür habe ich aber andere Beſchwerden; dlaczego w ostatnich czasach pilność twoja -je? warum läßt in letzter Zeit dein Fleiß nach?; gęba mu ani na chwilę nie -je er hört nicht auf zu ſchwatzen, er plaudert in einem fort, der Mund ſteht ihm nicht ſtill; II. ſtehen bleiben; nie mogę już — na nogach ich kann mich nicht mehr auf den Füßen halten; czy nie możesz — chwili spokojnie kannſt du nicht einen Augenblick ruhig ſtehen bleiben; III. — się, *vr.* ſich ſetzen, abſtehen; -ła woda abgeſtandenes Waſſer.

Ustanie, **Ustawanie**, -nia, *sn.* Aufhören *n.*, Nachlaſſen *n.*

Ustalać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Ustalić**, -lę, -liłem, *va. perf.* befeſtigen, ſtabiliſieren, ſtändig machen, gründen, begründen; — czyjś los jmnds Los begründen; chciałbym tem naszą przyjaźń — ich möchte damit unſere Freundſchaft befeſtigen; — rząd, panowanie, swoją władzę die Regierung, die Herrſchaft, ſeine Macht befeſtigen; pisownia nie jest jeszcze -lona die Rechtſchreibung iſt noch ſchwankend, ſteht noch nicht feſt.

Ustalanie, **Ustalenie**, -nia, *sn.* Befeſtigung *f.*, Gründung *f.*

Ustanawiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Ustanowić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* beſtimmen, feſtſetzen, verordnen, einſetzen; — prawo ein Geſetz geben, feſtſtellen, machen; — kogo swoim następcą jmndn zu ſeinem Nachfolger ernennen; — kogo dozorcą dóbr swoich jmndn zum Aufſeher ſeiner Güter beſtellen; — jakieś święto einen Feiertag einſetzen; — komisyę eine Kommiſſion ernennen; — karę eine Strafe verhängen, mit einer Strafe belegen.

Ustanawianie, **Ustanowienie**, -nia, *sn.* Einſetzung *f.*, Ernennung *f.*, Errichtung *f.*

Ustanek, -nku, *pl.* -nki, *sm.* Pauſe *f.*, Aufhören *n.*; bez -nku unaufhörlich.

Ustanie, Ustawanie, -nia, *sn.* Aufhören *n.*, Pauſieren *n.*, Pauſe *f.*

Ustanowiciel, -a, *pl.* -e, *sm.* Verordner *m.*, Abordner *m.*, Stifter *m.*

Ustatkować, -kuję, -wałem; **Ustatecznić**, -nię, -niłem, *va. perf.* regulieren, beſtimmen, feſtſetzen, ordentlich, geſetzt machen; — się, *vr.* ſich beruhigen, vernünftig, ordentlich werden, geſetzt(er) werden, den Lebenswandel ändern.

Ustatkowanie, Ustatecznienie, -nia, *sn.* (się) Beruhigung *f.*, Geſetztwerden *n.*

Ustawa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* 1) Verordnung *f.*, Verfaſſung *f.*, Geſetz *n.*, Anordnung *f.*, Satzung *f.*, Statut *n.*; — karna Strafgeſetz; — policyjna Polizeigeſetz; — kościelna Kirchengeſetz; zbiór ustaw Geſetzſammlung *f.*; sam tylko prawodawca może -wę zmienić der Geſetzgeber allein kann das Geſetz abändern; -mi i mężami miasta stoją, nie murami durch Geſetze und durch Männer beſtehen die Städte, nicht durch Mauern; według ustaw tego towarzystwa możesz być przyjętym tylko na nadzwyczajnego członka nach den Statuten dieſer Geſellſchaft kannſt du nur als außerordentliches Mitglied aufgenommen werden; — ogniowa Feuerordnung *f.*; — leśna Forſtordnung *f.*; — kasy emerytalnej Penſionsſtatut *n.*; Statuten *pl.* der Penſionskaſſe; 2) Stellung *f.*, Richtung *f.*, Beſtand *m.*

Ustawiacz, -a, *pl.* -e, **Ustawiciel**, -a, *pl.* -e, *sm.* Aufſteller *m.*; — zwrotnic centralnych Zentralweichenſteller *sm.*

Ustawiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Ustawić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* aufſtellen, ſtellen; — łóżko ein Bett aufſtellen; — wojsko w szyku wojennym das Heer in Schlachtordnung ſtellen; — straże Schildwachen aufſtellen; — łapkę eine Falle ſtellen; — maszynę eine Maſchine aufſtellen.

Ustawianie, Ustawienie, -nia, *sn.* Aufſtellen *n.*, Aufſtellung *f.*, Stellen *n.*; — milarza Richten *n.* des Meilers.

Ustawiczność, -ści, *sing. tant. sf.* Fortwähren *n.*, Fortdauer *f.*; Unabläſſigkeit *f.*

Ustawiczny, *adi.*; **Ustawicznie**, *adv.* fortdauernd, beharrlich, fortwährend, unaufhörlich, unabläſſig; -ne wiatry czynią pobyt tu niemożliwym die fortwährenden Winde machen den Aufenthalt hier unmöglich; czas jej schodził na -ch modlitwach die Zeit verging ihr unter fortwährenden Gebeten; na jej -ne prośby auf ihre beharrlichen Bitten.

Ustawnia, -wni, *pl.* -wnie, *sf.* Stellwerk *n.*; — zwrotnic centralna zentrale Weichenſtellung, zentrale Stellung der Weichen.

Ustawniczy, *adi.*; **Ustawniczo**, *adv.* 1) aufſtellbar, Aufſtellungs-; -cza śruba Stellſchraube *f.*, Druckſchraube *f.*, Richtſchraube *f.*; -czy klin Stellkeil *m.*; 2) durch Geſetz feſtgeſtellt, geſetzlich.

Ustawodawca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Geſetzgeber *m.*

Ustawodawczy, *adi.* geſetzgeberiſch, geſetzgebend.

Ustawodawstwo, -stwa, *sing. tant. sn.* Geſetzgebung *f.*

Ustąpić, -pię, -piłem, *vn. perf.*; **Ustępować**, puję, -wałem, *vn. imperf.* 1) wegtreten, zurücktreten, ſich zurückziehen, ſich entfernen; — z placu den Platz räumen; — komu czego jmndm etw. abtreten; — swego miejsca ſeinen Platz abtreten; — swoje prawa do panowania ſeine Rechte an die Herrſchaft abtreten; 2) nachgeben; piasek -puje pod nogami der Sand gibt unter den Füßen nach; mądry głupiemu zawsze -pi der Klügere gibt nach; nie -pię, choćbym wszystko miał stracić ich werde nicht nachgeben, wenn ich auch alles verlieren ſollte; Rzymianie nie -pują Grekom w wymowie die Römer ſtehen den Griechen in der Beredſamkeit nicht nach; 3) nachlaſſen; powiedziałem ostatnią cenę i nie mogę nic — ich habe den äußerſten Preis geſagt und kann (davon) nichts nachlaſſen.

Ustąpienie, Ustępowanie, -nia, *sn.* Zurücktreten *n.*, Wegtreten *n.*, Zurückziehen *n.*; Nachgeben *n.*; Nachlaſſen *n.*

Usteczka, -czek, *plur. tant. sn.* Mündchen *n.*

Uster(e)k, Ustyrk, -u, *pl.* -i, *sm.* Stolpern *n.*, Strauchеln *n.*, Fehltritt *m.*; Mißgriff *m.*, Fehlgriff *m.*; to są -i godne przebaczenia das ſind Fehltritte, die Verzeihung verdienen; -iem tym popsuł wszystko mit dieſem Mißgriff hat er alles verborben.

Usterkać się, -kam, -kałem, *vr. imperf.*; **Usterknąć się**, -knę, -knąłem, *va. perf.* ſtolpern.

Ustęp, -u, *pl.* -y, *sm.*; *dim.* **Ustępek**, -pku, *pl.* -pki, *sm.* 1) Kapitel *n.*, Abſchnitt *m.*, Epiſode *f.*, Abſatz *m.*; ten — jest zbyteczny dieſes Kapitel iſt überflüſſig; zaznaczyłem dwa zajmujące -y w tej książce ich habe zwei intereſſante Kapitel in dieſem Buche bezeichnet; 2) Abtreten *n.*, Abtritt *m.*; iść na — abtreten; proszę panów na — meine Herren, bitte abzutreten; 3) Angriff *m.*, Entfernung *f.*; — na spadku w robotach Berme *f.*; — rogatki Aufſtellungsplatz *m.* für Fuhrwerke bei Rampen; 4) Abort *m.*, Abtritt *m.*

Ustępny, *adi.* weichend, nachgebend, zum Nachgeben geneigt; — człowiek ein konziliánter Menſch.

Ustępstwo, -wa, *pl.* -wa, *n.* Konzeſſion *f.*; Nachgiebigkeit *f.*; żadnych ustępstw keine Konzeſſionen; wymogłem na nim to ważne — ich habe bei ihm dieſe wichtige Konzeſſion erwirkt; dość z mojej

strony ustępstw, teraz kolej na ciebie ich habe meinerſeits genug Nachgiebigkeit gezeigt, jetzt iſt die Reihe an dir.

Ustny, *adi.*; **Ustnie**, *adv.* Mund-, mündlich; jama -na Mundhöhle *f.*; krwiotok — Mundblutfluß *m.*; zapalenie -ne Mundentzündung *f.*; -na harmonika Mundharmonika *f.*; kurcz — Mundkrampf *m.*; otwór — Mundöffnung *f.*; zapalenie błony -nej Mundſchleimhautentzündung *f.*; dam ci -ną odpowiedź ich werde dir eine mündliche Antwort geben: -ne zapytanie mündliche Anfrage; -na tradycya mündliche Überlieferung; — kontrakt mündlicher Kontrakt; -na rozprawa mündliche Verhandlung; — testament mündliches Teſtament.

Ustoiny, -in, *plur. tant. sf.* Bodenſatz *m.*

Ustopniować, -pniuję, -wałem, *va. perf.* ſtufenweiſe, grabweiſe einteilen.

Ustosunkować, -kuję, -wałem, *va. perf.* nach dem Verhältniſſe zuſammenſtellen; verhältnismäßig einteilen; in das richtige Verhältnis bringen.

Ustrajać, -jam, -jałem, *va. imperf.*; **Ustroić**, -ję, -iłem, *va. perf.* ſchmücken, verzieren, putzen; — ołtarz kwiatami den Altar mit Blumen ſchmücken; — pannę młodą w welon der Braut den Schleier aufſetzen; — serce w cnoty das Herz mit Tugenden ſchmücken; — rozum nauką den Verſtand mit Kenntniſſen ſchmücken; — się, *vr.* ſich ſchmücken, ſich putzen.

Ustrajanie, Ustrojenie, -nia, *sn.* Putzen *n.*, Schmücken *n.*

Ustrojność, -ści, *sing. tant. sf.* gute innere Anordnung, Gliederung *f.*

Ustrojowy, *adi.* organiſch.

Ustronny, *adi.*; **Ustronnie**, *adv.* abgelegen, entlegen, einſam.

Ustroń, -ni, *pl.* -nie, *sf.* abgelegener Ort, Einſamkeit *f.*

Ustrój, -oju, *pl.* -oje, *sm.* Organismus *m.*, innerer Bau; Syſtem *n.*

Ustrugać, -gam, -gałem; **Ustrużyć**, -żę, -żyłem, *va. perf.* abſchaben.

Ustruganie, Ustrużenie, -nia, *sn.* Abſchaben *n.*

Ustrzał, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Streifſchuß *m.*; 2) Bein-, Knochengeſchwulſt *f.*; Spahn *m.* (bei Pferden).

Ustrzedz, -gę, -głem, *va. perf.* bewahren, bewachen, behüten; — co od zepsucia etw. vor dem Verderben bewahren; — — się, *vr.* ſich bewahren, ſich behüten; trudno — się domowego złodzieja es iſt ſchwer, ſich vor einem Hausdieb zu hüten; śmierci nikt się nie -że niemand kann ſich vor dem Tode bewahren, dem Tode entgehen, gegen den Tod iſt kein Kraut gewachſen; — się czego durch Vorſicht Schaden vermeiden.

Ustrzelać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Ustrzelić**, -lę, -liłem, *va. perf.* ſchießen, mit einem Schuß ſtreifen; abſchießen.

Ustrzelanie, Ustrzeliwanie, -nia, *sn.* Schießen *n.*; Abſchießen *n.*

Ustrzygać, -gam, -gałem, *va. imperf.*; **Ustrzydz**, -gę, -głem, *va. perf.* mit der Schere abſchneiden, abſcheren; — knot u świecy das Licht putzen.

Ustrzyganie, Ustrzyżenie, -nia, *sn.* Abſchneiden *n.*, Abſcheren *n.*

Ustrzeżenie -nia, *sn.* Bewahren *n.*, Bewachen *n.*

Ustrzyżki, Ustrzyżyny, -żyn, *plur. tant. sn.* 1) Abſchnitzel *pl.*; 2) von der Kerze abgeſchnittener Docht.

Usunąć, -nę, -nąłem, *va. perf.*; **Usuwać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* wegſchieben, zur Seite ſchieben, wegrücken, wegräumen, entfernen, beſeitigen; usuń mu się z drogi, bo widzisz, że nie jest zupełnie trzeźwy geh ihm aus dem Wege, da du ſiehſt, daß er nicht ganz nüchtern iſt; — kogo z urzędu jmndn vom Amte entfernen, des Amtes entſetzen; — przeszkody die Hinderniſſe wegräumen; — podejrzenie den Verdacht beheben; — się, *vr.* ſich entziehen, zurückziehen, das Feld räumen; — się od wszelkich spraw publicznych ſich von allen öffentlichen Angelegenheiten zurückziehen; nie chcę ci dłużej przeszkadzać, więc -wam się ich will dich nicht länger ſtören, darum ziehe ich mich zurück.

Usunięcie, -cia; Usuwanie, -nia, *sn.* Wegſchieben *n.*, Wegrücken *n.*, Entfernen *n.*, Beſeitigen *n.*

Usuwisko, -ka, *pl.* -ka *sn.* Rutſchung *f.*, Rutſchſtelle *f.*, Rutſchterrain *n.*

Usycić, -cę, -ciłem, *va. perf.* ſättigen.

Usymbolizować, -zuję, -wałem, *va. perf.* ſymboliſieren.

Usymbolizowanie, -nia, *sn.* Symboliſieren *n.*

Usyp, -u, *pl.* -y, *sm.* aufgeſchütteter Haufe, Aufſchüttung *f.*

Usypać, -pię, -pałem, *va. perf.*; **Usypywać**, -puję, -wałem, *va. imperf.* aufſchütten, abſchütten, zuſammenſchütten, aufwerfen.

Usypanie, Usypywanie, -nia, *sn.* Aufſchütten *n.*, Aufwerfen *n.*

Usypiać, -piam, -piałem, 1) *vn. imperf.* ſiehe: Usnąć; 2) *va. imperf.*; **Uśpić**, -śpię, -śpiłem, *va. perf.* einſchläfern, einlullen, einwiegen; napój -piający ein einſchläfernder Trank; starał się -śpić swoje sumienie er ſuchte ſein Gewiſſen einzuſchläfern.

Usypianie, Uśpienie, -nia, *sn.* Einſchläfern *n.*, Einlullen *n.*; Einſchlafen *n.*

Usypnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Seifengebirge *n.*, Seifenwerk *n.*; Sandbänke *pl.*; -nie rudy cynowej Zinnſeife *f.*, Zinnſeifengebirge *n.*

Uszak, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Zwergfledermaus *f.*; 2) Türverzierung *f.*, Türgeſtell *n.*, Türgerüſt *n.*; 3) — judaszowy Judasohr *n.*, Holländerſchwamm *m.*, Ohrpilz *m.*

Uszamotać, -tam, -tałem *va. perf.* umreißen, umwerfen.

Uszanek, -nka, *pl.* -nki, *sm.* Lagotis (Mausart).

Uszanować, -nuję, -wałem, *va. perf.* ehren, Ehre bezeigen, beehren; — czyją wolę jmnds Willen ehren; -nuj moje siwe włosy ehre meine grauen Haare.

Uszanowanie, -nia, *sn.* Ehrerbietung *f.*, Verehrung *f.*, Ehrfurcht *f.*, Hochachtung *f.*; mam wprawdzie dla pana wielkie —, ale . . . ich hege zwar für Sie große Achtung, aber . . .; zostaję z głębokiem -m ich verbleibe mit vorzüglicher Hochachtung; nie żądam -nia dla mej osoby, ale dla władzy, którą tu reprezentuję ich verlange keine Ehrerbietung für meine Person, aber für die Behörde, die ich hier vorstelle; z -m achtungsvoll.

Uszańcować, -cuję, -wałem, *va. perf.* verschanzen.

Uszańcowanie, -nia, *sn.* Verschanzung *f.*

Uszargać, -gam, -gałem, *va. perf.* mit Kot beschmutzen, beschlumpern.

Uszarganie, -nia, *sn.* Beschmutzen *n.* mit Kot, Beschlumpern *n.*

Uszarpać, -pię, -pałem, *va. imperf.*; **Uszarpnąć**, -nę, -nąłem, *va. perf.* abreißen, durch Zerren abreißen.

Uszarpanie, -nia, *sn.* Abreißen *n.*

Uszarzyć, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* grau machen.

Uszatek, -tka, *pl.* -tki, *sm.* Geschirr *n.* mit Henkeln, Urne *f.*

Uszaty, **Uchaty**, *adi.* großohrig, langöhrig; mit Henkeln, mit Ohren versehen.

Uszczać, -czam, -czałem, *va. perf.* bepissen.

Uszczanie, -nia, *sn.* Bepissen *n.*

Uszczególniać, -niam, -niałem, *va. perf.* vereinfachen.

Uszczelniak, -a, *pl.* -i, *sm.* Röhrenstemmer *m.*

Uszczepać, -pię, -pałem, *va. perf.* anspalten, spalten.

Uszczerbek, -bku, *pl.* -bki, *sm.* Abbruch *m.*, Nachteil *m.*, Verlust *m.*; — ponieść na honorze an seiner Ehre Abbruch leiden; — komu przynosić jmndm Abbruch tun, Schaden verursachen, Nachteil bringen; nie chcąc ci czynić -bku da ich dir keinen Abbruch tun will; 2) Scharte *f.*

Uszczerbiać, -biam, -białem, *va. imperf.*; -bię, -biłem, *va. perf.* 1) Abbruch tun, Schaden verursachen; 2) abbrechen, schartig werden.

Uszczerbianie, **Uszczerbienie**, -nia, *sn.*; = Uszczerbek.

Uszczęśliwiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Uszczęśliwić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* beglücken; — ludzi die Menschen beglücken; tobie to prawie żadnej nie czyni różnicy a jego by -wiło dir macht es fast gar keinen Unterschied und ihn möchte es beglücken; był -wiony naszem przybyciem er war durch unser Kommen beglückt.

Uszczęśliwianie, **Uszczęśliwienie**, -nia, *sn.* Beglückung *f.*, Beglücken *n.*

Uszczknąć, -knę, -kłem, *va. perf.* abpflücken.

Uszczknięcie, -cia, *sn.* Abpflücken *n.*

Uszczuć, -ję, -łem, *va. perf.* hetzen.

Uszczuplać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Uszczuplić**, -lę, -liłem, *va. perf.* vermindern, verringern; — się, *vr.* sich verringern, zusammenschmelzen to -pliło moje i tak małe dochody das hat meine so wie so kleinen Einnahmen vermindert; garstka ich -lała się co raz bardziej ihr kleiner Haufen verringerte sich immer mehr.

Uszczuplanie, **Uszczuplenie**, -nia, *sn.* Verringern *n.*, Vermindern *n.*

Uszczypać, -pię, -pałem, *va. imperf.*; **Uszczypnąć**, -pnę, -płem, *va. perf.* 1) zwicken; 2) mit beißenden Reden verletzen, sticheln.

Uszczypek, -pku, *pl.* -pki, *sm.* 1) Bruchstück *n.*; Abbruch *m.*, Abgezwickte(s) *n.*; 2) Sticheleі *f.*, Anzüglichkeit *f.*; -pkiem prisenoeise.

Uszczypliwość, -ści, *sf.* Anzüglichkeit *f.*, Bissigkeit *f.*, Beißende *n.*

Uszczypliwy, *adi.*; **Uszczypliwie**, *adv.* beißend, bissig; anzüglich, — język beißende Zunge; nie bądź taki — sei nicht so anzüglich; -wie się o kim wyrażać sich bissig über jmndn äußern; -we słówko wystarczyło, by go onieśmielić ein beißendes Wort hat genügt, um ihn einzuschüchtern.

Uszek, -szka, *pl.* -szki, *sm.* Hedyotis (Pflanzenart).

Uszka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Ohrlöffel *m.*, Ohrreiniger *m.*

Uszkadzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Uszkodzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* beschädigen, Schaden zufügen; -dzony beschädigt, schadhaft; — się, *vr.* sich beschädigen, Schaden erleiden.

Uszkadzanie, **Uszkodzenie**, -nia, *sn.* Beschädigen *n.*, Beschädigung *f.*; — parowozu Defektwerden *n.*, Beschädigung der Lokomotive.

Uszko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* 1) Öhrchen *n.*, Henkelchen *n.*, kleines Ohr; — od igły Nadelöhr; — do klamki Türeneinlegkloben *m.*, Spreizhakenkloben; — plombowe Türplombenöse *f.*; — przy buciku Strippe *f.* am Stiefel; — sercowe Vorkammer *f.*, Vorhof *m.* des Herzens; — u dzbana der Henkel beim Kruge; 2) Ohrläppchen *n.*; 3) — mysze großes Mäuseöhrchen, Habichtskraut *n.*; — niedźwiedzie Bärenöhrlein *n.*, Aurikel *f.*

Uszkowaty, *adi.* ohrenartig; mit Henkeln versehen.

Uszlachcać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Uszlachcić**, -cę, -ciłem, *va. perf.* adeln, zum Edelmanne machen, in den Adelstand erheben; — się, *vr.* sich adeln, sich veredeln.

Uszlachcanie, **Uszlachcenie**, -nia, Adeln *n.*, Adelung *f.*, Erhebung *f.* in den Adelstand.

Uszlachetniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Uszlachetnić**, -nię, -niłem, *va.*

perf. adeln, veredeln, edel machen; starość -niła jej twarz das Alter veredelte ihr Gesicht; — się, *vr.* edler werden, sich veredeln; rodzaj ludzki -nia się i zbliża do doskonałości das menschliche Geschlecht wird edler und nähert sich der Vollkommenheit.

Uszlachetnianie, Uszlachetnienie, -nia, *sn.* Veredelung *f.*

Uszmelcować, -cuję, -wałem, *va. perf.* mit Email, mit Schmelz überziehen, mit Email verzieren.

Uszmelcowanie, -nia, *sn.* Verzieren *n.* mit Email, Emaillierung *f.*

Uszmoła, -ły, *pl.* -ły, *sf.* Wollhandschuh *m.* mit lederner Handfläche.

Usznica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* 1) spatelblätteriges Leinkraut, Ohrlöffelkraut *n.*; 2) eine Art Ohrenkrankheit.

Usznurować, -ruję, -wałem, *va. perf.* schnüren, zusammenschnüren.

Uszny, *adi.* Ohren-.

Uszyca, -cy, *pl.* -ce, *sf.* (Sagittaria) Pfeilkraut *n.*

Uszychtować, -tuję, -wałem, *va. perf.* schichten.

Uszycie, -cia, *sn.* Aufnähen *n.*, Fertignähen *n.*

Uszyć, -ję, -łem, *va. perf.* aufnähen, fertig nähen; — suknię, koszulę, buty ein Kleid, ein Hemd, Stiefel nähen; — komu buty jmndm am Zeuge flicken.

Uszykować, -kuję, -wałem, *va. perf.* in Reih' und Glied stellen, ordnen, in Schlachtordnung aufstellen; wojsko -wane, więc ruszajmy das Heer ist in Reih' und Glied aufgestellt, also vorwärts.

Uszykowanie, -nia, *sn.* Ordnen *n.*; Schlachtordnung *f.*, Aufstellen *n.*; Aufstellung *f.* in Reih' und Glied.

Uścianki, -nków, *plur. tant. sn.* Latten *pl.*; Enterhaken, -pfähle, *pl.*

Uścielać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Usłać,** -ścielę, -słałem, *va. perf.* 1) betten, das Bett machen, bedecken; — łóżko das Bett machen; — pole trupami das Feld mit Leichen bedecken; 2) bahnen; — komu drogę do czego jmndm zu etw. den Weg bahnen.

Uścig, -a, *pl.* -i, *sm.* Sphegina (Insektenart).

Uścignąć, -gnę, -głem, *va. perf.* überholen, erreichen, erjagen, erhaschen.

Uścin, -u, *pl.* -y, *sm.* Dombeya (Pflanzenart).

Uścisk, -u, *pl.* -i, *sm.* Umarmung *f.*

Uściskać, -kam, -kałem, *va. imperf.*; **Uścisnąć,** -nę, -nąłem, *va. perf.* umarmen, umschlingen, ans Herz drücken; pójdź, niech cię -nę komm, laß dich umarmen; -skaj go serdecznie odemnie ich lasse ihn herzlichst umarmen; -nął w milczeniu jego rękę schweigend drückte er ihm die Hand.

Uściskanie, -nia; **Uściśnięcie,** -cia, *sn.* Umarmung *f.*, Umschlingen *n.*; w długiem, niemem -niu in einer langen, stummen Umarmung.

Uśliniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Uślinić,** -nię, -niłem, *va. perf.* bespeicheln, mit Speichel benetzen.

Uślizgać, -gam, -gałem, *va. imperf.*; **Uślizgnąć,** -nę, -nąłem, *va. perf.* ausrutschen, ausgleiten.

Uślizganie, -nia; **Uślizgnięcie,** -cia, *sn.* Ausrutschen *n.*, Ausgleiten *n.*

Uśmiać się, -mieję, -miałem, *vr. perf.* sich auslachen, genug lachen.

Uśmiech, -u, *pl.* -y, *sm.* Lächeln *n.*; słodki, uroczy — süßes, bezauberndes Lächeln; wabić kogo -em jmndn mit einem Lächeln locken; starał się ukryć ironiczny — krążący mu na ustach er trachtete das ironische Lächeln, das auf seinen Lippen spielte, zu verbergen.

Uśmiechać się, -cham, -chałem, *vr. imperf.*; **Uśmiechnąć się,** -nę, -nąłem, *vr. perf.* lächeln, schmunzeln, anlächeln, zulächeln: — się do kogo jmndm zulächeln; szczęście mu się -cha das Glück lächelt ihm zu; wszystko mu się -cha alles lächelt ihm zu; — się ironicznie ironisch lächeln; — się nieznacznie kaum merklich lächeln; nadzieja krótka tylko mi się -nęła die Hoffnung lächelte mir nur kurze Zeit (zu).

Uśmiechanie, -nia; Uśmiechnięcie, -cia, *sn.* Lächeln *n.*, Zulächeln *n.*

Uśmiercać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Uśmiercić,** -cę, -ciłem, *va. perf.* töten, den Tod bringen.

Uśmiercanie, Uśmiercenie, -nia, *sn.* Töten *n.*, Todbringen *n.*

Uśmiertelnić, -nię, -niłem, *va. perf.* sterblich machen.

Uśmierzać, -rzam, -rzałem, *va. imperf.*; **Uśmierzyć,** -rzę, -rzyłem, *va. perf.* mildern, lindern, bändigen, beruhigen, beschwichtigen, ausgleichen; — głód, pragnienie den Hunger, den Durst stillen; — czyj gniew, czyją wściekłość jmnds Zorn, Wut besänftigen; — ból den Schmerz lindern; — powstanie den Aufruhr beschwichtigen, zähmen; — swoje żądze seine Begierden zähmen; — swoją bojaźń seine Furcht fahren lassen; — się, *vr.* zur Ruhe kommen, sich beruhigen, sich besänftigen.

Uśmierzanie, Uśmierzenie, -nia, *sn.* Beruhigen *n.*, Beruhigung *f.*, Mildern *n.* Milderung *f.*, Stillen *n.* Stillung *f.*, Lindern *n.*, Linderung *f.*, Zähmen *n.*, Zähmung *f.*, Beschwichtigen *n.*, Beschwichtigung *f.*

Uśmieszek, -szku, *pl.* -szki, *sm.* Lächeln *n.*

Uśniedzenie, -nia, *sn.* Bedecken *n.* mit Rost oder Schimmel; Verrosten *n.*

Uśniedzić, -dzę, -dziłem, *va. perf.* mit Rost oder Schimmel bedecken, rostig oder schimmlig machen.

Uśnięcie, -cia, *sn.* Einschlafen *n.*

Uśpian, -u, *pl.* -y, *sm.* Hydnocarpus (Pflanzenart).

Uśpiciel, -a, *pl.* -e, *sm.* Einschläfer *m.*

Uśpicielka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Einschläferin *f.*

Uśpienie, -nia, *sn.* Einschläfern *n.*, Einschläferung *f.*

Uśpieszyć, -szę, -szyłem, *va. perf.* überholen.

Uśpiwrzód, -odu, *pl.* -ody, *sm.* (Lysimachia) Pfennigkraut *n.*

Uświatowienie, -nia, *sn.* Verweltlichung *f.*

Uświatowić, -wię, -wiłem, *va. perf.* verweltlichen.

Uświetniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Uświetnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* glänzend machen, Glanz verleihen, verherrlichen; — imię, ród den Namen, das Geschlecht verherrlichen.

Uświetnienie, -nia, *sn.* Verherrlichung *f.*, Glanzverleihung *f.*

Uświęcać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Uświęcić**, -cę, -ciłem, *va. perf.* heiligen, heilig machen; cel -ca środki der Zweck heiligt die Mittel; zwyczaj to -cił die Sitte hat es geheiligt; -cony to zwyczaj es ist eine geheiligte Sitte.

Uświęcanie, Uświęcenie, -nia, *sn.* Heiligen *n.*, Heiligung *f.*

Utaczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Utoczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* 1) abrollen, abwälzen; 2) abzapfen, abgießen, vergießen; powinien był z jednej tylko beczki -czać a nie wszystkie nadpoczynać er hätte nur aus einem Fasse abzapfen und nicht alle anstechen sollen; trochę krwi -czyć etw. Blut abzapfen; dobrzy żołnierze krwi za ojczyznę -czyć się nie lękają gute Soldaten fürchten nicht, ihr Blut für das Vaterland zu vergießen; 2) abdrechseln, runddrechseln, drechseln.

Utaczanie, Utoczenie, -nia, *sn.* 1) Abzapfen *n.*, Vergießen *n.*; 2) Drechseln *n.*

Utaić, -ję, -iłem, *va. perf.* verheimlichen, geheimhalten, verbergen; -tajone w człowieku talenta nie przynoszą nikomu pożytku die verheimlichten Anlagen des Menschen bringen niemandem Nutzen; szydła w worze nie -isz die Ahle ist aus dem Sacke; — się, *vr.* sich verbergen, sich verstecken.

Utajenie, -nia, *sn.* Verheimlichen *n.*, Verheimlichung *f.*

Utajma, -my, *sing. tant. sf.* Mitella (Pflanzenart).

Utalentować, -tuję, -wałem, *va. perf.* begaben, Begabung verleihen; pięknym go Bóg -wał rozumem Gott hat ihn mit einem schönen Verstand begabt; to człowiek -wany das ist ein begabter Mensch.

Utalentowanie, -nia, *sn.* Begabung *f.*

Utamować, -muję, -wałem, *va. perf.* hemmen.

Utapiać, -piam, -piałem, *va. imperf.*; **Utopić**, -pię, -piłem, *va. perf.* 1) versenken, vertiefen, tief hineinstoßen; -pił w nim wzrok przenikliwy er versenkte in ihn seinen durchdringenden Blick; oczy w ziemię — die Augen in die Erde bohren, hartnäckig zu Boden senken; — w kim miecz in jmndn das Schwert versenken; -pił mu miecz w piersiach er hat ihm das Schwert tief in die Brust gebohrt; 2) ersäufen, ertränken; tak go nienawidzi, że -piłby go w łyżce wody er haßt ihn so sehr, daß er ihn in einem Löffel Wasser ertränken möchte; — się, *vr.* sich ertränken; ertrinken, ersaufen.

Utapianie, Utopienie, -nia, *sn.* 1) Versenken *n.*, Vertiefen *n.*, Hineinstoßen *n.*; 2) Ertränken *n.*, Ertrinken *n.*, Ersaufen *n.*

Utarcie, -cia, *sn.* Abwischen *n.*

Utarczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Zusammenstoß *m.*; Scharmützel *n.*, bitwa się nie zaczęła a -ki tylko były der Kampf begann noch nicht, es gab nur kleine Zusammenstöße.

Utarczkowy, *adi.* Zusammenstoß-.

Utargać, -gam, -gałem, *va. imperf.*; **Utargnąć**, -nę, -nąłem, *va. perf.* durch Zerren abreißen, abzausen.

Utarganie, -nia; **Utargnięcie**, -cia, *sn.* Abreißen *n.*, Abzausen *n.*

Utargować, -guję, -wałem, *va. perf.* 1) abhandeln, abdingen, erhandeln; 2) verkaufen, losen, einlösen; przez cały dzień nic nie -wałem während des ganzen Tages habe ich nichts verkauft.

Utargowanie, -nia, *sn.* 1) Abhandeln *n.*, Abdingen *n.*, Erhandeln *n.*; 2) Losung *f.*

Utarzać, -rzam, -rzałem, *va. perf.* wälzen, wälzend schmutzig machen.

Utensylia, -liów, *plur. tant. sn.* Utensilien *pl.*; Werkzeuge *pl.*; Gebrauchsgegenstände *pl.*

Utęskniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Utęsknić**, -nię, -niłem, *va. perf.* Sehnsucht entgegenbringen.

Utęsknianie, Utęsknienie, -nia, *sn.* Sehnsucht *f.*; z -nieniem wyczekiwać kogoś jmndn mit Sehnsucht erwarten.

Utkać, -kam, -kałem, *va. perf.* weben, fertig weben.

Utkanie, -nia, *sn.* Weben *n.*

Utknąć, -nę, -nąłem, *va. perf.*; **Utykać**, -kam, -kałem, I. *va. imperf.* stopfen, zustopfen; — okręt das Schiff kalfatern, die Lecke stopfen, die Ritze verstopfen; II. *vn.* stolpern, straucheln; stecken bleiben; — na prawą nogę er hinkt am rechten Fuße.

Utknienie, -nia; **Utknięcie**, -cia *sn.* 1) Stolpern *n.*, Straucheln *n.*, 2) Stopfen *n.*, Steckenbleiben *n.*

Utkwić, -wię, -wiłem, I. *va. perf.*; **Utykać**, -kam, -kałem, *va. imperf.* hineinstecken, hineinbohren, hineinstechen; — komu miecz w piersiach jmndm das Schwert

in die Bruſt ſtechen; — w kimś wzrok den Blick in jmndn verſenken; — pale w ziemię die Pfähle in die Erde ſtecken; II. *vn.* ſtecken bleiben; strzała -ła w drzewie der Pfeil blieb im Baume ſtecken; -ło mi to w pamięci es blieb mir im Gedächtnis haften.

Utleniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Utlenić**, -nię, -niłem, *va. perf.* oxydieren.

Utlenianie, Utlenienie, -nia, *sn.* Oxydierung *f.*, Oxydation *f.*

Utłaczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Utłoczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* eindrücken, erdrücken, einſtoßen; feſtſtoßen, feſtſtampfen.

Utłaczanie, Utłoczenie, -nia, *sn.* Erdrücken *n.*, Einſtoßen *n.*, Eindrücken *n.*; Feſtſtoßen *n.*, Feſtſtampfen *n.*

Utłuc, -kę, -kłem, *va. perf.* ſtoßen, zerſtoßen, zerklopfen, zerſtampfen; — co na miazgę etw. zu Brei zerſtampfen.

Utłuczenie, -nia, *sn.* Zerſtampfen *n.*, Zerſtoßen *n.*

Utłumiać, -miam, -miałem, *va. imperf.*; **Utłumić**, -mię, -miłem, *va. perf.* dämpfen, unterdrücken.

Utłumianie, Utłumienie, -nia, *sn.* Dämpfen *n.*, Unterdrücken *n.*

Utłuszczenie, -nia, *sn.* Fettmachen *n.*, Einfettung *f.*

Utłuścić, -szczę, -ściłem, *va. perf.* fett machen, mit Fett beſchmieren, einfetten.

Utok, -u, *pl.* -i, *sm.* Weberbaum *m.*

Utonąć, -nę, -nąłem, *vn. perf.* ertrinken; ſich verſenken; co ma wisieć, nie -nie Unkraut verdirbt nicht; -nął w myślach er iſt in Gedanken verſunken; -nął w kąpieli er iſt im Bade ertrunken.

Utonięcie, -cia, *sn.* Ertrinken *n.*

Utopia, -pii, *pl.* -pie, *sf.* Utopie *f.*; = Rzecz urojona w myśli.

Utopistyczny, *adi.* utopiſch, utopiſtiſch; = Urojony w myśli.

Utorować, -ruję, -wałem, *va. perf.* bahnen; — komu drogę do sławy jmndm den Weg zum Ruhm bahnen; drogę sobie pałaszem — ſich den Weg mit dem Säbel bahnen; on pierwszy -wał drogę do tego rodzaju poszukiwań er hat zu derlei Unterſuchungen zuerſt die Bahn gebrochen.

Utorowanie, -nia, *sn.* Bahnen *n.*

Utożsamiać, -miam, -miałem, *va. imperf.*; **Utożsamić**, -mię, -miłem, *va. perf.* gleichmachen; identifizieren.

Utracać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Utracić**, -cę, -ciłem, *va. perf.* verlieren, einbüßen; — słuch das Gehör verlieren; -ciłem już całkiem nadzieję ich habe die Hoffnung ſchon ganz verloren.

Utracanie, Utracenie, -nia, *sn.* Verlieren *n.*, Einbüßen *n.*

Utracyusz, -a, *pl.* -e, *sm.* Verſchwender *m.*; -a tego postawiono pod kuratelę dieſen Verſchwender hat man unter Kuratel geſtellt.

Utracyuszka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Verſchwenderin *f.*

Utrafiać, -fiam, -fiałem, *va. imperf.*; **Utrafić**, -fię, -fiłem, *va. perf.* treffen; die richtigen Mittel ergreifen.

Utrafienie, -nia, *sn.* Treffen *n.*

Utraktować, -tuję, -wałem, *va. perf.* bewirten, jmndm aufwarten.

Utraktowanie, -nia, *sn.* Bewirtung *f.*

Utrapić, -pię, -piłem, *va. perf.* abplagen, abquälen; — się, *vr.* ſich kränken, ſich quälen.

Utrapienie, -nia, *sn.* Kränkung *f.*, Plage *f.*, Bedrängnis *f.*, Qual *f.*, Widerwärtigkeit *f.*, Drangſal *n.*; a to — z tym człowiekiem iſt das eine Qual mit dieſem Menſchen; to moje — das iſt meine Kränkung.

Utrapieniec, -ńca, *pl.* -ńcy, *sm.* Plagegeiſt *m.*

Utrata, -ty, *pl.* -ty, *sf.* Verluſt *m.*, Einbuße *f.*; Verſchwendung *f.*; — stopnia szlachectwa der Verluſt des Grades, des Adels; — wzroku der Verluſt der Sehkraft; to pociąga za sobą -tę tytułu szlacheckiego das zieht den Verluſt des Adelstitels mit ſich; pod grozą -ty czci unter der Drohung des Ehrverluſtes; — krwi Blutverluſt.

Utratnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Verſchwenderin *f.*

Utratnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Verſchwender *m.*

Utratność, -ści, *sf.* Verſchwendung *f.*, Verſchwendungsſucht *f.*

Utratny, *adi.*; **Utratnie**, *adv.* verſchwenderiſch.

Utratować, -tuję, -wałem, *va. perf.* niederſtampfen.

Utratowanie, -nia, *sn.* Niederſtampfen *n.*

Utrącać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Utrącić**, -cę, -ciłem, *va. perf.* abſchlagen, abſtoßen, Abbruch tun, abbrechen; — róg od czego das Eck von etwas abſtoßen; -cił rękę posągowi er hat der Statue die Hand abgebrochen.

Utrefić, -fię, -fiłem, *va. perf.* kräuſeln, das Haar brennen, friſieren; rozpuściła na plecy -fione włosy ſie ließ das friſierte Haar auf den Rücken hinabfallen.

Utrefienie, -nia, *sn.* Friſieren *n.*

Utruda, -dy, *pl.* -dy, *sf.* Tetracera (Pflanzenart).

Utrudniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Utrudnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* ſchwerer machen, erſchweren, Schwierigkeiten in den Weg legen; -niasz tylko moje położenie du erſchwerſt nur meine Lage; starali się — mu zadanie, jak tylko mogli ſie trachteten ihm die Aufgabe, ſoweit es ihnen möglich war, zu erſchweren.

Utrudnianie, Utrudnienie, -nia, *sn.* Erſchweren *n.*, Erſchwerung *f.*

Utrudzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Utrudzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* ermüden, erſchweren, abmatten; czuję

się strasznie -dzony ich fühle mich sehr ermattet.

Utrudzanie, Utrudzenie, -nia, *sn.* Ermüdung *f.*, Ermattung *f.*, Beschwerde *f.*

Utrwać, -wam, -wałem, *va. perf.* dauern.

Utrwalać, -lam, -łałem, *va. imperf.*; **Utrwalić,** -lę, -liłem, *va. perf.* dauerhaft machen, verewigen; befestigen; -lił swoją władzę er befestigte seine Macht; — obraz ducha das Bild des Geistes verewigen; -lony dauerhaft.

Utrwalanie, Utrwalenie, -nia, *sn.* Befestigung *f.* Dauerhaftmachen *n.*

Utrwian, -u, *pl.* -y, *sm.* Mogiphanes (Pflanzenart).

Utrząsnąć, -nę, -nąłem; **Utrząść,** -trzęsę, -trząsłem, *va. perf.*; **Utrząsać,** -sam, -sałem, *va. imperf.* abschütteln, schüttelnd herunterwerfen, stark erschüttern; — owoców Früchte abschütteln; — się, *vr.* sich zerschütteln.

Utrzeć, siehe: Ucierać.

Utrząśnięcie, Utrząśnienie, -nia, *sn.* Abschütteln *n.*, Erschütten *n.*

Utrzebić, -bię, -biłem, *va. perf.* kastrieren, wallachen, verschneiden.

Utrzymać, -mam, -małem, I. *va. perf.*; **Utrzymywać,** -muję, -wałem, I. *va. imperf.* 1) erhalten, aushalten; — w dobrym stanie in gutem Stande erhalten; — całą rodzinę die ganze Familie erhalten; 2) halten, halten können; nie bierz tego w rękę, bo nie możesz tego — nimm es nicht in die Hand, denn du bist nicht im stande, es zu halten; nie módz — moczu den Urin nicht halten können; jak mogłeś go — w fałszywem mniemaniu? wie konntest du ihn in dieser falschen Meinung erhalten? — wielki porządek jest to sztuka, której nie każdy potrafi große Ordnung erhalten ist eine Kunst, die nicht jeder trifft; 3) behaupten; on stanowczo utrzymuje, że jest niewinny er behauptet fest, daß er unschuldig sei; II. — się, *vr.* sich halten, sich erhalten, sich halten können; -muje się z pracy rąk swoich er erhält sich von seiner Hände Arbeit; to się długo nie -ma das wird sich nicht lange halten; nie módz się — na nogach sich nicht auf den Füßen halten können; w tym domu żadna sługa się nie -ma in diesem Hause wird sich kein Dienstbote lange halten; — się przy czem sich bei etw. behaupten.

Utrzymanie, Utrzymywanie, -nia, *sn.* Erhalten *n.*, Unterhalt *m.*, Halten *n.*, Aushalten *n.*; nie do -nia nicht zum Erhalten; — domu w dobrym stanie das Erhalten des Hauses in gutem Zustande; być na -niu ausgehalten sein; dawać komu — jmndm den Unterhalt geben; — drogi żelaznej Bahnerhaltung *f.*

Utrzymanka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Maitresse *f.*

Utuczenie, -nia, *sn.* Mästen *n.*, Mast *f.*

Utucznieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* gemästet, fett werden.

Utuczyć, -czę, -czyłem, *va. perf.* mästen, ausmästen, fett machen; -czony kapłon gemästeter Kapauner; mlekiem -czony drób milchgemästetes Geflügel.

Utulenie, -nia, *sn.* Beruhigen *n.*, Stillen *n.*, Besänftigen *n.*

Utulić, -lę, -liłem, *va. perf.* besänftigen, beruhigen, stillen, zur Ruhe bringen; — dziecinę das Kind beruhigen; — się, *vr.* sich beruhigen.

Utwar, -ru, *sm.* (Chondrilla) spanische Wegwarte.

Utwardzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Utwardzić,** -dzę, -dziłem, *va. perf.* verhärten.

Utwarzać, -rzam, -rzałem, *va. imperf.*; **Utworzyć,** -rzę, -rzyłem, *va. perf.* bilden, schaffen, stiften; on -rzył ten wyraz er hat dieses Wort geschaffen; -rzyli nowe stowarzyszenie sie bildeten einen neuen Verein; — się, *vr.* sich bilden; w żołądku -rzył się wrzód im Magen bildete sich ein Geschwür.

Utwierdzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Utwierdzić,** -dzę, -dziłem, *va. perf.* befestigen, bekräftigen, bestärken; — miasto, obóz die Stadt, das Lager befestigen; — swoją władzę seine Macht befestigen; — lud w wierze das Volk im Glauben befestigen; — kogo w mniemaniu jmndn in der Meinung bestärken; to mnie tylko -dziło w mojem przekonaniu das hat mich nur in meiner Meinung bestärkt; — co przysięgą etw. mit einem Eide bekräftigen; — się, *vr.* bestärkt werden; eine starke Stellung einnehmen, sich befestigen.

Utwierdzadło, -dła, *pl.* -dła *sn.* Acutenaculum *n.* (chirurgisches Instrument).

Utwierdzanie, Utwierdzenie, *sn.* Befestigung *f.*, Bekräftigung *f.*, Bestärkung *f.*

Utworzenie, -nia, *sn.* Bilden *n.*, Schaffen *n.*, Bildung *f.*, Schaffung *f.*

Utwór, -oru, *pl.* -ory, *sm.* 1) Werk *n.*, Erzeugnis *n.* Produkt *n.*; — sztuki Kunstwerk; -ory sztuki stosowanej die Erzeugnisse des Kunstgewerbes; 2) Gebirgsformation *f.*, Gebilde *n.*; -ory azoiczne azoische oder Feuergebilde; -ory plutoniczne plutonische Gebilde; -ory wulkaniczne vulkanische Gebilde; -ory osadowe Sedimentargebilde; — kambryjski kambrische Formation; — sylurski silurische Formation; — węglowy Kohlenformation, Steinkohlengebilde; — triasowy Trias *f.*; — jurajski jurassische Formation; — kredy i opoki Kreideformation; — trzeciorzędowy tertiäre Formation; — spodni eozäne Formation; — średni miozäne Formation; — wierzchni pliozäne Formation; -ory napływowe aufgeschwemmte Gebilde, Diluvium *n.* und Alluvium *n.*

Utycie, -cia, *sn.* Dickwerden *n.*, Fettwerden *n.*

Utyć, -ję, -łem, *vn. perf.* dick, fett werden, zunehmen.

Utyk, -u, *pl.* -i, *sm.* plötzliches Aufhören, Abschneiden *n.* einer Erzader.

Utykać, siehe: Utkać, Utknąć, Utkwić.

Utykacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Zustopfer *m.*, Kalfater *m.*

Utykanie, -nia, *sn.* Stolpern *n.*, Hinken *n.*

Utylitarny, *adi.* Nützlichkeits-.

Utylitarność, -ści, *sf.* materieller Nutzen.

Utysk, -u, *pl.* -i, *sm.* Klagen *n.*, Seufzen *n.*, Bedrücktsein *n.*, Murren *n.*; Bedrängnis *f.*

Utyskiwać, -kuję, -kiwałem, *vn. imperf.* klagen, murren, sich beklagen, unzufrieden sein; — nad samym sobą sich selbst bedauern.

Utyskiwanie, -nia, *sn.* Seufzen *n.*, Klagen *n.*, Murren *n.*

Utyskliwy, *adi.*; **Utyskliwie**, *adv.* seufzend, klagend, murrend, mürrisch.

Utytułować, -łuję, -wałem, *va. perf.* betiteln.

Utytułowanie, -nia, *sn.* Betitelung *f.*

Uwaga, -gi, *pl.* -gi, *sf.* 1) Aufmerksamkeit *f.*; zwrócono moją -gę na wielką jego zdolność man hat meine Aufmerksamkeit auf seine große Begabung gelenkt; zwrócić swoją -gę na co seine Aufmerksamkeit auf etw. richten; to ściągnęło na siebie jego -gę das hat seine Aufmerksamkeit auf sich gelenkt; to szczególnie zajmuje teraz -gę ludzi das beschäftigt jetzt besonders die Aufmerksamkeit der Menschen; słuchaj z -gą a wiele skorzystasz höre mit Aufmerksamkeit zu, dann wirst du viel Nutzen haben; 2) Betrachtung *f.*, Erwägung *f.*, Überlegung *f.*; wziąć co na -gę etwas in Erwägung ziehen; mając to na -dze in Betrachtung, in Erwägung dessen; 3) Bemerkung *f.*, Anmerkung, *f.*; czy wolno mi zrobić ci -gę darf ich dir die Bemerkung machen; on nie znosi żadnych uwag er verträgt keine Bemerkungen; porobił różne -gi w książce er hat im Buche verschiedene Anmerkungen, Notizen, Bemerkungen gemacht, aufgezeichnet; 3) Beachtung *f.*; nie zwracał na to najmniejszej -gi er schenkte dem Umstande nicht die geringste Beachtung; nie zwracaj na niego -gi beachte ihn nicht; to zasługuje na -gę das verdient Beachtung.

Uwalać, -lam, -lałem, *va. perf.* beschmieren, beschmutzen.

Uwalanie, -nia, *sn.* Beschmieren *n.*, Beschmutzen *n.*, Beschmutzung *f.*

Uwalniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Uwolnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* befreien, freimachen, freilassen; — więźnia einen Gefangenen befreien; — kogo od taksy jmnḍn von der Taxe befreien; — z jarzma nieprzyjacielskiego vom feindlichen Joche befreien; — kogo od kary jmnḍm die Strafe schenken; — kogo od służby jmnḍn freilassen; — kogo od służby wojskowej jmnḍn vom Militärdienste befreien; lepiej obwinionego -nić niż niewinnego zasądzić es ist besser einen Beschuldigten freizulassen, als einen Unschuldigen zu verurteilen; — się, *vr.* sich befreien, sich frei machen; -niłem się na cały wieczór, bym go mógł z tobą spędzić ich habe mich für den ganzen Abend freigemacht, um ihn mit dir verbringen zu können; czy nie mógłbyś się — z tych więzów? könntest du dich nicht von diesen Fesseln befreien?

Uwalnianie, Uwolnienie, -nia, *sn.* Befreiung *f.*, Freimachung *f.*, Freilassung *f.*

Uwałaszyć, -szę, -szyłem, *va. perf.* beschneiden, kastrieren.

Uwałkować, -kuję, -wałem, *va. perf.* glatt walken.

Uwapniać, -niam, -niałem, *va. perf.* mit Kalk bewerfen, anstreichen.

Uwarować, -ruję, -wałem, *va. perf.* behüten; bewahren; — się, *vr.* czego entgehen, vor etw. bewahrt bleiben.

Uwarowanie, -nia, *sn.* Behüten *n.*, Bewahren *n.*

Uwarowny, *adi.* gesichert, sichergestellt.

Uwarstwować, -wuję, -wałem, *va. perf.* in Schichten legen, schichten, in Klassen einteilen.

Uwartałczany, *adi.* spindelförmig.

Uwarunkować, -kuję, -wałem, *va. perf.* bedingen.

Uwarzenie, -nia, *sn.* Sieden *n.*

Uwarzyć, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* gar, fertig kochen, sieden.

Uważać, -żam, -żałem, I. *vn.* und *va. imperf.*; **Uważyć**, -żę, -żyłem, I. *vn.* und *va. perf.* 1) aufpassen, achtgeben, aufmerksam sein; — na kogo, na co auf jmnḍn, auf etw. achtgeben; -żaj gib acht; nie — na co etw. außer acht lassen; -żaj dobrze a potem mi zdasz relacyę passe gut auf und dann wirst du mir Bericht erstatten; -żaj dobrze przy lekcyi sei sehr aufmerksam während der Stunde; 2) — kogo, co jmnḍn auszeichnen, einer Sache großen Wert beilegen; 3) jmnḍn, etw. bemerken; czy -żałeś jego niewłaściwe zachowanie się? hast du sein ungehöriges Benehmen bemerkt? -żałem ja to już od dawna ich habe es schon lange bemerkt; -żasz tego człowieka tam w tłumie? bemerkst du dort diesen Mann im Gedränge?; dawno -żałem, co się tam dzieje ich habe schon lange bemerkt, was dort vorgeht; 4) beobachten, betrachten; ruchy nieprzyjaciela — die Bewegungen des Feindes beobachten; — rzecz z innego stanowiska die Sache von einem anderen Standpunkt betrachten; 5) halten, ansehen; ja go -żam za jednego z najbardziej wykształconych ludzi ich halte ihn für einen der gebildetsten Menschen; powszechnie -żany za waryata er wird allgemein für verrückt

gehalten; II. — się, *vr.* sich halten; — się za bardzo mądrego sich für sehr klug halten.

Uważanie, -nia, *sn.* Achten *n.*, Beachten *n.*, Achtgeben *n.*

Uważność, -ści, *sing. tant. sf.* Aufmerksamkeit *f.*

Uważny, *adi.*; **Uważnie**, *adv.* aufmerksam, achtsam, behutsam; nieś -nie, bo zbijesz trage es behutsam, sonst wirst du es zerbrechen; -nie słuchać aufmerksam zuhören; -ny spostrzegacz ein aufmerksamer Beobachter.

Uwdzięczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Uwdzięczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* einer Sache Reiz verleihen, verschönern.

Uwdzięczanie, Uwdzięczenie, -nia, *sn.* Verschönern *n.*, Verschönerung *f.*

Uwertura, -ry, *pl.* -ry, *sf.* Ouverture *f.*, Eingang *m.*

Uweselać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Uweselić**, -lę, -liłem, *va. perf.* erheitern, heiter machen, fröhlich machen; słońce świat -la die Sonne gibt der Welt ein fröhliches Ansehen.

Uweselanie, Uweselenie, -nia, *sn.* Erheitern *n.*, Fröhlichmachen *n.*

Uwędzenie, -nia, *sn.* Räuchern *n.*

Uwędzić, -dzę, -dziłem, *va. perf.* räuchern; — się, *vr.* geräuchert sein, geräuchert werden.

Uwiadamiać, -miam, -miałem, *va. imperf.*; **Uwiadomić**, -mię, -miłem, *va. perf.* benachrichtigen, in Kenntnis setzen, berichten, melden, hinterbringen; nie zostałem o tem -miony ich wurde davon nicht verständigt; -dom twoją siostrę benachrichtige deine Schwester; — się, *vr.* o czem sich Kenntnis von etw. verschaffen.

Uwiadamianie, Uwiadomienie, -nia, *sn.* Benachrichtigung *f.*, Verständigung *f.*, Bekanntmachung *f.*, Anzeige *f.*; dostałem —, że ślub ich odbędzie się w tym miesiącu ich habe die Anzeige bekommen, daß ihre Hochzeit in diesem Monat stattfinde.

Uwiązać, -żę, -załem, *va. perf.*; **Uwiązywać**, -zuję, -wałem, *va. imperf.* 1) anbinden, binden, festbinden; — psa na łańcuchu den Hund an die Kette legen; siedzę jak -ny ich sitze wie angebunden; 2) einweisen (in eine Besitzung).

Uwiązak, -a, *pl.* -i, *sm.* Riemen *m.* (zum Anbinden).

Uwiązanie, Uwiązywanie, -nia, *sn.* Anbinden *n.*, Festbinden *n.*

Uwicie, -cia, *sn.* Wickeln *n.*, Flechten *n.*, Binden *n.*

Uwić, -ję, -łem, *va. perf.*; **Uwijać**, -jam, -jałem, *va. imperf.* flechten, binden, wickeln; — wieniec einen Kranz winden; ptaszek gniazdko -wił der Vogel baute sein Nest.

Uwidoczniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Uwidocznić**, -nię, -niłem, *va. perf.* sichtbar machen; — -się, *vr.* sichtbar werden, sich sichtbar machen; ruch najbardziej się -cznia w środku miasta der Verkehr macht sich in der inneren Stadt am meisten sichtbar.

Uwidocznianie, Uwidocznienie, -nia, *sn.* Sichtbarmachen *n.*

Uwidzenie, -nia, *sn.* Einbildung *f.*, Gutdünken *n.*

Uwidzialność, -ści, *sf.* Willkürlichkeit *f.*

Uwidzieć, -dzę, -działem, *va. perf.* sich etw. einbilden, etw. zu sehen glauben.

Uwiecznać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Uwiecznić**, -cznię, -cznił em, *va. perf.* verewigen; — czyjąś pamięć jmnds Ruhm verewigen.

Uwiecznienie, -nia, *sn.* Verewigen *n.*, Verewigung *f.*

Uwiedzenie, -nia, *sn.*, 1) Entführen *n.*, Entführung *f.*; 2) Verführen *n.*, Verführung *f.*

Uwiekopomnić, -nę, -niłem, *va. perf.* verewigen.

Uwielbiacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Bewunderer *m.*, Anbeter *m.*, Verehrer *m.*

Uwielbiać, -biam, -białem, *va. imperf.*; **Uwielbić**, -bię, -biłem, *va. perf.* vergöttern, anbeten, bewundern, verherrlichen, rühmen, preisen; -biaj Pana preise den Herrn.

Uwielbianie, Uwielbienie, -nia, *sn.* Vergöttern *n.*, Bewundern *n.*, Anbeten *n.*, Anbetung *f.*, Preisen *n.*, Lobpreisen *n.*

Uwielmożnić, -nię, -niłem, *va. imperf.* machtvoll machen, bereichern, erhöhen, Macht verleihen.

Uwieńczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Uwieńczyć**, -czę, -czałem, *va. perf.* kränzen, bekränzen, krönen; -czony laurami mit Lorbeeren bekränzt; starania jego zostały -czone bardzo pięknym skutkiem seine Bemühungen wurden von einem sehr schönen Erfolg gekrönt; życzenia nasze wkrótce -czone zostaną unsere Wünsche werden bald gekrönt sein, werden bald in Erfüllung gehen; -czony poeta ein gekrönter Dichter.

Uwieńczanie, Uwieńczenie, -nia, *sn.* Bekränzung *f.*, Krönung *f.*

Uwierać, -ram, -rałem, *va. imperf.*; **Uwrzeć**, -wrę, -warłem, *va. perf.* reiben, drücken.

Uwierać, -ram, -rałem, *va. imperf.*; **Uwrzeć**, -wrę, -warłem, *va. perf.* öffnen, ein wenig öffnen.

Uwrzeć, -wrę, -rzałem, *vn. perf.* einkochen, durch Kochen weniger werden; gar kochen, sieden.

Uwieranie, -nia, *sn.* 1) Reiben *n.*, Drücken *n.*; 2) Einkochen *n.*; 3) Öffnen *n.*

Uwiercenie, -nia, *sn.* Bohren *n.*

Uwiercić, -cę, -ciłem, *va. perf.* bohren, fertig bohren, ausbohren.

Uwierzenie, -nia, *sn.* Glauben *n.*

Uwierzyć, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* glauben, den Glauben annehmen, anerkennen, Glauben schenken; — komu jmndm Glauben schenken; -rzyli w niego sie haben an

ihn geglaubt; -rzyłam mu, a on mnie tak oszukał ich habe ihm Glauben geschenkt und er hat mich so betrogen.

Uwiesić, -szę, -siłem, *va. perf.* hängen, aufhängen, anhängen; — się, *vr.* komu na szyi sich jmndm an den Hals hängen.

Uwieszenie, -nia, *sn.* Aufhängen *n.*, Hängen *n.*

Uwieść, -wiodę, -wiodłem, *va. perf.*; **Uwodzić**, -dzę, -dziłem, *va. imperf.* entführen, wegführen; verführen, verleiten, täuschen; berücken; uwiódł biedną dziewczynę a potem ją porzucił er verführte das arme Mädchen und dann verließ er es; -dziony próżnemi obietnicami durch leere Versprechungen verleitet.

Uwiezienie, -nia, *sn.* Wegführen *n.* (mit Wagen).

Uwieźć, -wiozę, -wiozłem, *va. imperf.*; **Uwozić**, -żę, -ziłem, *va. imperf.* 1) wegführen (mit Wagen), entführen; 2) etw. zu fahren im stande sein; nie -wiozą takiego ciężaru te konie diese Pferde können unmöglich diese Last schleppen.

Uwiędnąć, -dnę, -dłem, *vn. perf.* welken, welk werden, verwelken.

Uwiędły, *adi.*; **Uwiędle**, *adv.* welk.

Uwięzić, -więżę, -ziłem, *va. perf.* arretieren, festnehmen, einsperren, einkerkern, gefangennehmen, ins Gefängnis werfen.

Uwięzienie, -nia, *sn.* 1) Arretierung *f.*, Festnahme *f.*, Einkerkerung *f.*, Gefangennahme *f.*; 2) Einklemmung *f.*

Uwięznąć, -znę, -złem, *vn. perf.* stecken bleiben, kleben bleiben.

Uwięź, -zi, *pl.* -zie, *sf.* Strick *m.*, Band *n.*, Kette *f.*; pies na -zi Kettenhund *m.*; być na -zi angebunden sein.

Uwijać, -jam, -jałem, I. *va. imperf.*; 1) siehe: Uwić; 2) **Uwinąć**, -nę, -nąłem, I *va. perf.* einwickeln; — dzieciątko w pieluszki das Kindchen in Windeln wickeln; słowa -jać w bawełnę nicht gerade heraus sagen, die Worte in Wolle einwickeln; II. — się, *vr.* herumspringen, sich tummeln; sich beeilen, — się po polu sich auf dem Felde herumtummeln; -nąć się z robotą mit der Arbeit schnell fertig werden; prędko się -nęła du hast dich aber beeilt; -nęłam się, by prędko módz wrócić ich habe es rasch abgemacht, um schnell zurückkehren zu können.

Uwijanie, -nia; **Uwinięcie**, -cia, *sn.* Einwickeln *n.*; — się Herumtummeln *n.*, Eilen *n.*, Beeilen *n.*

Uwikłać, -kłam, -kłałem, *va. perf.* verwickeln, verstricken; -kłał go w jakieś interesa, a teraz rady sobie dać nie może er hat ihn in verschiedene Geschäfte verwickelt und jetzt kann er sich keinen Rat schaffen; jeleń w gęstwinie -kłał rogi der Hirsch verwickelte sein Geweih im Dickicht; — się, *vr.* sich verwickeln, sich verstricken; tak się -kłał, że trudno mu będzie wywikłać się er hat sich so verwickelt, daß es im schwer sein wird, sich herauszuwickeln.

Uwikłanie, -nia, *sn.* Verwickeln *n.*, Verstricken *n.*

Uwikło, -kła, *pl.* -kła, *sn.* Oedogonium (Pflanzenart).

Uwilgotnić, -nię, -niłem, *va. perf.* feucht machen, anfeuchten, benetzen.

Uwilgotnienie, -nia, *sn.* Feuchtmachen *n.*, Anfeuchtung *f.*, Benetzung *f.*

Uwiośniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Uwiośnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* schön und jung wie der Frühling machen.

Uwisnąć, -snę, -słem, *vn. perf.* hängen bleiben.

Uwlec, -lekę, -lokłem, *va. perf.* 1) untereggen; 2) erschleppen; tego nie -lekę das kann ich nicht fortziehen.

Uwleczenie, -nia, *sn.* 1) Untereggen *n.*; 2) Erschleppen *n.*

Uwłaczać, -czam, -czałem, *va.* und *vn. imperf.*; **Uwłóczyć**, -czę, -czyłem, *va.* und *vn. perf.* 1) fortschleppen, wegschleppen, schleifen, schleifend ziehen; 2) — komu jmndn zurücksetzen, jmndm Abbruch tun, jmndm nahetreten, jmndn nicht mit gebührender Achtung behandeln, jmndn verkleinern; — czyjejś chwale, zasługom, sławie jmnds Lob, Verdienste, Ruhm verkleinern, schmälern.

Uwłaczanie, Uwłóczenie, -nia, *sn.* 1) Wegschleppen *n.*, Wegziehen *n.*; 2) Schmälerung *f.* des guten Namens, Zurücksetzung *f.*

Uwładać, -dam, -dałem, *va. imperf.* die Macht erteilen.

Uwładanie, -nia. *sn.* Machterteilung *f.*

Uwłaszczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Uwłaścić**, -szczę, -ściłem, *va. perf.* Eigentum verleihen, zum Grundeigentümer machen, mit Grundeigentum ausstatten; — chłopów die Bauern zu Grundeigentümern machen.

Uwłaszczanie, Uwłaszczenie, -nia, *sn.* Eigentumsverleihung *f.*, Emanzipation *f.*

Uwłocznik, -a, *pl.* -cy; **Uwłóczyciel**, -a, *pl.* -e, *sm.* Verleumder *m.*, Verkleinerer *m.*

Uwodzenie, -nia, *sn.* 1) Entführung *f.*, Wegführung *f.*; 2) Verführung *f.*

Uwodzić, s. Uwieść.

Uwodziciel, -a, *pl.* -e, *sm.* Verführer *m.*

Uwodzicielka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Verführerin *f.*

Uwodziwołek, -łka, *pl.* -łki, *sm.* Ochsendieb *m.*

Uwodź, -dzia, *pl.* -dzie, *sm.* (Porcellana) Porzellankrebs *m.*; — płaskokleszcz Breitscheere *f.*

Uwolniciel, -a, *pl.* -e, *sm.* Befreier *m.*

Uwolnicielka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Befreierin *f.*

Uwolnienie, -nia, *sn.* Befreiung *f.*, Freimachung *f.*, Freigebung *f.*

Uwonnić, -nię, -niłem, *va. perf.* parfümieren, wohlriechend machen; mydło olejkami rozmaitymi -nione mit

verschiedenen Ölen parfümierte Seife.

Uwoskować, -kuję, -wałem; **Uwoszczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* wichsen, mit Wachs bestreichen, schmieren, bohnen, frottieren.

Uwoskowanie, Uwoszczenie, -nia, *sn.* Wichsen *n.*, Bohnen *n.*, Frottieren *n.*

Uwożenie = Uwiezienie.

Uwój, -oju, *pl.* -oje, *sm.* Geflecht *n.*

Uwracać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Uwrócić**, -cę, -ciłem, *va. perf.* umdrehen; — się, *vr.* sich hin und her drehen.

Uwrot, Uwrót, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Pflugkehre *f.*, Pflugwende *f.*; 2) Tillaca (Pflanzenart).

Uwspanialić, -lę, -liłem, *va. perf.* prachtvoll machen, herrlich ausschmücken.

Uwydatniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Uwydatnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* zur Geltung bringen, hervortreten machen; suknia ta -nia jej kształty dieses Kleid bringt ihre Formen zur Geltung.

Uwydatnianie, Uwydatnienie, -nia, *sn.* Hervorkehren *n.*, Geltendmachen *n.*

Uwyraźniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Uwyraźnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* deutlich machen, verdeutlichen.

Uwyraźnianie, Uwyraźnienie, -nia, *sn.* Deutlichwerden *n.*; Verdeutlichen *n.*

Uwzględniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Uwzględnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* Rücksicht nehmen, berücksichtigen, in Betracht ziehen; trzeba -nić, że to jest człowiek stary i spracowany man muß berücksichtigen, daß das ein alter und abgearbeiteter Mensch ist; -niając opłakane stosunki majątkowe, w jakich się znajdowali, obiecał wstrzymać egzekucyę mit Rücksicht auf die (in Berücksichtigung der) traurigen Vermögensverhältnisse, in denen sie sich befanden, versprach er die Exekution aufzuhalten; -dnij i to nimm, zieh auch das in Betracht.

Uwzględnianie, Uwzględnienie, -nia, *sn.* Berücksichtigung *f.*, Inbetrachtziehen *n.*; Rücksichtnahme *f.* auf etw.

Uwziąć się, -wezmę, -wziąłem, *vr. perf.* sich etw. fest vornehmen, auf etw. erpicht sein, sich etw. in den Kopf setzen; — się na kogo alles aufbieten, um jmndm zu schaden, jmndm aufsässig sein, werden; jeżeli się -weźmie, nikt mu tego nie wyperswaduje wenn er sich etw. in den Kopf setzt, wird ihm das niemand ausreden; jak się już raz na kogo -źmiesz, to już wszystko, co uczyni, co powie, źle wenn du einmal gegen jmndn etw. hast, so ist schon alles, was er sagt und tut, schlecht.

Uwzięcie, -cia, *sn.* 1) Vornehmen *n.*; 2) Aufsässigkeit *f.*; siehe: Uwziąć się.

Uzacniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Uzacnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* edel, erhaben machen, veredeln.

Uzacnianie, Uzacnienie, -nia, *sn.* Veredelung *f.*

Uzależniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Uzależnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* abhängig machen; in Abhängigkeit bringen.

Uzamożniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Uzamożnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* reich, wohlhabend machen, bereichern.

Uzamożnianie, Uzamożnienie, -nia, *sn.* Reichmachen *n.*

Uzasadniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Uzasadnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* begründen; czem możesz — to twierdzenie? womit kannst du diese Behauptung begründen? uczony -dnia swoje przypuszczenie na podstawie poczynionych doświadczeń der Gelehrte begründet seine Vermutung, seine Hypothese durch die gemachten Erfahrungen.

Uzasadnianie, Uzasadnienie, -nia, *sn.* Begründung *f.*

Uzbierać, -ram, -rałem, *va. perf.* sammeln, ansammeln; — kwiatów, owoców Blumen, Früchte einsammeln; -rał potrzebny materyał er hat das nötige Material gesammelt; -rawszy potrzebne pieniądze udał się na wędrówkę nachdem er das nötige Geld gesammelt hatte, begab er sich auf die Wanderschaft; — się *vr.* sich ansammeln; -rało się tyle roboty, że nie wiem, od czego zacząć es hat sich so viel Arbeit angesammelt, daß ich nicht weiß, womit ich anfangen soll.

Uzbieranie, -nia, *sn.* Sammeln *n.*, Ansammeln *n.*

Uzbrajać, -jam, -jałem, *va. imperf.*; **Uzbroić**, -ję, -iłem, *va. perf.* bewaffnen, mit Waffen versehen, rüsten, ausrüsten; wappnen; — wojsko, flotę das Heer, die Flotte ausrüsten; — kogo od stóp do głów jmndn vom Kopf bis zu den Füßen bewaffnen; -jony w cierpliwość mit Geduld ausgerüstet; — się, *vr.* sich wappnen, sich bewaffnen, sich ausrüsten, sich rüsten; — się w pałasz sich mit einem Säbel bewaffnen; — się w odwagę, w cierpliwość sich mit Mut, mit Geduld wappnen; — się przeciw pokusom sich gegen die Versuchungen wappnen.

Uzbrajanie, Uzbrojenie, -nia, *sn.* 1) Wappnen *n.*, Bewaffnen *n.*; Ausrüsten *n.*, Rüstung *f.*, Ausrüstung *f.*, Bewaffnung *f.*; całe jego — składało się ze starej strzelby seine ganze Ausrüstung bestand aus einem alten Gewehr; -nia mocarstw die Rüstungen der Mächte; 2) — kotła Armatur *f.*, Garnitur *f.* des Dampfkessels; — podniebienia paleniska Ankerträger *m.*, Ankerbarren *m.*, Deckenanker *m.* der Feuerbüchse.

Uzda, -dy, *pl.* -dy, *sf.*; *dim.* **Uzdeczka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Zaum *m.*, Pferdezaum; zdjąć koniowi -dę dem Pferde

den Zaum abnehmen; spuścić konia z -dy das Pferd vom Zaume lassen.

Uzdać, -dam, -dałem, *va. perf.* zäumen, den Zaum anlegen; fesseln, unterjochen.

Uzdatniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Uzdatnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* brauchbar, nützlich machen, ausbilden.

Uzdatnianie, Uzdatnienie, -nia, *sn.* Brauchbarkeit *f.*, Ausbilden *n*; Befähigung *f.*

Uzdeczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Steuerruderschlinge *f.*, Steuerruderband *n.*, Aufhängung *f.* des Steuerruders.

Uzdolniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Uzdolnić**, -nię -niłem, *va. perf.* befähigen, Begabung, Brauchbarkeit verleihen, fähig machen; chłopiec wprawdzie -niony, ale leniwy ein zwar begabter, aber fauler Junge; to mnie -niło do tej pracy das hat mir zu dieser Arbeit Eignung verliehen.

Uzdolnienie, -nia, *sn.* Begabung *f.*, Fähigkeit *f.*, Anlage *f.*, Eignung *f.*

Uzdrawiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Uzdrowić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* gesund machen, Gesundheit verleihen; lekarzu, -rów wprzód samego siebie Arzt, mache zu allererst dich selber gesund; sam jej widok mnie -wił ihr bloßer Anblick hat mich gesund gemacht.

Uzdrawianie, Uzdrowienie, -nia, *sn.* Gesundmachung *f.*, Heilung *f.*

Uzdrowiciel, -a, *pl.* -e, *sm.* Gesundmacher *m.*

Uzdzienica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Halfter *m.*

Uzewnętrzniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Uzewnętrznić**, -nię, -niłem, *va. perf.* die äußere Form, Gestalt verleihen.

Uzewnętrznianie, Uzewnętrznienie, -nia, *sn.* Verleihung *f.* der äußeren Form.

Uziajać się, -jam, -jałem, *vr. perf.* sich erhitzen, sich ermüden.

Uzieleniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Uzielenić**, -nię, -niłem, *va. perf.* grün machen, mit Grün überziehen, bedecken; — się, *vr.* zu grünen anfangen; grünen.

Uzielenianie, Uzielenienie, -nia, *sn.* Grünen *n.*, Grünmachen *n.*

Uzierać, -ram, -rałem, *va. perf.* mit den Augen suchen, erblicken.

Uziębły, *adi.* erkaltet, erkältet.

Uziębnąć, -bnę, -błem, *vn. perf.* erkalten, kalt werden, erfrieren.

Uzłacać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Uzłocić**, -cę, -ciłem, *va. perf.* mit Gold überziehen, vergolden, mit Gold bedecken; verschönern; słońca promienie -cały wierzchołki gór die Strahlen der Sonne vergoldeten die Gipfel der Berge.

Uzłacanie, Uzłocenie, -nia, *sn.* Vergolden *n.*; Vergoldung *f.*

Uznać, -znaję, -znałem, *va. perf.*; **Uznawać**, -wam, und -znaję, -wałem, *va. imperf.* anerkennen, einsehen; — niewinność czyją jmnds Unschuld anerkennen; -wać jakąś prawdę irgend eine Wahrheit anerkennen; — swój błąd, swoją winę seinen Fehler, seine Schuld einsehen; — kogo za króla, jmndn als König anerkennen; — dziecko nieślubne ein uneheliches Kind anerkennen; — użyteczność jakiejś rzeczy den Nutzen einer Sache einsehen; — coś za stosowne etw. für richtig finden.

Uznanie, Uznawanie, -nia, *sn.* Anerkennung *f.*, Einsehen *n.*, Eingeständnis *n.*; — dziecka die Anerkennung des Kindes; — własnego błędu das Eingeständnis des eigenen Fehlers; — rządu die Anerkennung der Regierung; nie znalazłszy -nia u swoich, musiał je szukać u obcych nachdem er bei den Seinigen keine Anerkennung gefunden hatte, mußte er sie bei Fremden suchen.

Uznawacz, -a, *pl.* -e, **Uznawca**, -cy, *pl.* -cy, *sm.* 1) Anerkenner *m.*; 2) Schiedsrichter *m.*

Uznoić, -ję, -iłem, *va. perf.* in Schweiß setzen, bringen, baden; czoła wasze pożyteczną pracą -jone eure Stirnen sind durch nützliche Arbeit in Schweiß gebadet.

Uzuchwalać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Uzuchwalić**, -lę, -liłem, *va. perf.* frech, keck, kühn machen; takie pobłażanie -la go tylko coraz bardziej solche Nachsicht macht ihn nur um so frecher; — się, *vr.* sich erfrechen, erkühnen.

Uzupełniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Uzupełnić**, -nię, -niłem, *va perf.* ergänzen, vervollständigen; wyślę go za granicę, by — jego wykształcenie ich werde ihn ins Ausland schicken, um seine Bildung zu vervollständigen; prawo to jeszcze — należy dieses Gesetz muß man noch ergänzen.

Uzupełnianie, Uzupełnienie, -nia, *sn.* Vervollständigung *f.*, Ergänzung *f.*; dla -nia muszę jeszcze dodać zur Ergänzung muß ich noch hinzufügen; do -nia zbioru wiele jeszcze brakuje zur Vervollständigung der Sammlung fehlt noch viel.

Uzurpacya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Usurpation *f.*, unrechtmäßige Aneignung *f.*; = Pochwycenie, Przywłaszczenie.

Uzurpator, -a, *pl.* -rzy, *sm.* Usurpator *m.*; = Przywłaściciel.

Uzurpować, -puję, -wałem, *va. perf.* usurpieren, sich unrechtmäßig aneignen; = Przywłaszczać, Zabierać.

Uzwierzęcenie, -nia, *sn.* Animalisation *f.*, Animalisierung *f*; Vertierung *f.*, Vertiertheit *f.*

Uzysk, -u, *pl.* -i, *sm.* mittlerer Teil des Zeidelstrickes.

Uzyskać, -kam, -kałem, *va. perf.*; **Uzyskiwać**, -kuję, -wałem, *va. imperf.* erreichen, gewinnen, erlangen; nareszcie -łem u niego podwyższenie pensyi ich habe endlich bei ihm die Erhöhung der Gage er-

langt; coś -kał przy tem? was hast du dabei gewonnen?

Uzyskanie, Uzyskiwanie, -nia, *sn.* Erlangen *n.*, Gewinnen *n.*; musiał poczynić starania dla -nia paszportu er mußte sich bemühen, um den Paß zu erlangen.

Uździenica = Uzdzienica.

Użalać się, -lam, -lałem, *vr. imperf.*; **Użalić się**, -lę, -liłem, *vr. perf.* sich beklagen, sich beschweren; — się nad kim jmndn bedauern, mit jmndm mitfühlen.

Użąć, -żnę, -żąłem, *va. perf.*; **Użynać**, -nam, -nałem, *va. imperf.* abmähen, mähen.

Użątek, -tku, *pl.* -tki, *sm.* 1) Gemähte(s) *n.*; 2) Abschneiden *n.*; 2) Abernten *n.* der Feldfrüchte; 3) Ernteertrag *m.*

Użebrać, -bram, -brałem, **Użebrzeć**, -brzę, -brałem, *va. perf.* erbetteln, durch Betteln sammeln.

Użebranie, -nia, *sn.* Erbettelung *f.*, Ansammeln *n.* durch Betteln.

Użerać, -ram, -rałem, *va. imperf.*; **Użreć**, -żrę, -żarłem, *va. perf.* abfressen, beißen, sich vollstopfen, fressen; — się, *vr.* hadern, sich beißen, sich erbittert zanken; -ją się ze sobą cały boży dzień sie zanken miteinander den ganzen lieben Tag.

Użeranie, -nia, *sn.* Beißen *n.*, Fressen *n.*; — się Herumzanken *n.*

Użłopać, -pię, -pałem, *va. perf.* teilweise saufen, austrinken; — się, *vr.* sich vollsaufen.

Użyczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Użyczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* verleihen, geben, mitteilen, vergönnen; — hojnie reichlich spenden; -życz i innym coś z twego majątku vergönne auch anderen etw. von deinem Vermögen.

Użyczanie, Użyczenie, -nia, *sn.* Verleihen *n.*, Vergönnen *n.*, Mitteilen *n.*

Użycie, Używanie, -nia, *sn.* Benützen *n.*, Benützung *f.*, Ausnützen *n.*, Brauchen *n.*, Verbrauchen *n.*, Verbrauch *m.*, Gebrauchen *n.*, Genießen *n.*, Genuß *m.*; -nie życia der Genuß des Lebens; to nie jest więcej do -cia das läßt sich nicht mehr brauchen.

Użyć, -ję, -łem, *va. perf.*; **Używać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* 1) benützen, gebrauchen, brauchen, genießen; verwenden, anwenden, sich bedienen; -waj życia, pókiś młody genieße das Leben solange du jung bist; broń ta już dawno używaną nie była diese Waffe wurde schon lange nicht benützt; nie dość na zdolności, trzeba ją jeszcze dobrze — es ist nicht genug, Begabung zu besitzen, man muß sie auch gut gebrauchen; umieć -wać majątku das Vermögen zu gebrauchen verstehen; czasem uczeni rozumu na złe -wają manchmal gebrauchen die Gelehrten den Verstand zu schlechten Dingen; -waj wszelkich sposobów, jakie są tylko w twojej mocy gebrauche alle Mittel, die nur in deiner Macht stehen; umieć — pałasza den Säbel zu führen verstehen; -wasz rozmaitych lekarstw a przecie ciągle chorujesz du gebrauchst verschiedene Arzneien und doch kränkelst du immer; -wasz mnie do tak nizkich posług, że dłużej tego znieść nie mogę du gebrauchst mich zu so niedrigen Diensten, daß ich mir das nicht länger gefallen lassen kann; — czyjej pomocy, łaski jmndś Hilfe, Gnade in Anspruch nehmen; -waj miernie, co ci Bóg użyczył genieße mäßig, was dir Gott verliehen; — czegoś z radością etw. mit Freude genießen; 2) geltend machen, anwenden; — swego prawa przeciwko komu sein Recht gegen jmndn geltend machen; 3) — się, *vr.* gebraucht werden; tego wyrazu się więcej nie -wa dieses Wort wird nicht mehr gebraucht, angewendet.

Używować, -łuję, -wałem, *va. perf.* mit Adern durchziehen; -wany geädert.

Użyteczność, -ści, *sf.* Nützlichkeit *f.*, Brauchbarkeit *f.*; Verwendbarkeit *f.*; Gemeinnützigkeit *f.* (— dla społeczeństwa); nie jestem przekonany o -ści tej roboty ich bin von der Nützlichkeit dieser Arbeit nicht überzeugt.

Użyteczny, *adi.*; **Użytecznie**, *adv.* nützlich, brauchbar, verwendbar; gemeinnützig (— dla społeczeństwa) działalność jego okazała się bardzo -czną seine Tätigkeit hat sich als sehr nützlich, gemeinnützig erwiesen.

Użytek, -tku, *pl.* -tki, *sm.* 1) Nutzen *m.*; bez -tku nutzlos, unnütz; 2) Gebrauch *m.*; do codziennego -tku zum täglichen Gebrauch; na jaki to jest —? zu welchem Gebrauch dient das? zrobić z czego — von etw. Gebrauch machen; 3) Nießbrauch *m.*, Nutznießung *f.*

Użytkować, -tkuję, -wałem, *va. imperf.* benützen, ausnützen, verbrauchen, brauchen, von etw. Nutzen ziehen; Nutznießung haben, Nießbrauch üben; -wy Nutz-; -wy ogród Nutzgarten *m.*

Użytkowanie, -nia, *sn.* 1) Brauchen *n.*, Verbrauchen *n.*, Ausnützen *n.*; 2) Nießbrauch *m.*, Nutznießung *f.*

Użytkowniczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Nutznießerin *f.*

Użytkownik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Nutznießer *m.*

Użytość, -ści, *sf.* Erbittlichkeit *f.*, gutes, weiches Herz.

Używalność, -ści, *sing. tant. sf.* Gebrauchbarkeit *f.*, Genießbarkeit *f.*

Używalny, *adi.* gebrauchbar, zum Gebrauche dienend, genießbar.

Używanie, -nia, *sn.* Gebrauch *m.*, Genuß *m.*; Verwendung *f.*; częste — tego środka może ci zaszkodzić der öftere Gebrauch dieses Mittels kann dir schaden.

Używantus, *indecl.*, *sm.* (scherzhaft) Schmaus *m.*, Festivität *f.*

Używić, -cę, -ciłem, *va. perf.* mit Harz durchtränken.

Używniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Używnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* fruchtbar machen, befruchten; strumyki -niają pola die Bäche machen die Felder fruchtbar; krwią naszą -niły się pustynie die Wüsten wurden durch unser Blut befruchtet.

Używnianie, **Używnienie**, -nia, *sn.* Befruchten *n.*

W.

W, zweiundzwanzigster Buchstabe des polnischen Alphabets; in Abkürzungen: W. książę = Wielki książę Großfürst; W. K. M. = Wasza królewska Mość Eure königliche Majestät; W. Ks. L. = Wielkie księstwo litewskie Großfürstentum Litauen; Wielki książę litewski Großfürst von Litauen; W. O. = Wielebny Ojciec Seine Hochwürden; WW. OO. = Wielebni Ojcowie die ehrwürdigen Patres; Karol W. = Karol Wielki Karl der Große; J. W. = Jaśnie wielmożny Seine (Euer) Hochwohlgeboren; Str. 15, w. 7.; = Strona piętnasta, wiersz siódmy Seite fünfzehn, Zeile sieben.

W, *praep.* mit dem 4. Fall (auf die Frage: wohin?) und mit dem 7. Fall (auf die Frage: wo?) in, auf, an, zu, nach, um, bei; wpadł — bory, — lasy gęste er geriet in Forste, in dichte Wälder; wjechali — miasto sie fuhren in die Stadt hinein; — suknie ją owinęli sie wickelten sie in Kleider ein; skoczył — studnię er sprang in den Brunnen; oprawny — srebro in Silber gefaßt; leżeć — rowie im Graben liegen; — białym papierze in weißem Papier; — kościele in der Kirche; utkwić miecz — piersiach den Degen in die Brust stoßen; utkwić — pamięci im Gedächtnis bleiben; to mu nie chce wleźć — głowę das will ihm nicht in den Kopf; powiem mu to — twarz ich werde es ihm ins Gesicht sagen; poszedł — świat daleki i szeroki er ging in die große weite Welt; — lewo zwrot links schwenken; patrzeć — dal in die Ferne schauen; — bok skoczyć zur Seite springen; wierzyć — co an etwas glauben; ująć — pół um die Mitte nehmen; jechać — odwiedziny zum Besuche fahren; jechać — swaty auf die Freite fahren; czas nam ruszyć — drogę es ist Zeit, uns auf den Weg zu machen; wstąpić — stan małżeński in den Ehestand treten; wziąć kogo — sołdaty jmndn zum Militärdienste nehmen; bawić się — ślepą babkę blinde Kuh spielen; grać całą noc — karty die ganze Nacht Karten spielen; obrócić miasto — perzynę die Stadt in Schutt und Asche legen; obrócić co — żart etw. in Scherz verkehren; oddać coś — dwójnasób etw. doppelt zurückgeben; zwinąć coś — kłębek etw. zu einem Knäuel zusammenwickeln; materya — paski ein gestreifter Stoff; — takt im Takt; — stosunku im Verhältnis; — miarę mäßig, maßvoll; — miarę stosunków nach Maßgabe der Verhältnisse; — głos się rozśmiał er lachte laut auf; — bród przejść rzekę den Fluß überschreiten; ni — pięć ni — dziewięć ohne (allen) Zusammenhang; przybyłeś — czas du kamst zur richtigen, rechten Zeit; raz — raz ein Mal nach dem anderen; dzień — dzień Tag für Tag; — dzień przed Bożem Narodzeniem am Tage vor Weihnachten; — post zur Fastenzeit; — te trudne czasy in diesen schwierigen Zeiten; — tym roku in diesem Jahre; pędzić życie — nędzy das Leben in Not verbringen; jestem — kłopocie ich bin in Verlegenheit; byłem naówczas — podróży ich war damals auf Reisen; życie spędził — klasztorze das Leben verbrachte er im Kloster; — jesieni im Herbste; — czasie rozmowy während des Gespräches; cały swój majątek ulokował — papierach er hat sein ganzes Vermögen in Papieren angelegt; daje jej sto tysięcy — posagu er gibt ihr hunderttausend als Mitgift; musi — tem być jakaś tajemnica dahinter muß ein Geheimnis stecken; — nocy i — dzień bei Tag und bei Nacht; bogaty — rozum reich an Verstand; oko — oko Aug' in Aug'; całkiem się wdała — matkę sie ist ganz der Mutter nachgeraten; chłop — chłopa wszyscy rośli einer wie der andere alle gleich schön gewachsen; kubek — kubek ganz dasselbe, ganz ähnlich; — domu zu Hause; — dom ins Haus.

Wab, -iu, *pl.* -ie, *sm.*; *dim.* **Wabik**, -a, *pl.* -i, *sm.* Lockspeise *f.*, Lockmittel *n.*; Lockpfeife *f.*; ptasznik robi sobie -bik z kości der Vogelsteller macht sich aus einem Knochen eine Lockpfeife; postawiłem mu to na -ia ich habe es ihm als Lockspeise hingestellt.

Wabiciel, -a, *pl.* -e; **Wabnik**, -a, *pl.* -cy, *sm.* 1) Lockvogel *m.*; 2) Verlocker *m.*, Anlocker *m.*

Wabić, -bię, -biłem, *va.* und *va. imperf.* 1) locken, verlocken, anlocken; kokosz -bi kurczęta die Henne lockt die Hühner; posag -bił i uroda es lockte die Mitgift und die Schönheit; -bi mnie ta myśl, lecz mam jeszcze skrupuły es lockt mich dieser Gedanke, doch ich habe noch Skrupeln; 2) —się, *vr.* nennen, rufen; jak się -bi tego psa?

wie heißt dieſer Hund? auf welchen Namen hört dieſer Hund?

Wabidło, -dła, *pl.* -dła, *sn.* Lockmittel *n.*

Wabienie, -nia, *sn.* Locken *n.*

Wabikowy, *adi.* Lockmittel-, Lockſpeiſe-.

Wabny, *adi.* lockend, reizend, verlockend.

Wacek, -cka, -cki, *sm.*; Beutel *m.*, Sack *m.*, Geldſack *m.*, Geldkatze *f.*

Wachel, -chla, *pl.* -chle, *sf.* = Wachlarz.

Wachla, -chli, *pl.* -chle, *sf.* Pechfackel *f.*

Wachlarz, -a, *pl.* -e, *sm.*; *dim.* **Wachlarzyk**, -a, *pl.* -i, *sm.* Fächer *m.*, Damenfächer; — z strusich piór Straußenfedernfächer; paw rozpostarł ogon niby — der Pfau breitete ſeinen Schweif wie einen Fächer aus.

Wachlarzoskrzydły, *adi.* fächerflügelig; -dłe owady Rhipiptera (fächerflügelige Inſekten).

Wachlarzowiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* Fächerpalme *f.*

Wachlarzowy, *adi.*; **Wachlarzowo**, *adv.* fächerartig.

Wachlarzyn, -a, *pl.* -y, *sm.* Ptychoptera (Inſektenart).

Wachlować, -luję, -wałem, *va. perf.* fächeln; — się, *vr.* ſich fächeln.

Wachlowanie, -nia, *sn.* Fächeln *n.*

Wachmistrz, -a, *pl.* -e, *sm.* Wachtmeiſter *m.*

Wachmistrzowski, *adi.* Wachtmeiſter-; wachtmeiſterhaft.

Wacho, -cha, *pl.* -cha, *sm.* Haſe *m.* (in der Jägerſprache).

Wachta, -ty, *pl.* -ty, *sf.* Wache *f.*, Patrouille *f.*

Wachtarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Wächter *m.*

Waćpan, -a, *pl.* -owie, *sm.*; **Waćpanna**, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Sie (früher gebräuchliche Anrede an einen Herrn, Frau oder Fräulein); byłeś — w Warszawie? waren Sie in Warſchau? -nna nie masz rozumu Fräulein haben keinen Verſtand.

Wad, -u, *pl.* -y, *sm.* Wad *m.*, Manganſchaum *m.*

Wada, -dy, *pl.* -dy, *sf.* Fehler *m.*, Mangel *m.*, Gebrechen *n.*; popędliwość jest wielką -dą w człowieku Jähzorn iſt im Menſchen ein großer Fehler; każdy ma swoje -dy jedermann hat ſeine Fehler; kto kogo miłuje, wad jego nie czuje ein Liebender ſieht keine Fehler, Liebe macht (iſt) blind; istotną -dą tego domu jest, że mało ma światła ein weſentlicher Fehler dieſes Hauſes iſt, daß es wenig Licht beſitzt; ma ona małą -dę w wymowie ſie hat in der Ausſprache einen kleinen Fehler; sercowa — Herzfehler; w tem dziele jest wiele wad dieſes Werk weiſt viele Fehler auf.

Wadium, *indecl. sn.* Vadium *n.*; = Poręczne.

Wadliwy, *adi.*; **Wadliwie**, *adv.* fehlerhaft; to urządzenie nowe wydaje mi się -wem dieſe neue Einrichtung ſcheint mir fehlerhaft zu ſein; to ma dobrą i -wą stronę das hat eine gute und eine fehlerhafte Seite.

Wadzić, -dzę, -dziłem, I. *va. imperf.* — kogo jmndn in einen Streit verwickeln; Zänkereien machen, hetzen; II. — komu, *vn. imperf.* jmndm im Wege ſein; III. — się, *vr.* zanken, ſtreiten.

Waga, -gi, *pl.* -gi, *sf.* 1) Wage *f.*; hydrostatyczna hydroſtatiſche Wage, Senkwage; — czuła empfindliche Wage; — drążkowa Hebelwage; — dziesiętna Dezimalwage; — metryczna metriſche Wage; — nieczuła unempfindliche Wage; — pomostowa Brückenwage; — wodna Kanalwage, Waſſerpaß *m.*, Röhrenlibelle *f.*; — probiercza Probierwage; — rzymska Schnellwage mit Laufgewicht, römiſche Wage, Romana *f.*; — setna Zenteſimalwage, Zentimalwage, Mautwage; — sprężynowa Federwage; przekładać coś z -gi na -gę etw. von einer Wage auf die andere legen; 2) Gewicht *n.*; to przekracza przepisaną -gę das überſchreitet das vorgeſchriebene Gewicht; mieć -gę ſchwer ſein, das gehörige Gewicht haben; -gi u zegaru ściennego die Gewichte an einer Wanduhr; na -gę kupować, ſprzedawać nach dem Gewicht kaufen, verkaufen; to idzie podług -gi das geht nach dem Gewicht; 3) Bedeutung *f.*, Gewicht *n.*, Wichtigkeit *f.*, Anſehen *n.*; nie przywiązuję do tego najmniejszej wagi ich lege dem Umſtande nicht das geringſte Gewicht bei; rzecz wielkiej -gi eine Sache von großer Wichtigkeit; w wielkiej -dze kogo mieć jmndn hochhalten; gdy w jednej -dze są nikczemni z godnymi wenn im gleichen Anſehen die Unwürdigen mit den Würdigen ſtehen; 4) Wage *f.* (Sternbild im Tierkreiſe); 5) Wagſchale *f.*; wziąć co na -gę rozsądku etw. auf die Wagſchale der Vernunft legen; 6) Waghaus *n.*

Wagabonda, **Wagabunda**, -dy, *pl.* -dzi, *sm.* Vagabund *m.*, Landſtreicher *m.*, Strolch *m.*

Wagmistrz, -a, *pl.* -e, *sm.* Waagmeiſter *n.*

Wagneryt, -u, *pl.* -y, *sm.* Wagnerit *m.*

Wagomiar, -u, *pl.* -y, *sm.* Kaliber *n.*, Schuß-, Kugelmaß *n.*

Wagomierzyć, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* kalibrieren.

Wagon, -u, *pl.* -y, *sm.* Eiſenbahnwagen *m.*, Waggon *m.*; — parowóz Dampfwaggon; — wywracany Sturzwagen zum Kohlentransport.

Wagorówność, **Wagostrychowność**, -ści, *sing. tant. sf.* Lotrichtigkeit *f.*, ſenkrechte Stellung.

Wagorówny, **Wagostrychowny**, *adi.*; **Wagorównie**, **Wagostrychownie**, *adv.* ſenkrecht, lotrichtig.

Wagowe, -go, *sn.* Wägegebühr *f.*, Waggeld *n.*

Wagowy, -wego, *pl.* -wi, *sm.* Zimentierer *m.*

Wagowy, Ważny, *adi.* Wage=.

Wagus, -a, *pl.* -y, *sm.* Herum=, Landſtreicher *m.*

Wahacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Balancier *m.*, Schwengel *m.*; — jednoramienny einſeitiger Balancier; — ramowy Federbalancier.

Wahać, -ham, -hałem, *va. imperf.*; **Wahnąć**, -nę, -nąłem, *va. perf.* ins Wanken, ins Schwanken bringen; — się, *vr.* ſchwanken, wanken, ſich hin und her bewegen, pendeln, ſchwingen, Schwingungen machen; unentſchloſſen ſein, Bedenken tragen; to co jest dobrze umocowane, nie -ha się was gut befeſtigt iſt, ſchwankt nicht; — się, idąc beim Gehen ſchwanken; -hał się między bojaźnią i nadzieją er ſchwankte zwiſchen Furcht und Hoffnung; -ham się, bo nie wiem, co czynić ich bin unentſchloſſen, weil ich nicht weiß, was ich tun ſoll; -hał się długo er trug lange Bedenken.

Wahadło, -dła, *pl.* -dła *sn.* Pendel *n.* Perpendikel *n.*, Schwengel *m.*

Wahadłowy, *adi.* Pendel-Schwengel=; ruch — Pendelbewegung *f.*

Wahanie, -nia, *sn.* Schwingung *f.*, Schwanken *n.*; — się Unentſchloſſenheit *f.*, Schwanken *n.*

Wajdaż, -u, *sing. tant. sm.* Waidaſche *f.*

Wajdelota, -ty, *pl.* -ci, *sm.* Wajdelot *m.*, altlitauiſcher Prieſter und Sänger.

Wajdelotka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* altlitauiſche Prieſterin und Sängerin.

Wajnsztajn, -u, *sm.* Weinſtein *m.*; = Winnik.

Waka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Wacke *f.*; — dymna Rauchwacke *f.*, Zechſteindolomit *m.*

Wakacye, -cyi, *plur. tant. sf.* Ferien *pl.*, Schulferien *pl.*; na -cye do rodziców przyjechał zu den Ferien kam er zu ſeinen Eltern.

Wakancya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.*; **Wakowanie**, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Vakanz *f.*, erledigte Stelle.

Wakans, -u, *pl.* -y, *sm.* ledige, erledigte Stelle, ein zu beſetzender Poſten; czekać -u warten, bis eine Stelle erledigt wird.

Wakat, *indecl. sm.* 1) Vakat *n.*, unbedrucktes Blatt; 2) Regiment *n.* ohne Inhaber.

Wakować, -kuję, -wałem, *vn. imperf.* vazieren, vakant ſein, unbeſetzt ſein, offen ſtehen; -wało biskupstwo krakowskie das Krakauer Bistum war unbeſetzt; urząd -kujący ein vakantes Amt; -kujący rzemieślnik ein vazierender Handwerker.

Walać, -lam, -lałem, I. *va. imperf.* 1) ſchmutzen, beſchmutzen, beſchmieren, beſudeln; 2) wälzen, walken; — wosk na kamieniu na świeczki Wachs am Steine zu Kerzchen walken; II. — się, *vr.* ſich wälzen, herumliegen, herumgeworfen werden; ſich herumſchmieren, -lał się jak świnia w błocie er wälzte ſich wie ein Schwein im Kot; wszędzie po drodze -li się ludzie pijani überall am Wege wälzten ſich Betrunkene; suknie -ją się po podłodze die Kleider liegen auf der Erde herum; -ło to się po wszystkich kątach, aż dziś wyrzucono na śmietnik es wurde in allen Ecken herumgeworfen, bis man es heute auf den Miſthaufen warf.

Walanie się, -nia, *sn.* Wälzen *n.*, Herumwerfen *n.*; Beſchmutzen *n.*; Herumliegen *n.*, Herumſtreichen *n.*, Umherirren *n.*

Walc, -a, *pl.* -e, *sm.* ſiehe Walec 1).

Walcer, -a, *pl.* -rzy, *sm.* Walzertänzer *m.*

Walcerka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Walzertänzerin *f.*

Walcować, -cuję, -wałem, *vn. imperf.* 1) Walzer tanzen, walzen; 2) walzen; — żelazo Eiſen walzen, abflachen, plätten.

Walcowanie, -nia, *sn.* 1) Walzen *n.*; 2) Walzertanzen *n.*

Walcowaty, **Walczasty**, *adi.* walzenförmig, zylinderförmig.

Walcownia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Walzwerk *n.*, Walzhütte *f.*, Walzmühle *f.*, Streckwerkſtätte *f.*; — sztabowa Stabeiſenwalzwerk; — relsowa Eiſenbahnſchienenwalzwerk; — duża Grobeiſenwalzwerk; — drobna Feineiſenwalzwerk.

Walcowniczy, *adi.* Walz-; -cze walce Vorbereitungs-, Streik-, Luppen-, Vor-, Stabeiſen *pl.*, Schlicht-, Vollendungswalzen *pl.*

Walcownik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Walzarbeiter *m.*, Walzer *m.*

Walcowy, *adi.* 1) Walzen=; 2) Walzer-.

Walcówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Walze *f.* zum Walzen des gepflügten Bodens.

Walczenie, -nia, *sn.* Kämpfen *n.*

Walczyć, -czę, -czyłem, *vn. imperf.*; kämpfen, ſich ſchlagen; -czy rycerz z rycerzem es kämpft ein Ritter mit dem anderen; -czę z namiętnościami ich kämpfe mit den Leidenſchaften; — ze sobą samym mit ſich ſelber kämpfen; — z losem, z przeciwnościami, z przeszkodami, ze śmiercią, z niedostatkiem mit dem Schickſal, mit Widerwärtigkeiten, mit Hinderniſſen, mit dem Tode, mit dem Mangel kämpfen; dwie przeciwne opinie -czą ze sobą zwei entgegengeſetzte Meinungen kämpfen miteinander; musi — z niejednym nieprzyjacielem er hat gegen manchen Feind zu kämpfen; — z urojeniami gegen Einbildungen, gegen Windmühlen kämpfen; — o byt um ſeine Exiſtenz kämpfen; — za wiarę für den Glauben kämpfen; — przeciw komu, przeciw czemu wider jmndn, wider etw ſtreiten; ten zarzut najbardziej przeciw niemu -czy dieſer Vorwurf iſt ihm am meiſten entgegen; opinia po-

wszechna przeciwko niemu -czy die öffentliche Meinung ſtreitet wider ihn.

Walczyk, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) kleine Walze; 2) Rundſtab *m.*; 3) Walzer *m.*; -a uciąć einen kleinen Walzer tanzen.

Walec, -lca, *pl.* -lce, *sm.* 1) Walzer *m.*; — trzykrokowy Dreiſchritt *m.*; grać -lca einen Walzer ſpielen; 2) Walze *f.*, Zylinder *m.*; — rolniczy Wallbrecht *f.*; -lce do blachy Blechwalzwerk *n.*; -lce do odżutu Plättwerk; -lce do szyn Schienenwalzen *pl.*; -lce hutnicze Walzwerk, Walzenſtraße *f.*; -lce krające Schneidewalzen *pl.*; Eiſenplattwerk, Schneidewerk; — do wyginania blachy kotłowej Blechbiegemaſchine *f.*; -lce ogólne, uniwersalne Univerſalwalzen *pl.*; -lce przygotowawcze Präparierwalzen *pl.*, Streckwalzen, Vorwalzen, Zängewalzen, Luppenwalzen; -lce wykończające, wymiarowe, kalibrowe Stubwalzen, Reckwalzen, Vollendungswalzen, Schlichtwalzen.

Walecznica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Heldin *f.*

Walecznik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Held *m.*, Kämpfer *m.*, tapferer Krieger.

Waleczność, -ści, *sf.* Tapferkeit *f.*, Mut *m.*; dał dowody -ści er gab Beweiſe der Tapferkeit.

Waleczny, *adi.*; **Walecznie**, *adv.* tapfer, mutig; -ny naród ein tapferes Volk.

Waledykcya, -cyi, *sf.* Abſchied *m.*; = Pożegnanie.

Walenie, -nia, *sn.* 1) Umwerfen *n.*, Umſtürzen *n.*, Abreißen *n.*; 2) Hauen *n.*, Schlagen *n.*

Walić, -lę, -liłem, I. *va. imperf.* 1) ſtürzen, abreißen, umwälzen, niederreißen; — dom, mury, ściany ein Haus niederreißen, demolieren, Mauern, Wände niederreißen; -lić w lesie dęby, sosny er hieb im Walde Eichen und Fichten nieder; — ołtarze Altäre umſtürzen; 2) ſchlagen, prügeln; nie żałuj kija, wal dobrze ſpare nicht den Stock, ſchlage gut zu; wal tęgo ſchlage tüchtig zu; 3) — co gdzie etw. wo hinwerfen, hinſchmeißen; wszystko -li na jedną kupę alles ſchmeißt er zu einem Haufen zuſammen; — co na (papier) etw. hinkleckſen, ſchnell aufs Papier hinwerfen; 4) aufladen, auflaſten; — co na kogo etw. auf jmndn laden, wälzen; -lił na niego najtrudniejsze roboty er lud ihm die ſchwerſten Arbeiten auf den Hals; proszę niesłusznej nie — na mnie winy bitte die unverdiente Schuld nicht auf mich zu wälzen; 5) etw. ſchnell, ungeſchickt, mit Gewalt machen; — asa kozerą das Aß mit Trumpf ſtechen; — w usta jeden kawał po drugim ein Stück nach dem anderen in den Mund ſtopfen; — płaszcz na siebie den Mantel umwerfen; II. *vn.* und *va. imperf.*; **Walnąć**, -nę, -nąłem, *vn.* und *va. perf.* tüchtig ſchlagen, hämmern; — w drzwi an die Tür mit Gewalt hämmern; — z armat tüchtig feuern; III. — się, *vr.* 1) einſtürzen, zuſammenbrechen, zuſammenfallen; mamy bażantarnię a stodoły się -lą wir haben eine Faſanenzucht, aber die Scheunen fallen zuſammen; niema ratunku, wszystko się -li es gibt keine Rettung, alles ſtürzt zuſammen; dom -lący się ein einſtürzendes Haus; — się na kogo auf jmndn fallen, ſtürzen; zewsząd kłopoty, nieszczęścia -lą się na mnie von allen Seiten kommt über mich Sorge und Unglück, Sorge und Unglück bringt auf mich ein; — się na łóżko ſich aufs Bett werfen; -lą się rzeki do morza die Flüſſe ſtrömen dem Meere zu; -lą się ludzie do miasta die Leute drängen ſich in die Stadt; krew się -li z rany das Blut ſtrömt aus der Wunde; wojsko przez miasto się -li das Heer ſtrömt durch die Stadt; 2) ſich gegenſeitig ſchlagen, prügeln.

Walina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Einſturz *m.*; -ny *pl.* Trümmer *pl.*, Ruinen *pl.*, Trümmerſtätte *f.*

Walisty, *adi.* wälzbar.

Waliza, -zy, *pl.* -zy, *sf.*; *dim.* **Walizka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Wagenkaſten *m.* 2) Reiſekoffer *m.*; Ränzel *n.*, Torniſter *m.*

Walka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Kampf *m.*, Streit *m.*; — na śmierć i życie ein Kampf auf Leben und Tod; wydać -kę einen Kampf liefern; wielką stoczyłem -kę ze sobą, nim do niego poszedłem es hat mich einen ſchweren Kampf gekoſtet, zu ihm zu gehen; rozpocząć -kę ſich in einen Kampf einlaſſen; — publicystyczna Polemik *f.*, Federkrieg *m.*; — o byt der Kampf ums Daſein; — żywiołów der Streit der Elemente; — z namiętnościami Streit gegen die Begierden; — nadziei z rozpaczą, cnoty z pokusami der Streit der Hoffnung mit der Verzweiflung, der Tugend mit den Verſuchungen.

Walkira, -ry, *pl.* -ry; **Walkirya**, -ryi, *pl.* -rye, *sf.* Walküre *f.*

Walnąć, -nę, -nąłem, *vn.* und *va. perf.* ſiehe: Walić II.

Walnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Pfannenlager *n.*; Lagerſchale *f.*, Lagermuffe *f.* -ce czopowe górne Wellen-, Zapfen-, Walzenlager.

Walnięcie, -cia, *sn.* Hauen *n.*, Schlagen *n.*; Schlag *m.*, Hieb *m.*

Walny, *adi.*; **Walnie**, *adv.* 1) tüchtig, wacker, brav, tapfer; -na kobieta ein tüchtiges Weib; — był z niego gospodarz er war ein wackerer Landwirt; — był obiad es war ein Mittagmahl, wie es ſich gehört; — chłopiec braver Junge; 2) Haupt-, allgemein; — sejm allgemeiner Reichstag; -na bitwa Hauptſchlacht *f.*, Entſcheidungsſchlacht *f.*; -na rada Hauptberatung *f.*

Walor, -u, *pl.* -ry, *sm.* Wert *m.*; = Wartość; Wertpapier *n.*

Walorowy, *adi.* wertvoll; = Wartościowy.

Waltornia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Waldhorn *n.*

Waltornista, -sty, *pl.* -ści, *sm.* Waldhornbläſer *m.*

Waluta, -ty, *pl.* -ty, *sf.* Valuta *f.*, Währung *f.*; Wert *m.*, Gegenwert *m.*; Betrag *m.*

Wał, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Wall *m.*, Schutzmauer *f.*, Damm *m.*; — usypać einen Wall aufwerfen, errichten; na -ach miasta auf den Wällen der Stadt; na -y! do broni! auf die Wälle! zu den Waffen! — odśniegowy Schneedamm; 2) Welle *f.*, Woge *f.*; Meereswoge; -y powstają na morzu das Meer ſchlägt Wellen; -em, *adv.* wogenartig; -em kłaść haufenweiſe zu Boden ſtrecken; 3) Welle, Wellbaum *m.*; — do kurków przewiewnych Welle der Sturmwechſel; — do rury wypustowej Welle zum Ablaßrohr; — główny poruszający Triebwelle; — hamulcowy Bremswelle; — kolankowy, łamany gekröpfte Welle, Kropfachſe *f.*, Krummzapfenwelle; — kulisowy Kuliſſenpendel *m.*; — młotowy Hammerwelle *f.*, Daumenwelle *f.*; — pośredni Mittelſtück *n.* der Welle; — regulatora Regulatorwelle, Regulatorſtange *f.*; — stawidła Steuerungswelle; — wahadłowy oszillierende Welle; — przesyłający Transmiſſionswelle; — łamany Krummzapfen *m.*; — wspólny Achſel *f.* der Hebel; 4) Weberbaum *m.*; 5) großer Zylinder, Walze *f.*, Ballen *m.*

Wałach, -a, *pl.* -y, *sm.* Wallach(e) *m.*, verſchnittener Hengſt.

Wałaszenie, -nia, *sn.* Wallachen *n.*, Verſchneiden *n.*

Wałaszyć, -szę, -szyłem, *va. perf.* wallachen, verſchneiden.

Wałeczkowaty, *adi.*; **Wałeczkowato**, *adv.* walzenförmig, walzenartig.

Wałecznik, **Walnik**, -a, *pl.* -i, *sm.* unterſchlägige Mühle.

Wałek, -łka, *pl.* -łki, *sm.*; *dim.* **Wałeczek**, -czka, *pl.* -czki, *sm.* 1) Walze *f.*, Walker *m.*, Rolle *f.*; zylinderförmiger Körper; — do ciasta Wirk-, Walkerholz *n.*, Nudelwalker *m.*; — do maglowania Mangelholz *n.*; 2) Wulſt *m.*, Rundſtab *m.*

Wałęs, -a, *pl.* -y, *sm.* (Potamophilus) Süßwaſſer-, Riemenſchnecke *f.*

Wałęsać się, -sam, -sałem, *vr. imperf.* ſich herumtreiben, umherſtreifen, herumſtreichen, vagabundieren; uciekł z domu i -sał się przez tydzień po lasach er floh vom Hauſe und trieb ſich eine Woche lang in den Wäldern herum.

Wałęsanie się, -nia, *sn.* Herumtreiben *n.*, Vagabundieren *n.*

Wałkarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Tuchwalker *m.*

Wałkomiar, -u, *pl.* -y, *sm.* Walzenrichter *m.*

Wałkonić, -nię, -niłem, *va. perf.* kneten, drücken.

Wałkonienie, -nia, *sn.* Kneten *n.*, Drücken *n.*

Wałkoń, -nia, *pl.* -nie, *sm.* Vagabund *m.*, Herumſtreicher *m.*

Wałkować, -kuję, -wałem, *va. perf.* walken, rollen, mit der Handrolle mangeln; glätten, ebnen; — ciasto, ziemię den Teig walken, die Erde ebnen; — kogo jmnḍn ſchlagen, bearbeiten.

Wałkowanie, -nia, *sn.* Walken *n.*, Rollen *n.*

Wałkowaty, *adi.*; **Wałkowato**, *adv.* walzig, walzenförmig; -te drzewo Rundholz *n.*

Wałkowiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* Stabhobel *m.*

Wałkownica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* 1) Handrolle *f.*; 2) Walkerpreſſe *f.*, Walkbrett *n.*; 3) Walkmaſchine *f.*

Wałkownictwo, -wa, *sn.* Walkerkunſt *f.*

Wałkowy, *adi.* Walzen-.

Wałołomny, *adi.* wallbrechend.

Wałowitość, -ści, *sf.* Dickleibigkeit *f.*

Wałowity, *adi.* dickleibig.

Wałowy, *adi.* Wall-.

Wampir, -a, *pl.* -y, *sm.* Vampir *m.*; = Upiór.

Wanad, -u, *sm.* Vanadium *n.*

Wanadynit, -u, *sm.* Vanadinbleierz *n.*

Wanadzik, -u, *sm.* Vanadſuboxyd *n.*

Wanatki, *plur. tant. sf.* eine Apfelart.

Wandal, -a, *pl.* -e, *sm.* Vandal(e) *m.*, Barbar *m.*; = Barbarzyńca.

Wandalizm, -u, *sm.* Vandalismus *m.*

Wandalski, *adi.* vandaliſch, barbariſch.

Wandrutować, -tuję, -wałem, *va. imperf.* die Schachtzimmerung ſtützen, ſichern.

Wandyna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Waſſernymphe *f.*, Nixe *f.*

Wanga, -gi, *pl.* -gi, *sf.* 1) Wache *f.*; 2) Wange *f.* (in der Drechſelbank).

Waniek, -ńka, *sing. tant. sm.* ſchlechter, ſchimmliger, ausgewitterter Wein.

Wanienka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* kleine Wanne.

Wanienny, *adi.* Wannen-.

Wanilia, -lii, *pl.* -lie, *sf.* Vanille *f.*

Waniliowy, *adi.* Vanille-.

Wankus, -a, *pl.* -y, *sm.* Waſſerguß *m.*, Einguß *m.*, Waſſerſchwenke *f.*

Wanna, -ny, *pl.* -ny, *sf.*; *dim.* **Wanienka**, **Wanieneczka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Wanne *f.*, Waſſerwanne *f.*, Badewanne *f.*; sucha — Dampfbad *n.*; sprawić komu suchą -nę einen tüchtig durchprügeln; 2) Strömung *f.*, Strombett *n.*

Wanton, -u, *pl.* -y, *sm.* Fiſchnetz *n.*

Wańczos, -u, *pl.* -y, *sm.* Faß-, Stabholz *n.*, Pipenſtäbe *pl.*

Wańtuch, -a, *pl.* -y, *sm.* grobes Packtuch, grobe Packleinwand, Wollſack *m.*, Hopfenſack *m.*, Zieche *f.*

Wap, -u, *sm.* Kalzium *n.*

Wapielnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Kalkbrennerei *f.*

Wapielnik, Wapiennik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Kalkbrenner *m.*

Wapiennia, -ni, *pl.* -nie; **Wapiennica**, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Kalkofen *m.*

Wapiennica, -cy, *sf.* Kalkwasser *n.*

Wapiennieć, -nieję, -niałem, *vn. imperf.* verkalken, zu Kalk werden.

Wapienny, *adi.* Kalk-; śmietana -na Kalkmilch *f.*; zaprawa -na (Kalk-) Mörtel *m.*

Wapień, -pienia, *pl.* -pienie, *sm.* Kalkstein *m.*; — zbity, ziarnisty dichter, körniger Kalkstein; — komórkowy zelliger Kalkstein, Zellenkalkstein; — łyszczkowy Übergangskalk, Glimmerkalk, Glimmerschiefer *m.*; — węglowy Berg-, Kohlenkalk; — bitumiczny bituminöser Kalkstein; — cuchnący Stinkstein; -pienie gruboziarniste Grobkalk; -pienie miocenowe Süßwasserkalk.

Wapiernia, -ni, *pl.* -nie; **Wapniarka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Kalkgrube *f.*

Waplinek, -nka, *pl.* -nki, *sm.* Gipskraut *n.*

Wapniak, -a, *pl.* -i, *sm.* Kalkstein *m.*, Kalzit *m.*, Kalkspat *m.*; — gorzki Dolomit *m.*, Bitterkalk, Bitterspat; — muszlowy Muschelkalk; — portlandzki Portlandstein *m.*

Wapniarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Kalkbrenner *m.*

Wapniasty, *adi.* kalkartig.

Wapnić, -nię, -niłem, *va. perf.* mit Kalk versetzen; weißen.

Wapnieć, -nię, -niałem, *va. imperf.* brennen, kalzinieren.

Wapnienie, Owapnienie, -nia, *sn.* Einkalken *n.*, Bespritzen *n.* mit Kalkmilch.

Wapnisko, -ka, *sn.* schlechter Kalk.

Wapnisty, *adi.*; **Wapnisto**, *adv.* kalkig.

Wapno, -na, *pl.* -na, *sn.* Kalk *m.*, Kalkerde *f.*, Ätzkalk; — bielące Chlorkalk; — cementowe Zementkalk, Romanzement *m.*; — chude, słabo hydrauliczne magerer Kalk, schwach hydraulischer Kalk, Graukalk; — gaszone, ogniotrwałe gelöschter Kalk; — hydrauliczne, wodotrwałe hydraulischer Kalk, Wasserkalk; — niegaszone ungelöschter, lebendiger Kalk; — odleżałe, lasowane abgestorbener, verwitterter, abgestandener Kalk; — portlandzkie Portlandkalk; — przepalone totgebrannter Kalk; — rozczynione, mleko wapienne mit Wasser angerührter Kalk, Kalkmilch; — tłuste Fettkalk, Weißkalk, fetter Kalk; — palić, gasić Kalk brennen, löschen.

Wapnować, -nuję, -wałem, *va. perf.* in Kalkwasser waschen.

Wapor, -u, *pl.* -y, *sm.*; *dim.* **Waporek**, -rka, *pl.* -rki, *sm.* Ausdünstung *f.*, Dunst *m.*; -y Vapeurs *pl.*, Winde *pl.*

Wapowiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* schwer übersteigbarer Bergpfad, Weg *m.* an Abgründen.

War, -u, *pl.* -y, *sm.* Sud *m.*, Gebräu *n.*

Wara, 1) -ry, *pl.* -ry, *sf.* gefährliche, flache Flußgegend; 2) *interj.* vorgesehen! rühr nicht an! weg davon! untersteh dich nicht! — tobie od tego du darfst es nicht anrühren, untersteh dich nicht, es anzugreifen.

Warcab, -u, *pl.* -y, *sm.* Damenstein *m.*; -y Damenspiel *n.*; grać w -y Dame spielen.

Warcabnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Damenbrett *n.*

Warcabnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Damenspieler *m.*

Warcabny, Warcabowy, 1) *adi.* Damenspiel-; 2) -ego, *pl.* -bni, *sm.* Schichtenmeistersadjunkt *m.*

Warchlak, -a, *pl.* -i, *sm.* Frischling *m.*, Wildschweinferkel *n.*

Warcholec, -lca, *pl.* -lce, *sm.* krummer Eichenbalken zum Schiffsbau, Schiffsrippenholz *n.*

Warcholenie, -nia, *sn.* Zänkerei *f.*, Handel *m.*

Warcholić, -lę, -liłem, *vn. imperf.* zanken, Unfrieden säen; — się, *vr.* sich zanken, Händel miteinander haben.

Warcholny, Warchotliwy, Warchotny, *adi.* zänkisch.

Warchoł, 1) -a, *pl.* -y, *sm.* Händelsucher *m.*, zanksüchtiger Mensch, Unfried *m.*, Unruhestifter *m.*; 2) -u, *pl.* -y, *sm.* Zank *m.*, Hader *m.*

Warcz, -a, *pl.* -e, *sm.* (Ryzaena) Schnarrtier *n.*

Warczeć, -czę, -czałem, *vn. imperf.*; **Warknąć**, -knę, -knąłem, *vn. perf.* knurren, knarren, gurren; -knął pies i umilkł der Hund knurrte und verstummte dann; -czy mi w brzuchu es knurrt mir im Bauche.

Warczenie, Warknięcie, -cia, *sn.* Knurren *n.*, Gurren *n.*, Knarren *n.*; Geknurr(e) *n.*, Geknarr(e) *n.*

Warda, -dy, *pl.* -dy, *sf.*; **Wardak**, -a, *pl.* -cy, *sm.* Linkshänder *m.*

Wardawy, *adv.* linkshändig.

Wardaga, -gi, *pl.* -gi, *sf.* Vieh *n.*

Wardęga, -gi, *pl.* -gi, *sf.* Landstreicher *m.*

Warek, -rku, *pl.* -ki, *sm.* (Tucus) Schilfrohr *n.*

Warga, -gi, *pl.* -gi, *sf.* Lippe *f.*, Lefze *f.*; — wierzchnia, spodnia Ober-, Unterlippe; gryźć -gi die Lippen beißen, nagen; zajęcza — Hasenscharte; -gi szrubsztaka Wangen, Backen, Ränder des Schraubstockes.

Wargacz, -a, *pl.* -e, *sm.* (Labrus) Lippenfisch *m.*

Wargaty, Wargowaty, *adi.* 1) dicklippig, lefzenartig; 2) am Stammende eckig.

Wargolot, -a, *pl.* -y, *sm.* Chilonycteris (Fledermausart).

Wargowaty, *adi.* lippenartig.

Wargowiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* Lefzentier *n.*, Lippenbär *m.*

Wargowy, *adi.* Lippen=; -wa zgłoska Lippenbuchſtabe *m.*

Warioloid, -u, *sm.* Variolen *pl.* (Pockenart).

Wark, -u, *pl.* -i, *sm.* 1) Knurren *n.* des Hundes; 2) Ärgernis *n.*, Groll *m.*

Warka, -ki, *pl.* ki, *sf.* Gebräu *n.*

Warkliwość, -ści, *sing. tant. sf.* knurriges Weſen.

Warkliwy, *adi.* knurrig.

Warkocz, -a, *pl.* -e, *sm.*; *dim.* **Warkoczyk**, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Zopf *m.*, Flechte *f.*, Haarzopf *m.*, Haarflechte *f.*; pleść włosy w -e die Haare in einen Zopf flechten; rozplatać -e die Flechten auflöſen; — lnu, konopi Flachs=, Hanfbündel *n.* 2) Aſt *m.* mit vielen herabhängenden Zweigen; 3) ein aus Weiden geflochtener Ring.

Warkoczowy, *adi.* Flechten=, Zopf=; -wa lilia Eucomis (Pflanze).

Warkotać, -tam, -tałem, *vn. impery.* ſurren, brummen, ſummen.

Warkotanie, -nia, *sn.* Surren *n.*, Brummen *n.*; Geſurr(e) *n.*, Gebrumm(e) *n.*

Warnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Bühne *f.*, Schutzbühne *f.*, Fliehort *m.* der Bergleute beim Sprengen.

Warny, *adi.* Sud=, Gebräu=.

Warować, -ruję, -wałem, I. *va. imperf.* 1) befeſtigen, verwahren; gdy nasi obóz -wali, oni wypadli z lasu während die Unſrigen das Lager befeſtigten, fielen die anderen aus dem Walde; 2) etw. ſichern, zuſichern, ſich vorbehalten; — sobie wolność religii ſich die Religionsfreiheit ſichern; — sobie wolność od podatku ſich die Steuerfreiheit ausbedingen; II. *vn. imperf.* niederducken und lauern, kuſchen; III. — się, *vr.* ſich ſichern, ſich (hinter Klauſeln) verſchanzen; — się czego ſich vor etw. hüten, in acht nehmen.

Warowanie, -nia, *sn.* Hüten *n.*, Befeſtigen *n.*, Wahren *n.*, Sichern *n.*, Vorbehalten *n.*; Lauern *n.*

Warownia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Feſtung *f.*, Feſte *f.*; zdobył pograniczne -nie er eroberte die Grenzfeſtungen.

Warownik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Gewährsmann *m.*, Gewährleiſter *m.*, Garant *m.*

Warowny, *adi.*; **Warownie**, *adv.* 1) befeſtigt, wohlverſehrt, wohlverwahrt; -wne miasta die befeſtigten Städte; 2) gewährleiſtend, geſichert, bürgend, bedingt; -wny kontrakt ein Kontrakt, durch welchen etw. geſichert wird; 3) behutſam.

Warpa, -py, *pl.* -py, *sf.*; **Warpisko**, -ka, *pl.* -ka, *sn.* der um eine Grube aufgeſchüttete Erdhügel, Halde *f.*, Haldenſturz *m.*

Warstewkowy, **Warstewkowaty**, *adi.*; **Warstewkowo**, **Warstewkowato**, *adv.* lagen=, ſchichtenweiſe.

Warstępel, **Warstempel**, -pla, *pl.* -ple, *sm.* Wehrſtengel *m.*, Leitſtengel *m.*

Warstowiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* Wollaſtonit *m.*, Tafelſpat *m.* Schaalſtein *m.*

Warstowny, *adi.* aus Schichten beſtehend, aus Schichten gebildet.

Warstwa, -wy, *pl.* -wy, *sf.*; *dim.* **Warstewka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Schicht *f.*, Lage *f.*; — piasku Schicht Sand; — gliny, kamieni Schicht Lehm, Steine; — wierzchnia, spodnia gruntu obere, untere, Grund=, Bodenſchicht; — cegieł poprzedzielana -wami cementu eine Lage Ziegel von Zementſchichten durchbrochen; — papieru Papierlage; — dolna, pierwsza żwiru erſte Unterbettung; — wierzchnia, druga żwiru zweite Unterbettung; — zębowa Rollſchicht, Rollſchar *f.*; promień przechodząc przez -wę powietrza zimną .... wenn der Strahl durch eine kalte Luftſchicht dringt.

Warstwomięsak, -a, *pl.* -i, *sm.* ſchuppiges Fleiſchgewächs im Schlunde.

Warstwować, -wuję, -wałem, *va. imperf.* ſchichten.

Warstwowy, *adi.* Schichten=, Lagen=; -we utwory Flözgebirge *n.*

Warsztat, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Werkſtatt *f.*, Werkſtätte *f.*; — stolarski Tiſchlerwerkſtatt; — szewski Schuſterwerkſtatt; 2) Werktiſch *m.*, Werkbank *f.*; — kołodziejski Felgenbank.

Warsztatniczka, -ki, *pl.* ki, *sf.* Werkſtätterin *f.*, Handwerkerin *f.*

Warsztatnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Werkſtätter *m.*, Handwerker *m.*

Warsztatny, **Warsztatowy**, *adi.* Werkſtätten=.

Warsztatówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Werkholz *n.*

Wart, -u, *pl.* -y, *sm.* Krümmung *f.* des Hauptſtromes eines Fluſſes.

Wart, **Warty**, *adi.*; **Warto**, *adv.* wert, würdig, verdienend; nie —, by się o niego troszczyć er iſt nicht wert, daß man ſich um ihn kümmert; to więcej nie -e das iſt nicht mehr wert; czy -o o tem mówić? lohnt es ſich, darüber zu ſprechen?; to dzieło nie nie -e dieſes Werk hat gar keinen Wert; -o o tem pomyśleć es würde dafür ſtehen, darüber nachzudenken; — za to porządnej kary er würde dafür eine ordentliche Strafe verdienen.

Warta, -ty, *pl.* -ty, *sf.* Wache *f.*; stać na -cie Wache ſtehen, halten; poszedł na -tę er iſt auf Wache gegangen; żołnierz stojący na -cie der auf Wache ſtehende Soldat; zaciągać -tę die Wache beziehen; — zaciąga die Wache zieht auf; zejść z -ty von der Wache abziehen; przydać komu -tę jmnbm eine Wache geben; wziąć kogo pod -tę jmnbn unter Wache ſtellen.

Wartać, -tam, -tałem, I. *va. imperf.* herumdrehen, drehen; II. *vn. imperf.* repräſentieren, weit ſein; III. się, *vr.* ſich hin und her drehen.

Wartaczka, Wartałka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Wirbel *m.* einer Spindel, Spinnwirbel *m.*, Kreisel *m.*

Wartanie, -nia, *sn.* 1) Drehen *n.*; 2) Wertsein *n.*

Wartki, *adi.*; **Wartko,** *adv.* schnell, lebhaft, rasch, schnell strömend; -kie koło ein sich schnell drehendes Rad.

Wartkość, -ści, *sing. tant. sf.* Raschheit *f.*, Schnelligkeit *f.*, rasche Strömung.

Wartnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Eidechse *f.*

Wartogłów, -głowa, *pl.* -głowy, *sm.* Rappelkopf *m.*, Wirrkopf *m.*

Wartogłówny, Wartogłowy, *adi.* rappelköpfig, wirrköpfig, unruhig.

Wartogłowieć, -wieję, -wiałem, *vn. perf.* wirrköpfig, rappelköpfig werden.

Wartogłowość, -ści, *sf.* Wirrköpfigkeit *f.*, Verrücktheit *f.*

Wartościowy, *adi.*; **Wartościowo,** *adv.* wertvoll; papiery -we Wertpapiere *pl.*

Wartość, -ści, *pl.* -ści, *sf.* Wert *m.*; długi przewyższają — majątku die Schulden übersteigen den Wert des Vermögens; nizka — ołowiu der niedrige Wert des Bleies; — wyrobu Wert des Produktes; nie ubiór ludziom — nadaje nicht die Kleider verleihen den Menschen Wert; — zasług der Wert der Verdienste; to w moich oczach nie ma żadnej -ści das hat in meinen Augen gar keinen Wert; rzecz bez -ści eine wertlose Sache; stracić na -ści an Wert verlieren; sprzedać poniżej -ści unter dem Werte verkaufen; podać — każdego kawałka osobno den Wert jedes einzelnen Stückes angeben; podanie -ści Wertangabe *f.*; oznaczenie -ści Wertbestimmung *f.*

Wartować, -tuję, -wałem, *vn. imperf.* 1) wachen, Wache halten; 2) = Wertować.

Wartowanie, -nia, *sn.* Wachen *n.*

Wartownia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Wachthaus *n.*

Wartownik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Wächter *m.*, Wachmann *m.*, Wachtposten *m.*

Waruga, -gi, *pl.* -gi, *sf.* Schiffswache *f.*

Warunek, -nku, *pl.* -nki, *sm.* 1) Bedingung *f.*, Bedingnis *f.*; Klausel *f.*; Vorbehalt *m.*; pod -kiem, że unter der Bedingung, daß . . . .; pod -kiem wzajemności unter der Bedingung der Gegenseitigkeit; pod żadnym -kiem unter keiner Bedingung; stawiać, przepisywać -ki Bedingungen stellen, vorschreiben; przyjąć -ki Bedingungen annehmen, auf die Bedingungen eingehen; ciężkie -ki schwere Bedingungen; nieodzowny — unerläßliche Bedingung; złamiesz choć jeden —, już cała ugoda na nic wenn du nur eine Bedingung brichst, ist die ganze Verabredung zu nichte; obiecano oddać twierdzę, ale pod -kiem wypuszczenia całej załogi wolno man versprach die Festung zu übergeben, aber unter der Bedingung des freien Abzuges der ganzen Besatzung; zgodzę się na to, ale pod następującymi -kami ich werde darauf eingehen, aber unter folgenden Bedingungen; -ki zapłaty Zahlungsbedingnisse; -ki dostawy Lieferungsbedingnisse; -ki przewozowe Beförderungsbedingungen; -ki techniczne technische Bedingungen; 2) Bebütung.

Warunkować, -kuję, -wałem, *va. imperf.* bedingen.

Warunkowanie, -nia, *sn.* Bedingen *n.*

Warunkowy, *adi.*; **Warunkowo,** *adv.* Bedingungs-, bedingungsweise, bedingt; bedingend; Gewährleistungs-, Sicherheits-.

Waryacki, *adi.*; **Waryacko,** *adv.* verrückt, toll; twoje postępowanie jest całkiem -kie dein Benehmen ist ganz verrückt; całkiem -ko ubrana ganz verrückt gekleidet; -ki koncept ein toller Einfall.

Waryacya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* 1) Variation *f.* (in der Musik, in der Mathematik); 2) Verrücktheit *f.*, Wahnsinn *m.*; cóż znowu za — was ist das wieder für eine Verrücktheit; to się może czepić — das ist zum Verrücktwerden.

Waryant, -a, *pl.* -y, *sm.* Variante *f.*

Waryat, -a, *pl.* -ci, *sm.* Verrückte(r) *m.*, Tolle(r) *m.*; Wahnsinnige(r) *m.*, Irre(r) *m.*, Irrsinnige(r) *m.*; ależ to czysty — das ist doch ein ganz verrückter Mensch; — z mokrą głową ein total Verrückter; dom -tów Narrenhaus *n.*; czyś — bist du toll.

Waryatka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Verrückte *f.*, Tolle *f.*; Wahnsinnige *f.*

Warycz, -a, *pl.* -e, *sm.* Salzsieder *m.*, Pfannmeister *m.*

Waryować, -uję, -wałem, *vn. imperf.* verrückt, wahnsinnig, toll sein, sich wie wahnsinnig gebärden.

Warza, -rzy, *pl.* -rze, *sf.* Gekochte(s) *n.*, gekochte Speise.

Warzachew, -chwi, *pl.* -chwie; **Warzęcha,** -chy, *pl.* -chy; *dim.* **Warzęszka,** -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Schaumlöffel *m.*, Kochlöffel *m.*; 2) Löffelgans *f.*; Löffelreiher *m.*

Warzelnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Saline *f.*, Salzsiederei *f.*, Siedehaus *n.*, Salzkote *f.*, Sudwerk *n.*, Sudhütte *f.*

Warzenie, -nia, *sn.* Sieden *n.*; — solanki Siedeprozeß *m.*

Warzęc(z)kowy, *adi.* Schaumlöffel-.

Warzonka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Brunnen-, Quellsalz *n.*

Warzyctwo, -wa, *sn.* Siedmeisterei *f.*

Warzyć, -rzę, -rzyłem, *va. imperf.* 1) kochen, sieden, brauen; — piwo Bier brauen; — kartofle, kapustę Erdäpfel, Kraut kochen; piwo -rzone w marcu i w kwietniu daje się dłużej przechować im März und April gebrautes Bier läßt sich länger aufbewahren; jak kto -rzy takie piwo pije (man trinkt das Bier, das man sich gebraut hat), was man sich

eingebrockt, muß man auch auslöffeln; 2) schweißen; 3) abdampfen; 4) im Schilde führen, vorhaben; — co w sercu etw. im Herzen nähren; 5) — się, *vr.* sieden, kochen.

Warzyste, -go, *sn.* gesottenes Fleisch.

Warzysty, *adi.* kochbar.

Warzywnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* 1) Gemüseaufbewahrungsort *m.*; 2) (Euterpe) Tissarpalme *f.*

Warzywny, *adi.* Gemüse=; ogród — Gemüsegarten *m.*; handel — Gemüse=, Grünzeughandel *m.*

Warzywo, -wa, *pl.* -wa, *sn.*; *dim.* **Warzywko,** -ka, *pl.* -ka, *sn.* Gemüse *n.*, Grünzeug *n.*, Gekröch *n.*

Wasal, -a, *pl.* -e, *sm.* Vasall *m.*, Lehnsmann *m.*, Dienstmann *m.*

Wasąg, -u, *pl.* -i, *sm.*; *dim.* **Wasążek,** -żka, *pl.* -żki, *sm.* Wagengestell *n.*, Banse *f.*, Korbwagen *m.*

Wasągowy, *adi.* Wagengestell=, Banse=, Korbwagen=; wóz — Wagen *m.* ohne Federung.

Wasiędziej, Wasiędziejka = Waćpan, Waćpani.

Wasilek, -lka, *pl.* -lki, *sm.*; **Wasilka,** -ki, *pl.* -ki, *sf.* Kornblume, *f.*, Cyane *f.*

Wasindziej, Wasindziejka = Waćpan, Waćpani.

Waskulka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* (Vasculum) Salbölgefäß *n.*

Wasz, *pron. posses.* euer; -a to sprawka das ist euer Werk.

Wasze, *substant. indecl.* Ihr, Er (früher gebräuchliche Anrede besonders an ältliche Personen, über denen man im Range stand).

Waszeć, Waszmość, Waść, -i, *pl.* -ciowie, *sm.* Euer Liebden (statt des deutschen „Sie" früher gebraucht).

Waśnić, -nię, -niłem, *va. imperf.* verhetzen, gegeneinander aufbringen, entzweien; — się, *vr.* sich zanken, hadern; — się na kogo einen Groll wider jmndn haben.

Waśnienie, -nia, *sn.* Hadern *n.*, Zanken *n.*, Entzweien *n.*

Waśniwy, Waśliwy, *adi.* zänkisch, streitsüchtig.

Waśń, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Zank *m.*, Hader *m.*, Streit *m.*, Groll *m.*; dajcie spokój tym -niom laßt diese Streitereien; ciągłe -nie między sobą osłabiły naród die immerwährenden Zänkereien untereinander haben das Volk geschwächt.

Wat, -u, *pl.* -y, *sm.* Watt *n.*

Wata, -ty, *pl.* -ty, *sf.* 1) Zugnetz *n.*, Segen *m.*; 2) Watte *f.*

Wataga, -gi, *pl.* -gi; **Wataha,** -hy, *pl.* -hy; *dim.* **Watażka,** -ki, *pl.* -ki, I. *sm.* Räuberhauptmann *m.*, Anführer *m.* einer Schar; II. *sf.* großer Haufe (irregulärer Truppen oder Aufständischer); — kozacka, tatarska, Kosaken=, Tatarenhaufen *m.*; — zbójecka Räuberbande *f.*

Waterklozet, -u, *pl.* -y, *sm.* Klosett *n.* mit Wasserspülung.

Watka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* (Solenia) Wassergallert *n.*

Watować, -tuję, -wałem, *va. imperf.* wattieren; -ny wattiert.

Watowanie, -nia, *sn.* Wattieren *n.*

Watra, -try, *pl.* -try, *sf.* Strohasche *f.*, Holzasche mit Erde vermischt.

Wawrzyn, -u, *pl.* -y, *sm.* (Laurus) Lorbeer *m.*, Lorbeerbaum *m.*; Lorbeerkranz *m.*; spoczywać na swoich -ach auf seinen Lorbeeren ruhen.

Wawrzynek, -nku, *pl.* -nki, *sm.* (Daphne) Kellerhals *m.*

Wawrzynin, -u, *sm.* 1) Lorbeerrindenextrakt *m.* 2) scharfes Seidelbasthatz.

Wawrzynowiśń, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Lorbeerkirschbaum *m.*

Wawrzynowy, *adi.* Lorbeer=, Lorbeeren=; wieniec — Lorbeerkranz *m.*; gaj — Lorbeerhain *m.*; liść — Lorbeerblatt *n.*; drzewo -we Lorbeerbaum *m.*; las — Lorbeerwald *m.*

Waza, -zy, *pl.* -zy, *sf.*; *dim.* **Wazka,** -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Vase *f.*; Blumenvase *f.*; drogocenna — z chińskiej porcelany eine kostbare Vase aus Chinaporzellan; 2) Suppenschüssel *f.*; — na stole die Suppe ist schon serviert.

Waziniec, -ńca, *sf.* -ńce, *sm.* (Tulloghia) wilder Knoblauch.

Wazon, -u, *pl.* -y, *sm.*; *dim.* **Wazonik,** -a, *pl.* -i, *sm.* Blumentopf *m.*

Ważenie, -nia, *sn.* 1) Wiegen *n.*, Wägen *n.*; 2) Überlegen *n.*, Nachdenken *n.*; 3) Trauen *n.*, Erkühnen *n.*

Ważka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) kleine Wage; — dukatowa Münz=, Goldwage *f.*; — probierska Probierwage; 2) Gewicht *n.*; 3) Wasserjungfer *f.* (Insekt), Libelle *f.*; Eintagsfliege *f.*

Ważne, -go, *sn.* Wiegegebühr *f.*

Ważnica, -cy, *pl.* -cy, *sf.* Wagehaus *n.*; Stadtwage *f.*

Ważniczy, *adi.* 1) Wiege=; 2) —, -ego, *sm.* Wagemeister.

Ważnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Wagenmeister *m.*

Ważnomyślny, *adi.* wichtige Gedanken hegend.

Ważność, -ści, *sf.* 1) Wichtigkeit *f.*, Bedeutung *f.*; Bedeutsamkeit *f.*; był nadzwyczajnie przejęty -ścią swego poselstwa er war von der Wichtigkeit seiner Mission ganz durchdrungen; — tego rozporządzenia nie jest należycie zrozumiana die Wichtigkeit dieser Verordnung ist nicht gehörig verstanden; — wypadków die Wichtigkeit der Begebenheiten; 2) Gültigkeit *f.*; natychmiast mogę ci udowodnić — tego dokumentu ich kann dir sofort die Gültigkeit dieser Urkunde beweisen; zwalczał wszystkimi środkami — wyroku er bekämpfte mit allen Mitteln die Gültigkeit des Urteils; 3) Vollwichtigkeit *f.*, volles Gewicht; 4) Wert *m.*

Ważny, *adi.*; **Ważnie,** *adv.* 1) Gewicht=, Wage=,

schwer, vollwichtig; 2) wichtig, bedeutend; bedeutsam; jest to dla mnie bardzo -ne ist es für mich sehr wichtig; to -ny dowód das ist ein gewichtiger Beweis; -ne okoliczności wichtige Umstände; -na osobistość eine gewichtige Persönlichkeit; dzieją się -ne rzeczy es gehen wichtige Dinge vor; zapomnieliśmy o jednym -nym punkcie wir haben einen wichtigen Punkt vergessen; najważniejsza rzecz die wichtigste Sache; 2) gültig; to małżeństwo jest -nem tylko na Węgrzech diese Ehe ist nur in Ungarn gültig; te pieniądze nie są już -ne diese Münzen sind schon außer Kurs gesetzt, haben keine Gültigkeit mehr.

Ważyć, -żę, -żyłem, I. *va. imperf.* 1) wiegen, wägen; — co na szali sprawiedliwości etw. auf die Wage der Gerechtigkeit legen; — w ręce in der Hand wiegen; to mięso jest źle -żone dieses Fleisch ist schlecht gewogen; 2) nivellieren; mit der Wasserwage ausrichten; 3) erwägen, überlegen, in Erwägung ziehen, genau prüfen; człowiek rozumny długo -ży, nim się odezwie ze swem zdaniem ein gescheiter Mensch überlegt lange, bevor er seine Meinung sagt; 4) schwingen, schwingend bewegen, schaukeln, schütteln; 5) wagen, daranwagen, aufs Spiel setzen; — życie za kogo sein Leben für jmdn wagen; — wszystko, by wszystko uzyskać alles wagen, um alles zu gewinnen; 6) achten, schätzen, hochhalten; nie tylko go miłowali, ale i wielce -żyli nicht nur liebten sie ihn, aber sie schätzten ihn auch sehr hoch; zdrowia swego nie umiał — er verstand es nicht, seine Gesundheit zu schätzen; więcej — höher schätzen; za nic sobie co — etw. für gar nichts achten; II. *vn. imperf.* 1) wiegen, Gewicht haben; wiele -ży ta ryba? wieviel wiegt dieser Fisch?; -ży przeszło trzy kilo er wiegt über drei Kilo; 2) Wert haben, Gewicht haben, in Ansehen stehen, bedeuten, gelten; więcej -ży żyjący owad niż martwy lew ein lebendes Insekt hat mehr Bedeutung als ein toter Löwe; gołe słowa nic nie -żą leere Worte haben gar keinen Wert; nic słuszność nie -żyła das Recht galt gar nichts; wiele u niego -ży es hat großes Gewicht bei ihm; u mnie uczciwość więcej -ży niż mądrość ich schätze Ehrlichkeit höher als Verstand; 3) — na co auf etw. verwenden; III. — się, *vr.* 1) sich wiegen, wägen lassen; -żę się co tygodnia ich lasse mich jede Woche wiegen; 2) schwanken, unentschlossen sein, sich hin und her wiegen; długo -żyło się zwycięstwo, aż wreszcie przechyliło się na naszą stronę der Sieg schwankte lange, bis er sich endlich auf unsere Seite neigte; -żył się dni kilka, zanim się chwycił ostatecznego środka er war einige Tage unentschlossen, bis er zum letzten Mittel griff; 3) sich unterstehen, sich unterfangen, wagen; ani mi się waż unterstehe dich nicht; niech się nie -ży tego powtarzać, bo będzie miał ze mną do czynienia er soll sich nicht unterstehen, es zu wiederholen, sonst wird er es mit mir zu tun haben; -żyli się nawet groby umarłych otwierać sie wagten es sogar, die Gräber der Toten zu öffnen; nikt nie -żył się zbliżyć do niego niemand wagte es, sich ihm zu nähern; — się na kogo sich an jmdn (heran)wagen; — się na czyje życie jmds Leben nachstellen.

Wąchać, -cham, -chałem, *va. imperf.* riechen, den Geruch durch die Nase einziehen; — czego etw. wittern; — się, *vr.* sich anriechen.

Wąchanie, -nia, *sn.* Riechen *n.*, Wittern *n.*

Wąchawy, *adi.* beriechend.

Wączyć, -czę, -czyłem, *va. imperf.* das Weberschiffchen durch den Faden werfen.

Wądolisty, *adi.* voll Gräben, Schluchten.

Wądół, -ołu, *pl.* -oły, *sm.* Kaule *f.*, Grube *f.*, Schlucht *f.*, Graben *m.*, Hohlweg *m.*

Wąglik, -a, *pl.* -i, *sm.* Giftbeule *f.*, Brandschwär *m.*; = Karbunkuł, Iskrzyk.

Wągr, Węgier, -gra, *pl.* -gry, *sm.* 1) Finne *f.*; 2) Mitesser *m.*

Wągrowacieć, Węgrowacieć, -cieję, -ciałem, *vn. imperf.* Finnen, Mitesser bekommen, finnig werden.

Wągrowaty, Węgrowaty, *adi.* mit Finnen, Mitessern behaftet.

Wąkrota, -ty, *sing. tant. sf.* (Hydrocotyle) Wassernabel *m.*

Wąp, -pia, *pl.* -pie, *sm.* Wampe *f.*

Wąs, -sa, *pl.* -sy; *dim.* **Wąsek**, -ska, *pl.* -ski, *sm.* 1) Schnurr-, Lippen-, Schnauzbart *m.*; -a podkręcać den Schnurrbart aufzwirbeln, in die Höhe drehen, aufdrehen; pod -em już byłem ich hatte schon einen Schnurrbart; zgolić sobie -y sich den Schnurrbart abnehmen; co z -a spadło was übrig geblieben ist; -ik się wysypuje der Schnurrbart fängt an zu sprießen; 2) -y, *pl.* Ranken *pl.* der Staudengewächse; 3) Widerhaken *m.*

Wąsacz, -a, *pl.* -e, *sm.* 1) (Thrissa) Fettflossenwels *m.*; 2) Schnauzbart *m.*, ein Mensch mit einem großen Schnurrbart.

Wąsag = Wasąg.

Wąsal, -a, *pl.* -e, *sm.* Mann *m.* mit langem Schnurrbart.

Wąsat, **Wąsac**, -a, *sing. tant. sm.* Kreuzschmerzen *pl.*, Lendenlähmung *f.*

Wąsatek, 1) -tka, *pl.* -tki, *sm.* Bartkuckuck *m.*, Bartling *m.*; 2) -tku, *sm.* krauser Hafer.

Wąsatka, -ki, *sing. tant. sf.* rauher Weizen, Rauchweizen *m.*

Wąsaty, *adi.* schnurrbärtig.

Wąsiel, 1) -a, *sing. tant. sm.* Puppe *f.* eines Nachtfalters;

2) -u, *pl.* -e, *sm.* Hugonia (Pflanzenart).

Wąsienica, -cy, *pl.* -ce; **Wąsionka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Raupe *f.*

Wąsieniczny, *adi.* Raupen-.

Wąsisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* großer, häßlicher Schnurrbart.

Wąski, Wąskość, siehe: Wązki, Wązkość.

Wąsowica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Schnörkel *m.*

Wąsówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Xysta *f.* (fliegenartiges Insekt).

Wąściafina, -ny, *sing. tant. sf.* Westringia *f.* (Pflanze).

Wąśnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Nematocera *f.* (Insektenart).

Wątek, -tku, *sing. tant. sm.* 1) Einschlag *m.*, Einschluß *m.*, Eintrag *m.*; 2) Faden *m.*; — życia śmierć przecięła der Tod schnitt den Faden des Lebens entzwei; — stracić w rozmowie den Faden im Gespräche verlieren; już mi -tku niestaje a muszę jeszcze ze dwie strony napisać das Thema ist schon fast erschöpft und ich muß noch wenigstens zwei Seiten schreiben; i najmędrszemu urwie się czasem — es mag der Mensch noch so gelehrt sein, er erschöpft sich doch mitunter; urwał się — szczęścia der Faden des Glückes ist gerissen; 3) Inhalt *m.*, Gehalt *m.*; słów wiele a -tku mało viele Worte und wenig Inhalt, viel Geschrei und wenig Wolle; 4) Material *n.*, Baumaterial *n.*

Wątleć, -leję, -lałem, *vn. imperf.* zart, schwach werden; zdrowie moje coraz bardziej -leje meine Gesundheit wird immer schwächer; -leją siły die Kräfte nehmen ab; nadzieja nasza — poczyna unsere Hoffnung fängt an zu schwinden.

Wątlenie, -nia, *sn.* Abschwächen *n.*, Schwächerwerden *n.*, Abnehmen *n.*

Wątlić, -lę, -liłem, *va. perf.* schwach machen, schwächen.

Wątlik, -a, *pl.* -i, *sm.* Malasas (Pflanze).

Wątlikłosek, -ska, *pl.* -ski, *sm.* Saururus (Pflanze).

Wątluchny, *adi.* sehr schwach und zart.

Wątłość, -ści, *sing. tant. sf.* Schwäche *f.*, Zartheit *f.*, Kräftemangel *m.*, Ohnmacht *f.*

Wątłusz, -a, *pl.* -e, *sm.* (Morhua) Schellfisch *m.*; — srebrzysty eigentümlicher Schellfisch; — pomuchla Dorsch *m.*; — węglarski Kohlenmund *m.*; — miętusz Quappe *f.*; — witlinek Wittling *m.*; — pospolity Meerhecht *m.*; — molwa Leng *m.*; — kijaniec Stockfisch *m.*; — laszek Pollak *m.*

Wątły, *adi.*; **Wątle**, *adv.* zart, schwach, kraftlos; -tłego był zdrowia er war von schwacher Gesundheit; -tłe dziecko ein zartes Kind; -tłą już tylko mam nadzieję ich habe nur schwache Hoffnung mehr.

Wątnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Einschlagestäbchen *n.* bei den Bortenwirkern.

Wątok, -u, *pl.* -i, *sm.* Mauerkanal *m.*

Wątor, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Gergel *m.*, Rimme *f.*, Zarge *f.*, Fuge *f.* für den Faßboden; 2) lederner Schlauch.

Wątorowy, *adi.* zargenartig; wręb — Fuge *f.*, Froschеinschnitt *m.*

Wątornik, -a, *pl.* -i, *sm.* Zargenmesser *n.*

Wątpiciel, -a, *pl.* -e, *sm.* Zweifler *m.*

Wątpicielka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Zweiflerin *f.*

Wątpić, -pię, -piłem, *vn. imperf.* zweifeln, bezweifeln, Bedenken tragen; -pię bardzo, czy ta ugoda przyjdzie do skutku ich zweifle sehr, ob dieses Übereinkommen zu stande kommt; kto -piąc prosi, ten odmawiać uczy wer zweifelnd bittet, der lehrt verweigern; nie -pię, że mi tego nie odmówisz ich zweifle nicht, daß du es mir nicht absagen wirst; -pię, czy rzecz się tak miała, jak ty ją przedstawiasz ich zweifle, ob die Sache sich so zugetragen hat, wie du es darstellst; -pię o prawdziwości jego zeznań ich bezweifle die Wahrheit seiner Aussagen; — o kim an jmndm zweifeln.

Wątpienie, -nia, *sn.* Zweifeln *n.*; Zweifel *m.*; bez -nia ohne Zweifel.

Wątpliwość, -ści, *pl.* -ści, *sf.* Zweifel *m.*; Bedenken *n.*; mam pewne -ści, czy to się uda ich habe gewisse Zweifel, ob das gelingen wird; wzniecać -ści Zweifel erregen; przychodzą mi różne -ści es steigen verschiedene Bedenken in mir auf; usunąć -ści etw. außer Zweifel setzen; uwolnić kogo od -ści jmndm den Zweifel benehmen.

Wątpliwy, *adi.*; **Wątpliwie**, *adv.* zweifelhaft, unentschieden, ungewiß, unsicher; bardzo jest -wem, czy zgodzi się na to es ist sehr zweifelhaft, ob er darauf eingehen wird; -wa bitwa eine unentschiedene Schlacht; -wego pochodzenia von zweifelhafter Herkunft; -we światło dunkles Licht, Zwielicht *n.*; -wy człowiek ein vertrauensunwürdiger Mensch.

Wątra, (Philodendrum) Zehrwurzstrauch *m.*

Wątrawka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Sisyrynchium (Pflanze).

Wątroba, -by, *pl.* -by, *sf.*; *dim.* **Wątróbka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Leber *f.*; zatwardzenie -by Leberverhärtung *f.*; zapalenie -by Leberentzündung *f.*; smażona -óbka gebratene Leber; cielęca -óbka Kalbsleber; 2) — siarczana Schwefelleber; — arszenikowa Arsenikleber.

Wątrobiany, *adi.* Leber-; plama -na Leberfleck *m.*

Wątrobnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Lebererz *n.*, Quecksilbererz; — ziemna Steinlebermoos *n.*; — źródłowa Sternlebermoos.

Wątrobnik, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Leberkraut *n.*; 2) Leberfisch *m.*

Wątrobny, Wątrobowy, *adi.* Leber-.

Wątrobowiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* Muscus hepaticus (Moosart).

Wąwozisty, *adi.*; **Wąwozisto**, *adv.* ſchluchtenreich, voll Hohlwege.

Wąwóz, -ozu, *pl.* -ozy, *sm.* Schlucht *f.*, Hohlweg *m.*, Engpaß *m.*; nieprzyjaciel napadł ich w -ozie der Feind überfiel ſie im Engpaß.

Wąza, -zy, *pl.* -zy, *sf.* Wabe *f.*, Honigwabe.

Wąziuchny, **Wąziutki**, **Wąziuteńki**, *adi.* ſchmal, ganz ſchmal.

Wązki, *adi.*; **Wązko**, *adv.* ſchmal, eng; -ka ścieżka prowadzi na górę ein ſchmaler Pfad führt hinauf; -kie plecy ſchmale Schultern; -kie piersi enge Bruſt; -kie przejście enger Durchgang.

Wązkolistkowy, **Wązkolistny**, **Wązkolisty**, *adi.* ſchmalblätterig.

Wązkopletw, -a, *pl.* -y, *sm.* (Trachichthys) Rauhſchuppe *f.*

Wązkość, -ści, *sing. tant. f.* Schmalheit *f.*, Enge *f.*; — ulic die Enge der Gaſſen.

Wązwa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* Brentus (Käferart).

Wąż, węża, *pl.* węże, *sm.* 1) Schlange *f.*; wić się jak — ſich wie eine Schlange winden; — święty die heilige Schlange; węża w zanadrzu wykarmił er hat eine Schlange an ſeinem Buſen genährt; syk węża Schlangengeziſch *n.*, brzydzić się kim jak wężem jmndn wie eine Schlange verabſcheuen; — się w kwiatach kryje eś lauert unter Blumen eine Schlange; gdzie — głowę włoży, tam wszystek wlezie wo die Schlange den Kopf hineinſteckt, kriecht ſie auch ganz durch; 2) Schlauch *m.*; — gumowy Gummiſchlauch; — kauczukowy Kautſchukrohr *n.*; — konopny, parciany Hanfſchlauch; — skórzany Lederſchlauch; 3) Feldſchlange *f.*; Kartaune *f.*

Wbicie, -cia, *sn.* Hineinſchlagen *n.*

Wbić, -ję, -łem, *va. perf.*; **Wbijać**, -jam, -jałem, *va. imperf.* 1) einſchlagen, hineinſchlagen; einprägen; einſchärfen; -jać pale w ziemię Pfähle in die Erde einſchlagen; — komuś miecz w pierś jmndm das Schwert in die Bruſt ſtoßen; -jam gwóźdź w ścianę ich ſchlage den Nagel in die Wand ein; — w ziemię in die Erde hineinſchlagen, hineintreten; — kogo w ziemię jmndn in den Staub treten; — sobie co w pamięć ſich etw. ins Gedächtnis, ſeinem Gedächtnis etw. einprägen; — komu ćwiek do głowy jmndm einen Nagel in den Kopf ſchlagen, jmndm einen Floh ins Ohr ſetzen; — komu co w ręce jmndn zwingen, etw. anzunehmen; — na pal pfählen, ſpießen; 2) — kogo w dumę, w pychę jmndn ſtolz, aufgeblaſen machen; 3) — się, *vr.* w dumę ſtolz werden.

Wbijanie, -nia, *sn.* Einſchlagen *n.*; Einſchärfen *n.*; Einprägen *n.*

Wbiedz, -gnę, -głem, *vn. perf.*; **Wbiegać**, -gam, -gałem, *vn. imperf.* hineinlaufen, hineinrennen; hinauflaufen, hinaufrennen.

Wbrew, *praep.* (mit dem Dativ) gegen, trotz, zuwider, entgegen; musiałem w tym wypadku działać — memu przekonaniu ich mußte in dieſem Falle gegen meine Überzeugung handeln; — przyjętym obyczajom den geltenden Sitten, dem Brauche zuwider; — mojej woli gegen meinen Willen.

Wbrodzenie, -nia, *sn.* Hineinwaten *n.*

Wbrodzić, -dzę, -dziłem, *vn. perf.* hineinwaten.

Wbudować, -duję, -wałem, *va. perf.* hineinbauen, dazwiſchenbauen.

Wbudowanie, -nia, *sn.* Hineinbauen *n.*; Einbau *m.*, Zwiſchenbau *m.*

Wcale, *adv.* ganz und gar, gänzlich; człowiek — uczony ein recht gelehrter Menſch; — go nie znam ich kenne ihn ganz und gar nicht; pojąć tego — nie mogę ich kann das gar nicht begreifen; — piękny gar nicht übel; to się nam — dobrze udało das iſt uns ziemlich gut gelungen; — mi się to nie podoba das gefällt mir ganz und gar nicht.

Wcedzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Wcedzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* hineinſeihen, ſeihend hineingießen.

Wcedzanie, **Wcedzenie**, -nia, *sn.* Hineinſeihen *n.*

Wchodniczy, *adi.* Eingangs-.

Wchodne, -go, *sing. tant. sn.* Lohngeld *n.*, Auffahrt *f.*

Wchodowy, **Wchodny**, *adi.* Eingangs-.

Wchodzenie, -nia, *sn.* Hineingehen *n.*; Hinaufgehen *n.*

Wchodzić, -dzę, -dziłem, *vn. imperf.*; **Wejść**, **Wnijść**, -dę, -szłem, *vn. perf.* 1) hineingehen; hinaufgehen, heraufgehen; eingehen; nie wiedzieć którędy - wszedł man weiß nicht, wie er hineingekommen iſt; radość weszła pod dach nasz Freude kehrte unter unſerem Dache ein; -dzi i wychodzi, jak gdyby był u siebie w domu er geht aus und ein, als ob er bei ſich zu Hauſe wäre; to mi nie -dzi do głowy das geht mir nicht in den Kopf (hinein); te wszystkie rzeczy nie wejdą w ten mały worek all dieſe Sachen werden in dieſen kleinen Sack nicht hineingehen; szpada zardzewiała i do pochwy — nie chce der Degen iſt verroſtet und will nicht in die Scheide hineingehen; proszę -ść ich bitte einzutreten; — w stan małżeński in den Eheſtand treten; — z kim w układy mit jmndm in Unterhandlung treten; 2) — w zwyczaj als Sitte angenommen werden, zur Sitte werden, zur Gewohnheit werden; 3) zu etw. gelangen, in etw. geraten; — w znaczenie u ludu zum Anſehen unter dem Volke gelangen; — w pogardę in Verachtung geraten; 4) etw. berückſichtigen, beachten, auf etw. Rückſicht nehmen; — w czyje położenie ſich in jmnds Lage hineindenken; trzeba — w przyczyny man muß die Urſachen berückſichti-

gen; ja w bliższe szczegóły nie -dzę, ale z wynikiem się nie zgadzam ich gehe auf nähere Einzelheiten nicht ein, aber mit dem Resultat bin ich nicht einverstanden; nie wchodź w to, jak się stało untersuche nicht, wie es geschehen ist; — w siebie in sich gehen, sich selber prüfen, über sich selbst nachdenken; wejdź w siebie i zastanów się nad tem, kto w tym wypadku zawinił gehe in dich und denke nach, wer in diesem Falle der Schuldige ist; 4) mitbegriffen sein, mit aufgenommen sein; tu -dzi w grę nie tylko rachuba, ale i ambicya hier ist nicht nur Berechnung, aber auch Ehrgeiz im Spiele; w rachunek ten nie weszło jeszcze obliczenie za naprawę dachu in dieser Rechnung ist noch die Berechnung für die Reparatur des Daches nicht inbegriffen; 5) zu etwas genommen werden, einen Bestandteil bilden; do tego lekarstwa -dzi kalomel zu dieser Medizin wird auch Kalomel genommen.

Wchodzisty, *adi.* mit einem Eingang versehen.

Wcias, -u, *pl.* -y, *sm.* Trag-, Lagerbaum *m.*, Kappe *f.*

Wciąć, siehe: Wcinać.

Wciągać, -gam, gałem, I. *va. imperf.*; **Wciągnąć**, -gnę, -głem, I. *va. perf.* hinein-, hereinziehen; hinaufziehen; hineinnehmen, in sich ziehen; — w siebie wilgoć Feuchtigkeit aufnehmen; — w siebie oddech den Atem einziehen; — pazury die Krallen einziehen; — pełnemi piersiami powietrze die Luft mit ganzer Brust schöpfen; — kogo do pokoju jmnd̄n ins Zimmer ziehen; — wóz na górę den Wagen auf den Berg hinaufziehen; — kogo do spisku jmnd̄n in die Verschwörung ziehen; 2) anziehen; -gnij buty ziehe die Stiefel an; II. *vn.* einziehen; -gnął król do miasta, za nim wojsko całe der König zog in die Stadt ein und hinter ihm das ganze Heer.

Wciąganie, -nia; **Wciągnięcie**, -cia, *sn.* Einziehen *n.*, Hineinziehen *n.*; Hinaufziehen *n.*; — pary Einsaugen *n.* des Dampfes.

Wciąż, *adv.* immer, immerwährend, immerfort, fortwährend; — mi się to kręci po głowie das geht mir fortwährend im Kopfe herum; — jedno i to samo powtarzasz du wiederholst immer ein und dasselbe; — mu to mówię ich sage es ihm immer wieder; — jechać fahren, ohne anzuhalten.

Wciec, -kę, -kłem, *vn. perf.*; **Wciekać**, -kam, -kałem, *vn. imperf.* hineintropfen, hineinsickern, hineinfließen; przez dziurę w dachu woda do izby -ka durch das Loch im Dache fließt Wasser in die Stube.

Wciekanie, -nia, **Wciecknięcie**, -cia, *sn.* Hineinfließen *n.*, Hineintropfen *n.*

Wcielać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Wcielić**, -lę, -liłem, *va. perf.* 1) einverleiben, annektieren; hinzufügen; -lono Wielkie księstwo litewskie do Polski das Großfürstentum Litauen wurde Polen einverleibt; 2) — się, *vr.* Fleisch werden, sich verkörpern, Wirklichkeit werden; słowo -liło się das Wort ist Fleisch geworden, wurde zur Tat.

Wcielanie, **Wcielenie**, -nia, *sn.* 1) Einverleibung *f.*, Annexion *f.*; 2) Verkörpern *n.*; Verkörperung *f.*

Wcielony, *adi.* wahr, verkörpert, leibhaft, leibhaftig; — dyabeł der leibhaftige Teufel.

Wcierać, -ram, -rałem, *va. imperf.*; **Wetrzeć**, -trę, wtarłem, *va. perf.* einreiben, hineinreiben; maść tę trzeba — w ciało chorego diese Salbe muß man in den Körper des Kranken einreiben; — się, *vr.* w co sich in etw. hineinarbeiten.

Wcieranie, **Wtarcie**, -cia, *sn.* Einreiben *n.*, Hineinreiben *n.*; Einreibung *f.*

Wcierka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Einreibungsmittel *n.*

Wcięcie, -cia; **Wcinanie**, -nia, *sn.* Einschneiden *n.*; Einschnitt *m.*, Einbruch *m.*

Wcięt, -a, *pl.* -y, *sm.* Barsch *m.*

Wcięty, *adi.* eingeschnitten, geschweift.

Wcinać, -nam, -nałem, *va. imperf.*; **Wciąć**, wetnę, wciąłem, *va. perf.* einschneiden, einhauen, einkerben; — się, *vr.* (sich) einschneiden; zatoka -na się w brzeg die Bucht schneidet ins Ufer ein; schweifen.

Wcinka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Lohen *n.*

Wciornastek, -tka, *pl.* -tki, *sm.* Blütenbohrer *m.*

Wciskać, -kam, -kałem, *va. imperf.*; **Wcisnąć**, -nę, -nąłem, *va. perf.* hineindrücken, hineinzwängen, hineinpressen; -snął mu w rękę pieniądze er drückte ihm Geld in die Hand; — się, *vr.* sich hineinzwängen, hineindrücken, einpressen; powietrze usiłuje — się wszędzie die Luft trachtet überall einzudringen.

Wciskanie, **Wciśnięcie**, -cia, *sn.* Eindringen *n.*, Hineinzwingen *n.*, Hineinpressen *n.*

Wczas, -u, *pl.* -y, *sm.* Ausruhen *n.*, Bequemlichkeit *f.*, Muße *f.*, freie Zeit; zażywać -u frei von Beschäftigungen sein, Ferien haben.

Wczas, *adv.* früh, zeitig, zur rechten Zeit; — się o to postaraj trachte zur rechten Zeit, es zu bekommen; rychło — es ist schon zu spät, du hättest früher kommen sollen.

Wczasować się, -suję, -wałem, *vr. imperf.* sich ausruhen, rasten, sich bequem machen, der Ruhe pflegen.

Wczasowanie, -nia, *sn.* Ausruhen *n.*, Ausrasten *n.*

Wczesność, -ści, *sing. tant. sf.* 1) Bequemlichkeit *f.*; 2) passende, richtige Gelegenheit; 3) Angemessenheit *f.*; 4) Zeitigkeit *f.*

Wczesny, *adi.*; **Wcześnie**, *adi.* 1) bequem, gemächlich, rechtzeitig passend, angemessen, am Platze; 2) zeitig, frühzeitig; -ne zapobieżenie chorobie frühzeitige Verhinde-

rung der Krankheit; -na śmierć früher Tod; -ne owoce Frühobst *n.*; w tym roku mamy -ną zimę in diesem Jahre haben wir einen frühen Winter; -ny ptaszek ein zeitlich aufstehender Mensch, Frühaufsteher *m.*; przyszedłeś za -śnie du bist zu früh gekommen; -śnie wstawać zeitlich aufstehen.

Wcześniuchny, Wcześniutki, *adi.*; **Wcześniuchno, Wcześniutko,** *adv.* sehr früh, zeitlich.

Wczołgać się, -gam, -gałem, *vr. perf.* hineinkriechen, sich hineinschleichen; sich hinaufwinden.

Wczoraj, *adv.* gestern; — rano, wieczór gestern früh, abends; od — za tydzień gestern über acht Tage; odjechał dopiero — er ist erst gestern abgereist.

Wczorajszy, *adi.* gestrig, von gestern; dzień — był dla mnie pamiętny der gestrige Tag war für mich denkwürdig; czy pamiętasz -szą naszą rozmowę? erinnerst du dich an unser Gespräch von gestern?; nasza znajomość nie -sza unsere Bekanntschaft ist nicht von gestern; ja nie -szy ich bin nicht von gestern her, ich weiß, was ich zu tun habe; szukać dnia -szego den gestrigen Tag suchen, ohne Ziel herumgehen.

Wczuwać się, -wam, -wałem, *vr. imperf.*; — się, -je, -łem, *vr. perf.* sich hineinfühlen.

Wczytać się, -tam, -tałem, *vr. perf.*; **Wczytywać się,** -tuję, -wałem, *vr. imperf.* sich hineinlesen, durch Lesen gut kennen lernen; sich ins Lesen versenken; ktokolwiek -ta się dobrze w ten poemat, znajdzie pewne podobieństwo z Homerem wer sich in diese Dichtung recht hineinliest, wird eine gewisse Ähnlichkeit mit Homer finden.

Wczytanie, Wczytywanie się, -nia, *sn.* Hineinlesen *n.*, Vertiefen *n.*

Wćwiczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Wćwiczyć,** -czę, -czyłem, *va. perf.* einüben, durch Übung geläufig machen; to jest tylko -czone das ist nur eingeübt; — się, *vr.* sich einüben; — się w władaniu bronią sich in den Waffen einüben; — się w muzyce sich in Musik einüben.

Wćwiczenie się, -nia, *sn.* Einüben *n.*

Wdać, -ję, -łem, I. *va. perf.*; **Wdawać,** -wam, -wałem, I. *va. imperf.* hineingeben, hineinleiten, verwickeln; — kogo w nadzieję jmndm Hoffnung einflößen; — kogo w podejrzenie jmndn in Verdacht bringen; nie chcę ciebie — w kłopoty ich will dich nicht in Sorgen bringen; nie -waj mnie w to, nie chcę o tem wiedzieć bringe mich nicht da hinein, ich will nichts davon wissen; tyś mnie wdał w ten proces du hast mich in diesen Prozeß verwickelt; II. — się, *vr.* 1) sich einlassen; ja się w politykę nie -ję ich lasse mich in Politik nicht ein; — się z kim w rozmowę sich mit jmndm in ein Gespräch einlassen; ja się w to nie -ję ich will damit nichts zu tun haben; ich mische mich da nicht (hin)ein, ich gehe darauf nicht ein; nie -waj się z tymi ludźmi laß dich mit diesen Leuten nicht ein; — się z kim w miłostki sich mit jmndm in einen Liebeshandel einlassen; z jakim się -jesz, takim się stajesz sage mir, mit wem du umgehst, und ich sage dir, wer du bist; bóle Beispiele verderben gute Sitten; 2) — się w kogo jmndm nachgeraten, jmndm ganz ähnlich sein; całkiem się wdał w ojca er ist ganz seinem Vater nachgeraten.

Wdanie, Wdawanie, -nia, *sn.* Hineingeben *n.*, Hineinlassen *n.*; — się Einlassen *n.*, Nachgeraten *n.*

Wdarcie się, -cia, *sn.* gewaltsames Hineindringen.

Wdal, *adv.* in die Ferne.

Wdąć, wedmę, wdąłem, *va. perf.*; **Wdymać,** -mam, -małem, *va. imperf.* hineinblasen, einblasen.

Wdeptać, -tam, -tałem; **Wdepnąć,** -pnę, -pnąłem, *vn.* und *va. perf.*; **Wdeptywać,** -tuję, -wałem, *vn.* und *va. imperf.* hineinstampfen, hineintreten, auf etw. treten; -pczmy w ziemię te węże treten wir diese Schlangen in die Erde nieder.

Wdeptanie, Wdeptywanie, -nia, *sn.* Hineintreten *n.*, Hineinstampfen *n.*

Wdęcie, -cia, *sn.* Ein-, Hineinblasen *n.*

Wdmuchać, -cham, -chałem; **Wdmuchnąć,** -chnę, -chnąłem, *va. perf.*; **Wdmuchiwać,** -chuję, -wałem, *va. imperf.* hineinblasen, einblasen.

Wdmuchanie, -nia; **Wdmuchnięcie,** -cia; **Wdmuchiwanie,** -nia, *sn.* Hineinblasen *n.*, Einblasen *n.*

Wdowa, -wy, *pl.* -wy, *sf.*; *dim.* **Wdówka, Wdóweczka,** -ki, *pl.* -ki, *sf.* Witwe *f.*; królowa — die Königin-Witwe.

Wdowi, Wdowieński, *adi.* Witwen-, witwenhaft; stan — Witwenstand *m.*; pensya -wia Witwengehalt *m.*; czepek — Witwenhaube *f.*; — kwiat (Scabiosa atropurpurea) Witwenblume *f.*

Wdowiec, -wca, *pl.* -wcy, *sm.* Witwer *m.*

Wdowieć, -wieję, -wiałem, *vn. imperf.* verwitwen.

Wdowstwo, Wdowieństwo, -wa, *sn.* Witwenstand *m.*

Wdrapać się, -pię, -pałem, *vr. perf.*; **Wdrapywać się,** -puję, -wałem, *vr. imperf.* hinaufklettern; -pał się na górę er ist den Berg hinaufgeklettert, er hat den Berg erklommen.

Wdrapanie, Wdrapywanie, -nia, *sn.* Hinaufklettern *n.*, Erklimmen *n.*

Wdrażać, -żam, -żałem, I. *va. imperf.*; **Wdrożyć,** -żę, -żyłem, I. *va. perf.* 1) auf den Weg führen, leiten; 2) einprägen, einflößen, eindrücken; — komu mniemanie jmndm eine Meinung beibringen; — w serce

dzieci obyczaje i uczucia in die Herzen der Kinder Sitten und Gefühle einprägen; ludzie fatalne osobie -żyli mi zdanie die Menschen haben mir von sich eine fatale Meinung eingeflößt; 3) einleiten; -żono już w tej sprawie śledztwo in dieser Sache wurde schon die Untersuchung eingeleitet; II. — się, *vr.* w co sich an etw. gewöhnen, sich in etw. hineinleben; pomału -żyłem się do tego nowego sposobu życia ich habe mich langsam an diese neue Lebensweise gewöhnt.

Wdrażanie, Wdrożenie, -nia, *sm.* Einführen *n.*, Einleiten *n.*, Gewöhnen *n.*, Einflößen *n.*

Wdrążać, -żam, -żałem, *va. imperf.*; **Wdrążyć,** -że, -żyłem, *va. perf.* hineinbohren, hineindrücken.

Wdrążanie, Wdrążenie, -nia, *sn.* Hineinbohren *n.*; Bohrung *f.*, Vertiefung *f.*

Wdrobić, -bię, -biłem, *va. perf.* hineinbrocken, einbrocken; — chleb w mleko Brot in die Milch einbrocken.

Wdrobienie, -nia, *sn.* Hineinbrocken *n.*

Wdrzanka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* (Cissampelos) Grießwurzel *f.*

Wdrzeskalka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Rupellaria (Versteinerung).

Wdwójnasób, *adv.* doppelt.

Wdychać, -cham, -chałem, *va. imperf.*; **Wetchnąć,** -tchnę, -tchnąłem, *va. perf.* einatmen; einhauchen; einblasen.

Wdychanie, -nia; **Wetchnięcie,** -cia, *sn.* Einatmen *n.*; Einblasen *n.*; Einhauchen *n.*

Wdziać, wdzieję, wdziałem, *va. perf.*; **Wdziewać,** -wam, -wałem, *va. imperf.* anziehen, anlegen, aufsetzen; wdział surdut er zog den Rock an; — czepek, kapelusz die Haube, den Hut aufsetzen; — szyszak den Helm aufsetzen; wdziej nową suknię lege das neue Kleid an; wdział uciętą głowę na szpadę er spießte den abgehauenen Kopf auf den Degen; czarownik kruka postać na się -wa der Zauberer nimmt die Gestalt eines Raben an.

Wdzianie, Wdziewanie, -nia, *sn.* Anziehen *n.*, Anlegen *n.*, Aufsetzen *n.*, Annehmen *n.*

Wdzierać się, -ram, -rałem, *vr. imperf.*; **Wedrzeć się,** -drę, -darłem, *vr. perf.*; 1) gewaltsam eindringen; nieprzyjaciel wdarł się w granice nasze i kraj pustoszy der Feind drang in unsere Grenzen ein und verwüstet das Land; buntownicy -li się do magazynu broni die Meuterer drangen gewaltsam in das Waffenmagazin ein; 2) sich aufdrängen; — się na tron sich zum Herrscher aufwerfen, sich gewaltsam des Thrones bemächtigen; 3) hinaufklettern, erklimmen, ersteigen; — się na wierzchołek góry den Berggipfel erklettern; — się na mur po drabinach die Mauer auf Leitern ersteigen; -rał się na najwyższe góry, gdzie dotąd noga ludzka nie stanęła er erkletterte die höchsten Berge, die bisher kein menschlicher Fuß betreten.

Wdzieranie się, -nia, *sn.* Hinaufklettern *n.*, Erklimmen *n.*; Eindringen *n.*, Aufdrängen *n.*

Wdzierca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Eindringling *m.*, Usurpator *m.*

Wdzierczy, *adi.* sich eindrängend, usurpatorisch.

Wdzierka, -ki, *sing. tant. sf.*; **Wdzierstwo,** -wa, *pl.* -wa, *sn.* Eindrängen *n.*; Aufdringlichkeit *f.*; Anmaßung *f.*, Usurpation *f.*

Wdzięczek, -czka, *pl.* -czki, *sm.* 1) Wangengrübchen *n.*; 2) Lieblichkeit *f.*

Wdzięczenie się, -nia, *sn.* Schmunzeln *n.*; Schmeicheln *n.*; Gefallsucht *f.*

Wdzięczelina, -ny, *sf.* Calmia (Pflanze).

Wdzięczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* (Bethylus) Raben-, Elsterwürger *m.*

Wdzięcznica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Huldgöttin *f.*, Grazie *f.*

Wdzięczniuchny, Wdzięczniutki, *adi.* 1) sehr anmutig; 2) sehr dankbar.

Wdzięcznomowny, *adi.*; **Wdzięcznomownie,** *adv.* anmutig sprechend, schönrednerisch.

Wdzięczność, -ści, *sing. tant. sf.* 1) Dankbarkeit *f.*, Dank *m.*, Erkenntlichkeit *f.*; — komu okazać jmndm Dankbarkeit bezeigen; wielką czuję — dla niego ich fühle große Dankbarkeit ihm gegenüber; jesteś mu zobowiązany do -ści du bist ihm zur Dankbarkeit verpflichtet; może liczyć na moją — er kann auf meine Erkenntlichkeit rechnen; z -ści aus Dankbarkeit; przeciwieństwem -ści jest niewdzięczność, niepamięć na dobrodziejstwa i przysługi der Gegensatz der Dankbarkeit ist der Undank, das Vergessen der Wohltaten und Dienste; 2) Lieblichkeit *f.* Anmut *f.*; — głosu, oblicza die Lieblichkeit der Stimme, des Antlitzes.

Wdzięczny, Wdzięczen, *adi.*; **Wdzięcznie,** *adv.* 1) dankbar, erkenntlich; jestem ci bardzo — za to ich bin dir dafür sehr dankbar; zawsze — immer dankbar; -ne zadanie eine dankbare Aufgabe; -na rola eine dankbare Rolle; to — kolor das ist eine dankbare Farbe; 2) anmutig, angenehm, lieblich; -nie się uśmiechnęła sie lächelte lieblich; -na jej postać ukazała się na ścieżce ihre anmutige Gestalt erschien auf dem Pfade.

Wdzięczyć, -czę, -czyłem, *va. perf.* angenehm, lieblich, anmutig machen; — się, *vr.* schmeicheln, lieb, anmutig tun.

Wdzięk, -u, *pl.* -i, *sm.* 1) Dank *m.*, Dankbarkeit *f.*, Belohnung *f.*; 2) Reiz *m.*, Anmut *f.*, Lieblichkeit *f.*; -u dodawać Reiz verleihen, den Reiz erhöhen, reizender machen; — właściwy jej postaci die ihrer Gestalt eigene Anmut; dziewczę to posiada wiele -u dieses Mädchen ist voll Anmut.

Wdziękosława, -wy, *pl.* -wy, *sf.* (Gloriosa) Prachtlilie *f.*

We, *praep.* zur Milderung der Aussprache anstatt W (siehe dieses); — Lwowie in Lemberg;

— wszystkich zakładach in allen Anſtalten; stanął — drzwiach er blieb in der Tür ſtehen.

Weba, -by, *pl.* -by, *sf.* Webe *f.*, feinſte Leinwand.

Webło, -bła, *pl.* -bła, *sn.* (Zostera) Waſſerriemen *m.*

Webrnąć, -brnę, -brnąłem, *vn. perf.* hineinwaten; hineingeraten; — w błoto in den Kot hineingeraten; — w długi (bis an die Ohren) in Schulden hineingeraten; — w biedę in Not geraten.

Webrnięcie, -cia, *sn.* Hineinwaten *n.*; Hineingeraten *n.*

Wech, Wiech, Wioch, -u, *pl.* -y, *sm.* (Cicuta virosa) Waſſerſchierling *m.*; = Szalej jadowity.

Wecować, -cuję, -wałem, *va. imperf.* 1) wetzen, ſchärfen; 2) jmndn durchhecheln, jmndm derb zuſetzen.

Wecowanie, -nia, *sn.* Wetzen *n.*, Schärfen *n.*

Wedeta, -ty, *pl.* -ty, *sf.* Vedette *f.*, Poſten *m.*

Wedle, *praep.* (mit dem 2. Fall) 1) neben, daneben, bei, an; stoi drzewo — wody es ſteht ein Baum am Waſſer; przeszedłem — ciebie ich bin an dir vorübergegangen; 2) = **według**, gemäß, nach, wegen, laut, zufolge; — prawa laut dem Geſetz; — sił i dostatku wszystko czyń tue alles nach Kräften und Vermögen; żyć — przykazań boskich nach Gottes Geboten leben; — przyrodzenia żyć der Natur gemäß leben; przyszedłem tu tylko — ciebie ich bin nur deinetwegen hergekommen; nie — myśli nicht nach Wunſch; — stawu grobla man muß ſich ſtrecken nach der Decken.

Wegetacya, -cyi, *sing. tant. sf.* Vegetation *f.* Pflanzenwelt *f.*

Wegetować, -tuję, -wałem, *vn. imperf.* vegetieren; = Żyć jak roślina bez działania i myśli.

Wegnać, -gnam, -gnałem; **Wgonić**, -nię, -niłem, *va. perf.*; **Wganiać**, -niam, -niałem, *va. imperf.* hineintreiben; — trzodę do obory die Herde in den Stall hineintreiben; — wojsko do miasta das Heer in die Stadt hineintreiben.

Wegnanie, Wgonienie, Wganianie, -nia, *sn.* Hineintreiben *n.*, Hineinjagen *n.*

Wej! *interj.* ſieh, ach, ſchau, ſieh einmal.

Wejrzeć, -rzę, -rzałem, *vn. perf.*; **Wzierać**, -ram, -rałem, *vn. imperf.* 1) hineinſehen, hineinſchauen, hineingucken; 2) inſpizieren, beaufſichtigen; 3) — na kogo auf jmndn hinab-, hinunterſehen, anſchauen, ſeinen Blick auf jmndn richten; -rzył na nas, mocny Boże richte deinen Blick auf uns, du ſtarker Gott; -rzał Pan łaskawie na Abla i jego ofiary Gott ſchaute Abel und ſeine Opfer gnädig an; — na kogo śmiele jmndn ſelbſtbewußt anſchauen; 4) — w co etw. unterſuchen, ſich um etw. bekümmern, ſich mit etw. befaſſen; = Wglądać.

Wejrzenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* 1) Blick *m.*; srogie — grimmiger Blick; błagam cię o jedno łaskawe — ich flehe dich um einen gnädigen Blick an; mieć złe — einen böſen Blick haben; z pierwszego -nia auf den erſten Blick; w -niu jego malowała się dobroć i pobłażliwość in ſeinem Blicke malte ſich Güte und Nachſicht; wszyscy smutne ku niej zwrócili — alle ſchauten ſie mit traurigen Augen an; 2) Anblick *m.*, Anſehen *n.*; Ausſehen *n.*; z -nia von Ausſehen.

Wejście, -cia, *pl.* -cia, *sn.* Eingang *m.*, Eintritt *m.*; — wzbronione verbotener Eingang; — pary Dampfzufluß *m.*, Dampfeingang, Einſtrömung *f.*; u -cia stały dwa rzędy lokajów beim Eingang ſtanden zwei Reihen Lakaien; — tych dwóch masek do sali zrobiło ogólne wrażenie der Eintritt dieſer zwei Masken in den Saal machte allgemeinen Eindruck.

Weksel, -sla, *pl.* -sle, *sm.*; *dim.* **Wekslik**, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Wechſel *m.*; wystawić — einen Wechſel ausſtellen; — okazać einen Wechſel präſentieren; — wypłacić einen Wechſel auszahlen, honorieren; — zaprotestować einen Wechſel proteſtieren; — żyrować einen Wechſel girieren; puścić fałszywe -sle w obieg falſche Wechſel in Umlauf ſetzen; mający prawo wystawiania -sli wechſelfähig; prawo wystawiania -sli Wechſelfähigkeit *f.*; 2) = Zwrotnica; 3) Wechſel-, Trumpfbalken *m.*

Wekslarka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Wechſlerin *f.*

Wekslarnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Wechſelſtube *f.*

Wekslarski, *adi.* Geldwechſler-, Geldwechſel-, Wechſel-.

Wekslarstwo, -wa, *sn.* Geldwechſel *m.*, Geldwechſeln *n.*; Wechſlergeſchäft *n.*, Wechſelgeſchäft *n.*

Wekslarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Wechſler *m.*

Wekslować, -luję, -wałem, *va. imperf.* 1) wechſeln, Geld auswechſeln; 2) ſchadhafte Balken ausflicken.

Wekslowanie, -nia, *sn.* Wechſeln *n.*

Wekslowy, *adi.* Wechſel-, Wechſel betreffend; prawo -we Wechſelrecht *n.*

Weldzki, *adi.* -kie pokłady Wälderton *m.*, Wäldergebilde *n.*

Welenc, Welens, -a, *pl.* -e, *sm.* Waffenrock *m.*

Welgnąć, -nę, -nąłem, *vn. perf.* in, an etw. kleben, ſtecken bleiben; ſich an etw. gewöhnen, ſich in etw. hineinleben.

Welgnięcie, -cia, *sn.* Ankleben *n.*; Angewöhnen *n.*

Welin, -u, *pl.* -y, *sm.* Velin *m.*, Velinpapier *n.*, Velinvergament *n.*

Welinowy, *adi.* Velin-.

Welon, -u, *pl.* -y, *sm.*; *dim.* **Welonik**, -a, *pl.* -i, *sm.* Schleier *m.*

Wełna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Wolle *f.*; o kozią -nę się spierać um des Kaiſers Bart ſtreiten; ta materya tkana z czystej -ny dieſer Stoff iſt aus reiner Wolle gewebt; pokryty -ną mit Wolle bedeckt;

więcej mu chodzi o -nę niż o owce es liegt ihm mehr an der Wolle als an den Schafen, es geht im nur um den Nutzen; pewnie każdemu dziś zadrży -na jeder wird heute um seine Haut zittern.

Wełniak, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) grobes Halbwollenzeug; 2) Bombyx (baumwollstaudenähnlicher Strauch).

Wełnianka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) wollener Rock, wollenes Kleid; 2) Flocken *m.*, Wolle *f.* an Gewächsen; 3) Wollgras *n.*, Seidenbinse *f.*, Wiesenwolle *f.*; 4) Art Hänfling; 5) Art Reitzker.

Wełniany, *adi.* Woll-, wollen; -ne pończochy wollene Strümpfe; -na kołdra wollene Decke; -na materya Wollstoff *n.*; -na suknia Wollkleid *n.*; odpadki -ne Wollabfälle *pl.*; towary -ne Wollwaren *pl.*; handel towarów -nych Wollwarenhandel *m.*

Wełniarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Wollhändler *m.*; Wollarbeiter *m.*

Wełniasty, *adi.* wollartig, wollicht.

Wełnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* (Anthyllis vulneraria) gemeine Wollblume, Wundkraut *n.*, Wundklee *m.*

Wełnigłówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Protea (Pflanze).

Wełnisty, *adi.*; **Wełnisto**, *adv.* wollig, Wolle tragend, mit Wolle bedeckt, haarig.

Wełpa, -py, *pl.* -py, *sf.* Eolidia (Schlangenart).

Wemknąć, -nę, -nąłem, *va. perf.*; **Wmykać**, -kam, -kałem, *va. imperf.* unvermerkt hineinschieben, einschlieẞen; — się, *vr.* hineinschlüpfen, sich hineinschleichen.

Wemknięcie, Wmykanie, -nia, *sn.* unvermerktes Hineinschieben; — się Hineinschlüpfen *n.*, Hineinschleichen *n.*

Wena, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Ader *f.*, Vene *f.* = Żyła.

Wendeta, Wendetarka, etc. = Tandeta, Tandeciarka etc.

Wendeta, -ty, *sing. tant. sf.* Vendetta *f.*, Blutrache *f.*; = Zemsta.

Wenerować, -ruję, -wałem, *va. imperf.* verehren, achten; = Czcić.

Wenerya, -ryi, *sf.* Lustseuche *f.*

Weneryczny, *adi.* venerisch, syphilitisch.

Wenerzytka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Venus (Muschelart).

Wenesekcya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Venenöffnung *f.*, Zuaderlassen *n.*

Wentyl, -u, *pl.* -e, *sm.* Ventil *n.*, Klappe *f.*; — do obwiązki, — skrzynki suwakowej Ventil, Schmierbüchse *f.* und Hahn *m.*; — dwuprzygniowy doppelsitziges Ventil; — dzwonowy, dzwonisty Glockenventil; — kulisty Kugelventil; — naciskowy Druckventil, Druckklappe; — obrotowy Drehventil; — parowy Dampf-, Steuerventil; — piasecznicy Sandstreuventil; — podnoszony Hebungsventil; — pompy Pumpenklappe; — posuwisty Gleitungsventil; — powietrzny Luftventil; — półcylindryczny kształtu D D-Schieber *m.*; — rozdzielający Verteilungsventil; — rozszerzalny Expansions-, Absperrventil; — ssący Saugventil, Einsaugventil, Saugklappe; — stały fixes Ventil; — stożkowy Kegelventil, konisches Ventil; — wpustowy Drosselventil; — wylewu Speiskopfventil; — wypustowy Auslaß-, Ausblaseventil; — zasilający Speiseventil; zawiasowy Klappenventil, Scharnier-, Gelenkventil.

Wentylacya, -cyi, *sf.* Ventilation *f.*, Lüftung *f.*, Luftzufuhr *f.*, Lufterneuerung *f.*

Wentylator, -a, *pl.* -y, *sm.* Ventilator *m.*; = Wiatraczek.

Weń, statt w niego, in ihn, hinein.

Wepchnąć, -nę, -nąłem, *va. perf.*; **Wpychać**, -cham, -chałem, *va. imperf.* hineinstoßen, hineinstopfen, hineindrängen, hineindrücken; — komu miecz w piersi jmndm das Schwert in die Brust stoßen; — komu co przemocą do ręki jmndm mit Gewalt etw. in die Hand drücken; — kogo do więzienia jmndn ins Gefängnis werfen; — kogo w nieszczęście jmndn ins Unglück stürzen; ty mnie -niesz do grobu twoimi postępkami du wirst mich durch deine Taten ins Grab stürzen; — kogo do klasztoru jmndn zwingen, Mönch oder Nonne zu werden; -nął wszystko naraz w usta, by się nie potrzebować dzielić er stopfte alles auf einmal in den Mund hinein, um nicht genötigt sein, zu teilen; — się, *vr.* sich hineindrängen.

Wepchnięcie, Wpychanie, -nia, *sn.* Hineinstoßen *n.*, Hineinstopfen *n.*, Hineindrücken *n.*, Hineindrängen *n.*, Hineinzwängen *n.*

Weprzeć, -prę, -wparłem, *va. perf.*; **Wpierać**, -ram, -rałem, *va. imperf.* 1) eindrücken; — drzwi die Türen eindrücken; 2) hineindrängen, hineinzwängen; — nieprzyjaciela do wsi den Feind in das Dorf hineindrängen; — co w kogo jmndm was einreden wollen, jmndm was aufbürden wollen, was weismachen wollen, etw. aufhängen, aufknüpfen; chciał we mnie —, że jestem pijany er wollte mir einreden, daß ich betrunken sei; wparłem w niego, że jest moim krewnym ich habe ihm eingeredet, daß er mein Verwandter sei; — się, *vr.* mit Gewalt eindringen; — się w kogo sich jmndm aufdrängen, aufzwingen.

Weranda, -dy, *pl.* -dy, *sf.* Veranda *f.*, Terrasse *f.*

Weratryna, -ny, *sing. tant. sf.* Veratrin *n.*

Werbel, -bla, -ble, *sm.* Trommelwirbel *m.*, Wirbel *m.*

Werbować, -buję, -wałem, *va. imperf.* werben, anwerben.

Werbowanie, -nia, *sn.*; **Werbunek**, -nku, *pl.* -nki, *sm.* Werben *n.*, Werbung *f.*, Anwerbung *f.*

Werbowniczy, *adi.* Werbungs=.

Werbownik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Werber *m.*

Wereciarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Zerlumpte(r) *m.*; = Obdartus.

Werek, -rka, *pl.* -rki, *sm.* ordinäre Schlafstelle, ordinäres Bett.

Wereszka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* abgebrochener Pfeil.

Wereta, -ty, *pl.* -ty, *sf.* grobes Leintuch, grobes Tuch.

Werk, -u, *pl.* -i, *sm.* Werk *n.*, Mechanismus *m.*; = Mechanizm.

Wermilion, -u. *sing. tant. sm.* Zinnober *n.*

Werneryt, -u, *sing. tant.* Wernerit *m.*

Werniks, -u, *pl.* -y, *sm.* Lack *m.*, Farbe *f.*; = Pokost.

Weronika, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Ehrenpreis *m.*

Werpnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Semecarpus (Pflanze); = Słonia wesz.

Wersat, -a, *pl.* -ci, *sm.* durchtriebener Mensch.

Wersatka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* durchtriebene Frau.

Wersya, -syi, *pl.* -sye, *sf.* Version *f.*; według innej -syi nach einer anderen Version.

Werteb, Wertep, -u, *pl.* -y, *sm.*; **Werteba, Wertepa**, -py, *pl.* -py, *sf.* Abweg *m.*, Irrweg *m.*; przewodnik zdrajca naprowadził wojska nasze na te przeklęte -by der verräterische Führer brachte unser Heer auf diese verdammten Irrwege.

Wertel, -tla, *pl.* -tle, *sm.* Wirtel *m.*, Drehrolle *f.*; Stufenscheibe *f.*, Stufenrolle *f.*

Wertować, -tuję, -wałem, *va. imperf.* blättern, durchsuchen, durchschauen.

Wertowanie, -nia, *sn.* Durchsuchen *n.*, Durchschauen *n.*

Wertykalny, *adi.*; **Wertykalnie**, *adv.* senkrecht, vertikal; = Pionowy.

Werwa, -wy, *sing. tant.* Verve *f.*, Schwung *m.*; = Entuzyazm, Zapał.

Weryfikacya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Verifikation *f.*; = Sprawdzenie.

Weryfikować, -kuję, -wałem, *va. imperf.* verifizieren; = Sprawdzać.

Werznąć, -nę, -nąłem, *va. perf.*; **Wrzynać**, -nam, -nałem, *va. imperf.* hineinschneiden; — się, *vr.* einschneiden, schneidend eindringen; tasiemka -na mi się w ciało das Band schneidet mir ins Fleisch.

Werznięcie, -cia; **Wrzynanie**, -nia, *sn.* Einschneiden *n.*

Wesele, -la, *pl.* -la, *sn.* 1) Freude *n.*, Vergnügen *n.*; po -lu często smutek następuje nach Freude kommt oft Traurigkeit, auf Freud' kommt Leid; wszystkie uderza struny po kolei prócz jednej struny, prócz struny -la er schlägt alle Saiten nacheinander an, eine ausgenommen, die Saite der Freude; w -lu i w smutku in Freud' und Leid; 2) Hochzeit *f.*; wigilia przed -m Polterabend; — wyprawić eine Hochzeit machen, ausrichten; uczta po -lu Hochzeitsmahl *n.*; srebrne, złote, dyamentowe — silberne, goldene, diamantene Hochzeit; kiedyż pańskie — wann machen Sie Hochzeit? być zaproszonym na — zur Hochzeit geladen sein; byłem na jej -lu ich war auf ihrer Hochzeit; nie rade kury na —, ale muszą die Hühner möchten nicht auf die Hochzeit, aber sie müssen doch, die Hühner möchten nicht aufgegessen sein, Muß ist eine harte Nuß; obejdzie się cygańskie — bez marcypanów die Zigeunerhochzeit wird auch ohne Marzipan stattfinden, das müssen wir nicht haben, wir haben keine so hohen Ansprüche; 3) Abstoßen *n.* des festgefahrenen Floßes.

Weselenie, -nia, *sn.* Erfreuen *n.*; — się Freuen *n.*

Weselić, -lę, -liłem, *va. perf.* freuen, erfreuen, erheitern; słońce -li doliny die Sonne erheitert die Täler; — się, *vr.* sich freuen, fröhlich, lustig, heiter sein; źli siłą się —, dobrzy się -lą die bösen Menschen zwingen sich zur Freude, die Guten freuen sich von selbst; niema się czego — es ist keine Ursache zur Freude vorhanden.

Weselina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Graptophyllum (Pflanze).

Weselisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* große Hochzeit.

Weselnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Hochzeitsgast *m.*

Weselny, *adi.* Hochzeits=, hochzeitlich; dar — Hochzeitsgeschenk *n.*; -na pieśń Hochzeitslied *n.*; orszak — Hochzeitszug *m.*; obrzędy -ne Hochzeitsbräuche *pl.*; gość — Hochzeitsgast *m.*; towarzystwo -ne Hochzeitsgesellschaft *f.*

Wesłać, -łam, -łałem, *va. perf.*; **Wścielać**, -lam, -lałem, *va. imperf.* einbetten.

Wesłać, -szlę, -słałem, *va. perf.*; **Wsyłać**, -łam, -łałem, *va. imperf.* einsenden, hineinsenden.

Wesłanie 1) = Wścielanie, -nia, *sn.* Einbetten *n.*; 2) = Wsyłanie, -nia, *sn.* Einschicken *n.*, Einsenden *n.*

Wesolnisia, -si, *pl.* -sie, *sf.* lustiges Weibchen.

Wesoluchny, Wesolutki, *adi.*; **Wesoluchno, Wesolutko**, *adv.* sehr freudig, heiter, fröhlich.

Wesołek, -łka, *pl.* -łki, *sm.* 1) Lustigmacher *m.*, Spaßmacher *m.*; 2) (Epilobium spicatum) Weidenröschen *n.*

Wesołość, -ści, *sing. tant. sf.* Fröhlichkeit *f.*, Heiterkeit *f.*; Freude *f.*; — ustąpiła miejsce smutkowi Fröhlichkeit machte der Trauer Platz; wybuchy -ści Ausbrüche der Heiterkeit; — twarzy, czoła, oczu die Heiterkeit des Gesichtes, der Stirn, der Augen.

Wesoły, *adi.*; **Wesoło**, *adv.* lustig, freudig, fröhlich, heiter; -łe miejsce heiterer Ort; -ła mina, twarz heitere Miene, heiteres Gesicht; -ła okolica freundliche Gegend; -łe usposobienie heiteres Gemüt; -ły dzień fröhlicher Tag; ach jak -ło dziś było na naszem zebraniu o wie lustig war es heute in unserer

Versammlung; grajcie coś -łego spielt etw. Luftiges (auf); -łą nowinę mam do opowiedzenia ich habe eine fröhliche Nachricht zu erzählen; bądź -ły sei luftig; -ła sztuka ein luftiges, unterhaltendes Stück; każdy się cieszy, każdemu -ło jeder freut sich, jedem ist fröhlich zu Mute; -łe życie prowadzić ein fröhliches Leben führen; -ły nastrój fröhliche Stimmung; życzę wam -łych świąt ich wünsche euch fröhliche Feiertage; być zawsze -łym immer lustig, gut gelaunt sein; to całkiem nie -ła rzecz das ist gar nicht lustig; -ły jak ptaszek lustig wie ein Vogel.

Wespół, *adv.* 1) gemeinschaftlich, zusammen; 2) zugleich, zu gleicher Zeit.

Wesprzeć, -prę, -parłem, *va. perf.*; **Wspierać**, -ram, -rałem, *va. imperf.* unterstützen, stützen, aufhelfen, Beistand leisten, unter die Arme greifen; — kogo radą jmnḍm mit seinem Rat beistehen; wparł głowę na rękę er stützte den Kopf auf der Hand; -yj ubogiego hilf dem Armen auf; stał wsparty na kiju er stand auf seinen Stock gestützt; — się, *vr.* sich stützen; szedł -jąc się na kijach er ging sich auf Krücken stützend; — się wzajemnie sich gegenseitig unterstützen.

Wessać się, -ssam, -ssałem, *vr. perf.*; **Wsysać się**, -sam, -sałem, *vr. imperf.* sich einsaugen.

Wessanie, Wsysanie, -nia, *sn.* Einsaugen *n.*

Westalka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Vestalin *f.*

Westchnąć, -nę, -nąłem, *vn. perf.*; **Wzdychać**, -cham, -chałem, *vn. imperf.* seufzen, Seufzer ausstoßen; czemu -chasz? warum seufzest du?; cicho — leise seufzen; — do księżyca den Mond anschmachten; — do czego sich nach etw. sehnen, nach etw. verlangen; — na co zu etw. seufzen.

Westchnienie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Seufzer *m.*; ciche — ein leiser Seufzer.

Wesz, wszy, *pl.* wszy, *sf.* Laus *f.*; — roślinna Blattlaus; — wodna Wasserschlangenkraut *n.*; — świnia Schierling *m.*

Weszka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) *dim.* von Wesz; 2) Räude *f.*; 3) — ogrodna Hundspetersilie *f.*; psia — Ackerkresse *f.*

Wet, *indecl. sn.* — za — oddać Gleiches mit Gleichem vergelten; masz — za — da hast du den Lohn, wie du mir, so ich dir, ich habe dir bloß vergolten.

Wetchnąć, siehe Wdychać.

Wetchnięcie, Wtchnięcie, -cia, *sn.* Einblasen *n.*, Einhauchen *n.*

Weteran, -a, *pl.* -i, *sm.* Veteran *m.*, alter Soldat.

Weterynarski, *adi.* Veterinär-, tierärztlich.

Weterynarya, -ryi, *sing. tant. sf.* Tierheilkunde *f.*

Weterynarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Tierarzt *m.*

Wetkać, -kam, -kałem, *va. perf.*; **Wtykać**, -kam, -kałem, *va. imperf.* 1) hineinstopfen; 2) hineinweben.

Wetkanie, Wtykanie, -nia, *sn.* 1) Hineinstopfen *n.*; 2) Hineinweben *n.*

Wetknąć, -nę, -nąłem, *va. perf.*; **Wtykać**, -kam, -kałem, *va. imperf.* hineinstecken, in etw. stecken.

Wetknięcie, -cia, *sn.* Hineinstecken *n.*

Weto, *indecl. sn.* Veto *n.*, Vetorecht *n.*; — założyć das Vetorecht ausüben, Einspruch erheben.

Wetować, -tuję, -wałem, *va. imperf.* 1) Gleiches mit Gleichem vergelten, hineinzahlen; 2) ersetzen, wieder einbringen, wieder gutmachen.

Wetowanie, -nia, *sn.* 1) Vergelten *n.*, Heimzahlen *n.*; 2) Ersetzen *n.*, Gutmachung *f.*

Wetowniczy, *adi.* Kompensations-.

Wetrzeć, siehe Wcierać.

Wety, -tów, *plur. tant. sn.* Nachtisch *m.*, Dessert *n.*

Wewlec, -wlekę, -wlokłem; Wwlóczyć, -czę, -czyłem, *va. perf.*; **Wewlekać**, -kam, -kałem, *va. imperf.* hineinziehen, hineinschleppen, mit Gewalt hineinbringen, hineinzerren; -kli go do więzienia sie schleppten ihn ins Gefängnis; — nitki den Faden durchbringen; -kli go do wody sie schleppten ihn ins Wasser.

Wewlekanie, Wwlekanie, Wwłoczenie, -nia, *sn.* Hineinschleppen *n.*

Wewnątrz, *adv.* und *praep.* mit d. 2. Fall; inwendig, innen, innerlich, im Innern; innerhalb; — kopalni im Innern der Grube; któż zgadnie, co się — dzieje wer kann erraten, was innen vorgeht; — domu innerhalb des Hauses; tak — jak i zewnątrz sowohl innen als außen; dom był — urządzony z wielkim przepychem das Haus war innen mit großer Pracht eingerichtet; z wierzchu błyszczący a — pusty von außen glänzend und innen leer.

Wewnętrzny, *adi.*; **Wewnętrznie**, *adv.* inwendig, innerlich, inner; pokój -ny der innere Friede; minister spraw -nych Minister des Innern; nie dość na tem być -nie cnotliwym, trzeba to umieć pokazać es ist nicht genug, innerlich tugendhaft zu sein, man muß es auch zeigen können; ruch -ny płynu die innere Bewegung der Flüssigkeit; -na część oka der innere Teil des Auges; uśmiechał się do mnie, a -nie myślał, jakby się mnie pozbyć er lächelte mir zu und innerlich dachte er darüber nach, wie mich los zu werden.

Wezbrać, -biorę, -rałem, *vn. perf.*; **Wzbierać**, -ram, -rałem, *vn. imperf.* anschwellen, schwellen, wachsen, zunehmen, steigen, fluten; -ły rzeki die Flüsse schwollen an; morze -ra das Meer flutet; spuchlizna -ra die Schwellung nimmt zu.

Wezbranie, Wzbieranie, -nia, *sn.* Schwellen *n.*, An-

ſchwellen *n.*, Zunehmen *n*; — wody Anſchwellen des Waſſers.

Wezdma, -my, *pl.* -my, *sf.* 1) niedriger, ſumpfiger mit Raſen bedeckter Ort, der bei großem Waſſer gehoben wird, Wieſenbruch *m.*, Bruchboden *m.*; 2) (Tympanitis) Bauchblähung.

Wezdrgnąć się, Wzdrygnąć się, *vr. perf.*; **Wzdrygać się**, -gam, -gałem, *vr. imperf.* zurückſchaudern, zurückbeben, zucken, ſchaudern; -gam się na samą myśl o tem ich ſchaudere bei dem bloßen Gedanken daran; serce się -ga na myśl o tych okrucieństwach das Herz ſchaudert bei dem bloßen Gedanken an dieſe Greueltaten; -nął się cały na ten widok er ſchreckte vor dieſem Anblick zurück; popatrzał, -nął się i poszedł dalej er ſchaute hin, zuckte vor Grauſen und ging weiter.

Wezdrzeć, -drę, -darłem, *va. perf.*; **Wzdzierać**, -ram, -rałem, *va. imperf.* in die Höhe zerren, in die Höhe hinaufreißen; — się, *vr.* mühſam hinaufklettern.

Wezgłowie, -wia, *pl.* -wia, *sm.*; *dim.* **Wezgłówek**, -wka, *pl.* -wki, *sm.* 1) Polſter *n.* (*m.*); Kopfpolſter, Kiſſen *n.*, Pfühl *m.*; na bogatych -wiach boginie siedziały auf reichen Kiſſen ſaßen die Göttinnen; — z róż i lilii ein Polſter aus Roſen und Lilien; -główko komu podkładać jmndm ſchmeicheln, mit ihm zärtlich tun, mit jmndm viel Nachſicht haben; 2) Kämpferſchicht(e) *f.*, Anfall *m.*

Wezgłowny, *adi.* Polſter-, Kiſſen-.

Wezuwian, -u, *pl.* -y, *sm.* Veſuvian *m.*, Egeran *m.*, Idokras *m.*

Wezwać, -wę, -wałem, *va. perf.*; **Wzywać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* 1) rufen, anrufen; — czyjej pomocy jmnds Hilfe anrufen; — wszystkich świętych alle Heiligen anrufen; — kogo na pomoc jmndn zu Hilfe rufen; — Boga na świadka Gott zum Zeugen anrufen; 2) herbeirufen, berufen, kommen laſſen; — do siebie zu ſich beſcheiden, berufen, entbieten; trzebaby — lekarza man ſollte einen Arzt kommen laſſen; -wij go do siebie'a potem to z nim omówisz beſcheide ihn zu dir und dann wirſt du es mit ihm beſprechen; zostałem nagle -ny do domu ich wurde plötzlich nach Hauſe berufen; — kogo na urząd jmndn zu einem Amte berufen, jmndm ein Amt antragen; — kogo na nauczyciela jmndm das Amt eines Lehrers antragen.

Wezwanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Aufforderung *f.*, Berufung *f.*, Ruf *m.*; przybyłem na jego — ich bin auf ſeinen Ruf gekommen; dostał sądowne — do spełniania swoich zoobowiązań er bekam eine gerichtliche Aufforderung zur Erfüllung ſeiner Verbindlichkeiten; — do odpowiedzenia na skargę Aufforderung zur Klagebeantwortung; — do sądu gerichtliche Vorladung; — do bitwy Aufforderung zum Kampfe; otrzymał — na profesora anatomii do Wiednia er hat einen Ruf als Profeſſor der Anatomie nach Wien erhalten; — pomocy boskiej die Anrufung der Hilfe Gottes.

Wezwlec, -kę, -wlokłem, *va. perf.*; **Wzwlekać**, -kam, -kałem, *va. imperf.* hinaufſchleppen, hinaufzerren, hinaufziehen.

Wezwrzeć, -rę, -warłem, *vn. perf.*; **Wzwierać**, -ram, -rałem, *vn. imperf.* aufſieden, aufkochen, in die Höhe ſchlagen.

Wezykatorya, -ryi, *pl.* -rye, *sf.* Senfpflaſter *n.*, Blaſenpflaſter *n.*, Zugpflaſter.

Wezykatoryjny, *adi.* Senfpflaſter-.

Wezyr, -a, *pl.* -owie, *sm.* Weſir *m.*

Weżreć się, -żrę, -żarłem, *vr. perf.*; **Wżerać się**, -ram, -rałem, *vr. imperf.* ſich hineinbeißen, ſich eintreſſen.

Węborek, -rka, *pl.* -rki, *sm.* Eimer *m.*

Węch, -u, *sing. tant. sm.* Geruch *m.*, Riechen *n.*, Wittern *n.*; Naſe *f.*; Geruchsſinn *m.*; dobry — eine feine Naſe; niektóre zwierzęta nie mają całkiem -u manche Tiere haben gar keinen Geruchſinn; -em wilk syt nie będzie vom Riechen wird der Wolf nicht ſatt; za pomocą -u rozpoznać durch den Geruch erkennen; pies z nierozwiniętym -em Hund mit unentwickeltem Geruch.

Węchma, -my, *pl.* -my, *sf.* Osphromenus (Gattung der Klippfiſche).

Węchosz, -a, *pl.* -e, *sm.* Spürhund *m.*

Węchowy, *adi.* Geruch-; nerw — Geruchsnerv *m.*

Węda, -dy, *pl.* -dy, *sf.*; *dim.* **Wędka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Fiſchangel *f.*, Angel, Angelrute *f.*; na -kę ryby łapać mit der Angel fiſchen, angeln; złapać kogo na -kę jmndn mit einer Lockſpeiſe fangen; złotą -ką ryby łowić mit goldener Angel fiſchen.

Wędkarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Angler *m.*

Wędlina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Rauchfleiſch *n.*, Selchfleiſch *n.*; -ny Würſte *pl.*, Selchwaren *pl.*; sklep z -mi Selcherladen *m.*

Wędliniarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Selcher *m.*

Wędny, *adi.* Angel-; -na nić Angelfaden *m.*, Angelſchnur *f.*; — trzonek Angelſtock *m.*, Angelrute *f.*

Wędrować, -druję, -wałem, *vn. imperf.* wandern, herumwandern; -drująca trupa aktorów eine wandernde Schauſpielertruppe, Schmiere *f.*

Wędrowanie, -nia, *sn.* Wandern *n.*

Wędrowczyk, -a, *pl.* -i, *sm.* Wanderburſch *m.*

Wędrowiec, -wca, *pl.* -wcy, *sm.* 1) Wanderer *m.*; 2) Wanderfalk *m.*, Fremdlingsfalk *m.*

Wędrownica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Wandererin *f.*

Wędrowniczy, Wędrowczy, *adi.* Wanderers-.

Wędrownik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Wanderer *m.*

Wędrowny, *adi.* Wander-, wandernd; ptaki -ne Wandervögel, Zugvögel *pl.*; kij — Wanderſtab *m.*; trupa -na Wandertruppe *f.*; lata -ne Wanderjahre *pl.*; — nauczyciel Wanderlehrer *m.*; — kaznodzieja Wanderprediger *m.*; pająk — Wanderſpinne *f.*

Wędrówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Wanderſchaft *f.*, Wanderung *f.*; wiele odbył -wek er hat viele Wanderungen gemacht; podczas moich -wek po kraju während meiner Wanderungen im Lande; na -kę kogo wysłać jmndn auf die Wanderſchaft ſchicken; — ludów, narodów Völkerwanderung; ukończył swoją -kę na ziemi er hat ſeine irdiſche Wanderſchaft vollendet.

Wędrychota, -ty, *sf.* Attonia (Pflanze).

Wędzarnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Räucherkammer *f.*, Selchkammer.

Wędzenie, -nia, *sn.* Räuchern *n.*, Selchen *n.*

Wędzić, -dzę, -dziłem, *va. imperf.* räuchern; ſelchen; -dzone ryby geräucherte Fiſche; -ne mięso geräuchertes Fleiſch; — się, *vr.* 1) im Rauche hängen; 2) welken, ſich härmen.

Wędzidełko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* 1) *dim.* von Wędzidło; 2) Bändchen *n.* unter der Zunge, Zungenband *n.*

Wędzidło, -dła, *pl.* -dła, *sn.* Zaum *m.*, Gebiß *n.*; — włożyć na żądze die Begierden im Zaume halten; zrób sobie — na język halte deine Zunge im Zaume.

Wędzidłowy, *adi.* Zaum-.

Wędzigrosz, -a, *pl.* -e, *sm.* Knicker *m.*, Filz *m.*

Wędzisko, Wędlisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Angelrute *f.*

Wędzonka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Geſelchte(s) *n.*, Rauchfleiſch *n.*

Węgar, -a, *pl.* -y, *sm.*; *dim.* Węgarek, -rka, *pl.* -rki, *sm.* Türſäule *f.*, Türpfoſten *m.*

Węgiel, -gla, *pl.* -gle, *sm.*; *dim.* Węglik, Węgielek, -lka, *pl.* -lki, *sm.* Kohle *f.*; — drzewny Holzkohle; — kamienny Steinkohle; — — brunatny Braunkohle; — chudy magere Steinkohle, Sandkohle; — drobny, miał węglowy Kohlenſtaub, gekleinte Kohle; — gruby grobe Kohle, Stückkohle; — kostkowy, — Würfelkohle; — kowalski Schmiedekohle; — liściowaty Blätterkohle; — łupkowy, — ſkoiſty Schiefer-, Splitterkohle; — niesortowany Förderkohle; — orzeszkowy Kirſchen-, Sinterkohle; — płomienisty Flammkohle; — połyskowy Glanzkohle; — przesiany Kohlenſtaub; — przyćmiony dichte Steinkohle, Kannenkohle; — roślinny vegetabiliſche Kohle, Pflanzenkohle; — spiekowy Backkohle; — tłusty Fettkohle; — torfowy Torfkohle; — topliwy backende Kohle; — zwierzęcy tieriſche Kohle; — średni halbmagere Kohle; — czysty Kohlenſtoff *m.*; palenie -gli Kohlenbrennerei *f.*; kopalnia -gli Steinkohlenbergwerk *n.*; czarny jak — kohlſchwarz; komórka na -gle Kohlenkammer; oczy się mu świeciły jak dwa żarzące się -gle die Augen glänzten ihm wie zwei glühende Kohlen.

Węgielnia, Węglarnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* 1) Kohlenſchuppen *m.*; 2) Kohlenbrennerei *f.*

Węgielnica, -cy, *pl.* ce, *sf.* Winkelmaß *n.*, Winkel *m.*; — z pionem Grundwage *f.*, Schrotwage; — uciosowa Gehrmaß *n.*, Schmiege *f.*

Węgielnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Eckwinkel *m.*

Węgielność, -ści, *sing. tant. sf.* Winkelſpitze *f.*, Zwikkel *m.*

Węgielny, Węglowy, *adi.* 1) Kohlen-, von Kohle; 2) Eck-, Winkel-, Grund-; kamień — Grundſtein *m.*; położenie kamienia -nego Grundſteinlegung *f.*; położyć kamień — do czyjej wielkości den Grundſtein zu jmnds Größe legen.

Węgieł, -gła, *pl.* -gły, *sm.* Winkel *m.*, Ecke *f.*, Spitze *f.*; — zrębu einſpringender Winkel, Eckſchaft *m.*

Węgierka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Ungarin *f.*; 2) ungariſche Pflaume; 3) ungariſcher Pelzrock; ungariſcher Säbel; ungariſche Mütze.

Węgierski, *adi.* ungariſch; -skie wino Ungarwein *m.*

Węgierszczyzna, -ny, *sf.* Ungariſche(s) *n.*; Ungartum *n.*

Węglak, -a, *pl.* -i, *sm.* Karbonid *n.*

Węglan, -u, *pl.* -y, *sm.* Kohlenſäure *f.*; — wapna kohlenſaurer Kalk.

Węglanek, -nku, *pl.* -nki, *sm.* Kohlenſtoffmetall *n.*

Węglarnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Kohlenmeilerei *f.*, Kohlenſchwefelei *f.*, Kohlenbrennerei *f.*

Węglarski, *adi.* Köhler-; rzemiosło -skie Köhlerhandwerk *n.*

Węglarstwo, -wa, *sing. tant. sn.* Köhlerhandwerk *n.* Köhlerei *f.*, Kohlenbrennen *n.*

Węglarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Köhler *m.*, Kohlenbrenner *m.*

Węglasty, *adi.*; **Węglasto**, *adv.* 1) kohlenartig; 2) winkelig, eckig.

Węglek, Węglanek, -nka, *pl.* -nki, *sm.*; — żelaza Kohlenſtoffeiſen *n.*

Węglenie, -nia, *sing. tant. sn.* Kohlenſchwelen *n.*

Węglić, -glę, -gliłem, *va. perf.* zu Kohlen verbrennen.

Węglik, -a, *pl.* -i; **Węglen**, -u, *pl.* -y, *sm.* Kohlenſtoff *m.*

Węglisty, *adi.* Kohlen-; kohlenartig.

Węglnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* verkohlen.

Węglobłysk, -u, *pl.* -i; **Węglowiec**, -wca, *pl.* -wce, *sm.* Anthrazit *m.*, Kohlenblende *f.*

Węglowisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Ort *m.* im Walde, wo Kohlen gebrannt werden.

Węglowodór, -u, *sing. tant. sm.* Grubengas *n.*, Sumpfluft *f.*

Węglowy, Węglisty, *adi.* Kohlen=; kohlenartig; — utwór Kohlenformation *f.*, Steinkohlengebilde *n.*; -we drzewo Brennholz *n.*

Węgłosz, -a, *pl.* -e, *sm.* Haloragis (Pflanze).

Węgornia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Aalkiste *f.*, Aalfang *m.*

Węgornik, -a, *pl.* -i, *sm.* (Gymnomuraena) Muräne *f.*

Węgorz, -a, *pl.* -e, *sm.* Aal *m.*; połów -y Aalfang *m.*; staw na -e Aalteich *m.*; -e w zamęcie łowić im Trüben fischen; slizki jak — glatt wie ein Aal, aalglatt.

Węgorzoryb, -a, *pl.* -y, *sm.* Seeaal *n.*

Węgorzosum, -a, *pl.* -y, *sm.* Plattaal *m.*, Plattleib *m*; Buntaal.

Węgorzowaty, *adi.* aalförmig.

Węgorzownica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Schlangenaal *m.*

Węgorzowy, *adi.* Aal=.

Węgorzówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* große schwarze Johannisbeere, Aal=, Wanzenbeere *f.*

Węgorzyca, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Aalgattung *f.*

Węgorzyk, -a, *pl.* -i, *sm.* (Vibrio) Essigälchen *n.*

Węgorzyna, -ny, *sing. tant. sf.* Aalfleisch *n.*

Węgrowacieć, -cieję, -ciałem, *vn. imperf.* finnig werden.

Węgrowatość, -ści, *sing. tant. sf.* Finnen *pl.*, Perlkrankheit *f.*, Hirsesucht *f.*

Węgrowaty, *adi.* voll Finnen, finnig.

Węgrowiec, -wca, *pl.* -wce, *sn.* Finne *f.*

Węgrzyn, -a, *sm.* Ungarwein *m.*

Węzelnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Phaenocoma (Pflanze).

Węzeł, -zła, *pl.* -zły, *sm.*; *dim.* Węzełek, -łka, *pl.* -łki, *sm.* 1) Knoten *m.*; — zawiązać einen Knoten machen, schürzen, knüpfen; — gordyjski gordischer Knoten; na — zawiązać etw. zu einem Knoten binden; — rozwiązać den Knoten lösen; rozwiązanie -zła Knotenlösung *f.*; zawiązanie -zła Knotenschürzung *f.*; — nitowany genieteter Knoten; 2) Band *n.*; — małżeński Eheband *n.*; spoić — przyjaźni die Bande der Freundschaft anknüpfen; łączy mnie z nim — przyjaźni ich bin mit ihm durch Freundschaftsbande verbunden; 3) Bündel *n.*; — kluczy Schlüsselbund *m.*; 4) Knotengeschwulst *f.*; 5) — żywotny Knoten *m.*, Gelenk *n.* zwischen Blatt= und Schultergelenk; 6) — przegubowy Bolzen=, Gelenkverbindung *f.*; 7) -zły, *pl.* Mondsknoten *pl.*, Drachenkopf *m.*, Drachenschwanz *m.*, Ganglien *pl.*; 8) — wilcze Erdfinge *f.*, Erdnuß *f.*

Węzełek, -łka, *pl.* -łki, *sm.* 1) *dim.* von Węzeł; 2) Bündel *n.*, Paket *n.*

Węzina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Enqvaß *m.*

Węzistręt, -u, *pl.* -y, *sm.* Ophiorrhisa (Pflanze).

Węźlica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* (Bacomyces) Knotenschwamm *m.*

Węzłować, -łuję, -wałem; **Węźlić,** -lę, -liłem, *va. imperf.* Knoten knüpfen.

Węzłowanie, Węźlenie, -nia, *sn.* Knüpfen *n.* der Knoten.

Węzłowaty, *adi.*; **Węzłowato,** *adv.* bündig, knotig; krótko i -to kurz und bündig; łodyga — knotiger Stengel.

Węzłowy, *adi.* Knoten=.

Węźlisty, Węźlasty, *adi.* voll Knoten.

Węża, -ży, *pl.* -że, *sf.* Wabe *f.* im Bienenstock.

Wężę, -cia, *pl.* -ta, *sm.* Schlangenjunge(s) *n.*

Wężnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* (Oscillatoria) fadenförmiger Algenkörper.

Wężochwalca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Schlangenanbeter *m.*

Wężogłów, -owa, *pl.* -owy, *sn.* (Ophicephalus) Schlangenkopf *m.*

Wężogon, -u, *pl.* -y, *sm.* (Ophisurus) Schlangenaal *m.*

Wężojedzca, -cy, *pl.* -cy, *sf.* Schlangenesser *m.*

Wężokij, -a, *pl.* -e; **Wężokręt,** -u, *pl.* -y, *sm.* Merkurstab *m.*, Schlangenstab.

Wężorodny, *adi.* schlangengebärend.

Wężowatość, -ści, *sing. tant. sf.* Geschlängelte(s) *n.*; Schlangenartigkeit *f.*

Wężowaty, *adi.*; **Wężowato,** *adv.* Schlangen=, Schlängel=, schlangenartig, geschlängelt.

Wężowiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* Serpentin *n.*; — szlachetny edles Serpentin.

Wężowisko, -ska, *pl.* -ska, *sn.* Schlangenhaut *f.*

Wężownica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* 1) Schlange *f.*, Schlangenrohr *n.*, Feldschlange; 2) Schnecke *f.*, Schlangenlinie *f.*

Wężownik, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Schlangenfisch *m.*; 2) Schlangenstein *m.*; 3) Natterwurz *f.*; — wielki punktierter Aron, Schlangenkraut *n.*; — biały Araswurzel *f.*, deutscher Ingwer, virginische Schlangenwurzel, Pfennigkraut *n.*

Wężowy, Węży, *adi.* Schlangen=; -wa skóra Schlangenhaut *f.*; z -wą gibkością mit Schlangengeschmeidigkeit; sploty -we Schlangengewinde *n.*; -wa ścieżka Schlangenpfad *m.*; taniec -wy, serpentynowy Serpentinentanz *m.*; -wy język (Ophioglossum) Schlangenzunge *f.*; -wy mord Schlangenmord *m.*

Wężówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Plott *m.*, Schlangenvogel *m.*; 2) Lygodium (Farnkrautart); 3) (Hydroglossum) Froschlaichgeschwulst *f.* unter der Zunge.

Węższy, *adi.* Komparativ von Wązki, schmäler.

Wężyć, -żę, -żyłem, *va. imperf.* enger machen, verengern; — się, *vr.* enger werden, sich verengern.

Wężydło, -dła, *pl.* -dła, *sn.* Doppelzehrwurz *f.*

Wężydrzew, -a, *pl.* -a, *sn.* Schlangenholz *n.*

Wężyk, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) kleine Schlange; 2) kleine Feldschlange (Kanone); 3) schlangenförmige Richtung, Schlangenlauf *m.*; strumyk dzielił się w -ów tysiące der Bach teilte sich in tausend

ſchlangenförmige Arme; -a biegać den Schlangenlauf machen; taśma w — ein ſchlangenförmiges Band.

Wężykowatość, -ści, *sing. tant. sf.* Geſchlängelte(s) *n.*, Gewundene(s) *n.*; Gewundenheit *f.*

Wężykowaty, *adi.*; **Wężykowato**, *adv.* gewunden, geſchlängelt.

Wężymord, -u, *sing. tant.* (Scorzonera) Skorzonwurzel *f.*, ſchwarze Haberwurzel.

Wężysko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* 1) große häßliche Schlange; 2) Meßſchnur *f.*; 3) Schlangenſamen *m.*

Wężystręt, -u, *pl.* -y, *sm.* Schlangenwurz *f.*

Wgajać, -jam, -jałem, *va. imperf.*; **Wgaić**, -ję, -iłem, *va. perf.* freien Holzſchlag eröffnen.

Wgajanie, Wgajenie, -nia, *sn.* Eröffnung *f.* des freien Holzſchlages.

Wganiać, ſiehe: Wegnać.

Wganianie, -nia, *sn.* Hineinjagen *n.*, Einjagen *n.*

Wgarniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Wgarnąć**, -nę, -nąłem, *va. perf.* hineinſchieben, hereinſchieben.

Wgarnianie, Wgarnięcie, -cia, *sn.* Hineinſchieben *n.*, Hereinſchieben *n.*

Wgaszczać się, -czam, -czałem, *vr. imperf.*; **Wgościć się**, -szczę, -ściłem, *vr. perf.* ſich einladen, ungeladen eindringen.

Wgiąć, wegnę, wgiąłem, *va. perf.*; **Wginać**, -nam, -nałem, *va. imperf.* hineinbeugen, hineinbiegen, einbiegen.

Wgięcie, -cia; **Wginanie**, -nia, *sn.* Hineinbiegen *n.*, Hineinbeugen *n.*, Einbiegen *n.*

Wgiętodziób, -a, *pl.* -y, *sm.* Kahlkopf *m.*, Ringſtorch *m.*, Jagiru *n.*

Wglądać, -dam, -dałem; **Wzierać**, -ram, -rałem, *vn. imperf.*; **Wglądnąć**, -dnę, -dnąłem; **Wejrzeć**, -rzę, -rzałem, *vn. perf.* 1) hineinſehen; — w czyją duszę in jmnds Seele hineinſehen; — do książki in das Buch hineinſehen; — komu w oczy jmndm in die Augen hineinſehen; — 2) na co auf etw. hinabſchauen, hinunterſchauen; 3) — w co auf etw. ſehen, Einſicht nehmen in etw., ſich mit etw. befaſſen, ſich um etw. bekümmern; dobra gospodyni sama wszędzie -dnie eine gute Hausfrau bekümmert ſich ſelbſt um alles; nie -dasz w to, czy dobrze robią, byleby wiele du bekümmerſt dich nicht darum, ob ſie gut arbeiten, wenn ſie nur viel Arbeit liefern; 4) — w co etw. unterſuchen, prüfen; nie miałem czasu -dnąć w tę sprawę ich hatte keine Zeit, dieſe Angelegenheit zu unterſuchen.

Wglądanie, -nia; **Wglądnięcie**, -cia, *sn.* Hineinſehen *n.*, Unterſuchung *f.*

Wględota, -ty, *sf.* Callichroa (Pflanze).

Wgłąbiać, -biam, -białem, *va. imperf.*; **Wgłobić**, -bię, -biłem, *va. perf.* hineinpreſſen.

Wgłąbianie, Wgłobienie, -nia, *sn.* Hineinpreſſen *n.*

Wgłębiać, -biam, -białem, *va. imperf.*; **Wgłębić** -bię, -biłem, *va. perf.* vertiefen; — się, *vr.* ſich vertiefen; — się w jakiś przedmiot ſich in einen Gegenſtand vertiefen.

Wgłębianie, Wgłębienie, -nia, *sn.* Vertiefen *n.*

Wgłębka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Riccia (Moosart).

Wgniatać, -tam, -tałem, *va. imperf.*; **Wgnieść**, wgniotę, wgniotłem, *va. perf.* hineinpreſſen, hineindrücken, hineinkneten.

Wgniatanie, Wgniecenie, -nia, *sn.* Hineinpreſſen *n.*, Hineinkneten *m.*, Hineindrücken *n.*

Wgnieżdżać się, -dżam, -dżałem, *vr. imperf.*; **Wgnieździć się**, -dzę, -dziłem, *vr. perf.* ſich einniſten.

Wgradzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Wgrodzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* mit einzäunen, in einem Bezirke mit einſchließen; — się, *vr.* ſich eindrängen; — się w cudzy zagon in fremdes Gebiet eingreifen.

Wgradzanie, Wgrodzenie, -nia, *sn.* Miteinzäunen *n.*

Wgramolenie się, -nia, *sn.* Hinaufklettern *n.*, Hinaufkraxeln *n.*, Hinaufkriechen *n.*

Wgramolić się, -lę, -liłem, *va. perf.* mit Schwierigkeit hinaufklimmen, hinaufklettern, hineinkriechen.

Wgrążać, -żam, -żałem, *va. imperf.*; **Wgrążyć**, -żę, -żyłem, *va. perf.* vertiefen, verſenken.

Wgrążanie, Wgrążenie, -nia, *sn.* Vertiefen *n.*, Verſenken *n.*

Wgrozić, -żę, -ziłem, durch Drohen eintreiben, durch Drohung etw. erreichen; — się, *vr.* ſich fürchterlich machen.

Wgrożenie, -nia, *sn.* Erzwingen *n.* durch Drohung.

Wgryzać się, -zam, -załem, *vr. imperf.*; **Wgryźć się**, -zę, -złem, *vr. perf.* ſich hineinbeißen; -zę się jak dym pod jej powieki ich werde mich wie der Rauch unter ihre Lider hineinbeißen.

Wgryzanie się, Wgryzienie się, *sn.* Hineinbeißen *n.*

Wgryzek, -zka, *pl.* -zki, *sm.* Rüſſelkäfer *m.*

Wgrzebać, -bię, -bałem, *va. perf.*; **Wgrzebywać**, -buję, -wałem, *va. imperf.* hineinſcharren, einſcharren, verſcharren.

Wgważdżać, -dżam, -dżałem, *va. imperf.*; **Wgwoździć**, -żdżę, -dziłem, *va. perf.* hineinnageln, hineinkeilen.

Wgważdżanie, Wgwożdżenie, -nia, *sn.* Einkeilung *f.*, Einkeilen *n.*

Whysować, -suję, -wałem, *va. perf.* hinaufhiſſen.

Wiać, wieję, wiałem, I. *vn. imperf.*; **Wionąć**, -nę, -nąłem, I. *vn. perf.* 1) wehen; patrzeć, skąd wiatr wieje ſchauen, von wo der Wind weht (ſprichw.) den Mantel nach dem Winde hängen; wiatr łagodny wiał o południa ein milder Wind wehte vom Süden; chłodny wietrzyk wionął na nią ein kühles Windchen hauchte ſie

an; wiatr wieje od wybrzeża der Wind weht von der Küste; etw. fächeln, Wind machen, in der Luft schwenken; — chorągwiami w powietrzu die Fahnen flattern lassen; w dali wiał pióropusz jego hełmu in der Ferne wehte der Federbusch seines Helmes; — papierkiem na świecę das Licht mit einem Stückchen Papier anfächeln; ptak skrzydłami wiejąc powietrze rozbija der Vogel durchschneidet mit den Flügeln schlagend die Luft; 3) mit dem Winde gehen, verschwinden, verklingen, in den Wind geschlagen werden; i wionęła ogrodem przez płoty, przez liście und sie verschwand im Garten hinter den Zäunen und Blättern; z grobów wieją modły, jęki von den Gräbern trägt der Wind Gebet und Stöhnen herbei; wionęła dawna wierność die alte Treue verschwand; II. *va.* 1) etw. schwingen, wannen, sichten, würfeln; 2) — kogo jmndn wegblasen.

Wiadomość, -ści, *pl.* -ści, *sf.* 1) Nachricht *f.*, Kunde *f.*; mam tę — z ust naocznych świadków ich habe diese Nachricht von Augenzeugen; ta — jest nieco spóźniona diese Nachricht ist ein wenig verspätet; — ta rozeszła się lotem błyskawicy po całem mieście diese Nachricht verbreitete sich mit Blitzesschnelle in der ganzen Stadt; już dawno nie miałem -ści od mego syna ich bin schon lange ohne Nachricht von meinem Sohne; fałszywa — falsche Kunde; 2) Kenntnis *f.*, Kunde *f.*; doszło do mojej -ści es ist zu meiner Kenntnis gelangt; podajemy do powszechnej -ści, że wir bringen zu allgemeiner Kenntnis, daß . . .; es wird hiedurch bekanntgegeben, daß . . .; przyjąć do -ści zur Kenntnis nehmen; mieć o czem — von etw. Kenntnis haben; -ści polegające na doświadczeniu auf Erfahrung beruhende Kenntnisse; posiada piękne -ści w literaturze starożytnej er besitzt schöne Kenntnisse in der alten Literatur.

Wiadomy, *adi.*; **Wiadomo**, **Wiadomie**, *adv.* bewußt, bekannt; w -mej ci sprawie wyjechał za granicę in der dir bekannten Angelegenheit reiste er ins Ausland; nie było mi -mem es war mir nicht bekannt; całemu światu o tem -mo es ist der ganzen Welt bekannt; ten człowiek skłamał -mie dieser Mensch hat bewußt gelogen; -mo ci być musi es muß dir bekannt sein; pobyt jego nie jest -my sein Aufenthalt ist nicht bekannt; nie -mo mi, gdzie to podział es ist mir nicht bekannt, wo er es hingetan hat; o ile mi jest -mem soweit meine Kenntnis reicht; -mym sposobem bekanntermaßen.

Wiadro, -dra, *pl.* -dra, *sn.*; *dim.* **Wiaderko**, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Eimer *m.*; Plütze *f.*, Kübel *m.*; -ko pożarowe Feuereimer *m.*

Wiadrowy, *adi.* Eimer-, einen Eimer fassend.

Wiadukt, -u, *pl.* -y, *sm.* Viadukt *m.*, Wegüberführung *f.*

Wialnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Getreidesichtungsmaschine *f.*

Wianecznica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Kranzflechterin *f.*

Wianecznik, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Kranzflechter *m.*; 2) (Hedychium) Kranzblume *f.*

Wianeczny, *adi.* Kranz-.

Wianek, -nka, *pl.* -nki, *sm.*; *dim.* **Wianeczek**, -czka, *pl.* -czki; **Wianuszek**, -szka, *pl.* -szki, *sm.* 1) Kranz *m.*, Kränzlein *n.*; wić — einen Kranz flechten; — z róż i lilii ein aus Rosen und Lilien geflochtener Kranz; 2) Jungfernkranz *m.*, Kränzchen *n.*, Keuschheit *f.*; — pannie odebrać einer Jungfrau den Kranz rauben; — swój utraciła sie ist um ihren Kranz gekommen.

Wianie, -nia, *sn.* Wehen *n.*

Wiano, -na, *pl.* -na, *sn.* 1) Mitgift *f.*, Brautschatz *m.*; 2) Morgengabe *f.*, Gegenvermächtnis *n.*, Widerlage *f.*

Wianorostka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Leofingia (Pflanze).

Wianotka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Fedia (Pflanze).

Wianować, -nuję, -wałem, *va. perf.* 1) aussteuern, ausstatten; 2) die Morgengabe schenken, die Widerlage der Frau verschreiben, das Gegenvermächtnis machen.

Wianowanie, -nia, *sn.* Ausstattung *f.*, Schenkung *f.* der Morgengabe, Gegenvermächtnis *n.*

Wianowłocznia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Besteria (Pflanze).

Wianowłosta, -sty, *pl.* -sty, *sf.* Princiana (Pflanze).

Wiara, -ry, *pl.* -ry, *sf.* 1) Glaube *m.*; — nadzieja i miłość Glaube, Liebe und Hoffnung; — twoja ciebie uzdrowiła dein Glaube hat dich gesund gemacht; — bez uczynków jest martwa der Glaube ohne Taten ist tot; niech prosi Boga, z -ą, nic nie wątpiąc er soll Gott voll Glauben bitten, an nichts zweifeln; — w nieśmiertelność duszy der Glaube an die Unsterblichkeit der Seele; akt *m.* -ry Glaubensakt *m.*, Glaubensbekenntnis *n.*; silny swoją -rą fest durch seinen Glauben; 2) Glaube *m.*, Religion *f.*; — katolicka, żydowska, ewangelicka der katholische, jüdische, evangelische Glaube; być -ry chrześcijańskiej christlichen Glaubens sein; wyprzeć się wiary swoich ojców den Glauben seiner Väter verleugnen; wyznanie -ry Glaubensbekenntnis *n.*; brak -ry Mangel *m.* an Glauben; wyrzec się swojej -ry seinen Glauben abschwören; 3) Glaube *m.*, Glaubwürdigkeit *f.*, Glaubhaftigkeit *f.*; dać czemu -rę einer Sache Glauben schenken; to -rę przechodzi das ist über allen Glauben; ta pogłoska u nikogo nie znajduje -ry dies Gerücht findet bei niemandem Glauben; pokładać w czem zupełną -rę festen Glauben in etw. setzen; stracił już u wszystkich -rę er

hat schon bei allen den Glauben verloren; rzecz godna -ry eine glaubwürdige Sache; dla lepszej -ry der größeren Glaubwürdigkeit wegen; 4) Treue *f.*, Treu' und Glauben; spuścić się na czyją -rę sich auf jmnds Treue verlassen; pod dobrą -rą co obiecać jmndm etw. auf Treu' und Glauben versprechen; dochować -ry treu bleiben; na -rę z kim żyć mit jmndm auf Treu' und Glauben leben; — małżeńska die eheliche Treue; kto nie może przyjacielowi dochować -ry wer seinem Freunde nicht treu bleiben kann; złamać -rę die Treue brechen; 5) Soldaten *pl.*, Waffenbrüder *pl.*; — naprzód! voran, Waffenbrüder!

Wiardunek, -nku, *pl.* -nki, *sm.* Vierdung *m.*

Wiarka, -ki, *sf.* neuer, falscher Glaube.

Wiarlina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Milnea (Pflanze).

Wiarliwość, -ści, *sing. tant. sf.* Leichtgläubigkeit *f.*

Wiarliwy, *adi.*; **Wiarliwie**, *adv.* leichtgläubig.

Wiarobrońca, -cy, *pl.* -cy, *sf.* Glaubensverteidiger *m.*

Wiarogodność, -ści, *sing. tant. sf.* Glaubwürdigkeit *f.*

Wiarogodny, *adi.*; **Wiarogodnie**, *adv.* glaubwürdig; -na wiadomość glaubwürdige Nachricht.

Wiarołomca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Treulose(r) *m.*, Wortbrüchige(r) *m.*

Wiarołomność, -ści, *sf.* Treulosigkeit *f.*, Wortbrüchigkeit *f.*

Wiarołomny, *adi.*; **Wiarołomnie**, *adv.* wortbrüchig, treubrüchig.

Wiarołomstwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* Treubruch *m.*

Wiarumla, -li, *pl.* -le, *sf.* Ruellia (Pflanze).

Wiarus, -a, *pl.* -y, *sm.* tüchtiger Krieger, Kriegsmann *m.*, alter Soldat, Veteran *m.*

Wiarzemlina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Petesia (Pflanze).

Wiastun, -u, *pl.* -y, *sm.* Volkameria (Pflanze).

Wiata, -ty, *pl.* -ty, *sf.* Halle *f.*, Säulengang *m.*, Portikus *m.*; — dworcowa Bahnhofshalle; — odjazdowa Abfahrtshalle; — targowa Markthalle.

Wiatr, -u, *pl.* -y, *sm.*; *dim.* **Wiaterek**, -rka, *pl.* -rki; **Wietrzyk**, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Wind *m.*; łagodny — gelinder, sanfter Wind; silny — starker Wind; — północny, południowy, wschodni, zachodni Nord-, Süd-, Ost-, Westwind; — pomyślny, günstiger Wind; płynąć z -em in der Windrichtung segeln; przeciw -owi płynąć gegen den Wind segeln, widrigen Wind haben; gnany -em tu i tam vom Winde hin und her gejagt; straszny dziś — na dworze es ist heute sehr windiges Wetter; czekać na pomyślniejszy — auf einen günstigeren Wind warten; — wieje z różnych stron i w różnym kierunku der Wind läuft hin und her, ohne eine feste Richtung zu haben; — się zmienia der Wind ändert die Richtung, der Wind springt um; — robić Wind machen, verursachen; — komu odciąć einem Schiffe den Wind abschneiden, abkneifen; -u nie czuć wcale der Wind läßt sich kaum spüren, der Wind ist flau; skąd — wieje? woher kommt der Wind? na — gadać in den Wind, in die Luft hinein reden; na — pójść in den Wind geschlagen werden; lecieć jak — windschnell laufen; z -em pójść, ulecieć, na cztery -y pójść zu Wasser werden, sich zerschlagen, durchgehen, in alle Winde verstreut werden; wynoś mi się na cztery -y schau, daß du weiterkommst, geh zum Teufel; -y gonić ohne Ziel herumlaufen, sich herumtreiben, dem Winde nachjagen, einer leeren Hoffnung nachgehen; na — umsonst, vergeblich, ohne Ziel und Ursache; na — gadać stummen Ohren predigen; jak — w polu unbeständig wie der Wind im Felde; szukaj -u w polu dein Suchen ist so vergeblich, als wenn du dem Winde im Felde nachrennen würdest; kto się -em nadstawia, -em ginie wer sich mit Flittergold schmückt, dessen Schmuck vergeht bald; kto — sieje, wiatrem żyć będzie, albo wicher żąć będzie wer Wind sät, wird Sturm ernten; co z -em przyszło, z -em uleci wie gewonnen, so zerronnen, leicht erworben, leicht vertan; iść za próżnym -em eitlem Ruhme nachgehen; mieć -y w głowie einen leeren Kopf haben; gdzie język -em szumi, tam pierzchliwe nogi wo auf der Zunge der Wind sauft, da wackeln die Füße bei jeder Gefahr, Großsprecherei verrät feiges Herz; -em podszyty leicht, mit Wind gefüttert; 2) Wind *m.*, Witterung *f.*, Geruch *m.*; pies poszedł za -em der Hund ging dem Winde nach; 3) Blähung *f.*, Wind *m.*; jarzyny sprawiające -y należy chorym na żołądek unikać die blähenden Gemüse sollen von den Magenkranken gemieden werden; to najlepszy środek na -y das ist das beste Mittel gegen Blähungen; -y puszczać Winde fahren lassen, Winde streichen lassen.

Wiatrak, -a, *pl.* -i, *sm.*; *dim.* **Wiatraczek**, -czka, *pl.* -czki, *sm.* Windmühle *f.*; walka z -ami Kampf gegen Windmühlen, Kampf mit imaginären Gegnern; -czek Windradgebläse *n.*; -czek lampy Lampenblacker *m.*

Wiatrakowy, **Wiatraczkowy**, *adi.* Windmühlen-.

Wiatrociąg, -u, *pl.* -i, *sm.* Luft-, Windpumpe *f.*

Wiatrolotny, *adi.* windschnell.

Wiatrołom, -u, *pl.* -y, *sm.* Windbruch *m.*, Windschaden *m.*

Wiatromierz, -a, *pl.* -e, *sm.* Windmesser *m.*

Wiatronogi, *adi.* windfüßig, schnellfüßig, windschnell.

Wiatropęd, -u, *pl.* -y, *sm.* Windrädchen *n.*, Ventilator *m.*

Wiatropędny, *adi.* windlösend, windtreibend.

Wiatrowa, -wy, *sf.* Ventilaga (Pflanze).

Wiatrowisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Windecke *f.*

Wiatrowy, *adi.* Wind-; — wieniec Windrose *f.*; — słup Windhose *f.*

Wiatrozbiór, -bioru, *pl.* -biory, *sm.* Windbehälter *m.*, Windregulator *m.*; -ory suche z objętością stałą unveränderliche Windbehälter; -ory suche ruchome Trockenregulatoren mit veränderlichem Inhalte, Trockenwindbehälter; — wodny Wasserwindbehälter, Wasserregulator.

Wiatrozmian, -u, *pl.* -y, *sm.* Wetterbläser *m.*, Wetterfächer *m.*

Wiatrożył, -a, *pl.* -y, *sm.* Chamäleon *n.*, Schillereidechse *f.*

Wiatrówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Windbüchse *f.*; 2) Wetterlotten *m.*; 3) Pfefferminzbranntwein *m.*

Wiatrunek, -nku, *pl.* -nki, *sm.* Blähung *f.*, Wind *m.*

Wiatyk, -u, *sing. tant.* *sm.* Sterbesakramente *pl.*

Wiąd, -u, *pl.* -y, *sm.* Atrophie *f*, Zusammenschrumpfung *f.*

Wiąśl, -i, *pl.* -e, *sf.* Salvinia (Pflanze).

Wiąz, więzu, *pl.* więzy, *sm.* Ulme *f.*, Ulmbaum *m.*, Rüster *f.*; — pospolity Feldrüster, gemeine Ulme; — długoszypułkowy Flatterrüster, Bastrüster, langstielige Ulme; — brzost, korkowy Korkulme.

Wiąz, więzu, *pl.* więzy, *sm.*; **Więza**, -zy, *pl.* -zy, *sf.* (gewöhnlich im *plur.* gebraucht) 1) Band *n.*, Fessel *f.*; umarł w -zach er ist im Kerker gestorben; -zy miłości Liebesbande; uwolnić kogo z -zów jmndn von den Fesseln befreien; gdy dusza uwolni się z -zów ciała wenn sich die Seele von den Fesseln des Körpers befreit; 2) -zy, *pl.* Fasern *pl.*, Zasern *pl.*

Wiązacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Binder *m.*, Dachgebinde *n.*, Dachband *n.*, Dachbinderbalken *m.*

Wiązać, -żę, -załem, I. *va. imperf.* 1) binden, anbinden, verbinden; — snopy Garben binden; — miotły Besen binden; — kogo jmndn binden; — zboże w snopy Getreide in Garben binden; — komu ręce i nogi jmndm Hände und Füße binden; nic nas nie -że ani obietnica, ani kontrakt nichts bindet uns, weder ein Versprechen noch ein Kontrakt; — sieć ein Netz binden; spostrzegł nagle, że chcą mu — oczy er bemerkte plötzlich, daß man ihm die Augen zubinden wolle; — słowa w wiersze Worte zu Versen binden; mowa -zana gebundene Rede; — litery w pisaniu die Buchstaben beim Schreiben ineinander verschlingen; — nuty Noten streichen; 2) verpflichten, binden, verbinden; prawa nie -żą przed ogłoszeniem die Gesetze sind vor der Publikation nicht bindend; 3) löppeln; knüpfen; flechten; II. — się, *vr.* 1) sich binden, sich verbinden; nie chcę się — na całe życie ich will mich nicht für mein Leben lang binden; nie wiąż się z nikim, swobodny bądź verbinde dich mit niemandem, sei frei; 2) ansetzen, sich häupten, sich schließen; kwiat się -że die Blume schließt sich; — się z czego aus etw. entstehen, sich aus etw. bilden; dąb z żołędzi się -że die Eiche keimt aus einer Eichel; 3) losgehen, fassen; psy -żą się z niedźwiedziem die Hunde gehen auf den Bären los, fassen den Bären, hängen sich an den Bären.

Wiązadło, -dła, *pl.* -dła, *sn.*; *dim.* **Wiązadełko**, -ka, *pl.* -ka, *sn.* 1) Band *n.* Strang *m.*; 3) Weidenrute *f.* zum Flechten.

Wiązak, -a, *pl.* -i, *sm.* Binder *m.*, Würfelholz *n.* zum Binden der Sparren.

Wiązanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* 1) Binden *n.*, Zusammenbinden *n.*, Verbinden *n.*, Verbindung *f.*; — ciesielskie Fügung *f.*, Zimmerung *f.*, Zimmerwerk *n.*; — na zakładkę Aufblattung *f.*, Zusammenblatten *n.*; — na skos schräge Verbindung; — na czop Verzapfung *f.*; — w jaskółczy ogon Schwalbenschwanz *m.*; — dachu Dachstuhl *m.*; — dachowe Dachgebinde *n.*, Dachbund *m.*; Bundgespärre *n.*; — dachowe na kozłach Bockpfettendach *n.*; — dachowe na sochach Satteldach mit Hängewerk; — dachu pełne Dachbinder *m.*; — dachu puste Leergespärre *n.*; — dachu żelazne Eisenzug *m.*, Eisenwerk *n.*; — o stolcu leżącym Dachgebinde mit liegendem Dachstuhle; — o stolcu stojącym Dachgebinde mit stehendem Dachstuhle; — o wiązaniu rozpierającem Dachgebinde mit Sprengwerk; — o wiązaniu wiszącem Dachgebinde mit Hängewerk; 2) Angebinde *n.*, Geburtstags-, Namenstagsgeschenk *n.*; otrzymałem ten słownik na — ich habe dieses Wörterbuch zum Angebinde, zum Namenstage, zum Geburtstage erhalten.

Wiązanina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* 1) Gebundene(s) *n.*, Geflochtene(s) *n.*; 2) Binden *n.*; 3) Reimerei *f.*

Wiązanka, -ki, *pl.* -ki, *sf.*; *dim.* **Wiązaneczka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Bund *m.*, Bündelchen *n.*, Büschel *m.*; — kwiatów ein Büschel Blumen; 2) Verbundflöße *pl.*

Wiązań, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Bund *m.*

Wiązar, -a, *pl.* -y, *sm.*; — wiszący Hängebock *m.*, Hängewerksbinder *m.*

Wiązarek, -rka, *pl.* -rki, *sm.* 1) Bindwerk *n.*; 2) Angebinde *n.*, Patengeschenk *n.*

Wiązarka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Floß *m.* aus Klapp- oder Brennholz.

Wiązіel, -i, *pl.* -e, *sf.* (Gynatropsis) Zwitterkaper *f.*

Wiązka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Bund *n.*, Büſchel *m.*; — drzewa Holzbund; — szparagów Spargelbund; — siana Heubund.

Wiązkowiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* Himantia (Flechtenart).

Wiązkowy, *adi.* büſchelförmig, büſchelartig.

Wiązowy, *adi.* Ulmen-, Rüſter-.

Wibracya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Vibration *f.*, Schwingen *n.*, Schwingung *f.*, Zittern *n.*, Beben *n.*; = Drganie.

Wibrować, -bruję, -wałem, *vn. imperf.* vibrieren, ſchwingen, zittern, beben; = Drgać.

Wibudłak, -a,' *pl.* -i, *sm.* Martinia (Pflanze).

Wice, Vorſilbe als Zuſatz ſtatt pod oder młodszy = Unter-, Vize-.

Wiceadmirał, -a, *pl.* -owie, *sm.* Vizeadmiral *m.*

Wicedyrektor, -a, *pl.* -owie, *sm.* Vizedirektor *m.*

Wicekonsul, -a, *pl.* -owie, *sm.* Vizekonſul *m.*

Wicekról, -a, *pl.* -owie, *sm.* Vizekönig *m.*

Wiceprezydent, -a, *pl.* -ci, *sm.* Vizepräſident *m.*

Wicesekretarz, -a, *pl.* -owie, *sm.* Vizeſekretär *m.*

Wicewersa, *adv.* vice versa umgekehrt; = Odwrotnie.

Wicher, -chru, *pl.* -chry, *sm.* 1) Sturm *m.*, Sturmwind *m.*; ſilny — wieje es weht ein heftiger Sturm; nagle zerwał się — plötzlich erhob ſich ein Sturm; gnany -chrem vom Sturmwind gejagt; 2) unruhiger Kopf; 3) Zeichen *n.* am Pferde; 4) Miſtel *f.*

Wichlin, -u, *pl.* -y, *sm.* Chloranthus (Pflanze).

Wichroróg, -ogu, *pl.* -ogi, *sm.* Hermetia (Inſekt).

Wichrowatość, -ści, *sing. tant. sf.* ungeſtümes Weſen.

Wichrowaty, *adi.*; **Wichrowato**, *adv.* 1) ſtürmiſch, aufrühreriſch, unruhig; 2) -ta belka krummgelaufener Balken.

Wichrowy, *adi.* Sturm-.

Wichrzenie, -nia, *sn.* 1) Beunruhigen *n.*, Verwirren *n.*; 2) Stürmen *n.*, Brauſen *n.*, Toben *n.*

Wichrzyciel, -a, *pl.* -e, *sm.* Ruheſtörer *m.*, Beunruhiger *m.*

Wichrzyć, -rzę, -rzyłem, *va.* und *vn. imperf.* 1) beunruhigen, die Ruhe ſtören, Verwirrung verurſachen, Unfrieden ſäen; 2) ſtürmen, brauſen toben.

Wichura, -ry, *pl.* -ry, *sf.* Sturm *m.*; — śnieżna Schneegeſtöber *n.*

Wicin, -u, *pl.* -y, *sm.* Gmelina (Pflanze).

Wicina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Floß *m.*, flaches Flußſchiff, Leichter *m.*

Wiciokrzew, -u, *pl.* -y, (Lonicera) Specklilie *f.*, Geißblatt *n.*, Heckenkirſche *f.*

Wiciowaty, *adi.* windend.

Wiciowy, *adi.* Garten-, Ruten-.

Wić, -ci, *pl.* -ci, *sf.* 1) Gerte *f.*, Rute *f.*; 2) -ci, *pl.* Aufgebotsſtock *m.*; -ci wojenne Befehl zum allgemeinen Aufgebot; trzecie -ci letzter, dritter Befehl zum allgemeinen Aufgebot; nie czekać -ci den Befehl nicht abwarten.

Wić, -ję, -łem, I. *va. imperf.* 1) flechten, binden, winden; — wieniec einen Kranz winden; — bukiet einen Strauß binden; — nici na kłębek das Garn auf einen Knäuel winden; 2) — kręgi den Körper in Ringe zuſammenrollen; II. — się, *vr.* 1) ſich winden; -je się jak wąż er windet ſich wie eine Schlange; — się w koło czego ſich um etw. herum winden, ſchlingen; — się do góry ſich hinauf-, emporwinden; -je się strumyk po kwiecistej dolinie das Bächlein ſchlängelt ſich durchs blumige Tal; -je się piorun w powietrzu der Blitz durchſchlängelt die Luft; 3) — się na języku, na myśli, w pamięci, przed oczyma, auf der Zunge, vor den Augen ſchweben; 3) -je się co etw. gelingt, etw. geht gut von ſtatten.

Wid, -u, *sm.* Sehen *n.*; nur gebräuchlich in der Redensart: ani -u ani słychu man ſieht und hört nichts.

Widać, *v. defect.* man ſieht, es iſt zu ſehen; nikogo nie — es iſt niemand zu ſehen; — stąd było całą bitwę von hier überſah man die ganze Schlacht; z tego wszystkiego —, że nasze zamiary spełzną na niczem aus alledem ſieht man, daß unſere Pläne zu Waſſer werden; —, że rozumiesz twoje rzemiosło man ſieht, daß du dein Handwerk verſtehſt; tylko co go nie — er muß jeden Augenblick da ſein.

Widelcowy, *adi.* Gabel-.

Widelec, -lca, *pl.* -lce, *sm.* 1) Gabel *f.*; 2) — przebijarki Froſchplatte *f.* der Lochmaſchine.

Widelnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Perla (Inſekt).

Widełek, -łka, *pl.* -łki, *sm.* kleine Gabel; -łki, *pl.* 1) Schlund *m.*; 2) Bruſtbein *n.* der Vögel; 3) — kierownicze pasa przewodowego Riemenleiter *m.*; — wychwytowe Ausrückhebel *m.*

Widełkowaty, *adi.* gabelförmig.

Widenda, -dy, *pl.* -dy, *sf.*; **Widemus**, *indecl.* gerichtliche Sicht.

Widlastość, **Widłowatość**, -ści, *sing. tant. sf.* Gabelförmigkeit *f.*; Gabelung *f.*

Widlasty, **Widłowaty**, *adi.*; **Widlasto**, **Widłowato**, *adv.* gabelförmig; -ta łodyga gabelförmiger Stengel.

Widlica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* 1) Haarnadel *f.*, 2) Tragband *n.*, Stütze *f.*; 3) Leder-, Wabenpalme *f.*

Widlik, -a, *pl.* -i, *sm.* (Nebalia) Fächerſchwanzkrebs *m.*

Widłak, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) gabelförmiges Holz; 2) Schere *f.*, Außenwerk *n.*; 3) *dim.* **Widłaczek**, -czka, *pl.* -czki, *sm.* Bärlappen *m.*, Wolfsfuß *m.*, Kolbenmoos *n.*

Widłakowaty, *adi.* bärlappartig.

Widłakowy, *adi.* Bärlapp-, Wolfsfuß-, Kolbenmoos-; -we rośliny Bärlappgewächse *pl.*

Widłastodzielny, *adi.* gabelspaltig.

Widława, -wy, *pl.* -wy, *sf.* Lisianthus (Pflanze).

Widłoróg, -ogu, *pl.* -ogi, *sm.* Antilopenart.

Widłosz, -a, *pl.* -e, *sm.* Pisa (Krabbenart).

Widłozął, -ęba, *pl.* -ęby, *sm.* Dicranum (Laubmoosgattung).

Widły, -dłów und wideł, *plur. tant. sn.* 1) Gabel *f.*; — do siana Heugabel; — do gnoju Mistgabel; -dłami mu w głowie ułożono er ist nicht recht bei Trost; — maźnicy Achsgabel, Lagergabel, Lagerschere *f.*; 2) — u wozu Gabelbeichsel *f.*; 3) gabelförmiger Ort, Gabelung *f.*

Widmo, -ma, *pl.* -ma, *sn.* Gespenst *n.*, Erscheinung *f.*; Zygmunt ujrzał — Barbary Siegmund erblickte das Gespenst Barbaras; — słoneczne Sonnenspektrum *n.*; — powietrzne Fata Morgana *f.*

Widnokrąg, -ęgu, *pl.* -ęgi, *sm.* Horizont *m.*, Gesichtskreis *m.*

Widnokrężny, *adi.* am Horizont sichtbar.

Widność, -ści, *sing. tant. sf.* Helle *f.*, Sichtbarkeit *f.*

Widny, *adi.*; **Widno**, *adv.* hell, licht; sichtbar; — pokój ein lichtes Zimmer; noc była -na es war eine helle Nacht.

Widoczność, -ści, *sing. tant. sf.* Sichtbarkeit *f.*, Offenbarkeit *f.*

Widoczny, *adi.*; **Widocznie**, *adv.* sichtbar, augenscheinlich, offenbar; -ne kłamstwo eine offenkundige Lüge; było to całkiem -ne es war ganz offenbar; -nie nie zgadza się na to offenbar geht er darauf nicht ein; -nie nic o tem nie rozumiesz offenbar verstehst du gar nichts davon.

Widok, -u, *pl.* -i, *sm.* 1) Anblick *m.*; co za — przedstawił się ich oczom was für ein Anblick bot sich ihren Augen (dar); okropny to był — das war ein furchtbarer Anblick; — nędzy go nie smuci, — szczęścia go nie weseli der Anblick des Elends betrübt ihn nicht, der Anblick des Glückes erfreut ihn nicht; na — sułtana padli wszyscy na twarz beim Anblicke des Sultans fielen sie alle aufs Gesicht; na ten — okropny strach go przejął furchtbares Entsetzen ergriff ihn bei diesem Anblick; 2) Aussicht *f.*, Ausblick *m.*, Ansicht *f.*; z okien moich mam piękny — na miasto aus meinen Fenstern habe ich eine schöne Aussicht auf die Stadt; kraj obfity w piękne -i ein an schönen Aussichten reiches Land; — komu zasłonić jmdm die Aussicht benehmen; nie mam żadnych -ów na przyszłość ich habe gar keine Aussichten für die Zukunft; tu dla mnie niema -ów für mich sind da keine Aussichten vorhanden; -i Krakowa i jego okolic die Ansichten von Krakau und seiner Umgebung; kolorowany — naszego miasta eine kolorierte Ansicht unserer Stadt; — boczny Seitenansicht; — z przodu Vorderansicht; 3) Schau *f.*; na — publiczny coś wystawić etw. zur Schau ausstellen, öffentlich ausstellen; stać na -u vornestehen, dort, wo man gesehen wird, stehen; gesehen werden; 4) Schauspiel *n.*

Widokowy, *adi.* Ansichts-, Anblick-, Schau-.

Widokówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Ansichtskarte *f.*, illustrierte Postkarte.

Widomość, -ści, *sing. tant. sf.* Sichtbarkeit *f.*, sichtbarer Beweis.

Widomy, *adi.*; **Widomie**, *adv.* 1) sichtbar, augenfällig; jest całkiem -mem es ist ganz sichtbar; 2) sehend.

Widowisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Schaustellung *f.*, Schauspiel *n.*; uczeszczać na -ka die Schaustellungen besuchen; urządzić — eine Schaustellung veranstalten.

Widownia, -wni, *pl.* -wnie, *sf.* Bühne *f.*, Schauplatz *m.*; Szene *f.*, Theater *n.*; na -wni świata auf dem Welttheater; wejść na -nię życia publicznego auf die Bühne des öffentlichen Lebens treten.

Widywać, -duję, -wałem, *va. imperf.* sehen, öfters sehen.

Widz, -a, *pl.* -owie, *sm.* Zuschauer *m.*

Widza, -dzy, *sing. tant. sf.* Anschauung *f.*

Widzenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* 1) Sehen *n.*; rzecz godna -nia eine sehenswerte Sache; przyjechałem do Krakowa dla -nia mojej matki ich bin nach Krakau gekommen, um meine Mutter zu sehen; 2) Anschauung *f.*, Ansicht *f.*; z mego punktu -nia von meinem Gesichtspunkte; 3) Erscheinung *f.*, Gesicht *n.*; Traumerscheinung *f.*, Nachtgesicht *n.*; w gorączce miewał -nia im Traume hatte er Erscheinungen; 4) — się Zusammentreffen *n.*, Zusammenkunft *f.*, Begegnung *f.*; do -nia (się) auf Wiedersehen.

Widziadło, -dła, *pl.* -dła, *sn.* Erscheinung *f.*, Gespenst *n.*; — powietrzne Luftbild *n.*, Luftspiegelung *f.*

Widzialność, -ści, *sing. tant. sf.* Sichtbarkeit *f.*

Widzialny, *adi.*; **Widzialnie**, *adv.* sichtbar; gołem okiem — mit dem bloßen Auge sichtbar; nie jest dziś — er ist heute nicht zu sehen.

Widzieć, -dzę, -działem, I. *va.* und *vn. perf.*; **Widywać**, -duję, -wałem, *va. imperf.* 1) sehen; — w ciemnościach im Dunkeln sehen; -działem to na własne oczy ich habe es mit eigenen Augen gesehen; idź, niech cię więcej nie -dzę geh, ich will dich nicht mehr sehen; nie -działem go już od dłuższego czasu ich habe ihn schon längere Zeit nicht gesehen; -dział mnie idącego tu er hat mich hieher gehen gesehen; jak -dzę, nic nie będzie z naszych planów wie ich sehe, werden unsere Pläne nicht ausgeführt; jak -dzę, nie wiesz jeszcze nic o tem wie ich sehe, weißt du noch gar nichts da-

von; Bóg -dzi Gott sieht es, Gott weiß es, Gott ist Zeuge; Bóg -dzi, że nie miałem zamiaru go skrzywdzić Gott ist mein Zeuge, daß ich nicht die Absicht hatte, ihm unrecht zu tun; czy -działeś już coś podobnego? hast du schon so was gesehen?; a któż to -działwer hat es je gesehen, (besonders tadelnd) pfui, schäme dich; -dzisz go siehst du, schau mal, wie gescheit, wie klug; -dzisz go, sam nic nie wie, a starszych by chciał uczyć sieh mal, wie klug, selber weiß er gar nichts und möchte die älteren Leute belehren; to się dopiero da — daß wird sich erst sehen lassen; jak cię -dzą, tak cię piszą wie man dich sieht, so beschreibt man dich, man beurteilt dich nach deinem Äußern; -dzący sehend; ślepych uczynić -cymi Blinde sehend machen; nie -dzę w tem nic złego ich sehe darin nichts Schlechtes; 2) sehen, ersehen, einsehen; -dzę z twego listu ich ersehe aus deinem Briefe; -dzę, że rzecz się rzeczywiście tak ma ich sehe, daß die Sache sich wirklich so verhält; -dzę teraz, że miałem niesłuszność ich sehe jetzt ein, daß ich unrecht hatte; 3) — co do kogo etw. an jmndm sehen, bemerken; II. — się, *vr.* 1) sich sehen, sich selber sehen; rad się -dzę u ciebie ich bin gern bei dir; 2) sich sehen, jmndn sehen; -działem się z nim wczoraj, ale nic mi o tej sprawie nie mówił wir haben uns gestern gesehen, er hat mir aber von dieser Angelegenheit nichts gesagt; -dywałem się z nim dawniej w kawiarni, w ostatnich czasach zeszedł mi z oczu wir haben uns früher öfters im Kaffeehaus gesehen, in letzterer Zeit ist er mir aber aus den Augen gekommen; jużeśmy się dziś -dzieli wir haben uns heute schon gesehen; muszę się jeszcze dziś z nim — ich muß ihn noch heute sehen, sprechen; 3) scheinen, erscheinen, vorkommen; -dzi mi się, że wasz stosunek mniej jest serdeczny jak dawniej es kommt mir vor, als sei euer Verhältnis jetzt weniger herzlich; co się dobrem -dzi was gut zu sein scheint.

Widzimisię, *indecl. sn.* Gutdünken *n.*, Dafürhalten *n.*; Willkür *f.*; zrobić co według swego — etw. nach seinem Gutdünken tun.

Wiec, -u, *pl.* -e, *sm.* 1) Volksversammlung *f.*, Versammlung *f.*; Kongreß *m.*; 2) Landgericht *n.*

Wiech, -u, *pl.* -y, *sm.* giftiger Wasserschierling.

Wiecha, -y, *pl.* -y, *sf.* 1) Strohwisch *m.*; Bierwisch *m.*, ausgehängter Wirtshaus-, Schenkkranz; 2) Absteckstange *f.*; 3) Büschel *m.*, Rispe *f.*, Samenstrauß *m.*

Wiecheć, -chcia, *pl.* -chcie, *sm.*; *dim.* **Wiechetek**, -tka, *pl.* -tki, *sm.* Stroh-, Heu-, Kräuterwisch *m.*; nie mieć kogo za więcej jak — jmndn wie einen Strohwisch behandeln; za — co nie stanie etw. ist nicht mehr wie ein Strohwisch wert.

Wiechotka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Sarothra (Pflanze).

Wiechatłowa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* Schlacheria (Pflanze).

Wiechowy, *adi.* Wisch-.

Wiecowy, *adi.* Versammlungs-, Kongreß-.

Wieczernia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Vesper *f.*, Abendandacht *f.*

Wieczernik, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Speisestube *f.*; 2) = **Wieczornik**, -a, *pl.* -i, *sm.* Nachtviole *f.*, Wendelblume *f.*

Wieczerza, -rzy, *pl.* -rze, *sf.* Abendbrot *n.*, Abendessen *n.*, Abendmahl *n.*, Nachtmahl *n.*; — Pańska das letzte Abendmahl.

Wieczerzać, -rzam, -rzałem, *va.* und *vn. imperf.* zu Abend essen, nachtmahlen, das Abendbrot zu sich nehmen.

Wieczerzanie, -nia, *sn.* Nachtmahlen *n.*

Wieczko, -ka, *pl.* -ka, *sm.* 1) *dim.* von Wieko; 2) Luftröhrendeckel *m.*, Kehlkopfdeckel *m.*

Wiecznić, -nię, -niłem, *va. imperf.* ewig machen, verewigen.

Wiecznik, -a, *pl.* -i, *sm.* Gomphrena *f.*, — kulisty Kugelamaranth *m.*

Wiecznokwitły, *adi.* immerblühend.

Wieczność, -ści, *sing. tant. sf.* 1) Ewigkeit *f.*; — Boga die Ewigkeit Gottes; przeniósł się do -ści er hat das Zeitliche gesegnet, er ist ins bessere Jenseits hinübergeschlummert, er ist entschlafen; po przyjęciu świętych sakramentów przeniósł się do wieczności er ist nach Empfang der letzten Ölung entschlummert, verschieden; 2) Erbeigentum *n.*, Erbpacht *f.*, ewiges Erbe, ewiges Eigentum; darować komu co na — jmndm etw. für ewige Zeiten schenken; to jego — das ist sein Erbeigentum.

Wiecznotrwały, *adi.* immerdauernd, ewig dauernd.

Wiecznozielony, *adi.* immergrün.

Wieczny, *adi.*; **Wiecznie**, *adv.* ewig, immerwährend, immer; żywot — ewige Seligkeit; na -ną pamiątkę zum ewigen Andenken; na -ne czasy für ewig, für immer, für immerwährende Zeiten; — odpoczynek racz mu dać, Panie Herr, gib ihm die ewige Ruhe; pójść na — pokój zum ewigen Frieden hinüberschlummern; — pokój ewiger Friede; żyd — tułacz der ewige Jude; -ne światło ewige Lampe; nasza przyjaźń -nie trwać będzie unsere Freundschaft wird ewig währen; -ne potępienie ewige Verdammnis; -ne miasto ewige Stadt (Rom); -nie tylko stękasz du ächzest nur immer, du tust nichts als ächzen; ten — niepokój w domu zaczyna mnie denerwować diese ewige Unruhe im Hause fängt an mich nervös zu machen.

Wieczorek, -rku, *pl.* -rki, *sm.* 1) *dim.* von Wieczór; 2) Unterhaltungsabend *m.*, Abendunterhaltung *f.*, Soiree *f.*

Wieczornica, -cy, *pl.* -ce, *sf.*; **Wieczorynka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* = Wieczorek 2).

Wieczorny, *adi.* Abend=, abendlich; zebranie -ne Abend=versammlung *f.*; -ne nabo=żeństwo Abendandacht *f.*; -ne powietrze Abendluft *f.*; chłód -ny Abendkühle *f.*; -ne wy=danie gazety Abendausgabe *f.* der Zeitung, Abendblatt *n.*

Wieczór, -oru, *pl.* -ory, *sm.* 1) Abend *m.*; o szóstej — um sechs Uhr abend; wczoraj — gestern abend; -orem abends; pod —, z -ora gegen Abend; dobry — guten Abend; od rana aż do -ora von Früh bis Abend; — zachodzi es wird Abend; nie wrócę przed -orem ich komme vor dem Abend nicht zurück; — życia der Abend des Lebens; 2) Abend=gesellschaft *f.*, Soiree *f.*

Wieczystość, **Wieku=istość**, -ści, *sing. tant. sf.* Ewigkeit *f.*

Wieczysty, **Wiekuisty**, *adi.*; **Wieczyście**, **Wieku=iście**, *adv.* ewig.

Wiedza, -dzy, *sing. tant. sf.* Wissenschaft *f.*, Wissen *n.*; Kennen *n.*, Kenntnis *f.*; roz=przestrzeniać granice -dzy ludzkiej die Grenzen des menschlichen Wissens erwei=tern; powierzchowna — oberflächliches Wissen; głę=boka — tiefes Wissen; jego — niewiele warta mit seinem Wissen ist es nicht weit her; głęboka — przy nadzwyczajnej skromności zyskały mu wiele stronników tiefes Wissen gepaart mit gro=ßer Bescheidenheit gewannen ihm viele Parteigänger; bez mojej -dzy ohne mein Wissen, ohne mein Vorwissen; uszło to mojej -dzy das entging mir.

Wiedzieć, wiem, -działem, *va.* und *vn. imperf.* wissen, Kenntnis von etw. haben; nie nie — unwissend sein; chcę — dokładnie, jak się rzecz miała ich will genau wissen, wie sich die Sache verhielt; wiem, co to znaczy... ich weiß, was es bedeutet; wiesz przecie, że przed tobą nie mam tajemnic du weißt doch, daß ich vor dir keine Geheimnisse habe; do=brze, że wiem, czego się mam spodziewać gut, daß ich weiß, was ich zu erwarten habe; nie chcę nic o nim wiedzieć ich will nichts von ihm wis=sen, hören; chciałbym — ich möchte gern wissen; nikt nie potrzebuje o tem — nie=mand braucht davon zu wissen, niemand braucht es zu erfah=ren; wiem o tem z własnego doświadczenia ich weiß es, ich kenne es aus eigener Erfah=rung; któż to może — wer kann es wissen; Bóg raczy — das weiß Gott, Gott mag es wissen, das kann niemand wissen; wiesz co? weißt du was?; trzeba ci — du mußt wissen; o ile wiem soviel ich weiß; co wiesz o tem? was weißt du davon?; Bóg wie, jak ciężko mi się z tobą roz=stać Gott weiß, wie schwer es mir fällt, mich von dir zu trennen; nie -działem nic o twojej nieobecności ich wußte nichts von deiner Abwesen=heit; nie — o Bożym świecie von gar nichts eine Ahnung haben; nie wiem, na którym świecie żyję ich bin wie von Sinnen; nie — czy z potrze=by, czy z upodobania man weiß nicht, ob aus Not oder Vorliebe; żeby nie wiem kto mnie o to prosił wenn der Kaiser, wenn ich weiß nicht, wer mich darum bitten würde; nie wiem, co mam czynić ich weiß nicht, was ich tun soll; cały świat o tem wie die ganze Welt weiß davon; nie — po co man weiß nicht wozu, ganz unnütz, ganz unnötig; ukarał go nie — za co er hat ihn be=straft, Gott mag wissen, war=um; nie —, po co znowu tu przyszedłeś man weiß nicht, wozu du wieder hergekommen bist, du bist ganz unnötigerweise hergekommen; choćbym nie — wiele miał zapłacić, muszę to jeszcze dziś mieć wenn ich ich weiß nicht wieviel dafür zahlen müßte, muß ich es noch heute haben; ta praca nie wiem jakiegoby zmęczyła olbrzyma diese Arbeit würde selbst einen Riesen ermüden; — co na kogo etw. von jmndm wissen, über jmndn etw. wissen, in Kenntnis von etw. sein, daß jmndn anbe=langt, gegen jmndn etw. wissen; wiem coś na niego i dlatego ręki mu nie podam ich weiß etw. gegen ihn und werde ihm deshalb die Hand nicht reichen; — co do siebie etw. von sich selber wissen, sich dessen bewußt sein, daß man ..

Wiedzenie, -nia, *sn.* Len=ken *n.*, Führen *n.*

Wiedźma, -my, *pl.* -my, *sf.* Hexe *f.*, Zauberin *f.*; altes Weib, alte Vettel.

Wieja, -i, *pl.* -je, *sf.* Schnee=gestöber *n.*, Unwetter *n.*

Wiejacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Kornwerfer *m.*, Kornsichter *m.*

Wiejaczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Kornwerferei *f.*, Kornsichterei *f.*

Wiejadło, -dła, *pl.* -dła, *sn.* Wurfschaufel *f.*

Wiejnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Ventilator *m.*

Wiejski, *adi.* ländlich, Dorf=, Land=; -ka dziewczyna Landmädchen *n.*; -kie gospo=darstwo Landwirtschaft *f.*; muzyka -ka Dorfmusik *f.*; -kie obyczaje ländliche Sitten; -ka prostota ländliche Ein=falt; Landpomeranze *f.*; -kie życie Landleben *n.*; po -ku ubrany dorfmäßig gekleidet.

Wiejskość, -ści, *sing. tant. sf.* Ländlichkeit *f.*

Wiejszczyzna, -ny, *sing. tant. sf.* ländliches Wesen.

Wiek, -u, *pl.* -i, *sm.* 1) Alter *n.*; w moim -u in mei=nem Alter; — młodzieńczy, męski, podeszły — Jugend=alter, Mannesalter, hohes, vorgerücktes Alter; w -u lat dwudziestu im Alter von zwanzig Jahren; każdy — ma swoją zabawkę jedes Alter hat sein Spielzeug; być z kim w równym -u mit jmndm im gleichen Alter stehen; starszy -iem älter; dożył późnego -u er erlebte ein hohes Alter; w sile -u in den besten Jahren; z -u

mu i z urzędu ten zaszczyt należy dieſe Ehre gebührt ihm nach Alter und Rang; — stateczny geſetztes Alter; — sędziwy ehrwürdiges Alter; 2) Jahrhundert *n.*, Zeit *f.*, Zeitalter *n.*; w dziewiętnastym -u im neunzehnten Jahrhundert; Sokrates nie pojął — jego Sokrates wurde von ſeinem Zeitalter nicht begriffen; — nowożytny modernes Zeitalter; -i średnie Mittelalter *n.*; — uczony gelehrtes Zeitalter; w trzecim -u po Chrystusie im dritten Jahrhundert nach Chriſtus; — przyszły das kommende Jahrhundert; — złoty das goldene Zeitalter; 3) Leben *n.*; najpiękniejsze lata mego -u są te, które z wami spędziłem die ſchönſten Jahre meines Lebens habe ich mit euch verbracht; ostatek mego -u chcę przebyć w swojej ojczyźnie den Reſt meines Lebens will ich in meiner Heimat verbringen; póki -u stanie zeitlebens; 4) Alter *n.*, Ewigkeit *f.*, vergangene Zeiten; od -ów von alters her; od -ów cię nie widziałem ich habe dich ſeit einer Ewigkeit nicht geſehen; na -i -ów, amen in Ewigkeit, Amen; przed -i vor alters.

Wiekiera, -ry, *pl.* -ry, *sf.* Mactra (Muſchelart).

Wieko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Deckel *m.*; — trumny Sargdeckel; — skrzyni Kiſtendeckel; — cylindra parowego Deckel des Zylinders.

Wiekopomność, -ści, *sing. tant. sf.* Denkwürdigkeit *f.*

Wiekopomny, *adi.*; **Wiekopomnie**, *adv.* ewig, unſterblich, ewig denkwürdig; -na sława unſterblicher Ruhm; chwila ta dla mnie będzie -na dieſer Augenblick wird für mich ewig denkwürdig bleiben; czyn -ny denkwürdige Tat.

Wiekotrwały, *adi.* Jahrhunderte überdauernd.

Wiekować, -kuję, -wałem, *vn. imperf.* ewig dauern, ewig verweilen.

Wiekowy, *adi.* hundertjährig, Jahrhundert-, ſehr alt.

Wiekuistka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* (Ammobium) Sandimmortelle *f.*

Wiekuistość, -ści, *sing. tant.* Ewigkeit *f.*

Wiekuisty, *adi.*; **Wiekuiście**, *adv.* ewig, ewiglich, ewig dauernd.

Wielądko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* gebünſteter, geſpickter Braten.

Wielbiciel, -a, *pl.* -e, *sm.* Anbeter *m.*, Verehrer *m.*, Ruhmredner *m.*, Lobpreiſer *m.*

Wielbicielka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Anbeterin *f.*, Verehrerin *f.*, Ruhmrednerin *f.*, Lobpreiſerin *f.*

Wielbić, -bię, -biłem, *va. imperf.* anbeten, verehren, lobpreiſen; -bi dusza moja Pana meine Seele preiſt den Herrn.

Wielbienie, -nia, *sn.* Lobpreiſen *n.*, Verehren *n.*, Anbeten *n.*

Wielbłąd, -a, *pl.* -y, *sm.* Kamel *n.*; z muchy robić -a aus einer Fliege ein Kamel machen, eine Kleinigkeit zu einer großen Sache aufblaſen; łatwiej przejdzie — przez ucho od igły aniżeli bogaty do raju eś geht ein Kamel leichter durch ein Nadelöhr als ein Reicher in das Himmelreich; sierć -a Kamelhaar *n.*

Wielbłądnik, -a, *pl.* -i; **Wielbłądziarz**, -a, *pl.* -e, *sm.* Kameltreiber *m.*

Wielbłądokoza, -zy, *pl.* -zy, *sf.* Kamelziege *f.*, Lama *n.*; Angoraziege *f.*

Wielbłądoryś, -sia, *pl.* -sie, *sm.* Kamelparder *m.*

Wielbłądzi, *adi.* Kamel-; -a plewa Kamelſtroh *n.*

Wielbłądzica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Kamelkuh *f.*

Wielce, *adv.* ſehr, ungemein; (veraltet) mnie — miłościwy panie mir ſehr gnädiger Herr; — szanowny ſehr hochgeehrt; uciekł się — er freute ſich ungemein; — kosztowny ſehr koſtſpielig.

Wiele, *adv.* viel; — ludzi viele Menſchen; i — innych und viele andere; — mam z niej pociechy ich habe an ihr viel Freude; on bardzo — z tego nie rozumie ſehr vieles davon verſteht er nicht; za — dobrego zu viel des Guten; nie — mi na tem zależy es liegt mir nicht viel daran; -lu ludzi utrzymuje viele Menſchen behaupten; słuchaj —, mało mów höre viel zu und ſprich wenig; — mnie to kosztowało trudu es hat mich viel Mühe gekoſtet; nie o — większy nicht viel größer; —bym za to dał, żeby módz być przy tem ich möchte viel dafür geben, um dabei ſein zu können; — ci jeszcze do tego brakuje es fehlt dir noch viel dazu; tak — ? ſo viel?; — ? wieviel?; — miałeś z tego dochodu? wieviel Einkommen hatteſt du davon?; — wydałeś? wieviel haſt du ausgegeben?; -lu ich było wie viele waren ihrer?; — razy bił zegar? wievielmal hat die Uhr geſchlagen?; -lu poległo? wie viele ſind gefallen?

Wielebność, -ści, *sing. tant. sf.* Ehrwürdigkeit *f.*, Hochwürdigkeit *f.*; wasza — (Euer)Ehrwürden, Hochwürden.

Wielebny, *adi.* hochwürdig; -nemu Ojcu dem hochwürdigen Vater.

Wielezłego, *indecl. sn.* (Arum maculatum) Pfaffenbinde *f.*, Fieberwurzel *f.*, Eſelsohren *pl.*, gefleckter Aron.

Wielgopław, -u, *pl.* -y, *sm.* Harder *m.* (Makrelengattung).

Wielibrza, -rzy, *pl.* -rze, *sf.* eine Pflanze.

Wielichota, -ty, *pl.* -ty, *sf.* Diplotaxis (Pflanze).

Wieliczata, -ty, *pl.* -ty, *sf.* Sanchesia (Pflanze).

Wieliperz, -a, *pl.* -e, *sm.* Pterophorus (Inſektenart).

Wielkanoc, -iejnocy, *sing. tant. sf.* Oſtern *pl.*; na — zu Oſtern.

Wielkanocny, *adi.* Oſter-, öſterlich; -na niedziela Oſterſonntag *m.*; -ny poniedziałek Oſtermontag *m.*; -ne święta Oſterfeiertage *pl.*; -ny baranek Oſterlamm *n.*; — zając Oſter-

haſe *m.*; -na spowiedź öffentliche Beichte.

Wielki, *adi.*; *comp.* **Większy**, 1) groß, größer; — człowiek großer Mann, große Persönlichkeit; — dom, pałac großes Haus, großer Palaſt; — ulica, rzeka große Straße, großer Fluß; — wiatr, strach großer Wind, Schrecken; — kawał mięsa ein großes Stück Fleiſch; uszedłem — kawał drogi ich bin ein großes Stück Weg gegangen; -e miasto Großſtadt, große Stadt; -e miasto pociąga to za sobą die Großſtadt bringt das mit ſich; żyć na -m świecie in der großen Welt leben; -ką stratę ponieść einen großen Schaden erleiden; -e zdolności große Begabung; -e pieniądze viel Geld; był -m poetą er war ein großer Dichter; -e nasze grzechy, ale Panie, zmiłowanie Twoje większe groß ſind unſere Sünden, aber Herr, deine Gnade iſt noch größer; żyć na -ką skalę, stopę auf großem Fuße leben; udawać -ego pana den großen Herrn ſpielen; -ką rolę odgrywać eine große Rolle ſpielen; posiadać -ką naukę große Gelehrſamkeit beſitzen; -em było moje przerażenie groß war mein Erſtaunen; -ka zbrodnia großes Verbrechen; to rzecz -ej wagi das iſt eine Sache von großer Wichtigkeit; powstał — hałas na ulicy auf der Gaſſe entſtand ein großer Lärm; — Boże großer Gott; Kazimierz — Kaſimir der Große; — Ocean der Große Ozean; — książę Großherzog *m.*, Großfürſt *m.*; -e księstwo litewskie Großfürſtentum Litauen; — mistrz krzyżacki Großmeiſter des Kreuzritterordens; — kanclerz Großkanzler *m.*; — koniuszy koronny Kron-großſtallmeiſter *m.*; -ka litera großer Anfangsbuchſtabe; to słowo pisze się -ką literą dieſes Wort wird mit einem großen Anfangsbuchſtaben geſchrieben; jak -im jest wasz dom? wie groß iſt euer Haus?; nie o wiele większy od tego nicht viel größer als dieſes; równie — gleich groß; nad miarę — über alle Maßen groß; dość — ziemlich groß; nadzwyczaj — überaus groß; 2) (eigentümliche Bedeutung): — tydzień Karwoche *f*, Marterwoche *f.*; — czwartek, piątek, -ka sobota Gründonnerstag *m.*, Karfreitag *m.*, Karſamstag *m.*; — choroba Fallſucht *f.*, Epilepſie *f.*; — piec Hochofen *m.*; — czas höchſte Zeit; coś z większego obrobić etw. aus dem gröbſten ausarbeiten.

Wielkierz, Wilkierz, -a, *pl.* -e, *sm.* Willkür *f.* (im deutſchen Recht), Stadtgeſetz *n.*

Wielkobrody, *adi.* großbärtig.

Wielkobrzuch, -a, *pl.* -y, *sm.* Menſch *m.* mit großem Bauch, Dickwanſt *m.*

Wielkoczwartkowy, *adi.* Gründonnerstag-.

Wielkoduszność, -ści, *sing. tant. sf.* Großherzigkeit *f.*, Großmut *f.*

Wielkoduszny, *adi.*; **Wielkodusznie**, *adv.* großherzig, großmütig.

Wielkodziób, -a, *pl.* -y, *sm.* Habicht *m.*; = Jastrząb.

Wielkogęby, *adi.* großmäulig.

Wielkogłowy, *adi.* großköpfig.

Wielkogłów, -owa, *sm.* Großkopf *m.*

Wielkogroch, -u, *sing. tant. sm.* Pisum macrocarpum (Erbſenart).

Wielkojaszczur, -a, *pl.* -y, *sm.* foſſile Rieſeneidechſe.

Wielkokłosy, *adi.* großährig.

Wielkoksiążęcy, *adi.* großherzoglich, großfürſtlich.

Wielkokwiat, -u, *pl.* -y, *sm.* Linſen-, Bohnenbaum *m.*

Wielkoletni, *adi.* großjährig; = Pełnoletni.

Wielkolistny, *adi.* großblätterig.

Wielkolud, -u, *pl.* -y, *sm.* Rieſe *m.*

Wielkomały, *adi.* gerngroß.

Wielkomiejski, *adi.* großſtädtiſch.

Wielkomorszcz, -a, *pl.* -e, *sm.* Macrocystis (Tangalgengattung).

Wielkomyślność, -ści, *sing. tant. sf.* Großmut *f.*, Erhabenheit *f.* des Geiſtes.

Wielkomyślny, *adi.*; **Wielkomyślnie**, *adv.* großmütig, erhaben.

Wielkonogi, *adi.* großfüßig. [naſig.

Wielkonosy, *adi.* großnaſig.

Wielkook, -a, *pl.* -i, *sm.* (Oculata) Großauge *m.*

Wielkooki, *adi.* großäugig.

Wielkopański, *adi.* großherriſch; miewa -e zachcianki er hat manchmal Wünſche, die für einen großen Herrn paſſen würden.

Wielkopaszcz, -a, *pl.* -e, *sm.* Schnäpper *m.*; = Jaskólnik.

Wielkopiątkowy, *adi.* Karfreitags-.

Wielkopław, -u, *pl.* -y, *sm.* Nomens (Fiſchart).

Wielkopostny, *adi.* die großen Faſten betreffend.

Wielkorąk, -a, *pl.* -i, *sm.* (Gonoplax) Eckſchild *m.*

Wielkoręki, *adi.* großhändig.

Wielkorosły, *adi.* groß gewachſen.

Wielkoróg, -ogu, *pl.* -ogi, *sm.* Steinbock *m.*

Wielkorybnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Walfiſchlaus *f.*

Wielkorządca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Statthalter *m.*, Gouverneur *m.*; Schloßhauptmann *m.*, Oberverwalter *m.*

Wielkorządczyni, —, *pl.* -nie, *sf.* Frau *f.* des Statthalters, Gouverneurs, Statthalterin *f.*, Oberverwalterin *f.*

Wielkorządztwo, -wa, *sing. tant. sn.* Statthalterſchaft *f.*; Oberverwaltung *f.*

Wielkoskrzydły, *adi.* großflügelig.

Wielkoszczok, -a, *pl.* -i, *sm.* Bärenräuber *m.*

Wielkoszpon, -u, *pl.* -y, *sm.* (Megalonyx) Rieſenklaue *f.* (vorſintflutliches Tier).

Wielkowładny, *adi.* groß-mächtig.

Wielkość, -ści, *sing. tant. sf.* 1) Größe *f.*; naturalnej -ści von natürlicher Größe; w całej swojej -ści in seiner ganzen Größe; gwiazdy pierwszej, drugiej, trzeciej -ści Sterne erſter, zweiter, dritter Größe; obydwaj są równi co do -ści ſie ſind beide gleich groß; posąg ten dla swojej -ści nie mógł być umieszczony w kościele dieſe Bildſäule konnte ihrer Größe wegen in der Kirche nicht untergebracht werden; — tego zadania mnie odstrasza die Größe dieſer Aufgabe ſchreckt mich ab; wyniesiony na najwyższy szczyt -ści ludzkiej auf den höchſten Gipfel der menſchlichen Größe erhoben; — duszy Seelengröße; — umysłu Geiſtesgröße; 2) algebraiſche Größe; -ści, równe tejże samej -ści, są równe między sobą zwei Größen, die einer dritten gleich ſind, ſind auch untereinander gleich; 3) mechaniſche Größe; — bezwzględna siły abſolute Größe einer Kraft; 4) große Menge, Zahl; 5) wasza — Euere Hoheit.

Wielkotygodniowy, *adi.* Karwochen-.

Wielkouch, -a, *pl.* -y, *sm.* (Vespertillo auritus) Großohr *m.*

Wielkouchy, *adi.* großohrig.

Wielkousty, *adi.* großmäulig.

Wielkowładny, *adi.* großmächtig.

Wielkozęby, *adi.* großzähnig.

Wielkozwierz, -a, *pl.* -e, *sm.* (Megatherium) Rieſenfaultier *n.*

Wielmożnić, -nię, -niłem; **Wielmożyć**, -żę, -żyłem, *va. perf.* mächtig machen, groß erheben; — się, *vr.* czem mit etw. großtun, ſich brüſten, ſich groß und wichtig machen, ſich verherrlichen, lobpreiſen.

Wielmożnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* vielvermögend, hochadelig werden.

Wielmożnienie, -nia, *sn.* Mächtigwerden *n.*, Mächtigmachen *n.*

Wielmożnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* hochgeſtellter Herr, Exzellenz *f.*

Wielmożność, -ści, *sing. tant. sf.* 1) Herrlichkeit *f.*, Pracht *f.*, Aufwand *m.*; 2) große Macht, Vielvermögenheit; 3) Wohlgeborenheit *f.*

Wielmożny, *adi.* 1) mächtig, vielvermögend; 2) prächtig, herrlich; 3) wohlgeboren; — pan N. N. Seine Wohlgeboren, der wohlgeborene Herr N. N.; jaśnie — pan N. N. Seine Hochwohlgeboren, der hochwohlgeborene Herr N. N.

Wielobarwność, -ści, *sing. tant. sf.* Vielfarbigkeit *f.*, Polychromie *f.*

Wielobarwny, *adi.* vielfarbig.

Wieloboczny, *adi.* vielſeitig.

Wielobok, -u, *pl.* -i, *sm.* Vieleck *n.*, vielſeitige Figur, Polygon *n.*

Wielobóstwo, -a, *sing. tant. sn.* Vielgötterei *f.*

Wielobrzmienny, *adi.* vieltönig.

Wieloczyn, -u, *pl.* -y, *sm.* Produkt *n.* (in der Multiplikation).

Wielodziałkowy, *adi.* polypetaliſch, mit vielen Kelchſchnitten.

Wielodzielny, *adi.*; **Wielodzielnie**, *adv.* vielſpaltig.

Wielogłosy, *adi.* vielſtimmig.

Wielogłowy, *adi.* vielköpfig.

Wielogran, -u, *pl.* -y, *sm.* Vieleck *n.*, Polyeder *n.*

Wielogroch, -u, *sing. tant. sm.* Stabelerbſe *f.*

Wielojagoda, -dy, *pl.* -dy, *sf.* Syncarpium *n.*, Fruchthaufe *m.*

Wielokąt, -a, *pl.* -y, *sm.* Vieleck *n.*, Polygon *n.*

Wielokątny, *adi.* vieleckig, vielkantig.

Wielokłosisty, *adi.* vielährig.

Wielokolorowy, *adi.* vielfarbig.

Wielokrążek, -żka, *pl.* -żki, *sm.* Flaſchenzug *m.*; — różniczkowy Differentialflaſchenzug.

Wielokrotny, *adi.* vielfältig, vielmalig.

Wielokształtny, vielformig, vielgeſtaltig.

Wielokwiatowy, *adi.* vielblumig.

Wieloletni, *adi*, vieljährig.

Wielolicowy, *adi.* verſchieden.

Wielolistny, *adi.* vielblätterig.

Wielomoczenie, -nia, *sing. tant. sn.* (Polyuria) übermäßiges Urinieren.

Wielomówność, -ści, *sing. tant. sf.* Geſprächigkeit *f.*, Schwatzhaftigkeit *f.*, Vielrederei *f.*

Wielomówny, *adi.* vielredend, geſprächig, ſchwatzhaft.

Wielonoga, -gi, *pl.* -gi, *sf.* Tauſendfuß *m.*

Wielonogi, *adi.* vielfüßig.

Wielonóg, -oga, *pl.* -ogi, *sm.* Vielfüßer *m.*

Wielonożność, -ści, *sing. tant. sf.* Vielfüßigkeit *f.*

Wielooczny, **Wielooki**, *adi.* vieläugig.

Wielopestkowiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* (Nuculanium) Vielfrucht *f.*

Wielopłatkowy, *adi.* vielblätterig, polypetaliſch.

Wielopłodny, *adi.* ſehr fruchtbar, oft Früchte tragend.

Wielopłonka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Sauvagesia (Pflanze).

Wielopręcikowy, *adi.* polyandriſch, mit vielen Staubgefäßen.

Wieloraki, *adi.*; **Wielorako**, *adv.* vielerlei, mannigfaltig.

Wielorakość, -ści, *sing. tant. sf.* Vielerleiheit *f.*, Vielfachheit *f.*, Mannigfaltigkeit *f.*

Wieloraz, -u, *pl.* -y, *sm.* Quotient *m.*

Wielorogi, *adi.* vielhörnig.

Wieloryb, -a, *pl.* -y, *sm.* Walfiſch *m.*

Wielorybi, *adi.* Walfiſch-.

Wielorybię, -cia, *pl.* -ta, *sn.* Jung(s) *n.* des Walfiſches.

Wielorybołowny, *adi.* Walfiſchfang-.
Wielorybołostwo, -stwa, *sn.* Walfiſchfang *m.*
Wielorządny, *adi.* polyarchiſch.
Wielorzędztwo, -wa, *sn.* Vielherrſchaft *f.*, Polykratie *f.*
Wielorzędzisty, *adi.* vielreihig.
Wielosetny, *adi.* vielhundertzählig.
Wielosiek, -a, *pl.* -i, *m.* Bohrer *m.* mit vielen ſcharfen Ecken.
Wielosił, -u, *pl.* -y, *sm.* griechiſcher Baldrian, Sperrkraut *n.*, Heilwurz *f.*
Wieloskładny, *adi* vielteilig.
Wieloskrzydły, *adi.* vielflügelig.
Wielosłupkowy, *adi.* vielgattig; -we rośliny vielgattige, vieleheliche Pflanzen.
Wielostronny, *adi.* vielſeitig.
Wielostrunny, *adi.* vielſaitig.
Wielosylabny, **Wielosylabowy**, *adi.* vielſilbig; = Wielozgłoskowy.
Wieloszparowy, *adi.* 1) vielklappig; 2) vielkiemig.
Wielość, -ści, *sing. tant. sf.* Vielheit *f.*
Wielościan, -u, *pl.* -y, *sm.* Polyeder *n.*
Wielościenny, *adi.* von mehreren Flächen eingeſchloſſen.
Wielotorebka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Polytheca (Pflanze).
Wieloważnie, *adi.* ſehr wichtig.
Wielowładność, -ści, *sing. tant. sf.* Vielvermögenheit *f.*, Vielgewalt *f.*, Macht *f.*, große Gewalt.
Wielowładny, *adi.*; **Wielowładnie** *adv.* vielvermögend.
Wielowłosy, *adi.* vielhaarig.
Wielowrót, -otu, *pl.* -oty, *sm.* Erſchütterung *f.*, Schwingung *f.*
Wielowrotny, *adi.* ſchwingend, oszillierend.
Wielozął, -ębu, *pl.* -ęby, *sm.* Beringeria (Pflanze).
Wielozgłoskowy, *adi.* vielſilbig.
Wieloznaczny, *adi.* vielbedeutend.
Wieložądny, *adi.* vielverlangend.
Wieloženiec, -ńca, *pl.* -ńcy, *sm.* Polygamiſt *m.*, Vielbeweibte(r) *m.*
Wieloženny, *adi.* vielweibig.
Wieloženństwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* Vielweiberei *f.*
Wielubia, -bi, *pl.* -bie, *sf.* Kamelie *f.*
Wieniec, -ńca, *pl.* -ńce, *sm.* 1) Kranz *m.*, — miała na głowie ſie hatte auf dem Kopfe einen Kranz; — ślubny Hochzeitskranz; — z kwiatów Blumenkranz; — chwały Ehrenkranz; — grochowy Erbſenſtrohkranz (als Korb für einen Freier); — z kłosów Ährenkranz; — wawrzynu Lorbeerkranz; — zwycięski Siegeskranz; — szturmowy Pechkranz; — wić einen Kranz winden, flechten; — komu włożyć na głowę jmndm einen Kranz aufs Haupt ſetzen; — ostrokolny Paliſadenkranz; — koła Radkranz, Radfelgenkranz; — koła zamachowego Schwingring *m.*, Radfelge *f.*; — wieżowy, twierdzowy Mauerkranz; — korabiowy Schiffskranz; — na wino Weinkranz, Weinſchankkranz; -ńcem im Kreiſe, kranzartig; stanęli -ńcem ſie ſtellten ſich in einem Kreiſe auf; obóz -ńcem otoczyć das Lager umzingeln; -ńcem mnie otoczyli ſie ſtellten ſich um mich ringsherum; 2) Reif *m.*; 3) Reiſe-, Strickſcheibe *f.*; 3) Vierung *f.*, Schachtkranz *m.*, Revier *n.*; — okliniony Zimmerung *f.*, mit Getriebe, Keilgevier *n.*, Keiljoch *n.*; -ńce poziome Bohlenwand *f.*, Block-, Schurzholdwand.
Wieńcarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Kranzflechter *m.*, Straußbinder *m.*
Wieńczenie, -nia, *sn.* Bekränzen *n.*, Bekränzung *f.*
Wieńczyć, -czę, -czyłem, *va. perf.* bekränzen, krönen.
Wieprz, -a, *pl.* -e, *sm.* Borg *m.*, gereinigtes, gemäſtetes, männliches Schwein; tłusty jak — fett wie ein gemäſtetes Schwein.
Wieprzak, -a, *pl.* -i, *sm.* junger Borg.
Wieprzarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Schweinehändler *m.*
Wieprzki, -ków, *plur. tant. sm.* Stachelbeeren *pl.*
Wieprzowina, -ny, *sing. tant. sf.* Schweinefleiſch *n.*; Schweinebraten *m.*
Wieprzowy, *adi.* Schweins-; -we kotlety Schweinskoteletten *pl.*; -wa pieczeń Schweinsbraten *m.*; -wa skóra Schweinsleder *n.*; — chleb Saubrot *n.*
Wieprzyniec, -ńca, *pl.* -ńce, *sm.* 1) Schweine-, Saustall *m.*; 2) Saufenchel *m.*, Ferkelkraut *n.*
Wiercarnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Bohrmaſchine *f.*
Wiercenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Bohren *n.*; — ziemi Bohrverſuch *m.*, Tiefbohrung *f.*; — linowe Seilbohren.
Wiercić, -cę, -ciłem, *va. imperf.* 1) bohren; — dziurę ein Loch bohren; 2) reiben; — mak w donicy Mohn im Reibaſch reiben; 3) drehen, winden, ſchwenken, ſchwingen, umdrehen; 4) — się, *vr.* ſich drehen, ſich herumdrehen, ſich fortwährend bewegen; -ci się ciągle, ani chwili spokojnie nie nie usiedzi er bewegt ſich fortwährend, bleibt nicht einen Augenblick ruhig ſitzen.
Wiercimak, -a, *pl.* -i; **Wiercioch**, -a, *pl.* -y, *sm.* Reibkeule *f.*
Wiercipięta, -ty, *pl.* -ty; *dim.* **Wiercipiętka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Luftſpringer *m.*, Windbeutel *m.*, Springinsfeld *m.*
Wiercišrodek, -dka, *pl.* -dki, *sm.* Zentrumbohrer *m.*, Verſenker *m.*
Wiernik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Vertraute(r) *m.*
Wierność, -ści, *sing. tant. sf.* Treue *f.*; człowiek doznanej -ści ein Menſch von erprobter Treue; przysięga -ści Treueſchwur *m.*

Wierny, *adi.*; **Wiernie**, *adv.* 1) treu, getreu; — jej będę aż do zgonu ich werde ihr bis zum Tode treu bleiben; -nie ojczyźnie służyć treu dem Vaterlande dienen; tajemnicy -nie dochować das Geheimnis treu bewahren; — sługa treuer Diener; — odpis eine getreue Kopie; — palec Goldfinger *m.*, 2) gläubig, getreu, rechtgläubig.

Wiersz, -a, *pl.* -e, *sm.* 1) Vers *m.*; Gedicht *n.*; Reim *m.*; -e różne vermischte Gedichte; — pochwalny Lobgedicht *n.*; to nie do -a das reimt sich nicht; w młodości pisałem -e in meiner Jugend habe ich Verse geschrieben; -ami co opowiadać etw. in Versen darstellen, erzählen; ten poemat składa się ze stu -y dieses Gedicht besteht aus hundert Versen; 2) Zeile *f.*, Reihe *f.*; napisz mi choć parę -y schreibe mir wenigstens paar Zeilen; pomyłka drukarska jest w trzecim -u od góry der Druckfehler ist in der dritten Zeile von oben.

Wiersza, -szy, *pl.* -sze, *sf.* Fischreuse *f.*

Wierszokleta, -ty, *pl.* -ci, *sm.* Reimschmied *m.*, Versemacher *m.*

Wierszopis, -a, *pl.* -y; **Wierszotwórca**, -cy, *pl.* -cy, *sf.* Poet *m.*, Dichter *m.*, Versknüller *m.*

Wierszopisarstwo, -wa, *sn.* Dichten *n.*, Versschreiben *n.*

Wierszowy, *adi.* Vers-.

Wierszydło, -dła, *pl.* -dła, *sn.* schlechter Vers, schlechte Dichtung, Knüttelvers *m.*

Wierszyk, -a, *pl.* -i, *sm.* Verschen *n.*, kleines Gedicht.

Wiertak, -a, *pl.* -i, *sm.* Kurbelbohrer *m.*, Brustleier *f.*; Wendelbohrer *m.*

Wiertarnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Bohrmaschine *f.*, Bohrlade *f.*

Wiertnictwo, -wa, *sn.* Tiefbohrtechnik *f.*, Tiefbohrkunst *f.*

Wiertniczy, *adi.* Tiefbohr-; wieża -cza Bohrturm *m.*, Rig *m.*

Wiertnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Tiefbohrtechniker *m.*

Wierutny, *adi.* Erz-, abgefeimt; -ne kłamstwo unverschämte Lüge.

Wierzba, -by, *pl.* -by, *sf.* Weide *f.*, Weidenbaum *m.*; — krucha mürbe, Bruch-, Bröckel-, Knack-, Knick-, spröde Weide, Spröckelweide; — migdałowa mandelblätterige Weide; — purpurowa, jednopręcikowa purpurblütige Weide; — rozmarynowa rosmarinblätterige, Girlweide; — pięciopręcikowa fünfmännige Weide; — popielata aschgraue Weide; — srebrna weiße Weide; — borówkowa Heidelbeerweide; — siatkowata Gletscherweide; — mącznicowa Bärentraubenweide; — palmowa Palmenweide, Pfeifenholz *n.*; — rokicina Salbeiweide, kleine Werftweide; — płacząca Trauerweide; — włoska Keuschlamm *m.*, Mönchspfeffer *m.*

Wierzbca, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Weidenband *n.*, Weidenstrick *m.*

Wierzbienica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Weiderich *m.*, Braunweiderich.

Wierzbina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Weidenholz *n.*, Weide *f.*

Wierzbiniec, -ńca, *pl.* -ńce, *sm.* Weidenbusch *m.*, Weidengebüsch *n.*

Wierzbna, *adi.*; — niedziela Palmsonntag *m.*

Wierzbołoza, -zy, *pl.* -zy, *sf.* Salix caprea (Weidengattung).

Wierzbowiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* Papillio Salicis (Weidenmotte).

Wierzbowniczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Weidensänger *m.*, Weidenzeisig *m.*, Weiderich *m.*

Wierzbowy, *adi.* Weide-; drzewo -we Weidenbaum *m.*; las — Weidenwald *m.*; -wa niedziela Palmsonntag *m.*

Wierzbówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Weidenröschen *n.*

Wierzch, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Oberteil *n.*, Obere(s) *n.*, Oberzeug *n.*; — okrętu Oberdeck *n.* eines Schiffes; — buta Oberteil des Schuhes; na -u pagórka, drzewa oben auf dem Hügel, dem Baume; na -u wozu, okrętu siedzieć oben auf dem Wagenkasten, dem Schiffsoberdeck sitzen; na — wdział surdut von oben zog er den Oberrock an; — aksamitny, podszewka jedwabna das Oberzeug von Samt, das Futter von Seide; muszę dać nowy — do mego futra ich muß einen neuen Überzug zu meinem Pelz machen lassen; podszewka droższa niż — das Unterfutter kostet mehr als der Stoff des Kleides; na —, na -u obenauf, nach oben; z -u spił śmietankę er hat die Sahne von oben abgetrunken; wypłynąć na — emporschwimmen, auftauchen, ans Tageslicht kommen; na — nasypać obenauf schütten; po -u pływać obenauf schwimmen; zawsze mocny na -u a słaby na spodzie der Starke ist immer obenauf und der Schwache unten, der Schwache unterliegt immer; z -u złoto, w środku błoto nicht alles ist Gold, was glänzt, von oben Putz, von unten Schmutz; prawda zawsze wyjdzie na — die Wahrheit kommt immer zum Vorschein, es ist nichts so fein gesponnen, es kommt doch endlich an die Sonnen; 2) Gipfel *m.*, Spitze *f.*, Wipfel *m.*; Giebel *m.*; — pudła der Deckel einer Schachtel; — słupa Kapitäl *m.* einer Säule; woda sięgała już pod sam — dachu das Wasser reichte schon an die Spitze des Daches; wyjść na — góry die Bergspitze ersteigen; — komina Schornsteinkappe *f.*, Schornsteinkopf *m.*; — maźnicy Schmierdeckel *m.*; — szczędra Sattel *m.*, Kappe des Ständers; 3) Außenseite *f.*, Äußere(s) *n.*; z -u, po -u von außen, außerhalb, äußerlich; z -u co pomalować etw. von außen bemalen; 4) Rücken *m.*; -em jechać reiten; koń dobry do -u ein zum Reiten taugliches Pferd; 5) Draufgabe *f.*, Aufmaß *n.*; 6) Riff *n.*, Klippe *f.*, ein aus dem Wasser hervorragender Fels.

Wierzchni. *adi.* Ober=, obere; -e odzienie Oberkleidung *f.*; — surdut Oberrock *m.*; -a część Oberteil *m.*; -a warga Oberlippe *f.*; -a skórka Oberhaut *f.*; -a warstwa Oberschichte *f.*; — kamień Dachgestein *n.*; -a rura pompy hoher Satz.

Wierzchniak, -a, *pl.* -i, *sm.* Schmarotzertier *n.*

Wierzchnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Oberteil *n.*; — rudy Obererzader *f.*; — domu Obergebäude *n.*

Wierzchołek, -łka, *pl.* -łki, *sm.* 1) Gipfel *m.*, äußerste, höchste Spitze, Scheitel *m.*; — piramidy Gipfel einer Pyramide; -łki drzew chyliły się ku ziemi die Gipfel der Bäume beugten sich bis zur Erde; — trójkąta Scheitel eines Dreiecks; — ostrokręgu Scheitel des Kegels; — stogu siana Spitze eines Heuschobers; na samym -łku auf der äußersten Spitze; 2) spitziges Ende; 3) Knorrenstück *n.*; mały — kleine Sandbank im Flusse.

Wierzchołkowy, *adi.* Gipfel=, Giebel=, Scheitel=; — punkt Scheitelpunkt *m.*

Wierzchołódka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Spierling *m.*, Rieſling *m.*, Mudd *m.*, Budd *m.*, Glirr *m.*, überhaupt Fiſche, die ſich nahe an der Oberfläche aufhalten.

Wierzchowaty, *adi.*; **Wierzchowato,** *adv.* giebelig; vollgehäuft; mit einem hervorſtehenden Gipfel.

Wierzchowie, -wia, *sing. tant. sn.* Spitzen *pl.*; — rzeki oberer Teil des Stromes.

Wierzchowiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* Reitpferd *n.*

Wierzchowina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Oberfläche *f.*; — góry Bergrücken *m.*

Wierzchowisko, -ka, *pl.* -ka, *sm.* äußerſter Gipfel, höchſte Spitze; — rzeki Urſprung *m.* des Fluſſes.

Wierzchowy, *adi.* Ober=.

Wierzeja, -ji, *pl.* -je, *sf.* Türflügel *m.*

Wierzejny *adi.* Türflügel=.

Wierzenie, -nia, *sn.* Glaube *m.*; -nia ludu die Vorſtellungen des Volkes.

Wierzgać, -gam, -gałem, *vn. imperf.*; **Wierzgnąć,** -nę, -nąłem, *va. perf.* 1) mit den Hinterfüßen ausſchlagen; 2) unbändig ſein, ſich auflehnen; trotzen, ſich trotzig, widerſpenſtig betragen.

Wierzganie, -nia, *sn.* Ausſchlagen *n.*; Trotzen *n.*

Wierzgliwość, -ści, *sing. tant. sf.* Widerſpenſtigkeit *f.*

Wierzgliwy, *adi.*; **Wierzgliwie,** *adv.* ausſchlagend, auflehnend, widerſpenſtig.

Wierzyciel, -a, *pl.* -e, *sm.* Gläubiger *m.*

Wierzycielka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Gläubigerin *f.*

Wierzycielski, *adi.* Gläubiger=.

Wierzyć, -rzę, -rzyłem, *vn. imperf.* glauben; — w Boga an Gott glauben; — niezachwianie unerſchütterlich glauben; -rzę w Boga wszechmogącego ich glaube an Gott den allmächtigen; — w nieśmiertelność duszy an die Unſterblichkeit der Seele glauben; — w duchy an Geſpenſter glauben; — komu na słowo jmndm aufs Wort glauben; — w przeznaczenie an die Beſtimmung, an das Schickſal glauben; wierz mi glaube mir; — mi się nie chce ich kann nicht glauben; kto nikomu nie -rzył, temu nikt nie -rzy wer niemandem geglaubt hat, dem wird nicht geglaubt; nie -rzęja temu, aby ich glaube nicht, daß . . . prędzej bym -rzył, że ich bin eher geneigt zu glauben, daß . . .; każdy temu rad -rzy, czego sobie życzy jeder glaubt gern an das, was er ſich wünſcht; uszom swoim nie -łem ich habe meinen Ohren nicht getraut; czy mogę — moim oczom kann ich meinen Augen trauen; nie wierz nikomu, nikt cię nie zdradzi traue niemandem, ſo wird dich auch niemand verraten; — w co, w kogo auf etw., auf jmndn vertrauen; jak w Pismo święte, jak w ewangelię -rzy w cnotę tej kobiety wie an die Heilige Schrift, wie an das Evangelium, ſo glaubt er an die Tugend dieſes Weibes.

Wierzytelność, -ści, *sing. tant. sf.* 1) Glaubwürdigkeit *f.*; 2) Geldforderung *f.*

Wierzytelny, *adi.* glaubwürdig, beglaubigt; — list Bealaubigungsſchreiben *n.*

Wiesiołek, -łka, *pl.* -łki, *sm.* (Oenothera) Nachtkerze *f.*

Wiesionka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Zungenmuſchel *f.*

Wieszać, -szam, -szałem, I. *va. imperf.* hängen, aufhängen; — bieliznę na strychu die Wäſche auf den Boden hängen; — coś przy piecu, by wyschło etw. beim Ofen hängen, damit es austrockne; — obrazy Bilder aufhängen; — coś na ścianie etw. an die Wand hängen; — złodzieja na szubienicy den Dieb an den Galgen hängen; II. — się, *vr.* ſich anhängen, aufhängen; ſich anklammern; — się komu na szyję ſich jmndm an, um den Hals hängen; po urwiskach -ją się kozy die Ziegen klettern an den Klüften dahin.

Wieszadło, -dła, *pl.* -dła, *sn.*; *dim.* **Wieszadełko,** -ka, *pl.* -ka, *sn.* Hängevorrichtung *f.*; Hängehaken *m.*; Kleiderrechen *m.*; -dła ankrowe u wierzchu paleniska, dźwigary stropu Tragrippen *pl.* der Feuerkiſte; -dła hamulcowe Bremſenhängeiſen *n.*; -dła kulisowe, zawieśnik kulisowy Kuliſſenpendel *n.*; — sprężynowe, zawieśnik resorowy Tragfederhängeglied *n.*; Tragfederſtütze *f.*, Aufhängekloben *m.*, Federaufhängung *f.*

Wieszak, -a, *pl.* -i, *sm.* Huthaken *m.*, Kleiderhaken.

Wieszanie, -nia, *sn.* Hängen *n.*, Aufhängen *n.*

Wieszar, -u, *pl.* -y, *sm.*; *dim.* **Wieszarek,** -rka, *pl.* -rki, *sm.* Hängewerk *n.*; — wału hamulcowego Bremswellenträger *m.*

Wieszcz, -a, *pl.* -e, *sm.* Seher *m.*, Prophet *m.*; Dichter *m.*; Wahrsager *m.*

Wieszczba, -by, *pl.* -by, *sf.* Wahrsagung *f.*, Prophezeiung *f.*, Weissagung *f.*

Wieszczbiarka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Wahrsagerin *f.*

Wieszczbiarski, *adi.*; **Wieszczbiarsko**, *adv.* wahrsagerisch, prophetisch, Wahrsager-, Prophet-; — różdżka Wünschelrute *f.*

Wieszczbiarstwo, -wa, *sing. tant. sn.* Wahrsage-, Weissagekunst *f.*, Wahrsagerei *f.*

Wieszczbiarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Wahrsager *m.*, Sterndeuter *m.*, Prophet *m.*

Wieszczek, -czka, *pl.* -czki, *sm.* 1) = Wieszczbiarz; 2) Steinbohle *f.*, rabenähnlicher Wiedehopf.

Wieszczenie, -nia, *sing. tant. sn.* Wahrsagen *n.*, Sterndeuten *n.*, Prophezeien *n.*

Wieszczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Wahrsagerin *f.*, Prophetin *f.*, Sterndeuterin *f.*; Dichterin *f.*

Wieszczy, *adi.* Wahrsager-, prophetisch, wahrsagend; -m duchem coś przepowiedzieć etw. mit prophetischem Geiste vorhersagen; — sen prophetischer Traum.

Wieszczyca, -cy, *pl.* -ce, *sm.* Nachtgespenst *n.*; -ce, *pl.* Weichselzopf *m.*

Wieszczyć, -czę, -czyłem, *va.* und *vn. imperf.* vorhersagen, wahrsagen, prophezeien, weissagen.

Wieszczyniec, -ńca, *pl.* -ńce, *sm.* Rafflesia (Pflanze).

Wieś, wsi, *pl.* wsie, *sf.* Dorf *n.*; Land *n.*; Landgut *n.*; mieszkać na wsi auf dem Lande wohnen; wyjechać na — aufs Land fahren; dwie obok siebie leżące wsie zwei nebeneinander liegende Dörfer; po wsi chodzić im Dorfe herumgehen; powrócił ze wsi er ist vom Lande zurückgekehrt.

Wieścić, -szczę, -ściłem, *va.* und *vn. imperf.* anzeigen, verkünden, die Kunde bringen.

Wieść, -ści, *pl.* -ści, *sf.* 1) Kunde *f.*, Nachricht *f.*; Gerücht *n.*; Rede *f.*, przepadł bez -ści er ist verschollen und man hat keine Nachricht über ihn; taka jest — das ist die Nachricht, ein solches Gerücht ist verbreitet; — się rozchodzi es verbreitet sich das Gerücht; dochodzą mnie -ści es kommt zu meinen Ohren; puścić -ści ein Gerücht verbreiten; 2) Sage *f.*, Überlieferung *f.*

Wieść, wiodę, -wiodłem; **Wodzić**, -dzę, -dziłem, I. *va. imperf.* führen, geleiten, leiten; wiódł ich na górę wysoką er führte sie auf einen hohen Berg; gwiazda moja mnie tam wiedzie mein Stern führt mich hin; i nie wódź nas na pokuszenie und führe uns nicht in Versuchung; trudno tego — co nie może chodzić es ist schwer, den zu führen, der gar nicht gehen kann; droga ta wiedzie wprost do zamku dieser Weg führt direkt ins Schloß; — kogo na pasku jmndn am Gängelband führen; — kogo za nos jmndn an der Nase herumführen; wiódł go w dom swój er führte ihn in sein Haus; wiedźcie go precz führt ihn hinweg; wiodą za sobą lud zbrojny hinter ihnen kommt bewaffnetes Volk; — kogo po mieście jmndn in der Stadt herumführen; widzę, że wiedziesz nas na zgubę ich sehe, daß du uns ins Verderben führst; — rej die Hauptrolle spielen, die erste Geige spielen, die Hauptperson sein; — wojnę, proces Krieg, Prozeß führen; — żywot tułaczy ein Wanderleben führen; — życie skromne, cnotliwe ein bescheidenes, tugendhaftes Leben führen; — z kim spór o co mit jmndm über, um etw. streiten; — rozmowę ein Gespräch führen; — swój ród seine Herkunft ableiten; wiedli ród swój od wielkiego kanclerza Zamojskiego sie stammten von dem großen Kanzler Zamojski ab; — mur eine Mauer ziehen; II. — się, *vr.* 1) sich herumschleppen, herumgehen; -dzić się z kim po sądach sich mit jmndm von einem Gerichte zum anderen herumschleppen; — się z kim za łby sich mit jmndm herumschlagen; — się z myślą sich mit dem Gedanken herumschlagen; 2) gehen, ergehen, geraten, gelingen; jak ci się wiedzie wie geht es dir; rzeczy nam się wiodą wyśmienicie die Sachen, die Angelegenheiten gelingen uns ausgezeichnet; źle mu się wiedzie es geht ihm schlecht; nic mu się nie wiedzie es geht ihm nichts nach Wunsch, es mißlingt ihm alles; dowiedz się, jak mu się wiodło w drodze erkundige dich, wie es ihm unterwegs ergangen ist; III. — *vn.* führen; — oczyma anschauen, anblicken; -dził po nich groźnemi oczyma er blickte sie mit strengen Augen an.

Wieśniacki, **Wieśniaczy**, *adi.* bäuerlich, ländlich, Bauern-; proste mieszkanie -czą sklecone ręką eine einfache von Bauernhand gezimmerte Wohnung; -cze ubranie Bauernkleidung *f.*; po -ku, *adv.* bäuerlich.

Wieśniactwo, -wa, *pl.* -wa, *sm.* 1) bäuerliches Wesen, Benehmen, Dorfsitten *pl.*; 2) Bauernschaft *f.*

Wieśniaczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Bäuerin *f.*

Wieśniaczy, *adi.*; **Wieśniacza**, *adv.* bäuerlich, Bauern-.

Wieśniak, -a, *pl.* -cy, *sm.* Bauer *m.*, Landmann *m.*; Dörfler *m.*; -cy, *pl.* Landleute *pl.*, Landvolk *n.*

Wietnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Rathaus *n.*, Stadthaus *n.*

Wietnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Pasiphaea (Gattung Garnelenkrebse).

Wietrzeć, -trzeję, -trzałem, *vn. imperf.* auslüften, verwittern.

Wietrzenie, -nia, *sn.* Lüften *n.*, Anrauschen *n.*, Wittern *n.*

Wietrznica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* 1) Windgespenst *n.*, Wind-

braut *f.*, Fee *f.*; 2) leichte, windige Weibsperson, flatterhaftes, unbeständiges Mädchen; 3) Windhose *f.*; 4) Anemone *f.*, Windröschen *n.*, Küchenschelle *f.*

Wietrznik, -a, *pl.* -cy, *-sm.* 1) Windbeutel *m.*, Windfang *m.*, Windmacher *m.*; 2) Luftloch *n.*, Ventil *n.*, Saugventil, Windkessel *m.*; 3) Windfahne *f.*, Wetterhahn *m.*; 4) Mannstreue *f.* (Pflanze).

Wietrzność, -ści, *sing. tant. sf.* Windigkeit *f.*

Wietrzny, *adi.*; **Wietrznie**, *adv.* 1) windig, luftig; unbeständig, flatterhaft; dzień — ein windiger Tag; 2) Wind-; — młyn Windmühle *f.*; -na puchlina Wind-, Trommelsucht *f.*; -na ospa Windpocken *pl.*; — piec Wind-, Zugofen *m.*; 3) blähend, Winde verursachend.

Wietrzyć, -trzę, -trzyłem, I. *va. imperf.* lüften, Luft durchziehen lassen; 2) *vn. imperf.* wittern, spüren; pies -trzy der Hund wittert; — po kuchni in der Küche herumschnüffeln; -trzy u mnie pieniądze er vermutet bei mir Geld; III. — się, *vr.* sich lüften.

Wietrzyk, -a, *pl.* -i, *sm.* Windchen *n.*, Lüftchen *n.*

Wietrzysty, *adi.*; **Wietrzysto**, *adv.* windig.

Wiew, -u, *pl.* -y, *sm.* Wehen *n.*, Blasen *n.*

Wiewiór, -a, *pl.* -y, *sm.* Schanker *m.*; — przewlekły Nachtripper *m.*

Wiewiórczy, *adi.* Eichhörnchen-.

Wiewiórka, -ki, *pl.* -ki, *sf.*; *dim.* **Wiewióreczka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Eichhörnchen *n.*, Eichkatze *f.*

Wieźć, wiozę, wiozłem; **Wozić**, -żę, -ziłem, *va. imperf.* fahren, führen (im Wagen oder per Schiff); co -ziesz was führst du im Wagen; — kogo dokąd jmndn wohin führen; — co na sprzedaż, na targ etw. zum Verkauf, auf den Markt führen; -zić po okolicy in der Gegend herumführen.

Wieża, -ży, *pl.* -że, *sf.* Turm *m.*; — gichtowa Gichtturm *m.*; — świdrowa Bohrturm, Bohrhaus *n.*; — kościelna Kirchturm; — na dzwony Glockenturm; istna — Babel ein wahres Chaos; — wojenna Belagerungsturm; — strażnicza Wartturm; wyjść na -żę auf den Turm steigen; na -ży trąbić vom Turme blasen; 2) Turm *m.*, Gefängnis *n.*; wsadzić kogo do -ży jmndn einsperren, in den Turm stecken; 3) Rochen *m.*, Turm *m.* im Schachspiele.

Wieżaty, **Wieżysty**, *adi.*; **Wieżato**, **Wieżysto**, *adv.* turmartig, getürmt, mit einem Turme versehen.

Wieżowy, *adi.* Turm-; zegar — Turmuhr *f.*

Wieżyca, -cy, *pl.* -ce, *sf.*; *dim.* **Wieżyczka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Turm *m.*, Türmchen *n.*, Festungs-, Gefängnisturm.

Wieżyczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) siehe: Wieżyca; 2) Turmkraut *n.*; 3) Turrilit *m.*, Turmstein *m.*, versteinerte Kammerschnecke.

Więc, *coni.* folglich, also, demnach, daher; coś słychać w dali, — nadstawiam ucho man hört etw. aus der Ferne, ich strenge daher mein Ohr an; cóż — was ist denn also?; nie pytasz się, — ci nie powiem du fragst nicht, also werde ich es dir nicht sagen; a — zostaje przy pierwotnej umowie es bleibt also bei der ursprünglichen Verabredung; tak — so also, so nun; tak — czego nie mógł dokazać prośbami, dokazał przemocą was er nun durch Bitten nicht erreichen konnte, bewirkte er durch Gewalt.

Więcej, *adv.* mehr; daleko — viel mehr; już — do niego nie pójdę ich werde zu ihm nicht mehr gehen; oczy — widzą niż oko zwei Augen sehen mehr als ein Auge; już nigdy — nie mehr; — mówić nie mogę ich kann nicht mehr sprechen; — powiedzieć nie mogę mehr kann ich nicht sagen.

Więcierz, -a, *pl.* -e, *sm.*; **Wieciorek**, -rka, *pl.* -rki, *sm.* Fischreuse *f.*, Stromkorb *m.*

Więcierzowy, *adi.* Stromkorb-.

Więciorne, -go, *sing. tant. sn.* Abgabe *f.* von Fischreusen.

Więdławka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Smithia (Pflanze).

Więdnąć, -dnę, -dłem; **Więdnieć**, -dnieję, -dniałem, *vn. imperf.* welken, verwelken; ausdorren, auszehren, abmagern; kwiat zerwany -dnieje i usycha eine abgepflückte Blume welkt und verdorrt; -dnieje ze zgryzoty er zehrt sich aus vor Kummer; aż uszy -dną od tego gadania es verdorren einem die Ohren von diesem Gerede.

Więdnięcie, **Więdnienie**, -nia, *sn.* Welken *n.*

Większość, -ści, *sing. tant. sf.* Mehrheit *f.*, Mehrzahl *f.*; Übergewicht *n.*, Überlegenheit *f.*; größerer Raum, Umfang *m.*; projekt został przyjęty -ścią głosów die Vorlage wurde mit Stimmenmehrheit angenommen; — uczestników była po mojej stronie die Mehrzahl der Teilnehmer war auf meiner Seite; musiał ustąpić przed -ścią er mußte vor der Mehrzahl weichen.

Większy, *adi.* größer; największy am größten, der größte.

Większyć, -szę, -szyłem, *va. imperf.* vergrößern.

Więza, -y, *sf.* siehe Wiąz.

Więzić, -żę, -ziłem, *va. imperf.* 1) gefangen halten, in Haft halten, im Kerker schmachten lassen, einstecken, einkerkern, fesseln; — serce das Herz fesseln; niemały czas go -zili ziemlich lang hielten sie ihn gefangen; 2) klöpfeln; 3) kleben, stecken lassen, versenken.

Więzienie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* 1) Gefängnis *n.*, Kerker *m.*, Haft *f.*; trzy lata spędzone w -niu podkopały jego zdrowie drei im Gefängnis

verbrachte Jahre haben seine Gesundheit untergraben; -nia są przepełnione die Gefängnisse sind überfüllt; skazano go na trzy lata ciężkiego -nia er wurde zu drei Jahren schweren Kerkers verurteilt; skazany na dożywotnie — zur lebenslänglichen Gefängnisstrafe verurteilt; — śledcze Untersuchungshaft *f.*; 2) Gefangenhalten *n.*, Einkerkerung *f.*

Więzienny, *adi.* Gefängnis-, Kerker-; -na krata Gefängnisgitter *n.*, Kerkergitter; dozorca — Gefängniswärter *m.*

Więzień, -źnia, *pl.* -źnie oder -źniowie, *sm.* Gefangene(r) *m.*, Sträfling *m.*, Arrestant *m.*; — stanu Staatsgefangene(r) *m.*; — wojenny Kriegsgefangene(r).

Więzina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Ulmenholz *n.*; Ulmengehölz *n.*

Więzisty, *adi.*; **Więzisto**, *adv.* bündig.

Więzławka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Hermannia (Pflanze).

Więznąć, -nę, -nąłem, *vn. imperf.* stecken bleiben, kleben bleiben.

Więzokrzew, -u, *pl.* -y, *sm.* Spierstaude *f.*

Więzospój, -oju, *pl.* -oje, *sm.* Ader-, Sehnenverbindung *f.*

Więzożołd, -u, *pl.* -y, *sm.* Steineiche *f.*

Więzy, -zów, siehe Wiąz; Więza.

Więź, -zi, *pl.* -zie, *sf.* 1) Bund *m.*, Bündel *n.*; 2) Bau *m.*, Gerüst *n.*, Konstruktion *f.*; — ciała Körperbau *m.*; — zbroi Siegeszeichen *n.* aus Waffen, Panoplie *f.*; Kriegsgeräte *pl.*; — drzewna Holzband *n.*

Więźba, -by, *pl.* -by, *sf.* Verband *m.*, Verbund *m.*, Gerüst *n.*, Gestühl *n.*; — dachowa Stuhlgestell *n.*, Dachstuhl *m.*

Więźnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* (Holocentrus) Sogho *m.*, Sklavenfisch *m.*

Więźniowy, *adi.* Gefangenen-, Sträflings-.

Wigilia, Wilia, -lii, *pl.* -lie, *sf.* 1) Vorabend *m.*; w -lię swego wyjazdu am Vorabend seiner Abreise; w -lię świętego Mikołaja am Tage vor dem Sankt Nikolaus-Feste; — bitwy der Vorabend der Schlacht; 2) Weihnachtsabend *m.*, Christabend *m.*; Weihnachtsmahl *n.*; prosić kogo na -lię jmndn zum Weihnachtsabend einladen; gdzie będziesz na -lii? wo wirst du am Weihnachtsabend speisen?; 3) -lie, *pl.* Leid-, Leich-, Grabgesänge *pl.*, Vigilien *pl.*

Wigoń, -nia, *pl.* -nie, *sm.* Lama *n.*

Wigust, -u, *pl.* -y, *sm.* Chorizema (Pflanze).

Wij, -a, *pl.* -e, *sm.* Art Tausendfuß.

Wija, -i, *pl.* -je, *sf.* Gestöber *n.*, Unwetter *n.*, Staubregen *m.*, Schneegestöber.

Wijadło, -dła, *pl.* -dła, *sn.*; **Wijak**, -a, *pl.* i, *sm.* Garnhaspel *f.*, Garnwinde *f.*

Wije, -jów, *plur. tant. sn.* Myriopoda (Insektengattung).

Wijnik, -a, *pl.* -i, *sm.* (Clematis) Klematis *f.*

Wikary, -rego, *pl.* -rowie, *sm.*; **Wikaryusz**, -a, *pl.* -e, *sm.* Vikar *m.*

Wikarya, -ryi, *pl.* -rye, *sf.* Wohnung *f.*, Amt *n.* des Vikars.

Wikaryat, -u, *pl.* -y, *sm.* Vikariat *n.*, Vikarstelle *f.*

Wikle, -i, *plur. tant. sn.*; **Wiklina**, -ny, *pl.* -ny, *sf.* 1) Purpurweide *f.*; 2) Reisig *m.*, Reisigholz *n.*, Reisholz *n.*; Rispengras *n.*, Strauchwerk *n.*

Wikłać, -łam, -łałem, *va. imperf.* verwickeln, verwirren, verstricken, umgarnen, fesseln; — wyobrażenia die Begriffe verwirren; — się, *vr.* sich verwickeln.

Wikłak, -a, *pl.* -i, *sm.* Elaterium (Pflanze).

Wikłanina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Verwickelung *f.*, Wirrwarr *m.*

Wikotek, -tka, *pl.* -tki, *sm.* Royena (Pflanze).

Wikt, -u, *sing. tant. sm.* Kost *f.*, Unterhalt *m.*; oddać kogoś na — i pomieszkanie jmndn in Kost und Quartier geben.

Wiktorya, -ryi, *pl.* -rye, *sf.* Sieg *m.*; = Zwycięstwo.

Wiktować się, -tuję, -wałem, *vr. imperf.* in Kost sein, sich beköstigen.

Wiktuały, -łów, *plur. tant. sn.* Viktualien *pl.*, Lebensmittel *pl.*

Wilczaszek, -szka, *pl.* -szki, *sm.* Wölflein *n.*

Wilczaty, *adi.* wolfsartig, wolfsähnlich.

Wilczątko, -tka, *pl.* -tka, *sn.*; **Wilczę**, -cia, *pl.* -ta, *sn.* Wolfsjunge(s) *n.*, Wölflein *n.*, Netzwolf *m.*

Wilczek, -czka, *pl.* -czki, *sm.* 1) Wölflein *n.*; 2) First *m.*

Wilczeniec, -ńca, *pl.* -ńce, *sm.* Mistel *f.*

Wilczomlecz, -a oder -u, *sing. tant. sm.* (Euphorbia) Wolfsmilch *f.*

Wilczomleczek, -czka, *pl.* -czki, *sm.*; **Wilczomlekowiec**, -wca, *pl.* -wce, *sm.* Wolfsmilchschwärmer *m.*, Dämmerungsfalter *m.*

Wilczook, -a, *pl.* -i, *sm.* Wolf-, Augen-, Katzenstein *m.*

Wilczooki, *adi.* wolfsäugig.

Wilczura, -ry, *pl.* -ry, *sf.* Wolfspelz *m.*, Wildschur *f.*

Wilczy, *adi.* Wolfs-; wölfisch; — głód Wolfshunger *m.*, — rynek Waldlichtung *f.*; — dół Wolfsfalle *f.*, Wolfsgrube *f.*; — zamysł böse, schädliche Absicht; -cza pokora verstellte Demut; -cze prawo Faustrecht *n.*; — ząb 1) Wolfszahn *m.*, Polierstahl *m.*; 2) Pfaffenkraut *n.*, Saurüssel *m.*; — bób Igelknospe *f.*, Igelkolbe *f.*, Degenkraut *n.*; — groch erbsenartige Wicke, süßholzblätteriger Tragant; — korzeń Wolfswurzel *f.*, Eisenhut *m.*; — ogon Weiderich; — mak Klatschmohn *m.*, Klatschrose *f.*; — mord Fuchstodsturmhut *m.*; — pieprz gemeiner Zeiland; -cza stopa Herzgespann *n.*, Wasserdorn *m.*, Lederblümchen *n.*; -cze mleko Wolfsmilch *f.*, Sonnenwende *f.*; Esels-, Zypressenwolfsmilch, Teufels-

milch; -cze jagoda gemeine Wolfskirsche; -cze łyko Tollkraut *n.*, Kellerhals *m.*, Seidelbast *m.*

Wilczyca, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Wölfin *f.*, Zuhle *f.*

Wilczygłęd, -u, *pl.* -y, *sm.* Lycopsis (Pflanzenart).

Wilczyn, -u, *sing. tant. sm.* (Lupinus) Lupine *f.*, Wolfs-, Feigbohne *f.*

Wilczyna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Hauhechel *m.*, Faul-, Spillbaum *m.*

Wilczyniec, -ńca, *pl.* -ńce, *sm.* Wolfsdickicht *n.*

Wilczysko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* großer häßlicher Wolf.

Wilec, -lca, *pl.* -lce, *sm.* Trichter-, Gartenwinde *f.*

Wilga, Wywilga, -gi, *pl.* -gi, *sf.* (Oriolus) Goldamsel *f.*, Pirol *m.*

Wilgnąć, -nę, -nąłem; **Wilgotnieć**, -nieję, -niałem, *vn. imperf.* feucht werden.

Wilgocenie, -nia, *sn.* Befeuchten *n.*; Feuchtigkeitsabsonderung *f.*

Wilgocić, -cę, -ciłem, *va. perf.* feucht machen; *vn. imperf.* Feuchtigkeit absondern.

Wilgocina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* feuchter Boden.

Wilgociomierz, -a, *pl.* -e; **Wilgociomiar**, -u, *pl.* -y, *sm.* Hygrometer *m.*, Feuchtigkeitsmesser *m.*

Wilgoć, -ci, *sing. tant. sf.* Feuchtigkeit *f.*; — dziś na dworze heute ist feucht draußen; różne stopnie -ci i suchości powietrza verschiedene Grade der Feuchtigkeit und der Trockenheit der Luft; -ci w ciele die Säfte im Körper

Wilgotka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Feuchtfreundin *f.* (Pflanze).

Wilgotnienie, -nia, *sn.* Feuchtwerden *n.*, Anziehen *n.* von Feuchtigkeit; Feuchtigkeitsabsonderung *f.*

Wilgotnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Kellerassel *f.*, Assel.

Wilgotny, *adi.*; **Wilgotnie**, *adv.* feucht; -na ziemia feuchte Erde; -ne mieszkanie feuchte Wohnung; -ne powietrze feuchte Luft.

Wilgowron, -a, *pl.* -y, *sm.* Quiscala (Vogelart).

Wilia, *sf.* siehe Wigilia.

Wilk, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Wolf *m.*; głodny jak — hungrig wie ein Wolf; uchodząc przed -iem, trafił na niedźwiedzia er suchte dem Wolfe auszuweichen und fiel dem Bären in die Klauen, er kam vom Regen in die Traufe; miłują się jak — i baran sie lieben sich wie Katze und Maus; -kowi owce poruczyć den Wolf zum Hirten bestellen; nosił — ponieśli i -a lange trieb mit den Schafen Frevel Wolf der Schalk, er endlich büßen mußt mit seinem eigenen Balg, der Krug geht zum Brunnen, bis er bricht; o -u mowa, a — tu wenn man den Wolf nennt, kommt er gerennt; i — syt i koza cała der Wolf ist satt und die Ziege ganz; keinem unrecht tun, leben und leben lassen; bajać o żelaznym -u Unsinn plappern; mów -u pacierz a — woli kozią macierz man läßt den Wolf beten und ihn lüstet's nach Ziegenfleisch; trudno z -a uczynić barana aus einem Wolf ist schwer ein Schaf zu machen, Art läßt nicht von Art, die Katze läßt das Mausen nicht; wywołać -a z lasu den Wolf aus dem Walde herauslocken, ins Wespennest stechen, etw. durch Unbesonnenheit herbeirufen; nieprzyjaciel jednany, jest jak — chowany ein versöhnter Feind gleicht einem gezähmten Wolf; — -a kąsa die Wölfe beißen einander; trudno -iem orać wer mit dem Wolf pflügt, wird mit dem Flegel schneiden; -a za uszy trzymać zwischen Tür und Angel stehen; natura ciągnie -a do lasu den Wolf lockt es immer in den Wald, man kann seine Natur nicht ändern; — w owczej skórze Wolf im Schafspelz; przez posły — nie tyje durch Abgesandte wird der Wolf nicht satt; wo man nicht selber mit Hand anlegt, erreicht man nicht viel; 2) habsüchtiger, räuberischer Mensch, gieriger, gefräßiger Mensch; 3) Räuber *m.* an den Bäumen, am Lichte; 4) Maser *f.* (am Holze); 5) Feuer-, Brandbock *m.*; 6) bösartiges Geschwür, Wolf *m.* 7) Balken *m.* längst der Kajüte; 8) faulender Baum im Flusse; 9) Erbsenwürger *m.* (Schmarotzerpflanze); — zielny Sommer-, Samenwurz *f.*; 10) — wodny Hecht *m.*, — morski Seehecht, Haifisch *m.*; 11) -i, *plur.* Wolfshaut *f.*, Wolfspelz *m.*

Wilkołak, -a, *pl.* -i, *sm.* Werwolf *m.*

Wilkołakowy, *adi.* Werwolf-.

Wilkołowiec, -wca, *pl.* -wcy, *sm.* Wolfsjäger *m.*

Wilkopies, -psa, *pl.* -psy, *sm.* Wolfshund *m.*

Wilkowaty, *adi.*; **Wilkowato**, *adv.* wolfsähnlich, wolfsartig.

Wilkownia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Wolfsgrube *f.*

Wilkozęby, *adi.* wolfszähnig.

Willa, -li, *pl.* -le, *sf.* Villa *f.*, Landhaus *n.*

Willegiatura, -ry, *sing. tant. sf.* Villegiatur *f.*, Landaufenthalt *m.*; = Pobyt letni.

Wilżyć, -żę, -żyłem, *va. perf.* feucht machen.

Wilżyna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* (Ononis) dorniger Hauhechel; — wyniosła stinkender Hauhechel, Ochsenauge *n.*, Pflugstern *m.*

Wiła, -ły, *pl.* -ły, *sf.* 1) rappeliger, unbesonnener Mensch; 2) unbesonnener, verrückter Streich.

Wiłość, -ści, *sing. tant. sf.* Narrheit *f.*

Wiłować, -łuję, -wałem, *vn. imperf.* verrückte Streiche machen.

Wiłowanie, -nia, *sn.* verrücktes Treiben.

Wina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* 1) Schuld *f.*, Verschulden *n.*; za -ny ojców pokutować die Schulden der Väter büßen; moja — mein ist die Schuld; -ną komu przypisywać jmndm die Schuld geben, beimessen; jeden składa -ną na drugiego

einer schiebt die Schuld auf den anderen; moja to —, że . . . mein ist die Schuld, daß . . .; przekonać kogo o -nie jmndn seiner Schuld überführen; z własnej -ny durch eigene Schuld; za -ny niepopełnione für unbegangene Schulden; do -ny się przyznać seine Schuld bekennen; bez -ny schuldlos, unschuldig; nie moja —, żeś głupi es ist nicht meine Schuld, wenn du dumm bist; z twojej -ny to się stało du bist daran schuld, daß es geschah; któż z was jest bez -ny wer von euch ist ohne Schuld; 2) Buße *f.*, Geldstrafe *f.*

Winda, -dy, *pl.* -dy, *sf.* Winde *f.*, Hebezeug *n.*, Kran *m.*; Lift *m.*; — śrubowa Schraubenwinde; — zwyczajna Hornhaspel *f.*; — młynarska Kreuzhaspel; — osobowa Lift *m.*, Aufzug *m.*

Windarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Windenreher *m.*, Lastenwinder *m.*

Windlada, -dy, *pl.* -dy, *sf.* Windlade *f.* der Orgel.

Windodrąg, -u, *pl.* -i, *sm.* senkrechte Linie.

Windować, -duję, -wałem, *va. imperf.* winden, aufwinden, in die Höhe ziehen; — się, *vr.* sich hochziehen, hinaufheben.

Windowanie, -nia, *sn.* Winden *n.*, Aufwinden *n.*, Hochheben *n.*

Windowy, *adi.* Winde-, Aufzug-.

Windówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Windenleine *f.*, Windenseil *n.*

Winduga, -gi, *pl.* -gi, *sf.* Windeort *m.*, Abladeplatz *m.*

Windykacya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Vindikation *f.*, Zurückforderung *f.*

Windykować, -kuję, -wałem, *va. imperf.* vindizieren, als Eigentum zurückfordern, in Anspruch nehmen.

Winian, -u, *pl.* -y, *sm.* weinsaures Salz.

Winiak, -a, *pl.* -i, *sm.*; Weinschnaps *m.*; — francuski Kognak *m.*

Winianka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Weinsuppe *f.*

Winiarka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Weinhändlerin *f.*; 2) Winzerin *f.*

Winiarnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Weinstube *f.*, Weinschenke *f.*, Weinkeller *m.*

Winiarniany, *adi.* Weinschenke-, Weinstuben-, Weinkeller-.

Winiarski, *adi.* Weinhändler-, Weingärtner-, Winzer-.

Winiarz, -a, *pl.* -e, *sm.* 1) Weinhändler *m.*; 2) Weingärtner *m.*; Winzer *m.*

Winić, -nię, -niłem; **Winować**, -nuję, -wałem, *va. imperf.* beschuldigen, die Schuld geben, anklagen; nie -nują go jeszcze a już się usprawiedliwia man beschuldigt ihn noch nicht und er rechtfertigt sich schon; — się, *vr.* sich selber beschuldigen, anklagen.

Winien, Winny, -na, -no, *adi.* 1) schuldig, Schuld tragend; kto temu — wer ist schuld daran; uznano go -nym man hat ihn für schuldig erklärt; prawa się -ny boi, nieszczęścia niewinny der Schuldige fürchtet das Gesetz, der Unschuldige das Unglück; stał się -nym wielkiej zbrodni er hat sich eines großen Verbrechens schuldig gemacht; ja temu — nie jestem ich bin nicht schuld daran, ich trage nicht die Schuld, daß . . .; cóż ja temu —, że . . . was kann ich dafür, daß . . .; 2) schuldig, verpflichtet, etw. abzugeben, zu leisten; nie jestem ci — ani grosza ich schulde dir keinen Groschen; — mu jesteś wiele wdzięczności du bist ihm zu viel Dankbarkeit verpflichtet; wszystko — sam sobie er verdankt alles sich selber; -nien mu jestem odpowiedź na ostatni list ich bin ihm die Antwort auf den letzten Brief schuldig; takim ludziom -niśmy uszanowanie solchen Menschen sind wir Achtung schuldig; 3) gebührend; z -nem uszanowaniem mit gebührender Hochachtung; — czcić męstwo ten, który zwycięża der Sieger soll die Tapferkeit ehren; -no się es gebührt, es geziemt sich.

Winienie, Winowanie, -nia, *sn.* Beschuldigen *n.*, Anklagen *n.*

Winieta, -ty, *pl.* -ty, *sf.* Vignette *f.*

Winiówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Weinfaß *n.*; 3) Weinsuppe *f.*; 3) Weinbirne *f.*, Weinkirsche *f.*

Winišlad, -u, *pl.* -y, *sm.* (Ampelopsis) Kletterstrauch *m.*

Winnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.*; *dim.* **Winniczka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Weingarten *m.*, Weinberg *m.*; 2) Weinkeller *m.*

Winnictwo, -wa, *sing. tant. sn.* Weinbau *m.*, Weinkultur *f.*

Winniczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) siehe: Winnica; 2) Weinapfel *m.*

Winniczny, *adi.* Weinberg-, Weinbau-.

Winnik, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Weinstein *m.*; 2) Baderute *f.*

Winnikowy, *adi.* 1) Weinstein-; 2) Baderute-.

Winnorośl, Winorośl, -i, *pl.* -e, *sf.* Weinrebe *f.*

Winny, *adi.* 1) = Winien; 2) Wein-; -na polewka Weinsuppe *f.*; — kamień Weinstein *m.*; — zapach Weingeruch *m.*; — ocet Weinessig *m.*; — handel Weinhandlung *f.*; -na sól Weinsteinrahm *m.*; 3) grün (im Kartenspiel); — tuz Gründa *m.*; -na kralka Grünzehner *m.*

Wino, -na, *pl.* -na, *sn.*; *dim.* **Winko**, -ka, *pl.* -ka, *sn.* 1) Wein *m*; Weinrebe *f.*, Weinstock *m.*; Weinranke *f.*; — okopywać, sadzić, uprawiać den Wein behacken, pflanzen, bauen; uprawa -na Weinbau *m.*, kieliszek -na Gläschen *n.* Wein; kieliszek na — Weinglas *n.*; stare tokajskie — alter Tokaier; 2) Grün *n.* (im Kartenspiel); — święci Grün ist Trumpf.

Winobluszcz, -u, *pl.* -e, *sm.* (Cissus) Klimme *f.*, wilder Wein.

Winobranie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Weinlese *f.*, Weinernte *f.*; — odbywać Weinlese halten.

Winobraniec, -ńca, *pl.* -ńcy, *sm.* Weinleser *m.*

Winobranka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Weinleserin *f.*

Winodajny, *adi.* weinreich, weingebend.

Winodań, -ni, *pl.* -nie, *sf.* (Borassus) Fächer-, Schirmpalme *f.*

Winograd, -u, *pl.* -y, *sm.* Weinranke *f.*

Winogród, -odu, *pl.* -ody, *sm.* Weingarten *m.*

Winogrodnictwo, -wa, *sing. tant. sn.* Weinbau *m.*, Weingärtnerei *f.*, Winzerei *f.*

Winogrodniczy, **Winogrodny**, *adi.* Weingärtner-.

Winogrodnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Weingärtner *m.*, Weinhauer *m.*, Winzer *m.*

Winogron, -u, *pl.* -y, *sm.*; **Winogrono**, -na, *pl.* -na, *sn.* Weintraube *f.*; wyciski z — Weintreber *pl.*

Winogronowy, **Winogronny**, *adi.* Weintrauben-; wieniec — Weintraubenkranz *m.*; błona -wa Traubenhaut *f.*; kuracya -wa Traubenkur *f.*

Winomierca, -cy, *pl.* -cy, *sf.* Weinmesser *m.*, Weinvisierer *m.*

Winomiód, -odu, *pl.* -ody, *sm.* Honigwein *m.*, Weinmet *m.*

Winopój, -oje, *pl.* -oje, *sm.* Weintrinker *m.*

Winorodny, *adi.* weinerzeugend.

Winorośl, -i, *pl.* -e, *sf.* Weinranke *f.*, Weinrebe *f.*

Winosłocz, -y, *sing. tant. sf.* Zuckerpalme *f.*

Winotok, -a, *pl.* -i, *sm.* Weinheber *m.*, Weinprüfer *m.*

Winować = Winić.

Winowajca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Schuldige(r) *m.*, Verbrecher *m.*, Missetäter *m.*

Winowajczyni, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Schuldige *f.*, Verbrecherin *f.*, Missetäterin *f.*

Winowanie, -nia, *sn.* Beschuldigen *n.*, Beschuldigung *f.* Anklagen *n.*, Anklage *f.*

Winowaty, *adi.* schuldig.

Winozbiór, -oru, *pl.* -ory, *sm.* Weinlese *f.*

Winożłop, -a, *pl.* -y, *sm.* Weinsäufer *m.*

Winszować, -szuję, -wałem, *vn. imperf.* — komu jmndm wünschen, gratulieren, jmndn beglückwünschen; -szuję ci wszystkiego dobrego ich wünsche dir alles Gute; — komu imienin jmndm zum Namenstage gratulieren, Glück wünschen; — komu Nowego roku jmndm den Neujahrswunsch darbringen, zum neuen Jahre Glück wünschen, glückliches Neujahr wünschen; -szuję, ale nie zazdroszczę viel Glück zum Schmause, ich gratuliere, ohne zu beneiden, ich sehe keine Ursache zur Freude; można ci —, że ci się to tak udało man kann dich beglückwünschen, daß es dir so gelungen ist.

Winszowanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Glückwünschen *n.*, Gratulieren *n.*

Wio! *interi.* Ho! Zuruf, um die Pferde zum schnelleren Laufe zu bewegen.

Wiochelnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Lanaria (Pflanze).

Wiochna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Bauern-, Landmädchen *n.*

Wiola, -li, *pl.* -le, *sf.* Viola *f.*, Bratsche *f.*

Wiolinista, -ty, *pl.* -ści, *sm.* Violinspieler *m.*

Wiolonczela, -li, *pl.* -le, *sf.* Violoncello *n.*

Wionąć, -nę, -nąłem, *vn. imperf.* wehen, anwehen.

Wionięcie, -cia; **Wionienie**, -nia, *sn.* Wehen *n.*, Anwehen *n.*

Wiorek, -rka, *pl.* -rki, *sm.* Schnecke *f.*, Volute *f.* (Kapitelzierat).

Wiorkowaty, *adi.* voll Späne.

Wiornik, -a, *pl.* -i, *sm.* Hobel *m.*

Wiorsta, -sty, *pl.* -sty, *sf.* Werst *f.*; — ośna, osiowa Achswerst; — wagonowa Wagenwerst.

Wiorstowe, -go, *sing. tant. sn.* Werstgeld *n.*

Wiorstowy, *adi.* Werst-.

Wiorzysko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* 1) Späne-, Zimmer-, Holzplatz *m.*; 2) Haufe *m.* Holzspäne.

Wiosenka, -ki, *pl.* -ki, *sf. dim.* von Wiosna.

Wiosenny, *adi.*; **Wiosenno**, *adv.* Frühlings-; deszcz — Frühlingsregen *m.*; -ne powietrze Frühlingsluft *f.*; — wiatr Frühlingswind *m.*; -ne kwiaty Frühlingsblumen *pl.*

Wioska; *dim.* **Wioseczka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Dorf *n.*, kleines Dorf.

Wioskowy, *adi.* Dorf-.

Wioslaty, *adi.* ruderartig.

Wiosło, -ła, *pl.* -ła, *sn.*; *dim.* **Wiosełko**, -ka, *pl.* -ka, *sn.* 1) Ruder *n.*; -łem robić rudern; do -seł an die Ruder; -łami pchać statek das Schiff mit Hilfe der Ruder fortbewegen; 2) Rührschaufel *f.*; 3) Fuß *m.* der wilden Ente.

Wiosłować, -łuję, -wałem, *vn. imperf.* rudern; schwimmen wie Schwimmvögel.

Wiosłowanie, -nia, *sn.* Rudern *n.*

Wiosłowąż, -węża, *pl.* -węże, *sm.* Wassernatter *f.*, Kielrücken *m.*

Wiosłowiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* Polybius (Krabbengattung).

Wiosłowy, *adi.* Ruder-; — okręt Ruderschiff *n.*

Wiosłowy, -wego, *pl.* -wi, *sm.* Rudermeister *m.*

Wiosna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Frühling *m.*, Lenz *m.*, Frühjahr *n.*; — życia Lebensfrühling, Lenz des Lebens; na -nę im Frühling; z -ną im Frühling.

Wiosnować, -nuję, -wałem, *vn. imperf.* den Frühling zubringen, überfrühlingen; das Frühjahr feiern.

Wiosnówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Hungerblümchen *n.*

Wioszczyna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Dörflein *n.*

Wioślarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Ruderer *m.*

Wioślinek, -nka, *pl.* -nki, *sm.* Ruderkrebs *m.*

Wiośniany, *adi.* Frühlings-.

Wiotchość, -ści, *sing. tant. sf.* Biegsamkeit *f.*; Schmiegsamkeit *f.*; Morschheit *f.*, Mürbheit *f.*

Wiotchy, *adi.* biegsam, schmiegsam; morsch, mürb, alt, schwach, abgenützt, schlaff.

Wiotech, -tchu, *pl.* -tchy, *sm.* 1) Neige *f.*, Abnahme *f.* (des Mondes); 2) Abzehrung *f.*, Schwindsucht *f.*

Wiotesz, -tszy, *pl.* -tsze, *sf.*; *dim.* **Wioteszka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Lumpen *pl.*, alter Plunder.

Wiotesznik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Flicker *m.*, Trödler *m.*, Ausbesserer *m.* alter Sachen.

Wiotki, *adi.* leicht, biegsam, haltlos; -ka jej postać ihre biegsame Gestalt; -ka tkanina leichtes, dünnes Gewebe.

Wiotkość, -ści, *sing. tant. sf.* Biegsamkeit *f.*; Leichtigkeit *f.*

Wiotszeć, -szeję, -szałem, *vn. imperf.* alt, mürbe, schwach, schlaff, morsch werden.

Wiotszyć, -szę, -szyłem, *va. imperf.* alt, mürbe, morsch, schlaff, schwach machen, abnützen, schwächen.

Wiór, -a, *pl.* -y, *sm.*; *dim.* **Wiórek**, -rka, *pl.* -rki, *sm.* Span *m.*, Holzspan, Hobelspan; w cudzym domu drwa rąbią a u nas -y lecą bei Fremden wird das Holz gehackt und bei uns fliegen die Späne, die anderen raufen und wir müssen die Haare lassen, die Rechnung bezahlen; jakbyś -y gryzł es ist so trocken, so ohne Geschmack, als ob du Holzspäne kauen würdest; suchy jak — dürr wie ein Holzspan.

Wir, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Wirbel *m.*, Strudel *m.*, Wasserwirbel; — morski Meeresstrudel; — go porwał der Strudel ergriff ihn, er wurde vom Wirbel erfaßt; dostać się w — in einen Strudel geraten; w -rze życia im Strudel des Lebens; 2) die mit Haaren bewachsene Haut des Buckelochsen.

Wirek, -rka, *pl.* -rki, *sm.* 1) *dim.* von Wir; 2) Wurzelwurm *m*, Schnell-, Afterpolyp *m.*

Wirgulcza, -czy, *pl.* -cze, *sf.* Birnenart.

Wirować, -ruję, -wałem, *vn. imperf.* wirbeln, sich im Kreise drehen, kreisen.

Wirowaty, *adi.*; **Wirowato**, *adv.* wirbelig, wirbelnd, kreisend.

Wirowy, *adi.* Wirbel-, Strudel-; -we koło wodne Kreiselrad *n.*

Wirówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Kreiselrad *n.*, Zentrifuge *f.*

Wirtuoz, -a, *pl.* -y oder -owie, *sm.* Virtuos *m.*; = Człowiek biegły w sztuce lub w zawodzie.

Wirydarski, *adi.* Lust-[garten-.

Wirydarstwo, -wa, *sn.* Kunstgärtnerei *f.*

Wirydarz, -a, *pl.* -e, *sm.*; *dim.* **Wirydarzyk**, -a, *pl.* -i, *sm.* Kunstgarten *m.*, Gartenlaube *f.*

Wirydarznik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Kunstgärtner *m.*

Wisieć, -szę, -siałem, *vn. imperf.* hangen, hängen; klucz wisi na gwoździu der Schlüssel hängt am Nagel; schudł, że suknie tylko -szą na nim er magerte so ab, daß die Kleider auf ihm schlottern; będziesz jeszcze -siał du wirst noch hängen, du wirst am Galgen enden; brzuch mu -si er hat einen Hängebauch; rzecz jeszcze -si die Sache hängt noch, die Sache ist noch nicht entschieden; — gdzie wo sitzen, hängen, kleben bleiben; miecz Damoklesa -si mu nad głową das Schwert des Damokles hängt über seinem Haupte; lepiej raz upaść niż — nad przepaścią es ist besser einmal zu fallen, als über dem Abgrund schweben, lieber ein Ende mit Schrecken als ein Schrecken ohne Ende; co ma —, nie utonie was hängen soll, wird nicht ertrinken, man entgeht seiner Bestimmung nicht.

Wisielec, -lca, *pl.* -lcy, *sm.* 1) Galgenstrick *m.*, Galgendieb *m.*, Taugenichts *m.*; 2) Gehenkte(r) *m.*

Wisienka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) kleine Weichsel, Heckenkirsche *f.*; 2) Bein-, Rohrholz *n.*

Wisiennik, -a, *pl.* -i, *sm.* Kirschgarten *m.*

Wisior, -a, *pl.* -y, *sm.* Fruchtschnur *f.*, Girlande *f.*

Wisiorek, -rka, *pl.* -rki, *sm.* Anhängsel *n.*, Gehänge *n.*; — do zegarka Uhranhängsel.

Wist, -a, *sm.* Whist *m.* (Kartenspiel).

Wistoczenie, -nia, *sing. tant. sn.* Verkörperung *f.*

Wistoczyć, -czę, -czyłem, *va. imperf.* verkörpern.

Wisus, -a, *pl.* -y, *sm.* Taugenichts *m.*

Wisz, -u, *pl.* -e, *sm.*; **Wiszar**, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) überhangender Fels; 2) Sumpfgras *n.*; 3) dicht mit Unkraut bewachsener Ort, Dickicht *n.*

Wiszarowy, *adi.* 1) Sumpfgras-; 2) Abhangs-.

Wiszelina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Rhipsalis (Pflanze).

Wiszogran, -u, *pl.* -y, *sm.* Unona (Pflanze).

Wiszor, -u, *pl.* -y, *sm* Kanonenbürste *f.*

Wiszorowy, *adi.* Kanonenbürsten-.

Wiszowaty, *adi.*; **Wiszowato**, *adv.* strunkig; — grunt nasser, unfruchtbarer, unten mergliger Boden, Bruchboden *m.*

Wiś, -sia, *pl.* -sie, *sm.* Uropoda (Gattung der Schmarotzermilben).

Wiślarka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* saure Weichselkirsche.

Wiślibób, -obu, *pl.* -oby, *sm.* Connarus (Pflanze).

Wiślignatka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Leucospis (Insektenart).

Wiślikrasa, -sy, *pl.* -sy, *sf.* Astrapaea (Pflanze).

Wiślin, -u, *pl.* -y, *sm.* Stillingia (Pflanze).

Wiśnia, -ni, *pl.* -nie, 1) Kirschbaum *m.* Kirsche *f.*; Weichselbaum, Weichsel *f.*, saure Kirsche; 2) Kirschbaumholz *n.*; psia — Judenkirsche.

Wiśniak, -a oder -u, *pl.* -i, *sm.* Kirschwein *m.*, Weichselwein *m.*; Kirsch-, Weichselbranntwein *m.*; Kirsch-, Weichselmet *m.*

Wiśniasty, *adi.* kirsch-, weichselartig; kirsch-, weichselfarbig.

Wiśnina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Kirsch-, Weichselbaum *m.*; Kirsch-, Weichselholz *n.*

Wiśniobranie, -nia, *sing. tant. sf.* Kirschen-, Weichselleſe *f.*

Wiśniowość, -ści, *sing. tant. sf.* kirſchrote Farbe.

Wiśniowy, *adi.* 1) kirsch-rot; 2) von Kirsch-, Weichſelholz.

Wiśniówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Kirsch-, Weichſelbranntwein *m.*, -likör *m.*

Wiśniucha, -chy, *pl.* -chy, *sf.* dunkelrot gefärbte Kuh.

Wit, -a, *sm.* Veit; choroba św. -a Veitstanz *m.*

Witać, -tam, -tałem, *va. imperf.* bewillkommnen, begrüßen, willkommen heißen; -tam Willkommen!; -tam pana ich grüße Sie, ſeien Sie mir gegrüßt; to mi -taj das iſt mir recht willkommen, das gefällt mir; -taj ſei mir gegrüßt; — kogo podaniem ręki jmnbn durch einen Händedruck begrüßen; — się, *vr.* einander begrüßen; -li się serdecznie ſie begrüßten ſich herzlich.

Witalizm, -u, *sing. tant.* Vitalismus *m.*; = Teorya procesu życia.

Witalny, *adi.* Begrüßungs-, Bewillkommnungs-.

Witana, -nej, *sing. tant. sf.* Bewillkommnung *f.*, Willkomm(en) *m.*

Witanie, -nia, *sn.* Begrüßen *n.*, Bewillkomm(n)en *n.*

Witeczka, Witka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Gerte *f.*, Weiderute *f.*; Weidereif *m.*; 2) junge Weinranke, Haarrebe *f.*, Hopfenranke *f.*; -ki ſpaniſche Geniſte; 3) -ka żelazna Ring *m.*

Witecznik, -a, *pl.* -i, *sm.* Bosea (Pflanze).

Witeczny, *adi.* Sieg-, ſiegreich.

Witerunek, -nku, *pl.* -nki, *sm.* Luder *n.* (Lockſpeiſe für Raubtiere).

Witeziowy, *adi.* Held-, heldenhaft, Ritter-, ritterlich.

Witeź, -zia, *pl.* -zie oder -ziowie, *sm.* Held *m.*, Ritter *m.*

Witlinek, -nka, *pl.* -nki, *sm.* Wittling *m.*, Seehecht *m.*

Witryol, -u, *sing. tant. sm.* Vitriol(öl) *n.*

Witryoliczny, *adi.* Vitriol-.

Witryfikacya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Verwandlung *f.* in Glas.

Witryna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Vitrine *f.*, Glasſchrank *m.*, Glaskaſten *m.*

Wituch, -a, *pl.* -y, *sm.* Säerſchurz *m.*, Sämannsſchurz *m.*, Sätuch *n.*

Witułka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* (Verbena) Eiſenkraut *n.*

Witwa, -wy, *pl.* -wy, *sf.*; **Witwina**, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Korb-, Band-, Fiſcher-, Krebsweide *f.*

Wium, Wiun, -a, *pl.* -y, *sm.* Schlammbeißer *m.*, Wallerfiſch *m.*

Wiwat, -u, *pl.* -y, *sm.* Toaſt *m.*, Lebehoch *n.*, Geſundheitstrinken *n.*, Hochruf *m*, Vivat *n.*; spełniać -y Geſundheiten ausbringen, hoch leben laſſen, toaſtieren.

Wiwat! *interj.* vivat! hoch!

Wiwatowy, *adi.* Vivat-

Wiwatówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Böller *m.*, Salutmörſer *m.*

Wiwenda, -dy, *pl.* -dy, *sf.* jährliches Koſtgeld, Rente *f.*

Wiwianit, -u, *sm.* Eiſenblau *n.*

Wiwisekcya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Viviſektion *f.*; = Cięcia, operacye na żyjących zwierzętach.

Wiza, -zy, *pl.* -zy, *sf.* Viſum *n.*, Beſtätigung *f.* durch Unterſchrift; = Zatwierdzenie podpiſem.

Wizerunek, -nku, *pl.* -nki, *sm.* Bild *n*, Bildnis *n*, Abbildung *f.*, Ebenbild *n.*; człowiek jest -nkiem Boga der Menſch iſt das Ebenbild Gottes; pisanie jest wyobrażenie mowy, jakoby — tego, co się rze-kło das Geſchriebene iſt die Darſtellung der Sprache, ſozuſagen, das Bild des Geſprochenen; -nki królów polskich die Bildniſſe der Könige Polens; 2) Darſtellung *f.*; Schilderung *f.*; 3) Vorbild *n.*, Muſter *n.*

Wizerunkowy, *adi.* 1) Bild-, Ebenbild-, Bildnis-, Vorbild-; 2) Darſtellungs-, Schilderungs-.

Wizmut = Bismut.

Wizować, -zuję, -wałem, *va. imperf.* viſieren, durch Unterſchrift beglaubigen; = Stwierdzać podpiſem.

Wizowanie, -nia, *sn.* Viſieren *n.*, Beglaubigen *n.*

Wizya, -zyi, *pl.* -zye, *sf.* 1) Viſion *f.*; = Widzenie; 2) Beſichtigung *f.*; = Oglądanie, Oględziny.

Wizyer, -a, *pl.* -y, *sm.* Viſier *n.*; = Przyłbica.

Wizyonarstwo, -wa, *sing. tant. sn.* Viſionärtum *n.*, Sehertum *n.*; = Własność miewania widzeń.

Wizyta, -ty, *pl.* -ty, *sf.* 1) Beſuch *m.*, Viſite *f.*; oddawać -ty Beſuche abſtatten; z pierwszą -tą mit dem Antrittsbeſuch; być u kogo z -tą bei jmnbm zu Beſuche ſein, jmbm einen Beſuch abſtatten; 2) Viſitation *f.*; — kościelna Kirchenviſitation *f.*; księga -zyt Viſitationsbuch *n.*

Wizytacya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.*; **Wizytowanie**, -nia, *sn.* Viſitieren *n.*, Durchſuchung *f.*, Reviſion *f.*; — celna Zollreviſion *f.*

Wizytator, -a, *pl.* -rzy, *sm.* Viſitator *m.*; — szkolny Schulviſitator; — celny Zollreviſor *m.*

Wizytatorka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Viſitatorin *f.*

Wizytka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) *dim.* von Wizyta; 2) Viſitennonne *f.*; — i *plur. tant.* Viſitennonnenkloſter *n.*; Viſitenkirche; zakon -tek Viſitinnenorden *m.*

Wizytować, -tuję, -wałem, *va. imperf.* 1) beſuchen; 2) viſitieren, eine Viſitation halten, revidieren.

Wizytowanie, -nia, *sn.* 1) Besuchen *n.*; 2) Visitieren *n.*, Revidieren *n.*

Wizytowy, *adi.* Besuchs-; suknia -wa Besuchskleid *n.*; bilet — Visitkarte *f.*

Wizytówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Visitkarte *f.*

Wjadać się, -dam, -dałem, *vr. imperf.*; **Wjeść się**, wjem, wjadłem, *vr. perf.* hineinbeißen; hineinschneiden; łańcuchy -dły mi się w ciało die Ketten schnitten mir ins Fleisch hinein.

Wjadanie się, -nia, *sn.* Hineinbeißen *n.*; Hineinschneiden *n.*

Wjarzmiać, -miam, -miałem, *va. imperf.*; **Wjarzmić**, -mię, -miłem, *va. perf.* ins Joch spannen, schmieden; unterwerfen.

Wjarzmienie, -nia, *sn.* Spannen *n.* ins Joch; Unterwerfung *f.*

Wjazd, -u, *pl.* -y, *sm.* Einfahrt *f.*, Einzug *m.*; odprawiać uroczysty — do miasta einen feierlichen Einzug in die Stadt halten; przy -eździe do miasta beim Einzuge in die Stadt; — lokomotywy na obrotnicę Einfahrt *f.* der Lokomotive auf die Drehscheibe.

Wjechać, wjadę, -chałem, *vn. perf.*; **Wjeżdżać**, -dżam, -dżałem, *vn. imperf.* hineinfahren, hineinkommen, hineinziehen, einziehen, Einzug halten; cóż ci to -chało w głowę was ist dir nur in den Kopf gefahren; -chał do miasta na czele wojska er zog an der Spitze des Heeres in die Stadt ein; — na kogo, na co an jmndn, an etw. anfahren, anreiten; — w co einen Einfall tun; — w czyją majętność in jmnds Besitztum einen Einfall tun, einen Einritt unternehmen; — na kogo (bildl.) jmndn anfahren, schelten.

Wjechanie, **Wjeżdżenie**, -nia, *sn.* Einfahren *n.*, Hineinfahren *n.*, Hineinreiten *n.*, Einziehen *n.*

Wjezdny, *adi.* Einfahrts-.

Wkamiennik, -a, *pl.* -i, *sm.* (Lithophagus) Steinbohrer *m.*, Dattelmuschel *f.*

Wkamować, -muję, -wałem, *va. perf.* hineinfügen, einfügen.

Wkamowanie, -nia, *sn.* Hineinfügen *n.*, Einfügen *n.*

Wkapać, -pię, -pałem, *va.* und *vn. perf.* hineintröpfeln, hineintropfen.

Wkapanie, -nia, *sn.* Hineintröpfeln *n.*

Wkarbować, -buję, -wałem, *va. perf.* einkerben.

Wkierować, -ruję, -wałem, *va. perf.* hineindirigieren, einführen.

Wkierowanie, -nia, *sn.* Hineindirigieren *n.*, Einführung *f.*

Wklejać, -jam, -jałem, *va. imperf.*; **Wkleić**, -ję, -iłem, *va. perf.* hineinkleben, einkleben, hineinleimen; -ić kartę ein Blatt hineinkleben.

Wklejanie, **Wklejenie**, -nia, *sn.* Einkleben *n.*, Hineinkleben *n.*

Wklepać, -pię, -pałem, *va. perf.* 1) einklopfen, hineinschlagen; einstreuen; 2) einbleuen, eintrichtern.

Wklepanie, -nia, *sn.* Einklopfen *n.*, Hineinschlagen *n.*; Einstreuen *n.*; Einbleuen *n.*, Eintrichtern *n.*

Wkleszczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Wkleszczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* hineinklammern, hineinklemmen.

Wkleszczanie, -nia, *sn.* Hineinklammern *n.*

Wklęsać, -sam, -sałem, *vn. imperf.*; **Wklęsnąć**, -nę, -nąłem, *vn. perf.* hohl einfallen, nach innen einsinken.

Wklęsanie, -nia; **Wklęśnięcie**, -cia, *sn.* Einfallen *n.*, Einsinken *n.*

Wklęsek, -ska, *pl.* -ski, *sm.* Auslehlung *f.*, Einziehung *f.*; rinnenförmige Vertiefung an Säulen, Kannelierung *f.*

Wklęsłorzeźba, -by, *pl.* -by, *sf.* Tiefrelief *n.*, vertieftes Bildhauer-, Schnitzwerk.

Wklęsłość, -ści, *pl.* -ści, *sf.* Hohlheit *f.*, Höhlung *f.*, Konkavität *f.*, Hohlrundung *f.*, Einsenkung *f.*, eingefallene Stelle.

Wklęsłowypukłość, -ści, *pl.* -ści, *sf.* Hohlerhabenheit *f.*

Wklęsłowypukły, *adi.* hohlerhaben, konvex-konkav.

Wklęsły, *adi.*; **Wklęsło**, **Wklęśle**, *adv.* hohl, eingebogen, rund ausgehöhlt, hohlrund, eingefallen, konkav; -słe źwierciadło Hohlspiegel *m.*; — nos eingefallene Nase.

Wklęśniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Wklęśnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* in eine Spalte einklemmen.

Wklęśnienie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Ausgehöhlte(s) *n.*, Eingefallene(s) *n.*

Wklinowanie, -nia, *sn.* Einkeilung *f.*

Wkładać, -dam, -dałem, I. *va. imperf.*; **Włożyć**, -żę, -żyłem, I. *va. perf.*; 1) einlegen, hineinlegen, hineinstecken; — suknię do kufra das Kleid in den Koffer legen; — pieniądze do kieszeni das Geld in die Tasche stecken, das Geld einstecken; — rękę do kieszeni die Hand in die Tasche stecken; w dzieło to -żył całą swoją duszę in dieses Werk hat er seine ganze Seele hineingelegt; 2) anlegen, anziehen; jaką suknię dzisiaj -żysz? welches Kleid wirst du heute anziehen?; -żyła jej wieniec na głowę sie legte ihr einen Kranz aufs Haar; biło mu serce, gdy jej pierścionek na palec wkładał das Herz schlug ihm, als er ihr den Ring an den Finger steckte; przemocą prawie -żyli mu koronę na głowę sie setzten ihm fast mit Gewalt die Krone aufs Haupt; 3) — co na kogo jmndm etw. auferlegen, jmndn zu etw. verpflichten; -żono na mnie obowiązek czuwania nad jego zdrowiem man hat mir die Pflicht auferlegt, über seine Gesundheit zu wachen; — na kogo podatek jmndm eine Steuer auferlegen; — na kogo wielkie ciężary jmndm große Lasten auferlegen; — na kogo rozpoznanie rzeczy jmndm die Erkenntnis einer Sache über-

laſſen; — co na czyj rozsądek etw. jmnds Einſicht überlaſſen; 4) etw. über jmndn bringen; różne potwarze na niego wkładali ſie brachten über ihn verſchiedene Verleumdungen; — kogo do czego jmndn zu etw. anleiten; — imię einen Namen geben; — apelacyę eine Appellation einlegen; II. się, *vr.* 1) ſich hineinlegen, ſich einlegen; 2) ſich gewöhnen; pomału się w to -żyłem ich habe mich langſam daran gewöhnt; 3) fürbitten, einſtehen; Chrystus za nas się wkłada jako pośrednik nasz Chriſtus bittet für uns als unſer Vermittler.

Wkładanie, Włożenie, -nia, *sn.* Einlegen *n.*, Hineinlegen *n.*, Anziehen *n.*; Anleiten *n.*; — się Sichhineinlegen *n.*, Sichgewöhnen *n.*

Wkładka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Einſatz *m.*, Einlage *f.*; — do sukni Kleidereinſatz; — dołóżka Betteinſatz; — do pierścieni mimośrodkowych Exzenterfutter *n.*; 2) Beſtandteil *m.*, Ingredienz *f.*

Wkołatać, -tam, -tałem, *va. perf.* einklopfen.

Wkoło, Wokoło, *adv.* und *praep.* (mit dem zweiten Falle) umher, ringsum; rings um; cicho — ſtill iſt es ringsum.

Wkołocieczny, *adi.* herumfließend, herumkreiſend.

Wkołocienny, -nego, *pl.* -ni, *sm.* Polargegendbewohner *m.*

Wkołokrętny, *adi.* herumwirbelnd; herumdrehbar.

Wkołowrot, -u, *pl.* -y, *sm.* Kreisumlauf *m.*

Wkołowrotny, *adi.*; **Wkołowrotnie,** *adv.* kreiſend.

Wkopać, -pię, -pałem, *va. perf.*; **Wkopywać,** -puję, -wałem, *va. imperf.* eingraben; -no słup przy drodze man hat einen Pfahl am Wege eingegraben; — się, *cr.* ſich eingraben, ſich hineingraben.

Wkopanie, Wkopywanie, -nia, *sn.* Eingraben *n.*, Hineingraben *n.*

Wkorzeniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Wkorzenić,** -nię, -niłem, *va. perf.* einwurzeln, tief einpflanzen; — się, *vr.* ſich einwurzeln.

Wkorzenianie, Wkorzenienie, -nia, *sn.* Einwurzeln *n.*, Einpflanzen *n.*

Wkówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Ortband *n.* am Degen.

Wkraczać, -czam, -czałem, *vn. imperf.*; **Wkroczyć,** -czę, -czyłem, *vn. perf.* einſchreiten, einrücken, ſich einlaſſen, eindringen; wojska nieprzyjacielskie -czyły do miasta die feindlichen Truppen zogen in die Stadt ein; był zmuszony -czyć do sąsiedniego kraju er war genötigt, in das benachbarte Land einzumarſchieren; — na drogę cnoty den Weg der Tugend betreten; — w czyje prawa in jmnds Rechte eingreifen; nie chcę w to głębiej — ich will mich nicht näher darauf einlaſſen; to nie -cza w zakres moich obowiązków das gehört nicht in den Bereich meiner Pflichten.

Wkraczanie, Wkroczenie, -nia, *sn.* Einſchreiten *n.*, Einrücken *n.*, Eindringen *n.*

Wkradać, -dam, -dałem, *va. imperf.*; **Wkraść,** -dnę, -dłem, *va. perf.* einſchmuggeln, einſchwärzen; — się, *vr.* ſich einſchleichen, einſchwindeln; -dam się do miasta ich ſchleiche mich in die Stadt ein; -dł się w jej serce er ſtahl ſich in ihr Herz ein; — się w czyje zaufanie jmnds Vertrauen erſchleichen.

Wkradanie, Wkradnięcie, -cia, *sn.* Einſchmuggeln *n.*, Einſchwärzen *n.*; — się Einſchleichen *n.*, Einſtehlen *n.*

Wkrajać, Wkrawać, -wam, -wałem, *va. imperf.* hineinſchneiden, einſchneiden, klein ſchneiden und in etw. tun.

Wkrapiać, -piam, -piałem, *va. imperf.*; **Wkropić,** -pię, -piłem, *va. perf.* hineintröpfeln, eintröpfeln; — co w czyją duszę etw. in jmnds Seele einflößen.

Wkręcać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Wkręcić,** -cę, -ciłem, *va. perf.* eindrehen, hineindrehen, drehend hineinbringen, einſchrauben; — nogę do stołu den Fuß an den Tiſch ſchrauben; — korkociąg den Pfropfenzieher eindrehen; — czop do beczki den Zapfen in das Zapfenloch hineindrehen; — się, *vr.* ſich einſchleichen, ſich hineinzwängen, ſich eindrängen; — się do towarzystwa ſich in eine Geſellſchaft eindrängen, einſchleichen; — się do kogo ſich zu jmndm einſchleichen.

Wkręcanie, Wkręcenie, -nia, *sn.* Eindrehen *n.*, Einſchrauben *n.*; — się Einſchleichen *n.*, Eindrängen *n.*

Wkrótce, *adv.* in kurzem, in Kürze, bald; — się znowu zobaczymy wir werden uns bald wiederſehen; — nastąpi rozczarowanie bald wird die Enttäuſchung folgen.

Wkruszać, -szam, -szałem, *va. imperf.*; **Wkruszyć,** -szę, -szyłem, *va. perf.* hineinbröſeln, einbröckeln; -sz trochę chleba do rosołu bröckle ein wenig Brot in die Suppe ein.

Wkruszanie, Wkruszenia, -nia, *sn.* Einbröckeln *n.*

Wkrzewiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.* einwurzeln; einpflanzen, einpfropfen.

Wkrzywiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Wkrzywić,** -wię, -wiłem, *va. perf.* hineinbiegen, hineinkrümmen.

Wkrzywianie, Wkrzywienie, -nia, *sn.* Einbiegen *n.*, Hineinkrümmen *n.*

Wkucie, -cia; **Wkuwanie,** -nia, *sn.* Einſchmieden *n.*

Wkuć, -ję, -łem, *va. perf.* einſchmieden, einhämmern.

Wkup, -u, *pl.* -y, *sm.* Einkauf *m.*, Eintritt *m.* nach Erlegung einer Summe.

Wkupić, -pię, -piłem, *va. perf.*; **Wkupować,** -puję, -wałem, *va. imperf.* einkaufen; — syna do jakiegoś stowarzyszenia den Sohn in eine Geſellſchaft einkaufen; — się, *vr.* ſich einkaufen; -puję się do cechu ſich in eine Zunft einkaufen.

Wkupne, -go, *sing. tant. sn.* Einkaufsgeld *n.*, Einkaufspreis *m.*

Wkupno, -na, *pl.* -na, *sn.*; **Wkupność**, -ści, *sing. tant. sf.* Einkaufen *n.*

Wkwaterować, -ruję, -wałem, *va. perf.* einquartieren.

Wkwaterowanie, -nia, *sn.* Einquartierung *f.*

Wlać, wleję, wlałem, *va. perf.*; **Wlewać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* 1) eingießen, hineingießen; 2) einflößen, einhauchen; — w czyją duszę odwagę jmndm in die Seele Mut einflößen; wlał w dzieło duszę artysty er hat dem Kunstwerke den Geist des Künstlers eingehaucht; Bóg wlał w człowieka duszę Gott hat dem Menschen die Seele eingehaucht.

Wlanie, Wlewanie, -nia, *sn.* Eingießen *n.*, Hineingießen *n.*; Einhauchen *n.*; Einflößen *n.*

Wlatać, -tam, -tałem; **Wlatywać**, -tuję, -wałem, *vn. imperf.*; **Wlecieć**, -cę, -ciałem, *vn. perf.* 1) hineinfliegen; wróbel -ciał do stodoły der Spatz flog in die Scheune; 2) plötzlich hineinfallen, hineinrennen; jak szalony -ciał do pokoju er rannte wie verrückt ins Zimmer hinein.

Wlatanie, Wlatywanie, -nia, *sn.* Hineinfliegen *n.*; Hineinrennen *n.*

Wlec, -kę oder wlokę, -kłem oder wlokłem; **Włóczyć**, -czę, czyłem, *va. imperf.*; I. 1) schleppen, schleifen, ziehen; — nogę za nogą einen Fuß nach dem anderen schleppen; — kogo za nogi, za włosy jmndn an den Füßen, bei den Haaren schleppen; ślimak -cze za sobą swój dom die Schnecke zieht ihr Haus hinter sich; — swój nędzny żywot sein elendes Leben dahinschleppen; — suknię sein Kleid hängen lassen, hinter sich schleifen; wszystko -cze z domu do zastawu er schleppt alles vom Hause weg ins Versatzamt; — kogo po sądach jmndn in den Gerichten herumschleppen; 2) in die Länge ziehen; 3) eggen; 4) mit dem Zuggarn fischen; II. — się, *vr.* 1) sich ziehen, sich schleppen; ledwo się wlokę ich kann mich kaum schleppen; suknia włóczy ci się po ziemi das Kleid schleift dir auf der Erde nach; przecież się poczta -cze endlich kommt doch die Post angeschleppt; ledwo się wlokę, tak jestem osłabioną ich kann mich kaum schleppen, so schwach fühle ich mich; proces już się trzeci miesiąc -cze der Prozeß zieht sich schon den dritten Monat hin; 2) stapeln, langsam einherschreiten; wojsko -cze się do miasta das Heer schreitet ganz langsam und gemächlich der Stadt zu; dokąd się -czesz wo stapelst du hin; 3) sich herumtreiben; całą noc włóczysz się po kawiarniach du treibst dich die ganze Nacht in den Kaffeehäusern herum.

Wleczenie, Włóczenie, -nia, *sn.* Schleppen *n.*, Nachziehen *n.*; — się Sichziehen *n.*, Herumtreiben *n.*, Stapeln *n.*

Wlepiać, -piam, -piałem, I. *va. imperf.*; **Wlepić**, -pię, -piłem, I. *va. perf.* hineinkleben; — karty brakujące w książkę die fehlenden Seiten ins Buch kleben; 2) einprägen; — komu co w pamięć, w serce jmndm etw. ins Gedächtnis, ins Herz einprägen; 3) eindrücken, einflößen; 3) — wzrok, oczy den Blick heften, ins Auge fassen, scharf ansehen; -pił we mnie przerażone oczy er heftete auf mich seinen entsetzten Blick; II. — się, *vr.* sich anheften, hineinkleben, hineinprägen.

Wlepianie, Wlepienie, -nia, *sn.* Hineinkleben *n.*, Einkleben *n.*, Heften *n.*, Einprägen *n.*

Wlepka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Texteinschaltung *f.*

Wlepnąć, -nę, -nąłem, *vn. perf.* sich festkleben, eindrücken, einprägen.

Wlew, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Einguß *m.*, Gußloch *n.*; 2) Gobe *f.*; 3) Übergang *m.*; Erblaß *m.*; 4) Zession *f.*, Überlassung *f.*

Wlewkowy, *adi.* Einguß-; Zessions-.

Wleźć, wlezę, wlazłem, *vn. perf.*; **Włazić**, -żę, -ziłem, *vn. imperf.* 1) hineinkriechen, hineinsteigen; hinaufkriechen, hinaufsteigen; nie wiedzieć, jaką dziurą wleźli man weiß nicht, durch welches Loch sie hineingekrochen sind; w sidła wlazł er ist in das Fangnetz hineingekrochen; wilk wlazł do obory der Wolf kroch, schlich sich in den Schafstall ein; czy wleziesz już raz do łóżka? gehst du schon einmal ins Bett? wleźć na drzewo, na górę auf den Baum, auf den Berg steigen; po spuszczonej drabinie wlazł przez okno auf der herabgelassenen Leiter kroch er durchs Fenster; tak daleko wleźć nie mogę ich kann nicht so weit hineinkriechen; ledwo wlazłem na górę ich bin kaum hinaufgekrochen; 2) hineingeraten, hineinkommen; co ci wlazło do głowy was ist dir in den Kopf gekommen; wlazł w długi i teraz rady sobie dać nie może er ist in Schulden hineingeraten und kann sich jetzt keinen Rat schaffen; czemu mi zawsze włazisz w drogę? warum kommst du mir immer in den Weg?; wszystko nie wlezie do tego kufra alles findet in dem Koffer nicht Platz; nie chce mi ta nauka wleźć do głowy diese Kenntnisse wollen mir nicht in den Kopf (hinein); sam mi wlazł w ręce er kam mir selbst in die Hände; coś mi w nogę wlazło es ist mir etw. in den Fuß geraten.

Wliczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Wliczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* dazuzählen, hineinrechnen, miteinzählen; -ając ciebie dich eingerechnet, mitgerechnet.

Wliczanie, Wliczenie, -nia, *sn.* Einzählen *n.*, Miteinrechnen *n.*, Mitzählung *f.*

Wliśnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Bocksbart *m.*, Haferwurz *f.*

Wlizać się, -żę, -załem, *vr. perf.*: **Wlizywać się**.

-zuję, -wałem, *vr. imperf.* sich einschmeicheln.

Wlizanie się, Wlizywanie się, -nia, *sn.* Einschmeichelung *f.*

Wlociesz, -a, *pl.* -e, *sm.* Bombylius (Insektenart).

Wlot, *adv.* flugs, hurtig, in aller Eile.

Wlubić się, -bię, -biłem, *vr. perf.*; Wohlgefallen und Geschmack an etw. finden.

Władać, -dam, -dałem, *vn. imperf.*; — czem 1) etw. beherrschen, herrschen, verwalten, lenken, über etw. walten, etw. zu führen, zu gebrauchen wissen; kiedy Rzym światem -dał als Rom die Welt beherrschte; wściekłość mnie opanowała, ale umiałem sobą — Wut ergriff mich, aber ich vermochte mich zu beherrschen, ich konnte Herr über mich bleiben; nie daj — sobą namiętnościom laß dich nicht von den Leidenschaften beherrschen; ślepy los nami -da das blinde Schicksal leitet uns, übt seine Gewalt über uns; — językiem niemieckim (biegle) die deutsche Sprache (geläufig) beherrschen; — wszystkimi europejskimi językami alle europäischen Sprachen beherrschen; 2) etw. regen, bewegen können; tak był chorobami połamany, że ani ręką ani nogą — nie mógł er war durch Krankheiten so gebrochen, daß er weder Hand noch Fuß regen, rühren, konnte; słoń tak -da trąbą jak człowiek ręką der Elefant kann den Rüssel so gebrauchen wie der Mensch die Hand; nie módz — ustami nicht im stande sein, die Lippen zu bewegen.

Władanie, -nia, *sn.* Beherrschen *n.*, Herrschen *n.*, Lenken *n.*, Walten *n.*, Bewegen *n.*, Regen *n.*

Władca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Herrscher *m.*, Beherrscher *m.*, Machthaber *m.*; Bóg — nieba i ziemi Gott der Beherrscher des Himmels und der Erde; — kraju der Machthaber im Staate; — świata Weltherrscher.

Władczyni, —, *pl.* -nie, *sf.* Herrscherin *f.*, Beherrscherin *f.*, Machthaberin *f.*, Gebieterin *f.*

Władnictwo, -wa, *sn.* Herrschen *n.*, Herrschaft *f.*

Władność, -ści, *sing. tant. sf.* Machthaben *n.*, Gewalt *f.*

Władny, *adi.* machthabend, viel vermögend.

Władować, -duję, -wałem, *va. perf.* hineinladen; aufladen.

Władowanie, -nia, *sn.* Hineinladen *n.*, Aufladen *n.*

Władycki, *adi.* bischöflich.

Władyctwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* griechisches Bistum.

Władyka, -ki, *pl.* -cy, *sm.* 1) griechischer Bischof; 2) Fürst *m.*, Regent *m.*

Władza, -dzy, *pl.* -dze, *sf.* 1) Macht *f.*, Gewalt *f.*, Herrschaft *f.*; — najwyższa, nieograniczona, ograniczona die höchste, unbeschränkte, beschränkte Macht; — duchowna geistliche Gewalt; — prawodawcza, wykonawcza, sądownicza gesetzgebende, ausübende, richterliche Gewalt; -dze niebieskie die Himmelsmächte; mieć -dzę życia i śmierci die Gewalt über Leben und Tod haben; to przechodzi moją -dzę das geht über meine Macht; odebrali mu -dzę, gdyż jej nadużywał man hat ihm die Macht genommen, da er sie mißbraucht hat; dać komu -dzę czynienia czego jmndm die Macht geben, etwas zu tun; dostać się pod -dzę męża unter die Gewalt des Mannes geraten; 2) Macht *f.*, Kraft *f.*; Bewegungsvermögen *n.*, Regungsvermögen *n.*; od ostatniego ataku apoplektycznego stracił całkiem -dzę w prawej ręce seit dem letzten Schlaganfalle verlor er in der rechten Hand vollständig das Regungsvermögen; tak wielkie jest osłabienie, że chory swoją -dzą ruszać się nie może so groß ist die Schwäche, daß der Kranke sich durch eigene Kraft nicht bewegen kann; stracić -dzę we wszystkich członkach an allen Gliedern gelähmt werden; zaczyna odzyskiwać -dzę w ręce die Kraft im Arme fängt bei ihm an zurückzukehren, die Lähmung fängt an zu weichen; -dze ciała, duszy, umysłu die Körper-, Seelen-, Geisteskräfte; 3) Behörde *f.*; trzeba się udać ze skargą do odnośnej -dzy man muß die Klage bei der zuständigen Behörde einreichen; -dze krajowe die Landesbehörden; wszystkie -dze wojskowe i cywilne alle Militär- und Zivilbehörden.

Włam, -u, *pl.* -y, *sm.* Übersichbrechen *n.*, Bruchbau *m.*

Włamać, -mię, -małem, *va. perf.*; **Włamywać**, -muję, -wałem, *va. imperf.* einbrechen; — kogo w co jmndn in etw. Schwierigem einüben; — się, *vr.* einbrechen, wohin eindringen; -li się do domu Diebe sind in das Haus eingebrochen.

Włamanie, Włamywanie, -nia, *sn.* Einbrechen *n.*, Einbruch *m.*; kradzież z -niem Einbruchsdiebstahl *m.*

Własić się, -szę, -siłem, *vr. perf.* sich einschmeicheln, einschleichen.

Własnodzielność, -ści, *sing. tant. sf.* Selbständigkeit *f.*; selbständige Handlungsfähigkeit.

Własnodzielny, *adi.* selbständig.

Własnoręczność, -ści, *sing. tant. sf.* Eigenhändigkeit *f.*

Własnoręczny, *adi.* eigenhändig; co -m podpisem stwierdzam was ich mit eigenhändiger Unterschrift bestätige.

Własnorodność, -ści, *sing. tant. sf.* Originalität *f.*, Ursprünglichkeit *f.*

Własnorodny, *adi.* originell, ursprünglich.

Własność, -ści, *pl.* -ści, *sf.* 1) Eigentum *n.*; Grundeigentum; to jest moją -ścią i mogę z tem uczynić, co mi się podoba es ist mein Eigentum und ich kann damit tun, was mir gefällt; prawo -ści a możność rozporządzania przedmiotem są w ści-

słym z sobą związku das Eigentumsrecht und das Verfügungsrecht über einen Gegenstand sind miteinander aufs engste verbunden; posiadać co prawem -ści etw. eigentumsrechtlich besitzen; — dziedziczna Erbeigentum; — prywatna, publiczna Privateigentum, öffentliches Eigentum; 2) Eigentümlichkeit *f.*, Eigenheit *f.*, Beschaffenheit *f.*, Eigenschaft *f.*; ogólnemi -ściami ciał są rozciągłość, podzielność, nieprzenikliwość i t. d. die allgemeinen Eigenschaften der Körper sind: die Dehnbarkeit, Teilbarkeit, Undurchdringlichkeit u. s. w.; -ści języka die Eigenheiten der Sprache; wino ma tę —, że ... der Wein hat diese Eigenschaft, daß ...; jest to -ścią mędrca, że ... eine Eigenschaft des Weisen ist, daß er ...; przy uprawie ziemi trzeba mieć wzgląd na jej -ści bei Bearbeitung der Erde muß man Rücksicht auf ihre Beschaffenheit nehmen.

Własnoustny, *adi.*; **Własnoustnie**, *adv.* durch eigenen Mund, aus eigenem Munde, persönlich.

Własnowolny, *adi.* **Własnowolnie**, *adv.* eigenwillig.

Własny, *adi.* 1) eigen; na -sne oczy to widziałem ich habe es mit eigenen Augen gesehen; to twoja -sna wina es ist deine eigene Schuld; — ma — dom er hat ein eigenes Haus; z -snej woli aus eigenem Antrieb; pisałem -sną ręką ich habe es mit eigener Hand geschrieben; zabójstwo popełnione w obronie -snej osoby ein Mord in Selbstverteidigung begangen; z -snej kieszeni aus eigener Tasche; imię -sne Eigenname *m.*; miłość -sna Eigenliebe *f*; Neron -sną matkę zamordował Nero hat seine eigene Mutter ermordet; jak z -snym synem obchodził się z nim er behandelte ihn wie seinen eigenen Sohn; szatan w swej -snej osobie Satan in seiner leibhaftigen Gestalt; 2) wahr, echt, rein.

Właściciel, -a, *pl.* -e, *sm.* Eigentümer *m.*, Eigner *m.*; — kamienicy Hauseigentümer; — dóbr (ziemskich) Gutsbesitzer *m.*

Właścicielka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Eigentümerin *f.*

Właścicielski, *adi.* Eigentümer-.

Właściwość, -ści, *sing. tant. sf.* 1) Eigentümlichkeit *f.*, Qualität *f.*; 2) Eigenheit *f.*; = Własność.

Właściwy, *adi.*; **Właściwie**, *adv.* 1) eigentlich; -wie nie mam tu nic do roboty eigentlich habe ich hier gar nichts zu tun; jakie jest -we znaczenie tego słowa? was ist die eigentliche Bedeutung dieses Wortes?; -wie ty sam jesteś tu winien eigentlich bist du selber hier schuldig; 2) richtig, kompetent; znalezienie twoje nie było właściwe dein Benehmen war unrichtig; na -wem miejscu dowiecie się o tem ihr werdet davon an der richtigen Stelle erfahren; to nie — wyraz dla oddania tej myśli es ist nicht der richtige Ausdruck, um diesen Gedanken wiederzugeben.

Właścizna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Eigentum *n.*, Besitz *m.*

Właśnictwo, -wa, *sing. tant. sn.* Eigentumsrecht *n.*

Właśnie, *adv.* eigentlich, gerade, eben, recht; — że tego nie uczynię ich werde es gerade nicht tun; tak to jest — so ist es eben; — wyszedł er ist eben ausgegangen; — mówiliśmy o tem wir haben eben davon gesprochen; — chciałem pójść do ciebie ich wollte gerade zu dir gehen; brak mu — tego, czego się po nim najwięcej spodziewano es fehlt ihm eben das, was man von ihm am meisten erwartete; to — było przyczyną naszej kłótni das eben war die Ursache unseres Zankes; — tyle za to zapłaciłem ich habe gerade so viel dafür gezahlt; — jak gdyby ... gerade als wenn ...; — też (ironisch) warum nicht gar.

Włatać, -tam, -tałem, *va. perf.* hineinstopfen, hineinsetzen, hineinflicken.

Wławiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Włowić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* hineinfangen; — się, *vr.* sich hineinschleichen.

Wławianie, Włowienie, -nia, *sn.* Hineinfangen *n.*; — się Hineinschleichen *n.*

Właz, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Mannsloch *n.*, Fahrloch, Einsteigeloch; 2) Eindringling *m.*; 3) Eindringlichkeit *f.*

Włazić, siehe: Wleźć.

Włażenie, -nia, *sn.* Hineinsteigen *n.*, Hineinkriechen *n.*; Hinaufsteigen *n.*, Hinaufkriechen *n.*

Włączać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Włączyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* einfügen, einschließen, einverleiben; beifügen; -czył ten folwark do swoich posiadłości er hat diesen Meierhof seinen Besitzungen einverleibt.

Włączanie, Włączenie, -nia, *sn.* 1) Einfügen *n.*, Einverleiben *n.*; 2) Einschaltung *f.*, Einlegen *n.*, Einrangieren *n.*

Włącznie, *adv.* inbegriffen, einschließlich, inklusive.

Włochaciny, -cin; **Włochacinki**, -nek, *plur. tant. sn.* Fasern, Zasern *pl.* mancher Gewächse.

Włocharz, -a, *pl.* -e, *sm.* 1) Petz *m.*, Jägername des Bären; 2) rauhfüßiger Bussard.

Włochatka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Ceolopa (Insektenart).

Włochaty, *adi.*; **Włochato**, *adv.* haarig.

Włochynia, -nii, *pl.* -nie, *sf.* (Vaccinium uliginosum) Sumpfheidelbeere *f.*

Włóczeń, -nia, *pl.* -nie, *sm.* Bohrfisch *m.*

Włoć, -ci, *sing. tant. sf.* Paspalum (Pflanze).

Włodarka, -ki, *pl.* -ki, *sf.*; **Włodarzowa**, -wej, *pl.* -we, *sf.* Meierin *f.*, Vogtin *f.*

Włodarski, *adi.* Meier-, Vogt-.

Włodarstwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* Vogtei *f.*, Amt *n.* des Vogtes, Meierei *f.*

Włodarz, -a, *pl.* -e, *sm.*; **Włodek**, -dka, *pl.* -dki, *sm.* Vogt *m.*; Schulze *m.*, Dorfrichter *m.*

Włodarzować, -rzuję, -wałem, *va. imperf.* Vogt, Schulze, Meier sein, wirtſchaften.

Włogacizna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Spat *m.*, Lähmung *f.*, der Hinterfüße beim Pferde.

Włogawy, Włogaty, *adi.* geſähmt vom Spat.

Włom, -u, *pl.* -y, *sm.* Einbruch *m.*

Włos, -a, *pl.* -y, *sm.* 1) Haar *n.*; siwe, blond, czarne, kasztanowe -y graues, blondes, ſchwarzes, kaſtanienbraunes Haar; szpilka do -ów Haarnadel *f.*; końskie -y Roßhaar; -y na głowie Haupt-, Kopfhaar; sznurek z -ów Haarſchnur *f.*; cienki jak — fein wie ein Haar, haarfein; wypadanie -ów Haarausfall *m.*; -y komuś odrastają die Haare wachſen jmndm von neuem; -y sobie wyrywać z rozpaczy ſich vor Verzweiflung die Haare ausreißen; za -y kogoś targać jmndn bei den Haaren zerren; za -y kogo włóczyć jmndn bei den Haaren ſchleppen; bez Bożej woli — ci z głowy nie spadnie ohne den Willen Gottes wird dir kein Haar gekrümmt; o — bei einem Haar, um ein Haar; ani na — nicht um eines Haares Breite; ani o — się nie pomylić etw. aufs Haar, bis auf den Nagel treffen; o — byłby go zabił um ein Haar, faſt, es fehlte nicht viel, ſo beinahe, hätte er ihn getötet; u niewiasty -y długie, ale rozum krótki bei der Frau ſind die Haare lang und der Verſtand kurz; więcej ma długów niż -ów na głowie er hat mehr Schulden als Haare auf dem Kopfe; ze strachu -y mi powstają na głowie die Haare ſtehen mir vor Schrecken zu Berge; futro pod — głaskać den Pelz gegen den Strich ſtreicheln; 2) Unruhe *f.*, Haarfeder *f.* der Uhr; 3) Schminkbeere *f.*, Beermelte *f.*

Włosaty, Włosisty, *adi.* haarig; von Haar, härен.

Włosek, -ska, *pl.* -ski, *sm.*; *dim.* **Włoseczek**, -czka, *pl.* -czki, *sm.* Härchen *n.*; życie jego wisiało na -sku ſein Leben hing an einem Faden.

Włosiasty, *adi.*; **Włosiasto**, *adi.* haarartig.

Włosie, -sia, *sing. tant. sn.*; **Włosień**, -nia, *pl.* -nie, *sm.* Roßhaar *n.*, Pferdehaar *n.*

Włosieć, -sieję, -siałem, *vn. imperf.* Haare bekommen, haarig werden.

Włosienica, Włosiennica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* 1) härenes Hemd, Gewand, Bußhemd *n.*; 2) Haargewebe *n.*

Włosieniczny, Włosienniczny, *adi.* Bußhemd-, Haargewebe-.

Włosienioróg, -ogu, *pl.* -ogi, *sm.* Dixa (Inſekt).

Włosieniosz, -a, *pl.* -e, *sm.* Sybistroma (Inſekt).

Włosienkowaty, *adi.* haarartig, haarförmig, haarfaſerig.

Włosienny, *adi.* Haar-, Roßhaar-.

Włosień, -nia, *pl.* -nie, *sm.* Roßhaar *n.*; — leśny Waldhaar *n.*, Waldwolle *f.*

Włosisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* großes, dickes Haar.

Włosistość, -ści, *sing. tant. sf.* Haarigkeit *f.*

Włosisty, *adi.* haarig; haarförmig.

Włoski, italieniſch, welſch; język — italieniſche Sprache; — orzech welſche Nuß; -ka kapusta Welſchkraut *n.*

Włoskowatość, -ści, *sing. tant. sf.* Kapillarität *f.*, Haarförmigkeit *f.*, Haarröhrchenanziehung *f.*

Włoskowaty, *adi.* dünn wie ein Härchen, haarfein, haarförmig; naczynia -te Haarröhren *pl.*, Haargefäße *pl.*, Kapillargefäße *pl.*

Włosnitka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Trichostema (Pflanze).

Włosogłówka, -ki, *pl.* -ki, *sm.* Haarkopfwurm *m.*

Włosonóg, -oga, *pl.* -ogi, *sm.* Geißelſkorpion *m.*

Włosopad, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Edelſteinart; 2) Haarausfall *m.*

Włosopław, -u, *pl.* -y, *sm.* (Regaleaes) Heringskönig *m.*, Rotbart *m.*, rote Seebarbe.

Włosówki, -wek, *plur. tant. sm.* Zange *f.* zum Ausreißen von Haaren, Haarzupfer *m.*

Włostolin, -u, *pl.* -y, *sm.* Poivrea (Pflanze).

Włoszczyzna, -ny, *sing. tant. sf.* 1) italieniſche Sitten, Sprache ꝛc.; 2) Grünzeug *n.*, Suppengemüſe *n.*

Włościanin, -a, *pl.* -nie, *sm.* Bauer *m.*, Landmann *m.*

Włościanka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Bäuerin *f.*, Landfrau *f.*, Dorfmädchen *n.*

Włościański, *adi.* Bauer-, Landmanns-, bäuerlich; -e życie Landmannsleben *n.*; -e grunta Bauerngründe *pl.*; -ka komisya Auseinanderſetzungskommiſſion *f.*

Włość, -ści, *pl.* -ści, *sf.* Dorf *n.*, Landbeſitzung *f.*; Gut *n.*, Beſitztum *n.*

Włośnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Setaria (Pflanze).

Włośnik, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Trichine *f.*, Fadenwurm *m.*; 2) Haarpinſel *m.*

Włożenie, -nia, *sm.* Hineinlegen *n.*, Einlegen *n.*

Włóczba, -by, *pl.* -by, *sf.* Schlepptrog *m.*

Włóczebne, -go, *sing. tant. sn.* Eggengeld *n.*

Włóczek, -czka, *pl.* -czki, *sm.* Egger *m.*

Włóczenie, -nia, *sing. tant. sn.* 1) Schleppen *n.*; 2) Eggen *n.*; 3) — się Herumtreiben *n.*, Vagabundieren *n.*

Włóczęga, -gi, *pl.* -gi, *sm.* 1) Landſtreicher *m.*, Herumtreiber *m.*, Vagabund *m.*, Strolch *m.*; 2) Herumtreiben *n.*, Vagabundieren *n.*, Landſtreicherei *f.*; 3) (Lycopodium) Kolbenmoos *n.*, Bärlapp *m.*

Włóczęgostwo, -wa, *sing. tant. sn.* Landſtreicherei *f.*

Włóczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Wolle *f.*, Stickwolle, Wollengarn *n.*; 2) Eggen *n.*; 3) — wina Fadenziehen *n.* des Weines.

Włóczkowaty, *adi.* fadenziehend; -te wino fadenziehender Wein.

Włóczkowy, *adi.* Woll-, Wollgarn-, Stickgarn-.

Włócznia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* 1) Lanze *f.*, Speer *n.*; 2) Milzkraut *n.*, Lanzenfarn *m.*, Spikant *m.*

Włócznik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Lanzenträger *m.*, Lanzenknecht *m.*

Włóczniowy, *adi.* Lanzen-.

Włócznisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* große Lanze.

Włóczyć, siehe: Wlec.

Włóczydło, -dła, *pl.* -dła, *sn.* 1) Ziehinstrument *n.*; 2) Klettenkerbel *f.*, Haftdolde *f.*

Włóczyk, -a, *pl.* -i, *sm.* Landstreicher *m.*

Włók, -u, *pl.* -i, *sm.* Zugnetz *n.*

Włóka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* eine Hufe Landes; -ki, *pl.* Pflugschleife *f.*

Włókienny, *adi.* faserig.

Włókień, -nia, *pl.* -nie, *sm.* Fasergewächs *n.*, Faserkrebs *m.*

Włókniaki, -ków, *plur. tant. sn.* eine Pilzart.

Włókniasty, Włóknisty, *adi.* faserig, voll Fasern, Zasern; korzonek — Saugwurzel *f.*

Włóknik, -a, *pl.* -i, *sm.* Fibrin *n.*, Faserstoff *m.*

Włóknistość, -ści, *sing. tant. sf.* Faserigkeit *f.*

Włókno, -kna, *pl.* -kna, *sn.*; *dim.* **Włókienko**, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Faser *f.*, Zaser *f.*; Gewebe *n.*, Gespinst *n.*; na -kna rozebrać zerfasern, zerzasern; -kna latające Altweibersommer *m.*; -kna Fibern im tierischen Körper; -kna jędrowe Kernfasern *pl.*; tkanina tak nabita, że -kna trudno dostrzedz das Gewebe ist so dicht, daß man die Fäden kaum sehen kann; -kna pajęczyny die Fäden des Spinngewebes.

Włóknochrząstniak, -a, *pl.* -i, *sm.* faserige Geschwulst.

Włóknowatość, -ści, *sing. tant. sf.* Faserigkeit *f.*, Zaserigkeit *f.*

Włóknowaty, *adi.*; **Włóknowato**, *adv.* faserig, zaserig.

Władzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Władzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* hineinlocken, einreden; — się, *vr.* sich einschleichen, sich einschmeicheln.

Władzanie, Władzenie, -nia, *sn.* Hineinlocken *n.*, Einreden *n.*

Wmaczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Wmoczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* eintunken, einweichen, ins Wasser legen.

Wmagać się, -gam, -gałem, *vr. imperf.*; **Wmódz**, wmogę, wmogłem, *vr. perf.* sich mit Gewalt eindrängen.

Wmarznąć, -rznę, -rzną-łem, *vn. perf.* einfrieren, hineinfrieren.

Wmawiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Wmówić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* einreden; — co w kogo jmndm was einreden; -wia we mnie to, o czem mi się nawet nie śniło er redet mir ein, wovon mir nicht einmal geträumt hat; -wiono w niego, że jest geniuszem man hat ihm eingeredet, daß er ein Genie sei; nie dam sobie tego — ich werde es mir nicht einreden lassen; — się, *vr.* — się do kogo sich jmndm aufdrängen, anbieten.

Wmawianie, Wmówienie, -nia, *sn.* Einreden *n.*

Wmazać, -żę, -załem, *va. perf.*; **Wmazywać**, -zuję, -wałem, *va. imperf.* einschmieren, einsalben.

Wmazanie, Wmazywanie, -nia, *sn.* Einschmieren *n.*, Einsalben *n.*

Wmiatać, -tam, -tałem, *va. imperf.*; **Wmieść**, wmiotę, wmiotłem, *va. perf.* hineinkehren; — się *vr.* sich wohin eindrängen; — się do czego sich zu etw. anbieten, aufdrängen.

Wmiatanie, Wmiecenie, -nia, *sn.* Hineinkehren *n.*

Wmierzenie, -nia, *sn.* Hineinmessen *n.*

Wmierzyć, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* hineinmessen.

Wmiesić, -się, -siłem, *va. perf.* hineinkneten, einrühren.

Wmieszać, -szam, -szałem, *va. perf.* hineinmischen, einmengen; całkiem niepotrzebnie -szałeś mnie w to du hast mich ganz unnötig hineingemengt; — się, *vr.* sich einmischen, sich einmengen; -szał się do naszej rozmowy er hat sich in unser Gespräch eingemengt.

Wmieszanie, -nia, *sn.* Einmengen *n.*, Einmischen *n.*

Wmieszkać się, -kam, -kałem, *vr. perf.* sich einbürgern.

Wmiotać, -tam, -tałem, *va. perf.* hineinschmeißen, hineinwerfen.

Wmiotanie, -nia, *sn.* Hineinschmeißen *n.*, Hineinwerfen *n.*

Wmoczenie, -nia, *sn.* Einweichen *n.*

Wmodlić się, -dlę, -dliłem, *vr. perf.* sich einbeten.

Wmotać, -tam, -tałem, *va. perf.* hineinwickeln, hineinverwickeln.

Wmulenie, -nia, *sn.* Hineinstecken *n.* in Schlamm.

Wmulić, -lę, -liłem, *va. perf.* in Schlamm hineinstecken.

Wmurować, -ruję, -wałem, *va. perf.* hineinmauern, einmauern.

Wmurowanie, Wmurowywanie, -nia, *sn.* Einmauern *n.*, Hineinmauern *n.*; — pamiątkowej tablicy das Einmauern einer Gedenktafel.

Wmusić, -szę, -siłem, *va. perf.*; **Wmuszać**, -szam, -szałem, *va. imperf.* — co w kogo jmndm etw. aufzwingen, aufdrängen, aufnötigen.

Wmuszanie, -nia, *sn.* Hineinzwängen *n.*, Hineindrängen *n.*; Aufnötigen *n.*

Wmykać, siehe: Wemknąć.

Wnarodowiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Wnarodowić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* einbürgern, Bürgerrecht ver-

leihen; zum Patrioten machen; — co etw. einem Volke einimpfen, beibringen; — się, *vr.* ſich heimiſch als Patriot fühlen, ſich bei einem Volke einbürgern, naturaliſieren.

Wnarodowianie, Wnarodowienie, -nia, *sn.* Naturaliſation *f.*

Wnątrz = Wewnątrz.

Wnet, *adv.* bald, in Kürze, alsbald, gleich, ſogleich; — potem bald nachher.

Wnetki, *adi.* ſchnell, eiligſt.

Wnetże, *adv.* bald.

Wnęcać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Wnęcić,** -cę, -ciłem, *va. perf.* hineinlocken, anlocken, anködern; — się, *vr.* ſich hineinlocken laſſen, den Köder anbeißen; — się do czego ſich wo einſchmuggeln, auf-, eindrängen.

Wnęcanie, Wnęcenie, nia, *sn.* Hineinlocken *n.*, Anlocken *n.*, Anködern *n.*

Wnęk, -u, *pl.* -i, *sm.* Blende *f.*, Niſche *f.*; — kroku śruby Schraubenplatte *f.*

Wnęka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Füllung *f.*, Vertiefung *f.* um eine Füllung herum.

Wnęt, -u, *pl.* -y, *sm.*; **Wnęta,** -ty, *pl.* -ty, *sf.* Lockſpeiſe *f.*

Wnętny, *adi.*; **Wnętnie,** *adv.* hineinlockend.

Wnętr, -a, *pl.* -y, *sm.* ein ſchlecht Kaſtrierter, Verſchnittener, Klapphengſt *m.*

Wnętrawiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* Strongulus (Wurmart).

Wnętrowatość, -ści, *sing. tant. sf.* Lage *f.*, der Hoden unter dem Bauchringe (Kryptorchidismus).

Wnętrze, -trza, *pl.* -trza, *sn.* 1) Innere(s) *n.*, Innerſte(s) *n.*; — domu das Innere des Hauſes; przejrzeć kogo aż do -trza jmnḍn bis ins Innerſte durchſchauen; — ziemi Erdinnere(s) *n.*, Unterirdiſche(s) *n.*; właściciel -trza Beſitzer des Innern; 2) = Wnętrzność.

Wnętrznik, -a, *pl.* -i, *sm.* Eudocarpon (Pflanze).

Wnętrzność, -ści, *pl.* -ści, *sf.* 1) Innere(s) *n.*; 2) -ści *pl.* Eingeweide *n.*

Wnętrzorośle, -śli, *plur. tant. sf.* Entophyta (ſchmarotzende Staubpilze).

Wniebowstąpienie, -nia, *sn.* Himmelfahrt *f.*; — Pańskie Chriſti Himmelfahrt; — Matki Boskiej Mariä Himmelfahrt.

Wniebowzięcie, -cia, *sn.* Himmelfahrt *f.* Mariä.

Wniebowzięty, *adi.* in den Himmel aufgenommen; czuję się jak gdyby — ich fühle mich wie in den Himmel verſetzt.

Wniesienie, -nia, *sn.* 1) Hineintragen *n.*; 2) Eingebrachte(s) *n.*; Einbringen *n.*; — oferty die Einbringung einer Offerte.

Wnieść, -oszę, -osłem, *va. perf.*; **Wnosić,** -szę, -siłem, *va. imperf.* 1) hineintragen; -śli go na rękach do sali obrad man trug ihn auf Händen in den Beratungsſaal hinein; — łóżko do pokoju das Bett ins Zimmer tragen; 2) einbringen, hineinbringen, bringen; -osłeś pokój w ten dom du haſt Friede in dieſes Haus gebracht; -osła mu w posagu wielkie dobra ſie hat ihm als Mitgift große Güter gebracht; wszystko co żona mężowi -osi alles, was die Frau dem Manne in die Ehe bringt; 3) eintragen; — co do głównej książki etw. ins Hauptbuch eintragen; — dług na dom eine Schuld auf das Haus eintragen laſſen; 4) einführen; — jakiś zwyczaj eine Sitte einführen; 5) ausbringen; — toast einen Toaſt bringen; — czyje zdrowie jmnḍn hochleben laſſen; 6) einreichen, beantragen; — podanie o zniesienie wyroku ein Geſuch um die Kaſſation des Urteils einreichen; — projekt ustawy einen Geſetzentwurf vorſchlagen; — ofertę eine Offerte einreichen; — za kim prośbę für jmnḍn Fürbitte einlegen; 7) — z czego aus etw. folgern, vermuten, ſchließen, annehmen; -szę z twego obejścia, że chcesz zerwać stosunki ze mną ich ſchließe aus deinem Benehmen, daß du den Verkehr mit mir abbrechen willſt; z tego — możesz, jak wielkie było moje rozgoryczenie daraus kannſt du erſehen, wie groß meine Erbitterung war; z tego możesz — o przyszłości daraus kannſt du auf die Zukunft ſchließen.

Wniewalać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Wniewolić,** -lę, -liłem, *va. perf.* aufzwingen, aufdringen, aufnötigen.

Wnijść, Wnijście = Wchodzić, Wejście.

Wnik, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) feines Kanälchen; 2) Vogelgarn *n.*; 3) Falle *f.*; we -i wpaść in die Falle geraten; -i knuć jmnḍm eine Falle legen; 4) Lockung *f.*, Verführung *f.*; zbyć -i świata ſich den Lockungen der Welt entreißen.

Wnikać, -kam, -kałem, *vn. imperf.*; **Wniknąć,** -knę, -kłem, *vn. perf.* tief eindringen, ſich vertiefen, durchdringen; twój głos -kał do serca i za duszę chwytał deine Stimme drang ins Herz und ergriff die Seele; nie -nąłeś w ducha autora du biſt in den Geiſt des Autors nicht eingedrungen.

Wnikanie, -nia; **Wniknięcie,** -cia, *sn.* Eindringen *n.*; Durchdringen *n.*; Vertiefen *n.*

Wniosek, -sku, *pl.* -ski, *sm.* 1) Antrag *m.*; popieram — poprzedniego mowcy ich unterſtütze den Antrag des Vorredners; — jego nie został przyjętym ſein Antrag wurde nicht angenommen; 2) Folgerung *f.*, Schluß *m.*, Folge *f.*, Schlußfolge; wyprowadzić z czego -ski Folgerungen aus etw. ziehen; stąd wypada taki — . . . daraus kann gefolgert werden, daß . . . 3) Vorſchlag *m.*; — do prawa Geſetzvorſchlag, Geſetzentwurf *m.*; — prokuratora der Antrag des Staatsanwaltes.

Wnioskodawca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Antragſteller *m.*

Wnioskować, -kuję, -wałem, *va. imperf.* folgern, ſchließen, die Folgerung, den Schluß ziehen; ponieważ gadasz głupstwa, -kuję ſtąd, że jesteś głupi weil du Dummheiten ſprichſt, folgere ich daraus, daß du dumm biſt; z czego -kujesz to? woraus ſchließt du darauf?

Wnioskowanie, -nia, *sn.* Schließen *n.*, Folgern *n.*

Wnosiny, -sin, *plur. tant. sn.* Einzug *m.* in die neue Wohnung.

Wnoszenie, -nia, *sn.* Eintragen *n.*, Hineintragen *n.*; Einbringen *n.*, Einreichen *n.*; Folgern *n.*

Wnotować, -tuję, -wałem, *va. imperf.*; **Wnotowywać**, -wuję, -wałem, *va. perf.* einnotieren, einſchreiben, dazunotieren.

Wnotowanie, Wnotowywanie, -nia, *sn.* Dazuſchreiben *n.*, Dazunotieren *n.*

Wnuczę, -cia, *pl.* -ta, *sn.* Enkelkind *n.*; -ta die Enkel.

Wnuczka, Wnuka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Enkelin *f.*

Wnuczy, Wnukowy, *adi.* Enkel=.

Wnuk, -a, *pl.* -i, *sm.*; *dim.* **Wnuczek**, -czka, *pl.* -czki oder -czkowie, *sm.* Enkel *m.*

Wnurzać, -rzam, -rzałem, *va. imperf.*; **Wnurzyć**, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* eintauchen, hineintauchen, verſenken, vertiefen.

Wnurzanie, Wnurzenie, -nia, *sn.* Eintauchen *n.*, Verſenken *n.*, Vertiefen *n.*

Woda, -dy, *pl.* -dy, *sf.* 1) Waſſer *n.*; — mineralna Mineralwaſſer; — źródlana Quellwaſſer; — rzeczna, słodka Süßwaſſer; — morska Meer=, Seewaſſer; — deszczowa Regenwaſſer; — święcona Weihwaſſer; — cementowa Zementwaſſer; — bieżąca fließendes Waſſer; — chlorowa Chlorwaſſer, javelliſche Lauge, chlorhaltiges Waſſer; — destylowana deſtilliertes Waſſer; — stojąca ſtehendes, ſtagnierendes Waſſer; — wapienna Kalkwaſſer; — zaskórna Grundwaſſer; — żelazna eiſenhaltiges Waſſer; — dzienna Seihwaſſer, Tagwaſſer, Sickerwaſſer; — królewska Königswaſſer; — kryſtalizacyjna Kriſtalliſationswaſſer; płynąć z -dą, przeciw -dzie mit dem Strome, gegen den Strom ſchwimmen, ſchiffen; przepadł jak kamień w -dę er iſt verloren gegangen wie ein ins Waſſer geworfener Stein, er iſt ganz verſchollen; -dą prowadzić towary die Waren zu Waſſer führen; do -dy jechać, konie prowadzić zur Tränke reiten, die Pferde führen; na swoje koło -dę ciągnąć das Waſſer auf ſeine Mühle leiten, ſeinen Vorteil in acht nehmen; -dę do morza nosić Waſſer in den Brunnen tragen; o chlebie i -dzie bei Waſſer und Brot; w mętnej -dzie ryby łowić im Trüben fiſchen; niegodzien i -dy podać mu er iſt nicht wert, ihm das Waſſer zu reichen; trudno płynąć przeciw -dzie es iſt ſchwer gegen den Strom zu ſchwimmen, gegen die allgemeine Richtung anzukämpfen; radby go w łyżce -dy utopić er möchte ihn in einem Löffel Waſſer ertränken, er möchte ihn mit allen möglichen und unmöglichen Mitteln beſeitigen; krew nie — Blut iſt nicht Waſſer, Blut iſt dicker als Waſſer, der Menſch iſt nicht von Holz; 2) Waſſer *n.*; Urin *m.*; -dę puszczać Waſſer abſchlagen; 3) -dy, *pl.* Badeort *m.*, Bad *n.*, Geſundbrunnen *m.*; być u wód im Badeorte ſein; do wód jechać ins Bad fahren.

Wodan, -u, *sing. tant. sm.*; — żelaza Eiſenoxyd *n.*

Wodewil, -u, *pl.* -e, *sm.* Vaudeville *n.*, Singſpiel *n.*

Wodmoryn, -u, *pl.* -y, *sm.* Aquamarin *m.*; Beryll *m.*, immergrüner Edelſtein.

Wodmuch, -u, *pl.* -y, *sm.* Waſſertrommel *f.*, Waſſerſäulenmaſchine *f.*

Wodne, -go, *sing. tant. sn.* Waſſerzoll *m.*, Waſſergebühr *f.*

Wodniak, -a, *pl.* -i, *sm.* Pontederia (Pflanze).

Wodnian, -u, *pl.* -y, *sm.*; — żelaża Eiſenhydrat *n.*

Wodnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* 1) Waſſernymphe *f.*; 2) Waſſerſucht *f.*; 3) Waſſerfaden *m.*, Wurmmoos *n.*, Wurmtang *m.*, Meeralge *f.*

Wodniczny, *adi.* Waſſerſucht=; waſſerſüchtig.

Wodnić, -nię, -niłem, *va. perf.* wäſſern, wäſſerig machen.

Wodnieć, -nieję, -niałem, *vn. imperf.* zu Waſſer, wäſſerig werden.

Wodnik, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Ralle *f.*; 2) ſilberweiße Schwimmſpinne; 3) Waſſer=, Tauchkäfer *m.*; 3) Waſſermann *m.* (Sternbild); 5) Waſſerſtoff *m.*; 6) Waſſerarzt *m.*

Wodnistość, -ści, *sing. tant. sf.* Wäſſerigkeit *f.*

Wodnisty, *adi.*; **Wodnisto**, *adv.* wäſſerig, waſſerhaltig, waſſerreich.

Wodnocielność, -ści, *sing. tant. sf.* Waſſerſucht *f.*

Wodnocielny, *adi.* waſſerſüchtig.

Wodnokrewność, -ści, *sing. tant. sf.* phlegmatiſches Temperament, Blaßblütigkeit *f.*

Wodnokrewny, *adi.* phlegmatiſch, blaßblütig.

Wodność, -ści, *sing. tant. sf.* Wäſſerigkeit *f.*

Wodnoziemny, *adi.* amphibial, beidlebig, im Waſſer und auf der Erde lebend.

Wodny, *adi.* 1) Waſſer=; — młyn Waſſermühle *f.*; cło -ne Waſſerzoll *m.*; -na grobla, tama Waſſerſchleuſe *f.*; -na barwa Waſſerfarbe *f.*; -na bitwa Seeſchlacht *f.*; — znak Waſſerzeichen *n.*; -ni mieszkańcy Waſſerbewohner *pl.*; — papier ungeleimtes Papier, Druckpapier *n.*; 2) -na strzała Pfeilkraut *n.*; -na wesz Schlangenkraut; -ne nici Waſſerfäden *pl.*

Wodny, -nego, *pl.* -ni, *sm.* Waſſermann *m.*, Grubenarbeiter *m.* zum Ausſchöpfen des Waſſers.

Wodochwyt, -u, *pl.* -y, *sm.* Sollöffel *m.*

Wodociąg, -u, *pl.* -i, *sm.* 1) Wasserleitung *f.*, Wasserwerk *n.*; — podziemny unterirdische Wasserleitung; — rurowy Röhrenwasserleitung, Röhrenfahrt *f.*; 2) Wasserkunst *f.*; 3) Wassergraben *m.*, Wasserfurche *f.*; 4) Wasserpumpe *f.*

Wodociągłość, -ści, *sing. tant. sf.* Hydraulik *f.*, Wasserkraftlehre *f.*

Wodociek, -u, *pl.* -i, *sm.* Abfluß *m.*, Rinnsal *n.*, Kanal *m.*

Wodoczyn, -u, *pl.* -y, *sm.* Wasserstoff *m.*, Hydrogen *n.*

Wododrzew, -u, *pl.* -y, *sm.* Tetracera potatoria (Pflanze).

Wodogłowie, -wia, *pl.* -wia, *sn.*; **Wodogłów**, -owu, *pl.* -owy, *sm.* Wasserkopf *m.*

Wodoklon, -u, *pl.* -y, *sm.* Platane *f.*, Wasserahorn *m.*

Wodokrew, -krwi, *sing. tant. sf.* Anämie *f.*, Blutarmut *f.*

Wodokrocz, -a, *pl.* -e, *sm.* Hydrophylax (Pflanze).

Wodoląg, -a, *pl.* -i, *sm.* Stratiomys (Insektenart).

Wodolej, -a, *pl.* -e, *sm.* Wassergießer *m.*

Wodolist, -u, *pl.* -y, *sm.* Dodanea (Pflanze).

Wodomiec, -mca, *pl.* -mcy, *sm.*; **Wodomcza**, -czy, *pl.* -cze, *sf.* Ableitungskanal *m.*, Entwässerungskanal *m.*

Wodomierz, -a, *pl.* -e, *sm.* Wassermesser *m.*, Wasserpegel *m.*, Hydrometer *n.*; — pływakowy Pegel mit Schwimmer; — różniczkowy Minimal- und Maximalpegel; — samokreślny selbstregistrierender Pegel; — zegarowy Pegeluhr.

Wodonosiciel, -a, *pl.* -e, *sm.* Wasserträger *m.*

Wodonosicielka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Wasserträgerin *f.*

Wodonosze, -szów, *plur. tant. sn.* Wassertragband *n.*

Wodopełny, *adi.* voll Wasser.

Wodopławny, Wodopławy, *adi.* im Wasser schwimmend.

Wodor, -u; **Wodoród**, -rodu, *sm.* Wasserstoff *m.*

Wodopój, -poja, *pl.* -poje, *sm.* 1) Wassertrinker *m.*; 2) Tränke *f.*

Wodorniaki, -ków, *plur. tant. sn.* Hydrogenten *pl.*

Wodorodny, *adi.* Wasserstoff-; — gaz Wasserstoffgas *n.*

Wodorost, -u, *pl.* -y, *sm.* Wasserpflanze *f.*, Seegras *n.*, Alge *f.*

Wodorośl, -i, *pl.* -e, *sm.* Wasserreis *m.*

Wodoselenian, -u, *pl.* -y, *sm.* Selenwasserstoff *m.*

Wodosiarczan, -u, *pl.* -y, *sm.* Schwefelwasserstoff *m.*

Wodosinian, -u, *pl.* -y, *sm.* cyanwasserstoffsaures Salz.

Wodoskoczny, *adi.* -na rurka Visierrohr *n.*

Wodoskok, -u, *pl.* -i, *sm.* Springbrunnen *m.*

Wodosówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Wassermotte *f.*

Wodospad, -u, *pl.* -y, *sm.* Wasserfall *m.*

Wodospław, -u, *pl.* -y, *sm.* Wassergraben *m.*

Wodostan, -u, *pl.* -y, *sm.* Wasserstand *m.*

Wodotok, -u, *pl.* -i, *sm.* Wasserleitung *f.*

Wodotrysk, -u, *pl.* -i, *sm.* Springbrunnen *m.*, Fontäne *f.*

Wodowaga, -gi, *pl.* -gi, *sf.* Wassermesser *m.*

Wodoważnia, -ni, *sing. tant. sf.* Hydrostatik *f.*, Wasserwägekunst *f.*, Wasserstandslehre *f.*

Wodowstręt, -u, *sing. tant. sm.* Wasserscheu *f.*

Wodozbiór, -oru, *pl.* -ory, *sm.* Wasserhalter *m.*, Wasserbehälter *m.*, Wasserreservoir *n.*, Reserveteich *m.*

Wodoziemian, -u, *pl.* -y, *sm.* tellurwasserstoffsaures Salz.

Wodozwództwo, -twa, *sing. tant. sn.* Wasserleitungskunst *f.*

Wodożółw, -ia, *pl.* -ie, *sm.* Süßwasserschildkröte *f.*

Wodunka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Wasserblase *f.*

Wodza, -dzy, *pl.* -dze, *sf.* 1) Zügel *m.*, Führung *f.*, Lenkung *f.*, Zaum *m.*, Leitriemen *m.*; puścić -dze swojej fantazyi seiner Phantasie freien Lauf lassen; -dze rządu die Zügel der Regierung; ująć -dze rządu die Zügel der Regierung ergreifen; trzymać kogo na -dzy jmnbn im Zaume halten; trzymać swój język na -dzy seine Zunge im Zaume halten; puścić -dze złości dem Zorne freien Lauf lassen; puścić -dze komu jmnbm die Zügel schießen lassen; 2) Befehl *m.*, Anführung *f.*, Kommando *n.*; 3) -dze równoległociągowe Lenker *pl.*

Wodząca, -cej, *pl.* -ce, *sf.* Führung *f.*, Gleitbahn *f.*; — drążka suwakowego Führung der Schieberstange; — suwaka Schienenführung, Schieberführung *f.*, Schieberrahmen *m.*; — suwaka, wodzidło proste Schienenführung, Schieberführung, Schieberrahmen; — zawiasowa Gelenkführung.

Wodzenie, -nia, *sn.* Führen *n.*, Herumführen *n.*

Wodziana, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Najas (Wasserpflanze).

Wodzianka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Wasserjuppe *f.*; 2) Auswuchs *m.* am Stamme.

Wodzianowaty, *adi.*; -te rośliny Seerosen *pl.*, Nymphen *pl.*

Wodziczyn, -u, *pl.* -y, *sm.* (Colonias) Schwindblume *f.*

Wodzić, -dzę, -dziłem, *va. imperf.* führen, herumführen, siehe: Wieść.

Wodzielina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Mintella (Pflanze).

Wodzień, -nia, *pl.* -nie, *sf.* Corethra (Insekt).

Wodzik, -a, *pl.* -i, *sm.* Gleiter *m.*, Führung *f.*; — kulisowy Gleitholz *n*, Kulissenstein *m.*, Führungskopf *m.*

Wodzirej, -a, *pl.* -e, *sm.* Vortänzer *m.*; Anführer *m.*, Rädelsführer *m.*

Wodzować, -dzuję, -wałem, *vn. imperf.* anführen, kommandieren.

Wodzowski, *adi.* Führer-, Anführer-.

Wojacki, *adi.* Soldaten-, ſoldatiſch.

Wojaczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Soldatenleben *n.*; Kriegszug *m.*; Kriegführung *f.*

Wojak, -a, *pl.* -cy, *sm.* Krieger *m.*, Soldat *m.*, Kriegsmann *m.*

Wojaż, -u, *pl.* -e, *sm.* Reiſe *f.*; = Podróż.

Wojażer, -a, *pl.* -owie, *sm.* Reiſende(r) *m.*; = Podróżujący.

Wojażować, -żuję, -wałem, *vn. imperf.* reiſen; = Podróżować.

Wojażowanie, -nia, *sn.* Reiſen *n.*; = Podróżowanie.

Wojenność, -ści, *sing. tant. sf.* 1) Kriegsweſen *n.*; 2) kriegeriſcher Geiſt.

Wojenny, *adi.* Kriegs-; — podstęp Kriegsliſt *f.*; w -ch czasach in Kriegszeiten; — komisarz Kriegskommiſſär *m.*; — sąd Kriegsgericht *n.*; sztuka -na Kriegskunſt *f.*; budownictwo -ne Kriegsbaukunſt *f.*

Wojewoda, -dy, *pl.* -dowie, *sm.* Woiwode *m.*; Herzog *m.*

Wojewodować, -duję, -wałem, *vn. imperf.* die Würde eines Woiwoden bekleiden.

Wojewodzianka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Tochter *f.* des Woiwoden.

Wojewodzic, -a, *pl.* -e, *sm.* Sohn *m.* des Woiwoden.

Wojewodzina, -ny, *pl.* -nie, *sf.* Gemahlin *f.* des Woiwoden.

Wojewódzki, *adi.* Woiwodſchafts-.

Województwo, -twa, *pl.* -twa, *sn.* Woiwodſchaft *f.*

Wojłok, -a, *pl.* -i, *sm.* Filztuch *n.*; Filzdecke *f.* unter dem Sattel.

Wojłokowy, *adi.* Filztuch-, von Filztuch.

Wojna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Krieg *m.*; -nę wydać, wypowiedzieć komu jmnḋm den Krieg erklären, ankündigen; — wewnętrzna, domowa innerer Krieg, Bürgerkrieg; -nę z kim prowadzić mit jmnḋm Krieg führen; -nę wzniecić den Krieg veranlaſſen, verurſachen; wypowiedzenie -ny Kriegserklärung *f.*; — wybucha der Krieg bricht aus; gotować się do -ny ſich zum Kriege bereiten, rüſten; bóg -ny Kriegsgott *m.*; jechać na -nę in den Krieg ziehen; wieczna — w domu ewiger Unfriede im Hauſe; — piśmienna Federkrieg, Polemik *f.*; — kokosza Rummel *m.*

Wojować, -juję, -wałem, *vn. imperf.* Krieg führen, bekriegen, kämpfen, ſtreiten; kościół -jujący ſtreitende Kirche.

Wojowanie, -nia, *sn.* Bekriegen *n.*, Kämpfen *n.*, Kriegführen *n.*

Wojownica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Kämpferin *f.*, Heldin *f.*

Wojowniczy, *adi.*; **Wojowniczo**, *adv.* kriegeriſch, kampfluſtig; czemu dziś jesteś tak -czo usposobiony warum biſt du heute ſo kriegeriſch geſtimmt; duch -czy kriegeriſcher Geiſt.

Wojownik, -a *pl.* -cy, *sm.* Krieger *m.*, Held *m.*, Kämpfer *m.*, Kriegsmann *m.*, Bekrieger *m.*

Wojowny, *adi.* kriegeriſch, ſtreitbar.

Wojski, -kiego, *pl.* -scy, *sm.* (altpolniſcher Beamter) Kriegsvormund *m.*

Wojsko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Heer *n.*, Kriegsheer *n.*, Armee *f.* Militär *n.*; służyć w -ku beim Militär dienen; wzięli go do -ka man hat ihn zum Militär(dienſt) genommen; zaciągnąć się do -ka beim Militär eintreten; — pod wodzą arcyksięcia das Heer unter dem Kommando des Erzherzogs.

Wojskowiec, -wca, *pl.* -wcy, *sm.* Militäriſt *m.*

Wojskowość, -ści, *sing. tant. sf.* 1) Militarismus *m.*; 2) Militär *n.*, Militärſtand *m.*, Kriegsdienſt *m.*; 3) Kriegsweſen *n.*

Wojskowy, *adi.*; **Wojskowo**, *adv.* militäriſch, Militär-, Kriegs-; — stan Militärſtand *m.*

Wojskowy, -wego, *pl.* -wi, *sm.* Soldat *m.*

Wokabularz, -a, *pl.* -e, *sm.* Wörterbuch *n.*, Vokabular *n.*

Wokabuła, -ły, *pl.* -ły, *sf.* Vokabel *f.*

Wokacya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Berufung *f.*; = Powołanie.

Wokacyjny, *adi.* Berufungs-.

Wokalista, -sty, *pl.* -ści, *sm.* Sänger *m.*, Vokaliſt *m.*

Wokalny, *adi.* Vokal-, Geſangs-.

Wokanda, -dy, *pl.* -dy, *sf.* Prozeßliſte *f.* bei den Gerichtshöfen.

Wokoło = Wkoło.

Wola, -li, *sing. tant. sf.* 1) Wille *f.*, Wollen *n.*; bądź — Twoja jako w niebie tak i na ziemi Dein Wille geſchehe im Himmel ſowie auf Erden; bez -li boskiej włos ci z głowy nie spadnie ohne Gottes Willen wird dir kein Haar gekrümmt; wolna — freier Wille; z dobrej i nieprzymuszonej -li aus freien Stücken, ohne jeden Zwang; to była — Boża es war Gottes Wille; nie mieć własnej -li keinen eigenen Willen haben; bez możności — jest daremna ohne Möglichkeit iſt der Wille nutzlos, das Wollen genügt nicht, man muß auch die Möglichkeit haben, es auszuführen; stosować się do czyjej -li ſich nach jmnḋs Willen richten; jeżeli to twoja —, poddam się z pokorą wenn es dein Wille iſt, werde ich mich mit Demut unterwerfen; gdzie nie można chcieć i niechcieć, tam obca — panuje wo man nicht wünſchen und nichtwünſchen kann, dort herrſcht ein fremder Wille; zmusić kogo do czego pomimo jego -li jmnḋn gegen ſeinen Willen zu etw. zwingen; pozostawiam to twojej -li ich überlaſſe es deinem Willen; — stoi za uczynek der gute Wille gilt für die Tat; być dla kogoś dobrej -li jmnḋm geneigt, zugetan, hold ſein; być dla kogoś złej -li jmnḋm abgeneigt, abhold, gram ſein; wszystko mu idzie podług -li alles geht ihm nach Wunſch; do -li nach Belieben, nach Herzensluſt, zur Genüge; mieć

czegoś do -li etw. zur Genüge haben; naśmialiśmy się do -li wir haben nach Herzensluft gelacht; jużeś się do -li najadł du haſt jetzt genug gegeſſen; nażartowałem sobie z niego do -li ich habe mit ihm nach Herzensluſt meinen Spaß getrieben; ostatnia — Teſtament *n.*, letzter Wille; Boża — Gottes Wille, innerer Trieb, Beruf *m.* zu etw.; 2) Freijahre *pl.* des Koloniſten, Freikolonie *f.*, Freigut *n.*; 3) po -li, *adv.* nach Willen, gemütlich, langſam; 4) mimo -li, *adv.* unwillkürlich, ohne zu wollen.

Wolanin, -a, *pl.* -nie, *sm.* Freiſaß *m.*

Wolant, -a, *pl.* -y, *sm.* Volant *m.*, Federball *m.*

Wolarek, -rka, *pl.* -rkowie, *sm.*; **Wolarz**, -a, *pl.* -e, *sm.* 1) Ochſenhändler *m.*; Ochſentreiber *m.*; 2) Kropftauber *m.*

Wolarka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Ochſentreiberin *f.*; Ochſenhändlerin *f.*; 2) Kropftaube *f.*

Wolarnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Ochſenſtall *m.*

Wolaty, Wolowaty, *adi.* kropfig.

Wole, -la, *pl.* —, *sn.*; **Wól**, -ola, *pl.* -ole, *sm.* Kropf *m.*

Woleć, -lę, -lałem, *vn. imperf.* vorziehen, lieber wollen; -lę umrzeć niż tyle cierpieć ich ziehe vor zu ſterben, als ſo viel zu leiden; -lę ciebie, bo jesteś spokojniejszy ich habe dich lieber, weil du ruhiger biſt; w tem gorącu -łabym jechać nocą ich möchte bei dieſer Hitze lieber des Nachts fahren; powiedz mi, co -lisz ſage mir, was dir lieber iſt.

Wolej, *adv.* eher.

Wolfram, -u, *sm.* 1) Wolfram *m.*; 2) Wolframſtahl *m.*

Wolframek, -mku, *pl.* -mki, *sm.* Wolframoxyd *n.*

Wolframian, -u, *pl.* -y, *sm.* Wolframſäure *f.*

Wolframowy, *adi.* Wolframs-, von Wolfram.

Woligłód, -odu, *sing. tant. sm.* krankhafter Hunger.

Wolina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* maaerer, elender Ochs.

Wolnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Freimarkt *m.*

Wolnić, -nię, -niłem, *va. imperf.* nachlaſſen, ſchwächer, gelinder machen; — wodę das Waſſer lau machen.

Wolnieć, -nieję, -niałem, *vn. imperf.* nachlaſſen, nachgeben, lockerer, loſer werden; woda -nieje das Waſſer wird lau.

Wolnienie, -nia, *sm.* Nachlaſſen *n.*

Wolniuchność, Wolniusienkość, Wolniutenkość, -ści, *sing. tant. sf.* große Langſamkeit, Schlafſheit.

Wolniuchny, Wolniuteńki, Wolniusienki, *adi.*; **Wolniuchno, Wolniutko, Wolniusienko**, *adv.* langſam, ſchlaff, ſehr lau, leiſe; na -chnym ogniu piec auf ganz gelindem Feuer backen.

Wolno, *adv.* 1) locker, ſchlaff, dünn, langſam; jechać — langſam fahren; — co związać etw. locker binden; jedź -niej fahre langſamer; namyśl się —, a wszystko śpiesznie czyń bedenke langſam und handle ſchnell; 2) frei; puścić kogo — jmndn freilaſſen koń — chowany ein im Freien dreſſiertes Pferd; — chodzi er geht frei herum; 3) es iſt erlaubt, man darf, man kann; czy — wejść? iſt erlaubt (einzutreten)?; czy — mi iść na przechadzkę? darf ich ſpazieren gehen?; nie — ci się ani na chwilkę oddalić du darfſt dich auch nicht für einen Augenblick entfernen; — mi robić, co mi się podoba ich kann machen, was ich will.

Wolnoczynny, *adi.*; **Wolnoczynnie**, *adv.* willkürlich.

Wolnomówność, -ści, *sing. tant. sf.* Redefreiheit *f.*, Sprechfreiheit *f.*

Wolnomówny, *adi.*; **Wolnomównie**, *adv.* freiredend, freimütig.

Wolnomularski, *adi.* Freimaurer-, freimaureriſch; -ska loża Freimaurerloge *f.*

Wolnomularstwo, -wa, *sn.* Freimaurerei *f.*

Wolnomyślność, -ści, *sing. tant. sf.* Freidenkerei *f.*, Freidenkertum *n.*

Wolnomyślny, *adi.*; **Wolnomyślnie**, *adv.* freidenkend, freiſinnig.

Wolnopalczasty, *adi.* freifingerig, getrennt fingerig.

Wolnopręcikowy, *adi.* freiſtaubig.

Wolnopromienisty, *adi.* freiſtrahlig.

Wolność, -ści, *pl.* -ści, *sf.* 1) Freiheit *f.*; — osobista perſönliche Freiheit; —, równość, niepodległość Freiheit, Gleichheit, Unabhängigkeit; — od podatków Steuerfreiheit; — prasy Preßfreiheit; — ruchów Freiheit der Bewegungen; na -ści in Freiheit; wypuścić na — in Freiheit ſetzen; darować komu — jmndm die Freiheit ſchenken, geben; bogini -ści Göttin der Freiheit; stracić — die Freiheit verlieren; lepszy w -ści kąsek ladajaki niźli w niewoli przysmak in der Freiheit ſchmeckt was immer beſſer als in Gefangenſchaft die feinſten Leckerbiſſen; 2) Erlaubnis *f.*; dał mi — odjechać do domu er hat mir Erlaubnis, Urlaub erteilt, nach Hauſe zu fahren; dać komu — postąpienia z czem, jak chce jmndm die Freiheit laſſen mit einer Sache zu verfahren, wie er wolle; masz — es ſteht dir frei; 3) Ungebundenheit *f.*, Ausgelaſſenheit *f.*, Lockerheit *f.*; — obyczajów Lockerheit der Sitten; 4) Freimütigkeit *f.*, Freimut *m.*; 5) Freimarkt *m.*, Freiplatz *m.*, Freibude *f.*; 6) — stolca offener Leib, leichter Stuhlgang; 7) — stanu Eheloſigkeit *f.*, Ledigkeit *f.*; 8) -ści, *pl.* Privilegien *pl.*, Freiheiten *pl.*

Wolnowierca, -cy, *pl.* -cy, *sf.* Freigeiſt *m.*, Freidenker *m.*

Wolnowierny, *adi.* freigeiſtig, freidenkeriſch.

Wolnowierstwo, -wa, *sing. tant. sn.* Freigeiſterei *f.*, Freidenkerei *f.*

Wolnowładca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Selbſtherrſcher *m.*

Wolnowładczyni, — *pl.* -nie, *sf.* Selbſtherrſcherin *f.*

Wolnowładztwo, -twa, *sn.* Selbſtherrſchaft *f.*

Wolny, *adi.* 1) frei, unabhängig; — naród ein freies Volk; — mularz Freimaurer; uczynić kogo -m jmnbn befreien; ni -nej myśli, ni -nego ruchu, któżby to znieść mógł? keinen freien Gedanken, keine freie Bewegung, wer könnte das ertragen?; wola nasza -na jest, bo jest w naszej mocy unſer Wille iſt frei, weil er in unſerer Macht liegt; nie mam ani chwilki -nej ich habe nicht einen Augenblick frei; -na droga (die) Bahn (iſt) frei; czy masz trochę -nego czasu? haſt du ein wenig freie Zeit?; oddychać -nem powietrzem freie Luft atmen; zostawić komu — wybór jmnbm freie Wahl laſſen; wyjść na -ne powietrze ins Freie treten, gehen; na -nem powietrzu im Freien, unter freiem Himmel; na -nem polu im freien Felde; być na -nej stopie auf freiem Fuße ſein; — widok na pole freie Ausſicht ins Feld; mieć — oddech freien Atem haben; mieć — stół i mieszkanie freie Koſt und Quartier haben; — dzień freier Tag; nie było jednego dnia -nego od przykrości es war nicht ein Tag frei von Unannehmlichkeiten; ten dom jest z -nej ręki do sprzedania dieſes Haus iſt aus freier Hand zu verkaufen; — od podatków ſteuerfrei; — od cła zollfrei; port — Freihafen *m.*; wstęp — freier Eintritt; 2) frei, unzebunden, locker; — język ungebundene Sprache; -ne obyczaje lockere Sitten; -ne życie prowadzić ein freies Leben führen; -no tłumaczone z angielskiego frei aus dem Engliſchen überſetzt; ten stanik jest mi — dieſe Taille iſt mir zu locker; — w pasie locker im Schluß; ta kaszka całkiem -na dieſer Brei iſt ganz dünn gekocht; 3) ledig, ehelos; — stan lediger Stand; to człowiek -nego stanu das iſt ein lediger Menſch; 4) gelinde, langſam; piec na -nym ogniu bei gelinder Hitze braten, backen; iść -nym krokiem mit langſamen Schritten gehen; 5) locker, dünn (vom Stuhlgang); 6) geneigt, zugetan; -ne ucho geneigtes Ohr.

Wolontaryusz, -a, *pl.* -e, *sm.* Freiwillige(r) *m.*, Volontär *m.*

Wolowy, *adi.* Kropf-.

Wolt, -tu, *pl.* -ty, *sm.* Volt *n.*

Woltyżer, -a, *pl.* -rzy oder -owie, *sn.* Voltigeur *m.*, Seiltänzer *m.*; = Linoskoczek.

Woltyżerować, -ruję, -wałem, *va. imperf.* voltigieren; = Skakać na linie.

Woltyżerowanie, -nia, *sn.* Voltigieren *n.*

Wolumen, -u, *pl.* -mina, *sm.* Volumen *n.*; = Gruby zeszyt, gruba księga; Objętość.

Wolwas, -u, *pl.* -y, *sm.* Kohlenſchwinge *f.*, Kohlenkorb *m.*

Wołacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Rufer *m.*, Rufende(r) *m.*

Wołać, -łam, -łałem, *va.* und *vn. imperf.* rufen; daremnie -łasz, nikt cię nie usłyszy du rufſt umſonſt, niemand wirddich hören; — do Boga o pomstę nie przestanę ich werde nicht aufhören, Gottes Rache anzurufen; to krzywda -jąca o pomstę do nieba das iſt ein himmelſchreiendes Unrecht; — kogo jmnbn rufen; — kogo po imieniu jmnbn beim Namen rufen; — o pomoc um Hilfe rufen.

Wołak, -a, *pl.* -i, *sm.* (Boletus bovinus) Kuhpilz *m.*

Wołanie, -nia, *sn.* Rufen *n.*, Schreien *n.*; Ruf *m.*, Schrei *m.*

Wołek, -łka, *pl.* -łki, *sm.*; 1) *dim.* von Wół; 2) Kornwurm *m.*; 3) Hartrüſſelkäfer *m.*

Wołogłowy, *adi.* ochſenköpfig.

Wołok, -a, *pl.* -i, *sm.* Heuteng *m.* (Fiſch).

Wołook, -a, *pl.* -i, *sm.* Rindsauge *n.* (Pflanze).

Wołopas, -a, *pl.* -y, *sm.* Ochſenhüter *m.*

Wołoszka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) kurzer Schnürrock; 2) blaue Kornblume.

Wołowacieć, -cieję, -ciałem, *vn. imperf.* träge und dumm wie ein Ochs werden.

Wołowatość, -ści, *sing. tant. sf.* Trägheit *f.*, Schwerfälligkeit *f.*, Plumpheit *f.*

Wołowaty, *adi.*; **Wołowato**, *adv.* träge, ſchwerfällig, plump, langſam.

Wołowiec, -wca, *pl.* -wcy, *sm.* Ochſentreiber *m.*; Ochſenziemer *m.*

Wołowik, -a, *pl.* -i, *sm.* Walderbſe *f.*

Wołowina, -ny, Rindfleiſch *n.*

Wołownia, -wni, *pl.* -wnie, *sf.* Ochſenſtall *m.*

Wołownik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Ochſentreiber *m.*; Ochſenhändler *m.*

Wołowy, Woli, *adi.* Ochſen-; — język Rindszunge *f.*; — targ Ochſenmarkt *m.*; — chód ſchwerer, träger Gang; -we oko Ochſenauge *n.*; tegoby nie opisał na -wej skórze um das aufzuſchreiben, genügt nicht einmal eine Ochſenhaut, es iſt zu viel, um es zu erzählen; -we oko großes Gänſekraut, Kuhauge *n.*, Feldkamille *f.*, Färberkamille; große dichte Wolke der Sonne gegenüber; — język czerwony, mniejszy Lotwurz *f.*; — język płonny, większy rotfärbende Alkannawurzel *f.*; — język polowy Boretſch *m.*, Gurkenkraut; -we oczy Eierſtab *m.*, Löwenzahn *m.*

Wombat, -a, *pl.* -y, *sm.* Beuteltier *n.*

Womit, -u, *pl.* -y, *sm.* Erbrechen *n.*, Brechen; lekarstwo na -y Brechmittel *n.*; brać na -y zum Brechen einnehmen; sprawiać -y Brechen erregen; zbiera mi się na -y ich verſpüre Brechreiz.

Womitoryum, *indecl. sn.* Vomitorium *n.*

Womitowy, *adi.* Brech-; — korzeń Brechwurzel *f.*

Womitywa, -wów, *plur. tant. sn.* Brechmittel *pl.*

Won, *interj.* fort! pack dich! marsch!

Woń, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Duft *m.*, Geruch *m.*, Wohlgeruch; jak mocną — te kwiaty mają was für einen ſtarken Duft haben dieſe Blumen; -nią zaprawne mydła mit Wohlgerüchen zubereitete Seifen.

Woniaczek, -czka, *pl.* -czki, *sm.* wohlriechendes Blümchen.

Woniał, -u, *pl.* -y, *sm.* Calycanthus (Pflanze).

Wonianka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Riechfläſchchen, -büchslein *n.*; 2) Blumenſtrauß *m.*

Woniawiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* peruaniſche Balſamſtaude.

Wonić, -nię, -niłem, *va. imperf.* duftend, wohlriechend machen.

Wonidło, -dła, *pl.* -dła, *sn.* Riechfläſchchen *n.*

Wonieć, -nieję, -niałem, *vn. imperf.* duften, riechen; — czem nach etw. riechen; -jący duftend, wohlriechend.

Wonienie, -nia, *sn.* Riechen *n.*

Wonilan, -u, *pl.* -y, *sm.* (Bosuellia) Boswellia *f.*, burſerenartiger oſtindiſcher Gummibaum; — piłkowany indiſcher Weihrauch.

Wonitrawka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* (Anthoxanthum) Riechgras *n.*

Woniwka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Moscharia (Pflanze).

Wonizdradka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Hebenſtreitia (Pflanze).

Wonnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Krauſeminze *f.*

Wonność, -ści, *sing. tant. sf.* Wohlgeruch *m.*, Duft *m.*

Wonny, *adi.*; **Wonno**, **Wonnie**, *adv.* wohlriechend.

Worać, -ram, -rałem, *va. perf.*; **Worywać**, -ruję, -wałem, *va. imperf.* hineinpflügen.

Woranie, -nia, *sn.* Hineinpflügen *n.*

Woreczkowaty, *adi.* beutelartig.

Worek, -rka, *pl.* -rki; *dim.* **Woreczek**, -czka, *pl.* -czki, *sm.* 1) Sack *m.*, Beutel *m.*; -rki próżno wracające leer zurückgehende Säcke; dziurawy — ein durchlöcherter Sack; -czek na pieniądze Geldbeutel; 2) Sandbank zwiſchen einer Untiefe und einem Waſſerwirbel; 3) — jąder Hodenſack *m.*, ſiehe: Wór.

Workolot, -a, *pl.* -y, *sm.* Phalanger *m.*

Workoszczur, -a, *pl.* -y, *sm.* Nagebeutler *m.*

Workowaty, *adi.*; **Workowato**, *adv.* beutelartig, beutelförmig; napuchnienie -te beutelförmige Schwellung; narośl -ta Balggeſchwulſt *f.*; zwierzęta -te Beuteltiere *pl.*

Workowy, *adi.* Beutel-, Sack-.

Workozad, -u, *pl.* -y, *sm.* Luchsgattung *f.* der Beuteltiere.

Woroniec, -ńca, *pl.* -ńce, *sm.* Grußkraut *n.*

Woroszyć, -szę, -szyłem, *va. imperf.* verwüſten, zertrümmern.

Worowatka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Decke *f.* von grober Sackleinwand.

Worowaty, *adi.* ſackartig.

Worowy, *adi.* Sack-, Beutel-; -we płótno Sackleinwand *f.*

Wosk, -u, *pl.* -i, *sm.* Wachs *n.*; — kopalny mineraliſches Wachs, Bergwachs; — nieoczyszczony, ziemny, ozokieryt ungereinigtes Erdwachs, Ozokerit *m.*, Erdfett *n.*; — oczyszczony, cerezyna gereinigtes Erdwachs, Ceresin *n.*; — ziemny, czarny ſchwarzes Erdwachs; — pszczelny Bienenwachs; — jarzęcy weißes Wachs; — do pieczętowania ſpaniſches Wachs; miękki jak — weich wie Wachs; to człowiek miękki jak — das iſt ein Menſch weich wie Wachs, das iſt ein Menſch, der alles mit ſich machen läßt; poznasz — (ſprichwörtlich:) du wirſt ſehen, was für ein Menſch das iſt, er wird nicht Wachs in deinen Händen ſein; tyle świecy i -u das iſt alles, was ich habe, das iſt mein Letztes, mehr beſitze ich nicht.

Woskodrzew, -a, *pl.* -a, *sm.* (Ceroxylon) Wachspalme *f.*

Woskomaź, -zi, *pl.* -zie, *sf.* Wachsſalbe *f.*

Woskować, -kuję, -wałem, *va. imperf.* wächſen, wichſen, mit Wachs überziehen, beſtreichen; — podłogę den Fußboden einlaſſen, bohnen; -na posadzka gewichſter, eingelaſſener Fußboden; -ne płótno Wachsleinwand *f.*

Woskowanie, -nia, *sn.* Wichſen *n.*, Wächſen *n.*

Woskowaty, *adi.*; **Woskowato**, *adv.* wachsartig.

Woskowina, -ny, *pl.* -ny, *sf.*; **Woskówek**, -wka, *pl.* -wki, *sm.* Ohrenſchmalz *n.*, Ohrenwachs *n.*

Woskowiny, -win, *plur. tant. sn.* Wachsträber *pl.*

Woskownia, **Woskobójnia**, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Wachsbleiche *f.*

Woskownica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* (Myrica) Wachsbaum *m.*, Kerzenbeerenſtrauch *m.*

Woskowo-szklisty, *adi.* wachsgläſern.

Woskowy, *adi.*; **Woskowo**, *adv.* Wachs-, wächſern; — figura Wachsfigur *f.*; -wa cera wächſerne Hautfarbe; świeca -wa Wachskerze *f.*; odlew — Wachsabguß *m.*; model — Wachsmodell *n.*; plaster — Wachspflaſter *n.*; -wa perła Wachsperle *f.*; laseczka -wa Wachsſtange *f.*; połysk — Wachsglanz *m.*; masa -wa do posadzek Wachsbohnermaſſe *f.*; -wa posadzka gewichſter, eingelaſſener, gebohnter Fußboden.

Woskówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Wachshaut *f.* am Vogelſchnabel.

Woskówkowaty, *adi.* mit einer Wachshaut verſehen.

Woszczanka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Wachsleinwand *f.*

Woszczek, -czka, *pl.* -czki, *sm.* Ceratochilus (Pflanze).

Woszczyca, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Fraißamkraut *n.*, Anblatt *n.*, Schnuppenwurz *f.*

Woszczyny, -yn, *plur. tant. sn.* Wachsſcheibe *f.*, Gehre *f.*, Rooß *n.*, Gewirk *n.*

Wotować, -tuję, -wałem, *vn. imperf.* ſtimmen, votieren; — za kim, przeciwko komu für jmndn, gegen jmndn ſtimmen; = Głosować.

Wotowanie, -nia, *sn.* Stimmen *n.*, Votieren *n.*, Stimmenabgabe *f.*

Wotownik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Stimmabgeber *n.*

Wotowny, *adi.* Stimm-.

Wotum, in der Einzahl *indecl. pl. sn.* 1) Stimme *f.*; 2) Gelübde *n.*; 3) gelobtes Geſchenk, Weihgeſchenk *n.*

Wotywa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* geſungene Meſſe.

Wozak, -a, *pl.* -i, *sm.* Schlepper *m.*, Karrenläufer *m.*, Förderer *m.*, Hundeſtoßer *m.*, Hundeläufer.

Wozduch, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Luft *f.*, Atmoſphäre *f.*; 2) *dim.* Wozduszek, -szka, *pl.* -szki, *sm.* kirchliches Velum.

Wozem, -u, *pl.* -y, *sm.* Strecker *m.*, Kopfziegel *m.*

Wozgrza, -grzy, *pl.* -grze, *sm.* Naſenſchleim *m.*, Phlegma *n.*

Wozgrzywość, -ści, *sf.* Verſchleimung *f.*

Wozgrzywy, *adi.* verſchleimt.

Woziciel, -a, *pl.* -e, *sm.* Wagenführer *m.*, Wagenlenker *m.*

Wozić, -żę, -ziłem, *va. imperf.* im Wagen führen, fahren; — kogo do miasta jmndn in die Stadt fahren.

Wozina, -ny, *pl.* -ny, alter, ſchlechter Wagen.

Wozisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* großer, plumper Wagen.

Woziwoda, -dy, *pl.* -dy, *sm.* Waſſerführer *m.*, Waſſerträger *m.*

Wozowe, -go, *sn.* Wagenmiete *f.*; — za czas Zeitmiete; — za przebieg wozów Laufmiete; — za przetrzymanie Friſtüberſchreitungsmiete.

Wozownia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Wagenſchuppen *m.*, Wagenſtall *m.*, Wagenremiſe *f.*

Wozownik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Wagenbauer *m.*, Wagenmeiſter *m.*, Wagner *m.*

Wozowny, *adi.* Wagenſchuppen-.

Wozowy, *adi.* Wagen-, Fahr-; -we sprzęty Wagengerät; -wa poczta Fahrpoſt *f.*; konie -we Wagenpferde *pl.*

Wozowy, -wego, *sing. tant. sm.* Wagenaufſeher *m.*, Wagenmeiſter *m.*

Woźba, -by, *pl.* -by; **Woźka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Fuhre *f.*, Fahren *n.*; Beförderung *f.*, Transport *m.*, Fortſchaffung *f.*, Verfrachtung *f.*

Woźnica, -cy, *pl.* -ce, *sm.* 1) Fuhrmann *m.*, Kutſcher *m.*, Wagenlenker *m.*, Wagenführer *m.*; 2) Fuhrmann *m.* (Sternbild).

Woźnictwo, -wa, *sing. tant. sn.* 1) Fuhrweſen *n.*; 2) Zugförderungsweſen, Zugförderung *f.*

Woźniczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Sonnenvogel *m.*

Woźniczowstwo, -wa, *sn.* Gerichtsfrondienſt *m.*

Woźniczy, *adi.* Fuhrmanns-, Kutſchers-.

Woźnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Zugpferd *n.*

Woźny, -nego, *pl.* -ni, *sm.* Gerichtsbote *m.*, Gerichtsfron *m.*, Gerichtsdiener *m.*; Bureaudiener, Kanzleidiener, Amtsdiener.

Wożenie, -nia, *sn.* Führen *n.* (im Wagen), Fahren *n.*

Wódczany, *adi.* Spiritus-, Schnaps-, Branntwein-.

Wódka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Branntwein *m.*, Schnaps *m.*; -kę palić, pędzić Branntwein brennen, treiben; -kę przepuszczać, przepalać Branntwein läutern, abziehen; — żytnia Kornbranntwein; — kartoflana Kartoffelbranntwein; — anyżkowa, kminkowa, pomarańczowa, waniliowa Anis-, Kümmel-, Orangen-, Vanilleſchnaps.

Wódkomierz, -a, *pl.* -e, *sm.* Aräometer *m.*

Wódz, wodza, *pl.* wodzowie, *sm.* Führer *m.*, Anführer *m.*; Befehlshaber *m.*; — wojsk naszych der Befehlshaber unſerer Truppen; — opryszków der Anführer der Räuberbande, Räuberhauptmann *m.*

Wójt, -a, *pl.* -owie, *sm.* Dorfrichter *m.*, Dorfſchulze *m.*, Gemeindevorſteher *m.*; — i cała gromada alle miteinander; zaraz się tu zwali — z całą gromadą gleich werden alle Geladenen und Ungeladenen hier ſein.

Wójtowa, -wej, *pl.* -we, *sf.* Frau *f.* des Dorfrichters, des Dorfſchulzen.

Wójtowski, *adi.* Schulzen-.

Wójtostwo, -wa, *sn.* 1) Vogtamt *n.*, Vogtei *f.*, Schulzen-, Dorfrichteramt *n.*; 2) der Schulze mit ſeiner Frau.

Wójtówna, -nej, *pl.* -ne, *sf.* Tochter des Dorfrichters, Dorfſchulzen.

Wól, wola, *pl.* wole, *sm.* Kropf *m.*

Wół, wołu, *pl.* woły, *sm.* Ochs *m.*; ryczeć jak — wie ein Ochs brüllen; pracować jak — arbeiten wie ein Vieh; zdatny do tego jak — do karety er taugt dazu wie der Ochs zur Kutſche, wie der Eſel zum Lauteſchlagen; ociężały jak — ſchwerfällig wie ein Ochs; cielęciem wyjechawszy wołem powrócił do domu er iſt als ein Kalb weggefahren und als ein Ochs kommt er zurück, er iſt noch dümmer zurückgekehrt; na jednej łące — trawy patrzy a bocian żaby auf derſelben Wieſe ſucht der Ochs Gras und der Storch einen Froſch d. h. jeder trachtet nach dem, was ihm frommt.

Wór, woru, *pl.* wory, *sm.* Sack *m.*; — na mąkę Mehlſack; wsadzić kogo do wora jmndn in einen Sack ſtecken; wory pozawiązywać die Säcke zubinden; ciemno jak w worze es iſt dunkel wie in einem Sack; oni żyją ze sobą jak koty w worze ſie leben wie zwei Katzen im Sack, im ewigen Streit; nie zatai się szydło

w worze die Ahle bleibt im Sack nicht lange verborgen, es ist nichts so fein gesponnen, es kommt endlich an die Sonnen; jeden taki jak drugi, to — to torba einer wie der andere, einer ist nicht mehr wert, wie der andere.

Wóz, wozu, *pl.* wozy, *sm.* 1) Wagen *m.*; — ciężarowy Lastwagen; — chłopski Bauernwagen; — drabiniasty Leiterwagen; — pocztowy Postwagen; — pogrzebowy Leichenwagen; — kolejowy, wagon Eisenbahnwagen; — aresztancki, więzienny Arrestantenwagen, Gefangentransportwagen; — cysternowy, zbiornikowy Zisternenwagen; — dla bydła Hornviehwagen, Viehwagen; — dla drobiu Wagen zum Geflügeltransport; — dla koni Pferdewagen; — dla świń Borstenviehwagen; — dla palących Rauchwagen; — dla niepalących Nichtraucherwagen; — dla rannych Sanitätswagen; — do przewożenia ziemi Erdwagen; — dodatkowy Beiwagen, Nebenwagen; — dworski Hofwagen; — hamulcowy Bremswagen; — kołyskowy Kippwagen; — kłonicowy Langholztransportwagen mit Drehschemel, Rungenwagen; — końcowy Schlußwagen; — kryty towarowy gedeckter Güterwagen, gedeckter Frachtwagen, Kastenwagen; — na lód Eiswagen; — na mięso Fleischwagen; — na żwir Schotterwagen; — ochronny Schutz-, Sicherheitswagen; — odkryty, platforma Lowry mit Wänden, Blockwagen, offener Güterwagen; — odkryty, pomostowy — Plateaulowry, Lowry ohne Wände; — pakunkowy Gepäckswagen; — piętrowy Etagenwagen, zweistöckiger Wagen; — pomocniczy, ratunkowy Hilfswagen, Rettungswagen; — stacyi ratunkowej Rettungsgesellschaftswagen; — prochowy Pulverwagen; — przechodni Interkommunikationswagen; — roboczy Arbeitswagen; — salonowy Salonwagen; — sypialny Schlafwagen; — towarowy Fracht-, Güterwagen; — węglowy Kohlenwagen; — wołowy Ochsenwagen; — wychodkowy Abortwagen; — wykolejony entgleister Wagen; — zagrzany, grzejący się heißlaufender Wagen, Heißläufer *m.*; — zapasowy Reservewagen; — z żórawiem Kranichwagen; — tam musi, gdzie koń ciągnie der Wagen muß dahin, wo das Pferd zieht, d. h. wer unter fremder Gewalt steht, muß gehorchen; byłem na -zie i pod -zem ich war schon auf dem Wagen und unter dem Wagen, es ist mir schon sehr gut und sehr schlecht gegangen; masz — i przewóz die Wahl steht dir frei, es liegt an dir, zu wählen; przyjdzie koza do woza die Ziege wird noch zum Wagen kommen, du wirst mich noch brauchen; 2) Fuhre *f.*; trzy wozy siana drei Fuhren Heu; kupił — piasku er hat eine Fuhre Sand gekauft; 3) — na niebie Bär *m.* (Sternbild).

Wózek, -zka, *pl.* -zki, *sm.* Wagen *m.*, Wägelchen *n.*, Karren *m.*; — kolejowy Bahn-, Rollwagen; — dwukołowy zweirädriger Wagen, Karren; — korbowy Kurbelrollwagen; — pakunkowy Perrongepäckskarren; — pomostowy, suwany Schiebebühne *f.*; — tokarski Schlitten *m.* für den Support; — niemiecki, węgierski Hunt *m.*

Wpad, -u, *pl.* -y, *sm.* Ein-, Anfall *m.*; Mündung *f.*

Wpadać, -dam, -dałem, *vn. imperf.*; **Wpaść**, -dnę, -dłem, *vn. perf.*; 1) hineinfallen; -dł w rów er ist in den Graben gefallen; przepadł jakby -dł w wodę er ist verloren gegangen, als wenn er ins Wasser gefallen wäre; kto pod kim dołki kopie, ten sam w nie -da wer unter dem anderen eine Grube gräbt, fällt selbst hinein; w tem miejscu -da rzeka do morza an dieser Stelle fällt der Fluß ins Meer; — komu w ręce jmndm in die Hände fallen; ładnie -dłem da tin ich schön hineingefallen; 2) über-, hineinfallen, eindringen, einbrechen, hineinrennen, hineinlaufen; -dł, jak wicher do pokoju er rannte wie ein Wirbelwind ins Zimmer hinein; -dł konno pomiędzy tłumy er ritt in das Gedränge hinein; -dł na nich z pienacka er überfiel sie ganz unerwartet; nieprzyjaciel -dł do obozu der Feind drang in das Lager ein; 3) einfassen, auffallen, fallen; -ść na myśl auf einen Gedanken verfallen; -dło mi na myśl es ist mir eingefallen; co mu tylko na myśl -dnie, zaraz musi mieć er muß alles haben, was ihm nur in den Sinn kommt; — w oczy in die Augen fallen, auffallen; piękność jej każdemu -da w oczy ihre Schönheit fällt jedem auf; dlaczego ubierasz się zawsze tak-dająco w oczy? warum kleidest du dich immer so auffallend?; to mi nie chce — w głowę das will mir nicht in den Kopf (hinein), ich kann es nicht begreifen; — komu w mowę jmndm in die Rede fallen, jmndn unterbrechen; — komu w ptaki jmndm unter die Vögel fallen und sie verscheuchen, jmndm in die Quere kommen, das Spiel verderben; w melancholię in Trübsinn verfallen; — w szaleństwo in Raserei verfallen, rasend werden; — w suchoty die Schwindsucht bekommen; — w gorączkę zu fiebern anfangen; — w złość in Zorn geraten; — w niełaskę in Ungnade fallen; — u kogoś w łaskę jmnds Gunst erlangen; — na ludzkie języki in den Mund der Leute kommen; zazdrość i nienawiść -dła między nich Eifersucht und Haß entstand unter ihnen; 4) fallen, spielen (von Farben); to już nie jest żółte, -da więcej w czerwone das ist nicht mehr gelb, es fällt mehr ins Rote.

Wpadanie, -nia; **Wpadnięcie**, -cia, *sn.* Fallen *n.* Hineinfallen, Einfallen.

Wpadłość, -ści, *sing. tant. sf.* Eingefallene(s) *n.*

Wpajać, -jam, -jałem, *va. imperf.*; **Wpoić**, -ję, -iłem, *va. perf.* einſetzen, einlegen, hineinbringen, einpflanzen, einflößen, einprägen; -ił mu w serce miłość ojczyzny i rodaków er ſenkte ihm ins Herz Liebe zum Vaterland und zu den Landsleuten; — tę zbawienną naukę w umysł młodzieńca dieſe heilſame Lehre dem Gemüte des Jünglings einprägen; jakież to zasady mu -jasz? was für Grundſätze flößt du ihm ein? miłość ku rodzicom sama natura nam -iła die Liebe zu den Eltern hat uns die Natur ſelbſt eingeflößt.

Wpajanie, Wpojenie, -nia, *sn.* Einprägen *n.*, Einflößen *n.*, Hineinbringen *n.*, Einflößung *f.*, Einprägung *f.*

Wpakować, -kuję, -wałem, *va. imperf.*; **Wpakowywać**, -kowuję, -wywałem, *va. perf.* einpacken, hineinpacken; hineinbringen; hineindrücken; hineinſtecken, hineinzwängen, hineinſtopfen; -wałem już wszystko do kufra ich habe ſchon alles in den Koffer eingepackt; — masło do garnka die Butter in den Topf hineinſtopfen; — cały wielki kawał mięsa do ust ein ganzes großes Stück Fleiſch in den Mund ſtopfen; konduktor -wał tyle osób do tego przedziału, że prawie ruszyć się nie można der Kondukteur hat ſo viel Leute in dieſen Abteil hineingeſtopft, daß man ſich kaum rühren kann; — kogo do kozy jmnḍn ins Gefängnis ſtecken; — kogo do powozu, na konia jmnḍn mit Mühe in den Wagen, aufs Pferd heben; — się, *vr.* ſich hineindrängen; — się między siedzących ſich zwiſchen die Sitzenden hineinzwängen.

Wpakowanie, Wpakowywanie, -nia, *sn.* Hineindrängen *n.*, Hineinbringen *n.*, Hineinſtopfen *n.*, Hineinſtecken *n.*, Hineinzwängen *n.*

Wpalać, -lam, -łałem, *va. imperf.*; **Wpalić**, -lę, -liłem, *va. perf.* hineinbrennen, einbrennen.

Wpalanie, Wpalenie, -nia, *sn.* Hineinbrennen *n.*

Wparcie, -cia, *sn.* Hineindrängen *n.*

Wparować, -ruję, -wałem, *va. perf.* hineintreiben, hereinjagen.

Wpatrywać się, -truję, -wałem, *vr. imperf.*; **Wpatrzeć się**, -trzę, -trzałem, *vr. perf.* feſt anſchauen, den Blick vertiefen, den Blick heften, unverwandt anſehen, genau betrachten; -trz się jeno dobrze, to zobaczysz różnicę betrachte es nur genau, dann wirſt du ſchon den Unterſchied ſehen; im bardziej się w twoją twarz -truję, tem więcej widzę podobieństwa je länger ich dein Geſicht anſehe, deſto mehr Ähnlichkeit finde ich; coż się tak we mnie -trujesz was ſchauſt du mich ſo unverwandt an.

Wpatrywanie się, Wpatrzenie się, -nia, *sn.* Anſchauen *n.*, Anſehen *n.*

Wpełzać, -zam, -załem, *vn. imperf.*; **Wpełznąć**, -nę, -nąłem, *vn. perf.* hineinkriechen; hinaufklettern.

Wpełzanie, -nia; **Wpełznięcie**, -cia, *sn.* Hineinkriechen *n.*; Hinaufklettern *n.*

Wpędzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Wpędzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* hineintreiben, hineinjagen; — bydło do stajni das Vieh in den Stall treiben; rozpacz w grób go -dziła Verzweiflung trieb ihn ins Grab; -dził nieprzyjaciół na górę er trieb die Feinde auf den Berg hinauf; nędza -dziła go w długi das Elend jagte ihn in Schulden, durch das Elend geriet er in Schulden.

Wpędzanie, Wpędzenie, -nia, *sn.* Hineintreiben *n.*, Hineinjagen *n.*

Wpętać, -tam, -tałem, *va. perf.* hineinknüpfen, hineinbinden, hineinfeſſeln.

Wpiąć, wepnę, wpiąłem, *va. perf.*; **Wpinać**, -nam, -nałem, *va. imperf.* hineinſtecken, einſchnallen; -wpięła różę we włosy ſie ſteckte ſich eine Roſe ins Haar; — się, *vr.* hinaufklettern, hinaufklimmen.

Wpicie, -cia; **Wpijanie się**, -nia, *sn.* Hineinſaugen *n.*, Einſchneiden *n.*

Wpić się, -ję, -łem, *vr. perf.*; **Wpijać się**, -jam, -jałem, *vr. imperf.* ſich hineinſaugen; ſich einſchneiden; pijawki wpiły się mocno w ciało die Blutegel ſaugten ſich feſt ins Fleiſch ein; sznur wpił mi się w rękę der Strick ſchnitt ſich mir ins Fleiſch ein.

Wpierać, -ram, -rałem, *va. imperf.*; **Weprzeć**, -prę, wparłem, *va. perf.* hineindrängen, hineinzwängen; — nieprzyjaciela za mury miasta den Feind hinter die Stadtmauern drängen; — co w kogo jmnḍm etw. einreden wollen, weis machen wollen; nie -raj tego we mnie, bo i tak nie wierzę rede es mir nicht ein, denn ich werde es ſo wie ſo nicht glauben; — komu co jmnḍm etw. aufzwingen wollen; — się, *vr.* ſich eindrängen; — się gdzie ſich wo hineindrängen, mit Gewalt eindringen; — się w kogo ſich jmnḍm aufdrängen, aufwerfen.

Wpieranie, -nia, *sn.* Hineindrängen, -zwängen *n.*; Einreden *n.*

Wpięcie, -cia; **Wpinanie**, -nia, *sn.* Hineinſtecken; *n.*, Hinaufklettern *n.*

Wpiłować, -łuję, -wałem, *va. perf.* hineinſägen.

Wpiłowanie, -nia, *sn.* Hineinſägen *n.*

Wpis, -u, *pl.* -y, *sm.* Einſchreiben *n.*, Eintragen *n.*, Einſchreibung *f.*

Wpisać, -szę, -sałem, *va. perf.*; **Wpisywać**, -suję, -wałem, *va. imperf.* einſchreiben, eintragen, hineinſchreiben; wpisz mi ten wiersz do pamiętnika ſchreibe mir dieſes Gedicht ins Stammbuch ein; -sałem cię na listę kandydatów

ich habe dich in die Liste der Kandidaten eingetragen, auf die Kandidatenliste gesetzt; nie zapomnij -sać tego do książki vergiß nicht, es ins Buch einzutragen; — się, *vr.* sich einschreiben, sich eintragen; sich einschreiben lassen; — na uniwersytet sich inskribieren.

Wpisanie, Wpisywanie, -nia, *sn.* Einschreiben *n.*, Eintragen *n.*; Inskription *f.*; — do dziennika Journalisierung *f.*

Wpisowe, -go, *sing. tant. sn.* Einschreibgebühr *f.*, Einschreibgeld *n.*, Einschreibtaxe *f.*

Wplatać, -tam, -tałem, *va. imperf.*; **Wpleść,** wplotę, wplotłem, *va. perf.* hineinflechten, einflechten; — wstążkę we włosy ein Band ins Haar flechten; — w rozmowę parę dowcipów einige Witze ins Gespräch flechten; — w koło auf das Rad flechten; — się, *vr.* sich verstricken.

Wplatanie, Wplecenie, -nia, *sn.* Hineinflechten *n.*; Verstricken *n.*

Wplątać, -tam, -tałem, *va. perf.*; **Wplątywać,** -tuję, -wałem, *va. imperf.* hineinverwickeln, einflechten; verstricken; szydełko -tane w bawełnę die in das Garn verstrickte Häkelnadel; -tałeś mnie w ten proces, radź więc teraz du hast mich in diesen Prozeß verwickelt, rate nunmehr; — kogo w sidła jmndn umgarnen; — się, *vr.* sich verstricken, sich verwickeln; włosy -tały się w gałęzie dębu die Haare verwickelten sich in die Äste der Eiche.

Wplątanie, Wplątywanie, -nia, *sn.* Einwickeln *n.*; Verstricken *n.*, Verwickeln *n.*

Wpluнąć, -nę, -nąłem, *va. perf.*; **Wpluwać,** -wam, -wałem, *va. imperf.* hineinspucken, hineinspeien.

Wplunięcie,-cia; Wpluwanie, -nia, *sn.* Hineinspucken *n.*, Hineinspeien *n.*

Wpłaszać, -szam, -szałem, *va. imperf.*; **Wpłoszyć,** -szę, -szyłem, *va. perf.* aus einem Ort verscheuchen und in einen anderen hineinjagen.

Wpław, *adv.* schwimmend durch; przebył rzekę — er überschritt schwimmend den Fluß.

Wpływ, -u, *pl.* -y, *sm.* Einlauf *m.*; Ablauf *m.*

Wpłynąć, -nę, -nąłem, *vn. perf.*; **Wpływać,** -wam, -wałem, *vn. imperf.* 1) einfließen, hineinfließen; krew -wa przez żyły do serca das Blut fließt durch die Adern ins Herz hinein; dziś wielkie sumy -nęły do kasy es sind heute große Summen in die Kasse geflossen; 2) hineinschwimmem; hineinsegeln, einlaufen; trzeciego dnia -nęliśmy do zatoki am dritten Tag liefen wir in den Golf ein; 3) — na co, na kogo etw., jmndn beeinflussen, Einfluß auf etw., auf jmndn üben; ta okoliczność -nęła przeważnie na kierunek obrad dieser Umstand beeinflußte hauptsächlich die Richtung der Beratung; źle to na mnie -nęło das hat mich schlecht beeinflußt.

Wpłynięcie,-cia; Wpływanie, -nia, *sn.* 1) Hineinfließen *n.*; 2) Hineinschwimmen *n.*, Hineinsegeln *n.*, Hineinlaufen *n.*; 3) Beeinflussen *n.*

Wpływ, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Einfluß *m.*; — dobrego przykładu der Einfluß eines guten Beispiels; — powietrza na nasze zdrowie der Einfluß der Luft auf unsere Gesundheit; szkodliwy — schädigender, verderblicher Einfluß; człowiek mający -y ein einflußreicher Mann; ja na tę sprawę nie mam najmniejszego -u ich habe auf diese Sache nicht den geringsten Einfluß; mieć wielkie -y u rządu großen Einfluß bei der Regierung haben; uzyskać — Einfluß erlangen; — słońca na życie roślinne i zwierzęce der Einfluß der Sonne auf das Pflanzen- und Tierleben; — księżyca na przypływ i odpływ der Einfluß des Mondes auf Ebbe und Flut; on stoi pod -em tej kobiety er steht unter dem Einflusse dieses Weibes; ta książka może wywrzeć zły — na umysły dieses Buch kann einen üblen Einfluß auf die Gemüter haben; otrzymana wiadomość wywarła zbawienny — na jego zdrowie die erhaltene Nachricht übte einen heilsamen Einfluß auf seine Gesundheit; 2) Einnahme *f.*

Wpoprzek, *adv.* und *praep.* mit dem zweiten Fall, quer, querüber, in die Quere; — drogi quer über den Weg.

Wpośród, *praep.* mit dem zweiten Fall, inmitten; — nieprzyjaciół inmitten der Feinde.

Wpół, *adv.* halb, zur Hälfte; — objąć kogo jmndn um den Leib fassen.

Wpółbłoniasty, *adi.* halb aus Bindegeweben, halb aus Fleisch bestehend.

Wpółgłośny, *adi.* halblaut.

Wpółpijany, *adi.* halbtrunken, halbbetrunken.

Wpółzwierzęcy, *adi.* halbtierisch.

Wpracowywać się, -wuję, -wałem, *vr. imperf.*; **Wpracować się,** -cuję, -wałem, *vr. perf.* sich hineinarbeiten; sich an die Arbeit gewöhnen.

Wprasowywać, -wuję, -wałem, *va. imperf.*; **Wprasować,** -suję, -wałem, *va. perf.* hineinpressen; hineinbügeln.

Wpraszać, -szam, -szałem *va. imperf.*; **Wprosić,** -szę, -siłem, *va. perf.* hineinbitten, durch Bitten hineinbringen, hineinbetteln; — się, *vr.* sich hineinbetteln, hineinschmeicheln.

Wpraszanie, Wproszenie, -nia, *sn.* Hineinbitten *n.*, Hineinbetteln *n.*

Wprawa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* Übung *f.*, Fertigkeit *f.*, Einübung *f.*, Geläufigkeit *f.*; Abrichtung *f.*; nabyłem wielkiej -wy w pisaniu na maszynie ich habe große Fertigkeit im Maschinenschreiben erlangt; dla -wy übungshalber; nie

mam w tem jeszcze -wy ich habe darin noch keine Übung erlangt.

Wprawdzie, *adv.* zwar; allerdings, freilich; — powiedziałem to, ale nie temi słowy ich habe es zwar gesagt, aber nicht mit diesen Worten; późno już —, ale musimy jeszcze to skończyć es ist zwar schon spät, aber wir müssen es noch zu Ende bringen.

Wprawiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Wprawić,** -wię, -wiłem, *va. perf.* 1) einsetzen, einpassen, einfassen, einheften, einspannen; ten pan ma -wione oko dieser Herr hat ein eingesetztes Auge; dlaczego nie dajesz sobie — brakujących zębów warum läßt du dir die fehlenden Zähne nicht einsetzen; — kamień w pierścień den Stein in den Ring (ein)fassen; — kartkę w książkę ein Blatt in das Buch einheften; — robotę na krosna die Arbeit in den Stickrahmen spannen; — wywichniętą rękę den verrenkten Arm einrichten; 2) hineinsetzen, -bringen, -treiben; — kogo w kłopot jmndn in Verlegenheit bringen; — kogo w rozpacz jmndn zur Verzweiflung treiben; — kogo w zdziwienie jmndn in Erstaunen setzen; 3) einüben; — kogo w co jmndn in etw. einüben, ihm in etw. Geläufigkeit beibringen, ihn an etw. gewöhnen.

Wprawianie, Wprawienie, -nia, *sn.* 1) Einsetzen *n.*, Einfassen *n.*, Einrenken *n.*, — kół Einbinden *n.* der Räder, der Achsen; 2) Einüben *n.*, Gewöhnen *n.*

Wprawność, -ści, *sing. tant. sf.* Geläufigkeit *f.*, Geübtheit *f.*; Geschicklichkeit *f.*

Wprawny, *adi.*; **Wprawnie,** *adv.* eingeübt, fertig, geschickt.

Wprężać, -żam, -żałem, *va. imperf.*; **Wprężyć,** -żę, -żyłem, *va. perf.* einspannen; etw. elastisches hineinzwängen.

Wprost, *adv.* und *praep.* mit dem zweiten Fall, geradeaus; gerade gegenüber; — mostu geradeaus von der Brücke; — moich okien meinen Fenstern gegenüber.

Wprowadzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Wprowadzić,** -dzę, -dziłem, *va. perf.* hineinführen, einführen; hineintreiben, hineinbringen; — sondę do żołądka die Sonde in den Magen einführen; -dził go w wielki świat er hat ihn in die große Welt eingeführt; — towary do kraju die Waren ins Land führen; — nowe obyczaje neue Sitten einführen; — nową wiarę einen neuen Glauben einführen; — kogo na tron jmndn auf den Thron setzen; — kogo na urząd jmndn in ein Amt einführen; — kogo w kłopot jmndn in Verlegenheit bringen; czy chcesz mnie w zły humor —? willst du mich in böse Laune bringen?; to mnie może w złość — das kann mich in Zorn bringen; — się, *vr.* einziehen, eine Wohnung beziehen.

Wprowadzanie, Wprowadzenie, -nia, *sn.* Einführung *f.*; Hineinbringen *n.*; — się Einziehen *n.*

Wprószenie, -nia, *sn.* Einstäuben *n.*, Einspritzen *n.* von Pulver.

Wprószyć, -szę, -szyłem, *va. perf.* Pulver hineinstreuen, hineinspritzen.

Wprzątać, -tam, -tałem, *va. imperf.*; **Wprzątnąć,** -tnę, -tnąłem, *va. perf.* hineinräumen.

Wprząść, -ędę, -dłem, *va. perf.* hineinspinnen.

Wprzątanie, Wprzątnienie, -nia, *sn.* Hineinräumen *n.*

Wprzęgać, -gam, -gałem, *va. imperf.*; **Wprzęgnąć,** **Wprządz,** -gnę, -gnąłem, *va. perf.* einspannen, hineinspannen.

Wprzęganie, Wprzężenie, -nia, *sn.* Einspannen *n.*, Hineinspannen.

Wprzód, Wprzódy, *adv.* zuerst, früher, vorher, zuvor, zuvörderst; — musisz się nad tem zastanowić zuerst mußt du dir die Sache überlegen; — muszę coś innego skończyć früher muß ich noch etw. anderes fertigstellen.

Wpust, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Falz *m.*, Nute *f.*, Fuge *f.*; 2) Einlaß *m.*, Einlassen *n.*; 3) Feder *f.*, Spund *m.*

Wpustpal, -a, *pl.* -e, *sm.* Falzpfahl *m.*, Spundpfahl.

Wpustne, -go, *sn.* Einlaßgeld *n.*

Wpustnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Nut(en)-, Spund-, Fugenhobel *m.*

Wpuszczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Wpuścić,** -szczę, -ściłem, *va. perf.* einlassen, hineinlassen; lepiej nie — aniżeli wyganiać es ist besser, nicht hineinlassen als (dann) austreiben; wpuśćcie mnie, na miłość Boga um Gottes willen laßt mich herein; takiego człowieka niebezpiecznie jest — do domu es ist gefährlich, einen solchen Menschen ins Haus zu lassen; jednem uchem -czać a drugiem wypuszczać in das eine Ohr herein-, durch das andere herauslassen; — pale w ziemię Pfähle in die Erde einlassen; — nieco octu do szklanki wody ein wenig Essig in ein Glas Wasser hineinlassen; kopano rów a potem -czano weń wodę man grub einen Graben und dann ließ man Wasser hinein.

Wpuszczanie, Wpuszczenie, -nia, *sn.* Einlassen *n.*, Hineinlassen *n.*

Wpychacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Wattebausch *m.*, Tampon *m.*

Wpychać, siehe: Wepchnąć.

Wpychanie, siehe: Wepchnięcie.

Wracać, -cam, -całem, *vn. imperf.*; **Wrócić,** -cę, -ciłem, I. *vn. perf.* zurückkehren, zurückkommen, wiederkehren, wiederkommen; — poczekaj chwilkę na mnie, zaraz wrócę warte einen Augenblick auf mich, ich werde gleich zurückkommen; wracaj do domu, matka chora kehre nach Hause zurück, die Mutter ist krank; wracam do rzeczy ich kehre zur Sache zurück; spotka-

łem go wracając ze spaceru ich bin ihm bei der Rückkehr vom Spaziergang begegnet; czy wróci kiedyś dawna prostota obyczajów? wird je die frühere Einfachheit der Sitten wiederkommen?; choroba wraca die Krankheit kommt wieder; II. 1) — co, *va.* etw. zurückgeben, wiedergeben; ersetzen; wróć mi pieniądze, które za ciebie zapłaciłem gib mir das Geld zurück, das ich für dich bezahlt habe; któż mi wróci te łzy stracone? wer wird mir diese verlorenen Tränen wiedergeben? co niesłusznie komu zabrano, wrócić należy was jmndm unrechtmäßig weggenommen wurde, muß ersetzt werden; wracasz mi życie du gibst mir das Leben wieder; III. — się, *vr.* 1) umkehren, zurückkehren; wróciłem się po swój kapelusz ich bin zurückgekehrt, um meinen Hut zu holen; radzę ci, wróć się ich rate dir, kehre um; 3) aufstoßen, vom Magen zurückkehren; tak się najadłem, że aż mi się wraca ich habe mich so vollgegessen, daß mir übel zum Erbrechen ist.

Wracanie, Wrócenie, -nia, *sn.* Zurückkehren *n.*, Zurückkommen *n.*; Zurückgeben *n.*, Wiedergeben *n.*

Wrachować, -chuję, -wałem, *va. perf.*; **Wrachowywać,** -wuję, -wałem, *va. imperf.* miteinrechnen; miteinzählen.

Wrachowanie, Wrachowywanie, -nia, *sn.* Hineinzählen *n.*, Mitrechnen *n.*

Wradzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Wrodzić,** -dzę, -dziłem, *va. perf.* einpflanzen, von Natur ausstatten; wrodzony, *adi.* angeboren; — się, *vr.*; — się w co etw. von Natur aus ähnlich sein, nachgeraten.

Wradzanie, Wrodzenie, nia, *sn.* Einpflanzen *n.*; — sie Nachraten *n.*

Wrastać, -tam, -tałem, *vn. imperf.*; **Wrosnąć,** -nę, -nąłem, *vn. perf.* hineinwachsen; paznokieć wrósł mi w ciało der Nagel ist mir ins Fleisch hineingewachsen; wieniec cierniowy wrósł w naszą skroń die Dornenkrone ist uns in die Stirn gewachsen; stali nieruchomo, jakby w ziemię wrośli sie standen unbeweglich, als ob sie in die Erde hineingewachsen wären.

Wrastanie, -nia; **Wrośnięcie,** -cia, *sn.* Hineinwachsen *n.*

Wraz, *adv.* gleich, sogleich; zugleich, zusammen; — powrócę ich werde gliech zurückkehren; przyszedł — ze mną er ist zugleich mit mir gekommen; chodźmy wszyscy — gehen wir alle zusammen.

Wrazić, -żę, -ziłem, I. *va. perf.*; **Wrażać,** -żam, -żałem, I. *va. imperf.* 1) hineinstoßen, hineinstecken; sam mu miecz -ził w piersi er selber stieß ihm das Schwert in die Brust; — oszczep w ziemię den Speer in die Erde stoßen; — komu pieniądze do ręki jmndm Geld in die Hand stecken; — palec do ust den Finger in den Mund stecken; — nos w co die Nase in etw. stecken; 2) — co w kogo jmndm etw. einprägen, zu Gemüte führen; 3) — kogo na co jmndn mit Gewalt auf etw. setzen; II. — się, *vr.* 1) — się gdzie sich wohin flüchten, begeben; 2) — się w co sich in etw. einmischen, einmengen.

Wrażanie, -nia, *sn.* Hineinstecken *n.*, Hineinstoßen *n.*

Wrażenie, -nia, *sn.* Eindruck *m.*; ta mowa wywołała wielkie — u słuchaczy diese Rede hat auf die Zuhörer großen Eindruck gemacht; starać się wywrzeć — Eindruck zu erzielen suchen; chwilowe — momentaner Eindruck; przystępny dla -żeń für Eindrücke empfänglich; projekt zrobił na nas wszystkich korzystne — die Vorlage hat auf uns alle einen günstigen Eindruck gemacht; on nie robi na mnie -nia człowieka biorącego rzeczy na seryo er macht auf mich nicht den Eindruck eines Menschen, der die Dinge ernst nimmt; -nia, które czynią na nas przedmioty zewnętrzne die Eindrücke, welche auf uns äußere Erscheinungen machen.

Wrażeniowy, *adi.* Eindrücke-.

Wrażliwy, *adi.* empfindlich, für Eindrücke empfänglich; jestem — na przeciąg ich bin für Luftzug empfindlich; — na piękność muzyki für die Schönheit der Musik empfänglich.

Wrąb, -ębu, *pl.* -ęby, *sm.*; *dim.* **Wrąbek,** -bku, *pl.* -bki, *sm.* 1) Einschnitt *m.*, Kerbe *f.*, Schnüre *f.*, Kamm *m.*, Einfasse *f.*; — krzyżowy Kreuzkamm; — w jaskółczy ogon, w kanię schwalbenschwanzförmiger Hakenkamm, Schwalbenschwanzeinschnitt, Schwalbenschwanzblatt *n.*; — podkładów, zacios Ausdechslung *f.*, Dechselfläche *f.*, Einkerben *n.* der Schwellen; — prosty gerade Einfasse, gerade Überblattung; — zębaty Hakenkamm, Verzahnung *f.*, Verschränkung *f.*; 2) Hieb *m.*, Schlag *m.*, Gehaue *n.*; 3) Anbruch *m.* im Bergbau; 4) — wosku eine runde Wachsscheibe; 5) -ęby wazonowe Ränder *pl.* des Blumentopfes.

Wrąbać, -bię, -bałem, *va. perf.*; **Wrąbywać, Wrębywać,** -buję, -wałem, *va. imperf.* hineinhauen, einhauen; — się, *vr.* sich einhauen.

Wrąbanie, Wrąbywanie, -nia, *sn.* Einhauen *n.*, Hineinhauen *n.*

Wrąg, -ęgu, *pl.* -ęgi, *sm.* Knie-, Krummholz *n.*

Wregestrować, Wrejestrować, -truję, -wałem, *va. perf.* einregistrieren, ins Register einschreiben.

Wregestrowanie, Wrejestrowanie, -nia, *sn.* Einregistrieren *n.*

Wreszcie, *adv.* endlich, schließlich; zuletzt; przyszedłeś — endlich bist du gekommen; długo się opierał, — przecież się na to zgodził er widerstand lange, schließlich ist er doch darauf eingegangen.

Wręb, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Laibung *f.*; 2) schräger Ausschnitt der Tür- und Fensteröffnung, Fensterausschnitt, Fensterschmiege *f.*

Wrębne, -go, *sn.* Holzungsgebühr *f.*

Wrębny, *adi.* Einschnitts-; -ne koła Wendekreise *pl.*

Wręcz, *adv.* geradeaus, ohne Umschweife, geradezu, direkt, unumwunden; najlepiej — prawdę napisać am besten ist geradeheraus die Wahrheit schreiben; odmówił mi — er hat mir direkt abgesagt; rzecz ma się — przeciwnie die Sache verhält sich gerade verkehrt.

Wręczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Wręczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* einhändigen; übergeben, -czono mi ten list dopiero dzisiaj man hat mir diesen Brief erst heute übergeben; imieniem uczniów -czył mu dyrektor album pamiątkowe im Namen der Schüler händigte ihm der Direktor ein Gedenkbuch ein; musisz mu to osobiście — du mußt es ihm persönlich einhändigen; — komu pozew jmndm die gerichtliche Vorladung einhändigen.

Wręczanie, **Wręczenie**, -nia, *sn.* Einhändigen *n.*, Übergeben *n.*, Einhändigung *f.*

Wręczyciel, -a, *pl.* -e, *sm.* Einhändiger *m.*

Wręg, -u, *pl.* -i, *sm.* Winkeleisen *n.*

Wręga, -gi, *pl.* -gi, *sf.* 1) Rippenstück *n.*; 2) Harfenschnecke *f.*

Wręgowaty, *adi.* fielförmig.

Wrocięża, -ży, *pl.* -że, *sf.* Melochia (Pflanze).

Wrocznia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Tournefortia (Pflanze).

Wrodny, **Wrodzony**, *adi.* angeboren.

Wrogi, *adi.*; **Wrogo**, *adv.* feindlich, feindselig; on dla mnie — usposobiony er ist mir feindlich gesinnt; -gie moce die feindlichen Mächte.

Wrokita, -ty, *pl.* -ty, *sf.* Marscus (Pflanze).

Wrona, -ny, *pl.* -ny, *sf.*; *dim.* **Wronka**, **Wroneczka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Krähe *f.*; — kracze die Krähe krächt; -mi karmiony (mit Krähen gefüttert) durchtrieben; jeżeli wleziesz między -ny, musisz krakać jak i one unter Wölfen muß man heulen; 2) Spundloch *n.*; 3) Tintenfleck *m.*, Klecks *m.*

Wroni, *adi.* Krähen-; -ie gniazdo Krähennest *n.*, -ie pióro Krähenfeder *f.*; -ie oko czworolistne Einbeere *f.*, Wolfsbeere; -ie masło Scheuerwurz *f.*, Wundkraut *n.*; -ia noga Krähenfuß *m.*

Wroniara, -ry, *pl.* -ry, *sf.* Gompholobium (Pflanze).

Wroniawość, -ści, *sing. tant. sf.* Schwärzlichkeit *f.*

Wroniawy, *adi.* schwärzlich.

Wroniec, -ńca, *pl.* -ńce, *sm.* Bärlapp *m.*, Schlangenmoos *n.*, Dehnkraut *n.*

Wronka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Alpenkrähe *f.*

Wronopopielaty, *adi.*; **Wronopopielato**, *adv.* grauschwarz, krähengrau.

Wroność, -ści, *sing. tant. sf.* Schwärze *f.*, schwarze Farbe.

Wronowy, *adi.* Krähen-.

Wronóg, -oga, *pl.* -ogi, *sm.* Senebiera vronopus (Pflanze).

Wrony, *adi.* schwarz; — koń Rappe *m.*

Wrosłooki, *adi.* mit festsitzenden Augen; -ie skorupiaki Schaltiere *pl.* mit festsitzenden Augen.

Wrośnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Einschlag *m.*, Faden *m.*

Wrośniak, -a, *pl.* -i, *sm.* Iramctes (Pilzart).

Wrośnięcie, -cia, *sn.* Hineinwachsen *n.*

Wrota, wrót, *plur. tant. sn.* 1) Tor *n.*; Einfahrt *f.*; Scheunentür *f.*; patrzeć jak cielę na nowe — so verwundert dreinschauen, wie das Kalb auf ein neues Tor, dastehen wie der Ochs vor dem neuen Tor; niebezpieczeństwo przede -ty die Gefahr ist vor der Tür; masz do tego otwarte — der Weg dazu steht dir offen; otworzyć komuś do czego — jmndm die Tür zu etw. öffnen; zamknąć do czego — eine Sache verbauen; zamknąć komu — do czego jmndm einen Damm entgegensetzen, die Gelegenheit zu etw. gänzlich abschneiden, unüberwindliche Hindernisse in den Weg legen; 2) Barriere *f.*, Torbarriere, Flügeltorbarriere; — jednoskrzydłowe einflügelige Torbarriere; — suwane Rollbarriere; 3) — szybowe Hängebank *f.*, verschlossene Hängebank.

Wrotnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Türflügel *m.*

Wrotnictwo, -wa, *sn.* Türhüteramt *n.*

Wrotniczy, *adi.* Türhüter-.

Wrotność, -ści, *sing. tant. sf.* Kreislauf *m.*

Wrotny, -nego, *pl.* -ni, *sm.* Türhüter *m.*, Torwächter *m.*

Wrotny, *adi.*; 1) Tor-, Tür-; 2) freisend.

Wrotosierć, -ci, *pl.* -cie, *sf.* afrikanische Gazelle.

Wrotycz, -a, *sm.* (Tanacetum) Rainfarn *m.*, Wurmkraut *n.*

Wróbel, -bla, *pl.* -ble, *sm.*; *dim.* **Wróbelek**, -lka, *pl.* -lki; **Wróblik**, -a, *pl.* -i, *sm.* Spatz *m.*, Sperling *m.*; — świergota der Sperling zwitschert; skakać jak — na nici er springt herum wie ein angebundener Spatz; cudzą pszenicę ogania, a jego wróble piją er verscheucht Sperlinge vom fremden Weizen, unterdes wird der seinige von Sperlingen gefressen, er bekümmert sich um fremde Angelegenheiten und läßt die seinen im Stiche; z -blami w trzcinę Reißaus nehmen; trzymać kogo jak -bla na nici jmndn in banger Erwartung halten, in Ungewißheit schweben lassen, jmndn zappeln lassen; lepszy jeden — w garści, niż dziesięć na dachu besser ein Spatz in der Hand als zehn auf dem Dache, es ist besser, etw. Sicheres in der Hand zu haben, als auf Möglichkeiten zu bauen; — leśny Baumsperling, Berg-

ſpatz; — trzcinny Rohrſperling; — morski Flunder *f.*

Wróblę, -cia, *pl.* -ta; *dim.* **Wróblątko**, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Sperlingsjunge(s) *n.*

Wróbli, Wróblowy, *adi.* Sperlings-, ſpatzenhaft; -la głowa Sperlingskopf *m.*; -le proso Meerhirſe *f.*, Steinſame(n) *m.*; -le proso trzcinne Tränengras *n.*, Hiobstränen *pl.*; -le języczki Vogelknöterich *m.*, Saugras *n.*, Angerkraut *n.*

Wróblica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Sperlingsweibchen *n.*

Wróblik, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Spätzchen *n.*, kleiner Sperling; 2) = **Wróblówka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* (Passerina) Spatzenſtrauch *m.*

Wróblowaty, *adi.* ſperlingsartig.

Wróblowiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* Krätzmilbe *f.*

Wrócenie, Wrócić, ſiehe: Wracanie, Wracać.

Wróżba, -by, *pl.* -by, *sf.* 1) Prophezeiung *f.*, Wahrſagung *f.*; Vorbedeutung *f.*, Anzeichen *n.*; zła — böſes Anzeichen; — się ſpełniła die Prophezeiung iſt in Erfüllung gegangen; Rzymianie pogodę uważali za dobrą -bę die Römer betrachteten ſchönes Wetter als gute Vorbedeutung; 2) Wahrſagerei *f.*; 2) Ahnung *f.*, Vorgefühl *n.*

Wróżbiarka, Wróżka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Prophetin *f.*, Wahrſagerin *f.*; Zauberin *f.*

Wróżbiarski, *adi.* Wahrſager-, wahrſageriſch.

Wróżbiarstwo, -wa, *sn.* Wahrſagekunſt *f.*, Wahrſagerei *f.*

Wróżbiarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Wahrſager *m.*

Wróżenie, -nia, *sn.* Wahrſagen *n.*

Wróżyć, -żę, -żyłem, *va.* und *vn. imperf.* prophezeien, wahrſagen; nie -żę ſtąd nic dobrego ich prophezeie daraus nichts Gutes; to błyskanie się -ży pogodę dieſes Wetterleuchten läßt uns auf ſchöne Witterung hoffen; ta postać nic dobrego nie -ży dieſe Geſtalt prophezeit nichts Gutes; czego ludziom trzeba, to sobie -żą die Menſchen prophezeien ſich das, was ſie brauchen.

Wróżyk, -a, *pl.* -i, *sm.* langſchnäbeliger Stelzenkuckuck.

Wrunąć, -nę, -nąłem, *vn. perf.* krachend hineinfallen, hineinſtürzen.

Wrunięcie, -cia, *sn.* Hineinſtürzen *n.*

Wrycie, -cia, *sn.* Hineingraben *n.*, Einwühlen *n.*

Wryć, -ję, -łem, *va. perf.*; **Wrywać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* hineinwühlen; ſtać jak -ty wie angedonnert, feſt, unerſchütterlich ſtehen; — się, *vr.* ſich einwühlen, ſich einaraben; ſich feſt einprägen.

Wryjek, -jka, *pl.* -jki, *sm.* Wein-, Rüſſelkäfer *m.*, Rebenſtecher *m.*

Wryjkowaty, *adi.* weinkäferartig, weinkäferähnlich.

Wrywać, -wam, -wałem, 1) *va. imperf.* ſiehe: Wryć; 2) — się, *vr. imperf.*; Werwać się, *vr. perf.* eindringen, ſich hineinzwängen.

Wrzankotek, -tka, *pl.* -tki, *sm.* Myoschylos (Pflanze).

Wrzask, -u, *pl.* -i, *sm.* Lärm *m.*, Geſchrei *n.*; cóż to za — przeraźliwy was iſt das für ein durchdringendes Geſchrei; -i zwycięskie Triumphgeſchrei; ogłuszający — ohrenbetäubender Lärm.

Wrzaskliwość, -ści, *sing. tant. sf.* ſchreiendes, lärmendes Weſen.

Wrzaskliwy, *adi.*; **Wrzaskliwie**, *adv.* lärmend, ſchreiend, gellend; ten — głos działa mi na nerwy dieſe gellende Stimme geht mir auf die Nerven; — wjazd lärmender Einzug.

Wrzaskot, -a, *pl.* -y, *sm.* Trompetenvogel *m.*

Wrzasnąć, -snę, -słem, *vn. perf.*; **Wrzeszczeć**, -czę, -czałem, *vn. imperf.* ſchreien, ausſchreien, einen Schrei tun; -czy jakby go kto ze skóry obdzierał er ſchreit, als wenn ihm jmnd die Haut abziehen würde; czego -czysz? warum ſchreiſt du ſo?

Wrzaśnięcie, -cia, *sn.* Ausſchreien *n.*, Ausſchrei *m.*

Wrzawa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* Lärm *m.*, Geräuſch *n.*, Getöſe *n.*; — wojenna Kriegsgetümmel *n.*; — trąb i kotłów Trompeten- und Trommelſchall; nie mogłem z powodu -wy dosłyszeć ani jednego słowa ich konnte wegen des Lärms kein einziges Wort verſtehen.

Wrzawliwość, -ści, *sing. tant. sf.* Lärm *m.*, ſchreiendes Weſen.

Wrzawliwy, *adi.*; **Wrzawliwie**, *adv.* lärmend, toſend, geräuſchvoll.

Wrzącość, -ści, *sing. tant. sf.* kochende, ſiedende Hitze, Siedehitze *f.*

Wrzątek, -tku, *sing. tant. sm.* kochende Flüſſigkeit, Sud *m.*; jak -tkiem zlany wie mit ſiedendem Waſſer übergoſſen.

Wrzeciądz, -a, *pl.* -e, *sm.* Türkette *f.*, Vorlegeſchloß *n.*, Sicherheitskette *f.*, Klange *f.*, Anwurf *m.*, Vorlegeeiſen *n.*

Wrzecienica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Rädervorgelege *n.*, Zahnräderwerk *n.*, Triebwerk.

Wrzeciennica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* 1) Makrele *f.*; 2) Bruchſchlange *f.*

Wrzeciennik, -a, *pl.* -i, *sm.* Eberwurz *f.*, Kannenkraut *n.*

Wrzecionak, -a, *pl.* -i, *sm.* Fusidium (Pilzart).

Wrzecioneczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Bascha (Bienenart).

Wrzecionek, -nka, *pl.* -nki, *sm.* Spindelſchnecke *f.*

Wrzecioniarz, Wrzeczeniarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Spindelmacher *m.*

Wrzecionkoryb, -a, *pl.* -y, *sm.* Dornfiſch *m.*

Wrzecionkowaty, *adi.* ſpindelartig, ſpindelförmig.

Wrzeciono, -na, *pl.* -na, *sn.*; *dim.* **Wrzecionko, Wrzecioneczko**, -ka, *pl.* -ka, *sn.* 1) Spindel *f.*, Spille *f.*; nad-nem siedzieć die Spindel drehen; 2) Welle *f.*, Spindel *f.*, Stiel *m.*, Zapfen *m.*; — kamienia młyńskiego Stöckchen *n.*, Triebſtock *m.*; -na kółek zę-

batych Radspindeln *pl.*; — wału Kuppelungszapfen; — sprzęgła śrubowego Schraubenkuppelspindel; — w tokarce Drehbankspindel; — wiertarki Bohrwelle, Bohrstange *f.*; 3) Spillendistel *f.*, Spindelkraut *n.*

Wrzecionowaty, *adi.*; **Wrzecionowato**, *adv.* spindelartig, spindelförmig.

Wrzecionowy, *adi.* Spindel-.

Wrzecznik, -a, *pl.* -i, *sm.* (Potamogeton) Sonnkraut *n.*

Wrzeć, wrę, wrzesz, I. wrzałem, *vn. imperf.* 1) sieden, kochen; woda wrze przy stu stopniach R. das Wasser kocht bei hundert Grad R.; oblałem sobie rękę wrzącą wodą ich habe mir die Hand mit siedendem Wasser begossen; wrząca woda siedend heißes Wasser; (bildl.) krew wrze mi w żyłach das Blut kocht mir in den Adern; — ze złości vor Wut kochen, brennen; wrząca krew heißes Blut; wrze zemsta wszystkim w sercu allen brennt im Herzen die Rache; 2) brausen, brodeln; fürchterlich schallen, tönen; wre i kipi jak w garnku es brodelt und kocht wie in einem Topfe; wre bój zajadły es tobt der wütende Kampf; II. —, wrę, warłem, — na kogo gegen jmndn losziehen, einem grollen, einen verurteilen, schlecht von ihm reden, ihn verfluchen.

Wrzekoczłek, -a, *pl.* -i, *sm.* Bocksriemenzunge *f.*

Wrzenie, -nia, *sn.* Sieden *n.*, Kochen *n.*; — wody Sieden des Wassers; — surowizny Kochen des Roheisens.

Wrzepiać, -piam, -piałem, *va. imperf.*; **Wrzepić**, -pię, -piłem, *va. perf.* einstecken; — w kogo oczy jmndn anstarren; — się, *vr.* sich einnisten, eindringen.

Wrzepianie, Wrzepienie, -nia, *sn.* Einstecken *n.*; — się Eindringen *n.*

Wrzesienny, Wrześniowy, *adi.* September-; septemberhaft; — maik 1) Altweibersommer *m.*; 2) Wachsbaum-, Kerzenbeerstrauch-.

Wrzesień, -śnia, *pl.* -śnie, *sm.* September *m.*

Wrzeszcz, -a, *pl.* -e, *sm.* Schreier *m.*, Schreihals *m.*

Wrzeszczenie, -nia, *sn.* Schreien *n.*

Września, -ni, *pl.* -nie, *sf.* 1) Wachsbaum *m.*, Kerzenbeerstrauch *m.*; 2) Tamariske *f.*

Wrześniak, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Septemberfüllen *n.*; 2) Herbstling *m.*, Septemberbrut *f.*

Wrześniwka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Hudsonia (Pflanze).

Wrzezać, -zam, -załem, *va. perf.* hineinschnitzeln, hineinschneiden.

Wrzęciołek, -łka, *pl.* -łki, *sm.* (Tribulus) Bürzeldorn *m.*

Wrzęśla, -li, *pl.* -le, *sf.* Purshia (Pflanze).

Wrzekomo, *adv.* angeblich; vorgeblich; scheinbar, zum Scheine.

Wrzodliwy, Wrzodowaty, *adi.*; **Wrzodliwie, Wrzodowato**, *adv.* beulenartig, voll Beulen, Geschwüre, eiternd.

Wrzodowacieć, -cieję, -ciałem, *vn. imperf.* Geschwüre bekommen, schwären; eitern, vereitern.

Wrzodowca, -cy, *pl.* -ce, *sm.* ein mit Geschwüren bedeckter Mensch.

Wrzodowiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* Wiesenraute *f.*, Brunnenkresse *f.*

Wrzodowy, *adi.* Geschwür-.

Wrzodzianka, -ki, *pl.* -ki, *sf.*; **Wrzodzienica, Wrzedzienica**, -cy, *pl.* -ce, *sf.* 1) offenes Geschwür; 2) Hitzblase *f.*, kleines Geschwür; — oczna Gerstenkorn *n.*; — morowa Pestbeule *f.*

Wrzodzić, -dzę, -dziłem, *va. imperf.* Geschwüre bilden, hervorrufen.

Wrzodzieć, -dzieję, -działem, *va. imperf.* schwärig werden.

Wrzodzik, -a, *pl.* -i, *sm.* kleines Geschwür; — pierwotny kiławy syphilitisches Geschwür, Schanker *m.*

Wrzos, -u, *pl.* -y, *sm.*; *dim.* **Wrzosik**, -a, *pl.* -i, *sm.* Heidekraut *n.*, Immergrün *n.*

Wrzosianka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Heidekrautwand *f.*

Wrzosina, -ny, *pl.* -ny, Heide *f.*

Wrzosisty, *adi.* mit Heidekraut bewachsen.

Wrzosowaty, *adi.* heidekrautartig; -te rośliny Heidekräuter *pl.*

Wrzosowiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.*; **Wrzosówka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Erdbeerstrauch *m.*

Wrzosowina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Heidekraut *n.*

Wrzosowisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Heidekraut *n.*; mit Heidekraut bewachsener Ort.

Wrzosowy, *adi.* Heide-; -wa ziemia Heideland *n.*

Wrzód, wrzodu, *pl.* wrzody, *sm.* Geschwür *n.*; — w gardle Halsgeschwür; — materyzujący, ropiący eiterndes Geschwür; — otwarty offenes Geschwür.

Wrzucać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Wrzucić**, -cę, -ciłem, *va. perf.* hineinwerfen, hineinschmeißen; — co do wody etw. ins Wasser werfen; — kogo do więzienia jmndn ins Gefängnis werfen; — na co hinaufwerfen; — się, *vr.* sich hineinstürzen.

Wrzucanie, Wrzucenie, -nia, *sn.* Hineinwerfen *n.*

Wrzynać, siehe: Werznąć.

Wsadzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Wsadzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* hineinsetzen, einsetzen, hineinstecken; hinaufsetzen; starca dwaj słudzy -dzali do kolaski zwei Diener hoben den Alten in den Wagen; — kury do kurnika die Hühner ins Hühnerhaus setzen; — kogo do więzienia jmndn ins Gefängnis setzen, werfen; — kogo na tron jmndn auf den Thron erheben; — kapelusz den Hut aufsetzen; — szpadę do pochwy den Degen in die Scheide stecken, versorgen; — ręce do kieszeni die Hände in die Taschen stecken; — chleb do pieca das Brot in den Ofen setzen; — drzewko ein

Bäumchen anſetzen; — kogo na kogo einen gegen einen anſtiften.

Wsadzanie, Wsadzenie, -nia, *sn.* Hineinſetzen *n.*, Einſetzen *n.*, Hineinſtecken *n.*; Hinaufſetzen *n.*; Aufſetzen.

Wsarkać, -kam, -kałem, *vn. imperf.*; **Wsarknąć,** -nę, -nąłem, *va. perf.* einſchlürfen, (in den Mund oder in die Naſe) hinaufziehen.

Wsarkanie, -nia; **Wsarknięcie,** -cia, *sn.* Hinaufziehen *n.*, Einſchlürfen *n.*

Wschodek, -dku, *pl.* -dki, *sm.* Treppenſtufe *f.*; -dki, Treppchen *n.*, Leiterchen *n.*, Wagentritt *m.*

Wschodni, *adi.* Morgen-, Oſt-, morgenländiſch, öſtlich, orientaliſch; kraje -e die öſtlichen Länder; wiatr — Oſtwind *m.*, Oſt *m.*; kościół — griechiſche orthodoxe Kirche; -a część Europy öſtlicher Teil Europas; -e obyczaje orientaliſche Sitten; kwestya -a orientaliſche Frage; — typ orientaliſcher Typus.

Wschodniopołudniowy, *adi.* ſüdöſtlich.

Wschodniopółnocny, *adi.* nordöſtlich.

Wschodowy, *adi.* Aufgangs-, Treppen-.

Wschodzenie, -nia, *sn.* Aufgehen *n.*, Hinaufgehen *n.*

Wschodzić, -dzę, -dziłem, *vn. imperf.*; **Wznijść,** wznijdę, wzeszłem, *vn. perf.* 1) aufgehen; auftauchen; słońce -dzi, już wzeszło die Sonne geht auf, iſt ſchon aufgegangen; jako sieje, tak mu też -dzi wie er geſäet, ſo geht es ihm auf; szczęście -dzi das Glück fängt an, jmndn zu begünſtigen; 2) hinaufgehen; — na górę den Berg hinaufgehen, hinaufſteigen.

Wschodzień, -dnia, *pl.* -dnie, *sm.* Oſt-, Nordoſt-, Südoſtwind *m.*

Wschodzistość, -ści, *sing. tant. sf.* Steilheit *f.*; Steigung *f.*

Wschodzisty, *adi.*; **Wschodzisto,** *adv.* ſteil in die Höhe gehend, anſteigend.

Wschód, wschodu, *pl.* wschody, *sm.* 1) Aufgang *m.*, Hinaufgang *m.*; 2) Stufe *f.*, Treppe *f.*; wschody proste gerade Stufen; wschody kręcone Wendeltreppe; 3) Aufgang *m.*; — słońca Sonnenaufgang; wstałem o wschodzie słońca ich bin bei Sonnenaufgang aufgeſtanden; 4) Orient *m.*, Oſten *m.*, Morgen *m.*; to miasto leży na -dzie dieſe Stadt liegt im Oſten; popłynął ku wschodowi er iſt oſtwärts geſegelt; podróżować po wschodzie im Orient reiſen; cały — wziął się do broni der ganze Orient griff zu den Waffen.

Wsiać, wsieję, wsiałem, *va. perf.*; **Wsiewać,** -wam, -wałem, *va. imperf.* hineinſäen, einſtreuen.

Wsiadać, -dam, -dałem, *vn. imperf.*; **Wsiąść,** -dę, wsiadłem, *vn. perf.* 1) ſich hineinſetzen, einſetzen, hinaufſetzen; hinaufſteigen, beſteigen, hineinſteigen; — na wóz, na konia, do łodzi ſich auf den Wagen, aufs Pferd, in den Kahn ſetzen; — na okręt das Schiff beſteigen, ſich einſchiffen; 2) — na kogo jmndn zuſetzen, über jmndn herfallen, losziehen; czego -dasz na niego, kiedy on nic w tej sprawie nie zawinił warum fällſt du über ihn her, wenn er in der Sache gar nichts verſchuldet hat; 3) einſinken, ſich ſetzen; mur -da die Mauer ſetzt ſich, ſenkt ſich.

Wsiadane, -go, *sing. tant. sn.* 1) Auf-, Einſitzen *n.*, Beſteigen *n.*; 2) Hornſignal *n.* zum Aufſitzen; 3) Abreiſe *f.*; Satteltrunk *m.*; wypić -go bei der Abreiſe eins austrinken.

Wsiadanie, -nia; **Wsiadnięcie,** -cia, *sn.* Aufſitzen *n.*, Hinaufſetzen *n.*, Beſteigen *n.*; Aufläſſigkeit *f.*

Wsianie, -nia, *sn.* Einſtreuen *n.*, Hineinſäen *n.*

Wsiąkać, -kam, -kałem, I. *vn. imperf.*; **Wsiąknąć,** -knę, -knąłem, *vn. perf.* 1) einſickern, hineinſickern; krew -kła w ziemię das Blut iſt in die Erde eingeſickert; 2) — co etw. wird vergeſſen, kein Hahn kräht danach; II. *va.* einſaugen, in ſich einziehen; -knij wody do nosa ziehe Waſſer durch die Naſe ein.

Wsiąkanie, -nia; **Wsiąknięcie,** -cia, *sn.* Einziehen *n.*, Einſaugen *n.*; Einſickern *n.*

Wsidlenie, -nia, *sn.* Hineinverſtricken *n.*

Wsidlić, -dlę, -dliłem, *va. perf.* hineinverſtricken, in Netze einfangen, umgarnen, umſtricken.

Wsiec, -kę, -kłem, *va. perf.*; **Wsiekać,** -kam, -kałem, *va. imperf.* hineinhacken.

Wsieczenie, Wsiekanie, -nia, *sn.* Hineinhacken *n.*

Wsiew, -u, *pl.* -y, *sm.* Einſaat *f.*

Wsięgać, -gam, -gałem, *vn. imperf.*; **Wsięgnąć,** -gnę, -gnąłem, *vn. perf.* hineinlangen, reichen.

Wsięganie, -nia; **Wsięgnięcie,** -cia, *sn.* Hineinlangen *n.*, Reichen *n.*

Wsikać, -kam, -kałem, *va. imperf.*; **Wsiknąć,** -knę, -knąłem, *va. perf.* hineinſpritzen, einſpritzen.

Wsikanie, Wsiknięcie, -cia, *sn.* Hineinſpritzen *n.*

Wsina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* armſeliges, elendes Dorf.

Wsisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* häßliches Dorf.

Wskakiwać, -kuję, -wałem, *vn. imperf.*; **Wskoczyć,** -czę, -czyłem, *vn. perf.* hineinſpringen; aufſpringen; w przystępie obłędu -czył do rzeki in einem Anfalle von Geiſtesſtörung ſprang er in den Fluß; -łem na stopień, gdy pociąg już był w ruchu ich ſprang auf das Trittbrett, als der Zug ſchon in Bewegung war; pierwszy -czył na mury als erſter ſprang er auf die Mauern.

Wskakiwanie, Wskoczenie, -nia, *sn.* Aufſpringen *n.*; Hineinſpringen *n.*

Wskaz, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Willensdeutung *f.*, Wink *m.*, Befehl *m.*, Ausſpruch *m.*,

Dekret *n.*; 2) Anweisung *f.*; 3) Verdammungsurteil *n.*

Wskazać, -żę, -załem, I. *va. perf.*; **Wskazywać**, -zuję, -wałem, *va. perf.* 1) weisen, zeigen; wskaż mi właściwą drogę zeige mir den richtigen Weg; — palcem coś, na kogo etw., auf etw., auf jmndn mit dem Finger zeigen; palec -zujący Zeigefinger *m.*; 2) bestimmen; verurteilen, verdammen; — kogo na śmierć jmndn zum Tode verurteilen; — kogo na karę więzienia jmndn zur Gefängnisstrafe verurteilen; 3) überweisen; — komu co na kogo jmndm eine Anweisung auf jmndn geben.

Wskazanie, **Wskazywanie**, -nia, *sn.* Weisen *n.*, Zeigen *n.*, Bestimmen *n.*; — — kierunku drogi Marschroute *f.*, Instradierung *f.*

Wskaziciel, -a, *pl.* -e, *sm.* Zeigefinger *m.*

Wskazówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Zeiger *m.*; — zegarowa Uhrzeiger; — wagi pomostowej Zeiger der Brückenwage; 2) Andeutung *m.*, Wink *m.*, daj mi -ki, jak mam w tym wypadku postąpić gib mir Andeutungen, wie ich in diesem Falle vorgehen soll; -ki zachowania się podczas zaraźliwej choroby Verhaltungsmaßregeln während einer ansteckenden Krankheit.

Wskaźnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Zifferblatt *n.*; — manometru Zifferblatt des Manometers.

Wskędzierzawić, -wię, -wiłem, *va. perf.* in die Höhe kräuseln.

Wskinąć, -nę, -nąłem, *va. perf.*; **Wskiwać**, -wam, -wałem, *vn. imperf.* winken, winkend andeuten.

Wskipieć, -pię, -piałem, *vn. perf.* im Sieden überlaufen, aufwallen, aufkochen.

Wskłócić, -cę, -ciłem, *va. perf.* durch Sprudeln mischen, in die Höhe werfen.

Wskok, *adv.* im Sprung; flugs, schnell, blitzschnell.

Wskopać, -pię, -pałem, *va. perf.*; **Wskopywać**, -puję, -wałem, *va. imperf.* grabend aufwerfen.

Wskopanie, **Wskopywanie**, -nia, *sn.* Aufwerfen *n.* durch Graben.

Wskopiec, *adv.* rückwärts.

Wskos, *adv.* schief.

Wskórać, -ram, -rałem, *va. perf.* etw. erreichen, ausrichten, gut fortkommen; nie -rawszy nic u króla, wrócił do domu z niczem nachdem er bei dem König nichts erreicht hatte, kehrte er mit leeren Händen nach Hause; nic nie -rali i wrócili się kehrten unverrichteter Dinge zurück.

Wskóranie, -nia, *sn.* Ausrichten *n.*, Erreichen *n.*

Wskróś, (gewöhnlich in Verbindung na —) 1) *adv.* durch und durch, durch Mark und Bein; — przemokłem ich bin durch und durch naß geworden; krzyk ten przejął mnie — dieser Schrei ging mir durch Mark und Bein; — kogo przeniknąć jmndn ganz durchschauen, ergründen; 2) *praep.* mit dem zweiten Fall; mitten durch, durch und durch; inmitten; dziura — muru ein Loch durch die ganze Mauerstärke; — zamętu bitwy inmitten des Schlachtgetümmels.

Wskrzesić, -szę, -siłem, *va. perf.*; **Wskrzeszać**, -szam, -szałem, *va. imperf.* vom Tode erwecken, neu beleben, erwecken, ins Leben zurückrufen; wiederherstellen; -sił umarłych er erweckte die Toten zu neuem Leben; — nadzieję, odwagę die Hoffnung, den Mut neu beleben; — dawny porządek die frühere Ordnung wiederherstellen; — wojnę domową den inneren Krieg wieder anfangen; — się, *vr.* auferstehen, sich selber beleben; Chrystus wszechmocny mógł sam siebie — Christus der Allmächtige konnte sich selber wieder zum Leben erwecken.

Wskrzesiciel, -a, *pl.* -e, *sm.* Beleber *m.*, Erwecker *m.*, Hersteller *m.*; Heiland *m.*, Erlöser *m.*

Wskrzeszanie, **Wskrzeszenie**, -nia, *sn.* Wiedererwecken *n.*, Neubeleben *n.*

Wsławiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Wsławić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* berühmt machen; chciał swą pobożność — pomiędzy prawnuki er wollte seine Frömmigkeit unter den Urenkeln berühmt machen; — się, *vr.* berühmt werden; -wszy się rozmaitemi zwycięstwy durch verschiedene Siege berühmt geworden.

Wsławianie, **Wsławienie**, -nia, *sn.* Berühmtwerden *n.*

Wsłuchać się, -cham, -chałem, *vr. perf.*; **Wsłuchiwać się**, -chuję, -wałem, *vr. imperf.* aufmerksam zuhören, anhören; ganz Ohr sein.

Wsmarować, -ruję, -wałem, *va. perf.*; **Wsmarowywać**, -wuję, -wałem, *va. imperf.* einschmieren, einreiben.

Wsmarowanie, **Wsmarowywanie**, -nia, *sn.* Einschmieren *n.*, Einreiben *n.*; Einschmierung *f.*, Einreibung *f.*

Wsobiać się, -biam, -białem, *vr. imperf.*; **Wsobić się**, -bię, -biłem, *vr. perf.* sich einschleichen, hinterlistig eindringen.

Wsobianie się, **Wsobienie się**, -nia, *sn.* Einschleichen *n.*, hinterlistiges Eindringen.

Wsobistość, -ści, *sing. tant. sf.* Insichsein *n.*, Beisichsein *n.*

Wsolić, -lę, -liłem, *va. perf.* einsalzen.

Wspaczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Wspaczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* rückgängig werden, zurückgehen, zurückweichen.

Wspacznica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Rückgängigkeit *f.*, Zurückweichen *n.*

Wspaczność, -ści, *sing. tant. sf.* verkehrte Richtung.

Wspaczny, *adi.*; **Wspacznie**, *adv.* rückgängig, widersprechend, verkehrt; -ne pojęcia verkehrte Anschauungen.

Wspak, *adv.* und *praep.* mit dem dritten Fall; verkehrt, rücklings, rückwärts, in entgegengesetzter Richtung; —

pisać von der Rechten zur Linken schreiben; — stawiać litery die Buchstaben verkehrt schreiben; — iść rücklings gehen; z dnia noc robią i wszystko — u nich sie machen den Tag zur Nacht und alles ist bei ihnen verkehrt; — co robić etw. verkehrt machen; — mi to poszło es ist gegen meinen Wunsch ausgefallen; — się obrócić zu nichte werden; jeżeliby się twej woli — stawił wenn er sich deinem Willen entgegensetzen würde; — moim zamiarom meinen Absichten entgegen, zuwider.

Wspamiętać, -tam, -tałem, *va. perf.*; **Wspamiętywać**, -tuję, -wałem, *va. imperf.* ins Gedächtnis zurückrufen.

Wspanialeć, -leję, -lałem, *vn. imperf.* prächtig werden.

Wspanialić, -lę, -liłem, *va. perf.* prächtig machen.

Wspaniałomówność, -ści, *sing. tant. sm.* Schönrednerei *f.*; herrliche, gewählte Sprache, Prachtsprache *f.*

Wspaniałomówny, *adi.*; **Wspaniałomównie**, *adv.* schönrednerisch; prächtig sprechend, hochtönend.

Wspaniałomyślność, -ści, *sf.* Großmut *f.*, Edelmut *m.*, Hochherzigkeit *f.*; — twoja wzrusza mnie wprawdzie, ale nie mogę przyjąć tej ofiary deine Hochherzigkeit rührt mich zwar, aber ich kann dieses Opfer nicht annehmen; — i szczodrość były głównemi cechami jego charakteru Edelmut und Freigebigkeit waren die Hauptmerkmale seines Charakters.

Wspaniałomyślny, *adi.*; **Wspaniałomyślnie**, *adv.* hochherzig, edelmütig, großmütig; przebaczył mi -nie er hat mir großmütig verziehen; człowiek -ny nie chwali się wyrządzonemi dobrodziejstwami ein edelmütiger Mensch brüstet sich nicht mit den erwiesenen Wohltaten.

Wspaniałość, -ści, *pl.* -ści, *sf.* 1) Pracht *f.*, Herrlichkeit *f.*; — budowy die Pracht des Baues; — przyjęcia przeszła wszystkie oczekiwania die Pracht des Empfanges übertraf alle Erwartungen; 2) Größe *f.*; — umysłu Großmut *f.*; — serca Großherzigkeit *f.*

Wspaniały, *adi.*; **Wspaniale**, *adv.* prächtig, prachtvoll, majestätisch, herrlich, großartig; -ły widok prachtvolle Aussicht, herrlicher Anblick; przywiózł od sułtana parę -łych rumaków er brachte vom Sultan ein Paar prächtige Rosse mit; -ła postać majestätische Gestalt; było wprost -le es war einfach großartig.

Wspar, -u, *pl.* -y, *sm.* Boaelfalle *f.*, Sprenkel *m.*

Wsparcie, -cia, *pl.* -cia, *sn.* Unterstützung *f.*; odmówiono mu wszędzie -cia man hat ihm überall eine Unterstützung verweigert; dostać — od rządu von der Regierung eine Unterstützung erhalten.

Wsparować, -ruję, -wałem, *va. perf.* zurückdrängen.

Wsparowanie, -nia, *sn.* Zurückdrängen *n.*

Wsparzać, -rzam, -rzałem, *va. imperf.*; **Wsparzyć**, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* aufsieden lassen.

Wspiąć się, wespnę, wspiąłem, *vr. perf.*; **Wspinać**, -nam, -nałem, *vr. imperf.* I. sich aufwärts ausstrecken, sich in die Höhe dehnen, sich hinaufranken, sich emporheben, emporstrecken, aufwärts stemmen; sich auf die Hinterbeine stellen; musisz się — na palcach, jeżeli chcesz coś zobaczyć du mußt dich auf die Fingerspitzen stellen, wenn du etw. sehen willst; niedźwiedź wspiął się na tylne nogi der Bär hat sich auf die Hinterfüße aufgerichtet; koń się wspiął i zrzucił jeźdźca das Pferd bäumte sich und warf den Reiter ab; bluszcz się po ścianach -na der Efeu rankt sich an den Wänden empor; -nali się na najwyższe góry sie klommen auf die höchsten Berge; II. *va.* — konia das Pferd plötzlich anhalten, steigen lassen.

Wspieniać się, -niam, -niałem, *vr. imperf.*; **Wspienić się**, -nię, -niłem, *vr. perf.* emporschäumen, aufschäumen; sich mit Schaum bedecken.

Wspienianie, Wspienienie, -nia, *sn.* Emporschäumen *n.*, Aufschäumen *n.*

Wspierać, -ram, -rałem, *va. imperf.* unterstützen; siehe: Wesprzeć.

Wspięcie się, -cia; **Wspinanie się**, -nia, *sn.* Emporstrecken *n.*, Emporranken *n.*; Bäumen *n.*; — się warstwy Aufhebung *f.* des Flözes; — stawu Dämmen *n.*

Wspięga, -gi, *pl.* -gi, *sf.* Schminkbohne *f.*

Wspiętrzenie, -nia, *sn.* Auftürmen *n.*, Aufspeichern *n.*

Wspławiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Wspławić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* hinaufflößen.

Wspławianie, Wspławienie, -nia, *sn.* Hinaufflößen *n.*

Wspłonąć, -nę, -nąłem, *vn. perf.* auflodern, in Flammen aufgehen.

Wspłynąć, -nę, -nąłem, *vn. perf.*; **Wspływać**, -wam, -wałem, *vn. imperf.* obenauf schwimmen; hervorschwimmen, auftauchen.

Wspłynięcie, -cia; **Wspływanie**, -nia, *sn.* Hervorschwimmen *n.*

Wspomagać, -gam, -gałem, *va. imperf.*; **Wspomódz**, -gę, -głem, *va. perf.* aufhelfen, unterstützen, Hilfe erteilen; ktoby rad chciał ubogiego —, nie może, a ktoby mógł, ten nie chce wer gerne dem Armen aufhelfen möchte, ist es nicht im stande und wer im stande ist, es zu tun, will es nicht; jednego -móż pieniądzmi, innego znów dobrą radą unterstütze den einen mit Geld, den anderen wieder mit gutem Rat.

Wspomaganie, Wspomożenie, -nia, *sn.* Aufhelfen *n.*, Unterstützen *n.*, Hilfe *f.*, Unterstützung *f.*

Wspominać, -nam, -nałem, *va.* und *vn. imperf.*; Wspo-

mnąć, -mnę, -mniałem, *va.* und *vn. perf.* — kogo, co jmnds, einer Sache gedenken, ſich einer Sache, an jmndn, an etw. erinnern; erwähnen; póki życia będę tc -nał ich werde zeitlebens deſſen gedenken, daran denken; nie mogę -nąć o tem bez wzdrygnięcia się ich kann deſſen nicht ohne Schaudern gedenken; codziennie ciebie -mina er erinnert ſich deiner alle Tage; -mnisz jeszcze na moją przestrogę du wirſt dich noch an meine Warnung erinnern; często go -namy wir gedenken ſeiner oft; ani słowem o nim nie -mniał er gedachte ſeiner mit keinem Worte; już nie -mnę o tem, że deſſen nicht zu gedenken, daß.... -niawszy na miłosierdzie twoje deiner Barmherzigkeit gedenkend, eingedenk; w ciągu rozmowy -mniał jego imię im Laufe des Geſpräches erwähnte er ſeinen Namen.

Wspominanie, Wspomnienie, -nia, *sn.* Erinnerung *f.*, Gedenken *n.*; Erwähnen *n.*, Erwähnung *f.*; smutne to są -nia das ſind traurige Erinnerungen; drogie -nia teure Erinnerungen.

Wspomoga, -gi, *pl.* -gi, *sf.* Unterſtützung *f.*, Hülfeleiſtung *f.*, Aushilfe *f.*

Wspora, -ry, *pl.* -ry, *sf.* Biegung *f.*, Anlauf *m.* des Gewölbes; — podokienna Bruſtmauer *f.*; — przy schodach Lehne *f.*

Wspornica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Stoßlade *f.*; — gzemsowa Kropflade; — prostokątna Winkelſtoßlade; — sklepienia = Wezgłowie, nasadnik Kämpfer *m.*, Wiederlage *f.*; — uciosowa Gehrmaß *n.*

Wspornik, -a, *pl.* -i, *sm.*; **Wspornica**, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Konſole *f.*, Konſolenträger *m.*, Kragſtein *m.*, Tragſtein; — pod belki podpodłogowe Bindlatte *f.*, Tragleiſte *f.*, Polſterholz *n.*; — pod półki do rzeczy kleine Einſchubleiſte; — podwozowy Konſole des Untergeſtelles; — ruchomy Türaufſpreizvorrichtung *f.*; — żelazny przy klocu hamulcowym Bremsklotzſchienen-Aufhängkloben *m.*

Wsporny, *adi.* Stütze-, Lehne-.

Wspólnictwo, -wa, *sn.* Gemeinſchaft *f.*; Kompagnieverhältnis *n.*

Wspólniczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Genoſſin *f.*, Teilnehmerin *f.*; Kompagnonin *f.*

Wspólniczy, *adi.* gemeinſchaftlich.

Wspólniczyć, -czę, -czyłem, *vn. imperf.* mitarbeiten, mittätig ſein; Kompagnon ſein.

Wspólnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* 1) Teilnehmer *m.*, Genoſſe *m.*, Kompagnon *m.*, Konſorte *m.*; poszukuje się -a z małym kapitałem Kompagnon mit kleinem Kapital geſucht; 2) Miteigentümer *m.*, Mitbeſitzer *m.*; 3) Mitſchuldige(r) *m.*, Mitverſchworene(r) *m.*; zrobić kogo -iem swych zbrodni jmndn zum Genoſſen ſeiner Verbrechen machen; wydać -ów ſeine Mitſchuldigen angeben.

Wspólność, -ści, *sing. tant. sf.* Gemeinſchaft *f.*; Gemeinſamkeit *f.*; — majątkowa Gütergemeinſchaft; — uczuć Gemeinſchaft der Gefühle.

Wspólny, *adi.*; **Wspólnie**, *adv.* gemeinſchaftlich, gemeinſam; urządzamy -ną wycieczkę wir veranſtalten einen gemeinſamen Ausflug; -nemi siłami mit vereinten Kräften; -na armia gemeinſame Armee.

Współ, Wespół, *adv.* zuſammen, miteinander, gemeinſchaftlich.

Współbiesiadnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Zechgenoſſe *m.*, Tafelgenoſſe *m.*, Tiſchgenoſſe *m.*

Współbrat, -a, *pl.* -cia, *sm.* Mitbruder *m.*; Nebenmenſch *m.*, Nächſte(r) *m.*; Genoſſe *m.*, Kamerad *m.*

Współbraterski, Współbratni, *adi.* Mitbruder-, Nächſten-, kameradſchaftlich.

Współbrzmieć, -mię, -miałem, *vn. perf.* mitklingen.

Współbrzmienie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Mittönen *n.*, Mitklingen *n.*, Mitklang *m.*

Współchrześcijanin, -a, *pl.* -nie, *sm.* Mitchriſt *m.*

Współcierpieć, -pię, -piałem, *vn. perf.* mitleiden.

Współcierpienie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Mitleiden *n.*, Mitfühlen *n.*

Współczesność, -ści, *sing. tant. sf.* Gleichzeitigkeit *f.*; Zeitgenoſſenſchaft *f.*

Współczesny, *adi.*; **Współcześnie**, *adv.* gleichzeitig; zeitgenöſſiſch; -śni dziejopisarze die zeitgenöſſiſchen Geſchichtſchreiber; -na literatura zeitgenöſſiſche Literatur; -śni die Mitwelt.

Współczucie, -cia, *pl.* -cia, *sn.* Mitgefühl *n.*; dziękuję za okazane mi — ich danke für das mir erwieſene Mitgefühl.

Współczuć, -czuję, -czułem, *vn. perf.* mitfühlen; szczerze z tobą -czuję, lecz poradzić ci w tym wypadku nie mogę ich fühle aufrichtig mit dir mit, kann dir aber in dieſem Falle nicht helfen.

Współczynnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Mitverurſacher *m.*; Koeffizient *m.*; — prędkości Geſchwindigkeitskoeffizient; — sprężystości Elaſtizitätsmodul *m.*, — tarcia Reibungskoeffizient; — wytrzymałości Widerſtandskoeffizient.

Współczynny, *adi.* mittätig; hilfsbereit.

Współdłużnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Mitſchuldner *m.*

Współdyrektor, -a, *pl.* -rzy, *sm.* Mitdirektor *m.*

Współdziałacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Mitwirker *m.*

Współdziałać, -łam, -łałem, *va. perf.* mitwirken; osoby -łające mitwirkende Perſonen.

Współdziałanie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Mitwirken *n.*, Mitwirkung *f.*

Współdziedzic, -a, *pl.* -e, *sm.* Miterbe *m.*

Współdziedziczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Miterbin *f.*

Współdziedziczyć, -czę, -czyłem, *vn.* und *va. imperf.* miterben

Współdzierżawca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Mitpächter *m.*

Współdzierżawczyni, —, *pl.* -nie, *sf.* Mitpächterin *f.*

Współdzierżawić, -wię, -wiłem, *va. imperf.* mitpachten.

Współdzierżawienie, -nia, *sn.* Mitpachten *n.*

Współgłoska, -ki, *pl.* -ki, *sf.* = Spółgłoska.

Współgrający, -cego, *pl.* -cy, *sm.* Mitspieler *m.*

Współimiennik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Namensbruder *m.*, Namensgenosse *m.*, Namensvetter *m.*

Współimienny, *adi.* gleichnamig.

Współkolega, -gi, *pl.* -dzy, *sm.* Mitschüler *m.*, Mitgenosse *m.*

Współkrólować, -luję, -wałem, *vn. imperf.* mitregieren.

Współmęczennica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Mitmärtyrerin *f.*

Współmęczennik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Mitmärtyrer *m.*

Współmieszkać, -kam, -kałem, *vn. imperf.* mitbewohnen.

Współmieszkanie, -nia, *sn.* Mitbewohnen *n.*

Współmieszkaniec, -ńca, *pl.* -ńcy, *sm.* Mitbewohner *m.*

Współmodlić się, -dlę, -dliłem, *vr. imperf.* mitbeten.

Współnabywca, -cy, *pl.* -cy, *sf.* Mitkäufer *m.*, Mitersteher *m.*

Współnadzorca, -cy, *pl.* -cy, *sf.* Mitaufseher *m.*

Współniewolnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Mitgefangene(r) *m.*

Współobwiniać, -niam, -niałem, *va. perf.* mitbeschuldigen; -niony Mitangeklagte(r) *m.*

Współobywatel, -a, *pl.* -e, *sm.* Mitbürger *m.*

Współobywatelka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Mitbürgerin *f.*

Współopieka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Mitvormundschaft *f.*

Współopiekun, -a, *pl.* -ni oder -nowie, *sm.* Mitvormund *m.*

Współoskarżać, -rżam, -rżałem, *va. imperf.* mitanklagen; -rżony Mitangeklagter; -rżona Mitangeklagte.

Współoskarżyciel, -a, *pl.* -e, *sm.* Mitankläger *m.*

Współpanować, -nuję, -wałem, *vn. imperf.* mitherrschen, mitregieren; -nujący Mitregent *m.*

Współpodróżnik, -a, *pl.* -cy, *sm.*; **Współpodróżny**, -nego, *pl.* -ni, *sm.* Mitreisende(r) *m.*, Reisegenosse *m.*, Reisegefährte *m.*

Współpomagać, -gam, -gałem, *vn. imperf.* mithelfen.

Współpomocnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Mithelfer *m.*

Współpomocnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Mithelferin *f.*

Współposiadacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Mitbesitzer *m.*

Współposiadać, -dam, *pl.* -dałem, *va. imperf.* mitbesitzen.

Współpracować, -cuję, -wałem, *vn. imperf.* mitarbeiten.

Współpracownica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Mitarbeiterin *f.*

Współpracownik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Mitarbeiter *m.*

Współprzyczyna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Mitursache *f.*

Współprzytomny, *adi.* mitgegenwärtig, mitanwesend.

Współregencya, -cyi, *pl.* -cye, *sf.* Mitregentschaft *f.*

Współregent, -a, *pl.* -ci, *sm.* Mitregent *m.*

Współrobotnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Mitarbeiter *m.*

Współrobotnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Mitarbeiterin *f.*

Współrodaczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Landsmännin *f.*, Kompatriotin *f.*

Współrodak, -a, *pl.* -cy, *sm.* Landsmann *m.*, Kompatriot *m.*

Współrówieśnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Altersgenossin *f.*

Współrówieśnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Altersgenosse *m.*

Współruch, -u, *pl.* -y, *sm.* Reflexbewegung *f.*, automatische unbewußte Bewegung

Współrząd, -u, *pl.* -y, *sm.* Mitherrschaft *f.*, Mitregentschaft *f.*

Współrządca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Mitregent *m.*

Współrzędna, -nej, *pl.* -ne, *sf.* Koordinate *f.*

Współrzędny, *adi.* koordiniert, beigeordnet.

Współrzędność, -ści, *sf.* Koordination *f.*, Verhältnis *n.* der Beiordnung.

Współsędzia, -dzi, *pl.* -dzie oder -dziowie, Mitrichter *m.*

Współsiostra, -stry, *pl.* -stry, *sf.* Mitschwester *m.*

Współspadkobierca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Miterbe *m.*

Współspadkobierczyni, —, *pl.* -nie, *sf.* Miterbin *f.*

Współsprawca, -cy, *pl.* -cy, *sf.* Mittäter *m.*

Współstołownik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Tischgenosse *m.*

Współśrodkowy, *adi.* konzentrisch.

Współświadczyć, -czę, -czyłem, *vn. imperf.* mitbezeugen.

Współświadek, -dka, *pl.* -kowie, *sm.* Mitzeuge *m.*

Współtowarzysz, -a, *pl.* -e, *sm.* Genosse *m.*, Gefährte *m.*

Współtowarzyszka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Genossin *f.*, Gefährtin *f.*

Współtwórca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Mitschöpfer *m.*

Współubiegać się, -gam, -gałem, *vn. imperf.* sich mitbewerben; wetteifern; -jący się Mitbewerber *m.*

Współubieganie się, -nia, *sn.* Mitbewerbung *f.*, Wettbewerb *m.*, Wetteifer *m.*

Współuczennica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Mitschülerin *f.*

Współuczeń, -cznia, *pl.* -czniowie, *sm.* Mitschüler *m.*

Współuczestnictwo, -wa, *sn.* Teilnehmen *n.*, Teilnahme *f.*, Mitgenossenschaft *f.*

Współuczestniczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Teilnehmerin *f.*

Współuczestnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Teilnehmer *m.*

Współudział, -u, *pl.* -y, *sm.* Mitwirkung *f.*; brać — w czem an etw. teilnehmen.

Współurzędnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Mitbeamte(r) *m.*

Współustanawiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Współustanowić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* mitbestimmen.

Współużywać, -wam, -wałem, *va. imperf.* mitbenützen.

Współwięzień, -źnia, *pl.* -źniowie, *sm.* Mitgefangene(r) *m.*

Współwina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Mitſchuld *f.*

Współwinny, *adi.* mitſchuldig.

Współwinowajca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Mitſchuldige(r) *m.*

Współwinowajczyni, —, *pl.* -nie, *sf.* Mitſchuldige *f.*

Współwładać, -dam, -dałem, *vn. imperf.* mitherrſchen.

Współwładca, -cy, *pl.* -cy, *sf.* Mitherrſcher *m.*

Współwładczyni, —, *pl.* -nie, *sf.* Mitherrſcherin *f.*

Współwłasność, -ści, *pl.* -ści, *sf.* Miteigentum *n.*

Współwłaściciel, -a, *pl.* -e, *sm.* Miteigentümer *m.*

Współwłaścicielka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Miteigentümerin *f.*

Współwychowaniec, -ńca, *pl.* -ńcy, *sm.* Mitzögling *m.*

Współwychowywać, -wuję, -wałem, *va. imperf.* miterziehen, zuſammen erziehen.

Współwydawca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Mitherausgeber *m.*

Współwygnaniec, -ńca, *pl.* -ńce, *sm.* Mitverbannte(r) *m.*

Współwygnanka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Mitverbannte *f.*

Współwyliczać, -czam, -czałem, *va. imperf.* mitaufzählen.

Współwyznawca, -cy, *pl.* -cy, *sf.* Glaubensgenoſſe *m.*

Współzalotniczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Nebenbuhlerin *f.*

Współzalotnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Nebenbuhler *m.*

Współzałożyciel, -a, *pl.* -e, *sm.* Mitbegründer *m.*

Współzawodniczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Mitbewerberin *f.*, Rivalin *f.*, Konkurrentin *f.*

Współzawodnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Mitwerber *m.*, Rivale *m.*, Konkurrent *m.*

Współziemianin, -a, *pl.* -nie, *sm.* Landsmann *m.*

Współziomek, -mka, *pl.* -mkowie, *sm.* Landsmann *m.*, Kompatriot *m.*

Współżołnierz, -a, *pl.* -e, *sm.* Waffenbruder *m.*

Wspór, wsporu, *pl.* wspory, *sm.* Stütze *f.*, Unterſtützung *f.*, Lehne *f.*

Wspuszyć, -szę, -szyłem, *va. perf.* aufblaſen, ſchwellend machen.

Wstaczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Wstoczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* hinaufrollen.

Wstaczanie, Wstoczenie, -nia, *sn.* Hinaufrollen *n.*

Wstać, -nę, -łem, *vn. perf.*; **Wstawać**, -ję, -wałem, *vn. imperf.* aufſtehen, ſich erheben, ſich aufrichten; wstań na chwilę ſtehe für einen Augenblick auf; -waj, leniuchu ſteh auf, Faulenzer; na znak uszanowania wszyscy -li z miejsc zum Zeichen der Ehrfurcht erhoben ſich alle von ihren Sitzen; kto rano -je temu Pan Bóg daje Morgenſtunde hat Gold im Munde; trzeba rano —, by go oszukać man muß früh aufſtehen, um ihn zu betrügen; włosy -ją na głowie die Haare ſtehen zu Berge; — z martwych auferſtehen.

Wstanie, Wstawanie, -nia, *sn.* Aufſtehen *n.*, Sicherheben *n.*

Wstanne, -go, *sing. tant. sm.* Reveille *f.*

Wstaw, -u, *pl.* -y, *sm.* Liebesring *m.* der Weichtiere.

Wstawacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Serapie *f.*, Stendelwurz *f.*; Nieswurz *f.*, Sumpfkraut *n.*, — samica Aniſsknabenkraut *n.*

Wstawiać, -wiam, -wiałem, I. *va. imperf.*; **Wstawić**, -wię, -wiłem, I. *va. perf.* 1) hineinſtellen, hineinſetzen; — beczkę do piwnicy, garnek do pieca das Faß in den Keller, den Topf in den Ofen ſtellen; — piwo do piwnicy das Bier einkellern, in den Keller bringen; — szybę w okno eine Scheibe ins Fenſter einſetzen; — komu zęby jmnḋm Zähne einſetzen; on ma -wione zęby er hat eingeſetzte, falſche Zähne; — coś w rachunek etw. in die Rechnung ſetzen; 2) einſchieben, einſchalten; trzeba pozycyę tu — man muß den Poſten hier einſchalten; 3) einrenken; — zwichniętą nogę einen verrenkten Fuß einrichten; II. — się, *vr.* ſich einſetzen; — się za kim für jmnḋn Fürbitte, Fürſprache einlegen; -wiała się pozornie za nim, a w cichości szkodziła mu, jak mogła ſie tat ſcheinbar Fürbitte für ihn und heimlich ſchadete ſie ihm, wie ſie nur konnte; wstaw się za mną, niech mi przebaczy bitte für mich, damit er mir verzeihe.

Wstawianie, Wstawienie, -nia, *sn.* Hineinſetzen *n.*, Hineinſtellen *n.*; Einſetzen *n.*, Einſchieben *n.*, Einſchalten; — wozów na szyny Stellung *f.*, Setzen *n.* der Wagen auf die Schienen; — się Fürbitte *f.*, Fürſprache *f.*

Wstawiennictwo, -wa, *sn.* Fürbitte *f.*, Verwendung *f.*

Wstąpić, -pię, -piłem, *vn. perf.*; **Wstępować**, -puję, -wałem, *vn. imperf.* 1) eintreten, treten, einkehren; racz — w nizkie moje progi mache mir die Ehre, über meine beſcheidene Schwelle zu treten; — w czyje ślady in jmnḋs Fußſtapfen treten; — w błoto in den Kot treten; — z kim w szranki mit jmnḋm in die Schranken treten, ſich mit ihm in einen Streit einlaſſen; idąc do miasta możesz — u niego, spytać się, czy już zdrów wenn du in die Stadt gehſt, kannſt du bei ihm eintreten, um zu fragen, ob er ſchon geſund ſei; -cie na chwilkę do mnie tretet für einen Augenblick bei mir ein; będąc podchmieleni -ępywali do wszystkich gospód, więc przy końcu byli całkiem pijani ſie kehrten ſchon ein wenig angeheitert in allen Gaſthäuſern ein, bis ſie zuletzt total betrunken waren; niech w serca wasze -pi odwaga laßt Mut in eure Herzen einkehren; po śmierci narzeczonego swego -piła do zakonu Sióstr miłosierdzia nach dem Tode ihres Bräutigams trat ſie in den Orden der Barmherzigen Schwe-

fiern; dyabeł w niego -pił der Teufel iſt in ihn gefahren; — w stan małżeński in den den Eheſtand treten; — z kim w związek małżeński mit jmndm die Ehe ſchließen; gdym go zobaczył, duch we mnie -pił als ich ihn erblickte, kehrte mein Mut zurück; 2) beſteigen, hinaufgehen, hinauffahren; — na tron den Thron beſteigen; -pując na schody, upadł er fiel beim Stiegenbeſteigen; Chrystus -pił na niebiosa Chriſtus fuhr in den Himmel empor; — na rusztowanie das Gerüſt beſteigen; — na trybunę (mównicę), na kazalnicę die Rednerbühne, die Kanzel beſteigen.

Wstąpienie, Wstępywanie, -nia, *sn.* 1) Eintreten *n.*, Einkehren *n.*; 2) Beſteigen *n.*, Fahrt *f.*; — na tron Thronbeſteigung *f.*

Wstążka, -ki, *pl.* -ki, *sf.*; *dim.* **Wstążeczka,** -ki, *pl.* -ki, *sf.* Band *n.*, Bändchen *n.*; — do kapelusza Hutband *n.*

Wstecz, *adv.* zurück, rückwärts, rücklings, verkehrt; — się cofnąć zurückweichen; — się obejrzeć ſich umſchauen.

Wsteczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Wsteczyć,** -czę, -czyłem, *va. perf.* zurücknehmen, zurückziehen; — się, *rr.* ſich zurückziehen, zurückgehen.

Wsteczność, -ści, *pl.* -ści, *sing. tant. sf.* Verkehrtheit *f.*; Rückgängigkeit *f.*, Reaktion *f.*, Krebsgang *m.*

Wsteczny, *adi.* rückgängig, reaktionär, verkehrt; — bieg planety der rückgängige Lauf des Planeten; to są całkiem -ne pojęcia das ſind ganz verkehrte Anſichten.

Wstęga, -gi, *pl.* -gi, *sf.* breites Band; — orderowa Ordensband.

Wstęgarka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Bandmacherin *f.*

Wstęgarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Bandmacher *m.*

Wstęgopletw, -a, *pl.* -y, *sm.* Bandrücken *m.*

Wstęgowaty, *adi.* bandförmig.

Wstęgowiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* 1) Bandwurm *m.*; 2) Spitzſchwanz *m.*, Degenfiſch *m.*

Wstęgowy, *adi.* Band-.

Wstęp, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Eintritt *m.*, Zutritt *m.*, Eingang *m.*; mieć wolny — do kogo freien Zutritt zu jmndm haben; — wolny freier Eintritt; — wzbroniony verbotener Eingang; ma — do obrad er hat Zutritt zu den Beratungen; — słońca w znak raka der Eintritt der Sonne in das Zeichen des Krebſes; 2) Einkehr *f.*, Einkehrort *m.*; 3) Einleitung *f.*; to służy jako — das dient als Einleitung; to dzieło składa się z -u, dwunastu rozdziałów i zakończenia dieſes Werk beſteht aus einer Einleitung, zwölf Kapiteln und einem Epilog; 4) Anfang *m.*, Urſprung *m.*, Vorbereitung *f.*, Einleitung *f.*; już zrobiono — do układów o pokój man hat ſchon die Friedensverhandlungen eingeleitet; zaraz na -ie oświadczył, że się z nami nie zgadza gleich zu Anfang erklärte er, daß er mit uns nicht übereinſtimme; to był — do wszystkiego złego das war der Urſprung alles Böſen; 5) Antritt *m.*; — na tron Antritt der Regierung, Thronbeſteigung *f.*

Wstępień, -pnia, *pl.* -pnie, *sm.* Neuling *m.*, Neueingetretene(r) *m.*, Anzügler *m.*, Fuchs *m.*

Wstępka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Stereocaulon (Pflanze).

Wstępne, -go, *sing. tant. sn.* Eintritts-, Antrittsgeld *n.*

Wstępny, *adi.*; **Wstępnie,** *adv.* 1) Eintritts-, Antritts-, Zutritts-; bilet — Eintrittskarte *f.*; -na uczta Antrittsſchmaus *m.*; — mowa Antrittsrede *f.*; -ne posłuchanie Antrittsaudienz *f.*; 2) Einleitungs-; -ne słowo Vorwort *n.*; -na mowa Einleitungsrede *f.*; 3) Angriffs-; — bój Angriffskampf *m.*; -na wojna Angriffskrieg *m.*, nie ważyli się -nym bojem poczynać ſie trauten ſich nicht angriffsweiſe vorzugehen.

Wstęsknić się, -nię, -niłem, *vr. perf.* za kim, za czem von Sehnſucht nach jmndm, nach etw. ergriffen werden.

Wstężać, -żam, -żałem, *va. imperf.*; **Wstężyć,** -żę, -żyłem, *va. perf.* wieder ſteif und feſt machen.

Wstężeniec, -ńca, *pl.* -ńce, *sm.* (Sparganium) Wolfsbohne *f.*

Wstężyca, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Halymenia (Algengattung).

Wstrącać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Wstrącić,** -cę, -ciłem, *va. perf.* abprellen, zurückſchlagen; — się, *vr.* sie od czego abprallen.

Wstrącenie, -nia, *sn.* Abprellen *n.*, Zurückſchlagen *n.*

Wstręt, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Zurückprellen *n.*, Hindernis *n.*; 2) Widerſtand *m.*; 3) Widerwille(n) *m.*, Abſcheu *m.*; mam wprost — do niego ich habe geradezu Widerwillen gegen ihn; ze -em odwrócił się odemnie mit Abſcheu kehrte er mir den Rücken; mieć — do pracy Widerwillen gegen die Arbeit haben; budzący — Abſcheu erregend; przedmiot jego -u der Gegenſtand ſeines Abſcheus; nawet nie starał się ukryć -u er trachtete nicht einmal ſeinen Abſcheu zu verbergen; niepodobna, żeby miał — do macierzyńskiego języka es iſt doch unmöglich, daß er Widerwillen gegen die Mutterſprache hätte.

Wstrętny, *adi.*; **Wstrętnie,** *adv.* 1) abgeneigt, ſpröde; 2) ekelhaft, abſcheulich; jesteś mi wprost — ich kann dich einfach nicht ausſtehen; -ne zachowanie się abſcheuliches Benehmen.

Wstrząsać, -sam, -sałem, *va. imperf.*; **Wstrząsnąć,** -nę, -nąłem, *va. perf.* ſchütteln, erſchüttern; wicher -snął nawet domem der Orkan erſchütterte ſogar das Haus; -śnij dobrze worek, to zmieścisz w nim i resztę zboża ſchüttle den Sack feſt, dann

wird auch der Rest des Getreides drin Platz finden; wypadki ostatnich dni -sły go głęboko die Ereignisse der letzten Tage erschütterten ihn tief; nerwów -śnionych nieustanne drganie das fortwährende Vibrieren der erschütterten Nerven; — się, *vr.* erzittern, Widerwillen bezeigen, erbeben, erschüttert, aufgeregt werden; wstrząsł się na samą myśl o tem er erbebte beim bloßen Gedanken daran.

Wstrząsalny, *adi.* zu erschüttern.

Wstrząsanie, Wstrząśnięcie, -cia, *sn.* Erschüttern *n.*, Schütteln *n.*, Erbeben *n.*; Chok *m.*, Erschütterung *f.*, Aufregung *f.*

Wstrząska, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Psychotria (krappartige Pflanze).

Wstrzelać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Wstrzelić**, -lę, -liłem, *va. perf.* hineinschießen.

Wstrzemięźliwość, -ści, *sing. tant. sf.* Mäßigkeit *f.*, Enthaltsamkeit *f.*; — w jedzeniu, oszczędność w ubiorze Enthaltsamkeit im Essen, Sparsamkeit in der Kleidung; towarzystwo -ści Mäßigkeitsverein *m.*; członek *m.*, zwolennik *m.* (towarzystw) -ści Temperenzler *m.*

Wstrzemięźliwy, *adi.*; **Wstrzemięźliwie**, *adv.* enthaltsam, mäßig, zurückhaltend.

Wstrzepać, -pię, -pałem, *va. perf.* klopfend in die Höhe bringen.

Wstrzykać, -kam, -kałem, *va. imperf.*; **Wstrzyknąć**, -knę, -kłem, *va. perf.* einspritzen.

Wstrzykanie, -nia, Wstrzyknięcie, -cia, *sn.* Einspritzen *n.*

Wstrzykawka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Spritzchen *n.*

Wstrzymać, -mam, -małem, I. *va. perf.*; **Wstrzymywać**, -muję, -wałem, I. *va. imperf.* anhalten, zurückhalten, hemmen, aufhalten; verzögern; nie -muj mnie dłużej, bo się spóźnię przez ciebie halte mich nicht länger auf, sonst werde ich mich durch deine Schuld verspäten; — konie die Pferde anhalten; — bieg słońca den Lauf der Sonne hemmen; nie daj się — ani prośbą ani groźbą laß dich weder durch Bitten noch durch Drohungen zurückhalten; -muję łzy cisnące mi się do oczu ich halte die mir in die Augen dringenden Tränen zurück; nic go już nie -ma nichts mehr kann ihn aufhalten; wysłano oddział wojska, by -mał pochód nieprzyjacielski man schickte eine Soldatenabteilung, um den Marsch der Feinde aufzuhalten; — oblężenie, wojnę, fabrykę die Belagerung, den Krieg, den Fabrikbetrieb einstellen; — wykonanie wyroku die Urteilsvollstreckung verzögern, aufschieben; II. — się, *vr.* 1) sich zurückhalten, aufhalten, einhalten, enthalten; -wałem się jak mogłem, by mu prawdy w oczy nie powiedzieć ich hielt mich, wie ich konnte, zurück, um ihm nicht die Wahrheit ins Gesicht zu sagen; — się od jedzenia i picia sich des Essens und Trinkens enthalten; nie módz się — od śmiechu sich des Lachens nicht enthalten können; nie módz się — od gniewu den Zorn nicht unterdrücken können; 2) verzögern, verziehen, aufschieben; -maj się jeszcze kilka dni, a pojedziemy potem razem halte dich noch ein paar Tage zurück, dann können wir miteinander reisen; -maj się z tem schiebe es auf.

Wstrzymanie, Wstrzymywanie, -nia, *sn.* Einhalten *n.*, Zurückhalten *n.*, Aufhalten *n.*, Anhalten *n.*; — ruchu Verkehrseinstellung *f.*; — wysyłki Zurückhalten *n.* einer Sendung.

Wstyd, -u, *sing. tant. sm.* 1) Schande *f.*; — przynosić zur Schande gereichen; okryć się -em sich mit Schande bedecken; być chorym, nie jest -em es ist keine Schande krank zu sein; za — co uważać etw. für eine Schande halten; ze -em muszę przyznać ich muß es zu meiner Schande gestehen; — komu przynieść jmndm eine Schande antun; 2) Scham *f.*; — mi popełnionego głupstwa ich schäme mich der begangenen Dummheit; nie — ci tego schämst du dich dessen nicht; fe, — pfui, schäme dich; — mi powtórzyć ich schäme mich, es zu wiederholen; fałszywy — falsche Scham; poczucie -u Schamgefühl *n.*; pozbyć się wszelkiego -u alle Scham abgelegt haben; być bez -u aller Scham bar sein; nie mieć -u w oczach keine Scham mehr haben, weder Scham noch Schande haben; — stracić die Scham ablegen; zarumienić się ze -u vor Scham erröten; ginąć ze -u vor Scham vergehen.

Wstydlin, -u, *pl.* -y, *sm.* Tritomonthe (Pflanze).

Wstydlinka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Michauscia (Pflanze); 2) (Mimosa pudica) indische Schampflanze.

Wstydliwość, -ści, *sing. tant. sf.* Schamhaftigkeit *f.*; to się sprzeciwia -ści das verstößt gegen die Schamhaftigkeit.

Wstydliwy, *adi.*; **Wstydliwie**, *adv.* schamhaft; verschämt; — jak panna schamhaft wie ein Fräulein; -wie spuściła oczy sie senkte verschämt den Blick; części -we Schamteile *pl.*

Wstydzenie się, -nia, *sn.* Schämen *n.*

Wstydzić, -dzę, -dziłem, *va. imperf.* beschämen; — się, *vr.* sich schämen; — się siebie samego sich seiner selbst schämen; nie -dzę się swego ubóstwa ich schäme mich meiner Armut nicht; wstydź się schäme dich; będę musiał -dzić się ciebie ich werde mich deiner schämen müssen; -dzę się powiedzieć ich schäme mich zu sagen; niema się czego — es ist keine Ursache vorhanden, sich zu schämen; kto się ludzi nie -dzi, ten się i Boga nie boi wer vor den Leuten keine Scham kennt, kennt auch keine Furcht vor Gott.

Wsucie, -cia, *sn.* Hineinſchütten *n.*

Wsuć, -ję, -łem, *va. perf.* hineinſchütten.

Wsunąć, -nę, -nąłem, *va. perf.*; **Wsuwać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* hineinſchieben, einſchieben; unvermerkt hineinſtecken; -nął mi pieniądz w rękę er ſchob mir eine Münze in die Hand; — rękę do kieszeni die Hand in die Taſche ſchieben; — czapkę na uszy die Mütze tief über die Ohren ziehen; — się, *vr.* ſich einſchleichen, einſchlüpfen; -nął się po cichu do pokoju er ſchlich leiſe ins Zimmer.

Wsuwanie, -nia; **Wsunięcie**, -cia, *sn.* Hineinſchieben *n.*; — formy w ogniſko Einrücken *n.* der Form.

Wsyłać, -łam, -łałem, *va. imperf.*; **Wesłać**, -szlę, -słałem, *va. perf.* hineinſchicken.

Wsypać, -pię, -pałem, *va. perf.*; **Wsypywać**, -puję, -wałem, *va. imperf.* hineinſchütten; — zboże do worka das Getreide in den Sack ſchütten.

Wsypanie, Wsypywanie, -nia, *sn.* Hineinſchütten *n.*

Wsys, -a, *pl.* -y, *sm.* Anthosoma (Art Fiſchlaus).

Wsysacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Sauger *m.*

Wsysać, -sam, -sałem, *va. imperf.*; **Wessać, Wssać**, wsse, wssałem, *va. perf.* hineinſaugen, einſaugen.

Wsysanie, Wessanie, -nia, *sn.* Einſaugen *n.*

Wszak, Wszakże, *coni.* doch, ja doch, doch wohl, gelt, nicht wahr; — mówiłem ci, że przegrasz ich habe dir doch geſagt, daß du verſpielen wirſt; — jest jeszcze nadzieja es iſt ja doch noch Hoffnung vorhanden; -że ja ci to dałem das habe ich dir ja gegeben; -że nie będziecie żądać, ażebym . . . . ihr werdet doch nicht fordern, daß ich. . . .; — prawda? nicht wahr?

Wszarpnąć, -nę, -nąłem, *va. perf.* hineinzerren, reißend, zerrend hineinziehen.

Wszarpnięcie, -cia, *sn.* Hineinziehen *n.*

Wszarz, -a, *pl.* -e, *sm.* verlauſter Kerl, Lauskerl *m.*

Wszawiec, -wca, *pl.* -wcy, *sm.* Dreh-, Läuſekraut *n.*, Zirmet *m.*

Wszawieć, -wieję, -wiałem, *vn. imperf.* lauſig werden, verlauſen, Läuſe bekommen.

Wszawość, -ści, *sing. tant. sf.* Läuſekrankheit *f.*

Wszawy, *adi.* voll Läuſe, lauſig.

Wszcząć, wszczęłam, *va. perf.*; **Wszczynać**, -nam, -nałem, *va. imperf.* anfangen, beginnen; — wojnę einen Krieg anfangen; — kłótnię Streit anfangen; ty zawsze jesteś pierwszy, który wszczyna kłótnię du biſt immer der erſte, der den Zank beginnt; wszczęli uczoną rozmowę ſie begannen ein gelehrtes Geſpräch; skończmy wszczętą przedtem rozmowę laß uns das früher begonnene Geſpräch beenden; — się, *vr.* ſich entſpinnen, ſich erheben; entſtehen; wszczęły się między nimi kłótnie, niesnaski es entſtanden Streitigkeiten, Mißhelligkeiten unter ihnen.

Wszczątek, -tku, *pl.* -tki, *sm.* 1) Urſprung *m.*, Beginn *m.*, Beginnen *n.*; 2) Monade *f.*

Wszczepiać, -piam, -piałem, *va. imperf.*; **Wszczepić**, -pię, -piłem, *va. perf.* einimpfen, einhauchen, einflößen, einprägen; -piać w kogo zasady jmndm. Grundſätze einprägen; 2) einpfropfen; — szczep gruszkowy w jabłoń das Reis eines Birnbaumes auf einen Apfelbaum pfropfen; 3) einklemmen.

Wszczepianie, Wszczepienie, -nia, *sn.* Einimpfen *n.*, Einpfropfen *n.*; Einhauchen *n.*, Einprägen *n.*; Einklemmen *n.*

Wszczęcie, -cia; **Wszczynanie**, -nia *sn.* Anfangen *n.*, Beginnen *n.*, Anfang *m.*, Beginn *m.*

Wszczyniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Wszczynić**, -nię, -niłem, *va. perf.* hineintun, hineinſtecken, hineinſtoßen.

Wszech, Vorſilbe mit der Bedeutung allgemein, aller-, all-; z. B. —polak *m.*, —niemiec *m.*, Allpole *m.*, Alldeutſche(r) *m.*

Wszechdar, -u, *pl.* -y, *sm.* Agati (oſtindiſcher Hülſenbaum).

Wszechistnienie, -nia, *sn.* Allſeiende(s) *n.*; Alldaſein *n.*

Wszechmądrość, -ści, *sing. tant. sf.* Allweisheit *f.*

Wszechmiłość, -ści, *sing. tant. sf.* Alliebe *f.*, unerſchöpfliche Liebe oder Gnade.

Wszechmoc, -y; **Wszechmocność**, -ści, *sing. tant. sf.* Allmacht *f.*

Wszechmocny, *adi.*; **Wszechmocnie**, *adv.* allmächtig; Bóg — der allmächtige Gott.

Wszechmożność, -ści, *sing. tant. sf.* Allmöglichkeit *f.*, Allmacht *f.*, Allgewalt *f.*

Wszechmożny, *adi.* allmöglich, allmächtig, allgewaltig.

Wszechnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Hochſchule *f.*

Wszechobecność, -ści, *sing. tant. sf.* Allgegenwart *f.*

Wszechobecny, *adi.* allgegenwärtig.

Wszechpotęga, -gi, *sf.* -gi, *sf.* Allgewalt *f.*, Allmacht *f.*

Wszechpotężny, *adi.* allgewaltig, allmächtig.

Wszechprzestrzeń, -ni, *sing. tant. sf.* Welt(en)raum *m.*, Univerſum *n.*

Wszechstronność, -ści, *sing. tant. sf.* Allſeitigkeit *f.*, Vielſeitigkeit *f.*

Wszechstronny, *adi.*; **Wszechstronnie**, *adv.* allſeitig, vielſeitig.

Wszechstworzenie, -nia, *sing. tant. sn.* Allſchöpfung *f.*

Wszechstwórca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Allſchöpfer *m.*

Wszechstwórczy, *adi.* allſchöpferiſch.

Wszechśrodek, -dka, *pl.* -dki, *sm.* Univerſalmittel *n.*, Allheilmittel.

Wszechświadomość, -ści, *sing. tant. sf.* Allwiſſenheit *f.*

Wszechświadomy, *adi.* allwiſſend.

Wszechświat, -a, *sing. tant. sm.* Weltall *n.*, Univerſum *n.*

Wszechświatowy, *adi.* Weltall-.

Wszechświęty, *adi.* allheilig.

Wszechwidz, -a, *pl.* -owie, *sm.* Allſeher *m.*

Wszechwieczny, *adi.*; **Wszechwiecznie**, *adv.* allewig.

Wszechwiedza, -dzy, *sing. tant. sf.* Allwiſſen *n.*

Wszechwładca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Allherrſcher *m.*

Wszechwładny, *adi.* allgewaltig.

Wszechwładza, -dzy, *sing. tant. sf.* Allgewalt *f.*, Allherrſchaft *f.*

Wszelaki, *adi.*; **Wszelako**, *adv.* allerlei; vielerlei; brał się do -ch sposobów er benützte verſchiedene Mittel.

Wszelako, *coni.* gleichwohl, deſſenungeachtet.

Wszelki, *adi.* jeder, jedweder, aller; — duch Pana Boga chwali alle guten Geiſter loben den Herrn; chwytałem się -kich środkow ich probierte alle Mittel.

Wszechmiar, -u, *pl.* -y, *sm.* Pantometer *m.*

Wszerz, *adv.* und *praep.* mit dem zweiten Fall; in die Breite, der Breite nach; przejść świat — i wdłuż die Welt kreuz und quer durchwandern; — ulicy über die Breite der Straße.

Wszeteczeństwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.*; **Wszeteczność**, -ści, *sing. tant. sf.* Unzucht *f.*

Wszetecznica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Dirne *f.*, Buhlerin *f.*

Wszetecznik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Wollüſtling *m.*, unzüchtiger, frecher Kerl.

Wszeteczny, *adi.*; **Wszetecznie**, *adv.* unzüchtig.

Wszewłoga, -gi, *pl.* -gi, *sf.* (Meum) Birnwurz *f.*

Wszędobecność, -ści, *sing. tant. sf.* Allgegenwart *f.*

Wszędobecny, *adi.* allgegenwärtig.

Wszędobylski, *adi.* Herumläufer *m.*, einer, der überall ſein muß.

Wszędy, Wszędzie, *adv.* überall, allenthalben; Bóg jest — obecny Gott iſt überall anweſend; — o tem mówią überall ſpricht man davon; czy — musisz się mieszać? mußt du dich überall einmengen?

Wszędywścibski, *adi.* naſeweis, der ſich überall einmengt.

Wsznurować, -ruję, -wałem, *va. perf.* hineinſchnüren.

Wszoł, -a, *pl.* -y, *sm.* Viehlaus *f.*

Wszpuntować, -tuję, -wałem, *va. perf.* einſpunden.

Wszpuntowanie, -nia, *sn.* Einſpunden *n.*

Wsztukować, -kuję, -wałem, *va. perf.*; **Wsztukowywać**, -wuję, -wałem, *va. imperf.* einſtückeln, hineinſetzen.

Wszyca, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Lausart.

Wszycie, -cia, *sn.* Einnähen *n.*

Wszyć, -ję, -łem, *va. perf.*; **Wszywać**, -wam, -wałem, *va. perf.* einnähen.

Wszystek, Wszystko, *adi.* alles, all; -tek lud powstał das geſamte Volk erhob ſich; nad -kimi on góruje er ragt über alle hervor; do -kich dyabłów zu allen Teufeln; ze -kich sił aus allen Kräften.

Wszystko, -kiego, *sing. tant. sn.* Alles *n.*, Geſamte(s) *n.*; — mu idzie jak z płatka alles geht ihm nach Wunſch; — zniknęło jak sen alles verſchwand wie ein Traum; dziewczyna do -kiego Mädchen für alles; kocham cię nad — ich liebe dich über alles; — mi jedno (empfehlenswerter: to mi obojętne) es iſt mir alles eins; nie -kiemu trzeba wierzyć nicht alles muß man glauben; — się na mnie wali alles fällt über mich zuſammen; z tem -kiem nie jestem szczęśliwy bei alledem bin ich nicht glücklich; -kiemu się dziwisz du wunderſt dich über alles; ze -kiem ganz, gänzlich; nade— über alles, vor allem; po -kiem Ende *n.*, Schluß *m.*, alles iſt aus.

Wszystkomocny, *adi.* allesvermögend, allgewaltig.

Wszystkopłodny, *adi.*, **Wszystkorodny**, *adi.* allerzeugend.

Wszystkość, -ści, *sing. tant. sf.* Allheit *f.*

Wszystkotrawny, *adi.* alles verzehrend, omnivor.

Wszywanka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Sohlennaht *f.* am Damenſchuh.

Wściąg, -u, *pl.* -i, *sm.* Zurückhalten *n.*

Wściągać, -gam, -gałem, *va. imperf.*; **Wściągnąć**, -nę, -nąłem, *va. perf.* zurückhalten, anziehen; — konia das Pferd zurückhalten.

Wściąganie, -nia; **Wściągnięcie**, -cia, *sn.* Zurückhalten *n.*, Anziehen *n.*

Wścibiać, -biam, -białem, *va. imperf.*; **Wścibić**, -bię, -biłem, *va. perf.* hineinſtecken, einſtecken; błazen jesteś i kwita, -biasz nos swoj wszędzie du biſt ein Narr und fertig, du ſteckſt überall deine Naſe hinein.

Wścibianie, Wścibienie, -nia, *sn.* Einſtecken *n.*, Hineinſtecken *n.*

Wścibski, *adi.* naſeweis.

Wścibskość, -ści, *sing. tant. sf.* Naſeweisheit *f.*

Wściec się, -kę, -kłem, *vr. perf.*; **Wściekać**, -kam, -kałem, *vr. imperf.* wütend werden, in Wut geraten, raſend, toll werden; pies się wściekł der Hund iſt an der Tollwut erkrankt; ledwo się nie -kne ich könnte toll werden; czyś się wściekł? biſt du raſend? —się ze złości vor Zorn raſen; — się na kogo auf jmnden wütend ſein.

Wściekanie się, -nia, *sn.* Raſen *n.*, Wüten *n.*

Wściekliwiec, -wca, *pl.* -wcy, *sm.* Wüterich *m.*, Raſende(r) *m.*

Wścieklizna, -ny, *sing. tant. sf.* Tollwut *f.*, Wutkrankheit *f.*

Wściekłość, -ści, *sing. tant. sf.* Raserei *f.*, Wut *f.*; — mnie porywa Wut ergreift mich.

Wściekły, *adi.*; **Wściekle**, *adv.* rasend, wütend, toll; — pies wütender Hund; — gniewem rasend vor Zorn.

Wścielać, -lam, -lałem, *va. imperf.* siehe: Wesłać.

Wślizgać się, -gam, -gałem, *vr. imperf.*; **Wśliznąć się**, -znę, -złem, *vr. perf.* sich hineinschleichen.

Wślizganie się, -nia; **Wśliznięcie się**, -cia, *sn.* Hineinschlüpfen *n.*

Wśród, *praep.* mit dem zweiten Fall; inmitten, in der Mitte; — nocy mitten in der Nacht; Bóg jest — nas Gott ist in unserer Mitte.

Wśrubować, -buję, -wałem, *va. perf.*; **Wśrubowywać**, -wuję, -wałem, *va. imperf.* einschrauben, hineinschrauben.

Wśrubowanie, Wśrubowywanie, -nia, *sn.* Einschrauben *n.*, Hineinschrauben *n.*

Wtaczać, -czam, -czałem, I. *va. imperf.*; **Wtoczyć**, -czę, -czyłem, I. *va. perf.* 1) hineingießen *n.*, hineinfüllen; 2) hineinwälzen, einschieben, hineinkugeln; -czam kamień na górę ich wälze den Stein auf den Berg hinauf; — powóz do wozowni den Wagen in den Wagenschuppen hineinrollen; 3) eindrechseln; 4) etw. vorbringen, anführen; — co do rozmowy etw. im Gespräch vorbringen; II. — się, *vr.* hineintorkeln, hineinwanken, wankend hineintreten, hineintaumeln.

Wtaczanie, Wtoczenie, -nia, *sn.* 1) Hineinwälzen *n.*, Hineinkugeln *n.*, Hineinschieben *n.*, Hineinrollen *n.*; 2) Vorbringen *n.*, Hineinbringen *n.*; 3) Hineindrechseln *n.*

Wtapiać, -piam, -piałem, *va. imperf.*; **Wtopić**, -pię, -piłem, *va. perf.* 1) hineinschmelzen; 2) hineinsenken, vertiefen.

Wtapianie, Wtopienie, -nia, *sn.* Hineinschmelzen *n.*; Hineinsenken, Vertiefen.

Wtarcie, -cia, *sn.* Hineinreiben *n.*

Wtarczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Streiferei *f.*, Streifzug *m.*

Wtargać, -gam, -gałem, *vn. imperf.*; **Wtargnąć**, -nę, -nąłem, *vn. perf.* eindringen, einfallen, einen Einfall tun.

Wtargnięcie, -cia; **Wtargnienie**, -nia, *sn.* Einfallen *n.*, Eindringen *n.*

Wtedy, *coni.* damals, dazumal; dann, alsdann; cóż poczniesz — was wirst du dann tun; rzecz się — przedstawiała inaczej die Sache hat sich damals anders dargestellt; — nie wiedziałem, że damals habe ich nicht gewußt, daß ...

Wtem, *adv.* in diesem Augenblicke, indessen, indes, unterdessen, da, eben; — rozległ się wrzask da erscholl ein Geschrei; — mnie ktoś uderzył plötzlich versetzte mir jmnd einen Schlag; — właśnie da eben.

Wtenczas, *adv.* damals, da, in der Zeit, dann; — wszystko się zmieni dann wird sich alles ändern; — wierzyłem ci jeszcze dann habe ich dir noch geglaubt; — dam mu pokój da werde ich ihm Ruhe geben; — byłeś młody damals warst du noch jung.

Wtknąć, siehe: Wetknąć.

Wtłaczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Wtłoczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* hineinstopfen, hineindrücken, hineinpressen, hineinprägen; -czono Jezusowi koronę cierniową na czoło man drückte Jesu die Dornenkrone auf die Stirn; — się, *vr.* sich eindrängen.

Wtłaczanie, Wtłoczenie, -nia, *sn.* Hineindrücken *n.*, Hineindrängen *n.*, Hineinprägen *n.*, Hineinstampfen *n.*

Wtoka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* eingesetzter Fleck; = Łata.

Wtorek, -rku, *pl.* -rki, *sm.* Dienstag *m.*

Wtorkowy, *adi.* Dienstag(s)-, dienstägig.

Wtór, -u, *pl.* -y, *sm.* zweite Stimme; Begleitung *f.* in der Musik.

Wtórnik, -a, *pl.* -i, *sm.* (Gnathophyllum) Garnelenkrebsart.

Wtórorodny, *adi.* zweitgeboren.

Wtórorzędny, *adi.* von zweiter Ordnung, Qualität.

Wtórować, -ruję, -wałem, *vn. imperf.* begleiten, akkompagnieren.

Wtórowanie, -nia, *sn.* Akkompagnieren *n.*, Begleiten *n.*

Wtóry, *adi.*, po wtóre *adv.* der zweite, zweitens.

Wtórzyć, -rzę, -rzyłem, *vn. imperf.* wiederholen.

Wtrącać, -cam, -całem, I. *va. imperf.*; **Wtrącić**, -cę, -ciłem, I. *va. perf.* 1) hineinstürzen, hineinwerfen, hineinstoßen; do więzienia ins Gefängnis werfen; — kogo w przepaść jmndn in den Abgrund stürzen; — kogo do klasztoru jmndn ins Kloster stecken; 2) einmengen, vorbringen, erwähnen, fallen lassen; wtrąć w rozmowie coś o naszych zamiarach laß im Gespräche etw. von unseren Plänen fallen, einfließen; II. — się, *vr.* sich einmengen, sich einmischen; nie -caj się do cudzych interesów menge dich nicht in fremde Angelegenheiten ein; poco się -casz do rozmowy wozu mengst du dich in das Gespräch (ein).

Wtrącanie, Wtrącenie, -nia, *sn.* Hineinwerfen *n.*, Hineinstoßen *n.*; Erwähnen *n.*; — się Einmengen *n.*, Einmischen *n.*, Einmengung *f.*, Einmischung *f.*

Wtrąbić, -bię, -biłem, *va. perf.*; **Wtrębywać**, -buję, -wałem, *va. imperf.* hineinblasen.

Wtręt, -a, *pl.* -y, *sm.* Eindringling *m.*

Wtrętnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* aufdringliches Weib.

Wtrętny, *adi.*; **Wtrętnie**, *adv.* zudringlich, aufdringlich.

Wtroczyć, -czę, -czyłem, *va. perf.* in den Sattelriemen einbinden, antrenſen.

Wtryskać, -skam, -skałem, *va. imperf.*; **Wtrysnąć**, -nę, -nąłem, *va. perf.* einſpritzen.

Wtrząsać, -sam, -sałem, *va. imperf.*; **Wtrząsnąć**, -nę, -nąłem, *va. perf.* hineinſtreuen, hineinſchütteln.

Wtrząsanie, -nia; **Wtrząśnięcie**, -cia, *sn.* Hineinſtreuen *n.*, Hineinſchütteln *n.*

Wtulać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Wtulić**, -lę, -liłem, *va. perf.* hineindrücken; — twarz w poduszkę das Geſicht in die Kiſſen drücken; pies -lił ogon pod siebie der Hund zog den Schweif ein, klemmte den Schweif zwiſchen die Beine.

Wtykalność, -ści, *sing. tant. sf.* Einſteckbarkeit *f.*

Wtykalny, *adi.* einſteckbar.

Wtykanie, -nia, *sn.* Einſtecken *n.*, Hineinſtecken *n.*

Wtykanka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Setzreis *n.*

Wuczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Wuczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* an etw. gewöhnen, anhalten, anlernen, beibringen; dzieci do posłuszeństwa i do pracy -czano man hielt die Kinder zum Gehorſam und zur Arbeit an; -czeni w okrucieństwa an Grauſamkeiten gewöhnt.

Wuczanie, Wuczenie, -nia, *sn.* Anlernen *n.*, Gewöhnen *n.*, Beibringen *n.*, Anhalten *n.*

Wudwudek, -dka, *pl.* -dki, *sm.* Wiedehopf *m.*

Wuj, -a, *pl.* -owie, *sm.*; *dim.* **Wujaszek**, -szka, *pl.* -kowie, *sm.*; **Wujcio**, -cia, -wie, *sm.* Onkel *m.*, Onkelchen *m.*, Oheim *m.*

Wujeczny, Wujenny, *adi.* Onkels-, Oheims-.

Wujek, -jka, *pl.* -jki, *sm.* Schnepfenfliege *f.*, Tanzfliege.

Wujenka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Frau *f.* des Oheims, Tante.

Wujo(w)stwo, -wa, *sn.* Oheim *m.*, Onkel *m.* mit ſeiner Frau.

Wulgata, -ty, *pl.* -ty, *sf.* Bibel *f.* in lateiniſcher Überſetzung, Vulgata *f.*

Wulkan, -u, *pl.* -y, *sm.* Vulkan *m.*, feuerſpeiender Berg, Feuerberg *m.*; wybuch -u Vulkanausbruch *m.*

Wulkaniczny, *adi.* Vulkan-, vulkaniſch; popiół — vulkaniſche Aſche; wyspy -ne Vulkaninſeln *pl.*; góra -na Vulkan *m.*

Wulkanista, -sty, *pl.* -ści, *sm.* Vulkaniſt *m.*, Plutoniſt *m.* (in der Geologie).

Wulkanizm, -u, *sm.* Vulkanismus *m.*

Wuzdać, -zdam, -zdałem, *va. perf.* den Zaum anlegen.

Wwabiać, -biam, -białem, *va. imperf.*; **Wwabić**, -bię, -biłem, *va. perf.* hineinlocken.

Wwabienie, -nia, *sn.* Hineinlocken *n.*

Wwalać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Wwalić**, -lę, -liłem, *va. perf.* hineinwälzen, aufwälzen, hineinwerfen, hineinſtürzen.

Wwalanie, Wwalenie, -nia, *sn.* Hineinwälzen *n.*, Hineinſtürzen *n.*

Wwiać, wwieję, wwiałem, *vn.* und *va. perf.*; **Wwiewać**, -wam, -wałem, *vn.* und *va. imperf.* hineinwehen, hineinblaſen.

Wwiązanie, Wwiązywanie, -nia, *sn.* Hineinbinden *n.*

Wwiązać, -żę, -załem, *va. perf.*; **Wwiązywać**, -zuję, -wałem, *va. imperf.* einbinden, hineinbinden.

Wwicie, -cia; **Wwijanie**, -nia, *sn.* Hineinwickeln *n.*

Wwić, -ję, -łem, *va. perf.*; **Wwijać**, -jam, -jałem, *va. imperf.* hineinwickeln, hineinwinden.

Wwiercić, -cę, -ciłem, *va. perf.* hineinbohren.

Wwieść, wwiodę, wwiodłem, *va. perf.*; **Wwodzić**, -dzę, -dziłem, *va. imperf.* 1) hineinführen, einführen; 2) eintragen, einrücken; — się, *vr.* w co von etw. Beſitz ergreifen.

Wwieźć, wwiozę, wwiozłem, *va. perf.*; **Wwozić**, -żę, -ziłem, *va. imperf.* (zu Wagen oder zu Pferde) einführen.

Wwikłać, -kłam, -kłałem, *va. perf.* (hinein)verwickeln.

Wwikłanie, -nia, *sn.* Hineinverwickeln *n.*, Verwicklung *f.*

Wwożenie, -nia, *sn.* Hineinführen *n.* mit Wagen.

Wwóz, wwozu, *sing. tant. sm.* Einfuhr *f.*

Wy, *pronom.*, Mehrzahl von ty; ihr; co — na to? was ſagt ihr dazu?

Wy-, unzertrennliche Partikel aus-, heraus-, hinaus-, weg-; häufig bedeutet wy- eine Vollendung der Tätigkeit.

Wybaczać, -czam, -czałem, *vn. imperf.*; **Wyboczyć**, -czę, -czyłem, *vn. perf.* vom Wege abweichen, abſchweifen, einen Seitenweg einſchlagen.

Wybaczać, -czam, -czałem, *vn. imperf.*; **Wybaczyć**, -czę, -czyłem, *vn. perf.* verzeihen, vergeben, zu gute halten; daj mi rękę, wszystko ci -czam gib mir die Hand, ich verzeihe dir alles; głupiemu trzeba — dem Dummen muß man vergeben; -bacz często drugiemu, jednak nigdy sobie verzeih oft dem anderen, doch niemals dir ſelber; proszę — bitte um Vergebung; -bacz, że nie mogę tego zrobić nimm es mir nicht übel, (entſchuldige,) daß ich es nicht tun kann.

Wybaczanie, Wybaczenie, -nia, *sn.* Verzeihen *n.*, Vergeben *n.*

Wybaczny, *adi.* verzeihlich.

Wybadać, -dam, -dałem; *va. perf.*; **Wybadywać**, -duję, -wałem, *va. imperf.* ausforſchen, erforſchen, auskundſchaften; erfahren; powoli go -dałem ich habe ihn langſam ausgeforſcht; -daj proszę, czego on sobie właściwie życzy forſche, ich bitte dich, aus, was er eigentlich wünſcht.

Wybadanie, Wybadywanie, -nia, *sn.* Ausforſchen *n.*, Erforſchen *n.*, Erforſchung *f.*

Wybajać, -jam, -jałem, *va. perf.* ausplauſchen, ausſchwatzen.

Wybatożyć, -żę, -żyłem, *va. perf.* auspeitſchen.

Wybawiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Wybawić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* erlöſen, befreien, losmachen; — kogo z niewoli jmnḋn aus der Gefangenſchaft befreien; — kogo z niebezpieczeństwa jmnḋn aus der Gefahr befreien; — kogo od zguby jmnḋn vor dem Verderben retten; -baw nas Panie erlöſe uns o Herr.

Wybawiciel, -a, *pl.* -e, *sm.*; **Wybawca**, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Erlöſer *m.*, Befreier *m.*

Wybawicielka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Erlöſerin *f.*, Befreierin *f.*

Wybawienie, -nia, *sn.* Erlöſung *f.*, Befreiung *f.*

Wybąkać, -kam, -kałem, *va. imperf.*; **Wybąknąć**, -knę, -knąłem, *va. perf.* herausſtottern, herausſtammeln.

Wybąkanie, **Wybąknienie**, -nia, *sn.* Herausſtottern *n.*, Herausſtammeln *n.*

Wybeczeć, -czę, -czałem, *va. perf.* ausblöken; — się, *vr.* ſich ausblöken; ſich ausweinen.

Wybełkotać, -tam, -tałem, *va. perf.* herausſtottern, ſtammelnd, unverſtändlich herausſagen.

Wybesztać, -tam, -tałem, *va. perf.* tüchtig ausſchimpfen.

Wybębnić, -nię, -niłem, *va. perf.* austrommeln.

Wybicie, -cia; **Wybijanie**, -nia, *sn.* 1) Ausſchlagen *n.*, Herausſchlagen *n.*; 2) Durchprügeln *n.*, Durchhauen *n.*; 3) Treiben *n.*, Punzieren *n.*, Ziſelieren *n.*; 4) Prägen *n.*; Vordrucken *n.*; 5) Tapezieren *n.*, Ausſpalieren *n.*; Beſpannen *n.* mit Tuch oder ſonſt einem Stoffe.

Wybiczować, -czuję, -wałem, *va. perf.* auspeitſchen.

Wybiczowanie, -nia, *sn.* Auspeitſchen *n.*

Wybić, -ję, -łem, I. *va. perf.*; **Wybijać**, -jam, -jałem, I. *va. imperf.* 1) herausſchlagen, ausſchlagen, einſchlagen, einſtoßen, einbrechen, ausbrechen; — dno z beczki dem Faß den Boden einſchlagen; — dziurę w murze ein Loch in die Mauer ſchlagen; — komu oko, zęby jmnḋm das Auge, die Zähne ausſchlagen; — komu dziurę w głowie jmnḋm ein Loch in den Kopf ſchlagen; upadając -bił sobie ząb beim Fallen hat er ſich einen Zahn ausgeſchlagen; — drzwi die Tür einſchlagen; -to wszystkie okna w tym domu man hat in dieſem Hauſe alle Fenſter zerſchlagen; 2) ausſchlagen, austapezieren; wszystkie pokoje -te były adamaszkiem alle Zimmer waren mit Damaſt ausgeſchlagen; — powóz suknem einen Wagen mit Tuch ausſchlagen; 3) ſchlagen, prägen, ausprägen; -to na jego cześć medal pamiątkowy man hat zu ſeinen Ehren eine Erinnerungsmedaille geprägt; 4) abdrücken, abziehen, vordrücken, abklatſchen; — co na płótnie etw. auf einer Leinwand vordrucken; twój obraz -ty jest w mojem sercu dein Bild iſt in meinem Herzen abgedrückt; 5) prügeln, durchprügeln; jeżeli cię jeszcze raz na kłamstwie złapię, -ję cię tak, że popamiętasz wenn ich dich noch einmal auf einer Lüge erwiſche, werde ich dich ſo durchprügeln, daß du daran denken wirſt; — co z kogo ans jmnḋm etw. herausprügeln, herausklopfen, durchſchlagen, austreiben; — kogo skąd jmnḋn irgendwo hinaustreiben; — kogo z dóbr, z majętności jmnḋn aus ſeinen Gütern, aus ſeinem Beſitztum vertreiben; — nieprzyjaciela z kraju den Feind aus dem Lande vertreiben; — kogo ze stanowiska jmnḋn aus ſeiner Stellung verdrängen; 6) — coś z głowy etw. aus dem Kopfe ſchlagen, aus dem Sinne ſchlagen, etw. vergeſſen machen; -bij sobie to proszę z głowy, bo z tego nic nie będzie ſchlage es dir, bitte, aus dem Kopfe, denn daraus wird nichts; to im potrzeba z głowy — das muß man ihnen ausreden; i klinem mu tego z głowy nie -jesz das wirſt du ihm auch nicht mit Gewalt ausreden; -bij sobie z głowy te chimery, te troski laß die Grillen, entſchlage dich dieſer Sorgen; nie da sobie tego — z głowy er läßt ſich nicht davon abbringen; 7) vernichten, ausrotten; alles erſchlagen, töten; -bił wszystkich do ostatniego er hat alle bis zum letzten getötet; grad -bił zboże der Hagel vernichtete das Getreide; 8) ſchlagen; — olej das Öl ſchlagen; — takt den Takt ſchlagen; — rów einen Graben ſchlagen; — godziny die Stunden ſchlagen; ten zegar -ja godziny i kwadranse dieſe Uhr ſchlägt (die) Stunden und (die) Viertelſtunden; -ła twoja godzina deine Stunde hat geſchlagen; — pokłony ſehr tiefe Verbeugungen machen; — klin klinem Böſes mit Böſem vertreiben; II. — się, *vr.* 1) in die Höhe kommen, ſich auszeichnen, hervorkommen, emporkommen, ſich hervortun; patrzcie, jak się talenta na wierzch -jają ſchaut, wie die Begabung zur Geltung kommt; 2) — się na wolność ſich die Freiheit erkämpfen, ſich befreien, ſich freimachen; 3) — się ze snu aus dem Schlafe kommen, die Schlafluſt verlieren.

Wybiedować, -duję, -wałem, *vn. perf.* Not erleiden, ſich bis zum Ende plagen, quälen.

Wybieg, -u, *pl.* -i, *sm.* 1) Auslauf *m.*; 2) Ausflucht *f.*, Ausrede *f.*; szukać -gów Ausflüchte ſuchen; to tylko próżne -i das ſind nur leere Ausreden.

Wybiegać, -gam, -gałem, *vn. imperf.*; **Wybiegnąć**, Wybiedz, -gnę, -głem, *vn. perf.* heraus-, hinauslaufen; hervorkommen, zum Vorſchein kommen; empor, in die Höhe ſchießen; na krzyk matki ojciec z córką -gli auf das Geſchrei der Mutter liefen Vater und Tochter hinaus; -gnij mu na-

przeciw laufe ihm entgegen; daleko w przyszłość myślą -gam ich reiche mit meinen Gedanken weit in die Zukunft; rosół -biegł z garnka die Suppe iſt aus dem Topfe gelaufen, iſt überlaufen; — się, *vr.* genug laufen, ſich müde laufen; — się z kim, przed kim um die Wette laufen, wetteifern.

Wybieganie, -nia; **Wybiegnięcie**, -cia; **Wybieżenie**, -nia, *sn.* Auslaufen *n.*, Hinauslaufen *n.*; Überlaufen.

Wybiegłość, -ści, *sing. tant. sf.* 1) Fertigkeit *f.*, Ausflüchte zu gebrauchen; Geriebenheit *f.*; 2) Auslauf *m.*

Wybiegły, *adi.*; **Wybiegle**, *adv.* reich an Ausflüchten und Ränken, pfiffig, ſchlau; -głe drzewo ſchlank gewachſener Baum.

Wybielać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Wybielić**, -lę, -liłem, *va. perf.* ausweißen, bleichen; verzinnen.

Wybielanie, Wybielenie, -nia, *sn.* Ausbleichen *n.*; Verzinnen *n.*

Wybieleć, -leję, -lałem, *vn. perf.* weiß werden.

Wybierać, -ram, -rałem, *va. imperf.*; **Wybrać**, -biorę, -brałem, *va. perf.* 1) auswählen, wählen, auserſehen; -bieraj broń, szable czy pistolety wähle die Waffen, Säbel oder Piſtolen; która więcej malin zbierze, tę za żonę pan -bierze welche mehr Himbeeren pflücken wird, dieſe wird von dem Herrn zu ſeiner Gemahlin gewählt; -brał co lepsze er hat das Beſte ausgewählt; nie miałem czasu — ich hatte keine Zeit zu wählen; dotychczasowy poseł został na nowo -brany der bisherige Abgeordnete wurde wieder gewählt; -brany auserwählt, erkoren, auserleſen; 2) herausnehmen, ausleeren; — ptaki z gniazda die Vögel aus dem Neſte herausnehmen; -brałem wszystkie pieniądze, które miałem w kasie ich habe das ganze Geld, das ich in der Kaſſe hatte, herausgenommen; — siano z worka das Heu aus dem Sacke herausnehmen; — komu oczy jmndm die Augen herausnehmen; 3) eintreiben, ausheben, erheben; w bezwzględny sposób -brał od chłopów podatki auf eine rückſichtsloſe Weiſe trieb er bei den Bauern die Steuern ein; — żołnierzy, rekrutów Soldaten, Rekruten ausheben; 4) teilweiſe von etw. nehmen, ſich teilweiſe auszahlen laſſen; należytość -biera po trochu er nimmt auf Abſchlag ſeiner Forderung nach und nach etw., er läßt ſich ſeine Forderung teilweiſe auszahlen; połowę należytości -rał w towarach, drugą połowę w pieniądzach er hat ſich die eine Hälfte ſeiner Forderung durch genommene Waren nach und nach bezahlt, während er die andere Hälfte teilweiſe in barem Gelde bekommen hat; II. — się, *vr.*; — się dokąd ſich wohin auf den Weg machen; — się w podróż ſich auf die Reiſe machen, ſich zur Reiſe anſchicken; — się z czem etw. zu tun beabſichtigen; — się na poszukiwanie za czem ſich auf die Suche nach etw. machen; a tom się -brał da bin ich ſchön angekommen; źleś się z tem -brał do niego du haſt dich damit an den Unrechten gewendet, damit wirſt du bei ihm nichts erreichen; nie wczas -brałeś się z takiem zapytaniem zur Unzeit biſt du mit der Frage herausgerückt.

Wybieralność, -ści, *sing. tant. sf.* Wählbarkeit *f.*

Wybieralny, *adi.* wählbar.

Wybieranie, Wybranie, -nia, *sn.* Wählen *n.*, Wahl *f.*, Ausleſe *f.*; — węgla z filarów Pfeileraus bau *m.*

Wybierki, Wybiorki, -ków, *plur. tant. sn.* Ausſchußware *f.*, Ausſchuß *m.*; Auswurf *m.*

Wybijanka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Kattun *m.*

Wybijacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Wollkrempler *m.*

Wybijak, -a, *pl.* -i, *sm.* Klopfhammer *m.*, Vorſchlaghammer *m.*

Wybijalnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Lochmaſchine *f.*

Wybitka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Abklatſch *m.*, Abdruck *m.*

Wybitnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Münzpreſſe *f.*

Wybitność, -ści, *sing. tant. sf.* Deutlichkeit *f.*, Ausdruck *m.*; ausgeprägtes Weſen; (hervorragende) Bedeutung *f.*

Wybitny, *adi.*; **Wybitnie**, *adv.* deutlich, ſtark betont; in die Augen fallend, ausgeprägt; hervorragend.

Wybladłość, -ści, *sing. tant. sf.* Bläſſe *f.*, Leichenbläſſe.

Wybladły, *adi.*; **Wybladle**, *adv.* blaß, bleich, erblaſſend.

Wybladnąć, -dnę, -dłem; **Wyblednieć**, -nieję, -niałem, *vn. perf.* blaß, fahl werden, erbleichen, erblaſſen.

Wyblaknąć, -knę, -kłem, *vn. perf.* verſchießen, ausgehen, die Farbe verlieren.

Wyblechować, -chuję, -wałem, *va. perf.* bleichen, ausbleichen.

Wyblich, -u, *sing. tant. sm.* Krankheit *f.* der Seidenſpinner.

Wyblin, -u, *pl*, -y, *sm.* Microstylis (Pflanze).

Wybluć, -bluję, -blułem; **Wyblwać**, -wam, -wałem, *va. pl.* auswerfen, erbrechen, ausbrechen, von ſich geben.

Wybluzgotać, -tam, -tałem, *va. perf.* ausſchwatzen, ausplappern.

Wybluźnić, -źnię, -źniłem, *vn. perf.* Gotteslästerungen ausſtoßen.

Wybłagać, -gam, -gałem, *va. perf.* erflehen, erbitten.

Wybłaganie, -nia, *sn.* Erflehen *n.*

Wybłaznować, -nuję, -wałem, *va. perf.* durch Narrenſtreiche erreichen; — się, *vr.* ſich durch Narrenſtreiche retten, aus der Schlinge ziehen.

Wybłądzić, -dzę, -dziłem, *va. perf.* aus dem Irrtum hinausführen, zurechtweiſen;

— się, *vr.* auf den richtigen Weg zurückkehren.

Wybłąkać się, -kam, -kałem, *vr. perf.* sich wieder zurecht finden.

Wybłocznia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* (Aerocomia) westindische Palmölpalme.

Wybłyskać, -kam, -kałem, *vn. imperf.*; **Wybłysnąć**, -nę, -nąłem, *vn. perf.* hervorblicken, hervorschimmern.

Wybłyskanie, -nia; **Wybłyśnięcie**, -cia, *sn.* Hervorblitzen *n.*, Hervorschimmern *n.*

Wybocz, -y, *pl.* -e, *sf.*; **Wybocze**, -cza, *pl.* -cza, *sn.* Umweg *m.*, Umschweif *m.*

Wyboczenie, -nia, *sn.* Abweichung *f.*; Abschweifung *f.*; — słojów Maserbildung *f.*

Wyboisty, *adi.* voll Löcher und Gruben.

Wybojować, -juję, -wałem, *va. perf.* durch Krieg verdrängen, auskämpfen, im Kriege ausdienen.

Wybok, -u, *pl.* -i, *sm.* abgelegener Ort.

Wyboleć, -leję, -lałem, *vn. perf.* von Schmerzen erschöpft werden.

Wyborca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Wähler *m.*

Wyborczy, *adi.* Wahl-, Wähler-; prawo -cze Wahlrecht *n.*, Wahlgesetz *n.*; walka -cza Wahlkampf *m.*; agitacya -cza Wahlagitation *f.*; kandydat — Wahlkandidat *m.*; legitymacya -cza Wahllegitimation *f.*; okręg — Wahlkreis *m.*; ordynacya -cza Wahlordnung *f.*; reforma -cza Wahlreform *f.*

Wyborność, -ści, *sing. tant. sf.* Vortrefflichkeit *f.*, Vorzüglichkeit *f.*

Wyborny, *adi.*; **Wybornie**, *adv.* vortrefflich, ausgezeichnet, vorzüglich, köstlich; -na myśl ein ausgezeichneter Gedanke; a to -nie das ist aber köstlich; -nie się składa das trifft sich ausgezeichnet.

Wyborowy, *adi.* Auswahl-, auserlesen.

Wybój, -boju, *pl.* -boje, *sm.* ausgefahrenes Loch in der Straße; -boje, *plur. tant.* Minutiensalz *n.*

Wybór, -boru, *pl.* -bory, *sm.* 1) Wahl *f.*; — komu zostawić jmndm die Wahl lassen; trudny — schwere Wahl; pochwalam twój — ich lobe deine Wahl, ich billige deine Wahl; nie miałem -boru ich hatte keine Wahl; -bory Wahlen *pl.*; -bory do sejmu, do parlamentu Landtags-, Parlamentswahlen; -bory gminne Gemeindewahlen; czy byłeś przy -borach? warst du bei den Wahlen?; — jest nieważny die Wahl ist ungültig; ścisły — engere Wahl, Stichwahl; -bory wypadły według naszych życzeń die Wahlen sind nach unseren Wünschen ausgefallen; 2) Auswahl *f.*, Auserlesene(s) *n.*; Auslese *f.*; Anthologie *f.*; Kern *m.*; — listów eine Auswahl von Briefen; — dzieł ausgewählte Werke; sam — wojska der Kern des Heeres.

Wybrakować, -kuję, -wałem, *va. perf.* ausbracken, aussortieren.

Wybrakowanie, -nia, *sn.* Ausbracken *n.*, Aussortieren *n.*

Wybranie, -nia, *sn.* Auswählen *n.*, Herausnehmen *n.*

Wybraniec, -ńca, *pl.* -ńcy, *sm.* Auserwählte(r) *m.*, Auserkorene(r) *m.*

Wybraniecki, *adi.* kautions-, dienstpflichtig.

Wybraniectwo, -wa, *sn.* Kantonistenlohn *m.*, kantonistenpflichtiges Gut.

Wybred, -u, *pl.* -y, *sm.* Mäkelei *f.*, Krittelei *f.*, Auswählen *n.*

Wybrednica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Bekrittlerin *f.*, Kostverächterin *f.*

Wybrednik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Bekrittler *m.*, Kostverächter *m.*

Wybredność, -ści, *sing. tant. sf.* Tadelsucht *f.*, Gewähltheit *f.*, heikler Geschmack.

Wybredny, *adi.*; **Wybrednie**, *adv.* wählerisch, tadelsüchtig, kostverachtend; — smak auserlesener Geschmack.

Wybrnąć, -brnę, -brnąłem, *vn. perf.* herauswaten, entrinnen; — z niebezpieczeństwa der Gefahr entrinnen; — z bagna sich aus einem Sumpfe herausarbeiten; — z długów sich von den Schulden frei machen; — z kłopotów sich aus einer Verlegenheit helfen; jakby tu z honorem — z tej sprawy? wie könnte ich dieser Sache in Ehren los werden?

Wybrnięcie, -cia, *sn.* Herauswaten *n.*, Entrinnen *n.*

Wybroczenie, -nia, *sn.* Bluterguß *m.* im Körper.

Wybroczyna, -ny, *sing. tant. sf.* Blutgerinnsel *n.* unter der Haut; — nagłówna Blutgeschwulst *f.* des Schädels bei Neugeborenen.

Wybroczyć, -czam, -czyłem, *va. perf.* ausbluten lassen.

Wybrodzenie, -nia, *sn.* Auswaten *n.*

Wybrodzić, -dzę, -dziłem, *va. perf.* watend herausführen.

Wybronować, -nuję, -wałem, *va. perf.* herauseggen, beim Eggen herauswerfen.

Wybrukować, -kuję, -wałem, *va. perf.* auspflastern.

Wybryk, -u, *pl.* -i, *sm.* Ausschweifung *f.*, Übergriff *m.*, Seitensprung *m.*, Fehler *m.*, Fehltritt *m.*; popełniłem wczoraj mały — ich habe gestern ein wenig über die Schnur gehauen; -i fantazyi die Ausschweifungen der Einbildungskraft.

Wybrykiwać, -kuję, -wałem, *vn. imperf.*; **Wybryknąć**, -knę, -knąłem, *vn. perf.* herumspringen, herumhüpfen; herumtollen.

Wybryzgać, -gam, -gałem, *vn. imperf.*; **Wybryzgnąć**, -zgnę, -zgnąłem, *vn. perf.* hervor-, aussprühen, hervorspritzen.

Wybryzganie, -nia; **Wybryzgnięcie**, -cia, *sn.* Hervorspritzen *n.*, Hervorsprühen *n.*

Wybrzeże, -ża, *pl.* -ża, *sn.* Ufer *n.*, Strand *m.*, Gestade *n.*, Küste *f.*

Wybuch, -u, *pl.* -y, *sm.* Ausbruch *m.*, Explosion *f.*;

Hervorſtrömen *n.*, Hervorſprudeln *n.*; — Wezuwiusza Ausbruch *m.* des Veſuv; — krwi Blutſturz *m.*; — dynamitu Dynamitexploſion *f.*; wstrzymałem pierwsze -y jego gniewu ich habe die erſten Ausbrüche ſeines Zornes aufgehalten.

Wybuchać, -cham, -chałem, *vn. imperf.*; **Wybuchnąć**, -chnę, -chłem, *vn. perf.* hervorplatzen, hervorbrechen, ausbrechen, explodieren; — w płomień in Flammen ausbrechen; - płaczem in Weinen ausbrechen; krew -chnęła strumieniem das Blut brach in Strömen hervor, das Blut ſtrömte heraus; Wezuwiusz -cha der Veſuv iſt tätig; -chła rewolucya die Revolution iſt ausgebrochen; — z czem mit etw. herausplatzen.

Wybuchanie, -nia; **Wybuchnięcie**, -cia, *sn.* Hervorplatzen *n.*, Hervorbrechen *n.*

Wybudowa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* Ausbau *m.*

Wybudować, -duję, -wałem, *va. perf.*; **Wybudowywać**, -wuję, -wałem, *va. imperf.* ausbauen, fertig bauen, aufbauen; -dował trzypiętrową kamienicę er hat ein dreiſtöckiges Haus gebaut.

Wybudowanie, -nia, *sn.* Ausbauen *n.*, Aufbauen *n.*, Bau *m.*

Wybujać, -jam, -jałem, *vn. perf.* üppig in die Höhe ſchießen, aufſchießen; zboże zanadto -jało die Saat iſt zu ſtark gewachſen; — się, *vr.* hinlänglich herumlaufen, herumſchweifen; ſich austoben.

Wybujałość, -ści, *sing. tant. sf.* 1) üppiger Wuchs, Üppigkeit *f.*; Auswuchs *m.*; 2) Ausſchweifung *f.*

Wybujały, *adi.* 1) üppig, aufgeſchoſſen; 2) exzentriſch, exaltiert, übertrieben; -jała fantazya ſchwärmende, überkühne Einbildungskraft.

Wyburczeć, -czę, -czałem, *va.* und *vn. perf.* ausſchelten; zu ſchelten aufhören.

Wyburdać się, -dam, -dałem, *vr. perf.* endlich von der Stelle kommen.

Wyburować, -ruję, -wałem, *va. perf.* ausfilzen, heruntermachen.

Wyburzyć, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* ausgären, ausſtürmen; — się, *vr.* ſich legen, ſich beruhigen, ſich austoben.

Wybyć, -ję, -łem, *vn. perf.*; **Wybywać**, -wam, -wałem, *vn. imperf.* bis zu Ende abwarten, gänzlich hinbringen, zubringen, verbringen; — się, *vr.* z czego ſich losmachen, los-, davonkommen von etw.

Wybzdurzać, -rzam, -rzałem, *va. imperf.*; **Wybzdurzyć**, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* abſchwatzen, durch Schwatzen erreichen.

Wycałować, -łuję, -wałem, *va. perf.* abküſſen; — się, *vr.* ſich ſatt küſſen.

Wycedzić, -dzę, -dziłem, *va. perf.* ausſeihen, auszapfen; zu Ende filtrieren; — parę słów ein paar Worte langſam (durch die Zähne) ſprechen.

Wycelować, -luję, -wałem, *va. perf.* abzielen, hinzielen.

Wycembrować, -bruję, -wałem, *va. perf.* auszimmern.

Wycembrowanie, -nia, *sn.* Auszimmerung *f.*

Wycharkać, -kam, -kałem; **Wycharczeć**, -czę, -czałem; **Wycharknąć**, -knę, -knąłem, *va. perf.* ausſpucken, räuſpernd ausſpucken, heraushuſten.

Wyharsnąć, -nę, -nąłem, *vn. perf.* elend werden, vertrocknen, austrocknen.

Wychełtać, -tam, -tałem, *va. perf.* abnützen, abreiben.

Wychędażać, -żam, -żałem, *va. imperf.*; **Wychędożyć**, -żę, -żyłem, *va. perf.* rein putzen, ausputzen.

Wychlastać, -tam, -tałem, *va. perf.* 1) auspeitſchen; 2) ausſchütten.

Wychładzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Wychłodzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* ausküblen, abkühlen.

Wchładzanie, **Wychłodzenie**, -nia, *sn.* Ausküblen *n.*, Abkühlen *n.*

Wychłeptać, -tam, -tałem, *va. perf.* (gierig) ausſchlürfen; mit der Zunge auflecken.

Wychłodnąć, -nę, -chłódłem; **Wychłodnieć**, -nieję, -niałem, *vn. perf.* ſich ausküblen, ſich abküblen.

Wychłodzenie, -nia; **Wychłodnięcie**, -cia, *sn.* Abkühlen *n.*, Ausküblen *n.*

Wychłostać, -tam, -tałem, *va. perf.* auspeitſchen.

Wychłostanie, -nia, *sn.* Auspeitſchung *f.*

Wychłysnąć, -snę, -snąłem, *va. perf.* ausſchlürfen, herunterſchlucken.

Wychodek, -dku, *pl.* -dki, *sm.* 1) Abort *m.*, Abtritt *m.*; Retirade *f.*; 2) Notdurft *f.*

Wychodne, -go, *sing. tant. sn.* Ausgehen *n.*; być na -m im Ausgehen begriffen ſein.

Wychodnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Ausbeißen *n.*, Ausſtreichen *n.*, Ausgehende(s) *n.*

Wychodny, **Wychodowy**, *adi.* Ausgangs-.

Wychodować, -duję, -wałem, *vn. perf.* Stuhl haben.

Wychodzenie, -nia, *sn.* Ausgehen *n.*

Wychodzić, -dzę, -dziłem, I. *vn. imperf.*; **Wyjść**, -jdę, -szłem, I. *vn. perf.* 1) ausgehen, weggehen, hinaustreten, fortgehen, hinausgehen; przed chwilą -szedł z domu er iſt vor einem Augenblicke weggegangen; — na przechadzkę, do ogrodu, ſpazieren gehen, in den Garten gehen; trzeci dzień już nie -chodzę ich gehe ſchon den dritten Tag nicht aus; wyjdź na chwilę z pokoju geh für einen Augenblick aus dem Zimmer; verlaß für einen Augenblick das Zimmer; gdym -chodził z kościoła als ich aus der Kirche trat; -szedłem o piątej ich bin um fünf Uhr ausgegangen; — komu naprzeciw jmndm entgegengehen; — z łóżka aus dem Bette ſteigen; — na górę auf einen Berg ſteigen, hinaufſteigen; 2) ausgehen, ſchwinden, verbraucht ſein, erlöſchen; plamy -szły przy praniu die Flecken ſind beim Waſchen ausgegangen; -szedł mi już oddech der Atem iſt mir ſchon ge-

ſchwunden, vergangen; -szła mi już cierpliwość meine Geduld iſt ſchon zu Ende, meine Geduld iſt erſchöpft; -szły mi już wszystkie pieniądze mein ganzes Geld iſt ſchon zu Ende; -szły mi już wszystkie zapasy cukru mein ganzer Vorrat an Zucker iſt ſchon verbraucht; na taką suknię -chodzi 10 metrów materyi für ein ſolches Kleid verbraucht man zehn Meter Stoff; 3) herauskommen, zu Tage treten; erſcheinen; — na jaw bekannt, entdeckt werden; to dzieło -szło jeszcze tamtego roku dieſes Werk iſt noch voriges Jahr erſchienen; — z ust aus dem Munde kommen, ausgeſprochen werden; nigdy nieprzyzwoite słowo nie -szło z ust jego nie iſt ein unanſtändiges Wort aus ſeinem Munde gekommen; — na jedno auf eins herauskommen; — na widok zum Vorſchein kommen, ſich ſehen laſſen; — na wierzch an den Tag kommen, in die Höhe ſteigen; oliwa zawsze -dzie na wierzch Öl ſchwimmt immer obenauf, es iſt nichts ſo fein geſponnen, es kommt doch endlich an die Sonnen; 4) auftreten; — na scenę auf der Bühne auftreten; 5) austreten, abgehen, entwachſen; — z wojska vom Militär abgehen; — ze szkół die Schulen beendigen, der Schulpflicht entwachſen; — z pod opieki der Vormundſchaft entwachſen ſein; — na wolność die Freiheit erlangen; rzeka -szła z koryta der Fluß iſt aus ſeinem Bette getreten; 6) abgehen, abfließen, abgetrieben werden; woda -chodzi z rury das Waſſer läuft aus dem Rohre; po przecięciu wrzodu -szło dużo ropy, materyi nach dem Durchſchneiden des Geſchwürs iſt viel Eiter abgegangen; 7) — z czego aus etw. kommen; — z mody aus der Mode kommen; — ze zwyczaju außer Gebrauch kommen; — z obiegu außer Umlauf kommen; — z założenia von der Vorausſetzung ausgehen; — z pamięci, z głowy aus dem Gedächtniſſe kommen, entfallen, vergeſſen werden; z pamięci mu to ciągle -chodzi er vergißt es immer; nie chce mi to — z głowy das will mir nicht aus dem Kopfe; — z fug aus den Fugen gehen; 8) — na co ausgehen, münden, zugewendet ſein; okna jego pokoju -chodzą na ulicę die Fenſter ſeines Zimmers gehen auf die Gaſſe; ta ulica -chodzi na rynek dieſe Gaſſe führt auf den Ringplatz; — na kogo zu etw. werden; staraj się — na porządnego człowieka trachte ein anſtändiger Menſch zu werden; jeżeli dalej tak gospodarować będziesz, -dziesz na żebraka wenn du weiter ſo wirtſchafteſt, ſo wirſt du ein Bettler werden; — na dobre ſich zum Guten wenden, wohl bekommen, wohl tun, zum Vorteil gereichen; bądź cierpliwym, a wszystko ci to na dobre -dzie ſei geduldig, und das alles wird ſich noch für dich zum Guten wenden; to ci tylko na dobre — möge das kann dir bloß gut tun, bloß zu deinem Beſten gereichen; — na złe ſchlecht bekommen, zum Nachteil gereichen, übel ausſchlagen; — na czem dobrze bei etw. auf ſeine Rechnung kommen, gut bei etwas auskommen; nie osobliwie -szedłem na tem przedsiębiorstwie ich habe bei dieſem Unternehmen kein beſonderes Geſchäft gemacht; — na czem jak Zabłocki na mydle bei etw. ſehr ſchlecht wegkommen; — na swoje auf ſeine Koſten kommen; -chodzi na moje es kommt ſo, wie ich es vorausgeſagt habe, meine Behauptung bewährt ſich, meine Vorherſagung trifft ein; — na jedno es iſt alles eins; 9) befreit ſein; geneſen, überſtehen; cudem prawie -szedł z tej ciężkiej choroby er iſt ſozuſagen durch ein Wunder von dieſer ſchweren Krankheit geneſen; — z niebezpieczeństwa auskommen, der Gefahr entgehen, außer Gefahr kommen; nie mogę wyjść temi pieniądzmi ich kann mit dieſem Gelde nicht auskommen; 10) ablaufen (von einer Uhr); 11) — pod żagle unter Segel gehen; 12) — za mąż heiraten (von der Frau); ledwo rok jak -szła za mąż, a dziś już jest wdową es iſt kaum ein Jahr, daß ſie geheiratet hat, und heute iſt ſie ſchon Witwe; II. *va.* austreten; durch das Gehen, ebnen, erweitern; III. — się, *vr.* genug gehen.

Wychodźca, -cy, -cy, *sm.* Auswanderer *m.*, Emigrant *m.*

Wychodztwo, -wa, *sn.* Emigrantentum *n.*, Emigration *f.*, Auswanderſchaft *f.*

Wychorować się, -ruję, -wałem, *vr. perf.* recht lang krank geweſen ſein, von einer langen Krankheit geneſen.

Wychorzeć, -rzeję, -rzałem, *vn. perf.* durch Krankheit abgezehrt und elend werden.

Wychować, -wam, -wałem, *va. perf.*; **Wychowywać**, -wuję, -wałem, *va. imperf.* erziehen, auferziehen, Erziehung und Pflege angedeihen laſſen; jestem już za stary, by się chcieć dać -wywać ich bin ſchon zu alt, um mich erziehen laſſen zu wollen; -chował ją w wierze ojców swoich er erzog ſie in dem Glauben ſeiner Väter; dobrze -wany wohlerzogen; dobrze -wany człowiek tak nie postępuje ein wohlerzogener Menſch handelt nicht ſo.

Wychowanek, -nka, *pl.* -nkowie, *sm.* Zögling *m.*, Mündel *n.*

Wychowanica, -cy, *pl.* -ce; **Wychowanka**, -nki, *pl.* -nki, *sf.* Zögling *m.* (von Mädchen), Elevin *f.*; to moja — ich habe ſie erzogen, ſie iſt bei mir erzogen worden.

Wychowalnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Zuchtanſtalt *f.*; — jedwabników Seidenbauzimmer *n.*

Wychowanie, -nia, *sn.* Erziehung *f.*; najdroższy klejnot młodości, dobre — i

pilne ćwiczenie das teuerſte Kleinod der Jugend iſt eine ſorgfältige Erziehung und fleißige Übung; otrzymać przyzwoite — eine anſtändige Erziehung genoſſen haben.

Wychowaniec, -ńca, *pl.* -ńcy, *sm.* Zögling *m.*, Schüler *m.*; Pflegeſohn *m.*

Wychowanka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Zögling *m.*, Schülerin *f.*; Pflegetochter *f.*

Wychowawca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Erzieher *m.*

Wychowawczyni, —, *pl.* -nie, *sf.* Erzieherin *f.*

Wychowawczy, *adi.*; **Wychowawczo**, *adv.* Erziehungs-, erzieheriſch, erziehlich.

Wychowywacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Erzieher *m.*

Wychód, -odu, *pl.* -ody, *sm.* Ausgang *m.*; ten dom ma dwa -ody dieſes Haus hat zwei Ausgänge; sługa moja ma — w niedzielę i święta mein Dienſtmädchen hat an Sonn- und Feiertagen Ausgang; jestem właśnie na -odzie ich bin gerade im Ausgehen begriffen.

Wychów, -owu, *pl.* -owy, *sm.*; **Wychowek**, -wku, *pl.* -wki, *sm.* Zucht *f.*

Wychrapać się, -pię, -pałem, *vr. perf.* ſich ausſchnarchen.

Wychrzcianka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Getaufte *f.*, Neophytin *f.*

Wychrzcić, -czę, -ciłem, *va. perf.* taufen, zum chriſtlichen Glauben übertreten machen; — się, *vr.* ſich taufen laſſen, zum Chriſtentum übertreten.

Wychrzczenie, -nia, *sn.* Taufen *n.*

Wychrzta, -ty, *pl.* -ci, *sm.* Getaufte(r) *m.*, zum chriſtlichen Glauben Bekehrter, Neophyt *m.*

Wychuchać, -cham, -chałem, *va. perf.* etw. liebkoſend, ſehr ſorgſam, auf-, großziehen.

Wychudek, -dka, *pl.* -dki, *sm.* Myra (Krabbenart).

Wychudnąć, -dnę, -dłem, *vn. perf.* abmagern, mager werden.

Wychudnięcie, -cia, *sn.* Abmagern *n.*

Wychudzić, -dzę, -dziłem, *va. perf.* mager machen, ausdörren, abzehren.

Wychwalacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Lobpreiſer *m.*, Lobredner *m.*

Wychwalać, -lam, -łałem, *va. imperf.*; **Wychwalić**, -lę, -liłem, *va. perf.* loben, preiſen, lobpreiſen, rühmen, erheben; -łał jego szczodrobliwość i gościnność er lobte ſeine Freigebigkeit und Gaſtfreundſchaft.

Wychwalanie, **Wychwalenie**, -nia, *sn.* Loben *n.*, Rühmen *n.*

Wychwiać, -wieję, -wiałem, *va. perf.*; **Wychwiewać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* losſchaukeln, durch Hin- und Herbewegungen losmachen.

Wychwycić, -cę, -ciłem; **Wychwytać**, -tam, -tałem, *va. perf.*; **Wychwytywać**, -tuję, -wałem, *va. imperf.* aufgreifen, auffangen, auffangen; — się, *vr.* ſich losreißen; — się z czem ſich etw. entſchlüpfen laſſen.

Wychwyt, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Kupvelungsſcheibe *f.*, Ausrückmuffe *f.*, Fallklinge *f.*, Fallriegel *m.*; Hemmung *f.*, Hemm(ungs)vorrichtung *f.*: 2) Gang *m.* in der Uhr.

Wychwytliwy, *adi.*; **Wychwytliwie**, *adv.* alles an ſich reißend, raubgierig; -we prowadzenie robót Raubbau *m.*

Wychylać, -lam, -łałem, I. *va. imperf.*; **Wychylić**, -lę, -liłem, I. *va. perf.* 1) hinausbeugen, hinausſtecken, herausſtecken; — głowę z okna den Kopf zum Fenſter hinausſtecken; 2) auskippen, ausleeren, ausſtürzen; — kielich jednym tchem den Becher in einem Atem ausleeren; II. — się, *vr.* 1) ſich hinausbeugen, hinausneigen; nie -laj się przez okno beuge dich nicht zum Fenſter hinaus; 2) ſich entfernen, ausgehen; jeszcze się dziś nie -lił z domu ich habe heute noch nicht den Fuß aus dem Hauſe geſetzt, ich bin heute noch nicht über die Schwelle getreten.

Wychylanie, **Wychylenie**, -nia, *sn.* Hinausbeugen *n.*; Auskippen *n.*, Ausleeren *n.*, Ausſtürzen *n.*

Wychytnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Stenostomum (Pflanze).

Wyciąć, -tnę, -ciąłem, I. *va. perf.*; **Wycinać**, -nam, -nałem, I. *va. imperf.* 1) ausſchneiden; ausjacken; — lalki z papieru Puppen aus Papier ſchneiden; — komu narośl jmndm eine Neubildung herausſchneiden; 2) aus-, heraushauen, fällen; -cięli cały las ſie fällten den ganzen Wald; — w pień alle(s) niederhauen; -cięto w pień wszystkich jeńców man metzelte alle Gefangenen nieder; 3) ſchlagen, einen Schlag verſetzen; — kogo w twarz jmndm eine Ohrfeige verſetzen; wtem jak go koń nie -tnie kopytem plötzlich verſetzte ihm das Pferd einen Hufſchlag; — tańca friſch los tanzen; II. — się, *vr.* 1) ſich losmachen, entfernen; — się z kim ſich mit einem herumhauen; 2) ſich aus dem Schiffsſeile losſpannen; 3) ſich anſchlagen.

Wyciąg, -u, *pl.* -i, *sm.* 1) Auszug *m.*; zrób mi krótki — z tego dzieła mache mir einen kurzen Auszug aus dieſem Werke; — z ziół Auszug aus Kräutern, Kräuterextrakt *m.*; 2) Aufzug *m.*, Winde *f.*; — linowy Seilaufzug *m.*, Seilrolle *f.*, Seilmaſchine *f.*

Wyciągacz, -a, *pl.* -e, *sm.*; Auszieher *m.*, Ausziehmaſchine *f.*; Dehner *m.*, Dehnmaſchine *f.*; Strecker *m.*, Streckmaſchine *f.*; — do gwoździ Nagelauszieher *m.*; — do rękawiczek Handſchuhdehner *m.*

Wyciągać, -gam, -gałem, I. *va. impery.*; **Wyciągnąć**, -gnę, -głem, I. *va. perf.* 1) ausziehen, herausziehen, hervorziehen; prawie przemocą -gnął mnie z łóżka er hat mich faſt mit Gewalt aus dem Bette gezogen; -gnął szablę z pochwy er zog den Säbel

aus der Scheide; — strzałę z rany den Pfeil aus der Wunde ziehen; — gwóźdź ze ściany den Nagel aus der Wand ziehen; słońce -ga kolory die Sonne zieht die Farben aus; 2) auspressen, ausleeren, ausschöpfen; — wodę ze studni Wasser aus dem Brunnen schöpfen; 3) ausziehen, ausdehnen, ausspannen, ausstrecken; szyję jak bocian -ga er streckt den Hals wie ein Storch aus; — szyny Schienen ausstrecken; — nogi die Füße ausstrecken; — wzdłuż i wszerz in die Länge und in die Breite ausdehnen; — do kogo ręce die Hände zu jmdm ausstrecken, ihn um Beistand anflehen; próżno ku niebu -gałem dłonie umsonst flehte ich den Himmel um Beistand an; byłem zmuszony — do przechodniów ręce ich war genötigt die Vorübergehenden anzubetteln; — rękę na kogo die Hand gegen jmdn erheben; 4) hinausbringen, herausbringen, herauszwingen, nötigen; — co z kogo jmndm etw. ablocken, herauslocken, abnötigen, jmdn zwingen, etw. zu geben, zu verraten, zu sagen; nie daj sobie z ust słowo po słowie — laß dir nicht ein Wort nach dem anderen abzwingen; — kogo na koszta jmndm große Kosten verursachen; 5) ziehen; — linię eine Linie ziehen; -gnął linię z miasta do rzeki er stellte eine Linie auf von der Stadt bis zum Flusse; 6) hinaufziehen, heraufziehen; II. — się, *vr.* sich (aus)strecken, sich (aus)dehnen, sich ziehen.

Wyciągalność, -ści, *sing. tant. sf.* Dehnbarkeit *f.*

Wyciągalny, *adi.* dehnbar.

Wyciąganie, -nia; **Wyciągnięcie**, -cia, *sn.* Ausziehen *n.*, Ausdehnen *n.*, Ausstrecken *n.*; — pierwiastka Radizieren *n.*, Wurzelausziehen *n.*

Wycie, -cia, *pl.* -cia, *sn.* Heulen *n.*, Geheul *n.*

Wyciec, -kę, -kłem, *vn. perf.*; **Wyciekać**, -kam, -kałem, *vn. imperf.* 1) ausfließen, ausfickern, austropfen, ausrinnen, auslaufen; z ócz wszystkie łzy mi -kły alle meine Tränen sind schon ausgeflossen; dość wina -kło z beczki genug Wein ist aus dem Fasse geronnen; wiele krwi -kło es ist viel Blut geflossen; 2) ausfallen; 3) verbutten; drzewo -ka der Baum treibt Seitenäste.

Wycieczenie, Wyciekanie, -nia, *sn.* 1) Ausrinnen *n.*, Ausfließen *n.*, Auslaufen *n.*, Austropfen *n.*, Ausfluß *m.*, Ausströmung *f.*; 2) Ausfallen *n.*; 3) Verbutten *n.*

Wycieczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Ausflug *m.*; — w góry ein Ausflug in die Berge; 2) Ausfall *m.*; — z twierdzy zaskoczyła ich wśród nocy ein Ausfall aus der Festung überraschte sie bei Nacht.

Wyciek, -u, *pl.* -i, *sm.* 1) Ausströpfeln *n.*; 2) Ausfluß *m.*, Abfluß *m.*; 3) ein durch das Wasser ausgehöhlter Ort.

Wycielić się, -lę, -liłem, *vr. perf.* nicht mehr kalben, auskalben.

Wyciemnić się, -mnię, -mniłem, *vr. perf.* sich aus dem Finstern herausarbeiten, ins Klare kommen.

Wycienić, -nię, -niłem; **Wycieniować**, -nіuję, -wałem, *va. perf.* ausschattieren.

Wycieńczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Wycieńczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* dünn, schwach, kränklich, hager machen, entkräften, erschöpfen, schwächen; -czony nadmierną pracą durch übermäßige Arbeit erschöpft; choroba go -czyła die Krankheit hat ihn entkräftet; twarz moja od głodu -czona mein Gesicht ist von Hunger abgemagert; — się, *vr.* sich erschöpfen; erschöpft werden; -czyłem się do ostatniego ich habe mich völlig erschöpft.

Wycieńczanie, Wycieńczenie, -nia, *sn.* Erschöpfung *f.*, Entkräftung *f.*, Schwäche *f.*

Wycieńczeć, -czę, -czałem, *vn. perf.* erschöpft, mager, hager, schwach, entkräftet werden.

Wycierać, -ram, -rałem, I. *va. imperf.*; **Wytrzeć**, -trę, -tarłem, I. *va. perf.* 1) ausreiben, wegreiben, auskratzen, wegkratzen; 2) ab-, auswischen; abkehren; ausfegen; — nos die Nase abwischen; — prochy Staub abwischen; -trzyj stół wische den Tisch ab; — kominy die Schornsteine fegen; — cudze kąty się in der Fremde herumtreiben, unter fremdem Obdach wohnen müssen; 3) glatt reiben, abnützen, abtragen; -tarta suknia ein fadenscheiniges Kleid; -tarte czoło eine freche, unverschämte Stirn; II. — się, *vr.* sich ausschleifen; niebo się -ciera der Himmel klärt sich auf; ryby się -tarły die Fische haben ausgelaicht, streichen nicht mehr.

Wycieranie, -nia; **Wytarcie**, -cia, *sn.* Ausreiben *n.*, Auswischen *n.*, Abwischen; — kominów Kaminfegen *n.*

Wycierpieć, -pię, -piałem, *vn. perf.* ausleiden; *va. perf.* erleiden, erdulden, geduldig ertragen, ausstehen; po tylu -pianych mękach nach so viel erlittenen Qualen; nikt nie wie, wiele -piałem w ostatnich czasach niemand weiß, wie viel ich in letzter Zeit erlitten habe.

Wycierpienie, -nia, *sn.* Erdulden *n.*, Erleiden *n.*

Wycięcie, -cia; **Wycinanie**, -nia, *sn.* Ausschnitt *m.*, Ausschneiden *n.*

Wycinacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Aushauer *m.*, Aushacker *m.*, Locheisen *n.*, Durchschlag *m.*

Wycinać, siehe: Wyciąć.

Wycinalnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Münzschneidewerk *n.*

Wycinek, -nku, *pl.* -nki, *sm.* 1) Ausschnitt *m.*, Zirkelausschnitt; — kuli Kugelausschnitt; 2) Abschnitzel *n.*, ausgeschnittenes Stückchen; — z gazety Zeitungsausschnitt *m.*; 3) zweijähriger Eber, Keiler *m.*, Bacher *m.*, Hauer *m.*

Wycinka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Einbruch *m.* (geologisch); 2) ein zum Ausholzen bestimmter Waldteil, Abholzungsrevier *n.*

Wyciór, -oru, *pl.* -ory, *sm.* Wischer *m.*, Kanonenwischer.

Wyciosać, -sam, -sałem, *va. perf.*; **Wyciosywać**, -suję, -wałem, *va. imperf.* auszimmern, aushauen, ausschnitzen; gestalten; świeżo w skale -sany grób ein frisch im Felsen ausgehauenes Grab; — belkę einen Balken auszimmern.

Wyciosanie, Wyciosywanie, -nia, *sn.* Auszimmern *n.*, Aushauen *n.*

Wycisk, -u, *pl.* -i, *sm.* 1) Auspressen *n.*; 2) Abdruck *m.*; 3) Extrakt *m.*, Ausgepreßte(s) *n.*

Wyciskacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Auspresser *m.*; Prägemaschine *f.*

Wyciskać, -kam, -kałem, *va. imperf.*; **Wycisnąć**, -nę, -nąłem, *va. perf.* 1) ausdrücken; auspressen; — sok z cytryny den Saft aus der Zitrone auspressen; -śnij gąbkę drücke den Schwamm aus; — wino den Wein auspressen, keltern; — łzy, westchnienia Tränen, Seufzer auspressen; ta mowa i mnie łzy -ska diese Rede hat auch mir Tränen ausgepreßt; 2) erpressen, abnötigen, erzwingen; — na kim wyznanie jmndm ein Geständnis abnötigen; — komuś tajemnicę jmndm ein Geheimnis abpressen; 4) auf-, abdrücken, einprägen; — na czem swoją pieczęć sein Siegel auf etw. aufdrücken; etw. mit seinem Siegel versehen; — w czem in etw. modellieren.

Wyciskanie, -nia; **Wyciśnięcie**, -cia, *sn.* Ausdrücken *n.*, Auspressen *n.*, Erpressen *n.*, Erzwingen *n.*; Aufdrücken *n.*, Aufpressen *n.*; — pieczęci Aufdrücken des Siegels.

Wyciskowy, *adi.*; Preß-, Präg-; -wa glina Modellierton *m.*

Wycmokać, -kam, -kałem, *va. perf.* abschmatzen, schmatzend abküssen.

Wycofać, -fam, -fałem, *va. perf.*; **Wycofywać**, -fuję, -wałem, *va. imperf.* zurückziehen, herausziehen; — wojska die Truppen zurückziehen; evakuieren; — się, *vr.* sich zurückziehen, zurücktreten; — się z życia publicznego sich vom öffentlichen Leben zurückziehen.

Wycofanie, Wycofywanie, -nia, *sn.* Zurückziehen *n.*, Herausziehen *n.*

Wycuchnąć, -chnę, -chnąłem, *vn. perf.* zu stinken aufhören.

Wycudzenie, -nia, *sn.* Reinstriegeln *n.*

Wycudzić, -dzę, -dziłem, *va. perf.* 1) blank putzen, rein striegeln; 2) auspeitschen.

Wycyrklić, -klę, -kliłem; **Wycyrklować**, -kluję, -wałem, *va. perf.* auszirkeln, abzirkeln; to się nie da tak — das läßt sich nicht so abzirkeln.

Wycyrklowanie, -nia, *sn.* Abzirkeln *n.*, Auszirkeln *n.*

Wyczarnik, -u, *pl.* -i, *sm.* (Nigetella) Schwarzstendel *m.*

Wyczarować, -ruję, -wałem, *va. perf.* durch Zauber hervorbringen, hervorzaubern, herausheren.

Wyczarowanie, -nia, *sn.* Herauszaubern *n.*, Hervorheren *n.*

Wyczasty, *adi.* wicken-artig.

Wyczekać, -kam, -kałem, *va. perf.*; **Wyczekiwać**, -kuję, -kiwałem, *va.* und *vn. imperf.* erwarten, abwarten, geduldig, bis zum Ende abwarten; — się, *vr.* lange warten müssen, zu Genüge warten.

Wyczekanie, Wyczekiwanie, -nia, *sn.* Abwarten *n.*, Erwarten *n.*

Wyczernić, -nię, -niłem, *va. perf.* schwarz machen, vollständig schwärzen.

Wyczerpać, -pię, -pałem, *va. perf.*; **Wyczerpywać**, -puję, -wałem, *va. imperf.* aus-, erschöpfen, rein erschöpfen; i studnię można — auch einen Brunnen kann man erschöpfen; -pane wydanie eine vergriffene Ausgabe; — się, *vr.* sich erschöpfen, vergriffen werden; -pała się i jego cierpliwość auch seine Geduld war erschöpft; nakład książki -pał się das Buch ist vergriffen; największe bogactwa -pia się auch die größten Reichtümer erschöpfen sich.

Wyczerpanie, Wyczerpywanie, -nia, *sn.* Erschöpfen *n.*, Ausschöpfen *n.*; Erschöpfung *f.*

Wyczesać, -szę, -sałem, *va. perf.*; **Wyczesywać**, -suję, -wałem, *va. imperf.* 1) auskämmen, ausbürsten; 2) durchhecheln, abschleifen.

Wyczesanie, Wyczesywanie, -nia, *sn.* 1) Auskämmen *n.*, Ausbürsten *n.*; 2) Durchhecheln *n.*, Abschleifen *n.*

Wyczesek, Wyczosek, -sku, *pl.* -ski, *sm.* Hechelflachs *m.*; -ski Abfälle von gehecheltem Flachs.

Wyczęstować, -stuję, -wałem, *va. perf.* beim Bewirten verbrauchen, vertraktieren.

Wyczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.*; — konicza Milch-, Butterblume *f.*

Wyczołgać się, -gam, -gałem, *vr. perf.* herauskriechen, hinauskriechen.

Wyczubić, -bię, -biłem, *va. perf.* am Schopfe herumzausen; — się, *vr.* z kim sich mit jmndm tüchtig herumschlagen.

Wyczy, *adi.* Wicken-.

Wyczyhać, -ham, -hałem, *va. perf.* erlauschen, erwischen.

Wyczyniać, -niam, -niałem, I. *va. imperf.*; **Wyczynić**, -nię, -niłem, I. *va. perf.* 1) säubern, reinigen, sondern; 2) ausrichten; komu co jmndm etw. besorgen, etw. für jmndn ausrichten; II. — się, *vr.* selbständig durch Tat zur Wirklichkeit werden.

Wyczynianie, Wyczynienie, -nia, *sn.* Säubern *n.*, Sondern *n.*

Wyczyniec, -ńca, *pl.* -ńcy, *sm.* Mäusegerste *f.*, Taubkorn *n.*

Wyczyszczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Wyczyścić**, -czę, -ściłem, *va. perf.* auspuțen, reinigen, jäubern; -czyść mi buty puțe mir die Stiefel; -czony z prochu vom Staube gereinigt, abgeſtaubt.

Wyczyszczanie, Wyczyszczenie, -nia, *sn.* Auspuțen *n.*, Säubern *n.*, Reinigen *n.*

Wyczytać, -tam, -tałem, *va. perf.*; **Wyczytywać**, -tuję, -wałem, *va. imperf.* herausleſen, durch Leſen erfahren; etw. wo leſen; co ciekawego -tałeś w gazecie? was haſt du Intereſſantes aus der Zeitung herausgeleſen?; -tałem to w Cyceronie ich habe es im Cicero geleſen; — coś z czyich oczu, z czyjej twarzy etw. von jmnds Augen, Mienen ableſen.

Wyczytanie, Wyczytywanie, -nia, *sn.* Herausleſen *n.*

Wyć, -ję, -łem, *vn. perf.* heulen; pies -je, gdy smutny der Hund heult, wenn er traurig iſt; — jak pies do księżyca heulen wie der Hund bei Vollmond.

Wyćwiczać, -czam, -czałem, I. *va. imperf.*; **Wyćwiczyć**, -czę, -czyłem, I. *va. perf.* 1) einüben, durch Übung vervollkommnen, ausbilden; -czony w ciężkiej szkole życia in der ſchweren Schule des Lebens ausgebildet; 2) auspeitſchen, durchprügeln; II. — się, *vr.* ſich einüben, ſich ausbilden.

Wyćwiczanie, Wyćwiczenie, -nia, *sn.* Ausüben *n.*, Ausbilden *n.*, Einübung *f.*

Wyćwierk, -u, *pl.* -i, *sm.* 1) Triller *m.*; 2) Zierere *f.*

Wyćwierzać się, -rzam, -rzałem, *vr. imperf.* ſich zieren.

Wyćwiklin, -u, *pl.* -y, *sm.* (Basella) Baſellkraut *n.*, indiſcher Spinat.

Wydać, -dam, -dałem, I. *va. perf.*; **Wydawać**, -daję, -wałem, *va imperf.* 1) ausgeben; -dawać na gospodarstwo wiele pieniędzy für die Wirtſchaft viel Geld ausgeben; 2) herausgeben; — zapasy do kuchni die Vorräte in die Küche herausgeben; czy -dałeś wszystko co potrzeba? haſt du alles Nötige herausgegeben?; -daj mi moje papiery z biurka gib mir meine Dokumente aus dem Schreibtiſche heraus; — resztę z korony aus einer Krone herausgeben; ukaz ten -dano zaraz po śmierci cara dieſer Erlaß wurde gleich nach dem Tode des Zaren herausgegeben; — dzieło ein Werk herausgeben; 3) erlaſſen, ergehen laſſen; — rozkazy Befehle erlaſſen; -dał rozkaz do odwrotu er gab den Befehl zum Rückzug; 4) ausliefern, verraten, entdecken, angeben; zaprawdę powiadam wam, że jeden z was ma mnie -dać wahrlich ich ſage euch, einer von euch wird mich verraten; — kogo w ręce sprawiedliwości jmndn den Händen der Gerechtigkeit ausliefern; — kogo na śmierć jmndn zum Tode ausliefern; — kogo na pośmiech publiczny jmndn dem öffentlichen Spotte preisgeben, ausſetzen; — czyj sekret jmnds Geheimnis preisgeben; -dam światu twoje bezeceństwa ich werde der Welt deine Schandtaten entdecken; — współwinnych die Mitſchuldigen angeben; 5) — na świat zur Welt bringen, in die Welt ſetzen, ans Licht bringen, gebären; — owoce Früchte bringen, tragen; 6) — za mąż verheiraten; ostatnią dziś córkę za mąż -daję ich verheirate heute meine letzte Tochter; 7) ausdrücken, vorſtellen, darſtellen; tego niepodobna — żadnemi słowami das läßt ſich durch keine Worte darſtellen; — co lepiej etw. hervorheben, machen, daß es ſich beſſer ausnimmt; to się tylko w naszym języku dobrze wyda das läßt ſich nur in unſerer Sprache gut ausdrücken; 8) zeigen; nieszczęście -da wielkość człowieka das Unglück zeigt die Größe eines Menſchen; 9) — wojnę Krieg erklären; — sąd ein Urteil abgeben; II. — się, *vr.* 1) ſich verraten, entdeckt werden; sam się przez swoją nieostrożność -dałeś du haſt dich ſelber durch deine Unvorſichtigkeit verraten; gdyby się to -dało, straciłbym miejsce wenn das verraten würde, möchte ich meinen Poſten verlieren; to się -da prędzej, czy później das wird früher oder ſpäter an den Tag kommen; 2) ſich opfern; -dał się na śmierć za lud swój er opferte ſich zum Tode für ſein Volk; 3) ſcheinen, vorkommen; z daleka dom ten -dawał się większy von weitem ſchien dieſes Haus größer; rzeczy -dają się inaczej z daleka a inaczej z blizka die Sachen erſcheinen anders aus der Ferne und anders aus der Nähe; tak się -daje ſo ſcheint es; słuchaj, nie jestem tem, czem się być -daję höre, ich bin nicht das, was ich zu ſein ſcheine; 4) in die Augen fallen, auffallen, hervorſpringen, hervorragen; 5) gerichtet ſein, die Richtung haben.

Wydając, -jam, -jałem, *va. imperf.*; **Wydoić**, -ję, -iłem, *va. perf.* ausmelken, herausmelken.

Wydajność, -ści, *sing. tant. sf.* 1) Ausgiebigkeit *f.*, Ergiebigkeit *f.*; 2) Ausbringen *n.*; — kruszcu z rudy Erzgehalt *m.*, Prozentgehalt.

Wydajny, *adi.* ergiebig.

Wydanie, Wydawanie, -nia, *sn.* Ausgeben *n.*, Herausgeben *n.*, Abgabe *f.*, Ausgabe *f.*, Ausliefern *n.*, Auslieferung *f.*; — dekretu Herausgeben eines Erlaſſes; pierwsze — tej książki die erſte Ausgabe dieſes Buches; panna na -daniu ein heiratsfähiges Fräulein; — przesyłek Güterabgabe.

Wydarcie, -cia; **Wydzieranie**, -nia, *sn.* Herausreißen *n.*, Entreißen *n.*

Wydartek, -tku, *pl.* -tki, *sm.* Entriſſene(s) *n.*, Raub *m.*

Wydarzać się, -rzam, -rzałem, *vr. imperf.*; Wyda-

rzyć się, -rzę, -rzyłem, *vr. perf.* ſich ereignen, vorkommen; to się -rza raz na dwa lata das kommt einmal in zwei Jahren vor; to mi się już dawno nie -rzyło das iſt mir ſchon lange nicht paſſiert; -rzył się następujący wypadek es ereignete ſich folgender Vorfall; czy -rzyło ci się kiedy? iſt dir je vorgekommen?

Wydarzanie, Wydarzenie, -nia, *sn.* Ereignis *n.*

Wydatek, -tku, *pl.* -tki, *sm.* Ausgabe *f.*; drobne -tki kleine Ausgaben; narazić kogo na niepotrzebne -tki jmdm unnötige Ausgaben verurſachen; miałem w tym roku wiele -tków ich hatte in dieſem Jahre viele Auslagen.

Wydatkować, -tkuję, -wałem, *va. perf.* ausgeben.

Wydatkowanie, -nia, *sn.* Ausgeben *n.*

Wydatkowy, *adi.* Ausgabe-.

Wydatność, -ści, *sing. tant. sf.* 1) Ausgiebigkeit *f.*, Ergiebigkeit *f.*; 2) Hervorragende(s) *n.*, Erhabenheit *f.*, Erhebung *f.*

Wydatny, *adi.*; **Wydatnie,** *adv.* 1) ausgiebig, ergiebig; 2) hervorragend, erhaben; ſehr fühlbar, in die Augen fallend.

Wydawca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Herausgeber *m.*

Wydawczy, *adi.* Herausgeber-.

Wydawczyni, —, *pl.* -nie, *sf.* Herausgeberin *f.*

Wydawnictwo, -wa, *sn.* Publikation *f.*, Herausgabe *f.*, Veröffentlichung *f.*

Wydawniczy, *adi.* Herausgeber-.

Wydąć, -dmę, -dąłem, *va. perf.*; **Wydymać,** -mam, -małem, *va. imperf.* aufblähen, blähen, aufblaſen, durch Aufblaſen ausdehnen; hinausblaſen; — się, *vr.* ſich aufblähen.

Wydążać, -żam, -żałem, *vn. imperf.*; **Wydążyć,** -żę, -żyłem, *vn. perf.* einholen, nacheilen, ereilen, gleichen Schritt halten.

Wydech, -u, *pl.* -y, *sm.* Ausatmung *f.*; = Wyziew.

Wydelegować, -guję, -wałem, *va. perf.* abſenden, abordnen, delegieren.

Wydelikacać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Wydelikacić,** -cę, -ciłem, *va. perf.* verzärteln, ſchwach, zart machen.

Wydelikacanie, Wydelikacenie, -nia, *sn.* Verzärtelung *f.*

Wydeptać, -tam, -tałem, *va. perf.*; **Wydeptywać,** -tuję, -wałem, *va. imperf.* ausſtampfen, austreten; ścieżka -tana ausgetretener Steg.

Wydeptanie, Wydeptywanie, -nia, *sn.* Austreten *n.*

Wydeptywacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Austreter *m.*

Wyderek, -rku, *pl.* -rki, *sm.*; **Wyderkaf,** -u, *pl.* -y, *sm.* Wieder-, Ausſchlagverkauf *m.*; Vorkaufsrecht *n.*; Nießbrauch *m.* von einem verpfändeten Gute bis zur Rückerſtattung des Unterpfandes. -y, *pl.* verzwickte Beſtimmungen; ſeltſame Dinge.

Wyderkować, -kuję, -wałem, *va. imperf.* wiederkäufeln.

Wyderkowy, Wyderkafowy, *adi.* wiederkäuflich, kaufrechtlich.

Wydestylować, -luję, -wałem, *va. perf.* ausdeſtillieren, durch Deſtillieren herausbringen.

Wydestylowanie, -nia, *sn.* Ausdeſtillieren *n.*

Wydęcie, -cia; **Wydymanie,** -nia, *sn.* Aufblaſen *n.*; — pieca Aufblaſen des Ofens.

Wydętość, -ści, *sing. tant. sf.* 1) Höhlung *f.*, Aufgeblaſene(s) *n.*; 2) Aufgeblaſenheit *f.*, Geblähtheit *f.*

Wydęty, *adi.* aufgeblaſen, hohl; aufgebläht.

Wydławiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Wydławić,** -wię, -wiłem, *va. perf.* 1) auspreſſen; 2) erdroſſeln.

Wydławianie, Wydławienie, -nia, *sn.* 1) Auspreſſen *n.*; 2) Erdroſſeln *n.*

Wydłubać, -bię, -bałem, *va. perf.*; **Wydłubywać,** -buję, -wałem, *va. imperf.* herausklauben, aushöhlen.

Wydłubanie, Wydłubywanie, -nia, *sn.* Ausklauben *n.*, Aushöhlen *n.*

Wydłutować, -tuję, -wałem, *va. perf.* ausmeißeln.

Wydłużać, -żam, -żałem, I. *va. imperf.*; **Wydłużyć,** -żę, -żyłem, I. *va. perf.* verlängern, ausziehen, ausdehnen; II. — się, *vr.* 1) ſich dehnen, ziehen, verlängern; 2) ſich von Schulden befreien.

Wydłużanie, Wydłużenie, -nia, *sn.* Ausdehnen *n.*, Ausziehen *n.*, Verlängern *n.*

Wydma, -my, *pl.* -my, *sf.* 1) Windſtoß *m.*; 2) Flugſand *m.*, Düne *f.*; — piaskowa fliegende Sandſcholle; 3) = **Wydmisko,** -ka, *pl.* -ka, *sn.* Schüttſand *m.*, Sandhügel *m.*

Wydmuch, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Herausblaſen *n.*; 2) Zug *m.* des Windes; 3) Flugſand *m.*; 4) Ausputz *m.*; Blaſemaſchine *f.*; — zapalny Bläſer *m.*, Aushauchung *f.*

Wydmuchać, -cham, -chałem, *va. perf.*; **Wydmuchiwać,** -chuję, -wałem, *va. imperf.* aus-, herausblaſen, auslöſchen.

Wydmuchanie, -nia; **Wydmuchnięcie,** -cia, *sn.* Ausblaſen *n.*, Herausblaſen *n.*, Auslöſchen *n.*

Wydmuchrzyca, -cy, *sing. tant. sf.* (Elymus) Haargras *n.*

Wydobrzeć, -rzeję, -rzałem, *vn. perf.* beſſer werden, gut und heil werden, geneſen.

Wydobrzenie, -nia, *sn.* Ausheilen *n.*

Wydobycie, -cia; **Wydobywanie,** -nia, *sn.* Herausnehmen *n.*, Herausholen *n.*, Hervorholen *n.*, Herausziehen *n.*; Abbauen *n.*, Abbau *m.* (von Bergwerken).

Wydobyć, -będę, -byłem, *va. perf.*; **Wydobywać,** -wam, -wałem, *va. imperf.* herausnehmen, herausziehen, hervorholen, herausbekommen, zum Vorſchein bringen; — sól z kopalni Salz aus den Gruben hervorholen, Salz bauen;

— miecza das Schwert ziehen; nie mogę — gwoździa ze ściany ich kann den Nagel nicht aus der Wand herausbekommen; — chustkę z kieszeni das Sacktuch aus der Tasche hervorholen; więcej nic z niego — nie mogłem mehr konnte ich aus ihm nicht herausbringen; — kamienie z ziemi Steine aus der Erde herausgraben; — się, *vr.* sich herausarbeiten, sich mit Mühe losmachen, sich herausdrängen; -byłem się z natłoku ich arbeitete mich aus dem Gedränge heraus; woda -bywa się z ziemi das Wasser dringt aus der Erde heraus; nie mogę się stąd — ich kann von hier nicht loskommen; — się na wolność sich frei machen.

Wydobytek, -tku, *pl.* -tki, *sm.* flüssiger Auszug, Infusion *f.*

Wydobywalny, Wydobywczy, *adi.* abbaufähig, exploitierbar; herauszubekommen, exploitationsfähig, ertragsfähig, ergiebig.

Wydoić, siehe: Wydajać.

Wydojrzeć, -rzeję, -rzałem, *vn. perf.* reif werden.

Wydojrzenie, -nia, *sn.* völliges Reifwerden.

Wydołać, -łam, -łałem, *vn. perf.* gewachsen sein, nachkommen können, bewältigen können; nie mogę — tej robocie ich kann diese Arbeit nicht bewältigen; nie możemy sami wszystkim sprawom — wir können allein nicht alle Angelegenheiten erledigen.

Wydoskonalać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Wydoskonalić**, -lę, -liłem, *va. perf.* vervollständigen, perfekt, vollständig machen, vervollkommnen; to ta sama maszyna, tylko -nalona das ist dieselbe Maschine, nur vervollkommnet.

Wydoskonalanie, Wydoskonalenie, -nia, *sn.* Vervollkommnung *f.*, Vervollständigung *f.*, Perfektion *f.*

Wydostać, -tanę, -tałem, *va. perf.*; **Wydostawać**, -staję, -wałem, *va. imperf.* herausbekommen, herauskriegen; czyś -stał od niego pieniądze hast du von ihm Geld herausbekommen; staraj się od niego prawdę — trachte von ihm die Wahrheit herauszubekommen; — się, *vr.* loskommen, herauskommen; jak ja się stąd -nę wie komme ich da heraus; kto wpadł w jego ręce, ten się tak łatwo nie -nie wer in seine Hände fiel, wird nicht so leicht loskommen.

Wydostanie, Wydostawanie, -nia, *sn.* Herausbekommen *n*, Herauskriegen *n.*; — się, Herauskommen *n.*, Loskommen *n.*

Wydostarczać, -czam, -czałem, *vn. imperf.*; **Wydostarczyć**, -czę, -czyłem, *vn. perf.* hinreichen, ausreichen, langen.

Wydój, -doju, *pl.* -doje, *sm.* Melke *f.*, Ausgemelkte(s) *n.*, Melkertrag *m.*

Wydra, -dry, *pl.* -dry, *sf.* Fischotter *f.*; — egipska Pharaonsmaus *f.*

Wydrabiać, -biam, -białem, *va. imperf.*; **Wydrobić**, -bię, -biłem, *va. perf.* ausbröckeln, verbröckeln.

Wydrabianie, -nia, *sn.* Ausbröckeln *n.*, Verbröckeln *n.*

Wydrapać, -pię, -pałem, *va. perf.*; **Wydrapywać**, -puję, -wałem, *va. imperf.* auskratzen, herauskratzen; — komu oczy jmndm die Augen auskratzen; — się, *vr.* hinaufklettern, sich mit Mühe hinaufarbeiten; — się na wysoką górę auf einen hohen Berg hinaufklettern; — się z czego sich aus etw. herausarbeiten.

Wydrapanie, Wydrapywanie, -nia, *sn.* Auskratzen *n.*; — się Hinaufklettern *n.*; Herausarbeiten *n.*

Wydrążać, -żam, -żałem, *va. imperf.*; **Wydrążyć**, -żę, -żyłem, *va. perf.* aushöhlen, höhlen.

Wydrążanie, Wydrążenie, -nia, *sn.* Aushöhlen *n.*; Aushöhlung *f.*, Ausarabung *f.*

Wydresować, Wytresować, -suję, -wałem, *va. perf.* dressieren.

Wydresowanie, Wytresowanie, -nia, *sn.* Dressieren *n.*, Dressur *f.*

Wydręczenie, -nia, *sn.* Ausmartern *n.*, Herausquälen *n.*, Abquälen *n.*

Wydręczyć, -czę, -czyłem, *va. perf.* abquälen, herausquälen, herauspressen.

Wydrobki, -ków, *plur. tant. sn.* herausgebrockte Krumen.

Wydroże, -ża, *pl.* -ża, *sn.* — skaliste Felsenhöhle *f.*

Wydrożyć, -żę, -żyłem, *va.* und *vn. perf.* vom Wege abschweifen.

Wydrukować, -kuję, -wałem, *va. perf.* drucken, abdrucken; -wali to zaraz w swojej gazecie sie druckten es gleich in ihrer Zeitung.

Wydrukowanie, -nia, *sn.* Drucken *n.*

Wydrwić, -wię, -wiłem, I. *va. perf.*; **Wydrwiwać**, -wam, -wałem, I. *va. imperf.* 1) auslachen; 2) ausschwindeln, herausschwindeln, herauslocken; II. się, *vr.* sich losschwindeln, sich durch List befreien, aus dem Handel ziehen.

Wydrwienie, Wydrwiwanie, -nia, *sn.* 1) Auslachen *n.*; 2) Herausschwindeln *n.*

Wydrwigrosz, -a, *pl.* -e, *sm.* Geldauslocker *m.*, Geldausschneider *m.*, Betrüger *m.*

Wydrzeć, -drę, -darłem, *va. perf.*; **Wydzierać**, -ram, -rałem, *va. imperf.* herausreißen, herauszerren; — komu co z ręki jmndm etw. aus der Hand reißen; byłbym mu oczy -darł ich hätte ihm die Augen ausgekratzt; — kartki z książek Blätter aus den Büchern herausreißen; — kogo z rąk matki jmndn den Händen der Mutter entreißen; — kogo śmierci jmndn dem Tode entreißen; — komu tajemnicę jmndm ein Geheimnis entreißen; — się, *vr.* sich losreißen, sich zu entreißen suchen; -darł się z rąk dozorców i rzucił się z okna er entwand sich den Händen

der Wärter und stürzte sich aus dem Fenster; — się z czyich objęć sich aus jmnds Armen reißen; — się do czego sich um etw. reißen; jeżeli mi się uda — się stąd wenn es mir gelingt, mich von hier herauszureißen.

Wydrzeć, -drzeję, -drzałem, *vn. imperf.* wild, scheu werden; entarten.

Wydrzeźniać, -niam, -niałem, *va.* und *vn. imperf.* nachäffen, verspotten, höhnen.

Wydrzygrosz, -a, *pl.* -e, *sm.* Gelderpresser *m.*

Wydrzyk, -a, *pl.* -i, *sm.* Raubmöwe *f.*; — pasożytny Strunkjäger *m.*

Wydrzymać się, -mię, -małem, *vr. perf.* (sich) ausschlummern.

Wydubnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* innerlich hohl werden.

Wydubniałość, -ści, *sing. tant. sf.* Hohlheit *f.*, Höhlung *f.*

Wyduchnąć, -nę, -nąłem, *va. perf.* aushauchen.

Wydumać, -mam, -małem, *va. perf.* ausdenken, ersinnen; *vn.* zu sinnen aufhören.

Wydumanie, -nia, *sn.* Ersinnen *n.*, Erdenken *n.*

Wydurzać, -rzam, -rzałem, *va. imperf.*; **Wydurzyć**, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* erschwindeln, durch Schwindel herausbekommen, ausfoppen.

Wydurzanie, Wydurzenie, -nia, *sf.* Erschwindeln *n.*, Ausfoppen *n.*

Wydusić, -szę, -siłem, *va. perf.*; **Wyduszać**, -szam, -szałem, *va. imperf.* auspressen, ausdrücken, herauspressen, erpressen.

Wyduszenie, Wyduszanie, -nia, *sn.* Herauspressen *n.*, Herausdrücken *n.*

Wydychać, -cham, -chałem, I. *va. imperf.*; **Wytchnąć**, -tchnę, -tchnąłem, I. *va. perf.* ausatmen, aushauchen; wdychać i — einatmen und ausatmen; II. *vn.* ausschnauben, ausschnaufen; daj mi -tchnąć laß mich ausschnauben; dać koniom -tchnąć die Pferde ausruhen lassen.

Wydychanie, -nia; **Wytchnięcie**, -cia; **Wytchnienie**, -nia, *sn.* 1) Ausatmen *n.*; 2) Ausschnauben *n.*, Ausschnaufen *n.*; bez -tchnienia unermüdlich.

Wydymać, Wydymanie, siehe: Wydąć, Wydęcie.

Wydyszać, -szam, -szałem, *va. imperf.* keuchend von sich geben.

Wydziać, -dzieję, -działem, *va. perf.*; **Wydziewać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* 1) ausklеiden, ausziehen; 2) ausarbeiten, verfertigen.

Wydział, -u, *pl.* -y, *sm.* Ausschuß *m.*; Abteilung *f.*; Fakultät *f.*; — krajowy Landesausschuß *m.*; — handlowy kommerzielle Abteilung; — ruchu techniczny technische Verkehrsabteilung.

Wydziałowy, *adi.* Ausschuß-, Abteilungs-, Fakultäts-; szkoła -wa Bürgerschule; -wa pieczęć Fakultätssiegel *n.*

Wydzianie, Wydziewanie, -nia, *sn.* 1) Verfertigung *f.*, Ausarbeitung *f.*; 2) Ausziehen *n.*, Auskleiden *n.*

Wydziedziczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Wydziedziczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* enterben, von der Erbschaft ausschließen.

Wydziedziczanie, Wydziedziczenie, -nia, *sn.* Enterbung *f.*

Wydzielacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Scheider *m.*, Absonderer *m.*, Distribuent *m.*

Wydzielać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Wydzielić**, -lę, -liłem, *va. perf.* 1) austeilen, absondern, zuteilen; -lano im podczas oblężenia tylko po pół bochenka chleba dziennie man teilte ihnen während der Belagerung nur einen halben Laib Brot täglich zu; — synowi część na niego przypadającą dem Sohne den auf ihn entfallenden Teil zuteilen; 2) absondern, aussondern, segregieren; te gruczoły wydzielają ciecz lepką diese Drüsen sondern eine klebrige Substanz ab; 3) — się, *vr.* sich absondern.

Wydzielanie, Wydzielenie, -nia, *sn.* 1) Austeilen *n.*, Absondern *n.*, Absonderung *f.*; — kruszczu z rudy Scheiden *n.*, Ausscheiden *n.*; — złota Goldscheidung *f.*, 2) Absonderung *f.*, Sekretion *f.*

Wydzielina, -ny, *pl.* -ny, (gewöhnlich im *plur.* gebraucht) *sf.* Aussonderung *f.*, Sekret *n.*

Wydzielnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Feldabteiler *m.*

Wydzielność, -ści, *sing. tant. sf.* Absonderungsfähigkeit *f.*

Wydzielny, *adi.*; **Wydzielnie**, *adv.* absonderbar, abgesondert.

Wydzieracz, -a, *pl.* -e, *sm.* Erpresser *m.*

Wydzierczy, *adi.* räuberisch, erpresserisch.

Wydziergać, -gam, -gałem, *va. perf.* schlingen, ausnähen.

Wydziergnąć się, -gnę, -gnąłem, *vr. perf.* sich herauswickeln.

Wydzierstwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* Raub *m.*, Raubsucht *f.*

Wydzierżawiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Wydzierżawić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* verpachten, pachten.

Wydzierżawianie, Wydzierżawienie, -nia, *sn.* Verpachtung *f.*, Pachten *n.*

Wydzierżeć, -żę, -żyłem, *va. perf.* aushalten.

Wydziobać, -bię, -bałem, *va. perf.*; **Wydziobywać**, -buję, -wałem, *va. imperf.* ausbecken, auspicken; herausklauben; ptaki -bały jagody die Vögel haben die Beeren ausgepickt.

Wydziobanie, Wydziobywanie, -nia, *sn.* Auspicken *n.*; Ausklauben *n.*

Wydziwek, -wka, *pl.* -wki, *sm.* Apostasia (Pflanze).

Wydziwiać, -wiam, -wiałem, I. *vn. imperf.* wunderliches, tolles, albernes Zeug treiben; II. —, *va. imperf.*; **Wydziwić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* Dummheiten machen; III. — się, *vr.* sich wundern, bewundern; nie mógł się —, że

tak prędko skończyłem er konnte sich nicht genug wundern, daß ich so schnell fertig war.

Wydziwianie, Wydziwienie, -nia, *sn.* wunderliches, tolles Treiben.

Wydzwaniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Wydzwonić,** -nię, -niłem, *va. perf.* 1) ausläuten, ausklingeln; zegar -wonił szóstą die Uhr hat sechse geschlagen; 2) in den Bann tun, von der Kanzel verfluchen.

Wydzwanianie, Wydzwonienie, -nia, *sn.* 1) Ausläuten, Herausklingeln *n.*, Stundenschlagen *n.*; Geläute *n.*

Wydźwigać, -gam, -gałem, *va. imperf.*; **Wydźwignąć,** -gnę, -gnąłem, *va. perf.* herausheben, emporheben, wieder aufrichten, herausstragen; — kogo jmndm auf die Beine helfen; — kogo z prochu jmndn aus dem Staube erheben, — się, *vr.* sich aufrichten, sich erheben; — się z choroby sich von einer Krankheit erholen; — się z niewoli sich der Sklaverei entraffen.

Wydźwiganie, -nia; **Wydźwignięcie,** -cia, *sn.* Aufrichten *n.*, Emporheben *n.*, Herausheben *n.*

Wyegzaminować, -nuję, -wałem, *va. perf.* examinieren, ausfragen, prüfen.

Wyegzaminowanie, -nia, *sn.* Ausfragen *n.*, Examinieren *n.*, Prüfen *n.*

Wyekskuzować, -zuję, -wałem, *va. perf.* entschuldigen; = Usprawiedliwić.

Wyekspedyować, -duję, -wałem, *va. perf.* expedieren, absenden; = Wyprawić.

Wyeksplikować, -kuję, -wałem, *va. perf.* explizieren, erklären; = Wyjaśnić.

Wyeksplikowanie, -nia, *sn.* Erklärung *f.*, Explikation *f.*; = Objaśnienie.

Wyekstabulować, -luję, -wałem, *va. perf.* extabulieren, im Grundbuche löschen; = Wypisać z księgi hipotecznej.

Wyemancypować, -puję, -wałem, *va. perf.* emanzipieren, selbständig machen, die Freiheit geben; — się, *vr.* sich emanzipieren, frei machen, selbständig werden; = Usamowolnić, Uwolnić.

Wyemancypowanie, -nia, *sn.* Emanzipieren *n.*, Freimachen *n.*

Wyfajdać, Wyfejdać się, -dam, -dałem, *vr. perf.* den Leib ausleeren.

Wyfalmować, -muję, -wałem, *va. perf.* abfäumen, den Faum abschöpfen, das geschmolzene Glas abschäumen.

Wyfermentować, -tuję, -wałem, *vn. perf.* ausgären.

Wyfiglować, -luję, -wałem, *va. perf.* herausschwindeln, herauslocken; — się, *vr.* sich herauswinden.

Wyfilozofować, -fuję, -wałem, *va. perf.* ausphilosophieren.

Wyfolgować, -guję, -wałem, *va. perf.*; — komu jmndm gänzlich nachgeben, nachsehen.

Wyformować, -muję, -wałem, *va. perf.* formen, Gestalt verleihen, ausbilden.

Wyforować, -ruję, wałem, *va. perf.* verjagen; — za drzwi zur Tür hinauswerfen, die Tür weisen.

Wyforowanie, -nia, *sn.* Verjagen *n.*

Wyfortelować, -luję, -wałem, *va. perf.* heraus-, wegkünsteln, überlisten.

Wyforytować, -tuję, -wałem, *va. perf.* — na co zu etw. befördern, verhelfen.

Wyfryzować, -zuję, -wałem, *va. perf.* ausfrisieren, brennen.

Wyfukać, -kam, -kałem, *va. perf.* durch Drohen, Poltern erzwingen, tüchtig heruntermachen, ausschelten.

Wyfutrować, -truję, -wałem, *va. perf.* ausfüttern, verkleiden.

Wyfutrowanie, -nia, *sn.* Ausfüttern *n.*, Verkleidung *f.*; Bretterverschalung *f.*

Wyga, -gi, *pl.* -gi, *sm.* 1) alter Hund; 2) alte durchtriebene, schlaue Katze; 3) schlauer, durchtriebener, verschmitzter Mensch.

Wygacenie, -nia, *sn.* Faschinierung *f.*

Wygacić, -cę, -ciłem, *va. perf.* mit Reisern, Faschinen bebrücken, den Weg gangbar machen.

Wygadać, -dam, -dałem, I. *va. perf.*; **Wygadywać,** -duję, -wałem, I. *va. perf.* 1) ausplauschen, ausschwatzen, ausplappern; 2) bereden, räsonieren, schimpfen; nie -duj tyle na swoich przyjaciół schimpfe nicht so viel über deine Freunde; co on też na ciebie nie -dywał was hat er nicht über dich räsoniert; II. — się, *vr.* 1) sich sattsam ausreden, genug reden, plauschen; -dałem się za wszystkie czasy ich habe mich so ausgeplauscht, daß ich für alle Zeiten genug habe; nie umieć się — sich nicht ausdrücken können, nicht recht mit der Sprache heraus können; 2) ausplappern, ausschwatzen; nie powierz mu tajemnicy, bo on lubi się — vertraue ihm kein Geheimnis an, denn er schwatzt gern aus.

Wygadanie, Wygadywanie, -nia, *sn.* 1) Ausschwatzen *n.*, Ausplappern *n.*, Ausplauschen *n.*; 2) Bereden *n.*; Nachsagen *n.*

Wygadzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Wygodzić,** -dzę, -dziłem, *va. perf.* anbequemen, anpassen; nach Willen machen, zurecht machen; leihen; — komu czem jmndm durch etw. aus einer Verlegenheit aufhelfen, ihm mit etw. dienen, ihm eine Gefälligkeit erweisen.

Wygadzanie, -nia, *sn.* Anbequemen *n.*, Anpassen *n.*; Zurechtmachen *n.*; Leihen *n.*

Wygajać, -jam, -jałem, *va. imperf.*; **Wygoić,** -ję, -iłem, *va. perf.* ausheilen; — ranę die Wunde ausheilen; — się, *vr.* ausheilen, heil werden.

Wygajać, -jam, -jałem, *va. imperf.*; **Wygaić,** -ję, -iłem, *va. perf.* 1) aushegen, im Walde das Haurevier ausstecken; 2) — kogo jmndn verweisen, vertreiben.

Wygajanie, Wygojenie, -nia, *sn.* Ausheilen *n.*, Heilen *n.*

Wygajanie, Wygajenie, -nia, *sn.* 1) Aushegen *n.*; 2) Vertreiben *n.*

Wygalać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Wygolić,** -lę, -liłem, *va. perf.* 1) ausrasieren, abrasieren, kahl scheren; — komu tonzurę jmndm die Tonsur ausrasieren; 2) — kogo jmndn ausrupfen, der Geldmittel entblößen; 3) schlagen, ohrfeigen; 4) schnell, in einem Atem austrinken.

Wygalanie, Wygolenie, -nia, *sn.* 1) Aus-, Abrasieren *n.*; 2) Entblößen *n.*; 3) Schlagen *n.*; 4) rasches Austrinken.

Wyganiać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Wygonić,** -nię, -niłem; **Wygnać,** -nam, -nałem, *va. perf.*; 1) austreiben, vertreiben, verjagen, verweisen, ausweisen, heraustreiben; herausstöbern; bydło — na pole das Vieh aufs Feld treiben; — psa z pokoju den Hund aus dem Zimmer jagen; — nieprzyjaciela z kraju den Feind aus dem Lande vertreiben; — kogoś z kraju jmndn des Landes verweisen; z ojców swych ziemi przez wroga -nany aus dem Lande seiner Väter vom Feinde vertrieben; — miłość z serca die Liebe aus dem Herzen verbannen.

Wyganianie, Wygonienie, -nia, *sn.* Austreiben *n.*, Vertreiben *n.*, Verjagen *n.*, Verweisen *n.*, Verbannen *n.*

Wyganić się, -nię, -niłem, *vr. perf.* sich sattsam austadeln, tadelnd aussprechen.

Wygarbiać, -biam, -białem, *va. imperf.*; **Wygarbić,** -bię, -biłem, *va. perf.* buckelig machen.

Wygarbianie, Wygarbienie, -nia, *sn.* Buckeligmachen *n.*; Ausbuckelung *f.*, Buckel *m.*

Wygarbować, -buję, -wałem, *va. perf.* ausgerben; durchprügeln, durchwichsen.

Wygarbowanie, -nia, *sn.* Ausgerben *n.*; Auswichsen *n.*, Durchprügeln *n.*

Wygardłować, -dłuję, -wałem, *va. perf.* mit Lebensgefahr erringen, erschwingen.

Wygardłowanie, -nia, *sn.* Erschwingen *n.*, Erringen *n.* mit Lebensgefahr.

Wygarniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Wygarnąć,** -nę, -nąłem, *va. perf.* ausscharren, herausscharren, herauslesen; — ziarnka z gnoju Körner aus dem Miste herausscharren; — kartofle z popiołu die Kartoffeln aus der Asche herausscharren; — się, *vr.* zum Vorschein kommen, hervorbrechen, hervorkommen.

Wygarnianie, Wygarnienie, -nia; **Wygarnięcie,** -cia, *sn.* Herausscharren *n.*, Herauslesen *n.*

Wygasać, -sam, -sałem, *vn. imperf.*; **Wygasnąć,** -nę, -nąłem, *vn. perf.* auslöschen, verlöschen, erlöschen; ausgehen; pamięć jego czynów nigdy nie -śnie die Erinnerung an seine Taten wird nie erlöschen; z nim -sła męska linia rodziny mit ihm ist die männliche Linie der Familie erloschen.

Wygasanie, -nia; **Wygaśnięcie,** -cia, *sn.* Erlöschen *n.*, Ausgehen *n.*

Wygaszać, -szam, -szałem, *va. imperf.*; **Wygasić,** szę, -siłem, *va. perf.* auslöschen, unterdrücken.

Wygaszanie, Wygaszenie, -nia, *sn.* Auslöschen *n.*

Wygatunkować, -kuję, -wałem, *va. perf.* ausortieren, aussondern.

Wygatunkowanie, -nia, *sn.* Aussondern *n.*, Ausortieren *n.*

Wygawędzenie, -nia, *sn.* Ausplauschen *n.*

Wygawędzić, -dzę, -dziłem, *va. perf.* ausplauschen.

Wygdakać, -kam, -kałem, *va. perf.* ausgackern.

Wygdakanie, -nia, *sn.* Ausgackern *n.*

Wygderać, -ram, -rałem, *va. perf.* ausschimpfen, auszanken; — co etw. erknurren.

Wygęgać, -gam, -gałem, *va. perf.* ausschnattern.

Wygęganie, -nia, *sn.* Ausschnattern *n.*

Wygiąć, -gnę, -giąłem, *va. perf.*; **Wyginać,** -nam, -nałem, *va. imperf.* biegen, umbiegen, ausbiegen, verbiegen, beugen; całkiem -giąłaś kapelusz du hast den Hut ganz verbogen; nóż jest całkiem -gięty das Messer ist ganz verbogen; — się, *vr.* sich biegen.

Wyginanie, -nia; **Wygięcie,** -cia, *sn.* Biegen *n.*; Biegung *f.*, Bug *m.*, Einbiegung *f.*; — sprężyny Einbiegung der Feder; — trwałe bleibende Einbiegung.

Wyginąć, -nę, -nąłem, *vn. perf.* aussterben, ausgehen, eingehen; verschwinden, verkommen, verloren gehen; ten rodzaj antylopy -nął całkiem diese Antilopengattung ist ganz ausgestorben; wszystkie nam drzewa -nęły alle Bäume sind uns eingegangen; w tej bitwie wszyscy -nęli in dieser Schlacht haben alle den Tod gefunden; cały ród -nął das ganze Geschlecht ist erloschen.

Wyginięcie, -cia, *sn.* Aussterben *n.*, Erlöschen *n.*, Eingehen *n.*, Vergehen *n.*

Wygląd, -u, *pl.* -y, *sm.* Aussehen *n.*; twój zły — mnie niepokoi dein schlechtes Aussehen beunruhigt mich.

Wyglądać, -dam, -dałem, I. *vn. imperf.*; **Wyglądnąć,** -nę, -nąłem, I. *vn. perf.*; 1) aussehen, ausschauen; czemu dziś tak źle -dasz? warum schaust du heute so schlecht aus?; to jest człowiek, który nigdy dobrze nie -da, a pomimo tego jest zawsze zdrów das ist ein Mensch, der nie gut ausschaut und trotzdem immer gesund ist; ten mi coś -da na złodzieja der kommt mir wie ein Dieb vor; jakby to brzydko -dało, gdyby . . . wie häßlich würde das ausschauen, wenn . . .; ależ to głupio -dało das hat aber dumm ausgeschaut; 2) herausschauen, hinaussehen; — przez okno zum Fenster hinausschauen; — z

czego aus etw. herausſchauen, herausgucken, heraushängen, herausragen; II. *va.* erwarten, nach etwas ausſchauen; —kogo, czego nach jmndm, etw. ſchauen, jmndn, etw. erwarten; -dam cię od rana ich erwarte dich ſeit dem Morgen; próżno -dasz pomocy umſonſt ſchauſt du dich nach Hilfe um.

Wyglądałka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Guckrübe *f.*

Wyglądanie, -nia; **Wyglądnięcie**, -cia, *sn.* 1) Ausſchauen *n.*, Ausſehen *n.*; 2) Hinausſchauen *n.*, Hinausſehen, Hinausgucken *n.*, Hinausragen *n.*

Wyglijować, -juję, -wałem, *va. perf.* Ausglühen *n.*

Wyglijowanie, -nia, *sn.* Ausglühen *n.*

Wyglizować, -zuję, -wałem, *va. perf.* ausrotten, vernichten.

Wygłada = Zagłada.

Wygładek, -dka, *pl.* -dki, *sm.* Endomychus (Inſektenart).

Wygładnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* glatt werden.

Wygładzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Wygładzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* 1) ausglätten, glätten, glatt machen; deskę — ein Brett abhobeln; 2) vertilgen, ausrotten; ażeby myszy wytruć i świerszcze -dzić um die Mäuſe zu vergiften und die Grillen auszurotten; — co z pamięci etw. aus dem Gedächtniſſe ſtreichen.

Wygładzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Wygłodzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* aushungern.

Wygładzanie, **Wygładzenie**, -nia, *sn.* 1) Ausglätten *n.*; 2) Ausrotten *n.*, Vertilgen *n.*; 3) = **Wygłodzenie**, Aushungern *n.*

Wygładzoność, -ści, *sing. tant. sf.* Glätte *f.*, Glattheit *f.*, Ausgeglättete(s) *n.*; gewandtes, weltmänniſches Weſen, gute Manieren.

Wygłaskać, -skam, -skałem, *va. perf.*; **Wygłaskiwać**, -skuję, -wałem, *va. imperf.* herausſtreicheln, glattſtreicheln; durch Schmeichelei erreichen.

Wygłaszać, -szam, -szałem, *va. imperf.*; **Wygłosić**, -szę, -siłem, *va. perf.* ausſprechen, verkünden; vortragen; — wykład einen Vortrag halten; nie -szaj swych przewrotnych zasad ſprich nicht deine verkehrten Grundſätze aus, verbreite nicht ꝛc.

Wygłaszanie, **Wygłoszenie**, -nia, Verkünden *n.*, Ausſprechen *n.*, Vortragen *n.*

Wygłobiać, -biam, -białem, *va. imperf.*; **Wygłębić**, -bię, -biłem, *va. perf.* 1) vertiefen, aushöhlen, tief aushöhlen; 2) ergründen, erforſchen.

Wygłodnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* aushungern, hungrig werden; -niały ausgehungert.

Wygłodnienie, -nia, *sn.* Ausgehungertheit *f.*

Wygłodzić, ſ. Wygładzać.

Wygmatwać, -wam, -wałem, *va. perf.* herauswickeln, entwirren, aus dem Gewirr herausbringen.

Wygmatwanie, -nia, *sn.* Entwirren *n.*, Herauswickeln *n.*

Wygmerać, -ram, -rałem, *va. perf.* mühſam herausfinden, herauskramen, herausſuchen.

Wygmeranie, -nia, *sn.* Herausfinden *n.*, Herausſuchen *n.*, Herauskramen *n.*

Wygnać, ſiehe: Wyganiać.

Wygnanie, -nia, *sn.* Verbannung *f.*, Exil *n.*; skazać na — verbannen; trzy lata spędziłem na -niu drei Jahre habe ich in der Verbannung zugebracht.

Wygnaniec, -ńca, *pl.* -ńcy, *sm.* Verbannte(r) *m.*, Landesverwieſene(r) *m.*

Wygnanka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Verbannte *f.*, Landesverwieſene *f.*

Wygnańczy, *adi.* Verbannungs-, Verbannten-.

Wygnarować, -ruję, -wałem, *va. perf.* ernähren, unterhalten.

Wygniatać, -tam, -tałem, *va. imperf.*; **Wygnieść**, -gniotę, -gniotłem, *va. perf.* auskneten, ausdrücken, auspreſſen; — sok z jagód den Saft aus den Beeren preſſen; — coś z gliny etw. aus Ton kneten.

Wygniatanie, nia; **Wygniecenie**, -nia, *sn.* Auskneten *n.*, Auspreſſen *n.*

Wygniatalnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Keſſelſchmiede *f.*; Blechpreßanſtalt *f.*; Preßmaſchine *f.*, Formmaſchine *f.*

Wygnicie, -cia, *sn.* Ausfaulen *n.*

Wygnić, -gniję, -gniłem, *vn. perf.* ausfaulen.

Wygnieciarka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Stanzmaſchine *f.*, Nutſtoßmaſchine *f.*

Wygnieździć się, -żdżę, -ździłem, *vr. perf.* zur Welt kommen (von Vögeln); = Wylęgnąć się.

Wygniotki, -tków, *plur. tant.* Treber *pl.*, Treſter *pl.*, Drüſen *pl.*

Wygnoić, -ję, -iłem, *va. perf.* ganz aus-, durchfaulen laſſen; den Acker gut düngen, miſten.

Wygnojenie, -nia, *sn.* Durchdüngen *n.*

Wygoda, -dy, *pl.* -dy, *sf.*; *dim.* **Wygódka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Bequemlichkeit *f.*, Komfort *m.*; lubić -dę die Bequemlichkeit lieben; mieszkanie urządzone z wszystkiemi -dami eine mit allem Komfort ausgeſtattete Wohnung; będziesz miał wszelkie -dy, tak jakbyś był u siebie w domu du wirſt jede Bequemlichkeit haben, als ob du bei dir zu Hauſe wäreſt.

Wygodniś, -sia, *pl.* -sie, *sm.* Weichling *m.*, die Bequemlichkeit liebender Menſch.

Wygodny, *adi.*; **Wygodnie**, *adv.* 1) bequem, komfortabel, gemächlich; prowadzić -ne życie ein bequemes Leben führen; -na droga prowadzi pod górę ein bequemer Weg führt bergauf; całkiem -dnie urządzone ganz komfortabel eingerichtet; 2) willfährig, gefällig.

Wygodzenie, -nia, *sn.* Anbequemen *n.*, Anpaſſen, Zurechtmachen *n.*

Wygodzić, ſiehe: Wygadzać.

Wygoić, ſiehe Wygajać.

Wygoleć, -leję, -lałem, *vn. perf.* nackt, kahl werden.

Wygolenie, -nia, *sn.* Ausraſieren *n.*

Wygolić, ſiehe Wygalać.

Wygołocić, -cę, -ciłem, *va. perf.* berauben, entblößen, ausleeren.

Wygon, -u, *pl.* -y, *sm.* Trift *f.*, Viehweg *m.*, Viehweide *f.*, Durchtrieb *m.*

Wygonić, ſiehe: Wyganiać.

Wygonica, -cy, *pl.* -ce, *sf.*; *dim.* **Wygonka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* letzte Beetfurche.

Wygonowy, *adi.* Viehweide=, Viehweg=, Triften=.

Wygorewać, -wam, -wałem, *vn. imperf.*; **Wygorzeć**, -rzeję, -rzałem, *vn. perf.* ausgebrannt, ausgedarrt werden, ausbrennen.

Wygorewanie, Wygorzenie, -nia, *sn.* Ausdarren *n.*, Ausbrennen *n.*; — wielkiego pieca Ausbrand *m.* des Hochofens.

Wygorsować, -suję, -wałem, *va. perf.* ausſchneiden, entblößen; ein ausgeſchnittenes Kleid anziehen; — się, *vr.* die Bruſt entblößen.

Wygorsowanie, -nia, *sn.* Ausſchneiden *n.*, Ausſchnitt *m.*; Entblößen *n.* der Bruſt.

Wygorzałość, -ści, *sing. tant. sf.* Ausgebranntheit *f.*, Ausgebranntſein *n.*

Wygorzelina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* ausgebranntes Erdreich.

Wygospodarować, -ruję, -wałem; **Wygospodarzyć**, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* auswirtſchaften, durch die Wirtſchaft erreichen; für die Wirtſchaft ausgeben.

Wygotować, -tuję, -wałem, *va. perf.*; **Wygotowywać**, -wuję, -wałem, *va. imperf.* 1) auskochen, auskochen laſſen; 2) ausfertigen; fertigſtellen.

Wygotowanie, Wygotowywanie, -nia, *sn.* 1) Auskochen *n.*; 2) Ausfertigen *n.*; Ausfertigung *f.*

Wygódka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) ſiehe Wygoda; 2) Abtritt *m.*, Abort *m.*, Abortsgebäude *n.*, Retirade *f.*; — z zamknięciem wodnem Waſſerkloſett *n.*

Wygórować, -ruję, -wałem, *vn. perf.* ſich emporſchwingen, ſich emporheben, den höchſten Gipfel erreichen, kulminieren; übertreffen; -wany bis aufs höchſte geſteigert, übertrieben.

Wygrabiać, -biam, -białem, *va. imperf.*; **Wygrabić**, -bię, -biłem, *va. perf.* herausrechen, herausharken; (bildl.) ausplündern; ausrauben.

Wygrabianie, Wygrabienie, -nia, *sn.* Herausrechen *n.*, Herausharken *n.*

Wygrabki, -ków, *plur. tant.* mit der Harke ausgeriſſenes Zeug.

Wygracować, -cuję, -wałem, *va. perf.* mit der Harke glatt machen.

Wygrać, -gram, -grałem, *va. perf.*; **Wygrywać**, -wam, -wałem, *va. perf.* 1) gewinnen; — zakład eine Wette gewinnen; — bitwę die Schlacht gewinnen; — pieniądze w karty Geld im Kartenſpiel gewinnen; — proces einen Prozeß gewinnen; myślisz, żeś na tem wiele -grał? glaubſt du dadurch viel gewonnen zu haben?; 2) ſpielen, muſizieren; -wać na fortepianie Verſchiedenes auf dem Klavier ſpielen.

Wygramolić się, -molę, -iłem, *vr. perf.* ſich mit Mühe herausarbeiten.

Wygrana, -nej, *pl.* -nej, *sf.* 1) Sieg *m.*; 2) Gewinſt *m.*, Treffer *m.*; dać za -ną das Spiel gewonnen geben; główna — Haupttreffer; nie daję jeszcze za -ną ich gebe das Spiel noch nicht auf.

Wygraniczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Wygraniczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* abgrenzen, abſondern.

Wygraniczanie, Wygraniczenie, -nia, *sn.* Abgrenzen *n.*, Abſondern *n.*

Wygranie, Wygrywanie, -nia, *sn.* 1) Gewinnen *n.*; 2) Ausſpielen *n.*

Wygrażać, -żam, -żałem, *va. imperf.*; **Wygrozić**, -żę, -ziłem, *va. perf.* durch Drohungen abnötigen.

Wygrażanie, Wygrożenie, -nia, *sn.* Erzwingen *n.*, Abnötigen *n.* durch Drohung.

Wygrążać, -żam, -żałem, *va. imperf.*; **Wygrążyć**, -żę, -żyłem, *va. perf.* unter dem Waſſer hervorholen.

Wygrążanie, Wygrążenie, -nia, *sn.* Hervorholen *n.* aus dem Waſſer.

Wygryz, -u, *pl.* -y, *sm.* Mäuſe=, Wurmfraß *m.*

Wygryzać, -zam, -załem, I. *va. imperf.*; **Wygryźć**, -zę, -złem, I. *va. perf.*; 1) ausbeißen, hineinbeißen, ausfreſſen; — dziurę w chlebie ein Loch im Brote ausfreſſen; arszenik -za żelazo Arſenik frißt das Eiſen aus, greift das Eiſen an; ropa -zła kawał ciała der Eiter hat ein großes Stück Fleiſch ausgefreſſen; 2) alles zu Tode beißen, erwürgen; wilk -gryzł całą oborę der Wolf hat den ganzen Stall Schafe erwürgt; 3) — kogo jmndn ausbeißen, vertreiben, verjagen; ciągłemi intrygami został -ziony z tego domu er wurde aus dieſem Hauſe durch ewige Intriguen vertrieben; stare pszczoły -zły młode die alten Bienen haben die jungen ausgebiſſen; II. — się, *vr.* ſich herausbeißen, ſich aufraffen; ſich von einer Krankheit erholen.

Wygryzanie, Wygryzienie, -nia, *sn.* Ausbeißen *n.*, Herausfreſſen *n.*

Wygryzmolenie, -nia, *sn.* Auskritzeln *n.*

Wygryzmolić, -lę, -liłem, *va. perf.* auskritzeln.

Wygrzać, -grzeję, -grzałem, I. *va. perf.*; **Wygrzewać**, -wam, -wałem, I. *va. imperf.* auswärmen, durchwärmen; — dla chorego łóżko das Bett für den Kranken durchwärmen; II. — się, *vr.* ſich wärmen, ſich erwärmen, ſich durchwärmen; kot się -wa

na słońcu die Katze wärmt ſich in der Sonne.

Wygrzanie, Wygrzewanie, -nia, *sn.* Erwärmen *n.*, Durchwärmen *n.*, Auswärmen *n.*; -wanie dula w ognisku fryszerskiem Wärmen der Schürbel; — wiązek żelaza Wärmen des Eiſens; — mierza Schwitzen *n.* des Meilers, Brühen.

Wygrzebać, -bię, -bałem, *va. imperf.*; **Wygrzebywać,** -buję, -wałem, *va. perf.* ausgraben, herausſcharren, herausgraben, hervorgraben; kogut -buje ziarnka z piasku der Hahn ſcharrt Samen aus dem Sande heraus; w nocy ktoś trupa -bał in der Nacht hat jmnd die Leiche ausgegraben.

Wygrzebanie, Wygrzebywanie, -nia, *sn.* Ausgraben *n.*, Herausſcharren *n.*, Hervorgraben *n.*

Wygrzecznić, -nię, -niłem, *va. perf.* artiger machen.

Wygrzecznieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* artiger werden.

Wygrzewacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Vorwärmofen *m.*, Vorwärmer *m.*

Wygrzmocenie, -nia, *sn.* Durchprügeln *n.*, Durchwalken *n.*

Wygrzmocić, -cę, -ciłem, *va. perf.* durchprügeln, durchwalken.

Wygubiać, -biam, -białem, *va. imperf.*; **Wygubić,** -bię, -biłem, *va. perf.* verlieren, herausverlieren; ausrotten, vertilgen, vernichten; -biłem pulares z kieszeni ich habe die Börſe aus der Taſche verloren; -bił ich wszystkich do szczętu er hat ſie alle bis zum letzten ausgerottet.

Wygubianie, Wygubienie, -nia, *sn.* Verlieren *n.*; Vertilgung *f.*, Ausrottung *f.*; środek na — brodawek, pluskw Warzen-, Wanzenvertilgungsmittel *n.*

Wygumować, -muję, -wałem, *va. perf.* ſteif gummieren.

Wygumowanie, -nia, *sn.* Gummieren *n.*

Wyguzdrać się, -dram, -drałem, *vr. perf.* nach vielem Tröbeln, Zaudern fertig werden.

Wygwarzać, -rzam, -rzałem, *va. imperf.*; **Wygwarzyć,** -rzę, -rzyłem, *va. perf.* ausplaudern; — się, *vr.* ſich ausplauſchen.

Wygwizdać, -dam, -dałem, *va. perf.*; **Wygwizdywać,** -duję, -wałem, *va. imperf.* ausphfeifen, pfeifend vortragen; sztukę jego -dano w teatrze ſein Stück wurde im Theater ausgepfiffen; czy potrafisz — tę melodyę? wirſt du dieſes Stück pfeifen können?

Wygwizdanie, Wygwizdywanie, -nia, *sn.* Ausphfeifen *n.*

Wygwoździć, -żdżę, -ździłem, *va. perf.* entnageln, die Nägel herausnehmen.

Wygzić, -żę, -ziłem, *va. perf.* durch Necken verjagen, vertreiben, zum Weggehen nötigen.

Wyhaftować, -tuję, -wałem, *va. perf.* ausſticken, ausnähen.

Wyhaftowanie, -nia, *sn.* Ausnähen *n.*, Ausſticken *n.*

Wyhajtować, -tuję, -wałem, *va. perf.* verhütten, ganz zu Aſche verbrennen.

Wyhałasować, -suję, -wałem, *va. perf.* durch Lärmen erreichen.

Wyhandlować, -luję, -wałem, *va. perf.* aushandeln.

Wyhandlowanie, -nia, *sn.* Aushandeln *n.*

Wyharować, -ruję, -wałem, *va. perf.* 1) durch ſchwere Arbeit erreichen, gewinnen, mühſam erarbeiten; 2) entkräften, ſchwächen.

Wyhartować, -tuję, -wałem, *va. perf.* härten, erhärten.

Wyhasać się, -sam, -sałem, *vr. perf.* ſich ſatt, müde ſpringen, tanzen.

Wyheblować, -bluję, -wałem, *va. perf.* aushobeln, glatthobeln.

Wyheblowanie, -nia, *sn.* Aushobeln *n.*, Glatthobeln *n.*

Wyhecować, -cuję, -wałem, *va. perf.* ausſchleifen, polieren, wetzen.

Wyhecowanie, -nia, *sn.* Ausſchleifen *n.*, Polieren *n.*, Wetzen *n.*

Wyhodować, -duję, -wałem, *va. perf.* aufziehen, aufzüchten, durch ſorgfältige Pflege großziehen.

Wyhodowanie, -nia, *sn.* Aufziehen *n.*, Aufzüchten *n.*

Wyhówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* belgiſche Senſe.

Wyhukać, -kam, -kałem, *va. perf.* 1) ein Getöſe von ſich geben; 2) durch Lärmen jmndn vertreiben; — co na kim etw. durch Lärmen bei jmndm erreichen.

Wyidealizować, -zuję, -wałem, *va. perf.* idealiſieren.

Wyidealizowanie, -nia, *sn.* Idealiſieren *n.*

Wyikrzać, -krzam, -krzałem, *va. imperf.*; **Wyikrzyć,** -krzę, -krzyłem, *va. perf.* den Fiſchrogen herausnehmen; — kogo jmndn berupfen, matt machen.

Wyikrzanie, Wyikrzenie, -nia, *sn.* Herausnehmen *n.* von Fiſchrogen.

Wyimek, -mku, *pl.* -mki, *sm.* Auszug *m.*

Wyiskać, -kam, -kałem, *va. perf.* auslaufen; ſorgfältig, mühſelig herausſuchen, herausklauben.

Wyiskanie, -nia, *sn.* Auslaufen *n.*

Wyiskrzać, -krzam, -krzałem, I. *va. imperf.*; **Wyiskrzyć,** -krzę, -krzyłem, I. *va. perf.* funkelnd erhellen, ſtrahlend erleuchten; -krzone gwiazdami niebo der hellgeſtirnte Himmel; II. — się, *vr.* 1) ſich ſchneuzen (von Sternen); 2) ſich entkräften; 3) — się na okup ſich ausbeuteln.

Wyiskrzanie, Wyiskrzenie, -nia, *sn.* Erhellen *n.*, Erleuchten *n.*; — się Schneuzen *n.*, Entkräften *n.*, Ausbeuteln *n.*

Wyistoczenie, -nia, *sn.* Vollführung *f.*

Wyistoczyć, -czę, -czyłem, *va. perf.* wirklich machen, vollführen.

Wyiścić, -szczę, -ściłem, *va. perf.* wahr machen, vollbringen, vollführen.

Wyjadacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Ausfresser *m.*, Schmarotzer *m.*

Wyjadać, -dam, -dałem, *va. imperf.*; **Wyjeść**, -jem, -jadłem, *va. perf.* ausessen, aufessen, aufzehren, ausfressen; — się, *vr.* sich vollfressen, schmarotzen; — się z czego sich ausbeißen.

Wyjadanie, Wyjedzenie, -nia, *sn.* Aufessen *n.*, Ausfressen *n.*, Aufzehren *n.*

Wyjałowiać, -wię, -wiałem, *va. imperf.*; **Wyjałowić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* unfruchtbar machen.

Wyjałowieć, -wieję, -wiałem, *vn. perf.* unfruchtbar werden.

Wyjarzmiać, -miam, -miałem, *vr. imperf.*; **Wyjarzmić**, -mię, -miłem, *va. perf.* entjochen, vom Joche befreien, aus dem Joche ausspannen.

Wyjarzmienie, -nia, *sn.* Entjochen *n.*

Wyjaśniać, -niam, -niałem, I. *va. imperf.*; **Wyjaśnić**, -nię, -niłem, I. *va. perf.* 1) aufheitern, aufhellen; -nij czoło heitere deine Stirn auf; — niebo den Himmel heiter machen; 2) erklären, aufklären, Aufschluß geben; -nij mi proszę tę część twego listu erkläre mir, bitte, diesen Teil deines Briefes; II. — się, *vr.* 1) sich aufheitern, sich erhellen; -nia się es fängt an, sich aufzuheitern; 2) sich aufklären; to nieporozumienie już się -niło dieses Mißverständnis wurde schon aufgeklärt.

Wyjaśnianie, Wyjaśnienie, -nia, *sn.* 1) Erklärung *f.*, Aufschluß *m.*; 2) Aufheiterung *f.*, Erhellung *f.*

Wyjaśnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* hell, heiter werden.

Wyjawiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Wyjawić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* enthüllen, entdecken, an den Tag, ans Licht bringen, eröffnen, offenbaren, mitteilen, verraten; — komuś tajemnicę jmndm ein Geheimnis entdecken; -wić myśl swoją seine Gedanken enthüllen; — swój plan seinen Plan eröffnen; — się, *vr.* herauskommen, bekannt werden, zum Vorschein kommen, sich zeigen.

Wyjawianie, Wyjawienie, -nia, *sn.* Entdeckung *f.*, Mitteilung *f.*, Offenbaren *n.*

Wyjazd, -u, *pl.* -y, *sm.* Ausfahrt *f.*, Abreise *f.*, Abfahrt *f.*, Ausfahren *n.*; musiałem odłożyć swój — ich mußte meine Abreise verschieben; byliśmy przy -jeździe pociągu wir waren bei der Abfahrt des Zuges.

Wyjazdowy, *adi.* Abfahrts-.

Wyjąć, -jmę, -jąłem, *va. perf.*; **Wyjmować**, -muję, -wałem, *va. imperf.* 1) herausnehmen, ausnehmen, ausziehen; — kulę z rany die Kugel aus der Wunde herausziehen; — miecz z pochwy das Schwert aus der Scheide ziehen; -jął kieskę z kieszeni er zog die Börse aus der Tasche heraus; wyjm wszystko z pudełka nimm alles aus der Schachtel heraus; — chleb z pieca das Brot aus dem Ofen schieben; — komu coś z ust jmndm etw. aus der Seele sprechen, jmndm das Wort von der Zunge nehmen; — najpiękniejsze kawałki z jakiegoś pisma die schönsten Stellen aus einer Schrift herausnehmen; 2) ausnehmen, ausschließen; ta ustawa nie -muje nikogo dieses Gesetz macht keine Ausnahmen; -jąwszy mit Ausnahme, ausgenommen; -jęty z pod prawa rechtlos, der Rechte verlustig.

Wyjądrzać, -drzam, -drzałem, *va. imperf.*; **Wyjądrzyć**, -drzę, -drzyłem, *va. perf.* 1) den Kern herausnehmen; 2) auseinandersetzen, erklären.

Wyjądrzanie, Wyjądrzenie, -nia, *sn.* 1) Herausnehmen *n.* des Kernes; 2) Auseinandersetzen *n.*, Erklären *n.*

Wyjąkać, -kam, -kałem; **Wyjąknąć**, -nę, -nąłem, *va. perf.*; **Wyjąkiwać**, -kuję, -wałem, *va. perf.* herausstottern, stotternd herausbringen, herausstammeln.

Wyjąkanie, Wyjąkiwanie, -nia; **Wyjąknięcie**, -cia; *sn.* Herausstottern *n.*, Herausstammeln *n.*

Wyjątek, -tku, *pl.* -tki, *sm.* 1) Ausnahme *f.*; niema reguły bez -tku (es gibt) keine Regel ohne Ausnahme; wszyscy bez -tku głosowali za nim alle ohne Ausnahme stimmten für ihn; 2) Auszug *m.*; czytałem tylko -tki z tej powieści ich habe nur Auszüge aus diesem Roman gelesen.

Wyjątkowy, *adi.*; **Wyjątkowo**, *adv.* Ausnahme-, Ausnahms-, ausnahmsweise.

Wyjątrzyć, -trzę, -trzyłem, *va. perf.* auseitern, ausschwären.

Wyjątrzenie, -nia, *sn.* Auseitern *n.*, Abschwären *n.*

Wyjec, -jca, *pl.* -jce, *sm.* Brüllaffe *m.*

Wyjechać, -jadę, -chałem, *vn. perf.*; **Wyjeżdżać**, -dżam, -dżałem, *vn. imperf.* ausfahren, hinausfahren; abreisen; — za granicę ins Ausland fahren; — komu naprzeciw jmndm entgegenfahren; -chał w trzy dni po ślubie er ist drei Tage nach der Hochzeit abgereist; — z czem mit etw. vorgeritten kommen, etw. auftischen, aufs Tapet bringen; zawsze -dżasz ze swoim majątkiem du erzählst mir immer von deinem Vermögen; zawsze -dzie z czemś niepotrzebnem er platzt immer mit etw. Unnötigem heraus; znowu mi z tem -dżasz? kommst du mir wieder damit?; — z czem jak z ślepą kobyłą na targ mit etw. zur Unzeit herausplatzen.

Wyjechanie, Wyjeżdżenie, -nia, *sn.* Ausfahren *n.*, Herausfahren *n.*, Abreisen *n.*; Herausplatzen *n.*

Wyjednać, -nam, -nałem, *va. perf.*; **Wyjednywać**, -nuję, -wałem, *va. imperf.* 1) erwirken, verschaffen; —

komu przebaczenie jmndm Verzeihung auswirken; — łaskę Gnade auswirken; 2) ausgleichen.

Wyjednanie, Wyjednywanie, -nia, *sn.* 1) Erwirken *n.*, Auswirken *n.*, Verschaffen *n.*; 2) Ausgleichen *n.*

Wyjedzenie, Wyjeść, siehe: Wyjadanie, Wyjadać.

Wyjezdne, -go, *sing. tant. sn.* Ausfahrt *f.*, Abreise *f.*; przy -m bei der Abreise; jestem na -m ich bin im Begriffe abzureisen.

Wyjezdny, *adi.* Abreise-.

Wyjeździć, -żdżę, -ździłem, *va. perf.*; **Wyjeżdżać,** -dżam, -dżałem, *va. imperf.* ausfahren; — konia das Pferd zureiten; — drogę den Weg ausfahren; — kogo jmndn tüchtig heruntermachen, ausschelten.

Wyjeżać, Wyjeżenie, -żam, -żałem, *va. imperf.*; **Wyjeżyć,** -żę, -żyłem, *va. perf.* Stacheln aufstellen, aufspreizen.

Wyjeżanie, Wyjeżenie, -nia, *sn.* Aufstellen *n.*, Aufspreizen *n.* von Stacheln.

Wyjeżdżanie, Wyjeżdżenie, -nia, *sn.* Ausfahren *n.*, Ausreiten *n.*

Wyjęcie, -cia; **Wyjmowanie,** -nia, *sn.* Ausnehmen *n.*, Herausnehmen *n.*, Ausziehen *n.*; — kół Ausbinden *n.* der Räder.

Wyjęczeć, -czę, -czałem; **Wyjęknąć,** -knę, -knąłem, *vn.* und *va. perf.* herausächzen, seufzend, stöhnend, ächzend herausstoßen; — co etw. erseufzen, erstöhnen.

Wyjęczenie, -nia; **Wyjęknięcie,** -cia, *sn.* Herausächzen *n.*, Erseufzen *n.*, Erstöhnen *n.*

Wyjęzyczyć się, -czę, -czyłem, *vr. perf.* sich verständigen; nie módz się — sich nicht recht ausdrücken können.

Wyjrzeć, -rzę, -rzałem, *vn. perf.*; **Wyzierać,** -ram, -rałem, *vn. imperf.* ausschauen, herausschauen, herausſehen.

Wyjrzenie, Wyzieranie, -nia, *sn.* Ausschauen *n.*, Herausschauen *n.*, Herausſehen *n*

Wyjście, Wyjść, siehe Wychodzić, Wychodzenie.

Wyjuczenie, -nia, *sn.* Abnehmen *n.* des Saumsattels.

Wyjuczyć, -czę, -czyłem, *va. perf.* den Saumsattel abnehmen.

Wyjurzyć się, -rzę, -rzyłem, *vr. perf.* ausbockenzen, den Bockgestank von sich geben, verschwinden machen.

Wyjuszenie, -nia, *sn.* Entjauchen *n.*

Wyjuszyć -szę, -szyłem, *va. perf.* entjauchen, das Tierblut auslaufen lassen.

Wyka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* (Vicia) Wicke *f.*; — hiszpańska Erve *f.*; — wonna Vogelwicke; — tyczna Bohnen-Stinkbaum; — siewna Wickenklee *m.*, Esparsette *f.*, türkischer Klee.

Wykadzać, -dzam, -dzałem, *va.* und *vn. imperf.*; **Wykadzić,** -dzę, -dziłem, *va. perf.* 1) ausräuchern; — pokój das Zimmer ausräuchern; 2) — kogo jmndn verjagen, vertreiben.

Wykadzanie, Wykadzenie, -nia, *sn.* 1) Ausräuchern *n.*; 2) Verjagen *n.*

Wykalać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Wykolnąć,** -nę, -nąłem, *va. perf.* ausstechen; — komu czem oczy jmndm mit etw. die Augen ausstechen; — się *vr.* sich hervor-, herausstechen, sich herauswinden.

Wykalanie, Wykłuwanie, Wykłucie, Wykolnięcie, -cia, *sn.* Ausstechen *n.*, — się, Hervorstechen *n.*

Wykalaczka, Wykałaczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Zahnstocher *m.*

Wykamieniować, -niuję, -wałem, *va. perf.* die Steine auslesen, vom Acker wegschaffen.

Wykapać, -pię, -pałem, *vn. perf.* tropfenweise auslaufen; -ny wie aus den Augen geschnitten, im höchsten Grade ähnlich.

Wykapłonić, -nię, -niłem, *va. perf.* kastrieren, zum Kapaun machen.

Wykapłonienie, -nia, *sn.* Kastrieren *n.*

Wykapturzać, -rzam, -rzałem, *va. imperf.*; **Wykapturzyć,** -rzę, -rzyłem, *va. perf.* die Mönchskappe abnehmen; — się, *vr.* aus dem Orden treten.

Wykarać, -ram, -rałem, *va. perf.* ausstrafen, durch Strafen vertilgen.

Wykarbować, -buję, -wałem, *va. perf.* auskerben, Kerben ausschneiden.

Wykarbowanie, -nia, *sn.* Auskerben *n.*

Wykarczować, -czuję, -wałem, *va. perf.* ausroden.

Wykarczowanie, -nia, *sn.* Ausroden *n.*

Wykarmiać, -miam, -miałem, *va. imperf.*; **Wykarmić,** -mię, -miłem, *va. perf.* ausfüttern, ausmästen, auffüttern, aufziehen; großsäugen.

Wykarmianie, Wykarmienie, -nia, *sn.* Auffüttern *n.*, Ausfüttern *n.*, Ausmästen *n.*, Großziehen *n.*; Großsäugen *n.*

Wykastrować, -struję, -wałem, *va. perf.* kastrieren.

Wykastrowanie, -nia, *sn.* Kastrieren *n.*

Wykaszlać, -szlam, -szlałem, *vn perf.*; **Wykaszliwać,** -luję, -wałem, *vn. imperf.* aushusten, hustend herauswerfen, vollends aushusten; — się, *vr.* sich völlig aushusten; den Husten los werden.

Wykaszlanie, Wykaszliwanie, -nia, *sn.* Aushusten *n.*; Hüsteln *n.*, Gehuste *n.*

Wykatować, -tuję, -wałem, *va. perf.* jmndn henkersmäßig behandeln, prügeln, peitschen, martern.

Wykaz, -u, *pl.* -y, *sm.* Ausweis *m.*, Nachweis *m.*, — hipoteczny Hypothekenschein *m.*; — dowodów przewozowych Übergabsverzeichnis *n.* der versandten Güter; — dowodów przewozowych nadeszłych Abgabsverzeichnis der angekommenen Transporte; — gospodarki Gebarungsausweis; — kar

pieniężnych Ausweis über verzeichnete Strafbeträge; — monety Münzliste *f.*, Sortenzettel *m.*; — obciążenia pociągu Zugsbelastungsausweis; — odbiorczy Übernahmsverzeichnis; — odzieży służbowej Dienstkleider-Beteilungsliste *f.*; — ogólny potrzebnych materyałów Materialpräliminare *pl.*; — opłat zawierzonych Kreditierungsausweis; — próżny Fehlausweis; — przeładunku Umladeschein; — przesyłek ważonych z urzędu Konsignation *f.* über nachgewogene Frachtgüter; — taboru kolejowego Wagenstandsausweis; — tłumoków przyjętych Aufgabsprotokoll *n.* über Gepäck; — wyładowania Ausladeschein, Entladeschein.

Wykazać, -żę, -załem, *va. perf.*; **Wykazywać**, -zuję, -wałem, *va. imperf.* ausweisen, beweisen, nachweisen, dartun, sehen lassen; -żę ci z dokumentów, że jestem w swojem prawie ich werde dir aus den Dokumenten beweisen, daß ich in meinem Rechte bin; — swój ród szlachecki seine adelige Herkunft ausweisen; rachunkiem matematycznym -zał mylność.... durch eine mathematische Rechnung bewies er das Irrtümliche....; -liśmy już na innem miejscu, że.... wir haben schon an anderer Stelle nachgewiesen, daß...; — się, *vr.* sich ausweisen, sich legitimieren.

Wykazalny, nachweisbar, nachweislich.

Wykazanie, **Wykazywanie**, -nia, *sn.* Ausweisen *n.*, Beweisen *n.*, Nachweisen *n.*; — się Legitimation *f.*

Wykąpać, -pię, -pałem, *va. perf.* ausbaden; — się, *vr.* sich ausbaden, (sich) baden.

Wykąpanie, -nia, *sn.* Ausbaden *n.*

Wykąsać, -sam, -sałem; **Wykąsić**, -szę, -siłem, *va. perf.* ausbeißen, herausbeißen, wegbeißen, wegscheuchen; — się, *vr.* sich wechselseitig zanken, sich herumbeißen; — się z czego sich losmachen.

Wykąsanie, **Wykąszenie**, -nia, *sn.* Ausbeißen *n.*, Heraus-, Wegbeißen *n.*, Wegscheuchen *n.*

Wykichać, -cham, -chałem; **Wykichnąć**, -nę, -nąłem; *va. perf.*, ausniesen; — się, *vr.* sich ausniesen; sich vollends ausniesen.

Wykichanie, -nia, *sn.* Ausniesen *n.*

Wykiełzać, -zam, -załem; **Wykiełznąć**, -znę, -znąłem, *va. perf.* abzäumen, das Gebiß abnehmen; — się, *vr.* zügellos losgehen, darauf losstürmen.

Wykiełzanie, -nia; **Wykiełznięcie**, -cia, *sn.* Abzäumen *n.*

Wykierować, -ruję, -wałem, *va. perf.* die gehörige Richtung geben, lenken, leiten; potrafimy sobie zaradzić i interesa — pomyślnie wir werden uns zu raten und den Geschäften eine günstige Richtung zu geben wissen; — kogo na co jmndn zu etw. machen; — kogoś na porządnego człowieka aus jmndm einen anständigen Menschen machen; — kogo jmndn anführen, übel beraten, in die Patsche bringen; — się, *vr.* sich in die Patsche bringen; — się na co etw. werden.

Wykierowanie, -nia, *sn.* Lenken *n.*, Leiten *n.*, Führen *n.*; übles Mitspielen.

Wykinąć, -nę, -nąłem, *va. perf.* herauswerfen.

Wykipieć, -pię, -piałem, *vn. perf.* auskochen, auslaufen, kochend übergehen, überfieden.

Wykipienie, -nia, *sn.* Ausfieden *n.*, Auslaufen *n.*, Überkochen *n.*

Wykipnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* (Agaricia) Schwammkoralle *f.*

Wykisieć, -szę, -siłem; **Wykisnąć**, -snę, -snąłem, *vn. perf.* völlig ausgären, beim Gären überlaufen.

Wykisienie, -nia; **Wykiśnięcie**, -cia, *sn.* Ausgären *n.*

Wykitować, -tuję, -wałem, *va. perf.* auskitten, mit Kitt ausfleben.

Wykitowanie, -nia, *sn.* Auskitten *n.*

Wykiwać, -wam, -wałem, *va. perf.* herausrütteln, herausschlenkern; — gwóźdź z deski einen Nagel aus einem Brette herausschlenkern; — kogo jmndn nasführen, in die Klemme bringen.

Wykiwanie, -nia, *sn.* Herausrütteln *n.*, Herausschlenkern *n.*; übler Dienst.

Wyklajstrować, -struję, -wałem, *va. perf.* ausfleben, ausfleistern.

Wyklajstrowanie, -nia, *sn.* Ausfleben *n.*, Ausfleistern *n.*

Wyklarować, -ruję, -wałem, *va. perf.* ausklären, abklären, klar machen; — się, *vr.* klar werden, sich klären.

Wyklaskać, -skam, -skałem, *va. perf.*; **Wyklaskiwać**, -skuję, -wałem, *va.* und *vn. imperf.* aus-, heraus-, hervorklatschen; lange klatschen.

Wyklaskanie, **Wyklaskiwanie**, -nia, *sn.* Ausklatschen *n.*; Hervorklatschen *n.*

Wykląć, -klnę, -klnąłem, *va. perf.*; **Wyklinać**, -nam, -nałem, *va. imperf.* verfluchen, in den Bann tun.

Wyklecenie, -nia, *sn.* Herausbasteln *n.*

Wyklecić, -cę, -ciłem, *va. perf.* herausbasteln.

Wyklejać, -jam, -jałem, *va. imperf.*; **Wykleić**, -ję, -iłem, *va. perf.* ausfleben, ausleimen.

Wyklejanie, **Wyklejenie**, -nia, *sn.* Ausfleben *n.*, Ausleimen *n.*

Wyklekotać, -tam, -tałem, *va. perf.* ausplappern, ausklappern; — co na kim jmndm etw. abschwatzen, abdringen.

Wyklekotanie, -nia, *sn.* Ausplappern *n*, Ausklappern *n.*

Wyklepać, -pię, -pałem, *va. perf.* 1) (her)ausklopfen; 2) abnützen, abdreschen; 3) ausschwatzen.

Wyklepanie, -nia, *sn.* 1) (Her)-Ausklopfen *n.*; 2) Abnürzen *n.*; Abdreschen *n.*; 3) Ausschwatzen.

Wyklęcie, -cia; **Wyklinanie**, -nia, *sn.* Verfluchen *n.*, Verwünschen *n.*; Bannfluch *m.*

Wyklęczeć, -czę, -czałem, *va. perf.* ausknien, durch Knien erreichen, knieend erbetteln; — się, *vr.* ausknien, gehörige Zeit gekniet haben.

Wyklęczenie, -nia, *sn.* Ausknien *n.*

Wyklęsłość, -ści, *pl.* -ści, *sf.* Konvexität *f.*, Runderhabenheit *f.*

Wyklęsły, *adi.*; **Wyklęsło**, *adv.* bauchig, rund, erhaben, konvex.

Wyklęsnąć, -nę, -nąłem, *vn. perf.* sich von innen heraus erheben, sich aufbauchen, sich aufbuckeln, bauchig, rund, erhaben werden.

Wyklina, siehe: Wiklina.

Wyklinać, -nam, -nałem, 1) *va. perf.* siehe: Wykląć; 2) *vn. perf.* fluchen.

Wyklinienie, -nia, *sn.* Ausfeilung *f.*

Wykluczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Wykluczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* ausschließen, ausscheiden, ausstoßen; — kogo z uniwersytetu jmndn von der Universität ausschließen; został -czony z towarzystwa er wurde von der Gesellschaft ausgeschlossen.

Wykład, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Vortrag *m.*; Darstellung *f.*, Darlegung *f.*; -y uniwersytetu ludowego die Vorträge der Volksuniversität; uczęszczać na -y die Vorträge besuchen, frequentieren; — systematyczny filozofii systematische Darstellung der Philosophie; z całego tego -u okazuje się . . . aus diesem ganzen Vortrag geht hervor . . .; -y jego są bardzo interesujące seine Vorträge sind sehr interessant; 2) Schaustellung *f.*, Hinlegen *n.*, Auslegen *n.*; chleb -ów Schaubrot *n.*; stół -ów der Schaubrottisch *m.*; 3) Auslegung *f.*, Erklärung *f.*

Wykładacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Ausleger *m.*, Exeget *m.*, Erklärer *m.*; — snów Traumdeuter *m.*

Wykładać, -dam, -dałem, *va. imperf.*; **Wyłożyć**, -żę, -żyłem, *va. perf.* 1) auslegen, hinauslegen, herauslegen; — wszystko z kufra na stół alles aus dem Koffer auf den Tisch legen; 2) auslegen, verkleiden, einlegen; kazał całą posadzkę — marmurem er ließ den ganzen Fußboden mit Marmor verkleiden; szafa -dana drzewem mahoniowem ein mit Mahagoniholz eingelegter Schrank; 3) vortragen, Vorträge halten; -kłada historyę na tutejszym uniwersytecie er trägt an der hiesigen Universität Geschichte vor; nikt tak jasno nie -kłada jak on niemand trägt so klar vor wie er; 4) erklären, deuten, auslegen; — jakiegoś autora einen Autor erklären; różni różnie to -dali verschiedene haben es verschieden gedeutet; -żyli mu sen jego sie haben ihm seinen Traum gedeutet; 5) vorschießen, auslegen; -łóż za mnie tymczasem tę kwotę a zwrócę ci z podziękowaniem lege einstweilen diese Summe für mich aus und ich werde sie dir mit Dank zurückerstatten; — na co für etw. verwenden; 6) — konie, woły die Pferde, die Ochsen ausspannen.

Wykładanie, **Wyłożenie**, -nia, *sn.* Auslegen *n.*, Darlegen *n.*, Erklären *n.*, Deuten *n.*, Vortragen *n.*, Exegese *f.*; Ausspannen *n.*

Wykładnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Ausladerampe *f.*

Wykładniczy, *adi.* Exponential-; — rachunek Rechnung mit Größen von veränderlichen Exponenten.

Wykładnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Exponent *m.*, Anzeiger *m.*, Verhältniß-, Wurzelzeiger *m.*

Wykładność, -ści, *sing. tant. sf.* Auslegbarkeit *f.*

Wykładny, *adi.*; **Wykładnie**, *adv.* 1) auslegbar, erörtert, deutlich; 2) zum Auseinanderlegen, -klappen.

Wykłamać, -mię, -małem, *va. perf.* auslügen, durch Lügen erreichen, erlügen; — się, *vr.* durch Lügen loskommen, sich herauslügen.

Wykłamanie, -nia, *sn.* Herauslügen *n.*, Erlügen *n.*

Wykłosić się, -szę, -siłem, *vr. perf.* alle Ähren bekommen, in die Ähren schießen, gereift sein.

Wykłócenie, -nia, *sn.* Auszanken *n.*

Wykłócić, -cę, -ciłem, *va. perf.* erzanken, auszanken, durch Zanken erreichen; — się, *vr.* sich auszanken; zu zanken aufhören.

Wykłuć, -kłuję, -kłułem, *va. perf.*; **Wykłuwać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* ausstechen, auspicken, durchpicken; — się, *vr.* sich durch Picken und Stechen hervorarbeiten, ausbrechen, aus dem Ei kriechen.

Wyknąć, -knę, -kłem, *vn. imperf.* sich gewöhnen, angewöhnen.

Wyknięcie, -cia; **Wyknienie**, -nia, *sn.* Gewöhnen *n.*, Angewöhnen *n.*

Wykocenie się, -nia, *sn.* Lämmern *n.*, Zicken *n.*

Wykochać, -cham, -chałem, I. *va. perf.* 1) innigst liebgewinnen; 2) — rośliny das Wachstum der Pflanzen fördern; II. — się, *vr.* sich genug lieben, viel geliebt haben; 2) gut fortkommen, üppig aufschießen.

Wykocić się, -cę, -ciłem, *vr. perf.* lämmern, zickern, Junge werfen.

Wykoleić, -ję, -iłem, *va. perf.* entgleisen; — się, *vr.* entgleisen; pociąg -leił się der Zug ist entgleist.

Wykolejenie, -nia, *sn.* Entgleisung *f.*; — pociągu Zugsentgleisung *f.*

Wykolnąć, **Wykolnięcie**, siehe: Wykalać, Wykalanie.

Wykołatać, -tam, -tałem, *va. perf.* ausklopfen, wegklopfen, durch Klopfen erreichen,

auspochen; — co na kim durch vieles Bitten, Mahnen etw. von jmndm erreichen; — się, *vr.* sich mit Mühe und Not herausarbeiten, losmachen.

Wykołatanie, -nia, *sn.* Ausklopfen *n.*, Auspochen *n.*

Wykołysać, -szę, -sałem, *va. perf.* aus-, herausschaukeln; wiegen; — kogo jmndn auferziehen.

Wykołysanie, -nia, *sn.* Aus-, Herausschaukeln *n.*

Wykomenderować, -ruję, -wałem, *va. perf.* detachieren, abordnen, abkommandieren.

Wykomenderowanie, -nia, *sn.* Detachieren *n.*, Abordnen *n.*, Abkommandieren *n.*

Wykomplementować, -tuję, -wałem, *va. perf.* hinauskomplimentieren, durch Komplimente wegbringen.

Wykonać, -nam, -nałem, *va. perf.*; **Wykonywać**, -nuję, -wałem, *va. imperf.* verrichten, vollziehen, ausüben, vollstrecken, voll-, ausführen; żaden z nich nie chciał — okrutnego rozkazu keiner von ihnen wollte den grausamen Befehl vollführen; — na kim karę śmierci die Todesstrafe an jmndm vollstrecken; pojął mój plan i -nał go jak najdokładniej er hat meinen Plan begriffen und ihn aufs genaueste ausgeführt; -nało się es ist vollbracht; — sumiennie swoje obowiązki seine Pflichten, Funktionen gewissenhaft ausüben, verrichten; — przysięgę den Eid leisten.

Wykonalność, -ści, *sing. tant. sf.* Ausführbarkeit *f.*, Vollstreckbarkeit *f.*

Wykonalny, *adi.* ausführbar, vollstreckbar.

Wykonanie, **Wykonywanie**, -nia, *sn.* Verrichtung *f.*, Ausübung *f.*, Vollstreckung *f.*, Ausführung *f.*, Verrichten *n.*, Ausüben *n.*, Vollstrecken *n.*, Vollführen *n.*; komu mam polecić — wyroku? wem soll ich die Vollstreckung des Urteils auftragen? — tej rzeźby jest tak delikatne, że... die Ausführung dieser Bildhauerarbeit ist so zart, daß ...; to niepodobne do -nia das ist unausführbar.

Wykonawca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Vollstrecker *m.*, Vollführer *m.*, Vollzieher *m.*, Exekutor *m.*

Wykonawczy, *adi.* vollziehend, vollstreckend, exekutiv; władza -cza vollziehende Gewalt, Exekutive *f.*; — zarząd Exekutivverwaltung *f.*; -cza rada Vollziehungsrat *m.*

Wykonawczyni, —, *pl.* -nie, *sf.* Vollstreckerin *f.*, Vollzieherin *f.*

Wykoncypować, -puję, -wałem, *va. perf.* ausdenken, aussinnen, konzipieren, ausklügeln, ausfindig machen.

Wykoncypowanie, -nia, *sn.* Ausdenken *n.*, Aussinnen *n.*, Konzipieren *n.*, Ausklügeln *n.*

Wykończać, -czam, -czałem. *va. imperf.*; **Wykończyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* beenden, vollenden; ausfertigen, fertigstellen; dzieło jeszcze nie -czone das Werk ist noch nicht vollendet; to nie jest starannie -czone das ist nicht sorgfältig ausgefertigt.

Wykończanie, **Wykończenie**, -nia, *sn.* Vollenden *n.*, Ausfertigen *n.*, Fertigstellen *n.*, Ausarbeiten *n.*, Finalisieren *n.*

Wykop, -u, *pl.* -y, *sm.* Erdaushebung *f.*, Abtrag *m.*; — boczny Seitenentnahme *f.*, Materialgraben *m.*; — dla tamy Wurzelgraben.

Wykopać, -pię, -pałem, *va. perf.*; **Wykopywać**, -puję, -wałem, *va. imperf.* ausgraben; — dół, rów, studnię ein Loch, einen Graben, einen Brunnen ausgraben; — się, *vr.* sich herausgraben, sich durcharbeiten.

Wykopalisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Ausgrabung *f.*

Wykopanie, **Wykopywanie**, -nia, *sn.* Ausgraben *n.*

Wykopka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Ausrodung *f.*

Wykopycić się, -cę, -ciłem, *vr. perf.* 1) den Hornhuf verlieren, sich auslaufen, köten; 2) krepieren, alle vier von sich strecken.

Wykorcić, -cę, -ciłem, *va. perf.* herauswürmen, herausbeißen, wegtreiben.

Wykorzeniacz, -a, *pl.* -e; **Wykorzeniciel**, -a, *pl.* -e, *sm.* Ausrotter *m.*

Wykorzeniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Wykorzenić**, -nię, -niłem, *va. perf.* auswurzeln, entwurzeln, mit der Wurzel ausreißen; vernichten, ausrotten; — chwasty das Unkraut jäten; starałem się nadaremnie — w nim tę skłonność do kłamstwa ich trachtete umsonst, bei ihm diese Neigung zur Lüge auszurotten.

Wykorzenianie, **Wykorzenienie**, -nia, *sn.* Entwurzeln *n.*, Auswurzeln *n.*, Vernichten *n.*, Ausrotten *n.*

Wykosić, -szę, -siłem, *va. perf.* ausmähen.

Wykoszenie, -nia, *sn.* Ausmähen *n.*

Wykoszlawić, -wię, -wiłem, *va. perf.* krumm machen, verdrehen; verunstalten.

Wykoszlawienie, -nia, *sn.* Verdrehen *n.*, Krümmen *n.*

Wykosztować, -tuję, -wałem, *va. perf.* auskosten.

Wykot, -u, *pl.* -y, *sm.* Aushecken *n.*, Brut *f.*

Wykować, -wam, -wałem; **Wykuć**, -kuję, -kułem, *va. perf.* ausmeißeln, ausschmieden, fertig schmieden; aushauen, einprägen, eindrücken.

Wykowanie, -nia; **Wykucie**, -cia, *sn.* Ausmeißeln *n.*, Ausschmieden *n.*, Aushauen *n.*, Einprägen *n.*

Wykowina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Wickenstroh *n.*; -ny panwiowe Pfannenstein *m.*

Wykowisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Wickenfeld *n.*

Wykowy, *adi.* Wicken-.

Wykpać, -pam, -pałem, *va. perf.* ausschelten, heruntermachen.

Wykpić, -pię, -piłem, *va. perf.*; **Wykpiwać**, -wam, -wałem, *vr. perf.* verhöhnen; ausfoppen, auslocken, ablocken;

— się, *vr.* sich durch List aus einer Schlinge ziehen.

Wykpicie, -cia; **Wykpiwanie**, -nia, *sn.* Ausfoppen *n.*, Auslocken *n.*

Wykpigrosz, -a, *pl.* -e, *sm.* Betrüger *m.*, Bauernfänger *m.*

Wykraczać, -czam, -czałem, *vn. imperf.*; **Wykroczyć**, -czę, -czyłem, *vn. perf.* ausschreiten, überschreiten, übertreten; — za granicę swoich powinności die Grenze seiner Befugnisse überschreiten; — przeciwko prawu das Gesetz übertreten.

Wykraczanie, Wykroczenie, -nia, *sn.* Ausschreitung *f.*, Übertretung *f.*

Wykradać, -dam, -dałem, *va. imperf.*; **Wykraść**, -dnę, -dłem, *va. perf.* herausstehlen, wegstehlen, entführen; — coś ze szafy etw. aus dem Schranke herausstehlen; — komu córkę jmndm die Tochter entführen; — pannę z klasztoru ein Mädchen aus dem Kloster entführen.

Wykradanie, Wykradzenie, -nia, *sn.* Herausstehlen *n.*, Entführen *n.*

Wykrakać, -kam, -kałem, *vn. perf.* krächzend herausbringen, wie ein Unglücksrabe krächzen, auskrächzen.

Wykrakanie, -nia, *sn.* Auskrächzen *n.*

Wykrapiać, -piam, -piałem, *va. imperf.*; **Wykropić**, -pię, -piłem, *va. perf.* 1) auströpfeln; 2) besprenkeln; 3) durchwalken.

Wykrapianie, Wykropienie, -nia, *sn.* 1) Auströpfeln *n.*; 2) Besprenkeln *n.*; 3) Durchwalken *n.*

Wykrasić, -szę, -siłem, *va. perf.* verschönern; recht fett zurichten.

Wykrawać, -wam, -wałem; **Wykrajać**, -jam, -jałem, *va. imperf.*; **Wykroić**, -ję, -iłem, *va. perf.* ausschneiden, herausschneiden; — kawał mięsa ze środka ein Stück Fleisch aus der Mitte herausschneiden; — formę na suknię einen Kleiderschnitt zuschneiden; — komu sztukę, kurtę jmndm einen Streich spielen.

Wykrawanka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* polnische Bauernmütze.

Wykrawek, -wka, *pl.* -wki, *sm.* Ausschnitzel *n.*, Abschnitzel *n.*

Wykrążać, -żam, -żałem, I. *va. imperf.*; **Wykrążyć**, -żę, -żyłem, I. *vn. perf.* herumkreisen; II. *va.* herauszirkeln, zirkelförmig herausschneiden.

Wykres, -u, *pl.* -y, *sm.* Abriß *m.*

Wykreskować, -kuję, -wałem, *va. perf.* ausballotieren, durch Abstimmung ausmerzen, bei einer Wahl durchfallen lassen.

Wykreślać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Wykreślić**, -lę, -liłem, *va. perf.* 1) ausstreichen; — kogo z listy zaproszonych jmndn aus der Liste der Eingeladenen streichen; 2) abzeichnen, verzeichnen, konstruieren, mathematische Figuren zeichnen.

Wykreślanie, Wykreślenie, -nia, *sn.* 1) Ausstreichen *n.*; 2) Abzeichnen *n.*, Abzeichnung *f.*, Abriß *m.*, Aufriß *m.*, geometrische Konstruktion.

Wykreślny, *adi.*; -na geometrya darstellende Geometrie.

Wykręcać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Wykręcić**, -cę, -ciłem, *va. perf.* ausdrehen, herausdrehen, herauswinden, herausziehen; verdrehen; — bieliznę Wäsche auswinden; — nabój ze strzelby die Ladung aus der Flinte herausziehen; choroba -ciła mu wszystkie członki die Krankheit hat ihm alle Glieder ausgedreht; — oczy die Augen verdrehen; — co od kogo etw. von jmndm herausschwindeln, durch Schwindel herausbekommen; — czem etw. schwingen, schwenken; — się, *vr.* sich nach allen Seiten drehen, sich winden; sich herausdrehen; sich umdrehen; — się na obcasie sich auf dem Absatze umdrehen, weggehen; on się zawsze potrafi — er weiß sich immer zu helfen, sich aus der Schlinge zu ziehen, sich loszulügen.

Wykręcanie, Wykręcenie, -nia, *sn.* Herausdrehen *n.*, Herauswinden *n.*, Herausziehen *n.*; Herauslügen *n.*

Wykręt, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Ausflucht *f.*, Dreherei *f.*, Schwindelei *f.*; -y prawne juristische Finessen; powiedz otwarcie bez -ów, z czem cię tu przysłano sage aufrichtig ohne Ausflüchte, womit man dich hergeschickt hat; 2) Kratzer *m.*, Flintenkratzer, Kugelzieher *m.*

Wykrętak, -a, *pl.* -i, *sm.* Krummholz *n.*, junge verdorrte Kiefer, die mit der Wurzel herausgedreht wird.

Wykrętarski, *adi.* schwindlerisch.

Wykrętarstwo, -wa, *sing. tant. sn.*; **Wykrętność**, -ści, *sing. tant. sn.* Dreherei *f.*, Schwindelgeist *m.*, Verschlagenheit *f.*, Kniffigkeit *f.*, Verschmitztheit *f.*

Wykrętny, *adi.* verschlagen, kniffig, verschmitzt.

Wykrochmalenie, -nia, *sn.* Ausstärken *n.*, Steifmachen *n.*

Wykrochmalić, -lę, -liłem, *va. perf.* stärken, mit Stärkemehl aussteifen.

Wykroczenie, -nia, *sn.* Übertretung *f.*

Wykroczyciel, -a, *pl.* -e, *sm.* Übertreter *m.*

Wykroczyć, siehe: Wykraczać.

Wykrojenie, -nia, *sn.* Ausschneiden *n.*

Wykropić, Wykropienie, siehe: Wykrapiać. Wykrapianie.

Wykrot, -u, *pl.* -y, *sm.* vom Sturme entwurzelter Baum, Windwurf *m.*

Wykrój, -oju, *pl.* -oje, *sm.* 1) Ausschnitt *m.*; 2) Schablone *f.*; Stanze *f.*, Stampfe *f.*, Matrize *f.*, Aushauer *m.*, Prägstengel *m.*, Gesenk *n.*; — szyny Einklingung *f.* einer Schiene; -oje walca Kaliber *m.*, Matrize *f.*, Vertiefung *f.*

Wykruszać, -szam, -szałem, *va. imperf.*; **Wykruszyć**, -szę, -szyłem, *va. perf.* ausbröckeln, auskörnen, in Braken auflösen und ausfallen lassen, ausreiben, ausbröseln; — zboże z kłosów das Korn aus den Ähren reiben; — się, *vr.* ausbröckeln, stückweise ausfallen, sich ausreiben; -szył mi się ząb ein Zahn ist mir ausgebröckelt.

Wykruszanie, Wykruszenie, -nia, *sn.* Ausbröckeln *n.*; Ausreiben *n.*; Auskörnen *n.*

Wykrycie, -cia, *pl.* -cia, *sn.* Entdeckung *f.*

Wykryć, -ję, -łem, *va. perf.*; **Wykrywać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* entdecken, aufdecken.

Wykrzesać, -sam, -sałem, I. *va. perf.*; **Wykrzesywać**, -suję, -wałem, I. *va. imperf.* 1) Feuerfunken herausschlagen, anfachen, erwecken; 2) — kogo jmnđn abschleifen, bilden, bearbeiten; II. — się, *vr.* sich abschleifen, sich bilden.

Wykrztusić, -szę, -siłem, *va. perf.* hustend herausbringen, heraushusten, herauswürgen; herausstottern.

Wykrztuszenie, -nia, *sn.* Heraushusten *n.*, Herauswürgen *n.*; Herausstottern *n.*

Wykrzyczeć, -czę, -czałem, *va. perf.* herausschreien, durch Geschrei erreichen, vertreiben; — kogo jmnđn beschimpfen, ausschelten; — się, *vr.* sich ausschreien, sich heiser schreien.

Wykrzyczenie, -nia, *sn.* Herausschreien *n.*, Ausschreien *n.*

Wykrzyk, -u, *pl.* -i, *sm.* Ausruf *m.*; Aufschrei *m.*; — boleści der Aufschrei des Schmerzes; -i radości Jubelrufe.

Wykrzyknąć, -knę, -knąłem, *vn. perf.*; **Wykrzykiwać**, -kuję, -wałem, *vn. imperf.* aufschreien, einen Schrei von sich geben; lärmen, ausrufen; a więc -knijmy: „niech żyje“ also laßt uns ausrufen: er lebe hoch; — z radości ein Freudengeschrei erheben, jauchzen; tłum zaczął coś groźnie — die Menge fing an drohend zu lärmen; — kogo czem jmnđn zu etw. ausrufen.

Wykrzyknięcie, -cia; **Wykrzykiwanie**, -nia, *sn.* Aufschreien *n.*, Ausschreien *n.*, Ausrufen *n.*

Wykrzyknik, -a, *pl.* -i, *sm.* Ausrufungszeichen *n.*; Interjektion *f.*, Empfindungswort *n.*

Wykrzyknikowy, *adi.* Ausrufungszeichen-, Interjektions-.

Wykrzywdzenie, -nia, *sn.* Erpressen *n.*, Erreichen *n.* durch Ungerechtigkeit.

Wykrzywdzić, -dzę, -dziłem, *va. perf.* durch Ungerechtigkeit erpressen, erlangen.

Wykrzywiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Wykrzywić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* verdrehen, krummbiegen, schief machen; — trzewik den Schuh schieftreten; — gębę den Mund verziehen, Gesichter schneiden; — twarz z bolu das Gesicht vor Schmerz verziehen; — się, *vr.* sich krümmen, drehen, winden.

Wykrzywianie, Wykrzywienie, -nia, *sn.* Verziehen *n.*, Verdrehen *n.*, Biegen *n.*

Wykrywka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Cliffortia (Pflanze).

Wyksiężyć, -żę, -żyłem, *va. perf.* 1) die priesterliche Weihe verleihen; 2) der priesterlichen Weihe verlustig erklären.

Wyksykać, -kam, -kałem, *va. perf.* ausziſchen.

Wyksykanie, -nia, *sn.* Ausziſchen *n.*

Wykształcać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Wykształcić**, -cę, -ciłem, *va. perf.* ausbilden, entwickeln; — kogoś na muzyka jmnđn zu einem Musiker ausbilden.

Wykształcanie, Wykształcenie, -nia, *sn.* Ausbilden *n.*, Ausbildung *f.*, Bildung *f.*, Entwickeln *n.*; odebrał staranne — er erhielt eine sorgfältige Ausbildung.

Wykształtować, -tuję, -wałem, *va. perf.* formen, bilden, Form verleihen.

Wykształtowanie, -nia, *sn.* Formen *n.*, Bilden *n.*

Wykucie, siehe: Wykowanie.

Wykuć, siehe: Wykować.

Wykudłać, -dłam, -dłałem, *va. perf.* tüchtig zausen.

Wykup, -u, *pl.* -y, *sm.*; **Wykupno**, -na, *pl.* -na, *sn.* Aus-, Loskauf *m.*, Lösegeld *n.*

Wykupiciel, -a, *pl.* -e, *sm.* Loskäufer *m.*, Auslöser *m.*, Befreier *m.*

Wykupić, -pię, -piłem, *va. perf.*; **Wykupować**, -puję, -wałem, *va. imperf.* auslösen, loskaufen; auffkaufen, wegkaufen; — coś z urzędu zastawniczego etw. aus dem Versatzamte auslösen; — kogoś z niewoli jmnđn aus der Sklaverei loskaufen; -piono całe wydanie man hat die ganze Ausgabe aufgekauft.

Wykupny, Wykupowy, *adi.* Löse-, Auslöse-, Auskaufs-.

Wykupienie, Wykupowanie, -nia, *sn.* Auskaufen *n.*, Loskaufen *n.*, Auslösen *n.*, Auskaufen *n.*

Wykurczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Wykurczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* auszeichnen, glatt streichen.

Wykurować, -ruję, -wałem, *va. perf.* auskurieren, gesund machen; = Wyleczyć.

Wykurowanie, -nia, *sn.* Auskurieren *n.*

Wykurzać, -rzam, -rzałem, *va. imperf.*; **Wykurzyć**, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* 1) ausstäuben; 2) ausräuchern; 3) vertreiben, herausjagen; muszę go stąd — ich muß ihn von hier wegtreiben; 3) ausrauchen; poczekaj, aż -rzę moją fajeczkę warte, bis ich mein Pfeifchen ausrauche.

Wykurzanie, Wykurzenie, -nia, *sn.* 1) Ausstauben *n.*; 2) Ausräuchern *n.*; 3) Vertreiben, Herausjagen.

Wykusz, -u, *pl.* -e, *sm.* Erker *m.*, Vorhäuschen *n.*

Wykuwanie, -nia, *sn.* 1) siehe: Wykowanie; 2) — bezpośrednie Rennarbeit *f.*

Wykwakać, -kam, -kałem, *va. perf.* ausgackern.

Wykwasić, -szę, -siłem, *va. perf.* ausſäuern, ganz durchſäuern.

Wykwaśnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* ganz ſauer werden.

Wykwestować, -tuję, -wałem, *va. perf.* ausbetteln.

Wykwestowanie, -nia, *sn.* Ausbetteln *n.*

Wykwiczeć, -czę, -czałem, *va. perf.* ausquietſchen, ausquiefen.

Wykwilenie, -nia, *sn.* Ausweinen *n.*, Ausgreinen *n.*

Wykwilić, -lę, -liłem, *va. perf.* ausweinen, ausgreinen.

Wykwint, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Luxus *m.*, Ausgeſuchte(s) *n.*, Vorzügliche(s) *n.*; 2) Ziererei *f.*, Putz *m.*, überfeiner Geſchmack.

Wykwintnisia, -si, *pl.* -sie, *sf.* eine Frau, die Ausgeſuchtes, Feines liebt; Verzärtelte *f.*

Wykwintnik, -sia, *pl.* -sie, *sm.* ein verwöhnter Menſch, der nur Feines und Ausgeſuchtes liebt; Zärtling *m.*

Wykwintność, -ści, *sing. tant. sf.* Übertreibung *f.* in Geſchmacksſachen, Geſuchtheit *f.*, Affektation *f.*; Komfort *m.*, Luxus *m.*

Wykwintny, *adi.*; **Wykwintnie**, *adv.* ausgeſucht, vorzüglich, luxuriös; stół zastawiony najwykwintniejszemi potrawami ein mit den ausgeſuchteſten Speiſen gedeckter Tiſch; — sposób wyrażania się feine Ausdrucksweiſe; -nie urządzony luxuriös ausgeſtattet.

Wykwit, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Blüte *f.*; to — jego wybujałej fantazyi das iſt eine Blüte ſeiner ausſchweifenden Phantaſie; 2) Auswitterung *f.*, Verwitterung *f.*

Wykwitać, -tam, -tałem, *va. imperf.*; **Wykwitnąć**, -tnę, -tłem, *va. perf.* aufblühen, hervorblühen, blühen.

Wykwitanie, -nia; **Wykwitnięcie**, -cia, *sn.* Aufblühen *n.*, Hervorblühen *n.*

Wykwitować, -tuję, -wałem, *va. perf.*; **Wykwitowywać**, -wuję, -wałem, *va. imperf.* quittieren, losmachen; — kogo z czego jmndn berauben; — się, *vr.* ſich losmachen, ſich freimachen.

Wykwitowanie, **Wykwitowywanie**, -nia, *sn.* Quittieren *n.*, Losmachen *n.*

Wylać, -leję, -lałem, I. *va. perf.*; **Wylewać**, -wam, -wałem, I. *va. imperf.* ausgießen, vergießen, ergießen, ausſchütten; — co ze dzbana, z wiadra etw. aus dem Kruge, aus dem Eimer ſchütten; krew -lałbym za niego ich möchte mein Blut für ihn vergießen; -lej to wino gieße dieſen Wein aus; — na kogo złość swoją die Schale ſeines Zornes über jmndn ausgießen; — przed kim swoje uczucia ſeine Gefühle vor jmndm ausſchütten; — co na papier etw. zu Papier bringen, niederſchreiben; — na kogo swoje łaski jmndn mit Gunſtbezeigung überſchütten; -lałam niemało łez przez ciebie ich habe deinetwegen nicht wenig Tränen vergoſſen; być -lanym dla kogo gegen jmndn außerordentlich liebenswürdig ſein; II. *vn.* austreten, über das Ufer treten; z powodu częstych deszczów -lały rzeki w okolicy infolge der häufigen Regengüſſe traten die Flüſſe in der Umgegend aus (den Ufern); III. — się, *vr.* 1) ſich ausgießen, ſich ergießen, ſich ausſchütten, ausfließen; -lał się atrament die Tinte iſt ausgegoſſen; — się dla kogo ſich für jmndn opfern, hingeben; cała złość -lała się na mnie der ganze Zorn hat ſich über mich ergoſſen; 2) Waſſer abſchlagen.

Wylanie, **Wylewanie**, -nia, *sn.* Ausgießen *n.*, Vergießen *n.*, Ausſchütten *n.*; Ergießung *f.*, Liebenswürdigkeit *f.*; Hingebung *f.*, Aufopferung *f.*

Wylatać, -tam, -tałem; **Wylatywać**, -tuję, -wałem, *vn. imperf.*; **Wylecieć**, -cę, -ciałem, *vn. perf.* 1) ausfliegen, davonfliegen; entfliehen; ptak -ciał z klatki der Vogel iſt aus dem Bauer ausgeflogen; strzała z łuku -ta der Pfeil fliegt vom Bogen ab; — komu naprzeciw jmndm entgegenlaufen; jeżeli będziesz tak zuchwałym, -cisz zaraz za drzwi wenn du ſo frech ſein wirſt, wirſt du gleich zur Tür hinausfliegen; — na ulicę auf die Straße laufen; — w górę auffliegen; — w powietrze in die Luft fliegen; podpalili zapasy prochu tak, że twierdza -ciała w powietrze ſie zündeten die Pulvervorräte an, ſo daß die Feſtung in die Luft flog; — nad kogo ſich über jmndn erheben; 2) entfallen, entſchlüpfen; to mi całkiem -ciało z pamięci das iſt meinem Gedächtniſſe vollſtändig entfallen; z zaciśniętych ust -ciało przekleństwo ſeinen zuſammengepreßten Lippen entfuhr ein Fluch.

Wylatanie, **Wylatywanie**, -nia, *sn.* Ausfliegen *n.*, Davonfliegen *n.*; Entfallen *n.*; Entſchlüpfen *n.*, Auffliegen *n.*, Herausfliegen *n.*

Wylądować, -duję, -wałem, I. *vn. perf.*; **Wylądowywać**, -wuję, -wałem, I. *vn. imperf.* landen; II. *va.* jmndn ans Land ſetzen.

Wylądowanie, **Wylądowywanie**, -nia, *sn.* Landen *n.*

Wyląg, -u, *pl.* -i, *sm.* Brut *f.*, Ausgekrochene(s) *n.*, Neugeborene(s) *n.*

Wylecać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Wylecić**, -cę, -ciłem; **Wyletnić**, -tnię, -tniłem, *va. perf.* lau machen, wärmen.

Wyleczenie, -nia, *sn.* Heilung *f.*, Auskurieren *n.*, Heilen *n.*

Wyleczyć, -czę, -czyłem, *va. perf.* heilen, auskurieren, geſund machen; ja cię kijem -czę z lenistwa ich werde dich mit dem Stock von der Faulheit heilen; całkiem -czony vollſtändig geheilt.

Wylegać, -gam, -gałem, I. *vn. imperf.*; **Wylegnąć**, -nę, -głem, *vn. perf.* abliegen (von den Pflanzen); II. *va.*

perf. durch Liegen erlangen, erreichen; II. — się, *vr.* 1) satt liegen, sich sattsam ausruhen; — się z choroby genesen, das Krankenbett verlassen; 2) abgelegen werden.

Wyleganie, Wyleżenie, -nia, *sn.* 1) Abliegen *n.*; 2) — milerza Treiben *n.* des Meilers.

Wylegitymować, -muję, -wałem, *va. perf.* legitimieren, beglaubigen, gültig machen, ausweisen, die Echtheit bekräftigen; — się, *vr.* sich legitimieren, sich ausweisen.

Wylepiać, -piam, -piałem, *va. imperf.*; **Wylepić,** -pię, -piłem, *va. imperf.* ausfleben, bekleben; — pudełko papierem die Schachtel mit Papier ausfleben; — oczy die Augen weit öffnen; — oczy na kogo jmnḋn angloßen.

Wylepianie, Wylepienie, -nia, *sn.* Ausfleben *n.*; — oczu Gloßen *n.*, Anstarren *n.*

Wylew, -u, *pl.* -y, *sm.* Erguß *m.*, Austreten *n.*, Überschwemmung *f.*; w czasie -u rzeki während des Austretens des Flusses; królewskich łask -y die königlichen Gnadenergüsse.

Wylewacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Ausgießer *m.*

Wylewać, Wylewanie, siehe: Wylać, Wylanie.

Wylewczy, *adi.* leicht überströmend.

Wylewek, -wku, *pl.* -wki, *sm.* Arm *m.* eines Flusses.

Wylewka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Gußröhre *f.*

Wylewny, *adi.* Aus-, Erguß-, ausgießbar.

Wyleźć, -leżę, -lazłem, *vn. perf.*; **Wyłazić,** -żę, -ziłem, *vn. imperf.* 1) herauskriechen, austriechen; hinaufkriechen, hinaufklettern; — na drzewo (auf) den Baum hinaufklettern; robaki -łażą z ziemi die Würmer kriechen aus der Erde heraus; 2) herausfallen, ausfallen, ausgehen; po chorobie -łażą mi bardzo włosy nach der Krankheit gehen mir sehr viele Haare aus; 3) hervortreten; z przerażenia oczy na wierzch mu -lazły die Augen traten ihm vor Schrecken aus den Höhlen hervor; to mi nie chce — z głowy das will mir nicht aus dem Kopfe (heraus); bokiem mu to -lezie das wird ihm zum Hals herauskriechen; 4) sich herausarbeiten, sich losmachen, loskommen; nigdy nie -leziesz z długów du wirst nie die Schulden los.

Wylęgać, -gam, -gałem, *va. imperf.*; **Wylęgnąć,** -gnę, -głem, *va. perf.* ausbrüten, ausbecken; — się, *vr.* ausgebrütet, ausgeheckt werden.

Wylęganie, -nia; **Wylęgnięcie,** -cia, *sn.* Ausbrüten *n.*, Ausbecken *n.*

Wylęganiec, -ńca, *pl.* -ńcy, *sm.* Bastard *m.*

Wylękać się, -kam, -kałem, *vr. imperf.*; **Wylęknąć się,** -knę, -kłem, *vr. perf.* erschrecken, zusammenfahren, vor Schreck außer sich sein.

Wylękanie, -nia; **Wylęknięcie,** -cia, *sn.* Erschrecken *n.*

Wylgnąć się, -gnę, -gnąłem, *vn. imperf.* von etw. Klebrigem loskommen, sich aus dem Schlamme herausarbeiten.

Wylichwiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Wylichwić,** -wię, -wiłem, *va. perf.* auswuchern, durch Wucher erlangen, erschwingen.

Wylicować, -cuję, -wałem, *va. perf.* das Flößholz auf die schönere Seite umkehren.

Wyliczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Wyliczyć,** -czę, -czyłem, *va. perf.* auszählen, ausrechnen, herzählen, berechnen; nie potrafię — wszystkich krzywd przez ciebie mi wyrządzonych ich bin nicht im Stande, all das mir von dir angetane Unrecht aufzuzählen; -czył po kolei wszystkich biorących udział w spisku er zählte nacheinander alle Teilnehmer der Verschwörung auf; -licz, proszę, wiele toby musiało kosztować rechne, bitte, aus, wieviel das kosten müßte; — komu dwieście kijów jmnḋm fünfzig Stockschläge aufzählen; — komu tysiąc dukatów jmnḋm tausend Dukaten auszahlen.

Wyliczenie, Wyliczanie, -nia, *sn.* Auszählen *n.*, Ausrechnen *n.*, Aufzählen *n.*, Berechnen *n.*, Aufzählung *f.*, Herzählung *f.*; Ausbezahlung *f.*; Überschlag *m.*; — kosztów Kostenüberschlag.

Wylina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* 1) abgelegte Haut eines Tieres; 2) Nymphenhäutchen *n.* der Bienenpuppe.

Wylinić, Wylenić, *va. perf.* die Haut, Haare, Federn verlieren machen.

Wylinieć, Wylenieć -nieję, -niałem, *vn. perf.* die Haut, Haare, Federn verlieren, sich häuten, mausern, haaren.

Wylinienie, Wylenienie, -nia, *sn* Häuten *n.*, Mausern *n.*, Haaren *n.*

Wylistwin, -u, *pl.* -y, *sm.* Anomatheea (Pflanze).

Wylizać, -żę, -załem, *va. perf.*; **Wylizywać,** -zuję, -wałem, *va. imperf.*; auslecken; erlecken, erschmeicheln; — talerz den Teller auslecken; — plamę z atramentu den Tintenfleck ablecken; czemuś sobie dziś włosy tak -zała warum hast du dir heute die Haare so ausgeleckt, warum bist du heute so glatt gekämmt; rzeka -zała brzegi der Strom hat die Ufer ausgespült; — się, *vr.* sich herauslecken; — się z choroby sich von einer Krankheit mit Mühe erholen, aufraffen.

Wylizanie, Wylizywanie, -nia, *sn.* Auslecken *n.*

Wylosować, -suję, -wałem, *va. perf.*; **Wylosowywać,** -wuję, -wałem, *va. perf.* auslosen, die Nummer ziehen.

Wylosowanie, -nia, *sn.* Auslosung *f.*

Wylot, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Ausflug *m.*, Ausfliegen *n.*; — ptactwa Ausfliegen der Vögel; 2) -y, *pl.* Aufschläge *pl.* der Ärmel; 3) Mündung *f.*, Öffnung *f.*; — pieca Gichtöffnung; — działa Mündung einer Kanone; — pary zużytej Dampfabflußrohr *n.*; — sklepienia kozuba Stich-

łoppe *f.*, Schildgewölbe *n.*, Lunette *f.*; 4) na — durch und durch; znać kogoś na — jmndn durch und durch kennen.

Wylotni, *adi.* auffliegbar, durch und durch fliegend.

Wylotowy, *adi.* 1) Ausflugs-, Öffnungs-.

Wyludniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Wyludnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* entvölkern.

Wyludnianie, Wyludnienie, -nia, *sn.* Entvölkerung *f.*

Wyludnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* sich entvölkern, entvölkert werden.

Wyludowiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Wyludowić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* des volkstümlichen Charakters berauben, entnationalisieren.

Wyludowianie, Wyludowienie, -nia, *sn.* Rauben *n.* des volkstümlichen Charakters, Entnationalisierung *f.*

Wylutować, -tuję, -wałem, *va. perf.* auslöten.

Wylutowanie, -nia, *sn.* Auslöten *n.*

Wyłabudać, -dam, -dałem, *va. perf.* etw. schwer erreichen, erringen; — się, *vr.* sich mit Mühe befreien, sich mühsam herausarbeiten.

Wyłabudanie, -nia, *sn.* schweres Erringen; — się Herausarbeiten *n.*

Wyłacniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Wyłacnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* erleichtern, den Ausgang befördern.

Wyładnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* hübscher, schöner werden.

Wyładować, -duję, -wałem, *va. perf.*; **Wyładowywać**, -wuję, -wałem, *va. imperf.* ausladen, abladen, auspacken; — czem mit etw. bepacken.

Wyładowanie, Wyładowywanie, -nia, *sn.* Auspacken *n.*, Aus-, Abladen *n.*, Aus-, Ab-, Entladung *f.*

Wyłajać, -jam, -jałem, *va. perf.* ausschelten.

Wyłajanie, -nia, *sn.* Ausschelten *n.*

Wyłamać, -mię, -małem, *va. perf.*; **Wyłamywać**, -muję, -wałem, *va. imperf.* ausbrechen, erbrechen, aufbrechen, sprengen; — cegłę z muru einen Ziegel aus der Mauer brechen; — drzwi die Tür erbrechen; — sobie ząb sich einen Zahn ausbrechen; — się, *vr.* ausbrechen, abbrechen, sich loszumachen suchen; — się z więzienia aus dem Gefängnis brechen; -mywać się z pod czyjej władzy sich jmnds Gewalt zu entziehen suchen.

Wyłamanie, Wyłamywanie, -nia, *sn.* Ausbrechen *n.*, Erbrechen *n.*, Sprengen *n.*; — dula Gaarausbrechen *n.*

Wyłaniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Wyłonić**, -nię, -niłem, *va. perf.* ans Licht, zu Tage fördern; — się, *vr.* ans Licht treten; sichtbar werden.

Wyłapać, -pię, -pałem, *va. perf.* alles ab-, auffangen.

Wyłapanie, -nia, *sn.* Ab-, Auffangen *n.*

Wyłasić, -szę, -siłem, *va. perf.* abschmeicheln.

Wyłatać, -tam, -tałem, *va. perf.* ausflicken, ausbessern; — komu skórę jmndm etw. am Fell flicken, jmndm das Fell ausklopfen, ausgerben.

Wyłatanie, -nia, *sn.* Ausflicken *n.*, Ausbessern *n.*

Wyławiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Wyłowić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* abfangen, auffangen; ausfischen, — co od kogo jmndm etw. ablocken.

Wyławianie, Wyłowienie, -nia, *sn.* Ausfischen *n.*, Ab-, Auffangen *n.*

Wyłazić, siehe: Wyleźć.

Wyłażenie, -nia, *sn.* Herauf-, Hinaufklettern *n.*, Heraus-, Hinaufkriechen *n.*

Wyłączać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Wyłączyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* ausschließen, aussondern, ausschalten; nikt nie jest -czony z pod tego prawa natury niemand ist von diesem Rechte der Natur ausgeschlossen; — z kościoła von der Kirche ausschließen.

Wyłączanie, Wyłączenie, -nia, *sm.* Aussondern *n.*, Ausschließen *n*, Ausschließung *f.*, Ausschalten *n.*; — aparatu telegraficznego Ausschalten eines Apparats; — z pociągu Ausrangierung *f.*

Wyłącznik, -a, *pl.* -i, *sm* Ausschalter *m.*

Wyłączność, -ści, *sing. tant. sf.* Ausschließlichkeit *f.*; przywilej -ści ausschließliches Privilegium.

Wyłączny, *adi.*; **Wyłącznie**, *adv.* ausschließlich, exklusiv; -ne prawo sprzedaży ausschließliches Verkaufsrecht.

Wyłgać, -gam, -gałem, *va. perf.* herauslügen; — się, *vr.* sich herauslügen, sich durch Lügen heraushelfen.

Wyłoga, -gi, *pl.* -gi, *sf.*; **Wyłóg**, -ogu, *pl.* -ogi, *sm.* Aufschlag *m.*, Revers *m.*, Patte *f*, Klappe *f.*, Krempe *f.*

Wyłogowy, *adi.* Aufschlage-, Revers-.

Wyłoić, -ję, -iłem, *va. perf.* mit Talg ausschmieren; — komu skórę jmndm das Fell durchklopfen, durchgerben.

Wyłojenie, -nia, *sn.* Ausschmieren *n.* mit Talg.

Wyłom, -u, *pl.* -y, *sm.* Bresche *f.*; zrobić — eine Bresche schlagen.

Wyłomać = Wyłamać.

Wyłowić, siehe: Wyławiać.

Wyłożyć, siehe: Wykładać.

Wyłuda, -dy, *pl.* -dy, *sf.* Ab-, Auslocken *n.*, Ausschwindeln *n.*

Wyłudzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Wyłudzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* auslocken, herauslocken, herausschwindeln, abschwindeln, ablocken; -dził odemnie obietnicę er hat mir das Versprechen abgelockt; — od kogo pieniądze jmndm Geld abschwindeln; — tajemnicę ein Geheimnis entlocken; — się, *vr.* durch Schwindeleien loskommen, sich herausschwindeln.

Wyłudzanie, Wyłudzenie, -nia, *sn.* Herauslocken *n.*, Herausschwindeln *n.*, Abschwindeln *n.*, Ablocken *n.*

Wyługować, -guję, -wałem, *va. perf.* auslaugen.

Wyłup, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Auskłauben *n.*, Ausplündern *n.*; Ausgekłaube(s) *n.*, Ausgeplünderte(s) *n.*; 2) Flachsseide *f.*; — tymowy Thymseide *f.*

Wyłupać, -pię, -pałem, *va. perf.*; **Wyłupywać,** -puję, -wałem, *va. imperf.* ausschälen, aushülsen, ausklauben.

Wyłupanie, Wyłupywanie, -nia, *sn.* Ausschälen *n.*, Aushülsen *n.*, Ausklauben *n.*

Wyłupek, -pka, *pl.* -pki, *sm.* Ausgeschälte(s) *n.*, Ausgeklaubte(s) *n.*

Wyłupiać, -piam, -piałem, *va. imperf.*; **Wyłupić,** -pię, -piłem, *va. perf.* 1) = Wyłupać; 2) ausreißen, ausbrechen, ausstechen; — komu oczy jmndm die Augen ausstechen; — oczy głozen; 3) rein ausplündern.

Wyłupianie, Wyłupienie, -nia, 1) Ausreißen *n.*, Ausbrechen *n.*, Ausstechen *n.*; 2) Ausplündern *n.*

Wyłuskać, -kam, -kałem, *va. perf.*; **Wyłuskiwać,** -kuję, -wałem, *va. imperf.* ausschälen, aushülsen.

Wyłuskanie, Wyłuskiwanie, -nia, *sn.* Ausschälen *n.*, Aushülsen *n.*

Wyłuszczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Wyłuszczyć,** -czę, -czyłem, *va. perf.* auseinandersetzen, erörtern.

Wyłuszczak, -a, *pl.* -i, *sn.* ganz reife Nuß.

Wyłuszczanie, Wyłuszczenie, -nia, *sn.* Erläuterung *f.*, Erörterung *f.*, Auseinandersetzung *f.*

Wyłuszczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Erörterung *f.*, Definition *f.*

Wyłuszczyciel, -a, *pl.* -e, *sm.* Erörterer *m.*

Wyłużać, -żam, -żałem, *va. imperf.*; **Wyłużyć,** -żę, -żyłem, *va. perf.* auslaugen.

Wyłykać, -kam, -kałem, *va. imperf.*; **Wyłyknąć,** -knę, -kłem, *va. perf.* ausschlucken, austrinken.

Wyłykanie, -nia; **Wyłyknięcie,** -cia, *sn.* Ausschlucken *n.*, Austrinken *n.*

Wyłysieć, -sieję, -siałem, *vn. perf.* kahl werden.

Wyłyskać, -kam, -kałem, *vn. imperf.*; **Wyłysnąć,** -nę, -nąłem, *vn. perf.* hervorblitzen, hervorstrahlen.

Wyłż, -u, *pl.* -e, *sm.* ein Stein, auf welchem sich Erz gesetzt hat.

Wymacać, -cam, -całem, *va. perf.*; **Wymacywać,** -cuję, -wałem, *va. imperf.* herausfühlen, heraustasten, durch Fühlen, Tasten herausbringen, entdecken.

Wymacanie, Wymacywanie, -nia, *sn.* Herausfühlen *n.*, Heraustasten *n.*

Wymacerować, -ruję, -wałem, *va. perf.* 1) ganz in einer Flüssigkeit durchweichen lassen; 2) durchgerben.

Wymacerowanie, -nia, *sn.* Durchweichen *n.* in einer Flüssigkeit, Durchgerben *n.*

Wymachiwać, -chuję, -wałem, *va. imperf.* fuchteln.

Wymachlować, -chluję, -wałem, *va. perf.* ausschwindeln.

Wymachlowanie, -nia, *sn.* Ausschwindeln *n.*

Wymaczać, -czam, -czałem; **Wymoczyć,** -czę, -czyłem, *va. perf.* 1) austunken; 2) ausweichen, auswässern, ausbaden, auswaschen; — skórę das Leder im Wasser weich werden lassen; — śledzia einen Hering einweichen; — nogi sich die Füße waschen.

Wymaczanie, Wymoczenie, -nia, *sn.* 1) Einweichen *n.*, Auswässern *n.*; Auswaschen *n.*, Ausbaden *n.*; 2) Austunken *n.*

Wymadlać, -dlam, -dlałem, *va. imperf.*; **Wymodlić,** -dlę, -dliłem, *va. perf.* ausbitten, erbitten, erbeten, erflehen, durch Beten erreichen.

Wymadlanie, Wymodlenie, -nia, *sn.* Ausbitten *n.*, Erbitten *n.*, Erbeten *n.*, Erflehen *n.*

Wymagać, -gam, -gałem, *va. imperf.*; **Wymódz,** -mogę, -mogłem, *va. perf.* 1) verlangen, fordern; okoliczności -gają tego die Umstände fordern es; całkiem tego nie -gałem ich habe es gar nicht verlangt; -gasz od dziecka niemożliwych rzeczy du verlangst von einem Kinde unmögliche Sachen; 2) erzwingen; -mogłem to na nim ich habe es bei ihm erzwungen, erreicht; durchgesetzt; 3) entkräften, abmergeln, kraftlos machen, abmatten.

Wymaganie, -nia, *sn.* Anspruch *m.*, Forderung *f.*, Prätension *f.*; -nia twoje są przesadne i nieskromne deine Ansprüche sind übertrieben und unbescheiden.

Wymaglować, -gluję, -wałem, *va. perf.* ausmangeln, ausrollen, rollen; czy bielizna już -wana? ist die Wäsche schon gerollt?

Wymaglowanie, -nia, *sn.* Ausmangeln *n.*, Ausrollen *n.*, Rollen *n.*, Glattmangeln *n.*

Wymagnetyzować, -zuję, -wałem, *va. perf.* durch Magnetismus heilen.

Wymagnetyzowanie, -nia, *sn.* Heilung *f.* durch Magnetismus.

Wymakać, -kam, -kałem, *vn. imperf.*; **Wymoknąć,** -knę, -kłem, *vn. perf.* ausweichen, sich auswässern, durchnäßt, durchweicht werden; -kła twarz weichliches, fahles, blasses Gesicht.

Wymalować, -luję, -wałem, *va. perf.* ausmalen, malen, abmalen; darstellen; — pokój ein Zimmer (aus)malen; — portret ein Porträt malen; — komuś coś w pięknych kolorach jmndm etw. in schönen Farben ausmalen, darstellen, schildern.

Wymalowanie, -nia, *sn.* Ausmalen *n.*, Abmalen *n.*, Malen *n.*; Darstellen *n.*; Darstellung *f.*

Wymamiać, -miam, -miałem, *va. imperf.*; **Wymamić,** -mię, -miłem, *va. perf.* herauslocken, herausschwindeln.

Wymamianie, Wymamienie, -nia, *sn.* Herausklocken *n.*, Herausschwindeln *n.*

Wymarcie, -cia; **Wymieranie,** -nia, *sn.* Aussterben *n.*

Wymarmurować, -ruję, -wałem, *va perf.* ausmarmorieren.

Wymarsz, -u, *pl.* -e, *sm.* Ausmarsch *m.*, Abmarsch *m.*

Wymarszczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Wymarszczyć,** -czę, -czyłem, *va. perf.* entrunzeln, glatt machen.

Wymarszczanie, Wymarszczenie, -nia, *sn.* Entrunzeln *n.*, Glattmachen *n.*

Wymarzać, -rzam, -rzałem, *va. imperf.*; **Wymorzyć,** -rzę, -rzyłem. *va. perf.* aushungern; — twierdzę eine Festung aushungern.

Wymarzać, -zam, -załem, *vn. imperf.*; **Wymarznąć,** -znę, -znąłem, *vn. perf.* ausfrieren.

Wymarzać, -rzam, -rzałem, *va. imperf.*; **Wymarzyć,** -rzę, -rzyłem, *va. perf.* austräumen, erträumen; ausdenken, ersinnen.

Wymarzanie, -nia, *sn.* **Wymorzenie,** -nia, *sn.* 1) Aushungern *n.*; 2) = **Wymarznięcie,** -cia, *sn.* Ausfrieren *n.*; 3) = **Wymarzenie,** -nia, *sn.* Ausdenken *n.*, Austräumen *n.*, Erträumen *n.*

Wymaszczenie, -nia, *sn.* Ausschmieren *n.*, Einschmieren *n.*, Einsalben *n.*

Wymaszerować, -ruję, -wałem, *vn. perf.* ausmarschieren, ausrücken.

Wymaszerowanie, -nia, *sn.* Ausmarschieren *n.*, Ausrücken *n.*

Wymaścić, -szczę, -ściłem, *va. perf.* ausschmieren, einschmieren, einsalben.

Wymatać, -tam, -tałem, *va. perf.* abschwindeln, abklocken; — się, *vr.* sich herausschwindeln, sich aus der Schlinge ziehen.

Wymatanie, -nia, *sn.* Ausschwindeln *n.*, Ausklocken *n.*

Wymateracować, -cuję, -cowałem, *va. perf.* auspolstern.

Wymateracowanie, -nia, *sn.* Auspolstern *n.*

Wymawiać, -wiam, -wiałem, I. *va. imperf.*; **Wymówić,** -wię, -wiłem, I. *va. perf.* 1) aussprechen; nie umiem — tej litery ich kann diesen Buchstaben nicht aussprechen; obyś tego w złej godzinie nie -wił mögest du es nicht in einer bösen Stunde gesagt haben; -mów już raz, co masz powiedzieć sprich doch schon einmal aus, was du zu sagen hast; — wyrazy jasno i dobitnie die Worte klar und nachdrücklich aussprechen; 2) ausreden, aussprechen, alles aussagen; 3) ausreden, entschuldigen; -wiał swego przyjaciela chorobą er entschuldigte seinen Freund mit Krankheit; 4) kündigen; — mieszkanie die Wohnung kündigen; — służbę den Dienst kündigen; 5) vorhalten, vorwerfen, vorrücken, Vorwürfe machen; dobrodziejstwa — gorzej, niż odmawiać Wohltaten vorhalten ist ärger, als sie abschlagen; nie -wiaj mi, że jem twój chleb, bo mi i tak kością w gardle stoi halte mir nicht vor, daß ich dein Brot esse, es bleibt mir ohnehin im Halse stecken; 6) — sobie co etw. ausmachen, sich etw. ausbedingen, etw. zur Bedingung machen; -wiłem sobie wyłączne prawo używania ich habe mir das ausschließliche Benützungsrecht ausbedungen; -wiam sobie ewentualną wymianę ich halte mir einen eventuellen Umtausch vor; II. — się, *vr.* 1) Ausreden machen, sich ausreden suchen, sich entschuldigen; 2) ausgesprochen werden; tego się tak nie -wia das wird nicht so ausgesprochen; 3) — się od czego etw. ablehnen, abschlagen, nicht annehmen.

Wymawialny, *adi.* aussprechbar.

Wymawianie, Wymówienie, -nia, *sn.* 1) Aussprechen *n.*; 2) Ausreden *n.*, 3) Entschuldigen *n.*, 4) Kündigen *n.*, Kündigung *f.*; 5) Vorhalten *n.*, Vorwerfen *n.*; 6) Ausmachen *n.*, Ausbedingen *n.*

Wymazać, -żę, -załem, *va. perf.*; **Wymazywać,** -zuję, -wałem, *va. imperf.* auswischen, ausreiben, ausradieren, weglöschen, wegstreichen, wegwischen; — kogo z pamięci jmndn aus dem Gedächtnisse streichen.

Wymazanie, Wymazywanie, -nia, *sn.* Auswischen *n.*, Ausreiben *n.*, Ausradieren *n.*, Weglöschen *n.*, Wegstreichen *n.*, Wegwischen *n.*

Wymącenie, -nia, *sn.* Herausholen *n.* aus dem Trüben.

Wymącić, -cę, -ciłem, *va. perf.* aus dem Trüben herausholen; im höchsten Grade trüb machen.

Wymączenie, -nia, *sn.* Reinigen *n.* vom Mehlstaube.

Wymączyć, -czę, -czyłem, *va. perf.* vom Mehlstaube reinigen.

Wymądrzałość, -ści, *sing. tant. sf.* Überklugkeit *f.*

Wymądrzały, *adi.* überklug.

Wymądrzeć, -drzeję, -drzałem, *vn. perf.* klüger, gescheiter werden; überklug werden.

Wymdlenie, -nia, *sn.* Entkräftung *f.*

Wymdlić, -dleję, -dlałem, *va. perf.* entkräften, schwach machen.

Wymęczać, -czam, -czałem. *va. imperf.*; **Wymęczyć,** -czę, -czyłem, *va. perf.* 1) quälen, martern; durch Quälen, Martern etw. herausbringen, abzwingen; -czył na mnie obietnicę er hat mir durch Quälerei das Versprechen abgezwungen; 2) etw. mit Mühe und Plage, schwer zu Stande bringen; 3) — się, *vr.* sich abquälen, sich abmartern.

Wymęczanie, Wymęczenie, -nia, *sn.* Abquälen *n.*, Abmartern *n.*, Abzwingen *n.* durch Quälen und Martern.

Wymędrować, -druję, -wałem, *va. perf.* ausklügeln.

Wymędrowanie, -nia, *sn.* Ausklügeln *n.*

Wymężnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* männlich, kraftvoll werden, zum Manne heranwachsen.

Wymiana, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Austausch *m.*, Tausch *m.*, Auswechslung *f.*, Wechsel *m.*; — myśli Gedankenaustausch; kantor -ny Wechselgeschäft; handel polegający na -nie Tauschhandel *m.*; — oprawy zepsutej w kopalni Auswechslung der Grubenzimmerung; — koła, osi Auswechslung eines Rades, einer Achse; — wzajemna wozów Naturausgleich *m.* der Wagen.

Wymiar, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Ausmaß *n.*, Dimension *f.*, Ausdehnung *f.*; Ausmessen *n.*, Ausmessung *f.*, Vermessung *f.*; trudnić się -em gruntów sich mit dem Vermessen der Felder beschäftigen; jakie -y ma ten dom? was für Ausmaße hat dieses Haus?; sążeń kubiczny ma sześć stóp w trzech -ach eine Kubikklafter hält sechs Fuß in drei Dimensionen; — osi, — rozstawienia osi Stichmaß der Achsen; — rozstawienia kół Spurmaß, Spurweite *f.* der Räder, Radstand *m.*, Entfernung *f.* der Achsen; — ukośny, przekątny Kreuzmaß der Lokomotive; — kopalni Vermessen *n.* des Grubenfeldes; 2) Mahlmetze *f.*; 3) Ausübung *f.*, Handhabung *f.*; — sprawiedliwości Handhabung der Gerechtigkeit.

Wymiarkować, -kuję, -wałem, *va. perf.*; **Wymiarkowywać**, -wuję, -wałem, *va. imperf.* abmessen, ermessen; abmerken; -wałem tylko tyle z jego mowy, że ... ich habe nur so viel aus seiner Rede entnommen, daß...

Wymiarkowanie, **Wymiarkowywanie**, -nia, *sn.* Abmessen *n.*, Ermessen *n.*; Abmerken *n.*

Wymiarowy, *adi.* Ausmaß-; -we walce Schlicht-, Vollendungswalzen *pl.*

Wymiatać, -tam, -tałem, *va. imperf.*; **Wymieść**, -miotę, -miotłem, *va. perf.* 1) ausfegen, ausfegen; — kogo jmndn verjagen, vertreiben; 2) erbrechen; siehe auch Wymiotać.

Wymiatanie, -nia, **Wymiecenie**, -nia, *sn.* 1) Ausfegen *n.*, Ausfegen *n.*; 2) Erbrechen *n.*

Wymiąć, -mnę, -miąłem, *va. perf.* verdrücken, zerknüllen.

Wymieciny, -cin, *plur. tant. sn.* 1) Kehricht *m.*, Ausfegicht; 2) Erbrochene(s) *n.*

Wymieczować, -czuję, -wałem, *va. perf.* das Schwert polieren, fegen.

Wymielać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Wymleć**, -mlę, -mełłem, *va. perf.* ausmahlen, vermahlen.

Wymielanie, **Wymielenie**, -nia, *sn.* Ausmahlen *n.*, Vermahlen *n.*

Wymiełek, -łka, *pl.* -łki, *sm.* Müller-, Mahlmetze *f.*

Wymiełka, -łki, *pl.* -łki, *sm.* Thalassema (Wurmgattung).

Wymieniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Wymienić**, -nię, -niłem, *va. perf.* 1) austauschen, umtauschen, auswechseln, umwechseln; -mień mi włoskie pieniądze na austryackie wechsle mir italienisches Geld auf österreichisches um; 2) nennen, erwähnen, namhaft machen; -mieniał wszystkich po kolei er nannte alle nacheinander.

Wymienianie, **Wymienienie**, -nia, *sn.* 1) Auswechseln *n.*, Wechseln *n.*, Umtauschen *n.*; 2) Nennen *n.*, Erwähnen *n.*, Erwähnung *f.*

Wymienisty, **Wymieniasty**, *adi.* mit großen Eutern, großeuterig.

Wymienitelność, -ści, *sing. tant. sf.* Benennbarkeit *f.*

Wymienitelny, *adi.* benennbar.

Wymienny, *adi.* vertauschbar, Tausch-.

Wymierać, -ram, -rałem, *vn. imperf.*; **Wymrzeć**, -rę, -marłem, *vn. perf.* aussterben; ten rodzaj zwierząt już dawno -marł diese Tierart ist schon lange ausgestorben; cała rodzina -marła podczas zarazy die ganze Familie ist während der Epidemie ausgestorben.

Wymiernik, -a, *pl.* -i, *sm.* Ausmesser *m.*

Wymierność, -ści, *sing. tant. sf.* Aus-, Zumeßbarkeit *f.*

Wymierny, *adi.* aus-, zumeßbar, Ausmessungs-, Zumessungs-, Eichungs-.

Wymierzać, -rzam, -rzałem, I. *va. imperf.*; **Wymierzyć**, -rzę, -rzyłem, I. *va. perf.* 1) ausmessen, zumessen, ermessen; — materyę den Stoff ausmessen; — grunt den Acker ausmessen, vermessen; 2) bestimmen, ausüben, handhaben; — komu karę jmndm eine Strafe zuerkennen; — sprawiedliwość Gerechtigkeit ausüben; — karę podług ciężkości występku die Strafe nach der Größe des Verbrechens ausmessen; — komu uderzenie, policzek jmndm einen Schlag, eine Ohrfeige versetzen; — karę bestrafen; 3) hinzielen, zielen, aufs Korn nehmen; -rzył w serce i trafił er zielte ins Herz und traf auch; II. — się, *vr.* 1) — się z czem das rechte Maß beim Vermessen treffen; 2) — się komu z czego sich ausweisen, sich rechtfertigen; 3) sich wofür abfinden, ersetzen, vergelten.

Wymierzanie, **Wymierzenie**, -nia, *sn.* Ausmessen *n.*, Bemessen *n.*, Zumessen *n.*; Ermessen *n.*; Zuerkennen *n.*; Ausüben *n.*, Handhaben *n.*; Zielen *n.*

Wymierzić, -rzę, -rziłem, *va. perf.* mit unausstehlicher Zudringlichkeit abdringen.

Wymierzwiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Wymierzwić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* gut düngen, misten; ausmisten.

Wymieszać, -szam, -szałem, *va. perf.* ausmischen, durchmischen, umrühren, durcheinanderrühren.

Wymieszanie, -nia, *sn.* Ausmischen *n.*, Durchmischen *n.*, Durchrühren *n.*

Wymieszkać, -kam, -kałem, *va. perf.* abwohnen, eine gewisse Zeit hindurch wohnen. **Wymieszkanie**, -nia, *sn.* Abwohnen *n.*

Wymieść, siehe: Wymiatać.

Wymieździć, -żdżę, -ździłem, *va. perf.* das Innere, Weiche herausnehmen.

Wymię, -mienia, *pl.* -miona, *sn.* Euter *n.*, Kuheuter; Gesäuge *n.*

Wymięcie, -cia, *sn.* Zerknüllen *n.*, Zerdrücken *n.*

Wymiędlić, -dlę, -dliłem, *va. perf.* ausriffeln, ausräufeln.

Wymiękczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Wymiękczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* ganz durchweichen.

Wymięknąć, -knę, -knąłem, *vn. perf.* ganz weich werden.

Wymięknięcie, -cia, *sn.* Weichwerden *n.*

Wymigać się, -gam, -gałem, *vr. imperf.*; **Wymignąć**, -gnę, -głem, *vn. perf.* rasch wie der Blitz entwischen, entschlüpfen; blitzschnell hervorschießen und wieder verschwinden.

Wymiganie, -nia; **Wymignięcie się**, -cia, *sn.* Entschlüpfen *n.*

Wymijać, -jam, -jałem, *va. imperf.*; **Wyminąć**, -nę, -nąłem, *va. perf.* 1) ausweichen, aus dem Wege gehen; 2) vorauseilen, vorbeigehen, -reiten, fahren, zuvorkommen; 3) verfließen.

Wymijanie, -nia; **Wyminięcie**, -cia, *sn.* Ausweichung *f.*, Ausweichenplatz *m.*, Weiche *f.*; Ausweichen *n.*; Vorauseilen *n.*; Zuvorkommen *n.*; Vorbeigehen *n.*; Verfließen *n.*

Wymilczeć, -czę, -czałem, *va. perf.* schweigend ausharren; durch Schweigen erreichen.

Wymilczenie, -nia, *sn.* schweigendes Ausharren.

Wymiłować, -łuję, -wałem, *va. perf.* durch Liebe erreichen.

Wymionowaty, *adi.*; **Wymionowato**, *adv.* euterartig.

Wymionowy, *adi.* Euter-.

Wymiot, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Auswurf *m.*, Auswerfen *n.* Kehricht *m.*; 2) -y, *pl.* Brechen *n.*, Erbrechen *n.*; zbiera mi się na -y ich habe Brechreiz, es ist mir übel, ich habe Ublichkeiten.

Wymiotać, -tam, -tałem, *va. perf.*; **Wymiatać**, -tam, -tałem, *va. imperf.* herauswerfen; erbrechen.

Wymiotek, -tku, *pl.* -tki, *sm.* -tki soli kleine Stückchen unreinen Steinsalzes.

Wymiotło, -tła, *pl.* -tła, *sn.*; **Wymiataczka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Ausfegewerkzeug *n.*

Wymiotnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* (Cephaelis) Kopfbeere *f.*, echte Brechwurzel, Ipekakuanha *f.*

Wymiotnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Brechstoff *m.*, Brechstoffwurz *f.*

Wymiotowy, *adi.* 1) Auswurf-, Kehricht-; 2) Brech-.

Wymistrzować, -trzuję, -wałem, *va. perf.* erkünsteln.

Wymistrzowanie, -nia, *sn.* Erkünsteln *n.*

Wymknąć, -knę, -knąłem, *va. perf.*; **Wymykać**, -kam, -kałem, *va. perf.* schnell herausrücken, herausschieben, herausholen; — się, *vr.* entschlüpfen, entwischen, entkommen, sich aus dem Staube machen; przypadkowo -knęło mi się to słowo nierozważne zufällig ist mir dieses unbedachte Wort entschlüpft; -knął się z rąk oprawców er entkam den Händen der Henker; -knąłem się tylnemi drzwiami ich machte mich durch die Hintertür davon.

Wymknięcie, -cia; **Wymykanie**, -nia, *sn.* Herausschieben *n.*, Herausholen *n.*; — się Entschlüpfen *n.*, Entwischen *n.*, Entkommen *n.*

Wymłacać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Wymłócić**, -cę, -ciłem, *va. perf.* ausdreschen; -conej słomy wiązanka ein Bund ausgedroschenes Stroh; — kogo jmndn mit Stockschlägen bearbeiten.

Wymłacanie, **Wymłócenie**, -nia, *sn.* Ausdreschen *n.*

Wymłocek, -cka, *pl.* -cki, *sm.*; **Wymłocka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Ausdreschen *n.*, Ausdrusch *m.*

Wymłodnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* verjüngen, wieder jung werden.

Wymłot, **Wymłót**, -otu, *pl.* -oty, *sm.* Ausdrusch *m.*

Wymłotny, *adi.* Ausdrusch-.

Wymniszenie, -nia, *sn.* 1) Entmönchen *n.*; 2) Kastrieren *n.*

Wymniszyć, -szę, -szyłem, *va. perf.* 1) entmönchen; 2) kastrieren.

Wymocować, -cuję, -wałem, *va. perf.* mit Gewalt sprengen, ausbrechen, erbrechen.

Wymocowanie, -nia, *sn.* gewaltsames Sprengen, Erbrechen *n.*, Ausbrechen *n.*

Wymocz, -u, *pl.* -e, *sm.* Auszug *m.*, Tinktur *f.*; = Tęgi wyciąg.

Wymoczek, -czka, *pl.* -czki, *sm.* Infusions-, Aufgußtierchen *n.*; *pl.* wymoczki Infusorien *n. pl.*

Wymoczenie, -nia, *sn.* Ausweichen *n.*, Durchweichen *n.*

Wymocznica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Coccochloris (Wasserpflanze).

Wymoczyny, -czyn, *plur. tant. sf.* Auswässerungswasser *n.*

Wymodlić, **Wymodlenie**, siehe: Wymadlanie, Wymadlać.

Wymoknąć, siehe: Wymakać.

Wymordować, -duję, -wałem, *va. perf.* 1) ausmorden, alle morden, töten, durch Morden ausrotten; całą rodzinę -wano die ganze Familie wurde ermordet; 2) mit gewaltiger Anstrengung erreichen.

Wymordowanie, -nia, *sn.* Ausmorden *n.*, Ermorden *n.*, Ausrotten *n.*

Wymorzenie, **Wymorzyć**, siehe: Wymarzanie, Wymarzać.

Wymościć, -szczę, -ściłem, *va. perf.* bebrücken.

Wymotać, -tam, -tałem, *va. perf.*; **Wymotywać**, -tuję, -wałem, *va. imperf.* herauswickeln, entwirren; — się, *vr.* sich herauswickeln.

Wymotanie, Wymotywanie, -nia, *sn.* Auswickeln *n.*, Herauswickeln *n.*, Entwirren *n.*

Wymowa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* 1) Aussprache *f.*; mieć piękną -wę w języku francuskim eine schöne Aussprache in der französischen Sprache haben; mieć błąd w -wie einen Fehler in der Aussprache haben; 2) Beredsamkeit *f.*, Redekunst *f.*; moc, jaką — ma nad umysłami die Gewalt, die die Beredsamkeit über die Gemüter übt; — powszechnie lubianego kaznodziei trafiła do serc die Beredsamkeit des allgemein geliebten Predigers fand ihren Weg zu den Herzen.

Wymowca, -cy, *pl.* -cy, *sf.* großer Redner.

Wymowność, -ści, *sing. tant. sf.* Beredsamkeit *f.*, Suada *f.*, Redefluß *m.*; Sprechende(s) *n.*

Wymowny, *adi.*; **Wymownie**, *adv.* 1) beredt, beredsam; bardzo — wohlberedt; 2) aussprechbar, vernehmbar; 3) verzeihlich, Entschuldigungs-.

Wymożdżenie, -nia, *sn.* Excerebration *f.*

Wymódz, siehe: Wymagać.

Wymóg, -ogu, *pl.* -ogi, *sm.* Forderung *f.*, Anforderung *f.*, Anspruch *m.*; -mogi się codziennie zwiększają die Forderungen werden jeden Tag größer.

Wymówka, -ki, *pl.* -ki, *sf. dim.*; **Wymóweczka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Vorwurf *m.*; na te -ki nie zasłużyłem ich habe diese Vorwürfe nicht verdient; 2) Ausrede *f.*, Ausflucht *f.*, Entschuldigung *f.*; łatwo o -kę, jeżeli kto nie chce uczynić czego es ist leicht, eine Ausrede zu finden, wenn jmnd etw. nicht tun will; widzę, że szukasz -wek ich sehe, du suchst Ausflüchte.

Wymrażać, -żam, -żałem, *va. imperf.*; **Wymrozić**, -żę, -ziłem, *va. perf.* ausfrieren lassen, durch Frost vernichten; — wszystkie drzewa alle Bäume durch den Frost eingehen lassen.

Wymrażanie, Wymrożenie, -nia, *sn.* Ausfrieren *n.*, Eingehenlassen *n.* durch Frost.

Wymrozki, -ków, *plur. tant. sn.* Ausgefrorene(s).

Wymruczeć, -czę, -czałem, *va. perf.* murmelnd heraussagen, ausmurmeln, ausbrummen; — się, *vr.* sich ausbrummen, aufhören zu brummen.

Wymruczenie, -nia, *sn.* Ausmurmeln *n.*, Ausbrummen *n.*

Wymrzeć, siehe: Wymierać.

Wymulać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Wymulić**, -lę, -liłem, *va. perf.* ausschlämmen, ausspülen; wegspülen, untergraben.

Wymulanie, Wymulenie, -nia, *sn.* Ausschlämmen *n.*, Ausspülen *n.*; Untergraben *n.*

Wymuł, -u, *pl.* -y, *sm.* Ausspülung *f.*, Furche *f.*, Ausriß *m.*

Wymundurować, -ruję, -wałem, *va. perf.* ausmontieren.

Wymurować, -ruję, -wałem, *va. perf.* ausmauern, aufmauern, aus Ziegelsteinen aufbauen.

Wymurowanie, -nia, *sn.* Ausmauerung *f.*; Ausbauen *n.*; — pach sklepienia Gewölbswachmauerung.

Wymus, -u, *pl.* -y, *sm.* Erpressung *f.*, Erzwingen *n.*, Abdringen *n.*

Wymusić, -szę, -siłem, *va. perf.*; **Wymuszać**, -szam, -szałem, *va. imperf.* erzwingen, abdringen, erpressen; on na mnie -sił tę straszną ofiarę er hat mir dieses schreckliche Opfer abgedrungen; -szony styl gezwungener, gekünstelter Stil.

Wymuskać, -kam, -kałem; **Wymusnąć**, -snę, -snąłem, *va. perf.*; **Wymuskiwać**, -kuję, -wałem, *va. imperf.* glatt streicheln, schniegeln; — się, *vr.* sich glattstreicheln, sich herausputzen, sich schniegeln.

Wymuskanie, Wymuskiwanie, -nia; **Wymuśnięcie**, -cia, *sn.* Glattstreicheln *n.*, Schniegeln *n.*, Herausputzen *n.*

Wymusowy, *adi.* Erpressungs-, Erzwingungs-.

Wymusztrować, -truję, -wałem, *va. perf.* ein-, ausexerzieren, einüben.

Wymusztrowanie, -nia, *sn.* Einexerzieren *n.*, Einüben *n.*

Wymuszanie, Wymuszenie, -nia, *sn.* Erpressung *f.*, Erzwingen *n.*

Wymuszoność, -ści, *sing. tant. sf.* Gezwungenheit *f.*; Unnatürlichkeit *f.*

Wymycie, -cia, *sn.* Auswaschen *n.*

Wymyć, -ję, -łem, *va. perf.*; **Wymywać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* auswaschen, waschen; nie -myty ungewaschen; -myj sobie oczy z prochu wasche dir die Augen vom Staube rein.

Wymydlenie, -nia, *sn.* Ausseifen *n.*

Wymydlić, -dlę, -dliłem, *va. perf.* ausseifen, mit Seife ausschmieren.

Wymyk, -u, *pl.* -i, *sm.* Wiederzug *m.*, Streichen *n.*, Schnepfenzug *m.* im Frühjahre.

Wymykać, Wymykanie, siehe: Wymknąć, Wymknięcie.

Wymysł, -u, *pl.* -y, *sm.* 1 Erdichtung *f.*, Ausgedachte(s) *n.*, Ersonnene(s) *n.*, Einfall *m.*; to twój własny — das hast du dir selber ersonnen; cóż to za -y was sind das für Einfälle; dyabelski — ein teuflischer Einfall; bez -ów ohne Ersonnenes, ohne wählerisch zu sein; -sły robić ekel tun; na — mit Bedacht; 2) Kunstgriff *m.*

Wymyszkować, -kuję, -wałem, *va. perf.* herausschnüffeln, wie eine Maus durch Eindringen und Schnüf-

feln etw. entdecken; — się, *vr.* wie eine Maus entschlüpfen.

Wymyszkowanie, -nia, *sn.* Ausschnüffeln *n.*

Wymyślać, -ślam, -ślałem, I. *va. imperf.*; **Wymyślić**, **Wymyśleć**, -ślę, -śliłem, I. *va. perf.* ausdenken, erfinnen, erdichten; kto myśli, ten -śli wer denkt, wird auch etwas ausdenken; -ślił sobie tę całą historyę er hat sich diese ganze Geschichte ausgedacht; nie mogłeś — nic lepszego? hast du nichts Besseres erfinnen können?; II. *vn.* 1) schimpfen, sein Mütchen kühlen; — nad czem an einer Sache mäkeln; 2) wählerisch sein, tadelsüchtig sein, Kostverächter sein.

Wymyślanie, **Wymyślenie**, -nia, *sn.* 1) Ausdenken *n.*, Erfinnen *n.*, Erdichten *n.*; 2) Schimpfen *n.*, Tadeln *n.*; 3) Wählen *n.*

Wymyślnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* wählerisches, keifendes Weib.

Wymyślnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* wählerischer Mensch, Kostverächter *m.*

Wymyślność, -ści, *sing. tant. sf.* 1) Erdichtungsgabe *f.*, Erfindungskraft *f.*, Erfindungsvermögen *n.*; 2) künstliche Verstellung, Künstlichkeit *f.*; 3) Tadelsucht *f.*

Wymyślny, *adi.*; **Wymyślnie**, *adv.* 1) wählerisch; tadelsüchtig; 2) erfinderisch, erfindungsreich; 3) ersonnen, erdichtet.

Wymywalnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Goldwäscherei *f.*

Wynachodzić = Wynajdywać.

Wynaczynionka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* (Extravasatum) Blutaustritt *m.* aus den Gefäßen.

Wynagradzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Wynagrodzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* belohnen; entschädigen; ersetzen; Bóg ci -grodzi ten dobry uczynek Gott wird dir diese gute Tat lohnen; jego przyjaźń -gradza mi wszystko seine Freundschaft ersetzt mir alles.

Wynagradzanie, **Wynagrodzenie**, -nia, *sn.* Belohnen *n.*, Belohnung *f.*; Ersetzen *n.*, Ersatz *m.*; Entschädigung *f.*

Wynajął, -jmię, -jąłem, *va. perf.*; **Wynajmywać**, -muję, -wałem, *va. imperf.* mieten, vermieten, dingen, in Pacht nehmen; in Pacht geben; przy jakiej ulicy -jąłeś mieszkanie? in welcher Gasse hast du eine Wohnung gemietet?; cały dom już jest -jęty das ganze Haus ist schon vermietet.

Wynajdywać, -duję, -wałem, *va. imperf.*; **Wynaleźć**, -jdę, -lazłem, *va. perf.* herausfinden, ausfindig machen; erfinden; -lazłem całkiem nowy środek ich habe ein ganz neues Mittel gefunden; -leźć nową metodę nauczania eine neue Lehrmethode erfinden.

Wynajdywanie, **Wynalezienie**, -nia, *sn.* Entdecken *n.*, Herausfinden *n.*, Ausfinden *n.*; Erfinden *n.*

Wynalazca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Erfinder *m.*

Wynalazczyni, —, *pl.* -nie, *sf.* Erfinderin *f.*

Wynalazek, -zku, *pl.* -zki, *sm.* Erfindung *f.*

Wynałożyć, -żę, -żyłem, *va. perf.* verwenden, ausgeben, auslegen.

Wynanosić, -szę, -siłem, *va perf.* Farben auftragen.

Wynarodawiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Wynarodowić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* entnationalisieren; — się, *vr.* sich entnationalisieren.

Wynarodowianie, **Wynarodowienie**, -nia, Entnationalisieren *n.*

Wynegocyować, -cyuję, -wałem, *va. perf.* durch Verhandlungen erreichen.

Wynegocyowanie, -nia, *sn.* Erreichen *n.* im Verhandlungswege.

Wynęcenie, -nia, *sn.* Herauslocken *n.*, Herausködern *n.*

Wynęcić, -cę, -ciłem, *va. perf.* herauslocken, herausködern.

Wynędzniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Wynędznić**, -nię, -niłem, *va. perf.* elend, kraftlos machen, ausmergeln.

Wynędznieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* elend, kraftlos werden; verelenden.

Wynędznienie, -nia, *sn.* Elendwerden *n.*; Verelendung *f.*

Wynicować, -cuję, -wałem, *va. perf.*; **Wynicowywać**, -wuję, -wałem, *va. imperf.* auf die linke Seite wenden; durch und durch hecheln; — się, *vr.* — sich z czego sich herauswinden.

Wynicowanie, -nia, *sn.* Wenden *n.* auf die linke Seite; Durchhecheln *n.*

Wyniesienie, **Wynoszenie**, -nia, *sn.* 1) Heraustragen *n.*; 2) Heben *n.*, Erheben *n.*; 3) Erhebung *f.*; Podium *n.*

Wynieść, -niosę, -niosłem, I. *va. perf.*; **Wynosić**, -szę, -siłem, I. *va. imperf.* 1) austragen, heraus-, hinaustragen, wszystko -nosi z domu er trägt alles aus dem Hause; niesiono umarłego do kostnicy der Tote wurde in die Totenkammer hinausgetragen; -nieś wino z piwnicy trage den Wein aus dem Keller herauf; nogi nie — za próg keinen Fuß über die Schwelle setzen; 2) erheben, heben; ernennen; loben, rühmen; — kogo do szlachectwa jmndn in den Adelstand erheben; — kogo pod niebiosa jmndn in den Himmel heben, jmndn sehr rühmen; — kogo na najwyższy urząd jmndm das höchste Amt verleihen; 3) ausmachen, betragen, belaufen; wiele -nosi twój rachunek? wie hoch beläuft sich deine Rechnung?; mój dochód tyle nie wyniesie mein Einkommen wird nicht so viel ausmachen; 4) abtragen; -noszony surdut ein abgetragener Rock; II. — się, *vr.* 1) sich aus dem Staube machen, weggehen, wegziehen, wegpacken; -noś mi się w tej chwili pack dich sofort weg; -niósł się cichaczem er machte sich heimlich aus dem

Staube; -noszę się stąd, by nigdy już nie wrócić ich ziehe von hier fort, um nicht mehr zurückzukehren; 2) sich erheben, sich überheben; — się ponad innych sich über andere heben; wszelki, co się -nosi, zniżon będzie jeder, der sich überhebt, wird erniedrigt werden.

Wynieśmiertelnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* unsterblich werden.

Wynijść, Wynijście = Wychodzić, Wyjście.

Wynik, -u, *pl.* -i, *sm.* Ergebnis *n.*, Resultat *n*; jaki był — twoich zabiegów? was war das Ergebnis deiner Bemühungen?

Wynikać, -kam, -kałem, *vn. imperf.*; **Wyniknąć**, -knę, -knąłem, *vn. perf.* 1) entspringen, zur Folge haben; sich ergeben; entstehen, hervorgehen; cóż z tego -ka? was folgt daraus?; -kły z tego kłótnie i bitki daraus entstanden Zänkereien und Schlägereien; z chciwości -ka bezczelność aus Habsucht entspringt Frechheit; z tego mogą -knąć złe skutki daraus können üble Folgen entstehen, das kann üble Folgen nach sich ziehen; 2) hervorbrechen, hervorschimmern.

Wynikanie, -nia; **Wyniknięcie**, -cia, *sn.* 1) Entstehen *n.*, Folgen *n.*, Entspringen *n.*; 2) Hervorbrechen *n.*, Hervorschimmern *n.*

Wynikłość, -ści, *sing. tant. sf.* Entstandene(s) *n.*, Erfolgende(s) *n.*, Ergebnis *n.*

Wyniknik, -a, *pl.* -i, *sm.* Schlußsatz *m.*

Wyniosłość, -ści, *sing. tant. sf.* 1) Erhöhung *f.*, Erhabenheit *f.*; Erhabene(s) *n.*; 2) Hochmut *m.*, Hoffart *f.*

Wyniosły *adi.*; **Wyniośle**, *adv.* 1) erhaben; erhöht; hochgipfelig; 2) hochmütig, hoffärtig; -słe spojrzenie hochmütiger Blick.

Wyniszczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Wyniszczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* vernichten, ausrotten; ausmergeln.

Wyniszczanie, Wyniszczenie, -nia, *sn.* Vernichten *n.*, Ausrotten *n.*; Ausmergeln *n.*

Wyniszczeć, -czeję, -czałem *vn. perf.* vernichtet, ausgerottet werden; ausgemergelt werden; verelenden.

Wyniszczenie, -nia, *sn.* Vernichtetwerden *n.*, Ausgerottetwerden *n.*

Wynocować się, -cuję, -wałem, *vr. perf.* sich gehörig im Nachtlager ausruhen.

Wynosiny, -sin, *plur. tant. sn.* Auszug *m.*, Ausziehen *n.*

Wynucenie, -nia, *sn.* Aussingen *n.*

Wynucić, -cę, -ciłem, *va. perf.* aussingen.

Wynudzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Wynudzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* durch Langweilen abnötigen, erschöpfen, erlangen; — się, *vr.* sich zu Tode langweilen.

Wynukać, -kam, -kałem, *va. perf.* abnötigen.

Wynukanie, -nia, *sn.* Abnötigen *n.*

Wynurzanie. Wynurzenie, -nia, *sn.* Auftauchen *n.*; (vertrauliche) Mitteilungen *pl.*, Gespräche *pl.*, Bekenntnisse *pl.*

Wynurzać, -rzam, -rzałem, I. *va. imperf.*; **Wynurzyć**, -rzę, -rzyłem, I. *va. perf.* 1) auftauchen, hervorstecken, aufheben; — głowę z wody den Kopf aus dem Wasser hervorstecken; Bóg -rzył ziemię z morskich głębokości Gott ließ die Erde aus den Meerestiefen emportauchen; 2) an den Tag legen, ausschütten, zeigen, bekennen; -nurz swe myśli przedemną vertraue mir deine Gedanken an; — komu swoją wdzięczność jmndm seine Dankbarkeit bezeigen; — przed kim swoje serce jmndm sein Herz ausschütten; — swoje cierpienie seinen Schmerz bekennen; II. — się, *vr.* auftauchen, sich emporheben, hervortauchen, zum Vorschein kommen; 2) ans Licht kommen, bekannt werden; 3) — się komu gegen jmndn sein Herz ausschütten, seine Gefühle und Gedanken ausdrücken.

Wynużenie, -nia, *sn.* Ermüden *n.*, Ermüdung *f.*; Ausmergeln *n.*

Wynużyć, -żę, -żyłem, *va. perf.* ermüden; ausmergeln.

Wyobcować, -cuję, -wałem, *va. perf.* aus der Gesellschaft ausschließen, verbannen.

Wyobrazić, -żę, -ziłem, *va. perf.*; **Wyobrażać**, -żam, -żałem, *va. imperf.* vorstellen, einbilden, bildlich darstellen, begreiflich machen, repräsentieren; co to malowidło -ża? was stellt diese Malerei vor?; bożka Apollona -żają jako młodzieńca z liną w ręku den Gott Apollo stellt man als einen Jüngling mit einer Leier in der Hand dar; -żam sobie, jakie tam powstało zamieszanie ich kann mir vorstellen, was für eine Verwirrung dort entstand; nie możesz sobie tego — du kannst dir keinen Begriff davon machen.

Wyobraźliwy, *adi.* bilderweckend, vorstellungsfähig.

Wyobraźnia, -źni, *sing. tant. sf.* Einbildungskraft *f.*, Vorstellungskunst *f.*, Phantasie *f.*; to wytwór twojej -źni das ist das Produkt deiner Phantasie; wybujała — ausschweifende Einbildungskraft.

Wyobrażanie, Wyobrażenie, -nia, *sn.* 1) Darstellung *f.*, Vorstellung *f.*; słowa są -niem myśli die Worte sind die Wiedergabe der Gedanken; 2) Begriff *m.*, Vorstellung; nie ma o tem -nia er hat keinen Begriff davon.

Wyopaczyć, -czę, -czyłem, *va. perf.* von unten nach oben eindrehen, umwerfen.

Wyopałać, -łam, -łałem, *va. perf.* durch die Futterschwinge reinigen, sichten, schwingen.

Wyorać, -ram, -rałem, *va. perf.*; **Wyorywać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* ausackern, auspflügen, beim Ackern herauswerfen.

Wyoranie, Wyorywanie, -nia, *sn.* Ausackern *n.*, Auspflügen *n.*

Wyosełkować, -kuję, -wałem, *va. perf.* auf dem Schleifsteine schleifen, scharfwetzen.

Wyosobniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Wyosobnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* aussondern, absondern; vereinsamen; — się, *vr.* vereinsamen, einsam werden.

Wyosobnianie, Wyosobnienie, -nia, *sn.* Absonderung *f.*; Vereinsamung *f.*

Wyostrzyć, -trzę, -trzyłem, *va. perf.* scharf machen, schleifen, (schärf) wetzen.

Wypaczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Wypaczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* krümmen, krumm machen, werfen, verdrehen; -czone pojęcie verdrehte, verschrobene, verworrene Ansichten; — się, *vr.* sich werfen; ta deska się -czyła dieses Brett hat sich geworfen.

Wypaczanie, Wypaczenie, -nia, *sn.* Krümmen *n.*, Werfen *n.*, Verdrehen *n.*

Wypad, -u, *pl.* -y, *sm.* Ausfall *m.*

Wypadać, -dam, -dałem, I. *vn. imperf.*; **Wypaść**, -dnę, -dłem, I. *vn. perf.* 1) ausfallen, heraus-, hinausfallen; po tyfusie -dły mi wszystkie włosy nach dem Typhus sind mir alle Haare ausgefallen, ausgegangen; -padł z okna przez nieostrożność durch Unvorsichtigkeit fiel er aus dem Fenster; piorun -padł z chmury der Blitz fiel aus den Wolken; -padł ze swojej roli er fiel aus seiner Rolle; leniwemu wszystko z rąk -da dem Faulen fällt alles aus den Händen; 2) entfallen; — z pamięci dem Gedächtnisse entfallen; niebaczne słowo -dło mu z ust ein unbedachtes Wort entfiel seinem Munde; 3) herausstürzen, herausfallen; -dli z ukrycia sie stürzten aus dem Verstecke heraus; 4) ausfallen, gelingen, ablaufen, einen Ausgang nehmen; jak -dło przedstawienie amatorskie? wie ist die Amateurvorstellung ausgefallen?; to złe przedsięwzięcie dobrze mu -dło dieses schlimme Unternehmen fiel für ihn gut aus; co z tego -dnie? was wird daraus folgen?; -da stąd daraus ergibt sich; 5) — z łaski in Ungnade fallen, jmds Gunst verscherzen; 6) treffen, fallen, kommen; los -padł na niego das Los fiel auf ihn; jakikolwiek los nam -dnie was für ein Los uns auch bevorstehen mag; to święto -da w niedzielę dieser Feiertag fällt auf einen Sonntag; wiele -da na moją część? wieviel kommt auf meinen Teil?; — na co worauf hinauskommen; to na jedno -da das kommt auf eins heraus; 6) zu stehen kommen; jak drogo ci -dły naprawy przy budowie? wie hoch sind dir die Reparaturen bei dem Baue gekommen?; tanio mi -da es kommt mir wohlfeil zu stehen; II. *v. def.* -da es schickt sich, es ziemt sich; -dałoby, byś mu poszedł podziękować es würde sich schicken, daß du ihm danken gehst; nie -da es schickt sich nicht.

Wypadanie, -nia; Wypadnięcie, -cia, *sn.* Ausfallen *n.*, Herausfallen *n.*, Entfallen *n.*, Herausstürzen *n.*

Wypadek, -dku, *pl.* -dki, *sm.* 1) Ereignis *n.*, Fall *m.*; Unfall *m.*; smutny — ein trauriges Ereignis; nieszczęśliwy — Unglücksfall; na wszelki — auf jeden Fall; umiał przewidzieć przyszłe -dki er wußte die kommenden Ereignisse vorauszusehen; takie -dki często się wydarzają solche Fälle kommen oft vor, der Fall tritt häufig ein; 2) Ergebnis *n.*

Wypakować, -kuję, -wałem, *va. perf.*; **Wypakowywać**, -wuję, -wałem, *va. imperf.* 1) auspacken; 2) vollpacken.

Wypakowanie, Wypakowywanie, -nia, *sn.* 1) Auspacken *n.*; 2) Vollpacken *n.*

Wypalacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Ausbrenner *m.*; — cegieł Ziegelbrenner.

Wypalać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Wypalić**, -lę, -liłem, *va. perf.* 1) ausbrennen; malowidło -lane na drzewie Holzbrandmalerei *f.*; tę ranę trzeba — diese Wunde muß ausgebrannt werden; — dziurę w czem in etw. ein Loch (aus-) brennen; — gorzałkę Schnaps brennen, treiben; 2) ausrauchen; poczekaj, aż fajkę -lę warte, bis ich die Pfeife ausrauche; 3) abfeuern, losschießen, abschießen; — komu w łeb jmndn niederschießen; — sobie w łeb sich eine Kugel vor den Kopf schießen, in den Kopf jagen; — ognistą mowę eine feurige Rede halten (loslassen); — komu pięć kijów jmndm fünf Stockschläge versetzen; kielich duszkiem — einen Humpen in einem Zuge ausstürzen; 4) — szyb büscheln.

Wypalanie, Wypalenie, -nia, *sn.* 1) Ausbrennen *n.*; — wapna Kalkbrennen; — cegieł Ziegelbrennen; 2) Ausrauchen *n.*; 3) Abfeuern *n.*, Losschießen *n.*, Abschießen *n.*

Wypalenisko, Wypalisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* eine vom Waldbrand betroffene Stelle.

Wypalonka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* ein durch Brand beschädigter Baum.

Wypalować, -luję, -wałem, *va. perf.* mit Pfählen ausschlagen; das Floß vom Pfahle losmachen.

Wypalowanie, -nia, *sn.* 1) Ausschlagen *n.*, mit Pfählen; 2) Losmachen *n.* des Floßes vom Pfahle.

Wypał, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Schuß *m.*; 2) Ausbrennen *n.*, Ausdörren *n.*; 3) Verkohlung *f.* des Meilers; 4) hausgewebte Leinwand.

Wypałaszować, -szuję, -wałem, *va. perf.* 1) mit dem Säbel gehörig durchfuchteln; mit der flachen Klinge durchprügeln; 2) ganz rein aufessen, die Schüssel leeren.

Wypaplać, -lam, -lałem, *vn. perf.* ausplappern.

Wypaplanie, -nia, *sn.* Ausplappern *n.*

Wyparać, -ram, -rałem; **Wypruwać**, -wam, -wałem, *va. imperf.*; **Wypruć**, -ruję,

-rułem, *va. perf.* austrennen, auftrennen, herausſchneiden.

Wyparanie, Wypruwanie, -nia; Wyprucie, -cia, *sn.* Auftrennen *n.*, Heraustrennen *n.*, Herausſchneiden *n.*

Wyparadować, -duję, -wałem, *vn. perf.* hervorparadieren, zum Vorſchein kommen, ſich ſehen laſſen.

Wyparcie, -cia, *sn.* Heraus-, Hinausdrängen *n.*; — się Leugnen *n.*, Verleugnen *n.*

Wyparować, -ruję, -wałem, I. *vn. perf.* ausdunſten, ausdampfen; II. *va. perf.* ausräuchern, verdrängen, vertreiben; aus dem Gleiſe bringen.

Wyparowanie, -nia, *sn.* Ausdunſten *n.*, Ausdünſtung *f.*

Wyparskać, -kam, -kałem, *va. imperf.*; **Wyparsknąć, -sknę, -nąłem,** *va. perf.* 1) auspraſſeln; 2) auspuſten, ausräuſpern; — się, *vr.* ſich ausräuſpern, das Huſten, den Schnupfen los werden.

Wyparskanie, -nia; Wyparsknięcie, -cia, *sn.* Ausräuſpern *n.*, Auspuſten *n.*

Wyparszywieć, -wieję, -wiałem, *vn. perf.* ganz räudig werden, von der Räude ganz abmergeln.

Wyparzać, -rzam, -rzałem, *va. imperf.*; **Wyparzyć, -rzę, -rzyłem,** *va. perf.* ausbrühen, aus-, einbrennen; -rzyć skąd von irgendwo verdrängen; -rzona gęba unverſchämtes Maul.

Wyparzenie, -nia, *sn.* Ausbrüten *n.*, Ausbrennen *n.*

Wypas, -u, *pl.* -y, *sm.* Mäſtung *f.*, Hütung *f.*

Wypasać, -sam, -sałem, *va. imperf.*; **Wypaść, -sę, -sałem,** *va. perf.* 1) ausmäſten, mäſten, fett machen; 2) ausweiden, aushüten, abhüten.

Wypasanie, Wypasienie, -nia, *sn.* 1) Ausmäſten *n.*, Mäſten *n.*; 2) Ausweiden *n.*, Aushüten *n.*, Abhüten *n.*

Wypaść, ſiehe: Wypadać.

Wypatroszenie, -nia, *sn.* Ausweiden *n.*, Ausnehmen *n.*

Wypatroszyć, -szę, -szyłem, *va. perf.* ausweiden, ausnehmen.

Wypatrownica, -cy, *pl.* -ce, *sm.* Ausguckloch *n.*, Ausguckplatz *m.*, Auslug *m.*

Wypatrywać, -truję, -wałem, *va. imperf.*; **Wypatrzeć, -trzę, -trzyłem,** *va. perf.* genau durchſehen, mit den Blicken forſchen, ſpähen, auslugen; — sobie oczy ſich die Augen ausſehen.

Wypatrywanie, Wypatrzenie, -nia, *sn.* Durchſehen *n.*, Durchforſchen *n.*, Erſpähen *n.*, Auslugen *n.*

Wypchać, -cham, -chałem; Wypchnąć, -chnę, -chnąłem, *va. perf.*; **Wypychać, -cham, -chałem,** *va. imperf.* 1) ausſtopfen; to -chana lalka das iſt eine ausgeſtopfte Puppe; — kanapę włosieniem das Kanapee mit Pferdehaaren ausſtopfen; 2) herausſtoßen, ausſtoßen, hinausdrängen; — kogo za drzwi jmndn aus dem Zimmer drängen.

Wypchanie, -nia; Wypchnięcie, -cia; Wypychanie, -nia, *sn.* 1) Ausſtopfen *n.*; 2) Hinausdrängen *n.*

Wypchlisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* 1) Ausſtreichen *n.* der Sandſteinfelſen; 2) vom Bergabhang herabſickerndes Waſſer.

Wypejsachować, -chuję, -wałem, *va. perf.* alles zu den jüdiſchen Oſterfeiertagen reinigen.

Wypelgnąć, -gnę, -gnąłem, *vn. perf.* auflodern.

Wypełki, -łków, *plur. tant. sn.* ausgejätetes Unkraut.

Wypełniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Wypełnić, -nię, -niłem,** *va. perf.* 1) ausfüllen, erfüllen; co sobie przedsięwziąłem, -niłem was ich mir vorgenommen habe, habe ich auch vollbracht; -niło się die Zeit iſt gekommen, es iſt vollbracht; — sumiennie swoje obowiązki gewiſſenhaft ſeine Pflicht erfüllen; 2) ausleeren, vervollſtändigen.

Wypełnianie, Wypełnienie, -nia, *sn.* 1) Ausfüllen *n.*, Erfüllen *n.*, Vollbringen *n.*, Vollziehen *n.*; 2) Ausleeren *n.*, Vervollſtändigen *n.*; 3) Füllung *f.*, Füllſchacht *m.*

Wypełzać, -zam, -załem, *vn. imperf.*; **Wypełznąć, -znę, -znąłem,** *vn. perf.* 1) herauskriechen, hervorkriechen; 2) ausfallen; 3) gänzliches Verſchießen.

Wypełzanie, -nia; Wypełznięcie, -cia, *sn.* 1) Heraus-, Hervorkriechen *n.*; 2) Ausfallen *n.*; 3) gänzliches Verſchießen.

Wyperfumować, -muję, -wałem, *va. perf.* ausparfümieren.

Wyperfumowanie, -nia, *sn.* Ausparfümieren *n.*

Wyperswadować, -duję, -wałem, *va. perf.* ausreden; — sobie ſich aus dem Sinne ſchlagen.

Wyperswadowanie, -nia, *sn.* Ausreden *n.*

Wypęczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Wypęczyć, -czę, -czyłem,** *va. perf.* aufquellen laſſen.

Wypęcznieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* hoch aufquellen, auflaufen, anſchwellen.

Wypęcznienie, -nia, *sn.* Anſchwellen *n.*, Auflaufen *n.*, Aufquellen *n.*

Wypęd, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Austrieb *m.*; 2) durch Brennen gewonnenes Produkt; Brennverfahren; — smoły Pechſchwelen *n.*

Wypędzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Wypędzić, -dzę, -dziłem,** *va. perf.* hinaustreiben, austreiben; vertreiben, verjagen; — krowy na paszę die Kühe auf die Weide treiben; -pędź to sobie z głowy ſchlage es dir aus dem Kopfe; — nieprzyjaciół z kraju die Feinde aus dem Lande verjagen.

Wypędzanie, Wypędzenie, -nia, *sn.* Austreiben *n.*, Verjagen *n.*, Vertreiben *n.*

Wypędzlować, -dzluję, -wałem, *va. perf.* auspinſeln.

Wypędzlowanie, -nia, *sn.* Auspinſeln *n.*

Wypętać, -tam, -tałem, *va. perf.* entfeſſeln.

Wypętanie, -nia, *sn.* Entjeſſeln *n.*

Wypiać, -pieję, -piałem, *va. perf.* 1) austrähen; 2) ausſingen.

Wypiastować, -tuję, -wałem, *va. perf.* aufziehen, großziehen.

Wypiastowanie, -nia, *sn.* Aufziehen *n.*, Großziehen *n.*

Wypiąć, -pnę, -piąłem, I. *va. perf.*; **Wypinać**, -nam, -nałem, *va. imperf.* herausneſteln; herausſtecken; herausrecken, herausſpannen, ausrecken, anſpannen; — się, *vr.* ſich ausrecken, ſich ſtemmen.

Wypicie, -cia; **Wypijanie**, -nia, *sm.* Austrinken *n.*

Wypić, -ję, -łem, *va. perf.*; **Wypijać**, -jam, -jałem, *va. imperf.* austrinken; — kieliszek wina ein Gläschen Wein austrinken; wypij trinke aus, trinke dein Glas zu Ende.

Wypiec, -kę, -kłem, *va. perf.*; **Wypiekać**, -kam, -kałem, *va. imperf.* 1) ausbacken, ausbraten; to nie jest dobrze -czone das iſt nicht gut ausgebacken; 2) verbacken, zum Backen gebrauchen; 3) ausdörren, ausbrennen.

Wypieczenie, Wypiekanie, -nia, *sn.* 1) Ausbacken *n.*, Ausbraten; 2) Verbacken *n.*; 3) Ausdörren *n.*, Ausbrennen *n.*

Wypieczętować, -tuję, -wałem, *va. perf.* das Siegel aufdrücken.

Wypieka, -ki, *sf.* böſe Vormundſchaft.

Wypiekun, -a, *pl.* -owie oder -ni, *sm.* böſer Vormund.

Wypielać, -lam, -lałem; **Wyplewiać**, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Wypielić**, -lę, -liłem; **Wyplewić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* ausjäten, ausreuten; ausroden.

Wypielanie, Wyplewanie, Wypielenie, Wyplewienie, -nia, *sn.* Ausjäten *n.*, Ausreuten *n.*; Ausroden *n.*

Wypielęgnować, -gnuję, -wałem, *va. perf.* auspflegen, durch Pflege großziehen, aufziehen; die Geneſung fördern.

Wypielęgnowanie, -nia, *sn.* Auspflegen *n.*, Großziehen *n.*

Wypieniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Wypienić**, -nię, -niłem, *va. perf.* 1) erſtreiten, durch Prozeſſieren erlangen; 2) ausſchäumen laſſen.

Wypienianie, Wypienienie, -nia, *sn.* 1) Erſtreiten *n.*, Ausprozeſſieren *n.*; 2) Ausſchäumen *n.*

Wypierać, -ram, -rałem, *va. imperf.*; **Wyprać**, -piorę, -prałem, *va. perf.* auswaſchen, rein waſchen; — kogo jmnbn tüchtig durchprügeln.

Wypierać, -ram, -rałem, *va. imperf.*; **Wyprzeć**, -prę, -parłem, *va. perf.* 1) heraus-, hinausdrängen, heraus-, hinausſtoßen, hinauswerfen; -parł go z izby er drängte ihn aus der Stube; — nieprzyjaciela z kraju den Feind aus dem Lande verdrängen; 2) — się, *vr.* leugnen, ableugnen; — własnego dziecka das eigene Kind verleugnen; — się wiary ojców swoich den Glauben ſeiner Väter ableugnen.

Wypieradło, -dła, *sn.* Verdrängungsapparat *m.*

Wypieranie, -nia, *sn.* 1) ſiehe Wyparcie; 2) = **Wypranie**, -nia, *sn.* Auswaſchen *n.*

Wypierzać, -rzam, -rzałem, *va. imperf.*; **Wypierzyć**, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* der Federn berauben, ausrupfen; — wiatrak die Windmühlenflügel herausnehmen; — się, *vr.* die Federn verlieren, ſich mauſern.

Wypierzanie, Wypierzenie, -nia, *sn.* Ausrupfen *n.*

Wypierzchać, -cham, -chałem, *vn. imperf.*; **Wypierzchnąć**, -chnę, -chłem, *vn. perf.* plötzlich herausſpringen, entſpringen, entſchlüpfen.

Wypierzchanie, -nia; **Wypierzchnięcie**, -cia, *sn.* Herausſpringen *n.*, Entſpringen *n.*, Entſchlüpfen *n.*

Wypieszczać, -szczam, -szczałem, *va. imperf.*; **Wypieścić**, -szczę, -ściłem, *va. perf.* verzärteln, verhätſcheln; zärtlich aufziehen.

Wypieszczanie, Wypieszczenie, -nia, *sn.* Verzärteln *n.*, Verhätſcheln *n.*

Wypięcie, -cia; **Wypinanie**, -nia, *sn.* Anſpannen *n.*, Herausſtrecken *n.*, Herausſtecken *n.*, Stemmen *n.*

Wypiękniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Wypięknić**, -nię, -niłem, *va. perf.* verſchönern.

Wypięknianie, Wypięknienie, -nia, *sn.* Verſchönern *n.*

Wypięknieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* ſchöner werden.

Wypięknienie, -nia, *sn.* Schönerwerden *n.*

Wypiętnować, -tnuję, -wałem, *va. perf.* ein Zeichen einbrennen, aufdrücken, etw. mit einem Brandmal bezeichnen, brandmarken, brandmalen.

Wypiętnowanie, -nia, *sn.* Brandmalen *n.*, Brandmarken *n.*, Brandmarkung *f.*

Wypiętrować, -truję, -wałem; **Wypiętrzyć**, -trzę, -trzyłem, *va. perf.* zu Stockwerken auftürmen, in die Höhe aufbauen.

Wypilnować, -nuję, -wałem, *va. perf.* völlig abwarten.

Wypiłować, -łuję, -wałem, *va. perf.*; **Wypiłowywać**, -wuję, -wałem, *va. imperf.* ausſägen, hineinſägen, ausfeilen, einfeilen, durchfeilen, wegfeilen.

Wypiłowanie, Wypiłowywanie, -nia, *sn.* Ausſägen *n.*, Hineinſägen *n.*, Ausfeilen *n.*, Durchfeilen *n.*, Wegfeilen *n.*

Wypiór, -oru, *pl.* -ory, *sm.* flügger Vogel.

Wypis, -u, *pl.* -y, *sm.* Auszug *m.*, Ausgeſchriebene(s) *n.*; **wypisy** *pl.* Leſebuch *m.*; -y niemieckie Auszüge aus deutſchen Schriftſtellern, deutſches (Schul-)Leſebuch.

Wypisać, -szę, -sałem, I. *va. perf.*; **Wypisywać**, -suję, -wałem, I. *va. imperf.* 1) herausſchreiben, ausſchreiben; abſchreiben, aufſchreiben; — miejsce z książki eine Stelle aus einem Buche ausſchreiben; 2) ſchreibend verbrauchen, beſchreiben, verſchreiben; to pióro już -sane dieſe Feder iſt ſchon durch das Schreiben abgenützt; -sał cały

papier, który miałem er hat das ganze Papier, das ich hatte, beschrieben; 3) ausschreiben, ausschließen, streichen; — kogo ze szkoły jmndn von der Schulliste streichen; — kogoś z uniwersytetu jmndn exmatrikulieren; II. — się, *vr.* 1) sich ausschreiben, seine Gedanken schriftlich ausdrücken; 2) sich im Schreiben erschöpfen, abnützen.

Wypisanie, Wypisywanie, -nia, *sn.* 1) Ausschreiben *n.*, Abschreiben *n.*; 2) Verschreiben *n.*, Beschreiben *n.*; 3) Ausschreiben *n.*, Streichen *n.*, Exmatrikulieren *n.*

Wypisnąć, -snę, -snąłem, *vn. perf.* ausquietschen.

Wypiszczeć, -szczę, -szczałem, *va. perf.* durch Jammern erreichen.

Wypiśnięcie, -cia; **Wypiśnienie,** -nia, *sn.* Ausquietschen *n.*

Wypitka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Trinken *n.*, Trunk *m.*

Wypiżmować, -muję, -wałem, *va. perf.* mit Bisam (Moschus) ausparfümieren.

Wyplanować, -tuję, -wałem, *va. perf.* ausplanieren, ebnen.

Wyplanowanie, -nia, *sn.* Ausplanieren *n.*, Ebnen *n.*

Wyplatać, -tam, -tałem, *va. imperf.*; **Wypleść,** -plotę, -plotłem, *va. perf.* ausflechten, flechten; herauswirren, auflflechten, auflösen; fertig flechten; -tany geflochten; -tane krzesło Rohrstuhl *m.*; — co etw. ausplaudern, ausschwatzen.

Wyplatanie, Wyplecenie, -nia, *sn.* Ausflechten *n.*; Auflflechten *n.*, Herauswirren *n.*, Auflösen *n.*

Wyplatanka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Flechtarbeit *f.*

Wyplądrować, -druję, -wałem, *va. perf.* ausplündern.

Wypląsać, -sam, -sałem, *va. perf.* tanzend ausführen; — się genug tanzen, sich zu Genüge austanzen.

Wyplątać, -tam, -tałem, *va. perf.*; **Wyplątywać,** -tuję, -wałem, *va. imperf.* auswirren, entwirren, herauswickeln, herausflechten; — się, *vr.* sich herausarbeiten.

Wyplątanie, Wyplątywanie, -nia, *sn.* Auswirren *n.*, Entwirren *n.*, Herauswickeln *n.*, Herausflechten *n.*

Wyplecenie, -nia, *sn.*; — końskie Überköten *n.*

Wypleczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Wypleczyć,** -czę, -czyłem, *va. perf.* aus-, verrenken.

Wyplemieniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Wyplemienić,** -nię, -niłem, *va. perf.* einen ganzen Stamm ausrotten, vertilgen.

Wyplemienianie, Wyplemienienie, -nia, *sn.* Ausrotten *n.*, Vertilgen *n.*

Wypleniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Wyplenić,** -nię, -niłem, *va. perf.* ausjäten, ausrotten, vertilgen.

Wyplenianie, Wyplenienie, -nia, *sm.* Ausjäten *n.*, Ausrotten *n.*, Vertilgen *n.*

Wypleniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Wyplenić,** -nię, -niłem, *va. perf.* fruchtbarer, ergiebiger machen.

Wypleśniać, -śniam, -śniałem, *va. imperf.*; **Wypleśnić,** -śnię, -śniłem, *va. perf.* vom Schimmel reinigen.

Wypleśnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* ganz schimmelig werden.

Wyplewiać, Wyplewić, siehe: Wypleniać, Wyplenić.

Wyplucie, -cia; **Wypluwanie,** -nia, *sn.* Ausspucken *n.*, Ausspeien *n.*

Wypluć, -ję, -łem, *va. perf.*; **Wypluwać,** -ję, -łem, *va. imperf.* ausspucken, ausspeien.

Wypluskać, -skam, -skałem, *va. imperf.*; **Wypluskać,** -sknę, -snąłem, *va. perf.* ausspritzen, plätschernd herauswerfen, herausspülen; — się, *vr.* sich satt plätschern, nach Herzenslust ausbaden; das Plätschern, das Bad beenden.

Wypluskanie, -nia; **Wypluśnięcie,** -cia, *sn.* Herausspritzen *n.*, Herausplätschern *n.*

Wyplwa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* Phorcynia Pflanzentier).

Wypłacać, -cam, -całem, I. *va. imperf.*; **Wypłacić,** -cę, -ciłem, I. *va. perf.* auszahlen, abzahlen, bezahlen, abtragen; — komu spadek jmndm die Erbschaft auszahlen; — żołd den Sold bezahlen; — wdzięczność sich dankbar erweisen; II. — się, *vr.* 1) seine Schuld abtragen, bezahlen; — się z długu wdzięczności die Dankesschuld abtragen; — się co do grosza seine Schuld bei Heller und Pfennig bezahlen; 2) — się z czego sich loszahlen, abfinden, freimachen.

Wypłacalność, -ści, *sing. tant. sf.* Zahlungsfähigkeit *f.*, Solvenz *f.*

Wypłacanie, Wypłacenie, -nia, *sn.* Auszahlen *n.*, Abzahlen *n.*, Bezahlen *n.*

Wypłakać, -czę, -kałem, *va. perf.* ausweinen; — co durch Weinen erlangen; — kogo durch Weinen befreien; — sobie oczy sich die Augen ausweinen; — się, *vr.* sich satt weinen.

Wypłakanie, -nia, *sn.* Ausweinen *n.*

Wypłaszać, -szam, -szałem, *va. imperf.*; **Wypłoszyć,** -szę, -szyłem, *va. perf.* herausscheuchen, verscheuchen, vertreiben.

Wypłaszanie, Wypłoszenie, -nia, *sn.* Herausscheuchen *n.*, Verscheuchen *n.*, Vertreiben *n.*

Wypłaszczać, -szczam, -szczałem, *va. imperf.*; **Wypłaszczyć,** -szczę, -szczyłem, *va. perf.* flach machen, ausstrecken.

Wypłaszczanie, Wypłaszczenie, -nia, *sn.* Flachmachen *n.*, Ausstrecken *n.*

Wypłata, -ty, *pl.* -ty, *sf.* Auszahlung *f.*, Zahlung *f.*, Auszahlen *n.*, Bezahlung *f.*; termin -ty Zahlungstermin *m.*; wstrzymać -ty die Zahlungen einstellen.

Wypłatać, -tam, -tałem, *va. perf.* ein Stück ausschneiden, aushauen; — komu figla jmndm einen Streich spielen.

Wypłatanie, -nia, *sn.* Ausſchneiden *n.*, Ausſhauen *n.*

Wypłatność, -ści, *sing. tant. sf.* Zahlungsfähigkeit *f.*

Wypłatny, *adi.* zahlungsfähig; zahlbar, auszahlbar; fällig.

Wypław, -u, *pl.* -y, *sm.*; *dim.* **Wypławek**, -wku, *pl.* -wki, *sm.* 1) Ausſchmelzen *n.*, Ausſchwemmen *n.*, Ausſchmelzung *f.*, Ausfluß *m.*; 2) Schlich *m.*

Wypławiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Wypławić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* herausſchwemmen, rein ſchwemmen; — kruszec läutern, ausſchmelzen.

Wypławianie, Wypławienie, -nia, *sn.* Herausſchwemmen *n.*; — kruszcu Läutern *n.*, Ausſchmelzen *n.*

Wypławka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Plattwurm *m.*

Wypławkowy, Wypławny, *adi.* ausſchwemmbar, läuterbar; Läuterungs-.

Wypłazić, -żę, -ziłem, *vn. perf.* auskriechen.

Wypłazować, -zuję, -wałem, *va. perf.* mit der flachen Klinge ſchlagen, prügeln, ausfuchteln.

Wypłazowanie, -nia, *sn.* Schlagen *n.* mit der flachen Klinge, Ausfuchteln *n.*

Wyplodzić, -dzę, -dziłem, *va. perf.* erzeugen, auf die Welt bringen; — się, *vr.* ſeine Zeugungskraft, Fruchtbarkeit erſchöpfen.

Wypłomieniać, -niam, -niałem, *vn. imperf.*; **Wypłomienić**, -nię, -niłem, *vn. perf.* herausflammen, flammend hervorbrechen.

Wypłomienianie, Wypłomienienie, -nia, *sn.* Herausflammen *n.*

Wyplonąć, -nę, -nąłem, *vn. perf.* ausbrennen.

Wyplonieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* unfruchtbar werden, die Zeugungs- oder Gebärkraft verlieren.

Wypłowiały, *adi.* verſchoſſen, fahl, farblos.

Wypłowić, -wię, -wiłem, *va. perf.* fahl machen.

Wypłowieć, -wieję, -wiałem, *vn. perf.* fahl, farblos werden, verſchießen.

Wypłowienie, -nia, *sn.* Verſchießen *n.*

Wypłóczek, -czka, *pl.* -czki, *sm.* ausgewaſchenes Stück Erz.

Wypłóczyny, -czyn, *plur. tant.* Spülicht *n.*

Wypłóczysko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* ausgeſpültes Erzreich.

Wypłukać, -kam, -kałem, *va. perf.*; **Wypłukiwać**, -kuję, -wałem, *va. imperf.* ausſpülen, auswaſchen, ausſchwemmen, ausſchlenkern; — szklankę ein Glas ausſpülen; — sobie usta ſich den Mund ausſpülen; — bieliznę die Wäſche ausſchwemmen.

Wypłukanie, Wypłukiwanie, -nia, *sn.* Auswaſchen *n.*, Ausſpülen *n.*, Ausſchwemmen *n.*, Ausſchlenkern *n.*

Wypłynąć, -nę, -nąłem, *vn. perf.*; **Wypływać**, -wam, -wałem, *vn. imperf.* 1) ausfließen, auslaufen, ausrinnen; hervorquellen; entſpringen; skąd -wa ta rzeka? wo entſpringt dieſer Fluß?; oko mu -nęło das Auge iſt ihm ausgeronnen; woda -wa ze skały das Waſſer ſtrömt aus dem Felſen hervor; z tego -wa daraus geht hervor; 2) auftauchen, zum Vorſchein kommen; znowu -nął na powierzchnię er iſt wieder auf der Oberfläche aufgetaucht; prawda musi na wierzch -nąć die Wahrheit muß immer zum Vorſchein kommen; 3) herausſchwimmen, ſchwimmen, ſegeln; — na pełne morze auf die offene See hinausſegeln.

Wypłynięcie, -cia; Wypływanie, -nia, *sn.* Ausfließen *n.*, Entſpringen *n.*, Hervorquellen *n.*; Auftauchen *n.*; (Heraus-) Schwimmen *n.*, Segeln *n.*

Wypływ, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Ausfluß *m.*; — pary Dampfausſtrömung *f.*; 2) Folge *f*, Folgeerſcheinung *f*, Wirkung *f.*

Wypnieja, -ji, *pl.* -je, *sf.* (Dolabella) Beilſchnecke *f.*

Wypocenie, -nia, *sn.* Ausſchwitzen *n.*; Ausſintern *n.*, Ausſickern *n.*; Anlaufen *n.* (der Fenſterſcheiben oder Gefäße).

Wypochlebiać, -biam, -białem, *va. imperf.*; **Wypochlebić**, -bię, -biłem, *va. perf.* abſchmeicheln, erſchmeicheln.

Wypochlebianie, Wypochlebienie, -nia, *sn.* Abſchmeicheln *n.*, Erſchmeicheln *n.*

Wypochwie, -wia, *pl.* -wia, *sn.* Scheibe *f.*

Wypocić, -cę, -ciłem, *va. perf.* ausſchwitzen laſſen, ausſintern, abſcheiden; beſchlagen (von Fenſterſcheiben, Gefäßen u. dgl.); — się, *vr.* ſich ausſchwitzen, tüchtig ſchwitzen.

Wypocząć, -cznę, -czałem, *vn. perf.*; **Wypoczywać**, -wam, -wałem, *vn. imperf.* ausruhen, raſten, ſich erholen; — po pracy nach der Arbeit ausruhen.

Wypoczęcie, -cia; Wypocznienie, Wypoczywanie, -nia, *sn.* Ausruhen *n.*; Raſt *f.*

Wypoczynek, -nku, *pl.* -nki, *sm.* Ausruhen *n.*, Ruhe *f.*, Raſt *f.*, Erholung *f.* potrzebuję -nku ich bin erholungsbedürftig.

Wypogadzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Wypogodzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* aufheitern, aufklären; -gódź twe czoło heitere deine Stirn auf, entrunzle deine Stirn; — się, *vr.* ſich aufheitern, ſich aufklären; niebo się -gadza der Himmel klärt ſich auf; czoło jego się -gadza ſeine Stirn heitert ſich auf.

Wypogadzanie, Wypogodzenie, -nia, *sn.* Aufheitern *n*, Aufklären *n.*

Wypoić, -ję, -iłem, *va. perf.* ausſchenken, alle Getränke verbrauchen.

Wypokładać, -dam, -dałem, *va. perf.* verſchneiden, kaſtrieren.

Wypokładanie, -nia, *sn.* Verſchneiden *n.*, Kaſtrieren *n.*

Wypokostować, -stuję, -wałem, *va. perf.* ausfirniſſen, auslackieren, überfirniſſen.

Wypokostowanie, -nia, *sn.* Auslackieren *n.*, Ausfirniſſen *n.*

Wypokutować, -tuję, -wałem, *vn. perf.* ausbüßen, büßen; — za co etw. abbüßen.

Wypokutowanie, -nia, *sn.* Ausbüßen *n.*

Wypolerować, -ruję, -wałem, *va. perf.* auspolieren, ausglätten; verfeinern.

Wypolerowanie, -nia, *sn.* Auspolieren *n.*, Ausglätten *n.*; Verfeinern *n.*; glattes, verfeinertes Weſen, Schliff *m.*

Wypoliczkować, -kuję, -wałem, *va. perf.* ohrfeigen, abohrfeigen.

Wypoliczkowanie, -nia, *sn.* Ohrfeigen *n.*

Wypołowić, -wię, -wiłem, *va. perf.* zur Hälfte wegnehmen, vermindern.

Wypominać, -nam, -nałem, *va. imperf.*; **Wypomnieć**, -mnę, -mniałem, *va. perf.* in Erinnerung rufen, erwähnen; vorhalten, vorwerfen; — komu wyrządzone dobrodziejstwa jmndm erwieſene Wohltaten vorhalten.

Wypominanie, **Wypomnienie**, -nia, *sn.* Erwähnen *n.*; Vorhalten *n.*, Vorwerfen *n.*

Wypompować, -puję, -wałem, *va. perf.*; **Wypompowywać**, -wuję, -wałem, *va. imperf.* auspumpen.

Wypompowanie, **Wypompowywanie**, -nia, *sn.* Auspumpen *n.*

Wyporek, -rku, *pl.* -rki, *sm.* 1) Austrennen *n.*; Ausgetrennte(s) *n.*; 2) Kaiſerſchnitt *m.*; 3) aus dem Mutterleibe ausgeſchnittenes Kind; 4) -rki ausgetrennte Fäden, Ausgeripelte(s) *n.*

Wyporządzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Wyporządzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* herrichten, ausbeſſern, in ſtand ſetzen.

Wyporządzanie, **Wyporządzenie**, -nia, *sn.* Herrichten *n.*, Ausbeſſern *n.*

Wyposażać, -żam, -żałem, *va. imperf.*; **Wyposażyć**, -żę, -żyłem, *va. perf.* ausſtatten; verſorgen; wszystkie swoje siostry -żył allen ſeinen Schweſtern hat er eine Mitgift gegeben; bogato -żony przez naturę von der Natur reich ausgeſtattet; — w co mit etw. ausſtatten.

Wyposażanie, **Wyposażenie**, -nia, *sn.* Ausſtatten *n.*; Verſorgen *n.*

Wyposzczenie, -nia, *sn.* Ausfaſten *n.*, Erreichen *n.* durch Faſten; **Wyposcić**, -szczę, -ściłem, *va. perf.* ausfaſten, durch Faſten erreichen; — się, *vr.* ſich ausfaſten, genug Hunger leiden.

Wypotężniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Wypotężnić**, -nię, -niłem; **Wypotęgować**, -guję, -wałem, *va. perf.* mächtig machen, ſtärken.

Wypotężnieć, -niam, -niałem, *vn. perf.* mächtig werden.

Wypotnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* ausſchwitzen, verſchwitzen; zu ſchwitzen aufhören.

Wypotrzebować, -buję, -wałem, *va. perf.* verbrauchen.

Wypotrzebowanie, -nia, *sn.* Verbrauchen *n.*; Verbrauch *m.*

Wypotwarzać, -rzam, -rzałem, *va. imperf.*; **Wypotwarzyć**, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* durch Verleumdung erreichen, erlügen, erſchwindeln.

Wypowiadać, -dam, -dałem, *va. imperf.*; **Wypowiedzieć**, -wiem, -działem, *va. perf.* 1) ausſprechen, ausſagen; herſagen, vortragen; erzählen; — to trudno eś iſt ſchwer, es zu ſagen; 2) kündigen, aufſagen, aufkündigen; — komu mieszkanie, przyjaźń, służbę jmndm die Wohnung, die Freundſchaft, den Dienſt kündigen; 3) künden, verkünden, erklären, ankündigen; — komu wojnę jmndm den Krieg erklären; 4) ausplappern, ausplaudern.

Wypowiadanie, **Wypowiedzenie**, -nia, *sn.* Ausſprechen *n.*, Ausſagen *n.*; Herſagen *n.*; Vortragen *n.*; Erzählen *n.*; Kündigen *n.*, Aufkündigen *n.*, Kündigung *f.*; Aufſagen *n.*; Ausplappern *n.*; — wojny Kriegserklärung *f.*

Wypowiedź, -dzi, *sing. tant sf.* Aufkündigung *f.*, Aufſagen *n.*

Wypożyczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Wypożyczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* ausleihen, ausborgen; verleihen, verborgen.

Wypożyczalnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Leihanſtalt *f.*, Leihinſtitut *n.*; — książek Leihbibliothek *f.*; — fortepianów Klavierleihanſtalt.

Wypożyczanie, **Wypożyczenie**, -nia, *sn.* Ausleihen *n.*, Ausborgen *n.*; Verleihen *n.*, Verborgen *n.*

Wypracować, -cuję, -wałem, *va. perf.*; **Wypracowywać**, -wuję, -wałem, *va. imperf.* ausarbeiten; — szkic budowy einen Entwurf des Baues ausarbeiten.

Wypracowanie, -nia, *sn.* 1) Ausarbeiten *n.*; 2) ſchriftlicher Aufſatz, Kompoſition *f.*

Wypraktykować, -kuję, -wałem, *va. perf.* 1) ausprakticieren; durch Praxis kennen lernen, erlangen; erproben, ausproben; wypraktykowany sposób ein erprobtes Mittel; 2) durch Zeichendeuterei, durch Praktiken herausbringen.

Wypraktykowanie, -nia, *sn.* Ausprakticieren *n.*; Erproben *n.*, Erprobung *f.*

Wypranie, -nia, *sn.* 1) Auswaſchen *n.*; 2) Durchwichſen *n.*

Wyprasować, suję, -wałem, *va. perf.*; **Wyprasowywać**, -wuję, -wałem, *va. imperf.* 1) ausbügeln; 2) auspreſſen.

Wyprasowanie, **Wyprasowywanie**, -nia, *sn.* 1) Ausbügeln *n.*; 2) Auspreſſen *n.*

Wypraszać, -szam, -szałem, I. *va. imperf.*; **Wyprosić**, -szę, -siłem, I. *va. perf.* 1) ausbitten, erbitten, durch Bitten erlangen; — sobie co u kogo etw. bei jmndm erbitten oder durch Bitten erlangen; — kogo od czego jmndn losbitten, losbetteln, durch Bitten von etw. befreien; — kogo od śmierci jmndn durch Bitten vom Tode befreien; 2) hinausbitten;

kogo za drzwi jmnḍm die Tür weiſen; 3) verbitten, verbieten; -siłem sobie już raz podobne żarty ich habe mir ſchon einmal ähnliche Späße verbeten; II. — się, *vr.* ſich entſchuldigen, um Verzeihung bitten; um Befreiung, um Enthebung bitten.

Wypraszanie, Wyproszenie, -nia, *sn.* Losbitten *n.*; Erbitten *n.*, Ausbitten *n.*; Herausbitten *n.*; Verbitten *n.*, Verbieten *n.*

Wypraszczać, -czam, -czałem, *va. perf.* vereinfachen.

Wyprawa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* 1) Hinausſchicken *n.*, Abſchicken *n.*, Abſenden *n.*, Abfertigung *f.*, Ausfahrt *f.*, Ausreiſe *f.*; — posłańca das Abſchicken eines Boten; — wojenna Feldzug; — naukowa wiſſenſchaftliche Forſchungsreiſe; — po złote runo Argonautenzug; 2) Darſtellung *f.*, Auseinanderſetzung *f.*; 3) Ausarbeitung *f.*, Zurichtung *f.*; — skór Ausgerben der Felle; 4) Ausſtattung *f.*; dostała oprócz posagu i piękną -wę ſie hat außer der Mitgift auch eine ſchöne Ausſtattung bekommen; 5) Putz *m.*, Verputz, Abputz, Bemörtelung *f.*; — cementowa Zementverputz; — gipsowa Gipsmörtelverputz; — gładka feiner Verputz, vollſtändiger, dreiſchichtiger Putz; — kędzierzawa, — od miotły Stepp-, Beſenputz; — łożyska Lagerfutter *n.*; — surowa, — pod gont Anwurf *m.*, Rauhwerk *n.*, Bewurf *m.*; — wapienna Mörtelverputz; — żwirowa Spitzwurf; Berapp *m.*, Berappung *f.*, Krausputz *m.*

Wyprawca, -cy, *pl.* -cy; **Wyprawiacz**, -a, *pl.* -e, *sm.* Bearbeiter *m.*

Wyprawiać, -wiam, -wiałem, I. *va. imperf.*; **Wyprawić**, -wię, -wiłem, I. *va. perf.* 1) abſenden, abſchicken; abfertigen; — kogo dokąd jmnḍn wohin ſenden, ſchicken; -wił syna na wojnę er ſchickte den Sohn in den Krieg; — posłów die Geſandten abſchicken; z wielkim trudem -wiłem go dziś do miasta mit großer Mühe gelang es mir heute, ihn in die Stadt zu ſchicken; 2) ausmachen; 3) ausarbeiten, zurichten, ausgerben; bearbeiten, ausarbeiten; — skórę das Leder gerben; — ścianę die Mauer tünchen; 4) auswenden, anrichten, zurichten; — kurczęta die Hühner zum Kochen zurichten; 5) ausrichten, anſtellen, geben; — ucztę einen Schmaus geben; 6) treiben, verrichten, tun; cóż ty za głupstwa -wiasz was treibſt du denn für Dummheiten; — dziwy Wunderdinge verrichten; co on -wiał, o tem nie masz pojęcia du haſt keinen Begriff, was er getrieben hat; 7) ausſtatten, equipieren; II. — się, *vr.* ſich zu etw. anſchicken, ſich aufmachen, ſich losmachen; — się dokąd ſich wohin begeben, dahin reiſen; — się na wojnę in den Krieg ziehen.

Wyprawianie, Wyprawienie, -nia, *sn.* 1) Abfertigen *n.*, Abſchicken *n.*, Abſenden *n.*; — pociągu Abfertigen *n.*, Ablaſſen *n.* eines Zuges; 2) Ausarbeiten *n.*, Bearbeiten *n.*, Zurichten *n.*, Anrichten *n.*, Ausmachen *n.*; 3) Anſtellen *n.*, Treiben *n.*; 4) Tünchen *n.*, Putzen *n.*; 5) Ausſtatten *n.*, Equipieren *n.*

Wyprawność, -ści, *sing. tant. sf.* Geläufigkeit *f.*, Fertigkeit *f.*

Wyprażać, -żam, -żałem, *va. imperf.*; **Wyprażyć**, -żę, -żyłem, *va. perf.* ausprägeln, ausſchmoren; — się, *vr.* ſich recht erhitzen.

Wyprażanie, Wyprażenie, -nia, *sn.* Ausprägeln *n.*, Ausſchmoren *n.*

Wyprężać, -żam, -żałem, *va. imperf.*; **Wyprężyć**, -żę, -żyłem, *va. perf.* ausſpannen, anſpannen, ſtraff anziehen; — się, *vr.* ſich ausſtrecken.

Wyprężanie, Wyprężenie, -nia, *sn.* Ausſpannen *n.*, Anſpannen *n.*

Wypromować, -muję, -wałem, *va. perf.* befördern.

Wypromowanie, -nia, *sn.* Beförderung *f.*

Wyprorokować, -kuję, -wałem, *va. perf.* prophezeien, vorherſagen.

Wyprorokowanie, -nia, *sn.* Prophezeien *n.*, Prophezeiung *f.*, Vorherſagen *n.*

Wyprostać, -stam, -stałem, *vn. perf.*; — czemu einer Sache gewachſen ſein.

Wyprostować, -stuję, -wałem, *va. perf.*; **Wyprostowywać**, -wuję, -wywałem, *va. imperf.* gerade biegen, machen, ziehen, ſtrecken, ausrichten; — szyny Schienen ausrichten; — się, *vr.* ſich aufrichten, eine gerade Stellung annehmen.

Wyprostowanie, Wyprostowywanie, -nia, *sn.* Geradebiegen *n.*, Geradeſtrecken *n.*, Ausrichten *n.*

Wyprowadzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Wyprowadzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* 1) ausführen, hinausführen, herausführen, abführen; — kogo na przechadzkę jmnḍn ſpazieren führen; — kogoś z pokoju jmnḍn aus dem Zimmer führen; — towary z kraju Waren ins Ausland führen; 2) — kogo z błędu, z bojaźni jmnḍn vom Irrtum, von der Furcht befreien; — kogo z niepewności jmnḍn aus einer Ungewißheit reißen; 3) — kogo w pole jmnḍn hinters Licht führen, zum Narren halten; 4) — co, kogo na jaw, na świat, na widok etw., jmnḍn entdecken, in die Welt einführen, ans Licht bringen, ziehen; 5) — co z czego etw. aus etw. ableiten, herleiten, hervorbringen; — co z niczego etw. von nichts ableiten; — swój ród od króla Salomona ſeinen Urſprung vom König Salomo ableiten; 6) ziehen; linię z danego punktu — eine Linie von einem gegebenen Punkte ziehen; — komin wysoko den Schornſtein weit in die Höhe führen; 7) — z czego wniosek aus etw. folgern, ſchließen; einen

Schluß ziehen, 8) — kogo z choroby jmndm aus einer Krankheit heraushelfen, jmndn heilen, kurieren, — kogo z niebezpieczeństwa jmndn einer Gefahr entgehen laſſen; — kogo z rozumu jmndn um den Verſtand bringen; II. — się, *vr.* ausziehen, eine Wohnung räumen; dziś jeszcze -dzę się z tego mieszkania heute noch werde ich dieſe Wohnung verlaſſen.

Wyprowadzanie, Wyprowadzenie, -nia, *sn.* Ausziehen *n.*, Ausführen *n.*; — towarów za granicę die Ausfuhr der Waren ins Ausland; — się, Ausziehen *n.*, Umzug *m.*; po mojem -niu się nachdem ich ausgezogen war.

Wypróbować, -buję, -wałem, *va. perf.* ausprobieren, ausproben.

Wypróbowanie, -nia, *sn.* Ausprobieren *n.*, Erproben *n.*

Wypróchlizna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* morſche Höhlung, ausgefaultes Loch.

Wypróchnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* morſch, hohl werden, ausfaulen, ausſtocken.

Wypróchnienie, -nia, *sn.* Ausfaulen *n.*, Ausſtocken *n.*

Wyprószać, -szam, -szałem, *va. imperf.*; **Wyprószyć,** -szę, -szyłem, *va. perf.* ausſtauben.

Wyprószanie, Wyprószenie, -nia, *sn.* Ausſtauben *n.*

Wypróżniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Wypróżnić,** -żnię, -żniłem, *va. perf.* ausleeren, leer machen, ausräumen; — kielich jednym tchem den Kelch in einem Atem ausleeren, austrinken; — się, *vr.* ſich entleeren, offenen Leib haben.

Wypróżnianie, Wypróżnienie, -nia, *sn.* 1) Ausleeren *n.*, Entleeren *n.*; 2) Stuhlgang *m.*

Wypróżnieć, -nię, -niłem, *vn. perf.* leer werden, erſchöpft ſein.

Wypruć, -ję, -łem, *va. perf.*; **Wypruwać,** -wam, -wałem, *va. imperf.* austrennen, heraustrennen.

Wyprucie, -cia; **Wypruwanie,** -nia, *sn.* Austrennen *n.*

Wyprysk, -u, *pl.* -i, *sm.* 1) Ausſchlag *m.*; 2) -ski Ausgeſprühte(s) *n.*

Wypryskać, -skam, -skałem, *vn. imperf.*; **Wyprysnąć,** -snę, -snąłem, *vn. perf.* heraus-, hervorſpritzen, ſprühen, ausſpritzen.

Wypryskanie, -nia; **Wypryśnięcie,** -cia, *sn.* Ausſpritzen, Hervorſpritzen *n*, Sprühen *n.*

Wyprzalina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* wunde, aufgeriebene Körperſtelle.

Wyprządz, -ęgnę, -ągłem, *va. perf.*; **Wyprzęgać,** -gam, -gałem, *va. imperf.* ausſpannen, abſpannen.

Wyprzągnięcie, -cia; **Wyprzęganie,** -nia, *sn.* Ausſpannen *n.*

Wyprząść, -rzędę, -rządłem, *va. perf.* ausſpinnen, alles aufſpinnen, ſpinnend verbrauchen.

Wyprzątać, -tam, -tałem, *va. imperf.*; **Wyprzątnąć,** -nę, -nąłem, *va. perf.* ausräumen, wegräumen, leer machen, ausleeren; — mieszkanie die Wohnung ausräumen; — swoje rzeczy ſeine Sachen wegräumen.

Wyprzątanie, -nia; **Wyprzątnięcie,** -cia, *sn.* Ausräumen *n.*, Wegräumen *n.*, Ausleeren *n.*

Wyprzeć, ſiehe: Wypierać.

Wyprzeć, -przę, -przałem, *vn. perf.* ſich erhitzen; brandig, wund, faul werden durch Erhitzen; ausſchwitzen, ausdunſten.

Wyprzedać, -dam, -dałem, *va. perf.*; **Wyprzedawać,** -daję, -dałem, *va. imperf.* ausverkaufen.

Wyprzedanie, Wyprzedawanie, -nia, *sn.* Ausverkaufen *n.*

Wyprzedaż, -y, *pl.* -e, *sf.* Ausverkauf *m.*

Wyprzedzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Wyprzedzić,** -dzę, -dziłem, *va. perf.* überholen, vorauseilen; — kogo jmndn überholen, hinter ſich laſſen, einen Vorſprung vor jmndm gewinnen.

Wyprzedzanie, Wyprzedzenie, -nia, *sn.* Überholen *n.*, Vorauseilen *n.*

Wyprzodek, -dka, *pl.* -dki, *sm.*; Wettlauf *m.*, Wetteifer *m.* (veraltet; nur noch gebräuchlich in der Redensart:) na -dki um die Wette.

Wyprzysięgać, -gam, -gałem, *va. imperf.*; **Wyprzysiądz,** -sięgnę, -siągłem, *va. perf.* abſchwören; — się, *vr.* ſich eidlich losſagen.

Wyprzysięganie, Wyprzysiężenie, -nia, *sn.* Abſchwören *n.*

Wypsnąć się, -snę, -snąłem, *vr. perf.* entſchlüpfen, entwiſchen.

Wypstrzenie, -nia, *sn.* Buntmachen *n.*

Wypstrzyć, -trzę, -trzyłem, *va. perf.* bunt machen, malen.

Wypsuć, -ję, -łem, *va. perf.* ganz vernichten, alles verderben.

Wypśnięcie się, -cia, *sn.* Entſchlüpfen *n.*, Entwiſchen *n.*

Wypuchać, -cham, -chałem, *va. imperf.*; **Wypuchnąć,** -chnę, -chnąłem, *va. perf.* ausdampfen, ſchnaubend und dampfend von ſich geben.

Wypuchanie, -nia; **Wypuchnięcie,** -cia, *sn.* Ausdampfen *n.*

Wypucować, -cuję, -wałem, *va. perf.* ausputzen.

Wypuczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Wypuczyć,** -czę, -czyłem, *va. perf.* herausbeugen, herausbiegen, herauskrümmen.

Wypuczanie, Wypuczenie, -nia, *sn.* Herausbeugen *n.*, Herausbiegen *n.*, Herauskrümmen *n.*

Wypudrować, -druję, -wałem, *va. perf.* auspudern.

Wypukać, -kam, -kałem; **Wypuknąć,** -knę, -kłem, *va. perf.*; **Wypukiwać,** -kuję, -wałem, *va. imperf.* 1) ausklopfen, klopfend herausbringen, austrommeln; 2) ausſchlagen, heraustreten.

Wypukanie, -nia; **Wypuknięcie**, -cia; **Wypukiwanie**, -nia, *sn.* Auskloppen *n.*, Austrommeln *n.*, Herausklopfen *n.*

Wypuklasty, *adi.*; **Wypuklasto**, *adv.* ein wenig bauchig, erhaben.

Wypuklina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Bruch *m.*, Hernie *f.*, Ruptur *f.*

Wypuklinomierz, -rza, *pl.* -rze, *sm.* Darmbruchmesser *n.*

Wypukłorzeźba, -by, *pl.* -by, *sf.* Relief *n.*

Wypukłość, -ści, *pl.* -ści, *sf.* 1) Erhabenheit *f.*, Konvexität *f.*, Runderhabenheit *f.*, Wölbung *f.*, Bauchung *f.*; Linsenförmigkeit *f.*; 2) Bauch *m.* des Ganges (im Bergbau).

Wypukły, *adi.*; **Wypukło**, **Wypukle**, *adv.* bauchig, konvex, runderhaben, linsenförmig, hervorstehend; -kło-kły konvex-konvex, hoch-erhaben; -kło wklęsły konvex-konkav, hoch und hohlrund.

Wypurgować, -guję, -wałem, *va. perf.* reinigen, purgieren.

Wypust, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Auslaß *m.*, Heraustassen *m.*; 2) Treibe-, Weideplatz *m.*; 3) Ausfluß *m.*; Ausflußloch im Schmelzofen; 4) Feder *f.*, Grat *m.*, Spund *m.*; 5) unbedeckt liegende Fläche der Schiefer und Dachziegel; 6) — pary Expansion *f.*, Dampfspannung *f.*

Wypustek, -stku, *pl.* -stki, *sm.*; **Wypustka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) siehe: Wypust; 2) Schößling *m.*, Wildling *m.*; 3) Besatz *m.*, Passepoil *m.*, Vorschub *m.*, Vorstoß *m.*

Wypustnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Federhobel *m.*

Wypustny, *adi.* Auslaß-.

Wypustoszenie, -nia, *sn.* vollständige Verwüstung *f.*

Wypustoszyć, -szę, -szyłem, *va. perf.* vollständig verwüsten.

Wypuszczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Wypuścić**, -szczę, -ściłem, *va. perf.* 1) auslassen, herauslassen, hinauslassen, loslassen, freilassen, entlassen; — kogoś na wolność jmndn freilassen; — parę z kotła den Dampf aus dem Kessel auslassen; — bydło z obory das Vieh aus dem Stalle hinauslassen; — jakieś słowo ein Wort auslassen; — suknie w szwach das Kleid in den Nähten auslassen; psy na kogo — Hunde auf jmndn loslassen; 2) erlassen; freigeben, ergehen lassen; — kogo z przysięgi jmndn von einem Schwur freisprechen; 3) fahren lassen, auslassen; — zrąk gratkę sich die Gelegenheit entgehen lassen; 4) — komu co jmndm etw. verpachten, in Pacht geben; 5) von sich geben, gehen lassen; — dech, żądło den Atem ausstoßen, den Stachel herausstecken; — mocz den Urin lassen; 6) schießen, abschießen; — strzałę z łuku einen Pfeil vom Bogen (ab)schießen; 7) keimen, treiben, sprießen, ausschlagen; drzewa znów listki — zaczynają die Bäume fangen wieder an, Blätter zu treiben.

Wypuszczalny, *adi.* Auslaß-, auslaßbar.

Wypuszczanie, **Wypuszczenie**, -nia, *sn.* Auslassen *n.*, Auslassung *f.*, Loslassen *n.*, Freilassen *n.*, Weglassen *n.*

Wypychacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Ausstopfer *m.*

Wypychać siehe: Wypchać.

Wypylać, -lam, -łałem, *va. imperf.*; **Wypylić**, -lę, -iłem, *va. perf.* vom Staube reinigen.

Wypylanie, **Wypylenie**, -nia, *sn.* Reinigen *n.* vom Staube, Abstauben *n.*

Wypyt, -u, *sing. tant. sm.* Ausforschen *n.*, Nachfrage *f.*

Wypytacz, **Wypytywacz**, -a, *pl.* -e, *sm.* Aus-, Nachforscher *m.*

Wypytać, -tam, -tałem, *va. perf.*; **Wypytywać**, -tuję, -wałem, *va. imperf.* ausfragen, ausforschen, nachfragen, nachforschen; verhören; każdego z osobna -taj frage jeden einzeln aus; gdy mnie będzie o ciebie -tywał, cóż mu odpowiem? wenn er mich nach dir fragen wird, was soll ich ihm antworten?

Wypytanie, **Wypytywanie**, -nia, *sn.* Ausfragen *n.*, Nachfragen *n.*, Ausforschen *n.*; Verhör *n.*, Indagation *f.*

Wyrabiać, -biam, -białem, I. *va. imperf.*; **Wyrobić**, -bię, -biłem, I. *va. perf.* ausarbeiten, machen, erzeugen; verarbeiten; te figurki -rabia się z gliny diese Statuetten werden aus Ton gemacht; ciasto — den Teig durchkneten, durchwirken; kto ci dziś -robił zadanie? wer hat dir heute den Aufsatz ausgearbeitet?; -rabia tkaniny złotem tkane er erzeugt golddurchwirkte Gewebe; 2) treiben, anstellen; co też ty z nim za głupstwa -rabiasz? was treibst du denn mit ihm für Dummheiten?; — figle tolle Streiche machen; 3) — coś etw. auswirken, erwirken; komu protekcyą — urząd jmndm durch Protektion eine Anstellung verschaffen; -rób mi to u niego erwirke es mir bei ihm; — dla kogoś łaskę eine Gnade für jmndn erwirken; 4) verarbeiten, arbeitend verbrauchen; II. — się, *vr.* 1) sich machen, sich abarbeiten, zu Ende kommen; nie módz się — mit der Arbeit nicht fertig werden können; 2) arbeiten, gären, fertig werden; wino się -rabia der Wein gärt; on się -robi z czasem er wird sich mit der Zeit machen.

Wyrabianie, **Wyrobienie**, -nia, *sn.* 1) Ausarbeiten *n.*, Verarbeiten *n.*, Ausmachen *n.*, Verschaffen *n.*, Erwirken *n.*, 2) Erzeugung *f.*, Fabrikation *f.*, Herstellung *f.*, An-, Verfertigung *f.*; 3) Gären *n.*

Wyrabować, -buję, -wałem, *va. perf.* ausrauben.

Wyrabowanie, -nia, *sn.* Ausrauben *n.*

Wyrachować, -chuję, -wałem, *va. perf.*; **Wyrachowywać**, -wuję, -wałem, *va. imperf.* ausrechnen; czyś -chował, na jaki dzień to święto przypada? hast du schon ausgerechnet, auf welchen Tag

dieſer Feiertag fällt?; nie bądź taki -chowany ſei nicht ſo berechnend, auf deinen Vorteil bedacht; — się, *vr.* Rechnung ablegen.

Wyrachowanie, Wyrachowywanie, -nia, *sn.* Ausrechnen *n.*, Berechnen *n.*, Berechnung *f.*; uczynić co z -nia etw. aus Berechnung tun.

Wyradlać, -dlam, -dlałem, *va. imperf.*; **Wyradlić,** -dlę, -dliłem, *va. perf.* mit dem Hakenpfluge ausackern, durchpflügen.

Wyradlanie, Wyradlenie, -nia, *sn.* Ausackern *n.*, Durchpflügen mit dem Hakenpfluge.

Wyradzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Wyrodzić,** -dzę, -dziłem, I. *va. perf.* 1) eine Abart gebären, ſchlechtere Früchte geben; 2) unfruchtbar werden, ſeine Fruchtbarkeit erſchöpft haben; II. — się, *vr.* 1) aus der Art ſchlagen, entarten, ausarten; tyś się całkiem -dził du biſt ganz aus der Art geſchlagen; 2) unfruchtbar werden; ziemia się -dza der Boden wird unfruchtbar, erſchöpft ſich.

Wyradzanie, Wyrodzenie, -nia, *sn.* Ausarten *n.*, Entarten *n.*

Wyrafinować, -nuję, -wałem, *va. perf.* etw. ſehr ſchlau ausrechnen, berechnen, ausraffinieren; to -wany złodziej das iſt ein raffinierter Dieb.

Wyrafinowanie, -nia, *sn.* Raffiniertheit *f.*

Wyraić, -ję, -iłem, *va. perf.* eine Ehe vermitteln, zu ſtande bringen; — się, *vr.* an den Mann kommen, heiraten.

Wyraniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Wyronić,** -nię, -niłem, *va. perf.* auswerfen, fallen laſſen, verlieren, vergeuden.

Wyrastać, -stam, -stałem, *vn. imperf.*; **Wyrosnąć,** -snę, -słem, *vn. perf.* 1) auswachſen, herauswachſen, hervorwachſen; stanął nagle przedemną jak gdyby z ziemi -rósł er ſtand plötzlich vor mir wie aus der Erde gewachſen; gdzie nogą stąpi, świeży grób -sta wo ſie hintritt, wächſt ein friſches Grab; 2) heranwachſen, in die Höhe wachſen; znacznie -słeś, od kiedy cię ostatni raz widziałem du biſt ſtark gewachſen, ſeitdem ich dich das letztemal geſehen habe; tak -rósł, że go w pierwszej chwili nie poznałem er iſt ſo groß gewachſen, daß ich ihn im erſten Augenblicke nicht erkannt habe; 3) entwachſen; — z dzieciństwa den Kinderſchuhen entwachſen; już -słem z rózgi ich bin ſchon der Rute entwachſen; — z czego etw. auswachſen, etw. mit dem Wachstum verlieren, ſich mit dem Wachstum etw. abgewöhnen; ma to dziecko wprawdzie złe nawyczki, ale z czasem z tego -śnie dieſes Kind hat zwar ſchlimme Gewohnheiten, aber es wird ſie ſich mit der Zeit ſchon abgewöhnen.

Wyrastanie, -nia; **Wyrośnięcie,** -cia, *sn.* Auswachſen *n.*, Entwachſen *n.*, Herauswachſen *n.*, Hervorwachſen *n.*

Wyratować, -tuję, -wałem, *va. perf.* retten, erretten, aus der Gefahr retten; przy pożarze -wane rzeczy die bei der Feuersbrunſt geretteten Sachen; -tuj mnie z tej ciężkiej niedoli rette mich aus dieſer ſchweren Not.

Wyratowanie, -nia, *sn.* Erretten *n.*, Retten *n.*

Wyraz, -u, *pl.* -y, *sm.* Ausdruck *m.*, Wort *n.*; dwuznaczny — zweideutiger Ausdruck; obelżywy — ein beleidigendes Wort; — sądowniczy gerichtlicher Ausdruck; rozważać -y ſeine Ausdrücke wägen; w ogólnych -ach in allgemeinen Ausdrücken; bez -u ausdruckslos; twarz o łagodnym -ie ein Geſicht mit einem milden Ausdruck; w twarzy jego wiele jest -u in ſeinem Geſichte liegt viel Ausdruck, ſein Geſicht iſt ſehr ausdrucksvoll; — wdzięczności Ausdruck der Dankbarkeit; przyjm -y głębokiego współczucia empfange den Ausdruck des tiefſten Beileids; nie mam -ów dla napiętnowania tak nikczemnego czynu ich finde keine Worte zur Brandmarkung einer ſo ſchändlichen Tat; — właściwy pewnej umiejętności ein wiſſenſchaftlicher Terminus.

Wyrazić, -żę, -ziłem, *va. perf.*; **Wyrażać,** -żam, -żałem, *va. imperf.* ausdrücken, Ausdruck geben, verleihen, ausſprechen; — swoje uczucie wzrokiem, gestami lub słowami ſeine Gefühle durch Blicke, Gebärden oder Worte ausdrücken; twarz jego -ża ból ſein Geſicht drückt Schmerz aus; to się nie da — słowami das läßt ſich durch keine Worte ausdrücken; — swoje myśli wierszami ſeine Gedanken in Verſen ausdrücken; tego w naszym języku tak dokładnie — nie można das läßt ſich in unſerer Sprache nicht ſo genau wiedergeben; — zadowolenie, oburzenie, współczucie ſeiner Zufriedenheit, Empörung, ſeinem Mitgefühl Ausdruck verleihen; — się, *vr.* ſich ausſprechen, ſich ausdrücken; jeżeli mi się wolno tak -zić wenn ich mich ſo ausdrücken darf; — się w dobranych słowach ſich in gewählten Worten ausdrücken; — się jasno i dobitnie ſich klar und deutlich ausdrücken.

Wyrazistość, -ści, *sing. tant. sf.* Ausdrucksvolle(s) *n.*; beſondere Deutlichkeit, Klarheit *f.*; markantes, charakteriſtiſches Weſen, Ausſehen.

Wyrazisty, *adi.*; **Wyraziście,** *adv.* ausdrucksvoll; (beſonders) deutlich, klar; markant.

Wyrazownictwo, -wa, *sn.* Etymologie *f.*, Wortforſchung *f.*

Wyrazowy, *adi.* Ausdrucks-, Wort-.

Wyraźność, -ści, *sing. tant. sf.* Ausdrücklichkeit *f.*, Deutlichkeit *f.*, Klarheit *f.*

Wyraźny, *adi.*; **Wyraźnie,** *adv.* deutlich, ausdrücklich, klar; jasno i -źnie

klar und deutlich; na jego — rozkaz auf ſeinen ausdrücklichen Befehl; zdaje mi się, że -raźniej nie mógł ci dać poznać, że . . . ich glaube, daß er dir nicht deutlicher zu verſtehen geben konnte, daß . . .; widzę w tem — znak łaski Pańskiej ich ſehe darin ein deutliches Zeichen der Gnade des Herrn; -źnie pisać, widzieć deutlich ſchreiben, ſehen.

Wyrażanie, Wyrażenie, -nia, *sn.* Ausdrücken *n.*; Ausdruck *m.*; sposób -nia się Ausdrucksweiſe *f.*; dla-nia tego um dieſes auszudrücken.

Wyrąb, Wyręb, -rębu, *pl.* -ręby, *sm.* Aushauen *n.*, Aushau *m.*

Wyrąbać, Wyrębać, -bię, -bałem, *va. perf.*; **Wyrębywać,** -buję, -wałem, *va. imperf.* 1) aushauen, niederhauen; — cały las den ganzen Wald niederhauen; — drogę przez las einen Weg durch den Wald hauen; 2) heraushauen; — się, *vr.* ſich heraushauen.

Wyrąbanie, Wyrębanie, Wyrębywanie, -nia, *sn.* Aushauen *n.*, Niederhauen *n.*

Wyrecytować, -tuję, -wałem, *va. perf.* rezitieren; herunterleiern.

Wyrecytowanie, -nia, *sn.* Rezitation *f.*

Wyregulować, -luję, -wałem, *va. perf.* richten, regulieren, ausrichten.

Wyregulowanie, -nia, *sn.* Richten *n.*, Regulieren *n.*; — toru Regulierung *f.* des Geleiſes.

Wyrębla, -bli, *pl.* -ble, *sf.* Buhne *f.*, Eisloch *n.*

Wyręblak, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) ausgehauenes Stück; 2) zum Aushau beſtimmter Baum; 3) reife Nuß, die von ſelber aus der Schale fällt.

Wyrębny, *adi.*; **Wyrębnie,** *adv.* ausſchlagbar; -ne gospodarstwo Ausſchlagwaldbetrieb *m.*

Wyręczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Wyręczyć,** -czę, -czyłem, *va. perf.* vertreten; -ręcz mnie, proszę, bo ja mówić nie mogę bitte tue es ſtatt meiner, denn ich kann nicht reden; pozwól, niech cię -czę z tej roboty erlaube, daß ich dieſe Arbeit ſtatt deiner mache, dir dieſe Arbeit abnehme; — się, *vr.* ſich vertreten laſſen; wszędzie się mną -cza alle ſeine Arbeit läßt er durch mich machen, überall läßt er ſich durch mich vertreten.

Wyręczanie, Wyręczenie, -nia, *sn.* Vertreten *n.*, Vertretung *f.*

Wyręczyciel, -a, *pl.* -e, *sm.* Stellvertreter *m.*

Wyręczycielka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Stellvertreterin *f.*

Wyrobek, -bku, *pl.* -bki, *sm.* 1) Ausarbeitung *f.*, Verfertigung *f.*; 2) erworbener Verdienſt, Erwerb *m.*, erworbenes Eigentum; 3) Rodeacker *m.*

Wyrobić, Wyrobienie, ſiehe: Wyrabiać, Wyrabianie.

Wyrobisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* ausgehauenes Feld, alter Bau, alte Zeche, toter Schacht.

Wyrobka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Blöße *f.*; 2) Bearbeitung *f.*

Wyrobkowy, *adi.* Verdienſt-, Erwerb-, Handarbeits-.

Wyrobnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Taglöhnerin *f.*, Tagarbeiterin *f.*

Wyrobnictwo, -wa, *sn.* Taglöhnerarbeit *f.*; Taglöhnerei *f.*; Taglöhner-, Arbeiterſtand *m.*

Wyrobniczy, *adi.* Taglöhner-, taglöhneriſch.

Wyrobnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Taglöhner *m.*

Wyrocznia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Orakel *n.*, Orakelſpruch *m.*; -nię wydać ein Orakel erteilen, ausſprechen; odtąd się stał -nią całego miasta ſeither wurde er in der ganzen Stadt für ein Orakel gehalten; -nią zostało mu przepowiedziane durch ein Orakel wurde ihm verkündet.

Wyrocznica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Orakelſitz *m.*

Wyroczny, *adi.*; **Wyrocznie,** *adv.* Orakel-, Schickſal-, orakelhaft.

Wyroczyn, -u, *pl.* -y, *sm.* — jadowity Physostygma venenosum (Pflanze).

Wyrodek, -dka, *pl.* -dki, *sm.* Ausgeartete(r) *m.*, Entartete(r) *m.*; Unmenſch *m.*

Wyrodny, *adi.*; **Wyrodnie,** *adv.* ausgeartet, entartet, ungeraten.

Wyroić się, -ję, -iłem, *vr. perf.* aus-, herausſchwärmen.

Wyrojenie się, -nia, *sn.* Aus-, Herausſchwärmen *n.*

Wyrok, -u, *pl.* -i, *sm.* 1) Urteil *n.*, Urteilsſpruch *m.*, Dekret *n.*; — śmierci Todesurteil; — sądu polubownego ſchiedsgerichtliches Urteil; — przysięgłych Urteil der Geſchworenen; — potępiający verdammendes Urteil; — prowizoryczny vorläufiges Urteil; — sądu apelacyjnego Urteil des Berufungsgerichtes; odwołać się od -u gegen ein Urteil Berufung einlegen; samemu wydać — na siebie ſich ſelbſt ſein Urteil ſprechen; 2) Verhängnis *n.*, Fatum *n.*, Schickſal *n.*, Fügung *f.*, Schickung *f.*; niezbadane są -i boskie unergründlich ſind die Fügungen Gottes.

Wyrokować, -kuję, -wałem, *va. perf.* Ausſprüche tun, dekretieren, erkennen; — o czem über etw. entſcheiden.

Wyronić, Wyronienie, ſiehe: Wyraniać, Wyranianie.

Wyroń, -nia, *pl.* -nie, *sm.* altes Pferd, das die Kernung verloren hat.

Wyropić się, -pię, -piłem, *vr. perf.* ausſchwären, auseitern, zu eitern aufhören.

Wyropienie się, -nia, *sn.* Ausſchwären *n.*, Auseitern *n.*

Wyrosnąć, ſiehe: Wyrastać.

Wyrost, -u, *pl.* -y, *sm.* Auswuchs *m.*, Auswachſen *n.*; suknia na — ein für das Auswachſen berechnetes Kleid.

Wyrostek, -stka, *pl.* -stki, *sm.*; **Wyroślina,** -ny, *pl.* -ny, *sf.*; **Wyrośl,** -i, *pl.* -e,

sf. 1) Auswuchs *m.*, Schoß *m.*, Schößling *m.*; 2) junger Bursche, junger Mensch; 3) Auswuchs *m.*, Knochenfortsatz *m.*, 4) Gelenkende *n.*, der Röhrenknochen.

Wyroszczenie, -nia, *sn.* Erlangen *n.*, durch Anmaßung, Usurpation *f.*

Wyrościć, -szczę, -ściłem, *va. perf.* durch Anmaßung erlangen, usurpieren.

Wyrząb, -zębu, *pl.* -zęby, *sm.* Lachskarpfen *m.*

Wyrozumiałość, -ści, *sing. tant. sf.* Einsicht *f.*, Nachsicht *f.*, Verständnis *n.*; — jest zaletą rozumu Einsicht ist die Eigenschaft des Verstandes; trzeba mieć — dla jego wieku man muß Nachsicht für sein Alter haben; nie mieć żadnej -łości dla drugich a wiele dla siebie keine Nachsicht mit anderen, viel mit sich selber haben.

Wyrozumiały, *adi.*; **Wyrozumiale**, *adv.* einsichtig, einsichtsvoll; nachsichtig, nachsichtsvoll; vernünftig, billig denkend; wielce jestem zadowolony, że z tak -miałymi ludźmi mam do czynienia ich bin sehr zufrieden, daß ich mit so billig denkenden Leuten zu tun habe.

Wyrozumieć, -mię, -miałem, I. *va. perf.*; **Wyrozumiewać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* genau verstehen, vollständig begreifen; — kogo jmnds Gesinnung erforschen, zu erfahren suchen, was jmnd denkt; cóż stąd -miewasz? was folgerst du daraus?; nie mogę go -mieć ich kann aus ihm nicht klug werden, ich kann aus dem, was er sagt, nichts schließen; nie -miałem cię dobrze ich habe dich nicht recht begriffen; II. *vn.* — komu Nachsicht, Rücksicht mit jmndm haben.

Wyrozumienie, **Wyrozumiewanie**, -nia, *sn.* 1) Verständnis *n*, Nachsicht *f.*, Rücksicht *f.*; mieć dla kogoś -mienie jmndm Verständnis entgegenbringen, jmndn verstehen und Nachsicht mit ihm haben; 2) Erforschen *n.*, Ergründen *n.*, Begreifen *n.*

Wyrozumować, -muję, -wałem, *va. perf.* etw. durch Raisonnement herausbringen, etw. logisch erschließen.

Wyrób, -robu, *pl.* -roby, *sm.* 1) Erzeugen *n.*, Erzeugung *f*: 2) Erzeugnis *n.*, Produkt *n.*, Fabrikat *n.*; -roby rękodzielnicze Manufakturwaren *pl.*; sprzedajemy tylko -roby krajowe wir verkaufen ausschließlich Landesfabrikat; trwałość naszych -robów jest powszechnie znana die Dauerhaftigkeit unserer Erzeugnisse ist allgemein bekannt.

Wyrównać, -nam, -nałem, I. *va. perf.*; **Wyrównywać**, -nuję, -wałem, I. *va. imperf.* 1) ausgleichen, gerade streichen, ausebnen, ganz gleich machen; czoło wesołe i -nane eine heitere und glatte Stirn; -nane usposobienie ein ausgeglichener Charakter; 2) ausfüllen, ergänzen, vollzählig machen; — rachunek eine Rechnung begleichen; II. *vn.* gleich sein; — komu, jmndm gleichkommen; w tem mu nikt nie -na darin kommt ihm niemand gleich; — komuś w pilności i zdolnościach jmndm in Fleiß und Begabung gleichkommen.

Wyrównanie, **Wyrównywanie**, -nia, *sn.* 1) Ebnen *n.*, Ausgleichen *n.*, Gleichkommen *n.*: 2) Ausgeglichene(s); ausgeglichenes Wesen, Ausgeglichenheit *f.*

Wyrównia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Richtplatte *f.*

Wyróżniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Wyróżnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* unterscheiden, einen Unterschied machen; — się, *vr.* sich unterscheiden; człowiek jeden od drugiego -nia się fizyognomią ein Mensch unterscheidet sich vom anderen durch die Physiognomie.

Wyróżnianie, **Wyróżnienie** -nia, *sn.* Unterscheiden *n.*; Unterscheidung *f.*; Unterschied *m.*, Unterscheidungsmerkmal *n.*

Wyrudować, -duję, -wałem, *va. perf.* ausroden, ausreuten.

Wyrudowanie, -nia, *sn.* Ausroden *n.*, Ausreuten *n.*

Wyrugować, -guję, -wałem, *va. perf.* verdrängen, vertreiben, verjagen.

Wyrugowanie, -nia, *sn.* Verdrängen *n.*, Vertreiben *n.*, Verjagen *n.*; Verschiebung *f.*, Verrückung *f.*, Verwerfung *f.*, Durchwurf *m.*

Wyrumować, -muję, -wałem, *va. perf.* weg-, ausräumen.

Wyrumowanie, -nia, *sn.* Weg-, Ausräumen *n.*

Wyrunąć, -nę, -nąłem, *vn. perf.* herausfallen, herausstürzen.

Wyrunięcie, -cia, *sn.* Herausfallen *n.*, Herausstürzen *n.*

Wyruszać, -szam, -szałem, *va. imperf.* **Wyruszyć**, -szę, -szyłem, *va. perf.* 1) durch Hin- und Herbewegen wackelig machen, herausziehen, herausreißen, aus seiner Lage bringen; 2) — kogo skąd jmndn vertreiben, wegtreiben; II. *vn.* ausmarschieren, sich auf den Weg machen, ausrücken; o świcie -szymy z miasta bei Tagesanbruch verlassen wir die Stadt; z obawy przed zarazą nie śmie nogą — z domu aus Furcht vor der Seuche wagt er es nicht, den Fuß über die Schwelle zu setzen; kiedy armia -szy? wann rückt die Armee aus?

Wyruszanie, **Wyruszenie**, -nia, *sn.* 1) Herausziehen *n.*, Herausreißen *n.*; 2) Ausrücken *n.*, Ausmarschieren *n.*, Fortmachen *n.*

Wyrwa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* Ausriß *m.*, Bruch *m.*, Absturz *m.*; Auskolkung *f.*, Unterwaschung *f.*

Wyrwaczek, -czka, *pl.* -czki, *sm.* dreizähniges Messingrädchen.

Wyrwać, -rwę, -rwałem, I. *va. perf.*; **Wyrywać**, -wam, -wałem, I. *va. imperf.* 1) ausreißen, heraus-, hinausreißen, heraus-, hinausziehen; — drzewo z korzeniem den Baum mit der Wurzel heraus-

reißen; dać sobie ząb — sich einen Zahn ziehen lassen; woda -wała tamę das Wasser hat den Damm (aus-, durch) gerissen, gebrochen, gesprengt; — sobie włosy z głowy sich die Haare (aus)raufen; — komu co z rąk jmndm etw. aus den Händen reißen; -wali ją przemocą z objęć matki sie rissen sie gewaltsam aus den Armen der Mutter; Bóg mnie ze wszystkich -wał niebezpieczeństw Gott hat mich allen Gefahren entrissen; gdzieby to — można? wo könnte man das kriegen, auftreiben? 2) entreißen; — komu przyrzeczenie jmndm ein Versprechen entreißen; — kogo z rąk niewiernych jmndn aus den Händen der Ungläubigen befreien; 3) — kogo jmndn plötzlich aufrufen; II. — się, *vr.* 1) sich herausreißen, sich herausziehen, sich entreißen, losreißen, losmachen; próżno starał się — z rąk swoich katów vergeblich trachtete er sich den Händen seiner Henker zu entreißen; gdy się będę mógł — choćby na godzinkę, przyjdę do ciebie po obiedzie wenn ich mich wenigstens für ein Stündchen freimachen kann, werde ich nachmittag zu dir kommen; 2) herausplatzen, ungelegen, unverhofft etw. sagen, unvorsichtig herausfahren; znowu się niepotrzebnie -łeś wieder bist du unnötig herausgeplatzt -wało mi się es ist mir unwillkürlich entschlüpft; — się jak Filip z konopi zur ungelegenen Zeit mit etw. Unpassendem herausplatzen.

Wyrwanie, Wyrywanie, -nia, *sn.* Ausreißen *n.*, Herausreißen *n.*, Herausziehen *n.*, Ausziehen *n.*, Losreißen *n.*, Entreißen *n.*; — się Herausplatzen *n.*

Wyrwant, -u, *pl.* -y, *sm.* Ziehband *n.* am Rade.

Wyrwicz, -a, *pl.* -e; **Wyrwikorek,** -rka, *pl.* -rki, *sm.* Pfropfenzieher *m.*

Wyrwisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Ausriß *m.*, Bruchstück *n.*

Wyrybiać, -biam, -białem, *va. imperf.*; **Wyrybić,** -bię, -biłem, *va. perf.* entfischen.

Wyrybianie, Wyrybienie, -nia, *sn.* Entfischen *n.*

Wyrybnik, -a, *pl.* -i, *sm.* (Axolotus) Wasserspiel *n.*

Wyrychtować, -tuję, -wałem, *va. perf.* ausrichten, zurichten, wohin richten, kehren.

Wyrycie, -cia, *sn.* Ausgraben *n.*, Eingraben *n.*; Einprägen *n.*

Wyryczeć, -czę, -czałem; **Wyryknąć,** -nę, -nąłem, *vn. perf.* aus-, herausbrüllen; — się, *vr.* zu brüllen aufhören; sich ausbrüllen.

Wyryczenie, -nia; **Wyryknięcie,** -cia, *sn.* Herausbrüllen *n.*

Wyryć, -ryję, -rył em, *va. perf.* aus-, eingraben, auswühlen; eingravieren; tief einprägen; — napis na marmurze eine Inschrift in Marmor eingraben; słowa jego na zawsze -ryły się w mem sercu seine Worte haben sich für immer in meinem Herzen eingeprägt; świnia -ryła ziemniaki z ziemi das Schwein hat die Erdäpfel aus der Erde (aus)gewühlt.

Wyrysować, -suję, -wałem, *va. perf.* auf-, abzeichnen.

Wyrysowanie, -nia, *sn.* Aus-, Abzeichnen *n.*

Wyrytować, -tuję, -wałem, *va. perf.* mit dem Griffel auf Metall, Holz, Stein zeichnen, ritzen, gravieren.

Wyrytowanie, -nia, *sn.* Ritzen *n.*, Gravieren *n.* auf Metall, Holz, Stein.

Wyrywczy, *adi.*; **Wyrywczo,** *adv.* heraus-, abgerissen, Bruch-, bruchstücksweise.

Wyrywka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Herausreißen *n.*, Herausgerissene(s) *n.*; Stichprobe *f.* pytać kogo na -ki jmndn nicht der Ordnung nach, sondern bald aus diesem, bald aus jenem sprungweise examinieren; na -ki außer der Reihe, stellenweise, mit, in Stichproben.

Wyrządzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Wyrządzić,** -dzę, -dziłem, *va. perf.* 1) ausrichten; zufügen, tun, antun, erweisen, bezeigen, erzeigen; — komuś wielką grzeczność jmndm einen großen Gefallen erweisen; — komu cześć jmndm Ehrerbietung bezeigen; — sprawiedliwość Gerechtigkeit widerfahren lassen; niech ci Bóg nie pamięta krzywdy, którą mi -dziłeś Gott soll dir das Unrecht vergessen, das du mir zugefügt hast; — komu psotę, figla jmndm einen Streich spielen; 2) — kogo jmndn expedieren, wegschicken; — się, *vr.* sich wohin aufmachen, wohin aufbrechen.

Wyrządzanie, Wyrządzenie, -nia, *sn.* 1) Ausrichten *n.*, Zufügen *n.*, Antun *n.*, Erweisen *n.*, Bezeigen *n.*; 2) Expedieren *n.*, Wegschicken *n.*

Wyrzec, -kę, -kłem, I. *va. perf.*; **Wyrzekać,** -kam, -kałem, I. *va. perf.* aussprechen, ausdrücken, aussagen, einen Ausspruch tun; nie -kłeś jeszcze twego zdania du hast noch deine Meinung nicht ausgesprochen; trudno to wypisać, trudno też — słowami es ist schwer, es niederzuschreiben, auch schwer auszusprechen; II. *vn.* klagen, jammern, wehklagen; za jego panowania żaden nieszczęśliwy nie -kał na przemoc während seiner Regierung klagte kein Unglücklicher über Gewalt; III. — się sich lossagen; — się swego syna sich von seinem Sohne lossagen; — się świata der Welt entsagen; — się wszystkich zaszczytów auf alle Ehrenstellen verzichten.

Wyrzeczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Alangium (hoher dorniger Baum in Ostindien).

Wyrzeczenie, Wyrzekanie, -nia, *sn.* 1) Aussprechen *n.*, Aussagen *n.*; 2) Jammern *n.*, Wehklagen *n.*; 2) — się Lossagen *n.*

Wyrzednieć, -dnieję, -dniałem, *vn. perf.* schütterer, dünner, lichter werden.

Wyrzedzić, -dzę, -dziłem, *va. perf.* dünn machen, lichten.

Wyrzempolić, Wyrzępolić, -lę, -liłem, *va. perf.* ausklimpern.

Wyrzetelnić, -nię, -niłem, *va. perf.* realiſieren, erweiſen, dartun.

Wyrzewnik, -a. *pl.* -i, *sm.* Echinus spatangus (Pflanzentier).

Wyrzezać, -zam, -załem, *va. perf.* 1) ausſchneiden, ausſägen, aushauen, ausſchnitzeln; 2) kaſtrieren, verſchneiden.

Wyrzezanie, -nia, *sn.* 1) Ausſchneiden *n.*, Ausſägen *n.*, Aushauen *n.*, Ausſchnitzeln *n.*; 2) Kaſtrierung *f.*, Kaſtrieren *n.*, Verſchneiden *n.*

Wyrzezek, -zku, *pl.* -zki, *sm.* Ausgeſchnittene(s) *n.*, Ausſchnitt *m.*, Abſchnitzel *n.*

Wyrzeźbiać, -biam, -białem, *va. imperf.*; **Wyrzeźbić**, -bię, -biłem, *va. perf.* ausſchnitzen, aushauen.

Wyrzeźbienie, -nia, *sn.* Ausſchnitzen *n.*; Schnitzerei *f.*; Skulpturarbeit *f.*

Wyrznąć, -rznę, -rznąłem, I. *va. perf.*; **Wyrzynać**, -nam, -nałem, I. *va. imperf.* 1) ausſchneiden, einſchneiden, einſchnitzen; — swoje imię w drzewie ſeinen Namen ins Holz einſchneiden; 2) (alles) niedermachen, niedermetzeln, niederhauen; — w pień obywateli alle Bürger niedermetzeln; 3) verſchneiden, kaſtrieren; 4) — kogo jmndm einen Schlag verſetzen, ihn durchprügeln, durchwichſen; — kogo w twarz jmndm einen Schlag ins Geſicht verſetzen; — komu perorę jmndm eine derbe Anrede halten; II. — się, *rr.* 1) ſich durchbrechen, durchſchneiden; 2) ſich feſt anſchlagen.

Wyrznięcie, -cia; **Wyrzynanie**, -nia, *sn.* 1) Ausſchneiden *n.*, Einſchneiden *n.*, 2) Durchprügeln *n.*, Durchhauen *n.*, 3) Verſchneiden *n.*, Kaſtrieren *n.*

Wyrzucać, -cam, -całem, I. *va. imperf.*; **Wyrzucić**, -cę, -ciłem, I. *va. perf.* 1) auswerfen, herauswerfen, hinauswerfen, hinausſchleudern, wegſchleudern; — co za okno etw. zum Fenſter hinauswerfen; -rzuć ten cały niepotrzebny balast wirf dieſen ganzen unnötigen Ballaſt weg; -ćcie zuchwalca za drzwi werft den frechen Wicht zur Tür hinaus; — kogo z mieszkania jmndn aus der Wohnung hinauswerfen, ihn zwingen, auszuziehen; chory -cił wiele krwi der Kranke warf, ſpie, viel Blut aus; — co w górę etw. in die Höhe ſchleudern; morze -ciło na brzeg szczątki okrętu das Meer warf die Trümmer eines Schiffes an das Ufer (heraus); 2) vorwerfen; Vorwürfe machen; przebaczonej winy — nie powinieneś eine verziehene Schuld ſollſt du nicht vorwerfen; -cał mi, że jem chleb jego er warf mir vor, daß ich ſein Brot eſſe; II. *vn.* ausſchlagen, einen Ausſchlag verurſachen.

Wyrzucalny, *adi.* auswerfbar.

Wyrzucanie, Wyrzucenie, -nia, *sn.* 1) Auswerfen *n.*, Hinauswerfen *n.*, Wegwerfen *n.*, Schleudern; 2) Vorwerfen *n.*; 3) Ausſchlagen *n.*

Wyrzut, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Vorwurf *m.*; robić komu -y jmndm Vorwürfe machen; nie mogę ci oszczędzić tego -u ich kann dir dieſen Vorwurf nicht erſparen; -y sumienia Gewiſſensbiſſe *m. pl.*; 2) Auswurf *m.*; 3) Ausſchlag *m.*; ten — nie jest zaraźliwy dieſer Ausſchlag iſt nicht anſteckend.

Wyrzutek, -tka, *pl.* -tki, *sm.* 1) Auswurf *m.*, verworfener Menſch; — społeczeństwa Auswurf der Geſellſchaft; 2) (Prenadilla) Vulkanwels *m.*

Wyrzutnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* 1) Auslaſſung *f.* (eines Wortes im Satze); Ellipſe *f.*; 2) Synkope *f.*, Ausſtoßung *f.* (eines Buchſtabens im Worte).

Wyrzutowy, *adi.* Vorwurfs-, Ausſchlags-, Blattern-.

Wyrzygać, -gam, -gałem, *va. imperf*; **Wyrzygnąć**, -gnę, -głem, *va. perf.* ausbrechen, von ſich geben, erbrechen.

Wyrzyganie, -nia; **Wyrzygnięcie**, -cia, *sn.* Ausbrechen *n.*, Erbrechen *n.*

Wyrzynalny, *adi.* ausſchneidbar.

Wysada, -dy, *pl.* -dy, *sf.* 1) Vorderſtube *f.*; Front *f.*; 2) Übertreibung *f.*; 3) Privilegium *n.*, Vorrecht *n.*

Wysadka, -ki, *pl.* -ki, *sf.*; **Wysadnik**, -a, *pl.* -i, *sm.* Setz-, Samenpflanze *f.*

Wysadność, -ści, *sing. tant. sf.* Übertriebenheit *f.*, Affektiertheit *f.*

Wysadny, *adi.*; **Wysadnie**, *adv.* 1) übertrieben, affektiert, geziert; 2) ausgeſtreckt, ausgerückt.

Wysadzać, -dzam, -dzałem, I. *va. imperf.*; **Wysadzić**, -dzę, -dziłem, I. *va. perf.* 1) aufſetzen, hinaufſetzen, hinunterſetzen, ausſetzen; — kogo z powozu jmndn aus dem Wagen heben; — kogo na ląd jmndn ans Land ſetzen; — kogo przez okno jmndn mit Gewalt durchs Fenſter hinausſetzen, jmndn hinauswerfen; — coś na piec etw. auf den Ofen ſetzen; 2) ausſchieben; — chleb z pieca das Brot aus dem Ofen ſchieben; 3) ſprengen; — drzwi die Tür ſprengen; — fortecę w powietrze die Feſtung in die Luft ſprengen; — kogo z siodła jmndn aus dem Sattel heben, werfen; 4) niederſetzen, ernennen; — sąd ein Gericht ernennen; — komisyę do wybadania rzeczy eine Kommiſſion ernennen, um die Sache zu unterſuchen; 5) beſetzen, bepflanzen; korona -dzaną była drogimi kamieniami die Krone war mit Edelſteinen beſetzt; kazał całą drogę — topolami er ließ den ganzen Weg mit Pappeln bepflanzen; 6) — kogo na co jmndn zu etw. erheben; — kogo na głupca jmndn zum Narren halten, machen; 7) alles auspflanzen, pflanzend verbrauchen; II. — się, *rr.* ſich hervortun, ſich aus-

zeichnen, ſich erheben, mit etw. großtun.

Wysadzanie, Wysadzenie, -nia, *sn.* 1) Ausſetzen *n.*, Aufſetzen *n.*, Ausheben *n.*, — podróżnych Auswaggonierung *f.*; 2) Ausſchieben *n.*; 3) Niederſetzen *n.*, Einſetzen *n.*, Ernennen *n.*; 4) Beſetzen *n.*, Bepflanzen *n.*; 5) Sprengen *n.*

Wysapać się, -pię, -pałem, *vr. perf.* ſich ausſchnaufen; ſich beruhigen.

Wysapanie się, -nia, *sn.* Ausſchnaufen *n.*

Wysączać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Wysączyć,** -czę, -czyłem, *va. perf.* ausſickern laſſen, bis auf den letzten Tropfen leeren.

Wysączanie, -nia, *sn.* Ausſickern *n.*, Ausleeren *n.* bis zum letzten Tropfen.

Wyschłość, -ści, *sing. tant. sf.* Dürre *f.*, Ausgedörrtheit *f.*

Wyschły, *adi.*; **Wyschle,** *adv.* ausgedörrt, ausgetrocknet, ausgemergelt.

Wyschnąć, -chnę, -chłem, *vn. perf.*; **Wysychać,** -cham, -chałem, *vn. imperf.* austrocknen, ausdörren, eintrocknen; ausmergeln; abmagern; atrament całkiem -sechł die Tinte iſt ganz eingetrocknet; woda -schła w strumieniach das Waſſer in den Bächen iſt eingetrocknet; -sechł jak szczypa er iſt dünn geworden wie ein Holzſpan.

Wyschnięcie, -cia; **Wysychanie,** -nia, *sn.* Austrocknen *n.*; Ausmergeln *n.*, Abmagern *n.*

Wysforować, -ruję, -wałem, *va. imperf.* herausführen, herausbringen; — się, *vr.* ſich voranmachen, hervorſpringen; ſich vorwärts bringen, Karriere machen.

Wysiać, -sieję, -siałem, *va. perf.*; **Wysiewać,** -wam, -wałem, *va. imperf.* ausſäen; ausſieben, ausſichten.

Wysiadać, -dam, -dałem, *vn. imperf.*; **Wysiąść,** -siądę, -siadłem, *vn. perf.* ausſteigen, abſteigen; — z powozu aus dem Wagen ſteigen; każ dorożce stanąć, byśmy — mogli laß den Wagen halten, damit wir ausſteigen können; na najbliższej stacyi wysiędę bei der nächſten Halteſtelle ſteige ich ab.

Wysiadanie, -nia; **Wysiądnięcie,** -cia, *sn.* Aus-, Abſteigen *n.*

Wysiadka, -ki, *pl.* -ki, *sn.* Sitzbank *f.* vor dem Hauſe.

Wysiadywać, -duję, -wałem, I. *vn. imperf.*; **Wysiedzieć,** -dzę, -działem, I. *vn. perf.* ſitzen, ſitzen bleiben; zu ſitzen pflegen; czy nie możesz spokojnie — ani chwilki? kannſt du nicht einen Augenblick ruhig ſitzen bleiben?; tu — nie podobna hier iſt unmöglich ſitzen zu bleiben; II. *va.* 1) ausbrüten, ausbecken; kokosz -działa kurczęta die Henne hat die Küchlein ausgebrütet; 2) abſitzen; — swoją karę ſeine Strafe abſitzen; 3) — dzierżawę eine Pacht aushalten; 4) — co etw. erſitzen, durch Sitzen erhalten; — dziurę w czem etw. durchſitzen, ein Loch in etw. ſitzen; III. — się, *vr.* 1) recht lange ſitzen; a toś się -działa u niego du biſt aber lange bei ihm geſeſſen; 2) ſich wo lange behaupten, ſtandhalten; 3) ſich müde ſitzen.

Wysiadywanie, Wysiedzenie, -nia, *sn.* 1) Ausſitzen *n.*, Abſitzen *n.*; 2) Ausbrüten *n.*, Ausbecken *n.*

Wysianie, Wysiewanie, -nia, *sn.* Ausſäen *n.*; Ausſieben *n.*; Ausſichten *n.*, Sichten *n.*

Wysiąkać, -kam, -kałem, *va. imperf.*; **Wysiąknąć,** -knę, -knąłem, I. *va. perf.* ſchneuzen; II. *vn.* ausſickern; III. — się, *vr.* ſich ſchneuzen.

Wysiąkanie, -nia; **Wysiąknięcie,** -cia, *sn.* Schneuzen *n.*; Ausſickern *n.*

Wysiec, -kę, -kłem, *va. perf.*; **Wysiekać,** -kam, -kałem, *vr. perf.* aushauen, durchhauen; niederhauen.

Wysieczenie, Wysiekanie, -nia, *sn.* Aushauen *n.*, Durchhauen *n.*, Niederhauen *n.*

Wysiekacki, *adi.* Fechter-, Haudegen-.

Wysiekactwo, -wa, *sn.* Fechtkunſt *f.*, Klopffechterkunſt *f.*

Wysiekacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Klopffechter *m.*, Haudegen *m.*

Wysiekowy, *adi.* zum Ausſchlag beſtimmt; -we gospodarstwo Ausſchlagwaldbetrieb *m.*

Wysiepać, -pię, -pałem, *va. imperf.*; **Wysiepnąć,** -pnę, -pnąłem, *va. perf.* herausreißen, herauszaufen.

Wysiepanie, -nia; **Wysiepnięcie,** -cia, *sn.* Herausreißen *n.*, Herauszaufen *n.*

Wysiew, -u, *pl.* -y, *sm.* Ausſaat *f.*

Wysiewać, Wysiewanie, ſiehe: Wysiać, Wysianie.

Wysiewek, -wku, *pl.* -wki, *sm.*; -wki, *pl.* Ausgeſiebte(s) *n.* vom Korn, Raff *m.*; -wki herbaty Teebruch *m.*, Bruchtee *m.*

Wysiewny, *adi.* Ausſaat-, ausſäebar.

Wysikać, -kam, -kałem, *va. imperf.*; **Wysiknąć,** -nę, -nąłem, *va. perf.* ausſpritzen.

Wysikanie, -nia; **Wysiknięcie,** -cia, *sn.* Ausſpritzen *n.*

Wysilać, -lam, -lałem, I. *va. imperf.*; **Wysilić,** -lę, -liłem, I. *va. perf.* 1) entkräften, erſchöpfen, der Kräfte berauben; 2) anſtrengen; -sil cały twój rozum ſtrenge deinen ganzen Verſtand an; II. — się, *vr.* 1) ſich anſtrengen, alle Kräfte aufbieten; -silić się powinien każdy wierny syn ojczyzny, by . . . jeder getreue Sohn des Vaterlandes ſollte alle ſeine Kräfte aufbieten, um . . .; 2) ſich entkräften, alle ſeine Kräfte verbrauchen, ſich erſchöpfen.

Wysilanie, Wysilenie, -nia, *sn.* 1) Erſchöpfen *n.*, Entkräften *n.*; padł nakoniec z -lenia endlich ſank er vor Erſchöpfung hin; 2) Anſtrengung *f.*, Kraftaufwand *m.*;

wszystkie twoje -lenia są daremne alle deine Anſtrengungen ſind umſonſt.

Wysiłek, -łku, *pl.* -łki, *sm.* Anſtrengung *f.*, Kraftaufwand *m.*

Wysinić, -nię, -niłem, *va. perf.* ganz braun und blau hauen.

Wysinieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* ganz blau werden.

Wysiusiać, -siam, -siałem, *va. perf.* mit Harn ablaſſen; — się, *vr.* urinieren, Waſſer abſchlagen.

Wysiusianie, -nia, *sn.* Harnen *n.*, Waſſerabſchlagen *n.*

Wyskakać się, -czę, -kałem, *vr. perf.* ſich ſatt hüpfen.

Wyskakiwać, -kuję, -wałem, *vn. imperf.*; **Wyskoczyć**, -czę, -czyłem, *vn. perf.* 1) ſpringen, herausſpringen, hervorſpringen, hervorhüpfen, in die Höhe ſpringen, aufſpringen; — z powozu aus dem Wagen ſpringen; — z okna aus dem Fenſter ſpringen; -czyli na ulicę ſie ſprangen auf die Gaſſe heraus; — z radości vor Freude aufhüpfen; -czył nagle z swojej kryjówki er ſprang plötzlich aus ſeinem Verſteck hervor; ze skóry możnaby — man könnte aus der Haut fahren; ledwo dusza nie -czy z ciała die Seele möchte aus dem Leibe fahren; 2) aus dem Gelenke ſpringen, herausfallen, heraustreten; kość mu ze stawu -czyła der Knochen iſt ihm aus dem Gelenke geſprungen; 3) plötzlich zum Vorſchein kommen; guz mi -czył na czole eine Beule iſt mir auf der Stirn aufgelaufen; 4) ausgreifen; jedź co koń -czy fahre ſo ſchnell dich das Pferd nur tragen kann.

Wyskakiwanie, Wyskoczenie, -nia, *sn.* Ausſpringen *n.*, Herausſpringen, Hervorſpringen *n.*; Aufhüpfen *n.*; Herausfahren *n.*, Herausfallen *n.*, Heraustreten *n.*; Ausgreifen *n.*

Wyskarbić, -bię, -biłem, *va. perf.* — sobie ſich eine koſtbare Sache erwerben.

Wyskarżyć się, -rżę, -rżyłem, *vr. perf.* ſich in Klagen erſchöpfen.

Wysklepiać, -piam, -piałem, *va. imperf.*; **Wysklepić**, -pię, -piłem, *va. perf.* auswölben, bewölben.

Wysklepianie, Wysklepienie, -nia, *sn.* Aus-, Bewölben *n.*

Wyskok, -u, *pl.* -i, *sm.* 1) Sprung *m.*, Vorſprung *m.*; Hervorſprigen *n.*, Ausſprung *m.*; 2) Auslauf *m.*, Ausſprudeln *n.*; 3) Aufſchwung *m.*, Schwung *m.*; 4) Verwirrung *f.*; 5) Geiſt *m.*, Spiritus *m.*, Alkohol *m.*, Sprit *m.*, Eſſenz; — winny Weingeiſt *m.*; 6) -ki, *pl.* Kaliberringe, Patrizen *pl.*; 7) -ki *pl.* Tropfen *m.* (in der Architektur); Daum *m.*, Gewinde *n.*, Schraubgewinde *n.* (in der Mechanik).

Wyskokowy, *adi.* Eſſenz-, Spiritus-, Alkohol-.

Wyskomleć, -lę, -liłem, *va. perf.* auswinſeln, etw. durch Winſeln erbetteln.

Wyskomlenie, -nia, *sn.* Auswinſeln *n.*, Erwinſeln *n.*

Wyskrobać, -bię, -bałem, *va. perf.*; **Wyskrobywać**, -buję, -wałem, *va. imperf.* auskratzen, auſſchaben; — się, *vr.* ſich mit Mühe herausarbeiten.

Wyskrobanie, Wyskrobywanie, -nia, *sn.* Auskratzen *n.*, Ausſchaben *n.*

Wyskrobek, -bku, *pl.* -bki, *sm.* 1) Schabſel *n.*, Aus-, Abſchabſel *n.*; -bki hutnicze Gekrätz *n.*, Krätze *f.*, Krätzblei *n.*, Krätzkupfer *n.*; 2) letztes, jüngſtes Kind.

Wyskubać, -bię, -bałem, *va. perf.*; **Wyskubywać**, -buję, -wałem, *va. imperf.* aus-, herauszupfen; — komu siwe włosy z głowy jmndm die grauen Haare vom Kopfe zupfen; — gęsi pierze der Gans die Federn rupfen.

Wyskubanie, Wyskubywanie, -nia, *sn.* Auszupfen *n.*, Zupfen *n.*, Rupfen *n.*

Wyskwarzać, -rzam, -rzałem, *va. imperf.*; **Wyskwarzyć**, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* auskreiſchen.

Wyskwarzanie, Wyskwarzenie, -nia, *sn.* Auskreiſchen *n.*

Wyskwierczeć, -czę, -czałem, *va. imperf.*; **Wyskwierczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* auswinſeln, auswimmern, ausprafſeln.

Wyskwierczenie, -nia, *sn.* Auswimmern *n.*, Auswinſeln *n.*, Ausprafſeln *n.*

Wysłać, -szlę, -słałem, *va. perf.*; **Wysyłać**, -łam, -łałem, *va. imperf.* abſenden, ab-, ausſchicken; -łano mnie do ciebie w bardzo delikatnej sprawie man hat mich zu dir in einer ſehr delikaten Angelegenheit geſchickt; list ten należy — w tej chwili dieſer Brief muß ſofort abgeſendet werden.

Wysłać, -słam, -słałem, *va. perf.*; **Wyścielać**, -lam, -lałem, *va. imperf.* ausbetten, auspolſtern, auslegen.

Wysłanica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Quartiermeiſterbiene *f.*

Wysłanie, Wysyłanie, -nia, *sn.* Abſchicken *n.*, Abſenden *n.*, Ausſchicken *n.*

Wysłanie, Wyścielenie, -nia, *sn.* Auspolſtern *n.*, Ausbetten *n.*, Auslegen *n.*

Wysłaniec, -ńca, *pl.* -ńcy, *sm.*; **Wysłannik**, -a, *pl.* -cy, *sm.* Abgeſandte(r) *m.*, Emiſſär *m.*, Sendbote *m.*

Wysławiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Wysławić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* lobpreiſen, preiſen, rühmen; -wia święte imię er preiſt den heiligen Namen; nie módz kogo dość — jmndn nicht genug lobpreiſen können.

Wysławiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Wysłowić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* mit Worten ausdrücken, ausſprechen, ſchildern; któż ich żal — może? wer kann ihr Bedauern ſchildern? tego ani — niepodobna daß läßt ſich nicht durch Worte ausdrücken;

nie -wione uczucie ein unausſprechliches Gefühl; — się, *vr.* ſich ausdrücken; umie się dobrze — er weiß ſich gut auszudrücken.

Wysławianie, Wysłowienie, -nia, *sn.* Ausſprechen *n.*, Ausdrücken *n.*

Wysławianie, Wysławienie, -nia, *sn.* Lobpreiſen *n.*, Preiſen *n.*, Rühmen *n.*

Wysłodnąć, -dnę, -dniałem; **Wysłodnieć,** -nieję, -niałem, *vn. perf.* ſüß werden, die Herbheit, Bitterkeit verlieren.

Wysłuchać, -cham, -chałem, *va. perf.* 1) anhören, bis zu Ende hören; — mszy die Meſſe hören; -chaj mnie, proszę, ze spokojem höre mir, bitte, bis ans Ende ruhig zu; — obydwóch stron beide Parteien anhören; -wszy go ze spokojem i cierpliwością, przyszedłem do wniosku, że . . . nachdem ich ihn mit Ruhe und Geduld angehört habe, bin ich zu der Folgerung gelangt, daß . . .; 2) erhören; -chaj naszych próśb, o Panie erhöre unſere Bitten, o Herr; 3) ablauſchen, aushorchen; — czyją rozmowę pod drzwiami jmnds Geſpräch hinter der Tür ablauſchen; 4) verhören, überhören; — kogo lekcyi jmndn ſeine Lektion überhören.

Wysłuchanie, -nia, *sn.* Anhören *n.*, Verhören *n.*, Erhören *n.*, Überhören *n.*; po -niu świadków nach Verhörung der Zeugen.

Wysługa, -gi, *pl.* -gi, *sf.* Dienſt *m.*, Dienſtzeit *f.*; Dienſtlohn *m.*

Wysługiwać, -guję, -wałem, I. *va. imperf.*; **Wysłużyć,** -żę, -żyłem, I. *va. perf.* 1) abdienen, ausdienen; — lata u rzemieślnika die Lehrjahre bei einem Handwerker ausdienen; — swoje lata wojskowe ſeine Militärjahre abdienen; -żony żołnierz ausgedienter Soldat; 2) — sobie co etw. im Dienſte erlangen, erwerben; II. — się, *vr.* 1) ſich mit Dienen ernähren, dienend zubringen; 2) — się komu jmndm Dienſte leiſten.

Wysługiwanie, Wysłużenie, -nia, *sn.* Ausdienen *n.*, Abdienen *n.*; — się Dienſtleiſtungen *f. pl.*

Wysmagać, -gam, -gałem, *va. perf.* auspeitſchen, mit Ruten züchtigen, ausſtaupen.

Wysmaganie, -nia, *sn.* Auspeitſchen *n.*, Ausſtaupen *n.*

Wysmalać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Wysmolić,** -lę, -liłem, *va. perf.* austeeren, auspichen.

Wysmalanie, Wysmolenie, -nia, *sn.* Austeeren *n.*, Auspichen *n.*

Wysmarkać, -kam, -kałem, *va. perf.* ausſchneuzen; — się, *vr.* ſich ausſchneuzen.

Wysmarkanie, -nia, *sn.* Ausſchneuzen *n.*

Wysmarować, -ruję, -wałem, *va. perf.*; **Wysmarowywać,** -wuję, -wałem, *va. imperf.* ausſchmieren, verſchmieren, einreiben; — co smołą etw. einpichen; — co oliwą etw. einölen; — wiele oleju viel Öl beim Schmieren verbrauchen; — się, *vr.* ſich aus-, verſchmieren, ſich einreiben, ſich ſchmutzig machen.

Wysmarowanie, Wysmarowywanie, -nia, *sn.* Einſchmieren *n.*, Einreiben *n.*, Ausſchmieren *n.*

Wysmażać, -żam, -żałem, I. *va. imperf.*; **Wysmażyć,** -żę, -żyłem, I. *va. perf.* 1) ausbacken, ausſchmoren, ausprägeln; 2) Teer ſchwelen; 3) mit Mühe zu ſtande bringen; 4) auskünſteln, ausdrechſeln; II. — się, *vr.* ſich ausbacken, ausprägeln, ausſchmoren.

Wysmażanie, Wysmażenie, -nia, *sn.* 1) Ausbacken *n.*, Ausprägeln *n.*, Ausſchmoren *n.*; 2) Teerſchwelen *n.*

Wysmażka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Teerſchwelen *n.*, Pechſieden *n.*

Wysmoktać, -tam, -tałem, *va. perf.*; **Wysmoktywać,** -tuję, -wałem, *va. imperf.* 1) ausſchlürfen; 2) feſt abküſſen.

Wysmoktanie, Wysmoktywanie, -nia, *sn.* 1) Ausſchlürfen *n.*; 2) Abküſſen *n.*

Wysmrodzić się, -dzę, -dziłem, *vr. perf.* ſich ausſtinken, ausleeren.

Wysmukać, -kam, -kałem, I. *va. imperf.*; **Wysmuknąć,** -knę, -knąłem, I. *va. perf.* 1) herausſtreifen, ausdrücken; 2) — ręce die Hände hervorſtrecken; 3) glatt ſtreichen, herausputzen; II. — się, *vr.* 1) ſich ſchön machen, ſich herausputzen; 2) ſich häuten, ſich bälgen, die Haut ablegen.

Wysmukanie, -nia; Wysmuknięcie, -cia, *sn.* Herausſtreifen *n.*, Ausdrücken *n.*; Ausſtrecken *n.*; — się Putzen *n.*, Schniegeln *n.*; Häuten *n.*, Bälgen *n.*

Wysmukłość, -ści, *sing. tant. sf.* Schlankheit *f.*, Schmächtigkeit *f.*

Wysmukły, *adi.*; **Wysmukle,** *adv.* ſchlank, ſchmächtig.

Wysmykać, -kam, -kałem, *va. imperf.*; **Wysmyknąć,** -knę, -kłem, *va. perf.* abſtreifend ausziehen; — się, *vr.* entwiſchen.

Wysmykanie, -nia; **Wysmyknięcie,** -cia, *sn.* Abſtreifen *n.*, Herausziehen *n.*, — się, Entwiſchen *n.*

Wysnąć, -nę, -nąłem, *vn. perf.* ausſterben (von Bienen und Fiſchen).

Wysnować, Wysnuć, -wam, -wałem, *va. perf.*; **Wysnowywać, Wysnuwać,** -wam, -wałem, *va. imperf.* herausſpinnen, ausſpinnen, herausfädeln, herauswickeln, ausziehen; — nici Fäden ausziehen; stąd -nął mniemanie daraus entſpann er die Meinung; — pasmo dziejów den Faden der Geſchichte ausſpinnen; — się, *vr.* ſich ausſpinnen, ſich entſpinnen, ſich entwickeln; z tej rozmowy -snuła się kłótnia aus dieſem Geſpräch entſpann ſich ein Streit.

Wysnowanie, -nia; **Wysnucie,** -cia; **Wysnowywanie, Wysnuwanie,** -nia, *sn.* Ausſpinnen *n.*, Entſpinnen *n.*

Wysoce, *adv.* statt Wysoko hoch; — wykształcony człowiek hochgebildeter Mensch; — kogo poważać jmndn hochachten.

Wysoczyć, -czę, -czyłem, *va. perf.* den Saft ausdrücken.

Wysoczyzna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Hochebene *f.*, Plateau *n.*

Wysoki, *adi.*; **Wysoko**, *adv.* hoch, erhaben; **Wyższy**, *adi.*; **Wyżej**, *adv.* höher; -ka wieża, góra ein hoher Turm, Berg; śnieg leży tak -ko der Schnee liegt so hoch; buciki z -kimi obcasami Schuhe mit hohen Absätzen; — urząd hoheś Amt; -kie czoło hohe Stirn; człowiek -kiego wzrostu ein Mensch von hohem Wuchs; — ton hoher Ton; wyższy urzędnik höherer Beamter; -szym umiejętnościom się poświęcać ſich höheren Wiſſenſchaften widmen; z -szego rozkazu auf höheres Gebot; -ko grać um hohe Einsätze ſpielen; dostać się na -szy urząd auf eine höhere Stelle befördert werden; -kiego urodzenia von hoher Geburt; w najwyższej rozpaczy in höchſter Verzweiflung; najwyższa rozkosz höchſter Genuß; najwyższy trybunał der oberſte Gerichtshof; w -kim stopniu in hohem Grade; w -szych sferach in höheren Kreiſen; -sza matematyka höhere Mathematik; -ka temperatura hohe Temperatur; najwyższa istota das höchſte Weſen; Najwyższy der Allerhöchſte, Gott; to dla mnie za -kie das iſt mir zu hoch, das verſtehe ich nicht, das geht über meine Faſſungskraft; za -kie progi na jego nogi die Schwelle iſt für ſeine Füße zu hoch, er ſtrebt über ſeine Verhältniſſe, zu hoch hinaus, das wird er nicht erreichen; patrzeć z -ka von oben herunterſchauen; jak już -żej wspomniałem wie ich ſchon oben erwähnt habe; -żej wspomniany obenerwähnt; -ki piec Bleihochofen *m.*

Wysokodostojny, *adi.* hocherhaben.

Wysokolotny, *adi.* hochfliegend.

Wysokomiar, -u, *pl.* -y; **Wysokomierz**, -a, *pl.* -e, *sm.* Höhenmeſſer *m.*

Wysokomowny, *adi.* hochtrabend.

Wysokomyślny, *adi.* hochſinnig.

Wysokopienny, *adi.* hochſtämmig; -ne gospodarstwo hochſtämmiger Holzſchlag, Hochwaldbetrieb *m.*, Samenholzbetrieb; — las Hochwald *m.*, Samenwald, Bauwald.

Wysokość, -ści, *pl.* -ści, *sf.* Höhe *f.*; — tej góry wynosi .... die Höhe dieſes Berges beträgt...; niezwykła — ungewöhnliche Höhe; sława Panu na -ści Ehre ſei Gott in der Höhe; wasza — Euere Hoheit; — odpowiadająca danej prędkości Geſchwindigkeitshöhe; — podnoszenia Förderhöhe, Hubhöhe; — spadania Fallhöhe; — ssania pompy Saughöhe einer Pumpe; — tłoczenia pompy Druckhöhe einer Pumpe; — zęba Zahnhöhe.

Wysolenie, -nia, *sn.* Aus-, Einſalzen *n.*

Wysolić, -lę, -liłem, *va. perf.* aus-, einſalzen.

Wyspa, -py, *pl.* -py, *sf.*; *dim.* **Wysepka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Inſel *f.*, Eiland *n.*

Wyspacerować się, -ruję, -wałem, *vr. perf.* ſich ausſpazieren.

Wyspaczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Wyspaczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* auskrümmen.

Wyspać się, -pię, -pałem, *vr. perf.*; **Wysypiać się**, -piam, -piałem, *vr. imperf.* ſich ausſchlafen, ſich ſatt ſchlafen.

Wyspanie, Wysypianie się, -nia, *sn.* Ausſchlafen *n.*

Wyspiarka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Inſelbewohnerin *f.*, Inſulanerin *f.*

Wyspiarski, *adi.* Inſelbewohner-, inſular; — naród Inſelvolk *n.*

Wyspiarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Inſelbewohner *m.*, Inſulaner *m.*

Wyspiasty, *adi.* inſelreich, voll Inſeln.

Wyśpiewać, -wam, -wałem, *va. perf.*; **Wyśpiewywać**, -wuję, -wałem, *va. imperf.* 1) ausſingen, fröhlich ſingen, ſingend vortragen; od rana do wieczora -wywał, nie zważając na zmęczenie von Früh bis Abend ſang er, ohne auf die Ermüdung zu achten; głos całkiem -wany eine vollſtändig ausgeſungene Stimme; 2) ausplappern; bekennen, geſtehen; wzięty na tortury -wał wszystkie szczegóły spisku auf die Folter geſpannt, geſtand er alle Einzelheiten der Verſchwörung.

Wyspisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* große, häßliche Inſel.

Wyspokojnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* ruhiger werden.

Wyspowaty, *adi.*; **Wyspowato**, *adv.* inſelartig.

Wyspowiadać, -dam, -dałem, *va. perf.* — co etw. beichten; — kogo einem die Beichte abnehmen, jmnds Beichte hören; — się, *vr.* beichten.

Wyspowiadanie, -nia, *sn.* Beichten *n.*, Beichte *f.*

Wyspowy, *adi.* Inſel-.

Wysrać, -ram, -rałem, *va. perf.* ausſcheißen; — się, *vr.* ſich ausſcheißen.

Wysranie, -nia, *sn.* Ausſcheißen *n.*

Wysrebrzać, -brzam, -brzałem, *va. imperf.*; **Wysrebrzyć**, -brzę, -brzyłem, *va. perf.* verſilbern, mit Silber auslegen, überziehen.

Wysrebrzanie, Wysrebrzenie, -nia, *sn.* Verſilbern *n.*, Auslegen *n.* mit Silber, Silberüberzug *m.*

Wyssać, -ssam, -ssałem, *va. perf.*; **Wysysać**, -sam, -sałem, *va. imperf.* ausſaugen; -ssał jad ten wraz z mlekiem z piersi matki swojej er ſog dieſes Gift aus der Mutterbruſt gleichzeitig mit der Milch; — z kogo ostatnią kroplę krwi jmndn bis aufs Blut ausſaugen.

Wyssanie, Wysysanie, -nia, *sn.* Ausſaugen *n.*

Wystać, -stoję, -stałem, I. *vn. perf.*; **Wystawać**, -wam, -wałem, I. *vn. imperf.* stehen bleiben, lange ſtehen, ſtehend ausdauern; nie -stoisz tak długo du wirſt nicht ſo lange ſtehend aushalten; kwadrans nie -stoi na jednem miejscu nicht eine Viertelſtunde kann er auf demſelben Fleck ſtehen bleiben; całemi godzinami -stawał pod jej oknami ſtundenlang blieb er unter ihrem Fenſter ſtehen; II. *va.* durch Stehen erreichen, erlangen; III. — się, *vr.* 1) recht lange ſtehen, ſich ſtehend ausruhen; niech się koń -stoi mag das Pferd ein wenig ſtehen, um auszuruhen; 2) durch Stehen die gehörige Klarheit, Reife, den gehörigen Geſchmack erlangen; woda ta, jak się -stoi, będzie miała jasny kolor dieſes Waſſer wird abgeſtanden eine klare Farbe haben; ſtałe piwo ausgeſtandenes, ausgelagertes Bier; -stałe wino abgeklärter, ausgegorener Wein.

Wystać, -tanę, -tałem, *vn. perf.*; **Wystawać**, -ję, -wałem, *vn. imperf.* hervorſtecken, hervorragen, herausragen, austreten; co ci to -je z kieszeni? was ragt dir aus der Taſche hervor?; głowy im tylko z wody -wały nur ihre Köpfe ragten aus dem Waſſer empor.

Wystanie, Wystawanie, -nia, *sn.* 1) Stehen *n.*, Stehenbleiben *n.*; 2) Abklären *n.*; 3) Hervorſtecken *n.*, Hervorragen *n.*

Wystarać się, -ram, -rałem, *vr. perf.* verſchaffen, beſorgen, durch Trachten, Mühe erreichen; -raj mi się o jakąś posadę, a całe życie wdzięcznym ci będę verſchaffe mir einen Poſten und ich werde dir mein ganzes Leben dankbar bleiben; ja się już o wszystko potrzebne -ram ich werde ſchon alles Nötige verſchaffen.

Wystaranie się, -nia, *sn.* Verſchaffen *n.*

Wystarczać, -czam, -czałem, *vn. imperf.*; **Wystarczyć**, -czę, -czyłem, *vn. perf.* 1) ausreichen, auskommen, auslangen; to mi nawet na tydzień nie -czy damit reiche ich nicht einmal eine Woche aus; drzewa mamy dość, -czy na całą zimę wir haben Holz genug, es wird für den ganzen Winter langen; nie -czysz tak małą sumą pieniędzy du wirſt mit ſolch einer kleinen Geldſumme nicht auskommen; musisz tem —, bo więcej nie dostaniesz du mußt damit auskommen, weil du nicht mehr bekommen wirſt; 2) ſich mit etw. begnügen, mit etw. zufrieden ſein; twoje towarzystwo najzupełniej mi -cza deine Geſellſchaft genügt mir vollſtändig; 3) etw. beſtreiten können; nie wiem, jak może przy tak małym dochodzie — na tyle dzieci ich weiß nicht, wie er bei ſo geringem Einkommen ſo viel Kinder erhalten kann; skąd bierzesz tyle czasu, by wszystkim obowiązkom — wo nimmſt du ſo viel Zeit her, um allen Pflichten nachkommen zu können.

Wystarczanie, Wystarczenie, -nia, *sn.* Ausreichen *n.*, Auslangen *n.*, Auskommen *n.*

Wystawa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* 1) Ausſtellung *f.*; — sztuki Kunſtausſtellung; — międzynarodowa internationale Ausſtellung; — wyrobów przemysłu krajowego Ausſtellung der Produkte der einheimiſchen Induſtrie; dzień otwarcia -wy der Eröffnungstag der Ausſtellung; 2) Auslage *f.*; — sklepowa Auslage eines Geſchäftes; 3) Ausſtattung *f.*; — tej operetki kosztowała wiele pieniędzy die Ausſtattung dieſer Operette hat ſehr viel Geld gekoſtet; 4) Pracht *f.*, Prunk *m.*, Glanz *m.*; na tym bankiecie więcej było -wy niż pożywienia bei dieſem Bankett war mehr für Prunk als für Eſſen geſorgt worden; 5) Vorſprung *m.*, Hervorragung *f.*, Ausladung *f.*, Vorlaube *f.* an dem Gebäude; 6) Lage *f.*, Aufriß *m.*; — naczelna Front *f.*; południowa — mittäglicher Abhang; — zimowa Winterſeite *f.*; — północna Nordſeite *f.*

Wystawca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Ausſteller *m.*

Wystawiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Wystawić**, -wię, -wiłem, *va. perf* 1) ausſtellen, herausſtellen; trzeba wszystko — z pokoju, by módz zmierzyć rozmiary man muß alles aus dem Zimmer hinausſtellen, um es ausmeſſen zu können; — kwiaty z oranżeryi die Blumen aus dem Glashauſe herausſtellen; — co na słońce etw. in die Sonne ſtellen; — co na widok publiczny etw. öffentlich ausſtellen; — rachunek eine Rechnung ausſtellen; — co na sprzedaż etw. zum Kaufe ausſtellen; 2) ausſetzen; — życie na szwank das Leben einer Gefahr ausſetzen; — kogo na publiczne pośmiewisko jmndn dem öffentlichen Spotte ausſetzen; 3) aufſtellen, bauen, errichten; -wił sobie w śródmieściu trzypiętrową kamienicę er baute ſich in der inneren Stadt ein dreiſtöckiges Haus; na pamiątkę -wiono krzyż na tem miejscu zur Erinnerung errichtete man an dieſer Stelle ein Kreuz; 4) zu ſtande bringen, aufſtellen, auf die Beine bringen; własnym kosztem -wił pułk piechoty auf eigene Koſten ſtellte er ein Infanterieregiment auf; 5) darſtellen, vorſtellen; — komu co jasno i dobitnie jmndm etw. klar und deutlich vorſtellen; — sobie wszystko gorzej niż jest w istocie ſich alles ſchlimmer vorſtellen, als es in Wirklichkeit iſt; -staw sobie, co mi się stało ſtelle dir vor, was mir paſſiert iſt; 6) ſich brüſten, zur Schau tragen; 2) — komu język jmndm die Zunge ausſtrecken.

Wystawianie, Wystawienie, -nia, *sn.* Ausſtellen *n.*

Wystawiciel, -a, *pl.* -e, *sm.* Ausſteller *m.*

Wystawka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Erker *m.*

Wystawność, -ści, *sing. tant. sf.* Pracht *f.*, Prunk *m.*, Glanz *m.*

Wystawny, *adi.*; **Wystawnie**, *adv.* glänzend, prächtig.

Wystąpić, -pię, -piłem, *vn. perf.*; **Występować**, -puję, -wałem, *vn. imperf.* 1) hinaustreten, hervortreten, zum Vorschein kommen; — z ukrycia aus dem Verstecke treten; 2) austreten; — ze służby publicznej aus dem öffentlichen Dienste treten; — z jakiegoś związku aus einem Verbande treten; rzeka -piła z koryta der Strom trat aus den Ufern; czy sługa może bez wypowiedzenia —? kann ein Dienstbote ohne Kündigung austreten? 3) auftreten; -pił pierwszy raz w tej sztuce er trat zum ersten Male in diesem Stücke auf; — na kazalnicę die Kanzel betreten; całe życie -pował jako obrońca pokrzywdzonych sein ganzes Leben lang trat er als Verteidiger der Bedrängten auf; — przed kogo vor jmndn (hin)treten; -pił z toastem na cześć zgromadzonych er trat mit einem Toast zu Ehren der Versammelten auf; — publicznie przeciwko komu öffentlich gegen jmndn auftreten; -pił z całkiem nowym projektem er trat mit einem ganz neuen Plane auf; pot mu -pił na czoło der Schweiß trat ihm auf die Stirn; krew mu na twarz -piła das Blut stieg ihm ins Gesicht.

Wystąpienie, **Występywanie**, -nia, *sn.* 1) Austreten *n.*; Auftritt *m.*; 2) Auftritt *m.*, Auftreten *n.*; pierwsze — w teatrze Debüt *n.*

Wystemplować, -luję, -wałem, *va. perf.* ausstempeln.

Wystemplowanie, -nia, *sn.* Ausstempeln *n.*

Wysterczać, -czam, -czałem, *va.* und *vn. imperf.*; **Wysterczyć**, -czę, -czyłem, *va.* und *vn. perf.* hervorragen; herausstecken; in die Höhe ragen.

Wystękać, -kam, -kałem, *va. perf.*; **Wystękiwać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* ausstöhnen.

Wystękanie, **Wystękiwanie**, -nia, *sn.* Ausstöhnen *n.*; Gestöhn *n.*

Występ, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Austritt *m.*, Austreten *n.*; 2) Vorsprung *m.*, Hervorragung *f.*, Ausladung *f.*; 3) Auftreten *n.*; — gościnny Gastspiel *n.*

Występca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Verbrecher *m.*

Występek, -pku, *pl.* -pki, *sm.* Vergehen *n.*, Frevel *m.*, Laster *n.*

Występny, *adi.*; **Występnie**, *adv.* frevelhaft, verbrecherisch, lasterhaft.

Wystopniować, -niuję, -wałem, *va. perf.* abstufen.

Wystopniowanie, -nia, *sn.* Abstufen *n.*, Abstufung *f.*

Wystosować, -suję, -wałem, *va. perf.* verfügen, erlassen; — do kogo pismo ein Schreiben an jmndn richten.

Wystosowanie, -nia, *sn.* Verfügen *n.*, Erlassen *n.*

Wystrajać, -jam, -jałem, I. *va. imperf.*; **Wystroić**, -ję, -iłem, I. *va. perf.* 1) ausputzen, herausputzen; 2) stimmen; 3) ausfertigen; II. — się, *vr.* sich (auf)putzen, sich schön anziehen.

Wystrajanie, **Wystrojenie**, -nia, *sn.* 1) Aufputzen *n.*; 2) Stimmen *n.*; 3) Ausfertigen *n.*

Wystraszać, -szam, -szałem, *va. imperf.*; **Wystraszyć**, -szę, -szyłem, *va. perf.* wegschrecken, fortschrecken, verscheuchen; — co na kim jmndm durch Schrecken und Drohen etw. abnötigen.

Wystrofować, -fuję, -wałem, *va. perf.* ausschelten.

Wystrofowanie, -nia, *sn.* Ausschelten *n.*

Wystrój, -oju, *pl.* -oje, *sm.* Aufputz *m.*

Wystrugać, -gam, -gałem, *va. perf.*; **Wystrugiwać**, -guję, -wałem, *va. imperf.* ausschnitzeln, aushobeln; glatthobeln.

Wystruganie, -nia, *sn.*; **Wystrugiwanie**, -nia, *sn.* Ausschnitzeln *n.*, Aushobeln *n.*

Wystrychać, -cham, -chałem, I. *va. imperf.*; **Wystrychnąć**, -chnę, -chnąłem, I. *va. perf.* 1) glatt streichen; ausputzen, ausschmücken, ausschniegeln, ausstaffieren; 2) — kogo na co jmndn zu etw. machen; — kogo na dudka jmndn zum Narren machen, jmndn zum besten halten; — kogo na rogacza jmndn zum Hahnrei machen; — kogo jmndn übel zurichten, jmndn in die Tinte bringen; II. — *vn.* in die Höhe streichen; III. — się, *vr.* 1) sich herausputzen; 2) sich selber übel mitspielen.

Wystrychanie, -nia; **Wystrychnięcie**, -cia, *sn.* 1) Ausputzen *n.*, Ausstaffieren *n.*, Ausschniegeln *n.*; 2) Mitspielen *n.*, Zurichten *n.*

Wystrzał, -u, *pl.* -y, *sm.* Schuß *m.*; — armatni Kanonenschuß; za trzecim -em działo pękło beim dritten Schuß ist das Geschütz geplatzt; słyszałem — ich habe einen Schuß gehört.

Wystrzałowy, *adi.* Schuß-, schußähnlich, schußartig.

Wystrzedz się, -gę, -głem, *vr. perf.*; **Wystrzegać się**, -gam, -gałem, *vr. perf.* sich hüten, auf der Hut sein, sich in acht nehmen; — się czego etw. meiden, vermeiden; -gajcie się fałszywych proroków nehmt euch vor falschen Propheten in acht.

Wystrzeganie, **Wystrzeżenie się**, -nia, *sn.* Hüten *n.*, Vermeiden *n.*

Wystrzelać, -lam, -lałem, I. *va. imperf.*; **Wystrzelić**, -lę, -liłem, I. *va. perf.* etw. 1) verschießen, durch Schießen verbrauchen; wszystek proch -lono das ganze Schießpulver wurde verbraucht; 2) entladen; 3) durch Schießen alle töten, alle durch die Bank erschießen: wszystkich buntowników ka-

zał — alle Meuterer ließ er erſchießen; II. *vn.* 1) losſchießen, losfeuern, losdrücken, Feuer geben; — z pistoletu eine Piſtole abſchießen; — z armaty eine Kanone abfeuern; broń nieostrożnie trzymana -liła i zabiła przechodzącego człowieka das unvorſichtig gehaltene Gewehr entlud ſich und tötete einen vorübergehenden Menſchen; 2) hervorſpritzen, hervorſprudeln, hervorſchießen; płomień -lił w górę die Flamme ſchoß in die Höhe; z ramion dwa skrzydła -lają aus den Armen ſchießen zwei Flügel empor; 3) — z czem mit etw. herausplatzen.

Wystrzelanie, Wystrzelenie, -nia, *sn.* Schießen *n.*, Herausſchießen *n.*, Losſchießen *n.*, Losfeuern *n.*, Abſchießen *n.*

Wystrzępiać, -piam, -piałem, *va. imperf.*; **Wystrzępić**, -pię, -piłem, *va. perf.* ausfranſen, ausfaſern.

Wystrzępianie, Wystrzępienie, -nia, *sn.* Ausfranſen, Ausfaſern *n.*

Wystrzybka, -bki, *pl.* -bki, *sf.* Cristatella (Pflanzentier).

Wystrzygać, -gam, -gałem, *va. imperf.*; **Wystrzygnąć**, -gnę, -gnąłem, *va. perf.* ausſcheren, ausſchneiden.

Wystrzyganie, Wystrzygnienie, -nia, *sn.* Ausſchneiden *n.*, Ausſcheren *n.*

Wystrzykać, -kam, -kałem, *va. imperf.*; **Wystrzyknąć**, -knę, -kłem, *vr. perf.* ausſpritzen.

Wystrzykanie, -nia; **Wystrzyknięcie**, -cia, *sn.* Ausſpritzen *n.*

Wystudzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Wystudzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* kühlen, abkühlen, ausfühlen, kühl machen.

Wystudzanie, Wystudzenie, -nia, *sn.* Ausfühlen *n.*

Wystukać, -kam, -kałem, *va. imperf.*; **Wystukiwać**, -kuję, -wałem, *va. perf.* ausklopfen, herauspochen; auspauken, durch Pochen herausrufen.

Wystukanie, Wystukiwanie, -nia, *sn.* Ausklopfen *n.*, Auspochen *n.*

Wystygać, -gam, -gałem, *vn. imperf.*; **Wystygnąć**, -gnę, -głem, *vn. perf.* ausfühlen, kalt werden, erkalten.

Wystyganie, -nia; **Wystygnięcie**, -cia, *sn.* Ausfühlen *n.*, Erkalten *n.*

Wystylizować, -zuję, -wałem, *va. perf.* ausgeſucht, ausgewählt ſchreiben.

Wysuć, -suję, -sułem, *va. perf.* ausſchütten; zboże -sute w kłosy das Getreide, das Ähren angeſetzt hat.

Wysucie, -cia, *sn.* Heraus-, Ausſchütten *n.*

Wysunąć, -nę, -nąłem, I. *va. perf.*; **Wysuwać**, -wam, -wałem, I. *va. imperf.* herausſchieben, ausſchieben; -suń tę szufladę ſchiebe dieſe Schublade heraus; II. — się, *vr.* 1) ſich wegſchleichen, entſchlüpfen, ſich davonmachen, ſich entfernen; 2) entfallen; 3) haufenweiſe entſtrömen.

Wysuwalny, *adi.* ausſchiebbar, ausziehbar.

Wysuwanie, -nia; **Wysunięcie**, -cia, *sn.* Herausſchieben *n.*, Ausſchieben *n.*; — się Wegſchleichen *n.*, Entfallen *n.*

Wysuwka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Schieber *m.*, Vorſchieber; 2) Gerüſtbalken *m.*

Wyswabadzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Wyswobodzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* befreien, frei machen; -dził go z rąk prześladowców er befreite ihn aus den Händen der Verfolger; Pan Bóg -dził Izraelitów z niewoli egipskiej Gott befreite die Israeliten aus der ägyptiſchen Knechtſchaft.

Wyswabadzanie, Wyswobodzenie, -nia, *sn.* Befreiung *f.*

Wyswatać, -tam, -tałem, *va. perf.* zur Ehe verhelfen, zuſammenbringen.

Wyswobodziciel, -a, *pl.* -e, *sn.* Befreier *m.*

Wyswobodzicielka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Befreierin *f.*

Wysworny, *adi.* loszulaſſen.

Wysworować, -ruję, -wałem, I. *va. perf.* 1) loskoppeln, loslaſſen, die Zügel ſchießen laſſen, nicht hemmen; — swój język ſeiner Zunge freien Lauf laſſen; 2) verdrängen; II. — się, *vr.* ſich losmachen; — się na co, na kogo ſich über jmnden, über etw. hermachen.

Wysworowanie, -nia, *sn.* Loskoppeln *n.*, Loslaſſen *n.*

Wyswór, -oru, *sing. tant. sn.* 1) Loslaſſen *n.*, 2) Ausbreiten *n.*

Wysycenie, -nia, *sn.* Sättigen *n.*

Wysychać, Wysychanie, ſiehe: Wyschnąć, Wyschnięcie.

Wysycić, -cę, -ciłem, *va. perf.* völlig ſättigen, ſatt machen.

Wysylabizować, -zuję, -wałem, *va. perf.* ausbuchſtabieren.

Wysylabizowanie, -nia, *sn.* Ausbuchſtabieren *n.*

Wysyłacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Abſender *m.*, Aufgeber *m.*

Wysyłać, Wysyłanie, ſiehe: Wysłać, Wysłanie.

Wysyłka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Sendung *f.*, Abſendung; — pospieszna, umyślna Eil-, Expreßſendung; — towarów Güterabfertigung *f.*, Güterexpedition *f.*

Wysyłkowy, -wego, *pl.* -wi, *sm.* Expeditor *m.*, Expedient *m.*

Wysyp, -u, *pl.* -y, *sm.*; **Wysypisko**, -ka, *pl.* -ka, *sn.* 1) Schütt *f.*, Aufgeſchüttete(s) *n.*, Sandhügel *m.*; 2) Schuttſtelle *f.*, Ablagerungsſtelle für Schutt; 3) Berghalde *f.*, 4) Sturzbühne *f.*

Wysypać, -pię, -pałem, I. *va. perf.*; **Wysypywać**, -puję, -wałem, I. *va. imperf.* 1) ausſchütten, herausſchütten; -syp wszystkie jabłka z worka na ziemię ſchütte alle Äpfel aus dem Sack auf die Erde; — popiół do śmieciarki die Aſche in das Miſtkiſtchen ſchütten; 2) verſtreuen, verſchütten, hinſtreuen, hinſchüt-

ten; — ścieżkę piaskiem den Weg mit Sand beſtreuen; 3) vollſchütten, aufſchütten; II. się, *vr.* ſich von ſelbſt herausſchütten, ſich verſchütten, ſich verſtreuen; 2) herausſtürzen, herausſtrömen; tłum -pał się z kościoła die Menge ſtrömte aus der Kirche (heraus); 3) hervorbrechen, ausſchlagen: odra się już -pała die Maſern ſind ſchon ausgeſchlagen; ospa już się -puje die Blattern brechen ſchon hervor, die Blattern kommen ſchon zum Vorſchein; 3) hervorkommen, hervorſprießen; ledwo mu się wąsik -pał kaum fing ihm der Schnurrbart an zu ſprießen.

Wysypanie, Wysypywanie, -nia, *sn.* Ausſchütten *n.*, Herausſchütten *n.*, Verſtreuen *n.*

Wysypiać, Wysypianie, ſiehe: Wyspać, Wyspanie.

Wysypka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Ausſchlag *m.* 2) Glatthafer *m.*; 3) Erdaufwurf *m.*, Saum *m.*

Wysysać, Wysysanie, ſiehe: Wyssać, Wyssanie.

Wyszachrować, -chruję, -wałem, *va. perf.* herausſchwindeln, erſchachern.

Wyszachrowanie, -nia, *sn.* Herausſchwindeln *n.*

Wyszacować, -cuję, -wałem, *va. perf.* durchhecheln, durchmuſtern, kritiſieren.

Wyszacowanie, -nia, *sn.* Durchhecheln *n.*, Durchmuſtern *n.*

Wyszafować, -fuję, -wałem, *va. perf.*; **Wyszafowywać,** -wuję, -wałem, *va. imperf.* alles ausgeben, vergeuden, vertun.

Wyszafowanie, -nia, *sn.* Vergeuden *n.*, Ausgeben *n.*, Vertun *n.*

Wyszalbierować, -ruję, -wałem, *va. imperf.*; **Wyszalbierzyć,** -rzę, -rzyłem, *va. perf.* abſchwindeln, Schelmenſtreiche treiben.

Wyszaleć, -leję, -lałem, *vn. perf.* ſich austoben, ausraſen.

Wyszamerować, -ruję, -wałem, *va. perf.* mit Schnüren ausnähen, galonieren.

Wyszamerowanie, -nia, *sn.* Ausnähen *n.* mit Schnüren; Verſchnürung *f.*, Galonierung *f.*

Wyszamotać, -tam, -tałem, *va. perf.* herausreißen, durch Herumzerren ausreißen; — się, *vr.* ſich durch Herumzerren freimachen.

Wyszamotanie, -nia, *sn.* Herausreißen *n.*, Herauszerren *n.*

Wyszargać, -gam, -gałem, *va. perf.* abtragen, abnützen.

Wyszarganie, -nia, *sn.* Abtragen *n.*, Abnützen *n.*

Wyszarpać, -pię, -pałem, *va. perf.*; **Wyszarpnąć,** -pnę, -pnąłem, *va. perf.*; **Wyszarpywać,** -puję, -wałem, *va. imperf.* herauszerren, herausreißen, herauszauſen.

Wyszarpanie, -nia; **Wyszarpnięcie,** -cia; **Wyszarpywanie,** -nia, *sn.* Ausreißen *n.*, Herauszerren *n.*, Auszauſen *n.*

Wyszarzać, -rzam, -rzałem, *va. perf.* abnützen, abreiben.

Wyszarzeć, -rzeję, -rzałem, *vn. perf.* grau werden, ins Graue verſchießen, ſich abreiben.

Wyszastać, -stam, -stałem, I. *va. perf.* 1) vergeuden, verſchwenden; 2) wegjagen, wegklopfen; 3) ausſpülen; II. — się, *vr.* 1) ſich ſchwächen, ſich erſchöpfen; 2) ſich austollen; 3) ſich ausbeuteln.

Wyszastanie, -nia, *sn.* 1) Vergeuden *n.*, Verſchwenden *n.*, Erſchöpfen *n.*; 2) Wegklopfen *n.*, Wegjagen *n.*

Wyszczać, -szczam, -szczałem, *va. perf.* ausſpiſſen; — się, *vr.* ſich ausſpiſſen.

Wyszczebiotać, -tam, -tałem, *va. perf.* auszwitſchern, zwitſchernd herausbringen; ausplappern.

Wyszczebiotanie, -nia, *sn.* Auszwitſchern *n.*

Wyszczególniać, -niam, -niałem, I. *va. imperf.*; **Wyszczególnić,** -nię, -niłem, I. *va. perf.* 1) auszeichnen: cesarz -nił go swoją nadzwyczajną łaską der Kaiſer zeichnete ihn durch ſeine beſondere Gnade aus; 2) einzeln darſtellen, nachweiſen, unterſcheiden, detaillieren; einzeln aufzählen; II. — się, *vr.* 1) ſich auszeichnen; -nił się wielką odwagą er zeichnete ſich durch große Tapferkeit aus; 2) ſich unterſcheiden; unterſchieden werden.

Wyszczególnianie, Wyszczególnienie, -nia, *sn.* 1) Auszeichnung *f.*; 2) Darſtellen *n.*, Unterſcheiden *n.*, Detaillierung *f.*; 3) Aufzählung *f.*

Wyszczekać, -kam, -kałem, *va. perf.*; **Wyszczekiwać,** -kuję, -wałem, *va. imperf.* ausbellen, durch Bellen verjagen; -kany człowiek geriebener Menſch, der auf alles Antwort weiß, ſich nie in Verlegenheit bringen läßt; -kana gęba ein loſes Maul, das keine Antwort ſchuldig bleibt.

Wyszczekanie, Wyszczekiwanie, -nia, *sn.* Ausbellen *n.*; Gebell *n.*; (bildl.:) Geriebenheit *f.*

Wyszczepać, -pam, -pałem, *va. perf.*; **Wyszczepywać,** -puję, -wałem, *va. imperf.* aus-, herausſpalten.

Wyszczepanie, Wyszczepywanie, -nia, *sn.* Aus-, Herausſpalten *n.*

Wyszczerbiać, -biam, -białem, *va. imperf.*; **Wyszczerbić,** -bię, -biłem, *va. perf.* ſchartig machen, Scharten ausbrechen; nóż -biony ſchartiges Meſſer; -biony talerz ſchartiger Teller; — się, *vr.* eine Scharte bekommen.

Wyszczerkać, -kam, -kałem, *vn. perf.*; **Wyszczerkiwać,** -kuję, -wałem, *vn. imperf.* herausrieſeln, herausſprudeln.

Wyszczerzać, -rzam, -rzałem, *va. imperf.*; **Wyszczerzyć,** -rzę, -rzyłem, *va. perf.* aus-, herausrecken: — zęby die Zähne fletſchen; — oczy glotzen; — się, *vr.* zum Vorſchein kommen, hervorſcheinen.

Wyszczerzanie, Wyszczerzenie, -nia, *sn.* Aus-, Herausrücken *n.*; Hervorſtehen *n.*, Hervorragen *n.*

Wyszczuć, -ję, -łem, *va. perf.*; **Wyszczuwać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* (mit Hunden) herausheßen, weghetzen; — kogo skąd jmndn ausbeißen, jmndn durch Heßereien vertreiben.

Wyszczupka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Lephocarpae (Pflanze).

Wyszczuplenie, -nia, *sn.* Abmagerung *f.*, Verkleinerung *f.*

Wyszczupleć, -lam, -lałem, *vn. imperf.* abmagern, mager, klein, gering werden, sich verringern.

Wyszczuplić, -lę, -liłem, *va. perf.* mager machen, ganz aufreiben, kleiner und geringer machen, verringern.

Wyszczykać, -kam, -kałem; **Wyszczyknąć**, -knę, -knąłem, *va. perf.*; **Wyszczykiwać**, -kuję, -wałem, *va. imperf.* aushülsen, ausrupfen, auspflücken, auswerfen.

Wyszczykanie, -nia; **Wyszczyknięcie**,-cia; **Wyszczykiwanie**, -nia, *sn.* Aushülsen *n.*, Ausrupfen *n.*, Auspflücken *n.*, Auswerfen *n.*

Wyszczyniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Wyszczynić**, -nię, -niłem, *va. perf.* heraus-, hervorstrecken.

Wyszczynianie, **Wyszczynienie**, -nia, *sn.* Heraus-, Hervorstrecken *n.*

Wyszczypać, -pię, -pałem, *va. perf.*; **Wyszczypywać**, -puję, -wałem, *va. imperf.* auszwicken, abzwicken, herauszwicken, herauszupfen, heraus-, abkneipen; — kogo jmndn tüchtig zwicken.

Wyszczypanie, **Wyszczypywanie**, -nia, *sn.* Herauszwicken *n.*, Zwicken *n.*, Auszupfen *n.*, Herauskneipen *n.*

Wyszeptać, -tam, -tałem, *va. perf.*; **Wyszeptywać**, -tuję, -wałem, *va. imperf.* ausflüstern, herausflüstern; spowiednikowi -tał do ucha dem Beichtvater flüsterte er ins Ohr; — się, *vr.* sich müde flüstern; zu flüstern aufhören.

Wyszeptanie, **Wyszeptywanie**, -nia, *sn.* Ausflüstern *n.*

Wyszewnik, -a, *pl.* -i, *sm.* (Spatangus) versteinerter Seeigel.

Wyszkalować, -luję, -wałem, *va. perf.* tüchtig heruntermachen; verleumden.

Wyszkalowanie, -nia, *sn.* tüchtiges Heruntermachen; Verleumdung *f.*

Wyszlakować, -kuję, -wałem, *va. perf.* herausspüren.

Wyszlakowanie, -nia, *sn.* Herausspüren *n.*

Wyszlamować, -muję, -wałem, *va. perf.* ausschlämmen, ausschleimen.

Wyszlamowanie, -nia, *sn.* Ausschlämmen *n.*, Ausschleimen *n.*

Wyszlifować, -fuję, -wałem, *va. perf.* aus-, glattschleifen.

Wyszlifowanie, -nia, *sn.* Aus-, Glattschleifen *n.*

Wyszlochać, -cham, -chałem, *va. perf.* ausschluchzen, hervorschluchzen; — się, *vr.* sich ausschluchzen.

Wyszlochanie, -nia, *sn.* Ausschluchzen *n.*

Wyszłapać, -pię, -pałem, *va. perf.* austreten; — konia dem Pferde das zurückgetretene Bein zurückrichten.

Wyszłapanie, -nia, *sn.* Austreten *n.*

Wyszmelcować, -cuję, -wałem, *va. perf.* glasieren, mit einer Glasur bedecken.

Wysznurować, -ruję, -wałem, *va. perf.* ausschnüren, festschnüren; — się, *vr.* sich fest schnüren.

Wyszorować, -ruję, -wałem, *va. perf.* ausreiben, ausscheuern, reinscheuern.

Wyszorowanie, -nia, *sn.* Ausreiben *n.*, Ausscheuern *n.*

Wyszpecać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Wyszpecić**, -cę, -ciłem, *va. perf.* verunstalten, entstellen.

Wyszpecanie, **Wyszpecenie**, -nia, *sn.* Verunstaltung *f.*, Entstellung *f.*

Wyszperać, -ram, -rałem, *va. perf.* ausgrübeln, herausscharren, mühsam herausfinden, auskramen; gdzieś to -rał? wo hast du das ausgekramt?

Wyszperanie, -nia, *sn.* Ausgrübeln *n.*, Auskramen *n.*, Herausfinden *n.*, Herausspersperren *n.*

Wyszpiegować, -guję, -wałem, *va. perf.* ausspionieren.

Wyszpiegowanie, -nia, *sn.* Ausspionieren *n.*

Wyszpilować, -luję, -wałem, *va. perf.* ganz ausspicken.

Wyszpin, -u, *sing. tant. sm.* (Cucubalus) klimmender Besen.

Wyszrotować, -tuję, -wałem, *va. perf.* ausschroten.

Wysztafirować, -ruję, -wałem, *va. perf.* ausstaffieren.

Wysztafirowanie, -nia, *sn.* Ausstaffierung *f.*

Wysztukować, -kuję, -wałem, *va. perf.* ausstückeln, herausstückeln, ausflicken mit Mühe und Not zu stande bringen.

Wysztukowanie, -nia, *sn.* Ausflicken *n.*, Herausstückeln *n.*

Wyszturchać, **Wyszturkać**, -kam, -kałem; **Wyszturchnąć**, **Wyszturknąć**, -nę, -nąłem, *va. perf.* herausstoßen; puffen, tüchtige Rippenstöße versetzen.

Wyszturchanie, **Wyszturkanie**, -nia; **Wyszturchnięcie**, **Wyszturknięcie**, -cia, *sn.* Herausstoßen *n.*, Puffen *n.*

Wyszturmować, -muję, -wałem, *va. perf.* durch Stürmen erreichen.

Wyszturmowanie, -nia, *sn.* Erreichen *n.*, Erlangen *n.* durch Stürmen.

Wysztychować = Wyryć.

Wyszukać, -kam, -kałem, *va. perf.*; **Wyszukiwać**, -kuję, -wałem, *va. imperf.* aussuchen, hervorsuchen; już ja ci coś takiego -kam, co znajdzie z pewnością twoje uznanie ich werde dir schon etw. aussuchen, das gewiß deine Anerkennung finden wird.

Wyszukanie, **Wyszukiwanie**, -nia, *sn.* Aussuchen *n.*

Wyszukaność, -ści, *sing. tant. sf.* Ausgesuchtheit *f.*; Gesuchtheit *f.*

Wyszukany, *part. adi.* ausgesucht, auserlesen, erlesen; z -kaną grzecznością mit ausgesuchter Höflichkeit; najwyszukańsze potrawy die ausgesuchtesten Speisen.

Wyszum, -u, *sing. tant. sm.*; **Wyszumiałość**, -ści, *sing. tant. sf.* Nüchternwerden *n.*, Ernüchterung *f.*

Wyszumieć, -mię, -miałem, I. *vn. perf.* ausbrausen, ausgären, ausschäumen; -miał za młodu er hat in seiner Jugend ausgebraust; niech młode piwko -szumi mag das junge Bier ausgären, laßt ihn ausbrausen; II. *va. perf.* verrauchen, verfliegen, verdampfen; już mu -miało wino z głowy der Wein ist schon bei ihm verflogen, er ist schon nüchtern.

Wyszumienie, -nia, *sn.* Ausgären *n.*, Ausbrausen *n.*, Verrauchen *n.*, Verdampfen *n.*, Verfliegen *n.*

Wyszumować, -muję, -wałem, *va. perf.* abschäumen, ausschäumen.

Wyszumowanie, -nia, *sn.* Ab-, Ausschäumen *n.*

Wyszwarcować, -cuję, -wałem, *va. perf.* ganz schwarz machen; — buty die Stiefel blank putzen.

Wyszybować, -buję, -wałem, *va.* und *vn. perf.* herausschwingen; in die Höhe schweben; — się, *vr.* sich heraus-, emporschwingen.

Wyszybowanie, -nia, *sn.* Heraus-, Emporschwingen *n.*

Wyszycie, -cia; **Wyszywanie**, -nia, *sn.* Ausnähen *n.*, Ausgenähte(s) *n.*; Posamentierung *f.*, Galonierung *f.*; Tressen *pl.*

Wyszyć, -ję, -łem, *va. perf.*; **Wyszywać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* ausnähen, benähen; bogato złotem i srebrem -wany reich mit Gold und Silber benäht.

Wyszyniec, -ńca, *pl.* -ńcy, *sm.* Fuchsschwanz *m.*

Wyszydzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Wyszydzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* verhöhnen, ausspotten, aushöhnen; — co na kim höhnend und spottend abdringen; -dzono go publicznie man hat ihn öffentlich verhöhnt.

Wyszynk, -u, *pl.* -i, *sm.* Ausschank *m.*

Wyszynkować, -kuję, -wałem, *va. perf.* ausschenken.

Wyszynkowanie, -nia, *sn.* Ausschenken *n.*, Ausschank *m.*

Wyszyplać, -plam, -płałem, *va. perf.* auszupfen, ausrupfen, ausfegen.

Wyszywanka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Ausnäharbeit *f.*

Wyścibiać, **Wyściubiać**, -biam, -białem, *va. perf.* hervorstrecken, ausstrecken.

Wyścibianie, **Wyściubienie**, -nia, *sn.* Hervorstrecken *n.*

Wyścielać, **Wyścielić**, siehe: Wysłać.

Wyścielka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Wattierung *f.*, Wattieren *n.*; 2) Fütterung *f.* der Sohle.

Wyścig, -u, *pl.* -i, *sm.* (gewöhnl. *plur.*) Wettlauf *m.*, Wettrennen *n.*; plac -ów Rennplatz *m.*; na -i um die Wette; czy byłeś na -ach? warst du beim Rennen?

Wyścigacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Wettrenner *m.*

Wyścigać, -gam, -gałem, *va. imperf.*; **Wyścignąć**, -nę, -nąłem, *va. perf.* nachjagen, überholen, übertreffen; — się, *vr.* z kim mit jmdm wettlaufen; wetteifern.

Wyściganie, -nia; **Wyścignięcie**, -cia, *sn.* Nachjagen *n.*, Überholen *n.*, Übertreffen *n.*; -nie się Wetteifer *m.*, Wettbewerb *m.*

Wyścigowiec, -wca, *pl.* -wcy, *sm.* Renner *m.*, Rennpferd *n.*

Wyścigowy, *adi.* Renn-; koń — Rennpferd *n.*

Wyścinać, -nam, -nałem, *va. perf.* niederhauen, aushauen.

Wyścinanie, -nia, *sn.* Niederhauen *n.*, Aushauen *n.*

Wyśledzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Wyśledzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* ausforschen, erforschen, ausspüren; — czyjąś kryjówkę jmnds Versteck ausforschen.

Wyśledzanie, **Wyśledzenie**, -nia, *sn.* Ausforschen *n.*, Erforschen *n.*, Ausspüren *n.*, Ausspürung *f.*, Erforschung *f.*

Wyślepiać, -piam, -piałem, *va. imperf.*; **Wyślepić**, -pię, -piłem, *va. perf.* mit Mühe lesen; — oczy die Augen anstrengen.

Wyślęczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Wyślęczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* ausgrübeln, ausbrüten.

Wyśliniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Wyślinić**, -nię, -niłem, *va. perf.* ausspeicheln, ausspucken, mit dem Speichel herauswerfen.

Wyślinianie, **Wyślinienie**, -nia, *sn.* Ausspeicheln *n.*, Ausspucken *n.*; Speichelfluß *m.*

Wyślizgać, -gam, -gałem, *va. perf.* schlüpfrig und glatt machen; durch Eislaufen erlangen, erreichen.

Wyśliznąć się, -znę, -znąłem, *vr. perf.* ausschlüpfen, entschlüpfen; ausgleiten; -znął się i upadł er glitt aus und fiel nieder; nie -śniesz mi się z rąk więcej du wirst meinen Händen nicht mehr entschlüpfen; -nęło mi się nieostrożne słowo ein unvorsichtiges Wort ist mir entschlüpft.

Wyśliznięcie, -cia, *sn.* Entschlüpfen *n.*; Ausgleiten *n.*

Wyśliz, -a, *pl.* -e, *sm.* Leia (Insekt).

Wyśmiać, -śmieję, -śmiałem, *va. perf.*; Wyśmiewać, -wam, -wałem, *va. imperf.* auslachen, verspotten; nie mów nawet o tej twojej przygodzie, bo cię wszyscy -śmieją erzähle nicht einmal von diesem deinem Abenteuer, denn es werden dich alle auslachen; wyśmiany, zawstydzony, uciekł co prędzej verspottet, beschämt machte er sich schnellstens aus dem Staube.

Wyśmianie, **Wyśmiewanie**, -nia, *sn.* Auslachen *n.*, Verspotten *n.*

Wyśmiech, -u, *sing. tant. sm.* Auslachen *n.*, Spott *m.*

Wyśmienitość, -ści, *sing. tant. sf.* Vortrefflichkeit *f.*, Vorzüglichkeit *f.*

Wyśmienity, *adi.*; **Wyśmienicie**, *adv.* ausgezeichnet, vortrefflich, vorzüglich; -ty obiad ein ausgezeichnetes Mittagmahl; -cie ci się to udało das ist dir vortrefflich gelungen; -cie wyglądasz du schaust vortrefflich aus.

Wyśmierdnąć, -dnę, -dnąłem; **Wyśmierdzieć**, -dzę, -działem, *vn. perf.* ganz stinkig werden; ausstinken, ausstänkern.

Wyśmiewacz, -a, *pl.* -e; **Wyśmiewca**, -cy, *pl.* -cy, *sf.* Verlacher *m.*, Verhöhner *m.*

Wyśmiewaczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Verhöhnerin *f.*, Verlacherin *f.*

Wyśnić, -śnię, -śniłem, *va. perf.* den Traum deuten, verwirklichen, wahrnehmen; — się, *vr.* wahr werden, eintreffen.

Wyświadczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Wyświadczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* beweisen, erweisen, dartun; -czyłbyś mi tem wielką grzeczność du würdest mir damit einen großen Dienst erweisen; — dobrodziejstwa Wohltaten erweisen.

Wyświadczanie, Wyświadczenie, -nia, *sn.* Beweisen *n.*, Erweisen *n.*, Dartun *n.*

Wyświdrować, -druję, -wałem, *va. perf.* ausbohren.

Wyświdrowanie, -nia, *sn.* Ausbohren *n.*, Ausbohrung *f.*

Wyświecać, -cam, -całem; **Wyświetlać**, -tlam, -tlałem, *va. imperf.*; **Wyświecić**, -cę, -ciłem; **Wyświetlić**, -tlę, -tliłem, *va. perf.* aufhellen, erhellen, beleuchten, Licht bringen; trzeba — tę sprawę man muß Licht in diese Angelegenheit bringen; — kogo jmndn ausweisen, vertreiben, verbannen; jmndm heimleuchten.

Wyświecanie, Wyświecenie, Wyświetlanie, Wyświetlenie, -nia, *sn.* Erhellen *n.*, Aufhellen *n.*, Beleuchten *n.*; Verbannung *f.*

Wyświęcać, -cam, -całem, I. *va. imperf.*; **Wyświęcić**, -cę, -ciłem, I. *va. perf.* 1) weihen; — kogo na księdza jmndn zum Priester weihen, jmndm die priesterliche Weihe erteilen; 2) austrumpfen, Trumpf machen; II. — się, *vr.* 1) die Weihen nehmen; 2) Trumpf werden.

Wyświst, -u, *pl.* -y, *sm.* Ausziſchen *n.*, Auspfeifen *n.*

Wyświstać, -tam, -tałem, *va. perf.* auspfeifen, ausziſchen.

Wytaczać, -czam, -czałem, I. *va. imperf.*; **Wytoczyć**, -czę, -czyłem, I. *va. perf.* 1) herauswälzen, herausrollen, hinauswälzen, hinausrollen; — beczkę z piwnicy das Faß aus dem Keller rollen; — działa przed mury die Kanonen vor die Mauern hinausfahren; — wóz z wozowni den Wagen aus der Wagenremise rollen; — kamień na górę den Stein auf den Berg hinaufrollen; 2) vergießen, abzapfen, auszapfen; — krew niewinną unschuldiges Blut vergießen; — komu łzy jmndm Tränen auspressen; — piwo z beczki das Bier aus dem Fasse abzapfen; 3) aufs Tapet bringen, anhängig machen, etw. vorbringen, in Anregung bringen; -czono przeciwko niemu śledztwo o zdradę stanu man hat gegen ihn eine Untersuchung wegen Hochverrat eingeleitet; — sprawę przed sądem polubownym eine Sache vors Schiedsgericht bringen; — komu proces gegen jmndn eine Klage einreichen; 4) auswalken; — ciasto den Teig auswalken; 5) ausdrechseln, ausdrehen; figurki pięknie z kości słoniowej -czone in Elfenbein schön gedrechselte Statuetten; 6) ausbeißen, aushöhlen; robaki -czyły całkiem to drzewo die Würmer haben diesen Baum vollständig ausgehöhlt; II. — się, *vr.* 1) heraus-, hinausrollen; hinaustorkeln, sich hinauswälzen, herauswatschen; 2) anhängig werden, erörtert werden.

Wytaczanie, Wytoczenie, -nia, *sn.* 1) Auswälzen *n.*, Ausrollen *n.*; 2) Vergießen *n.*, Abzapfen *n.*; 3) Vorbringen *n.*, Einleiten *n.*; 4) Auswalken *n.*; 5) Ausdrehen *n.*, Ausdrechseln *n.*; 6) Ausbeißen *n.*, Aushöhlen *n.*

Wytajać, -jam, -jałem, *va. perf.* abtauen.

Wytajanie, -nia, *sn.* Abtauen *n.*

Wytańcować, -cuję, -wałem; **Wytańczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* austanzen, durch Tanzen erlangen; — się, *vr.* sich satt tanzen.

Wytańcowanie, Wytańczenie, -nia, *sn.* Tanzen *n.*, Austanzen *n.*, Erlangen *n.* durch Tanzen.

Wytapiać, -piam, -piałem, *va. imperf.*; **Wytopić**, -pię, -piłem, *va. perf.* ausschmelzen, auslassen; — masło Butter auslassen; — kruszce dorren.

Wytapianie, Wytopienie, -nia, *sn.* Ausschmelzen *n.*, Aus-, Einschmelzung *f.*, Auslassen *n.*; Dorrarbeit *f.*, Seigerung *f.*

Wytarcie, siehe: Wycieranie.

Wytargać, -gam, -gałem, *va. perf.*; **Wytargnąć**, -gnę, -gnąłem, *va. imperf.* zausen, auszausen, reißen, ausreißen, zerren, auszerren; — komu wszystkie włosy jmndm alle Haare ausreißen.

Wytarganie, -nia; **Wytargnięcie**, -cia, *sn.* Zausen *n.*, Reißen *n.*, Zerren *n.*, Auszausen *n.*, Ausreißen *n.*, Auszerren *n.*; — mufli Ausreißen der Muffeln, Auswechslung *f.*, Ausziehen *n.*

Wytargować, -guję, -wałem, *va. perf.* aushandeln, abhandeln, abdingen; — co na kim jmndn zu etw. bewegen, etw. von jmndm mit Mühe erlangen.

Wytargowanie, -nia, *sn.* Aushandeln *n.*, Abhandeln *n.*, Abdingen *n.*

Wytarmosić, -szę, -siłem, *va. perf.* zerren, zaufen.

Wytarmoszenie, -nia, *sn.* Zerren *n.*, Zaufen *n.*

Wytarzać, -rzam, -rzałem, *va. perf.* wälzen; — się, *vr.* ſich herumwälzen.

Wytarzanie, -nia, *sn.* Wälzen *n.*

Wytasować, -suję, -wałem, *va. perf.* hoch auftürmen.

Wytchnąć, -tchnę, -tchnąłem, I. *va. perf.* ausatmen; — ducha den Geiſt ausatmen; II. *vn. perf.* ausatmen, ausſchnauben, aufatmen, ausruhen; dajże mi — laß mich doch einen Augenblick zu Atem kommen.

Wytchnienie, -nia, *sn.* Ausatmen *n*; Ruhe *f.*, Raſt *f.*; ani chwilki -nia nicht einen Augenblick Ruhe.

Wytecz, -y, *pl.* -e, *sf.* Spat *m.*, Zuckfuß *m.*, Fußkrampf *m.*

Wyterlikać, -kam, -kałem, *va. perf.* austrillern.

Wytępiać, -piam, -piałem, *va. imperf.*; **Wytępić**, -pię, -piłem, *va. perf.* 1) ganz vertilgen, ausrotten; 2) ſtumpf machen, abſtumpfen.

Wytępianie, Wytępienie, -nia, *sn.* 1) Ausrotten *n.*, Vertilgen *n.*; 2) Stumpfmachen *n.*; Stumpfwerden *n.*

Wytężać, -żam, -żałem, *va. imperf.*; **Wytężyć**, -żę, -żyłem, *va. perf.* anſtrengen; anſpannen, ausſpannen; ausſtrecken, ausrecken; — wzrok den Blick anſtrengen; — wszystkie siły alle Kräfte anſpannen; — się, *vr.* ſich anſtrengen, ſich anſpannen.

Wytkać, -kam, -kałem, *va. perf.*; **Wytykać**, -kam, -kałem, *va. imperf.* 1) ausweben, ab-, verweben; 2) ausſtopfen, auspolſtern.

Wytkanie, Wytykanie, -nia, *sn.* 1) Ausweben *n.*, Verweben *n.*; 2) Ausſtopfen *n.*, Auspolſtern *n.*

Wytknąć, -knę, -knąłem, *va. perf.*; **Wytykać**, -kam, -kałem, *va. imperf.* 1) herausſtecken, herausſtrecken, hervorſtrecken; — głowę przez okno den Kopf aus dem Fenſter ſtrecken; — nogę z pod kołdry den Fuß unter der Decke hervorſtrecken; 2) abſtecken, abteilen; traſſieren; — miejsce na obóz das Lager abſtecken; — kolej żelazną eine Eiſenbahn traſſieren; 3) — kogo palcami auf jmndn mit Fingern zeigen; — kogo w czem jmndn einer ſtrafbaren Handlung zeihen; 4) — co etw. vorwerfen, etw. rügen, etw. auszuſetzen haben, zum Vorwurf machen; błędy ludzkie -tyka er rügt die Fehler der Menſchen; 5) auszehnten, den Zehnten erheben.

Wytknięcie, -cia; **Wytykanie**, -nia, *sn.* 1) Hervorſtrecken *n.*, Hervorſtecken *n.*, Herausſtrecken *n.*; 2) Abſtecken *n.*, Abteilen *n.*; Traſſieren *n.*; — kolei Ausſtecken *n.*, Feſtſtellen *n.* der Bahn; — łuku Bogenabſteckung *f.*; — rzędnemi biegunowemi Abſtecken durch Polarkoordinaten; — rzędnemi od cięciwy Abſtecken durch Ordinaten vor der Sehne aus; 3) Zeigen *n.*, Überweiſen *n.*, Vorwerfen *n.*; 4) Auszehnten *n.*

Wytleć, -tleję, -tlałem, *vn. perf.* ausglimmen, ausſchwelen.

Wytlenie, -nia, *sn.* Ausglimmen *n.*, Ausſchwelen *n.*

Wytlić, -tlę, -tliłem, *va. perf.* auslöſchen, ausglimmen laſſen.

Wytłaczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Wytłoczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* 1) ausdrücken, auspreſſen, herausdrücken, herausdrängen; — sok z winogron den Saft aus den Reben preſſen; ciężko z kamienia olej — es iſt ſchwer, Öl aus einem Stein zu preſſen, es iſt ſchwer, mit einem harten Menſchen auszukommen; 2) einen Abdruck machen, abdrucken; ſtanzen, preſſen.

Wytłaczanie, Wytłoczenie, -nia, *sn.* Ausdrücken *n.*, Auspreſſen *n.*, Abdrücken *n.*, Abdrucken; Stanzen *n.*, Preſſen *n.*; — dziur Lochen *n.*

Wytłoczyny, -czyn, *plur. tant. sn.* Treber *pl.*, Treſter *pl.*; wino z -czyn Treſterwein *m.*

Wytłoczysty, *adi.* (aus-) preßbar.

Wytłuc, -tłukę, -tłukłem, *va. perf.* 1) ausklopfen, ausſchlagen, ausſtoßen; 2) alles zerſchlagen; 3) durchklopfen, gut durchprügeln.

Wytłuczenie, -nia, *sn.* 1) Ausklopfen *n.*, Ausſchlagen *n.*, Ausſtoßen *n.*; 2) Zerſchlagen *n.*; 3) Durchprügeln *n.*

Wytłumaczenie, -nia, *sn.* Erklären *n.*, Auslegen *n.*; Erklärung *f.*, Auslegung *f.*, Rechtfertigung *f.*

Wytłumaczyć, -czę, -czyłem, *va. perf.* 1) erklären, auslegen, deuten; — komu co jmndm etw. erklären; jak sobie to chcesz — ? wie willſt du dir das erklären?; -czcie mi, co się u was dzieje erklärt mir, was bei euch vorgeht; 2) (vollſtändig, zu Ende) überſetzen; 3) entſchuldigen; — kogo, co jmndn, etw. rechtfertigen, entſchuldigen; — się, *vr.* ſich entſchuldigen.

Wytłumić, -mię, -miłem, *va. perf.* ausdämpfen, abdämpfen; ausdrücken.

Wytłumienie, -nia, *sn.* Ausdämpfen *n.*, Ausdrücken *n.*

Wytłuszczenie, -nia, *sn.* Verfetten *n.*; Verfettung *f.*; Fettfleckigkeit *f.*

Wytłuszczony, *adi.* fettig, fettfleckig.

Wytłuścić, -szczę, -ściłem, *va. perf.* verfetten, mit Fett anmachen; fettig machen, mit Fett beflecken.

Wytnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Verhau *m.*, Einhau *m.*

Wytok, -u, *pl.* -i, *sf.* 1) Heraus-, Herablaſſen *n.*; Abzapfen *n.*, Abzapfung *f.*; 2) Ablaßſtelle *f.*; Ablaßvorrichtung *f.*; 3) Sattelknopf *m.*

Wytonąć, -nę, -nąłem, *vn. perf.* dem Unterſinken entgehen.

Wytopnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* zergehen, austauen, tauend ausfließen.

Wytorować, -ruję, -wałem, *va. perf.* bahnen, ausbahnen.

Wytracać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Wytracić**, -cę, -ciłem, *va. perf.* ausrotten, vertilgen, vernichten, alle verlieren.

Wytracanie, Wytracenie, -nia, *sn.* Ausrotten *n.*, Vertilgen *n.*, Vernichten *n.*; Ausrottung *f.*, Vertilgung *f.*, Vernichtung *f.*

Wytraczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Wytroczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* entfesseln, entkoppeln, losmachen.

Wytrapiać, -piam, -piałem, *va. imperf.*; **Wytrapić**, -pię, -piłem, *va. perf.* durch Kummer aufreiben, aufzehren; — co na kim jmndm etw. abdringen.

Wytrapianie, Wytrapienie, -nia, *sn.* Aufzehren *n.* durch Kummer.

Wytratować, -tuję, -wałem, *va. perf.* ausstampfen, zerstampfen.

Wytratowanie, -nia, *sn.* Ausstampfen *n.*

Wytrawek, -wku, *pl.* -wki, *sm.* Digestionsaufguß *m.*

Wytrawiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Wytrawić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* 1) herausbeißen, herauszehren; 2) aufzehren; 3) erschöpfen; — się, *vr.* sich ausarbeiten, sich abklären, sich ausziehren.

Wytrawianie, Wytrawienie, -nia, *sn.* 1) Herausbeißen *n.*, Herauszehren *n.*; 2) Aufzehren *n.*; 3) Erschöpfen *n.*

Wytrawność, -ści, *sf.* Gezehrtheit *f.* (des Weines); Erfahrung *f.*, Erfahrenheit *f.*, Gründlichkeit *f.*, Gesetztheit *f.*

Wytrawny, *adi.* ausgezehrt, herbe; erprobt, erfahren.

Wytrąbić, -bię, -biłem, *va. perf.* austrompeten, ausposaunen, ausblasen; unter Trompetenschall verkündigen; — kogo jmndm unter Trompetenschall in die Acht tun; — psy die Jagd abblasen.

Wytrąbienie, -nia, *sn.* Austrompeten *n.*, Ausposaunen *n.*, Ausblasen *n.*; Abblasen *n.*

Wytrącać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Wytrącić**, -cę, -ciłem, *va. perf.* 1) ausstoßen, ausschlagen; — komu co z ręki jmndm etw. aus der Hand stoßen; oknem kogo — jmndn durchs Fenster hinausstoßen; — klin klinem einen Keil mit dem anderen ausstoßen; — komu broń z ręki jmndn entwaffnen; 2) ausrenken; — palec ze stawu den Finger ausrenken, den Finger aus dem Gelenke schlagen; 3) abziehen, abrechnen; ja ci to z pensyi -cę ich werde es dir von deinem Gehalt abrechnen.

Wytrącanie. Wytrącenie, -nia, *sn.* Ausstoßen *n.*, Ausschlagen *n.*; Ausrenken *n.*; Abziehen *n.*, Abrechnen *n.*

Wytrelować, -luję, -wałem, *va. perf.* austrillern.

Wytresować, -suję, -wałem, *va. perf.* dressieren, abrichten.

Wytresowanie, -nia, *sn.* Dressieren *n.*, Abrichten *n.*; Dressur *f.*

Wytropiać, -piam, -piałem, *va. imperf.*; **Wytropić**, -pię, -piłem, *va. perf.* ausspüren, aufspüren.

Wytropianie, Wytropienie, -nia, *sn.* Ausspüren *n.*, Aufspüren *n.*

Wytropny, *adi.* ausspürbar.

Wytrucie, -cia, *sn.* Vernichtung *f.* durch Gift.

Wytruć, -ję, -łem, *va. perf.* alle vergiften, durch Gift vernichten.

Wytrupieszyć, -szeję, -szałem, *vn. perf.* morsch, hohl werden.

Wytrwać, -wam, -wałem, *vn.* und *va. perf.* ausharren, aushalten; ausdauern; -wam pomimo przeszkód w mojem przedsięwzięciu ich werde trotz der Schwierigkeiten in meinem Vorhaben ausharren; nie mogli — oblężenia sie konnten die Belagerung nicht aushalten.

Wytrwałość, -ści, *sing. tant. sf.* Ausdauer *f.*, Beharrlichkeit *f.*

Wytrwały, *adi.*; **Wytrwale**, *adv.* ausdauernd, beharrlich.

Wytrwanie, -nia, *sn.* Ausdauern *n.*, Ausharren *n.*, Aushalten *n.*

Wytrwonić, -nię, -niłem, *va. perf.* vergeuden.

Wytrych, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Dietrich *m.*, Sperrhaken *m.*; 2) Hauptschlüssel *m.*, Riegel *m.*, Schloß *n.*; 3) Beifkraut *n.*

Wytrykus, -a, *pl.* -owie, *sm.* Kirchenvorsteher *m.*

Wytrysk, -u, *pl.* -i, Herausprudeln *n.*, Hervorspritzen *n.*, Ausbrechen *n.*, Ausbruch *m.*; Sprudel *m.*; z -iem płynąć hervorsprudeln.

Wytryskać, -kam, -kałem, *vn. imperf.*; **Wytrysnąć**, -snę, -snąłem, *vn. perf.* hervorspritzen, hervorsprudeln, herausprudeln; krew -snęła z rany Blut spritzte aus der Wunde hervor; łzy jej z oczu -sły Tränen stürzten ihr aus den Augen; — z czego aus etw. fließen.

Wytryskanie, -nia; **Wytryśnięcie**, -cia, *sn.* Hervorspritzen *n.*, Hervorsprudeln, Herausprudeln.

Wytryszczek, -szczka, *pl.* -szczki, *sm.* Schleuder *m.*, Sporenschleuder bei Lebermoosen.

Wytrzaskać, -kam, -kałem, *va. imperf.*; **Wytrzasnąć**, -sne, -snąłem, *va. perf.* mit Knallen oder Geklatsch herausschleudern, herauslärmen; (klatschend) schlagen; durchprügeln; herausschlagen, herhaben, holen, gewinnen; skąd -kałeś pieniądze? wo hast du das Geld hergenommen?

Wytrzaskanie, -nia; **Wytrzaśnięcie**, -cia, *sn.* Herauslärmen *n.*; Durchprügeln *n.*; Erlangen *n.*, Gewinnen *n.*

Wytrząsać, -sam, -sałem, *va. imperf.*; **Wytrząsnąć**, **Wytrząść**, -snę, -snąłem, *va. perf.* herausschütten, ausbeuteln, heraus-

ſchütteln; — co z rękawa etw. aus dem Ärmel ſchütteln; wóz drabiniasty porządnie mnie -trząsł der Leiterwagen hat mich tüchtig durchgerüttelt; — fajkę die Pfeife ausklopfen; — się, *vr.* ſich ausſchütteln, ſich abbeuteln.

Wytrząsanie, Wytrzęsienie, -nia; **Wytrząśnięcie,** -cia, *sn.* Ausſchütten *n.*, Ausſchütteln *n.*, Herausſchütteln *n.*

Wytrzebiać, -biam, -białem, *va. imperf.*; **Wytrzebić,** -bię, -biłem, *va. perf.* 1) ausroden; 2) kaſtrieren.

Wytrzebianie, Wytrzebienie, -nia, *sn.* 1) Ausroden *n.*; 2) Kaſtrieren *n.*

Wytrzepać, -pię, -pałem, *va. perf.*; **Wytrzepywać,** -puję, -wałem, *va. imperf.* ausklopfen, durchklopfen; — suknię das Kleid ausklopfen; skórę ci -pię ich werde dir das Fell (aus)klopfen.

Wytrzepanie, Wytrzepywanie, -nia, *sn.* Ausklopfen *n.*, Durchklopfen *n.*

Wytrzeszcz, -a, *pl.* -e, *sm.* Glotz-, Stirnauge *n.*

Wytrzeszczać, -szczam, -szczałem, *va. imperf.*; **Wytrzeszczyć,** -szczę, -szczyłem, *va. perf.* — oczy ſtieren, glotzen, große Augen machen, die Augen aufſperren; — oczy na kogo jmndn mit großen Augen anſehen.

Wytrzeszczanie, Wytrzeszczenie, -nia, *sn.* Anſtieren *n.*, Anglotzen *n.*

Wytrzeźwiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Wytrzeźwić,** -źwię, -źwiłem, *va. perf.* nüchtern machen, den Rauſch vertreiben, ernüchtern; — się, *vr.* nüchtern werden.

Wytrzeźwianie, Wytrzeźwienie, -nia, *sn.* Ernüchtern *n.*; Ernüchterung *f.*

Wytrzeźwieć, -wieję, -wiałem, *vn. perf.* nüchtern werden, ſich ernüchtern, den Rauſch verlieren.

Wytrzymać, -mam, -małem, *va. perf.*; **Wytrzymywać,** -muję, -wałem, *va. imperf.* 1) aushalten, ertragen; tegoby i święty nie -mał das würde nicht einmal ein Heiliger ertragen; nie mogę tego dłużej — ich kann es nicht länger aushalten; — nutę eine Note aushalten; — próbę die Probe beſtehen; 2) — co etw. eine Zeitlang feſthalten; — kogo jmndn hinhalten.

Wytrzymałość, -ści, *sing. tant. sf.* 1) Ausdauer *f.*, Abhärtung *f.*; — na zimno Abhärtung gegen Kälte; 2) Feſtigkeit *f.*; — na drgnienie, — dwustronna Schwingungsfeſtigkeit; — na rozciąganie, na zerwanie, na ciągnienie, — bezwzględna abſolute Feſtigkeit, Zugfeſtigkeit; — na skręcanie Torſionsfeſtigkeit, Drehungsfeſtigkeit; — na ścinanie Schubfeſtigkeit, Schnurfeſtigkeit; — na ściśnienie Druckfeſtigkeit, Zerknickungsfeſtigkeit; — na wygięcie Biegungsfeſtigkeit, Knickfeſtigkeit; — pierwotna Urſprungsfeſtigkeit; — robocza, ustawiczna Arbeitsfeſtigkeit; — spoczynkowa, ſtatyſtyczna Tragfeſtigkeit; — użyteczna nützliche Feſtigkeit.

Wytrzymały, *adi.*; **Wytrzymale,** *adv.* ausdauernd, beharrlich, abgehärtet; — na zimno gegen Kälte abgehärtet; to — człowiek das iſt ein Menſch, der viel aushalten kann.

Wytrzymanie, Wytrzymywanie, -nia, *sn.* Aushalten *n.*, Ausharren *n.*, Ausdauern *n.*

Wytuczenie, -nia, *sn.* Ausmäſten *n.*

Wytuczyć, -czę, -czyłem, *va. perf.* ausmäſten, fettmäſten; — gęś eine Gans ſtopfen.

Wytupać, -pię, -pałem, *va. perf.*; **Wytupywać,** -puję, -wałem, *va. imperf.* auspochen, ausſtampfen, auspauken; durch Pochen, Stampfen erreichen.

Wytupanie, Wytupywanie, -nia, *sn.* Ausſtampfen *n.*, Auspochen *n.*, Auspauken *n.*

Wyturnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* langblätterige Weide.

Wytwarzać, -rzam, -rzałem, *va. imperf.*; **Wytworzyć,** -rzę, -rzyłem, *va. perf.* hervorbringen, herſtellen, ſchaffen, herausbilden; künſtlich herſtellen; — się, *vr.* entſtehen; cóż się -rza przy połączeniu tych dwóch kwasów? was entſteht bei der Verbindung dieſer zwei Säuren?; — się z czem gekünſtelt ſein, affektieren.

Wytwarzanie, Wytworzenie, -nia, *sn.* Hervorbringen *n.*, Herſtellen *n.*, Schaffen *n.*, Herausbilden *n.*; künſtliche Herſtellung.

Wytwornisia, -si, *pl.* -sie, *sf.* Zierpuppe *f.*

Wytworniś, -sia, *pl.* -sie, *sm.* Geck *m.*, Zierbengel *m.*

Wytworność, -ści, *sing. tant. sf.* Pracht *f.*, Prachtſucht *f.*, Glanzſucht; Vortrefflichkeit *f.*, Erleſenheit *f.*; Zierlichkeit *f.*, Geſuchtheit *f.*

Wytworny, *adi.*; **Wytwornie,** *adv.* prachtvoll; ausgeſucht, gewählt, erleſen; zierlich, vortrefflich.

Wytworodnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Calodendrum (Pflanzenart).

Wytwór, -oru, *pl.* -ory, *sm.* Erzeugnis *n.*, Fabrikat *n.*, Produkt *n.* — kuty Schmiedewerk *n.*; wytwory kute, żelazne i stalowe gehämmerte Eiſen- und Stahlwaren; — wybuchowy explodierendes Präparat.

Wytwórczość, -ści, *sing. tant. sf.* Bildung *f.*, Produktion *f.*; Produktivität *f.*

Wytwórczy, *adi.* produktiv.

Wytycz, -y, *pl.* -e, *sf.* Ausheben *n.* der Gabenzehnten.

Wytyczenie, -nia, *sn.* Setzen *n.* von Stangen; Abſtecken *n.*, Markieren *n.* mit Stangen; chmielu Hopfenranken um die Stangen winden.

Wytyczna, -nej, *pl.* -ne, *sf.* abgeſteckte Linie, Richtung *f.*; vorgeſchriebene Richtung; Leitlinie *f.*, Direktive *f.*; — wozu Inſtradierung *f.*, Leitung *f.*; — wozu mylna Fehlleitung, falſche Inſtradierung.

Wytycznik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Zehender *m.*, Zehentgänger *m.*

Wytyczny, *adi.*; Richtungs-, Zeit-; — oficer hervorspringender Unteroffizier; -na dziesięcina Garbenzehent *m*

Wytyczyć, -czę, -czyłem, *va. perf.* Stangen setzen; mit Stangen abstecken, markieren.

Wytykać, **Wytykanie**, siehe: Wytknąć, Wytknięcie.

Wytynkować, -kuję, -wałem, *va. perf.* übertünchen, austünchen.

Wytynkowanie, -nia, *sn.* Übertünchen *n.*

Wyuczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Wyuczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* auslehren, beibringen, gehörig unterrichten; -czył psa różnych sztuczek er brachte dem Hunde verschiedene Künste bei; -czył syna wszystkiego, co sam umiał er brachte dem Sohne alles, was er selbst konnte, bei; -czony kłamstw in der Kunst zu lügen wohl unterrichtet; — się, *va.* czego etw. auslernen, vollkommen erlernen.

Wyuczanie, **Wyuczenie**, -nia, *sn.* Auslehren *n.*; Beibringen *n.*; Auslernen *n.*, Erlernen *n.*

Wyuzdać, -dam, -dałem, *va. perf.* entzäumen, loszäumen; — się, *vr.* zügellos werden, tollen, den Leidenschaften die Zügel schießen lassen; — się na rozpustę Ausschweifungen begehen; -dany zügellos.

Wyuzdanie, -nia. *sn.* Zügellosigkeit *f.*

Wyuzdaność, -ści, *sing. tant. sf.* Zügellosigkeit *f.*, Unbändigkeit *f.*

Wywabiać, -biam, -białem, *va. imperf.*; **Wywabić**, -bię, -biłem, *va. perf.* herauslocken, hervorlocken, ablocken; — co na kim jmndm etw. ablocken; — plamy Flecke ausputzen, wegbringen; -biający kamień Siegelerde *f.*

Wywabianie, **Wywabienie**, -nia, *sn.* Ablocken *n.*, Entlocken *n.*, Hervorlocken *n.*

Wywabny, *adi.* herausbringbar, zum Herauslocken.

Wywaga, -gi, *sing. tant. sf.* Auswiegen *n.*, Ausgewogene(s) *n.*

Wywalacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Ausstürzer *m.*

Wywalać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Wywalić**, -lę, -liłem, *va. perf.* 1) herauswälzen, herausheben; naprzód ten kamień — potrzeba zuerst muß man diesen Stein herauswälzen; wiatr dęby -la der Wind hebt die Eichen heraus; 2) herausrecken; — brzuch den Bauch ausrecken; 3) ausprügeln, durchwalken; 4) — się, *vr.* haufenweise herausstürmen, herausströmen, sich herausarbeiten.

Wywalanie, **Wywalenie**, -nia, Auswälzen *n.*, Herausheben *n.*; Herausrücken *n.*; Durchprügeln *n.*

Wywalczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Wywalczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* auskämpfen, erkämpfen; -czyłem sobie swoją niezawisłość ich habe mir meine Unabhängigkeit erkämpft.

Wywalczanie, **Wywalczenie**, -nia, *sn.* Erkämpfen *n.*

Wywalina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* ausgebrochenes Stück Mauer.

Wywałaszyć, -szę, -szyłem, *va. perf.* kastrieren, zum Wallachen machen.

Wywałęsać się, -sam, -sałem, *vr. perf.* sich herumtreiben, vagabundieren.

Wywałkować, -kuję, -wałem, *va. perf.* auswalken.

Wywałkowanie, -nia, *sn.* Auswalken *n.*

Wywapnić, -nię, -niłem, *va. perf.* mit Kalk auswerfen.

Wywaporować, -ruję, -wałem, *va.* und *vn. perf.* ausdünsten, verfliegen, abdünsten.

Wywar, -u, *pl.* -y, *sm.* Sud *m*, Abfud *m.*; Spülicht *n.*, Schlempe *f.*

Wywarcie, -cia, *sing. tant. sn.* — spusty Ausreichen *n.* des Stichs; — pieca Ausbruch *m.* des Ofens.

Wywarzać, -rzam, -rzałem, *va. imperf.*; **Wywarzyć**, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* aufsieden, aufkochen.

Wywarzanie, **Wywarzenie**, -nia, *sn.* Aufkochen *n.*, Aufsieden *n.*

Wywarzyny, -rzyn, *plur. tant.* Aus-, Abfud *m.*

Wyważać, -żam, -żałem, *va. imperf.*; **Wyważyć**, -żę, -żyłem, *va. perf.* 1) ausheben, herausheben, hervorziehen; — drzwi die Tür herausheben; — kamień einen Stein (mit einem Hebel) heben; 2) abwägen, erwägen.

Wyważanie, **Wyważenie**, -nia, *sm.* 1) Ausheben *n.*, Herausheben *n.*, Emporheben *n.*; 2) Abwägen *n.*, Erwägen *n.*

Wywąchać, -cham, -chałem, *va. perf.* ausschnüffeln, ausschnuppern, durch Schnüffeln, Schnuppern herausfinden.

Wywąchanie, -nia, *sn.* Ausschnüffeln *n.*, Herausschnuppern *n.*, Herausriechen *n.*

Wywczas, -u, *pl.* -y, *sm.* Ausruhen *n.*, Erholung *f.*, Rast *f*, Muße *f.*

Wywczasować się, -suję, -wałem, *vr. perf.* sich ausruhen, sich erholen, sich ausschlafen.

Wywdzięczać się, -czam, -czałem, *vr. imperf.*; **Wywdzięczyć się**, -czę, -czyłem, *vr. perf.* sich dankbar erweisen, vergelten; -czę ci się przy najbliższej okazyi ich werde es dir bei der nächsten Gelegenheit heimzahlen.

Wywdzięczanie, **Wywdzięczenie**, -nia, *sn.* Vergelten *n.*, Heimzahlen *n.*

Wywędrować, -druję, -wałem, *vn. perf.* auswandern.

Wywędrowanie, -nia, *sn.* Auswandern *n.*, Auswanderung *f.*

Wywędzenie, -nia, *sn.* Ausräuchern *n.*, Ausdörren *n.*, Auszehren *n.*

Wywędzić, -dzę, -dziłem, *va. perf.* ausräuchern, auszehren.

Wywęszyć, -szę, -szyłem, *va. perf.* ausschnuppern.

Wywęszać, -szam, -szałem, *va. perf.* schmälern machen, verschmälern.

Wywiać, -wieję, -wiałem, *va. perf.*; **Wywiewać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* auswehen, herauswehen; ausschwingen, auswörfeln; auslüften.

Wywiadowczy, *adi.* Auskunfts-, Ausfrage-; biuro -cze Anfrage-, Auskunftsbureau *n.*

Wywiad, -u, *pl.* -y, *sm.* Interview *n.*, Ausforschung *f.*

Wywiady, -dów; **Wywiadki**, -dków, *plur. tant. sn.* Kundschaft *f.*, Nachforschung *f.*; na — iść auf Kundschaft ausgehen.

Wywiadywać się, -duję, -wałem, *vr. imperf.*; **Wywiedzieć się**, -wiem, -działem, *vr. perf.* sich erkundigen, erforschen, Kunde einziehen, auskundschaften; — się o co sich nach etw. erkundigen.

Wywiadywanie, Wywiedzenie, -nia, *sn.* Erkundigen *n.*, Erforschen *n.*, Auskundschaften *n.*

Wywiana, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Luftmaschine *f.*

Wywianie, Wywiewanie, -nia, *sn.* Hinauswehen *n.*, Auswehen *n.*; Ausschwingen *n.*, Auswörfeln *n.*; Auslüften *n.*

Wywianować, -nuję, -wałem, I. *va. perf.* 1) den Mahlschatz auskaufen; 2) aussteuern; II. — się, *vr.* sich vom Mahlschatz loskaufen.

Wywianowanie, -nia, *sn.* Loskaufen *n.* vom Mahlschatz; Aussteuern *n.*

Wywiązać, -żę, -załem, I. *va. perf.*; **Wywiązywać**, -zuję, -wałem, I. *va. imperf.* herausbinden, etw. Eingebundenes herausnehmen; — kogo jmnḍn befreien, ihn losmachen; II. — się, *vr.* 1) sich entwickeln, hervorbrechen, sich entfalten; entstehen; spór, który się stąd -zał, przetrwał trzy pokolenia der Streit, der daraus entstand, überdauerte drei Generationen; przy fermentacyi piwa -zuje się gaz węglowy bei der Gärung des Bieres bildet sich Kohlensäure; 2) sich entledigen, Genüge leisten; jak -zał się z tego tak trudnego zadania? wie entledigte er sich dieser so schweren Aufgabe?; się z długu wdzięczności die Schuld der Dankbarkeit abtragen, abzahlen.

Wywiązanie, Wywiązywanie, -nia, *sn.* Herausbinden *n.*, Entstehen *n.*; Entbinden *n.*; Sichentledigen *n.*

Wywichnąć, -chnę, -chnąłem, *va. perf.* ausrenken.

Wywicie, -cia; **Wywijanie**, -nia, *sn.* Auswickeln *n.*, Entwickeln *n.*

Wywić, -ję, -łem, *va. perf.*; **Wywijać**, -jam, -jałem, *va. imperf.* auswinden, loswinden, auseinanderwickeln; -jać czem mit etw. herumfuchteln; — się, *vr.* sich entwickeln, entfalten, herauskommen, entstehen.

Wywiedzenie, siehe: Wywodzenie.

Wywielga, -gi, *pl.* -gi, *sf.* gemeiner Pirol, Kirschdieb *m.*, Golddrossel *f.*, Goldamsel *f.*

Wywierać, -ram, -rałem, *va. imperf.*; **Wywrzeć**, -rę, -wrałem, *va. perf.* auskochen aussieden, ausgesotten sein, ausdünsten, herausſieden lassen, herausſprudeln; — na kogoś wpływ auf jmnḍn Einfluß üben; — na kimś swoją złość seinen Zorn an jmnḍm auslassen; — na kimś zemstę Rache an jmnḍm nehmen; — się, *vr.* überkochen, mit Gewalt hervorbrechen.

Wywieranie, -nia; **Wywarcie**, -cia, *sn.* Auskochen *n.*, Aussieden *n.*, Herausſprudeln *n.*; — wpływu Einflußnahme *n.*

Wywiercać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Wywiercić**, -cę, -ciłem, *va. perf.* ausbohren, herausbohren, durchbohren; — się, *vr.* entschlüpfen.

Wywiercanie, Wywiercenie, -nia, *sn.* Ausbohren *n.*, Herausbohren *n.*, Durchbohren *n.*; — się Entschlüpfen *n.*

Wywierzgać, -gam, -gałem, *va. perf.* mit den Hinterfüßen ausschlagen, hüpfend ausschlagen.

Wywierzganie, -nia, *sn.* Ausschlagen *n.*

Wywieszać, -szam, -szałem, *va. imperf.*; **Wywiesić**, -szę, -siłem, *va. perf.* aushängen, hinaushängen, heraushängen; alle aufhängen, aufhenken; — nowy szyld ein neues Schild aushängen — tablicę z napisem eine Tafel mit einer Aufschrift aushängen; — chorągiew die Fahne aushängen; — język die Zunge ausstrecken; — wszystkich zbrodniarzy alle Verbrecher aufhängen.

Wywieszanie, Wywieszenie, -nia, *sn.* Aushängen *n.*, Heraushängen *n.*

Wywieść, -wiodę, -wiodłem, I. *va. perf.*; **Wywodzić**, -dzę, -dziłem, I. *va. imperf.* 1) ausführen, heraus-, hinausführen; — kogo z niewoli jmnḍn aus der Gefangenschaft führen; — kogo w pole jmnḍn hinters Licht führen; — długo i szeroko lang und breit ausführen; — kogo z ciemności jmnḍn aus der Dunkelheit hervorziehen; 2) ableiten, herleiten; — swój ród od króla Dawida seinen Stamm vom König David ableiten; 3) etw. in Ausführung bringen; — trele trillern; 4) — położnicę die Wöchnerin einleiten; II. — się, *vr.* 1) sich ableiten, sich herleiten; 2) sich ausweisen, sich rechtfertigen; 3) Kirchgang halten; 4) weitläufig erörtern; 5) anfangen aus dem Neste zu fliegen.

Wywietrzać, -trzam, -trzałem, *va. imperf.*; **Wywietrzyć**, -trzę, -trzyłem, *va. perf.* auslüften, lüften, durchlüften.

Wywietrzanie, Wywietrzenie, -nia, *sn.* Auslüften *n.*, Lüften *n.*

Wywietrzalec, -lca, *pl.* -lcy, *sm.* Kobaltblume *f.*

Wywietrzałość, -ści, *sing. tant. sf.* Schalheit *f.*

Wywietrzały, *adi.*; **Wywietrzałe**, *adv.* verwittert, ſchal.

Wywietrzeć, -trzeję, -trzałem, *vn. perf.* aus=, verwittern, ausſchwitzen, verfliegen, ſchal werden.

Wywietrzenie, -nia, *sn.* Aus=, Verwittern *n.*, Ausſchwitzen *n.*

Wywiew, -u, *pl.* -y, *sm.* Auswehen *n.*

Wywiewać, Wywiewanie ſiehe: Wywiać, Wywianie.

Wywiewki, -wek, *plur. tant. sm.* ausgewürfelte Spreu.

Wywiezienie, Wywożenie, -nia, *sn.* Ausführen *n.*, Herausfahren *n.*, Hinausfahren *n.*, Wegführen *n.*

Wywieźć, -wiozę, -wiozłem, *va. imperf.*; **Wywozić**, -żę, -ziłem, *va. perf.* hinausführen, hinausfahren, wegführen, wegfahren; — kogo za granicę jmndn über die Grenze führen; — kogo na Sybir jmndn nach Sibirien wegführen, deportieren; — śmiecie za miasto den Miſt außerhalb der Stadtmauern führen.

Wywięzić, -więżę, -załem, *va. perf.* aus dem Gefängniſſe befreien.

Wywijać, -jam, -jałem, I. *va. imperf.* ſiehe: Wywić; II. *vn. imperf.* **Wywinąć**, -nę, -nąłem, *vn. perf.* ſchwingen, drehen; — ogonem mit dem Schwanze wedeln; — rękami mit den Händen ſchlenkern; — kijem den Stock ſchwingen; III. — się, *vr.* ſich drehen, wenden, der Gefahr ausweichen, ſich herauswickeln, entrinnen; — się komu jmndm entſchlüpfen, entgehen, ſeinen Händen entrinnen; puginął -nął mu się z ręki der Dolch entſchlüpfte ſeiner Hand; nie -niesz mi się du wirſt mir nicht entſchlüpfen; cało się — mit heiler Haut davonkommen; nieszczęściu nie łatwo się — dem Unglücke iſt nicht ſo leicht zu entſchlüpfen; — się w tańcu ſich im Tanze ſchwingen.

Wywijanie, -nia; **Wywicie**, -cia, *sn.* Schwingen *n.*, Drehen *n.*

Wywikłać, -kłam, -kłałem, *va. perf.*; **Wywikływać**, -kłuję, -kłałem, *va. imperf.* herauswickeln, herauswinden.

Wywindować, -duję, -wałem, *va. perf.* heraus=, hinaufwinden, heraus=, hinaus=, heben, hinaus=, herausziehen.

Wywindykować, -kuję, -wałem, *va. perf.* freimachen von Schulden, Verbindlichkeiten.

Wywiostki, -ków, *plur. tant. sn.* Herausgebohrte(s) *n.*, herausgebohrte Späne.

Wywlec, -wlokę, -wlokłem; **Wywłóczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.*; **Wywlekać**, -kam, -kałem, *va. imperf.*; 1) heraus=, hinausſchleppen, wegſchleppen, herausſtrecken; — nitkę z igły den Faden aus der Nadel herausziehen; — kogo na ulicę jmndn auf die Gaſſe ſchleppen; — wszystko z domu alles aus dem Hauſe ſchleppen; — rozmaite sprawy verſchiedene Angelegenheiten zur Sprache bringen, vorbringen, vor das öffentliche Forum ſchleppen; 2) — (broną) auseggen; 3) — się, *vr.* ſich wegſchleppen, ſich hinausſchleppen, herauskriechen; chociaż chory i bezsilny, -wlokłem się na ulicę trotzdem ich krank und kraftlos war, ſchleppte ich mich auf die Gaſſe.

Wywleczenie, Wywlekanie, Wywłóczenie, -nia, *sn.* Herausſchleppen *n.*, Hinausſchleppen *n.*; Vorbringen *n.*; — (broną) Auseggen *n.*

Wywłaszczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Wywłaszczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* enteignen, expropriieren.

Wywłaszczanie, Wywłaszczenie, -nia, *sn.* Enteignen *n.*, Enteignung *f.*, Expropriation *f.*; — gruntów Grundeinlöſung *f.*, Grundablöſung.

Wywłoka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* abgemergeltes Pferd.

Wywłócznik, -a, *pl.* -i, *sf.* Myriophyllum (Waſſerpflanzenart).

Wywnętrzać, -trzam, -trzałem, *va. imperf.*; **Wywnętrzyć**, -trzę, -trzyłem, *va. perf.* ausweiden, die Geweide ausnehmen; aus dem Innerſten herausholen, herausſaugen, ausſchütten; — się, *vr.* ſein Herz aufſchließen, ſein Innerſtes auftun; — się komu jmndm die Geheimniſſe ſeines Herzens anvertrauen.

Wywnętrzanie, Wywnętrzenie, -nia, *sn.* Auswinden *n.*, Herausnehmen *n.*; Ausſchütten *n.*; — się Aufſchließen *n.* ſeines Innerſten.

Wywnioskować, -kuję, -wałem, *va. perf.* ſchließen, einen Schluß ziehen; — z czego aus etw. ſchließen; -wałem z jego zachowania się, że woli być sam ich ſchloß aus ſeinem Benehmen, daß er vorzog, allein zu ſein.

Wywnioskowanie, -nia, *sn.* Schließen *n.*, Schlußfolgerung *f.*

Wywodzenie, Wywodzić, ſiehe: Wywiedzenie, Wywieść.

Wywodziny, -dzin, *plur. tant. sn.* (erſter) Kirchgang *m.* einer Wöchnerin.

Wywojować, -juję, -wałem, *va. perf.* erkämpfen, auskämpfen.

Wywojowanie, -nia, *sn.* Auskämpfen *n.*, Erkämpfen *n.*

Wywołać, -łam, -łałem, *va. perf.*; **Wywoływać**, -łuję, -wałem, *va. imperf.* 1) ausrufen, herausrufen, hervorrufen; aufrufen; -łaj mi go na chwilkę rufe ihn für einen Augenblick heraus; — kogo do czytania jmndn zum Leſen aufrufen; — duchy z tamtego świata Geiſter aus dem Jenſeits hervorrufen, beſchwören; nie -łuj wilka z lasu (rufe nicht den Wolf aus dem Walde) male nicht den Teufel an die Wand; 2) hervorrufen, herbeirufen, veranlaſſen, verurſachen; to -łało wojnę, która trwała trzydzieści lat dieſes gab Grund zu einem Kriege, der dreißig Jahre dauerte; 3) bekanntgeben, ausrufen, verlautbaren; 4) verbannen, in Acht tun, des Landes verweiſen; 5) — na kogo

auf jmndn öffentlich schimpfen, Schimpfworte gegen jmndn ausstoßen.

Wywołanie, Wywoływanie, -nia, *sn.* 1) Ausrufen *n.*, Herausrufen *n.*, Aufrufen *n.*, Hervorrufen *n.*; Verursachen *n.*; 2) Achterklärung *f.*, Landesverweisung *f.*

Wywołaniec, -ńca, *pl.* **-ńcy,** *sm.* Geächtete(r) *m.*, Verwiesene(r) *m.*, Verbannte(r) *m.*

Wywołanka, -ki, *pl.* **-ki,** *sf.* Geächtete *f.*, Verwiesene *f.*

Wywoływacz, -a, *pl.* **-e,** *sm.* Ausrufer *m.*

Wywomitować, -tuję, -wałem, *va. perf.* auswerfen, erbrechen.

Wywomitowanie, -nia, *sn.* Auswerfen *n.*, Erbrechen *n.*

Wywoskować, -kuję, -wałem, *va. perf.* auswichsen, bewichsen; — posadzkę den Fußboden wichsen, einlassen.

Wywoskowanie, -nia, *sn.* Auswichsen *n.*, Bewichsen *n.*

Wywozić, Wywożenie, siehe: Wywieźć, Wywiezienie.

Wywód, -odu, *pl.* **-ody,** *sm.* 1) Ausführung *f.*, Hinaus-, Herausführen *n.*; **-dy twoje są niesłuszne i nikogo nie przekonają** deine Ausführungen sind unrichtig und werden niemanden überzeugen; 2) Ableitung *f.*, Herleitung *f.*; — rodu Stammbaum *m.*; 3) Beweisführung *f.*, Beweis *m.*; — słowny mündliche Erklärung, Aussage *f.*; 4) (erster) Kirchengang *m.* einer Wöchnerin.

Wywóz, -ozu, *pl.* **-ozy,** *sm.* Ausfuhr *f.*, Abfahren *n.*, Export *m.*

Wywózka, -ki, *pl.* **-ki,** *sf.* Ausfuhr *f.*, Abfuhr *f.*; Stollenförderung *f.*

Wywracać, -cam, -całem, I. *va. imperf.*; **Wywrócić, -cę, -ciłem,** I. *va. perf.* 1) umwerfen, umstoßen, umstürzen; **taki jest niezgrabny, że gdzie tylko się ruszy, zawsze coś -wróci** er ist so ungeschickt, daß er, wohin er sich auch wendet, etw. umwirft; **wiatr drzewo -wrócił** der Wind warf den Baum um; — wszystko do góry nogami alles auf den Kopf stellen, das unterste zu oberst kehren; 2) umkehren, umdrehen, verkehren; — coś na bok etw. auf die Seite drehen; — czyje słowa jmnds Worte verdrehen; — wszystkie stosunki alle Verhältnisse umstürzen; 3) — oczami die Augen verdrehen; 4) — koziołki Purzelbäume schlagen; II. — się, *vr.* 1) umfallen; **-cił się na miejscu** er fiel auf der Stelle um; 2) sich umdrehen, umkehren.

Wywracanie, Wywrócenie, -nia, *sn.* Umdrehen *n.*, Umfallen *n.*, Umstoßen *n.*, Umwerfen *n.*, Umstürzen *n.*; Umsturz *m.*; — wszystkich stosunków der Umsturz aller Verhältnisse.

Wywrot, Wywrót, -otu, *pl.* **-oty,** *sm.* 1) Umwerfen *n.*, Umstürzen *n.*, Umsturz *m.*; 2) Umkehren *n.*, Umdrehen *n.*, Umgekehrte(s); ubrać coś na — etw. verkehrt anziehen; wszystko robić na — alles verkehrt anstellen; 3) Sturz *m.*, Karren *m.*, Sturzhunt *m.*, Schanzkarren *m.*, Wippwagen *m.*; 4) **-oty** *pl.* umgestürzte (frisch geackerte) Äcker.

Wywrotka, -ki, *pl.* **-ki,** *sf.* (Dichoptera) Doppelklappe *f.*

Wywrotność, -ści, *sing. tant. sf.* Verkehrtheit *f.*

Wywrotny, *adi.*; **Wywrotnie,** *adv.* leicht umzuwerfen, umstürzen, unbeständig, wackelig; labil; uneben; droga **-na** ein Weg, auf dem man leicht umwerfen kann.

Wywróżenie, -nia, *sn.* Phrophezeien *n.*, Weissagen *n.*; Weissagung *f.*

Wywróżyć, -żę, -żyłem, *va. perf.* prophezeien, weissagen, mit prophetischem Geist vorhersagen.

Wywrzeć, Wywrzenie, siehe: Wywierać, Wywarcie.

Wywrzedzieć, -dzieję, -działem, *vn. perf.* mit Schwären überschüttet werden.

Wywrzeszczeć, -czę, -czałem, *va. perf.* ausschreien; — się, *vr.* sich müde schreien.

Wywrzeszczenie, -nia, *sn.* Ausschreien *n.*

Wywyższać, -szam, -szałem, I. *va. imperf.*; **Wywyższyć, -szę, -szyłem,** I. *va. perf.* 1) erhöhen, erheben, höher machen, höher befördern; — mur die Mauer erhöhen; — kogo nad wszystkich jmndn über alle erheben; 2) lobpreisen; II. — się, *vr.* sich erhöhen, sich erheben; **ten który się -sza, poniżon będzie, a wszelki poniżający się -szon będzie** wer sich selbst erhöht, der wird erniedrigt, und wer sich selbst erniedrigt, wird erhöht werden.

Wywyższanie, Wywyższenie, -nia, *sn.* 1) Erhöhen *n.*, Erheben *n.*; — toku zewnętrznego w łukach Geleisüberhöhung *f.*, Erhöhung des äußeren Schienenstranges; 2) chemische Sublimation *f.*

Wywzajemniać się, -niam, -niałem, *vr. imperf.*; **Wywzajemnić się, -nię, -niłem,** *vr. perf.* vergelten, entgelten; Gleiches mit Gleichem bezahlen; — się miłością za miłość Liebe mit Liebe vergelten; — się dobrem za złe Böses mit Gutem vergelten.

Wywzajemnianie się, Wywzajemnienie się, -nia, *sn.* Vergelten *n.*, Vergeltung *f.*

Wyz, -a, *pl.* **-e,** *sm.* Hausenfisch *m.*, Stör *m.*

Wyzabijać, -jam, -jałem, *va. perf.* ausmorden.

Wyzabijanie, -nia, *sn.* Ausmorden *n.*

Wyzbierać, -ram, -rałem, *va. perf.* aussammeln, ausleſen, alles aufsammeln; — wszystkie grzyby alle Schwämme aufsammeln; — kamyki z drogi alle Steine vom Wege aufsammeln.

Wyzbieranie, -nia, *sn.* Aufleſen *n.*, Ausleſen *n.*, Aufsammeln *n.*

Wyzbroić, -ję, -iłem, *va. perf.* entwaffnen.

Wyzbrojenie, -nia, *sn.* Entwaffnen *n.*

Wyzbytkować się, -kuję, -wałem, *vr. perf.* genug geſchäkert und Torheiten getrieben haben.

Wyzdradzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Wyzdradzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* alle verraten; etw. durch Liſt, Verrat abſchwindeln.

Wyzdrowić, -wię, -wiłem, *va. perf.* geſund machen.

Wyzdrowieć, -wieję, -wiałem, *vn. perf.* geſund werden, geneſen.

Wyzdrowienie, -nia, *sn.* Geneſung *f.*

Wyzdrowiny, -win, *plur. tant. sn.* Rekonvaleszenz *f.*

Wyzdychać, -cham, -chałem, *vn. perf.* ausſterben, ausfrepieren.

Wyzdychanie, -nia, *sn.* Ausſterben *n.*, Ausfrepieren *n.*

Wyzew, -zwu, *pl.* -zwy, *sm.* Herausforderung *f.*

Wyziarnić, -nię, -niłem, *va. perf.* ausförnen.

Wyzierać, Wyzieranie, ſiehe: Wyjrzeć, Wyjrzenie.

Wyziew, -u, *pl.* -y, *sm.* Ausdünſtung *f.*, Dunſt *m.*; zgniłe, niezdrowe -wy faule, ungeſunde Ausdünſtungen; -y zapalne ſchlagende Wetter.

Wyziewać, -wam, -wałem, *va. imperf.*; **Wyzionąć**, -nę, -nąłem, *va. perf.* ausdünſten, ausatmen, aushauchen, ausſpeien, auswerfen; — niezdrowe mgły ungeſunde Nebel ausdünſten; — ogień Feuer ausſpeien; — ducha den Geiſt aushauchen.

Wyziewanie, -nia; **Wyzionięcie**, -cia, *sn.* Ausdünſten *n.*, Ausatmen *n.*, Aushauchen *n.*

Wyziewny, *adi.* Ausdünſtungs-.

Wyziębiać, -biam, -białem, *va. imperf.*; **Wyziębić**, -bię, -biłem, *va. perf.* ausfühlen, erkalten machen; nic dla niego w mem sercu czucia nie -bi nichts wird das Gefühl für ihn in meinem Herzen erkalten machen.

Wyziębianie, Wyziębienie, -nia, *sn.* Erkalten *n.*, Ausfühlen *n.*

Wyziębnąć, -nę, -nąłem, *vn. perf.* ganz kühl werden, ausfühlen.

Wyzimować, -muję, -wałem, *vn. perf.* aus-, überwintern.

Wyzimowanie, -nia, *sm.* Aus-, Überwintern *n.*

Wyzina, -ny, *pl.* -ny, *sm.* Hautenfleiſch *n.*

Wyzłacać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Wyzłocić**, -cę, -ciłem, *va. perf.* vergolden.

Wyzłacanie, Wyzłocenie, -nia, *sn.* Vergolden *n.*, Vergoldung *f.*

Wyznaczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Wyznaczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* 1) bezeichnen; anzeichnen; andeuten, vorſtellen; — monogramem chusteczki die Monogramme in die Taſchentücher einſticken; 2) beſtimmen, ausſetzen; — komuś zakres działania jmndm den Wirkungskreis beſtimmen; — komu pensyę miesięczną jmndm ein Monatsgehalt ausſetzen; — kogo na urząd jmndn zu einem Amte beſtimmen; 3) anberaumen, anſetzen; — komu termin jmndm die Friſt anberaumen.

Wyznaczanie, Wyznaczenie, -nia, *sn.* Bezeichnen *n.*, Andeuten *n.*, Vorſtellen *n.*; Beſtimmen *n.*, Ausſetzen *n.*; Anberaumen *n.*, Ausſetzen *n.*; — drogi Routenvorſchrift *f.*

Wyznać, -znaję, -znałem, *va. perf.*; **Wyznawać**, -znaję, -wałem, *va. imperf.* bekennen, geſtehen; — swoje błędy ſeine Fehler bekennen; oskarżony -znał wszystko der Angeklagte hat alles geſtanden; — komu miłość jmndm ſeine Liebe geſtehen; muszę — otwarcie, że jego zachowanie niepokoi mnie ich muß offen geſtehen, daß ſein Benehmen mich beunruhigt; — zasady swojej wiary die Grundſätze ſeines Glaubens bekennen; — religię katolicką ſich zum katholiſchen Glauben bekennen.

Wyznamionować, -nuję, -wałem, *va. perf.* durch Zeichen ausdrücken, andeuten.

Wyznanie, Wyznawanie, -nia, *sn.* Bekennen *n.*, Geſtehen *n.*; Bekenntnis *n.*, Geſtändnis *n.*; — (wiary) Glaubensbekenntnis *n.*, Konfeſſion *f.*, Glaube *m.*; -nia mojżeszowego moſaiſchen Glaubens; uczynił mi —, które jednak zataić muszę er hat mir ein Geſtändnis gemacht, das ich aber für mich behalten muß.

Wyznawca, -cy, *pl.* -cy, *sf.* Bekenner *m.*

Wyzobać, -bię, -bałem, *va. perf.* ausſchnäbeln, mit dem Schnabel herausfreſſen.

Wyzolić, -lę, -liłem, *va. perf.* auslaugen, in der Lauge ſieden.

Wyzucie, Wyzuwanie, -nia, *sn.* 1) Ausziehen *n.* der Schuhe oder Stiefel; 2) Berauben *n.*; — z czego Mangel *m.* an etw.; — wozu Ausbinden *n.* eines Wagens.

Wyzuć, -ję, -łem, I. *va. imperf.*; **Wyzuwać**, -wam, -wałem, I. *va. perf.* 1) ausziehen; — buciki i pończochy Schuhe und Strümpfe ablegen; 2) berauben, entblößen; — kogoś z majątku jmndn des Vermögens berauben; -zuty z wszelkiego uczucia wstydu jedes Schamgefühles bar; II. — się, *vr.* ſich entblößen, ſich entledigen; — się z czego einer Sache entſagen; — się z nadziei die Hoffnung aufgeben.

Wyzwać, -wę, -wałem, *va. perf.*; **Wyzywać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* 1) fordern, herausfordern; — (na pojedynek) (zum Zweikampf) fordern; -wam cię uroczyście ich fordere dich feierlich auf; 2) ſchimpfen, heruntermachen; 3) — się, *vr.* einander beſchimpfen; herausfordern.

Wyzwalać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Wyzwolić**, -lę, -liłem, *va. perf.* 1) befreien; — kogo z niewoli jmndn aus der Gefangenſchaft befreien; — kogo z więzów jmndn aus den Banden befreien; 2) freilaſſen, freiſprechen; — niewolnika einem Sklaven die Freiheit ſchenken; — terminatora (na czeladnika) einen Lehrling frei-

ſprechen; 3) — linkę das hängen gebliebene Treckſeil loslaſſen.

Wyzwalanie, Wyzwolenie, -nia, *sn.* Freilaſſen *n.*, Freiſprechen *n.*, Freiſprechung *f.*, Befreien *n*; Befreiung *f.*

Wyzwanie, Wyzywanie, -nia, *sn.* 1) Herausforderung *f.*, Forderung *f.*, Herausfordern *n.*, Fordern *n.*; 2) Beſchimpfen *n.*, Heruntermachen *n.*

Wyzwoleniec, -ńca, *pl.* -ńcy, *sm.* freigeſprochener, freigelaſſener Sklave, Freigelaſſene(r) *m.*, Freigeſprochene(r) *m.*

Wyzwolenka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* freigelaſſene Sklavin, Freigelaſſene *f.*

Wyzwoliciel, -a, *pl.* -e; **Wyzwalacz**, -a, *pl.* -e, *sm.* Befreier *m.*, Freilaſſer *m.*, Freiſprecher *m.*

Wyzwoliny, -lin, *pluv. tant. sn.*, Befreiung *f.*, Freilaſſung *f.*, Freiſprechung *f.*

Wyzwolony, *adi.* frei, freigelaſſen; -ne sztuki freie Künſte.

Wyzysk, -u, *pl.* -i, *sm.* Ausbeuterei *f.*, Ausnützen *n.*; Ausbeutung *f.*, Ausnützung *f.*

Wyzyskać, -kam, -kałem, *va. perf.*; **Wyzyskiwać**, -kuję, -wałem, *va. imperf.* ausnützen, ausbeuten; — czyją nieświadomość prawa ſich jmnds Rechtsunkenntnis zu nutze machen; umiał — sytuacyę er verſtand, die Lage auszunützen; — siły robocze die Arbeitskräfte ausbeuten.

Wyzyskanie, Wyzyskiwanie, -nia, *sn.* Ausnützen *n.*, Ausbeuten *n.*

Wyzyskiwacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Ausbeuter *m.*

Wyzywacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Herausforderer *m.*: Aufwiegler *m.*

Wyzywalny, *adi.* herausfordernd.

Wyż, -u, *pl.* -e, *sm.*; **Wyża**, -ży, *pl.* -że, *sf.* Höhe *f.*; Gipfel *m.*

Wyżalenie, Wyżalowanie, -nia, *sn.* Klagen *n.*, Bejammern *n.*

Wyżalić, -lę, -liłem; **Wyżałować**, -luję, -wałem, *va. perf.* bejammern, bedauern; — się, *vr.* ſich ausjammern.

Wyżar, -u, *pl.* -y, *sm.* durch Erdbrand ausgebrannte ſumpfige Stelle im Walde, an der ſich Waſſer ſammelt.

Wyżarzenie, -nia, *sn.* Ausglühen *n.*, Ausbrennen *n.*

Wyżarzyć, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* ausglühen, ausbrennen.

Wyżąć, -żmę, -żąłem, *va. perf.*; **Wyżymać**, -mam, -małem, *va. imperf.* auswinden, ausdrücken, auspreſſen; ausfeltern.

Wyżąć, -żnę, -żąłem, *va. perf.*; **Wyżynać**, -nam, -nałem, *va. imperf.* ausmähen.

Wyżądlenie, -nia, *sn.*, Entſtacheln *n.*, Entfernung *f.* des Stachels.

Wyżądlić, -dlę, -dliłem, *va. perf.* entſtacheln, des Stachels berauben; entkräften; — się, *vr.* ſein Gift verſpritzen.

Wyżebrać, -bram, -brałem; **Wyżebrzeć**, -brzę, brzałem, *va. perf.* erbetteln, bettelnd erflehen.

Wyżebranie, Wyżebrzenie, -nia, *sn.* Erbetteln *n.*

Wyżedz, -gę, -głem; **Wyżegnąć**, -gnę, -gnąłem, *va. perf.*; **Wyżegać**, -gam, -gałem, *va. imperf.* ausbrennen.

Wyżeganie, -nia, *sn.* Ausbrennen *n.*

Wyżeglować, -luję, -wałem, *va. perf.* aus-, abſegeln.

Wyżeglowanie, -nia, *sn.* Aus-, Abſegeln *n.*

Wyżej, *adv. comp.* von Wysoko höher, weiter oben.

Wyżeł, -żła, *pl.* -żły, *sm.*; *dim.* **Wyżełek**, -łka, *pl.* -łki, *sm.* Spürhund *m.*, Such-, Hühner-, Vorſtehhund *m.*

Wyżeracz, -a, *pl.* -e, *sm.* Ausfreſſer *m.*, unnützer Brotfreſſer; Schlemmer *m.*, Schmarotzer *m.*

Wyżerać, -ram, -rałem, *va. impert.*; **Wyżreć**, -żrę, -żarłem, *va. perf.* ausfreſſen, wegfreſſen; — się, *vr.* ſchlemmen; ein Paraſitendaſein führen.

Wyżeranie, -nia; **Wyżarcie**, -cia, *sn.* Ausfreſſen *n.*, Wegfreſſen *n.*; — się, Schlemmen *n.*, Schmarotzen *n.*

Wyżerka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Schmarotzen *n.*, Völlerei *f.*, Freſſerei *f.*; chodzić na -ki ſchmarotzen gehen.

Wyżęcie, -cia; **Wyżynanie**, -nia, *sn.* Aus-, Wegmähen *n.*

Wyżgać, -gam, -gałem, *va. perf.* herausſtechen, herausjagen.

Wyżlę, -cia, *pl.* -ta; **Wyżlątko**, -ka, *pl.* -ka, *sm.* Junge(s) *n.* eines Spürhundes.

Wyżli, *adi.* Vorſtehhunds-.

Wyżlica, -cy, *pl.* -ce, *sf.*; *dim.* **Wyżliczka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Vorſtehhündin *f.*, Spürhündin *f.*

Wyżlin, -u, *pl.* -y, *sm.* (Antirrhinum) Löwenmaul *n.*, Leinkraut *n.*

Wyżlina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* 1) ausgefleiſchte Schnauze eines Tieres; 2) Hundekopf *m.*

Wyżłabiacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Grund-, Fugen-, Nuthobel *m.*

Wyżłabiak, -a, *pl.* -i, *sm.* Ausreiber *m.*, Reibahle *f.*

Wyżłobiać, -biam, -białem, *va. imperf.*; **Wyżłobić**, -bię, -biłem, *va. perf.* aushöhlen.

Wyżłobianie, Wyżłobienie, -nia, *sn.* Aushöhlen *n.*; Aushöhlung *f.*

Wyżłopać, -pię, -pałem, *va. perf.* ausſchlampern, ausſaufen, auflecken (wie ein Hund).

Wyżłopanie, -nia, *sn.* Ausſchlampern *n.*, Ausſaufen *n.*

Wyżni, -nia, -nie, *adi.* ober-, Ober-.

Wyżnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Oberteil *m.* des Stromes, (Strom-) Oberlauf *m.*

Wyżnik, -a, *sm.* Ober *m.* (im Kartenſpiel).

Wyżółcenie, -nia, *sn.* Gelbmachen *n.*, Gelbfärben.

Wyżółcić, -cę, -ciłem, *va. perf.* ganz gelb machen, gelb färben.

Wyżółcieć, -cieję, -ciałem; **Wyżółknąć**, -knę, -knąłem, *vn. perf.* gelb werden, vergilben.

Wyżółknięcie, -cia, *sn.* Gelbwerden *n.*, Vergilben *n.*

Wyżpin, -u, *sing. tant.* (Cucubalus) klimmender Behen.

Wyższość, -ści, *pl.* -ści, *sf.* Überlegenheit *f.*, Übergewicht *n.*, Höhere(s) *n.*, Vorrang *m.*, Oberhand *f.*; — umysłowa geiſtige Überlegenheit; — miejsca die höhere Lage eines Ortes; mieć — nad kimś jmndm überlegen ſein.

Wyższy, *adj. comp.* von Wysoki höher.

Wyżucie, -cia; **Wyżuwanie**, -nia, *sn.* Auskauen *n.*

Wyżuć, -żuję, -żułem, *va. perf.*; **Wyżuwać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* auskauen, kauend ausſaugen.

Wyżwirować, -ruję, -wałem, *va. perf.* chauſſieren, mit Kies (Schotter) auswerfen, bedecken, beſchottern.

Wyżwirowanie, -nia, *sn.* Chauſſieren *n.*, Chauſſierung *f.*, Auswerfen *n.* mit Kies, Beſchottern *n.*

Wyżyca, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Terminalia (Pflanze).

Wyżycie, -cia; **Wyżywanie**, -nia, *sn.* 1) Verbrauchen *n.*, Auskoſten *n.*; 2) Ausleben *n.*, Durchleben *n.*

Wyżyć, -ję, -łem, I. *va. perf.*; **Wyżywać**, -wam, -wałem, I. *va. imperf.* 1) verbrauchen, auskoſten; — tabakę den Tabak ausſchnupfen; 2) zubringen, durchleben, erleben, erdulden, zubringen, ausſtehen; wiele nieszczęść — viel Unglück erdulden; II. *vn.* auskommen, ſein Auskommen haben, ausreichen; z tego — nie mogę ich kann damit nicht auskommen.

Wyżygin, -u, *pl.* -y, *sm.* (Anagyris) Stink-, Steinbohnenbaum *m.*

Wyżyłować, -łuję, -wałem, *va. perf.* ausädern, ausrippen; — kogo jmndm den letzten Blutstropfen abzapfen, jmndn bis aufs Blut ausſaugen.

Wyżyłowanie, -nia, *sn.* Ausädern *n.*, Ausrippen *n.*

Wyżyna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Hochebene *f.*; Höhe *f.*, Anhöhe *f.*

Wyżynki, -nek, *plur. tant. sn.* Schnitterfeſt *n.*, Erntefeſt *n.*

Wyżywiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Wyżywić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* ernähren, erhalten, unterhalten; — się, *vr.* ſein Auskommen finden.

Wyżywianie, **Wyżywienie**, -nia, *sn.* Ernähren *n.*, Unterhalt *m.*

Wyżywiciel, -a, *pl.* -e, *sm.* Ernährer *m.*

Wyżywicielka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Ernährerin *f.*

Wzacień, -nia, *pl.* -nie, *sm.* Sciophila (Inſektenart).

Wzad, *adv.* rückwärts, im Rücken, hinter ſich; nach rückwärts, hinterwärts; hintenüber.

Wzajem, Wzajemnie, *adv.* gegenſeitig, wechſelſeitig; kochajcie się -mnie liebt euch gegenſeitig; kochać i być — kochanym lieben und wieder geliebt werden; odwiedzać się — ſich gegenſeitig beſuchen; życzę ci wszystkiego dobrego! na —! ich wünſche dir alles Gute! Gleichfalls!

Wzajemnić się, -mnię, -mniłem, *vr. perf.* Gleiches mit Gleichem vergelten.

Wzajemność, -ści, *pl.* -ści, *sf.* Wechſelſeitigkeit *f.*, Gegenſeitigkeit *f.*; Erwiderung *f.*; to polega na -ści das beruht auf Gegenſeitigkeit; — przyjaźni gegenſeitige Freundſchaft; kochać bez -ści lieben ohne Gegenliebe.

Wzajemny, *adi.* gegenſeitig, wechſelſeitig, beiderſeitig, erwidernd.

Wzamian, *adv.* in Tauſch, anſtatt; im Tauſchwege.

Wzarań, *adv.* früh morgens.

Wzaspół, *adv.* miteinander, gemeinſchaftlich.

Wzbaczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Wzbaczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* wieder erinnern, ins Andenken rufen.

Wzbaczanie, Wzbaczenie, -nia, *sn.* Wiedererinnern *n.*

Wzbicie, -cia; **Wzbijanie**, -nia, *sn.* Hinaufſchlagen *n.*, Hinaufheben *n.*; — się Emporſchwingen *n.*, Hochflug *m.*; -się myśli Höhenflug der Gedanken.

Wzbić, -ję, -łem, I. *va. perf.*; **Wzbijać**, -jam, -jałem, I. *va. imperf.* hinaufſchlagen, in die Höhe heben; — kogo w dumę jmndn ſtolz machen; II. — się, *vr.* 1) ſich emporheben, emporfliegen, ſich emporſchwingen; orzeł wzbił się pod chmury der Adler flog zu den Wolken empor; na sztucznych skrzydłach wzbił się nad obłoki auf künſtlichen Flügeln ſchwang er ſich über die Wolken empor; przez swoje zasługi wzbił się do najwyższych godności durch ſeine Verdienſte ſchwang er ſich zu den höchſten Würden empor; 2) aufſchießen, emporſchießen.

Wzbiedz, -gę, -głem, *vn. perf.*; **Wzbiegać**, -gam, -gałem, *vn. imperf.* hinauflaufen, in die Höhe laufen.

Wzbieganie, -nia; **Wzbiegnięcie**, -cia, *sn.*, Hinauflaufen *n.*

Wzbierać, Wzbieranie, ſiehe: Wezbrać, Wezbranie.

Wzbiesić, -szę, -siłem, *va. perf.* toll und raſend machen; -się, *vr.* toll, raſend werden.

Wzbiór, -oru, *pl.* -ory, *sm.* Waſſerflut *f.*, Wachſen *n.*, Steigen *n.* des Waſſers.

Wzbogacać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Wzbogacić**, -cę, -ciłem, *va. perf.* bereichern, reich, wohlhabend machen; — się, *vr.* ſich bereichern; miasto to -ciło się handlem i przemysłem dieſe Stadt hat ſich durch Handel und Induſtrie bereichert.

Wzbogacanie, Wzbogacenie, -nia, *sn.* Bereichern *n.*, Bereicherung *f.*

Wzbogacieć, -cieję, -ciałem, *vn. perf.* reich werden.

Wzbość, -dę, -dłem, *va. perf.* mit den Hörnern (in die Höhe) ſtoßen.

Wzbraniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Wzbronić**, -nię, -niłem, *va. perf.* verwehren, verbieten; wstęp obcym -niony Fremden iſt der Eintritt verboten; — się, *vr.* ſich weigern; — się coś zrobić ſich weigern, etw. zu tun; -niał się przyjąć pieniądze

er weigerte sich Geld anzunehmen.

Wzbranianie, Wzbronienie, -nia, *sn.* Verbieten *n.*, Verwehren *n.*; —sie Weigern *n.*, Weigerung *f.*

Wzbudować, -duję, -wałem, *va. perf.* in die Höhe bauen; aufbauen, aufrichten.

Wzbudzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Wzbudzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* erwecken, erregen; aufregen, entfachen; postępek ten tylko w każdym wstręt — musi dieſe Tat muß in jedermann nur Widerwillen erregen; — w kim zazdrość bei jmndm Eiferſucht erwecken; -dziło to ogólną wesołość das erregte allgemeine Heiterkeit; — w kimś chęć do czegoś bei jmndm Luſt zu etw. erregen; -dził we mnie miłość ojczyzny er erweckte in mir die Vaterlandsliebe; to -dza we mnie bojaźń das flößt mir Furcht ein.

Wzbudzanie, Wzbudzenie, -nia, *sn.* Erwecken *n.*, Erregen *n.*, Aufregen *n.*, Entfachen *n.*; — prądu Induktion *f.* (eines Stromes); — się Erwachen.

Wzbujać się, -jam, -jałem, *vr. perf.* ſich üppig emporſchwingen, üppig gedeihen.

Wzburzać, -rzam, -rzałem, *va. imperf.*; **Wzburzyć**, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* aufregen, empören, in Aufregung, Empörung, Wallung bringen; — krew das Blut in Wallung bringen; -rzone morze bewegtes Meer; to -rzyło umysły das erregte die Gemüter; — wino den Wein in Gärung bringen; — się, *vr.* ſich aufregen, in Wallung, Gärung geraten.

Wzburzanie, Wzburzenie, -nia, *sn.* Empören *n.*, Aufregen *n.*, Wallung *f.*, Gärung *f.*, Aufregung *f.*, Aufruhr *m.*; — się Aufwallen *n.*, Erregen *n.*, Empören *n.*

Wzdać, -ję, -łem, *va. perf.*; **Wzdawać**, -ję, -wałem, *va. imperf.* einen anderen übertragen, übergeben; — chwałę Lob zollen; — kogo jmndn in contumaciam verurteilen.

Wzdanie, Wzdawanie, -nia, *sn.* Kontumazierung *f.*

Wzdąć, -dmę, -dąłem, *va. perf.*; **Wzdymać**, -mam, -małem, *va. imperf.* aufblähen, aufblaſen, aufſchwellen; — policzki die Backen aufblaſen; — brzuch den Bauch aufblähen; — żagle die Segel ſchwellen; — się, *vr.* ſich aufblähen, ſich aufblaſen; anſchwellen.

Wzdejmować, -muję, -wałem, *va. imperf.*; **Wzdjąć**, -dejmę, -jąłem, *va. perf.* in die Höhe heben, abheben, wegheben; — kogo einen im Innerſten ergreifen, durchdringen.

Wzdejmowanie, -nia; **Wzdjęcie**, -cia, *sn.* Ab-, Wegheben *n.*

Wzdęcie, -cia; **Wzdymanie**, -nia, *sn.* 1) Blähen *n.*, Anſchwellen *n.*, Anblaſen *n.*, Blähung *f.*; 2) Blaſe *f.* im Guß.

Wzdętek, -tka, *pl.* -tki, *sm.* Mietyris (Krabbenuntergattung).

Wzdętka, -tki, *pl.* -tki, *sf.* 1) Cyrtus (Inſektenart); 2) Nicandra (Pflanzenart).

Wzdętość, -ści, *sing. tant. sf.* Aufgeblaſenheit *n.*; Aufgeblähte(s) *n.*

Wzdłuż, *adv.* längs, der Länge nach; ma trzy metry — a dwa wszerz es hat drei Meter in der Länge und zwei in der Breite.

Wzdłużać, -żam, -żałem, *va. imperf.*; **Wzdłużyć**, -żę, -żyłem, *va. perf.* verlängern.

Wzdragać się, -gam, -gałem, *vr. imperf.* ſich weigern, nicht daran wollen.

Wzdraganie się, -nia, *sn.* Weigern *n.*; Verweigerung *f.*

Wzdrapać, -pię, -pałem, *va. perf.*; **Wzdrapywać**, -puję, -wałem, *va. imperf.* auf-, wundkratzen; — się, *vr.* in die Höhe hinaufklettern.

Wzdrapanie, Wzdrapywanie, -nia, *sn.* Auf-, Wundkratzen *n.*; — się Hinaufklettern *n.*

Wzdrażać, -żam, -żałem, *va. imperf.*; **Wzdrożyć**, -żę, -żyłem, *va. perf.* verteuern, den Preis erhöhen.

Wzdrażanie, Wzdrożenie, -nia, *sn.* Verteuern *n.*, Verteuerung *f.*

Wzdręg, -a, *pl.* -i, *sm.*; **Wzdręka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Rotauge *n.*, Plötze *f.*

Wzdrobić, -bię, -biłem, *va. perf.* zer-, einbröckeln.

Wzdryg, -u, *pl.* -i, *sm.* Schauder *m.*

Wzdrygać się, -gam, -gałem, *vr. imperf.*; **Wzdrygnąć się**, -gnę, -gnąłem, *vr. perf.* ſchaudern, zurückbeben, zurückſchrecken; — się na samą myśl o czemś bei dem bloßen Gedanken an etw. ſchaudern; nie -gnie się przed żadną zbrodnią er ſchreckt vor keinem Verbrechen zurück.

Wzdryganie, -nia; Wzdrygnięcie, -cia, *sn.* Schaudern *n.*, Zurückbeben *n.*, Zurückſchrecken *n.*

Wzdrzemać się, -mię, -małem, *vr. perf.* einſchlummern, in Schlummer geraten.

Wzdychać, Wzdychanie, ſiehe: Westchnąć, Westchnienie.

Wzdzierać, ſiehe: Wezdrzeć.

Wzdziać, Wzdziewać, = Wdziać, Wdziewać.

Wzdzierzeć, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* zurückhalten.

Wzdźwigać, -gam, -gałem, *va. imperf.*; **Wzdźwignąć**, -gnę, -gnąłem, *va. perf.* in die Höhe heben, aufheben; -się, *vr.* 1) ſich emporheben; 2) ſich durch Heben einer Laſt wehe tun, einen Leibesſchaden zuziehen.

Wzdźwiganie, -nia; **Wzdźwignięcie**, -cia, *sn.* Aufheben *n.*, Hinaufheben *n.*

Wzejście, Wzejść, Wznijście, Wznijść, ſiehe: Wschodzenie, Wschodzić.

Wzemknąć, -knę, -knąłem, *va.* und *vn. perf.*; **Wzmykać**, -kam, -kałem, *va.* und *vn. imperf.* in die Höhe hinaufſchieben.

Wzemknięcie, -cia; **Wzmykanie**, -nia, *sn.* Hinaufschieben *n.* in die Höhe.

Wzerwać, -wę, -wałem, *va. perf.*; **Wzrywać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* aufreißen, in die Höhe zerren.

Wzgadać się, -dam, -dałem, *vr. perf.* über etw. ins Gespräch geraten.

Wzgarda, -dy, *pl.* -dy, *sf.* Verachtung *f.*; prędzej godzien litości aniżeli -dy er ist eher bedauerns- als verachtungswert; z głęboką -dą odrzucił ich poniżające warunki mit tiefer Verachtung wies er ihre erniedrigenden Bedingungen zurück; lepiej mi swojej -dy odczuć dać nie mógł besser konnte er mich seine Verachtung nicht fühlen lassen; — świata Weltverachtung.

Wzgardliwość, -ści, *sing. tant. sf.* Verächtlichkeit *f.*; verächtliche Behandlung.

Wzgardliwy, *adi.*; **Wzgardliwie**, *adv.* 1) verächtlich, verachtend; 2) verachtungswert; -szego zajęcia znaleźć sobie już nie mógł er konnte sich keine verachtungswürdigere Beschäftigung finden.

Wzgardzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Wzgardzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* verachten, mit Verachtung von sich stoßen, weisen, abweisen; sądzę, że i moim skromnym datkiem nie -dzisz ich glaube, du wirst auch meine bescheidene Gabe nicht zurückweisen; wszystkiem -dził alles wies er mit Verachtung zurück.

Wzgardzanie, **Wzgardzenie**, -nia, *sn.* Verachten *n.*, Verachtung *f.*

Wzgardziciel, -a, *pl.* -e, *sm.* Verächter *m.*

Wzgardzicielka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Verächterin *f.*

Wzgląd, względu, *pl.* względy, *sm.* 1) Rücksicht *f.*, Hinsicht *f.*, Beziehung *f.*, Betracht *m.*; mieć — na co Rücksicht auf etw. haben; pod każdym względem in jeder Hinsicht; przez — na ciebie milczałem o tej sprawie aus Rücksicht für dich schwieg ich über diese Angelegenheit; pod pewnym względem in gewisser Hinsicht; mieć wiele względów dla kogo viel Rücksicht auf jmnden nehmen; śmierć na nikogo względu nie ma der Tod nimmt auf niemanden Rücksicht; 2) względy *pl.* Gunst *f.*, Gewogenheit *f.*; starać się o czyje względy um jmnds Gunst werben; cieszy się względami panującego er erfreut sich der Gunst des Herrschers; pozyskać czyje względy jmnds Gunst erlangen.

Względać, -dam, -dałem, *vn. imperf.*; **Względnąć**, -dnę, -dnąłem, *vn. perf.* 1) aufschauen, aufblicken, hinsehen, ansehen; 2) Rücksicht nehmen, berücksichtigen.

Względem, *adv.* wegen, mit Rücksicht auf, rücksichtlich, in betreff; — czego był tutaj? weswegen war er hier?; pamiętasz, jak się — mnie znalazłeś? kannst du dich erinnern, wie du dich mir gegenüber benommen hast?

Względność, -ści, *sing. tant. sf.* 1) Rücksichtnahme *f.*, Berücksichtigung *f.*; 2) Relativität *f.*, Beziehung *f.*

Względny, *adi.*; **Względnie**, *adv.* 1) rücksichtsvoll; bądź cokolwiek -niejszy a mniej uprzykrzony sei ein wenig rücksichtsvoller und weniger aufdringlich; 2) rücksichtlich, verhältnismäßig, bezüglich, relativ; zaimek — beziehendes Fürwort, Relativpronomen *n.*, ciężkość -na relatives Gewicht.

Wzgniewać się, -wam, -wałem, *vr. perf.* aufgebracht werden vor Zorn, in Zorn geraten.

Wzgórek, -rka, -rki, *sm.* Anhöhe *f.*, Hügel *m.*, Erdhügel *m.*, — krzyżowy Kreuzbeinvorsprung *m.*

Wzgórkowatość, -ści, *sing. tant. sf.* hügeliges Terrain.

Wzgórkowaty, *adi.* hügelartig, hügelig.

Wzgórze, -rza, *pl.* -rza, *sn.* Höhe *f.*, Anhöhe *f.*; Hochland *n.*; Höhenrücken *m.*, Höhenzug *m.*

Wzgrzać, wzgrzeję, wzgrzałem, *va. perf.*; **Wzgrzewać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* aufwärmen, wärmend erhitzen.

Wzgrzebać, -bię, -bałem, *va. perf.*; **Wzgrzebywać**, -buję, -wałem, *va. imperf.* aufscharren, scharrend aufkratzen.

Wziąć, **Wziąść**, wezmę, wziąłem, *va. perf.*; **Brać**, biorę, brałem, *va. imperf.* nehmen; — go, ręce związać sznurem nehmt ihn, bindet ihm die Hände mit einer Schnur; wzięty beliebt, gesucht; — się, *vr.* an etw. herantreten, herangehen, sich an etw. heranwagen, sich (zu etw.) nehmen; nie wiem, jak się — do tego ich weiß nicht, wie ich mich dazu nehmen soll; siehe: Brać.

Wziątek, -tku, *pl.* -tki, *sm.* Genommene(s) *n.*, Einnahme *f.*; Gewinn *m.*, Beute *f.*

Wzierać, **Wzieranie** = Wglądać, Wglądanie.

Wzieradło, -dła, *pl.* -dła, *sn.*; **Wziernik**, -a, *pl.* -i, *sm.* ärztlicher Spiegel, Eingucker *m.*; — krtaniowy Laryngoskop *m.*, Luftröhrenspiegel *m.*

Wziewać, -wam, -wałem, *va. imperf.*; **Wzionąć**, -nę, -nąłem, *va. perf.* einatmen, einsaugen, saugend einziehen.

Wziewadło, -dła, *pl.* -dła, *sn.* Einatmungs-, Inhalationsapparat *m.*

Wziewanie, -nia; **Wzięcie**, -cia, *sn.* Einatmen *n.*, Einsaugen *n.*

Wziewiny, -win, *plur. tant. sn.* Inhalationsmittel *n.*

Wziewnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Inhalationshalle *f.*

Wziewnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Respirator *m.*, Einhaucher *m.*

Wzięcie, -cia, *sn.* Nehmen *n.*, Einnahme *f.*, Eroberung *f.*; — do niewoli Gefangennahme *f.*

Wzięty, -ści, *sing. tant. sf.* Beliebtheit *f.*, Ruf *m.*, Aufnahme *f.*; cieszy się powszechną -ścią er erfreut sich allgemeiner Beliebtheit.

Wzjazd, -u, *pl.* -y, *sm.* Auffahrt *f.*

Wzjątrzać, -trzam, -trzałem, *va. imperf.*; **Wzjątrzyć**, -trzę, -trzyłem, *va. perf.* erbittern, aufbringen.

Wzjechać, wzjadę, wzjechałem, *vn. perf.*; **Wzjeżdżać**, -dżam, -dżałem, *vn. imperf.* hinauffahren, in die Höhe fahren.

Wzjeżać, -żam, -żałem, *va. imperf.*; **Wzjeżyć**, -żę, -żyłem, *va. perf.* in die Höhe sträuben.

Wzlać, wzleję, wzlałem, *va. perf.*; **Wzlewać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* hinaufgießen, in die Höhe gießen, überströmen.

Wzlatać, -tam, -tałem; **Wzlatywać**, -tuję, -wałem, *vn. imperf.*; **Wzlecieć**, -cę, -ciałem, *vn. perf.* hinaufliegen, emporfliegen, sich hinaufschwingen; aufliegen, in die Höhe fliegen, aufflattern; — ku niebu gegen den Himmel aufschweben; — wysoko hoch hinaufliegen.

Wzlatywanie, Wzlecenie, -nia, *sn.* Hinaufliegen *n.*, Emporfliegen *n.*

Wzlot, -u, *pl.* -y, *sm.* Aufflug *m.*, Aufschwung *m.*

Wzławiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Wzłowić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* auf der Jagd aufstöbern.

Wzłotozmian, -u, *pl.* -y, *sm.* Merle *f.*

Wzłożyć, -żę, -żyłem, *va. perf.* hinauflegen, hinauftürmen.

Wzmacniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Wzmocnić**, -cnię, -cniłem, *va. perf.* stärken, kräftigen, verstärken, befestigen; po tej chorobie muszę odpocząć i — zdrowie nach dieser Krankheit muß ich (mich) ausruhen und meine Gesundheit stärken; — żołądek lekarstwami den Magen durch Arzneien kräftigen; — pamięć ćwiczeniami das Gedächtniß durch Übungen stärken; — mury miasta die Stadtmauern befestigen; — państwo das Reich befestigen; — załogę miasta die Besatzung der Stadt verstärken; — farbę die Farbe fixieren, besichtigen; — klamrami mit Krampen befestigen, ankrampen; — ogień przez oblewanie węgla wodą das Feuer mit Wasser besprengen, beleben; — ścianę eine Mauer fest machen, unterstützen; — się, *vr.* sich stärken, kräftigen, sich verstärken.

Wzmacnianie, Wzmocnienie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* 1) Stärkung *f.*, Kräftigung *f.*, Verstärkung *f.*, Befestigung *f.*; potrzebujesz -nia du bedarfst der Stärkung; — stoków, skosów, skarp Befestigung *f.* der Böschungen; — kołpaka Dampfbehälterstärkung; 2) Anschlag *m.*, Anhefter *m.*, Ankleber *m.*

Wzmagać, -gam, -gałem, *va. imperf.*; **Wzmódz**, wzmogę, wzmogłem, *va. perf.* kräftigen, helfen, stärken, aufrichten, aufhelfen; vergrößern, vermehren; rozprawa, jak nasz handel — i rozprzestrzenić eine Abhandlung über die Mittel zur Vergrößerung und Ausbreitung unseres Handels; wiatr -ga pożar der Wind facht den Brand an; liczne strumyki -gają tę rzekę zahlreiche Bäche verstärken diesen Fluß; widok jej -ga miłość w mem sercu ihr Anblick vergrößert die Liebe in meinem Herzen; — się, *vr.* wachsen, sich vergrößern, sich verstärken, größer, mächtiger werden; wiatr się -ga der Wind wird stärker, schwillt an, nimmt zu; niezadowolenie kraju -gało się die Unzufriedenheit im Lande wuchs; gorączka u chorego z każdym dniem się -ga das Fieber bei dem Kranken steigt mit jedem Tag; bole się -gają die Schmerzen nehmen zu; na wieść o tem wzmógł się tylko gniew jego bei dieser Nachricht wurde sein Zorn nur noch größer.

Wzmaganie, Wzmożenie się, -nia, *sn.* Wachsen *n.*, Stärken *n.*, Vergrößerung *f.*, Vermehrung *f.*

Wzmącenie, -nia, *sn.* Aufrühren *n.* des Bodensatzes; Trüben *n*, Trübung *f.*

Wzmącić, -cę, -ciłem, *va. perf.* den Satz aufrühren; trüben.

Wzmianka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Erwähnung *f.*; całkiem pobieżnie uczynił o tem -kę ganz flüchtig tat er davon Erwähnung.

Wzmiankować, -kuję, -wałem, *va. perf.* erwähnen, Erwähnung tun.

Wzmiatać, -tam, -tałem, *va. imperf.*; **Wzmieść**, wzmiotę, wzmiotłem, *va. perf.* hinaufkehren, in die Höhe kehren, kehrend aufwirbeln.

Wzmiatanie, Wzmiecenie, -nia, *sn.* Hinaufkehren *n.*, Emporwirbeln *n.*

Wzmierzić, -rzę, -rziłem, *va. perf.* verekeln.

Wzmierznąć, -rznę, -rzniłem, *vn. perf.* sehr ekelhaft, abscheulich werden.

Wzmieszać, -szam, -szałem, *va. perf.* aufmischen, aufrühren.

Wzmotać, -tam, -tałem, *va. perf.* in die Höhe hinaufhaspeln, hinaufheben.

Wznak, *adv.* rücklings, auf dem Rücken; upadł na — er fiel rücklings, hintenüber.

Wznawiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Wznowić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* erneuern, wiederherstellen, wiederaufbringen; — dawne zwyczaje alte Sitten neu einführen; — dawne związki przyjaźni alte Freundschaftsbande erneuern; — sztukę ein Stück neu aufführen.

Wznawianie, Wznowienie, -nia, *sn.* Erneuern *n.*, Wiederaufbringen *n.*, Wiederherstellen *n.*; — sztuki Wiederaufführung *f.*

Wzniecać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Wzniecić**, -cę, -ciłem, *va. perf.* anfachen, anflammen, anregen, erwecken; — ogień ein Feuer anflammen; — wojnę domową den Bürgerkrieg anfachen; — niesnaski Streit erregen.

Wzniecanie, Wzniecenie, -nia, *sn.* Entflammen *n.*, Entfachen *n.*, Erregen *n.*

Wzniesienie, Wznoszenie, -nia, *sn.* Heben *n.*, Emporheben *n.*, Errichten *n.*, Erhöhen *n.*; Erhöhung *f.*

Wznieść, wzniosę, wzniosłem, I. *va. perf.*; **Wznosić,** -szę, -siłem, I. *va. imperf.* 1) heben, emporheben, erhöhen; — oczy ku niebu die Augen zum Himmel heben; -sione w górę ręce die emporgehobenen Hände; — myśli do Boga die Gedanken zu Gott erheben; — kogo do swego poziomu jmndn zu seinem Niveau erheben; 2) errichten, aufrichten; wzniósł zamki, budował miasta er errichtete Burgen, baute Städte; — pomnik ein Monument errichten, setzen; II. — się, *vr.* sich emporheben, sich erheben, sich aufschwingen; emporragen; emporkommen, aufblühen; ich zamek -sił się nad brzegiem jeziora ihr Schloß ragte am Seeufer empor; ptak wzniósł się wysoko pod niebo der Vogel erhob sich hoch gegen Himmel; — się nad siebie samego sich über sich selbst erheben; na skrzydłach wyobraźni wzniósł się nad obłoki auf Flügeln der Phantasie erhob er sich bis über die Wolken; rtęć wznosi się w barometrze das Queckſilber steigt im Barometer.

Wznikać, -kam, -kałem, *vn. imperf.*; **Wzniknąć,** -nę, -nąłem, *vn. perf.* 1) emporkeimen, emporwachsen, wachsen; 2) ausgehen.

Wzniosłopysk, -a, *pl.* -i, *sm.* Klaffſchnabel *m.*

Wzniosłość, -ści, *sing. tant. sf.* Erhabene(s) *n.*, Erhabenheit *f*; Anhöhe *f.*

Wzniosły, *adi.*; **Wzniośle,** *adv.* erhaben, hochtragend; — pogląd na świat eine erhabene Weltanſchauung; to myśl -sła, lecz nie dająca się przeprowadzić das iſt ein erhabener Gedanke, der ſich aber nicht durchführen läßt.

Wzniż, *adv.* unterhalb.

Wzorać, -ram, -rałem, *va. perf.*; **Wzorywać,** -ruję, -wałem, *va. imperf.* aufackern.

Wzoranie, Wzorywanie, -nia, *sn.* Aufackern *n.*

Wzorek, -rku, *pl.* -rki, *sm.* 1) *dim.* von Wzór; -rki wybierać kritiſieren, ſplitterrichten, haarſpalten; 2) Handarbeitsmuſter *n.*

Wzorować, -ruję, -wałem, *va. perf.* nachahmen, nach Vorbildern, Muſtern arbeiten; — się, *vr.* na czem etwas zum Muſter nehmen; einem Vorbilde nacheifern.

Wzorowanie, -nia, *sn.* Nachahmen *n.*

Wzorowy, *adi.*; **Wzorowo,** *adv.* muſterhaft, Muſter-; jego -we zachowanie się ſein muſterhaftes Benehmen; -wo zachowywać się ſich muſterhaft betragen; -we gospodarstwo Muſterwirtſchaft *f.*

Wzorzec, -rca, *pl.* -rce, *sm.* Muſter *n.*, Deſſin *n.*, Zeichnung *f.*; Vorlage *f.*, Vorbild *n.*

Wzorzyć, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* mit Muſtern auszieren, muſtern, ſchmücken, bunt machen, verſchönern.

Wzorzysty, *adi.*; **Wzorzyście,** *adv.* bunt, gemuſtert, geblümt.

Wzór, wzoru, *pl.* wzory, *sm.*; *dim.* **Wzorek,** -rka, *pl.* -rki, *sm.* 1) Muſter *n.*, Modell *n.*; — pisania Schreibvorlage *f.*; — budowy kościoła Kirchenbauplan *m.*; poddać komu — jmndm ein Muſter angeben; pracować według wzoru nach einem Muſter arbeiten; ten dywan ma piękny — dieſer Teppich hat ein ſchönes Muſter; 2) Muſter *n.*, Beiſpiel *n.*, Vorbild *n.*; powinien wszystkim za — stać er ſollte allen als (zum) Vorbild dienen; była wzorem skromności ſie war ein Muſter der Beſcheidenheit; na — swoich poprzedników nach dem Beiſpiele ſeiner Vorgänger; za — brać kogo ſich jmndn zum Vorbild nehmen; 3) Formel *f.*

Wzrastać, -stam, -stałem, *vn. imperf.*; **Wzrosnąć, Wzrość,** -osnę, -osłem, *vn. perf.* heranwachſen, aufwachſen, großwachſen, zunehmen, ſich vergrößern; dzieciństwo nie dozwala rozumowi -stać die Kindlichkeit läßt den Verſtand ſich nicht entwickeln; stąd -sła tylko ich nienawiść dadurch vergrößerte ſich nur ihr Haß; sława jego z każdym dniem -sta ſein Ruhm wird mit jedem Tage größer; postęp -stający ſteigende Progreſſion.

Wzrastanie, -nia; **Wzrośnięcie,** -cia, *sn.* Wachſen *n.*, Emporwachſen *n.*, Zunehmen *n.*

Wzraz, -u, *pl.* -y, *sm.*; 1) Ab-, Zurückprallen *n.*; 2) Geſtalt *f.*, Form *f.*; na — ähnlich.

Wzrażać, -żam, -żałem, *va. imperf.*; **Wzrazić,** -żę, -ziłem, *va. perf.* 1) zurückprallen machen; ab-, zurückſchlagen; 2) ab-, zurückhalten, hemmen.

Wzrażanie, Wzrażenie, -nia, *sn.* Zurückprellen *n.*, Zurückſchlagen *n.*; Zurückhalten *n.*, Hemmen *n.*

Wzrąb, wzrębu, *pl.* wzręby, *sm.* Kutſchkaſten *m.*

Wzrok, -u, *sing. tant. sm.* 1) Geſicht *n.*, Sehkraft *f.*, Auge *n.*; dobry — gute Sehkraft *f.*, gutes Auge; krótki — Kurzſichtigkeit *f.*; bystry — ſcharfes Auge; — stracić die Sehkraft verlieren; — opuścić ku ziemi die Augen zu Boden ſenken; 2) Blick *m.*; — w czem utopić den Blick auf etw. heften; rzucić na kogo surowy — jmndm einen ſtrengen Blick zuwerfen; na — dem Blicke, dem Scheine nach.

Wzrokowy, *adi.* Blick-, Augen-,

Wzrost, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Wuchs *m.*; człowiek o pięknym -ście ein ſchön gewachſener Menſch; człowiek średniego -stu ein mittelgroßer Menſch; 2) Zuwachs *m.*; Aufblühen *n.*, Emporkommen *n.*; Vergrößerung *f.*, Zunahme *f.*; nagły — tego miasta das plötzliche Aufblühen dieſer Stadt; — nauk Aufblühen

der Wiſſenſchaften; — potęgi Machtzuwachs.

Wzruszać, -szam, -szałem, I. *va. imperf.*; **Wzruszyć**, -szę, -szyłem, I. *va. perf.* 1) aufrühren, aufſchütteln, auflockern; — ziemię w koło drzewa die Erde rund um den Baum lockern; — pierze w pościeli die Federn in den Betten aufſchütteln; 2) erſchüttern; — posady państwa die Grundlagen des Reiches erzittern machen; trzęsienie ziemi -szyło całą okolicę das Erdbeben erſchütterte die ganze Gegend; 3) anregen, in Aufregung bringen, aufrühren; — wymioty Erbrechen erregen, herbeiführen; — żołądek den Magen rühren; 4) aufſtöbern, aufjagen; — ptaki die Vögel aufſtöbern; psy — szyły zająca z legowiska die Hunde jagten den Haſen aus ſeinem Verſtecke; 5) aufregen, aufwiegeln; — umysły die Gemüter aufregen; 6) rühren; — kogo aż do łez jmndn bis zu Tränen rühren; czyż płacz matki cię nie -rusza? rührt dich das Weinen der Mutter nicht?; II. — *vr.* 1) ſich erſchüttern, erzittern, ſich aufrühren, ſich regen; na głos jego -szyła się ziemia bei ſeiner Stimme erzitterte die Erde; żaden się listek nie -szy na drzewie kein Blättchen erzittert am Baume; -sza się ciecz i fermentuje es rührt ſich die Flüſſigkeit und gärt; 2) aufgeregt, gerührt werden; czyż się nie -szysz widokiem mojej nędzy? wirſt du dich durch den Anblick meines Elends nicht rühren laſſen?; -szyły się na tę przemowę i najbardziej zakamieniałe serca bei dieſer Anſprache wurden auch die verſteinertſten Herzen gerührt.

Wzruszanie, Wzruszenie, -nia, *sn.* 1) Rühren *n.*, Aufrühren *n.*, Lockern *n.*, Erſchüttern *n.*, Erzittern *n.*; 2) Rührung *f.*, Gemütsbewegung *f.*; — opanowało wszystkie umysły Rührung bemächtigte ſich aller Gemüter; tyle -szeń w dniu jednym zły odniosło skutek na jego zdrowie ſo viel Gemütsbewegungen an einem Tag übten eine ſchlechte Wirkung auf ſeine Geſundheit.

Wzruszyciel, -a, *pl.* -e, *sm.* Ruheſtörer *m.*

Wzruszycielka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Ruheſtörerin *f.*

Wzrycie, -cia, *sn.* Aufwühlen *n.*, Aufgraben *n.*

Wzryć, -ję, -łem, *va. perf.*; **Wzrywać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* aufwühlen, aufgraben.

Wzrzucać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Wzrzucić**, -cę, -ciłem, *va. perf.* in die Höhe werfen, aufwerfen; — się, *vr.* ſich emporbäumen, zucken.

Wzrzucanie, Wzrzucenie, -nia, *sn.* Aufwerfen *n.*

Wzucie, -cia; **Wzuwanie**, -nia, *sn.* Anziehen *n.*, Anlegen *n.* (des Schuhwerkes).

Wzuć, -ję, -łem, *va. perf.*; **Wzuwać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* (Schuhwerk) anziehen, anlegen.

Wzwalać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Wzwalić**, -lę, -liłem, *va. perf.* auf-, emporwälzen.

Wzwalanie, Wzwalenie, -nia, *sn.* Emporwälzen *n.*

Wzwarzać, -rzam, -rzałem, *va. imperf.*; **Wzwarzyć**, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* aufkochen, aufſieden.

Wzwarzanie, Wzwarzenie, -nia, *sn.* Aufkochen *n.*, Aufſieden *n.*

Wzwaśnić się, -nię, -niłem, *vr. perf.* zankend losgehen, losſtürmen.

Wzwiać, wzwieję, wzwiałem, *va. perf.*; **Wzwiewać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* auf-, emporwehen, emporblaſen.

Wzwiady, -dów, *plur. tant. sn.* Kundſchaft *f.*, Erkundigung *f.*; wyjść na — auf Kundſchaft ausziehen.

Wzwianie, Wzwiewanie, -nia, *sn.* Emporwehen *n.*, Emporblaſen *n.*

Wzwicie, -cia; **Wzwijanie**, -nia, *sn.* Hinaufwickeln *n.*, Hinaufwinden *n.*

Wzwić, -ję, -łem, *va. perf.*; **Wzwijać**, -jam, -jałem, *va. imperf.* in die Höhe wickeln, winden; -się, *vr.* emporklettern, emporklimmen (gleich einer Schlingpflanze); ſich emporwinden.

Wzwieść, wzwiodę, wzwiodłem, *va. perf.*; **Wzwodzić**, -dzę, -dziłem, *va. imperf.* in die Höhe aufziehen, hervorführen; wieder aufrichten.

Wzwodnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Aufrichtemuskel *m.*, Aufrichter *m.*

Wzwodny, *adi.* aufrichtend; — splot Aufrichtenerv *m.*

Wzwodzenie, Wzwiedzenie, -nia, *sn.* Hinaufziehen *n.*

Wzwód, wzwodu, *pl.* wzwody, *sm.* Zugbrücke *f.*

Wzwracać, Wzwrót = Powracać, Powrót.

Wzwyczajać, -jam, -jałem, *va. imperf.*; **Wzwyczaić**, -ję, -iłem, *va. perf.* angewöhnen, einüben, zur Gewohnheit machen; -się, *vr.* ſich eingewöhnen; eine Gewohnheit annehmen.

Wzwyczajanie, Wzwyczajenie, -nia, *sn.* Angewöhnen *n.*, Einüben *n.*

Wzwyż, *adv.* nach oben, hinauf; kolumna na 10 metrów — eine 10 Meter hohe Säule; über; — 20 marek über 20 Mark; gar zu ſehr.

Wzywać, Wzywanie, ſiehe: Wezwać, Wezwanie.

Wżdy, *conj.* gleichwohl, dennoch.

Wżegać, -gam, -gałem, *va. imperf.*; **Wżegnać**, -gnę, -gnałem, *va. perf.* einbrennen.

Wżeganie, -nia, **Wżegnięcie**, -cia, *sn.* Einbrennen *n.*

Wżerać, Wrzynać, ſiehe: Weżreć, Werznąć.

Y.

Y, y, *indecl.* dreiundzwanzigster Buchstabe und sechster Selbstlaut des polnischen Alphabets, derselbe kommt nie als Anfangsbuchstabe vor.

Z.

Z, z, *indecl.* vierundzwanzigster Buchstabe des polnischen Alphabets.

Z, ze, *praep.* mit dem zweiten, vierten und sechsten Fall; I. mit dem zweiten Fall: 1) aus, von (auf die Frage von wo, woher); wracają ze szkoły sie kehren aus der Schule zurück; idę — domu ich komme von zu Hause; Dniestr wypływa — Karpat der Dniestr entspringt in den Karpathen; — góry von oben; — wszystkich stron von allen Seiten; to mi — głowy wyjść nie chce das will mir nicht aus dem Kopfe; — okolic nadreńskich aus der Rheingegend; to już wyszło — mody das ist schon aus der Mode gekommen; wyłączyć kogo — towarzystwa jmndn aus der Gesellschaft ausschließen; drzwi zamykają się — wewnątrz die Tür schließt von innen; spaść — konia vom Pferde fallen; wyjąć — szuflady aus der Schublade nehmen; precz mi — oczu aus meinen Augen; — drogi aus dem Wege; 2) aus, von (auf die Frage wovon, woraus, aus wem); kapelusz ze słomy ein Hut von Stroh, Strohhut; porcelanę robi się — pewnego gatunku gliny Porzellan wird aus einer gewissen Gattung Ton hergestellt; wystawił sobie dom — cegieł er hat sich ein Haus von Ziegelsteinen aufgebaut; człowiek składa się — duszy i — ciała der Mensch besteht aus Leib und Seele; nie ma — czego żyć er hat nicht wovon zu leben; on żyje nie — zarobku, ale — żebractwa er lebt nicht vom Verdienste, sondern vom Bettel; znam cię — gruntu ich kenne dich von Grund aus; nie sądź o rzeczach — pozoru beurteile nicht die Dinge nach dem Scheine; odarto go ze skóry man hat ihm die Haut abgezogen; wielki — ciebie gorączka du bist ein großer Hitzkopf; liście opadają — drzew die Blätter fallen von den Bäumen; — różnych względów aus verschiedenen Rücksichten; rodem — Warszawy aus Warschau gebürtig; urodzony — księżniczki einer Fürstin entsprossen; — książąt Lubomirskich hrabina Potocka Gräfin Potocka, geborene Fürstin Lubomirska; Marya — Koziarskich oder — Koziarskich Marya Mianowska Marie Mianowska, geborene Koziarska; znam to — własnego doświadczenia ich kenne es aus eigener Erfahrung; — ciebie nigdy pociechy mieć nie będę ich werde an dir nie Freude erleben; — natury von Natur (aus); — przyzwyczajenia aus Gewohnheit; — urzędu von Amts wegen; umrzeć — głodu vor Hunger sterben; — łaski aus Gnade; — jakiego przedmiotu padłeś przy egzaminie? in welchem Gegenstande bist du bei der Prüfung durchgefallen?; przywiózłem ci to — podróży ich habe es dir von der Reise mitgebracht; II. mit dem vierten Fall: gegen, ungefähr, etwa, beiläufig; było ich — trzy tysiące es waren ihrer beiläufig dreitausend; daj mi ze dwie korony gib mir etwa zwei Kronen; uszedłem ze dwie mile ich habe gegen zwei Meilen zurückgelegt; III. mit dem sechsten Fall: 1) mit (auf die Frage mit wem? womit?); wyruszyli — żonami i dziećmi sie machten sich mit Frau und Kind auf den Weg; — czem przychodzisz? womit kommst du, was bringst du?; prowadzić — kim rozmowę mit jmndm ein Gespräch führen; toczyć — kim wojnę mit jmndm Krieg führen; czy wziąłeś — sobą rewolwer? hast du einen Revolver mitgenommen? nie mam — tobą nic wspólnego ich habe mit dir nichts gemein; ze skruchą muszę przyznać ich muß reumütig zugeben; przyszedł — rozkazem centralnego komitetu er kam mit einem Befehl des Zentralkomitees; — czasem się wszystko wyrówna mit der Zeit wird sich alles ausgleichen; — początkiem roku im, mit Anfang des Jahres; jedźcie — Bogiem reiset mit Gott; — Bogiem mit Gott; — panem Bogiem! geh in Gottes Namen! — pomocą boską mit Gottes Hilfe; — szybkością błyskawicy mit Blitzesschnelle; — chęcią mit Vergnügen; — czasem mit der Zeit; — nagła plötzlich; — blizka aus der Nähe; — nienacka unverhofft, unvermutet; IV. z mit anderen Präpositionen; — nad über; — pod unter; — za hinter; — pomiędzy aus der Mitte; wyleźć — za pieca hinter dem Ofen hervorkriechen; słońce świeci — za chmury die Sonne scheint hinter den Wolken hervor; przyszli — za Renu sie sind aus der Gegend hinter dem Rhein, den Rhein herüber gekommen; — pomiędzy tylu nie mógł wybrać żadnego unter so vielen konnte er keinen einzigen auswählen;

— za góry dał się słyszeć głos hinter dem Berge scholl eine Stimme hervor.

Za, *praep.* mit dem zweiten, vierten und sechsten Fall; I. mit dem zweiten Fall: während, unter, in, zur Zeit; — panowania króla Stanisława zur Zeit der Regierung des Königs Stanislaus; — życia mojej matki zu Lebzeiten meiner Mutter; — dnia untertags, bei Tage; — moich czasów zu meiner Zeit; — dawnych czasów in alten Zeiten; — mojej pamięci to się nie stało solange ich zurückdenken kann, ist es nicht geschehen; II. mit dem vierten Fall (auf die Frage wohin?) 1) hinter; — pas rękę włożył er steckte die Hand hinter den Gürtel; nie odważył się spojrzeć — siebie er traute sich nicht, hinter sich zu schauen; wyjść — drzwi hinausgehen; 2) wyjść — mąż heiraten; wydać córkę — kogo seine Tochter an jmndn verheiraten; mieć kogo — żonę jmndn zur Frau haben; 3) für; oni walczą — kraj, — wiarę, — swobodę sie kämpfen fürs Vaterland, für den Glauben, für die Freiheit; trzeba się modlić — żywych i umarłych man muß für die Lebenden sowie für die Toten beten; każdy — siebie odpowiada jeder ist für sich verantwortlich; wstydzę się — ciebie ich schäme mich für dich; — kogo mnie masz für wen hältst du mich; mieć kogo — durnia jmndn für einen Dummkopf halten; uważa się — piękną sie hält sich für schön; 4) bei, an; wziąć kogo — ucho jmndn beim, am Ohr nehmen; wziąć kogo — słowo jmndn beim Worte nehmen; trzymać kota — ogon die Katze beim Schwanze halten; prowadzić kogo — rękę jmndn bei der Hand führen; wodzić kogo — nos jmndn naśführen; wisieć — nogi an den Füßen hängen; 5) um; oko — oko Aug' um Auge; — darmo umsonst; III. mit dem sechsten Falle: 1) nach; jeden — drugim einer nach dem anderen; — mną, bracia mir nach, Brüder; zaledwie nogi włóczy — sobą er kann kaum seine Füße nachschleppen; dzień — dniem upływa ein Tag vergeht nach dem anderen; powtarzać coś — kim jmndm etwas nachsprechen; 2) für; proś — mną bitte für mich; wstawić się — kim für jmndn eintreten; nic — nim nie przemawia nichts spricht für ihn; nie jestem — tem ich bin nicht dafür; 3) auf, durch, mit, in; poszedłem — twoją radą ich bin deinem Rate gefolgt; — pomocą (mit dem 2. Fall) mittels, vermittels; — pomocą drabiny mittels einer Leiter; — jego protekcyą durch seine Protektion; — pańskiem pozwoleniem mit Ihrer Erlaubnis; — jednym razem mit einem Male; — jednym zamachem mit einem Schlage; 4) hinter (auf die Frage wo? — obwohl freilich der Deutsche im Gegensatz zum Polen zuweilen wohin? fragt); daleko — lasami, — górami weit hinter Wäldern, hinter Bergen; schował się — plecami matki er versteckte sich hinter den Rücken seiner Mutter; nie powinien był tego robić — moimi plecami er hätte es nicht hinter meinem Rücken tun sollen; VI. mit dem Fürwort co: co to — jeden was ist das für einer; co to — człowiek was ist das für ein Mensch; co to — przepych! ist das eine Pracht!; cóż ze mnie — głupiec! was bin ich für ein Narr!

Za, *adv.* zu, zu sehr; — dużo dobrego zu viel des Guten; —nadto go wyzyskujesz du nützest ihn zu viel aus; on już — stary do tego zajęcia er ist schon zu alt für diese Beschäftigung.

Zaabonować, -nuję, -wałem, *va. perf.* abonnieren, pränumerieren.

Zaadministrować, -truję, -wałem, *va. perf.* 1) in Verwaltung nehmen; 2) verabreichen.

Zaadministrowanie, -nia, *sn.* 1) Verwaltung *f.*; 2) Verabreichung *f.*

Zaaklimatyzować, -zuję, -wałem, *va. perf.* gewöhnen, akklimatisieren; — się, *vr.* sich eingewöhnen, sich einbürgern.

Zaalpejski, *adi.* hinter den Alpen liegend, transalpin.

Zaambarasować, -suję, -wałem, *va. perf.* in Verlegenheit bringen.

Zaambarasowanie, -nia, *sn.* Verlegenheit *f.*

Zaaresztować, -sztuję, -wałem, *va. perf.* verhaften; mit Beschlag belegen.

Zaaresztowanie, -nia, *sn.* Verhaften *n.*, Verhaftung *f.*; Beschlagnahme *f.*

Zaasekurować, -ruję, -wałem, *va. perf.* versichern, assekurieren.

Zaasekurowanie, -nia, *sn.* Versicherung *f.*, Assekuranz *f.*

Zaawansować, -suję, -wałem, I. *va. perf.* 1) vorschießen; 2) befördern; II. *vn. perf.* befördert werden, avancieren.

Zababrać, -bram, -brałem, *va. perf.* verschmieren, verunreinigen; bekritzeln.

Zababranie, -nia, *sn.* Verschmieren *n.*, Verunreinigen *n.*; Bekritzeln *n.*

Zabacz, -y, *pl.* -e, *sf.* Hirngespinst *n.*, Grille *f.*

Zabaczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Zabaczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* außer acht lassen, vergessen.

Zabaczanie, **Zabaczenie**, -nia, *sn.* Vergessen *n.*

Zabagniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Zabagnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* versumpfen; — sprawę eine Sache auf die lange Bank schieben.

Zabagnianie, **Zabagnienie**, -nia, *sn.* Versumpfen *n.*, Versumpfung *f.*; Aufschub *m.*

Zabajać, -jam, -jałem, *va. imperf.* zu fabeln, zu schwatzen anfangen; — czas die Zeit verschwatzen.

Zabajanie, -nia, *sn.* Verschwatzen *n.*

Zabałamucenie, -nia, *sn.* Beſchwindeln *n.*, Betören *n.*, Verwirrung *f.*

Zabałamucić, -cę, -ciłem, *va. perf.* beſchwindeln, betören, verwirren; — się, *vr.* ſich beſchwindeln, betören, verwickeln, verwirren laſſen.

Zabałkański, *adi.* hinter dem Balkan liegend, transbalkan.

Zabarwica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Farbenblindheit *f.*, Daltonismus *m.*

Zabarwić, -wię, -wiłem, *va. perf.* färben, Farbe verleihen; — się, *vr.* eine Färbung annehmen; — się mlecznie Milchfarbe annehmen.

Zabarwienie, -nia, *sn.* Färbung *f.*, Farbe *f.*; Schönfärberei *f.*

Zabarykadować, -duję, -wałem, *va. perf.* verbarrikadieren, verrammeln, verſperren.

Zabarykadowanie, -nia, *sn.* Verrammeln *n.*, Verſperren *n.*, Verbarrikadieren *n.*

Zabaryłować, -łuję, -wałem, *va. perf.* in Fäſſer einpacken.

Zabatogować, -guję, -wałem; **Zabatożyć**, -żę, -żyłem, *va. perf.* zu Tode prügeln, peitſchen.

Zabawa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* 1) Vergnügen *n.*, Zeitvertreib *m.*, Unterhaltung *f.*, Beluſtigung *f.*; — ta trwała cały tydzień dieſe Unterhaltung währte eine ganze Woche; służyć do -wy zum Zeitvertreib dienen; dla -wy der Beluſtigung wegen; — z tańcami Tanzunterhaltung *f.*, Tanzkränzchen *n.*; 2) Spiel *n.*; -wy dziecinne Kinderſpiele.

Zabawiać, -wiam, -wiałem, I. *va. imperf.*; **Zabawić**, -wię, -wiłem, I. *va. perf.* 1) unterhalten, ergötzen, kurzweilen, amüſieren, die Zeit vertreiben; 2) aufhalten, zurückhalten; II. *vn.* verweilen, bleiben; -wię za granicą ze trzy tygodnie ich werde im Auslande gegen drei Wochen bleiben; III. — się, *vr.* ſich unterhalten, amüſieren, ergötzen.

Zabawianie, Zabawienie, -nia, *sn.* Unterhalten *n.*, Amüſieren *n.*; Aufhalten *n.*, Zurückhalten *n.*; Verweilen *n.*, Bleiben *n.*

Zabawka, -ki, *pl.* -ki, *sf.*; *dim.* **Zabaweczka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Spielzeug *n.*; 2) *dim.* von Zabawa.

Zabawność, -ści, *sing. tant. sf.* Unterhaltende(s) *n.*, Ergötzlichkeit *f.*, Poſſierlichkeit *f.*

Zabawny, *adi.*; **Zabawnie**, *adv.* unterhaltend, ergötzlich, poſſierlich, komiſch, amüſant; wiesz, to -na historya weißt du, das iſt aber eine amüſante Geſchichte; to nie -wne, lecz smutne das iſt nicht komiſch, ſondern traurig.

Zabazgrać, -gram, -grałem, *va. perf.* bekritzeln.

Zabazgranie, -nia, *sn.* Bekritzeln *n.*

Zabąknąć, -knę, -kłem, *va. perf.* etw. brummen.

Zabeczeć, -czę, -czałem, *vn. perf.* 1) zu blöken anfangen; 2) in Weinen ausbrechen.

Zabezpieczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Zabezpieczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* verſichern, ſicherſtellen; -czyłem go na wypadek mej śmierci ich habe ihn auf den Fall meines Todes verſichert; muszę wprzód siebie — ich muß zuerſt mich ſelber ſicherſtellen; — się, *vr.* ſich verſichern, ſich ſicherſtellen, der Gefahr vorbeugen.

Zabezpieczanie, Zabezpieczenie, -nia, *sn.* Verſicherung *f.*, Sicherſtellung *f.*; — od pożaru Feuerverſicherung; — od wypadku Unfallverſicherung; — od włamania Einbruchsverſicherung; — dostawy na czas Lieferzeitverſicherung; — wartości Wertverſicherung; — większej wartości Mehrverſicherung.

Zabębnić, -nię, -niłem, *va. perf.* in die Trommel ſchlagen, zu trommeln anfangen, lostrommeln.

Zabiadać, -dam, -dałem, *va. perf.* zu wehklagen beginnen.

Zabicie, -cia; **Zabijanie**, -nia, *sn.* 1) Töten *n.*, Totſchlag *m.*; oskarżony o -cie własnego brata des Totſchlages an dem eigenen Bruder angeklagt; 2) Zuſchlagen *n.*, Hineinſchlagen *n.*

Zabić, -ję, -łem, I. *va. perf.*; **Zabijać**, -jam, -jałem, I. *va. imperf.* 1) töten, totſchlagen, erſchlagen; nie -jaj du ſollſt nicht töten; -to go, już nie żyje man hat ihn getötet, er lebt nicht mehr; ust nie otworzę, choćby mnie i — miano ich werde den Mund nicht öffnen, wenn man mich auch töten ſollte; — czas die Zeit totſchlagen; każde jego słowo mnie -ja jedes ſeiner Worte tötet mich; twoimi postępkami -jasz matkę i wpędzasz ją do grobu durch deine Taten tötеſt du deine Mutter und bringſt ſie ins Grab; taka praca mechaniczna -ja umysł ſolch eine mechaniſche Arbeit tötet den Geiſt; 2) — bydło das Vieh ſchlachten; 3) hinein-, zuſchlagen, vernageln, verkeilen; — skrzynię die Kiſte vernageln; — beczkę szpontem ein Faß zuſpunden; — koniowi za żywe das Pferd vernageln, ihm den Nagel durch den Huf in den Fuß treiben; — komu klin, ćwiek w głowę jmndm einen Nagel in den Kopf ſchlagen, jmndm einen Floh ins Ohr ſetzen; 4) einſchlagen; — jajem mleko Eier in die Milch einſchlagen; 5) ſchlagen (im Kartenſpiel); Stock-; 6) -ty eingefleiſcht; -ty Polak eingefleiſchter Pole; -ta pałka ein harter Kopf, ein ſchwer begreifender Menſch; II. — się, *vr.* ſich töten, den Tod finden.

Zabiedz, -biegę, -biegłem, *vn. perf.*; **Zabiegać**, -gam, -gałem, *vn. imperf.* 1) verrennen, entgegenlaufen, entgegenkommen; -biegli mu drogę ſie verrannten ihm den Weg, kamen ihn entgegen; zbrojnie

-biegł nieprzyjacielowi drogę gewaffnet lief er dem Feinde entgegen, verſperrte er dem Feinde den Weg; 2) weit laufen, weit vordringen; Tatarzy aż do Krakowa -biegli die Tataren drangen bis nach Krakau vor; 3) — o co ſich um etw. bemühen, nach etw. trachten; 4) — czemu einer Sache vorbeugen.

Zabieg, -u, *pl.* -i, *sm.* 1) Bemühung *f.*, Trachten *n.*, Streben *n.*; czynić -i, by coś osiągnąć Schritte machen, um etw. zu erreichen; nie szczędzić -ów keine Bemühungen ſcheuen; 2) Streiferei *f.*, Streifzug *m.*; 3) Zuflucht *f.*

Zabiegacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Streber *m.*, Schleicher *m.*; — dziedzictwa Erbſchleicher *m.*

Zabiegaczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Streberin *f.*, Schleicherin *f.* — dziedzictwa Erbſchleicherin *f.*

Zabieganie, Zabiegiwanie, -nia, *sn.* 1) Verrennen *n.*, Entgegenlaufen *n.*, Verlaufen *n.*, 2) Bemühen *n.*, Bemühung *f.*

Zabiegliwość, -ści, *sing. tant. sf.* Betriebſamkeit *f.*; Verſchlagenheit *f.*, Gewandtheit *f.*

Zabiegliwy, *adi.*; **Zabiegliwie**, *adv.* gewandt, betriebſam, verſchlagen.

Zabielać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Zabielić**, -lę, -liłem, *va. perf.* 1) weiß übertünchen, weiß anmachen; 2) verzinnen.

Zabielanie, Zabielenie, -nia, *sn.* Weißen *n.*, Übertünchen *n.*; Verzinnen *n.*

Zabieleć, -leję, -lałem, *vn. perf.* ſich mit weißer Farbe, Glaſur überziehen, weiß werden; weiß ſchimmern; — biały śnieżne szczyty gór die ſchneebedeckten Bergſpitzen wurden ſichtbar.

Zabieracz, -a, *pl.* -e, *sm.*; 1) Rocke *f.*, Rocken *m.*, Daumen *m.* (bei Maſchinen); 2) Schaber *m.*, Kratzer *m.*; — w tokarce Drechſeleiſen *n.*

Zabierać, -ram, -rałem, I. *va. imperf.*; **Zabrać**, -biorę, -brałem, I. *va. perf.* 1) nehmen, wegnehmen, entnehmen; -brano mu cały majątek man hat ihm das ganze Vermögen weggenommen; po cichu -brał swe manatki i umknął still packte er ſeine ſieben Sachen und entkam; to mi za dużo czasu -biera das nimmt mir zu viel Zeit weg; ten stół -biera za wiele miejsca dieſer Tiſch nimmt zu viel Platz ein; -bierz mnie ze sobą, gdy pojedziesz w podróż nimm mich mit, wenn du auf Reiſen gehſt; — wielu do niewoli viele gefangennehmen; 2) — głos das Wort ergreifen, die Stimme erheben; jeżeli i mnie w tej sprawie głos — wolno wenn es auch mir erlaubt iſt, in dieſer Angelegenheit das Wort zu ergreifen; 3) in ſich aufnehmen, mit ſich fortreißen; 4) — z kim znajomość, przyjaźń mit jmndm Bekanntſchaft machen, Freundſchaft ſchließen; — nogi za pas ſich aus dem Staube machen; II. — się, *vr.* 1) — — się skąd ſich von wo fortmachen, fortkommen, fortpacken; -bieraj mi się w tej chwili packe dich noch in dieſem Augenblick (fort); 2) — się w drogę ſich auf den Weg machen; 3) — się do czego etw. anfangen, ſich zu etw. anſchicken, wozu ſchreiten, ſich an etw. machen; muszę się nareszcie — do roboty ich muß mich endlich an die Arbeit machen; -brali się na seryo do walki ſie ſchickten ſich im Ernſt zum Kampfe an; -biorę się do pieczeni ich werde mich an den Braten machen; -biera się na co es läßt ſich zu etw. an, es ſagt ſich an, es ſcheint zu werden, es ſteht bevor; -biera się na ostrą zimę es ſteht ein ſtrenger Winter bevor.

Zabieranie, Zabranie, -nia, *sn.* Wegnehmen *n.*, Fortnehmen *n.*, Mitnehmen *n.*; Ergreifen *n.*; Anfangen *n.*

Zabierzyny, -rzyn, *plur. tant. sf.* Algen *pl*, Waſſerpflanzen *pl.*

Zabijaka, -ki, *pl.* -ki, *sm.* Raufbold *m.*

Zabijarnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Mördergrube *f.*

Zabijatyka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Totſchlägerei *f.*

Zabitka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Pfropf(en) *m.* in der Patrone.

Zabliźniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Zabliźnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* vernarben, verheilen, heilen; rana się już -nia die Wunde fängt an zu heilen.

Zabliźnianie, Zabliźnienie, -nia, *sn.* Vernarben *n.*, Heilen *n.*, Heilung *f.*

Zabłąd, -błędu, *pl.* -błędy, *sm.* Verirrung *f.*; Irrglaube(n) *m.*; Irrweg *m.*

Zabłądzanie, Zabłąkanie, -nia, *sn.* Verirren *n.* Verirrung *f.*

Zabłądzić, -dzę, -dziłem, *vn. perf.* ſich verirren; -dziłem w lesie i drogi znaleźć nie mogę ich habe mich im Walde verirrt und kann den Weg nicht finden.

Zabłąkać się, -kam, -kałem, *vr. perf.* ſich verirren, ſich verſchlagen.

Zabłocenie, -nia, *sn.* Beſchmutzen *n.* mit Straßenkot.

Zabłocić, -cę, -ciłem, *va. perf.* mit Straßenkot beſchmutzen; — się, *vr.* ſich beſchmutzen.

Zabłocie, -cia, *sn.* ein hinter Sümpfen und Moräſten gelegener Ort.

Zabłysnąć, -snę, -snąłem; **Zabłyszczeć**, -szczę, -szczałem, *vn. perf.* aufblitzen, erglänzen, emporſchimmern; hervorſchimmern; -sła mi nadzieja i znów znikła es ging mir eine Hoffnung auf und verſchwand; i nam -śnie szczęście auch uns wird ein Glücksſtern aufgehen.

Zabłyśnięcie, Zabłyszczenie, -nia, *sn.* Erglänzen *n.*, Hervorſchimmern *n.*, Aufblitzen *n.*, Aufgehen *n.*

Zabobon, -u, *pl.* -y, *sm.* Aberglaube *m.*; pogański — heidniſcher Aberglaube; wierzyć w -y abergläubiſch ſein.

Zabobonnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* abergläubiſches Weib.

Zabobonnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* abergläubiſcher Menſch.

Zabobonność, -ści, *sing. tant. sf.* abergläubiſches Weſen.

Zabobonny, *adi.*; **Zabobonnie**, *adv.* abergläubiſch.

Zaboleć, -leję, -lałem, *vn. perf.* plötzlich zu ſchmerzen anfangen; gwałtownie go głowa -lała es ergriff ihn ein heftiger Kopfſchmerz; głowa ... to nie -li das wird keine Kopfſchmerzen verurſachen, das wird keine Schwierigkeiten machen.

Zabonować, -nuję, -wałem, *va. perf.* ver-, zubuhnen, den Stollen mit Brettern verdecken.

Zaborca, -cy, *pl.* -cy, *sf.* Eroberer *m.*, Kaperer *m.*, Räuber *m.*, Uſurpator *m.*

Zaborowy, **Zaborczy**, *adi.*; **Zaborczo**, *adv.* Eroberungs-; durch Eroberung; ſyſtem — Eroberungsſyſtem *n.*

Zabość, -bodę, -bodłem, *va. perf.* mit etw. Spitzigem hineinſtechen; totſtechen.

Zabój, -boju, *pl.* -boje, *sm.*; **Zabójstwo**, -wa, *pl.* -wa, *sn.* Totſchlag *m.*; na zabój auf Tod und Leben; zakochać się w kim na — ſich in jmdn raſend verlieben.

Zabójca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Totſchläger *m.*, Mörder *m.*

Zabójczyni, —, *pl.* -nie, *sf.* Totſchlägerin *f.*, Mörderin *f.*

Zabójczy, *adi.*; **Zabójczo**, *adv.* tödlich.

Zabór, -boru, *pl.* -bory, *sm.* 1) Wegnahme *f.*, Entreißung *f.*, Raub *m.*, Arreſton *f.*; das mit Gewalt Weggenommene; 2) Beſitznahme *f.*, Eroberung *f.*, Beſitzergreifung *f.*, Okkupierung *f.*; po drugim -borze Polski nach der zweiten Teilung Polens; pod pruskim -borem in dem von Preußen annektierten Lande.

Zabraknąć, -knę, -kłem, *vn. perf.* mangeln, nicht ausreichen, nicht hinlangen; w drodze -kło mi pieniędzy unterwegs ging mir das Geld aus; -kło oblężonym środków żywności den Belagerten gingen die Lebensmittel aus.

Zabrakować, -kuję, -wałem, *va. perf.* in den Brack werfen, ausſchießen.

Zabraniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Zabronić**, -nię, -niłem, *va. perf.* verbieten, unterſagen, verwehren; -niono u nas pojedynków die Duelle wurden bei uns verboten; -niam ci przestąpić kiedykolwiek próg mojego domu ich verbiete dir je die Schwelle meines Hauſes zu übertreten; nie-niam ci niczego ich verwehre dir gar nichts; -niono choremu wszelkie wzruszenia dem Kranken wurde jede Aufregung unterſagt.

Zabranianie, **Zabronienie**, -nia, *sn.* Unterſagen *n.*, Verbieten *n.*, Verwehren *n.*

Zabrnąć, -brnę, -brnąłem, *vn. perf.* tief hineinwaten; tief hineingeraten, verſinken; ſich vertiefen; -brnął w długi aż po uszy er geriet bis über die Ohren in Schulden — łatwo, ale wybrnąć trudno es iſt leicht hineinzugeraten, aber ſchwer ſich herauszuarbeiten; za daleko -brnął, już się cofnąć nie możesz du biſt zu weit geraten, kannſt nicht mehr zurück.

Zabrodzić, -dzę, -dziłem, *va. perf.* in die Furt hineinwaten.

Zabrodzień, -dnia, *pl.* -dnie, *sm.* Watnetz *n.*, Zugnetz *n.*

Zabrona, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Verbot *n.*, Verwehren *n.*

Zabronować, -nuję, -wałem, *va. perf.* fertig eggen; einеggen.

Zabruździć, -żdżę, -ździłem, *va. perf.* Furchen ziehen.

Zabrudzać, -dzam, -dzałem; **Zabrukiwać**, -kuję, -wałem, *va. imperf.*; **Zabrudzić**, -dzę, -dziłem; **Zabrukać**, -kam, -kałem, *va. perf.* beſchmutzen, ſchmutzig machen.

Zabrudzanie, **Zabrukiwanie**, **Zabrudzenie**, **Zabrukanie**, -nia, *sn.* Beſchmutzen *n.*; Beſchmutzung *f.*

Zabrukować, -kuję, -wałem, *va. perf.* pflaſtern.

Zabrukowanie, -nia, *sn.* Pflaſtern *n.*, Pflaſterung *f.*; Pflaſter *n.*

Zabrunatnić, -nię, -niłem, *va. perf.* braun färben, bräunen.

Zabryzgać, -gam, -gałem, *va. perf.* beſpritzen; cały błotem -gany ganz mit Straßenkot beſpritzt.

Zabryzganie, -nia, *sn.* Beſpritzen *n.*

Zabrząkać, -kam, -kałem; **Zabrząknąć**, -knę, -knąłem, *vn. perf.* losklimpern, zu klimpern anfangen.

Zabrzeg, -u, *pl.* -i, *sm.*; **Zabrzeże**, -a, *pl.* -a, *sn.* jenſeitiges Ufer.

Zabrzeżny, *adi.* jenſeitig.

Zabrzeżysty, *adi.* ſteil-, hochufrig.

Zabrzmieć, -brzmię, -brzmiałem, I. *vn. perf.* ertönen, erſchallen, erklingen; -brzmiały organy die Orgel ertönte; głos wodza -brzmiał donośnie laut ertönte die Stimme des Feldherrn; -brzmiała trąba wojenna das Kriegshorn erſchallte; -brzmiały smutno dzwony dumpf und bang ertönte das Glockengeläute; -brzmi mu w obu uszach es wird ihm in beiden Ohren gellen; II. *va. perf.* ertönen, erſchallen, erklingen machen.

Zabrzmienie, -nia, *sn.* Erklingen *n.*, Ertönen *n.*, Erſchallen *n.*

Zabuchać, -cham, -chałem; **Zabuchnąć**, -chnę, -chnąłem, *vn. perf.* 1) zu Tode puffen, auslöſchen, erſticken; 2) aufflackern, aufflammen, aufſchwelen.

Zabudowa, -wy, *pl.* -wy, *sf.*; **Zabudowanie**, -nia, *pl.* -nia, *sn.* mehrere Gebäude, Gebäudekomplex *m.*; -nia gospodarskie Wirtſchaftsgebäude *pl.*

Zabudować, -duję, -wałem, *va. perf.* verbauen, Gebäude aufſtellen; — się, *vr.*

viele Gebäude bekommen, mit Gebäuden besetzt werden; sich (ein Heim, einen Gebäudekomplex) aufbauen; sich anbauen.

Zabudowanie, -nia, *sn.* 1) = Zabudowa; 2) Verbauen *n.*

Zabujać się, -jam, -jałem, *vr. perf.* taumelnd, schwelgend, träumend wohin geraten, sich fortreißen lassen.

Zaburczeć, -czę, -czałem, *vn. perf.* knurren, herausknurren, einen murrenden Ton von sich geben.

Zaburtować, -tuję, -wałem, *va. perf.* fest anschnüren, fest anknüpfen.

Zaburzać, -rzam, -rzałem, *va. imperf.*; **Zaburzyć**, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* aufrühren, in Verwirrung, Unruhe, Wallung bringen, Aufruhr erregen, stürmisch machen.

Zaburzanie, Zaburzenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.*; **Zaburka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Verwirrung *f.*, Unruhe *f.*, Wallung *f.*, Aufruhr *m.*, Sturm *m.*; Unruhestiftung *f*; -nie wewnątrz kraju die Unruhen im Innern des Landes.

Zabyć, -byję, -byłem, *va. perf.*; **Zabywać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* vergessen, sich aus dem Sinne schlagen.

Zabytek, -tku, *pl.* -tki, *sm.* Überrest *m.*, Überbleibsel *n.*; — przeszłości Überbleibsel der Vergangenheit; -tki pogańskie heidnische Überbleibsel; -tki literackie tej epoki die Literaturdenkmäler dieser Epoche.

Zabzdurzenie, -nia, *sn.* Verwirren *n.*; Beschwindeln *n.*

Zabzdurzyć, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* verwirren; beschwindeln; durch Faseleien betäuben.

Zacapić, -pię, -pałem, *va. perf.* ertappen, erhaschen, erwischen.

Zacapienie, -nia, *sn.* Ertappen *n.*, Erhaschen *n.*, Erwischen *n.*

Zacembrować, -bruję, -wałem, *va. perf.* verzimmern, auszimmern.

Zacenić, -nię, -niłem, *va. perf.* vorschlagen, den Preis angeben, fordern, bestimmen.

Zacenienie, -nia, *sn.* Preisbestimmung *f.*, Vorschlagen *n.*

Zacerować, -ruję, -wałem, *va. perf.* stopfen, ausbessern; — pończochy Strümpfe stopfen.

Zacerowanie, -nia, *sn.* Stopfen *n.*, Reparieren *n.*

Zachacie, -cia, *sn.* Platz *m.* hinter einer Hütte.

Zachcenie, Zachciewanie, -nia, *sn.*; **Zachcianka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Gelüst *n.*, Gelüsten *n.*, Begehren *n.*; czynił zadość wszystkim swoim -kom er befriedigte alle seine Gelüste.

Zachcieć, -cę, -ciałem, *va. perf.*; **Zachciewać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* gelüsten, begehren, Lust auf etw. haben, Lust auf etw. bekommen, mögen; -chciałeś du möchtest wohl; — się, *vr. def.* ein Lüftchen bekommen, gelüsten, begehren; strasznie mi się śmiać -chciało es ergriff mich eine große Lachlust; czego się tobie wszystkiego nie -chciewa was du nicht alles haben möchtest; choremu często -chciewa się niemożliwych rzeczy den Kranken gelüstet es oft nach unmöglichen Sachen.

Zachęcać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Zachęcić**, -cę, -ciłem, *va. perf.* aufmuntern, anregen, anfeuern, animieren; to go powinno — do pracy das sollte ihn zur Arbeit aufmuntern; pochwała -ca dzieci do nauki das Lob feuert die Kinder zum Lernen an; -cony dobrym przykładem durch das gute Beispiel angeregt; — kogo do siebie jmnđn für sich gewinnen.

Zachęcanie, Zachęcenie, -nia, *sn.* Aufmuntern *n.*, Anregen *n.*, Anfeuern *n.*

Zachęta, -ty, *pl.* -ty, *sf.*; *dim.* **Zachętka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Aufmunterung *f.*

Zachlapać, -pię, -pałem; **Zachlastać**, -tam, -tałem, *va. perf.* beschlumpern; beschütten, anschütten.

Zachlapanie, Zachlastanie, -nia, *sn.* Beschlumpern *n.*

Zachlusnąć, -snę, -snąłem, *va. perf.* ins Nasse schlagend bespritzen; *vn. perf.* aufglucksen (von Flüssigkeiten), laut plätschern.

Zachładzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Zachłodzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* etw. kühl machen, abkühlen.

Zachładzanie, Zachłodzenie, -nia, *sn.* Abkühlen *n.*

Zachłanny, *adi.*; **Zachłannie**, *adv.* gierig.

Zachłostać, -stam, -stałem, *va. perf.* zu Tode prügeln.

Zachłysnąć się, -snę, -snąłem, *vr. perf.* sich verschlucken, sich verkutzen.

Zachłyśnięcie, -cia, *sn.* Verschlucken *n.*, Verkutzen *n.*

Zachmielić, -lę, -liłem, *va. perf.* mit Hopfen anmachen.

Zachmurzać, -rzam, -rzałem, *va. imperf.*; **Zachmurzyć**, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* bewölken, verfinstern, mit Wolken überziehen; -rzył czoło, zmarszczył brew er verfinsterte die Stirn, zog die Brauen zusammen; — się, *vr.* sich verfinstern, sich bewölken, sich mit Wolken überziehen; czemuś się tak -rzył? warum hast du dein Gesicht so verfinstert? niebo się -rza der Himmel fängt an, sich zu bewölken.

Zachmurzanie, Zachmurzenie, -nia, *sn.* Bewölken *n.*, Bewölkung *f.*, Verfinstern *n.*, Verfinsterung *f.*

Zachodni, *adi.*, **Zachodnio**, *adv.* westlich, Westen=; -dnie kraje die westlichen Länder.

Zachodnik, -a, *sing. tant. sm.* Westwind *m.*

Zachodzenie, -nia, *sn.* Untergehen *n.*, Hingehen *n.*; — w głowę Nachdenken *n.*

Zachodzić, -dzę, -dziłem, I. *vn. imperf.*; **Zajść**, -dę, -szłem, I. *vn. perf.* 1) hinter jmnđn, hinter etw. gehen; słońce -szło za chmury die Sonne hat sich hinter die Wolken gezogen; -szedł za drzewo, by się ukryć er ging hinter den Baum, um sich zu

verſtecken; 2) untergehen; gwiazda jego -chodzi ſein Stern geht unter; 3) wohin gelangen, hinkommen, einen Ort erreichen, -szli aż w głąb kraju ſie gelangten bis tief in das Land hinein; zajdziemy tam jeszcze przed wieczorem wir werden noch vor Abend dorthin gelangen: nie zajdę tak daleko ich bin nicht im ſtande, ſo weit zu gehen; dalekoś już -szedł w twojej pracy? biſt du ſchon in deiner Arbeit weit vorgeſchritten? za daleko -szedłem, cofnąć się już nie mogę ich bin ſchon zu weit gegangen, ich kann nicht mehr zurücktreten; 4) — w ciążę ſchwanger werden; 5) — w głowę ſich den Kopf zerbrechen, nachſinnen, nachdenken; 6) — komu in den Weg kommen, in die Quere treten; radzę ci, nie -chodź mu w drogę ich rate dir, komme ihm nicht in den Weg; — kogo z tyłu jmnḋm in den Rücken fallen; 7) — do kogo jmnḋn beſuchen; — do panny einem Fräulein den Hof machen; 8) eintreten, vorfallen, entſtehen; musiało zajść coś nadzwyczajnego es hat etw. Außergewöhnliches vorfallen müſſen; co -szło między wami? was iſt zwiſchen euch vorgefallen? -szła między nami sprzeczka ein Streit iſt zwiſchen uns vorgefallen; -szła ważna zmiana eine wichtige Änderung iſt eingetreten; -chodzi tu jakaś pomyłka hier waltet irgend ein Irrtum; wielka jednakże -chodzi różnica między nimi es iſt aber zwiſchen ihnen ein großer Unterſchied; -szło nieporozumienie es iſt ein Mißverſtändnis entſtanden; 9) bedecken, überziehen, unterlaufen; krwią -szły oczy die Augen waren mit Blut unterlaufen; oczy -szły mgłą die Augen wurden trüb; oczy mu -szły bielmem er hat das Augenlicht verloren, er hat den Star; 10) — kogo jmnḋn überliſten, ihn anführen, ihn hinters Licht führen; II. — się, *vr.* = Zanosić się.

Zachodzisty, *adi.* weit hineingehend.

Zachorować, -ruję, -wałem, **Zachorzeć**, -rzeję, -rzałem, *vn. perf.* krank werden, erkranken; -wał ciężko ze wzruszenia er erkrankte ſchwer vor Aufregung.

Zachować, -wam, -wałem, I. *va. perf.*; **Zachowywać**, -wuję, -wałem, I. *va. imperf.* 1) aufbewahren, aufheben, bewahren, erhalten, halten, behalten; — co na przyszłość etw. für die Zukunft aufbewahren; — co w pamięci etw. im Gedächtnis behalten; — komu życie jmnḋm das Leben erhalten, retten; — kogo od szkody jmnḋn vor Schaden bewahren; od takiej żony -waj mnie Boże vor ſo einer Frau ſoll mich Gott behüten; -waj Boże! Gott bewahre! Gott behüte! -waj to w sekrecie halte es geheim; 2) beobachten, erfüllen; surowo — posty przez kościół nakazane ſtreng die von der Kirche vorgeſchriebenen Faſten beobachten, (ein)halten — stare zwyczaje alte Sitten beobachten; II. — się, *vr.* 1) ſich erhalten; zwyczaj ten -wał się aż do naszych czasów dieſer Brauch hat ſich bis auf unſere Zeit erhalten; ogień w popiele długo się -wuje das Feuer erhält ſich lange in der Aſche; 2) ſich benehmen, ſich aufführen, ſich verhalten; nie umiesz się w towarzystwie — du weißt dich nicht in Geſellſchaft zu benehmen; -wuj się przyzwoicie benimm dich anſtändig; jak się -wywał podczas rozprawy? wie hat er ſich während der Verhandlung benommen? jak się wobec tego -wuje? wie verhält er ſich dazu?

Zachowanie, **Zachowywanie**, -nia, *sn.* 1) Bewahren *n.*, Aufheben *n.*, Erhalten *n.*, Behalten *n.*; 2) Beobachten *n.*, Erfüllen *n.*; 3) Benehmen *n.*, Verhalten *n.*, Betragen *n.*, Aufführen *n.*, Umgang *m.*

Zachowawca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* 1) Bewahrer *m.*, Erhalter *m.*, Erretter *m.*; 2) Konſervative(r) *m.*

Zachowawczość, -ści, *sing. tant.* Konſervatismus *m.*, konſervatives Weſen.

Zachowawczy, *adi.*; **Zachowawczo**; *adv.* Erhaltungs-, Bewahrungs-, erhaltend, konſervativ; instynkt (samo)— Selbſterhaltungstrieb *m.*

Zachód, -odu, *pl.* -ody, *sm.* 1) Weſten *m.*; Okzident *m.* (Gegenſatz: Orient); lud na -odzie powstanie do walki das Volk im Weſten wird ſich zum Kampfe erheben; 2) Untergang *m.*; — słońca Sonnenuntergang; 3) Geſchäftigkeit *f.*, Mühe *f.*, Bemühen *n.*; Veranſtaltung *f.*, Arbeit *f.*; wymaga to wiele -odu das verlangt viel Mühe; wiele będziesz miał -odu du wirſt dich recht bemühen müſſen; nie rób sobie darmo -odu bemühe dich nicht umſonſt; za jednym -odem in einem Zug, zugleich; za jednym -odem dwie rzeczy zrobić mit einer Klappe zwei Fliegen totſchlagen.

Zachówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Konſerve *f.*

Zachrapać, -pię, -pałem, *vn. perf.* zu ſchnarchen anfangen.

Zachrobotać, -tam, -tałem, *vn. perf.* zu raſſeln anfangen.

Zachromać, -mam, -małem, *vn. perf.* lahm werden.

Zachronić, -nię, -niłem, *va. perf.* wohin bergen, verwahren.

Zachrupnąć, -nę, -nąłem, *vn. perf.* anfangen zu knuſpern; ein knirſchendes Geräuſch von ſich geben.

Zachrypnąć, -pnę, -płem, *vn. perf.* heiſer werden.

Zachrypnięcie, -cia, *sn.* Heiſerkeit *f.*

Zachrzęścieć, -ścieję, -ściałem, *vn. perf.* zu raſſeln anfangen, ein raſſelndes Geräuſch von ſich geben.

Zachuchać, -cham, -chałem, *va. perf.* anhauchen.

Zachwalać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; Zachwalić, -lę, -liłem, *va. perf.* anpreiſen; — swój towar ſeine Ware anpreiſen.

Zachwalanie, Zachwalenie, -nia, *sn.* Anpreiſen *n.*

Zachwaszczać, -szczam, -szczałem, *va. imperf.*; Zachwaścić, -szczę, -ściłem, *va. perf.* mit Unkraut bewachſen, bewildern laſſen.

Zachwiać, -chwieję, -chwiałem, *va. perf.*; Zachwiewać, -wam, -wałem, *va. imperf.* erſchüttern, wanken, ſchwanken machen; to -chwiało moje dotychczasowe zaufanie do niego das hat mein bisheriges Vertrauen zu ihm erſchüttert; stanowisko ministra jest -chwiane die Stellung des Miniſters iſt erſchüttert; to -chwiało jego stałość das hat ſeine Beſtändigkeit wankend gemacht; — się, *vr.* erzittern, anfangen zu wanken, zu wackeln; -chwiała się i upadła ſie wankte und fiel nieder.

Zachwianie, Zachwiewanie, -nia, *sn.* Erſchüttern *n.*, Erzittern *n.*, Schwanken *n.*, Wanken *n.*

Zachwycać, -cam, -całem, I. *va. imperf.*; Zachwycić, -cę, -ciłem, I. *va. perf.* 1) ergreifen, anpacken, empfangen; 2) — czego etw. erwiſchen, von etw. angeſteckt werden, ergriffen werden; 3) entzücken, bezaubern; -cał wszystkich swoim śpiewem er entzückte alle durch ſeinen Geſang; -cająca osoba eine entzückende Perſon; II. — się, *vr.* entzückt, bezaubert ſein, bewundern; nie wiedział, czy ganić czy też się -cać er wußte nicht, ob er tadeln oder aber bewundern ſolle.

Zachwycanie, Zachwycenie, -nia, *sn.* 1) Ergreifen *n.*, Anpacken *n.*, Erwiſchen *n.*; 2) Entzücken *n.*; 3) Ekſtaſe *f.*, Starrſucht *f.*

Zachwyt, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Entzücken *n.*, Bewundern *n.*; 2) Verzückung *f.*, 3) Ekſtaſe *f.*, Katalepſie *f.*

Zachychotać, -tam, -tałem, *vn. perf.* zu kichern anheben.

Zachychotanie, -nia, *sn.* Kichern *n.*

Zachylać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; Zachylić, -lę, -liłem, *va. perf.* hinunterbeugen, —biegen, —ſenken.

Zaciąć, -tnę, -ciąłem, I. *va. imperf.*; Zacinać, -nam, -nałem, I. *va. perf.* 1) verſchneiden, einſchneiden, einhauen; — żyłę die Ader öffnen, aufhauen; — sobie nagniotek ſich das Hühnerauge wundſchneiden; — sobie palec ſich beim Schneiden den Finger verletzen; — ołówek, pióro den Bleiſtift ſpitzen, die Feder ſchneiden; 2) anpeitſchen, anreizen, anſpornen; — konie die Pferde anpeitſchen; 3) — zęby die Zähne zuſammenpreſſen, aufeinanderbeißen; 4) abſchlagen; 5) — kamień den Stein zu behauen anfangen; 6) — na co ſich einer Unart ergeben, eine Gewohnheit haben; 7) — co etw. mit Luſt und flink machen; II. — się, *vr.* 1) ſich ſpießen, ſich einklemmen, ſich ſchwer aufmachen; 2) ſtottern, in der Rede ſtecken bleiben; 3) hartnäckig ſein, beharren, ſich verbeißen; — się w złości er beharrte im Zorne; 4) die Treckſchnüre ans Trecktau feſtbinden.

Zaciąg, -u, *pl.* -i, *sm.* 1) Heranziehen *n.*; Anzug *m.*, Frondienſt *m.*, Scharwerk *n.*; 2) Aushebung *f.*, Werben *n.*; wolny od -u dienſtfrei; geworbene Mannſchaft; czynić -i Mannſchaften werben, rekrutieren; — warty Aufziehen *n.* der Wache; 3) Handel *m.*, Streitigkeit *f.*; 4) Star *m.*, Starhaut *f.* bei den Tieren.

Zaciągać, -gam, -gałem, *va. imperf.*; Zaciągnąć, -gnę, -gnąłem, *va. perf.* 1) hinziehen, hinſchleppen, mitziehen, mitſchleppen, verleiten, verlocken; -gnął go do złego towarzystwa er hat ihn in ſchlechte Geſellſchaft gezogen; jeden koń nie -gnie tego pod górę ein Pferd wird das nicht hinaufſchleppen; 2) zuziehen, zuſammenziehen; — firanki die Vorhänge zuziehen; — węzeł den Knoten zuſammenziehen; — osnowę das Werſt auf dem Weberſtuhle aufziehen; — trzewiki die Schuhe ſchnüren; 4) werben, ausheben; 5) — wartę Wache aufziehen; 6) aufnehmen, übernehmen, eingehen, machen; — długi Schulden kontrahieren, Anlehen, aufnehmen; — obowiązki na siebie Pflichten auf ſich nehmen; — dług na dom das Haus mit einer Hypothek belaſten; 7) — kogo w co jmndn in etw. verwickeln, hineinziehen; II. się, *vr.* 1) ſich bedecken, ſich zuziehen; te firanki -gają się za pomocą sznurka dieſe Vorhänge werden mittels einer Schnur zugezogen; niebo -ga się chmurami der Himmel bedeckt ſich mit Wolken; 2) ſich bis wohin ſchleppen; nie mam sił, do domu już się nie -gnę ich habe keine Kräfte, ich werde mich nicht bis zum Hauſe ſchleppen können; 3) ſich in die Länge ziehen, ſich verſchleppen; sprawa się -gnęła i końca jej niema die Sache hat ſich verſchleppt und ſie nimmt kein Ende; 4) — się do wojska ſich anwerben laſſen; 5) -ga się na co es iſt etw. im Zuge; 6) — się dymem beim Tabakrauchen den Rauch ſchlucken, tief einziehe n.

Zaciąganie, -nia; **Zaciągnięcie**, -cia, *sn.* Einziehen *n.*, Mitziehen *n.*, Zuziehen *n.*, Werben *n.*, Aufnehmen *n.*, Eingehen *n.*

Zacichać, -cham, -chałem, *vn. imperf.*; Zacichnąć, -chnę, -chnąłem, *vn. perf.* ſtill werden, verſtummen.

Zaciec, -cieknę, -ciekłem, I. *vn. perf.*; Zaciekać, -kam, -kałem, I. *vn. imperf.* 1) hineinrinnen, hineinfließen; hineinlecken, hineinregnen; 2)

anlaufen, sich entzünden, unterlaufen; II. — się, *vr.* 1) schnell rennen, sich verlaufen, den Anlauf nehmen; 2) sich vertiefen, sich hinreißen lassen.

Zaciecz, -y, *pl.* -e, *sf.* Austritt *m.* des Wassers.

Zacieczenie, Zaciekanie, -nia, *sn.* Einlecken *n.*; Einregnen *n.*; Anlaufen *n.*

Zaciekawiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Zaciekawić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* neugierig machen, Neugierde erregen.

Zaciekawianie, Zaciekawienie, -nia, *sn.* Neugier *f.*

Zaciekłość, -ści, *sing. tant. sf.* Verbissenheit *f.*, Wut *f.*; Ungestüm *n.*, Lossturmen *n.*

Zaciekły, *adi.*; **Zaciekle**, *adv.* verbissen, ungestüm, aufgebracht, erzürnt, ergrimmt; -kła złość wütender Zorn, Grimm *m.*

Zaciemek, -mku, *pl.* -mki, *sm.* finsterer Ort.

Zaciemka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Star *m.*

Zaciemniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Zaciemnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* verfinstern, verdunkeln.

Zaciemnianie, Zaciemnienie, -nia, *sn.* Verdunkeln *n.*, Verfinstern *n.*

Zaciemnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* sich verdunkeln, verdunkelt, verfinstert werden.

Zacieniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Zacienić**, -nię, -niłem, *va. perf.* beschatten, überschatten.

Zacienianie, Zacienienie, -nia, *sn.* Überschatten *n.*, Beschatten *n.*

Zacienie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* schattiges Plätzchen, Laube *f.*, Laubhütte *f.*

Zacier, -u, *pl.* -y, *sm.* Maische *f.*

Zacierać, -ram, -rałem, I. *va. imperf.*; **Zatrzeć**, -trę, -tarłem, I. *va. perf.* 1) verweichen, wegreiben, verreiben, zu verdecken suchen, vertilgen; starać się — wszystkie ślady alle Spuren zu vertilgen trachten; — pismo die Schrift verwischen; — plamę na murze den Schmutzfleck an der Wand verreiben; 2) reiben; — ręce z zadowolenia die Hände vor Vergnügen reiben; 3) verreiben, hineinreiben; maścher — kaszkę jajami das Gerstel mit Eiern einreiben; 4) — z kim się an jmndn reiben, mit jmndm anbinden; II. — się, *vr.* sich verwischen, verschwinden; już mi się to całkiem -tarło w pamięci das hat sich schon in meinem Gedächtnis verwischt, das ist meinem Gedächtnis schon ganz entschwunden; z czasem wszelka różnica się -ra (-trze) mit der Zeit verschwindet (wird verschwinden) jeder Unterschied.

Zacieranie, -nia; Zatarcie, -cia, *sn.* Verwischen, *n.*, Verschwinden *n.*; Verreiben *n.*, Vertilgen *n.*; Einreiben *n.*, Reiben *n.*

Zacierka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Reibebrett *n.* der Maurer; 2) Mehlsuppe *f.*, Klackermus *n.*, Eiergraupe *f.*

Zaciernica, -cy, *pl.* -ce, *sf.*; **Zaciernik**, -a, *pl.* -i, *sf.* Maischbottich *m.*

Zacierny, *adi.* vermaischbar, Maisch-.

Zacierp, -u, *pl.* -y, Drimys (Gewürzrinde einer Magnoliengattung).

Zacierpieć, -pię, -piałem, *vn. perf.* leidend ertragen, länger erdulden.

Zacieśniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Zacieśnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* verschmälern, einengen, verengen, beengen; ta okoliczność -śniła węzeł przyjaźni infolge dieses Umstandes gestaltete sich das Freundschaftsverhältnis noch inniger.

Zacieśnianie, Zacieśnienie, -nia, *sn.* Beengen *n.*, Verengen *n.*

Zacietrzewić się, -wię, -wiłem, *va. perf.* sich verbohren, verbeißen.

Zacietrzewienie, -nia, *sn.* Verbohren *n.*, Verbeißen *n.*

Zacięcie, -cia, *pl.* -cia, *sn.* 1) = Zacinanie; 2) Schneid *m.*, Verve *f.*; 3) Grundzug *m.*; czop z -ciem Versatzung *f.*, Buhnloch *n.*

Zaciętość, -ści, *sing. tant. sf.* Halsstarrigkeit *f.*, Eigensinn *m.*, Störrigkeit *f.*; takiej -ści się po tobie nie spodziewałem ich hätte solch eine Störrigkeit von dir nicht erwartet.

Zacięty, *adi.*; **Zacięcie**, *adv.* störrig, unbeugsam, starrsinnig, unerbittlich, hartnäckig; — w gniewie starrsinnig in seinem Zorn beharrend; -ta nienawiść verbissener Haß; los mnie -cie prześladuje unerbittlich verfolgt mich das Schicksal.

Zaciężać, Zaciążać, -żam, -żałem, *vn. imperf.*; **Zaciężyć, Zaciążyć**, -żę, -żyłem, *vn. perf.* zur Last werden, schwer fallen, lasten; -żyły ci, zdaje się, twoje obowiązki deine Pflichten sind dir, scheint es, lästig geworden.

Zaciężeć, -żę, -żałem, *vn. perf.* schwer werden.

Zaciężnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Söldner *m.*; Rekrut *m.*, angeworbener Soldat.

Zaciężny, *adi.* Scharwerks-, Miets-, -ne wojsko Miets-, Soldtruppen.

Zacinanie, -nia; **Zacięcie**, -cia, *sn.* Verschneiden *n.*, Einschneiden *n.*; Spießen *n.*, Steckenbleiben *n.*

Zacios, -u, *pl.* -y, *sm.* Anhieb *m.*, Versetzung *f.*

Zaciosać, -sam, -sałem, *va. perf.*; **Zaciosywać**, -suję, -wałem, *va. imperf.* anhauen, zuhauen, zuspitzen.

Zaciosanie, Zaciosywanie, -nia, *sn.* Anhauen *n.*, Zuhauen *n.*, Zuspitzen *n.*

Zaciskać, -kam, -kałem, *va. imperf.*; **Zacisnąć**, -nę, -nąłem, *va. perf.* zusammendrücken, zusammenpressen, zudrücken; -nął usta, by jęku z siebie nie wydać er preßte die Lippen zusammen, um keinen Schmerzenston von sich zu geben; -nął otwór żyły, by krew nie płynęła er drückte die Öffnung der Ader zusammen, damit das Blut nicht fließe; — pięści die Fäuste ballen.

Zaciskanie, -nia, **Zaciśnięcie**, -cia, *sn.* Zuſammenpreſſen *n.*, Zuſammendrücken *n.*; Ballen *n.*

Zaciszać, -szam, -szałem, *va. imperf.*; **Zaciszyć**, -szę, -szyłem, *va. perf.* ſtill machen, ſtillen, beruhigen.

Zacisze, -sza, *pl.* -sza, *sn.* ſtiller, ruhiger Ort, Abgeſchiedenheit *f.*, Einſamkeit *f.*, Zurückgezogenheit *f.*; — domowe Häuslichkeit *f.*; — klasztorne die ſtille Einſamkeit des Kloſters; z -sza aus der Verborgenheit, aus dem Hinterhalt; w -szu im Verborgenen, im Stillen.

Zacklić się, -klę, -kliłem, *vr. perf.* anfangen übel zu werden.

Zacnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* edel, trefflich werden.

Zacność, -ści, *sing. tant. sf.* Trefflichkeit *f.*, Adel *m.*, Vornehmheit *f.*, Achtbarkeit *f.*, Ehrlichkeit *f.*; vornehme Abſtammung.

Zacny, *adi.*; **Zacnie**, *adv.* achtbar, ehrwürdig, ehrbar, edel, vornehm, angeſehen; z -cnej rodziny aus einer ehrbaren Familie; — postępek eine edle Tat.

Zacofać, -fam, -fałem, *va. perf.* zurückdrängen; — się, *vr.* zurückgreifen, Rückſchritte machen, reaktionär werden.

Zacofaniec, -ńca, *pl.* -ńcy, *sm.* Rückſchrittler *m.*, Reaktionär *m.*

Zacofany, *adi.*; **Zacofanie**, *adv.* rückſchreitend, borniert, reaktionär.

Zacuchnąć, -chnę, -chnąłem, *vn. perf.* ſtinkig werden, anfangen zu ſtinken.

Zacucić, -cę, -ciłem, *va. perf.* an-, erregen.

Zacukrować, -kruję, -wałem, *va. perf.* mit Zucker anmachen, verzuckern.

Zacumować, -muję, -wałem, *va. perf.* das Weidenſeil am Ende zubinden.

Zacyrklować, -kluję, -wałem, *va. perf.* mit dem Zirkel abreißen.

Zacz, ſtatt za co wofür; co — was für einer.

Zaczajać się, -jam, -jałem, *va. imperf.*; **Zaczaić się**, -ję, -iłem, *vr. perf.* ſich auf die Lauer legen; auf der Lauer liegen, auflauern.

Zaczajanie, **Zaczajenie**, -nia, *sn.* Auflauern *n.*

Zaczarować, -ruję, -wałem, *va. perf.* verzaubern, bezaubern; behexen; -wany królewicz ein verzauberter Königsſohn; pałac -wany ein verzaubertes Schloß; broń -wana eine verhexte Waffe.

Zaczarowanie, -nia, *sn.* Verzauberung *f.*, Verzaubern *n.*, Bezaubern *n.*, Verhexen *n.*

Zacząć, -cznę, -czałem, I. *va. perf.*; **Zaczynać**, -nam, -nałem, I. *va. imperf.* 1) anfangen, anheben, beginnen; gdy co -czniesz, skończyć powinieneś wenn du etw. anfängſt, ſollteſt du es auch fertig machen, wer A ſagt, muß auch B ſagen; — pisać zu ſchreiben anfangen; -czałem malować jej portret ich habe ihr Bild zu malen begonnen; czyś -czął tę pracę? haſt du dieſe Arbeit angefangen? — rozmowę od czego die Rede mit etw. beginnen; tyś pierwszy -czął a za tobą poszli i inni du warſt der erſte, der angefangen hat, und die anderen ſind dir gefolgt; -czął całkiem małymi środkami er fing mit ganz kleinen Mitteln an; -częto się trwożyć man fing an zu fürchten; nie wiem jak — ich weiß nicht, wie ich anfangen ſoll; -nasz dzień śmiechem, a skończysz płaczem den Tag beginnſt du mit Lachen und wirſt ihn mit Weinen beſchließen; deszcz -na padać es fängt an zu regnen; 2) — z kim mit jmndm einen Handel, einen Streit anfangen; radzę ci, nie -naj z nim, bo źle na tem wyjdziesz ich rate dir, ſuche mit ihm keinen Streit, denn du wirſt dabei ſchlecht fahren; nie -naj ze mną, bo będziesz żałował reize mich nicht, denn du wirſt es bereuen; 3) — co etw. friſch anfangen, anſtechen, öffnen, anziehen, anreißen; — beczkę śledzi die Tonne Heringe anſtechen; — beczkę piwa das Faß Bier anſtechen; — sążeń drzewa die Klafter Holz anreißen; II. — się, *vr.* anfangen, beginnen, anheben; przedstawienie już się -częło die Vorſtellung hat ſchon begonnen; cała historya -na się znowu die ganze Geſchichte fängt von neuem an; choroba -częła się od wymiotów die Krankheit fing mit Erbrechen an; bitwa się -na die Schlacht fängt an; -na się ściemniać es fängt an zu dunkeln; od tego wypadku -na się nowa era w historyi von dieſem Ereigniß hebt eine neue Ära in der Geſchichte an.

Zaczekać, -kam, -kałem, *vn. perf.* warten, erwarten; ein wenig warten; — na kogo jemandes, auf jmndn warten, harren; -kaj choć chwilę warte wenigſtens einen Augenblick; czy nie możesz — tu aż do mego powrotu? kannſt du hier nicht bis zu meiner Rückkehr warten?

Zaczekanie, -nia, *sn.* Warten *n.*

Zaczepiać, -piam, -piałem, I. *va. imperf.*; **Zaczepić**, -pię, -piłem, I. *va. perf.* 1) anhaken, anbinden; 2) — kogo jmndn angreifen, mit jmndm anbinden, mit ihm Händel ſuchen; ihn anſprechen; dopóki mnie nie -piają, zachowuję się spokojnie ſolange man mit mir keine Händel ſucht, verhalte ich mich ruhig; -piony, musiałem się bronić angegriffen, mußte ich mich verteidigen; nie -piaj na ulicy nieznajomych ci osób ſprich auf der Gaſſe keine dir fremden Perſonen an; pierwszy mnie -pił er hat mich zuerſt angeſprochen; II. — się, *vr.* hängen bleiben, ſich anhängen; -piła się suknią o gwóźdź i całkiem ją rozdarła ſie blieb mit dem Kleide an einem Nagel hängen und hat es ganz zerriſſen.

Zaczepianie, Zaczepienie, -nia, *sn.* Anhaken *n.*; Anbinden *n.*, Angreifen *n.*; Anſprechen *n.*

Zaczepka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Angriff *m.*, Herausforderung *f.*, Anlaß *m.* zum Streit; szukać -ki Händel ſuchen; -kę dać Anlaß zum Streite geben.

Zaczepnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Guilandina (Pflanze)

Zaczepnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Händelſucher *m.*, Händelſtifter *m.*

Zaczepny, *adi.*; **Zaczepnie,** *adv.* angreifend, Angriffs-, offenſiv; -na wojna Angriffskrieg *m.*; -na strona angreifender Teil; przymierze -ne Offenſivbündnis *n.*; -no-odporne przymierze Schutz- und Trutzbündnis *n.*; -nie działać offenſiv verfahren, vorgehen.

Zaczerniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Zaczernić,** -nię, -niłem, *va. perf.* ſchwärzen, überſchwärzen.

Zaczernianie, Zaczernienie, -nia, *sn.* Schwärzen *n.*, Überſchwärzen *n.*

Zaczernieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* ſchwarz anlaufen, ſchwarz werden; ſchwarz ſchimmern; coś -niało w oddali etw. Dunkles wurde in der Ferne ſichtbar.

Zaczerń, -ni, *pl.* -nie, Melastoma (Pflanze).

Zaczerpać, -pię, -pałem; **Zaczerpnąć,** -pnę, -pnąłem, *va. perf.* ſchöpfen, woraus ſchöpfen; erlangen (bildl.).

Zaczerpanie, -nia; **Zaczerpnięcie,** -cia, *sn.* Schöpfen *n.*

Zaczerstwieć, -wieję, -wiałem, *vn. perf.* hart, altbacken werden.

Zaczerw, -iu, *sing. tant. sm.* Bienenbrut *f.*

Zaczerwiać, -wiam, -wiałem, *va imperf.*; **Zaczerwić,** -wię, -wiłem, *va. perf.* wurmig, wurmſtichig machen; — ſię, *vr.* wurmig machen.

Zaczerwieniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Zaczerwienić,** -nię, -niłem, *va. perf.* röten, rot machen, rot färben; — ſię, *vr.* erröten, rot werden; — ze wstydu vor Scham erröten.

Zaczerwienianie, Zaczerwienienie, -nia, *sn.* Erröten *n.*

Zaczerwienieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* rot werden; rot ſchimmern.

Zaczesać, -szę, -sałem, *va. perf.*; **Zaczesywać,** -suję, -wałem, *va. imperf.* kämmen; hinaufkämmen; friſieren.

Zaczesanie, Zaczesywanie, -nia, *sn.* Kämmen *n.*; Hinaufkämmen *n.*; Friſieren *n.*

Zaczęcie, -cia; **Zaczynanie,** -nia, *sn.* Anfangen *n.*, Beginnen *n.*

Zaczęta, -ty, *sing. tant. sf.* warziger Rainkohl.

Zaczochrać, -chram, -chrałem, *va. perf.* zerzauſen.

Zaczołgać się, -gam, -gałem, *vr. perf.* kriechend wohin gelangen, bis wohin kriechen.

Zaczołganie się, -nia, *sn.* Kriechen *n.*

Zaczopować, -puję, -wałem, *va. perf.* verzapfen, verſtunden.

Zaczopowanie, -nia, *sn.* Verzapfen *n.*, Verzapfung *f.*

Zaczyn, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Gärſtoff *m.*, Sauerteig *m.*; 2) angebohrter verlaſſener Stollen.

Zaczynek, -nku, *pl.* -nki, *sm.* Einbruch *m.*

Zaczyniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Zaczynić,** -nię, -niłem, *va. perf.* 1) anrühren, einrühren, anmachen, einmachen; — ciasto den Teig anmachen; 2) ver-, ausüben; 3) verſperren.

Zaczynianie, Zaczynienie, -nia, *sn.* 1) Anmachen *n.*, Einrühren *n.*; 2) Verüben *n.*; 3) Verſperren *n.*

Zaczynszować, -szuję, -wałem, *va. perf.* zinsbar machen, auf Zins ſetzen.

Zaczytać się, -tam, -tałem, *vr. perf.* ſich ins Leſen vertiefen, im Leſen verſinken, aufgehen.

Zaćma, -my, *pl.* -my, *sf.* 1) Star *m.*; 2) = Zaćmienie.

Zaćmić, -mię, -miłem, *va. perf.*; **Zaćmiewać,** -wam, -wałem, *va. imperf.* verfinſtern, verdunkeln, in den Schatten ſtellen; chmury -miły słońce die Wolken haben die Sonne verfinſtert; blask jej został -miony ihr Glanz wurde verdunkelt; — oczy die Augen blenden; — ſię, *vr.* ſich verdunkeln, ſich verhüllen; dunkel werden; -ło się od komarów es wurde dunkel vor lauter Mücken; -ło się w kraju od nieprzyjaciół das Land wimmelte von Feinden.

Zaćmienica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Eclepta (Pflanze).

Zaćmienie, -nia, *pl.* -nia, *sn.*; **Zaćma,** -my, *pl.* -my, *sf.* Verfinſtern *n.*, Verdunkeln *n.*, Finſternis *f.*, Verfinſterung *f.*, Verdunkelung *f.*; — słońca, księżyca Sonnen-, Mondfinſternis.

Zaćwiczyć, -czę, -czyłem, *va. perf.* zu Tode prügeln; -czono go na śmierć man hat ihn zu Tode geprügelt.

Zaćwiekować, -kuję, -wałem, *va. perf.* vernageln.

Zaćwierkać, -kam, -kałem, *va. perf.* zu zirpen anfangen.

Zaćwierkanie, -nia, *sn.* Zirpen *n.*

Zad, -u, *pl.* -y, *sm.* Hintere *m.*, Hinterteil *n.*; koń stanął na -dzie das Pferd bäumte ſich; na -dzie im Rücken.

Zadać, -dam, -dałem, *va. perf.*; **Zadawać,** -daję, -wałem, *va. imperf.* 1) verabreichen, eingeben; — komu truciznę jmndm Gift eingeben; musiała mu co —, że się rozchorował ſie hat ihm etwas eingeben müſſen, wovon er krank geworden iſt; 2) beibringen, verſetzen; — komu śmiertelny cios jmndm den Todesſtoß verſetzen; — sobie śmierć ſich den Tod geben; 3) aufgeben, auflegen, aufſtellen; co wam dziś -dano w szkole? was hat man euch heute in der Schule aufgegeben?; trudniej zagadkę rozwiązać niż ją — ſchwerer iſt es, ein Rätſel zu

lösen, als es aufzugeben; — komu pytanie jmndm eine Frage ſtellen; — komu karę jmndm eine Strafe auflegen; 4) Hand-, Draufgeld, Angabegeld geben; 5) zeihen, beſchuldigen; — komu kłamstwo jmndn der Lüge beſchuldigen; 6) — kartę Vorhand ſein, anſpielen; 7) — sobie pracy, trudu ſich Mühe geben; darmo sobie tyle -dajesz trudu, mnie nie przekonasz du mühſt dich umſonſt ab, mich wirſt du nicht überzeugen; — co na plecy jmndm heben helfen; 8) — nabój Gichte aufgeben.

Zadana, -nej, *pl.* -ne, *sf.* ausgeſpielte Karte.

Zadanie, Zadawanie, -nia, *sn.* 1) Aufgeben *n.*; Auflegen *n.*; 2) Aufgabe *f.*, mieliśmy dziś pisemne — wir hatten heute eine ſchriftliche Aufgabe; to dla niego za trudne — das iſt für ihn eine zu ſchwere Aufgabe; -m naszem to być powinno das ſollte unſere Aufgabe ſein; 3) Verabreichen *n.*, Eingeben *n.*; — fałszywego lekarstwa das Eingeben einer unrichtigen Arznei; 4) Verſetzen *n.*, Geben *n.*; 5) Anſpielen *n.*; 6) Zeihen *n.*, Beſchuldigung *f.*; 7) — sobie trudu Mühegeben *n.*; 8) — naboju Aufgeben der Gichten.

Zadarcie, -cia; Zadzieranie, -nia, *sn.* 1) Einreißen *n.*, Aufreißen *n.*; 2) Hinaufbiegen *n.*, Hinaufheben *n.*; 3) Entzweien *n.*, Zwiſt *m.*, Streitanfangen *n.*

Zadarnić, -nię, -niłem, *va. perf.* berafen; -niony berafft; -niony grunt mit dichtem Gras und Unkraut bewachſener Erdboden.

Zadatek, -tku, *pl.* -tki, *sm.* Angabe *f.*, Handgeld *n.*; Unterpfand *m.*; dać — ein Angeld geben; czy mam zostawić —? ſoll ich eine Angabe da laſſen? — przyjaźni Unterpfand der Freundſchaft.

Zadatkować, -kuję, -wałem, *va. perf.* An-, Draufgeld geben.

Zadawca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Beibringer *m.*

Zadawnić, -wnię, -wniłem, *va. perf.* verjähren laſſen.

Zadawnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* verjährt werden, verjähren.

Zadawnienie, -nia, *sn.* Verjährung *f.*

Zadąć, -dmę, -dąłem, *va. perf.*; **Zadymać**, -mam, -małem, *va. imperf.* zu blaſen anfangen, zu wehen anfangen.

Zadech, -u, *pl.* -y, *sm.* Atemnot *f.*, Atembeſchwerde *f.*

Zadechnąć, -chnę, -chłem, *va. perf.*; **Zadychać**, -cham, -chałem, *vn. imperf.* ſterben, erſterben.

Zadek, -dka, *pl.* -dki, *sm.*; *dim.* **Zadeczek**, -czka, *pl.* -czki, *sm.* Geſäß *n.*, Hintere *m.*

Zadekowanie, -nia, *sn.* — wielkiego pieca Dämpfung *f.*

Zadekretować, -tuję, -wałem, *va. perf.* bekretieren, ein Dekret erlaſſen.

Zadeptać, -tam, -tałem, *va. perf.*; **Zadeptywać**, -tuję, -wałem, *va. imperf.* niedertreten, mit Tritten verwiſchen.

Zadęcie, -cia; Zadymanie, -nia, *sn.* Blaſen *n.*, Wehen *n.*; — piecia Anlaſſen *n.*, Anblaſen *n.*

Zadławiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Zadławić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* erwürgen, erdroſſeln; — się, *vr.* erſticken.

Zadławianie, Zadławienie, -nia, *sn.* Erdroſſeln *n.*, Erwürgen *n*; -się Erſticken *n.*

Zadłużać, -żam, -żałem, *va. imperf.*; **Zadłużyć**, -żę, -żyłem, *va. perf.* mit Schulden belaſten, in Schulden ſtürzen; überſchulden; — się, *vr.* in Schulden geraten.

Zadłużanie, Zadłużenie, -nia, *sn.* Belaſten *n.* mit Schulden.

Zadma, -my, *pl.* -my, *sf.* Anblaſen *n.*, Anwehen *n.*

Zadmuchać, -cham, -chałem; **Zadmuchnąć**, -chnę, -chnąłem, *va. perf.* 1) in etw. blaſen; 2) ausblaſen.

Zadmuchanie, Zadmuchiwanie, -nia, *sn.* Blaſen *n.*; Ausblaſen.

Zadni, *adi* hintere(r), rückwärtig, Hinter-.

Zadnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.*; = Zadek.

Zadoić, -ję, -iłem, *va. perf.* durch zu vieles Melken ſchaden, übermelken.

Zadokoz, -a, *pl.* -y, *sm.* Halbdeckkäfer *m.*

Zadołkować, -kuję, -wałem, *va. perf.*; **Zadołkowywać**, -wuję, -wałem, *va. imperf.* mit der Wurzel in die Erde legen.

Zadomowy, *adi.* außerhäuslich, außer dem Hauſe, außer dem Hauſe befindlich, extern.

Zadopływ, -u, *pl.* -y, *sm.* Rückenſchwimmer *m.*, Brot-, Waſſerwanze *f.*

Zadosyć, Zadość, *adv.* hinlänglich, genug; — mieć etw. genug haben, damit zufrieden ſein; uczynić — Genüge tun, Genüge leiſten, genugtun; uczynić — obu stronom beide Parteien befriedigen; — uczynić prawu dem Geſetze genugtun.

Zadośćczynienie, Zadośćuczynienie, -nia, *sn.* Zufriedenheit *f.*, Befriedigung *f.*; Genugtuung *f.*, Satisfaktion *f.*; żądam -nia za tę obrazę ich fordere Genugtuung für dieſe Beleidigung.

Zadowalać, -łam, -łałem; **Zadowalniać**, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Zadowolić**, -lę, -iłem; **Zadowolnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* befriedigen, zufriedenſtellen; -lał najdrobniejsze me życzenia er befriedigte meine geringfügigſten Wünſche; czy jesteś -lony z twej nowej posady? biſt du mit deinem neuen Poſten zufrieden?

Zadawalanie, Zadawalnianie, Zadowolenie, Zadowolnienie, -nia, *sn.* Befriedigung *f.*, Zufriedenheit *f.*; dowiaduję się z -niem, że zmieniłeś się na korzyść ich höre mit Zufriedenheit, daß du dich zu deinem Vorteil ver-

ändert haſt; — z zawodu Zufriedenheit mit ſeinem Berufe.

Zadowolony, *adi.* zufrieden; — z kogo, z czego mit jmdm, mit etw. zufrieden.

Zadra, -dry, *pl.* -dry, *sf.*; **Zadzior**, -u, *pl.* -y, *sm.* Schuppen *m.*, Unganz *m.*, Schiefer *f.*; Neidnagel *m.* am Finger, Nagelwurzel *f.*

Zadrapać, -pię, -pałem; **Zadrapnąć**, -pnę, -pnąłem, *va. perf.*; **Zadrapywać**, -puję, -wałem, *va. imperf.* aufkratzen; zu kratzen anfangen.

Zadrapanie, Zadrapnięcie, Zadrapywanie, -nia, *sn.* Aufkratzen *n.*

Zadrasnąć, -nę, -nąłem, *va. perf.* aufritzen, ſtreifen; — sobie palec ſich den Finger aufritzen; — kogo jmndn beleidigen, ihm nahetreten.

Zadraśnięcie, -cia, *sn.* Aufritzen *n.*, Ritzen *n.*

Zadraźnić, -żnię, -żniłem, *va. perf.* ein wenig aufbringen, reizen.

Zadraźnienie, -nia, *sn.* Aufbringen *n.*, Aufreizen *n.*

Zadreptać, -tam, -tałem, *va. perf.* trippelnd austreten.

Zadrewnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* mit Bäumen bewachſen, beholzen.

Zadrewnienie, -nia, *sn.* Beholzen *n.*, Beholzung *f.*

Zadręczenie, -nia, *sn.* Quälen *n.*, Martern *n.* zu Tode.

Zadręczyć, -czę, -czyłem, *va. perf.* zu Tode martern, quälen.

Zadrętwić, -wię, -wiłem, *va. perf.* ſtarr, ſteif machen.

Zadrętwieć, -wieję, -wiałem, *vn. perf.* ſtarr, ſteif werden.

Zadrętwienie, -nia, *sn.* Erſtarren *n.*

Zadrgać, -drgam, -drgałem, *vn. perf.*; **Zadrżeć**, -drżę, -drżałem, *vn. perf.* erzittern, erbeben, erſchauern, zucken; -drżał ze strachu er erbebte vor Schreck; -drżałem na samą myśl o tem ich erzitterte bei dem bloßen Gedanken daran; ziemia -drżała pod kopytami końskiemi die Erde erdröhnte unter den Pferdehufen.

Zadrganie, -nia, *sn.* Erzittern *n.*, Erſchauern *n.*

Zadrobiać, -biam, -białem, *va. impert.*; **Zadrobić**, -bię, -biłem, *va. perf.* klein machen, zerbröckeln; hineinbrocken.

Zadrobianie, Zadrobienie, -nia, *sn.* Zerbröckeln *n.*

Zadrobnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* kleiner, geringer werden.

Zadrożeć, -żeję, -żałem, *vn. perf.* teuer werden.

Zadrukować, -kuję, -wałem, *va. perf.*; **Zadrukowywać**, -wuję, -wałem, *va. imperf.* bedrucken.

Zadrukowanie, Zadrukowywanie, -nia, *sn.* Bedrucken *n.*

Zadruzgotać, -tam, -tałem, *va. perf.* zerſchmettern, zerſchlagen; **Zadruzgotanie**, -nia, *sn.* Zerſchmettern *n.*, Zerſchlagen *n.*

Zadrwić, -wię, -wiłem, *va. perf.* verſpotten, verhöhnen; — z kogo jmndn foppen, zum beſten halten, verſpotten.

Zadrwienie, -nia, *sn.* Foppen *n.*, Spotten *n.*

Zadrzeć, -drę, -darłem, I. *va. perf.*; **Zadzierać**, -ram, -rałem, I. *va. imperf.* 1) einreißen, anreißen, aufreißen, 2) abnützen, abſtumpfen; deska się -dziera das Brett ſplittert, wirft Splitter; 3) hinaufbiegen, in die Höhe heben, aufwärts biegen; — nogi die Beine in die Höhe werfen, recken, heben, ſtrecken; (bildl.) ins Gras beißen; — nosa die Naſe rümpfen, die Naſe hoch tragen; 4) cala — die zwei erſten Geſtöre von der Untiefe abſtoßen; II. *vn.* 1) falſch ſingen, ſpielen, mißtönen; 2) — z kim mit jmndm Streit, Händel ſuchen, anbinden, ſich überwerfen, krakeelen; III. — się, *vr.* 1) ſich einreißen; 2) ſich hinaufbiegen; 3) ſich entzweien, ſtreiten.

Zadrzemać, -mię, małem, *vn. perf.* ein wenig ſchlummern.

Zadrzewnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Diervillea (Pflanze).

Zadrzewnić, -nię, -niłem; **Zadrzewić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* mit Bäumen bepflanzen, beholzen.

Zadrżeć, -drżę, -drżałem, *vn. perf.* ſiehe Zadrgać.

Zadrżenie, -nia, *sn.* Erzittern *n.*, Erbeben *n.*, Erſchauern *n.*

Zaduch, -u, *pl.* -y, *sm.*; **Zaducha**, -chy, *pl.* -chy, *sf.* Stickluft *f.*, Luftfäule *f.*, dumpfige, ſchwüle Luft.

Zadudać, -dam, -dałem, *va. perf.* losdudeln.

Zadudnić, -dnię, -dniłem, *vn. perf.* dumpf ertönen, erbeben, erdröhnen.

Zaduma, -my, *pl.* -my, *sf.* Tiefſinn *m.*, Melancholie *f.*; pogrążony w -mie in Gedanken verſunken.

Zadumać się, -mam, -małem, *vr. perf.* ſich in Gedanken vertiefen, in Gedanken verſunken ſein; czemuś tak -ny? was biſt du ſo in Gedanken verſunken?

Zadumanie, -nia, *sn.* Melancholie *f.*, Tiefſinn *m.*

Zadumieć, -mię, -miałem, *va. perf.*; **Zadumiewać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* in tiefe Gedanken verſetzen, verblüfft machen; — się, *vr.* ſtaunen, erſtaunen, verblüfft ſein.

Zadumienie, Zadumiewanie, -nia, *sn.* Verblüfftheit *f.*

Zadurzeć, -rzeję, -rzałem, *vn. perf.* betäubt ſein.

Zadurzenie, -nia, *sn.* Betäuben *n.*, Berauſchung *f.*, Rauſch *m.*; — się Verlieben *n.*, Vernarren *n.*

Zadurzyć, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* betäuben; — się, *vr.* ſich vernarren, verlieben.

Zadusić, -szę, -siłem, *va. perf.*; **Zaduszać**, -szam, -szałem, *va. imperf.* erdroſſeln, erwürgen; — ogień das Feuer unterdrücken, erſticken; — się, *vr.* erſticken.

Zaduszanie, Zaduszenie, -nia, *sn.* Erwürgen *n.*, Erſticken *n.*, Erdroſſeln *n.*, Erdrücken *n.*

Zaduszki, -szek, *plur. tant. sn.* Allerſeelentag *m.*, Allerſeelen *n.*

Zaduszność, -ści, *sing. tant. sf.* Atembeſchwerde *f.*, Aſthma *n.*, Engbrüſtigkeit *f.*, Beklommenheit *f.*

Zaduszny, *adi.* 1) dumpfig, engbrüſtig, beklommen; 2) Allerſeelen-; dzień — Allerſeelentag *m.*; -szna msza Seelenmeſſe *f.*; -szny obiad Leichenmahl *n.*

Zadworny, *adi.* hinter dem Hofe, hinter dem Herrenhofe befindlich, Außen-; -na obrona Außenwerk *n.*

Zadworować, -ruję, -wałem, *va. perf.* höflich, künſtlich berücken; zum beſten halten.

Zadworowanie, -nia, *sn.* Berücken *n.*; Zumbeſtenhalten *n.*

Zadybać, -bam, -bałem, *va. perf.* ertappen, erwiſchen.

Zadybanie, -nia, *sn.* Erwiſchen *n.*, Ertappen *n.*

Zadychtować, -tuję, -wałem, *va. perf.* dicht zuſtopfen, verkalfatern.

Zadychtowanie, -nia, *sn.* Zuſtopfen *n.*, Verkalfatern *n.*

Zadyktować, -tuję, -wałem, *va. perf.* vordiktieren.

Zadyktowanie, -nia, *sn.* Vordiktieren *n.*

Zadylować, -luję, -wałem, *va perf.* verdielen, mit Dielen bedecken.

Zadymać, **Zadymanie**, ſiehe: Zadąć, Zadęcie.

Zadymek, -mku, *pl.* -mki, *sm.* Haar-, Höhenrauch *m.*

Zadymiać, -miam, -miałem, *va. imperf.*; **Zadymić**, -mię, -miłem, *va. perf.* verrauchen, berußen, mit Rauch anfüllen.

Zadymianie, **Zadymienie**, -nia, *sn.* Berauchen *n.*, Berußen *n.*, Anrauchen *n.*

Zadymka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Schneegeſtöber *n.*

Zadyndać, -dam, -dałem, *vn. perf.* zu baumeln anfangen.

Zadysputować, -tuję, -wałem, *va. perf.* verdisputieren, wegdisputieren.

Zadyszany, *adi.* außer Atem, atemlos, keuchend.

Zadyszeć się, -szę, -szałem, *vr. perf.* außer Atem kommen, keuchen.

Zadziać, -dzieję, -działem, *va. perf.*; **Zadziewać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* 1) ſich anziehen, (ſich) anlegen, über ſich ziehen; 2) hintun, verräumen, verbergen; 3) vermachen, zumachen; 4) — się, *vr.* wohin kommen, geraten, ſich verlieren.

Zadział, -u, *pl.* -y, *sm.* Verfahren *n.*; Anteil *m.*

Zadziałać, -łam, -łałem, *va. perf.*; **Zadziaływać**, -łuję, -wałem, *va. imperf.* 1) verarbeiten, auf etw. hinarbeiten; 2) erarbeiten, durch ſeine Handlungen ſich zuziehen, auf ſich laden; 3) — komu erweiſen, antun; 4) vergelten; 5) — ciasto den Teig anmachen, anrühren.

Zadziałanie, **Zadziaływanie**, -nia, *sn.* 1) Verarbeiten *n.*; 2) Erarbeiten *n.*, Erwirken; 3) Erweiſen *n.*, Antun *n.*; 4) Vergelten *n.*; 5) Anmachen *n.*, Einrühren *n.*

Zadziczeć, -czeję, -czałem, *vn. perf.* verwildern.

Zadziczenie, -nia, *sn.* Verwildern *n.*

Zadziedziczyć, -czę, -czyłem, *va. perf.* ererben, erblich erhalten.

Zadziedziczenie, -nia, *sn.* Ererben *n.*

Zadzier, **Zadzior**, -u, *pl.* -y, *sm.*; *dim.* **Zadzierek**, -rka, *pl.* -rki, *sm.*; **Zadzierka**, -ki, *pl.* -ki, *sm.* An-, Aufreißen *n.*, An-, Auf-, Einriß *m.*; Niednagel *m.* am Finger, Nagelwurzel *f.*

Zadzieracz, -a, *pl.* -e, *sm.* Krakeeler *m.*

Zadzierać, **Zadzieranie**, ſiehe: Zadrzeć, Zadarcie.

Zadzierg, -u, *pl.* -i, *sm.* Schlinge *f.*, Knoten *m.*, Maſche *f.*; Abſchnürung *f.*; Verſchlingung *f.*, Einſchlingung *f.*; na — co wiązać etw. mittels Einſchlingung binden.

Zadziergać, -gam, -gałem; **Zadziergnąć**, -gnę, -gnąłem, *va. perf.*; **Zadziergiwać**, -guję, -wałem, *va. imperf.* zuknüpfen, zubinden, den geſchürzten Knoten zuziehen; einſchlingen, verſchlingen; — końce nitki die beiden Enden des Fadens ineinander ſchlingen; — komu sznur w koło szyi jmndm die Schnur um den Hals feſt zuziehen.

Zadzierganie, -nia; **Zadziergiwanie**, -nia; **Zadziergnięcie**, -cia *sn.* Zuknüpfen *n.*, Zubinden *n.*, Zuſchnüren *n.*; Einſchlingen *n.*, Knoten *n.*

Zadzierzysty, *adi.* 1) voll Splitter, Riſſe, verwachſen; 2) händelſüchtig, krakeleriſch.

Zadzierżawiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Zadzierżawić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* verpachten, in Pacht geben, nehmen.

Zadzierżawianie, **Zadzierżawienie**, -nia, *sn.* Verpachtung *f.*

Zadzierżeć, -żę, -żyłem, *va. perf.* ab-, er-, zurückhalten; — komu grzechy jmndm die Abſolution verweigern, die Sünden nicht vergeben.

Zadziobać, -bię, -bałem, *va. perf.* zu Tode picken.

Zadziornik, -a, *pl.* -i, *sm.* Cenchrus (Pflanze).

Zadziorny, *adi.* -ne drzewo knotiges Holz.

Zadziorowaty, *adi.* — złam hadriger Bruch.

Zadziurawić, -wię, -wiłem, *va. perf.* löcherig machen.

Zadziurawienie, -nia, *sn.* Durchlöchern *n.*

Zadziw, -u, *pl.* -y, *sm.* Verwunderung *f.*, Erſtaunen *n.*, Staunen *n.*

Zadziwiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Zadziwić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* in Erſtaunen, Verwunderung ſetzen, ſtaunen machen, verwundern; świat cały -wił swoim postępkiem er ſetzte die ganze Welt durch ſeine Tat in Erſtaunen; twoja zuchwałość -wiła nas wszystkich deine Frechheit ſetzte uns alle in Verwunderung; — się, *vr.* ſich wundern, ſtaunen; — się nad czem ſich über etw. verwundern.

Zadziwianie, Zadziwienie, -nia, *sn.* Verwunderung *f.*, Staunen *n.*, Erſtaunen.

Zadzwonić, -nię, -niłem, *va. perf.* läuten, klingeln; — na kogo jmndn durch Läuten herbeirufen, jmndm klingeln; -dzwoń, proszę, na służącego läute, bitte, dem Diener; — czem mit etw. klirren; -nił dukatami er klimperte mit den Dukaten; — w tabakierkę an die Doſe klopfen; -nią mu uszy es klingt ihm in den Ohren.

Zadzwonienie, -nia, *sn.* Läuten *n.*, Klingen *n.*, Klirren *n.*

Zadźwięczeć, -czę, -czałem, *vn. perf.* erklingen, ertönen; -czały dzwony we wszystkich kościołach es ertönten in allen Kirchen die Glocken.

Zadźwięczenie, -nia, *sn.* Erklingen *n.*, Ertönen *n.*

Zadźwigać, -gam, -gałem, *va. perf.* aufheben und wohin tragen.

Zadżdżenie, -nia, *sn.* anhaltender Regen.

Zadżdżyć się, -dżdżę, dżdżyłem, *vr. perf.* tüchtig, anhaltend regnen.

Zadżgać, -gam, -gałem; **Zadźgnąć,** -gnę, -gnąłem, *va. perf.* anhauen, einen Hieb verſetzen; totſtechen.

Zaelektryzować, -zuję, -wałem, *va. perf.* elektriſieren; aufleben machen, in Bewegung ſetzen, aufrütteln.

Zaelektryzowanie, -nia, *sn.* Elektriſieren *n.*; Aufrütteln *n.*

Zafajdać, -dam, -dałem, *va. perf.* beſchmutzen, bekacken, beſudeln, beſchmieren.

Zafajdanie, -nia, *sn.* Beſchmutzen *n.*, Bekacken *n.*, Beſudeln *n.*, Beſchmieren *n.*

Zafalować, -luję, -wałem, *vn. perf.* in wellenförmige Bewegung geraten, zu wogen beginnen; aufwogen.

Zafałdować, -duję, -wałem, *va. perf.* in Falten legen, falten, mit Falten bedecken.

Zafałszować, -szuję, -wałem, *va. perf.* fälſchen; mit Fälſchungen verdecken, vertuſchen.

Zafantować, -tuję, -wałem, *va. perf.* pfänden.

Zafantowanie, -nia, *sn.* Pfändung *f.*

Zafarbować, -buję, -wałem, *va. perf.* färben; durch Färben verdecken, verwiſchen.

Zafarbowanie, -nia, *sn.* Färben *n.*, Färbung *f.*

Zafasować, -suję, -wałem, *va. perf.* 1) feſt anfaſſen; — konie die Zügel feſt anziehen; 2) erhalten; — pensyę den Gehalt erhalten, beheben.

Zafasowanie, -nia, *sn.* 1) Anziehen *n.*, Anfaſſen *n.*; 2) Erhalten *n.*

Zafastrygować, -guję, -wałem, *va. perf.* heften, zuheften, mit dem Anſchlagfaden zunähen.

Zafastrygowanie, -nia, *sn.* Heften *n.*, Zuheften *n.*

Zafiglować, -gluję, -wałem, *va. perf.* mit Poſſen anfangen, zubringen.

Zafolować, -luję, -wałem, *va. perf.* verwalken; mit Schmutz bedecken.

Zafolowanie, -nia, *sn.* Verwalken *n.*

Zaforsztować, -sztuję, wałem, *va. perf.* mit Forſtwänden vermachen.

Zaforszusować, -suję, -wałem, *va. perf.* vorſchießen; = Zaliczyć.

Zaforszusowanie, -nia, *sn.* Vorſchießen *n.*; = Zaliczka.

Zafrasować, -suję, -wałem, *va. perf.* große Verlegenheit bereiten, Sorgen machen; — się, *vr.* in Sorge geraten, ſehr bekümmert, beſorgt ſein.

Zafrasowanie, -nia, *sn.* Sorge *f.*, Verlegenheit *f.*, Bekümmern *n.*

Zafrymarczyć, -czę, -czyłem, *va. perf.* in Tauſch geben, verſchachern.

Zafrymarczenie, -nia, *sn.* Verſchachern *n.*

Zafryzować, -zuję, -wałem, *va. perf.* friſieren, kämmen.

Zafryzowanie, -nia, *sn.* Kämmen *n.*, Friſieren *n.*

Zafugować, -guję, -wałem, *va. perf.* verfugen mit Fugen, vermachen; einfugen.

Zafukać, -kam, -kałem; **Zafuknąć,** -kuę, knąłem, I. *va. perf.* durch Schelten betäuben; II. *vn. perf.* ein Scheltwort ausſtoßen.

Zafukanie, -nia; **Zafuknięcie,** -cia, *sn.* 1) Betäuben *n.* durch Schelten; 2) Schelten *n.*

Zafutrować, -truję, -wałem, *va. perf.* verfuttern.

Zafutrowanie, -nia, *sn.* Verfuttern *n.*

Zagabać, -bam, -bałem, **Zagabnąć,** -nę, -nąłem, *va. perf.* anpacken, angreifen, anreizen; plötzlich anreden, plötzlich an jmndn herantreten.

Zagabanie -nia; **Zagabnięcie,** -cia, *sn.* Anpacken *n.*, Angreifen *n.*, Anreizen *n.*; plötzliches Anreden.

Zagacać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Zagacić,** -cę, -ciłem, *va. perf.* verfaſchinieren, mit Faſchinen zumachen, verdecken.

Zagacanie, Zagacenie, -nia, *sn* Verfaſchinieren *n.*

Zagadać, -dam, -dałem, I. *va. perf.*; **Zagadywać,** -duję, -wałem, *va. imperf.* 1) anreden, anſprechen, anheben zu ſprechen; -nął mnie na schodach er redete mich auf der Stiege an; 2) jmndn durch vieles Reden verwirren, zum Schweigen bringen, das Geſpräch auf andere Bahnen zu bringen ſuchen; nie -duj trachte nicht, das Geſpräch abzulenken; tak mnie długo -wał, aż zapomniałem, co powiedzieć er hat ſo lange in mich hineingeredet, auf mich losgeredet, bis ich vergaß, was ich zu ſagen hatte; 3) — kogo einem ein Rätſel aufgeben, eine verfängliche Frage tun; II. — się, *vr.* ſich verplaudern, ſich in ein Geſpräch vertiefen; -dałem się, a to już czas iść do domu ich habe mich verplaudert und es iſt ſchon Zeit, nach Hauſe zu gehen.

Zagadanie, Zagadywanie, -nia, *sn.* Anſprechen *n.*,

Anreden *n.*; Verwirren *n.* durch Reden; Verplaudern *n.*

Zagadka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Rätsel *n.*; rozwiązać -kę ein Rätsel lösen; zadawać -ki Rätsel aufgeben; ten człowiek jest dla mnie -ką dieser Mensch ist für mich ein Rätsel; nie zadawaj mi -dek, ale powiedz całą prawdę gib mir keine Rätsel auf, sondern sage die volle Wahrheit.

Zagadkowość, -ści, *sing. tant. sf.* Rätselhaftigkeit *f.*

Zagadkowy, *adi.*; **Zagadkowo**, *adv.* rätselhaft; ta cała sprawa jest trochę -wą diese ganze Angelegenheit ist ein wenig rätselhaft; -wa śmierć rätselhafter Tod.

Zagadnienie, -nia; **Zagadnięcie**, -cia, *sn.* Frage *f.*, Problem *n.*, Aufgabe *f.*

Zagadzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Zagodzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* ausgleichen, Frieden stiften, den Frieden vermitteln.

Zagadzanie, **Zagodzenie**, -nia, *sn.* Ausgleichen *n.*; Friedensvermittlung *f.*

Zagaić, -ję, -iłem, *va. perf.*; **Zagajać**, -jam, -jałem, *va. imperf.* 1) eröffnen, einleiten; — posiedzenie eine Sitzung eröffnen; 2) eine (Wald)schonung anlegen.

Zagaisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* mit Bäumen und Gesträuch wild verwachsener Boden.

Zagaj, -u, *pl.* -e, *sm.* Schonung *f.*, Gehege *n.*

Zagajać, -jam, -jałem, *va. imperf.*; 1) siehe: Zagaić; 2) **Zagoić**, -ję, -iłem, *va. perf.* heilen; — się, *vr.* verheilen, geheilt werden.

Zagajanie, **Zagajenie**, -nia, *sn.* Eröffnung *f.*, Einleitung *f.*

Zagajanie, **Zagojenie**, -nia, *sn.* Heilen *n.*, Heilung *f.*

Zagajnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Holzung *f.*

Zagajny, *adi.* Eröffnungs-, Einleitungs-.

Zagalać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Zagalić**, -lę, -liłem, *va. perf.* den Ball zuwerfen, zuschlagen.

Zaganiacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Treiber *m.*

Zaganiać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Zagonić**, -nię, -niłem; **Zagnać**, -gnam, -gnałem, *va. perf.* treiben, jagen, wegtreiben, eintreiben; — bydło do obory das Vieh in den Kuhstall treiben; — się, *vr.* nachsetzen.

Zaganianie, **Zagonienie**, **Zagnanie**, -nia, *sn.* Treiben *n.*, Wegtreiben, Hintreiben *n.*

Zagapić się, -pię, -piłem, *vr. perf.* sich vergaffen.

Zagapienie się, -nia, *sn.* Vergaffen *n.*

Zagar, -u, *pl.* -y, *sm.* Kohlendunst *m.*

Zagardlać, -dlam, -dlałem, *va. imperf.*; **Zagardlić**, -dlę, -dliłem, *va. perf.* die Kehle zusammenschnüren, erwürgen wollen.

Zagardłować, -dłuję, -wałem, *va. perf.* halsbrecherisch verdienen.

Zagarniać, -nę, -nąłem, *va. imperf.*; **Zagarnąć**, -nę, -nąłem, *va. perf.* zusammenscharren, an sich nehmen, raffen, reißen; einstreichen; chciałby wszystko — er möchte alles an sich bringen; -nij wszystko do swego worka streiche alles in deinen Sack mit; — pułk, garnizon nieprzyjaciela ein Regiment, eine Garnison, den Feind aufheben.

Zagarnianie, **Zagarnięcie**, -cia; **Zagarnienie**, -nia; *sn.* Zusammenscharren *n.*, Raffen *n.*, Ansichreißen *n.*, Einstreichen *n.*; Aufheben *n.*

Zagasać, -sam, -sałem, *vn. imperf.*; **Zagasnąć**, -snę, -snąłem, *vn. perf.* erlöschen, ausgehen; światło -sło das Licht ist erloschen.

Zagasanie, -nia; **Zagaśnięcie**, -cia, *sn.* Erlöschen *n.*, Ausgehen *n.*

Zagasić, -szę, -siłem, *va. perf.*; **Zagaszać**, -szam, -szałem, *va. imperf.* erlöschen, abdrehen, auslöschen; -gaś lampę drehe die Lampe ab; -gaście ogień löscht das Feuer aus.

Zagasiewka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Farnkraut *n.*

Zagaszanie, **Zagaszenie**, -nia, *sn.* Erlöschen *n.*, Auslöschen *n.*, Abdrehen *n.*

Zagaszczać się, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Zagościć się**, -szczę, -ściłem, *vr. perf.* als Gast einkehren, festen Fuß fassen, lange in der Fremde verweilen.

Zagawędzić się, -dzę, -dziłem, *vr. perf.* sich verplaudern, verplappern.

Zagdakać, -kam, -kałem, *vn. perf.* zu gackern anfangen.

Zagderać, -ram, -rałem, *vn. perf.* zu schelten, zu murren, zu brummen anfangen.

Zagębować, -buję, -wałem, *va. perf.* das Flußschiff am Schnabel festmachen, anschnäbeln.

Zagęgać, -gam, -gałem, *vn. perf.* zu schnattern anfangen.

Zagęszczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Zagęścić**, -szczę, -ściłem, *va. perf.* verdichten, verdicken, dicht anfüllen; — się, *vr.* sich häufen, vermehren, sich zahlreich einnisten.

Zagęszczanie, **Zagęszczenie**, -nia, *sn.* Verdichten *n.*, Verdicken *n.*

Zagęścieć, -ścieję, -ściałem; **Zagęstnieć**, -nieję, -niałem, *vn. perf.* dichter, dicker machen.

Zagiąć, -gnę, -giąłem, *va. perf.*; **Zaginać**, -nam, -nałem, *va. imperf.* biegen, verbiegen, umbringen, umlegen, umkneifen; — do góry in die Höhe bringen; -gięta kartka umgebogene Seite; — kruczka eine List benützen; — parol na co sich etw. versprechen; — blachę randen.

Zagięcie, -cia; **Zaginanie**, -nia, *sn.* Biegen *n.*, Beugen *n.*, Umbiegen *n.*, Umlegen *n.*, Biegung *f.*, Bug *m.*, Falte; -cie esowate S-förmiger Abschnitt des Grimmdarms; — blachy Falz *m.*

Zagiętek, -tka, *pl.* -tki, *sm.* — ucha Ohrschnecke *f.*

Zaginacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Biegeisen *n.*

Zaginąć, -nę, -nąłem, *vn. perf.* verloren gehen, verſchwinden, umkommen; wszelki słuch o nim -nął man hörte gar nichts von ihm; opatrzność nie da — takiemu człowiekowi die Vorſehung wird ſo einen Menſchen nicht umkommen laſſen; -nęły dawne obyczaje die alten Sitten verſchwanden; zaginiony verloren, vermißt, verſchwunden, verſchollen.

Zagipsować, -psuję, -wałem, *va. perf.* vergipſen, eingipſen.

Zagipsowanie, -nia, *sn.* Vergipſen *n.*

Zaglądać, -dam, -dałem; **Zazierać**, -ram, -rałem, *vn. imperf.*; **Zaglądnąć**, -dnę, -dnąłem; **Zajrzeć**, -rzę, -rzałem, *vn. perf.* 1) hineinſchauen, hineinblicken, hineingucken; -dnij no przez okno, co się tam dzieje ſchaue einmal durchs Fenſter, was dort vorgeht; -dnij do książki, wiele ci jestem winien ſchau' im Buch nach, wie viel ich dir ſchuldig bin; — komu w serce jmndm ins Herz blicken; śmiało komu — w oczy jmndm keck in die Augen blicken, ins Auge ſchauen; -rzyj no do koni ſieh einmal zu den Pferden; -rzyj kiedy do mnie tritt doch einmal bei mir ein, beſuche mich auch manchmal; — w co in etw. einblicken, Einblick tun, etw. prüfen, unterſuchen, durchſuchen; 2) — komu jmndn beneiden, jmndm etw. nicht gönnen; wolę, aby mnie -rzano, niż aby mnie żałowano beſſer Neid als Mitleid.

Zaglądanie, -nia; **Zaglądnięcie**, -cia; **Zazieranie**, **Zajrzenie**, -nia, *sn.* 1) Hineinblicken *n.*, Hineinſchauen *n.*, Hineinſehen *n.*, Prüfen *n.*, Unterſuchen *n.*; 2) Beneiden *n.*

Zagłabiać, -biam, -białem, *va. imperf.*; **Zagłobić**, -bię, -biłem, *va. perf.* verkeilen, vernieten.

Zagłabianie, **Zagłobienie**, -nia, *sn.* Verkeilen *n.*, Vernieten *n.*

Zagłada, -dy, *pl.* -dy, *sf.* Vernichtung *f.*, Vertilgung *f.*, Ausrottung *f.*; — całego ich rodu die Vernichtung ihres ganzen Stammes; — imienia Vertilgung des Namens; — pamięci gänzliche Vergeſſenheit.

Zagładzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Zagładzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* 1) vernichten, vertilgen, ausrotten; — pamięć czego das Andenken an etw. verwiſchen; — co z pamięci etw. aus dem Gedächtnis vertilgen; 2) glätten, glatt ſtreichen, glatt ebnen, glatt reiben.

Zagładzanie, **Zagładzenie**, -nia, *sn.* 1) Vertilgen *n.*, Vernichten *n.*, Ausrotten *n.*; 2) Glattſtreichen *n.*, Glattreiben *n.*

Zagłębiać, -biam, -białem, *va. imperf.*; **Zagłębić**, -bię, -biłem, *va. perf.* vertiefen; -biony w myślach in Gedanken vertieft; — się, *vr.* ſich vertiefen; -bił się w czytaniu i nie wie co się wokoło niego dzieje er vertiefte ſich im Leſen und weiß nicht, was rund um ihn vorgeht.

Zagłębianie, **Zagłębienie**, -nia, *sn.* Vertiefen *n.*, Vertiefung *f.*, Tiefe *f.*

Zagłębie, -bia, *pl.* -bia, *sn.* Becken *n.*, Mulde *f.*; — węgli kamiennych Steinkohlenfeld *n.*

Zagłoba, -by, *pl.* -by, *sf.* 1) Greif-, Habichtsmuſchel *f.*; 2) Darmverſchlingung *f.*

Zagłodnieć, -dnieję, -dniałem, *vn. perf.* verhungern; -dniejesz ty u nas, biedaku du wirſt bei uns, du Armer, verhungern; bylibyśmy -dnieli, gdyby nie ta nagła pomoc wir wären ohne dieſe plötzliche Hilfe verhungert.

Zagłodzenie, -nia, *sn.* Verhungern *n.*

Zagłodzić, -dzę, -dziłem, *va. perf.* durch Hunger quälen, töten, ſchwächen; — się, *vr.* verhungern; ſich zu Tode hungern.

Zagłówek, -wka, *pl.* -wki, *sm.* Kopfkiſſen *n.*, Hauptkiſſen *n.*

Zagłuchnąć, -chnę, -chnąłem, *va. perf.* taub werden, betäubt werden.

Zagłupić, -pię, -piłem, *va. perf.* dumm machen, verdummen.

Zagłupieć, -pieję, -piałem, *vn. perf.* dumm werden, verdummen.

Zagłupienie, -nia, *sn.* Verdummen *n.*, Verdummung *f.*

Zagłuszać, -szam, -szałem, *va. imperf.*; **Zagłuszyć**, -szę, -szyłem, *va. perf.* 1) betäuben, überſchreien; ostatnie jego słowa zostały -szone ogólnym hałasem ſeine letzten Worte wurden durch den allgemeinen Lärm überſchrien; stara się w wirze zabaw — głos sumienia er trachtet im Trubel der Vergnügungen die Stimme des Gewiſſens zu betäuben; -szasz mnie swojem wrzaskliwem opowiadaniem du betäubſt mich durch deine lärmende Erzählung; 2) erſticken (von Pflanzen).

Zagłuszanie, **Zagłuszenie**, *sn.* Betäuben *n.*, Überſchreien *n.*

Zagmatwać, -wam, -wałem, *va. perf.* verwickeln, verwirren, vermiſchen, zuſammenmiſchen, einen Miſchmaſch machen; verfilzen, verknoten, verſchlingen; — się, *vr.* ſich verwirren, verwickeln.

Zagmatwanie, -nia, *sn.* Verwirrung *f.*, Verwicklung *f.*

Zagnać, **Zagnanie**, ſiehe: **Zaganiać**, **Zaganianie**.

Zagnajać, -jam, -jałem, *va. imperf.*; **Zagnoić**, -ję, -iłem, *va. perf.* 1) bemiſten, mit Miſt anfüllen; düngen; verunreinigen; 2) faulen machen, in Fäulnis übergehen laſſen, eitern machen; — się, *vr.* eitern, in Eiter übergehen; im eigenen Schmutz verſinken, verfaulen.

Zagnajanie, **Zagnojenie**, -nia, *sn.* Bemiſten *n.*; Düngen *n*, Düngung *f.*, Verunflätigen *n*; Verſumpfung *f.*

Zagniatać, -tam, -tałem, *va. imperf.*; **Zagnieść**, -gniotę, -gniotłem, *va. perf.* zuſammenkneten, zuſammendrück-

ken; einkneten; — ciasto den Teig durchkneten; -gniecie cię er wird dich erdrücken.

Zagniatanie, Zagniecenie, -nia, *sn.* Zusammenkneten *n.*, Zusammendrücken *n*; Durchkneten *n.*; Erdrücken *n.*

Zagnicie, -cia, *sn.* Anfaulen *n.*; Verfaultheit *f.*, Fäule *f.*, Versumpfung *f.*

Zagnić, -gnię, -gniłem, *vn. perf.* zu faulen anfangen, in Fäulnis übergehen.

Zagniewa, -wy, *pl.* -wy, *f.* Clidemia (Pflanze).

Zagniewać, -wam, -wałem, *va. perf.* erzürnen, ärgern, aufbringen; ta odpowiedź -wała królowę diese Antwort erzürnte die Königin; — się *vr.* sich erbosen, sich erzürnen, sich ärgern, aufgebracht werden.

Zagniewanie, -nia, *sn.* Erzürnen *n.*, Ärgern *n.*, Aufbringen *n.*

Zagnieżdżać, -dżam, -dżałem, *va. imperf.*; **Zagnieździć,** -żdżę, -ździłem, *va. perf.* einnisten; — się, *vr.* sich einnisten, sich niederlassen.

Zagnieżdżanie, Zagnieżdżenie, -nia, *sn.* Einnisten *n.*, Niederlassen *n.*

Zagniłek, -łka, *pl.* -łki, *sm.*; **Zagniłka,** -ki, *pl.* -ki, *sf.* verfaultes Zeug.

Zagniłość, -ści, *sing. tant. sf.* Fäulnis *f.*

Zagniotek, -tka, *pl.* -tki, *sm.* Zusammengeknetete(s) *n.*; Kuchen *m.*, Brotlaib *m.* aus Teigresten.

Zagnuśniać, -śniam, -śniałem, *va. imperf.*; **Zagnuśnić,** -śnię, -śniłem, *va. perf.* träge machen.

Zagnuśnianie, Zagnuśnienie, -nia, *sn.* Trägheit *f.*

Zagnuśnieć, -śniam, -śniałem, *vn. perf.* träge werden, in Trägheit, in Indolenz verfallen.

Zagon, -u, *pl.* -y, *sm*; *dim.* **Zagonek,** -nku, *pl.* -nki, *sm.* 1) Beet *n.*, Feld *n.*, Acker *m.* 2) Streifzug *m.*, Nachsetzen *n.*, Verfolgung *f.*; tatarskie -y Tatarenanfälle *pl.*

Zagonić, Zagonienie, siehe: Zaganiać, Zaganianie.

Zagonisty, *adi.* voll Ackerbeete.

Zagonowy, *adi.* Ackerbeet-.

Zagończy, *adi.* Streifzugs-, Streif-; -cza wojna kleiner Krieg, Guerillakrieg *m.*

Zagończyk, -a, *pl.* -ki und -cy, *sm.*, Streifschärler *m.*, Freischärler *m.*

Zagorszyć, -szę, -szyłem, *va. perf.* weit ärger machen.

Zagorywać, -wam, -wałem, *vn. imperf.*; **Zagorzeć,** -rzeję, -rzałem, *vn. perf.* 1) vom Kohlendunst betäubt werden, ersticken; 2) sich entzünden; 3) den Sonnenstich bekommen; von der Sonne verbrannt werden.

Zagorzalec, -lca, *pl.* -lcy, *sm.* Hitzkopf *m.*, Brausekopf *m.*, Fanatiker *m.*

Zagorzałość, -ści, *sing. tant. sf.* 1) Hitzköpfigkeit *f.*; Fanatismus *m.*; 2) Betäubung *f.*, durch Kohlendunst.

Zagorzały, *adi.*; **Zagorzale,** *adv.* 1) hitzköpfig, fanatisch, überspannt, exaltiert; 2) vom Ofen-, Kohlendunste betäubt.

Zagorzel, -i, *pl.* -e, *sf.*; **Zagorzelina,** -ny, *pl.* -ny, *sf.* 1) Sonnenstich *m.*; 2) Kohlendunst *m.*; 3) Kohlendunstbetäubung *f.*, Erstickung *f.* durch Kohlendunst, Asphyxie *f.*

Zagorzenie, -nia, *sn.* 1) Betäubung *f.*, Erstickung *f.* durch Kohlendunst; 2) Sonnenstich *m.*

Zagorzknąć, -knę, -knąłem, *vn. perf.* bitter werden, verbittern.

Zagorzknięcie, -cia; **Zagorzknienie,** -nia, *sn.*, Verbittern *n.*; Bitterwerden *n.*

Zagospodarować, -ruję, -wałem, *va. perf.*; **Zagospodarowywać,** -wuję, -wałem, *va. imperf.* bewirtschaften, wirtschaftlich einrichten; — wieś das Dorf wirtschaftlich vervollkommnen; zagospodarowany eingewirtschaftet; — się, *vr.* seine Wirtschaft auf einen guten Stand bringen, sich gut einwirtschaften.

Zagospodarowanie Zagospodarowywanie, -nia, *sn.* Einwirtschaften *n.*; Bewirtschaften *n.*

Zagoszczenie, Zagościć, siehe: Zagaszczanie, Zagaszczać.

Zagotować, -tuję, -wałem, *va. perf.*; **Zagotowywać,** -wuję, -wałem, *va. imperf.* aufkochen, aufkochen lassen; — się, *vr.* aufkochen, anfangen zu kochen.

Zagotowanie, Zagotowywanie, -nia, *sn.* Aufkochen *n.*

Zagórny, Zagórski, *adi.* hinter den Bergen (gelegen); dla -skich panów für Angömmlinge.

Zagórze, -rza, *pl.* -rza, *sn.* Hintergebirge *n.*

Zagrabiać, -biam, -białem, *va. imperf.*; **Zagrabić,** -bię, -biłem, *va. perf.* 1) einharken, zuharken; wegharken, hinwegrechen; — nasienie den Samen zuharken; 2) entreißen, an sich reißen, an sich raffen, einziehen, konfiszieren; -bił całe nasze mienie er riß unser ganzes Hab und Gut an sich; rząd -bił jego dobra die Regierung konfiszierte seine Güter.

Zagrabianie, Zagrabienie, -nia, *sn.* 1) Einharken *n*; Wegharken *n.*, Wegrechen *n.*; 2) Entreißen *n.*, Wegreißen *n.*, Fortschleppen *n.*, Konfiszieren *n.*

Zagracować, -cuję, -wałem, *va. perf.*; **Zagracowywać,** -wuję, -wałem, *va. imperf.* mit der Harke die Erde gleich machen.

Zagracowanie, Zagracowywanie, -nia, *sn.* Gleichmachen *n.* mit der Harke.

Zagrać, -gram, -grałem, I. *va. imperf.*; **Zagrywać,** -wam, -wałem, I. *va. imperf.* 1) spielen, anspielen; -graj nam, proszę, do tańca spiele uns, bitte, zum Tanz auf; jak on -gra, tak ja tańczyć muszę (ich muß so tanzen, wie er spielt) ich muß nach seiner Pfeife tanzen; — komu jmndm aufspielen, eine harte Nuß zum Aufbeißen geben, jmndn überlisten, hinters Licht führen; 2) ausspielen; kto -grywa

wer ſpielt aus; ja -grywam asa ich ſpiele das As aus; II. *vn.* erſchallen, ertönen, zu knallen, zu donnern anfangen; -grały trąby die Trompeten erſchallten; wtem straszna -grała kanonada da ging ein furchtbarer Kanonendonner los; III. — się, *vr.* ſich beim Spielen vergeſſen, ganz in das Spiel verſunken ſein.

Zagradzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Zagrodzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* 1) verzäunen, umzäunen, verſchlagen; 2) abſperren, verſchließen; przeszłość moja -dza mi drogę do urzędów meine Vergangenheit verſchließt mir den Weg zu Ämtern; — komu przystęp jmndm den Zugang abſchneiden; — kogo od czego jmndn von etw. abſchließen; — co prawem einer Sache durch ein Geſetz vorbeugen.

Zagradzanie, Zagrodzenie, -nia, *sn.* 1) Umzäunung *f.*, Verſchlag *m.*; 2) Verſchließen *n.*, Verſperren *n.*

Zagramolić się, -lę, -liłem, *vr. perf.* nach langem, mühevollem Arbeiten wohin gelangen.

Zagranica, -cy, *sing. tant.* Ausland *n.*; czy byłeś w tym roku -cą? warſt du in dieſem Jahre im Ausland?; — zasypuje (zalewa) nas swoimi wyrobami das Ausland überſchüttet (überſchwemmt) uns mit ſeinen Erzeugniſſen.

Zagraniczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Zagranicyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* abarenzen, begrenzen.

Zagranicznie, Zagranicznie, -nia, *sn.* Abgrenzen *n.*

Zagranicze, -cza, *pl.* -cze, *sn.* = Zagranica.

Zagranicznik, -a, *pl.* -cy, *sm.* 1) Grenznachbar *m.*; 2) Ausländer *m.*

Zagraniczny, *adi.*; **Zagranicznie**, *adv.* ausländiſch, auswärtig; -ne wyroby ausländiſche Erzeugniſſe; urząd spraw -ych auswärtiges Amt.

Zagranie, Zagrywanie, -nia, *sn.* Spielen *n.*; Ausſpielen *n.*, Anſpielen *n.*; Erſchallen *n.*, Ertönen *n.*

Zagratownik, -a, *pl.* -i, *sm.* Schwimmholz *n.*

Zagrażać, -żam, -żałem, *vn. imperf.*; **Zagrozić**, -żę, -ziłem, *vn. perf.* bedrohen, drohen, androhen; -ził im wojną er drohte ihnen mit einem Kriege; — komu karą jmndm eine Strafe androhen; -ża nam wojna domowa es droht uns der Bürgerkrieg; -ża ci wielkie niebezpieczeństwo es droht dir eine große Gefahr.

Zagrażanie, Zagrożenie, -nia, *sn.* Bedrohen *n.*, Drohen *n*, Androhen *n.*

Zagrążać, -żam, -żałem, *va. imperf.*; **Zagrążyć**, -żę, -żyłem, *va. perf.* verſenken, verſinken laſſen, untertauchen; — się, *vr.* ſich verſenken, eintauchen.

Zagrążanie, Zagrążenie, -nia, *sn.* Verſenken *n.*, Untertauchen *n.*

Zagręplować, -pluję, -wałem, *va. perf.* verkrempeln, zukrempeln.

Zagroda, -dy, *pl.* -dy, *sf.*; *dim.* **Zagródka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Verzäunung *f.*, Vermachung *f.*, Verſchlag *m.*, Gehege *n.*; 2) Hof *m.*, Bauernhof *m.*, Bauernmeierei *f.*, Hinterſaſſengut *n.*, kleiner Grundbeſitz.

Zagrodnictwo, -wa, *sn.* Hinterſaſſenſtand *m.*

Zagrodniczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Stellenbeſitzerin *f.*, Häuslerin *f.*, Hinterſaſſin *f.*, Beiſaſſin *f.*

Zagrodniczy, Zagrodnicki, *adi.*; **Zagrodniczo**, *adv.* häusleriſch, Hinterſaſſen-.

Zagrodnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Hinterſaß *m.*, Stellenbeſitzer *m.*, Häusler *m.*, Bündner *m.*

Zagrodny, *adi.* 1) Verzäunungs-, Verſchlags-; 2) Hinterſaſſen-; 3) begrenzbar.

Zagrodzenie, -nia, *sn.* Verzäunung *f.*, Umzäunung *f.*; Abſchließung *f.*, Abſperrung *f.*

Zagromić, -mię, -miłem, *va. perf.* niederdonnern, niederſchmettern.

Zagromienie, -nia, *sn.* Niederdonnern *n.*, Niederſchmettern *n.*

Zagród, -odu, *pl.* -ody, *sm.* Malmignatte *f.* (giftige Spinne).

Zagruchać, -cham, -chałem; **Zagruchotać**, -tam, -tałem, *vn. perf.* zu gurren anfangen.

Zagruchanie, Zagruchotanie, -nia, *sn.* Gurren *n.*

Zagryzać, -zam, -załem, I. *va. imperf.*; **Zagryźć**, -zę, -złem, I. *va. perf.* 1) anbeißen, beißen; zu Tode beißen; psy -zły kota die Hunde haben die Katze zu Tode gebiſſen; — wargi die Lippen verbeißen; 2) jmndn durch Kränkungen und Gram aufreiben, einem durch Ärger das Leben verkürzen; to go -zło das hat ihn zu Tode gegrämt; II. — się, *vr.* 1) ſich gegenſeitig zu Tode beißen; 2) ſich grämen, ſich zu Tode kränken; vor Gram, Kränkung aufgezehrt werden.

Zagryzanie, Zagryzienie, -nia, *sn.* Verbeißen *n.*, Beißen *n.*; Totbeißen *n.*; Grämen *n.*, Kränken *n.*

Zagryzmolenie, -nia, *sn.* Bekritzeln *n.*, Verſchmieren *n.*

Zagryzmolić, -lę, -liłem, *va. perf.* bekritzeln, verſchmieren.

Zagrzać, -grzeję, -grzałem, I. *va. perf.*; **Zagrzewać**, -wam, -wałem, I. *va. imperf.* 1) wärmen, erwärmen, aufwärmen; -grzej mi ręce, bo całkiem zmarznięte erwärme mir die Hände, weil ſie ganz erfroren ſind; -grzej tę potrawę erwärme dieſe Speiſe; nie — miejsca (keinen Ort warm machen) an keinem Orte länger verweilen; 2) aneifern, anfeuern; — żołnierzy do walki die Soldaten zum Kampfe anfeuern; II. — się, *vr.* ſich erwärmen, ſich wärmen; pozwól mi — się przy twojem ognisku erlaube mir mich bei deinem Feuer zu wärmen.

Zagrzanie, Zagrzewanie, -nia, *sn.* Wärmen *n.*, Aufwärmen *n.*; Erwärmen *n.*, Anfeuern *n.*

Zagrzebać, -bię, -bałem, *va. perf.*; **Zagrzebywać,** -buję, -wałem, *va. imperf.* vergraben, verscharren; — trupa die Leiche vergraben; wilk czego nie zje, -bie der Wolf verscharrt, was er nicht auffrißt; — skarb einen Schatz vergraben; — się, *vr.* sich vergraben, sich verscharren; — się w domu sich zu Hause vergraben, einkerkern, sich einschließen; — się w książkach sich in Büchern vergraben.

Zagrzebanie, Zagrzebywanie, -nia, *sn.* Verscharren *n.*, Vergraben *n.*

Zagrzechotać, -tam, -tałem, *va. perf.* zu klappern anfangen.

Zagrzeszyć, -szę, -szyłem, *va. perf.* zu sündigen anfangen, durch Sündigen verwirken.

Zagrzewadło, -dła, *pl.* -dła, *sn.* Wärmflasche *f.*, Thermophor *m.*

Zagrzęznąć, -nę, -złem, *vn. perf.* stecken bleiben, versinken; — w błocie im Kot versinken.

Zagrzęznięcie, -cia, *sn.* Versinken *n.*, Steckenbleiben *n.*

Zagrzmieć, -mię, -miałem, *vn. perf.*; **Zagrzmiewać,** -wam, -wałem, *vn. imperf.* 1) losdonnern, erdonnern, anfangen zu donnern; -miały działa nieprzyjacielskie die feindlichen Kanonen fingen an zu donnern; -miało es hat gedonnert; 2) erschallen, erdröhnen, ertönen; -miały organy die Orgel ertönte.

Zagrzmotać, -tam, -tałem, *va. imperf.*; **Zagrzmotnąć,** -tnę, -tłem, *va. perf.* donnernd hinschleudern.

Zaguba, -by, *pl.* -by, *sf.* 1) Verderben *n*, Vernichtung *f.*, Ausrottung *f.*; 2) Verlieren *n.*; — towaru Verschleppung *f.*, Verlust *m.* des Gutes.

Zagubca, -cy, *pl.* -cy, *sm.*; **Zagubiciel,** -a, *pl.* -e, *sm.* Verderber *m.*, Vernichter *m.*, Ausrotter *m.*; Würgengel *m.*

Zagubiać, -biam, -białem, *va. imperf.*; **Zagubić,** -bię, -biłem, *va. perf.* 1) vernichten, ausrotten, verderben, vertilgen; 2) verlieren.

Zagubianie, Zagubienie, -nia, *sn.* 1) Ausrotten *n.*, Vertilgen *n.*, Verderben *n.*, Vernichten *n.*; 2) Verlieren *n.*

Zagubicielka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Vernichterin *f.*, Vertilgerin *f.*, Verderberin *f.*

Zagubny, *adi.* 1) vertilgbar, vernichtbar; 2) verlierbar.

Zagumienny, *adi.* hinter den Scheunen befindlich.

Zagumować, -muję, -wałem, *va. perf.* gummieren.

Zagumowanie, -nia, *sn.* Gummieren *n.*; Gummierung *f.*

Zaguzbiać, -biam, -białem, *va. imperf.*; **Zaguzbić,** -bię, -biłem, *va. perf.* krümmen, biegen, buckelig biegen, falten.

Zaguzbianie, Zaguzbienie, -nia, *sn.* Krümmen *n.*, Biegen *n.*

Zaguzdrać się, -dram, -drałem, *vr. perf.* vertändeln, tändelnd verspäten.

Zagwarzyć -rzę, -rzyłem, *vn. perf.* zu plaudern, zu erzählen anfangen.

Zagwazdać, -zdam, -zdałem, *va. perf.* beschmieren, beschmutzen.

Zagwazdanie, -nia, *sn.* Beschmieren *n.*, Beschmutzen *n.*

Zagważdżać, -żdżam, -żdżałem, *va. imperf.*; **Zagwoździć,** -żdżę, -ździłem, *va. perf.* vernageln, verschlagen; — armatę eine Kanone vernageln; -żdżony vernagelt, stockdumm.

Zagważdżanie, Zagwożdżenie, -nia, *sn.* Vernageln *n.*, Verschlagen *n.*

Zagwiaździć, -żdżę, -ździłem, *va. perf.* bestirnen, mit Sternen besäen.

Zagwiaździenie, -nia, *sn.* Bestirnen *n.*

Zagwintować, -tuję, -wałem, *va. perf.* mit Gewinden vermachen; mit Gewinden versehen.

Zagwizdać, -zdam, -zdałem; **Zagwizdnąć,** -zdnę, -zdnąłem, *va.* und *vn. perf.* pfeifen, lospfeifen, zu pfeifen anfangen; — na kogo jmndn durch Pfeifen herbeirufen.

Zagwizdanie, -nia; **Zagwizdnięcie,** -cia, *sn.* Pfeifen *n.*

Zagwoździk, -a, *pl.* -i, *sm.* Colydium (Käferart).

Zagzić, -żę, -ziłem, *va. perf.* anfeuern, aneifern, anspornen.

Zagzienie, -nia, *sn.* Anfeuern *n.*, Aneifern *n.*, Anspornen *n.*; Anfeuerung *f.*

Zahacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Examina (Krebsgattung).

Zahaczać, -czam, -czałem, I. *va. imperf.*; **Zahaczyć,** -czę, -czyłem, I. *va. perf.* anhaken, anhaften; — o co an etw. anstoßen, hängen bleiben; an etw. anknüpfen; II. — się, *vr.* 1) hängen bleiben, anhaken, angehen; 2) auf Schwierigkeiten stoßen, einen Haken haben, ins Stocken geraten.

Zahaczanie, Zahaczenie, -nia, *sn.* Anhaken *n.*, Anhaften *n.*, Hakenverband *m.*; — mutry, naśrubka Schraubenversicherung *f.*

Zahaftować, -tuję, -wałem, *va. perf.*; **Zahaftowywać,** -wuję, -wałem, *va. imperf.* besticken, mit Stickerei bedecken.

Zahaftowanie, -nia, *sn.* Besticken *n.*

Zahałasować, -suję, -wałem, *vn. perf.*; zu lärmen anfangen; *va.* — kogo jmndn durch Lärm betäuben.

Zahamować, -muję, -wałem, *va. perf.*; **Zahamowywać,** -wuję, -wałem, *va. imperf.* hemmen, aufhalten, zurückhalten; bremsen; — ruch maszyny den Gang der Maschine aufhalten.

Zahamowanie, Zahamowywanie, -nia, *sn.* Hemmen *n.*, Aufhalten *n.*, Zurückhalten *n.*; Bremsen *n.*

Zahandlować, -dluję, -wałem, *va. perf.* handelnd tauschen, im Tauschwege verkaufen.

Zahandlowanie, -nia, *sn.* Verhandeln *n.*, Vertauschen *n.*; Tauschhandel *m.*

Zaharcować, -cuję, -wałem, *vn. perf.* anfangen zu scharmützeln.

Zaharcowanie, -nia, *sn.* Scharmützeln *n.*

Zaharować, -ruję, -wałem, *va. perf.* erarbeiten, schwer verdienen; — się, *vr.* sich durch schwere Arbeit zu Grunde richten, draufgehen.

Zaharowanie, -nia, *sn.* Erarbeiten *n.*, Verdienen *n.* durch schwere Arbeit; — się Zugrundegehen *n.* durch schwere Arbeit.

Zahartować, -tuję, -wałem, *va. perf.*; **Zahartowywać**, -wuję, -wałem, *va. imperf.* abhärten; ciągła praca go -wała die fortwährende Arbeit hat ihn abgehärtet; -wany w walce życia im Lebenskampfe abgehärtet; — się, *vr.* sich abhärten.

Zahartowanie, **Zahartowywanie**, -nia, *sn.* Abhärten *n.*

Zahasać, -sam, -sałem, *vn. perf.* zu springen anfangen.

Zahebanować, -nuję, -wałem, *va. perf.* mit Ebenholz vermachen, verkleiden.

Zaheblować, -bluję, -wałem, *va. perf.* loshobeln, anfangen zu hobeln, glatt hobeln.

Zahipotekować, -kuję, -wałem, *va. perf.* belasten, hypothekarisch feststellen, sicherstellen.

Zahipotekowanie, -nia, *sn.* Belasten *n.*, hypothekarisches Feststellen, Sicherstellen *n.*

Zahuczeć, -czę, -czałem; **Zahukać**, -kam, -kałem; **Zahuknąć**, -knę, -knąłem, *va.* und *vn. perf.* einen dumpfen Schall von sich geben, dumpf ertönen, erschallen, losdonnern; — kogo jmnbn überschreien, durch Schreien übertäuben.

Zahuczenie, **Zahukanie**, -nia; **Zahuknięcie**, -cia, *sn.* dumpfes Erschallen, Ertönen *n.*, Losdonnern *n.*: Überschreien *n.*

Zahulać, -lam, -lałem, *vn. perf.* zu tollen anfangen.

Zahultaić się, -ję, -iłem, *vr. perf.* liederlich werden.

Zahultajenie, -nia, *sn.* Liederlichkeit *f.*

Zahuśtać, -tam, -tałem, *va. perf.* zu schaukeln anfangen.

Zahuśtanie, -nia, *sn.* Einschaukeln *n.*

Zaigrać, -gram, -grałem, *va.* und *vn. perf.* anfangen zu spielen, tändeln, spielen.

Zaigranie, -nia, *sn.* Spielen *n.*, Tändeln *n.*

Zaimek, -mka, *pl.* -mki, *sm.* Fürwort *n.*, Pronomen *n.*; — osobisty persönliches Fürwort; — zwrotny, dzierżawczy, względny, wskazujący, pytający, nieoznaczony rückbezügliches, besitzanzeigendes, bezügliches, hinweisendes, fragendes, unbestimmtes Fürwort.

Zaimkowy, *adi.*; **Zaimkowo**, *adv.* fürwörtlich, pronominal, Fürworts-.

Zaimponować, -nuję, -wałem, *vn. perf.* imponieren; mnie już nic — nie może mir kann nichts mehr imponieren.

Zaimponowanie, -nia, *sn.* Imponieren *n.*

Zaindyczenie się, -nia, *sn.* Erbosen *n.*, Aufbrausen *n.*

Zaindyczyć się, -czę, -czyłem, *vr. perf.* sich erbosen, aufgebracht werden, knurrig werden, sich aufblähen (wie ein Truthahn).

Zainformować, -muję, -wałem, *va. perf.* informieren, unterrichten.

Zainformowanie, -nia, *sn.* Informieren *n.*, Unterrichten *n.*

Zainstalować, -luję, -wałem, *va. perf.* installieren, ins Amt einführen; — się, *vr.* sich einrichten, sich installieren; = wprowadzić.

Zainteresować, -suję, -wałem, *va. perf.* interessieren, Interesse erwecken; -wał dla swego przedsięwzięcia szersze koła publiczności er erweckte für sein Unternehmen das Interesse breiterer Gesellschaftsschichten; czy powieść ta -suje naszych czytelników? wird dieser Roman unsere Leser interessieren?; = zająć.

Zainteresowanie, -nia, *sn.* Interessieren *n.*; Interesse *n.*; = Zajęcie, zajęcie się.

Zaintonować, -nuję, -wałem, *va. perf.* intonieren, zu singen anheben; = Zanucić.

Zaiskrzenie, -nia, *sn.* Funkeln *n.* Sprühen *n.*

Zaiskrzać, -krzam, -krzałem, *va.* und *vn. perf.* mit Funken bedecken, zu funkeln anfangen, zu sprühen anfangen.

Zaiście, **Zaiste**, *adv.* fürwahr, gewiß, wahrhaftig, wahrlich.

Zajad, -u, *pl.* -y, *sm.*; *dim.* **Zajadek**, -dku, *pl.* -dki, *sm.* Messer *m.*, Faulwinkel *m.*

Zajadacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Fresser *m.*, Esser *m.*

Zajadać, -dam, -dałem, *va.* und *vn. imperf.*; **Zajeść**, -jem, -jadłem, *va.* und *vn. perf.* 1) essen, aufessen, tüchtig essen, anbeißen; — z apetytem mit Appetit essen; 2) verbeißen, totbeißen.

Zajadanie, **Zajedzenie**, -nia *sn.* Essen *n.*, Beißen *n.*; Totbeißen *n.*

Zajadłość, -ści, *sing. tant. sf.* Verbissenheit *f.*, Wut *f.*, Ingrimm *m.*; z -ścią rzucili się na siebie mit Wut stürzten sie sich aufeinander.

Zajadły, *adi.*; **Zajadle**, *adv.* verbissen, erbittert, ergrimmt.

Zajałowieć, -wieję, -wiałem, *vn. perf.* unfruchtbar werden.

Zajałowienie, -nia, *sn.* Unfruchtbarkeit *f.*

Zajarzenie, -nia, *sn.* Hervorschimmern *n.*, Erglänzen *n.*; Entzünden *n.*; Entfachen *n.*

Zajarzmiać, -miam, -miałem, *va. imperf.*; **Zajarzmić**, -mię, -miłem, *va. perf.* unterjochen, mit dem Joche bedrücken.

Zajarzmianie, **Zajarzmienie**, -nia, *sn.* Unterjochung *f.*

Zajarzyć, -rzę, -rzyłem, *vn. perf.* hell hervorleuchten,

hervorſchimmern, erglänzen; entzünden; entfachen; — się, *vr.* aufleuchten; ſich entzünden.

Zajaśnieć, -śnieję, -śniałem, *vn. perf.* erglänzen, erhellen, hervorſtrahlen, ſtrahlend hervorbrechen, aufleuchten, anfangen zu ſcheinen; twarz mu radością -śniała ſein Geſicht erglänzte vor Freude.

Zajaśnienie, -nia, *sn.* Erhellen *n.*, Erleuchten *n.*, Hervorſtrahlen *n.*

Zajazd, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Vor-, Anfahrt *f.*, Einfahrt; 2) Einkehr *f.*, Einkehrhaus *n.*; 3) Einreiten *n.*, Einritt *m.*, gewaltſame Beſitzergreifung.

Zajazdowy, *adi.* Einfahrts-, Einkehr-; Einkehrhaus-; Einreite-.

Zając, -a, *pl.* -e, *sm.* 1) Haſe *m.* — karłowaty Zwerghaſe, kleiner Graber; — morski Seehaſe; — brazylijski braſilianiſcher Haſe; — Jolai ſibiriſcher Haſe; Seehaſe; — samiec Rammler; ściągnąć skórę ze -a dem Haſen das Fell abziehen; przed -em żaby uciekają vor dem Haſen fliehen die Fröſche, es findet der Furchtſame immer noch jmndn, der ihn fürchtet; — wlazł w niego das Herz iſt ihm in die Hoſen gefallen, er hat das Haſenpanier ergriffen; kto dwa -e goni, żadnego nie uchwyci wer nach zwei Haſen läuft, fängt gar keinen; jak — bębna, tak rad tego słucha er hört es ſo gern, wie der Haſe die Trommel, er flieht, wenn er es hört; 2) Haſenbraten *m.*, Haſe; — na dziko Haſe nach Jägerart; fałszywy — falſcher Haſe, Hackbraten *m.*

Zajączek, -czka, *pl.* -czki, *sm.* Häschen *n.*, junger Haſe; — wielkanocny Oſterhaſe.

Zajączysko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* alter, großer Haſe.

Zająć, -jmę, -jąłem, I. *va. perf.*; **Zajmywać**, **Zajmować**, -muję, -wałem, I. *va. imperf.* 1) einnehmen; — wielką przestrzeń viel Raum einnehmen; — wysokie stanowisko eine hohe Stellung einnehmen; 2) beſetzen, Beſitz ergreifen, ſich bemächtigen, pfänden, wegnehmen; wojska -jęły stolicę das Heer beſetzte die Hauptſtadt; — kraj ſich des Landes bemächtigen; — krowę die Kuh pfänden; 3) beſchäftigen, intereſſieren; tą myślą całkiem jestem -jęty ich bin ganz von dieſem Gedanken erfüllt; tak mnie to -jęło, że nie spostrzegłem, jak prędko czas minął es hat mich ſo intereſſiert, daß ich nicht merkte, wie ſchnell die Zeit vergangen iſt; to mnie nie -muje das intereſſiert mich nicht; jest bardzo -jęty er iſt ſehr beſchäftigt; to -mująca książka das iſt ein intereſſantes Buch; II. — się, *vr.* 1) Feuer fangen; drwa się -jęły das Holz hat Feuer gefangen; miłość się -jęła w jej sercu die Liebe erwachte in ihrem Herzen; 2) ſich beſchäftigen; czem się teraz -mujesz? womit beſchäftigſt du dich jetzt? nie -muję się takiemi drobnostkami ich beſchäftige mich nicht mit ſolchen Kleinigkeiten; 3) ſich um etw. bekümmern, ſich um etw. bemühen; któż się po mojej śmierci -mie losem sierot? wer wird ſich nach meinem Tode um das Los der Waiſen bekümmern?

Zająkać się, -kam, -kałem; **Zająknąć się**, -knę, -knąłem, *vr. perf.*; **Zająkiwać się**, -kuję, -wałem, *vr. imperf.* zu ſtottern anfangen, ſtottern, ſtecken bleiben.

Zająkała, -ły, *pl.* -ły, *sm.* Stotterer *m.*

Zająkanie, -nia; **Zająknięcie**, -cia; **Zająkiwanie**, -nia, *sn.* Stottern *n.* Steckenbleiben *n.*; bez -nia ohne anzuſtoßen; kłamie bez -nia er lügt, ohne ſich einen Augenblick zu beſinnen, er lügt frech darauf los.

Zająkliwość, -ści, *sing. tant. sf.* Stottern *n.*

Zająkliwy, *adi.*; **Zająkliwie**, *adv.* ſtotternd.

Zajątra, -try, *pl.* -try, *sf.* Ascium (Pflanze).

Zajątrzać, -trzam, -trzałem, I. *va. imperf.*; **Zajątrzyć**, -trzę, -trzyłem, I. *va. perf.* 1) eitern machen; 2) aufbringen, erbittern; II. — się, *vr.* 1) ſich entzünden, zu eitern anfangen; in Eiter übergehen; 2) ſich verbittern; sprawa się -trzyła die Angelegenheit hat ſich kritiſcher geſtaltet.

Zajątrzanie, **Zajątrzenie**, -nia, *sn.* Eitern *n.*; Aufbringen *n.*, Erbittern *n.*

Zajdowy, -wego, *pl.* -wi, *sm.* Bootsknecht *m.* auf dem Hinterteile des Schiffes.

Zajdy, zajd, *plur. tant. sn.*; *dim.* **Zajdki**, zajdek, *plur. tant. sn.* Handſchlitten *m.* zur Holzausfuhr.

Zajechać, -jadę, -chałem, I. *vn. imperf.*; **Zajeżdżać**, -żdżam, -żdżałem, I. *vn. perf* 1) vorfahren; wohin gelangen, ankommen, einkehren; każ — laß vorfahren; -chał do mnie w gościnę er iſt zu mir auf Beſuch eingelangt; do którego hotelu -chałeś? in welches Hotel biſt du eingekehrt, in welchem Hotel biſt du abgeſtiegen?; na noc -dziemy do wsi mit Einbruch der Nacht werden wir im Dorfe anlangen, das Dorf erreichen; już musieli — ſie müſſen ſchon an Ort und Stelle ſein; 2) tief hineinfahren, hineinreiten; 3) — komu jmndm entgegen reiten, fahren, den Weg verſperren; konnicą z tyłu mi -jechał er führte mir die Reiterei in den Rücken; — komu czemś w głowę jmndm etw. in den Kopf ſetzen, jmndm womit den Kopf einnehmen; — komu einen in Verlegenheit bringen; II. *va.* einnehmen, beſetzen; (eigenmächtig) pfänden; — czyje dobra jmnds Güter in Beſchlag nehmen, konfiszieren.

Zajechanie, **Zajeżdżenie**, -nia, *sn.* Vorfahren *n.*; Einkehren *n.*; Gelangen *n.*; Hineinfahren *n.*, Hineinreiten *n.*; Entgegenreiten *n.*, Entgegenfahren *n.*

Zajednać, -dnam, -dnałem, *va. perf.*; **Zajednywać**, -dnuję, -wałem, *vn. imperf.* vergleichen, ausgleichen.

Zajem, -jmu, *pl.* -jmy, *sm.* Wegnahme *f.*; Weggenommene(s) *n.*; (eigenmächtig genommenes) Pfand *n.*

Zajeść, Zajedzenie, -nia, *sn.*; = Zajadać, Zajadanie.

Zajezdny, *adi.* Einkehr=; — dom Einkehrhaus *n.*, Gasthaus *n.*, Einkehr *f.*

Zajezierny, *adi.* jenseit des Sees, der Seen.

Zajezierze, -rza, *sn.* Ort *m.*, Gegend *f.* hinter dem See.

Zajeździć, -żdżę, -ździłem, *va. perf.*; **Zajeżdżać**, -żdżam, -żdżałem, *va. imperf.* zu Tode reiten, hin machen.

Zajeżać, -żam, -żałem, *va. imperf.*; **Zajeżyć**, -żę, -żyłem, *va. perf.* (in die Höhe) aufsträuben.

Zajęcie, -cia; **Zajmowanie**, -nia, *sn.* 1) Einnehmen *n.*, Einnahme *f.*; Besitznahme, Beschlagnahme: 2) Beschäftigung *f.*, Beschäftigen *n.*; czy nie masz lepszego -cia hast du keine bessere Beschäftigung; nie mieć -cia keine Beschäftigung haben, beschäftigungslos sein; -cie nadrobkowe Überstunde *f.*, Überzeit *f.*; 3) Interessieren *n.*, Interesse *n.*

Zajęczeć, -czę, -czałem; **Zajęknąć**, -knę, -knąłem, *vn. perf.* zu stöhnen anfangen, aufstöhnen.

Zajęcznik, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Anthemis arvensis (Pflanze); 2) Hasengarten *m.*

Zajęczy, *adi.* Hasen=; -cza skórka Hasenfell *n.*, Hasenbalg *m.*, -czemi skórkami podszyty feiger Mensch, Hasenfuß *m.*; -cza łapka Hasenpfötchen *n.*; -cze poty Angstschweiß *m.*; -cza warga Hasenscharte *f.*; -cza nóżka Hasenklee *m.*; — chłodek Hasenstrauch *m.*; — szczaw Hasenampfer *m.*, Sauerklee *m.*; — żyr Mauerhasenstrauch *m.*; -cza rzepka stengellose Eberwurz, Roßwurzel *f.*; -cze uszko Hasenöhrchen *n.*, Durchwuchs *m.*

Zajęczyca, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Häsin *f.*, Mutter=, Sitzhase *m.*

Zajęczyna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* 1) Hasenfleisch *n.*; 2) elender Hase.

Zajęczysko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* häßlicher, großer Hase.

Zajędrnić, -drnię, -niłem, *va. perf.* frisch machen, auffrischen, fest, kräftig, kernig machen.

Zajędrnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* frisch, kräftig, fest, kernig werden.

Zajędrnienie, -nia, *sn.* Auffrischen *n.*, Kräftigen *n.*

Zajmować, siehe: Zająć.

Zajrzeć, Zazierać = Zaglądać, Zaglądnąć.

Zajście, -cia, *sn.* 1) = Zachodzenie; 2) Vorfall *m.*; Zwistigkeit *f.*, Streitigkeit *f.*, Renkontre *n.*, Reibung *f.*

Zajść, siehe: Zachodzić.

Zajurzać, -rzam, -rzałem, *va. imperf.*; **Zajurzyć**, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* geil, üppig machen; — się, *vr.* geil werden.

Zajuszać, -szam, -szałem, I. *va. imperf.*; **Zajuszyć**, -szę, -szyłem, I. *va. perf.* 1) mit Jauche beschmieren; 2) blutdürstig, blutgierig, wütend machen, aufbringen; II. — się, *vr.* blutgierig werden.

Zajuszanie, Zajuszenie, -nia, *sn.* 1) Beschmieren *n.* mit Jauche; 2) Aufbringen *n.*, Erregen *n.*; Erregung *f.*

Zajutro, -tra; **Zajutrze**, -trza, *sing. tant. sn.* Übermorgen *m.*, übermorgiger Tag.

Zajutrzejszy, *adi.* übermorgig.

Zakachlować, Zakaflować, -luję, -wałem, *va. perf.* verkacheln, mit Kacheln belegen, überziehen.

Zakachlowanie, Zakaflowanie, -nia, *sn.* Verkacheln *n.*; Verkachelung *f.*, Kachelüberzug *m.*

Zakadzać, -dzam, -działem, *va. imperf.*; **Zakadzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* anfangen zu räuchern, vollräuchern.

Zakalać, -lam, -lałem, *va. perf.* beschmutzen, mit Kot bewerfen.

Zakalanie, -nia, *sn.* Beschmutzen *n.*

Zakalcowaty, *adi.* schlecht ausgebacken.

Zakalec, -lca, *pl.* -lce, *sm.* nicht ausgebackener Teig, Wasserstreifen *m.*, Wasserstrieme *f.*, Speckigkeit *f.*

Zakalenica, -cy, *pl.* -cy, *sf.* Dachgiebel *m.*, First *m.*

Zakalić, -lę, -liłem, *va. perf.* nicht recht ausbacken lassen, speckig werden lassen; mit klebrigem Teige ausfüllen.

Zakalistość, -ści, *sing. tant. sf.* Klebrigkeit *f.*, Speckigkeit *f.* des Teiges.

Zakał, -u, *pl.* -y, *sm.*; **Zakała**, -ły, *pl.* -ły, *sf.* 1) dichter Bodensatz, zurückgebliebene Unreinlichkeit; 2) moralischer Fehler, Schandfleck *m.*, Keim *m.* des Bösen.

Zakamforzec, -rca, *pl.* -rce, *sm.* (Dryobalancops) Flügeleichel *f.*, Kampferölbaum *m.*

Zakamiać, Zakamieniać, *va. imperf.*; **Zakamić, Zakamienić**, -nię, -niłem, *va. perf.* versteinern, in Stein verwandeln.

Zakamiałość, Zakamieniałość, -ści, *pl.* -ści, *sf.* 1) Versteinerung *f.*, Petrefakt *n.*; 2) Verstocktheit *f.*, Hartherzigkeit *f.*

Zakamianie, Zakamienianie, Zakamienie, Zakamienienie, -nia, *sn.* Versteinern *n.*

Zakamieć, Zakamienieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* zu Stein werden, versteinern, verhärten; -niałe serce steinhartes Herz.

Zakamienować, -nuję, -wałem, *va. perf.* steinigen.

Zakamienowanie, -nia, *sn.* Steinigen *n.*, Steinigung *f.*

Zakancelować, -luję, -wałem, *va. perf.* in einer Schrift kassieren, ausstreichen.

Zakancelowanie, -nia, *sn.* Ausstreichen *n.*

Zakapać, -pię, -pałem, *va. perf.* und *vn. perf.* hintropfen, betröpfeln.

Zakapanie, -nia, *sn.* Hintropfen *n.*, Betröpfeln *n.*

Zakapturzać, -rzam, -rzałem, *va. imperf.*; **Zakapturzyć**, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* 1) verkappen, vermummen; 2) jmndn zum Mönche machen, ihm die Mönchskutte anziehen.

Zakapturzanie, Zakapturzenie, -nia, *sn.* Verkappen *n.*, Vermummen *n.*; Vermummung *f.*

Zakarbować, -buję, -wałem, *va. perf.*; **Zakarbowywać**, -wuję, -wałem, *va. imperf.* ein-, verkerben; — włosy die Haare brennen.

Zakarbowanie, Zakarbowywanie, -nia, *sn.* Ein-, Verkerben *n.*; — włosów Haarbrennen *n.*

Zakarczować, -czuję, -wałem, *va. perf.* anfangen zu roden.

Zakarczowanie, -nia, *sn.* Roden *n.*, Rodung *f.*

Zakarmiać, -miam, -miałem, *va. imperf.*; **Zakarmić**, -mię, -miłem, *va. perf.* überfüttern.

Zakarować, -ruję, -wałem, *va. perf.* verkarren, das Geschütz aufprotzen.

Zakarowanie, -nia, *sn.* Verkarren *n.*

Zakarmianie, Zakarmienie, -nia, *sn.* Überfüttern *n.*, Überfütterung *f.*

Zakasać, -szę, -sałem, *va. perf.*; **Zakasywać**, -suję, -wałem, *va. imperf.* aufschürzen, aufstreifen; auftrempeln; -kasz rękawy przy robocie streife dir bei der Arbeit die Ärmel auf.

Zakasować, -suję, -sowałem, *va. perf.* kogoś jmndn übertreffen, jmndn in den Schatten stellen; = Przewyższać.

Zakaszlać, -szlam, -szlałem, *va.* und *vn. perf.* zu husten anfangen; überhusten, durch Husten übertönen; — się, *vr.* vom Husten befallen werden, heftig husten.

Zakaszlanie, -nia, *sn.* Husten *n.*; Überhusten *n.*

Zakatarzenie, -nia, *sn.* Verschnupfen *n.*, Schnupfen *n.*; Verschnupftheit *f.*

Zakatarzyć, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* verschnupfen; — się, *vr.* sich verschnupfen, einen Schnupfen bekommen.

Zakatować, -tuję, -wałem, *va. perf.* zu Tode martern, quälen, prügeln, geißeln.

Zakatowanie, -nia, *sn.* Prügeln *n.*, Geißeln *n.*, Martern *n.*, Quälen *n.* zu Tode.

Zakawęczeć, -czę, -czałem, *vn. perf.* zu stöhnen anfangen, aufstöhnen.

Zakaz, -u, *pl.* -y, *sm.* Verbot *n.*; postąpiłeś przeciw memu -owi du hast gegen mein Verbot gehandelt; — dowozu Einfuhrverbot; — przewozu Durchfuhrverbot; — ładowania Ladeverbot.

Zakazać, -żę, -załem, *va. perf.*; **Zakazywać**, -zuję, -wałem, *va. imperf.* verbieten, untersagen; lekarze -zali mu pić wino die Ärzte verboten ihm, Wein zu trinken; jest surowo -zanem es ist strengstens untersagt; -zuję ci wyrażać się w ten sposób ich verbiete dir, dich auf diese Weise auszudrücken; -zane owoce są najsmaczniejsze verbotene Früchte schmecken am besten; — się, *vr.* sich auszeichnen, hervortun wollen, sich beliebt machen.

Zakazanie, Zakazywanie, -nia, *sn.* Verbieten *n.*, Untersagen *n.*

Zakazić, -żę, -ziłem, *va. perf.* verunreinigen, anstecken, verderben; — się, *vr.* sich anstecken.

Zakaźny, *adi.* ansteckend; choroby -ne Infektionskrankheiten *pl.*, ansteckende Krankheiten.

Zakażenie, -nia, *sn.* Verunreinigung *f.*, Ansteckung *f.*, Infektion *f.*; Verderben *n.*; — krwi Blutvergiftung *f.*

Zakąkoleć, -leję, -lałem, *vn. perf.* mit Lolch bewachsen.

Zakąkolić, -lę, -liłem, *va. perf.* mit Lolch bedecken.

Zakąsać, -sam, -sałem, *va. perf.* zu Tode beißen.

Zakąsić, -szę, -siłem, *va. perf.* einen Imbiß nehmen, zubeißen.

Zakąska, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Imbiß *m.*

Zakąszenie, -nia, *sn.* Zubeißen *n.*

Zakąt, -a, *pl.* -y, *sm.*; *dim.* **Zakątek**, -tka, *pl.* -tki, *sm.* verborgener Winkel, Versteck *n*; Zuflucht *f.*, Schlupfwinkel *m.*

Zakątny, *adi.*; **Zakątnie**, *adv.* im Winkel versteckt, einsam, ruhig, abgelegen, verborgen.

Zakichać, -cham, -chałem; **Zakichnąć**, -chnę, -chnąłem, *va. perf.* zu niesen anfangen.

Zakiełznąć, -znę, -znąłem, *va. perf.* den Zaum anlegen.

Zakiełznięcie, -cia, *sn.* Anlegen *n.* des Zaumes.

Zakierować, -ruję, -wałem, *va. perf.* wohin lenken, beugen.

Zakis, -u, *pl.* -y, *sm.* Eingesäuerte(s) *n.*; Einsäuern *n.*

Zakisić, -szę, -siłem, *va. perf.* einsäuern; — ogórki Gurken einlegen.

Zakisieć, -sieję, -siałem; **Zakisnąć**, -snę, -snąłem, *vn. perf.* gärend säuern; sauer werden; (bildl.) versauern, verschimmeln.

Zakiszenie, -nia, *sn.* Einsäuern *n*; (bildl.) Versauern *n.*

Zakitować, -tuję, -wałem, *va. perf.* verkitten.

Zakitowanie, -nia, *sn.* Verkitten *n.*; Verkittung *f.*

Zaklajstrować, -struję, -wałem, *va. perf.* verkleben, verkleistern; (bildl.) notdürftig flicken.

Zaklajstrowanie, -nia, *sn.* Verkleben *n.*; Verkleisterung *f.* (bildl.).

Zaklamrować, -ruję, -wałem, *va. perf.* mit Klammern zusammenheften, befestigen.

Zaklaskać, -skam, -skałem; **Zaklasnąć**, -snę, -snąłem, *va.* und *vn. perf.* zu klatschen anfangen.

Zakląć, -klnę, -klnąłem, *va. perf.*; **Zaklinać**, -nam, -nałem, *va. imperf.*; beschwören, beteuern; -nam cię na wszystko, co ci świętem jest ich beschwöre dich bei allem, was dir heilig ist; — czarta den Teufel durch Beschwörun-

gen verjagen, bannen; — się, *vr.* hoch und teuer beſchwören.

Zakląk, -lęka, *pl.* -lęki, *sm.* Pimpernuß *f.*

Zaklecić, -cę, -ciłem, *va. perf.* mit Lehm zuwerfen, verbaſteln.

Zaklejać, -jam, -jałem, *va. imperf.*; **Zakleić**, -ję, -iłem, *va. perf.* verkleben, verleimen.

Zaklejanie, Zaklejenie, -nia, *sn.* Verkleben *n.*, Verleimen *n.*

Zaklekotać, -tam, -tałem, *va.* und *vn. perf.* zu klappern anfangen.

Zaklepać, -pię, -pałem, *va. perf.* zuhämmern, zuklopfen, vernieten.

Zaklepanie, -nia, *sn.* Zuhämmern *n.*, Zuklopfen *n.*, Vernieten *n.*

Zaklepka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Vernietung *f.*

Zaklęcie, -cia; **Zaklinanie**, -nia, *sn.* 1) Beſchwören *n.*, Beteuern *n.*; 2) Beſchwörungsformel *f.*

Zaklękać, -kam, -kałem, *vn. imperf.*; **Zaklęknąć**, -knę, -knąłem, *vn. perf.* ſich ſenken, einfallen.

Zaklękanie, Zaklęknienie, -nia, *sn.* Senken *n.*, Einfallen *n.*

Zaklęsłość, -ści, *sf.* Einſenkung *f.*, Einbiegung *f.*, Höhlung *f.*, Einbug *m.*

Zaklęsły, *adi.* eingeſunken.

Zaklęsnąć, -snę, -snąłem, *vn. perf.* einſinken.

Zaklęśnięcie, -cia, *sn.* Einſinken *n.*; Einſenkung *f.*

Zaklinacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Beſchwörer *m.*, Teufelsbanner *m.*, Exorziſt *m.*

Zaklinaczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Beſchwörerin *f.*, Exorziſtin *f.*

Zaklinać ſiehe Zakląć.

Zaklinanie ſiehe Zaklęcie.

Zakliniać, -niam, -niałem, *va. perf.* ver-, zukeilen.

Zaklinianie, -nia, *sn.* Ver-, Zukeilen *n.*

Zakład, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Anſtalt *f.*, Inſtitut *f.*, Etabliſſement *n.*; — wychowawczy Erziehungsanſtalt; — naukowy Lehranſtalt; — wiſſenſchaftliches Inſtitut; — dla sierot Waiſenhaus *n.*; — karny Strafanſtalt; — korekcyjny Beſſerungsanſtalt; — leczniczy Kuranſtalt; — wodoleczniczy Waſſerheilanſtalt; — gazowy Gasfabrik *f.*, Gasanſtalt, Gaſometer *m.*; 2) Anlage *f.*, Anlegung *f.*; Grundlegung *f.*, Gründung *f.*, Grundriß *m.*; — przemysłowy induſtrielle Anlage; 3) Pfand *n.*, Unterpfand; Verſicherung *f.*, Bürgſchaft *f.*; dać komu co w — jmndm etw. als Pfand geben; dać w — honor ſeine Ehre verpfänden; — miłości das Pfand der Liebe; 4) Wette *f.*; — wygrać die Wette gewinnen; o co — um was geht die Wette? worum wetten wir? przegrałem — ich habe die Wette verloren; o — bym poszedł ich möchte wetten.

Zakładać, -dam, -dałem, I. *va. imperf.*; **Założyć**, -żę, -żyłem, I. *va. perf.* 1) verlegen; verſchränken; aufeinanderlegen; kreuzen; falten; — ręce die Hände verſchränken; — nogi die Füße kreuzen, übereinanderlegen; 2) einlegen, einbiegen, falten; tę suknię trzeba -żyć, bo jest za długa man muß dieſes Kleid einlegen, weil es zu lang iſt; -łóż mi kartkę w książce biege mir das Blatt im Buche ein; 3) vorlegen, umlegen, auflegen, aufſetzen, unterlegen, vorſchieben; -łóż łańcuch bezpieczeństwa lege die Sicherheitskette vor; — komu powróz na szyję jmndm den Strick um den Hals legen; -łożyć drzwi statkami die Tür mit Gerätſchaften verrammeln; — obręcz na wóz den Radreifen aufſetzen, die Bandagen auf die Räder aufziehen; 4) anlegen, vorſpannen, anſpannen; — konie do powozu die Pferde an den Wagen ſpannen; 5) belegen, bedecken; cały stół jest -żony książkami der ganze Tiſch iſt mit Büchern bedeckt; 6) — siatki, łapki Netze, Fallen ſtellen; 7) — za kogo für jmndn auslegen; — kogo jmndn unterſtützen, ihm unter die Arme greifen, ihm beiſtehen; 8) gründen, errichten, anlegen; — nową szkołę eine neue Schule gründen; — obóz das Lager aufſchlagen; — miasto eine Stadt gründen; nowo -łożony sklep ein neu gegründetes Geſchäft; — protest einen Proteſt einlegen; — ogień Feuer legen; 9) etw. beweiſen, auf etw. baſieren, auf etw. fußen; na czem -dasz twoje twierdzenie? auf was baſierſt du deine Behauptung?; 10) dem Wilde den Weg verſperren; — psami na zająca den Haſen von weitem mit Hunden einſchließen; II. się, *vr.* 1) wetten, eine Wette eingehen; o co się z nim -łożył? um was hat er mit ihm gewettet?; jestem gotów — się z tobą ich bin bereit, mit dir zu wetten; 2) — się czem etw. vorſchützen.

Zakładanie, Założenie, -nia, *sn.* Vorlegen *n.*, Einlegen *n.*, Unterlegen *n.*, Vorſchieben *n.*; Vorſpannen *n.*; Aufſetzen *n.*, Aufſtellen *n.*; Gründen *n.*, Gründung *f.*, Errichten *n.*, Errichtung *f.*; Beweiſen *n.*, Begründen *n.*, Baſieren *n.*, Unterſtützen *n.*; rok -nia Gründungsjahr *n.*; wychodzę z -nia ich gehe von der Vorausſetzung aus; po -niu Rzymu nach der Erbauung, Gründung Roms.

Zakładka, -ki, *pl.* -ki, *sf.*; *dim.* **Zakładeczka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Falte *f.*, Einſchlag *m.*; 2) Afterleder *n.*

Zakładnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Mühne *f.*, Nezmühne.

Zakładniczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Geiſel *f.*

Zakładnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Geiſel *m.*

Zakładny, Zakładowy, *adi.* Grundlage-, Stiftungs-, Errichtungs-, Anſtalts-; kapitał — Grundkapital *n.*, Fonds *m.*; krokiew -owa Lehrgeſpärre *n.*, Lehrgebinde *n.*

Zakłopotać, -tam, -tałem, *va. perf.* in Verlegenheit bringen, verlegen machen; Sorgen

und Kummer machen; — się, *vr.* sich sorgen; verlegen werden.

Zakłopotanie, -nia, *sn.* Verlegenheit *f.*

Zakłosić się, -szę, -siłem, *vr. perf.* in Ähren schießen.

Zakłócać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Zakłócić**, -cę, -ciłem, *va. perf.* 1) aufrühren, aufschütteln, aufmischen; 2) stören, beunruhigen; nie -caj naszego spokoju störe nicht unseren Frieden.

Zakłócanie, Zakłócenie, -nia, *sn.* 1) Aufschütteln *n.*, Aufrütteln *n.*, Aufmischen *n.*; 2) Beunruhigen *n.*, Stören *n.*

Zakłucie, -cia; **Zakłuwanie**, -nia, *sn.* Stechen *n.*; Totstechen *n.*

Zakłuć, -ję, -łem, *va. perf.*; **Zakłuwać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* erstechen, totstechen; durch einen Stich verwunden.

Zakmotrzyć, -trzę, -trzyłem, *va. perf.* verschwägern; in Gevatterschaft bringen; — się, *vr.* sich verschwägern, in Gevatterschaft verbinden.

Zakneblować, -bluję, -wałem, *va. perf.* knebeln, verstopfen, zustopfen.

Zakneblowanie, -nia, *sn.* Knebeln *n.*, Verstopfen *n.*

Zakochać się, -cham, chałem, *vr. perf.* sich verlieben; -chał się w niej na pierwszy rzut oka er verliebte sich in sie auf den ersten Blick; -chany verliebt.

Zakochanie się, -nia, *sn.* Verlieben *n.*; Verliebtheit *f.*

Zakoczować, -czuję, -wałem, *vn. perf.* nomadisierend wohin ziehen.

Zakolić, -lę, -liłem; **Zakołować**, -łuję, -wałem, *va. perf.* umkreisen.

Zakolonizować, -zuję, -wałem, *va. perf.* mit Kolonien, Niederlassungen besetzen.

Zakolonizowanie, -nia, *sn.* Kolonisierung *f.*

Zakołatać, -tam, -tałem, *vn. perf.* klopfen, anklopfen, anpochen; — do drzwi an die Tür klopfen; — się, *vr.* mit Mühe und Not wohin gelangen.

Zakołowrocić się, -cę, -ciłem, *va. perf.* den Schwindel bekommen.

Zakołysać, -szę, -sałem, *va. perf.* zu schaukeln anfangen, in Bewegung bringen, wiegen; — się, *vr.* sich in Bewegung setzen, zu schaukeln anfangen.

Zakołysanie, -nia, *sn.* Schaukeln *n.*, Wiegen *n.*, Bewegen *n.*

Zakomenderować, -ruję, -wałem, *va. perf.* kommandieren; einen Befehl erteilen; = Rozkazać.

Zakomenderowanie, -nia, *sn.* Kommandieren *n*, Befehlen *n.*

Zakomunikować, -kuję, -wałem, *va. perf.* mitteilen, — wiadomość eine Mitteilung machen.

Zakomunikowanie, -nia, *sn.* Mitteilen *n.*

Zakomorek, -rka, -rki, *sm.*; **Zakomórka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Hinterkämmerchen *n.*, Hinterstübchen *n.*

Zakon, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Gesetz *n.*, gesetzliche Vorschrift; 2) Glaube *m.*, Religion *f.*, Glaubensbekenntnis *n.*; 3) Testament *n.*; stary — Altes Testament; 4) Orden *m.*; Ordensregel; — krzyżowy Kreuzritterorden; — franciszkański Franziskanerorden; wstąpić do -u in einen Orden eintreten.

Zakonkludować, -duję, -wałem, *va. perf.* 1) beendigen, abschließen; 2) einen Schluß ziehen, schlußfolgern.

Zakonkludowanie, -nia, *sn.* 1) Beendigen *n.*, Abschließen *n.*; 2) Schlußfolgerung *f.*

Zakonnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Nonne *f.*, Ordensschwester *f.*, Klosterfrau *f.*

Zakonnictwo, -ctwa, *sing. tant. sn.* Klosterstand *m.*

Zakonniczy, Zakonny, *adi.* Mönchs-, Nonnen-, Kloster-; -cze życie Klosterleben *n.*

Zakonnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Mönch *m.*, Ordensbruder *m.*, Klosterbruder *m.*

Zakonność, -ści, *sing. tant. sf.* 1) Gesetzlichkeit *f.*, Verhalten nach göttlichem Gesetz; 2) strenge Klosterzucht, Klosterwesen *n.*

Zakonny, *adi.*; **Zakonnie**, *adv.* 1) gesetzlich, gesetzmäßig; 2) rechtserfahren, rechtsgelehrt; 3) klösterlich, Kloster-, ustawa -na Klosterregel *f.*; ślub — Klostergelübde *n.*

Zakonodawca, -cy, *pl.* -cy, *sf.* Gesetzgeber *m.*; Ordensstifter *m.*

Zakonokaźca, -cy, *pl.* -cy, *sf.* Gesetzbrecher *m.*

Zakonopis, -a, *pl.* -owie, *sm.* Gesetzschreiber *m.*

Zakontrasygnować, -gnuję, -wałem, *va. perf.* gegenzeichnen, kontrasignieren.

Zakończać, -czam, -czałem, I. *va. imperf.*; **Zakończyć**, -czę, -czyłem, I. *va. perf.* 1) beenden, beschließen; -kończ już tę dla nas tak niemiłą sprzeczkę beendige doch schon einmal diesen für uns so unangenehmen Streit; — życie w spokoju das Leben in Ruhe beschließen; — nitkę den Faden verenden, vernähen; 2) zuspitzen; II. — się, *vr.* sich schließen, sich beschließen, sich beenden, enden; jak się -czyła wasza rozmowa? wie endigte euer Gespräch?

Zakończanie, Zakończenie, -nia, *sn.* 1) Beendigen *n.*, Schließen *n.*; Schluß *m.*, Epilog *m.*; Endung *f.*, Ausgang *m.*; 2) Spitzen *n.*

Zakop, -u, *pl.* -y, *sm.* Verschanzung *f.*; -y *pl.* Laufgräben *pl.*

Zakopać, -pię, -pałem, *va. perf.*; **Zakopywać**, -puję, -wałem, *va. imperf.* vergraben; — skarb einen Schatz vergraben; — się, *vr.* sich vergraben; — się na wsi sich auf dem Lande vergraben; — się w śniegu sich im Schnee vergraben.

Zakopanie, Zakopywanie, -nia, *sn.* Vergraben *n.*

Zakopcenie, -nia, *sn.* Anräuchern *n.*, Anrußen *n.*, Anschmauchen *n.*

Zakopcić, -cę, -ciłem, *va. perf.* beräuchern, beſchmauchen, mit Rauch bedecken, anrußen, beſchmutzen.

Zakopcieć, -cieję, -ciałem, *vn. perf.* vom Rauche ſchwarz werden, rußig werden.

Zakorcić, -cę, -ciłem, *va. perf.* zu murmen anfangen, in Verſuchung führen.

Zakordonować, -nuję, -wałem, *va. perf.* in den Kordon einſchließen, beſetzen, einnehmen.

Zakordonowanie, -nia, *sn.* Beſetzen *n.*, Beſchließen *n.*, Einbeziehen *n.* in den Kordon.

Zakorkować, -kuję, -wałem, *va. perf.*; **Zakorkowywać**, -wuję, -wałem, *va. imperf.* zupfropfen.

Zakorkowanie, Zakorkowywanie, -nia, *sn.* Zupfropfen *n.*

Zakorzeniać, -niam, -niałem, I. *va. imperf.*; **Zakorzenić**, -nię, -niłem, I. *va. perf.* einwurzeln, Wurzel ſchießen laſſen; 2) mit Wurzeln anmachen; II. — się, *vr.* ſich einwurzeln, Wurzel faſſen, ſich einbürgern.

Zakorzenianie, Zakorzenienie, -nia, *sn.* Einwurzeln *n.*

Zakosztować, -sztuję, -wałem, *va. perf.* koſten, die Probe machen; — sobie w czem an etw. Geſchmack finden.

Zakosztowanie, -nia, *sn.* Koſten *n.*, Probieren *n.*

Zakościć, -szczę, -ściłem, *va. perf.* mit Knochen überdecken, beſäen.

Zakotwowanie, -nia, *sn.* Verankerung *f.*

Zakować, Zakowanie, ſiehe: Zakuć, Zakucie.

Zakół, -kołu, *pl.* -koły, *sm.* 1) Schwenkung *f.*; 2) Schleuſe *f.*, Pfahlwerk zum Fiſchfang, Fiſchreuſe *f.*

Zakówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Stift *m.* am Schnürſenkel.

Zakpienie, -nia, *sn.* Spotten *n.*

Zakpić, -pię, -piłem, *vn. perf.*; **Zakpiwać**, -wam, -wałem, *vn. imperf.* ſpotten, höhnen; — z kogo einen zum Narren halten, nasführen, jmdn zum beſten haben, ſich über jmndn luſtig machen.

Zakracenie, -nia, *sn.* Vergittern *n.*, Vergitterung *f.*

Zakracić, -cę, -ciłem, *vn. perf.* vergittern.

Zakracie, -cia, *pl.* -cia, *sn.* vergitterter Ort, Raum *m.* hinter einem Gitter.

Zakraczać, -czam, -czałem, *vn. imperf.*; **Zakroczyć**, -czę, -czyłem, *vn. perf.* bis wohin ſchreiten, vorrücken; — w dziedzinę in ein Gebiet fallen, gehören; — w cudze prawa in fremde Rechte eingreifen; — czemu etw. verhindern, etw. vorbeugen.

Zakraczanie, Zakroczenie, -nia, *sn.* 1) Vorſchreiten *n.*, Vorrücken *n.*; 2) Verhindern *n.*, Vorbeugen *n.*

Zakradać się, -dam, -dałem, *vr. imperf.*; **Zakraść się**, -dnę, -dłem, *vr. perf.* ſich einſchleichen, ſich hineinſtehlen; patrzę, ktoś z cicha się -da ich ſchaue, es ſchleicht ſich leiſe jmnd hinein; nieufność -dła mi się w serce Mißtrauen hat ſich in mein Herz hineingeſchlichen.

Zakradanie się, -nia; **Zakradnięcie się**, -cia, *sn.* Hineinſchleichen *n.*, Hineinſtehlen *n.*

Zakrajny, *adi.* außer der Grenze; — otok äußere Peripherie.

Zakrakać, -czę, -kałem, *vn.* und *va. perf.* zu krächzen anfangen; überkrächzen.

Zakrakanie, -nia, *sn.* Krächzen *n.*; Überkrächzen *n.*

Zakrapiać, -piam, -piałem, *va. imperf.*; **Zakropić**, -pię, -piłem, *va. perf.* beſprengen, anfeuchten, beſpritzen; — czem gardło die Kehle mit etw. befeuchten; — frasunek die Sorgen durch einen Trunk betäuben; — się, *vr.* trinken.

Zakrapianie, Zakropienie, -nia, *sn.* Beſprengen *n.*, Beſpritzen *n.*, Anfeuchten *n.*

Zakraszać, -szam, -szałem, *va. imperf.*; **Zakrasić**, -szę, -siłem, *va. perf.* ſchmackhafter machen, verſüßen, verſchönern.

Zakraszanie, Zakraszenie, -nia, *sn.* Verſüßen *n.*, Verſchönern *n.*

Zakrawać, -wam, -wałem, I. *va. imperf.*; **Zakroić**, -ję, -iłem, I. *va. perf.* 1) anſchneiden; 2) einſchneiden; tak głęboko pług nie -kroi ſo tief kann der Pflug nicht einſchneiden; — cudzego gruntu in fremden Acker einſchneiden, ein Stück fremden Ackers abſchneiden; II. *vn.* — na co 1) nach etw. ſcheinen, ausſehen, etw. ähnlich ſein; to -wa na kłamstwo das ſieht einer Lüge ähnlich; on -wa na błazna er ſieht einem Narren ähnlich; to -wa na bluźnierstwo das ſtreift ein wenig an Gotteslaſterung; ten skromny obiad -krawa na bankiet dieſes angeblich beſcheidene Mahl ſieht einem Bankett ähnlich; 2) auf etw. hinzielen, ſich Hoffnung machen.

Zakrawanie, Zakrojenie, -nia, *sn.* 1) Einſchneiden *n.*, Anſchneiden *n.*; 2) Scheinen *n.*, Ähneln *n.*

Zakrążać, -żam, -żałem, *va. imperf.*; **Zakrążyć**, -żę, -żyłem, *va. perf.* 1) abrunden; 2) herumkreiſen.

Zakrążanie, Zakrążenie, -nia, *sn.* Abrunden *n.*; Herumkreiſen *n.*

Zakredować, -duję, -wałem, *va. perf.* überkreiden, mit Kreide anſtreichen, überziehen.

Zakredowanie, -nia, *sn.* Überkreiden *n.*

Zakres, -u, *pl.* -y, *sm.* Bereich *n.*, Kreis *m.*, Umkreis, bezeichnete Grenze; w -ie mego działania im Bereiche meiner Tätigkeit; — naszego pojęcia die Grenze unſeres Begreifens; to nie należy do -u moich powinności das liegt außer dem Kreiſe meiner Pflichten; to przechodzi mój — das geht über die Grenzen meiner Gewalt.

Zakreślać, -ślam, -ślałem, *va. imperf.*; **Zakreślić**, -ślę, -śliłem, *va. perf.* ziehen, beſchreiben, anzeichnen; beſtimmen, feſtſetzen; — koło einen Kreis ziehen; — słowo ein

Wort unterſtreichen, bezeichnen; — łuk einen Bogen beſchreiben; — czas die Zeit feſtſetzen; — czemu miarę einer Sache Maß und Ziel ſetzen.

Zakreślanie, Zakreślenie, -nia, *sn.* Beſchreiben *n.*, Zeichnen *n.*, Anzeichnen; Beſtimmen *n.*, Feſtſetzen *n.*

Zakręcać, -cam, -całem, I. *va. imperf.*; **Zakręcić,** -cę, -ciłem, I. *va. perf.* 1) zudrehen, zuſchrauben; abdrehen; -kręć kurek od wodociągu drehe den Waſſerleitungshahn zu; 2) drehen, umdrehen; — włosy die Haare umdrehen; 3) herumſchwenken, herumſchwingen, herumdrehen, im Kreiſe drehen; -cił nim trzy razy w powietrzu i rzucił potem daleko od siebie er ſchwang ihn dreimal in der Luft herum und warf ihn dann weit von ſich; 4) umdrehen; — klucz w zamku den Schlüſſel im Schloſſe umdrehen; II. — się, *vr.* 1) ſich umdrehen, ſich wenden; -cił się jak szalony i wybiegł er drehte ſich wie ein Verrückter herum und lief davon; 2) się koło czego ſich eifrig an etw. machen, etw. eifrig betreiben; muszę się — by wydostać na ten cel pieniądze ich muß trachten, ich muß mich bemühen, Geld zu dieſem Zwecke zu erhalten; 3) ſich kräuſeln, ſich drehen; 4) -ciły mu się łzy w oczach Tränen traten ihm in die Augen; -ciło mi się w głowie ich bin ſchwindelig worden.

Zakręcanie, Zakręcenie, -nia, *sn.* Zudrehen *n.*, Abdrehen *n.*, Umdrehen *n.*, Eindrehen *n.*, Kräuſeln *n.*, Herumdrehen *n.*, Herumſchwingen *n.*, Verdrehen *n.*

Zakręt, -u, *pl.* -y. *sm.*; **Zakrętka,** -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Krümmung *f.*, Windung *f.*, Drehung *f.*, Schnörkel *m.*, Schlängelung *f.*, Wirbel *m.*; — rzeki Flußkrümmung, Serpentine *f.*; 2) Schwingung *f.*, Drehung *f.*, Kreis *m.*; różne w tańcu robi -ty er macht verſchiedene Windungen im Tanz; 3) Dreherei *f.*, Geſchäftigkeit *f.*; tylko jego -tom zawdzięczamy powodzenie nur ſeiner Geſchäftigkeit verdanken wir den Erfolg; 4) — głowy Schwindel *m.*; — uszny Ohrmuſchel *f.*

Zakrętka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Vorreiber *m.*, Haſpe *f.*, Drehdeckel *m.*; drzwi o drewnianej -ce Tür mit hölzernem Riegel; — francuska franzöſiſches Ruder; — podwójna skrzydlata doppelter Vorreiber; — wpuszczana Vorreiber mit Einlaßblech; — zwykła Fenſterreiber.

Zakrętny, *adi.*; **Zakrętnie,** *adv.* voll Drehungen; dreheriſch, argliſtig.

Zakrochmalać, -lam, -lałem, *va. perf.* mit Stärke anmachen, verkleben.

Zakrój, -kroju, *pl.* -kroje, *sm.* 1) Schnitt *m.*, Anſchnitt *m.*; 2) Zuſchnitt *m.*; rzecz już w pierwszym -kroju zepsuta eine ſchon in der erſten Anlage verdorbene Sache; 3) — na co Abſicht *f.*, verſteckter Plan.

Zakruszać, -szam, -szałem, *va. imperf.*; **Zakruszyć,** -szę, -szyłem, *va. perf.* einbröckeln, vollbröckeln.

Zakruszanie, Zakruszenie, -nia, *sn.* Einbröckeln *n.*, Vollbröckeln *n.*

Zakrwawiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Zakrwawić,** -wię, -wiłem, *va. perf.* blutig machen, mit Blut beflecken, beſchmieren, beſpritzen, beflecken; tak go -wił, że ledwo go poznać można er hat ihn ſo blutig geſchlagen, daß er kaum zu erkennen iſt; — komuś serce jmndm das Herz blutig machen, ihm das Herz verwunden; — się, *vr.* blutig werden, mit Blut unterlaufen.

Zakrwawianie, Zakrwawienie, -nia, *sn.* Blutigmachen *n.*

Zakrwawkowaty, *adi.*; -te rośliny (Haemodoraceae) Schwertlilien *pl.*

Zakrwin, -u, *pl.* -y, *sm.* Afzelia (Pflanze).

Zakrycie, -cia; **Zakrywanie,** -nia, *sn.* Zudecken *n.*, Bedecken *n.*, Verdecken *n.*; Deckung *f.*; Vorwand *m.*, Deckmantel *m.*

Zakryć, -ję, -łem, *va. perf.*; **Zakrywać,** -wam, -wałem, *va. imperf.*; verdecken, zudecken, bedecken; dziewczynka wstydliwie oczy rękami -wa das Mädchen verdeckt ſchamhaft die Augen mit den Händen; -li posąg zasłoną man verdeckte die Statue mit einem Vorhang; — się, *vr.* ſich bedecken, ſich verdecken, ſich zudecken; — się chustką ſich mit einem Tuche bedecken.

Zakrystya, -styi, *pl.* -stye, *sf.* Sakriſtei *f.*

Zakrystyan, -a, *pl.* -i, *sm.* Sakriſtan *m.*, Küſter *m.*

Zakrystyanka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Sakriſtanin *f.* im Nonnenkloſter.

Zakrystyanowa, -wej, *pl.* -we, *sf.* Sakriſtans-, Küſtersfrau *f.*

Zakrystyański, *adi.* Sakriſtans-, Küſters-.

Zakryt, -u, *pl.* -y, *sf.* Stielſchwanz *m.*

Zakrytość, -ści, *sing. tant. sf.* Verſteckheit *f.*, Verborgenheit *f.*

Zakryty, *adi.*; **Zakrycie,** *adv.* verborgen, verſteckt.

Zakrywa, -wy, *pl.* -wy, *sf.*; *dim.* **Zakrywka,** -ki, *pl.* -ki, *sf.* Deckel *m.*; Stürze *f.*; Sturz *m.*; Schlüſſellochdeckel *m.*

Zakrząkać, -kam, -kałem; **Zakrząknąć,** -knę, -knąłem, *vn. perf.* zu räuſpern anfangen, zu grunzen anfangen.

Zakrząkanie, -nia; **Zakrząknięcie,** -cia, *sn.* Räuſpern *n.*, Grunzen *n.*

Zakrzątać się, -tam, -tałem; **Zakrzątnąć,** -tnę, -tnąłem, *vr. perf.* ſich mit etw. emſig befaſſen, geſchäftig tun.

Zakrzątanie, -nia; **Zakrzątnięcie,** -cia, *sn.* emſiges Beſchäftigen.

Zakrzemieniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Zakrzemienić,** -nię, -niłem, *va. perf.* verkieſeln, verſteinern, zu einem Kieſelſteine verhärten.

Zakrzep, -u, *pl.* -y, *sm.* geronnener Blutklumpen, Blutpfropf *m.*; Gerinnsel *n.*

Zakrzepiać, -piam, -piałem, *va. imperf.*; **Zakrzepić**, -pię, -piłem, *va. perf.* stärken, erfrischen.

Zakrzepianie, Zakrzepienie, -nia, *sn.* Stärken *n.*, Erfrischen *n.*

Zakrzepica, -cy, *sing. tant. sf.* Blutklumpenbildung *f.*, Pfropfbildung, Thrombus *m.*; — udowej żyły Blutgeschwulst *f.* an der Scheide.

Zakrzepnąć, -pnę, -pnąłem, *vn. perf.* gerinnen, steif werden.

Zakrzepnięcie, -cia, *sn.* Gerinnen *n.*

Zakrzesać, -sam oder -szę, -sałem, *va. perf.*; **Zakrzesywać**, -suję, -wałem, *va. imperf.* anfangen Feuer zu schlagen, zu behauen; — ognia Feuer schlagen.

Zakrzesanie, Zakrzesywanie, -nia, *sn.* Anschlagen *n.* des Feuers; Behauen *n.*

Zakrzew, -u, *pl.* -y, *sm.*; **Zakrzewie**, -wia, *pl.* -wia, *sn.* Dickicht *n.*; Gesträuch *n.*

Zakrzewiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Zakrzewić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* anpflanzen, wachsen machen; (bildl.) pflegen, zur Blüte bringen, den Keim säen; — się, *vr.* sich einwurzeln.

Zakrzewianie. Zakrzewienie, -nia, *sn.* Anpflanzen *n.*

Zakrzewieć, -wieję, -wiałem, *vn. perf.* in ein Gebüsch verwachsen, dick wachsen.

Zakrztusić się, -szę, -siłem, *vr. perf.* sich verschlucken, sich die Luftröhre verstopfen, sich würgen.

Zakrztuszenie, -nia, *sn.* Verschlucken *n.*

Zakrzyca, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Polypremum (Pflanze).

Zakrzyczeć, -czę, -czałem, I. *va. perf.* überschreien, durch Schreien übertönen; tak mnie -czał, że zapomniałem, co miałem powiedzieć er hat mich mit seinem Geschrei so betäubt, daß ich vergaß, was ich zu agen hatte; chcieli — stronę przeciwną sie wollten die Gegenpartei überschreien; II. *vn. perf.*; **Zakrzyknąć**, -knę, -knąłem, *vn. perf.* zu schreien anfangen, aufschreien, einen Schrei tun; -knijmy razem laßt uns alle zusammen laut rufen; -krzyknął i padł er schrie auf und fiel nieder.

Zakrzyczenie, -nia, *sn.* 1) Überschreien *m.*; 2) = Zakrzyknięcie, -cia, *sn.* Aufschreien *n.*

Zakrzywdzanie, Zakrzywdzenie, -nia, *sn.* Unrecht *n.*

Zakrzywdzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Zakrzywdzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.*; — komu co jmndm ein Unrecht zufügen, sich an ihm versündigen, sich etw. zu Schulden kommen lassen.

Zakrzywiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Zakrzywić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* einbiegen, krümmen, krumm machen; palca ci nie dam — ich werde dir (nicht den kleinsten Finger) kein Haar krümmen lassen; nos -wiony eine gebogene Nase; — się, *vr.* sich einbiegen, sich krümmen, sich krumm biegen.

Zakrzywianie, Zakrzywienie, -nia, *sn.* Krümmen *n.*, Einbiegen *n.*, Krummbiegen *n.*; Krümmung *f.*, Biegung *f.*

Zakucie, -cia; **Zakowanie, Zakuwanie**, -nia, *sn.* Zuschmieden *n.*, Einschmieden *n.*, Beschlagen *n.*; Beschlag *m.*; Fesselung *f.*; Fesseln *pl.*

Zakuć, -ję, -łem, *va. perf.*; **Zakować, Zakuwać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* einschmieden, zuschmieden, zuhämmern; beschlagen, fest zuschlagen, vermachen; fesseln; — kogo w kajdany jmndn in Fesseln schlagen.

Zakudłać, -dłam, -dłałem, *va. imperf.*; **Zakudlić**, -dlę, -dliłem, *va. perf.* zerzausen, verwirren, verfilzen.

Zakudłanie, Zakudlenie, -nia, *sn.* Zerzausen *n.*, Verwirren *n.*; Verfilzung *f.*

Zakukać, -kam, -kałem, *vn. perf.* wie der Kuckuck zu rufen anfangen.

Zakulać, -lam, -lałem, *va. perf.* wohin kollern, rollen, wälzen.

Zakulanie, -nia, *sn.* Wälzen *n.*, Kollern *n.*, Rollen *n.*

Zakulbaczyć, -czę, -czyłem, *va. perf.* hinter den Sattel einpacken.

Zakuleć, -leję, -lałem, *vn. perf.* zu hinken anfangen, hinkend, lahm werden.

Zakulenie, -nia, *sn.* Hinken *n.*

Zakumać się, -mam, -małem, *vr. perf.* — z kim mit jmndm Gevatterschaft anknüpfen.

Zakup, -u, *pl.* -y, *sm.* Einkauf *m.*; Ankauf *m.*; idę do miasta na -y ich gehe in die Stadt Einkäufe zu machen; — tego domu jest bardzo korzystny der Ankauf dieses Hauses ist sehr vorteilhaft.

Zakupiać, -piam, piałem, *va. imperf.*; **Zakupić**, -pię, -piłem, *va. perf.* zu einem Haufen formen; aufhäufen.

Zakupiciel, -a, *pl.* -e, *sm.*; **Zakupień**, -pnia, *pl.* -pnie, *sm.* Einkäufer *m.*, Käufer.

Zakupicielka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Einkäuferin *f.*, Käuferin.

Zakupić, -pię, -piłem, *va. perf.*; **Zakupować**, -puję, -wałem, *va. imperf.* 1) einkaufen, ankaufen; alles aufkaufen; co -piłeś w mieście? was hast du in der Stadt eingekauft?; kartel -pił wszystkie zapasy węgla i ceny poszły znacznie w górę das Kartell hat die gesamten Kohlenvorräte aufgekauft und jetzt sind die Preise bedeutend in die Höhe gegangen; 2) sich etw. durch Vorausbezahlung sichern; -pił dziesięć mszy za spokój duszy zmarłego er bezahlte im voraus zehn Messen für die Seelenruhe des Verstorbenen.

Zakupienie, Zakupowanie, -nia, *sn.* Ankaufen *n.*, Einkaufen; Ankauf *m.*, Einkauf; Vorausbezahlen *n.*

Zakupny, *adi.* verkäuflich; **-pne prawo Lehnrecht** *n.*; **-pne dobra Erbzinsgüter** *pl.*

Zakurzać, -rzam, -rzałem, I. *va. imperf.*; **Zakurzyć**, -rzę, -rzyłem, *va. perf.*; 1) beſtäuben, ſtaubig machen; **wszystkie meble są -rzone** alle Möbel ſind ſtaubig; 2) anrauchen, vollrauchen; — **fajkę** die Pfeife anrauchen; — **pokój** das ganze Zimmer mit Rauch erfüllen; 3) Verwirrung anrichten; II. *vn.* zu rauchen anfangen; ſtänkern; III. — **się**, *vr.* 1) anfangen zu rauchen, Rauch von ſich geben; mit Rauch angefüllt, bedeckt werden; 2) ſtauben, Staub von ſich geben; uciekał, aż się za nim -rzyło er lief ſo ſchnell davon, daß er den Staub hinter ſich aufwirbelte; 3) ſich entzünden, entflammen, ausbrechen.

Zakurzanie, Zakurzenie, -nia, *sn.* Beſtauben *n.*; Anrauchen *n.*, Rauchen *n.*; Verwirren *n.*; Stänkern *n.*; Ausbrechen *n.*

Zakus, -u, *pl.* -y, *sm.* Verſuch *m.*, Probe *f.*

Zakuszać, -szam, -szałem, I. *va. imperf.*; **Zakusić**, -szę, -siłem, I. *va. perf.*; — czego etw. an-, aufeſſen, an etw. Geſchmack finden; II. — **się**, *vr.* — o co etw. zu erlangen ſuchen, nach etw. die Hand (vergeblich oder mit Unrecht) ausſtrecken.

Zakwas, -u, *pl.* -y, *sm.* Sauerteig *m.*

Zakwasić, -szę, -siłem, *va. perf.*; **Zakwaszać**, -szam, -szałem, *va. imperf.* einſäuern; — ogórki Gurken einlegen; — skóry Häute in die Gare legen; — żelazo Eiſen härten; — **się**, *vr.* ſauer werden; ſauertöpfiſch werden.

Zakwaszanie, Zakwaszenie, -nia, *sn.* Einſäuern *n.*

Zakwaśnieć, -śnieję, -śniałem, *vn. perf.* ſauer werden.

Zakwaśnienie, -nia, *sn.* Verſauern *n.*

Zakwaterować, -ruję, -wałem, *va. perf.* einquartieren; — **się**, *vr.* ſich einquartieren.

Zakwaterowanie, -nia, *sn.* Einquartieren *n.*, Einquartierung *f.*

Zakwefiać, -fiam, -fiałem, *va. imperf.*; **Zakwefić**, -fię, -fiłem, *va. perf.* verſchleiern.

Zakwefianie, Zakwefienie, -nia, *sn.* Verſchleiern *n.*

Zakwestyonować, -nuję, -wałem, *va. perf.* eine Frage ſtellen; beſtreiten, in Abrede ſtellen.

Zakwestyonowanie, -nia, *sn.* Fragen *n.*, Befragen *n.*; Beſtreiten *n.*

Zakwiczeć, -czę, -czałem, *va.* und *vn. perf.* überquieken, zu quieken anfangen.

Zakwiecać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Zakwiecić**, -cę, -ciłem, *va. perf.* bekränzen, mit Blumen bedecken.

Zakwiczenie, -nia, *sn.* Quieken *n.*

Zakwilenie, -nia, *sn.* Wimmern *n.*, Aufweinen *n.*

Zakwilić, -lę, -liłem, *vn. perf.* zu wimmern anfangen, aufweinen; **-iło dziecko w kołysce** das Kind in der Wiege weinte kläglich auf.

Zakwitać, -tam, -tałem, *vn. imperf.*; **Zakwitnąć**, -tnę, -tnąłem, *vn. perf.* zu blühen anfangen, Blüten treiben; aufblühen.

Zakwitanie, -nia; **Zakwitnięcie**, -cia, *sn.* Blühen *n.*, Aufblühen *n.*

Zakwokać, -kam, -kałem, *vn. perf.* aufgackern, zu gackern anfangen.

Zakwokanie, -nia, *sn.* Aufgackern *n.*

Zalać, -leję, -lałem, I. *va. perf.*; **Zalewać**, -wam, -wałem, I. *va. imperf.* vergießen; zugießen, zuſchütten; übergießen; überſchwemmen; — ogień wodą das Feuer durch Waſſergießen auslöſchen; — roztopionym kruszcem zuſchmelzen; — otwór ołowiem die Öffnung mit Blei zugießen; rzeka wystąpiła z brzegów i -lała wszystkie łąki der Fluß trat aus den Ufern und überſchwemmte alle Wieſen; barbarzyńcy -lali państwo rzymskie die Barbaren überſchwemmten das römiſche Reich; — głowę, rozum den Verſtand erſäufen, ſich von Sinnen ſaufen; — komu gardło jmndm die Kehle vollgießen, ihn trunken machen; — robaka die Sorgen ertränken, beim Trunke zu vergeſſen ſuchen; — komu za skórę jmndm auf die Haut gehen; — słód Malz einwäſſern, einmaiſchen; II. — *vr.* 1) ſich übergießen, begoſſen werden; 2) — się łzami in Tränen ausbrechen; 3) untergehen, von den Fluten verſchlungen werden; okręt się -lewa das Schiff geht unter, das Schiff ſchöpft Waſſer; 4) — się trunkiem ſich vollſaufen; 5) zuſammenfließen, fließen, durchſchlagen; papier -lewa się das Papier ſchlägt durch.

Zalakierować, -ruję, -wałem, *va. perf.*; **Zalakierowywać**, -wuję, -wałem, *va. imperf.* lackieren.

Zalakierowanie, Zalakierowywanie, -nia, *sn.* Lackieren *n.*

Zalamować, -muję, -wałem, *va. perf.*; **Zalamowywać**, -wuję, -wałem, *va. imperf.* einfaſſen.

Zalamowanie, Zalamowywanie, -nia, *sn.* Einfaſſen *n.*, Einfaſſung *f.*

Zalanie, Zalewanie, -nia, *sn.* Begießen *n.*, Zugießen *n.*, Vergießen *n.*, Zuſchütten *n.*; Überſchwemmen *n.*; Betrinken *n.*; — słodu Einmaiſchen *n.*

Zalatać, -tam, -tałem; **Zalatywać**, -tuję, -wałem, *vn. imperf.*; **Zalecieć**, -cę, -ciałem, *vn. perf.* 1) zu fliegen anfangen; fliegend wohin gelangen; — komu jmndm entgegenfliegen; 2) — czemś nach etw. riechen, anwehen; tu skądś -tuje czosnek da riecht es wo nach Knoblauch.

Zalatanie, Zalatywanie, -nia, *sn.* 1) Fliegen *n.*; 2) Riechen *n.*

Zalążek = Zarodek.

Zalecać, -cam, -całem, I. *va. imperf.*; **Zalecić**, -cę, -ciłem, I. *va. perf.* 1) empfehlen, anempfehlen; lekarz

-cił mu największy spokój der Arzt empfahl ihm die größte Ruhe; -cił wszystkim swoim podwładnym er empfahl allen seinen Untergebenen; ci mowcy -cają swoich kandydatów diese Redner empfehlen ihre Kandidaten; 2) ehren, Ehre bringen; 3) — komu co jmndm etw. auftragen, ans Herz legen, zu Gemüte führen; II. — się, *vr.* 1) sich empfehlen; 2) — się do panny einem Fräulein den Hof machen, sich um sie bewerben.

Zalecanie, Zalecenie, -nia, *sn.* Empfehlen *n.*, Empfehlung *f.*; Auftragen *n.*, Auftrag *m.*; Bewerbung *f.*, Werbung *f.*

Zalecanki, -nek, *plur. tant. sn.* Freien *n.*, Bewerbung *f.*

Zaledwie, *adv.* kaum; — mógł się utrzymać na nogach er konnte sich kaum auf den Füßen halten; — wszedł a już wszyscy go pytaniami zasypywali er war kaum eingetreten, als ihn schon alle mit Fragen bestürmten.

Zalegać, -gam, -gałem, I. *vn. imperf.*; **Zalegnąć,** -gnę, -głem, I. *vn. perf.* 1) liegen bleiben, unerledigt sein; praca zamiast postępować -ga po waszych biurach statt vorwärtszukommen, bleibt die Arbeit in eueren Bureaus liegen; 2) schuldig bleiben, unbezahlt sein, rückständig bleiben; podatki -gają die Steuern werden nicht eingezahlt; -gły rückständig; 3) abgelegen werden, durch zu vieles Liegen verdorben werden; to mięso zanadto -żałe dieses Fleisch ist zu sehr abgelegen; II. *va. perf.* 1) einnehmen, bedecken; wojsko -gło całe pole das Heer hat das ganze Feld bedeckt; 2) — pole müßig sein, auf der faulen Bank (Haut) liegen, die beste Zeit verstreichen lassen, sich vernachlässigen, die Gelegenheit verpassen.

Zaleganie, -nia; **Zalegnięcie,** -cia, *sn.* Rückstand *m.*; Liegenbleiben *n.*, Abgelegensein *n.*; Einnehmen *n.*, Bedecken *n.*; Vernachlässigen *n.*, Verpassen *n.*

Zaległość, -ści, *pl.* -ści, *sf.* Rückstand *m.*; -ści ściągać die Rückstände eintreiben; do pierwszego muszą być zapłacone wszelkie -ści bis zum ersten müssen alle Rückstände bezahlt werden.

Zalenić się, -nię, -niłem, *vr. perf.* träge, faul werden.

Zalepa, -py, *pl.* -py, *sf.* 1) Pfropf *m.*, Lehmpfropf; — gliniana schweres Gestübe; — węglowa leichtes Gestübe, Lösche *f.*; — w hutach cynkowych Tonplatte *f.*; 2) Schlußstein *m.* beim Schürloche im hohen Ofen; 3) Klebmittel *n.*

Zalepiać, -piam, -piałem, *va. imperf.*; **Zalepić,** -pię, -piłem, *va. perf.*; verkleben, zukleben; — dziurę das Loch zukleben; — okna papierem die Fenster mit Papier verkleben.

Zalepianie, Zalepienie, -nia, *sn.* Zukleben *n.*, Verkleben *n.*

Zalepiarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Aschmeise *f.*

Zalepnąć, -nę, -nąłem, *vn. perf.* sich verkleben, klebrig werden.

Zalesić, -szę, -siłem, *va. perf.* bewalden.

Zalesie, -sia, *pl.* -sia, *sn.* Ort *m.*, Gegend *f.* hinter dem Walde.

Zalesienie, -nia, *sn.* Bewaldung *f.*, Baumstand *m.*

Zaleszczyca, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Oedemera (Käferart).

Zaleszczyć, -szczę, -szczyłem, *va. perf.* das Bienenhaus innen mit Brettchen versehen.

Zaleśnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* waldig werden.

Zaleśny, *adi.* hinter dem Walde befindlich.

Zaleta, -ty, *pl.* -ty, *sf.*; *dim.* **Zaletka,** -ki, *pl.* -ki, *sf.* gute Eigenschaft; Empfehlung *f.*, Vorzug *m.*; każdy człowiek ma swoje wady i -ty jeder Mensch hat seine schlechten und guten Eigenschaften; -ty tego wynalazku są następujące die Vorzüge dieser Erfindung sind folgende; znam twoje -ty ich kenne deine guten Eigenschaften; ta praca ma niejedną -tę diese Arbeit hat manches Gute.

Zaletny, *adi.*; **Zaletnie,** *adv.* empfehlend.

Zalew, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Überschwemmen *n.*; Überschwemmung *f.*; — kopalni Unterwassersetzen *n.* der Gruben; 2) überschwemmter Ort; 3) Haff *n.*, Liman *m.*; 4) — mózgowy Gehirnwassersucht *f.*

Zalewa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* Verkitten *n.*, Verschweißung *f.*; — sklepienia Gewölbsaufguß *m.*

Zalewacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Kohlenschütter *m.*

Zalewek, -wku, *pl.* -wki, *sm.*; **Zalewka,** -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Einwässerung *f.*, Einmaischung *f.*, Einweichen *n.*, Einquellen *n.*; 2) vergossenes Loch (der Kanone).

Zalezienie, Załażenie, -nia, *sn.* Hinkriechen *n.*, Hinschleichen *n.*; Verschlammen *n.*, Versanden.

Zaleźć, -zę, -lazłem, *vn. perf.*; **Załazić,** -żę, -ziłem, *vn. imperf.* wohin kriechen, 1) schleichen, kriechend, schleichend wohin gelangen; -lazł aż na szczyt góry er ist bis auf den Berggipfel gekrochen; 2) verschlammen, verschüttet, verstopft werden; — piaskiem versanden; — zielskiem mit Unkraut verwachsen.

Zależałka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* abgelegene, verlegene Sache, Ware.

Zależeć, -żę, -żałem, *vn. imperf.* 1) abhängig sein, abhängen, unterworfen sein; od czego -ży powodzenie tego przedsiębiorstwa? wovon hängt das Gedeihen dieses Unternehmens ab?; to -ży tylko od ciebie das hängt nur von dir ab; 2) — komu na czem einem an etw. liegen, gelegen sein; bardzo mi na tem -ży, by go nie urazić es liegt

mir ſehr viel daran, es iſt mir viel daran gelegen, ihn nicht zu verletzen; mało mi -ży na jego gniewie ich mache mir aus ſeinem Zorn nicht viel; 3) — na, w czem auf etw. beruhen.

Zależenie, -nia, *sn.* Abhängen *n.*; Abhängigkeit *f.*

Zależność, -ści, *sing. tant. sf.* Abhängigkeit *f.*; nie mogę dłużej znieść tej -ści ich kann dieſe Abhängigkeit nicht länger vertragen; zostawać w -ści od rodziców von ſeinen Eltern abhängig ſein.

Zależny, *adi.*; **Zależnie**, *adv.* abhängig.

Zalęgać, -gam, -gałem, *va. imperf.*; **Zalęgnąć**, -gnę, -gnąłem, *va. perf.* ausbrüten.

Zalęganie, -nia; **Zalęgnięcie**, -cia, *sn.* Ausbrüten *n.*

Zalęknąć się, -knę, -knąłem, *vr. perf.* erſchrecken; die Geiſtesgegenwart verlieren, aus der Faſſung kommen; von Schrecken befallen werden.

Zaliczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Zaliczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* vorauszahlen, vorausgeben; vorſchießen.

Zaliczanie, Zaliczenie, -nia, *sn.* Vorauszahlen *n.*; Vorausgeben *n.*, Vorſchießen *n.*

Zaliczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Vorſchuß *m.*; wziąłem -kę na pensyę ich habe einen Vorſchuß auf das Gehalt genommen; 2) Nachnahme *f.*; wysłać coś opłatnie za -ką etw. franko per Nachnahme ſchicken.

Zaliczkowe, -go, *sing. tant. sn.* Nachnahmeproviſion *f.*

Zaliczkowy, *adi.* Vorſchuß-; towarzystwo -we Vorſchußverein *m.*

Zalimitować, -tuję, -wałem, *va. perf.* 1) begrenzen, limitieren; = ograniczyć, 2) verſchieben; = odroczyć.

Zalimitowanie, -nia, *sn.* 1) Begrenzen *n.*, Limitieren *n.*; 2) Verſchieben *n.*

Zaliniować, -niuję, -wałem, *va. perf.*; **Zaliniowywać**, -wuję, -wałem, *va. imperf.* voll linieren, mit Linien bedecken.

Zaliścić, -ścię, -ściałem, *va. perf.* mit Blättern bedecken, belauben.

Zaliścieć, -ścieję, -ściałem, *vn. perf.* ſich mit Blättern bedecken.

Zalizać, -żę, -załem, *va. perf.*; **Zalizywać**, -zuję, -wałem, *va. imperf.* ver-, weg-, auslecken.

Zalizanie, Zalizywanie, -nia, *sn.* Ver-, Weg-, Ausleckeu *n.*

Zalkalizować, -zuję, -wałem, *va. perf.* alkaliſieren.

Zalot, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Wegflug *m.*; 2) Aufſchwung *m.*; 3) Ausholen *n.*, Herholen *n.*, Weitläufigkeit *f.*; 4) -y Freien *n.*, Bewerben *n.*, Anhalten *n.*; puścić się w -y freien gehen, auf die Freite gehen; być w -ach auf Freiersfüßen gehen.

Zalotnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Diosma (Pflanze).

Zalotnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Kokette *f.*

Zalotniczość, -ści, *sing. tant. sf.* Koketterie *f.* Galanterie *f.*, Liebelei *f.*

Zalotnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Courſchneider *m.*, Courmacher *m.*

Zalotność, -ści, *sing. tant. sf.* Koketterie *f.*, Gefallſucht *f.*

Zalotny, *adi.*; **Zalotnie**, *adv.* kokett, gefallſüchtig.

Zalsnąć, -nę, -nąłem, I. *vn. perf.* 1) aufblitzen; 2) erblinden; II. *va.* blenden.

Zaludniać, -dniam, -dniałem, *va. imperf.*; **Zaludnić**, -dnię, -dniłem, *va. perf.* bevölkern, volkreich machen; — się, *vr.* ſich bevölkern.

Zaludnianie, Zaludnienie, -nia, *sn.* Bevölkern *n.*; Bevölkerung *f.*

Zalutować, -tuję, -wałem, *va. perf.* zulöten, verlöten.

Zalutowanie, -nia, *sn.* Verlöten *n.*, Zulöten *n.*

Załagadzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Załagodzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* beſänftigen, ſchlichten, in Güte beilegen, abmachen; — spór einen Streit ſchlichten; — wzburzone umysły die aufgeregten Gemüter beſänftigen; trzeba tę sprawę — nim przyjdzie do publicznego skandalu man muß die Angelegenheit in Güte abmachen, bevor es zu einem öffentlichen Skandal kommt.

Załagodzanie, Załagodzenie, -nia, *sn.* Beſänftigen *n.*, Beſänftigung *f.*, Schlichten *n.*, Beilegen *n.*

Załaknąć, -knę, -knąłem, *vn. perf.* zu wünſchen anfangen, nach etw. hungern, dürſten, ſich ſehnen; -knąłem nareszcie spokoju ich fing ſchließlich an, mich nach Ruhe zu ſehnen.

Załaknienie, -nia; **Załaknięcie**, -cia, *sn.* Wünſchen *n.*, Sehnen *n.*, Dürſten *n.*, Hungern *n.*

Załam, Załom, -u, *pl.* -y, *sm.*; *dim.* **Załamek, Załomek**, -mka, *pl.* -mki, *sm.* Knickung *f.*, Krümmung *f.*, Beugung *f.*, Biegung *f.*; 2) Schnörkel *m.* in der Baukunſt; 3) Durchbruch *m.*; Einbruch *m.*; Einbrechen *n.*

Załamać, -mię, -małem, I. *va. perf.*; **Załamywać**, -muję, -wałem, I. *va. imperf.* durchbrechen, einbrechen, einbiegen; — ręce die Hände ringen; — lód das Eis durchbrechen; — konia das Pferd mit dem Brechzaume dreſſieren, abrichten, bändigen; — kartę die Karte einbiegen; — promienie die Strahlen brechen; II. — się, *vr.* 1) biegen, einbiegen; tu -muje się droga hier biegt der Weg ein; 2) durchbrechen, zuſammenſtürzen; pod tym ciężarem -mał się most unter dieſer Laſt brach die Brücke ein; lód się -mał das Eis iſt durchgebrochen; rusztowanie się -mało das Gerüſt ſtürzte zuſammen; głos się -muje die Stimme bricht ab, die Stimme verſagt, die Stimme überſchlägt ſich; promienie się -mują die Strahlen brechen ſich.

Załamanie, Załamywanie, -nia, *sn.* Durchbrechen *n.*, Brechen *n.*, Einbrechen *n.*, Einbiegen *n.*, Zuſammenſtürzen *n.*; — głosu das Verſagen der Stimme.

Załapić, -pię, -piłem, *va. perf.* erhaſchen, erwiſchen, ergreifen.

Załapienie, -nia, *sn.* Erhaſchen *n.*, Erwiſchen *n.*, Ergreifen *n.*

Załatać, -tam, -tałem, *va. perf.*; **Załatywać**, -tuję, -wałem, *va. imperf.* flicken, zuſtopfen, zumachen.

Załatanie, Załatywanie, -nia, *sn.* Flicken *n.*, Zuſtopfen *n.*, Zumachen *n.*

Załatwiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Załatwić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* beſorgen, erledigen, abmachen; beilegen; zu Ende bringen; wyjeżdżam dziś-wiwszy wszystko ich fahre heute weg, nachdem ich alles beſorgt habe; -łatw to po cichu, by nikt się o tem nie dowiedział mache es im ſtillen ab, damit niemand etw. davon erfährt; wszystko -wione alles iſt erledigt.

Załatwianie, Załatwienie, -nia, *sn.* Beſorgen *n.*, Erledigen *n.*, Abmachen *n.*; Beilegen *n.*

Załawiać, -wiam, -wiałem, *va.* und *vn. imperf.*; **Załowić**, -wię, -wiłem, *va.* und *vn. perf.* einfangen, einfiſchen; — na co auf etw. Netze auswerfen, Schlingen legen, auflauern.

Załawianie, Załowienie, -nia, *sn.* Einfangen, *n.*, Einfiſchen *n.*, Auflauern *n.*

Załączać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Załączyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* beilegen, beifügen, beiſchließen.

Załączanie, Załączenie, -nia, *sn.* Beilegen *n.*, Beifügen *n.*, Beiſchließen *n.*; w -eniu beiliegend.

Załącznie, *adv.* beiliegend, im Anſchluß.

Załącznik, -a, *pl.* -i, *sm.* Beilage *f.*; — poborowy Einnahmebeleg *m.*

Załebek, -bku, *pl.* -bki, *sm.* Kopfnuß *f.*, Kopfſtück *n.*; -bki, *pl.* Keilerei *f.*; chodzić z kim w -bki ſich mit jmndm herumbalgen.

Załęga, -gi, *pl.* -gi, *sf.* Streifholz *n.*

Załoga, -gi, *pl.* -gi, *sf.* 1) Beſatzung *f.*, Garniſon *f.*; rozruch powstał między -gą twierdzy ein Aufruhr entſtand unter der Beſatzung der Feſtung; ten pułk leży w miasteczku granicznem -gą dieſes Regiment liegt im Grenzſtädtchen in Garniſon; 2) Hinderniß *n.*, Verſperrung *f.*; 3) Hinterhalt *m.*; 4) übergelegte Klappe, Bruſtlatz *m.*, Revers *m.*; 5) Keil *m.*

Załoić, -ję, -iłem, *va. perf.* mit Talg verſchmieren, eintalgen.

Załojenie, -nia, *sn.* Verſchmieren *n.* mit Talg; Vertalgung *f.*

Załomisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Windbruch *m.*

Załomisty, *adi.*; **Załomiście**, *adv.* 1) voll Krümmungen; 2) voll umgeriſſener Bäume.

Załomny, *adi.* mit Umſturz drohend.

Załopotać, -tam, -tałem, *vn. perf.* mit den Flügeln ſchlagen.

Założne, *plur. tant. sn.* Warmbaubienen *pl.*

Założyciel, -a, *pl.* -e, *sm.* Gründer *m.*, Begründer *m.*, Stifter *m.*

Założycielka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Gründerin *f.* Begründerin *f.*, Stifterin *f.*

Założyć, Założenie, ſiehe: Zakładać, Zakładanie.

Załudzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.* **Załudzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* verlocken, wohin locken.

Załudzanie, Załudzenie, -nia, *sn.* Verlocken *n.*

Załugować, -guję, -wałem; **Załużyć**, -żę, -żyłem, *va. perf.* mit Lauge verarbeiten; einlaugen.

Załugowanie, Załużenie, -nia, *sn.* Verarbeiten *n.* mit Lauge.

Załupać, -pię, -pałem; **Załupnąć**, -pnę, -pnąłem, *vn. perf.* anreißen, anſpalten; anfangen zu reißen, abzureißen, abzuklauben, abzuſpalten.

Załupanie, -nia; **Załupnięcie**, -cia, *sn.* Abreißen *n.*, Abklauben *n.*

Załupek, -pka, *pl.* -pki, *sm.*; **Załupka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Paraphimoſe *f.*, ſpaniſcher Kragen.

Załyknąć, -nę, -nąłem, *va. perf.* ſchlucken, verſchlucken.

Zamach, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Ausholen *n.* zum Hieb, zum Schlagen; z -em weit ausholend; za jednym -em mit einem Hieb; 2) Anſchlag *m.*, Angriff *m.*, gewaltſames Unternehmen, Attentat *n.*; dwa razy nie udał się — na jego życie zweimal mißlang das Attentat auf ſein Leben; — na naszą niezawisłość ein Angriff auf unſere Unabhängigkeit.

Zamachnąć się, -chnę, -chnąłem, *vr. perf.* zum Hiebe, zum Schlage ausholen, einen Anlauf nehmen.

Zamachowy, *adi.* Attentats-, Angriffs-; -we koło Schwungrad *n.*

Zamaczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Zamoczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* eintauchen, eintunken, einnäſſen; — pióro w kałamarzu die Feder ins Tintenfaß eintauchen; — nogi na deszczu ſich die Füße im Regen durchnäſſen; — się, *vr.* naß werden.

Zamaczanie, Zamoczenie, -nia, *sn.* Eintauchen *n.*, Einnäſſen *n.*

Zamagazynować, -nuję, -wałem, *va. perf.* einlagern, einmagazinieren.

Zamagazynowanie, -nia, *sn.* Einlagerung *f.*, Einmagazinieren *n.*

Zamaglować, -gluję, -wałem, *va. perf.* glatt mangeln.

Zamakać, -kam, -kałem, *vn. imperf.*; **Zamoknąć**, -nę, -nąłem, *vn. perf.* naß werden, durchnäßt werden, ſein.

Zamalować, -luję, -wałem, *va. perf.*; **Zamalowywać**, -wuję, -wałem, *va. imperf.*; vermalen, bemalen, vollmalen; — komu oczy jmndm die Augen blenden, verſchmieren, ihm blauen Dunſt vormalen; — kogo jmndm einen derben Schlag verſetzen; — kogo

pięścią w twarz jmndm mit der Faust ins Geſicht fahren.

Zamalowanie, Zamalowywanie, -nia, *sn.* Vermalen *n.*, Bemalen *n.*, Vollmalen *n.*; Vermalung *f.*, Bemalung *f.*, Blenden *n.*, Schlagen *n.*

Zamamiać, -miam, -miałem, *va. imperf.*; **Zamamić, -mię, -miłem, *va. perf.*** irreführen, irremachen, durch gaukelnde Lockungen verführen.

Zamar, -u, *pl.* -y, *sm.* Rindpferd *n.*, Miſchling von Rind und Pferd.

Zamarchla, -li, *pl.* -le, *sf.* verſteinerte Dachkiemenſchnecke.

Zamarcie, -cia; Zamieranie, -nia, *sn.* Abſterben *n.*, Dahinſcheiden *n.*; (bildl.) Stillſtand *m.*, Lethargie *f.*

Zamarmurować, -ruję, -wałem, *va. perf.*; **Zamarmurowywać, -wuję, -wałem, *va. imperf.*** marmorieren.

Zamarmurowanie, Zamarmurowywanie, -nia, *sn.* Marmorieren *n.*; Marmorierung *f.*

Zamarnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* verkümmern, umkommen, zu Grunde gehen.

Zamarnować, -nuję, -wałem, *va. perf.* vergeuden, durchbringen.

Zamarnowanie, -nia, *sn.* Vergeuden *n.*, Durchbringen *n.*

Zamarszczać, -szczam, -szczałem, *va. imperf.*; **Zamarszczyć, -szczę, -szczyłem, *va. perf.*** runzeln, mit Runzeln, Falten bedecken.

Zamarszczanie, Zamarszczenie, -nia, *sn.* Runzeln *n.*, Falten *n.*

Zamartwiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Zamartwić, -twię, -twiłem, *va. perf.*** zu Tode kränken, peinigen; (bildl.) ertöten, abtöten.

Zamartwianie, Zamartwienie, -nia, *sn.* Kränken *n.*, Peinigen *n.*; (bildl.) Ertötung *f.*, Abtötung *f.*

Zamartwica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Erſtarrung *f.*, Katalepſie *f.*, Scheintod *m.*

Zamartwieć, -wieję, -wiałem, *vn. perf.* erſtarren, erſterben.

Zamartwienie, -nia, *sn.* 1) = Zamartwianie; 2) Erſtarren *n.*, Erſterben *n.*

Zamarzać, -rzam, -rzałem, *vn. imperf.*; **Zamarznąć, -rznę, -rznąłem, *vn. perf.*** erfrieren, zufrieren; zu Tode frieren.

Zamarzanie, -nia; Zamarznięcie, -cia, *sn.* Erfrieren *n.*, Zufrieren *n.*; Erfrierungstod *m.*

Zamarzenie, -nia, *sn.* Schwärmerei *f.*, Traum *m.*

Zamarzyć, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* ſchwärmen, erträumen, erdenken; o czem tylko dusza -rzy was die Seele ſich nur träumt; — się, *vr.* in Schwärmerei verſinken; — komu jmndm vorkommen, ſcheinen, träumen.

Zamaskować, -skuję, -wałem, *va. perf.*; **Zamaskowywać, -wuję, -wałem, *va. imperf.***; maskieren, mit einer Maske verdecken, verkleiden; to tylko -na kradzież das iſt nur maskierter Diebſtahl.

Zamaskowanie, Zamaskowywanie, -nia, *sn.* Maskieren *n.*, Verkleiden *n.*, Verdecken *n.*

Zamaszczać, -szczam, -szczałem, *va. imperf.*; **Zamaścić, -szczę, -ściłem, *va. perf.*** verſchmieren, fettig machen, verſalben.

Zamaszczanie, Zamaszczenie, -nia, *sn.* Verſchmieren *n.*, Verſalben *n.*

Zamaszystość, -ści, *sing. tant. sf.* Schneidigkeit *f.*, Forſchheit *f.*; Wucht *f.*, Wuchtigkeit *f.*, Derbheit *f.*, Kraft *f.*, Stärke *f.*

Zamaszysty, *adi.*; **Zamaszyście, Zamaszysto, *adv.*** ſtark ausholend; tüchtig; wuchtig, mächtig, derb, feſt, klobig; ſchneidig, forſch; -ście chodzić mit großen Schritten feſt gehen; -sty was großer aufgewirbelter Schnurrbart; -sto się ukłonić einen derben Kratzfuß machen; -sty raz mächtiger Hieb.

Zamawiać, -wiam, -wiałem, I. *va. imperf.*; **Zamówić, -wię, -wiłem, I. *va. perf.*** 1) beſprechen, mit Worten bezaubern; zamiast zawołać lekarza -wia chorobę ſtatt einen Arzt zu rufen, beſpricht er die Krankheit; -wiła mi strzelbę stara czarownica die alte Hexe hat mir die Flinte verzaubert; 2) beſtellen; — meble u stolarza Möbel beim Tiſchler beſtellen; -wił mnie na szóstą do kawiarni er hat mich für ſechs Uhr ins Kaffeehaus beſtellt; — śniadanie na trzy osoby ein Frühſtück für drei Perſonen beſtellen; 3) engagieren, auffordern; — do tańca zum Tanze auffordern; 4) ſich etw. ausbedingen, im voraus ausbitten, ſich zuſagen laſſen; 5) — komu jmndm unterbrechen, ihn nicht zu Worte kommen laſſen; II. — się, *vr.* ſich anſagen; mój przyjaciel -wił się dziś na obiad mein Freund hat ſich heute zum Mittageſſen angeſagt.

Zamawianie, Zamówienie, -nia, *sn.* 1) Beſprechen *n.*, Bezaubern *n.*; 2) Beſtellen *n.*, Beſtellung *f.*; 3) Engagieren *n.*, Auffordern *n.*; 4) Ausbitten *n.*, Ausbedingen *n.*; 5) Unterbrechen *n.*; 6) — się Anſagen *n.*

Zamazać, -żę, -załem, *va. perf.*; **Zamazywać, -zuję, -wałem, *va. imperf.*** ver-, zuſchmieren; weglöſchen.

Zamazanie, Zamazywanie, -nia, *sn.* Ver-, Zuſchmieren *n.*; Weglöſchen *n.*

Zamącać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Zamącić, -cę, -ciłem, *va. perf.*** trüben, verwirren, trübe machen; ſtören; nic spokoju jego — nie jest w stanie nichts iſt im ſtande, ſeine Ruhe zu trüben; — się, *vr.* wirr, trübe werden; woda się -ciła das Waſſer iſt trübe worden; -ciło mu się w głowie ſein Kopf verwirrte ſich, wurde wirr.

Zamącanie, Zamącenie, -nia, *sn.* Trüben *n.*, Verwirren *n.*; Stören *n.*; Störung *f.*

Zamąciciel, -a, *pl.* -e, *sm.* Ruhestörer *m.*

Zamącicielka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Ruhestörerin *f.*

Zamączenie, -nia, *sn.* Bestreuen *n.*, Anmachen *n.* mit Mehl.

Zamączyć, -czę, -czyłem, *va. perf.* bestreuen, mit Mehl anmachen.

Zamczyna, -ny, *pl.* -ny, *sf.*; *dim.* **Zamczynka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* kleines elendes Schlößchen, Bürglein.

Zamczysko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* großes, häßliches, altes, gewaltiges, sehr starkes Schloß.

Zamczysty, *adi.* 1) verschließbar, mit einem Schlosse versehen; 2) voll Burgen, befestigt.

Zamdlić, -dliło, -dli, *vn. perf. impers.* übel, schlecht werden.

Zamecznik, -a, -cy, *sm.* 1) Schlosser *m.*; 2) Halftermuschel *f.*

Zamek, -mku, *pl.* -mki, *sm.*; *dim.* **Zameczek**, -czku, *pl.* -czki, *sm.* 1) Schloß *n.*, Burg *f.*; budować -mki na lodzie Luftschlösser bauen; 2) Schloß *n.*; Verschluß *m.*; — o jednym spuście Schloß mit einfachem Gewinde; — o dwóch spustach Schloß mit doppeltem Gewinde; — francuski Dornschloß; — z zębem Hakenblatt *n.* mit dem Keil; — z wpustem Teufelsschluß *m.*; — przy drzwiach Türverschluß *m.*; — prosty Hakenkamm *m.*; — ukośny schräges Hakenblatt; — zwrotnicy Weichenverschluß; — z zapadka Schnapp-, Federschloß; połączenie w — prosty Hakenblatt mit geradem Stoß; blacha -ku Schloßblech *n.*; garnitur -ku, Register *n.*, Besatzung *f.*; klapka ryglowa -ku Schließriegel *m.*, skobel -ku Schließkappe *f.*; tarcza -ku Schlüsselblech *n.*; serce -ku Dorn *m.*; — ciesielski Zusammenfügung *f.* des Holzwerkes.

Zameldować, -duję, -wałem, *va. perf.* melden, anmelden; = Zapowiedzieć.

Zameldowanie, -nia, *sn.* Melden *n.*, Anmelden *n.*

Zamesz, -mszu, *pl.* -msze, *sm.* Sämischleder *n.*

Zamesznictwo, -wa, *sing. tant. sn.* Sämischgerberei *f.*, Weißgerberei.

Zamesznik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Sämischgerber *m.*, Weißgerber.

Zamęczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Zamęczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.*; zu Tode martern, peinigen, plagen; on -cza wszystkich er martert alle zu Tode; — się, *vr.* sich zu Tode plagen, martern; -czasz się dobrowolnie tą pracą du marterst dich freiwillig mit dieser Arbeit zu Tode.

Zamęczanie, Zamęczenie, -nia, *sn.* Plagen *n.*, Martern *n.*, Peinigen *n.* zu Tode.

Zamęście, -ścia, *sn.* Verheiratung *f.*, Verehelichung *f.* (eines Mädchens).

Zamęt, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Wirrwarr *m.*, Wirrsal *n.*, Chaos *m.* 2) trübes Wasser.

Zamętnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Zanichelia (Pflanze).

Zamężna, *adi.* verheiratete, verehelichte.

Zamglenie, -nia, *sn.* Benebeln *n.*

Zamglić, -glę, -gliłem, *va. perf.* benebeln.

Zamian, -u, *pl.* -y, *sm.*; **Zamiana**, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Tausch *m.*, Umtausch, Austausch; w, na — tauschweise; gegenseitig; złą zrobić -nę einen schlechten Tausch machen; -na przesyłki Verwechslung *f.* der Güter.

Zamianować, -nuję, -wałem, *va. perf.* ernennen; kogo -nował swoim następcą? wen hat er zu seinem Nachfolger ernannt?

Zamianowanie, -nia, *sn.* Ernennung *f.*, Ernennen *n.*

Zamiar, -u, *pl.* -y, *sm.* Absicht *f.*, Vorhaben *n.*, Zweck *m.*; mieć — die Absicht haben, beabsichtigen; dokonał swego -u er hat seinen Zweck erreicht; pokrzyżować czyje -y jmnds Absichten durchkreuzen.

Zamiarowy, *adi.* Absichts-, Vorhaben-; zdanie -we Absichts-, Finalsatz *m.*

Zamiast, *adv.* und *praep.* mit dem zweiten Fall; anstatt, statt; — pracować, myślisz tylko o przyjemnościach statt zu arbeiten, denkst du nur an Vergnügungen.

Zamiatacz, -a, *pl* -e, *sm.* Kehrer *m.*; — uliczny Straßenkehrer.

Zamiataczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Kehrerin *f.*; — uliczna Straßenkehrerin.

Zamiatać, -tam, -tałem, *va. imperf.*; **Zamieść**, -miotę, -miotłem, *va. perf.*; 1) kehren, auskehren, ausfegen; wegfegen; — pokój das Zimmer auskehren; — suknią podłogę mit dem Kleide den Fußboden fegen; — czem po ziemi etw. auf der Erde schleppen; — nogą mit dem Fuße auswerfen; — ziemię Erde aufwerfen; — ziemią mit Erde zuwerfen; 2) zu bedecken streben; 3) — czem etw. wegwerfend behandeln; 4) niedzwiedź -ta der Bär verteidigt sich nach allen Seiten.

Zamiatanie, Zamiecenie, -nia, *sn.* 1) Kehren *n.*, Auskehren *n.*, Fegen *n.*, Ausfegen *n.*; Schleppen *n.*; 2) Aufwerfen *n.*, Zuwerfen *n.*; 3) wegwerfende Behandlung.

Zamiauczeć, -czę, -czałem; **Zamiauknąć**, -knę, -knąłem, *vn. perf.* zu miauen anfangen, aufmiauen.

Zamiauczenie, -nia; **Zamiauknięcie**, -cia, *sn.* Miauen *n.*

Zamiąć, -mnę, -miątem, *va. perf.* ganz zerknüllen.

Zamieciny, -cin, *plur. tant. sn.* Kehricht *m.*

Zamieć, -ci, *pl.* -ci, *sf.* Gestöber *n.*; — śnieżna Schneegestöber, Schneetreiben *n.*; Unwetter *n.*; Getümmel *n.*, Getöse *n.*; — bitwy Schlachtgewühl *n.*

Zamiejscowy, *adi.* auswärtig.

Zamiejski, *adi.* vorörtlich, Vororte-, Vororts-, außer der Stadt liegend.

Zamieniać, -niam, -niałem, I. *va. imperf.*, **Zamienić**, -nię, -niłem, I. *va. perf.* 1) umtauſchen, vertauſchen; verwechſeln, umwechſeln; — na coś lepszego gegen etw. Beſſeres umtauſchen; -nili ze sobą pierścionki ſie wechſelten miteinander die Ringe; -niał stryjek za siekierkę kijek der Onkel hat die Hacke für den Stock umgetauſcht, er hat einen ſchlechten Tauſch gemacht, er iſt vom Regen in die Traufe geraten; 2) verwandeln; -mień gniew w łaskę verwandle deinen Zorn in Gnade; II. — się, *vr.* tauſchen; każdej chwili jestem gotów — się z tobą ich bin jeden Augenblick bereit, mit dir zu tauſchen; 2) verwandelt werden.

Zamienianie, Zamienienie, -nia, *sn.* Vertauſchen *n.*, Tauſchen, Umtauſchen; Umwechſeln *n.*, Verwechſeln *n.*; Verwandeln *n.*

Zamiennia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* elliptiſche Vertauſchung einer Zeit oder Redeform.

Zamienność, -ści, *sing. tant. sf.* Vertauſchbarkeit *f.*

Zamienny, *adi.*; **Zamiennie**, *adv.* tauſchbar, Tauſch-; handel — Tauſchhandel *m.*

Zamierać, -ram, -rałem, *vn. imperf.*; **Zamrzeć**, -mrę, -marłem, *vn. perf.* 1) hinſterben, abſterben, hinſcheiden, hinüberſchlummern; (bildl.) dahinwelken, dahinſiechen, daniederliegen; pieśń -marła mu na ustach das Lied erſtarb auf ſeinen Lippen; 2) vor Hunger kraftlos werden, aus Mangel an Nahrung abſterben.

Zamieranie, -nia; **Zamarcie**, -cia, *sn.* Erſterben *n.*, Abſterben *n.*, Hinſcheiden *n.*

Zamierzać, -rzam, -rzałem, I. *va. imperf.*; **Zamierzyć**, -rzę, -rzyłem, I. *va. perf.* 1) etw. abmeſſen, abgrenzen, die Grenze beſtimmen, Maß und Ziel ſetzen; — czas die Zeit beſtimmen; 2) etw. beabſichtigen, bezwecken, ſich vornehmen, auf etw. abſehen; kiedy -rzasz wyjechać? wann beabſichtigſt du wegzufahren? co przez to -rzasz? was bezweckſt du damit?; -rzona przez nas wycieczka musiała zostać odłożoną der von uns beabſichtigte Ausflug mußte verſchoben werden; II. — się, *vr.* ausholen; -rzył się na mnie kijem er wollte mir mit dem Stocke eins verſetzen.

Zamierzanie, Zamierzenie, -nia, *sn.* 1) Abmeſſen *n.*, Abgrenzen *n.*, 2) Beabſichtigen *n.*, Bezwecken *n.*; 3) — się Ausholen *n.*

Zamierzch, -u, *pl.* -y, *sm.* Abenddämmerung *f.*; — w oczach Augenſchwindel *m.*, Flimmern *n.* vor den Augen.

Zamierzchły, *adi.*; **Zamierzchle**, *adv.* in tiefes Dunkel gehüllt; w -chłych czasach in uralten Zeiten.

Zamierzchnąć, -chnę, -chnąłem, *vn. perf.* zu dunkeln, zu dämmern anfangen, ſich verfinſtern; -chło mi w oczach es wurde mir dunkel vor den Augen.

Zamierzchnięcie, -cia; Zamierzchnienie, -nia, *sn.* Dunkeln *n.*, Dämmern *n.*, Verfinſtern *n.*

Zamierznąć, -rznę, -rznąłem, *vn. perf.* zuwider, ekelhaft werden.

Zamiesić, -szę, -siłem, *va. perf.* den Teig anmachen; einkneten.

Zamieszaczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Rührkelle *f.*

Zamieszać, -szam, -szałem, *va. perf.* vermiſchen, vermengen, um-, aufrühren; -szaj to łyżką rühre es mit dem Löffel um; — spokojność kraju die Ruhe des Landes ſtören; — się, *vr.* vermengt, vermiſcht werden.

Zamieszanie, -nia, *sn.* Vermengen *n.*, Vermiſchen *n.*, Aufrühren *n.*; Verwirrung *f.*, Getümmel *n.*, Tumult *m.*; Gewühl *n.*, Durcheinander *n.*, Chaos *n.*; zrobić ogólne — allgemeine Verwirrung verurſachen.

Zamieszanina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* ſiehe Zamieszanie.

Zamieszka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Verwirrung *f.*, Unruhe *f.*, Aufruhr *m.*, Störung *f.*; wewnętrzne -ki innere Unruhen.

Zamieszkać, -kam, -kałem, I. *vn. perf.*; **Zamieszkiwać**, -szkuję, -wałem, I. *vn. imperf.* ſich niederlaſſen, Wohnſitz aufſchlagen; Wohnung, Quartier nehmen; — na wsi ſich auf dem Lande niederlaſſen; II. *va.* bewohnen; kto -szkuje ten dom? wer bewohnt dieſes Haus?; -szkały wohnhaft, anſäſſig; bewohnt.

Zamieszkanie, -nia, *sn.* 1) Wohnſitz *m.*; 2) Bewohnen *n.*

Zamieszkaniec, -ńca, *pl.* -ńcy, *sm.* Bewohner *m.*

Zamieścić, -szczę, -ściłem, *va. perf.* etw. unterbringen, placieren.

Zamieście, -ścia, *pl.* -ścia, *sn.* Platz *m.* hinter der Stadt, Außenſtadt *f.*

Zamięcie, -cia, *sn.* Zerknüllen *n.*

Zamiętlić, -tlę, -tliłem, *va. perf.* verworren machen, verwirren.

Zamigać, -gam, -gałem; **Zamignąć**, -gnę, -gnąłem; **Zamigotać**, -tam, -tałem, *va. perf.* aufblinzeln, aufflunkeln, erglühen, aufblinken; ſichtbar werden und raſch wieder verſchwinden.

Zamiganie, -nia; **Zamignięcie**, -cia, **Zamigotanie**, -nia, *sn.* Aufblinzeln *n.*, Aufblinken *n.*, Auffunkeln *n.*

Zamilczać, -czam, -czałem; **Zamilczeć**, -czę, -czyłem, *vn.* und *va. perf.* verſchweigen, ſchweigen, ſtill ſein; -czał przed nami o tej okoliczności er verſchwieg uns dieſen Umſtand; nie -czę także o mojem przewinieniu ich werde auch mein Verſchulden nicht verſchweigen.

Zamilczanie, Zamilczenie, -nia, *sn.* Verſchweigen *n.*, Geheimhalten *n.*; Schweigen *n.*

Zamilknąć, -nę, -nąłem, *vn. perf.* verſtummen; przed takimi argumentami — muszę vor ſolchen Beweisgründen muß ich verſtummen.

Zamilknięcie, Zamilknienie, -nia, *sn.* Verſtummen *n.*

Zamiłostka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Strumaria (Pflanze).

Zamiłować, -łuję, -wałem, *va. perf.* liebgewinnen, von Liebe ergriffen werden.

Zamiłowanie, -nia, *sn.* Liebe *f.*, Liebhaberei *f.*, Vorliebe *f.*, mieć — do wiedzy Vorliebe für die Wiſſenſchaft haben.

Zamiotać, -tam, -tałem, *va. perf.*; **Zamiotywać**, -tuję, -wałem, *va. perf.* hintragen, hinſchmeißen.

Zamiotanie, Zamiotywanie, -nia, *sn.* Hintragen *n.*, Hinſchmeißen *n.*

Zamknąć, -knę, -knąłem, I. *va. perf.*; **Zamykać**, -kam, -kałem, I. *va. imperf.* 1) verſchließen, zuſchließen, verſperren, zuſperren, zumachen; -knij szafę na klucz ſperre den Schrank ab; -knij drzwi mache die Tür zu; — coś na haczyk etw. zuhaken; — coś na klamkę etw. zuklinken; -knął mi drzwi przed nosem er machte mir vor der Naſe die Tür zu; -kneli go do więzienia man hat ihn ins Gefängnis geſperrt; — oczy die Augen zumachen; — usta den Mund ſchließen; — komu usta jmndm den Mund ſchließen, den Mund ſtopfen; — komu oczy jmndm die Augen zudrücken; — oczy na co das Auge bei etw. zudrücken; — uszy na co die Ohren für etw. ſchließen; — swoje serce przed kim jmndm ſein Herz verſchließen; — komu drogę do czego jmndm den Weg zu etw. verſchließen; — szkołę die Schule ſchließen; — posiedzenie die Sitzung ſchließen; 2) faſſen, enthalten; to można — w kilku słowach das kann man in paar Worten faſſen; 3) — warcab einen Stein im Brettſpiel beſetzen; — młynek die Mühle zuziehen; 3) — książki, spisy, protokół die Bücher, die Verzeichniſſe, das Protokoll ſchließen; — linkę das Treckau anſchließen, anbinden; II. — się, *vr.* 1) ſich ſchließen, ſperren; te drzwi nie -kają się dieſe Tür läßt ſich nicht ſchließen, ſchließt nicht; 2) ſich einſchließen, ſich einſperren; -knął się wswoim pokoju i nikogo nie wpuszcza er hat ſich in ſeinem Zimmer eingeſchloſſen und läßt niemanden herein; 3) enthalten, faſſen.

Zamknięcie, -cia; **Zamykanie**, -nia, *sn.* Verſchließen *n.*, Verſperren *n.*, Zuſchließen *n.*, Zuſperren *n.*; Faſſen *n.*, Enthalten *n.*; Verſchluß *m.*; — toru Geleiſeſperre *f.*, geſperrtes Geleis; — wozu Wagenverſchluß; — bramy Torſperre.

Zamkownik, -a, *pl.* -i, *sm.* Nachbohrer *m.* beim Schwertfeger.

Zamkowy, *adi.* Schloß-, Burg-; straż -wa Schloß-, Burgwache *f.*

Zamleczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Zamleczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* milchig färben; mit Milch vermiſchen.

Zamleć, -mielę, -mełłem, *va. perf.* zu mahlen anfangen.

Zamłócić, -cę, -ciłem, *va. perf.* totdreſchen, totſchlagen.

Zamnażać, -żam, -żałem, *va. imperf.*; **Zamnożyć**, -żę, -żyłem, *va. perf.* den Grund zur Vermehrung, Fortpflanzung legen; ſich vermehren, fortpflanzen.

Zamnażanie, Zamnożenie, -nia, *sn.* Vermehrung *f.*, Fortpflanzung *f.*

Zamniemać, -mam, -małem, *vn. imperf.* ſich ſelbſt überſchätzen, eine zu hohe Meinung von ſich haben.

Zamniemanie, -nia, *sn.* Selbſtüberſchätzung *f.*

Zamoczenie, Zamoczyć, ſiehe: Zamaczanie, Zamaczać.

Zamodlenie się, -nia, *sn.* Vertiefung *f.*, Verſunkenheit *f.* in Gebete, inbrünſtige Andacht.

Zamodlić się, -dlę, -dliłem, *vr. perf.* ſich in Gebete vertiefen, im Gebete verſinken; inbrünſtig beten.

Zamoknąć, Zamoknięcie, ſiehe: Zamakać, Zamakanie.

Zamokrzyca, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Leersia (Pflanze).

Zamordować, -duję, -wałem, *va. perf.* ermorden, erſchlagen, grauſam umbringen.

Zamordowanie, -nia, *sn.* Ermordung *f.*

Zamorski, *adi.* überſeeiſch.

Zamorszczyk, -a, *pl.* -cy, *sm.*; **Zamorszczanin**, -a, *pl.* -nie, *sm.* der jenſeits der See Wohnende.

Zamorszczyzna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Überſeeiſche(s) *n.*, das überſeeiſche Land; (bildl.) wildfremdes Weſen.

Zamortyzować, -zuję, -wałem, *va. perf.* abzahlen, amortiſieren, durch Zahlungen die Hypothek löſchen.

Zamortyzowanie, -nia, *sn.* Abzahlen *n.*, Amortiſieren *n.*

Zamorze, -rza, *pl.* -rza, *sn.* Land *n.* jenſeit des Meeres.

Zamorzenie, -nia, *sn.* Aushungern *n.*, Hungertod *m.*

Zamorzyć, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* aushungern laſſen, zu Tode hungern laſſen.

Zamoście, -ścia, *pl.* -ścia, *sn.* Ort *m.* hinter der Brücke.

Zamotać, -tam, -tałem, *va. perf.*; **Zamotywać**, -tuję, -wałem, *va. imperf.* verwickeln, verwirren, verſtricken; -tałeś mi bawełnę du haſt mir die Wolle verwirrt; — w sieci ins Netz verſtrickt; — się, *vr.* ſich verwickeln, ſich verwirren, ſich verſtricken.

Zamotanie, Zamotywanie, -nia, *sn.* Verwirren *n.*, Verwickeln *n.*, Verſtricken *n.*

Zamowa, -wy, *pl.* -wy, *sf.*; *dim.* **Zamówka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Beſtellung *f.*; 2) Wortwechſel *m.*, Streit *m.*; 3) Ausrede *f.*, Vorwand *m.*

Zamożność, -ści, *sing. tant. sf.* Wohlſtand *m.*, Wohlhabenheit *f.*

Zamożny, *adi.*; **Zamożnie**, *adv.* wohlhabend, vermögend.

Zamódz, -mogę, -mogłem, *va. perf.* mächtig machen, aufhelfen, unterſtützen; — się, *vr.* erſtarken.

Zamór, -oru, *pl.* -ory, *sm.* Heißhunger *m.*

Zamówić, Zamówienie, ſiehe: Zamawiać, Zamawianie.

Zamraczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Zamroczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* verdunkeln, verfinstern; — rozum den Verstand benebeln; — kogo jmndn außer Fassung bringen, ihm die Besinnung rauben; — się, *vr.* sich verdunkeln, verfinstern, ein finsteres Gesicht machen.

Zamraczanie, Zamroczenie, -nia, *sn.* Verfinstern *n.*, Verdunkeln *n.*; — rozumu Benebeln *n.*

Zamrażać, -żam, -żałem, *va. imperf.* **Zamrozić**, -żę, -ziłem, *va. perf.* gefrieren, einfrieren, zufrieren machen; -żona kawa Eiskaffee *m.*; — piec den Hüttenofen erkalten lassen.

Zamrażanie, Zamrożenie, -nia, *sn.* Gefrierenlassen *n.*

Zamrocze, -cza, *pl.* -cza, *sm.* Dämmerung *f.*, Dunkelheit *f.*, Finsternis *f.*

Zamrocznia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Jyora *f.* (ostindisches Strauchgewächs).

Zamrok, -u; = Zamrocze.

Zamrowić się, -wię, -wiłem, *vr. perf.* sich wie Ameisen vermehren; — się od czego von etw. wimmeln; miasto -wiło się die Stadt wimmelte (plötzlich) von Menschen.

Zamróz, -ozu, *pl.* -ozy, *sm.* 1) Ausschlagen *n.* des Frostes; 2) Frostanfang *m.*; 3) Frostbeule *f.*; 4) — w wielkim piecu Eisensau *f.*, Wolf *m.*, Hartling *m.*

Zamruczeć, -czę, -czałem; **Zamruknąć**, -knę, -knąłem, *vn. perf.* zu brummen, murren anfangen.

Zamruga, -gi, *pl.* -gi, *sf.* Ellisia (Pflanze).

Zamrugać, -gam, -gałem; **Zamrugnąć**, -gnę, -gnąłem, *vn. perf.* zu blinzeln, zu winken anfangen; — oczami mit den Augen zu zwinkern anfangen.

Zamruganie, -nia; **Zamrugnięcie**, -cia, *sn.* Blinzeln *n.*, Winken *n.*, Zwinkern *n.*

Zamrużać, -żam, -żałem, *va. imperf.*; **Zamrużyć**, -żę, -żyłem, *va. perf.* die Augen halb zumachen; — oczy na co ein Auge bei etw. zudrücken.

Zamrużanie, Zamrużenie, -nia, *sn.* Zumachen *n.*, Zudrücken *n.* der Augen.

Zamszenie, -nia, *sn.* Bemoosen *n.*; Bemoosung *f.*

Zamszownik, Zamszowy, *adi.* = Zameszownik, Zameszowy.

Zamszyć, -szę, -szyłem, *va. perf.* bemoosen, mit Moos bedecken, mit Moos verstopfen.

Zamszysty, *adi.* bemoost.

Zamtur, -a, *pl.* -y, *sm.* öffentliches Haus, Bordell *n.*

Zumulać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Zamulić**, -lę, -liłem, *va. perf.* verschlammen, verschleimen, verstopfen; — drzewko przy sadzeniu ein Bäumchen einschlammen.

Zamulanie, Zamulenie, -nia, *sn.* Verschlammen *n.*, Verschleimen *n.*, Verstopfen *n.*

Zamulisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* verschlammter Ort.

Zamuł, -u, *pl.* -y, *sm.* angesetzter Unrat, Schlamm *m.*

Zamurawić, -wię, -wiłem, *va. perf.* berasen.

Zamurować, -ruję, -wałem, *va. perf.*; **Zamurowywać**, -wuję, -wałem, *va. imperf.* vermauern, zumauern.

Zamurowanie, Zamurowywanie, -nia, *sn.* Vermauern *n.*; Vermauerung *f.*

Zamurowy, Zamurny, *adi.* hinter der Mauer liegend.

Zamurze, -rza, *pl.* -rza, *sn.* Platz *m.* hinter der Mauer, Zwinger *m.*

Zamuskać, -kam, -kałem, *va. imperf.*; **Zamusnąć**, -snę, -snąłem, *va. perf.* streicheln, verstreichen, verschmieren.

Zamuszki, -szek, *pl. tant. sn.* Schönheitspflästerchen *n.*, Schminkpflästerchen.

Zamyczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Schieber *m.* Klappe *f.*; — sercowa Herzklappe.

Zamydlać, -dlam, -dlałem, *va. imperf.*; **Zamydlić**, -dlę, -dliłem, *va. perf.* 1) einseifen; 2) irreführen, blauen Dunst vormachen, Sand in die Augen streuen.

Zamydlanie, Zamydlenie, -nia, *sn.* 1) Einseifen *n.*; 2) Irreführen *n.*, Irreführung *f.*, Beschwindeln *n.*

Zamykalny, *adi.* verschließbar.

Zamylać, -lam, -łałem, *va. imperf.*; **Zamylić**, -lę, -liłem, *va. perf.* irreführen.

Zamylanie, Zamylenie, -nia, *sn.* Irreführen *n.*

Zamysł, -u, *pl.* -y, *sm.* Absicht *f.*, Beabsichtigung *f.*; Vorhaben *n.*, Vorsatz *m.*, Projekt *n.*, Plan *m.*

Zamyślać, -ślam, -ślałem, *va. imperf.*; **Zamyślić**, -ślę, -śliłem, *va. perf.* beabsichtigen, im Sinne haben, vorhaben, einen Gedanken, einen Vorsatz fassen; co -ślasz uczynić? was beabsichtigst du zu tun?; — się, *vr.* in Gedanken versinken, sich in Gedanken vertiefen, nachdenken.

Zamyślanie, Zamyślenie, -nia, *sn.* Sinnen *n.*, Beabsichtigen *n.*, Vorhaben *n.*, Nachdenken *n.*

Zanadrze, -drza, *pl.* -drza, *sn.* Busen *m.* beim Kleide.

Zanatomizować, -zuję, -wałem, *va. perf.* sezieren, anatomisieren.

Zanatomizowanie, -nia, *sn.* Sezieren *n.*, Anatomisieren *n.*

Zandalina, -ny, *sf.*; **Zandał**, -u, *sm.* Sandelholz *n.*

Zanęcać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Zanęcić**, -cę, -ciłem, *va. perf.* an-, hinlocken.

Zanęcanie, Zanęcenie, -nia, *sn.* Hinlocken *n.*

Zanędzniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Zanędznić**, -nię -niłem, *va. perf.* elend machen.

Zanędznieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* elend werden.

Zanękać, -kam, -kałem, *va. perf.* zu Tode quälen.

Zanękanie, -nia, *sn.* Quälen *n.* zu Tode.

Zanękla, -kli, *pl.* -kle, *sf.* Bucreria (Pflanze).

Zanęta, -ty, *pl.* -ty, *sf.* Lockspeise *f.*, Lockmittel *n.*

Zanicować, -cuję, -wałem, *va. perf.* zusteppen; wenden.

Zaniecać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Zanieció**, -cę, -ciłem, *va. perf.* anschüren, anfachen, anspornen.

Zaniecanie, Zaniecenie, -nia, *sn.* Anschüren *n.*, Anfachen *n.*, Anspornen *n.*

Zaniechać, -cham, -chałem, *va. perf.* unterlassen, bleiben lassen, einstellen; -chaj o ile możności wszelkich aluzyi unterlasse womöglich alle Anspielungen; nie trzeba — tej sposobności man soll diese Gelegenheit nicht fahren lassen, nicht versäumen; -chaj tego obcowania brich diesen Umgang ab; — kogo jmnḍn in Frieden, in Ruhe lassen.

Zaniechanie, -nia, *sn.* Unterlassen *n.*, Einstellen *n.*, Bleibenlassen *n.*

Zanieczyszczać, -szczam, -szczałem, *va. imperf.*; **Zanieczyścić**, -szczę, -ściłem, *va. perf.* verunreinigen.

Zanieczyszczanie, Zanieczyszczenie, -nia, *sn.* Verunreinigen *n.*; Verunreinigung *f.*

Zaniedbać, -bam, -bałem, *va. perf.*; **Zaniedbywać**, -buję, -wałem, *va. imperf.* vernachlässigen, verwahrlosen, versäumen; — swoje obowiązki seine Pflichten vernachlässigen; nie -bam ci o tem donieść ich werde nicht verabsäumen, dich davon zu benachrichtigen; — wychowanie swoich dzieci die Erziehung seiner Kinder vernachlässigen; wygląda całkiem -ny er sieht ganz verwahrlost aus; — się, *vr.* sich vernachlässigen, sich verwahrlosen.

Zaniedbanie, Zaniedbywanie, -nia, *sn.* Vernachlässigen *n.*, Unterlassen *n.*; Verwahrlosung *f.*; Versäumen *n.*, Verabsäumen *n.*

Zaniemagać, -gam, -gałem, *vn. imperf.*; **Zaniemódz**, -mogę, -mogłem, *vn. perf.* von Kräften kommen, von Kräften fallen; erkranken, kränkeln, krank werden, zu kränkeln anfangen.

Zaniemaganie, Zaniemożenie, -nia, *sn.* Erkranken *n.*, Kränkeln *n.*

Zaniemiać, -miam, -miałem, *va. imperf.*; **Zaniemić**, -mię, -miłem, *va. perf.* stumm machen.

Zaniemianie, Zaniemienie, -nia, *sn.* Verstummen *n.*

Zaniemieć, -mieję, -miałem, *vn. perf.* verstummen; stumm werden.

Zaniepokoić, -koję, -koiłem, *va. perf.* beunruhigen; -koiło to opinię publiczną das hat die öffentliche Meinung beunruhigt; to musi go — das muß ihn beunruhigen.

Zaniepokojenie, -nia, *sn.* Beunruhigen *n.*; Beunruhigung *f.*

Zaniesienie, Zanoszenie, -nia, *sn.* Hintragen *n.*, Hinführen *n.*, Hinbringen *n.*

Zanieść, -niosę, -niosłem, I. *va. perf.*; **Zanosić**, -szę, -siłem, *va. imperf.* 1) hintragen, hinbringen, hinführen; -niesiesz ten list i zaczekasz na odpowiedź du wirst diesen Brief hintragen und auf Antwort warten; fale rzeki -niosły trupa daleko die Flußwellen haben den Leichnam weit hingetragen; pójdę gdzie mnie oczy, nogi -niosą ich werde gehen, wohin mich die Augen führen, die Füße tragen; burza -niosła okręt do brzegu das Schiff wurde von dem Sturme an die Küste getrieben; 2) — prośbę eine Bitte vorbringen, einreichen; — na kogo skargę eine Klage gegen jmnḍn einreichen; — protest Protest einlegen, Einspruch erheben; II. — się, *vr.* 1) außer sich sein, atemlos sein; — się od płaczu, od śmiechu sich tot weinen, sich tot lachen; 2) — się na co sich zu etw. anschicken, bevorstehen; -nosi się na deszcz es sieht nach Regen aus; -nosi się na burzę ein Gewitter ist im Anzuge.

Zanik, -u, *pl.* -i, *sm.* Verschwinden *n.*, Schwinden *n.*; Schwindsucht *f.*; — gałki ocznej Einschrumpfen *n.* des Augapfels; — nerwu Nervenschwund *m*,

Zanikać, -kam, -kałem, *vn. imperf.*; **Zaniknąć**, -knę, -knąłem, *vn. perf.* 1) schwinden, verschwinden, hinschwinden, vergehen; schrumpfen; 2) — (o zbożu) verbutten, schwinden.

Zanim, *adv.* bevor, ehe, so lange bis.

Zaniszczać, -szczam, -szczałem, *va. imperf.*; **Zaniszczyć**, -szczę, -szczyłem, *va. perf.* vernichten, verwüsten, zu Grunde richten.

Zaniszczanie, Zaniszczenie, -nia, *sn.* Vernichten *n.*, Verwüsten *n.*; Vernichtung *f.*, Verwüstung *f.*

Zaniszczeć, -czeję, -czałem, *vn. perf.* zu Grunde gehen, vernichtet werden.

Zanitować, -tuję, -wałem, *va. perf.* ver-, zunieten.

Zanocnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Spanner *m.*, Nachtfalter *m.*

Zanocować, -cuję, -wałem, *vn. perf.* übernachten.

Zanocowanie, -nia, *sn.* Übernachten *n.*

Zanokcica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* 1) Nagelgeschwür *n.*, Fingerwurm *m.*; 2) Kralle *f.*, Klaue *f.*; 3) Streiffarn *m.*, — skalna roter Streiffarn, Haarkraut *n.*; — właściwa Mauerraute *f.*

Zanotować, -tuję, -wałem, *va. perf.* notieren, einschreiben, aufzeichnen, anmerken.

Zanotowanie, -nia, *sn*, Notieren *n.*, Anmerken *n.*, Einschreiben *n.*

Zanucenie, -nia, *sn.* Summen *n.*

Zanucić, -cę, -ciłem, *vn.* und *va. perf.* zu summen, zu singen anfangen.

Zanudzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Zanudzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* zu Tode langweilen; — się, *vr.* sich zu Tode langweilen.

Zanudzanie, Zanudzenie, -nia, *sn.* Langweilen *n.*

Zanurzać, -rzam, -rzałem, *va. imperf.*; **Zanurzyć**, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* eintauchen, untertauchen, versenken; —

kogo w wodzie aż po szyję jmnḍn biś an den Hals ins Waſſer (ein)tauchen; — się, *vr.* tauchen, untertauchen, unterſinken, ſinken, ſich vertiefen.

Zanurzanie, Zanurzenie, -nia, *sn.* Vertiefen *n.*, Verſinken *n.*, Untertauchen *n.*

Zaobłatować, -tuję, -wałem, *va. perf.* einregiſtrieren laſſen.

Zaobłatowanie, -nia, *sn.* Einregiſtrierung *f.*

Zaobozować, -zuję, -wałem, *va. perf.* ein Lager beziehen, aufſchlagen.

Zaochocenie, -nia, *sn.* Ermuntern *n.*; Fröhlichkeit *f.*, Luſt und Laune.

Zaochocić, -cę, -ciłem, *va. perf.* Luſt wozu machen, anſpornen.

Zaoczkować, -kuję, -wałem, *va. perf.* okulieren.

Zaoczkowanie, -nia, *sn.* Okulieren *n.*

Zaoczność, -ści, *sing. tant. sf.* Abweſenheit *f.*

Zaoczny, *adi.*; **Zaocznie,** *adv.* abweſend; wyrok — das Urteil gegen einen Abweſenden, Kontumazurteil *n.*

Zaogniać, -gniam, -gniałem, *va. imperf.*; **Zaognić,** -gnię, -gniłem, *va. perf.* entzünden; (bildl.) verſchärfen; — się, *vr.* ſich entzünden; (bildl.) ſich verſchärfen.

Zaognianie, Zaognienie, -nia, *sn.* Entzünden *n.*; Entzündung *f.*; (bildl.) Verſchärfung *f.*

Zaokrąglać, -glam, -glałem, *va. imperf.*; **Zaokrąglić,** -glę, -gliłem, *va. perf.* abrunden, arrondieren, zurunden; — drzewo daś Holz abrunden; w -glonych zdaniach in abgerundeten Sätzen; — swoje posiadłości ſeine Beſitzungen arrondieren.

Zaokrąglanie, Zaokrąglenie, -nia, *sn.* Abrundung *f.*, Arrondierung *f.*

Zaonegdaj, *adv.* vorvorgeſtern.

Zapatrywać, -truję, -walem, *va. imperf.*; **Zapatrzyć,** -trzę, -trzyłem, *va. perf.* verſorgen, verſehen, ausſtatten; — kogo w zapasy jmnḍn mit Vorräten verſehen; — kogo w pieniądze jmnḍn mit Geld verſorgen; — ranę die Wunde verſehen, verbinden; — kogo św. sakramentami (mit den Sterbeſakramenten) verſehen.

Zapatrywanie, Zapatrzenie, -nia, *sn.* Verſehen *n.*, Verſorgen *n.*

Zapiniować, -niuję, -wałem, *va. perf.* ſeine Meinung, Anſicht ſagen, ein Urteil abgeben.

Zapiniowanie, -nia, *sn.* Meinung *f.*, Urteil *n.*, Anſicht *f.*

Zaorać, -ram, -rałem, *va. perf.*; **Zaorywać,** -ruję, -wałem, *va. imperf.* zu-, beeinpflügen; beackern, fertig ackern.

Zaoranie, Zaorywanie, -nia, *sn.* Einpflügen *n.*; Beackern *n.*

Zaordynować, -nuję, -wałem, *va. perf.* anordnen, verordnen.

Zaordynowanie, -nia, *sn.* Verordnen *n.*, Verſchreiben *n.*

Zaostrzać, -strzam, -strzałem, *va. imperf.*; **Zaostrzyć,** -strzę, -strzyłem, *va. perf.* verſchärfen, ſchärfer machen, ſpitzen; — ołówek den Bleiſtift ſpitzen; — ustawę ein Geſetz verſchärfen; — czyjś rozum jmnḍs Verſtand ſchärfen; — czyjś apetyt jmnḍs Appetit reizen; — się, *vr.* ſich verſchärfen, ſich zuſpitzen; -strzyły się stosunki die Verhältniſſe ſpitzten ſich zu.

Zaostrzanie, Zaostrzenie, -nia, *sn.* Verſchärfen *n.*, Zuſpitzen *n.*

Zaoszczędzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Zaoszczędzić,** -dzę, -dziłem, *va. perf.* abſparen, erſparen, aufſparen; -dzałem, ile tylko mogłem ich habe geſpart, ſoviel ich nur konnte; -szczędź mi tej przykrości erſpare mir dieſe Unannehmlichkeit.

Zaoszczędzanie, Zaoszczędzenie, -nia, *sn.* Erſparen *n.*, Abſparen *n.*

Zapach, -u, *pl.* -y, *sm.* Geruch *m.*, Wohlgeruch *m.*

Zapachnąć, -chnę, -chniałem oder -chnąłem, *vn. perf.* zu riechen anfangen, Geruch verbreiten, Geruch von ſich geben.

Zapad, -u, *pl.* -y, *sm.* Einſturz *m.*

Zapadać, -dam, -dałem, I. *vn. imperf.*; **Zapaść,** -dnę, -dłem, I. *vn. perf.* 1) hineinfallen, hinter etw. fallen, zufallen, verfallen, verſinken, einſinken, einſtürzen; — w chorobę in eine Krankheit verfallen; — na zdrowiu kränkeln; — na co an etw. leiden; — na nogi an den Füßen oft leidend ſein; klamka dobrze -da die Klinke fällt gut zu; -dło gdzieś za szafę es iſt irgendwo hinter den Schrank gefallen; -dłe policzki eingefallene Wangen; oczy mu głęboko -dły die Augen ſind ihm tief eingeſunken; — w sen głęboki in tiefen Schlaf verſinken; 2) beſchloſſen, entſchieden, gefällt, ausgeſprochen werden; wyrok już -padł das Urteil iſt ſchon gefällt; jeszcze decyzya nie -dła die Entſcheidung iſt noch nicht gefallen, die Sache iſt noch nicht erledigt; 3) — czem mit etw. bedeckt werden; — kurzem mit Staub bedeckt werden; 4) einbrechen; noc -da die Nacht bricht ein; II. się, *vr.* verſinken, einfallen, einſtürzen, zuſammenſtürzen; chciałbym się w ziemię — ich möchte in die Erde verſinken; dom się -da das Haus ſtürzt ein.

Zapadanie, -nia; **Zapadnięcie,** -cia, *sn.* Einſinken *n.*, Einſtürzen *n.*, Einſturz *m.*, Einbrechen *n.*; Zuſammenbruch *m.*

Zapadka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Fallbrett *n.*, Falltür *f.*; Klinke *f.*, Falle *f.*, Klappe *f.*; Stellhölzchen *n.*; — popielnika Aſchenfalltür, Aſchenklappe; — rogatki Schlagbaum *m.*; — windy Sperrklinke der Winde.

Zapadlina, -ny, *pl.* -ny, *sf.*; **Zapadlisko**, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Erdeinsenkung *f.*, Einsenkung, Bruch *m.*, Einsturz *m.*

Zapadłość, -ści, *sing. tant. sf.* 1) Eingefallene(s) *n.*, Eingesunkene(s) *n.*, Eingesunkenheit *f.*, Eingefallenheit *f.*; 2) Fälligkeit *f.*; Fälligkeitstermin *m.*

Zapadzistość, -ści, *sing. tant. sf.* Einsturzbarkeit *f.*; Einsturzgefahr *f*; Einsenkung *f.*

Zapadzisty, *adi.*; **Zapadzisto**, *adv.* einsturzbar, mit Einsturz drohend; eingesunken.

Zapakować, -kuję, -wałem, *va. perf.*; **Zapakowywać**, -wuję, -wałem, *va. imperf.* einpacken, verpacken, hineinstecken; wszystko już -wane alles ist schon eingepackt; — kogoś do więzienia jmndn ins Gefängnis stecken.

Zapakowanie, **Zapakowywanie**, -nia, *sn.* Einpacken *n.*, Einpackung *f.*, Verpacken *n.*, Verpackung *f.*; — zwrotne leer zurückkehrende Emballagen, Einpackungen.

Zapalacz, -a, *pl.* -e, *sm.* 1) Anzünder *m.*; samo— Selbstanzünder; 2) Brandstifter *m.*

Zapalać, -lam, -lałem, I. *va. imperf.*; **Zapalić**, -lę, -liłem, I. *va. perf.* 1) anzünden, anstecken, anbrennen, in Brand setzen; — światła die Lichter anzünden; — w piecu Feuer im Ofen machen; — dom das Haus in Brand stecken; 2) entflammen, anfeuern, anfachen; — w kim odwagę jmndn Mut entflammen; — niezgodę die Zwietracht anfachen; — w kim żądzę sławy bei jmndm die Ruhmbegier erwecken; to -liło jego miłość własną das hat seine Eigenliebe angefeuert; — kogoś do czego jmndn für etw. begeistern, erhitzen; -lony zwolennik begeisterter Anhänger; widok tego poświęcenia -lił niejednego dla naszej sprawy der Anblick dieses Opfers wird mehr als einen für unsere Sache begeistern; 3) entzünden; — ranę die Wunde entzünden; 4) = zasmażyć, zaprażyć; II. — się, *vr.* 1) sich entzünden, Feuer fangen, zu brennen anfangen; od iskry spadłej z komina -lił się dach słomiany von einem aus dem Kamin gefallenen Funken fing das Strohdach Feuer; 2) entbrennen, hitzig werden, in Hitze geraten; -lił się wielkim gniewem er entbrannte in großem Zorn; — miłością do kogo in Liebe zu jmndn entbrennen; — się przy grze beim Spiele in Hitze geraten; 3) sich begeistern; -la się do każdej nowej rzeczy er begeistert sich für jede neue Sache.

Zapalanie, **Zapalenie**, -nia, *sn.* Entzünden *n.*, Entbrennen *n.*, Entflammen *n.*, Anzünden *n.*; Entzündung *f.*; — gardła Halsentzündung; — płuc Lungenentzündung; — oczu Augenentzündung.

Zapalczywość, -ści, *sing. tant. sf.* Entzündlichkeit *f.*, Jähzorn *m.*, Ingrimm *m.*, aufbrausendes Wesen.

Zapalczywy, *adi.*; **Zapalczywie**, *adv.* entzündlich, jähzornig, aufbrausend, hitzig.

Zapaleniec, -ńca, *pl.* -ńcy, *sm.* Hitzkopf *m.*, Fanatiker *m.*

Zapaliczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Asant *m.*, Pfriemen-, Gartenkraut *n.*

Zapalisadować, -duję, -wałem, *va. perf.* verpalisadieren.

Zapalisadowanie, -nia, *sn.* Verpalisadierung *f.*

Zapalniczek, -czka, *pl.* -czki, *sm.* Brand-, Zündröhrchen *n.*

Zapalniczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Feuerzeug *n.*

Zapalnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Brander *m.*

Zapalność, -ści, *sing. tant. sf.* Brennbarkeit *f.*, Entzündbarkeit *f.*

Zapalny, *adi.*; **Zapalnie**, *adv.* entzündbar, brennbar, Zünd-; ofiara -na Brandopfer *n.*; -ne wybuchy schlagende Wetter *pl.*

Zapalować, -luję, -wałem, *va. perf.* mit Pfählen abgrenzen.

Zapał, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Zündloch *n.*; 2) Anzünden *n.*, Anstecken *n.*, Brand *m.*; 3) Brander *m.*, Brandkugel *f.*; 4) Begeisterung *f.*, Feuer *n.*, Kraft *f.* Eifer *m.*, Inbrunst *f.*; mówić z -em mit Begeisterung sprechen; zabrać się z -em do dzieła sich mit Eifer ans Werk machen; — młodzieńczy jugendlicher Eifer; wpaść w — in Feuer geraten; — ostygł das Feuer ist verflogen; 5) — w milerzu Zuglöcher *pl.*, Zündgasse *f.* im Meiler; 6) rote Stickbaumwolle.

Zapałka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Zünd-, Streichholz *n.*, -hölzchen *n.*

Zapamiętać, -tam, -tałem, *va. perf.*; **Zapamiętywać**, -tuję, -wałem, *va. imperf.* 1) im Gedächtnis, in Erinnerung behalten, etw. gedenken; -taj dobrze tę chwilę behalte diesen Augenblick gut in Erinnerung; 2) vergessen.

Zapamiętalec, -lca, *pl.* -lcy, *sm.* unbesonnener, pflichtvergessener Mensch; eingefleischter Teufel.

Zapamiętałość, -ści, *sing. tant. sf.* 1) Bewußtlosigkeit *f.*, Geistesabwesenheit *f.*; 2) Raserei *f.*, Heftigkeit *f.*, Wut *f.*; Fanatismus *m.*

Zapamiętały, *adi.*; **Zapamiętale**, *adv.* 1) bewußtlos; 2) rasend, wütend, toll; fanatisch.

Zapamiętanie, -nia, *sn.* 1) Erinnerung *f.*; 2) Vergessen *n.*; Geistesabwesenheit *f.*, Bewußtlosigkeit *f.*; kochać aż do -nia bis zur Raserei lieben.

Zapamiętliwość, -ści, *sing. tant. sf.* Vergeßlichkeit *f.*

Zapamiętliwy, *adi.*; **Zapamiętliwie**, *adv.* vergeßlich.

Zapanować, -nuję, -wałem, *vn. perf.* zu herrschen anfangen; — nad sobą sich beherrschen.

Zapanowanie, -nia, *sn.* Herrschen *n*; — nad sobą Selbstbeherrschung *f.*

Zaparcie, -cia; **Zapieranie**, -nia, *sn.* Einschließung *f.*, Verrammung *f.*; — się Leugnen

n., Verleugnung; — się samego siebie Selbstverleugnung *f.*

Zaparcieć, -cieję, -ciałem, *vn. perf.* von feuchter Wärme umkommen, eingehen.

Zaparkanić, -nię, -niłem, *va. perf.* einplanken, einzäunen.

Zaparkanienie, -nia, *sn.* Einplankung *f.*, Einzäunung *f.*, Umzäunung *f.*

Zaparować, -ruję, -wałem, I. *va. perf* bis wohin fortjagen; II. *vn.* zu dampfen anfangen.

Zaparskać, -skam, -skałem, *vn. perf.* zu schnauben anfangen, aufschnauben.

Zaparstek, -stka, *pl.* -stki, *sm.* ein schon bebrütetes abgestorbenes Ei.

Zapartaczenie, -nia, *sn.* Verpfuschen *n.*

Zapartaczyć, -czę, -czyłem, *va. perf.* verpfuschen.

Zapartnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Paronychia (Pflanze).

Zaparzać, -rzam, -rzałem, *va. imperf.*; **Zaparzyć**, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* brühen, aus-, bebrühen, zu sehr erhitzen; bähen; den Hunden die Schlempe brühen.

Zaparzanie, Zaparzenie, -nia, *sn.* Bebrühen *n.*, Ausbrühen *n.*

Zapas, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Vorrat *m.*, Bestand *m.*; mieć wielkie -y große Vorräte haben; na — für künftigen Gebrauch, als Vorrat; 2) -y, -ów, *pl. tant.* Ringkampf *m.*, Ringen *n.*; iść w -y ringen.

Zapaska, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Lendengurt *m.*, Lendenschurz *m.*, Schürze *f.*; 2) -ski, *plur. tant.* Ringen *n.*, Klopffechten.

Zapaskudzenie, -nia, *sn.* Verunreinigen *n.*; Verunglimpfen *n.*; Verunreinigung *f.*

Zapaskudzić, -dzę, -dziłem, *va. perf.* verunreinigen; verunglimpfen; entehren.

Zapasować, -suję, -wałem, *va. perf.* anpassen.

Zapasowy, *adi.* 1) vorrätig; 2) Ringkampf-; 3) —, -wego, *pl.* -wi, *sm.* Reservist *m.*, Reservesoldat *m.*

Zapaść, siehe: Zapadać.

Zapaśnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* 1) Fechterin *f.*, Ringerin *f.*; 2) Schurzfell *n.*

Zapaśnictwo, -wa, *sing. tant. sn.* Klopffechterei *f.*

Zapaśniczy, *adi.* Kämpfer-, Ringer-, Fechter-; klopffechterisch, klopffechterhaft.

Zapaśnik, -a, *pl.* -cy, *sing. tant. sm.* Kämpfer *m.*, Fechter *m.*, Ringer *m.*

Zapatrywać się, -truję, -wałem, *vr. imperf.*; **Zapatrzeć się**, -trzę, -trzałem, *vr. perf.* 1) seinen Blick auf etw. heften, seine Augen auf etw. richten; -trzył się gdzieś w dal er richtete seinen Blick in eine unbestimmte Ferne; 2) sich vergaffen, sich versehen; 3) — się na kogo sich jmndn zum Vorbilde nehmen, jmndn nachahmen; 4) — się na co etw. von einem bestimmten Standpunkte betrachten, eine bestimmte Meinung über etw. haben; jak się na to -trujesz? wie ist deine Meinung darüber?; matka jego -trzyła się seine Mutter hat sich versehen.

Zapatrywanie, Zapatrzenie, *sn.* Betrachten *n.*, Schauen *n.*, Vergaffen *n.*, Nachahmen *n.*; Versehen *n.*; Anschauung *f.*, Ansicht *f.*, Meinung *f.*; -wania w tym względzie są rozmaite die Anschauungen in dieser Hinsicht sind verschieden; rzecz -nia Ansichtssache *f.*

Zapatynować, -nuję, -wałem, *va. perf.* (ver)patinieren; verkitten.

Zapatynowanie, -nia, *sn.* Verpatinieren *n.*; Verkitten *n.*

Zapchać, -cham, -chałem, *va perf.*; **Zapychać**, -cham, -chałem, *va. imperf.* hineinstopfen, hineinstecken; vollstopfen, verstopfen; — się, *vr.* sich hineindrängen.

Zapchanie, Zapychanie, -nia, *sn.* Hineinstopfen *n.*, Vollstopfen *n.*, Verstopfen *n.*

Zapech, -pchu, *pl.* -pchy, *sm.* hineingestochene Splitter, eingezogener Span.

Zapełniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Zapełnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* ausfüllen, vollfüllen; czem -niasz czas? womit füllst du deine Zeit aus?; — się, *vr.* sich füllen; voll werden.

Zapełnianie, Zapełnienie, -nia, *sn.* Ausfüllen *n.*, Vollfüllen *n.*

Zapełzać, -zam, -załem, *va. perf.* 1) bis wohin kriechen; 2) verbleichen, verschießen.

Zapełzanie, -nia, *sn.* 1) Kriechen *n.*; 2) Verschießen *n.*, Verbleichen *n.*

Zaperzać, -rzam, -rzałem, *va. imperf.*; **Zaperzyć**, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* mit Quecken oder Unkraut verwachsen lassen; — się, *vr.* erröten, feuerrot werden, sich aufregen, erzürnen, aufgebracht, unwillig werden.

Zaperzanie, Zaperzenie, -nia, *sn.* 1) Verwachsen *n.*, mit Quecken, Unkraut; 2) — się Erzürnen *n.*, Erröten *n.*, Sichaufregen *n.*

Zapewne, *adv.* gewiß, sicher; allerdings; wahrscheinlich.

Zapewniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Zapewnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* versichern, zusichern, sicherstellen; -wniam cię, że ani chwilki o tem nie myślałem ich versichere dich, daß ich keinen Augenblick daran gedacht habe; -nił swemu synowi cały dochód er sicherte seinem Sohne das ganze Einkommen zu; — się, *vr.* sich versichern, sich vergewissern.

Zapewnianie, Zapewnienie, -nia, Versicherung *f.*, Zusicherung *f.*

Zapęd, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Anlauf *m.*, Ansatz *m.*; bez -u ohne Anlauf (zu nehmen); 2) Heftigkeit *f.*, großer Eifer, großer Schwung; wstrzymaj — twego gniewu hemme deinen Zorn; w pierwszym -dzie im ersten Eifer, in der ersten Aufwallung.

Zapędliwy, *adi.*; **Zapędliwie**, *adv.* schwunghaft, gewaltsam, kräftig.

Zapędzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Zapędzić**, dzę, -dziłem, *va. perf.* hintreiben, hinjagen, bis wohin verschlagen; — bydło do stajni das Vieh

in den Stall treiben; — kogo w ciasny kąt jmnbn in die Enge treiben; jaki to pomyślny wiatr was tu -dził? welch ein günstiger Wind hat euch hieher verschlagen?; miłość go do tego -dziła die Liebe hat ihn dazu getrieben; — się, *vr.* sich übereilen, fortgerissen werden; sich vergaloppieren; weit vordringen, zu weit vorgehen.

Zapędzanie, Zapędzenie, -nia, *sn.* Hintreiben *n.*, Hinjagen *n.*; Verschlagen *n.*

Zapędzlować, -dzluję, -wałem, *va. perf.* verpinseln, überpinseln, pinseln.

Zapętać, -tam, -tałem, *va. perf.*; **Zapętywać,** -tuję, -wałem, *va. imperf.* in Fesseln legen, verwickeln, verschlingen.

Zapętanie, Zapętywanie, -nia, *sn.* Verwickeln *n.*, Verschlingen *n.*

Zapiać, -pieję, -piałem, *vn.* und *va. perf.* zu krähen anfangen, sich hören lassen.

Zapian, -u, *pl.* -y, *sm.* Sapendus (Pflanze).

Zapiaskować, -skuję, -wałem; **Zapiaszczyć,** -szczę, -szczyłem, *va. perf.* mit Sand vollwerfen, versanden.

Zapiaskowanie, Zapiaszczenie, -nia, *sn.* Versanden *n.*, Versandung *f.*

Zapiąć, -pnę, -piąłem, *va. perf.*; **Zapinać,** -nam, -nałem, *va. perf.* zuknöpfeln, zuknöpfen, zumachen, zuhaken, zuschnallen; — się, *vr.* sich zuknöpfen.

Zapicie, -cia; **Zapijanie,** -nia, *sn.* Vertrinken *n.*, Versaufen *n.*, Verzechen *n.*; — sprawy Erledigung *f.* beim Glase.

Zapić, -ję, -łem, I. *va. imperf.*; **Zapijać,** -jam, -jałem, I. *va. perf.* vertrinken, verziehen; im Trunke zu vergessen suchen; — zmartwienie den Kummer im Trunke vergessen; — sprawę über eine Sache trinken, die Sache bei der Flasche erledigen; — co winem nach etw. Wein trinken; II. *vn.* tüchtig trinken, zechen; III. — się, *vr.* sich dem Trunke ergeben, saufen.

Zapiec, -piekę, -piekłem, *va. perf.*; **Zapiekać,** -kam, -kałem, *va. imperf.* einbrennen; zubacken; durch Hitze hart machen, verhärten; — włosy die Haare einbrennen; — się, *vr.* hart werden, gerinnen.

Zapiecek, -cka, *pl.* -cki, *sm.* Platz *m.* hinter dem Ofen; Ofenbank *f.*

Zapieczenie, Zapiekanie, -nia, *sn.* Einbrennen *n.*, Zubacken *n.*; Verhärten *n.*; Hartleibigkeit *f.*, Herzgespann *n.*

Zapieczętować, -tuję, -wałem, *va. perf.*; **Zapieczętowywać,** -wuję, -wałem, *va. imperf.* versiegeln, zusiegeln; besiegeln.

Zapieczętowanie, Zapieczętowywanie, -nia, *sn.* Versiegeln *n.*, Versiegelung.

Zapiekanka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Fuder *n.* Sudsalz, gemeines Kochsalz.

Zapiekłość, -ści, *sing. tant. sf.* Verhärtung *f.*, Verstopfung *f.*, Verstockung *f.*

Zapiekły, *adi.* verstopft, verharscht.

Zapielgrzymować, -muję, -wałem, *vn. perf.* als Pilger wohin wandern.

Zapieniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Zapienić,** -nię, -niłem, *va. perf.* schäumig machen, beschäumen; — się, *vr.* schäumen, sich mit Schaum bedecken; — się ze złości vor Wut schäumen.

Zapienianie, Zapienienie, -nia, *sn.* Schäumen *n.*, Beschäumen *n.*

Zapieprzać, -rzam, -rzałem, *va. imperf.*; **Zapieprzyć,** -rzę, -rzyłem, *va. perf.* pfeffern, mit Pfeffer anmachen.

Zapieprzanie, Zapieprzenie, -nia, *sn.* Pfeffern *n.*

Zapierać, -ram, -rałem, I. *va. imperf.*; **Zaprzeć,** -prę, -parłem, I. *va. perf.* 1) zumachen, zuschließen, verriegeln, verrammeln, versperren; — — czem verstemmen; 2) einzwängen; 3) zurückhalten; — oddech den Atem zurückhalten; II. — się, *vr.* 1) sich einschließen, sich verrammeln; 2) zurückgehalten, eingezwängt werden; 3) ableugnen, verleugnen; — się swego Boga seinen Gott verleugnen; — się wszystkiego alles ableugnen.

Zapierać, -ram, -rałem, *va. imperf.*; **Zaprać,** -piorę, -prałem, *va. perf.* verwaschen; waschend herausbringen, auswaschen.

Zapieradło, -dła, *pl.* -dła, *sm.* Sperr-, Vorlegebaum *m.*, Sperrstange *f.*

Zaperanie, -nia; **Zaparcie,** -cia, *sn.* Zumachen *n.*, Zuschließen *n.*, Verrammeln; Einzwängen *n.*, Zurückhalten *n.*, Verhalten *n.*; — się Leugnen *n.*, Ableugnen *n.*; siehe auch Zaparcie.

Zapieranie, Zapranie, -nia, *sn.* Auswaschen *n.*, Verwaschen *n.*

Zapierzać, -rzam, -rzałem, *va. imperf.*; **Zapierzyć,** -rzę, -rzyłem, *va. perf.* 1) befiedern; mit Federn bestreuen; mit Federn schmücken; 2) — ścianę eine leichte Scheidewand ziehen.

Zapierzenie, -nia, *sn.* Gatter-, Scheidewand *f.*

Zapieszczać, -szczam, -szczałem, *va. imperf.*; **Zapieścić,** -szczę, -ściłem, *va. perf.* verhätscheln, verziehen, verzärteln; übermäßig liebkosen; mit Liebkosungen quälen.

Zapieszczanie, Zapieszczenie, -nia, *sn.* Verhätscheln *n.*, Verziehen *n.*, Verzärteln *n.*

Zapięcie, -cia; **Zapinanie,** -nia, *sn.* Zumachen *n.*, Zuhaken *n.*, Zuschließen *n.*; Verschluß *m.*

Zapijatyka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Trinkgelage *n.*, Sauferei *f.*

Zapilśnić, -śnię, -śniłem, *va. perf.* verfilzen, mit Filz zudecken.

Zapilśnienie, -nia, *sn.* Verfilzen *n.*

Zapiłować, -łuję, -wałem, *va. perf.* wegfeilen, wegsägen.

Zapiłowanie, -nia, *sn.* Wegfeilen *n.*, Wegsägen *n.*

Zapinać, Zapinanie, siehe: Zapiąć, Zapięcie.

Zapinka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Zwinge *f.*

Zapis, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Verschreibung *f.*, Legat *n.*; 2) Einschreiben *n.*, Eintragen *n.*, Verzeichnen *n.*; Inskription *f.* (von Universitätshörern); idę do -u ich gehe mich einschreiben zu lassen; opłata od -u Einschreibegebühr *f.*; księga -ów Einschreibebuch *n.*; — do akt Einregistrierung *f.*, Eintragung *f.* in die Akten.

Zapisać, -szę, -sałem, I. *va. perf.*; **Zapisywać,** -suję, -wałem, I. *va. imperf.* 1) einschreiben, eintragen; -wał każde swoje spostrzeżenie er schrieb jede seiner Beobachtungen nieder; — coś do książki etw. in ein Buch eintragen; — kogo do szkoły jmndn in die Schule einschreiben; 2) verschreiben, verordnen; nie jestem w stanie zażyć tego lekarstwa, które mi -sał ich bin nicht im stande, die Arznei, die er mir verschrieben hat, einzunehmen; 3) verschreiben, sich kommen lassen, beziehen; — sobie skąd książkę sich von irgendwo ein Buch kommen lassen; 4) — komu jmndm verschreiben, vermachen; czy ci -sał coś w swoim testamencie? hat er dir etw. in seinem Testament vermacht? -sał mi połowę swego majątku er hat mir die Hälfte seines Vermögens verschrieben; 5) beschreiben, vollschreiben; -sałem już pięć stronic ich habe schon fünf Seiten voll geschrieben; II. — się, *vr.* 1) sich einschreiben, sich eintragen lassen, -sał się do głosu er hat sich als Redner eintragen lassen; er hat sich zum Worte gemeldet; — się na medycynę sich als Hörer der Medizin inskribieren lassen, inskribieren; 2) sich verschreiben; — się dyabłu sich dem Teufel verschreiben.

Zapisanie, Zapisywanie, -nia, *sn.* Einschreiben *n.*, Eintragen *n.*; Verschreiben *n.*; Vollschreiben *n.*, Beschreiben *n.*

Zapisek, -sku, *pl.* -ski, *sm.* Notiz *f.*, Einschreibung *f.*; poczyniłem sobie -ski ich habe mir Notizen gemacht.

Zapiszczeć, -szczę, -szczałem, *vn. imperf.* zu quieken anfangen.

Zapiszczenie, -nia, *sn.* Quieken *n.*

Zapiżmować, -muję, -wałem, *va. perf.* mit Bisam, Moschus einreiben.

Zaplatać, -tam, -tałem, *va. imperf.*; **Zapleść,** -plotę, -plotłem, *va. perf.* flechten, verflechten, zuflechten.

Zaplatanie, -nia, *sn.* Verflechten *n.*, Zuflechten *n.*, Flechten *n.*

Zaplątać, -tam, -tałem, *va. perf.*; **Zaplątywać,** -tuję, -wałem, *va. imperf.* verwickeln, verwirren; — się, *vr.* sich verwirren, sich verwickeln; stecken, hängen bleiben.

Zaplątanie, Zaplątywanie, -nia, *sn.* Verwickeln *n.*, Verwirren *n.*

Zaplecznik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Hintermann *m.*; -cy, *pl.* Anhang *m.*, Gefolgschaft *f.*, Partei *f.*

Zapleniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Zaplenić,** -nię, -niłem, *va. perf.* rauben.

Zaplenianie, Zaplenienie, -nia, *sn.* Rauben *n.*

Zapleszczeć, -szczę, -szczałem, zu plätschern anfangen.

Zapleśniać, -śniam, -śniałem, *va. imperf.*; **Zapleśnić,** -śnię, -śniłem, *va. perf.* mit Schimmel bedecken.

Zapleśnianie, Zapleśnienie, -nia, *sn.* Verschimmeln *n.*

Zapleśnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* schimmelig werden, schimmeln.

Zaplewiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Zaplewić,** -wię, -wiłem, *va. perf.* mit Spreu, Unrat anfüllen; verunreinigen.

Zaplombować, -buję, -wałem, *va. perf.* plombieren.

Zaplombowanie, -nia, *sn.* Plombieren *n.*; Plombenverschluß *m.*

Zaplot, -u, *pl.* -y, *sm.* Flechtwerk *n.*, Flechtzaun *m.*

Zaplucie, -cia; **Zapluwanie,** -nia, *sn.* Bespucken *n.*

Zapluć, -ję, -łem, *va. perf.*; **Zapluwać,** -wam, -wałem, *va. imperf.* bespucken.

Zaplugawiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Zaplugawić,** -wię, -wiłem, *va. perf.* verunreinigen, besudeln.

Zaplugawianie, Zaplugawienie, -nia, *sn.* Verunreinigen *n.*, Besudeln *n.*

Zapluskać, -skam, -skałem, *va. perf.* 1) zu plätschern anfangen; 2) bespritzen.

Zapluskanie, -nia, *sn.* Plätschern *n.*; Bespritzen *n.*

Zapluwka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Fliegeneier *pl.* (auf einer Wunde).

Zapłacenie, -nia, *sn.* Bezahlen *n.*

Zapłacić, -cę, -ciłem, *va. perf.* bezahlen; -ciłem wszystko, co byłem winien ich habe alles, was ich schuldig war, bezahlt; drogo -cił tę nieostrożność er hat diese Unvorsichtigkeit teuer bezahlt; -cę ja mu za to ich werde es ihm schon heimzahlen; Bóg -płać vergelt's Gott, Gottes Lohn.

Zapłodniać, -dniam, -dniałem, *va. imperf.*; **Zapłodnić,** -dnię, -dniłem, *va. perf.* befruchten, schwängern.

Zapładnianie, Zapłodnienie, -nia, *sn.* Befruchten *n.*, Schwängern *n.*; Befruchtung *f.*

Zapłakać, -czę, -kałem, *vn. perf.* zu weinen anfangen, in Tränen ausbrechen; -kany verweint.

Zapłakanie, -nia, *sn.* Aufweinen *n.*

Zapłata, -ty, *pl.* -ty, *sf.*; *dim.* **Zapłatka,** -ki, *pl.* -ki, *sf.* Bezahlung *f.*, Lohn *m.*; — dodatkowa Nachzahlung; w -cie co wziąć etw. an Zahlungsstatt nehmen.

Zapław, -u, *pl.* -y, *sm.* Hinflößen *n.*; Hingeflößte(s) *n.*

Zapławiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Zapławić,** -wię, -wiłem, *va. perf.* bis wohin hinabflößen.

Zapłocenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Verzäunung *f.*, Umzäunung *f.*

Zapłocić, -cę, -ciłem, *va. perf.* verzäunen, umzäunen.

Zapłocie, -cia, *pl.* -cia, *sn.* Platz *m.* hinter dem Zaun.

Zapłomieniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Zapłomienić**, -nię, -niłem, *va. perf.* entflammen; — się, *vr.* ſich entzünden, ſich entflammen; erröten, feuerrot werden.

Zapłomienianie, Zapłomienienie, -nia, *sn.* Entflammen *n.*

Zapłon, -u, *pl.* -y, *sm.* Fontanesia (Pflanze).

Zapłonąć, -nę, -nąłem, *vn. perf.* entflammen; erröten, ſchamrot, feuerrot werden.

Zapłonić, -nię, -niłem, *va. perf.* erröten machen; — się, *vr.* erröten.

Zapłonienie, -nia, *sn.* Erröten *n.*

Zapłonięcie, -cia, *sn.* Entflammen *n.*, plötzliches Aufflammen.

Zapłonka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Nonea (Pflanze).

Zapłowieć, -wieję, -wiałem, *vn. perf.* fahl werden.

Zapłowienie, -nia, *sn.* Fahlheit *f.*; Abgeſchoſſenheit *f.*

Zapłód, -płodu, *pl.* -płody, *sm.* Fötus *m.*

Zapłynąć, -nę, -nąłem, *vn. perf.* bis wohin ſchwimmend, ſegelnd gelangen.

Zapływ, -u, *pl.* -y, *sm.* Einfließen *n.*, Einfluß *m.* bis wohin; Ausmündung *f.*

Zapobiegać, -gam, -gałem, *va. imperf.*; **Zapobiedz**, -gę, -głem, *va. perf.* verhindern, vorbeugen, zuvorkommen; trzeba — tym nadużyciom man muß dieſen Mißbrauch verhindern; by — chorobie um der Krankheit vorzubeugen.

Zapobieganie, Zapobieżenie, -nia, *sn.* Vorbeugen, Verhindern *n.*, Zuvorkommen *n.*

Zapobiegliwy, *adi.*; **Zapobiegliwie**, *adv.* vorbeugend, beſorgt, verhütend; ſorgſam, vorſorgend, vorſorglich.

Zapobieżny, *adi.*; **Zapobieżnie**, *adv.* verhütbar, vorbeugbar.

Zapocenie, -nia, *sn.* Schwitzen *n.*, Verſchwitzen *n.*

Zapocić, -cę, -ciłem, *va. perf.* verſchwitzen, mit Schweiß bedecken, durchnäſſen; — się, *vr.* in Schweiß geraten.

Zapodziać, -dzieję, -działem, *vn. perf.*; **Zapodziewać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* verräumen, verlegen; gdzież -działeś znowu tę książkę? wo haſt du wieder dieſes Buch verlegt? — się, *vr.* verlegt, verräumt werden, in Verſtoß kommen, wohin geraten, nicht zu finden ſein.

Zapodzianie, Zapodziewanie, -nia, *sn.* Verlegen *n.*, Verräumen *n.*

Zapoić, -ję, -iłem, *va. perf.* zu viel zu trinken geben, betrunken machen, beſaufen.

Zapojenie, -nia, *sn.* Beſaufen *n.*

Zapole, -la, -la, *sn.* 1) Ort *m.* hinter dem Felde; weite Strecke; 2) Verſchlag *m.* in der Scheune, Banſe *f.*, Fach *n.*

Zapolnica, -cy, *-pl.* -ce, *sf.* Brett *n.* im Scheunenverſchlage, Verſchlag *m.* für die Spreu.

Zapolny, *adi.* hinter dem Felde, auf großen Feldſtrecken befindlich; weit entfernt.

Zapolować, -luję, -wałem, *vn. perf.* zu jagen anfangen.

Zapolowanie, -nia, *sn.* Jagen *n.*

Zapomagać, -gam, -gałem, *va. imperf.*; **Zapomódz**, -mogę, -mogłem, *va. perf.* unterſtützen, unter die Arme greifen, aufhelfen; — kogo w co jmnḍn mit etw. verſehen; — — kogo w pieniądze jmnḍm das nötige Geld vorſchießen; — się, *vr.* aus der Not kommen, ſich erholen, emporkommen.

Zapomaganie, Zapomożenie, -nia, *sn.* Aufhelfen *n.*, Unterſtützen *n.*

Zapominać, -nam, -nałem, *va. imperf.*; **Zapomnieć**, -mnę, -mniałem, *va. perf.* vergeſſen; dotąd zdarzenia tego — nie mogę bis jetzt kann ich dieſes Ereignis nicht vergeſſen; nie -mnij o mnie vergiß mich nicht; -mniałem już wszystko, com umiał ich habe alles vergeſſen, was ich gekannt habe; na śmierć -mniałem o tem, żem ci to obiecał ich habe es in den Tod vergeſſen, es dir verſprochen zu haben; nie -naj, proszę, z kim masz do czynienia vergiß, bitte, nicht, mit wem du zu tun haſt; -mniałem w powozie parasol ich habe meinen Schirm im Wagen vergeſſen; -mnij wszelkie urazy vergiß alle Beleidigungen; — języka w gębie ſtumm werden vor Staunen, vor Schreck.

Zapominalska, -skiej, *pl.* -skie, *sf.* Vergeßliche *f.*

Zapominalski, -skiego, *pl.* -scy, *sm.* Vergeßliche(r) *m.*

Zapominanie, Zapomnienie, -nia, *sn.* 1) Vergeſſen *n.*; szukam wszędzie -nia, lecz znaleźć go nie mogę ich ſuche überall Vergeſſen und kann es nicht finden; pójść w — in Vergeſſenheit geraten; wydrzeć -niu der Vergeſſenheit entreißen; 2) Vergeßlichkeit *f.*; Verſehen *n.*; zrobić coś przez — etw. aus Verſehen tun.

Zapomniałość, -ści, *sing. tant. sf.* Bewußtloſigkeit *f.*

Zapomniały, *adi.* bewußtlos.

Zapomoga, -gi, *pl.* -gi, *sf.* Unterſtützung *f.*; prosi o -gę w pieniądzach lub żywności er bittet um eine Unterſtützung in Geld oder Lebensmitteln.

Zapomożyciel, -a, *pl.* -e, *sm.* Aufhelfer *m.*

Zapomroczyć, -czę, -czyłem, *va. perf.* verfinſtern, verdüſtern.

Zapona, -ny, *pl.* -ny, *sf.*; *dim* **Zaponka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Spange *f.*, Zuſtecknadel *f.*; 2) Vorhang *m.*

Zapopielać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Zapopielić**, -lę, -liłem, *va. perf.* einäſchern; mit Aſche bedecken, mit Aſche beſtreuen; anfangen in Aſche zu verwandeln.

Zapora, -ry, *pl.* -ry, *sf.*; *dim.* **Zaporka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Schieber *m.*, Riegel *m.*; Vorſchiebeſchloß *n.*; Balken *m.*, Querbalken, Vorlegebaum *m.*, Torbalken; Verſchalung *f.*;

Klappe *f.* in der Pumpröhre; Spann-, Sperrholz *n.*; — boczna Rungenstangenpaar *n.*; — na torze, — rogatki Schlagbaum, Barrierebaum, Barrierenstange, Verschlußstange; — obracana Drehbaum; — przesuwana Schiebestange, Schiebelatte *f.*; — zakładana Einlegebaum.

Zaporek, -rka, *pl.* -rki, *sm.* Dübel *m*, Keil *m*.

Zapościć, -szczę, -ściłem, *vn. perf.* zu fasten anfangen.

Zapotnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* sich verschwitzen, in Schweiß geraten.

Zapotrzebować, -buję, -wałem, *va. perf.* etw. plötzlich brauchen, etw. zu brauchen anfangen, den Mangel von etw. verspüren.

Zapowiadać, -dam, -dałem, *va. imperf.*; **Zapowiedzieć**, -wiem, -działem, *va. perf.* 1) ansagen, ankündigen, anzeigen; z góry -dział, że tylko sprawiedliwością kierować się będzie er hat es früher angesagt, daß er sich nur von der Gerechtigkeit wird lenken lassen; ten deszcz -wiada dłuższą niepogodę dieser Regen sagt uns für längere Zeit schlechtes Wetter an; 2) aufbieten; 3) untersagen; 4) — kogo jmnḍn arretieren.

Zapowiadanie, Zapowiedzenie, -nia, *sn.* Vorhersagen *n.*; Ansagen *n.*, Ankündigen *n.*, Anzeigen *n.*

Zapowiedne, -go, *sing. tant. sn.* Aufgebotsgebühren *pl.*

Zapowiedni, *adi.* ansagend, ankündigend, untersagend; — list Inhibitorien *pl.*

Zapowiednia, -dni, *pl.* -dnie, *sf.* Ankündigung *f.*, Prophezeiung *f.*

Zapowiedź, -dzi, *pl.* -dzi, *sf.* 1) Ansagung *f*, Ankündigung *f.*; Aufbietung *f.*, Aufbieten *n.*, Aufgebot *n.*; — wojny die Ankündigung des Krieges; dać na -dzi das Aufgebot bestellen; już wyszły -dzi sie sind schon aufgeboten; 2) Untersagung *f.*, Verbot *n.*; 3) Ort *m.* im Walde, wo der Holzschlag untersagt ist, Bannholz *n.*; Bannwald *m.*; 4) — pociągu Zugsavisо *n.*

Zapowietrzać, -trzam, -trzałem, *va. imperf.*; **Zapowietrzyć**, -trzę, -trzyłem, *va. perf.* verpesten; -trzony verpestet.

Zapowietrzanie, Zapowietrzenie, -nia, *sn.* Verpestung *f.*

Zapozew, -zwu, *pl.* -zwy, *sm.* gerichtliche Vorladung, Zitation *f.*; Klagezustellung *f.*; Klage *f.*; Streitansage *f.*

Zapoznać, -znam, -znałem, I. *va. perf.*; **Zapoznawać**, -naję, -wałem, I. *va. imperf.* 1) bekannt machen, die Bekanntschaft vermitteln; 2) jmnḍn unterschätzen, verkennen; II. — się, *vr.* die Bekanntschaft machen, bekannt werden.

Zapoznajamiać, -miam, -miałem, *va. imperf.*; **Zapoznajomić**, -mię, -miłem, *va. perf.* bekannt machen, die Bekanntschaft vermitteln.

Zapoznajamianie, Zapoznajomienie, -nia, *sn.* Bekanntmachung *f.*

Zapoznanie, Zapoznawanie, -nia, *sn.* 1) Bekanntmachen *n.*; 2) Verkennen *n.*; Verkennung *f.*

Zapozwać, -zwę, -zwałem, *va. perf.*; **Zapozywać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* vorladen, zitieren; klagen; herausfordern.

Zapozwanie, Zapozywanie, -nia, *sn.* Vorladen *n*, Zitieren *n.*

Zapożyczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Zapożyczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* ausborgen, Schulden machen; — się, *vr.* in Schulden geraten; — u kogo bei jmnḍm eine Anleihe machen; (bildl.) sich an jmnḍn anlehnen.

Zapożyczanie, Zapożyczenie, -nia, *sn.* Aufborgen *n.*, Schuldenmachen *n.*

Zapór, -poru, *pl.* -pory, *sm.*, Sperre *f.*; = Zapora; — torowy Geleiseabsperrvorrichtung *f.*; — ładowni Verladerampenstoßvorrichtung; — ruchomy bewegliche Geleiseabsperrvorrichtung; — stały feststehende Absperrvorrichtung; — usypany Erdaufwurf *m.*, Geleiseerdaufwurf; — z szyn zagiętych Absperrvorrichtung mit aufwärts gebogenen Schienenenden.

Zapóźniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Zapóźnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* verspäten; — się, *vr.* sich verspäten.

Zapóźnianie, Zapóźnienie, -nia, *sn.* Verspäten *n.*; Verspätung *f.*

Zapracować, -cuję, -wałem, *va. perf.*; **Zapracowywać**, -wuję, -wałem, *va. imperf.* erarbeiten, arbeiten, mit Arbeit verdienen; ciężko -wany grosz trwonisz du vergeudest den schwer erarbeiteten Groschen; — się, *vr.* sich in Arbeit vertiefen, sich zu Tode arbeiten, durch anstrengende Arbeiten ganz entkräftet werden.

Zapracowanie, Zapracowywanie, -nia, *sn.* Erarbeiten *n.*; schweres, entkräftendes Arbeiten.

Zaprać, siehe: Zapierać.

Zapragnąć, -nę, -nąłem, *va. perf.* nach etw. dürsten, verlangen, etw. zu wünschen anfangen; nigdy tego tak gorąco nie -nąłem jak teraz nie habe ich danach ein so heißes Verlangen gehabt wie jetzt.

Zapragnienie, -nia, *sn.* Verlangen *n.*, Wünschen *n.*

Zaprasować, -suję, -wałem, *va. perf.* verbügeln, verplätten, bügelnd glatt machen; einbügeln, hineinbügeln; pressen.

Zaprasowanie, -nia, *sn.* Verbügeln *n.*; Pressen *n.*

Zapraszać, -szam, -szałem, *va. imperf.*; **Zaprosić**, -szę, -siłem, *va. perf.* einladen, zu sich bitten; -sił nas na całe święta er hat uns für die ganzen Feiertage eingeladen; — się, *vr.* sich einladen.

Zaproszanie, Zaproszenie, -nia, *sn.* Einladen *n.*; Einladung *f.*

Zaprawa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* 1) Zurichtung *f.*; Würze *f.*; Tunke *f.*, Sauce *f.*, Überguß *m.*; 2) Mörtel *m*, Mauer-

ſpeiſe *f.*; — podwodna Waſſermörtel, hydrauliſcher Mörtel; 3) Geſtell *n.*; górna — Obergeſtell; dolna — Untergeſtell *n.*, Tingel *m.*, Eiſenkaſten *m.*; — wielkiego pieca kamienna Steingeſtell; — z masy ogniotrwałej Maſſenzuſtellung *f.*

Zaprawdę, *adi.* fürwahr, wahrhaftig; freilich.

Zaprawiać, -wiam, -wiałem. I. *va. imperf.*; **Zaprawić**, -wię, -wiłem, I. *va. perf.* 1) anmachen, zubereiten, würzen, zurichten; pieczeń -wiona winem ein mit Wein zubereiteter Braten; — jarzyny mąką daß Gemüſe mit Mehl einbrennen; — sałatę octem den Salat mit Eſſig anmachen; — farbę olejem eine Farbe mit Öl anmachen; — wapno wodą Kalk löſchen; — komuś życie goryczą jmndm daß Leben verbittern; 2) — kogo do czego jmndn an etw. gewöhnen, in etw. einüben, abrichten; już od najwcześniejszej młodości -wiał go do wojennego rzemiosła ſchon von der früheſten Jugend an richtete er ihn zum Kriegshandwerk ab; — kogo do niedostatku jmndn an den Mangel gewöhnen; 3) etw. vermachen, zuflicken; II. — się, *vr.* ſich in etw. üben, ſich zu etw. abrichten.

Zaprawianie, Zaprawienie, -nia, *sn.* Anmachen *n.*, Zurichten *n.*, Zubereiten *n.*; Gewöhnen *n.*, Abrichten *n.*, Üben *n.*; Zumachen, Zuflicken.

Zaprawka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Soja (japaniſche Bohnenbrühe).

Zaprawność, -ści, *sing. tant. sf.* Zurichtbarkeit *f.*; Übung *f.*, Fertigkeit *f.*

Zaprawny, *adi.* angemacht, gewürzt, zurichtbar.

Zaprażać, -żam, -żałem, *va. imperf.*; **Zaprażyć**, -żę, -żyłem, *va. perf.* einbrennen; — się, *vr.* eintrocknen, ſich verhärten.

Zaprażanie, Zaprażenie, -nia, *sn.* Einbrennen *n.*

Zaprażka, -ki, *sf.* Einbrenne *f.*

Zaprenumerować, -ruję, -wałem, *va. perf.* pränumerieren, abonnieren, beſtellen.

Zaprenumerowanie, -nia, *sn.* Pränumerieren *n.*, Abonnieren *n.*, Beſtellen *n.*

Zaproponować, -nuję, -wałem, *va. perf.* vorſchlagen.

Zaproponowanie, -nia, *sn.* Vorſchlagen *n.*

Zaprosiny, -sin, *plur. tant. sf.* Einladung *f.*

Zaprowadzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Zaprowadzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* 1) einführen, inſtallieren; -dzają całkiem nowe obyczaje ſie führen ganz neue Sitten ein; 2) wohin führen, geleiten; idź, gdzie cię oczy -wadzą geh, wohin dich die Augen führen; -wadź go do domu geleite ihn nach Hauſe.

Zaprowadzanie, Zaprowadzenie, -nia, *sn.* Einführen *n.*, Einführung *f.*, Inſtallieren *n.*; Hinführen *n.*, Geleiten *n.*

Zaprowiantować, -tuję, -wałem, *va. perf.* verproviantieren.

Zaprowiantowanie, -nia, *sn.* Verproviantierung *f.*

Zaprószać, -szam, -szałem, *va. imperf.*; **Zaprószyć**, -szę, -szyłem, *va. perf.* beſtäuben, zuſtreuen; — oczy in die Augen ſtreuen; — głowę berauſchen, buſelig machen.

Zaprószanie, Zaprószenie, -nia, *sn.* Beſtäuben *n.*, Zuſtreuen *n.*

Zapryskać, -skam, -skałem; **Zaprysnąć**, -snę, -snąłem, *va. perf.* bis wohin ſpritzen, ſprudeln, beſpritzen.

Zapryskanie, Zaprysnięcie, -cia, *sn.* Spritzen *n.*, Sprudeln *n.*

Zapryszczać, -szczam, -szczałem, *va. imperf.*; **Zapryszczyć**, -szczę, -szczyłem, *va. perf.* mit Schwären bedecken.

Zaprzał, -u, *pl.* -y, *sm.* abgeſtorbene Bienenmade.

Zaprzałek, -łku, *pl.* -łki, *sm.* (Galium verum Labkraut *n.*

Zaprzałość, -ści, *pl.* -ści, *sf.* Schitzte(s) *n.*, Wundſein *n.*

Zaprzaniec, -ńca, *pl.* -ńcy, *sm.* Verleugner *m.*, Abtrünnige(r) *m.*, Renegat *m.*

Zaprząg, Zaprzęg, -ęgu, *pl.* -ęgi, *sm.* Geſpann *n.*

Zaprząść, -przędę, -prządłem, *va. perf.* anfangen zu ſpinnen; verſpinnen.

Zaprzątać, -tam, -tałem, *va. imperf.*; **Zaprzątnąć**, -nę, -nąłem, *va. perf.* vollräumen, anfüllen, verräumen, ganz in Anſpruch nehmen, belegen; — kogo jmndn beſchäftigen, jmndn in Anſpruch nehmen; ten przedmiot całkiem mnie -ta dieſer Gegenſtand nimmt mich ganz in Anſpruch, mein Geiſt beſchäftigt ſich ganz mit dieſem Gegenſtand; tak jest -nięty swojemi myślami, że nie widzi, co się około niego dzieje er iſt mit ſeinen Gedanken ſo beſchäftigt, daß er nicht ſieht, was um ihn vorgeht.

Zaprzątanie, -nia; **Zaprzątnięcie**, -cia, *sn.* Anfüllen *n.*, Verräumen *n.*, Beanſpruchen *n.*, Beſchäftigen *n.*

Zaprzeczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Zaprzeczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* verneinen, ſtreitig machen, ableugnen; nikt tego, temu nie -czy niemand kann es in Abrede ſtellen.

Zaprzeczanie, Zaprzeczenie, -nia, *sn.* Verleugnen *n.*, Verneinen *n.*

Zaprzeć, ſiehe: Zapierać.

Zaprzedać, -dam, -dałem, *va. perf.*; **Zaprzedawać**, -daję, -wałem, *va. imperf.* verkaufen, verhandeln, verſchachern; — duszę dyabłu die Seele dem Teufel verkaufen; — kraj nieprzyjacielowi daß Land an den Feind verſchachern; — się, *vr.* ſich verkaufen, ſich für Geld zu etw. hergeben.

Zaprzedanie, Zaprzedawanie, -nia, *sn.* Verkaufen *n.*, Verhandeln *n.*, Verſchachern *n.*

Zaprzedaniec, -ńca, *pl.* -ńcy, *sm.* Judas *m.*, Verräter *m.*

Zaprzednik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Vormann *m.*, Vorſchnitter *m.*

Zaprzepaszczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Zaprzepaścić**, -szczę, -ściłem, *va. perf.* verräumen, verlegen; verlieren; vergeuden; — się, *vr.* verräumt, verlegt werden, ſich verlieren.

Zaprzepaszczanie, Zaprzepaszczenie, -nia, *sn.* Verlieren *n.*, Verlegen *n.*, Verräumen *n.*; Vergeuden *n.*

Zaprzestać, -stanę, -stałem, *va. perf.*; **Zaprzestawać**, -staję, -wałem, *va. imperf.*; von etw. ablaſſen, etw. ſein laſſen, aufhören, aufgeben; -stań już raz tych głupich żartów höre doch einmal mit dieſen dummen Witzen auf.

Zaprzestanie, Zaprzestawanie, -nia, *sn.* Aufhören *n.*, Ablaſſen *n.*, Aufgeben *n.*

Zaprzeszły, *adi.* vorvergangen; czas — Vorvergangenheit *f.*, Plusquamperfektum *n.*

Zaprzęgać, -gam, -gałem, *va. imperf.*; **Zaprządz**, -gnę, -głem, *va. perf.* anſpannen, einſpannen; vorſpannen.

Zaprzęganie, Zaprzężenie, -nia, *sn.* Anſpannen *n.*

Zaprzęgowy, *adi.* Geſpann-, Wagen-.

Zaprzyjaźniać, -żniam, -żniałem, *va. imperf.*; **Zaprzyjaźnić**, -żnię, -żniłem, *va. perf.* befreunden, freundſchaftlich verbinden; — się, *vr.* ſich befreunden, Freundſchaft ſchließen, knüpfen.

Zaprzyjaźnianie, Zaprzyjaźnienie, -nia, *sn.* Befreunden *n.*

Zaprzysiądz, -sięgnę, -siągłem, *va. perf.*; **Zaprzysięgać**, -gam, -gałem, *va. imperf.* beeiden, beſchwören, durch einen Eid, Schwur befeſtigen; -siężony beeidigt; -siężony tłómacz, rzeczoznawca beeidigter Dolmetſch, Sachverſtändiger; — się, *vr.* ſich eidlich verpflichten; — się komu ſich einem eidlich verbinden.

Zaprzysięganie, Zaprzysiężenie, -nia, *sn.* Beeiden *n.*, Beſchwören *n.*

Zapsnąć, -snę, -snąłem, *va. perf.* bis wohin ſchieben, rücken; — się, *vr.* bis wohin rutſchen; ſtolpern.

Zapstrzenie, -nia, *sn.* Buntmachen *n.*, Bemalen *n.*; Bemalung *f.*

Zapstrzyć, -strzę, -strzyłem, *va. perf.* buntmachen, bemalen.

Zapuchać, -cham, -chałem, *vn. imperf.*; **Zapuchnąć**, -chnę, -chnąłem, *vn. perf.* anſchwellen, aufſchwellen.

Zapuchanie, -nia; **Zapuchnięcie**, -cia, *sn.* Anſchwellen *n.*, Aufſchwellen *n.*; Anſchwellung *f.*

Zapuczniеć, -czniеję, -czniałem, *vn. perf.* aufgedunſen werden.

Zapudrować, -druję, -wałem, *va. perf.* pudern, mit Puder bedecken, bepudern.

Zapudrowanie, -nia, *sn.* Pudern *n.*, Bepudern *n.*

Zapukać, -kam, -kałem, *va. perf.* zu klopfen anfangen, anklopfen, anpochen.

Zapukanie, -nia, *sn.* Anklopfen *n.*, Anpochen *n.*

Zapust, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Laßreis *n.*, Laßholz *n.*; 2) nicht ausgehauener Wald, Dickicht *n.*

Zapustnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Faſtnachtsſchwärmerin *f.*

Zapustnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Faſtnachtsſchwärmer *m.*

Zapustny, *adi.* Faſchings-, Faſtnachts-; -na niedziela Faſchingsſonntag *m.*

Zapustować, -stuję, -wałem, *va. perf.* Faſtnacht halten.

Zapusty, -stów, *plur. tant.* *sn.* Faſtnacht *f.*, Faſching *m.*, Karneval *m.*

Zapuszczać, -czam, -czałem, I. *va. imperf.*; **Zapuścić**, -szczę, -ściłem, I. *va. perf.* 1) bis wohin laſſen; weit hineinlaſſen, hineindrücken; — pług głęboko w ziemię den Pflug tief in die Erde hineindrücken; — kół w ziemię den Pfahl in die Erde hineinſchlagen; — belkę einen Balken hineinzapfen; 2) einfügen, hineinfügen; 3) — co czem mit etw. verkitten; vergießen, beſtreichen, beſalben, einlaſſen; — podłogę woskiem den Fußboden mit Wachs einlaſſen; — oczy lekarstwem Medizin in die Augen eintröpfeln, träufeln, 4) herunter-, hinunterlaſſen; — welon den Schleier hinunterlaſſen; 5) — ogień Feuer anlegen; 6) — sieci Netze auswerfen, auslegen; 7) — włosy das Haar wachſen laſſen; — sobie brodę ſich einen Bart wachſen laſſen; 8) — korzenie Wurzel faſſen; — las einen Platz bewalden, ihn mit Bäumen bewachſen laſſen; II. — się, *vr.* ſich einlaſſen, ſich vertiefen; — się z kim w rozmowę ſich mit jmndm in ein Geſpräch einlaſſen; — się za daleko ſich zu weit einlaſſen, zu weit vordringen, ſich zu weit vorwagen; — się myślą w co ſich in etw. mit den Gedanken vertiefen.

Zapuszczanie, Zapuszczenie, -nia, *sn.* Einlaſſen *n.*, Einfügen *n.*; Herunterlaſſen *n.*; Auswerfen *n.*; Vertiefen *n.*; — warstwy Einſchießen *n.* des Floßes.

Zapuszczański, *adi.* hinter großen Waldungen gelegen.

Zapuszcze, -cza, *pl.* -cza, *sn.* Hinterwald *m.*

Zapychać, Zapychanie, ſiehe: Zapchnąć, Zapchnięcie.

Zapylać, -lę, -liłem, *va. imperf.*; **Zapylić**, -lę, -liłem, *va. perf.* beſtäuben, voll ſtäuben.

Zapylanie, Zapylenie -nia, *sn.* Beſtäuben *n.*, Vollſtäuben *n.*

Zapylec, -lca, *pl.* -lce, *sm.* (Bromelia) Ananas *f.*

Zapytać, -tam, -tałem, *va. perf.*; **Zapytywać**, -tuję, -wałem, *va. imperf.* anfragen, befragen, fragen; -tywany o przyczynę swego postępowania, milczał uporczywie um die Urſache ſeiner Handlungsweiſe befragt, ſchwieg er hartnäckig; — się, *vr.* eine Frage ſtellen, fragen; proszę się —,

czy państwo w domu bitte anzufragen, ob die Herrſchaften zu Hauſe ſind.

Zapytanie, Zapytywanie, -nia, *sn.* Befragen *n.*, Anfragen *n.*, Fragen *n.*; Frage *f.*

Zarabiać, -biam, -białem, *va. imperf.*; **Zarobić,** -bię, -biłem, *va. perf.* 1) verdienen, erwerben; wiele na tem -biłeś? wie viel haſt du daran verdient? cały majątek -bił własną pracą das ganze Vermögen hat er durch eigene Arbeit erworben; -biłem sobie to uczciwie ich habe es mir redlich verdient; -bił sobie na szacunek współobywateli er hat ſich die Achtung ſeiner Mitbürger verdient; 2) anmachen, vermiſchen, einrühren; — wapno den Kalk einmachen; — słód Malz einmiſchen; — mąkę jajami Mehl mit Eiern einrühren; — pole das Feld zurichten; — zboże Getreide einſchlagen.

Zarabianie, Zarobienie, -nia, *sn.* Verdienen *n.*, Erwerben *n.*; Einmachen *n.*, Einrühren *n.*

Zarachować, -chuję, -wałem, *va. perf.* anrechnen, ſich verrechnen.

Zarada, -dy, *pl.* -dy, *sf.* Abhilfe *f.*, Rat *m.*

Zaradczy, *adi.* abhelfend, vorbeugend; środek —, Vorbeugemittel *n.*, Präſervativ *n.*

Zaradność, -ści, *sing. tant. sf.* Betriebſamkeit *f.*, Tätigkeit *f.*, Tatkraft *f.*, Tatkräftigkeit *f.*

Zaradny, *adi.* tatkräftig, der ſich zu helfen, zu raten weiß.

Zaradzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Zaradzić,** -dzę, -dziłem, *va. perf.* Rat ſchaffen; abhelfen, vorbeugen, entgegentreten; temu niepodobna — dagegen läßt ſich nichts machen; jakby temu można —? wie könnte man dem abhelfen?

Zaradzanie, Zaradzenie, -nia, *sn.* Abhelfen *n.*, Vorbeugen *n.*; Abhilfe *f.*

Zaranek, -nku, *pl.* -nki, *sm.*; **Zarań,** -ni, *pl.* -nie, *sf.* Morgenfrühe *f.*

Zarastać, -stam, -stałem, *n. imperf.*; **Zarosnąć,** -snę, -snąłem, *vn. perf.* verwachſen, zuwachſen; bewachſen, bedeckt werden; — mchem ſich mit Moos bedecken; rana już -sła die Wunde iſt ſchon verwachſen.

Zarastanie, -nia; **Zarośnięcie,** -cia, *sn.* Verwachſen *n.*; Bewachſen *n.*; Zuwachſen *n.*

Zaratować, -tuję, -wałem, *va. perf.* zu Hilfe eilen, unterſtützen.

Zaratowanie, -nia, *sn.* Unterſtützen *n.*

Zaraz, *adv.* gleich, ſogleich, ſofort, alsbald; — przyjdzie er kommt gleich; — potem unmittelbar darauf; aha —! ja gleich!

Zaraza, -zy, *pl.* -zy, *sf.* 1) Seuche *f.*, Anſteckung *f.*; Peſt *f.*, Epidemie *f.*; — na zboże Getreidebrand *m.*; — śledziony Milzbrand; — łożna Luſtſeuche; — na bydło Viehſeuche; — wybuchła eine Seuche iſt ausgebrochen; bać się kogo jak -zy jmndn wie die Peſt fürchten; uchronić się od -zy ſich vor der Anſteckung bewahren; 2) (Orobanche) Sommer-, Sonnenwurz *f.*

Zarazek, -zku, *pl.* -zki, *sm.* Anſteckungskeim *m.*

Zarazem, *adv.* zugleich.

Zaraziciel, -a, *pl.* -e, *sm.* Anſtecker *m.*, Verpeſter *m.*

Zarazicielka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Anſteckerin *f.*, Verpeſterin *f.*

Zaraźliwość, -ści, *sing. tant. sf.* Anſteckende(s) *n.*, Anſteckungsgefahr *f.*

Zaraźliwy, Zaraźny, *adi.*; **Zaraźliwie,** *adv.* anſteckend.

Zarażać, -żam, -żałem, *va. imperf.*; **Zarazić,** -żę, -ziłem, *va. perf.* anſtecken, verpeſten; — kogo swym złym humorem jmndn mit ſeiner ſchlechten Laune anſtecken; — kogo swymi błędami jmndm ſeine Fehler mitteilen; — powietrze die Luft verpeſten; — się, *vr.* ſich anſtecken, ſich eine anſteckende Krankheit zuziehen.

Zarażenie, Zarażanie, -nia, *sn.* Anſtecken *n.*, Anſteckung *f.*, Verpeſten *n.*

Zarąb, -rębu, *pl.* -ręby, *sm.* Verhau *m.*; eingehauenes Zeichen.

Zarąbać, -bię, -bałem, *va. perf.*; **Zarąbywać,** -buję, -wałem, *va. imperf.* einhauen; verhauen, zuhauen; anfangen zu hacken; loshacken; ſpitzig zuhacken; durch Verhau verlegen.

Zarąbanie, Zarąbywanie, -nia, *sn.* Zuhacken *n.*; Einhauen *n.*; Behauen *n.*; Verhauen *n.*

Zardzewiałość, -ści, *sing. tant. sf.* Roſten *n.*, Verroſten *n.*, Verroſtete(s) *n.*

Zardzewieć, -wieję, -wiałem, *vn. perf.* verroſten.

Zardzewienie, -nia, *sn.* Verroſten *n.*

Zaregestrować, -struję, -wałem, *va. perf.* regiſtrieren.

Zaregestrowanie, -nia, *sn.* Regiſtrieren *n.*, Regiſtrierung *f.*

Zaregulować, -luję, -wałem, *va. perf.* regulieren.

Zarekrutować, -tuję, -wałem, *va. perf.* rekrutieren.

Zarekrutowanie, -nia, *sn.* Rekrutieren *n.*, Rekrutierung *f.*

Zaręczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Zaręczyć,** -czę, -czyłem, *va. perf.* 1) verloben; wczoraj -czyłem najmłodszą córkę gestern habe ich meine jüngſte Tochter verlobt; — się, *vr.* ſich verloben; 2) bürgen; któż mi -czy, że będziesz milczał? wer bürgt mir für dein Schweigen?

Zaręczanie, Zaręczenie, -nia, *sn.* Verloben *n.*; Bürgen *n.*, Bürgſchaft *f.*

Zaręczyny, -czyn, *plur. tant. sn.* Verlobung *f.*

Zaręczynowy, *adi.* Verlobungs-; — pierścionek Verlobungsring *m.*

Zaręka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Vadium *n.*, Bürgſchaft *f.*, Unterpfand *n.*

Zarękawek, -wka, *pl.* -wki, *sm.* Muff *m.*; Überzugärmel *m.*, Schreibärmel.

Zarobek, -bku, *pl.* -bki, *sm.* Verdienſt *m.*, Erwerb *m.*; Gewinn *m.*; mam teraz lepszy — ich habe jetzt einen beſſeren Verdienſt, ich verdiene

jetzt mehr; bez -bku sprzedać ohne Gewinn verkaufen.

Zarobić, Zarobienie, siehe: Zarabiać, Zarabianie.

Zarobkować, -kuję, -wałem, *va. perf.* Lebenserwerb treiben, für den Lebensunterhalt sorgen, verdienen.

Zarobkowanie, -nia, *sn.* Verdienst *m.*, Erwerbszweig *m.*

Zarobkowy, *adi.* Verdienst-, Erwerbs-; podatek — Erwerbsteuer *f.*

Zarobnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Taglöhnerin *f.*

Zarobnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Taglöhner *m.*

Zarobny, *adi.* gewinnbringend; -ne pole Saatfeld *n.*

Zarodek, -dku, *pl.* -dki, *sm.* Keim *m.*; nosić w sobie — zabójczej choroby den Keim einer tödlichen Krankheit in sich tragen; — owoców Fruchtkeim; błona -dka Keimhülle *f.*

Zarodkowy, *adi.* Keim-; — wzgórek Hautkeim *m.*; — listek Samenlappen *m.*; roślina -wa Keimpflanze *f.*

Zarodnia, -dni, *pl.* -dnie, *sf.* Blastem *m.*

Zarodniak, -a, *pl.* -i, *sm.* Sporomyces (Pilzgattung).

Zarodnik, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Samen *m.*, Samen- oder Keimschlauch *m.* der Pilze; 2) Keimknoten *m.*, Knospenkeim *m.*

Zarodnikorosty, -stów, *plur. tant.* (Ascophycae) Balgalgen *pl.*

Zarodny, *adi.* Frucht-, Keim-.

Zarodzenie, Zaradzanie, -nia, *sn.* Befruchten *n*, Befruchtung *f.*; Erzeugen *n.*; Fruchtbarkeit *f.*

Zarodzić, -dzę, -dziłem, *va. perf.*; **Zaradzać,** -dzam, -dzałem, *va. perf.* befruchten; erzeugen; — się, *vr.* hervorkeimen.

Zarodzina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Keimpflanze *f.*

Zarogatkowy, *adi.* hinter der Maut, hinter dem Stadtgebiet (liegend, gelegen).

Zaroić, -ję, -iłem, *va. perf.* mit einem ganzen Schwarm besetzen; — piwo das Bier zur Gärung bringen, gären machen; — się, *vr.* schwärmen, sich voll bedecken; zu gären anfangen; rynek -ił się ludźmi der Marktplatz füllte sich mit Menschen.

Zaropić, -pię, -piłem, *va. perf.* eitern machen, mit Eiter bedecken; — się, *vr.* zu eitern anfangen.

Zaropienie, -nia, *sn.* Eiterung *f.*

Zaropka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Augenbutter *f.*, Eiter *m.* in den Augenwinkeln.

Zarosić, -szę, -siłem, *va. perf.* mit Tau bedecken, betauen, mit Tau besprengen.

Zarosłość, -ści, *pl.* -ści, *sf.* Verwachsung *f.*; Verwachsene(s) *n.*

Zarosły, *adi.* verwachsen.

Zarosnąć, Zarość, Zarośnięcie, siehe: Zarastać, Zarastanie.

Zarost, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Bartwuchs *m.*; Haarwuchs *m.*; Behaarung *f.*, 2) = Zwarcie.

Zarośl, -śli, *pl.* -śle, *sm.* Gebüsch *n.*, Dickicht *n.*

Zarozumiałość, -ści, *sing. tant. sf.* Einbildung *f.*, Dünkel *m.*; Übermut *m.*

Zarozumiały, *adi.*; **Zarozumiale,** *adv.* eingebildet, dünkelhaft; nie wiem, czemu właściwie jesteś tak -miałym ich weiß eigentlich nicht, warum du so eingebildet bist.

Zaród, -rodu, *pl.* -rody, *sm.*; *dim.* **Zarodek,** -dku, *pl.* -dki, *sm.* 1) Keim *m.*, erster Ansatz, Samen-, Fruchtei *n.*; Ursprung *m.*, Quelle *f.*, Anfang *m.*; zle trzeba przytłumiać w pierwszym -rodzie man muß das Böse im (ersten) Keim ersticken; 2) Pflanzenschule *f.*

Zarównać, -nam, -nałem, *va. perf.*; **Zarównywać,** -wnuję, -wałem, *va. imperf.*; 1) ebnen, einebnen, gleich machen, ausgleichen; 2) vergüten.

Zarównanie, Zarównywanie, -nia, *sn.* 1) Ebnen *n.*, Ausgleichen *n.*; 2) Vergüten *n.*

Zarówno, *adv.* gleich, gleichfalls, ganz gleich, auf gleiche Weise, in gleicher Weise.

Zaróżować, -żuję, -wałem, *va. perf.* rosa färben; (rot) schminken.

Zarudzenie, -nia, *sn.* Rötlichfärben *n.*

Zarudzić, -dzę, -dziłem, *va. perf.* rötlich färben.

Zarumieniać, -niam, -niałem, I. *va. imperf.*; **Zarumienić,** -nię, -niłem, I. *va. perf.* 1) erröten machen, rot färben; 2) braun rösten; II. — się, *vr.* 1) erröten, sich röten; 2) braun, geröstet werden.

Zarumienienie, -nia, *sn.* 1) Erröten *n.*, Rotfärben *n.*; 2) Braunrösten *n.*

Zarwa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* Unterwaschung *f.*; Abgeschwemmte(s) *n.*, Abschwemmung *f.*

Zarwać, -wę, -wałem, I. *va. perf.*; **Zarywać,** -wam, -wałem, I. *va. imperf.*; 1) erwischen, erschnappen, wegraffen; jak trochę pieniędzy -wę, będę kpił z całego świata wenn ich ein wenig Geld erhasche, werde ich mich über die ganze Welt lustig machen; 2) — czego wovon ergriffen, angesteckt werden, etw. auffangen; — trochę wiadomości filozoficznych ein wenig philosophische Kenntnisse aufschnappen; — kataru sich einen Schnupfen zuziehen; — na waryata närrisch werden, im Kopfe rappeln; — przewrotnej nauki von der verkehrten Lehre angesteckt werden; 3) — kogo jmndn prellen, übervorteilen; -wał go na wielką kwotę er hat ihn um einen bedeutenden Betrag geschädigt; II. — się, *vr.* einbrechen, zusammenstürzen.

Zarwanie, Zarywanie, -nia, *sn.* Erwischen *n.*, Erschnappen *n.*, Wegraffen *n.*, Auffangen *n.*, Ergreifen *n.*; Anstecken *n.*; Prellen *n.*, Übervorteilen *n.*

Zarybek, -bku, *pl.* -bki, *sm.* junge Fischbrut, Setzfische *pl.*

Zarybiać, -biam, -białem, *va. imperf.*; **Zarybić**, -bię, -biłem, *va. perf.* mit Fischbrut besetzen, besamen.

Zarybianie, Zarybienie, -nia, *sn.* Besetzen *n.* mit Fischbrut, Besamen *n.*

Zarycie, -cia; **Zarywanie**, -nia, *sn.* Hineingraben *n.*, Hineinwühlen *n.*

Zaryć, -ję, -łem, *va. perf.*; **Zarywać**, -wam, -wałem, *va. imperf.*; hineingraben, hineinwühlen; wühlend bis wohin gelangen; — się, *vr.* sich hineingraben, sich hineinwühlen.

Zaryczeć, -czę, -czałem, *vn. perf.* zu brüllen anfangen, aufbrüllen.

Zaryglować, -gluję, -wałem, *va. perf.* verriegeln.

Zaryglowanie, -nia, *sn.* Verriegeln *n.*

Zarynek, -nku, *pl.* -nki, *sm.* Platz *m.* hinter dem Markte.

Zarys, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Riß *m.*, Abriß *m.*, Grundriß; Skizze *f.*; w krótkich zarysach to skreślił er skizzierte es kurz; 2) Steinschlitz *m.*, Steinrinne *f.*

Zarysować, -suję, -wałem, I. *va. perf.*; **Zarysowywać**, -wuję, -wałem, I. *va. imperf.* skizzieren, verzeichnen; II. się, *vr.* 1) sich skizzieren, sich zeichnen; im Umriß sichtbar werden; 2) Risse, Sprünge bekommen.

Zarysowanie, Zarysowywanie, -nia, *sn.* Skizzieren *n.*; Verzeichnen *n.*; — się Sprünge *pl.*

Zarząd, -u, *pl.* -y, *sm.* Verwaltung *f.*, Betriebsverwaltung; — dóbr Güter-, Gutsverwaltung; — domu Hausadministration *f.*; — zdrojowy Bade-, Kurverwaltung.

Zarządca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Verwalter *m.*, Leiter *m.*

Zarządczyni, —, *pl.* -nie, *sf.* Verwalterin *f.*, Leiterin *f.*

Zarządzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Zarządzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* verwalten; leiten; anordnen; kto -dza jego majątkiem? wer verwaltet sein Vermögen?; czy wszystko już -dzone? ist alles schon angeordnet?

Zarządzanie, Zarządzenie, -nia, *sn.* Verwalten *n*; Leiten *n.*; Anordnen *n.*; Anordnung *f.*, Disposition *f.*; — dla bezpieczeństwa Sicherheitsvorkehrung *f.*

Zarzec, -rzekę, -rzekłem, *va. perf.*; **Zarzekać**, -kam, -kałem, *va. imperf.* verwünschen, besprechen, bezaubern; — się, *vr.* czego etw. abschwören, einer Sache entsagen; — się słowa das Gesagte zurücknehmen.

Zarzeczanin, -a, *pl.* -nie, *sm.* Bewohner *m.* des jenseitigen Ufers.

Zarzecze, -cza, *pl.* -cza, *sn.* am jenseitigen Ufer gelegenes Land.

Zarzeczenie, Zarzekanie, -nia, *sn.* Verwünschen *n.*, Besprechen *n.*, Bezaubern *n.*; — się Entsagen *n.*, Abschwören *n.*

Zarzekla, -kli, *pl.* -kle, *sf.* Milleria (Pflanze).

Zarzewie, -wia, *sing. tant. sn.* glühende Asche, Glut *f.*, Zünder *m.* — niezgody die Fackel der Zwietracht.

Zarzewniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Zarzewnić**, -wnię, -wniłem, *va. perf.* innerlich bewegen, rühren.

Zarzewnianie, Zarzewnienie, -nia, *sn.* Rühren *n.*, Bewegen *n.*; Rührung *f.*

Zarzezać, -zam, -załem, *va. perf.* abschlachten.

Zarzezanie, -nia, *sn.* Abschlachten *n.*

Zarzępolić, -lę, -liłem, *vn. perf.* (schlecht) zu fiedeln anfangen.

Zarznąć, -rznę, -rznąłem, *va. perf.*; **Zarzynać**, -nam, -nałem, *va. imperf.* 1) abschlachten, die Kehle abschneiden; — wołu einen Ochsen abschlachten; — kurę eine Henne abstechen; 2) einschneiden, ein wenig anschneiden; spitzig zuschneiden; 3) — czego woran hart anstreichen, ein Stück davon mit sich nehmen, den Anstrich davon haben; 4) fest aufspielen, tüchtig losspielen; — w struny die Saiten laut erklingen lassen; 5) — się, *vr.* sich gegenseitig abschlachten; sich die Kehle abschneiden; sich zu Grunde richten, ruinieren.

Zarzucać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Zarzucić**, -cę, -ciłem, *va. perf.* 1) verlegen, verwerfen, wegwerfen; -łem gdzieś bardzo potrzebną książkę ich habe ein sehr notwendiges Buch irgendwo verlegt; 2) auswerfen; — sieci die Netze auswerfen; — kotwicę den Anker auswerfen; 3) verwerfen, aufgeben, verlassen; -cono teraz całkiem ten sposób nauczania diese Art zu lehren ist jetzt ganz aufgegeben; szerokie rękawy coraz bardziej -cają weite Ärmel kommen jetzt immer mehr außer Gebrauch; 4) umwerfen, umnehmen, auf etw. werfen; — co na siebie etw. umnehmen; — płaszcz na ramiona den Mantel über die Schultern werfen; — komu stryczek na szyję jmndm den Strick um den Hals werfen; 5) mit etw. bewerfen, zuwerfen, überschwemmen, überfüllen; całą scenę -cono kwiatami die ganze Bühne wurde mit Blumen bedeckt; zostałem wprost -cony listami dziękczynnymi ich wurde von Dankesbriefen geradezu überschüttet; -cono kraj fałszywymi pieniądzmi das Land wurde mit falschem Gelde überschwemmt; 6) einwerfen, einwenden, vorwerfen; nikt mu najmniejszej niepoprawności — nie może niemand kann ihm auch die geringste Unkorrektheit vorwerfen; różne rzeczy -cano es wurde Verschiedenes eingewendet.

Zarzucanie, Zarzucenie, -nia, *sn.* Verlegen *n.*, Verwerfen *n.*, Wegwerfen *n.*; Auswerfen *n.*, Zurückwerfen *n.*; Umwerfen *n.*, Umnehmen *n.*; Vorwerfen *n.*; Einwenden *n.*

Zarzut, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Vorwurf *m.*, Einwendung *f.*, Beſchuldigung *f.*; oczyścić się z zarzutu ſich von einer Beſchuldigung reinigen; czynić komu -y jmndm Vorwürfe machen; 2) Sujet *n.*, Thema *n.*, Vorwurf *m.* (im literariſchen oder künſtleriſchen Sinne).

Zarzutka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Überwurf *m.*, Überzieher *m.*; -tki, *pl.* verworfene Sachen.

Zarzutliwy, *adi.* tadelſüchtig.

Zarzutnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Wurfgang *m.*, Wurfnetz *n.*

Zarzynanie, -nia; **Zarznięcie**, -cia, *sn.* Abſchlachten *n.*, Hinſchlachten *n.*, Abſtechen *n.*

Zasada, -dy, *pl.* -dy, *sf.* 1) Grundidee *f.*, Grundton *m.*; Grundſatz *m.*; Grundlage *f.*, Baſis *f*; sprzeciwia się to moim -dom das widerſpricht meinen Grundſätzen; na jakiej -dzie opierasz to twierdzenie? auf welcher Grundlage ſtützeſt du dieſe Behauptung? przyjąć co za -dę etw. zu ſeinem Grundſatze machen; postępować według pewnych -sad nach beſtimmten Grundſätzen handeln; — sprzeczności das Grundgeſetz des Widerſpruches; — dostatecznego powodu Grundgeſetz des zureichenden Grundes; — niepodobnej nierożnicy Grundgeſetz des Nichtzuunterſcheidenden; 2) Pflanzſtadt *f.*; 3) Baſe *f.* (Chemie); 4) — taryfowa Frachtſatz *m.*; — zaokrąglona abgerundeter Frachtſatz; — zniżona ermäßigter Frachtſatz.

Zasadniczy, *adi.*; **Zasadniczo**, *adi.* Grund-, grundſätzlich, prinzipiell; -czo się temu sprzeciwiam grundſätzlich muß ich dem widerſprechen; — artykuł Grundartikel *m.*; przymiot — Grundeigenſchaft *f.*; myśl -cza Grundgedanke *m.*, Grundidee *f.*; prawo, ustawa -cza Grundgeſetz; -cza nauka Grundwiſſenſchaft *f.*, Grundlehre *f.*; -cze prawa narodu Grundrechte eines Volkes; prawidło -cze Grundſatz *m.*; prawda -cza Grundwahrheit *f.*

Zasadność, -ści, *sing. tant. sf.* Begründete(s) *n.*, Gründlichkeit *f.*

Zasadny, *adi.*; **Zasadnie**, *adv.* gründlich, begründet.

Zasadowy, *adi.* fundamental.

Zasadzać, -dzam, -działem, I. *va. imperf.*; **Zasadzić**, -dzę, -dziłem, I. *va. perf.* 1) beſetzen, bepflanzen, pflanzen, anpflanzen; pola -dzone winem die mit Weinreben bepflanzten Felder; ulicę -dził drzewami er bepflanzte die Straße mit Bäumen; -sadź te roślinki w ogrodzie ſetze dieſe Pflanzen in den Garten; 2) einſetzen, einſtecken, wo hinſetzen, ſtecken, placieren, einen Platz anweiſen; — kogo do więzienia jmndn ins Gefängnis werfen; — kogo do roboty jmndn zu einer Arbeit anſpannen; 3) zum Stehen bringen; 4) verſetzen, anſetzen; pług głębiej — den Pflug tiefer eindrücken; 5) auf etw. gründen, baſieren, bauen, mit etw. begründen; ja na tem -dzam swoje pretensye ich gründe meine Forderungen darauf; II. — się, *vr.* 1) ſich in den Hinterhalt legen; auf Anſtand gehen; — się na kogo jmndm eine Falle legen, jmndn in die Falle locken wollen; — się na niedźwiedzia auf den Bärenanſtand gehen; 2) ſtocken, ins Stocken geraten; koń się -dza das Pferd will nicht von der Stelle; 3) anſetzen, einen Anſatz machen; 4) — się na czem ſich auf etw. ſtützen, auf etw. beruhen.

Zasadzanie, **Zasadzenie**, -nia, *sn.* 1) Bepflanzen *n.*, Einſetzen *n.*, Einſtecken *n.*, Beſäen *n.*, Anpflanzung *f.*; 2) Verſetzen *n.*, Verſatz *m.*, Verſatzberge *f.*, Bergverſatz *m.*; 3) Locken *n*; 4) Stocken *n.*; 5) Beruhen *n.*, Bauen *n.*

Zasadzacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Bergverſetzer *m.*

Zasadzka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Hinterhalt *m.*, Auflauern *n.*, Falle *f.*; Anſtand *m.*; zwabić kogo w -kę jmndn in den Hinterhalt locken; -kę na kogo zrobić jmndm eine Falle legen; wypaść z -ki aus dem Hinterhalt hervorſpringen.

Zasalać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Zasolić**, -lę, -liłem, *va. perf.* einſalzen, mit Salz anmachen, beſtreuen, einpökeln.

Zasalenie, **Zasolenie**, -nia, *sn.* Einſalzen *n.*, Einpökeln *n.*, Einpökelung *f.*

Zasapać, -pię, -pałem, *vn. perf.* aufſchnauben, zu ſchnauben anfangen; -pany ſchnaubend; — się, *vr.* außer Atem kommen.

Zasądowy, *adi.* außergerichtlich.

Zasądzać, -dzam, -działem, *vr. imperf.*; **Zasądzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* verurteilen; -dzono go na trzy lata ciężkiego więzienia er wurde zu drei Jahren ſchweren Kerkers verurteilt.

Zasądzanie, **Zasądzenie**, -nia, *sn.* Verurteilung *f.*

Zaschłość, -ści, *sing. tant. sf.* Dürre *f.*, Trockenheit *f.*; Vertrocknen *n.*

Zaschły, *adi.*; **Zaschle**, *adv.* dürr, trocken, vertrocknet.

Zaschnąć, -chnę, -chnąłem, *vn. perf.*; **Zasychać**, -cham, -chałem, *vn. imperf.* eintrocknen, vertrocknen, verdorren; atrament -schnął w kałamarzu die Tinte iſt im Tintenfaß eingetrocknet; w gardle mi już -chło die Kehle iſt mir ſchon eingetrocknet.

Zaschnięcie, -cia; **Zasychanie**, -nia, *sn.* Vertrocknen *n.*, Eintrocknen *n.*, Verdorren *n.*

Zasennik, -a, *pl.* -i, *sm.* Podestemus (Pflanze).

Zasep, ſiehe: Zaspa.

Zasępiać, -piam, -piałem, *va. imperf.*; **Zasępić**, -pię, -piłem, *va. perf.* verdüſtern, trüben, verfinſtern; — twarz das Geſicht verfinſtern; — się, *vr.* ſich verfinſtern, ſich verdüſtern, ein finſteres Geſicht machen, die Stirn runzeln.

Zasępianie, Zasępienie, -nia, *sn.* Verdüstern *n.*, Verfinstern *n.*

Zasiać, -sieję, -siałem, *va. perf.*; **Zasiewać,** -wam, -wałem, *va. imperf.*; besäen, säen; — pole das Feld besäen; jak -siejesz, tak będziesz żął wie die Saat, so die Ernte; cicho jak makiem -siał es ist ganz still, mäuschenstill.

Zasiadać, -dam, -dałem, I. *vn. imperf.*; **Zasiąść,** -siądę, -siadłem, I. *vn. imperf.* 1) sich setzen, Platz nehmen, den Sitz einnehmen; — na pierwszem miejscu den ersten Platz einnehmen; — do rady sich zum Beratschlagen niedersetzen; — u stołu sich zu Tische setzen; — do kart sich zum Kartenspiel niedersetzen; — do roboty sich zur Arbeit nehmen; — w senacie einen Sitz im Senat haben, einnehmen; 2) — gdzie sich wo niederlassen, einen Ort besetzen; 3) — komu jmndm auflauern, ihm eine Falle legen, ihm den Weg versperren; 4) — na czem sich etw. angelegen sein lassen, sich um etw. Mühe geben; II. *va.* — co etw. besetzen, sich auf etw. niedersetzen, etw. einnehmen; — komu miejsce jmndm den Platz wegnehmen.

Zasiadanie, Zasiedzenie, -nia, *sn.* Niedersetzen *n.*, Niederlassen *n.*

Zasianie, Zasiewanie, -nia, *sn.* Säen *n.*, Besäen *n.*

Zasiatkować, -kuję, -wałem, *va. perf.* mit einem Netz ziehen, bedecken; mit Netzarbeit schließen; ein Netz einsetzen.

Zasiatkowanie, -nia, *sn.* Beziehen *n.*, Bedecken *n.* mit einem Netz; Einsetzen *n.* eines Netzes.

Zasiąg, -u, *pl.* -i, *sm.* Danais (Pflanze).

Zasiąknąć, -knę, -knąłem, *vn. perf.* bis wohin sickern, einsickern.

Zasidlenie, -nia, *sn.* Verstricken *n.* in eine Schlinge.

Zasidlić, -dlę, -dliłem, *va. perf.* in eine Schlinge verstricken; — się, *vr.* sich in einer Schlinge fangen, sich verstricken.

Zasiec, -kę, -kłem; **Zasiekać,** -kam, -kałem, *va. perf.* loshacken; zu Tode hauen; einen Verhau machen.

Zasieczenie, Zasiekanie, -nia, *sn.* Loshacken *n.*, Loshauen *n.*; Zutodehauen *n.*, Erschlagen *n.*; — skały Zubrüsten *n.* des Bohrloches.

Zasiedlać, -dlam, -dlałem, *va. imperf.*; **Zasiedlić,** -dlę, -dliłem, *va. perf.* besetzen, besiedeln, kolonisieren; — się, *vr.* sich niederlassen.

Zasiedlanie, Zasiedlenie, -nia, *sn.* Besetzen *n.*, Niederlassen *n*, Besiedeln *n.*, Besiedelung *f.*

Zasiedzieć się, -dzę, -działem, *vr. perf.* zu lange sitzen bleiben, sich durch zu langes Sitzen verspäten, etw. versäumen.

Zasiek, -u, *pl.* -i, *sm.*; **Zasieka,** -ki, *pl.* -ki, *sf.*; **Zasiecz,** -y, *pl.* -e, *sf.* Verhau *m.*, Holzverhau *m.*

Zasiew, -u, *pl.* -y, *sm.*; **Zasiewek,** -wku, *pl.* -wki, *sm.* 1) Saat *f.*, Saatkorn *n.*; 2) Saatzeit *f.*; 3) Säen *n.*

Zasiewacz, -a, *pl.* -e, *sm.*; **Zasiewca,** -cy, *pl.* -cy, *sf.* Sämann *m.*, Säer *m.*

Zasiewny, *adi.* Saat-, Aussaat-.

Zasię, *adv.* Hände weg, nicht anrühren; tobie od tego — das geht dich gar nichts an.

Zasięgać, -gam, -gałem, I. *va. imperf.*; **Zasięgnąć,** -gnę, -gnąłem, I. *va. perf.* einziehen, einholen; — rady lekarskiej bei einem Arzte Rat suchen; — co do czego wiadomości Erkundigungen über etw. einziehen; — czyjej opinii jmnds Meinung einholen; II. — *vn.* dokąd bis wohin reichen; weit hinaus sehen, scharfsichtig sein, scharfen Blick haben.

Zasięganie, -nia; **Zasięgnięcie,** -cia, *sn.* 1) Einholen *n.*, Einziehen *n.*; 2) Greifen *n.*, Ausholen *n.*; Heraussehen *n.*

Zasikać, -kam, -kałem, *va. imperf.*; **Zasiknąć,** -knę, -knąłem, *va. perf.* bespritzen, einspritzen; bepissen.

Zasikanie, -nia; **Zasiknięcie,** -cia, *sn.* Bespritzen *n.*; Bepissen *n.*

Zasilać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Zasilić,** -lę, -liłem, *va. perf.* 1) stärken, verstärken, unterstützen; — wojsko dem Heere Verstärkungen zuschicken; — kogo radą jmndn mit einem Rat unterstützen; 2) laben, erquicken; — się, *vr.* sich stärken.

Zasilanie, Zasilenie, -nia, *sn.* 1) Stärken *n.*, Verstärken *n.*, Unterstützen *n.*; — kotła wodą Kesselspeisung *f.*; 2) Erquicken *n.*, Laben *n.*

Zasiłek, -łku, *pl.* -łki, *sm.* Verstärkung *f.*; Unterstützung *f.*; Labung *f.*

Zasiłkowy, *adi.* Stärkungs-.

Zasiniałość, -ści, *pl.* -ści, *sf.* Blutrünstige(s) *n.*, Blutunterlaufung *f.*; Cyanose *f.*

Zasiniały, *adi.*; **Zasiniale,** *adv.* blutrünstig, unterlaufen, blau und braun geschlagen; cyanotisch.

Zasinić, -nię, -niłem, *va. perf.* braun und blau schlagen, blutrünstig, blutunterlaufen machen.

Zasinieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* blau und braun werden, mit Blut unterlaufen.

Zasipłość, -ści, *sing. tant. sf.* Atemnot *f.*; Kurzatmigkeit *f.*; Keuchen *n.*, Asthma *n.*, Engbrüstigkeit *f.*

Zasipnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* keuchend, asthmatisch werden; außer Atem kommen.

Zasiwić, -wię, -wiłem, *va. perf.* grau machen.

Zasiwieć, -wieję, -wiałem, *vn. perf.* grau werden.

Zaskakiwać, -kuję, -wałem, *vn. imperf.*; **Zaskoczyć,** -czę, -czyłem, *vn. perf.* bis wohin springen, zuspringen; federnd sich zuschließen; — za co hinter

etw. ſpringen; — komu drogę jmndm in den Weg ſpringen, ihm entgegen ſpringen, ihm zuvorkommen, ihm den Weg abſchneiden; — kogo jmndn überraſchen, ihm unerwartet kommen; — koło kogo jmndm ſchmeicheln, um ihn herumſpringen; śmierć go -czyła w drodze der Tod hat ihn unterwegs ereilt; muszę przyznać, że mnie ta wiadomość -czyła całkiem niespodzianie ich muß geſtehen, daß mich dieſe Nachricht völlig überraſcht hat.

Zaskakiwanie, Zaskoczenie, -nia, *sn.* Springen *n.*, Hinſpringen *n.*; Einſpringen *n.*, Schließen *n.*; Verrennen *n.*, Entgegenſpringen *n.*; Einſchmeicheln *n.*, Überraſchen *n.*

Zaskalec, -lca, *pl.* -lce, *sm.* verſteinerte Scheidemuſchel.

Zaskarbiać, -biam, -białem, *va. imperf.*; **Zaskarbić**, -bię, -biłem, *va. perf.* erwerben, gewinnen; — sobie czyją przyjaźń jmndś Freundſchaft gewinnen.

Zaskarbianie, Zaskarbienie, -nia, *sn.* Erwerben *n.*, Gewinnen *n.*

Zaskarżać, -rżam, -rżałem, *va. imperf.*; **Zaskarżyć**, -rżę, -rżyłem, *va. perf.*; verklagen, anklagen.

Zaskarżanie, Zaskarżenie, -nia, *sn.* Verklagen *n.*, Anklagen *n.*

Zasklep, -u, *pl.* -y, *sm.* Verwölben *n.*, Einwölben *n.*, Zuwölben *n.*; — gąsienic Raupenneſt *n.*; — pszczół Vorſtoß *m.* der Bienen, Vorwachs *m.*, Glajur *f.*

Zasklepiać, -piam, -piałem, *va. imperf.*; **Zasklepić**, -pię, -piłem, *va. perf.* überwölben, vorwölben, zuwölben; überziehen, dicht verſchließen; — się, *vr.* ſich verſchließen; rana się -klepia die Wunde heilt, ſchließt ſich, vernarbt, verharſcht; gąsienica się -pia die Raupe hat ſich, eingeſponnen; — się w domu ſich in ſeinen vier Wänden einſchließen.

Zasklepianie, Zasklepienie, -nia, *sn.* Vorwölben *n*, Einwölben *n.*, Umwölben *n.*; Verſchließen *n.*, Einſpinnen *n.*; Verharſchen *n.*; — się nabojów w wielkim piecu Verſetzung *f.*

Zaskomleć, -mlę, -mliłem; **Zaskowyczeć**, -czę, -czyłem, *vn. perf.* ein Gewinſel erheben, zu winſeln anfangen.

Zaskomlenie, Zaskowyczenie, -nia, *sn.* Winſeln *n.*, Gewinſel *n.*

Zaskorupiać, -piam, -piałem, *va. imperf.*; **Zaskorupić**, -pię, -piłem, *va. perf.* harſch machen, verhärten, eine harte Haut bilden.

Zaskorupianie, Zaskorupienie, -nia, *sn.* Verhärten *n.*, Verharſchen *n.*

Zaskorupieć, -pieję, -piałem, *vn. perf.* harſch, hart werden, ſich mit einer harten Haut, Rinde bedecken.

Zaskórnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Beule *f.* unter der Haut.

Zaskórnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Miteſſer *m*, Zehrwurm *m.*, Dürrmade *f.*

Zaskórny, *adi.* unter der Haut befindlich; -na puchlina Waſſerſucht *f.*; -na woda Grubenwaſſer *n.*

Zaskórze, -rza, *pl.* -rza, *sn.* Raum *m.* unter der Haut, unter der Rinde.

Zaskórzyć, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* Züchtigung verdienen, ſich vergehen.

Zaskrobać, -bię, -bałem, *va. perf.*; **Zaskrobywać**, -buję, -wałem, *va. imperf.* anfangen zu kratzen, wegkratzen; — się, *vr.* ſich in den Kopf kratzen.

Zaskrobanie, -nia, *sn.* Kratzen *n.*, Wegkratzen *n.*

Zaskrzeczeć, -czę, -czałem, *vn. perf.* zu krächzen, zu quaken anfangen.

Zaskrzeczenie, -nia, *sn.* Krächzen *n.*, Quaken *n.*

Zaskrzydlać, -dlam, -dlałem, *va. imperf.*; **Zaskrzydlić**, -dlę, -dliłem, *va. perf.* von der Seite überflügeln.

Zaskrzynić, -nię, -niłem, *va. perf.* einzwängen, einzwicken.

Zaskrzynienie, -nia, *sn.* Einzwängen *n.*, Einzwicken *n.*

Zaskrzypieć, -pię, -piałem, *vn. perf.* zu knarren anfangen.

Zaskrzypienie, -nia, *sn.* Knarren *n.*

Zaskubać, -bię, -bałem, *va. perf.* zu zupfen anfangen.

Zaskubanie, -nia, *sn.* Zupfen *n.*

Zaskutkować, -kuję, -wałem, *vn. perf.* zu wirken anfangen.

Zaskutkowanie, -nia, *sn.* Wirken *n.*, Wirkung *f.*

Zaskwarzać, -rzam, -rzałem, *va. imperf.*; **Zaskwarzyć**, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* röſten, einröſten.

Zaskwiercieć, Zaskwirczyć, -czę, -czałem, *vn. perf.* zu zwitſchern, zu knirſchen, zu praſſeln, zu brutzeln anfangen.

Zasłabnąć, -bnę, -błem, *vn. perf.* krank werden, erkranken; ohnmächtig werden.

Zasłabnięcie, -cia, *sn.* Erkranken *n.*, Erkrankung *f.*; Ohnmacht *f.*

Zasłać, -słam, -słałem, *va. perf.*; **Zaścielać**, -lam, -lałem, *va. imperf.* einbetten, zubetten; zudecken, bedecken.

Zasłać, -szlę, -słałem, *va. perf.*; **Zasyłać**, -łam, -łałem, *va. imperf.* ſchicken, verſchicken; — komu ukłony jmndm ſeine Grüße entbieten; — na Sybir nach Sibirien verbannen.

Zasładzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Zasłodzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* verſüßen.

Zasładzanie, Zasłodzenie, -nia, *sn.* Verſüßen *n.*

Zasłaniać, -niam, -niałem, I. *va. imperf.*; **Zasłonić**, -nię, -niłem, I. *va. perf.* 1) verhängen, verſtellen, verdecken, verhüllen; verdunkeln; — sobie twarz rękami das Geſicht mit den Händen verhüllen; -niasz nam cały widok du verſtellſt uns den ganzen Ausblick; -słoń, proszę, okna bitte, verhänge die Fenſter;

niebo -nięte jest chmurami der Himmel ist von Wolken verdeckt; chmura -nia księżyc die Wolke verdunkelt den Mond; -nił ręką pismo, więc nic przeczytać nie mogłem er bedeckte das Schreiben mit der Hand, so daß ich nichts lesen konnte; konnica -niała wojsko w odwrocie die Kavallerie deckte den Rückzug des Heeres; 2) bemänteln, vorgeben; II. — się, *vr.* 1) sich verdecken, verhängen, verhüllen; 2) sich verteidigen, entschuldigen, rechtfertigen; -niał się obowiązkiem er schützte die Pflicht vor.

Zasłanianie, Zasłonienie, -nia, *sn.* Verhängen *n.*, Verdecken *n.*, Verhüllen *n.*; Verdunkeln *n.*; Bemänteln *n.*; Vorgeben *n.*

Zasłanie, -nia, *sn.* 1) = **Zaścielenie,** -nia, *sn.* Einbetten *n.*, Zudecken *n.*; 2) = **Zasyłanie,** -nia, *sn.* Schicken *n.*, Entbieten *n.*

Zasłocenie się, -nia, *sn.* Verregnen *n.*

Zasłocić się, -cę, -ciłem, *vr. perf.* regnerisch werden; -słaca się es tritt anhaltendes Regenwetter ein.

Zasłona, -ny, *pl.* -ny, *sf.*; *dim.* **Zasłonka,** -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Vorhang *m.*; Schleier *m.*; Decke *f.*, Hülle *f.*; — u okna Vorhang an einem Fenster; — podniosła się w górę der Vorhang ging in die Höhe; spuściła -nę na twarz sie ließ den Schleier über das Gesicht sinken; zedrzeć komu -nę z ócz jmndm die Hülle von den Augen nehmen; spadła mi z oczu — der Schleier fiel mir von den Augen; rozedrzeć -nę tajemnicy die Hülle des Geheimnisses zerreißen; 2) — ogniowa Vorblech *n.*, Breche *f.*; — do rur wpustowych Rauchkastenvorwand *f.*; — śnieżna Schneeschutzbau *m.*, Schneeschutzvorrichtung *f.*, Schneewand *f.*; -ka piecowa Ofenklappe *f.*; 3) Bemäntelung *f.*

Zasłonak, -nka, *pl.* -nki, *sm.* (Cortinarius) Blätter-, Schleierschwamm *m.*

Zasłoneczny, *adi.* hinter der Sonne (befindlich).

Zasłoń, -ni, *pl.* -nie, *f.* (Aethra) Kryptopodalrabbe *f.*

Zasłuchać się, -cham, -chałem, *vr. perf.* sich ganz ins Hören vertiefen, ganz Ohr sein.

Zasłuchanie, -nia, *sn.* Versinken *n.*, Vertiefen *n.* ins Hören.

Zasługa, -gi, *pl.* -gi, *sf.* 1) Verdienst *n.*; to nie jest moją -gą es ist nicht mein Verdienst; -gi położone około kraju die Verdienste um das Land; bez -sług verdienstlos; wynagrodzić kogo według -gi jmndn nach Verdienst belohnen; ma tę -gę, że... er hat das Verdienst, daß....; 2) -gi, *pl.* Dienstlohn *m.*; wypłacić komu całoroczne -gi jmndm den ganzjährigen Dienstlohn auszahlen.

Zasługiwać, -guję, -wałem, I. *va. imperf.*; **Zasłużyć,** -żę, -żyłem, I. *va. perf.* verdienen; erwerben; -żył sto złotych er hat hundert Gulden verdient; II. *vn.* — na co verdienen, sich würdig, zeigen, machen; — na naganę Tadel verdienen; -żył na wdzięczność monarchy er hat sich der Dankbarkeit des Monarchen würdig gezeigt; zjawisko to -guje na ogólną uwagę diese Erscheinung verdient allgemeine Beachtung; człowiek -żony ein verdienter Mann; II. — się, *vr.* sich Verdienste erwerben; — się komu sich um jmndn verdient machen; — się dobrze ojczyźnie sich große Verdienste um das Vaterland erwerben.

Zasługiwanie, Zasłużenie, -nia, *sn.* Verdienen *n.*

Zasłużoność, -ści, *sing. tant. sf.* Verdienstlichkeit *f.*

Zasłużony, *adi.*; **Zasłużenie,** *adv.* verdienstvoll; verdient; verdientermaßen.

Zasłużyć, siehe Zasługiwać.

Zasłynąć, -nę, -nąłem, *vn. perf.* berühmt werden, sich einen Namen machen, erwerben.

Zasłynięcie, -cia, *sn.* Berühmtwerden *n.*

Zasłyszeć, -szę, -szałem, *vn.* und *va. perf.* zu hören bekommen, von etw. Wind bekommen; überhören.

Zasłyszenie, -nia, *sn.* Hörensagen *n.*; Überhören *n.*

Zasmagać, -gam, -gałem, *va. perf.* zu Tode peitschen.

Zasmaganie, -nia, *sn.* Peitschen *n.* zu Tode.

Zasmakować, -kuję, -wałem, *vn. perf.*; — w czem an etw. Geschmack, Gefallen finden; -wałeś przecież w zabawach du hast doch an Unterhaltungen Gefallen gefunden.

Zasmakowanie, -nia, *sn.* Gefallenfinden *n.* (w czem an etw.).

Zasmalać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Zasmolić,** -lę, -liłem, *va. perf.* verschmieren, verpichen, bepichen, besudeln, beschmutzen.

Zasmalanie, Zasmolenie, -nia, *sn.* Beschmutzen *n.*, Besudeln *n.*, Verpichen *n.*, Bepichen *n.*, Verschmieren *n.*

Zasmarkać, -kam, -kałem, *va. perf.* verrotzen, berotzen; — się, *vr.* sich verrotzen, sich berotzen.

Zasmarować, -ruję, -wałem, *va. perf.*; **Zasmarowywać,** -wuję, -wałem, *va. imperf.* verschmieren, zuschmieren.

Zasmarowanie, Zasmarowywanie, -nia, *sn.* Verschmieren *n.*, Zuschmieren *n.*

Zasmażenie, -nia, *sn.* Einbrennen *n.*

Zasmażka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Einbrenn *f.*

Zasmażyć, -żę, -żyłem, *va. perf.* einbrennen.

Zasmoktać, -tam, -tałem, I. *vn. perf.* mit der Zunge zu schmatzen anfangen; II. — co, *va.* vernütschen, schmatzend verschlucken.

Zasmradzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Zasmrodzić,** -dzę, -dziłem, *va. perf.*

ſtänkern, einſtänkern, mit Geſtank erfüllen.

Zasmradzanie, Zasmrodzenie, -nia, *sn.* Stänkern *n.*

Zasmród, -odu, *pl.* -ody, *sm.* Geſtank *m.*

Zasmucać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Zasmucić**, -cę, -ciłem, *va. perf.* betrüben, traurig machen, in Betrübnis verſetzen; -ciłeś moje serce du haſt mein Herz betrübt; — się, *vr.* ſich betrüben, betrübt, traurig werden.

Zasmucanie, Zasmucenie, -nia, *sn.* Betrüben *n.*, Betrübnis *f.*

Zasnąć, -snę, -snąłem, *vn. perf.*; **Zasypiać**, -piam, -piałem, *vn. imperf.* 1) einſchlafen, in Schlaf verfallen; tracał mnie ciągle z obawy, bym nie -snął er ſtieß mich immerfort, aus Furcht, daß ich einſchlafe; przykre myśli -snąć mi nie dawały unangenehme Gedanken ließen mich nicht einſchlafen; 2) entſchlummern, verſcheiden; -snął spokojnie, zaopatrzony świętymi sakramentami nach Empfang der heiligen Sakramente iſt er ſanft entſchlummert; 3) einſchlafen, ſteif, leblos werden; noga mi -snęła der Fuß iſt mir ganz ſteif geworden; ryba -snęła der Fiſch iſt abgeſtanden.

Zasnowywać, -wuję, -wałem; **Zasnuwać**, -wam, -wałem, *va. imperf.*; **Zasnować**, -wam, -wałem; **Zasnuć**, -ję, -łem, *va. perf.* Faden anſpinnen, anzetteln; verſpinnen; — się, *vr.* ſich einpuppen; łzy -snuły mu się w oczach Tränen traten ihm in die Augen.

Zasnowywanie, Zasnowanie, Zasnuwanie, -nia; **Zasnucie**, -cia, *sn.* Anſpinnen *n.*, Anzetteln *n.*; Verſpinnen *n.*

Zasobnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Hintermann *m.*

Zasobność, -ści, *sing. tant. sf.* Vorrat *m.*, Fülle *f.*; Wohlſtand *m.*, Reichtum *m.*

Zasobny, *adi.*; **Zasobnie**, *adv.* wohlhabend, reich; vorrätig, Vorrats-.

Zasoczyć, -czę, -czyłem, *va. perf.* mit Saft anmachen, anfüllen; — się, *vr.* ſaftig werden; Saft abzuſondern anfangen.

Zasoczenie, -nia, *sn.* Anmachen *n.*, Anfüllen *n.* mit Saft.

Zasolenie; Zasolić, ſiehe: Zasalanie, Zasalać.

Zasolonka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Salzfleiſch *n.*, Pökelfleiſch *n.*, Selchfleiſch *n.*

Zasowić, -wię, -wiłem, *va. perf.* verdüſtern; — się, *vr.* ſich verdüſtern.

Zasowienie, -nia, *sn.* Verdüſterung *f.*

Zasób, -sobu, *pl.* -soby, *sm.* Vorrat *m.*; Hilfsmittel *pl.*; Fonds *m.*; wielkie -soby zboża große Getreidevorräte.

Zaspa, -spy, *pl.* -spy, *sf.* Schütte *f.*, Eingeſchüttete(s) *n.*; — śnieżna Schneeverwehung *f.* — piaskowa Düne *f.*, Flugſand *m.*, Sandverſchüttung *f.*

Zaspać, -spię, -spałem, I. *va. perf.*; **Zasypiać**, -piam, -piałem, I. *va. imperf.* verſchlafen, durch langes Schlafen verſäumen; nie — gruszek w popiele die Sachen nicht vernachläſſigen; II. *vn.* zu lange ſchlafen; -spany verſchlafen, ſchläfrig.

Zaspakajać, -jam, -jałem, *va. imperf.*; **Zaspokoić**, -ję, -iłem, *va. perf.* beruhigen; befriedigen, ſtillen, zufriedenſtellen; beilegen; — kogoś co do czego jmndn in Rückſicht auf etw. beruhigen; — wierzycieli die Gläubiger befriedigen; — czyją ciekawość jmnds Neugierde befriedigen; — głód den Hunger ſtillen; — spór einen Streit beilegen.

Zaspakajanie, Zaspokojenie, -nia, *sn.* Beruhigen *n.*, Beilegen *n.*, Befriedigen *n.*, Stillen *n.*, Zufriedenſtellen *n.*

Zaspałość, -ści, *sing. tant. sf.* Verſchlafenheit *f.*; Schläfrigkeit *f.*

Zaspanie, Zasypianie, -nia, *sn.* Verſchlafen *n.*, Verſäumen *n.* durch Schlafen.

Zasrebrzać, -brzam, -brzałem, *va. imperf.*; **Zasrebrzyć**, -brzę, -brzyłem, *va. perf.* verſilbern; — się, *vr.* (ſilbern) erglänzen.

Zasrebrzanie, Zasrebrzenie, -nia, *sn.* Verſilbern *n.*

Zasromać, -mam, -małem, *va. perf.* beſchämen.

Zasromanie, -nia, *sn.* Beſchämen *n.*; Beſchämung *f.*

Zasromocenie, -nia, *sn.* Schänden *n.*

Zasromocić, -cę, -ciłem, *va. perf.* ſchänden, zu Schanden machen.

Zasrożeć, -żeję, żałem, *vn. perf.* hart, wild, grauſam werden.

Zasrożenie, -nia, *sn.* Hartherzigkeit *f.*, Wildheit *f.*, Grauſamkeit *f.*

Zastać, -staję, -stałem, *va. perf.*, **Zastawać**, -ję, -wałem, *va. imperf.* antreffen; überraſchen; nie -łem go w domu ich habe ihn nicht angetroffen; -łem go przy robocie ich habe ihn bei der Arbeit überraſcht.

Zastalać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Zastalić**, -lę, -liłem, *va. perf.* verſtählen; verhärten, befeſtigen.

Zastalanie, Zastalenie, -nia, *sn.* Verſtählen *n.*; Verhärten *n.*, Befeſtigen *n.*

Zastałość, -ści, *pl.* -ści, *vn.* Störung *f.* im Blutkreislauf, Blutſtockung *f.*

Zastanawiać, -wiam, -wiałem, I *va. imperf.*; **Zastanowić**, -wię, wiłem, I. *va. perf.* 1) einſtellen, zum Stehen bringen; aufhören, hemmen; robotnicy tej fabryki -nowili robotę die Arbeiter dieſer Fabrik haben die Arbeit eingeſtellt; — wypłaty die Zahlungen einſtellen; — rzekę den Fluß im Laufe aufhalten, — koło w młynie das Kammrad ſchützen; — krew das Blut ſtillen; 2) auffallen, verwundern, Anlaß zu Betrachtungen geben; to mnie -nowiło das iſt mir aufgefallen; nic go nie -nawia er denkt über nichts nach; II. — się, *vr.* 1) ſtehen bleiben, ſich aufhalten, ſich hemmen; 2) — się nad czem über etw. nachdenken, etw. erwägen; -nów się dobrze nad

tą propozycyą a potem dasz odpowiedź denke über diesen Vorschlag gut nach und dann wirst du erst eine Antwort geben; -nów się, co robisz überlege, was du machst.

Zastanawianie, Zastanowienie, -nia, *sn.* 1) Hemmen *n.*, Aufhalten *n.*; Aufhören *n.*, Einstellen *n.*; 2) Nachdenken *n.*, Überlegen *n.*, Überlegung *f.*; czynisz wszystko bez -nia du tust alles ohne Überlegung.

Zastanie, Zastawanie, -nia *sn.* Antreffen *n.*; Überraschen *n.*

Zastanownik, -a, *pl.* -i, *sn.*, Strich *m.*, Pause *f.* (als Schriftzeichen); = myślnik.

Zastarzałość, -ści, *pl.* -ści, *sf.* Veraltete(s) *n.*; veraltetes, unmodernes Wesen, Rückständigkeit *f.*, Antiquiertheit *f.*

Zastrzarzeć, -rzeję, -rzałem, *vn. perf.* veralten, alt werden.

Zastaw, -u, *pl.* -y, *sm.* Pfand *n.*; Pfandleihanstalt *f.*; mieć co w -wie etw. als Pfand haben; zatrzymać co jako — etw. als Pfand behalten; zanieść co do -u etw. in die Pfandleihanstalt tragen.

Zastawa, -wy, *pl.* -wy, *sf.*; *dim.* **Zastawka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Schutz-, Brustwehr *f.*, Schutzwand *f.*; Hemmbaum *m.*; -wka wody Schutzbrett *n.*; -wki Klöppchen *pl*, Klapphäutchen *n.*; — w kopalniach Streckendamm *m.*; — grombicza elektrische Batterie; 2) Gedeck *n.*, Tafelgeschirr *n.*; z wielką -wą mit großem Prunke.

Zastawek, -wku, *pl.* -wki, *sm.* Bankhaken *m.*, Bankeisen *n.*, Banknagel *m.*; — wpustowy Induktionsapparat *m.*

Zastawiać, -wiam, -wiałem, I. *va. imperf.*; **Zastawić**, -wię, -wiłem, II. *va. perf.* 1) besetzen, bedecken, decken; stół suto -wiony reich gedeckte Tafel; — stół srebrem den Tisch mit Silbergerät decken; — wał działami den Wall mit Kanonen besetzen; 2) verstellen, verbarrikadieren, versetzen, anfüllen; -wił drzwi szafą er verstellte die Tür mit einem Schrank; cały pokój jest tak -wiony, że trudno się w nim pomieścić das ganze Zimmer ist so verstellt, daß es schwer ist, sich darin zu bewegen; — kogo jmndn ſchützen, bedecken; -wił go swoją tarczą er schützte ihn mit seinem Schilde; 3) ans Feuer stellen, beisetzen, aufstellen; 4) — wodę das Wasser hemmen, versperren, verstopfen; 5) stellen, legen; — sidła Schlingen legen; — łapki Fallen stellen; 6) versetzen, verpfänden; II. — się, *vr.* 1) sich schützen, sich decken, sich mit etw. versehen, etw. zu seinem Schutze vorhalten; etw. vorschützen; 2) stehen bleiben, still stehen; 3) — się za kogo jmndm beistehen, ihn schützen, verteidigen, beschirmen.

Zastawianie, Zastawienie, -nia, *sn.* Besetzen *n.*, Bedecken *n.*; Verstellen *n.*; Versetzen *n.*; Hemmen *n.*, Sperren *n.*; Stellen *n.*; Legen *n.*; Verpfänden *n.*

Zastawidło, -dła, *pl.* -dła, *sn.* Schleusen-, Schutzbrett *n.*

Zastawniczy, *adi.* Pfand-, Pfandleih-; zakład — Pfandleihanstalt *f.*; karta -cza Pfandschein *m.*

Zastawnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* 1) Pfandleiher *m.*; 2) Bürge *m.*, Geisel *m.*

Zastawny, *adi.* Pfand-, versetzbar; versetzt, verpfändet; pszczoła -wna kaltbauende Arbeitsbiene.

Zastąpić, -pię, -piłem, *va. perf.*; **Zastępywać**, -puję, -wałem, *va. imperf.* 1) ersetzen, vertreten; nic mi tej straty — nie może nichts kann mir diesen Verlust ersetzen; -wał mnie podczas mojej nieobecności er hat mich während meiner Abwesenheit vertreten; staraj się go godnie — trachte ihn würdig zu vertreten; 2) — komu drogę jmndm in den Weg treten, ihm den Weg verlegen; auf Raub ausgehen; -pił mi drogę i odejść przeszkodził er trat mir in den Weg und verhinderte mich am Weggehen; -stępujesz mi światło du stehst mir im Licht; 3) — ciążą, brzemieniem schwanger werden; -piło mi słuch, uszy das Gehör ist mir benommen.

Zastąpienie, Zastępywanie, -nia, *sn.* Vertreten *n.*, Ersetzen *n.*; — w ciąże Schwangerwerden *n.*; — słuchu Benommenheit *f.* des Gehöres.

Zasterować, -ruję, -wałem, *vn. perf.* zu steuern anfangen.

Zastękać, -kam, -kałem, *vn. perf.* zu ächzen anfangen; aufächzen.

Zastękanie, -nia, *sn.* Ächzen *n.*

Zastęp, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Wehr *f.*, Brustwehre *f.*; 2) Schar *f.*, Heerschar; Legion *f.*, Regiment *n.*; -y niebieskie die himmlischen Heerscharen; lud całymi -pami szedł naprzód das Volk ging in ganzen Scharen vorwärts.

Zastępca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Vertreter *m.*, Stellvertreter, Substitut *m.*; — dyrektora Direktorstellvertreter; — nauczyciela Lehrsupplent *m.*, Supplent *m.*; — tej firmy der Vertreter dieser Firma.

Zastępczy, Zastępny, *adi.*; **Zastępczo, Zastępnie**, *adv.* vertretend, Vertreter-; vertretbar; vertretungsweise.

Zastępczyni, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Vertreterin *f.*, Stellvertreterin.

Zastępek, -pku, *pl.* -pki, *sn.* Ersatz *m.*, Surrogat *n.*

Zastępnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Fürbitterin *f.*, Fürsprecherin *f.*

Zastępnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* 1) Geisel *m.*, Bürge *m.*; 2) Fürbitter *m.*, Fürsprech(er) *m.*

Zastępstwo, -wa, *pl.* -wa, *sm.* Vertretung *f.*, Stellvertretung; — firmy Vertretung der Firma.

Zastoina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Stockung *f.*; gestörter Blutumlauf, Blutstockung *f.*

Zastole, -la, *pl.* -la, *sn.* Platz *m.* hinter dem Tische.

Zastołka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Stackhousia (Pflanze).

Zastosować, -suję, -wałem, *va. perf.*; **Zastosowywać**, -wuję, -wałem, *va. imperf.* anwenden, in Anwendung bringen; anpaſſen; to przysłowie nie było tu trafnie -wane dieſes Sprichwort war hier nicht richtig angewendet; nie można w tej chorobie — innego środka man kann bei dieſer Krankheit kein anderes Mittel anwenden; -suj to wpierw do siebie wende es zuerſt bei dir an, richte du dich zuerſt danach; — się, *vr.* ſich anpaſſen; trzeba się także — trochę do swego otoczenia man muß ſich auch ein wenig an ſeine Umgebung anpaſſen.

Zastosowanie, **Zastosowywanie**, -nia, *sn.* Anwendung *f.*, Anwenden *n.*; Anpaſſung *f.*, Anpaſſen *n.*

Zastój, -stoju, *pl.* -stoje, *sm.* Stillſtand *m.*, Stagnation *f.*

Zastraszać, -szam, -szałem, *va. imperf.*; **Zastraszyć**, -szę, -szyłem, *va. perf.* erſchrecken, Schrecken einjagen, Angſt machen.

Zastraszanie, **Zastraszenie**, -nia, *sn.* Erſchrecken *n.*, Einjagen *n.* von Schreck, Angſt.

Zastroje, -i, *pl. tant. sn.* umherirrende Bienen (ohne Bienenſtock).

Zastronnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Parteigänger *m.*, Sektierer *m.*

Zastronność, -ści, *sing. tant. sf.* Parteilichkeit *f.*, Einſeitigkeit *f.*

Zastronny, *adi.*; **Zastronnie**, *adv.* einſeitig, parteiiſch.

Zastrugać, -gam, -gałem, *va. perf.*; **Zastrugiwać**, -guję, -wałem, *va. imperf.* ſpitzig zuſchnitzen.

Zastruganie, **Zastrugiwanie**, -nia, *sn.* Zuſchnitzen *n.*, Zuſpitzen *n.*

Zastrupiać, -piam, -piałem, *va. imperf.*; **Zastrupić**, -pię, -piłem, *va. perf.* verharſchen, verſchorfen, vernarben, heilen; — się, *vr.* ſich verharſchen, heilen, ſich mit einem Schorf bedecken.

Zastrupianie, **Zastrupienie**, -nia, *sn.* Verharſchen *n.*, Verſchorfen *n.*; Heilen *n.*

Zastrychować, -chuję, -wałem, *va. perf.* glatt ſtreichen.

Zastrychowanie, -nia, *sn.* Glattſtreichen *n.*

Zastryszeć, -szę, -szałem, *vn. perf.* das Grundeis ſtopfen.

Zastrzał, -u, *pl.* -y, *sm.*; *dim.* **Zastrzałek**, -łku, *pl.* -łki, *sm.* 1) Strebepfeiler *m.*, Querholz *n.*, Strebeband *n.*; 2) Wunde *f.* unter dem Zehennagel (Tierkrankheit).

Zastrzegać, -gam, -gałem, *va. imperf.*; **Zastrzedz**, -gę, -głem, *va. perf.* vorbehalten, ausmachen, ſich ausbedingen, ſich verwahren, ſich verſichern; -strzegł sobie wyłączne prawo używania er behielt ſich das ausſchließliche Benützungsrecht vor; -głem to sobie w umowie ich habe es mir im Vertrage gewahrt.

Zastrzeganie, **Zastrzeżenie**, -nia, *sn.* Verwahren *n.*, Vorbehalten *n.*, Ausmachen *n.*, Verſichern *n.*; Vorbehalt *m.*

Zastrzelenie, -nia, *sn.* Erſchießen *n.*, Totſchießen *n.*

Zastrzelić, -lę, -liłem, *va. perf.* erſchießen, totſchießen.

Zastrzęgać, -gam, -gałem, *va. imperf.*; **Zastrzęgnąć**, -gnę, -gnąłem, *va. perf.* ſich verſacken, tief verſenken.

Zastrzykać, -kam, -kałem, I. *vn. imperf.*; **Zastrzyknąć**, -knę, -knąłem, *vn. perf.* zu reißen, zwicken, ſtechen anfangen; II. *va.* hineinſpritzen.

Zastrzykanie, -nia; **Zastrzyknięcie**, -cia, *sn.* Zwicken *n.*, Stechen *n.*, Reißen *n.*; Einſpritzen *n.*

Zastudzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Zastudzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* abkühlen; erkalten, gefrieren, gerinnen machen.

Zastudzanie, **Zastudzenie**, -nia, *sn.*, Abkühlen *n.*, Gefrieren *n.*, Gerinnen *n.*

Zastukać, -kam, -kałem, *va. perf.* anklopfen.

Zastukanie, -nia, *sn.* Anklopfen *n.*

Zastygać, -gam, -gałem, *vn. imperf.*; **Zastygnąć**, -gnę, -gnąłem, *vn. perf.* erkalten, erſtarren, kühler werden, (ſich) abkühlen.

Zastyganie, -nia; **Zastygnięcie**, -cia, *sn.* Erkalten *n.*, Erſtarren *n.*

Zasucie, -cia, *sn.* Erdſchlüpfe *f.*

Zasuć, -ję, -łem, *va. perf.* zuſchütten, verſtürzen.

Zasunąć, -nę, -nąłem, *va. perf.*; **Zasuwać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* hineinſchieben; zuſchieben, vorſchieben; verriegeln; vor-, zuziehen; -suń ten stół do kąta ſchiebe dieſen Tiſch in den Winkel; — firanki die Vorhänge zuziehen.

Zasunięcie, -cia; **Zasuwanie**, -nia, *sn.* Hineinſchieben *n.*; Vorſchieben *n.*, Zuſchieben *n.*; Verriegeln *n.*, Zuziehen *n.*

Zasuspendować, -duję, -wałem, *va. perf.* ſuſpendieren; = Zawiesić.

Zasuspendowanie, -nia, *sn.* Suſpendieren *n.*, Suſpenſion *f.*; = Zawieszenie.

Zasuszać, -szam, -szałem, *va. imperf.*; **Zasuszyć**, -szę, -szyłem, *va. perf.* eintrocknen, austrocknen, dörren laſſen.

Zasuszanie, **Zasuszenie**, -nia, *sn.* Eintrocknen *n.*, Austrocknen *n.*

Zasuwa, -wy, *pl.* -wy, *sf.*; *dim.* **Zasuwka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Riegel *m.*, Vorſchieber *m.*, Reiber *m.*, Vorreiber *m.*; — oczepowa Schubriegel mit Unterlagsblech; — okienna Vorreiber *m.*; — wpuszczana Kantriegel; — z chybotką Baſquill *m.*; 2) Eſſenklappe *f.*; — stawidłowa Schutz-, Fallbrett *n.*

Zasuwnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Gratſäge *f.*

Zasuwnik, -a, *pl.* -ki, *sm.* Grathobel *m.*

Zasuwny, *adi.* verſchiebbar; einſchiebbar.

Zaswatać, -tam, -tałem, *va. perf.* als Freiersmann versprechen, verloben.

Zaswawolić, -lę, -liłem, *vn. perf.* zu schäkern, zu tollen anfangen.

Zaswędnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* einen Brandgeruch bekommen.

Zaswędzić, -dzę, -dziłem, *vn. perf.* zu jucken anfangen.

Zaswędzenie, -nia, *sn.* Jucken *n.*

Zasworować, -ruję, -wałem, *va. perf.* ankoppeln.

Zasworowanie, -nia, *sn.* Ankoppeln *n.*

Zasycać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Zasycić**, -cę, -ciłem, *va. perf.* sättigen, stillen.

Zasycanie, Zasycenie, -nia, *sn.* Sättigen *n.*, Stillen *n.*

Zasychać, Zasychanie, siehe: Zaschnąć, Zaschnięcie.

Zasyłać, Zasyłanie, siehe: Zasłać, Zasłanie.

Zasypać, -pię, -pałem, *va. perf.*; **Zasypywać**, -puję, -wałem, *va. imperf.* verschütten, überschütten, zuschütten; — studnię piaskiem den Brunnen mit Sand verschütten; góra piaskowa usunęła się i -pała dwóch robotników der Sandberg ist abgerutscht und hat zwei Arbeiter verschüttet; — czem mit etw. einstreuen, bestreuen; — się, *vr.* verschüttet werden; sich blamieren.

Zasypanie, Zasypywanie, -nia, *sn.* Zuschütten *n.*, Verschütten *n.*; Einstreuen *n.*

Zasypiać, Zasypianie, siehe: Zasnąć, Zaspać, Zaśnięcie, Zaspanie.

Zasypisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* verworfener Gang.

Zasypka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Einstreupulver *n.*, Streupulver.

Zasystować, -stuję, -wałem, *va. perf.* sistieren, aufhalten; = Wstrzymać.

Zasystowanie, -nia, *sn.* Sistieren *n.*, Sistierung *f.*, Aufhalten *n.*; = Wstrzymanie.

Zaszabrować, -bruję, -wałem, *va. perf.* mit kleinen Ziegelstücken ausfüllen.

Zaszabrowanie, -nia, *sn.* Ausfüllen *n.* mit kleinen Ziegelstücken.

Zaszaleć, -leję, -lałem, *vn. perf.* zu rasen, tollen anfangen.

Zaszamerować, -ruję, -wałem, *va. perf.* verschnüren.

Zaszamotać, -tam, -tałem, *va. perf.* anfangen herumzuzerren.

Zaszańcować, -cuję, -wałem, *va. perf.* verschanzen; — się, *vr.* sich verschanzen.

Zaszańcowanie, -nia, *sn.* Verschanzung *f.*

Zaszargać, -gam, -gałem, *va. perf.* beschlumpern; — majątek das Vermögen schädigen, mindern.

Zaszarganie, -nia, *sn.* Beschlumpern *n.*; — majątku Vermögensminderung *f.*

Zaszarpać, -pię, -pałem, *va. imperf.*; **Zaszarpnąć**, -nę, -nąłem, *va. perf.* zu zerren anfangen; mitreißen.

Zaszarpanie, -nia; **Zaszarpnięcie**, -cia, *sn.* Zerren *n.*; Mitreißen *n.*

Zaszczać, -szczam, -szczałem, *va. perf.* vollpissen, bepissen.

Zaszczanie, -nia, *sn.* Vollpissen *n.*, Bepissen *n.*

Zaszczebiotać, -tam, -tałem, *vn.* und *va. perf.* anfangen zu zwitschern, zu kosen.

Zaszczebiotanie, -nia, *sn.* Zwitschern *n.*; Kosen *n.*

Zaszczekać, -kam, -kałem, *vn. perf.* zu bellen anfangen, aufbellen.

Zaszczekanie, -nia, *sn.* Bellen *n.*

Zaszczep, -u, *pl.* -y, *sm.* Einimpfen *n.*; Eingeimpfte(s) *n.*

Zaszczepiać, -piam, -piałem, *va. imperf.*; **Zaszczepić**, -pię, -piłem, *va. perf.* einimpfen; einprägen.

Zaszczepianie, Zaszczepienie, -nia, *sn.* Einimpfen *n.*, Einpfropfen *n.*

Zaszczepnąć, -nę, -nąłem, *va. perf.* anspalten.

Zaszczękać, -kam, -kałem; Zaszczeknąć, -nę, -nąłem, *vn. perf.* zu klirren anfangen, ein Getöse, Geklirre ertönen lassen.

Zaszczękanie, -nia; **Zaszczęknięcie**, -cia, *sn.* Erklirren *n.*, Ertönen *n.*

Zaszczkać, -kam, -kałem, *vn. perf.* anfangen zu schlucken, ins Schlucken kommen.

Zaszczkanie, -nia, *sn.* Schlucken *n.*

Zaszczuć, -ję, -łem, *va. perf.* zu Tode hetzen.

Zaszczucie, -cia, *sn.* Hetzen *n.* zu Tode.

Zaszczycać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Zaszczycić**, -cę, -ciłem, *va. perf.* beehren, auszeichnen; raczy pan — nas swoją obecnością wollen Sie uns durch Ihre Anwesenheit beehren.

Zaszczycanie, Zaszczycenie, -nia, *sn.* Beehren *n.*, Auszeichnen *n.*

Zaszczykać, -kam, -kałem, *va. perf.* zu beißen, kneipen, zwicken anfangen.

Zaszczypać, -pię, -pałem, *va. perf.* anfangen zu zwicken.

Zaszczyt, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Ehre *f.*; mam — zaprosić pana ich habe die Ehre, Sie einzuladen; z kim mam —? mit wem habe ich die Ehre? 2) Würde *f.*, Ehrenstelle *f.*; nie dbam o -y ich mache mir nichts aus Ehrenstellen; dojść do najwyższych -ów zu den höchsten Würden gelangen, emporsteigen; 3) Zierde *f.*, Ehre *f.*; przynosić swojej rodzinie — seiner Familie zur Ehre gereichen.

Zaszczytny, *adi.*; **Zaszczytnie**, *adv.* rühmlichst, ehrenvoll, ruhmreich, ausgezeichnet.

Zaszeleszczenie, -nia, *sn.* Rauschen *n.*, Geräusch.

Zaszeleścieć, -szczę, -ściałem, *vn. perf.* ein Geräusch verursachen, zu rauschen anfangen.

Zaszemrać, -ram, -rałem; **Zaszemrzeć**, -rzę, -rzałem, *vn.* und *va. perf.* zu murmeln, zu murren anfangen.

Zaszemranie, Zaszemrzanie, Zaszemrzenie, -nia, *sn.* Murren *n.*, Murmeln *n.*

Zaszeptać, -ptam, -ptałem, *va.* und *vn. perf.* zu lispeln, murmeln, flüstern anfangen.

Zaszeptanie, -nia, *sn.* Lispeln *n.*, Murmeln *n.*, Flüstern *n.*

Zaszkaradzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Zaszkaradzić,** -dzę, -dziłem, *va. perf.* verunstalten.

Zaszkaradzanie, Zaszkaradzenie, -nia, *sn.* Verunstalten *n.*, Verunstaltung *f.*

Zaszklenie, -nia, *sn.* Verglasen *n.*, Verglasung *f.*

Zaszklić, -klę, -kliłem, I. *va. perf.* verglasen; II. *vn. perf.* (glasartig) aufblitzen.

Zaszkodny, *adi.*; **Zaszkodnie,** *adv.* schädlich.

Zaszkodzić, -dzę, -dziłem, *va. perf.* schaden, schädigen, Schaden bringen, hindern, stören; — ci to może u twoich przełożonych daß kann dir bei deinen Vorgesetzten schaden; najmniejsze wzruszenie może mu — die kleinste Aufregung kann ihm schaden.

Zaszlamować, -muję, -wałem, *va. perf.*; verschlämmen, mit Schlamm anfüllen; — drzewko ein Bäumchen einschlämmen.

Zaszlamowanie, -nia, *sn.* Einschlämmen *n.*

Zaszlifować, -fuję, -wałem, *va. perf.* zuschleifen, wegschleifen.

Zaszlifowanie, -nia, *sn.* Zuschleifen *n.*, Wegschleifen *n.*

Zaszlochać, -cham, -chałem, *vn. perf.* zu schluchzen anfangen, aufschluchzen.

Zaszlochanie, -nia, *sn.* Schluchzen *n.*

Zaszłapać, -pię, -pałem, *va. perf.* über den Schnürstrang treten; — się, *vr.* sich (schön) hineinbringen.

Zaszmerać, -ram, -rałem, *vn. perf.* ein Geräusch erheben, machen.

Zasznurować, -ruję, -wałem, *va. imperf.*; Zasznurowywać, -wuję, -wałem, *va. imperf.* zuschnüren, umschnüren; zuziehen.

Zasznurowanie, -nia, *sn.* Zuschnüren *n.*, Zuziehen *n.*

Zaszorować, -ruję, -wałem, *va. perf.* abschnüren; — piaskiem versanden.

Zaszorowanie, -nia, *sn.* Abschnüren *n.*, Versanden *n.*

Zaszpalerować, -ruję, -wałem, *va. perf.* mit Spalieren besetzen.

Zaszpecać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Zaszpecić,** -cę, -ciłem, *va. perf.* verunstalten, verunzieren, häßlich machen.

Zaszpilać, -lam, -łałem, *va. imperf.*; **Zaszpilić,** -lę, -iłem, *va. perf.* zunadeln, zuspendeln, mit Stecknadeln befestigen.

Zaszpilanie, Zaszpilenie, -nia, *sn.* Zunadeln *n.*, Zuspendeln *n.*

Zaszpuntować, -tuję, -wałem, *va. perf.* zuspunden.

Zaszpuntowanie, -nia, *sn.* Zuspunden *n.*

Zasztukować, -kuję, -wałem, *va. perf.* zustückeln.

Zasztukowanie, -nia, *sn.* Zustückeln *n.*

Zaszturkać, -kam, -kałem, *va. perf.*; **Zaszturkiwać,** -kuję, -wałem, *va. imperf.* mit Stößen, Püffen plagen.

Zaszturkanie, Zaszturkiwanie, -nia, *sn.* Stoßen *n.*, Puffen *n.*

Zaszturmować, -muję, -wałem, *vn. perf.* zu stürmen anfangen.

Zaszumieć, -mię, -miałem, *vn. perf.* zu rauschen, sausen anfangen.

Zaszumienie, -nia, *sn.* Rauschen *n.*, Sausen *n.*

Zaszumować, -muję, -wałem, *vn. perf.* zu schäumen anfangen, aufschäumen.

Zaszumowanie, -nia, *sn.* Schäumen *n.*, Aufschäumen *n.*

Zaszwankować, -kuję, -wałem, *vn. perf.* zu schwanken anfangen; — na zdrowiu Abbruch an der Gesundheit erleiden, zu kränkeln anfangen.

Zaszwankowanie, -nia, *sn.* Schwanken *n.*

Zaszycie, -cia; **Zaszywanie,** -nia, *sn.* Zunähen *n.*, Vernähen *n.*

Zaszyć, -ję, -łem, *va. perf.*; **Zaszywać,** -wam, -wałem, *va. imperf.* zunähen, vernähen; einnähen; — ranę die Wunde vernähen; — pieniądze w podszewkę Geld in das Futter einnähen; — się, *vr.* eindringen; -ł się w lasy er ist in die Wälder eingedrungen.

Zaś, *coni.* aber, dagegen, hingegen; tyś bogaty, ja — ubogi du bist reich, ich hingegen arm; gdzie — nicht doch.

Zaścianek, -nku, *pl.* -nki, *sm.* 1) Platz *m.* hinter der Wand; 2) Hof *m.*, Gut *n.* des Kleinadels; kleinadeliges Dorf.

Zaściankowy, *adi.*; ländlich; — szlachcic Mitglied *m.* des niederen Adels.

Zaścielać, Zaścielanie, siehe: Zasłać, Zasłanie.

Zaścigać, -gam, -gałem, *vn. perf.* zu Tode hetzen, jagen.

Zaślaz, -u, *pl.* -y, *sm.* Sida *f.*, Samtpappel *f.*

Zaślepiać, -piam, -piałem, *va. imperf.*; **Zaślepić,** -pię, -piłem, *va. perf.* blenden, verblenden; miłość -pia ludzi często Liebe verblendet oft die Menschen, Liebe macht die Menschen blind; gniewem -piony vom Zorn geblendet; -piło go szczęście das Glück hat ihn verblendet; — się, *vr.* sich verblenden; — się czemś, — się w kim sich durch etw., durch jmnd blenden lassen; być -pionym w kimś in jmnd vernarrt sein; być -pionym w sobie einen gewaltigen Dünkel, Selbstverblendung besitzen.

Zaślepianie, Zaślepienie, -nia, *sn.* Blenden *n.*, Verblenden *n.*; Verblendung *f.*

Zaślepnąć, -pnę, -pnąłem, *vn. perf.* erblinden.

Zaślepnięcie, -cia, *sn.* Erblinden *n.*

Zaśliniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Zaślinić**, -nię, -niłem, *va. perf.* beſpeicheln, begeifern, mit Speichel bedecken.

Zaślinianie, Zaślinienie, -nia, *sn.* Begeifern *n.*, Beſpeicheln *n.*

Zaślizgać się, -zgam, -zgałem, *vr. perf.* bis wohin ſchleifen, gleiten.

Zaśliznąć, -znę, -znąłem, *vn. perf.* glatt, ſchlüpfrig werden.

Zaśliźniać, -źniam, -źniałem, *va. imperf.*; **Zaśliźnić**, -źnię, -źniłem, *va. perf.* glatt, ſchlüpfrig machen.

Zaśluba, -by, *pl.* -by, *sf.* Cyclobothra (Pflanze).

Zaślubiać, -biam, -białem, *va. imperf.*; **Zaślubić**, -bię, -biłem, *va. perf.* feierlich geloben, verloben, verſprechen, heiraten; — komu córkę jmndm die Tochter zur Frau geben, vermählen.

Zaślubianie, Zaślubienie, -nia, *sn.* Verloben *n.*, Verſprechen *n.*; Heiraten *n.*, Verheiraten, Vermählen *n.*

Zaślubiny, -bin, *plur. tant. sn.* Vermählung *f.*, Trauung *f.*

Zaśmiać się, -mieję, -miałem, *vr. perf.* auflachen, anfangen zu lachen, zu lächeln.

Zaśmianie się, -nia, *sn.* Auflachen *n.*

Zaśmiecić, -cę, -ciłem, *va. perf.* mit Kehricht verunreinigen.

Zaśmiecenie, -nia, *sn.* Verunreinigung *f.* mit Kehricht.

Zaśmierdzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Zaśmierdzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* ſtinkend machen, ſtinkig machen; — się, *vr.* ſtinkig, ſtinkend machen.

Zaśmierdzanie, Zaśmierdzenie, -nia, *sn.* Stinken *n.*

Zaśmierdzieć, -dzieję, -działem, *vn.* ſtinkend werden.

Zaśmieszyć, -szę, -szyłem, *va. perf.* aufheitern, zum Lachen reizen.

Zaśniad, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Muttertorn *n.*; 2) verdorbene Frucht im Mutterleibe.

Zaśniecać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Zaśniecić**, -cę, -ciłem, *va. perf.* mit dem Kornbrande anſtecken; — się, *vr.* unfruchtbar werden.

Zaśniedzenie, -nia, *sn.* Anlaufen *n.* mit Roſt.

Zaśniedzić, -dzę, -dziłem, *va. perf.* mit grünem Roſt, mit Grünſpan anlaufen laſſen.

Zaśniedzieć, -dzieję, -działem, *vn. perf.* mit grünem Roſt anlaufen, verroſten.

Zaśnieżać, -żam, -żałem, *va. imperf.*; **Zaśnieżyć**, -żę, -żyłem, *va. perf.* verſchneien.

Zaśnieżanie, Zaśnieżenie, -nia, *sn.* Verſchneien *n.*

Zaśnięcie, -cia, *sn.* ſiehe: Zasypianie.

Zaśpiewać, -wam, -wałem, *va.* und *vn. perf.* zu ſingen anfangen, einen Geſang anſtimmen.

Zaśpiewanie, -nia, *sn.* Singen *n.*; Anſtimmen *n.* eines Geſanges, Liedes.

Zaśrubować, -buję, -wałem, *va. perf.* zuſchrauben, einſchrauben.

Zaśrubowanie, -nia, *sn.* Zuſchrauben *n.*, Einſchrauben *n.*

Zaśrzenić, -nię, -niłem, *va. perf.* bereifen, mit Reif bedecken.

Zaśrzenie, -nia, *sn.* Bereifen *n.*

Zaśrzeszyć się, -szę, -szyłem, *vr. perf.* mit Grundeis bedecken.

Zaświadczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Zaświadczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* bezeugen, beſtätigen, (ein) Zeugnis ausſtellen, geben.

Zaświadczenie, Zaświadczanie, -nia, *sn.* Beſtätigung *f.*, Zeugnis *n.*

Zaświatowy, *adi.* außerweltlich, überirdiſch, tranſzendent.

Zaświątkować, -kuję, -wałem, *vn. perf.* zu feiern anfangen.

Zaświdrować, -druję, -wałem, *va.* und *vn. perf.* zu bohren anfangen, hineinbohren, verbohren.

Zaświdrowanie, -nia, *sn.* Bohren *n.*

Zaświecać, -cam, -całem, I. *va. imperf.*; **Zaświecić**, -cę, -ciłem, I. *va. perf.* anzünden, anſtecken, Licht machen; -świeć lampę zünde die Lampe an; II. *vn.* leuchten; zu glänzen, zu ſtrahlen anfangen; III. — się, *vr.* erleuchtet werden, zu glühen, ſprühen, brennen anfangen; aż mi się w oczach -ciło Funken ſprühten mir aus den Augen.

Zaświecanie, Zaświecenie, *sn.* Anzünden *n.*, Anſtecken *n.*; Leuchten *n.*, Glänzen *n.*, Strahlen *n.*, Sprühen *n.*

Zaświecie, -cia, *sn.* überirdiſch, unwirkliche Welt.

Zaświegotać, -tam, -tałem, *vn.* und *va. perf.* zu zwitſchern anfangen.

Zaświegotanie, -nia, *sn.* Zwitſchern *n.*

Zaświerzbieć, -bię, -biłem, *vn. perf.* zu jucken anfangen.

Zaświerzbienie, -nia, *sn.* Jucken *n.*

Zaświęcić, -cę, -ciłem, *va. perf.* ausſtrumpfen, als Trumpf ausſpielen.

Zaświędzieć, -dzę, -działem, *vn. perf.* zu jucken anfangen.

Zaświnić, -nię, -niłem, *va. perf.* verſchweinern, verſauen.

Zaświnienie, -nia, *sn.* Verſchweinern *n.*, Verſchweinerung *f.*, Verſauen *n.*

Zaświstać, -stam, -stałem; **Zaświsnąć**, -snę, -snąłem, *vn.* und *va. perf.* zu pfeifen anfangen, einen Pfiff tun.

Zaświstanie, -nia; **Zaświśnięcie**, -cia, *sn.* Pfeifen *n.*

Zaświt, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Morgendämmerung *f.*; 2) (Asteriscium) Doldenſternchen *n.*

Zaświtać, -tam, -tałem, *vn. perf.* tagen, hell werden.

Zaświtanie, -nia, *sn.* Tagen *n.*

Zaświtnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Staavia (Pflanze).

Zatabaczyć, -czę, -czyłem, *va. perf.* mit Schnupftabak verſchmieren, verunreinigen.

Zatabaczenie, -nia, *sn.* Verſchmieren *n.*, Verunreinigen *n.* mit Tabak.

Zataborować, -ruję, -wałem, *va. perf.* eine Wagen-

burg aufstellen; — co mit einer Wagenburg einschließen.

Zataborowanie, -nia, *sn.* Aufstellen *n.* einer Wagenburg.

Zataczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Zatoczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* 1) hinwälzen, hinrollen; — co dokąd etw. wohin wälzen, rollern; — działa na wały die Kanonen auf den Wällen aufpflanzen; — kamień na górę den Stein auf den Berg wälzen; — powóz przed ganek den Wagen vor die Veranda rollen; 2) abrunden, abkreisen, ein Rad, einen Kreis machen, in der Runde herumbewegen; — koło cyrklem mit dem Zirkel einen Kreis ziehen; — kręgi Kreise ziehen, kreisen (vom Vogelflug); 3) — obóz das Lager abstecken, aufschlagen; 4) — beczkę ein Faß anzapfen; II. — się, *vr.* 1) taumeln; -cza się jak pijany er taumelt wie ein Betrunkener; 2) — się dokąd hintorkeln, hinrollen.

Zataczanie, Zatoczenie, -nia, *sn.* 1) Rollen *n.*, Wälzen *n.*; 2) Abkreisen *n.*, Abrunden *n.*; 3) Taumeln *n.*, Torkeln *n.*

Zataflować, -fluję, -wałem, *va. perf.* vertafeln, mit Tafeln bedecken.

Zataflowanie, -nia, *sn.* Vertafeln *n.*; Täfelung *f.*

Zatajać, -jam, -jałem, *va. imperf.*; **Zataić**, -ję, -iłem, *va. perf.* 1) verheimlichen, verbergen; dłużej się to — nie da das läßt sich nicht länger verheimlichen; 2) — kaszę die Grütze derb einkochen.

Zatajanie, Zatajenie, -nia, *sn.* Verheimlichen *n.*, Verbergen *n.*

Zatamować, -muję, -wałem, *va. perf.*; **Zatamowywać**, -wuję, -wałem, *va. imperf.* stillen, dämmen, hemmen; eindämmen.

Zatamowanie, Zatamowywanie, -nia, *sn.* Stillen *n.*, Hemmen *n.*, Dämmen *n.*

Zatańczyć, -czę, -czyłem, *vn.* und *va. perf.* zu tanzen anfangen, ein wenig tanzen.

Zatańczenie, -nia, *sn.* Tanzen *n.*

Zatapiać, -piam, -piałem, I. *va. imperf.*; **Zatopić**, -pię, -piłem, I. *va. perf.* versenken, ersäufen; — okręt das Schiff in den Grund bohren; — szpadę w czyją pierś seinen Degen in jmnds Brust versenken; -piony w myślach in Gedanken versunken; II. — się, *vr.* 1) sich versenken, sich vertiefen; — się w grze sich im Spiele vertiefen; im bardziej się w tym przedmiocie -piam je mehr ich in diesen Gegenstand eindringe; 2) untergehen, versinken.

Zatapianie, Zatopienie, -nia, *sn.* Versinken *n.*, Versenken *n.*, Untertauchen *n.*; Vertiefen *n.*; — gzymsu Totlaufen *n.* des Gesimses.

Zatarasować, -suję, -wałem, *va. perf.* verbarrikadieren, verrammeln.

Zatarasowanie, -nia, *sn.* Verbarrikadieren *n.*, Verrammeln *n.*

Zatarcie, siehe: Zacieranie.

Zatarg, -u, *pl.* -i, *sm.*; *dim.* **Zatarczka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Streit *m.*, Zwist *m.*, Konflikt *m.*

Zatargać, -gam, -gałem, *vn. imperf.*; **Zatargnąć**, -nę, -nąłem, *vn. perf.* zu zerren anfangen.

Zatarganie, -nia; **Zatargnięcie**, -cia, *sn.* Zerren *n.*

Zatargować, -guję, -wałem, *va.* und *vn. perf.* erhandeln, zu handeln beginnen.

Zatarzać się, -rzam, -rzałem, *vr. perf.* sich bis wohin wälzen, sich wälzend herumtreiben.

Zatasować, -suję, -wałem, *va. imperf.*; **Zatasowywać**, -wuję, -wałem, *va. perf.* bis hinter etw. hinauftürmen, aufhäufen; — karty die Karten mischen.

Zatasowanie, Zatasowywanie, -nia, *sn.* Auftürmen *n.*, Aufhäufen *n.*; Aufmischen *n.*

Zatem, *coni.* daher, folglich, also; — nic z tego nie będzie also daraus wird nichts; a — also folglich.

Zatemperować, -ruję, -wałem, *va. perf.* zuspitzen, zuschneiden, spitzen, schneiden; ołówek — einen Bleistift spitzen.

Zatemperowanie, -nia, *sn.* Zuschneiden *n.*, Zuspitzen *n.*, Spitzen *n.*

Zatęchlina, -ny, *pl.* -ny, *sf.*; **Zatęchłość**, -ści, *pl.* -ści, *sf.* Dumpfigkeit *f.*

Zatęchnąć, -chnę, -chłem, *vn. perf.* dumpfig werden.

Zatępiać, -piam, -piałem, *va. imperf.*; **Zatępić**, -pię, -piłem, *va. perf.* stumpf machen, abstumpfen; — się, *vr.* stumpf werden, sich abstumpfen.

Zatępian, -u, *pl.* -y, *sm.* Lidorodendrum (Pflanze).

Zatępieć, -pieję, -piałem, *vn. perf.* stumpf werden, sich abstumpfen.

Zatępienie, -nia, *sn.* Stumpfheit *f.*

Zatęsknić, -knię, -kniłem, *vn. perf.* Sehnsucht bekommen, sich sehnen; — za ojczyzną sich nach der Heimat sehnen.

Zatęsknienie, -nia, *sn.* Sehnen *n.*, Sehnsucht *f.*

Zatętnić, -nię, -niłem, *vn. perf.* erdröhnen, erschallen.

Zatętnienie, -nia, *sn.* Erdröhnen *n.*, Erschallen *n.*

Zatężać, -żam, -żałem, *va. imperf.*; **Zatężyć**, -żę, -żyłem, *va. perf.* steif machen; versteifen.

Zatężnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* steif werden, erstarren; feste Form, Gestalt annehmen.

Zatkać, -kam, -kałem, *va. perf.*; **Zatykać**, -kam, -kałem, *va. imperf.* zustopfen, verstopfen; zupfropfen; — dziurę ein Loch zustopfen; — komu gębę jmndm den Mund zustopfen; — coś korkiem etw. zuspunden, verkorken; — sobie nos sich die Nase verstopfen; coś -kało rurę etw hat die Röhre verstopft.

Zatkalik, -a, *pl.* -i, *sm.* Kernholzkäfer *m.*

Zatkanie, Zatykanie, -nia, *sn.* 1) Zustopfen *n.*, Zupfropfen *n.*; — zaprawy Versetzung *f.* des Gestells; 2) Verstopfung *f.*, Obstruktion *f.*

Zatkanka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Hautfalte *f.*, Klappe *f.*, Schlußhäutchen *n.*

Zatknąć, -knę, -knąłem, *va. perf.*; **Zatykać**, -kam, -kałem, *va. imperf.* aufstecken, anstecken, stecken, aufpflanzen; — chorągiew na murach die Fahne auf den Mauern aufpflanzen.

Zatknięcie, -cia; **Zatykanie**, -nia, *sn.* Aufstecken *n.*, Aufpflanzen *n.*

Zatleć, -tleję, -tlałem, *vn. perf.* zu glimmen anfangen.

Zatlenie, -nia, *sn.* Glimmen *n.*

Zatłaczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Zatłoczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* voll pfropfen, stopfen, hineinstopfen; erdrücken.

Zatłaczanie, Zatłoczenie, -nia, *sn.* Vollpfropfen *n.*, Vollstopfen *n.*; Hineinstopfen *n.*; Erdrücken *n.*

Zatłuc, -kę, -kłem, *va. perf.* totstoßen, -stampfen, -schlagen; — się, *vr.* sich in der weiten Welt herumtreiben.

Zatłuczenie, -nia, *sn.* Totstoßen *n.*, Totstampfen *n.*

Zatłumiać, -miam, -miałem, *va. imperf.*; **Zatłumić**, -mię, -miłem, *va. perf.* dämpfen, ersticken, erdrücken; — w sobie wszelkie lepsze uczucia alle besseren Regungen in sich erdrücken.

Zatłumianie, Zatłumienie, -nia, *sn.* Dämpfen *n.*, Ersticken *n.*, Erdrücken *n.*

Zatłuszczenie, -nia, *sn.* Verfetten *n.*, Verfettung *f.*; — serca Herzverfettung.

Zatłuszczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Zatłuścić**, -szczę, -ścikem, *va. perf.* verfetten, fett, fettig machen; — się, *vr.* sich mit Fett beschmieren; sich verfetten.

Zatoczek, -czka, *pl.* -czki, *sm.* 1) Tellerschnecke *f.*, Wickelraupe *f.*, Wickler *m.*; 2) Roller *m.*, Schlingenschlange *f.*

Zatoczysty, *adi.* kollernd; gewälzt; bogenförmig.

Zatok, -u, *pl.* -i, *sm.* Ohrleiste *f.*, oberer Teil des Ohres.

Zatoka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Golf *m.*, Bucht *f.*, Meerbusen *m.*; Wiek *n.*, Haff *n.*; 2) Bund *m.* um den Turban; 3) Krümmung *f.*, Windung *f.*, Volute *f.*

Zatonąć, -nę, -nąłem, *vn. perf.* untergehen, untersinken, versinken, ertrinken; zu Grunde gehen; łąki -nęły die Wiesen stehen unter Wasser.

Zatonięcie, -cia, *sn.* Ertrinken *n.*, Untergehen *n.*, Untersinken *n.*

Zatop, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Wasserflut *f.*, Überschwemmung *f.*; 2) überschwemmtes Land; Inundationsgebiet *n.*

Zator, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Eisdamm *m.*; Versperren *n.*, Verstopfung *f.* der Flut; 2) Tiefe *f.*, neues Wasserbeet in Flüssen und Landseen.

Zatracać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Zatracić**, -cę, -ciłem, *va. perf.* verlieren; vernichten, vertilgen, zu Grunde richten; -cił już poczucie obowiązku er hat schon ganz das Pflichtgefühl verloren; — się, *vr.* verloren gehen, vernichtet, vertilgt werden.

Zatracanie, Zatracenie, -nia, *sn.* Verlieren *n.*; Vernichten *n.*, Vertilgen *n.*; Verderben *n.*, Untergang *m.*

Zatradować, -duję, -wałem, *va. perf.* gerichtlich tradieren.

Zatrata, -ty, *pl.* -ty, *sf.* Vernichtung *f.*, Vertilgung *f.*

Zatratować, -tuję, -wałem, *va. perf.* niederstampfen, niedertreten, niederreiten, vertreten; — się, *vr.* sich den Fuß verstauchen, verwunden.

Zatratowanie, -nia, *sn.* Niedertreten *n.*, Niederreiten *n.*, Zertreten *n.*

Zatrawa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* Trewia (Pflanze).

Zatrąbić, -bię, -biłem, *vn. perf.* blasen, zu blasen anfangen, in die Trompete, ins Horn stoßen.

Zatrącać, -cam, -całem, I. *va. imperf.*; **Zatrącić**, -cę, -ciłem, I. *va. perf.* 1) verlegen; verstoßen; 2) — kogo einem etw. versetzen; II. *vn.* 1) — o co etw. berühren; 2) -czem nach etw. riechen, schmecken; III. — się, *vr.* in Verstoß geraten.

Zatrącanie, Zatrącenie, -nia, *sn.* 1) Verlegen *n.*, Verstoßen *n.*; Berühren *n.*; Riechen *n.*, Schmecken *n.* nach etw.

Zatręt, -u, *pl.* -y, *sm.* Wunde *f.* am Pferdefuß.

Zatroczyć, -czę, -czyłem, *va. perf.* einbinden, einschnüren, an die Tressen nehmen.

Zatroskać, -kam, -kałem; **Zatroszczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* Kummer, Sorgen machen; — się, *vr.* in Kummer, große Verlegenheit geraten.

Zatroskanie, Zatroszczenie, -nia, *sn.* Sorgen *n.*, Kümmern *n.*

Zatrucie, -cia, *sn.* Vergiftung *f.*; — krwi Blutvergiftung.

Zatruć, -ję, -łem, *va. perf.*; **Zatruwać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* vergiften; — komu życie jmndm das Leben vergiften.

Zatrudniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Zatrudnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* beschäftigen, Beschäftigung geben, verschaffen; wielu robotników -niasz w tej fabryce? wieviel Arbeiter beschäftigst du in dieser Fabrik? trzeba go więcej — man muß ihn mehr beschäftigen; — się, *vr.* sich beschäftigen; czem się -niasz w wolnych chwilach? womit beschäftigst du dich in deinen freien Augenblicken?

Zatrudnianie, Zatrudnienie, -nia, *sn.* Beschäftigen *n.*; Beschäftigung *f.*; nie mieć żadnego -nia gar keine Beschäftigung haben, beschäftigungslos sein; bez -nia beschäftigungslos; czas wolny od -dnień die von Berufsgeschäften freie Zeit.

Zatruwanie, -nia; **Zatrucie**, -cia, *sn.* Vergiften *n.*

Zatrważać, -żam, -żałem, *va. imperf.*; **Zatrwożyć**, -żę, -żyłem, *va. perf.* ängſtigen, Angſt einjagen, erſchrecken, beſtürzen, beſtürzt machen; -żyły go bardzo te wiadomości dieſe Nachrichten erſchreckten ihn ſehr; nic mnie więcej nie -woży nichts mehr kann mich ſchrecken.

Zatrważanie, Zatrwożenie, -nia, *sn.* Erſchrecken *n.*, Beſtürzen *n.*, Ängſtigen *n.*

Zatrwian, -u, *pl.* -y, *sm.* (Statice) Wegerichnelke *f.*

Zatrzalin, -a, *pl.* -y, *sm.* Podocarpus (Pflanze).

Zatrzask, -u, *pl.* -i, *sm.* 1) Falle *f.* (mit Abzugfeder); 2) einſchnappende Sperrklinke; 3) Druckknopf *m.*

Zatrzaskać, -kam, -kałem; **Zatrzasnąć**, -nę, -nąłem, *va. perf.*; **Zatrzaskiwać**, -kuję, -wałem, *va. imperf.* heftig zuwerfen, zuſchlagen; feſt zumachen, zuſchließen; wyszedł -nąwszy drzwi za sobą er ging weg und ſchlug hinter ſich die Tür zu.

Zatrzaskanie, -nia; **Zatrzaśnięcie**, -cia; **Zatrzaskiwanie**, -nia, *sn.* Zuſchlagen *n.*; Zumachen *n.*, Zuſchließen *n.*

Zatrząsać, -sam, -sałem, *va. imperf.*; **Zatrząść**, -trzęsę, -snąłem, *va. perf.* erſchüttern, zu ſchütteln, rütteln anfangen; -trząsł światem er erſchütterte die Welt; — się, *vr.* erbeben, erzittern; erdröhnen; zamek -trząsł się w posadach das Schloß erzitterte bis zu den Grundmauern.

Zatrząsanie, -nia; **Zatrząśnięcie**, -cia; **Zatrzęsienie**, -nia, *sn.* Erzittern *n.*, Erbeben *n.*, Erſchüttern *n.*; Erſchütterung *f.*; Erdröhnen *n.*

Zatrzeć, ſiehe: Zacierać.

Zatrzepać, -pię, -pałem, *va. perf.* zu klopfen anfangen.

Zatrzepanie, -nia, *sn.* Klopfen *n.*

Zatrzepotać, -tam, -tałem, *vn. perf.* flattern, mit den Flügeln ſchlagen.

Zatrzepotanie, -nia, *vn.* Flattern *n.*

Zatrzeszczeć, -szczę, szczałem, *vn. perf.* zu krachen, praſſeln, kniſtern anfangen.

Zatrzeszczenie, -nia, *sn.* Krachen *n.*, Praſſeln *n.*, Kniſtern *n.*

Zatrzym, -u, *pl.* -y, *sm.* Abſpannung *f.*, Spannſchlüſſel *m.*

Zatrzymanie, Zatrzymywanie, -nia, *sn.* Einhalten *n.*, Aufhalten *n.*, Zurückhalten *n.*, Anhalten *n.*; — pociągu Anhalten des Zuges; — biegu wielkiego pieca Anhalten des Ofenganges; — uryny Harnverhaltung *f.*; — wiatrów mu dokucza er leidet an Verſetzung der Winde.

Zatrzymać, -mam, -małem, *va. perf.*; **Zatrzymywać**, -muję, -wałem, *va. imperf.* 1) abhalten, zurückhalten, verhalten, anhalten; nie -muj mnie dłużej halte mich nicht länger auf; — pociąg den Zug anhalten, den Zug zum Stehen bringen; — słońce w biegu die Sonne in ihrem Laufe aufhalten; nic go nie -ma nichts wird ihn aufhalten; — oddech den Atem zurückhalten; — zegar die Uhr zum Stehen bringen; 2) hemmen, ſtillen; — krwiotok den Blutſturz hemmen; 2) behalten; możesz tę książkę — jak długo chcesz du kannſt das Buch behalten, ſolange du willſt; -maj to dobrze w pamięci behalte es gut im Gedächtnis; -maj tę tajemnicę dla siebie behalte dieſes Geheimnis für dich; -mał mnie na obiedzie er behielt mich zum Mittageſſen; — cudzą własność fremdes Gut behalten; każ dla mnie także — miejsce laß für mich auch einen Platz belegen; II. — się, *vr.* 1) ſich aufhalten, ſtehen bleiben, anhalten, verweilen; -mał się u nas kilka dni er verweilte bei uns ein paar Tage; -muje się wszędzie po drodze er bleibt überall unterwegs ſtehen; nie -muj się nigdzie halte dich nirgends auf; -maj się tu chwilkę warte hier einen Augenblick; 2) verhalten, ſich verſetzen, nicht ablaufen, nicht abgehen.

Zatuczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Zatuczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* durch vieles Eſſen zu fett machen, übermäſten; durch Fett verlegen, verſtopfen, dämpfen.

Zatuczanie, Zatuczenie, -nia, *sn.* Verſtopfen *n.*, Verlegen *n.*, Dämpfen *n.* durch Fett; Übermäſtung *f.*

Zatulać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Zatulić**, -lę, -liłem, *va. perf.* zudecken, zuwickeln, umwickeln.

Zatulanie, Zatulenie, -nia, *sn.* Zuwickeln *n.*, Umwickeln *n.*, Zudecken *n.*

Zatułać się, -łam, -łałem, *vr. perf.* herumſchweifend wohin gelangen.

Zatupać, -pię, -pałem, *vn. perf.* mit den Füßen zu ſtampfen anfangen; hineinſtampfen, zuſtampfen.

Zatupanie, -nia, *sn.* Stampfen *n.*

Zaturkotać, -tam, -tałem, *vn. perf.* zu raſſeln anfangen; hinraſſeln.

Zaturkotanie, -nia, *sn.* Raſſeln *n.*, Geraſſel *n.*

Zatwar, -u, *pl.* -y, *sm.* Sterculia (Pflanze).

Zatwardnieć ſiehe: Zatwardzieć.

Zatwardzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Zatwardzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* härter machen, verhärten; — serce das Herz gefühllos machen; — się, *vr.* (ſich) verhärten.

Zatwardzanie, Zatwardzenie, -nie, *sn.* 1) Verhärtung *f.*; 2) Verſtopfung *f.*

Zatwardziałość, -ści, *sing. tant. sf.* 1) Verhärtete(s) *n.*, Verhärtung *f.*; 2) Gefühlloſigkeit *f.*, Verſtocktheit *f.*

Zatwardzieć, -dzieję, -działem; **Zatwardnieć**, -nieję, -niałem, *vn. perf.* hart, gefühllos, verſtockt werden.

Zatwarzać, -rzam, -rzałem,

va. imperf.; Zatworzyć, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* zumachen, zuſtopfen.

Zatwarzanie, Zatworzenie, -nia, *sn.* Zumachen *n.*, Zuſtopfen *n.*

Zatwierdzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Zatwierdzić,** -dzę, -dziłem, *va. perf.* beſtätigen; befeſtigen, bekräftigen; zamianowanie jego musi być jeszcze -dzone przez ministerstwo ſeine Ernennung muß noch vom Miniſterium beſtätigt werden.

Zatwierdzanie, Zatwierdzenie, -nia, *sn.* Beſtätigung *f.*, Beſtätigen *n.*; Bekräftigen *n.*, Befeſtigen *n.*

Zatworowy, *adi.*; — klej Vorwachs *n.*, Glaſur *f.*

Zatwór, -woru, *pl.* -wory, *sm.* Schieber *m.*, Vorſatzbrett *n.*; Schloß *n.*; Öffnung *f.*

Zatyczenie, -nia, *sn.* Einſtecken *n.* der Pflöcke *n.*, Beſetzen *n.* mit Pflöcken.

Zatyczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Stöpſel *m.*, Spund *m.*, Klappe *f.*, Splint *m.*, Vorſtecker *m.*, Vorſteckſtift *m.*, Türverſchluß *m.*; — stożkowa rur ogrzewawczych Rohrſtoppel *m.*; — widełkowata Aufhaltung *f.*, Eingabelung *f.*

Zatyczyć, -czę, -czyłem, *va. perf.* mit Pflöcken beſetzen, mit Pflöcken einpflanzen.

Zatyć, -ję, -łem, *vn. perf.* zu fett werden; Fett anſetzen.

Zatykać, Zatykanie, ſiehe: Zatkać, Zatkanie.

Zatykadło, -dła, *pl.* -dła, *sn.* Stöpſel *m.*; Tampon *m.*, Wattebauſch *m.*

Zatyle, -la, *pl.* -la, *sn.* hintere Seite, hinterer Trakt.

Zatylny, *adi.* hinterwärts.

Zatył, -u, *pl.* -y, *sm.*; *dim.* **Zatyłek,** -łku, *pl.* -łki, *sm.* 1) Hinterteil *m.*, Hinterſeite *f.*; 2) Nachtrab *m.*

Zatynkować, -kuję, -wałem, *va. perf.* mit Mörtel bewerfen, mit Mörtel überziehen; vertünchen, übertünchen.

Zatynkowanie, -nia, *sn.* Mörtelbewurf *m.*; Vertünchen *n.*

Zaufać, -fam, -fałem, *va.* und *vn. perf.* anvertrauen, vertrauen, Vertrauen ſchenken; — komu jmndm vertrauen, ſein Vertrauen auf jmndn ſetzen; — komu coś jmndm etw. anvertrauen.

Zaufanie, -nia, *sn.* Vertrauen *n.*, Zutrauen *n.*; nie mieć do nikogo -nia zu niemandem Vertrauen haben; — w sobie Selbſtvertrauen *n.*

Zaułek, -łka, *pl.* -łki, *sm.* Quergaſſe *f.*, Seitengäßchen *n.*, entlegene Gaſſe.

Zauszaca, -cy, *pl.* -ce, *sf.*; *dim.* **Zauszniczka,** -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Ohrring *m.*, Ohrgehänge *n.*; 2) Ohrenbläſerin *f.*, Zuträgerin *f.*; 3) = Zauszyca Ohrengeſchwulſt *f.*

Zausznictwo, -wa, *sing. tant. sn.* Ohrenbläſerei *f.*

Zauszniczy, *adi.* ohrenbläſeriſch, verleumderiſch.

Zausznik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Ohrenbläſer *m.*, Verleumder *m.*, Zuträger *m.*

Zauszny, *adi.* hinter dem Ohre befindlich, Ohren-.

Zauważać, -żam, -żałem, *va. imperf.*; **Zauważyć,** -żę, -żyłem, *va. perf.* bemerken, wahrnehmen, von etwas Notiz nehmen; czyś -żył tę nagłą zmianę? haſt du dieſe plötzliche Veränderung wahrgenommen? nie -żyłem wcale twojej nieobecności ich habe deine Abweſenheit gar nicht bemerkt.

Zauważanie, Zauważenie, -nia, *sn.* Bemerken *n.*, Wahrnehmen *n.*

Zauzdać, -dam, -dałem, *va. perf.* den Zaum anlegen; zäumen, bändigen; — się, *vr.* das Gebiß auf den Haken nehmen, widerſpenſtig werden.

Zauzdanie, -nia, *sn.* Aufzäumen *n.*; Zäumen *n.*, Bändigen *n.*

Zawabiać, -biam, -białem, *va. imperf.*; **Zawabić,** -bię, -biłem, *va. perf.* bis wohin locken, herbeilocken.

Zawabianie, Zawabienie, -nia, *sn.* Locken *n.*, Herbeilocken *n.*

Zawachlować, -chluję, -wałem, *vn. perf.* zu fächeln anfangen.

Zawachlowanie, -nia, *sn.* Fächeln *n.*

Zawada, -dy, *pl.* -dy, *sf.* Hindernis *n.*, Schwierigkeit *f.*; Widerſtand *m.*; krótkość czasu była nam -dą die Kürze der Zeit war uns ein Hindernis.

Zawadyacki, *adi.* Zawadyacko, *adv.* zänkiſch, händelmacheriſch, händelſüchtig; unternehmend.

Zawadyackość, -ści, *sing. tant. sf.* 1) Händelſucherei *f.*, Zankſucht *f*; 2) Unternehmungsluſt *f.*

Zawadyaka, -ki, *pl.* -cy, *sm.* Händelſucher *m.*, Händelmacher *m.*; Raufbold *m.*

Zawadzać, -dzam, -dzałem, *vn. imperf.*; **Zawadzić,** -dzę, -dziłem, I. *vn. perf.* im Wege ſtehen, hindern, ſchaden; nie -dzi poradzić się starszego es kann nicht ſchaden, einen Älteren um Rat zu fragen; wszędzie się go spotyka, wszędzie nam -dza überall begegnet man ihm, überall ſteht er uns im Wege; cóż ci -dza wyjechać, kiedy ci się tylko podoba? was hindert dich daran, abzureiſen, wenn es dir nur gefällt? — na co an etw. anſtoßen, an etw. hängen bleiben; wóz -dził o płot der Wagen iſt an den Zaum angefahren; — nogą o stół mit dem Fuße an den Tiſch anſtoßen; — w co tief hineinhauen; — czem einſetzen, beizukommen ſuchen; II. — się, *vr.* vorkommen, ſich treffen, ſich finden, zu finden ſein.

Zawadzanie, Zawadzenie, -nia, *sn.* Hindern *n.*, Schaden *n.*; Anſtoßen *n.*, Anfahren *n.*, Anhaken *n.*; — pociągów Streifung *f*, ſchiefer Stoß.

Zawadzisty, *adi.*; **Zawadzisto,** *adv.* ſperrig; wo man leicht anſtößt, leicht hängen bleibt.

Zawahać się, -ham, -hałem, *vr. perf.* zaudern, ſchwanken.

Zawahanie się, -nia, *sn.* Zaudern *n.*, Schwanken *n.*

Zawakować, -kuję, -wa-

łem, *vn. perf.* frei, vakant werden: = uwolnić się.

Zawakowanie, -nia, *sn.* Vakanz *f.*, Freiwerden *n.*; = uwolnienie.

Zawalać, -lam, -lałem, *va. perf.* beſchmutzen, verunreinigen, beſudeln.

Zawalać, -lam, -lałem, I. *va. imperf.*; **Zawalić**, -lę, -liłem, *va. perf.* 1) zuwerfen, ausfüllen, vollſtopfen, verſchütten, — rów den Graben zuwerfen; — jamę piaskiem die Grube mit Sand ausfüllen; jestem -lony pracą ich bin mit Arbeit überhäuft; 2) verrammeln, verlegen, verſperren; — drogę pniami den Weg mit Baumſtämmen verſperren; przystęp -lony jest gruzami der Zutritt iſt durch Trümmer verlegt; 3) einreißen, niederreißen, einſtürzen laſſen; kazał stary dom — a na tem miejscu wybudować nowy er ließ das alte Haus niederreißen und auf dieſer Stelle ein neues bauen; II. — się, *rr.* einſtürzen, zuſammenſtürzen.

Zawalanie, -nia, *sn.* Beſchmutzen *n.*, Verunreinigen *n.*, Beſudeln *n.*

Zawalanie, **Zawalenie**, -nia, *sn.* 1) Vollſtopfen *n.*, Anfüllen *n.*, Verſchütten *n.*, Verrammeln *n.*; 2) Verlegen *n.*, Verſperren *n.*, 3) Niederreißen *n.*, Einreißen *n.*; — się Einſturz *m.*

Zawalidroga, -gi, *pl.* -gi, *sm.* 1) einer, der einem anderen den Weg verſperrt, Händelmacher *m.*; 2) Hinderniß *n.*, unnütze Erdenlaſt.

Zawalina, -ny, *pl.* -ny, *sf.*; **Zawalisko**, -ka, *pl.* -ka, *sn.* eingefallenes Dach; Trümmer *pl.*

Zawalny, *adi.* in großen Maſſen niederſtürzend.

Zawał, -u, *pl.* -y, *sm.*; **Zawała**, -ły, *pl.* -ły, *sm.* 1) Hinderniß *n.*, Sperre *f.*; Einſturz *m.*; 2) Bruch *m.*; 3) angefaulter, umgeſtürzter Baumſtamm.

Zawałęsać się, -sam, -sałem, *rr. perf.* beim Herumirren, Herumſtreichen irgendwohin gelangen.

Zawałka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* angeſchwollene Drüſe; -ki, *pl.* geſchwollene Mandeln, geſchwollener Hals.

Zawałkować, -kuję, -wałem, *va. perf.* verwalken.

Zawałkowanie, -nia, *sn.* Verwalken *n.*

Zawałowy, *adi.* vor dem Walle, hinter dem Walle gelegen.

Zaawanturować się, *vr.* -ruję, -wałem, *vr. perf.* ſich auf Abenteuer einlaſſen, ſich an etw. heranwagen; zanadto się -wał er hat zu viel aufs Spiel geſetzt.

Zawapnić, -nię, -niłem, *va. perf.* verkalken, mit Kalk verſchmieren.

Zawapnienie, -nia, *sn.* Verkalken *n.*, Verſchmieren *n.* mit Kalk.

Zawarcie, -cia, *sn.* 1) Schließen *n.*, Abſchluß *m.*, — umowy Abſchluß des Vertrages; — pokoju Friedensſchluß; 2) Streckendamm *m.*; — oklinione Keildamm *m.*, Verdämmung *f.*, Waſſerblende *f.*; — wielkiego pieca Zumachen *n.* des Geſtells.

Zawarczeć, -czę, -czałem; **Zawarknąć**, -knę, -knąłem, *vn. perf.* 1) zu knurren anfangen; 2) ſchwirren.

Zawarczenie, -nia; **Zawarknięcie**, -cia, *sn.* Knurren *n.*; Schwirren *n.*

Zawarować, -ruję, -wałem, *va. perf.*; **Zawarowywać**, -wuję, -wałem, *va. imperf.* ausbedingen, vorbehalten, verſichern.

Zawarowanie, -nia, *sn.* 1) Ausbedingen *n.*, Vorbehalten *n.*, Verſichern *n.*, Vorbehalt *m.*; 2) Befeſtigung *f.*, Ummallung *f.*

Zawartość, -ści, *sing. tant. sf.* Inhalt *m.*

Zawarzać, -rzam, -rzałem, *va. imperf.*; **Zawarzyć**, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* einkochen.

Zawarzanie, **Zawarzenie**, -nia, *sn.* Einkochen *n.*

Zaważać, -żam, -żałem, I. *va. imperf.*; **Zaważyć**, -żę, -żyłem, *va. perf.* aufwägen, gleich kommen, II. *vn.* wiegen, Gewicht haben; to zaważyło na szali das brachte die Wage zum Sinken, das gab den Ausſchlag.

Zaważanie, **Zaważenie**, -nia, *sn.* Aufwägen *n.*; Wiegen *n.*

Zawąchać, -cham, -chałem, *vn.* und *va. perf.* zu riechen, ſchnüffeln anfangen.

Zawąchanie, -nia, *sn.* Riechen *n.*, Schnüffeln *n.*

Zawciąg, -u, *pl.* -i, *sm.* (Armeria) Grasnelke *f.*

Zawciągowy, *adi.* -we rośliny (Plumbagines) Bleiwurzpflanzen *pl.*

Zawczasu, *adv.* beizeiten, zur rechten Zeit.

Zawczesność, -ści, *sing. tant. sf.* Voreiligkeit *f.*, Frühzeitigkeit *f.*

Zawczesny, *adi.*; **Zawcześnie**, *adv.* voreilig, vorzeitig, zu zeitig.

Zawczoraj, *adv.* ehegeſtern, vorgeſtern.

Zawczorajszy, *adi.* vorgeſtrig.

Zawdy, **Zawżdy** = Zawsze.

Zawdziać, -dzieję, -działem, *va. perf.*; **Zawdziewać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* anziehen, umnehmen, umlegen.

Zawdzianie, **Zawdziewanie**, -nia, *sn.* Anziehen *n.*, Umnehmen *n.*, Umlegen *n.*

Zawdzięczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Zawdzięczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* verdanken; wszystko -czam tobie, memu dobroczyńcy alles verdanke ich dir, meinem Wohltäter.

Zawdzięczanie, **Zawdzięczenie**, -nia, *sn.* Verdanken *n.*; komu mam to do -nia? wem habe ich es zu verdanken?

Zawdzin, -u, *pl.* -y, *sm.* Symplocos (Pflanze).

Zawerbować, -buję, -wałem, *va. perf.* anwerben.

Zawerbowanie, -nia, *sn.* Anwerbung *f.*

Zawetować, -tuję, -wa-

łem, *va. perf.* erſetzen, erſtatten; vergelten; belohnen.

Zawetowanie, -nia, *sn.* Erſetzen *n.*, Erſtatten *n.*; Vergelten *n.*; Belohnen *n.*

Zawezwać, -zwę, -zwałem, *va. perf.* anrufen, berufen, rufen; auffordern; -zwano mnie do chorego ich wurde zu einem Kranken berufen.

Zawezwanie, -nia, *sn.* Rufen *n.*, Berufen *n.*, Anrufen *n.*

Zawędrować, -druję, -wałem, *vn. perf.* bis wohin wandern.

Zawędrowanie, -nia, *sn.* Wandern *n.*

Zawędzić, -dzę, -dziłem, *va. perf.* eintrocknen, welk machen; ſelchen; in Rauch erſticken laſſen.

Zawiać, -wieję, -wiałem, *va.* und *vn. perf.*; **Zawiewać**, -wam, -wałem, *va.* und *vn. perf.* zu wehen anfangen; hinwehen, verwehen, anwehen; ani wietrzyk nie -wieje es rührt ſich kein Windchen; wiatr -wiał drogę der Wind hat den Weg verweht; ślady wszystkie są śniegiem -wiane alle Spuren ſind vom Schnee verweht; -wiało go er kam in Zugluft.

Zawianie, Zawiewanie, -nia, *sn.* Verwehen *n.*; Anwehen *n.*; Hinwehen *n.*; Zugluft *f.*

Zawiadamiać, -miam, -miałem, *va. imperf.*; **Zawiadomić**, -mię, -miłem, *va. perf.* benachrichtigen, verſtändigen; czemu mnie o tem nie -miłeś? warum haſt du mich davon nicht verſtändigt? nie zapomnij — wszystkich zawiadom nicht, alle zu benachrichtigen.

Zawiadamianie, Zawiadomienie, -nia, *sn.* Benachrichtigen *n.*, Benachrichtigung *f.*, Verſtändigen *n.*, Verſtändigung; — o uszkodzeniu Beſchädigungsmeldung *f.*

Zawiadować, Zawiadywać, -duję, -wałem, *va. perf.* verwalten; beſorgen; leiten; kto -duje twoim majątkiem? wer verwaltet dein Vermögen?

Zawiadówanie, Zawiadywanie, -nia, *sn.* Verwaltung *f.*; Leitung *f.*; Beſorgung *f.*

Zawiadowca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Verwalter *m.*; Vorſteher *m.*, Leiter *m.*; — cechu Werkmeiſter *m.*; — pociągu Zugsführer *m.*; — przystanku Halteſtellenaufſeher *m.*, Halteſtellenverwalter; — stacyi Stationsvorſtand *m.*; — szlaku Bahninſpizient *m.*, Streckenchef *m.*

Zawiadowczy, *adi.* Verwalters-.

Zawiadowczyni, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Verwalterin *f.*

Zawiadowstwo, -wa, *sing. tant. sn.* Verwaltung *f.*

Zawiasa, -sy, *pl.* -sy, *sf.*; **Zawias**, -u, *pl.* -y, *sm.* Türangel *f.*, Türband *n.*, Haſpe *f.*; — francuska Scharnier *n.*; — czopowa Angelband *n.*, Zapfenband; — czopowa podwójna, Mothesa Mothesſches Gabelband; — dźwignika kolankowego Bremswinkelkloben *m.*; — esowa Bockshornband; — francuska wpuszczana Fiſchband, Einſetzband, eingeſtemmtes Band; — kątowa Winkelband; — krzyżowa Kreuzband; — pasowa polska Langband, Geradeband; — składana narożna Aufſatzſcharnierband, Kopfband; — składana odwrócona verkehrtes Scharnierband, Klappſtückband; — sprężyny Tragfedergehänge *n.*; — tarczowa Schlippenband; — trzonu Stangenſcharnier *n.*; — zagięta gekröpftes, gerippes Band; — z krukiem Hakenband, Kegelband, Aufſatzband; — ze wstawką Nutzband; — do drzwi Türbänder *pl.*

Zawiasowy, *adi.* Türband-, Türangel-, Türhaſpe-.

Zawiązać, -żę, -załem, I. *va. perf.*; **Zawiązywać**, -zuję, -wałem, I. *va. imperf.* 1) zubinden, verbinden; — ranę die Wunde verbinden; — coś silniej etw. feſter zubinden; — komu gębę jmndm den Mund zuſtopfen; — komu oczy jmndm die Augen zubinden; — komu świat jmndm die Welt verſchließen; 2) errichten, ſtiften, bilden; -wiązał nowe towarzystwo mające na celu popieranie przemysłu er gründete einen neuen Verein, der die Unterſtützung der Induſtrie zum Zwecke hat; 3) — w co in etw. einbinden; II. — się, *vr.* entſtehen, ſich entwickeln; -zała się zajmująca rozmowa es entwickelte ſich ein intereſſantes Geſpräch; owoc się -zał die Frucht hat ſich angeſetzt; kapusta się -zuje der Kohl häuptelt ſich; -zało się nowe towarzystwo eine neue Geſellſchaft wurde gegründet; -zuje się co z czego es entſpringt aus etw. ein Vorteil, ein Nutzen, etw. hat Erfolg.

Zawiązanie, Zawiązywanie, -nia, *sn.* Zubinden *n.*, Verbinden *n.*, Entſtehung *f.*, Bildung *f.*, Gründung *f.*, Entſpringen *n.*

Zawiązek, -zku, *pl.* -zki, *sm.*; **Zawiązka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Keim *m.*, Urſprung *m.*, Anfang *m.*; 2) Blüte *f.*

Zawichrzać, -rzam, -rzałem, I. *va. imperf.*; **Zawichrzyć**, -rzę, -rzyłem, I. *va. perf.* 1) verwirren, die Ruhe ſtören, Verwirrungen verurſachen; — rozum den Kopf verrückt machen; 2) Sturm erregen; II. — się, *vr.* verwirrt, ſtürmiſch werden.

Zawichrzanie, Zawichrzenie, -nia, *sn.* Verwirren *n.*, Verwirrung *f.*

Zawicie, -cia, *sn.* = **Zawijanie**, -nia, *sn.* 1) Einwickeln *n.*; 2) Kopfſchleier *m.*, Nonnenſchleier, Haube *f.*

Zawić, -ję, -łem; **Zawinąć**, -nę, -nąłem, I. *va. perf.*; **Zawijać**, -jam, -jałem, I. *va. imperf.*; 1) einwickeln, umwickeln, einhüllen; — włosy die Haare aufwickeln; — rękawy die Ärmel aufſtreifen; 2) ſchnell und viel eſſen; 3) — czem mit etw. herumdrehen, herumſchwenken, herumfuchteln; II. *vn.* einlaufen, landen; okręt -nął do przystani das Schiff iſt in den Hafen eingelaufen;

III. — się, *vr.* 1) ſich einwickeln; -wiń się porządnie w chustkę, bo na dworze zimno wickle dich gut in das Tuch ein, denn draußen iſt kalt; 2) ſich tummeln, eilen, geſchäftig ſein; jak się -nął, w jednym dniu skończył robotę er ging ſo eifrig ans Werk, daß er in einem Tage mit der Arbeit fertig war; 3) ſich mitunter antreffen laſſen, ſich mitunter verirren.

Zawieczniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; Zawiecznić, -cznię, -niłem, *va. perf.* verewigen; -niony veraltet.

Zawiedzenie, Zawodzenie, -nia, *sn.* 1) Führen *n.*; 2) Täuſchen *n.*, Täuſchung *f.*; Enttäuſchung *f.*

Zawieja, -i, *pl.* -je, *sf.* Verwehung *f.*, Schneeverwehung *f.*

Zawierać, -ram, -rałem, I. *va. imperf.*; Zawrzeć, -wrę, -warłem, I. *va. perf.* 1) zumachen, zuſchließen, ſchließen; pokój został -warty der Friede wurde geſchloſſen; — przyjaźń Freundſchaft ſchließen; 2) enthalten; co -ra to pudełko? was enthält die Schachtel? ta książka -ra wiele użytecznych wiadomości dieſes Buch enthält viele nützliche Kenntniſſe; 3) faſſen; — mowę w krótkich słowach ſeine Rede kurz faſſen; II. — się, *vr.* 1) ſich ver-, abſchließen; 2) enthalten ſein.

Zawieradło, -dła, *pl.* -dła, *sn.* Behälter *m.*; Samen-, Fruchtbehälter, Kapſel *f.* (der Mooſe), Schüſſelchen *n.* (der Flechten).

Zawieratka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* (Petunia) Petunie *f.*

Zawiercać, -cam, -całem, *va. imperf.*; Zawiercić, -cę, -ciłem, *va. perf.* anfangen zu bohren, zu drehen; hineindrehen, hineinbohren (zu Ende); — się *vr.* eindringen.

Zawiercenie, -nia, *sn.* Bohren *n.*

Zawierszać, -szam, -szałem, *va. imperf.* Zawierszyć, -szę, -szyłem, *va. perf.* begiebeln, bedachen.

Zawiertka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Vorſteckholz *n.*, Riegel *m.*

Zawierucha, -chy, *pl.* -chy, *sf.* 1) Schneegeſtöber *n.*, 2) Brauſekopf *m.*

Zawieruszenie, -nia, *sn.* Verlegen *n.*, Verwerfen *n.*; Verlieren *n*; Verwirrung *f.*, Erregung *f.*

Zawieruszyć, -szę, -szyłem, I. *va. perf.* 1) verlegen, verwerfen; verlieren; 2) verwirren, Unruhe verurſachen, mit Sturm und Ungeſtüm erfüllen; II. — się, *vr.* 1) verloren, verlegt, verworfen werden, nicht zu finden ſein; 2) in Unruhe, Verwirrung geraten.

Zawierzać, -rzam, -rzałem, *va. imperf.*; Zawierzyć, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* trauen, Glauben beimeſſen, Glauben ſchenken.

Zawierzanie, Zawierzenie, -nia, *sn.* Trauen *n.*

Zawiesić, -szę, -siłem, *va. perf.*; Zawieszać, -szam, -szałem, *va. imperf.*; 1) aufhängen; vorhängen; hängen; einhängen; — coś na gwoździu etw. an den Nagel hängen; — okna die Fenſter verhängen; — wagi do zegara die Gewichte an die Uhr hängen; — drzwi die Türflügel einhängen; 2) aufſchieben, verſchieben; 3) ſuſpendieren, einſtellen, vertagen, auf eine Zeit zurückſtellen; — wypłaty die Zahlungen einſtellen; — kogo w urzędzie jmndn vom Amte ſuſpendieren; — nieprzyjacielskie kroki die Feindſeligkeiten einſtellen; — budowę den Bau einſtellen; — posiedzenie die Sitzung vertagen; 4) — kogo jmndn hinhalten, ihn von einer Zeit auf die andere vertröſten; 5) — drygawkę die Bartſche an den Hemmſchuh anlegen.

Zawiesie, -sia, *pl.* -sia, *sn.* Hängezeug *n.*, Senkzeug.

Zawiesisty, *adi.* herabhängend, überhängend, herabgebogen; wąs — martialiſcher Schnurrbart.

Zawieszanie, Zawieszenie, -nia, *sn.* 1) Aufhängen *n.*; Einhängen *n.*; Vorhängen *n.*; 2) Aufſchieben *n.*, 3) Einſtellung *f.*, Suſpendierung *f.*; — broni Waffenſtillſtand *m.*; 4) — ramowe Hängezeug *n.*, Hängeeiſen *n.*

Zawieszczać, -szczam, -szczałem, *va. imperf.*; Zawieszczyć, -szczę, -szczyłem, *va. perf.* verkündigen, prophezeien.

Zawieszczanie, Zawieszczenie, -nia, *sn.* Verkündigen *n.*, Prophezeien *n.*

Zawieść, -wiodę, -wiodłem, I. *va. perf.* Zawodzić, -dzę, -dziłem, I. *va. imperf.*; 1) hinführen, hinleiten; -wiódł mnie do kościoła er führte mich in die Kirche; -dziesz go tam, gdzie zechcesz du wirſt ihn führen, wohin du willſt; 2) betrügen, enttäuſchen, täuſchen, trügen; -wiodła mnie nadzieja die Hoffnung hat mich enttäuſcht; -wiódł moje oczekiwania er hat meine Erwartungen getäuſcht; 3) aufführen; II. *vn.* 1 weinen, jammern; 2) ſingen, intonieren; III. — się, *vr.* ſich getäuſcht, enttäuſcht, betrogen ſehen, finden; -dłem się na tobie ich habe mich in dir getäuſcht.

Zawietrzyć, -trzę, -trzyłem, *va. perf.* zu wittern anfangen.

Zawiew, -u, *pl.* -y, *sm.*; *dim.* Zawiewka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Wehen *n.*, Windſtoß *m.*; Geſtöber *n.*

Zawiezienie, Zawożenie, -nia, *sn.* Hinführen *n.* (zu Wagen oder zu Pferde).

Zawieźć, -wiozę, -wiozłem, *va. perf.*; Zawozić, -żę, -ziłem, *va. imperf.* hinführen, hinfahren (zu Wagen oder zu Pferde).

Zawiędnąć, -dnę, -dłem, *va. perf.* verwelken.

Zawiędnięcie, -cia, *sn.* Verwelken *n.*

Zawiężla, -li, *pl.* -le, *sf.* Minnesops (Pflanze).

Zawijka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Samenhaut *f.*

Zawikłać, -kłam, -kłałem, *va. perf.*; **Zawikływać**, -kłuję, -wałem, *va. imperf.* verwickeln, verwirren, verſtricken; — się, *vr.* ſich verwickeln.

Zawikłanie, Zawikływanie, -nia, *sn.* Verwickelung *f.*, Verwirrung *f.*

Zawilec, -lca, *pl.* -lce, *sm.* 1) (Anemone) Anemone *f.*, Windröschen *n.*; — płowy Küchenſchelle *f.*; — ogrodowy Kronenanemone *f.*; 2) (Trollius) Trollblume, Engelblume *f.*

Zawilgnąć, -gnę, -gnąłem, *vn. perf.* feucht werden, mit Feuchtigkeit anziehen.

Zawilgnięcie, -cia; **Zawilgnienie**, -nia, *sn.* Feuchtwerden *n.*, Anziehen *n.* von Feuchtigkeit.

Zawilżeć, -żę, -żyłem, *va. imperf.*; **Zawilżać**, -żam, -żałem, *va. perf.* anfeuchten, befeuchten.

Zawilżanie, Zawilżenie, -nia, *sn.* Anfeuchten *n.*, Befeuchten *n.*

Zawiłość, -ści, *sing. tant. sf.* 1) Verworrenheit *f.*, Verwickelung *f.*; 2) Undeutlichkeit *f.*, Dunkelheit *f.*

Zawiły, *adi.*; **Zawile, Zawiło**, *adv.* verworren, verwickelt; undeutlich, unklar, ſchwer zu verſtehen.

Zawiniątko, -ka, *pl.* -ka *sn.* Bündel *n.*, Reiſebündel, Paket *n.*

Zawinić, -nię, -niłem, *va.* und *vn. perf.* verſchulden, ſich zu Schulden kommen laſſen; — przeciwko komu ſich gegen jmdn vergehen.

Zawinienie, -nia, *sn.* Verſchulden *n.*, Verſchuldung *f.*

Zawisać, -sam, -słem; **Zawisnąć**, -snę, -snąłem, *vn. perf.* 1) abhängig ſein, abhängen; jestem od niego -słym ich bin von ihm abhängig; 2) — na czem auf etw. beruhen, begründet ſein, ſich gründen; 3) abhängig werden; hängen bleiben, ſchweben; — na gałęzi am Aſt hängen bleiben.

Zawisanie, -nia; **Zawiśnięcie**, -cia, *sn.* Hängen *n.*, Abhängen *n.*; Beruhen *n.*; Schweben *n.*

Zawisłość, -ści, *sing. tant. sf.* Abhängigkeit *f.*

Zawistnica, Zawiśnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Neiderin *f.*, Mißgünſtige *f.*

Zawistnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Neider *m.*, Feind *m.*, Mißgünſtige(r) *m.*

Zawistny, *adi.*; **Zawistnie**, *adv.* neidiſch, mißgünſtig, ſcheelſüchtig.

Zawiść, -ści, *sing. tant. sf.* Neid *m.*, Mißgunſt *f.*, Eiferſucht *f.*, Scheelſucht *f.*

Zawitać, -tam, -tałem, *vn. perf.* eintreffen, einkehren, anbrechen, einſprechen, vorſprechen; miły gość do nas -tał ein lieber Gaſt iſt bei uns eingetroffen; dzień już dla nas szczęśliwy -tał der für uns glückliche Tag iſt ſchon angebrochen; zima przedwcześnie -tała der Winter iſt vorzeitig angebrochen.

Zawity, *adi.*; **Zawicie**, *adv.* peremptoriſch.

Zawlekać, -kam, -kałem, I. *va. imperf.*; **Zawlec**, -wlokę, -wlokłem; **Zawłóczyć**, -czę, -czyłem, I. *va. perf.* 1) hinſchleppen, hinziehen; hineinziehen; durchziehen; -wlekli go na puste miejsce i tam go obrabowali ſie ſchleppten ihn an einen entlegenen Ort und beraubten ihn dort; 2) übereggen; II. — się, *vr.* ſich bis wohin ſchleppen, mit Mühe irgendwohin gelangen.

Zawlekanie, Zawleczenie, Zawłóczenie, -nia, *sn.* 1) Hinſchleppen *n.*, Hinziehen *n.*; Hineinziehen *n.*; Durchziehen *n.*; 2) Übereggen *n.*

Zawładać, -dam, -dałem, *vn. imperf.*; **Zawładnąć**, -dnę, -dnąłem, *va. perf.* czem ſich einer Sache bemächtigen, beherrſchen, in ſeine Gewalt bekommen.

Zawłoski, -sków, *plur. tant. sn* Haarzauſen *n.*, Balgerei *f.*

Zawładanie, -nia; **Zawładnięcie**, -cia, *sn.* Beherrſchen *n.*, Bemächtigen *n.*

Zawłoczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Stift *m.*

Zawłoka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Haarſeil *n.*; 2) Augenſtern *n.*, Starhaut *f.*

Zawnioskować, -kuję, -wałem, *vn. perf.* folgern, ſchlußfolgern; beantragen, einen Antrag ſtellen.

Zawnioskowanie, -nia, *sn.* Folgerung *f.*; Antrag *m.*

Zawodne, -go, *sing. tant. sn.* Akzidenz *f.*

Zawodnienie, -nia, *sn.* Bewäſſerung *f.*

Zawodnić, -dnię, -dniłem, *va. perf.* bewäſſern.

Zawodnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* 1) Wettrenner *m.*; koń — Vollblutpferd *n*; 2) -i, *pl.* Keile *pl.*

Zawodność, -ści, *sing. tant. sf.* Unzuverläſſigkeit *f.*; Täuſchung *f.*, Trüglichkeit *f.*

Zawodny, *adi.*; **Zawodnie**, *adv.* unzuverläſſig, trüglich, trügeriſch.

Zawodować, -duję, -wałem, *vn. perf.* auf der Wettbahn rennen; einen Wettlauf unternehmen, um die Wette laufen.

Zawodowanie, -nia, *sn.* Wettrennen *n.*

Zawodowy, *adi.*; **Zawodowo**, *adv.* 1) Renn-, 2) beruflich; gewerbsmäßig, Berufs-, Profeſſions-.

Zawodzenie, -nia; **Zawodzić**, ſiehe: Zawiedzenie, Zawieść.

Zawojec, -jca, *pl.* -jce, *sm.* Ringdroſſel *f.*

Zawojek, -jka, *pl.* -jki, *sm.* (Lilium martagon) Berglilie *f.*, Türkenbund *m.*

Zawojować, -juję, -wałem, *va. perf.* unterjochen, bekriegern, erobern.

Zawojowanie, -nia, *sn.* Unterjochung *f.*, Eroberung *f.*

Zawołać, -łam, -łałem, *va. perf.* rufen; herbeirufen, kommen laſſen, berufen; ausrufen.

Zawołanie, -nia, *sn.* Rufen *n.*; Ausrufen *n.*; Berufen *n.*; jak na -nie wie gerufen; być gotowym na każde -nie immer, auf jeden Ruf bereit ſein.

Zawołany, *adi.*; **Zawołanie**, *adv.* tüchtig, berühmt, wohlbekannt.

Zawonieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* zu duften anfangen.

Zawora, -ry, *pl.* -ry, *sf.*; *dim.* **Zaworka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Riegel *m.*, Schloßriegel, Verschluß *m.*; Sperrvorrichtung *f.*

Zawornik, -a, *pl.* -i, *sm.* Keil *m.*, Schlußstein *m.* eines Gewölbes.

Zawozić, Zawożenie, siehe: Zawieźć, Zawiezienie.

Zawód, -wodu, *pl.* -wody, *sm.* 1) Beruf *m.*, Beschäftigung *f.*; Laufbahn *f.*; każdy — ma swoje dobre i złe strony jeder Beruf hat seine guten und seine schlechten Seiten; zmienić — eine andere Laufbahn betreten; 2) Enttäuschung *f.*; zrobić komu — jmndn in der Erwartung betrügen, ihm eine Enttäuschung bereiten; mieć — sich in der Erwartung betrogen finden, sich getäuscht sehen, enttäuscht werden; bez -wodu unfehlbar, zuverlässig; 3) (gewöhnlich *pl.* zawody) Wettstreit *m.*; Wettlauf *m.*; Wettrennen *n.*; puścić się z kim w -wody sich mit jmndm in einen Wettstreit einlassen; w -wody um die Wette; 4) Ansatz *m.*, Anlauf *m.*; jednym -wodem in einem Zuge, auf einen Wurf, auf einmal.

Zawódka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Wellschiff *n.* bei einer Mühle.

Zawój, -woju, *pl.* -woje, *sm.*; *dim.* **Zawojek**, -jku, *pl.* -jki, *sm.* 1) Kopfbinde *f.*, Turban *m.*; 2) Volute *f.*, Walzenschnecke *f.*; 3) Kreisel *m.*, Mandschnecke *f.*; 4) Melonenkürbis *m.*; 5) Schnörkel *m.* am Säulenkopfe, Volute *f.*; 6) — zawiasy Bandöse *f.*

Zawóz, -wozu, *pl.* -wozy, *sm.*; **Zawózka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Hinfahren *n.*, Hinschaffen *n.*, Transport *m.* (zu Wagen oder zu Pferde).

Zawracać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Zawrócić**, -cę, -ciłem, *va. perf.* umkehren, umkehren machen, weg-, ableiten, umdrehen; — kogo z drogi jmndn umkehren machen; -wrócić wóz wende den Wagen um, wende den Wagen; — oczy die Augen verdrehen; — komu głowę jmndm den Kopf verdrehen; II. *vn.* umkehren; III. — się, *vr.* 1) schwindeln, benebeln, berauschen; głowa mi się -ca ich habe Schwindel, mir ist schwindlig; 2) umkehren, sich umdrehen.

Zawracanie, Zawrócenie, -nia, *sn.* Verdrehen *n.*, Umdrehen *n.*; Umkehren *n.*; Umdrehen *n.*, Ableiten *n.*

Zawrotnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Stange *f.* bei den Flößern.

Zawrót, -rotu, *pl.* -roty, *sm.* 1) Umlenken *n.*, Umkehren *n.*; 2) Wendung *f.*; 3) Schwindel *m.*; Drehkrankheit *f.*; sprawiać — głowy Schwindel erregen.

Zawróżenie, -nia, *sn.* Prophezeiung *f.*

Zawróżyć, -żę, -żyłem, *vn. perf.* zu prophezeien, weissagen anfangen.

Zawrzeć, -wrę, -wrzałem, *vn. perf.* zu sieden, zu kochen anfangen, aufsieden, aufkochen.

Zawrzeć, siehe: Zawierać.

Zawrzeszczeć, -czę, -czałem; **Zawrzasnąć**, -nę, -nąłem, *vn. perf.* zu schreien anfangen, gräßlich aufschreien.

Zawrzeszczenie, -nia; **Zawrzaśnięcie**, -cia, *sn.* Aufschreien *n.*, gräßlicher Aufschrei.

Zawrzodziałość, -ści, *sing. tant. sf.* Geschwür *n.*, Behaftetsein *n.* mit Geschwüren.

Zawrzodziały, *adi.*; **Zawrzodziale**, *adv.* mit Geschwüren bedeckt.

Zawstydlina, -ny, *sing. tant. sf.* Koelzenteria (Pflanze).

Zawstydzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Zawstydzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* beschämen; -dzasz mnie swoją wspaniałomyślnością du beschämst mich mit deiner Großmut; -dził kłamcę er hat den Lügner beschämt; — się, *vr.* beschämt, schamrot werden.

Zawstydzanie, Zawstydzenie, -nia, *sn.* Beschämung *f.*, Beschämen *n.*

Zawsze, *adv.* immer, immerfort; — jednakową piosenkę śpiewać immer dasselbe Lied singen; raz na — ein- für allemal.

Zawściąg, -u, *pl.* -i, *sm.* Darmverschlingung *f.*

Zawściągać, -gam, -gałem, *va. imperf.*; **Zawściągnąć**, -gnę, -gnąłem, *va. perf.* zurück-, zusammenziehen; anziehen; hemmen, bändigen, zurückhalten.

Zawściąganie, -nia; **Zawściągnięcie**, -cia, *sn.* Zurückziehen *n.*, Zusammenziehen *n.*; Hemmen *n.*, Bändigen *n.*, Zurückhalten.

Zawtórować, -ruję, -wałem; **Zawtórzyć**, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* begleiten, akkompagnieren, sekundieren.

Zawycie, -cia, *sn.* Heulen *n.*, Aufheulen *n.*

Zawyć, -ję, -łem, *vn. perf.* zu heulen anfangen, aufheulen, ein Geheul ausstoßen.

Zawyrokować, -kuję, -wałem, *va. perf.* ein Urteil abgeben, urteilen, dekretieren.

Zawyrokowanie, -nia, *sn.* Urteilen *n.*, Dekretieren *n.*

Zawziąć, -wezmę, -wziąłem, *va. perf.* aufheben, mit sich fort nehmen; — z kim przyjaźń mit jmndm Freundschaft schließen; — się, *vr.* alles aufbieten, die ganzen Kräfte zusammennehmen; absolut erreichen wollen; jak się -wezmę, to z pewnością zdam ten egzamin wenn ich mich zusammennehme, werde ich gewiß diese Prüfung ablegen; — na kogo es auf jmndn absehen, jmndn hassen, einen Pick auf jmndn haben.

Zawziątek, -tku, *pl.* -tki, *sm* Beginnen *n.*; Pfand *n.*

Zawziętość, -ści, *sing. tant. sf.* große Erbitterung; hartnäckiges Bestehen, Hartnäckigkeit *f.*; Grimm *m.*, Groll *m.*; unversöhnlicher Haß.

Zawzięty, *adi.*; **Zawzięcie**, *adv.* unversöhnlich; er-

grimmt, erzürnt, erbittert; rachsüchtig; hartnäckig.

Zazdrostka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Xenienesia (Pflanze).

Zazdrościć, -szczę, -ściłem, *va. perf.* neiden, mißgönnen, neidisch sein, um etw. beneiden; -szczę ci twego szczęścia ich beneide dich um dein häusliches Glück; czyż -ścisz mi powodzenia? gönnst du mir den Erfolg nicht?

Zazdrość, -ści, *sf.* 1) Neid *m.*, Mißgunst *f.*, lepsza — niż politowanie besser, lieber Neid als Mitleid; — jest brzydką zaletą Mißgunst ist eine schlechte Eigenschaft; 2) Eifersucht *f.*; twoja nieuzasadniona — doprowadza mnie do rozpaczy deine unbegründete Eifersucht bringt mich zur Verzweiflung.

Zazdrośnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Neiderin *f.*, neidisches, eifersüchtiges Frauenzimmer.

Zazdrośnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Neider *m.*, neidischer, eifersüchtiger Mensch.

Zazdrośny, Zazdrosny, *adi.*; **Zazdrośnie**, *adv.* 1) neidisch, mißgünstig; patrzeć na co -nem okiem etw. mit neidischen Blicken verfolgen; 2) eifersüchtig.

Zazębiać, -biam, -białem, *va. perf.* verzähnen, verzinken; losmachen.

Zazębienie, -nia, *sn.* Verzahnung *f.*, Verzinken *n.*, Getriebe *n.*; — z górnym zębem zarzniętym na ukos Zinken *n.* mit Gehrungskante; — kryte verdecktes Zinken.

Zazgrzytać, -tam, -tałem, *vn. perf.* zu knirschen anfangen.

Zazgrzytanie, -nia, *sn.* Knirschen *n.*

Zaziajać się, -jam, -jałem, *vr. perf.* ganz außer Atem kommen, nach Luft schnappen.

Zazieleniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Zazielenić**, -nię, -niłem, *va. perf.* grün färben, begrünen; belauben; — się, *vr.* zu grünen anfangen, grün werden; sich belauben, Laub ansetzen.

Zazielenianie, Zazielenienie, -nia, *sn.* Grünen *n.*

Zazielenieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* grün werden, zu grünen anfangen; sich belauben.

Zazierać, Zazieranie; siehe: Zajrzeć, Zajrzenie.

Zazierka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Gilia (Pflanze).

Zaziewać, -wam, -wałem, *vn. perf.* zu gähnen anfangen.

Zaziębiać, -biam, -białem, *va. imperf.*; **Zaziębić**, -bię, -biłem, *va. perf.* erkälten, verkälten; — się, *vr.* sich erkälten, sich verfühlen.

Zaziębianie, Zaziębienie, -nia, *sn.* Verfühlung *f.*, Erkältung *f.*

Zazimować, -muję, -wałem, I. *va. perf.* für den Winter behalten, überwintern; II. *vn. perf.* über den Winter bleiben; überwintern.

Zazimowanie, -nia, *sn.* Überwintern *n.*; Überwinterung *f.*

Zaziołek, -łka, *pl.* łki, *sm.* Malesherbia (Pflanzen).

Zaznaczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Zaznaczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* bezeichnen, vermerken, kennzeichnen; betonen; -znacz to ołówkiem bezeichne das mit dem Bleistift; -czam odrazu moje niezawisłe stanowisko ich betone sogleich meine unabhängige Stellung.

Zaznaczanie, Zaznaczenie, -nia, *sn.* Bemerken *n.*, Bezeichnen *n.*, Vermerken *n.*, Kennzeichnen *n.*, Betonen *n.*

Zaznać, -znam, -znałem, *va. perf.*; **Zaznawać**, -ję, -łem, *va. imperf.* kennen lernen; nie -łem nigdy miłości macierzyńskiej ich habe Mutterliebe nie kennen gelernt.

Zaznanie, Zaznawanie, -nia, *sn.* Kennenlernen *n.*

Zaznajamiać, -miam, -miałem, *va. imperf.*; **Zaznajomić**, -mię, -miłem, *va. perf.* bekannt machen, die Bekanntschaft vermitteln, vertraut machen; chciałbym was bliżej — ich möchte euch näher bekannt machen; — się, *vr.* sich bekannt, vertraut machen, bekannt, vertraut werden; -łem się już z tą gałęzią wiedzy ich habe mich schon mit diesem Wissenschaftszweig bekannt gemacht.

Zaznajamianie, Zaznajomienie, -nia, *vn.* Bekanntmachen *n.*, Vertrautmachen *n.*; Bekanntschaft *f.*, Vertrautheit *f.*; — się Bekanntwerden *n.*

Zazuć, -ję, -łem, *va perf.*; **Zazuwać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* den Schuh über die Ferse ziehen.

Zazwyczaj, *adv.* gewöhnlich, gewohntermaßen.

Zażalenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Beschwerde *f.*; — nieważności Nichtigkeitsbeschwerde; wnieść — eine Beschwerde einreichen, anmelden.

Zażalić, -lę, -liłem, *va. perf.* mit Herzleid, Wehmut durchdringen.

Zażartość, -ści, *sing. tant. sf.* Grimm *m.*, Wut *f.*; Verbissenheit *f.*, Erbitterung *f.*

Zażartować, -tuję, -wałem, *vn. perf.* zu spaßen anfangen; — sobie z kogo sich mit jmndm einen Spaß machen, erlauben.

Zażartowanie, -nia, *sn.* Spaßen *n.*

Zażarty, *adi.*; **Zażarcie**, *adv.* grimmig, wütend, verbissen.

Zażądać, -dam, -dałem, *va. perf.* verlangen, fordern; -dał zwrotu pieniędzy er forderte die Rückerstattung des Geldes; może każdej chwili — obrachunku er kann jeden Augenblick Abrechnung verlangen.

Zażądanie, -nia, *sn.* Verlangen *n.*, Fordern *n.*

Zażegać, -gam, -gałem, *va. perf.* anzünden, anstecken; anfachen.

Zażeganie, -nia, *sn.* Anzünden *n.*, Anstecken *n.*

Zażeglować, -luję, -wałem, *va. perf.* bis wohin segeln.

Zażeglowanie, -nia, *sn.* Segeln *n.*

Zażegnać, -gnam, -gnałem, *va. perf.*; **Zażegnywać**, -gnuję, -wałem, *va. imperf.* beſprechen; durch Beſprechungen, durch Segnen wegwenden, wegbannen; — burzę das Gewitter abwenden.

Zażegnanie, Zażegnywanie, *sn.* Beſprechen *n.*, Wegzaubern *n.*, Wegſegnen *n.*, Abwenden *n.*, Wegbannen *n.*

Zażerać, -ram, -rałem, *va. imperf.*; **Zażreć**, -żrę, -żarłem, *va. perf.* auffreſſen, einfreſſen; mit Gier freſſen; zu Tode beißen; — się, *vr.* ſich unter einander auffreſſen; ergrimmen, wütend werden.

Zażgać, -gam, -gałem; **Zażgnąć**, -gnę, -gnąłem, *va. perf.* totſtechen, erſtechen.

Zażganie, -nia; **Zażgnięcie**, -cia, *sn.* Totſtechen *n.*, Erſtechen *n.*

Zażoga, -gi, *pl.* -gi, *sf.* Anzünden *n.*, Brandlegung *f.*; Feuersbrunſt *f.*; Zünder *m.*

Zażółcenie, -nia, *sn.* Gelbmachen *n.*

Zażółcić, -cę, -ciłem, *va. perf.* gelb machen, färben.

Zażółknąć, -knę, -knąłem, *vn. perf.* gelb werden, vergilben.

Zażółknięcie, -cia, *sn.* Vergilben *n.*, Gelbwerden *n.*

Zażwian, -u, *pl.* -y, *sm.* (Cardopatium) doldentraubige Giftdiſtel.

Zażycie, -cia; **Zażywanie**, -nia, *sn.* 1) Einnehmen *n.*, Gebrauchen *n.*, Anwenden *n.*; Genießen *n.*; 2) Erleben *n.*, Durchmachen *n.*

Zażyć, -ję, -łem, *va. perf.*; **Zażywać**, -wam, -wałem, *va. perf.* 1) einnehmen, gebrauchen, anwenden; genießen; -wałem już wszystkie możliwe lekarstwa i nic mi nie pomaga ich habe ſchon alle möglichen Arzneien eingenommen und nichts hilft mir; — tabaki ſchnupfen; wszelkich -ję sposobów ich werde alle möglichen Mittel gebrauchen; — kogo z mańki jmndn berücken, jmndm einen Streich ſpielen; umieć ludzi — mit den Leuten umzugehen verſtehen; 2) erleben, durchmachen; nie jednego -łem nieszczęścia ich habe mehr als ein Unglück erlebt.

Zażyłość, -ści, *sing. tant. sf.* vertrauter Umgang, vertraute Bekanntſchaft, Vertrautheit *f.*; wywiązała się między nimi — es entſtand zwiſchen ihnen ein vertrauter Verkehr.

Zażyły, *adi.*; **Zażyle**, *adv.* vertraut, vertraulich.

Zażywiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Zażywić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* mit Nahrung ſtärken, ernähren.

Zażywianie, Zażywienie, -nia, *sn.* Ernähren *n.*

Zażyźniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Zażyźnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* befruchten, fruchtbar machen.

Zażyźnianie, Zażyźnienie, -nia, *sn.* Befruchten *n.*, Fruchtbarmachen *n.*

Ząb, zęba, *pl.* zęby, *sm.* 1) Zahn *m.*; przedni — Vorderzahn; — oczny Hundszahn, Eckzahn, Augenzahn; — trzonowy Backenzahn; — mleczny Milchzahn; — mądrości Weisheitszahn; zęby dostawać Zähne bekommen; Zähne wechſeln, zahnen; tracić zęby mleczne Milchzähne verlieren; zęby się przerzynają die Zähne brechen durch; zęby wypadają die Zähne fallen aus; dać sobie wyrwać — ſich einen Zahn ziehen laſſen; mieć zepsuty — einen hohlen Zahn haben; dać sobie wstawić sztuczne zęby ſich künſtliche Zähne einſetzen laſſen; szczerzyć zęby die Zähne blecken; pokazywać zęby w uśmiechu im Lächeln die Zähne zeigen; zęby go bolą er hat Zahnſchmerzen; szczoteczka do zębów Zahnbürſte *f.*; proszek do zębów Zahnpulver *n.*; szczękać zębami mit den Zähnen klappern; zgrzytać zębami mit den Zähnen knirſchen; zęby sobie na co ostrzyć ſich auf etw. die Zähne wetzen, auf etw. erpicht ſein, große Luſt auf etw. haben; zjeść zęby na czem mit etw. ſehr vertraut ſein, bei etw. alt geworden ſein; wziąć kogo na zęby jmndn ſchlecht machen, ihn bereden; — za — Zahn um Zahn; kłócić się z kim — za — ſich mit einem herumbeißen; dostać chleb, kiedy zębów niema Brot bekommen, wenn man keine Zähne mehr hat, auf die alten Tage reich werden; zębami co trzymać etw. feſthalten; zęby zadrzeć ins Gras beißen; to zaledwie na jeden — das iſt kaum für einen Zahn genug, das iſt zu wenig; wilcze zęby komu pokazać jmndm die Wolfszähne zeigen, ſeinen Grimm, ſeinen Zorn an jmndm auslaſſen; mówić przez zęby durch die Zähne ſprechen; trzymać język za zębami die Zunge hinter den Zähnen halten, zu ſchweigen verſtehen; zazierać komu w zęby jmndn von der Nähe anſchauen; śmierć w zęby nie zagląda der Tod ſchaut nicht in die Zähne, der Tod nimmt keine Rückſicht auf das Alter; darowanemu koniowi nie zaglądają w zęby einem geſchenkten Gaul ſchaut man nicht ins Maul; — czasu der Zahn der Zeit; 2) Zahn *m.* eines Kammes, eines Zahnrades, einer Säge ꝛc.; 3) — wilczy Wolfszahn *m.*, Saurüſſel *m.*, Pfaffenkraut *n.*; — babi Zahnwurz *f.*

Ząbczasty, *adi.* gezähnt.

Ząbek, -bka, *pl.* -bki, *sm.*; *dim.* **Ząbeczek**, -czka, *pl.* -czki, *sm.* 1) *dim.* von Ząb Zähnchen *n.*; 2) Zacke *f.*; -bki Zinnen *pl.*; 3) Zehe *f.* (ein Teil der Knoblauchzwiebel).

Ząbkować, -kuję, -wałem, I. *vn. perf.* zahnen, zähneln, Zähne bekommen; II. *va. perf.* auszacken, Zacken machen.

Ząbkowanie, -nia, *sn.* 1) Zahnen *n.*; 2) Auszacken *n.*

Ząbkowatość, -ści, *sing. tant. sf.* Zackigkeit *f.*, Ausge-

zacktheit *f.*, Zackenförmigkeit *f.*, Zahnförmigkeit *f.*

Ząbkowaty, *adi.*; **Ząbkowato**, *adv.* sägeförmig, ausgezackt, zahnförmig, gezähnelt.

Zbabić, -bię, -biłem, *va. perf.* zum alten Weibe machen.

Zbabieć, -bię, -biłem, *vn. perf.* ein altes Weib werden.

Zbaczać, -czam, -czałem, *vn. imperf.*; **Zboczyć**, -czę, -czyłem, *vn. perf.* abweichen, abkommen; einbiegen; einen Umweg machen; — z drogi vom Wege abweichen; — od prawdy von der Wahrheit abweichen; — od pierwotnego tematu von dem ursprünglichen Thema abschweifen.

Zbaczanie, **Zboczenie**, -nia, *sn.* Abweichen *n.*, Abschweifen *n.*, Abkommen *n.*; Einbiegen *n.*; — igły magnetycznej Deklination *f.*, Abweichung *f.* der Magnetnadel.

Zbadać, -dam, -dałem, *va. perf.* untersuchen, erforschen, ergründen; nikt dotychczas nie -dał tej tajemnicy bisher hat niemand dieses Geheimnis erforscht; proszę — chorego bitte den Kranken zu untersuchen.

Zbadanie, -nia, *sn.* Untersuchung *f.*, Erforschung *f.*, Ergründen *n.*

Zbałamucenie, -nia, *sn.* Verwirren *n.*, Verführen *n.*

Zbałamucić, -cę, -ciłem, *va. perf.* verwirrt machen; irreführen; verführen.

Zbankrutować, -tuję, -wałem, *vn. imperf.* Bankerott machen.

Zbankrutowanie, -nia, *sn.* Bankerott *m.*

Zbawca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Erlöser *m.*, Erretter *m.*, Befreier *m*; ty jesteś mym -cą du bist mein Retter.

Zbawczy, *adi.*; **Zbawczo**, *adv.* erlösend, rettend, befreiend; -cza myśl ein rettender Gedanke.

Zbawiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Zbawić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* erlösen, erretten, befreien; teraz cię tylko Bóg — może jeszt kann dich nur Gott erretten; jak duszę chcę — so wahr ich selig werden will.

Zbawianie, **Zbawienie**, -nia, *sn.* Erlösung *f.*, Errettung *f.*, Befreiung *f.*; Seligkeit *f.*, Seelenheil *n.*

Zbawiciel, -a, *pl.* -e, *sm.* Erlöser *m.*, Retter *m.*, Heiland *m.*

Zbawicielka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Erlöserin *f.*, Retterin *f.*

Zbawienność, -ści, *sing. tant. sf.* Heilsamkeit *f.*

Zbawienny, *adi.*; **Zbawiennie**, *adv.* heilsam, heilbringend, selig machend; -nne rady heilsame Ratschläge; jego -na czynność seine heilbringende Tätigkeit.

Zbeczeć się, -czę, -czałem, *vr. perf.* sich ausweinen.

Zbełtać, -tam, -tałem, *va. perf.* laut ins Wasser schlagen.

Zbestwiałość, -ści, *sing. tant. sf.* Vertiertheit *f.*, Bestialität *f.*; viehisches, tierisches Wesen, Vorgehen.

Zbesztać, -sztam, -ształem, *va. perf.* beschimpfen, ausschimpfen, auszanken.

Zbesztanie, -nia, *sn.* Ausschimpfen *n.*, Auszanken *n.*

Zbezbożnić, -żnię, -żniłem, *va. perf.* gottlos machen.

Zbezbożnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* gottlos werden.

Zbezecnić, -cnię, -cniłem, *va. perf.* unwürdig machen.

Zbezcześcić, -szczę, -ściłem, *va. perf.* verunehren.

Zbezczeszczenie, -nia, *sn.* Entehrung *f.*, Verunehren *n.*

Zbędny, *adi.*; **Zbędnie**, *adv.* überflüssig, übrig, unnötig.

Zbicie, -cia; **Zbijanie**, -nia, *sn.* 1) Zusammenschlagen *n.*; Verschlagen *n.*, Verprügeln *n.*; 2) Widerlegen *n.*, Widerlegung *f.*

Zbić, -ję, -łem, I. *va. perf.*; **Zbijać**, -jam, -łem, I. *va. imperf.*; 1) zusammenschlagen, zusammenhämmern, zusammenzimmern; — sobie z desek chałupę sich aus Brettern eine Hütte zusammenschlagen; — pieniądze Geld zusammenschlagen, -sparen; — co gwoździami etw. zusammennageln; 2) herunter-, hinunterschlagen; — komu kapelusz z głowy jmndm den Hut vom Kopfe (herunter-) schlagen; — kogo z tonu, z tropu jmndn verwirren, aus der Fassung bringen; 3) verprügeln, verhauen; — kogoś bardzo mocno jmndn sehr fest verhauen; 4) zerschlagen; — kosztowną wazę eine kostbare Vase zerschlagen; 5) widerlegen; — czyje twierdzenie jmnds Behauptung widerlegen; 6) — bruki sich herumtreiben; — bąki Fliegen fangen, gar nichts tun; II. — się, *vr.* sich zusammenschlagen, sich zusammenscharren; przestraszone dzieci -ły się w gromadę die erschrokkenen Kinder scharten sich in einen Haufen zusammen; 2) zerschlagen werden, sich zerschlagen.

Zbiednieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* ärmer werden, verarmen.

Zbiedz, -gnę, -głem, I. *vn. perf.*; **Zbiegać**, -gam, -gałem, I. *vn. imperf.* 1) herunterlaufen, hinunterlaufen, herunter-, hinunterrennen; -głem szybko ze schodów ich lief schnell die Stiegen herunter; 2) verlaufen, verstreichen, vergehen; dużo czasu -gło viel Zeit ist verstrichen; 3) weglaufen, entlaufen; — z wojska desertieren; serce mi -gło das Herz ist mir entflohen; II. *va.* 1) durchlaufen, durchstreichen, durchreisen; -głem wszystkie miasta Europy ich habe alle Städte Europas gesehen; 2) — konia das Pferd überjagen, zu Schanden reiten; 3) — kogo jmndn überraschen, überfallen, überrumpeln; śmierć go -gła der Tod hat ihn überrascht; III. — się, *vr.* 1) sich müde laufen, vom Laufen matt werden; 2) zusammenlaufen, zusammenkommen, zusammenfließen; na ten hałas -gło się całe miasto bei diesem Lärm lief die ganze Stadt

zusammen; dwie rzeki -gają się poniżej miasta zwei Flüsse laufen unterhalb der Stadt zusammen; 3) zusammentreffen; dziwne okoliczności się tu -gły wunderliche Umstände sind da zusammengetroffen; 4) sich zusammenziehen, zusammenlaufen; sukno się -gło po deszczu das Tuch ist nach dem Regen zusammengelaufen.

Zbieg, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Flüchtling *m.*, Ausreißer *m.*, Überläufer *m.*, Deserteur *m.*; 2) —, -u, Zusammentreffen *n.*; — okoliczności Zusammentreffen *n.* der Umstände.

Zbieganie, -nia, *sn.* Zusammenlaufen *n.*, Weglaufen *n.*, Wegrennen *n.*, Flüchten *n.*, Durchqueren *n.*, Durchstreichen *n.*, Durchwandern *n.*, Zusammenfließen *n.*, Zusammentreffen *n.*

Zbiegowisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Zusammenlauf *m.*

Zbiegostwo, -wa, *sing. tant. sn.* Desertion *f.*, Überläufertum *n.*

Zbieleć, -leję, -lałem, *vn. perf.* weiß(er) werden.

Zbielenie, -nia, *sn.* Weiß(er)werden *n.*

Zbieracz, -a, *pl.* -e, *sm.* Sammler *m.*; — marek Markensammler; — widokówek Ansichtskartensammler.

Zbieraczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Sammlerin *f.*

Zbierać, -ram, -rałem, I. *va. imperf.*; Zebrać, zbiorę, -brałem, I. *va. perf.* 1) sammeln; — pieniądze dla biednych Geld für Arme sammeln; — dowody przeciwko komu Beweise gegen jmndn sammeln; — materyały do dzieła Stoff zu einem Werke sammeln; — miód z kwiatów Honig von den Blumen sammeln; — kwiaty Blumen pflücken; 2) zusammennehmen, zusammenfassen, zusammenbekommen; — rozrzucone nowele w jedną książkę die verstreuten Novellen in ein Buch zusammenfassen; 3) ernten; jak kto sieje, tak -ra wie die die Saat, so die Ernte; — wino Wein lesen; — owoce swojej pracy die Früchte seiner Arbeit ernten; 4) abrechnen, wegnehmen, abschöpfen; ze stołu — vom Tische abräumen; — śmietankę Rahm abschöpfen; — obóz das Lager abbrechen, aufheben; — karty die Karten abheben; — bieliznę ze strychu die Wäsche vom Boden wegschaffen; II. — się, *vr.* 1) sich fertig machen, sich vorbereiten, sich zu etw. anschicken; -raj się prędko mache dich geschwind fertig; już się zebrałem ich bin schon fertig; -ram się już od tygodnia, by wyjechać, a zebrać się nie mogę ich schicke mich schon seit einer Woche zur Abreise an und kann mich nicht fertig machen; 2) zbiera się na co es läßt sich zu etw. an, es wird; na płacz mi się -ra ich möchte weinen, ich bin nahe daran, in Tränen auszubrechen; -ra mi się na wymioty es wird mir übel; -ra się na deszcz es wird regnen, Regen zieht herauf; -ra się na burzę ein Gewitter ist im Anzuge; 2) sich sammeln, sich versammeln, zusammenkommen; -rali się co piątku w kawiarni sie kamen jeden Freitag im Kaffeehause zusammen; ze składek -brało się ładną sumkę pieniędzy mittels, durch Sammlungen hat man ein schönes Stück Geld zusammengebracht.

Zbieralnik, -a, *pl.* -i, *sf. sm.* Rezipient *m.*, Vorlage *f.* des Destillierapparates.

Zbieranie, **Zebranie**, -nia, *sn.* 1) Zusammenkommen *n.*; Zusammenbringen *n.*; Sammeln *n.*, Absammeln *n.*, Ernten *n.*; 2) Zusammenkunft *f.*, Gesellschaft *f.*, Versammlung *f.*: 3) — się, Sichversammeln *n.*; Anschicken *n.*, Fertigmachen *n.*

Zbieranina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Gesammelte(s) *n.*, Zusammengeworfene(s) *n.*; Zusammengetragene(s) *n.*; Sammelsurium *n.*; Kompilation *f.*: Gesindel *n.*

Zbiesić się, -szę, -siłem, *vn. perf.* toll werden, den Teufel im Leibe haben.

Zbiornik, -a, *pl.* -i, *sm.* Sammelbehälter *m.*, Reservoir *n.*; Wasserkasten *m.*, Zisterne *f.*; — elektryczności Kollektor *m.*; — gazu Gasbehälter; — pary Dampfdom *m.*, Dampfkuppel *f.*; — do wody zimnej Kaltwasserzisterne.

Zbiorowy, *adi.*; **Zbiorowo**, *adv.* Sammel-, gemeinsam; imię -we Sammelname *m.*; wydanie -we Gesamtausgabe *f.*

Zbiorny, *adi.* Ernte-, Sammel-; — dzień Holztag *m.*

Zbiór, zbioru, *pl.* zbiory, *sm.* 1) Sammlung *f.*, — narzędzi Satz *m.* Werkzeuge, Arbeitsgerät *n.*, Handwerkzeug *n.*; — monet Münzensammlung; 2) Ernte *f.*, Lese *f.*; — wina Weinlese; zbiory, *pl.* Ernteertrag *m.*, geerntete Frucht; zbiory w tym roku były dobre die Ernte ist in diesem Jahre gut ausgefallen.

Zbiórka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Zisterne *f.*; 2) Kleinholz *n.*

Zbir, -a, *pl.* -y, *sm.* Henker *m.*, Henkersknecht *m.*, Sbirre *m.*, Häscher *m.*

Zbladnąć, **Zblednąć**, -dnę, -dłem, *vn. perf.* erblassen, erbleichen, blaß werden; — z przerażenia vor Schrecken erbleichen.

Zbladnięcie, **Zblednięcie**, -cia, *sn.* Erblassen *n.*, Erbleichen *n.*

Zblakować, -kuję, -wałem, *vn. perf.* verblassen, schießen, Farbe verlieren.

Zblakowanie, -nia, *sn.* Verblassen *n.*, Schießen *n.*

Zblamować, -muję, -wałem, *va. perf.* blamieren, bloßstellen; — się sich blamieren, sich bloßstellen.

Zblamowanie, -nia, *sn.* Blamieren *n.*, Bloßstellen *n.*

Zblizka, *adv.* aus der Nähe, nahe.

Zbliżać, -żam, -żałem, *va. imperf.*; **Zbliżyć**, -żę, -żyłem, *va. perf.* nähern, näher bringen; — kogo do siebie sich jmndm nähern, sich jmndn. näher bringen; — się, *vr.*

sich nähern, näher kommen; -ża się już ta dawno upragniona chwila der lang ersehnte Augenblick ist schon nahe; -ża się do celu er nähert sich dem Ziele; -żała się śmierć der Tod nahte.

Zbliżanie, się, Zbliżenie, się, -nia, *sn.* Nahen *n.*, Nähern *n.*

Zbluzgać, -gam, -gałem, *va. perf.* bespritzen.

Zbluzganie, -nia, *sn.* Bespritzen *n.*

Zbłaźnić się, -nię, -niłem, *vr. perf.* sich lächerlich machen, sich blamieren.

Zbłądzenie, -nia, *sn.* Verirrung *f.*, Verirren *n.*

Zbłądzić, -dzę, -dziłem, *vn. perf.* irren, fehlen; sich verirren, irregehen.

Zbłękitnieć, -nieję,-niałem, *vn. perf.* himmelblau werden.

Zbłocenie, -nia, *sn.* Beschmieren *n.*, Besudeln *n.* mit Kot.

Zbłocić, -cę, -ciłem, *va. perf.* beschmieren, mit Kot beschmutzen.

Zboczenie, -nia; **Zboczyć,** siehe: Zbaczanie, Zbaczać.

Zboczny, *adi.*; **Zbocznie,** *adv.* abwärts, abweichend, verkehrt.

Zbogacać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Zbogacić,** -cę, -ciłem, *va. perf.* reich machen, bereichern; — się, *vr.* sich bereichern.

Zbogacanie, Zbogacenie, -nia, *sn.* Bereichern *n.*, Reichmachen *n.*

Zboisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Tenne *f.*, Druschplatz *m.*

Zbolałość, -ści, *sing. tant. sf.* Schmerz *m.*, Schmerzhaftigkeit *f.*

Zbolały, *adi.* wund, schmerzensvoll, von Schmerz ergriffen.

Zbombardować, -duję, -wałem, *va. perf.* bombardieren.

Zbombardowanie, -nia, *sn.* Bombardement *n.*

Zborgować, -guję, -wałem, *va. perf.* borgen, auf Borg geben.

Zborgowanie, -nia, *sn.* Borgen *n.*

Zborowy, *adi.* Versammlungs-, Gemeinde-, Konzilien-.

Zborzysko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Ketzersynode *f.*

Zbość, -dę, -dłem, *va. perf.* 1) hinunterstoßen, totstechen und herabwerfen; 2) besiegen, bezwingen; — konia dem Pferde die Sporen geben.

Zboże, -ża, *pl.* -ża, *sn.* Getreide *n.*; handel -m Getreidehandel *m.*

Zbożorodny, *adi.* getreidereich.

Zbożowy, *adi.* getreide-.

Zbożysko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Getreidefeld *n.*

Zbożysty, *adi.* getreidereich.

Zbój, -a, *pl.* -e, *sm.*; **Zbójca,** -cy, *pl.* -cy, *sm.*; **Zbójnik,** -a, *pl.* -cy, *sm.* Räuber *m.*, Raubmörder *m.*

Zbójczy, Zbójecki, *adi.* Räuber-, Mord-.

Zbójczyni, *adi.* Räuberin *f.*, Mörderin *f.*

Zbójectwo, Zbójnictwo, -wa, *sn.* Raubmord *m.*, Räubereif., Raub *m.*; Räubergesindel *n.*; Räubergewerbe *n.*, Räubertum *m.*

Zbór, zboru, *pl.* zbory, *sm.* 1) Versammlung *f.*; 2) Gemeinde *f.*, Konzilium *n.*, Kirchenversammlung *f.*; — izraelicki israelitische Kultusgemeinde; 3) Versammlungsort *m.* der Kirchengemeinde; Gotteshaus *n.* der Protestanten; — ewangelicki die protestantische Kirche.

Zbratać, -tam, -tałem, *va. perf.* verbrüdern; — się, *vr.* sich verbrüdern.

Zbratanie, -nia, *sn.* Verbrüderung *f.*

Zbroczenie, -nia, *sn.* Beflecken *n.*, Bespritzen *n.*

Zbroczyć, -czę, -czyłem, *va. perf.* beflecken, bespritzen; -czony krwią blutbefleckt.

Zbrodnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Verbrechen *n.*; — stanu Staatsverbrechen; niesłychana — ein unerhörtes Verbrechen.

Zbrodniarka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Verbrecherin *f.*, Missetäterin *f.*, Frevlerin *f.*

Zbrodzień, -dnia, *pl.* -dnie, *sm.*; **Zbrodniarz,** -a, *pl.* -e, *sm.* Verbrecher *m.*, Missetäter *m.*, Frevler *m.*

Zbrodniczy, *adi.*; **Zbrodniczo,** *adv.* verbrecherisch, Missetäter-, frevelhaft.

Zbrodzić, -dzę, -dziłem, *va. perf.* durchwaten.

Zbroica, -cy, *pl.* -ce, *sf.*; **Zbroja,** -i, *pl.* -je, *sf.* Rüstung *f.*; Armatur *f.*; przywdziać -ję die Rüstung anlegen.

Zbroić, -ję, -iłem, *va. imperf.* bewaffnen, bewappnen; — się, *vr.* sich bewaffnen, sich wappnen; rüsten; — się w cierpliwość sich in Geduld wappnen; mocarstwa -ją się die Mächte rüsten.

Zbroić, -ję, -iłem, *va. perf.* etw. verschulden, anstellen; anrichten; coś znowu -ił? was hast du schon wieder angestellt?

Zbrojenie, -nia, *sn.* Wappnen *n.*, Bewaffnen *n.*; — się Rüsten *n.*, Rüstungen *pl.*

Zbrojnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Sporenträger *m.*

Zbrojnobok, -u, *pl.* -i, *sm.* Chirocentrus (heringartiger Fisch).

Zbrojnogrzbiet, -u, *pl.* -y, *sm.* Dornhau *m.*

Zbrojnoleść, -ścia, *pl.* -ście, *sm.* Enoplose *f.* (Barschgattung).

Zbrojnoskrzel, -a, *pl.* -e, *sm.* Serranus (Stachelflossergattung).

Zbrojnoskrzelny, *adi.* stachelflossig.

Zbrojny, *adi.*; **Zbrojno, Zbrojnie,** *adv.* gewappnet, bewaffnet; -jną ręką mit bewaffneter Hand, gewaltsam.

Zbrojownia, -wni, *pl.* -wnie, *sf.* Waffenkammer *f.*; Waffenhaus *n.*, Zeughaus *n.*, Arsenal *n.*

Zbrojownik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Panzer-, Waffenschmied *m.*

Zbrojowy, *adi.* Rüstungs-, Waffen-.

Zbronować, -nuję, -wałem, *va. perf.* abeggen.

Zbruździć, -zdzę, -ździłem, *va. perf.* 1) mit Furchen bedecken, Furchen ziehen, mit Riehlen versehen; 2) verschulden, anstellen.

Zbrukać, -kam, -kałem, **Zbrudzić**, -dzę, -dziłem; **Zbruczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* verſchmieren, beſchmutzen; — się, *rr.* ſich beſchmutzen; ſchmutzig werden.

Zbryzgać, -gam, -gałem, *va. perf.* beſpritzen.

Zbryzganie, -nia, *sn.* Beſpritzen *n.*

Zbrzeżny, *adi.* vom Rande.

Zbrzydnąć, -dnę, -dłem, *vn. perf.* häßlich, verunſtaltet werden; — komu verekelt werden, zum Ekel, Überdruß werden.

Zbrzydnięcie, -cia, *sn.* Häßlichwerden *n.*, Verunſtalten *n.*

Zbrzydzenie, -nia, *sn.* Verunſtalten *n.*; Verekeln *n.*

Zbrzydzić, -dzę, -dziłem, *va. perf.* verunſtalten; verekeln.

Zbudować, -duję, -wałem, *va. perf.* 1) erbauen; — sobie nowy dom ſich ein neues Haus erbauen; nie od razu Kraków -wano Rom iſt nicht an einem Tage erbaut worden; 2) erbauen; — kogo dobrym przykładem jmndn durch ein gutes Beiſpiel erbauen; 3) ausrichten.

Zbudowanie, -nia, *sn.* Erbauen *n.*; Erbauung *f.*; Ausrichten *n.*

Zbudzenie, -nia, *sn.* Erwecken *n*, Aufwecken *n.*

Zbudzić, -dzę, -dziłem, *va. perf.* aufwecken, erwecken; — się, *vr.* aufwachen.

Zbuntować, -tuję, -wałem, *va. perf.* aufhetzen; — się, *vr.* meutern, ſich empören.

Zbuntowanie, -nia, *sn.* 1) Aufhetzen *n.*; 2) — się, *rr.* Meutern *n.*, Meuterei *f.*, Empörung *f.*

Zburczenie, -nia, *sn.* Ausſchelten *n.*, Heruntermachen *n.*

Zburczyć, -czę, -czyłem, *va. perf.* ausſchelten, heruntermachen.

Zburzenie, -nia, *sn.* Zerſtörung *f.*; — Jerozolimy Zerſtörung Jeruſalems.

Zburzyciel, -a, *pl.* -e, *sm.* Zerſtörer *m.*

Zburzycielka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Zerſtörerin *f.*

Zburzyć, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* zerſtören, niederreißen; — całe miasto die ganze Stadt zerſtören; — dom ein Haus niederreißen.

Zbutwiały, *adi.* vermodert, vermorſcht; ſtockig.

Zbutwiałość, -ści, *sing. tant. sf.* Vermodertheit *f.*, Vermorſchung *f.*

Zbutwieć, -wieję, -wiałem, *vn. perf.* vermodern, vermorſchen.

Zbycie, -cia; **Zbywanie**, -nia, *sn.* Loswerden *n.*; Abfertigen *n.*; Wegſchaffen *n.*; mieć co do -cia etw. Überflüſſiges haben, etw. zum Verſchenken, Vertauſchen, Verkaufen haben.

Zbyć, -ję, -łem, I. *va. perf.*; **Zbywać**, -wam, -wałem, I. *va. imperf.* 1) los werden, abfertigen, ſich vom Halſe ſchaffen; — kogo obietnicami jmndn mit Verſprechungen abſpeiſen; nie dam się — tak łatwo ich werde mich nicht ſo leicht abfertigen laſſen; 2) etw. abtun, abmachen; zrobić co byle — etw. ſchnell, ſchleuderhaft abtun; II. *vn.* 1) mangeln; fehlen; — na czem mangeln, nicht ausreichen; -wa nam na najpotrzebniejszych rzeczach die notwendigſten Sachen gehen uns ab; -wa ci na rozumie es mangelt dir an Verſtand; 2) — czego von etw. übrig bleiben, zu viel ſein; III. — się, *vr.* los werden; ledwom się go zbył ich bin ihn kaum los geworden.

Zbyt, -u, *pl.* -y, *sm.* Abſatz *m.*

Zbyt, *adv.* zu viel, allzu, zu ſehr; — wiele sobie pozwalasz du nimmſt dir zu viel heraus.

Zbyteczność, -ści, *sing. tant. sf.* Überflüſſigkeit *f.*; Übermaß *n.*; Überfluß *m.*

Zbyteczny, *adi.*; **Zbytecznie**, *adv.* überflüſſig.

Zbytek, -ku, *pl.* -ki, *sm.* 1) Reſt *m.*, Überſchuß *m.*; Übermaß *n.*, Überfluß *m.*; — łaski Übermaß *n.* der Gnade; — radości Übermaß *n.* der Freude; 2) Luxus *m.*, übertriebener Aufwand; -tki robić übermäßigen Aufwand treiben; 3) -tki Mutwille *m*, mutwillige Streiche; -tki robić Mutwillen treiben.

Zbytkować, -kuję, -wałem, *vn. perf.* 1) das Maß überſchreiten; — w czem etw. übertreiben, zu weit treiben, in einer Sache zu weit gehen, das rechte Maß überſchreiten; 2) Aufwand, Luxus treiben, unnütze Ausgaben machen; 3) mutwillig ſein, Mutwillen treiben.

Zbytkowanie, -nia, *sn.* Übertreibung *f.*; Unmäßigkeit *f.*; Aufwand *m.*, Luxus *m.*; Mutwille *m.*

Zbytkowny, *adi.*; **Zbytkownie**, *adv.* Luxus-, luxuriös.

Zbytni, *adi.*; **Zbytnio**, *adv.* zu groß, allzuſehr: unnötig, überflüſſig.

Zbytnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* mutwillige Perſon.

Zbytnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* mutwilliger Menſch, Spitzbube *m.*

Zcukrzać, -krzam, -krzałem, *va. imperf.*; **Zcukrzyć**, -krzę, -krzyłem, *va. perf.* verzuckern.

Zcukrzeć, -krzę, -krzałem, *vn. perf.* in Zucker übergehen, verzuckern.

Zcukrzenie, -nia, *sn.* Verzuckern *n.*; Verzuckerung *f.*

Zczepek, -pka, *pl.* -pki, *sm.* Siridium (Pilzart).

Zdać, zdam, zdałem, *va. perf.*; **Zdawać**, -ję, -wałem, *va. imperf.* 1) herausgeben, zurückgeben, retourgeben; 2) übergeben; komu co etw. überlaſſen, übertragen; -je na mnie całą robotę er überläßt mir die ganze Arbeit; rób co jest w twojej mocy, resztę zdaj na Boga tue, was in deiner Macht liegt, den Reſt überlaſſe Gott; 3) ablegen; — rachunek Rechnung ablegen; — egzamin z wyszczególnieniem die Prüfung mit Auszeichnung beſtehen; II. — się, *vr.* 1) ſcheinen, vorkommen; tak ci się tylko -je es kommt dir nur ſo vor; -je mi się, że miałem już raz przyjemność es ſcheint mir, daß ich ſchon einmal das Vergnügen hatte; 2) — się na kogo ſich auf

jmndn verlaſſen; nie można się ze wszystkiem — na drugich man kann ſich nicht mit allem auf andere verlaſſen; 3) — się na co zu etw. taugen, nützlich ſein; to się na nic nie zda das kann gar nichts nützen; na co się to zda? wozu kann das gut ſein?

Zdala, Zdaleka, *adv.* von fern, von weitem; — odemnie bleibe mir fern; — nie mogę odróżnić von der Ferne kann ich es nicht unterſcheiden.

Zdanie, -nia, *pl.* **-nia,** *sn.* 1) Satz *m.*; 2) Meinung *f.*, Urteil *n.*, Erachten *n.*; jakie masz o nim —? welche Meinung haſt du von ihm? mieć wyrobione — eine ausgebildete Meinung haben; według mego -nia nach meiner Meinung; 3) Herausgeben *n.*; 4) Ablegen *n.*; 5) Verlaſſen *n.*; Übertragen *n.*, Überlaſſen *n.*

Zdarcie, -cia; Zdzieranie, -nia, *sn.* Herunterreißen *n.*, Abreißen *n.*; Herunterzerren *n.*; Schinden *n.*, Prellen *n.*

Zdarzać, -rzam, -rzałem, I. *vn. imperf.*; **Zdarzyć, -rzę, -rzyłem,** *vn. perf.* ſegnen, Segen, Gedeihen ſchenken; zdarz Bóg Glück auf; II. — się, *vr.* vorkommen, ſich ereignen, ſich zutragen, ſich treffen; paſſieren; pomyśl sobie, co mi się -rzyło denke dir, was mir paſſiert iſt; to się -rza raz na dwa lata das kommt einmal in zwei Jahren vor; nie -rzyło się jeszcze nigdy, by.... es hat ſich noch nie ereignet, daß....

Zdarzanie, Zdarzenie, -nia, *sn.* 1) Ereignen *n.*; Ereignis *n.*; Vorkommen *n.*, Paſſieren *n.*, prawdziwe — ein wahres Ereignis.

Zdatność, -ści, *sing. tant. sf.* Tauglichkeit *f.*; Fähigkeit *f.*, Brauchbarkeit *f.*

Zdatny, *adi.*; **Zdatnie,** *adv.* tauglich, fähig, brauchbar; **-tna głowa** ein fähiger Kopf; do wszystkiego -tny zu allem brauchbar; nie -tny do służby wojskowej zum Militärdienſt untauglich.

Zdawca, -cy, *pl.* **-cy,** *sm.* Abgeber *m.*, — rachunku Rechnungsleger *m.*

Zdawiendawna, *adv.* ſeit jeher, von alters her.

Zdawka, -ki, *pl.* **-ki,** *sf.* Reſt *m*, Kleingeld *n.*

Zdawkowy, *adi.* Scheide-; **-wa moneta** Scheidemünze *f.*

Zdawna, *adv.* ſeit lange.

Zdążać, -żam, -żałem, *vn. imperf.*; **Zdążyć, -żę, -żyłem,** *vn. perf.* nachkommen; eilen; ſich begeben, hinauskommen, nie -żę z tą robotą ich werde mit dieſer Arbeit nicht fertig, ich werde mit dieſer Arbeit nicht nachkommen können; dokąd -żasz? wohin begibſt du dich? widzę, do czego -żasz ich ſehe, wo du hinaus(kommen) willſt.

Zdążanie, Zdążenie, -nia, *sn.* Nachkommen *n.*; Eilen *n.*; Sichbegeben *n.*; Hinauskommen *n.*

Zdechlak, -a, *pl.* **-i,** *sm.* 1) krepiertes Stück Vieh; 2) ein elend ausſehender Menſch.

Zdechlina, Zdechlizna, -ny, *pl.* **-ny,** *sf.* 1) Aas *n.*; 2) Aasgeruch *m.*; 3) verrecktes Vieh.

Zdechły, *adi.*; **Zdechle,** *adv.* verreckt, krepiert.

Zdechnąć, -chnę, -chłem, *vn. perf.*; **Zdychać, -cham, -chałem,** *vn. imperf.* krepieren, verrecken, zu Grunde gehen.

Zdechnięcie, -cia, *sn.* Krepieren *n.*, Verrecken *n.*

Zdecydować, -duję, -wałem, *va. perf.* bewegen, zum Entſchluſſe treiben; — kogo do czego jmndn zu etw. bewegen; — się, *vr.* ſich entſchließen; kiedy się wreszcie -dujesz? wann wirſt du dich endlich entſchließen?; = Nakłonić, postanowić.

Zdecydowanie, -nia, *sn.* Bewegen *n.*; — się Entſchluß *m.*

Zdejmować, muję, **-wałem,** *va. imperf.*; **Zdjąć,** zdejmę, zdjąłem, *va. perf.* 1) herunternehmen, hinunternehmen, herunter-, hinunterholen, abnehmen; — pierścionek z palca den Ring vom Finger nehmen; — kapelusz z głowy den Hut abnehmen; — z siebie ubranie das Gewand ablegen; 2) abheben; kto -muje karty? wer hebt die Karten ab? 3) durchdringen, ergreifen; strach mię zdjął Schrecken ergriff mich; 4) abnehmen; — kopię z jakiegoś obrazu die Kopie eines Bildes abnehmen, verfertigen, ein Gemälde kopieren.

Zdejmowanie, -nia; Zdjęcie, -cia, *sn.* Herunternehmen *n.*, Abnehmen *n.*, Hinunter-, Herunterholen *n.*; **-cie z krzyża** Kreuzabnahme *f.*; **-cie fotograficzne** photographiſche Aufnahme; **-cie kół z osi** Abziehen *n.*, Abpreſſen *n.* der Räder von der Achſe; **-cie obręczy z kół** Abziehen *n.* der Reifen; **-cie planu na oko** Aufnehmen *n.* nach dem Augenmaß.

Zdeklarować, -ruję, -wałem, *va. perf.* erklären, bekanntgeben; — się, *vr.* ſich erklären *f.*; = Oznajmić, obwieścić.

Zdeklarowanie, -nia, *sn.* Erklären *n.*, Erklärung *f.*

Zdekoncertować, -tuję, -wałem, *va. perf.* jmndn verblüffen, aus dem Geleiſe bringen; = Zbić z tonu, z tropu.

Zdekoncertowanie, -nia, *sn.* Verblüffen *n.*, Abbringen *n.* vom Geleiſe.

Zdemolować, -luję, -wałem, *va. perf.* demolieren, niederreißen, zerſtören; = Zburzyć.

Zdemolowanie, -nia, *sn.* Demolieren *n.*, Demolierung *f.*, Zerſtören *n.*, Zerſtörung *f.*

Zdemontować, -tuję, -wałem, *va. perf.* demontieren, abtragen; = Znieść.

Zdemoralizować, -zuję, -wałem, *va. perf.* demoraliſieren, verderben; = Sprowadzić z drogi moralnej.

Zdemoralizowanie, -nia, *sn.* Demoraliſieren *n.*, Demoraliſation *f.*

Zdenerwować, -wuję, -wałem, *va. perf.* nervös machen; — się, *vr.* nervös werden.

Zdenerwowanie, -nia, *sn.* Nervosität *f.*

Zdepopularyzować, -zuję, -wałem, *va. perf.* unpopulär machen, der Popularität berauben.

Zdeptać, -tam, -tałem, *va. perf.* zertreten, niederſtampfen, niedertreten, mit dem Fuße zerdrücken; — wszystkie prawa ludzkości alle menſchlichen Rechte mit Füßen treten.

Zdeptanie, -nia, *sn.* Niedertreten *n.*, Zertreten *n.*, Niederſtampfen *n.*

Zderzać, -rzam, -rzałem, *va. imperf.*; **Zderzyć**, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* zuſammenſchlagen, zuſammenſtoßen; — się, *vr.* zuſammenſtoßen, zuſammengeſchlagen werden.

Zderzak, -a, *pl.* -i, *sm.* Buffer *m.*, Stoßfangapparat *m.*

Zderzanie, Zderzenie, -nia, *sn.* Zuſammenſtoßen *n.*, Zuſammenſchlagen *n.*, Zuſammenſtoß *m.*; — pociągów Zuſammenſtoß *m.* der Züge.

Zdesperować, -ruję, -wałem, *vn. perf.* verzweifeln; = Oddać się rozpaczy.

Zdesperowanie, -nia, *sn.* Verzweiflung *f.*; = Rozpacz.

Zdestylować, -luję, -wałem, *va. perf.* deſtillieren.

Zdestylowanie, -nia, *sn.* Deſtillation *f.*, Deſtillieren *n.*

Zdetonować, Zdetonowanie = Zdekoncertować, Zdekoncertowanie.

Zdetronizować, -zuję, -wałem, *va. perf.* entthronen, vom Throne werfen, abſetzen, den Thron, die Herrſchermacht wegnehmen; = Pozbawić tronu.

Zdetronizowanie, -nia, *sn.* Entthronung *f.*, Dethroniſation *f.*

Zdezorganizować, -zuję, -wałem, *va. perf.* deſorganiſieren; = Rozprzęgnąć.

Zdezorganizowanie, -nia, *sn.* Deſorganiſation *f.*

Zdębieć, -bieję, -białem, *vn. perf.* hart wie Eichenholz werden.

Zdłużnia, -żni, *pl.* -żnie, *sm.* Läng-, Auslängort *m.*, Strecke *f.*

Zdmuchać, -cham, -chałem; **Zdmuchnąć**, -chnę, -chnąłem, *va. perf.*; **Zdmuchiwać**, -chuję, -wałem, *va. imperf.* herunterblaſen, herabblaſen, wegblaſen, wegpuſten; zuſammenblaſen; -chnij proch blaſe den Staub weg.

Zdmuchanie, -nia; **Zdmuchnięcie**, -cia; **Zdmuchiwanie**, -nia, *sn.* Wegblaſen *n.*, Herunterblaſen *n.*; Zuſammenblaſen *n.*

Zdobić, -bię, -biłem, *va. perf.* verzieren, zieren, verſchönern; zur Zierde dienen, ſchmücken; prawdy — nie trzeba die Wahrheit braucht man nicht auszuſchmücken.

Zdobienie, -nia, *sn.* Zieren *n.*, Schmücken *n.*, Verſchönern *n.*

Zdobność, -ści, *sing. tant. sf.* Verziertheit *f.*; Zierlichkeit *f.*

Zdobny, *adi.*; **Zdobnie**, *adi.* verziert, geſchmückt, Zier-.

Zdobrzeć, -rzeję, -rzałem, *vn. perf.* beſſer werden, ſich verbeſſern.

Zdobycie, -cia; **Zdobywanie**, -nia, *sn.* Erringen *n.*, Zuſtandebringen *n.*, Erobern *n.*, Erbeuten *n.*

Zdobycz, -czy, *pl.* -cze, *sf.* Beute *f.*

Zdobyczny, *adi.* Beute-, erbeutet.

Zdobyć, -będę, -byłem, *va. perf.*; **Zdobywać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* erbeuten, erringen, erobern; — miasto eine Stadt erobern; co sobie sam -łem. odebrać sobie nie dam was ich mir ſelber errungen habe, werde ich mir nicht abnehmen laſſen; — się, *vr.* — się na co ſich zu etw. aufſchwingen; etw. bewerkſtelligen, herausbringen, erlangen; nie mogłem się na więcej — ich konnte nicht mehr erreichen, zuſammenbringen; — się na odwagę Mut faſſen; na co się tylko sztuka — może was die Kunſt nur leiſten kann.

Zdobytek, -tku, *pl.* -tki, *sm* Eroberte(s) *n.*, Eroberung *f.*, Errungenſchaft *f.*

Zdobywca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Eroberer *m.*

Zdobywczy, *adi.* Eroberer-.

Zdolność, -ści, *pl.* -ści, *sf.* Fähigkeit *f.*, Begabung *f.*, Talent *n.*, Anlage *f.*, Vermögen *n.*; nadzwyczajna — do matematyki ein außergewöhnliches Talent zur Mathematik; nie mieć potrzebnych -ści der nötigen Fähigkeiten ermangeln; nie mam do tego -ści ich habe keine Anlage dazu.

Zdolny, *adi.*; **Zdolnie**, *adv.* begabt, fähig, talentiert; to człowiek — i pracowity das iſt ein begabter und arbeitſamer Menſch; on jest — do wszystkiego er iſt zu allem fähig.

Zdołać, -łam, -łałem, *vn. perf.* im ſtande ſein, vermögen, leiſten können; nie -łam go przekonać ich vermochte ihn nicht zu überzeugen; nie -łasz tego du wirſt es nicht leiſten können.

Zdrada, -dy, *pl.* -dy, *sf.* Verrat *m.*, Verräterei *f.*; -dę knować Verrat ſchmieden; dopuścić się -dy przeciw komu jmnbm gegenüber Verrat begehen; — stanu Hochverrat *m.*

Zdradliwy, Zdradny, *adi.*; **Zdradliwie, Zdradnie**, *adv.* verräteriſch, Verrat-.

Zdradnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Trugſchluß *m.*, Sophisma *n.*

Zdradzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Zdradzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* verraten, Verrat, Verräterei begehen; nie — niczem swoich zamiarów durch nichts ſeine Abſichten verraten; jeśli mnie -dzili, zginąłem wenn ſie mich verraten haben, bin ich verloren; łzy go -dziły Tränen haben ihn verraten; siła -dza chęci die Kräfte täuſchen den Willen, entſprechen ihm nicht; ruchy i zachowanie się -dzały człowieka z wyższych sfer die Gebärden und das Benehmen verrieten einen Mann aus höheren Kreiſen; — się, *vr.* ſich verraten.

Zdradzanie, Zdradzenie, -nia, *sn.* Verraten *n.*, Verrat *m.*

Zdradziecki, *adi.*; **Zdradziecko**, *adv.* verräterisch; po -cku auf verräterische Weise.

Zdrajca, -cy, *pl.* -cy, *sf.* Verräter *m.*; — ojczyzny *m.* Vaterlandsverräter.

Zdrajczyni, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Verräterin *f.*

Zdrapać, -pię, -pałem, *va. perf.*; **Zdrapywać**, -puję, -wałem, *va. imperf.* abkratzen, herunterkratzen; wegkratzen; zdarł bandaże, -pał rany er riß die Binden herunter, zerkratzte die Wunden; — rolę den Acker aufreißen.

Zdrapanie, Zdrapywanie, -nia, *sn.* Auftratzen *n.*, Zerkratzen *n.*, Herunterkratzen *n.*, Aufreißen *n.*

Zdrasnąć, -snę, -snąłem, *va. perf.* ritzend herunterreißen.

Zdrażać, się, -żam, -żałem, *vr. perf.* sich zieren, spröde tun.

Zdrewnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* verholzen, holzig werden; erstarren.

Zdrewnienie, -nia, *sn.* Verholzen *n.*: Verholzung *f.*; Erstarren *n.*

Zdrętwiałość, -ści, *sing. tant. sf.* Erstarrtheit *f.*, Steifheit *f.*, Erstarrung *f.*; Starrheit *f.* — zębów Stumpfheit *f.* der Zähne.

Zdrętwieć, -wieję, -wiałem, *vn. perf.* erstarren; -wiały od zimna vor Kälte erstarrt; -wiały ze strachu starr vor Schrecken.

Zdrętwienie, -nia, *sn.* Erstarren *n.*; Starrheit *f.*

Zdrobniałość, -ści, *sing. tant. sf.* Verkleinerung *f.*

Zdrobniały, *adi.*; **Zdrobniale**, *adv.* verkleinert; -ły wyraz Verkleinerungswort *n.*, Diminutiv *n.*; -łe imię Kosename *m.*

Zdrobnić, -nię, -niłem, *va. perf.* verkleinern.

Zdrobnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* kleiner werden.

Zdrobnienie, -nia, *sn.* Verkleinerung *f.*

Zdroisty, *adi.* quellenreich.

Zdroisko, Zdrojowisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Quellengrund *m.*; Quellenkurort *m.*

Zdrojek, -jku, *pl.* -jki, *sm.* (Fontinalis) Quellenmoos *n.*

Zdrojowiec, -wca, *pl.* -wcy, *sm.* Wasserfloh *m.*, Wasserkrebs *m.*

Zdrojowy, *adi.* Quellen-, Quell=; -wa woda Quellwasser *n*; zarząd — Badeverwaltung *f.*, Brunnenverwaltung *f.*

Zdrojówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Fontanella (Pflanze).

Zdrowie, -wia, *pl.* -wia, *sn.* 1) Gesundheit *f.*; żelazne — eiserne Gesundheit; przy dobrem -wiu bei guter Gesundheit; słabego -wia von schwächlicher Gesundheit; szkodliwe dla -wia gesundheitsschädlich; osłabić — die Gesundheit schwächen; wzmocnić — die Gesundheit stärken; całkiem przyjść do -wia völlig, vollkommen genesen; zapadać na -wiu kränklich sein; -wiem to przypłaciłem ich habe es mit meiner Gesundheit bezahlt, ich habe dabei meine Gesundheit zugesetzt; na —! zum Wohlsein, aufs Wohl; na twoje — auf dein Wohl; pić czyje — auf jmnds Gesundheit trinken; daj Boże — Gott helfe; 2) Befinden *n.*, jakie twoje —? wie ist dein Befinden?

Zdrowieć, -wieję, -wiałem, *vn. perf.* gesunden, gesund werden.

Zdrowiuchny, Zdrowiuteńki, Zdrowiusienki, *adi.* vollständig gesund, kerngesund.

Zdrowość, Zdrowotność, -ści, *sing. tant. sf.* Gesundheitszustand *m.*; Hygiene *f.*

Zdrowy, Zdrów, *adi.*; **Zdrowo**, *adv.* gesund; — jak ryba gesund wie ein Fisch; -we mieszkanie eine gesunde Wohnung; miasto leży w -wej okolicy die Stadt liegt in einer gesunden Gegend; -wa cera gesunde Gesichtsfarbe; tak radzi -wy rozum so rät der gesunde Menschenverstand; bądź — bleibe gesund, lebe wohl; żebym taki — był so wahr ich lebe, bei meiner Gesundheit; -we zapatrywanie gesunde Ansichten; w -wem ciele -wa mieszka dusza in einem gesunden Körper wohnt eine gesunde Seele; to -wo na oczy das ist den Augen zuträglich; to mu będzie -wo das wird ihm gut tun.

Zdrożeć, -żeję, -żałem, *vn. perf.* teurer werden.

Zdrożenie, -nia, *sn.* Verteuerung *f.*

Zdrożność, -ści, *pl.* -ści, *sf.* Verirrung *f.*, Fehler *m.*; Lasterhaftigkeit *f.*; Laster *n.*; Abweichung *f.*

Zdrożny, *adi.*; **Zdrożnie**, *adv.* verkehrt, abweichend, unpassend, ungereimt, abirrend; lasterhaft.

Zdrożyć, -żę, -żyłem, I. *va. perf.* teuer machen; II. *vr.* sich verirren, sich verfehlen.

Zdrój, zdroju, *pl.* zdroje, *sm.* Quelle *f.*, Quell *m.*, Brunnen *m.*, Sprudel *m.*, Born *m.*, Springquelle *f.*; Quellenbecken *m.*

Zdruzgotać, -tam, -tałem, *va. perf.* zerschmettern.

Zdruzgotanie, -nia, *sn.* Zerschmetterung *f.*, Zerschmettern *n.*

Zdrzemać się, -mam, -małem; **Zdrzemnąć się**, -mnę, -mnąłem, *vr. perf.* einschlummern.

Zdrzemanie się, -nia; **Zdrzemnięcie się**, -cia, *sn.* Einschlummern *n.*

Zdrzewło, -wła, *pl.* -wła, *sn.* Zehrwurzstrauch *m.*

Zdublować, -bluję, -wałem, *va. perf.* 1) verdoppeln; = Zdwoić; 2) mit einem Schuß zwei Tiere treffen, einen Doppeltreffer machen.

Zdublowanie, -nia, *sn* 1) Verdoppeln *n*; 2) Doppeltreffer *m.*

Zdumiałość, -ści, *sing. tant. sf.* großes Erstaunen.

Zdumiały, *adi.* höchst erstaunt.

Zdumieć, -mię, -miałem, *va. perf.*; **Zdumiewać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* in Erstaunen, Verwunderung setzen; -miał wszystkich ten postę

pek niespodziewany dieſe unerwartete Tat ſetzte alle in Erſtaunen; — się, *vr.* ſtaunen, erſtaunen; -miał się na tę odpowiedź er erſtaunte bei dieſer Antwort; -miony erſtaunt.

Zdumienie, Zdumiewanie, -nia, *sn.* Staunen *n.*, Verwunderung *f.*; Erſtaunen *n.*; — odmalowało się na jego obliczu Erſtaunen malte ſich in ſeinen Zügen; któż zdoła opisać moje —? wer vermag meine Verwunderung zu ſchildern? w — wprawiający erſtaunlich.

Zdumnieć, -mnieję, -mniałem, *vn. perf.* ſtolz, hoffärtig werden.

Zdumnienie, -nia, *sn.* Stolzwerden *n.*

Zdun, -a, *pl.* -owie oder -y, *sm.* Hafner *m.*, Töpfer *m.*, Ofenſetzer *m.*

Zdunek, -nka, *pl.* -nki, *sm.* Topfſtein *m.*

Zdunowy, Zduński, *adi.* Töpfer-, Ofenſetzer-, Hafner-.

Zduńczyk, -a, *pl.* -cy, *sm.* Töpfersſohn *m.*; Töpfergeſelle *m.*

Zduństwo, -wa, *sing. tant. sn.* Töpferhandwerk *n.*, Hafnerei *f.*

Zduplikować, -kuję, -wałem, *va. perf.* duplizieren.

Zdurniać, -niam, -niałem, *va. perf.* jmndn einen Narren ſchimpfen.

Zdurnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* dumm, närriſch werden, verdummen, verblöden.

Zdurnienie, -nia, *sn.* Verdummen *n.*, Verdummung *f.*

Zdurzyć, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* foppen, irreführen.

Zdurzenie, -nia, *sn.* Foppen *n.*, Irreführen *n.*

Zdusić, -szę, -siłem, *va. perf.* erſticken, erdroſſeln; — się, *vr.* erſticken.

Zduszenie, -nia, *sn.* Erſticken *n.*, Erdroſſeln *n.*

Zdwajać, -jam, -jałem, *va. imperf.*; Zdwoić, -ję, -iłem, *va. perf.* verdoppeln; ze zdwojonemi siłami mit verdoppelten Kräften.

Zdwajanie, Zdwojenie, -nia, *sn.* Verdoppeln *n.*, Verdoppelung *f.*

Zdybać, -bię, -bałem, *va. perf.* begegnen.

Zdybanie, -nia, *sn.* Begegnen *n.*, Begegnung *f.*

Zdychać, Zdychanie, ſiehe: Zdechnąć, Zdechnięcie.

Zdziałać, -łam, -łałem, *va. perf.* bewerkſtelligen.

Zdziczeć, -czeję, -czałem, *vn. perf.* verwildern; -czały verwildert.

Zdziczenie, -nia, *sn.* Verwildern *n.*, Verwilderung *f.*

Zdziecinnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* kindiſch werden.

Zdziecinnienie, -nia, *sn.* Kindiſchwerden *n.*

Zdzielny, Zdzielnisty, *adi.* halmig, voller Halme.

Zdzierać, -ram, -rałem, I. *va. imperf.*; **Zedrzeć,** -drę, zdarłem, I. *va. perf.* 1) abreißen, herunterreißen, herunterzerren; — komu maskę z twarzy jmndm die Larve vom Geſicht herunterreißen; — obicia ze ścian die Tapeten von den Wänden herunterreißen; 2) — ubranie den Anzug zerreißen, ruinieren, ſchnell abtragen; 3) ſchinden, prellen; II. — się, *vr.* ſich zerreißen; zu Schanden werden.

Zdzieranie, -nia; **Zdarcie,** -cia, *sn.* Herunterreißen *n.*, Abreißen *n.*, Zerreißen *n.*; Schinden *n.*, Prellen *n.*

Zdzierca, -cy, *pl.* -cy, *sf.* Preller *m.*, Beutelſchneider *m.*, Menſchenſchinder *m.*

Zdzierczy, Zdzierski, *adi.* Schinder-, prelleriſch, beutelſchneideriſch.

Zdziergacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Schließmuskel *m.*

Zdziergać, -gam, -gałem, *va. imperf.*; Zdziergnąć, -nę, -nąłem, *va. perf.* zuſammenziehen.

Zdzierganie, -nia; **Zdziergnięcie,** -cia, *sn.* Zuſammenziehen *n.*

Zdzierstwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* Prellerei *f.*; Menſchenſchinderei *f.*

Zdzierzeć, -rzę, -rzyłem, I. *vn. perf.* aushalten, ſtandhalten; II. *vn. perf.* Wort halten; III. — się, *vr.* ſich beherrſchen.

Zdzierzenie, -nia, *sn.* Aushalten *n.*, Standhalten *n.*; Worthalten *n.*; — się Beherrſchung *f.*

Zdziesiątkować, -tkuję, -wałem, *va. perf.* dezimieren.

Zdziesiątkowanie, -nia, *sn.* Dezimierung *f.*, Dezimieren *n.*

Zdziewosłębić, -bię, -biłem, *va. perf.* eine Ehe vermitteln, zuſammenführen.

Zdzióbać, -bię, -bałem, *va. perf.* herunterpicken; pickend vernichten; pickend verzehren.

Zdzióbanie, -nia, *sn.* Herunterpicken *n.*

Zdziurawić, -wię, -wiłem, *va. perf.* löcherig machen.

Zdziurawieć, -wieję, -wiałem, *vn. perf.* löcherig werden.

Zdziurawienie, -nia, *sn.* Löcherigkeit *f.*; Durchlöcherung *f.*

Zdziwaczeć, -czeję, -czałem, *vn. perf.* wunderlich werden, ein Sonderling werden.

Zdziwaczenie, -nia, *sn.* Wunderlichkeit *f.*

Zdziwaczyć, -czę, -czyłem, *va. perf.* wunderlich machen.

Zdziwić, -wię, -wiłem, *va. perf.* verwundern, in Verwunderung ſetzen; — się, *vr.* ſich verwundern.

Zdziwienie, -nia, *sn.* Verwunderung *f.*, Erſtaunen *n.*

Zdżdżownica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Regenwurm *m.*

Zebra, -bry, *pl.* -bry, *sf.* Zebra *n.*

Zebrać, Zebranie, ſiehe: Zbierać, Zbieranie.

Zebrzyca, -cy, *pl.* -ce, *sf.* (Seseli) Laſerkraut *n.*

Zecbret, -u, *pl.* -y, *sm.* Setzbrett *n.*

Zecer, -a, *pl.* -zy, *sm.* Setzer *m.*; — Składacz.

Zecerski, *adi.* Setzer-.

Zechcieć, -chcę, -chciałem, *va. perf.* wollen, belieben; gdybyś tylko na seryo -ciał wenn du nur ernſtlich wollen möchteſt.

Zecknąć, -knę, -knąłem, *va. imperf.*; Zecknić, -knię, -kniłem, *va. perf.* — sobie Ekel bekommen, etw. ſatt bekommen.

Zeczwornik, -a, *pl.* -i, *sm.* Marsilea (Pflanze).

Zedel, Zydel, -dla, *pl.* -dle, *sm.* Sitzbock *m.*, Pritsche *f.*; Sessel *m.*

Zedrgnąć się, -gnę, -gnąłem oder -gałem, *vr. perf.* erbeben, erzittern.

Zedrwieć, -wieję, -wiałem, *vn. perf.* vor Angst und Schrecken den Kopf, die Geistesgegenwart verlieren.

Zefir, -u, *pl.* -ry, *sm.*; *dim.* **Zefirek**, -rka, *pl.* -rki, *sm.* Zephir *m.*, leichter, milder Westwind.

Zegar, -a, *pl.* -y, *sm.*; *dim.* **Zegarek**, -rka, *pl.* -rki; **Zegareczek**, -czka, *pl.* -czki, Uhr *f.*; — ścienny Wanduhr; — kieszonkowy Taschenuhr; — słoneczny Sonnenuhr; — wieżowy Turmuhr; — spieszy die Uhr geht vor; — spaźnia się die Uhr geht zurück; nakręcić — die Uhr aufziehen; — do kontrolowania stróżów Nachtwächterkontrolluhr.

Zegarkowy, *adi.* Taschenuhr-, taschenuhrförmig.

Zegarmistrz, -a, *pl.* -e, *sm.* Uhrmacher *m.*

Zegarmistrzowa, -wej, *pl.* -we, *sf.* Uhrmacherin *f.*

Zegarmistrzowski, *adi.* Uhrmacher-.

Zegarmistrzowstwo, -wa, *sing. tant. sn.* Uhrmacherhandwerk *n.*, Uhrmachergewerbe *n.*, Uhrmacherei *f.*

Zegarowy, *adi.* Uhr-, mit Uhrwerk; przyrząd — Uhrwerk *n.*

Zegnać, -gnam, -gnałem, *va. perf.*; **Zganiać**, -niam, -niałem, *va. imperf.* zusammentreiben, zusammenjagen; herunterjagen; — bydło z pola das Vieh von der Weide treiben; -gnał ich wszystkich na kupę er trieb sie alle zu einem Haufen zusammen; — muchy z jedzenia die Fliegen vom Essen wegjagen; — się, *vr.* sich durch Laufen, Herumjagen ermüden.

Zegrać, -gram, -grałem; **Zgrać**, zgram, zgrałem; *va. perf.*; **Zgrywać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* im Spiele abgewinnen; — się, *vr.* alles verspielen.

Zegranie, Zgranie, Zgrywanie, -nia, *sn.* Verspielen *n.*; Abgewinnen *n.*

Zegzić, -gzę, -gziłem, *va. perf.* erhitzen, brünstig machen.

Zegżenie, -nia, *sn.* Erhitzen *n.*, Brünstigmachen *n.*

Zeglej, -a, *pl.* -e, *sm.* Lycopodium complanatum (Pflanze).

Zejmować, -muję, -wałem, *va. imperf.*; **Zjąć**, zejmę, zjąłem; **Zimać**, -mam, -małem, *va. perf.* zusammenfassen, zusammenfügen.

Zejmowanie, -nia; **Zjęcie**, -cia; **Zimanie**, -nia, *sn.* Zusammenfassen *n.*, Zusammenfügen *n.*

Zejrzeć, -rzę, -rzałem, *vn. perf.* herunterschauen, herunterblicken.

Zejrzenie, -nia, *sn.* Herunterschauen *n.*

Zejście, Zejść, siehe: Zchodzenie, Zchodzić.

Zelant, -ta, *pl.* -ci, Eiferer *m.*, Zelot *m.f.*, Phanatiker *m.*; = Zapaleniec.

Zelantka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Eiferin *f.*, Zelotin *f.*, Phanatikerin *f.*

Zelbon, -u, *pl.* -y, *sm.* Tragbaum *m.*

Zelektryzować, -zuję, -wałem, *va. perf.* elektrisieren.

Zelektryzowanie, -nia, *sn.* Elektrisieren *n.*

Zelgnąć, -gnę, -gnąłem, *vn. perf.* zusammenkleben.

Zelsnąć, -snę, -snąłem, *vn. perf.* erblinden.

Zelżeć, -żę, -żyłem, *vn. perf.* leichter werden, nachlassen.

Zelżenie, -nia, *sn.* 1) Erleichtern *n.*, Erleichterung *f.*; 2) Beleidigen *n.*, Beleidigung *f.*

Zelżyciel, -a, *pl.* -e, *sm.* Beleidiger *m.*

Zelżycielka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Beleidigerin *f.*

Zelżyć, -żę, -żyłem, *va. perf.* beleidigen, schmähen, beschimpfen, Schimpf antun.

Zelżyć, -żę, -żyłem, *va. perf.* erleichtern, leichter machen.

Zełgać, -gam, -gałem, *va. perf.* lügen.

Zełganie, -nia, *sn.* Lügen *n.*

Zełknąć, -knę, -knąłem, *va. perf.* herunterschlucken.

Zembraty, -tów, *plur. tant. sn.* Deckplanken *pl.*

Zemdleć, -dleję, -dlałem, *vn. perf.*; **Zemdlewać**, -wam, -wałem, *vn. imperf.* in Ohnmacht fallen.

Zemdlenie, Zemdlewanie, -nia, *sn.* Ohnmacht *f.*

Zemdlić, -dlę, -dlíłem, *va. perf.* schwach, kraftlos machen.

Zemdliwość, -ści, *sing. tant. sf.* Kraftlosigkeit *f.*

Zemiąć, Zmiąć, zemnę, zmiąłem, *va. perf.* zerknüllen, zerdrücken, verdrücken.

Zemknąć, -knę, -knąłem, I. *vn. perf.*; **Zmykać**, -kam, -kałem, I. *vn. perf.* flüchten, sich aus dem Staube machen, davonlaufen, ausreißen; -kał co mu sił starczyło er machte sich so schnell er konnte aus dem Staube; I. *va.* 1) wegstibitzen, mausen; 2) herunterziehen, herunterlassen, vom Leitriemen lassen.

Zemknięcie, -cia; **Zmykanie**, -nia, *sn.* 1) Ausreißen *n.*, Weglaufen *n.*, Flüchten *n.*; 2) Wegstibitzen *n.*, Mausen *n.*; 3) Herunterlassen.

Zemleć, zmielę, zmieliłem oder zmełłem, *va. perf.* zermahlen, vermahlen; — co na miazgę etw. klein, zu Brei zermalmen; — się, *vr.* durch Mahlen verbraucht werden.

Zemrzeć, -mrę, zmarłem, *vn. perf.*; abſterben, ſterben; zmarło mu się er mußte leider ſterben.

Zemszczenie się, -nia, *sn.* Rache *f.*

Zemsta, -sty, *pl.* -sty, *sf.* Rache *f.*; to woła o -stę do nieba das ruft zum Himmel um Rache.

Zemszenie, -nia, *sn.* Bemoosen *n.*

Zemszyć, -szę, -szyłem, *va. perf.*; mit Moos bedecken.

Zemścić, -szczę, -ściłem, *va. perf.* rächen; — się, *vr.* ſich rächen, na kim an jmndm.

Zeniszek, -szka, *pl.* -szki, *sm.* 1) Schäfergarbe *f.*; 2) Leberbalſam *m.*

Zeolit, -u, *pl.* -y, *sm.* Zeolith *m.*

Zepchnąć, -chnę, -chnąłem, *va. perf.* herunterſchieben; — z porządku dziennego von der Tagesordnung ſchieben; = Spychać.

Zepchnięcie, ſiehe: Spychanie.

Zeprzeć, -prę, zparłem, *va. perf.* erbremſen; hinunter-, hinwegdrängen; — się, *vr.* ſich feſt ſtützen.

Zepsnąć się, -snę, -snąłem, *vr. perf.* heruntergleiten, ausglitſchen.

Zepsucie, -cia; **Zepsowanie**, -nia, *sn.* Verderben *n.*, Verderbtheit *f.*

Zepsuć, -ję, -łem; **Zepsować**, -wam, -wałem, *va. perf.* verderben; -łeś mi całą przyjemność du haſt mir die ganze Freude verdorben; -psuty verdorben, ſchlecht, laſterhaft, ungeſittet; — się, *vr.* verderben, ſchlecht werden; — psujesz się w tem złem towarzystwie du wirſt in dieſer ſchlechten Geſellſchaft verdorben.

Zepsutość, -ści, *sing. tant. sf.* Verderbtheit *f.*

Zerdzewieć, -wieję, -wiałem, *vn. perf.* verroſten, ſich mit Roſt bedecken.

Zerdzewienie, -nia, *sn.* Verroſten *n.*

Zerknąć, -knę, -knąłem, *vn. perf.* von der Seite hinſchauen, hinblinzeln.

Zero, -ra, *pl.* -ra, *sn.* Null *f.*; termometr pokazuje trzy stopnie poniżej zera das Thermometer zeigt drei Grad unter Null; to — między mowcami er iſt als Redner eine Null.

Zerwa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* 1) (Phyteuma) Kreuzwurz *f.*, Zaunglocke *f.*; 2) ein Baum, deſſen Spitze vom Sturm abgeriſſen wurde; 3) Bergrutſch *m.*; Uferunterwaſchung *f.*

Zerwać, -wę, -wałem, I. *va. perf.*; **Zrywać**, -wam, -wałem, I. *va. imperf.* 1) abreißen, herunterreißen, herabreißen; pflücken; — jabłko z drzewa einen Apfel vom Baume abreißen; — kwiaty Blumen pflücken; 2) brechen, zerreißen; — pokój den Frieden brechen; — przyjaźń die Freundſchaft brechen; -waliśmy z nim wszelkie stosunki wir haben mit ihm jeden Verkehr abgebrochen; — małżeństwo die Ehe aufheben, auflöſen, von einer Ehe zurücktreten; — więzy die Ketten zerreißen, die Ketten ſprengen; 3) — konia das Pferd überjagen, zu Tode hetzen; II. — się, *vr.* 1) ſchnell aufſpringen; auffliegen, -wał się z pośpiechem z krzesła er ſprang ſchnell vom Stuhle auf; w gorączce -wał się im Fieber ſprang er auf; -wał się straszny wiatr ein ſchrecklicher Wind erhob ſich; 2) zerreißen, zerſpringen; struna -wała się die Saite ſprang; -wał się powróz das Seil zerriß; 3) ſich durch Anſtrengung einen Schaden antun.

Zerwanie, **Zrywanie**, -nia, *sn.* 1) Abreißen *n.*, Herunterreißen *n.*, Abpflücken *n.*; 2) Zerreißen *n.*, Brechen *n.*, Sprengen *n.*; 3) Aufſpringen *n.*; 4) — się, Riß *m.*; Berſten *n.*, Brechen *n.*, Bruch *m.*; — się drutu Reißen des Drahtes, Seilbruch.

Zerwisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* 1) Bruchſtück *n.*; 2) eingeriſſener Bruch.

Zerznąć, -rznę, -rzwałem, *va. perf.*; **Zrzynać**, -nam, -nałem, *va. imperf.* abſchneiden, wegſchneiden; abjägen; durchhauen; petſchieren.

Zerznięcie, cia; **Zrzynanie**, -nia, *sn.* Abſchneiden *n.*, Wegſchneiden; Abjägen *n.*; Durchhauen *n*; Petſchieren *n.*

Zeschnąć, -schnę, -schnąłem, *vn. perf.*; **Zsychać**, -cham, -chałem, *vn. imperf.* vertrocknen, zuſammentrocknen, austrocknen; verwelken.

Zesinieć, **Zsinieć**, -nieję, -niałem, *vn. perf.* blau werden, blau unterlaufen; cyanotiſch werden.

Zesinienie, **Zsinienie**, -nia, *sn.* Blauunterlaufen *n.*; Cyanoſe *f.*

Zeskakiwać, -kuję, -wałem, *vn. imperf.*; **Zeskoczyć**, -czę, -czyłem, *vn. perf.* herunterſpringen, abſpringen, herabſpringen; -kując z wozu złamał ramię beim Abſpringen vom Wagen brach er den Arm.

Zeskakiwanie, -nia; **Zeskoczenie**, -nia, *sn.* Abſpringen *n.*, Herunterſpringen *n.*, Herabſpringen *n.*; — nabojów wielkopiecowych Verſetzung *f.* und Rutſchen *n.*, Kippen *n.* der Gichten.

Zeskrobać, -bię, -bałem, *va. perf.*; **Zeskrobywać**, -buję, -wałem, *va. imperf.* abkratzen, herunterkratzen.

Zeskrobanie, **Zeskrobywanie**, -nia, *sn.* Abkratzen *n.*, Herunterkratzen *n.*

Zeskubać, -bię, -bałem, *va. perf.*; **Zeskubywać**, -buję, -wałem, *va. imperf.* abzupfen, abpflücken; zuſammenzupfen.

Zeskubanie, **Zeskubywanie**, -nia, *sn.* Abzupfen *n.*; Zuſammenzupfen *n.*

Zeskwarzyć, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* zuſammendörren.

Zeskwarzenie, -nia, *sn.* Zuſammendörren *n.*

Zesłabieć, -bieję, -białem; **Zesłabnąć**, -bnę, -bnąłem, *vn. perf.* erkranken, ſiechwer erkranken.

Zesłabienie, nia; **Zesłabnięcie**, -cia, *sn.* Erkranken *n.*

Zesłać, -szlę, -słałem, *va. perf.*; **Zsyłać**, -łam, -łałem, *va. imperf.* herunterſchicken, hinunterſchicken, herabſenden, hinunterſenden; -słał Bóg anioła na ziemię Gott ſandte einen Engel auf die Erde herab; -ślij, proszę, służącego po marki bitte, ſchicke den Diener um Marken hinunter; deportieren; — na Sybir, do wschodnich guberuii nach Sibirien, in die öſtlichen Gouvernements deportieren, verſchicken.

Zesłanie, Zsyłanie, -nia, *sn.* Abschicken *n.*, Absenden *n.*, Herunterschicken *n.*, Herunterſenden *n.*, Verſchickung *f.*; Deportation *f.*; — na Sybir Verſchickung nach Sibirien.

Zesłaniec, -ńca, *pl.* ńcy, *sm.* Herabgeſandte(r) *m.*; Deportierte(r) *m.*, Verſchickte(r) *m.*

Zesłanka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Deportierte *f.*, Verſchickte *f.*

Zesnucie, Zesnuwanie, Zesnowanie, -nia, *sn.* Herunterſchieben *n.*; Herunterhaſpeln *n.*; Zuſammenſchieben *n.*; Aufſpinnen *n.*

Zesnuć, -snuję, -snułem, *va. perf.*; **Zesnuwać, Zesnować,** -wam, -wałem, *va. imperf.* herunterſchieben; herunterhaſpeln; zuſammenſchieben; zuſammenweben, zuſammenſpinnen.

Zespolenie, -nia, *sn.* Vereinen *n.*, Verbinden *n.*

Zespolić, -lę, -liłem, *va. perf.* verbinden, vereinen.

Zespół, -społu, *pl.* -społy, *sm.* Verband *m.*; Enſemble *n.*, Zuſammenſpiel *n.*

Zesromocenie, -nia, *sn.* Schänden *n.*, Entehren *n.*

Zesromocić, -cę, -ciłem, *va. perf.* ſchänden, entehren.

Zestarzeć się, -rzeję, -rzałem, *vr. perf.* alt werden.

Zestarzenie się, -nia, *sn.* Altwerden *n.*

Zestaw, -u, *pl.* -y, *sm.* Gebilde *n.*

Zestawca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Monteur *m.*, Aufſteller *m.*

Zestawiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Zestawić,** -wię, -wiłem, *va. perf.* 1) zuſammenſtellen; — rachunki Rechnungen zuſammenſtellen; 2) herunter-, hinunterſtellen; -staw to na ziemię ſtelle es auf die Erde (hinunter).

Zestawianie, Zestawienie, -nia, *sn.* 1) Zuſammenſtellen *n.*; 2) Aufſtellen *n.*, Montieren *n.*; 3) Herunterſtellen *n.*

Zestawnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Montierungsplatz *m.*; Montierungswerkſtätte *f.*

Zestrugać, -gam, -gałem, *va. perf.*; **Zestrugiwać,** -guję, -wałem, *va. imperf.* herunterſchnitzeln, abſchnitzeln, abhobeln.

Zestruganie, Zestrugiwanie, -nia, *sn.* Abſchnitzeln *n.*, Herunterſchnitzeln *n.*, Abhobeln *n.*

Zestrupienie, -nia, *sn.* Verſchorfung *f.*

Zestrzelać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Zestrzelić,** -lę, -liłem, *va. perf.* 1) hinunter-, herunterſchießen; 2) zuſammenfaſſen, vereinigen, konzentrieren.

Zestrzelanie, Zestrzelenie, -nia, *sn.* 1) Herunterſchießen *n.*; 2) Zuſammenfaſſen *n.*, Vereinigung *f.*

Zestrzygać, -gam, -gałem, *va. imperf.*; **Zestrzydz,** -gę, -głem, *va. perf.* abſchneiden, mit der Schnur herunterſchneiden, herunterſcheren.

Zesunąć, Zsunąć, -nę, -nąłem, *va. perf.*; **Zesuwać, Zsuwać,** -wam, -wałem, *va. imperf.* herunterſchieben, hinunterſchieben; herunterrücken; — się, *vr.* ſich herunterlaſſen; hinunterrutſchen.

Zesunięcie, -cia; **Zsunięcie, Zesuwanie, Zsuwanie,** -nia, *sn.* Herunter-, Hinunterſchieben *n.*, Herunter-, Hinunterrücken *n.*; Hinunterrutſchen *n.*

Zeswatać, tam, -tałem, *va. perf.* eine Ehe, eine Vereinigung, eine Verſöhnung zuſammenbringen.

Zeswatanie, -nia, *sn.* Zuſammenbringen *n.* einer Ehe.

Zesworować, -ruję, -wałem, *va. perf.* 1) zuſammenkoppeln; 2) vereinen.

Zesworowanie, -nia, *sn.* 1) Zuſammenkoppeln *n.*, 2) Vereinen *n.*

Zeszarzeć, Zszarzeć, -rzeję, -rzałem, *vn. perf.* grau werden, ergrauen.

Zeszarzenie, Zszarzenie, -nia, *sn.* Ergrauen *n.*

Zeszczekiwać, -kuję, -wałem, *va. perf.* abpflücken, herunterpflücken, abreißen, abkneipen.

Zeszczuplać, -plam, -płałem, *va. imperf.*; **Zeszczuplić,** -lę, -liłem, *va. perf.* kleiner, ſchmächtiger machen.

Zeszczuplanie, Zeszczuplenie, -nia, *sn.* Abmagern *n*, Vermindern *n.*, Abnehmen *n.*

Zeszczupleć, -pleję, -płałem, *vn. perf.* abmagern, abnehmen, ſchmächtiger, vermindert werden.

Zeszkaradzenie, -nia, *sn.* Verunſtalten *n.*, Verunſtaltung *f.*

Zeszkaradzić, -dzę, -dziłem, *va. perf.* verunſtalten, häßlich machen.

Zeszklić się, -szklę, -szkliłem, *vr. perf.* zu Glas werden.

Zeszłoroczny, *adi.* vorjährig.

Zeszłość, -ści, *sing. tant. sf.* Kraftabnahme *f.*, Altersſchwäche *f.*

Zeszły, *adi.* vergangen, verfloſſen.

Zesznurować, -ruję, -wałem, *va. perf.*; **Zesznurowywać,** -wuję, -wałem, *va. imperf.* zuſammenſchnüren, zuſammenziehen.

Zesznurowanie, Zesznurowywanie, -nia, *sn.* Zuſammenſchnüren *n.*

Zeszpecenie, -nia, *sn.* Verunſtalten *n.*

Zeszpecić, -cę, -ciłem, *va. perf.* verunſtalten.

Zeszpetnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* häßlich, verunſtaltet werden.

Zeszpetnienie, -nia, *sn.* Häßlichkeit *f.*, Verunſtaltung *f.*

Zesztywnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* ſteif werden.

Zesztywnienie, -nia, *sn.* Erſteifen *n.*

Zeszyt, -u, *pl.* -y, *sm.* Heft *n.*; Lieferung *f.*; dzieło to wychodzi -tami dieſes Werk erſcheint in Heften, in Lieferungen.

Ześlizgiwać się, -guję, -wałem, *vn. imperf.*; **Ześliznąć się,** -znę, -znąłem, *va. perf.* herunter-, hinuntergleiten, ausgleiten.

Ześlizgiwanie, -nia; **Ześliźnięcie,** -cia, *sn.* Herunter-, Hinuntergleiten *n.*, Ausgleiten *n.*

Ześniedzieć, -dzieję, -działem, *vn. perf.* dunkelbraun, matt in der Farbe, unansehnlich werden; verschimmeln.

Ześrodkować, -kuję, -wałem, *va. perf.*; **Ześrodkowywać**, -wuję, -wałem, *va. imperf.* (in einem Punkte) vereinigen, konzentrieren.

Ześrodkowanie, -nia, *sn.* Konzentrieren *n.*

Ześrodkowość, -ści, *sing. tant. sf.* Konzentration *f.*

Zetknąć, -knę, -knąłem, *va. perf.* zusammenbringen, berühren; — się, *vr.* zusammenkommen, sich berühren; = Stykać.

Zetknięcie, -cia, *sn.* 1) Berührungspunkt *m.*; 2) Stoß *m.*, Zusammenstoß; — proste gerader Stoß, bündiger Stoß; — ukośne schräger Stoß; — na ucios stumpfe Gehrung.

Zetleć, -tleję, -tlałem, *vn. perf.* glimmend verbrennen.

Zetlenie, -nia, *sn.* Verglimmen *n.*

Zetrwać, -trwam, -wałem, *vn. perf.* überdauern; verbleiben, beharren, ausharren.

Zetrzeć, -trę, ztarłem, *va. perf.* abwischen, herunterwischen; abstreifen; — się, *vr.* aneinander geraten, abgerieben, abgewischt werden; siehe: Ścierać.

Zewnątrz, *adv.* und *praep.* mit dem zweiten Fall; außerhalb, auswendig, draußen; von außen; okna otwierają się na — die Fenster öffnen sich nach außen; dom na — ładnie wygląda das Haus sieht von außen schön aus; — miasta außerhalb der Stadt.

Zewnętrzność, -ści, *pl.* -ści, *sm.* Äußerliche(s) *n.*, Außenseite *f.*, Äußere(s) *n.*; Äußerlichkeit *f.*, oberflächliches Wesen.

Zewnętrzny, *adi.*; **Zewnętrznie**, *adv.* äußerlich.

Zewrzeć, -wrę, zwarłem, I. *va. perf.*; **Zwierać**, -ram, -rałem, *va. imperf.* 1) zusammendrücken, zusammenpressen; zusammenschließen, zusammenschlagen; zusammenschrumpfen; — konia das Pferd anspornen; II. — się, *vr.* 1) zusammengerinnen; 2) — się z kim mit jmndm handgemein werden, aneinander geraten, mit ihm kämpfen, streiten, sich in einen Streit einlassen.

Zewsząd, *adv.* von allen Seiten her, von überall her, allseitig, allerseits.

Zewszechmiar, *adv.* in jeder Hinsicht.

Zez, Zyz, -a, *pl.* -e, *sm.* 1) Sechs *f.* auf dem Würfel; 2) Schielen *n.*; patrzy -em er schielt.

Zeznać, -znam, -znałem, *va. perf.*; **Zeznawać**, -znaję, -wałem, *va. imperf.* aussagen; sich erklären; gestehen.

Zeznanie, Zeznawanie, -nia, *sn.* Aussagen *n.*, Aussage *f.*; Gestehen *n.*, Geständnis *n.*

Zezować, -zuję, -wałem, *vn. perf.* schielen.

Zezowanie, -nia, *sn.* Schielen *n.*, Strabismus *m.*

Zezooki, Zyzooki, Zezowaty, *adi.* schielend, schieläugig.

Zezowatość, -ści, *sing. tant. sf.* Schielen *n.*, Schieläugigkeit *f.*

Zezula, -li, *pl.* -le, *sf.* Marienkäfer *m.*, Frauenkäfer *m.*

Zezwać, -zwę, -zwałem, *va. perf.*; **Zzywać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* berufen, zusammenrufen.

Zezwalać, -lam, -lałem, *va.* und *vn. imperf.*; **Zezwolić**, -lę, -liłem, *va.* und *vn. perf.* erlauben, die Erlaubnis geben, einwilligen; nigdy na to nie -lę ich werde es nie zugeben; — się, *vr.*, — się na co miteinander übereinkommen.

Zezwalanie, Zezwolenie, -nia, *sn.* Einwilligung *f.*, Erlaubnis *f.*; dać swoje — na co seine Einwilligung zu etw. geben.

Zezwierzęcać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Zezwierzęcić**, -cę, -ciłem, *va. perf.* vertieren.

Zezwierzęcanie, Zezwierzęcenie, -nia, *sn.* Vertierung *f.*, Vertiertheit *f.*

Zeżreć, -żrę, -żarłem, *va. perf.* auffressen.

Zeżwać, -wę, -wałem, *va. perf.* zerkauen.

Zębacieć, -cę, -ciłem, *va. perf.* zahnig machen, auszahnen.

Zębacieć, -cieję, -ciałem, *vn. perf.* zahnig werden.

Zębacz, Zębal, -a, *pl.* -e, *sm.* 1) großzahniger Mensch; bissiger Mensch; 2) Seewolf *m.*; 3) Zahnhobel *m.*

Zębak, -a, *pl.* -i, *sm.* Sägefisch *m.*

Zębatka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Sägeschnabler *m.*; 2) Zahnbrasse *f.*; 3) Dentella (Pflanze).

Zębaty, Zębiasty, Zębisty, *adi.* zähnig, gezähnt, zackig, mit Widerhaken versehen; -te koło Zahnrad *n.*; -te koło obwodowe Stern-, Stirnrad; -te koło wieńcowe Kamm-, Kronrad; -te latarnie Drilling *m.*; małe kółka -te kleines Getriebe.

Zębiatka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Zahnstange *f.*

Zębiarka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Räderschneidemaschine *f.*

Zębiec, -bca, *pl.* -bce, *sm.* Umdreher *m.*, zweiter Halswirbel.

Zębienie, -nia, *sn.* Zahnen *n.*

Zębnictwo, -ctwa, *sing. tant. sf.* Zahnkunde *f.*, Zahnarznei *f.*, Dentistik *f.*

Zębny, Zębowy, *adi.* Zahn-; -bne ziele Bertramfamille *f.*

Zębociąg, -u, *pl.* -i, *sm.* Zahnzieher *m.*

Zębogryz, -u, *sing. tant. sm.* Zahnkaries *f.*, Zahnfäule *f.*

Zębolica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Zantkorylon (Pflanze).

Zęborożec, -żca, *pl.* -żce, *sm.* Wal *m.*, Narwal *m.*, Seeeinhorn *n.*

Zębostrąk, -a, *pl.* -i, *sm.* Stinkrübe *f.*, Meerlenf *m.*

Zębować, -buję, -wałem, *vn. perf.* zahnen.

Zębowanie, -nia, *sn.* Zahnen *n.*

Zębowaniec, -ńca, *pl.* -ńce *sm.* Ruderkrabbe *f.*

Zębownik, -a, *pl.* -i, *sm.* Bertram-, Speichel-, Zahnwurz *f.*

Zędra, -dry, *pl.* -dry, *sf.* Schlacke *f.*

Zęza, -zy, *pl.* -zy, *sf.* 1) Schiffsboden *m.*; 2)! Grundsuppe *f.*

Zgadać się, -dam, -dałem, *vr. perf.* zu sprechen kommen; -dało się o tem i owem die Rede kam auf dies und jenes.

Zgadnąć, -dnę, -dłem, *va. perf.*; **Zgadywać**, -duję, -wałem, *va. imperf.* erraten, raten, treffen; nigdy nie -dniesz, co myślę, du wirst nie erraten, was ich denke; -dnij, kogo przyprowadzam rate, wen ich mitbringe; to zwierciadło -duje wszystko dieser Spiegel zeigt jedem die Wahrheit.

Zgadnięcie, -cia; **Zgadywanie**, -nia, *sn.* Erraten *n.*, Raten *n.*

Zgadzać, -dzam, -dzałem, I. *va. imperf.*; **Zgodzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* 1) versöhnen, vergleichen; kollationieren; -dziłem obydwóch przeciwników ich habe die beiden Gegner versöhnt; 2) — kogo jmnbn mieten, dingen; -dziłem już ludzi do żniw ich habe schon Leute zur Ernte gedungen; 3) vereinbaren; jaką cenę -dziłeś? welchen Preis hast du vereinbart? II. — się, *vr.* 1) sich vertragen, übereinstimmen, zusammenstimmen; to jedno twierdzenie nie -dza się z drugiem diese eine Behauptung stimmt mit der anderen nicht überein; -dzają się jak dwa gołąbki sie vertragen sich wie zwei Tauben; małżonkowie powinni się — ze sobą Eheleute sollen übereinstimmen; zeznania świadków nie -dzają się die Aussagen der Zeugen stimmen nicht überein; w tym punkcie się całkiem z tobą -dzam in dieser Hinsicht stimme ich mit dir vollkommen überein; 2) — się na co auf etw. eingehen, einer Sache zustimmen, beipflichten; nigdy się na to nie -dzę ich werde nie darauf eingehen.

Zgadzanie, Zgodzenie, -nia, *sn.* Versöhnen *n.*, Vergleichen *n.*; Vertragen *n.*; Übereinstimmen *n.*, Zusammenstimmen *n.*; Dingen *n.*, Aufnehmen; — się Einwilligen *n.*, Einwilligung *f.*

Zgaga, -gi, *pl.* -gi, *sf.* Sodbrennen *n.*, Sod *m.*

Zgałganieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* ein Strolch, ein Taugenichts werden.

Zganiać, Zganianie, siehe: Zgonić, Zgonienie.

Zganić, -nię, -niłem, *va. perf.* tadeln.

Zganienie, -nia, *sn.* Tadeln *n.*

Zgapieć, -pieję, -piałem, *vn. perf.* verblöden, verdummen.

Zgapienie, -nia, *sn.* Verdummen *n.*, Verblöden *n.*

Zgarbiać, -biam, -białem, *va. imperf.*; **Zgarbić**, -bię, -biłem, *va. perf.* buckelig machen; — się, *vr.* sich buckelig halten, sich bücken, gebeugt gehen.

Zgarbianie, Zgarbienie, -nia, *sn.* Buckeligmachen *n.*, Buckeligbalten *n.*

Zgarniacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Bahnräumer *m.*, Schienenräumer, Abräumer.

Zgarniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Zgarnąć**, -nę, -nąłem, *va. perf.* 1) zusammenraffen, zusammenscharren; -nąć wszystko na kupkę alles zu einem Haufen zusammenraffen; 2) ab-, wegkehren, ab-, wegräumen; — śnieg z dachu den Schnee vom Dache wegräumen; 3) wegraffen.

Zgarnianie, -nia; **Zgarnięcie**, -cia, *sn.* Zusammenraffen, Zusammenscharren *n.*, Weg-, Abkehren *n.*, Weg-, Abräumen *n.*; — żużla Entschlacken *n.*

Zgarszać, -szam, -szałem, *va. imperf.*; **Zgorszyć**, -szę, -szyłem, *va. perf.* Ärgernis geben; — się, *vr.* Anstoß nehmen.

Zgasić, -szę, -siłem, *va. perf.* auslöschen.

Zgasiewka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Flügel-, Saumfarn *m.*; — zwyczajna Adlersaumfarn.

Zgasnąć, -snę, -słem, *vn. perf.* erlöschen, ausgehen, aufhören zu brennen; zgasł zapał der Eifer erloſch; przedwcześnie -sły der vorzeitig Verblichene.

Zgaszenie, -nia; **Zgaśnięcie**, -cia, *sn.* Erlöschen *n.*, Auslöschen *n.*, Ausgehen *n.*

Zgermanizować, -zuję, -wałem, *va. perf.* germanisieren, eindeutschen.

Zgermanizowanie, -nia, *sn.* Eindeutschung *f.*, Germanisierung *f.*

Zgęstnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* dichter werden, sich verdichten.

Zgęstnienie, -nia, *sn.* Verdichten *n.*, Verdichtung *f.*

Zgęszczać, -szczam, -szczałem, *va. imperf.*; **Zgęścić**, -szczę, -ściłem, *va. perf.* verdichten, dichter machen, kondensieren.

Zgęszczalnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Kondensator *m.*

Zgęszczanie, Zgęszczenie, *sn.* Verdichten *n.*, Kondensieren *n.*

Zgiąć, zegnę, zgiąłem, *va. perf.*; **Zginać**, -nam, -nałem, *va. imperf.* beugen, biegen; hinunter-, hinabbiegen; burza zegnie trzcinę, ale jej nie złamie der Sturm wird das Rohr biegen, aber er wird es nicht brechen; — kolana die Knie beugen; — się, *vr.* sich bücken, sich beugen; — się przed kim sich vor jmnbm beugen; — się pod ciężarem sich unter der Last beugen; — się we dwoje sich sehr tief bücken.

Zgiełk, -łku, *pl.* -łki, *sm.* Lärm *m.*, Getümmel *n.*, Tumult *m.*, Auflauf *m.*

Zgiełkliwość, -ści, *sing. tant. sf.* Lärmende(s) *n.*, tumultuöses, lärmendes Wesen.

Zgiełkliwy, *adi.*; **Zgiełkliwie**, *adv.* lärmend, tumultuarisch, geräuschvoll.

Zgięcie, -cia; **Zginanie**, -nia, *sn.* Beugen *n.*, Biegen *n.*, Bücken *n.*, Beugung *f.*, Biegung *f.*

Zgiętodziób, -a, *pl.* -y, *sm.* Baumläufer *m.*

Zginacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Beuge-, Biegemuskel *f.*; Fingermuskel, Fingerbeuger *m.*

Zginąć, -nę, -nąłem, *vn. perf.* verſchwinden, verloren gehen; umkommen, (auf dem Schlachtfelde) fallen, bleiben; -nąłem ich bin verloren, ich bin ein verlorener Mann; -nął bez śladu er iſt ſpurlos verſchwunden, verſchollen; — w pojedynku in einem Duell den Tod finden; — marnie elend umkommen.

Zginięcie, -cia, *sn.* Verluſt *m.*, Verlorengehen *n.*, Verſchwinden *n.*, Umkommen *n.*

Zgleniwo, -wa, *sing. tant. sn.* Draparnaldia (Pflanze).

Zglicz, -a, *pl.* -e, *sm.* eine mit Haſelnußſträuchern oder Schlehdorn bewachſene Niederung.

Zgliszcze, -cza, *pl.* -cza, *sn.* 1) Brandſtätte *f.*; Scheiterhaufen *m.*; Brandtrümmer *pl.*, Schutt und Aſche; 2) — na karń Gerippe *n.* zum Kern.

Zgliszczowy, *adi.* Brandſtätte-.

Zgliszczyn, -u, *sing. tant. sm.* Funaria hygrometrica (Moosgattung).

Zgładzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Zgładzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* 1) glatt machen, ausglätten; 2) ausmachen, wegbringen, eine Scharte auswetzen; 3) ausrotten, vernichten, umbringen.

Zgładzanie, **Zgładzenie**, -nia, *sn.* 1) Ausglätten *n.*, Glattmachen *n.*; 2) Ausmachen *n.*, Wegbringen *n.*; 3) Vernichtung *f.*, Umbringen *n.*, Ausrotten *n.*

Zgłaszać, -szam, -szałem, *va. imperf.*; **Zgłosić**, -szę, -siłem, *va. perf.* anzeigen, melden; — szkodę do asekuracyi den Schaden bei der Verſicherung anmelden; — się, *vr.* ſich melden; zgłoś się pan, proszę, za jaki miesiąc melden Sie ſich, bitte, etwa in einem Monat; -siło się kilku kandydatów na tę posadę es meldeten ſich einige Kandidaten für dieſen Poſten.

Zgłaszanie, **Zgłoszenie**, -nia, *sn.* Melden *n.*, Anzeigen *n.*, Meldung *f.*, Anmeldung *f.*, Anzeige *f.*

Zgłębiać, -biam, -białem, *va. imperf.*; **Zgłębić**, -bię, -biłem, *va. perf.* ergründen, erforſchen, einer Sache auf den Grund zu kommen ſuchen; staraj się to zgłębić trachte das gründlich zu erforſchen.

Zgłębianie, **Zgłębienie**, -nia, *sn.* Erforſchen *n.*, Ergründen *n.*, Vertiefen *n.*

Zgłębnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Sonde *f.*

Zgłobić, -bię, -biłem, *va. perf.* zuſammenfaſſen, zuſammenklammern.

Zgłobienie, -nia, *sn.* Zuſammenfaſſen *n.*, Zuſammenklammern *n.*

Zgłodać, -dam, -dałem, *va. perf.* ſtumpf beißen, abſtumpfen.

Zgłodniałość, -ści, *sing. tant. sf.* Heißhunger *m.*

Zgłodnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* ausgehungert werden, hungrig werden, Hunger verſpüren; -niały ausgehungert.

Zgłodnienie, -nia, *sn.* Verhungern *n.*, Aushungern *n.*

Zgłoska, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Silbe *f.*

Zgłoskować, -kuję, -wałem, *va. perf.* buchſtabieren, ſyllabiſieren, die Silben leſen.

Zgłoskowanie, -nia, *sn.* Buchſtabieren *n.*, Syllabiſieren *n.*

Zgłoskowy, *adi.* Silben-.

Zgłupieć, -pieję, -piałem, *vn. perf.* 1) verdummen, verblöden; 2) ſtaunen, paff ſein.

Zgłupienie, -nia, *sn.* Verdummen *n.*, Verblöden *n.*; Erſtaunen *n.*

Zgłuszyć, -szę, -szyłem, *va. perf.* dämpfen, übertönen, ſtumm machen.

Zgmatwać, -wam, -wałem, *va. perf.* zuſammenkneten; zuſammenmiſchen; zuſammendrücken; durcheinander mengen, verwirren.

Zgmatwanie, -nia, *sn.* Zuſammendrücken *n.*; Zuſammenkneten *n.*; Verwirrung *f.*

Zgnębiać, -biam, -białem, *va. imperf.*; **Zgnębić**, -bię, -biłem, *va. perf.* ganz unterdrücken, niederdrücken.

Zgnębianie, **Zgnębienie**, -nia, *sn.* Unterdrücken *n.*, Niederdrücken *n.*

Zgniatać, -tam, -tałem, *va. imperf.*; **Zgnieść**, zgniotę, zgniotłem, *va. perf.* zerdrücken, zermalmen, zuſammenkneten, zuſammendrücken; unterdrücken.

Zgniatanie, **Zgniecenie**, -nia, *sn.* Zermalmen *n.*, Zerdrücken *n.*, Zuſammendrücken *n.*, Zuſammenkneten *n.*; -cenie pokładu Verdrückung *f.*; -tanie Zängen *n.*, Zängeln *n.*; Zerknickung *f.*; Unterdrückung *f.*

Zgnicie, -cia, *sn.* Faulen *n.*; Fäulnis *f.*

Zgnić, -ję, -łem, *vn. perf.* verfaulen, ganz faul werden, in Fäulnis übergehen.

Zgniecina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Quetſchung *f.*

Zgnilec, -lca, *pl.* -lce, *sm.* 1) Mundfäule *f.*; 2) Baumfäule *f.*

Zgnilizna, -ny, *pl.* -ny, *sf.*; **Zgniłość**, -ści, *sing. tant. sf.* Fäulnis *f.*, Fäule *n.*; to czuć -ną das ſchmeckt, riecht nach Fäulnis.

Zgniłka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Teigbirne *f.*

Zgniły, *adi.* faul, verfault.

Zgniotłość, -ści, *sing. tant. sf.* Zuſammenpreßbarkeit *f.*

Zgnoić, -ję, -iłem, *va. perf.* 1) zu Miſt werden laſſen; 2) miſten.

Zgnojenie, -nia, *sn.* Miſten *n.*

Zgnuśnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* träge, faul, untätig werden.

Zgnuśnienie, -nia, *sn.* Trägheit *f.*, Faulheit *f.*; Verſinken *n.* in Untätigkeit.

Zgoda, -dy, *pl.* -dy, *sf.* 1) Eintracht *f.*, Einmütigkeit *f.*, Einigkeit *f.*, Einverſtändnis *n.*: Friede *m.*; żyjemy

w największej -dzie wir leben in größter Eintracht; — między nami jak wilków z baranami es besteht zwischen uns Eintracht wie zwischen Schafen und Wölfen, wir leben wie Katz' und Maus; gdzie — tam Pan Bóg mieszka wo Friede, dort wohnt auch Gott; trudna — z ogniem woda Waſſer verträgt ſich ſchwer mit Feuer; 2) Verglaich *m.*, Übereinkunft *f.*; Übereinſtimmung *f.*, Zuſtimmung *f.*; między nami nigdy do -dy nie przyjdzie es wird zwiſchen uns nie zu einer Übereinkunft kommen; za powszechną -dą został obrany wodzem mit allgemeiner Zuſtimmung wurde er zum Feldherrn ernannt; panowie, czy —? meine Herren, ſtimmen Sie ein? ſind Sie einverſtanden? na pierwsze —, na drugie nie mit dem erſten Punkt ſind wir einverſtanden, mit dem zweiten aber nicht; 3) Kongruenz *f.* der Rede- und Satzteile.

Zgodliwość, -ści, *sing. sant. sf.*; **Zgodność**, -ści, *sing. tant. sf.* 1) Übereinſtimmung *f.*, Einklang *m.*, Eintracht *f.*, Harmonie *f.*; — tonów Harmonie *f.* der Töne; — zdań Übereinſtimmung der Meinungen; — w sposobie myślenia Einklang in der Denkungsart; 2) Verträglichkeit *f.*, Einträchtigkeit *f.*

Zgodliwy, Zgodny, *adi.*; **Zgodliwie, Zgodnie**, *adv.* einig, einmütig; einverſtanden, übereinſtimmend; harmoniſch; verträglich; -ne małżeństwo einträchtiges Ehepaar; z dwóch stron otrzymałem całkiem -ne sprawozdania von zwei Seiten erhielt ich ganz übereinſtimmende Berichte; -nie z nim uchwaliliśmy mit ihm übereinſtimmend beſchloſſen wir.

Zgodzenie, Zgodzić, ſiehe: Zgadzanie, Zgadzać.

Zgoić, -ję, -iłem, *va. perf.* heilen, ausheilen; czas -ił rany die Zeit heilte die Wunden; — się, *vr.* zuheilen.

Zgojenie, -nia, *sn.* Heilen *n.*, Ausheilen *n.*

Zgolenie, -nia, *sn.* Abraſieren *n.*

Zgolić, -lę, -liłem, *va. perf.* abraſieren, herunterraſieren.

Zgoła, *adv.* gänzlich, völlig, ganz und gar, durchaus; wszystko — alles mögliche; kurz, alles; — o tem zapomniałem ich habe ganz und gar darauf vergeſſen.

Zgołacać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Zgołocić**, -cę, -ciłem, *va. perf.* entblößen, rein ausplündern.

Zgołacanie, Zgołocenie, -nia, *sn.* Ausplündern *n.*, Entblößen *n.*

Zgołocieć, -cieję, -ciałem, *vn. perf.* abgeriſſen, entblößt werden.

Zgon, -u, *sf.* Hinſcheiden *n.*, Verſcheiden *n.*; Ende *n.*, Tod *m.*; wierny aż do -nu treu bis in den Tod.

Zgonić, ſiehe: Zegnać, Zganiać.

Zgoniny, -nin, *plur. tant. sf.* Überkehr *f.*, Abbrechling *f.*, Kaff *m.*

Zgonny, *adi.* zuſammentriebbar, einholbar.

Zgorszenie, Zgorszyć, ſiehe: Zgarszanie, Zgarszać.

Zgorzałość, -ści, *sing. tant. sf.* Bräune *f.*, Gebräuntheit *f.*

Zgorzeć, -rzeję, -rzałem, *vn. perf.* abbrennen, von den Flammen verzehrt werden.

Zgorzel, -i, *pl.* -e, *sf.* Brand *m.*, Feuersbrunſt *f.*

Zgorzelica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Branderz *n.*

Zgorzelina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* 1) Brandgeruch *m.*; 2) Brandwunde *f.*; 3) — ziemniaków Kartoffelfäule *f.*

Zgorzelisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Brandſtätte *f.*

Zgorzenie, -nia, *sn.* Abbrennen *n.*

Zgorzeń, -nia, *pl.* -nie, *sf.* Waſſerkrebs *m.*

Zgorzknić, -knię, -kniłem, *va. perf.* bitter machen.

Zgorzknieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* bitter werden verbittern.

Zgorzknienie, -nia; **Zgorzknięcie**, -cia, *sn.* Verbittern *n.*

Zgorzysty, *adi.* verbrennbar, verbrennlich.

Zgotować, -tuję, -wałem *va. perf.* 1) abkochen; 2) vorbereiten, bereiten, bereit ſtellen -no mu uroczyste przyjęcie man bereitete ihm einen feierlichen Empfang.

Zgotowanie, -nia, *sn.* 1) Abkochen *n.*; 2) Vorbereiten *n.*, Bereitſtellen *n.*

Zgrabić, -bię, -biłem, *va perf.* zuſammen-, wegharken zuſammenrechen, zuſammenſcharren.

Zgrabieć, -bieję, -białem, *vn. perf.* erſtarren; -biały erſtarrt.

Zgrabienie, -nia, *sn.* Zuſammenharken *n.*, Zuſammenrechen *n.*

Zgrabki, -ków, *plur. tant. sf.* Abharkſel *pl.*, Überkehr *f.*

Zgrabność, -ści, *sing. tant. sf.* Geſchicklichkeit *f.*, Gewandtheit *f.*; Wohlgeſtalt *f.*; Zierlichkeit *f.*, Anmut *f.*

Zgrabny, *adi.*; **Zgrabnie**, *adv.* gewandt, geſchickt, wohlgeſtaltet; zierlich, anmutig; -bnie się wziął do rzeczy er hat ſich geſchickt zur Sache genommen; -bna postać eine hübſchgewachſene Perſon; ſchlanke, hübſche Geſtalt.

Zgracować, -cuję, -wałem, *va. perf.* zuſammen-, wegkarſten, wegkratzen.

Zgrać, Zgranie, Zgrywać, ſiehe: Zegrać, Zegranie.

Zgraja, -ji, *pl.* -je, *sf.* Schar *f.*, Haufe *m.*, Bande *f.*, Schwarm *m.*; — psów Hundekoppel.

Zgrajny, *adi.*; **Zgrajnie**, *adv.* gedrängt, haufen-, ſcharenweiſe.

Zgręzy, -zów, *plur. tant. sn.* Trübe *n.*, Dicke *n.* in der Flüſſigkeit.

Zgromadzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Zgromadzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* verſammeln, zuſammenhäufen,

zuſammenziehen; — wkoło siebie wszystkich wiernych alle Getreuen um ſich verſammeln; — się, *vr.* ſich verſammeln; lud -dził się przed ratuszem das Volk verſammelte ſich vor dem Rathauſe.

Zgromadzanie, Zgromadzenie, -nia, *sn.* Verſammeln *n.*, Anhäufen *n.*, Zuſammenziehen *n.*; Verſammlung *f.*; — ludowe Volksverſammlung; — pod gołem niebem Verſammlung unter freiem Himmel, im Freien; — kapitału Anſammeln *n.* des Kapitals.

Zgromadziciel, -a, *pl.* -e, *sm.* Ver-, Anſammler *m.*

Zgromadzicielka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Ver-, Anſammlerin *f.*

Zgromić, -mię, -miłem, *va. perf.* mit Gewalt bekämpfen; entſcheidend beſiegen; heftig tadeln.

Zgromienie, -nia, *sn.* Bekämpfen *n.*, Beſiegung *f.*; Tadeln *n.*

Zgroza, -zy, *pl.* -zy, *sf.* Entſetzen *n.*, Grauſen *n.*; — mnie przejmuje Entſetzen erfaßt mich; — była patrzeć na to es war ein Grauſen, dem zuzuſchauen; to — das iſt empörend, ſchauderhaft, gräßlich.

Zgrubiały, *adi.* **Zgrubiale,** *adv.* vergröbert, verdickt.

Zgrubieć, -bieję, -białem, *vn. perf.* ſich vergröbern, ſich verdicken, dicker, gröber werden; ręce -biały od ciężkiej pracy die Hände vergröberten von der ſchweren Arbeit.

Zgruchnąć, -chnę, -chnąłem, *va. perf.* laut, ſchallend zuſchlagen; — się, *vr.* haufenweiſe zuſammenſtoßen, ſich verſammeln.

Zgruchnięcie, -cia, *sn.* lautes, ſchallendes Zuſchlagen.

Zgruntować, -tuję, -wałem, *va. perf.* ergründen, gründlich erforſchen, auf den Grund kommen.

Zgruntowanie, -nia, *sn.* Ergründen *n.*, Erforſchen *n.*

Zgrupować, -puję, -wałem, *va. perf.* gruppieren.

Zgrupowanie, -nia, *sn.* Gruppierung *f.*

Zgrywać, Zgrywanie, ſiehe: Zgrać, Zgranie.

Zgryzać, -zam, -załem, I. *va. imperf.*; **Zgryźć,** -zę, -złem, *va. perf.* 1) zerbeißen, aufbeißen, zernagen, durchfreſſen; myszy -zły odzienie die Mäuſe zernagten die Kleidung; — orzech eine Nuß aufknacken; 2) — kogo jmnḍn kränken; mocno go to -zło es hat ihn ſehr gekränkt; II. — się, *vr.* ſich kränken, ſich etw. ſehr zu Herzen nehmen.

Zgryzanie, Zgryzienie, -nia, *sn.* 1) Zerbeißen *n.*, Aufbeißen *n.*, Aufknacken *n.*, Zernagen *n.*, Durchfreſſen *n.*; 2) Kränken *n.*

Zgryzota, -ty, *pl.* -ty, *sf.* Kränkung *f.*, Gram *m.*, nagender Kummer, Harm *m.*; wiele mam z nim -ty ich habe mit ihm viel Kummer; ciągłe -ty zniszczyły moje zdrowie fortwährende Kränkungen haben meine Geſundheit untergraben; -ty sumienia Gewiſſensbiſſe *pl.*

Zgryźliwość, ści, *sing. tant. sf.* Grämlichkeit *f.*, Biſſigkeit *f.*; Verdroſſenheit *f.*; Verdrießlichkeit *f.*

Zgryźliwy, *adi.*; **Zgryźliwie,** *adv.* biſſig, grämlich, verdrießlich.

Zgrzać, zgrzeję, zgrzałem, *va. perf.*; **Zgrzewać,** -wam, -wałem, *va. imperf.* erhitzen, erwärmen; — się, *vr.* ſich erhitzen, ſich erwärmen.

Zgrzanie, Zgrzewanie, -nia, *sn.* Erhitzen *n.*, Erwärmen *n.*

Zgrzebać, -bię, -bałem, *va. perf.*; **Zgrzebywać,** -buję, -wałem, *va. imperf.* zuſammenkratzen, abkratzen, zuſammenſcharren, zuſammenſtriegeln.

Zgrzebanie, Zgrzebywanie, -nia, *sn.* Zuſammenkratzen *n.*, Abkratzen *n.*, Zuſammenſcharren *n.*, Zuſammenſtriegeln *n.*

Zgrzebie, -bia, *sing. tant. sn.* 1) Werg *n.*, Hede *f.*; 2) Wergleinwand *f.*

Zgrzebło, -ła, *pl.* -ła, *sn.* Striegel *m.*, Kratze *f.*

Zgrzebłowaty, *adi.*; **Zgrzebłowato,** *adv.* ſtriegelartig.

Zgrzebnica, -cy, *pl.* -ce; **Zgrzebnina,** -ny, *pl.* -ny, *sf.* Sackleinwand *f.*

Zgrzebny, *adi.* Werg-; -ne płótno Wergleinwand *f.*, Sackleinwand.

Zgrzecznieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* braver, artiger werden.

Zgrzeszenie, -nia, *sn.* Sündigen *n.*

Zgrzeszyć, -szę, -szyłem, *vn. perf.* ſündigen, eine Sünde begehen.

Zgrzybialec, -bialca, -pl. -bialcy, *sm.* Greis *m.*, gebrechlicher Mann.

Zgrzybiałość, ści. *sing. tant. sf.* Greiſenhaftigkeit *f.*; Gebrechlichkeit *f.* Altersſchwäche *f.*

Zgrzybiały, *adi.*; **Zgrzybiale,** *adv.* greiſenhaft, greis, abgelebt; gebrechlich; altersſchwach.

Zgrzybieć, -bieję, -białem, *vn. perf.* ſehr alt werden, Greiſenalter erreichen; gebrechlich; altersſchwach werden.

Zgrzyn, -u, *pl.* -y, *sn.* Rauwolfia (Pflanze).

Zgrzyt, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Geknirſch *n.*, Knirſchen *n.*; 2) Mißton *m.*, Disharmonie *f.*

Zgrzytać, -tam, -tałem, *vn. imperf.*; **Zgrzytnąć,** -tnę, -tnąłem, *vn. perf.* knirſchen; — zębami mit den Zähnen knirſchen; klucz -tnął w zamku der Schlüſſel knirſchte im Schloß.

Zgrzytanie, -nia, *sn.* Knirſchen *n.*; płacz i — zębów Weinen *n.* und Zähneknirſchen *n.*, Heulen *n.* und Zähneklappern *n.*

Zguba, -by, *pl.* -by, *sf.* 1) Verluſt *m.*, Verlorene s *n.*; czyją jest ta —? wem gehört dieſer verlorene Gegenſtand? 2) Verderben *n.*, Untergang *m.*; on czyha na twoją -bę er lauert auf dein Verderben; prowadzisz mnie na -bę du führſt mich ins Verderben.

Zgubić, -bię, -biłem, *va. perf.* 1) verlieren; — ślad die Fährte verlieren; — ważny list einen wichtigen Brief verlieren; szukasz, czegoś nie -bił du suchst nach etw., was du nicht verloren hast; 2) — kogo jmndn ins Verderben stürzen; nieostrożność mnie -biła Unvorsichtigkeit hat mich ins Verderben gestürzt; jestem -biony ich bin verloren.

Zgubienie, -nia, *sn.* Verlieren *n.*, Verlust *m.*; Verderben *n.*

Zgubność, -ści, *sing. tant. sf.* Verderblichkeit *f.*; Verhängnisvolle(s) *n.*

Zgubny, *adi.*; **Zgubnie**, *adv.* verderblich, verhängnisvoll, fatal; -na działalność verderbliche Tätigkeit.

Zgumować, -muję, -wałem, *va. perf.* zusammenkleben.

Zgumowanie, -nia, *sn.* Zusammenkleben *n.*

Zgwałcać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Zgwałcić**, -cę, -ciłem, *va. perf.* vergewaltigen, notzüchtigen; brechen, Gewalt antun; schänden; — prawo das Gesetz vergewaltigen; — post die Fasten, das Fastengebot brechen.

Zgwałcanie, **Zgwałcenie**, -nia, *sn.* Vergewaltigen *n.*, Vergewaltigung *f.*; Notzucht *f.*, Schändung *f.*

Zhańbić, -bię, -biłem, *va. perf.* schänden, Schande bringen; -bił nasze dobre imię er hat unseren guten Namen geschändet.

Zhańbienie, -nia, *sn.* Schänden *n.*, Schändung *f.*

Zhardzieć, -dzieję, -działem, *vn. perf.* stolz, keck werden.

Zharmonizować, -zuję, -wałem, *va. perf.* harmonisieren, in Einklang bringen.

Zharmonizowanie, -nia, *sn.* Einklang *m.*

Zharować się, -ruję, -wałem, *va. perf.* sich abrackern.

Zharowanie, -nia, *sn.* Abrackern *n.*

Zhartować, -tuję, -wałem, *va. perf.* Abhärten *n.*

Zhasać, -sam, -sałem, *va. perf.* abjagen.

Zhasanie, -nia, *sn.* Abjagen *n.*

Zheblować, -bluję, -wałem, *va. perf.* abhobeln.

Zheblowanie, -nia, *sn.* Abhobeln *n.*

Zheretyczeć, -czeję, -czałem, *vn. perf.* Ketzer werden.

Zhipochondrzeć, -drzeję, -drzałem, *vn. perf.* Hypochonder werden.

Zhojnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* freigebiger werden.

Zhołdować, -duję, -wałem, *va. perf.* unterwerfen, zur Huldigung zwingen.

Zhołdowanie, -nia, *sn.* Unterwerfung *f.*

Zhukać, -kam, -kałem, *va. perf.* anschreien; ausschelten; — kogo jmndn durch Lärm, Geschrei betäuben.

Zhukanie, -nia, *sn.* Anschreien *n.*; Ausschelten *n.*; Betäuben *n.*

Ziać, zieję, ziałem, *vn. imperf.*; **Zionąć**, -nę, -nąłem, *vn. perf.* 1) keuchen, schnauben, nach Luft schnappen; 2) atmen, hauchen, aushauchen; — czem etw. von sich geben, etw. ausdünsten; — zemstą Rache atmen, schnauben; — ogniem Feuer schnauben, speien; — zapach einen (angenehmen) Geruch verbreiten.

Ziarenko, **Ziarnko**, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Körnchen *n.*

Ziarnczak, -a, *pl.* -i, *sm.* Kernkapsel *f.*, Schalenfrucht *f.*

Ziarnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Aluterus (Gattung des Hornfisches).

Ziarnik, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Brutzelle *f.*, bei den Flechten; 2) Körnung *f.*

Ziarnina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Kernhonig *m.*, Körnerhonig.

Ziarnistość, -ści, *sing. tant. sf.* Genarbtheit *f.*; Gekörntheit *f.*

Ziarnisty, *adi.*; **Ziarnisto**, *adv.* körnig, voll Körner; gekörnt; -ste srebro Silberkörner *pl.*; — kruszec gekörntes Metall.

Ziarniwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* Hydrurus (Pflanze).

Ziarnkowaty, *adi.* körnchenartig; körnig, gekörnt.

Ziarnkowy, *adi.* Körnchen-.

Ziarno, -na, *pl.* -na, *sn.* 1) Korn *n.*, Körner *pl.*; 2) Korn *n.* (von Münzen).

Ziarnojad, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Kernbeißer *m.*, Kirschbeißer *m.*, Kirschfink *m.*, Dickschnabel *m.*; 2) Samenkäfer *m.*

Ziarnopłon, -u, *pl.* -y, *sm.* (Ficaria) Feigenkraut *n.*, Feigwarzenranunkel *f.*

Ziarnować, -nuję, -wałem, *va. perf.* granulieren, körnen, in Körner formen.

Ziarnowłos, -a, *pl.* -y, *sm.* Sporotrichum (Pilzart).

Ziarnowy, *adi.* Kern-, Körner-; — owoc Kernobst *n.*

Ziarnożer, -u, *pl.* -y, *sm.* Körnerfresser *m.*

Ziarnówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Bäumchen *n.*, aus der Bäumchenschule.

Ziąb, -u, *pl.* -y, *sm.* Kältefchauer *m.*, Gänfehaut *f.*, Gruſel *m.*

Ziele, -la, *pl.* zioła, *sn.*; *dim.* Ziółko, Ziółeczko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Kraut *n.*; zbierać zioła Kräuter ſammeln; nauka o ziołach Kräuterkunde *f.*; wino przyprawne ziołami Kräuterwein *m.*; suszone zioła getrocknete, dürre Kräuter; dobre ziółko feines Früchtel; — bycze (Orobanche galii) roſenrote Sommerwurz; — czarne Küchenſchelle *f.*; — czosnkowe Lauchkraut, Waldſalbei *m.*, wilder Gamander; — dymnicze Virgils-, Sternblume *f.*; — gęsie Gänſerich *m.*; — farbowne Waid *m.*; — gołębie Eiſenkraut, Eiſenhart *n.*; — językowe Galgantwurzel *f.*; — jaskółcze mniejsze Schwalbenkraut; — większe Goldwurz *f.*; — kocie Marumkraut; — koszykowe wilder Galgant; — krucze große Aſtrantie, ſchwarze Meiſterwurz, ſchwarze Sanikel; — kurze Tormentille *f.*, Heilwurz; — mleczne Labkraut

n., Bettſtroh *n.*; — moczowe, ſtajenne Hauhechel *m.*; — nocne Leinkraut — pieczyste Eſtragon *m.*; — pępkowe, powietrzne Durchwachskraut; — piekielne großer, blauer Sturmhut; — pluskowe ſtinkendes Wanzenkraut; — pomurne, pościenne Glaskraut; — postawne Schwielendolde *f.*; — powietrzne, suchotne Feldzypreſſe *f.*; — przymiotowe gemeines Nabelkraut; — rogowe Bornkraut; — ranne Sanikel *f.*; — św. Barbary Barbenkraut; — św. Jana Johanniskraut; — św. Katarzyny Stephanskörner *pl.*; — tatarskie Kalmus *m.*; — wątrobne Leberblümchen *n.*; — gwiaździste Waldmeiſter *m.*; — zębne deutſcher Bertram.

Zieleniak, -a, *pl.* -i, *sm.* weißer Ungarwein (beſondere Gattung).

Zieleniarka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Grünzeugverkäuferin *f.*, Grünzeugfrau *f.*

Zielenica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* 1) (Conferva) Waſſerfaden *m.*, Wurmmoos *n.*, Wurmtang *m.*, Meeralge *f.*; 2) Malachit *m.*; — miedzi Grünſpan *m.*

Zielenić, -nię, -niłem, *va. perf.* grün machen, grün färben; — się, *vr.* grünen, grün werden.

Zieleniec, -ńca, *pl.* -ńce, *sn.* 1) Grünſtein *m.*; 2) Johannispflanze *f.*

Zielenieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* grün werden, ſich grün färben.

Zielenina, **Zielenizna**, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Grüne(s) *n.*; Grünzeug *n.*, grünes Gemüſe.

Zieleninowy, *adi.* Gartengemüſe-; ślaz — żydowski Melochie *f.*

Zielenisty, **Zielisty**, *adi.* kräuterig, blumig.

Zieleń, -ni, *pl.* -nie, *sf.* 1) Grün *n.*, grüne Farbe; 2) Grün *n.* in der Karte; 3) grüner Platz; wśród -ni im Grünen; 4) — miedzi Kupfergrün; Kieſelkupfer *n.*, Kieſelmalachit *m.*; — niklowa Pinnelit *m.*, Nickelgrün *n.*

Zieleńcowy, *adi.* voll grünen Unkrauts; — porfir dichter Grünſtein, Grünſteinporphyr *m.*

Zielibława, -wy, *pl.* -wy, *sf.* Lachenalia (Pflanze).

Zielibło, -bła, *pl.* -bła, *sn.* Chorophytum (Pflanze).

Zielibrzan, -u, *pl.* -y, *sm.* Laurelia (Pflanze).

Zielipan, -u, *sing. tant sm.* Agapanthus (Pflanze).

Zielisława, -wy, *pl.* -wy, *sf.* Jussiaca (Pflanze).

Zielnictwo, -wa, *sing. tant. sn.* Kräuterkunde *f.*

Zielniczy, *adi.* Kräuter-.

Zielnik, -a, *pl.* -i, *sm.*; *dim.* **Zielniczek**, -czka, *pl.* -czki, *sm.* 1) Kräuter-, Pflanzenbuch *n.*, Herbarium *n.*; 2) Kräutergarten *m.*

Zielny, *adi.* Kraut-, Kräuter-; najświętsza Panna -na unſere liebe Frau im Grünen, Mariahimmelfahrtsfeſt *n.*

Zielon, -a, *pl.* -y, *sm.* (Chlora) Bitterling *m.*

Zielonatka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Peliosanthes (Pflanze).

Zielonawokrusz, -a, *pl.* -e, *sm.* Grünlicherz *n.*

Zielonawość, -ści, *sing. tant. sf.* Grünliche(s) *n.*; Grünlichkeit *f.*

Zielonawy, *adi.*; **Zielonawo**, *adv.* grünlich.

Zielonek, -nka, *pl.* -nki, *sm.* Goldfink *m.*; gelbe Bachſtelze.

Zielonka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Blätterſchwamm *m.*, Grünling *m.*; 2) Chlorit *m.*; Grünerde *f.*, Glaukonit *m.*

Zielonobiały, *adi.* grünlichweiß.

Zielonokrusz, -u, *sing. tant. sm.* Kupfergrün *n.*

Zielonokwiat, -u, *pl.* -y, *sn.* Chloranthus (Pflanze).

Zielonomodry, *adi.* blaugrün.

Zielonosiwy, *adi.* grünlichgrau.

Zieloność, -ści, *sing. tant. sf.* Grüne(s) *n.*; Grünheit *f.*; grüne Farbe.

Zielonożółty, *adi.* grüngelb.

Zielony, *adi.*; **Zielono**, *adv.* grün; -ne świątki Pfingſten *pl.*; mieć -no w głowie Stroh im Kopfe haben, tindiſch ſein; grać w -ne umö Grüne ſpielen.

Zielsko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Unkraut *n.*

Ziembla, -bli, *pl.* -ble, *sf.* Beſtellen *n.* des Ackers im Winter zur Sommerung.

Ziemia, -mi, *pl.* -mie, *sf.* 1) Erde *f.*; Erdboden *m.*, Boden *m.*; rzucić co na -mię etw. zu Boden werfen; na -mi auf der Erde, auf Erden; rzucić o -mię zu Boden ſchlagen; — obraca się około swej osi die Erde dreht ſich um ihre Achſe; stwórca nieba i -mi der Schöpfer des Himmels und der Erde; zejść z niebiosów na -mię vom Himmel auf die Erde ſteigen; z -mią co zrównać etw. der Erde gleich machen; uprawiać -mię den Boden bebauen; niema szczęścia na -mi es gibt kein Glück auf Erden; nie wart jesteś, by cię święta — nosiła du biſt nicht wert, auf Erden zu leben, daß die heilige Erde dich trage; już on -mię gryzie er iſt ſchon tot, er hat ſchon ins Gras gebiſſen; to żyzna — das iſt fruchtbarer Boden; urodzajna — Humus *m.*, Ackerkrume *f.*, Dammerde; — wymoczkowa Infuſorienerde; — kolońska Kölner Erde; — ogrodowa Gartenerde; — japońska japaniſche Erde; — glinna lehmige Erde; — roślinna vegetabiliſche Erde; — alkaliczna alkaliſche Erde; trzęsienie -mi Erdbeben *n.*; pod -mią unter der Erde; 2) Land *n.*, Boden *m.*; — obiecana das Gelobte Land; podbite -mie die eroberten Länder; widać -mię Land in Sicht; na polskiej -mi auf polniſchem Boden.

Ziemiaczany, **Ziemniaczany**, *adi.* Kartoffel-, Erdäpfel-.

Ziemiak, **Ziemniak**, -a, *pl.* -i, *sm.* Kartoffel *f.*, Erdapfel *m.*

Ziemian, -u, *pl.* -y, *sm.* Tellur *m.*

Ziemianin, -a, *pl.* -nie, *sm.* 1) Bewohner *m.*, Eingeborne(r) *m.*; 2) Gutsbesitzer *m.*, Landmann *m.*, Landedelmann *m.*

Ziemianka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Bewohnerin *f.*, Eingeborne *f.*; 2) Landfräulein *n.*, Landadelige *f.*; 3) Erdgrube *f.*

Ziemiański, *adi.* po -ku *adv.* Land-, Landbau-, Landadel-; — radca Landrat *m.*; sąd — Landgericht *n.*

Ziemiaństwo, -wa, *sn.* Landwirtschaft *f.*

Ziemica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Land *n.*; Mutterland; Ländchen *n.*; Weichbild *n.*; Distrikt *m.*

Ziemiokrąg, -kręgu, *pl.* -kręgi, *sm.* Erdkreis *m.*, Erdenrund *n.*, Erdkugel *f.*

Ziemiokres, -u, *pl.* -y, *sm.* Gesichtskreis *m.*, Horizont *m.*

Ziemiomiar, -u, *pl.* -y, *sm.*; **Ziemiomierca**, -cy, *pl.* -cy, *sf.* Erdmesser *m.*, Feldmesser *m.*

Ziemiomierstwo, Ziemiomiernictwo, -ctwa, *sn.* Erdmessekunst *f.*, Feldmesserkunst.

Ziemiopis, -a, *pl.* -owie, *sm.* Erdbeschreiber *m.*, Geograph *m.*

Ziemiopiski, *adi.* geographisch.

Ziemiopistwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* Erdbeschreibung *f.*, Geographie *f.*

Ziemioplaz, -u, *pl.* -y, *sm.* kriechendes Gewürm.

Ziemiopłód, -płodu, *pl.* -płody, *sm.* Erdfrucht *f.*

Ziemiorodztwo, -twa, *sing. tant. sn.* Geologie *f.*

Ziemiorka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Trauermücke *f.*

Ziemoryjka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Sandgräber *m.*

Ziemiotworstwo, -wa, *sn.* Erdentstehung *f.*, Erdbildung *f.*

Ziemiowładny, *adi.* erdbeherrschend.

Ziemiowładca, -cy, *pl.* -cy, *sf.* Erdbeherrscher *m.*

Ziemiowładczyni, —, *sf.* Erdbeherrscherin *f.*

Ziemiowodny, *adi.* beidlebig, amphibisch; -dne zwierzęta Amphibien *pl.*

Ziemioznawca, -cy, *pl.* -cy, *sf.* Geognose *m.*

Ziemioznawstwo, -wa, *sn.* Geognosie *f.*

Ziemisty, *adi.*; **Ziemisto**, *adv.* erdig; erdartig.

Ziemlarka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Samen-, Hanfsalz *n.*

Ziemniaczysko, -ka, *pl.* -ka, *sm.* schlechte, elende Kartoffel.

Ziemniakówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Kartoffelbranntwein *m.*

Ziemniara, -ry, *pl.* -ry, *sf.* Arakatscha *f.*, Maniokwurzel *f.*

Ziemny, *adi.* 1) Erd-, Boden-, Land-; roboty -mne Erdarbeiten *pl.*; — migdał Erdmandel *f.*; bluszcz — Erdefeu *m.*; jaszczurka -mna Erdeidechse *f.*; -nego koloru erdfahl; pchła -mna Erdfloh *m.*; żółć -mna Erdgalle *f.*; duch — Erdgeist *m.*; smak — Erdgeschmack *m.*; roślina -mna Erdgewächs *n.*; pagórek — Erdhügel *m.*; węgiel — Erdkohle *f.*; orzech — Erdnuß *f.*; smoła -mna Erdpech *n.*; obijak — Erdschlegel *m.*; — taras Erdstufe *f.*; — olej Petroleum *n.*; 2) Land-, Grund-; — podatek Grundsteuer.

Ziemiomysz, -y, *pl.* -y, *sf.* Erdmaus *f.*

Ziemski, *adi.*; **Ziemsko**, *adv.* 1) irdisch; dostatki -skie irdische Güter; 2) -skie dobra Rittergüter *pl.*; sąd — Adelsgericht *n.*; poseł — Landbote *m.*; sędzia — Landrichter *m.*; 3) Erd-; oś -ska Erdachse *f.*; kula -ska Erdball *m.*; szczęście -skie Erdenglück *n.*; dobro -skie Erdengut *n.*; życie -skie doczesne Erdenleben *n.*; kolor — Erdfarbe *f.*

Ziemskość, -ści, *sing. tant. sf.* Irdische(s) *n.*; irdisches Wesen.

Ziemstwo, -wa, *sn.* 1) Landadelsgericht *n.*; — kredytowe Kreditverein *m.*; 2) Landversammlung *f.*, Semstwo *n.*

Ziew, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Rachen *m.*, 2) Spielraum *m.*, Flucht *f.*

Ziewaczka, -ki, *sing. tant. sf.* krampfhaftes Gähnen.

Ziewać, -wam, -wałem, *vn. imperf.*; **Ziewnąć**, -wnę, -wnąłem, *vn. perf.* gähnen.

Ziewanie, -nia; **Ziewnięcie**, -cia, *sn.* Gähnen *n.*

Zieziułka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Kuckucksblume *f.*

Zięba, -by, *pl.* -by, *sf.* Fink *m.*

Ziębi, *adi.* Fink-.

Ziębiączka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Frostschauer *m.*, kaltes Fieber.

Ziębić, -bię, -biłem, *va. perf.* kalt machen, Kälte verursachen; — się, *vr.* sich der Kälte aussetzen.

Ziębława, -wy, *pl.* -wy, *sf.* Batis (Pflanze).

Ziębłokrasa, -sy, *pl.* -sy, *sf.* Kalandrine *f.*

Ziębołowiec, -wca, *pl.* -wcy, *sm.* Finkenfänger *m.*

Ziębnąć, -nę, -nąłem, *vn. perf.* sich der Kälte aussetzen, frieren, kalt werden.

Zięciowstwo, Zięciostwo, -a, *sn.* Eidamschaft *f.*

Zięciowy, *adi.* Eidams-, Schwiegersohn-.

Zięć, -cia, *pl.* -ciowie, *sm.* Schwiegersohn *m.*, Eidam *m.*

Zima, -my, *pl.* -my, *sf.* Winter *m.*; ostra — strenger Winter; łagodna — milder Winter; -mę przepędzić w mieście den Winter in der Stadt verbringen; w -mie im Winter; sprawić sobie co na -mę sich etw. für den Winter anschaffen.

Zimalza, -zy, *pl.* -zy, *sf.* Lonicera (Pflanze).

Zimisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* böser, strenger Winter.

Zimnawy, *adi.*; **Zimnawo**, *adv.* ein wenig kalt, kühl, kältlich.

Zimnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* kaltes Fieber.

Zimnicznik, -a, *pl.* -i, *sm.* (Scutellaria galericulata) Helmkraut *n.*

Zimniuchny, Zimniuteńki, Zimniusienki, *adi.* eiskalt.

Zimno, -na, *pl.* -na, *sn.* Kälte *f.*, Frost *m.*; — po mnie przechodzi es überläuft mich kalt.

Zimnokrusz, -u, *sm.* kaltbrüchiges Eisen.

Zimnokrwisty, *adi.* kaltblütig.

Zimność, -ści, *sing. tant. sf.* Kälte *f.*, kaltes Wesen.

Zimny, *adi.*; **Zimno**, *adv.* kalt; -na krew kaltes Blut, Kaltblütigkeit *f.*; z -ną krwią kaltblütig; -na kuchnia kalte Küche; -na kolacya kaltes Nachtmahl; podać potrawę -ną eine Speise kalt servieren; -ne ręce, serce gorące kalte Hände, warme Liebe; -ny dreszcz kalter Schauer; -no mi w ręce mich friert's an den Händen; dziś bardzo -no na dworze heute ist draußen sehr kalt.

Zimochów, -chowu, *pl.* -chowy, *sm.* Winterhaltung *f.*

Zimochówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Pflanze *f.*, die man für den Winter verwahren muß.

Zimokwit, Zimowit, -u, *pl.* -y, *sm.* (Colchicum) Zeitlose *f.*, — jesienny Herbstzeitlose.

Zimoląg, -a, *pl.* -i, *sm.* Ofenhocker *m.*

Zimorodek, -dka, *pl.* -dki, *sm.* Eisvogel *m.*, Wasserspecht *m.*, Königsvogel *m.*

Zimorodny, *adi.* winter-, kälteerzeugend.

Zimostradki, -ków, *plur. tant. sn.* spät (im Winter) reifende Früchte.

Zimostradny, *adi.* spät reifend.

Zimostrawka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Winterweizen *m.*

Zimotrwały, *adi.* den Winter überdauernd, perennierend.

Zimować, -muję, -wałem, *vn. perf.* überwintern, wintern, den Winter zubringen.

Zimowanie, -nia, *sn.* Wintern *n.*, Überwintern *n.*

Zimowisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Winterlager *n.*, Winterquartier *n.*

Zimowy, *adi.* winterlich, Winter-; -we mrozy Winterkälten, Winterfröste *pl.*; -we jabłko Winterapfel *m.*; -we suknie Winterkleider *pl.*; wśród lata -we powietrze mitten im Sommer winterliche Luft.

Zimozielon, -u, *sing. tant. sm.* (Moneses) Wegerichnelke *f.*

Zimozioł, -u, *sing. tant. sf.* (Linnaea) Wintergrün *n.*

Zimówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Winterquartier *n.*; 2) Winterbirne *f.*

Zinaczyć, -czę, -czyłem, *va. perf.* ganz umändern, umgestalten; — się, *vr.* ganz anders werden, sich verändern.

Zinąd, *adv.* von wo anders her.

Ziobro, -bra, *pl.* -bra, *sn.*; *dim.* **Zioberko**, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Rippe *f.*

Zioło, -ła, *pl.* -ła, *sn.* = Ziele.

Ziołojadacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Kräuteresser *m.*

Ziołopis, -a, *pl.* -y, *sm.* Kräuterbeschreiber *m.*, Botaniker *m.*

Ziołosz, -a, *pl.* -e, *sm.* Seerinde *f.*, Rindenkoralline *f.*

Ziołoznawca, -cy, *pl.* -cy, *sf.* Kräuterkenner *m.*

Ziołozwierz, -a, *pl.* -e, *sm.* = Zwierzokrzew.

Ziomek, -mka, *pl.* -mkowie, *sm.* Landsmann *m.*

Ziomka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Landsmännin *f.*

Ziomkowski, *adi.* landsmännisch, Landsmann-.

Ziomkostwo, -wa, *pl* -wa, *sn.* Landsmannschaft *f.*

Zionąć, Zionięcie, siehe: Ziać, Zianie.

Ziółko, siehe: Ziele.

Zipnąć, -nę, -nąłem, *vn. perf.* aufatmen, gähnen.

Zipnięcie, -cia, *sm.* Atmen *n.*, Aufatmen *n.*, Gähnen *n.*

Zironizować, -zuję, -wałem, *va. perf.* ironisieren, verspotten, ins Lächerliche ziehen.

Zironizowanie, -nia, *sn.* Ironisieren *n.*, Verspotten *n.*

Ziszczenie, -nia, *sn.* Erfüllung *f.*, Verwirklichung *f.*

Ziścić, -szczę, -ściłem, *va. perf.* erfüllen, verwirklichen; — się, *vr.* in Erfüllung gehen, sich verwirklichen; -ściły się moje nadzieje meine Hoffnungen sind in Erfüllung gegangen.

Zjadacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Esser *m.*, Verzehrer *m.*

Zjadać, -dam, -dałem, *va. imperf.*; **Zjeść**, zjem, zjadłem, *va. perf.* aufessen; już zjedli obiad sie sind schon nach dem Mittagessen; zjadłbym co, bom bardzo głodny ich möchte etw. essen, denn ich bin sehr hungrig; wzrokiem mnie chciał zjeść mit den Blicken wollte er mich verschlingen; nie zjesz tego za trzy dni das wirst du in drei Tagen nicht aufessen; to nie tak łatwo jak zjeść kawałek chleba z masłem das ist kein Kirschenessen; przecież mnie nie zje er wird mich doch wohl nicht aufessen; bodajś dyabła zjadł daß dich der Henker; zjesz dyabła, jeżeli coś osiągniesz und wenn du dich auf den Kopf stellst, wirst du nichts erreichen; zjesz mi dyabła das wirst du büßen müssen, das wird dir teuer zu stehen kommen; zjeść zęby na czem die Zähne bei etw. verloren haben, bei etw. alt geworden sein, sich auf etw. gründlich verstehen.

Zjadanie, -nia, *sn.* Aufessen *n.*, Auffressen *n.*

Zjadki, -ków, *plur. tant. sn.* Überbleibsel *pl.* vom Essen.

Zjadlica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Tausendfuß *m.*

Zjadliwość, -ści, *sing. tant. sf.* Bissigkeit *f.*, Gehässigkeit *f.*, giftiges Wesen.

Zjadliwy, *adi.* giftig, bissig, gehässig, beißend; twoje -we uwagi całkiem mnie nie wzruszają deine bissigen Bemerkungen lassen mich vollständig kalt.

Zjadowić, -wię, -wiłem, *va. perf.* giftig machen.

Zjastrzębieć, -bieję, -białem, *vn. perf.* zum Habicht werden, scharfsinnig, rasch, merktätig werden.

Zjaśniać, -śniam, -śniałem, *va. imperf.*; **Zjaśnić**, -śnię, -śniłem, *va. perf.* aufhellen.

Zjaśnianie, **Zjaśnienie**, -nia, *sn.* Aufhellen *n.*, Aufleuchten *n.*

Zjaśnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* hell werden, aufleuchten.

Zjawiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Zjawić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* offenbaren, dartun, sehen lassen; — się, *vr.* erscheinen, zum Vorschein kommen, sich zeigen; -wił mi się we śnie er erschien mir im Traume.

Zjawianie, **Zjawienie**, -nia, *sn.* Erscheinen *n.*, Offenbaren *n.*, Dartun *n.*, Erscheinung *f.*

Zjawiennica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Geisterseherin *f.*, Visionärin *f.*

Zjawiennictwo, -wa, *sing. tant. sn.* Geisterseherei *f.*

Zjawiennik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Geisterseher *m.*, Visionär *m.*

Zjawienny, *adi.* geisterseherisch, visionär.

Zjawisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Erscheinung *f.*; — napowietrzne Lufterscheinung; — przyrody Naturerscheinung; -ka choroby Krankheitserscheinungen *pl.*

Zjawka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Gartenrotschwänzchen *n.*

Zjazd, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Zusammenkunft *f.*, Kongreß *m.*; Tagefahrt *f.*; 2) Herabfahrt *f.*; Auffahrtsrampe *f.*; 3) — na grunt Kondeszenz *f.* auf Grund und Boden, Lokalaugenschein *m.*, Kommission *f.* an Ort und Stelle.

Zjazdowy, *adi.* 1) Zusammenkunfts-, Kongreß-; 2) Herabfahrt-; 3) Kondeszenz-.

Zjechać, zjadę, -chałem, I. *vn. perf.*; **Zjeżdżać**, -żdżam, -żdżałem, I. *va. perf.* 1) herunterfahren, hinunterfahren; — do kopalni in den Schacht hinunterfahren; 2) ablenken, abkommen, abschweifen; — z drogi vom Wege ablenken; — przypadkowo z drogi zufällig vom Wege abkommen; — skąd heimkehren, sich wegmachen; 3) — dokąd wo anlangen, ankommen, angefahren sein; -chali do mnie różni goście es kamen bei mir verschiedene Gäste an; wszyscy już są, on dopiero jutro ma -chać alle sind schon da, er soll erst morgen ankommen; II. *va.* 1) — kogo jmndn herunterschimpfen, tüchtig heruntermachen; 2) durchqueren, durchreisen; — rozmaite kraje verschiedene Länder durchreisen, bereisen; III. — się, *vr.* 1) zusammenkommen, zusammentreffen; 2) sich müde fahren, reiten.

Zjechanie, **Zjeżdżenie**, -nia, *sn.* Herunter-, Hinunterfahren *n.*; Heimkehren *n.*; Ankommen *n.*, Anlangen *n.*; Zusammenkommen *n.*, Zusammenfahren *n.*

Zjednaczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Zjednoczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* vereinigen; Stany -czone die Vereinigten Staaten.

Zjednać, -nam, -nałem, I. *va. perf.*; **Zjednywać**, -wam, -wałem, I. *va. imperf.* 1) versöhnen; 2) verschaffen, erringen, gewinnen; dobrocią i rozumem -nał sobie serca swoich podwładnych durch Güte und Verstand gewann er die Herzen seiner Untergebenen; II. — się, *vr.* sich versöhnen.

Zjednanie, **Zjednywanie**, -nia, *sn.* Versöhnen *n.*, Versöhnung *f.*; Verschaffen *n.*, Erringen *n.*, Gewinnen *n.*, Gewinnung *f.*

Zjednostajniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Zjednostajnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* gleichmäßig machen, ausgleichen.

Zjednostajnianie, **Zjednostajnienie**, -nia, *sn.* Ausgleichung *f.*

Zjedzenie, **Zjeść**, siehe: Zjadanie, Zjadać.

Zjeżać, -żam, -żałem, *va. imperf.*; **Zjeżyć**, -żę, -żyłem, *va. perf.*; emporsträuben; — się, *vr.* sich sträuben, sich emporrichten, zu Berge stehen.

Zjeżanie, **Zjeżenie**, -nia, *sn.* Emporsträuben *n.*

Zjeżdżalnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Fahr-, Stangenkunst *f.*, Kunstgestänge *n.*

Zjędrnić, -nię, -niłem, *va. perf.* kernig, fest, dicht machen.

Zjędrnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* kernig, fest, dicht werden.

Zjudzić, -dzę, -dziłem, *va. perf.* ermüden, belästigen, zusetzen.

Zjudzenie, -nia, *sn.* Ermüden *n.*, Belästigen *n.*, Zusetzen *n.*

Zjuszyć, -szę, -szyłem, *va. perf.* mit Blut beflecken.

Zlać, zleję, zlałem, I. *va. perf.*; **Zlewać**, -wam, -wałem, I. *va. imperf.*; 1) abgießen, weggießen; — tłuszcz das Fett abgießen; 2) begießen, übergießen, überschütten; — kogo zimną wodą jmndn mit kaltem Wasser begießen; potem zlany mit Schweiß übergossen; 3) zusammengießen, zusammenschütten; zusammenschmelzen; 4) — co na kogo etw. auf jmndn übertragen; — na kogo całą swoją władzę seine gesamte Gewalt auf jmndn übertragen; te uczucia zlał z matki na córkę diese Gefühle übertrug er von der Mutter auf die Tochter; II. — się, *vr.* 1) zusammenfließen, zusammenschmelzen; 2) sich bepissen; 3) mit einem Ausschlag übergossen werden.

Zlanie, **Zlewanie**, -nia, *sn.* Begießen *n.*; Zusammengießen *n.*; Abgießen *n.*, Weggießen *n.*; — się Zusammenschmelzen *n.*

Zlatać, -tam, -tałem; **Zlecieć**, -cę, -ciałem, I. *va. perf.*; **Zlatywać**, -tuję, -wałem, I. *va. imperf.* herumlaufen, herumfliegen, nach allen Richtungen durcheilen; -ciałem całe miasto i nigdzie go znaleźć nie mogłem ich durcheilte die ganze Stadt und konnte ihn nirgends finden; II. *vn.* 1) herunterfliegen, herunterfallen; -ciał z konia er fiel vom Pferde herunter; 2) plötzlich ankommen; II. — się, *vr.* zusammenfliegen; eiligst zusammenkommen.

Zlatanie, Zlatywanie, Zlecenie, -nia, *sn.* Durchfliegen *n.*, Durcheilen *n.*; Herunterfliegen *n.*, Herunterfallen *n.*; Zusammenfliegen *n.*, Zusammenkommen *n.*

Zlecać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Zlecić,** -cę, -ciłem, *va. perf.* anempfehlen, auftragen, übertragen, den Auftrag erteilen; co sam sprawić możesz, drugiemu nie -caj was du selber machen kannſt, übertrage niemand anderem.

Zlecanie, Zlecenie, -nia, *sn.* Auftrag *m.*, Order *f.*; Anempfehlung *f.*; dać komu — jmndm einen Auftrag erteilen; wypełnić — den Auftrag ausrichten, ſich eines Auftrages entledigen.

Zlecić, -cę, -ciłem, *va. perf.* 1) ſiehe: Zlecać; 2) lauwarm machen.

Zleczać, -czam, -czałem, *va. perf.* auskurieren, geſund machen.

Zlegać, -gam, -gałem, *vn. imperf.*; **Zlegnąć,** -gnę, -gnąłem; **Zledz,** -gnę, -głem, *vn. perf.* 1) niederkommen; 2) herunter-, nieder-, umſinken.

Zleganie, -nia; **Zlegnięcie,** -cia, *sn.* Niederkommen *n.*, Herunter-, Nieder-, Einſinken *n.*

Zleniałość, -ści, *sing. tant. sf.* eingewurzelte Trägheit.

Zlenieć, -nieję, -niałem; **Zleniwieć,** -wieję, -wiałem, *vn. perf.* träge, faul werden.

Zleniwiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.* faul machen.

Zleniwieć, -wię, -wiłem, *vn. perf.* faul werden.

Zleniwianie, Zleniwienie, -nia, *sn.* Faulmachen *n.*

Zlep, -u, *pl.* -y, *sm.* Zuſammengeklebte(s) *n.*, Flickwerk *n.*

Zlepczywość, -ści, *sing. tant. sf.* Zuſammenklebbarkeit *f.*

Zlepek, -pka, oder -pku, *sm.* 1) Zuſammengeklebte(s) *n.*; Flickwerk *n.*; 2) Eurotium (Schimmelpilzgattung).

Zlepiać, -piam, -piałem, *va. imperf.*; **Zlepić,** -pię, -piłem, *va. perf.* zuſammenkleben, zuſammenleimen, zuſammenkitten; myśli, że Bóg go z innej jak nas -pił gliny er glaubt, Gott habe ihn aus einem anderen Lehm als uns zuſammengeklebt; sen mu oczy -pia die Augen fallen ihm vor Schlaf zu; — się, *vr.* aneinander picken, kleben.

Zlepianie, Zlepienie, -nia, *sn.* Zuſammenkleben *n.*, Zuſammenkitten *n.*, Zuſammenpicken *n.*, Zuſammenleimen *n.*

Zlepieniec, -ńca, *pl.* -ńcy oder -ńce, *sn.* Konglomerat *n.*, Trümmergeſtein *n.*

Zlepiszcze, -cza, *pl.* -cza, *sn.* Bindungsmittel *n.*, Bindungsſtoff *n.*

Zlepnąć, -pnę, -płem, *vn. perf.* zuſammenkleben.

Zlepnięcie, -cia, *sn.* Zuſammenkleben *n.*

Zlepszać, -szam, -szałem, *va. imperf.*; **Zlepszyć,** -szę, -szyłem, *va. perf.* verbeſſern, beſſer machen.

Zlepszanie, Zlepszenie, -nia, *sn.* Verbeſſern *n.*

Zletnić, -nię, -niłem, *va. perf.* lau machen.

Zlew, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Abguß *m.*, Ausguß *m.*, Gußſtein *m.*; 2) Abgegoſſene(s) *n.*, Zuſammengegoſſene(s) *n.*

Zlewacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Metallgießer *m.*, Schmelzer *m.*

Zlewarnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Gußhaus *n.*

Zlewek, -wku, *pl.* -wki, *sm.* 1) Zuſammengegoſſene(s) *n.*, Gemengſel *n.*, Miſchmaſch *n.*; 2) Gußeiſenſtange *f.*, Gußplatte *f.*

Zlewnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Abgußkübel *m.*

Zlewny, *adi.* Abguß-.

Zlezienie, Złażenie, -nia, *sn.* Herunter-, Hinunterklettern *n.*, Herunter-, Hinunterſteigen *n.*

Zleźć, -zę, zlazłem, *vn. perf.*; **Złazić,** -żę, -ziłem, *vn. imperf.* 1) herunter-, hinunterklettern, hinunterſteigen; — z drzewa vom Baume herunterklettern; — z drabiny von der Leiter herunterſteigen; 2) ausgehen, weggehen; skóra mi -zi z palca die Haut geht mir vom Finger ab; ten kolor nie chce — dieſe Farbe will nicht ausgehen; pierścień nie chce — z palca der Ring geht nidt herunter, läßt ſich nicht vom Finger abziehen.

Zleżeć się, -żę, -żałem, *vr. perf.* ſich verliegen, durch langes Liegen verderben, abgelegen ſein; -żałe mięso abgelegenes Fleiſch.

Zleżenie, -nia, *sn.* Abliegen *n.*

Zlęknąć się, -knę, zląkłem, *vr. perf.* erſchrecken; erſchreckt werden.

Zlęknięcie, -cia, *sn.* Erſchrecken *n.*

Zlichocić, -cę, -ciłem, *va. perf.* arm und elend machen.

Zliczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Zliczyć,** -czę, -czyłem, *va. perf.* zuſammenrechnen, zuſammenzählen, addieren; berechnen; któż to -czyć może? wer kann das berechnen? jeżeli -czysz, co to wszystko kosztowało . . wenn du zuſammenrechneſt, was das alles gekoſtet hat . . .

Zliczanie, Zliczenie, -nia, *sn.* Zuſammenrechnen *n.*, Zuſammenzählen *n.*, Addition *f.*

Zliczność, -ści, *sing. tant. sf.* Zählbarkeit *f.*

Zliczny, *adi.* berechenbar, zählbar.

Zlikwidować, -duję, -wałem, *va. perf.* liquidieren.

Zlikwidowanie, -nia, *sn.* Liquidation *f.*

Zlimitować, -tuję, -wałem, *va. perf.* limitieren, begrenzen.

Zlimitowanie, -nia, *sn.* Limitieren *n*, Begrenzen *n.*

Zlitować się, -tuję, -wałem, *vr. perf.* ſich erbarmen; nad kim — się ſich jemands erbarmen.

Zlitowanie, -nia, *sn.* Erbarmen *n.*

Zlizać, -żę, -żałem, *va. perf.*; **Zlizywać,** -zuję, -wałem, *va. imperf.* abſchlecken, herunterlecken.

Zlizanie, -nia; **Zliźnięcie**, -cia, *sn.* Abſchlecken *n.*, Herunterlecken *n.*

Zlodowacenie, -nia, *sn.* Vereiſen *n.*, Verwandlung *f.* in Eis.

Zlodowacić, -cę, -ciłem, *va. perf.* in Eis verwandeln.

Zlodowacieć, -cieję, -ciałem, *vn. perf.* in Eis verwandelt werden, zu Eis erſtarren.

Zlot, -u, *pl.* -y, *sm.* Zuſammenfliegen *n.*, Zuſammenflug *m.*; — sokołów Turnerfeſt *n.*

Zlustrować, -struję, -wałem, *va. perf.* revidieren, prüfen; Revue paſſieren laſſen.

Zlustrowanie, -nia, *sn.* Prüfung *f.*, Reviſion *f.*

Zlutować, -tuję, -wałem, *va. perf.* zuſammenlöten.

Zlutowanie, -nia, *sn.* Zuſammenlöten *n.*

Zlutrzać, -trzam, -trzałem, *va. imperf.*; **Zlutrzyć**, -trzę, -trzyłem, *va. perf.* lutheriſch machen.

Zlutrzeć, -trzeję, -trzałem, *vn. perf.* lutheriſch werden.

Zluzować, -zuję, -wałem, *va. perf.* ablöſen.

Zluzowanie, -nia, *sn.* Ablöſung *f.*; — koła Lockerwerden *n.* des Rades.

Złaciniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Złacinić**, -nię, -niłem, *va. perf.* lateiniſch machen.

Złacinianie, Złacinienie, -nia, *sn.* Lateiniſchmachen *n.*

Ładować, -duję, -wałem, *va. perf.*; **Ładowywać**, -wuję, -wałem, *va. imperf.* abladen, zuſammenladen; — co fertig laden.

Ładowanie, Ładowywanie, -nia, *sn.* Abladen *n.*

Złagodnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* ſanfter, milder werden.

Złagodzenie, -nia, *sn.* 1) Mildern *n.*, Beſänftigen *n.*, 2) Vorbereiten *n.*, Herrichten *n.*, 3) Abſchwächen *n.*

Złagodzić, -dzę, -dziłem, *va. perf.* 1) mildern, beſänftigen; 2) vorbereiten, herrichten; 3) abſchwächen.

Złaja, -ji, *pl.* -je, *sf.* Hetze *f.* bellender Hunde.

Złajać, -jam, -jałem, *va. perf.* heruntermachen, ausſchelten, ausſchimpfen.

Złajanie, -nia, *sn.* Heruntermachen *n.*, Ausſchimpfen *n.*

Złajnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Miſchling *m.*, Baſtardhund *m.*

Złakomić, -mię, -miłem, *va. perf.* naſchhaft, naſchluſtig machen; — się, *vr.* na co Luſt auf etw. bekommen.

Złakomieć, -mieję, -miałem, *vn. perf.* naſchhaft werden.

Złakomienie, -nia, *sn.* Naſchhaftigkeit *f.*

Złam, -u, *pl.* -y, *sm.* Bruch *m.*

Złamać, -mię, -małem, *va. imperf.*; **Złamywać**, -muję, -wałem, *va. perf.* brechen, zerbrechen, entzweibrechen; upadł tak nieszczęśliwie, że nogę -mał er fiel ſo unglücklich (hin), daß er den Fuß brach; — słowo honoru das Ehrenwort brechen; — przysięgę den Schwur brechen; ta wieść -mała jego serce dieſe Kunde brach ihm das Herz; wiekiem i troskami -many von Alter und Kummer gebrochen, gebeugt.

Złamanie, Złamywanie, -nia, *sn.* Brechen *n.*, Zerbrechen *n.*, Entzweibrechen *n.*; Bruch *m.*; — osi Achſenbruch; — sprężyny Federbruch; — kości Knochenbruch; pedzi jak na — karku er rennt, wie wenn er den Hals brechen möchte.

Złamek, -mku, *pl.* -mki, *sm.* Bruchſtück *n.*; — soli Naturalſtück; -mki surowiznowe Roheiſenbrüche *pl.*

Złapać, -pię, -pałem, *va. perf.* einfangen, fangen, erwiſchen, ertappen; — kogo na gorącym uczynku jmndn auf friſcher Tat ertappen; -li złodzieja ſie haben den Dieb gefangen.

Złapanie, Złapywanie, -nia, *sn.* Erwiſchen *n.*, Einfangen *n.*, Ertappen *n.*, Fangen *n.*

Złasować, -suję, -wałem, *va. perf.* wegſtibitzen, wegnaſchen.

Złatać, -tam, -tałem, *va. perf.* zuſammenflicken, zuſammennähen.

Złatanie, -nia, *sn.* Zuſammenflicken *n.*, Zuſammennähen *n.*

Zławiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Złowić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* einfangen, ausfiſchen, erwiſchen.

Zławianie, Złowienie, -nia, *sn.* Einfangen *n.*, Ausfiſchen *n.*, Erwiſchen *n.*

Złazić, Złażenie, ſiehe: Zleźć, Zlezienie.

Złączać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Złączyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* verbinden.

Złączanie, Złączenie, -nia, *sn.* Verbindung *f.*, Verband *m.*; — kilku banków Fuſion *f.* mehrerer Banken.

Złączyciel, -a, *pl.* -e, *sm.* Verbinder *m.*, Vereiniger *m.*

Złączycielka, -ki, *pl.* -ki, Verbinderin *f.*, Vereinigerin *f.*

Złe, -go, *pl.* zła, *sn.* Böſe(s) *n.*, Schlechte(s) *n.*, Übel *n.*; za — komu coś wziąć jmndm etw. übelnehmen; tego mi nikt za — wziąć nie może das kann mir niemand verübeln; — nigdy nie uciecze das Böſe rennt nicht davon; nie masz nawet pojęcia, wiele mi przez to -go wyrządziłeś du haſt gar keinen Begriff, wie viel Böſes du mir dadurch zugefügt haſt; na — mu to wyjdzie das wird ihm ſchlecht, übel bekommen; zbaw nas od -go erlöſe uns von dem Übel; niema -go, coby na dobre nie wyszło nichts iſt ſo böſe, daß es nicht zu etw. gut wäre; na — czego użyć etw. mißbrauchen, übel anwenden.

Złechtać, -tam, -tałem, *va. perf.* aufreizen, kitzeln.

Złechtanie, -nia, *sn.* Aufreizen *n.*, Kitzeln *n.*

Złocenie, -nia, *sn.* Vergolden *n*; Vergoldung *f.*

Złociciel, -a, *pl.* -e, *sm.* Vergolder *m.*

Złocień, -nia, *pl.* -nie, *sm.* Schafgarbe *f.*, Wucherblume *f.*

Złocistość, -ści, *sing. tant. sf.* Goldreichtum *m.*, Goldhaltigkeit *f.*; Goldglanz *m.*

Złocisty, *adi.*; **Złocisto**, *adv.* goldgelb, goldfarben; goldhaltig, goldreich; Gold-, goldgestickt, goldgewirkt — materya złocista goldburchwirkter Stoff; -sto połyskujący goldgelb schimmernd.

Złociuchny, *adi.* goldig.

Złoczynnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Übel-, Missetäterin *f.*

Złoczynność, -ści, *sing. tant. sf.* Verbrecherische(s) *n.*, Bösartige(s) *n.*, Neigung *f.* zur Übeltat.

Złoczynny, *adi.* missetäterisch, übeltäterisch, verbrecherisch.

Złoczyńca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Verbrecher *m.*, Missetäter *m.*, Übeltäter.

Złoczyństwo, -stwa, *sing. tant. sn.* Misse-, Übeltat *f.*, Verbrechen *n.* aus Bosheit.

Złoć, -ci, *pl.* -cie, *sf.* (Gagea) Vogelmilch *f.*, Ackerzwiebel *m.*

Złodziej, -a, *pl.* -e, *sm.*; *dim.* **Złodziejek**, -jka, *pl.* -jki, *sm.* Dieb *m.*; Gauner *m.*, Spitzbube *m.*, Halunke *m.*; małych -i wieszają, wielkim się nizko kłaniają (kleine Diebe hängt man, große grüßt man untertänigst), kleine Diebe hängt man, große läßt man laufen; a to — das ist aber ein Gauner; na -u czapka gore (auf dem Diebe brennt die Mütze), der Dieb fürchtet sich immer entdeckt zu werden, der Schuldige hat keine Ruhe; tak ten — co kradnie, jak i ten co przechowuje behlen ist nicht besser wie stehlen, der Hehler ist so gut wie der Stehler.

Złodziejka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Diebin *f.*; Gaunerin *f.*, Spitzbübin *f.*

Złodziejski, *adi.* diebisch; spitzbübisch, gaunerisch; -skie rzemiosło Diebshandwerk *n.*; -ska ręka Diebshand *f.*; -ska gospoda Diebsherberge *f.*; po -sku diebisch, auf diebische Weise, nach Art der Diebe.

Złodziejstwo, -stwa, *pl.* -stwa, *sn.* Diebere *f.*, Diebstahl *m.*; -stwem się bawić das Diebshandwerk betreiben.

Złom, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Bärenlager *n.*; 2) Windfall *m.*; — skały Felsenstück *n.*; 3) Bruch *m.*, Bruchfläche *f.*; — ciemno-szary schwarz-brauner Bruch; — drobnowłóknisty feinfaseriger Bruch; — drobnoziarnisty feinkörniger Bruch; — grubowłóknisty grobfaseriger Bruch; — gruboziarnisty grobkörniger Bruch; — muszlowy muscheliger Bruch; — nierówny unebener Bruch; — równy glatter, ebener Bruch; — zadzierzysty splitteriger Bruch; — ziarnisty körniger, griesiger Bruch, erdiger Bruch; — żyłkowaty faseriger, sehniger Bruch.

Złomikamień, -nia, *sm.* Augenwurz *f.*, Spierstaude *f.*

Złomisty, **Złomny**, *adi.* zerbrechlich.

Złomotać, -tam, -tałem, *va. perf.* krachend zerbrechen.

Złomówca, -cy, *pl.* -cy, *sf.* Afterredner *m.*, Verleumder *m.*

Złomyślny, *adi.* schlecht denkend.

Złorzeczenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Verwünschen *n.*, Lästern *n.*; Verwünschung *f.*

Złorzeczeństwo, -stwa, *sn.* Verwünschung *f.*, Lästerung *f.*, Fluch *m.*

Złorzeczliwy, *adi.*; **Złorzeczliwie**, *adv.* schmähend, lästernd.

Złorzeczyć, -czę, -czyłem, *vn. perf.* verwünschen, lästern, fluchen; — komu jmdm fluchen.

Złoszczenie się, -nia, *sn.* Ärgern *n.*, Ärger *m.*; Zorn *m.*

Złościć, -szczę, -ściłem, *va. perf.* ärgern, ärgerlich machen; — się, *vr.* sich ärgern, ärgerlich, zornig werden.

Złość, -ści, *pl.* -ści, *sf.* Ärger *m.*, Zorn *m.*; Bosheit *f.*; wpaść w — in Zorn geraten; w -ści zapominam o wszystkiem im Zorn vergesse ich alles; zrobić komu co na — jmdm zum Trotz etw. machen; lubi robić drugim na — er findet Gefallen daran, andere zu ärgern; mieć — do kogo jmdm gram sein; — ludzka menschliche Bosheit; — piękności szkodzi Zorn schadet der Schönheit; pienił się ze -ści er schäumte vor Zorn.

Złośliwa, -ny, *pl.* -ny, *sf.* (Antiaris) Antschar *m.*

Złośliwiec, -wca, *pl.* -wcy, *sm.* boshafter, gehässiger Mensch.

Złośliwość, -ści, *sing. tant. sf.* Boshaftigkeit *f.*

Złośliwy, *adi.*; **Złośliwie**, *adv.* boshaft; -wy język boshafte, spitzige Zunge; -wie się o kim wyrazić sich boshaft über jmdn äußern; -wa choroba bösartige Krankheit.

Złośnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* boshaftes, jähzorniges Weibsbild, boshaftes Mädchen.

Złośnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* boshafter, jähzorniger Mensch.

Złotarka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Goldschlägerin *f.*, Goldarbeiterin *f.*

Złotarnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Goldarbeiter-, Goldschlägerwerkstatt *f.*

Złotarz, -a, *pl.* -e, *sm.*; **Złotnik**, -a, *pl.* -cy, *sm.* Goldarbeiter *m.*, Goldschläger *m.*

Złotawiec, -wca, *pl.* -wcy, *sm.* 1) Goldschleie *f.*, Goldfarpfen *m.*; 2) Gold-, Blattkäfer *m.*

Złotawy, *adi.*; **Złotawo**, *adv.* goldfarben, ins Goldgelbe spielend.

Złotek, -tka, *pl.* -tki, *sm.*; — srebra 1) Pergament *n.*, Elektrum *n.*; 2) = Złocian.

Złotka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Glanzvogel *m.*

Złotko, **Złoteczko**, -ka, *pl.* -ka, *sn.* liebes Gold; Goldchen *n.*, Schätzchen *n.*, Herzchen *n.*

Złotlin, -u, *pl.* -y, *sm.* Kerria (Pflanze).

Złotnicki, **Złotniczy**, *adi.* Goldarbeiter-, Goldschläger-, Goldschmied-.

Złotnictwo, -wa, *sn.* Goldarbeiterkunst *f.*, Goldschmiedekunst *f.*

Złotniczek, -czka, *pl.* -czkowie, *sm.* Goldarbeiterlehrling *m.*

Złotniczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Goldarbeiters-, Goldschmiedsfrau *f.*

Złotnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* 1) Goldschmied *m.*, Goldarbeiter *m.*, Juwelier *m.*; 2) Goldhähnchen *n.*, Goldvögelchen *n.*; 3) Goldkäfer *m.*; 4) Gänsegarbe *f.*, Gänserich *m.*, Fünffingerkraut *n.*; — samiec Königs-, Kupfer-, Goldwurzel *f.*; — mniejszy Pfennigkraut *n.*; — większy Schwalbenkraut, Goldwurz *f.*; 5) metallene Büchse zur Leitung der Kolbenstange, Metallfutter *n.*; 6) Abtrittfeger *m.*, Nachtmann *m.*

Złoto, -ta, *sn.* 1) Gold *n.*; — rodzime gediegenes Gold; — w proszku Goldpulver; — listkach Blattgold; — ziarniste Goldkörner *pl.*; — w blaszkach Goldflitter *m.*; — w sztabach Stangengold, Barrengold; — nitkowe Fadengold; — niebieskie Blaugold; — zielone grünes Gold; — malarskie, strzelające Knallgold; — dukatowe Dukatengold; — czternastokaratowe vierzehnkaratiges Gold; -tem tkany mit Gold durchwirkt; -tem haftowany goldgestickt; wypłacił mu tysiąc koron w -cie er zahlte ihm tausend Kronen in Gold aus; w -to oprawić in Gold (ein-)fassen; tego -tem opłacić nie można es ist nicht mit Gold zu bezahlen; choćby mi w -cie stanęła und wenn sie in Gold gefaßt wäre; nie wszystko — co się świeci es ist nicht alles Gold, was glänzt; 2) Gold *n.*, Schatz *m.*; śpij moje — schlaf mein Schatz, Goldkind.

Złotobarwny, *adi.* goldfarben.

Złotoberyt, -a, *pl.* -y, *sm.* Goldberit *m.*

Złotobrew, -brwi, *pl.* -brwie, *sm.* Goldforelle *f.*

Złotocha, -chy, *pl.* -chy, *sf.* Goldweide *f.*

Złotodziej, -a, *pl.* -e, *sm.* Goldmacher *m.*, Alchimist *m.*

Złotogłowiec, -wca, *pl.* -wcy, *sm.* Goldhaar *n.*

Złotogłownik, -a, *pl.* -cy, *sn.* Goldwirker *m.*, Brokatmacher *m.*

Złotogłów, -owiu, *pl.* -owia, *sn.* 1) Goldstoff *m.*, Brokat *m.*; 2) Goldwurz *f.*, weiße Aspodille.

Złotogrzywy, *adi.* goldmähnig.

Złotojeść, -ści, *pl.* -ście, *sf.* 1) Sonnenröschen *n.*; 2) Erdefeu *m.*

Złotokamień, -nia, *pl.* -nie, *sm.* Goldstein *m.*, Chrysolith *m.*

Złotokla, -kli, *pl.* -kle, *sf.* Turnera (Pflanze).

Złotoklej, -u, *pl.* -e, *sm.* Goldspat *m.*, Berggrün *n.*

Złotokopacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Goldgräber *m.*

Złotokost, -u, *pl.* -y, *sm.* Operment *n.*, Rauschgelb *n.*, goldgelbe Arsenikfarbe; — czerwony Rauschrot *n.*, Zinnober *m.*

Złotokres, -u, *pl.* -y, *sm.* Heuteng *m.* (Fisch).

Złotokuty, *adi.* goldbeschlagen.

Złotolira, -ry, *pl.* -ry, *sf.* Galphimia (Pflanze).

Złotolist, -u, *pl.* -y, *sm.* Goldblatt *n.*, Sternapfel *m.*

Złotolity, *adi.* aus gediegenem Golde.

Złotolśniący, *adi.* goldschimmernd.

Złotołusk, -a, *pl.* -i, *sm.* Stützkopf *m.*

Złotomodrzyn, -u, *pl.* -y, *sm.* Lasur-, Blaustein *m.*

Złotonogi, goldfüßig.

Złotonośny, *adi.* goldhaltig, Gold enthaltend, goldführend; -śne szepy goldhaltiger Sand, Goldseife *f.*

Złotook, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) weiße Meerbrasse; 2) Flor-, Goldfliege *f.*

Złotopiasek, -sku, *pl.* -ski, *sm.* Goldglimmerstein *m.*

Złotopiór, -a, *pl.* -y, *sm.* Goldammer *f.*

Złotopióry, *adi.* goldgefiedert.

Złotopłynny, *adi.* goldreich, goldfließend.

Złotopromienny, *adi.* goldstrahlend.

Złotoprządek, -dka, *pl.* -dki, *sm.* Goldspinner *m.*

Złotoprządka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Goldspinnerin *f.*

Złotoprzędstwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* Goldspinnerei *f.*

Złotopstrąg, -a, *pl.* -i, *sm.* Goldforelle *f.*

Złotorodny, *adi.* golderzeugend.

Złotorogi, *adi.* goldgehörnt.

Złotoróg, -roga, *pl.* -rogi, *sm.* Bosea (Pflanze).

Złotoróżowy, *adi.* goldrosig.

Złotorut, -a, *pl.* -y, *sm.* Schmalraute *f.*

Złotoruny, *adi.* mit goldenem Vließe.

Złotoryb, -a, *pl.* -y, *sm.* Coryhaena (Fisch).

Złotoryty, *adi.* in Gold eingegraben, eingemeißelt.

Złotoskrzydły, *adi.* goldflügelig, goldgeflügelt.

Złotostrefa, -fy, *pl.* -fy, *sf.* Goldstriemen *m.*, Purpurbrassen *m.*

Złotostrunny, *adi* goldsaitig.

Złotośliw, -u, *pl.* -y, *sm.* Goldpflaume *f.*

Złototkany, *adi.* mit Gold durchwirkt.

Złotoust, *sm.* Baeria (Pflanze).

Złotousty, *adi.* goldene Worte sprechend, goldmündig.

Złotoważny, *adi.* goldwert.

Złotowieńczy, *adi.* mit einem goldenen Kranze geschmückt.

Złotowierzba, -by, *pl.* -by, *sf.* Goldweide *f.*

Złotowłos, -a, *pl.* -y, *sm.* 1) Goldmaulwurf *m.*; 2) Saumfarn *m.*

Złotowłosy, *adi.* goldhaarig.

Złotowłośnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Erato (Pflanze).

Złotowzory, *adi.* goldburchwirkt, goldgestickt.

Złotożyły, *adi.* goldadelig.

Złotówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Goldstück *n.*; polnischer Gulden.

Złotrzenie, -nia, *sn.* Verlottern *n.*

Złotrzeć, -trzę, -trzyłem, *vn. perf.* verlottern.

Złotwa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* Chrysaora (Pflanze).

Złoty, *adi.* Gold-, golden; — zegarek goldene Uhr; -ta korona goldene Krone; — deszcz Goldregen *m.*; — pieniądz Goldstück *n.*; -ta góra Goldgrube *f.*, Goldbergwerk *n.*; obiecywać komu -te góry jmndm goldene Berge versprechen; -temu cielcowi się kłaniać das goldene Kalb verehren; — wiek goldenes Zeitalter; -tą łopatą torować sobie drogę sich mit einer goldenen Schaufel den Weg bahnen, sich durch Geld den Weg bahnen; -te słowa goldene Worte; -te serce ein goldenes Herz; -ta -żyła goldene Ader; -ta liczba goldene Zahl; — kołnierz goldener Kragen; -tego koloru goldfarben; — deszcz Geiß-, Schneeklee *m.*, Bohnenbaum *m.*, Schottenstrauch *m.*; -ta czupryna Goldhaar *n.*

Złoty, -tego, *pl.* -te, *sm.* Gulden *m.*; czerwony — Goldukaten; — polski polnischer Gulden; — reński (rheinischer) österreichischer Gulden.

Złowić, **Złowienie**, siehe: Zławiać, Zławianie.

Złowieszczy, *adi.*; **Złowieszczo**, *adv.* ominös, Böses verheißend, prophezeiend.

Złowrogi, *adi.*; **Złowrogo**, *adv.* Schlechtes, Böses verheißend.

Złoże, -ża, *pl.* -ża, *sn.* Gange *f.*, Ganqart *f.*

Złożenie, **Złożyć**, siehe: Składanie, Składać.

Złożność, -ści, *sing. tant. sf.* Zusammenlegbarkeit *f*, Zusammenfügbarkeit *f.*

Złożny, *adi.* zusammenlegbar, zusammenfügbar.

Złożysko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Ablagerungsort *m.*

Złudny, *adi.*; **Złudnie**, *adv.* gleißnerisch.

Złudzenie, -nia, *pl.* -nia, *sn.* Täuschung *f.*, Illusion *f.*, Vorspiegelung *f.*

Złupić, -pię, -piłem, *va. perf.* 1) abhäuten, schinden; 2) ausziehen, berauben, plündern.

Złupienie, -nia, *sn.* 1) Abhäuten *n.*; 2) Ausziehen *n.*, Berauben *n.*, Plündern *n.*

Złuszczenie, -nia, *sn.* Abhülsen *n.*

Złuszczyć się, -szczę, -szczyłem, *va. perf.* abhülsen, abschälen; — się, *vr.* sich abschälen, sich abhäuten, sich abschilfern.

Zły, *adi.*; **źle**, *adv.* schlecht, böse, schlimm, übel, arg; — znak böses Zeichen, böses Omen; — człowiek böser, schlechter Mensch; zła sława schlechter Ruhm; zła pogoda schlechtes Wetter; — przykład böses Beispiel; to weźmie — koniec das wird ein schlimmes Ende nehmen; w złą godzinę to wymówiłeś du hast es in einer schlimmen, unglücklichen Stunde ausgesprochen; ze złej strony von der schlechten Seite; znajdować się w złem położeniu sich in einer schlechten, schlimmen Lage befinden; — czas wybrałeś na podróż du hast eine schlechte Zeit für die Reise gewählt; — pies böser Hund; złe czasy schlechte Zeiten; odebrać złą wiadomość eine schlimme Nachricht erhalten; — język böse Zunge, loses Maul; — humor schlechte Laune; złe obyczaje schlechte, böse Sitten.

Złykowacieć, -cieję, -ciałem, *vn. perf.* zäh werden.

Złykowacenie, -nia, *sn.* Zähigkeit *f.*

Złysieć, -sieję, -siałem, *vn. perf.* kahl werden.

Złzawiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Złzawić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* mit Tränen begießen, bedecken.

Złzawianie, **Złzawienie**, -nia, *sn.* Tränen *n.*

Zmacać, -cam, -całem, *va. imperf.* 1) betasten, befühlen; abtasten; 2) — kogo jmndn durchprügeln; 3) treffen, erreichen; 4) erforschen.

Zmacanie, -nia, *sn.* 1) Betasten *n.*, Befühlen *n.*; Abtasten *n.*; 2) Durchprügeln *n.*; 3) Treffen *n.*, Erreichen *n.*; 4) Erforschen *n.*

Zmachać, -cham, -chałem, *va. perf.* durch große Anstrengung ermüden, ermatten; — się, *vr.* ermüdet, ermattet sein; sich müde gehen, arbeiten.

Zmachanie, -nia, *sn.* Ermüden *n.*, Ermatten *n.*

Zmacniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Zmocnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* verstärken, stärken, befestigen; — się, *vr.* wieder zu Kräften gelangen.

Zmacnianie, **Zmocnienie**, -nia, *sn.* Stärken *n.*, Befestigen *n.*

Zmaczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Zmoczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* naß machen, näßen, eintauchen, benetzen, einweichen; — się, *vr.* naß, feucht werden.

Zmaczanie, **Zmoczenie**, -nia, *sn.* Näßen *n.*, Benetzen *n.*, Eintauchen *n.*, Befeuchten *n.*, Einweichen *n.*

Zmagać, -gam, -gałem, I. *vn. imperf.*; **Zmódz**, zmogę, zmogłem, I. *vn. perf.* vermögen, im stande sein; — komu jmndm gewachsen sein; II. *va.* 1) — kogo jmndn überwältigen, bezwingen; 2) schwächen, ermatten; III. — się, *vr.* 1) entkräftet werden, die Kraft verlieren; 2) sich kasteien; 3) wachsen; 4) ringen.

Zmaganie, **Zmożenie**, -nia, *sn.* 1) Vermögen *n.*; Überwältigen *n.*, Bezwingen *n.*; 2) Schwächen *n.*, Ermatten; 3) — się Entkräften *n.*, Kasteien *n.*; 4) Ringen *n.*

Zmaglować, -gluję, -gluję, *va. perf.* rollen, mangeln.

Zmaglowanie, -nia, *sn.* Rollen *n.*, Mangeln *n.*

Zmagnetyzować, -zuję, -zowałem, *va. perf.* magnetisieren.

Zmagnetyzowanie, -nia, *sn.* Magnetisieren *n.*

Zmajętnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* vermögender werden.

Zmakać, -kam, -kałem, *vn. imperf.*; **Zmoknąć**, -knę, -kłem, *vn. perf.* naß, durchnäßt werden.

Zmakanie, -nia; **Zmoknięcie**, -cia, *sn.* Durchnässen *n.*

Zmaleć, -leję, -lałem, *vn. perf.* kleiner werden.

Zmalenie, -nia, *sn.* Verkleinern *n.*

Zmamić, -mię, -miłem, *va. perf.* durch Vorspiegelungen irremachen.

Zmarły, *adi.* verstorben.

Zmarnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* zu Grunde gehen, eitel, leer werden, abzehren.

Zmarnować, -nuję, -wałem, *va. perf.* vergeuden, durchbringen; ten pisarz -wał swój talent dieser Schriftsteller hat sein Talent vergeudet.

Zmarnowanie, -nia, *sn.* Vergeuden *n.*, Durchbringen *n.*

Zmarszczać, -szczam, -szczałem, *va. imperf.*; **Zmarszczyć**, -szczę, -szczyłem, *va. perf.* falten, runzeln; — czoło die Stirn runzeln; — brew die Brauen zusammenziehen; — się, *vr.* runzelig werden; das Gesicht runzeln, in Runzeln legen.

Zmarszczanie, **Zmarszczenie**, -nia, *sn.* Runzeln *n.*, Falten *n.*

Zmarszczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Runzel *f.*, Falte *f.*; twarz pełna -szczek das Gesicht voll Runzeln.

Zmarszczkopysk, -a, *pl.* i, *sm.* Scholle *f.*

Zmartwiałość, -ści, *sing. tant. sf.* Abgestorbenheit *f.*, Starrheit *f.*

Zmartwić, -wię, -wiłem, *va. perf.* kränken; ta wiadomość bardzo mnie -wiła diese Nachricht hat mich sehr gekränkt; — się, *vr.* sich kränken.

Zmartwieć, -wieję, -wiałem, *vn. perf.* absterben, erstarren.

Zmartwienie, -nia, *sn.* 1) Absterben *n.*, Erstarren; 2) Kränken, Kränkung *f.*

Zmartwychwstać, -wstanę, -wstałem, *vn. perf.*; **Zmartwychwstawać**, -wam, -wałem, *vn. imperf.* auferstehen; trzeciego dnia Chrystus -wstał am dritten Tag ist Christus auferstanden.

Zmartwychwstanie, -nia, *sn.* Auferstehung *f.*

Zmartwychwstaniec, -ńca, *pl.* -cy, *sm.* Resurrektionist *m.*

Zmartwychwstanka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* (Anastatica) Jerichoroje *f.*

Zmartwychwzbudzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Zmartwychwzbudzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* von den Toten erwecken.

Zmarzłość, -ści, *sing. tant. sf.* Erfrorenheit *f.*

Zmarznąć, -nę, -nąłem, *vn. perf.* er-, durchfrieren.

Zmarznięcie, -cia, *sn.* Er-, Durchfrieren *n.*

Zmarźlak, -a, *pl.* -cy, *sm.* leicht frierender Mensch.

Zmaszczenie, -nia, *sn.* Befetten *n.*, Beschmieren *n.*

Zmaścić, -szczę, -ściłem, *va. perf.* beschmieren, befetten.

Zmatać, -tam, -tałem, *va. perf.* verwickeln, verwirren.

Zmatanie, -nia, *sn.* Verwirren *n.*, Verwickeln *n.*

Zmateryalizować, -zuję, -wałem, *va. perf.* verkörpern, materialisieren.

Zmateryalizowanie, -nia, *sn.* Verkörpern *n.*, Materialisieren *n.*; Verkörperung *f.*, Materialisation *f.*

Zmawiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Zmówić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* verabreden; herjagen; — pacierze die Gebete herjagen; — się, *vr.* sich verabreden.

Zmawianie, **Zmówienie**, -nia, *sn.* Verabreden *n.*; Herjagen *n.*

Zmaza, -zy, *pl.* -zy, *sf.*; **Zmazka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Schandfleck *m.*, Fleck *m.*; bez -zy tadellos, rein, unbefleckt; Panno bez -zy poczęta Jungfrau von unbefleckter Empfängnis.

Zmazać, -żę, -załem, I. *va. perf.*; **Zmazywać**, -zuję, -wałem, I. *va. imperf.* 1) abwischen, auslöschen, verlöschen; -zał całe pismo er löschte die ganze Schrift aus; 2) besudeln, beflecken; II. — się, *vr.* 1) ausgelöscht, verlöscht, ausgetilgt werden, sich auslöschen; 2) sich besudeln, beschmieren, beflecken.

Zmazanie, **Zmazywanie**, -nia, *sn.* 1) Abwischen *n.*, Auslöschen *n.*, Verlöschen *n.*; 2) Besudeln *n.*, Beflecken *n.*

Zmącenie, -nia, *sn.* Trüben *n.*; Trübung *f.*

Zmącić, -cę, -ciłem, *va. perf.* trüben, trübe machen.

Zmączenie, -nia, *sn.* Bemehlen *n.*; Verwandlung *f.* in Mehl.

Zmączyć, -czę, -czyłem, *va. perf.* bemehlen, mit Mehl bestreuen; zu Mehl verwandeln.

Zmądrzeć, -drzeję, -drzałem, *vn. perf.* klüger, gescheiter werden.

Zmechanizować, -zuję, -wałem, *va. perf.* mechanisieren, nach den Regeln der Mechanik einrichten.

Zmęczenie, -nia, *sn.* Ermüdung *f.*, Müdigkeit *f.*, Abspannung *f.*

Zmęczyć, -czę, -czyłem, *va. perf.* ermüden, müde machen, abspannen; — się, *vr.* ermüdet, abgespannt werden, sich ermüden, sich abspannen.

Zmędrować, -druję, -wałem, *va. perf.* ausklügeln, erkünsteln.

Zmędrowanie, -nia, *sn.* Erkünsteln *n.*, Ausklügeln *n.*

Zmętopka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* — jesienna Schnepfenfliege *f.*

Zmężnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* kräftiger, männlicher werden.

Zmężnienie, -nia, *sn.* Gewinnen *n.* an Stattlichkeit, Männlichkeit.

Zmiałczeć, -czę, -czyłem, *va. perf.* kleinkörnig mahlen.

Zmiana, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Veränderung *f.*, Abwechslung *f.*; Wechsel *m.*, Ablösung *f.*; od twego wyjazdu zaszły rozmaite -ny seit deiner Abreise sind verschiedene Veränderun-

gen eingetreten; — na korzyść eine Veränderung zum Guten; zarządzili lekarze -nę powietrza die Ärzte haben Luftveränderung verordnet; -nę zaprowadzić Veränderung einführen; — warty Wachablösung; — robotników Kühr *f.*, Schichtenwechsel; — pochyłości Gefällwechsel, Gefällsbruch *m.*; — wozów Wagenwechsel.

Zmiarkować, -kuję, -wałem, *va. perf.* abmessen; ermessen, merken; -wałem zaraz, że się tam coś dzieje ich merkte sofort, daß dort etw. vorgehe.

Zmiarkowanie, -nia, *sn.* Ermessen *n.*, Abmessen *n.*, Merken *n.*

Zmiatacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Kehrer *m.*, Abkehrer *m.*

Zmiataczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Kehrmaschine *f.*

Zmiatać, -tam, -tałem, *va. imperf.*; **Zmieść**, zmiotę, zmiotłem, *va. perf.* abkehren, wegkehren, wegfegen, zusammenfegen; herabschleudern, abwerfen.

Zmiatanie, -nia; **Zmiecenie**, -nia, *sn.* Abkehren *n.*, Wegkehren *n.*; Abfegen *n.*, Wegfegen *n.*; Herabschleudern *n.* Abwerfen *n.*

Zmiażdżenie, -nia, *sn.* Zermalmen *n.*

Zmiażdżyć, -dżę, -dżyłem, *va. perf.* zermalmen.

Zmiąć, zemnę, zmiąłem, *va. perf.* zerdrücken, zerknüllen; — się, *vr.* sich zerdrücken, zerknüllt werden, sich verknüllen.

Zmielenie, -nia, *sn.* Mahlen *n.*

Zmieniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Zmienić**, -nię, -niłem, *va. perf.* ändern, verändern; wechseln, auswechseln; — nazwisko den Namen ändern; — ton den Ton ändern; zmień te suknie wechsle diese Kleider; zmień mi ten banknot na drobne wechsle mir diese Banknote auf Kleingeld; — się, *vr.* sich ändern; czasy się -niły die Zeiten haben sich geändert.

Zmienianie, Zmienienie, -nia, *sn.* Ändern *n.*; Wechseln *n.*, Umwechseln *n.*, Tauschen *n.*, Umtauschen *n.*

Zmienność, -ści, *sing. tant. sf.* Veränderlichkeit *f.*; Tauschbarkeit *f.*, Wechselhaftigkeit *f.*; Unbeständigkeit *f.*

Zmienny, *adi.*; **Zmiennie**, *adv.* veränderlich, unbeständig; powietrze jest od kilku dni -ne das Wetter ist seit paar Tagen veränderlich; jej miłość jest -na ihre Liebe ist unbeständig.

Zmierność, -ści, *sing. tant. sf.* Ermeßlichkeit *f.*

Zmierny, *adi.*; **Zmiernie**, *adv.* ermeßlich; nie— unermeßlich.

Zmierzać, -rzam, -rzałem, I. *va. imperf.*; **Zmierzyć**, -rzę, -rzyłem, I. *va. perf.* abmessen, ausmessen, messen; anprobieren; zmierz, jaka jest zawartość tego naczynia miß aus, wie groß der Inhalt dieses Geschirres sei; muszę — buciki, czy nie są za małe ich muß die Schuhe anprobieren, um zu sehen, ob sie nicht zu klein seien; — kogo nieprzyjaznem okiem jmndn mit feindlichen Blicken messen; II. — do czego, ku czemu worauf zielen, hinzielen, herauskommen, losgehen; do czego -rzasz? worauf willst du hinauskommen? -rzał bezwzględnie do swego celu er ging rücksichtslos auf sein Ziel los.

Zmierzanie, Zmierzenie, -nia, *sn.* Abmessen *n.*, Ausmessen *n.*; Anprobieren *n.*; Zielen *n.*, Hinzielen *n.*, Losgehen *n.*, Herauskommen *n.*

Zmierzch, -chu, *pl.* -chy; **Zmierzek**, -ku, *pl.* -ki, *sm.* Dämmerung *f.*; — poranny Morgendämmerung; — wieczorny Abenddämmerung.

Zmierzchać, -cham, -chałem, *vn. imperf.*; **Zmierzchnąć**, -chnę, -chnąłem, *vn. perf.* dämmern, dunkel werden; -chało już, gdyśmy wychodzili z domu es dämmerte schon, als wir vom Hause weggingen.

Zmierzchanie, -nia; **Zmierzchnięcie**, -cia, *sn.* Dämmern *n.*; Dämmerung *f.*

Zmierzchnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Kiefern-, Fichtenschwärmer *m.*

Zmierzić, -rzę, -rziłem, *va. perf.* verekeln, zum Ekel machen.

Zmierznąć, -rznę, -rzniąłem, *vn. perf.* verekeln, zum Ekel werden, anekeln.

Zmierzwić, -wię, -wiłem, *va. perf.* verraufen, zerraufen, zerzausen.

Zmierzwienie, -nia, *sn.* Zerzausen *n.*, Zerraufen *n.*, Verraufen *n.*

Zmieszać, -szam, -szałem, I. *va. perf.* 1) vermischen, vermengen; 2) — kogo jmndn verwirren, in Verlegenheit bringen; II. — się, *vr.* 1) vermischt, vermengt werden; 2) sich verwirren, verlegen sein, verlegen werden.

Zmieszanie, -nia, *sn.* Vermischen *n.*, Vermengen *n.*; Verwirren *n.*, Verwirrung *f.*, Verlegenheit *f.*

Zmieszczać, -szczam, -szczałem, *va. imperf.*; **Zmieścić**, -szczę, -ściłem, *va. perf.* unterbringen, hineinbringen; nie mogę tych wszystkich rzeczy -ścić w tak małym kuferku ich kann alle diese Sachen nicht in so einem kleinen Koffer unterbringen; -ściłem ich wszystkich, choć dom mój niewielki ich habe sie alle untergebracht, trotzdem mein Haus nicht groß ist; — się, *vr.* Platz finden, sich unterbringen lassen; tak się roztył, że w drzwi się nie zmieści er ist so dick geworden, daß er nicht zur Tür herein kann.

Zmieszczanie, Zmieszczenie, -nia, *sn.* Unterbringen *n.*, Hereinbringen *n.*

Zmieszkać, -szkam, -szkałem, *vn. perf.*; **Zmieszkiwać**, -wam, -wałem, *vn. imperf.* versäumen, unterlassen; nie -szkam się zapytać ich werde nicht versäumen anzufragen.

Zmieszkanie, Zmieszkiwanie, -nia, *sn.* Verſäumen *n.*, Unterlaſſen *n.*

Zmiękczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Zmiękczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* erweichen, durchweichen rühren; Bóg -czył jego serce Gott rührte ſein Herz; daj się — laſſe dich erweichen.

Zmiękczanie, Zmiękczenie, -nia, *sn.* Erweichen *n.*; Rühren *n.*

Zmiękczystość, -ści, *sing. tant. sf.* Erweichbarkeit *f.*

Zmiękczysty, *adi.* erweichbar.

Zmiękнąć, -knę, -knąłem, *vn. perf.* erweicht werden; gerührt werden.

Zmięknięcie, -cia, *sn.* Erweichen *n.*; Rühren *n.*

Zmiętosić, -szę, -siłem, *va. perf.* zerknüllen, zerdrücken.

Zmiętoszenie, -nia, *sn.* Zerknüllen *n.*, Zerdrücken *n.*

Zmigrosz, -a, *pl.* -e, *sm.* Knauſer *m.*, Filz *m.*

Zmijać, -jam, -jałem, *va. imperf.*; **Zminąć**, -nę, -nąłem, *vn. perf.* übergehen, aus der Acht laſſen; verfehlen.

Zmijanie, nia; Zminięcie, -cia, *sn.* Übergehen *n.*; Verfehlen *n.*

Zmilczeć, -czę, -czałem, *vn. perf.* verſchweigen; — komu ſtillſchweigend anhören.

Zmilczenie, -nia, *sn.* Verſchweigen *n.*

Zmilknąć, -knę, -knąłem, *vn. perf.* verſtummen; abſterben.

Zmilknięcie, -cia, *sn.* Verſtummen *n.*; Abſterben *n.*

Zmiłować się, -łuję, -wałem, *va. perf.* ſich erbarmen; -łuj się um Gottes willen, um des Himmels willen; Bóg -wał się nad nią Gott erbarmte ſich ihrer.

Zmiłowanie, -nia, *sn.* Erbarmen *n.*

Zminka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Spinat *m.*

Zmitrężenie, -nia, *sn.* Vertrödeln *n.*, Verſäumen *n.*

Zmitrężyć, -żę, -żyłem, *va. perf.* verſäumen, vertrödeln.

Zmizernieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* elend, armſelig werden.

Zmłócić, -cę, -ciłem, *va. perf.* aus-, verdreſchen.

Zmniejszać, -szam, -szałem, *va. imperf.*; **Zmniejszyć**, -szę, -szyłem, *va. perf.* verkleinern, kleiner machen, verringern, vermindern; — się, *vr.* ſich verkleinern, vermindern, verringern.

Zmniejszanie, Zmniejszenie, -nia, *sn.* Verkleinern *n.*, Verringern *n.*, Vermindern *n.*

Zmocnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* ſtärker werden.

Zmocować, -cuję, -wałem, *va. perf.* überwältigen, bezwingen; — się, *vr.* ſich überanſtrengen.

Zmocowanie, -nia, *sn.* Überwältigen *n.*, Bezwingen *n.*

Zmoderować, -ruję, -wałem, *va. perf.* moderieren, einſchränken.

Zmoderowanie, -nia, *sn.* Moderieren *n.*, Einſchränken *n.*

Zmodyfikować, -kuję, -wałem, *va. perf.* modifizieren, ändern.

Zmodyfikowanie, -nia, *sn.* Modifizieren *n.*, Ändern *n.*

Zmoglin, -u, *pl.* -y, *sm.* Stravadium (Pflanze).

Zmojnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Persoonia (Pflanze).

Zmoknąć, Zmoknięcie, ſiehe: Zmakać, Zmakanie.

Zmora, -ry, *pl.* -ry, *sf.* 1) Alp *m.*, Alpdrücken *n.*, Geſpenſt *n.* 2) amerikaniſche Fledermaus.

Zmordować, -duję, -wałem, *va. perf.* ermüden, erſchöpfen, müde machen; — się, *vr.* ermatten.

Zmordowanie, -nia, *sn.* Ermüden *n.*, Erſchöpfen *n.*; Ermatten *n.*

Zmorzenie, -nia, *sn.* Entkräften *n.*, Überwältigen *n.*

Zmorzyć, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* entkräften, zu Tode quälen, überwältigen; snem -rzony vom Schlafe überwältigt.

Zmotać, -tam, -tałem, *va. perf.* verwirren, zuſammenhaſpeln.

Zmotanie, -nia, *sn.* Verwirren *n.*, Zuſammenhaſpeln *n.*

Zmowa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* Verabredung *f.*; geheimes Einverſtändnis; być z kim w -wie mit jmndm in geheimem Einverſtändnis ſein; — robotnicza Arbeitseinſtellung *f.*, Streik *m.*

Zmożnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* reicher, vermögender werden.

Zmożnienie, -nia, *sn.* Reicherwerden *n.*

Zmówca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Verabreder *m.*

Zmówiny, -win, *plur. tant.* eheliches Verſprechen, Verlöbnis *n.*

Zmraczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Zmroczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* verdunkeln.

Zmraczanie, Zmroczenie, -nia, *sn.* Verdunkeln *n.*

Zmrażać, -żam, -żałem, *va. imperf.*; **Zmrozić**, -żę, -ziłem, *va. perf.* gefrieren machen, mit Froſt durchdringen, dem Erfrieren ausſetzen.

Zmrażanie, Zmrożenie, -nia, *sn.* Gefrieren *n.*, Erfrieren.

Zmroczniak, -a, *pl.* -i, *sn.* amerikaniſcher Bär, Baribal *m.*

Zmrok, -u, *pl.* -i, *sm.* Abenddämmerung *f.*; Dämmerung *f.*: Dunkelheit *f.*

Zmrużać, -żam, -żałem, *va. imperf.*; **Zmrużyć**, -żę, -żyłem, *va. perf.* blinzeln, die Augen halb zumachen; — oczy die Augen zudrücken, nicht ſehen wollen; całą noc nie -łem ani oka ich habe die ganze Nacht kein Auge geſchloſſen.

Zmrużek, -żka, *pl.* -żki, *sm.* blinde Kuh, Kinderſpiel *n.*

Zmrużenie, -nia, *sn.* Blinzeln *n.*, Zudrücken *n.*

Zmuda, Żmuda, -dy, *pl.* -dy, *sf.* 1) Zeitverſäumnis *n.*, Zeitverluſt *m.*; — szkolna Schulſtreik *m.*; 2) zeitraubender, langweiliger Menſch, Zeitvertröbler *m.*

Zmudność. Żmudność, -ści, *sing. tant. sf.* Saumseligkeit *f.*, Langweiligkeit *f.*; Mühseligkeit *f.*

Zmudny, Żmudny, *adi.*; **Zmudnie, Żmudnie,** *adv.* saumselig, langweilig; zeitraubend; mühselig.

Zmudzać, Żmudzać, -dzam, -dzałem, *vn. imperf.*; **Zmudzić, Żmudzić,** -dzę, -dziłem, *vn. perf.* Zeit vertrödeln, vergeuden; zögern, säumen.

Zmulić, -lę, -liłem, *va. perf.* verschlammen.

Zmulisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* verschlammter Ort.

Zmurować, -ruję, -wałem, *va. perf.* ausmauern; aufmauern; zusammenmauern.

Zmurowanie, -nia, *sn.* Ausmauern *n.*; Aufmauern *n.*; Zusammenmauern *n.*

Zmurszeć, -szę, -szałem, *vn. perf.* vermorschen; -szały morsch.

Zmurszenie, -nia, *sn.* Vermorschen *n.*

Zmusić, -szę, -siłem, *va. perf.*; **Zmuszać,** -szam, -szałem, *va. imperf.* zwingen, nötigen; zostałem -szony okolicznościami ich wurde durch Umstände gezwungen; nikt cię nie -szał niemand hat dich gezwungen; — kogo do przyznania się jmndm das Geständnis abnötigen.

Zmuszanie, Zmuszenie, -nia, *sn.* Nötigen *n.*, Zwingen *n.*

Zmycie, -cia; **Zmywanie,** -nia, *sn.* Abwaschen *n.*

Zmyć, -ję, -łem, *va. perf.*; **Zmywać,** -wam, -wałem, *va. imperf.* abwaschen; herunterwaschen, rein waschen; — komu głowę jmndm den Kopf waschen, ihn mit langer Nase abziehen lassen; zmyć z siebie winę sich von einer Schuld reinwaschen; uciekł jak -ty er lief davon wie ein begossener Pudel.

Zmydlać, -dlam, -dlałem, *va. imperf.*; **Zmydlić,** -dlę, -dliłem, *va. perf.* abseifen.

Zmydlanie, Zmydlenie, -nia, *sn.* Abseifen *n.*

Zmykać, Zmykanie, siehe: Zemknąć, Zemknięcie.

Zmylać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Zmylić,** -lę, -liłem, *va. perf.* irreführen; irremachen; verwirren; — czyjąś czujność jmnds Wachsamkeit irreführen; — szyki nieprzyjacielskie die feindlichen Reihen verwirren; — ślad die Fährte verlieren.

Zmylanie, Zmylenie, -nia, *sn.* Irreführen *n.*; Verwirren *n.*; Irremachen *n.*

Zmysł, -u, *pl.* -y, *sm.* Sinn *m.*; pięć zmysłów die fünf Sinne; pomieszanie zmysłów Irrsinn *m.*; odchodzić od zmysłów von Sinnen kommen; — wzroku, słuchu Gesichts-, Gehörsinn; do tego trzeba pięciu zmysłów hier muß man alle seine Sinne zusammennehmen; zmysły często łudzą die Sinne trügen oft; zmysły odzyskać wieder zur Besinnung kommen; — piękna der Sinn fürs Schöne, Schönheitssinn.

Zmysłowość, -ści, *sing. tant. sf.* Sinnlichkeit *f.*, sinnliches Wesen.

Zmysłowy, *adi.*; **Zmysłowo,** *adv.* sinnlich.

Zmyszkować, -kuję, -wałem, *va. perf.* ausfindig machen, ausschnüffeln.

Zmyślać, -ślam, -ślałem, *va. imperf.*; **Zmyślić,** -ślę, -śliłem, *va. perf.* ersinnen, ausdenken, erdenken; erdichten; lügen; falsch aussagen; dobrześ to -ślił das hast du gut erdacht; kto -ślił tę nowinę? wer hat diese Neuigkeit erfunden? — co przed kim jmndm etw. vorlügen; wszystkie te doniesienia są -ślone alle diese Nachrichten sind erfunden; — głowę sich den Kopf zerbrechen.

Zmyślanie, Zmyślenie, -nia, *sn.* Erfinden *n.*, Ersinnen *n.*, Erdenken *n.*; Erdichtung *f.*, Lügen *n.*, Lüge *f.*; Fiktion *f.*

Zmyślność, -ści, *sing. tant. sf.* Findigkeit *f.*, Scharfsinn *m.*, Aufgewecktheit *f.*, Instinkt *m.*

Zmyślny, *adi.*; **Zmyślnie,** *adv.* findig, klug, scharfsinnig, aufgeweckt; — pies ein kluger Hund; -ślnie urządzone findig eingerichtet.

Zmywać, Zmywanie, siehe: Zmyć, Zmycie.

Znachodzenie, Znachodzić = Znajdywanie, Znajdywać.

Znachor, -a, *pl.* -rzy, *sm*, Kurpfuscher *m.*, Quacksalber *m.*; Wahrsager *m.*

Znachorka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Quacksalberin *f.*, Kurpfuscherin *f.*; Wahrsagerin *f.*

Znachorstwo, -wa, *sing. tant.* Kurpfuscherei *f.*, Quacksalberei *f.*; Wahrsagerei *f.*

Znaczek, -czka, *pl.* -czki *sm., dim.* von Znak 1) Zeichen *n.*, Merkmal *n.*; — do książki Lesezeichen; zrobiłem sobie — na mojej książce ich habe auf meinem Buche ein Zeichen gemacht; 2) Bon *m.*, Anweisung *f.*; wczoraj nie wziąłem -czka, więc dziś biorę dwa gestern habe ich keine Anweisung genommen, deshalb nehme ich heute zwei; 3) Briefmarke *f.*, Postmarke *f.*; 4) Nabel *m.*, Fensterchen *n.*

Znaczenie, -nia, *sn.* 1) Bedeutung *f.*; dzieło to ma w naszej literaturze wielkie — dieses Werk besitzt in unserer Literatur eine große Bedeutung; jakie jest — tego wyrazu? was ist die Bedeutung dieses Wortes? 2) Ansehen *n.*; on ma wielkie — u dworu er genießt bei Hofe ein großes Ansehen; 3) Bezeichnung *f.*; Bezeichnen *n.*, Zeichnen *n.*

Znacznik, -a, *pl.* -cy, *sm.* 1) Pflanzholz *n.*; 2) Bunzen *m.*, Punktiernadel *f.*; 3) Streichmaß *n.*, Zeichenhammer *m.*, Zeichenstempel *m.*; — pionowy stehendes Streichmaß; — stolarski Reißmesser *n.*, Streichnadel *f.*, Parallelmaß *n.*; 4) Index *m.*, Unterscheidungszeichen *n.*

Znaczność, -ści, *sing. tant. sf.* Bedeutsamkeit *f.*; Bedeutung *f.*

Znaczny, *adi.*; **Znacznie,** *adv.* 1) bedeutend, beträchtlich, ansehnlich; zaszły -czne zmiany es geschahen bedeutende

Veränderungen; -czne zrobił postępy er hat bedeutende Fortſchritte gemacht; -czną sumę stracić eine beträchtliche Summe verlieren; -czna część majątku ein anſehnlicher Teil des Vermögens; 2) kenntlich, merklich, erkennbar.

Znaczyć, -czę, -czyłem, I. *va. perf.* zeichnen, bezeichnen, merken; — bieliznę die Wäſche mit einem Zeichen verſehen; -czył swą drogę krwią er zeichnete ſeinen Weg mit Blut; II. *vn.* bedeuten; to nic nie -czy das bedeutet gar nichts; -czący bedeutſam, viel bedeutend, wichtig; nic nie -czący unbedeutend, nichtsſagend; III. — się, *vr.* 1) ſich anlaſſen; dobrze się -czy es läßt ſich gut an; 2) zu bedeuten haben; co to się ma —? was ſoll das bedeuten?

Znać, znam, znałem, I. *va. perf.* 1) kennen; — kogo z widzenia jmnḍn vom Sehen kennen; — tylko z nazwiska bloß dem Namen nach kennen; nie — innego szczęścia jak tylko... kein anderes Glück kennen als bloß...; — kogoś za co jmnḍn als etw. anerkennen, kennen; dać — zu wiſſen geben; dano mi w tej chwili — o tem man hat mich davon ſofort benachrichtigt; 2) — co po kim etw. an jmnḍm merken, erkennen, jmḍm etw. anſehen; — po nim, że wiele przecierpiał man merkt es ihm an, daß er viel gelitten habe; — zaraz pana man erkennt gleich den Herrn; — wilka po głosie man erkennt den Wolf an der Stimme; — że mu to nie w smak man ſieht, daß es ihm nicht recht iſt; II. — się, *vr.* 1) bekannt ſein, einander kennen; znamy się od kilku lat wir kennen einander ſeit einigen Jahren; 2) — się na czem ſich auf etw. verſtehen, ſich auf etw. kennen; znał się na sztuce, ale więcej na niczem er verſtand ſich auf Kunſt, aber ſonſt auf gar nichts; znam się dobrze na farbowanych lisach (ich verſtehe mich auf gefärbten Füchſen), ich erkenne ſofort den Schwindel; 3) ſich zu etw. bekennen.

Znaglać, -glam, -glałem, *va. imperf.*; **Znaglić**, -glę, -gliłem, *va. perf.* beſchleunigen; drängen; zwingen.

Znaglanie, Znaglenie, -nia, *sn.* Beſchleunigen *n.*; Drängen *n.*; Zwingen *n.*

Znagła, *adv.* plötzlich.

Znajda, -dy, *pl.* -dy, *sm.*; **Znajdek**, -dka, *pl.* -dki, *sm.* Findling *m.*, Findelkind *n.*

Znajdywać, -duję, -wałem; **Znachodzić**, -dzę, -dziłem, I. *va. imperf.*; **Znaleźć**, -jdę, -lazłem; **Znajść**, -jdę, -lazłem, I. *va. perf.* finden; -lazłem zgubę ich habe das Verlorene gefunden; lepszego towaru nie -dziesz w całem mieście eine beſſere Ware wirſt du in der ganzen Stadt nicht finden; szukajcie a -dziecie wer ſucht, der findet; -duję, że to powiedzenie nie było na miejscu ich finde, daß dieſer Ausſpruch nicht am Platze war; cóż ty w nim takiego -dujesz, że go tak wysoko cenisz? was findeſt du eigentlich an ihm, daß du ihn ſo hoch ſchätzeſt? jak -dujesz go, czy lepiej wygląda? wie findeſt du ihn, ſchaut er beſſer aus? II. — się, *vr.* 1) ſich finden; -dą się i na to odbiorcy es werden ſich auch dafür Abnehmer finden; -lazł się człowiek, który..., es hat ſich ein Menſch gefunden, der....; 2) ſich befinden; 3) ſich benehmen; nie umiesz się — w towarzystwie du verſtehſt dich nicht in Geſellſchaft zu benehmen.

Znajdywanie, Znachodzenie, Znalezienie, -nia; **Znajście**, -ścia, *sn.* 1) Finden *n.*; — krzyża świętego Kreuzesauffindung *f.*, Kreuzerfindung *f.*; 2) Benehmen *n.*; człowiek bez -nia ein Menſch ohne Benehmen.

Znajma, -my, *pl.* -my, *sf.* Gingesia (Pflanze).

Znajomek, -mka, *pl.* -mkowie, *sm.* Bekannte(r) *m.*

Znajomka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Bekannte *f.*

Znajomość, -ści, *pl.* -ści, *sf.* 1) Bekanntſchaft *f.*; zawrzeć — Bekanntſchaft machen, ſchließen; nie mam żadnych -ści ich habe gar keine Bekanntſchaften; 2) Kenntnis *f.*; — obcych języków Kenntnis der fremden Sprachen.

Znajomy, *adi.* bekannt; -ma mi osoba eine mir bekannte Perſon.

Znak, -u, *pl.* -i, *sm.*; *dim.* **Znaczek**, -czka, *pl.* -czki, *sm.* 1) Zeichen *n.*; Kennzeichen *n.*, Merkmal; — omyłki Irrungszeichen; — pochyłości Neigungsweiſer *m.*; — rewizyi biletów Dekupierungszeichen; — stanu wody Waſſerſtandslinie *f.*; -i porobić Zeichen machen; na — zgody zum Zeichen des Friedens; miał na sobie — zarazy er hatte auf ſich das Merkmal der Seuche; dawać komu -i jmnḍm Zeichen machen; jest to -iem wielkiej mądrości, że.... es iſt ein Zeichen großer Klugheit, daß...; to zły — das iſt ein ſchlechtes Zeichen; nie dawać -u życia kein Lebenszeichen geben; dać się komu we -i jmnḍm zuſetzen, ſich fühlbar machen; bieda dała mu się porządnie we -i die Not machte ſich ihm ſtark fühlbar; 2) Spur *f.*; Mal *n.*; — z oparzenia Zeichen der Brandwunden; nie ma już ani -u es iſt keine Spur mehr geblieben; 3) -i miesięczne Stufe *f.*, Markſcheide *f.*; 4) -i na modelu Modellſtütze *f.*

Znakomitość, -ści, *pl.* -ści, *sf.* 1) Vortrefflichkeit *f.*, Vorzüglichkeit *f.*; 2) Anſehnlichkeit *f.*; 3) anſehnliche Perſon, Standesperſon *f.*; Autorität *f.*, Koryphäe *f.*

Znakomity, *adi.*; **Znakomicie**, *adv.* 1) vorzüglich, vortrefflich; 2) anſehnlich, bedeutend, ſchätzbar.

Znakować, -kuję, -wałem, *va. perf.* bezeichnen, ſtempeln.

Znakowanie, -nia, *sn.* Bezeichnen *n.*, Stempeln *n.*

Znalezicielka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Finderin *f.*

Znaleźca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Finder *m.*

Znaleźne, -go, *sing. tant. sn.* Finderlohn *m.*

Znaleźny, *adi.* Finder=.

Znałogować, -guję, -wałem, *va. perf.* mit Unarten anſtecken.

Znamiączka, -ki, *pl.* -ki, *st.* Warzenring *m.* an der Bruſt.

Znamienitość, -ści, *sing. tant. sf.* 1) Anſehen *n.*, Bedeutſamkeit *f.*; 2) angeſehene bedeutende Perſon.

Znamienity, *adv.*; **Znamienicie**, *adv.* anſehnlich, bedeutend.

Znamiennictwo, -wa, *sing. tant. sn.* Semiotik *f.*, Zeichenlehre *f.*

Znamię, -mienia, *pl.* -miona, *sn.* 1) Kennzeichen *n.*; Eigentumsmerkmal; — wysokości ſtałe Fixpunkt *m.*, Marke *f.*, Markzeichen *n.*; 2) Muttermal *n.*; 3) Narbe *f.*; Öffnung *f.* des Stempels; 4) Grenzmal, Malſtein *m.*; 5) — pisarskie orthographiſches Zeichen, Akzent *m.*, Betonungszeichen.

Znamiętnić, -nię, -niłem, *va. perf.* leidenſchaftlich machen.

Znamiętnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* leidenſchaftlich werden.

Znamionować, -nuję, -wałem, *va. perf.* bezeichnen, Zeichen aufdrücken, mit einem Kennzeichen verſehen, brandmarken; — się, *vr.* po czem ſich nach etw. richten.

Znamionowanie, -nia, *sn.* Bezeichnen *n.*, Kennzeichnen *n.*, Brandmarken *n.*

Znarowić, -wię, -wiłem, *va. perf.* widerſpenſtig, unbotmäßig machen; — się, *vr.* widerſpenſtig werden.

Znarowienie, -nia, *sn.* Unbotmäßigkeit *f.*, Widerſpenſtigkeit *f.*

Znaszać, -szam, -szałem, *va. imperf.*; **Znosić**, -szę, -siłem, *va. perf.* 1) abtragen; daruj biednemu -szone rzeczy ſchenke einem Armen die abgetragenen Sachen; 2) ſiehe Znieść.

Znaszanie, **Znoszenie**, -nia, *sn.* Abtragen *n.*

Znawca, -cy, *pl.* -cy, *sf.* Kenner *m.*, Sachkenner.

Znawstwo, -wa, *sing. tant. sn.* Kennerſchaft *f.*, Sachkenntnis *f.*

Znęcać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Znęcić**, -cę, -ciłem, *va. perf.* anlocken, anködern, ankörnen; -cił mnie fałszywemi obietnicami er hat mich durch falſche Vorſpiegelungen angelockt; — się, *vr.* Leiden, Qualen zufügen, ſich an Leiden, Qualen weiden.

Znęcanie, **Znęcenie**, -nia, *sn.* Ködern *n.*, Locken *n.*; — się Quälen *n.*

Znędzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Znędzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* höchſt elend machen, in drückende Lage verſetzen.

Znędznieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* elend werden.

Znękać, -kam, -kałem, *va. perf.* abmatten, abquälen, mitnehmen; — się *vr.* matt werden, ſich abplagen.

Znękanie, -nia, *sn.* Abquälen *n.*, Ermatten *n.*, Ermattung *f.*

Znicestwić, -wię, -wiłem, *va. perf.* vernichten, in Nichts verwandeln.

Znicestwienie, -nia, *sn.* Vernichtung *f.*

Znicować, -cuję, -wałem, *va. perf.* umwenden.

Znicowanie, -nia, *sn.* Umwenden *n.*

Znicz, -a, *sm.* ewiges heiliges Feuer.

Zniechęcać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Zniechęcić**, -cę, -ciłem, *va. perf.* unluſtig, mißvergnügt machen, die Luſt benehmen, abſchrecken; to mnie -ciło do nauki das hat mir die Luſt zum Lernen benommen; — się, *vr.* die Luſt verlieren, abgeſchreckt, unluſtig, mißvergnügt werden; nie trzeba się tak prędko — man ſoll nicht ſo ſchnell die Luſt verlieren.

Zniechęcanie, **Zniechęcenie**, -nia, *sn.* Abſchrecken *n.*; Unluſt *f.*

Zniecierpliwiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Zniecierpliwić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* ungeduldig machen; — — się, *vr.* ungeduldig werden.

Zniecierpliwienie, -nia, -nia, *sn.* Ungeduld *f.*

Znieczulać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Znieczulić**, -lę, -liłem, *va. perf.* gefühllos machen.

Znieczulanie, **Znieczulenie**, -nia, *sn.* Gefühlloſigkeit *f.*, Anäſthieſe *f.*, Anäſthieſie *f.*

Zniedokwaszenie, -nia, *sn.* Oxydulation *f.*, ſchwache Säuerung.

Zniedołężniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Zniedołężnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* unbeholfen, kraftlos, ohnmächtig machen.

Zniedołężnianie, **Zniedołężnienie**, -nia, *sn.* Unbeholfenheit *f.*

Zniedołężnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* kraftlos, ohnmächtig werden.

Zniemczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Zniemczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* germaniſieren; eindeutſchen; — się, *vr.* deutſch werden, ſich germaniſieren.

Zniemczanie, **Zniemczenie**, -nia, *sn.* Germaniſation *f.*; Eindeutſchung *f.*

Zniemczeć, -czem, -czałem, *va. perf.* deutſch werden, ſich germaniſieren.

Znienacka, *adv.* unvermerkt, plötzlich.

Znienawidzenie, -nia, *sn.* Haſſen *n.*, Haß *m.*

Znienawidzieć, -dzę, -dziłem, *va. perf.* zu haſſen anfangen, von Widerwillen, Haß erfaßt werden.

Znieprawić, -wię, -wiłem, *va. perf.* verderben, ſchlechter machen, zur Untugend verleiten.

Znieprawienie, -nia, *sn.* Verderben *n.*, Verſchlechtern *n.*

Znieruchomieć, -mieję, -miałem, *vn. perf.* bewegungslos werden.

Zniesienie, -nia, *sn.* 1) Abtragen *n.*; 2) Aufheben *n.*, Aufhebung *f.*; 3) Aufreibung *f.*, völlige Niederlage; 4) Ertragen *n.*

Znieść, zniosę, zniosłem, I. *va. perf.*; **Znosić**, -szę, -sił-m, *va. imperf.* 1) herunterbringen, hinuntertragen; znieś wszystkie rzeczy na dół trage alle Sachen hinunter; 2) zusammentragen, zusammenbringen, zusammenhäufen; 3) abtragen, der Erde gleich machen, abschleifen, niederreißen; 4) aufheben; w którym roku -siono tę ustawę? in welchem Jahre wurde dieses Gesetz aufgehoben? 5) aufreiben, aufs Haupt schlagen; wojsko nasze zostało -sione do szczętu unser Heer wurde vollständig vernichtet; 6) ertragen, dulden, ausstehen; to jest więcej aniżeli ja — mogę das ist mehr, als ich ertragen kann; — mężnie przeciwności die Widerwärtigkeiten mutig ertragen; nie mogę — tego człowieka ich kann diesen Menschen nicht ausstehen, nicht leiden, nicht ertragen; nie zniosę tej obrazy ich werde diese Beleidigung nicht dulden; zniosę i teu dopust Boży ich werde auch diese Prüfung ertragen; 7) — jaja Eier legen; II. — się, *vr.* 1) sich vertragen, sich gegenseitig ertragen; 2) — się z kim mit jmndm Rücksprache halten; 3) aufgehen (von gleichen Zahlen).

Zniewaga, -gi, *pl.* -gi, *sf.* Beleidigung *f.*, Schimpf *m.*, Beschimpfung *f.*

Zniewalać, -lam, -lałem, *va. imperf.*; **Zniewolić**, *va. perf.* zwingen, in die Notwendigkeit versetzen; okoliczności mnie do tego -liły die Umstände haben mich dazu gezwungen; — sobie kogo jmndn für sich gewinnen.

Zniewalanie, **Zniewolenie**, -nia, *sn.* Zwingen *n.*, Zwang *m.*; — sobie Gewinnen *n.*

Znieważać, -żam, -żałem, *va. imperf.*; **Znieważyć**, -żę, -żyłem, *va. perf.* beschimpfen, schmähen.

Znieważanie, **Znieważenie**, -nia, *sn.* Beschimpfen *n.*, Schmähen *n.*, Beschimpfung *f.*

Znieważniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Znieważnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* ungültig machen, erklären.

Znieważnianie, **Znieważnienie**, -nia, *sn.* Ungültigmachen *n.*

Zniewieściać, -ciam, -ciałem, *va. imperf.*; **Zniewieścić**, -szczę, -ściłem, *va. perf.* weibisch machen, verweichlichen.

Zniewieścieć, -cieję, -ciałem, *vn. perf.* weibisch, verweichlicht werden.

Zniewieszczenie, -nia, *sn.* Verweichlichen *n.*, Verweichlichung *f.*

Znigołąg, -łęgu, *pl.* -łęgi, *sm.* Crinodendrum (Pflanze).

Znikać, -kam, -kałem, *vn. imperf.*; **Zniknąć**, -knę, -knąłem, *vn. perf.* verschwinden, entschwinden, vergehen; sich verflüchtigen; znikł nagle z przed moich oczu er entschwand plötzlich aus meinen Augen; ostatnia moja nadzieja -kneła meine letzte Hoffnung ist verschwunden; chciałbym — pokryjomu ich möchte heimlich verschwinden; — skąd entschlüpfen.

Znikanie, -nia; **Zniknięcie**, -cia, *sn.* Verschwinden *n.*, Entschwinden *n.*; Verflüchtigen *n.*; Entschlüpfen *n.*

Znikąd, *adv.* von nirgend.

Znikczemniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Znikczemnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* schlecht, niederträchtig machen.

Znikczemnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* niederträchtig elend, schlecht werden.

Znikczemnienie, -nia, *sn.* Niederträchtigkeit *f.*, Schlechtigkeit *f.*

Znikomość, -ści, *sing. tant. sf.* Vergänglichkeit *f.*, Unbeständigkeit *f.*; -ści tego świata die vergänglichen Dinge dieser Welt.

Znikomy, *adi.*; **Znikomie**, *adv.* vergänglich, unbeständig; życie ludzkie jest cieniem -mym das Menschenleben ist ein vergänglicher Schatten.

Zniszczeć, -czeję, -czałem, *vn. perf.* vernichtet werden.

Zniszczenie, -nia, *sn.* Vernichtung *f.*

Zniszczyć, -czę, -czyłem, *va. perf.* vernichten; grad -czył żniwo der Hagel vernichtete die Ernte; -czył wszelkie ślady swej zbrodni er vernichtete jede Spur seines Verbrechens.

Znitek, -tka, *pl.* -tki, *sm.* Staubgefäßträger *m.*

Znitować, -tuję, -wałem, *va. perf.* vernieten, nieten, zusammennieten; kalt nieten.

Znitowanie, -nia, *sn.* Vernieten *n.*, Nieten *n.*; Kaltnieten *n.*

Zniweczenie, -nia, *sn.* Vernichten *n.*

Zniweczyć, -czę, -czyłem, *va. perf.* vernichten.

Zniżać, -żam, -żałem, *va. imperf.*; **Zniżyć**, -żę, -żyłem, *va. perf.* niedriger machen, erniedrigen, herabsetzen; — głos die Stimme senken; — mur die Mauer niedriger machen; — się, *vr.* sich niedriger machen, sich herabsetzen, sich senken; sich herablassen; sich erniedrigen.

Zniżanie, **Zniżenie**, -nia, *sn.* Erniedrigen *n.*, Herabsetzen *n.*, Senken *n.*; -ceny Ermäßigung *f.*, Preisermäßigung.

Znoić, -ję, -iłem, *va. perf.* ermatten, ermüden; heiß, schwitzend machen.

Znojny, *adj.*; **Znojnie** *adv.* mühselig; Schweiß erpressend, drückend heiß.

Znosacieć, -cieję, -ciałem, *vn. perf.* rotzig werden.

Znosek, -ska, *pl.* -ski, *sm.* kleines, zu früh gelegtes Hühnerei.

Znośnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Lagerholz *n.*, Tragebaum *m.*

Znośność, -ści, *sing. tant. sf.* 1) Tragfähigkeit *f.* Tragkraft *f.*; 2) Erträglichkeit *f.*

Znośny, *adi.*; **Znośnie**, *adv.* erträglich; nie- unausstehlich.

Znotować, -tuję, -wałem, *va. perf.* herunter-, herabstimmen.

Znotowanie, -nia, *sn.* Herunter-, Herabstimmen *n.*

Znój, znoju, *pl.* znoje, *sm.* 1) drückende Hitze, 2) Strapaze *f.*, schwere Arbeit, Schweiß *m.*

Znów, Znowu, *adv.* wieder, wiederum, von neuem; cóż tam — was ist schon wieder; zaczynasz —? du fängst schon wieder an?

Znudnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* langweilig werden.

Znudzenie, -nia, *sn.* Langweile *f.*

Znudzić, -dzę, -dziłem, *va. perf.* durch Langweile ermüden.

Znużenie, -nia, *sn.* Ermüdung *f.*, Mattigkeit *f.*

Znużyć, -żę, -żyłem, *va. perf.* ermüden, ermatten; — się, *vr.* müde werden, ermüden; sich abstrapazieren.

Zobaczyć, -czę, -czyłem, *va. perf.* erblicken, sehen; wiedersehen, hinschauen; -bacz proszę, co się tam dzieje schau hin, bitte, was dort vorgeht; -czył mnie i biegł mi naprzeciw er erblickte mich und lief mir entgegen; -czę, czy się odważysz na coś podobnego ich werde sehen, ob du so etw. wagen wirst; -czymy wir werden schon sehen; — się, *vr.* sich sehen, sich wiedersehen; jak się z nim -czysz, to mu powiedz wenn du ihn sehen sollteſt, ſo ſage ihm; -czymy się wkrótce wir werden uns bald wiedersehen.

Zobaczenie się, -nia, *sn.* Sehen *n.*, Wiedersehen *n.*, do -nia się auf Wiedersehen.

Zobać, -bię, -bałem, *va. perf.* die Körner aufpicken.

Zobłudnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* falsch werden.

Zobojętniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Zobojętnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* neutralisieren.

Zobojętnianie, Zobojętnienie, -nia, *sn.* 1) Neutralisieren *n.*; 2) Gleichgültigkeit *f.*; Gleichgültigwerden *n.*

Zobojętnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* gleichgültig werden.

Zoobopólność, -ści, *sing. tant. sf.* Wechsel-, Gegenseitigkeit *f.*

Zobopólny, *adi.*; **Zobopólnie**, *adv.* wechsel-, gegenseitig.

Zobowiązać, -żę, -załem, *va. perf.*; **Zobowiązywać**, -zuję, -wałem, *va. perf.* verpflichten, verbindlich machen; to cię do niczego nie -zuje das verpflichtet dich zu gar nichts.

Zobowiązanie, -nia, *sn.* Verpflichtung *f.*, Verbindlichkeit *f.*; dopełnić -nia seiner Verpflichtung genüge tun.

Zobrazować, -zuję, -wałem, *va. perf.* bildlich darstellen.

Zobrazowanie, -nia, *sn.* bildliche Darstellung.

Zoczyć, -czę, -czyłem, *va. perf.* erblicken, erspähen.

Zodyak, -u, *pl.* -i, *sm.* Tierkreis *m.*

Zodyakalny, Zodyakowy, *adi.* Tierkreis-.

Zokrutnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* grausam werden.

Zolbrzymieć, -mię, -miałem, *vn. perf.* riesenhaft werden.

Zolić, -lę, -iłem, *va. perf.* in der Lauge kochen, aussolen.

Zoła, -ły, *pl.* -ły, *sf.* Sole *f.*, Mutterlauge *f.*, ausgelaugte Asche.

Zołnica, -cy, *pl.* -cy, *sf.* Laugenfaß *n.*

Zołowaty, *adi.* Sole-, Mutterlauge-.

Zołowić, -wię, -wiłem, *va. perf.* in Blei verwandeln.

Zołzować, -zuję, -wałem, *vn. perf.* mit der Drüse oder den Feifeln behaftet sein.

Zołzowaty, *adi.* drüsig, mit Feifeln behaftet.

Zołzowiny, -win, *plur. tant. sf.* venerische Hautkrankheit.

Zołzy, zołz, *plur. tant. sn.* Feifeln *pl.*

Zona, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Zone *f.*; = Strefa.

Zonologia, -gii, *sing. tant. sf.* Zonenkunde *f.*

Zoografia, -fii, *pl.* -fie, *sf.* Tierbeschreibung *f.*

Zoolit, -u, *pl.* -y, *sm.* Tierstein *m.*, versteinerter tierischer Körper.

Zoolog, -a, *pl.* -owie, *sm.* Zoolog *m.*, Tierkundige(r) *m.*

Zoologia, -gii, *pl.* -gie, *sf.* Zoologie *f.*, Tierkunde *f.*

Zoologiczny, *adi.* zoologisch.

Zootomia, -mii, *pl.* -mie, *sf.* Tieranatomie *f.*, Tierzergliederung *f.*

Zorać, -ram, -rałem, *va. perf.* durcheggen, durchfurchen, durchpflügen.

Zoranie, -nia, *sn.* Durcheggen *n.*, Durchpflügen *n.*, Durchfurchen *n.*

Zorganizować, -zuję, -wałem, *va. perf.* organisieren.

Zorganizowanie, -nia, *sn.* Organisation *f.*

Zorleć, -lę, -lałem, *vn. perf.* ein Adler werden; Adlerschwung gewinnen, annehmen.

Zorza, -rzy, *pl.* -rze, *sf.* Dämmerung *f.*, Dämmerröte *f.*, Dämmern *n.*: — poranna, wieczorna Morgen-, Abendröte; — północna Nordlicht *n.*; — nadziei Strahl *m.*, Schimmer *m.* der Hoffnung; — oświaty das anbrechende Licht der Aufklärung.

Zorzak, -a, *pl.* -i, *sm.* Schwimmkrabbe *f.*

Zosobna, *adv.* gesondert, besonders; każdemu — jedem extra.

Zostać, -stanę, -stałem, I. *vn. perf.*; **Zostawać**, -ję, -wałem, I. *vn. imperf.* 1) bleiben, verbleiben; -stań między nami bleibe unter uns; za karę -staniesz sam w domu zur Strafe wirst du allein zu Hause bleiben; z tych pieniędzy nie -stał mi ani grosz von diesem Gelde ist mir kein Heller geblieben; -staje na dawnem stanowisku er verbleibt auf dem früheren Po-

ſten; -staję wiernym ſługą wielmożnego Pana ich verbleibe euer Wohlgeboren ergebenſter Diener; -stań z Bogiem Gott befohlen; — przy życiu am Leben bleiben; — na placu im Kampfe fallen; — w tyle zurückbleiben; — na koszu ſitzen bleiben; — po kim zurückbleiben, hinterlaſſen werden; — w słowie im Worte bleiben; 2) ſtecken, hängen bleiben; kula -stała w ranie die Kugel iſt in der Wunde ſtecken geblieben; 3) werden; (dient zur Umſchreibung der paſſiven Verbalformen) — bogatym człowiekiem ein reicher Mann werden; — przyjemnie zdziwionym angenehm überraſcht werden; — mianowanym ernannt werden; wszyscy -stali ochrzczeni alle wurden getauft; w ten sposób kwestya -stała rozwiązana auf dieſe Weiſe wurde die Frage gelöſt; II. — się, *vr.* 1) zurückbleiben, verbleiben; zurückgelaſſen werden; -stań (się) u nas na obiedzie bleibe bei uns zum Mittageſſen; nie wiele się nam -stało es iſt uns nicht viel übrig geblieben; -stałem (się) na dawnej służbie ich bin auf dem früheren Poſten geblieben.

Zostanie, Zostawanie, -nia, *sn.* Bleiben *n.*, Verbleiben *n.*; Zurückbleiben *n.*; Werden *n.*

Zostawiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Zostawić,** -wię, -wiłem, *va. perf.* laſſen, zurücklaſſen, verlaſſen; überlaſſen; -staw mnie w spokoju laß mich in Ruh'; odjechał i nie -wił mi ani grosza er iſt weggefahren und hat mir keinen Heller zurückgelaſſen; wierzyciele nie -wili mu nawet sukni jednej die Gläubiger haben ihm nicht einmal ein Kleid zurückgelaſſen; -wiłem rzeczy na dworcu ich habe meine Sachen am Bahnhof zurückgelaſſen; odchodząc -wiłem tu przez zapomnienie paczkę beim Weggehen habe ich hier aus Verſehen ein Paket zurückgelaſſen; -staw klucz w zamku laß den Schlüſſel (im Schloſſe) ſtecken; -staw okno otwarte laß das Fenſter offen; umierając -wił synowi znaczny majątek bei ſeinem Tode hinterließ er ſeinem Sohne ein bedeutendes Vermögen; zmarły -wił żonę i troje dzieci der Verſtorbene ließ eine Frau und drei Kinder zurück; -wmy to opatrzności überlaſſen wir es der Vorſehung.

Zostawianie, Zostawienie, -nia, *sn.* Zurücklaſſen *n.*, Laſſen *n.*, Verlaſſen *n.*

Zostrzeć, -strzę, -strzałem, *vn. perf.* ſcharf werden.

Zowąd, *adv.* von dannen, von daher, von dorther; ni stąd ni — plötzlich, unverſehens; mir nichts, dir nichts.

Z pomiędzy, *praep.* mit dem Genitiv aus der Mitte, unter.

Zrabować, -buję, -wałem, *va. perf.* berauben, ausrauben.

Zrabowanie, -nia, *sn.* Berauben *n.*, Ausrauben *n.*

Zrachować, -chuję, -wałem, *va. perf.* zuſammenrechnen.

Zrachowanie, -nia, *sn.* Zuſammenrechnen *n.*

Zradzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Zrodzić,** -dzę, -dziłem, *va. perf.* gebären; entſtehen laſſen, erzeugen; się, *vr.* entſtehen, geboren, erzeugt werden.

Zradzanie, Zrodzenie, -nia, *sn.* Gebären *n.*

Z rana, *adv.* des Morgens, in der Früh.

Zranić, -nię, -niłem, *va. perf.* verwunden.

Zranienie, -nia, *sn.* Verwunden *n.*; Verwundung *f.*

Zrastać się, -stam, -stałem, *vr. imperf.*; **Zrość się,** -snę, -słem, *vr. perf.* zuſammenwachſen, ſich ſchließen.

Zrastanie, -nia; **Zrośnięcie,** -cia, *sn.* Zuſammenwachſen *n.*

Zraszać, -szam, -szałem, *va. imperf.*; **Zrosić,** -szę, -siłem, *va. perf.* beſprengen, beſpritzen, betauen.

Zraszanie, Zroszenie, -nia, *sn.* Betauen *n.*, Beſpritzen *n.*, Beſprengen *n.*

Zraz, -a, *pl.* -y, *sm.*; *dim.* **Zrażek,** -żka, *pl.* -żki, *sm.* 1) Schnitt *m.*; -zy, *pl.* Klopps *m.*; -zy zwyczajne gebünſtete Rindfleiſchſchnitte; -zy zawijane gerollte Rindfleiſchſchnittchen; -zy siekane kleine Rindfleiſchwürſtchen; 2) Pfropfreis *m.*; 3) Hirnlappen *m.*

Zrazić, -żę, -ziłem, I. *va. perf.*; **Zrażać,** -żam, -żałem, *va. imperf.* 1) herunterſchlagen, herunterſtoßen; 2) abſchrecken, den Mut benehmen, abgeneigt machen; to ich może — das kann ſie abſchrecken; nie chciałbym cię —, ale muszę ci powiedzieć ich möchte dir nicht den Mut benehmen, muß dir aber ſagen; nie -ziła mnie twoja odmowa ich habe mich durch deine abſchlägige Antwort nicht abſchrecken laſſen; 3) ausfüllen, ſtürzen, ausladen; II. — się, *vr.* 1) ſich abſchrecken laſſen, den Mut verlieren; nie -żaj się trudnościami laß dich durch die Schwierigkeiten nicht abſchrecken; 2) zuſammenſtoßen, aufeinanderprallen.

Zrażanie, Zrażenie, -nia, *sn.* 1) Herunterſchlagen *n.*, Herunterſtoßen *n.*; 2) Abſchrecken *n.*, Entmutigen *n.*; 3) Ausfüllen *n.*, Stürzen *n.*, Ausladen *n.*; — szybu Schachtanfang *m.*, Aufſatteln des Schachts; 4) — się Abſchreckung *f.*, Entmutigung *f.*; Zuſammenſtoß *m.*; Anprall *m.*

Zrąb, zrębu, *pl.* zręby, *sm.* 1) Gevälk *n.*, Balkengeſtell *n.*, Zulage *f.*; 2) Fällen *n.* der Bäume; 3) — okrętu Schiffsgeſtell *n.*, Schiffsgerippe *n.*; 4) Blockhaus *n.*; 5) Schachtkranz *m.*; 6) Stuhl *m.*; — dzwonnicy Glockenſtuhl; — dachu Dachſtuhl.

Zrąbać, -bię, -bałem, *va. perf.*; **Zrąbywać,** -buję, -wałem, *va. imperf.* fällen; abſägen, abhauen; in Stücke hauen, zerhauen; -bano kilka drzew w naszym lesie man hat in unſerem Walde ein paar Bäume gefällt.

Zrąbanie, Zrąbywanie, -nia, *sn.* Zerhauen *n.*, Fällen *n.*, Herunterhauen *n.*

Zrąbić, -bię, -biłem, *va. perf.* beſäumen, umſäumen; — belki zuſammenzimmern, zuſammenfügen.

Zrąbisty, Zrębisty, Zrębny, *adi.* zuſammengezimmert, dicht verſchloſſen, genau paſſend.

Zrealizować, -zuję, -wałem, *va. perf.* 1) realiſieren, verwirklichen; = urzeczywistnić: 2) flüſſig machen, erzielen, realiſieren.

Zrealizowanie, -nia, *sn.* 1) Realiſieren *n.*, Verwirklichen *n.*: 2) Flüſſigmachung *f.*, Realiſierung *f.*

Zreflektować, -tuję, -wałem, *va. perf.* reflektieren, zur Beſinnung, zur Vernunft bringen; = Opamiętać.

Zreflektowanie, -nia, *sn.* Reflexion *n.*, Reflektieren *n.*

Zreformować, -muję, -wałem, *va. perf.* reformieren.

Zreformowanie, -nia, *sn.* Reformieren *n.*

Zregestrować, Zrejestrować, -struję, -wałem, *va. perf.* einregiſtrieren.

Zrekognoskować, -skuję, -wałem, *va. perf.* rekognoſzieren, erforſchen.

Zreorganizować, -zuję, -wałem, *va. perf.* reorganiſieren, friſch einrichten.

Zreorganizowanie, -nia, *sn.* Reorganiſation *f.*

Zresztą, *adv.* übrigens.

Zrewolucyonizować, -zuję, -wałem, *va. perf.* revolutionieren.

Zręczność, -ści, *sing. tant. sf.* Geſchicklichkeit *f.*

Zręczny, *adi.*; **Zręcznie,** *adv.* geſchickt.

Zrękować, -kuję, -wałem, *va. perf.* verloben, zur Ehe verſprechen.

Zrękowiny, -win, *plur. tant. sn.* Verlobung *f.*

Zrobaczeć, -czę, -czałem, *vn. perf.* wurmig, wurmſtichig werden.

Zrobaczenie, -nia, *sn.* Wurmſtichigkeit *f.*

Zrobić, -bię, -biłem, *va. perf.* machen, tun; cóżeś -bił nieszczęśniku? was haſt du Unglücklicher gemacht? -biłem, co było moim obowiązkiem ich habe meine Pflicht getan; — się, *vr.* ſich machen; to się już -bi das wird ſich ſchon machen; -biony gemacht.

Zrobienie, -nia, *sn.* Machen *n.*, Tun *n.*

Zrodek, -dka, *pl.* -dki, *sm.* Abkömmling *m.*

Zroń, -nia, *pl.* -nie, *sm.* Pferd *n.*, das die Mahlzähne verloren hat.

Zropić, -pię, -piłem, *va. perf.* eiterig machen, vereitern.

Zropienie, -nia, *sn.* Vereitern *n.*

Zrosłodziałkowy, *adi.* gamopetaliſch, mit zuſammenhängenden Kelchteilen.

Zrosłogłówkowy, *adi.* -we rośliny zuſammengewachſene Pflanzen.

Zrosłopalczasty, *adi.* ſyndaktyliſch; -ste ptaki Heftzeher *pl.*, Vögel mit verwachſenen Zehen.

Zrosłopłatkowy, *adi.* gamopetaliſch, mit zuſammenhängenden Blumenblättern.

Zrostnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Wurmmoos *n.*

Zrośl, -śli, *pl.* -śle, *sm.* Neugebilde *n.*, Myom *n.*

Zrozpaczony, *adi.* verzweifelt.

Zrozumiałość, -ści, *sing. tant. sf.* Verſtändlichkeit *f.*

Zrozumiały, *adi.*; **Zrozumiale,** *adv.* verſtändlich, faßlich, begreiflich.

Zrozumieć, -mię, -miałem, *va. perf.* verſtehen, faſſen, begreifen; nie mogę tego — ich kann das nicht begreifen; nie łatwo — jego teoryę ſeine Theorie iſt nicht leicht zu verſtehen; czy -miałeś haſt du verſtanden? nie chcesz mnie — du willſt mich nicht verſtehen; łatwo -miały leicht faßlich.

Zrozumienie, -nia, *sn.* Verſtändnis *n.*, Begreifen *n.*, Faſſen *n.*

Zrozumnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* geſcheiter, kluger, verſtändiger, vernünftiger werden; Verſtand annehmen.

Zrób, zrobu, *pl.* zroby, *sm.* verſchütteter Gang.

Zrównać, -wnam, -wnałem, *va. imperf.*; **Zrównywać,** -wam, -wałem, *va. perf.* gleich machen; ebnen; vergleichen; wszystko -wnam z ziemią ich werde alles niederreißen, ich werde alles der Erde gleich machen; — się, *vr.* z kim jmndm gleichkommen; mit jmndm in gleiche Höhe kommen; jmndn erreichen, einholen; -naj się! richtet euch.

Zrównanie, Zrównywanie, -nia, *sn.* 1) Ebnen *n.*; Gleichen *n.*, Gleichmachen *n.*; — stanów Gleichſtellung *f.* der Stände; 2) Gleichung *f.*

Zrównoważenie, -nia, *sn.* Gleichgewicht *n.*; Aufwiegen *n.*; Ausbalancierung *f.*

Zrównoważyć, -żę, -żyłem, *va. perf.* gleichmachen; ins Gleichgewicht bringen; aufwiegen; — się, *vr.* ins Gleichgewicht kommen.

Zróżniczkować, -czkuję, -wałem, *va. perf.* nach der Differentialrechnung beſtimmen, berechnen; — się, *vr.* ſich differenzieren, beſondere Merkmale annehmen.

Zróżniczkowanie, -nia, *sn.* Differenzierung *f.*; — społeczne geſellſchaftliche, ſoziale Differenzierung.

Zróżowieć, -wieję, -wiałem, *vn. perf.* roſig werden; erröten.

Zrubasznieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* rauh, ungezogen, unmanierlich werden.

Zruchomić, -mię, -miłem, *va. perf.* beweglich machen.

Zrujnować, -nuję, -wałem, *va. perf.* ruinieren.

Zrujnowanie, -nia, *sn.* Ruinieren *n.*, Ruin *m.*

Zrumienić, -nię, -niłem, *va. perf.* rötlich, braun machen.

Zryć, zryję, zrył em, *va. perf.* durchſchaufeln, durchwühlen.

Zrymować, -muję, -wałem, *va. perf.* zuſammenreimen.

Zrywać, Zrywanie, ſiehe: Zerwać, Zerwanie.

Zrządzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Zrządzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* 1) herbeiführen, anrichten, verursachen, verfügen, verhängen; Bóg to tak -dził Gott hat es so gefügt; ta nieostrożność -dziła wielkie nieszczęście diese Unvorsichtigkeit hat großes Unglück angerichtet; 2) zurichten, zubereiten.

Zrządzanie, Zrządzenie, -nia, *sn.* Fügung *f.*, Schickung *f.*, Verhängnis *n.*; — boskie Gottesfügung.

Zrzec się, zrzekę, zrzekłem, *vr. perf.*; **Zrzekać się**, -kam, -kałem, *vr. imperf.* entsagen, verzichten; — się korony auf die Krone verzichten; — się wszystkich praw auf alle Rechte verzichten.

Zrzeczenie się, Zrzekanie się, -nia, *sn.* Entsagen *n.*, Verzichten *n.*; Entsagung *f.*, Verzicht *m.*

Zrzęda, -dy, *pl.* -dy, *sm.* 1) Raunzer *m.*, Nörgler *m.*; 2) *sf.* Nörglerin *f.*

Zrzędność, -ści, *sing. tant. sf.* Nörgelei *f.*, mürrisches Wesen.

Zrzędny, *adi.*; **Zrzędnie**, *adv.* nörgelrisch, mürrisch.

Zrzędzić, -dzę, -dziłem, *vn. perf.* nörgeln, bekritteln, hofmeistern, Grillen haben, räsonieren.

Zrzęsić, -szę, -siłem, *va. perf.* reichlich ergießen, ausschütten.

Zrzucać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Zrzucić**, -cę, -ciłem, *va. perf.* herunter-, hinunterwerfen, abwerfen, hinunterstürzen, abschütteln, absetzen; koń -cił jeźdźca das Pferd warf den Reiter ab; — kogo ze skały jmndn vom Felsen hinabstürzen; — suknię żałobną das Trauergewand abwerfen; — kogo z tronu jmndn vom Throne stürzen; — jarzmo das Joch abwerfen, abschütteln; — się, *vr.* sich hinunterstürzen.

Zrzucanie, Zrzucenie, -nia, *sn.* Abwerfen *n.*, Hinunterstürzen *n.*, Hinabstürzen *n.*, Absetzen *n.*, Abschütteln *n.*

Zrzyna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Schwarte *f.*, Schalbrett *n.*

Zrzynać, siehe: Zerznąć.

Zsadzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Zsadzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* absetzen, herunter-, hinuntersetzen.

Zsadzanie, Zsadzenie, -nia, *sn.* Absetzen *n.*, Herunter-setzen *n.*, Hinuntersetzen *n.*

Zsiadać, -dam, -dałem, *vn. imperf.*; **Zsiąść**, zsiądę, zsiadłem, *vn. perf.* absitzen, absteigen; — z konia vom Pferde steigen; — z wozu vom Wagen steigen; — się, *vr.* sich setzen, einen Bodensatz, Niederschlag erzeugen; gerinnen, dick werden; — się na dół sich auf dem Boden ansetzen.

Zsiadanie, -nia; Zsiadnięcie, -cia, *sn.* Absitzen *n.*, Absteigen *n.*

Zsiadłość, -ści, *sing. tant. sf.* Geronnene(s) *n.*, Gerinsel *n.*; Bodensatz *m.*, Niederschlag *m.*

Zsiadły, *adi.* geronnen, zusammengelaufen; niedergeschlagen; -dłe mleko Schlickermilch *f.*

Zsiec, -kę, -kłem, *va. perf.*; **Zsiekać**, -kam, -kałem, *va. imperf.* herunterhinunterhacken, abhacken; zusammenhacken.

Zsieczenie, Zsiekanie, -nia, *sn.* Abhacken *n.*; Zusammenhacken *n.*

Zsiniałość, -ści, *sf.* (blaue) Unterlaufung *f.* blauer Fleck; Cyanose *f.*

Zsinieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* blau werden, blau anlaufen; cyanotisch werden; -niały blau und braun unterlaufen.

Zsiwieć, -wieję, -wiałem, *vn. perf.* grau werden, ergrauen.

Zsondować, -duję, -wałem, *va. perf.* sondieren.

Zsondowanie, -nia, *sn.* Sondieren *n.*

Zstatecznieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* gesetzter werden.

Zstawiać, -wiam, -wiałem, *va. imperf.*; **Zstawić**, -wię, -wiłem, *va. perf.* herunter-, hinunterstellen; — wino do piwnicy Wein einkellern, einschroten.

Zstawianie, Zstawienie, -nia, *sn.* Herunter-, Hinunterstellen *n.*, Einkellern *n.*

Zstąpić, -pię, -piłem, *vn. perf.*; **Zstępować**, -puję, -wałem, *vn. imperf.* hinab-, herabsteigen; abweichen; sukno -puje das Tuch geht ein, läuft zusammen.

Zstępny, *adi.* absteigend.

Zsunąć, -nę, -nąłem, *va. perf.*; **Zsuwać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* hinunterschieben, herunterschieben, zusammenschieben; — się, *vr.* sich zusammenschieben, zusammenrutschen.

Zsunięcie, -cia; Zsuwanie, -nia, *sn.* Zusammenschieben *n.*, Herunter-, Hinunterschieben *n.*; — się nabojów wielkopiecowych Rücken *n.*, Rutschen *n.* der Gichten.

Zsuwaki, -ków, *plur. tant. sn.* Geschiebe *n.*

Zsychać, Zsychanie, siehe: Zeschnąć, Zeschnięcie.

Zsyłać, siehe: Zesłać.

Zsyp, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Zusammenschütten *n.*, Zusammengeschüttete(s) *n.*; — na wojsko, dla wojska Armeekontribution *f.* in Naturalien; rozpisać — na wojska eine Naturalkontribution ausschreiben, auf die Kontribuenten zerlegen; 2) Schütt-, Körnergetreide *n.*

Zsypać, -pię, -pałem, *va. perf.*; **Zsypywać**, -puję, -wałem, *va. imperf.* herunterschütten; abschütten; zusammenschütten.

Zsypanie, Zsypywanie, -nia, *sn.* Abschütten *n.*; Herunterschütten *n.*; Zusammenschütten *n.*

Zsypka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Schüttboden *m.*, Schütte *f.* 2) = zsyp dla wojska siehe Zsyp.

Zsypowisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Geröll *n.*, Geschiebe *n.*; — muszel Muschelgeschiebe *n.*

Zszarzać, -rzam, -rzałem, *vn. perf.* abnützen, abschaben.

Zszarzanie, Zszarzenie, -nia, *sn.* Abnützen *n.*, Abschaben *n.*

Zszczypać, -pię, -pałem, *va. imperf.*; **Zszczypnąć**, -nę, -nąłem, *va. perf.* abkneipen.

Zszorować, -ruję, -wałem, *va. perf.* abſcheuern, wegſcheuern.

Zszorowanie, -nia, *sn.* Abſcheuern *n.*, Wegſcheuern *n.*

Zszumować, -muję, -wałem, *va. perf.* abſchäumen.

Zszumowanie, -nia, *sn.* Abſchäumen *n.*

Zszycie, -cia; **Zszywanie**, -nia, *sn.* Zuſammennähen *n.*, Zuſammenheften *n.*

Zszyć, -ję, -łem, *va. perf.*; **Zszywać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* zuſammennähen, zuſammenheften.

Zubożeć, -żeję, -żałem, *vn. perf.* verarmen.

Zubożenie, -nia, *sn.*; **Zubożałość**, -ści, *sf.* Verarmung *f.*

Zubożyć, -żę, -żyłem, *va. perf.* verarmen laſſen; arm machen.

Zuch, -a, *pl.* -y, *sm.* kühner, verwegener, ſtrammer Menſch; ganzer Kerl, feſcher, forſcher Junge; Haudegen *m.*, Bramarbas *m.*

Zuchowatość, -ści, *sing. tant. sf.* Keckheit *f.*, Verwegenheit *f.*, Kühnheit *f.*; Bravheit *f.*; Dreiſtigkeit *f.*

Zuchowaty, *adi.*; **Zuchowato**, *adv.* dreiſt, kühn, mutig.

Zuchwalec, -lca, *pl.* -lcy, *sm.* kecker Kerl, verwegener, frecher Menſch, Frechling *m.*

Zuchwaleć, -leję, -lałem, *vn. imperf.* keck, frech, verwegen werden.

Zuchwalić, -lę, -liłem, *va. imperf.* keck, frech, verwegen machen.

Zuchwalstwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.*; **Zuchwałość**, -ści, *pl.* -ści, *sf.* Frechheit *f.*, Keckheit *f.*, Verwegenheit *f.*

Zuchwały, *adi.*; **Zuchwale**, *adv.* keck, frech, verwegen, trotzig.

Zupa, -py, *pl.* -py, *sf.*; *dim.* **Zupka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Suppe *f.*; — rumfordzka Rumfordſuppe, braune Suppe; — kartoflana Kartoffelſuppe.

Zupełność, -ści, *sing. tant. sf.* Vollſtändigkeit *f.*

Zupełny, *adi.*; **Zupełnie**, *adv.* vollſtändig, völlig, ganz, vollkommen, voll.

Zużycie, -cia, *sn.* Abnützung *f.*; Verbrauchen *n.*; Verbrauch *m.*; — szyn Abſchleifung *f.* der Schienen.

Zużyć, -ję, -łem, *va. perf.*; **Zużywać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* abnützen, verbrauchen; ausreiben, abreiben, abwetzen; -żyty verbraucht, abgenützt, ausgerieben.

Zużyteczniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Zużytecznić**, -nię, -niłem, *va. perf.* nützlich machen, zum Nutzen anwenden, verwerten.

Zużytkować, -kuję, -wałem, *va. perf.* nützlich verbrauchen.

Zwabiać, -biam, -białem, *va. imperf.*; **Zwabić**, -bię, -biłem, *va. perf.* herbeilocken, heranlocken.

Zwabianie, **Zwabienie**, -nia, *sn.* Herbei-, Heranlocken *n.*

Zwać, zwę, zwałem, *va. perf.* nennen, rufen; benennen; — się, *vr.* heißen; jak się zwiesz? wie heißt du?

Zwada, -dy, *pl.* -dy, *sf.* Zank *m.*, Streit *m.*, Hader *m.*

Zwadliwość, -ści, *sing. tant. sf.* Zankſucht *f.*, Streitſucht *f.*, Händelſucht *f.*

Zwadliwy, *adi.*; **Zwadliwie**, *adv.* ſtreitſüchtig, zänkiſch, händelſüchtig.

Zwadzić, -dzę, -dziłem, *va. perf.* Händel ſtiften, Zwiſt erregen.

Zwalać, -lam, -lałem, *va. perf.* beſchmutzen.

Zwalać, -lam, -lałem, I. *va. imperf.*; **Zwalić**, -lę, -liłem, I. *va. perf.*; 1) einreißen, niederreißen, einſtürzen, umwerfen, niederſtrecken; — mur eine Mauer niederreißen; — kogo z nóg jmndn umwerfen; kazał — bożyszcza er ließ die Götzenbilder niederreißen; 2) — co na kogo etw. auf jmndn wälzen, ſchieben; -lił całą winę na mnie er ſchob die ganze Schuld auf mich; — na kogo całą robotę die ganze Arbeit auf jmndn wälzen; — co z siebie ſich etw. vom Halſe ſchaffen; 3) verwerfen, für ungültig erklären; sąd -lił wyrok pierwszej instancyi das Gericht hat das Urteil der erſten Inſtanz verworfen, umgeſtoßen; 4) — kogo jmndn durchhauen, durchprügeln; II. — się, *vr.* 1) umfallen, einſtürzen, einſinken; — się na kogo über jmndn zuſammenſtürzen; ſich auf jmndn ſtürzen; wszystkie nieszczęścia razem się na mnie -liły alles Unglück kam über mich auf einmal; 2) zuſammenkommen, zuſammenwälzen.

Zwalanie, -nia, *sn.* 1) Beſchmutzen *n.*; 2) **Zwalenie**, -nia, *sn.* Niederreißen *n.*, Niederwerfen *n.*, Umſtürzen *n.*, Niederſtrecken *n.*; Verwerfen *n.*

Zwalczać, -czam, -czałem, *va. imperf.*; **Zwalczyć**, -czę, -czyłem, *va. perf.* bekämpfen, überwinden, beſiegen.

Zwalczanie, **Zwalczenie**, -nia, *sn.* Bekämpfen *n.*, Überwinden *n.*, Beſiegen *n.*

Zwalisko, -ka, *pl.* -ka, *sm.* Ruine *f.*, Trümmer *pl.*; Trümmerſtätte *f.*; Tagebruch *m.*

Zwalniać, -niam, -niałem, I. *va. imperf.*; **Zwolnić**, -nię, -niłem, I. *va. perf.* 1) verlangſamen, nachlaſſen, lockerer machen; — kroku den Schritt verlangſamen; — cugli die Zügel nachlaſſen; 2) lindern, mildern; -jący verlangſamend, mildernd, lindernd; 3) befreien; — od służby vom Dienſte befreien, dispenſieren; II) — się, *vr.* 1) locker werden; 2) ſich befreien, ſich frei machen; = uwolnić się.

Zwalnianie, **Zwolnienie**, -nia, *sn.* Verlangſamen *n.*; Mildern *n.*, Lindern *n.*; Befreien *n.*

Zwał, -u, *pl.* -y, *sm.* Steinlähne *f.*; Gletſchermoräne *f.*; Geſchiebefeld *n.*

Zwapniać, -niam, -niałem, *va. imperf.*; **Zwapnić**, -nię, -niłem, *va. perf.* verkalken.

Zwapnianie, Zwapnienie, -nia, *sn.* Verkalken *n.*, Verkalkung *f.*; — arteryi Verkalkung *f.* der Arterien.

Zwapnieć, -nieję, -niałem, *vn. imperf.* sich in Kalk verwandeln, verkalken.

Zwarcie, -cia; Zwieranie, -nia, *sn.* 1) Zusammendrücken *n.*, Zusammenpressen *n.*, Zusammenklammern *n.*; 2) Zusammenstoß *m.*, Aneinanderprallen *n.* (im Kampfe).

Zwaryować, -yuję, -wałem, *va. perf.* verrückt werden.

Zwaryowanie, -nia, *sn.* Verrücktheit *f.*

Zwartość, -ści, *sing. tant. sf.* Zusammendrückbarkeit *f.*; Geschlossenheit *f*; Kompakte(s) *n.*, Kompaktheit *f.*

Zwartować, -tuję, -wałem, *va. perf.* durchblättern, durchlesen, durchstudieren.

Zwarzać, -rzam, -rzałem, *va. imperf.*; **Zwarzyć, -rzę, -rzyłem**, *va. perf.* 1) kochen, abkochen; 2) gerinnen lassen; 3) beschädigen, zusammenschrumpfen lassen, durch Hitze oder Kälte schaden; *mróz -rzył młode roślinki* der Frost hat die jungen Pflanzen geschädigt; 4) — się, *vr.* gerinnen; gar gekocht werden.

Zwarzanie, Zwarzenie, -nia, *sn.* Abkochen *n.*; Gerinnen *n.*; Beschädigen *n.*

Zwaśnić, -nię, -niłem, *va. perf.* Unfrieden säen, zerzanken; — się, *rr.* sich zerzanken.

Zwaśnienie, -nia, *sn.* Zerzanken *n.*, Verfeinden *n.*

Zważać, -żam, -żałem, *va. imperf.*; **Zważyć**, -żę, -żyłem, *va. perf.* 1) abwiegen, abwägen; 2) erwägen, berücksichtigen, beachten; nie -żaj na to nimm keine Rücksicht darauf, mache dir gar nichts daraus.

Zważanie, Zważenie, -nia, *sn.* Erwägen *n.*, Beachten *n.*, Berücksichtigen *n.*

Zwąchać, -cham, -chałem, *va. perf.* wittern, riechen; merken, dahinter kommen; — się, *vr.* z kim sich mit jmndm verständigen, mit jmndm in Verbindung treten.

Zwąchanie, -nia, *sn.* Riechen *n.*, Wittern *n.*, Merken *n.*; — się Verständigung *f.*

Zwątleć, -tleję, -tlałem, *vn. imperf.* schwach, zart werden.

Zwątlenie, -nia, *sn.* Schwächen *n.*

Zwątlić, -tlę, -tliłem, *va. perf.* schwach, zart machen, schwächen.

Zwątpić, -pię, -piłem, *vn. perf.* verzagen, den Mut sinken lassen; die Hoffnung verlieren, keine Hoffnung mehr haben, verzweifeln; — o chorym einen Kranken aufgeben; — o Bogu an Gott verzweifeln.

Zwątpienie, -nia, *sn.* Zweifel *m.*, Verzweiflung *f.*, Hoffnungslosigkeit *f.*, Verzagtheit *f.*

Zwerbować, -buję, -wałem, *va. perf.* anwerben.

Zwerbowanie, -nia, *sn.* Anwerben *n.*, Anwerbung *f.*

Zweryfikować, -kuję, -wałem, *va. perf.* verifizieren.

Zwędzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Zwędzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* wegstibitzen, entwenden.

Zwędzanie, Zwędzenie, -nia, *sn.* Wegstibitzen *n.*, Entwenden *n.*

Zwęglać, -glam, -glałem, *va. imperf.*; **Zwęglić**, -glę, -gliłem, *va. perf.* verkohlen.

Zwęglanie, Zwęglenie, -nia, *sn.* Verkohlen *n.*, Verkohlung *f.*

Zwęszenie, -nia, *sn.* Ausschnüffeln *n.*

Zwęszyć, -szę, -szyłem, *va. perf.* ausschnüffeln.

Zwężać, -żam, -żałem, *va. imperf.*; **Zwężyć**, -żę, -żyłem, *va. perf.* enger machen, schmäler machen, verschmälern, verengern; — się, *vr.* sich verengern.

Zwężanie, Zwężenie, -nia, *sn.* Schmälern *n.*, Verengen *n.*, Verengung *f.*

Zwiać, zwieję, zwiałem, *va. perf.*; **Zwiewać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* herunter-, hinunterwehen; zusammenwehen.

Zwianie, Zwiewanie, -nia, *sn.* Herab-, Herunterwehen *n.*; Zusammenwehen *n.*

Zwiady, zwiad und zwiadów, *plur. tant. sn.* Kundschaft *f.*, Auskundschaftung *f.*; na — wyjść auf Kundschaft ausgehen.

Zwiastnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Anoda (Pflanze).

Zwiastować, -stuję, -wałem, *va. perf.* verkünden, verkündigen, ankündigen; berichten; to -tuje wielkie nieszczęście das verkündigt ein großes Unglück.

Zwiastowanie, -nia, *sn.* Verkündigen *n.*, Verkündigung *f.*; — Najświętszej Panny Maryi Mariä Verkündigung.

Zwiastun, -a, *pl.* -y oder -owie, *sn.* Verkünder *m.*, Verkündiger *m.*; — wiosny Frühlingsbote *m.*

Zwiastunka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Verkündigerin *f.*

Związać, -żę, -załem, *va. perf.*; **Związywać**, -zuję, -wałem, *va. imperf.* zusammenbinden, verbinden, binden; związ ten pakunek sznurem binde dieses Paket mit einer Schnur; mam -zane ręce ich habe gebundene Hände, ich kann nicht so handeln, wie ich möchte; -zany słowem durch Ehrenwort gebunden; — coś w jedną całość etw. zu einem Ganzen binden — czyją moc jmnds Macht einschränken; — się, *vr.* sich verbindlich machen, sich verpflichten.

Związanie, Związywanie, -nia, *sn.* Zusammenbinden *n.*, Verbinden *n.*, Binden *n.*

Związek, -zku, *pl.* -zki, *sm.* 1) Bund *m.*, Verbindung *f.*, Verein *m.*; — kolejowy Eisenbahnerverein; — taryfowy Tarifverband; — przemysłowców Industriellenbund; — hanzeatycki Hansabund; 2) Band *n.*, Bund *m.*; — małżeński Ehebund; -zki przyjaźni Bande *pl.* der Freundschaft; 3) Zusammenhang *m.*; mowa nie ma -zku die Rede ist zusammenhang-

los; nie rozumiem -zku między jednem zajściem a drugiem ich verstehe den Zusammenhang zwischen dem einen und dem anderen Vorfall nicht; 4) — chemiczny chemische Verbindung.

Związkowy, *adi.* Vereins-, Bund-, Verbands-.

Związkowy, -wego, *sm.* Bundesgenosse *m.*; -kowi, *pl.* die Alianten *pl.*

Zwichnąć, -chnę, -chnąłem, *va. perf.* verrenken.

Zwichnięcie, -cia, *sn.* Verrenkung *f.*

Zwichrota, -ty, *pl.* -ty, *sf.* Cyrilla (Pflanze).

Zwichrza, -rzy, *pl.* -rze, *sm.* Soulamea (Pflanze).

Zwichrzyć, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* verwirren, verwirrt machen; Unruhe stiften.

Zwicie, -cia; **Zwijanie**, -nia, *sn.* Zusammenrollen *n.*, Zusammenwickeln *n.*

Zwić, -ję, -łem, I. *va. perf.*; **Zwijać**, -jam, -jałem, I. *va. imperf.* aufwickeln, aufwinden; zusammenwickeln, zusammenrollen; — papier das Papier zusammenrollen; — nici den Zwirn aufwickeln; — obóz das Lager abbrechen; — żagle die Segel einziehen; II. się, *vr.* 1) sich zusammenrollen, sich zusammenwickeln; — się w kłębek sich in einen Knäuel zusammenrollen; liście się -ły die Blätter haben sich zusammengerollt; 2) sich beeilen, sich sputen, sich tummeln; -jaj się, byś dziś jeszcze mógł skończyć sputе dich, damit du noch heute fertig wirst.

Zwidłowanie, -nia, *sn.* Anscherung *f.*, Anschlitzung *f.*; Einscherung *f.*, Kerbenfügung *f.*

Zwiedzać, -dzam, -dzałem, *va. imperf.*; **Zwiedzić**, -dzę, -dziłem, *va. perf.* besichtigen, besuchen, bereisen; — obce kraje fremde Länder bereisen.

Zwiedzanie, Zwiedzenie, -nia, *sn.* Besichtigen *n.*, Besuchen *n.*, Bereisen *n.*

Zwielmożnieć, -żnieję, -żniałem, *vn. perf.* mächtig werden.

Zwieracz, -a, *pl.* -e, *sm.* Schließmuskel *m.*, Sphinkter *m.*

Zwierać, Zwieranie, siehe: Zewrzeć, Zwarcie.

Zwierciadlany, *adi.* Spiegel-; -na sala Spiegelsaal *m.*; -ny kamień Spiegelstein *m.*, Spiegelspat *m.*, Selenit *m.*

Zwierciadlnik, -a, *pl.* -cy, *sm.*, Spiegelhändler *m.*; Spiegelfabrikant *m.*

Zwierciadło, -dła, *pl.* -dła, *dim.*; **Zwierciadełko**, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Spiegel *m.*; — płaskie Plattspiegel, Planspiegel; — wklęsłe Hohlspiegel, Konkavspiegel; — wypukłe erhabener Spiegel, Konvexspiegel; — suwakowe Schieberspiegel; — wody Wasserspiegel; przeglądać się w -dle sich spiegeln, sich im Spiegel besehen.

Zwierciadłowiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* Spiegelfisch.

Zwierz, -a, *sm.* Tier *n.*

Zwierzać, -rzam, -rzałem, *va. imperf.*; **Zwierzyć**, -rzę, -rzyłem, *va. perf.* vertrauen, anvertrauen; — się, *vr.* sich anvertrauen.

Zwierzanie, Zwierzenie, -nia, *sn.* Vertrauen *n.*, Anvertrauen *n.*; Geständnis *n.*

Zwierzchni, *adi.* Ober-; -nie odzienie Oberkleidung *f.*; warga -nia Oberlippe *f.*

Zwierzchnictwo, -ctwa, *sn.* Obermacht *f.*, Oberherrschaft *f.*; vorgesetzte Behörde; Obrigkeit *f.*

Zwierzchniczka, -i, *pl.* -i, *sm.* Vorgesetzte *f.*

Zwierzchnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Vorgesetzte(r) *m.*

Zwierzchność, -ści, *sing. tant. sf.* Obrigkeit *f.*; vorgesetzte Behörde, Oberbehörde *f.*

Zwierzę, -cia, *pl.* -ta, *sn.*; *dim.* **Zwierzątko**, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Tier *n.*, Tierchen *n.*; dzikie — wildes Tier.

Zwierzęcieć, -cieję, -ciałem, *vn. imperf.* vertieren.

Zwierzęcość, -ści, *sing. tant. sf.* Tierische(s) *n.*; tierisches, viehisches Wesen, Viehheit *f.*, Bestialität *f.*

Zwierzęcy, *adi.*; **Zwierzęco**, *adv.* tierisch, viehisch; -ce instynkta tierische Instinkte; królestwo -ce Tierreich *n.*; -ce koło Tierkreis *m.*

Zwierzętokrzew, -u, *pl.* -y, *sm.* Pflanzentier *n.*, Zoophyt *m.*

Zwierzokrzew, -u, *pl.* -y, *sm.* Pflanzentier *n.*, Tierpflanze *f.*

Zwierzostan, -u, *pl.* -y, *sm.* Tierstand *m.*, Tierbestand *m.*

Zwierzyna, -ny, *sing. tant. sf.* 1) Wild *n.*, Wildbret *n.*; 2) Wildbraten *m.*

Zwierzyniec, -ńca, *pl.* -ńce, *sm.* 1) Tiergarten *m.*; 2) Tierkreis *m.*, Zodiakus *m.*

Zwierzyńcowy, *adi.* Tiergarten-; Tierkreis-.

Zwiesić, -szę, -siłem, *va. perf.*; **Zwieszać**, -szam, -szałem, *va. imperf.* hinunterhängen; — głowę den Kopf hängen lassen; — uszy die Ohren hängen lassen; — nos (na kwintę) schlecht gebaut sein; — się, *vr.* hinunterhangen.

Zwieszanie, Zwieszenie, -nia, *sn.* Herabhängen *n.*

Zwieszczać, -szczam, -szczałem, *va. imperf.*; **Zwieścić**, -szczę, -ścił em, *va. perf.* verkünden, ankündigen.

Zwieszczanie, Zwieszczenie, -nia, *sn.* Ankündigen *n.*, Verkünden *n.*

Zwieść, zwiodę, zwiodłem, I. *va. perf.*; **Zwodzić**, -dzę, -dziłem, I. *va. imperf.* 1) zusammenführen, zusammenbringen; 2) herunter-, hinunterführen, herabrühren; 3) irreführen, täuschen, verleiten, verführen; 4) — most die Zugbrücke niederlassen; most zwodzony Zugbrücke *f.*; II. — się, *vr.* sich täuschen, sich irren.

Zwietrzać, -trzam, -trzałem, *va. imperf.*; **Zwietrzyć**, -trzę, -trzyłem, *va. perf.* auswittern, ausspüren.

Zwietrzanie, Zwietrzenie, -nia, *sn.* Auswittern *n.*, Ausspüren *n.*

Zwietrzeć, -trzeję, -trzałem, *vn. perf.* verwittern; sich verflüchtigen.

Zwiewać, Zwiewanie, siehe: Zwiać, Zwianie.

Zwiezienie, Zwożenie, -nia, *sn.* Zuſammenführen *n.*, Zuſammenbringen *n.*; Herunterfahren *n.*

Zwieźć, zwiozę, zwiozłem, *va. perf.*; **Zwozić,** -żę, -ziłem, *va. imperf.* herunter-, herabführen, herunterfahren; zuſammenführen; — zboże do stodoły das Getreide in die Scheune einfahren.

Zwiędłość, -ści, *sing. tant. sf.* Welkheit *f.*, Verwelktheit *f.*

Zwiędły, *adi.*; **Zwiędle,** *adv.* welk.

Zwiędnięcie, -cia, *sn.* Welken *n.*

Zwiększać, -szam, -szałem, *va. imperf.*; **Zwiększyć,** -szę, -szyłem, *va. perf.* vergrößern; — nakład die Auflage vergrößern; -szone wydatki die vergrößerten Ausgaben; — się, *vr.* ſich vergrößern.

Zwiększanie, Zwiększenie, -nia, *sn.* Vergrößern *n.*, Vergrößerung *f.*

Zwięzłość, -ści, *sing. tant. sf.* Bündigkeit *f.*, Gedrängtheit *f.*; — węgla unzerklüfteter Kohlenpfeiler.

Zwięzły, *adi.*; **Zwięźle,** *adv.* bündig, gedrängt.

Zwijadło, -dła, *pl.* -dła, *sn.*; *dim.* **Zwijadełko,** -łka, *pl.* -łka, *sm.* Garnwinde *f.*

Zwikłać, -kłam, -kłałem, *va. perf.* verwickeln.

Zwikłanie, -nia, *sn.* Verwickeln *n.*

Zwilgnąć, -gnę, -gnąłem, *vn. perf.* naß, feucht werden.

Zwilgocić, -cę, -ciłem, *vn. perf.* naß, feucht machen.

Zwilgotnieć, -nieję, -niałem, *vn. imperf.* feucht werden.

Zwilżać, -żam, -żałem, *va. imperf.*; **Zwilżyć,** -żę, -żyłem, *va. perf.* benetzen, befeuchten.

Zwilżanie, Zwilżenie, -nia, *sn.* Benetzen *n.*

Zwiłupa, -py, *pl.* -py, *sf.* Dolichos (Pflanze).

Zwinąć, -nę, -nąłem = Zwić.

Zwiniątko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Bündel *n.*, Paket *n.*

Zwinięcie, -cia, *sn.* = Zwicie.

Zwinność, -ści, *sing. tant. sf.* Behendigkeit *f.*, Flinkheit *f.*

Zwinny, *adi.*; **Zwinnie,** *adv.* flink, behend.

Zwisać, -sam, -sałem, *vn. imperf.*; **Zwisnąć,** -nę, -nąłem, *vn. perf.* herunter-, herabhängen; herabſinken, niederſinken; ſchlaff hängen.

Zwisanie, -nia; **Zwiśnięcie,** -cia, *sn.* Herab-, Hinunterhängen *n.*; Herabſinken *n.*, Niederſinken *n.*

Zwisłość, -ści, *sing. tant. sf.* Herab- Herunterhängende(s) *n.*

Zwiśla, -śli, *pl.* -śle, *sf.* Duwane (Pflanze).

Zwiślik, -a, *pl.* -i, *sm.* Anomodon (Moosgattung).

Zwitek, -tku, *pl.* -tki, *sm.* Wickel *m.*; Zuſammengewickelte(s) *n.*, Zuſammengerollte(s) *n.*; Rolle *f.*; Schriftrolle.

Zwlec, -kę, -kłem, I. *va. perf.*; **Zwlekać,** -kam, -kałem, I. *va. imperf.*; 1) verſchleppen, in die Länge ziehen, zaudern, verzögern, verziehen; dlaczego -kasz z odpowiedzią warum zögerſt zu mit der Antwort; nie -kaj ani chwili zaudere nicht einen Augenblick; 2) herunter-, abziehen, herunterſchleppen; — pościel die Bettwäſche abziehen; — z kogo odzież jmndm die Kleider herunterziehen; 3) zuſammenſchleppen; II. — się, *vr.* ſich herunterſchleppen, mühſam von der Höhe herabkommen.

Zwlekanie, Zwleczenie, -nia, *sn.* 1) Zaudern *n.*, Zögern *n.*; 2) Abziehen *n.*, Herunterziehen *n.*, Herunterſchleppen *n*; 3) Zuſammenſchleppen.

Zwłoka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Zögerung *f.*, Verzögerung *f.*, Verſpätung *f.*; bez -ki ohne Verzug; rzecz nie cierpiąca -ki eine unaufſchiebbare Sache; -ka niebezpieczna Gefahr im Verzuge.

Zwłoki, -ków, *plur. tant. sn.* Leichnam *m.*, ſterbliche Überreſte.

Zwłóczenie, -nia, *sn.* = Zwleczenie.

Zwłóczyć, -czę, -czyłem, *va. perf.* = Zwlec.

Zwłóknieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* faſerig werden.

Zwodnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.*; **Zwodzicielka,** -ki, *pl.* -ki, *sf.*; **Zwodniczka,** -ki, *pl.* -ki, *sf.* Verführerin *f.*

Zwodnictwo, -wa, *sing. tant. sn.* Verführung *f.*, Verrückung *f.*, Trug *m.*

Zwodniczy, Zwodny, *adi.*; **Zwodniczo, Zwodnie,** *adv.* verführeriſch, irreführend, berückend, trügeriſch.

Zwodzenie, Zwodzić, ſiehe: Zwiedzenie, Zwieść.

Zwojek, -jka, *pl.* -jki, *sm.* Barbula (Moosgattung).

Zwojować, -ję, -wałem, *va. perf.* bekriegen, beſiegen, bezwingen.

Zwojowanie, -nia, *sn.* Bekriegen *n.*, Beſiegen *n.*, Bezwingen *n.*

Zwolennictwo, -wa, *sing. tant. sn.* Jüngerſchaft *f.*, Anhängerſchaft *f.*; Anhang *m.*, Partei *f.*

Zwolenniczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Anhängerin *f.*, Parteigängerin *f.*

Zwolennik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Anhänger *m.*, Parteigänger *m.*

Zwolna, *adv.* langſam, allmählich; nach und nach.

Zwolnić, Zwolnienie, ſiehe: Zwalniać, Zwalnianie.

Zwolnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* langſamer werden; leichter, lockerer werden.

Zwołać, -łam, -łałem, *va. perf.*; **Zwoływać,** -łuję, -wałem, *va. imperf.* zuſammenrufen, berufen; — sejm den Landtag zuſammenberufen; — całą służbę das ganze Dienſtperſonal zuſammenrufen.

Zwołanie, Zwoływanie, -nia, *sn.* Zuſammenrufen *n.*, Berufung *f.*

Zwomitować, -tuję, -wałem, *va. perf.* erbrechen.

Zwora, -ry, *pl.* -ry, *sf.* Schließe *f.*, Anker *m.*, Klammer *f.*, Zwinge *f.*; — u piasty Bandage *f.*

Zworka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Büchse *f.*, Staubfädenhalter *m.*

Zwornik, -a, *pl.* -i, *sm.* Gewölbstein *m.*, Wölbstein *m.*, Keilstein *m.*; — sklepienia Gewölbschlußstein.

Zwoszczyk, -a, *pl.* -i, *sm.* russischer Fuhrmann.

Zwozić, Zwożenie, siehe: Zwieźć, Zwiezienie.

Zwód, zwodu, *pl.* zwody, *sm.* 1) Zugbrücke *f.*, Fallthür *f.*; 2) Sammlung *f.*; — praw Gesetzessammlung.

Zwój, zwoju, *pl.* zwoje, *sm.* 1) Knäuel *m.*, Zusammengerollte(s) *n.*, Zusammengewickelte(s) *n.*, Umwickelung *f.*; 2) Ganglion *n.*; 3) Windung *f.*, Gehirnwindung; 4) Überbein *n.*; 5) Randverzierung *f.*, Einfassung *f.*

Zwóz, zwozu, *pl.* zwozy, *sm.*; **Zwoźba**, -by, *pl.* -by, *sf.* Einfahren *n.*, Zusammenfahren *n.*, Hereinfahren *n.*, in die Scheune.

Zwózka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Anfahren *n.*, Anfuhr *f.*

Zwracać, -cam, -całem, *va. imperf.*; **Zwrócić**, -cę, -ciłem, *va. perf.* 1) zurückgeben, zurückerstatten, wiedergeben, zurückstellen; -cono mi pieniądze bez najmniejszej trudności man hat mir das Geld ohne die geringste Schwierigkeit zurückerstattet; -cam z podziękowaniem pożyczoną mi książkę ich gebe das mir geliehene Buch mit Dank zurück; 2) sich übergeben, ausbrechen, ausspeien; 3) lenken, einlenken, hinlenken, richten, hinrichten; — wzrok na co das Auge auf etw. richten; — czyjąś uwagę na co jmds Aufmerksamkeit auf etw. lenken; II. — się, *vr.* sich wenden, sich richten; nie wiem do kogo się w tej sprawie mam — ich weiß nicht, an wen ich mich in dieser Sache wenden soll.

Zwracanie, Zwrócenie, -nia, *sn.* 1) Zurückgeben *n.*, Zurückerstatten *n.*, Zurückstellen *n.*, Wiedergeben *n.*; 2) Lenken *n.*, Richten *n.*; 3) Ausbrechen *n.*, Ausspeien *n.*; 4) Wenden *n.*

Zwrot, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Rückerstattung *f.*, Ersatz *m.*, Zurückgabe *f.*, Rückgabe *f.*; 2) Umkehr *m.*, Umlenken *n.*; w prawo — rechts schwenken; 3) Wiederkehr *f.*, Rückkehr *f.*; 4) Krümmung *f.*, Biegung *f.*; 5) Wendung *f.*

Zwrotka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Strophe *f.*

Zwrotnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Drehschemel *m.*, Kippstock *m.*

Zwrotnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Wechsel *m.*, Weiche *f.*; — angielska englische Weiche; — samodziałająca selbstthätige Weichschiene; — w lewo Linksweiche; — w prawo Rechtsweiche; — wjazdowa Einfahrtsweiche; — wyjazdowa Ausfahrtsweiche, Ausfahrtswechsel; na -cę nach der Spitze; ze -cy gegen die Spitze.

Zwrotniczy, -czego, *pl.* —, *sm.* Weichenwächter *m.*

Zwrotnik, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Wendekreis *m.*, Wendezirkel *m.*, Äquator *m.*; 2) Steindreher *m.*; 3) Wechsel *m.*, Zunge *f.*, Ausweichschiene *f.*; 4) wechselnde Steuerung.

Zwrotnikowy, *adi.* Wendekreis-, Wendezirkel-.

Zwrotność, -ści, *sing. tant. sf.* 1) Gewandtheit *f.*; 2) Allotropie *f.*

Zwrotny, *adi.*; **Zwrotnie**, *adv.* 1) zurück-, umkehrend, Dreh-, Wende-, Kehr-; punkt — Wendepunkt *m.*; 2) allotropisch.

Zwycięski, *adi.* **Zwycięsko**, *adv.* sieghaft, siegreich, Sieger-, Sieges-; -sko wyjść z walki siegreich aus dem Kampfe hervorgehen; -ski wieniec Siegeskranz *m.*; -ski okrzyk Siegesgeschrei *n.*; -ska pieśń Siegeslied *n.*

Zwycięstwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* Sieg *m.*; — na całej linii Sieg auf der ganzen Linie; odnieść — den Sieg davontragen; — przechyla się na naszą stronę der Sieg neigt sich auf unsere Seite; po owem pamiętnem -stwie nach jenem denkwürdigen Siege.

Zwycięzca, -zcy, *pl.* -zcy, *sm.* Sieger *m.*

Zwyciężać, -żam, -żałem, *va. imperf.*; **Zwyciężyć**, -żę, -żyłem, *va. perf.* besiegen, den Sieg davontragen, siegen, überwinden; dziś -żyliśmy, lecz kto wie, co jutro będzie heute haben wir gesiegt, aber wer weiß, was morgen sein wird; — wszystkie trudności alle Schwierigkeiten überwinden; — swe namiętności seiner Leidenschaften Herr werden; — kogo w czem jmnd in etw. übertreffen; -żony besiegt.

Zwyciężanie, Zwyciężenie, -nia, *sn.* Siegen *n.*, Besiegen *n.*, Überwinden *n.*

Zwyciężny, *adi.* besiegbar.

Zwyciężyjad, -u, *pl.* -y, *sm.* (Cynanchum vincetoscicum) Schwalbenwurz *f.*, Lorenzkraut *n.*, Hundswürger *m.*

Zwyczaj, -u, *pl.* -e, *sm.* Brauch *m.*, Gewohnheit *f.*, Sitte *f.*, angenommene Art und Weise; starożytny — ein altertümlicher Brauch; nie znam tego -ju ich kenne diese Sitte nicht; nie mam tego -ju ich habe diese Gewohnheit nicht; wejść w — in Gebrauch kommen, zur Gewohnheit werden; to stało się u mnie -jem das ist bei mir zur Gewohnheit geworden; trzeba się trzymać -ju man muß sich nach der Sitte richten; za— gewöhnlich; nad— überaus, ungewöhnlich, außerordentlich.

Zwyczajność, -ści, *sing. tant. sf.* Gewöhnliche(s) *n.*, Gebräuchliche(s) *n.*; Gewöhnlichkeit *f.*

Zwyczajny, *adi.*; **Zwyczajnie**, *adv.* gewöhnlich, gebräuchlich, üblich; -nie kończą się te rozprawy w przeciągu trzech dni gewöhnlich werden diese Verhandlungen binnen drei Tagen zu Ende geführt; -na kara die gewöhnliche Strafe; to dość -ne zjawisko das ist eine ziemlich gewöhnliche Erscheinung; profesor — ordentlicher Pro-

fessjor; — nadzwyczajny außerordentlicher Professor.

Zwyczajowy, *adi.*, **Zwyczajowo**, *adv.* Gewohnheits-; prawo-we Gewohnheitsrecht *n.*

Zwydrzeć, -drzeję, -drzałem, *vn. perf.* wild, böse, unbändig werden.

Zwykłość, -ści, *sing. tant. sf.* Gewöhnliche(s) *n.*

Zwykły, *adi.*; **Zwykle**, *adv.* gewöhnlich, gewohnt, üblich); wszystko szło -łym trybem alles ging seinen gewohnten Gang; -kle tak się dzieje gewöhnlich geschieht es so.

Zwyknąć, -knę, -kłem, *vn. perf.* gewohnt sein, pflegen; nie -kłem kłamać ich pflege nicht zu lügen; zwykł przesiadywać nad książkami nocc cale er pflegt nächtelang über den Büchern zu verbringen.

Zwyrodnieć, -nieję, -niałem, *vn. perf.* entarten, ausarten.

Zwyrodnienie, -nia, *sn.* Ausartung *f.*, Entartung *f.*

Zwyż, *adv.* und *praep.* mit dem zweiten Fall; in die Höhe; oben; oberhalb; über; — rzeki oberhalb des Flusses; — tysiąca über tausend.

Zwyżka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Überschuß; 2) Agio *n.*, Aufgeld *n.*

Zybet, -u, *pl.* -y, *sm.* Zibetkatze *f.*

Zydel, -dla, *pl.* -dle, *sm.* Pritsche *f.*; Sessel *m.*, Schemel *m.*

Zydżan, -a, *pl.* -y, *sm.* Sidian *m.*

Zygmarek, -rka, *pl.* -rki, *sm.* Sigmarswurzel *f.*

Zygzak, -u, *pl.* -i, *sm.* Zickzack *m.*

Zysk, -u, *pl.* -i, *sm.* Gewinn *m.*, Vorteil *m.*; Gewinst *m.*, Profit *m.*; jego chęć -u nie znała granic seine Gewinnsucht kannte keine Grenzen; wiele ci to przyniosło czystego -u? wieviel reinen Gewinn hat es dir gebracht?; trzecią część -u odstępuję dla biednych den dritten Teil des Gewinnes trete ich für Arme ab; chciwy -u gewinnsüchtig.

Zyskać, -skam, -skałem, *va. perf.*; **Zyskiwać**, -skuję, -wałem, *va. imperf.* gewinnen, Gewinn, Vorteil ziehen; -kałbym wiele na tem urządzeniu ich würde bei dieser Einrichtung sehr viel profitieren; możesz tylko — na tem du kannst dabei nur gewinnen; — czyje zaufanie jmnds Vertrauen gewinnen.

Zyskanie, **Zyskiwanie**, -nia, *n.* Gewinnen *n.*, Profitieren *n.*

Zyskowność, -ści, *sing. tant. sf.* Vorteilhaftigkeit *f.*; Rentabilität *f.*

Zyskowny, *adi.*; **Zyskownie**, *adv.* vorteilhaft, gewinnreich, gewinnbringend.

Zyz, Zyzowaty, Zyzowatość = Zez, Zezowatość, Zezowaty.

Zziajać, -jam, -jałem, *va. perf.* erhitzt, erschöpft machen, -jany erhitzt, erschöpft, außer Atem, atemlos; — się, *vr.* erhitzt, erschöpft werden, außer Atem kommen.

Zziażnienie, -nia, *sn.* körnige Gewebsentartung.

Zziębić, -bię, -biłem, *va. perf.* mit Kälte durchdringen, erkälten lassen.

Zziębnąć, -bnę, -bnąłem, *vn. perf.* vor Kälte erstarren.

Zziębnięcie, -cia, *sn.* Erkalten *n.*, Erkältung *f.*

Zzuć, -ję, -łem, *va. perf.*; **Zzuwać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* ausziehen, abziehen, herunterziehen (von der Fußbekleidung).

Zzuwacz, -a, *pl.* -e, *sm.*, Plünderer *m.*, Leuteauszieher *m.*

Zzuwadło, -dła, *pl.* -dła, *sn.* Stiefelknecht *m.*

Zzuwalnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Auskleidestübchen *n.*

Zzuwanie, -nia, *sn.* Ausziehen *n.*, Auskleiden *n.*

Zżarcie, -cia, *sn.* Auffressen *n.*

Zżąć, zeżnę, zeżnąłem, *va. perf.* abmähen, absicheln, abernten.

Zżeradło, -dła, *pl.* -dła, *sn.* Atzmittel *n.*

Zżęcie, -cia, *sn.* Abmähen *n.*, Ernte *f.*, Schnitt *m.*

Zżółknąć, -knę, -kłem, *vn. perf.* gelblich werden, vergilben.

Zżółknięcie, -cia, *sn.* Vergilben *n.*

Zżonąć, -nę, -nąłem, *va. perf.* wegtreiben, wegjagen; zusammentreiben.

Zżucie, -cia; **Zżuwanie**, -nia, *sn.* Zerkauen *n.*; Herunterkauen *n.*

Zżuć, -ję, -łem, *va. perf.*; **Zżuwać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* zerkauen; herunter-, hinunterkauen.

Zżużlać, -żlam, -żlałem, *va. imperf.*; **Zżużlić**, -lę, -liłem, *va. perf.* verschlacken.

Zżużlenie, -nia, *sn.* Verschlackung *f.*

Zżycie się, -cia; **Zżywanie się**, -nia, *sn.* Zusammenleben *n.*; Einleben *n.*, Eingewöhnen.

Zżyć, -ję, -łem, *va. imperf.*; **Zżywać**, -wam, -wałem, *va. imperf.* zusammenleben, einleben, gewöhnen; — się, *vr.* sich einleben, sich angewöhnen.

Zżycie się, -cia; **Zżywanie się**, -nia, *sn.* Zusammenleben *n.*, Eingewöhnen *n.*

Zżymać, -mam, -małem, *va. imperf.* zusammendrücken, zusammenwinden; — czoło die Stirn runzeln; — ramiona die Achseln zucken; — się, *vr.* seine Unzufriedenheit durch Gebärden zu erkennen geben, unwillig, aufgebracht werden.

Zżymanie, -nia, *sn.* Zusammendrücken *n.*, Zusammenwinden *n.*, Runzeln *n.*; — się Zorn *m.*, Ärger *m.*

Ź.

Ź, vorletzter Buchſtabe des polniſchen Alphabets.

Ździebłowaty, *adi.* halmig, Halm=; -te rośliny Szitamineen *pl.*, Bananengewächſe *pl.*

Źdźbło, -bła, *pl.* -bła, *sm.*; *dim.* Ździebełko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Halm *m.*; Splitterchen *n.*; — puszczać in den Halm gehen; ani -bła nicht einen Strohhalm, nicht das mindeſte.

Źle, *adv.* ſchlecht, ſchlimm, arg, übel, böſe; to się musi — ſkończyć das muß ſchlecht enden; to — a tamto jeszcze gorzej das iſt ſchlecht und jenes iſt noch ärger; — wypadło es iſt ſchlecht ausgefallen; nie — nicht ſchlecht; to dość — das iſt ſchlimm genug; — się sprawować ſich ſchlecht aufführen; — komu życzyć jmndm übelwollen; — się mieć ſich nicht wohl fühlen; ja tego tak — nie myślałem ich habe es nicht ſo böſe gemeint.

Źrebczyk, -a, *pl.* -i, *sm.* Fohlen *n.* (im zweiten Jahre).

Źrebić się, -bię, -biłem, *vr. perf.* fohlen, Fohlen werfen.

Źrebica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Stutenfohlen *n.*

Źrebię, -cia, *pl.* -ta, *sm.* Fohlen *n.*, Füllen *n.*

Źrebiec, -bca, *pl.* -bce, *sm.* Hengſtfohlen *n.*

Źrebna, -bnej, *pl.* -bne, *sf.* trächtige Stute.

Źrenica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Augenſtern *m.*, Pupille *f.*; strzedz kogo jak -cy w oku jmndn wie den Augapfel hüten.

Źreniczny, *adi.* Pupillen=, Augenſtern=.

Źródlany, *adi.* Quellen=; woda -na Quellenwaſſer *n.*

Źródlisko, **Źródłowisko**, -ka, *pl.* -ka, *sn.* trüber Quell, Quellengrund *m.*, Quellbruch *m.*

Źródlisty, *adi.* voll Quellen, quellenreich.

Źródło, -dła, *pl.* -dła, *sn.*; *dim.* Źródełko, -ka, *pl.* -ka, *sn.*; 1) Quelle *f.*, Quell *m.*; Born *m.*; Brunnen *m.*: wiem to z pewnego -dła ich weiß es aus ſicherer Quelle; 2) Urſprung *m.*

Źródłosłów, -słowa, *pl.* -słowa, *sm.* 1) Stammwort *n.*, Urwort, Stamm *m.*; 2) Etymologie *f.*, Wortforſchung *f.*

Źródłowy, *adi.* Quellen=; badania -owe Quellenforſchung *f.*

Ż.

Ż, letzter Buchſtabe des polniſchen Alphabets.

Żaba, -by, *pl.* -by, *sf.*; *dim.* Żabka, Żabeczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Froſch *m.*; — drzewna, zielona Laubfroſch; — ziemna, parszywa, niema Kröte *f.*; — rogata Steinkröte; — wodna, ogrodowa Waſſer=, Gartenfroſch; 2) Knirps *m.*, kleiner Menſch; 3) Geſchwulſt *f.* unter der Zunge; Fröſchleingeſchwulſt.

Żabi, *adi.* Froſch=, Kröten=; — skrzek Froſchlaich *m.*; — kamień Krötenſtein *m.*; — ściek Froſchbiß *m.*; — kwiat Butterblume *f.*; — polej Bachbungen *m.*; -bia mięta Ackerminze *f.*; -bia noga Sumpffünfblatt *n.*; -bie gronko Bruchkraut *n.*; -bie oczko Vergißmeinnicht *n.*; -bie żyłki Froſchadern *pl.*; -bie kosmy Storchſchnabel *m.*

Żabię, -ięcia, *pl.* -ięta; **Żabiątko**, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Kaulquappe *f.*, junger Froſch.

Żabiniec, **Żabieniec**, -úca, *pl.* -úce, *sm.* 1) Froſchlache *f.*; 2) Froſchlöffel *m.*; 3) Waſſerwegerich *m.*

Żabka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) ſiehe: Żaba; 2) kleine Klammer.

Żabnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Froſchfiſch *m.*

Żabnik, -a, *pl.* -i, *sm.* ſcharfer Hahnenfuß, Ankelblume *f.*

Żaboglów, -głowa, *pl.* -głowy, *sm.* Froſchkopf *m.*

Żabojaszczur, -a, *pl.* -y, *sm.* Froſcheidechſe *f.*, Ichthyoſaurus *m.*

Żaboryb, -a, *pl.* -y, *sm.* Seeteufel *m.*

Żabot, -u, *pl.* -y, *sm.* Jabot *n.*, Spitzenkrawatte *f.*

Żachnąć się, -chnę, -chnąłem, *va. perf.* ſich ſträuben.

Żaden, -dna, -dno, *pronom. indef.* kein(er), keine, kein(es); — człowiek tego nie potrafi kein Menſch wird es treffen; -dna siła mnie do tego nie zmusi keine Macht wird mich dazu zwingen; -dnym sposobem, -dną miarą keinesfalls; nie mam tam -dnego wpływu ich habe dort gar keinen Einfluß.

Żagiel, -gla oder -glu, *pl.* -gle, *sm.* 1) Segel *n.*; Schiff *n.* (bildl.); — spuścić Segel ſtreichen, abſchlagen; — rozwinąć die Segel aufſpannen; -gle podnieść die Segel aufhiſſen; zwinąć -gle die Segel einziehen; -gle zwrócić za wiatrem die Segel nach dem Winde richten, entſchlagen, vollbraſſen; w pełne -gle ruszyć mit vollen Segeln abfahren; 2) Segelgewölbe *n.*; 3) Segelflügel *m.*

Żagielek, -łka, *pl.* -łki, *sm.* 1) kleines Segel; 2) Gaumenhaut *f.*, Gaumenſegel *n.*; 3) Fahne *f.* in der ſchmetterlingsförmigen Blumenkrone.

Żagiew, -gwi, *pl.* -gwie, *sm.* glühendes Kohlenſtück, Glut *f.*; Feuerſchwamm *m.*, Zunder *m.*, Zündſchnur *f.*,

Sicherheitslunte; Fackel *f.*; — wojny die Kriegsfackel.

Żaglica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Segelträger *m.*

Żaglik, -a, *pl.* -i, *sm.* Segelfisch *m.*, Segelmuschel *f.*

Żaglisty, *adi.* mit Segel versehen; segelförmig.

Żaglościg, -a, *pl.* -i, *sm.* Schiffsvogel *m.*

Żaglownik, -a, *pl.* -cy, *sm.* 1) Segelmacher *m.*; 2) Segler *m.*

Żaglowy, *adi.* Segel-; -we płótno Segeltuch *n.*

Żagwin, -u, *pl.* -y, *sm.* Aubetia (Pflanze).

Żak, -a, *pl.* -cy oder -ki, *sm.*; *dim.* Żaczek, -czka, *pl.* -czki, *sm.* 1) Bettelschüler *m.*, Bettelstudent *m.*; Schulknabe *m.*; 2) Fischreuse *f.*

Żakiet, -u, *pl.* -y, *sn.* Jackett *n.*, Jacke *f.*

Żakowski, *adi.* Schüler-.

Żakowstwo, -wa, *sing. tant. sn.* Schülerhaftigkeit *f.*, Knabenstreich *m.*

Żakuła, -ły, *pl.* -ły, *sm.* Samt-, Studentenblume *f.*

Żal, -u, *pl.* -e, *sm.* 1) Leid *n.*; Herzleid, Kummer *m.*; Gram *m.*; Wehmut *f.*, Leidwesen *n.*; — swój komu wynurzyć sein Leid jmndm klagen, vor jmndm ausschütten; — mnie bierze Wehmut ergreift mich; — mi ciebie du tust mir leid; ledwo mi serce z -u nie pęknie das Herz möchte mir vor Gram zerspringen; niech ci tego — nie będzie laß es dir nicht leid sein; — mi kosztów i pracy es ist mir leid um die Kosten und um die Arbeit; nie mam do ciebie -u o to ich trage es dir nicht nach; umiał opanować swój — er verstand seinen Schmerz zu beherrschen; 2) Bedauern *n.*; ogólny — towarzyszył jego śmierci allgemeines Bedauern begleitete seinen Tod; — mi, że ci tej grzeczności wyrządzić nie mogłem ich bedaure, daß ich dir diesen Gefallen nicht erweisen konnte; czy ci nie — chwil straconych bedauerst du nicht die verlorenen Augenblicke; 3) Reue *f.*; próżny — po niewczasie Reue macht das Geschehene nicht ungeschehen; 4) Klage *f.*; -e rozwodzić klagen, wehklagen, jammern; 5) Klagelied *n.*

Żalenie się, -nia, *sn.* Klagen *n.*, Beklagen *n.*, Beschweren *n.*

Żalić się, -lę, -liłem, *vr. perf.* klagen, sich beklagen, sich beschweren, Beschwerde führen.

Żaluzya, -zyi, *pl.* -zye, *sf.* Jalousie *f.*

Żałoba, -by, *pl.* -by, *sf.* 1) Trauer *f.*, Betrübnis *f.*; cały kraj pogrążył się w głębokiej -bie das ganze Land versank in tiefe Trauer; 2) Trauerkleidung *f.*, Trauer *f.*; przywdziać -bę Trauer anlegen; złożyć -bę Trauer ablegen; prawdziwą -bę nosi się w sercu die wahre Trauer trägt man im Herzen; ciężka -ba tiefe Trauer; jestem w -bie ich bin in Trauer; 3) Trauerzeit *f.*; podczas -by während der Trauerzeit.

Żałobliwy, *adi.*; **Żałobliwie**, *adv.* kläglich, bejammerungswürdig.

Żałobnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* 1) Trauerrede *f.*; 2) Trauer-, Klageweib *n.*

Żałobnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* 1) Trauernde(r) *m.*, Leidtragende(r) *m.*; 2) Trauermantel *m.* (Schmetterling).

Żałobny, *adi.*; **Żałobnie**, *adv.* Trauer-; wehmutsvoll; -bna pieśń Trauergesang *m.*, Trauerlied *n.*; -bne nabożeństwo Trauergottesdienst *m.*

Żałość, -ści, *pl.* -ści, *sf.* Wehmut *f.*; Herzenskummer *m.*, Leidwesen *n.*, Seelenschmerz *m.*, Herzleid *n.*; cicha — opanowała mnie stille Wehmut, Betrübnis, Traurigkeit beschlich mich.

Żałosność, **Żałośność**, -ści, *sing. tant. sf.* Kläglichkeit *f.*; Wehmut *f.*; innige Traurigkeit; Trübsal *f.*; Niedergeschlagenheit *f.*

Żałosny, **Żałośny**, *adi.*; **Żałośnie**, *adv.* kläglich, betrübt, trübselig, wehmütig; -śnym głosem mit kläglicher Stimme; -śnie na mnie spoglądał er schaute mich betrübt an.

Żałować, -łuję, -wałem, *va. perf.* 1) bedauern; niczego nie -łuję ich bedaure nichts; -łuję mocno, że życzeniu twemu nie mogę uczynić zadość ich bedaure sehr, deinem Wunsche nicht nachkommen zu können; 2) bereuen, Reue empfinden; 3) scheuen, schonen, ungern ausgeben, nicht gönnen; -łuje sobie kieliszka wina er gönnt sich nicht ein Glas Wein; nie -wali krwi za wiarę sie schonten nicht ihr Blut für den Glauben.

Żałowanie, -nia, *sn.* Bedauern *n.*; Bereuen *n.*; Scheuen *n.*, Schonen *n.*

Żalt, -u, *pl.* -y, *sm.* Atalantia (Pflanze).

Żandarm, -a, *pl.* -i oder -mowie, *sm.* Gendarm *m.*

Żandarmerya, -ryi, *pl.* -rye, *sf.* Gendarmerie *f.*

Żandarmski, *adi.* Gendarm-; gendarmenhaft.

Żankiel, -kla, *pl.* -kle, *sm.* Sanikel *m.*, Bruchkraut *n.*

Żar, -u, *pl.* -y, *sm.* Glut *f.*, Rotgluthitze *f.*; — biały Weißglut; — czerwony Rotglut; — jarzący, — spajania Schweißglühhitze *f.*, Schweißwärme *f.*

Żarcie, -cia, *sn.* 1) Fressen *n.*; Fraß *m.*; 2) Zahnwurz *f.*

Żarcik, siehe: Żart.

Żarewiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* Garfunkel *m.*

Żarklin, -u, *pl.* -y, *sm.* Hymeneae (Pflanze).

Żarlica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Antholyze (Pflanze).

Żarliwiec, -wca, *pl.* -wcy, *sm.* eifriger Mensch, Zelot *m.*, Fanatiker *m.*

Żarliwość, -ści, *sing. tant. sf.* Eifer *m.*, Feuereifer, Fanatismus *m.*

Żarliwy, *adi.*; **Żarliwie**, *adv.* eifrig, hitzig, voll Feuereifer, fanatisch.

Żarłoctwo, -wa, *sing. tant. sn.*; **Żarłoczność**, -ści, *sing. tant. sf.* Gefräßigkeit *f.*

Żarłoczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* gefräßige Perſon.

Żarłoczny, *adi.*; **Żarłocznie**, *adv.* gefräßig.

Żarłok, -a, *pl.* -cy, *sm.* Gefräßige(r) *m.*, Freſſer *m.*, Vielfraß *m.*

Żarna, żarn, *pluŕ. tant. sn.* Handmühle *f.*

Żarnice, -nic, *plur. tant. sn.* Maſern *pl.*

Żarnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Schaufel *f.*, Schütte *f.*

Żarnowiec, -wca, *pl.* -wcy, *sn.* 1) Mühlſtein *m.*; 2) Pfriemen *m.*, ſpaniſcher Günſter, Faden-, Strickgras *n.*

Żarnówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Krebsſtein *m.*, Krebsauge *n.*

Żarnowy, *adi.* Handmühlen-.

Żarny, *adi.* brennend heiß.

Żaromierz, -a, *pl.* -e, *sm.* Feuergradmeſſer *m.*, Pyrometer *n.*, Hitzmeſſer.

Żarota, -ty, *pl.* -ty, *sf.* Feuereifer *m.*

Żarowy, *adi.* Glüh-; — piec Glühofen *m.*; lampka -wa Glühlampe *f.*

Żart, -u, *pl.* -y, *sm.*; *dim.* **Żarcik**, -u, *pl.* -i, *sm.* Spaß *m.*, Scherz *m.*; -em coś powiedzieć im Scherz etw. ſagen; głupi — dummer Scherz; z -u przyszło do prawdy aus Scherz iſt Ernſt geworden; nie znać się na -ach keinen Spaß verſtehen; -y się kogo trzymają jmnd iſt zum Scherzen aufgelegt; wolne -y es iſt Ihnen erlaubt zu ſcherzen, Sie belieben zu ſcherzen; to nie -y das iſt kein Spaß; bez -u, — na bok, ohne Spaß, Scherz beiſeite.

Żartki, *adi.*; **Żartko**, *adv.* ſchnell, flink, hurtig.

Żartkość, -ści, *sing. tant. sf.* Flinkheit *f.*, Hurtigkeit *f.*

Żartobliwość, -ści, *sing. tant. sf.* Spaßhaftigkeit *f.*

Żartobliwy, *adi.*; **Żartobliwie**, *adv.* ſpaßhaft, ſpaßig, ſcherzhaft, ſcherzend.

Żartować, -tuję, -wałem, *vn. perf.* ſpaßen, ſcherzen, Spaß machen; nie -tuj z ogniem ſcherze nicht mit dem Feuer; — sobie z kogo mit jmndm ſeinen Spaß machen, über jmndn ſcherzen; -tujesz? du ſcherzeſt? -tujesz sobie das iſt wohl nicht dein Ernſt.

Żartowanie, -nia, *sn.* Spaßen *n.*, Scherzen *n.*

Żartowniczka, -czki, *pl.* -czki; **Żartownisia**, -si, *pl.* -sie, *sf.* Spaßmacherin *f.*

Żartownik, -a, *pl.* -cy, *sn.*; **Żartowniś**, -sia, *pl.* -sie, *sm.* Spaßmacher *m.*

Żartwa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* Gaura (Pflanze).

Żarzelnia, -ni, *pl.* -nie, *sf.* Wärmpfanne *f.*; Kohlenbecken *n.*

Żarzenie, -nia, *sn.* Glühen *n.*

Żarzewie, -wia, *pl.* -wia, *sn.* Glut *f.*, glühende Aſche, glühende Kohlen in der Aſche.

Żarzewka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Ferula (Pflanze).

Żarzewny, *adi.* glühend, Glut-.

Żarzyczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Cortus (Pflanze).

Żarzyć, -rzę, -rzyłem, *va. imperf.* glühend machen, die Glut unterhalten; — się, *vr.* glühen, glimmen; heil brennen, funkeln, ſtrahlen, glänzen, ſchimmern.

Żarzysty, *adi.* glühend.

Żądać, -dam, -dałem, *va. imperf.* verlangen, begehren, fordern; -dam tylko tego, co mi się prawnie należy ich verlange nur das, was mir von Rechts wegen gebührt.

Żądanie, -nia, *sn.* Forderung *f.*, Begehren *n.*; Fordern *n.*

Żądlasty, **Żądlisty**, *adi.* ſtachelig.

Żądło, -ła, *pl.* -ła, *m.*; *dim.* **Żądełko**, -ka, *pl.* -ka, *sm.* Stachel *m.*; — wypuścić den Stachel herausrücken; -dłem ukłuć mit dem Stachel ſtechen.

Żądłowaty, *adi.* ſtachelig.

Żądność, -ści, *sing. tant. sf.* Begehrlichkeit *f.*; Verlangen *n.*

Żądny, *adi.*; **Żądnie**, *adv.* begierig; begehrlich; dürſtend, Verlangen tragend; — krwi blutgierig; — pieniędzy geldgierig; — sławy ruhmbegierig.

Żądza, -dzy, *pl.* -dze, *sf.* Begierde *f.*, Verlangen *n.*, Luſt *f.*; żądze hamować die Begierden zügeln.

Żbik, -a, *pl.* -i, *sm.* Wildkatze *f.*

Że, *conj.* daß; weil, da; doch; mówiłem ci już, — to niemożliwe ich habe dir ſchon geſagt, daß das unmöglich ſei; że się sprawa tak przedstawiła, więc nie można było nic zmienić da ſich einmal die Sache ſo verhielt, ſo konnte man nichts ändern; siadajże ſetze dich doch.

Żebracki, **Żebraczy**, *adi.* Bettler-, Bettel-, bettelhaft; kij — Bettelſtab *m.*; chleb — Bettlerbrot *n.*; życie -cze Bettlerleben *n.*

Żebractwo, -wa, *sing. tant. sn.* Bettelei *f.*; Bettlertum *n.*; Bettlerpack *n.*, Bettelleute *pl.*

Żebraczek, -czka, *pl.* -czki, *sm.* 1) Bettlerjunge *m.*; 2) — leſny Himbeerenkäfer *n.*; Heberwurm *m.*

Żebraczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Bettlerin *f.*, Bettelweib *n*

Żebraczysko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* armſeliger Bettler.

Żebrać, -ram, -rałem; **Żebrzeć**, -rzę, -rałem, *va. imperf.* betteln; — litości eine Gnade betteln; być zmuszonym — genötigt ſein zu betteln.

Żebrak, -a, *pl.* -cy, *sm.* Bettler *m.*

Żebranie, -nia, *sn.* Betteln *n.*

Żebranina, -ny, *sing. tant. sf.* Bettelei *f.*, Betteln *n.*

Żebro, -bra, *pl.* -bra, *sm.*; *dim.* **Żeberko**, **Zioberko**, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Rippe *f.*, — powrozowe Litze *f.*, am Seil; — czartowe Teufelsbiß *m.*; — sklepienia Gratrippe *f.*, Gewölberippe *f.*

Żebrowaty, *adi.* rippenartig.

Żebrowień, -wnia, *pl.* -wnie, *sm.* Nagel-, Rippenwels *m.*

Żebrowy, *adi.* Rippen-.

Żebrzeć = Żebrać.

Żebrzyca, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Sessel *m.*

Żeby, *conj.* daß, damit; boję się, — się nie spóźnił ich fürchte, daß er sich verspäte.

Żegać, **Żgać**, żgam, żgałem, *va. imperf.*; **Żgnąć**, żgnę, żgnąłem, *va. perf.*; brennen; stechen, sticheln; einen (plötzlichen und heftigen) Stich geben.

Żegadło, -dła, *sn.* 1) Stecheisen *n.* der Schmiede, Dorn *m*; 2) Brenn-, Ätzmittel *n.*; 3) Brenn-, Fontanelleisen *n.*; Bohrnadel *f.* der Bergleute zum Sprengen der Felsen.

Żegawica, -cy, *pl.* -ce, *sf.*; -morska Meernessel *f.*, Qualle *f.*

Żegawka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* kleine Brennessel.

Żeglarek, -rka, *pl.* -rki, *sm.* Papiernautilus *m.*

Żeglarka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Schifferei; 2) Schiffahrt *f.*

Żeglarski, *adi.* Schiffer-, Schiffahrts-, seemännisch, schiffermäßig.

Żeglarstwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* Schiffahrtskunst *f.*

Żeglarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Schiffer *m.*, Seemann *m.*, Seefahrer *m.*; Schiffsherr *m.*

Żeglarzyk, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Schal-, Beinfisch *m.*; 2) Schiffs-, Kahnmuschel *f.*

Żeglować, -luję, -wałem, *vn. imperf.* segeln, schiffen.

Żeglowanie, -nia, *sn.* Segeln *n.*, Schiffahrt *f.*

Żeglowny, *adi.* schiffbar, beschiffbar.

Żegluga, -gi, *pl.* -gi, *sf.* Schiffahrt *f.*; Seewesen *n.*

Żegnać, -gnam, -gnałem, *va. imperf.* 1) segnen, bekreuzen; — kogo krzyżem świętym über jmndn das Zeichen des Kreuzes machen; 2) verabschieden, Abschied nehmen, lebewohl sagen; -gnam was na wieki ich sage euch Lebewohl für ewig; II. — się, *vr.* 1) sich bekreuzen, das Zeichen des Kreuzes machen; 2) sich verabschieden, sich empfehlen; muszę — się ze wszystkimi ich muß von allen Abschied nehmen.

Żegnanie, -nia, *sn.* Segnen *n.*, Bekreuzen *n.*; Empfehlen *n.*, Verabschieden *n.*

Żegocina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Jgnazbohne *f.*

Żelazek, -zka, *pl.* -zki, *sm.* Eisenoxyd *n.*

Żelaziak, -a, *pl.* -i, *sm.* Eisenerz *n.*, Eisenstein *m.*; — magnetyczny Magneteisenstein *m.*; — błyszczący Eisenglanz *m.*, Glanzeisenerz *n.*, Eisenspiegel *m.*; — czerwony Roteisenerz, Roteisenstein, roter Glaskopf, Solutstein; — brunatny brauner Glaskopf; — brunatny bity Brauneisenerz; — bobowy Bohn-, Rogenerz; — bagnisty, darniowy Morast-, Wiesenerz, Raseneisenstein *m.*; — węglano-ilasty Kohleneisenstein.

Żelazian, -u, *pl.* -y, *sm.* Eisensäure *f.*

Żelazik, -a, *pl.* -i, *sm.* Eisenoxydul *n.*

Żelazisty, *adi.*; **Żelazisto**, *adv.* eisenhaltig, ockerig.

Żelaziwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* 1) Eisengerät *n.*; Eisenware *f.*; 2) Zerreneisen *n.*, Alt-, Brucheisen *n.*

Żelazko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Bügel-, Plätteisen *n.*; — do zapiekania włosów Brenneisen.

Żelazny, *adi.* eisern, von Eisen, Eisen-; -ne naczynia eiserne Gefäße; -na ruda Eisenerz *n.*; — huta Eisenhütte *f.*; -na woda eisenhaltiges Wasser; — list Geleitsbrief *m.*; — kolor Eisenfarbe *f.*; -na cierpliwość, -ne zdrowie, -na ręka eiserne Geduld, eiserne Gesundheit, eiserne Hand.

Żelazo, -za, *pl.* -za, *sn.* Eisen *n.*; — cienkie Feineisen, Kleineisen; — czerwone, kruche rotbrüchiges Eisen; — czyste, oczyszczone, rafinowane gefrischtes Eisen, gefeintes Eisen, Feineisen; — do wygładzania Bügeleisen, Plättstahl *n.*; — drobnoziarniste, staliste Feinkorneisen, feinkörniges Eisen; — drutowe Drahteisen; — dwa razy walcowane zweimal gewalztes Eisen; — dwukątowe Doppelwinkeleisen; — dwa razy spawane zweimal geschweißtes Eisen; — dwuteowe Doppelt-T-Eisen; — fasonowe, kształtowe Fassoneisen, Mustereisen; — fryzowe, fryzowane Krauseisen, Knoppereisen, Zahneisen; — galwanizowane verzinktes, galvanisiertes Eisen; — gruboziarniste Grobkorneisen; — gwoździarskie Nageleisen; — handlowe Stangeneisen, Handeleisen, Stabeisen, Grobeisen; — hartowane härtbares Eisen; — kątowe Winkeleisen; — klinowate keilförmiges Eisen; — kowne Schmiedeeisen; — kratowe Gittereisen; — kruche na gorąco rotbrüchiges Eisen; — kruche na zimno kaltbrüchiges Eisen; — krzyżowe Kreuzeisen; — żabkowe Rinneisen; — lane Gußeisen; — odlewnicze Gießereisen; — mocno łamliwe faulbrüchiges Eisen; — nastalowane Feinkorneisen, stahlartiges Eisen; — odpadkowe Komaßeisen; — okienne Fenstersprossen-eisen; — okrągłe Rundeisen; — półoczyszczone Eisensau *f.*; — rodzime gediegenes Eisen; — rusztowe Roststabeisen; — rurowe hohles Eisen; — twarde feinkörniges Schmiedeeisen; — włókniste, żylaste faseriges Eisen, Zugeisen, sehniges Eisen; — wymiarowe Kalibereisen; — zendrowate, plamiste unganzes, böscheriges, aschenlochiges Eisen; — żużlowe schlackenreiches Eisen; — zwięzłe zähes Eisen; zakuć kogo w -za jmndn in Eisen schmieden.

Żelazodrzew, -a, *pl.* -a, *sm.* Eisenholz *n.*

Żelaztwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* Eisengerät *n.*

Żelaźnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Centaurea Scabiosa (Pflanze).

Żeleźce, -ca, *pl.* -ca, *sn.* eiserne Spitze.

Żelezianka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* — niebieska blaue Eisenerde.

Żeleźniak, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Eisenmaß *n.*; 2) eine Bartpflanzengattung.

Żeleźnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* eiserner Topf, Schmelztopf *m.*

Żeleźnictwo, -wa, *sing. tant. sn.* Eisenhandel *m.*; Eisenindustrie *f.*

Żeleźnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* 1) Eisenhändler *m.*; Eisenindustrieller *m.*; 2) Eisenhauer *m.*; 3) Eisenkraut *n.*

Żelicha, -chy, *pl.* -chy, *sf.* Quinchamala (Pflanze).

Żelwa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* Hautschildkröte *f.*

Żeniaczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Heiraten *n.*; Freite *f.*

Żenić, -nię, -niłem, *va. imperf.* verheiraten (einen Mann); — się, *vr.* sich verheiraten, heiraten (vom Manne).

Żeniec, -ńca, *pl.* -ńcy, *sm.* Mäher *m.*, Schnitter *m.*

Żenienie, -nia, *sn.* Verheiraten *n.*, Heiraten *n.*

Żeniszek, -szka, *pl.* -szki, *sm.* 1) Schafgarbe *f.*; 2) Leberbalsam *m.*

Żenować, -nuję, -wałem, *va. perf.* genieren, hindern, im Wege sein; — się, *vr.* sich genieren, verlegen sein.

Żenowanie, -nia, *sn.* Genieren *n.*, Hindern *n.*

Żeński, *adi.* weiblich, weiblichen Geschlechtes; szkoła -ska Mädchenschule *f.*

Żeńskość, -ści, *sing. tant. sf.* Weiblichkeit *f.*

Żer, -u, *pl.* -y, *sm.* Fraß *m.*, Futter *n.*

Żerdziany, **Żerdziowy**, *adi.* Stangen-; — płot Bretterzaun *m.*

Żerdziowaty, *adi.* stangenartig.

Żerdź, -dzi, *pl.* -dzie, *sf.*; *dim.* **Żerdka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* lange, dünne Stange, Pfahl, — średzienna Quendelpfahl, — zapalna Zündstange, Steckrute *f.*; — do wytykania linii na gruncie Absteckstange *f.*, Absteckstab *m.*

Żeremię, -mienia, *pl.* -miona, *sn.* Biberbau *m.*, Bibernest *n.*

Żerne, -go, *sing. tant. sn.* Mastzins *m.*

Żerność, -ści, *sing. tant. sf.* Mästung *f.*

Żerny, **Żerowny**, *adi.* gemästet, kernfett, feist.

Żerować, -ruję, -wałem, *va. perf.* Futter, Nahrung suchen, weiden, sich füttern, atzen.

Żerowanie, -nia, *sn.* Suchen *n.* nach Nahrung, Futter, Weiden *n.*, Atzen *n.*

Żerowisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Futterplatz *m.*

Żerść, -ści, *sing. tant. sf.* Sandstein *m.*

Żertwa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* Brand-, Schlachtopfer *n.*; rzucić na -wę als Opfer hinwerfen.

Żertwować, -wuję, -wałem, *va. perf.* das Opfer darbringen, opfern.

Żerunek, -nku, *pl.* -nki, *sm.* Fraß *m.*; Fraßsuchen *n.*

Żętyca, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Schafsmolke *f.* -pić -cę die Molkenkur gebrauchen.

Żłobczastość, **Żłobkowatość**, -ści, *sing. tant. sf.* Rinnenförmigkeit *f.*; Kannelierung *f.*, Riefelung *f.*

Żłobczasty, **Żłobkowaty**, *adi.*; **Żłobczasto**, **Żłobkowato**, *adv.* rinnenförmig, ausgehöhlt; geriefelt, hohl gestreift, kanneliert.

Żłobak, -a, *pl.* -i, *sm.* Hohleisen *n.*; Halbmondmeißel *m.*; Schroteisen.

Żłobek, -bka, *pl.* -bki, *sm.* 1) *dim.* von Żłób; 2) Hohlkehle *f.*, Anlauf *m.*; — składany Einziehung *f.*, Verjüngung *f.* der Säule.

Żłobić, -bię, -biłem; **Żłobkować**, -kuję, -wałem, *va. imperf.* hohlstreifen, riefen, riefeln, der Länge nach aushöhlen.

Żłobienie, **Żłobkowanie**, -nia, *sn.* Hohlstreifen *n.*, Riefen *n.*, Riefeln *n.*, Kannelieren *n.*; Aushöhlen *n.*

Żłobek, -bka, *pl.* -bki, *sm.* Cymbelstendel *m.*, Kahnlippe *f.*

Żłobkodziób, -a, *pl.* -y, *sm.* Fratzenvogel *m.*

Żłobkowiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* Rad-, Simshobel *m.*, Hohlkehlhobel.

Żłobowacina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Aushöhlung *f.*, ausgehöhlter Ort.

Żłobowy, **Żłobny**, *adi.* Krippen-, Rinnen-.

Żłop, -u, *pl.* -y, *sm.* 1) Saufen *n.*; 2) Getränk *n.*

Żłopać, -pię, -pałem, *va. imperf.* mit der Zunge laut aufschlürfen, (nach Hundeart) saufen; gierig, unmäßig trinken.

Żłopanie, -nia, *sn.* Saufen *n.*, Trinken *n.*

Żłób, żłobu, *pl.* żłoby, *sm.*; *dim.* **Żłobek**, -bku, *pl.* -bki, *sm.* Krippe *f.*; Rinne *f.*; Trog *m.*; — boży die Krippe des Heilands; żłobki *pl.* Krippenspiel *n.*

Żłód, żłodu, *pl.* żłody, *sm.* Schneeregen *m.*, Eisregen, gefrorener Regen.

Żmigrosz, -a, *pl.* -e, *sm.* Pfennigdrucker *m.*, schmutziger Filz.

Żmija, -i, *pl.* -je, *sf.* Natter *f.*, Otter *f.*; Schlange *f.*, Giftschlange; to —, którą na swojem łonie wygrzałem das ist eine Schlange, die ich an meinem Busen erwärmt habe.

Żmijogad, -a, *pl.* -y, *sm.* braune Natter.

Żmijowiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* (Echium) Natterkopf *m.*, Drachenwurz *f.*, Natter-, Schlangenkraut *n.*; — wielki italienischer Aron.

Żmijownik, -a, *pl.* -i, *sm.* Schlangenzehrwurz *f.*

Żmijowy, *adi.* Nattern-, Ottern-.

Żmijożółw, -wia, *pl.* -wie, *sm.* Schlangenschildkröte *f.*

Żminda, -dy, *pl.* -dy, *sf.* 1) Knicker *m.*, Filz *m.*; 2) Erdbeerspinat *m.*, Beermelde *f.*, Schminkbeere *f.*

Żmindacki, *adi.* knauserig, filzig.

Żmindactwo, -wa, *sing. tant. sf.* Knauserei *f.*, Filzigkeit *f.*

Żniwiarka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Schnitterin *f.*, Mäherin *f.*; 2) Schnitt-, Mähmaschine *f.*

Żniwiarski, *adi.* Schnitter-, Mäher-, Ernte-.

Żniwiarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Schnitter *m.*, Mäher *m.*

Żniwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* Ernte *f.*; Erntezeit *f.*; einge-

erntetes Getreide; we -wa zur Erntezeit; zajęci byli -wem sie waren mit der Ernte beschäftigt; teraz dla złodziei — jetzt halten die Diebe ihre Ernte.

Żniwować, -wuję, -wałem, *vn. perf.* ernten.

Żoła, -ły, *pl.* -ły, *sf.* Treibjagd *f.*

Żołądek, -dka, *pl.* -dki, *sm.*; *dim.* **Żołądeczek**, -czka, *pl.* -czki, *sm.* Magen *m.*; rozmiękczenie -dka Magenerweichung *f.*; rozszerzenie -dka Magenerweiterung *f.*; zdrowy — ein gesunder Magen; zepsuć sobie czemś — sich mit etw. den Magen verderben; kurcz -dka Magenkrampf *m.*

Żołądkowy, *adi.* Magen-, przepuklina -wa Magenbruch *m.*

Żołądź, **Żołędź**, -dzi, *pl.* -dzie, *sf.* 1) Eichel *f.*; 2) Eichelmuschel *f.*

Żołd, -u, *pl.* -y, *sm.* Sold *m.*, Löhnung *f.*

Żołdacki, *adi.* Soldaten-, Söldlings-.

Żołdactwo, -wa, *sing. tant. sn.* Soldatenvolk *n.*, Söldnertum *n.*, Soldateska *f.*

Żołdak, -a, *pl.* -cy, *sm.* Söldling *m.*, Söldner *m.*; Soldat *m.*

Żołdowy, *adi.* Sold-.

Żołędniak, -a, *pl.* -i, *sm.* Eichelschwein *n.*

Żołędny, **Żołędziowy**, *adi.* Eichel-.

Żołędzianki, -nek, *plur. tant. sn.* unnatürliche Knoppern.

Żołna siehe *Żółna*.

Żołnierka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Soldatenliebe *f.*; 2) Soldatenleben *n.*, Kriegsdienst *m.*

Żołnierski, *adi.*; **Żołniersko**, *adv.* soldatisch, Soldaten-; militärisch, Militär-.

Żołnierstwo, -wa, *sing. tant. sn.* Soldatendienst *m.*; Soldatenberuf *m.*; Militär *n.*, Soldaten *pl.*

Żołnierz, -a, *pl.* -e, *sm.*; *dim.* **Żołnierzyk**, -a, *pl.* -i, *sm.* Soldat *m.*

Żołnierzyna, -ny, *pl.* -ny, *sm.* armer Soldat.

Żołnierzysko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* häßlicher, plumper Soldat.

Żona, -ny, *pl.* -ny, *sf.*; *dim.* **Żonka**, -ki, *pl.* -ki; **Żonusia**, -si, *pl.* -sie, *sf.* Ehefrau *f.*, Eheweib *n.*, Gemahlin *f.*; wziąć sobie kogo za -nę sich jmndn zur Frau nehmen, jmndn heiraten; dać komu córkę za -nę jmndm die Tochter zur Frau geben.

Żonaty, *adi.* verheiratet, bemeibt.

Żonąć, -nę, -nąłem, *va. perf.* treiben, jagen.

Żonczysko, **Żonisko**, -ka, *pl.* -ka, *sn.* schlechtes, häßliches, Eheweib.

Żonin, *adi.* der Frau gehörig.

Żonkilla, -lli, *pl.* -lle, *sf.* Jonquillennarzisse *f.*

Żonkoś, -sia, *pl.* -sie, *sm.* Pantoffelheld *m.*, Siemandel *m.*

Żonobójca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Frauenmörder *m.*

Żonobójstwo, -wa, *pl.* -wa, *sn.* Frauenmord *m.*

Żółcian, -u, *pl.* -y, *sm.* Tryallis (Pflanze).

Żółcianka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Gelberde *f.*

Żółcica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* 1) chinesische Braunwurz *f.*; 2) Gallensucht *f.*

Żółcić, -cę, -ciłem, *va. imperf.* gelb machen, gelb färben; vergällen.

Żółcieć, -cieję, -ciałem, *vn. imperf.* gelb werden, zu Galle werden.

Żółcień, -nia, *pl.* -nie, *sm.*; **Żółcienica**, -cy, *pl.* -ce, *sf.* 1) Gelbwurz *f.*, lange Kurkume; 2) — ołowiu Gelbbleierz *n.*

Żółciołojak, -a, *pl.* -i, *sm.* Talgeschwulst *f.*, Atherom *n.*

Żółciołój, -łoju, *sing. tant. sm.* Gallenfett *n.*

Żółciopędny, *adi.* gallenabtreibend.

Żółciowy, *adi.*; **Żółciowo**, *adv.* Gallen-; gallig; -wa kamica Gallensteinkrankheit *f.*; -wy przewód Gallengang *m.*; -wa udola gallsüchtiges Temperament; kamienie -we Gallensteine *pl.*

Żółcistość, -ści, *sing. tant. sf.* Gallensucht *f.*

Żółciuchny, **Żółciuteńki**, *adi.* schön gelb, ganz gelb.

Żółć, -ci, *pl.* -cie, *sf.* Galle *f.*; — ziemna Erdgalle, Fieberkraut *n.*; — smolna Teergalle; -cią pluć Galle speien; mało mi ze złości — nie pęknie die Galle möchte mir vor Ärger platzen; -cią komu co zaprawić jmndm etw. vergällen.

Żółknąć, -nę, -nąłem, *vn. imperf.* gelb werden; vergilben.

Żółna, **Żołna**, -ny, *pl.* -ny, *f.* Bienenspecht *m.*, Bienenfresser *m.*, Immenwolf *m.*

Żółtaczek, -czka, *pl.* -czki, *sm.* Hämmerling *m.*

Żółtaczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Gelbsucht *f.*

Żółtak, -a, *pl.* -i, *sm.* gelber Tagschmetterling, gelber Löcherschwamm.

Żółtawy, *adi.*; **Żółtawo**, *adv.* gelblich.

Żółtko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Dotter *n.*, Eidotter *n.*, Eigelb *n.*

Żółtkowy, *adi.* Dotter-.

Żółtlica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Galinsogeae (doldentraubiges Gewächs).

Żółtnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Gallenstoff *m.*

Żółtoblady, *adi.* blaßgelb.

Żółtobrzuch, -a, *pl.* -y, *sm.* Schlemmer *m.*, Bauchdiener *m.*

Żółtochrom, -u, *sing. tant. sm.* Chromgelb *n.*

Żółtoczerwony, *adi.* gelbrot.

Żółtodrzew, -a, *pl.* -y, *sm.* Gelbholz *n.*

Żółtodziób, -a, *pl.* -y, *sm.* Gelbschnabel *m.*

Żółtofarbnik, -a, *pl.* -i, *sm.* gemeiner Wau, Waureseda *f.*, Gilb-, Streichkraut *n.*

Żółtokrusz, -a, *pl.* -e, *sm.* Kupferkies *m.*, gelbes Kupfererz.

Żółtonosy, *adi.* gelbnasig, gelbschnabelig.

Żółtoskóry, *adi.* gelbhäutig.

Żółtoskrzydły, *adi.* gelbflügelig.

Żółtosok, -u, *pl.* -i, *sm.* (Cambogia) Gummibaum *m.*

Żółtość, -ści, *sing. tant. sf.* Gelbheit *f.*, gelbe Farbe.

Żółty, *adi.*; **Żółto**, *adv.* gelb; — jak wosk wachsgelb.

Żółw, -ia, *pl.* -ie, *sm.* Schildkröte *f.*; — morski Purpurschnecke *f.*

Żółwi, *adi.* Schildkröten-; -a zupa Schildkrötensuppe *f.*; -m krokiem sehr langsam, im Schneckenschritt.

Żółwiak, -a, *pl.* -i, *sm.* Haut-, Lederschildkröte *f.*, Dreiklaue *f.*

Żółwica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* weibliche Schildkröte.

Żółwiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* Armadill *n.*, Gürteltier *n.*

Żółwik, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) Schildkrötchen *n.*; 2) kahle Schildblume.

Żółwiowaty, *adi.* schildkrötenartig.

Żółwiozwierz, -a, *pl.* -ęta, *sm.* Nachenschildkröte *f.*

Żóraw, -ia, *pl.* -ie, *sm.* 1) Kranich *m.*; 2) Brunnenschwengel *m.*; 3) Kran *m.*, Kranich *m.*; — do podnoszenia wozów Wagenaufzug *m.*; — hydrauliczny hydraulischer Kran; — ładunkowy Ladekran, Magazinskran; — nadbrzeżny Kaikran; — obrotowy Drehkran; — odlewniczy Gießereikran; — parowy Dampfkran; — przesuwany Laufkran; — ręczny Handkran; — stały, nieruchomy fixer Kran; — transmisyjny Tranmissionskran; — wodny Wasserkran; — wodny odosobniony freistehender Wasserkran.

Żórawi, *adi.* Kranich-; Kran-.

Żórawiątko, -ka, *pl.* -ka; **Żórawię**, -cia, *pl.* -ta, *sn.* Junge(s) *n.* vom Kranich.

Żórawiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* Schnabelkorn *n.*

Żórawina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Moos-, Sumpf-, Kranich-, Krähenbeere *f.*

Żórawiosęp, -a, *pl.* -y, *sm.* Stelzengeier *m.*

Żórawiowe, -go, *sing. tant. sn.* Hebekrangebühr *f.*, Krangeld *n.*

Żórawka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Heucheria (Pflanze).

Żórawnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Geranit *m.* (eine den Kranichaugen ähnliche Versteinerung).

Żrawość, -ści, *sing. tant. sf.* Beißende(s) *n.*, Eigenschaft dessen, was beißt, zehrt.

Żrawy, *adi.* fressend, zehrend.

Żreć, żrę, żarłem, *va. imperf.* 1) fressen, 2) ätzen; żracy fressend, beißend, ätzend.

Żuber, -bra, *pl.* -bry, *sm.* Grünsalzzuber *m.*

Żubr, -a, *pl.* -y, *sm.* Buckelochs *m.*, Bison *m.*, Auerochs *m.*

Żubrować, -bruję, -wałem, *va. imperf.* ausschürfen.

Żubrowy, *adi.* Auerochs-, Bison-.

Żubrówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Pferdegras *n.*

Żubrzyna, -ny, *sing. tant. sf.* Auerkuh *f.*

Żubrzyca, -cy, *sing. tant. sf.* Auerochsenfleisch *n.*

Żuchać, -cham, -chałem, *va. imperf.* langsam kauen, wiederkauen.

Żuchanie, -nia, *sn.* langsames Kauen, Wiederkäuen *n.*

Żuchwa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* Oberkiefer *m.*

Żucie, -cia, *sn.* Kauen *n.*

Żuczek, -czka, *pl.* -czki, *sn.* 1) *dim.* von Żuk; 2) nicht ausgeläuterter Salpeter.

Żuć, -ję, -łem, *va. imperf.* kauen.

Żuk, -a, *pl.* -i, *sm.* Mistkäfer *m.*

Żukodław, -a, *pl.* -y, *sm.* gabelschwänziger Drongo.

Żuława, -wy, *pl.* -wy, *sf.* Marschland *n.*, Niederung *f.*, Werder *m.*

Żupa, -py, *pl.* -py, *sf.* 1) altslawischer Gau, Gerichtsbezirk; 2) Schuppen *m.*, Salzbergwerk *n.*

Żupan, -a, *pl.* -y, *sm.*; *dim.* **Żupanik**, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) altpolnische lange Unterkleidung; 2) altslawischer Gaugraf.

Żupica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Unterkleid *n.*, Unterziehrock *m.*

Żupniczy, *adi.* salzgräflich.

Żupnik, -a, *pl.* -cy, *sm.* Salzgraf *m.*, Salzverwalter *m.*, Oberbergwerkschef *m.*

Żupny, *adi.* Salzbergwerks-.

Żur, -u, *pl.* -y, *sm.* saurer Mehlbrei, Sauermehlsuppe *f.*

Żurnal, -u, *pl.* -e, *sm.* Modeblatt *n.*

Żurowina, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Moospreißelbeere *f.*

Żurzyć się, -rzę, -rzyłem, *vr. imperf.* grämlich, ärgerlich sein, sich erbittern.

Żuwin, -u, *sing. tant. sm.* Timonius (Baumart).

Żuwipalma, -my, *pl.* -my, *sf.* Arekpalme *f.*, Pinangbaum *m.*

Żużel, -żla, *pl.* -żle, *sm.*; **Żużla**, -żli, *pl.* -żle, *sf.*; **Żużlica**, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Schlacke *f.*, Eisenschlacke; — kamienny Bimsstein *m.*; -ca dymna Hüttenrnicht *m.*; -ca gronista Graunicht; -ca mszysta Tulia *f.*

Żużelarz, -a, *pl.* -e, *sm.* Schlackenführer *m.*

Żużelasty, *adi.* schlackig, schlackenartig.

Żużlowatość, -ści, *sing. tant. sf.*; — żelaza Aschenfleck *m.*, Anschel *m.*, Aschenloch *n.*

Żużlowy, *adi.* Schlacken-; wały -we Brandwellen *f. pl.*

Żwacz, -a, *pl.* -e, *sm.* Bansen *m.*, erster Magen der Wiederkäuer.

Żwawiec, -wca, *pl.* -wcy, *sn.* lebhafter, flinker Mensch.

Żwawość, -ści, *sing. tant. sf.* Flinkheit *f.*, Raschheit *f.*; Lebhaftigkeit *f.*

Żwawy, *adi.*; **Żwawo**, *adv.* flink, rasch; lebhaft.

Żwir, -u, *pl.* -y, *sm.* grober Sand, Kies *m.*, Kiessand *m.*; Schotter *m.*; — kopalny Grubenschotter; — rzeczny Flußschotter; — tłuczony Schlagelschotter.

Żwirować, -ruję, -wałem, *va. imperf.* mit Kies bewerfen, chausstieren.

Żwirowanie, -nia, *sn.* Schotterung *f.*, Beschotterung *f.*

Żwirowaty, *adi.* kieſig.

Żwirowisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Gerölle *n.*, Schottergrube *f.*, Schotterplatz *m.*

Żwirowy, *adi.* Kies=, Schotter=.

Żwirówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Chauſſee *f.*, Kunſtſtraße *f.*

Życica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Lolch *m.*

Życie, -cia, *sing. tant. sn.* Leben *n.*; zostawić kogo przy -ciu jmnḋn am Leben laſſen; w -ciu i po śmierci im Leben und im Tode; przez całe — daś ganze Leben lang; — za kogo dać daś Leben für jmnḋn opfern; nastawać na czyje — jmnḋm aus Leben wollen; prowadzić spokojne — ein ruhiges Leben führen; tu idzie o moje — es gilt mein Leben; przywołać kogo do -cia jmnḋn zum Leben zurückrufen; zarabiać sobie czem na — ſich mit etw. den Lebensunterhalt verdienen; jakie —, taka śmierć wie daś Leben, ſo der Tod; przyszłe — daś zukünftige Leben; bez -cia leblos, ohne Leben; w -ciu nie widziałem czegoś podobnego mein Leben lang, mein Lebtag habe ich etw. Ähnliches nicht geſehen; moje —! du mein Leben!; kochać kogo nad — jmnḋn mehr als ſein Leben lieben; na całe — lebenslänglich.

Życiodajny, *adi.* belebend.

Życiodawca, -cy, *pl.* -cy, *sm.* Schöpfer *m.*, Lebensſpender *m.*

Życiodawczy, *adi.* lebensſpendend.

Życiopis, -a, *pl.* -owie, *sm.*; **Życiopisarz**, -a, *pl.* -e, *sm.* Lebensbeſchreiber *m.*, Biograph *m.*

Życiopisarski, *adi.* biographiſch.

Życiorys, -u, *pl.* -y, *sm.* Biographie *f.*, Lebensbeſchreibung *f.*

Życiowy, *adi.* Lebens=.

Życzenie, -nia, *pl.* -nia, *sm.* Wunſch *m.*; najserdeczniejsze -nia die herzlichſten Wünſche; przyjm moje -nia empfange meine Wünſche; wszystko mu idzie według -nia alles geht ihm nach Wunſch.

Życzka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Brenneſſel *f.*

Życzliwość, -ści, *sing. tant. sf.* Wohlwollen *n.*, Gunſt *f.*; Gewogenheit *f.*; Geneigtheit *f.*; wielką — komu okazać großes Wohlwollen jmnḋm bezeigen; twojej -ści to zawdzięczam deinem Wohlwollen verdanke ich es.

Życzliwy, *adi.*; **Życzliwie**, *adv.* wohlwollend, geneigt, dienſtwillig.

Życzyć, -czę, -czyłem, *va. perf.* wünſchen, jmnḋm wohlwollen; czego pan sobie -czy? was wünſchen Sie? -czę ci wszystkiego dobrego ich wünſche dir alles Gute; — komu dobrze, źle jmnḋm wohl, übelwollen.

Żyć, -ję, -łem, *vn. imperf.* leben; daj mi — laß mich leben; niech -je nam er lebe hoch; wiwat, niech -je hoch ſoll er leben; — z kim w zgodzie mit jmnḋm in Frieden leben; z nikim nie — mit niemandem verkehren; nie ma z czego — er hat nicht wovon zu leben; -je tylko dla swojej rodziny er lebt nur für ſeine Familie; — czem von etw. leben; — tylko roślinami nur von Pflanzen leben; tak dalej — nie mogę ich kann nicht ſo weiter leben; umieć — zu leben verſtehen; przestać — zu leben aufhören; pamięć o tych zdarzeniach -je jeszcze dziś między ludem die Erinnerung an dieſe Ereigniſſe lebt noch heute unter dem Volke fort.

Żyd, -a, *pl.* -dzi, *sm.*; *dim.* **Żydek**, -dka, *pl.* -dki, *sm.* 1) Jude *m.*, Israelit *f.*; — wieczny tułacz der ewige Jude; 2) Tintenkleckſ *m.*

Żydawa, -wy, *pl.* -wy, *sf.* Corchorus (Pflanze).

Żydostwo, -a, *sing. tant. sn.* Judentum *n.*, Judenvolk *n.*

Żydowię, -cia, *pl.* -ta, *sn.* Jüdlein *n.*

Żydowin, -a, *pl.* -i, *sm.* gelehrter Jude.

Żydowski, *adi.* jüdiſch; -ska bóżnica Judentempel *m.*; -ska szkoła Judenſchule *f.*; — cmentarz Judenfriedhof, israelitiſcher Friedhof; po -sku gadać jüdiſch ſprechen, jüdeln; -ska smoła Judenpech *n.*

Żydowszczyzna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Judentum *n.*; Judaismus *m.*; Judenviertel *n.*

Żydowica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* ekelhafte Jüdin.

Żydówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.*; *dim.* **Żydóweczka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.* 1) Jüdin *f.*; 2) ſchmerzhaftes Geſchwür.

Żydziak, -a, *pl.* -i, *sm.* Judenjunge *m.*

Żydziątko, -ka, *pl.* -ka, *sn.*; **Żydzię**, -cia, -ta, *sn.* Judenkindlein *n.*

Żydzina, -ny, *pl.* -ny, *sm.* armſeliger Jude.

Żydzisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* ekelhafter Jude.

Żygadło, -dła, *pl.* -dła, *sn.* 1) Raumnadel *f.*; 2) Feigenditſtel *f.*, Blutfeige *f.*

Żygulec, -lca, *pl.* -lce, *sm.* Gangart *f.*

Żyjątko, -ka, *pl*, -ka, *sn.* 1) Tierchen *n.*; 2) Lebeweſen *n.*

Żylak, -a, *pl.* -i, *sm.* Krampfader *f.*; -i moszenne Krampfaderbruch *m.*

Żylasty, *adi.* faſerig; adrig; nervig; voll hervorſtehender Adern; ſtarknervig; ſehnig.

Żyleniec, -ńca, *pl.* -ńce, *sm.* Becherblume *f.*

Żylnik, -a, *pl.* -i, *sm.* 1) erzenthaltender Stein; 2) Gangart *f.*

Żyła, -ły, *pl.* -ły, *sf.*; *dim.* **Żyłka**, **Żyłeczka**, -ki, *pl.* -ki, *sf.*; 1) Ader *f.*, Äderchen *n.*; — pulsowa, bijąca Puls=, Schlagader; — złota, krwiotoczna goldene Ader; — sucha Spannader, Nerv; — naciekła, nadęta Krampfader, Aderknopf *m.*; — klejowata Flechſe *f.*; ſtwardniałe -ły Überbein *n.*; — mieć -kę do czego Hang zu etw. haben; -ły nabrzmiały mu na czole die Adern ſchwollen ihm an der Stirn an; 2) Gang *m.*,

Ader *f.*; — kruszczowa Erzader; — wydatna möglicher Gang; — rzadka offener, milder Gang; — płonna fauler Gang; — powierzchnia Wanfenläufer *m.*; — leżąca ſchwebender Gang; — lekko spadnik flach fallender Gang; — — upadająca tonnlägiger, geneigter Gang; — stojąca ſtehender, ſteiger Gang; — grubieje lub ściśnia się miejscami die Ader nimmt zu und ab, tut ſich auf, wirft einen Bruch, verdrückt ſich; — rozszczepia się i rozgałęzia die Ader vergabelt, zertrümmert ſich; -ły ciągną się obok siebie die Adern gefährten ſich; -ły podwoi Pfeilerbogen *m*; -ły krawędzi Spitzenbogenrippen *pl.*; — sklepienia Gratbogen; — w żelazie Sehne *f.*

Żyłkoskrzydły, *adi.* mit geäderten Flügeln; — owad Plattflügler *m.*

Żyłkowaty, *adi.*; **Żyłkowato**, *adv.* aderig, flechſig.

Żyłokruch, -u, *pl.* -y, *sm.* Salband *n.*

Żyłopór, -oru, *pl.* -ory, *sm.* Nierenweg *m.*

Żyłospój, -oju, *pl.* -oje, *sm.* Aderverbindung *f.*, Nervenband *n.*

Żyłotętniak, -a, *pl.* -i, *sm.* Schlagadergeſchwulſt *f.*

Żyłowacieć, -cieję, -ciałem, *vn. imperf.* flechſig, aderig werden.

Żyłować, -łuję, -wałem, *va. imperf.* 1) beädern; 2) Adern aus dem Fleiſche ſchneiden, ausfaſern.

Żyłowanie, -nia, *sn.* 1) Beädern *n.*; 2) Ausfaſern *n.*

Żyłowarstwa, -wy, *sf.* Lagergang *m.*

Żyłowatość, -ści, *sing. tant.* Nervige(s) *n.*, Sehnige(s) *n.*, Geäderte(s) *n.*; Aderigkeit *f.*, Faſerigkeit *f.*, Sehnigkeit *f.*

Żyłowaty, *adi.*; **Żyłowato**, *adv.* aderig, flechſig, faſerig; ſehnig.

Żyn, -u, *pl.* -y, *sm.* Escoledia (Pflanze).

Żyr, -u, *pl.* -y, *sm.*; — zajęczy Haſenlattich *m.*; — wilczy Klatſchmohn *m.*

Żyrafa, -fy, *pl.* -fy, *sf.* Giraffe *f.*

Żyrandol, -a, *pl.* -e, *sm.* Girandole *f.*, Luſter *m.*

Żyrować, -ruję, -wałem, *va. perf.* girieren, Wechſel unterſchreiben.

Żyś, -sia, *pl.* -sie, *sm.* Jüdchen *n.*

Żytni, *adi.* Roggen-, Korn-; -a trawa Haargras *n.*

Żytnica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Korn-, Getreideſpeicher *m.*

Żytniówka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Kornbranntwein *m.*

Żytnisko, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Korn-, Roggenfeld *n.*

Żyto, -ta, *sn.*; *dim.* **Żytko**, -ka, *pl.* -ka, *sn.* Roggen *m.*, Korn *n.*; — rogowe Mutterkorn *n.*

Żyw = Żywy.

Żywcem, *adv.* lebend, lebendig, beim Leben, mit Haut und Haaren; — kogo schwytać jmndn lebendig fangen; — skąd wziąć Wort für Wort irgendwo entnehmen.

Żywica, -cy, *pl.* -ce, *sf.* Harz *n.*, Kolophonium *n.*

Żywiciel, -a, *pl.* -e, *sm.* Ernährer *m.*

Żywicielka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Ernährerin *f.*

Żywiczasty, *adi.* harzig, harzartig.

Żywiczka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* Roßminze *f.*, Roßneſſel *f.*; — mniejsza Feldzypreſſe *f.*; — mała Erdweihrauch *m.*

Żywieźlin, -u, *pl.* -y, *sm.* Sandarakbaum *m.*, Schmuckzypreſſe *f.*

Żywiczny, *adi.* harzig, Harz-; -ne drzewa Nadelhölzer *pl.*

Żywić, -wię, -wiłem, *va. perf.* nähren, ernähren; — jaką myśl einen Gedanken nähren; — się, *vr.* ſich ernähren, ſich nähren, czem von etwas; — się z czego ſich durch etw. ernähren.

Żywiec, -wca, *pl.* -wce, *sm.* Zahnwurz *f.*

Żywienie, -nia, *sn.* Nähren *n.*, Ernährung *f.*

Żywię, -cia, *pl.* -ta, *sn.* lebendiges Weſen.

Żywioł, -u, *pl.* -y, *sm.* Element *n*; Urſtoff *m.*; Materie *f.*; — palny Phlogiſton *m.*; on się tam czuje w swoim -le er fühlt ſich dort in ſeinem Element.

Żywiołowy, *adi.*; **Żywiołowo**, *adv.* elementar; Element-, Urſtoff-.

Żywizna, -ny, *pl.* -ny, *sf.* Lebensmittelvorrat *m.*, Proviant *m.*

Żywność, -ści, *sing. tant. sf.* Nahrungsmittel *pl*, Lebensmittel *pl.*, Proviant *m.*

Żywnościowy, *adi.* Nahrungs-.

Żywnostka, -ki, *pl.* -ki, *sf.* einfache, kärgliche Nahrung.

Żywny, *adi.*; **Żywnie**, *adv.* nährend, nahrunggebend, nahrhaft; co mu się -wnie podoba was ihm nur gefällt.

Żywo, *adv.* 1) lebendig; 2) lebhaft, friſch, munter, belebt; co — aufs ſchnellſte.

Żywokost, -u, *pl.* -y, *sm.* Wallwurz *f.*; — modry Braunwurz; — czerwony Stein-, Berggünſel *m.*

Żywolist, -u, *pl.* -y, *sm.* (Dionaea) Venusfliegenfalle *f.*

Żywopłon, -u, *pl.* -y, *sm.* (Aeschynomen) Sinnkraut *n.*, Fühlkraut.

Żywopłot, -u, *pl.* -y, *sm.* lebender Zaun, lebende Hecke.

Żyworodek, -dka, *pl.* -dki, *sm.* Sumpfſchnecke *f.*

Żyworodny, *adi.* lebendige Junge gebärend.

Żyworód, -rodu, *pl.* -rody, *sm.* Lampretenfiſch *m.*

Żywość, -ści, *sing. tant. sf.* Lebhaftigkeit *f.*; Lebendigkeit *f.*; Behendigkeit *f.*, Flinkheit *f.*; Munterkeit *f.*

Żywot, -a, *pl.* -y, *sm.* 1) Unterleib *m.*, Mutterleib *m.*, Bauch *m.*; owoc -a twego die Frucht deines Leibes; jeszcze w -cie matki noch im Mutterleibe; 2) Leben *n.*, 3) Lebensbeſchreibung *f.*

Żywotliwy, *adi.* lebensfähig.

Żywotnik, -a, *pl.* -i, *sm.* Lebensbaum *m.*

Żywotność, -ści, *sing. tant. sf.* Lebensfähigkeit *f.*; Lebenskraft *f.*

Żywotny, *adi.*; **Żywotnie**, *adv.* lebensfähig, lebenskräftig, Lebens-, lebendig.

Żywotowy, *adi.* Leben-.

Żywy, *adi.*; **Żywo**, *adv.* 1) lebendig, lebend; nie było tam -wej duszy keine lebendige Seele war dort; ledwo -wi uszliśmy stamtąd kaum daß wir lebendig davonkamen; -we srebro Queckſilber *n.*; — kamień natürlicher Stein, Felsſtein; do -wego komu dopiec jmndm aufs empfindlichſte zuſetzen; -we kłamstwo handgreifliche Lüge; w -we oczy gerade ins Geſicht; -wa prawda echte unbezweifelte Wahrheit; przez Boga żywego beim lebendigen Gott; 2) lebhaft, belebt; -we oczy lebhafte Augen; — temperament lebhaftes Temperament.

Żyzność, -ści, *sing. tant. sf.* Fruchtbarkeit *f.*; Nahrhaftigkeit *f.*

Żyzny, *adi.*; **Żyźnie**, *adv.* fruchtbar; nährend.

Spis

imion własnych, tudzież ważniejszych nazw geograficznych i etnograficznych.

Verzeichnis

der Eigennamen sowie der wichtigeren geographischen und ethnographischen Namen.

A.

Abraham, -a, *m.* Abraham; na łonie —a in Abrahams Schoß.

Achaja, -chai, *f.* Achaja.

Achilles i Achil, -ila, *m.* Achilles.

Adam, -a, *m.* Adam; złożyć, wyzuć starego -a den alten Adam ausziehen; od -a rzecz wyprowadzać bei einer Erzählung mit der Schöpfung der Welt anfangen, etw. zu weit herholen.

Adamowy, *adi.* adamitisch, Adams-; — wnuk der Enkel Adams; w -m stroju in Adamskostüm; -we drzewo der Adamsbaum; -we jabłko der Adamsapfel (an der Kehle).

Adolf, -a, *m.* Adolf.

Adryatycki, *adi.* adriatisch.

Adryatyk, -u, *m.* Adriatisches Meer.

Adyga, -gi, *f.* Etsch *f.*

Afrodyta, -ty, *f.* Aphrodite.

Afer, -fra, *m.* ob. Afrykańczyk.

Afryka, -ki, *f.* Afrika.

Afrykańczyk, Afrykanin, -a, *m.* Afrikaner; **Afrykanka**, -ki, *f.* Afrikanerin; **afrykański** *adi.* afrikanisch, von, aus Afrika; -skie rośliny afrikanische Pflanzen; -skie wybrzeże die afrikanische Küste, die Küste von Afrika, Afrikas; *adv.* po afrykańsku afrikanisch.

Agata, -ty, *f.* Agathe.

Agezylaus, -a *m.* Agesilaus.

Agnieszka, -ki, *f.* Agnes.

Agrykola, -li, *m.* Agrikola.

Agryppa, -py, *m.* Agrippa; **Agryppina**, -ny, *sf.* Agrippina.

Ajaks, -a, *m.* Ajax.

Akwileja, -lei, *sf.* Aquileia.

Akwisgran, -u, *m.* Aachen; **akwisgrański**, *adi.* Aachener; kongres -ński der Kongreß zu Aachen.

Akwitania, -nii, *f.* Aquitanien, Guyenne.

Albania, -nii, *f.* Albanien; **Albańczyk**, -a, *m.* Albanese(r) *m.*; **Albanka**, -ki, *f.* Albanesin *f.*; **albański**, *adi.* albanesisch.

Albert, -a, *m.* Albert.

Alcybiades, -a, *m.* Alkibiades.

Aleksander, -dra, *m.* Alexander.

Alfieri, Alfierego, *m.* Alfieri.

Alger, -u, *m.*, **Algerya**, -ryi, *f.* Algier, Algerien; **Algerczyk**, -a, *m.* Algierer *m.*; **Algerka**, -ki, *f.* Algierin *f.*; **algerski**, *adi.* algerisch.

Allah, Ałłah *m.* Allah.

Alojzy, -zego, *m.* Aloisius.

Alpejczyk, -a, *m.* Alpenbewohner *m.*

Alpy, Alp, *pl.* Alpen *pl.*; **alpejski**, *adi.* Alpen-.

Alwernia, -nii, *f.* Auvergne *f.*

Alzacya, -cyi, *f.* Elsaß *m.* und *n.*; **Alzatczyk**, -a, *m.* Elsässer *m.*

Amalia, -lii, *f.* Amalie.

Ambian, -u, *m.* Amiens.

Ambroży, -żego, *m.* Ambrosius.

Amiza, -zy i **Amizya**, -zyi, *f.* Enns *f.*

Anakreon, -ta, *m.* Anakreon.

Anastazy, -zego, *m.* Anastasius.

Andegawa, -wy i **Andegawia**, -wii, *f.* Angers, Anjou; **andegaweński**, *adi.* von Anjou.

Andromacha, -chy, *f.* Andromache.

Andrzej, -a, *m.* Andreas.

Angielka, -ki, *f.* Engländerin *f.*

Angielski, *adi.* englisch; — język englische Sprache; *adv.* po angielsku englisch; mówić po -ku englisch sprechen.

Anglia, -lii, *f.* England.

Anglik, -a, *m.* Engländer *m.*

Annasz, -a, *m.* Hannes; chodzić od -a do Kaifasza siehe unter Kaifasz.

Antek, -tka, *m.* Anton; **Antkowy**, *adi.* Anton gehörend, Antons.

Antoni, -ego, *m.* Anton; **Antoniusz**, -a, *m.* Antonius; **Antonina**, -ny, *sf.* Antonie; **Antoniowa**, -wej, *f.* die Frau des Anton; **Antoś**, -sia, *m. dim.* od Antoni, Antonchen, Toni.

Antwerpia, -pii, *f.* Antwerpen.

Antygona, -ny, *f.* Antigone.

Antyoch, -a, *m.* Antiochus.

Anusia, -si, *f.* Annchen.

Anzeatycki, *adi.* hanseatisch; związek — die Hansa, die Hanseaten; -kie miasto Hansestadt *f.*

Apeniny, Apenin, *pl.* Apenninen *pl.*

Apollo, -lina, (Apollon, -lona) *m* Apollo; **apollński** *adi.* apollinisch.

Appiusz Klaudyusz, -a -a, *m.* Appius Klaudius.

Arabia, -bii, -bię, *f.* Arabien *n.*; **Arab**, -a, *m.* Araber *m.*; **Arabka**, -ki, *f.* Araberin

f.; arabski, *adi.* arabiſch; *adv.* po arabsku arabiſch.

Arelat, -u, *m.* Arles.

Arnusz, -a, *m.* Arnfels.

Artemis i Artemida, -dy, *f.* Artemis.

Arula, -li, *f.* Arlberg *m.*

Arystydes, -a, *m.* Ariſtides.

Aspazya, -zyi, *f.* Aſpaſia.

As(s)yrya, -ryi *f.* Aſſyrien *n.*; as(s)yryjski, *adi.* aſſyriſch.

Asyż, -u, *m.* Aſſiſi; św. Franciszek z Asyżu der hl. Franziskus von Aſſiſi.

Ateny, Aten, *pl.* Athen; Ateńczyk, -a, *m.* Athener *m.*; Ateńka, -ki, *f.* Athenerin *f.*; ateński, *adi.* atheniſch.

Attyka, -ki, *f.* Attika *n.*; attycki, *adi.* attiſch.

Attyla, -li, *m.* Attila.

August, -a, *m.* Auguſt.

Augustyanin, -a, *m.* Auguſtinermönch *m.*; augustyański, *adi.* Auguſtiner-; klasztor — Auguſtinerkloſter *n.*

Augustyn, -a, *m.* Auguſtin.

Aulis, Aulida, -dy, *f.* Aulis.

Aurazya, -zyi, *f.* Oranien, Orange.

Aureliusz, -a i **Aureli**, -lego, *m.* Aurelius.

Australczyk, -a, *m.* Auſtralier *m.*

Australia, -lii, *f.* Auſtralien.

Australka, -ki, *f.* Auſtralierin.

Austrya, -yi, *f.* Öſterreich.

Austryacki, *adi.* öſterreichiſch; — poddany öſterreichiſcher Staatsbürger.

Austryaczka, -ki, *f.* Öſterreicherin.

Austryak, -a, *m.* Öſterreicher.

Awarowie, *pl.* Avaren *pl.*; kraj *m.* Awarów Avarenland *n.*

Awinion, -u, *m.* Avignon; awinioński, *adi.* avignoniſch.

Azya, -zyi, *f.* Aſien *n.*; — Mniejsza Kleinaſien *n.*; **Azyata**, -ty, *m.* Aſiate *m.*; **Azyatka**, -ki, *f.* Aſiatin *f.*; azyatycki, *adi.*, po azyatycku, *adv.* aſiatiſch.

B.

Babie góry, *pl.* Altweibergebirge *n.*

Babilon, -u, *m.* Babylon *n.*; Babilończyk, -a, *m.* Babylonier *m.*; Babilonia, -nii, *f.* Babylonien *n.*; babiloński, *adi.* babyloniſch; Babilońska wieża der babyloniſche Turm; babilońska mowa unverſtändliche Sprache.

Babimost, -u, *m.* Bomſt.

Bachus, -a, *m.* Bacchus *m.*; wygląda jak — er ſchaut aus wie ein Bacchus; Bachusy, -sów, *pl.* Bacchanalien *pl.*

Badena, -ny, *f.* Baden; Badeńczyk, -a, *m.* Badenſer *m.*; Badeńka, -ki, *f.* Badenſerin *f.*; badeński, *adi.* Badenſer, Badener-.

Bałkan, -u, *m.* Balkan *m.*; bałkański, *adi.* Balkan-.

Bałtyk, -u, *m.* Oſtſee *f.*, Baltiſches Meer; bałtycki, *adi.* baltiſch.

Bar, -u, *m.* Antivari.

Barbara, -ry, *f.* Barbara.

Barbarya, -ryi, *f.* Berberei *f.*

Barciany, -cian, *pl.* Barten.

Barcka ziemia, -kiej -mi, *f.* Bartenland *n.*

Bardyjów, -jowa, *m.* Bartfeld.

Bartek, -tka, **Bartosz**, -a, *m.* Bartel.

Bartłomiej, -a, *m.* Bartholomäus.

Basia, -si, *f.* Bärtchen *n.*

Bawarya, -ryi, *f.* Bayern *n.*; Bawarczyk, -a, *m.* Bayer *m.*; Bawarka, -ki, *f.* Bayerin *f.*; bawarski, *adi.* bay(e)riſch.

Baworów, -rowa, *m.* Bauerwitz.

Bazylea, -lei, *f.* Baſel; Bazylejczyk, -a, *m.* Baſeler.

Bazyli, -lego, *m.* Baſilius.

Bazylianin, -a, *m.* Baſilianermönch *m.*, Baſilianer *m.*; Bazylianie *pl.* Baſilianer *pl.*, Baſilianerorden *m.*; Baſilianerkirche *f.*

Beatrycze, -czy, *f.* Beatrice, Beatrix.

Belgia, -gii, *f.* Belgien *n.*; Belgijczyk, -a, *m.* Belgier *m.*; belgijski, *adi.* belgiſch.

Bellona, -ny, *f.* Bellona.

Belzebub, -a, *m.* Beelzebub *m.*

Belt, -u, *m.* Belt *m.*; Mały, Wielki — der Kleine, Große Belt.

Benedykt, -a, *m.* Benedikt.

Benedyktyn, -a, *m.* Benediktiner *m.*, Benediktinermönch *m.*; -i, *pl.* Benediktiner *pl.*; Benediktinerkloſter *m.*, Benediktinerkirche *f.*

Beneszów, -szowa, *m.* 1) Beneſchau; 2) Benniſch; 3) Benſen.

Beocya, -cyi, *f.* Böotien.

Berlin, -a, *m.* Berlin; Berlińczyk, -a, *m.* Berliner *m.*; Berlinka, -ki, *f.* Berlinerin *f.*; berliński, *adi.* berlineriſch, Berliner(-).

Bernard, -a, *m.* Bernhard.

Bernardyn, -a, *m.* Bernhardiner *m.*, Bernhardinermönch *m.*; -i, *pl.* Bernhardiner *pl.*, Bernhardinerorden *m.*; Bernhardinerkloſter *n.*, Bernhardinerkirche *f.*; Bernardynka, -ki, *f.* Bernhardinernonne *f.*

Berno, -na, *n.* 1) Bern; Berneńczyk, -a, *m.* Berner; berneński, *adi.* berneriſch; Berner-; konwencya berneńska die Berner Konvention. 2) Brünn; -neńczyk *m.* Brünner; -neński Brünner-.

Berta, -ty, *f.* Berta.

Berun, -a, *m.* Beraun.

Berunka, -ki, *f.* Beraun *f.*

Beskid, -u, *m.*, **Beskidy**, -dów, *pl.* Beskiden *pl.*

Betleem, -u, *m.* Bethlehem.

Biała góra, -łej -ry, 1) Weiße Berg; 2) Wittenberg.

Białe kościoły, -łych -łów, *pl.* Weißkirchen.

Białe morze, *n.* Weißes Meer; Ägäisches Meer.

Białogród, -grodu, *m.* 1) Belgrad; 2) Stuhlweißenburg.

Bielina, -ny, *f.* Bilin.

Bielsk, -a, *m.* Bielitz; Bielszczanin, -a, *m.* Bielitzer.

Bierutów, -towa, *m.* Bernstadt.

Bieszczad, -u, *m.* Beskiden *pl.*

Bilina, -ny, *f.* Bila *f.*

Bilsko, -ka, *n.* ob. Bielsk.

Biskupice, -pic, *pl.* Bischofsburg.

Biskupiec, -pca, *m.* Bischofswerder.

Bizancyum, *n. indecl.*; **Bizancya**, -cyi, *f.* Byzanz.

Blatna, -nej, *f.* Sarviz.

Blede Jezero (jezioro), *n.* Blindes-See *m.*

Błażej, -a, *m.* Blasius.

Błotne Jezioro, *n.* Plattensee *m.*

Bobrawa, -wy, *f.* Bober *f.*

Boccaccio, -ccia i **Bokacyusz**, -a, *m.* Boccaccio.

Bochin, -nia, *m.* Wochein *f.*

Bodeńskie Jezioro, *n.* Bodensee *m.*

Bogdan, **Bohdan**, -a, *m.* Theodor.

Boguchwał, **Bogufał**, -a, *m.* Gottlob.

Bogumił, -a, *m.* Gottlieb.

Bogumin, -a, *m.* Oderberg.

Bogusław, -a, *m.* Gottlob; *dim.* Boguś, -sia, Gottlobchen, Gottliebchen.

Bolesław, -a, m. Boleslaus; *dim.* Bolek, -lka, Boleś, -sia.

Bolesław, -a, **Bolesławiec**, -wca i **Bolesławów**, -wowa, *m.* Bunzlau.

Bonifacy, -cego, *m.* Bonifazius.

Bononia, **Bolonia**, -nii, *f.* Bologna; Bonończyk, -a, *m.* Bologneser *m.*; bonoński, boloński, *adi.* Bologneser(=).

Bośnia, -śni, -śnię, w -śni, *f.* Bosnien *m.*; Bośniak, -a, *m.* Bosnier, Bosniak *m.*; Bosanka, Boszanka, -ki, *sf.* Bosnierin, Bosniakin *f.*; bośniacki, *adi.* bosnisch, bosniakisch.

Bouillon, -u, *m.* Bouillon; Gotfryd z Bouillonu Gottfried von Bouillon.

Brabancya, -cyi, *f.* Brabant.

Brajłów, -łowa, *m.* Braila.

Brama, -my, *m.* Brahma *m.*; bramaizm, -u, *m.* Brahmaismus *m.*; **Bramin**, -a, *pl.* -i, *m.* Brahmine *m.*; braminizm, -u, *m.* Brahminismus *m.*

Brandys, -u, *m.* Brandeis.

Brandenburg, -a, *m.*, **Brandenburgia**, -gii, *f.* Brandenburg; Brandenburczyk, -a, *m.* Brandenburger *m.*; Brandenburczanka, -ki, *f.* Brandenburgerin *f.*; brandenburski, *adi.* brandenburgisch; Brandenburska brama das Brandenburger Tor.

Branibor, -u, *m.* Brandenburg (Stadt).

Braszów, -a, *m.* Kronstadt.

Brazylia, -lii, *f.* Brasilien *n.*; Brazyliańczyk, -a, *m.* Brasilianer *m.*; Brazylianka, -ki, *f.* Brasilianerin *f.*; brazylijski, *adi.* brasilianisch.

Brda, -dy, *f.* Brahe *f.*

Brema, -my, *f.* Bremen; Bremeńczyk, -a, *m.* Bremer *m.*; bremeński, *adi.* Bremer(=).

Brno, -na, *n.* Brünn.

Brodnica, -cy, *f.* Straßburg.

Brody, -dów, *pl.* Brody.

Brojce, -jec, *pl.* Brätz.

Bruk, -u, *m.* Bruck; — nad Litawą, nad Murą Bruck an der Leitha, an der Mur.

Bruksella, -li, *f.* Brüssel; brukselski, *adi.* Brüsseler.

Brunów, -nowa, *m.* Braunau.

Brunświk, **Brunszwik**, -u, *m.* Braunschweig; Brunświczanin, -a, *m.* Braunschweiger *m.*; Brunświczanka, -ki, *f.* Braunschweigerin *f.*; brunświcki, *adi.* braunschweigerisch, Braunschweiger(=).

Brusa, **Prusa** i **Bursa** -sy, *f.* Brussa.

Bryga, -gi, *f.* Brügge *n.*

Brygita, -ty, *f.* Brigitte.

Brygitka, -ki, *f.* Brigittennonne *f.*

Brylant, -u, *m.* Friedland.

Brytania, -nii, *f.* Britannien *n.*; Wielka — Großbritannien *n.*; Brytańczyk, -a, *m.* Brite *m.*; Brytanka, -ki, *f.* Britin *f.*; brytański, *adi.*, po brytańsku, *adv.* britisch.

Bryzeis, **Bryzeida**, -dy, *f.* Briseis.

Bryzak, -u, *m.* Breisach.

Bryzgowia, -wii, *f.* Breisgau *n.*

Brześć, -ścia, *m.* Brest.

Brzetysław, -a, *m.* Lundenburg.

Buchow, **Bohow**, -a, *m.* Buchau.

Buda, -dy, *f.* Ofen.

Budda, -dy, *m.* Buddha; buddaizm, -u, *m.* Buddhaismus *m.*; Buddysta, -ty, *m.* Buddhist *m.*; buddaistyczny, *adi.* buddhistisch.

Budyszyn, -a, *m.* Bautzen.

Budyszowice, -wic, *pl.* Butschowitz.

Budziejowice, -wic, *pl.* Budweis.

Budzyn, -a, *m.* Ofen.

Bug, -u, *m.* Bug *m.*

Bukareszt, -u, *m.* Bukarest.

Bukowina, -ny, *f.* 1) Bukowina *f.*; 2) Buchholz Stadt.

Bułgar, -a, *m.* Bulgar(e) *m.*; Bułgarka, -ki, *f.* Bulgarin *f.*

Bułgarya, -ryi, *f.* Bulgarien *n.*; bułgarski, *adi.* po bułgarsku, *adv.* bulgarisch.

Burdigala, -li, *f.* Bordeaux; burdigalski, *adi.* Bordeaux(=), von Bordeaux.

Bursa, *sf.* ob. Brusa.

Byczyna, -ny, *f.* Pitschen.

Bydgoszcz, -a, *m.* Bromberg.

Bystrzyca, -cy, *sf.* 1) Bistritz (Stadt und Fluß); 2) Feistritz; 3) Fistritz; 4) Weistritz.

Bytom, -mia, *m.* Beuthen.

C.

Calais, *indecl.* cieśnina Kaletańska Calais.

Carogród, -grodu, *m.* Konſtantinopel; Carogrodzanin, -a, Konſtantinopolitaner *m.*; Carogrodzanka, -ki, *f.* Konſtantinopolitanerin *f.*; carogrodzki, *adi.* konſtantinopolitaniſch.

Cecylia, -lii, *f.* Cäcilie.

Cela, -li, *f.* i **Celje**, *n.* Cilli (Stadt).

Celestyn, -a, *m.* Cöleſtin.

Celowiec, -wca, *m.* Klagenfurt.

Celtowie. *pl.* Kelten *pl.*; celtycki, *adi.* keltiſch.

Cerber, -a, *m.* Cerberus *m.*

Ceres, **Cerera**, -ry, *f.* Ceres.

Cetynia, -nii, *f.* Cettinje.

Cezar, -a, *m.* Cäſar.

Chaldea, -dei, -deę, *f.* Chaldäa; chaldejski, *adi.* chaldäiſch.

Charybda, -dy, *f.* Charybdis.

Cheb, -u, *m.* Eger.

Chełmno, -na, *n.* Kulm; chełmiński, *adi.* Kulmer, kulmiſch.

Chełmża, -ży, *f.* Kulmſee.

Chemsko, -ka, *n.* Gollmütz.

Cheronea, -nei, *f.* Chäronäa.

Chiny, Cuin, *pl.* China; chiński, *adi.* chineſiſch.

Chińczyk, -a, *m.* Chineſe; Chinka, -ki, *f.* Chineſin.

Chios, *indecl.* Chios.

Chloe, Chloi, *sf.* Chloe.

Chlum, -u, *m.* Klum; Kulm.

Chlumec, -mca, *m.* Kulm.

Chociebuż, -a, *m.* Kottbus.

Chocim, -mia, w -miu, *m.* Chocim.

Chodzież, -ży, *f.* Chodſchieſen.

Chojnice, -nic, *pl.* Konitz.

Chomętow, -a, *m.* Kommotau.

Chorwacya, -cyi, *f.* Kroatien; Chorwat, -a, Kroat(e) *m.*; Chorwatka, -ki, *f.* Kroatin *f.*; chorwacki, *adi.* kroatiſch.

Chres i Czres, *indecl.* Cherſo.

Chrystus, -a, *m.* Chriſtus.

Chrześcijanin, -a, *pl.* -nie, *m.* Chriſt *m.*; chrześcijanka, -ki, *f.* Chriſtin *f.*; chrześcijaństwo, -wa, *n.* Chriſtentum *n.*; Chriſtenheit *f.*; chrześcijański, *adi.*, po chrześcijańsku, *adv.* chriſtlich.

Chudinowa, -wej, *f.* Mittenwalde.

Chwaleńskie morze, -go -rza, Kaſpiſches Meer.

Cielęcko, -ka, *n.* Zielenzig.

Cieniawa, -wy, *f.* Steinau.

Cieplice, -plic, *pl.* Teplitz.

Ciepła Woda, -łej -dy, Warmbrunn.

Ciepłe Góry, -ych Gór, Teplergebirge *n.*

Cieszyn, -a, *m.* Teſchen; cieszyński, *adi.* Teſch(e)ner, von, aus Teſchen.

Cisa, -sy, *f.* Theiß.

Cycero, **Cycerona**, *m.* Cicero; cyceroński, *adi.* ciceroniſch.

Cygan, -a, *pl.* -ie, *m.* Zigeuner *m.*; Cyganka, -ki, *f.* Zigeunerin *f.*; cygański, *adi.* Zigeuner-, zigeuneriſch; po cygańsku, *adv.* zigeuneriſch.

Cyklop, -a, *m.* Zyklop *m.*

Cylichowo, -wa, *n.* Züllichau.

Cylicya, -cyi, -cyę, *f.* Cilicien.

Cymon, -a, *m.* Cimon.

Cyncynnatus, **Cyncynnat**, -ta, *m.* Cincinnatus.

Cynowe góry, *pl.* Teplergebirge *n.*

Cypr, -u, *m.* Cypern; Cypryjczyk, -a, *m.* Cyprier *m.*; cypryjski, *adi.* cypriſch; cypryjskie wino Cyperwein *m.*

Cypryan, -a, *m.* Cyprian.

Cyrce, -cy, *f.* Circe.

Cyrknica, -cy, *f.* Zirknitz; Cyrknickie jezioro Zirknitzer See.

Cyrus, -a, *m.* Cyrus, Kyros.

Cysters, -a, *pl.* -i, *m.* Ciſtercienſer i Ziſterzienſer *m.*

Cytawa, -wy, *f.* Zittau.

Czakowiec, -wca, *m.* und **Czakatornia**, -nii, *f.* Czakathurn.

Czaplinek, -nka, *m.* Tempelburg.

Czarnawoda, -dy, *sf.* Schwarzwaſſer.

Czarnków, -kowa, *m.* Tſcharnikau.

Czarnogóra, -ry, *f.*, **Czarnogórze**, -rza, *n.* Montenegro; Czarnogórczyk, -a, *m.* Montenegriner *m.*; Czarnogórka, -ki, *f.* Montenegrinerin; czarnogórski, *adi.* Montenegriner(-), montenegriniſch.

Czarny Las, Schwarzwald.

Czartowy Mur, Teufelsmauer.

Czczew, -a, *m.* Dirſchau.

Czech, -a, *m.* Tſcheche, Böhme *m.*; Czeszka, -ki, *f.* Tſchechin, Böhmin *f.*

Czechy, Czech, *pl.* Böhmen *n.*; czeski, *adi.*; po czesku, *adv.* tſchechiſch, böhmiſch.

Czerkas i Czerkies, -a, *m.* Tſcherkeſſe *m.*; Czerkaska i -kieska, -ki, *f.* Tſcherkeſſin *f.*; czerkaski, -kieski, *adi.* Tſcherkeſſen-, tſcherkeſſiſch.

Czernawka, -ki, *f.* Schwarza *f.*

Czerniejewo, -wa, *n.* Schwarzenau.

Człochów, -chowa, *m.* Schlochau.

Człopa, -py, *f.* Schloppe.

Częstochowa, -wy, w -wie, *f.* Tſchenſtochau; częstochowski, *adi.* Tſchenſtochauer; (obraz.) -ski poeta ſchlechter, elender Dichter; -ski rym ſchlechter Reim; po częstochowsku, *adv.* ſchlecht, elend, geſchmacklos (obraz.).

D.

Dafne, -ny, *f.* Daphne.

Dacya, -cyi, *f.* Dazien.

Dalmacya, -cyi, -cyę, *f.* Dalmatien *n.*; Dalmat, -y i Dalmatczyk, -a, *m.* Dalmatiner, Dalmatier *m.*; Dalmatka, -ki, *f.* Dalmatierin, Dalmatinerin *f.*; dalmacki, *adi.*, po dalmacku, *adv.* dalmatiſch, dalmatiniſch.

Damaszek, -szka, *m.* Damaskus; damasceński, *adi.* Damaszener(=).

Damna, -ny, *f.* Dahme.

Danaidy, Danaid, *f. pl.* Danaiden *pl.*

Dania, -nii, -nię, *f.* Dänemark *n.*

Daniel, -a, *m.* Daniel.

Dante, -go i **Dant**, -a, *m.* Dante.

Dańsko, -a, *n.* früher gebraucht für Gdańsk *m.* Danzig.

Darbna, -ny, *f.* Döbern.

Dardania, -nii, -nię, *f.* ob. Troja.

Darkiany, -kian, *pl.* Darkehmen.

Daryusz, -a, *m.* Darius.

Dasza, -y, **Daszówka**, -ki, *f.* Doſſe.

Dawid, -a, *m.* David.

Dąbrowa, -wy, w -wie, *f.* Dombrau; Damerau; Damme; Dammer; Gründorf; Grünhof.

Dąbrowno, -na, *n.* Gilgenburg.

Dedalus i Dedal, Dedala, *m.* Dädalus.

Debrata, -ty, *f.* Geſenke *n.*

Delfinat, -u, *m.* Dauphiné *f.*

Delfy, Delf, *pl.* Delphi.

Demeter(a), -tery, *f.* Demeter.

Demostenes, -a, *m.* Demoſthenes.

Derpt, -u, *m.* Dorpat.

Deryczewo, -wa, *n.* Deſſow.

Descartes, ſiehe Kartezyusz.

Dessawa, -wy, w -wie, *f.* Deſſau; Dessawczyk, -a, Deſſauer *m.*; Dessawka, -ki, *f.* Deſſauerin *f.*; dessawski, *adi.* deſſauiſch, Deſſauer, von Deſſau.

Dezyderusz, -a, **Dezydery**, -rego, *m.* Deſiderius.

Dimenowa Ziemia, -wej -mi, *f.* Vandiemensland *n.*

Djakowo, -wa, *n.* Diakovar.

Djeczin, -a, *m.* Tetſchen.

Długie Jezioro, -go -ra, *n.* Lago Maggiore.

Dniepr, -u, na -prze, *m.* Dnieper *m.*

Dniestr, -u, na -strze, *m.* Dnieſter.

Doblin, -a, *m.* i **Doble**, -la, *m.* Döbeln.

Dobragóra, -ry, *f.* Halle.

Dobrasól, -rej soli i **Dobrasoła**, -rej -ły, *f.* Halle.

Dobremiasto, -go -ta, *n.* Gutſtadt.

Dobrodzień, -dnia, *m.* Gutentag.

Dobrogost, -a, *m.* Bonaventura.

Dobrudża, -dży, *f.* Dobrudſcha.

Dobrzyniewo, -wa, *n.* Doberſtein.

Dobrzysz, -a, *m.* Dobritſch.

Dominik, -a, *m.* Domini(kus).

Dominikan, Dominikanin, -a, *pl.* -nikanie, -kanów Dominikaner *m.*; Dominikanermönch *m.*; Dominikanka, -ki, *pl.* -ki, *f.* Dominikanerin *f.*, Dominikanernonne *f.*; dominikański, *adi.* Dominikaner(=).

Dołgowe Jezioro, -wego -ra, *n.* Dolger See.

Dolsk, -a, *m.* Dolzig.

Domaszow, -a, *m.* Domſtadtl; Thomasdorf.

Domaźlice, -lic, *pl.* Taus.

Dominika, -ki, *f.* St. Domingo.

Don, -u, *m.* Don.

Dorota, -ty, *f.* Dorothea; *dim.* Dorotka, -ki i Dosia, -si, *f.* Dorchen.

Dorpat, -u, *m.* Dorpat.

Dospat-Planina, -spat -niny, *f.* Rhodope.

Dotis, *indecl.* Dotis.

Dracz, -u, *m.* Durazzo.

Draga-Baszczańska, -gi -kiej, *f.* Valle di Besca.

Drawa, -wy, *f.* Drau.

Drewnice, -nic, *pl.* Rewnitz.

Drewnow, -a, *m.* Görlitz.

Drezdenko, -ka, *n.* Drieſen.

Drezno, -na, *n.* Dresden; Drezdeńczyk, -a, *m.* Dresd(e)ner *m.*; Drezdenka, -ki, *f.* Dresd(e)nerin *f.*; drezdeński, *adi.* Dresd(e)ner.

Druid, -a, *pl.* Druidowie i Druidzi, *sm.* Druide *m.*

Drwęca, -cy, *f.* Drewenz *f.*

Dryada, -dy, *pl.* -dy, *f.* Dryade *f.*

Drynowiec, -wca, *m.* Drinovatz.

Drystra, -try, *f.* Siliſtria.

Drzeń, Drznia, *m.* Droſſen.

Drzewniow, -a, *m.* Tachau.

Duby, Dub, *pl.* Düben.

Duchcow, -a, *m.* Dux.

Dumas, -a, *m.* Dumas.

Dunaj, -u, *m.* Donau *f.*; dunajowy, *adi.* Donau(=).

Dunajowice, -wic, *pl.* Dannowitz.

Dundangi, -dang, *pl.* Dondangen.

Dunkerka, -ki, w -kerce, *f.* Dünkirchen.

Duńczyk, -a, *pl.* -czycy, *m.* Däne *m.*; Duńka, -ki, *pl.* -ki, Dänin *f.*; duński, *adi.*, po duńsku, *adv.* däniſch.

Dwamosty, Dwóchmostów, w Dwóchmostach, *pl.* Zweibrücken.

Dyament, -u, *m.* Dünamünde.

Dyana, -ny, *f.* Diana.

Dydo, Dydona, -ny, *f.* Dido.

Dyja, Dyi, *f.* Thaja *f.*

Dyla, -li, *f.* Dillenberg.

Dylewo, -wa, *n.* Döhlau.

Dynaburg, -u, *m.* Dünaburg.

Dyogenes, -a, *m.* Diogenes.

Dyoklecyan, -a, *m.* Diokletian.

Dyomedes, Dyomed, -da, *m.* Diomedes.
Dyonizyusz, Dyonizy, -zego, *m.* Dyonisius.
Dyonizus, -zusa i -niza, *m.* Dyonis.
Dyżon, -u, *m.* Dijon (czyt.: -żą).

Działdów, -dowa, *m.* Soldau.
Dzieczyn, -a, *m.* Tetschen.
Dziekanowice, -wic, *pl.* Schönfelde.
Dzierzgoń, -nia, *m.* Christburg; Dzierzgońskie Jezioro Sorgensee.

Dziewin, -a, *m.* Magdeburg.
Dziwnow, -a, *m.* Dievenau.
Dźwina, -ny, w -nie, *f.* Düna *f.*

E.

Eakus, Eak, Eaka, *m.* Äakus.
Edward, -a, *m.* Eduard.
Edyp, -a, *m.* Ödipus.
Efez, -u, *m.* Ephesus.
Egina, -ny, *f.* Ägina.
Egipt, -u, w Egipcie, *m.* Ägypten *n.*; Egipcyanin, -a, *pl.* Egipcyanie, -cyan Ägypter *m.*; Egipcyanka, -ki, *pl.* -ki, -nek, Ägypterin *f.*; egipski, *adi.* ägyptisch, Ägypter-.
Elbląg, -a, *m.* Elbing.
Eliasz, -a, *m.* Elias.
Elis, *indecl.* i **Elida, -dy,** *f.* Elis.
Elizyum, *indecl.* Elysium *n.*
Elstera, -ry, *f.* (eigentlich: Halsztrów *m.*) Elster *f.*
Elżbiecin, -a, *m.* Elisabethstadt.
Elżbieta, -ty, *f.* Elisabeth.

Ełk, -u, *m.* Lyck.
Emil, Emiliusz, -a, *m.* Emil.
Emilia, -lii, -lię, *f.* Emilie.
Emilianus, Emilian, -liana, *m.* Ämilianus.
Enniusz, -a, *m.* Ennius.
Epaminondas, -a *m.* Epaminondas.
Epir, -u, w Epirze, *m.* Epirus.
Ereb, -u, *m.* Erebus.
Erfurt, -u, w Erfurcie, *m.* Erfurt; erfurcki, *adi.* Erfurter(-).
Erlawa, -wy, -wę, w -wie, *f.* Erlaf *f.*
Ernest, -a, *m.* Ernst.
Eschyl, -a, *m.* Äschylus.
Eschines, -a, *m.* Äschines
Ester, Estera, -ry, *f.* Esther.
Estonia, -nii, -nię, w -nii, *f.* Esthland *n.*; estoński, *adi.* esthländisch.
Etyopia, -pii, -pię, w -pii, *f* Äthiopien *n.*; etyopski, *adi.* äthiopisch.
Eubea, -bei, -beę, w -bei, *f.* Euböa.
Eugeniusz, -a, *m.* Eugen; Eugenia, -nii, *f.* Eugenie.
Europa, -py, -pę, w -pie, *f.* Europa *n.*; Europejczyk, -a, *pl.* -czycy, -czyków, *m.* Europäer *m.*; Europejka, -ki, *pl.* -ki, *f.* Europäerin *f.*; europejski, *adi.*, po europejsku, *adv.* europäisch.
Eurydyka, -ki, *f.* Eurydice.
Eurypides, -a, *m.* Euripides.
Ewa, -wy, -wę, *f.* Eva *f.*; *dim.* Ewusia, -si, -się, *f.* Evchen *n.*
Ezop, -a, *m.* Äsop.

F.

Falknow, -a, *m.* Falkenau.
Faraon, -a, *m.* Pharao.
Febus, Feb, Feba, *m.* Phöbus.
Fedon, -a, *m.* Phädon.
Fedrus, Fedr, Fedra, *m.* Phädrus.
Feliks, -a, *m.* Felix.
Feniks, -a, *m.* Phönix *m.*
Fenicyanie, -cyan, *pl.* Phönizier *pl.*
Ferdynand, -a, *m.* Ferdinand.
Fertowskie Jezioro, -kiego -ra, *m.* Neusiedler See *m.*
Fezya, -zyi, -zyę, -zyi, *f.* (Land) und **Fez, -u,** *m.* (Stadt) Fez.

Fidyasz, -a, *m.* Phidias.
Filip, -a, *m.* Philipp; *dim.* Filipek, -pka, *m.* Philippchen *n.*; wyrwał się jak — z konopi er redete wieder einmal ins Gelag hinein, er fiel mit der Tür ins Haus, er brachte Unsinn zu Markte, er platzte mit einer Albernheit heraus.
Filippi, *indecl.* Philippi; doch: pod Filippami, bitwa na polach Filippijskich bei Philippi, die Schlacht auf den Feldern von Philippi.
Filoktetes, Filoktet, -teta, *m.* Philoktet.
Finlandya, -dyi, -dyę, w -dyi, *f.* Finnland *n.*; Finlandczyk, Fińczyk, -a, *pl.* -czycy, Finnländer *m.*, Finne; Finlandka, -ki, *pl.* -ki, *f.* Finnländerin *f.*; finlandzki, *adi.*, po finlandzku, *adv.* finnisch.
Flakkus, -a und **Flakka,** *m.* Flaccus.
Flandrya, -ryi, *f.* Flandern.
Florencya, -cyi, *f.* Florenz; Florentczyk, -a, *pl.* -cy, *m.* Florentiner *m.*; Florentynka, -ki, *f.* Florentinerin *f.*; florencki, *adi.* Florentiner, von Florenz.
Florentyna, -ny, -nę, *f.* Florentine.
Floryan, -a, *m.*; *dim.* Florek, -rka, *m.* Florian;

ulica, brama Floryańska Florian-Straße *f.*, -Tor *n.*, Florianer Straße, — Tor.

Focyon, -u, *n.* Phocion.

Franciszek, -szka *m.* Franz, Franziskus; *dim.* Franek, -nka, *m.* Fränzchen *n.*, Franzerl *m.*, Fränzel *m.*; Franciszka, -ki; *dim.* Frania, -ni, Franusia, -si, *f.* Franziska.

Franciszkan und Franciszkanin, -a, *pl.* Franciszkanie, -kanów, *m.* Franziskaner(mönch) *m.*; O. O. Franciszkanie, -nów, *pl.* Franziskaner *pl.*; Franciszkanie *pl.* (oft in der Bedeutung:) Franziskanerkirche *f.*, —Kloster *n.*; u F—nów in der Franziskanerkirche, im -kloster; Franciszkański, *adi.* kościół Franciszkański Franziskanerkirche.

Franciszkowe Łaźnie, -wych Łazien, *pl.* Franzensbad.

Francuski, *adi.* po francusku, *adv.* französisch; język — die französische Sprache; mówić, pisać po -u französisch sprechen, schreiben.

Francuszczyzna, -ny, -nę, *f.* 1) die französische Sprache; 2) französische Sitten, Gebräuche; 3) französisches Wesen, französische Art.

Francuz, -a, *pl.* -i, *m.* Franzose *m.*; Francuzka, -ki, *pl.* -ki, -czek, *f.* Französin *f.*

Francya, -cyi, -cyę, we -cyi, *f.* Frankreich *n.*

Franek, Franuś, siehe Franciszek.

Frankfurt, -u, w -furcie, *m.* Frankfurt; frankfurcki, *adi.* Frankfurter(-).

Frank, -a, *pl.* -owie, *m.* Franke *m.*

Frankończyk, -a, *pl.* -czycy, *m.* Franke *m.*; frankoński, *adi.* po frankońsku, *adv* fränkisch.

Frejno, -na, w -nie, *n.* Freihahn.

Fryburg, -a, *m.* Freiburg; fryburski, *adi.* Freiburger(-), freiburgisch.

Frydek, -dku, *m.* Friedek.

Fryderyk, -a, *m.* Friedrich; Fryderyka, -ki, *f.* Friederike.

Frysztat, -u, *m.* Freistadt.

Fryul, -u, *m.* Friaul.

Fryzya, -zyi, -zyę, w -zyi, *f.* Friesland; — wschodnia, zachodnia Ost-, Westfriesland; Fryzyjczyk, -a, *pl.* -czycy, *m.* Friese, Friesländer *m.*; Fryzyjka, -ki, *pl.* -ki, *f.* Friesin, Friesländerin, *f.*; fryzyjski, *adi.*, po fryzyjsku, *adv.* friesisch.

Fryzynga, -gi, -gę, w -dze, *f.* Freising.

G.

Gabryel, -a, *m.* Gabriel; Gabryela, -li, *f.* Gabriele.

Gajus, -a und Gaja, *m.* Gaius.

Galicya, -cyi, -cyę, w -cyi, *f.* Galizien.

Galicyanin, -a, *pl.* -cyanie, -cyan, *m.* Galizi(an)er.

Galicyanka, -ki, *sf.* Galizi(an)erin *f.*

Galicyjski, *adi.* galizisch.

Gallia, -lii, -lię, *f.* Gallien; Gallijczyk, -a, *pl.* Gallowie, Gallów, *m.* Gallier *m.*; gallicki, *adi.* gallisch; gallicyzm, -u, *pl.* -y, *m.* Gallizismus *m.*

Gandawa, -wy, w -wie, *f.* Gent.

Garumna, -ny, *f.* Garonne.

Gasyn, -a, *m.* Gassen.

Gąbin, -a, *m.* Gumbinnen.

Gaweł, -wła, *m.*; *dim.* Gawełek, -łka, *m.* Gallus; Paweł i Gaweł Hinz und Kunz, Kreth i und Plethi.

Gątymir, -u, *m.* Gommern.

Gdańsk, -a, *m.* Danzig; Gdańszczanin, -a, *pl.* -czanie, *m.* Danziger *m.*; Gdańszczanka, -ki, *f.* Danzigerin *f.*; gdański, *adi.* Danziger, von Danzig.

Gdecz, -u, *m.* Gedetsch.

Gedelow, -a, *m.* Göbölle.

Geldrya, -ryi, -ryę, w -ryi, *f.* Geldern.

Genewa, -wy, -wę, w -wie, *f.* Genf; Genewczyk, -a, *pl.* -czycy, *m.* Genfer *m.*; Genewka, -wki, *pl.* -wki, Genferin *f.*; genewski, *adi.* Genfer.

Genewskie jezioro, -kiego -ra, *n.* Genfer See *m.*

Genowefa, -fy, -fę, *f.* Genoveva.

Genua, -ui, -uę, w Genui, pod Genuą, *f.* Genua; genueński, *adi.* Genueser.

Gerdawy, -daw, *pl.* Gerbauen.

Germania, -nii, -nię, *f.* Germanien; Germanin, -a, *pl.* -manie, *m.* Germane *m.*; Germanka, -ki, *pl.* -ki, *f.* Germanin *f.*; germański, *adi.* germanisch; germanizm, -u, *pl.* -y, *m.* Germanismus *m.*

Germanikus und Germanik, -ka, *m.* Germanikus.

Gertruda, -dy, -dzie, -dę, *f.* Gertrud.

Getynga, -gi, -gę, w -tyndze, *f.* Göttingen.

Gębice, -bic, *pl.* Gembitz.

Giecz, -a, *m.* siehe Gdecz.

Giława, -wy, -wę, w -wie, *f.* Deutsch-Eilau.

Gliwice, -wic, *pl.* Gleiwitz.

Głogów, -gowa, *m.* (Groß-) Glogau; Głogowczyk, -a, *pl.* -czycy, *m.* Glogauer *m.*; głogowski, *adi.* Glogauer(-).

Głogówek, -wka, w -wku, *m.* Klein-, Ober-Glogau.

Głuchow, -a, w -wie, *m.* Glauchau.

Gniew, -u, *m.* Mewe.

Gniewin, -a, *m.* Brüx.

Gniezno, -zna, w -znie, *n.* Gnesen; gnieźnieński, *adi.* Gnesener.

Goethe, -thego, z -them, Goethe.

Goldsztyn, -a, *m.* Goldenſtein.

Goleszyna, -ny, -nę, w -nie, *f.* Golſſen.

Goliat, -a, *m.* Goliath.

Gołowiec, -wca, *m.* Koralpe *f.*

Gorgo und **Gorgona**, -ny, *f.* Gorgo, Gorgone.

Gorjance, -rjaniec, *pl.* Uſkokengebirge *n.*

Gorycya, -cyi, -cyę, w -cyi, *f.* Görz.

Gorzów, -rzowa, *m.* Landsberg.

Goszcz, -a, *m.* Goſchütz.

Got, -a, *pl.* Gotowie, Gotów, *m.* Gote *m.*; Gotowie wschodni, zachodni Oſt-, Weſtgoten; gotyckie pismo gotiſche Schrift; gotycki styl gotiſche Bauart.

Gotard, -a, *m.* Gotthard; Góra św. Gotarda der Skt. Gotthards-Berg; znalazła Marta swego Gotarda (Martha hat ihren Gotthard gefunden), gleich und gleich geſellt ſich gern.

Gotlandya, **Gotya**, -dyi, -tyi, -dyę, -tyę, w -dyi, w -tyi, *f.* Gothland.

Góral, -a, *pl.* -e, *m.* Goralе *m.*; **Góralka**, -ki, *pl.* -ki, *f.* Goralin *f.*; **góralski**, *adi.* Goralen-, goraliſch.

Górka, -ki, -kę, w -rce, *f.* Görchen.

Góry Tarnowskie, gór -wskich, *pl.* Tarnowitz.

Grachus (und Grakchus), -a und Gracha, *m.* Gracchus.

Gradec, -dcu, *m.* Graz.

Gradyszcze, -cza, *n.* Gradiſka.

Granowce, -wiec, *pl.* Grenicz.

Grecya, -cyi, -cyę, w -cyi, *f.* Griechenland *n.*; Grek. Greczyn, -a, *pl.* Grecy, *m.* Grieche *m.*; Greczynka, -ki, *f.* Griechin *f.*; grecki, *adi.*, po grecku, *adv.* griechiſch; greczyzna, -ny, -nę, *f.* das Griechiſche, die griechiſche Sprache, griechiſche Sitten, griechiſches Weſen; uczyć się greczyzny Griechiſch lernen.

Gregoryański, *adi.* gregorianiſch; — kalendarz, śpiew der gregorianiſche Kalender, Geſang.

Grenlandya, -dyi, -dyę, w -dyi, *f.* Grönland; Grenlandczyk, -a, *pl.* -czycy, *m.* Grönländer *m.*

Grodno, -na, w -nie, *n.* Groden; grodzieński, *adi.* Grodener(-), von, aus Groden.

Grodzisk, -a, *sm.* Grätz.

Grodzisko, -ska, w -sku, *n.* 1) Gradiſka; 2) Grötſch.

Grodziszcze, -cza, w -czu, *n.* Sonnenwalde.

Groninga, -gi, -gę, w -dze *f.* Gröningen.

Grudziądz, -a, *m.* Graudenz.

Gruz, -u, *m.* Gravoſa.

Gryc, -cu, *m.* Greiz.

Gryfia, -fii, -fię, w -fii, *f.* Greifswald.

Gryma, -my, -mę, w -mie, *f.* Grimma.

Grynawia, -wii, -wię, w -wie, *f.* Grünau.

Gryntowce, -wców, *pl.* Karawanken *pl.*

Gryzony, -nów, *pl.* Graubündten.

Grzbietne Góry, -tnych Gór, *pl.* Margebirge *n.*

Grzegorz, -a, *m.* Gregor; *dim.* Grześ, Grzesia, *m.* Jörge.

Gubin, -a, *m.* Guben.

Guntomir, -u, *m.* Gommern.

Gustaw, -a, *m.* Guſtav.

H.

Haga, -gi, -gę, w Hadze, *f.* Haag.

Halicz, -a, w -u, *m.* Halitſch; halicki, *adi.* haliziſch.

Halina, -ny, -nę, *f.* Helene; *dim.* Halka, -ki, *f.* Lene, Lenchen.

Halle, w Hali, *n.* Halle.

Hamburg, -a, *m.* Hamburg; hamburski, *adi.* Hamburger(-), von, aus Hamburg, hamburgiſch.

Hanka, -ki, *dim.* Hanusia, -nusi, Haneczka, Hanulka, -ki, Hanula, -li, *f.* Hanne, Hannchen.

Hannibal, -a, *m.* Hannibal.

Hanonia, -nii, -nię, *f.* Hennegau.

Hanower, -u, *m.* Hannover; Hanowerczyk, -a, *m.* Hannoveraner *m.*; hanowerski, *adi.* hannoveriſch.

Hanuszowce, -szowiec, *pl.* Henſchau.

Harc, -u, *m.* Harz.

Hasya, -syi, -syę, *f.* Heſſen; Has, -a, *m.* Heſſe; haski, *adi.* heſſiſch.

Hasdrubal, -a, *m.* Hasdrubal.

Hawana, -ny, *f.* Havanna; hawański, *adi.* Havanna-.

Hebe, -by, *f.* Hebe.

Hebrajczyk, -a, *pl.* -czycy, und **Hebrejczyk**, -a, *pl.* Hebreowie, *m.* Hebräer *m.*; hebrajski, *adi.*, po hebrajsku, *adv.* hebräiſch; hebraizm, -u, *m.*, hebrajszczyzna, -ny, *f.* Hebräertum, hebräiſche Sprache, Sitten, hebräiſches Weſen.

Helena, -ny, *sf.* Helene; *dim.* Helusia, -si, *f.* Helenchen, Lenchen.

Helikon, -u, *m.* Helikon; helikoński, *adi.* helikoniſch.

Hellas, **Hellada**, -dy, *f.* Hellas; Hellenowie, *pl.* Hellenen; helleński, *adi.* helleniſch; hellenizm, -u, *m.* Hellenismus *m.*, griechiſche Spracheigenheit, griechiſche Kultur.

Hellespont, -u, *m.* Hellespont; hellesponcki, *adi.* helleſpontiſch.

Helota, -ty, *pl.* -ci, *m.* Helote.

Helzyńska Kraina, -kiej -iny, *f.* Helſingland.

Henryk, -a; *dim.* Henryś, -rysia, *m.* Heinrich.
Heraklea, -klei, -kleę, w -klei, Heraklea.
Heraklida, -dy, *pl.* -dowie, *m.* Heraklide.
Hercegowina, -ny, *f.* Herzegowina.
Hercyńskie góry, -skich gór *pl.* Harz *m.*
Hezyod, -a, *m.* Hesiodus.
Hieronim, -a, *m.* Hieronymus.
Hilary, -rego, *m.* Hilarius.
Hiob, -a, *m.* Hiob; wieść -owa Hiobspost *f.*
Hipolit, -a, *m.* Hippolyt.
Hippiasz, -a, *m.* Hippias.
Hiszpania, -nii, -nię, w -nii, *f.* Spanien; Hiszpan, -a, *pl.* Hiszpani (und Hiszpanie), -nów, *m.* Spanier *m.*; Hiszpanka, -ki, *pl.* -ki, *f.* Spanierin *f.*; hiszpański, *adi.* und po hiszpańsku, *adv.* spanisch; król hiszpański der König von Spanien.
Hlin, -u, *m.* Lüneburg.
Hnewin, -a, *m.* Brüx.
Hodonin, -a, *m.* Göding.
Holandya, -dyi, -dyę, w -dyi, *f.* Holland; Holender, -dra, *pl.* -drowie und Holenderczyk, -a, *pl.* -czycy, *m.* Holländer *m.*; Holenderka, -ki, *pl.* -ki, *a)* Holländerin *f.*; *b)* holländische Kuh; *c)* holländischer Schnupftabak; holenderski, *adi.* und po holendersku, *adv.* holländisch.
Holeszów, -a, *m.* Hollenschau.
Holsztyn, -u, *m.* Holstein; Holsztyńczyk, -a, *pl.* -czycy, *m.* Holsteiner; holsztyński, *adi.* holsteinisch.
Holsztynek, -nka, *m.* Hohenstein.
Homer, -a, *m.* Homer; homeryczny, homerowy, homerowski, *adi.* homerisch.
Horacyusz, -a, und Horacy, -cego, *m.* Horaz; horacyuszowski, *adi.* horazisch.
Horszow-Tyn, -Tynu, *m.* Bischofteinitz.
Hortenzyusz, -a, *m.* Hortensius.
Horwacya, -cyi, -cyę, w -cyi, *f.* Kroatien; horwacki, *adi.*, po horwacku, *adv.* kroatisch.
Hostun, -a, *m.* Hostau.
Hottentot, -a, *pl.* -toci, *m.* Hottentott(e) *m.*
Hradczany, -czan, *pl.* Hradschin (in Prag).
Hradyszcze, -cza, *n.* Hradisch.
Hron, -u, *m.* Gran (Fluß).
Hucuł, -a, *pl.* -culi, *m.* Huzule *m.*
Hugenota, -ty, *pl.* -ci, *m.* Hugenotte.
Hugo, Hugona, *m.* Hugo.
Humań, -mania, *m.* Human; humańszczyzna, -ny, *f.* die Erde, die Güter von Human, die Bewohner von Human und des umliegenden Landes.
Humersztyn, -a, *m.* Hammerstein.
Hunnowie, -nów, *pl.* Hunnen *pl.*

I.

Iber, Ibru, *m.* Ebro.
Idzi, -ego, *m.* Ägidius.
Igława, -wy, *f.* Iglau.
Ignacy, -cego, *m.* Ignatius, Ignaz; *dim.* Ignaś, -nasia, *m.* Nazi.
Iliada, -dy, *f.* Ilias *f.*
Ilion, -u und **Ilium**, *n. indecl.* Ilium.
Ilburg, -u, *m.* Eilenburg.
Illirya, -ryi, -ryę, Illyrien.
Iława, -wy, *f.* Eylau.
Indye, Indyi, *pl.* Indien; — Wschodnie, Zachodnie Ost-, Westindien; Indowie *m.*, *pl.* Inder, Hindus; Indyanin, -a, *pl.* Indyanie, Indyan, *m.* Indianer *m.*; Indyanka, -ki, *pl.* -ki, *f.* Indianerin *f.*; indyjski, *adi.*, po indyjsku, *adv.* indisch.
Inflanty, Inflant, *pl.* Livland; Inflanczyk, -a, *pl.* -czycy, *m.* Livländer *m.*; Inflantka, -ki, *pl.* -ki, *f.* Livländerin *f.*; inflancki, *adi.* livländisch.
Ingrya, -ryi, -ryę, w -ryi, *f.* Ingermanland.
Innocenty, -tego, *m.* Innozenz.
Inowrocław, -wia, *m.* Jungleslau, Hohensalza.
Instruć, -cia, *m.* Insterburg.
Instruć, -ruci, *f.* Inster *f.*
Inszpruk und **Insbruk**, -a, *m.* Innsbruck.
Ipola, -li, *f.* Eipel *f.*
Ipusa, -sy, *f.* Ybbs *f.*
Irlandya, -dyi, -dyę, *f.* Irland; Irlandczyk, -a, *pl.* -czycy, *m.* Irländer, Ire; Irlandka, -ki, *pl.* -ki, *f.* Irländerin; irlandzki, *adi.* irisch.
Irys, **Iryda**, -dy, *f.* Iris.
Isker, Iskru, *m.* Isker.
Islandya, -dyi, -dyę, w -dyi, *f.* Island.
Ismena, -ny, *f.* Ismene.
Istmus, Istmu, *m.* Isthmus *m.*; istmijski, *adi.* isthmisch.
Italia, -lii, -lię, w -lii, *f.* Italien; italski, *adi.* italisch.
Iwanczyce, -czyc, *pl.* Eibenschitz.
Izabella, -li, *f.* Isabella.
Izajasz, -a, *m.* Isaias.
Izak, -a, *m.* Isaak.
Izerski Grzebień, -ego -bienia, *m.* Iserkamm.
Izerskie Pogórze, -go -rza, *m.* Isergebirge *n.*
Izokrates, -a, *m.* Isokrates.
Izrael, -a, *m.* Israel; izraelski, *adi.* von, aus Israel; Izraelici, *pl.* die (alten) Israeliten; izraelita, -ty, *pl.* -lici, *m.* Israelit(e) *m.*; izraelitka, -ki, *pl.* -ki, *f.* Israelitin *f.*; izraelicki, *adi.* israelitisch.
Izydor, -a, *m.* Isidor.

J.

Jablonec, -nca, *m.* Gablonz.

Jacenty, -tego, *dim.* Jacek, -cka, *m.* Hyazinth.

Jadwiga, -gi, *dim.* Jadwichna, -ny, Jadwisia, -si, *f.* Hedwig.

Jadźwingowie, *pl.* Jazygen *pl.*

Jager, -a, *m.* Erlau.

Jagiełło, -giełły, -gielle, *m.*; Jagello; Jagiellończyk, -a, *pl.* -czycy, *m.* Jagellone, Sprosse *m.* der Jagellonischen Familie; Jagiellonka, -ki, *pl.* -ki, *f.* Frau aus der Jagellonischen Familie; Uniwersytet Jagielloński die Jagellonische Universität (in Krakau).

Jagnieszka, -ki, *dim.* Jagusia, -si, *f.* Agnes.

Jakób (Jakub), -a, *m.* Jakob; *dim.* Jakóbek, -bka, Kuba, -by, *m.* Jakobchen.

Jakobin, -a, *pl.* -ie, *m.* Jakobiner; Jakobinizm, -u, *m.* Jakobinismus *m.*

Jan, -a, *m.* Johann, Johannes; Swięty Jan *a*) der heilige Johannes; *b*) das Johannisfest, der Johannistag; Jan Chrzciciel Johannes der Täufer; Jan Nepomucen Johann von Nepomuk; na święty Jan zu Johanni; nie zawsze świętego Jana das Johannisfest kommt nicht alle Tage, es ist nicht alle Tage Sonntag, das kann nicht alle Tage geschehen; chleb świętego Jana Johannisbrot *n.*; pas świętego Jana Johannisgürtel *m.*; Bärlapp *m.* (Pflanze); ziele świętego Jana Johanniskraut *n.*, Grundheil *n.* (ein Kraut); robaczek świętojański, świętego Jana Johanniswürmchen *n.*

Janek, -nka, *m. dim.* von Jan, Hans, Hänsel, Hänschen.

Janów (statt Janowy), *adi.* Janów syn Johanns Sohn.

Janus, -a, *m.* Janus.

Jańsbork, -a, *m.* Johannisburg.

Japonia, -nii, -nię, w -nii, *f.* Japan; Japończyk, a, *pl.* -czycy, *m.* Japaner, Japanese *m.*; Japonka, -ki, *pl.* -ki, *f.* Japanerin, Japanesin *f.*; japoński, *adi.* po japońsku, *adv.* japanisch, japanesisch.

Jaromierzyce, -rzyc, *pl.* Jarmeritz.

Jaromir, -a, *m.* Jaromir.

Jarosław, 1) -wa, Jaroslaus (Eigenname); 2) -wia, Jaroslau (Stadt).

Jasna Góra Częstochowska, Jasnej Góry -wskiej, *f.* Tschenstochau.

Jaś, Jasia, Jasiek, -ska, Jasio, -sia, Jasiunio, -nia, Jasienek, -nka, *m. dim.* von Jan, Hans, Hänschen; czego się Jaś nie nauczył, Jan się nie nauczy was Hänschen nicht lernte, lernt Hans nimmer mehr.

Jazon, -a, *m.* Jason.

Jehowa, -wy, -wę, *m.* Jehovah.

Jelenia Góra, -niej -ry, *f.* Hirschberg.

Jelgawa, -wy, -wę, w -wie, *f.* Mitau.

Jeława, -wy, -wę, -wie, *f.* Eylau.

Jeremiasz, -a, *m.* Jeremias.

Jerozolima, -my, -mę, w -mie, *f.*, Jeruzalem, -u, w -mie, *m.* Jerusalem; jerozolimski, *adi.* jerusalemisch.

Jerusz, -a, *m.* Geras.

Jerycho, -a, *n.* Jericho, jerychoński, *adi.* Jerychońska róża die Rose von Jericho.

Jerzy, -rzego, *dim.* Jerzyk, -a, *m.* Georg, Jörg.

Jesionki, -sionek, *pl.* Gesenke *n.*

Jeszczed, -u, *m.* Jeschken.

Jewicko, -cka, *n.* Gewitsch.

Jeziorany, -zioran, *pl.* Seeburg.

Jezuita, -ty, *pl.* Jezuici, *m.* Jesuit *m.*; jezuicki, *adi.* jesuitisch, Jesuiten-; kościół Jezuicki Jesuitenkirche; po jezuicku, *adv.* jesuitisch; jezuityzm, -u, *m.* Jesuitismus *m.*

Jezus, -a, *m.* Jesus; — Chrystus Jesus Christus; — Marya! Jesus Maria! um Gottes willen! Großer Gott!

Jezusowy, *adi.* Towarzystwo -we die Gesellschaft Jesu.

Jędrzej, -a, *m. dim.* Jędruś, -drusia, *m.* Andreas.

Joachimow, -a, *m.* Joachimstal.

Joanna, -ny, *dim.* Joasia, -si, *f.* Johanna.

Jonia, -nii, -nię, w -nii, *f.* Jonien; joński, *adi.* ionisch; Jońskie wyspy die Jonischen Inseln.

Jowisz, -a, *m.* Jupiter.

Jozefat, -a, *m.* Josaphat; dolina -a das Tal Josaphat.

Józef, -a, *m.* Josef; *dim.* Józio, -zia, *m.* Pepi, Sepp, Sepperl; Józefa, -fy, *f.* Josefa; *dim.* Józia, -zi, *f.* Pepi; Józefina, -ny, *f.* Josefine.

Józefów, -fowa, *m.* Josefstal.

Jucya, -cyi, -cyę, w -cyi, *f.* Jütland.

Juda, -dy, *m.* Juda; na Szymona Judy am Simeon- und Judatag; na Szymona Judy spodziewaj się grudy das Simeon- und Judafest macht die Wege harsch und fest.

Judaizm, -u, *m.* Judaismus *m.*

Judasz, -a, *m.* Judas; judaszowy, judaszowski, *adi.* Judas-; -owe pocałowanie Judaskuß *m.*; nagroda -owa Judaslohn *m.*; po judaszowemu, po judaszowsku, *adv.* wie ein Judas, hinterlistig.

Judyt, Judyta, -ty, *f.* Judit.

Judzki, *adi.* judäisch, von Juda.

Julia, -lii, -lię, *f.* Julie; *dim.* Julcia, -ci, Juleczka, -ki, *f.* Julchen.

Juliaka, -ki, *f.* Jülich; **juliacki**, *adi.* von Jülich.
Julian, -a, *m.* Julian.
Juliusz, -a, *m.* Julius.

Juno, Junona, -ny, *f.* Juno.
Junska dolina, -kiej -ny, *f.* Jauntal.

Jurbork, -a, *m.* Georgenburg.
Justyna, -ny, *f.* Juſtine.

K.

Kaifasz, -a, *m.* Kaiphas; chodzić od Annasza do Kaifasza (wörtlich: von Hannes zum Kaiphas gehen), von einem zum andern gehen, von dieſem zu jenem geſchickt werden und vom letzteren wieder zu einem anderen.
Kair, -u, *m.* Kairo.
Kalawa, -wy, -wę, w -wi, *f.* Kalau.
Kaleta, -ty, *f.* und Cieśnina Kaletańska, Calais, Kanal *m.* La Manche.
Kalipso, -psy, *f.* Kalypſo.
Kalisz, -a, *m.* Kaliſch; kaliski, *adi.* von, aus Kaliſch.
Kalliopa, -py, *f.* Kalliope.
Kalwin, -a, *m.* 1) Kalvin (der Religionsreformator); 2) Kalviniſt *m.*, Kalviner *m.*; kalwiński, *adi.* kalviniſtiſch.
Kałmuk, -a, *m.* Kalmück(e) *m.*; kałmucki, *adi.* po kałmucku, *adv.* kalmückiſch.
Kambizes, -a, *m.* Kambyſes.
Kamenec, -nca, *m.* Steinamanger.
Kamieniec Podolski, -mieńca -skiego, *m.* Kamieniec in Podolien.
Kamillus, Kamil, -mila, *m.* Kamillus.
Kamionna, -nnej, w -nnej, *f.* Kähme.
Kannae, *indecl.* Cannä; bitwa pod Kannami Schlacht *f.* bei Cannä.
Kapitolium, *n. indecl.* und **Kapitol**, -u, *m.* Kapitol *n.*
Kappadocya, -cyi, -cyę, w -cyi, *f.* Kappadozien.
Kapucyn, -a, *pl.* -i, *m.* Kapuziner *m.*, Kapuzinermönch *m.*; Kapucyni, *pl.* die Kapuziner; Kapuzinerorden *m.*; Kapuzinerkloſter *m.*, Kapuzinerkirche *f.*; albo starosta, albo — friſch gewagt, iſt halb gewonnen; wagen gewinnt, wagen verliert; biegen oder brechen; kapucyński, *adi.* Kapuziner-; kościół — Kapuzinerkirche *f.*; chleb — Kapuzinerbrot *m.* (Art Torte).
Kargowa, -wej, -wę, w -wej, *f.* Karge, Unruhſtadt.
Karkonosze, -szów, *pl.* Rieſengebirge *n.*
Karlsbad, -u, *m.* ſiehe Karolowe wary.
Karłowe góry, -wych gór, *pl.* Karlsberge *pl.*
Karłowiec, -wca, *m.* 1) Karlowitz; 2) Karlsmarkt.
Karmelita, -ty, *pl.* -lici, *m.* Karmeliter *m.*; Karmelitanka und Karmelitka, -ki, *pl.* -ki, *f.* Karmeliterin, Karmeliternonne *f.*; Karmelici, -litów, *pl.* die Karmeliter, der Karmeliterorden, (auch:) Karmeliterkloſter *n.*, Karmeliterkirche *f.*; karmelicki, *adi.* Karmeliter(-).
Karniola, -li, *f.* Krain; Karniolczyk, -a, *pl.* -czycy, *m.* Krainer; Karniolka, -ki, *pl.* -ki, *f.* Krainerin; karniolski, *adi.* krainiſch.
Karniów, -a, *m.* Jägerndorf.
Karol, -a, *m.* Karl; *dim.* Karolek, -lka und Karolcio, -cia, *m.* Karlchen; Karol Wielki Karl der Große; Karolina, -ny, *f.* Karoline; *dim.* Karolcia, -ci und Karolinka, -ki, *f.* Karolinchen.
Karolowe wary, -wych -rów, w -wych -rach, *pl.* Karlsbad.
Karpaty, Karpat, *pl.*, Karpackie góry, -ckich gór, *pl.* Karpathen, das Karpathengebirge.
Kartezyusz, -a, und **Descartes**, Descarta, Descartes'a, *m.* Carteſius, Deſcartes; zwolennik *m.*, uczeń *m.* Kartezyusza Karteſianer *m.*
Kartago, Kartagina, -giny, *f.* Karthago.
Kartuz und **Kartuzyanin**, -a, *pl.* -tuzi, -tuzyanie, *m.* Kartäuſer *m.*; Kartuzi, *pl.* die Kartäuſer, der Kartäuſerorden; Kartuzyanka, -ki, *pl.* -ki, *f.* Kartäuſerin, Kartäuſernonne *f.*; kartuzyański, *adi.* kartäuſiſch, Kartäuſer(-).
Kartuzy, -tuz, *pl.* Karthaus.
Kartuzya, -zyi, -zyę, *f.* Chartreuſe (ſprich: szartröz).
Karyntya, -tyi, -tyę, w -tyi, *f.* Kärnten; Karyntczyk, -a, *pl.* -czycy, *m.* Kärntner; Karyntka, -ki, *pl.* -ki, *f.* Kärntnerin; karyntski, *adi.* kärntneriſch.
Kasia, -si, *f. dim.* von Katarzyna, Käthchen.
Kassandra, -dry, -drę, *f.* Kaſſandra.
Kassyusz, -a, *m.* Caſſius.
Kaszub, -a, *pl.* -i und -bowie, *m.* Kaſchube *m.*; Kaszubka, -bki, *pl.* -bki, *f.* Kaſchubin *f.*; Kaszuby, -bów, *pl.* Kaſchuben *pl.*, Land *n.* der Kaſchuben; kaszubski, *adi.* kaſchubiſch.
Katarzyna, -ny, -nę, *f.* Katharina.
Kato, -na, *m.* Kato, Cato.
Katolicki, *adi.*, po katolicku, *adv.* katholiſch; kościół — die katholiſche Kirche; po katolicku wie's einem Katholiken geziemt; obejść się z kim wcale nie po -cku jmdn nichts weniger als glimpflich behandeln.
Katoliczka, -czki, *pl.* -czki, *f.* Katholikin *f.*; katolik, -a, *pl.* -licy, *m.* Katholik *m.*; jakem — ſo wahr ich ein Chriſt bin, ſo wahr ich lebe, (bei) meiner Treu.
Kaukaz, -u, *m.* Kaukaſus; kaukaski, *adi.* kaukaſiſch.

Kazimierz, -a, *m.* Kasimir; *dim.* Kazimirek, -rka, Kazio, -zia, *m.* Kasimirchen.

Kcyń, -nia, *m.* Exin.

Kdyń, -nia, *m.* Steupedein.

Kdynie, *pl.* Kuttenplan.

Keresz, -a, *m.* Körös *f.* (Fluß).

Kerka, -rki, *f.* Gurk.

Kersko, -ska, *n.* Gurkfeld.

Ketina, -ny, *f.* Frohnleiten.

Kęblów, -a, *m.* und **Kęblowo**, -wa, *n.* Kiebel.

Kępno und **Kempno**, -pna, *n.* Kempen.

Kijów, -jowa, *m.* Kiew.

Kisek, -a, *m.* Gäns.

Kisielice, -lic, *pl.* Freistadt.

Kladruby, -drub, *pl.* Kladern.

Klatowy, *pl.* Klattau.

Klio, Klii, *f.* Klio.

Klistenes, -a, *m.* Klisthenes.

Klitemnestra, -stry, *f.* Klytämnestra.

Kliwia, -wii, -wię, w -wii, *f.* Cleve.

Kluczborek, -rka, *m.* Kreuzburg.

Kładkowo, -wa, *n.* Gollnow.

Kładowo, -wa, *n.* Cladowa.

Kładskie pogórze, -go -górza, *n.* Adlergebirge *n.*

Kładsko, -ka, *n.* Glatz.

Kłajpeda, -dy, -dę, w -pedzie, *f.* Memel.

Koblencya, -cyi, -cyę, w -cyi, *f.* Koblenz.

Kocie góry, -cich gór, *pl.* Katzengebirge *n.*

Koczewje, -wja, *n.* Gottschee.

Kolonia, -nii, -nię, w -nii, *f.* Köln; **Kolończyk**, -a, *pl.* -czycy, *m.* Kölner; koloński, *adi.* kölnisch, Kölner(=); katedra kolońska der Kölner Dom.

Kolosz, siehe Kołoszwar.

Kolpa, **Kopa**, -py, *f.* Kulpa.

Kołobrzeg, -a, *m.* Kolberg.

Kołomyja, -myi, -myję, w -myi, *f.* Kolomea.

Kołoszwar, -u, w -warze *m.* Klausenburg.

Komarno, -na, *n.* Komorn.

Kondeusz, -a, *m.* Condé.

Konfucyusz, -a, *m.* Konfuziuš.

Kongresówka, -ki, -kę, w -sówce, *f.* Kongreßpolen.

Konrad, -a, *m.* Konrad.

Konstancyjskie jezioro, -go -ziora, *n.* Bodensee *m.*

Konstantynopol, -a, w -u, *m.* Konstantinopel.

Kopanic, -pańca und **Kopytnik**, -a, *m.* Köpenick.

Kopanica, -cy, *f.* Landgraben; Köpnitz; Lamprechtsdorf.

Kopenhaga, -gi, -gę, w -hadze, *f.* Kopenhagen.

Korea, -rei, -reę, na Korei, *f.* Korea; Koreańczyk -a, *pl.* -czycy, *m.* Koreaner *m.*; Koreanka, -ki, *pl.* -ki, *f.*, Koreanerin; koreański, *adi.* koreanisch.

Kormin, -a, *m.* Cormons.

Korneliusz, **Korneli** und **Kornel**, -a, *m.* Kornelius.

Korona, -ny, -nę, w -nie, *f.* statt Korona polska = Małopolska i Wielkopolska.

Korona, -ny, *f.* Kronstadt.

Koronowo, -wa, *m.* Polnisch-Krone.

Korsyka, -ki, -kę, na -syce, *f.* Korsika, Corsica; Korsykańczyk, -a, *pl.* -czycy, Korsykanin, -a *pl.* -kanie, *m.* Korsikaner, Corse; korsykański, *adi.* korsisch.

Korutany, -tan, *pl.* Kärnten.

Koryolan, -a, *m.* Coriolan(uš).

Kościan, -u, *m.* Kosten.

Kościerz, -a, *m.* und **Kościerzyna**, -ny, *f.* Berant.

Kosowepole, *n.* Amselfeld.

Kostrzyn, -a, *m.* 1) Küstrin (Festung); 2) Kosterschin (Stadt).

Koszyce, -szyc, *pl.* Kaschau.

Kotor, -u, *m.* Cattaro.

Kowalewo, -wa, *n.* Schönsee.

Kowno, -wna, *n.* Kauen.

Kozak und Ableitungen siehe im allgemeinen Teil dieses Wörterbuches.

Kozalno, -lna, *n.* Köslin.

Kozle, -go, *n.* Kosel.

Koźmin, -a, *m.* Koschmin.

Kożuchów, -chowa, *m.* Freistadt.

Kraina, -ny, -nę, w -nie, und **Karniola**, -li, -lę, w -li, *f.* Krain; Kraińczyk, -a, *pl.* -czycy, *m.* Krainer; kraiński, *adi.* Krainer(=), krainisch.

Krajn, -a, *m.* und **Krasne Mesto**, *n.* Krainburg.

Kraków, -kowa, w -kowie, *m.* Krakau; nie od razu — zbudowano (wörtlich: Krakau ist nicht auf einmal erbaut worden) Rom ist nicht an einem Tage erbaut worden, eile mit Weile, gut Ding will Zeit haben; ku -kowu nach, gegen Krakau; Krakowskie *n.* die Krakauer Gegend, das Krakauische, das Gebiet von Krakau; das Krakauer Viertel, die Krakauer Vorstadt.

Krakowianin, **Krakowiak**, -a, *pl.* -wianie, Krakowian, Krakowiacy, Krakowiaków, *m.* Krakauer *m.*; Krakowianka, -nki, *pl.* -nki, *f.* Krakauerin *f.*; Krakowiak der Krakowiak (Tanz).

Krakowski, *adi.* Krakauer(=), krakauisch; po -kowsku, *adv.* krakauisch; Krakowskie przedmieście die Krakauer Vorstadt; uniwersytet krakowski die Universität (zu) Krakau; krakowska kaszka Krakauer Buchweizengrütze; krakowskim targiem auf Krakauer Art erhandelt, für den halben Preis; Krakowskie, *n.* siehe unter Kraków.

Kralewica, -cy, -cę, w -cy, *f.* Portoré.

Kraliki, -lików, *pl.* Grulich.

Krapowice und **Chrapowice**, -wic, *pl.* Krappitz.

Kras, -u, *m.* Karst.

Kraslice, -lic, *pl.* Graslitz.

Krasnahora, -snejhory, -snąhorę, w -snejhorze, *f.* Schönberg.

Krasnalipa, -snejlipy, -snąlipę, w -snejlipie, *f.* Schönlinde.

Kraszewina, -ny, -nę, -nie, *f.* siehe Kras.

Krawnica, -cy, -cę, *m.* -cy, *f.* Kuhalpe.

Kremża, -mży, -mżę, w -mży, *f.* Krems.

Krenów, -nowa, w -nowie, *m.* Krönau.

Kres, **-u**, *m.* Cherſo.

Kreta, -ty, -tę, na Krecie, *f.* Kreta; Kreteńczyk, -a, *pl.* -czycy, *m.* Kret(enſ)er; Kretenka, -ki, *pl.* ki, *f.* Kretenſerin; kreteński, *adi.* kretenſiſch.

Krezus, -a, *m.* Kröſus.

Krobia, -bii, -bię, w -bii, *f.* Kröben.

Kromieryż, -a, w -u, *m.* Kremſier.

Kromlów, -lowa, w -lowie, *m.* Krumau.

Krosno, -sna, w -snie, *n.* Horſt; Croſſen.

Krotawa, -wy, -wę, w -wie, *f.* Grottau.

Krotoszyn, -a, w -ie, *m.* Krotoſchin.

Królewiec, -wca, w -wcu, *m.* Königsberg; Królewczanin, -a, *pl.* -czanie, -czan, *m.* Königsberger *m.*; Królewczanka, -ki, *pl.* ki, -czanek, *f.* Königsbergerin *f.*; królewiecki, *adi.* Königsberger(-), von, aus Königsberg.

Królewska Huta, -skiej -ty, w skiej -cie, Königshütte.

Królewska Skała, -skiej -ły, na -skiej -le, *f.* Königſtein.

Królodwór, -dworu, w -dworze, *m.* Königinhof; -dworski rękopis die Königinhofer Handſchrift.

Królogród, -grodu, w -grodzie, *m.* Königgrätz.

Królowa Hala, -wej Hali, w -wej Hali, *f.* Königsberg.

Krucze góry, *pl.* Rabengebirge *n.*

Krumberki, -ków, *pl.* Grumberg.

Krumlow, -a, w -wie, *m.* Kromau.

Krupina, -ny, w -nie, *f.* Karpfen (lat. Carpona).

Kruszcowe góry, *pl.* Erzgebirge *n.*

Kruświca, -cy, -cę, w -cy, *f.* Kruſchwitz.

Krym, -u, na -mie, *m.* Krim *f.*; Krymski, *adi.* kriniſch.

Kryry, Kryrów, *pl.* Kriegern.

Kryspus, -a und Kryspa, *m.* Kriſpus.

Krystyan, -a, *m.* Chriſtian.

Krystyna, -ny, -nę, *f.* Chriſtine; *dim.* Krysia, häufiger Krzysia, -si, *f.* Chriſtinchen.

Kryton, -a, *m.* Kriton.

Krzemieniec, -mieńca, w -mieńcu, *m.* Krzemenez; krzemieniecki, *adi.* von, aus Krzemenez.

Krzenowice, -wic, w -wicach, *pl.* Kranowitz.

Krzysztof, -a, *m.* Chriſtoph.

Krzywin, -a, w -ie, *m.* Krieven.

Krzyżak, **Krzyżacki**, ſiehe im allgemeinen Teil des Wörterbuches.

Krzyżewce, -wiec, w -żewcach, *pl.* Kreutz.

Ksantyppa, -py, -pę, *f.* Xanthippe.

Ksawery, -rego, *m.* Xaver.

Ksenofanes, -a, *m.* Xenophanes.

Ksenofont, -ta, *m.* Xenophon.

Kserkses, -a, *m.* Xerxes.

Kuba, -by, -bę, na Kubie, *f.* Kuba.

Kuba, -by, *m. dim.* von Jakób.

Kuldyga, -gi, -gę, w -dydze, *f.* Goldingen.

Kumania, -nii, -nię, -nii, *f.* Kumanien.

Kunice, -nic, w -nicach, *pl.* 1) Kaunitz oder Kanitz; 2) Kunitzburg.

Kunidora, -ry, -rę, w -dorze, Vajda Hunyad oder Eiſenmarkt.

Kunżwart, *m.* Königswart.

Kupido, Kupidyna, *m.* Kupido, Cupido.

Kurlandya, -dyi, -dyę, w -dyi, *f.* Kurland; Kurlandczyk, -a, *pl.* -czycy, *m.* Kurländer *m.*; Kurlandka, -dki, -dkę, *pl.* -dki, *f.* Kurländerin *f.*; kurlandzki, *adi.* kurländiſch, Kurländer(-).

Kurońska zatoka, -skiej -toki, w -skiej -toce, *f.* das Kuriſche Haff.

Kuryusz, -a, *m.* Curius.

Kurzętnik, -a, *m.* Kauernik.

Kurzym, -mia, *m.* Kaurim.

Kutin, -a, w -nie, *m.* Neuſtoſter.

Kutnahora, -ry, -rę, -horze, *f.* Kuttenberg.

Kwiaź, -zi, und **Kwisza**, -szy, *f.* Queiß *m.* (Fluß).

Kwidzyn, -a, w -ie, *m.* Marienwerder.

Kwintus, -a und Kwinta, *m.* Quintus.

Kwintylian, -a, *m.* Quintilian.

L.

Labocka dolina, -ckiej, -liny, *f.* Lavanttal *n.*

Lacedemon, -u, *m.* Lacedämon, Lazedämon.

Lach, -a, *pl.* -y, *m.* der Pole.

Lacyum, *n. indecl.* Latium; latyński, *adi.* latiniſch.

Lafontaine, -taine'a und -taina, Lafontaine.

Lamennais, -nais'go und —, Lamennais.

Laokoon, -a, Laokoon.

Larysa, -sy, -sę, w -sie, und **Larga**, -rgi, -rgę, w Lardze, *f.* Lariſſa.

Laszka, -szki, *pl.* -szki, -szek, *f.* Polin.

Latona, -ny, *f.* Latona.

Lawenburg, -u, *m.* Lauenburg.

Lech, -a, *m.* Alexander.

Legnica, -cy, -cę, w -cy, *f.* Liegnitz.

Lembork, -a, *m.* Lauenburg.

Lemnos, *indecl.* doch auch Lemnu, w Lemnie, Lemnos.

Lentowo, -wa, *n.* Wilhelmshagen.

Leodyum, *indecl.* Lüttich.

Leon, -a, und **Lew**, Lwa, *m.* Leo.

Leonard, -a, *m.* Leonhard.

Lepidus, -a und **Lepida**, Lepidus.

Lesbos, *indecl.* doch auch Lesbu, na Lesbie, *m.* Lesbos.

Lesany, Lesan, *pl.* Leſſach.

Leszek, Leszka, *m.* Alexander.

Leszno, -na, w -nie, *n.* Polniſch-Liſſa.

Leśnica, -cy, -cę, w -cy, *f.* Leſchnitz.

Lete, -ty, *f.* Lethe *m.*; letejski, *adi.* lethiſch.

Leuktra, -try, -trę, pod -ktrą, *f.* Leuktra.

Leyda, -dy, -dę, w Leydzie, *f.* Leyden.

Lębork, -a, w -u, *m.* Lauenburg.

Libawa, -wy, -wę, w -wie, *sf.* Liebau.

Liberec, -berca, w -bercu, *m.* Reichenberg.

Libnica, -cy, -cę, w -cy, *f.* Leibnitz.

Lidya, -dyi, -dyę, *f.* Lydia.

Lidzbark, -a, *m.* Lautenburg.

Lignica, *f.* ſiehe Legnica.

Likurg, -a, *m.* Lykurg.

Linc, -u, w -u, *m.* Linz.

Lipa Czeska, -py -skiej, *f.* Böhmiſch-Leipa.

Lipnik, -a, *m.* Leipnik.

Lipsk, -a, *m.* Leipzig.

Liptowska dolina, -skiej -ny, *f.* Waagtal.

Litawa, -wy, *f.* Leitha.

Litawskie góry, -skich gór, *pl.* Leithagebirge *n.*

Litomierzyce, -rzyc, *pl.* Leitmeritz.

Litomyśl, -a, w -u, *m.* Leitomiſchl.

Litwa, -wy, -wę, na -wie, *f.* Litauen; **Litwin**, -a, *pl.* -i, *m.* Litauer; Litwinka, -nki, *pl.* -nki, *f.* Litauerin; litewski, *adi.*, po litewsku, *adv.* litauiſch; Wielkie Księstwo Litewskie das Großherzogtum Litauen.

Litya, -tyi, -tyę, w -tyi, *f.* Littai.

Liwiusz, -a, *m.* Livius.

Liwonia, -nii, -nię, w -nii, *f.* Livland.

Lizander, -dra, *m.* Lyſander.

Lizbona, -ny, w -nie, *f.* Liſſabon; Lizbończyk, -a, *pl.* -czycy, *m.* Liſſaboner; lizboński, *adi.* Liſſaboner(=), von, aus Liſſabon.

Lizyasz, -a, *m.* Lyſias.

Ljubno, -bna, w -bnie, *n.* Leoben.

Loara, -ry, -rę, na Loarze, *f.* Loire *f.*

Lombardya, -dyi, -dyę, w -dyi, *f.* Lombardei; Lombardczyk, -a, *pl.* -czycy, *m.* Lombardei *f.*; lombardzki, *adi.* lombardiſch.

Londyn, -u, *m.* London; londyński, *adi.* Londoner(=), von, aus London.

Lotaryngia, -gii, -gię, w -gii, *f.* Lothringen; Lotaryńczyk, -a, *pl.* -czycy, *m.* Lothringer *m.*; lotaryński, *adi.* Lothringer(=), lothringiſch.

Lowania, -nii, -nię, w -nii, *f.* Löwen.

Lozanna, -ny, *f.* Lauſanne.

Lubeka, -ki, w -ce, *f.* Lübeck; Lubeczanin, -a, *pl.* -czanie, -czan, *m.* Lübecker *m.*

Lubelski łęg, -ego, -u, *m.* Loibelſattel *m.*

Lubica, -cy, w -cy, *f.* Leibnitz.

Lubiecz, *m.* ſiehe Lubeka.

Lubin, -a, *m.* Lüben.

Lublana, -ny, -nę, w -nie, und **Lublanica**, -cy, w -cy, *f.* Laibach.

Lublin, -a, *m.* Lublin; **Lubelczyk**, -a, *pl.* -czycy und **Lublanin**, -a, *pl.* -nie, *m.* Lubliner *m.*; Lubelka, -ki, *pl.* -ki, *f.* Lublinerin *f.*; lubelski, *adi.* lubliniſch, Lubliner(=); Lubelskie, -go, w -skiem, *n.* das Lubliner Gebiet.

Lubliniec, -blińca, *m.* Lublinitz.

Lubno, -bna, w -bnie, *n.* 1) Laufen; 2) Leoben; 3) Lublau.

Lucyan, -a, *m.* Lucian.

Lucyusz, -a, *m.* Lucius.

Ludborz, -a, *m.* Lautenburg.

Ludwik, -a, *dim.* Ludwiś, -wisia, *m.* Ludwig; Ludwika, -ki, *dim.* Ludwisia, -wisi, Ludka, -dki, Ludwinia, -ni, Ludwichna, -ny, *f.* Ludovika, Luiſe, *dim.* Luischen.

Lugdun, -ia, *m.* Lyon; zatoka Lugduńska Golf von Lyon.

Lukullus, -a und **Lukulla**, Lukull(us).

Luperkalia, -liów, *pl.* Lupercalien *pl.*

Luter, -tra, *m.* Luther Lutheraner *m.*

Luteranin, **Luterka** und Ableitungen ſiehe im allgemeinen Teil des Wörterbuches.

Lutycy, Lutyków, *pl.* Lutizer; kraj Lutyków Lutizerland *n.*

Luzacya, -cyi, -cyę, w -cyi, *f.* ſiehe Łużyce.

Luzytania, -nii, -nię, w -nii, *f.* Luſitanien.

Lwowek, -wka, *m.* Neuſtadt.

Lwów, Lwowa, we Lwowie, *m.* Lemberg; ku Lwowu gegen Lemberg zu, nach Lemberg; Lwowianin, -a, *pl.* -wianie, -wian, Lemberger *m.*; Lwowianka, -nki, *pl.* -nki, *f.* Lembergerin *f.*; lwowski, *adi.* Lemberger(=), von, aus Lemberg.

Ł.

Łaba, -by, -bę, na -bie, *f.* Elbe *f.*

Łabiawa, -wy, -wę, w -wie, *f.* Labiau.

Łacina, Łacinnik und Ableitungen, siehe im allgemeinen Teil des Wörterbuches.

Ładybór, -bora, *m.* Lauenburg.

Łamacz, -a. *m.* Lammatsch.

Łaszyń, -nia, *m.* Lessen.

Łazarz, -a, *m.* Lazarus.

Łobżenica, -cy, w -cy, *f.* Lobsenz.

Łomnica, -cy, *f.* Lomnitzer Spitze; Wielka — Großlomnitz.

Łoszyn und Łozin, -a, *m.* Lussin; — wielki, mały Lussin grande, Lussin piccolo.

Łotwa, -wy, -wę, na -wie, *f.* Lettenland; Lotwin oder Łotysz, -a, *pl.* -ni, -tysze Lette *m.*; Łotwinka, -nki, *pl.* -nki, *f.* Lettin *f.*; łotyski, *adi.* lettisch.

Łozin, siehe Łoszyn.

Łubczyce, -czyc, *pl.* Leobschütz.

Łucya, -cyi, -cyę, *f.* Lucia.

Łukasz, -a, *dim.* Łukaszek, Lukas.

Łunia, -ni, -nię, na -ni, *f.* Ilmenau *f.* (Fluß).

Łuniewo, -wa, w -wie, *n.* Lüneburg.

Łużyce, -życ, *pl.* Lausitz *f.*; Łużyczanin, -a, *pl.* -anie, *pl.* Lausitzer *m.*; Łużyczanka, -nki, *pl.* -nki, *f.* Lausitzerin *f.*; łużycki, *adi.* lausitzisch.

Łysa Góra, -sej Góry, *f.* 1) Anhaltsberg (Dorf); 2) Kahlenberg.

M.

Macedonia und **Makedonia**, -nii, -nię, w -nii, *f.* Macedonien, Makedonien und Mazedonien; Macedończyk, -a, *pl.* -czycy, *m.* Macedonier, Make- und Maze- *m.*; Macedonka, -nki, *pl.* -nki, *f.* Mace(ke- und ze-)donierin *f.*; macedoński, *adi.* mace(ke- und ze-)donisch.

Machabejczyk, -a, *pl.* -czycy, *m.* Makkabäer *m.*; machabejski, *adi.* makkabäisch.

Maciej, -a, *dim.* Maciek, Maćka und Maciuś, -sia, *m.* Matthias; święty Maciej zimę traci, albo ją bogaci Matthäis bricht oder mehrt das Eis; Maciejowa, -wej, -wę, *f.* die Frau des Matthias.

Madera, -ry, -rę, na Maderze, *f.* Madeira (Insel); Madeira(wein) *m.*

Madryt, -u, w -drycie, *m.* Madrid; madrycki, *adi.* Madrider(=), von, aus Madrid.

Madziar, -a, *pl.* -owie und -y, *m.* Magyar(e) *m.*; Madziarka, -rki, *pl.* -rki, *f.* Magyarin *f.*; madziarski, *adi.* po madziarsku, *adv.* magyarisch.

Magda, -gdy, -gdę, *f.* Lene (für Magdalena).

Magdalena, -ny, -nę, *f.* Magdalena; *dim.* Magdalenka, -nki und Magdusia, -si, -się, *f.* Lenchen.

Magdeburg, -a, w -u, *m.* Magdeburg; Magdeburczyk, -a, *pl.* -czycy, *m.* Magdeburger *m.*; Magdeburka, -rki, *pl.* -rki, *f.* Magdeburgerin *f.*; magdeburski, *adi.* Magdeburger(=), magdeburgisch.

Mahomet, -a, Mohammed; mahometanin, -a, *pl.* -tanie, -tan, *m.* Mohammedaner *m.*; mahometanka, -nki, *pl.* -nki, *f.* Mohammedanerin *f.*; mahometański, *adi.*, po mahometańsku, *adv.* mohammedanisch.

Maksymilian, -a, *m.* Maximilian.

Malborg, -a, *m.* Marienburg; Malborczyk, -a, *pl.* -czycy, *m.* Marienburger *m.*; malborski, *adi.* Marienburger(=), marienburgisch.

Malin, -a, *m.* Mecheln.

Malta, -lty, -ltę, na -lcie, *f.* Malta (Insel); Maltańczyk, -a, *m.* Malteser *m.*; maltański, *adi.* Malteser=; kawaler Maltański Malteserritter *m.*

Małachów, -chowa, *m.* Malchin.

Małgorzata, -ty, -tę, *f.* Margarete; *dim.* Małgosia, Margosia, -si, Małgosieczka, -czki, *f.* Grete, Gretchen.

Małmazya, -zyi, -zyę, *f.* 1) Malvasia (Insel und Stadt); 2) Malvasierwein *m.*

Małocin, -a, *m.* Weltershausen.

Małopolanin, -a, *pl.* -lanie, *m.* Kleinpole *m.*; Małopolanka, -nki, *pl.* -nki, *f.* Kleinpolin *f.*

Małopolska, -ski, -skę, w -sce, *f.* Kleinpolen *n.*; małopolski, *adi.* kleinpolnisch.

Małorosya, -syi, -syę, w -syi, *f.* Kleinrußland; Małorosyanin, -a, *pl.* -syanie, *m.* Kleinrusse *m.*; Małorosyanka, -nki, *pl.* -nki, *f.* Kleinrussin *f.*; małorosyjski, *adi.*, po małorosyjsku, *adv.* kleinrussisch.

Manchester, -stru, *m.* Manchester.

Manliusz, -a, *m.* Manlius.

Mantua, -tui, -tuę, w -tui, *f.* Mantua.

Mantynea, -nei, -neę, w -nei *f.* Mantinea.

Maraton, -u, *m.* Marathon; pod -em bei Marathon.

Marcellus, Marcel, -a, *m.* Marcell(us); Marcella, -lli, *f.* Marcella.

Marcin, -a, *m.* Martin; na święty — zu Martini; uczy — Marcina, a sam głupi jak świnia wenn ein Esel den andern instruiert, schwerlich einer von beiden Doktor wird.

Marek, Marka, *m.* Markus; tłucze się jak — po piekle er poltert herum wie ein Rumpelgeist (wörtlich: wie Markus in der Hölle).

Margosia, *f.* siehe Małgorzata.

Markus, *m.* siehe Marek.

Maro, Marona, *m.* Maro.

Marokko, -rokka, *n.* Marokko.

Mars, -a, *m.* 1) Mars (Kriegsgott); -em uderzyć, -a ruszyć gegen den Feind losziehen, den Feind angreifen; 2) (bild.) finsterer, grimmiger Blick, finsteres Gesicht; -a postawić, nastroić, zrobić ein finsteres Gesicht machen; -a komu pokazać, -em na kogo spojrzeć einen grimmigen, drohenden Blick jmndm zuwerfen; 3) marsowatość *f.*, marsowaty, *adi.* siehe allgem. Teil des Wörterbuches.

Marsylia, -lii, -lię, w -lii, *f.* Marseille; marsylijski, *adi.* Marseiller(=), von, aus Marseille.

Marta, -ty, -cie, -tę, *f.* Martha, Marthe.

Marusza, -szy, *f.* Maros (Fluß).

Marya, ryi, -ryę, *f.* Marie; Panna — die Jungfrau Maria, unsere liebe Frau; kościół, obraz Panny -ryi die Marienkirche, das Marienbild.

Marybork, -n, *m.* Marburg.

Maryanna, -ny, -nę, *f.* Marianne.

Marychna, -ny, **Marynka**, -ki, **Marynia**, -ni, **Maryś**, -rysi, **Marysieńka**, -ki, **Marysieneczka**, -czki, **Mania**, -ni, *f. dim.* von Marie, Mariechen.

Maryna, -ny, -nę, *f.* Marie.

Maryusz, -a, *m.* Marius.

Mateusz, -a, *m.*; *dim.* Maciuś, -sia, *m.* Matthäus.

Maurycy, -cego, *m.* Moritz.

Mazowsze, -wsza, na -wszu, *n.* Masowien; Mazowszanin, -a, *pl.* -nie, *m.* Masowier *m.*; mazowiecki, *adi.* masowisch; województwo mazowieckie die Wojwodschaft Masowien.

Mazur, -a, *pl.* -y, *m.* Masur(e) *m.*; Masur *m.*, *f.* (Tanz); Mazurka, -ki, *pl.* -ki, *f.* Masurin *f.*; Mazury, -rów, *pl.* Masuren.

Medea, -dei, -dee, *f.* Medea.

Meduza, -zy, *f.* Meduſa, Meduſe.

Medyceusz, -a, *m.* Mediceer.

Medyolan, -u, *m.* Mailand; Medyolańczyk, -a, *pl.* -czycy, *m.* Mailänder *m.*; Medyolanka, -ki, *pl.* -ki, *f.* Mailänderin *f.*; medyolański, *adi.* mailändisch, Mailänder(=).

Mekka, -kki, -kkę, w Mekce, *f.* Mekka.

Meklenburgia, -gii, -gię, *f.* Mecklenburg.

Meksyk -u, *m.* Mexiko; Meksykańczyk, -a, *pl.* Meksykanie, *m.* Mexikaner *m.*; Meksykanka, -ki, *pl.* -ki, *f.* Mexikanerin *f.*; meksykański, *adi.* mexikanisch.

Melpomena, -ny, *f.* Melpomene.

Men, -u, na Menie, *m.* Main.

Meneniusz, -a, *m.* Menenius.

Menin, -u, *m.* Mönitz.

Merkurysz, -a, **Merkury**, -rego, *m.* Merkur.

Mesyasz, -a, *m.* Messias; wyglądać kogo jak żydzi -a jmndn (so sehnsuchtsvoll) erwarten wie die Juden die Ankunft des Messias.

Metellus, -a und Metella, *m.* Metellus.

Mezebor, -u, *m.* Merseburg.

Mezopotamia, -mii, -mię, -mii, *f.* Mesopotamien.

Michał, -a, *m.* Michael; na Święty — zu Michaeli; po Świętym Michale nach Michaeli; *dim.* Michałek, -łka, Michaś, -sia, *m.* Michel.

Michela, -li, *f.* Mühl *f.* (Fluß).

Miejska Górka, -skiej -rki, *f.* Görchen.

Mielnik, -a, *m.* Melnik.

Mierzeja, -rzei, *pl.* -rzeje, *f.* Nehrung *f.*

Mieszow, -a, *m.* Einsiedl.

Międzybórz, -a, w -u, *m.* 1) Mittelwalde; 2) Merseburg.

Międzychód, -chodu, w -chodzie, *m.* Birnbaum (Stadt).

Międzylesie, -sia, *n.* Mittwalde.

Międzyrzecz, -czy, *f.* Meseritz; — wielki, mały Groß-, Klein-Meseritz.

Mięsławice, -wic, *pl.* Mislawitz.

Mikołaj, -a, *m.* Nikolaus.

Mikołów, -łowa, w -łowie, *m.* 1) Nikolai; 2) Nikolsburg.

Milcz, -a, *m.* Militsch.

Milet, -u, w Milecie, *m.* Milet.

Miltyades, -a, *m.* Miltiades.

Miluza, -zy, w -luzie, *f.* Mühlhausen.

Miłogoszcz, -u, *m.* Mehlgast.

Minda, -ndy, w Mindzie, *f.* Münde.

Minos, -a, *m.* Minos.

Mirabeau, -a, Mirabeau.

Mirosław, -wia, *m.* Mißlitz.

Misnia, -ni, -nię, w -ni, *f.* Meißen.

Miszkowiec, -wca, w -wcu, *m.* Miskolcz.

Mitawa, -wy, -wie, *f.* Mitau.

Mitrydates, **Mitrydat**, -a, *m.* Mithridat(es).

Mleczna góra, -cznej góry, *f.* Milchhübel.

Młody Bolesław, -dego -a, w -dym -ie, *m.* Jungbunzlau.

Młynary, -nar, *pl.* Mühlhausen.

Mnichów, -a, *m.* und **Mnichy**, *pl.* München.

Moguncya, -cyi, -cyę, w -cyi, *f.* Mainz; mogunccki, *adi.* Mainzer(=), von, aus Mainz.

Mogelany, **Mohelany**, -lan, *pl.*, **Mogalin**, **Mogilin**, **Mohalin**, -a, Mügeln.

Mohelnice, -nic, *pl.* Müglitz.

Mojżesz, -a, *m.* Moſes.

Mokrzenice, -nic, *pl.* Mökkern.

Molière, Molièra (auch **Molier**, -a), Molière.

Mołdawia, -wii, -wię, na -wii, *f.* Moldau *f.*; Mołdawianin, -a, *pl.* -wianie, *m.* Moldauer; Mołdawianka, -ki, *pl.* -ki, *f.* Moldauerin; mołdawski, *adi.* moldauiſch.

Monachium, *n. indecl.* München.

Monaster, -u, *m.* Münſter; monasterski, *adi.* von, aus Münſter.

Montesquieu, *indecl.* und **Monteskiusz**, -a, Monteſquieu.

Moore, -a und Moora, Moore.

Morawa, -wy, na -wie, *f.* March *f.* (Fluß).

Morawia, -wii, na -wii, *f.* und **Morawy**, -raw, na -rawach, *pl.* Mähren; Morawianin, -a, *pl.* -wianie und Morawczyk, -a, *pl.* -czycy, *m.* Mähret *m.*; Morawianka, -ki, *pl.* -ki, *f.* Mährin *f.*; morawski, *adi.* mähriſch; margrabstwo morawskie die Markgrafſchaft Mähren.

Morawica, -cy, na -cy, *f.* Mora *f.* (Fluß).

Morąg, -u, *m.* Mohrungen.

Morlacki Zalew, -ego -u, *m.* Golf von Quarnero.

Morskie Oko, -go Oka, *n.* Meerauge *n.*, Fiſchſee *m.*

Moryski Nowytarg, -ego Nowegotargu, *m.* Maros Vaſarhely.

Morysz, -y, -ę, *f.* ſiehe Marusza.

Moskal, -a, *pl.* -e, *m.* Moskowiter *m.* (Ruſſe, Großruſſe).

Moskiewka, -wki, *pl.* wki, *f.* Moskauerin *f.*, Ruſſin *f.*

Moskiewski, *adi.* Moskauer(=), (groß)ruſſiſch, moskowitiſch; po moskiewsku, *adv.* (groß)ruſſiſch, moskowitiſch.

Moskwa, -kwy, -kwę, w -kwie, *f.* Moskau.

Moskwicin, -a, *pl.* -i, *pl.* Moskowiter *m.*, Moskauer *m.*

Moszoń, -szonia, *m.* Wieſelburg.

Moza, -zy, -zę, na -zie, *f.* Maas *f.* (Fluß).

Mozela, -li, -lę, na -li, *f.* Moſel *f.* (Fluß).

Muchacz, -a, *m.* Mohacs.

Mucyusz Scewola, -a, -li, *m.* Mucius Scävola.

Mułtany, Mułtan, *pl.* Wallachei *f.*

Munkaczowo, -wa, w -wie, *n.* Munkacs.

Mura, -ry, -rę, na Murze, *f.* Mur *f.* (Fluß).

Muryca, -cy, -cę, na -rycy, *f.* Mürz (Fluß).

Murzyn, -a, *pl.* -i, *m.* Mohr *m.*, Neger *m.*; murzynka, -nki, *pl.* -nki, *f.* Mohrin *f.*, Negerin *f.*; murzyński, *adi.* Mohren(=), Neger(=).

Muta, -ty, -tę, w Mucie, *f.* 1) Mauten; 2) Hohenmaut.

Muteńskie jezioro, -go -ziora, *n.* Neuſiedlerſee *m.*

Muzułmanin, **Muzułman**, -a, *pl.* -manie, -mani, -manów, *m.* Muſelman(n) *m.*; Muzułmanka, -nki, *pl.* -nki, *f.* Muſelman(n)in *f.*; muzułmański, *adi.* muſelmaniſch, muſelmänniſch.

Myszna, -ny, w -nie, *f.* Meißen.

Mża, Mży, Mżę, *f.* Beraun *f.* (Fluß).

N.

Naddnieprski, **Naddnieprzański**, *adi.* am Dnieper gelegen, wohnhaft.

Naddnieprze, -prza, *n.* die am Dnieper liegenden Länder; = kraje nad Dnieprem leżące.

Naddunajski, *adi.* an der Donau liegend, wohnend.

Nadelbiański, *adi.* an der Elbe gelegen, wohnhaft, befindlich.

Nadodrzański, *adi.* an der Oder gelegen, wohnhaft, befindlich.

Nadreńczyk, -a, *pl.* -czycy, *m.* Rheinländer *m.*; nadreński, *adi.* am Rhein gelegen, wohnhaft, befindlich; prowincya nadreńska Rheinprovinz *f.*

Nadwiślanin, -a, *pl.* -ślanie, *m.* Weichſelanwohner *m.*

Nadwiślański, **Nadwiślany**, *adi.* an der Weichſel wohnend, befindlich.

Nadwiśle, -śla, *n.* Weichſelland *n.*

Nahaj, -a, *pl.* -e, und **Nahajec**, -hajca, *pl.* -hajcy, *m.* nogaiſcher Tatar.

Nakło, -kła, w -kle, *n.* und **Nakielno**, -na, w -nie, *m.* Nakel.

Namysłów, -słowa, w -słowie, *m.* Namslau.

Nancy, *indecl.* Nancy, Nanzig.

Nanety, -netów, *pl.* Nantes.

Napajedla, -dli, w -dli, *f.* Napagedl.

Napoleon, -a, *m.* Napoleon; napoleoński, *adi.* napoleoniſch.

Narwa, -wy, w -wie, *f.* Narva.

Narew, -i, *f.* Narva *f.* (Fluß).

Narzyce, -rzyc, *pl.* Frauenburg.

Nastka, -tki, -tkę, *f.* Anaſtaſia.

Natalia, -lii, -lię, *f.* Natalie.

Nawiadów, -dowa, w -dowie, *m.* Awenden.

Naxos, *indecl.* Naxos.

Nemezys, **Nemezy**, **Nemezę**, *f.* Nemeſis, Rachegöttin *f.*

Neapol, -u, w -u, *m.* Neapel; Neapolitańczyk, -a, *pl.* -ńczycy, *m.* Neapolitaner; Neapolitanka, -nki, *pl.* -nki, *f.* Neapolitanerin; neapolitański, *adi.* neapolitaniſch.

Nepomucen, -a, *m.*; Jan -- Johann von Nepomuk.

Nereja, -rei, -rejȩ, na -rei, *f.* Nehrung *f.*

Nero, -na, *m.* Nero.

Newa, -wy, na -wie, *f.* Newa *f.* (Fluß).

Nezyderskie jezioro, -go -ziora, *m.* Neusiedler See *m.*

Nibork, -a, *m.* Neidenburg.

Nicea, -cei, -ceę, w -cei, *f.* Nicäa; Nizza.

Nidborze, -rza, w -rzu, *n.* Neidenburg.

Niderlandy, -landów, *pl.* Niederlande *pl.*; Niderlandczyk, -a, *pl.* -czycy, *m.* Niederländer *m.*; Niderlandka, -dki, *pl.* -dki, *f.* Niederländerin *f.*; niderlandzki, *adi.* niederländisch; królestwo -dzkie das Königreich der Niederlande.

Niebolskie jezioro, -go -ziora, *n.* Mauersee *m.*

Niedzborz, -a, w -u, *m.* Neidenburg.

Niemcy, -miec, w Niemczech, *pl.* Deutschland.

Niemczeć, **Niemczura**, **Niemczyć**, **Niemczyzna**, u. s. w. siehe allgemeinen Teil des Wörterbuches.

Niemen, Niemna, na Niemnie, *m.* Niemen *m.*, Memel *f.* (Fluß).

Niemiec, -mca, *pl.* -mcy, *m.* Deutsche(r) *m.*

Niemiecki, *adi.* po niemiecku, *adv.* deutsch; język — die deutsche Sprache, das Deutsche; mówić, pisać po niemiecku Deutsch sprechen, schreiben; tłómaczyć na niemieckie, z niemieckiego ins Deutsche, aus dem Deutschen übersetzen.

Niemieckie morze, -go -rza, *n.* Nordsee *f.*

Niemka, -mki, *pl.* -mki, *f.* Deutsche *f.*

Niemodlin, -a, w -nie, *m.* Falkenberg.

Niezgoda, -dy, w -godzie, *f.* Neisgrobe.

Nikodem, -a, *m.* Nikodemus.

Nimega, -gi, -gę, -medze, *f.* Nimwegen.

Nimy, -mów, *pl.* Nimes.

Niobe, -by, -bę, *f.* Niobe.

Nirechwa, -wy, w -chwie, *f.* Nerchau.

Nisa, -sy, -sę, na -sie, *f.* Neiße *f.* (Fluß).

Niszawa, -wy, na -wie, *f.* Nissa.

Nitra, -try, -trę, na, w -trze, *f.* Neutra (Stadt und Fluß).

Nitawa, -wy, w -wie, *f.* Mietau.

Nizza, Nizzy, Nizzę, w Nizzy, *f.* Nizza.

Njagusz, **Njegusz**, -a, *m.* Negusch.

Norbertanin, -a, *pl.* -tani, -tanie, -tanów, *m.* Norbertiner *m.*, Prämonstratenser *m.*; -i, *pl.* die Norbertiner *pl.*, (auch:) das Norbertinerkloster, die Norbertinerkirche; Norbertanka, -nki, *pl.* -nki, *f.* Norbertinerin *f.*, Norbertinernonne *f.*; norbertański, *adi.* Norbertiner(=).

Norwegia, -gii, -gię, w -gii, *f.* Norwegen; Norwegczyk, -a, *pl.* -czycy, *m.* Norwege *m.*; Norwegianka, -nki, *pl.* -nki, *f.* Norwegerin *f.*; norwegski, *adi.*, po norwegsku, *adv.* norwegisch.

Norymberga, -gi, -gę, w -berdze, *f.* Nürnberg; Norymberczyk, -a, *pl.* -czycy, *m.* Nürnberger *m.*; Norymberka, -rki, *pl.* -rki, *f.* Nürnbergerin *f.*; Norymberski, *adi.* nürnbergisch, Nürnberger(=); towary -rskie Nürnbergerwaren *pl.*; norymberszczyzna, -zny, *f.* Nürnberger Waren, Nürnberger Tand.

Noteć, Noteci, na Noteci, *f.* Netze *f.* (Fluß).

Notrańsko, -ska, w -sku *n.* Innerkrain.

Nowasól, -wejsoli, -wąsól, w -wejsoli, *f.* Neusalz.

Nowe, -go, w -m, *n.* Neuenburg a. d. Weichsel.

Nowemiasto, -gomiasta, w -emmieście, *n.* 1) Neumark; 2) Neustadt a. d. Warthe.

Nowezamki, -wychzamków, w -wychzamkach, *pl.* Neuhäusel.

Nowezgorzelice, -wychzgorzelic, w -wychzgorzelicach, *pl.* siehe Pokarmin.

Nowimburk, -u, w -u, *m.* Naumburg.

Nowogród, -grodu, w -grodzie, *m.* Naugard.

Nowotarska dolina, -rskiej -ny, na -rskiej -nie, *f.* Dunajeztal *n.*

Nowybazar, -wegobazaru, w -wymbazarze, *m.* Novibazar.

Nowyiczyn, -wegoiczynu, w -wymiczynie, *m.* Neutitschein.

Nowy Jork, -wego -u, w -wym -u, *m.* New-York, Neu-York.

Nowymost, -wegomostu, w -wymmoście, *m.* Neubrück.

Nowysad, -wegosadu, w -wymsadzie, *m.* Neusatz.

Nowytarg, -wegotargu, w -wymtargu, *m.* Neumarkt.

Nowytarg moryski, -wegotargu, -ego, w -wymtargu -m, *m.* Maros-Vasarhely.

Nowytomyśl, -wegotomyśla, w -wymtomyśle, *m.* Neutomischl.

Nowy Zatom, -wego -ia, w -wym -iu, *m.* Neusattum.

O.

Obotryci, -trytów, *pl.* Obotriten *pl.*; ziemia -tów Obotritenland *n.*

Obrzycko, -cka, w -cku, *n.* Obornik.

Ocean, -u, *pl.* -y, *m.* Ozean *m.* (Ocean); Ocean Wielki der Große Ozean.

Odmuchów, -chowa, w -chowie, *m.* Ottmachau.

Odolanów, -nowa, w -nowie, *m.* Adelnau.

Odra, Odry, Odrę, na, w Odrze, *f.* 1) Oder *f.* (Fluß); 2) Ottwitz (Dorf in Pr.-Schlesien).

Odry, Oder, *pl.* Odrau.

Odyssea, -sei, -seę und **Odysseja**, -sei, -sejȩ, Odyssee.

Oharka, -rki, na Oharce, *f.* Egerfluß *m.*

Ohranow, -a, w -nie, *m.* Herrnhut.

Ohrza, -rzy, -rzę, na -rze, *f.* siehe Oharka.

Okocim, -cimia, w -cimiu, *m.* Okocim.

Oktawian, -a, *m.* Oktavianus.

Olawa, -wy, -wę, w -wie, *f.* Ohlau.

Olbracht, -a, *m.* Albrecht.

Olbramowice, -wic, w -wicach, *pl.* Wolframitz.

Oleck, -cka, w -cku, *m.* Olezko.

Oleksowice, -wic, w -wicach, *pl.* Olkowitz.

Oleśnica, -cy, w -cy, *f.* Öls.

Oleśno, -śna, w -śnie, *n.* Rosenberg.

Olimp, -u, w -pie, *m.* Olymp *m.*; olimpijski, *adi.* olympisch.

Olint, -u, w -lincie, *m.* Olynthus; olintyjski, *adi.* olynthisch.

Olsztyn, -u, w -nie, *m.* Allenstein.

Olsztynek, -nka, w -nku, *m.* Hohenstein.

Ołomuniec, -ńca, w -ńcu, *m.* Olmütz.

Ołta, -ty, -tę, na Ołcie, *f.* Aluta *f.* (Fluß).

Opawa, -wy, -wę, w (na) -wie, *f.* 1) Troppau; 2) Oppa *f.* (Fluß).

Opole, -la, w -lu, *n.* Oppeln.

Orawa, -wy, na -wie, *f.* Arva *f.* (Fluß).

Orfeusz, -a, *m.* Orpheus.

Orlean, -u, w -ie, *m.* Orleans.

Orlickie pogórze, -go -rza, *n.* Adlergebirge *n.*

Ormianin, -a, *pl.* -nie, -mian, *m.* Armenier *m.*; Ormianka, -nki, *pl.* -nki, *f.* Armenierin *f.*; ormiański, *adi.*, po ormiańsku, *adv.* armenisch.

Ormoż, -a, w -u, *m.* Friedau.

Orneta, -ty, -tę, *f.* Wormditt.

Orzna, -nej, -nę, na -nej, *f.* Usedom.

Osice, -sic, w -cach, *pl.* Oschatz.

Osieczna, -nej, -nę, w -nej, *f.* Oschitz.

Osieczno, -na, *pl.* -nem, *n.* Storchnest.

Ossowa góra, -wej, -ry, w -wej górze, *f.* Hoheneiche.

Ostrawa, -wy, -wę, w -wie, Ostrawa Morawska Mährisch-Ostrau; — Polska Polnisch-Ostrau.

Ostroróg, -roga, w -rogu, *m.* Scharfenort.

Ostrowo, -wa, w -wie, *n.* Osterode.

Ostrzeszów, -szowa, w -szowie, *m.* Schildberg.

Oświęcim, -mia, w -miu, *m.* Auschwitz.

Oton, -a, *m.* Otto.

Owka, -wki, *f.* Euphemia.

Ozimek, -mka, w -mku, *m.* Malapane.

Ozola Mojża, *f.* Eckau.

Ożewskie jezioro, -go -ra, *n.* Ossiacher See *m.*

P.

Paczesławice, -wic, w -wicach, *pl.* Patschlowitz.

Pad, -u, na Padzie, *m.* Po *m.* (Fluß).

Palatynat reński, -natu -ego, *m.* Rheinpfalz *f.*

Pallas und Pallada, -dy, -dę, *f.* Pallas.

Pankracy, -cego, *m.* Pankratius, Pankraz.

Pannonia, -nii, -nię, w -nii, *f.* Pannonien.

Panoniewo, -niewa, w -niewie, *n.* Jungferwerder.

Paradyż, -a, w -u, *m.* (früher Goździkowo *n.*) Paradies.

Parnawa, -wy, -wę, w -wie, *f.* Parnau.

Parys, -a, *m.* Paris.

Paryż, -a, w -u, *m.* Paris; Paryżanin, -a, *pl.* -nie, *m.* Pariser *m.*; Paryżanka, -nki, *pl.* -nki, *f.* Pariserin *f.*; paryski, *adi.* Pariser(=); po parysku, *adv.* auf Pariser Art.

Pasawa, -wy, -wę, w -wie, *f.* Passau.

Patroklus und Patroklos, Patrokla *m.* Patroklus.

Paulin, -a, *pl.* -ni, *m.* Paulíner *m.*, Paulinermönch *m.*; Paulini *pl.* die Paulíner *pl.*; auch: das Paulinerkloster, die Paulinerkirche.

Pauzaniasz, -a, *m.* Pausanias.

Paweł, -wła, *m.* Paul; *dim.* Pawełek, -łka, *m.* Paulchen; ja o Pawle, a on o Gawle siehe unter Gaweł; czy — czy Gaweł, to jedno Kunz oder Heinz das ist einerlei.

Pazin, -a, w -nie *m.* Mitterburg.

Peć, Peci, Peć, w Peci, *f.* Ipek.

Pegawa, -wy, -wę, w -wie, *f.* Pegau.

Pegaz, -a, *m.* Pegasus *m.*, das Dichterroß; na -a wsiąść, na -ie jeździć den Pegasus besteigen, den Pegasus reiten, tummeln.

Pek, -i, na Pece, *f.* Ipek *f.* (Fluß).

Peloponez, -u, na -ie, *m.* Peloponnes *m.*; peloponeski, *adi.* peloponnesisch.

Penelopa, -py, -pę, *f.* Penelope.

Perzeusz, -a, *m.* Perseus.

Persya, -syi, -syę, w -syi, *f.* Persien; Pers, -a, *pl.* -owie, *m.* Perser *m.*; Persyanka, -nki, *pl.* -nki, *f.* Perserin *f.*; perski, *adi.*; po persku, *adv.* persisch.

Peruwia, -wii, -wię, w -wii, *f.* Peru; Peruwianin, -a, *pl.* -wianie, *m.* Peruaner *m.*; Peruwianka, -nki, *pl.* -nki, *f.* Peruanerin *f.*; peruwiański, *adi.* peruvianisch.

Perykles, -a, *m.* Perikles; peryklesowski, *adi.* perikleisch;

Petersburg, -a, w -u, *m.* St. Petersburg; Petersburczyk, -a, *pl.* -czycy, *m.* Petersburger *m.*; Petersburczanka, -nki, *pl.* -nki, *f.* Petersburgerin *f.*; petersburski, *adi.* (St.) Petersburger(=).

Petöfi, -ego, *m.* Petöfi.

Petrarka, -rki, -rkę, o Petrarce (n. p. mowa) *m.* Petrarca.

Petyhorca, -rcy, -rcę, *m.* Tatar *m.* von der Fünfberger Horde.

Piaski, -sków, w -skach, *pl.* Sandberg.

Piast, -a, *pl.* -owie, *m.* Piaſt; piastowski, *adi.* piaſtiſch, Piaſten=.

Piecka, -cki, -ckę, w -cce, *f.* Petzkau.

Piecki, -ców, w -ckach, *pl.* Grünwalde.

Pielgrzymów, -mowa, w -mowie, *m.* Pilgram.

Piemont, -u, w -moncie, *m.* Piemont.

Pięćcerkwi, w -ach, *pl.* Fünfkirchen.

Pijar, -a, *pl.* Pijarzy, *m.* Piariſt *m.*, Piariſtenmönch *m.*; pijarski, *adi.* Piariſten=; kościół, klasztor pijarski Piariſtenkirche *f.*, =kloſter *n.*

Piktawy, -ktaw, w -ktawach, *pl.* Poitiers.

Pilśnia, -śni, -śnię, w -śni, *f.* Pleſſen.

Pilzno, -na, *n.* Pilſen; pilzneńskie piwo Pilſener Bier.

Piła, -ły, w Pile, *f.* Schneidemühle.

Piłat, -a, *m.* Pilatus.

Piława, -wy, -wę, w -wie, *f.* Pillau.

Pindar, -a, *m.* Pindar.

Piotr, -a, *m.* Peter; Św. Piotr der heil. Petrus; *dim.* Piotruś, -sia, Pietryk, -trka, *m.* Peterchen; kościół świętego Piotra die Peterskirche; Piotra komu napędzić jmnbm Schrecken einjagen.

Piotrawin, -a, *m.* Piotrawin (Name eines Krakauer Bürgers, den der heilige Stanislaus von den Toten auferweckt haben ſoll); wygląda jak — er ſieht aus, wie wenn er von den Toten auferſtanden wäre, wie eine wandelnde Leiche.

Piotrków, -kowa, w -kowie, *m.* Petrikau; piotrkowski, *adi.* Petrikauer(=), von, aus Petrikau.

Piotrowaradyn, -a, w -ie, *m.* Peterwardein.

Piran, -u, w -ie, *m.* Pirano.

Pirańska przystań, -skiej -stani, w -skiej -stani, *f.* Portoroſe.

Pireneje, -jów, *pl.* Pyrenäen *pl.*; pirenejski, *adi.* pyrenäiſch; P—i półwysep die Pyrenäiſche Halbinſel.

Pireus, *indecl.* Piräus.

Pirrus, -a, *m.* Pyrrhus.

Piskowice, -wic, do -wic, w -wicach, *pl.* Peiskretſcham.

Piszczany, -szczan, w -szczanach, *pl.* Piſtyen, Piſtyan.

Pitagoras, -a, *m.* Pythagoras; twierdzenie *n.* -a der pythagoreiſche Lehrſatz.

Pitagorejczyk, -a, *pl.* -czycy, *m.* Pythagoreer *m.*; pitagorejski, *adi.* pythagoreiſch.

Pitya, -tyi, -tyę, *sf.* Pythia *f.*; pityjski, *adi.* pythiſch.

Pius, -a, *m.* Pius.

Piza, -zy, -zę, w -zie, *f.* Piſa.

Pizystrat, -a, *m.* Piſiſtratus; Pizystratydzi, *pl.* die Piſiſtratiden.

Placencya, -cyi, -cyę, w -cyi, *f.* Piacenza.

Platon (Plato), -tona, *m.* Plato.

Plautus und Plaut, Plauta, *m.* Plautus.

Plawa, -wy, -wę, na -wie, *f.* Piave (Fluß).

Pleszew, -a, w -iu, *m.* Pleſchen.

Płonia, -ni, -nię, na -ni, *f.* Plane *f.* (Fluß).

Płońsk, -a, w -u, *m.* Plön.

Pluton (Pluto), -na, *m.* Pluto.

Pniewy, Pniew, w -wach, *pl.* Pinne.

Pobiedziska, -dzisk, w -skach, *pl.* Pudewitz.

Pobrzeże, -ża, na -żu, *n.* Küſtenland *n.*

Poczdam, -u, w -ie, *m.* Potsdam.

Podbórz und Podburz, -a, w -u, *m.* Putbus.

Poddębie, -bia, w -biu, *n.* Potsdam.

Podgórze, -rza, w -rzu, *n.* Podgorze (bei Krakau); Podgórzanin, -a, *pl.* -nie, *m.* Einwohner *m.* von Podgorze.

Podlasie, -sia, na -siu, *n.* Podlachien, Unterwalden; Podlasianin, -a, *pl.* -nie, und Podlasiuk, -a, *pl.* -siucy, *m.* Podlache, Podlachier *m.*; Podlasianka, -nki, *pl.* -nki, *f.* Podlachierin *f.*

Podmokle, -kla, w -klu, *n.* Bodenbach.

Podole, -la, na -lu, *n.* Podolien; Podolanin, -a, *pl.* -lanie, -lan, *m.* Podolier *m.*; Podolanka, -nki, *pl.* -nki, *f.* Podolierin *f.*; podolski, *adi.*, po podolsku, *adv.* podoliſch.

Podstąpin, -a, w -nie, *m.* Potsdam.

Poherelice, -lic, w -licach, *pl.* Pohrlitz.

Polak, -a, -lacy, *m.* Pole *m.*; Polka, -lki, -lkę, *pl.* -lki, *f.* Polin *f.*

Polanin, -nia, *pl.* -lanie, -lan, *m.* ſiehe Polak.

Poleń, -lenia, w -leniu, *m.* Pollin.

Polifem, -a, *m.* Polyphem.

Polixena, -ny, -nę, *f.* Polyxena.

Polska, -ski, -skę, w -sce, *f.* Polen; polski, *adi.*, po polsku, *adv.* polniſch; król polski der König von Polen; po -sku mówić, pisać Polniſch ſprechen, ſchreiben.

Polszczyzna, -zny, -znę, *f.* Polentum *n.*, das Polniſche, polniſche Sprache, Sitte, Art, polniſches Weſen.

Polskawieś, -skiejwsi, -skąwieś, w -skiejwsi, *f.* 1) Forbach; 2) Polsdorf.

Połąga, -gi, -gę, w -ądze, *f.* Polangen.

Połcznica, -cy, -cę, w -cy, *f.* Pulsnitz (Stadt und Fluß).

Pomorczyk, *m.* ſiehe unter Pomorze.

Pomorze, -rza, na -rzu, *n.* Pommern; — polskie

Pomerellen; Pomorzanin, -na, *pl.* -nie, -rzan, und Pomorczyk, -a, *pl.* -czycy, *m.* Pommer *m.*; Pomorzanka, -nki, *pl.* -nki, *f.* Pommerin *f.*; pomorski, *adi.* pommerisch.

Pompejusz, -a und Pompeja, *m.* Pompejus.

Poniec, -a, w -u, *m.* Punitz.

Porjece, -jeca, w -jecu, *n.* Parenzo.

Portugalia, -lii, -lię, w -lii, *f.* Portugal; Portugalczyk, -a, *pl.* -czycy, *m.* Portugiese *m.*; Portugalka, -lki, *pl.* -lki, *f.* Portugiesin *f.*; portugalski, *adi.*, po portugalsku, *adv.* portugiesisch; król portugalski der König von Portugal.

Posadowice, -wic, w -wicach, *pl.* Postelwitz.

Posawina, -ny, w -nie, *f.* Savelland *n.*

Postojna, -nej, -nę, w -nej, *f.* Adelsberg.

Postojeńska jaskinia, -kiej -kini, w -kiej -kini, *f.* Adelsbergergrotte *f.*

Potulice, -lic, w -licach, *pl.* Potlitz.

Potydea, -dei, -deę, w -dei, *f.* Potidäa; pod -deą bei Potidäa.

Pozejdon, -a, *m.* Poseidon.

Poznań, -nania, w -naniu, *m.* Posen; Poznańczyk, -a, *pl.* -czycy, *m.* Posener *m.*; Poznańka, -ńki, *pl.* -ńki, *f.* Posnerin *f.*; poznański, *adi.* Posener(-); Księstwo -kie das Herzogtum Posen; książę -ski der Herzog von Posen; Poznańskie, -go, *n.* das Posensche; w -skiem im Posenschen.

Pożega, -gi, -gę, w -żedze, *f.* Posega.

Pożoń, -nia, w -niu, und **Pozuń**, -nia, w -niu, *m.* Preßburg; pożoński, pozuński, *adi.* Preßburger(-).

Prabuty, -butów, w -butach, *pl.* Riesenburg.

Praga, -gi, -gę, w Pradze, *f.* Prag (in Böhmen); Praga (bei Warschau); Prażanin, -a, *pl.* -nie, *m.* Prager; Prażanka, -nki, *pl.* -nki, *f.* Pragerin *f.*; praski, *adi.* Prager(-), von, aus Prag.

Pragersko, -ska, w -sku, *n.* Pragerhof.

Preszcze, -cza, w -czu, *n.* Rann.

Preszów, -szowa, w -szowie, *m.* Eperies.

Prometeusz, -a, *m.* Prometheus.

Prościejów, -jowa, w -jowie, *m.* Proßnitz.

Proteusz, -a, *m.* Proteus.

Prowancya, -cyi, -cyę, w -cyi, *f.* Provence *f.*; prowancki, *adi.* Provencer-; oliwa prowancka Provenceröl *n.*

Prudnik, -a, w -u, *m.* Neustadt.

Prusak, -a, *pl.* -sacy, *m.* Preuße *m.*; Prusaczka, -czki, *pl.* -czki, *f.* Preußin; pruski, *adi.*, po prusku, *adv.* preußisch; królestwo -skie das Königreich Preußen; król -ski der König von Preußen; Pruska ziemia die Provinz Preußen; pruski mur preußische Mauer, Mauer aus Fachwerk.

Prusków, -skowa, w -skowie, *m.* Proskau.

Prusy, Prus, w Prusiech, *pl.* Preußen.

Prusnica, -cy, w -cy, *f.* Prausnitz.

Pryam, -a, *m.* Priamus.

Przedarulsko, -ska, w -sku, *n.* Przedarulańska ziemia, -ńskiej -mi *f.*, Vorarlberg.

Przeddnieprzański, *adi.* diesseits des Dnieper liegend, wohnend.

Przeddunajski, *adi.* diesseits der Donau liegend, wohnend.

Przedział, -u, w -dziale, *m.* Predil (Paß in den Alpen).

Przemsza, -szy, *f.* Bremse *f.* (Fluß).

Przemysłów, -słowa, w -słowie, *m.* 1) Primkenau; 2) Prenzlau.

Przemyśl, -a, w -u, *m.* Przemysl; przemyski, *adi.* Przemysler(-), von, aus Przemysl.

Przerów, -rowa, w -rowie, *m.* Prerau.

Przewóz, -wozu, w -wozie, *m.* Priebus.

Przyborz, -a, w -u, *m.* Freiberg.

Przybrzeg, -u, w -u, Fürstenberg.

Przybyszewo, -wa, *pl.* -wie, *n.* Priebisch.

Przyłąk, -u, w -u, *m.* Frankenberg.

Przymorze, -rza, na -rzu, *n.* Küstenland.

Psiepole, Psiegopola, na Psiempolu, *n.* Hundsfeld.

Psków, Pskowa, w Pskowie, *m.* Pleskau.

Psyche, -chy, -chę, *f.* Psyche.

Pszczew, -wia, w -wiu, *m.* Betschen.

Pszczyna, -ny, -nę, w -nie, *f.* Pleß.

Pułkowice, -wic, -wicach, *pl.* Polkwitz.

Puzdrany, -dran, w -dranach, *pl.* Paustram.

Pyrzyce, -rzyc, w -rzycach, *pl.* Pyritz.

Pyż, Pyzi, Pyzię, w Pyzi, *f.* Wartenburg.

R.

Raba, -by, -bę, w -bie, *f.* Raab (Stadt und Fluß).

Rachel und **Rachela**, -li, *f.* Rachel.

Raciborz, -a, w -u, *m.* Ratibor.

Racine, Racine'a und Racina, *m.* Racine.

Racłowice, -wic, w -wicach, *pl.* Raffelwitz.

Raczków, -kowa, w -kowie, *m.* Raschkow.

Radbor, -u, w -borze, *m.* Ratibor.

Radgona, -ny, w -nie, *f.* Radersburg.

Radgoszcz, -a, w -u, *m.* Rhetra.

Radowice, -wic, w -wicach, *pl.* 1) Radautz; 2) Mönkgut.

Radunia, -nii, -nię, na -nii, *f.* Radaune *f.* (Fluß).

Radzice, -dzic, w -dzicach, *pl.* Hermannsdorf.

Radziejowo, -wa, w -wie, *n.* Rathsdorf.

Radzyn, -nia, w -niu, *m.* Reden.

Rafael, -a, *m.* Raphael.

Rakoniewice, -wic, w -wicach, *pl.* Rackwitz.

Rakownik, -a, w -u, *m.* Rakonitz.

Raków, -kowa, w -kowie, *m.* Rakau.

Rakusy (Rakuzy), Rakus, w -sach, *pl.* Österreich; Rakuszanin, -a, *pl.* -nie, *m.* Österreicher *m.*; Rakuszanka, -nki, *pl.* -nki, *f.* Österreicherin *f.*; rakuski, *adi.* österreichisch.

Rana, -ny, na -nie, *f.* Rügen (Insel).

Rarog, -a, w -u, *m.* Mitilinburg.

Rastembork, -a, w -u, *m.* Rastenburg.

Ratysbona, -ny, w -nie, *f.* Regensburg.

Réaumur, -a, *m.* Réaumur.

Recya, -cyi, -cyę, w -cyi, *f.* Graubünden.

Regina, -ny, -nę, *f.* Regina.

Reims und Remi, *indecl.* Rheims.

Ren, -u, na -ie, *m.* Rhein; reński, *adi.* rheinisch; prowincya reńska Rheinprovinz *f.*; wino reńskie Rheinwein *m.*

Replin, -a, w -ie, *m.* Rippeln.

Rewel, -a, w -u, *m.* Reval.

Ribnica, -cy, -cę, w -cy, *f.* Reifnitz.

Richelieu, -lieu'go, *m.* Richelieu.

Rjeka, -ki, -kę, w Rjece, *f.* Fiume.

Roch, -a, *m.* Rochus.

Rocica, -cy, w -cy, *f.* Rietz.

Rodan, -u, na -ie, *m.* Rhone *f.* (Fluß).

Rogatec, -tca, w -tcu, *m.* Robitsch.

Rogoźno, -na, w -nie, *n.* Rogasen.

Roja, Roji, Roję, w Roji, *r.* Rügen (Insel).

Rojgród, -grodu, w -grodzie, *m.* Bergen.

Roketnice, -nic, w -nicach, *pl.* Roketnitz.

Rokiczany, -czan, w -czanach, *pl.* Rokitzan.

Roklan, -u, na -ie, *m.* Rachelberg.

Rokytnice, -nic, w -nicach, *pl.* 1) Roketnitz; 2) Rochlitz.

Romulus, -a und Romula, *m.* Romulus.

Ronow, -a, w -iu, *m.* Rumburg.

Rosienie, -nia, w -niu, *n.* Rossigen.

Rossini, -ego, *m.* Rossini.

Rosya, -syi, -syę, w -syi, *f.* Rußland; Samodzierzca wszech Rosyi Selbstherrscher *m.* aller Reußen; Rosyanin, -a, *pl.* Rosyanie, -syan, *m.* Russe *m.*; Rosyanka, -nki, *pl.* -nki, *f.* Russin *f.*; rosyjski, *adi.*, po rosyjsku, *adv.* russisch.

Roszela, -li, -lę, w -li, *f.* Rochelle.

Rousseau, Rouss(eau')a, *m.* Rousseau.

Rozalia, -lii, -lię, und **Róża**, -ży, -żę, *f.* Rosalie, Rosa.

Rożnów, -nowa, w -nowie, *m.* Roznau; Rosenau.

Roztok, -u, w -u, *m.* Rostock.

Rszawa, -wy, w -wie, *f.* Orsova.

Rubikon, -u, na -ie, *m.* Rubikon *m.* (Fluß).

Rudawy Szczawnickie, -daw -wnickich, w -dawach -wnickich, *pl.* Chemnitzer Erzgebirge *n.*; R. Czeskie Böhmisches Erzgebirge; R. Siedmiogrodzkie Siebenbürgisches Erzgebirge.

Rudki, Rudek, w -dkach, *pl.* Hofstädt.

Rudne góry, -dnych gór, w -dnych -ach, *pl.* Erzgebirge *n.*

Rudnica, -cy, w -cach, *pl.* Raudnitz.

Rugigród, -grodu, w -grodzie *m.* Bergen.

Rugia, -gii, -gię, na -gii, *f.* Rügen (Insel).

Rujana, -ny, -nę, na -nie, *f.* Rügen (Insel).

Ruków, -kowa, w -kowie, *m.* Liebenwerda.

Rumelia, -lii, lię, w -lii, *f.* Rumelien.

Rumunia, -nii, -nię, w -ni, *f.* Rumänien; Rumuńczyk, -a, *pl.* -czycy, und Rumun, -a, *pl.* -ie, *m.* Rumäne *m.*; Rumunka, -nki, -nkę, *pl.* -nki, Rumänin *f.*; rumuński, *adi.*, po rumuńsku, *adv.* rumänisch.

Rupin, -a, w -ie, *m.* Reppen.

Ruś, Rusi, na Rusi, *f.* Reußen; Wielka — Großreußen; Mała — Kleinreußen; Czarna — Schwarzreußen; Biała — Weißreußen; Czerwona — Rotreußen.

Rusin, -a, *pl.* -i, *m.* Ruthene *m.*; Rusinka, -nki, -nkę, *pl.* -nki, Ruthenin *f.*

Rusiński, ruski, *adi.*, po rusińsku, po rusku, *adv.* ruthenisch.

Rusinów, -nowa, w -nowie, *m.* Raußnitz.

Ruszczyzna, -zny, -znę, *sf.* Reußentum *n.*, Ruthenentum *n.*; ruthenische Sprache; ruthenische Sitten.

Rybnica, -cy, -cę, w -cy, *f.* Reifnitz.

Rychbach, -u, w -u, *m.* Reichenbach.

Rychnów, -nowa, w -nowie, *m.* Reichen.

Rychtal, -u, w -u, *m.* Reichtal.

Ryczywół, -woła, w -wole, *m.* Ritschenwalde.

Ryd, -u, w Rydzie, *m.* Ried.

Rydzyna, -ny, -nę, w -nie, *f.* Reisen.

Ryga, -gi, -gę, w Rydze, *f.* Riga; Ryżanin, -a, *pl.* Ryżanie, *m.* Rigaer *m.*; ryski, *adi.* Rigaer, von, aus Riga.

Rył, -u, na Ryle *m.* Rillo-Dagh (Berg).

Rymarzów, -rzowa, w -rzowie, *m.* Römerstadt.

Rynarzewo, -wa, w -rzewie, *n.* Rohrbruch.

Rzawa, -wej, -wę, w -wej, *f.* Orsova.

Rzezno, -zna, w -znie, *n.* Regensburg.

Rzeżyca, -cy, -cę, w -cy, *f.* Roſitten.

Rzym, -u, w -ie, *m.* Rom, Rzymianin, -a, *pl.* -mianie; Rzymian, *m.* Römer *m.*; Rzymianka, -nki, *pl.* -nki, *f.* Römerin *f.*; rzymski, *adi.* römiſch.

Rzywno, -wna, w -nie, *n.* Elſental.

S.

Sabaudya, -dyi, -dyę, w -dyi, *f.* Savoyen; **Sabaudczyk**, -a, *pl.* -czycy, *m.* Savoyarde *m.*; Sabaudka, -dki, *pl.* -dki, *f.* Savoyardin *f.*; **sabaudzki**, *adi.* ſavoyiſch; **książę Eugeniusz Sabaudzki** Prinz Eugen von Savoyen.

Sabina, -ny, -nę, *f.* Sabine.

Sabinów, -nowa, w nowie, *m.* Zeben.

Sabińczyk, -a, *pl.* -czycy, *m.* Sabiner *m.*; Sabinka, -nki, -nkę, *pl.* -nki, *f.* Sabinerin *f.*; porwanie *n.* Sabinek Raub *m.* der Sabinerinnen; **sabiński**, *adi.* ſabiniſch; **kraj sabiński** Sabinerland *n.*

Safo und **Safona**, -ny, *f.* Sappho.

Sahara, -ry, -rę, na Saharze, *f.* Sahara.

Saksonia, -nii, -nię, w -nii, *f.* Sachſen; **Saksończyk**, -a, *pl.* -czycy, und **Sas**, -a, *pl.* -i, *m.* Sachſe *m.*; Saksonka, -nki, *pl.* -nki, und **Saska**, -ski, *pl.* -ski, *f.* Sächſin *f.*; **saski**, *adi.*, po sasku, *adv.* ſächſiſch; **królestwo saskie** das Königreich Sachſen; **król saski** der König von Sachſen.

Salamis, *indecl.* und **Salamina**, -ny, pod -ną, *f.* Salamis.

Salcburg, -a, w -u, *m.* Salzburg; **salcburski**, *adi.* Salzburger(=).

Salica, -cy, na -cy, *f.* Salza *f.* (Fluß).

Sallustyusz, -a, und **Sallusty**, -sta, *m.* Salluſt(ius).

Salomea, -mei, -meę, *f.* Salomea.

Salomon, -a, *m.* Salomo; **z próżnego i —** nie naleje aus einem leeren Faß kann man nichts zapfen; **salomonowy**, *adi.* Salomos, des Salomo; **mądry jak salomonowe portki, patynki weiſe wie Salomos** Hoſen, er hört die Flöhe huſten, er hört das Gras wachſen.

Salusia, -si, -się, *f.* Salome.

Sambia und **Samlandya**, -bii, -dyi, -bię, -dyę, *f.* Samland *n.*

Sambice, -bic, w -bicach, *pl.* Münſterberg.

Samostrzel, -u, w -u, *m.* Waldſee.

Samosz, -y, na -y, *f.* Szamos *f.* (Fluß).

Samotracya, -cyi, -cyę, *f.* Samothrake.

Samson, -a, *m.* Simſon.

Sarajewo, -wa, w -wie, *n.* Sarajevo.

Sardes, *indecl.* Sardes.

Sardynia, -nii, -nię, na -nii, *f.* Sardinien; **Sardyńczyk**, -a, *pl.* -czycy, *m.* Sardinier *m.*; Sardyńka, -ńki, *pl.* -ńki, *f.* Sardinierin *f.*; **sardyński**, *adi.* ſardiniſch.

Sarmacya, -cyi, -cyę, w -cyi, *f.* Sarmatien; Sarmata, -ty, -tę, *pl.* -maci, *m.* Sarmate *m.*; (obraz.) ein Pole von altem Schlage, von altem Schrot und Korn; Sarmatka, -tki, -tkę, *pl.* -tki, *f.* 1) Sarmatin *f.*, Polin *f.*; 2) altpolniſches Kleid; **sarmatyzm**, -u, *m.* ſarmatiſches Weſen; **sarmacki**, *adi.*, po sarmacku, *adv.* ſarmatiſch.

Sarnowo, -wa, w -wie, *n.* Sarne.

Sas, **Saska**, **Saski** ſiehe unter Saksonia.

Saturnus und **Saturn**, -na, *m.* Saturnus.

Saturnalia, -liów, *pl.* Saturnalien *pl.*

Satyr, -a, *pl.* -owie, *m.* Satyr *m.*, Waldgott *m.*

Sawa, -wy, -wę, na -wie, *f.* Sau *f.*, Save *f.* (Fluß).

Sawina, -ny, -nę, na -nie, *f.* Sann *f.* (Fluß).

Sącz, -a, w -u, *m.* Sandez; **Nowy**, **Stary** — Neu-, Alt-Sandez; **sandecki**, *adi.* von, aus Sandez.

Schiller, -a, *m.* Schiller.

Scypio, -na, *m.* Scipio; — **Afrykański** Scipio Africanus.

Sebastyan, -a, *m.* Sebaſtian.

Sedlczany, -lczan, w -lczanach, *pl.* Selſchan.

Segedyn, -u, *pl.* w -nie, *m.* Szegedin.

Sejbocin, -a, *pl.* -nie, *m.* Sibotſchütz.

Sekowicka Planina, -ckiej -ny, na -ckiej -nie, *f.* Kühwegeralpe *f.*

Sekwana, -ny, -nę, na -nie, *f.* Seine *f.* (Fluß).

Selanik, -u, w -u, *m.* Salonichi.

Selcerska woda, Selterswaſſer *n.*, Selterbrunnen *m.*

Selibice, -bic, w -bicach, *pl.* Sellowitz.

Serbia, -bii, -bię, w -bii, *f.* Serbien; **Serb**, -a, *pl.* -owie, *m.* Serbe *m.*; Serbka, -bki, -bkę, *pl.* -bki, *f.* Serbin *f.*; **serbski**, *adi.*, po serbsku, *adv.* ſerbiſch.

Sewerus und **Sewer**, Sewera, *m.* Severus.

Sępolno, -lna, w -lnie, *n.* Zempelburg.

Sfinks, -a, *m.* Sphinx *f.*

Siedlce, -dlec, do -dlec, w -dlcach, *pl.* Schädlitz.

Siedlec, -dlca, w -dlcu, *m.* 1) Sedlitz; 2) Schiltz.

Siedlica, -cy, -cę, w -cy, *f.* Sedlitz.

Siedmiogród, -grodu, w -grodzie, *m.* Siebenbürgen; **Siedmiogrodzianin**, -a, *pl.* -dzianie, *m.* Siebenbürger **Siedmiogrodzianka**, -nki, *pl.*

-nki, *f.* Siebenbürgerin *f.*; siedmiogrodzki, *adi.* ſiebenbürgiſch.

Sielichów, -chowa, w -chowie, *m.* Selchow.

Siemysłów, -słowa, w -słowie, *m.* Steinersdorf.

Sieniawa, -wy, w -wie, *f.* Schönawe.

Sierachów, -chowa, w -chowie, *m.* Schirgiswalde.

Sieraków, -kowa, w -kowie, *m.* Zirke.

Sierakowice, -wic, w -wicach, *pl.* Sierakowitz.

Silno, -na, w -nie, *n.* 1) Schille; 2) Frankenhagen.

Sine morze, -go -rza, na -m -rzu, *n.* Adriatiſches Meer.

Sistow, Swistów, -towa, w -towie, *m.* Siſtov(a).

Sitno, -na, w -nie, *n.* (heute: **Tybia**, *f.*), Tilſit.

Siwrydów, -dowa, w -dowie, *m.* Seiferdau.

Skadar, -u, w -darze, *m.* Skutari.

Skalda, -ldy, na -ldzie, *f.* Schelde *f.* (Fluß).

Skania, -nii, -nię, w -nii, *f.* Schonen.

Skarbiszów, -szowa, w -szowie, *m.* Karbiſchau.

Skarszewo, -wa, w -wie, *m.* Schöneck.

Skoczów, -czowa, w -czowie, *m.* Skotſchau.

Skoki, -ków, w -kach, *pl.* Schocken.

Skrzemelice, -lic, w -licach, *pl.* Schremš.

Skwierzyna, -ny, w -nie, *f.* Schwerin.

Slane, Slan, w Slanach, *pl.* Schlan.

Sławkow, -a, w -ie, *m.* 1) Auſterlitz; 2) Schlaggenwald; 3) Schmecks.

Sławkowskie Szczawy, -skich -wów, w -skich -wach, *pl.* Schmecks.

Sławonia, -nii, -nię, w -nii, *f.* Slawonien.

Słocina, -ny, w -nie, *f.* Schlatten.

Słona, -nej, -ną, na -nej, *f.* Sajo *m.* (Fluß).

Słowak, -a, *pl.* -wacy, *m.* Slowak *m.*; Słowaczka, -czki, *pl.* -czki, *f.* Slowakin *f.*; słowacki, *adi.*, po słowacku, *adv.* ſlowakiſch.

Słowianin, -a, *pl.* -wianie, -wian, *m.* Slave und Slawe *m.*; Słowianka, -nki, *pl.* -nki, *f.* Slavin und Slawin *f.*; słowiańszczyzna, -zny, *f.* Slawentum *n.*, ſlawiſches Land, ſlawiſches Weſen; słowiański, *adi.* po słowiańsku, *adv.* ſlaviſch und ſlawiſch.

Słoweński Gradec, -egoGradca, w -m Gradcu, *m.* Windiſchgrätz.

Słowieniec, -ńca, *pl.* -ńcy, *m.* Slowene *m.*; Słowienka, -nki, *pl.* -nki, Slowenin *f.*; słowieński, *adi.*, po słowieńsku, *adv.* ſloweniſch.

Słuchów, -chowa, w -chowie, *m.* Schlochow.

Słup, -a, w -ie, *m.* Starkenberg.

Słupsk, -a, w -u, *m.* Stolpe.

Smederewo, -wa, w -wie, *n.* Semendria.

Smerkowiny, -win, w -winach, *pl.* Fichtelgebirge *n.*

Smogorzew, -a, w -iu, *m.* Trachenberg.

Smoliny, -lin, w -linach, *pl.* Harz *m.*

Smolnik, -a, w -u, *m.* Schmölnitz.

Smolniki, -lnik, w -kach, *pl.* Blumental.

Sobek, -bka, *m.* Baſtel, Baſtian; pierwej Sobkowi, potem Dobkowi zuerſt mir und dann dir: jeder iſt ſich ſelbſt der Nächſte.

Sobota spizka, *f.* Georgenberg *m.*

Sobótka, -tki, na -tce, *f.* Zoptenberg *m.*

Sobotyca, -cy, w -cy, *f.* 1) Steinamanger; 2) Maria-Thereſiopel.

Sobotyszcze, -szcza, w -szczu, *m.* Szobotiſt.

Socza, -czy, na -czy, *f.* Iſonzo *m.* (Fluß).

Sodoma, -my, w -mie, *f.* Sodom; Sodomczyk, -a, *pl.* -czycy, *m.* Sodomiter *m.*; sodomski, *adi.* ſodomitiſch.

Sofia, -fii, w -fii, *f.* Sofia (Hauptſtadt von Bulgarien).

Sofokles, -a, *m.* Sophokles.

Sokołowo, -wa, w -wie, *n.* Jankendorf.

Solec, -lca, w -lcu, *m.* 1) Schulitz; 2) Silz.

Solice, -lic, w -licach, *pl.* Sauerbrunn.

Solin, -a, w -ie, *m.* Salona.

Solne dobra kameralne, *pl.* Salzkammergut *n.*

Solnogród, -grodu, w -grodzie, *m.* Salzburg.

Solnok, -u, w -u, *m.* Szolnok.

Solon, -a, *m.* Solon.

Soluń, -lunia, w -luniu, *m.* Salonichi.

Soła, -ły, na Sole, *f.* und **Solawa**, -wej, na -wej, *f.* Saale *f.* (Fluß).

Soława, -wej, w -wej, *f.* Sulau.

Sońsbork, -a, w -u, *m.* Sensburg.

Sora, -ry, w, na Sorze, *f.* Zeyer (Dorf und Fluß).

Sorawin, -a, w -ie, *m.* Rothſyrben.

Sosnowiec, -wca, w -wcu, *m.* Sosnitz.

Sośnicowice, -wic, w -wicach, *pl.* Kieferſtädtel.

Sowiagóra, -wiejgóry, w -wiejgórze, *f.* Eulenberg (Dorf).

Sowy, Sowów, w Sowach, *pl.* Schlagkretſcham.

Spalow, -a, w -ie, *m.* Sponau.

Sparta, -ty, w -cie, *f.* Sparta; Spartanin, -a, *pl.* -tanie, -tan, *m.* Spartaner *m.*; spartański, *adi.* po spartańsku, *adv.* ſpartaniſch.

Spira, -ry, w Spirze, *f.* Speyer.

Spiż, -u, w -u, *m.* Zips *f.*; spiski, *adi.* Zipſer(-).

Sprewia und Sprowia, -wii, na -wii, *f.* Spree *f.* (Fluß).

Srebrnagóra -nejgóry, w -nejgórze, *f.* Silberberg.

Śródziemne Morze, *n.* Mittelländiſches Meer.

Stambuł, -u, w -bule, *m.* Stambul, Konſtantinopel.

Stach, -a, und **Staś**, -sia, *m.*, *dim.* von Stanisław, Stanislaus.

Stanisław, -a, *m.* Stanislaus; Stanisława, -wy, *f.* Stanislawa.

Starahuta, -rejhuty, w -rejhucie, *f.* Neurode.

Starygród, -regogrodu, w -rymgrodzie, *m.* Stargard.

Stary Iczyn, -rego -a, w -rym -ie, *m.* Altitschein.

Stefan, Szczepan, -a, *m.*, *dim.* Stefanek, -nka und Stefcio, -cia, *m.* Stephan.

Stefania, -nii, -nię, *f.* Stephanie.

Stembarg, -u, w -u, *m.* Tannenberg.

Stępawa, -wy, w -wie, *f.* Stampfen.

Stobno, -bna, w -bnie, *n.* Stuben.

Strasburg, -a, w -u, *m.* Straßburg; strasburski, *adi.* Straßburger(=).

Strela, -li, w -li, *m.* Stralsund.

Strężenice, -nic, w -nicach, *pl.* Dröjing.

Stribro, -bra, w -brze, *n.* Mies.

Stróża, -ży, w -ży, *f.* Stroppen.

Strygonia, -nii, -nię, w -nii, *f.* Gran.

Strzelce, -lec, w -lcach, *pl.* Strehlitz.

Strzelewo, -wa, w -wie, *n.* Strehlau.

Strzelica, -cy, w -cy, *f.* Strehlen.

Strzelice, -lic, w -licach, *pl.* Strelitz.

Strzelin, -a, w -ie, *m.* Strehlen.

Strzenica, -cy, w -cy, *f.* Strenitz.

Strzeszyn, -a, w -ie, *m.* Sedan.

Strzybnica, -cy, w -cy, *f.* Friedrichshütte.

Strzybro, -bra, w -brze, *n.* Mies.

Strzygłów, -głowa, w -głowie, *m.* Striegau.

Studzienki, -dzienek, w -dzienkach, *pl.* Schönbrunn.

Stupno, -pna, w -pnie, *n.* Staupen.

Stynawa, -wy, w -wie, *f.* Steinau.

Styra, -ry, w Styrze, *f.* Steyer.

Styrya, -ryi, -ryę, w -ryi, *f.* Steiermark; Styryjczyk, -a, *pl.* -czycy, *m.* Steiermärker *m.*, Steirer *m.*; Styryjka, -ki, *pl.* -ki, *f.* Steiermärkerin *f.*, Steirerin *f.*; styryjski, *adi.* steiermärkisch, steirisch.

Subotyca, -cy, w -cy, *f.* 1) Maria-Theresiopel; 2) Steinamanger.

Suchdoł, -łu, w -le, *m.* Zauchtel.

Sudermania, -nii, -nię, w -nii, *f.* Südermanland *n.*

Sudzice, -dzic, w -dzicach, *pl.* Zaudiz.

Sukiennice, -nic, w -nicach, *pl.* Tuchlauben *pl.* (in Krakau).

Sulejewo, -wa, w -wie, *n.* Sulau.

Sund, -u, w -dzie, *m.* Sund *m.*

Surdaki, -ków, w -kach, *pl.* Sodargen.

Suroskie morze, -go -rza, na -m -rzu, *m.* Asowsches Meer.

Suszyce, -szyc, w -szycach, *pl.* Schuttenhofen.

Swarzędz, -a, w -u, *m.* Schwersenz.

Swesyon, -u, w -ie, *m.* Soissons.

Swetla, -tli, w -tli, *f.* Zwettel.

Swewskie morze, -go -rza, na -m -rzu, *m.* Ostsee *f.*

Switawa, -wej, -wę, w -wej, *f.* Zwittau.

Syberya, -ryi, -ryę, w -ryi, und **Sybir**, -u, na Sybirze, *m.* Sibirien; Syberyjczyk, -a, *pl.* -czycy, *m.* Sibirier *m.*; syberyjski, sybirski, *adi.* sibirisch.

Sybilla, -lli, -llę, *f.* Sibylle.

Sybin, -u, w -ie, *m.* Hermannstadt.

Syców, -cowa, w -cowie, *m.* Polnisch-Wartenberg.

Sycylia, -lii, -lię, na -lii, *f.* Sizilien; Sycylijczyk, -a, *pl.* -czycy, und Sycylianin, -a, *pl.* -lianie, *m.* Sizilianer *m.*; Sycylianka, -nki, *pl.* -nki, *f.* Sizilianerin *f.*; sycylijski, *adi.* po sycylijsku, *adv.* sizilianisch.

Sykulce, -kulców, w -kulcach, *pl.* Stellerland *n.*

Sylwestr, -a, *m.* Silvester.

Syrakuzy, -zów, w -zach, *pl.* Syrakus; Syrakuzanin, -a, *pl.* -zanie, -zan, *m.* Syrakusaner *m.*; Syrakuzanka -nki, *pl.* -nki, *f.* Syrakusanerin *f.*; syrakuski, *adi.* syrakusisch.

Syrmia, -mii, -mię, w -mii, *f.* Syrmien.

Sysak, -a, w -u, *m.* Sissek.

Syseród, -rodu, w -rodzie, *m.* Süßenrode.

Szafuza, -zy, -zę, w -zie, *f.* Schaffhausen.

Szalatna, -tnej, w -tnej, *f.* Slatina.

Szamotin, -a, w -ie, *m.* Samotschin.

Szamotuły, -łów, w -łach, *pl.* Samter.

Szampania, -nii, -nię, w -nii, *f.* Champagne *f.*; szampański, *adi.* Champagner(=).

Szandawa, -wy, w -wie, *f.* Schandau.

Szaragóra, -rejgóry, w -rejgórze, *f.* Schadegur.

Szarskie góry, -skich gór, w -skich górach, *pl.* Tschatdagh.

Szarysz, -u, w -u, *n.* Saros.

Szaweł, -wła, o Szawle, *m.* Saul.

Szawle, -wlów, w -wlach, *pl.* Schaueln.

Szczakowa, -wej, -wę, w wej, *f.* Stichalowa.

Szczawy Sławkowskie, -wów -wskich, w -wach -wskich, *pl.* Schmeds.

Szczecin, Szczycin, -a, w -ie, und **Szczytno**, -tna, w -tnie, *n.* Stettin; szczeciński, *adi.* Stettiner(=), von, aus Stettin.

Szczepan, -a, *m.* Stephan; kościół św. -a die Stephanskirche.

Szczytno, -tna, w -tnie, *n.* 1) Tarnowitz; 2) Stettin.

Szekspir, -a, *m.* Shakespeare; szekspirowski, *adi.* Shakespeare-, von Shakespeare, in der Art des Shakespeare.

Szkocya, -cyi, -cyę, w -cyi, *f.* Schottland; Szkot, -a, *pl.* Szkoci, Szkotów, *m.* Schotte *m.*; Szkotka, -tki, *pl.* -tki, *f.* Schottin *f.*; szkocki, *adi.* ſchottiſch.

Szkudy, -dów, w -dach, *pl.* Schobden.

Szkudycze, -dycz, w -dyczach, *pl.* Schfubitz.

Szlązk i t. d. ſiehe Śląsk.

Szlemno, -mna, w -mnie, *n.* Garnſee *m.*; Gardenſee *m.*

Szlyc, -u, w -u, *m.* Schleiz.

Szmeks, -u, w -ie, *m.* Schmecks.

Szomoryn, -u, w -ie, *m.* Sommerein.

Sztokrawa, -wy, w -wie, *f.* Stockerau.

Szumawa, -wej, -wę, w -wej, *f.* Böhmerwald *m.*

Szumberg, -u, w -u, *m.* Schönberg.

Szwajcarya, -ryi, -ryę, w -ryi, *f.* Schweiz *f.*; Szwajcar, -a, *pl.* -owie, *m.* Schweizer *m.*; Szwajcarka, -rki, *pl.* -rki, *f.* Schweizerin *f.*; szwajcarski, *adi.* Schweizer-, ſchweizeriſch; ser szwajcarski Schweizerkäſe *m.*

Szwecya, -cyi, -cyę, w -cyi, *f.* Schweden; szwedzki, *adi.*, po szwedzku, *adi.* ſchwediſch.

Szwed, -a, *pl.* Szwedzi, *m.* Schwede *m.*; Szwedka, -dki, *pl.* -dki, *f.* Schwedin *f.*

Szymon, -a, *m. dim.* Szymek, -mka, *m.* Simon.

Szyszak, -a, na -u, *m.* Sturmhaube *f.* (Berg).

Ściekowice, -wic, w -wicach, *pl.* Schikowitz.

Ścigów, -gowa, w -gowie, *m.* Schiegau.

Ścisowice, -wic, w -wicach, *pl.* Zeiſelwitz.

Śląsk, -a, w -u, *m.* Schleſien; Ślązak, -a, *pl.* Ślązacy, *m.* Schleſier *m.*; Ślązaczka, -czki, *pl.* -czki, *f.* Schleſierin *f.*; śląski, *adi.* ſchleſiſch, von, aus Schleſien.

Śleza, -zy, -zę, na -zie, *f.* Lohe *f.* (Fluß).

Śliwin, -a, w -ie, *m.* Schlieben.

Śluzowice, -wic, w -wicach, *pl.* Schleuſewitz.

Śmieszkowo, -wa, w -wie, *n.* Lache.

Śmigiel, -gla, w -glu, *m.* Schmiegel.

Śrem, -ia, w -iu, *m.* Schrimm.

Środa, -dej, w -dej, *f.* Schroda.

Śródziemne Morze, -go -rza, na -m -rzu, *n.* Mittelländiſches Meer, Mittelmeer *n.*

Świączyn, -a, w -ie, *m.* Friedrichseck.

Świdnica, -cy, w -cy, *f.* Schweidnitz.

Świebie, -bia, w -biu, *n.* Schwieben.

Świebodzin, -a, w -ie, *m.* Schwiebus.

Święcie, -cia, w -ciu, *n.* Schwetz.

Święciechowo, -wa, w -wie, *n.* Schwetzkau.

Święcin, -a, w -ie, *m.* Freudenfier.

Świegocin, -a, w -ie, *m.* Schwiebus.

Świerczyn, -a, na -ie, *m.* Schwerinerſee *m.*

Świerkle, -kla, w -klu, *n.* Horſt.

Świerklin, -a, w -ie, *m.* Neudek.

Święte, -go, w -m, *m.* Schwente.

Świętno, -tna, w -tnem, *n.* Schwenten.

Świnia, -ni, -nię, na -ni, *f.* Swine *f.* (Fluß).

Świstów, -stowa, w -stowie, *m.* Siſtov(a).

T.

Tacyt, -a, *m.* Tacitus.

Tadeusz, -a, *m.* Thaddäus; śpiewać -a ein Lied vom Thaddäus ſingen, das Bettlerlied ſingen, mit dem Bettelſtab herumgehen; będziesz ty śpiewał -a es wird dir ſchlimm ergehen, du wirſt dafür büßen.

Talia, -lii, -lię, *f.* Thalia.

Tamiza, -zy, -zę, na -zie, *f.* Themſe *f.* (Fluß).

Tanger, -u, w -rze, *m.* Tanger.

Tarent, -u, w -rencie, *m.* Tarent.

Tarkwiniusz, -a, *m.* Tarquinius.

Tarsus, Tarsu, w Tarsie, *m.* Tarſus.

Taszowice, -wic, w -wicach, *pl.* Taſchendorf.

Tata, -ty, w Tacie, *f.* Totis.

Tatar, -a, *pl.* -tarzy, *m.* Tatar *m.*; Tatarka, -rki, *pl.* -rki, *f.* Tatarin *f.*; tatarski, *adi.*, po tatarsku, *adv.* tatariſch; tatarszczyzna, -zny, -znę, *f.* Tatarei *f.*, tatariſche Länder; tatariſches Weſen.

Tatarya, -ryi, -ryę, w -ryi, *f.* Tatarei *f.*

Tatarzyn, -a, *pl.* -i, *m.* Tatar *m.*

Tatry, Tatr, w Tatrach, *pl.* das Tatragebirge.

Terew, -ia, w -iu, *m.* Dirſchau.

Teby, Teb, w Tebach, *pl.* Theben.

Tejn nad Wltawą, -u, —, w -ie —, *m.* Moldauthein.

Telemach und Telemak, -a, *m.* Telemachus.

Temeski Banat, -ego -u, w -m Banacie, *m.* Temeſer Banat.

Temistokles, -a, *m.* Themiſtokles.

Teodorowo, -wa, w -wie, *n.* Theodorsfeld.

Teplice, -plic, w -plicach, *pl.* Wekelsdorf.

Teresa, -sy, -sę, *dim.* Tereska, Terechna, -ski, -ny, *f.* Thereſe.

Teresin und **Terezin** -a, w -ie, *m.* Thereſienſtadt.

Terg, -u, w -u, *m.* Feldkirchen.

Termopile, -mopil, *pl.* Thermopylen; pod -pilami bei den Thermopylen.

Tersytes und **Tersyt**, -a, *m.* Therſites.

Terżycz, -a, w -u, *m.* Monfalcone.

Tessalia, -lii, -lię, w -lii, *f.* Theſſalien; tessalski, *adi.* theſſaliſch.

Tetys und **Tetyda**, -dy, *f.* Thetis.

Tezeusz, -a, *m.* Theſeus.

Tilly, Tillego, *m.* Tilly.

Tjekowski komitat, -ego -u, w -m komitacie, *m.* Barſer Komitat.

Tłukomy, -komów, w -komach, *pl.* Elſingen.

Tolkmicko, -cka, w -cku, *n.* Tolkemit.

Tomasz, -a, *m.*, *dim.* Tomek, -mka, Tomcio, -mcia, *m.* Thomas; niewierny Tomasz der ungläubige Thomas.

Topiały, -piał, w -piałach, *pl.* Topiau.

Torricelli, -cellego, *m.* Torricelli.

Toruń, -runia, w -runiu, *m.* Thorn; Toruńczyk, -a, *pl.* -czycy, und Toruńczanin, -a, *pl.* -czanie, *m.* Thorner *m.*; toruński, *adi.* Thorner(=).

Toszek, -szka, w -szku, *m.* Toſt; powiat toszecko-gliwicki Toſt-Gleiwitzer Kreis.

Tracya, -cyi, -cyę, w -cyi, *f.* Thrazien und Trakien.

Trajzma, -zmy, na -zmie, *f.* Traiſen *f.* (Fluß).

Trebietów, -towa, w -towie, *m.* Treptow.

Trebiż, -u, w -u, *m.* Tarvis.

Trebizonda, -ndy, -ndę, w -ndzie, *f.* Trapezunt.

Trenczyn, -u, w -ie, *m.* Trencſin.

Trewir, -u, w -wirze, *m.* Trier.

Troas und **Troada**, -dy, *f.* Troas.

Troja, Troi, Trojȩ, w Troi, *f.* Troja *f.*; Trojańczyk, -a, *pl.* -czycy, und Trojanin, -a, *pl.* Trojanie, Trojan, *m.* Trojaner *m.*; Trojanka, -nki, *pl.* -nki, *f.* Trojanerin *f.*; trojański, *adi.* trojaniſch; koń trojański das trojaniſche Pferd.

Truna, -ny, na -nie, *f.* Traun *f.* (Fluß).

Trutnow, -a, w -ie, *m.* Trautenau.

Trydent, -u, w -dencie, *m.* Trient; trydencki, *adi.* von, aus Trient, Trienter.

Tryest, -u, w Tryeście, *m.* Trieſt; tryestyński, *adi.* Trieſter(=), von, aus Trieſt.

Tryton, -a, *m.* Triton *m.*

Trzcianna, -ny, -nę, w -nie, *f.* Schönlanke.

Trzciel, -u, w -u, *m.* Tirſchtiegel.

Trzeble, -bel, w -blach, *pl.* Triebel.

Trzebnica, -cy, -cę, w -cy, *f.* Trebnitz.

Trzeboń, -bonia, w -boniu, *m.* Wittingau.

Trzebowa, -wej, -wę, w -wej, *f.* Trübau.

Trzeciewnica, -cy, w -cy, *f.* Hohenberg.

Trzemeszno, -szna, w -sznie, *n.* Tremeſſen.

Tubinga, -ngi, -ngę, w -ndze, *f.* Tübingen; Tubinczyk, -a, *pl.* -czycy, *m.* Tübinger.

Tuchomyśl, -a, w -u, *m.* Schönfeld.

Tucydydes, -a, *m.* Thucydides und Thukydides.

Tuczno, -na, w -nie, *n.* Tütz.

Tudorów, -rowa, w -rowie, *m.* Theuderau.

Tulliusz, -a, *m.* Tullius.

Tuluza, -zy, -zę, w -zie, *f.* Toulouſe.

Tunet, -u, w -necie, *m.* Tunis.

Tupice, -pic, w -picach, *pl.* Teupitz.

Turcgi, -cgów, w -cgach, *pl.* Tauroggen.

Turcya, -cyi, -cyę, w -cyi, *f.* Türkei *f.*; Turczyn, -a, *pl.* -i, und Turek, -rka, *pl.* -rcy, *m.* Türke *m.*; Turczynka, -nki, *pl.* -nki, *f.* Türkin *f.*; turecki, *adi.*, po turecku, *adv.* türkiſch; turczyć, *va.* türkiſch, mohammedaniſch machen; turczyć się, *vr.* türkiſch, mohammedaniſch werden; turczyzna, -zny, *sf.* das Türkiſche, türkiſches Weſen, türkiſche Sitten, Länder u. ſ. w.

Turgawa, -wy, -wę, w -wie, *f.* Torgau.

Turgowia, -wii, -wię, w -wii, *f.* Thurgau.

Turony, -nów, w -nach, *pl.* Tours.

Turyngia, -gii, -gię, w -gii, *f.* Thüringen; Turyńczyk, -a, *pl.* -czycy, *m.* Thüringer *m.*; turyński, *adi.* thüringiſch.

Twardagóra, -rdejgóry, w -rdejgórze, *f.* Feſtenberg.

Tyaka, -ki, -kę, w Tyace, *f.* Teke, Tekendorf.

Tybr, -u, na Tybrze, *m.* Tiber *m.* und *f.* (Fluß).

Tyberyusz, -a, *m.* Tiberius.

Tybullus, -a und -bulla, *m.* Tibullus.

Tycyan, -a, *m.* Tizian.

Tylewice, -wic, w -wicach, *pl.* Tillendorf.

Tylża, -lży, w -lży, *f.* Tilſit.

Tymoteusz, -a, *m.* Timotheus.

Tyr, -u, w Tyrze, *m.* Tyrus; Tyryjczyk, -a, *pl.* -czycy, *m.* Tyrier *m.*; tyryjski, *adi.* tyriſch.

Tyrol, -u, w -u, *m.* Tirol; Tyrolczyk, -a, *pl.* -czycy, *m.* Tiroler *m.*; Tyrolka, -lki, *pl.* -lki, *f.* Tirolerin *f.*; tyrolski, *adi.*, po tyrolsku *adv.* tiroliſch; kapelusz tyrolski Tirolerhut *m.*

Tyrteusz und **Tyrtajos**, -a, *m.* Tyrtäus.

Tysznow, -a, w -ie, *m.* Tiſchnowitz.

Tytuł, -u, w Tytule, *m.* Titel.

U.

Ubiegów, -gowa, w -gowie, *m.* Übigau.

Uciechowice, -wic, w -wicach, *pl.* Auchwitz.

Uherczyce, -czyc, w -czycach, *pl.* Auerſchitz.

Ujazd, -u, w -jeździe, *m.* Ujeſt.

Ukra und **Wkra**, -kry, na Ukrze, Wkrze *f.* Ucker *f.* (Fluß).

Ukraina, -ny, -nę, na -nie, *f.* Ukraine *f.*; **Ukraińczyk**, -a, *pl.* -czycy, und **Ukrainiec**, -ińca, *pl.* -ińcy, *m.* Ukrainer *m.*; **Ukrainka**, -nki, *pl.* -nki, *f.* Ukrainerin *f.*; **ukraiński**, *adi.* ukrainiſch.

Ulisses, -a, *m.* Ulyſſes, Odyſſeus.

Ulryk, -a, *m.* Ulrich.

Upa, Upy, na Upie, *f.* Aupe *f.* (Fluß).

Upice, Upic, w Upicach, *pl.* Cypel.

Urcice, Urcic, w Urcicach, *pl.* Urtſchitz.

Urszula, -li, -lę, *dim.* Urszulka, -lki, -lkę, *f.* Urſula.

Uście nad Łabą, Uścia — —, w Uściu — —, *n.* Auſſig.

Utin, -a, w -ie, *m.* Eutin.

Utyka, -ki, w -tyce, *f.* Utika.

Uzna, -zny, na -znie *f.* Uſedom (Inſel).

W.

Wacław, -a, *m.* Wenzel, Wenzeslaus.

Wacławowice, -wic, w -wicach, *pl.* Wenzelsdorf.

Waców, -cowa, w -cowie, und **Wac**, -a, w -u, *m.* Waizen.

Wag, -u, nad -iem, *m.* Waag *f.* (Fluß).

Walbrzych, -a, w -u, *m.* Waldenburg.

Walce, -lców, w -lcach, *pl.* Walzen.

Walczyce, -czyc, w -czycach, *pl.* Feldsberg.

Walenty, -tego, *dim.* Walek, -lka, *m.* Valentin; choroba świętego -tego Veitstanz *m.*, die hinfallende Krankheit, hinfallende Sucht, Epilepſie *f.*

Walery, -rego, *m.*, **Waleryan**, -na, *m.* Valerian.

Walezyusz, -a, und **Walezy**, -zego, *m.* Valois.

Walichnowo, -wa, w -wie, *n.* Falkenau.

Waliski Kanton, -ego -u, w -m -ie, *m.* (Kanton) Wallis.

Wallibiki, -bików, w -bikach, *pl.* Walbeck.

Walter Scott, Walter Scotta, o Walter Scocie, *m.* Walter Scott.

Wałcz, -a, w -u, *m.* Deutſch-Krone.

Wałdawa, -wy, w -wie, *f.* Walden.

Wałdyk, -u, w -u, *m.* Waldek.

Wanda, -dy, -dę, *f.* Wanda.

Wandalowie, -lów, *pl.* die Vandalen; **wandalszczyzna**, -ne, *f.* Vandalismus *m.*

Wapienica, -cy, w -cy, *f.* Lobnitz.

Waradyn, -u, w -nie, *m.* Varaſdin.

Warmia, -mii, -mię, w mii, *f.* Ermeland; **Warmińczyk**, -a, *pl.* -czycy, *m.* Ermländer *m.*; **warmiński**, *adi.*, ermländiſch; **biskup warmiński** Biſchof von Ermeland.

Warro, -na, *m.* Varus.

Warszawa, -wy, -wę, w -wie, *f.* Warſchau; **warszawski**, *adi.* Warſchauer, warſchauiſch; **Księstwo Warszawskie** Herzogtum Warſchau; **po warszawsku**, *adv.* auf Warſchauer Art.

Warszawianin, -a, *pl.* -wianie, -wian, und **Warszawiak**, -a, *pl.* -wiacy, -wiaków, *m.* Warſchauer *m.*; **Warszawianka**, -nki, -nkę, *pl.* -nki, *f.* Warſchauerin *f.*

Warta, -rty, -rtę, nad Wartą, *f.* Warthe *f.* (Fluß).

Wartucze, -tucz, w -czach, *pl.* Florlauten.

Warusze, -szów, w -szach, *pl.* Karlau.

Waślowice, -wic, w -wicach, *pl.* Waſchelwitz.

Watkowice und **Wątkowice**, -wic, w -wicach, *pl.* Wattkowitz.

Wawel, -a, na -u, *m.* Wawel *m.* (in Krakau).

Wawrzyniec, -ńca, *dim.* Wazio, -zia, *m.* Lorenz.

Wąbrzeźno, -źna, w -źnie *n.* Briesen.

Wągrowiec, -wca, w -wcu, *m.* Wongronitz.

Wąsice, -sic, w -sicach, *pl.* Wundſchütz.

Wąsiorz, -a, w -u, *m.* Herrenſtadt.

Wąsosze, -szów, w -szach, *pl.* Wonzons.

Wąwelno, -lna, w -lnie, *m.* Lindenwald.

Weimar, -u, w -marze, *m.* Weimar; **weimarski**, *adi.* Weimarer, weimariſch.

Welawa, -wej, w -wej, *f.* Wehlau.

Wełna, -nej, w -nej, *f.* Welnau.

Wełtawa, -wy, nad -wą, na -wie, *f.* Moldau *f.* (Fluß).

Wemera, -ry, na -merze, *f.* Fehmern (Inſel).

Wenecya, -cyi, -cyę, w -cyi, *f.* Venedig; **Wenecyanin**, -a, *pl.* -cyanie, -cyan, *m.* Venetianer *m.*; **Wenecyanka**, -nki, *pl.* -nki, *f.* Venetianerin *f.*; **wenecki**, *adi.*, po wenecku, *adv.* venetianiſch; **doża wenecki** der Doge von Venedig

Wenus und Wenera, -ry, -rę, *f.* Venus.

Werbów, -bowa, w -bowie, *m.* Menhardsdorf.

Werbskie jezioro, -go -ra, na -m -ziorze, *n.* Wörthersee *m.*

Wergiliusz, -a, und **Wergili**, -lego, *m.* Vergilius.

Wersal, -u, w -u, *m.* Versailles.

Westalka, -lki, -lkę, *pl.* -lki, *f.* Vestalin *f.*

Westfalia, -lii, -lię, w -lii, *f.* Westfalen; Westfalczyk, -a, *pl.* -czycy, *m.* Westfale *m.*; Westfalka, -lki, *pl.* -lkę, *pl.* -lki, *f.* Westfalin *f.*; westfalski, *adi.*, po westfalsku, *adv.* westfälisch; szynka westfalska westfälischer Schinken; pokój westfalski Westfälischer Friede.

Weszkowo, -wa, w -wie, *n.* Waschke.

Wezuwiusz, -a, na -u, *m.* Vesuv *m.*

Węgier, Węgra, *pl.* Węgrzy, *m.* Ungar *m.*; Węgierka, -rki, *pl.* -rki, *f.* I. Ungarin *f.*; II. węgierka, *sf.* 1) ungarischer Pelzrock; 2) ungarische Mütze; 3) ungarischer Säbel; 4) ungarische Pflaume.

Węgierski, *adi.*, po węgiersku, *adv.* ungarisch; pisać, mówić po węgiersku ungarisch schreiben, sprechen; wino węgierskie Ungarwein *m.*

Węgierszczyzna, -zny, -znę, *sf.* ungarisches Wesen, ungarische Sprache, Sitte u. s. w.

Węgobork, -a, w -u, *m.* Angerburg.

Węgry, Węgier, *pl.* Ungarn; z Węgier aus Ungarn; do Węgier, na Węgry nach Ungarn; na Węgrzech in arn.

Węgry, -grów, w -grach, *pl.* Wangern.

Węgrzyn, -a, *pl.* -i, *m.* 1) Ungar *m.*; 2) Ungarwein *m.*, Ungar *m.*

Wiardunki, -nków, w -nkach, *pl.* Werdum.

Wiatrogoszcz, -a, w -u, *m.* Günstergost.

Widawa, -wej, -wę, na -wej, *f.* Weide *f.* (Fluß).

Widnawa, -wej, -wę, w -wej, *f.* Weidenau.

Wiedeń, Wiednia, w Wiedniu, *m.* Wien.

Wiedeńczyk, -a, *pl.* -czycy, -czyków, *m.* Wiener *m.*

Wiedeńka, -ńki, -ńkę, I. —, *pl.* -ńki, *f.* Wienerin *f.*; II. Wien *f.*, Wienfluß *m.*

Wiedeński, *adi.* Wiener(=), wieneriſch; po wiedeńsku, *adv.* wieneriſch.

Wielborg, -a, w -u, *m.* Willenberg.

Wieleń, -lenia, w -leniu, und **Wielin**, -a, w -ie, *m.* Filehne.

Wielewicz, -a, w -u, *m.* Wollwitz.

Wieliczka, -czki, -czkę, w -liczce, *f.* Wieliczka; wielicki, *adi.* sól -cka Salz aus Wieliczka.

Wielkabania, -kiejbani, w -kiejbani, *f.* Frauenbach.

Wielki Waradyn, -ego -u, w -m -ie, *m.* Großwardein.

Wielkopolanin, -a, *pl.* -polanie, -polan, *m.* Großpole *m.*

Wielkopolanka, -nki, -nkę, *pl.* -nki, *f.* Großpolin *f.*

Wielkopolska, -ski, -skę, w -sce, *f.* Großpolen.

Wielkopolski, *adi.*, po wielkopolsku, *adv.* großpolniſch.

Wielogród, -grodu, w -grodzie, *m.* Mikilinburg.

Wieluń, -lunia, w -luniu, *m.* Wollin.

Wieprz, -a, na -u, *m.* Wipper *f.* (Fluß).

Wierzbołów, -łowa, w -łowie, *m.* Wirballen.

Wierzchłabi, -chłabi, w -chłabi, *m.* Hohenelbe.

Wiesbaden, -u, w -ie, *m.* Wiesbaden.

Wietoszow, -a, w -ie, *m.* Vetschau.

Więcborg, -a, w -u, *m.* Vandsburg.

Więzów, -zowa, w -zowie, *m.* Wanien.

Wileńczyk, -a, *pl.* -czycy, -czyków, *m.* Wilnaer *m.*; Wileńka, -ńki, -ńkę, *pl.* -ńki, *f.* Wilnaerin *f.*

Wileński, *adi.* Wilnaer(=), von, aus Wilna.

Wilno, -lna, w -lnie, *n.* Wilna.

Winda, -ndy, -ndę, w -ndzie, und **Windawa**, -wej, -wę, w -wej, *f.* Windau.

Wirtembergia, -gii, -gię, w -gii, *f.* Württemberg; Wirtemberczyk, -a, *pl.* -czycy, -czyków, *m.* Württemberger *m.*; Wirtemberczanka, -nki, -nkę, *pl.* -nki, *f.* Württembergerin *f.*; wirtemberski, *adi.*, po wirtembersku, *adv.* württembergiſch.

Wisła, -sły, -słę, na Wiśle, *f.* Weichsel *f.*; wiślany, *adi.* Weichsel(=).

Wisze, -sza, w -szu, *n.* Arenburg.

Wit, -a, *m.* Veit; choroba św. -a Veitstanz *m.*

Witków, -kowa, w -kowie, *m.* Wigstadtl.

Witold und Witołd, -a, *m.* Witold.

Witoraz, -u, w -ie, *m.* Weitra.

Władymirzec, -mirca, w -mircu, *m.* Wolmar.

Władysław, -a, *dim.* Władzio, -dzia, *m.* Ladislaus.

Włoch, -a, *pl.* Włosi, Włochów, *m.* Italiener *m.*

Włochy, Włoch, *pl.* Italien; do Włoch nach Italien; z Włoch aus Italien; we Włoszech in Italien.

Włodzimierz, -rza, *dim.* Włodzio, -dzia, *m.* Wladimir.

Włoski, *adi.*, po włosku, *adv.* italieniſch, welſch; włoski orzech welſche Nuß; włoska kapusta Welſchkraut *n.*

Włoszakowice, -wic, w -wicach, *pl.* Luſchwitz.

Włoszczyzna, -zny, -znę, *sf.* 1 das Italieniſche, italieniſches Weſen, italieniſche Sprache, Sitte u. ſ. w.; 2) welſches Grünzeug, Welſchkraut *n.*; Blumenkohl *m.*, Peterſilie *f.*, Sellerie *f.*

Włoszeć, *vn. imperf.*, zwłoszeć, *vn. perf.* italieniſch werden, zum Italiener werden

Włoszka, -szki, -szkę, *pl.* -szki, *f.* Italienerin *f.*

Włościbór, -boru, w -borze, *m.* Loßburg.

Wogezy, -zów, w -zach, *pl.* Vogesen *pl.*, Wasgau *m.*

Wodzisław, -a, w -iu, *m.* Loslau.

Wojciech, -a, *m.* Adalbert.

Wojerowice, -wic, w -wicach, *pl.* Hoyerswerda.

Wojkam, -u, w -ie, *m.* Dennenberg.

Wojnowice, -wic, w -wicach, *pl.* Wanowitz.

Wojrezy, -zów, w -zach, *pl.* Hoyerswerda.

Wola, *f.* siehe: Wołów.

Wolsztyn, -a, w -ie, *m.* Wollstein.

Wolter, -a, und **Voltaire**, Voltaire'a und Voltaira, *m.* Voltaire.

Wołczyn, -a, w -ie, *m.* Konstadt.

Wołoch, -a, *pl.* Wołosi, *m.* Walache *m.*

Wołochy, -chów, *pl.*, und **Wołoszczyzna**, -zny, *f.* 1) Walachei *f.*; 2) Walachen *pl.*

Wołoski, *adi.*, po wołosku, *adv.* walachisch.

Wołoszka, -szki, -szkę, *pl.* -szki, *f.* Walachin *f.*

Wołyń, -nia, na -niu, *m.* Wolhynien; Wołyniak, -a, *pl.* -niacy, und Wołyniec, -łyńca, *pl.* -łyńców, *m.* Wolhynier *m.*; Wołyńka, -ńki, *pl.* -ńki, *f.* Wolhynierin *f.*; wołyński, *adi.* wolhynisch.

Wormacya, -cyi, -cyę, w -cyi, *f.* Worms.

Wólka, -lki, w Wólce, *f.* Hochkretscham.

Wrocław, -wia, w -wiu, *m.* Breslau; Wrocławianin, -a, *pl.* -wianie, -wian, und Wrocławczyk, -a, *pl.* -czycy, -czyków, *m.* Breslauer *m.*; Wrocławianka, -nki, -nkę, *pl.* -nki, *f.* Breslauerin *f.*; wrocławski, *adi.* Breslauer(=), von, aus Breslau; po wrocławsku, *adv.* breslauisch.

Wrzeszcz, -a, w -u, *m.* Freist.

Września, -śni, -śnię, w -śni, (nad -śnią), *f.* 1) Wreschen; 2) Wreschina *f.* (Fluß).

Wschowa, -wej, -wę, w -wej, *f.* Fraustadt; Wschowianin, -a, *pl.* -wianie, -wian, *m.* Fraustädter *m.*; wschowski, *adi.* Fraustädter(=).

Wszeruby, -bów, w -bach, *pl.* Wscherau.

Wustrow, -a, w -iu, *m.* Wusterhausen.

Wuszcz, -a, w -u, *m.* Stolpmünde.

Wybłyszczów, -czowa, w -czowie, *m.* Wilhelmsberg.

Wydrga, -rgi, w -drdze, *f.* Idria.

Wygnanice, -nanic, w -nanicach, *pl.* Weigmannsdorf.

Wyrza, -rzej, w -rzej, *f.* Friedrichsberg.

Wyrzyska, -rzysk, w -rzyskach, *pl.* Wriesen.

Wysoka, -kiej, -ką, w -kiej, *f.* 1) Wissek; 2) Wittstock.

Wysoka Hola, -kiej -li, na -kiej -li, *f.* Hohe Heid (Berg).

Wysokie Myto, -go -ta, w -m -cie, *n.* Hohenmauth.

Wysoszczyca, -cy, -cę, na -ce, *f.* Gerlitzenalpe *f.*

Wyszogród, -grodu, w -grodzie, *m.* 1) Hohenburg; 2) Plintenburg.

Wyszomierz, -a, w -u, *m.* Wismar.

Wyższy Brod, -szego -u, w -szym Brodzie, *m.* Hohenfurth.

Z.

Zacharyasz, -a, *m.* Zacharias.

Zadar, -u, w -darze, *m.* Zara.

Zagajewiczki, -wiczek, w -wiczkach, *pl.* Forbach.

Zagrzeb, -bia, w -biu, *m.* Agram; zagrzebski, *adi.* Agramer(=), von, aus Agram.

Zajeczyce, -czyc, w -czycach, *pl.* Saidschitz.

Zakopy, -kopów, w -kopach, *pl.* Reichstadt; książę zakopski der Herzog von Reichstadt.

Zalesie, -lesia, w -lesiu, *m.* Salisch.

Załużne, -żna, w -żnem, *n.* Moradorf.

Zamorzowice, -wic, w -wicach, *pl.* Schammerwitz.

Zamberk, -a, w -u, *m.* Senftenberg.

Zambrów, -browa, w -browie, *m.* Sommerau.

Zamki (nowe), -mków, (-wych), w -mkach (-wych), *pl.* Neuhäusel.

Zandow, -a, w -iu, *m.* Sandau.

Zaniemyśl, -a, w -u, *m.* Santomischel.

Zaporoże, -ża, na -żu, *n.* Saporogien, das Land hinter dem Dniepr; zaporoski, *adi.* Saporogier; kozacy zaporoscy Saporogier Kosaken.

Zarowina, -ny, w -nie, *f.* Rothsyrben.

Zarzyce, -rzyc, w -rzycach, *pl.* Zarschitz.

Zatom, -ia, w -iu, *m.* Sattum.

Zawady, -dów, w -dach, *pl.* Sawade.

Zawidów, -dowa, w -dowie, *m.* Seidenberg.

Zawiślany und **Zawiślański**, *adi.* jenseits der Weichsel liegend, befindlich, wohnend.

Zawód, -wodu, w -wodzie, *m.* Gmünd.

Ząbkowice, -wic, w -wicach, *pl.* Frankenstein.

Zbarzewo, -wa, w -wie, *n.* Bargen.

Zbąszyn, -a, w -ie, *m.* Bautschen.

Zdanice, -nic, w -nicach, *pl.* Steinitz.

Zdislawice, -wic, w -wicach, *pl.* Wlaschim.

Zduny, -nów, w -nach, *pl.* Sduni.

Zelwałd, -u, w -łdzie, *m.* Saalfeld.

Zemsko, -ska, w -sku, *m.* Samſt.

Zemuń, -nia, w -niu, *m.* Semlin.

Zenon, -a, *m.* Zeno.

Zerchowo, -wa, w -wie, *n.* Sorchau.

Zeus, -a, *m.* Zeus, Jupiter.

Zgorzelec, -lca, w -lcu, *m.* 1) Görlitz; 2) Brandenburg.

Zieleń, -ni, w -ni, *f.* Grünfelde.

Zieliniec, -ńca, w -ńcu, *m.* Gründorf.

Zielona, -nej, w -nej, *f.* Grünchotzen.

Zielonagóra, -nejgóry, w -nejgórze, *f.* Grünberg.

Zielonahojna, -nejhojny, w -nejhojnie, *f.* Grüne-Tanne.

Zielonałąka, -nejłąki, w -nejłące, *f.* Grünewieſe.

Zielonawieś, -nejwsi, w -nejwsi, *f.* Gründorf.

Zielonowo, -wa, w -wie, *n.* Grünau.

Zielonydąb, -negodęba, w -nymdębie, *m.* Grüneiche.

Zielonylas, -negolasu, w -nymlesie, *m.* Grünwald.

Ziembice und **Ziębice**, -bic, w -bicach, *pl.* Münſterberg.

Ziemno, -mna, w -mnie, *n.* und **Komitat Ziemneński**, Zemplin, Zempliner Komitat.

Ziemsko, -ka, w -ku, *n.* Semritz.

Złokomorów, -rowa, w -rowie, *m.* Senftenberg.

Złotna, -nej, w -nej, *f.* Schlatten.

Złotowo, -wa, w -wie, *n.* und **Złotów**, -towa, w -towie, *m.* Flatau.

Znojmo, -ma, w -mie, *n.* Znaim.

Zofia, -fii, -fię, *dim.* Zosia, -si, *f.* Sophie.

Zrinyi, -niego und -nyi'ego, *m.* Zrinyi.

Zurych, -u, w -u, *m.* Zürich.

Zuzanna, -ny, -nę, *dim.* Zuzia, -zi, *f.* Suſanne.

Zwierzyn, -a, w -ie, *m.* Schwerin.

Zygmunt, -a, *m.* 1) Sigismund, Siegmund; 2) Sigismundsglocke *f.* (in Krakau; wiek Zygmuntowski das Zeitalter der (beiden) Sigismunde (polniſche Geſchichte).

Ż.

Żaba, -by, w -bie, *f.* Saabe.

Żabieniec, -ńca, w -ńcu, *m.* Fabianswalde.

Żabnicki Łęg, -ego -u, *m.* Seifnitz.

Żaclerz, -a, w -u, *m.* Schatzlar.

Żakowo, -wa, w -wie, *n.* Saake.

Żarnowiec, -wca, w -wcu, *m.* Zernowitz.

Żarowa, -wej, w -wej, *f.* Sorau.

Żatec, -tca, w -tcu, *m.* Saaz.

Żądowice, -wic, w -wicach, *pl.* Zandowitz.

Żdżarskie Góry, -kich gór, *pl.* Böhmiſch-Mähriſches Gebirge.

Żegań, -nia, w -niu, *m.* Sagan.

Żegota, -ty, -tę, *m.* Ignaz.

Żeletawa, -wej, w -wej, *f.* Schelletau.

Żeleznica, -cy, w -cy, *f.* Eiſenſtadtl.

Żelm, -ia, w -iu, *m.* Baruth.

Żemr, -u, w -mrze, *m.* Sommerfeld.

Żerotin, -u, w -ie, *m.* Zierotein.

Żuława, -wy, w -wie, *f.* 1) Sulau; 2) Marſchland *n.*, Niederung *f.*, Werder *m.*; **Żuławczyk**, -a, *pl.* -czycy, -czyków, *m.* Bewohner *m.* des Marſchlandes, der Niederung.

Żuława Gdańska, -wy -skiej, *f.* Danziger Werder.

Żuława Wielka, -wy -kiej, *f.* Großwerder.

Żuławy, *pl.* ſiehe: Żuława.

Życz, -a, w -u, *m.* Zeitz.

Żyd, -a, *pl.* żydzi und Żydzi (zur Bezeichnung der Israeliten im Alterthum), *m.* Jud(e) *m.*; kiedy bieda, to do -a kommt die Not an den Mann, dann muß der Jude heranhelfen.

Żydek, -dka, *pl.* -dki, *m.* Jüdel *n.*, Judenjunge *m.*

Żydłochowice, -wic, w -wicach, *pl.* Seelowitz.

Żydogłowy, *adi.* judenköpfig.

Żydostwo, -wa, *n.* 1) Judentum *n.*; 2) Judenſchaft *f.*; 3) Judenland *n.*; 4) jüdiſches Weſen, jüdiſche Art und Weiſe.

Żydowię, -cia, *pl.* -ta, *n.* Judenkind *n.*

Żydowin, -a, *m.* Jude *m.*

Żydowski, *adi.* jüdiſch; -ska bożnica Judentempel *m.*; -ska szkoła Judenſchule *f.*; — cmentarz Judenfriedhof *m.*; po żydowsku, *adi.* jüdiſch; po -sku szwargotać jüdeln, auf jüdiſche Art ſprechen.

Żydówka, -ki, *pl.* -ki, -wek, *f.* Jüdin *f.*

Żydziak, -a, *pl.* -i, *m.* Judenjunge *m.*, Judenbengel *m.*

Żydziątko, -ka, *pl.* -ka, *n.* kleiner Judenjunge, Judenkind *n.*

Żydzisko, -ka, *pl.* -ka, *n.* häßlicher, abſcheulicher Jude

Żylina, -ny, w -nie, *f.* Sillein.

Żynkawy, -wów, w -wach, *pl.* Schintau

Żyława, -wej, w -wej, *f.* Zittau.

Żywiec, -wca, w -wcu, *m.* Saybusch.

Żyżków, -kowa, w -wie, Zisſaberg.